

T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**KÜTAHYALI RAHÎMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ (GAZELLER BÖLÜMÜ):
BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilüfer YILMAZ

Tez Danışmanı

Doç.Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Bilecik, 2019

10126089

T.C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KÜTAHYALI RAHÎMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ (GAZELLER BÖLÜMÜ):
BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilüfer YILMAZ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Bilecik, 2019

10126089

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEKLİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI
JÜRİ ONAY FORMU

BŞEÜ-KAYSİS Belge No	DFR-172
İlk Yayın Tarihi/Sayısı	03.01.2017 / 28
Revizyon Tarihi	
Revizyon No'su	00
Toplam Sayfa	1

Öğrencinin Adı Soyadı: Nilüfer YILMAZ

Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Programı : Yüksek Lisans

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Tezin Özgün Adı : Kütahyalı Rahîmî Divânı Sözlüğü: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük

Tezin İngilizce Adı : Glossary of Kütahyalı Rahimi Divan: Concordance and Functional Glossary

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 01/ 07 / 2019

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışması ilgili EYK kararıyla oluşturulan jüri tarafından OY BİRLİĞİ /OY ÇOKLUĞU ileTürk Dili ve Edebiyatı.....Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Üye: Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin AYÇİÇEĞİ

İmza

ONAY

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun / / 20..... tarih ve / sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BEYAN

“Kütahyalı Rahîmî Dîvânı Sözlüğü (Gazeller Bölümü): Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük” adlı yüksek lisans tezinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel ahlak kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmını Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Nilüfer YILMAZ

ÖN SÖZ

XVI. yüzyıl şairlerinden olan Kütahyalı Rahîmî ve eseri hakkında Prof. Dr. Ahmet MERMER'in "Kütahyalı Rahîmî ve Dîvânı" adlı eseri, Emine ÇINAR'ın "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'ndaki Kasidelerin Şerhi" adlı yüksek lisans çalışması ve Hasan KAPLAN'ın "Mahallî Şairin Mahallî Coğrafyası: Kütahyalı Rahîmî'nin Şiirinde Yer Adları" makalesi dışında bir çalışma bulunmamaktadır. Devrinde ikinci derece bir şair olarak görülen Rahîmî'nin eseri üzerine biz de bir çalışma yaptık. Bu çalışmamızda Prof. Dr. Ahmet MERMER'in eserinden yararlandık. Yaptığımız "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı Sözlüğü: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük" adlı çalışmada Rahîmî Dîvânı'ndaki söz varlığını ortaya koymaya çalıştık.

Tez metni altı bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde sırası ile Kütahyalı Rahîmî'nin hayatı ve edebi kişiliği, üslup incelemesi, gazelerde öne çıkan duygular, gazelerde öne çıkan şahsiyetler, gazelerdeki yer unsurları ve son olarak tespit ve yazım önerileri üzerinde durulmaktadır. Tez incelemesinin kaynağını oluşturan sözlük ise ekler kısmında sunulmaktadır.

Tez çalışmamızın kapsamının belirlenmesi, izlemem gereken yöntemler, sözlüğün anlamlandırılması ve çalışma esnasında karşılaştığım sıkıntılarda yardımını ve desteğini esirgemeyen danışmanın Sayın Doç. Dr. H. İbrahim DEMİRKAZIK'a, tez sırasında yardımını esirgemeyen ve TEBDİZ sisteminin çalışma yöntemini öğreten Sayın Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR'e, anlamlandırma aşamasında yardımını esirgemeyen TEBDİZ grubundaki değerli hocalarıma teşekkürü borç bilirim. Tez metninin hazırlanması ve sözlüğün anlamlandırılması konusunda yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Necmiye KELEMCİ'ye, tezin teknik aşamalarında yardımcı olan, tez dönemi boyunca yaşadığım sıkıntıların üstesinden gelmemde bana destek olan nişanlım Ahmet Sait ÜLKAR'a, bütün eğitim hayatım boyunca bana maddi ve manevi olarak destek olan kıymetli aileme teşekkür ederim.

ÖZET

Klasik Türk edebiyatının XVI. yüzyıldaki gelişimi ve bu dönemde öne çıkan şairler ve eserleri pek çok araştırmaya konu olmuştur. Fakat bu devirde biraz daha geride kalmış şairler üzerine pek inceleme yapılmamıştır. Bu çalışmada tezkireciler tarafından devrine göre ikinci sınıf bir şair olarak görülen Kütahyalı Rahîmî'nin *Divanı*'ndaki gazellerinde kullandığı söz varlığı incelendi. Öncelikli olarak Divan'daki gazellerin bağlamı ve işlevsel sözlüğü hazırlandı. Sonraki aşamada elde edilen veriler üzerinden şairin üslubu ile ilgili çalışmalar yapıldı. Bu çalışmada Kütahyalı Rahîmî'nin kullandığı sözcük ve sözcük öbeklerini, klasik Türk edebiyatında sıklıkla kullanılan sanatlara şiirlerinde yer verişini, gazellerinde kullandığı vezinlerin sıklıklarını, şiirlerinde öne çıkan duyguları, ele aldığı şahsiyetleri, yaşadığı coğrafyayı şiirlerinde işleyişini incelendi. Çalışmanın bir bütün olarak görülmesi ve kavranması için "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'nın bağlamı dizini ve işlevsel sözlüğü" ek olarak sunulmuştur. Bu çalışma ile hem o devirde kullanılan söz varlığının ortaya konmasına katkı sağlamak hem de özelde Rahîmî'nin üslup özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kütahyalı Rahîmî, Bağlamı Dizin, İşlevsel Sözlük, Üslup, 16.yüzyıl.

ABSTRACT

The evolution of Classic Turkish Literature in XVI. Century, outshined poets and their creations were subjected in different researches. But in that century, there is no detailed research about the poets fell astern. In our study, we searched vocabularies from lyrics presented in Kutahyalı Rahîmî's Dewan, who is known as second-rate poet according to other poets in the century. First of all we prepared contextual and functional dictionary for the lyrics from the dewan. After that, we studied about the poet's wording by using the informations from the dictionary. In this study, we examined about phrases and words Kutahyalı Rahîmî used, how the arts commonly used in Turkish literature took place in his lyrics, his approach to different characters and the geography that he lived. 'Kutahyalı Rahîmî's contextual and functional dictionary' were presented as appendix to be seen complement. With this study we endeavor both contribute to present the phrases used in that century and specificaly Rahîmî's wording.

Keywords: Kütahyalı Rahîmî, Contextual Index, Functional Dictionary, Wording, 16.century

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR.....	xi
TABLOLAR LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜTAHYALI RAHİMÎ'NİN HAYATI ESERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. HAYATI.....	4
1.2. ESERİ.....	5
1.3. EDEBİ KİŞİLİĞİ.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZ VARLIĞI VE ÜSLUP İNCELEMESİ

2.1. SÖZ VARLIĞI.....	7
2.2. SÖZCÜK TÜRLERİ.....	7
2.2.1. İsimler.....	7
2.2.2. Sıfatlar.....	7
2.2.3. Zamirler.....	8
2.2.4. Zarflar.....	11
2.2.5. Fiiller.....	15
2.2.6. Edatlar.....	15
2.2.6.1. Ünlem Edatları.....	16
2.2.6.2. Bağlama Edatları.....	17

2.2.6.3. Son Çekim Edatları.....	20
2.3. SÖZ GRUPLARI.....	21
2.3.1. İkilemeler.....	21
2.3.2. Tamlamalar.....	23
2.3.2.1. Türkçe Tamlamalar.....	24
2.3.2.2. Arapça ve Farsça Tamlamalar.....	24
2.3.2.3. Atıf Vavlı Yapılar.....	26
2.2.3. Deyimler ve Atasözleri.....	26
2.4. ŞAİRİN SIK BAŞVURDUĞU EDEBİ SANATLAR.....	39
2.4.1. Teşbih.....	40
2.4.2. İstiare.....	41
2.4.3. Mübâlağa.....	43
2.4.4. Tezat.....	45
2.5. VEZİN.....	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN DUYGULAR

3.1. AŞK.....	51
3.1.1. Âşık.....	51
3.1.2. Sevgili.....	53
3.1.3. Rakip.....	54
3.2. KISKANÇLIK.....	56
3.3. MUTLULUK.....	57
3.4. KORKU/ KAYGI / ÜZÜNTÜ.....	58
3.5. ÇARESİZLİK/ ÜMİTSİZLİK.....	60
3.6. ÜMİT/ BEKLENTİ.....	62

3.7. ŞİKÂYET.....	63
3.8. ŞAŞIRMA.....	66
3.9. ÖZLEM.....	67
3.10. ÖFKE.....	68

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN ŞAHSİYETLER VE TOPLULUKLAR

4.1. TARİHİ ŞAHSİYETLER.....	70
4.1.1. Ayaz.....	70
4.1.2. Bayezid Bey.....	70
4.1.3. Eflâtun	71
4.1.4. Ferruh.....	71
4.1.5. Hâtem	72
4.1.6. İskender.....	72
4.1.7. Kanber.....	73
4.1.8. Lala Paşa.....	73
4.1.9. Lokman	74
4.1.10. Mahmud.....	74
4.1.11. Mansur	75
4.1.12. Mehmed Çelebi.....	76
4.1.13. Nişâni Bey.....	77
4.1.14. II. Selim	77
4.1.15. I. Süleyman.....	78
4.1.16. Şeddâd.....	78
4.2. DİNİ ŞAHSİYETLER.....	79
4.2.1. Peygamberler.....	79

4.2.1.1. Hz. İbrahim/ Halil.....	79
4.2.1.2. Hz. İlyas.....	80
4.2.1.3. Hz. İsa/ Mesih.....	81
4.2.1.4. Hz. Muhammed/ Ahmed.....	82
4.2.1.5. Hz. Mûsa.....	83
4.2.1.6. Hz. Nuh.....	85
4.2.1.7. Hz. Süleyman.....	85
4.2.1.8. Hz. Yakûb.....	87
4.2.1.9. Hz. Yûsuf.....	87
4.2.2. Din Büyükleri.....	88
4.2.2.1. Hz. Ali.....	88
4.2.2.2. Baba Hamza.....	89
4.2.2.3. Hasan.....	89
4.2.2.4. Hızır.....	90
4.2.2.5. Hüseyin.....	91
4.2.2.6. Hz. Osman.....	92
4.2.2.7. Hz. Ömer.....	93
4.2.3. Ruhani Varlıklar.....	94
4.2.3.1. Cebrâ'il.....	94
4.3. MİTOLOJİK ŞAHSİYETLER.....	94
4.3.1. Cem/Cemşîd.....	94
4.3.2. Dârâ.....	95
4.3.3. Keykubad.....	96
4.3.4. Rüstem.....	96
4.3.5. Zâl.....	97

4.4. MESNEVİLERE KONU OLMUŞ AŞK KAHRAMANLARI.....	97
4.4.1. Ferhad ile Şirin.....	97
4.4.2. Hüsrev ile Şirin.....	98
4.4.3. Leyla ile Mecnun.....	100
4.4.4. Yusuf ile Züleyha.....	101
4.5. EDEBİ ŞAHSİYETLER.....	102
4.5.1. Firdevsî.....	102
4.5.2. Hassan.....	103
4.5.3. Nizâmî.....	103
4.5.4. Sa'dî.....	104
4.5.5. Selman.....	104
4.5.6. Şeyhî.....	105
4.5.7. Zahîr.....	105
4.6. TOPLULUK ADLARI.....	106
4.6.1. Hindû.....	106
4.6.2. Tâtâr.....	106
4.6.3. Türkmân.....	107
4.6.4. Ye'cüc.....	107

BEŞİNCİ BÖLÜM

GAZELLERDEKİ YER UNSURLARI

5.1. ŞEHİRLER.....	108
5.1.1. Akşehir.....	108
5.1.2. Aydın.....	109
5.1.3. Ayn-ı tâb (Antep).....	109
5.1.4. Bergama.....	110

5.1.5. Eskişehir.....	110
5.1.6. Eyüp.....	110
5.1.7. Güzelhisar.....	111
5.1.8. Karahisar.....	111
5.1.9. Karaman.....	111
5.1.10. Karasi.....	112
5.1.11. Konya.....	112
5.1.12. Kütahya.....	112
5.1.13. Maraş.....	114
5.1.14. Sarhan.....	114
5.1.15. Tire.....	115
5.2. DAĞLAR.....	115
5.2.1. Karacadağ.....	115
5.2.2. Karadağ.....	115
5.3. AKARSULAR.....	116
5.3.1. Akçasu.....	116
5.3.2. Aksu.....	116
5.3.3. Aras.....	117
5.3.4. Aşılı.....	117
5.3.5. Kızılırmak.....	117
5.4. DENİZLER.....	118
5.4.1. Akdeniz.....	118
5.4.2. Karadeniz.....	118
5.5. MESİRE YERLERİ.....	118
5.5.1. Kebkebir.....	118

5.5.2. Sultan Bağı.....	119
-------------------------	-----

ALTINCI BÖLÜM

TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

6.1. TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ.....	120
--	-----

SONUÇ.....	124
-------------------	------------

KAYNAKÇA.....	125
----------------------	------------

EK 1: KÜTAHYALI RAHİMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK.....	131
---	------------

ÖZGEÇMİŞ.....	1842
----------------------	-------------

KISALTMALAR

bk.	:	Bakınız
C.	:	Cilt
G	:	Gazel
Haz.	:	Hazırlayan
ktp.	:	Kütüphane
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ö.	:	Milattan Önce
S.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
vb.	:	Ve benzeri
YKY	:	Yapı Kredi Yayınları

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Zarflar.....	12
Tablo 2: Ünlem Edatları.....	17
Tablo 3: Bağlama Edatları.....	18
Tablo 4: Son Çekim Edatları.....	20
Tablo 5: Türkçe Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler.....	22
Tablo 6: Farsça Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler.....	23
Tablo 7: Türkçe İsim Tamlamaları.....	24
Tablo 8: Türkçe Sıfat Tamlamaları.....	24
Tablo 9: Arapça ve Farsça İsim Tamlamaları.....	25
Tablo 10: Arapça ve Farsça Sıfat Tamlamaları.....	26
Tablo 11: Atıf Vavlı Yapılar.....	26
Tablo 12: Vezinlerin Dağılımı.....	50
Tablo 13: Yazım Önerileri.....	120

GİRİŞ

Klasik Türk edebiyatının oluştuğu çevre oldukça geniş bir alana yayılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş sınırları içerisinde ortaya çıkan bu edebiyat doğal olarak geniş ve çeşitli bir kültürü ihtiva etmektedir. Bu geniş coğrafya içerisinde vücut bulan klasik Türk edebiyatı İslam kültürünün etkisi ile Arap ve Fars edebiyatı örnek alınarak ortaya konmuş ve geliştirilmiştir. İslam kültürü ve geniş coğrafya ile harmanlanan bu edebiyatın dilinin de yıllar geçtikçe anlaşılması güç hale gelmiştir.

Günümüzde klasik Türk edebiyatı metinlerinin anlaşılmasının arkasındaki en büyük etkenlerden biri de o devirdeki kültürel yapıdan ve dilden uzaklaşılmasıdır. Böylesine geniş bir coğrafyada hüküm sürmüş bir devletin edebiyatı olarak klasik Türk edebiyatını sadece sözlüklerde verilen anlamlar doğrultusunda kültürel alt yapı, şairin bilgi birikimi ve eğilimi, kullanılan sözcüklerin bağlamsal anlamları göz ardı edilerek anlaşılması mümkün değildir. Bu açıdan bakıldığında ele alınan şiirin bütün kültürel arka planı ve bağlamı içerisinde ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Metnin anlamlandırılması esnasında kullanılan sözcük ve sözcük öbekleri, atasözleri ve deyimler, yerel kullanımlar o dönemin kültürel çerçevesi içinde ele alınmalıdır. Fakat bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları öncesinde ortaya konan sözlük çalışmaları sözcükleri tek başına ele alarak yapılmıştır. Bu da şiirlerin tam olarak anlaşılmasına, şairin duygu dünyasının kavranmamasına neden olmuştur. Bağlamsal dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları bu alanlardaki eksiklikleri kapatarak metnin sosyo-kültürel çerçevede, yaşanılan dönem, şairin kişiliği, kullanıldığı bağlam göz önünde bulundurularak anlamlandırılmasına olanak sağlamıştır.

“Saussure’ün gösterge kuramı ve daha sonraki çalışmalarla dizge anlayışının genelleşmesi sözcüklerin dil içindeki yeri ve dolayısıyla bağlam kavramı önem kazanmıştır.” (Aksan,2006:75) bu durumun etkisiyle ilk örnekleri Batı’da ortaya çıkan bağlamsal anlamlandırma Türk edebiyatında ilk kez Furkan ÖZTÜRK’ün “*Bakî Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*” adlı tez çalışması ile ortaya konmuştur. Bu çalışma klasik Türk edebiyatı metinlerinin daha anlaşılır hale gelmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesi için yol gösterici olmuştur.

Bağlamlı dizin çalışmaları için teknolojiden de faydalanılarak Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'ın öncülüğünde Gazi Üniversitesinin desteği ile TEBDİZ sistemi kurulmuştur. Bu sistem ile hem edebiyat metnlerinin ortak bir düzlemde anlamlandırılması sağlanmış hem de ortak bir kelime havuzu oluşturulmuştur. Bu sayede metin içerisindeki kelimelerin daha önce ne şekilde anlamlandırdığını görmek ve bağlamları karşılaştırmak fırsatı doğmuştur.

Halihazırda TEBDİZ sistemi üzerinde pek çok metnin bağlamlı dizini oluşturulmuş pek çoklarının da çalışması devam etmektedir. Biz de *Kütahyalı Rahîmî Dîvânı: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük* adlı tezimizi bu proje kapsamında TEBDİZ sistemini kullanarak hazırladık. Bu çalışmada amacımız özel olarak Kütahyalı Rahîmî'nin sanat anlayışını ve üslubunu ortaya koymak, genelde ise XVI. yüzyıl metnlerinin sanat anlayışının ve söz varlığının tespitine katkı sağlamaktır.

Tezimizi hazırlarken Prof. Dr. Ahmet MERMER'in *Kütahyalı Rahîmî ve Dîvânı* adlı eserini esas aldık. Metnin Arap harfli metninin tam nüshası British Museumda bulunduğu için Arap harfli metinle karşılaştırma imkânımız olmadı. Metni TEBDİZ sistemine girmeye uygun hale getirip, nazım şekilleri göz önünde tutularak sisteme yükledik. Bu çalışmada "*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*"nın gazeller bölümündeki 353 gazeldeki söz varlığının anlamlandırılması yapıldı. Anlamlandırma işlemi sonrasında TEBDİZ sisteminden elde edilen alfabetik bağlamlı dizin ve şairin kişiliği, yaşadığı dönem vb. ile ilgili veriler doğrultusunda şairin üslubu, sanat anlayışı, söz varlığı, yaşadığı coğrafyanın şiirleri üzerindeki etkisi ile ilgili inceleme yapıldı.

Çalışma altı bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde şairin hayatı, eseri ve edebi kişiliğine kısaca yer verilmiştir.

İkinci bölümde şairin kullandığı sözcük türleri, söz grupları, edebi sanatlar ve vezin üzerinden bir üslup incelemesi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde şairin gazellerinde öne çıkan duygular üzerinde durulmuş ve şairin duygu dünyası ortaya konmaya çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde şairin şiirlerinde yer verdiği şahsiyetler tespit edilerek onlar hakkında bilgiler sunulmuştur.

Beşinci bölümde şairin gazellerinde ele aldığı coğrafya tespit edilerek bilgi verilmiştir.

Altıncı bölümde ise anlamlandırma esnasında tespit edilen kelimelere yazım önerileri getirilmiştir.

Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'nın gazeller bölümündeki gazellerin anlamlandırılması ile ortaya çıkan bağlamlı dizin ve işlevsel sözlüğü de ek olarak sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜTAHYALI RAHİMÎ'NİN HAYATI ESERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. HAYATI

Edebiyatımızda Kütahyalı Rahîmî olarak tanınan şairin asıl adı Mehmed'dir. *Divan'ın* önsözünde Rahîmî kendisi hakkında bilgi vermiştir. Bu önsözün dışında Rahîmî'nin adı yalnızca Ahdî'nin *Gülşen-i Şu'ara*'sında geçmektedir. Ahdî'nin tezkiresi kaynak gösterilerek *Tuhfe-i Nâilî*'de ve *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*'nde Rahîmî zikredilmiştir. Fakat bu eserlerde yer alan bilgiler Ahdî tezkiresinin özeti mahiyetindedir. Bunların dışında İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın eserinde¹ de Rahîmî hakkında kısa bir bilgi bulmak mümkündür. Prof. Dr. Ahmet Mermer de *Kütahyalı Rahîmî ve Divanı* adlı bir kitap yayınlamıştır. Söz konusu kaynaklarda Rahîmî'nin hayatı ile ilgili detaylı bilgiler bulunmamaktadır. Rahîmî'nin nereli olduğu ve eğitim hayatı üzerinde kısaca durulmuştur. “Kaynaklarda ve adı geçen önsözde Rahîmî'nin Kütahya'da doğduğu ve Kütahyalı olduğu kayıtlıdır. Rahîmî'nin doğum tarihi belli değildir.” (Mermer, 2004: 13).

Divanın önsözünde “Küçük yaşta Kütahya'nın meşhur ve büyük hocalarından akî ve naklî bilimleri okumuş, Arapça ve Farsçayı öğrenmiş ve şiir bilgisi edinmiştir.” (Mermer, 2004: 13) ifadelerine yer vermiştir.

Ahdî de tezkiresinde Rahîmî'den bahsederken şu ifadeleri kullanmıştır:

Rahîmî Beg: Kütâhiye'dendür. Zât-ı melekîsâli fînûn-ı ma'ârife mâlik ve vâdî-i şî're rahş-ı tab'ı sâlik ve aksâm-ı nazm ü nesre kâdir ve her birinde mâhirdür. Şâh-zâde-i âlî-himmetün eyyâm-ı sa'âdetinde ve devâm-ı devletinde bin i'zâz ile alay beyi olup ağır ze'âmete mutasarrıfdir. Gereği gibi âdâb-ı sohbe vâkıf

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Bizans ve Selçukiylerle Germiyan ve Osman Oğulları Zamanında Kütahya Şehri, İstanbul 1932.

olmağın sa'âdetle hem-nîşîn olan şâh-zâde-i rûy-i zemînün a'nî Sultân Selîm Hân-ı güzînün meclis-i cennet-misâline irişüp ol bâb-ı murâd-bahşdan bermurâd olup hoş-hâldür ve hadd-ı zâtında hoş sohbet ü meclis-ârâ ve vâdî-i nazmda semend-i himmeti a'lâ ve eş'âr-ı dil-pesendi pür-mesel ve edâ-yı bülendi makbûl ü bî-bedeldür. El-kıssa ma'ârif-i cüz'î ve külliden behremend ve ebyât-ı zîbâsı makbûl-i yârân-ı hûşmenddür. Cümlesinden bir nice matla'-ı mihr-engîz kalem-i müşk-rîzle sebt olundu (Solmaz, 1996: 403-404).

Bu ifadeleri şu şekilde günümüz Türkçesine aktarabiliriz:

Rahîmî Bey: Kütahya'dandır. Melek huylu, sanat ilmine sahip ve şiir vadisinde gösterişli bir tabiatı takip eden, nazım ve nesir türlerine hâkim ve her birinde ustadır. Himmeti yüce şehzadenin saadet günlerinde ve devletinin devamında saygı görerek Alay Beyi olmuş ve büyük bir zeamete sahiptir. Sohbet adabına vakıftır ve Sultan Selim Han'ın cennet misal sohbet meclisinde bulunup muradına ermiştir. Hoş sohbetiyle meclisi şenlendiren, şiir vadisinde yetenekli ve gönle hoş gelen şiirleri ibretli hikayelerle dolu yüce edası makbul ve eşsizdir. Sözün kıyası cüz'î ve külli ilimlerden nasiplenmiş ve süslü beyitleri beğenilen, akıl sahibi dosttur.

Kanuni Sultan Süleyman'ın (1520-1566) oğlu II. Selim'i (1566-1574) Kütahya valiliği sırasında (1558-1566) Rahîmî kendisine şiirler sunmuş, sohbet arkadaşı olmuş ve Selim'in lütfuna mazhar olup Alay Beyi olmuştur.

Rahîmî'nin ailesi hakkında da bilgi mevcut değildir. Yalnızca Ahdî, tezkiresinde Harîmî'den bahsederken Rahîmî'nin oğlu olduğunu kaydetmiştir.

Rahîmî'nin doğum tarihi gibi ölüm tarihi de belli değildir. "Ancak, Rahîmî için XVI. yüzyılın sonuyla XVII. yüzyılın başında yaşamış bir divan şairi demek mümkündür." (Mermer, 2004: 14).²

1.2. ESERİ

Rahîmî'nin bilinen tek eseri *Divan*'ıdır. "*Dîvân*'da sırasıyla bir önsöz, dokuz kasîde, bir mesnevî, yirmi iki murabbâ, iki muhammes, iki tahmis, üç yüz elli üç gazel, altı kıt'a ve elli dört müfred yer almıştır." (Mermer, 2004: 15). Divanın ikisi eksik üç nüshası mevcuttur: Birinci nüsha Milli kütüphane (Vezir Köprü) Yz. 455, ikinci nüsha

² Kanaatimizce Rahîmî'nin doğum tarihi 1545 ya da daha öncesi olmalıdır. Çünkü Rahîmî II.Selim'in Kütahya valiliği sırasında en azından 18-20 yaşlarında ya da daha büyük olmalıdır.

Süleymaniye (Hüsrev Paşa) Ktp.535, üçüncü ve tam nüsha; British Museum Or.1149'da kayıtlıdır (Mermer, 2004; 15).

Rahîmî'nin divanının en dikkat çekici özelliği bir dibacesinin olmasıdır. Tahir Üzgör'ün yaptığı araştırmada³ divan şairlerinden sadece 38 tanesinin dibace yazmış olduğunu belirtmesi dibacenin önemini ortaya koymaktadır. Söz konusu çalışmada bahsi geçen dibaceler arasında Rahîmî'nin dibacesi yer almamaktadır.

1.3. EDEBİ KİŞİLİĞİ

Rahîmî'nin sanatıyla ilgili bilgi yalnızca Ahdi'nin *Gülşen-i Şu'ara*'sında bulunmaktadır. Ahdi; "Rahîmî için hoş sohbetiyle meclisi şenlendiren, şiir vadisinde yetenekli ve gönle hoş gelen şiirleri ibretli hikayelerle dolu yüce edası makbul ve eşsizdir. Sözün kısası cüz'i ve külli ilimlerden nasiplenmiş ve süslü beyitleri beğenilen, akıl sahibi dosttur" ifadelerine yer vermiştir. Rahîmî için yaşadığı coğrafyayla bütünleşmiş bir şair demek mümkündür. Şiirlerinde yaşadığı çevreyi bolca ele almıştır. Rahîmî'nin ele aldığı coğrafyayı sadece doğduğu ve yaşadığı yer ile sınırlandırmak mümkün değildir. Şiirlerinde Germiyan sınırları içerisinde bulunan başka yerleşim yerlerini de anmıştır. Rahîmî bunun yanında şiirlerinde atasözleri ve deyimlere de bolca yer vermiştir. Rahîmî'nin şiirinde genel olarak sade bir dil hâkimdir. Çok süslü ya da terkipli söyleyişler kullanmamıştır. Türkçe kelimelerin şiirinde çoğunlukta olduğunu söylemek mümkündür. Rahîmî yer yer tasavvufi ifadeler kullanmış olsa da mutasavvıf bir şair demek mümkün değildir. Şiirlerinde tasavvuf, musiki ve denizcilik terimlerinden yararlanarak anlam dünyasını genişletmiştir (Mermer, 2004: 20-29).

³ Tahir Üzgör, *Türkçe Divan Dibaceleri*, Ankara 1990.

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZ VARLIĞI VE ÜSLUP İNCELEMESİ

2.1. SÖZ VARLIĞI

Rahîmî gazellerinde Türkçe, Arapça, Farsça, İtalyanca, Ermenice, Moğalca vb. gibi pek çok farklı dilden kelimeler kullanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde Türkçe, Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin ne sıklıkla kullanıldığını inceledik. Bu duruma göre Rahîmî gazellerinde 1454 Arapça, 1019 Farsça ve 1070 Türkçe kökenli kelime kullanmıştır. Rahîmî'nin kullandığı Arapça ve Farsça kökenli kelimeler genellikle isim ve sıfat şeklindedir. Türkçe kökenli kelimelerin ise isim ve sıfat haricinde fiil olarak da çokça tercih edildiği görülmektedir. Rahîmî gazellerinde sıkça Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin yanına Türkçe yardımcı fiiller getirerek birleşik fiiller oluşturmuştur.

2.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

2.2.1. İsimler

Korkmaz isimleri “Adlar, evrendeki canlı cansız bütün varlıkları, insan tasavvurundaki somut ve soyut bütün kavramları, tek tek ya da tür olarak karşılayan sözlerdir.” şeklinde tanımlamıştır (2014: 229).

Gazel nazım şekliyle yazdığı şiirlerinde Rahîmî divan şiirinde sıklıkla kullanılan “aşk, sevgili, şarap” konularını işlemiştir. Bu konuları işlerken ele aldığı kelimelerde bağlam çerçevesinde gelenek içerisinde kullanılan kelimelerle paralellik göstermektedir. Rahîmî klasik şiirde kullanılan “âşık, cān, 7adiş, dil, gönül, bezm, meclis, bāde, mey, cām, sākī, mum, pervāne, ārzū, şevk, gam, keder, derd, hicrān, hecr, çeşm, dīde, eşk, ebrū, mihr, māh, dehr, felek, gül, gönca, gülşen, īd, vasl, şāh, 7adişah, āyīne, hāk, bād, leb, zūlf, cihān, ...vb.” pek çok kelime ve mazmuna gazellerinde yer vermiştir.

2.2.2. Sıfatlar

“Sıfatlar vasıf ve belirtme isimleridir. Nesnelere çeşit çeşit vasıfları, çeşit çeşit belirtileri vardır. İşte sıfatlar bu vasıfların ve belirtilerin isimleridir. Demek ki sıfatlar nesnelere vasıflandırma ve belirtme suretiyle karşılayan kelimelerdir.” (Ergin, 2009: 244)

Sıfatlar şiirin anlam dünyasını genişletmek için klasik Türk şiirinde sıkça kullanılmıştır. Rahîmî de şiirde ele aldığı âşık, sevgili, rakip gibi şahsiyetlerin özelliklerini, ruhsal durumlarını, tavırlarını sıfatlar kullanarak belirtmiştir.

Rahîmî'nin şiirde kullandığı bazı sıfatları şu şekilde sıralayabiliriz:

“Zağ-ıtab^c, zulmet çihre, bed- h^vâh, bed-girdâr, hasta, şeb-reng, ‘âlî-nazar, âlî-şân, dil-cû, gül-nâr, pür-tâb, âşüfte, şeydâ, bî-‘ar, bî-bâk, nazûk, dil-şude, miskîn, pâk-dil, şâdık, ser-bâz, haķîr, hazîn, bî-emân, perîşân, nâ-tüvân, ‘abûs, ğamnâk, hûn-bâr, bîmâr, dîvâne, mecrûh, maħzûn, seg-nihâd, rû- siyâh, zîşt-i suret, ‘acûz, teşne, kancık...vb.”

Bunlar dışında işaret sıfatları, sayı sıfatları, soru sıfatları ve belirsizlik sıfatlarını da gazelerde sıklıkla kullanılmıştır.

2.2.3. Zamirler

Karaağaç, zamirleri “Zamir, varlıkların gerçek adlarının yerini tutma, onları kişi, işaret, belirsizlik veya soru yollarıyla temsil etme görevi yüklenmiş ad soylu bir söz türüdür.” şeklinde tanımlamıştır (2012: 430).

Rahîmî'nin şiirinde kullandığı zamirleri ayrıntılı olarak şu şekilde inceleyebiliriz.

“ben” zamiri, birinci tekil şahıs zamiridir. Klasik Türk edebiyatı şiirlerinde şair ve aşığın aynı kişi olduğunu görürüz. Rahîmî'nin şiirinde de “ben” zamiri ile ifade edilen şair yani âşıktır. Ben zamiri şiirde sadece yalın halde kullanılmamış aynı zamanda hâl eki almış biçimleriyle de kullanılmıştır. Ben zamiri gazelerde “ben, beni,

baña, bende, benden, benem ve benüm” şeklinde hâl ekleriyle çekimlenmiş olarak kullanılmıştır.

Zerreden efzün **benüm** cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş
Zerreden hürşide ey meh-rü zevâl irmek muhâl (G 172/6)

[Ey ay yüzlü sevgili! Benim suçum zerreden (biraz) fazla senin aşkın ise güneş, zerreden güneşe zarar gelmesi imkansız.]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi
Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söylesem (G 223/5)

[Ey ney! Sevgilinin meclisinde iniltimden neden bahsetmezsin. Ben uygun bir zaman bulursam (bu durumu) seninle konuşayım.]

“**Sen**” zamiri, ikinci tekil şahıs zamiridir. Klasik Türk edebiyatında “sen” zamiri ile ifade edilen kişi çoğunlukla sevgilidir. Rahîmî de çoğunlukla sevgili için “sen” zamirini kullanmıştır. Fakat rakibi ifade etmek ve şair kendine seslenmek için de bu zamiri kullanmıştır. Gazellerde “sen” zamiri “ saña, seni, sende, senüñ, senden, sensin, sensüz” şekilleri ile kullanılmıştır.

Sen eger bu kıadd-i ra‘nâ ile reftâr eyleseñ
Sebzeveş serv-i revân yoluñda hâk-i pâ olur (G 63 /4)

[(Ey sevgili!) Sen eğer bu güzel boy ile yürürsen salınan serviler yeşillik gibi ayağının bastığı toprak olur.]

Raķibâ bakamazsın **sen** şafâyıla ruķ-ı yâre
Baķarsañ gösterür şekl-i ķabîhuñ saña âyîne (G 303/5)

[Ey rakip! Sen sevgilinin yüzüne gönül huzuruyla bakamazsın, (çünkü) bakarsan ayna sana çirkin yüzünü gösterir.]

“**O**” zamiri, üçüncü tekil şahıs zamiri ve işaret zamiri olarak kullanılır. “O” zamiri gazellerde “o, ol, a” şekilleri ile ve bunların çekimlenmiş halleri ile kullanılmıştır. “O” zamiri Rahîmî’nin gazellerinde şahıs zamiri olarak yirmi iki farklı kişiyi ifade etmek için, işaret zamiri olarak ise seksen beş farklı nesneyi işaret etmek için kullanılmıştır.

Sen Raḥîmî bezl-i cān it yolına umma ‘ivaz
Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (G 12/7)

[Ey Raḥîmî! Sen canını karşılık beklemeden (sevgilinin) yoluna feda et. O şanı yüce kişidir, iyilikten kaçınmaz.]

Cān mıdur ol ki yoluña ḡurbānuñ olmaya
Ten midür ol ki ḡāk ile yeksānuñ olmaya (G301/1)

[(Ey sevgili! Senin) yoluna kurban olmayan o (can), can mıdır? Yerle bir olmayan o (ten), ten midir?]

Dem-i hecrüñde yaşum āh-ı dile hem-demdür
Hoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür (G 58/ 1)

[Ayrılık vaktinde gözyaşım gönül ahına yoldaştır. (Ayrılık vaktinin) havası suyu hoş olur, o da bir (başka) âlemdir.]

Ey dost işigüñden ıraḡ eyle ‘adūyı
Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḡabbet (G 22/ 4)

[Ey sevgili! Kapından düşmanı uzak tut, çünkü o aşkta vefa ehline eş olamaz.]

Beni āniden **anın** ḡüsni anuñçün helāk itdi
Be-şart-ı ān ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (G 5/ 3)

[Bu gizli sır hiçbir zaman açığa çıkmasın diye beni (sevgilinin) güzelliği ansızın helak etti.]

Nesîm-i şubḡ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm
Ne **andan** bir eṣer oldu ne dilden bir ḡaber peydā (G 2/ 4)

[Dün gönlümü sabah rüzgarıyla saçına gönderdim. Ne ondan bir iz ne de gönülden bir haber ortaya çıktı.]

“**Biz**” zamiri, birinci çoḡul şahıs zamiridir. Raḥîmî gazellerinde “biz” zamirini âşıklar için kullanmıştır. Bu zamir gazellerde “biz, bize, bizi, bizüm” şeklinde hâl ekleriyle çekimlenmiş olarak da kullanılmıştır.

İşıklar gibi yanmış ‘āşıḡuz **biz** nār-ı şevḡıyla
Yaḡar ḡandîl-i āfākı dil-i sūzānımız vardur (G 87/ 5)

[Biz (onun) arzu ateşiyle ışıklar gibi yanmış âşıḡız, bizim göḡün kandilini (güneşi) yakacak kadar yanan gönlümüz vardır.]

“**Bu**” zamiri, en yakındaki nesnelere işaret etmek için kullanılan zamirdir.

Periřān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir

Bu bir dīvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (G 344/ 4)

[Saçının sevdasıyla perişan olduğumu görenler bu, perişan Mecnun’dan başka bir delidir derler.]

“**şu**” zamiri, biraz daha uzaktaki nesnelere işaret etmek için kullanılan zamirdir.

Bu zamir gazelerde “şol” olarak kullanılmıştır.

Pertev-i mihrüñle **şol** vech ile oldum ħāk-i rāh

Kimse fark itmez vücudum sāyesin dīvārdan (G 242/3)

[Sevgi ışığının vesilesiyle toprak oldum, (öyle ki) kimse duvardan vücudumun gölgesini ayırt edemez.]

“**Kendi**” dönüşlülük zamiridir. İyelik eklerini alarak bütün şahısları karşılar.

Bildiler bu ħinde ben **kendüm** demek lāzım degül

şa‘r-ı şa‘rī deñlü yoğ şi‘re Raĥīmī i‘tibār (G 71/ 5)

[(Ey) Raĥimî! Ben kendim söylemesem de olur, (çünkü) bu zamanda şiirin kıllının kılı kadar itibarı yok.]

“**Kim**” insanlar için kullanılan soru zamiridir.

Saña **kim** bildürür ben ‘āřık-ı miskīnūñ aĥvālin

Benüm sevdāmı zülfüñle periřān olmayan bilmez (G 117/2)

[Ben zavallı âşığın hâlini sana kim haber verebilir (çünkü) benim aşkımı saçınla perişan olmayan anlamaz.]

Raĥimî bu zamirler dışında “çamu, kim, kimse, her biri ...vb.” belirsizlik zamirlerini de gazelerinde kullanmıştır.

2.2.4. Zarflar

Gülensoy “Bir eylemin, bir sıfatın ya da başka bir zarfın anlamını zaman, yer, ölçü, nitelik, soru kavramları bakımından etkileyen kelimelere zarf denir.” İfadelerini kullanmıştır (1994: 127).

Rahîmî şiiirlerinde zarfları kullanarak anlatımını güçlendirmiş, eylemlerin zamanını, yerini, niteliğini, miktarını vurgulamıştır. Kullanılan zarflar çeşitlerine göre ayrılmış ve bunların kullanımı örnek beyitlerle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Zarflar	
Zaman Zarfları	Örnek Beyitler
aḥşam	Ḳanḳı gün yâ Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine Ḳanḳı şeb aḥşamlaya ol mâh-ı tâbānum yine (G 296/1)
bu gün	Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘îd reşk-i ebruvānuñdur Leṭāfet bâğına revnaḳ viren mevzūn nihālūñdür (G 97/2)
çoḳdan	İşigūñ ṭaşı ḳanlu yaşum ile olalı hem-dem Gözümden çıḳdı çoḳdan ‘ālemūñ yâḳūt mercānı (G 335/5)
daḫi	Raḥîmî ḥod ḳadîmi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur Daḫi çekdürme yâ Rab bir ḳula bu derde bu derdi (G 341/7)
dā'im	Ḥayāl-i la'î-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrkatde Raḥîmî mest olup dā'im ider ḥūn-ı ciger peydā (G 2/7)
dā'imā	Dāğdan kim nā-gehān ḳopar derūnı bir şadā Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā'imā (G 3/1)
dün	Dün maḥalleñde raḳîb ile Raḥîmî serverā Ol it ile ḫayli itişmiş idüp ğavğā ğarîb (G 16/5)
gāh	Derd-i ğam bir ğama dūş itdi Raḥîmîyi şehā Ḥayret alur özini geh bilemez gāh bilür (G 47/7)
geh	Geh ağladur beni gāh iñledür bu āh meded Ne demlere ḳodı n'eyler bu rüzgārı görüñ (G 148/2)
gene	Gene zātını yine güneḫ ile kendü bilür Şanma idrāke şığar ‘ālem-i kübrādur dil (G 168/5)
gice	Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfün reh-berüm olmuş Şehā ḫayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (G 90/3)
gündüzin	Hem-demümdür gündüzin nalem gice ey mâh āh Da'vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvāḫ (G 298/1)
hemān	Dem-i vaşluñ Raḥîmî añsa bir dem Hemān dem cūş ider deryā gibi dil (G165/5)
hemîşe	Felek fark eylemez bir ḳaḫbe-zendür merdi nā-merdi Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (G 341/1)
hep	Ṭoṭoludur vā'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi Ḥaḳdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (G 101/6)
her dem	Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü Göz ḳıpar cām içre ben āvāreye her dem ḫabāb (G 17/2)
her gün	Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz itmeye dil her gün āh Ey melek-rū ādemilikdür ider ḳul her gün āh (G 276/1)

her zemān	Dergeh-i ʿizzet-nümāña bir daḥi yüz sürmeḡe Her zemān taʿcīl ider ʿömrüm gibi evān-ı ʿīd (G 39/5)
hergiz	Ser-mest iken Raḥīmī ū dem cām-ı ʿaūū ile Hergiz ne cām vardı ūāhum ne ūāh-ı Cem (G 215/5)
müdām	Mest olan cānā ḥayāl-i laʿl-i nābuñla müdām Bezm-i dūnyānuñ ūarāb-ı ḥoū-güvārın istemez (G 114/2)
nā-geh	Dostlar nā-geh olursam ḡarḡa-i baḥr-i firāḡ Baña ḥayf oldu deñizol āūināyı ḡörmedüm (G 217/3)
nihāyet	Bu yolda ḡam u fūrḡat-i yār ile nihāyet Ben sürünü ol ḡurtula ben derd-i serinden (G 228/6)
ūon dem	ūon dem āsān it Raḥīmīye ūehādet lafzını Yā Rab ĩmāniyla Kurʿānı āña hem-rāḥ ḡılb (G 175/5)
ūubḥ	Hecrūñ ūebinde āhuma hem-dem bulunmadı ḡönderdi ūubḥ bād-ı ūimāli ḡaraf ḡaraf (G 133/5)
ūubḥ-dem	ḡāk ḡāk itdi yaḡasın ūubḥ-dem ḡülūende ḡül ḡanc-ı laʿlünden meḡer ḡılmıū ūabā bir keūf-i rāz (G 118/5)
ūām	ḡün yüzüñ ḡöster ūehā mihrīyle ki meh-ḡihreñe Senden ümmīdi Raḥīmīnūñ budur her ūubḥ u ūām (G 220/5)
ūeb	ūarardı ḡün gibi beñzüm tenüm pūr-tāb olup titrer Hilāl oldu ḡadüm bedr-i cemālūñ ḡörmedüm bir ūeb (G10/4)
ūimden ḡirü	Eḡnine ūalupdur beni bu ḡabʿ-ı ḡüher-bār ūimden ḡirü sen ūāh-ı ḡızır-ūāna ūalınsun (G 254/15)
ūimdi	Bir mehūñ mihrin ḡönül ūehrinde ḡıldum ūehriyār Ey Raḥīmī ūimdi dehre anı ḡan itsem dirin (G 266/7)
yarın	Ḥasret itdūñ ḡasret ol sevdüklerūñe ey raḡīb Sen de yarın bulasın itdūḡūñi baña bu ḡün (G 227/6)
Yer Yön Zarfları	Örnek beyitler
iḡre	ḡülūen iḡre ḡaḡḡ-ı ḡül-fām-ı ʿaraḡ-rīzūñ ḡörüp Ḥacletinden ter dūūüp ḡarḡ-ı ʿaraḡ oldu ḡül-āb (G 12/4)
öñünce	Ḳarūu dūr itme Raḥīmīyi rikābuñdan ūehā Sen ʿalī-ūānuñ öñünce ūanki ol ḡanber yūrür (G 100/5)
öte	Öte dur dir baña ḡapuñdan raḡīb-i zāḡ-ḡabʿ Āḥ ol bu murḡ-zāruñ murḡ-ı zārīnistemez (G 114/4)
Soru Zarfları	Örnek Beyitler
ne	Bilmezem baña ne ūatduñ kim behāsın almaduñ Ḳuluñam ne cevır idersin ey felek cānāne ḡavr (G 66/4)
nice	Nice bitsün tiḡ-i hicrānuñ yūrekte yāresi Dil ūoḡup aḡzın irer ḡamzeñ gibi her tār-ı zūlf (G 132/5)
niḡün	ḡayrı vechinden ḡönül mirʿātını ūāf eyledüm ūāhid-i ḡüsnūñ niḡün ʿarz eylemez ūüret baña (G 4/3)
Miktar Zarfları	Örnek Beyitler
bir miḡdār	Tāb-ı zūlf ü ḡadduñ añup tāb-ı nār-ı ḡuūūada Dün ḡice ey meh benümle yandı bir miḡdār ūemʿ (G 128/2)

biñ kez	Didi biñ kez Raḥimī vallāhi Sen şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (G 327/5)
bir kez	Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez ʔođrılıp Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥırāmān bāđımı (G 317/4)
Eñ	Zāl-i zemāne rezmine ʔākat getürmedi Eñ pehlüvān-ı ‘ālem olan didi Rüstemem (G 200/4)
Ĝāyet	Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd ĝāyet muşaffādur Olur bir zerre gerd-i ĝuşsanuñ ʔađlar ʔadar derdi (G 341/6)
ʔara ʔađlarca	ʔayanurđı cigerdesaña āhum ʔara ʔađlarca Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peyda (G 1/6)
şol deñlü	Dāđ-ı ĝam şol deñlü zeyn itdi Raḥimī cismümi Şüphenüñ ḥil‘at geyürdi ĝüyyiā şeh-zād aña (G 8/5)
şu deñlü	Āh kim şu deñlü āh itdüm seşer Āh bir dem bulmadum feryād-res (G 119/6)
yılda bir kez	ʔıtsa bülbül gibi ʔañ mı şivenüm dünyā yüzün Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (G 246/1)
ziyāde	Ḥün-ı cigerle besler merdüm yaşıımı eşküm Olsun demi ziyāde bu çeşm-i ḥün-feşānuñ (G 157/4)
Durum Zarfları	Örnek Beyitler
Ānide	Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (G 204/1)
Böyle	Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (G 258/2)
cayır cayır	Baña āh o ʔomaz ʔurd gibi bağmasın ʔaçar ĝür ĝür Anuñçün āteş-i āhum yağar cayır cayır dāđı (G 311/5)
döne döne	Cevrini döne döne çekdürdi Dağı devrān baña şehā n’eyler (G 88/9)
ĝüm ĝüm	Seng-i dil dildār derdinden vücüdün ʔaş ile Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar ĝüm ĝüm şadā (G 3/2)
ḥor	Ḥor geldi ḥor gitdi dergehüñden it gibi Ḥayret-i endişe-i ađyārı söyleşsek birez (G 115/6)
ʔođru	Ḥaddüñe ʔođru bağamaz egri ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (G 88/6)
uğrılayın	Zülfüñle ĝamze bend ider oldı uğrılayın Miskīn-dilümi ʔıldı bu sevdā ayın bayın (G 258/1)
yap yap	Virāneñüm ḥayāl-i ‘aşkuñla didüm ey dost Didi Raḥimī anı yap yap ‘imāret itsem (G 183 /5)

2.2.5. Fiiller

“Fiiller, karşıladıkları hareketler ile zaman ve mekân kapsamı içinde, somut ve soyut nesne ve kavramlarla ilgili her türlü oluş, kılış, kılınış ve durumları bildirirler” (Korkmaz, 2014:487).

Rahîmî şiirlerinde Türkçe kökenli kelimeleri ağırlıklı olarak kullanmıştır. Kullandığı fiillerde de bunu görmek mümkündür. Rahîmî şiirde çoğunlukla “görmek, bakmak, gelmek, gitmek, geçmek, açılmak, ağlamak, kalmak...vb.” fiilleri tercih etmiştir.

Bi-ḥamdillāh şehā ben ne ḡamuñ ne mātemüñ **gördüm**

Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḥurremüñ **gördüm** (G 218/1)

[Ey padişahım! Allah’a şükürler olsun ne gam ne üzüntü gördüm. Devletinin saadetinin tahtında gönül açıcı güzelliğini gördüm.]

Beni bir kimse ‘arz itmez ḡapuña nāmeden ḡayrı

Görüp ḡālümü bir dem **ağlarum** yok ḡāmeden ḡayrı (G 325/1)

[(Ey sevgili!) Beni mektuptan başka hiç kimse huzuruna arz edemez. Kalemde başka halimi görüp bir an ağlayanım yok.]

Rahîmî’nin gazellerinde yerel dilde kullanılan fiilleri de görmek mümkündür.

Yiter sūr şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḡşın

Günidür **ayalandur** zerre kim mihr ü vefā raḡşın (G 235/1)

[Usta binici (sevgili) yeter (artık) naz ve eziyet atını üstüme sür, zerre gibi (olan) sevgi ve vefa atını çoğaltmanın zamanıdır.]

Felek zerrîn-küleḡ bir sāde-rū serrācuñ olmuşdur

Çapup gün gibi ḡurmaz yeldirür şubḡ u mesā raḡşın (G 235/4)

[(Ey sevgili!) Felek (senin) altın külahlı sade yüzlü bir saracın olmuştur, sabah ve akşam gün gibi durmadan atını koşturup yeldirir.]

Bunların dışında Rahîmî, Arapça ve Farsça kökenli isimleri de “etmek, eylemek, olmak, kılmak” gibi yardımcı fiiller ile şiirde kullanmıştır.

Şu bāḡın kim **müberrā olmadı** jeng-i ‘alāyıkdan

Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (G 21/3)

[Bir suret aynası ona hangi hakikati gösterdiyse şu gönül bağlılık pasından (bir türlü) uzak kalamadı.]

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it
Tā şifā-sāz-ı ğarībān saña **dermān virsün** (G 251/2)

[Gönül başkasına derdini söyleme bu derde sabret, ta ki gariplere şifa veren sana da şifa versin.]

İ'tibārın Hüsrevā **eyle** Raḥīmīnūñ **ziyād**
Ehl-i nazma tā kıla Şeyhī gibi üstādlık (G 141/5)

[Ey padişahım! Raḥīmî'nin itibarını artır, ta ki Şeyhî gibi şairlere üstatlık etsin.]

2.2.6. Edatlar

“Edatlar, yalnız başlarına anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımından bunlarla sıkı sıkıya bağlı bulunan, gramer bakımından onlara hâkim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlelerin öteki kelimeleri arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir” (Korkmaz, 2014: 895).

Klasik Türk şiirinde bir duyguyu daha iyi anlatmak, ifade gücünü artırmak için edatlardan yararlanılmıştır. Raḥīmî de şiirlerinde edatlardan bolca istifâde etmiştir. Raḥīmî'nin kullandığı edatları aşağıda ünlem edatları, bağlama edatları ve son çekim edatları başlıkları altında ele alacağız.

2.2.6.1. Ünlem Edatları

Gülensoy ünlem edatlarını “Bir duyguyu (his, heyecan, sevinç, keder, ızdırıp, nefret, hayıflanma, coşkunluk, üzüntü), bir düşüncüyü anlatan veya bir tabiat sesini, seslenmeleri; tasdik, red, sorma, gösterme gibi beyan şekillerini ifade eden edatlardır.” şeklinde tanımlamıştır (1994: 130).

Raḥīmî gazellerinde ünlem edatlarından sıkça yararlanmıştır. Bunlar sayesinde okuyucuya duygu geçişini sağlamıştır. Raḥīmî'nin gazellerinde kullandığı ünlem edatları, kullanım sıklığı ve örnek beyitler aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 2: Ünlem Edatları		
Edatlar	Kullanım Sıklığı	Örnek Beyitler
a	1	A zālīm zulmüñi ḥadden aşurma Bu şehriñ yoksa hiç sultānı yok mı (G 339/2)
‘aceb	3	‘ Aceb bir toz mı kōndi dāmenine ben ğubārından ‘Acebdür söylemez tūṭiveş ol āyine-ruḥsārım (G 224/4)
āh	30	Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevā-yı zūlfuñ āh Ben perīşāna k̄ara yazudur (G 48/5)
āyā	2	Bu gice gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al Çerāĝ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (G 164/1)
-ā	157	Sultān-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Rahîmiyā Ammā Selīm-i şāh-ı sūḥan-dāna bendeyin (G 258/7)
be	2	Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi Ey sākī ko beni be yūri anı alanuñ (G 152/2)
ey	510	Kitāb-ı ‘aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda Henüz Mecnūn ey ḥ‘āce okurdu süre-i Leylā (G 7/4)
eyā	8	Fürkat-i k̄urb-ı vişālūñle eyā mūnis-i cān Nāle olmışdur enisüm işidenlerden ırak (G 138/2)
hey	2	Raķīb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet kıl Şaķın şayd olma k̄ancık dilküye hey erkek arslanım (G 201/2)
meded	14	Dehānuñ mīmi zūlfuñ ğamı dāl eyledi k̄addüm Meded yok yire evhām u ḥayālāt iḥtiyār itdüm (G 194/5)
veh	2	Araya almış raķibi āsitānuñ itleri Bu ulu raĝbet aña da veh ḥaķāretdür baña (G 6/4)
v‘ey	2	Ey Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i ‘irfān-ı cūd V‘ey gülistān-ı leṭāfetde gül-i ḥandān-ı cūd (G 34/1)
yā	24	Rıḥlet deminde cürmini ‘afv it Raḥīmīnūñ Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (G 28/7)

2.2.6.2. Bağlama Edatları

Bağlama edatları “Bunlar kelimededen küçük dil birliklerini, kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil veya mânâ bakımından birbirine bağlayan, onlar arasında bir irtibat kuran edatlardır.” şeklinde ifade edilmiştir (Ergin, 2009: 352).

Rahîmî gazellerinde Türkçe, Farsça ve Arapça bağlama edatlarından yararlanmıştır. Kelime ve kelime gruplarını farklı bağlama edatları ile bir araya getirmiş ve çeşitli anlam ilişkileri oluşturmuştur. Gazellerde kullanılan bağlama edatları, kullanım sıklıkları ve örnek beyitler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3: Bağlama Edatları Listesi

Edatlar	Kullanım Sıklığı	Örnek Beyitler
ammā	13	Hayli demdür dil hevā-yı kaddüñe oldı esir İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (G 141/2)
ancağ	1	Bu dehrün devleti let derhemi hem tablı pür-ğavgā Dilā her sancağı bir sancı ancağ inkiyād itme (G302/4)
bāri	7	Zerrece ol māhı yā Rabb mihre kâ'il itmedün Bāri bu ben mübtelāyı miñnete mu'tād kıl (G 163/6)
belki	3	Bu gün 'uryān-ı 'aşğ oldı Raḥīmī İdinmez ölicek belki kefende (G 277/5)
bile	1	Ey Raḥīmī Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ Bile seyr eyle Selīm Ḥān ile Şarḥān illerin (G 243/5)
çü	4	Bezm-i gamuñda ney gibi nālān olam senüñ Cevr eylemek çü 'āşıka kânūnuñ olmaya (G 300/2)
çün	1	Çün döşendi nüh sipihr üzre simāt-ı keh-keşān Mey şafağ encüm nuḡul hürşid ü mehdür nān-ı 'id (G 39/2)
daḥi	30	Nālemi güş itdi dāguñ içi güm güm gümledi Āh kim ol taş bağırlı daḥi raḥm itmez baña (G 3/3)
de	27	Perişān itme gönüm ey şabā dem urma zülfinden Benüm de başum üzre bir hevāyī sünbülüm vardur (G 51/3) Gitdi başdan 'aql dilden şabr elden ihtiyār Tende rūḡum ḡaldı anı da revān itsem dirin (G 266/3)
degül	37	Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (G 51/1)
eger	23	Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aḡşama degin Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḡ (G 29/4)
egerçi	3	Raḥīmī rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür Veli bir aḡçesi yok eşk-i sīm-efşāndan ḡayrı (G 344/5)
ger	35	Kim bilürdi bu delük sīnem fiḡānın n'eydügin Bu maḡāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (G 12/3)
güyā	6	İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum Ulu 'izzet bulup güyā ki şandum pādişā oldum (G 193/1)
güyā ki	4	Nār-ı ḡahriyla kızılbaşuñ revānın yaḡdılar Naḡcūvānın yaḡdılar güyā ki cānın yaḡdılar (G 61/1)
güyyā	2	Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḡurrem Açılmış yāsemen gül güyyā her gülsitān ḡurrem (G 196/1)
Hele	2	Sen gitdi (?) raḡibā ḡomadūñ serenüñ alçağ Ḳatlin hele āhum ḡopı her yaña şalınsun (G 254/13)
hem... hem	1	Dil ile dilüñ fikri zikri ḡapuñ Hem üftāde-dil hem dil-fiḡāruñum (G 211/2)
ile	20	Raḥīmī bendeñüñ yazup yañılıp cümle maḡşūdın Şehā bir 'arz ider yok ḡāme ile nāmeden ḡayrı (G 325/5)

İllā	3	Müşkil budur ki vaşluña irmezden ön ölem Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (G 26/5)
ise	21	‘Azmün Rahīmī merhale-i rāh-ı ‘aşk ise Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (G 26/7)
Ki	56	Büsbütün halk-ı cihān bildi ki bir yārüm var Hüsñ ü hulk issi ‘atā menba‘ı dildārum var (G 73/1)
Kim	39	Her diyāra kim kadem başsañ kudümünden şehā Hārdan güller biter her hāra virür la‘l-i nāb (G 14/4)
Lākin	1	Gözüm nergis gibi nāzır izüñe Yüzüñ gül gibi lākin hāra manzūr (G 42/3)
Meger	14	Gönül pervānesin ben sen ruhı gül-nāra yandurdum Benümle kimse tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (G 164/6)
meger kim	3	Meger kim kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (G 1/2)
ne... ne	18	Ne öldürür dil-i bīmārumı gamzeñ ne sağ eyler Benüm haqqumda cānā kopmadı la‘lün gibi emli (G 332/3)
Nitekim	4	Gāh hānde geh gāzab ey gonca la‘lün ‘aşıka Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (G 127/6)
şanki	4	Eşk-i hasret kana gark itdi gözüm merdümlerin Şanki la‘līn-cāmelerle zeyn olur kurbān-ı ‘id (G 39/11)
tā ki	2	Tā ki ben divāneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend Dūd-ı āhum halka halka boynum üzre bend bend (G 31/2)
tā kim	2	Terk it vücūdi benligi tā kim göresin sen seni Dil-ber müşāhiddür velī benlik arada perdedür (G 101/2)
U	109	Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrū bu gün Baña mātem halka bayram u düğün (G 267/1)
u ya	1	Mest ü şeydā eyleyen ‘aşkuñ şarābidur beni Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (G 121/6)
ü	118	Şabāya çin-i zülfün ideli her çin seher peydā İder tā çin ü Māçine varınca müşgter peydā (G 1/1)
ü ya	1	Belā-ālūde hep bālī muķārin mār ile mālī Şehā manşūbı bir manşūbe-i şaṭranc ü ya nerdi (G 341/2)
Ve	1	Ne dil kim meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at Ve ger ṭāvūs-ı kudsi olsa ol bī-bāl ü per yegdür (G 83/2)
velī	18	Hāşşa hāşıyyet komış la‘lünde ol cān āferin Bezī-i cān cā‘iz veli andan cüdā emr-i muḥāl (G 178/5)
velīkin	3	Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruḥsāruñ Velīkin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (G 349/2)
Vü	32	Dil miyānuñ arzūlar cān lebün eyler ümīd Āh kim maḥşūd-ı nā-peydā vü maḥşad nā-bedīd (G 37/1)
Ya	10	Görinen dağlar yir yir kırılmış şāh-ı serviçün Hıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān hurrem (G 196/3)
ya... ya	1	Mā-ḥaşal emrūd ya harbüz u ya bittih u sīb Kankısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cüd (G 34/8)

yāhud	1	Ehl-i devlet cāh için Yūsufayın öz kardaşın Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koynına (G 288/3)
yoksa	4	Hîç nokşān gelmedi bārān-ı eşkūmden saña Yoksa mermerden midür ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (G 162/4)

2.2.6.3. Son Çekim Edatları

“Bu edatlar işletme eki vazifesi gören edatlar olup, isimlerden sonra gelerek onların çeşitli zarf hâllerini yaparlar. Son çekim edatları beraber buldukları isim unsurunun sonuna gelir ve onunla birlikte edat grubu adı verilen kelime grubunu meydana getirirler” (Gülensoy, 1994: 132).

Rahîmî gazellerinde son çekim edatlarını kullanmıştır. Rahîmî'nin kullandığı son çekim edatları, kullanım sıklıkları, fonksiyonları ve örnek beyitler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Edatlar	Kullanım Sıklığı	Fonksiyonu	Örnek Beyitler
birle	5	Vasita ve beraberlik	Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb töludur Şūfiyā nūş ide gör cām-ı muşaffādur dil (G 168/4)
ile	207	Vasita ve beraberlik	Şevk ile geldi kapuña dir kılup kıddin dü-tā Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (G 32/3)
çün	1	Sebep	Server-i vuşlat-ı dildār çün gam çekmedi bir gün ‘Aceb ‘ākıl imiş Mecnūn ki fūrkat ihtiyār itdi (G 321/6)
içün	39	Sebep	Öldürmek içün āl ile āşüfte bülbülin Geymiş o gönca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürh (G 30/2)
gibi	296	Benzerlik	Gönca gibi kan yudar bülbül hārim-i bāgda Bî-tekelüf gülşen-i hüsün ider her hār seyr (G 54/6)
-āsā	19	Benzerlik	Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin ‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şifat geh Küh-ken-āsā (G 262/3)
veş	84	Benzerlik	Zebānum şem’veş kaṭ’ eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla Şafā ehline bir Rūşen-delil ü reh-nümā oldum (G 193/4)
tek	1	Benzerlik	Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü derdümler Fiğāna başlayup bülbül gibi gavgā iden sensin (G 261/3)
mişāl	6	Benzerlik	Kaşuñ mişālî mā’il ol ey serv-i bāğ-ı nāz Gökde kadın hilālün eger ‘aşk-ı rāstīn (G 240/4)
vār	8	Benzerlik	Ṭab’-ı pür-envār ile rüşen çerāğūndur senüñ Ey gözüm nūrî işigūnde Rahîmivār şem’ (G 127/7)

başka	3	Başkalık	Çul olmaz dergehüнден ğayra istiğnâsı ‘âlidür Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sulţânıdur göñlüm (G 202/3)
özge	5	Başkalık	Cândan özge yolına nem var Rahîmî bezl için Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryân bâğını (G 317/5)
ğayrı	25	Başkalık	Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nâmeden ğayrı Görüp hâlümü bir dem ağlarum yok hâmeden ğayrı (G 325/1)
kadar	4	Miktar	Virürdüñ hırmen-i dihkân-ı dehrüñ hâşılın şüfi Elüñe girse ger gendüm kadar pervânesi ‘aşkuñ (G 153/4)
berü	2	Zaman	‘Âlem-i lâhütan nâsûta kim başdum kadem Cân u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-hünedür (G 41/6)
öñ	1	Zaman	Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem Âsândur ölmek illâ baña intizâr güc (G 26/5)
karşu	17	Yer ve Yön	Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı Şalınma sen iñen de reftâr-ı yâra karşu (G 274/3)
degin	1	Yer ve Yön	Gülüñ kulağına girmez Rahîmî zâr-ı hezâr Neye degin bu fiğâni bu zârı n’eyleyeyin (G 231/6)
dek	1	Yer ve Yön	Çenâra dek gelüp serv-i bülendüñ pâyesin pest it Senüñ bu müntehâ kıddüñle tûbâ baş bir âzerdür (G 49/2)

2.3. SÖZ GRUPLARI

2.3.1. İkilemeler

İkileme “Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması.” (Türkçe Sözlük, 1988: 1060) olarak tanımlanmıştır.

Rahîmî gazellerinde anlamı güçlendirmek için hem Türkçe hem Farsça gramer kurallarına göre oluşturulan ikilemelerden yararlanmıştır. Rahîmî’nin gazellerinde kullandığı ikilemeler ve örnekleri aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 5: Türkçe Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler	
İkilemeler	Örnek Beyitler
acı acı	Acı acı sögdüğüne ben du‘âlar kılduğum Tatlı tatlı ol şeker-güftârı söyleşsek birez (G 115/2)
âh âh	Sînede iki elif kolumda iki dâğ-ı gam Sen vefâsız serv-ı kadd gül-ruh elinden âh âh (G 294/4)

bend bend	Tā ki ben divāneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend Dūd-ı āhum halka halka boynum üzre bend bend (G 31/2)
biñ biñ	Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum var benüm (G 192/5)
bir bir	Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek (G 115/3)
cayır cayır	Baňa āh o kıomaz kıurd gibi bakmasın kaçır gūr gūr Anuñçün āteş-i āhum yaķar cayır cayır dāğı (G 311/5)
dilim dilim	Dilüm dilim dilim mıkrāz-ı ğamla pārelenmişdür O meh yüz dönderelden ğod kıatı āvāre düşmişdür (G 53/3)
dizin dizin	Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk Gürüh gürüh görinen ğor ğāksārı görüñ (G 148/4)
döne döne	La‘l-i mey-gūnuñ ğamından döne döne ey felek Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin kıanımu (G 106/3)
ğāh ğāh	Ĝāh ğāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā Ĝāk-i rāhuñdur Raĝimī ğod senüñ bī- iştibāh (G 293/7)
ğeh ğāh	Raķibüñ raĝmına ey çeşm-i nergis Nazar kıl mestüñüm ĝeh ğāh didüm (G 189/6)
ğeh ğeh	Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger Kıl namāz eyle niyāz ammā ki ĝeh ğeh āh kıl (G 175/4)
ğüm ğüm	Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile Ĝök ğök itmiş yir yir anuñçün çıkır ĝüm ğüm şādā (G 3/2)
gürüh gürüh	Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk Gürüh gürüh görinen ğor ğāksārı görüñ (G 148/4)
ħalka ħalka	Ĝalka ħalka devr idelden ğaddüñi ey genc-i ğüsn Ĝalmadı bir dil ki vīrān itmedi ol mār-ı zülf (G 132/2)
ķat ķat	Dilüm mıkrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi ķat ķat Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (G 99/6)
özge özge	Ĝapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yokdur Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yokdur (G 98/1)
pāre pāre	Bī-ķarār ‘āşık gibi üstüne dir dir titreyüp Baĝrı ğamdan pāre pāre dā‘imā pīrāhenüñ (G 158/5)
pır pır	Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rūsıdur pır pır yanar Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (G 128/3)
şerħa şerħa	Bu şerħa şerħa sinem yarası ey yār şerħ olmaz Şu gibi ğayra mā‘il āh dil bir yāre düşmişdür (G 53/4)
taraf taraf	Zülfüñ ğayālī ruĝlaruñ alı taraf taraf Ben kıula itdi bend ile alı taraf taraf (G 133/1)
tatlu tatlu	Acı acı söĝdüĝine ben du‘ālar kılduĝum Tatlu tatlu ol şeker-ĝüftārı söyleşsek birez (G 115/2)
yana yana	Pervāne gibi bir şeb şevkıum ğikāyet itsem Sen şem‘a yana yana sūzum şikāyet itsem (G 183/1)
yap yap	Ṭılsmāt-ı vücūduñda maĝabbet gencini ğıfz it Raĝimī olĝör yap yap hemān vīrānesi ‘aşkuñ (G 153/5)

yaşın yaşın	Hevâ-yı kıdd-i dildâra hevâdar olmuş ol servüm Gözüm yaşı yaşın yaşın benim rûhum revân itmiş (G 124/2)
yir yir	Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın taş ile Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadâ (G 3/2)
zâr zâr	Mesken dutan serir-i serây-ı sürürda Maḥzûn olup iderse n'ola zâr zâr göc (G 28/5)

Tablo 6: Farsça Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler

İkilemeler	Örnek Beyitler
cû-be-cû	Şabâveş cû-be-cû kendüm dolandum ḥırm-en-i dehri Bulınmaz ḥâlûñüñ bekdaşı ḥod bir dâne fûlfulde (G 281/7)
dem-â-dem	Cân bağışlarken dem-â-dem cânuma ey yâr leb Şol kadar şordum dehânuñ itmedi ikrâr leb (G 15/1)
dem-be-dem	La'l-i mey-günüñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem Ḥûn-ı ḥasretdür yidüğüm içdüğüm hûn-âbdur (G 44/3)
dem-ber-dem	Ey Raḥîmî geşte-i aşkum vücûdum ğarķ-ı hûn Olmaya dem-ber-dem ammâ lâyıķ-ı fitrâķ ḥayf (G 134/10)
gûlş-en-be-gûlş-en	Şalın zûlfüñ gibi gûlş-en-be-gûlş-en gitme gel ömrüm Perişân bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (G 230/3)
menzil-be-menzil	Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir Nûr cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtâcudur (G 59/11)
mû-be-mû	Her kılum cism-i za'ifümde zebân-ı ḥâl ile Dil uzadup şerḥ ider sevdâ-yı zûlfüñ mû-be-mû (G 275/6)
nûş-a-nûş	Pür itmiş bâde-i gül-rengi nûş-â-nûş remz eyler Şafâ bezminde ehl-i işrete sâĝar şunar lâle (G 291/2)
pey-â-pey	Gönder Raḥîmî sende pey-â-pey piyâleyi Ṭolsun diyâr-ı ğuşşaya ḥayl ü sipâh-ı Cem (G 216/13)
ser-â-ser	Ruḥ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından tâbdâr itdüm Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir kumâş itdüm (G 187/6)
ser-be-ser	Ġarķa virdi âb-ı çeşmüm sûy-ı bahri ser-be-ser Dûd-ı âhum çerḥe irdi şâhidüm mâi vü mâh (G 298/9)
sû-be-sû	Görmedüm zâtuñ gibi bir cevher-i kân-ı şehâ Sû-be-sû gezdüm şadefveş bahr u ummân illerin (G 243/8)
şehir-be-şehir	Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir Nûr cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtâcudur (G 59/6)

2.3.2. Tamlamalar

Klasik Türk şiirinde Türkçe, Farsça ve Arapça tamlamalar kullanılmıştır. Bu tamlamaların kullanılması şiirde söyleyiş güzelliği, ve ifade çeşitliliği sağlamıştır.

Rahîmî'nin şiirinde kullandığı Türkçe, Farsça ve Arapça tamlamalar aşağıda ele alınacaktır.

2.3.2.1. Türkçe Tamlamalar

Rahîmî gazellerinde Türkçe tamlamaları kullanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı tamlamalar isim ve sıfat tamlamaları olarak gruplandırılmış ve aşağıdaki tablolarda örnekleri verilmiştir.

cihân mülki	cân gözgüsin	cân gözin	cevr okı
ciger kanı	cihân bağı	gözüm nûrı	dehānuñ mimi
dil dostı	dünyā yüzün	şaçuñ bendi	ğaflet penbesi
gönlün āyinesi	göñül şehrin	kazā taşu	gül budacığı
haṭā taşu	ma'nā gözü	kanā'at ehli	şeref burcı

bir ān	bir gice	bir gün	bu gün
çār 'unşur	dü cihān	dün gice	ğarrā kaş
gonca leb	gözi āhū	gün yüz	ķara baht
ķara bulut	lām zülf	meh yüz	serv ķadd
tiz gün	yalan dünyā	mestāne göz	mim ağız

2.3.2.2. Arapça ve Farsça Tamlamalar

Rahîmî gazellerinde Arapça ve Farsça gramer kurallarına göre yapılmış tamlamalardan sıklıkla yararlanmıştır. Gazeller incelendiğinde Arapça ve Farsça gramer kurallarına göre yapılan tamlamaların daha çok kullanıldığı görülmektedir. Fakat bu tamlamalar genellikle ikili olarak oluşturulmuştur. Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı tamlamalar isim ve sıfat tamlamaları olarak ayrılmıştır. Bunlara örnekler aşağıdaki tablolarda verilecektir.

abdāl-ı ‘aşk	āb-efşān-ı cūd	āb-ı hayāt	āb-ı hayvān
‘adn-i dem-i maḥşer	āfitāb-ı çerḥ-i şeref	‘ālem-i ğayb	bāb-ı ‘adālet
bāde-i ‘aşk	bād-ı ecel	bāğ-ı ḥuld	baḥr-ı ‘atā
bāng-i ceres	bülbül-i bāğ-ı belagat	cām-ı ‘aşk	cennet-i me’vā
cīfe-i dünyā	çerḥ-i vuşlat	çeşme-i çeşm	dāğ-ı dil
dār-ı dehr	defter-i ‘aşk	der-i cānān	diyār-ı ‘aşk
dūd-ı āh	enbāz-ı maḥabbet	esir-i ‘aşk	faşl -ı bahār
ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār	genc-i ḥüsn	ğonca-i gülzār-ı ‘işmet	ğubār-ı ğam
gülşen-i ‘irfān-ı cūd	ḥabāb-ı bāde	ḥāk-ı ğam	hevā-yı ḳadd-i dildār
ḥün-ı ciger	īd-i vişāl	jeng-i ‘alāyık	ḳand-ı zülāl-i la’l
keff-i feyz-ı cūd	kiştzār-ı dünye	leb-i deryā-yı Hind	mā-cerā-yı eşk-i çeşm
māl-ḥulyā-yı ‘aşk	nev-bahār-ı ḥüsn	perde-i nāmūs	ravza-i rāḫat
sipāh-ı ‘aşk	şām-ı hecr	ṭarīḳ-ı ‘aşk	ümīd-i vuşlat-ı cānān
vāris-ı taḫt-ı Süleymān	yed-i ṭāḳat	zaḥm-ı cān	kūşe-i rāḫat

‘acüz-ı naḥs	āğyār-ı bed-ḥ’āh	āğyār-ı zağ	āğyār-ı zulmet-çihre
āh-ı cihān-āzār	āh-ı şeb-reng	‘aks-i la’l-i yār	‘arız-ı dil-cū
‘arş-ı ‘alā	‘aşıḳ-ı miskīn	bāde-i gül-reng	baḫt-ı ḥümāyūn
berḳ-ı ‘ālem-tāb	bülbül-i ḥoş-nağme	bülbül-i şürīde	büm-ı nekbet
cām-ı gül-reng	cān-ı ḫaḳīr	cellād-ı bī-emān	cism-i bī-miḳdār
çerḥ-i a’lā	çerḥ-i dün	çeşm-i cellād	çeşm-i ter
dāğ-ı bī-şümār	dāmen-i pāk	dehr-ı ‘abūs	dīde-i nemnāk
efser-i zerrīn	ferḫunde-rū	gevher-i vālā	ḳalb-i selīm
ḳālib-i fersūde	kār-ı bī-mezāk	la’l-i nāb	mihr-i raḫşān
‘ömr-i dirāz	pīr-ı mey-fürüş	raḳīb-ı rū-siyāh	şabr-ı bī-ḫadd

sirişk-i lāle-gün	şāh-ı Hümāyün- menzilet	tāc-ı zer	‘uşşāk-ı bī-nevā
vālā-yı gül-gün	zāhid-i şad-sāle	zaḥm-ı cān-sitān	

2.3.2.3. Atıf Vavlı Yapılar

Klasik Türk edebiyatında yakın ve zıt anlamlı sözcükler arasına atıf vavı konularak tamlama yapılmıştır. Rahîmî de şiirlerinde atıf vavlı yapılardan yararlanmıştır. Rahîmî'nin kullandığı atıf vavlı yapıların bazı örnekleri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 11: Atıf Vavlı Yapılar			
cān u baş	cān u dil	cedd ü cehd	cevr ü cefā
cevr ü nāz	dün ü gün	faşl u bāb	ğarīb ü bī-kes
gül ü gülzār	ḥār u ḥas	ḥayl ü sipāh	hırş u ḥased
ḥüsn ü ān	ḳayd u kemend	kevn ü mekān	lāf u güzāf
leb ü dendān	leyl ü nehār	‘ömr ü cān	rüz u şeb
süz u sāz	şād u ḥurrem	şeb ü nehār	tāb u tūvān
vālih ü ḥayrān	zāğ u zağanveş	zāhir ü pinhān	āb u hevā

2.3.3. Deyimler ve Atasözleri

Rahîmî'nin şiir dilinin genel olarak sade olduğunu ve şiirlerinde atasözü ve deyimlere bolca yer verdiğini belirtmiştik. Rahîmî'nin gazellerinde yer verdiği atasözü ve deyimler aşağıda anlamları ve örnekleri ile verilmektedir. Divan'da tespit edilen deyimler koyu, atasözleri ise koyu italik olarak yazılmıştır.

A

Ad çıkarmak: *ün salmak, şöhret kazanmak*

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi dāl itdi

Çıkarduñ ey şeh-i hūbān cihānda cevr ile **ad** (G 36/2)

Ağız bir etmek: *bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek*

Ġoncalar cānā dehānuñla **ağız bir ideli**

‘Ālem-i ġaybuñ ider remzin ıurup ızhār leb (G 15/3)

Ağzın açmaz: *hiçbir şey söylememek, ses çıkarmamak*

Açılıp gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler

Bana geldükde **ağzın açmaz** ol ġonca hamūş eyler (G 90/4)

Ah etmek: *1) acı ile içini çekmek; 2) mec. İlenmek*

Hecr-i ġaddüñle dem olmaz **itmeye** dil her gün **āh**

Ey melek-rū ādemīlikdür **ider** kul her gün **āh** (G 276/1)

Ayağa düşmek: *değersiz hale gelmek*

Raġimī cür‘aveş devrān **ayağa düşürür** bir gün

ıTatalum bezm-i dünyāda nice dem cām-ı cem çekdüm (G 186/5)

B

Bağrı yanmak: *üzüntü çekmek, çok acı duymak*

ıKan uğud atdı ġubār-ı ġam şarāb ister ġöñül

Yandı bağrum ey ciger küşem kebāb ister ġöñül (G 169/1)

Bağrına taş basmak: *sesini çıkarmaksızın her türlü acıya katlanmak.*

Bağruma taşlar başup ġamdan ġam oldu ıākātüm

ıĤātem-i la‘lūñle maġremdür bir aġıryān ġayf (G 135/2)

Baş eğmek: *direnmekten vazgeçip buyruk altına girmek*

Emrüne boyun urdı vü **baş egdi** kalemvār

Tiğün haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (G 336/6)

Baştan çıkarmak: *kötü yola sürüklemek, doğru yoldan saptırmak*

Şiše micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-āb

Nār-ı ğam **başdan çıkarmışdur** beni ey gül-ıızār (G 71/2)

Başı göğe ermek: *beklenmeyen bir mutluluğa ermek*

Beni kapuñda қо pāyuña düşüp ḥāk olayum

Gün gibi **başum irüp göğe** feraḥnāk olayum (G 205/1)

Başına çıkmak: *birinden yüz bulup ona karşı pek şımarıkça davranmak*

La^ılüñe beñzeyeli **başumuza çıkdı** şarāb

Bulsavuz қanın içerdük biz anuñ tenhāda (G 280/3)

Belini bükmek: *çaresizlik içinde bırakmak*

Bilümi бүkdi derd-i yār-ı ğurbet

Dilüm şad çāk itdi ḥār-ı ğurbet (G 23/1)

Bir içim su: *çok güzel*

Dilde ben geh tiğüñe geh tīrūñe yir eyledüm

Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (G 160/4)

C

Can vermek: *1) ölmek 2) canlanmasına yol açmak 3) bir şeyi çok istemek*

La'î-i sîr-âbuñ ğamından **cân viren** bî-dillerüñ
Tütüyâ ider 'uyûn-ı câna a'yân cevherin (G 252/5)

Mürde-cisme **cân virür** la'î u leb-i güftâr-ı yâr
Bu ne i'câz-ı Mesîhâdur ne rûh-efzâ olur (G 63/3)

'Ömrüm öñüñde ölmege **cân virürüm** senüñ
Zîrâ doyunca seyr iderüm ğanda var göc (G 26/4)

Canını yakmak: *acı verecek bir biçimde cezalandırmak*

Nâr-ı ğahıryla kızılbaşuñ revânın yağdılar
Naĥcûvânın yağdılar güyâ ki **cânın yağdılar** (G 61/1)

D

Derdin viren derman ider: *her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır* bkz. Derdi veren devasını da verir

Ħayât ümmîdi ey dil bir çürük endîşedür şabr it
Yine ***derdin viren dermân ider*** dildâr şağ olsun (G 254/6)

Dil bağlamak: *severek bağlanmak, içten sevmek, âşık olmak* bkz. Gönül bağlamak

Zülfüñe **dil bağlamayan** 'ağlı yok dîvânedür
La'lüñe cân virmeyenüñ her sözi efsânedür (G 92/1)

Dil uzatmak: *bir kimse veya bir şey için kötü söylemek*

Cefâ-yı ğamze câna geçdi peykânı **dil uzatmaz**
Şorup ħâlüm ağız açar bu zaĥm-ı cân-sitân ğalmış (G 126/5)

E

El bir eylemek: *birlikte davranmak, dayanışmak* bkz. El birliği etmek

Leblerüñle ğamzeñ **el bir eylemiş**

Cānuma şīrāne naḥçīr eylemiş (G 123/1)

El çekmek: *vazgeçmek*

Ḥarābāta ayak başdı Raḥīmī pāk-dillerle

Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın **el çekdi** muşallādan (G 250/7)

F

Feda etmek: *kıymak, gözden çıkarmak*

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā

Şevḳuñı dilden cüdā ḳılmadı ey dildār şem^c (G 128/5)

G

Gam çekmek: *tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek*

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi ḳāmetüm

Bāri **ğam çekdürme** ey meh mihrî yoḳ aḡyārdan (G 263/6)

Gark etmek: *batırmak, boḡmak*

İrüp Baḡdād kūyına olinca vaşluña mevşıl

Gözümüñ ḳara ḳanlı yaşı **ğark itdi** Ḳaramanı (G 320/2)

Geceyi gündüze katmak: *aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek*

Giceyi gündüze ḳatup irişdi yine bahar

Şafā-yı ‘işreti biz daḡı şubḡ u şām idelüm (G 180/6)

Gögüs geçirmek: *üzülerek derinden soluk almak*

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnī bir şadā

Dāğ-1 hicrānum görüp **gögsin geçirür** dā'imā (G 3/1)

Gönlüne girmek: *kalbine girmek*

Girince sen boyı servi revānuñ kıatı **göñline**

Döşendüm toprağı yaşduğumu şu gibi taş itdüm (G 187/6)

Göz açmak: *uyanık, dikkatli bulunmak*

‘Ālemüñ şanma bizi faşl-1 bahārın gözlerüz

Nergisāsā **göz açup** sen gül-‘izārın gözlerüz (G 113/1)

Göz dikmek: *dikkatle bakmak, gözünü ayırmadan bir yere veya bir kimseye bakmak*

Ṭañ degül meh **dikse göz** her gün rikābuñ ‘aynına

Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (G 258/1)

H

Hāk ile yeksān eylemek: *yapı, şehir vb. için temelinden yıkıp harap etmek, bütünüyle ortadan kaldırmak veya kalkmak*

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ yādına

Yollar üzre cismümi **hāk ile yeksān eylesem** (G 197/6)

Hayat vermek: *canlılık vermek, canlandırmak*

Yād-1 la‘lūndür Raḥīmī mürdeye **viren hayāt**

Ḳālīb-i fersūdedür ey ʿİsā-dem cānsuz cesed (G 40/7)

Hora geçmek: *beğenilmek, hoşla gitmek, makbule geçmek, kendisine verilen kimsenin çok işine yaramak*

Fidā-yı cān iderdüm ʿİd-i vaşl-ı yār için ammā

Dirīgā **hora geçmez** tekye-i ʿaşkında ḳurbānum (G 201/3)

İ

İki arada kalmak: *birbirine karşıt iki kişi arasında ne yapacağını bilemeyerek şaşırarak*

Bir yaña ümmīd-i vuşlat bir yaña bīm-i firāk

Ber-ḫaraf ḳıl ey ecel **ḳaldum iki arada** gel (G 173/6)

İşini bitirmek: *öldürmek*

İşüm bitürdi benüm derd-i dāğ-ı ḥūn-ālūd

Şaḳāyığı n'ideyin lālezārı n'eyleyeyin (G 231/3)

K

Kadem basmak: *girmek, gelmek, uğramak* bkz. Ayak basmak

Ḥarābāta **ḳadem başdum** Raḫīmī ehl-i dillerle

Göñül peymānesin bir ḫāne-i ḫammāra ḫabşurdum (G 221/7)

Kalem çekmek: *gereksiz olduğunu belirtmek için üstünü çizmek*

Başum aldum ele meydānuña şoñra ḳadem başdum

Ḥayātum defteri erḳāmına evvel **ḳalem çekdüm** (G 186/2)

Kan ağlamak: *büyük bir üzüntü içinde bulunmak*

Hālet-i ʿaşk içre ahvālüm görüp **kan ağladı**

Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezīd (G 37/2)

Kanı kaynamak: *coşkun ve kıpırdak olmak*

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nüş eyler

Teninde **kanı kaynar** cānı sāğar gibi cüş eyler (G 90/1)

Kendi düşen ağlamaz: *kendi zararına kendisi neden olanın yakınmaya hakkı olmaz*

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervāne-dil

Bir dem ola üstüñe pertev şala envār şem^c (G 129/6)

Kıyametler koparmak: *aşırı gürültülere, kargaşaya yol açmak*

Serv-i bālā gibi şalınur **kıyāmetler kopar**

Şehr-i Kütāhiyyede çok şive-kār-ı Germiyān (G 265/6)

Kıymet bilmek: *önemini, değerini bilmek*

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ʿālem **kıymetin bilmez**

Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bī-behāyam ben (G 238/2)

Koynuna girmek: *biriyle yatıp sevişmek*

Babanuñ cānısın kaçma benüm **koynuma girmekden**

Çuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (G 161/6)

Kul olmak: *aşırı derecede bağlanmak, boyun eğmek*

Kul oldı sen boyı servi görüp dil-i āzād

Hevā-yı ʿaşka düşüp didi her çi bād-ā-bād (G 36/1)

(birinin veya bir şeyin) Kurbanı olmak: uğruna can feda etmek

Beni koyup nazar şalma rakıbe rāziyam öldür

Senüñ **ķurbānuñ olayum** meded ey ğamze-i dil-cū (G 272/5)

P

Peyda etmek: çıkarmak, oluşturmak, ortaya çıkarmak, edinmek

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı

Saña teslim idüp ben de **ideydüm** bir eşer **peydā** (G 2/6)

R

Rast gelmek: düşünmediği, ummadığı halde karşılaşmak, rastlamak, tesadüf etmek

Ey Raḥīmī şu gibi her sū revān oldu yaşum

Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (G 55/5)

Rehin etmek: rehin olarak vermek

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydügin

Rehn iderdi hırķasın cām-ı meye Beg Bāyezid (G 32/7)

Renk almak: yeni bir renk kazanmak

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem

Görüp ānide **reng aldum** gülinden sünbülinden hem (G 204/1)

S

Sefa sürmek: rahat, sakin ve eğlenceli yaşamak.

Cāmeveş ben giñ yaqadan seyr idem gül sīneñi
Koca qarşumda seni **sürüp şafā** pīrāhenüñ (G 158/6)

Set çekmek: 1) *suyun akmasını, toprağın kaymasını önlemek için duvar yapmak; 2) mec. bir işi, bir davranışı, bir isteği önlemek, engellemek.*

Hatı degül haddinde yārūñ mülk-i hüsni hıfz için
Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cuce **sed** (G 40/2)

Sefer etmek: *gezmek, gezinti yapmak, yolculuk etmek*

Kor kār-bārı şoñ ucı yektā **ider sefer**
N'eyler tecemmülātı iden ihtisār göc (G 28/6)

Selam olsun: “*esenlik dileklerim ulaşsın*” anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü

Lebüñ devrinde şol hūşyāra ey sākī **selām olsun**
Hayāl-i nergisüñl'olan humār u h'āba 'aşk olsun (G 248/2)

Seyre çıkmak: 1) *bir yerden başka bir yere gitmek için yola çıkmak; 2) eğlenmek üzere gözlemek, bakmak*

Kaçan gün gibi tenhā **seyre çıksañ** bir gün ey meh sen
Dilümden od düşüp yanar zemīn ü āsumān sensüz (G 110/3)

Ş

Şeref vermek: *onurlandırmak, şereflendirmek*

Halāş eyle dil-i bī-ṭālī'ī şavm-ı nuḥūsetden
Şeref vir ey hilāl-ebrū baña 'īd-i cemālūñle (G 292/5)

T

Tağlara düşmek: *büyük bir üzüntü dolayısıyla insanlardan kaçıp ıssız yerlerde yaşamak*

Bir çeşm-i gazāl için bir kaşı hilāl için
Dīvāne degülseñ ger **tağlara** neden **düşdüñ** (G 146/6)

Takat getirmek: *dayanmak, katlanmak*

Niçe **taakat** getürsin bu şeh-i la'l-i leb-i yāre
Maḥabbet bādesinden maḥv olur āvāresi 'aşkuñ (G 154/2)

Ter düşmek: *küsmek, gücenmek.*

Ağzuñ añdum yok yire ey gonca **ter düşdüñ** baña
Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme 'özü- h'āh (G 298/ 4)

Toz koparmak: *toz kaldırmak*

Vücüduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it
Raḥimī gel yine bir **toz kopar** bu rüzgār içre (G 284/7)

Ü

Üstüne düşmek: *bir kimseyle veya bir şeyle çok ilgilenmek*

Gördi pīrāhenüñi titreyüp **üstüme düşer**
Çāk çāk itdi bu ğayretle girībānı zırh (G 293/4)

V

Vatan tutmak: *yurt edinmek*

Vaṭan tutdı gözüm içre ḥayāl-i la'l-i dendānuñ
Ne cevher ma'deniyüz gör ne dürrüñ kāniyuz şimdi (G 329/2)

Y

Yanıp yakılmak: *sızlanmak, şikâyet etmek*

N'eyleyüm kurtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden

Vahtidür **yansun yağılsun** bu dil-i sūzān hayf (G 135/4)

Yanıp tutuşmak: *bir şeyi elde etmek için güçlü bir istek duymak*

Meclisüñde şevk ile **yanup dutuşak** şem'ile

Nār-ı aşkı 'arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (G 115/5)

Yetmiş iki dereden su getirmek: *birini kandırmak için birçok sebep ileri sürmek, dil dökmek* (bkz. bin dereden su getirmek)

Sen boyı servi kenār itmek için leyl ü nehār

Yetmiş iki dereden şu getirür kırk biñar (G 102/1)

Yele vermek: *savurmak, boşuna harcamak*

Yile virmiş varını şabr u qararı kalmamış

Hānkhāh-ı 'ālem içre nāba beñzetedüm seni (G 346/4)

Yerden yere vurmak: *birine türlü yönlerden saldırarak onu çok aşağılayıcı bir duruma düşürmek*

Hevādāruñ olanı ey boyı serv

Yeter sāye gibi **yirden yire ur** (G 42/5)

Yerle beraber etmek: *temeline kadar yok etmek, tahrip etmek* (bkz. yerle bir etmek)

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmağ ecliçün
Yıķup **yire berāber itdügüñ** vīrānuñı yād it (G 19/2)

Yol bulmak: *çare bulmak*

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kadar
Bu yolda hayf zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenin (G 240/3)

Yolu düşmek: *o yerden geçmesi gerekme*

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün
Öñümce reh-berüm olup Raḥīmī gökden ay ine (G 303/7)

Yoluna baş koymak: *bir şey uğruna ölümü göze almak*

Elüñe yapışup Allāh didüm
Ƙodum baş yoluña ey şāh didüm (G 189/1)

Yoluna can vermek: *birinin uğruna ölmek*

N’ola **virse** Raḥīmī yoluña cān
Saña şāhum gedā mı eksük olur (G 57/7)

Yüz çevirmek: *gösterdiği ilgiyi kesmek*

Zerreves yoluñda pā-mālem didüm
Yüz çevirdi āh kim benden o gün (G 267/4)

Yüz sürmek: *aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek*

Der-i cānāna **yüz sürdüm** koyup başum ayāğına
Bi-ḥamdillāh Raḥīmī baña el virdi yine devlet (G 21/7)

(bir şey olmaya) Yüz tutmak: *bir şey olmak üzere bulunmak*

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay Güzel hişâr

Yüz tıtdı top yıkılmağa gördi Güzel hişâr (G 93/1)

(bir şeye) Yüz tutmak: *yönelmek*

Göñlüm ol gül-‘izāra **yüz tıtdı**

Yine zār u hezāra **yüz tıtdı** (G 319/1)

Yüze gülmek: *1) yalandan dost görünmek; 2) sevimli, alımlı görünmek*

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi

Yüze gülmekte nazīrūñ yok gül-i ra‘nā gibi (G 323/1)

Z

Zahmete girmek: *zahmet etmek*

Tabībā **zahmete girüp** benümçün hiç ‘ilāc itme

Ben oldum olacağum ol gözi bīmār şağ olsun (G 254/4)

Ziyade olmak: *artmak, çoğalmak*

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm

Olsun demi ziyāde bu çeşm-i hün-feşānuñ (G 157/4)

2.4. ŞAİRİN SIK BAŞVURDUĞU EDEBİ SANATLAR

Edebi sanatlar klasik Türk edebiyatında anlamı renklendirmek, güzelleştirmek, çeşitlendirmek ve derinleştirmek için sıklıkla kullanılmıştır. Şairler şiirlerinde edebi sanatların neredeyse hepsini kullanmışlardır. Fakat bazı sanatlar daha çok kullanılmış ve ustalık göstermede daha belirleyici olmuşlardır.

Rahîmî de gazellerinde edebi sanatlardan faydalanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde öne çıkan ve klasik Türk şiirinde her şairin muhakkak kullandığı teşbih, istiare, mübalağa ve tezat sanatlarını ele alıp birkaç örnek ile sunmaya çalışacağız.

2.4.1. Teşbih

İsa Kocakaplan teşbihi “ Aralarında çeşitli yönlerden benzerlik bulunan iki varlıktan zayıfını kuvvetlisine benzetmek sanatına teşbih denir” (2017: 162) şeklinde tanımlamıştır. Teşbihin benzeyen, benzetilen, benzetme yönü ve benzetme edatı olarak dört unsuru vardır. Teşbih de bu dört unsurda kullanılırsa “mufassal teşbih”, benzetme yönü bulunmayanlara “mücmel veya muhtasar teşbih”, sadece benzetme edatı bulunmayanlara “müekked teşbih”, teşbihin iki temel ögesi yani benzeyen ve benzetilenle kurulanlara ise “beliğ teşbih” denir. (Kocakaplan, 2017: 164)

Rahîmî şiirlerinde teşbih sanatını sıklıkla kullanmıştır. Teşbih sanatının Rahîmî'nin gazellerindeki kullanımını birkaç örnekle aşağıda sunacağız.

Şair aşağıdaki beyitte göğsünü güle, vücudundaki yaraları da laleye benzeterek teşbih yapmıştır:

Sînemi gül gibi şad çāk itdi hār-ı intizār

Lâle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (G 77/1)

[Bekleyiş dikenini (sevgiliyi beklemenin verdiği acı) göğsümü gül gibi yüz parça etti. Bu bekleme ateşi vücuduma lale gibi yaralar açtı.]

Rahîmî bu beyitte ise kendini pervaneye, gönlünü ise bülbüle benzetmiştir:

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümler

Fiğāna başlayup bülbül gibi gavgā iden sensin (G 261/3)

[Ey gönül! Ben pervane gibi kendi derdimle yanardım, inlemeye başlayıp bülbül gibi kavga eden sensin.]

Bu beyitte şair, gönlünü aynaya, sevgilinin yanağını ise güneşe benzetmektedir:

Gönül āyînesi ey mihr had gāyet muşaffādur

Olur bir zerre gerd-i gūşsanuñ tağlar kadar derdi (G 341/6)

[Ey güneş yanaklı(sevgili)! Gönül aynası oldukça temizdir. (Gönül aynasında) bir zerrecik gam tozunun dağlar kadar derdi olur.]

Şair aşağıdaki beyitte sevgilinin ihsanını bayram günü yağın yağmura, gönlünü ise bağı teşbih etmiştir:

Feyz-ı ihsānuñ gönül bāğını sīr-āb eyledi
Ser-be-ser būsān-ı dehri nitekim bārān-ı ʿid (G 39/8)

[Bayram yağmurunun dünya bahçesini baştan başa suya kandırdığı gibi lütfunun bolluğu gönül bahçesini suya kanmış hale getirdi.]

Rahîmî bu beyitte gönlünde ayrılık ateşinin yarasını Karacadağ'a, gözyaşını okyanusa, Akdeniz'i dile, sevgilinin ayrılığını ise ateşe benzetmektedir. Ayrıca beyitteki ateş ve su tezaadı da dikkat çekicidir.

Karacadağ kadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ
Muhiṭ-ı eşkümüñ yanında gūyā Akdeñiz bir dil (G 176/3)

[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte sevgiliyi güle, dudağını ise goncaya benzetmiştir:

Açılsun gül gibi ey gonca-leb her hāra yüz virdüñ
Hezārān nāledür gūş eylemez efğānum añmazsın (G 226/2)

[Ey gonca dudaklı! Her dikene yüz verdin gül gibi açıl. Pek çok feryadı duymaz benim figanımı anmazsın.]

2.4.2. İstiare

İstiare “Edebiyatta: bir kelimenin mânâsını muvakkaten diğer bir kelime hakkında kullanmaktır” şeklinde tanımlanmıştır (Olgun, 1936: 54).

İstiarenin temelini teşbih oluşturmaktadır. Fakat teşbihte benzetilen, benzeyen, benzetme yönü ve benzetme edatı olmak üzere dört temel unsur var iken, istiarede benzeyen ya da benzetilenden sadece birisi söylenir. İstiarenin iki çeşidi vardır: Yalnızca “benzeyenin” söylendiği istiareye “kapalı”, yalnızca “benzetilenin” söylendiği istiareye “açık” denir.

Rahîmî de divan şiiri geleneğini sürdüren diğer bütün şairler gibi istiarenden gazellerinde yararlanmıştır. Gerek açık gerekse kapalı istiareyi kullanarak farklı

çağrışımlar oluşturmuştur. Aşağıda Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı istiare sanatına dair birkaç örnek sunulacaktır.

Rahîmî aşağıdaki beyitte sevgiliyi aya benzetmiş, sevgili yerine mâh ifadesini kullanarak açık istiare yapmıştır.

Harâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol **mâha**

Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (G 5/2)

[O aya (ay gibi parlak sevgiliye) güneşin sıcaklığından hararet basmasın diye gönül ahının dumanından bir gölgelik yaptım.]

Aşağıdaki beyitte sevgili Çin güzeline benzetilmiş fakat sadece benzetilen öge dile getirilerek açık istiare yapılmıştır.

Lebüñcün ey **büt-i Çin** âh eksük olmadı çini

Baňa bildür ḥaṭâmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrû (G 270/5)

[Ey Çin güzeli! kaş çatman (hiç) eksik olmadı, dudağının hakkı için niçin kaşın canıma kast ediyor, hatam nedir, söyle?]

Şair aşağıdaki beyitte sevgilinin kirpiklerini kılıca benzetip sadece kılıcı söyleyerek açık istiare yapmıştır.

Yâremüñ ağızına **tiğüñ** dil şoḡar ikide bir

Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (G223/3)

[Kılıcın (kirpiğın) yaramın ağızına ikide bir dil sokar. Ben onunla gamzenden ihsan bulursam söyleşeyim.]

Aşağıdaki beyitte şair sevgiliyi servi ve güle benzetmiş fakat sadece benzetilen öğeleri dile getirerek açık istiare yapmıştır.

Şalınma her pelîd ile benüm **serv-i ḥurāmānum**

Açılma virme yüz her ḥāra ey **gül-berg-i ḥandānum** (G 201/1)

[(Ey) salınarak yürüyen servim! Her alçak(rakip) ile salınma. Ey gülen gül yaprağım! Her diken(rakip)e yüz verip açılma.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte şaraba insana ait bir özellik nisbet ederek kapalı istiare yapmıştır.

La^lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı **şarāb**

Bulsavuz anın içerdük biz anuñ tenhāda (G 280/3)

[(Ey sevgili!) Şarap dudağına benzediğinden beri başımıza ıktı. Biz onu tenhada bulsak kanını ierdik.]

Aşğıdaki beyitte sevgili gölge salan bulutlara benzetilerek kapalı istiare yapılmıştır.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ

Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bī-mikdāra ba (G 139/4)

[Güneşim! Doğrusu yerin felekten daha üstündür. Ben değersiz zerreye bak, gölge sal.]

Şair aşğıdaki beyitte yaraya insana ait bir özellik nisbet ederek kapalı istiare yapmıştır.

Gördükce **zam** ağız açar tīg-i hañçerüñ

Yalmanup özler anı zülāle araf araf (G 133/4)

[(Ey sevgili!) Yara kirpiğinin kılıcını gördükçe ağızımı açar (ister). Tatlı su her yönden kılıcını özleyip yalanır.]

2.4.3. Mübālağa

Sözlük anlamı olarak “abartı” anlamına gelen kelime edebi bir terim olarak İskender Pala tarafından “ Edebiyatta sözün etkisini artırmak için bir şeyi olamayacağı biçimde yahut olduğundan çok veya az gösterme sanatıdır.” (2011: 338) şeklinde tanımlanmıştır.

Mübālağanın söyleyişteki aşırılığa göre üç çeşidi vardır: Akla yatkın olan mübālağalara “tebliğ”, akla yatkın gibi görünen fakat görenek ve âdete uygun olmayanlara “iğrak”, aklın alamayacağı derecedeki mübāğalara “guluv” denir.

Mübālağa sanatını şairler anlatıma heyecan katmak, duygularını daha iyi ifade etmek, okuyucuyu etkilemek ve anlatımı çarpıcı hale getirmek için sıklıkla kullanmışlardır. Mübālağanın kullanılmadığı eserler söyleyiş güzelliği açısından da eksik kalmışlardır. Bu nedenle bütün şairler gibi Rahîmî’de gazellerinde mübālağa

sanatından faydalanmıştır. Rahîmî'nin mübâlağa sanatını nasıl kullandığına dair örnekleri aşağıda sunacağız.

Rahîmî aşağıdaki beyitte dudağın bir anda bin ölüyü dirilttiğini söyleyerek mübâlağa yapmıştır.

Bir demde biñ mürde kıllur zinde lebüñ ey 'İsî-dem

Cân u cihānuñ cānısın cānāna şihhat yaraşur (G 103/2)

[Ey Hz. İsa nefesli (sevgili)! Dudağın bir anda bin ölüyü canlandırır. Vücudun ve dünyanın canısın, canana sağlıklı olmak yakıştır.]

Şair aşağıdaki beyitte Rahîmî'nin kıymetinin bir damla kadar bile olmadığını söyleyerek mübâlağa yapmıştır.

Rahîmînüñ şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi

Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden sensin (G 261/5)

[Ey sevgili! Doğrusu Rahîmî'nin bir damla kadar değeri yok. (Onun) gönlünü coşturup gözyaşını deniz eden sensin.]

Aşağıdaki beyitte Rahîmî'nin şiirinin güzelliği âfâkı tutması ile mübâlağa edilerek anlatılmıştır.

Rahîmînüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i haddüñle

Țutupdur gün gibi âfâkı ey meh şî'r-i garrâsı (G 350/5)

[Ey ay (gibi parlak sevgili)! Rahîmî'nin senin yanağının güneşi ile o kadar şöhreti var (ki), parlak şiiri güneş gibi gökyüzünü tutmaktadır.]

Rahîmî aşkının büyüklüğünü anlatmak için şahit olarak gökte ayı yerde balığı göstererek mübâlağa ve kişileştirme yapmıştır.

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür

Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (G 160/3)

[Gökyüzünde ahımın, yeryüzünde gözyaşımın macerası söylenir. Ta gökyüzünden balığa sevgime ay ve balık şahittir.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte feleğin aşığa sürekli zulüm etmesi, gam taşlarının yağmur gibi yağması ile ifade edilerek mübâlağa yapmıştır.

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi

Nice olsun bu vücūdum kaçrı ābād ey felek (G 150/6)

[Ey felek! Gam taşlarını başıma yağmur gibi yağdırırsın. Bu vücudumun sarayı nasıl bayındır hale gelsin.]

Rahîmî aşkının büyüklüğünü anlatmak için gökyüzü yıkılsa bile gönülde aşkın yok olmayacağını belirterek mübâlağa sanatından faydalanmıştır.

Yire geçse yıkılsa tāk-ı eflāk

Binā-yı ‘aşkuñ olmaz dilde zā’il (G 165/4)

[(Ey sevgili!) Gökyüzü yere geçip yıkılsa, gönülde aşkının binası yok olmaz.]

2.4.4. Tezat

“Bir olayın, heyecanın etkisiyle büyütülmesi veya küçültülmesi demektir.” (Kocakaplan, 2017: 107) olan tezat sanatı hem üslubu güzelleştirmek hemde iki zıt unsuru bir arada kullanarak anlatmak istenileni daha kısa ve öz şekilde ifade etmek için kullanılır. Tezat sanatı sadece isim ve sıfatlarla değil aynı zamanda eylemler üzerinden de yapılır. Klasik Türk edebiyatından neredeyse bütün şairler tarafından kullanılan bu sanatı Rahîmî de kullanmıştır. Rahîmî’nin gazellerindeki tezat sanatı kullanımını aşağıdaki örneklerle göstermeye çalışacağız.

Rahîmî gazellerinde doğa unsurlarını kullanarak tezat yapmıştır.

Şair aşağıdaki beyitte zerre ve güneşi kullanarak tezat yapmıştır.

Sürdüğünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş

İtme ‘ār ey meh irişmez **zerreden mihre** zevāl (G 178/7)

[Ey ay(sevgili)! Raḥîmî’nin gölge gibi üzengine yüz sürmesinden utanma güneşin parlaklığına zerrenin zararı olmaz.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte damla ve deniz ifadelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Dostum **kaṭre** gibi gerçi bir ednādur dil

Åşinādan şoragör gör nice **deryādur** dil (G 168/1)

[Dostum gönül damla gibi küçüktür ama bilene sor gönül nasıl bir deryadır, gör.]

Aşağıdaki beyitte gül ve diken ifadeleri ile tezat yapılmıştır.

Ol **gül** yakalı seng-i dilüñ hasreti beni

Hār itdi yaşduğum döşegüm hāre eyledi (G 316/4)

[O gül yakalı taş kalplinin hasreti beni diken etti, yatağımı yastığımı taş etti.]

Rahîmî aşk ve aşkla ilgili unsurları kullanarak da tezat yapmıştır.

Aşağıdaki beyitte ağyar ve yar kelimeleri üzerinden tezat yapılmıştır.

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi

Ağyāra olacak işi ol **yāre** eyledi (G 316/1)

[(Sevgilinin) yan bakışının kılıcı gönlümü delip yara açtı, yabancıya yapacağı işi dostuna yaptı.]

Şair geda ve şah ifadelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ

Ki zîrā sen **gedā** ol **şāh-ı evreng** (G 149/5)

[Rahîmî aşkını o aya söyleme çünkü o tahtın sultanı sen de bir kölesin.]

Aşağıdaki beyitte ayrılık ve kavuşma kelimeleri kullanılarak tezat yapılmıştır.

Baña **hecrüñde** gam **vaşluñla** şādān olmadan yegdür

Dil-i bîmār hoş derdüñle dermān olmadan yegdür (G 50/1)

[Benim için ayrılığındaki gam kavuşup mutlu olmaktan daha iyidir. Hasta gönül senin derdinle hoştur, (onun için hasta olmak) iyileşmekten daha iyidir.]

Gazellerde zaman kavramları kullanılarak da tezat yapılmıştır.

Rahîmî beyitte gündüz ve geceyi aynı anda kullanarak tezat oluşturmuştur.

Seni germ-ābede seyr itmege hālvat bulımaz

Gündüzin mihr **gice** māh gelür cāmlara (G 279/2)

[(Rahîmî) seni kaplıcada seyretmek için fırsat bulunmaz. Camlara gündüz güneş gece de ay gelir.]

Aşağıdaki beyitte evvel ve ahir ifadeleri üzerinden tezat yapılmıştır.

Evvel konan **āhir** göçer ‘ālem misāfir-hānedür

Bu tekyede bir iki gün mihmāna şihhat yaraşur (G 103/5)

[Dünya bir misafirhanedir önce konan sonra göçer. Bu dünyada misafire bir iki gün sıhhatli olmak yakışır.]

Şair beyitte kış ve bahar ifadelerini birlikte kullanarak zıtlık oluşturmuştur.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzūn-ı hicrāna

Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret **bahāruñdur** (G 95/4)

[Gül gibi gülüp ayrılıktan hüzünlenen aşığa gonca dudaklarını göster. Kışın sıkıntısı gitti bahar eğlence zamanıdır.]

Rahîmî şehir adlarını da tevriyeli kullanarak tezat yapmıştır.

Şair beyitte Karaman’ı karanlık çağrışımıyla kullanıp aydınlık olmakla tezat olarak kullanmıştır.

Karaman mülkin **Aydın** idicek sen şāh-ı meh-çihre

Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehirden şehre (G 304/1)

[Sen ay yüzlü padişah Karaman diyarını aydın/Aydın edince güneş menzilden menzile, şehirden şehire karşı çıktı.]

Aşağıdaki beyitte Tire ve Aydın şehirleri kelime manaları üzerinden tezat yapılarak kullanılmıştır.

Ey Raḥîmî **Tire** bahtuñ **Aydın** olsun dirseñ

Bile seyr eyle Selîm Ḥān ile Şarḥān illerin (G 243/5)

[Ey Raḥîmî! Tire/kara bahtının Aydın/aydın olmasını istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

Rahîmî beyitte Akşehir, Aydın, Tire ve Karaman’ı bir arada kullanarak zıtlık oluşturmuştur.

Gün yüzüñsüz gözüme **Akşehir** ey meh **Tiredür**

Kakülüñsüz şanma **Aydındur Karaman** illerin (G 243/3)

[Ey ay (gibi parlak sevgili)! Gün yüzün olmayınca Akşehir benim için Tire’dir/karanlıktır. Kakülün olmayınca Karaman Aydın’dır/ aydındır zannetme.]

Rahîmî gazellerinde çeşitli sıfatları da zıtlık unsuru olarak kullanmıştır.

Aşağıdaki beyitte kolay ve zor kelimeleri bir arada kullanılarak tezat oluşturulmuştur.

Vefâ ehline **āsāndur** yoluñda cān fidā itmek

Velî bir dem çapuñdan ayru olmak dil-berā **müşkil** (G 176/6)

[Ey sevgili! Vefa ehline (âşıklara) senin uğruna canlarını feda etmek kolaydır ama kapından bir an olsun ayrı kalmak zordur.]

Rahîmî beyitte eğri ve doğru kelimelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-nażar

Yine çaddüñ yanına varur turur **toğru** gibi (G 328/3)

Bunlar dışında Rahîmî birbirine zıt eylemleri bir arada kullanarak da tezat yapmıştır.

Aşağıdaki beyitte gülmek ve ağlayıp üzölmek ifadeleri birbirine zıt olarak kullanılmıştır.

Güler düşmen Raħîmî **zār u maħzūn**

Esirge pādişāhum cānı yok mı (G 339/5)

[Rahîmî ağlayıp inleyip üzgünken düşman güler. Merhamet et padişahım (onunda) canı yok mu?]

Rahîmî harap olmak ve abad olmak eylemleri ile zıtlık oluşturmuştur.

Dest-i hecrüñle **ħarāb olup** yıkılmışdur göñül

Genc-i vaşluñla yine yap yap anı **ābād kıl** (G 163/2)

[Gönül ayrılık eliyle harap olup yıkılmıştır, kavuşma hazinenle onu yeniden yavaş yavaş imar et.]

Şair kul olmak ve sultan olmak ifadelerindeki zıtlıktan beyitte yararlanmıştır.

Çapısında **kul olmak** çadrini sen Yūsuf-ı ħüsñüñ

‘Azizüm mülket-i Mışır içre **sultān olmayan** bilmez (G 117/5)

[Azizim sen Yusuf kadar güzel (sevgilinin) kapısında kul olmanın değerini, Mısır memleketine sultan olmayan bilmez.]

Aşağıdaki beyitte hüznü olmak ile mutlu olmak arasındaki teztan faydalanılmıştır.

Beni hecrüñle **ğamgîn** düşmenüm vaşluñla **şād itme**

Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (G 302/1)

[Beni ayrılığınla mahzun, düşmanımı kavuşmanla mutlu etme. Dostum dostunu unutup yabancıları hatırlama.]

Beyitte unutmak ve hatırlamak eylemleri bir arada kullanılarak tezat yapılmıştır.

Rahîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda

Unutduñ çok zemāndur sen anı sultānum **añmazsın** (G 226/5)

[Sultanım Rahîmî devletinin kapısında bir kuldur, sen onu çok zamandır hatırlamazsın unuttun.]

2.5. VEZİN

Aruz ölçüsü hecelerin kısalık, uzunluğuna ya da açıklık, kapalılığa dayanan bir ölçüdür. Aruz ölçüsü Arap edebiyatında doğmuş oradan İran edebiyatına geçmiş ve XI. yüzyıldan itibaren Türk şairler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. “ Yüzyıllar boyu Türk şiirinde kullanılan ve Türk aruz sistemini oluşturan kalıplar 10 bahrin 39 kalıbı olmuştur.” (İpekten, 2012: 161) Bunlar arasında ise en çok remel bahrinin “*fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*” kalıbı kullanılmıştır.

Rahîmî gazellerinde aruz ölçüsünün 14 kalıbını kullanmıştır. Bunlardan en çok remel bahrinin “*fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*” kalıbını kullanmıştır. Bu kalıptan sonra en çok kullandığı kalıp ise hezec bahrinin “*mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün*” kalıbıdır.

Tablo 12: Vezinlerin Dağılımı

Bahirler	Vezin Kalıpları	Kullanım Sıklığı
Remel Bahri	Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün	137
	Fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün	23
	Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün	3

Hezec Bahri	Mefā'jlün mefā'jlün mefā'jlün mefā'jlün	125
	Mef'ülü mefā'jlü mefā'jlü fe'ülün	8
	Mefā'jlün mefā'jlün fe'ülün	9
	Mef'ülü mefā'jlün mef'ülü mefā'jlün	1
Muzârî Bahri	Mef'ülü fā'ilätü mefā'jlü fā'ilün	26
	Mef'ülü fā'ilätün mef'ülü fā'ilätün	6
Müstec Bahri	Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	7
Hafif Bahri	Fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	5
	Fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül	1
Recez Bahri	Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün	2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN DUYGULAR

3.1. AŞK

Aşk klasik Türk şiirinde gazellerin başlıca konularındandır. Gerek beşerî gerekse ilâhi aşk yüzyıllarca şiirlerde işlenegelmiştir. Rahîmî de şiirlerinde hem ilâhi hem beşerî aşka yer vermiştir. Aşk denildiğinde ilk akla gelen âşık, maşuk ve rakip üçlüsüdür. Rahîmî'nin bu üç unsuru gazellerinde nasıl kullandığına ayrıntılı olarak bakacağız.

3.1.1. Âşık

Klasik Türk edebiyatında âşık şiirin merkezindedir. Şair aynı zamanda âşıktır. Klasik Türk şiirinde âşık perişan, zavallı, sevgili için canını bile feda etmekten geri durmayan, aşkından mecnun olmuş, her nefesini sevgiliye adanmış kişidir. Her daim sevgiliye kavuşmak için çalışır ve buna engel olan her şey âşık için rakiptir.

Sevgili âşığa her zaman zulüm etmektedir bu yüzden âşığın başından bela hiç eksik olmaz. Sevgilinin zulmünden âşık ne kadar yakınırsa yakınsın bu zulümden mahrum kalmayı da hiç istemez çünkü sevgilinin zulüm etmesi bile onu hatırladığının bir kanıtıdır.

Dil-rubādan cefā mı eksük olur

‘Âşığa hiç belā mı eksük olur (G 57/1)

[Gönül alan sevgiliden (âşığa) hiç eziyet eksik olur mu (çünkü) âşıktan hiç bela eksik olur mu?]

Dile derdüñ yeter devā n'eyler

Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (G 88/1)

[(Ey sevgili!) Gönüle derdin yeter devayı ne yapsın, eziyetine razıyım vefa ne yapsın?]

Âşık sevgili için her türlü zorluğa katlanır. Şartlar ne olursa olsun hatta ucunda ölüm bile olsa sevgiliden asla vazgeçmez.

‘Âşık rûşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan

Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā yüzün (G 246/4)

[Âşığın gönlünü aydınlatan odur (o sevgilidir). (Onun için) mum gibi yanmaktan başını kessler asla (ondan) yüzünü döndürmez.]

Sevgiliye olan aşkı âşığa bazen Ferhad gibi dağları deldirir bazen ise âşığı Mecnun gibi çöllere düşürür.

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhādveş tağlara düşürdi

Gezüp Mecnūn gibi geh sâkin-i şahrā iden sensin (G 261/2)

[(Ey sevgili!) Beni aşkın bazen Ferhad gibi dağlara düşürdü. Bazen de Mecnun gibi gezip çölde ikamet ettiren sensin.]

Âşık için sevgilinin uğruna aklını yitirmeyen kişi gerçekten akıl sahibi bir kişi değildir. Çünkü sevgili aklını, canını, bütün varlığını verecek kadar önemlidir.

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya

‘Âkil midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (G 300/1)

[Simsiyah saçına tutulup Mecnūn/ deli olmayan kişi (hiç) akıllı mıdır?]

Aşk âşığı öyle bir hale getirmiştir ki artık hiçbir öğüdü duymaz zincirle bağlasalar bile duramaz olmuştur.

‘Aşk daqmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend

Pend girmez gūşuma tutmaz beni zencir ü bend (G 31/3)

[Ey Zahit! Aşk benim boynuma bir kement takmıştır. Kulağıma öğüt girmez, beni zincir ve bağ tutmaz.]

Âşık her zaman sevgiliye kavuşmayı arzu eder ve bunun için bir çare arar. Fakat bazen de kavuşmak yerine ayrı olmayı tercih eder.

Olup dil şu gibi sen serve mā’il

Velî yok bāğ-ı vaşla yol ne hāşıl (G 165/1)

[Gönül su gibi sen serviye meyletmiştir. Fakat ne fayda kavuşma bağına yol yoktur.]

Baňa hecrüñde ğam vaşluñla şādān olmadan yegdür

Dili bīmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (G 50/1)

[Benim için ayrılığındaki gam kavuşup mutlu olmaktan daha iyidir. Hasta gönül senin derdinle hoştur, (onun için hasta olmak) iyileşmekten daha iyidir.]

Aşka düşenin gözü sevgiliden başkasını görmez olur. Ona kavuşmak için her şeyi göze alır. Ne ar ne namus artık onun için önemli değildir. Aşka soyunurken bütün bunlardan vazgeçer.

Zāhidā zerķ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz

Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘ār isterüz (G 107/6)

[Ey zahid! Biz ikiyüzlülüğün cübbesini yırtmışız. Aşk içinde ne namusu özleriz ne de edep isteriz.]

Âşık için sevgilinin rakibe yakın davranması, onunla vakit geçirmesi, âşığa göstermediği ilgiyi rakibe göstermesi üzüntü sebebidir. Sevgiliyi asıl sevenin kendisi olmasına rağmen sevgilinin rakibe ihsanda bulunması âşığı perişan eder.

Beni koyup rakıbe yüz virdi

Ol güli gör ki hāra yüz tıtdı (G 319/4)

[(Sevgili) beni bırakıp rakibe yüz verdi. Gör ki o gül dikene meyletti.]

Beni koyup nazār şalma rakıbe rāzıyam öldür

Senüñ ķurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cū (G 272/5)

[Ey gönül alan yan bakış! Razıyım, beni öldür de rakibe bakma.Yardım eyle senin kurbanın olayım.]

3.1.2. Sevgili

Klasik Türk şiirinde sevgili kara saçları, ay yüzü, âb-ı hayat olan dudakları, ince beli, keman kaşları ve servi boyu ile tasvir edilir. Sevgiliye cân, cânân, meh, meh-rû, büt, sanem, padişah, şah vb. şekillerde hitap edilir. Klasik Türk şiirinde sevgili genç ve güzeldir. İşve ve cilve ile âşığı kendine çeker. Fakat sevgili merhametsiz, sürekli âşığa

zulm eden, aşığı kendine esir eden ama asla ilgi göstermeyen biridir. Bütün bunlara rağmen âşık için vazgeçilmezdir. Her ne olursa olsun âşığın gönül ülkesinin sultanıdır.

Sevgilinin dudakları âşık için bazen mutluluk sebebi iken bazen de azaptır.

Gāh ḥande geh gāzab ey ḡonca la^lūñ ‘āşığa

Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem^c (G 127/6)

[Ey gonca! Tıpkı mumun pervaneye bazen ışık bazen ateş olması gibi, dudağın âşığa bazen gülücük bazen gazap olur.]

Sevgilinin saçları âşığı kendine esir edip aklını başından alır.

Gönlümü bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf

Ḳıldı ‘aqlum kār-vānın tār-mār efkār-ı zülf (G 132/1)

[Düzenbaz saç(ın) gönlümü bir bağ ile bağlayalı beri saçının fikri akıl kervanımı darmadağın etti.]

Sevgilinin saçlarını gören yüz yıllık Müslüman bile dinini bırakıp Hıristiyan olur.

Mü³min-i şad-şâle görse zülfüññ zünnārını

Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (G 63/2)

[Ey put gibi güzel sevgili! Yüzyıllık müslüman saçlarını görse İslam sevdasını bırakıp hristiyan olur.]

Sevgili merhametsiz, taş kalplidir. Âşığın feryatlarını duyunca dağlar bile gümlerken sevgili asla merhamet göstermez.

Nālemi gūş itdi dāḡuñ içi güm güm gümledi

Āh kim ol taş bağırlu daḡi raḡm itmez baña (G 3/3)

[Feryadımı duyup dağın içi güm güm gümledi. Ah ki o taş bağırlı hala bana merhamet etmez.]

3.1.3. Rakip

Rakip âşık ile sevgili arasındaki engellerin tümüdür. Rakip kötü huylu, kara yüzlü, karga tabiatlı vb. olarak tasvir edilir. Rakip âşığın baş düşmanıdır. Çünkü

sevgiliyi âşık kadar sevmez ama ilgi görür. Bu sebeple âşık ondan kurtulmayı, sevgilinin gerçekleri fark edip kendisi ile alakadar olmasını ümit eder.

Rakip âşık için bütün kötü özellikleri üzerinde barındıran kişidir. Âşık rakibi turşu yüzlü, kara yüzlü, köpek suratlı, karga tabiatlı olarak tasvir ederek onu kötüler.

Ey gözi āhū rakībi dün baña gösterdiler

Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğluna (G 306/4)

[Ey ahu gözlü! Rakibi dün bana gösterdiler. Şu köpek suratlı nasıl aslan oğluna benzer.]

Turş-rüyından rakībūñ münharif oldı mizāc

Tāb-ı gamdan pür-ħarāretdür hoş-āb ister gönül (G 169/2)

[Gönül rakibin ekşi yüzünden (dolayı) keyfi kaçtı. Gam ateşinden hararetlidir hoşaf ister.]

Dün maħalleñde rakīb ile Raħīmī serverā

Ol it ile ħayli itişmiş idüp ğavġā ğarīb (G 16/5)

[Ey sevgili! Dün mahallende rakip ile Raħīmī kavga edip, o it ile garip hayli itişmiş.]

Kendi kūyuñda benümle hem-dem olmadı rakīb

Bülbül-i hoş-naġme ile imtizāc itmez ğurāb (G 11/6)

[Rakip kendi bahçesinde benimle dost olmadı (çünkü) güzel sesli bülbül ile karga uyuşmaz.]

Rakīb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaħşet kıl

Şaķın şayd olma ķancık dilküye hey erkek arslanum (G 201/2)

[Hey erkek aslanım! Köpek tabiatlı rakibin oyununa aldanma uzak dur, sakın kancık tilkiye av olma.]

Araya almış rakībī āsitānuñ itleri

Bu ulu raġbet aña da veh ħaķāretdür baña (G 6/4)

[Kapının köpekleri rakibi kuşatmış. Vah! Ona bu ulu raġbet bana hakarettir.]

Rakīb-i rū-siyāh ile beni bir görme ħıdmetde

Bir olmaz zāg-ı nā-cins ile ey şāhib-hüner şāhin (G 244/6)

[Ey (sevgili)! Kara yüzlü rakip ile beni hizmette bir görme. Soysuz karga ile hüner sahibi şahin bir olmaz.]

3.2. KISKANÇLIK

“Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum, günicülük, hasetçilik, hasetlik, hasutluk” (Türkçe Sözlük, 1988: 1306) olarak tanımlanan kıskançlık edebiyatta genellikle aşk çerçevesinde ele alınır. Kıskançlık konusu klasik edebiyatta âşık, maşuk ve rakip arasındaki hali ile ele alınır. Âşık sevgili ile rakip arasındaki samimiyeti kıskanır, sevgiliyi rakiple paylaşmak istemez. Sevgilinin kendisi ile değil de onu kendine oranla daha az sevdiğini düşündüğü rakip ile ilgilenmesi âşığı hem üzer hem de kıskançlığa iter. Çünkü sevgili aşığa zulüm ederken rakibe ihsanda bulunur. Bu kıskançlık o kadar aşırı dereceye ulaşır ki âşık rakibin ölmesini bile yeğler duruma gelir. Rahîmî de gazellerinde kıskançlık duygusunu da sıkça işlemiştir. Rahîmî'nin gazellerinde kıskançlık sadece âşığa mahsus değildir. Rakip de âşığı kıskanır, doğa da bulunan varlıklar sevgilinin güzelliğini kıskanır. Rahîmî'de kıskançlık çok yönlü olarak karşımıza çıkar. Rahîmî'nin kıskançlık duygusunu ele aldığı bazı beyitler şunlardır:

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḥş-ı na'line

Ḥam kıılır ḳaddin anuñcün gurre-i garrā Ḥüseyn (G 237/3)

[(Ey) Hüseyin! Hilal sen usta binicinin atının nalını kıskandığı için boyunu iki büklüm eder.]

Raḳībā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür

Ḥased 'ālemde ey miskîn seni āḥir cüdām eyler (G 72/4)

[Ey rakip! Zayıf bedenini güçsüz hale getiren sevgimi kıskanmandır, ey zavallı kıskançlık seni dünyada sonunda cüzzam edecek.]

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ

Ḳāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (G 29/1)

[Ey servi boylu! Doğrusu sen sırma işlemeli elbiseni giyince her dal kıskançlıktan boyum gibi iki kat oldu.]

Raķīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı

Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (G 324/1)

[O gül endamlı servi boylu (sevgiliyi) rakip ile birlikte dolaşırken gördüm, felek bana küçük bayramı bir ölü matemi etti.]

Göremez pāk-nazarla ruķ-ı dil-cūñı ĥasūd

Nice me'vā ide mā dīde-i nā-bīnāda (G 280/4)

[Kıskanç (kişi) temiz (bir) bakışla gönlü cezbeden yanağını göremez, görmeyen gözde su nasıl yurt edinir.]

Ġonca-i gülzār-ı 'işmet dāmeninde dest-i ĥār

Gül gibi ben yaķamı ġayretten itdüm çāk ĥayf (G 134/3)

[Yazık (ki) dikenin eli iffet bahçesinin guncasının eteğinde. Ben(se) kıskançlıktan gül gibi yakamı yırttım.]

Bu ġün ķadd-i hilāl-i 'īd reşk-i ebruvānuñdur

Leķāfet bāġına revnaķ viren mevzūn nihālūñdur (G 97/2)

[(Ey sevgili!) Bugün kaşların,bayram hilalinin endamını kıskandırır; düzgün boyun (ise) güzellik bahçesine canlılık verir.]

3.3. MUTLULUK

“Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu” (Türkçe Sözlük, 1988: 1597) olarak tanımlanan mutluluk klasik edebiyatta ele alınıp işlenmiştir. Şairler bir isteklerine kavuşmanın, sevgilinin kendilerine bir bakışının ya da bir busesinin, devrinde olumlu giden bir şeylerin, içki meclisinin verdiği zevkin vb.nin mutluluğunu gazellerine taşımaktadırlar. Rahîmî de gazellerinde bu duyguyu ifade etmiştir.

Binmege tīz ġünde sen mihr ü sa'ādet raķşına

Her zemān evrāduma sür'at semendin ķořmıřam (G 210/4)

[Sen sevgi ve mutluluk atına en kısa zamanda binmek için her zaman duama çabukluk atını koşmuşum.]

Rahîmî koma ‘arîfseñ kenâr-ı âteşi elden

Şafâ hengâmıdur nûş it şarâb-ı erguvân hurrem (G 196/5)

[Rahîmî bilge kişiysen ateşin kenarını elden bırakma, sefa sürme zamanıdır sevinçle erguvan renkli şarabı iç.]

Şâd it Rahîmî kuluñı bir merhabâ ile

Olsun kabûl-i luţfuñ ile kâm-kâr-ı ‘îd (G 38/8)

[Rahîmî kulunu bir merhaba ile mutlu et. Bu iyiliği (yapmayı) kabul et de mutlu bir bayram geçirsin.]

Beni kapuñda ço pâyuña düşüp hâk olayum

Gün gibi başum irüp göge ferahñâk olayum (G 205/1)

[(Sevgili) beni kapına koy ayağına kapanıp toprak olayım. Başım güneş gibi göge ersin mesut olayım.]

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toğdı

Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydâ (G 1/4)

[Sen zamanının devletinin ayı şehirde ortaya çıktığından beri Aydın isteğine kavuştu ve Tire’nin başına gün doğdu.]

3.4. KORKU/ KAYGI/ ÜZÜNTÜ

Korku, kaygı ve üzüntü birbirini etkileyen ve tetikleyen duygulardır. Klasik Türk edebiyatında da bu üç duygu birbirine girmiş olarak işlenir. Bu duyguların ifade edilmesinin zirvesinde de elbette yine sevgili vardır. Sevgili âşığı korkutan, kaygılandıran, üzen kişidir. Âşık her daim sevgilisinin kendisinden uzaklaşmasının korku ve kaygısını yaşar ve sevgilinin rakiplerle yakınlık kurmasından da hüzünlenir.

Rahîmî üzüntüsünü dile getirmek için “âh, âh kim, dirigâ, hayfâ vb.” ünlemlerden yararlanmıştır.

Bezm-i ğamda **âh kim** beñzüm çalındı derd ile

Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (G 283/4)

[Ne yazık ki keder meclisinde dert ile benzim soldu. Ney gibi göğsüm delindi saz olmaya (saz gibi nağmeler çıkarmaya) başladım.]

Bir serv-ğad [u] lāle-ruħuñ ğuşşasından **āh**

Sīnemde görinen elif ü dilde dāğıdur (G 86/3)

[Āh! Bir servi boylu lale yanaklının derdinden göğsümde görünen elif(şeklindeki yara) gönüldeki (yanık) yara(sı)dır.]

Dirīğā maħremüm yok ğuşşa vü hicrāndan ğayrı

Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan ğayrı (G 344/1)

[Ne yazık ki keder ve ayrılıktan başka sırdaşım yok, ne de feryattan başka bir kimse arkadaşım olur.]

Çerħ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete

Küy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā **ħayfā** ğarīb (G 16/3)

[Ne yazık ki felek elimden tuttu gurbet yurduna attı sevgiliye kavuşma semtinden ayrı düştüm.]

Ĥaddüñe perde oldı ĥaţţ-ı lebüñ

Cānuma başka bu da ħayğudur (G 48/8)

[Sevgilinin dudağındaki ayva tüylerinin (onun)yanaklarını örtmesi benim için başka bir üzüntü sebebidir.]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör

Yine virmek anuñdur luţf ol perverdigāruñdur (G 95/3)

[Yarının derdi için endişe etme bu günü hoş gör, yine lütuf Allah'ındır vermek ona mahsustur.]

Dehānuñ rāzını tıymış şabādan ğonca-i hoş-bū

Yağasın çāk idüp gül gibi ĥavfinden didi yā hū (G 272/1)

[Güzel kokulu sevgili, saba yelinden ağzının sırrını duyup korkusundan gül gibi yakasını parçalayarak ya hu dedi.]

Şafā gitdi göñül āyīnesinde jeng-i ğam ħaldı

Ġül-i şādī açılmaz sīnede ĥār-ı elem ħaldı (G 343/1)

[Âşığın gönül aynasındaki parlaklık gitmiş yerini pasa bırakmıştır, göğsünde mutluluk gülleri açılmak yerine keder dikenini kalmıştır.]

Şalın zülfün gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm

Perişân bülbülüni ağladup pür-şiven eylersin (G 230/3)

[Gitme gel ömrüm, bahçe bahçe saçın gibi salınarak dolaş (yok böyle yapmazsan) perişan bülbülünü ağlatıp yaslı edersin.]

3.5. ÇARESİZLİK/ ÜMİTSİZLİK

Çaresizlik herhangi bir durum karşısında elden bir şey gelmemesi halidir. Ümitsizlik ise umudun kalmayışını ifade eder. Bu iki kavram klasik edebiyatta âşıktaki bir araya gelmiştir. Âşık sevgilinin karşısında hep çaresiz ve ümitsiz bir hal içerisindedir. Öyle ki sevgilinin bir bakışı bile âşığa dünyaları bahşetmek gibidir. Fakat sevgili âşığa karşı ilgisizdir. Âşık en çok da sevgilinin rakibe ilgi gösterdiği zamanlarda çaresizdir. Sevgilinin rakibe iltifat etmesini hiç istemez ama elinden de hiçbir şey gelmez.

Aşk derdine düşmüş âşık derdine bir çare arar ama derdinin dermanının olup olmadığını da bilemez.

Dil-âşüfte vü bīmār-ı ‘aşkum

Tabîbâ derdümüñ dermānı yok mı (G 339/3)

[Ey tabîb! Gönü zavallı bir aşk hastasıyım, derdimin dermanı yok mu?]

Âşık ayrılık derdi ve kavuşma ümidi arasında çaresiz kalmış bir çare aramaktadır.

Geh ğam-ı hecr Raḥīmī vü geh ümmīd-i vişāl

Yok mı bir çāre meded kaldum iki arada (G 280/7)

[Ey Raḥīmī! Bazen aylık üzüntüsü bazen kavuşma ümmidi, iki arada kaldım, bir çare yok mu?]

Âşık sevgiliye kavuşmayı her zaman ümit eder. Bunun için ömrünü harcarsa bile sevgilinin beline kavuşmak için kıl kadar bile çare bulamayacak kadar acizdir.

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kadar

Bu yolda hayf zāyî' olan 'ömr-i nāzenîn (G 240/3)

[(Âşık) beline kavuşmak (için) kıl kadar çare bulamadı. Yazık (ki) bu uğurda nazlı ömrü ziyan oldu.]

İnsan kader karşısında da çaresizdir. Kaderin karşısında elinden hiçbir şey gelmez.

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi

Nice olsun bu vücūdum kaşrı ābād ey felek (G 150/6)

[Ey felek! Gam taşlarını başıma yağmur gibi yağdırırsın. Bu vücudumun sarayı nasıl bayındır hale gelsin.]

Rahîmî çaresizliğini "dermānde, bî-çāre" ifadeleri ile dile getirmiş ve yardım istemiştir.

Ġarīb ü bî-kes ü dermānde kaldum

Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (G 23/4)

[Kimsesiz, zavallı ve çaresiz kaldım. Medet ya Rab bana bir gurbet dostu (ihsan et).]

Ben oldum olacağum gel tabībā zaħmete girme

Dil elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür (G 53/6)

[Ey tabip! Gel zahmete girme ben olacağımı oldum. Gönül elden gitmeden bir çare bul çaresiz kalmıştır.]

Rahîmî çaresizliğini başdan akıl, gönülden sabır ve elden ihtiyar gitti ifadeleri ile anlatmıştır.

Gitdi başdan 'aql dilden şabr elden ihtiyār

Dār-ı ğamda āh kim kaldum tek ü tenhā ğarīb (G 16/2)

[Baştan akıl, gönülden sabır, elden irade gitti. Ah ki gam yurdunda tek başıma, kimsesiz kaldım.]

3.6. ÜMİT/BEKLENTİ

Âşık her ne kadar çaresiz de olsa, elinden bir şey gelmese de sevgilinin kendine iltifat edeceğine dair ümidini hiç yitirmez. Bütün bir ömür sevgilinin kendine güzel bir bakışını, bir çift güzel sözünü, onunla oturup sohbet etmeyi bekler. Zaten âşığı da hayata bağlayan bu ümittir.

Âşık sevgilinin belini arzular, dudağını ümit eder ama istekleri ulaşılmayacak kadar ondan uzaktır.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümīd

Āh kim maqşūd-ı nā-peydā vü maqşad nā-bedīd (G 37/1)

[Gönül belini arzularken can dudağını (öpmeyi) umut eder, ah kim (şu halde) ne hedef ne de istek belli değil.]

Âşık sevgilinin kapısında bir merhabanın ümidi ile bekler. Eğer sevgiliden bir merhaba kelimesi bile duymadan ölürse Allah'ın onu cennetine alacağını dile getirir.

Ölürsem āsitānuñda ümīd-i merḥabāñ ile

Muqarrer rüz-ı maḥşer Ḥaqq yirüm Dārü's-selām eyler (G 72/2)

[(Ey sevgili!) Kapıda merhabanın ümidi ile ölürsem, şüphesiz Allah mahşer günü mekanımı cennet eyler.]

Âşık sevgiliyi her gördüğünde ondan buse bekler. Bunun bayramın bir gereği olduğunu söyler. Çünkü âşık için sevgiliyi gördüğü her an bayramdır.

Yüzüñi gördükce buse umduğum 'ayb eyleme

Āyet-i Kevser ḥaqqı cānā budur erkān-ı 'īd (G 39/7)

[(Ey sevgili! Kevser ayetinin hakkı için yüzünü gördükçe öpücük beklememi ayıplama (çünkü) bayramın gereği budur.]

Âşık sevgilinin boyunu ve saçını arzuladığı için sevgili onun boyunu iki büklüm etmiştir.

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar

Bir elif-ḳadd 'āḳıbet dāl itdi ḳaddüm ad içün (G 241/3)

[Dostlar saçını ve boyunu istediğim için sonunda bir elif boylu şöhret uğruna boyumu dal(harfî gibi) yaptı.]

Bazen de âşık sevgilinin ilgisini, yakınlığını istemez. Sevgilinin derdinin kendine yettiğini söyler. Aşk derdinden hoşnut olduğunu dile getirir.

Ğamuñ yeter bize añma ferah didüklerini

Bu gamla gönümöze ānide be-kām idelüm (G 180/2)

[(Sevgili) bize gamın yeter ferah dediklerini anma. Bu gamla gönümözü hemen mesut edelim.]

Dile derdüñ yeter devā n'eyler

Cevrüñe rāzıyam vefā n'eyler (G 88/1)

[(Ey sevgili!) gönüle derdin yeter devayı ne yapsın, eziyetine razıyım vefayı ne yapsın?]

Ço beni derdüm yiter añma devāyı ey tabīb

Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur tīmārdan (G 242/2)

[(Ey tabip! Beni bırak derdim yeter dermanı anma. Hastanın (çaresiz halini gör o çoktan) tedaviden geçmiştir.]

3.7. ŞİKÂYET

Şikâyet hoşnut olunmayan bir durumdan yakınmak, bunu dile getirmektir. Klasik Türk şiirinde de şair hoşuna gitmeyen şeyleri dile getirmiştir. Klasik Türk şiirinde şikâyetin yoğun olarak sevgili, rakip ve felek üzerinde döndüğünü görürüz. Tabi şikâyet edilen konuları bunlarla sınırlamak mümkün değildir. Toplumsal hayattaki düzensizlikler, ferah ve huzur içinde bulunmamak, gereken önemi görmemek de şikâyet edilen konulardandır. Rahîmî de şiirlerinde rahatsız olduğu şeyleri dile getirmiştir.

Âşık sevgilinin rakiplerle söyleşip âşığa gelince susmasından şikâyet etmektedir.

Açılıp gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler

Bana geldükde ağzın açmaz ol gönca hamūş eyler (G 90/4)

[O gönca (sevgili) her dikene açılıp bülbül gibi konuşur, (sıra) bana gelince ağzını açmaz, sükut eder.]

Âşık sevgilinin kendisine karşı ilgisizliğinden yakınıır. Âşık ne kadar ah etse sevgili duymaz, âşığın derdinden bahsedilse oralı olmaz.

İşitmez âh-ı hezārum o gül-‘izārı görüñ

Oķınsa kışsa-i ‘aşķum uyur o yārı görüñ (G 148/1)

[(Hey dostlar) o gül yanaklıyı görün ki bin âh ederim (birini) işitmez, (eğer ona) aşk hikayem okunsa (dinlemez) uyur.]

Âşık sevgiliyi görmek içi şekilden şekle girer lâkin sevgiliyi görmek mümkün olmaz. Bu yüzden sevgiliyi görememekten şikâyet eder.

Geçdi ‘ömrüm âh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm

Sāyeveş hāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (G 195/1)

[Âh ki ömrüm geçti de (bir kez olsun) kıvrım kıvrım saçını göredim. Gölge gibi toprak oldum (yine de) o talih kuşunu göremedim.]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek

Māni‘ olur aña daħi göz yaşı ya dūd-ı âh (G 298/2)

[Nice zaman geçer ki ay yüzünü görmem. Görünce de gözyaşı ya da ah dumanı ona engel olur.]

Sevgili rakiplere ilgi gösterir, iyi davranır, ihsanda bulunur, değer verir fakat âşığa yüz vermez, zulmeder; onu hor görür ve kendinden uzaklaştırır. Âşık bu durumdan şikâyetçidir:

Maħrem itdün kendüne aġyārı redd itdün beni

Âh kim bir it kadar yoķdur ķapuñda raġbetüm (G 207/3)

[(Ey sevgili!) Rakibi kendine sevgili/sırdaş ettin beni reddettin. Âh ki kapıda bir it kadar değerim yoktur.]

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için ammā

Diriġā ħora geçmez tekye-i ‘aşķında ķurbānum (G 201/3)

[Sevgiliye kavuşma bayramı için canımı feda ederdim ama ne yazık ki aşk tekkesinde kurbanım hora geçmez.]

Nasıl ki âşık rakibi sevgilinin yanında, mahallesinde istemez rakip de âşığın sevgiliye yakın olmasını istemez. Âşık da bu durumdan rahatsızlığını dile getirir.

Öte dur dir baña kapuñdan rakīb-i zāğ-ṭab^c

Âh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (G 114/4)

[Karga tabiatlı rakip bana kapından uzak dur der. Âh o bu kuş bahçesinin inleyen kuşunu istemez.]

Rakiplerin sevgilinin etrafını kemer gibi kuşatması âşığı rahatsız eder.

Ağyār kenārını kemer gibi kuşatmış

Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (G 228/3)

[Rakip çevreni kemer gibi kuşatmış. Âh o kemerden kılıç kemerini kim alır.]

Âşığa zulm eden, canını yakan sadece sevgili değildir. Felek de cevr etmekten geri durmaz. Âşık da feleği cevr etmekte sevgiliye benzetir.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ

Kuluñam ne cevr idersin ey felek cānāne ṭavr (G 66/4)

[Ey felek! Bilmem ki bana ne sattın da karşılığımı almadın. Kulunum sevgili edasıyla niye eziyet edersin.]

Rahimî felek yüzünden hayatının bir türlü düzene girmemesinden, bir an bile mutlu olmamaktan şikâyetçidir.

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek

Olmadum devrüñde bir dem şād elüñden ey felek (G 159/1)

[Ey felek! Ben yıkıldım elinden bayındır olmadım, senden dolayı zamanında bir an mutlu olmadım.]

Sevgiliye kavuşamamanın sebebi de felektir. Âşığın kaderi onu sevgiliden ayırmış muztarip etmiştir.

Ey felek ol mehden ayru bī-ḳarār itdüñ beni

Hāke urduñ sāyeveş bī-i‘tibār itdüñ beni (G 309/1)

[Ey felek! Beni o ay(sevgili)dan ayrı kararsız ettin. Beni gölge gibi toprağa vurup itibarsızlaştırdın.]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummāna döndürdüñ

Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ (G 147/1)

[Ey felek! O aydan ayrı (düşüp) gözyaşımı ummana döndürdün. Çevirdin başımı dönme dolaba döndürdün.]

Âşık feleğin bela üzerine bela yollamasından da şikâyetçidir.

Rahîmî zamanında para, pula verilen değer kadar hünere değer verilmemesinden rahatsızdır.

Dirhem ü dînâradur rağbet hünerde yok revâc

Nağd-i ‘ömrüñ vir olup cehle harîdâr ey gönül (G 171/3)

[Ey gönül! Para puladır rağbet hünere itibar yok. Ömür sermayeni ver de cahilliğe müşteri ol.]

3.8. ŞAŞIRMA

Şiirlerde şaşırma duygusu daha çok âşığın yaptığı veya yapacağı davranışlar çerçevesinde işlenir. Bu duyguyu vermek için ünlemlerden ya da istifham sanatından yararlanılır.

Âşığın arzusunun hilal kaşlı, ay yüzlü sevgili olmasından dolayı göğsünün bela oklarına nişan, boyunun da yay olmasına şaşılmamalıdır.

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa

‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruhsârâdur meylüm (G 191/4)

[Boyum yay (gibi iki büklüm) kınanma okuna (da) göğsüm nişangah olsa buna şaşılmaz, (çünkü) benim meylim bir hilal kaşlı, ay yüzlüedir.]

Sevgilin âşığı mahallesinin köpeğine benzetmesi bile âşık için bir iltifattır. Bu durum karşısında âşığın övünüp ulumasına şaşılır mı?

Uluyp iftiḥâr itsem ‘aceb mi i’tibâr idüp

Seg-i küyına beñzetmiş beni ol gözleri âhû (G 272/6)

[O gözleri ahu bana itibar edip beni mahallesinin köpeğine benzetmiş. (Bu durumda) uluyup bununla iftihar etsem şaşılır mı?]

Sevgilinin güzelliğinin hayali âşığın kalbini mesken tutsa şaşılacak bir şey yoktur. Harabelerde bolca hazine bulunur.

N'ola mesken tutsa gönlümde hayāl-i hüsn-i yār

Bulunur vīrānede elbette genc-i şāyegān (G 233/4)

[Sevgilinin güzelliğinin hayali gönlümde mesken tutsa ne olur. Elbette hazine en fazla viranede bulunur.]

Sevgilinin yüzünü yılda bir kez gördüğü için âşığm mateminin dünyayı kaplamasına şaşılır mı?

Tutsa bülbül gibi tañ mı şivenüm dünyā yüzün

Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra'na yüzün (G 246/1)

[Sen güzel padişahın yüzünü yılda bir kez görür oldum. Bülbül gibi matemim bütün dünyayı kaplasa şaşılır mı?]

Rahîmî gazellerinde şaşkınlığı dile getirmek için “ta'na kalmak, hayrān kalmak, hayret almak vb.” ifadeleri kullanır.

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek

Ṭaña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (G 160/1)

[Ey melek! Gözün bana insanlık etse ne olur. Gökyüzündeki ay sevgimi görüp hayrete düşerek/ tan vaktine kadar kalarak bana merhamet eder.]

Derd-i gam bir gama düş itdi Raḥîmîyi şehā

Ḥayret alur özini geh bilemez gāh bilür (G 47/7)

[Ey padişahım! Gam derdi Raḥîmî'yi bir gama düşürdü. Özünü şaşkınlık sarar bazen (kendini) bilemez bazen bilir.]

3.9. ÖZLEM

Klasik Türk şiirinde genellikle sevgiliye, vatana, gelecek güzel günlere özlem söz konusudur. Raḥîmî'nin gazellerinde ise özlem sevgiliye yöneliktir. Sevgilinin saçına, boyuna, yanağına, dudağına vb. duyulan özlem şiirlere konu olmuştur.

Sevgilinin servi boyunun hasretinden âşığm gözünde yaşı, lale yanağının derdiyle gönülde ateşi vardır.

Serv-ḳaddūñ ḫasretinden gözde ābum var benüm

Lāle-ruḫsāruñ ğamıyla dilde tābum var benüm (G 192/1)

[(Ey sevgili), servi boyun hayretinden gözde yaşıım var, lale yanağının gamıyla gönlümde ateşim var.]

Rahîmî kendini sevgiliye hasret bırakanların da cezasız kalmamasını istemektedir.

Ben mübtelāyı ḫasret iden seyr-i ḫüsnüñe

Eylük yüzini göremesin yavuzın eyin (G 258/5)

[Ben âşığı güzelliğinin seyrine hasret eden iyi kötü kim varsa iyilik yüzü görmesin.]

ḫasret itdüñ ḫasret ol sevdüklerüñe ey rakîb

Sen de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (G 227/6)

[Ey rakip! (Beni sevdiğime) hasret ettin (sen de) sevdiklerine hasret ol. Bana bugün ettiğini yarın sen de bulasın.]

3.10. ÖFKE

Klasik Türk şiirinde öfke genellikle sevgiliden âşığa yöneliktir. Fakat sevgilinin bütün bu öfkesine rağmen âşık sevgiliye olan aşkıandan vazgeçmez. Rahîmî'nin şiirinde de öfke bu yönüyle ele alınmıştır. Rahîmî öfkeyi anlatmak için “ḳahr, ğazap, ḫışm” kelimelerini kullanmıştır.

Sevgili âşığa ne kadar kızarsa kızsın hatta başını taşlara bile vursa âşık hiçbir zaman sevgiliden başka birisine meyl etmez.

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi aḳmaz bir yaña

ḫışm idüp ey seng-i dil ursañ ḳayalar başuma (G 295/4)

[Ey taş kalpli! Öfkelenip başıma kayalar vursan da gönül sokağının başını bırakıp su gibi (başka) bir yana aḳmaz.]

Âşık sevgilinin lütfuna mazhar olamayınca en azından kendisine kızmasını ister. Böylelikle en azından sevgili tarafından anılmış olur.

Ger niřāb-ı hūn-ı luřfuñdan nařībūm yoę ise

Bāri tek řahruñla añ bu daęi niřmetdūr baña (G 6/2)

[Eğer lutfedip kanımı dōkmenden nasibim yok ise hiç olmazsa tek kahrınla an
bu bile bana nimettir.]

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN ŞAHSİYETLER ve TOPLULUKLAR

4.1. TARİHİ ŞAHSİYETLER

4.1.1. Ayaz

Gazneli Sultan Mahmud'un has kölelerindedir. Akıl, feraset, bilgi, sadakette mümtaz olduğu için padişah tarafından sevilir ve itimat edilmiştir. Gazneli Mahmud'un neşe ve keyif ile kendinden geçtiği bir gece Ayaz'ın saçlarının kesilmesini emrettiği, ertesi gün bundan çok pişman olduğu ve içki içmeye tevbe ettiği rivayet edilir. Klasik Türk edebiyatına saçı ve Gazneli Mahmud'a olan sadakatiyle konu olmuştur (Zavotçu, 2013: 89).

Bir gedānam ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz

Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim ḥāş **Ayāz** (G 118/1)

[Ey benzerlerinden üstün olan padişah! Nasıl ki kölesi Ayaz ile Sultan Mahmud (birlikte) anılır, ben de senin bir kölenim (benim de seninle anılmam gerekir).]

4.1.2. Bayezid Bey

Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Bayezid 1526'da İstanbul'da doğmuştur. 1546'da Karaman sancak beyi olarak Konya'ya gönderilmiştir. Şehzade Mustafa'nın ölümüyle birlikte çıkan isyanları bastırmakta ağır davrandığı için bu isyanları Bayezid'in çıkardığına dair söylentiler çıkmıştır. Ama babası tarafından affedilip Kütahya'ya gönderilmiştir. Bayezid kendisini tahtın tabii vârisi olarak görmeye başlamış ve bu nedenle Şehzade Selim ile aralarında taht mücadelesi ortaya çıkmıştır. Kanuni iki kardeşi birbirinden uzaklaştırmak için Bayezid'i Amasya'ya, Selim'i Konya'ya gönderme kararı almıştır. Fakat Bayezid Kütahya'dan ayrılmamak

için direnmiş fakat sonunda Amasya'ya gitmek durumunda kalmıştır. Amasya'da iken topladığı askerleriyle Ankara'ya kadar gelen Bayezid ile Selim arasında Bayezid'in mağlubiyetiyle sonuçlanan bir savaş çıkmıştır. Bu savaşı kaybedince İran'a sığınan Bayezid çeşitli anlaşmalarla teslim alınmış ve öldürülmüştür (Turan, 1992:230-231).

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydügin

Rehn iderdi hırkasın cām-ı meye **Beg Bāyezid** (G 32/7)

[Dudağında bu denli kerametın ne olduğunu bilse Beyazıd Bey hırkasını şarap kadehine rehin ederdi.]

4.1.3. Eflâtun

Aristo'nun hocası olan Yunan filozoftur. Sokrat'tan ders almıştır. Atina da Akademia'yı kurmuştur. Asıl adı Platon'dur. Edebiyatta akıl, hikmet ve isabetli görüşün timsalidir (Pala, 2011: 135).

Şifâ olmaz budur Qânün-ı bîmâr-ı ğam-ı aşka

Teraḥḥum idüp **Eflâṭun** u ger Loḳmāna gönderseñ (G 151/8)

[Aşk derdinin hastası olmanın kanunu, merhamet edip Eflatun ile Lokman'a (bile göndersen şifa bulmamaktır.)

4.1.4. Ferruh

Mehmed'in *İşk-nâme* mesnevisinde Hürremâbâd şehrinin hükümdarı Hümâyûn Şah'ın kızı Hümâ'ya âşık olan kahramandır. Sevgilisini görmek için Hürrem ile Hürremâbâd şehrine gelir. Sevgilisiyle görüşüp buluştuktan sonra Hümâ'ya talip çıkar. Bunun üzerine Ferruh Hümâ'yı kaçıtır. Yolda birbirlerini kaybeden sevgililer hikâyenin sonunda bir araya gelip, evlenirler (Zavotçu, 2013: 250). Rahîmî aşağıdaki beyitte Ferruh kelimesini tevriyeli bir şekilde kullanmıştır.

Raḥîmî baḥt-ı hümâyûn bu ṭālî-i **Ferruh**

Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübârek bād (G 36/5)

[Rahîmî, kutlu talih/Ferruh'un talihi, seni (sevgilinin) saç(ının) ve yanak(ının) esiri etti, mübarek olsun.]

4.1.5. Hâtem

Tay kabilesinin cömertlik ve yiğitliği ile ünlenmiş bir şahıstır. Daha hayatta iken bile cömerliği dillerde dolaşmıştır. Hâtem'in bu özelliği gençlik yaşlarından beri vardır. Babasını kaybettikten sonra dedesi ile yaşayan Hâtem cömertliği nedeniyle dedesi tarafından terkedilmiştir. Hâtem'in cömertliğinin israfa varacak derecede olduğu söylenmektedir. Kendisine en cömert manasında "el-Evced ya da el-Cevâd" lakabı verilmiştir. Ölümünden sonra bile kendini ziyarete gelenlere ikramda bulunduğu dair rivayetler vardır. Klasik Türk şiirinde cömertliği ile ele alınmış, memduha kıyasla Hâtem'in cömertliği küçük görülmüştür (Tökel, 2016: 357).

Kân-ı ihsân-ı mürüvetsin eyâ **Hâtem** vücüd

Keff-i feyz-ı cüduñ ile düşdi bahre ıztırâb (G 11/5)

[Ey Hatem vücut! Cömertlik ihsanının kaynağısın. Cömertlik ihsanının eli ile denize acı düştü.]

4.1.6. İskender

Eski kültürümüzde iki İskender vardır. Bunlardan biri İskender-i Zülkarneyn diğeri ise Büyük İskender'dir. Tarih boyunca bu iki İskender sürekli birbirleriyle karıştırılmışlardır. İskender şiirlerde âb-ı hayat ve Hızr ile birlikte anılır. Rivayete göre İskender ordusu ile zulûmât ülkesine âb-ı hayatı aramaya gitmiştir. Veziri olan Hızr âb-ı hayatı bulup içmiş ve sonrasında hemen İskender'e haber vermişse de bir daha âb-ı hayatı bulamamışlardır. Şiirlerde İskender'den bahsedilirken Ye'cüc ve Me'cüc kavmine sed örmesine de değinilir. İskender aynı zamanda cihangirliği ile de padişahları öven şiirlere konu olmuştur. İskender'in dünyayı gösteren aynası yani âyîne-i İskender de şiirlerde yerini almıştır (Pala, 2011: 236).

Sikender gibi şalsun şıyt-ı 'adlûñ gûş-ı gerdûna

Naşibûñ Hızrveş dünyâda 'ömr-i cavidân olsun (G 259/4)

4.1.7. Kanber

Hz. Ali'nin kölesidir. Haccâc-ı Zâlim tarafından şehit edildiği bilinir. Hz. Ali'ye olan sadakati ile ünlenmiştir. (Pala, 2011: 256)

Çuluyuz Çanberiyüz ey Raĥîmî Murtażā ĥaĥķı

Kerem kânı 'Ali-ĥû bir Şeh-i merdânımız vardır (G 87/7)

[Ey Raĥîmî Murtaza ĥakkı (onun) Kanber'i kulu kölesiyiz. Cömertlik madeni Hz. Ali huylu bir yiğitler Őahımız vardır.]

4.1.8. Lala Paşa

Lala Mustafa Paşa Yavuz Sultan Selim (1512-1520) zamanında kardeşi Deli Hüsrev Paşa vasıtasıyla saraya girmiştir. Saray da çeşitli görevlerde bulunduktan sonra Şehzade Selim'e lala olmuştur. Şehzade Selim ve Bayezid arasındaki saltanat mücadelesinde rol oynamıŐtır. Konya'da meydana gelen savaş sonrasında veziriazam Rüstem Paşa tarafından Şehzade Selim'in lalalıĥından alınıp Pojega sancak beyliĥine gönderilmesi düşünölmüŐtür. Fakat Şehzade Selim'in müdahalesi ile TımıŐvar beylerbeyliĥinde görevlendirilmiştir. Lala Mustafa Paşa bu göreve gitmeyerek Şehzade Selim'in yanında kalmıştır. Daha sonra Selim'in sayesinde çeşitli beylerbeyliĥinde görevler almıştır. Şehzade Selim'in padişah olması ile birlikte Sokullu Mehmed Paşa tarafından vezir olmaması için çeşitli önlemler alınmış olmasına raĥmen vezir olmuştur. Çeşitli başarıları olmasına raĥmen rakibi Koca Sinan Paşa'nın telkinleri ile önce vezirlikten azledilmiŐtir daha sonra sadâret kaymakamlıĥına getirilmiş olmasına raĥmen veziriazam görevine yükselememiŐtir. Kıbrıs, Őirvan ve Gürcistan fatihi olarak bilinir (Kütökoĥlu, 2003: 73).

İrişmez sem'ine feryâd u âhum **Lala PaŐanuñ**

O cevr-i ĥoncadan 'ayyûķa irgürdüm ben eĥĥânı (G 337/5)

[O goncanın eziyetinden ben feryat figanımı göĥün en yüksek yerine ulaŐtırdım (da) Lala Paşa'nın kulaĥına feryat ve ahım ulaŐmaz.]

4.1.9. Lokman

Hicretten bin yıl önce Arap yarımadasında Lokman adında ahlakla ilgili hikayeler yazan bir filozof vardır. Ku'an-ı Kerim'de bahsedilen Lokman'ın bu olma ihtimali vardır. Bunun yanı sıra Yemen'de de bir Lokman vardır bunun da bahsedilen Lokman olma ihtimali vardır. Yani Lokman'ın gerçekte kim olduğu bilinmemektedir (Onay, 2013: 280). Hikmet ve hekimliğin piri olarak bilinir. Klasik Türk şiirinde daha çok tıp alanındaki bilgisiyle işlenir.

Şifâ olmaz budur Qānūn-ı bīmār-ı ğam-ı 'aşka

Teraḥḥum idüp Eflāṭūn u ger **Loqmāna** gönderseñ (G 151/8)

[Aşk derdinin hastası olmanın kanunu, merhamet edip Eflatun ile Lokman'a (bile göndersen şifa bulmamaktır.)]

4.1.10. Mahmud

Gazneli Mahmud. Gazneliler devletinin büyük hükümdarıdır. 10 Muharrem 361 (2 Kasım 971)de Buhara'da doğmuştur. Sebük tegin'in oğludur. Gazneli Mahmud'un çocukluğu ile ilgili fazla bilgi yoktur. Yalnız küçük yaştan itibaren dini ve siyasi eğitiminin oldukça iyi verildiği bilinmektedir. Gençlik yıllarından itibaren devlet görevi almaya başlayan Gazneli Mahmud babasıyla birlikte katıldığı savaşlarda cesaretini ve zekasını da kanıtlamıştır. Sâ mânî Emiri II. Nuh'un yardım istemesi üzerine babasıyla ona yardıma giden Mahmud II. Nuh'un takdirini kazanmış, "Seyfüddeve" lakabını almış ve Horasan ordusunun kumandanı olmuştur.

Sebük Tegin öldüğü zaman yerine oğullarından İsmail hükümdar olmuştur. Fakat Mahmud İsmail'in hükümdarlığını tanımamış kardeşi Nasr ve amcası Buğracuk'u da kendi tarafına çekerek İsmail ile yaptığı savaşı kazanmış ve hükümdar olmuştur. Kardeşi ile taht kavgası yaptığı sıralarda II. Nuh ölmüş yerine oğlu geçmiş ve Horasan'a kendi kumandanlarından birini tayin etmiştir. Mahmud Horasan'ın kendisine verilmesini istemiş reddedilince Nuşâbur'a yürümüş ve Horasan'ı ele geçirmiştir. Ardından Bağdat'a elçi göndererek zaferini bildirmiştir. Gazneli Mahmud daha sonra İslam'ı yaymak ve Hindistan tapınaklarındaki servete sahip olmak için Hindistan üzerine seferler yapmıştır.

Karahanlılar Buhara'yı ele geçirdikten sonra iki devlet arasında Ceyhun nehri sınır kabul edilmiştir. Fakat Nasr b. Ali Sâ mânîler'in bütün mirasını ele geçirmek istediği için gözü Horasan'dadır. Bu nedenle iki devlet arasında savaşlar olmuş ve Gazneli Mahmud, Nasr b. Ali'yi yenmiştir. Daha sonraları Karahanlılar arasındaki anlaşmazlıklardan faydalanarak Sâ mânîler'in topraklarını ele geçirmiştir.

Mahmud Harizm bölgesini de ele geçirmek istiyordu Karahanlılar'ın aracılığıyla Ebu'l-Abbas Me'mûn ile bir anlaşma yaparak hutbenin kendi adına okunmasını sağlamıştır. Bu durum kumandanlar arasında anlaşmazlığa yol açarak Me'mûn'un öldürülmesine sebep oldu. Mahmud'da bunu bahane ederek Me'mûnîler hanedanına son vermiştir.

Gazneli Mahmud hayatının büyük çoğunluğunu savaş meydanlarında geçirmiştir. Dindar, zeki, adil, ileri görüşlü, ihtiyatlı bir hükümdardır. Alimleri himaye eden bir hükümdar olarak şairler tarafından övülmüştür (Merçil, 2003: 362). Divan edebiyatında cömertliği, dindarlığı, şairlere saygı duyması ve kölesi Ayaz ile birlikte anılır.

Bir gedānam ben senüñ ey pādīşāh-ı ser-firāz

Söylenür **Mahmūd-ı şāh** ile nitekim hāş Ayāz (G 118/1)

[Ey benzerlerinden üstün olan padişah! Nasıl ki kölesi Ayaz ile Sultan Mahmud (birlikte) anılır, ben de senin bir kölenim (benim de seninle anılmam gerekir).]

4.1.11. Mansur

244/858 yılında İran'ın Fars eyaletinde doğmuştur. Hallâc diye anılması ile ilgili babasının mesleği, insanların gönüllerindeki ortaya çıkaracak kadar sırlara vakıf olduğu veya bir hallaç dükkanında çalışırken pamukları atmaktaki kabiliyetinden dolayı böyle anıldığı yönünde çeşitli rivayetler vardır. Mansur Vasıt'ta hafızlığını tamamlamıştır. Cüneyd-i Bâğdâdî'nin sohbetlerine katılırken sorduğu bazı sorulardan dolayı meclisten uzaklaştırılmıştır. Bir çok farklı yerlere seyahat eden Mansur pek çok kişiyi de İslam ile tanıştırmıştır. Fakat Bağdat'a geldiğinde "Ene'l-Hak" ifadesinden dolayı hapse atılmıştır. 922 yılında önce kırbaçlanıp sonra burnu, kolları ve ayakları

kesilerek idam edilmiştir (Erginli, 2005: 19). Divan şiirinde de “Ene’l-Hak” sözü ve idam edilmesi ile anılır.

Dār-ı zülfin dün gice **Manşūra** şordum h’ābda

Dār-ı dehr içre didi ol ‘āşıkuñ mi‘rācıdur (G 59/5)

[Dün gece uykuda darağacının ipi gibi olan saçlarını Mansur’a sordum. O dünya evi içinde aşığın miracıdır dedi.]

4.1.12. Mehemmed Çelebi

Rahîmî’nin adına müstakil bir gazel yazdığı Mehemmed Çelebi’nin kim olduğu tespit edilememiştir.

Dile ğamzeñ uralı yāre **Meḥemmed Çelebi**

Olmuşam ḥasta vü bî-çāre **Meḥemmed Çelebi**

Dāğ urup sīneme ‘aşk odı ile lāle gibi

Düşeyin dāmen-i kuhsāra **Meḥemmed Çelebi**

Heves-i kūyuñ ile bāğ-ı cināndan geçdüm

Nazar it ‘āşık-ı didāra **Meḥemmed Çelebi**

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin eyā ğonca-dehen

İltifāt eyleme ḳo ḥāra **Meḥemmed Çelebi**

İtdüğüñ zulmi Raḥîmî ḳuluña bir gün ola

Diyeler şāh-ı cihāndāra **Meḥemmed Çelebi** (G 348)

4.1.13. Nişâni Bey

Nişâni Mehmed Paşa Amasyalıdır. Asıl adı Mehmed'dir. Hat sanatında ustadır. Sultan Selim ve Sultan Süleyman'ın hizmetinde bulunmuştur. Sultan Süleyman Manisa'da iken nişancılığını, payitahta döndüğünde hem nişancılığını hem kapıcıbaşlığını yapmıştır. Bu görevlerde bulunurken İbrahim Paşa'nın düşmanlığını kazanıp payitahttan uzaklaştırılmıştır. İbrahim Paşa'nın ölümü üzerine önce Maraş beylerbeyliğine getirilmiş daha sonra Sivas beylerbeyliği görevi verilmiştir. Sivas beylerbeyi iken vefat etmiştir.

Rahîmî bir beyitte Nişâni Bey'i anmıştır.

Nişâni Beg kapuña 'arz-ı ihlâş-ı 'ubūdiyyet

Kaşâ'id-i Muṭavvelden bu şi'r-i Muḩtaşar yegdür (G 83/6)

[Nişâni Bey kapına kulluğun halisini sunmak (için) bu kısa şiir, uzun kasideden daha iyidir.]

4.1.14. II. Selim

Kanûni Sultan Süleyma'nın ve Hürrem Sultan'ın oğullarıdır. 26 Recep 930'da (30 Mayıs 1524) doğmuştur. 1542'de sancak beyi olarak Konya'ya gönderilmiştir. Şehzade Mehmed'in ölmesinin ardından genellikle tahta aday şehzadelere tahsis edilmeye başlayan Saruhan'a sancak beyi olarak nakledilmiştir. Manisa'da bulunduğu sıralarda taht için kuvvetli bir aday olduğu yönündeki izlenimler giderek azalmıştır. Kanûnî'nin 2. İran seferi sırasında Rumeli'nin muhafazası için Edirne'de görevlendirilmiştir. Uysal tavırları ile babasının takdirini kazanan Selim'e Dulkadir bölgesini muhafaza görevi verilmiştir. Şehzade Mustafa'nın öldürülmesinin ardından Bayezid kendini saltanata kuvvetli bir aday olarak görmüş ve Selim'in aleyhine girişimlerde bulunmuştur. Şehzadeler arasındaki çekişmeler anneleri Hürrem Sultan'ın ölümü ile daha da artmıştır. Bunun üzerine Selim Konya'ya, Bayezid ise Amasya'ya gönderilmiştir. 29 Mayıs 1559'da iki kardeş arasında Konya yakınlarında bir çatışma olmuş ve bu çatışma Bayezid'in bozguna uğratılması ile sonuçlanmıştır. Bayezid'in bu çatışma sonrası İran'a kaçması ile tahtın tek varisi olarak kalmıştır. Selim, İstanbul'a yakın olması için

Kütahya'ya nakledilmiştir. Kanûnî Sultan Süleyman'ın vefatının ardından İstanbul'a giderek tahta geçmiştir. (Emecen, 2009: 414-418)

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ

Bile seyr eyle **Selîm Hân** ile Şarḥân illerin (G 243/5)

[Ey Rahîmî! Tire/kara bahtının Aydın/aydın olmasını istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

4.1.15. I. Süleyman

6 Kasım 1494'de Trabzon'da dünyaya gelmiştir. Yavuz Sultan Selim ile Hafsa Sultan'ın oğludur. İlk olarak Kefe sancağında görevlendirilmiştir. Yavuz Sultan Selim'in tahta geçmesinin ardından İstanbul'a çağırılmış babasının amcaları ile olan mücadelesinde şehri koruma görevi üstlenmiştir. Bunun ardından sancak beyi olarak Manisa'ya gönderilmiştir. Babasının vefatı üzerine İstanbul'a giderek tahta oturmuştur. İlk seferini Belgrad üzerine yapmış burayı aldıktan sonra hedefini Rodos'a çevirmiştir. Kanûnî saltanatı boyunca pek çok sefer düzenlemiş ve bunlara bizzat katılmıştır. Kanûnî 1560'tan itibaren yaşlılık ve hastalık nedeniyle daha sakin bir hayat geçirmeye başlamıştır. 6-7 Eylül 1566'da savaş meydanında hastalığının giderek artmasıyla vefat etmiştir.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından

Selîmü'l-bâl-i mürın sen **Süleymân Hâna** gönderdi (G 330/2)

[Padişahım tahtın ayağından devlet tahtına temiz kalpli karıncasını sen Süleyman Han'a gönderdi.]

4.1.16. Şeddâd

Hûd peygamber zamanında yaşamış Âd kavminin hükümdarıdır. Kibire kapılıp tanrılık iddiasında bulunmuştur. Tanrının bir olduğu ve öldürüp diritmeye kadir olduğu söylendiğinde kendisinin de bunu yapabileceğini söyeleyerek yüz köle getirtmiş ellisini öldürüp ellisini sağ bırakmıştır. Tanrının inanları cennetine alacağı ve sonsuza kadar huzur içinde yaşayacakları söylenince o da hemen bir cennet yaptırma kararı almıştır.

Bunun için *Bağ-ı İrem* bahçesini yaptırmıştır. Bu bahçe yapılırken dünyanın her yerinden mimarlar, mühendisler, ustalar getirilmiştir. Bahçe ve içindeki sarayı kıymetli taşlarla süsletmiştir. Bu bahçenin cennetten daha güzel olduğunu iddia etmiştir. *Bağ-ı İrem*'in yapımı tamamlandığında ordusu ile birlikte oraya gitmek için yola çıkmıştır. Fakat oraya ulaşmadan yolda helâk olmuşlardır. Divan edebiyatında Bağ-ı İrem, tanrılık iddiası ve zulmü ile anılır (Tökel, 2016: 311).

Kaşrınıñ bulduñ kuşürin çekdirüp şiddetler

Şoñ ucı pā-māl olup **Şeddād** elüñden ey felek (G 159/4)

[Ey felek! Ona eziyetler çektirip köşkünün kusurunu buldun en sonunda Şeddād senin yüzünden ayaklar altında kaldı.]

4.2. DİNİ ŞAHSİYETLER

4.2.1. Peygamberler

4.2.1.1. Hz. İbrahim/ Halîl

Hz. İbrahim Kur'an-ı Kerim'de adı en çok geçen peygamberlerdendir. Tarih ve tefsir kitaplarında Hz. İbrahim'in nerede doğduğu ile ilgili çeşitli rivayetler vardır. Bir rivayete göre Nemrud bir rüya görmesi üzerine bütün erkeklerin eşlerine yaklaşmasını yasaklamış ve erkek çocukların öldürülmesini emretmiştir. Bir diğer rivayete göre ise kahinlerin doğacak olan çocuklardan birinin yeni bir din getireceği ve Nemrud'un saltanatına son vereceği söylenince doğacak erkek çocukların öldürülmesi emredilmiştir. Hz. İbrahim böyle bir dönemde bir mağarada gizli olarak doğmuştur. Daha küçük yaşta itibaren halkın putlara tapmasını tuhaf bulmuş ve onlarla alay etmiştir. Halkın bir bayram günü şenlik için şehir dışına çıktığı bir zamanda İbrahim en büyük put dışındaki bütün putları kırmış ve baltayı da en büyük putun omzuna asmıştır. Halk geri döndüğünde putlara ne olduğunu sorunca da belki en büyükleri kırmıştır diyerek cevap vermiştir. Bunun üzerine Hz. İbrahim'in ateşe atılarak cezalandırılması kararlaştırılmıştır. Büyük bir mancınıkla ateşe atılan İbrahim, Allah'ın ateşe "Ey ateş, İbrâhim'e karşı serinlik ve esenlik ol!" emri üzerine yanmamıştır. Daha sonra Hz. İbrahim eşi ve kendine inanlarla birlikte Nemrud'un ülkesinden çıkarak sırasıyla Harran, Ürdün, Mısır ve Filistin'e gitmiştir. Filistin'e geldikten sonra İbrahim'e hicret

görevi verilir. Buradan ayrıldıktan sonra İbrahim Allah'tan salih bir evlat ister ve duası kabul edilir. Oğlu İsmail belli bir yaşa geldiğinde İbrahim'den onu kurban etmesi istenir ve Hz. İbrahim bu emri yerine getirmeye koyulur fakat bıçak İsmail'i kesmez ve gökten bir koç iner. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in nerede ve nasıl öldüğü bilinmemekle birlikte İslami kaynaklarda 175 ya da 200 yaşında vefat ettiğine dair rivayetler vardır. (Harman, 2000: 266-272)

Edebiyatımızda Hz. İbrahim bir çok yönden ele alınıp işlenmiştir. Rahîmî'de gazellerinde Hz. İbrahim'i hatırlatmıştır.

Dest-i cevri ile **Halilüm** hâzer it yakma şakın

Kıble-i ehl-i Şafâ Ka'be-i 'ulyâdur dil (G 168/6)

[(Ey) dostum! Sakın eziyet eli ile yakma, (yakmaktan) çekin. Gönül Safa ehlinin kiblesi yüce Ka'be'dir.]

4.2.1.2.Hz. İlyas

Hiz. İlyas'ın hayatı ile ilgili Ku'an-ı Kerim'de pek bilgi bulunmamaktadır. Ama Kur'an ve hadisler dışındaki İslami kaynaklarda Yahudi dininden kaynaklanan rivayetler vardır. Bu rivayetlere göre İlyas kral Ahab ve kraliçe İzebel'in zamanında yaşamıştır. Kral Ahab putlara tapan bir peygamberdir. İlyas onu Allah'a kulluğa davet etmiş ve Ahab da kabul etmiştir. İzebel komşunu öldürtüp tarlasına el koyunca İlyas onları uyarmıştır. Bu duruma sinirlenen Ahab tekrar putlara tapmaya başlamış ve İlyas'ı öldürmeye çalışmıştır. Bunun üzerine İlyas 7 yıl dağlarda yaşamıştır. 7 yılın sonunda kavminin putperestliğinden bıkan İlyas Allah'a canını alması için yalvarır. Fakat isteği kabul edilmez ve İlyas Peygamber'e 3 yıl boyunca yağmurlara hükmetme yetkisi verilir. Bu 3 yıl boyunca büyük bir kuraklık ortaya çıkar ve meleklerin araya girmesinin ardından İlyas peygamber'in duasıyla yağmur yağar. İsrailoğulları'nın isyandan vazgeçmemesi üzerine İlyas bu kez Allah'a kendini katına alması için yalvarır. Bu defa niyazı kabul edilen İlyas ateşten bir ata binerek Allah'ın huzuruna çıkarılır. İlyas peygamberin hayatta olduğuna dair Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde bir bilgi yoktur. Fakat yine Yahudi kaynaklı bazı rivayetler vardır. Bu rivayetlere göre 4 peygamber hala yaşıyordu. Bunlardan Hızır ve İlyas yeryüzünde, İsa ve İdris göktedir. İlyas karada, Hızır ise denizde zorda kalanların yardımına koşmaktadır. Yine bazı rivayetlerde Hızır

ve İlyas'ın kardeş ve ya aynı kişi olabileceği ifade edilmektedir. Temel İslami kaynaklarda ise Hızır ve İlyas ayrı iki kişi olarak değerlendirilmektedir (Harman, 2000: 160-162; Zavotçu, 2013: 381-383).

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden İlyās

Getür kenāra bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (G 326/5)

[(Ey) İlyas! Gözyaşımı akıtmadan Hızır gibi yetiş, bu ben okyanus düşkününü kenara getir.]

4.2.1.3. Hz. İsa/Mesih

İsrailoğullarının son peygamberidir. “Mesih” lakabı ile bilinir. Hz. İsa'nın hayatı ile ilgili olarak İslam ile Hristiyanlık arasında benzerlikler ve farklılıklar mevcuttur. İslam'a göre Hz. İsa resullerin en büyükleri olan beş peygamberden biridir. Kur'an'da Meryem'in ailesinden ayrı olarak kendi başına yaşadığı yerde Cebrail'in gelip Meryem'e ruh üflemesiyle Meryem Hz. İsa'ya hamile kalmıştır. Meryem İsa'yı dünyaya getirdikten sonra ailesinin yanına döner ailesi İsa'yı gayrimeşru bir çocuk olarak düşündüğü için Meryem'e kötü bir şey yaptığını söylerler. Fakat bu esnada Hz. İsa konuşmaya başlar ve kendisinin kim olduğunu dile getirir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın doğumundan tebliğe başlayana kadar geçen sürede iskana elverişli, suyu olan bir tepede buldukları ifade edilir. Kur'an'da Hz. İsa'nın doğduğundan, öldüğünden ve yeniden dirileceğinden bahsedilir. Fakat İslami inançlara göre bu diriliş Hristiyanlık inancındaki gibi bir diriliş değildir. Kur'an'a göre Hz. İsa çarmıha gerilmemiştir. Allah'ın onun canını alıp, kendi katına yükselttiği ifade edilmektedir (Harman, 2000: 465-472).

İsa edebiyatta mucizeleri ile ele alınmıştır. Daha bebekken konuşması, balçıkta yaptığı kuşlara ruh vermesi, körleri iyi etmesi, ölüye can vermesi bunlardan bazılarıdır. Klasik Türk şiirinde en çok ölüye can vermesi özelliği ile anılır. Sevgili bu yönüyle İsa'ya benzetilir.

La'l-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-sīmāyı dir

Gökden indi yir yüzine var ise 'İsā bu gün (G 227/4)

[Sen put gibi güzel yüzlüyü can bağışlayan dudağınla gören eğer varsa İsa bu gün gökten yeryüzüne indi der.]

Leb-i hecriyle yārūñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle

Felek evcine çıkdūda müdāvā şor **Mesihādan** (G 250/2)

[Ey feryat! Sevgilinin dudağının ayrılığı ile hastayım iyilikte bulun, göğün en yüksek yerine çıktığında Mesiha'dan çare sor.]

4.2.1.4. Hz. Muhammed/ Ahmed

İslam peygamberi ve Allah'ın son elçisidir. Hz. Muhammed 571 yılının Rebi'ül-evvel ayının on ikinci gecesı sabaha doğru dünyaya gelmiştir. Babası Abdullah daha Hz. Muhammed doğmadan ölmüştür. Annesi Âmine Hatun'da o 6 yaşında iken vefat etmiştir. Hz. Muhammed annesinin ölümünden sonra dedesi Abdülmuttalip tarafından bakılmıştır. Dedesi de ölünce amcası Ebu Talib Muhammed'i yanına almış ve yetiştirmiştir. Amcasının yanında ticaretle uğraşırken Hatice ile evlenmiştir. Peygamberliği müjdelendiğinde onun peygamberliğini ilk kabul eden kişi de Hatice'dir. Peygamberliğinin ilk senelerinde gizliden tebliğde bulunan Hz. Muhammed nübüvvetinin 4. yılından itibaren açıktan tebliğde bulunan Hz. Muhammed ileri gelenleri ile görüşmüştür. Müşrikler İslam'ın yayılmasını engellemek için Ebu Talib ile üç kez görüşmüşler fakat bir sonuç alamamışlardır. Yapılan baskılar sonucunda Habeşitan'a ilki 615 yılında iki defa hicret edilmiştir. Peygamberin amcası Hamza'nın ve Ömer'in İslam'ı kabul etmesi ile Müslümanlar biraz daha güçlenmiştir. Fakat Kureyşliler Müslümanları boykot ederek onlara zulm etmeye devam etmişlerdir. Nübüvvetin 10. yılında Hatice ve Ebu Talib'in ölmesi ile Hz. Muhammed çok üzölmüş ve bu yıla hüzn yılı denmiştir. Ebu Talib'in ölümü ile amcası Ebu Leheb peygamberi himayesine almış fakat Ebu Cehil'in baskıları ile kısa bir süre sonra bu kararından vazgeçmiştir. Bu baskılar sonucu Muhammed tebliğde Mekke dışında devam etmek için Taif'e gitti fakat orada da geri çevrildi. Bütün bu sıkıntılardan peygambere miraç nasip olmuş ve bu vesileyle İslamiyet'in Mekke'nin dışında yayılacağı ortaya çıkmıştır. Hac mevsimi içerisinde Mekke dışından gelenlere İslam'ı anlatan peygamber Yesribli'lerden altısını İslam'a davet etmiş ve ertesi sene yine aynı yerde buluşmak üzere sözleşmişlerdir. Bunu takip eden iki senede I. ve II. Akabe Biatı gerçekleşmiştir.

II. Akabe Biatının ardından Yesrib'e hicret izni verilmiştir. Müslümanların Mekke'den ayrılmaya başlamasının ardından müşrikler peygamberi öldürme kararı aldılar. Vahiy yoluyla bundan haberi olan peygamber Ebu Bekir ile birlikte göç hazırlıklarına başlamış ve 622 yılında hicret etmiştir. Medine'de bulunduğu dönem içerisinde Hz. Muhammed pek çok siyasi ve askeri adımlar atmış müşriklerle çeşitli savaflara girmiştir. Hz. Muhammed 632 yılında yaptığı veda haccından sonra aynı yıl içerisinde vefat etmiştir (Fayda, 2005: 408-423).

Bu ben 'āşī kuluña ey 'Ömer-ḥaşlet şefi'olup

Muḥammed-ḥūy āl-i ḥazret-i 'Osmāna gönderseñ (G 151/3)

[Ey Ömer yaradılışlı! Bu ben asi kuluna şefaata edip, Hz. Muhammed huylu hazreti Osman ailesine göndersen.]

Ḥırāmān kanda nīk zıllin düşürmez ḥāke ḥıfz eyler

Miṣāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (G 25/2)

[(Ey) salınarak yürüyen (sevgili)! Sorguç nerede güzel gölgeni (görse) yere düşürmez, saklar. O Ahmet'in (üzerindeki) bulut gibi (sana) gölgelik olmuştur.]

4.2.1.5. Hz. Mûsa

İsrailoğullarının peygamberidir. İslami kaynaklara göre Musa'nın babası Aram yetmiş yaşında iken Musa dünyaya gelmiştir. Bu sırada iş başında ola firavun bir rüya görmüştür. Rüyada Beytülmakdis'ten çıkan bir ateşin Mısır'a sıçradığını ve bütün Kıbtîler'in yok olduğunu fakat İsrailoğulları'na zarar elmediğini görür. Rüyayı yorumlayanlar İsrailoğulları'ndan bir çocuğun elinden saltanatını alacağını, düzenini bozacağını ve dininin değiştireceğini söylerler. Bunun üzerine Firavun İsrailoğulları'nın doğan bütün erkek çocuklarının öldürülmesini emreder. Sonra ise bir yıl öldürülüp, bir yıl sağ bırakılmasını söyler. Hz. Musa'da yasaklı bir yılda dünyaya gelir. Musa doğduğunda annesine çocuğu emzirmesi ve saklaması emredilir. Çocuğun hayatından endişe ederse bir sepet ile nehre bırakması ve hayatından endişe etmemesi çünkü oğlunun bir peygamber olacağı söylenir. Annesi Musa'nın hayatından endişelenince onu bir sepete koyarak nehre bırakır. Ablası Miryam'a da kardeşinin durumunu uzaktan seyretmesi söylenir. Firavun'un karısı Asiye'nin cariyeleri Musa'yı nehirde bulurlar.

Asiye çocuğun öldürülmemesini istemiş ve isteği kabul edilir. Musa'ya Mısırlı kadınlardan süt annesi çağrılır fakat Musa hiçbirinin sütünü ağzına almaz. Musa'nın ablası kendilerine bir süt annesi bulabileceğini söyler ve annesini getirir. Böylelikle Musa ve annesi birbirine kavuşur. Musa gençlik çağına geldiğinde ona ilim ihsan edilir. Musa bir Mısırlı ile kavga eden bir İbraniye yardım ederken kaza ile Mısırlı'nın ölmesine sebep olmuş ve bundan çok pişmanlık duyar. Ertesi gün aynı adam bir başka Mısırlı ile tartışırken Musa'dan yardım ister, Musa haksız olduğunu söyleyince de onun bir adam öldürdüğünü söyler. Mısır'ın ileri gelenleri Musa'yı öldürmek için bir plan yaparlar. Musa hayatından endişe edince Medyen'e gider. Burada iki kıza hayvanlarını sularken yardım eder. Kızların babası Musa'yı çağırır, onu dinleyince kendisini himaye edeceğini ve sekiz yıl yanında çalışırsa kızlarından biriyle evlenebileceğini söyler. Musa kabul eder. Musa bu süreyi tamamlayınca ailesi ile birlikte Medyen'den ayrılır. Tûr civarına gelince bir dağda ateş görür, yolu sormak ve bir parça ateş almak için dağa çıkar. Oraya vardığında dağın sağ yamacından bir ses gelir ayakkabılarını çıkarması emredilir ve peygamber olduğu bildirilir. Burada Musa'ya asa ve yed-i beyza ihsan edilir. Musa ve Harun İsrailoğulları'nı Firavun'dan kurtarmakla görevlendirilir. Bu görevi yerine getirmek için Firavun'a giderler. Firavun'a Allah'ın emirlerini söyleyince Firavun Musa'ya inanmaz ve kendisini tanrı kabul etmesini ister. Musa mucizelerini gösterince Firavun büyücüleri çağırır. Musa'nın asası bir yılan dönüşerek büyücülerin sopalarını yutunca hepsi iman eder. Fakat Firavun bütün büyücüleri cezalandırır. Musa'ya bir gece yola çıkması söylenir. İsrailoğulları ile birlikte yola koyulan Musa'yı Firavun ve askerleri de takip eder. Kızıldeniz'e geldiklerinde Musa asasını denize vurur deniz ayrılır İsrailoğulları geçer, Firavun ve askerleri boğulur. Denizi geçtikten sonra Tûr'a gelirler. Burada Musa dağa çağrılır, yerine Harun'u bırakarak dağa çıkar. Döndüğünde İsrailoğulları'nı bir buzağıya taparken bulur ve öfkelenir. Daha sonra seçtiği yetmiş kişi ile tevbe eder ve tevbeleri kabul edilir. Sonunda Musa ve kavminin kendilerine vaat edilen yere gitmeleri söylenir fakat itiraz ederler. Bunun sonucunda kırk yıl çölde yaşamak zorunda kalırlar (Harman, 2006: 207-213; Pala, 2011: 334-336).

Klasik Türk edebiyatına Hz. Mûsa'nın kıssası ve mucizeleri konu olmuştur. Hz. Mûsa'nın yılan dönüşebilen asası, koynuna soktuğunda beyazlayan eli, Firavun ile olan mücadelesi, Allah ile konuşması şiirlerde işlenegelmiştir.

Şevk-ı dîdâr ile **Mūsāveş** yed-i beyzâ hâkı

Ṭūr-ı Sînâ-yı tecellide münâcât ehliyüz (G 111/2)

[Beyaz elin hakkı için sevgilinin arzusuyla Musa gibi Sina dağındaki tecellide Allah'a yalvaran kişileriz.]

4.2.1.6. Hz. Nuh

Rivayete göre Hz. Nuh zamanına kadar insanlar tevhid inancıyla yaşamışlardır. Nuh'un kavmiyle birlikte putperestlik ortaya çıkmıştır. Nuh kavmini putperestlikten uzaklaştırarak Allah'a inanmaya davet etmek için görevlendirilmiştir. Nuh peygamber olarak gönderildiğini, Allah'a iman etmelerini yoksa başlarına kötü şeyler geleceğini söylediğinde kavmi ona inanmamıştır. Nuh kavmini putperestlikten vazgeçirmek için uzun süre uğraşmış fakat başarılı olamamıştır. En sonunda inanmayanların cezalandırılması için Allah'a dua etmiştir. Allah da Nuh'a bir gemi yapmasını emretmiştir. Bu gemiye her hayvandan birer çift ve inan kişiler alınmıştır. Geminin yapımı bitip içine hayvanlar ve inanlar alınca bir tufan başlamıştır. Bu tufan sona erdiğinde *“Ey Nûh! Sana ve seninle birlikte olanlara bizden selâm ve bereketle gemiden in ...”*⁴ denilmiştir (Harman, 2007: 224-227). Nuh klasik Türk edebiyatına tufan, gemi ve uzun ömrü ile konu olmuştur.

Ne gam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yaprakdan

Müyesser ola **‘ömr-i Nûh** tek sen verd-i ra‘nāya (G 289/6)

[Vücut yelkeninin rüzgarı sert esse gam değil. Yalnız sen parlak güle Nuh'un ömrü nasip olsun.]

4.2.1.7. Hz. Süleyman

İsrailoğullarının peygamberlerindendir. Davud peygamberin oğludur. Hem hükümdar hem de peygamberdir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Davud'un varisi olduğu, şükreden, salih, anlayışlı bir kul olduğu ve zekanın keskin olduğu, engin bilgi ve hikmetiyle karmaşık meseleleri kolayca çözebildiği ifade edilmiştir. Rivayete göre

⁴ Hûd sûresi (11/48)

Allah Hz. Davud'a on üç soru göndermiş bu soruları Süleyman'a sormasını istemiş ve bilirse kendisine varis olacağı bildirilmiştir. Süleyman bu soruların hepsini doğru şekilde cevaplamıştır. On iki veya on üç yaşlarında tahta geçmiş, Suriye'den İran'a kadar uzanan bölgeye ve hatta bütün dünyaya hakim olduğu rivayet edilmiştir. Süleyman da babası gibi hem peygamber hem hükümdar hem de hikmetli bir kişidir. Yalnız Süleyman problemleri çözme konusunda daha mahirdir. Kur'an'da yapılan bir atıfa göre bir koyun sürüsü bîe ekin tarlasına girip zarara sebep olmuştur. Davud peygamber koyunların ekin sahibine tazminat olarak verilmesine karar vermiştir. Ancak Süleyman ekin tarlasının ziyandan önceki haline dönene kadar sürü sahibine verilmesine, koyunların ise tarla eski haline dönene kadar tarla sahibine verilmesine karar vermiştir. Hz. Davud oğlunun fikrini daha çok beğenerek kendi fikrinden vazgeçmiştir. Hz. Süleyman'a kasırga gibi esen bir rüzgar, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanlar ve daha bir çok varlık verilmiştir. Kuş dili öğretilmiştir. Kur'an'da Süleyman'ın kuşlardan, insanlardan ve cinlerden oluşan bir ordusu olduğu bildirilmiştir. Süleyman bir gün kuşlardan meydana gelen ordusunda hüdhüdü görememiş ve bir mazereti yoksa onu cezalandıracağını söylemiştir. Hüdhüd kısa süre sonra Sebe diyarından haberler ile gelemişdir. Hz. Süleyman Sebe melikesi Belkıs'a Müslüman olması için bir mektup yollamıştır. Belkıs da bu mektuba karşılık Süleyman'a hediyeler göndermiştir. Belkıs'ın hediyeleri geri gönderilince Belkıs Süleyman'ın sarayına gitmiştir. Orada kendi tahtını görünce kendisine daha önce gelen bir ilimle Müslüman olduğunu söylemiştir. Süleyman esasına dayalı bir şekilde ölmüş fakat emrindeki cinler bunu asanın bir ağaç kurdu tarafından yenilmesi ile Süleyman'ın yere düşmesinden sonra farketmişlerdir. Süleyman 40 yıl hükümdarlık yapmıştır (Harman, 2010: 56).

Hz. Süleyman edebiyatta saltanatı, yüzüğü, mührü, karınca, Hüdhüd, cin ve Belkıs gibi pek çok eşya ve kişi ile birlikte anılır. Süleyman gücün ve iktidarın sembolüdür.

Ḥudā ḥ'ān-ı ezelde sen **Süleymānuñ** kapusından

Muḫadder eylemiş ben mūr-ı bî-miḳdāra bir behre (G 304/3)

[Allah ezel sofrasında sen Süleyman'ın kapısından, ben değersiz karıncaya bir nasip tayin eylemiştir.]

4.2.1.8. Hz. Yakûb

İshak peygamberin oğludur. Rivayete göre Yakub'a babası Ken'an diyarında evlenmesini ve dayısının kızlarından birini almasını söyler. Bunun üzerine çıktığı yolculukta bir rüya görür. Bu rüyada Allah ona ve zürriyetinde bulunanlara üzerinde bulunduğu toprakları vereceğini ayrıca ona peygamberlik ihsan edeceğini söyler. Kendisi için bir mabed yapılmasını ister. İshak bir gün rüyasında göğsünden bir ağaç çıktığını ve bu ağacın dallarında nur parladığını görür. Bu dallar peygamber olacak çocukları ifade eder. İshak'ın ikiz çocukları olur ve bu çocuklar büyüdüğünde sevdiği oğlu Esav'ı yanına çağırır kendine av eti getirmesini ve soyundan peygamber çıkması için kendisine dua edeceğini söyler. Bunu duyan Yakub ve annesi bir oyun eder. Bir oğlağı keserler bunu ishak'a av eti olarak sunarlar. İshak şüphelense de yakub için dua eder. Yakub peygamber kırk veya yetmiş yıl hüznü içinde yaşamıştır. Oğlu Yusuf'un ardından Bünyamin'i de kaybetmesi üzerine gözlerine ak düşmüştür. Yusuf'un gönderdiği gömleği yüzüne sürmesi ile gözleri açılmıştır (Harman, 2013: 274-276).

Yakub divan edebiyatında Yusuf'a olan düşkünlüğü, gözlerine aklar düşmesi, Yusuf'un gömleği ile gözlerinin açılması ve hüznü ile işlenmiştir.

Ben senüñ **Ya'kûbuñum** ey Yūsuf-ı gül-pîrehen

Nükheth-i cān-bahş olur bûyî baña pîrāhenüñ (G 158/4)

[Ey gül kokulu gömlek giyen Yusuf! Ben senin Yakup'unum. Gömleğinin kokusu bana can bahşeden koku olur.]

4.2.1.9. Hz. Yûsuf

Ku'an'da adı geçen peygamberlerdendir. Yâkub peygamberin oğludur. Yusuf peygamber'in hayatının anlatıldığı kıssa Kur'an'daki en güzel kıssadır bu nedenle *Ahsenü'l-Kısas* olarak adlandırılır. Kur'an-ı Kerim'de anlatıldığına göre Yusuf bir rüya görür ve bunu babasına anlatır. Babası ise Yusuf'a bu rüyadan kardeşlerine bahsetmemesini, Allah'ın bu rüyanın yorumunu Yusuf'a öğreteceğini söylemiştir. Babasının Yusuf'u çok sevmesini kıskanan kardeşleri bir gün babasından izin alarak Yusuf'u da sığır otlatmaya götürmüşlerdir. Burada Yusuf'u bir kuyuya atmışlar ve babasına onu bir kurdun yediğini söylemişlerdir. Daha sonra kuyunun yanından geçen

bir kervana Yusuf'u yok pahasına satmışlardır. Yusuf'u Mısır'a götüren kervancıbaşı orada onu ağırlığınca altın karşılığında Mısır'ın azizine satmıştır. Yusuf'un güzelliği karşısında Mısır azizinin karısı Züleyha Yusuf'a âşık olur. Züleyha, Yusuf'un peşinden koşarken Yusuf'un gömleğini arkasından yırtar. Yusuf odadan kaçarken aziz ile karşılaşır ve Züleyha kendisine iftira atar. Bu iftira üzerine Yusuf ve iki genç zindana atılır. Yusuf burada bu gençlere dini nasihatlerde bulunur (Harman, 2013: 1-5).

Yusuf edebiyatta Züleyha ve Yakub ile anılır. Zindana atılması, gömleği, güzelliği, Mısır'a aziz oluşu gibi olaylar bir çok şair tarafından işlenmiştir.

Mısır-ı izzetde 'azizüm olırmaz şâhib-serîr

Çekmeyince bir zemân **Yūsuf** gibi zindân gamın (G 255/3)

[Azizim! Yüce Mısır'da Yusuf gibi bir zaman zindan gamı çekmeden taht sahibi olunmaz.]

4.2.2. Din Büyükleri

4.2.2.1. Hz. Ali

Hicretten yirmi iki yıl önce Mekke'de dünyaya gelmiştir. Dört büyük halifeden sonuncusudur. Hz. Muhammed'in amcası Ebu Tâlib'in en küçük oğludur. Kıtık zamanında amcasının yükünü hafifletmek için peygamberimiz tarafından himaye edilmiştir. İslâm dinin kabul eden ilk kişilerdendir. Peygamberimizin Medine'ye hicreti sırasında geceyi onun yatağında geçirerek evde olduğu kanaatini uyandırmıştır. Ardından Peygamberin kendine bıraktığı emanetleri sahiplerine teslim ederek hicret etmiştir. Hicretin 2.yılında Hz. Fâtıma ile evlenmiştir.

Hz. Ali gaza ve seriyelerin neredeyse hepsine katılmış ve sancaktarlık yapmıştır. Bu savaşlarda büyük kahramanlıklar göstermiştir. Ali Peygamberin katipliğini ve vahiy katipliğini yapmıştır. Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer Kur'an ve hadis ilmindeki derinliğinden dolayı Hz. Ali'ye fikhî konularda danışmışlardır.

Hz. Osman'ın öldürülmesi üzerine halife olarak seçilmiştir. Fakat Muâviye ve Hz. Âişe onun hilafetini tanımamışlardır. Bunun üzerine Cemel, Sıffin gibi çeşitli savaşlara girmiştir. Kûfe'de tekrar savaş hazırlığı yaptığı sırada Abdullah b. Mülcem tarafından sabah namazında zehirli bir hançer ile yaranlanmış ve iki gün sonra ölmüştür.

Hz. Ali, Hz. Peygamber tarafından verilen “Ebû Türâb” kalabı ve “el-Murtazâ”, “Esedullâhi'l-gâlib” lakabları ile anılmaktadır (Fığlalı, 1989: 371).

Klasik Türk edebiyatında yiğitliği, veliliği ve imamlığı ele alınır. Atı *Düldül* ve çatal uçlu kılıcı *Zülfikar* ile birlikte sıkça anılır. Şîr-i Hudâ, Haydar, Murtaza, Aliy-yi Murtaza olarak anılır.

İçüp ol çeşm-i âhūnuñ lebi şîrini şîrâne

‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir ašlana göndersen (G 151/5)

4.2.2.2. Baba Hamza

Hamza Baba'nın hayatı ile ilgili kesin bilgiler olmamakla birlikte hayatı hakkında halk arasında söylenceler vardır. Bu söylencelere göre Hamza Baba'nın hayatı şu şekildedir: Hamza Baba Horasan'dan Manisa'ya kadar fetihler yaparak gelmiş ve bugünkü türbesinin olduğu yere yerleşmiştir. Burada ününün giderek artması Manisa'da bulunan şehzade Murat'ı rahatsız etmiştir. Hamza Baba'da kerametlerini göstermek için Manisa'ya doğru yola çıkar. Yola çıkarken dağlara sizde gelin demesiyle dağların hareket edip üç köyün altında kalması ve şehzade Murat'la karşılaştığında gösterdiği kerametler sonunda II. Murat ile dost olmuşlardır. Kısa bir süre Hamza Baba'nın ölmesi üzerine şehzade Murat bir türbe yapılmasını emretmiştir (Ortaç, 1994: 112).

Sensin şeh-i iklim-i velâyet **Baba Hamza**

Kapıñdan olur feyz-i kerâmet **Baba Hamza** (G 287/1)

[(Ey) Baba Hamza! Velilik diyarının padişahı sensin. Kapından kerametlerin bereketlenir.]

4.2.2.3. Hasan

Peygamberimizin torunu, Hz. Ali ve Hz. Fâtıma'nın oğludur. Hicret'in üçüncü yılında Medine'de doğmuştur. Peygamberimize çok benzediği bu nedenle Hz. Ebubekir'in onu “Ey nebiye benzeyen, Ali'ye benzemeyen” diye sevdiği belirtilir. Babsı tarafından kardeşi Hüseyin ile birlikte Hz. Osman'ı isyancılara karşı korumakla görevlendirilmişlerdir. Hz. Ali'nin vefatından sonra Kûfeli'ler tarafından halifelik teklif

etmiş ve Hasan'a biat etmişlerdir. Hz. Hasan'ın Kûfeli'ler tarafından halife seçildiğinin duyan Muâviye tarafından yoğun bir çalışma başlatılmıştır. Hasan'ın Muâviye'nin üzerine gönderdiği öncü kuvvetin ayrıca kendi ve yanındaki askerlerin kuşatılması ile halifelikten vazgeçerek Muâviye ile bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmayı yaparak Müslümanlar arasında kan dökülmesini engellemiştir. Anlaşma sonrasında ailesiyle birlikte Medine'ye gitmiş ve siyasetten uzak bir hayat yaşamıştır. Eşlerinden biri tarafından zehirlenilerek öldürülmüştür. Çocuklarına ve soyuna *Şerif* denir. *Müctebâ, takî, zekî ve sıbt* kalapları ile anılır (Fığlalı, 1997: 282).

Ey leâfêfet gülşeninde serv-i reftârum **Hasan**

Zülfi sünbül kıaddi gül ferhunde dîdârum **Hasan** (G 268/1)

[Ey güzellik bahçesinde salınarak yürüyen servim Hasan. Saçı sümbül, boyu gül, mübarek yüzlüm Hasan.]

4.2.2.4. Hızır

Kur'an-ı Kerim'de adının geçmemesine rağmen müfessirler tarafından Hızır'a ait olduğuna inanılan Kehf suresindeki kıssa şu şekildedir: Hz. Musa genç adamına iki denizin birleştiği yere gitme isteğini dile getirir ve birlikte yola çıkarlar. İki denizin birleştiği yere varınca yanlarındaki kurutulmuş balığı bir kenarda unuturlar. Balık üstüne sıçrayan sularla canlanarak denize atlar. Bir zaman sonra Musa adamından azığı isteyince adamı balığın canlanıp denize atladığını ama bunu Musa'ya söylemeyi unuttuğunu söyler. Bunun üzerine Musa orasının iki denizin birleştiği yer olduğunu ve hemen geri dönmeleri gerektiğini söyler. Burada Allah tarafından rahmet ve ilim bahşedilmiş bir kişi ile karşılaşırlar. Musa bu kişiyle arkadaş olmak ister fakat adam sabredemeyeceğini söyleyerek onu reddeder. Fakat Musa ısrar etmeye devam eder. İsrarlara dayanamayınca kendisi açıklmadıkça hiçbir şey sormaması şartı ile Musa ile arkadaş olur ve yolculuğa başlarlar. Bu kişi önce bindikleri gemiyi deler, sonra bir çocuğu öldürür daha sonra da uğradıkları bir kasabada bir duvarı onarır. Her defasında Musa dayanamaz ve neden yaptığını sorar. Adam Musa üçüncü kez soru sorduğunda artık ayrılmaları gerektiğini söyler. Ayrılmadan önce bu olayları niçin yaptığını ve bunları Allah'ın emri ile yaptığını söyler.

Bu kıssadaki rahmet ve ilim bahşedilen zatın Hızır olduğu kabul edilir. Fakat Hızır'ın peygamber, melek ya da veli bir kişi olduğu yönünde tartışmalar vardır. Hızır'ın kıyamete kadar yaşayacağı veya uzun ömürlü bir kişi olduğu yönünde de tartışmalar söz konusudur. (Çelebi, 1998: 406)

Edebiyatta Hızır'ın zulumat ülkesine gitmesi, burada İlyas ve İskender ile ab-ı hayatı araması, dinlendikleri bir çeşmenin başında yanlarındaki balığın canlanması üzerine bu suyun ab-ı hayat olduğunu anlaması, ab-ı hayattan içerek ölümsüzlüğe ulaşması gibi motifler sıklıkla işlenmiştir (Kurnaz, 1998: 411).

Ey saçı zulmet nedür la'lüñde haṭṭ şordum didi

Hızır-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı hayāt (G 20/3)

[Ey saçı kara! Dudağında ayva tüyü nedir (diye) sordum. Ölümsüzlük suyunun çeşmesinin delili, Hızır'ın en yakın arkadaşıdır dedi.]

4.2.2.5. Hüseyin

Hiz. Ali ve Hiz. Fâtıma'nın küçük oğlu, peygamberimizin torunudur. Ağabeyi Hasan gibi ilk iki halife dönemindeki olaylara karışmamıştır. Babası tarafından Hiz. Osman'ı isyancılara karşı korumak ile görevlendirilmişlerdir. Babasının halifeliği boyunca onunla birlikte bütün savaflara katılmıştır. Babasının ölümünden sonra ağabeyine tabii olmuştur. Muâviye ile Hasan arasındaki hilafet meselesinde hilafeti Muâviye'ye bırakmaması için ağabeyine itiraz etmiş fakat kabul edilmeyince sesini çıkarmamıştır. Hasan'ın ölümüne kadar hep yanında kalmıştır. Muâvi'yin oğlu Yezid'e biat istemesine kadar herhangi bir sorun çıkarmamıştır fakat Yezid'e biat etmeyi reddetmiştir. Bunun üzerine ailesi ile birlikte Mekke'ye gitmek için yola çıkmıştır. Yolda giderken Kûfeli'lerden halifelik için davet mektupları almış bunun üzerine amcanının oğlu Müslim'i biat almak için Kûfe'ye göndermiştir. Bu hareket Yezid'in kulağına gidince Kûfe valisini görevden alarak yerine Basra valisini getirmiştir. Ondan Müslim'i şehirden çıkarmasını ya da öldürmesini istemiştir. Valinin tehtitleri ile korkan Kûfeli'ler biatlarından vazgeçmişlerdir. Fakat Müslim öldürüldüğü için bunu bildirememiştir.

Müslim'in biat aldığını haber veren mektup eline ulaşınca Hüseyin ailesi ve bazı taraftarları ile Kûfe'ye doğru yola çıkmıştır. Hüseyin kendini gitmekten alıkoymak

isteyenleri dinlemiş ve rüyasında Resulullah'ı gördüğünü söyleyerek yoluna devam etmiştir. Fakat yolda karşılaştıkları iki yolcudan Kûfeli'lerin biatlarından döndükleri ve Müslim'in öldüğü haberini alınca geri dönmek istemiş ama Müslim'in çocuklarının baskısı ile yola devam etmek zorunda kalmıştır. Kerbelâ'ya ulaştıklarında ise savunmasız ve kurak bir alanda konaklamaya mecbur bırakıldılar. Burada görüştüğü kişilere geri dönme isteğini bildirdiyse de biat için ısrarcı olunmuştur. Biat alınmayınca Kerbelâ'da meydana gelen savaşta öldürülmüştür (Fığlalı, 1998: 518).

Kerbelâ-yı ğamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb

Her ḥavāric kandı āb-ı vaşluña ḥayfā **Hüseyn** (G 237/5)

[(Ey sevgili!) Ne yazık ki her zorba (senin) kavuşma suyuna kandı. Raḥīmī ise gam Kerbelâ'sında (tıpkı) Hüseyn gibi dudağı kurumuş (bir şekilde) can verdi.]

4.2.2.6. Hz. Osman

Üçüncü halifedir. İlk müslümanlardandır. Dünyada iken cennetle müjdelenen on sahabelden biridir. Hz. Muhammed'in iki kızı (Rukiyye ve Ümmü Gülsüm) ile nikâhlandığı için Zü'n-Nüreyn (iki nur sahibi) olarak anılır. Taif'te doğmuştur. Hz. Ebubekir'in aracılığı ile ilk Müslüman olanlardandır. Müslüman olduktan sonra amcası ve annesi onu dininden dönmek için zorlmuşlar fakat başarısız olmuşlardır. Hz. Muhammed'in kızı Rukiyye ile evlenmiştir. İslamiyet'in 5.yılında Habeşistan'a göç etmişler bir yıl sonra geri dönüp Medine'ye hicret etmişlerdir. Rukiyye'nin ölmesi üzerine yine Peygamberin kızı Ümmü Gülsüm ile evlenmiştir. Onun da ölümü üzerine Hz. Muhammed evlenecek başka kızı olsa onu da Osman'a vereceğini ifade etmiştir.

Peygamberin vahiy katipliğini yapan Osman, Ebubekir'in katipliği ve müşavirliğini, Ömer'in de danışmanlığını yapmıştır. Hz. Ömer'in yaralanmasının ardından aşere-i mübeşşereden altı kişiyi yeni halife seçmek için görevlendirmiştir. Bu görüşmelere Abdurrahman b. Avf hakemlik yapmıştır. Üç gün süren görüşmeler sonucunda Mescid-i Nebevi'de Hz. Ali ve Hz. Osman'ı yanına çağırarak onlardan Allah'ın kitabına ve resulün sünnetine uyma ve önceki halifelerin siyasetine uyma yönünde teminat istemiştir. Hz. Ali'nin "gücümün ve kuvvetimin yettiği kadar" cevabına karşı Hz. Osman'ın tereddütsüz cevabı üzerine Hz. Osman'ı halife göstererek ona biat etmiştir.

Hız. Osman'ın halifeliğinin ilk başlarında İslam Devleti'nin sınırları genişlemiş ve gelirleri artmıştır. Gelirlerin azalması ile birlikte bir buhran dđnemi ortaya çıkmış, Hız. Osman'ın valilikleri ve devlet idaresindeki gđrevleri akrabalarına vermesi bahane edilerek bir isyan başlatılmıştır. Bu isyanlar sonucunda Hız. Osman öldürölmüştür.

Hız. Osman hayâ sahibi, yumuşak huylu ve cđmert bir kişidir (Yiğit, 2007:438).

Ey şeh şu ki sen şâh-ı 'alî-şâna irişdi

Devr-i 'Ömere Hâzret-i 'Osmâna irişdi (G 336/1)

[Ey şeh! Kim ki sen şanı yüce padişaha ulaşır (o) Hız. Ömer'in devrine, Hız. Osman'a (da) ulaşır.]

4.2.2.7. Hız. Ömer

İkinci halifedir. Dünyada iken cennetle müjdelenen sahabelerdendir. Mekke'de doğmuştur. Başlarda İslâm'a şiddetle karşı çıkmış, hatta Hız. Muhammed'i öldürmek için yapılan planda bizzat gđrev almıştır. İslamiyet'in 6.senesinde Müslüman olmuştur. Hız. Ömer'in Müslüman olması ile ilgili iki faklı rivayet vardır. Bunlardan yaygın olanına göre Hamza'nın Müslüman olmasına sinirlenen Ömer Peygamberi öldürmek için yola çıkmış yolda kardeşi ve eniştesinin Müslüman olduğunu duyarak onların evine gitmiştir. Onları Tâhâ suresini okurken bulmuş ve okuduklarını istemiş reddedilince kardeşi ve eniştesini dövümüştür. Eniştesi ve kardeşi Ömer'in yüzüne Müslüman olduklarını söyleyince Ömer yumuşamış ve Peygamber'e gidip biat ederek Müslüman olmuştur.

Hız. Ebubekir hastalığında yerine Ömer'i imam olarak tayin etmiş ve Ömer'i halife olarak tayin etmek için sahabelerle iştişare etmiştir. Görüşmelerini tamamladıktan sonra Mescid-i Nebevi'ye giderek Ömer'i kendisinden sonra halife olarak tayin ettiğini açıklamıştır. Hız. Ebubekir'in ölümünden sonra Hız. Ömer biat alarak halife olmuştur. Halifeliği dđneminde sade bir hayat yaşamıştır. Adalet konusunda çok titiz davranmıştır. Bu nedenle kendisine "*Fâruk (Haklıyı haksızdan ayıran)*" lâkabı verilmiştir. Ebû Lü'lüe Fîrûz en-Nihâvendî efendisi Mugîre b. şu'be'nin kendisinden fazla ücret aldığını söyleyerek şikayette bulunmuştur. Ömer'in ücretin fazla olmadığını

bildirilmesi üzerine Ebû Lü'lüe tarafından sabah namazını kıldırırken şehit edilmiştir (Fayda, 2007: 44).

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz biz kârimuz ḥubb-i 'Alī

Egmişüz baş ol 'Ömer 'adl issi 'Osmān oğluna (G 306/2)

[Biz Ahmed'in ailesinin övücüsüyüz kârimuz Hz. Ali'nin sevgisidir. O Ömer adaletli, Osman oğluna baş eğmişiz.]

4.2.3. Ruhâni Varlıklar

4.2.3.1. Cebrâ'il

Cebrâ'il, Allah ile peygamberleri arasında elçilik görevi yapan melektir. "Emin" sıfatı ile anılır. Cebrâ'il karşı konulamaz bir güce, üstün bir akıla ve derin bilgilere sahiptir. Kur'an-ı Kerim Cebrâ'il aracılığı ile vahyedilerek indirilmiştir.

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şi'rümi **Cibril-i emîn**

Çıkarup 'arş-ı 'alā sâkına ḥālḥāl itdi (G 322/5)

[Güzelliğin övgüsünde Cebrail olan şiirimi çıkarıp yüce arşın ayağına halhal etti.]

4.3. MİTOLOJİK ŞAHSİYETLER

4.3.1. Cem/ Cemşîd

İran'da Pişdâdiyen sülalesinin dördüncü ve en büyük hükümdarıdır. Rivayete göre Cem bütün dünyayı dolaşmış Azerbaycan'a gelince burayı beğenmiş ve mücevherlerle süslü bir taht kurdurmuştur. Güneşin doğuşuna yakın kendisi de mücevherlerle süslü kaftanını giyip tahta oturmuştur. Güneşin doğuşuyla taht ve kaftan ışıltılı parlamıştır. Halk da bunu görünce bu güne nev-rûz adını vermiş, Cem'e de ışığın şahı anlamında Cemşîd demişlerdir.

Yine rivayete göre şarabı bulan da Cem'dir. Cem bir gün kır gezisinde iken gökyüzünde ayağına yılan dolanmış bir kuş görür. Askerlerine kuşa zarar vermeden yılanı öldürmelerini emreder. Kurtulan kuş teşekkür etmek için Cem'e birkaç tohum verir. Bu tohumlardan üzüm yetiştirilir ve üzüm suyu içmek adet haline gelir. Bekleyen

üzüm sularının zehirli olduğuna dair bir inanış ortaya çıkmıştır. Bir gün cariyelerden biri intihar etmek için beklemiş üzüm suyunu içer ve kendine geldiğinde olanları Cem'e anlatır. Cem de bu olaydan sonra beklemiş üzüm suyunu içmeyi adet edinir.

Cemşid ululuğuna güvenerek tanrılık iddiasında bulunmuş bu yüzden halkı ondan yüz çevirmiştir. Cemşid'in yerine yine aynı sülaleden olan Dahhâk tahta oturmuştur (Pala, 2011: 86). Klasik Türk şiirinde Cem güç ve iktidar sembolüdür. Ayrıca bütün dünyayı görmesini sağlayan câmı ile meşhurdur.

La^llûnden ayru cām-ı cihân şunsa **Cem** göre

Ayağına şürâhi gibi baş eger miyem (G 214/3)

[(Ey sevgili!) Cem (bana) dudağın olmadan dünya kadehini sunsa o kadehe sürahi gibi baş eğer miyim, görür.]

Bir neş'eñ ile başına **Cemşid** olur gedā

Ey pîr-i mey-fürüş ayağūñ destgāh-ı **Cem** (G 216/6)

[(Ey yaşlı meyhaneci! Bir neşen ile Cemşid başına köle olur. Kadehin Cem'in tezgahıdır/elinin bulunduğu yerdir.)]

4.3.2. Dârâ

Şehname'nin ünlü kahramanlarından. Keyâniyân sülalesinin dokuzuncu ve sonuncu padişahıdır. Ekber ve Keykubad olarak da anılır. İskender ile yaptığı savaştan sonra ölmüştür. Dârâ'nın ölümüyle Keyâniyân sülalesi sona ermiştir (Onay, 2013: 31). Klasik Türk şiirinde Dâra büyüklük ve yiğitlik simgesidir.

Aşağıdaki beyitte şair, Dârâ'ya benzettiği gönlüne bu asık yüzlü dünyadan vefa ummamasını tavsiye etmektedir:

Vefâ şeklini bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā

Bir âhir şüret it **Dârâ-yı dil** âbdâl bir yüzden (G 257/6)

4.3.3. Keykubad

Şehname’de adı geçen hükümdarlardandır. Keyâniyân sülalesinin ilk hükümdarıdır. Key lakabını ilk kullanan kişidir. Adaletiyle ünlüdür. Şiirlerde adaleti yanında ululuk, yücelik ve görkemi de konu edilir (Zavotçu, 2013: 430).

Mey **tāc-ı Keykubād** kadeh hâtemüñ gözi

Her bir habâb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (G 312/1)

[Şarap Keykubad’ın tacı kadeh mührün gözü, her bir gözün kabarcığı ile Cem’in gözünü sun.]

4.3.4. Rüstem

İran’ın milli kahramanıdır. Şehnâme’ye göre Zâl’in karısı hamiledir ama bir türlü doğum yapamamaktadır. Zâl kendisini büyüten Simurg’un verdiği tüyü yakarak ondan yardım ister. Simurg normal bir doğum olmayacağını, bebeğin akıllı bir adam getirilerek annesinin karnının yarılp çıkarılması gerektiğini söyler. Annesinin karnı yarılarak bebek çıkarılır. Annesi bebeğin doğumuyla “*Oh kurtuldum!*” dediği için “*kurtuldum*” anlamına gelen Rüstem ismi çocuğa verilir. Çocuğun saçları kırmızı, yüzü kan gibi ve elleri kanlıdır. Bir günlük bebek iken bir yıllıkmış gibi durur. Rüstem’e on dadı birden süt vermektedir. Sütten kesildiğinde ise beş kişinin yiyeceği yemeği tek başına yemektedir. Rüstem ilk kahramanlığını etrafa saldıran bir fili öldürerek göstermiştir. Daha sonra ise dedesi Nerimân’ın ölmesine sebep olan sipend dağındaki gizli ülkeyi fethederek yiğitliğini herkes tarafından tanınır hale getirmiştir. Hayatı boyunca yalnızca bir kez oğlu Sührab’a yenilmiştir. İkinci karşılaşmalarında ise oğlunu yenmiş ve öldürmüştür. Rüstem 700 yaşında iken İsfendiyar ile savaşmış bu savaş esnasında İsfendiyar’ı yenemeyeceğini anlayınca Simurg’tan yardım istemiştir. Simurg İsfendiyar’ı öldürenin çok uzun yaşamayacağını söylemiş ve kabul etmiştir. Bunun üzerine İsfendiyar’ı yenerek öldürmüştür. İsfendiyar’ı öldürdükten sonra otuz yıl daha yaşamıştır. Burhân-ı Kâtı’ a göre ise Rüstem Keyhüsrev’in saltanatının sonuna kadar ömür sürmüştür. Klasik Türk şiirinde kahramanlık simgelerinden biridir. Gücü ve yiğitliği ile anılır (Tökel, 2016: 194).

Zâl-i zemâne rezmine tākāt getürmedi

Eñ pehlüvân-ı ‘âlem olan didi **Rüstemem** (G 200/4)

[Dünyanın en büyük pehlivanı Rüstem'im diyen (bile) zamanın Zal'inin savaşına güç yetiremedi.]

4.3.5. Zâl

Şehnâme'de adı geçen târihî- efsânevî kahramanlardandır. Zâl kelime anlamı olarak “*koca, ihtiyar ve ak sakallı*” demektir. Zâl doğduğunda saçı, kirpikleri ve kaşları beyaz olduğu için bu isim verilmiştir. Babası Sâm Zâl'in ak saçlı doğmasını uğursuzluk olarak görmüş ve oğlunu Elbürz Dağı'na bırakmıştır. Zâl'e burada Simurg bakmıştır. Zâl yiğitliği ve okçuluğu ile tanınmaktadır. Fakat divan edebiyatına daha çok beyaz tüyleri ile konu olmuştur (Zavotçu, 2013: 806).

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde

Anuñçün Zâl-i 'ādil Rüstem-i devrāna gönderdi (G 330/4)

[Şimdi muhabbet askerinde gönül alıp gönül veren benim onun için adaletli Zal (beni) devrin Rüstem'ine gönderdi.]

4.4. MESNEVİLERE KONU OLMUŞ AŞK KAHRAMANLARI

4.4.1. Ferhad ile Şirin

İran edebiyatının mesnevi konularından biridir. Hikâye kısaca şöyledir:

Şirin'in dağlık taşlık bir yerde köşkü vardır. Şirin süt içmeyi çok sever fakat çobanlar sürülerini Şirin'in köşkünden uzaklarda otlatırlar. Bunun üzerine Şirin'in yardımcılarında biri Ferhad adlı bir mühendisin bu işi çözebileceğini söyler ve Ferhad çağrılır. Ferhad Şirin' görür görmez aşık olmuştur. Şirin'in isteğini duyunca hemen işe koyulur ve görenleri hayrette bırakacak bir su yolu yaparak sütün köşke akmasını sağlar. Şirin de Ferhad'a yaptığı su yolu için pek çok hediyeler sunar. Fakat Ferhad bütün bu hediyeleri bırakarak çöllere gider.

Ferhad'ın aşkı o kadar çok yayılır ki Şirin'e aşık olan Ermen kralının oğlu Hüsrev'in de kulağına gider. Hüsrev bunu duyunca deliye döner ve Ferhad'ı öldürmek ister fakat adamları Hüsrev'in bu düşünceden vazgeçmesini sağladılar. Hüsrev Ferhad'a para teklif edecek kabul etmezse de yapılması imkansız bir iş isteyerek Ferhad'ı Şirinden vazgeçirektir. Hüsrev Ferhad'a para teklif eder ama Ferhad kabul etmez.

Bunun üzerine Hüsrev Ferhad'dan bölgedeki büyük bir dağdan ordusunun geçeceği kadar bir tünel kazmasını ister. Ferhad tüneli bitirdiğinde Hüsrev'in Şirin'den vazgeçmesi şartı ile tüneli yapmayı kabul eder. Hemen işe koyulan Ferhad önce dağa şirinin suretini kazır ve sonra tüneli yapmaya başlar.

Bir gün Ferhad dağda çalışırken Şirin onu ziyarete gider. Geri dönüş yolunda Şirin'in atının ayağı sakatlanır. Ferhat Şirin'i ve atını köşküne götürür. Hüsrev bu ziyareti duyduğunda deliye döner ve Ferhad'dan kurtulmayı aklına koyar. Bir kocakarı buup onun Ferhad'a gidip Şirin'in öldüğünü söylemesini ister. Kocakarı denileni yapar Ferhad bu haberin üzüntüsüyle külüngünü havaya fırlatır kendini de dağdan aşağıya atar ve ölür (Tökel,2016: 342).

Divan edebiyatında Ferhad ile Şirin'in hikâyesi pek çok farklı açıdan ele alınarak işlenmiştir. Şairler şiirlerinde Ferhad ile Şirin'in aşkını hatırlatmışlardır. Rahîmî de gazellerinde Ferhad ile Şirin'in aşkına telmih yapmıştır.

Bî-sütûn-ı 'aşkda sen yâr-ı **ŞİRİN-la'l için**

Çekdiğüm endûh-ı hecri Hüsrev ü **Ferhâd** aña (G 8/3)

[Sen şirin dudaklı sevgili için aşkın Bisütun dağında çektiğim ayrılık gamını Hüsrev ve Ferhad hatırlasın.]

Kimseye meyl eylemezsin bir 'acûz-ı naḥssın

Ṭaşa çaldı başını **Ferhâd** elüñden ey felek (G 159/2)

[Ey felek! Kimseye alaka göstermezsin bir uğursuz kocakarısın. Senin yüzünden Ferhad başını taşa vurdu.]

Görüp aḥvâlüm ol **şİRİN-dehen** raḥm eylemez dilden

Benüm **Ferhâdveş** derdüm katı bir ṭaşa ḥayrânem (G 212/4)

[O şirin ağızlı halimi görüp gönülünden merhamet etmez. Benim derdim Ferhad gibi, katı bir taşa hayranım.]

4.4.2. Hüsrev ile Şirin

Fars ve Türk edebiyatında anlatılan hikâyelerdendir. İran hükümdarı Hüzmüz'ün oğlu yoktur. Allah'a yalvarmaları sonucunda bir oğlu olur ve adını Hüsrev Perviz koyar.

Hüsrev bir gece rüyasında dedesi Nûşirevân'ı görür. Dedesi ona Şebdiz adında bir at, Barbed adlı bir muganni, Şirin adlı bir sevgili ve taht bağışlandığını söyler. Hüsrev Şavur'dan bunlar hakkında bilgi alır. Anlatılanlardan sonra Şirin'e âşık olur. Şavur'u Şirin'i istemesi için gönderir. Şavur Hüsrev'in bir resmini Şirin'e gösterir. Şirin Hüsrev'e âşık olur. Gülgûn adlı atına binerek av bahanesiyle Hüsrev'i aramaya çıkar. Hüsrev de aynı bahane ile Şirin'i bulmak için yola çıkmıştır. Yolda bir ara karşılaşsalar da birbirlerini tanımadan yollarına devam ederler. Şirin Hüsrev'in kasrına ulaşınca olanları öğrenir ve orada kendisine bir köşk yapılması emri vererek Hüsrev'i beklemeye başlar. Hüsrev de Mehin Bânû tarafından karşılanır ve içki meclisleri ile Şirin'i unutmaya çalışır. Bu sırada babasının türlü oyunlarla tahtan indirildiğini öğrenip ülkesine döner. Fakat tahta çıkamayıp geri döner. Şirin ile Şavur ise Ermen'e gitmektedirler. Yolda tekrar karşılaşsalar. Hüsrev Şirin'e kavuşmak ister fakat Şirin tarafından reddedilir. Hüsrev Şebdiz'e atlayarak Rum illerine yola çıkar.

Rum kayseri Hüsrev'i memnuniyetle karşılar ve onu kızı Meryem ile evlendirir. Hüsrev'in emrine askerler de vererek tahtını alması için yollar. Medâyin'e varan Hüsrev tahtı ele geçirir. Şirin Hüsrev'i bulmak için Medâyin'e gelir ama onun mutlu bir hayatı olduğunu görünce geri döner.

Şirin taze süt içmeyi çok sever. Fakat kasrında taze süt bulunmaz. Bunun üzerine Şavur'un buna bir çare bulmasını ister. Şavur Ferhad adında bir mimar- mühendis bulur ve bu iş için görevlendirir. Ferhad Şirin'e âşık olmuştur. Bunu duyan Hüsrev Şirin'i kıskanır ve Ferhad'ı oyalamak için Bisütun dağında ordusunun geçeceği bir tünel yapmasını ister. Şirin'in Ferhad'ın yaptığı işi görmeye gitmesini kıskanan Hüsrev bir kocakarı ile Ferhad'a Şirin'in öldüğü haberini yollar. Bu haber karşısında Ferhad kendini dağdan atar. Hüsrev'in karısı Meryem de ölür.

Bütün bu olaylardan sonra Hüsrev ile Şirin kavuşur. Fakat bu mutlulukları uzun sürmez. Hüsrev'in oğlu Şirin'e âşık olur ve Hüsrev'i öldürtür. Şirin'e de bir mektup yazar. Bir hafta yas tutmasını sonra ise kendisi ile evlenmesini emreder. Bu mektup üzerine Şirin Hüsrev'in tabutu başında intihar eder.

Hüsrev ile Şirin hikâyesi ilk kez Şehname'de anlatılmıştır (Pala, 2011: 220). Daha sonra şairler tarafında farklı şekillerde işlenmiştir. Rahîmî gazellerinde Hüsrev ile Şirin hikâyesine telmih yapar.

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda **Husrev** eyledüm

Hayâl-i vaşf-ı la'lüñ 'âkıbet **Şîrîn-kelâm** eyler (G 72/5)

[Rahîmî bendeni söz memleketine padişah eyledim. Dudağının özelleiklerinin hayali ile sonunda tatlı söz söyler.]

4.4.3. Leyla ile Mecnun

İslam edebiyatlarında mesnevilere konu olan aşk hikâyesinin kahramanlarıdır. Leyla ile Mecnun'un gerçek kişiler olup olmadığı, eğer gerçek kişilerse hangi tarihlerde yaşadıkları ile ilgili farklı görüşler mevcuttur. Türk edebiyatında yazılan en meşhur Leyla ve Mecnun mesnevisi olan Fuzuli'nin mesnevisine göre hikaye şöyledir:

Arap aleminin ünlü bir emiri vardır. Bu emirin hiç çocuğu yoktur. Uzun niyazlar ve dualar sonucu emirin bir oğlu olur. Emir bu oğlana Kays adını verir. Kays büyüyüp okul çağına gelince mektebe başlar. Mektepte Leyla'yı görür görmez aşık olur. Leyla da Mecnun'a aşık olmuştur. Bu iki aşık sık sık görüşüp birlikte vakit geçirirler. Aşkları kısa sürede herkes tarafından duyulur. Leyla'nın annesi Leyla'yı okuldan alır. Bunun üzerine Kays Leyla'yı görme umuduyla sürekli onun evinin etrafında dolaşır. Fakat Leyla'yı göremeyen Kays deli divane olarak kendini çöllere atar. Bu zamandan sonra artık Kays olarak değil Mecnun olarak anılmaya başlar.

Çöllerde dolaşan Mecnun'a ne söylene dinlemez. Mecnun babası kızını ister fakat vermezler. Hatta Leyla'yı başka biri ile evlendirirler. Leyla çeşitli bahaneler ileri sürerek adamı kendine yaklaştırmaz. Leyla ile Mecnun sürekli ızdırap çekerler. Nevfel adlı ünlü bir kahraman ve pek çok kişi onları birleştirmek için uğraşırlar fakat başarılı olamazlar.

Mecnun tamamen kendinden geçmiş biçimde çöllerde dolandır. Hayvanlarla arkadaş olur. Ara sıra bir dilenci ya da bir deli kılığında Leyla'nın evinin yakınlarından geçerek gazeller okur. Bazen de Mecnun'un arkadaşı Zeyd ile birbirlerine haber yollarlar. Leyla bir gün çölde kabilesinden ayrılarak Mecnun'un yanına gider fakat Mecnun onu tanıyamaz. Bunun üzerine çok üzülen Leyla Allah'a canını alması için yalvarır ve bir süre sonra ölür. Leyla'nın ölüm haberini alan Mecnun onun mezarının başına gider feryatlar eder ve o da orada ölür. Bu iki aşığı aynı mezara koyarlar.

Zeyd'de bu mezarın başından ayrılmaz. Bir gün rüyasında Leyla ile Mecnun'un kavuştuklarını ve cennet bahçelerinde mutlu bir hayat sürdürdüklerini görür (Tökel, 2016: 348).

Leyla ile Mecnun hikâyesi birçok şair tarafından defalarca ele alınıp işlenmiştir. Bir hikâye olarak ele almasalar bile hemen hemen her şair şiirlerinde Leyla ile Mecnun'un hikâyesini telmih yolu ile hatırlatmaktadır. Rahîmî'de gazellerinde Leyla ile Mecnun'un hikâyesine telmih yapmıştır.

Meşk-i 'aşkuñ karalarken ben senüñ dañi kalem

Levha yazmamış idi **Leylā vü Mecnūndan** mişāl (G 172/3)

[Ben senin aşk dersini karalarken kalem henüz Leyla ve Mecnun'dan bahseden bir şey yazmamıştı.]

Vākı'amda dün gece **Mecnūni** gördüm zār ider

Åh u vāveylā vü **Leylā** zikrini tekrār ider (G 78/1)

[Rüyamda dün gece Mecnun'u ah, feryat ve Leyla zikrini tekrar eder halde ağlarken gördüm.]

4.4.4. Yusuf ile Züleyha

Konusunu Kur'an-ı Kerim'den alan aşk mesnevisinin kahramanlarıdır. Yusuf Yaküb peygamberin on iki oğlundan biridir. Babası Yusuf'u çok severdi. Kardeşleri babasının Yusuf'a olan sevgisini kıskanıp Yusuf'u bir kuyuya atarlar. Babasına da Yusuf'un kurt tarafından yendiği yalanını söylerler. Kuyunun oradan geçen bir kervan Yusuf'u kuyudan çıkarır. Kardeşleri onun kendi köleleri olduğunu söyleyerek onu yok pahasına satarlar. Kervan Mısır'a vardığında Yusuf'u Mısır Aziz'ine ağırlığınca altın karşılığında satarlar.

Aziz'in eşi Züleyha'da çaresiz kalır ve Yusuf'a âşık olur. Züleyha'nın aşkı herkes tarafından duyulur ve Züleyha ayıplanır. Züleyha da bir gün Mısır'ın seçkin kadınlara bir ziyafet verir. Ziyafet sırasında kadınlar meyve soyarlarken Yusuf'u çağırır. Yusuf'un güzelliği karşısında büyülenen kadınlar ellerini keserler.

Züleyha bir gün evde kimse yokken Yusuf ile birlikte olmak ister fakat Yusuf kaçar. Yusuf kaçarken Züleyha onun gönleğini tutar ve gömleği yırtılı Züleyha'nın elinde kalır. Züleyha'nın iftirası üzerine zindana atılır. Zindan da iken mahkumların rüyalarını yorumlar. Bir gün kimsenin yorumlayamadığı Mısır hükümdarının rüyasını yorumlar ve zindan çıkarılarak vezir yapılır. Yıllar süren kıtlık nedeniyle Yusuf'un kardeşleri Mısır'a yiyecek almaya gelirler. Yusuf onları tanır ve yardım eder. Yusuf kardeşlerinden babasının gözlerine aklar düştüğünü öğrenir ve babasına kendi gömleğini yollar. Babasının gözleri açılır. Yusuf babasını ve kardeşlerini Mısır'a getirir (Onay, 2013: 434).

Yusuf ile Züleyha hikayesi gerek Fars edebiyatında gerekse Türk edebiyatında birçok şair tarafından işlenilegelmiştir. Rahîmî'de gazellerinde Yusuf ile Züleyha hikâyesine telmihlerde bulunmuştur.

Gözüm **Yūsuf-cemālūñ** hasretiyle şāh-rāhuñda

Züleyhā gibi eyler 'ākıbet bir reh-güzer peydā (G 2/3)

[Gözüm Yusuf (gibi güzel) yüzünün hasretiyle senin yolunda (gelmeni bekliyor.) . (Belki tıpkı) Züleyha gibi sonunda (sana kavuşmanın) bir yolunu bulur.]

Bu gönlüm gözgüsünde şūret-i hūsnūñ görenler dir

Zeliḥādur getürmiş **Yūsufın** ḥalvet-serāyına (G 303/3)

[Bu gönlümün aynasında güzel yüzünü görenler, Yusuf'unu تنها sarayına getirmiş Zeliha'dır der.]

4.5. EDEBİ ŞAHSİYETLER

4.5.1. Firdevs

Firdevsî Tūs şehrinde doğmuştur. Adının ne olduğu tam olarak bilinmemektedir. Hayatı ile ilgili kesin bilgiler bulunmamaktadır. Yaygın olan rivayete göre Firdevsî valiyi şikayet etmek için Gazne'ye gider. Sultan ile görüşmek ister fakat görüşemez. Daha sonra şairler sultanı Unsurî'yle görüşmek ister bu isteği güç de olsa gerçekleşir. Unsurî, Firdevsî'yi kısa bir imtihana tabi tutar ve bu imtihanı geçince Firdevsî'yi meclislerine dahil eder. Firdevsî'nin Acem padişahları ile ilgili bilgisini farkedince ona

Gazneli Mahmud'un şehname yazdırmak istediğinden söz eder ve bu görevi ona verir. Firdevsî *Şehnâme*'yi yazmaya başlar fakat dörtte birini yazdığı esnada padişah ile araları bozulur ve birbirlerine eski güvenleri kalmaz. Buna rağmen Firdevsî *Şehnâme*'yi tamamlar ve sultana sunar. 60 000 dirhem gümüş kendisine verilir. Bunu da az görerek ufak işler karşılığında esnafa dağıtır. Sonraki hayatına yoksulluk içinde devam eder ve Tûs'ta ölür. (Zavotçu, 2013: 253-255; Kanar, 1996: 125-127)

Sen bu tab' ile Raḥîmî tūtalum **Firdevssin**

İltifât-ı şeh gerek eş'âr-ı mümtâz olmağa (G 283/5)

[Raḥîmî farzedelim ki sen bu mizaç ile Firdevssin. (Fakat) seçkin şiiirler yazmaya padişahın ilgisi gerekir.]

4.5.2. Hassân

Hassân bin Sabit, Hz. Muhammed zamanında yaşamış bir şairdir. Câhiliyye devrinde kazancını yazdığı şiiirlerden kazanmış. Ömrünün yaklaşık altmış senesinde şiiirlerinde hükümdarları, kabilesini övmüş, içki meclislerini anlatmıştır. Müslüman olduktan sonra ise İslamiyet'i şiiirleri ile savunmuştur. Hassân için Mescid-i Nebevî'de Hz. Muhammed tarafından bir minber yaptırıldığı ve buraya çıkarak şiiirlerini okuduğu anlatılır. Hz. Ömer'in halifeliği döneminde Mescid-i Nebevî'de şiiir okurken Hz. Ömer mescidde şiiir okunmasını uygun bulmadığını dile getirince "Burada senden daha hayırlı olan kimse (Peygamber) bulunurken bile şiiir okuduğumu biliyorsun" şeklinde cevap vermiştir (Elmalı, 1997: 399).

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa 'âlemde eger

Şî'rüme **Hassân** degül Selmân ideydi âferîn (G 247/5)

[Ey Raḥîmî! Eğer dünyada bir Zahir olursa/ortaya çıkarsa şiiirimi Hasan değil Selman taktir ederdi.]

4.5.3. Nizâmî

Nizâmî'nin doğum ve ölüm tarihleri hakkında net bir bilgi yoktur. Nizâmî Azerbaycan'ın Gence şehrinde doğmuştur. Bu nedenle Nizâmî-i Gencevî olarak anılır.

İyi bir eğitim aldığı bilinmektedir. Nizâmî eğitim döneminden sonra resmi bir görev almamış geçimini civardaki devlet adamlarına yazdığı şiirlerle sağlamıştır. Nizâmî destansı şiir türünü zirveye taşımış ve bunun yanısıra aşk hikayelerinin de en büyük üstadı olmuştur. Fars ve Türk edebiyatında birçok şaire örnek olmuştur. Günümüze ulaşan tek eseri *Hamse* 'sidir (Elmalı, 2007: 183).

Nazmı **Nizâmî-tâb** hasen zâtı Sa'dîdür

Şâhum Rahîmî gibi sülhan-dānuñ olmaya (G 301/5)

[Şâhum! Rahîmî'nin şiiri Nizâmî karakterinde güzeldir, zâtı (ise) Sadî (gibi)dir. (Bu yüzden senin için) onun gibi (ikinci bir) söz üstadı olmaz.]

4.5.4. Sa'dî

Şeyh Sa'dî Şîrâzî İran edebiyatının büyük şairinden biridir. Şîrâz'da doğmuş ve Şîrâz'da vefat etmiştir. Babasını küçük yaşta kaybetmiş, anne tarafından dedesi tarafından yetiştirilmiştir. İlk öğrenimlerini Şîrâz'da aldıktan sonra Bağdat'a gitmiş ve Nizâmiye Medrese'sinde ders almıştır. Ömrünü ilim tahsil etmek, seyahat etmek ve ibadetle geçirmiştir. Eserleri eğitici ve öğretici niteliğe sahiptir. Gülistan ve Bostan en çok bilinen eserleridir. Sa'dî manzum tarzda yazdığı Bostan'da dünyanın nasıl olması gerektiğini anlatır. Gülistan ise Arapça ve Farsça şiirleri ile karışık olarak yazdığı mensur bir eserdir (Çiçekler, 2008: 405). Rahîmî de Sa'dî'den bahsederken bu eserlerine değinmiştir.

Bahâristân-ı luţfuña Rahîmî ölmeden girse

Oğumaz idi **Sa'dîye** cenâbuñda Gülistânı (G 320/5)

[Rahîmî iyilik bahçene/Baharistan'ına ölmeden girse, Sadi'ye huzurunda Gülistan'ı okumazdı.]

4.5.5. Selmân

Selmân-ı Sâvecî. Asıl adı Cemâleddin Mehmed'dir. Edebi çalışmaları ile İlhanlı sultanı Ebu Sa'id Han'ın dikkatini çekmiş ve koruması altına girmiştir. Daha sonra

Bağdad'a gitmiş ve orada Celâyirli Şeyh Hasan-ı Bozorg'un hizmetine girmiştir. Selmân şiiirlerinde anlamdan çok söz oyunlarına önem vermiştir. Divan edebiyatında şiire olan yeteneği ile ele alınmıştır (Zavotçu, 20113: 639).

Aşağıdaki beyitte şair yaşadığı dönemde Selman gibi şiir söylese bile değerinin olmadığından yakınmaktadır.

İ'tibârı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ

Sen ne var **Selmân** gibi söylerseñ eş'âr ey göñül (G 171/4)

4.5.6. Şeyhî

Adı Yusuf Sinaneddin olan Şeyhî'nin doğum yeri Kütahya'dır. Şeyhî eğitimini Kütahya'da tamamladıktan sonra kendini daha da geliştirmek için İran'a gitmiştir. Burada tıp, tasavvuf ve edebiyat alanlarında eğitim almıştır. Tıpa ilgisinden dolayı Hekim sıfatı ile anılmıştır. Şeyhî memleketine döndüğünde doktorluk yapmıştır. II. Yakup, Çelebi Mehmed ve II. Murad'ın da hizmetinde çalışmıştır. Şeyhî'nin elde bulunan eserleri *Divan*, *Har-nâme* ve *Hüsrev ü Şirin*'dir (Mengi, 2005:110).

İ'tibârın Hüsrevâ eyle Rahîmînüñ ziyâd

Ehl-i nazma tâ kıla **Şeyhî** gibi üstâdlık (G 141/5)

[Ey padişahım! Rahîmî'nin itibarını artır. Tâ ki Şeyhî gibi şairlere hocalık yapsın.]

4.5.7. Zahîr

Zahîr-i Fâryâbî 551(1156) yılında Belh şehri yakınlarındaki Fâryâb'da doğmuştur. İlk eğitimini doğduğu yerde almış daha sonra Nîşâbur'a gitmiştir. Edebî ilimlerin yanında aklî ilimlerde de eğitim görmüştür. "Sadrü'l-hükemâ" ve "Melikü'l-keîâm" unvanları ile tanınmıştır. Zahîr'in şiirlerinin güzelliğinden birçok kaynakta bahsedilmektedir. Asıl yeteneği ise kasidelerinde ortaya çıkmaktadır. Kasidelerinde kendine has bir üslûb kullanmıştır. Bunun yanı sıra gazelde de başarılı görülen şair öğretici tarzda tasavvufî ilgili gazellerde yazmıştır. Sa'di-i Şirâzi, Hâfız-ı Şirâzi ve Molla Câmî gibi şairler tarafında şiirleri taklit edilmiştir. "Eğer Zahîr'in divanını

bulursan Kâbe’de bile olsa onu çal” sözü şiirlerine verilen önemi göstermektedir (Atalay, 2013: 87).

Ey Rahîmî bir **Zahîr** olursa ‘âlemde eger

Şi‘rûme Hâssân degül Selmân ideydi âferîn (G 247/5)

[Ey Rahîmî! Eğer dünyada bir Zahir olursa/ortaya çıkarsa şiirimi Hasan değil Selman taktir ederdi.]

4.6. TOPLULUK ADLARI

4.6.1. Hindû

Hindistan halkını anlatmak için kullanılır. Hindûların siyah renkli oluşundan dolayı genellikle sevgilinin saç ve benini ifade etmek için kullanılır (Pala, 2011: 209). Rahîmî’nin şiirinde de Hindû bir topluluktan ziyade siyah rengi ifade etmek için kullanılmıştır.

Ruĥuñ vaşfında cānā şi‘r-i renginümde her nokta

Şanasın ‘**arız-ı dünyāda** naķş-ı hâl-i Hindûdur (G 79/5)

[Ey sevgili! Renkli şiirimde(ki) yanağının övgüsünde her nokta sanki dünya yanağında siyah beninin nakşıdır.]

4.6.2. Tâtâr

Müslüman bir kavim. Daha çok misk ile birlikte anılırlar. Bunun nedeni miskin Tatar diyarında elde edilmesi ve Anadolu’ya Tatarlar tarafından getirilmesidir. Ayrıca tatar kelimesi mecazen “zâlim, gaddar” anlamlarına gelir. Bu haliyle daha çok gamze ve zülf ile ilişkilendirilerek kullanılır (Pala, 2011: 442).

Dil qarâr u hûşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider

Naķdi târâc eyler ol **Tâtâr** bir yağmacıdur (G 59/3)

[O Tâtâr bir yağmacıdır varı yağmalar onun için gönül tahammül ve akli gözünden saklar.]

4.6.3. Türkmân

Türkman, Burhân-ı Kâtî'a göre Türk kavminden uğursuz ve kavgacı bir kavmin adıdır. (Onay, 2013: 414)

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü **Türkmân** oğluna

Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Hân oğluna (G 306/1)

[Gönül yine bey yüzlü bir Türkmen oğluna kul oldu, (Türkmen oğlunun) yan bakışı yağmacıdır (tıpkı) Tatar Han oğluna benzer.]

4.6.4. Ye'cüc

Ye'cüc ve Me'cüc'den Kur'an-ı Kerim'de iki ayrı yerde bahsedilmektedir. Kehf suresinde zaman ve mekan verilmeksizin geçmişte yaşayan bir topluluk olarak bahsedilmiş, Enbiyâ suresinde ise yine zaman ve mekan verilmeksizin gelecekte ortaya çıkacak bir topluluk olarak değinilmiştir. Kehf suresinde etrafa zarar veren bir topluluk oldukları ve Zülkarneyn tarafından yapılan bir set ile engellendikleri ifade edilir. Enbiyâ suresinde ise “gerçek vaad” yaklaştığında bu kavimlerin önünün açılacağına değinilmiştir. Kur'an-ı Kerim'deki ifadelerle göre Ye'cüc ve Me'cüc topluma ve çevreye zarar veren bir topluluktur. Bu topluluk geçmişte olduğu gibi gelecekte de ortaya çıkarak etrafa zarar verecektir. Ye'cüc ve Me'cüc'ün helak edilmesi ile ilgili de çeşitli rivayetler vardır. Bu rivayetlerden ilkinde göre kıyamet vakti yaklaştığında Ye'cüc ve Me'cüc ortaya çıkacak, önüne gelen her şeyi yıkıp yakacak ve Allah'ın boyunlarına gelecek şekilde gönderdiği deve kurtçukları ile helak edileceklerdir. Zayıf olan bir diğer rivayete göre ise Hz: isa'nın duasıyla helak olacaklar ve cesetleri yağmur suları ile denizlere gidecektir (Çelebi, 2013:373).

Haţţ degül haddinde yârüñ mülk-i hüsni hıfz için

Çekdi İskender gibi ol **fitne-i Ye'cüce** sed (G 40/2)

[Ayva tüyü sevgilinin yanağında güzellik mülkünü saklamak için değil, o Yecüc'ün fitnesine karşı İskender gibi set çekti.]

BEŞİNCİ BÖLÜM

GAZELLERDEKİ YER UNSURLARI

Rahîmî'nin şiirlerinde yer unsurlarını sıklıkla kullandığını görmekteyiz. Gerek divan edebiyatında sıklıkla kullanılan müşterek coğrafyayı gerekse mahalli coğrafyayı şiirlerine almıştır. Rahîmî'nin yaşadığı çevreyi şiirlerinde kullanması onun mahalli bir şair olduğunu gösteren unsurlardan bir tanesidir. Aşağıda Rahîmî'nin şiirine konu olan mahalli coğrafyalardan kısaca bahsederek şiirde kullanımı ile ilgili örneklerini sunacağız.

5.1. ŞEHİRLER

5.1.1. Akşehir

Akşehir, Karamanoğulları ile Osmanlı arasındaki nüfuz mücadelesine sahne olmuştur. Karamanoğulları Beyliği'nin yıkılması ile birlikte Osmanlı'nın Karaman eyaletine bağlı bir merkez haline gelmiştir. Günümüzde Konya ilinin bir ilçesidir.

Akşehir Rahîmî'nin şiirlerinde genellikle “beyaz, lekesiz, aydınlık” manaları ile kullanılmıştır. Bu anlamları ile kullanıldığında “kara, karanlık” ile ilgili kelimelerle tezat yapılmıştır. Karabulut aynı zamanda Akşehir'e bağlı bir köydür. Şair bu beyitte “kara bulut” ifadesini tevriyeli olarak kullanmıştır.

Göñül **Akşehre** beñzer gerçi seyrüme cemâlüñle

Çara bulut gibi hâ'il olur gâhi ğam-ı kâkül (G 177/4)

[Her ne kadar gönül Akşehir'e benzese de güzelliğınle seyrime bazen saçının derdi kara bulut gibi engel olur.]

Karanlık anlamını içinde barındıran Karaman ve Tire ile birlikte Akşehir'in aydınlık anlamı vurgulanarak da tezat yapılmıştır.

Ḳaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi **Aḳşehre**

Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül (G 177/2)

[Ey gonca dudaklı! Gül yanağın şarabın hararetinden gül gül olduğundan beri Karaman Aydın/aydınlık oldu ay yüzünle Akşehir'e döndü.]

5.1.2. Aydın

Aydınoğulları Beyliği'nin sancak merkezlerinden biri olan Aydın, Aydinoğulları'nın Osmanlı Devleti tarafından tarih sahnesinden silinmesinin ardından Osmanlı'ya bağlı bir sancak olmuştur. Bugün bir il merkezidir.

Rahîmî'nin gazellerinde Aydın çoğunlukla “parlaklık, aydınlık” ifade edecek şekilde tevriyeli kullanılmıştır. “Parlaklık, aydınlık” anlamları ile Tire'nin “karanlık” anlamı bir arada kullanılarak da tezat yapılmıştır.

Tire rûzum rûşen it ey āfitābum gün gibi

İtme Şarḥanuñ bu **Aydın** illerin zûlmet baña (G 4/5)

[Ey güneşim! Tire/kara günümü gün gibi aydınlat. Saruhan'ın/Manisa'nın bu Aydın illerini karanlık etme bana.]

5.1.3. Ayn-ı tâb (Antep)

Antep, Dulkadiroğulları Beyliği'nin bir parçası iken Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Günümüzde bir il merkezidir.

Antep Rahîmî'nin gazellerinde “ayn-ı tâb” şeklinde farklı çağrışımlara açık kullanılmıştır.

‘Ārižuñsuz ‘aynuma ey nûr-ı ‘aynum **Ayn-tâb**

Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tâb (G 11/1)

[Ey gözümün nuru! Allah bilir yanağınsız Antep gözüme zahmet, eziyet ve ızdırıp kaynağıdır.]

5.1.4. Bergama

Osmanlı Devleti'nin bir yerleşim merkezi olan Bergama günümüzde İzmir'in bir ilçesidir. Rahîmî Bergama'yı ferah bir yer olarak dile getirmiştir. Fakat sevgilinin yüzü olmadığında bu ferah şehri iç açıcılığının da bir önemi kalmamaktadır.

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i **Bergama**

Gün yüzüñsüz lîk biñ şādîsi degmez bir gama (G 286/1)

[Ey padişah! Aslında bu Bergama şehri ferah bir yerdir fakat gün yüzünsüz bin mutluluğu bir gama değmez.]

5.1.5. Eskişehir

1289 yılında Osmanlı hâkimiyetine giren Eskişehir'e Rahîmî gazellerinde bir kez yer vermiştir. Bu beyitte Eskişehir tevriyeli olarak kullanılmış hem bir yerleşim yeri olarak Eskişehir kastedilirken hemde gönlün sevgilinin eskiden beri yeri olduğu ifade edilmiştir.

Ṭāḳ-ı ebrûsı ḥayâlin ḳodı göñlümdede bu gün

Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kâḥ (G 29/5)

[Kemere benzer kaşının hayalini bu gün gönlüme koydu. O meh yine Eskişehir'de/ eski şehirinde yeni bir köşk yaptı.]

5.1.6. Eyüp

İstanbul'un bir ilçesi olan Eyüp İstanbul'un en eski semtlerinden de biridir. Avrupa yakasında surların hemen dışında yer almaktadır. Bizansa döneminde adı Kosmidion olan yer İstanbul'un fethi sonrası adını Ebû Eyyûb el-Ensârî'den almıştır. Rahîmî bir beyitte Eyüp'ten bahsetmiştir.

Gerçi **Eyyüb** itlerüñi seyr iderseñ seg ḳarîb

Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda baḳ (G 140/5)

[Ey melek! İşte bak her ne kadar Eyüp köpeklerini köpeğe(rakibe) yakın seyretsen de, o köpek huylu adam olmaz.]

5.1.7. Güzelhisar

“Güzelhisar, Aydınoğlu Mehmed Bey tarafından ele geçirilen Aydın’a verilen isimlerden biridir.” (Kaplan,2016: 149) Güzelhisar’ı Rahîmî bir gazelinde iki beyitte kullanmıştır.

Olalı şehr-i hüsne yüzün ay **Güzel hisâr**
Yüz tutdı top yıkılmağa gördi **Güzel hisâr** (G 93/1)

[Ay yüzün güzellik şehrine Güzel hisar olduğundan beri Güzel hisar top gördü yıkılmaya yüz tuttu.]

5.1.8. Karahisar

Karahisar bugünkü Afyonkarahisar ilinin eski adıdır. Karahisar önce Germiyanogulları egemenliğindedir daha sonra ise Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir.

Ķara bahtın **Ķarahişâruñ** felek ağ eyledi
Tañ mıdur gevher-nigîn olsa hisâr-ı Germiyân (G 265/3)

[Felek Karahisar’ın kara bahtını ak eyledi. Germiyan kalesi mücevher yüzük olsa şaşılır mı?]

5.1.9. Karaman

Karamanoğulları Beyliği’nin merkezi olan Karaman daha sonraları Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Bugün bir il merkezi olan Karaman’ı Rahîmî gazellerinde genellikle karanlık çağrışımı ile kullanmıştır. Bu anlamı ile tezat oluşturacak şekilde Aydın ve Akşehir ile birlikte sıklıkla kullanmıştır.

Akşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr
Gördi saçunu virdi **Ķaraman** hemân harâc (G 24/2)

[Dünya ay yüzünle Aydın/aydın olup Akşehir’e benzedi. Karaman saçını görüp hemen haraç verdi.]

5.1.10. Karasi

1296 yılında Balıkesir ve çevresinde kurulan Karasioğulları beyliğinin merkezidir. 1345'te Karasi beylerinden Dursun Bey'in öldürülmesi üzerine Orhan Gazi tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra hanedanlara ait vilayet isimlerinin değiştirilmesi ile Balıkesir olarak anılmaya başlanmıştır.

Tire oldı zülf ü kıaddüñsüz **Karasi** sancağı

Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (G 217/2)

[(Ey sevgili!) Saçın ve boyun olmayınca Karasi sancağı Tire/karanlık oldu. Ay yüzün olmadan Aydın/aydınlık olan bir yer görmedim.]

5.1.11. Konya

Fatih devrinden sonra Osmanlı eyalet merkezlerinden biri olan Konya günümüzde bir il merkezidir. Kanuni Sultan Süleyman'ın şehzadesi, Kütahyalı Rahîmî'nin sohbet arkadaşı olan II. Selim Konya da valilik görevinde bulunmuştur. Kütahyalı Rahîmî gazellerinde Konya'ya sadece bir kez yer vermiştir.

Cüllāba kıondı **Konyalu** şîrîn sözüñle hep

Virdi lebüñ ħalāveti ħelvāya ħoş-revāc (G 24/3)

[Konyalı tatlı sözünle hep gül suyuna kondu. Dudağının tatlılığı helvaya değer kattı.]

5.1.12. Kütahya

Germiyanoğulları Beyliği'nin merkezi olan Kütahya, Osmanlı da eyalet merkezidir. Bir Kütahyalı olarak Rahîmî gazellerinde Kütahya- Germiyan'dan sıklıkla bahsetmiştir.

Kıl kıadar meyl eylemez dil **Germiyān** u Tireye

Sen şehüñ Şarħan gibi Aydın diyārın gözlerüz (G 113/6)

[Gönül Germiyan ve Tire'ye kıl kadar meyletmez. Sen padişahın Manisa gibi Aydın diyarını gözleriz.]

Dil-i vîrâne **Kütâhiyyenüñ** bir köhne kûyîdur

Belâ kuhsârîdur başum yaşum şan Aqça şuyîdur (G 70/1)

[Harap gönül Kütahya'nın köhne bir mahallesidir. Başım bela dağıdır gözyaşım sanki Akçasuyu'dur.]

Hatta Germiyan için yazmış olduğu müstakil bir gazeli de vardır.

Mağdemüñden hurrem olmışdur bahâr-ı Germiyân

Berf şanma yüzün ağartdı diyâr-ı Germiyân

Aydın oldı Tire dehr Aqşehre döndi kâ'inât

Olalı sen meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân

Qara bahtın Qaraşîşaruñ felek ağ eyledi

Ṭañ mîdur gevher-nigîn olsa şîşâr-ı Germiyân

Bî-şarâr olur Qaraman başına tozlar qopar

Râst tâ sen serv-şadd kılduñ şarâr-ı Germiyân

Sâde-rûdur serd olur germiyyete şâbil degül

Dil-keş ü dem-keşdür âb u rûzgâr-ı Germiyân

Serv-i bâlâ gibi şalınur kıyâmetler qopar

Şehr-i Kütâhiyyede çok şîve-kâr-ı Germiyân

Şimdi kuhl oldı gözüm nûrî başîret ehline

Hâk-i pâyuñdan bulup rağbet gubâr-ı Germiyân

Ḳara baġrum un idüp devrân aġartdı ŧaḳalum
Vuŧlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân

Nev-cüvân iken cihân oldu Raḫîmî pür-ŧekl
Ḳasb-i ḫâlünden niŧân virdi diyâr-ı Germiyân (G 265)

5.1.13. Maraŧ

Raḫîmî'nin Anadolu coġrafyasından yer verdiġi bir baŧka ŧehir de Maraŧ'tır. Maraŧ Dulkadiroġulları Beyliġi'nin merkezidir. Dulkadiroġulları'nın Osmanlı tarafından ele geçirilmesi ile Osmanlı topraġı haline gelmiŧtir. Günüümüzde bir il merkezidir. Raḫîmî gazellerinde Maraŧ'tan bir beyitte bahseder.

Vuŧlatuñla Āyete'l-kürsi ḫaḳı ey āfiṯāb
‘Arŧa döndi ŧehr-i Mar‘aŧ ṯoldı nür-ı feth-i bāb (G 14/1)

[Ey güneŧ! Ayete'l-Kürsi hakkı için kavuŧmanla Maraŧ ŧehri fetih kapısının nuru ile dolup arŧa döndü.]

5.1.14. Sarhan

1313'te Saruhan Bey tarafından fethedilen Manisa baŧkent yapılarak Saruhanoġulları Beyliġi kurulmuŧtur.1390 yılında beylik Hızırŧah tarafından barıŧ yoluyla Yıldırım Bayezid'e bırakılmıŧtır. Günüümüzde ise Manisa bir il merkezidir. Raḫîmî gazellerinde birkaç defa Sarhan ve Saruhan olarak buradan bahsetmiŧtir.

Tire rüzum rüŧen it ey āfiṯābum gün gibi
İtme ŧarḫanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (G 4/5)

[Ey güneŧim! Tire/kara günüümü gün gibi aydınlat. Saruhan'ın/Manisa'nın bu Aydın illerini karanlık etme bana.]

5.1.15. Tire

Günümüzde İzmir'in bir ilçesi olan Tire tarihte Aydınoğulları'nın merkezi olmuş ve 1426 yılında Tire'nin Osmanlı'ya bağlanmasının ardından Aydın eyaletinin sancak merkezi olmuş önemli bir şehirdir. Rahîmî şiirlerinde Tire'yi daha çok “kara, karanlık” anlamlarının çağrışımı ile kullanmıştır. Beyitlerde Tire ve Aydın'ın birlikte kullanılması ile tezat sanatını uygulamıştır.

Ey Raḥîmî **Tire** bahtuñ Aydın olsun dirseñ

Bile seyr eyle Selîm Ḥân ile Şarḥân illerin (G 243/5)

[Ey Raḥîmî! Tire/kara bahtın Aydın/aydınlık olsun istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

5.2. DAĞLAR

5.2.1. Karacadağ

Rahîmî gazellerinde Karacadağ'ı bir beyitte kullanmıştır. Bu Karacadağ'ın hangisi olduğu konusunda Kaplan“Anadolu coğrafyasında bu adla iki dağ vardır. Bunlardan biri Diyarbakır-Şanlıurfa sınırında bulunan sönmüş bir yanardağdır. Diğeri ise Konya-Ankara arasında bulunmaktadır. Zannımızca Raḥîmî'nin kastı ikincisidir.” (2016: 160) ifadelerini kullanmaktadır.

Karacadağ kadardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrānuñ

Muḥîṭ-ı eşkümüñ yanında gūyā Aḳdeñiz bir dil (G 176/3)

[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

5.2.2. Karadağ

Karadağ, Konya ile Karaman arasında Karaman'a 35 km. uzaklıkta bulunan sönmüş volkanik bir dağdır. Raḥîmî gazellerinde Karadağ'a bir kez yer vermiştir. Şair bu beyitte rüzgârdan herhangi bir işaret gelmeyişine rağmen gönlündeki ahın kara dağlar gibi dayandığını dile getirmiştir.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum **Ḳara ṭağlarca**

Bu yolda olmadı ey bād senden bir eṣer peydā (G 1/6)

[Yürekde ahım sana Karadağ gibi dayanırdı. Ey rüzgar! Bu uğurda senden bir işaret görünmedi.]

5.3. AKARSULAR

5.3.1. Akçasu

Rahîmî gazellerinde üç beyitte Akçasu'ya değinmiştir. Kaplan (2016: 162) Rahîmî'in gazellerinde kullandığı Akçasu ile ilgili şu ifadelere yer vermiştir “Anadolu'da “Akçasu”isminde farklı yerlerde bazı dereler, çaylar vardır. Bunlardan biri Bursa'nın İnegöl ilçesinde yer almaktadır. Bir diğeri Karabük Safranbolu'da yer almaktadır. Şairin bunları mı yoksa başka bir Akçasu adındaki ırmağı mı kastettiği kesin değildir.” Rahîmî'nin Akçasu'ya yer verdiği beyitlerden birinde Akçasu'yu Karadenizle, bir diğeri ise Kütahya ile birlikte anması şairin iki farklı Akçasu'dan bahsettiğini düşündürmektedir.

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur

Belā kuhsārıdur başum yaşum şan **Akça şuyıdur** (G 70/1)

[Harap gönül Kütahya'nın köhne bir mahallesidir. Başım bela dağıdır gözyaşım sanki Akçasuyu'dur.]

Akça şuyıñ mā-cerāsın bilmek isterseñ eger

Ḳaradeñiz gibi çeşmümden ağan deryāya baḳ (G 137/5)

[Eğer Akçasu'yun macerasını bilmek istersen Karadeniz gibi gözümde akan denize bak.]

5.3.2. Aksu

Rahîmî'nin gazellerinde yer verdiği bir diğeri akarsu da Aksu'dur. Aksu nehri Kütahya'da bulunmaktadır. Evliya Çelebi de seyahatnamesinde bu nehre mesire yerlerinden bahsederken değinmiş ve suyunun oldukça güzel olduğunu belirtmiştir.

Göreliden cebhenüñ ay toğdınıñ hüd çerhi batmışdur

Ezelden bāğ-ı hüsñüñ çağı geçdi **Akşuyuñ** çağı (G 311/3)

[Senin alnını gördüğünden beri doğan ayın talihi batmıştır.Güzellik bahçesinin zamanı çok eskiden geçti (şimdi) Aksu'yun (çağlama) zamanıdır.]

5.3.3. Aras

Aras nehri Bingöl dağının kuzeybatı yamaçlarındaki kaynak sularının birleşmesi ile oluşur. Hazar denizine dökülen nehir 1059 km. uzunluğa sahiptir. Aras nehri eski inançlara göre cennetten çıkan dört nehirden biridir.

Baħr ile m̄a-beyni terdür yaşumuñ

Çeşmüme kan yağıdur Nıl ü **Aras** (G 119/3)

[Deniz ile gözyaşımın arası ıslaktır (bu yüzden) Nil ve Aras gözüme kan düşmandır.]

5.3.4. Aşılı

Rahîmî gazellerinde Aşılı nehrinden bir kez bahsetmiştir. Aşılı nehrinin nerede olduğu tam olarak bilinmemektedir. Kaplan (2016: 165) Aşılı nehri için “Aydın’da bu isimde bir tımar bölgesi vardır. Rahîmî, şiirlerinde Aydın’dan sıkça bahsetmiştir. Aşılı’nun bu bölgede (?) yer alan bir ırmak olduğu söylenebilir.” ifadelerini kullanmıştır.

Kanlu yaşum **Aşılı** ırmağınñ m̄anendidür

Ter dutar her dem aħup ol verd-i ħandān bāğını (G 317/2)

[Kanlı gözyaşım Aşılı ırmağının benzeridir. Her zaman akıp o gülen gülün bahçesini nemli tutar.]

5.3.5. Kızılırmak

Rahîmî’nin gazellerinde yer verdiği bir diğer akarsu Kızılırmak’tır. Kızılırmak Sivas-Erzincan arasında yer alan Kızıldağ’ın güney yamaçlarından doğarak Karadeniz’e dökülür.

anlı yaşumla göz ızılıрмаğunı aynıdur

Neřv ü nemā-yı ħūn-ı ciğerdür ħabāb-ı sūrĥ (G 30/4)

[Gz kanlı yaşımla Kızılırmak'ın benzeridir. Kırmızı su kabarcığı ciğerkannın artmasındandır.]

5.4. DENİZLER

5.4.1. Akdeniz

Rahîmî'nin gazellerinde bir kez yer verdiğı Akdeniz dünyanın en büyük iç denizidir. Tarih boyunca pek çok medeniyetin kurulduğı bir bölgede yer alır. Cebelitarık Boğazı ile Atlas Okyanus'una, Süveyş Kanalı ile de Hint Okyanus'una bağlantısı vardır.

aracadağ adardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ

Muĥit-ı eřkümüñ yanında gūyā Adeñiz bir dil (G 176/3)

[[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

5.4.2. Karadeniz

Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alan Karadeniz, İstanbul Boğazı ile Marmara denizinden ayrılır. Karadeniz çevresinde birçok kavim yerleşim yeri kurmuştur. Rahîmî gazellerinde Karadeniz'e bir kere yer vermiştir.

Aça şuyunı mā-cerāsın bilmek isterseñ eger

aradeñiz gibi çeşmümden aan deryāya bak (G 137/5)

[Eğerk Açasu'yun macerasını bilmek istersen Karadeniz gibi gözümden akan denize bak.]

5.5. MESİRE YERLERİ

5.5.1. Kebkebir

Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Kebkebir'den Kütahya'da bulunan mesire alanı olarak bahsetmiştir. Kebkebir bayırında keklik bulunduğı için şiirlerde Kebkebir

olarak ifade edildiğini belirtmiştir. Rahîmî'de gazellerinde bir defa Kebkebir'e yer vermiştir.

Başına **Kebkebirüñ** gün ıoğarsa ıañ mı sen mâhuñ

ıurıldı ebrveş üstine bir jengâr otağı (G 311/2)

[Kebker'in başına gün doğsa şaşılır mı? Üstüne bulut gibi sen ayın bakır yeşili çadırı kuruldu.]

5.5.2. Sultan Bağı

Rahîmî'nin gazeline yer verdiği Sultan Bağı da Kütahya'daki mesire alanlarından biridir. Evliya Çelebi Sultan Bağı'nın ferah bir yer olduğunu ifade etmiştir.

Görmek isterseñ cinân bâğında ger cân bâğını

Bir lebi goncayla gel seyr eyle **Sultân Bâğını** (G 317/1)

[Eğer cennet bahçesinde gönül bağı görmek istersen, bir dudağı gonca ile gel Sultan Bağı'nı seyret.]

ALTINCI BÖLÜM

TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

6.1. TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

Osmanlıca metinlerin okunmasında bazen okuyandan bazen de müstensihden kaynaklanan bazı yanlışlar söz konusu olmaktadır. Müstensihden kaynaklanan yanlışlar farklı nüshaların karşılaştırılması ile ortaya konmaktadır. Osmanlıcada bazı kelimelerin yazılışlarının benzer olması okuyucuları yanıltmaktadır. Ele aldığımız bu çalışmada kelimelerin bağlam içerisindeki anlamı üzerinde durulduğu için okumadaki hataların ve eksiklerin giderilmesi mümkün olmuştur. *Kütahyalı Rahîmî Divanı* üzerinde yaptığımız çalışmada tespit ettiğimiz hataları ve önerileri aşağıdaki tabloda sıralayacağız.

Tablo 13: Yazım Önerileri			
Beyit numarası	Yanlış/Eksik	Kelimenin kullanıldığı beyit	Önerilen kelime
5/3	ānide anı	Beni ānide anı hüsni anuñçün helāk itdi Be-şart-ı ān ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā	āniden anıñ
11/1	‘ayn-tāb	Ārīzuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb Hak̄k bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-tāb	‘ayn-ı tāb
11/7	rāst-ı mevzūn- ṭab‘dur	Vaşf-ı ḳaddūñle Rahîmî rāst-ı mevzūn-ṭab‘dur Luṭf-ı güftāruñla ağzından yağar dürr-i hoş-āb	rāst u mevzūn- ṭab‘dur
41/6	nāhūt	‘Ālem-i nāhūt dan nāsūta kim başdum ḳadem Cān u dil ‘aşḳuñla ol demden berü hem-ḥānedür	lāhūt
50/1	dili bīmār-ı hoş- derdüñle	Baña hecrüñde gam vaşluñla şādān olmadan yegdür Dili bīmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür	dil-i bīmār hoş derdüñle
58/1	āh dile	Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür Hoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür	āh-ı dile
63/2	Mü’min-i şad şalagörse	Mü’min-i şad-şāle görse zülfüñüñ zünnārını Ey şanem sevdā-yı İslāmı ḳoyup tersā olur	Mü’min-i şad- şāle görse

71/5	şî'ri şî'ri	Bildiler bu h̄inde ben kendüm dimek lâzım degül Şî'ri şî'ri deñlü yoğ şî're Raḥīmī i'tibār	şa'r-ı şa'rī
75/4	dāğ-ı da'vāyı maḥabbet	Güneş yüzlüm beni mihrüñde şadıķ belki sīnemde Görinen dāğ-ı da'vāyı maḥabbetde güvāhumdur	dāğ-ı da'vā-yı maḥabbet
90/3	düş eyler	Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmuş Şehā ḥayr ola düş-i devlet-i cāvide düş eyler	düş eyler
104/2	ḥasret-i ferr	Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālüñle ey gülzār-ı ḥüsn Ḳanlu yaşumdan kenārüm lālezār olmuş yatur	ḥasret-i fer
110/6	ḥurḥ-ı zāyid	Metā'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ'āce Muḥaşşal ḥurḥ-ı zāyiddür bu tende nağd-i cān sensüz	ḥarc-ı zāyid
113/1	faşl u bahār	‘Ālemüñ şanma bizi faşl u bahārın gözlerüz Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz	faşl-ı bahār
127/3	şām-ı mağrib	Şām-ı mağrib Hind anuñdur zūlmete varınca tā ‘Āleme ḥükm itdi şevķüñle Sikendervār şem'	Şām Mağrib
132/1	ḳaldı	Göñlümi bir bend ile bend ideli 'ayyār-ı zülf Ḳaldı 'aḳlum kārvanın tār-mār efkār-ı zülf	ḳıldı
133/2	şāni'	Naḳş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām Ḥüsnüñ şu'a'ı şāni' olalı ḫaraf ḫaraf	şāyi'
148/1	āh hezārüm/ ḡuşsa-i 'aşḳum	İşitmez āh hezārüm o gül-‘izārı görüñ Oḳınsa ḡuşsa-i 'aşḳum uyur o yārı görüñ	āh-ı hezārüm/ ḳıuşsa-i 'aşḳum
151/8	Eflātūnı	Şifā olmaz budur Ḳānūn-ı bīmār-ı ḡam-ı 'aşḳa Teraḫḫum idüp Eflātūnı ger Loḳmāna gönderseñ	Eflātūn u
169/2	turş-ı rüyından	Turş-ı rüyından raķibüñ münḫarif oldı mizāc Tāb-ı ḡamdan pür-ḫarāretdür ḫoş-āb ister göñül	turş-rüyından
171/3	ḫuridār	Dirhem ü dīnāradur rağbet hünerde yoğ revāc Nağd-i 'ömrüñ vir olup cehle ḫuridār ey göñül	ḫaridār
174/3	selmin	İstiķāmet bir elifdür aradan ḫazf itdiler Şimdiki 'aşr içre bir Selmin ile Selmān ey göñül	Sülmen
176/2	mār u	Ḥayāl-i ḫayl-i ḫüsnüñ ḫācibine bir gün ışmarla Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mār u menzil	māh-rū
180/4	meşḳ	Melāmet ehline her kim iderse ḫor naḫar Biz aña 'aşḳ u ne meşḳ ü ne ḫod selām idelüm	meşḳ
205/4	ḫāḳ	Umaram işüğüñi maḫlab-ı a'lā ide Ḥāḳ Her zemān pādīşehüm ben de ḫalebnāḳ olayum	ḫāḳ
214/4	eczāyı varlıgum	Nağd-i cihāni cāni hem eczāyı varlıgum Olsun nişār yoluña külli güher miyem	eczā-yı varlıgum

214/6	ürer	Ġam oklarıyla ʔoldı bu sīnem belek midür Tīġ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem	urur
215/3	taht-ı yedinde	Mest ola şol ki yaşdana iç işüġüñ ʔaşın Taht-ı yedinde olur anuñ tahtġāh-ı Cem	taht-ı yedinde
225/4	şeh-i ‘ālī-nazar it	Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālī-nazar it Zülfüñün zulmi ile hāl-i perīşānem ben	şeh-i ‘ālī nazār it
231/4	cān-ārām	Ĥayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān-ārām Gönül didükleri şol bī-ķarārı n’eyleyeyin	cān ārām
233/7	tāc-ı	Derd-i serdür tāc-ı terk it şāhuñ ayaġına düş Ey Rahīmī baş açuķ abdāl-ı ‘aşķ ol bir zemān	tācı
235/4	yıldırur	Felek zerrin-külele bir sāde-rü serrācuñ olmuşdur Çapup gün gibi ʔuramaz yıldırur şubḥ u mesā raḥşın	yeldirür
251/1	yaḥuban	Ĥaḥdan ümmīd iderem cevrüñe pāyān virsün Yaḥuban çākerüñe şabr-ı firāvān virsün	yaḥu ben
257/6	‘abūs alucadan	Vefā şeklini bu dehr-i ‘abūs alucadan ummā Bir āḥir şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden	‘abūsü’l- vechden
258/5	göre misin	Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin	göremesin
261/1	ser dār	Müdām ‘aşķuñ şarābıyla beni şeydā iden sensin Ĥarābāt ehline ser dār idüp rüsvā iden sensin	ser-dār
262/3	küh geh āsā	‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şifāt geh küh geh āsā Düşüp ʔaġlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin	Küh-ken-āsā
263/7	uş itdi	Gül yüzüñ hecriyle feryādın Rahīmī bendenüñ Şubḥ-dem uş itdi bülbül fāriġ oldı zārdan	işitdi
264/4	o şanem	Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefā ķılsañ Ne mümkin şanma senden ey şanem ben o şanem bir gün	uşanam
269/3	bir ḥ‘āh/ bir hüy/ bir kīşān	Çü kişi-zādesin işüñ ḥayırdur niyyetüñ ḥayra Saña bir ḥ‘āh olanlardur ḥamu bir hüy bir kīşān	bed-ḥ‘āh / bed-hüy/ bed- kīşān
270/3	anı	Görüp ān-ı ruḥuñ dīvāne düşdüm ey perī anı Baña ḥaşın çatup ḥuşm eyler anuñcün hemān ebrü	āni
278/7	bendüñdür	Rahīmī pür-ḥaḥā bendüñdür ey şāh-ı ‘aḥā-baḥşum Nazardan dür idüp ol piri luḥ it şermsār itme	bendeñdür
280/7	ġam-ı hecr-i Rahīmī	Geh ġam-ı hecr-i Rahīmī vü geh ümmīd-i vişāl Yoķ mı bir çāre meded kaldum iki arada	ġam-ı hecr
282/4	seyre	Lebi şeftālusi cüllābına ben ḥanda ḥandum āh Şehādet itme nā-ḥaḥ seyre girme ḥana ey vişne	yere
286/1	berġama	Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i Berġama Gün yüzüñsüz līk biñ şādisi degmez Berġama	bir ġama
294/2	‘avf	Bir gün āh itdüm ġam-ı ḥaḥḥ u ḥadüñden incinüp Çoķ degül ‘avf it efendi ben ḥuluña bir günāh	‘avf

295/2	aḥşam	La'lüñ öpsem ğamze aḥşam eyleyüp ḥançer çeker Kaşd-ı cān idüp niçün dā'im ḳabālar başuma	ḥışım
299/6	zā'îc	Ḥayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennāsı Diriġā 'ömri zā'îc eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle	zāyîc
301/5	Naẓm-ı Nizāmî ṭab'-ı ḥüsn zātı Sa'ḍidür	Naẓm-ı Nizāmî ṭab'-ı ḥüsn zātı Sa'ḍidür Şāhum Raḥimî gibi sülḥan-dānuñ olmaya	Nazmı Nizāmî- tāb' hasen zātı Sa'ḍidür
302/4	senci	Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablı pür-ġavgā Dilā her sancaġı bir senci ancak inḳıyād itme	sancı
303/1	ayına	Felek ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın ayına Mükedder ḥāl olur ki naqş irişür kendü ayına	āyine
311/5	bayır bayır	Baña āh o komaz ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar gür gür Anuñçün āteş-i āhum yaḳar bayır bayır dāġı	cayır cayır
324/1	raḳîbiyle	Raḳîbiyle şalmur gördüm ol serv-i gül-endāmı Bir ölü mâtem itdi baña devrān kiçi bayrāmı	raḳîb ile
331/2	kendümi/ zā'îc	Kendümi zā'îc itdi fūrḳat ġamıyla devrān Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi	gendüm/ zāyîc
333/5	dildār-ı iḥsānı	Bu da bir açık oldu açık üzere baña deryāda Raḳîbe ṭatlu dillerle ider dildār-ı iḥsānı	dildār iḥsānı
337/4	iden	Ser-ā-ser Tire 'ālem iden olmuş nūr-ı ḥüsninden Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruḥıyla mülk-i Şaruḥan	aydın
341/6	mihir-i ḥadd	Göñül āyinesi ey mihir-i ḥadd ġāyet muşaffādur Olur bir zerre gerd-i ġuşsanuñ ṭaġlar ḳadar derdi	mihir-ḥad
343/3	zāhir	Derün-ı sinede ḥün-ı ciger çeşmümde āb-ı ġam Bilinmedük nem ola bātın u zāhirde nem ḳaldı	zāhir
351/3	zıkr-i dehān-ı şerḥ-i beyān	Yārüñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey göñül Zıkr-i dehān-ı şerḥ-i beyān Muṭaşar gibi	zıkr-i dehānı şerḥ-i Beyān

SONUÇ

XVI. yüzyıl divan şairlerinden Kütahyalı Rahîmî'nin *Dîvân*'ı üzerinde yapılan "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı (Gazeller Bölümü): Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük" adlı bu çalışma ile Rahîmî'nin söz varlığı ortaya konulmuştur. Çalışmanın sözlük kısmı oluşturulurken her kelime çekim ekleri atılarak kök ve gövde haline geldikten sonra anlamlandırılmıştır. Tamlamalar, deyim ve atasözleri grup halinde anlamlandırılmıştır.

Anlamlandırma aşaması bittiğinde TEBDİZ sisteminden alınan alfabetik döküm ile şairin söz varlığı üzerinde bir inceleme yapılmıştır. Kullandığı sözcük türleri ve sıklıkları, deyim ve atasözü gibi kalıp ifadelerin kullanımı ve sıklığı, şairin şiirinde duyguları nasıl dile getirdiği, yaşadığı bölgeyi şiirlerinde nasıl işlediği incelenmiştir. Bütün bu incelemeler sonucunda hem Kütahyalı Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı söz varlığı hem de sade bir üslupla şiirlerini yazdığı tespit edilmiştir. Yaşadığı coğrafya ile adeta bütünleşmiş olan şairin bu coğrafyayı şiirleri içerisine de ustalıkla yerleştirdiği tespit edilmiştir. Deyim ve atasözlerini şiirlerinde bolca kullandığı, şiirinde Arapça ve Farsça kelimelere genellikle daha az yer verdiği, uzun terkipler kullanmaktan çoğunlukla kaçındığı anlaşılmıştır.

Kütahyalı Rahîmî'nin *Dîvânı* üzerine tarafımızdan yapılan sözlük çalışması hem dönemin özelliklerinin ortaya konması hem de klasik Türk edebiyatı metinlerinin daha kolay anlaşılmasına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan (2006), *Anlam Bilim Anlam Bilim Konuları ve Türkçe'nin Anlam Bilimi*, 4.Baskı, Engin Yayınevi: Ankara.
- Aksoy, Ö. Asım (1984), *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü* (2 Cilt), İnkılâp Yayınları: İstanbul.
- Arıkoğlu, İsmail (2008), “Divan Şiirinde Şehir Adlarının Tevriyeli Kullanımı Aydın-Tire Örneği”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*,S.23, s. 137-144.
- Arslan Dinçer, Sedanur (2017), *Nev 'i Divanı Sözlüğü (Bağlamsal Dizin ve İşlevsel Sözlük)*, Doktora Tezi, Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ardahan.
- Atabay, Neşe, Kutluk, İbrahim ve Özel, Sevgi (1976), *Sözcük Türleri I*, (Haz. Doğan Aksan), TDK Yayınları: Ankara.
- Atalay, Mehmet (2013), “Zahîr-i Fâryâbî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C: 44 s. 87-88), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Ayverdi, İlhan (2011), *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2.Baskı, Kubbealtı: İstanbul.
- Canım, Rıdvan (2016), *Divan Edebiyatında Türler*, Grafiker Yayınları, Ankara.
- Çelebi, İlyas (1998), “Hızır”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.17 s.406-409), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Çelebi, İlyas (2013), “Ye' cûc ve Me' cûc”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.43 s.373-375), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Çınar, Emine (2010), *Kütahyalı Rahîmî Dîvânın'daki Kasidelerin Şerhi*, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Çiçekler, Mustafa (2008), “Sa' dî-i Şîrâzî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.35 s.405-407), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Derleme Sözlüğü, (2009), C. 1-6, TDK Yayınları: Ankara.

Devellioğlu, Ferit (2011), *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat*, 28.Baskı, Aydın Kitabevi: Ankara.

Dilçin, Cem (2009), *Yeni Tarama Sözlüğü*, 2. Baskı, TDK Yayınları: Ankara.

Elmalı, Hüseyin (1997), “Hassân b. Sâbit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.16 s.399-402), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Emecen, Feridun (2009), “Selim II”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.36 s.414-418), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Emecen, Feridun (2010), “Süleyman I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.38 s.62-74), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Ergin, Muharrrem (2009), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayım Tanıtım: İstanbul.

Erginli, Zafer (2006), *Metinlerle Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, 1. Baskı, Kalem Yayınevi: Trabzon.

Es-Seyyid Pîr Mehmed Bin Çelebi (2018), *Meşâ'irü 'ş-şu 'arâ* [Elektronik Sürüm], (Haz. Filiz Kılıç), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara.

Evliyâ Çelebi b. Derviş Mehemed Zillî (2005), *Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi*, (Haz. Yücel Dağlı- Seyit Ali Kahraman- Robert Dankoff), 1. Baskı, YKY, İstanbul.

Fayda, Mustafa (2005), “Muhammed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.30 s.408-423), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fayda, Mustafa (2007), “Ömer”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.34 s.44-51), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fığlalı, Ethem Ruhi (1989), “Ali”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.2 s.371-374), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fığlalı, Ethem Ruhi (1997), “Hasan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.16 s.282-285), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

- Fığlalı, Ethem Ruhi (1998), “Hüseyin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.18 s.518-521), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Gözaydın, Nevzat ve diğerleri (1988), *Türkçe Sözlük*, (Haz. Hasan Eren), C.1-2, TTK Basımevi: Ankara.
- Gülensoy, Tuncer (1994), *Türkçe El Kitabı I*, Bizim Gençlik Yayınları, Kayseri.
- Güler, Kadir (2010), *Kütahya Şairleri I*, 1.Baskı, Kütahya Valiliği Yayınları: Kütahya.
- Gülhan, Abdülkerim (2008), “Divan Şiirinde Meyveler ve Meyvelerden Hareketle Yapılan Teşbih ve Mecaz” *Turkish Studies*, C: 3/5, s. 345-375.
- Harman, Ömer Faruk (2000), “İlyas”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.22 s.160-162), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2000), “İsa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.22 s.472-473), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2006), “Musa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.31 s.207-213), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2007), “Nuh”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.224-227), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2013), “Ya’küb”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.43 s.274-276), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2013), “Yûsuf”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.44 s.1-5), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- İpekten, Haluk (2012), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri*, Dergâh Yayınları: İstanbul.
- İpekten, Haluk ve diğerleri (1988), *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı: Ankara.
- Kanar, Mehmet (2007), “Nizâm-i Gencevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.183-185), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

- Kaplan, Hasan (2016), “Mahallî Şairin Mahallî Coğrafyası: Kütahyalı Rahîmi'nin Şiirlerinde Yer Adları”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, C:17, s. 121-172.
- Karaağaç, Günay (2012), *Türkçenin Dil Bilgisi*, 1. Basım, Akçağ Yayınları: Ankara.
- Kocakaplan, İsa (2017), *Açıklamalı Edebî Sanatlar*, 9. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları: İstanbul.
- Korkmaz, Zeynep (2014), *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*, 4. Baskı, TDK Yayınları: Ankara.
- Kurnaz, Cemal (1998), “Hızır”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.17 s.411-412), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Kütükoğlu, Bekir (2003), “Lala Mustafa Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C:27, s. 73-74), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Levend, A. Sırrı (1984), *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar*, 4.Basım, Enderun Yayınları: İstanbul.
- Mengi, Mine (2005), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi Edebiyat Tarihi-Metinler*, 11. Baskı, Akçağ Yayınları: Ankara.
- Merçil, Erdoğan (2003), “Mahmûd-ı Gaznevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.27 s.362-365), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Odabaşı, Mihrican (2009), *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1. Cilt s.234-467*, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Olgun, Tahir (1936), *Edebiyat Lügati*, Âsâr-ı İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı: İstanbul.
- Onay, A. Talat (2013), *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, (Haz. Cemal Kurnaz), Kurgan Edebiyat, Ankara.
- Ortaç, Hilal (1994), “Hamza Baba Tekkesi ile İlgili Bazı Belgeler”, *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Dergisi*, C: VII, s.112-126.

- Özel, Sevgi, Atabay, Neşe (1976), *Sözcük Türleri II*, (Haz. Doğan Aksan), Ankara: TDK Yayınları.
- Öztürk, Furkan (2007), *Bakî Divanı Sözlüğü [Bağlamsal Dizin ve İşlevsel Sözlük]*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pala, İskender (2004), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları: İstanbul.
- Sezen, Tahir (2006), *Osmanlı Yer Adları*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü: Ankara.
- Solmaz, Süleyman (2005), *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme- Metin)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları: Ankara.
- Şemseddin Sami (2008), *Kâmûs-i Türkî*, C:1-2, Sahhaflar Kitap Sarayı: İstanbul.
- Şenödeyici, Özer (2011), *Naili Divanı Sözlüğü [Bağlamli Dizin ve İşlevsel Sözlük]*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şükün, Zeki (1984), *Farsça-Türkçe Lugat Gencîne-i Güftâr Feheng-i Ziyâ*, C:1-2-3, MEB Yayınları: İstanbul.
- Tarama Sözlüğü*, (2009), 4. Baskı, C.1-8, TDK Yayınları: Ankara.
- Toparlı, Recep, Karataş, Turan ve Vural Hanifi (1996), *Türk Dili*, 3.Baskı, Seyran Yayınları: Sivas.
- Tökel, Dursun Ali (2016), *Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi*, 2. Baskı, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları: İstanbul.
- Tulum, Mertol (2013), *Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*, 1.Basım, Kapı Yayınları: İstanbul.
- Tuncel, Tuncay (2008), *Osmanlı Şiirinde Gemicilik Terimleri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Turan, Şerafettin (1992), “Şehzade Bayezid”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C:5 s.230-231), Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı (1932), *Bizans ve Selçukiyelerle Germiyan ve Osman Oğulları Zamanında Kütahya Şehri*, İstanbul Devlet Matbaası: İstanbul.

Üzgör, Tahir (1990), *Türkçe Dîvân Dîbâceleri*, Kültür Bakanlığı Yayınları: Ankara.

Yiğit, İsmail (2007), “Osman”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.438-443), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Zavotçu, Gencay (2013), *Klasik Türk Edebiyatı Sözlüğü*, Kesit Yayınları: İstanbul.

EK 1:

KÜTAHYALI RAHİMÎ DİVANI SÖZLÜĞÜ: BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

A

a: "Ey" anlamında seslenme edati.

A zālīm zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehriñ yoḡsa hiç sulṭānı yoḡ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [a,]

a:

1.0, işaret zamiri.

Dest-i hecrüñle ḥarāb olup yıķılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap **anı** ābād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [anı, -nı]

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşķuñı / Hem-sebaķ oldu **anuñla** ‘andelib-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vîrānedür gönüm / **Anı** ma‘mūr idüpdüñ sâbıķan genc-i vişālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [anı, -nı]

Göñül hecr-i ruḡ u zülfüñle batdı kara ḡayḡuya / Düḡüne varmaludur **aña** nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [aña, -ña]

Lebüñ hecriyle **andan** āh idüp bir şubḡ-dem cānı / Saña teslîm idüp ben de ideydüm bir eḡer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [andan, -ndan]

Şu bâṭın kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi **aña** bir āyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [aña, -ña]

Çihrem Rahîmî kışsa-i ḡuşşam beyān ider / Her bāb bir kitāb gözüm **aña** bāb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [aña, -ña]

Ka‘be ḡapuña şol ki Şafāyla sürer yüz / Ey ḡ‘āce **anı** bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [anı, -nı]

Niçe fehm eylesün nā-dān ḡubār-ı ḡaṭṭ-ı ruḡsāruñ / Gören ḡayrāndur **anı** şāḡib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [anı, -nı]

Ne ḡanlar yutduḡın her dem Rahîmî dest-i hicrāndan / **Anı** sāḡar gibi baḡrı ṭolu ḡan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [anı, -nı]

Nesîm-i şubḡ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne **andan** bir eḡer oldu ne dilden bir ḡaber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [andan, -ndan]

Zülfî zencîrine karşı aşılıp tırma rakîb / Baña bend itdi **anı** sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [anı, -nı]

Sözün toğrusı budur kıdd-i mevzûnuñ gibi **anı** / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [anı, -nı]

Gördükce zaħm ağız açar tîğ-i hañçerün / Yalmanup özler **anı** zülâle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [anı, -nı]

Bezm-i lebinde aña baña cām-ı bâdeyi / Ey sâkı ço beni be yüri **anı** alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [anı, -nı]

Ĥâ'il olur vaqt-i vuşlatda Raħîmî bendeñe / Oda yansun itdügin **aña** bula pîrâhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [aña, -ña]

Zülfün ucından Raħîmînuñ perîşân kışşasın / Biñde birini **anuñ** mümkün midür 'ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

İşigün ehl-i diller Ka'besi şâhib-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa'y eylerüm **anuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Åhum 'alemleriyle kûyuña toğrı ey serv / 'Aynüm yaşından **anda** 'aynüm 'alâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [anda, -nda]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymâni / Dehānuñdan nihān bir kez **aña** şanma nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [aña, -ña]

Zülfünün pîçi Budin mülkine şalarsa aqın / Qayd-ı bend idüp **anı** 'azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [anı, -nı]

Yâremün ağzına tîğün dil şoqar ikide bir / Ben **anuñla** ġamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O mâha müttefiķ cevri itmedesin **anı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [anı, -nı]

Şu kim bir lem'a hâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / **Anuñ** her zerresin ġün gibi dehr-ārâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / **Anuñ** hakkında qāl u qîl kılaydum bâri kem bir ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [anuñ, -nuñ]

Daħi dün toğdı ey meh-çihre ġarrālanma sen ġurre / Hilāl eksüklüdür ġod olmaz **aña** tev'emān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [aña, -ña]

Eteğün şanmış sıfâlin dem olur mı Ĥ'ār-ı 'aşķ / Dökseler ġer qanını virmez **anı** cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [anı, -nı]

Ol Ĥâkim-i muṭlaqdan **anı** eyle tevaqķu' / Maħküm ola Ĥükmine velâyet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [anı, -nı]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālūñ göricek / Māni^ç olur **aña** dañi göz yaşı ya düd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [aña, -ña]

Güneş zulmet şehâbında çalup olmasa nürânî / Kılırdı pertev-i şevk-i ruñuñ ânide nür **anı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [anı, -nı]

Senüñle yüze yüz da^çvâ-yı hüsñ eylerse ger hürşîd / Göreyin varmasun tiz günde ey meh **anı** ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [anı, -nı]

Göñül mir^çâtınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ himmetle baç **anı** mücellâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [anı, -nı]

Rahîmî râz-ı aşkuñ goncaveş şaqlardı sen **anı** / Açup gül gibi bülbüllerle güyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [anı, -nı]

Gitdi başdan çakl dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rûñum çaldı **anı** da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [anı, -nı]

La^çlüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarâb / Bulsavuz çanın içerdük biz **anuñ** tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [anuñ, -nuñ]

Hezârân derd dañi olsa dilde âşikâr itmez / İder ağıyardan lâle gibi **anı** nihân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [anı, -nı]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryâ baña min-ba^d añmañuz **anı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [anı, -nı]

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya begligin virseñ / Çabûl eylersem **anı** kâfer olayın bir ân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [anı, -nı]

Dâğ-ı çam şol deñlü zeyn itdi Rahîmî cismümi / Şüphenüñ hil^çat geyürdi güyiyâ şeh-zâd **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [aña, -ña]

Çaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdur / Didi ol nür-ı başar kıl **aña** yer didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [aña, -ña]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i hüsñüñ / Ruñın gün cebhesin meh hem hilâlî **aña** kaç itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [aña, -ña]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş süy-ı küyında / Benüm nemsin **anı** girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [anı, -nı]

Vîrâneñüm hayâl-i aşkuñla didüm ey dost / Didi Rahîmî **anı** yap yap çimâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [anı, -nı]

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruñuñ yeter / **Ansız** berâber oldı Yemende şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [ansız,]

Şanma yârüñ şerbet-i derd ü çamı cân acıdur / Baña **ansız** çatlu dirilmek çabîbâ acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [ansız,]

ÇAşık-ı dîdâr **aña** dirler ki her dem şu gibi / Küy-ı dil-berde vücûdın hâk ile hem-vâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [aña, -ña]

2.Üçüncü teklik şahıs zamiri

Beni āniden **anuñ** hüsni anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [anı, -nuñ]

Çaşr-ı hüsni yüce kılmışdur şalın bünyād **aña** / Ey gönül irmez kemend-i nāle vü feryād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [aña, -ña]

Halilüm hāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sinede hūn-ı cigerden **aña** biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [aña, -ña]

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem **aña** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [aña, -ña]

Şām Mağrib Hind **anuñdur** zulmete varınca tā / ‘Āleme hüküm itdi şevkūñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [anuñdur, -nuñdur]

Görünmez ey gönül sen bir gül-i ra‘nāya ‘āşıkısın / İrişmez sem‘ine **anuñ** hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [anuñ, -nuñ]

Hāşşa hāşıyyet kōmış la‘lūñde ol cān āferīn / Bezl-i cān cā‘iz veli **andan** cüdā emr-i muhāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [andan, -ndan]

Bir mehūñ mihrin gönül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raḥîmî şimdi dehre **anı** han itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [anı, -nı]

Araya almış raḳîbi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet **aña** da veh ḥaḳāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [aña, -ña]

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / **Anuñ** bir ğayrıdan ümmid-vārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Ümidüm devḥası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāğında **anuñ** bāğ hezārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Ṭağıtdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perīşānum / **Anuñ** hāl-i mu‘anberveş ḳarārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [anuñ, -nuñ]

Görüp la‘lūñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / **Anuñ** varsa elinde ihtiyārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

Mey yirine Raḥîmî **anuñ** ḳanın içesin / ‘İş ide sākī bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [anuñ, -nuñ]

Gönlümi ḳaddūñ hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstī bir ṭoğrı yoldur itdügüm irşād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [aña, -ña]

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşkuñı / Hem-sebaḳ oldu **anuñla** ‘andelib-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Göñül ḥayrān u ‘uryān baş açuḳ abdāl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde yoğdur **anuñ** şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Ṭab‘ınuñ mir‘ātıdur **anuñ** medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [anuñ, -nuñ]

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘id **aña** rüz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [aña, -ña]

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ko ‘ış ü ‘işret itsün **anı** şimdi çağıdır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [anı, -nı]

Raḥîmî dü cihâna dergehüñ virmez benüm hânım / **Anı** vallâhi şanma bir daḥi dâr u diyâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [anı, -nı]

Raḥîmî âsitânüñda gedâlık ihtiyâr itdi / **Anuñdur** pâdişâhum devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [anuñdur, -nuñdur]

Raḥîmî ḥasta dil-beste şikeste-ḥâl-i bendeñdür / **Anuñ** derdin ğam-ı hecrüñle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

Raḥîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen **anı** n’ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [anı, -nı]

Raḥîmî kûl olalıdan efendi saña şâkirdür / Ki **aña** sebkat itmişdür ḥuḳûḳ-ı ni‘met ü nânuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [aña, -ña]

Şoñ dem âsân it Raḥîmîye şehâdet lafzını / Yâ Rab imâniyla Kur‘ânı **aña** hem-râh kıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [aña, -ña]

Ḳapuñdan ğayra baş egmez Raḥîmî / Terahḥum kıl **aña** ey şâh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [aña, -ña]

Raḥîmî âsitânüñda gedâlık ihtiyâr itdi / **Anuñdur** pâdişâhum devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [anuñdur, -nuñdur]

Raḥîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok zemândur sen **anı** sulṫânım añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [anı, -nı]

Raḥîmîñüñ şehâ bir ḳatrece miḳdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp **anuñ** yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî bir gedâ-yı ğam-güsâruñdur / **Anı** luṫfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [anı, -nı]

Raḥîmî pâdişâhum dergehüñde ber-murâd iken / **Anı** şimdi murâdından ayırıp nâ-murâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [anı, -nı]

Envâr-ı ruḥuñdan ṫolayı ṫab‘-ı Raḥîmî / Her şî‘ri **anuñ** şî‘r-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [anuñ, -nuñ]

Olmayan cür‘a-keş-i câm-ı ğam-ı bezm-i firâḳ / Yokdur efserde dimâğında **anuñ** vaşla mezâḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [anuñ, -nuñ]

ṫabîbâ başuñ ağrıtmı ‘ilâc olmaz **aña** şerbet / Ḳabûl-i derd-i ‘aşḳ-ı yâr şanma nûş ider dârü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [aña, -ña]

ṫoĝrulın meclise cân nuḳlin ider **anı** revân / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādâmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [anı, -nı]

Ḳanıñı mey yirine **anuñ** içesin müdâm / Devrüñde lâle gibi ciger-ḥ‘ânüñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [anuñ, -nuñ]

Çatlasa düşmen n'ola kopardı terāka başına / Āsumānī bir kazādur **aña** bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [aña, -ña]

Ġam-ı ferdā için endiše çekme bu günü hoş gör / Yine virmek **anuñdur** luğf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [anuñdur, -nuñdur]

Melāmet ehline her kim iderse ħor nazār / Biz **aña** ‘aşk u ne meşk ü ne ħod selām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [aña, -ña]

Mest ola şol ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur **anuñ** tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [anuñ, -nuñ]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘anķā / Ĥaber uçurdu **aña** dest-i ‘adlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [aña, -ña]

Zülfüñ resenin koyup olan ġayra giriftār / Tizcek göreyin ben **anı** urġana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [anı, -nı]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar **anı** / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [anı, -nı]

Ķılma ĥakāret eyle ĥarābāt erine ta‘n / Cemşid olurdu hem-dem **aña** gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [aña, -ña]

Defter-i ‘aşkıñı taşhīh idemez kātib-i dehr / Levĥden lāyiĥ ola **aña** meger istinsāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [aña, -ña]

āb:

1.Su.

Bāġ-ı ĥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ĥayāt / Ĥaṭṭ-ı Ĥızr **ābuñla** ġüyā oldı Ĥızr-āsār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ābuñla, -uñla]

Ĥusrevā gül-gün-ı eşküñ āh-ı şeb-rengüm yeter / **Āb** u bāda şanma kim minnet semendin kōşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [āb,]

2.Gözyaşı.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-püş oldılar / Tāb-ı tıġüñden şalupdur āteşüñ baġrına tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [āblar, -lar]

Serv-ķaddüñ ĥasretinden gözde **ābum** var benüm / Lāle-ruĥsāruñ ġamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [ābum, -um]

āb u hevā: Suyu havası, iklimi.

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Ĥoş olur **āb u hevāsı** o da bir ‘ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [āb u hevāsı, -sı]

āb u rūzgār-ı germiyān: Germiyan'ın rüzgarı ve suyu.

Sāde-rūdur serd olur germiyyete kābil degül / Dil-keş ü dem-keşdür **āb u rūzgār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [āb u rūzgār-ı germiyān,]

ābād kıl-: İmar etmek.

Dest-i hecrüñle ḥarāb olup yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı **ābād kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [ābād kıl,]

ābād ol-: Bayındır hale gelmek, imar olmak.

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi / Nice **olsun** bu vücūdum kaçrı **ābād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ābād olsun, -sun]

Ben yıkıldum **olmadum ābād** elüñden ey felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ābād olmadum, -madum]

ābādlik: Bayındırlık, mamurluk.

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez **ābādlik** / Öğrenen endüh-ı hecre hiç diler mi şādlik (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [ābādlik,]

‘abd: Kul, köle, hizmetkar.

Zātuña bed-ḥ’āh olanlar olalar mātem-zede / Āsitānuñ **‘abde** geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [‘abde, -e]

ābdāl: Derviş.

Bir fenā **ābdāliyam** ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [ābdāliyam, -iyam]

Vefā şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummā / Bir āḥir şüret it Dārā-yı dil **ābdāl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [ābdāl,]

Lāibālî tekye-i ‘aşkuñda bir **abdāluñam** / Dilde efgārüm Ḥasan göñlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [abdāluñam, -uñam]

abdāl-ı ‘aşk: Aşk dervişi.

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuk **abdāl-ı ‘aşk** ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [abdāl-ı ‘aşk,]

Raḥîmî tekye-i ‘ālemde bir **abdāl-ı ‘aşk** olup / Diyār-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [abdāl-ı ‘aşk,]

Göñül hayrân u ʿuryân baş açuğ **abdâl-ı ʿaşkuñdur** / Maħabbet tekyesinde yoğdur anuñ Şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [*abdâl-ı ʿaşkuñdur, -uñdur*]

ʿabd-i vefādār: Vefalı kul.

Cihân devletine kapuñ virmezsin / Hülüş eyle **ʿabd-i vefādāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [*ʿabd-i vefādāruñum, -uñum*]

āb-efşān-ı cūd: Cömertlik suyunu saçıan.

Tāb-ı düşmenden harāret hāşıl itdüm dostum / Çođ demidür eyle ben mehcūra **āb-efşān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [*āb-efşān-ı cūd,]*

āb-ı çeşm: Gözyaşı.

Ėarķa virdi **āb-ı çeşmüm** süy-ı baħri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerĖe irdi Őāhidüm māi vü māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [*āb-ı çeşmüm, -üm*]

āb-ı fūrkat: Ayrılık suyu.

Āb-ı fūrkatle nice dem perveriŐ kılmak gerek / Mîve-i vuŐlat vire tā Őāhsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [*āb-ı fūrkatle, -le*]

āb-ı Ėam: Gam, keder gözyaşı.

Derün-ı sînede hün-ı ciger çeşmümde **āb-ı Ėam** / Bilinmedük nem ola bāṭın u zāhirde nem Ėaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [*āb-ı Ėam,]*

āb-ı Ėayāt: İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

Laʿlüñe cānā kaçan mānend olur **āb-ı Ėayāt** / Ėarañudur ötesi añma ol alçağ Şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [*āb-ı Ėayāt,]*

āb-ı Ėayvān: İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu.

Lebüñsüz **āb-ı Ėayvān** nüş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir dağı varum yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [*āb-ı Ėayvān,]*

RuĖuñsuz almam ey meh zerreye hürşid-i raĖŐanı / Yire geÇsün neme yarar lebiñsüz **āb-ı Ėayvānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [*āb-ı Ėayvānı, -ı*]

āb-ı kevser: Cennette bulunduğuna ve içenin bir daha susuzluk çekmeyeceğine inanılan kutsal su.

Ṭālib-i la¹-i nigārum añma **āb-1 kevseri** / Zā'il itmez ʿaṭşum ey vā'iz benüm ol güft-gū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [āb-1 kevseri, -i]

āb-1 sūrḥ: Kırmızı su II Kan.

Her sū o ğonca ḥār ile iĉer şarāb-1 sūrḥ / Aĉar o demde  eşme-i çeşmümden **āb-1 sūrḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [āb-1 sūrḥ,]

āb-1 vaşl: Vuslat suyu.

Kerbelā-yı ğamda cān virdi Rahîmî teşne-leb / Her ḥavāric  andı **āb-1 vaşluña** ḥayfā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [āb-1 vaşluña, -uña]

āb-1 zülāl: Tatlı su, saf su.

La'lüñe hem-meşreb olduĝın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu idi kendüden **āb-1 zülāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [āb-1 zülāl,]

āb-rū: Yüz suyu, haysiyet, şeref.

Ḥāşıl itdüm zaḥm-1 tiĝüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānā  azandum **āb-rū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [āb-rū,]

aĉ: Midesi boş olan ve yemeye ihtiyaĉ hisseden.

Sofra-i ḥün-1 vişālüñ ben faĉir ü **aca** ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāĝı ter gülāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [aca, -a]

Ṭama[ ] ser-riştesin  aṭ[ ] eyle miĉrāz-1  anā[ ]atle / İlüp  ekmesün ey āvāre dil her **aĉ** u her  ıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [aĉ,]

aĉ-:

1.Aĉmak,  iĉeklenmek.

Rahîmî rāz-1  aşkuñ ğoncaveş şaĉlardı sen anı / **Aĉup** gül gibi bülbüllerle güyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [aĉup, -up]

Ten-cāmesi yaĉasın çāk itdi dest-i ğayret / Ey ğonca **aĉa** senüñ gül gibi ḥāra  arşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [aĉa, -a]

Hezārān dāĝ-1 ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca **aĉmaz** belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [aĉmaz, -maz]

2.Aĉmak, paylaşmak.

Sofra-i h n-ı viş l n ben fak r   aca **aç** / Ey lebi senb se-i Şekker ya n ğı ter g l c (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 27, Beyit 1). [aç,]

3.Ferahlık vermek || mutlu etmek.

Hayli gündür h r-ı ğamla bağludur b b-ı ferah / G l y z n le h t r-ı maĥz numu gel ey gül **aç** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 27, Beyit 2). [aç,]

Sen ey gül-çihre ger g lz ra gelse n g lŐen eylersin / **Açarsın** ğuŐŐsalu h t rları ey gül Şen eylersin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 230, Beyit 1). [açarsın, -arsın]

‘aceb:

1.ŐaŐırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

Kaçan bir m ha mihr itsem seĥ b-ı hecr olur h p’il / **‘Aceb** ser-geşte baĥtum t li‘-i n -s zk rum var (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 67, Beyit 2). [‘aceb,]

Ne yazmış Őaf a-i eŐc ra g r kim h me-i kudret / Sebaĥ al b b-ı hikmetdür **‘aceb** d v nımıŐ bildüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 199, Beyit 4). [‘aceb,]

‘Aceb Mecn n-Şifat sevd y  düşdüm zülfi ucından / **‘Aceb**  ld rdi ğam Ferh dveŐ ey Şehd-i g ft rum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 224, Beyit 2). [‘aceb,]

‘Aceb bir toz mı  ondi d menine ben ğub rından / ‘Acebdür söylemez t t veŐ ol  y ne-ruĥs rum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 224, Beyit 4). [‘acebdür, -d r]

Rah m  murĝ-i c na ol h m  bildüm Őik r olmaz / **‘Aceb** vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhs rum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 224, Beyit 5). [‘aceb,]

Düşüp tağlara geh g l-geşt-i Őahr  eyleyen sensin / **‘Aceb** d v neyem Mecn n-Şifat geh K h-ken- s  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 262, Beyit 3). [‘aceb,]

Kef-i luĥfu la dil c n z tu n ile olalı hem-dem / **‘Aceb** h let virür c Ő u ĥurüŐum dehre geh baĥre (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 304, Beyit 4). [‘aceb,]

‘Aceb bir pest-i murĝ-i b -per   perv zısın v ‘iz /  oyup k yımı y r n medĥ idersin ba a uĥmađı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 311, Beyit 6). [‘aceb,]

Efendi ben  ulu n f rkatde dil end h-ı hayretde / ikimizde **‘aceb** h letdey z ben ğamlı ol ğamlı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 332, Beyit 2). [‘aceb,]

2.Acaba.

‘Aceb  anda rev ndur ey **‘aceb** ol serv-i reft rum / **‘Aceb** kimlerle ĥurremd r **‘aceb** ol t ze g lz rum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 224, Beyit 1). [‘aceb,]

‘Aceb bir toz mı  ondi d menine ben ğub rından / ‘Acebdür söylemez t t veŐ ol  y ne-ruĥs rum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 224, Beyit 4). [‘aceb,]

Yine pehl sına çekmiş ten-i c n nı zırıĥ /  anda buldı **‘aceb** ol maĥzen-i pinh nı zırıĥ (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 293, Beyit 1). [‘aceb,]

3.Şaşırtıcı.

Yine faşl-ı hazāniyla nigārā şüret-i ‘ālem / ‘**Aceb** şekle girüp bir yüzden oldı ıal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [‘aceb,]

‘**Aceb** dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [‘aceb,]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / ‘**Aceb** ‘ākil imiş Mecnūn ki fūrkat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [‘aceb,]

Püte-i ğuşsaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızıturup āteş-i ğayretle ‘**aceb** kāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [‘aceb,]

4.Öyle bir.

‘**Aceb** Mecnūn-şıfat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş ey şehd-i ğüftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [‘aceb,]

‘aceb mi: Şaşılr mı.

Melāmet tîrine sînem nişān ḳaddüm kemān olsa / ‘**Aceb mi** bir hilāl-ebrü ḳamer-ruḥsāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [‘aceb mi,]

Hevā-yı ḳāmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘**Aceb mi** ḳan dokerse dem-be-dem bu çeşm-i ğiryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [‘aceb mi,]

Uluyp iftiḥār itsem ‘**aceb mi** i‘tibār idüp / Seg-i kūyma beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [‘aceb mi,]

acı acı: Hoşa gitmeyen, incitici.

Acı acı söğdüğine ben du‘ālar ḳılduğum / ıatlu ıatlu ol şeker-ğüftarı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [acı acı,]

acı-: Başkasının durumuna üzölmek.

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryā **acıdı** / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [acıdı, -dı]

Ey şeker-ğüftār **acırsañ** baña raḥm it **acı** kim / ıatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [acı, acırsañ, -rsañ]

açık: Hata.

Bu da bir **açık** oldı **açık** üzre baña deryāda / Raḳıbe ıatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [açık,]

açıl-:

1.Meydana gelmek.

Açılmış lüleler güller tenümde dâğ-ı hasretten / Vücüdüm gülşeninün murğ-i hoş-elhânidur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [açılmış, -mış]

2.Belirmek, peyda olmak.

Ağlamağdan dehr gülmezdi **açılmazdı** bahâr / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerâğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [açılmazdı, -mazdı]

3.İçini dökmek, derdini paylaşmak.

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitân-ı aşkuñuñ / **Açılup** sen goncaya karşı bu dem zâr isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [açılup, -up]

4.Açık hale gelmek.

Taş işigüñ Rahîmî gibi başdı bağruma / Şimdi **açıldı** halka gibi hâtemüñ gözi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [açıldı, -dı]

5.Çiçeklenmek.

Hârlarla **açılır** ol verd-i handân her taraf / Bir dem olmaz kim gözümde akmaya kan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [açılır, -ur]

Bahâr irdi yine sâkî **açıldı** gonca güldi gül / Dem-i şâdî durur şun la'lüñi pür eyle câmı mül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [açıldı, -dı]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rüy-ı cihân hurrem / **Açılmış** yâsemen gül güyiyâ her gülsitân hurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [açılmış, -mış]

Şalınma her pelîd ile benüm serv-i hırâmânım / **Açılma** virme yüz her hâra ey gül-berg-i handânım
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [açılma, -ma]

Açılsun gül gibi ey gonca-leb her hâra yüz virdüñ / Hezârân nâledür güş eylemez efgânım añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [açılsun, -sun]

Açılmaz ol gül-i goncam bahârı n'eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm kenârı n'eyleyeyin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [açılmaz, -maz]

Şafâ gitdi göñül âyinesinde jeng-i gam kaldı / Gül-i şâdî **açılmaz** sînede hâr-ı elem kaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [açılmaz, -maz]

6.Keyiflenmek.

Açılup her hār ile ol gönca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [açılup, -up]

7.Çiçeklenmek|| Konuşmaya başlamak

Nālesine raḥm idüp ben bülbül-i āşüftenüñ / **Açılup** gül gibi ol gönca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [açılup, -up]

8. İcini dökmek, derdini paylaşmak.

Açılup gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gönca ḥamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [açılup, -up]

açılğan: Açılmış [Açılmak: (Çiçek için) Büyüyüp gönca halinden çıkmak, açmak].

Vefādan bir eşer yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür **açılğan** hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [açılğan,]

açuban: Açmak.

Gül gül itmiş ruḥımı tāb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi göğsin **açuban** gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [açuban,]

‘acüz-ı naḥs: Uğursuz kocakarı.

Kimseye meyl eylemezsin bir **‘acüz-ı naḥssın** / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [‘acüz-ı naḥssın, -sın]

‘acz: Acizlik, güçsüzlük.

Kendünüñ yağıyla şızup korlanur her küşede / Nār-ı ğamdan kimseye **‘acz** eylemez izhār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [‘acz,]

‘acz ü kuşür: Zayıf ve eksik.

Yüz yumaz olduḡ namāza olduḡ erbāb-ı niyāz / Zāhidā **‘acz ü kuşürıyla** ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [‘acz ü kuşürıyla, -ıyla]

ad:

1.Şöhret.

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm **ad** içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ad,]

2.İsim

Degüldür dilde yara yâre bir tâze gülüm vardur / Hezârân zâr ider dildür **adı** bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [adı,-ı,]

Gedâñı gâhi añduķca di ey şâh-ı ‘alî-şânum / Yaşı dildür **adı** ķanber Raķîmî bir ķulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [adı,-ı]

Lebüñ esrârınuñ cānıyla ben ĥayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam **adın** şarābuñ niķe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [adın, -ın]

Yile virür ‘āķıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / Şafĥa-i ‘ālemde **aduñ** tüt ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [aduñ, -uñ]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir ĥün-ı dāğ-ı ġam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun **aduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [aduñ, -uñ]

Yıķılmaz Ĥaķķ bilür ‘aşķ u maĥabbet dirler **adına** / Raķîmînuñ dilinde bir binā-yı muĥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [adına, -ına]

Dil ü cān gördi la‘lüñle miyānuñ mübtelā oldu / Añılmaz şimdi **adım** āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [adım, -ım]

ad çıkar-: Adı çıkmak. || Kötü bir ün kazanmak.

Cefā-yı derdüñ elif ķāmetimi dāl itdi / Çıķarduñ ey şeh-i ĥübān cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [ad çıkarduñ, -duñ]

ad it-: Şöhret yapmak.

Buradan ġitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciĥ / Elif-ķaddümi derdüñle büküp dāl idüp **ad itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ad itme, -me]

ad u şan: Ad ve ün, şöhret.

‘Ālemi sen şem‘a yanup ķorķarum āh itmeġe / Oda yana cümle varum yile vire **ad u şan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [ad u şan,]

a‘dā: Düşmanlar, hasımlar. || Rakipler.

Da‘vet itseñ ĥalvete bir ġün beni **a‘dām** ile / Ey perî ma‘lüm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [a‘dām, -m]

Maĥabbet ķulların bir görme aġyār ile ķapuñda / Şadāķat ehlini ‘addeyleme ey dost **a‘dādan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [a‘dādan, -dan]

Ĥasret itdüñ sen beni dildāra ey **a‘dā** bu ġün / Ĥaķķ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [a‘dā,]

Elif-ḳaddümi lām it cevri ile ey mīm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāziyam çekdürme **a‘dādan** elem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [a‘dādan, -dan]

‘adāletgāh: Adalet yeri.

Pür-ğaraḳ ‘ırz ehline ‘arz işleriniñ işleri / Vāḳıf ol bu sırra şāhum bir **‘adāletgāh** yoḳ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘adāletgāh,]

adam: İnsan, kişi.

Lebüni çeşme-i cān Ka‘be görmiş **adam** yoḳ / Perî vişāl gibi mā-ḫaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [adam,]

adam ol- Şahsiyet sâhibi ve iyi insan olmak.

Gerçi Eyyüb itleriñi seyr iderseñ seg ḳarīb / **Adam olmaz** ey melek ol seg-nihāda uşda baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [adam olmaz, -maz]

‘addeyle-: Saymak, kabul etmek.

Maḥabbet ḳulların bir görme aḡyār ile ḳapuñda / Şadāḳat ehlini **‘addeyleme** ey dost a‘dādan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [‘addeyleme, -me]

ādem: Kişi, insan.

Cinān bāḡında mı **ādem** anuñçün cān ḳarār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perişān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [ādem,]

Bu la‘l-i cān iṣār ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā sen **ādem** cānısın insāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [ādem,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çoḳ insāniyyet itdi bir melek-rū **ādemüñ** gördüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [ādemüñ, -üñ]

Yazma cürmin ol peri ‘aşḳında ben dīvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile **ādeme** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ādeme, -e]

Cennet ḳapuñdan ayrıla ey ḫūr-i ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḫūñ ‘aynı olur **ādemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ādemüñ, -üñ]

‘adem: Yokluk.

Bir ser-i mevce **‘adem** rāhında gümrāh olmadı / Mīm aḡzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [‘adem,]

‘Adem iḳlimine ehl-i vefānuñ ṭoḡru yoludur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālülüle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [‘adem,]

âdemîlik: İnsanlık.

Hecr-i haddüñle dem olmaz itmeye dil her gün âh / Ey melek-rû **âdemîlikdür** ider kul her gün âh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [*âdemîlikdür, -dür*]

‘aden: Aden, Yemen’de bir şehir. İçinde inci çıkarılan meşhur yer.

Büy-ı çîn-i zülfüñe virür Hıfâ hânı hırac / Dişlerüñüñ n’ola olursa **‘Adende** bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [*‘adende, -de*]

Ṭalib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dāneye / Habbeye almaz **‘Aden** dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [*‘aden,]*

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / ‘Aķıķa rağbet olmazmış **‘Adende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [*‘adende, -de*]

‘adl: Adalet.

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dün dün yoksa âh itdüñ / Alur her ḥaķķımız **‘adl** issi bir sultānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [*‘adl,]*

Faḥr-i âl-i Aḥmedüz biz kārımız ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer **‘adl** issi ‘Ořmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [*‘adl,]*

‘adn: Cennet.

Olalı küy-ı muğbeçe ārāmgāh-ı Cem / Ğilmāna **‘adne** itmedi hergiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [*‘adne, -e*]

‘adn-i dem-i maḥşer: Maḥşer zamanının cenneti.

Hıçe şayarsın gözümñ bir yumup bil dökdüğün / Bilesin **‘adn-i dem-i maḥşer** ḥisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [*‘adn-i dem-i maḥşer,]*

‘adü: Düşman.

Ey dost işigüñden ırağ eyle **‘adüyü** / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [*‘adüyü, -yü*]

Añduķca la’lüñ añma **‘adüdan** te‘addi / Zülfüñ gamıyla ḥaddümi var bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [*‘adüdan, -dan*]

‘Adüdan döndi devlet ṭapuña vālihe yüz ṭıtdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [*‘adüdan, -dan*]

‘adü-yı dîv: İblisin düşmanı.

Bilür dil dostı izhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adû-yı dîve insâniyyet itme ey melek-ħaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [‘adû-yı dîve,]

âfâkı tut-:

1.Ufku sarmak.

Ârzûmend-i gül-i rûyuñla ey gülzâr-ı ħüsn / Tıtdı âfâkı figân u nağme-i zârûm Ħasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [âfâkı tıtdı, -dı-ı]

2.Şöhret bulmak, herkesçe tanınmak

Rahîminüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ħaddüñle / Tıttıgı gün gibi âfâkı ey meh şîr-i ħarrâsi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [âfâkı, -ı]

âferîn: Takdir ve övgü sözü.

Ey Rahîmî âferîn aħsente şîr-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi ħüsn-i vech ile ħüsn-i mağâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [âferîn,]

Ħâşşa ħâşıyyet komış la‘lünde ol cân âferîn / Bezl-i cân câ‘iz veli andan cüdâ emr-i muğâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [âferîn,]

Rahîmî âferîn fehmiñe ħüsn-i zihniñe ħüsndür / O şâhuñ vaşf-ı ħüsnini ħasenden aħsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [âferîn,]

Ħoř medħ itdüñ Rahîmî gül yüzün ol ħoncanuñ / âferîn ey zihn-i pâk-i bülbül-i rengîn-süħan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [âferîn,]

âferîn aħsente aħsent ey Rahîmî şab‘uña / Vaşf-ı ħüsn-i şâmı kılduñ zâtı gibi ‘âlî-şân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [âferîn,]

şabrına şad âferîn ol merd-i řâĥib-‘işmetüñ / Virmedi şoynını zindânuñ Zeliĥâ şoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [âferîn,]

Gül yüzü vaşfında şîrüm ħördi ol ħonca didi / âferîn ey bülbül-i tab‘-ı ħoř-elĥanum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [âferîn,]

âferîn it-: Taktir etmek.

Ey Rahîmî bir Zâĥir olursa ‘âlemde eger / Şîrûme Ħassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [âferîn ideydi, -eydi]

âfet:

1.Güzel, sevgili.

Hey âfet nâzüküñ oranı yok mı / Cefâ vü cevriñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [âfet,]

2. Bela, musibet, felaket.

Şitâ faşlından **âfetdür** cemâl-i yârsuz nev-rûz / Raĥîmî gülşenüm bâğ u bahârum ĥadd-i yârumdur
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [âfetdür, -dür]

Raĥîbe şoĥbetüm gerçi şitâ faşlından **âfetdür** / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [âfetdür, -dür]

Vücüd-ı nâzûk-i cânânı yâ Rabb şakla **âfetden** / Raĥîmî ĥasta-i zârum budur vird-i seĥergâhum
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [âfetden, -den]

Benüm ĥânum sen ol şehvâra dirsın baĥr-i ‘izzetde / Vücüduñ cevheri her dem her **âfetden** nihân olsun
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [âfetden, -den]

âfitâb:

1.Güneş.

Sâyeñüm zerrece baña mihr it / **Āfitâba** ziyâ mı eksük olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5).
[âfitâba, -a]

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez göñülde mihr-i ĥadduñ **âfitâbumdur**
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [âfitâbumdur, -umdur]

Didüm beñzer ‘izâruñ **âfitâba** / Bu mı eksüklüğüm ey mâh didüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3).
[âfitâba, -a]

Tañ degül meh dikse göz her gün rikâbuñ ‘aynına / Ĥâk-pâyûñ tütüyâdur **âfitâbuñ** ‘aynına (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [âfitâbuñ, -uñ]

2.Güneş|| Sevgili

Tire rûzum rûşen it ey **âfitâbum** gün gibi / İtme Şarĥanuñ bu Aydın illerin zûlmet baña (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [âfitâbum, -um]

Vuşlatuñla Āyete’l-kürsi ĥaķı ey **âfitâb** / ‘Arşa döndi şehr-i Mar‘aş toldı nûr-ı fetĥ-i bâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [âfitâb,]

Yaķalı envâr-ı ĥüsnüñden çerâğ ey **âfitâb** / Burc-ı ‘izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı ‘îd (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [âfitâb,]

Āfitâbum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sâye şal ben zerre-i nâçiz ü bî-miķdâra baķ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [âfitâbum, -um]

Ĥurrem olmaz ĥâtırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / Çekmeyen ey **âfitâbum** zûlmet-i hicrân ĥamın (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [âfitâbum, -um]

Raķîb-i rû siyâhuñdan kesil ey **âfitâbum** gel / Bilürsün görmedi kimse melek ķatında sultânı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [âfitâbum, -um]

āfitāb-ı çerh-i şeref: Şeref göğünün güneşi.

Hağ budur **āfitāb-ı çerh-i şeref** / Sen şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [āfitāb-ı çerh-i şeref,]

āfitābî: Aydınlığa ait olanlar.

‘Arîzuñ ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsâr-ı mihri **āfitābîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [āfitābîler, -ler]

‘āfiyet: Sağlık, esenlik.

Cümle cihānuñ cānısın ancak Rahîmînuñ degül / Hağkâ ki sensüz **‘āfiyet** şāhāna şıḥhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [‘āfiyet,]

‘afv it-: Bağışlamak, affetmek.

Rıḥlet deminde cürmini **‘afv it** Raḥîmînuñ / Bār-ı girānla eyleme yâ Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [‘afv it,]

Bir gün āh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül **‘afv it** efendi ben ḳuluña bir günāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [‘afv it,]

‘afv-ı ḥünî: Zalimi affi.

Ḥudānuñ **‘afv-ı ḥünî** üstümüzden / Be şüfi eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [‘afv-ı ḥünî,]

afyon: Haşhaş başlarından çıkan zehirli ve uyutucu madde.

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm **afyon** u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [afyon,]

ağ: Tuzak.

Raḥîmî bend-i ‘aşkıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o ḳara zülfinüñ **ağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [ağ, -ı]

ağ eyle-: Beyazlaştırmak

Ḳara baḥtın Ḳaraḥişāruñ felek **ağ eyledi** / Tañ mıdur gevher-niğın olsa ḥişār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [ağ eyledi, -di]

ağ u ḳara: Ak ve kara.

Görmeyelden ey şanem ruhsâr u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün **ağ u karasın** görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ağ u karasın, -sın]

āgāh: Haberi olan, haberli, haberdar.

Hālimüzden āh kim ‘ālemde bir **āgāh** yok / Münhaşır mes’ele manşib ḥasbeten lillāh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [āgāh,]

Hudā **āgāhdur** kapuñdan artuḳ bir penāhum yok / Sa‘ādet-ḥ’āh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [āgāhdur, -dur]

āgāh kıl-: Haberdar etmek.

Yā ilāhî sen beni benden bu gün **āgāh kıl** / Kıl ‘atā rāh-ı ḍalāletde yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [āgāh kıl,]

ağart-: Beyazlatmak.

Maḳdemüñden ḥurrem olmuşdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma yüzün **ağartdı** diyār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [ağartdı, -dı]

ağız: Ağız.

1. Ağız, dudak.

Vaşf-ı ḳaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab’dur / Luṭf-ı güftāruñla **ağızından** yaḡar dürr-i ḥoş-āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [ağızından, -ından]

Düşmez **ağızuña** ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ağızuña, -uña]

Ağızuñ añdum yok yire ey ḡonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- ḥ’āh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [ağızuñ, -uñ]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse **ağızuma** ḥelvā dudacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 4). [ağızuma, -uma]

2. Yaranın görünen dış kısmı.

Nice bitsün tîḡ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şoḡup **ağızın** irer ḡamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [ağızın, -ın]

Yāremüñ **ağızına** tîḡüñ dil şoḡar ikide bir / Ben anuñla ḡamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ağızına, -ına]

ağız aç-:

1. Ağız açmak, konuşmak.

Açılıp gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde **ağzın açmaz** ol gonca hamuş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ağzın açmaz, -maz]

Cefâ-yı gamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Sorup hālüm **ağız açar** bu zaḥm-ı cān-sitān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [ağız açar, -ar]

2. Ağızını açmak // İstemek.

Gördükce zaḥm **ağız açar** tiğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı zülāle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [ağız açar, -ar]

ağız bir it- Bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek.

Ḡoncalar cānā dehānuñla **ağız bir ideli** / ‘Ālem-i gaybuñ ider remzin ṭurup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [ağız bir ideli,]

ağla-: Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılıp **ağlamaz** illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [ağlamaz, -maz]

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı gam biryānıdır / Pāre pāre olup **ağlar** hālüme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ağlar, -r]

Ḡanda kaldı bilmezem dil baḡrumuñ biñ başı var / Gözlerüm **ağlar** ciger kınyıla kaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [ağlar, -r]

Raḡimî şü gibi **ağlar** şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ḡāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [ağlar, -r]

Nār-ı gam sen şehden ayru lezzetin telḡ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup **ağlar** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [ağlar, -r]

Baḡr-i ḡaddüñle görelden āteşüm ey yār şem‘ / Baḡrınıñ yağın yaḡup **ağlar** baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [ağlar, -r]

Şām-ı fürḡatde görelden āteşüm ey yār şem‘ / Od yaḡup başına yanup şubḡa dek **ağlar** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [ağlar, -r]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [ağlamakdan, -maḡdan]

Hemîşe bāḡ-ı ‘ālemde şehā sen ḡurrem ü şād ol / Raḡimî bülbülāsā **ağlasun** sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [ağlasun, -sun]

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başar / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḡurrem-liḡāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [ağlamakdan, -maḡdan]

‘Aşḡuñ hevāsı ile geh **ağlar** geh iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ağlar, -r]

Dem-i fūrkatde sūzān göñli giryān çeşmümi görüp / Yanup **ağlar** yanumca ber ü baħrūñ ħurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [ağlar, -r]

Yüregüm taşı n'idem **ağladum** ol bağrı taşumdan / Göyüñdi içi tağun taşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [ağladum, -dum]

Beni bir kimse 'arz itmez ħapuña nāmeden ħayrı / Görüp ħālümü bir dem **ağlarum** yok ħāmeden ħayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [ağlarum, -rum]

Ėam-ı zülf ü firāk-ı 'ārızuñla ey meh-i nā-mihr / Raħîmî rüz u şeb **ağlar** görölmez ħarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ağlar, -r]

ağlat-: Gözyaşı döktürmek, ağlatmak.

Ağladup alma ey perî āhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ağladup, -up]

Geh **ağladur** beni gāh inledür bu āh meded / Ne demlere ħodı n'eyler bu rüzgārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ağladur, -ur]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel 'ömrüm / Perîşān bülbülüñi **ağladup** pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [ağladup, -up]

Felek fark eylemez bir ħaħbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem **ağladur** merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [ağladur, -ur]

ağyār: Yabancı, rakip.

Ėurrem vişāl-i yār ile **ağyār** ben ħarîb / Oldum firāk u ħasret ile ħam-güsār-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [ağyār,]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl 'ārız-ı dildārı seyr / Vechi yoğdur ey göñül kılma şaķın **ağyārı** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [ağyārı, -ı]

Söyleşür **ağyār** ile ħarşumda ol şîrîn-zebān / Cānum acıtdı benüm rüħ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ağyār,]

Deħānuñla miyānuñ rāzını keşf itme **ağyāra** / Bunı her sırr-ı maħfiden ħaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [ağyāra, -a]

Sen dür-i yek-dāneye çoğdan bulurdum ittîşāl / Arada māni' olan ol seng-i dil **ağyār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ağyār,]

Yār yār **ağyār** u 'āşık zār u miħnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ħadd dār-ı hicrān her ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [ağyār,]

Ėün iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup **ağyār** ile ħifte ħolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ağyār,]

Maħrem itdüñ kendüñe **ağyārı** redd itdüñ beni / Āh kim bir it ħadar yoğdur ħapuñda rağbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [ağyārı, -ı]

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü **agyardan** / Ol perînüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [agyardan, -dan]

Agýār kenārını kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alır âh ol kemerinden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [agýār,]

Ayaklatma beni **agýāra** karşı esb-i nāz ile / Hücūm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [agýāra, -a]

Maḥabbet kulların bir görme **agýār** ile kapuñda / Şadākat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [agýār,]

Agýāra alarga deñiz ey kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [agýāra, -a]

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri gam çekdürme ey meh mihri yok **agyardan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [agyardan, -dan]

Hezārān derd daḥi olsa dilde āşikār itmez / İder **agyardan** lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [agyardan, -dan]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / **Agýāra** olacak işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [agýāra, -a]

agýār-ı bed girdār: Kötü davranan yabancılar.

Vefālar görmişem sen nik-i ḥaşlet şāh-ı hurrenden / Velî **agýār-ı bed girdārdan** çok cevri ü gam çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [agýār-ı bed girdārdan, -dan]

agýār-ı bed-ḥ‘āh: Kötü huylu, düşman rakīb.

Saḥa emn ü emān şıḥḥat yaraşur dā‘imā ammā / Marîz u rencden kurtulmasın **agýār-ı bed-ḥ‘āhum** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [agýār-ı bed-ḥ‘āhum, -um]

agýār-ı bî-endām: Boysuz rakipler.

Gülşen-i küyuñda ol **agýār-ı bî-endāmı** sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [agýār-ı bî-endāmı, -ı]

agýār-ı zağ: Karga rakip.

Öte ṭursın diyüben bülbül-i ḥoş-nağmeñ için / İde **agýār-ı zağın** gülşen-i küyuñı durak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [agýār-ı zağın, -ın]

agýār-ı zulmet-çihre: Karanlık yüzlü yabancılar.

Lebüñ **agýār-ı zulmet-çihreye** ey hîzr-ı ḥaṭṭ şunma / Kurudur varduğı dem çeşme-i ḥayvāna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [agýār-ı zulmet-çihreye, -ye]

āh:

1.Hüzün, sürur, yas, ümit gibi derunî ahvale delâlet eder bir edat.

Kim bilürdi bu delük sînem figânın n'eydügin / Bu maqâmı **āh** ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [āh,]

Ġam-ı haţţuñ hevâ-yı zülfüñ **āh** / Ben perişâna qara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [āh,]

Bu şerha şerha sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi ğayra mâ'il **āh** dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [āh,]

Dem-i hecründe yaşum **āh** dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevâsı o da bir 'âlemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [āh,]

Elifler servlerdür dâğlar gül yâreler ğonca / Vücûdum bāğ-ı miñnet **āh** eşküm cüst u cüyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [āh,]

Bir serv-ğad [u] lāle-ruñuñ ğuşşasından **āh** / Sînemde görinen elif ü dilde dāğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [āh,]

Dönmedi bu murādum üstine **āh** / Bunca dem bunca āh vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [āh,]

Hâl-i lebüñ firākı odı lāle gibi **āh** / Cân cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [āh,]

Şubha dek yıldız şayar yıllar gezer göz yummazuz / Ayda bir ğün görünür **āh** ol meh-i tábânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [āh,]

Öte dur dir baña qapuñdan raqīb-i zāğ-ğab^c / **Āh** ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [āh,]

Āh kim şu deñlü āh itdüm seher / **Āh** bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [āh,]

Geh ağladur beni ğāh iñledür bu **āh** meded / Ne demlere qodı n'eyler bu rüzğarı ğörüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [āh,]

Olmadum bir ğün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne **āh** elüñden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [āh,]

Rahîmî reh-ğüzārında eger çı sāyeveş düşdi / Qomaz ser-keşligin ol serv-ğadd **āh** anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [āh,]

Elif qaddüñ ğörüp hem cirm-i hālüñ / Anuñcün saña qarşu **āh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [āh,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / **Āh** ol fettân hem feryād ol çarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [āh,]

Hudâyâ bilmezem bir toz mı qondı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından **āh** ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [āh,]

Rahîmî gün gibi tenhâ gezer **âh** ol gözi âhû / Niçün benden kaçarsın ʔalib-i âviz-i fitrâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [âh,]

Rahîmî **âh** benden yaña ol gönca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hazânveş bunca demdür hâke ʔabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [âh,]

Çekdügüm cevri Rahîmî **âh** diyü agyârdan / Ol perînuñ daʕvetin hâlvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [âh,]

Agyâr kenârımı kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur **âh** ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [âh,]

Dil ü cân gördi laʕlûnle miyânuñ mübtelâ oldu / Anılmaz şimdi adım **âh** bî-nâm u nişânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [âh,]

Görinen encüm degüldür hâsret-i rûyuñla **âh** / Dâmen-i eflâke od urdı derûn-ı âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [âh,]

ʕuşşâk-ı bî-nevâya o şeh nâza başladı / ʔoldurdı her maqâmı yine **âh** n'eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [âh,]

Lebüñçün ey büt-i çîn **âh** eksük olmadı çîni / Baña bildür haqâmı niçün eyler kaçd-ı cân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [âh,]

Rahîmî n'ola küyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdânuñ itdi **âh** kaddin şavlecân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [âh,]

Lebi şeftâlusı cüllâbına ben qanda qandum **âh** / Şehâdet itme nâ-hâq yere girme qana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [âh,]

Qadd-i dil-cüyü hevâsıyla yaşum cüy eyledüm / **Âh** bir dem gelmez ol ʕâlî-cenâbuñ ʕaynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [âh,]

Baña **âh** o qomaz qurd gibi bakmasın kaçâr gür gür / Anuñçün âteş-i âhum yaqar cayır cayır dâğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [âh,]

2. Ah etme, inleme, inilti, feryat.

ʔayanurdu cigerde saña **âhum** qara ʔağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [âhum, -um]

Ne bilür âh-ı derûnum eşerin ehl-i hevâ / Reviş-i âh yine hem-nefesi **âh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [âh,]

Qodum nâmûs ile ʕârı Rahîmî ʕaşq-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı qadimî resm ü **âhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [âhumdur, -umdur]

Vâkıʕamda dün gece Mecnûni gördüm zâr ider / **Âh** u vâveylâ vü Leylâ zikrini tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [âh,]

Dönmedi bu murâdum üstine âh / Bunca dem bunca **âh** vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [âh,]

Devlet-i aşkuñda **āh** u eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iqlim-i gamem yanumca çok asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [āh,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu **āh** gibi rüzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [āh,]

Ol kerem kânı işitmiş **āhuma** raḥm eylemiş / Ben hevā-ḥ'āhuñ muḥālif rüzgārın istemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [āhuma, -uma]

Hecriñ şebinde **āhuma** hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimāli taraf taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [āhuma, -uma]

Sipāhum eşk-i ḥasret sine ṭablamdur 'alem **āhum** / Raḥîmî mālik-i mülk-i gam oldum ḳaldırıp sancaḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [āhum, -um]

Gökde **āhum** yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [āhum, -um]

Ṭañ midur şehriñ ey meh oda yaḳsa **āhum** / Yaḳalar dāmen-i vaşluñı şunup her 'ases el
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [āhum, -um]

Ġoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-güşā / Geh hezār **āh** ile bülbül gibi gūyādur dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [āh,]

Āhum 'alemleriyle kūyuña ṭoḡrı ey serv / 'Aynüm yaşından anda 'aynüm 'alāmet itsem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [āhum, -um]

Şabāyā **āhdan** ḡayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum ḥākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [āhdan, -dan]

Şu dem 'aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya şaldum **āhumı** kuhsāra
ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [āhumı, -umı]

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya **āhumı** eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [āhumı, -umı]

Her gice şad **āh** u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür dūni gün bu olan ḡavgā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [āh,]

Güzāfın şanma **āhun** her seḥer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ḥār-ı gam-ı hicrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [āhun, -ın]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem **āhum** süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [āhum, -um]

Sipāhum eşk-i ḥasret sine ṭablamdur 'alem **āhum** / Diyār-ı gamda şimdi pādişāhum pādişāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [āhum, -um]

Sen gitdi (?) raḳibā ḳomadūñ serenüñ alçaḳ / Ḳatlin hele **āhum** ṭopı her yaña şalınsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [āhum, -um]

Görinen ḳavs-i felekde māh-ı nev şanmañ felek / Degdi **āhum** oḳına ḳarşu nişān bir şeb-külāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [āhum, -um]

Eşk ü **āhum** dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri veli şādıḳ güvāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [āhum, -um]

Āh kim yok hem-demüm **āhumla** dem-sāz olmağa / Hem-nefes yok nâleden ğayrı hem-āvāz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [āhumla, -umla]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mâh **āh** / Da‘vi mihrüm için olmışdur bular dün gün güvâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [āh,]

İder **āhi** okına pûte-i çerhi nişân hasta / İñiledür duruş kıddin büküp eyler kemân hasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [āhi, -ı]

Ŧoğrusı bu görmeyem bu eşk ü **āhum** dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [āhum, -um]

Yaşumla **āhuma** şor gör hevâ-yı ‘ummâni / Gezer şabâyıla her dem fezâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [āhuma, -uma]

İrişmez sem‘ine feryād u **āhum** Lala Paşanuñ / O cevr-i gönecadan ‘ayyûka irgürdüm ben efgânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [āhum, -um]

Esen kal ey şabâ gülzâr-ı kûy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm saqqâ yüzüm cārüb **āhum** oldı ferrâşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [āhum, -um]

Benüm yok biñ hevâdarum figân u **āhdan** ğayrı / Döner yok üstüme bu tãli‘-i bed-ĥ‘āhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [āhdan, -dan]

āh āh: Acı ve pişmanlık durumunda söylenen söz.

Sîne de iki elif kolumda iki dâğ-ı ğam / Sen vefâsız serv-ķadd gül-ruĥ elinden **āh āh** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [āh āh,]

āh eyle-: Feryat etmek, inlemek, sızlanmak.

Tekye-i ‘âlemde n’eyler bir kişi **āh eyleyüp** / Gûşuña girmez senüñ efgân u feryād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [āh eyleyüp, -yüp]

Bir gice ey meh ĥam ebrüñi añup **āh eylesem** / Yarılup yir yir felek tãli‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [āh eylesem, -sem]

Bunca gün **āh eylerem** kûyına bir kez Ŧoğrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ĥirâmân bâğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [āh eylerem, -rem]

āh-ı hezâr: Bin āh.

İşitmez **āh-ı hezârüm** o gül-‘izârı görüñ / Okınsa kışşa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [āh-ı hezârüm, -um]

āh it-: İç çekmek, figan etmek.

Lebüñ hecriyle andan **āh idüp** bir şubĥ-dem cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [āh idüp, -üp]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa **āh itdüñ** / Alur her haqqımız ‘adl issi bir sultānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [āh itdüñ, -dün]

Rahîmî şu gibi ağlar şabāveş **āh idüp** her dem / Niç’itsün görmedi hāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [āh idüp, -üp]

Āh kim şu deñlü **āh itdüm** seher / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [āh itdüm, -düm]

Zülf ü haddüñ hasretinden hāk olan bî-dillere / **Āh ider** karşı duhān lāle vü kuhsāra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [āh ider, -er]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine çāk olmuş / Boyamış yiri göge kākülüñsüz **āh ider** sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [āh ider, -er]

Rahîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Qomaz ser-keşigin ol serv-қadd āh anca **āh itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [āh it, -düm]

‘Ālemi sen şem‘a yanup korqarum **āh itmege** / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [āh itmege, -mege]

Hecr-i haddüñle dem olmaz **itmege** dil her gün **āh** / Ey melek-rü ādemilikdür ider kul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [āh itmege, -mege]

Hecr-i haddüñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / Ey melek-rü ādemilikdür **ider** kul her gün **āh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [āh ider, -er]

Yine Ferhād-ı gam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i şirîñüñ añdum **āh idüp** dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [āh idüp, -üp]

Vücüduñ hākini ber-bād idüp yoluñda bir **āh it** / Rahîmî gel yine bir toz qopar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [āh it,]

Ġamuñla **āh iderken** tüfek қundaқda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem hod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [āh iderken, -erken]

‘Ārızında haţţ görüp sen lāle-haţtuñ **itdüm āh** / Sūzişümden mihr yandı dāğ urındı gökde māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [āh itdüm, -düm]

Bir gün **āh itdüm** gam-ı haţţ u hadüñden incinüp / Çok degül ‘avf it efendi ben қuluña bir günāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [āh itdüm, -düm]

āh kıl-: Ah etmek, inlemek.

Şūfiyā ihlās ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh **āh kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [āh kıl,]

āh kim: Manevi bir acıyı, pismanlık ve ümitsizlik duygusunu pekestirmeye yarayan ses taklidi sözcük.

Nālemi güş itdi dāğüñ içi güm güm gümledi / **Āh kim** ol taş bağırlu dağı rahm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [āh kim,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gāmda **āh kim** kaldum tek ü tenhā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [āh kim,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ eyler ümîd / **Āh kim** maqşūd-ı nā-peydā vü maqşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim iġmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşīkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [āh kim,]

Açılup her hār ile ol ġonca-leb dil-ber yürür / **Āh kim** ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim şu deñlü āh itdüm seher / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [kim,]

Āh kim oldum ġam-ı ‘aşkuñla ser-gerdān hayf / Hayf ey bî-merħamet bî- ‘ahd ü bî-peymān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [āh kim,]

Hār elinden **āh kim** bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ġandān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [āh kim,]

Hālimüzden **āh kim** ‘ālemde bir āġāh yok / Münħaşır mes’ele manşıb ġasbeten lillāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [āh kim,]

Servüñ alup ayaġın şarsın çenāruñ pençesin / **Āh kim** pençeñ senüñ hūn-riz ü ġoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ħāl / Kaldı kılca ġarārım oldu ten zıll-i ġayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [āh kim,]

Ey Raħîmî **āh kim** oldum yolında ġāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [āh kim,]

Geçdi ‘ömrüm **āh kim** zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ġāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [āh kim,]

Maħrem itdüñ kendüñe aġyārı redd itdüñ beni / **Āh kim** bir it ġadar yokdur ġapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sine dāġ-ı ġasret ile ġasta vü eġār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim bir ġün büker ġavs-i ġuzahveş ġaddüñi / Merħamet umma Raħîmî çerħ-i kec-reftārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [āh kim,]

Zerreş yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi **āh kim** benden o ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [āh kim,]

Āh kim yok hem-demüm āhumla dem-sāz olmaġa / Hem-nefes yok nāleden ġayrı hem-āvāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [āh kim,]

Bezm-i ġamda **āh kim** beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi baġrum delindi başladum sāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [āh kim,]

Tiġüñ üstine düşüp ben yılmayup cānlar virem / **Āh kim** ġamzeñ ucıyla bir kez itmezsin nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [āh kim,]

Yine gönlüm hevāya yiltendi / **Āh kim** rūzgāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [āh kim,]

Çağırup gayrılara şatdı metā^c-ı vaşlı / **Āh kim** h^vāce-i hicrān beni dellāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim sāğar şunarsın mest olup her sifleye / La^l-i nābuñ bezl idersin rāh-ı rūh-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [āh kim,]

āh u fiğān: Ağlayıp inlemek.

Dem-i gāmda baña hem-dem bu çeşm-i hūn-feşān kalmış / Hevādār olup üstüme döner **āh u fiğān** kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [āh u fiğān,]

āh u nāle: Ağlayıp inlemek.

Her gice şad **āh u nāle** her seher zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan gāvğāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [āh u nāle,]

āh vā: Keder, teessüf, ızdırıp gibi duyguları ifade için kullanılan feryat fiğan sözcüğü.

Nāleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle **āh vā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [āh vā,]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca **āh vā** n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [āh vā,]

aḥad: Kişi, kimse.

La^llüne ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mā^u'l-ḥayātuñ bir **aḥad** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [aḥad,]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Gönlümi zindān-ı gāmda kılma tek ḥabis **aḥad** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [aḥad,]

‘ahd: Yemin, söz.

Kimse nālān olmadı **‘ahdüñde** illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılıp ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [‘ahdüñde, -üñde]

Gördi bennā-yı ferāset **‘ahdinüñ** bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem ḥanedānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [‘ahdinüñ, -inüñ]

Dimişem kālū belā ‘aşkuña cān ile belī / Ben ol **‘ahdi** güderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [‘ahdi, -i]

aḥdar: Yemyeşil.

Geymiş vücūd-ı ‘ālem **aḥḍar** libās-ı ḥaḍrā / Şāḥ-ı gül üzre degmiş la‘lin ḳabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [**aḥḍar**,]

âheng dut-: Aynı âhenge katılmak, âhenge iştirak etmek, refâkat etmek.

Fiğānum bir maḳāma irdi şimdi / **Dutar** göklerde ey meh zühre **âheng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [**âheng dutar**, -ar]

Nevā-perdāz olup ‘uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler kışşa-gîrsün zühre **dutsun** gökde **âhengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [**âhengi dutsun**, -i, -sun]

âheste: Yavaş, ağır bir biçimde.

Nālesi **âhestedür** ğamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ża‘f-ı ğālibdür anuñçündür mecāl-i âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [**âhestedür**, -dür]

âh-ı cem: Cem'in ahı.

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu **âh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [**âh-ı cem**,]

âh-ı cihān-âzār: Dünyayı inciten ah.

Oda yaḳdı ‘ālemi sūz-ı derūn-ı pür-şerār / Çerḥe irdi dostlar **âh-ı cihān-âzār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [**âh-ı cihān-âzār**,]

âh-ı derūn: Derin âh, içten gelen âh.

Ne bilür **âh-ı derūnum** eşerin ehl-i hevā / Reviş-i âh yine hem-nefesi âh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [**âh-ı derūnum**, -um]

âh-ı hazîne: Ah hazinesi.

Fiğān u nāle vü **âh-ı hazînem** tıtdı gülzārı / Raḥîmî bir ḥazān-dîde hezārüm zārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [**âh-ı hazînem**, -m]

âh-ı şeb-reng: Kara ah.

Ḥusrevā gül-gün-ı eşküm **âh-ı şeb-rengüm** yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [**âh-ı şeb-rengüm**, -üm]

Ḳoşılsa eblaḳ-ı âfāḳa ṯañ mı **âh-ı şeb-rengüm** / Ḳoyup yollarda geçdi ḥayli dem bād-ı şabā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [**âh-ı şeb-rengüm**, -üm]

āh-ı sehergāh: *Seher vakti feryadı, âşığın seher vakti ettiği āh.*

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşk-ı gamın neyleyeyin / Giceler nâlişümi **āh-ı sehergāh** bilir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [*āh-ı sehergāh,*]

āh-ı şubhgāh: *Sabah vakti yapılan ah.*

Baňa cevr itme bu zülf ü ruhiyla ey şanem dāyim / Şağın kim nāle-i şeb-gîr ü **āh-ı şubhgāhum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [*āh-ı şubhgāhum, -um*]

aḥıryān: *Bkz. ahriyān: kıymetli kumaş, parça [hediyeye için elverişli].*

Bağruma taşlar başup gamdan ham oldı tākātüm / Hātem-i la‘lünle maḥremdür bir **aḥıryān** ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [*aḥıryān,*]

āḥir:

1.Sonsuza kadar, ebediyen.

Raḳîbā za‘f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased ‘ālemde ey miskîn seni **āḥir** cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [*āḥir,*]

Eksük olmaz zülf ü ḳaddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür **āḥir** belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [*āḥir,*]

2. Sonunda, nihayet.

Hāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîruñ / Mis cismümi **āḥir** umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [*āḥir, -ümi*]

Evvel ḳonan **āḥir** göçer ‘ālem misāfir-ḥānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [*āḥir,*]

Ten cāme-i varlıḳdan ‘uryān olısar **āḥir** / Gel ḳayd-ı ḳabādan geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [*āḥir,*]

Şafāyla nice gün Ka‘be dergāhuñda Sa‘y itdüm / Bulup ḳıblem na‘alçeñ şeklin **āḥir** secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [*āḥir,*]

3.Son.

Sen yāri sende ḳıl taleb şanma ki **āḥir** yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [*āḥir,*]

Ne gam çek şām-ı hecr için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥîmî her vişālün **āḥiri** hicrānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [*āḥiri, -i*]

Vefā şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummā / Bir **āḥir** şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [*āḥir,*]

4.Sonra.

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol ğamlı / ararı yok nedür kūyuñdan **āḥir** kūy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [āḥir,]

5.Başka.

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki **āḥir** yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [āḥir]

ahşam: Akşam vakti.

ankı gün yā Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine / ankı şeb **ahşamlaya** ol mäh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [ahşamlaya, -laya]

ahşām ol-: Akşam vaktinin gelmesi,havanın kararması.

Şām-ı zülfünde arār itdi bu şeb miskîn-göñül / anda kim **ahşām ola** lābüdd ider me’vā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [ahşām ola, -a]

ahşama degin: Akşama kadar.

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger **ahşama degin** / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [ahşama degin,]

ahşamlı: Akşamlı.

Ğam-ı zülfın mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta‘cil dirîĝā hem gün **ahşamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [ahşamlı,]

ahsen: Daha güzel.

Raḥîmî āferin fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsdür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden **ahsen** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [ahsen,]

ahsent: Aferin.

Āferin aḥsente **ahsent** ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı kılduñ zātı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ahsent,]

ahsente: Aferin.

Ey Raḥîmî âferîn **aḥsente** şî'r-i pâküñe / Yâra iş'âr itdi ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [aḥsente,]

Âferîn **aḥsente** aḥsent ey Raḥîmî ṭab'uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şâmi kılduñ zâtı gibi 'âlî-şân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [aḥsente,]

aḥter: Yıldız.

Ey şehen-şâh-ı büleñd **aḥter** sipihr-i 'âleme / Bedr-i ḥüsnüñle hilâl-ebruñ olur bürhân-ı 'îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [aḥter,]

âhû: Ceylan.

İtmez **âhûlarla** seyrân-ı çerâgâh-ı Ḥoten / Âsitânüñ atlar ile intisâb ister gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [âhûlarla, -larla]

âh al- Âhını, bedduasını almak.

Ağladup **alma** ey perî **âhum** / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [âhum alma, -um, -ma]

aḥvâl:

1. "hal, durum, vaziyet" kelimelerini karşılayan çokluk bildiren kelime.

Ḥâlet-i 'aşq içre **aḥvâlüm** görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bârum yaşıñ olsun mezîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [aḥvâlüm, -üm]

Saña kim bildürür ben 'âşık-ı miskîñüñ **aḥvâlin** / Benüm sevdâmi zülfüñle perîşân olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [aḥvâlin, -in]

Görüp **aḥvâlüm** ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm katı bir taşâ ḥayrânem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [aḥvâlüm, -(ü)m]

2. Olup biten işler, olaylar.

Beni bir ḥâlete irgürdi hecrüñ 'âlî bir yüzden / Bu ḥâle vâkıf olmazsañ olur **aḥvâl** bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [aḥvâl,]

aḥvâl-i raḥîmî: Raḥîmî'nin durumu.

Geçdi taḳvâ vü vera'dan oluban mest ü ḥarâb / Şorma **aḥvâl-i Raḥîmîyi** ki rüsvâlîğı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [aḥvâl-i raḥîmîyi, -yi]

âhveş: Ah gibi.

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu bezmün fâriğuz / **Āhveş** ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [āhveş,]

ak-:

1. Akmak, (gözyaşı) dökülmek.

Her sū o ğonca ḥār ile iĉer şarāb-ı sürḥ / **Aķar** o demde ĉeşme-i ĉeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [aķar, -ar]

Ĝam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firāķından **aķan** yaşum / Gözümün şîşesinde şaķlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [aķan, -an]

Aķça şuyun mā-cerāsın bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi ĉeşmümden **aķan** deryāya baķ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [aķan, -an]

ĉeşme-i ĉeşmümden **aķar** dem-be-dem yaşum benüm / Menba^ç-ı seyl-āb-ı miḥnet başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [aķar, -ar]

Hevā-yı ĳadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı ĉeşmümden **aķan** ḥün-āba ‘aşķ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [aķan, -an]

Yād-ı la^çlūñle **aķan** yaşumdur ey deryā-yı cūd / Saḥt iden her dem şadef iĉinde nisyān cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [aķan, -an]

Raḥîmîñün lebi hecriyle **aķan** kanlu yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [aķan, -an]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümün ey boyı servi revān her sū **aķar** yaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [aķar, -ar]

ĉeşme-i dilden **aķar** kanlu sirişķüm şu gibi / Dem-be-dem ũrmaz bulanur bir deliķanlı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [aķar, -ar]

2. Su gibi sıvı maddelerin bir yerden bir yere doğru gitmesi.

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu biñārum var **aķar** / Ey gözüm sen ĳanda ĳalduñ var şuyun şahrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [aķar, -ar]

Serv-ķaddün cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb **aķar** ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [aķar, -ar]

ĳan midur ol ki şu gibi ĳapuñda **aķmaya** / Baş midur ol ayağuña ğaltānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [aķmaya, -maya]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp **aķ** şu gibi / Ey göñül cūyāyisañ didāra gel **aķ** şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [aķ,]

ĳanlı yaşum ‘Aşılı ırmağının mānendidür / Ter dutar her dem **aķup** ol verd-i ḥandān bāğını (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [aķup, -up]

3. Meyletmek, arzulamak.

Dil ser-i kuyuñ koyup Şu gibi **akmaz** bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ ayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [akmaz, -maz]

ak: Gözün beyaz kısmı.

Ėam-ı zülf ü firāk-ı ‘arızuñla ey meh-i nā-mihr / Raĥimî rüz u Şeb ağlar görölmez arası **akı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [akı, -ı]

akça: Gümüş para.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikābına / Dökdüm Şu deñlü **akçaya** vir bî-ĥisāb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [akçaya, -ya]

akca Şu: Akçasu nehri.

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kuyıdur / Belā kuhsārıdur başum yaşum Şan **Akça Şuyıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [akça Şuyıdur, -yıdur]

Akça Őuyıñ mâ-cerāsın bilmek isterseñ eger / aradeñiz gibi çeşmümden aan deryāya ba (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [akça Őuyıñ, -yüñ]

Bu baĥtı aranuñ yaşını ırmağ itme kuyuñdan / Bu Şehre Őehriyāra **Akça Şu** virmiş durur revna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [akça Şu,]

akçe: Para.

Raĥimî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-Şüretdür / Velî bir **akçesi** yo eşk-i sim-eŐşāndan Ėayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [akçesi, -si]

akdām: Ayaklar.

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem adem ola gel **akdāmına** ıl **akdāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [akdāmına, -ına ,akdāmı, -ı]

akdeñiz: Akdeniz.

aracadağ adardur dilde dāĖ-ı nār-ı hicrānuñ / Muĥiĥ-ı eŐkümüñ yanında Ėüyā **Akdeñiz** bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [akdeñiz,]

‘akıbet:

1.Sonunda.

Gözüm Yūsuf-cemālüñ ĥasretiyle Őāh-rāhuñda / Züleyĥā gibi eyler **‘akıbet** bir reh-Ėüzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [‘akıbet,]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühandâ Husrev eyledüm / Hayâl-i vaşf-ı la'lüñ **'âkıbet** şîrîn-kelâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [**'âkıbet**,]

Ey Rahîmî şâd tüt göñlüñ seni sulţân-ı 'aşk / **'Âkıbet** cünd-i ğama ser-'asker ü serdâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [**'âkıbet**,]

Yile virür **'âkıbet** evrâk-ı 'ömri rûzgâr / Şafha-i 'âlemde aduñ tüt ki defterdâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [**'âkıbet**,]

Ķâmet ü zülfin temennâ itdügümçün dostlar / Bir elif-ķadd **'âkıbet** dâl itdi ķaddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [**'âkıbet**,]

2. Nihayet, son.

Rahîmî **'âkıbet** aydınlığına bir işâretdür / Çıķup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [**'âkıbet**,]

akın: Akın; düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak yapılan baskın.

Pîç-i zülfüñ haţtuñ ile ĥaddüñe itmiş hüçüm / Şan **akın** için bu dîn iķlimine kâfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [**akın**,]

akın şal-: Hücum etmek, saldırmak.

Zülfinüñ pîçi Budin mülkine şalarsa akın / Ķayd-ı bend idüp anı 'azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [**akın şalarsa**, -arsa]

akıt-: Akıtmak, dökmek.

Akıtdum yaşımı şu gibi ey ķadd-i revân her sū / Maĥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrġah itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [**akıtdum**, -dum]

'akik: Genellikle kırmızı renkte değerli bir taş.

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / **'Akika** raġbet olmazmış 'Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [**'akika**, -a]

'âkil: Akıllı kimse.

Leylâ-yı zülfüñüñ şu ki meftünüñ olmaya / **'Âkil** midür o kimse ki Mecnünüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [**'âkil**,]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün ġam çekmedi bir ġün / 'Aceb **'âkil** imiş Mecnün ki fūrķat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [**'âkil**,]

'akl: Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gâmda âh kim ƣaldum tek ü tenhâ ģarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [‘aql,]

Reh-i kûyına nice yol vara dil yalvarımaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [‘aql,]

Dil ƣocaduƣça ‘aşƣa oldı ģarîş / ‘Aqlı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [‘aqlı, -ı]

‘Aşƣdur ģâkim vücüd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yoƣ saña her mülküñ olur sultânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [‘aql,]

Gönlümi şeydâ benüm bu zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aqlumu yağma şehâ ol çeşm-i pür-sehģâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [‘aqlumu, -umu]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yoƣ dîvânedür / La‘lüne cân virmeyenüñ her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [‘aqlı, -ı]

Esrâr-ı la‘l-i yârdan baña ģaber şoran sefih / Ne denk ü ģayrânem nedür bu ‘aql u cân ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [‘aql,]

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyâr-ı zülf / Ƙıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [‘aqlum, -um]

Ârzü-yı vaşl-ı bîm-i fûrƣat ü cevr-i raģîb / Zâyi‘ itdi ‘aqlumu fikr-i firâvân her ƣaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [‘aqlumu, -umu]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Râh-ı ‘aşƣuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [‘aql,]

Ey Raģîmî olalı ģavvâş-ı baģr-i ma‘rifet / ‘Aql şarrâfını denk itdi kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [‘aql,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Tende rûģum ƣaldı anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [‘aql,]

Bu dil ģod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşƣuñdur / Perîşân idüp ‘aqlın zülfüñsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [‘aqlın, -ın]

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yoƣ ƣarârı dem-be-dem / Taģıdup ‘aqlum perîşân rûzgâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [‘aqlum, -um]

Hırşı artur gönlümüñ pîr olduģunca ‘aşƣuña / Ey cüvânum ol delinüñ ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [‘aqlı, -ı]

‘aql u ƣarâr: Akıl ve karar.

Ƙara zülfün gibi ‘aql u ƣarârı târ-mâr olmuş / Vefâ deştinde dil Mecnûn-ı ser-gerdânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [‘aql u ƣarârı, -ı]

akşehr:

1.Konya ilindeki bir şehir.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdâni seyrin it / **Akşehrüñ** alma elmasın eyvâna ihtiyâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [akşehrüñ, -üñ]

2. Konya ilindeki bir şehir ||temiz, beyaz, lekesiz.

Akşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi saçuñı viridi Karaman hemân ḥarâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [akşehre, -e]

Karaman Aydın oldu ay yüzüñle döndi **Akşehre** / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruḥuñ ey ḡonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [akşehre, -e]

Göñül **Akşehre** beñzer gerçi seyrüme cemâlüñle / Kara bulut gibi ḥâ'il olur ḡâhi ḡam-ı kâkül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [akşehre, -e]

3. Konya ilindeki bir şehir ||Aydınlık, parlak şehir.

Gün yüzüñsüz gözüme **Akşehr** ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Karaman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [akşehr,]

Raḡimî 'âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıḡup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ **Akşehre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [akşehre, -e]

akşehre dön-: Akşehir'e benzemek ||Aydın, parlak olmak.

Aydın oldu Tire dehr **Akşehre döndi** kâ'inât / Olalı sen meh bu gün menzil-ḡüzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [akşehre döndi, -e]

'aks-i kâkül ü kadd: Saçının ve boyunun yansıması.

Sevâd-ı levḥ-i didem içre **'aks-i kâkül ü kaddüñ** / Leb-i deryâ-yı Hind içre hemân bir serv-i dil-cüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). ['aks-i kâkül ü kaddüñ, -üñ]

'aks-i la'l-i cân-fezâ: İç açan kırmızı dudaḡının yansıması.

Raḡimî bezm-i ḡamda cām-ı ḡasret nüş ider dâ'im / Görelden **'aks-i la'l-i cân-fezâñı** sāḡar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). ['aks-i la'l-i cân-fezâñı, -ñı]

'aks-i la'l-i yâr: Sevgilinin dudaḡının yansıması.

Yaşum içinde her sū **'aks-i la'l-i yâri** ben gördüm / Deñiz gözine şoḡsun baḡr u irsin la'l ü mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). ['aks-i la'l-i yâri, -i]

'aks-i ruḡ: Yanaḡın yansıması.

Ḳanlu yaşumda **'aks-i ruḡuñ** ey yüzi ḡüneş / Güyâ şafaḡ içinde meh-i tâbdâr-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). ['aks-i ruḡuñ, -uñ]

‘aksine dön-: Tersine dönmek.

Murāduñ üzre dönmişken **döner ‘aksine** devr eyler / Sebātı yoğ bu çerhüñ sen bu kec-gerdāni bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [‘aksine döner, -er]

aksu: Aksu deresi.

Göreldeñ cebhenüñ ay tođdınıñ hōd çerhi batmışdur / Ezelden bāğ-ı hüsünüñ çağı geçdi **Akşuyuñ** çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [akşuyuñ, -yuñ]

al-:

1. Tahsil etmek.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın **almaduñ** / uluñam ne cevri idersin ey felek cānāne avr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [almaduñ, -maduñ]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoğsa āh itdüñ / **Alur** her hađđımız ‘adlı issi bir sultānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [alur, -ur]

2. Ele geçirmek, zaptetmek.

Gördüm bu hüsni ü ānuña hađđıñ benimsedüm / **Aldum** ol iki şāhid ile bir Güzel hişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [aldum, -dum]

Ađyār kenārını kemer gibi uşatmış / ılı kemerin kim **alur** āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [alur, -ur]

3. Tutmak.

Servüñ **alup** ayağın şarsın enārıñ pençesin / Āh kim pençeñ seniñ hün-riz ü horyād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [alup, -up]

Ĝarī-ı bağr-i ğamem **al** elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemāni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [al,]

4. Elde etmek.

Sen keğgi döğdüm aldum elinden raıbüñüñ / Şeh-bāz olan **alur** ü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [alur, -ur]

Bu zülf ü ruğ ele bağlandı dil ol **ala** / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ala, -a]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey sāi o beni be yüri anı **alanuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [alanuñ, -anuñ]

Ey Raḥīmī yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül **alursam** n'ola ḥıdmet semendin қоşmışam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [alursam, -ursam]

Segirdüp **al** murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña қоşdum erenler ḥaqqı himmetle du‘ā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [al,]

Raḥīmī bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum **almaz** bu şikārı böyle her şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [almaz, -maz]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / **Almak** bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [almak, -mak]

5.Satın almak.

Ol māhuñ alnı ile zenaḥdānı seyrin it / Aqşehrüñ **alma** elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [alma, -ma]

6.Kabul etmek.

Ḥaṭṭı geldi būseseñ **al** dün ğarībüñdür diyü / Ey Raḥīmī lāyıḥ oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [al,]

Çin-i zülfini Ḥıṭā vü Ḥotene virme ḥaṭā / Ki şaḥın **alma** ḥaṭ u ḥaddına Rüm u Şāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [alma, -ma]

7. Kapatmak, aşık etmek.

Göñlüm **alan** o çeşm-i dil-cūdur / Velî sevdālara şalan odur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [alan, -an]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile **aldı** ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyır-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [aldı, -dı]

8.Kurtarmak.

Bilmezem senden Raḥīmī nice **alsun** ocağın / Her dem eylersin mezāḳ-ı ‘ıṣ u bî-dād ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [alsun, -sun]

9.Çalmak

Bu gice gün yüzüñden **aldı** mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevḳ ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [aldı, -dı]

10.Kazanmak

Şeker gibi ezildüñ görđi aluñ la‘l-reng **aldı** / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [aldı, -dı]

11. -de tutmak, -de bulundurmak

Mescide gelse **alür** seccâde süsen omzuna / Lik bâğa varsa mey var oltuğında bir abağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [alür, -ur]

Lebine **al** ruğı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlıla cāndan gele bu peygāmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [al,]

12. (Herhangi bir şeyi) Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

Ėamuñla āh iderken tüfek undağda yaturdı / opı bâbından **aldı** geldi nālem ĥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [aldı, -dı]

āl: Hile, düzen, aldatma.

Öldürmek için **āl** ile āşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [āl,]

Āline şayd olma vaĥşet ıl cihān rubāhinüñ / ut benim urdum Raĥîmî gibi bir şirāne avr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [āline, -ine]

Örnek olsun kim nigārā **āline** aldanmayam / Döne döne nağşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [āline, -ine]

Zülfüñ ĥayālî ruğlarıñ alı araf araf / Ben ula itdi bend ile **alı** araf araf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [alı, -ı]

Pîre-zen dehrüñ Raĥîmî **āline** aldanmadı / Böyle olmağdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [āline, -ine]

Alınmaz **āline** bu nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ĥağı merd-i Ĥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [āline, -ine]

Raĥîb-i seg-nihāduñ **āline** aldanma vaĥşet ıl / Şağın şayd olma ancığ dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [āline, -ine]

Yaşum al itdi göñlüm **āl** ile aldı ruğ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [āl,]

Mihr bir şüret döner **ālıyla** rengin nağş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [ālıyla, -ıyla]

Lebine al ruğı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum **ālıla** cāndan gele bu peygāmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [ālıla, -ıla]

al: Kırmızı

Tenüm anlı yaşumla **āl** fānūs-ı ĥayāl oldı / İçinde dil yanar şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [āl,]

Zülfüñ hayâli ruĥlaruñ **alı** taraf taraf / Ben ĳula itdi bend ile **alı** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [alı, -ı]

Yaşum **al** itdi gönüm âl ile aldı ruĥ-ı aluñ / Dönüp taĳyîr-i şüret itdi şimdi **al** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [al,]

Şeker gibi ezildüñ görđi **aluñ** la¹-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [aluñ, -uñ]

Bilmezem ol ruĥı **alum** baña ne âl itdi / ĳanlu yaşumla şarı ĳihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [alum, -um]

âl it-: Hile yapmak, kandırmak; cilveyle kendine bağlamaya çalışmak.

Lebin öpmekte **âl it** ter düşer nâzük-ĳabî'atdur / Şaĳın reng almasun ol ĳonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [âl it,]

Bilmezem ol ruĥı alum baña ne **âl itdi** / ĳanlu yaşumla şarı ĳihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [âl itdi, -di]

al it-: Kızartmak, kıpkırmızı etmek || Kana boyamak.

Yaşum **al itdi** gönüm âl ile aldı ruĥ-ı aluñ / Dönüp taĳyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [al itdi, -di]

Bilmezem ol ruĥı alum baña ne âl itdi / ĳanlu yaşumla şarı ĳihremi hep **al itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [al itdi, -di]

‘alâlık eyle-: Yücelik yapmak.

Pelenge döndi tenüm dâĳ-ı ĳamla arslanum / ‘**Alâlık eyle** mürüvvet zemāni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [‘alâlık eyle,]

‘alâmet: Belirti, işaret, iz, delil.

ĳırmızı kisvet degül ĳıkđı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevĳ-ı ‘aşĳdan şāhum ‘**alâmetdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [‘alâmetdür,]

Meger var ise yā Rabb bu kıyāmetden ‘**alâmetdür** / Benüm hürşîdüm ol māha muĳābil ıĳtırān itmîş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [‘alâmetdür,]

‘alâmet it-: İşaret, belirti, iz, emare etmek.

Āhum ‘alemleriyle kūyuña toĳrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘**alâmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [‘alâmet itsem, -sem]

alarĳa: Bir geminin sahilden açıkta beklemesi durumu.

Ağyāra **alarğa** deñiz ey kân-ı melâhāt / Gird-āba düşüp varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [alarğa,]

alay: Bütünü, hepsi.

Ehl-i ‘irfānuñ **alayı** begidür şimdi şehā / Āsitānuñda Raḥîmî n’ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [alayı, -ı]

Pîç-i zülfi küfr-i haṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral **alayım** ey şāhib-kırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [alayım, -ım]

Yolında cān-feşān olduğı için iltifāt idüp / Kapusu kulları **alayına** mirāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [alayına, -ına]

alaya şal-: Birini, bir şeyi alay ve eğlenme konusu yapıp onunla eğlenmek, ciddiye almamak.

Pîç-i zülfi küfr-i haṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey şāhib-kırān **alaya şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [alaya şal,]

‘alāyık tekyesi: İnsanı meşgul eden, Hakk'a erişmekten alıkoyan ilişkilerin var olduğu tekke II Dünya.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı haḳîri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [‘alāyık tekyesinden, -nden]

ālāyış: Gösteriş.

Cihān **ālāyışinden** gel ta‘alluğ riştesin kaṭ‘ it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [ālāyışinden, -inden]

alçak:

1. Basit, sıradan.

La‘lūne cānā kaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Karañudur ötesi añma ol **alçak** şı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [alçak,]

2. Yere yakın.

Sen gitdi (?) raḳîbā ḳomadun serenuñ **alçak** / Kātlin hele āhum ṭopı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [alçak,]

aldan-: Kanmak.

Örnek olsun kim nigārā āline **aldanmayam** / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [aldanmayam, -mayam]

Ol şūh-ı şīvekāruñ **aldanma** ğamzesine / Şānında şefkat olmaz cellād-ı bī-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [aldanma, -ma]

Pīre-zen dehrüñ Raḥîmî āline **aldanmadı** / Böyle olmağdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [aldanmadı, -madı]

Raḳīb-i seg-nihāduñ āline **aldanma** vahşet kıl / Şaḳın şayd olma ḳancıḳ dīlküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [aldanma, -ma]

aldar-: Kandırmak, aldatmak.

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni **aldar** imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [aldar,]

‘ale’d-devām: Durmadan, daima, ebedâ.

Efendi ḳarşu añup ben ḳuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz de **‘ale’d-devām** idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [‘ale’d-devām,]

‘ālem:

1.Dünya.

Hāk-i pāyuñ kuḳl-ı ‘ayn-ı ḥūr-ı ‘ayn olsa ne ṭañ / ‘Ārız-ı pūr-tābuñ ile oldı **‘ālem** ‘ayn-tāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ālem,]

Görmedüm zātuñ gibi **‘ālemde** bir kân-ı ṭarab / Sūr-ı sâ’ildür ḳapuñda dā’imā derbān-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [‘ālemde, -de]

Dem-i hecründe yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o da bir **‘ālemdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [‘ālemdür, -dür]

Raḳībā za’f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ḥased **‘ālemde** ey miskīn seni āḥir cüdām eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [‘ālemde, -de]

Seyl-i sirişküm eyledüm **‘ālemde** cūybār / Ol serv-i hoş-ḥıramı veli ḳılmadum kenār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [‘ālemde, -de]

Raḥîmīyem benem **‘ālemde** senden ğayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şāh-ı bī-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [‘ālemde, -de]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şıḥḥat yaraşur / Sen **‘ālemüñ** sulṭānısın sulṭāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [‘ālemüñ, -üñ]

Evvel ḳonan āḥir göçer **‘ālem** misāfir-ḥānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [‘ālem,]

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / **‘Ālemüñ** şanma bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [‘ālemüñ, -üñ]

Şām Mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tā / **‘Āleme** ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [‘āleme, -e]

Hüsn-i yāra kıll nazar mihr itme **‘ālem** mihrine / Dimezem māhum saña var bir tulingın aya baķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [‘ālem,]

Hālimüzden āh kim **‘ālemde** bir āgāh yok / Münhaşır mes’ele manşib ḥasbeten lillāh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [‘ālemde, -de]

Güneş gibi kıllurdu **‘ālemi** envāra müstağrak / Tulu’ itse Raḥîmî zerrece bir pāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [‘ālemi, -i]

Her ki cānā ḡuşsa-i ‘aşkuñla mu’tād olmadı / Görmesün şādî yüzün **‘ālemde** ḡamnāk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [‘ālemde, -de]

Geçüp ḡavḡālarından **‘ālemüñ** şulḥından el çekdüm / Ferāḡat menzilinde sākın-i künc-i rızā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [‘ālemüñ, -üñ]

Görmeyelden ey şanem ruḡsār u zülfüñ ḡuşşadan / **‘Ālemüñ** bir nice gün aḡ u ḡarasın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [‘ālemüñ, -üñ]

Oda yaķdı **‘ālemi** sūz-ı derün-ı pür-şerār / Çerḡe irdi dostlar āh-ı cihān-āzār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [‘ālemi, -i]

İrdi mi ol māha āyā ben ḡubārından keder / Gözḡü sende **‘ālemüñ** vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [‘ālemüñ, -üñ]

Ey Raḥîmî bir Zāḡir olursa **‘ālemde** eger / Şi’rūme Ḥassān degül Selmān ideydi āferin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [‘ālemde, -de]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḡorḡarum āh itmeḡe / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [‘ālemi, -i]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od biraķdı **‘āleme** / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [‘āleme, -e]

Kime şorsam lebüñ cān gibi hiç **‘ālemde** görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘ālemde, -de]

Vaşf-ı ḡüsnünde şehā şî’ri Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘ālem-tāb gibi çavı tıldı **‘āleme** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [‘āleme, -e]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raḥîmîñüñ şehā / Cennet-i ‘adlüñ gibi āvāze şaldı **‘āleme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 286, Beyit 7). [‘āleme, -e]

Hemān **‘ālemde** sen şaḡ ol benüm devletlü sultānum / Raḥîmî ḡam degül ölse ya olsa nā-tüvān ḡasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [‘ālemde, -de]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna ḡul oldu / Yime ḡam devletinde **‘ālemüñ** sultāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [‘ālemüñ, -üñ]

İşigüñ taşı ḡanlı yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıķdı çoķdan **‘ālemüñ** yāķüt mercāni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [‘ālemüñ, -üñ]

Ser-ā-ser Tire **‘ālem** iden olmış nūr-ı ḡüsninden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruḡıyla mülk-i Şaruḡan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [‘ālem,]

Raḥîmî her ḡasise ihtiyāc ‘arz itme **‘ālemde** / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kān-ı kerem ḡaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [‘ālemde, -de]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdâ / **‘Älem** içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [‘âlem,]

Hümâ pervâz ‘âlî seyr laçin-i sa‘âdetdür / Tezervi **‘âlemi** şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [‘âlemi, -i]

2. Herkes.

Sende ey meh olalı bu hüsni-bî-hem-tâ garîb / Eyledi **‘âlemlere** ‘aşkuñ beni rüsvâ garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [‘âlemlere, -lere]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubh-ı rüşen gibi râzî **‘âleme** ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [‘âleme, -e]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / Ey nür-ı Haqq senüñle görür **‘âlemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [‘âlemüñ, -üñ]

3. Hiç kimse.

Çapuñda bende olduğına **‘âlem** itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe hıdmet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [‘âlem,]

4. Eğlence.

Elem küncinde ben dil-ğasta dün ğamdan ola yârüm / Raqîb ile senüñ seyrânda bir hoş **‘âlemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [‘âlemüñ, -üñ]

‘âlem:

1. Sancak, bayrak.

Sipâhum eşk-i hasret sine tablumdur **‘âlem** âhum / Raĥîmî mâlik-i mülk-i ğam oldum kıaldırup sancak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [‘âlem,]

Sipâhum eşk-i hasret sine tablumdur **‘âlem** âhum / Diyâr-ı ğamda şimdi pâdişâhum pâdişâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [‘âlem,]

Şâhum olalı ser **‘âlemüñ** pertev-i nuşret / Tîğ-i zaferüñ mâh-ı dirahşâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [‘âlemüñ, -üñ]

2. İşâret, alâmet, nişan, sembol.

Âhum **‘âlemleriyle** küyuña toğrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [‘âlemleriyle, -leriyle]

‘âlem eyle- Eğlence düzenlemek.

Bir servi çek kenāra gülşende **‘ālem eyle** / Ey pādīşāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [‘ālem eyle,]

‘ālem-i gayb: Gayb âlemi, görünmeyen, bilinmeyen âlem.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / **‘Ālem-i gaybuñ** ider remzin tırup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [‘ālem-i gaybuñ, -uñ]

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî şî‘ri / Şüphe yok **‘ālem-i gaybdan** ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [‘ālem-i gaybdan, -dan]

‘ālem-i ğurbet: Gurbet âlemi.

Fāriĝ olduk nāy u nūşından bu bezm-i ‘ālemüñ / **‘Ālem-i ğurbetde** bulduk yār-ġār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [‘ālem-i ğurbetde, -de]

‘ālem-i kübrā: Büyük âlem, kâinat.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrāke şıġar **‘ālem-i kübrādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [‘ālem-i kübrādur, -dur]

‘ālem-i lāhūt: Cenābıhakk’ın zātına mahsus olan ilk ve en yüce âlem, Allah’ın bütün sıfat ve isimlerinin zātında mevcut olduğu, fakat sâdece zâtî sıfatlarının zuhûra geldiği, fiilî sıfatlarının ise henüz zuhur bulmadığı âlem, ulûhiyet âlemi.

‘Ālem-i lāhūtdan nāsūta kim başdum kadem / Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-hānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [‘ālem-i lāhūtdan, -dan]

ālet: Bir işi yapmak için kullanılan nesne, araç, makine, aygıt.

Āsāndur egerçi qaradan **ālet** oñarmağ / Deryā-yı ġamuñ ġavtaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [ālet,]

alın-:

1. Gücenmek, darılmak.

Alınmaz āline bu nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ḥaķı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [alınmaz, -maz]

2. Ele geçirilmek, ulaşılmak.

Ḥār elinden āh kim bildüm **alınmaz** dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [alınmaz, -maz]

alı vir-: Alıvermek.

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey h̄'āce **alı vir** saña helvālıđı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [*alı vir,*]

‘ālî:

1.Yüce, ulu.

Rahîmî himmeti **‘ālî** umar şānı büleñdüñden / çapıñda pādişāhum gerı bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [*‘ālî,*]

ul olmaz dergehüñden ğayra istiĝnāsı **‘ālîdür** / Şehā mülk-i cününüñ başka bir sulţānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [*‘ālîdür, -dür*]

Beni bir hālete irgürdi hecrüñ **‘ālî** bir yüzden / Bu hāle vāıf olmazsañ olur avāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [*‘ālî,*]

2.Yüksek.

Hümā pervāz **‘ālî** seyr laçın-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmeĝe bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [*‘ālî,*]

āl-i hazret-i ‘osmān: Hazreti Osman'ın ailesi.

Bu ben ‘āşî uluña ey ‘Ömer-aşlet şefi‘olup / Muammed-üy **āl-i hazret-i ‘Osmāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [*āl-i hazret-i ‘osmāna, -a*]

āl-i peyem-ber: Haber getirenin ailesi.

Lebine al ruı **āl-i peyem-ber** geçinür / Şoralum ālıla cāndan gele bu peyĝāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [*āl-i peyem-ber,*]

‘ālî-cenāb: Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılışta olan (kimse).

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey **‘ālî-cenāb** / ayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [*‘ālî-cenāb,*]

Ey Rahîmî āh kim oldum yolında hāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir **‘ālî-cenābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [*‘ālî-cenābum, -um*]

add-i dil-cüyü hevāsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem gelmez ol **‘ālî-cenābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [*‘ālî-cenābuñ, -uñ*]

‘ālî-dergeh: Yüce dergāh.

Benüm yanumda ey şāh-ı büleñ ol pest-i himmetdür / Yüce görmese **‘ālî-dergehüñ** ā-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [*‘ālî-dergehüñ, -üñ*]

‘ali-heybet: Hz. Ali azametli.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şirini şirāne / ‘**Ali-heybet** fütüvvet kāmı bir aşıana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [‘ali-heybet,]

‘ali-hū: Hz. Ali huylu.

Çuluyuz kanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓā ḥaḳḳı / Kerem kāmı ‘**Ali-hū** bir şeh-i merdānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [‘ali-hū,]

‘ālî-ḳadr-i vālā-menzilet: Yüksek rütbenin çok kıymetlisi.

Zāt-ı bî-mānend ü ‘**ālî-ḳadr-i vālā-menzilet** / Mercî‘-i luṭf u ‘aṭā ser-menzil-i iḥsān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [‘ālî-ḳadr-i vālā-menzilet,]

‘ālî-mürüvvet: Yüce cömertlik sahibi.

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘**ālî-mürüvvet** şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [‘ālî-mürüvvet,]

‘ālî-nazar: Yüce bakışlı.

Naẓardan degme bir ednānuñ ilḳasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘**ālî-nazar** şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [‘ālî-nazar,]

‘ālî-şân: Şanı yüce, şerefli.

Çarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘**ālî-şānuñ** öñünce şanki ol kanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [‘ālî-şānuñ, -uñ]

‘ālî-şān kıl: Değerli hale getirmek.

Āferin aḥsente aḥsent ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmi **ḳılduñ** zātı gibi ‘**ālî-şān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [‘ālî-şān ḳılduñ, -duñ]

allāh: Her şeyin yaratıcısı olan tek ve mutlak varlık.

Şevḳ ile geldi çapuña dir ḳılup ḳaddin dü-tā / Yarıcuñ **Allāh** u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [allāh,]

Şūfiyā ihlāş ile **Allāhı** isterseñ eger / Ḳıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [allāhı, -ı]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe yarıcuñ **Allāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [allāh,]

Elüñe yapışup **Allāh** didüm / Ƙodum baş yoluña ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [allāh,]

Ƙadüm yā itdi dil-ber cevri eliyle / Baña raḥm eyle yā **Allāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [allāh,]

Ḥavf it güzelüm ehl-i ğamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḳlasun **Allāh** beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [allāh,]

Ben ideyin **Allāh** oñara her işüñ ey şeh / Fursat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [allāh,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yoḳ ḥālümü **Allāhdan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [allāhdan, -dan]

allāh bilür: Allah bilir, Allah şahittir.

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin **Allāh bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [allāh bilür, -ür]

alnı: Yüzün, kaşların üstünden saçlara kadar olan ve şakaklar arasında kalan kısmı.

Ol māhuñ **alnı** ile zenaḥdāni seyrin it / Aḳşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [alnı, -ı]

Secde mi kıılır benüm kıblem Raḥîmî ğayrıya / Ḥaṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarîmüñ **alnına** yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [alnına, -ına]

alnına yaz-: Kaderinde bulunmak, ezelde kader olarak belirlenmiş olmak.

Alnına yazmış meger kim kâtib-i ḳudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [alnına yazmış, -ına-mış]

altın: Altın, değerli bir maden.

Yoluñda cān virendür başa **altın** şan‘at-ı ‘aşḳuñ / Vefā ehlini şāhum şanma ḳayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [altın,]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüñe düşelden oḳıya gelmez / Biñ **altın** āşyānına iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [altın,]

altın ol-: Altın gibi sararmak.

Bu ḳalbüm ḥālîş itdi cevher-i ‘aşḳ / Yüzüm gibi tenüm **altın olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [altın olupdur, -updur]

‘amel: İş.

Gözümde hāk-i rehūn meyl-i cānda la‘l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kīmiyā **‘ameldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [**‘ameldür**, -dür]

ammā: Ancak, ama, fakat.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusun / Gösterür ayva bu ben maḥzūra **ammā** nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [**ammā**,]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş **ammā** dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [**ammā**,]

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘āşıkuz / Biz faqır üftādeyüz **ammā** mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [**ammā**,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşk ile deryā gibi / Ey melāḥat kānı **ammā** rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [**ammā**,]

Ey Raḥîmî geşte-i ‘aşkum vücūdum ğarḳ-ı hūn / Olmaya dem-ber-dem **ammā** lāyık-ı fitrāk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [**ammā**,]

Ḥayli demdür dil hevā-yı ḳaddüñe oldı esir / İstemez **ammā** efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [**ammā**,]

Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger / Ḳıl namāz eyle niyāz **ammā** ki geh geh āh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [**ammā**,]

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için **ammā** / Dirigā ḥora geçmez tekye-i ‘aşkında ḳurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [**ammā**,]

Saña emn ü emān şihḥat yaraşur dā‘imā **ammā** / Mariz u rencden ḳurtulmasın aġyār-ı bed-ḥ‘āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [**ammā**,]

Şordum dehenüñ gevheri bî-ḳıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yoḳ dime **ammā** degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [**ammā**,]

Sultān-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥîmiyā / **Ammā** Selim-i şāh-ı süḥan-dāna bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [**ammā**,]

Elif-ḳaddümi lām it cevr ile ey mīm-fem **ammā** / Ne ḳılsañ rāziyam çekdürme a‘dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [**ammā**,]

Şubaşıdur Raḥîmî eşkiyle şimdi **ammā** / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u ‘āra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [**ammā**,]

‘anā: Güçlük, meşakkat, zahmet.

Āh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkun / ‘Ayn-ı tāb içre **‘anā** çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [**‘anā**,]

añ-

1.Hatırlamak, akla getirmek.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībüm yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla **añ** bu daḫi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [añ,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyāh-ı baḫr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz naẓar mümkin midür ol yār **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [aña, -a]

Bî-sütün-ı ‘aşḳda sen yār-ı şîrin-la’l için / Çekdüğüm endüh-ı hecri Ḥusrev ü Ferhād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [aña, -a]

Başum seng-i cefāyıyla yarup ḳan eyleyüp yaşum / Ḳanı ol demlerüm **añ** luṭf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [añ,]

Añmaz olalı ḫastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [añmaz, -maz]

Gedāñı ğāhi **añduḳca** di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür adı ḳanber Raḫîmî bir ḳulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [añduḳca, -duḳca]

Zülfüñ **añsam** çın seḫer olur dimāğum müşğ-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [añsam, -sam]

Ġam-ı ferdāyı **añma** dem bu demdür ḫurrem ol diyüp / Sözi ğuşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [añma, -ma]

Tāb-ı zülf ü ḫadduñ **añup** tāb-ı nār-ı ğuşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḳdār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [añup, -up]

Bezm-i lebinde **añma** baña cām-ı bādeyi / Ey sākî ḳo beni be yūri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [añma, -ma]

Añduḳca la’lūñ **añma** ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ ğamıyla ḫaddümi var bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [añma, -ma]

Müdām **añduḳca** zıkr it ḫayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raḫîmî biri şeyḫüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [añduḳca, -duḳca]

Dem-i vaşluñ Raḫîmî **añsa** bir dem / Hemān dem cūş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [añsa, -sa]

Bir gice ey meh ḫam ebrüñi **añup** āh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [añup, -up]

Ġamuñ yeter bize **añma** feraḫ didüklerini / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [añma, -ma]

Efendi ḳarşu **añup** ben ḳuluña düşnām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [añup, -up]

Ser-ğüzeştüm **añduğumca** bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok ḫisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [añduğumca, -duğumca]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i hūn-efşānum **añmazsın** / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin kanum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [añmazsın, -mazsın]

Açılsun gül gibi ey gönca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [añmazsın, -mazsın]

Yıkık hāırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi hāk olmuş dil-i vîrānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [añmazsın, -mazsın]

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [añmazsın, -mazsın]

Rahîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulţānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [añmazsın, -mazsın]

Yine Ferhād-ı gam-fersāya peydā oldu şandılar / Leb-i şîrînüñ **añdum** āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [añdum, -dum]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākiyā **añ** mest ü qallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [añ,]

2. Adını söylemek, zikretmek.

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Qānūn degül ölümlüye hikmetde hūd ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [añma, -ma]

Cānā marîz-ı ‘aşkuña Qānūn degül şifā / Dād-ı lebüñsüz **añma** cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [añma, -ma]

Leb ü dendānuñ **añıcağ** gözümüñ / İçi bir la‘l gāh lü‘lü’dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [añıcağ, -ıcağ]

Unutma **añ** Rahîmî kuluñı düşnām-ı la‘lüñden / Benem ol ey mürüvvet kānı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [añ,]

Lebüñ esrārınuñ cāniyla ben hayrāniyam cānā / Anuñçün **añmazam** adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [añmazam, -mazam]

Añ Rahîmîyi itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i gazālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [añ,]

Ŧoludur bātını hırş u hased zāhir-perest olmuş / Qoyup didār-ı kıyüñ cennet **añar** vā‘iz-i aħmağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [añar, -ar]

Añduğca la‘lüñ añma ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ gāmıyla haddümi var bā-iñālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [añduğca, -duğca]

Yār bezminde niçün **añmazsın** ey ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [añmazsın, -mazsın]

Dil ü cān gördi la‘lüñle miyānuñ mübtelā oldu / **Añılmaz** şimdi adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [añılmaz, -ılmaz]

Qo beni derdüm yiter **añma** devāyı ey řabīb / Hıstañuñ gör kaydını geçmiş durur tımārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [añma, -ma]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum **añma** āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aţşum ey vā‘iz benim ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [*añma, -ma*]

Ağzuñ **añdum** yok yire ey gönca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- h‘āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [*añdum, -dum*]

La‘lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı hayāt / Karañudur ötesi **añma** ol alçağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [*añma, -ma*]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba‘d **añmañuz** anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [*añmañuz, -mañuz*]

anca: Yalnızca, sadece.

Rahîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Komez ser-keşlign ol serv-ğadd āh **anca** āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [*anca,*]

ancağ:

1. Sadece, tamamı tamamına.

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde varı **ancağ** bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [*ancağ,*]

2. Yalnızca, sadece.

Cümle cihānuñ cānısın **ancağ** Rahîmîñüñ degül / Hağğā ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [*ancağ,*]

Bulupdur ey yüzi gül her kesi mağşüdi büstānın / Kapuñda bî-merām **ancağ** Rahîmî nā-tüvān qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [*ancağ,*]

Elif qaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde **ancağ** ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [*ancağ,*]

Zemāne haţtını **ancağ** gedā-yı ‘aşğ olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulţānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [*ancağ,*]

Bir nefes qaldı hemān **ancağ** hayātumdan eşer / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [*ancağ,*]

3. Ama, fakat.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem taşlı pür-ğavğā / Dilā her sancağı bir sancı **ancağ** inkiyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [*ancağ,*]

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle.

Ey Raḥīmī işidüp nālemi ol ḡonca dimiş / Şad hezār **ancılayın** bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ancılayın,]

‘andelîb:

1.Bülbül.

Kimse nālân olmadı ‘ahdüñde illā **‘andelîb** / Kimsene yanup yıkılup ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [‘andelîb,]

Raḥīmī gülşen-i ‘ālemde şavt-ı zāḡlar yegdür / N’iderler **‘andelîb** āyîn pāk olan hoş-elḡānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [‘andelîb,]

2.Bülbül || âşık.

Bî-tekellûf seyr ide her ḡār-ı bāḡ-ı ḡüsñüñi / Ben Raḥīmī **‘andelîbüñe** niçün ola yasaḡ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [‘andelîbüñe, -üñe]

Raḡm it Raḥîmîye gel ey ḡonca dimesünler / Zār içre **‘andelîbi** kalmış bu ḡülsitānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [‘andelîbi, -i]

‘andelîbāsā: Bülbül gibi

Her gice ḡār-ı ḡamından şubḡa dek sen ḡoncanuñ / **‘Andelîbāsā** ḡöñül pes nā-geḡānī zār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [‘andelîbāsā,]

Hem-dem-i ḡār oldı her bir verd-i ḡandān ey ḡöñül / **‘Andelîbāsā** demidür eyle eḡḡān ey ḡöñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [‘andelîbāsā,]

‘andelîb-i zār: Ağlayan, feryat eden bülbül.

İbtidā kıldı yine dil ḡülsitān-ı ‘aşḡuñı / Hem-sebaḡ oldı anuñla **‘andelîb-i zār** hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [‘andelîb-i zār,]

ān-ı ruḡ: Yanaḡın güzelliḡi.

Görüp **ān-ı ruḡuñ** dîvāne düşdüm ey perī anı / Baña ḡaşın çatup ḡışm eyler anuñçün hemān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ān-ı ruḡuñ, -uñ]

āni: Birdenbire, ansızın.

Görüp ān-ı ruḡuñ dîvāne düşdüm ey perī **āni** / Baña ḡaşın çatup ḡışm eyler anuñçün hemān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [āni]

ānide: Ansızın, bir anda, derhal.

Beni **āniden** anñ hüsni anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [āniden,]

Ġamuñ yeter bize aınma feraḥ didüklerini / Bu ğamla gönlümüze **ānide** be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ānide,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp **ānide** reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [ānide,]

Güneş zulmet şehâbında ƣalup olmasa nūrānî / Ƙılardı pertev-i şevƣ-i ruḥuñ **ānide** nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [ānide,]

Mükedder görse çihrem **ānide** āyine fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yoƣ cāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ānide,]

añıl-: Anılmak, zikredilmek, anımsanmak.

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hūn-ı dāĝ-ı ğam / Dilā bülbül gibi dillerde tek **añılmasun** aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [añılmasun, -masun]

Ƙanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir derviş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne derviş **añılan** ey şāh-ı dervişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [añılan, -an]

‘ankā: Kaf daĝında bulunduĝuna inanılan ismi olup da cismi olmayan efsanevi kuş.

Ƙanā‘at ƣafınuñ seyrende **‘ankā** hem-cenāḥumdur / Hümā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [‘ankā,]

Meges miƣdārı gelmez ‘aynına **‘ankāsi** dünyānuñ / Hümā ƣal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [‘ankāsi, -sı]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş **‘ankā** / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [‘ankā,]

Ey göñül ƣonmaz meges gibi ḥāsīsüñ hūnına / Ƙulluĝın **‘ankā** gibi dünyāda istiĝnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [‘ankā,]

Her ḥāsīsüñ hūnına olma meges gibi ƣufeyl / Ey göñül ƣaf-ı ĝınāda ƣāni‘ ol **‘ankā** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [‘ankā,]

añla-:

1. Kavramak, idrak etmek.

Faşl-ı hüsniñ baña keşf it rüstāyı **añlamaz** / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [añlamaz, -maz]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileĝüñ **añlamaz** / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ḥ‘āh yoƣ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [añlamaz, -maz]

Ʀarîƣ-ı ‘aşƣa zāhidā hep olmaz / Bu yolu **añlamaz** ĝüm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [añlamaz, -maz]

Zemâne hattını ancak gedâ-yı ‘aşk olan **añlar** / Cihânda derd-i ser-efser çeken sultânıymış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [añlar, -r]

2. Fark etmek, farkına varmak.

Benden dehâmî cân gibi pinhân olur alur / Esrârüm **añlayan** kii ayrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [añlayan, -yan]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne ehden sen cüdâ / ‘Âlem içre em‘-i bezm-ârâya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [añladum, -dum]

anuñ için: Bu yüzden, bundan dolayı.

Anuñ için ru sürer âhum Rahîmî apuña / Na‘-ı üsnünde vefâ arancınuñ leclâcidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [anuñ için,]

Gözlerin ser-mest ılmıdur şarâb-ı câm-ı nâz / **Anuñ için** ben ayada cür‘aya ılmaz nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [anuñ için,]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / **Anuñ için** olaur baña o ara zülfinüñ aı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [anuñ için,]

âr elinden alamam gül gibi ter dâmenüñi / Her seer **anuñ için** eylerem efgân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [anuñ için,]

anuñçün: Bu yüzden, bundan dolayı.

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın ta ile / Gök gök itmiş yir yir **anuñçün** ıkar güm güm adâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [anuñçün,]

Beni ânide anı üsni **anuñçün** helâk itdi / Be-ar‘-ı ân ki hiç olmaya bu râz-ı nihân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [anuñçün,]

Cinân bâında mı âdem **anuñçün** cân arâr itmez / Bilür mecmû‘-ı insân bir perîşân kâkülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [anuñçün,]

Şehâ ab‘-ı Rahîmî bülbül-i bâ-ı belâatdur / **Anuñçün** gülşen-i küyuñda verd-i i‘tibâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [anuñçün,]

Dil arâr u hûı emüñden **anuñçün** ıfz ider / Nadi târâc eyler ol Tâtâr bir yamacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [anuñçün,]

Ey Rahîmî bildi bes âh-ı hümâyûn menzilet / Büm-ı nekbetdür **anuñçün** âiyânın yadılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [anuñçün,]

Lebüñ esrârınuñ cânıyla ben ayrâniyam cânâ / **Anuñçün** añmazam adın arâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [anuñçün,]

Nâlesi âhestedür amdan Rahîmî astanuñ / Za‘f-ı gâlibdür **anuñçündür** mecâl-i âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [anuñçündür, -dür]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāhib-Şafā zātuñ / **Anuñçün** ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [anuñçün,]

Ey Raḥîmî ‘aşk ile baġruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz **anuñçün** zār u feryāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [anuñçün,]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i ḥālün / **Anuñçün** saña karşı āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 4). [anuñçün,]

Bekā tırdum fenāsın fehmi idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / **Anuñçün** bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [anuñçün,]

Raḥîmî bāġ-ı ‘ālemde naşībün bildüm ayvadır / **Anuñçün** reng-i ruḥsāruñ bu gün lîmūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [anuñçün,]

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda **anuñçün** başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān sâbâşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [anuñçün,]

Dilimi derhem itdi gonca gibi ḥār-ı hicrānuñ / **Anuñçün** gül gibi ḥandān degüldür kalb-i ġamnāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [anuñçün,]

Büy-ı luḥfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda qarār / Bu hevā ile **anuñçün** eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [anuñçün,]

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḥş-ı na‘line / Ḥam kıılır kaddin **anuñçün** ġurre-i ġarrā Ḥüseyn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [anuñçün,]

Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perî anı / Baña kaşın çatup ḥışm eyler **anuñçün** hemān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [anuñçün,]

Bülbül-i şūrîdedür seyr-i gülistān özledi / Dil **anuñçün** güleşen-i ruḥsāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [anuñçün,]

Mükedder ḥāl olur ki naḥş irişür kendü ayına / Felek ey meh **anuñçün** itdi ḥüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [anuñçün,]

Baña āh o kıomaz kıurd gibi baġmasın kaçır ġür ġür / **Anuñçün** āteş-i āhum yaġır cayır cayır dāġı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [anuñçün,]

Bilmemiş noġşānını meh-rūña meyl itmiş kıamer / Her gice şehrüñde **anuñçün** gezer uġrı gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [anuñçün,]

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / **Anuñçün** Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [anuñçün,]

‘ār: Utanma duygusu.

Ķodum nāmūs ile **‘ārı** Raḥîmî ‘aşk-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı kıadîmî resm ü āhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [‘ārı, -ı]

Zāhidā zerķ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşk içre ne **‘ār** isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [‘ār,]

‘Aşkıyla ezelden ḥod kāruñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥîmî kıo bu **‘āra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [‘āra, -a]

Şubaşidur Raḥîmî eşkiyle şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu nâmûs u **‘âra** karşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [‘âra, -a]

‘âr eyle-: Utanmak.

Teraḥḥum eylemez baş kaldırıp ben ḥâksârına / Meger ben zerreden **‘âr eyler** ol ḥürşid-i raḥşânım (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [‘âr eyler, -r]

‘âr it-: Utanmak, hicap duymak.

Ol nihâl-i tâzenüñ iğmâz u nâz u şivesin / Şimdi bildüm râstî ben sâyesinden **‘âr ider** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [‘âr ider, -er]

Olgelmiş resmdür ‘uşşâka istîgnâ-yı nâz / Şâh-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan **‘âr ider** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [‘âr ider, -er]

Hevâdâr olma her bir sâyesinden **‘âr iden** serve / Cihân bâğında besdür ‘ârif iseñ seyr-i şimşâduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [‘âr iden, -en]

Yüzüm sürdükce **‘âr itme** ğubâr-âlûde çihremden / Ne mümkindür ḥalâş ola elümden pâk-dâmânüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [‘âr itme, -me]

Sürdüğünce yüz rikâbuña Raḥîmî sâyeveş / İtme ‘âr ey meh irişmez zerreden mihre zevâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [‘âr itme, -me]

Ey boyı servi bu ben sâyeden **‘âr itme** neden / Toğrusı sâye gibi ‘âşık-ı bî-‘ârûñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [‘âr itme, -me]

ara:

1. Bazen, vakit vakit, ara sıra.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi semâ‘ eyler / Senüñ şevķüñle **ara** nâra yanmış **ara** dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [ara,]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına ko **ara** tüt **ara** yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ara,]

Raḥîmî kaḥbe-zen dünyâda her nâ-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden **ara** zaḥmet **ara** zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [ara,]

2. Orta, meydan.

Ġamuñla âh iderken tüfek kundağda yaturdı / Topı bâbından aldı geldi nâlem ḥod bu **araya** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [araya, -ya]

3. İki şeyin arası.

İstikâmet bir elifdür **aradan** hâzif itdiler / Şimdiki ʿaşr içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [aradan, -dan]

4.Yer, mekân.

Tire oldı zülf ü kıaddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir **arayı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [arayı, -yı]

ara-: Bulmaya çalışmak.

Ey felek hoş gör bu devrânüñ bahârı şevkîni / Her dem el virmez bu demler **arayup** yaksañ çerâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [arayup, -yup]

ara yir: Arada.

Ümid-i vuşlat-ı cânân ile cân virmek âsândur / Rahîmî **ara yirde** böyle hicrân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [ara yirde,]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i haşmet-nüvâz / **Ara yirde** dostlar bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [ara yirde, -de]

Daʿvet itseñ hâlvete bir gün beni aʿdâm ile / Ey perî maʿlûm olurdu **ara yirde** merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ara yirde,]

arada:

1.İki şeyin arası.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / **Arada** nem kaldı senden gayrı ey hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [arada,]

Terk it vücüdi benliği tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik **arada** perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [arada,]

Sen dür-i yek-dâneye çokdan bulurdum ittişâl / **Arada** mâniʿ olan ol seng-i dil ağıyâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [arada,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste hâr **arada** hâʿil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [arada,]

Gir maḳâm-ı ʿaşka ey dil ney gibi feryâda gel / Perdeyi refʿ it hicâbuñ kalmasun **arada** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [arada,]

2.Bazen.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma saʿy eylerem **arada** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [arada,]

aradan çık-: Aradan çekilmek, çekilip gitmek, uzaklaşmak.

Gözüm yaşı gibi ben **aradan çıktım** daği nem var / Hıyālũñ cāna ‘aşkuñ bu dil-i ğam-ğ’āra şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [aradan çıktım, -dum]

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / Rağimî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [aradan çık,]

‘arak: Rakı.

La’l ü ruhsār-ı ‘arak-rizũñ hıyāliyle müdām / Geh řarāb içer Rağimî ey gül-i ter geh **‘arak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [‘arak,]

ārām: Rahat, huzur.

Şağitdum şabr u **ārāmı** řaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş çararı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [ārāmı, -ı]

ārām eyle-: Dinlenmek, rahat, huzur bulmak.

Dil İrem bāğında dîdāruñsuz **ārām eylemez** / Kākülũñsuz mürğ-i cāna dām-ı ğam bāğ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [ārām eylemez, -mez]

ārām it-:

1. Yerleşmek.

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-řarār ğöc / **Ārām ider** mi bende ide řehriyār ğöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [ārām ider, -er]

2. Rahatlatmak, huzur vermek.

Hıyāl-i zevğ-ı lebũñle **iderdi** cān **ārām** / Ğöñũl didükleri şol bî-çararı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [ārām iderdi, -erdi]

ārāmgāh: Dinlenilecek yer, dinlenme yeri.

Cemālũñ şağkı ey ğonca İrem bāğına yoğ müslim / Ser-i kũyuñ gibi dũnyāda bir **ārāmgāhum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ārāmgāhum, -um]

ārāmgāh-ı cem ol-: Cem'in ikamet yeri olmak.

Olalı kũy-ı muğbeçe ārāmgāh-ı Cem / Ğılmāna ‘adne itmedi herğiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [ārāmgāh-ı cem olalı, -alı]

‘ar‘ar: Dağ servisi.

Yağılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [‘ar‘ar,]

aras: Aras nehri.

Baħr ile mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdır Nîl ü **Aras** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 3). [aras,]

araya al-: Kuşatmak, etrafını sarmak.

Araya almış rakîbi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 6, Beyit 4). [araya almış, -mı]]

arayup bulunma-: Aransa bile bulunmaz.

Saña āvāze-i řanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim **arayup bulunmaya** şāyed bu dem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [arayup bulunmaya, -maya]

‘arîf: Bilge kişi.

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘**arîf** iseñ seyr-i şimşāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [‘arîf,]

Rahîmî kıoma ‘**arîfseñ** kenār-ı āteşi elden / Şafā hengāmıdır nüş it şarāb-ı ergüvān ħurrem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [‘arîfseñ, -señ]

‘arîfâne: Ârif olana yakışacak şekilde.

Oldum istiğnā-yı kâlbiyle gedā-yı küy-ı ‘aşķ / ‘**Arîfâne** begligüm var kıullanup şāhāne şavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [‘arîfâne,]

‘arîf-i tevĥîd: Allah'ın birliğine inanan bilgîn kişi.

Māni‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘**Arîf-i tevĥîdüñ** olur zāhir ü pinhāni bir (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [‘arîf-i tevĥîdüñ, -üñ]

‘arîz: Yanak.

‘**Arîzuñsuz** ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Haķķ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘arîzuñsuz, -uñ, -suz]

Bāğ-ı ħüsne ‘**arîzuñ** gül mīve-i cān leblerüñ / Sensin ey rûĥ-ı revān var ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [‘arîzuñ, -uñ]

‘**Ārizuñ** ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsār-ı mihri āfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [‘ārizuñ, -un]

Çerâğî ‘**āriz** u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cân gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [‘āriz,]

Haṭṭ-ı ruḥsârũ yazaldan ‘**ārizuñ** üzre nişân / Virdiler derd ehline güyâ ki menşür-ı emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [‘ārizuñ, -uñ]

‘**Āriz** u zülfüñ gamından bî-ķarâr olmış şabâ / Gâhi geşt-i gülşen eyler gâh ider ‘azm-i Ḥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [‘āriz,]

Her gün alur ‘**ārizuñ** zülf-i şebâsâ koymına / Hâledür mâhî koyar her gice güyâ koymına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [‘ārizuñ, -uñ]

‘**Ārizında** haṭṭ görüp sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sûzişümden mihr yandı dâğ urındı gökde mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [‘ārizında, -ında]

‘**Ārizında** zâhir olmuş lem‘a-i nûr-ı Nebî / Ḥüsn içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [‘ārizında, -ında]

‘āriz-ı cânân: Sevgilinin yanağı.

Çehre-i maķşûda yüz gösterse rûḥ olsa ḥicâb / Bî-vesîle ‘**āriz-ı cânâna** seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [‘āriz-ı cânâna, -a]

‘āriz-ı dil-cü: -Sevgilinin- gönü cezbeden yüzü.

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘**āriz-ı dil-cü** / Cinân bāğında tecrî taḥteḥâ’l-enhâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [‘āriz-ı dil-cü,]

‘āriz-ı dildâr: Sevgilinin yanağı.

Şâf kıl cân gözgüsin kıl ‘**āriz-ı dildârı** seyr / Vechi yokdur ey gönül kılma şaķın ağıyârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [‘āriz-ı dildârı, -ı]

‘āriz-ı dünyâ: Dünyanın yanağı.

Ruḥuñ vaşfında cânâ şî‘r-i renginümde her nokṭa / Şanasın ‘**āriz-ı dünyâda** naķş-ı ḥâl-i Hindüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [‘āriz-ı dünyâda, -da]

‘āriz-ı gül-nâr: Gül renkli yanak.

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşaķ şem‘ile / Nâr-ı ‘aşķı ‘**āriz-ı gül-nârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [‘āriz-ı gül-nârı, -ı]

‘āriz-ı pür-tâb: Parlak yanak.

Hāk-i pāyuñ kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘**Ārız-ı pür-tābuñ** ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ārız-ı pür-tābuñ, -uñ]

arka: Sirt, arka.

Yire urmasın dir iseñ **arķañı** rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör ķurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [arķañı, -ñı]

‘arş: İslâm inancına göre göğün en yüksek katı, âlem tasavvurunda en yüksek nokta.

Vuşlatuñla Āyete’l-kürsi ĥaķı ey āfiţāb / ‘**Arşa** döndi şehr-i Mar‘aş taldı nūr-ı fetĥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [‘arşa, -a]

‘arş-ı ‘alā: Yüce arş; İslâm inancına göre göğün en yüksek katı, âlem tasavvurunda en yüksek nokta.

Vaşf-ı ĥüsnüñde olan şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıķarup ‘**arş-ı ‘alā** sākına ĥālĥāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [‘arş-ı ‘alā,]

arslan:

1.Aslan

Yire urmasın dir iseñ arķañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör ķurdum bir **arslan** sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [arslan,]

Ey gözi āhū raķîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü **arslan** oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [arslan,]

2.Aslan II Sevgili.

Raķîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaĥşet ķıl / Şaķın şayd olma ķancık dilküye hey erkek **arslanum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [arslanum, -um]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ģamla **arslanum** / ‘Alālîķ eyle mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [arslanum, -um]

art-: Fazlalaşmak, çoğalmak.

Ĥırşı **artur** göñlümüñ pîr olduğunca ‘aşķuña / Ey cüvānum ol delinüñ ‘aķlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [artur, -ur]

arta ķal-: Geriye kalmış olmak.

Şimdi bildüm nev-‘arūs-ı dehr bir seĥĥār imiş / Niçe erden **arta ķalmış** bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [arta ķalmış, -miş]

artık: Gayrı, bundan böyle, bundan sonra.

Baňa sen mäh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ kapuñdan **artık** bir daħi şehri ü diyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [artık,]

artır-: Çoğaltmak, arttırmak.

Artırursın vefâñı ğayrılara / Mihrüñ ey meh baňa mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6).
[artırursın, -ursın]

Nev-bahâr-ı hüsnüñüñ her dem cününüm **artırur** / Boynuma zencir-i zülfüñ vahtidür dağ şu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [artırur, -ur]

artuk:

1.Başka.

Murâdum bu şu gerçekler haķı yalancı dünyâda / Hağardan şakla dergâhından **artuk** bir murâdum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [artuk,]

Ĥudâ âġâhdur kapuñdan **artuk** bir penâhum yok / Sa‘âdet-ġ‘âh muħliş bendeyi bu âsitânum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [artuk,]

2. Artık, bundan böyle.

Rahîmiyem işigüñde ümidüm zât-ı pāküñdür / Du‘â-yı devletüñ itmekden **artuk** daħi kârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [artuk,]

Ṭolı şanma sâķiyâ billâhi **artuk** büsesüz / Acıdupdur cânımı bu zulm-i bi-dâduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [artuk,]

artur-: Çoğaltmak, arttırmak.

Serv-ğaddüñ yâdına çekdüm elifler sîneme / Lâle-ruġsâruñ firâķı **arturur** nârum Ĥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [arturur, -ur]

‘arz: Sunma, gösterme, takdim etme.

Pür-ğaraz ‘ırz ehline **‘arz** işlerinüñ işleri / Vâķıf ol bu sırra şâhum bir ‘adâletġâh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘arz,]

‘arz eyle-: Göstermek.

Ģayrı vechinden gönül mir‘âtını şâf eyledüm / Şâhid-i hüsnüñ niçün **‘arz eylemez** şüret baňa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [‘arz eylemez, -mez]

‘Arızūñ ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamir / Lem‘a-i āşār-ı mihri āfitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [‘arz eyle,]

‘arz it-:

1.Göstermek.

Hı‘āceyān-ı şehr ile mihr ‘arz idüp māhum kamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [‘arz idüp, -üp]

Bende olmaz degme sultāna denā‘et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [‘arz idüp, -üp]

Saňa bî-haddür şehā gerçi maħabbet ‘arz iden / Ben Raħîmî gibi bir muħliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [‘arz iden, -en]

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp şubh ola devrünü şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [‘arz idegör, -egör]

Raħîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maşşudın / Şehā bir ‘arz ider yok hāme ile nāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [‘arz ider, -er]

2.Sunmak.

Baňa ey çerh her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyine-i ruhsāra yāra hod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [‘arz itme, -me]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maşşāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [‘arz iderek, -erek]

Rüze-i gamda bu dil her rüz iderken i‘tikāf / ‘İd-ı vaşluñçün hilāl ‘arz itdi menşür-ı mu‘āf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [‘arz itdi, -di]

Bu gice gün yüzünden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [‘arz itdi, -di]

Tapuňa gelüp şāh-ı Selim Hān-ı ‘ālî-şān / İhlāş ile ‘arz itdi irādet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [‘arz itdi, -di]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm iletdüm küy-ı dildāra / Maħabbet cāmî‘ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [‘arz itdüm, -düm]

3.Söylemek, anlatmak, bildirmek.

Raħîmî hālünü ‘arz it der-i şāh-ı sühan-dāna / Ma‘ārif şehrinüñ şāhı feşāhat nükte-güyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [‘arz it,]

Raħîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zīrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [‘arz itme, -me]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuňa nāmeden gayrı / Görüp hālümü bir dem ağlarum yok hāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [‘arz itmez, -mez]

Raḥīmī her ḥasīse iḥtiyāc **‘arz itme** ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḫaldı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [‘arz itme, -me]

‘arz kııl-: Bildirmek, söylemek, haberdar etmek.

İtdügi zulmi Raḥīmī mūra luḫ it āsafā / Bāri bir gün **‘arz kııl** sultān Süleymān oğına (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [‘arz kııl,]

‘arz-ı dîdār it-: Yüzünün güzelliğini göstermek.

‘Arz-ı dîdār it Raḥīmī bendeñe ey serv-ḫad / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryān her ḫaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [‘arz-ı dîdār it,]

Gün bu gündür **‘arz-ı dîdār it** Raḥīmī bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [‘arz-ı dîdār it,]

‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet: Kulluđun halisini sunmak.

Nişānī Beg ḫapuña **‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet** / Ḳaşā‘id-i Muḫavvelden bu şı‘r-i Muḫtaşar yegdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet,]

‘arz-ı imān it-: İmanını bildirmek.

Gider Mūsā ile ḫaḫtuñ ḫadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḫḫ dīni bāḫıl fikri ḫo sen **‘arz-ı imān it** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [‘arz-ı imān it,]

ārzü: Arzu, istek, dilek.

Ey Raḥīmī seyr-i dîdār ise dā‘im **ārzü** / Ma‘il olma her yaña şu gibi sūy-ı yāra baḫ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ārzü,]

ārzüla-: Arzulamak, istemek.

Dil miyānuñ **ārzülar** cān lebüñ eyler ümîd / Āh kim maḫşüd-ı nā-peydā vü maḫşad nā-bedîd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [ārzülar, -r]

ārzü eyle-: İstek duymak, istemek.

Ḥasta gönölüm nergis-i bīmāruñ **eyler ārzü** / Ey ḫabīb-i cān şeker-güftāruñ **eyler ārzü** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [ārzü eyler, -r]

Geş ider dil şu gibi ey serv-i sūy-ı küyuñ / ‘Āşıḫ-ı āşüftedür dîdāruñ **eyler ārzü** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [ārzü eyler, -r]

Bülbül-i şūrîdedür seyr-i gülistān özledi / Dil anuñçün güleşen-i ruḫsāruñ **eyler ārzü** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [ārzü eyler, -r]

Hastanuñ hâlin ne bilsün şağlar gönüm benüm / Ol sebepten nergis-i bîmâruñ **eyler arzû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [arzû eyler, -r]

Bâga varup serviler seyrân iderse tañ degül / Bu Raḥîmî şive-i reftâruñ **eyler arzû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [arzû eyler, -r]

arzûmend-i gül-i rûy: Gül yüzünün arzusu.

Arzûmend-i gül-i rûyuñla ey gülzâr-ı hüsn / Tıtdı âfâkı figân u nağme-i zârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [arzûmend-i gül-i rûyuñla, -uñla]

arzû-yı cân: Canın arzusu.

Ey **arzû-yı cân** u murâd-ı dil-i ḥazîn / Lâyık degüldür ‘âşıka bunca cefâ vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [arzû-yı cân,]

arzû-yı cân u dil: Can ve gönül arzusu; içten gelen istek.

Sâkiyâ min-ba‘d şunma bûsesüz câm-ı şarâb / **Arzû-yı cân u dil** la‘l-i leb-i dildâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [arzû-yı cân u dil,]

arzû-yı gül kıp: Güllü istemek, arzu etmek.

Arzû-yı gül kıp gülşen recâsın itmezüz / Gül gibi bir ḥande-rû ferḥunde-dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [arzû-yı gül kıp, -up]

arzû-yı hasret-i ruḥsâr u ḥâl: Benin ve yanağın özleminin arzusu.

Kenâr-ı ḳabrümi zeyn it gül ü lâle ile ey gonca / Öürsem **arzû-yı hasret-i ruḥsâr u ḥâlüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [arzû-yı hasret-i ruḥsâr u ḥâlüñle, -üñle]

arzû-yı kûy-ı yâr: Sevgilinin mahallesinin arzusu.

Öürsem **arzû-yı kûy-ı yâr** ile benem Mevlâ / İder maḥşer güninde cennet-i me‘vâyı me‘vâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [arzû-yı kûy-ı yâr,]

arzû-yı leb-i cânân: Sevgilinin dudağının arzusu.

Arzû-yı leb-i cânân ile öldüm gitdi / Teşneyem âteş-i ḥırmân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [arzû-yı leb-i cânân,]

arzû-yı pây-bûs: Sevgilinin ayağını öpme arzusu.

Şeh-süvârum **ârzü-yi pây-bûsuñ** yādına / Yollar üzre cismümi hâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [ârzü-yi pây-bûsuñ, -uñ]

ârzü-yi pertev-i mihr: Güneşin ışığının arzusu.

Ârzü-yi pertev-i mihrüñle oldum hâk hayf / Bakmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bî-bâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [ârzü-yi pertev-i mihrüñle, -üñle]

ârzü-yi vaşl-ı bîm-i fûrkat ü cevr-i rakîb: Ayrılık korkusu ve rakibin eziyetine ulaşma arzusu.

Ârzü-yi vaşl-ı bîm-i fûrkat ü cevr-i rakîb / Zâyi' itdi 'aqlumı fikr-i firāvân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [ârzü-yi vaşl-ı bîm-i fûrkat ü cevr-i rakîb,]

ârzü-yi zülf ü kadd: Boyun ve saçın arzusu.

Ârzü-yi zülf ü kaddüñdür dile 'ömr-i dirâz / Cāna la'lüñ gonca-i nev-bāve-i gülzār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [ârzü-yi zülf ü kaddüñdür, -üñdür]

as-:

1. İdam etmek, asmak.

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ **aşsın** günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ğamda kılma tek ħabis aĥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [aşsın, -sın]

2. Bir şeyi aşağıya sarkacak bir biçimde bir yere iliştirip sarkıtmak.

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şîrāne ğamzeñle / **Aşar** hergün başına iki yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [aşar, -ar]

'aşā: Sopa, baston.

Ŧa'na kılmasun zāhîr ü destġîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum **'aşādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [aşādan, -dan]

āşafā: Ey vezir!

İtdüġi zulmi Raĥîmî mūra luġt it **āşafā** / Bāri bir gün 'arz kıl sulġān Süleymān oġlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [āşafā,]

āşaf-ı devrān: Zamanın veziri.

Ŧanına girme Raĥîmî kuluñuñ nā-ĥaġ yire / Bir dem ola diyesin ey **āşaf-ı devrān** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [āşaf-ı devrān,]

āsān: Kolay, zahmetsiz.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / **Āsāndur** ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [*āsāndur, -dur*]

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek **āsāndur** / Raḥîmî ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [*āsāndur, -dur*]

Vefā ehline **āsāndur** yoluñda cān fidā itmek / Velî bir dem қаpuñdan ayru olmaқ dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [*āsāndur, -dur*]

Āsāndur egerçi қaradan ālet oñarmaқ / Deryā-yı ğamuñ ğavtaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [*āsāndur, -dur*]

āsān it-: Kolaylaştırmak.

Müşkil iken ḥālet-i mevti saña **āsān ider** / Ey ğarîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [*āsān ider, -er*]

Şoñ dem **āsān it** Raḥîmîye şehādet lafzını / Yā Rab îmānıyla Kur’ānı aña hem-rāh kıł (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [*āsān it,*]

āsān vir-: Kolay, zahmetsiz vermek.

Budur ümmîdi Raḥîmî kuluñuñ devlet-i Ḥaқ / Ğayrıya müşkil idüp zātuña **āsān virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [*āsān virsün, -sün*]

āsār: Eserler || izler, alametler.

Şevқ-ı cem’-i ‘ömrüñ iqbālını bildüm lâ-beқā / Ehl-i ḥāle bes yiter rüşen delîl **āsār** şem’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [*āsār,*]

āsār-ı şihhat: Sağlık, sıhhat işareti.

Ḥün-ı dil yād-ı leb-i la’lûñle şerbetdür baña / Tende ğamzeñ yāresi **āsār-ı şihhatdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [*āsār-ı şihhatdür, -dür*]

āsāyiş-i emn ü emān: Güven ve emniyetin huzuru.

Olalı menşür-ı ḥüşne dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı dîn iqlimine **āsāyiş-i emn ü emān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [*āsāyiş-i emn ü emān,*]

‘ases: Gece bekçisi.

Ṭañ mîdur şehriñi ey meh oda yağsa âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [‘ases,]

‘aşfûr-ı bî-fer: Süssüz kuş.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Qılupdur âsitânuñda hümâyün âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [‘aşfûr-ı bî-ferdür, -dür]

ashâb-ı ‘ızâm: Ulu, yüce sahabe.

Reh-ber olalı himmeti ashâb-ı ‘ızâmuñ / A‘yâna ‘avn-ı nâşiruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [ashâb-ı ‘ızâmuñ, -uñ]

‘âsî: İsyân eden, serkeş. Günahkâr.

Bu ben ‘âsî kuluña ey ‘Ömer-ğaşlet şefî‘olup / Muğammed-ğüy âl-i ħazret-i ‘Osmâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [‘âsî,]

aşıl: Özellikle, bilhassa, en çok.

Selef ser-mâyesi pîrâye-i ħayr-ı ħalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘âlisin sa‘âdet saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [aşıl,]

aşıl-:

1.Boynundan ip geçirilerek öldürülmek, idam edilmek.

Aşılup karşıuñda dil Manşûrî şâdîden döner / Gördi dâr-ı ‘aşğda mi‘râcıdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [aşılup, -up]

2. Asılı konumda olmak; bağlanmak, gönül vermek, sevdalanmak.

Zülfî zencîrine karşı aşılup çurma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [aşılup, -up]

Aşlâ ne ħâm çeker aşılân dâr-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı ferağdan ayacığ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [aşılan, -an]

âsitân: Kapı, eşik.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Qılupdur âsitânuñda hümâyün âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [âsitânuñda, -uñda]

Araya almış rakîbi âsitânuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh ħağâretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [âsitânuñ, -uñ]

Ḥaḫḫ tebārek ‘iduñı kılısun mübārek dā’imā / **Āsitānuñda** yazılısun dā’imā dīvān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [āsitānuñda, -uñda]

Ölürsem **āsitānuñda** ümid-i merḥabāñ ile / Muḫarrer rüz-ı maḥşer Ḥaḫḫ yirüm Dārü’s-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [āsitānuñda, -uñda]

Zātuña bed-ḥ’āh olanlar olalar mātem-zede / **Āsitānuñı** ‘abde geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [āsitānuñ, -uñ]

Ümidüm devḫası bāğ-ı murādum **āsitānuñdur** / Cihān bāğında anuñ bāğ hezārı var benüm yoḫdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [āsitānuñdur, -uñdur]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / **Āsitānuñda** Raḫîmî n’ola çekse sancaḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [āsitānuñda, -uñda]

Benüm ḳalbüm şafā himmetle Ka’be **āsitānuñdan** / Emîrû’l-mü’minisin ḳatı’u’l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [āsitānuñdan, -uñdan]

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāğāh-ı Ḥoten / **Āsitānuñ** atlar ile intisāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [āsitānuñ, -uñ]

Faḫr idüp ey çeşmi āhū ger olursam ṭañ mıdur / **Āsitānuñ** itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [āsitānuñ, -uñ]

Raḫîmî **āsitānuñda** gedālıḫ iḫtiyār itdi / Anuñdur pādişāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [āsitānuñda, -uñda]

Ben gedāna **āsitānuñdur** şehā me’vā bu gün / Ger ṭurur ger ṭurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [āsitānuñdur, -uñdur]

Āsitānuñda Raḫîmîye gedālıḫ virdüñ / Ḳula devlet virici ḫazret-i sulṭānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [āsitānuñda, -uñda]

Ḥudā āğāhdur ḳapuñdan artuḫ bir penāhum yoḫ / Sa’ādet-ḥ’āh muḫliş bendeyi bu **āsitānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [āsitānum, -um]

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / **Āsitānuñ** ḫākine her şubḫ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [āsitānuñ, -uñ]

Āsitānuñsuz cihān ma’müresin ey genc-i ḫüsn / Gelmeye bir ḫabbe bu ḳalb-i ḫarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [āsitānuñsuz, -uñsuz]

Şafā himmetle Ka’be **āsitānuñdan** benüm ḳıblem / Emîrû’l-mü’minin ḳatı’u’l-burhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [āsitānuñdan, -ından]

āsitān-ı yār: Sevgilinin eşiği.

Ḥāric ez-defterde yoḫ idüñ görildi ey raḳīb / **Āsitān-ı yārdan** ifrāz bu bir maḫlūlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [āsitān-ı yārdan, -dan]

āsıyāb: Su deḫirmeni.

Gör bu çerh-i vuşlata nevbet degirmendür daħi / Dönmişem kendüm bilelden **āsiyābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [āsiyābuñ, -uñ]

Virmez vişāle nevbet ten **āsiyāba** döndi / Gendümi zāyi‘ itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [āsiyāba, -a]

‘asker: Er, nefer.

Devlet-i ‘aşkuñda āh u eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iklîm-i ğamem yanumca çok **‘asker** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [‘asker,]

‘asker-i ezhār: Çiçek askerleri.

Piyāde seyr iderken maqdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem **‘asker-i ezhāra** oldı tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [‘asker-i ezhāra, -a]

aşlā: Hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen.

‘Aşka rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye **aşlā** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [aşlā,]

Aşlā ne ğam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı feraħdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [aşlā,]

aşlan: Yiğitlik, cesāret, sağlamlık, kuvvet gibi bu hayvana has meziyetlere sâhip kimseler için kullanılan övgü sözü.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir **aşlana** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [aşlana, -a]

aşlu: Asıl, öz.

Bir perîniñ yine bağlanduñ Raħîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü **aşlu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [aşlu,]

āsmān: Gökyüzü, sema.

Benüm zāğ u zağanveş cîfe-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rüħdur bir t̄a’ir-i heft **āsmānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [āsmānum, -um]

Ṭañ midur göğsin görüp pür-şevk olursa **āsmān** / Gice pehlüsındadur bir māh-ı t̄abān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [āsmān,]

‘aşr:

1.İkindi vakti.

Beñzer mi şubh-ı hüsne ya haddüñ duhāsına / ‘**Asr** içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [‘asr,]

2.Yüzyıl, devir, zaman.

İstikâmet bir elifdür aradan hâzî itdiler / Şimdiki ‘**aşr** içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [‘aşr,]

aşşılı: Kazançlı, bereketli.

Müşteriyem leb-i cân-bahşına biñ cân ile ben / Yok ziyānum yine bir **aşşılı** bāzārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [aşşılı,]

āsüde ol-: Huzur içinde olmak, rahatlamak.

Cihân **āsüde oldı** sāye-i tuğ-ı vücūduñla / Şokunmasun şehā sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [āsüde oldı, -dı]

āsumānî: Göğe, semavî âleme ait.

Çatlasa düşmen n’ola kopdı terāka başına / **Āsumānî** bir qazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [āsumānî,]

‘āşık: Seven, sevgiliye gönül bağı ile bağlanmış kimse.

‘Āşika şubh-ı vişālüñdür Ĥalilüm rüz-ı ‘id / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline mihrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [‘āşika, -a]

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / **‘Āşika** hiç belā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [‘āşika, -a]

Dār-ı zülfin dün gece Mansūra şordum h‘ābda / Dār-ı dehr içre didi ol **‘āşikuñ** mi‘rācidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [‘āşikuñ, -uñ]

Işıklar gibi yanmış **‘āşıkuz** biz nār-ı şevkıyla / Yağar qandil-i āfāki dil-i sūzānimuz vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [‘āşıkuz, -uz]

Āh kim igmāz ‘ayn ile ‘itābın **‘āşikuñ** / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘āşikuñ, -uñ]

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir **‘āşıkuz** / Biz faqir üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [‘āşıkuz, -uz]

Ey Raḥimî mescid ü mey-hāne birdür **‘āşika** / Tālib-i Ĥaqq olmuşuz her yirde t‘ā‘t ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [‘āşika, -a]

Gāh ḥande geh qazāb ey gonca la‘lün **‘āşika** / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [‘āşika, -a]

‘Aşıka yüz dürlü biñ nāz itdügün gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir sūy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [‘aşıka, -a]

La’lüne cân bezl ider cânā Raḥîmî şüphesüz / Da’vî-i lāf itmez ‘aşıq ‘aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [‘aşıq,]

Bir kâlile bend ider geh biñ perîşân-ḥātır / Gāh olur başdan çıkarur ‘aşıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [‘aşıkı, -ı]

Yār yār agyār u ‘aşıq zār u miḥnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dār-ı hicrân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [‘aşıq,]

Bî-ḳarār ‘aşıq gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ğamdan pāre pāre dā’imā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [‘aşıq,]

Bu riyādur zāhidā cismünde naş bu riyā / Bî-riyā bir ‘aşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [‘aşıkam, -am]

Görünmez ey gönül sen bir gül-i ra’nāya ‘aşıksın / İrişmez sem’ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [‘aşıksın, -sın]

İçersin ḳana ḳana mey yirine ‘aşıkuñ ḳanın / Velî ey çeşm-i mestüm ḳāni’ olmaz ḳanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [‘aşıkuñ, -uñ]

Ey ārzü-yı cân u murād-ı dil-i ḥazîn / Lāyık degüldür ‘aşıka bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [‘aşıka, -a]

‘Aşıka rüşen-dil oldur şem’ gibi yanmadan / Başını ḳaç’ itseler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [‘aşıka, -a]

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘aşıkı cânā / Mey-ḥāne-i mihrüñde ḳo mestāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [‘aşıkı, -ı]

Ṭotalum kim muḳtezā-yı ḥüsn imiş cevr ü cefā / ‘Aşıka ḳıymaḳ revā mı bunca istiğnāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [‘aşıka, -a]

Gel görin izhār-ı dîdār it Raḥîmî ‘aşıka / Ey vişāl-i bāğ-ı cennet rüy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [‘aşıka, -a]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek çü ‘aşıka ḳānunuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [‘aşıka, -a]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsî-nefes ‘aşıq / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [‘aşıq,]

‘aşıkan: Aşıklar.

Şaçun ‘ömrüm lebün cânum ruḥuñ rüzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cân dü cihāni ‘aşıkan sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [‘aşıkan,]

āşikār it-: İfşa etmek, herkese belli etmek.

Hezārān derd daħi olsa dilde **āşikār itmez** / İder aġyārđan lāle gibi anı nihān ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 305, Beyit 2). [āşikār itmez, -mez]

‘āşik-ı āşüfte vü şeydā: Çılgın ve meftun âşik.

Ey göñül Ferhād-ı ġam-fersāya beñzetdüm seni / ‘**Āşik-ı āşüfte vü şeydāya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 346, Beyit 1). [‘āşik-ı āşüfte vü şeydāya, -ya]

‘āşik-ı āşüfte: Perişan âşik.

Geşt ider dil Őu gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñı / ‘**Āşik-ı āşüftedür** didāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 273, Beyit 2). [‘āşik-ı āşüftedür, -dür]

‘āşik-ı bî-‘ār ol-: Utanmaz âşik olmak

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme neden / Toġrusı sāye gibi ‘**āşik-ı bî-‘āruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 206, Beyit 2). [‘āşik-ı bî-‘āruñ olam, -am]

‘āşik-ı bî-bāk ol-: Korkusuz âşik olmak.

Şüfiye qarşu Raħîmî içeyüm bāde-i Őāf / Mest-i dād-kār olayın ‘**āşik-ı bî-bāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 205, Beyit 7). [‘āşik-ı bî-bāk olayum, -ayum]

‘āşik-ı bî-dil: Gönlnü yitirmiş âşik.

Ne ħoşdur rüzġār ola muvāfık ey Şeh-i ‘ādil / Kapuñdan cānibe ‘azm eyleyem ben ‘**āşik-ı bî-dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 176, Beyit 1). [‘āşik-ı bî-dil,]

‘āşik-ı didār: Güzel yüze âşik olan.

‘Āşik-ı didār aña dirler ki her dem Őu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın ħāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 78, Beyit 2). [‘āşik-ı didār,]

Heves-i kūyuñ ile bāġ-ı cināndan geçdüm / Nażar it ‘**āşik-ı didāra** Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 348, Beyit 3). [‘āşik-ı didāra, -a]

‘āşik-ı dil-şude: Gönlnü kaptırmış âşik.

Ben Raħîmîye Őaçuñ bendini bend itmeyesin / ‘**Āşik-ı dil-şude** Mecnūn-ı dil-i āzāduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 206, Beyit 7). [‘āşik-ı dil-şude,]

‘āşik-ı fānî: Ölümlü âşik

Tekye-i dehrüñ beķā derdüm Raĥîmî Ĥaĥķ bilür / Bir senüñ tek **‘aşıķ-ı fânî** gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [‘aşıķ-ı fânî,]

‘aşıķ-ı miskîn: Âciz, zavallı âşıķ.

Saņa kim bildürür ben **‘aşıķ-ı miskînuñ** aĥvâlin / Benüm sevdâmi zülfüñle perîşân olmayan bilmez
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [‘aşıķ-ı miskînuñ, -üñ]

‘aşıķ-ı pāk-dil: Temiz gönüllü âşıķ.

‘Aşıķ-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā degülüz / Sen Raĥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Raĥîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [‘aşıķ-ı pāk-dilüz, -üz]

‘aşıķ-ı şādîķ: Gerçek âşıķ.

‘Aşıķ-ı şādîķ degül mihrüñde ey bedr-i münîr / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrânı bir (Kütahyalı
Raĥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [‘aşıķ-ı şādîķ,]

‘aşıķ-ı ser-bâz: Korkusuz, cesur, yiğit âşıķ.

Belā meydânınuñ ben **‘aşıķ-ı ser-bâziyam** gerçek / Ķadem çevgân-ı ģam başum maĥabbet ģüyı ģüyidur
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [‘aşıķ-ı ser-bâziyam, -iyam]

‘aşılı: Aşılı nehri.

Ķanlu yaşum **‘Aşılı** ırmaĥınuñ mānendidür / Ter dutar her dem aķup ol verd-i ĥandān bāĥını (Kütahyalı
Raĥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [‘aşılı,]

āşinā: Bildik, tanıdık, dost.

Göz ü gönüm oldılar seyyāĥ-ı baĥr ü ber-i ģam / **Āşinā** kılmaz nażar mümkün midür ol yār aña
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [āşinā,]

Gevher-i ‘aşķuña tā baĥr-i ezelde t̄alibüz / **Āşināyuz** dostum itme bize bî-ģāne t̄avr (Kütahyalı Raĥîmî
Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [āşināyuz, -yuz]

Baĥr-i fūrķatde ķaldı dil yād it / Varķa-i ģamda **āşinā** n’eyler (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3).
[āşinā,]

Dimedüñ ĥālümü ģörüp ģamda / Düşmenümle ol **āşinā** n’eyler (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8).
[āşinā,]

Āşinādur ģerçi kim ol dil-ber-i ĥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı
Raĥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [āşinādur, -dur]

Şimdi Raĥîmî egmez ģerdün-ı dūna başı / Kemter ķulı olupdur bir yüce **āşinānuñ** (Kütahyalı Raĥîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [āşinānuñ, -nuñ]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryā **āşinālardı** / Velikin āteş-i āhumla şimdi rūşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [āşinālardı, -lardı]

Dostum kaçtre gibi gerçi bir ednādur dil / **Āşinādan** şoragör gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [āşinādan, -dan]

Dostlar nā-geh olursam ġarķa-i baħr-i firāk / Baña ġayf oldu deñiz ol **āşināyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [āşināyı, -yı]

Kenār-ı vaşluña dil **āşināsi** t̄alibdür / Biħār-ı hecre şalın rüzġarı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [āşināsi, -sı]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşķ-ı dildāra / Yine yıllarla me'nūs eyledüm bir **āşinā** raħşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [āşinā,]

Beni hecrüñle ġamġin düşmenüm vaşluña şād itme / Unudup **āşināyı** dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [āşināyı, -yı]

āşinā ol-: Dost olmak.

Āşinā oldı bize ol güher-i ķulzüm-i cūd / Ey Raħîmî demidür baħr-şıfat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [āşinā oldı, -dı]

Vaħşet-ābād-ı ġamuñla **olalı** dil **āşinā** / Dostlar yād oldı ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [āşinā olalı, -alı]

āşinālık: Tanışıklık, yakınlık, ahbablık.

La'l-i cān-baħşuñla cānā **āşinālık** kesb iden / Baħrveş her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [āşinālık,]

āşinālık kıl-: Tanıdık olmak, ahbablık etmek.

Raħîmî dostum bî-ġāne şanma **āşinālık kıl** / Ķadîmî cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [āşinālık kıl,]

Āşinālık kıl Raħîmî bendeñi ey kân-ı cūd / Toptoludur gevher-i 'irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [āşinālık kıl,]

āşināyāne: Dostluklar, aşinalıklar.

Āşināyāne Raħîmîye nazār kıl dostum / Şāyed ol kem-ķaçtrenüñ bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [āşināyāne,]

āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār ol-: Sevgilinin aşķ denizinin aşinası olmak.

Ey Raħîmî **āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār olan** / Yād-ı 'ummān istemez deryā diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār olan, -an]

Ey Raḥîmî **âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan** / ‘Aynına bir kaṭre gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [*âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan, -an*]

âşinâ-yı kulzüm-i ‘aşk: Aşk denizini bilen.

Baḥr-i kerremnâya ğarḫ itdüñ bu cismüñ cevherin / **Âşinâ-yı kulzüm-i ‘aşkuz** kerâmât ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [*âşinâ-yı kulzüm-i ‘aşkuz, -uz*]

âşinâ-yı ‘ummân: Okyanusun dostu.

Çapuñdan ırmağa kaşd itdi yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer **âşinâ-yı ‘ummânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [*âşinâ-yı ‘ummânı, -ı*]

âşiyân: Yuva, ev.

Raḥîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfūr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitānuñda hümâyün **âşiyân** peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [*âşiyân,]*

Ey Raḥîmî bildi bes şāh-ı hümâyün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün **âşiyânın** yaqdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [*âşiyânın, -ın*]

‘aşk: Aşk, sevgi, muhabbet.

Raḥîmî tâc-ı sultāna ğubârdur dergehüñ virmez / Gedâyı **‘aşkuñ** itmez pâdişāhum derd-i ser peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz **‘aşkuñ** ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Nikāb-ı zülfüñi ref‘ it ruḥuñdan ey büt-i ra‘nâ / Ki tâ **‘aşkuñ** zebürı ola deyr-i ‘āleme ifşâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil pür-iztirāb / **‘Aşk** ezfün yâr zālim ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [*‘aşk,]*

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tâ ğarīb / Eyledi ‘ālemlere **‘aşkuñ** beni rüsvâ ğarīb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Ey Raḥîmî **‘aşkuña** dil şol zemān vîrān iken / Daḡı maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [*‘aşkuña, -uña*]

Tâ ki **‘aşkuñ** ḥalka ḥalka boynuma tağdı kemend / Tutmaz olmışdur bu ben dîvāneyi zencir ü bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Tâ ki ben dîvāneye **‘aşkuñ** şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [*‘aşkuñ, -uñ*]

‘Aşk dağmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez ğuşuma tutmaz beni zencir ü bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [*‘aşk,]*

Şoĥbet-i şeyĥe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ dervîş Raĥîmî 'aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [aşka, -a]

'Âlem-i lâhütdan nâsûta kim başdum ģadem / Cân u dil 'aşkuñla ol demden berü hem-ĥânedür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [aşkuñla, -uñla]

Dil ģocaduĥça 'aşka oldu ĥarîş / 'Aĥlı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [aşka, -a]

'Aşĥdur ĥâkim vücüd iĥlîmine ey 'aĥl sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sultânı bir (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [aşĥdur, -dur]

Zâhidâ zerĥ u riyânüñ cübbesin çâĥ itmişüz / Biz ne nâmûs özlerüz 'aşĥ içre ne 'âr isterüz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [aşĥ,]

İşitdüm kim ĥabîbüñ 'aşĥ oĥı ģaddin kemân itmiş / Vücüdün çeşm-i fettânı gibi ĥoş nâ-tüvân itmiş (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [aşĥ,]

La'lüñe cân bezl ider cânâ Raĥîmî şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'âşîĥ 'aşĥ hem olmaz ģüzâf (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [aşĥ,]

'Aşĥ ile vîrân olan dil istemez âbâdlîĥ / Öĥrenen endüh-ı hecre ĥiç diler mi şâdlîĥ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [aşĥ,]

'Aşĥıyla ezelden ĥod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raĥîmî ĥo bu 'âra neden düşdüñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [aşĥıyla, -ıyla]

İçüp câm-ı maĥabbet olmuşam mestânesi 'aşkuñ / Bu ĥün zencîr-i şevĥiyle benem dîvânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [aşkuñ, -uñ]

Ferâĥat-baĥş olur şâĥ u vezîre inĥiyâd itmez / Olanlar ĥalb-i istîĥnâyıla ferzânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [aşkuñ, -uñ]

Ten-i ĥâşâĥini nâr-ı maĥabbet ĥarĥ-ı nür eyler / Vefâ bezminde şevĥiyle yanar pervânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [aşkuñ, -uñ]

Virürdüñ ĥırmen-i dihĥân-ı dehrüñ ĥâşılın şüfi / Elüñe ĥirse ger ĥendüm ģadar pervânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [aşkuñ, -uñ]

Tılısmât-ı vücüdüñda maĥabbet ĥencini ĥıfz it / Raĥîmî olĥör yap yap hemân vîrânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [aşkuñ, -uñ]

Devâdur derd-mend-i 'aşĥa derd ü yâresi 'aşkuñ / Tabîbâ derde dermân it kim oldur çâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [aşkuñ, -uñ]

Niçe tâĥat ĥetürsin bu şeh-i la'l-i leb-i yâre / Maĥabbet bâdesinden maĥv olur âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [aşkuñ, -uñ]

Ķadeĥ cerrâr oldum küb düşüp mey-ĥâne mey-ĥâne / Benem mest-i melâmet şevĥ ile mey-ĥâresî 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [aşkuñ, -uñ]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı ĥalb ile olsañ eĥer âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [aşkuñ, -uñ]

Ķüneş gibi ĥılordı 'âlemi envâra müstaĥraĥ / Tülü' itse Raĥîmî zerrece bir pâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [aşkuñ, -uñ]

Hic noqşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey **‘aşk** bünyāduñ seniñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [‘aşk,]

Ey Rahîmî **‘aşk** ile baġruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ seniñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [‘aşk,]

Zerreden efzün benüm cürmüm seniñ **‘aşkuñ** güneş / Zerreden hürşide ey meh-rū zevāl irmek muhāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [‘aşkuñ, -uñ]

Melāmet ehline her kim iderse ġor naẓar / Biz aña **‘aşk** u ne meşķ ü ne ġod selām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [‘aşk,]

‘Aşkuña ey perî-ruġ pinhān-ı tākātüm yok / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [‘aşkuña, -uña]

Yilüp yildürmege **‘aşkuñ** yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [‘aşkuñ, -uñ]

Şu dem **‘aşkuñ** hevāsın ben dil-i pür-zāra t̄abşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra t̄abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum daġi nem var / ġayālūñ cāna **‘aşkuñ** bu dil-i ġam-ġāra t̄abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [‘aşkuñ, -uñ]

Dimişem k̄ālu belā **‘aşkuña** cān ile belî / Ben ol ‘ahdi ġüderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [‘aşkuña, -uña]

‘Aşkuñ hevāsı ile geh aġlar geh inlerin / Nem var benüm eşer seniñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [‘aşkuñ, -uñ]

‘Aşkuñ bir zerre dilde ġıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şāha mihrüm ġün gibi ġalk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [‘aşkuñı, -uñı]

Müdām **‘aşkuñ** şarābıyla beni şeydā iden sensin / ġarābāt ehline ser dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Gehi **‘aşkuñ** beni Ferhādveş taġlara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sākın-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [‘aşkuñ, -uñ]

Beni **‘aşkuñ** meyikle mest ü şeydā eyleyen sensin / Nihānı sırrımı ifşā vü rüsvā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Yazma cürmin ol peri **‘aşkında** ben dîvānenüñ / Ey melek luţf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [‘aşkında, -ında]

Çıksun şu cān ki ġuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun **‘aşk** ile virāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [‘aşk,]

Hırşı artur gönlümün pîr olduğunca **‘aşkuña** / Ey cüvānum ol delinüñ ‘aġlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [‘aşkuña, -uña]

Dāġ urup sîneme **‘aşk** odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meġemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [‘aşk,]

Niçe bir olalum sākî ġubār-ı ġuşşadan bengi / Pey-ā-pey **‘aşkuñı** nüş idelüm şun cām-ı ġül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [‘aşkuñı, -uñı]

‘aşk olsun: "Aferin, helâl olsun" anlamında bir davranışın, bir tutumun çok beğenildiğini bildiren söz.

Lebüñ bezminde ey gönca şarâb-ı nâba **‘aşk olsun** / Ümîd-i nuql-i la‘lûñle yinen ‘unnâba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [‘aşk olsun,]

Lebüñ devrinde şol hüşyâra ey sâķî selâm olsun / Hâyâl-i nergisüñl’olan humâr u h’âba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [‘aşk olsun,]

Şerâr-ı süz-ı şevķûmden semâ pür-necm olur her şeb / Ruķuñ mihriyle sînem içre deff ü nâya **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [‘aşk olsun,]

Hevâ-yı kıdd-i dil-cûsıyla bir serv-i gül-endâmuñ / Kenâr-ı cüy-ı çeşmümden akan hün-âba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [‘aşk olsun,]

Süħan şarrâfî katında Raķîmî la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [‘aşk olsun,]

‘aşk u maķabbet: Aşk ve sevgi.

Yıkılmaz Hâķķ bilür **‘aşk u maķabbet** dirler adına / Raķîmîñ dilinde bir binâ-yı muķkemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [‘aşk u maķabbet,]

‘aşk-bâz: Aşkla oynayan, yalancı âşık.

Leťâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân bülbül-i güyâsı var bir **‘aşk-bâz** irdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [‘aşk-bâz,]

‘aşk-bâz ol-: Yalancı âşık olmak.

Ķodum nâmûs ile ‘ârı Raķîmî **‘aşk-bâz oldum** / Benüm bu râh-ı rüsvâyı ķadîmî resm ü âhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [‘aşk-bâz oldum, -dum]

‘aşk-ı dildâr: Sevgilinin aşkı.

Dili bir bend ile göz göre ķoşdum **‘aşk-ı dildâra** / Yine yıllarla me’nûs eyledüm bir âşinâ raķşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [‘aşk-ı dildâra, -a]

‘aşk-ı ģam: Derdin aşkı.

Hem-demüm yok ki diyem **‘aşk-ı ģamın** neyleyeyin / Giceler nâlişümi âh-ı seķergâh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [‘aşk-ı ģamın, -ın]

‘aşk-ı istiģnâ: Tok gözlülük aşkı.

Şanma bir müflis gedâyam **‘aşk-ı istiģnâ** yeter / Sîmdür eşķ-i revânum rüy-ı zerdümdür zerüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [‘aşk-ı istiģnâ,]

‘aşk-ı pāk: Saf, temiz aşk.

Bu dem cām-ı harābāt ile ol dem dāmen-ālūde / Huzūr-ı kalb ile t̄ā‘atı ‘aşk-ı pāke t̄abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [‘aşk-ı pāke, -e]

‘aşk-ı rāstî: Doğruluk aşkı.

Kaşuñ mişālî mā‘il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde kadın hilālūñ eger ‘aşk-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [‘aşk-ı rāstîn, -n]

‘aşkuñ şarābı: Aşk şarabı.

Mest ü şeydā eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [‘aşkuñ şarābıdur, -dur-ıdur]

āşüb-ı şeh̄r: Yeni ayı karıştıran.

Āşüb-ı şeh̄r olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [āşüb-ı şeh̄r,]

āşüfte: Sevğiden kendinden geçen, deli gibi olan, meftun, divâne.

Öldürmek için āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o gönca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürh̄ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [āşüfte,]

Hemān bir ben degül lāle daği çāk-i girībānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [āşüftesidür, -sidür]

āşüfte dil:

1.Perişan gönül.

Sîne pür-gam dide nem āşüfte dil pür-iztirāb / ‘Aşk efvün yār zālîm ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [āşüfte dil,]

2.Gönlü perişan âşık, avare.

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile hāl-i perişānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [āşüfte-dile, -e]

āşüfte-hāl: İstirap çeken, incinmiş, perişan hâlde.

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-hāl / Kalmadı kılca kararum oldı ten zıll-i hayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [āşüfte-hāl,]

āşüfte-hāl it-: Halini perişan etmek.

Ġonca-i ġonca zülālüñdür iden ġülşende lāl / Sünbülü büy-ı kelālüñdür iden āşüfte-hāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [āşüfte-hāl iden, -en]

āşüfte-i ‘aşk: Aşktan çıldırılmış olan, aşk delisi.

Dîvâne-i ser-halka-i zencîr-i maħabbet / **Āşüfte-i ‘aşk** ister iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [āşüfte-i ‘aşk,]

āşüfte-i āzār: İncitmenin meftunu.

Ķafes olmak revā mı bülbül-i cāna cihān bāġı / Giriftāruñdur ol **āşüfte-i āzār** hār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [āşüfte-i āzār,]

āşyān: Kuş yuvası, kafes.

Hevā-yı hāl ü zülfüne düşelden oġıya gelmez / Biñ altun **āşyānına** iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [āşyānına, -ına]

at:

1.Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāġāh-ı Ĥoten / Āsitānuñ **atlar** ile intisāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [atlar, -lar]

Binüp nefis **atına** terk it Rahîmî ‘örf-i ma‘rūfı / Licām-ı şer‘i urup ħāđıdan ħullan hevā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [atına, -ına]

2.Satranç taşı.

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydağ sürer / Bir **ata** mat olur ey ferzāne ħavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ata, -a]

at-: Atmak, fırlatmak.

Çerġ elüm alup çevirdi **atdı** dār-ı ġurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā ħayfā ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [atdı, -dı]

Ķan uġud **atdı** ġubār-ı ġam şarāb ister göñül / Yandı baġrum ey ciger küşem kebāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [atdı, -dı]

at şal-: Üzerine at salmak. || satranç taşında at ile hücum etmek.

Şadranc-ı ğuşsa **at şalup** mât iderdi ger / Şāhuñ ‘aṭāsı baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [at şalup, -up]

ata: Baba.

Seni Haķķ irgüre sultān **atañıuñ** baht u tahtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāhib-kırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [atañıuñ, -ñıuñ]

‘atā: Baĝış, ihsan, lütuf.

Ben Raĝîmîyem **‘atā** ‘aynıyla raĝm it vaķtıdür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [‘atā,]

Büsbütün ħalk-ı cihān bildi ki bir yārüm var / Hüsn ü ħulķ issi **‘atā** menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [‘atā,]

Ayaklatma beni aĝyāra karşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şāhā **‘atā** raĝşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [‘atā,]

Şadranc-ı ğuşsa at şalup mât iderdi ger / Şāhuñ **‘aṭāsı** baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [‘aṭāsı, -sı]

‘Aṭā vü luṭf ğünü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Raĝîmîye şefķat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [‘aṭā,]

‘atā kıl-: Baĝışlamak, ihsan etmek.

Bî-nevā dervîşüñem ħün-ı keremden **kıl ‘atā** / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey ħān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [‘atā kıl,]

Yā ilāhî sen beni benden bu ğün āĝāh kıl / **Kıl ‘atā** rāh-ı đalāletde yeter ğümrah kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [‘atā kıl,]

‘atā-baĝş: İhsan baĝışlayan.

Temennā-yı vişālüñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey **‘atā-baĝşem** ħaṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [‘atā-baĝşem, -em]

āteş:

1. Yanıcı maddelerin tutuşmasıyla ortaya çıkan ısı ve ışık, od, nar; aşĝa aşkın verdiĝi hararet durumu.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-püş oldılar / Tāb-ı tıĝüñden şalupdur **āteşüñ** baĝrına tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [āteşüñ, -üñ]

Bu bāĝuñ servi dūd-ı ğam küli bir ṭabla **āteşdür** / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [āteşdür, -dür]

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / Māni^c olmaz **āteşe** her hār u ḥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [āteşe, -e]

Çekme baş **āteş** gibi hāk ol hevā-yı ‘aşk ile / Şu gibi didāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [āteş,]

Tenümdede dāğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla **āteşdür** / Gören ey kaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [āteşdür, -dür]

2.Ateş || Gönül ateşi.

Baḥr-i ḥaddüñle görelden **āteşüm** ey yār şem^c / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baña her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [āteşüm, -üm]

Şām-ı fūrkatde görelden **āteşüm** ey yār şem^c / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [āteşüm, -üm]

3.Ateş || Iztrıap.

Ḳaddüñi ḳo ben ḥāke ḥırāmāna şalınsun / Heçr **āteşine** niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [āteşine, -ine]

āteş-i āh: Āh ateşi.

Nice demdür gözüm yaşıyla deryā āşinālardı / Velikin **āteş-i āhumla** şimdi rüşenā meş^cal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [āteş-i āhumla, -umla]

Baña āh o ḳomaz ḳurd gibi baḳmasın kaçır gūr gūr / Anuñçün **āteş-i āhum** yaḳar cayır cayır dāğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [āteş-i āhum, -um]

āteş-i ‘aşk: Aşk ateşi.

Gönül senden olupdur **āteş-i ‘aşka** beni çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna ḥālüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [āteş-i ‘aşka, -a]

āteş-i ğayret: Kıskançlık ateşi.

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā / Şevḳuñı dilden cüdā ḳılmadı ey dildār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [āteş-i ğayretle, -le]

Püte-i ğuşsaya ḳoyup bu Raḥîmîyi felek / Sızturup **āteş-i ğayretle** ‘aceb ḳāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [āteş-i ğayretle, -le]

āteş-i ḥurmān: Mahrumiyet ateşi.

Ārüz-yı leb-i cānān ile öldüm gitdi / Teşneyem **āteş-i ḥurmān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [āteş-i ḥurmān,]

âteş-i mihr: Sevgi ateşi.

Ṭuṭuşdum **âteş-i mihrüñle** mihr it yoksa şubhāsā / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fâş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [âteş-i mihrüñle, -üñle]

‘atş: Susuzluk.

Teşneyem kând-ı zülâl-i la‘lüñe ben ḥastay / Zâ‘il itmez **‘atşumı** cānā benüm cüllāb-ı kând (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [‘atşumı, -umı]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevşeri / Zâ‘il itmez **‘atşum** ey vā‘iz benüm ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [‘atşum, -um]

‘atşân-ı cān u dil: Susamış can ve gönül.

Ḳansın zülâl-i mîmüñe **‘atşân-ı cān u dil** / Ol iki dālūñ ile ḳıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 2). [‘atşân-ı cān u dil,]

‘atşân-ı cūd: Cömertliğe susamış.

Ḳanda kândı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ kândına / Ey sehā vü mekrümet kâni benem **‘atşân-ı cūd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [‘atşân-ı cūd,]

āvân-ı ğam: Gam zamanı.

Āvân-ı ğamda ğuşşa ile şād u ḥurremem / Bezm-i belāda nāle-i ‘uşşāka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [āvân-ı ğamda, -da]

avar: Perişan, derbeder, zavallı.

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi kâṭ kâṭ / Çevürmedi yüzün şanma ki ol **avara** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [avara, -a]

Ḳadeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāġar gibi ol **avara** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [avara, -a]

āvāre: Perişan, derbeder, zavallı.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben **āvāreye** her dem ḥabāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [āvāreye, -ye]

Ṭama‘ ser-riştesin kâṭ‘ eyle miḳrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey **āvāre** dil her aç u her çıplaḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [āvāre,]

Niçe ṭāḳat getürsin bu şeh-i la‘l-i leb-i yāre / Maḥabbet bādesinden maḥv olur **āvāresi** ‘aşḳuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [āvāresi, -si]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şūfi / Şafā-yı kalb ile olsañ eger **āvāresi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [āvāresi, -si]

āvāre düş-: Perişan, şaşkın olmak, başıboş ve kararsız hale gelmek.

Dilüm dilim dilim mıkrāz-ı ğamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden hoş çatı **āvāre düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [āvāre düşmişdür, -mişdür]

Ey dil ne için her dem bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [āvāre düşdüñ, -dün]

āvāre eyle-: Perişan, derbeder, şaşkın bir hale sokmak.

Ol meh-liķayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni **āvāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [āvāre eyledi, -di]

Yārüñ Raḫîmî öpmek için la‘lini müdām / Mey cām-ı ğamda göñlümi **āvāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [āvāre eyledi, -di]

āvāze: Şöhret, ün.

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raḫîmîñüñ şehā / Cennet-i ‘adlün gibi **āvāze** şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [āvāze,]

āvāze-i bülbül: Bülbülün sesi.

Görünmez ey göñül sen bir gül-i ra‘nāya ‘āşıksın / İrişmez sem‘ine anuñ hezār **āvāze-i bülbül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [āvāze-i bülbül,]

āvāze-i ŧanbūr: Tanbur sesi.

Saña **āvāze-i ŧanbūra** her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [āvāze-i ŧanbūra, -a]

āvāze-i zāĝ u zaĝan: Çaylak ve karganın sesi.

ŧolmuş idi gülşene **āvāze-i zāĝ u zaĝan** / Hāli ayruksıdı bāĝuñ işidenlerden ıraĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [āvāze-i zāĝ u zaĝan,]

āvāze-i zencir-i şevk: Arzu zincirinin ünü.

Gerdenümde her gice **āvāze-i zencir-i şevk** / Şem‘veş pür-tāb-ı dil eksük degüldür süz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [āvāze-i zencir-i şevk,]

āvāz-ı mahabbet: Aşkın sesi.

Neyden soragör n'eydüğin **āvāz-ı mahabbet** / Bî-perde saña keşf ola tā rāz-ı mahabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [*āvāz-ı mahabbet,*]

āvize-i fitrāke: Terki bağının süsü.

Fidā-yı cān idüp şirāne gāmzeñ şaydgāhında / Elümle başımı **āvize-i fitrāke** tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [*āvize-i fitrāke, -e*]

‘avn: Yardım.

Ġarķ itdi baħr-i fūrķat fülk-i vücūdı yā Rab / Olmadı ķaķre **‘avni** sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [*‘avni, -i*]

‘avn-ı nāşır: Yardımcının yardımı.

Reh-ber olalı himmeti aşhāb-ı ‘ızāmuñ / A‘yāna **‘avn-ı nāşıruñ** ihsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [*‘avn-ı nāşıruñ, -uñ*]

ay:

1. Yaklaşık otuz günlük zaman parçası.

Şubħa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummaz / **Ayda** bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [*ayda, -da*]

Ķaddüñ gāmıyla ķaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘ızāruñ ile her günüm **aya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [*aya, -a*]

2. Dünyanın uydusu, kamer.

Olalı şehr-i hüsne yüzüñ **ay** Güzel hişār / Yüz tıtdı top yıķılmaġa gördi Güzel hişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [*ay,*]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ **aya** şal / Zıll-i Hāķķın zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [*aya, -a*]

Mükedder hāl olur ki naķş irişür kendü **ayına** / Felek ey meh anuñçün itdi hüsnuñ **ayın** āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [*ayına, -ına, ayın, -ın*]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raħimî gökden **ay** ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [*ay,*]

Görelen cebhenüñ **ay** toġdnuñ ġod çerħi batmışdur / Ezelden bāġ-ı hüsnuñ çağı geçdi Aķşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [*ay,*]

Güneş **ay** ile dutulmuş ķapuñda birdür oġlanı / Felek raķķāş-ı bezmüñ zühre ġod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [*ay,*]

3.Yüzü ay gibi parlak olan sevgili.

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı hüsni eylerse ger hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı **ayına**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ayına, -ına]

ay u gün: Ay ve gün.

Sevdâ-yı zülf ü şevk-i 'izâruñla **ay u gün** / Eyler şabâ yeli gibi leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 26, Beyit 3). [ay u gün,]

ay yüz: Ay gibi parlak, güzel yüz.

Akşehir döndi Aydın olup **ay yüzüñle** dehr / Gördi saçuñı viridi Karaman hemân hârâc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [ay yüzüñle, -üñle]

Gün olur **ay yüzüñi** seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı mâni' neme yarar nemdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [ay yüzüñi, -üñi]

Karaman Aydın oldu **ay yüzüñle** döndi Akşehir / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruhuñ ey gonca-leb gül gül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ay yüzüñle, -üñle]

Tire oldu zülf ü kaddüñsüz Karasi sancağı / **Ay yüzüñsüz** Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [ay yüzüñsüz, -üñsüz]

Gün olur **ay yüzini** görmezem geçer bir yıl / Bu hürd [u] h'âb ya leyl ü nehârı n'eyleyeyin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [ay yüzini, -ini]

ay yüzlü: Yüzü ay gibi parlak olan.

Rahîmî 'âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıkpup Aydın ol **ay yüzlüyle** geldüñ Akşehir (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [ay yüzlüyle, -yle]

âyâ: "Acaba?" manasına edât-ı tereddüd.

Bu gice gün yüzüñden aldı mı **âyâ** ziyâ meş'al / Çerâğ-ı mâha şevk 'arz itdi germ olup şehâ meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [âyâ,]

İrdi mi ol mâha **âyâ** ben gubârından keder / Gözğü sende 'âlemüñ vech-i ziyâyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [âyâ,]

ayacığ: Ayak.

Aşlâ ne gam çeker aşılân dâr-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı ferahdan **ayacığı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 3). [ayacığı, -ı]

ayağ:

1.Kadeh. || Şarap.

Terahhüm kıl Raḥîmî cür‘aveş pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâķî-i gül-ruḥ elüñden bir **ayağ** ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ayâğ,]

Nev-bahâra lâle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş ƣaldurma destüñden ƣoma bir dem **ayağ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [ayağ,]

Pehlevânıdur bu meydânuñ şurâhı ser-firâz / Bir **ayağıyla** başar biñ Rüstemi rüz-ı maşâf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [ayağıyla, -ıyla]

Götürdüm bezm-i keşretten **ayağı** lâleveş sâķî / Baña vaḥdet meyinden cür‘a şun dildâradur meylüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [ayağı, -ı]

La‘lüñden ayru câm-ı cihân şunsa Cem göre / **Ayağına** şürâhı gibi baş eger miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [ayağına, -ına]

Bir neş‘eñ ile başına Cemşid olur gedâ / Ey pîr-i mey-fürüş **ayağıñ** destgâh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ayağıñ, -uñ]

Götürdi bezm-i keşretten **ayağı** cümle el çekdi / Ḥarîm-i vaḥdet-âbâd içre ḥalvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [ayağı, -ı]

2.Ayak.

Her dem sürerdi başını itün **ayağına** / Bâri ğubâr olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Baş üzre yir idindi Raḥîmî ğazelleri / Sen şâhuñ **ayağına** olalı ğüher-nişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Başum ƣop eyledüm **ayağıña** meydân-ı ‘aşkuñda / Ümîd-i dest-büsuñla ƣadüm çevğana dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [ayağıña, -uña]

İki gözüñüñ biri olursa ey nür-ı başar / Başdan ol göz ƣıksun **ayağıñ** ğubârın istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ayağıñ, -uñ]

Ey gözüñ yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı **ayağına** ƣo ara ƣut ara yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ayağına, -ına]

Servüñ alup **ayağın** şarsın çenâruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ayağın, -ın]

Câm-ı la‘lüñe irişmez elüm elden ne gelür / **Ayağıñ** öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [ayağıñ, -uñ]

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / **Ayağum** ƣoprağını kıl tâc-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ayağum, -um]

Ĝaflet itme aç gözüñ varın **ayağum** tozıdur / Didi ol nür-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ayağum, -um]

Ṭab^c-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh **ayağına** nice dürler döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Mihr ü mâh öpmege virmem **ayağıñ** toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [ayağıñ, -uñ]

Muntazırdur göz açup nergis **ayağıñ** tozına / Gel görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânım yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ayağıñ, -uñ]

Ḳan mîdur ol ki şu gibi kapuñda akmaya / Baş mîdur ol **ayağıña** ğaltânuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ayağıña, -uña]

ayağa düşür-: Değersiz hale getirmek, değersiz kılmak.

Raḥîmî cür^caveş devrân **ayağa düşürür** bir gün / Ṭotalum bezm-i dünyâda nice dem câm-ı cem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [ayağa düşürür, -ür]

ayağına düş-: Ayağına kapanmak, saygı göstermek, önünde eğilmek.

Raḥîmî ḳomadı ser-keşligin ol serv-ḳad hergiz / **Ayağına düşüp** berg-i ḥazânveş ḥâk-i pâ oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ayağına düşüp, -üp]

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ **ayağına düş** / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdâl-ı ‘aşḳ ol bir zemân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [ayağına düş,]

Öp elin yalvar **ayağına düş** ey eşk-i revan / Dem ḳadem ola gel aḳdāmına ḳıl aḳdāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [ayağına düş,]

ayağıñ toprağı hakkı: Ayağının toprağı hakkı için.

Ayağıñ toprağı ḥaḳḳı mürâssa^c tâca reşküm yoḳ / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [ayağıñ toprağı ḥaḳḳı,]

ayağıña düş-: Ayağına kapanmak.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / **Ayağıña düşüp** yalvaruban destüñ öper şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [ayağıña düşüp, -üp]

ayağıña yüz sür-: Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

Ayağıña yüz sürer her gün Raḥîmî sâyeveş / Şükr-i lillâh kim şehâ başında devlet var imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [ayağıña yüz sürer, -er]

ayak:

1.Kadeh.

Şurâhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / **Ayaqlarda** kalup cür‘a gibi h‘âr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ayaqlarda, -larda]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarâb-ı câm-ı nâz / Anuñ için ben **ayaqda** cür‘aya kılmaz nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ayaqda, -da]

2. *Ayak, kadem.*

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi dîdâra t̄alibseñ ne lâzım baş **ayaq** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ayaq,]

Hâk olduğı **ayaqda** bu cism-i nâ-tüvânuñ / Ümmîd-i vuşlatıdur sen k̄âmeti revânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [ayaqda, -da]

ayaq baş-:

1. *Ayak basmak, ezmek.*

Şeh-süvârum gel **ayaq baş** rûy-ı hâk-âlüdeme / Hâzır itdi gözlerüm îşâr için dürr-i semen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [ayaq baş,]

2. *Girmek.*

Hârâbâta **ayaq başdı** Rahîmî pāk-dillerle / Maķâm-ı ehl-i zerķ olmağın el çekdi muşallâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [ayaq başdı, -dı]

ayaqda ko-: *Ayakta bırakmak, geri çevirmek.*

Mîşâl-i ‘âşık-ı âşüfte ditrer üstüñe dir dir / Elin al **ķoma ayaqda** olupdur ser-girân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [ayaqda ķoma,]

ayaqdaş: *Yol arkadaşı, yoldaş, hem-pâ. Arkadaş, refik.*

Yâd-ı la‘lüñle Rahîmî hün-ı dil içer müdâm / Gelmedi cânâ bu devre bir **ayaqdaşum** benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [ayaqdaşum, -um]

ayaqla-: *Çiğnemek.*

Ser-i zülfüñ gibi **ayaqlama** gel ben ķuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre hırîdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ayaqlama, -ma]

ayaqlat-: *Çiğnetmek.*

Ayaqlatma beni ağıyâra ķarşu esb-i nâz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şâhâ ‘atâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [ayaqlatma, -ma]

ayalan-: Çoğalmak.

Yiter sür şeh-süvārūm üstüme nāz u cefā rahşın / Günidür **ayalandur** zerre kim mihr ü vefā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [ayalandur, -dur]

a'yân:

1. Bir memleketin ileri gelenleri.

Reh-ber olalı himmeti ashâb-ı ıẓāmuñ / **A'yāna** 'avn-ı nāşıruñ ihsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 4). [a'yāna, -a]

2. Hakikat.

La'l-i sîr-ābuñ ğamından cān viren bî-dillerüñ / Tütüyā ider 'uyün-ı cāna **a'yān** cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [a'yān,]

'ayār: Değer, altının, gümüşün veya kıymetli madenlerin karışma derecesi.

Her gedā ṭab'a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur yine dürer himmet **'ayār** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). ['ayār,]

âyât-ı rahmet: Rahmet âyetleri.

Ḥaduñsuz 'id Muşhaf ḥaqqı için rüz u 'id olur / Ḥuceste-fāl hem **âyât-ı rahmet** ḥaṭṭ u ḥālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [âyât-ı rahmet,]

ayāz: Gazneli Mahmud'un kölesi ve sevgilisi. Akıl, fetanet ve sadakatle hizmet etmiş, Sultan Mahmud da ona büyük
bir sevgi besleyerek itimat etmiştir.

Bir gedāñam ben seniñ ey pâdişāh-ı ser-firāz / Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim ḥāş **Ayāz** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ayāz,]

'ayb: Utanılacak şey, kusur, hata.

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her **'aybumı** setreyledüm yoğ cāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). ['aybumı, -umı]

'ayb eyle-: Ayıplamak, kınamak.

Yüzüñi gördükce buse umduğum **'ayb eyleme** / Āyet-i Kevşer ḥaqqı cānā budur erkān-ı 'id (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). ['ayb eyleme, -me]

aydın:

1. Aydın şehri.

Murāda irdi **Aydın** Tirenüñ başına gün toğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [aydın,]

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarhanuñ bu **Aydın** illerin zûlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [aydın,]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarhan gibi **Aydın** diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [aydın,]

2. Aydın şehri || Aydınlık, parlak.

Akşehre döndi **Aydın** olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaçunuñ virdi Karaman hemân hârâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [aydın,]

Karaman **Aydın** oldı ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruhuñ ey gönca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [aydın,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma **Aydındur** Karaman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [aydındur, -dur]

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ **Aydın** olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarhân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [aydın,]

Karaman mülkin **Aydın** idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehrden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [aydın,]

Raḥîmî ‘âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıkup **Aydın** ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [aydın,]

aydın ol-: Aydınlık olmak || Aydın şehri.

Tire oldı zülf ü kaddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz **Aydın olmuş** bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [aydın olmuş, -miş]

Aydın oldı Tire dehr Akşehre döndi kâ’inât / Olalı sen meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [aydın oldı, -dı]

aydınlık: Parlaklık.

Raḥîmî ‘âkıbet **aydınlığına** bir işâretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [aydınlığına, -ına]

âyete'l-kürsi hakkı: Ayete'l-kürsi hakkı için.

Vuşlatuñla **Âyete'l-kürsi hakkı** ey âfitâb / ‘Arşa döndi şehr-i Mar‘aş toldı nür-ı fetḥ-i bâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [âyete'l-kürsi hakkı,]

āyet-i kevser hākı: Kevser ayetinin hakkı için.

Yüzüni gördükce büse umduğum ‘ayb eyleme / **Āyet-i Kevser hākı** cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [āyet-i kevser hākı,]

ayın bayın kıl-: Şaşkına döndürmek.

Zülfüñle ğamze bend ider oldu uğrılaysın / Miskîn-dilümi **kıldı** bu sevdā **ayın bayın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [ayın bayın kıldı, -dı]

āyîn:

1.Görenek, âdet.

Rahîmî gülşen-i ‘âlemde şavt-ı zāğlar yegdür / N’iderler ‘andelib **āyîn** pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [āyîn,]

2.Merasim, tören.

Gitmedügi bu ğam-ı zülfün dil-i ağyārdan / Kāfirün **āyînidür** koyar çelipā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [āyînidür, -idür]

Budin mülkini yıkmak hîç zülf-i yāre **āyîndür** / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [āyîndür, -dür]

āyîne:

1.Ayna, nesnelere görüntüsünü veren, ışığı yansıtan, cilalı ve arkası sırlı cam.

Ķalbümi jeng-i ta‘alluğdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liğā **āyîne** gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [āyîne,]

Māhiyyeti ma‘lüm ola tā şüret-i hüsün / Yūsuf gibi **āyîne**de gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [āyîne, -de]

İncinür şanma beni cevr ü cefā-yı yārdan / Şandı dil **āyinesi** senün ğam-ı ağyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [āyinesi, -si]

Āyîne gibi hürşid bir şüret uğrısudur / Biñ nakş iderse durmaz hadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [āyîne,]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm iletdüm küy-ı dildāra / Maḥabbet cāmi‘ine yine ‘arz itdüm bir **āyîne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [āyîne,]

Raḳībā baḳamazsın sen şafāyla ruḡ-ı yāre / Baḳarsañ gösterür şekl-i ḳabîhuñ saña **āyîne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [āyîne,]

Mükedder görse çihrem ānide **āyîne** fāş eyler / Görüp her ‘aybımı setreyledüm yok cāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [āyîne,]

Gönlül **āyinesi** ey mihr-i hadd gāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [āyinesi, -si]

Şafâ gitdi gönlül **āyinesinde** jeng-i gam kaldı / Gül-i şādî açılmaz sinede hār-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [āyinesinde, -sinde]

2. Ayna || Yüz.

Haṭṭ geldi şafḥa-i haduña didügüm için / **Āyineñ** üzre mäh gibi konmasun gubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [āyineñ, -ñ]

3. Ayna ||Gönül.

Ben gubārından mükedderdür meger **āyinesi** / Yoḥsa n'oldı tūṭî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [āyinesi, -si]

Şūfiyā sâf eyle gel jeng-i 'alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma'na görünmez olmasa **āyine** şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [āyine,]

āyine it-: Ayna yapmak, ayna gibi kullanmak.

Mükedder hāl olur ki naḫş irişür kendü aynaya / Felek ey meh anuñçün itdi hüsnuñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [āyine itdi, -di]

āyine-i dil: Gönül aynası.

Gitmez idi bir nefes **āyine-i dilden** gubār / Merḥabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [āyine-i dilden, -den]

āyine-i gayb-nümā: Bilinmeyeni gösteren ayna.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma'nide **āyine-i gayb-nümādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [āyine-i gayb-nümādur, -dur]

āyine-i ruḫsâr: Yanağı ayna gibi olan sevgili.

Baṅa ey çerḫ her gün mihr-i 'ālem-tāb 'arż itme / Benüm **āyine-i ruḫsāra** yāra ḥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [āyine-i ruḫsāra, -a]

āyine-i şüret: Suret aynası.

Şu bāṭın kim müberrā olmadı jeng-i 'alāyıkdan / Ne ma'na zāhir itdi aña bir **āyine-i şüret** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [āyine-i şüret,]

āyīne-ruhsār: Yanağı ayna gibi parlak sevgili.

‘Aceb bir toz mı kōndi dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez tūtiveys ol **āyīne-ruhsārūm** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 224, Beyit 4). [āyīne-ruhsārūm, -um]

āyīneveys: Ayna gibi.

Şāfdur **āyīneveys** tab‘um eyā rūšen-zāmīr / Tūti-i cāna ğidādur lafz-ı şehd ü şekkerūm (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 208, Beyit 4). [āyīneveys,]

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemālūñ haqqı şāf u sāde dil **āyīneveys** pākūm (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 219, Beyit 2). [āyīneveys,]

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şāfā kesb itmedi **āyīneveys** didārdan (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 242, Beyit 4). [āyīneveys,]

ayır-: Ayırmak, uzaklaştırmak.

Gönlümi kaddūñ hevāsından **ayırmam** bir nefes / Rāstī bir tođrı yoldur itdūğūm irşād aña (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 8, Beyit 4). [ayırmam, -mam]

Dehenūñ fikri ile şimdi Raĥīmī şı‘ri / Şüphe yok ‘ālem-i ğaybdan **ayırur** mülhemdür (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 58, Beyit 5). [ayırur, -ur]

Raĥīmī pādişāhum dergehūñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından **ayırup** nā-murād itme (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 302, Beyit 5). [ayırup, -up]

aylak: Bedava.

Ey Raĥīmī kanda buldum dime dā‘im gör nesin / Saña ol bir ĥūndur bulduña **aylak** şu gibi (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 314, Beyit 6). [aylak,]

‘ayn: Göz.

Ben Raĥīmīyem ‘aṭā **‘aynıyla** raĥm it vaqtidür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 4, Beyit 6). [‘aynıyla, -ıyla]

‘Ārīzuñsuz **‘aynuma** ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Haqq bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 11, Beyit 1). [‘aynuma, -uma]

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kūzenūñ göz **‘aynı** ser-gerdān başum dolābdur (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 44, Beyit 3). [‘aynı, -ı]

Āh kim iğmāz **‘ayn** ile ‘itābın ‘aşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 89, Beyit 3). [‘ayn,]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña tođrı ey serv / **‘Aynüm** yaşından anda **‘aynüm** ‘alāmet itsem (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 183, Beyit 2). [‘aynüm, -üm]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikābuñ **‘aynına** / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [‘aynına, -ına]

Serv-ḳaddüñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb aḳar ḥünin-ḥabābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [‘aynına, -ına]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [‘aynına, -ına]

La‘l-i mey-gūnuñ görüp bir neş’e taḥşil eylemiş / Raḳş urur cāna meger gelmiş zebānuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [‘aynına, -ına]

Āsitānuñsuz cihān ma‘müresin ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [‘aynına, -ına]

Ey Raḥîmî ben şarāb-ı ‘aşḳ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u şābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [‘aynına, -ına]

ayna: Nesnelere görünümlerini veren, ışığı yansıtan, cilalı ve arkası sırlı cam.

Gösterür ehl-i dile **aynada** biñ şekl-i şuver / Ma‘nide āyine-i ḡayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [aynada, -da]

‘ayne’l-yaḳîn: Gözüyle görmüş gibi, kati.

Ḥāk-i miḥnet çeşmine ol dün bed-binüñ müdām / Tütüyā bilmezse ḥāk-i dergehüñ **‘ayne’l-yaḳîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [‘ayne’l-yaḳîn,]

‘aynı: Birbirinin eşi, ayırt edilemeyecek kadar benzeri, tıpkısı.

Ḳanlı yaşumla göz ḳızılirmaḡuñ **‘aynıdur** / Neşv ü nemā-yı ḥün-ı cigerdür ḥabāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [‘aynıdur, -dur]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü **‘aynıdur** her dem revān enhāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [‘aynıdur, -dur]

‘ayn-ı a‘mā: Kör göz.

Ḳaddüñe ṭoḡru baḳamaz egri / **‘Ayn-ı a‘mā** içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [‘ayn-ı a‘mā,]

‘ayn-ı ‘āşık: Āşığın gözü.

Kime şorsam lebüñ cān gibi hiç ‘ālemde görmüş yok / Görünür **‘ayn-ı ‘āşıkda** hilālāsā ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘ayn-ı ‘āşıkda, -da]

‘ayn-ı a‘tāf: İyilik ve yardımların kaynağı.

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî ḳulıdur ḫalka biliş / **‘Ayn-ı a‘tâf** bu ḫalka siper iḥsânı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [‘ayn-ı a‘tâf,]

‘ayn-ı ‘azâb: Eziyet kaynağı.

‘Ārîzuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tâb / Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inâ **‘ayn-ı ‘azâb** u ‘ayn-ı tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-ı ‘azâb,]

‘ayn-ı idrâk: Anlayış gözü.

‘Ayn-ı idrâkiyle gel mir’ât-ı dehre ḳıl nazar / Vech-i ma‘nâ gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [‘ayn-ı idrâkiyle, -iyle]

‘aynı ile: Aynısı, tıpkı.

Bağrumuñ başında **‘aynı ile** buldum başını / Bilürem ḳandan gelür her dem bu eşk-i ḫün-feşân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [‘aynı ile,]

‘ayn-ı ‘inâ: Zahmet, eziyet kaynağı.

‘Ārîzuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tâb / Ḥaḳḳ bilür **‘ayn-ı ‘inâ** ‘ayn-ı ‘azâb u ‘ayn-ı tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-ı ‘inâ,]

‘ayn-ı māl ol-: Servetin kendisi olmak.

Şabâyâ **‘ayn-ı māl olursa** çekmem minnetin kuḫluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḫâk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [‘ayn-ı māl olursa, -ursa]

‘aynı ol-: Benzemek.

Cennet ḳapuñdan ayrıla ey ḫür-i ‘ayn o dem / Ṭüfân-ı Nūḫuñ **‘aynı olur** âdemüñ gözi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [‘aynı olur, -ur]

‘ayn-ı tâb:

1.Eziyetin kaynağı.

‘Ārîzuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tâb / Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inâ ‘ayn-ı ‘azâb u **‘ayn-ı tâb** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-tâb,]

2. Antep şehri.

Āḫ kim iğmâz ‘ayn ile ‘itâbın ‘aşıḳuñ / **‘Ayn-ı tâb** içre ‘anâ çeken ‘azâbiler bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘ayn-ı tâb,]

‘aynına al-: İtibar etmek, önem vermek.

Cem‘üñe yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşīdi **almaz ‘aynına** her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [‘aynına almaz, -maz]

‘aynına gel-: Değer, kıymet vermek.

Meges miqdârı **gelmez ‘aynına** ‘anķası dünyānuñ / Hümā tal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [‘aynına gelmez, -mez]

Ḳadd-i dil-cüyü hevāsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem **gelmez ol** ‘ālī-cenābuñ **‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [‘aynına gelmez, -mez]

Ey Raḫîmî āşinā-yı baḫr-i ‘aşķ-ı yār olan / **‘Aynına** bir ḳatre **gelmez** girse deryā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [‘aynına gelmez, -mez]

‘aynıyla: Aynı, tıpkı.

Göñül Nîş ḳal‘asıdur şan ḫarāb olmuş içi ḫaşı / Başum ḫāğ-ı ‘inā **‘aynıyla** çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [‘aynıyla,]

Gözümüñ bilmezem ḳandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında **‘aynıyla** bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [‘aynıyla,]

‘ayn-tāb: Gözün parlıtısı.|| Antep şehri.

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum **‘ayn-tāb** / Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-tāb,]

‘ayn-tāb ol-: Parlaklığın kaynağı olmak.

Ḥāḳ-i pāyuñ kuḫl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa ne ḫañ / ‘Ārız-ı pūr-tābuñ ile **oldı** ‘ālem **‘ayn-tāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ayn-tāb oldı, -dı]

‘ayna al-: Gözüne almak: İtibar etmek, önem vermek, yüzüne bakmak, değerli görmek.

Ruḫ-ı yāre nazar ḳıl bāğ-ı ‘adni **‘aynuña alma** / Ne seyrān ḳayısı ayva hemān ḫaḫḫ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [‘aynuña alma, -ma]

Bu gün ben hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı **almam ‘aynuma** cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [‘aynuma almam, -mam-uma]

ayrıl-:

1.Uzaklaşmak, ayrı düşmek.

Rikābuñdan Raḥîmî sâye gibi bir gün **ayrılmaz** / Vefâ yolında ol şâbit-kağem bir ḥâksâruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ayrılmaz, -maz]

2.İlgi ve alakasını kesmek.

Cennet kapuñdan **ayrıla** ey ḥür-i ‘ayn o dem / Tûfân-ı Nûḥuñ ‘aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ayrıla, -a]

ayru:

1. Ayrı, uzak.

La‘l-i mey-günüñdan **ayru** bezm-i ğamda dem-be-dem / Hün-ı ḥasretdür yidüğüm içdüğüm hün-âbdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [ayru,]

Sâyebân-ı devletüñden **ayru** ey ‘âlî-cenâb / Ḥayme-i gerdün dün oldu başuma teng-târ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [ayru,]

Nâr-ı ğam sen şehden **ayru** lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm gibi ṭurup ağlar şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [ayru,]

O mehden **ayru** yaşum ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [ayru,]

Leb-i bezminden **ayru** ey felek çeşmin Raḥîmîñüñ / Dem-â-dem döne döne sâğar-ı mercâna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [ayru,]

Gül yüzüñden **ayru** tâb-ı ğamda bî-tâb oldu ḥâr / Zerd olup titrer ḥazân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [ayru,]

Ey felek ol mehden **ayru** bî-ḳarâr itdüñ beni / Ḥâke urduñ sâyeveş bî-i‘tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ayru,]

Ol Sikender derdin **ayru** bende şoñ dem göreyin / Ḳayṭafâ gibi puşudan ğarḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ayru,]

2.Başka.

La‘lüñden **ayru** cām-ı cihân şunsa Cem göre / Ayağına şürâḥi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [ayru,]

ayru düş-: Ayrı kalmak, uzak düşmek, ayrılmak.

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zibâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâğı ḳanlu yaşum la‘l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [ayru düşelden, -elden]

ayru ol-: Uzak kalmak, ayrı düşmek.

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî bir dem çapuñdan **ayru olmak** dil-berâ müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [ayru olmak, -mak]

ayruksı: Başka, başka türlü, ayrı, apayrı, farklı.

Țolmuş idi gülşene âvâze-i zâğ u zağan / Hâli **ayruksıdı** bâğuñ işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ayruksıdı, -dı]

ayu: Et yiyen memelilerden, ot ve bal da yiyebilen, uzun tüylü, kaba ve hantal, vahşi hayvan.

Gözüm dîdâruña qaddüñe mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gazâlüm **ayu** kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ayu,]

ayva:

1.Sonbaharın habercisi, iri, sarı ve sulu bir meyve.

Ruğ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı **ayva** hemân hıtt şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ayva,]

Rahîmî bâğ-ı 'âlemde naşîbüñ bildüm **ayvadır** / Anuñçün reng-i ruhsâruñ bu gün lîmûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [ayvadır, -dır]

Baña 'unnâb-ı la'linsüz ne cânum kayısı **ayva** / Doyamam nârveş ben kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ayva,]

2.Sevgiline yanakları.

Teşne-câna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür **ayva** bu ben mağzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [ayva,]

'ayyâr: Hilekâr, dolandırıcı.

Örnek olsun kim nigârâ âline aldanmayam / Döne döne nağşlar geçdi baña **'ayyâr** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). ['ayyâr,]

'ayyâr-ı zülf: Düzenbaz saç.

Göñlümi bir bend ile bend ideli **'ayyâr-ı zülf** / Kıldı 'aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). ['ayyâr-ı zülf,]

'ayyâş-ı nev-bahâr: İlkbahar sarhoşu.

Şahrâda lâle şanma gül-gün meyiyle şunmuş / **'Ayyâş-ı nev-bahâra** câm-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). ['ayyâş-ı nev-bahâra, -a]

‘ayyūka irgür-: Göğün en yüksek yerine ulaştırmak.

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevr-i goncadan ‘ayyūka irgürdüm ben efgānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [‘ayyūka irgürdüm, -a-düm]

‘azāb vir-: Acı çektirmek.

Ġam yeter cānā dile gönderme şādı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [‘azāb virür, -ür]

‘azābî: Azap çeken, eziyet gören, sıkıntıya uğrayan.

Āh kim igmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘aşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 89, Beyit 3). [‘azābiler, -ler]

‘azāb-ı dūzaḥ: Cehennem azabı.

Şūfiyā korkutma ısınduk ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz ḥaber alduk degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [‘azāb-ı dūzaḥa, -a]

āzād eyle-: Kurtarmak.

Velī miḥnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp şūfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 2). [āzād eylemekdür, -mekdür]

āzād ol-: Kurtulmak, serbest kalmak.

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toğrı yolına o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [āzād oluban, -uban]

Yūsufāsā ḥ‘āce-i dehri şarasın ḫul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [āzād olmadı, -madı]

Ḥ‘āce-i dehri mezād idüp şatarsın ḫul gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [āzād olmadı, -madı]

āzāde: Tek başına, özgür.

Bu bāguñ servi dūd-ı ḡam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [āzāde,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bāḡına bād-ı ḥazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [āzāde,]

āzāde ol-: Hür olmak, kurtulmak.

Ḳaddüñe bende olup ṭoğrı hevādāruñ olan / Ḳayd-ı ğamdan **olur** ol serv gibi **āzāde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [āzāde olur, -ur]

āzādlik: Özgürlük.

Ḳayli demdür dil hevā-yı Ḳaddüñe oldı esîr / İstemez ammā efendi bir nefes **āzādlik** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [āzādlik,]

āzār: Azarlamak, incitmek, kırmak, üzme.

Müşteriyüz nağd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yoğ dime **āzār** ile ey ğonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [āzār,]

āzer: Ateş.

Çenāra dek gelüp serv-i büleñdün pāyesin pest it / Senün bu müntehā Ḳaddüñle ṭübā baş bir **āzerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [āzerdür, -dür]

‘azîz: Saygın ve hürmetli kişi, sevgili.

Rahîmî Ḳuluña emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / **‘Azîzüm** ol ğedāyı bir söz ile Mışra sulṭān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [‘azîzüm, -üm]

Senün olsun sa‘ādetle **‘azîzüm** mülket-i dünyā / Baña Ḳapuñda Ḳulluğ Mışra sulṭān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

Ḳapusında Ḳul olmağ Ḳadrini sen Yūsuf-ı Ḳüsnün / **‘Azîzüm** mülket-i Mışır içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [‘azîzüm, -üm]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri Ḳüsnün metā‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

Mışır-ı ‘izzetde **‘azîzüm** olımağ şāhib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

‘azîz ol-

1. Sultan olmak, itibar görmek.

‘Azîz ol Ḳazret-i Yūsuf gibi Mışır-ı sa‘ādetde / Rî‘āyet eylesün ‘izzetle Ḳoş ğördün bu miḲmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [‘azîz ol,]

2. Değeri, izzetli olmak.

Her behāsını terāzūda ğören **ola ‘azîz** / Ben esîr-i ‘aşḲuñ iken boynı bağlu Ḳul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [‘azîz ola, -a]

‘azm: Kasıt, niyet, karar.

Ġam-ı dildârı cem‘ it maħzen-i hâtırdâ ħıfz eyle / Tarık-ı ‘aşka **‘azmüñ** var ise zād-ı firāvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [‘azmüñ, -üñ]

‘Azmüñ Raħîmî merħale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [‘azmüñ, -üñ]

‘azm eyle-: Yönelmek; bir menzile ulaşmak için engelleri yenmeye uğraşmak, çabalamak.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / **‘Azm eyle** her diyāra yūri Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [‘azm eyle,]

Ne hoşdur rüzgār ola muvāfiķ ey şeh-i ‘ādil / Kapuñdan cānibe **‘azm eyleyem** ben ‘āşık-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [‘azm eyleyem, -yem]

‘azm kıl-: Yönelmek.

Var iken luḫ u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [‘azm kılma, -ma]

‘azm-i diyār: Memlekete (doğru) yola çıkma, hareket etme.

Esîr-i bend-i ğurbetdür gönül **‘azm-i diyār** ister / Ciger mecrūḫ-ı tîğ-i hecdür vaşl-ı nigār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [‘azm-i diyār,]

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül **‘azm-i diyār** ister / Vefā şehrinde bir ‘ālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [‘azm-i diyār,]

‘azm-i ferendüş it-: Ferendüş (Ferdinand-Avusturya) yola çıkmak, hareket etmek.

Zülfinüñ pîçi Budin mülkine şalarsa aķın / Kayd-ı bend idüp anı **‘azm-i ferendüş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [‘azm-i ferendüş idelüm, -elüm]

‘azm-i ḫoten it-: Hoten'e yönelmek.

‘Arız u zülfüñ ğamından bî-ķarār olmuş şabā / Gāhi geşt-i gülşen eyler gāh ider ‘azm-i ḫoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [‘azm-i ḫoten ider, -er]

‘azm-i iklim-i adem it-: Yokluk diyarına yola çıkmak.

Lebüñden gelmedi cān derdine bir nuḫķ-ı em bir gün / Bu ğamdan ğam mı **itsem ‘azm-i iklim-i adem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [‘azm-i iklim-i adem itsem, -sem]

‘azm-i kũy it-: Mahalleye yönelmek.

Dil-i maħzũnũ şanma **itdi ‘azm-i kũy** ol ğamlı / Ğararı yoĝ nedür kũyuñdan āhir kũy ol ğamlı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 332, Beyit 1). [‘azm-i kũy itdi, -di]

‘azm-i kũy-ı yār eyle-: Sevgilinin mahallesine doĝru yola dũşmek.

Çoĝ rũzgār baħr ü berũñ seyrin eyledũk / Ey dil demidür **eyleyelũm ‘azm-i kũy-ı yār** (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 93, Beyit 5). [‘azm-i kũy-ı yār eyleyelũm, -yelũm]

B

bāb:

1. Bir kitabın bölümlerinden her biri.

Çihrem Rahĩmĩ kışşa-i ğuşşam beyān ider / Her **bāb** bir kitāb gözũm aña bāb-ı sũrħ (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 30, Beyit 7). [bāb,]

2. Kapı.

Faşl-ı ħũsnũñ baña keş it rũstāyı añlamaz / Ğũlsitānuñ **bābını** yine kitābiler bilür (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 89, Beyit 6). [bābını, -ını]

Ğamuñla āh iderken tũfek ħundaĝda yaturdı / Topı **bābından** aldı geldi nālem ħod bu araya (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 289, Beyit 5). [bābından, -ından]

baba: Peder, baba.

Babanuñ cānisın kaçma benũm ħoynuma girmekden / Ķuzucaĝum beni ħurtar elinden ĝürg-i hicrānuñ (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 161, Beyit 6). [babanuñ, -nuñ]

baba ħamza: Hamza Baba; Hāce Bektaş-ı Veli'nin Sulucakarahöyũk'te kurduĝu dergāhta yetiştirdiĝi 360 halifesinden birisidir. Hũnkar Hāce Bektaş'tan el ve icazet alan Hamza Baba, Ege bölgesini irşad ile ĝörevlendirilmiştir. Ahmet Yesevi soylu ve Horasan erenlerinden Hāce İlyas oĝlu Pir Hamza Baba, Alevî öĝretisini yayar ve halkın her türlü derdine çözümler üretir.

Sensin şeh-i iĝlĩm-i velāyet **Baba Ħamza** / Ķapuñdan olur feyz-i kerāmet **Baba Ħamza** (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 287, Beyit 1). [baba ħamza,]

Ey ravza-i pākũñden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i rāħat **Baba Ħamza** (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 287, Beyit 2). [baba ħamza,]

Tapuña gelũp şāh-ı Selĩm Ħān-ı ‘ālĩ-şān / İħlāş ile ‘arz itdi irādet **Baba Ħamza** (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 287, Beyit 3). [baba ħamza,]

Şıdkıyla muhibbũñ durur ol şāh-ı şerĩ‘at / Göster umaruz sende şadāĝat **Baba Ħamza** (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 287, Beyit 4). [baba ħamza,]

Ol hâkim-i muṭlağdan anı eyle tevaḳḳuʿ / Maḥkûm ola ḥükmine velâyet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [baba hamza,]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ṭâḳat **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [baba hamza,]

Ḳapuña gelüp ḳalb-i selîm ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ʿinâyet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [baba hamza,]

bâb-1 ʿadâlet: Adalet kapısı.

Felek naḳḳâşî ḳapuñ şüretin ṭâḳ-ı muḳarnesde / Yazar ʿunvân virüp dir budur ol **bâb-1 ʿadâlet** naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [bâb-1 ʿadâlet,]

bâb-1 ferah: Eğlence, mutluluk kapısı.

Ḥayli gündür ḥâr-ı ğamla bağludur **bâb-1 ferah** / Gül yüzüñle ḥâṭır-ı maḥzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [bâb-1 ferah,]

bâb-1 hikmet: Hikmet kapısı.

Ne yazmış şafḥa-i eṣcâra gör kim ḥâme-i ḳudret / Sebaḳ al **bâb-1 hikmetdür** ʿaceb divânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [bâb-1 hikmetdür, -dür]

bâb-1 murâd: İstek kapısı.

Fetḥ-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ **bâb-1 murâd** / Ḥalḳa gibi aç gözüñ gel bu der-i ʿulyâya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bâb-1 murâd,]

bâb-1 şeref: Şeref kapısı.

Yolum var devlete irsem n'ola ey şâh-ı kişver-ĝir / Selîmü'l-bâl ile **bâb-1 şeref** derbâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [bâb-1 şeref,]

bâb-1 sürḥ: Kırmızı kapı || Başlık.

Çihrem Raḥîmî ḳışsa-i ğuşşam beyân ider / Her bâb bir kitâb gözüm aña **bâb-1 sürḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [bâb-1 sürḥ,]

bâc: Vergi.

Büy-ı çin-i zülfüñe virür Ḥıṭâ ḥâni ḥarâc / Dişlerüñüñ n'ola olursa ʿAdende **bâcudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [bâcudur, -idur]

bād: Rüzgar.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Ɔara Ɔağlarca / Bu yolda olmadı ey **bād** senden bir eṣer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bād,]

Bāda Ɔabşırdum hevāñ ile vücūduṃ hırmenin / Şanma ‘ömrüm hāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [bāda, -a]

Rahîmî baht-ı hümāyūn bu Ɔālî’i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübārek **bād** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [bād,]

Husrevā gül-gün-ı eṣküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u **bāda** şanma kim minnet semendin Ɔoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [bāda, -a]

Ey **bād** serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra Ɔarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [bād,]

Ne ğam esse vücūduṃ yelkeninüñ **bādi** yaprağdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūḥ tek sen verd-i ra’nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [bādi, -ı]

bāda eyle-: Yele vermek.

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendı budur kendüme / **Bāda eyle** hāşılı ğam hırmenin ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [bāda eyle, -a]

bāda vir-: Savurmak, boşuna harcamak.

Bāda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülf-i yār / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bāda virdi, -di]

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / **Virmeye** devrān mebādā bir muḥālîf **bāda** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [bāda virmeye, -meye]

Devr-i zemāne bāḳi degüldür dem ideğör / Bādi nazarda **bāda virür** taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bāda virür, -ür]

bādām: Badem.

Ṭoğrulın meclise cān nuḳlin ider anı revān / Serv-Ɔadd beste dehen gözleri **bādāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [bādāmlara, -lara]

bāde: Şarap.

Maḥabbet **bādesin** yād-ı lebünle şol ki nūş eyler / Teninde Ɔanı Ɔaynar cānı sāğar gibi cūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [bādesin, -sin]

Niçe ƆāƆat getürsin bu şeh-i la’l-i leb-i yāre / Maḥabbet **bādesinden** maḥv olur āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [bādesinden, -sinden]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş **bādenüñ** / Mā-ḥaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [bādenüñ, -nüñ]

Ḳan uğud oldum gubār-ı guşşadan / Sāḳiyā cām-ı lebüñden **bāde** şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [bāde,]

bāde-i 'aşk: Aşk şarabı.

Bāde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebdā bir muḥālif bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [bāde-i 'aşkıyla, -ıyla]

Sāḳiyā bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / **Bāde-i 'aşk** ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [bāde-i 'aşk,]

bāde-i bezm-i ezel: Yaratılış meclisinin şarabı.

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb ḫoludur / Şüfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [bāde-i bezm-i ezel,]

bāde-i gül-reng: Gül renkli şarap.

Pür itmiş **bāde-i gül-rengi** nüş-ā-nüş remz eyler / Şafā bezminde ehl-i 'işrete sāğar şunar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [bāde-i gül-rengi, -i]

bāde-i hamrā: Kırmızı şarap.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım **bāde-i hamrā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [bāde-i hamrā,]

bāde-i şāf: Saf şarap.

Şüfiye ḳarşu Raḫîmî içeyüm **bāde-i şāf** / Mest-i dād-kār olayın 'āşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [bāde-i şāf,]

bād-ı āh: Ah rüzgârı.

Vişālüñ mähına gördüm seḫāb-ı hecr olur mā'il / Hemān dem **bād-ı āhum** günbed-i devvāra ḫabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [bād-ı āhum, -um]

bād-ı ecel: Ecel rüzgârı.

Gel vücudum ḥākini maḥv eyle ey **bād-ı ecel** / Ḳonmasun ol dāmen-i pākizeye benden gubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [bād-ı ecel,]

bād-ı figân: Feryat rüzgarı.

Binüp keştiye sen meh gün gibi kıldukça seyrânı / 7okuz kat 7olanur **bād-ı figānum** çerh-i gerdānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [bād-ı figānum, -um]

bād-ı hazān: Sonbahar rüzgarı.

Girmesün dirseñ vücūduñ bāğına **bād-ı hazān** / Sebzezār-ı ʿāleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [bād-ı hazān,]

bād-ı hevā: Arzu ve heves yeli.

Bāda 7abşırdum hevāñ ile vücūdum hırmenin / Şanma ʿömrüm hāşılı ʿömrüm benüm **bād-ı hevā**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [bād-ı hevā,]

Bāda virdi hırmen-i ʿömrüm hevā-yı zülfi-yār / Bilmezem **bād-ı hevā** mı şanur ol dildār-ı ʿömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bād-ı hevā,]

Kiştzār-ı dünyede **bād-ı hevādur** hāşılıñ / Sen gönül gülāt-ı zecr-i miñnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [bād-ı hevādur, -dur]

bād-ı şabā: Sabah rüzgarı.

7oşılsa eblağ-ı āfāka 7añ mı āh-ı şeb-rengüm / 7oyup yollarda geçdi hayli dem **bād-ı şabā** raşşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [bād-ı şabā,]

bād-ı şimāl: Kuzey rüzgarı.

Hecrūñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubh **bād-ı şimāli** 7araf 7araf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [bād-ı şimāli, -i]

bād-ı şubh: Sabah rüzgarı.

Kuñl-ı hāk-i mağdemūñ irgürdüğičün çeşmüme / **Bād-ı şubha** muştılık virdüm Şifāhān illerin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [bād-ı şubha, -a]

bādî: İlk.

Devr-i zemāne bākî degüldür dem idegör / **Bādî** nazarda bāda virür tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bādî,]

bād-pāyā: Rüzgar ayaklı.

Semend-i 7abʿuma yügrük geçenler hem-ʿinān olmaz / Maʿārif sāhasında ögdül almış **bād-pāyāyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [bād-pāyāyam, -yam]

bāg: Bahçe.

Bu **bāguñ** servi dūd-ı gam küli bir tabla âteşdür / Şabāveş turma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bāguñ, -uñ]

Ümidüm devhası bāg-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāgında anuñ **bāg** hezārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [bāg,]

Haquñ didārı haqqı gülşen-i kūyuñsuz ey hūrî / Görinür dūzahāsā gözüme **bāg** u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [bāg,]

Țolmuş idi gülşene āvāze-i zāg u zağan / Hālî ayruksıdı **bāguñ** işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [bāguñ, -uñ]

Mescide gelse alur seccāde sūsen omzuna / Lîk **bāga** varsa mey var Țoltuğında bir Țabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [bāga, -a]

Bāgı dād iken bozuldı Țoldı cevr-i zulum ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bāgı, -ı]

Oğ ne haţţ itdüm nişān-ı zaħm-ı tîrûñden yanar / Ey Țaşı yā şanki cān **bāgında** dikdûñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [bāgında, -ında]

Girmesün dirseñ vücūduñ **bāgına** bād-ı hazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [bāgına, -ına]

Gül-i pür-hāra yoğ meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var bu **bāguñ** bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [bāguñ, -uñ]

Bāga varup serviler seyrān iderse Țañ degül / Bu Raħîmî şîve-i reftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [bāga, -a]

Görmek isterseñ cinān **bāgında** ger cān bāgını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sultān bāgını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [bāgında, -ında]

Țanlu yaşum ‘Aşılı ırmağınuñ mānendidür / Ter dutar her dem aȚup ol verd-i ĥandān **bāgını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [bāgını, -ını]

La‘l-i sîr-ābuña teşne olalı cānā kirās / Ĥabbeye bir kimse almaz oldı mercān **bāgını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [bāgını, -ını]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez Țoğrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ĥırāmān **bāgını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bāgını, -ını]

Cāndan özge yolına nem var Raħîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur Țeşm-i giryān **bāgını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [bāgını, -ını]

bāg u bahār: Bahçe ve bahar.

Şitā faşlından āfetdür cemāl-i yārsuz nev-rüz / Raħîmî gülşenüm **bāg u bahārım** ĥadd-i yārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [bāg u bahārım, -um]

bāg u rāg: Bahçe ve çimenlik.

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem **bāg u rāg**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [bāg u rāg,]

bāgbān: Bahçıvan.

Hezār-ı ‘āşık olursa ğam degül dildār sağ olsun / Kayırma bülbüli ey **bāgbān** gülzār sağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [bāgbān,]

bağdād: Bağdat şehri.

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘āşıkdur / Bilürsin şöreti Şatdur şehā dünyāda **Bağdāduñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [bağdāduñ, -uñ]

Bāgı dād iken bozuldı töldi cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter **Bağdād** elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bağdād,]

İrüp **Bağdād** kūyına olunca vaşluña mevşil / Gözümüñ kara kanlu yaşı garķ itdi Karamanı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [bağdād,]

bāg-ı ‘adn: Cennet bağı.

Ruḥ-ı yāre nazar ķıl **bāg-ı ‘adni** ‘aynuña alma / Ne seyrān kayısı ayva hemān ḥaṭṭ şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [bāg-ı ‘adni, -i]

bāg-ı ‘ālem: Dünya bahçesi.

Hemîşe **bāg-ı ‘ālemde** şehā sen ḥurrem ü şād ol / Rahîmî bülbülāsā aĝlasun sen ğonca gibi gül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [bāg-ı ‘ālemde, -de]

Rahîmî **bāg-ı ‘ālemde** naşibüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḥsāruñ bu gün limūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bāg-ı ‘ālemde, -de]

bāg-ı cennet: Cennet bahçesi.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez **bāg-ı cennet** bir semer peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [bāg-ı cennet,]

bāg-ı cinān: Cennet bahçesi.

Heves-i kūyuñ ile **bāg-ı cināndan** geçdüm / Nazar it ‘āşık-ı didāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [bāg-ı cināndan, -dan]

bāg-ı cinānveş: Cennet bahçesi gibi.

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rû / Haşre dek **bâğ-ı cinânveş** nev-bahâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [bâğ-ı cinânveş,]

bâğ-ı huld: Cennet bahçesi.

Almazam habbeye tûbâsını **bâğ-ı huldüñ** / Hüner oldur saña bir serv-i hırâmân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [bâğ-ı huldüñ, -üñ]

bâğ-ı hüsn: Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsnüñde femüñ ser-çeşme-i âb-ı hayât / Haţt-ı Hızır âbuñla güyâ oldı Hızır-âşâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [bâğ-ı hüsnüñde, -üñde]

Bâğ-ı hüsne ‘arîzuñ gül mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey rûh-ı revân var ise berg ü bâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [bâğ-ı hüsn, -e]

Bâğ-ı hüsnüñsüz cinân bâğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i didâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñsüz, -üñsüz]

Görelen cebhenüñ ay toğdınıñ hod çerhi batmışdur / Ezelden **bâğ-ı hüsnüñ** çağı geçdi Akşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñ, -üñ]

Bâğ-ı hüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-mişâl / Bî-tekellûf geşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñ, -üñ]

bâğ-ı merâm: İstek bahçesi.

Dil İrem bâğında didârüñsüz ârâm eylemez / Kâkülüñsüz mürğ-i câna dâm-ı gam **bâğ-ı merâm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [bâğ-ı merâm,]

bâğ-ı miñnet: Üzüntü, dert bahçesi.

Elifler servlerdür dâğlar gül yâreler gonca / Vücüdüm **bâğ-ı miñnet** âh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [bâğ-ı miñnet,]

bâğ-ı murâd: Arzu, istek bağı.

Ümidüm devhası **bâğ-ı murâdum** âsitânuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ hezârı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [bâğ-ı murâdum, -um]

bâğ-ı vaşl: Kavuşma bağı.

Olup dil şu gibi sen serve mâ’îl / Velî yok **bâğ-ı vaşla** yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [bâğ-ı vaşla, -a]

Öte tursun **bâğ-ı vaşluñdan** raķib-i zâğ-ţab^c / Bülbül oldı çäre yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [bâğ-ı vaşluñdan, -uñdan]

bağla-: Peydâ etmek, hâsıl etmek, oluşturmak, tutmak.

Cân lebûñ cāmın görüp mestâne şeklin **bağladı** / Yandı şem^c-i şevke dil pervâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [bağladı, -dı]

Hasret-i la^lüñle cānā bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne kan tolop peymâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [bağladı, -dı]

Mihr bir sūret döner ālıyla rengin nakş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [bağladı, -dı]

La^l-i Şîrînuñ ğamından yine cān Ferhādînuñ / Ser-ġüzeşti Husrevā efsāne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [bağladı, -dı]

Ṭolaşaldan bir perîşānuñ şacı zencirine / Ey Raḥîmî dil yine dîvāne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [bağladı, -dı]

bağlan-: Tutulmak, kapılmak, âşık olmak.

Bu zülf ü ruḥ ele **bağlandı** dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [bağlandı, -dı]

Bir perînuñ yine **bağlandıñ** Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [bağlandıñ, -duñ]

Ḥ^yābda gördüm şacıñ bendine **bağlanmış** şabā / Şubḥ-dem küyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [bağlanmış, -mış]

bağlu: Kapalı.

Ḥayli gündür ḥār-ı ğamla **bağludur** bāb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥāṭır-ı maḥzūnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [bağludur, -dur]

bağr:

1.Göğüs, sine.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-puş oldılar / Tāb-ı tîğüñden şalupdur āteşüñ **bağrına** tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [bağrına, -na]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāğar gibi **bağrı** tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [bağrı, -ı]

Baḥr-i ḥaddüñle görelen āteşüm ey yār şem^c / **Bağrınuñ** yağın yakup ağlar baña her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [bağrınuñ, -ınuñ]

Ḥün iderseñ **bağrumı** sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup ağıyar ile çifte toلولar içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [bağrumı, -umı]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem kıandan gelür her dem bu eşk-i hün-feşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bağrumuñ, -umuñ]

Hâr-ı hecrüñle senüñ ey gönca **bağrum** hüniken / Sînemi gül gibi çäk itmek diler her bir diken
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [bağrum, -um]

İdelden başlu **bağrum** tîr-i müjgâna nişân ebrû / Büküp ey kaşı ya oğ kaddümi eyler kemân-ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [bağrum, -um]

Bezm-i gamda âh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi **bağrum** delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [bağrum, -um]

Bağruñı hün it çerâgâh-ı vefâda niçe dem / Nâfeveş tâ giresin bir yâr-i ra‘nâ koynına (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [bağruñı, -uñı]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ârâya ırgürsün / Rahîmî yalvarup çal **bağruñuñ** yağın Kıadırğaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [bağruñuñ, -uñuñ]

Hecr odı yağıdı sînemi **bağrum** kebâb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ päre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [bağrum, -um]

Yüregüm taşu n’idem ağladum ol **bağrı** taşumdan / Göyüñdi içi tağun taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [bağrı, -ı]

Seng-i hecrüñle gönül sāğar-şifat oldı şikest / Cür‘aveş pây-mâl olup kan oldı **bağrum** mül gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [bağrum, -um]

2.Gönül.

Bezm-i ‘aşkuñda muşâhib şâhidüm gam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nâle ney **bağrum** kebâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [bağrum, -um]

Şarâbum eşk-i hasret hem-demüm gam / Kebâb itdi bu **bağrum** nâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [bağrum, -um]

Qanda qaldı bilmezem dil **bağrumuñ** biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kanıyla kaynar cânı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bağrumuñ, -umuñ]

Firâk odiyla yanan **bağrumuñ** kanlu kebâbından / Tenür-ı gamda döne döne biryân olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [bağrumuñ, -umuñ]

Bî-ğarâr ‘âşık gibi üstüne dir dir titreyüp / **Bağrı** gamdan päre päre dâ‘imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [bağrı,]

Ğamuñ sāğar gibi hün itdi **bağrum** derdüñ inletdi / Rağîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola qanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [bağrum, -um]

Rağîmî **bağrumuñ** başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı ‘aşka baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [bağrumuñ, -umuñ]

Dâğ-ı gam yağıdı dile bir verd-i ğandân sînelü / Göncaveş hün itdi **bağrum** ol gülistân sînelü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [bağrum, -um]

bağrı kebâbi:Bağrı yanık olanlar || Çok acı çekenler.

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı 'aşkuñ süzişin **bağrı kebābiler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [bağrı kebābiler, -ler]

bağrı yanık: Çok ıztırıp çekmiş, acı görmüş, dertli, kederli, bağrı kara.

Yoluñda tiğ-i hicrānuñla ben kırbānuñı yād it / Tenevvür gamda bu **bağrı yanık** biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [bağrı yanık,]

bağırına bas-: Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak, sevgiyle kucaklamak.

Taş işigüñ Raḥîmî gibi **başdı bağıruma** / Şimdi açıldı ḥalka gibi ḥātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [bağıruma başdı, -dı]

Yaşumla baḥr-i dehrüñ şimdi terdür çatı mā-beyni / **Başaldan bağırına** kân gibi sen la'l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [bağırına başaldan, -aldan]

bağru yan-: Bağrı yanmak; üzüntü çekmek, çok acı duymak.

Ḳan uğud atdı gubār-ı gam şarāb ister gönül / **Yandı bağrum** ey ciger küşem kebāb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [bağrum yandı, -um, -dı]

bağırına geç-: Bağırına/yüreğine batmak.

Bükdi bilümi fūrkat-i bār-ı cefā meded / Cevr oḳı **geçdi bağıruma** ey ḳaşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [bağırına geçdi, -di]

bağırına taşlar bas-: Sesini çıkarmaksızın her türlü acıya katlanmak.

Bağırına taşlar başup gamdan ḥam oldı ṫākatüm / Ḥātem-i la'lüñle maḥremdür bir aḥıryān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [bağırına taşlar başup, -up]

bağru delin-: Yüreği parçalanmak, delik delik olmak.

Ey Raḥîmî 'aşḳ ile **bağruñ delinmişdür** meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [bağruñ delinmişdür, -uñ-uñ , -mişdür]

bahār: Bahar mevsimi.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzün-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i 'işret **bahāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [bahāruñdur, -uñdur]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ **bahārın** istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [bahārın, -ın]

Ey felek hoş gör bu devrānuñ **bahārī** şevkini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [bahārī, -ı]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı **bahār** / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [bahār,]

Giceyi gündüze katup irişdi yine **bahar** / Şafā-yı ʿişreti biz daħi şubħ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [bahar,]

Açılmaz ol gül-i gönca **bahārī** n'eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm kenārı n'eyleyeyin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [bahārī, -ı]

Ĥün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-ʿizāra karşı / Şular bulanık aķar evvel **bahāra** karşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [bahāra, -a]

Yine gül gibi ʿiş it gönca-leblerle **bahār** içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzār içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [bahār,]

bahār ir-: Baharın gelmesi.

Bahār irdi yine sākī açıldı gönca güldi gül / Dem-i şādī durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [bahār irdi, -di]

bahār-ı bāğ-ı dünyā: Dünya bahçesinin baharı.

Heves kılmaz behiştāsā **bahār-ı bāğ-ı dünyāya** / Ruħuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bāğ u rāğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [bahār-ı bāğ-ı dünyāya, -ya]

bahār-ı dil-güşā ol-: İç açıcı bahar olmak.

Raķibe şoħbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir **bahār-ı dil-güşā oldum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [bahār-ı dil-güşā oldum, -dum]

bahār-ı germiyān: Germiyan'ın baharı.

Maķdemüñden ĥurrem olmışdur **bahār-ı Germiyān** / Berf şanma yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [bahār-ı germiyān,]

bahār-ı ĥüsn: Güzelliğın baharı.

Güzellik çağı gibi ey **bahār-ı ĥüsn** gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitāni külĥan eylersin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [bahār-ı ĥüsn,]

Döne döne yaşını itdün Raħimînün revān / Bir **bahār-ı ĥüsne** karşı cūy-bār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [bahār-ı ĥüsne, -e]

bahār-ı vaşl: Kavuşma baharı.

Hem-dem olalı cihān şāhum **bahār-ı vaşluña** / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem bāğ u rāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [*bahār-ı vaşluña, -uña*]

bahāristān-ı lutf: İyilik bahçesi.

Bahāristān-ı luţfuña Raḥîmî ölmeden girse / Oḡumaz idi Sa‘diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [*bahāristān-ı luţfuña, -uña*]

bahr: Deniz.

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem vücūd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi **baḥre** ıztırāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [*baḥre, -e*]

Baḥr ile mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme ḡan yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 3). [*baḥr,]*

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kān-ı seḡā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş **baḥr** u ‘ummān illerin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [*baḥr,]*

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif **baḥrinüñ** ḡavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [*baḥrinüñ, -inüñ*]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḡanlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṡolupdur **baḥr** içi lū‘lū‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [*baḥr,]*

Kef-i luţfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḡālet virür cūş u ḡurūşum dehre geh **baḥre**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [*baḥre, -e*]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḡsun **baḥr** u irsin la‘l ü mercānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [*baḥr,]*

baḥr ü ber: Kara ve deniz || bütün varlık âlemi; kâinat.

Çoḡ rüzḡār **baḥr ü berüñ** seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [*baḥr ü berüñ, -üñ*]

baḥr [u] kān: (bir şeyin) kaynaḡı.

Baḥr [u] kān bulmaz idi olmasa kefüne şebîh / Kūh-ı kūyuña sücūd itmese bulmazdı vaḡār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [*baḥr [u] kān,]*

baḥr-i ‘atā: Cömertlik denizi.

Gel ṡoḡrudalum biz dümeni **baḥr-i ‘atāya** / Almaḡ bizüm ü virmek o sulṡāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [*baḥr-i ‘atāya, -ya*]

baḥr-i dehr: Dünya denizi.

Yaşumla **baħr-i deħrũfi** Şimdi terdũr çatı m̄a-beyni / Başaldan bağrına k̄an gibi sen la‘l-i dũr-efş̄anı
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 333, Beyit 4). [baħr-i deħrũfi, -ũfi]

baħr-i ezel: Ezel denizi.

Gevher-i ‘ařkuňa t̄a **baħr-i ezelde** ř̄alibũz / Āřin̄ayuz dostum itme bize bĩ-ḡane řavr (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩv̄anı, Gazel 66, Beyit 3). [baħr-i ezelde, -de]

baħr-i fũrkat: Ayrılık denizi.

Baħr-i fũrkatde şaldı dil ȳad it / Varşa-i ğamda āřin̄a n’eyler (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 88, Beyit 3).
[baħr-i fũrkatde, -de]

Ĝarķ itdi **baħr-i fũrkat** fũlk-i vũcũdı ȳa Rab / Olmadı çatre ‘avni sen Hızr-ı dideb̄anuñ (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩv̄anı, Gazel 157, Beyit 6). [baħr-i fũrkat,]

baħr-i ħadd: Yanak denizi.

Baħr-i ħaddũnle ğorelden āteřũm ey ȳar řem‘ / Bađrınũn yađın yaķup ađlar baňa her b̄ar řem‘ (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 128, Beyit 1). [baħr-i ħaddũnle, -ũnle]

baħr-i ħũsn: Gũzellik denizi.

Gevher-i vaşluma ř̄alibsin didi ol **baħr-i ħũsn** / Ĝarķa vir yařuñla dehri ser-be-ser dide m be-çeşm
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 185, Beyit 6). [baħr-i ħũsn,]

baħr-i ‘izzet: Kıymet denizi.

Benũm ħ̄anum sen ol řehv̄ara dirsın **baħr-i ‘izzetde** / Vũcũduñ cevheri her dem her āfetden nih̄an olsun
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 259, Beyit 2). [baħr-i ‘izzetde, -de]

baħr-i kerremn̄aya: "... biz Adem oğullarını ũstũn kıldık. Onlara karada ve denizde taşıyacak vasıtalar verdik."

Baħr-i kerremn̄aya ğarķ itdũn bu cismũn cevherin / Āřin̄a-yı řulzũm-i ‘ařķuz ker̄am̄at ehliyũz (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 111, Beyit 3). [baħr-i kerremn̄aya, -ya]

baħr-i kudret: Kudret denizi.

Beglige reşk itme birdũr k̄an-ı luřf ‘ilmũn muĥĩt / **Baħr-i kudretde** vũcũduñ cevheri bir d̄anedũr
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩv̄anı, Gazel 92, Beyit 4). [baħr-i kudretde, -de]

baħr-i lutf: ĩhsan, iyilik denizi.

Muḥit-ı ʿāleme ey **baḥr-i luṭf** ol gevher-i pāke / Ḥudānuñ birligi ḥaḫḫı Ḥudā yek dāne gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [baḥr-i luṭf,]

baḥr-i mihr: Sevgi denizi.

Maḥabbet zevraḫın sürmek dilerseñ **baḥr-i mihr** içre / Güzāfin olmaz ol bu āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [baḥr-i mihr,]

baḥr-şifat: Deniz gibi.

Āşinā oldı bize ol güher-i ḫulzüm-i cūd / Ey Raḫîmî demidür **baḥr-şifat** cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [baḥr-şifat,]

baḥrveş: Deniz gibi.

Laʿl-i cān-baḫşuñla cānā āşinālık kesb iden / **Baḥrveş** her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [baḥrveş,]

baḫş: İkrām, iltifat.

Ey Raḫîmî ḥʿān-ı Ḥaḫdan ḫod nevāleñ **baḫşidur** / Bî-nevāyāne ṭamaʿ itme yime dünyā ḡamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [baḫşidur, -idur]

baḫt: Kader, şans, talih.

Rüzgārum ḥaşm u **baḫtum** ser-keş ü ṭālîʿ zebün / Yār-ı bî-mihr-i vefā ḡamdan benüm ḫālüm ḫarāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [baḫtum, -(u)m]

Ḳaçan bir māha mihr itsem seḫāb-ı hecr olur ḫāʿil / ʿAceb ser-geşte **baḫtum** ṭālîʿ-ı nā-sāzkārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [baḫtum, -um]

ʿÖmr-i müstaʿcil felek ḡaddār u nā-hemvāra **baḫt** / Mihr-i meh-rū ḡayr-ı vāḫiʿ cāy-ı ḫırmān her ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [baḫt,]

Ey Raḫîmî Tire **baḫtuñ** Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Ḥūn ile Şarḫān illerin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [baḫtuñ, -uñ]

Nā-müsāʿid ṭālîʿum **baḫtum** siyeh ḫalbüm ḫazîn / Ṭañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [baḫtum, -um]

Seni Ḥaḫḫ ırgüre sultān atañuñ **baḫt** u taḫtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḫib-ḫıran olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [baḫt,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı küyuñdan / Göñül murgini zār **baḫtuma** gel bir murgzār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [baḫtuma, -uma]

baḫt-ı dūn: Alçak, aşağı baht veya talih.

Rahîminün ne tañ târ olsa başına cihân mülki / Benüm ol ey meh ü hürşid-i ‘ariz **baht-ı dünümdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [baht-ı dünümdür, -umdur]

baht-ı hümâyün: Kutlu talih.

Rahîmî **baht-ı hümâyün** bu tãli‘i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [baht-ı hümâyün,]

bahtı kara: Kara bahtlı, kötü talihli.

Bu **bahtı karanuñ** yaşını ırmağ itme küyuñdan / Bu şehre şehriyâra Aqca şu virmiş durur revnaq
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bahtı karanuñ, -nuñ]

baht-ı sa‘id: Uğurlu baht.

Ba‘id olsun nüḥüset ey kamer **baht-ı sa‘idüñdür** / Şeref viren cihâna mihr-i ḥüsn-i bâ-kemâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [baht-ı sa‘idüñdür, -üñdür]

baht-ı siyâh: Kötü talih, kara yazı.

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Rahîmî bu perîşân tãli‘ ü **baht-ı siyâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [baht-ı siyâh,]

ba‘id ol-: Uzak olmak.

Şâd iden şâhum hevâ id-i vişâlüñdür beni / Yoḥsa çekmem gam **olursam** kırbet-i ‘ida **ba‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [ba‘id olursam, -ursam]

Ba‘id olsun nüḥüset ey kamer baht-ı sa‘idüñdür / Şeref viren cihâna mihr-i ḥüsn-i bâ-kemâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ba‘id olsun, -sun]

bâk: Korku, havf.

Bu cãn naḥcîrine şîrâne gamzeñ qaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yoq olmadan **bäküm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [bäküm, -üm]

bak-:

1. İtibar etmek.

İşigüñde gözüüm yaşına **bakmaz** / ‘Aqıka rağbet olmazmış ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [bakmaz, -maz]

2. İlgilenmek.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-miğdāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [bağ,]

3. Dikkat etmek.

‘Ayn-ı idrâkiyle gel mir’ât-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma‘nâ gösterür her şüret-i eşyāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [bağ,]

Ĥikmetine nâzır ol ol ĥâkim-i pür-ĥikmetüñ / Yuĥyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilâ âşâr a **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [bağ,]

4. Seyretmek.

Ķaddüine çoğru **bağamaz** egri / ‘Ayn-ı a‘mâ içinde yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [bağamaz, -amaz]

Şâf kıl cân gözgüsin şüfi ruĥ-ı zibāya **bağ** / Gör ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma‘nāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [bağ,]

Ĥüsn-i yāra kıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir tolungın aya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [bağ,]

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berâ / Şehr-i Kütâhiyyede bir kâmet-i bālāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [bağ,]

Ağça şuyun mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / Ķaradeñiz gibi çeşmümden ağan deryāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [bağ,]

Her gice şad āh u nāle her seĥer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ģavġāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [bağ,]

Fetĥ-i bāb olsun Raĥîmî dir iseñ bāb-ı murād / Ĥalka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bağ,]

Göñlüñ āyinesini şâf it ruĥ-ı dildāra **bağ** / Gör ne şüret gösterür ol maĥzar-ı envāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [bağ,]

Mâ-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü ‘aynıdur her dem revān enhāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [bağ,]

Ĥusrevā şan tâze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [bağ,]

Göñlüñüñ āyinesi kesb eylesün dirseñ şafā / Ķo Raĥîmî şüret-i aġyārı vech-i yāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [bağ,]

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzāra **bağ** / Mâ’il-i didār iseñ şu gibi ĥadd-i yāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [bağ,]

Ķamaşduñ **bağamaduñ** göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [bağamaduñ, -amaduñ]

Temâşâ eyledüm taşvîrûnî dibâ-yı hüsn üzre / Gözüm çıksun **bakarsam** gayra ger cevri-i cinân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [bakarsam, -arsam]

Rakîbâ **bakamazsın** sen şafâyıla ruḥ-ı yâre / Bakarsañ gösterür şekl-i kabîhuñ saña âyîne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [bakamazsın, -amazsın]

Baňa âh o kıomaz kıurd gibi **bakmasın** kaçar gür gür / Anuñçün âteş-i âhum yaķar cayır cayır dâĝı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [bakmasın, -masın]

5. Görmek, anlamak, idrak etmek.

Hecr-i la'lüñle tenümde kıaldı cāndan bir ramaķ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte **baķ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [baķ,]

Gör ğubār-ı haṭṭ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Hālûme raḥm it beni ḥayrān iden esrāra **baķ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [baķ,]

6. Nazar etmek.

Ma'ārif Būstānında bu ğün Sa'dî-i vaķtem ben / Yüzüme ğüle **baķ** ben de idüm bir Ğülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [baķ,]

Ğüle **baķduñ** ğülşene var ise ey ferḥunde-rû / Hāşre dek bāĝ-ı cinānveş nev-bahār olmış yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [baķduñ, -duñ]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Âh ider karşı duḥān lāle vü kuşāra **baķ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [baķ,]

Ey Raḥîmî seyr-i didār ise dā'im ārzü / Ma'il olma her yaňa şu gibi süy-ı yāra **baķ** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [baķ,]

Raḥîmî âh benden yaňa ol ğonca ğüle **baķmaz** / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [baķmaz, -maz]

Şehā oķ kıaddüññüñ hecriyle bir kıaddi kemānum ben / Baňa ṭoĝrı nazar kııl egri **baķma** nā-tüvānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [baķma, -ma]

Ğöñül mir'ātınuñ ḥāli mükedder jeng-i fırķatle / Şafā himmetle **baķ** anı mücellā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [baķ,]

bāķî: Ebedî, sonsuz.

Dil hevā-yı 'aşķa hem-dem her nefes / Baňa bu yoluñda bes **bāķî** heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [bāķî,]

Raḥîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür **bāķî** iḥsān u kerem ey şāh-ı himmet naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [bāķî,]

Devr-i zemāne **bāķî** degüldür dem ideĝör / Bādî nazarda bāda virür taḥṭĝāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bāķî,]

Esîr-i bend-i zülfü'dür dil-i şûrîde raḥm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye 'ömrüm degül **bākî**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [bākî,]

bal:

1. Bal, arının yaptığı tatlı madde.

Ruḥ u la'luñle cān ḥod ḳan uḡuduñ dur gülüm **balüm** / Vişālün ḥ'ānınuñ muḥtāc u ḳan ḥayrāniyuz
şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [balüm, -üm]

2. Arının yaptığı tatlı madde || Dünya nimetleri.

Matbah-ı ḥün-ı tevekkülde idenler i'tikāf / Çekmedi **balın** belāsin yimedi loḳma ḡamın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [balın, -ın]

bālā: Uzun.

Rāstî bir tāze revnaḳ virdi cism-i 'āleme / Ḥıl'at-i şāhî şehā sen ḳāmeti **bālāyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 290, Beyit 2). [bālāyıla, -yıla]

bālî: Eski, eskimiş, köhne.

Belā-ālūde hep **bālî** muḳārin mār ile mālî / Şehā manşūbı bir manşūbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [bālî,]

bāl-i himmet: İhsan kanadı.

Raḥimî **bāl-i himmetle** ḥümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārî böyle her şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [bāl-i himmetle, -le]

bālîn: Yastık.

Ḥayālün şem'î her şeb yanmasa **bālînüm** üstinde / Yaḳardı sūziş-i tāb fürḳatün ile bu cān ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [bālînüm, -üm]

Güneş gibi bülend olurdu ḳadrüm çerḥ-i a'lāda / Eger **bālînem** olsa bir gice iç eşüḡi ṭaşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [bālînem, -em]

baña:

1. Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.

Nālemi ḡuş itdi dāḡuñ içi ḡüm ḡüm ḡümledi / Āḥ kim ol ṭaş baḡırlu daḡı raḥm itmez **baña** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [baña,]

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal'at **baña** / Bir perīṣān-ḥāṭırum raḥm it kılup şefkat **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [baña,]

Râ kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey 'uṭārid rā buradur kûşe-i rāḥat **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [baña,]

Ġayrı vechinden göñül mir'ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün 'arz eylemez şüret **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [baña,]

Cevr ü derd ü ğuşşaña vallāhi şāhum rāziyum / Her biri elḥamdülillāh oldı bir ni'met **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [baña,]

Tire rüzum rüşen it ey āfitābum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zulmet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [baña,]

Ben Raḥîmiyem 'aṭā 'aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şāh-ı 'ālem himmet it himmet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [baña,]

Rāst her gün ben du'acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden deġsin ey şeh nāz ko nevbet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [baña,]

Ḥün-ı dil yād-ı leb-i la'lüñle şerbetdür **baña** / Tende ġamzeñ yāresi āsar-ı şıḥḥatdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [baña, -üñle]

Ger nişāb-ı ḥün-ı luṭfuñdan naşibüm yoġ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu daḥi ni'metdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [baña,]

Ḳırmızı kisvet degül çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevḳ-ı 'aşḳdan şāhum 'alāmetdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [baña,]

Araya almış raḳıbi āsitānuñ itleri / Bu ulu raġbet aña da veh ḥaḳāretdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [baña,]

Ey Raḥîmî gerçi içdüm çok ḥekîmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [baña,]

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / Benem ḥod **baña** yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [baña,]

Saña şıḥḥat sezā cismüñdeki zaḥmet **baña** 'ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [baña,]

Ġam yeter cānā dile gönderme şādı gelmesün / Maḥrem olmaz **baña** ol nā-cinsidür virür 'azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [baña,]

Ey şeker-ġüftār acırsañ **baña** raḥm it acı kim / Tatlı cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [baña,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāġına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî **baña** el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [baña,]

Ġarib ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb **baña** bir yār-ı ġurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [baña,]

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā **baña** intizār ġüc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [baña, -dur]

Ben mübtelā-yı mīm-i fem ü dāl-i zülfüñem / Yok yire **baña** ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [baña,]

Lebi kâlāsını ser-māye-i cāniyla meded / **Baña** ey h̄v̄āce alı vir saña helvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [baña,]

Baña hecrüñde gam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [baña,]

Senüñ olsun sa‘adetle ‘azizüm mülket-i dünyā / **Baña** kapuñda kulluk Mışra sulţān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [baña,]

Baña gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maķām-ı gamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [baña,]

Sāyeñüm zerrece **baña** mihr it / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [baña,]

Artırursın vefāñı gayrılara / Mihrüñ ey meh **baña** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [baña,]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü gamı cān acıdur / **Baña** ānsız şatlu dirilmek şabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [baña,]

Bilmezem **baña** ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Kuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [baña,]

Baña ey çerh her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyine-i ruhsāra yāra h̄od nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [baña,]

Baña cevri itme bu zülf ü ruḥıyla ey şanem dāyım / Şaķın kim nāle-i şeb-gīr ü āh-ı şubḡāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [baña,]

Nev-rüz bende ben **baña** zülf ü ruḥuñ yeter / Ānsız berāber oldı Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [baña,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḡaddüm / Daḡı bu devri **baña** yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [baña,]

Girmez oldı ünüm ḡulaḡına / İtlerüñ uluyup **baña** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [baña,]

Cevrini döne döne çekdürdi / Daḡı devrān **baña** şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [baña,]

Faşl-ı ḡüsñüñ **baña** keş it rüstāyı añlamaz / ḡülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [baña,]

Açılıp ḡül gibi her ḡāra bülbüller gibi söyler / **Bana** geldükde aḡzın açmaz ol ḡonca ḡamūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [bana,]

Şeb-i fürḡatde ḡalkā ḡarşu ḡaddüm dāle döndürdi / **Baña** bend eyleyen hep ‘ıḡd-ı zülf-i tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [baña,]

Esir-i zülfüñ olduğımı rüsvā eyledi ḡalkā / **Baña** bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [baña,]

Esrār-ı la¹-i yārdan **baña** haber şoran sefih / Ne denk ü hayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [baña,]

Öte dur dir **baña** kapuñdan rakīb-i zāğ-ṭab^c / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [baña,]

Secde vācibdür **baña** gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki farz oldı namāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [baña,]

Dil hevā-yı ‘aşka hem-dem her nefes / **Baña** bu yoluñda bes bākī heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [baña,]

Rāzıyam her kime eylerseñ vefā / Cevrüñ ey bî-mihr yanam **baña** bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 2). [baña,]

Şüfiyā seyr-i ruḥı **baña** nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [baña,]

Zülfi zencirine karşı aşılp ṭurma rakīb / **Baña** bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [baña,]

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / Döne döne nakşlar geçdi **baña** ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [baña,]

Dem-i gāmda **baña** hem-dem bu çeşm-i hūn-feşān kalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [baña,]

Baḥr-i haddüñle görelden āteşüm ey yār şem^c / Bağrınıñ yağın yakup ağlar **baña** her bār şem^c (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [baña,]

Baña sen māh-rū eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artıq bir daḥi şehri ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [baña,]

Baña mihr itmeyüp gāmzeñ geçer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [baña,]

Bezm-i lebinde aña **baña** cām-ı bādeyi / Ey sākī ço beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 2). [baña,]

Ben senüñ Ya‘kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nükhet-i cān-baḥş olur büyi **baña** pīrahenuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [baña,]

N’ola insāniyyet itse **baña** çeşmüñ ey melek / Ṭaña kalup mihr ider mihrüm görüp māh-ı felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [baña,]

Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı la¹lüñle benüm ḥod **baña** yitmişdür / Yükiüm ṭutdum ben oldum denk ü hayrān mest ü lā-
ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [baña,]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz **baña** hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [baña,]

Ḳadüm yā itdi dil-ber cevri eliyle / **Baña** raḥm eyle yā Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 2). [baña,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lāleveş sākī / **Baña** vaḥdet meyinden cür‘a şun dildāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [baña,]

Ey Raḥîmî **baña** bu şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı gönül şehrine mihmân eyleşem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [baña,]

Ey lebi ‘îsâ **baña** karşı ne hoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cân ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [baña,]

Şükürüllillāh şimdi ğam ğam-ḥ‘ār u mūnisdür **baña** / Fāriğ ol cānāna ḥācet mūnis ü ğam-ḥ‘ār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [baña,]

Ey Raḥîmî şāyî‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / **Baña** kerîm yâ Rab ez-în dîde-i ḥūn-bār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [baña,]

Dostlar nâ-geh olursam ğarḳa-i baḥr-i firāk / **Baña** ḥayf oldu deñiz ol āşināyı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [baña,]

Ḥasret itdün ḥasret ol sevdüklerüñe ey raḳîb / Sen de yarın bulasın itdügüñi **baña** bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [baña,]

Ḳana ğarḳ itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lāle-gün / Vechi var dilerse şāhum **baña** mîr-i ‘āşıkān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [baña,]

Şehā oḳ ḳaddüñüñ hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / **Baña** ṭoğrı nazar ḳıl egri baḳma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [baña,]

Gün yüzünsüz ey hilāl-ebrü bu gün / **Baña** mâtem ḥalka bayram u düğün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [baña,]

Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perî anı / **Baña** ḳaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [baña,]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / **Baña** bildür ḥaṭāmı niçün eyler ḳaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [baña,]

Baña ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum ḳayısı ayva / Doyamam nārveş ben kâse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [baña,]

Ḥalāş eyle dil-i bî-ṭālî‘i şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrü **baña** ‘îd-i cemālüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [baña,]

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yāre gün mi gösterdi **baña** / Ey Raḥîmî bu perîşān ṭālî‘ ü baḥt-ı siyāh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [baña,]

Ağzuñ añdum yoḳ yire ey gonca ter düşdün **baña** / Ola mı yâ Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- ḥ‘āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [baña,]

Benem ḥod **baña** yandı ben yıkıldum sāḳiyā luṭf it / Lebün cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [baña,]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek **baña** rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [baña,]

Ey gözi āhü raḳîbi dün **baña** gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [baña,]

Mezāk-ı ḥūn-ı vişālüñle muğtenem herkes / **Baña** şarāb-ı ğamuñ ḳismet-i ezeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [baña,]

Baňa āh o omaz urd gibi bamasın aar gūr gūr / Anucūn āteş-i āhum yaar cayır cayır daėı
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 311, Beyit 5). [baňa,]

‘Aceb bir pest-i murė-i bī-per ü pervāzısın vā‘ız / oyup kūyını yārūn med idersin **baňa** uçmaėı
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 311, Beyit 6). [baňa,]

Raīmī bend-i ‘aıyla giriftār olduėum gōrdi / Anu iūn olaur **baňa** o ara zūlfinūn aėı (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 311, Beyit 7). [baňa,]

Ol meh-liayı gōr **baňa** ne iler iledi / Dōnderdi yūzini beni āvāre eyledi (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel
316, Beyit 2). [baňa,]

Bilmezem ol ruı alum **baňa** ne āl itdi / anlı yaumla arı ihremi hep al itdi (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı,
Gazel 322, Beyit 1). [baňa,]

Raīb ile alınur gōrdüm ol serv-i gūl-endāmı / Bir ölü mātem itdi **baňa** devrān kii bayrāmı (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 324, Beyit 1). [baňa,]

Zūlfūne dolanmı işitdüm raībi dūn gice / Eksük olmaz **baňa** bir sevdā ara aygu gibi (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 328, Beyit 6). [baňa,]

Kenār-ı valı sen ehvāre dūrle olalı hem-dem / Gōzümden çıkdı deryā **baňa** min-ba‘d aınmaınuz anı
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 333, Beyit 2). [baňa,]

Bu da bir aı oldı aı ūzre **baňa** deryāda / Raībe atlu dillerle ider dildār isānı (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 333, Beyit 5). [baňa,]

Meh-cemālūne ne noān iriūr ey yūzi gūl / em‘ve bir gice olsañ **baňa** mihmān elebi (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 338, Beyit 4). [baňa,]

Dirīėā maremüm yo ėua vū hicrāndan ėayrı / Ne bir kes hem-nefes olur **baňa** efgāndan ėayrı
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 344, Beyit 1). [baňa,]

Şarāb-ı ‘a ile ser-mest ü evėār olmıam sākī / Lebūn cāmını un öpdür **baňa** ol sākī ü sākī (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 347, Beyit 1). [baňa,]

Baňa vācib olupdur secde gōrdüm āmet-i yāri / Uzatma vā‘izā gel ıayı vat-i namāz irdi (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 349, Beyit 4). [baňa,]

2.Benim için.

İtmedüm būlbūl gibi ey yūzi gūl gūlzār seyr / **Baňa** kūyūn pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 54, Beyit 1). [baňa,]

bāng-i ceres: an sesi.

Bāng-i ceres figān u metā‘um belā vū derd / ıldum diyār-ı ‘aa bu gūn h‘ācevār gōc (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 28, Beyit 2). [bāng-i ceres,]

bāng-i nāy: Ney sesi.

Semā' it istimā' it **bāng-i nāyī** gūş-ı hūşıyla / Maḳām-ı nağme-i 'uşşāḳı nālān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [bāng-i nāyī, -ı]

bār: Yük || keder, ızdırap.

Firāḳuñ **bārına** gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miḳdāra ḫabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [bārına, -ına]

bār eyle-: Müsâade etmek.

Rihlet deminde cürmini 'afv it Raḫîminüñ / Bār-ı girānla **eyleme** yā Rab **bār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [bār eyleme, -me]

bārān-ı eşk: Gözyaşı yağmuru.

Hîç noḳşān gelmedi **bārān-ı eşkümden** saña / Yoksa mermerden midür ey 'aşḳ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [bārān-ı eşkümden, -ümden]

bārān-ı 'id: Bayram yağmuru.

Feyz-ı iḫsānuñ gönül bāḡını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim **bārān-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [bārān-ı 'id,]

bārgāh: Çadır.

Görinen çerḫ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / Bu ḫāḳ-ı zer-nigār-ı lājiverdi **bārgāhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [bārgāhumdur, -umdur]

bārgāh-ı cem: Cem'in çadırı.

Birdür yanında cür'a gibi cām-ı 'aşḳuñuñ / Her bir ḫabāb-ı bāde ile **bārgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [bārgāh-ı cem,]

bār-ı 'aşk: Aşkın yükü.

Sālik-i hicrāna şor şehr-i vişālüñ menzilin / **Bār-ı 'aşkıyla** olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [bār-ı 'aşkıyla, -ıyla]

bār-ı cevr: Eziyet yükü.

İki ḫat itmiş Raḫîmî tîr-i ḫaddüñ **bār-ı cevr** / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [bār-ı cevr,]

bār-ı cevr-i devri: Zamanın eziyetinin yükü.

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kâmetüm / Bāri gam çekdürme ey meh mihri yoḡ aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bār-ı cevr-i devri, -i]

bār-ı girān: Ağır yük.

Rıhlet deminde cürmini ‘afv it Raḡîmînüñ / **Bār-ı girānla** eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [bār-ı girānla, -la]

bāri: Hiç olmazsa, en azından.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşîbüm yoḡ ise / **Bāri** tek ḡahruñla añ bu daḡi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [bāri,]

Her dem sürerdi başını itün ayaḡına / **Bāri** ḡubār olaydı Raḡîmî yoluñda kāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [bāri,]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ḡā’il itmedüñ / **Bāri** bu ben mübtelāyı miḡnete mu‘tād ḡıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [bāri,]

Sürmedüm yüzümi ḡül-dāmenüñe sebze-miḡāl / Rāzıyam **bāri** bu yolda ḡas u ḡaşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [bāri,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kâmetüm / **Bāri** gam çekdürme ey meh mihri yoḡ aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bāri,]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / Anuñ ḡaḡḡında ḡāl u ḡıl ḡılaydum **bāri** kem bir ḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [bāri,]

İtdüḡi ḡulmi Raḡîmî mūra luṭf it āşafā / **Bāri** bir ḡün ‘arz ḡıl sulṭān Süleymān oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [bāri,]

bāri: Hâlık, Cenabıhak.

Şaḡlasun kāḡ-ı vücūdımı ḡalelden **Bāri** / Dil-i vîrānemi bir yapıcı mi‘mārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [bāri,]

baş-:

1. Ayakla çîḡnemek, ayakaltına almak.

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāḡı ser-firāz / Bir ayaḡıyla **başar** biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [başar, -ar]

Yüz virme ḡāra şalınup ey ḡül budacıḡı / **Baş** çihrem üzre pāyuñ odur ḡod ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [baş,]

2. Basmak, bir şeyin üzerine ayak koymak.

Aşlâ ne ğam çeker aşılan dâr-ı zülfüne / Taşdan yire **başar** mı ferahdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [başar, -ar]

başar: Göz.

Mihr eylemedi mâha Raĥîmî ruĥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrî **başarından** (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [başarından, -ından]

başiret: Anlayış, ileri görüşlülük.

Ruĥuñ seyr iden ey ğonca çemende / **Başiret** yok durur gül isteyende (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [başiret,]

başiret ehli: Kalp gözü açık kimse, ileri görüşlü, sezgisi kuvvetli

Şimdi kuĥl oldı gözüm nûrî **başiret ehline** / Hâk-i pâyuñdan bulup raĝbet ğubâr-ı Germiyân (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [başiret ehline, -ne]

başiret üzre ol-: Anlayışlı olmak.

Şaĥın gül-ĝun yaşıñdan reng aluram dem revân itme / **Başiret üzre ol** ey dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [başiret üzre ol,]

baş:

1.Kişinin kendi şahsı, zâtı.

Ey Raĥîmî **başuma** ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr ile mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [başuma, -uma]

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aĥşama deĝin / Teng ü tar olur o ĝün **başuma** meydân-ı ferâĥ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [başuma, -uma]

Raĥîminüñ ne tañ târ olsa **başına** cihân mülki / Benüm ol ey meh ü ĥürşid-i ‘ariz baĥt-ı dünumdur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [başına, -ına]

Ayaĝuña yüz sürer her ĝün Raĥîmî sâyeveş / Şükr-i lillâh kim şehâ **başında** devlet var imiş (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [başında, -ında]

Bir neş’eñ ile **başına** Cemşid olur gedâ / Ey pîr-i mey-fürüş ayaĝuñ destĝâh-ı Cem (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [başına, -ına]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyâ kıldum / **Başumda** devletüm varmış ğubâr-ı maĥdemüñ gördüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [başumda, -umda]

Eksük olmaz zülf ü ĥaddüñden hevâlar **başuma** / Veh bu sevdâdan gelür âhir belâlar **başuma** (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [başuma, -uma]

Kaşd-ı cān idüp niçün dā'im kabālar **başuma** / La'luñ öpsem gamze hışım eyleyüp hançer çeker
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [başuma, -uma]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / **Başumdan** eksük olmadı cihānuñ şūr u gavgāsı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [başumdan, -umdan]

2.Kafa, ser.

Gitdi **başdan** 'aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gamda āh kim kaldum tek ü tenhā garîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [başdan, -dan]

Başum seng-i cefāyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm añ luţf-ı bî-pāyānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [başum, -um]

Her dem sürerdi **başımı** itün ayağına / Bāri gubār olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 7). [başımı, -ımı]

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kūzenüñ göz 'aynı ser-gerdān **başum** dolābdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [başum, -um]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur / Belā kuhsāridur **başum** yaşum şan Akça şuyudur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [başum, -um]

Belā meydānınuñ ben 'aşık-ı ser-bāziyam gerçek / Kadem çevgān-ı gam **başum** maḥabbet güyü güyüdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [başum, -um]

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey 'ālî-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün oldu **başuma** teng-tār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [başuma, -uma]

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belā iklîminüñ sulţāniyum zerrîn-külāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [başumda, -umda]

Ayağüñ toprağı ḥakḳı mürāşşā' tāca reşküm yok / Elüñden **başuma** yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [başuma, -uma]

Başum top eyledüm ayağıña meydān-ı 'aşkuñda / Ümîd-i dest-būsuñla kadüm çevgāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [başum, -um]

Çevirdi **başımı** çerḫ atdı noḳta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [başımı, -ımı]

Yoluñda cān virendür **baş**a altın şan'at-ı 'aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma kayd-ı kār-bār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [baş, -a]

Şaçüñ 'ömrüm lebüñ cānum ruḥüñ rūzum **başum** hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'aşıkān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [başum, -um]

İki gözümüñ biri olursa ey nūr-ı başar / **Başdan** ol göz çıksun ayağüñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [başdan, -dan]

Ey gözüm yaşı yetiş dāmen-i dildāra yapış / **Başuñı** ayağına ḳo ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 120, Beyit 1). [başuñı, -uñı]

Şıdum seng-i gam ile kāse-i mecnūn-şıfat **başum** / Ḥaṭā ṭaşı irüp tā kim ser-i dildāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [başum, -um]

Çekme **baş** âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra t̄alibseñ ne lâzım **baş** ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [baş,]

Ey dil ne için her dem bu zâra neden düşdüñ / **Başum** gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [başum, -um]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ **başumı** tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [başumı, -umı]

Bilini çoç kemerveş var ise iki **başuñ** / Kıl leblerin temennâ tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [başuñ, -uñ]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naħssın / Taşa çaldı **başını** Ferhâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [başını, -ını]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / **Başında** t̄ac-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [başında, -ında]

Şunma ol gönca lebüñ pâyına ey h̄ar u ħas el / Yok yire **başuñ** için cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [başuñ, -uñ]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña **başuñ** çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [başuñ, -uñ]

Gitdi **başdan** ‘aql dilden şabr elden ihtiyâr / Râh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [başdan, -dan]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrâba **baş** / Cürm-bârından dü-tâ oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [baş,]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırâş itdüm / Haḫ-ı nāmūsı **başdan** t̄ig ü t̄irüñle t̄ırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [başumda, -umda, başdan, -dan]

Dāğlar yakdı dile bir lâle-ruḫ nâzük-beden / **Başumı** cū eyledi bir serv-i hoş-reftâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [başumı, -umı]

Başumı iltür vefâ meydânına nâkiş kadem / Ben erenlerle bu gün ğayret semendin çoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [başumı, -umı]

Rahîmî h̄ak-i pâyuñda anuñcün **başı** ser-keşdi / Görüp taħsîn idüp şāhum hemân sâbâşa ħayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [başı, -ı]

Fidâ-yı cān idüp şirāne ğamzeñ şaydgāhında / Elümle **başumı** âvîze-i fitrāke taḫşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [başumı, -umı]

Ķoluñdan şalma yabana diyü devletlü **başuñcün** / Ayaĝuña düşüp yalvaruban destüñ öper şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [başuñcün, -uñcün]

Gitdi **başdan** ‘aql dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rüḫum ħaldı anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [başdan, -dan]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayaĝuñ topraĝın / Günde ger bir efser-i zerrîn qoyalar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [başuma, -uma]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi aḫmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ qayalar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [başuma, -uma]

Ƙan mıdur ol ki Őu gibi ƙapuñda aƙmaya / **BaŐ** mıdur ol ayaĐuña ğaltānuñ olmaya (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [baŐ,]

Hecr odı yaƙdı sînemı bağrum kebāb idüp / Dutdı çevirdi **baŐumu** biñ pāre eyledi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [baŐumu, -umu]

Göñül NîŐ ƙal'asıdur Őan ħarāb olmuŐ içi taŐı / **BaŐum** tğ-ı 'inā 'aynıyla çeŐmümdür bınarbaŐı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [baŐum, -um]

BaŐumu der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra ƙoçmaĐa bilüñ kemer gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [baŐumu, -umu]

3.Yara.

Ƙanda ƙaldı bilmezem dil baĐrumuñ biñ **baŐı** var / Gözlerüm ağlar ciger ƙanıyla ƙaynar cānı bir (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [baŐı, -ı]

Rahîmî baĐrumuñ **baŐında** buldum yaŐumuñ baŐın / ŐubaŐı idüp ol demde sipāh-ı 'aŐŐa baŐ itdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [baŐında, -ında]

BaĐrumuñ **baŐında** 'aynı ile buldum baŐını / Bilürem ƙandan gelür her dem bu eŐk-i ħün-feŐān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [baŐında, -ında]

4. Bir Şeyin baŐlangıç noktası.

ÇeŐme-i çeŐmümden aƙar dem-be-dem yaŐum benüm / Menba'ı seyl-āb-ı miĥnet **baŐıdur** yaŐum benüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [baŐıdur, -ıdur]

Rahîmî baĐrumuñ baŐında buldum yaŐumuñ **baŐın** / ŐubaŐı idüp ol demde sipāh-ı 'aŐŐa baŐ itdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [baŐın, -ın]

BaĐrumuñ baŐında 'aynı ile buldum **baŐını** / Bilürem ƙandan gelür her dem bu eŐk-i ħün-feŐān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [baŐını, -ını]

Gözümüñ bilmezem ƙandan gelürdi dem-be-dem yaŐı / Ciger dāĐında 'aynıyla bulandı varımıŐ **baŐı** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [baŐı, -ı]

5. Üzeri.

Her gün **baŐına** mihr-i Őeref toğsa tañ mıdur / Me'vā idindi dergehüñ ey Őehriyār-ı 'ıd (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [baŐına, -ına]

Tāli'-i naĥsı ħarāba virdi Sa'd-ābādını / **BaŐa** tozlar ƙoparuban İŐfahānın yaƙdılar (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [baŐa, -a]

Çatlasa düşmen n'ola ƙopdı terāŐa **baŐına** / Āsumānı bir ƙazādur aña bu esmā-yı sūr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [baŐına, -ına]

YaĐdurursın **baŐuma** ğam taŐların yaĐmur gibi / Nice olsun bu vücūdum ƙaŐrı ābād ey felek (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [baŐuma, -uma]

Bî-ķarār olur Ķaraman **başına** tozlar ķopar / Rāst tā sen serv-ķadd ķıldıñ ķarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [başına, -ına]

Gözün şayyâdı hem-rāh olalı şîrāne ğamzeñle / Aşar hergün **başına** iki yay ol pehlevān ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [başına, -ına]

6.İktidar, yönetim.

Rahîmî mülk-i ğamda var yürî **başıña** sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir ķurı ğavğā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [başıña, -uña]

baş aç-:

1.Başını açmak (İnsanların dua ederken samimiyetlerini ifade etmek için başlarındaki serpuşu çıkarmaları bağlamında).

Ey Rahîmî el götür **baş aç** yüzün dergāha tüt / Ķıl du‘āyı devlet-i sultān Selîm Hāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [baş aç,]

2. Bir işi yapmaya büyük bir istekle koşmak, can atmak.

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşķa beni çakmak / **Baş açup** yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [baş açup, -up]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevķ ile hālüm / Tuduşdum ķarşu ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [başum açup, -um, -up]

baş açuk: Korkusuz pervasız.

Baş açuk biz muķîm-i tekyegāh-ı vahdetüz şüfî / Ğubār-ı ‘aşķ ile vālih dil-i ğayrānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [baş açuk,]

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayağına dūş / Ey Rahîmî **baş açuk** abdāl-ı ‘aşķ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [baş açuk,]

Göñül ğayrān u ‘uryān **baş açuk** abdāl-ı ‘aşķuñdur / Mağabbet tekyesinde yoķdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [baş açuk,]

baş açuk abdāl ol-: Korkusuz bir abdal olmak.

Ṭālib-i genc-i beķā oldum fenādan çekdüm el / **Baş açuk abdāl olup** tāc u ķabādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [baş açuk abdāl olup, -up]

baş bir: Birbirine denk, eşit olmak.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendün pāyesin pest it / Senün bu muntehā ķaddünle ṭübā **baş bir** āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [baş bir,]

baş çek-: Baş kaldırmak, buyruk dinlememek, isyan etmek.

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra t̄alibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [baş çekme, -me]

baş eg-:

1. Boyun eğmek, itaat etmek.

Şimdi Raḥîmî **egmez** gerdün-ı dūna **başı** / Kemter ḫulı olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [başı egmez, -ı, -mez]

Ṭa‘na ḫılmasun zāhir ü destgîr oldum diyü / Müttekāya **egmezem başum** ‘aşādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [başum egmezem, -um, -mezem]

Manşiba manşūbadur dehrüñ Raḥîmî cāyı çāh / Cāhile **baş egmezem** ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [baş egmezem, -mezem]

Görelî ḫadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede t̄übāya **baş egmez** dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [baş egmez, -mez]

La‘lününden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına şürāḫi gibi **baş eger** miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [baş eger, -er]

Baş egüp t̄igüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yoḫ ḫaṭ‘ā bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [baş egüp, -üp]

Egmez Raḥîmî başını t̄übā-yı sidreye / Ṭoḡrusı söz budur ḫad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [başını egmez, -ını, -mez]

Faḫr-i āl-i Aḫmedüz biz kārımız ḫubb-i ‘Alî / **Egmişüz baş** ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oḡluna (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [baş egmişüz, -üz]

Emrüne boyun urdı vü **baş egdi** ḫalemvār / T̄igüñ ḫaberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [baş egdi, -di]

2. Saygı göstermek.

Ḳapuñdan ḡayra **baş egmez** Raḥîmî / Teraḫḫum ḫıl aña ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [baş egmez, -z]

Ḳapuña **baş egmeyen** ḫalbüm Şafā-yı ḫalb ile / Görmesün ol Merve ḫaḫḫı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [baş egmeyen, -meyen]

baş it-: Başa çıkmak, gücü yetmek, mağlup etmek.

Raḥîmî baḡrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipāh-ı ‘aşka **baş itdüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [baş itdüm, -düm]

baş kaldır-:

1.Kendini göstermek, ortaya çıkmak.

Terahhüm eylemez **baş kaldırup** ben hâksârına / Meger ben zerreden ʿâr eyler ol hürşid-i rahşânum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [*baş kaldırup, -up*]

2.Başını yukarı kaldırmak.

Nev-bahâra lâle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de **baş kaldırma** destüünden koma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [*baş kaldırma, -ma*]

baş koş-: Rekabet etmek, kıskanmak.

Baş koşaldan gamze-i hûn-rîz-i yâre çeşm-i yâr / Cân u ser virmek için gökce nice server yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [*baş koşaldan, -aldan*]

baş u cân fidâ it-: Başını ve canını feda etmek.

Murâd-ı cân murâduñdur ümidüm zât-ı pâküñdür / Vefâ yolında **baş u cân fidâ idici** cânım ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [*baş u cân fidâ idici, -ici*]

baş u cân oynar-: Canını feda etmeye hazır olmak.

Sen kaçan nâz eyler iseñ **baş u cân oynar** gönül / Câna kılmaz öyle ser-bâzuñdur ol cân-bâz nâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [*baş u cân oynar, -r*]

baş üzere: Baş üstünde, saygıdeğer.

Ey Rahîmî **baş üzere** pîrüm olsun dir iseñ / Ol gubâr-ı hâk-i pây-ı reh-güzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [*baş üzere,]*

baş üzre yir idin-: Baş üstünde yer edinmek, saygı görmek.

Baş üzre yir idindi Rahîmî gözelleri / Sen şâhuñ ayağına olalı güher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [*baş üzre yir idindi, -di*]

başdan çıkar-: Ayartmak, doğru yoldan çıkarmak, kötü yola sürüklemek.

Şîşe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı gam **başdan çıkarmışdur** beni ey gül-ʿizâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [*başdan çıkarmışdur, -mişdur*]

Bir kâlile bend ider geh biñ perişân-hâtır / Gâh olur **başdan çıkarur** ʿaşıkı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [*başdan çıkarur, -ur*]

başına gün toğ- Tâlihi rast gidip sonu kendisi için çok iyi olabilecek olaylarla karşılaşmak, eline büyük bir fırsat geçmek.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ **başına gün toğdı** / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [başına gün toğdı, -dı]

Senüñ devründe tañ mı **başuma gün toğsa** ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [başuma gün toğsa, -sa]

Başuña ey felek devr içre ger **gün toğmak isterseñ** / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [başuña gün toğmak, -mak-uña]

Başına kebkebirüñ (?) **gün toğarsa** tañ mı sen mâhuñ / Qurıldı ebrveş üstine bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [başına gün toğarsa, -arsa-ına]

başına od yak- Başına ateş yakmak.

Müdde'iler cem' olup **başına odlar yakdılar** / İtmedi bir dem hevâ-yı aşkuñı inkâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [başına odlar yakdılar, -dılar]

Şâm-ı fûrkatde görelden âteşüm ey yâr şem' / **Od yakup başına** yanup şubha dek ağlar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [başına od yakup, -up]

başına tokınmayan: Herhangi bir olayla ilgili olarak onu yaşamayanlar.

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it gayrı ço / Ser-güzeştümden ne bilsün **başına tokınmayan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [başına tokınmayan, -mayan]

başını ayağına ko- Başını ayağına koymak, ayağına kapanmak, teslim olmak, itaat etmek.

Der-i cānāna yüz sürdüm **koyp başum ayāğına** / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [başum ayāğına koyp, -up]

Ḳomaz Raḥîmî **başını** gayruñ **ayağına** / Üftādeñ oldı tüt elin ey şāh-ı ehl-i dīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [başını ayağına ḳomaz, -maz]

başını kat' it- Başını kesmek, öldürmek, canını almak.

‘Aşıka rüşen-dil oldur şem' gibi yanmadan / **Başını kat' itseler** döndürmeye ašlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [başını kat' itseler, -ını-seler]

başka: Diğer, farklı.

Haddüñe perde oldı ḥaṭṭ-ı lebüñ / Cānuma **başka** bu da ḳayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [başka,]

Ḳul olmaz dergehüñden gayra istiğnāsı ‘ālīdür / Şehā mülk-i cününüñ **başka** bir sulṭānidur gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [başka,]

Rahîmî **başka** divân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdâr idüp divâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [*başka,*]

başla-: Bir işi yapmak üzere harekete geçmek, bir işe girişmek.

Şeh nâza **başlıyaldan** feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her maķāmı şavt-ı nevā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [*başlıyaldan, -yaldan*]

Ḳaddümi bükdükce zülfüñ la‘lüñi ḳıldum taleb / Pîrlikde **başladum** çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [*başladum, -dum*]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi **başladum** sāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [*başladum, -dum*]

başlar üzre yiri var: Baş üstünde yeri olmak.

Gerçi kim ḥāk-i reh-i maķdem-i cānānem ben / **Başlar üzre yiri var** efser-i sultānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [*başlar üzre yiri var,*]

başlu: Yaralı.

İdelden **başlu** bağrum tîr-i müjġāna nişān ebrü / Büküp ey ḳaşı ya oḳ ḳaddümi eyler kemān-ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [*başlu,*]

başum ele al-: Ölümü göze alarak bir işe girişmek.

Başum aldum ele meydānuña soñra ḳadem başdum / Ḥayātum defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [*başum ele aldum, -dum-um*]

başum göge ir-: Çok istediği bir şeye kavuşmaktan veya bir iltifattan dolayı çok sevinmek, büyük bir sevinç duymak.

Beni ḳapuñda ḳo pāyuña düşüp ḥāk olayum / Gün gibi **başum irüp göge** feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [*başum göge irüp, -üp*]

başum üzre: Başımın üzerinde, başımda.

Perişān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de **başum üzre** bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [*başum üzre,*]

başuma gel-: Kötü bir durumla karşı karşıya kalmak.

Eksük olmaz zülf ü ḳaddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan **gelür** āhir belālar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [*başuma gelür, -ür*]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey Raḥîmî **gelmeği** bunca belâlar **başuma** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [*başuma gelmeği, -meği*]

başumı kes-: Canını almak, canına kıymak, öldürmek.

Râziyam **kes başumı** kesme elümden etegüñ / Başdan eyler mi Raḥîmî ğam-ı ser-pâ heves el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [*başumı kes,]*

başumı vir-: Kendini feda etmek, bir amaç uğruna ölmek.

Virmez isem başumı şevküñ hevâsiyla senüñ / Küll-i eczâmı küll it ey şem^c-i rüşen oda yağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [*başumı virmez, -umı, -mez*]

başumuza çık-: Birinden yüz bulup ona karşı pek şımarıkça davranmak.

La^clüñe beñzeyeli **başumuza çıktı** şarâb / Bulsavuz kanın içerdük biz anuñ tenhâda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [*başumuza çıktı, -dı*]

başuñ ağrı-: Başını ağrıtmak, sıkıntıya sokmak.

Ḳabül-i derd-i ‘aşk olan şifâ ummaz budur Ḳânün / Yüri var **başuñ ağrıma** yeter söyle ṭabîbâ ṭab^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [*başuñ ağrıma, -uñ, -ma*]

Ṭabîbâ **başuñ ağrıma** ‘ilâc olmaz aña şerbet / Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr şanma nüş ider dârü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [*başuñ ağrıma, -uñ, -ma*]

başuñ ortaya koy-: Ölümü göze almak, canını tehlikeye atmak.

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la^c-reng aldı / **Başuñ ortaya koyup** yine kıyduñ câna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [*başuñ ortaya koyup, -uñ-, -up*]

başuña devlet kelâmi kon-: Beklemediği büyük bir nimeti ele geçirmek.

Ey dil ğubâr-ı pâyımı şâh itdi saña tâc / **Devlet kelâmi kondı başuña** gözüñi ac (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [*başuña devlet kelâmi kondı, -dı*]

bat-:

1. Bir şeyin içine girmek.

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyâlenüñ / **Batmaya** kıla cânda ğam-ı zaḥmı nâlenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [*batmaya, -maya*]

2. Kötüleşmek.

Göreliden cebhenüñ ay toğdınıñ hod çerhi **batmışdur** / Ezelden bāğ-ı hüsniñ çağı geçdi Akşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [batmışdur, -mışdur]

3.Gömülmek.

Göñül hecr-i ruğ u zülfüñle **batdı** kara kayguya / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [batdı, -dı]

bâtil: Boş, esassız.

Gider Mūsâ ile haţtuñ hadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dîni **bâtil** fikri ço sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [bâtil,]

bâtin: İç.

Şu **bâtin** kim müberrâ olmadı jeng-i ‘alâyıkdan / Ne ma‘nâ zâhir itdi aña bir âyine-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [bâtin,]

Ŧoludur **bâtinı** hırş u hased zâhir-perest olmuş / Koyup didâr-ı kûyuñ cennet añar vâ‘iz-i aħmak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [bâtinı, -ı]

Derün-ı sinede hün-ı ciger çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem ola **bâtin** u zâhirde nem qaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [bâtin,]

bay u gedâ: Zengin ve fakir.

Mihr-i yâre ey kamer sen müşterî olmağ neden / Hep bilür **bay u gedâ** şehri içre bir yoħsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bay u gedâ,]

baydağ: Piyon.

Nağ-ı devletde olan bir la‘l ile **baydağ** sürer / Bir ata mat olur ey ferzâne ħavf-i şâh yoğ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [baydağ,]

Şadranc-ı ğuşsa at şalup mât iderdi ger / Şâhuñ ‘aţası **baydağı** ferzâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 6). [baydağı, -ı]

bâyezîd beg: Kanuni Sultan Süleyman’ın Hürrem Sultan’dan olan oğullarından birisidir. Babasına saltanat
iddiasıyla isyan etmiştir.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerâmet n’eydügin / Rehn iderdi ħırkasın câm-ı meye **Beg Bâyezîd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bâyezîd beg,]

bayram: Bayram // çok mutlu olunan gün ve zaman.

Raķı̄b ile Şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmi / Bir l mātem itdi baġa devrān kiĉi **bayrāmi** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 324, Beyit 1). [bayrāmi, -ı]

Gün yznsz ey hilāl-ebr bu gün / Baġa mātem ħalkā **bayram** u dgn (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 267, Beyit 1). [bayram,]

bāzār: Ćarşı, pazar.

Müşteriyem leb-i cān-baġşına biġ cān ile ben / Yoĉ ziyānum yine bir aşşılı **bāzārum** var (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 73, Beyit 2). [bāzārum, -um]

Benüm sen Ysuf-ı gül-ĉihre ile oldı **bāzārum** / O ġayra müşteri ĉoĉ kār-bārı var benüm yoĉdur (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 98, Beyit 2). [bāzārum, -um]

Müşteriyüz naĉd-i cān ile lebn kālāsına / Yoĉ dime āzār ile ey ġonca **bāzār** isterüz (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 107, Beyit 4). [bāzār,]

İki ĉat itmiş Rahımı̄ tır-i ĉaddn bār-ı cevır / Bu fenā **bāzārı** iĉre yaya beġzetdm seni (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 346, Beyit 5). [bāzārı, -ı]

be: Seslenme nlemi.

Bezm-i lebinde aġma baġa cām-ı bādeyi / Ey sākı ĉo beni **be** yri anı alanın (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 152, Beyit 2). [be,]

Ĥudānuġ ‘afv-ı ħnı üstümüzden / **Be** Őfi eylemez ikrāġ didüm (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 189, Beyit 5). [be,]

be-ĉeŐm: Gözüm üstüne, başım gözüm üstüne deyimi, bir işin, isteġin iĉtenlikle yapılacaġını belirtmek iĉin kullanılan bir söz.

Yār didi ġayrdan ĉatı it naĉar didem **be-ĉeŐm** / Didi kıl ĉehreġ ĉapumda ħāk-i der didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 1). [be-ĉeŐm,]

Didi seyr itdükce ben sen gzlernden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle ġsār it güher didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 2). [be-ĉeŐm,]

Didi ben pāy-māline ol Şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayaġum topraġını kıl tāc-ser didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 3). [be-ĉeŐm,]

İzzet eyle didi geldükce ġam-ı miġmānına / Ĥāzır it hem ħn ĉn ħn-ı ciger didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 4). [be-ĉeŐm,]

Ĝaflet itme aĉ gözün varın ayaġum tozıdır / Didi ol nr-ı başar kıl aġa yer didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 5). [be-ĉeŐm,]

Gevher-i vaşluma tālipsis didi ol baġr-i ħsın / Ĝarĉa vir yaŐuġla dehri ser-be-ser didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 6). [be-ĉeŐm,]

Ey Rahımı̄ seyr-i Őubġ-ı ‘ıd-i aĉġā eyleme / Gün yüzüme didi kıl rŐen naĉar didem **be-ĉeŐm** (Kütahyalı Rahımı̄ Dıvānı, Gazel 185, Beyit 7). [be-ĉeŐm,]

bedahşân: Bedahşan; bugün bir kısmı Afganistan, bir kısmı da Rusya sınırları içinde yer alan yukarı Sind ve Horasan bölgesinde, Kâbil ile Yarkent arasında dağlık bir memlektir. Çok eski zamanlardan beri burada “bedahş” denilen yakut madeni çıkarılır. Edebiyatta daima, kırmızı bir cins yakut olan “la’l” ile birlikte anılır.

Çeşm-i mestüñdür harâb iden dil ü cân illerin / La’l-i nâbuñdur kesâd iden **Bedahşân** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [bedahşân,]

Ṭâlib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz ‘Aden dürrin **Bedahşân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [bedahşân,]

bed-bîn: Her şeyi fena gören, karamsar.

Hâk-i miñnet çeşmine ol dün **bed-bînüñ** müdâm / Tütüyâ bilmezse hâk-i dergehüñ ‘ayne’l-yakîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [bed-bînüñ, -üñ]

bedel: Karşılık, denk, eş.

Cihân bâğında ey gönca cemâl-i vaşf-ı ruhsâruñ / Raḥîmî Şeyḥ Sa’diye **bedel** bir gülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [bedel,]

Nağd-i cân vire idüm rûz-ı vişâline **bedel** / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [bedel,]

beden: Gövde, cisim, ten.

Dem-i hecrüñde yaşum içre hırâşide **beden** / Beñzer ol ƣal’aya deryâda temâşâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [beden, -ya]

Raḥîmî hecr-i kûyuñla **beden** mülkin harâb itdi / Felek burcını yıkmağâ döküpdür ƣop-ı efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [beden,]

bed-hüy: Kötü huylu, huysuz.

Çü kişi-zâdesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-h’âh olanlardur ƣamu **bed-hüy** bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-hüy,]

bed-h’âh ol-: Yan gözle bakan, kötü gözle bakan kişi olmak.

Zâtuña **bed-h’âh olanlar** olalar mâtem-zede / Āsitânuñ ‘abde geh cân ola geh melcâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [bed-h’âh olanlar, -anlar]

Çü kişi-zâdesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña **bed-h’âh olanlardur** ƣamu bed-hüy bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-h’âh olanlardur, -anlardur]

bedid ol-: Görünür olmak.

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilāl **oldı bedid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [bedid oldı, -dı]

bed-kış: Kötü karakterli.

Çü kişi-zâdesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-ğvâh olanlardur kamu bed-ğüy **bed-kışân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-kışân, -ân]

bed-nām: Kötü şöretli.

‘Āşık-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā degülüz / Sen Rahîmî bizi beñzetme o **bed-nāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [bed-nāmlara, -lara]

bedr: Dolunay.

Şararmış gün gibi t̄ab-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında **bedr** iken hilāle dönmiş ol māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [bedr,]

bedr-i cemāl: Ayın on dördü gibi güzel yüz.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-t̄ab olup titrer / Hilāl oldı qadüm **bedr-i cemālüñ** görmedüm bir şeyb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [bedr-i cemālüñ, -üñ]

bedr-i hüsñ: Güzelliğin dolunayı.

Ey şehen-şâh-ı bülend ahter sipihr-i ‘āleme / **Bedr-i hüsñüñle** hilāl-ebruñ olur bürhân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [bedr-i hüsñüñle, -üñle]

bedr-i münir:

1.Parlak ay.

Güneş yüzüñe muqābil olursa **bedr-i münir** / T̄otalum eksigin ey meh işin temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [bedr-i münir,]

2. Parlak ay II sevgili.

Geh bozar gāh düzer şafhasını **bedr-i münir** / Viremez defter-i hüsñüñe beyāz üzere nāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [bedr-i münir,]

‘Āşık-ı şādık degül mihrüñde ey **bedr-i münir** / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [bedr-i münir,]

beg: Bey, efendi.

Söz bir olur **beg** didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berin itmez iden didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [beg,]

Yine **beg** virdi Raḥîmî ḥâlûne dil-murgını / Himmetüñ gibi büleñ olur hücüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [beg,]

Ehl-i 'irfânuñ alayı **begidür** şimdi şehâ / Âsitânuñda Raḥîmî n'ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [begidür, -idür]

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir **beg** oğlına / Eyyâm-ı devletinde bu gün şâh-ı 'âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [beg,]

beg ol-: Bey, efendi olmak.

Dolup sinem şu dem ki mâh idüp dilden ki dem çekdüm / **Beg oldı** şandılar mülk-i gama ṭabl u 'alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [beg oldı, -dı]

beg yüzlü: Bey yüzlü.

Dil yine kûl oldı bir **beg yüzlü** Türkmân oğlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Ḥân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [beg yüzlü,]

be-ğâyet: Ziyadesiyle, haylice, gayet, pek çok, son derece.

Maḥbûb ile Raḥîmî şarâb-ı nihânı gör / Nâşînuñ ehl-i 'aşğa **be-ğâyet** yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [be-ğâyet,]

Ḥamîde zülfümi yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldı **be-ğâyet** şebinde tüldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [be-ğâyet,]

beglig: Beylik, efendilik.

Oldum istiğnâ-yı kalbiyle gedâ-yı küy-ı 'aşğ / 'Arifâne **begligüm** var kullanup şâhâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [begligüm, -üm]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf 'ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i kudretde vücüduñ cevheri bir dânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [beglige, -e]

Cihânuñ pâdişâhum ben gedâya **begligin** virseñ / Qabûl eylersem anı kâfer olayın bir ân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [begligin, -in]

behâ:

1. Güzellik, zarafet.

Her **behâsım** terâzûda gören ola 'azîz / Ben esîr-i 'aşquñ iken boynı bağılu kûl gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [behâsım, -sım]

2. Paha, karşılık, ücret.

İki ‘âlem kim **behâ** bir kez bilüñ çoçmağıçun / La‘lünüñ bir büsesi erzân eger biñ cânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [behâ,]

Bilmezem baña ne şatduñ kim **behâsın** almaduñ / Kuluñam ne cevri idersin ey felek cânâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [behâsın, -sın]

behâ vir-: Değer vermek.

Vücüdüm dürrinüñ şarrâf-ı ‘âlem kıymetin bilmez / Cihânuñ cevherin **virseñ behâ** ne bî-behâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [behâ virseñ, -señ]

be-hakk-ı âyete’l-kürsî: Ayet’el Kürsi hakkı için.

Vücüdüm gerçi bir kem-kaatre dil mânend-i deryâdur / **Be-hakk-ı âyete’l-kürsî** muhîf-ı ‘arş-ı a‘lâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [be-hakk-ı âyete’l-kürsî,]

be-hakk-ı nür-ı fettâh: Allah'ın nuru hakkı için.

Be-hakk-ı nür-ı fettâh cemâlüñ fetḥ-i bâbumdur / Kapuñı koyuban gayra benüm varmağ ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [be-hakk-ı nür-ı fettâhı, -ı]

behiştâsâ: Cennet gibi.

Heves kılmaz **behiştâsâ** bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / Ruḥuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bâğ u râğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [behiştâsâ,]

behre: Kısım, nasip.

Hudâ ḥ’ân-ı ezelde sen Süleymânuñ çapısından / Muḳadder eylemiş ben mür-ı bî-miḳdâra bir **behre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [behre,]

bekâ: Sonsuzluk, ölümsüzlük.

Bekâ tırdum fenâsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mûruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imârât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [bekâ,]

Tekye-i dehrüñ **bekâ** derdüm Raḥîmî Ḥaḳḳ bilür / Bir senüñ tek ‘âşık-ı fânî gedâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bekâ,]

Fenâ kuhsârda her lâleye cânâ **bekâ** tırdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘âşıkdan dökülmüş ḥûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [bekâ,]

be-kâm it-: İsteğine kavuşturmak, mesut etmek.

Ėamuñ yeter bize aña feraħ didüklerini / Bu ġamla gönlümüze ānide **be-kām idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [be-kām idelüm, -elüm]

bekā-yı ‘ummān: Okyanusun ebediliġi.

Yaşum raķibi geġid virmez idi ġapuñdan / Kef-i ‘aťāñ ile bulmuş **bekā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [bekā-yı ‘ummānı, -ı]

bekdaş:

1.Eş, benzer.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum ġürmen-i dehri / Bulınmaz ġālünüñ **bekdaşı** ġod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bekdaşı, -ı]

2.Bektaş // Eş, benzer.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe ġübāñedür / Ėüsnde **Bekdaşı** yokdur ġālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [bekdaşı, -ı]

Ėuld-ı berinde bitmeye ġaťtuñ gibi giyāñ / **Bekdaşı** ġālünüñ daġı bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bekdaşı, -ı]

Göñül ġayrān u ‘uryān baş açuġ abdāl-ı ‘aşķuñdur / Maġabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi **Bekdaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [bekdaşı, -ı]

bekle-: Beklemek, durmak.

Baş eġüp tiġüñ gibi **bekler** kesilmez yanuñı / Ėalışur bir kes Raġimî gibi yok ġať‘ā bu ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bekler, -r]

belā: Felaket, musibet, dert, ġam, keder.

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘Āşıķa ġiġ **belā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [belā,]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyıdur / **Belā** kuhsārıdur başum yaşum şan Aķķa şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [belā,]

Ėaťuñ geldükce cānā ġālüne eفزün olur meylüm / Ėam-ı ġaťtuñ dile eski **belādur** tāze dāġ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [belādur, -dur]

Melāmet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānıdur göñlüm / **Belā** kāşānesinüñ vālih ü ġayrānıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [belā,]

Matbaġ-ı ġūn-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / Ėekmedi balın **belāsn** yimedi loķma ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [belāsn, -sn]

Eksük olmaz zülf ü kıddüñden hevâlar başuma / Veh bu sevdâdan gelür âhir **belâlar** başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [belâlar, -lar]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca **belâlar** başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [belâlar, -lar]

belâ iklimi: Dert, sıkıntı ülkesi.

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı âhum var / **Belâ ikliminüñ** sulṭānıyum zerrîn-külâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [belâ ikliminüñ, -nün]

belâ meydânı: Aşk meydanı.

Belâ meydānınuñ ben 'āşık-ı ser-bāzıyam gerçek / Kadem çevgān-ı ğam başum maḥabbet gūyı gūyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [belâ meydānınuñ, -nuñ]

belâ vü derd: Bela ve dert.

Bāng-i ceres fiġān u metā'um **belâ vü derd** / Kıldum diyār-ı 'aşka bu gün ḥ'ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [belâ vü derd,]

belâ-âlûde: Belaya bulaşmış.

Belâ-âlûde hep bālî muḳârin mār ile mālî / Şehā manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [belâ-âlûde,]

belâ-yı bende: Kölenin/ Aşğının derdi.

Belâ-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / Fiġān u zārını ben ḥastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [belâ-yı bendeñi, -ñi]

belek: Ok ve yay kuburu, sadak.

Ĝam oqlarıyla ṭoldı bu sīnem **belek** midür / Tîġ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [belek,]

beli di-: Kabul etmek, tasdik etmek.

Dimişem kâlu belâ 'aşkuña cān ile **beli** / Ben ol 'ahdi güderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [beli dimişem, -mişem]

belki: Hatta, bile, üstelik.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık **belki** sīnemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [belki,]

Bu gün ‘uryân-ı ‘aşk oldu Raḥîmî / İdinmez ölice **belki** kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [belki,]

Hezārân dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz **belki** geh güldede
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [belki,]

ben: Birinci teklik şahıs zamiri.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslîm idüp **ben** de ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [ben,]

Bāda taḥşirdum hevāñ ile vücūdum ḥırmenin / Şanma ‘ömrüm ḥāşılı ‘ömrüm **benüm** bād-ı hevā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [benüm,]

Ben Raḥîmîyem ‘atā ‘aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [ben,]

Rāst her gün **ben** du‘acıñam senüñ pencgāhda / Būselikden deġsin ey şeh nāz ḳo nevbet baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ben,]

Ma‘ārif Būstānında bu gün Sa‘dî-i vaḳtem **ben** / Yüzüme güle baġ **ben** de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [ben,]

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla n’ola pertev şalarsam dehre
mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ben,]

Ḥayāl-i la‘l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / **Benem** ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [benem, -em]

Kitāb-ı ‘aşkı **ben** ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnūn ey ḥ‘āce oġurdı süre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [ben,]

Kendi kūyuñda **benümle** hem-dem olmadı raḳīb / Bülbul-i ḥoş-naġme ile imtizāc itmez ġurāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [benümle, -ümle]

Nār-ı şevḳüñle senüñ **ben** şem‘veş sūzān iken / Daḫi nā-peydā idi ḳandil-i nūr-ı māh-ı tāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [ben,]

Rūzgārüm ḥaşm u baḫtum ser-keş ü ṭālî‘ zebūn / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan **benüm** ḥālüm ḥarāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [benüm, -üm]

Sen ḳadem başduḳca ḥāke **ben** sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî kün̄ti türāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [ben,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / Gösterür ayva bu **ben** maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [ben,]

Būse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz ḳıpar cām içre **ben** āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [ben,]

Yoluñda tiġ-i hicrānuñla **ben** ḳurbānuñı yād it / Tenevvür ğamda bu baġrı yanık biryānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [ben,]

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevri ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu **ben** şükrânuñı yâd it
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5*). [ben,]

Genc-i hüsnüñ şadaķası büsedür bir ümmid / Müstahakķum **ben** fakîründen dirig itme zekât (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2*). [ben,]

Sofra-i hûn-ı vişâlûñ **ben** fakîr ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañâğı ter gülâc (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1*). [ben,]

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-ķarâr göc / Ārâm ider mi **bende** ide şehriyâr göc (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1*). [bende, -de]

Gül yaķalarda yaķam sînemi **ben** lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâh (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2*). [ben,]

Tâ ki ‘aşķuñ hâlķa hâlķa boynuma taķdı kemend / Tutmaz olmışdur bu **ben** dîvâneyi zencîr ü bend
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1*). [ben,]

Tâ ki **ben** dîvâneye ‘aşķuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum hâlķa hâlķa boynum üzre bend bend
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2*). [ben,]

‘Aşķ daķmışdur **benüm** boynuma zâhid bir kemend / Pend girmez ğuşuma tıtmaz beni zencîr ü bend
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3*). [benüm, -üm]

Teşneyem ķand-ı zülâl-i la‘lüñe **ben** hastayı / Zâ‘il itmez ‘aşķumı cânâ benüm cüllâb-ı ķand (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4*). [ben,]

Ben senüñ çoķdan giriftârum müselsel zülfüñe / Yoluña cânım fidâ lâzım degül ķayd u kemend
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6*). [ben,]

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfüñem / Yoķ yire baña ‘ömrüm idersin cefâ meded (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3*). [ben,]

Tâb-ı düşmenden harâret hâşıl itdüm dostum / Çoķ demidür eyle **ben** mehcûra âb-efşân-ı cüd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5*). [ben,]

Ķanda ķandı dil senüñ cüllâb-ı luţfuñ ķandına / Ey seĥâ vü mekrümet kâni **benem** ‘aşķân-ı cüd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6*). [benem, -em]

La‘lüñe **ben** hasta ola cân iken ey Hızır ĥad / Bilmez idi ismini mâ‘ûl-ĥayâtuñ bir aĥad (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1*). [ben,]

Hâlet-i ‘aşķ içre aĥvâlüm görüp ķan aĥladı / Ey **benüm** çeşm-i güher-bârum yaşuñ olsun mezid
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2*). [benüm, -üm]

Hâlet-i ‘aşķ içre aĥvâlüm görüp ķan aĥladı / Ey **benüm** çeşm-i güher-bârum yaşuñ olsun mezid
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2*). [benüm, -üm]

Nev-‘arûs-ı ‘âleme bir zerrece mihr itmedüm / Pâdişāhum **ben** gedâñuñ cünbişi merdânedür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5*). [ben,]

Benden dehâni cân gibi pinhân olur ķalır / Esrârum añlayan kişi ĥayrân olur ķalır (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1*). [benden, -den]

Bende âzâd oluban ĥâķ olayın sâye gibi / Toĥrı yolına o servüñ ķanı bir rāh bilür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4*). [bende, -de]

Ğam-ı haţtuñ hevā-yı zülfün āh / **Ben** perişāna çara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5).
[ben,]

Perişān itme gönlüm ey şabā dem urma zülfinden / **Benüm** de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ben oldum olacağum gel şabîbā zahmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [ben,]

Göz ucıyla bir nazar kıl gözle **ben** dil-hastayı / Mucib-i şîhhat olur kılsa kaçan bîmār seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [ben,]

Luţfiyla kaçan **ben** kula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 1). [ben,]

Āline şayd olma vahşet kıl cihān rubāhinüñ / Tut **benüm** kırdum Raḥîmî gibi bir şîrāne şavır (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [benüm, -üm]

Cihān bâğına yok meylüm **benüm** gülzār-ı hüsn içre / Kıyāmet serv-kāmet gonca-leb bir gül-izārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [benüm, -üm]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile **ben** cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [ben,]

Be-ḥaḫḫ-ı nūr-ı fettāḫı cemālün feth-i bābumdur / Kapuñı koyuban ğayra **benüm** varmak ne bābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [benüm, -üm]

Temennā-yı vişālün eylemekden özge yok cürmüm / **Benem** ol ey ‘atā-baḫşem ḥaṭā-püşem sevābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [benem, -em]

Unutma añ Raḥîmî kuluñı düşnām-ı la‘lününden / **Benem** ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [benem, -em]

Belā meydānınuñ **ben** ‘aşıḫ-ı ser-bāzıyam gerçek / Kadem çevgān-ı ğam başum maḥabbet gūyı gūyudur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [ben,]

Gel vücūdum ḥākini maḫv eyle ey bād-ı ecel / Çonmasun ol dāmen-i pākîzeyeye **benden** ğubār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [benden, -den]

Bildiler bu ḥinde **ben** kendüm dimek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re Raḥîmî i‘tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [ben,]

Müşteriyem leb-i cān-baḫşına biñ cān ile **ben** / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [ben,]

Çodum nāmūs ile ‘arı Raḥîmî ‘aşḫ-bāz oldum / **Benüm** bu rāh-ı rüsvāyı kādîmî resm ü āhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [benüm, -üm]

Baña ey çerḫ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / **Benüm** āyîne-i ruḫsāra yāra ḥod nigāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ol nihāl-i tāzenün iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstî **ben** sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [ben,]

Nev-rüz **bende** ben baña zülf ü ruḫuñ yeter / Ānsız berāber oldu Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [bende, -de]

Gönlümi şeydā **benüm** bu zülfi-i ‘anber-bār ider / ‘Aqlümü yağma şehā ol çeşm-i pür-sehḥār ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [benüm, -üm]

Benüm divâne gönlüm vahdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [benüm, -üm]

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kār-ı şehri-āşüb / **Benüm** tūmār-ı eş‘ārum bu gün ḥırz-ı füsūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [benüm, -üm]

Rahîmînüñ ne ṭañ tār olsa başına cihān mülki / **Benüm** ol ey meh ü ḥūrşid-i ‘ariz baḥt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ben şikeste-ḥālî şorma ḥāṭır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık ḳalb-i ḥarābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [ben,]

‘Arızuñ **ben** zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamir / Lem‘a-i āşār-ı mihri āfitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [ben,]

Mürîd-i her mürāyî olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu **ben** oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [ben,]

Rahîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını **ben** derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ben,]

Firāḳa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i ḥālüm / **Benüm** esrāruma vāḳıf olan ḥayrāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [benüm, -üm]

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ niçe demlerdür / Yaḳar ḡam cāmı **ben** mest-i ḥarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [ben,]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla **ben** ḥayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [ben,]

Şeb-i ḳadri bu **ben** Mecnūnuñuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübārek ‘id-i ferḥundem mevā‘id-i vişālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [ben,]

Ḳapuñsuz ḡayrınıñ ḡayrı diyārı var **benüm** yokdur / Oluñ senden özge özge yārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [benüm, -üm]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārüm / O ḡayra müşteri çok kār-bārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [benüm, -üm]

Benüm gözümde gönlümde ḥayāl-i cām-ı la‘lündür / Velî ḡayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [benüm, -üm]

Gözümden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmid-vārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ümidüm devḫası bāḡ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāḡında anuñ bāḡ hezārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [benüm, -üm]

Ṭaḡitdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ ḥāl-i mu‘anberveş ḳarārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [benüm, -üm]

Görüp la‘lünü ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [benüm, -üm]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var **benüm** yoçdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [benüm, -üm]

Rahîmiyem **benem** ‘âlemde senden çayı kimsem yoç / Oluñ niçe şâh-ı bî-şümārı var benüm yoçdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [benem, -em]

Açılıp her hâr ile ol çonca-leb dil-ber yürür / Āh kim **ben** bülbül-i pür-zāra cev eyler yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ben,]

Çoçtoludur vā‘iz **benüm** çuşumda çaflet penbesi / Haçdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [benüm, -üm]

Bir senüñ gibi **benüm** çonca-dehānum yoçdur / Var senüñ çülşen-i ‘âlemde **benüm** gibi hezār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [benüm, -üm]

Rahîmi dü cihāna dergehüñ virmez **benüm** hānum / Anı vallāhi şanma bir daçi dār u diyār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [benüm, -üm]

Cihānuñ pâdişāhum **ben** gedāya begligin virseñ / Çabül eylersem anı kâfer olayın bir ān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [ben,]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N’oldı cirmüm incinüp **ben** kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ben,]

Nālesine raçm idüp **ben** bülbül-i aşüftenüñ / Açılıp çül gibi ol çonca-dehānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [ben,]

Söyleşür ağıyar ile çarşumda ol şîrîn-zebān / Cānum acıtdı **benüm** rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ben çubārından mükedderdür meger āyinesi / Yoçsa n’oldı çütî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [ben,]

Ol kerem kâni işitmiş āhuma raçm eylemiş / **Ben** hevā-h’āhuñ muhālif rüzgārın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [ben,]

Acı acı söçdüçine **ben** du‘ālar kıldıçum / Çatlu çatlu ol şekker-çüftārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [ben,]

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / Fiğān u zārını **ben** haстанuñ zār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [ben,]

Saña kim bildürür **ben** ‘aşık-ı miskînüñ ahevālin / Benüm sevdāmı zülfünle perişān olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [ben,]

Çamum şorma **benüm** mesrūr dil-i ma‘mūra hātırdan / Yıkık çönlüm **benüm** cevriyle virān olmayan
bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [benüm, -üm]

Bir gedānam **ben** senüñ ey pâdişāh-ı ser-firāz / Söylenür Maçmūd-ı şāh ile nitekim hāş Ayāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ben,]

Cān lebüñden em recā itdükce çamzeñ hışm ider / **Ben** niyāz u nāzdan oldum meded ey çäre-sāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ben,]

Rüy-ı küy-ı yārsuz **ben** bülbüle / Çül diken çülzār olur oddan çafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 5). [ben,]

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol **beni** aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [beni, -i]

Hevâ-yı kadd-i dildâra hevâdâr olmuş ol servüm / Gözüüm yaşı yaşın yaşın **benüm** rûhum revân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [benüm, -üm]

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / **Benüm** hürşidüm ol mâha muķâbil iķtırân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [benüm, -üm]

Nâr-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zâr olup **benüm** gibi turup ağlar şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [benüm, -üm]

Tâb-ı zülû ü ĥadduñ añup tâb-ı nâr-ı ğuşşada / Dün gice ey meh **benümle** yandı bir miķdâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [benümle, -ümle]

Bî-tekellûf seyr ide her ĥâr-ı bâğ-ı ĥüsnüñi / **Ben** Raĥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [ben,]

Zülfüñ ĥayâli ruĥlaruñ alı ĥaraf ĥaraf / **Ben** kula itdi bend ile alı ĥaraf ĥaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ben,]

Ğonca-i ğülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i ĥâr / Gül gibi **ben** yaķamı ğayretten itdüm çâķ ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [ben,]

Āfitâbum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sâye şal **ben** zerre-i nâçiz ü bî-miķdâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [ben,]

Leblerüñ vaşfında cân-baĥş olsa eş‘arum n’ola / Almışam ey Ĥizr-leb **ben** Rûĥ-ı ĳudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [ben,]

Ķaşr-ı ‘aşķuñ Ĥusrevâ ĥarĥında **ben** üstâd iken / Taş taşurdu ĥıdmete Ferĥâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [ben,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm **bende** / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bende, -de]

Senüñ ğülzâr-ı ‘âlemde **benüm** gibi hezârüñ var / Senüñ gibi **benüm** ey ğonca-leb bir ğül-‘izârüm yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [benüm, -üm]

Lebüñsüz âb-ı ĥayvân nüş idersem nîş-i cân olsun / Bütün dünyâda yârümsin **benüm** bir daĥi varum yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [benüm, -üm]

Gör ğubâr-ı ĥaķı-lâ‘lüñle ne keyfiyyetde **ben** / Ĥâlüme raĥm it beni ĥayrân iden esrâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ben,]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş süy-ı küyünda / **Benüm** nemsin anı ğirdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [benüm, -üm]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde **ben** şâd ey felek / Döne döne âĥ elüñden dâd u feryâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [ben,]

Benüm ĳalbüm şafâ himmetle Ka‘be âsitânuñdan / Emîrü’l-mü’minisin ĳâķı‘u’l-burĥâna ğönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [benüm, -üm]

Bu **ben** ‘âşî ĳuluña ey ‘Ömer-ĥaşlet şefî‘olup / Muĥammed-ĥüy âl-i ĥazret-i ‘Osmâna ğönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [ben,]

Sa'adetli serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / Selimü'l-bâl **ben** mürî Süleymân hâna göndersen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [ben,]

İçüp cām-ı maḥabbet olmışam mestānesi 'aşkuñ / Bu gün zencir-i şevkiyle **benem** divānesi 'aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [benem, -em]

Ḳadeḥ cerrār oldum küb düşüp mey-hāne mey-hāne / **Benem** mest-i melāmet şevk ile mey-h'āresi
'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [benem, -em]

Ben senüñ Ya'qūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nükhet-i cān-baḥş olur bûyî baña pîrāhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ben,]

Cāmeveş **ben** giñ yakadan seyr idem gül sineñi / Ḳoca qarşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [ben,]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ben,]

Dilde **ben** geh tiğüñe geh tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [ben,]

Hün idersen bağrumı sāğar gibi **ben** rāziyam / Yār olup ağıyar ile çifte tölular içme tek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ben,]

İşigüñ ehl-i diller Ka'besi şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün **ben** de yüzüm sürmege Sa'y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ben,]

Babanuñ cānisın kaçma **benüm** koynuma girmekden / Ḳuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [benüm, -üm]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ḳā'il itmedüñ / Bāri bu **ben** mübtelāyî miḥnete mu'tād ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [ben,]

Göñül pervānesin **ben** sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tütüşmaz meger ya şem' ya
meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ben,]

Raḥîmî nār-ı 'aşḳa **ben** delil oldum çerāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [ben,]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı küy-ı dildāriyla **ben** / Fāriğum fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [ben,]

Bu riyādur zāhidā cismünde naḳş bu riyā / Bî-riyā bir 'āşıkam **ben** bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [ben,]

Manşiba manşūbadur dehrüñ Raḥîmî cāyı çāh / Cāhile baş egmezem **ben** bu recādan çekdüm el
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [ben,]

Meşḳ-i 'aşkuñ qaralarken **ben** senüñ daḥi ḳalem / Levḫa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [ben,]

Zerreden ezfün **benüm** cürmüm senüñ 'aşkuñ güneş / Zerreden hürşide ey meh-rū zevāl irmek muḫāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [benüm, -üm]

Kibriyā kūhında yā Rabb ḳılma gürg-i tîz-ceng / Rāziyam **ben** meskenet rāhında bir rübāh ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [ben,]

Yâ ilâhî sen beni **benden** bu gün âgâh kıl / Kıl ‘aṭā rāh-ı dāletde yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [benden, -den]

Ne hoşdur rüzgâr ola muvâfîk ey şeh-i ‘âdil / Kapuñdan cânibe ‘azm eyleyem **ben** ‘âşîk-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ben,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı la‘lûñle benüm ħod baña yitmişdür / Yükiüm tutdum **ben** oldum denk ü ħayrân mest ü lâ-ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ben,]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülñsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [benüm, -üm]

Efendi karşı añup **ben** kuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [ben,]

Çeşme-i çeşmümden akar dem-be-dem yaşum **benüm** / Menba‘-ı seyl-āb-ı miñnet başıdır yaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [benüm, -üm]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ṭañ midur pür-nür-ı cā eylerse ṭab‘umdan güneş / Ṭoludur gün gibi şevküñle içüm ṭaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [benüm, -üm]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı iki kaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [benüm, -üm]

Yād-ı la‘lûñle Raḫîmî ħün-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayakdaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [benüm, -üm]

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ ol dürd-nüşiyam / Cān naḫdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ben,]

Ben ey Raḫîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [ben,]

‘Aşkuña ey perî-ruḫ pinhān-ı ṭākatüm yok / Sen var selāmet ol **ben** kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [ben,]

Didi seyr itdükce **ben** sen gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle iṣār it güher didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [ben,]

Didi **ben** pāy-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağını kıl tāk-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ben,]

Elif ḫaddüñ ile lām zülf ü hem mīm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancak **ben** bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ben,]

Cihān cümle saña ḫul **bende** bir ḫul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [bende, -de]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ħilmān-ı ḫamer-tal‘at / Saña erzāni ey şüfî **benüm** ol yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [benüm, -üm]

Serv-ḫaddüñ ḫasretinden gözde ābum var **benüm** / Lāle-ruḫsāruñ ħamiyla dilde tābum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [benüm, -üm]

Tâb-ı aşkuñla ciger biryân u çeşmüm hûn-feşân / Gel berü iş it şarâbum hem kebâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [benüm, -üm]

Fahr idüp ey çeşmi âhû ger olursam tañ mıdur / Âsitânun itleriyle intisâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânumla cânâ çok hisâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [benüm, -üm]

Bir fenâ âbdâliyam **ben** tekyegâh-ı aşkuñun / Nâle vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [ben,]

Ey Raḥîmî âh kim oldum yolında ḥâk-i pây / Meyli yok ednâya bir âlî-cenâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [benüm, -üm]

Beni ḥâlümde koñ **ben** özge ḥâlet ihtiyâr itdüm / Vera^c ehlin koyup küy-ı ḥarâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [beni, -i, ben,]

Mürüvvet ḥatm olup şâhib-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvânâ **ben** de bir pîr-i kerâmât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [ben,]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldı ol **benden** şafâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [benden, -den]

Şalınma her pelid ile **benüm** serv-i hırâmânım / Açılma virme yüz her ḥâra ey gül-berg-i ḥandânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [benüm, -üm]

Teraḥḥum eylemez baş kaldırıp **ben** ḥâksârına / Meger **ben** zerreden âr eyler ol ḥürşid-i raḥşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ben,]

Raḥîmî göre billâhi bu şâh-ı âdilün luḥfın / Raḳibe meyl idüp kesmez vefâsın **ben** ḳulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [ben,]

Umaram işüğüñi maḥlab-ı a'lâ ide Ḥâḳ / Her zemân pâdişehüm **ben** de ḥalebnâk olayım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [ben,]

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / **Ben** de yelken ḥorıda bir yaḳası çâk olayım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [ben,]

Ben senün bende-i ser-bâz u ḥaleb-kârün olam / Serv-ḳaddüne hevâ-ḥ'âh u hevâdârün olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [ben,]

Ey boyı servi bu **ben** sâyeden âr itme neden / Toğrusı sâye gibi âşık-ı bî-âruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [ben,]

Şol ḳadar çekdi cefâñun yükini cân u gönül / **Ben** senün cân u gönül birle emekdârün olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [ben,]

Ser-i zülfün gibi ayaklama gel **ben** ḳuluña / Bu gün ey Yûsuf-ı gül-çihre ḥırîdârün olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ben,]

Ben Raḥîmiye şaçun bendini bend itmeyesin / Âşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [ben,]

İmtihân itsem ğam-ı aşkı eger Mecnûn ile / Ey saçı Leyli **benüm** efvün geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [benüm, -üm]

Menzilünde **ben** senün himmet semendin hoşmuşam / Hem-‘inānuñ olmağa devlet semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [ben,]

Başımı iltür vefâ meydânına nâkış kadem / **Ben** erenlerle bu gün gayret semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ben,]

Efendi seni sevdiğümdür şuçum / Bu cürmiyle **bende** güneh-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [bende, -de]

Kuñl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince **ben** kuluñ hele şāhib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [ben,]

Görüp ahvālüm ol Şîrîn-dehen rahm eylemez dilden / **Benüm** Ferhādveş derdüm katı bir taşā hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ṭab‘-ı güher-feşān ile **ben** ol Rahîmiyem / Sen şāh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ben,]

İrdi mi ol māha āyā **ben** gubārından keder / Gözğü sende ‘ālemün vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ben,]

Saña bî-haddür şehā gerçi maḥabbet ‘arz iden / **Ben** Rahîmî gibi bir muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [ben,]

Bi-ḥamdillāh şehā **ben** ne ğamuñ ne mātemün gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḥurremün gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ben,]

Elem küncinde **ben** dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳîb ile senün seyrānda bir hoş ‘ālemün gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ben,]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senün mihrüñde ḥod **ben** zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [ben,]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı kındı **ben** gubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ben,]

Rahîmî gün gibi tenhā gezer āh ol gözi āhū / Niçün **benden** kaçarsın ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [benden, -den]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın **ben** dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [ben,]

Firākuñ bārına gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki **ben** bu cism-i bî-miḳdāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ben,]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / Vücüdüm ḥākini **ben** reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [ben,]

Gözüm yaşı gibi **ben** aradan çıkdum daḥi nem var / Ḥayālün cāna ‘aşkuñ bu dil-i ğam-ḥ‘āra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [ben,]

Rahîmî āh **benden** yaña ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [benden, -den]

Ben senüñle fūrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bīmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ben,]

Yâremüñ ağızına tığüñ dil şokar ikide bir / **Ben** anuñla ğamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ben,]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi / **Ben** senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ben,]

‘Aceb bir toz mı konda dâmenine **ben** gubârından / ‘Acebdür söylemez tûñiveş ol âyîne-ruhsârım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ben,]

Gerçi kim hâk-i reh-i mağdem-i cānānem **ben** / Başlar üzre yiri var efser-i sulţānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [ben,]

Teng ü lâlüm dehen ü luţfını şerh eylemede / Tab‘-ı dür-bārım ile gerçi sühan-dānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ben,]

Gül gül itmiş ruĥını tâb-ı şarâb-ı gül-fām / Didi gögsin açuban gör ne gülistānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ben,]

Bu **ben** aşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile hâl-i perişānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ben,]

Yârüñ esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-günü ile / Ey Raĥimî gehi mest ü gehi hayrānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ben,]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me‘vā bu gün / Ger turur ger turmasın nemdür **benüm** dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [ben, benüm, -üm]

Yoluma itdi **benüm** bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [benüm, -üm]

Bu yolda ğam u fûrkat-i yâr ile nihāyet / **Ben** sürünü ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ben,]

Güzāfın şanma āhın her seher **ben** bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol hâr-ı ğam-ı hicrāmı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [ben,]

İşüm bitürdi **benüm** derd-i dāğ-ı hün-ālūd / Şaĥāyığı n’ideyin lālezārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [benüm, -üm]

Dimişem kâlu belā ‘aşkuña cān ile belî / **Ben** ol ‘ahdi güderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ben,]

N’ola öldürmege kaşd eyler ise ğamzelerüñ / Sen **benüm** la‘l-i revān-baĥşuñ ile cānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [benüm, -üm]

Eyleme toĥrı hevādāruñı yanuñdan ırak / **Ben** senüñ sāyeñü sen serv-i ĥirāmānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [ben,]

Şehā oĥ kaddüñüñ hecriyle bir kaddi kemānum **ben** / Baña toĥrı nazar kıll egri baĥma nā-tüvānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [ben,]

Ĥudā āġāhdur ĥapuñdan artuĥ bir penāhum yok / Sa‘ādet-ĥ‘āh muĥliş bendeyi bu āsitānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [ben,]

Murād-ı cān murāduñdur ümīdüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [ben,]

Liyâkat yok gulâm-ı dergehünden dimege bende / Yiter bu ulu ragbet uşda ser-hayl-i sükkānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ben,]

Dil ü cân gördi la'lûnle miyānuñ mübtelâ oldu / Añılmaz şimdi adım āh bî-nām u nişānum **ben** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [ben,]

Benüm zāg u zağanveş cife-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rûhdur bir t̄ā'ir-i heft āsmānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [benüm, -üm, ben,]

Rahîmî hüsn-i zann ile selîmü'l-bāl ile şimdi / Maḥabbet-hānedān-ı şeh Selîm Hān-ı zemānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [ben,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma sa'y eylerem arada **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [ben,]

Zahm-ı seng-i fürkatüñ **benden** su'āl it gayrı ço / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [benden, -den]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / **Ben** de bu yolda ne tozlar koparam seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ben,]

Faḳirem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam **ben** / Ḳanā'at ehli dervişem şehā şāhib-ğınāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [ben,]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı 'ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-behāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [ben,]

Gülistān-ı ezelde Şeyḫ Sa'diden sebaḳ aldum / Bu gün Būstān-ı 'aşḫa bülbül-i dāstān-serāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [ben,]

Semend-i t̄ab'uma yügrük geçenler hem-'inān olmaz / Ma'ārif sāḫasında ögdül almış bād-pāyāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ben,]

Sipāhum eşk-i ḥasret sine t̄ablamdur 'ālem āhum / Diyār-ı ḡamda şimdi pādişāhum pādişāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [ben,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n'eydüğün 'uşşāk ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [ben,]

Rahîmî pister-i zer-beft-i 'āriden mu'arrāyum / Muḳīm-i būriyāyum ḥayli demdür bî-riyāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [ben,]

Rahîmî bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / **Benüm** şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [benüm, -üm]

Ṭabībā zahmete girüp benümçün hiç 'ilāc itme / **Ben** oldum olacağum ol gözi bīmār sağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [ben,]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddünle ey gül-pirehen / İdesin **ben** mübtelāya lāleveş ḥünin-kefen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [ben,]

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'ālî-dergehün t̄āḳ-ı mu'allādan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ḥaḳdan ümmid iderem cevruñe pāyān virsün / Yaḫu **ben** çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [ben,]

Ey Raḥîmî **ben** ma'ârif baḥrinüñ ğavvâşiyam / Dehr şarrâfına şatam n'ola 'irfân cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ben,]

Ḳaddüñi ço **ben** ḥâke ḥırâmâna şalinsun / Hecr âteşine niceyedek yana şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [ben,]

Şevḳ-ı leb ü zülfüñle bu **ben** 'âşıkı cānâ / Mey-ḥâne-i mihrüñde ço mestâne şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [ben,]

Ben ideyin Allâh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şâhâne şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ben,]

Zülfüñ resenin koyup olan ğayra giriftâr / Tizcek göreyin **ben** anı urgana şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [ben,]

Yelkenüñi kullanma eyâ serv ṭorudan / **Ben** ḥâk-i hevâ-ḥ'âha ḥırâmâne şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [ben,]

Ḥayli dem **ben** teşne-dil çekdüm leb-i cānân ğamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvân ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [ben,]

Büse-i la'l-i lebüñe cān virüp me'nūs olan / Bir nefes çekmez **benüm** rûḥ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [benüm, -üm]

Benüm gül yüzlü ğoncam ḥande-rûlîkla işigüñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmâl bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [benüm, -üm]

'Aşḳuñ hevâsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var **benüm** eşer senüñ ortada **ben** neyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [benüm, -üm; ben,]

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsünüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [ben,]

Sulṭân-ı mülk-i ma'rifetüm **ben** Raḥîmiyâ / Ammâ Selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna bendeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [ben,]

Benüm ḥānum sen ol şehvâra dirsın baḥr-i 'izzetde / Vücüduñ cevheri her dem her âfetden nihân olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [benüm, -üm]

Gül gibi sen mey içüp her ḥâra hem-dem olalı / Ḡoncaveş **ben** ḳan yudup bülbül gibi itdüm fiġân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [ben,]

Yanardum ey göñül pervâne tek **ben** kendü derdümler / Fiġâna başlayup bülbül gibi ğavgâ iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ben,]

Benüm yanup yaḳılan şem' gibi nâr-ı 'aşḳuñla / Yine her encümünde meclis-ârâ eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [benüm, -üm]

Bilür hep mâ-cerâ-yı eşkümi yoḳ bilmedüñ kimse / **Benüm** nem var yaşum her dilde deryâ eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [benüm, -üm]

Seyr ider her ḥâr-ı ḥüsünüñ gülşenin **ben** lâleves / Giñ yaḳadan gözlerüm ya dâmen-i kuşârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [ben,]

Nihân olur dehānuñla miyānuñ ey perî **benden** / Anuñ ḥaḳḳında ḳâl u ḳîl ḳılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [benden, -den]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem **ben** usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ben,]

Ğalibem himmetde **ben** ey Hızr-dem İskendere / Tâlib-i cân oldu ol **ben** bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ben,]

Ey kemân-ebür müjeñ tîrine cân kırbân olup / **Ben** de bu menzilde bir nâm u nişân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ben,]

Zerreves yoluñda pâ-mâlem didüm / Yüz çevirdi âh kim **benden** o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 4). [benden, -den]

Ben Raĥîmî pâk-meşreb mâsivâdan fâriğam / Bir Hüseynî-mezhebüm olsa ne gam yârum Hasan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ben,]

Hastanuñ ĥâlin ne bilsün şağlar gönlüm **benüm** / Ol sebepten nergis-i bîmâruñ eyler ârzü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [benüm, -üm]

Tâlib-i la¹-i nigârum añma âb-ı kevşeri / Zâ²il itmez ‘aşşum ey vâ³iz **benüm** ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [benüm, -üm]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarâb-ı câm-ı nâz / Anuñ için **ben** ayakda cür‘aya kılmaz nigâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ben,]

Benüm ol gönca ‘uşşâk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle kıлма sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [benüm, -üm]

Hemân bir **ben** degül lâle daĥi çâk-i giribânuñ / Müselsel zülfüñüñ âşüftesidür şimdi sünbülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [ben,]

Lebi şeftâlusı cüllâbına **ben** kanda kandum âh / Şehâdet itme nâ-ĥağ yere girme kana ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ben,]

Baña ‘unnâb-ı la¹linsüz ne cânım kayısı ayva / Doyamam nârves **ben** kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ben,]

Öte dur dime **ben** nâlânuña gülzâr-ı küyuñdan / Göñül murġini zâr baĥtuma gel bir murġzâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [ben,]

Senüñ mihrüñle **ben** gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Daĥi yoġidi mihr ü meh bu çerĥ-i bî-ĥarâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [ben,]

Ey Raĥîmî **ben** şarâb-ı ‘aşş ile ser-mest iken / Gelmemişdi daĥi ĥiç bir şeyĥ u şâbuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ben,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşşında **ben** dîvânenüñ / Ey melek luţf eyle insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ben,]

Vefâ ehline cevri kâğıdan kıllan **benüm** şâhum / Yoluñda ĥâküñe orsayı ĥo luţfuñla ur sâye (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [benüm, -üm]

Hem-demüm yoĥ eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür **benüm** mâ-beynümi deryâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [benüm, -üm]

Raĥîmiyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um **ben** / Çerâĥın şu¹le-i süz-ı derünümünden yaĥar lâle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [ben,]

Bir gün āh itdüm ğam-ı haṭṭ u ḥadūnden incinüp / Çok degül ‘avf it efendi **ben** ḳuluña bir günāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [ben,]

Cem‘ünde şem‘veş tütüşup nār-ı şevḳ ile / Yanmaḳda bir **benüm** gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [benüm, -üm]

Oldum şarāb-ı ‘aşḳuñ ile **ben** müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ben,]

Tîġüñ üstine düşüp **ben** yılmayup cānlar virem / Āh kim ğamzeñ ucıyla bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ben,]

Naḳd-i maḳşūdum vücuduñ genc-i ümmidüm ḳapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā **benüm** berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [benüm, -üm]

Benem ḥod baña yandı **ben** yıkıldum sāḳiyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [benem, -em; ben,]

Ḥudā ḥ‘ān-ı ezelde sen Süleymānuñ ḳapısından / Muḳadder eylemiş **ben** mūr-ı bî-miḳdāra bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [ben,]

Hemān ‘ālemdede sen sağ ol **benüm** devletlü sulṭānum / Raḥîmî ğam degül ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [benüm, -üm]

Döne döne yaşını itdüñ Raḥîmîñ revān / Bir bahār-ı ḥüsne ḳarşu cūy-bār itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [beni, -i]

Ol Sikender derdin ayru **bende** şoñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ğarḳ ide bu şı seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [bende, -de]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez toġrılıp / Gezmedüm bir kez **ben** ol serv-i ḥırāmān bāġını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [ben,]

Der-miyān olmadı dirîġ ol serv / Ḳaçdı **benden** kenāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
6). [benden, -den]

Lebüñ devrinde **ben** pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer ḳişi devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [ben,]

Benüm dîvāne gönüm genc-i ‘uzlet iḥtiyār itdi / Selāmet kūşesin ḳoyup melāmet iḥtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [benüm, -üm]

Selāmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şūfi / Ḥarābāt ehliyem nüş eyledüm **ben** cām-ı bed-nāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ben,]

Bu gün **ben** hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i faġfūrı almam ‘aynuma cāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [ben,]

Hevā-ḥ‘āhuñ olup her güşede s̄abit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir **benümle** şāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [benümle, -ümle]

Benümle hem-dem olan yaşuma su‘āl itsün / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [benümle, -ümle]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe **ben** giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [ben,]

Yetiş Hızır gibi yaşamı itmeden İlyās / Getür kenāra bu **ben** mübtelā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [ben,]

Secde mi kıılır **benüm** kıblem Raḥîmî ḡayrıya / Haṭṭ-ı miḥrāb-ı ḡarîmüñ alınıya yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [benüm, -üm]

Efendi **ben** kılın sen şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsītānın ya‘ni sen sultāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [ben,]

Şafā himmetle Ka‘be āsītānından **benüm** kıblem / Emîrî‘l-mü‘minîn kâṭı‘u‘l-bürhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [benüm, -üm]

La‘lün **benüm** idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [benüm, -üm]

Efendi **ben** kuluñ fūrkatde dil endūh-ı ḡayretde / İkimizde ‘aceb ḡāletdeyüz **ben** ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ben,]

Ne öldürür dil-i bīmārumı ḡamzeñ ne sağ eyler / **Benüm** ḡaḡkumda cānā ḡopmadı la‘lün gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [benüm, -üm]

Yaşım içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri **ben** gördüm / Deñiz gözine şoḡsun baḡr u irsin la‘l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [ben,]

Bāḡ-ı ḡüsnüñ **ben** ırakdan seyr idem nergis-mişāl / Bî-tekellüf ḡeşt ide her rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [ben,]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḡālün görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [ben,]

Her behāsını terāzūda gören ola ‘azîz / **Ben** esîr-i ‘aşḡuñ iken boynı baḡlu ḡul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [ben,]

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevr-i ḡoncadan ‘ayyūḡa irgürdüm **ben** eḡḡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [ben,]

Gel ırāḡ olma gözümde **benüm** ey dürr-i yetîm / Ne bilür ḡadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ölürsem ārzū-yı küy-ı yār ile **benem** Mevlā / İder maḡşer ḡüninde cennet-i me‘vāyı me‘vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [benem, -em]

Benüm yok biñ hevādārum fiḡān u āhdan ḡayrı / Döner yok üstüme bu ṭāli‘-i bed-ḡāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [benüm, -üm]

ben: Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar.

Nev-rüz bende **ben** baña zülf ü ruḡuñ yeter / Ānsız berāber oldu Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [ben,]

bend:

1.Kıvrım, baḡ, düḡüm.

Esîr-i zülfüñ olduğumı rüsvâ eyledi hâlka / Baña bu **bendi** geçmeklik yine ol nâbe-kâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [bendi, -i]

Ben Raḥîmîye şaçuñ **bendini** bend itmeyesin / ‘Āşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [bendini, -ini]

Dili bir **bend** ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildâra / Yine yıllarla me’nûs eyledüm bir âşinâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [bend,]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir ğayra yâr oldı / Vefâ **bendinde** bendeñdür muḳayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [bendinde, -inde]

Ḥ’âbda gördüm şaçuñ **bendine** bağlanmış şabâ / Şubḥ-dem küyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [bendine, -ine]

2.Sevgîlinin saçının kıvrımı.

Belâ-yı bendeñi **bende** giriftâr olmayan bilmez / Fiğân u zârını ben ḥastanuñ zâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [bende, -e]

Göñlümi bir **bend** ile bend ideli ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bend,]

bend bend: Bağ bağ.

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dûd-ı âhum hâlka hâlka boynum üzre **bend bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [bend bend,]

bend eyle-: Bağlamak, zincirlemek, tutsak etmek.

Şeb-i fûrkatde hâlka karşı ḳaddüm dâle döndürdi / Baña **bend eyleyen** hep ‘ıkd-ı zülf-i tâbdâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [bend eyleyen, -yen]

bend it-: Bağlamak, tutsak etmek.

Raḥîmî bendeñi gibi vefâ zencîri **bend itmiş** / Tapuña boynı bağlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [bend itmiş, -miş]

Zülfi zencîrine karşı aşılıp ṭurma rakîb / Baña **bend itdi** anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [bend itdi, -di]

Göñlümi bir bend ile **bend ideli** ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bend ideli, -eli]

Bir ḳalîle **bend ider** geh biñ perîşân-ḥâṭır / Gâh olur başdan çıkarur ‘aşığı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bend ider, -er]

Zülfüñ ḥayâli ruḥlaruñ alı ṭaraf ṭaraf / Ben ḳula **itdi bend** ile alı ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [bend itdi, -di]

Ben Raḥīmīye şaçuñ bendini **bend itmeyesin** / ‘Āşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [*bend itmeyesin, -meyesin*]

Zülfünle ğamze **bend ider** oldı uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdâ ayın bayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [*bend ider, -er*]

bend ol-: Bağlanmak.

Bî-nevâ dervîşüñem hûn-ı keremden kıl ‘atâ / Tâ nevâlünden nevâle **bend olam** ey hân-ı cüd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [*bend olam, -am*]

Şaçuñ bendiyle **bend olmuş** esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ğor u zârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [*bend olmuş, -muş*]

bende: Kul, köle.

Raḥm ile şâfi nazâr eyle Raḥîmî **bendeñe** / Taḅ‘ınuñ mir’âtıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [*bendeñe, -ñe*]

Raḥîmî **bendeñüñ** hâlin şorarsañ / Esîr-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Raḥîmî **bendeñi** gibi vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [*bendeñi, -ñi*]

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didâruñı / Himmeti şâhum Raḥîmî **bendeñüñ** ğâyet bülend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî **bendeñe** / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘îd aña rüz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [*bendeñe, -ñe*]

Raḥîmî **bendeñi** mülk-i süḥanda Ḥusrev eyledüm / Ḥayâl-i vaşf-ı la‘lün ‘âkıbet Şîrîn-kelâm eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [*bendeñi, -ñi*]

Raḥîmî **bendeñüñ** telḥ itdi Şîrîn zindeġânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Ḥusrev-i şâhib-ķırân sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Ḥâl-i erkâna vuķûfı var Raḥîmî **bendeñüñ** / Ğâh paşayı geḥi hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî **bendeñe** ey serv-ķad / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [*bendeñe, -ñe*]

Yüsufâsâ h‘âce-i dehri şarasın kul gibi / Olmadı şâh u gedâ **bendeñden** âzâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [*bendeñden, -ñden*]

Bu ednâ **bendeñi** bir şâh-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedâñı bir mürüvvet şâhibi sultâna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [*bendeñi, -ñi*]

Ḥâ’ıl olur vaķt-i vuşlatda Raḥîmî **bendeñe** / Oda yansun itdüġin aña bula pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [*bendeñe, -ñe*]

Gün bu gündür ‘arz-ı dîdâr it Raḥîmî **bendeñe** / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdâya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [*bendeñe, -ñe*]

Raḥîmî **bendeñüñ** düşmen sözüyle hâṭırın yıkma / Ḥalilüm Ka‘be ḥaḳḳı kıble-i Raḥmânıdur gönlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Ḥudâ āgâhdur ḳapuñdan artuḳ bir penâhum yoḳ / Sa‘âdet-ḥ‘âh muḥliş **bendeyi** bu âsitânum ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [*bendeyi, -yi*]

Sultân-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥîmiyâ / Ammâ Selîm-i şâh-ı süḥan-dâna **bendeyin** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [*bendeyin, -yin*]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Raḥîmî **bendeñüñ** / Şubḥ-dem işitdi bülbül fâriḡ oldı zârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref ḳıl Raḥîmî **bendeñi** / Leyl-i fûrḳatde yiter geḳdi günü ey yüzi mâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [*bendeñi, -ñi*]

Raḥîmî pür-ḥaṭâ **bendeñdür** ey şâh-ı ‘aṭâ-baḥşum / Nazardan dūr idüp ol pîri luṭf it şermsâr itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [*bendeñdür, -ñüdür*]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehâ şî‘ri Raḥîmî **bendeñüñ** / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi çavı ṭoldı ‘âleme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor ḥâlümü / Zinde eyle **bendeñüm** bir câm-ı rûḥ-efzâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [*bendeñüm, -ñüm*]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥîmî **bendeñüñ** her bir sözi / Ḥaḳḳ budur ḳıymetde birdür gevher-i vâlâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir ḡayra yâr oldı / Vefâ bendinde **bendeñdür** muḳayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [*bendeñdür, -ñdür*]

Âşinâlık ḳıl Raḥîmî **bendeñi** ey kân-ı cüd / Ṭoṭṭoludur gevher-i ‘irfân ile deryâ gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [*bendeñi, -ñi*]

Raḥîmî **bendeñüñ** yazup yañılıp cümle maḳşûdın / Şehâ bir ‘arz ider yoḳ ḥâme ile nâmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḡı bu **bendeñe** ḥıdmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [*bendeñe, -ñe*]

bende çek-: Baḡlamak.

Niçe miskîni **çeküpdür bende** müşkîn-sünbülüñ / Bende itmişdür cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [*bende çeküpdür, -üpdür*]

bende it-: Köle etmek.

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülüñ / **Bende itmişdür** cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [*bende itmişdür, -mişdür*]

bende ol-: Kul, köle olmak, hizmet etmek.

Bende olmaz degme sultāna denāʿet ʿarz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ʿālī-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [bende olmaz, -maz]

Çapuñda **bende olduğına** ʿālem itmesün minnet / Umürına mufavvızdur ne şübhe hıdmet-i ʿālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [bende olduğına, -duğına]

Çaddüñe **bende olup** toğrı hevādāruñ olan / Çayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [bende olup, -up]

Rahîmî **bendesı olalı** ol şāh-ı sūħan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i ʿirfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [bendesı olalı, -si -alı]

bende-i fermān: Emir kulu.

Rahîmî dostum bî-gāne şanma āşinālık kıl / Çadîmî cān nişāruñ **bende-i fermānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [bende-i fermānuñı, -uñı]

bende-i makbül: Padişah tarafından kabul edilmiş, beğenilmiş köle.

Ey Rahîmî ğam yime ğamzına her nā-ķābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde **bende-i makbulsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [bende-i makbulsun, -sun]

bende-i ser-bāz u taleb-kār ol-: İstekli ve korkusuz kul olmak.

Ben senüñ **bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam** / Serv-ķaddüñe hevā-hʿāh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam, -am]

bend-i ʿaşk: Aşk bağı.

Rahîmî **bend-i ʿaşkıyla** giriftār olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o ğara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [bend-i ʿaşkıyla, -ıyla]

bend-i perişān: Dağınık kıvrım.

Bî-ķarār eylesesin bu dil-i sevdā-zedemi / Zülfüñüñ **bend-i perişānı** giriftāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bend-i perişānı, -ı]

bend-i zülf: Saçın kıvrımı.

Rahm kıl miskîn Rahîmî **bend-i zülfünde** şehā / Nice demlerdür perişān-rüzgār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [bend-i zülfünde, -ünde]

Çosun **bend-i zülfüñ** giriftāruñum / Boyuñ ğaķķı toğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [bend-i zülfüñ, -üñ]

bend-i zulmet: Karanlık bağı.

Çılmasa ey mîm-fem bu dâl-zülfeynüñ meded / **Bend-i zulmetde** olurdu cân giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [bend-i zulmetde, -de]

benefşe: Menekşe, baharın müjdecisi olan, dağlarda, taşlık yerlerde, çalı ve duvar diplerinde yetişen, mor renkli bir çiçek.

Benüm gibi eger boynın **benefşe** sîne çäk olmuş / Boyamış yiri göge kâkülünsüz âh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [benefşe,]

Nev-bahâr irdi **benefşeyle** güle karşı yine / Ben de yelken torıda bir yaqası çäk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [benefşeyle, -yle]

Revân olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / **Benefşe** gibi kıddüm ham hem âhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [benefşe,]

Ben **benefşe** gibi boynumu egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḥâlûñ görmeyem bir dânesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [benefşe,]

beng: Esrar, afyon.

Velî miḥnetden âzâd eylemekdür / İçüp câmı yiyüp şîfi gehi **beng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [beng,]

bengi ol-: Esrarkeş olmak.

Niçe bir **olalum** sâki gubâr-ı guşşadan **bengi** / Pey-â-pey aşkuñı nüş idelüm şun câm-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [bengi olalum, -alum]

beni: Birinci teklik şahıs zamirinin yükleme durum eki almış hali.

Beni âniden anıñ ḥüsnî anuñçün helâk itdi / Be-şarṭ-ı ân ki hiç olmaya bu râz-ı nihân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [beni, -i]

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehânuñ varlığıum / Yok yire niçün ider cândan **beni** bî-zâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [beni, -i]

Ey şeker-güftâr acırsañ baña raḥm it acı kim / Tatlu cânumdan uşandurdu **beni** efgâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [beni,]

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tâ ğarîb / Eyledi âlemlere aşkuñ **beni** rüsvâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [beni,]

Şol demde yine nâle viren kıddir-i kıddüs / Bu bezme **beni** eyledi dem-sâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [beni, -i]

Şâd iden şâhum hevâ id-i vişâlüñdür **beni** / Yoḥsa çekmem ğam olursam kırbet-i ğida ba'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [beni, -i]

Nār-ı hecre yağan **beni** her şeb / Bir yalıñ yüzlü yār-ı meh-rūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [beni, -i]

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister iseñ işte **beni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [beni, -i]

Şîşe micmer olsa n’ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nār-ı gam başdan çıkarmışdur **beni** ey gül-‘izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [beni, -i]

Güneş yüzlüm **beni** mihrüñde şâdık belki sînemde / Görinen dâğ-ı da‘vâ-yı maḥabbetde güvâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [beni, -i]

Beni şeydâ kılan her dem nesîm-i ca‘d-ı gîsūdur / Ḥarâb iden gönül şehrin firîb-i çeşm-i cādūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [beni, -i]

Beni şahrâya şalan şu gibi ḥadduñ ḥayâlidür / Vefâ tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [beni, -i]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarâbidur **beni** / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [beni, -i]

Şemsveş devrüñde bir rüşen-çerâğ eyle **beni** / Meh gibi her kûşede yaqduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [beni, -i]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / **Beni** öldürmege geh tiğ çeker gâh bıçağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [beni, -i]

Gönül senden olupdur âteş-i ‘aşka **beni** çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrâna ḥâlüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [beni, -i]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânüs-ı ḥayâl oldı / **Beni** sen şem‘uña pervâne-i sūzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [beni, -i]

Geh ağladur **beni** gâh iñledür bu âh meded / Ne demlere qodı n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [beni, -i]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile ḥâlüm / Tıtuşdum qarşu ol şem‘a **beni** pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [beni, -i]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bâdeyi / Ey sâki qo **beni** be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [beni, -i]

Beni ğarq itdi ey kân-ı kerem ‘ummâni iḥsânuñ / Vücūdum qatresin maḥv itdi hem cūd-ı firāvânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [beni, -i]

Babanuñ cānısın qaçma benüm qoynuma girmekden / Quzucağum **beni** qurtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [beni, -i]

Ey pîr-i meygede **beni** mest eyle ḥürmet it / Şâfi-keşân ü şüfiveshân delq-püşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [beni, -i]

Nergis-i mestüñ ḥayâlidür **beni** bî-ḥod iden / Ḥayret olmışdur özüm şanma ki ḥ‘ābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [beni, -i]

Beni qapuñda qo pāyuña düşüp ḥāk olayum / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [beni, -i]

Kerem ü luḡfuñ ile ḡurrem idüp ġayrıları / **Beni** ḡahruñla revā görme ki ġamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [beni, -i]

Maḡrem itdün kendüñe aġyārı redd itdün **beni** / Āh kim bir it ḡadar yoḡdur ḡapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [beni, -i]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı ḡonđı ben ġubārından / **Beni** dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [beni, -i]

Ayaḡlatma **beni** aġyāra ḡarṡu esb-i nāz ile / Hücum it üstüme ṡal bir kezın ṡāhā ‘aḡa raḡṡın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [beni, -i]

Da‘vet itseñ ḡalvete bir ġün **beni** a‘dām ile / Ey perî ma‘lüm olurđı ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [beni, -i]

İncinür ṡanma **beni** cevr ü cefā-yı yārdan / ṡandı dil āyinesi senüñ ġam-ı aġyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [beni, -i]

Ḳo **beni** derdüm yiter añma devāyı ey ḡabîb / Ḥastañuñ gör ḡaydını ġeḡmiṡ durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [beni, -i]

Raḡîb-i rû-siyāh ile **beni** bir görme ḡıdmetde / Bir olmaz zāġ-ı nā-cins ile ey ṡāḡîb-hüner ṡāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [beni, -i]

Zindān-ı ġam-ı hecre **beni** eyleme maḡbūs / Cān Yūsufın emr eyle zeneḡdāna ṡalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [beni, -i]

Eġnine ṡalupdur **beni** bu ḡab‘-ı ġüher-bār / ṡimden ġirü sen ṡāh-ı ḡızır-ṡāna ṡalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [beni, -i]

Beni bir ḡālete irġürdi hecrüñ ‘ālî bir yüzden / Bu ḡāle vāḡıf olmazsañ olur aḡvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [beni, -i]

Müdüñ ‘aṡḡuñ ṡarābiyla **beni** ṡeydā iden sensin / Ḥarābāt ehline ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [beni, -i]

Gehi ‘aṡḡuñ **beni** Ferḡādvēṡ ḡaġlara düṡürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sākin-i ṡaḡrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [beni, -i]

Beni ‘aṡḡuñ meyiyle mest ü ṡeydā eyleyen sensin / Nihānî sırrımı ifṡā vü rüsvā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [beni, -i]

Ḥasret itdün sen **beni** dildāra ey a‘dā bu ġün / Ḥaḡḡ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [beni, -i]

ṡöyle denk itdi **beni** keyfiyyet-i ma‘cün-ı ‘aṡḡ / Ṳoptoludur cür‘adān-ı dilde esrārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [beni, -i]

Beni koyup nazār ṡalma raḡîbe rāziyam öldür / Senüñ ḡurbānuñ olayum meded ey ġamze-i dil-cü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [beni, -i]

Uluyup iftiḡār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i küyına beñzetmiṡ **beni** ol ġözleri āhü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [beni, -i]

Beni hecrüñle ey ġül-ḡıhre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden ġözüm ırmaġla yaṡum cüy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [beni, -i]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / **Beni** şıhhatde şanma şayruyam bu şad hayâlüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [beni, -i]

Beni hecrüñle ġamgîn düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşinâyı dostum her yādı yād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [beni, -i]

Ey felek ol mehden ayru bî-ķarār itdüñ **beni** / Hūake urduñ sāyeveş bî-i‘tibār itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [beni, -i]

Būy-ı zülfinsiz şabāveş yok ķarārı dem-be-dem / Taġıdup ‘aķlum perişān rūzgār itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [beni, -i]

Bir nefes ķaldı hemān ancak hayātumdan eşer / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [beni, -i]

Hâl ü ġaddinsiz yaķup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāġ-ı ġamda dāġdār itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [beni, -i]

Ol meh-liķayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini **beni** āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [beni, -i]

Ol gül yaķalı seng-i dilüñ ġasreti **beni** / Hār itdi yaşduġum döşegüm ġāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [beni, -i]

Cān mürde dil-şikeste ciger ġūn ten ġarāb / Devrān dōne dōne **beni** ķār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [beni, -i]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli gör ki ġāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [beni, -i]

Maġabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yokdur / **Beni** söylerler ey meh bir daġı şem‘-i şebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [beni, -i]

Çaġırup ġayrılara şatdı metā‘-ı vaşlı / Āh kim ġ‘āce-i hicrān **beni** dellāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [beni, -i]

Beni bir kimse ‘arz itmez ķapuña nāmeden ġayrı / Görüp ġālūmi bir dem aġlarum yok ġāmeden ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [beni, -i]

benimse-: Kendine yakın saymak, yakınlık duymak, kabul etmek.

Gördüm bu ġüsn ü ānuña ġaţtuñ **benimsedüm** / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ġişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [benimsedüm, -düm]

benlik: Bir kimsenin öz varlığı, kişiliġi, onu kendisi yapan şey, kendilik, şahsiyet.

Terk it vücūdı benliği tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür veli **benlik** arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [benlik,]

Terk it vücūdı **benligi** tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür veli benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [benligi, -i]

bennā: Mimar.

Sen leb-i mey-gün gamdan cān virürsem kurbuñ / Eylesün **bennā** bināsı vaz'ını mey-ḥāne tavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [bennā,]

bennā-yı ferāset: İleri görüşlü mimar.

Gördi **bennā-yı ferāset** 'ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem ḥanedānın yaqdılar (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [bennā-yı ferāset,]

benümçün: Benim için.

Ṭabîbā zaḥmete girüp **benümçün** hiç 'ilac itme / Ben oldum olacağıum ol gözi bîmār sağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [benümçün,]

beñz: Yüz rengi.

Şarardı gün gibi **beñzüm** tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı kadüm bedr-i cemālüñ görmedüm bir şeyb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i 'ālî-makām / Ney idüñ **beñzüm** gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [beñzüm, -üm]

Şararmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān ile **beñzi** / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş ol māhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [beñzi, -i]

Zer gibi zerd eyledi **beñzüm** bu gün iksir-i 'aşk / Bilmez ol sîmîn-beden daḥi dirîgā kıymetüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

Bezm-i ḡamda āh kim **beñzüm** çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sāz olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

beñze-:

1. İki kişi veya nesne arasında birbirini andırarak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

Ġarrā kaşuña **beñzemeyydi** vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 4). [beñzemeyydi, -meyydi]

Dem-i hecründe yaşum içre ḥırāşide beden / **Beñzer** ol ḡal'aya deryāda temāşalığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [beñzer, -r]

Ḳatre-i eşküm binüp müjgāna her sū yügrişür / Çübe binmiş tıfla **beñzer** kim kıılır her bār seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [beñzer, -r]

Rahîmî mu'ciz-i 'İsāya **beñzer** bir kerāmetdür / Dil-i bîmārını ben derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [beñzer, -r]

Ḥusrevā şan tāze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda **beñzer** bişe-i kuhsāra bağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [beñzer, -r]

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ **beñzedüp** / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘özr kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [beñzedüp, -üp]

Göñül Akşehre **beñzer** gerçi seyrüme cemālünle / Kara bulut gibi hā’il olur gāhi gam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [beñzer, -r]

Didüm **beñzer** ‘izāruñ āfitāba / Bu mı eksüklüğüñ ey māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [beñzer, -r]

Çapuñda bir ışık olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüne **beñzedürdüm** şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [beñzedürdüm, -ürdüm]

Beñzer mi şubḥ-ı hüsne ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [beñzer, -r]

La‘lüñe **beñzeyeli** başumuza çıktı şarāb / Bulsavuz kanın içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [beñzeyeli, -yeli]

Serv-ḳaddüñ cüst u cü itmekde her sū gözlerüm / **Beñzer** ol seyl-āb aḳar ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [beñzer, -r]

Dil yine ḳul oldı bir beg yüzlü Türkmān oğluna / Ğamzesi yağmacıdur **beñzer** Tatar Ḥān oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [beñzer, -r]

‘Arızında zāhir olmuş lem‘a-i nūr-ı Nebi / Ḥüsn içinde **beñzemiş** çok pîr-i Ken‘ān oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [beñzemiş, -miş]

Ey gözi āhū raḳibi dün baña gösterdiler / Nice **beñzer** şol köpek şüretlü arslan oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [beñzer, -r]

2. ... gibi görünmek, öyle olduğu zannını uyandırmak.

Dil ü cān ḳatline hüsünüñle **beñzer** ittifaḳ itdi / Muḥaḳḳaḳ böyle ḳaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [beñzer, -r]

beñzet-: Benzetmek; iki şey arasında ortak yön bulma.

Seni gördüm görelden ey göñül Mecnūna **beñzetdüm** / Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [beñzetdüm, -düm]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ḫurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḥūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [beñzetdüm, -düm]

Kerem kıl toğrı söyle ḳanḳı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir ḳad-i mevzūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [beñzetdüm, -düm]

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā ḳılmaḳda ey meh-rü / Hemān cevr eylemekde gerdiş-i gerdūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [beñzetdüm, -düm]

Raḫîmî bāğ-ı ‘ālemd e naşibüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḫsāruñ bu gün lîmūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [beñzetdüm, -düm]

Uluyup iftihār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i küyına **beñzetmiş** beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [beñzetmiş, -miş]

‘Aşık-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi **beñzetme** o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [beñzetme, -me]

Özini gāh olurmuş **beñzedürmiş** zıll-i ḳaddüñe / Yıḳılsın görmiyeyin bir daḥi serv-i ḥıramānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [beñzedürmiş, -ürmiş]

Ey gönül Ferhād-ı ḡam-fersāya **beñzetdüm** seni / ‘Aşık-ı āşüfte vü şeydāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [beñzetdüm, -düm]

Dāḡ-ı derdüñ süzişüñden bildüm ey ḥünin-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [beñzetdüm, -düm]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [beñzetdüm, -düm]

Yile virmiş varını şabr u ḳararı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [beñzetdüm, -düm]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddüñ bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı içre yaya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [beñzetdüm, -düm]

ber ü bahır: Kara ve deniz(Bütün alem,dünya).

Dem-i fūrḳatde sūzān gönli giryān çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca **ber ü bahırüñ** ḳurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [ber ü bahırüñ, -üñ]

berāber ol-: Bir olmak, aynı olmak.

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruḡuñ yeter / Ānsız **berāber oldı** Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [berāber oldı, -dı]

Ruḡsār u kākülüñüz şimdi **berāber oldı** / Yanumda ey yüzi gül şubḡ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [berāber oldı, -dı]

berāt:

1. Ferman, buyruk.

Ḥüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuḡrā-yı ḡarrādur ḳaşıñ / Ḥüblıḳ mülkine sensin şeh müsellemler ol **berāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [berāt,]

2.Kurtuluş.

Gören dibāce-i ebrüña dir senüñ **berātında** / Budur var ise ol ṭuḡrā-yı ḡarrā-yı sa‘ādet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [berātında, -ında]

ber-bād it-: Bozmak, harap etmek, dağıtmak.

Vücūduñ hākini **ber-bād idüp** yoluñda bir āh it / Raḥīmī gel yine bir toz kıpar bu rüzgār içre (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [ber-bād idüp, -üp]

ber-bād kıl-: Havaya savurmak II Harap etmek.

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendî budur kendüme / Bāda eyle ḥāşılı ğam hırmenin **ber-bād kıl** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [ber-bād kıl,]

berf: Kar

Maḳdemüñden hurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / **Berf** şanma yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [berf,]

berg: Yaprak.

Ḥusrevā şan tāze **berg** üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra baḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [berg,]

berg ü bār-ı ‘ömr: Ömrün meyvesi ve yaprağı.

Bāğ-ı ḥüsnē ‘ārızuñ gül mîve-i cān leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revān var ise **berg ü bār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [berg ü bār-ı ‘ömr,]

berg-i gāh: Zaman yaprağı.

Yelüp yıl gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne **berg-i gāhdan** ğayrı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [berg-i gāhdan, -dan]

berg-i giyāh: Ot yaprağı.

Gül yüzüñ ḥaṭṭuñ ğamıyla geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ḥākister görünür gözüme **berg-i giyāh** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [berg-i giyāh,]

Naḳd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmidüm kıpuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm **berg-i giyāh** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [berg-i giyāh,]

berg-i gül: Gül yaprağı.

Ḳāmetüñ serv ü lebüñ ğonca yañağuş **berg-i gül** / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [berg-i gül,]

berg-i ḥazān: Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze **berg-i hazân** / Yaz müreddefveş üzere zer-nişâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [berg-i hazân,]

Ser-i küyuñda kıddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bāğınıñ öz şāhında bir **berg-i hazân** kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [berg-i hazân,]

Her serv-i hevâ-bahşā şu gibi olup mâ'îl / Her **berg-i hazân** gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [berg-i hazân,]

berg-i hazânveş: Sonbahar yaprağı gibi.

Rahîmî komadı ser-keşlign ol serv-kağ hergiz / Ayağına düşüp **berg-i hazânveş** hāk-i pā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [berg-i hazânveş,]

Rahîmî āh benden yaña ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm **berg-i hazânveş** bunca demdür hāke şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [berg-i hazânveş,]

ber-hevā: Kaybolmuş, havaya gitmiş.

Rāh-ı ‘aşkuñda řabāāsā yiler göñlüm gibi / Rūzgāra tābi‘ olmuş **ber-hevāy** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [ber-hevāy, -y]

ber-hürdār-ı ‘ömr it-: Ömründen mesut olmak.

Hüdāvendā cihān bāğında **ber-hürdār-ı ‘ömr idüp** / Murādum taht-ı řāhide şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [ber-hürdār-ı ‘ömr idüp, -üp]

ber-hürdār-ı ‘ömr ol-: Ömrü, hayatı mesut olmak.

Cānuma cānā lebüñdür ğonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu hüsniyle cihān bāğında ber-hürdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [ber-hürdār-ı ‘ömr ol,]

ber-i ğam: Gam meyvesi.

Göz ü göñlüm oldılar seyyāh-ı baħr ü **ber-i ğam** / Āşinā kılmaz nāzar mümkün midür ol yār āña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ber-i ğam,]

berk: Işık.

Ġinā-yı kalb taħşil eyleyen nağd-i cemālüñle / Çabül itmez eger **berk** urşa mihr-i ‘ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [berk,]

berk-ı ‘ālem-tāb: Dünyayı aydınlatan şimşek.

Şāy-i‘ olur şu‘le-i şemşir-i āhum sineden / **Berk-ı ‘ālem-tāba** ey meh-rū olur mı hiç ğılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [berk-ı ‘ālem-tāba, -a]

ber-murād: *Isteğine kavuşan.*

Raḥimī pādīşāhum dergehüñde **ber-murād** iken / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād itme
(*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5*). [*ber-murād,*]

ber-murād eyle-: *Arzusuna kavuşturmak, dileğine eriştirmek.*

Gözi yaşlu Raḥimîyi demidür **ber-murād eyle** / Revān olsun yanuçca ey sehî-kađ şu gibi her sū (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7*). [*ber-murād eyle,*]

ber-ṭaraf kııl-: *Gidermek, ortadan kaldırmak.*

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk / **Ber-ṭaraf kııl** ey ecel ḳaldum iki arada gel (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6*). [*ber-ṭaraf kııl,*]

berü: *Bu tarafa, bu yana.*

‘Ālem-i lâhütđan nāsūta kim başđum ḳadem / Cān u dil ‘aşḳuñla ol demden **berü** hem-ḩānedür
(*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6*). [*berü,*]

Nigāruñ sāye şalaldan **berü** zülf-i semen-sāsı / Başumđan eksük olmadı cihānuñ şür u ğavgāsı (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1*). [*berü,*]

berü gel: *Yaklaş, beriye gell, bu tarafa gell.*

Tāb-ı ‘aşḳuñla ciger biryān u çeşmüm ḩün-feşān / Gel berü ‘iş it şarābum hem kebābum var benüm
(*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2*). [*berü gel,*]

bes:

1.*Kâfi, yeter, yetişir.*

Ey Raḥimî bildi **bes** şāh-ı hümayün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaḩdılar (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7*). [*bes,*]

Dil hevā-yı ‘aşḳa hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda **bes** bâḳi heves (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1*). [*bes,*]

Rāzıyam her kime eylerseñ vefā / Cevrüñ ey bî-mihr yanam baña **bes** (*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2*). [*bes,*]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında **besdür** ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ
(*Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3*). [*besdür, -dür*]

2.*Çok.*

Zerre deñlü mihrün ey meh dilde **bes** peydā olur / Şubḥ-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [bes,]

3. Doğrusu, hakikatte.

Şevḳ-ı cem^c-i ‘ömrün iḳbālını bildüm lâ-beḳā / Ehl-i ḫāle **bes** yiter rüşen delil āsār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [bes,]

be-şart-ı ān ki: Şu şartla ki.

Beni āniden anıñ ḫüsni anuñçün helāk itdi / **Be-şart-ı ān ki** hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [be-şart-ı ān ki,]

beşer: İnsan.

Revān oldı yine ol serv seyr-i sūy-ı deryāya / **Beşer** ey dîdesinde meyli yok ḳurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [beşer,]

beşir-i nühket-i zülfi: Saçın güzel kokusunun habercisi.

Ey **beşir-i nühket-i zülfin** irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytü’l-aḫzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [beşir-i nühket-i zülfin, -in]

besle-: Kuvvetlendirmek, güçlendirmek, takviye etmek.

Ḥün-ı ciğerle **besler** merdüm yaşımı eşküm / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i ḫün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [besler, -r]

beste: Musiki eseri, nağme.

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirāḳından / Şikeste **beste** şad endüh-ı gamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [beste,]

beste: Kapalı, bağılı.

Ṭoğrulın meclise cān nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd **beste** dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [beste,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz **beste** cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [beste,]

beter: Daha kötü.

Havf it güzelüm ehl-i gamuñ eşk-i terinden / Haṭṭuñ bitirür şaklasun Allāh **beterinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [beterinden, -inden]

be-vech-i kilik-i fıtrat: Yaratılış kaleminin vesilesiyle.

Vefâ resmin recâ itme raķīb-i zişt-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin **be-vech-i kilik-i fıtrat** naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [be-vech-i kilik-i fıtrat,]

beyâbân: Sahra, çöl.

‘Aceb dîvânedür kim itmedi insâna ünsiyet / **Beyâbânlarda** vahşilerle ülfet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [beyâbânlarda, -larda]

beyân eyle-: Anlatmak, açıklamak.

Fürkatiyle biñ gamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şād olup dildârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [beyân eylemem, -mem]

beyân it-: Bildirmek; anlatmak; açıklamak.

Çihrem Rahîmî kışşa-i guşşam **beyân ider** / Her bâb bir kitâb gözüm aña bâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [beyân ider, -er]

Pāyuña ey serv-ķāmet bir dem-i fırsat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi bir bir **beyân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [beyân itsem, -sem]

beyâz: Beyaz || Sevgilinin yüzü.

Geh bozar gāh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnuñe **beyâz** üzere nāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [beyâz,]

beyt-i ma‘mūr: Kutsal bina.

Şaçunçün maṭla‘-ı şî‘rüm eyā hūr / Safā-keş Ka‘be gibi **beyt-i ma‘mūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [beyt-i ma‘mūr,]

beytü'l-aḫzân: Gam evi.

Ey beşir-i nükhet-i zülfin irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün **beytü'l-aḫzân** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [beytü'l-aḫzân, -um]

bez! Bol bol, acımadan verme, saçma.

Ḳudüm-ı şehriyâra **bezl** için la'lin-ṭabaklarda / Degüldür jâle ihzâr eylemiş bî-ʿadd durur lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [bezl,]

Cândan özge yolına nem var Raḫîmî **bezl** için / Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryân bâğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [bezl,]

bezl eyle-: Saçmak, dağıtmak, bol bol vermek.

Ṭâlib olan bûse-i mey-gün-ı la'li dil-bere / Meclis-i ʿaşk içre cân **bezl eylesün** peymâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [bezl eylesün, -sün]

bezl it-: Esirgemedi bol bol vermek, saçmak, dağıtmak.

Bûse-i cānāna cān peymānesin **bezl it** diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḫabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [bezl it,]

La'lüne cān **bezl ider** cānā Raḫîmî şüpheşüz / Da'vî-i lâf itmez ʿāşık ʿaşk hem olmaz güzâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [bezl ider, -er]

Âh kim sāğar şunarsın mest olup her sifleye / La'li-i nābuñ **bezl idersin** rāḫ-ı rûḫ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [bezl idersin, -ersin]

bezl-i cān: Canını ortaya atmak.

Hāşşa hāşıyyet ḫomış la'lünde ol cān āferin / **Bezl-i cān** cā'iz veli andan cüdā emr-i muḫāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [bezl-i cān,]

bezl-i cān it-: Canını feda etmek, ölmek.

Sen Raḫîmî **bezl-i cān it** yolına umma ʿivaż / Ol kerîmü'ş-şāndur iḫsāndan itmez ictimāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [bezl-i cān it,]

Görüp la'lüni ol hem sen nedendür **bezl-i cān itmez** / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var benüm yoḫdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [bezl-i cān itmez, -mez]

Yoluñda **bezl-i cān itmek** mezākın ey şeker-ḫānde / Metā'ı la'lüne cāndan ḫarîdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [bezl-i cān itmek, -mek]

Ġâlibem himmetde ben ey Hızır-dem İskendere / Ṭâlib-i cān oldı ol ben **bezl-i cān itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [bezl-i cān itsem, -sem]

bezm: Meclis, dergâh, divan.

Bezm gülşen gönca leb bir yâr-ı cānumdur şarāb / Serv ḫadd sāḫi şurāḫi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [bezm,]

Şol demde yine nâle viren ḫâdir-i ḫuddūs / Bu **bezm**e beni eyledi dem-sāz-ı maḫabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [bezm, -e]

Şafâ cāmını sürdürdün bu demüñ Cemşid-vaqtisin / Felek **bezminde** eyle döne döne zevk u şıhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Ey Raḥîmî nây u nüşından bu **bezmüñ** fâriğuz / Āhveş ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bezmüñ, -üñ]

Ten-i ḥâşâkîni nâr-ı maḥabbet ğarḳ-ı nûr eyler / Vefâ **bezminde** şevkıyla yanar pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Cihân **bezminden** aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ânide reng aldum gülinden
sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [bezminden, -inden]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu kan olasıya itmez nigâh-ı Cem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Yâr **bezminde** niçün añmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [bezminde, -inde]

Lebüñ **bezminde** ey gonca şarâb-ı nâba ‘aşk olsun / Ümîd-i nuḳl-i la‘lûñle yinen ‘unnâba ‘aşk olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [bezminde, -inde]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nüş-â-nüş remz eyler / Şafâ **bezminde** ehl-i ‘işrete sâğar şunar lâle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [bezminde, -inde]

Güzellik **bezmünüñ** devrin dem-â-dem sürmek isterseñ / Vefâ peymânesiyle sâkiyâ añ mest ü qallâş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [bezmünüñ, -inüñ]

bezmğâh-ı derd: Dert meclisi.

Ben **bezmğâh-ı derdüñüñ** ol dürd-nüşıyam / Cân naḳdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [bezmğâh-ı derdüñüñ, -üñüñ]

bezm-i ‘âlem: Dünya meclisi.

Fâriğ olduk nây u nüşından bu **bezm-i ‘âlemüñ** / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk yâr-ğâr-ı evliyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [bezm-i ‘âlemüñ, -üñ]

Nesîmâsâ güzër kıl ey gönül bu **bezm-i ‘âlemde** / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem qaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bezm-i ‘âlemde, -de]

bezm-i ‘aşk: Aşk meclisi.

Bezm-i ‘aşkuñda muşâhib şâhidüm ğam dil nedîm / Eşk-i ḥasret mey yüzüm deff nâle ney bağrum kebâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [bezm-i ‘aşkuñda, -uñda]

Peşmîne-püş cür‘a gibi **bezm-i ‘aşkuñuñ** / Birdür yanında câme-i dibâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [bezm-i ‘aşkuñuñ, -uñuñ]

bezm-i bahâr: Bahar meclisi.

Bezm-i bahār olursa şitādan eşedd olur / Bir gönca sākī ruḥları gül-gūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [bezm-i bahār,]

bezm-i belâ: Gam, keder meclisi.

Āvân-ı ğamda ğuşsa ile şād u ḥurremem / **Bezm-i belâda** nâle-i ‘uşşâka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [bezm-i belâda, -da]

bezm-i cām: Kadeh meclisi.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma ḳalbün münkesir / **Bezm-i cām** encāmını ḥod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [bezm-i cām,]

bezm-i çemen: Çimenlik meclisi.

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bezm-i çemende, -de]

bezm-i dünyâ: Dünya meclisi.

Mest olan cānâ ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / **Bezm-i dünyānuñ** şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [bezm-i dünyānuñ, -nuñ]

Raḥîmî cür‘aveş devrân ayaĝa düşürür bir gün / Tıtalum **bezm-i dünyâda** nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [bezm-i dünyâda, -da]

bezm-i ezel: Ezel meclisi.

Sākīyâ **bezm-i ezel** peymānesin nüş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla dilüm ser-mest ü ḥayrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [bezm-i ezel,]

Ṭolular nüş it Raḥîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan **bezm-i ezelden** kâse-i ‘ömrüñ ṭolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [bezm-i ezelden, -den]

bezm-i fūrkat: Ayrılık meclisi.

Ḥayāl-i la‘l-i mey-gūnuñla cānâ **bezm-i fūrkatde** / Raḥîmî mest olup dā‘im ider ḥün-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [bezm-i fūrkatde, -de]

bezm-i ğam: Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda ey Raḥîmî ḥālūme raḥm eyleyüp / Ḳanlar aĝladı ḳadeḥler nâleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [bezm-i ğamda, -da]

La‘l-i mey-gūnuñdan ayru **bezm-i ğamda** dem-be-dem / Ḥün-ı ḥasretdür yidügüm içdügüm ḥün-ābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [bezm-i ğamda, -da]

Rahîmî **bezm-i ğamda** cām-ı ħasret nūş ider dā'im / Görelden 'aks-i la'l-i cān-fezāñi sāġar-ı mülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [bezm-i ğamda, -da]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi baġrum delindi başladum sâz olmaġa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [bezm-i ğamda, -da]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek çü 'aşıġa ġānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [bezm-i ğamuñda, -uñda]

Ĥasret-i la'lüñle cānā **bezm-i ğamda** gözlerüm / Döne döne ġan tölup peymāne Şeklin baġladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [bezm-i ğamda, -da]

bezm-i ħurrem: Mutluluk meclisi.

Yār hem-dem **bezm-i ħurrem** mevsim-i 'ıyş u t̡arab / Sāġiyā mey şun ele girmez bu demler her zemān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [bezm-i ħurrem,]

bezm-i kesret: Çokluk toplantısı. || Dünya meclisi.

Götürdüm **bezm-i kesret**den ayaġı lāleveş sākī / Baña vaġdet meyinden cür'a şun dildāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [bezm-i kesret, -den]

Götürdi **bezm-i kesret**den ayaġı cümle el çekdi / Ĥarîm-i vaġdet-ābād içre ħalvet iġtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [bezm-i kesret, -den]

bezm-i kuhsār: Daġ meclisi.

Şalınma nārvenveş itme tenhā **bezm-i kuhsārı** / Ruġuña lāle ġan düşmen lebüñe mey kıızıl yaġı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [bezm-i kuhsārı, -ı]

bezm-i leb: Dudaġın meclisi.

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey sākī ġo beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 2). [bezm-i lebinde, -inde]

bezm-i maġabbet: Aşġ meclisi.

Cānımız **bezm-i maġabbet**de bu dem mest eyledüñ / Şundı bir cām-ı şarāb-ı ħoş-ġüvār-ı evliyā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bezm-i maġabbet, -de]

bezm-i şafā: Neşe, zevk, eġlence meclisi.

Bezm-i şafāda sākī şun sāġar-ı revākı / Gitsün bu dem nifākı devr-i ġam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [bezm-i şafāda, -da]

bezm-i 'uşşāk: Aşġıklar meclisi.

Yüzüm deff şivenüm nāyum figān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi **bezm-i ‘uşşākı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [bezm-i ‘uşşākı, -ı]

bıçak: Bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîğ çeker gâh **bıçak** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [bıçak,]

bıñar: Pınar, yerden kaynarak çıkan suyun yeri.

Sen boyı servi kenâr itmek için leyl ü nehâr / Yetmiş iki dereden şu getirür kırk **bıñar** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [bıñar,]

Dâğ-ı ğamdan dilde biñ başlu **bıñarum** var akar / Ey gözüm sen kanda kalduñ var şuyun şahrâya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [bıñarum, -um]

bıñarbaşı: Pınarbaşı.

Göñül Nîş kal‘asıdur şan ħarâb olmuş içi taşu / Başum tğ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür **bıñarbaşı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [bıñarbaşı,]

bırak-:

1.Düşürmek.

Yâ Rab nazar-dîdeden ol yâre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi **bırakdı** nazarından (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [bırakdı, -dı]

2.Bırakmak, koymak.

Çok furtına şavurdı hevâ-yı ğam-ı zülfüñ / Lenger **bırağup** komadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [bırağup, -up]

bıttîh: Kavun.

Mâ-ħaşal emrüd ya ħarbüz u ya **bıttîh** u sîb / Ķanķısın iħsân iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [bıttîh,]

bî- ‘ahd: Vefasız.

Âh kim oldum ğam-ı ‘aşkuñla ser-gerdān ħayf / Ķayf ey bî-merħamet **bî- ‘ahd** ü bî-peymān ħayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî- ‘ahd,]

bî-‘āb: Susuz.

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdî ğuluñ ħaddi yok / Menzilüñ ğāyet özin **bî-âb** u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bî-âb,]

bî-‘add: Sayısız.

Ḳudüm-ı şehriyâra bezl için la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür jâle iḫzâr eylemiş **bî-‘add** durur lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [bî-‘add,]

bî-bâl ü per: Kolsuz kanatsız.

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez ey hüme-ṭal‘at / Ve ger ṭāvüs-ı ḳudsî olsa ol **bî-bâl ü per** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [bî-bâl ü per,]

bî-bedel: Eşsiz, benzersiz.

Güzelsin **bî-bedelsin** müntehâsın sidre ḫaḳḳıçün / Ruḫuñ cennet lebüñ kevser dişüñ lü’lü’ ḳadüñ ṭübâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [bî-bedelsin, -sin]

Meh-i sipîhr-i leṭâfet şehi diyâr-ı ḫüsn / Raḫîmî sūduñuñ ol **bî-bedel** güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [bî-bedel,]

bî-behâ: Kıymetsiz, değersiz

Vücūdum dürrinüñ şarrâf-ı ‘âlem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behâ ne **bî-behāyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [bî-behāyam, -yam]

bî-çâre: Çaresiz, düşkün, zavallı.

Sîneñde dil efsürde göz uyḫuda cân mürde / Bir çâresi yok derde **bî-çâre** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [bî-çâre,]

Dile ğamzeñ uralı yâre Meḫemmed Çelebi / Olmışam ḫasta vü **bî-çâre** Meḫemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [bî-çâre,]

bî-çâre düş-: Çaresiz kalmak, çıkar yolu bulamamak.

Ben oldum olacağum gel ṭabîbâ zaḫmete girme / Dil elden gitmeden bir çâre ḳıl **bî-çâre düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [bî-çâre düşmişdür, -mişdür]

bî-çâre eyle-: Çaresiz bırakıp perişan etmek.

Ĝam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil şerḫa şerḫadur teni **bî-çâre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [bî-çâre eyledi, -di]

bī-dād: Zulüm, işkence.

Bilmezem senden Raḥīmī nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘ış u **bī-dād** ey felek (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [bī-dād,]

bī-dār-ı ‘ömr: Ömrün uykusuzu.

Ey Raḥīmī ḳadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / Şubḫa dek yılduz şayup her gece ol **bī-dār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [bī-dār-ı ‘ömr,]

bīdārlik: Uyanıklık, uykusuzluk.

Hoş gör dem-i bīmārlığı **bīdārlikdur** hurrem ol / Derdi olanuñdur devā dermāna şıḫhat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [bīdārlikdur, -dur]

bī-dil: Âşık.

İşidüp raḥm eylemez nâlişlerin **bī-dillerüñ** / Bilmezüz kim n’eylerüz yā Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [bī-dillerüñ, -lerüñ]

Zülf ü ḥaddüñ ḫasretinden ḫāk olan **bī-dillere** / Āh ider ḳarşu duḫān lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [bī-dillere, -lere]

La’l-i sîr-ābuñ ḡamından cān viren **bī-dillerüñ** / Tütüyā ider ‘uyün-ı cāna a’yān cevherin (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [bī-dillerüñ, -lerüñ]

big: Bey.

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / **Big** iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [big,]

bī-gāne: Yabancı, kayıtsız, umursamaz.

Raḥīmī dostum **bī-gāne** şanma āşinālık ḳıl / Ḳadīmī cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [bī-gāne,]

Gevher-i ‘aşḳuña tā baḫr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme bize **bī-gāne** ṭavr (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [bī-gāne,]

Mürīdüñ olmayan ḫaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḫibb ü muḫliş olmuşdur saña **bī-gāne** vü ḫ’iştān (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [bī-gāne,]

bīgāne ol-: Kayıtsız, umursamaz, yabancı olmak.

Şol dil ki mihr-i ḫüsnuñe **bīgāne olmaya** / Sen māḫı göricek nice dīvāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [bīgāne olmaya, -maya]

bī-gümān: Şüphesiz.

Raḥîmî bendeñi gibi vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynı baĝlu çâkerüñdür **bī-gümān** şorguc
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [bī-gümān,]

bī-güneh: Günahsız, masum.

Bī-güneh kanlar döker bu çeşm-i cellâduñ senüñ / Kanķı zâlimdür bu fende bilsem üstâduñ senüñ
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [bī-güneh,]

bī-ḥaber: Habersiz.

İksîr-i aşķ çeħremi zerd itdi zer gibi / Daĝı o yâd-ı sîm-beden **bī-ḥaber** gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 1). [bī-ḥaber,]

bī-ḥad: Sonsuz.

Saña **bī-ḥaddür** şehâ gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḥliş gedâyı görmedüm (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [bī-ḥaddür, -dür]

bī-ḥādî: Rehbersiz.

Yollaruñ pür-vâdi **bī-ḥādî** ĝuluñ ḥaddi yok / Menzîlüñ ĝâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bī-ḥādî,]

bi-ḥamdillāh: Allah'a şükürler olsun.

Der-i cānâna yüz sürdüm koyup başum ayāĝına / **Bi-ḥamdillāh** Raḥîmî baña el virdi yine devlet
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh bu ĝün sen Ḥüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferḥâdveş bî-pâ u ser yegdür
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bi-ḥamdillāh,]

Yüzüñ gördüm **bi-ḥamdillāh** didüm / Hemîşe yarıcuñ Allāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 1). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh şehâ ben ne ĝamuñ ne mâtemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemâl-i ḥurremüñ
gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh şeref mâhı murādum üzre toĝmuşdur / Ümîd oldur ki sen ḥürşîd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [bi-ḥamdillāh,]

bihār-ı hecre: Ayrılık denizi.

Kenâr-ı vaşluña dil aşînası tâlibdür / **Bihār-ı hecre** şalın rüzĝârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 7). [bihār-ı hecre, -e]

bî-hisâb-ı sürh: Hesapsız kanlı gözyaşı.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aqçaya vir **bî-hisâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [bî-hisâb-ı sürh,]

bî-hod itmek: Kendinden geçmiş, bilinçsiz hale getirmek, şuursuz yapmak.

Nergis-i mestüñ hayâlidür beni **bî-hod iden** / Hayret olmuşdur özüm şanma ki h^vâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [bî-hod iden, -en]

bî-ihtiyâr: Gayriihtiyârî, elinde olmadan, iradesi dışında.

Seni bir yaña devletle qosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni **bî-ihtiyâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [bî-ihtiyâr,]

bî-iştibâh: Şüphesiz.

Qâmetüñ serv ü lebüñ gonca yañağuş berg-i gül / Sebze-i bâğ-ı leqâfetdür haţuñ **bî-iştibâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [bî-iştibâh,]

Gâh gâh emr eyle yüz sürsün rikâbuña şehâ / Hâk-i râhuñdur Raqîmî hod senüñ **bî-iştibâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [bî-iştibâh,]

bî-i'tibâr it-: İtibarsız hale getirmek, itibarsızlaştırmak.

Ey felek ol mehden ayru bî-qarâr itdüñ beni / Hâke urduñ sâyeveş **bî-i'tibâr itdüñ** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [bî-i'tibâr itdüñ, -düñ]

bî-karâr: Kararsız, huzursuz, tedirgin.

Bî-qarâr 'aşık gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı gâmdan pâre pâre dâ'imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [bî-karâr,]

Hayâl-i zevk-ı lebüñle iderdi cân ârâm / Göñül didükleri şol **bî-karârı** n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [bî-karârı, -ı]

bî-karâr eyle-: Kararsız duruma düşürmek.

Bî-karâr eylesin bu dil-i sevdâ-zedemi / Zülfüñüñ bend-i perîşanı giriftâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bî-karâr eylesin, -yesin]

bî-karâr it-: Kararsız kılmak; rahatsız etmek.

Ey felek ol mehden ayru **bî-karâr itdüñ** beni / Hâke urduñ sâyeveş bî-i'tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [bî-karâr itdüñ, -düñ]

bî-ķarār ol- Kararsız olmak.

‘Arız u zülfüñ ğamından **bî-ķarār olmış** şabā / Gāhi ğeşt-i ğülşen eyler ğāh ider ‘azm-i Ğoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [bî-ķarār olmış, -mış]

Bî-ķarār olur Ğaraman başına tozlar ķopar / Rāst tā sen serv-ķadd ķıldıñ ķarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [bî-ķarār olur, -ur]

bî-ķes: Kimsesiz, zavallı, yalnız.

Ğarîb ü **bî-ķes** ü dermānde ķaldum / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [bî-ķes,]

Ğarîb ü **bî-ķes** ü dil ğastayum bu dār-ı miğnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sîne-i süzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [bî-ķes,]

bî-ķiymet: Kıymetsiz.

Şordum dehenüñ gevheri **bî-ķiymet** ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā değerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [bî-ķiymet,]

bî-ķiymet ol- Kıymetsiz, değersiz olmak.

Luţf ile ğüftāra gel **bî-ķiymet olsun** la‘l ü dūr / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ķalmasun revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [bî-ķiymet olsun, -sun]

bil: Vücudun orta yeri, bel.

Dil ü cān niçe mā‘il olmasın ol ğūba billāhi / Olıcaķ **bil**i ince la‘li ğonca hem semen sîmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [bil, -i]

Ğamze bir keskin ğarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince **bil** ğāyet maĥall-i iĥtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [bil,]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geķer ğātır nişānumdur / **Bilümi** ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [bilümi, -ümi]

Bükdüñ bu ğalka ķarşu **bilümi** kemer miyem / Ey serv saña toğruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bilümi, -ümi]

Başumı der-miyān idüben ğirdüm ortaya / Çeküp kenāra ķoçmağa **bilüñ** kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [bilüñ, -üñ]

bildür- Anlatmak, ifade etmek.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğānın n’eydüğin / Bu maķāmı āh ger **bildürme**se nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bildürme, -mese]

Baňa gel ey muğannî çäre-sâz ol n'eydigüm **bildür** / Maķâm-ı ğamda dil feryâda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [bildür,]

Tercümānlık eylese karşında cānum la'lüñe / **Bildürüp** keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [bildürüp, -üp]

Saña kim **bildürür** ben 'āşık-ı miskînüñ aĥvâlin / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [bildürür, -ür]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / Baňa **bildür** ĥaķāmı niçün eyler ķaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [bildür,]

bile: Dahi.

Ey Raĥîmî Tire baĥtuñ Aydın olsun dirseñ / **Bile** seyr eyle Selîm Ĥān ile Şarĥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [bile,]

bilin-:

1. Belli olmak.

Yoķ yire her ğoncaya dil virme **bilinmez** diyü / Şad hezārān bülbül-i şürîdesi var ey ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [bilinmez, -mez]

2. Hakkında bilgi sahibi olunmak, öğrenilmiş bulunmak, malum olmak.

Cigerde ĥün-ı ĥasret ğözde eşk-i ğam işigüñde / **Bilinmedük** daĥi nem ķaldı ger maĥfî vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [bilinmedük, -dük]

Derün-ı sinede ĥün-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam / **Bilinmedük** nem ola bāĥın u zāĥirde nem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [bilinmedük, -medük]

bilini koç-: Belini sarmak.

İki 'ālem kim behā bir kez **bilüñ koçmaĥıçun** / La'lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bilüñ koçmaĥıçun, - maĥ -ıçun]

Bilini koç kemerveş var ise iki başuñ / Kıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [bilini koç,]

bilis: Tanıdık. Tanışılup konuşulan (kimse), bildik, tanış.

Bir şehüñ şimdi Raĥîmî ķulıdır ĥalkā **bilis** / 'Ayn-ı a'tāf bu ĥalkā siper iĥsānı zırıĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [bilis,]

billāh: "Allah için, Allah hakkı için" anlamında bir yemin sözü.

Cür'a-i cām-ı lebûsüz şunma **billāh** sākiyā / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [billāh,]

Kerem kıl toğrı söyle kankı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv **billāh** bir çad-i mehzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [billāh,]

billāhi: Allah'a yemin olsun ki, inan olsun, inan ki anlamında yemin sözü.

Dil ü cān niçe mā'il olmasın ol hūba **billāhi** / Olıcağ bili ince la'li gonca hem semen sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [billāhi,]

Ṭoli şanma sākiyā **billāhi** artuğ bûsesüz / Acıdupdur cānımı bu zūlm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [billāhi,]

Rahîmî göre **billāhi** bu şāh-ı 'ādilüñ luṭfın / Raḳibe meyl idüp kesmez vefāsın ben kılından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [billāhi,]

bil-:

1. İdrak etmek, kavramak.

Leblerüñde **bilse** bu deñlü kerāmet n'eydüğün / Rehn iderdi hırçasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bilse, -se]

Ey Rahîmî **bildi** bes şāh-ı hümāyün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñcün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [bildi, -di]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lâzım degül / Şa'r-ı şa'ri deñlü yoğ şire Rahîmî i'tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [bildiler, -diler]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi **bildüm** rāstî ben sāyesinden 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Büselik 'arz iderek 'uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst **bildi** ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [bildi, -di]

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan **bilmez** / Fiğān u zārını ben ḥastanuñ zār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayağlarda çalup cür'a gibi h'ār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezāḳın ey şeker-ḥande / Metā'-ı la'lüñe cāndan ḥarīdār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Niçe fehm eylesün nā-dān gubār-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāhib-esrār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Şikeste-ḥātirum luṭf eyle bir ḳalbi şınıḳdan şor / Vücüdi seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [bilmez, -mez]

Rahîmî ḥasta dil-beste şikeste-ḥāl-i bendeñdür / Anuñ derdin ğam-ı hecrüñle bimār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [bilmez, -mez]

Ğubār-ı haṭṭuñ esrārını ḥayrān olmayan **bilmez** / Mezāk-ı nuṭḡ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Saña kim bildürür ben 'aşık-ı miskînüñ aḥvālın / Benüm sevdāmı zülfüñle perişān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Firāk odıyla yanan bağrumuñ kanlu kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Ğamum şorma benüm mesrūr dil-i ma'mūra ḥāṭırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Çapusunda kıl olmak kadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnüñ / 'Azîzüm mülket-i Mısr içre sulṭān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [bilmez, -mez]

Semā' it istimā' it bāng-i nāyı gūş-ı hūşıyla / Maḡām-ı nağme-i 'uşşākı nālān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [bilmez, -mez]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāğar gibi bağı ṭolu kan olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [bilmez, -mez]

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iḡbālını **bildüm** lâ-beḡā / Ehl-i ḥāle bes yiter rüşen delîl āşār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Ḥār elinden āh kim **bildüm** alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i ağıyārsın ey ğonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Ḥayli muğber ḥāṭıruz ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan / **Bilseñ** esrārüm eger ḥayrān ḡalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [bilseñ, -señ]

Raḥîmî bāğ-ı 'ālemdede naşîbüñ **bildüm** ayvadır / Anuñçün reng-i ruḡsāruñ bu ğün lîmūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Vefā ummañ bu dünyā derd-i bî-pāyānımış **bildüm** / Soñı ma'müre-i dehrüñ yine vîrānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [bildüm, -düm]

Zemāne ḥaṭṭını ancaḡ gedā-yı 'aşḡ olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulṭānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [bildüm, -düm]

Çıkarsa müze-i ḡayd-ı ṭarîḡ-ı şehri-vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pā yaluñ 'uryānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Ne yazmış şafḡa-i eşcāra gör kim ḥāme-i ḡudret / Sebaḡ al bāb-ı ḡikmetdür 'aceb dîvānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [bildüm, -düm]

Cihān ālāyişinden gel ta'alluḡ riştesin ḡaṭ' it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Gözine ḡāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ ḡadri / Çatında cevher ü seng demidür yeksānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [bildüm, -düm]

Ne ğam çek şām-ı hecr için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥîmî her vişālüñ āḡiri hicrānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [bildüm, -düm]

Nice deryā-yı ḡudret ḡaṭresidür **bilmezem** yā Rab / Ne ḡikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [bilmezem, -mezem]

Ğubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñla ḥayrān olmayan **bilmez** / Bu gün esrār-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / **Bilmem** bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bilmem, -mem]

Raḥîmî murğ-i cāna ol hümā **bildüm** şikār olmaz / ‘Aceb vaḥşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Benüm ol ğonca ‘uşşāḳ içre şimdi n’eydügüm **bildi** / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [bildi, -di]

2.Bilmek, bilgi sahibi olmak.

Bilür dil dostı izhār-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adü-yı dîve insāniyyet itme ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [bilür, -ür]

İltifātuñdur ğaraż ey mîve-i bağ-ı ‘aṭā / **Bilürüz** memlü durur envā’ıla büstān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [bilürüz, -ürüz]

La’lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızr ḥad / **Bilmez** idi ismini mā’ü’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [bilür, -ür]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toĝrı yolına o servüñ ḳanı bir rāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [bilür, -ür]

Derd-i ğam bir ğama dūş itdi Raḥîmîyi şehā / Ḥayret alur özini geh **bilemez** ğāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [bilür, -ür]

Cinān bāĝında mı ādem anuñçün cān ḳarār itmez / **Bilür** mecmū‘-ı insān bir perişān kākülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [bilür, -ür]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [bilmezem, -mezem]

Ḳanda ḳaldı **bilmezem** dil baĝrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aĝlar ciger ḳanıyla ḳaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bilmezem, -mezem]

Ben şikeste-ḥālî şorma ḥāṭır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkıḳ ḳalb-i ḥarābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [bilür, -ür]

Hîçe şayarsın gözümüñ bir yumup bil dökdüĝin / Bilesin ‘adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [bilür, -ür]

Faşl-ı ḥüsnüñ baña keşf it rüstāyı añlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [bilür, -ür]

Ḥālet-i la’lüñ Raḥîmî cām-ı sāĝardan şorar / Ol mezāḳ-ı cām-ı cānı kām-yābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [bilür, -ür]

Nür-ı nār-ı ‘aşḳdan bir lem‘a taḥşil eyleyen / Yanmaĝa pervāne olur **bilmez** ol pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Topıoludur vâ'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hâkdur sözüñ hep **bilürem** yādumdudur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [bilürem, -ürem]

İşidüp rahm eylemez nâlişlerin bî-dillerüñ / **Bilmezüz** kim n'eylerüz yâ Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [bilmezüz, -mezüz]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı 'ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [bilmezem, -mezem]

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i 'āşıkdur / **Bilürsin** şöreti Şaṭdur şehā dünyāda Bağdāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [bilürsin, -ürsin]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālını / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [bilmezem, -mezem]

Gene zātını yine güneh ile kendü **bilür** / Şanma idrāke şıgar 'ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [bilür, -ür]

Elif kaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḥ ben **bilürüm** ne elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [bilürüm, -ürüm]

Tekye-i dehrüñ beḳā derdüm Raḥîmî Hâḳḳ **bilür** / Bir senüñ tek 'āşık-ı fānî gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bilür, -ür]

Hudāyā **bilmezem** bir toz mı ḳondı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [bilmezem, -mezem]

Ḳabül-i derd-i 'aşḳ-ı yār ḥazz itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yüri dermānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [bilmezsın, -mezsın]

Bağrumuñ başında 'aynı ile buldum başını / **Bilürem** ḳandan gelür her dem bu eşk-i hūn-feşān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bilürem, -ürem]

Daḥi **bilmezdi** nāyuñ n'eydüğün 'uşşāk ey sākî / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [bilmezdi, -mezdi]

Mîhr-i yāre ey ḳamer sen müşterî olmaḳ neden / Hep **bilür** bay u gedā şehṛ içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bilür, -ür]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yoḳ **bilmedüñ** kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen
sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [bilmedüñ, -medüñ]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm **bilelden** āsiyābuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [bilelden, -elden]

Geh kenār-ı cüyda 'ış it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez **bilürsin** dem deme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [bilürsin, -ürsin]

Bilmezem ol ruḥı alum baña ne āl itdi / Ḳanlı yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 322, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Benümle hem-dem olan yaşuma su'āl itsün / Ḳatı derin **bilür** ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [bilür, -ür]

Raķı̄b-i rŭ siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / **Bilürsin** görmedi kimse melek Çatında sultānı (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [bilürsin, -ürsin]

Gözümüñ **bilmezem** andan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Esîr-i bend-i zŭlfüñdür dil-i şŭride raħm eyle / Güzellik ĥod **bilürsin** kimseye ‘ömrüm degŭl bāķı (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [bilürsin, -ürsin]

Raħîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem **bilür** yoķ ĥālŭmi Allāhdan ĥayrı (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [bilür, -ür]

3.Öğrenmek.

Bŭsbŭtŭn ĥalk-ı cihān **bildi** ki bir yārŭm var / Hŭsn ũ ĥulķ issi ‘aā menba‘ı dildārŭm var (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [bildi, -di]

Aķa şuyŭñ mā-cerāsın **bilmek** isterseñ eger / aradeñiz gibi eşmŭm den aķan deryāya baķ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [bilmek, -mek]

Mā-cerā-yı eşķ-i eşmŭm **bilmek** isterseñ eger / Ey perî-rŭ ‘aynıdur her dem revān enhāra baķ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [bilmek, -mek]

Bî-güneħ anlar doker bu çeşm-i cellāduñ senŭñ / anķı zālimdŭr bu fende **bilsem** ũstāduñ senŭñ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [bilsem, -sem]

Zuħŭr-ı ab-ı şerîfŭñ gŭherlerin gordi / Raħîmî **bildi** nedŭr muķtezā-yı ‘ummānı (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [bildi, -di]

Bilmedŭm vuşlatına ĥasta Raħîmî cāre / İntizār-ı ĥam-ı hicrān ile öldŭm gitdi (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [bilmedŭm, -medŭm]

Añladum gŭyneklerŭñ **bildŭm** ne şehden sen cŭdā / ‘Ālem içre şem-ı bezm-ārāya beñzetdŭm seni (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [bildŭm, -dŭm]

4.Farkına varmak.

Hıe şayarsın gŭzŭmŭñ bir yumup **bil** dŭkdŭğün / **Bilesin** ‘adn-i dem-i maħşer ĥisābiler bilŭr (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [bil; bilesin, -esin]

Miħr ider her gŭn dŭner şandŭm murādum ũstine / **Bilmedŭm** bir şŭret ile ol beni aldar imiş (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [bilmedŭm, -medŭm]

Zaħm-ı cānum gordi mŭjġānuñ duz ekmek **bilmedi** / Leblerŭñle niçe demdŭr var iken ĥaķ-ı nemek (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [bilmedi, -medi]

Ėirre olma ol aşı ġarrāya kendŭñ beñzedŭp / Ey hilāl eksŭklŭğŭñ **bil** ‘özl ıl tenhāda gel (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [bil,]

Şehr içinde dŭn gice da‘vā-yı ĥŭsn eylerdi māħ / Gŭn yŭzŭñ gordi bu gŭn eksŭkligin **bildi** temām (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [bildi, -di]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsın / O māha müttefiķ cevri itmedesin anı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [bilmezsın, -mezsın]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / **Bildiler** sen şāha mihrüm gün gibi halk-ı cihān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [bildiler, -ler]

Bilmemiş noķşānını meh-rūña meyl itmiş ķamer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [bilmemiş, -memiş]

5.Tanımak.

‘Ārızuñ ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsār-ı mihrî āfitābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [bilür, -ür]

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı **bilmez** dîde-i giryānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsın / O māha müttefiķ cevri itmedesin anı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [bilmezsın, -mezsın]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebātı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [bilmezsın, -mezsın]

Güzāfın şanma āhın her seher ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol hār-ı ğam-ı hicrānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [bilmezsın, -mezsın]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [bilmezsın, -mezsın]

Rahîmîñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālüñdür sen ol vîrānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [bilmezsın, -mezsın]

Hāk-i miñnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / Tütüiyā **bilmezse** hāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yaķın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [bilmezse, -mezse]

Dāĝ-ı derdüñ süzişüñden **bildüm** ey hünin-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [bildüm, -düm]

6.Anlamak.

Ey Rahîmî gerçi içdüm çok heķimüñ şerbetin / Cisme şıhhat gelmedi **bilmem** ne hikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [bilmem, -mem]

Kim **bilürdi** bu delük sînem fiĝānın n’eydüĝin / Bu maķāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bilürdi, -ürdi]

Bildi kim ten cümleten tennür-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup aĝlar hālüme yanup kebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [bildi, -di]

Ne **bilür** āh-ı derūnum eģerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 5). [bilür, -ür]

Bāda virdi hürmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülf-i yār / **Bilmezem** bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bilmezem, -mezem]

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler **bilür** / Nār-ı ‘aşkuñ süzişin bağırı kebābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [bilür, -ür]

Āh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 89, Beyit 3). [bilür, -ür]

Firāka düşmeyen **bilmez** nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vākıf olan hayrāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme ağıyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan **bilmez**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [bilmez, -mez]

Şimdi **bildüm** nev-‘arūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta ḳalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [bildüm, -düm]

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar **bilmem** nedür bu yadlık (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [bilmem, -mem]

Kime söylersin dilüñ **bilmez** dilegüñ añlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ḥāh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i ‘aşḳ / **Bilmez** ol sîmîn-beden daḥi dirigā ḳıymetüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [bilmez, -mez]

İçersin ḳana ḳana mey yirine ‘aşıkuñ ḳanın / Velî ey çeşm-i mestüm ḳāni‘ olmaz ḳanı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [bilmezsın, -mezsın]

7.Sanmak.

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi māh **bilür** / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [bilür, -ür]

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşḳ-ı ḡamın neyleyeyin / Giceler nālišümi āh-ı seḥergāh **bilür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [bilür, -ür]

Reh-i kūyna nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aḳl ise kendüyi güm-geşte vü gümrah **bilür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [bilür, -ür]

8.Karar vermek.

Bir ḥaṭāyla şacı çinine dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 3). [bilür, -ür]

bilümi bük-: Belini iki kat etmek || çaresizlik içinde bırakmak.

Bilümi bükdi derd-i yār-ı ḡurbet / Dilüm şad çāk itdi ḥār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit
1). [bilümi bükdi, -di]

Bükdi bilümi fürkat-i bār-ı cefâ meded / Cevr okı geçdi bağruma ey kaşı yâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [bilümi bükdi, -di]

bîmâr: Hasta.

Göz ucıyla bir nazar kıl gözle ben dil-ğastay / Mücib-i şihhat olur kılsa kaçan **bîmâr** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [bîmâr,]

Ben senüñle fürkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi **bîmâr** ger şihhat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [bîmâr,]

Ṭabîbâ zaḥmete girüp benümçün hîç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağıum ol gözi **bîmâr** şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [bîmâr,]

Vücüd-ı nâzükünde şihhat ü emn ü emân olsun / Marîz u renc ü **bîmârı** naşib-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [bîmârı, -ı]

bîmâr ol-: Hasta olmak.

Rahîmî ħasta dil-beste şikeste-ğâl-i bendeñdür / Anuñ derdin ħam-ı hecrüñle **bîmâr olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [bîmâr olmayan, -mayan]

Ey lebi ‘îsâ baña karşı ne hoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cân ile **bîmârıñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [bîmârıñ olam, -uñ, -am]

bîmâr-ı ‘aşk: Aşk hastası, âşıklık.

Dil-âşüfte vü **bîmâr-ı ‘aşkum** / Ṭabîbâ derdümüñ dermânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [bîmâr-ı ‘aşkum, -um]

bîmâr-ı hoş-derd: Derdinden memnun hasta.

Baña hecründe ħam vaşluñla şādân olmadan yegdür / Dili **bîmâr-ı hoş-derdüñle** dermân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [bîmâr-ı hoş-derdüñle, -üñle]

bî-merâm: İsteğine kavuşamamış.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maşşüdi büstânın / Kapuñda **bî-merâm** ancak Rahîmî nâ-tüvân ħalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [bî-merâm,]

bî-merhamet: Merhametsiz, zalim.

Âh kim oldum ħam-ı ‘aşkuñla ser-gerdân ħayf / ħayf ey **bî-merhamet** bî- ‘ahd ü bî-peymân ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî-merhamet,]

bîm-i firāk: Ayrılık korkusu.

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña **bîm-i firāk** / Ber-ţaraf kıl ey ecel  aldum iki arada gel (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 6). [b m-i fir k,]

b -mihr: Sevgisiz, muhabbetsiz.

R ziyam her kime eylerseñ vef  / Cevr n  ey **b -mihr** yanam baña bes (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 119, Beyit 2). [b -mihr,]

b -mikd r: Değeri olmayan, değersiz.

 fit bum yücedür gerçi felekden menzil n  / S ye Şal ben zerre-i n c z   **b -mikd ra** ba  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 139, Beyit 4). [b -mikd ra, -a]

biñ: Binlerce, pek çok.

Saña Őiĥat sez  cism n deki zaĥmet baña  omr m / **Biñ** olsa tende tek c num fid  olsun yoluña hep (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 10, Beyit 5). [biñ,]

İki  alem kim beh  bir kez bil n  ko mağı un / La l n n  bir b sesi erz n eger **biñ** c ned r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 41, Beyit 3). [biñ,]

 anda çaldı bilmezem dil baęrumuñ **biñ** başı var / Gözlerüm ağlar ciger  anıyla  aynar c n  bir (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 68, Beyit 3). [biñ,]

Bir demde **biñ** mürde  ılır zinde leb n  ey  si-dem / C n u cih nuñ c nısın c n na Őiĥat yaraşur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 103, Beyit 2). [biñ,]

Bir degül **biñ** c n fid  eyler Raĥim  yoluña / L k ĥ ra geçmez ey ebr  kem n  urb nımız (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 106, Beyit 7). [biñ,]

F rkatıyla **biñ** ęamum var eylemem bir bir bey n / Vuşlatıyla Ő d olup dild r  söyleşsek birez (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 115, Beyit 3). [biñ,]

Pehlev nidur bu meyd nuñ Őur h  ser-fir z / Bir ayağıyla başar **biñ** Rüstemi r z-ı maş f (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 131, Beyit 3). [biñ,]

 aşıka yüz dürlü **biñ** n z itdüğünü gerçek ola / Bir de m 'ilsin cef ya bu da bir s y-ı ĥul f (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 131, Beyit 4). [biñ,]

Bir  alile bend ider geh **biñ** periş n-ĥ t r / G h olur başdan çıkarur  aşıķı bu k r-ı zülf (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 132, Beyit 6). [biñ,]

Gösterür ehl-i dile aynada **biñ** Şekl-i Şuver / Ma'nide  yine-i ęayb-n m dur dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 168, Beyit 2). [biñ,]

Eger z r-i nig n m olsa **biñ** mülk-i S leym n  / Deh nuñdan nih n bir kez aña Şanma nig h itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 184, Beyit 4). [biñ,]

 ad dan döndi devlet çapuña v lihe yüz t tdı / Saña **biñ** kez didüm üstüne düşdi ęayret-i  alem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 213, Beyit 3). [biñ,]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / **Biñ** cân virelüm yoç dime ammâ degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [biñ,]

Hevâ-yı hâl ü zülfüñe düşelden okıya gelmez / **Biñ** altun âşyânına inen yüksek uçar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [biñ,]

Biñ cân ile cân cevherini itdi revâna / Kapuñda Rañimîyi ço yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [biñ,]

Âyîne gibi hürşid bir şüret uğrısıdır / **Biñ** nakş iderse durmaz hadd-i nigâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [biñ,]

Muntazırdur göz açup nergis ayağuß tozına / Gel görün **biñ** nâz ile ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [biñ,]

Göñül mürde ola ta'lim-i ihyâ eylemek müşkil / Bir ân **biñ** mes'ele hâll günde ger var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [biñ,]

Gerçi ey şeh bir ferağ menzil bu şeh-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik **biñ** şâdisi degmez bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [biñ,]

Leb-i cânâneye **biñ** cân ile sen cânı teslim it / Rañimî çık aradan yiter olduñ ortada nâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [biñ,]

Benüm yoç **biñ** hevâdarum figân u âhdan gayrı / Döner yoç üstüme bu t'âlî'-i bed-h'âhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [biñ,]

biñ-:

1.(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.

Çatre-i eşküm **binüp** müjgâna her sū yüğrişür / Çūbe binmiş tıfla beñzer kim kıllur her bār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [binüp, -üp]

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'adet rañşına / Her zemân evrâduma sür'at semendin çoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [binmege, -mege]

Binüp nefis atına terk it Rañimî 'örf-i ma'rufı / Licâm-ı şer'ı urup kâdıdan kıllan hevâ rañşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [binüp, -üp]

2. (Kara, hava ve deniz taşıtlarına) Yolculuk yapmak üzere yer almak, girmek.

Binüp keştıye sen meh gün gibi kılduğca seyrânı / Toğuz kat tolanur bād-ı figânım çerh-i gerdâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [binüp, -üp]

biñ başlu: Binlerce başı olan.

Dâğ-ı gamdan dilde **biñ başlu** biñârım var açar / Ey gözüm sen kanda kılduñ var şuyuß şahrâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [biñ başlu,]

biñ biñ: Binlerce, pek çok.

Ser-güzeştüm aınduğumca bir yumar **biñ biñ** döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [biñ biñ,]

biñ cān ile: Gönülde, bütün varlığı ve gücü ile.

Müşteriyem leb-i cān-bağışına **biñ cān ile** ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [biñ cān ile,]

biñ cān vir-: Binlerce kez canını verecek kadar çok istemek.

Büse-i cānāneye **biñ cān virür** bir ‘aşıkuz / Biz fağır üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [biñ cān virür, -ür]

biñ kez: Bin kez, pek çok kere.

Didi **biñ kez** Raḥîmî vallāhi / Sen şeh-i kām-yāba yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [biñ kez,]

biñ pāre eyle-: Bin parçaya bölmek.

Hecr odı yaqdı sīnemi bağrum kebāb idüp / Dutdı çevirdi başumı **biñ pāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [biñ pāre eyledi, -di]

biñ şafâyıla: Zevkle, mutlulukla.

Merve ḥaqqı Ka‘be kūyuñda Raḥîmî serverā / **Biñ Şafâyıla** kılupdur cānını ḫurbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [biñ şafâyıla, -yıla]

binā: Bina, yapı.

Ḳıldı cevr-i yār-ı dil ma‘müresin virāne ṭavr / Seng-i mihnetle **binā** ṭarḫ itdi üstādāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [binā,]

Sen leb-i mey-gün ğamdan cān virürsem ḫurbuñ / Eylesün bennā **bināsı** vaz‘ını mey-ḫāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [bināsı, -sı]

Göñlüm ḫazāna sen de ma‘müre-i ḫayālūñ / Bir kār-gir-i ‘ālī şāhī **bināya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [bināya, -ya]

bī-nām u nişān: İsimsiz ve esersiz, adı sanı duyulmamış.

Dil ü cān gördi la‘lūñle miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz şimdi adım āh **bī-nām u nişānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [bī-nām u nişānum, -um]

binā-yı ‘aşk: Aşk binası, muhabbet evi.

Yire geçse yıkılsa tāk-ı eflāk / **Binā-yı ‘aşkuñ** olmaz dilde zā’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4).
[binā-yı ‘aşkuñ, -uñ]

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Kadîmi kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [binā-yı ‘aşkuñı, -uñı]

binā-yı muhkem: Sağlam bina.

Yıkılmaz Hakk bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥîmîñ dilinde bir **binā-yı muhkemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [binā-yı muhkemüñ, -üñ]

biñde biri: Bin tanede bir tanesi, çok azı.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfî / **Biñde biri** yokdur ola ser-bâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [biñde biri,]

Zülfün ucundan Raḥîmîñ perîşân kışşasın / **Biñde birini** anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [biñde birini, -ni]

bî-nevâ: Nasipsiz, çaresiz, zavallı.

Bî-nevâ dervîşüñem hün-i keremden kıl ‘atâ / Tâ nevâlünden nevâle bend olam ey hân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [bî-nevâ,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydüğün ‘uşşāk ey sākî / Maḥabbet meclisinde nâle kılmış **bî-nevâyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [bî-nevâyam, -yam]

bî-nevâyân: Nasipsizler.

Ey Raḥîmî hân-ı Hakkdan ḥod nevâleñ baḥşıdır / **Bî-nevâyâne** tama‘ itme yime dünyâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [bî-nevâyâne, -e]

bî-pâ u ser: Ayaksız ve başsız.

Bi-ḥamdillâh bu gün sen Hüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş **bî-pâ u ser** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bî-pâ u ser,]

bî-perde: Perdesiz, açık, aşikar.

Neyden şoragör n’eydüğün âvâz-ı maḥabbet / **Bî-perde** saña keşf ola tâ râz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [bî-perde,]

bî-peymân: Yeminsiz.

Âh kim oldum gam-ı ‘aşkuñla ser-gerdân hayf / Hayf ey bî-merhamet bî- ‘ahd ü **bî-peymân** hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî-peymân,]

bî-pür-şîşe: Dolu şişesiz.

Rahîmî gerçi **bî-pür-şîşe** bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitânuñda hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [bî-pür-şîşe,]

bir:

1. Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı, belgisiz sıfat.

Sen ol zıll-i Hüdâsın ey nihâl-i devha-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet **bir** şemer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [bir,]

Ṭayanurdı cigerde saña âhum Kara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden **bir** eşer peydâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bir,]

Nesîm-i şubh ile dün göñlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan **bir** eşer oldı ne dilden **bir** haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [bir,]

Lebüñ heciyle andan âh idüp bir şubh-dem cānı / Saña teslim idüp ben de ideydüm **bir** eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [bir,]

N’ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal’at baña / **Bir** perîşān-hâṭırum raḥm it kılup şefkat baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [bir,]

Genc-i hüsnuñ şadaqası büsedür **bir** ümmid / Müstaḥakḫum ben faḳîründen dirîğ itme zekāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [bir,]

Şu bātın kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma’nā zāhir itdi aña **bir** āyîne-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [bir,]

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı gaybdan / Derdmend olsun devā isterse ger **bir** derdmend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [bir,]

Öpem diyü mübārek elüñ **bir** ṭariḳ ile / Şi’r-i güher-nişārumı kıldum şî’ār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 9). [bir,]

Ağladup alma ey perî āhum / Gözlerüm yaşı **bir** ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [bir,]

Şikeste-hâṭırum luṭf eyle **bir** ḳalbi sınıḳdan şor / Vücüdı seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [bir,]

Murādum bu şu gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaṭardan şaḳla dergāhından artuḳ **bir** murādum yoḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [bir,]

Tekye-i ‘ālemd e n’eyler **bir** kişi āh eyleyüp / Güşuña girmez seniñ efgān u feryād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [bir,]

Kārbān-ı ‘aşkuña **bir** gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḥaḳıḳat şehrine **bir** rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [bir,]

Tire oldu zülf ü kıddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş **bir** arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [bir,]

Hudâ āgāhdur kapuñdan artuk **bir** penāhum yok / Sa‘adet-h‘āh muhlîş bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [bir,]

Rahîmî bendeññ yazup yañılup cümle maqşūdın / Şehā **bir** ‘arz ider yok hāme ile nāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [bir,]

Niçe **bir** ey gonca-leb hār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [bir,]

Vefādan **bir** eſer yok gülſeninde ey ſabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [bir,]

2.Bir, sayı sıfatı.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletüm Ka‘be küyüña / Yine **bir** çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [bir,]

Gözüm Yūsuf-cemālūñ haſretiyle ſāh-rāhuñda / Züleyhā gibi eyler ‘ākıbet **bir** reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [bir,]

Lebüñ heciyle andan āh idüp **bir** ſubh-dem cānı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eſer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [bir,]

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derüñi **bir** ſadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā’imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [bir,]

Cevr ü derd ü guşſaña vallāhi ſāhum rāziyum / Her biri elhāmdülillāh oldu **bir** ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [bir,]

Harāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duğān-ı āh-ı dilden eyledüm **bir** sāyebān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [bir,]

Ma‘ārif Būstānında bu gün Sa‘dī-i vaqtem ben / Yüzüme güle baq ben de idüm **bir** Gülsitān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [bir,]

Rahîmî gerçi bī-pür-ſiſe **bir** ‘aşfūr-ı bī-ferdūr / Kılıpdur āsitānuñda hümāyūñ aſiyān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [bir,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yūri baſuña sulṭān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā **bir** kırı ğavgā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [bir,]

Göñlümi kıddüñ hevāsından ayırmam **bir** nefes / Rāstī **bir** toğrı yoldur itdüğüm irşād āña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [bir,]

Perde-i nāmūs-ı dīni ſakladuñ pencğāhda / **Bir** maqām-ı rāstdur kılduñ qarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [bir,]

Dāmen-i pākīzeñe kimdür ki **bir** toz kıondura / Münkirüñ çeşmine kıoldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [bir,]

Cānımız bezm-i maħabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundi **bir** cām-ı ſarāb-ı hoş-ğüvār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bir,]

Meger **bir** mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [bir,]

Cānuma **bir** büse ikrār eyledi o la‘l-i nāb / Mā‘il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [bir,]

Her gice tā şubħa dek ey meh gözüm yılduz şayar / Menzili **bir** merdümek pür-āb ola eyler mi h‘āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [bir,]

Luţf ile yap yap Raḥîmînüñ yıķık göñlin hemān / **Bir** velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [bir,]

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı qadüm bedr-i cemālüñ görmedüm **bir** şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [bir,]

Bezm gülşen gonca leb **bir** yār-ı cānumdur şarāb / Serv qadd sākî şurāḥi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [bir,]

Bu bāğuñ servi dūd-ı gam küli **bir** tabla āteşdür / Şabāveş turma **bir** dem **bir** nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir,]

Bir şafā kesb eyledüm mir‘āt-ı ‘aşk-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme cümle şifāţ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [bir,]

Qo māzî guşşasın efkār-ı istikbāli terk eyle / Nazār qıl ḥālūñe gör ḥāliyā kesb eyle **bir** ḥālet (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [bir,]

Şayd itdi Raḥîmî dilini **bir** gözi ḥün-rîz / Şāhāne hücüm eyledi şebbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [bir,]

Ümîd-i vuşlatıyla şād olurдум / Eger olsaydı **bir** gam-ḥ‘ār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 3). [bir,]

Ġarîb ü bî-kes ü dermānde qaldum / Meded yā Rabb baña **bir** yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
23, Beyit 4). [bir,]

Ṭāq-ı ebrûsı ḥayālin qodı göñlümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine **bir** yeñi kâḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [bir,]

Öldürmek için āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi **bir** ter şiyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [bir,]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaq yüzine dutar **bir** niqāb-ı sürḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [bir,]

Dil pādîşāh-ı ‘aşkuña **bir** çetr-i pür-ḥayāl / Yir yir fūrüg-ı āteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [bir,]

Çihrem Raḥîmî kışşa-i guşşam beyān ider / Her bāb **bir** kitāb gözüm aña bāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [bir,]

Tā ki ben dîvāneye ‘aşkuñ şalaldan **bir** kemend / Dūd-ı āhum ḥālqa ḥālqa boynum üzre bend bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [bir,]

‘Aşk daqmışdur benüm boynuma zāhid **bir** kemend / Pend girmez gūşuma tıtmaz beni zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [bir,]

Bir cevāb irdi seher dārü'ş-şifā-yı ğaybdan / Derdmend olsun devā isterse ger **bir** derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [bir,]

Midhatüñ gülzârınuñ **bir** bülbül-i hoş-ṭab'ıdur / Bu Raḥîmî çâkerüñ ey gülşen-i 'irfân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bir,]

La'lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mâ'ü'l-ḥayātuñ **bir** aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [bir,]

Bir ser-i mevce 'adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [bir,]

Ḳalbümi jeng-i ta'alluḳdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liḳā āyine gibi **bir** nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [bir,]

Şād it Raḥîmî ḳuluñı **bir** merḥabā ile / Olsun ḳabül-i luṭfuñ ile kām-kār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [bir,]

Sürdügiçün ḳapuña **bir** yılda iki kez yüzün / Oldı şāḥib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [bir,]

Görmedüm zātuñ gibi 'ālemde **bir** kân-ı ṭarab / Sür-ı sâ'ildür ḳapuñda dā'imā derbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [bir, -de]

Şimdi meyl-i cān u dil şol **bir** şehe ḥübāñedür / Ḥüsnde Bekdaşi yoḳdur ḥālveş **bir** dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [bir,]

İki 'ālem kim behā **bir** kez bilüñ ḳoçmağıçun / La'lüñüñ **bir** büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bir, -üñüñ]

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / **Bir** ḥayāl-i ḥüb ol **bir** devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [bir,]

Bir ḥaṭāyla şaḳı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü 'afv-ı gedāyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [bir,]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / ToḒrı yolına o servüñ ḳanı **bir** rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [bir,]

Derd-i ḡam **bir** ḡama dūş itdi Raḥîmiyi şehā / Ḥayret alur özini geh bilemez ḡāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [bir,]

Leb ü dendānuñ añıcaḳ gözüümüñ / İçi **bir** la'l ḡāh lü'lü'dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [bir,]

Nār-ı hecre yaḳan beni her şeb / **Bir** yalıñ yüzlü yār-ı meh-rüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [bir,]

Ehl-i 'aşḳa Raḥîmî cevr-i 'itāb / Ḥüb-rülarda **bir** güzel-ḥüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [bir,]

Hemān sünbül şaḳuñ miskîn şanma misk [ü] 'anberdür / Yanup tüter ruḥuñçün lāle şan **bir** odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [bir,]

Degüldür dilde yara yāre **bir** tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı **bir** bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [bir,]

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde hūn-ı dil-perver ü **bir** rengin-mülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [bir,]

Perişân itme gönlüm ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre **bir** hevâyî sünbülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [bir,]

Cinân bâğında mı âdem anuñçün cân qarâr itmez / Bilür mecmû^c-ı insân **bir** perişân kâkülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [bir,]

Gedâñi ğâhi añduķca di ey şâh-ı ‘alî-şânım / Yaşı dildür adı kanber Raḫîmî **bir** kulüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [bir,]

Bu şerḫa şerḫa sînem yarası ey yâr şerḫ olmaz / Şu gibi ğayra mâ’il âh dil **bir** yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [bir,]

Ben oldum olacağum gel ṭabîbâ zahmete girme / Dil elden gitmeden **bir** çâre kıl bî-çâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [bir,]

Ruḫ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Raḫîmî **bir** ḫazân yaprağıdır yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [bir,]

Göz ucıyla **bir** nazar kıl gözle ben dil-ḫastayı / Mücib-i şîḫḫat olur kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [bir,]

Bir şanemde şüretâ nakşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [bir,]

Dem-i hecrüñde yaşum âh dile hem-demdür / Hoş olur âb u hevâsı o da **bir** ‘âlemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [bir,]

Dil qarâr u hūşî çeşmüñden anuñçün ḫıfz ider / Naḫdi târâc eyler ol Tâtâr **bir** yağmacıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [bir,]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / Nür cer ider kamer her gün yüzüñ muḫtâcıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [bir,]

Luṭfıyla kaçan ben kula ol şeh nazar eyler / **Bir** müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [bir,]

Vücüdüm gerçi **bir** kem-kaṭre dil mânend-i deryâdur / Be-ḫaḫḫ-ı âyete’l-kürsî muḫîṭ-ı ‘arş-ı a’lâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [bir,]

Vefâ bahrinde her **bir** kaṭre **bir** ‘ummân-ı ḫikmetdür / Maḫabbet pertevinde zerre mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [bir,]

Raḫîmî himmeti ‘âlî umar şâni bülendüñden / Çapuñda pâdişâhum gerçi **bir** ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [bir,]

Bir ruḫı şem‘uñ inandum ḫandesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [bir,]

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Ṭut benüm ḫurdum Raḫîmî gibi **bir** şîrâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [bir,]

Kaçan **bir** mâha mihr itsem seḫâb-ı hecr olur ḫâ’il / ‘Aceb ser-geşte baḫtum ṭâlî‘-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [bir,]

Şaçun bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler **bir** garîb ü ħor u zârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [bir,]

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı ħüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet gonca-leb **bir** gül-‘izârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [bir,]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmât eyleyüp / Kendüye gencîne itdi işbu çâr erkânı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [bir,]

Ey Raĥîmî dü cihânda sen de gel **bir** yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânıñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [bir,]

Dil-i vîrâne Kütâhiyyenüñ **bir** köhne küyüdur / Belâ kuhsârıdur başum yaşum şan Aķça şuyıdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [bir,]

Ĥayâl-i zaĥm-ı tîğün yarası ol yaradan ĥaķķâ / Dil-i mecrūĥumuñ **bir** dil-rubâ-yı sâde-rüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [bir,]

Büsbütün ĥalk-ı cihân bildi ki **bir** yârüm var / Ĥüsn ü ĥulķ issi ‘aķâ menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [bir,]

Müşteriyem leb-i cân-baĥşına biñ cân ile ben / Yok ziyânüm yine **bir** aşşılı bāzârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [bir,]

Şaķlasun kâĥ-ı vücüdını ĥalelden Bârî / Dil-i vîrânemi **bir** yapıcı mi‘mârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [bir,]

Cemâlün ĥaķķı ey gonca İrem bâğına yok müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyâda **bir** ârâmgâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [bir,]

Raĥîmî gerçi ĥâk oldı ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp **bir** gün dimezsın raĥm idüp **bir** ĥâksârüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [bir,]

Ey Raĥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ĥalâş / **Bir** kemân-ebürü için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [bir,]

Sevâd-ı levĥ-i dîdem içre ‘aks-i kâkül ü ķaddün / Leb-i deryâ-yı Hind içre hemân **bir** serv-i dil-cüdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [bir,]

Deĥânı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerĥâdan / Didî mülk-i ‘ademde varı ancaķ **bir** ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [bir,]

Dimâğ-ı cânâ irdi şubĥ-dem **bir** nükhet-i cân-baĥş / Raĥîmî ol mu‘aĥţar zülf-i ‘anber varsa bûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [bir,]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘i encüm olmazdı / Hemân kendü özin yanmağa tenhâ **bir** ocağ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [bir,]

Terahĥum kıl Raĥîmî cür‘aveş pây-mâl-i devrândur / Senün ey sâķî-i gül-ruĥ elünden **bir** ayâğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [bir,]

Bir serv-ķad [u] lâle-ruĥuñ guşşasından âĥ / Sinemde görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [bir,]

Şehâ **bir** tұл-bi dervişüz bu tende cânımız vardur / Muķim-i tekye-i ‘aşķuz saña ķurbânımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [bir,]

Mecāzı maḥv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳīkatden / Ṭarīkatda şerīʿat gibi **bir** bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [bir,]

Misâfir-hâne-i dilde iḳâmet ihtiyâr itdi / Ḥalilüm ğam dinür **bir** maḥrem-i mihmānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [bir,]

Bize zulm itmeden ey çerḫ-i dün dün yoksa āh itdün / Alur her ḥaḳqımız ʿadl issi **bir** sulṫānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [bir,]

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḫîmî Murtażā ḥaḳḳı / Kerem kânı ʿAli-hū **bir** şeh-i merdānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [bir,]

Raḫîmî muʿciz-i ʿİsāya beñzer **bir** kerâmetdür / Dil-i bîmārımı ben derdmendün ol ki ḥoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [bir,]

Çatlasa düşmen n'ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumānî **bir** ḳazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [bir,]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṫf ʿilmün muḫîṫ / Baḫr-i ḳudretde vücūdün cevheri **bir** dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [bir,]

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña ḥaṫṫun benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile **bir** Güzel ḫişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [bir,]

Maʿnā-yı dil-peżir ile şîʿrüm Raḫîmîyā / **Bir** sâde-rū güzel gibidür şūḫ u şivekār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [bir,]

Rikābuñdan Raḫîmî sāye gibi **bir** gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem **bir** ḫāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [bir,]

Gözümnden ḳıḳdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ **bir** ğayrıdan ümmid-vārı var benüm yoḳdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [bir,]

Ḳapuñı hem ṫapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem **bir** şehriyārı var benüm yoḳdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [bir,]

Çevirdi başumı çerḫ atdı noḳṫa gibi ortaya / Ḳıyı çizmekde güyā kendü **bir** pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [bir,]

Raḫîmî ḫasret-i mey-gün-ı laʿl-i yār ile dāʿim / Ciger pür-ḫün cān **bir** sāğar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [bir,]

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ğubār olmuş yatur / **Bir** şeh-i şāhib-külehdür ḫāksār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [bir,]

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül ʿazm-i diyār ister / Vefā şehrinde **bir** ʿālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [bir,]

Bir gedāyuz bir de māl-ḫulyā-yı ʿaşḳuñla şehā / Mesken-i genc-i maḫabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [bir,]

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḫîmî yoluña / Lik ḫūra geçmez ey ebrū kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [bir,]

Ārzū-yı gül ḳırup gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi **bir** ḫande-rū ferḫunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [bir,]

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu bezmüñ fâriğuz / Āhveş ammâ dem olur **bir** hevâdâr isterüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bir,]

Bir servi çek kenâra gülşende ‘âlem eyle / Ey pâdişâh-ı ‘âlem budur rızâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [bir,]

Büse-i cânâneye biñ cân virür **bir** ‘âşıkuz / Biz faḳîr üftâdeyüz ammâ mükâfât ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [bir,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / **Bir** mehüñ eflâkveş şehîr ü hişârın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [bir,]

Bir gedânam ben senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile nitekim ḥâş Ayâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [bir,]

Ġamze **bir** keskin ḥarâmî çeşm-i fettân yol başar / Vaşl ise **bir** ince bil gâyet maḥall-i ihtirâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [bir,]

Çâk çâk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül / Ġanc-ı la‘lûñden meger kılmış şabâ **bir** keşf-i râz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [bir,]

La‘l-i cân-baḥşuñda la‘l-i ‘anberîn / Şanki ḳonmuş ḳanda **bir** miskîn-meges (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [bir,]

Şâ‘ir-i bî-meze eş‘ârımuza ḥarf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi **bir** ḫab‘-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [bir,]

Şimdi bildüm nev-‘arûs-ı dehr **bir** sehḫâr imiş / Niçe erden arta ḳalmış **bir** zen-i bâzâr imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [bir,]

Sözüñ toğrusı budur ḳadd-i mevzûnuñ gibi anı / Yazamaz öyle ḥoş-reftâr u **bir** serv-i ḳıyâmet naḳş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [bir,]

Cihân bâğında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruḥsârûñ / Raḥîmî Şeyḫ Sa‘dîye bedel **bir** gülsitân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [bir,]

Ser-i küyuñda ḳaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bâğınuñ öz şâḫında **bir** berg-i ḫazân ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [bir,]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebân-ı cerr ile cerrâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [bir,]

Şemsveş devrüñde **bir** rûşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede yaḳduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [bir,]

Nev-bahâra lâle şundi yine **bir** mey-gün çanağ / Sen de baş ḳaldurma destüñden ḳoma **bir** dem ayağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [bir,]

Pehlevândur bu meydânüñ şurâhı ser-firâz / **Bir** ayağıyla başar biñ Rüstemi rûz-ı maşâf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [bir,]

‘Āşıka yüz dürlü biñ nâz itdügüñ gerçek ola / Bir de mâ‘ilsin cefâya bu da **bir** süy-ı ḫılâf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bir,]

Göñlümi **bir** bend ile bend ideli ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aḳlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bir,]

Halka halka devr idelden haddüni ey genc-i hüsn / Kaldı **bir** dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [bir,]

Ğamze **bir** keskin harâmî çeşm-i âfet yol başar / Kayd-ı râh-ı zâhide şad sâledür zünnâr-ı zülf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [bir,]

Bir kalîle bend ider geh biñ perîşân-hâtır / Gâh olur başdan çıkarur ‘âşıkı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bir,]

Bağruma taşlar başup gamdan ham oldu tākātüm / Hâtem-i la‘lünle mahremdür **bir** ahıryân hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [bir,]

Hüsn-i yâra kıl nazâr mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var **bir** toluğın aya bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [bir,]

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berâ / Şehr-i Kütâhiyyede **bir** kâmet-i bālâya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [bir,]

Mescide gelse alur seccâde süsen omzuna / Lik bâğa varsa mey var koltuğında **bir** kabağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [bir,]

Efendüm devletüm sen **bir** ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bir,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benim gibi hezârüñ var / Senüñ gibi benim ey gonca-leb **bir** gül-‘izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [bir,]

Hâlimüzden âh kim ‘âlemde **bir** âğâh yok / Münhaşır mes‘ele manşıb hasbeten lillâh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [bir,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dâd-ı âh ey dâdger **bir** dâver-i dil-h‘âh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [bir,]

Nağ‘-ı devletde olan **bir** la‘l ile baydağ sürer / **Bir** ata mat olur ey ferzâne havf-i şâh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [bir,]

Pür-ğarağ ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâkıf ol bu sırra şâhum **bir** ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [bir,]

Sîneñde dil efsürde göz uyğuda cân mürde / **Bir** çâresi yok derde bî-çâre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [bir,]

Bir çeşm-i ğazâl için **bir** kaşı hilâl için / Dîvâne degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [bir,]

Nice **bir** la‘l-i nâb-ı hamla dil teng / Demidür sâkiyâ şun câm-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
149, Beyit 1). [bir,]

Fiğānum **bir** maqāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre âheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 3). [bir,]

Bu ednâ bendeñi **bir** şâh-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedāñ **bir** mürüvvet şâhibi sultāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [bir,]

İçüp ol çeşm-i âhünuñ lebi şîrîni şîrâne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı **bir** ašlana gönderseñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [bir,]

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı **bir** defter / Sen anı n'ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [bir,]

Güneş gibi kılurdu 'âlemi envâra müstağrak / Tulu' itse Rahîmî zerrece **bir** pâresi 'aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [bir,]

Şimdi Rahîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter kılı olupdur **bir** yüce âşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [bir,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi **bir** hūn-ı dāğ-ı gam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [bir,]

Kimseye meyl eylemezsin **bir** 'acūz-ı naħssin / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [bir,]

Hāşılı **bir** oñmadıksın şan'atuñ cevr ü sitem / Kan yudar şākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [bir,]

H'āce-i dehri mezād idüp şatarsın kul gibi / Olmadı **bir** kimsene āzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [bir,]

Şūfiyā gāyet müdāvādur gam u dil derdine / Şişe çek **bir** la'-i mey-gün ile cānuñ 'işe çek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [bir,]

Haṭṭ-ı cān ise Rahîmî kāmranlıqdan murād / Var özüñ **bir** Husrev [ü] Şirin lebe Ferhād kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [bir,]

Öñüñce **bir** yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāt-ı zer nārenci geymiş hem qabā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [bir,]

Dostum qaṭre gibi gerçi **bir** ednādur dil / Āşinādan şoragör gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [bir,]

Bende olmaz degme sulṭāna denā'et 'arz idüp / **Bir** senüñ gibi şeh-i 'ālī-cenāb ister göñül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [bir,]

Bu riyādur zāhidā cismüñde naqş bu riyā / Bī-riyā **bir** 'aşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [bir,]

Her gül-i pür-hār içün zār olma zinhār ey göñül / Gülşen-i 'ālemde yoq **bir** verd--i bī-hār ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [bir,]

Bir gice ey meh ḥam ebrūñı añup āh eylesem / Yarılıp yir yir felek ṭālī' olur **bir** nev-hilāl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [bir,]

Oḥ ne haṭṭ itdüm nişān-ı zaḥm-ı tīrūñden yanar / Ey qaşı yā şanki cān bāğında dikdūñ **bir** nihāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [bir,]

Bāde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebādā **bir** muḥālif bāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [bir,]

İstikāmet **bir** elifdür aradan ḥaṣf itdiler / Şimdiki 'aşır içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [bir,]

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tīz-ceng / Rāziyam ben meskenet rāhında **bir** rübāh kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [bir,]

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ hācibine **bir** gün ışmarla / Göñül Şehrinde **bir** Şeb eylesün ey mäh-rü menzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [bir,]

Karacadağ kadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muñit-ı eřkümüñ yanında güyā Ađdeñiz **bir** dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [bir,]

Ėamuñ sāgar gibi hūn itdi bağrum derdüñ inletdi / Rañimî gibi **bir** mestüñ mi vardur kim ola řanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [bir,]

Ėudümüñden ferağ-efzā olaldan sine-i Őahrā / Gözüm yaşı gül oldu ey yüzi gül şan boyum **bir** pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [bir,]

Görünmez ey göñül sen **bir** gül-i ra‘nāya ‘āřıksın / İrişmez sem‘ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [bir,]

Bir hařā ile dolaşdum çin-i zülfeynuñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ ķāmetüm tuğrā-miřāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [bir,]

Yād-ı la‘lūñle Rañimî hūn-ı dil iđer müdām / Gelmedi cānā bu devre **bir** ayakdařum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [bir,]

Ben ey Rañimî **bir** yüzi gül çeřmi nergisüñ / Her küře cüst u cū idici çeřm ü güřiyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [bir,]

Pervāne gibi **bir** Őeb Őevķum hikāyet itsem / Sen Őem‘a yana yana sūzum Őikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [bir,]

Görüp ķaddüñ düşüp pāyuña ĥihrem hāk-i rāh itdüm / Yine **bir** cāy-ı ‘ālīde bu gün **bir** tekyegāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [bir,]

Aķıtdum yařumı řu gibi ey ķadd-i revān her sū / Maħabbet sebzesin řād-āb idüp **bir** seyrğāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [bir,]

Mebādā dāmen-i pāküñe **bir** toz ķonduram diyü / Dem-ā-dem cism-i hāk-ālüdemo yaşumla yaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [bir,]

Cihān cümle saña ķul bende **bir** ķul / Big iken birin el ey řāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 6). [bir,]

Ne cennet isterem ne hūri ne enhāradur meylüm / Ki **bir** derviř-i řāhib-himmetüm didāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [bir,]

Melāmet tırine sinem niřān ķaddüm kemān olsa / ‘Aceb mi **bir** hilāl-ebrü ķamer-ruřsāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [bir,]

Fiğān u nāle vü āh-ı hāzinem tıtdı gülzāri / Rañimî **bir** hāzān-dide hezārum zāradur meylüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [bir,]

Ey Rañimî āh kim oldum yolında hāk-i pāy / Meyli yoķ ednāya **bir** ‘ālī-cenābum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [bir,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘ařķuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [bir,]

İřigüñde seg-i kūyuñla hem-dem **bir** gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup güyā ki řandum pādiřā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [bir,]

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm miqrāz-ı şamptıyla / Şafā ehline **bir** Rūşen-delil ü reh-nümā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [bir,]

Raķibe şohbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi gör **bir** bahār-ı dil-güşā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [bir,]

Mürüvvet hatm olup şāhīb-kerem tayy-ı mekān itmiş / Cüvānā ben de **bir** pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [bir,]

Görinen dāğlar yir yir kurlmış şāh-ı serviçün / Hıyām-ı sîmdür ya nürdan **bir** sāyebān hurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [bir,]

Kerem kıl toğrı söyle kaçkū gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh **bir** kaçd-i mevzūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [bir,]

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ğam / **Bir** lu‘b ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [bir,]

Oldum Raķimî şimdi nöker **bir** beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı ‘ālemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [bir,]

Ķul olmaz dergehüñden ğayra istiğnāsı ‘ālidür / Şehā mülk-i cününüñ başka **bir** sultānidur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [bir,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle kaçşu yine / Ben de yelken torıda **bir** yaķası kaç olayum (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [bir,]

Maķrem itdüñ kendüñe āğyārı redd itdüñ beni / Āh kim **bir** it kaçdar yoķdur kaçpuñda rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [bir,]

Bir emeldür cennet ü tūbā ğamı tūl u dirāz / Kūy-ı kaçd-i yāre irmekdür Raķimî himmetüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [bir,]

Şanma **bir** müflis gedāyam ‘aşķ-ı istiğnā yeter / Sîmdür eşķ-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [bir,]

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan **bir** ğazel / Ma‘nide rāh-ı haķiķatde özüm hāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [bir,]

Dāğlar yaķdı dile **bir** lāle-ruķ nāzük-beden / Başumı cū eyledi **bir** serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [bir,]

Görüp aķvālüm ol Şîrîn-dehen raķm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm kaçtı **bir** taşā hayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [bir,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi kaçkar daķı **bir** odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bir,]

Saņa bî-ħaddür şehā gerçi maķabbet ‘arz iden / Ben Raķimî gibi **bir** muħliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [bir,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insāniyyet itdi **bir** melek-rū ādemüñ gördüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [bir,]

Elem küncinde ben dil-ħasta dün ğamdan ola yārüm / Raķīb ile senüñ seyrānda **bir** hoş ‘ālemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [bir,]

Yıkılmaz Hakk bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥîmîniñ dilinde **bir** binâ-yı muḥkemüñ gördüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [bir,]

Hudâyâ bilmezem **bir** toz mı kondı ben ğubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [bir,]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri ḥüsnüñ metâ‘ına / Cihānuñ Yūsufın **bir** şâhid-i bâzâra ṭabşurdum (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [bir,]

Ḥarâbâta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül peymānesin **bir** ḥâne-i ḥammâra ṭabşurdum
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [bir,]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle **bir** dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [bir,]

Ḥârdan zaḥm-ı ğamın cânımda la‘l-i yâr için / Bülbülâ **bir** gonca-i nüzhet bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [bir,]

‘Aceb **bir** toz mı kondı dâmenine ben ğubârından / ‘Acebdür söylemez tûṭiveş ol âyîne-ruḥsârım
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [bir,]

Raḥîmî **bir** gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok zemândur sen anı sulṭânım añmazsın
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [bir,]

Yoluma itdi benüm **bir** kanlıdur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [bir,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer **bir** yıl / Bu ḥurd [u] ḥ‘âb ya leyl ü nehârı n’eyleyeyin (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [bir,]

Şehâ oḳ kaddüñüñ hecriyle **bir** kaddi kemânım ben / Baña ṭoĝrı naẓar kıll egri bakma nâ-tüvânım ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [bir,]

Benüm zâĝ u zaĝanveş cife-i dünyâya yoĝ meylüm / Ğidâ-yı rûḥdur **bir** ṭâ‘ir-i heft âsmânım ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [bir,]

Felek zerrîn-küleḥ **bir** sâde-rû serrâcuñ olmuşdur / Çapup gün gibi ṭurmaz yeldirür şubḥ u mesâ raḥşın
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [bir,]

Dili **bir** bend ile göz göre ḳoşdum ‘aşk-ı dildâra / Yine yıllarla me’nûs eyledüm **bir** âşinâ raḥşın
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [bir,]

Şevḳ-ı ruḥsârıñla ḳıldum **bir** ğazel inşâ Ḥüseyn / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihân-ârâ Ḥüseyn (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [bir,]

Faḳîrem gerçi kim ednâdan ednâ **bir** gedâyam ben / Ḳanâ‘at ehli dervişem şehâ şâhib-ĝınâyam ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [bir,]

Ḥâric ez-defterde yoĝ idüñ görildi ey raḳîb / Ğsitân-ı yârdan ifrâz bu **bir** maḥlûlsün (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [bir,]

Mihr-i yâre ey ḳamer sen müşteri olmaḳ neden / Hep bilür bay u gedâ şehri içre **bir** yoḥsulsun (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bir,]

Ḳâmet ü zülfîn temennâ itdüĝümçün dostlar / **Bir** elif-ḳadd ‘âḳıbet dâl itdi ḳaddüm ad için (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [bir,]

Seng-i cevriñ cem' idüp sînemde cānā cān ile / **Bir** maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād için
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [bir,]

Görmedüm zātuñ gibi **bir** cevher-i kân-ı seḥā / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baḥr u 'ummān illerin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [bir,]

Naẓardan degme **bir** ednānuñ ilkāsıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey 'ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [bir,]

Ḥayāt ümmîdi ey dil **bir** çürük endîşedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [bir,]

Yıldan artuḡ oldu gerçi kim bu gün **bir** haftadur / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra'cānā yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [bir,]

Ey Raḥîmî **bir** Zāhîr olursa 'ālemde eger / Şi'rüme Ḥassān degül Selmān ideydi āferîn (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [bir,]

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla **bir** serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden aḳan ḥün-āba 'aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [bir,]

Almazam ḥabbeye ṭübāsını bāḡ-ı ḥuldūñ / Hüner oldur saña **bir** serv-i ḥırāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [bir,]

Beni **bir** ḥālete irgürdi hecrüñ 'ālî bir yüzden / Bu ḥāle vāḳıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bir,]

Ḳapuñda **bir** ışıḳ olduḡına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem'î istidlāl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [bir,]

Vefā şeklini bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā / **Bir** āḥîr şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bir,]

Şu kim **bir** lem'a ḥāşıl eyledi envār-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [bir,]

Lebüñden gelmedi cān derdine **bir** nuṭḳ-ı em **bir** gün / Bu ḡamdan ḡam mı itsem 'azm-i iḳlîm-i 'adem **bir**
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir,]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî **bir** gedā-yı ḡam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem **bir** gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [bir,]

Pāyuña ey serv-ḳāmet **bir** dem-i fırşat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi **bir** bir beyān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [bir,]

Ey kemān-ebrū müjeñ tîrine cān ḳurbān olup / Ben de bu menzilde **bir** nām u nişān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [bir,]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde ḳıldum şehriyār / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [bir,]

Lāibālî tekye-i 'aşḳuñda **bir** abdāluñam / Dilde eḡḡarum Ḥasan göñlümde ezḳarum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [bir,]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / **Bir** Ḥüseynî-mezhebüm olsa ne ḡam yārum Ḥasan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [bir,]

Kanı zāt-ı şerîfûñ gibi **bir** dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 269, Beyit 1). [bir,]

Dāğ-ı ğam yaqdı dile **bir** verd-i ħandān sînelü / Ğoncaveş ħûn itdi bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 271, Beyit 1). [bir,]

Tañ mıdur göğsin görüp pür-şevk olursa āsmān / Gice pehlûsındadır **bir** māh-ı tābān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 271, Beyit 3). [bir,]

Yire urmasın dir iseñ arkañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olğör kırdum **bir** arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 271, Beyit 4). [bir,]

Āyîne gibi ħürşîd **bir** şüret uğrısıdur / Biñ naqş iderse durmaz ħadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 274, Beyit 4). [bir,]

Tölular nûş it Raĥîmî **bir** leb-i mey-ğün ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ ŧolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 275, Beyit 5). [bir,]

Görinen qavs-i felekde māh-ı nev şanmañ felek / Degdi āhum oqına karşı nişān **bir** şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 276, Beyit 3). [bir,]

Çerĥ-ı sincābîde māh u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū meger sammürdan **bir** şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 276, Beyit 6). [bir,]

Geh ğam-ı hecr Raĥîmî vü geh ümmîd-i vişāl / Yoq mı **bir** çāre meded qaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 280, Beyit 7). [bir,]

Hemān **bir** ben degül lāle daĥi çāk-i girîbānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 281, Beyit 3). [bir,]

Raĥîmîñüñ lebi hecriyle aqan qanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle **bir** efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 282, Beyit 7). [bir,]

Yine gül gibi ‘iş it ğonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi **bir** murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 284, Beyit 1). [bir,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kûyuñdan / Göñül murğini zār baqtuma gel **bir** murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 284, Beyit 3). [bir,]

Vücüduñ ħākini ber-bād idüp yoluñda **bir** āh it / Raĥîmî gel yine **bir** toz qopar bu rüzğār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 284, Beyit 7). [bir,]

La’l-i mey-ğünüñ görüp **bir** neş’e taşıl eylemiş / Raqş urur cāna meger gelmiş zebānuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 285, Beyit 5). [bir,]

Āsitānuñsuz cihān ma’müresin ey genc-i ħüsn / Gelmeye **bir** ħabbe bu qalb-i ħarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 285, Beyit 6). [bir,]

Gerçi ey şeh **bir** feraĥ menzil bu şeh-r-i Berğama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez **bir** gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 286, Beyit 1). [bir,]

Ehl-i devlet cāh için Yûsufılayın öz qardaşın / Ya şatar yāĥud şalar **bir** çāh-ı tenhā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 288, Beyit 3). [bir,]

Bağruñı ħûn it çerāğāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin **bir** yār-i ra’nā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 288, Beyit 4). [bir,]

Ey Raḥîmî âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına **bir** kaçre gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [bir,]

Degül deryâ felek kapuña **bir** mâvî kumâşıyla / Eliñ öpmege gelmiş bulmağa devründe **bir** pâyê (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [bir,]

Seni **bir** gice tek ol şem‘-i bezm-ârâya ırgürsün / Raḥîmî yalvarup çal baḡruñuñ yağın Kaḍırgaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [bir,]

Râstî **bir** tâze revnaḡ virdi cism-i ‘âleme / Hıl‘at-i şâhî şehâ sen kâmeti bâlâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [bir,]

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor hâlümü / Zinde eyle bendeñüm **bir** cām-ı rûḡ-efzâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmîyem vefâ cem‘inde **bir** tâbende şem‘um ben / Çerâḡın şu‘le-i süz-ı derünümün dan yaḡar lâle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [bir,]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup **bir** ğayra yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḡayyeddür melâlünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [bir,]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kulıdır ḡalka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu ḡalka siper iḡsânı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [bir,]

Bir gün âh itdüm ğam-ı ḡaṭṭ u ḡadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben ḡuluña **bir** ğunah (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [bir,]

Cem‘ünde şem‘veş ṡutuşup nâr-ı şevḡ ile / Yanmaḡda **bir** benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [bir,]

Huld-ı berinde bitmeye ḡaṭṭuñ gibi giyâh / Bekdaşı ḡâlününün daḡı **bir** dâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bir,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ ḡanın içesin / ‘İş ide sâķi **bir** gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [bir,]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i iḡyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele ḡall ğünde ger var **bir** kitâb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [bir,]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / **Bir** ğonca sâķi ruḡları ğül-ğunuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [bir,]

Tenümde dâĝ-ı ğam ḡod her biri **bir** ṡabla âteşdür / Gören ey ḡaşı yâ oḡdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [bir,]

Bu dehrün devleti let derhemi hem ṡablı pür-ĝavĝâ / Dilâ her sancaĝı **bir** sancı ancak inḡıyâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [bir,]

Şafâ-yı ‘aşk ile göñlüm iletüm küy-ı dildâra / Maḡabbet câmi‘ine yine ‘arz itdüm **bir** âyine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [bir,]

Hudâ ḡ‘ân-ı ezelde sen Süleymânuñ ḡapusından / Muḡadder eylemiş ben mür-ı bî-miḡdâra **bir** behre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî ‘âķıbet aydınlıĝına **bir** işâretdür / Çıḡup Aydın ol ay yüzlüyle geldün Aḡşehre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [bir,]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsī- nefes ‘āşık / **Bir** üni yirde gökde bir üni eyler fiğān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [bir,]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsī- nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde **bir** üni eyler fiğān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [bir,]

Dil yine kıl oldu **bir** beg yüzlü Türkmān oğlına / Ğamzesi yağmacıdır beñzer Tatar Ḥān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [bir,]

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Ğadîmi kaçır-ı felek gibi **bir** temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [bir,]

Mihr **bir** süret döner ālıyla rengin naķş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [bir,]

Ṭolaşaldan **bir** perişānuñ şacı zencirine / Ey Raḥîmî dil yine dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [bir,]

Döne döne yaşını itdüñ Raḥîmîñün revān / **Bir** bahār-ı ḥüsne karşı cüy-bār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [bir,]

Gün yüzün ‘arz ideğör **bir** şeb o māh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp şubḥ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [bir,]

Başına kekbērüñ (?) gün toğarsa tañ mı sen māhuñ / Ğurıldı ebrveş üstine **bir** jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [bir,]

‘Aceb **bir** pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın vā‘iz / Ğoyup kūyını yārüñ medḥ idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [bir,]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā‘im gör nesin / Saña ol **bir** ḥündür bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [bir,]

Bir perinüñ yine bađlandıñ Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [bir,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / **Bir** lebi goncayla gel seyr eyle sultān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [bir,]

Cihānuñ çıkdı fāḥir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā **bir** ṭurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî tekye-i ‘ālemde **bir** abdāl-ı ‘aşk olup / Diyār-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [bir,]

Raķīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / **Bir** ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [bir,]

Ne ğavğāsında ne şulḥındayum şāhum veli dehrüñ / Naşib olmadı **bir** tenhā maḥal hengāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [bir,]

Hevā-ḥ‘āhuñ olup her ğüşede s̄ābit-kağem olur / Bulunmaz şāh-bāzum **bir** benümle şāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [bir,]

Çeşme-i dilden akar kanlu sirişküm şu gibi / Dem-be-dem ṭurmaz bulanur **bir** deliķanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [bir,]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol **bir** kec-nazar / Yine kıaddüñ yanına varur turur toğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [bir,]

Zülfüne dolanmış işitdüm raķibi dün gice / Eksük olmaz baña **bir** sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [bir,]

Raķîmî **bir** mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna kul oldu / Yime ğam devletinde ‘ālemüñ sulţāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [bir,]

Bir toğrı rāh-ı rüşen kıadd ü ħaduñ ħayāli / Ey şāh-ı ehl-i dil dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [bir,]

Göñlüm ħazāna sen de ma‘müre-i ħayālün / **Bir** kār-gîr-i ‘ālî şāhî bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [bir,]

Bu da **bir** açık oldu açık üzre baña deryāda / Raķibe şatlu dillerle ider dildār iĥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [bir,]

Felek fark eylemez **bir** kaķbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [bir,]

Belā-ālüde hep bālî muķarin mār ile mālî / Şehā manşubi **bir** manşube-i şaşranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [bir,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaķbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle **bir** ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [bir,]

Raķîmî ĥod kıadîmi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daĥi çekdürme yā Rab **bir** kula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bir,]

Raķîmî her ĥasîse iĥtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne **bir** ehl-i mürüvvet var ne **bir** kân-ı kerem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [bir,]

Dutar dāmānumı şarşu gelür kūyına varduķca / Bu gün **bir** mihrübānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [bir,]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu **bir** divānedür Mecnün-ı ser-gerdāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [bir,]

Raķîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Veli **bir** akçesi yok eşk-i sîm-efşāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [bir,]

Leťafet ğülşeninde yine **bir** ğül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i ğüyāsı var **bir** ‘aşķ-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [bir,]

Lebin öpmek müyesser olmadı **bir** şem‘-i ruĥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna süzumdan ğudāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [bir,]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege **bir** şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [bir,]

Cülüs itdi göñül taĥtına yārüñ pertev-i ĥüsni / Raķîmî yine şehre **bir** şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [bir,]

Ēüneş ay ile dutulmuş kaķuñda birdür oğlanı / Felek raķķāş-ı bezmüñ zühre ĥod düşire **bir** çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [bir,]

Rahîmî **bir** cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok hālümü Allāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [bir,]

3.Aynı, ortak.

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı **bir** / Dü cihān yoğidi **bir** bilürdi cān cānānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [bir,]

Ey Rahîmî dü cihānda sen de gel **bir** yar sev / Tañrı **birdür** kıble **bir** hem cism-i cānuñ cānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [bir; birdür, -dür]

Beglige reşk itme **birdür** kân-ı luţf ‘ilmüñ muhîţ / Baħr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [birdür, -dür]

Ey Rahîmî mescid ü mey-ĥāne **birdür** ‘aşıķa / Tālib-i Ĥaķķ olmuşuz her yirde tã‘āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [birdür, -dür]

İstikāmet bir elifdür aradan ĥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre **bir** sülmen ile Selmān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [bir,]

Ruĥ-ı zerdüm rikābuñ tã başından tãbdār itdüm / Görüp gün müşteri oldı ser-ā-ser **bir** kumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [bir,]

Rahîmî mescid ü mey-ĥāne **birdür** tãlib-i Ĥaķķa / Ĥuzūr-ı ĳalb ile her yirde tã‘āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [birdür, -dür]

Peşmine-puş cür‘a gibi bezm-i ‘aşķuñuñ / **Birdür** yanında cāme-i dibā külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [birdür, -dür]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşķuñuñ / Her bir ĥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [birdür, -dür]

Vaşf-ı ĥüsnünde Rahîmî bendeñüñ her bir sözi / Ĥaķķ budur kıymetde **birdür** gevher-i vālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [birdür, -dür]

Güneş ay ile dutulmuş ĳapuñda **birdür** oğlanı / Felek rakķāş-ı bezmüñ zühre ĥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [birdür, -dür]

4.Başka.

Bir senüñ gibi benüm ğonca-dehānum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘ālemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [bir,]

Dil ser-i kūyuñ ĳoyup şu gibi aķmaz **bir** yaña / Ĥışm idüp ey seng-i dil urşañ ĳayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [bir,]

Nesimāsā ğüzer ĳıl ey gönül bu bezm-i ‘ālemde / Nediminden nedāmet her demindür **bir** ne dem ĳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bir,]

5.Bir kez, bir defa.

Söz **bir** olur beg didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [bir,]

Hîçe şayarsın gözümün **bir** yumup bil dökdüğün / Bilesin 'adn-i dem-i maşşer hisâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [bir,]

Nür-ı nâr-ı 'aşşdan **bir** lem'a taşşil eyleyen / Yanmağa pervâne olur bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [bir,]

Ser-güzeştüm añağumca **bir** yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânumla cânâ çok hisâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [bir,]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayağun toprağın / Günde ger **bir** efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [bir,]

6.Birlikte, beraber.

Çanda kaldı bilmezem dil bağrumun biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kanıyla çaynar cânı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bir,]

Bu devr-i dūna gel ey dil **bir** intikām idelüm / Müdām mest olalum 'işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [bir,]

7.Sadece, yalnızca.

Tekye-i dehrün beğā derdüm Raḥîmî Haḫḫ bilür / **Bir** senün tek 'aşıḫ-ı fânî gedâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bir,]

Bir neş'eñ ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağun destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [bir,]

Ḥayāl-i nergisün ki la'l-i cân-baḫşun temennâsı / Dirîgā 'ömri zāyi' eyledüm **bir** ḫurd u ḫ'âb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [bir,]

Bir nefes kaldı hemân ancak ḫayātumdan eşer / Derd ile sinem delüp ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [bir,]

8.Bir tane, tek.

'Aşşdur ḫākim vücūd iklîmine ey 'aḫl sen / Gelme yir yok saña her mülkün olur sulṫānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [bir,]

Gel raḫîbünden ırağ ol didüm ol çonca didi / Var mıdur **bir** gül cihân bāğında terk-i ḫār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [bir,]

9.Öyle bir.

Vücūdum **bir** seḫāvet kesb idüpdür za'f-ı fūrḫatle / Ḥarāret gālib olup cānda ne tāb u tüvān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [bir,]

bir ân: Çok kısa süre.

Cihānuñ pādişāhum ben gedāya beglign virseñ / abul eylersem anı k fer olayın **bir  n** sensuz
(Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 110, Beyit 5). [bir  n,]

Cih n  l yişinden gel ta allu riştesin a it / Zem ne devleti Ő h  hem n **bir  nımıŐ** bildüm (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 199, Beyit 5). [bir  nımıŐ, -ımış]

Gönül mürde ola ta l m-i ihy  eylemek müşkil / **Bir  n** biñ mes'e ele h ll günde ger var bir kit b eyle
(Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 299, Beyit 2). [bir  n,]

bir bil-: Aynı kabul etmek.

Şol dem itmişdüm leb-i c n n ile ben c nı bir / D  cih n yoidi **bir bilürdi** c n c n nı bir (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 68, Beyit 1). [bir bilürdi, - rdi]

 Őı-ı Ő dık degül mihr n de ey bedr-i m n r / Bilmeyen devr n de devr-i vuşlat u hicr nı bir (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 68, Beyit 4). [bir bilmeyen, -meyen]

bir bir: Birer birer, teker teker.

F ratiyle biñ amum var eylemem **bir bir** bey n / Vuşlatıyla Ő d olup dild rı söyleşsek birez (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 115, Beyit 3). [bir bir,]

P yu a ey serv- met bir dem-i firşat bulup / M -cer -yı eşkümi **bir bir** bey n itsem dirin (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 266, Beyit 5). [bir bir,]

bir dai:

1. Bir daha, artık, bundan sonra.

Maabbet mihr-i t bindan v c dın yandırur yodur / Beni söylerler ey meh **bir dai** Şem'-'i Őebist nı
(Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 320, Beyit 4). [bir dai,]

2. Bir daha, yeniden, tekrar.

Dergeh-i  zzet-n m n  **bir dai** yüz sürmege / Her zem n ta'c l ider ömrüm gibi ev n-ı  d (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 39, Beyit 5). [bir dai,]

 zini g h olurmuş beñzedürmiŐ zıll-i add ne / Yıılsın görmiyeyin **bir dai** serv-i h r m nı (Kütahyalı
Rah m  D v nı, Gazel 335, Beyit 4). [bir dai,]

3. Bundan başka.

Raim  d  cih n  dergehün virmez benüm h num / Anı vall hi Şanma **bir dai** d r u diy r ister
(Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 105, Beyit 7). [bir dai,]

Lebüñsüz āb-ı hayvān nūş idersem nīş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benim **bir daḥi** varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [bir daḥi,]

Baňa sen māh-rū eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ çapıñdan artık **bir daḥi** şehr ü diyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [bir daḥi,]

bir dāne: Bir tane, bir tek.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālüñüñ bekdaşı ḥod **bir dāne** fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bir dāne,]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / Hıtaḥ u ḥālüñ görmeyem **bir dānesin** fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [bir dānesin, -sin]

Yelüp yıl gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı **bir dāne** berg-i gāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [bir dāne,]

bir de: Bir de; bunun yanında; bununla birlikte.

Bir gedāyuz **bir de** māl-ḥulyā-yı ‘aşkuñla şehā / Mesken-i genc-i maḥabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [bir de,]

‘Aşıka yüz dürlü biñ nāz itdüğüñ gerçek ola / **Bir de** mā’ilsin cefāya bu da bir süy-ı ḥılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bir de,]

bir dem:

1. Bir nefeslik zaman, bir an.

Teşne-cāna şunmadı **bir dem** şulu şeftālusun / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [bir dem,]

Bu bāğüñ servi düd-ı ğam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma **bir dem** bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir dem,]

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla **bir dem** aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [bir dem,]

Şabā gibi vişālüñ bāğına **bir dem** irem diyü / Bu dil dîvānedür şaḥrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [bir dem,]

Dideden **bir dem** degül ḥālî ḥayālî ḥüsñüñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler ḥazret-i ḥüñkār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [bir dem,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [bir demde, -de]

Āh kim şu deñlü āh itdüm seḥer / Āh **bir dem** bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [bir dem,]

Müdde‘iler cem‘ olup başına odlar yaqdılar / İtmedi **bir dem** hevā-yı ‘aşkuñı inkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [bir dem,]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldırma destüñden koma **bir dem** ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [bir dem,]

Hârlarla açılır ol verd-i handân her taraf / **Bir dem** olmaz kim gözümden akmaya kan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [bir dem,]

Ben yıkıldum olmadum âbād elüñden ey felek / Olmadum devrüñde **bir dem** şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [bir dem,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa **bir dem** / Hemān dem cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165,
Beyit 5). [bir dem,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ğamı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [bir dem,]

Vefā ehline āsāndur yoluñda cān fidā itmek / Velî **bir dem** kapuñdan ayru olmağ dil-berā müşkil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [bir dem,]

Ağlamağdan gözlerümdede kalmadı nūr-ı başar / **Bir dem** ol gül-çihrenüñ hurrem-liķāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [bir dem,]

Vücüdüm ḥākini **bir dem** iletmez küy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [bir dem,]

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bir dem,]

Revān olma karar it gözde **bir dem** ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm ḥam hem āhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [bir dem,]

Seg-i küyuñla **bir dem** hem-sifāl olsam deger şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [bir dem,]

Ķadd-i dil-cüyü hevāsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh **bir dem** gelmez ol ‘ālî-cenābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [bir dem,]

Göz midür ol ki ğayrıya **bir dem** nağar kıla / Dil midür ol ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [bir dem,]

Yoluñda öl disem şu ki **bir dem** nizā‘ ide / Ķul midür ol ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [bir dem,]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña **bir dem** irem diyü / Gözüñüñ ey boyı servi revān her sū ağar yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [bir dem,]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nāmeden ğayrı / Görüp ḥālümü **bir dem** ağlarum yok ḥāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [bir dem,]

Bir dem şu gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saḥt-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 4). [bir dem,]

2. Azıcık, birazcık.

Āşināyāne Raḥîmîye nağar kııl dostum / Şāyed ol kem-ķatrenüñ **bir dem** yaşı deryā olur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [bir dem,]

bir dem ola: Bir zaman gelir ki.

Şu gibi şâf ol derûnuñda küdüret almasıñ / **Bir dem ola** şu gibi tâ kılasıñ dıdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [bir dem ola,]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / **Bir dem ola** üstüñe pertev şala envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [bir dem ola, -a]

anıña girme Rahîmî uluñuñ nâ-a yire / **Bir dem ola** diyesin ey âşaf-ı devrân ayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [bir dem ola, -a]

bir gice: Bir gecelik, bir geceliğine, sadece bir gece.

âlib-i nûr-ı tecellidür Rahîmî şev ile / Vâdi-i ‘aş içre kılmış **bir gice** dıdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [bir gice,]

Bir gice ey meh am ebrûñı añup âh eylesem / Yarılıp yir yir felek âli‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [bir gice,]

Bir gice mûy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi biz de der-âgûş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [bir gice,]

Meh-cemâlüne ne noşân irişür ey yüzi gül / Şem‘veş **bir gice** olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [bir gice,]

Nad-i cân vire idüm rûz-ı vişâline bedel / **Bir gice** girse Rahîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [bir gice,]

Güneş gibi bülend olurdu adrüm çer-i a‘lâda / Eger bâlinem olsa **bir gice** iç eşüğü aşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [bir gice,]

bir gör-: Aynı seviyede görmek, değerlendirmek, iki şeyi bir tutmak.

Raib-i rû-siyâh ile beni **bir görme** ıdmetde / Bir olmaz zâg-ı nâ-cins ile ey şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [bir görme, -me]

Maabbet ulların **bir görme** agyâr ile apuñda / Şadâat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [bir görme, -me]

bir gün:

1. Tek bir gün, yalnızca bir kez.

Şuba dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda **bir gün** görünür âh ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [bir gün,]

açan gün gibi tenhâ seyre çıksañ **bir gün** ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [bir gün,]

Hayliden müştâkıyuz göster cemâl-i hurremüñ / Hâfır-ı maḥzûnumuz luṭf eyle **bir gün** şâd kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [bir gün,]

Hayâl-i hayl-i ḥüsnüñ ḥâcibine **bir gün** ıṣmarla / Görül şehrinde bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [bir gün,]

Lebüñden gelmedi cân derdine bir nuṭḡ-ı em bir gün / Bu gâmdan gâ mı itsem ‘azm-i iḡlîm-i ‘adem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir gün,]

Nihân olur dehânuñla miyânuñ ey perî benden / Anuñ ḥaḡḡında ḡâl u ḡîl kılaydum bâri kem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [bir gün,]

Raḡîmî ḥod ḡadîmî bir gedâ-yı gâ-m-güsâruñdur / Anı luṭfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [bir gün,]

Gözüde **bir gün** o meh ḥüsnini görmiş sâde / Şimdi Yûsuf gibi kendin şatar istiḡnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [bir gün,]

Bir gün âh itdüm gâ-m-ı ḡaṭṭ u ḡadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben ḡuluña bir günah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [bir gün,]

İtdüḡi ḡulmi Raḡîmî mûra luṭf it âşafâ / Bâri **bir gün** ‘arz kııl sulṭân Süleymân oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [bir gün,]

Meh-rûma cânlar virür cân olmaḡa germ-âbuña / Tek temâşâ itsün ‘uryân **bir gün** ey meh-rû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [bir gün,]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün gâ-m çekmedi **bir gün** / ‘Aceb ‘âḡîl imiş Mecnûn ki fırḡat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [bir gün,]

Teferrücgâh-ı bâḡ-ı vaşluña **bir gün** irem diyü / Vücûdum çerḡ urur dolâbveş çeşmüm döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [bir gün,]

2. Sonra, ilerde, eninde sonunda, mutlaka.

Raḡîmî cür‘aveş devrân ayaḡa düşürür **bir gün** / Tıtalum bezm-i dünyâda nice dem cân-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [bir gün,]

Âh kim **bir gün** büker ḡavs-i ḡuzaḡveş ḡaddüñi / Merḡamet umma Raḡîmî çerḡ-ı kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [bir gün,]

Ey bâd serve söyle **bir gün** yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftâr-ı yâra ḡarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [bir gün,]

3.Günün birinde.

İki gözüm felek sürme iderdi ḡâk-i râhumdan / Eger **bir gün** düşerse sen mehüñ dergâhına râmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [bir gün,]

Da‘vet itseñ ḡalvete **bir gün** beni a‘dâm ile / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [bir gün,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [bir gün,]

Saňa âvâze-i şanbûra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şâyed bu dem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [bir gün,]

Yolum düşse eger kûyına ol meh manzaruñ **bir gün** / Öñümce reh-berüm olup Raḫîmî gökden ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [bir gün,]

4.Hiçbir zaman.

Raḫîmî gerçi ḫāk oldı ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp **bir gün** dimezsın raḫm idüp bir ḫāksārüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [bir gün,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ **bir gün** / Derdüm ile o mübtelâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [bir gün,]

Rikābuñdan Raḫîmî sâye gibi **bir gün** ayrılmaz / Vefâ yolında ol şābit-ḫadem bir ḫāksārüñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [bir gün,]

Ārzū-yı pertev-i mihrüñle oldum ḫāk ḫayf / Baḫmaduñ **bir gün** yüzüme ey meh-i bî-bāk ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [bir gün,]

Olmadum **bir gün** senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āḫ elüñden dād u feryād ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [bir gün,]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ḡamın / Çekmedüm 'ömrümde **bir gün** çeşme-i ḫayvān ḡamın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [bir gün,]

Lebüñden gelmedi cān derdine bir nuḫḫ-ı em **bir gün** / Bu ḡamdan ḡam mı itsem 'azm-i iḫlîm-i 'adem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir gün,]

Elif-ḫaddümi lām it cevri ile ey mîm-fem ammā / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a'dādan elem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [bir gün,]

Seg-i kûyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [bir gün,]

bir gün ol-: Bir gün olur, bir gün gelir, gün gelir.

Ey Raḫîmî yaşıñı sen de revān it yolına / Raḫm ide **bir gün ola** şâyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [bir gün ola, -a]

Kārbān-ı 'aşḫuña **bir gün ola** menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḫaḫîḫat şehrine bir rāḫ kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [bir gün ola,]

İtdüḡüñ zulmi Raḫîmî ḫuluña **bir gün ola** / Diyeler şāḫ-ı cihāndāra Meḫemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [bir gün ola,]

bir içim su:

1. Bir yudum su.

Yalmanur teşne-dil görüp la'lüñ / Hastadur şandı **bir içüm şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [bir içüm,]

Ğamzeñüñ otlu degülken **bir içim şuyından** / Beni öldürmege geh tiğ çeker gâh bıçağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [bir içim şuyından, -yından]

2.Bir yudum su || çok güzel, çok hoş.

Dilde ben geh tiğüñe geh tîrüñe yir eyledüm / **Bir içim şu** diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [bir içim şu,]

bir iki gün: Kısa bir zaman dilimini ifade etmek için kullanılır.

Yurd-ı fenâda **bir iki gün** oturağ iden / Mülk-i beğaya lâbüd ider ey nigâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [bir iki gün,]

Evvel konan âhîr göçer 'âlem misâfir-hânedür / Bu tekyede **bir iki gün** mihmâna şîhğat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [bir iki gün,]

bir it-: Eşit saymak, eşit görmek.

Şol dem **itmişdüm** leb-i cānān ile ben cānı **bir** / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [bir itmişdüm, -mişdüm]

bir katrece: Bir damla kadar.

Rahîmîñüñ şehā **bir katrece** miğdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [bir katrece,]

bir kerre: Bir defa, bir kez.

Murādum üstine **bir kerre** dönmedi devrān / Yüzin çevirdi meger kim bu çerğ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [bir kerre,]

bir kes: Tek bir kimse.

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanuñı / Çalışur **bir kes** Raḥîmî gibi yok kaṭ'ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bir kes,]

Dirîğā mahremüm yok ğuşşa vü hicrāndan ğayrı / Ne **bir kes** hem-nefes olur baña efgāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [bir kes,]

bir kez: Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

İki 'âlem kim behā **bir kez** bilüñ çoçmağıçun / La'lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bir kez,]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânî / Dehânuñdan nihân **bir kez** aña şanma nigâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [bir kez,]

Ayaqlatma beni ağıyara karşı esb-i nâz ile / Hücüm it üstüme şal **bir kez**in şâhâ ‘atâ raşşın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [bir kez,]

Ŧutsa bülbül gibi tañ mı şîvenüm dünyâ yüzün / Yılda **bir kez** görür oldum sen şeh-i ra‘nâ yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [bir kez,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân **bir kez** diyü / Sînemi kalğan bu kıddüm yâ kemân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [bir kez,]

Tîğüñ üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Āh kim gamzeñ ucıyla **bir kez** itmezsin nigâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [bir kez,]

Bunca gün āh eylerem küyına **bir kez** toğrılıp / Gezmedüm **bir kez** ben ol serv-i hırāmān bāğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bir kez,]

bir kimse: Hiçbir kimse.

La‘l-i sir-ābuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye **bir kimse** almaz oldı mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [bir kimse,]

Beni **bir kimse** ‘arz itmez kapuña nāmeden gayrı / Görüp hālümü bir dem ağlarum yok hāmeden gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [bir kimse,]

bir lahza: Bir an.

Fehm it figān kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme **bir lahza** var göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [bir lahza,]

Olmadı **bir lahza** sen tāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı naqşından göñül mir’atın itdüm pāk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [bir lahza,]

bir miqdār: Biraz.

Tāb-ı zülf ü hadduñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı **bir miqdār** şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [bir miqdār,]

bir miqdār-ı ‘ömr: Ömrün bir miktarı.

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayāliyle bu cân / Şabr iderdi fürkate şabr itse **bir miqdār-ı ‘ömr** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [bir miqdār-ı ‘ömr,]

bir nefes: Bir an.

Göñlümi kıddüñ hevāsından ayırmam **bir nefes** / Rāstî bir toğrı yoldur itdügüm irşād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [bir nefes,]

Gitmez idi **bir nefes** āyine-i dilden gubār / Merhabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [bir nefes,]

Bu bâğuñ servi dūd-ı gam küli bir tabla âteşdür / Şabâveş turma bir dem **bir nefes** âzâde seyrân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir nefes,]

Hayli demdür dil hevâ-yı kıddüñe oldı esîr / İstemez ammâ efendi **bir nefes** âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [bir nefes,]

Büse-i la‘l-i lebüñe cân virüp me’nûs olan / **Bir nefes** çekmez benüm rûh-ı revânum cân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [bir nefes,]

Rahîmî hâtır-ı gamnâküñe ur şaykal-ı câmı / Götürmez key şaķın mir’ât-ı şâfuñ **bir nefes** jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [bir nefes,]

bir nice gün: Bir çok gün, pek çok zaman.

Görmeyelden ey şanem ruhsâr u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ **bir nice gün** ağ u karasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [bir nice gün,]

bir ol-: Aynı, benzer, eş olmak.

Māni‘ olmaz fikr ü zikrüne bu kesret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥidüñ olur zāhir ü pinhāni bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [bir olur, -ur]

Raķib-i rû-siyāh ile beni bir görme hıdmetde / **Bir olmaz** zāğ-ı nā-cins ile ey şāhib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [bir olmaz, -maz]

bir ramak kal-: Olmasına çok az bir şey kalmış olmak, az kalsın olacak durumda olmak.

Hecr-i la‘lüñle tenümde kıaldı cāndan bir ramak / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [bir ramak kıaldı, -dı]

bir söz ile: Bir sözle, bir kelimeyle || sevgilinin aşğa bahş ettiği sözle.

Rahîmî kuluña emr eyle olsun sākin-i küyuñ / ‘Azîzüm ol gedāyı **bir söz ile** Mısrâ sultān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [bir söz ile,]

bir şüret ile: Bir şekil ile.

Mıhr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm **bir şüret ile** ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [bir şüret ile,]

bir yaña:

1. Bir tarafâ.

Ka'be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey h'âce anı **bir yaña** şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [bir yaña,]

Seni **bir yaña** devletle hoşañ **bir yaña** dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-ihtiyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [bir yaña,]

Çok furtına şavurdu hevâ-yı gam-ı zülfüñ / Lenger birağup komadı **bir yana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [bir yana,]

Firâkuñ **bir yaña** bir yaña gam derd üzre derd oldı / Ölümünden cân halâş eyleye mi böyle olan hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [bir yaña,]

2.Bir tarafta.

Harâretle yanarken nâr-ı hecri dün gece şem'a / Yanumca **bir yaña** pervâne yandı **bir yaña** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [bir yaña,]

Bir yaña ümmid-i vuşlat **bir yaña** bîm-i firâk / Ber-çaraf kııl ey ecel kaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [bir yaña, -a]

bir yıl ol-: Bir yıl olmak, uzun zaman geçmek.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem **bir yıl olur** / Göricek göz yaşı mâni' neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [bir yıl olur, -ur]

bir yüzden:

1.Bir sebeple.

Beni bir hâlete irgürdi hecrüñ 'âlî **bir yüzden** / Bu hâle vâkıf olmazsañ olur ahvâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bir yüzden, -den]

Dil ü cân katline hüsnüñle beñzer ittifağ itdi / Muhaqqak böyle kaçd itmezdi had ü hâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [bir yüzden,]

2.Bu sebeple, bu yüzden.

Yine faşl-ı hazânıyla nigârâ şüret-i 'âlem / 'Aceb şekle girüp **bir yüzden** oldı tal'at-ı 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [bir yüzden,]

Yaşum al itdi görñlüm âl ile aldı ruğ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [bir yüzden,]

Miyânuñ mü dehânuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [bir yüzden,]

Kapuñda bir ışık olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem'î istidlâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [bir yüzden,]

Vefâ şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummâ / Bir âhîr şüret it Dârâ-yı dil âbdâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bir yüzden,]

Benüm gül yüzlü gönem hânde-rûlîkla ışığınde / Raḥîmî virdi cânın itmedi ihmâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [bir yüzden,]

bir zemân: Bir süre.

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuḡ abdâl-ı ‘aşḡ ol **bir zemân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [bir zemân,]

Mışr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olıma şâhib-serîr / Çekmeyince **bir zemân** Yûsuf gibi zindân ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [bir zemân,]

Dile eksük degüldür kara kayḡu yıḡar illerden / Tolaşur zülfi gibi **bir zemân** haṡṡ **bir zemân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [bir zemân,]

Ne ḡikmetdür şifâ-yı vaşla ḡurbiyyet taleb itsem / Şikeste-hâl ider fürḡat ki eyler **bir zemân** ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [bir zemân,]

bir zerre: Zerre kadar, bir parça, çok az.

‘Aşḡuñı **bir zerre** dilde ḡıfza yoḡdur ṡâkatüm / Bildiler sen şâha mihrüm gün gibi ḡalk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [bir zerre,]

Göñül âyînesi ey mihr-i ḡadd ḡâyet muşaffâdur / Olur **bir zerre** gerd-i ḡuşsanuñ ṡaḡlar ḡadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [bir zerre,]

bir zerrece: Zerre kadar, azıcık bile.

Nev-‘arûs-ı ‘âleme **bir zerrece** mihr itmedüm / Pâdişâhum ben gedâñuñ cünbişi merdânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [bir zerrece,]

biraz: Azıcık.

Hem-demüm yoḡ eşḡ-i çeşmümden **biraz** ḡan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mâ-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [biraz,]

birez: Biraz, azıcık.

Geleş ey bülbül senüñle yâri söyleşsek **birez** / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [birez,]

Acı acı söḡdüğine ben du‘âlar ḡılduḡum / Tatlul tatlul ol şeker-ḡüftârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [birez,]

Fürḡatiyle biñ ḡamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [birez,]

Tercümānlık eylese karşında cānum la'lüne / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [birez,]

Meclisünde şevk ile yanup dutuşak şem'ile / Nār-ı aşkı 'arız-ı gül-nārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [birez,]

Hor geldi hor gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endîşe-i ağıyarı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [birez,]

Söz budur sensin Raḥîmîñün murādı gayrı yok / Sen güzel hünkār ile hünkārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [birez,]

Hāl-i erkāna vuḳūfı var Raḥîmî bendeñün / Gāh paşayı gehi hünkārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [birez,]

biri: Bir tanesi.

İki gözümüñ **biri** olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağun gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [biri,]

Müdām añduḳca zıkr it ḥayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raḥîmî **biri** şeyhüñdür bu yolda **biri** üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [biri,]

Eşk ü āhum dün iki şahid götürdüm mihrine / Didi **biri** ḳanludur **biri** velî şādıḳ güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [biri,]

birin: Bir kimse, herhangi bir şahıs.

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big iken **birin** el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [birin,]

bī-riyā: Riyasız, yalansız.

Bu riyādur zāhidā cismünde naḳş bu riyā / **Bī-riyā** bir aşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [bī-riyā,]

Raḥîmî pister-i zer-beft-i 'āriden mu'arrāyum / Muḳîm-i būriyāyum ḥayli demdür **bī-riyāyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [bī-riyāyam, -yam]

bir'ki gün: Birden çok dörtten az sayıdaki gün, kısa bir süre.

Ey Raḥîmî zerreş pā-māl ü ser-gerdānyam / **Bir'ki gündür** ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [bir'ki gündür, -dür]

Bir'ki gündür sen meh-i rüşen-liḳāyı görmedüm / Çerḫ-i devlet dergehi ṭāḳ-ı 'alāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [bir'ki gündür, -dür]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fürḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [bir'ki gün,]

Ṭayanma **bir'ki gün** dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālif çenberin kırdu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [bir'ki gün,]

birle: İle anlamındaki edat.

Tena^cum **birle** şîḥhat pisterinde ḥ^yāb-ı nāziyla / Ḥuzūr-ı pür-sürürıyla kıluḫ hoş-istirāhatler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [birle,]

Bāde-i bezm-i ezel **birle** leb-ā-leb ṭoludur / Şüfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [birle,]

Żiyāfet kıılmağa şāh-ı şitāyı pādişāh-ı serd / Ṭolu pālūdeyi yaḫ **birle** ṭās-ı kün-fe-kān ḥurrem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [birle,]

Şol kadar çekdi cefāñuñ yükini cān u gönül / Ben senüñ cān u gönül **birle** emekdāruñ olam (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [birle,]

Ġam-ı sevdā-yı hecrüñle perişān-ḥāldüm ḫayli / Bu gün mecmū^c-ı ḫāṭır **birle** zülf-i perçemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [birle,]

biryān:

1. Kebap.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam **biryānıdır** / Pāre pāre olup ağlar ḫālūme yanup kebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [biryānıdır, -ıdır]

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum ḫana dönmişdür / Ciger tennūr-ı fūrkatde yanuk **biryāna** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [biryāna, -a]

Tāb-ı aşkuñla ciger **biryān** u çeşmüm ḫün-feşān / Gel berü 'iş it şarābum hem kebābum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [biryān,]

2. Kebap II Aşık.

Yoluñda tiĝ-i hicrānuñla ben ḫurbānuñı yād it / Tenevvür ğamda bu baĝrı yanık **biryānuñı** yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [biryānuñı, -uñı]

biryān it-: Kebap yapmak.

Ḥalilüm ḫāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sinede ḫün-ı cigerden aña **biryān it** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [biryān it,]

biryān ol-: Kebap olmak, kebab gibi yanmak II büyük bir acı duymak, çile çekmek.

Firāk odiyla yanan baĝrumuñ ḫanlı kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne **biryān olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [biryān olmayan, -mayan]

bî-şabr ol-: Sabırsız olmak.

Görüp **bî-şabr olur** her şüh-ı şîrîn-kâr-ı şeh-r-âşüb / Benüm tûmâr-ı eş'arum bu gün hırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [bî-şabr olur, -ur]

bî-sâmân: Züğürt.

Ğam-ı Leylâ-yı zülfüñle Rahîmî olalı meftûn / Gezüp Mecnûn-ı ser-gerdâni **bî-sâmâna** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [bî-sâmâna, -a]

bîşe-i kuhsâr: Dağın ormanı.

Husrevâ şan tâze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer **bîşe-i kuhsâra** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [bîşe-i kuhsâra, -a]

bî-şümâr: Sayısız, pek çok.

Yâr yâr ağyâr u 'âşık zâr u miñnet **bî-şümâr** / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ğadd dâr-ı hicrân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [bî-şümâr,]

bî-sütûn: Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

Ķâni' olsa dil n'ola vaşl-ı hayâl-i yâr ile / **Bî-sütûnda** naķş-ı Şîrîn oldı üns-i Kûh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [bî-sütûnda, -da]

bî-sütûn-ı 'aşk: Aşkın bi-sütun dağı.

Bî-sütûn-ı 'aşķda sen yâr-ı Şîrîn-la'l için / Çekdüğüm endûh-ı hecri Husrev ü Ferhâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [bî-sütûn-ı 'aşķda, -da]

bit-:

1.Büyüemek, yetişmek, ortaya çıkmak.

Huld-ı berinde **bitmeye** haţtuñ gibi giyâh / Bekdaşı hâlûñüñ dağı bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bitmeye, -meye]

2.Sona ermek, tükenmek.

Nice **bitsün** tîğ-i hicrânüñ yürekde yâresi / Dil şoķup ağzın irer ģamzeñ gibi her târ-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [bitsün, -sün]

Bitmedi ģamzeñüñ ey yâr yürekde zahmı / Ķaldı cân içre o peykân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [bitmedi, -medi]

bî-tâb ol-:

1.Halsiz kalmak, bitkin duruma gelmek, gücü kalmamak.

Vücûduña irelden ten bu gönlümde kararum yok / Tenüm **bî-tâb olup** titrer elümde ihtiyarum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [bî-tâb olup, -up]

Gül yüzüñden ayru tâb-ı gamda **bî-tâb oldu** hâr / Zerd olup titrer hâzân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [bî-tâb oldu, -dı]

2.Işığı sönmek.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı **bî-tâb oldu** her kevkeb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [bî-tâb oldu, -dı]

bî-tekellüf: Kolayca, zahmetsizce.

Bî-tekellüf öpdüğüçün la'î-i mey-günüñ şarâb / Taşa çaldı şaydı gündün katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [bî-tekellüf,]

Çonca gibi kan yudar bülbül hârim-i bâğda / **Bî-tekellüf** gülşen-i hüsnüñ ider her hâr seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [bî-tekellüf,]

Bî-tekellüf seyr ide her hâr-ı bâğ-ı hüsnüñi / Ben Raḥîmî 'andelibüne niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [bî-tekellüf,]

Mağsad-ı mağşüdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḥullâh **bî-tekellüf** ṭâlibe hiç râh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [bî-tekellüf,]

Bâğ-ı hüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-mişâl / **Bî-tekellüf** geşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [bî-tekellüf,]

bitir-: Yetiştirmek.

Ḥavf it güzelüm ehl-i gamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ **bitirür** şaklasun Allâh beterinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [bitirür, -ür]

Firâk-ı zülf ü ruḥsârüñla sen servüñ kenârında / Duḥân-ı âh-ı dil sünbül **bitürdi** çeşm-i ter lâle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [bitürdi, -di]

bî-vefâ: Vefasız.

Añmaz olalı hastasın ol **bî-vefâ** ṭabîb / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 6). [bî-vefâ,]

bî-vesîle: Vesilesiz, sebepsiz.

Çehre-i mağşüda yüz gösterse rûḥ olsa hiçâb / **Bî-vesîle** 'arîz-ı cânâna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [bî-vesîle,]

biz: Birinci çokluk şahıs zamiri.

Şüfiyâ korkutma ısınduk ‘azâb-ı düzaħa / **Biz** haber alduk degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [biz,]

Baş açuk **biz** muķîm-i tekyegâh-ı vaħdetüz şüfi / Ğubâr-ı ‘aşķ ile vâlih dil-i ħayrânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [biz,]

Işıklar gibi yanmış ‘aşıķuz **biz** nâr-ı şevķıyla / Yaķar ķandil-i âfâķı dil-i süzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [biz,]

Bize zulm itmeden ey çerħ-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her ħaķķımız ‘adl issi bir sulţânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [bize, -e]

Biz mey-i ‘aşķ ile mestüz küy-ı ħammâr isterüz / La‘l-i yâre cür‘a gibi cânı îşâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [biz,]

Zâhidâ zerķ u riyânuñ cübbesin çâķ itmişüz / **Biz** ne nâmüs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [biz,]

Biz muķîm-i küy-ı rüsvâyuz ħarâbât ehliyüz / Şâf-dil pâķize-meşreb vecd ü ħâlât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [biz,]

Büse-i cânâneye biñ cân virür bir ‘aşıķuz / **Biz** fakîr üftâdeyüz ammâ mükâfât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [biz,]

Perde-i nâmüsü çokdan çâķ iderdük ğoncaveş / **Biz** maķâm-ı ‘aşķuñ ey şeh nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [biz,]

Efendi ķarşu añup ben ķuluña düşünâm it / Du‘â-yı devleti **biz** de ‘ale’d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [biz,]

Melâmet ehline her kim iderse ħor nazâr / **Biz** aña ‘aşķ u ne meşķ ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [biz,]

Giceyi gündüze ķatup irişdi yine bahar / Şafâ-yı ‘işreti **biz** daħı şubħ u şâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [biz,]

Bir gice müy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi **biz** de der-âĝuş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [biz,]

Gel çoĝrudalum **biz** dümeni baħr-i ‘aţâya / Almaķ **bizüm** ü virmek o sulţâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [biz; bizüm, üm]

Bize küy-ı yâr sen çek cennet-i a‘lâ ğamın / Zâhidâ **biz** ibn-i vaķtüz çekmezüz ferdâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [biz,]

Biz ser-i küy-ı melâmetde fenâ şâlin geyüp / Mülke ŧâlib olmazuz ħiç çekmezüz dünyâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [biz,]

La‘lüne beñzeyeli başumuza çıķdı şarâb / Bulsavuz ķanın içerdük **biz** anuñ tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [biz,]

Rüzemüz rüz-ı ezelde rüze-i ğamdur **bizüm** / Ħamdülillâh ķanı‘üz bu şavm-ı ‘idäsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [bizüm, -üm]

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz **biz** kārımız ḥubb-i ‘Alī / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [biz,]

bî-zād: Azıksız, yiyeceksiz.

Yollaruñ pür-vâdi bî-hādî guluñ ḥaddi yoḡ / Menzilüñ gāyet özin bî-āb u **bî-zād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bî-zād,]

bî-zār it-: Biktirmek.

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığı / Yoḡ yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [bî-zār ider, -er]

bize: Birinci çoḡul şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.

Gevher-i ‘aşkuña tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme **bize** bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [bize, -e]

Ġamuñ yeter **bize** aña feraḡ didüklerini / Bu ġamla gönlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [bize, -e]

Sāḳiyā **bize** lebüñ cāmını şun nūş idelüm / Bāde-i ‘aşḡ ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [bize, -e]

Āşinā oldı **bize** ol güher-i ḳulzüm-i cūd / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şifat cūş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [bize, -e]

Bize kūy-ı yār sen çek cennet-i a‘lā ġamın / Zāhidā biz ibn-i vaḡtüz çekmezüz ferdā ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [bize, -e]

bizi: Birinci çoḡul şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ şanma **bizi** faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [bizi, -i]

‘Āşık-ı pāk-dilüz ṭālib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî **bizi** beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [bizi, -i]

borc: Borç, vazife.

Cān idi **borcumuz** lebüne eyledük edā / Ġamzeñ sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [borcumuz, -umuz]

boy:

1. Vücut, beden.

Çudümüñden ferah-efzâ olaldan sîne-i şahrâ / Gözüm yaşı gül oldı ey yüzi gül şan **boyum** bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [boyum, -um]

2. Boy-pos, endâm.

Çoğrusı sen **boyı** servüm giyeli câme-i nâh / Çâmetüm gibi dü-tâ oldı hasedden her şâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [boyı, -ı]

boya-: Renklendirmek.

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çâk olmış / **Boyamış** yiri göge kâkülünsüz âh ider sünbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [boyamış, -miş]

boyı âzâde: Boyu hür, serbest, uzun boylu.

Çoğrı kul olan efendi sen **boyı âzâdeye** / Her kenârũ sâye-i serv ü çenârın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [boyı âzâdeye, -ı-ye]

boyı serv: Boyu servi misali ince ve uzun olan (dilber).

Hevâdârũ olanı ey **boyı serv** / Yeter sâye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5).
[boyı serv,]

Şalınur ol **boyı servüm** yine ra'nâlığı var / Gül gibi gânc ider ol gönca ne zibâlığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [boyı servüm, -üm]

Revân olma karâr it gözde bir dem ey **boyı servüm** / Benefşe gibi çaddüm ham hem âhum süsen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [boyı servüm, -üm]

Açılmaz ol gül-i gönca bahârı n'eyleyeyin / Şalınmaz ol **boyı servüm** kenârı n'eyleyeyin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [boyı servüm, -üm]

boyı servi: Boyu servi misali ince ve uzun olan (dilber).

Çul oldı sen **boyı servi** görüp dil-i âzâd / Hevâ-yı aşka düşüp didi her çi bād-â-bād (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [boyı servi, -ı]

Sen **boyı servi** kenâr itmek için leyl ü nehâr / Yetmiş iki dereden şu getirür kırk bınar (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [boyı servi, -ı]

Ey **boyı servi** bu ben sâyeden 'âr itme neden / Çoğrusı sâye gibi 'âşık-ı bî-'ârũ olan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [boyı servi,]

Teferrüçgâh-ı bâğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümüñ ey **boyı servi** revân her sũ açar yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [boyı servi,]

boyı serv-i revân: Salınarak yürüyen servi boylu sevgili.

Girince sen **boyı serv-i revānuñ** katı göñline / Döşendüm toprağı yaşduğımı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [boyı servi revānuñ, -uñ]

Geh kenār-ı cūyda ‘iş it gehi germ-ābede / Ey **boyı serv-i revān** irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [boyı serv-i revān, -ı]

boyın ur-: İtaat etmek.

Emrüne **boyın urdı** vü baş egdi qalemvār / Tîğüñ haberi şāh-ı Horāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [boyın urdı, -dı]

böyle: Böyle, bu şekilde.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raḥîmî ara yirde **böyle** hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [böyle,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür’et **böyle** kullanmak gerek merdāne tavır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [böyle,]

Mürîd-i her mürāyî olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendî **böyle** pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [böyle,]

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / **Böyle** olmaqdur münāsib rind ü merdān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [böyle,]

Raḥîmî bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı **böyle** her şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [böyle,]

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifaḳ itdi / Muḥaḳḳaḳ **böyle** qaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [böyle,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş **böyle** olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [böyle,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ḡam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi **böyle** olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [böyle,]

Yaḳam rüy-ı zemîni nār-ı fūrḳat **böyle** ḳalursa / Virem ḡarḳ-āba ṭūfān yaşum ile sūy-ı ‘ummāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [böyle,]

boyn: Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi, boyun.

Tā ki ben dîvāneye ‘aşḳuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka **boynum** üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [boynum, -um]

‘Aşḳ daḳmışdur benüm **boynuma** zāhid bir kemend / Pend girmez ḡuşuma ṭutmaz beni zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [boynuma, -uma]

Müselsel dūd-ı āhum zülf-i dil-ber gibi **boynumda** / Dil-i āşüfteyem zencîr-i sevdā-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [boynumda, -umda]

Benüm gibi eger **boynun** benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülünsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [boynun, -ın]

Nev-bahār-ı hüsünüñ her dem cününüm artırur / **Boynuma** zencîr-i zülfüñ vaqtidür dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [boynuma, -uma

boynu bağlu: Boynu bağlı, köle. En aşığı seviyede bulunan köle ve tutsaklar için kullanılan bir ifadedir. Bu tutsaklar, bir yerden başka bir yere götürülürken boyunlarına hayvan misali ip bağlanırdı.

Rahîmî bendeñi gibi vefā zencîri bend itmiş / Tapuña **boynu bağlu** çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [boynu bağlu,]

boynu bağlu kul: Boynu bağlı kul (bende-i gerden beste): En aşığı seviyede bulunan köle ve tutsaklar için kullanılan bir ifadedir. Bu tutsaklar, bir yerden başka bir yere götürülürken boyunlarına hayvan misali ip bağlanırdı. Bu tabir, sevdiğine bütün benliğiyle bağlanan āşıđın da niteliğidir. Āşıđın kendisinin veya gönlünün bağlandığı ip, sevgilinin zülfleridir.

Her behāsını terāzūda gören ola ‘azîz / Ben esîr-i ‘aşkuñ iken **boynu bağlu kul** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [boynu bağlu kul,]

boynuma kemend tak-: Boynuna kement (sevgilinin saçını) takmak.

Tā ki ‘aşkuñ hālka hālka boynuma tağdı kemend / Tutmaz olmışdur bu ben dîvāneyi zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [boynuma kemend tağdı, -dı]

boynumu eg-: Boynun bükmek: Mahzun ve acındırarak bir tavır takınmak.

Ben benefşe gibi **boynumu egüp** yalvaruram / Hağ u hālüñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [boynumu egüp, -umu, -üp]

boyuñ hağkı: Boynun hağkı için.

Çosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / **Boyuñ hağkı** çoğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [boyuñ hağkı,]

boz-: Düzensiz hale getirmek.

Geh **bozar** gāh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsünüñe beyāz üzere nāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [bozar, -ar]

bozul-: İyi ve değerli niteliğini yitirmek.

Bāđı dād iken **bozuldı** taldı cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bađdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bozuldı, -dı]

bu:

1.Bu, işaret zamiri.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībüm yoğ ise / Bāri tek ƙahruñla añ **bu** dađı ni‘metdūr baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [bu,]

Ƙabūl-i derd-i ‘aşƙ olan şifā ummaz **budur** Ƙānūn / Yūri var başuñ ağırtma yeter söyle ƙabîbā ƙab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [budur,]

Müşkil **budur** ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [budur,]

Yüzüñi gördükce buse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer ھاƙı cānā **budur** erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [budur,]

Ümidüm **bu** şehā hüsnuñ hayālî / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [bu,]

Ḥaddüñe perde oldı ھاṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başƙa **bu** da ƙayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [bu,]

Mürde-cisme cān virür la‘l u leb-i güftār-ı yār / **Bu** ne i‘cāz-ı Mesîhādur ne rüh-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [bu,]

Ƙamu eşyāda her vechile vechü’llāhı seyr eyle / Şafā ehline ey şūfî **bu** mir‘āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [bu,]

Ʀarîƙ-ı ‘aşƙda hem-rāhum oldı eşƙ ü āh-ı ğam / Şehā sulṭān-ı ‘uşşāƙum **bular** ھاyl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [bular, -lar]

Rahîminüñ **budur** dārü’ş-şifā-yı ğaybdan derdi / Vücüduña irüp şihhat tenüñde gide zaḫmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [budur, -dur]

Dün ü gün **budur** Rahîminüñ murādı Ḥaƙƙ bilür / Her şebüñ ola şeb esrār-ı ھاƙı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [budur, -dur]

Bir servi çek kenāra gülşende ‘ālem eyle / Ey pādîşāh-ı ‘ālem **budur** rızā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [budur, -dur]

Söz **budur** sensin Rahîminüñ murādı ğayrı yok / Sen güzel hünkār ile hünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [budur, -dur]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme ağıyāra / **Bunu** her sırr-ı maḥfiden ḫaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [bunu, -nu]

Dil hevā-yı ‘aşƙa hem-dem her nefes / Baña **bu** yoluñda bes bāƙî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [bu,]

Gören dibāce-i ebrüña dir senüñ berātında / **Budur** var ise ol ƙuğrā-yı ğarrā-yı sa‘ādet naƙş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [budur, -dur]

Felek naƙƙāşı ƙapuñ şüretin ƙāƙ-ı muƙarnesde / Yazar ‘unvān virüp dir **budur** ol bāb-ı ‘adālet naƙş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [budur, -dur]

Meger var ise yâ Rabb **bu** kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm hürşidüm ol mâha muķâbil ıķtırân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [bu,]

Murâdum **bu** şu gerçekler hâkı yalancı dünyâda / Haşardan şakla dergâhından artuķ bir murâdum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [bu,]

Geh ağladur beni gâh iñledür **bu** âh meded / Ne demlere çodı n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [bu,]

Şifâ olmaz **budur** Kânün-ı bîmâr-ı ğam-ı ‘aşķa / Teraħħum idüp Eflâṫün u ger Loķmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [budur, -dur]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / **Bu** ķaldı yâdgârı her bir ķaşı kemânuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [bu,]

Döne döne pîr-i ‘aşķuñ pendi **budur** kendüme / Bâda eyle hâşılı ğam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [budur, -dur]

Şafâ hâşıl ider ķalbüm bu dil kūyuñda yandukķa / **Bu** rûşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [bu,]

Gitdi başdan ‘aķl dilden şabr elden ihtiyâr / Râh-ı ‘aşķuñda **bular** olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [bular, -lar]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / **Bu** mı eksüklüğüm ey mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit
3). [bu,]

Vücüd-ı nâziük-i cânânı yâ Rabb şakla âfetden / Raħîmî ğasta-i zârum **budur** vird-i seşergâhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [budur, -dur]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raħîmîñüñ **budur** her řubḥ u şâm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [budur, -dur]

Raħîmîñüñ **budur** dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân şâhum senüñle Hařret-i hünkâr şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [budur, -dur]

Budur ümmîdi Raħîmî ķuluñuñ devlet-i Haķ / Ğayrıya müşkil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [budur, -dur]

Raħîmî ķuluñuñ virdi **budur** kim dâ‘imâ ‘ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı ğülşen-i bâğ-ı cihân olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [budur, -dur]

Nesîmâsâ hevâ-yı zülf-i yâre hem-dem ol ey dil / Perîşân olma demler içre ğâyet hoşķa demdür **bu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [bu,]

Vaşf-ı hûsnüñde Raħîmî bendeñüñ her bir sözi / Haķķ **budur** kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [budur, -dur]

Egmez Raħîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toĝrusı söz **budur** ķad-i mevzunuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [budur, -dur]

Gözümde ğâķ-i rehüñ meyl-i cânda la‘l-i lebüñ / Cevâhir oldu **bular** kîmiyâ ‘ameldür ola (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [bular, -lar]

Rûşen **budur** ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Haķķ senüñle görür ‘âlemüñ gözi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [budur, -dur]

Ṭoğrusı **bu** görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey kām̄et-i dil-cū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [bu,]

Ḥaḳ **budur** āfîtab-ı çerḫ-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [budur, -dur]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryāda / Raḳîbe ṭatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [bu,]

Perîşān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / **Bu** bir dîvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [bu,]

2. Bu, işaret sıfatı.

Ṭayanurdu cigerde saña āhum Ḳara ṭağlarca / **Bu** yolda olmadı ey bād senden bir eṣer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bu,]

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be kūyūña / Yine bir çeşme-i ter eyledi **bu** çeşm-i ter peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [bu,]

Ey Raḫîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme **bu** mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [bu,]

Tire rūzum rūşen it ey āfîtabum gün gibi / İtme Şarḫanuñ **bu** Aydın illerin zülmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [bu,]

Beni āniden anıñ ḫüsnî anuñçün helāk itdi / Be-şarṭ-ı ān ki hiç olmaya **bu** rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [bu,]

Araya almış raḳîbi āsitānuñ itleri / **Bu** ulu raḡbet aña da veh ḫaḳāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [bu,]

Ben ol ḫākūm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / **Bu** şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [bu,]

Fāriğ olduğ nāy u nūşından **bu** bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduḡ yār-ġār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [bu,]

Raḫîmî pür-ḫarāretdür seniñ **bu** ızṭırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı def ide ey şāh-ı şekker leb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [bu,]

Kim bilürdi **bu** delük sînem fiġānın n’eydügin / **Bu** maḳāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bu,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu seftālusun / Gösterür ayva **bu** ben maḫzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [bu,]

Sende ey meh olalı **bu** ḫüsn-i bî-hem-tā ġarîb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşḳuñ beni rüsivā ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [bu,]

Şām-ı zülfüñde ḳarār itdi **bu** şeb miskîn-göñül / Ḳanda kim aḫşām ola lābüdd ider me‘vā ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [bu,]

Bu bāġuñ servi dūd-ı ġam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bu,]

Yoluñda tîğ-i hicrānuñla ben kırbānuñı yād it / Tenevvür ğamda **bu** bağı yanıķ biryānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [bu,]

Dil-i pür-derdi perverde kılırduñ cevri ü nāz ile / Yine ol ni‘mete kıānı‘ **bu** ben şükranuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [bu,]

Ey Raĥîmî ‘aşkuña dil şol zemān vîrān iken / Daĥi maĥfîdi **bu** çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [bu,]

Bu neyde **bu** nāleyi **bu** zevķ u semā‘ yine / ‘Uşşāķa **bu** eţvār-ı vefā-sāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [bu,]

Şol demde yine nāle viren kıādir-i kıuddūs / **Bu** bezme beni eyledi dem-sāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [bu, -en]

Şarābum eşķ-i ĥasret hem-demüm ğam / Kebāb itdi **bu** baĝrum nār-ı ĝurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [bu,]

Yār derdiyle Raĥîmî **bu** dilinmiş dilimüñ / Göriceķ yārelerin yār ile düşmedi sūrāĥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [bu,]

Tā ki ‘aşkuñ ĥalkā ĥalkā boynuma taķdı kemend / Tıtmaz olmışdur **bu** ben dîvāneyi zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [bu,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm ĝöñül **bu** cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [bu,]

Medĥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hoşdur Raĥîmî ol kıaş rāya **bu** rā meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [bu,]

Midĥatüñ ĝülzārınuñ bir bülbül-i hoş-ţab‘ıdur / **Bu** Raĥîmî çākerüñ ey ĝülşen-i ‘irfān-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bu,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzün çevirdi meĝer kim **bu** çerĥ-i bî-bünyād (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [bu, -di]

Raĥîmî baĥt-ı hümayün **bu** tālî‘i Ferruĥ / Esîr-i zülf ü ruĥ itdi seni mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 36, Beyit 5). [bu,]

Kılmasa ey mîm-fem **bu** dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdı cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [bu,]

Ŧañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe ĝündür kim o şevķıyla **bu** dil vîrānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [bu,]

Ser-ĝüzeşt em n’ola olursa selefden mu‘teber / Ey Raĥîmî **bu** ĥaķıķat ĥāl olur efsānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [bu,]

Derdüm **bu** derdüñ ile **bu** dil mübtelā ola / Çok ĥasta var ki tālîb-i dermān olur kıalur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [bu,]

Bu kıalbüm ĥālîş itdi cevher-i ‘aşķ / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45,
Beyit 2). [bu,]

Bir ĥaţāyla şaķı çinine dolaşdı **bu** ĝöñül / Kerem ü ‘afv-ı ĝedāyı yine ol şāĥ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 3). [bu,]

Çenāra dek gelüp serv-i büleñdün pāyesin pest it / Senün **bu** muntehā kıaddünle tūbā baş bir āzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [bu,]

Bu gülzār içre ey gonca görünür kıadd ü zülfünüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [bu,]

Bu çeşm-i cür'aveş pāy-māl-i devrān itseñ incinmem / Lebünüz sāğar-ı çeşmüm tolu kıan olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [bu,]

Şāhum nāzar it luţf-ı Raĥîmîyi ziyād it / Ol şā'ir-i nāzükde **bu** tarz-ı Ĥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 5). [bu,]

Şabā gibi vişālün bāğına bir dem irem diyü / **Bu** dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [bu,]

Bu şerĥa şerĥa sīnem yarası ey yār şerĥ olmaz / Şu gibi ġayra mā'il āh dil bir yāre düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [bu,]

Pertev-i ĥüsnün gören dir **bu** dil-i pür-süzda / Ĥazret-i şeh-zādedür girmiş kıılır gülzārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [bu,]

Ey feraĥ gelme senünle **bu** dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi **bu** cān-ı ĥazīnün ġamdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [bu,]

Cānuma cānā lebündür gonca-i gül-nār-ı 'ömr / Ol **bu** ĥüsniyle cihān bāğında ber-ĥurdār-ı 'ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [bu,]

Va'de-i vaşl-ı leb ü zülfün ĥayāliyle **bu** cān / Şabr iderdi fürkıate şabr itse bir mıkđār-ı 'ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [bu,]

Va'de itmişdi **bu** 'ömr-i nāzeninüm gelmege / Va'de irdi küymedi ol va'deye ey yār-ı 'ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [bu,]

Sen eger **bu** kıadd-i ra'nā ile reftār eyleseñ / Sebzeveş serv-i revān yoluında ĥāk-i pā olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [bu,]

Bu 'ömr-i bī-karāruñ māverāsından revān söyler / İşit sem'-i kıabüliyle şular her demde ġüyādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [bu,]

Māni' olmaz fikr ü zıkrüñe **bu** keşret 'ālemi / 'Ārif-i tevĥidün olur zāhir ü pinĥanı bir (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [bu,]

Bildiler **bu** ĥinde ben kendüm dimek lāzım degül / Şa'r-ı şa'ri deñlü yok şire Raĥîmî i'tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [bu,]

Görinen çerĥ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / **Bu** tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi bārgāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [bu,]

Ķodum nāmūs ile 'arı Raĥîmî 'aşķ-bāz oldum / Benüm **bu** rāh-ı rüsvāyı kıadimī resm ü āhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [bu,]

Baña cevri tme **bu** zülf ü ruĥıyla ey şanem dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-ġir ü āh-ı şubĥāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [bu,]

Sīnemi gül gibi şad çāk itdi ĥār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāğ urdı **bu** nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [bu,]

Şafâ cāmını sürdüñ **bu** demüñ Cemşid-vaqtisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şihhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [bu,]

Gönlümi şeydâ benüm **bu** zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aqlımı yağma şehâ ol çeşm-i pür-sehğâr ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [bu,]

Nişânî Beg kapuña ‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubūdiyyet / Kaşâ’id-i Muṭavvelen **bu** şî‘r-i Muḥtaşar yegdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [bu,]

Cihân mülkini ğark-âb eyleyen **bu** eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [bu,]

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemân / **Bu** hâne-i göñül ezelden konağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 86, Beyit 2). [bu,]

Şehâ bir ṭulb-i dervişüz **bu** tende cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşkuz saña ḳurbānımız vardır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [bu,]

Bükdi hecr müjeñ ile oğ ḳaddüm / Daḫi **bu** devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[bu,]

Dönmedi **bu** murādum üstine āh / Bunca dem bunca āh vâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit
5). [bu,]

Mürîd-i her mürāyî olma ḫâl-i bî-riyâ kesb it / **Bu** ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [bu,]

Çatlasa düşmen n’ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumānî bir ḳazādur aña **bu** esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [bu,]

Ḳulluğımı ḳapuñuñ Ḥaḳḳ ḫāyına itmez naşib / **Bu** ḫaḳîḳat destġāhıdur şadāḳat-ḫanedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [bu,]

Gördüm **bu** ḫüsn ü ānuña ḫaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḫişār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [bu,]

Esîr-i zülfüñ olduğımı rüsvâ eyledi ḫalka / Baña **bu** bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [bu,]

Şeb-i ḳadri **bu** ben Mecnūnuñuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübārek ‘id-ı ferḫundem mevā‘id-i vişālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [bu,]

Gözümden ḳıkdı yaşum gibi **bu** dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ġayrıdan ümmid-vārı var benüm ḳoğdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [bu,]

Pîç-i zülfüñ ḫaṭṭuñ ile ḫaddüñe itmiş hücüm / Şan aḳın için **bu** dîn iḳlîmine kāfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [bu,]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ḫaber şoran sefîh / Ne denk ü ḫayrānem nedür **bu** ‘akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [bu,]

Mîhr-i ruḫuñ **bu** dîde-i Ya‘ḳûb-ı devrüñ nūrıdur / Sen Yūsuf-ı Mışr-ı kerem sulṭāna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [bu,]

Evvel ḳonan āḫir göçer ‘ālem misāfir-ḫanedür / **Bu** tekyede bir iki gün miḫmāna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [bu,]

Bu la'l-i cān ı̄sār ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā sen ādem cānısın insāna ̄şih̄hat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [bu,]

Bu la'l-i cān ı̄sār ile **bu** nergis-i bīmār ile / Cānā sen ādem cānısın insāna ̄şih̄hat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [bu,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilersenḅ baḫr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol **bu** āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [bu,]

Ey Raḫîmî nāy u nūşından **bu** bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bu,]

Şaçuñ ömrüm lebüñ cānum ruḫuñ rüzum başum hecrüñ / N'ider **bu** ömr ü cān dü cihānı 'āşıkān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [bu,]

Metā'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḫ'āce / Muḫaşşal ḫarc-ı zāyiddür **bu** tende naḫd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [bu,]

Raḫîmî bendeñüñ telḫ itdi Şîrîn zindegānısın / **Bu** kār-ı bî-mezāk ey Ḥusrev-i şāhib-kırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [bu,]

Baḫr-i kerremnāya ğarḫ itdüñ **bu** cismüñ cevherin / Āşinā-yı ḫulzüm-i 'aşḫuz kerāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [bu,]

Gülşen-i ḫüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḫaddüñ **bu** deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [bu,]

Öte dur dir baña ḫapuñdan raḫîb-i zāğ-ḫab' / Āh ol **bu** murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [bu,]

Zülfî pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel **bu** sevdāyı raḫîbā ḫo ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [bu,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḫi naḫḫāş-ı ḫudret naḫş / Nigārā şüretüñde olmuş idi şekl-i devlet naḫş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [bu,]

Dem-i ğamda baña hem-dem **bu** çeşm-i ḫün-feşān ḫalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [bu,]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḫālüm ağız açar **bu** zaḫm-ı cān-sitān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [bu,]

Bu māl-ḫulyā-yı 'aşḫuñ n'ola mesken ḫtusa sīnemde / Niçe vīrāne var içinde genc-i şāyegān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [bu,]

Ey felek ḫoş gör **bu** devrānuñ bahāri şevḫini / Her dem el virmez **bu** demler arayup yaḫsañ çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [bu,]

Rūze-i ğamda **bu** dil her rüz iderken i'tikāf / 'İd-ı vaşluñçün hilāl 'arz itdi menşūr-ı mu'āf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [bu,]

Pehlevānidur **bu** meydānuñ şurāḫı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [bu,]

Bir ḫalile bend ider geh biñ perişān-ḫāḫır / Gāh olur başdan çıkarur 'āşığı **bu** kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bu,]

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken gubâr-ı maqdemüñ / Zerre deñlü görmeye **bu** dide-i gamnâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [bu,]

N’eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vaqtidür yansun yaqılsun **bu** dil-i süzân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [bu,]

Her gice şad âh u nâle her seher zâr u hezâr / Sen gül içündür dün ü gün **bu** olan gavgâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [bu,]

Feth-i bâb olsun Rahîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Halka gibi aç gözüñ gel **bu** der-i ‘ulyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bu,]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i haşmet-nüvâz / Ara yirde dostlar bilmem nedür **bu** yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [bu,]

Vücûduña irelden ten **bu** gönülümde qarârüm yok / Tenüm bî-tâb olup titrer elümde ihtiyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [bu,]

Efendüm devletüm sen bir garîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi **bu** devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bu,]

Pür-garâz ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâkıf ol **bu** sırra şâhum bir ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [bu,]

Bu bahtı qararuñ yaşını ırmağ itme küyuñdan / **Bu** şehre şehriyâra Aqca şu virmiş durur revnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bu,]

Bu bahtı qararuñ yaşını ırmağ itme küyuñdan / **Bu** şehre şehriyâra Aqca şu virmiş durur revnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bu,]

Ey dil ne içün her dem **bu** zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [bu,]

Bu zülf ü ruğ ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [bu,]

‘Aşkıyla ezelden hod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Rahîmî ço **bu** ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [bu,]

Geh ağladur beni gâh inledür **bu** âh meded / Ne demlere qodı n’eyler **bu** rüzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [bu,]

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi / Nice olsun **bu** vücûdum qarşı âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [bu,]

Bu ednâ bendeñi bir şâh-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedâñi bir mürüvvet şâhibi sulţâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [bu,]

Bu ben ‘âşî kuluña ey ‘Ömer-haşlet şefi‘olup / Muhammed-hüy âl-i hazret-i ‘Osmâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [bu,]

Niçe tâkat getürsin **bu** şeh-i la‘l-i leb-i yâre / Mağabbet bâdesinden mağv olur âvâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [bu,]

Her şeb şaçun gamıyla tül-i emel kılardum / Olmasa ger fenâsı **bu** ‘ömr-i bî-bekânun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [bu,]

Gel ey bülbül **bu** gülşenden irak it zār u feryāduñ / Ki yoqdur meyli sūy-ı ‘aşıka ol serv-i āzāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [bu,]

Gül-i rengin yeter **bu** penbeyi bir hün-ı dāğ-ı gam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [bu,]

Müdüam añduqca zıkr it hayr ile Mecnün u Ferhādı / Raḥimî biri şeyḥüñdür **bu** yolda biri üstāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [bu,]

Ḥāk olduğı ayaqda **bu** cism-i nā-tüvānuñ / Ümmid-i vuşlatıdır sen kāmety revānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [bu,]

Bezm-i şafāda sākî şun sāğar-ı revākı / Gitsün **bu** dem nifākı devr-i gam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [bu,]

Ey nāşih-ı ecel gel minber saña serümdür / **Bu** üstüḥ‘āñ-ı sinem olduqca nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [bu,]

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımy eşküm / Olsun demi ziyāde **bu** çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [bu,]

Raḥm it Raḥimîye gel ey gonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi qalmış **bu** gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [bu,]

‘Aziz ol ḥazret-i Yūsuf gibi Mısr-ı sa‘ādetde / Ri‘āyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ **bu** mihmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [bu,]

Bî-güneḥ kanlar döker **bu** çeşm-i cellāduñ senüñ / Kanķı zālimdür **bu** fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [bu,]

Tolı şanma sākıyā billāhi artuq büsesüz / Acıdupdur cānımı **bu** zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [bu,]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre qā’il itmedüñ / Bāri **bu** ben mübtelāyı miḥnete mu‘tād kııl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [bu,]

Bu gıce gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevķ ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [bu,]

Ruḥuñ māhın gözetmekden **bu** çeşmüñ eşķ-i pervinin / Görür her gıce yılduz şayduğum qaldı taña
meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [bu,]

Şafā ḥāşıl ider qalbüm **bu** dil kūyuñda yandıqca / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [bu,]

Raḥimî nār-ı ‘aşka ben delil oldum çerāğumdur / Benüm **bu** tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [bu,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / **Bu** dil dem-beste ḥār arada ḥā’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165,
Beyit 3). [bu,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem **bu** demdür **bu** demi hoş gör gamı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [bu,]

Bu riyādur zāhidā cismüñde naķş **bu** riyā / Bî-riyā bir ‘aşıkam ben **bu** riyādan çekdümy el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [bu,]

Manşba manşubadur dehrüñ Raḥîmî cāyî çāh / Cāhile baş egmezem ben **bu** recādan çekdüm el
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5*). [bu,]

Rā kaçına dil-berüñ cān virmege neẓr eyledüñ / Ey Raḥîmî rāyî rāciḥ eyledüñ **bu** rāda gel (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7*). [bu,]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle **bu** dil āşüfte-ḥāl / Qalması kılca qarārum oldu ten zıll-i ḥayāl (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1*). [bu,]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1*). [bu,]

Ġamuñ yeter bize aña feraḥ didüklerini / **Bu** ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2*). [bu,]

Yād-ı la‘lūñle Raḥîmî ḥün-ı dil iḥer müdām / Gelmedi cānā **bu** devre bir ayakdaşum benüm (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5*). [bu,]

Zülfüñ gibi **bu** ‘ömrüñ yokdur qararı ‘ömrüm / Ger zıll-i kāmētüñde n’ola iḳāmet itsem (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4*). [bu,]

Göñül deyrinde **bu** vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilālî aña kaç itdüm
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2*). [bu,]

Ṭarıḳ-ı ‘aşka zāhidā hep olmaz / **Bu** yolu añlamaz güm-rāh didüm (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4*). [bu,]

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka **bu** dem virdi şudā‘ / Nağmesin muṭrib-i ḥoş-leḥçelerüñ güş idelüm (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2*). [bu,]

Alınmaz āline **bu** nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ḥaḳı merd-i Ḥudā oldum
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2*). [bu,]

Bekā ṭurdum fenāsın fehm idüp **bu** mülk-i ma‘mūruñ / Anuñcün bümveş terk-i ‘imārāt iḥtiyār itdüm
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2*). [bu,]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / **Bu** māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla muḥālāt iḥtiyār itdüm
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4*). [bu,]

Ey Raḥîmî baña **bu** şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7*). [bu,]

Vefā ummañ **bu** dünyā derd-i bî-pāyānımıñ bildüm / Şoñı ma‘mūre-i dehrüñ yine vîrānımıñ bildüm
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1*). [bu,]

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var **bu** bāğüñ bülbülinden
hem (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3*). [bu,]

Raḥîmî göre billāhi **bu** şāh-ı ‘ādilüñ luṭfın / Raḳıbe meyl idüp kesmez vefāsın ben ḳulından hem
(*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5*). [bu,]

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / Rāzıyam bāri **bu** yolda ḥas u ḥāşāk olayum (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2*). [bu,]

Ey boyı servi **bu** ben sāyeden ‘ār itme neden / Ṭoğrusı sāye gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2*). [bu,]

Bî-ķarār eylesesin **bu** dil-i sevdā-zedemi / Zülfüñüñ bend-i perîşānı giriftāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bu,]

Efendi seni sevdügümdür şuçum / **Bu** cürmiyle bende güneh-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [bu,]

Bükdüñ **bu** hālķa ķarşu bilümi kemer miyem / Ey serv saña ıoğrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bu,]

Bir dem mi var hevāñ ile yıl gibi yelmeyem / Bilmem **bu** yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bu,]

Ėam oklarıyla ıoldı **bu** sînem belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [bu,]

Bezminde gerçi sāĖar-ı çeşmüm ıolar müdām / Niçün **bu** ķan olasıya itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [bu,]

Bu cān naħcîrine şîrāne Ėamzeñ ķaşd ider ķarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yoķ olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [bu,]

Eger göndermez ise la¹-i cān-baħşuñ dile merhem / ‘İlāca ķābil olmaz **bu** ten-i mecrūh-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [bu,]

Firāķuñ bārına gördüm taħammül eylemez ıağlar / Çeküp ol yüki ben **bu** cism-i bî-miķdāra ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [bu,]

Gözüm yaşı gibi ben aradan ııķıdum daħi nem var / Hayālüñ cāna ‘aşķuñ **bu** dil-i Ėam-h^ıāra ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [bu,]

Bu dem cām-ı harābāt ile ol dem dāmen-ālüde / Hużür-ı ķalb ile ıā‘ātı ‘aşķ-ı pāke ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [bu,]

Hevā-yı ķāmet-i hecriyle düşdüüm süy-ı şahrāya / ‘Aceb mi ķan dokerse dem-be-dem **bu** çeşm-i Ėiryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [bu,]

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nażar it / Zülfüñüñ zulmi ile hāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [bu,]

Şarāb-ı nāb için **bu** çeşm-i hün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin ķanum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [bu,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen gül içinüdür düni Ėün **bu** olan ĖavĖā **bu** Ėün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [bu,]

Bu yolda Ėam u fırķat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ķurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [bu,]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebātı yoķ **bu** çerħüñ sen **bu** kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [bu,]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la¹lünden / Ne keyfiyyetdedür sen **bu** dil-i hayrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [bu,]

Seg-i kūyuñ dimek haddüm degül uş ol da luıfuñdur / Gedāña **bu** ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [bu,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / **Bu** hürd [u] h^ıab ya leyl ü nehârî n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [bu,]

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zâr-ı hezâr / Neye degin **bu** fiğânî **bu** zârî n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [bu,]

Reh-güzârında şehâ mür-ı şikeste-ḥâlem / Sen **bu** hoş-ṭab^ı-ı Selîm ile Süleymânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [bu,]

Bağrumuñ başında 'aynı ile buldum başını / Bilürem kıandan gelür her dem **bu** eşk-i hûn-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bu,]

Ḥudâ âgâhdur қаpuñdan artuқ bir penâhum yoқ / Sa'âdet-h^ıâh muḥliş bendeyi **bu** âsitânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [bu,]

Liyâkat yoқ gulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter **bu** ulu râğbet uşda ser-ḥayl-i sükkânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [bu,]

Қul degül yoluñda ḥâk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de **bu** yolda ne tozlar kıoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [bu,]

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı қаpuñda қарâr / **Bu** hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [bu,]

Ḥâric ez-defterde yoқ idüñ görildi ey raқîb / Âsitân-ı yârdan ifrâz **bu** bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [bu,]

Қandil gibi қаpuña dil bağlamasa ger / Yaқmazdı nâr-ı şevқuñı **bu** қalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [bu,]

Yol bulmadı vişâl-i miyânuña kıl қadar / **Bu** yolda ḥayf zâyi^ı olan 'ömr-i nâzenin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [bu,]

Seng-i cevruñ cem^ı idüp sînemde cânâ cân ile / Bir maḥabbet-ḥâne yapıdım **bu** dil-i nâ-şâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [bu,]

Raḥîmî bâl-i himmetle hümâyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bâzum almaz **bu** şikârî böyle her şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [bu,]

Göñül ma' müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür **bu** girü yıқан yapar mi' mâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [bu,]

Derdüñi dime göñül ğayra **bu** derde şabr it / Tâ şifâ-sâz-ı ğarîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [bu,]

Gitdi gözden dilde câ ṭutdı ḥayâl-i la^ı-i yâr / Қанда zâyi^ı eyledüm **bu** çeşm-i giryân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [bu,]

Şevқ-ı leb ü zülfüñle **bu** ben 'âşıkı cânâ / Mey-ḥâne-i mihründe қо mestâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [bu,]

Meyl eylemeyen **bu** ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü merdâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [bu,]

Emr it **bu** dem ey dürr-i girân-mâye demidür / Ğavvâş-ı ṭaleb lücce-i 'ummâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [bu,]

Hoş gör **bu** demi hürrem ol ey şâh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [bu,]

Egine şalupdur beni **bu** tab‘-ı güher-bâr / Şimden girü sen şâh-ı hıızır-şâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [bu,]

Beni bir hâlete irgürdi hecrüñ ‘âlî bir yüzden / **Bu** hâle vâkıf olmazsañ olur ahvâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bu,]

Vefâ şekline **bu** dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummâ / Bir âhîr şüret it Dârâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bu,]

Zülfüñle ğamze bend ider oldı uğrılaysın / Miskîn-dilümi kıldı **bu** sevdâ ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [bu,]

Yâr hem-dem bezm-i hürrem mevsim-i ‘ıyş u tarab / Sâkiyâ mey şun ele girmez **bu** demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [bu,]

Lebüñden gelmedi cân derdine bir nuţk-ı em bir gün / **Bu** ğamdan ğam mı itsem ‘azm-i iklîm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bu,]

Saña âvâze-i şanbûra her dem dem **bu** dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şâyed **bu** dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [bu,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân bir kez diyü / Sînemi şalkın **bu** çaddüm yâ kemân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [bu,]

Ey kemân-ebür müjeñ tîrine cân şurbân olup / Ben de **bu** menzilde bir nâm u nişân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [bu,]

Cân ile tiĝüñ şalup şâhum yoluñda çalışır / Yok **bu** devr içre Raĝimî gibi şalkın sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [bu,]

Bâĝa varup serviler seyrân iderse řaň degül / **Bu** Raĝimî şive-i reftâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [bu,]

Bu dil ĥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşân idüp ‘aqlın zülfüñsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [bu,]

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-âşâmlara / Mürdeyüz cân vire tâ **bu** dil-i nâ-kâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [bu,]

El şaraldan çomadı zülfî **bu** miskinde şarâr / Virdi hem şabrı dil-ârāmı dil-ârâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [bu,]

Şıl kadar bulmadı yol zülf ü miyânına gönül / Yok yire ‘ömri telef eyledi **bu** sevdâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [bu,]

Sen **bu** tab‘ ile Raĝimî tıtalum Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek eş‘âr-ı mümtâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [bu,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzün ola şevkuñ / **Bu** devri zâyi‘ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [bu,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Daĝı yoĝidi mihr ü meh **bu** çerĝ-i bî-şarâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [bu,]

Vücūduñ hākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥīmī gel yine bir toz kıpar **bu** rūzgār içre (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 284, Beyit 7). [bu,]

Gör **bu** çerḫ-i vuşlata nevbet degirmendür daḫi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 285, Beyit 4). [bu,]

Āsitānuñsuz cihān ma‘mūresin ey genc-i ḫüsn / Gelmeye bir ḫabbe **bu** ḫalb-i ḫarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 285, Beyit 6). [bu,]

Gerçi ey şeh bir feraḫ menzil **bu** şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir gama (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 286, Beyit 1). [bu,]

Gitmedügi **bu** gam-ı zülfüñ dil-i aḡyārdan / Kāfirüñ āyīnidür kıoyar çelipā kıoynına (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 288, Beyit 6). [bu,]

Ġamuñla āh iderken tüfek kıunda kıda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ḫod **bu** araya (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 289, Beyit 5). [bu,]

Mihr-i şubḫ-ı salḫanatsın ḫüsn-i meh-simāyıla / Çerḫ-i devletdür kıapuñ **bu** çetr-i gerdün-sāyıla (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 290, Beyit 1). [bu,]

Rūzemüz rüz-ı ezelde rüze-i ḡamdur bizüm / Ḥamdülillāḫ kānı‘üz **bu** şavm-ı ‘idāsāyıla (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 290, Beyit 5). [bu,]

Ġam-ı hicrān-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şıḫḫatde şanma şayruyam **bu** şad ḫayālüñle (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 292, Beyit 1). [bu,]

Gördi pīrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi **bu** ḡayretle girībānı zırıḫ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 293, Beyit 4). [bu,]

Bir şehüñ şimdi Raḥīmī kıuldur ḫalkā biliş / ‘Ayn-ı a‘ḫāf **bu** ḫalkā siper iḫsānı zırıḫ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 293, Beyit 6). [bu,]

Ḥaḫḫ gelince ḫadd-i yāre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥīmī **bu** perişān ḫālī‘ ü baḫḫ-ı siyāḫ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 294, Beyit 5). [bu,]

Eksük olmaz zülf ü kıaddüñden hevālar başuma / Veh **bu** sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 295, Beyit 1). [bu,]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kırpigin cārüb idüp **bu** çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 296, Beyit 5). [bu,]

Aḡzuñ añdum yok yine ey ḡonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān **bu** cürme ‘özr- ḫ‘āḫ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 298, Beyit 4). [bu,]

Raḥīmī yem-i ümmīd **bu** selimü‘l-bāl olup dā‘im / Murādum kıapusın fażluñla yā Rab fetḫ-i bāb eyle (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 299, Beyit 7). [bu,]

bu dehrüñ devleti let derhemi hem ḫablı pür-ḡavḡā / Dilā her sancaḡı bir sancı ancak inkıyād itme (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 302, Beyit 4). [bu,]

bu ḡöñlüm ḡözüsinde şüret-i ḫüsnüñ ḡörenler dir / Zeliḫādur getürmiş Yūsufın ḫalvet-serāyına (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 303, Beyit 3). [bu,]

Ḥayālüñ şem‘i her şeb yanmasa bālīnüm üstinde / Ya kıardı sūziş-i tāb fırkıatüñ ile **bu** cān ḫasta (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 305, Beyit 4). [bu,]

Lebüñ **bu** cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Hayâl-i kâmeti topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [bu,]

Lebine al ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlila cândan gele **bu** peygâmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [bu,]

Görmezlenür **bu** bülbülün igmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [bu,]

Nârveş ser-keşlenürmişsin hevâdâr olana / Ğaybdur çıksa cihân gözden **bu** dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [bu,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan garḳ ide **bu** şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [bu,]

Ṭoğrusı bu görmeyem **bu** eşḳ ü âhum dem-be-dem / Cüst u cûda cü-be-cü ey kâmet-i dil-cü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [bu,]

Püte-i ğuşsaya koyup **bu** Raḥîmiyi felek / Sızturup âteş-i ğayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [bu,]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda **bu** dem / Getürdi dergehüñe ben giyâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [bu,]

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden İlyâs / Getür kenâra **bu** ben mübtelâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [bu,]

Cihânda görmedüm **bu** vech-i ra’nâ nesl-i âdemde / Perî-zâd olmasun şâyed görüñ ol hûb devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [bu,]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşurma / **Bu** şehrüñ yoksa hiç sulṭânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [bu,]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḥi **bu** bendeñe ḥıdmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [bu,]

Raḥîmi ḥod kadîmi derd ile mu’tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kula **bu** derde **bu** derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bu,]

Raḥîmi ḥod kadîmi derd ile mu’tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kula **bu** derde **bu** derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bu,]

Nesîmâsâ güzere kıl ey gönül **bu** bezm-i ‘âlemde / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bu,]

Ğarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum **bu** dâr-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i süzândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [bu,]

İki kat itmiş Raḥîmi tîr-i ḥaddüñ bâr-ı cevri / **Bu** fenâ bâzârı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [bu,]

Dem-â-dem göz yaşı ḥünîn ḥabâbıyla müzeyyendür / **Bu** deryâ yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [bu,]

Benüm yok biñ hevâdârüm fiğân u âhdan ğayrı / Döner yok üstüme **bu** ṭâli‘-i bed-ḥ‘âhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [bu,]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū **bu** hırmen-i dehri / Görünmez hāşılı bir dāne berg-i gāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [bu,]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuşluñ / Görünmez gözüme nesne **bu** hāk-i rāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [bu,]

bū: Koku.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nükhet-i cān-baḥş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa **būdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [būdur, -dur]

bu da: Bu da, bu dahi.

‘Aşka yüz dürlü biñ nāz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya **bu da** bir sūy-ı hūlāf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bu da,]

bu dem: Şimdi, şu anda.

Cānımız bezm-i maḥabbetde **bu dem** mest eyledüñ / Şundı bir cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bu dem,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / Açılıp sen gönçaya karşı **bu dem** zār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [bu dem,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen **bu dem** / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bu dem,]

Şabāyā āhdan ğayrı **bu dem** benden eser umma / Vücūdum hākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [bu dem,]

bu deñlü: Bu kadar, bu kadar çok.

Leblerüñde bilse **bu deñlü** kerāmet n’eydüğün / Rehn iderdi hırkasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bu deñlü,]

Şehā dest-i şerîfüñ kılmasaydı ger maḥarr şāhin / Kaçan olurdu illerde **bu deñlü** mu‘teber şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [bu deñlü,]

bu gün: Bugün, içinde bulunulan zaman.

Ma‘ārif Būstānında **bu gün** Sa‘dî-i vaḳtem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [bu gün,]

Bāng-i ceres fiğān u metā‘um belā vü derd / Qıldum diyār-ı ‘aşka **bu gün** h‘ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [bu gün,]

Ṭāk-ı ebrūsı ḥayālın ḳodı gönümde **bu gün** / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [bu gün,]

Sāha-i fazl u fūnūnuñ şeh-süvârisın **bu gün** / Ey habâb-ı ma'rifet v'ey hazret-i sulţân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [bu gün,]

Yüzümde şol nişân na'î-i semend-i şeh-süvârumdur / **Bu gün** 'unvân için tevķî'-i şâmı şöredârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [bu gün,]

Bi-ḥamdillāh **bu gün** sen Hüsrev-i mülk-i me'ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş bî-pâ u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bu gün,]

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kâr-ı şeh-râşüb / Benüm tûmâr-ı eş'ârum **bu gün** hırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [bu gün,]

Ġam-ı ferdâ için endişe çekme **bu günü** hoş gör / Yine virmek anuñdur luţf ol perverdigâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [bu günü, -i]

İdüpdür top-ı çerḫi himmetüñ çevġanı ser-gerdân / Erenler ḫaḫķıçün meydân **bu gün** sen şehriyâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [bu gün,]

Bu gün ḫadd-i hilâl-i 'îd reşk-i ebruvânuñdur / Leţâfet bâġına revnaḫ viren mevzûn nihâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [bu gün,]

İçüp cām-ı maḫabbet olmuşam mestânesi 'aşķuñ / **Bu gün** zencîr-i şevķiyle benem divânesi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [bu gün,]

Yâ ilāhî sen beni benden **bu gün** āġāḫ kıl / Kıl 'aṭâ rāh-ı ḫalâletde yeter gümrāḫ kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [bu gün,]

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz **bu gün** cāy olmadı / Girdbād-ı ḫāk-ı ġamdan gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [bu gün,]

Görüp ḫaddüñ düşüp pâyūña çihrem ḫāk-ı rāḫ itdüm / Yine bir cāy-ı 'âlîde **bu gün** bir tekyegāḫ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [bu gün,]

Raḫîmî bâġ-ı 'âlemde naşîbüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḫsâruñ **bu gün** limûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bu gün,]

Oldum Raḫîmî şimdi nöker bir beg oġlına / Eyyâm-ı devletinde **bu gün** şāḫ-ı 'âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [bu gün,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben ḫuluña / **Bu gün** ey Yûsuf-ı gül-çihre ḫırîdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [bu gün,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm **bu gün** iksîr-i 'aşķ / Bilmez ol sîmîn-beden daḫi dirîġā ḫıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [bu gün,]

Başumı iltür vefâ meydânına nâķış ḫadem / Ben erenlerle **bu gün** ġayret semendin ḫoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [bu gün,]

Ġubâr-ı ḫaṭṭ-ı ruḫsâruñla ḫayrân olmayan bilmez / **Bu gün** esrâr-ı 'aşķıyla nedür keyfiyyet-i 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [bu gün,]

Ġam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ḫâldüm ḫayli / **Bu gün** mecmû'-ı ḫâṭır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [bu gün,]

Şehr içinde dün ġice da'vâ-yı ḫüsn eylerdi mâḫ / Gün yüzüñ gördi **bu gün** eksüklîġin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [bu gün,]

Ben gedāna āsitānuñdur şehā me`vā **bu gün** / Ger turur ger turmasın nemdür benüm dünyā **bu gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [bu gün,]

Varlıgum naqd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā **bu gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [bu gün,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan gavgā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [bu gün,]

La`l-i cān-bağşuñla gören sen şanem-simāyî dir / Gökden indi yir yüzine var ise `İsā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [bu gün,]

Yoluma itdi benüm bir kanlıdur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile mā-beyni ol deryā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [bu gün,]

Hasret itdüñ hasret ol sevdüklerüñe ey raķib / Sen de yarın bulasın itdüğüñi baña **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [bu gün,]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok kaṭ`ā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bu gün,]

Gülistān-ı ezelde Şeyḥ Sa`diden sebaķ aldum / **Bu gün** Büstān-ı `aşka bülbül-i dāstān-serāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [bu gün,]

Yıldan artuķ oldu gerçi kim **bu gün** bir haftadur / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra`nā yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [bu gün,]

Hasret itdüñ sen beni dildāra ey a`dā **bu gün** / Haķķ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [bu gün,]

Aydın oldu Tire dehr Akşehre döndi kā`ināt / Olalı sen meh **bu gün** menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [bu gün,]

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrū **bu gün** / Baña mātem ḥaķķa bayram u dügün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
267, Beyit 1). [bu gün,]

Bu gün `uryān-ı `aşķ oldu Raḥîmî / İdinmez öliceķ belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
5). [bu gün,]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / **Bu gün** kühsārveş ḥāķ-i ferāğat ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [bu gün,]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrānuñ / Derde dūş itdi **bu gün** kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [bu gün,]

Bu gün ben hem-sifāl oldum gül-āb-ı küy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam `aynuma cāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [bu gün,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaḥbe-zen dünyā / **Bu gün** mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [bu gün,]

Dutar dāmānumı qarşu gelür küyına varduķca / **Bu gün** bir mihrībānum yok seg-i cānāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [bu gün,]

bu kadar: Bu denli çok, bunca.

Meger kim andı cānā meşrebi cūllāb-ı la‘lūñle / Mükerrer anda ider **bu adar** andı şeker peydā
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 1, Beyit 2). [bu adar,]

bu ki: Öyle ki.

İligimūñ uruduđı **bu ki** her eb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 293, Beyit 3). [bu ki,]

budacığ: Dal.

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / Ser-keşligini omaz o bűstān **budacıđı** (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 313, Beyit 2). [budacığı, -ı]

budin: Macaristan Krallığı'nın başkentidir.

Pīç-i zűlfi küfr-i aţtuyla **Budin** műlkin diler / Kır kıral alayın ey şāhib-ırān alaya şal (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 166, Beyit 2). [budin,]

Zűlfinűñ pīçi **Budin** műlkinde şalarsa aın / ayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendűş idelűm (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 190, Beyit 3). [budin,]

Budin műlkinde yıkmā hiç zűlf-i yāre āyindűr / Velī ey şāh-ı İslām olma rāzısın ney-ayına (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 303, Beyit 6). [budin,]

bul-:

1.Ermek, ulaşmak.

Fāriđ olduđ nāy u nűşından bu bezm-i ‘āleműñ / ‘Ālem-i ğurbetde **bulduđ** yār-ĝār-ı evliyā (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 9, Beyit 8). [bulduğ, -duğ]

Baħr [u] kān **bulmaz** idi olmasa kefűne şebīh / Kűh-ı kűyuña sűcűd itmese **bulmazdı** vaār (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 102, Beyit 3). [bulmaz, -maz; bulmazdı, -mazdı]

Bulupdur ey yűzi gűl her kesi maşűdı bűstānın / Çapuñda bī-merām ancađ Raħīmī nā-tűvān almış
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 126, Beyit 7). [bulupdur, -updur]

Raħīmī nār-ı ‘aşa ben delīl oldum erāđumdur / Benűm bu tef-i tābumdan **bulupdur** rűşenā meş‘al
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 164, Beyit 8). [bulupdur, -updur]

Şafāyıla nice gűn Ka‘be dergāhuñda Sa‘y itdűm / **Bulup** ıblem na‘alçeñ şeklin āħir secdegāh itdűm
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 184, Beyit 3). [bulup, -up]

Ĥārdan zaħm-ı ĝamın cānumda la‘l-i yār iűn / Bűlbűlā bir ĝonca-i nűzhet **bulursam** sűyleşem
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 223, Beyit 6). [bulursam, -ursam]

Pāyuña ey serv-āmet bir dem-i fırşat **bulup** / Mā-cerā-yı eşkűmi bir bir beyān itsem dirin (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 266, Beyit 5). [bulup, -up]

Saña qahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ **bulmaz** / Senüñ derhemlerüñ hod merhem-i maḳbül-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [bulmaz, -maz]

Değül deryâ felek çapuña bir mâvi ḳumâşıyla / Eliñ öpmege gelmiş **bulmağa** devründe bir pâyê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [bulmağa, -mağa]

Ey Raḳîmî ḳanda **buldum** dime dâ'im gör nesin / Saña ol bir ḥündür **bulduñsa** aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [buldum, -dum; bulduñsa, -duñsa]

Yaşum raḳîbi geçid virmez idi çapuñdan / Kef-i 'aḳâñ ile **bulmuş** beḳâ-yı 'ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [bulmuş, -muş]

2. Görmek, denk gelmek.

Âh kim şu deñlü âh itdüm seher / Âh bir dem **bulmadum** feryâd-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [bulmadum, -madum]

Çaşırnuñ **bulduñ** ḳuşürin çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pâ-mâl olup Şeddâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [bulduñ, -duñ]

Raḳîmî baḡrumuñ başında **buldum** yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı 'aşḳa baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [buldum, -dum]

Baḡrumuñ başında 'ayni ile **buldum** başını / Bilürem ḳandan gelür her dem bu eşk-i ḥün-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [buldum, -dum]

La'lüñe beñzeyeli başumuza çıḳdı şarâb / **Bulsavuz** ḳanın içerdük biz anuñ tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [bulsavuz, -savuz]

3.Keşfetmek.

Yine pehlûsına çekmiş ten-i cânâni zırır / ḳanda **buldı** 'aceb ol maḳzen-i pinhâni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [buldı, -dı]

4.Hakketiği şeyle karşılaşmak.

Ḳasret itdüñ ḳasret ol sevdüklerüñe ey raḳîb / Sen de yarın **bulasın** itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [bulasın, -asın]

bulan-: Duruluğunu, berraklığını yitirmek.

Çeşme-i dilden aḳar ḳanlı sirişküm şu gibi / Dem-be-dem ḫuramaz **bulanur** bir deliḳanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [bulanur, -ur]

Gözümüñ bilmezem ḳandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dâḡında 'ayniyla **bulandı** varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [bulandı, -dı]

bulanık ak-: Bulanık akmak, berrak olmamak.

Hün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra qarşu / Şular **bulanık akar** evvel bahāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [bulanık akar, -ar]

bulaş-: Bulaşmak, sirayet etmek.

Hün-1 a‘dāña **bulaşmış** işigün zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilāl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [bulaşmış, -miş]

buldur-: Bulma işini yaptırmak.

Cân ile gönül içre ğamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür **bulduralum** yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [bulduralum, -alum]

bulun-:

1. Ele geçirmek.

Cedd ü cehtiyle **bulunmaz** vaşl-ı yār / Kim bilür Hakk kime taqdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [bulunmaz, -maz]

2. Var olmak, mevcut olmak.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil **bulunmaz** kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [bulunmaz, -maz]

N’ola mesken tıtsa gönümde hayāl-i hüsn-i yār / **Bulnur** vîrānede elbette genc-i şāyegān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [bulnur, -ur]

Dişün mānend-i dürr zülfün gibi müşğ / **Bulunmaz** Çîn ü Māçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [bulunmaz, -maz]

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hürmen-i dehri / **Bulunmaz** hālünüñ bekdaşı hod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bulunmaz, -maz]

Hevā-h’āhuñ olup her güşede sâbit-ķadem olur / **Bulunmaz** şāh-bāzum bir benümle şāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [bulunmaz, -maz]

buluşdur-: Kavuşturmak, yakınlaştırmak.

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle **buluşdur** çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [buluşdur,]

büm-1 nekbet: Talihsiz yurt.

Ey Raḥîmî bildi bes şāh-ı hümāyün menzilet / **Büm-1 nekbetdür** anuñçün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [büm-1 nekbetdür, -dür]

bümveş: Baykuş gibi.

Bekâ tırdum fenâsın fehm idüp bu mülk-i ma‘muruñ / Anuñçün **bümveş** terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [bümveş,]

bunca: Bu kadar çok, böylesi.

Dönmedi bu murādum üstine āh / **Bunca** dem **bunca** āh vā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [bunca,]

Rahîmî āh benden yaña ol gönca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hazānveş **bunca** demdür hāke tıbsurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [bunca,]

Ey ārzū-yı cān u murād-ı dil-i hazān / Lāyık degüldür ‘āşıkā **bunca** cefā vü kīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [bunca,]

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ hākine her şubh-dem sürer cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [bunca,]

Ṭotalum kim muktezā-yı hüsn imiş cevr ü cefā / ‘Āşıkā kıymak revā mı **bunca** istiğnāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [bunca,]

Alnına yazmış meger kim kātib-i kudret ezel / Ey Rahîmî gelmegi **bunca** belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [bunca,]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez toğrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hıramān bāğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bunca,]

burada: Bu yer, burası.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā **buradur** kūşe-i rāhat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [buradur, -dur]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [buradan, -dan]

burada: Bu yerde.

Rā-kaşlaruñ hayāli gehi zülfüñüñ ğamı / Miskīn-göñül **burada** perişān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [burada,]

burc: Kale, hisar, sur.

Rahîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin ḥarāb itdi / Felek **burcını** yıkmağa döküpdür ṭop-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [burcını, -ını]

burc-ı ‘izzet: Yücelik kalesi.

Yağalı envār-ı hüsnünden çerāğ ey āfitāb / **Burc-ı ʿizzetde** şeref buldı meh-i tābān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [burc-ı ʿizzetde, -de]

burc-ı şeref: Ululuk, azamet burcu; gökyüzünün en üst burcu.

Ğarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / **Burc-ı şerefde** olmaz idi şehriyār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [burc-ı şerefde, -de]

büse: Öpücük.

Cānuma bir **büse** ikrār eyledi o laʿl-i nāb / Māʿil oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [büse,]

Genc-i hüsnüñ şadağası **büsedür** bir ümmid / Müstaḥaqqum ben faķirüñden dirig itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [büsedür, -dür]

Yüzüñi gördükce **büse** umduğum ʿayb eyleme / Āyet-i Kevşer ḥaķı cānā budur erkān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [büse,]

İki ʿālem kim behā bir kez bilüñ çoçmağıçun / Laʿlünñ bir **büsesi** erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [büsesi, -si]

Sāķiyā min-baʿd şunma **büsesüz** cām-ı şarāb / Ārzü-yı cān u dil laʿl-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [büsesüz, -süz]

Nʼola Raḥîmî **büse** isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer ğidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [büse,]

Ḥaṭṭı geldi **büsesin** al dün ğarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâylıḡ oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [büsesin, -sin]

Ṭoli şanma sāķiyā billāhi artuķ **büsesüz** / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [büsesüz, -süz]

büse-i cānān: Sevgilinin öpüşü.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [büse-i cānāna, -a]

büse-i cānāne: Sevgilinin öpücüğü.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ʿaşıķuz / Biz faķir üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [büse-i cānāneye, -ye]

büse-i laʿl-i leb: Kırmızı dudağın öpücüğü.

Büse-i laʿl-i lebüñe cān virüp meʼnūs olan / Bir nefes çekmez benüm rüḡ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [büse-i laʿl-i lebüñe, -üñe]

büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-ber: Sevgilin şarap renkli dudağının öpücüğü.

Ṭalib olan **büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-ber** / Meclis-i 'aşk içre cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-ber, -e]

büselik: Mûsikîmizde büselik beşlisiyle hüseyinde hicaz dörtlüsü veya kürdî dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen ve düğâh (la) perdesinde karar kılan, iki numaralı basit makamdır.

Râst her gün ben du'acıñam senüñ pencgâhda / **Büselikden** degsin ey şeh nâz ço nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [büselikden, -den]

Büselikte ideli 'uşşâka ol şehnâz nâz / Her maqâmı ṭutasın çeng nağme-i âvâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [büselikte, -de]

Büselik 'arz iderek 'uşşâka ol şeh nâz ider / Nâlemüzden râst bildi ki maqâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [büselik,]

büs-ı rikâb eyle: Üzengisini öpmek.

Başuña ey felek devr içre ger gün çoğmağ isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ **büs-ı rikâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [büs-ı rikâb eyle,]

büstân:

1. Bahçe.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maşşüdi **büstânın** / Kapuñda bî-merâm ancak Raḥîmî nâ-tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [büstânın, -ın]

Şanasın şem'-i kâfûri durur eşcâr-ı gülşende / Ki ṭolmış sîmden pervânelerle **büstân** ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [büstân,]

Neşv ü nemâ-yı dîde-i giryân iken henüz / Ser-keşliğini ḳomaz o **büstân** budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [büstân,]

2. Sadi Şirazi'nin eseri.

Ma'ârif **Büstânında** bu gün Sa'dî-i vaḳtem ben / Yüzüme güle bağ ben de idüm bir Gülsitân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [büstânında, -ında]

büstân-ı 'aşk: Aşk bahçesi || Şeyh Sa'dî'nin Bûstan adlı eseri.

Gülistân-ı ezelde Şeyḥ Sa'diden sebağ aldum / Bu gün **Büstân-ı 'aşka** bülbül-i dâstân-serâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [büstân-ı 'aşka, -a]

büstân-ı cüd: Cömertlik bostanı, bahçesi.

İltifātuñdur ğaraż ey mīve-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur envā‘ıla **būstān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [būstān-ı cūd,]

būstān-ı dehr: Dünya bahçesi.

Feyz-ı iḥsānuñ göñül bāğını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser **būstān-ı dehri** nitekim bārān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [būstān-ı dehri, -i]

būy: Koku.

Ben senüñ Ya‘kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîrehen / Nükhet-i cān-baḥş olur **būy** baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [būy, -ı]

būy-ı çîn-i zūlf: Saçın büklümünün kokusu.

Būy-ı çîn-i zūlfüñe virür Hıṭā ḥānı ḥarāc / Dişlerüñüñ n’ola olursa ‘Adende bācîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [būy-ı çîn-i zūlfüñe, -üñe]

būy-ı kelāl: Yorgunluk kokusu.

Ġonca-i ğonca zülālüñdür iden gülşende lāl / Sünbüli **būy-ı kelālüñdür** iden āşüfte-ḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [būy-ı kelālüñdür, -üñdür]

būy-ı luṭf: İhsan, iyilik kokusu.

Būy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda qarār / Bu hevā ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [būy-ı luṭfuñla, -uñla]

būy-ı zūlf: Saçının kokusu.

Būy-ı zūlfinsiz şabāveş yok qarārı dem-be-dem / Ṭağıdup ‘aqlum perişān rüzġār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [būy-ı zūlfinsiz, -insiz]

bük-: Eġmek, iki büklüm etmek.

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / Daḡı bu devr baña yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [bükdi, -di]

Bükdüñ bu ḥalka qarşu bilümi kemer miyem / Ey serv saña ṭoġruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bükdüñ, -düñ]

Āh kim bir gün **büker** ḳavs-i ḳuzahveş ḳaddüñi / Merḥamet umma Raḥîmî çerḡ-i kec-reftārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [büker, -er]

İdelden başlu baġrum tîr-i müjġāna nişān ebrü / **Büküp** ey ḳaşı ya oḡ ḳaddümi eyler kemān-ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [büküp, -üp]

Ḳaddümi **bükdükce** zülfüñ la'lüñi ḳıldum ṭaleb / Pîrlikde başladıüm çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [bükdükce, -dükce]

Firāk-ı ḥad u ebrüsüyla ḳaddüm ey felek **bükdüñ** / Yire geç göreyin tîz günde mâh u nev- hilâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [bükdüñ, -düñ]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle **büküp** dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [büküp, -üp]

İder āhı oḳına pûte-i çerḥi nişân ḥasta / İñiledür duruş ḳaddin **büküp** eyler kemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [büküp, -üp]

bükil-: Eḡilmek, bükülmek.

Bār-ı cevr-i devri çekmekden **bükildi** ḳāmetüm / Bāri ḡam çekdürme ey meh mihri yoḳ aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bükildi, -di]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm **bükildi** yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [bükildi, -di]

bülbül:

1.Güzel sesiyle bilinen kuş.

Gülşen-i ḥüsnüñe ḳarşu yine dil **bülbülinüñ** / Naḡme-i āh-ı hezārān ile şeydālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [bülbülinüñ, -inüñ]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir **bülbülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [bülbülüm, -üm]

İtmedüm **bülbül** gibi ey yüzi gül gülzār seyr / Baña kūyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [bülbül,]

Açılup gül gibi her ḥāra **bülbüller** gibi söyler / Bana geldükde aḡzın açmaz ol ḡonca ḥamūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [bülbüller, -ler]

Gelseñ ey **bülbül** senüñle yāri söyleşsek birez / Ḡonca gibi ol gül-i gülzārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [bülbül,]

Gül-i rengîn yeter bu penbeyi bir ḥün-ı dāḡ-ı ḡam / Dilā **bülbül** gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [bülbül,]

Ḥār ile gülşende gül şendür dilā sen ḡoncaveş / Ḳanlar aḡlar dem-be-dem **bülbül** gibi feryād ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [bülbül,]

Ḡoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-ḡüşā / Geh hezār āh ile **bülbül** gibi ḡüyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [bülbül,]

Bülbülüñ nālesi 'uşşāḳa bu dem virdi şudā' / Naḡmesin muṭrib-i ḥoş-leḥçelerüñ ḡüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [bülbülüñ, -üñ]

Gül-i pür-ḥāra yoḳ meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāḡından ferāḡum var bu bāḡuñ **bülbülinden** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [bülbülinden, -inden]

Hezār-ı ‘āşık olursa ğam degül dildār şağ olsun / Kayırma **bülbüli** ey bāğbān gülzār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [bülbüli, -i]

Ṭutsa **bülbül** gibi tañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yıldı bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [bülbül,]

Nā-müsā‘id ṭālî‘um bahtum siyeh kalbüm ḥazîn / Tañ mı ey gül-çihre **bülbül** gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [bülbül,]

Gül gibi sen mey içüp her ḥāra hem-dem olalı / Goncaveş ben kan yudup **bülbül** gibi itdüm fiğān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [bülbül,]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü derdümlü / Fiğāna başlayup **bülbül** gibi ğavġā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [bülbül,]

Rahîmî rāz-ı ‘aşkuñ goncaveş şaqlardı sen anı / Açup gül gibi **bülbüllerle** gūyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [bülbüllerle, -lerle]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Rahîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi **bülbül** fāriġ oldı zārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [bülbül,]

Beni hecrüñle ey gül-çihre **bülbül** gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmaġla yaşum cūy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [bülbül,]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā **bülbülüñ** ey gonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [bülbülüñ, -üñ]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne ğam / Gül olur ḥāra muḳārın o ğam-ı ğavġāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [bülbülüñ, -üñ]

Benüm ol gonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de **bülbül** de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [bülbül,]

Öte ṭursun bāġ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāġ-ṭab‘ / **Bülbül** oldı çāre yok mı kış gidüp yaz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [bülbül,]

Yine gül gibi ‘iş it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç **bülbül** gibi gel gül gibi bir murġzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [bülbül,]

Bülbüllerile oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne fiğānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [bülbüllerile, -leriyle]

Niçe bir ey gonca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh **bülbül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [bülbül,]

2. Güzel sesiyle bilinen kuş II Aşık.

Öldürmek için āl ile āşüfte **bülbülin** / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [bülbülin, -in]

Ġonca gibi kan yudar **bülbül** ḥarîm-i bāġda / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her ḥār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [bülbül,]

Nāleme ey gül-i ter incinme / **Bülbüle** āh vā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [bülbüle, -e]

Rüy-ı küy-ı yârsuz ben **bülbüle** / Gül diken gülzâr olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [bülbüle, -e]

Gel ey **bülbül** bu gülşenden irak it zâr u feryâduñ / Ki yoqdur meyli süy-ı ‘aşîka ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [bülbül,]

Şahn zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşân **bülbülüñi** ağladup pür-şîven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [bülbülüñi, -üñi]

Görmezlenür bu **bülbülin** iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o gönca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [bülbülin, -in]

Şağın ey gönca-leb **bülbüllerüñüñ** / Seherde nâle vü efgânı yoq mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [bülbüllerüñüñ, -lerüñüñ]

bülbülâ: Ey bülbül.

Hârdan zağm-ı gamın cânında la‘l-i yâr için / **Bülbülâ** bir gönca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [bülbülâ,]

bülbülâsâ: Bülbül gibi.

Güşına gül-bâng-i âhum girmede ol göncanuñ / Ey Rağimî **bülbülâsâ** taldı efgân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [bülbülâsâ,]

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ sen hürrem ü şâd ol / Rağimî **bülbülâsâ** ağlasun sen gönca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [bülbülâsâ,]

bülbül-i âşüfte: Perişan bülbül II gönlü perişan olmuş âşık.

Nâlesine rahm idüp ben **bülbül-i âşüftenüñ** / Açılıp gül gibi ol gönca-dehânum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [bülbül-i âşüftenüñ, -nüñ]

bülbül-i bâğ-ı belâgat: Güzel ve sanatlî söyleyişler bağının bülbülü.

Şehâ tab‘-ı Rağimî **bülbül-i bâğ-ı belâgatdur** / Anuñçün gülşen-i küyuñda verd-i i‘tibâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [bülbül-i bâğ-ı belâgatdur, -dur]

bülbül-i cân: Gönül bülbülü.

Kafes olmak revâ mı **bülbül-i cânâ** cihân bâğı / Giriftârüñdur ol âşüfte-i âzâr hâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [bülbül-i cânâ, -a]

Cinân bâğı cenâbuñsuz dikendür **bülbül-i cânâ** / Dile pejmürde-i berg-i hâzân gül-berg-i handânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [bülbül-i cânâ, -a]

bülbül-i dâstân-serâ: Destan okuyucu bülbül.

Gülistân-ı ezelde Şeyh Sa‘diden sebak aldum / Bu gün Büstân-ı ‘aşka **bülbül-i dâstân-serâyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [bülbül-i dâstân-serâyam, -yam]

bülbül-i dîlzâr: Gönlü ağlayan bülbül.

Hâr-ı gam-ı hicrândan olur **bülbül-i dîlzâr** / Ey gonca ço sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [bülbül-i dîlzâr,]

bülbül-i gūyâ: Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

Letâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân **bülbül-i gūyâsı** var bir ‘aşk-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [bülbül-i gūyâsı, -sı]

bülbül-i hoş-nağme: Hoş sesli bülbül || âşık.

Kendi küyuñda benümle hem-dem olmadı rakîb / **Bülbül-i hoş-nağme** ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [bülbül-i hoş-nağme,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitân-ı ‘aşkuñuñ / Açılup sen gönçaya karşı bu dem zâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [bülbül-i hoş-nağmesiyüz, -siyüz]

Öte tursın diyüben **bülbül-i hoş-nağmeñ** içün / İde ağyâr-ı zağın gülşen-i küyuñı durağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [bülbül-i hoş-nağmeñ, -ñ]

bülbül-i hoş-tab‘: Güzel huylu bülbül.

Midhatüñ gülzârınuñ bir **bülbül-i hoş-tab‘ıdur** / Bu Raḥîmî çâkerüñ ey gülşen-i ‘irfân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bülbül-i hoş-tab‘ıdur, -ıdur]

bülbül-i pür-zâr: Çok ağlayan bülbül.

Ey Raḥîmî işidüp nâlemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın **bülbül-i pür-zârum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [bülbül-i pür-zârum, -um]

Açılup her hâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Âh kim ben **bülbül-i pür-zâra** cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [bülbül-i pür-zâra, -a]

Ğam-ı tîğ-i ‘adûdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine hâr-ı belâdan **bülbül-i pür-zâra** zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [bülbül-i pür-zâra, -a]

bülbül-i şürîde: Âşık bülbül.

Yoğ yire her gönçaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezârân **bülbül-i şürîdesi** var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [bülbül-i şürîdesi, -si]

Bülbül-i şürîdedür seyr-i gülistân özledi / Dil anuñcün gülşen-i ruḥsârıñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [bülbül-i şürîdedür, -dür]

bülbül-i tab‘-ı hoş-elhân: Hoş ezgiler söyleyen bülbül yaratılışlı.

Gül yüzi vaşfında şi‘rüm gördi ol gonca didi / Āferin ey **bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum, -um]

bülbül-i zâr: inleyen bülbül.

Güzâfın şanma âhın her seher ben **bülbül-i zârûñ** / Sen ey gül gülşen ol hâr-ı gam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [bülbül-i zârûñ, -uñ]

bülend: Yüksek.

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didârûñı / Himmeti şâhum Rahîmî bendeñüñ gâyet **bülend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [bülend,]

bülend ol-: Yüce, ulu olmak.

Yine beg virdi Rahîmî hâlûñe dil-murğını / Himmetüñ gibi **bülend olur** hücüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [bülend olur, -ur]

Güneş gibi **bülend olurdu** kadrüm çerh-i a‘lâda / Eger bâlinem olsa bir gice iç eşüğü taş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [bülend olurdu, -urdu]

bünyâd: Esas, temel.

Çaşr-ı hüsni yüce kılmışdur şalın **bünyâd** aña / Ey gönül irmez kemend-i nâle vü feryâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [bünyâd,]

Gördi bennâ-yı ferâset ‘ahdinüñ **bünyâdı** yok / Tarh idüp **bünyâdını** hem hanedânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [bünyâdı, -ı]

Hîç noqşân gelmedi bârân-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey ‘aşk **bünyâduñ** senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [bünyâduñ, -uñ]

bünyâd kıl-: İnşa etmek.

‘İddur tarh it gamı çaşr-ı ferâh **bünyâd kıl** / Öp lebin yârüñ dilâ cāndan mübârek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [bünyâd kıl,]

bünyâd-ı ezel: Başlangıcı olmayan geçmiş zamanın temeli.

Kâh-ı ‘izz ü devletüñ yapdukdâ **bünyâd-ı ezel** / Eylemiş ser-levhasın tûbâ ile hüsni ü me‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [bünyâd-ı ezel,]

bürhân: Delil, ispat.

Mecâzı mahv idüp râz içdük esrâr-ı hâkikatden / Târîkatda şerî'at gibi bir **bürhânımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [bürhânımız, -ımız]

bürhân-ı 'îd: Bayramın ispatı.

Ey şehen-şâh-ı bülend ahter sipîhr-i 'âleme / Bedr-i hüsnüñle hilâl-ebruñ olur **bürhân-ı 'îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [bürhân-ı 'îd,]

büsbütün: Büsbütün, tamamen, bütünüyle.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulûk issi 'aâtâ menba'ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [büsbütün,]

büt-i çîn: Çîn putu, Çîn güzeli.

Lebüñçün ey **büt-i Çîn** âh eksük olmadı çîni / Baña bildür haâtâmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [büt-i çîn,]

büt-i ra'nâ: Put gibi güzel sevgili.

Nikâb-ı zülfüñi ref' it ruhuñdan ey **büt-i ra'nâ** / Ki tâ 'aşkuñ zebûri ola deyr-i 'âleme ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [büt-i ra'nâ,]

bütün dünyâ: Bütün dünya, dünyanın her yeri.

Lebüñsüz âb-ı hayvân nüş idersem niş-i cân olsun / **Bütün dünyâda** yârümsin benim bir dağı varum yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [bütün dünyâda, -da]

C

câ tut-: Yer, makam, mahal, mevki tutmak.

Gitdi gözden dilde **câ tutdı** hayâl-i la'l-i yâr / Qanda zâyic' eyledüm bu çeşm-i giryan cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [câ tutdı, -dı]

câh: İtibar, makam, mevki, rütbe, derece; heybet, ihtişam.

Rahîmî mülk-i gamda var yüri başuña sultân ol / Cihânuñ devlet ü **câhı** hümâ tâ bir qurı gavgâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [câhı, -ı]

Câhı çâha menşübı menşübeye döndürdiler / Râh-ı Hâkda her biri şorsañ yine gümrâh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [câhı, -ı]

Ehl-i devlet **cāh** için Yūsufıyın öz ırardaşın / Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koyınna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [cāh,]

cāhil: Bilgisiz

Manşıba manşubadur dehrüñ Raḥîmî cāyı çāh / **Cāhile** baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [cāhile, -e]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür ıradrüñi her **cāhil** ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [cāhil,]

cā'iz: Yapılmasında mahsur olmayan, uygun.

Hāşşa hāşıyyet ıromış la'lüñde ol cān āferin / Bezl-i cān **cā'iz** veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cā'iz,]

cām:

1.Kadeh.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar **cām** içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [cām,]

Nihān oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe demlerdür / Yaırar ğam **cāmı** ben mest-i ḥarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [cāmı, -ı]

Velî miḥnetden āzād eylemekdür / İçüp **cāmı** yiyüp şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [cāmı, -ı]

Şafā **cāmını** sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaıktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u sıḥḥatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [cāmını, -ını]

ırapuñda pister-i dībā gerekmez ḥāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfāli **cāmdan** ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [cāmdan, -dan]

Gözde naıkkāş-ı müjem şekl-i lebüñ / **Cāmda** sen cānı taşvır eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [cāmda, -da]

Bahār irdi yine sākı açıldı ğonca ğüldi ğül / Dem-i şādı durur şun la'lüñi pür eyle **cāmı** mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [cāmı, -ı]

Sākıyā bize lebüñ **cāmını** şun nüş idelüm / Bāde-i aşık ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [cāmını, -ını]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı aşık ile / Hergiz ne **cām** vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [cām,]

Şun lebüñ **cāmını** ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [cāmını, -ını]

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sākıyā luıf it / Lebüñ **cāmını** şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [cāmını, -ını]

Cân lebûñ **câmn** görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı şem‘i şevke dil pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [câmn, -m]

Meh-rûma cânlar virür **câm** olmağa germ-âbuña / Tek temâşâ itsün ‘uryân bir gün ey meh-rû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [câm,]

Bu gün ben hem-sifâl oldum gül-âb-ı kûy-ı yâriyle / Gerekmez kâse-i fağfûrı almam ‘aynuma **câmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [câmı, -ı]

Şarâb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgâr olmışam sâkî / Lebûñ **câmnı** şun öpdür baña ol sâ‘id ü sâkî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [câmnı, -mı]

2. Cam, pencere.

Seni germ-âbede seyr itmege hâlvet bulmaz / Gündüzün mihr gice mâh gelir **câmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [câmlara, -lara]

câme: Libas, elbise.

Şubh-dem çâk eylesem gül gibi ‘işmet **câmesin** / Rağşa girsem gün gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [câmesin, -sin]

Cihânuñ çıktı fâhîr **câmesinden** terk-i tâc itdi / Geyüp şâl-ı fenâ bir turfe kisvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [câmesinden, -sinden]

Mükedder görse çihrem ânide âyine fâş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok **câmeden** gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [câmeden, -den]

câme-i dîbâ: İpekli elbise.

Peşmîne-püş cür‘a gibi bezm-i ‘aşkuñuñ / Birdür yanında **câme-i dîbâ** külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [câme-i dîbâ,]

câme-i nâh: Sırma işlemeli bir cins dibadan elbise.

Toğrusı sen boyı servüm giyeli **câme-i nâh** / Kâmetüm gibi dü-tâ oldı hâsedden her şâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [câme-i nâh,]

câme-i varlık: Varlık elbisesi.

Ten **câme-i varlıktan** ‘uryân olısar âhîr / Gel kayd-ı kabâdan geç destâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [câme-i varlıktan, -dan]

câme-i vaşl: Kavuşma elbisesi.

İligimüñ kuruduğı bu ki her çeb ola râst / **Câme-i vaşluña** irüp süre devrânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [câme-i vaşluña, -uña]

cāmeveş: *Elbise gibi.*

Cāmeveş ben giñ yaqadan seyr idem gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [cāmeveş,]

cām-ı aşk: *Aşk şarabı.*

Sākiyā bezm-i ezel peymānesin nūş eyleyüp / **Cām-ı aşkuñla** dilüm ser-mest ü hayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [cām-ı aşkuñla, -uñla]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem **cām-ı aşk** ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [cām-ı aşk,]

Birdür yanında cür'a gibi **cām-ı aşkuñuñ** / Her bir ḥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [cām-ı aşkuñuñ, -uñuñ]

cām-ı bāde: *Şarap kadehi.*

Bezm-i lebinde añma baña **cām-ı bādeyi** / Ey sāki ço beni be yūri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [cām-ı bādeyi, -yi]

cām-ı bed-nām: *Kötü isim kadehi.*

Selāmet semtine luḥf eyle taḥrîk itme ey şūfi / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben **cām-ı bed-nāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [cām-ı bed-nāmı, -ı]

cām-ı cān: *Can kadehi || Beden.*

Lebüñsüz **cām-ı cān** pür-ḥūn olupdur / Ruḥuñsuz göz yaşı gül-gūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [cām-ı cān,]

cām-ı cem: *Şarabı icat eden Cem'in sihirli kadehi; [tas.] gönül. Bir kır gezintisi esnasında Cem, ayaklarına yılan dolanmış bir kuş görür. Okuyla kuşu, yilandan kurtarır. Kuşun ağzından yere bıraktığı çekirdekten asma büyür, o asmadan ilk şarap elde edilir. Cem'in kadehi, üzerinde yedi hikmeti bildiren yazılar bulunan bir kadehtir. İskender'in aynası gibi mevhum bir nesnedir. Cām-ı Cem, bütün evrendeki durumu, yedi feleğin sırrını açık ve ayrıntılı biçimde gösteren bir kadeh sayılır.*

Eteğüñ şanmış sifālin dem olur mı ḥ'ār-ı aşk / Dökseler ger çanını virmez anı **cām-ı Ceme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [cām-ı ceme, -e]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey gonca-leb gör kim / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne **cām-ı Cem** çaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [cām-ı cem,]

cām-ı cem çek-: *Şarabın mucidi Cem'in kadehinden şarap içmek.*

Rahîmî cür‘aveş devrân ayağa düşürür bir gün / Tatalum bezm-i dünyâda nice dem **câm-ı cem çekdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [*câm-ı cem çekdüm, -düm*]

câm-ı cevr: Eziyet kadehi.

Câm-ı cevrin içeli döne döne devrânuñ / Derde dūş itdi bu gün kâmetümi dâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [*câm-ı cevrin, -in*]

câm-ı cihân: Dünya kadehi.

La‘lünden ayrı **câm-ı cihân** şunsa Cem göre / Ayağına sürâhi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [*câm-ı cihân,*]

câm-ı ğam: Gam kadehi, dert şarabı.

Yârüñ Rahîmî öpmek için la‘lini müdâm / Mey **câm-ı ğamda** gönlümi âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [*câm-ı ğamda, -da*]

câm-ı gül-reng: Gül renkli şarap kadehi.

Nice bir la‘l-i nâb-ı hamlâ dil teng / Demidür sâkiyâ şun **câm-ı gül-reng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [*câm-ı gül-reng,*]

Niçe bir olalum sâki gubâr-ı ğuşşadan bengi / Pey-â-pey ‘aşkuñı nüş idelüm şun **câm-ı gül-rengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [*câm-ı gül-rengi, -i*]

câm-ı ħarâbât: Meyhane kadehi.

Bu dem **câm-ı ħarâbât** ile ol dem dâmen-âlüde / Huzûr-ı kalb ile tã‘âtı ‘aşk-ı pâke tãşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [*câm-ı ħarâbât,*]

câm-ı ħasret: Özlem kadehi.

Rahîmî bezm-i ğamda **câm-ı ħasret** nüş ider dâ‘im / Görelden ‘aks-i la‘l-i cân-fezâñı sâĝar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [*câm-ı ħasret,*]

câm-ı hoş-güvâr: Hoş içimli, lezzetli şarap kadehi.

Lebi ğamıyla kadeĝ gibi tãldı kan çeşmüm / Ğidâ-yı cân olan ol **câm-ı hoş-güvârı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [*câm-ı hoş-güvârı, -ı*]

câm-ı la‘l: Dudak kadehi.

Cām-ı la'lüñe irişmez elüm elden ne gelür / Ayağuß öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [cām-ı la'lüñe, -üñe]

cām-ı leb: Dudak kadehi.

Her gice mihr-i ruhuñ şevki dile meh-tâbdur / Cānuma **cām-ı lebüñ** cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Nüş itmeyince **cām-ı lebin** piyālenüñ / Batmaya kıala cānda gam-ı zaḥmı nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [cām-ı lebin, -ini]

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ ol dürd-nüşiyam / Cān naḫdi ile **cām-ı lebüñ** mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Ḳan uğud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sāḳiyā **cām-ı lebüñden** bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [cām-ı lebüñden, -üñden]

Cānā Raḫîmî **cām-ı lebüñ** mestidür müdām / Eş'ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Şām-ı zülfin ḳo dilā **cām-ı lebin** nüş ideğör / 'Ömr-i bākî degül 'işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [cām-ı lebin, -in]

Cām-ı lebüñ ğamı ile cānā Raḫîmîñüñ / Hün-ı cigerle ṭoldı ğözinüñ ḳabacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [cām-ı lebüñ, -üñ]

cām-ı maḫabbet: Aşk kadehi.

İçüp **cām-ı maḫabbet** olmuşam mestānesi 'aşḳuñ / Bu ğün zencîr-i şevḳiyle benem dîvānesi 'aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [cām-ı maḫabbet,]

cām-ı mey: Şarap kadehi.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydüğin / Rehn iderdi hırḳasın **cām-ı meye** Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [cām-ı meye, -e]

cām-ı muşaffā: Saf kadeh.

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb ṭoludur / Şüfiyā nüş ide ğör **cām-ı muşaffādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [cām-ı muşaffādur, -dur]

cām-ı rüh-efzā: Cana can katan kadeh.

Heçr ile öldüm meded depret lebüñ şor ḫālümü / Zinde eyle bendeñüm bir **cām-ı rüh-efzāyla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [cām-ı rüh-efzāyla, -yla]

cām-ı şāf: Halis kadeh.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma kılbuñ münkesir / Bezm-i cām encāmını ğod gösterür her **cām-ı şāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [cām-ı şāf,]

cām-ı şafā: Neşe ve zevk kadehi.

Yād-ı la'lüñle ğūn-ı dil içerüz / Cāna **cām-ı şafā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [cām-ı şafā,]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı küy-ı dildārıyla ben / Fāriğum fağfurdan **cām-ı şafādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [cām-ı şafādan, -dan]

cām-ı şafā-yı nev-rüz: Yeni ğünün ğönül şenliği kadehi.

Şahrāda lāle şanma gül-ğün meyiyle şunmış / 'Ayyāş-ı nev-bahāra **cām-ı şafā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [cām-ı şafā-yı nev-rüz,]

cām-ı sāğar: İçki kadehi.

Ħālet-i la'lüñ Rahîmî **cām-ı sāğardan** şorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [cām-ı sāğardan, -dan]

cām-ı şarāb: Şarap kadehi.

Sākiyā min-ba'd şunma büsesüz **cām-ı şarāb** / Ārzü-yı cān u dil la'l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [cām-ı şarāb,]

cām-ı şarāb-ı 'aşk: Aşk şarabının kadehi.

Olmışam **cām-ı şarāb-ı 'aşk** ile mestāne şavr / Sākin-i küy-ı ğarābātem yine dīvāne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [cām-ı şarāb-ı 'aşk,]

cām-ı şarāb-ı ğoş-ğüvār-ı evliyā: Evliyanın tatlı şarabının kadehi.

Cānımız bezm-i mağabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundi bir **cām-ı şarāb-ı ğoş-ğüvār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [cām-ı şarāb-ı ğoş-ğüvār-ı evliyā,]

cām-ı şarābî: Şarap rengi kadeh.

La'lüññ keyfiyyetin **cām-ı şarābiler** bilür / Nār-ı 'aşkuñ süzişin bağrı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [cām-ı şarābiler, -ler]

cāmi': Müslümanların içinde ibadet ettikleri mekan.

Şafâ-yı ‘aşk ile görölüm iletdüm küy-ı dildâra / Maḥabbet **cāmî’ine** yine ‘arz itdüm bir âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [*cāmî’ine, -ine*]

cân:

1.Ruh.

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubḥ-dem **cānı** / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [*cānı, -ı*]

Dil ü **cān** niçe mâ’ıl olmasın ol ḥüba billâhi / Olicaḥ bili ince la’li gönca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [*cān,]*

Şubḥ-ı devlet olmağa ḳapuñ şadâkat ehline / Ḳıldı Ḥaḳ cev lângehüñ **cānı** civâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [*cānı, -ı*]

Saña şîḥat sezâ cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek **cānum** fidâ olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [*cānum, -um*]

Ey mîm-i fem külâleñüñ ol iki dâline / Virdüm gönül bu **cānuma** dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [*cānuma, -uma*]

La’lüñe ben ḥasta ola **cān** iken ey Hızr ḥad / Bilmez idi ismini mâ’ü’l-ḥayâtuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [*cān,]*

‘Âlem-i lâḥütdan nâsûta kim başdum ḳadem / **Cān** u dil ‘aşḳuñla ol demden berü hem-ḥânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [*cān u dil,]*

Benden dehânı **cān** gibi pinhân olur ḳalur / Esrârum añlayan ḳişi ḥayrân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [*cān,]*

Derdüñe düş olalı dil ṭâlib-i dermân degül / Şerbet-i zehr-i ḡamuñ ḥod **cānuma** cüllâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [*cānuma, -uma*]

Cinân bâḡında mı âdem anuñcün **cān** ḳarâr itmez / Bilür mecmû’-ı insân bir perîşân kâkülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [*cān,]*

Baña gel ey muḡannî çâre-sâz ol n’eydigüm bildür / Maḳâm-ı ḡamda dil feryâda **cānum** zâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [*cānum, -um*]

Ey Raḥîmî dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür ḳible bir hem cism-i cānuñ **cānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [*cānı, -ı*]

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz bu tende **cānumuz** vardur / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [*cānumuz, -umuz*]

Sen cism-i dehrüñ **cānısın** sen cāna şîḥat yaraşur / Sen ‘âlemüñ sultânısın sultâna şîḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [*cānısın, -ısın*]

Bir demde biñ mürde ḳılır zinde lebüñ ey ‘îsî-dem / Cān u cihānuñ **cānısın** cānâna şîḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [*cānısın, -ısın*]

Bu la’l-i cān îşâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cānâ sen âdem **cānısın** insâna şîḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [*cānısın, -ısın*]

Cümle cihānuñ **cānısın** ancak Raḥîmînuñ degül / Ḥaḳḳā ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [cānısın, -ısın]

Şaçun ‘ömrüm lebüñ **cānum** ruḥun rüzum başum hecrün / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āşıkān sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [cānum, -um]

Hecr-i la’lüñle tenümde ḳaldı **cāndan** bir ramaḳ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [cāndan, -dan]

Sāḳiyā bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşḳ ile **cān** u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [cān,]

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başun / Ḳıl leblerin temennā tende ikise **cānuñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [cānuñ, -uñ]

Şol ḳadar çekdi cefānuñ yükini **cān** u göñül / Ben senün cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cān,]

Şol ḳadar çekdi cefānuñ yükini cān u göñül / Ben senün **cān** u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cān,]

Ne cānā la’lüñe mestem ne göz ü ḳaşa ḥayrānem / Seni **cān** şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [cān,]

Dimişem ḳālu belā ‘aşḳuñā **cān** ile belī / Ben ol ‘ahdi güderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [cān,]

N’ola öldürmege ḳaşd eyler ise ḡamzelerün / Sen benüm la’l-i revān-baḥşun ile **cānımsın** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [cānımsın, -ımsın]

La’l-i cān-baḥşunla cānā āşinālık kesb iden / Baḥrveş her sū revān itsün revān **cān** cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cān,]

Kime şorsam lebüñ **cān** gibi ḥiç ‘ālemde görmiş yoḳ / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [cān,]

Meclise geldüḡini di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sāḳi saña **cānum** yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [cānum, -um]

Çıksun şu **cān** ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıḳılsun ‘aşḳ ile vīrāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [cān,]

Kef-i luḫfuñla dil **cān** zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḥālet virür cūş u ḥurūşum dehre geh baḥre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [cān,]

Ey lebüñ ḥasta dilün derdine dermān Çelebi / Ten-i fersūdeme güftār-ı lebüñ **cān** Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [cān,]

Güler düşmen Raḥîmî zār u maḥzūn / Esirge pādīşāhum **cānı** yoḳ mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [cānı, -ı]

2. Sevgili.

Sen cism-i dehrün cānısın sen **cāna** şihhat yaraşur / Sen ‘ālemün sulṭānısın sulṭāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [cāna, -a]

Gözde nakkâş-ı müjem şekl-i lebûñ / Câmda sen **câni** taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [câni, -ı]

Babanuñ **cânisin** kaçma benüm çoynuma girmekden / Kuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [cânisin, -ısın]

3.Gönül.

Cânumuz bezm-i maḥabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundi bir cām-ı şarâb-ı hoş-güvâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [cânumuz, -umuz]

Cânuma bir büse ikrâr eyledi o la¹-i nâb / Mâ'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [cânuma, -uma]

Dil miyânüñ ârzûlar **cân** lebüñ eyler ümîd / Âh kim maḫşûd-ı nâ-peydâ vü maḫşad nâ-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [cân,]

Kılmasa ey mîm-fem bu dâl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdu **cân** giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [cân,]

Her gice mihr-i ruḫuñ şevki dile meh-tâbdur / **Cânuma** cām-ı lebüñ cānâ şarâb-ı nâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cânuma, -uma]

Rahîmî gamze kıldı ḫalḫ-i meftûn / Lebiçün **cân** gama merhûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [cân,]

Ḥaddüñe perde oldı ḫaṭṭ-ı lebüñ / **Cânuma** başḫa bu da ḫayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [cânuma, -uma]

Cânuma cānâ lebüñdür gonca-i gül-nâr-ı 'ömr / Ol bu ḫüsniyle cihân bâğında ber-ḫurdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cânuma, -uma]

Va¹-de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ ḫayâliyle bu **cân** / Şabr iderdi fırḫate şabr itse bir miḫdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [cân,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānân ile ben **câni** bir / Dü cihân yoğidi bir bilürdi **cân** cānânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [câni, ı; cān,]

ḫanda ḫaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger ḫanıyla ḫaynar **câni** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [câni, -ı]

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde ḫanı ḫaynar **câni** sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [câni, -ı]

Cân nice ḫatlana mey ü maḫbûba şüfiyâ / Dilde ḫarâr u şabr mı var elde iḫtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [cân,]

Rahîmî ḫasret-i mey-gün-ı la¹-i yâr ile dâ'im / Ciger pür-ḫün **cân** bir sāğar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [cân,]

ḫadeḫ mey-gün lebüñ öpdükce **cânum** çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [cânum, -um]

Esrâr-ı la¹-i yârdan baña ḫaber şoran sefiḫ / Ne denk ü ḫayrânem nedür bu 'akl u **cân** ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [cân,]

Duramaz oynar yüregüm çār pāre itdi **cānumı** / Gāh şive geh teğāfūl geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [cānumı, -umı]

Tercümānlık eylese karşıuñda **cānum** la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [cānum, -um]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey şeker-ħande / Metā^c-ı la'lüñe **cāndan** ħarîdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [cāndan, -dan]

Cān lebüñden em recā itdücce gāmzeñ ħışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [cān,]

Leblerüñle gāmzeñ el bir eylemiş / **Cānuma** şirāne naħcîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Vücüdüm bir sehāvet kesb idüpdür za^cf-ı fūrkatle / Ĥarāret gālib olup **cānda** ne tāb u tüvān qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [cānda, -da]

Ĥaṭṭı geldi bûsesin al dün ġarîbüñdür diyü / Ey Raĥîmî lâyiḡ oldı **cāna** dün esrār-ı zül^f (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [cāna, -a]

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyālenüñ / Batmaya qala **cānda** gām-ı zaḡmı nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [cānda, -da]

Şūfiyā ġāyet müdāvādur gām u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-gün ile **cānuñ** 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [cānuñ, -uñ]

İddur ṭarḡ it gāmı qaşr-ı feraḡ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā **cāndan** mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [cāndan, -dan]

Oh ne ḡaṭṭ itdüñ nişān-ı zaḡm-ı tîrüñden yanar / Ey qaşı yā şanki **cān** bāġında dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [cān,]

Ĥāşşa ħāşıyyet qomış la'lüñde ol **cān** āferin / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā emr-i muḡāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cān,]

Ey lebi 'īsā baña qarşu ne ḡoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin **cān** ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [cān,]

Görüp la'lüñe rūḡum itdüñ revān / Göre nice **cāndan** ħırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [cāndan, -dan]

Seni gözleyen özlemez ġayrıyı / Dil ü **cān** göziyle ṭaleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [cān,]

Mücellā ideli **cān** şüretini ma'ni-i 'aşḡuñ / Cemālüñ ḡaḡḡı şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [cān,]

Bu **cān** naħcîrine şirāne gāmzeñ qaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yoḡ olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [cān,]

Ĥārdan zaḡm-ı gāmın **cānumda** la'l-i yār için / Bülbülā bir ġonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [cānumda, -umda]

Ĥayāl-i zevḡ-ı lebüñle iderdi **cān** ārām / Göñül didükleri şol bî-qarārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [cān,]

Seng-i cevruñ cem' idüp sînemde cānā **cān** ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-ṣād için
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cān,]

İtmeyen la'lüñ için cānını **cānyla** fedā / 'illetiyle dirilüp miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 251, Beyit 4). [cānyla, -ıyla]

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / **Cān** Yūsufın emr eyle zeneḥdāna ṣalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [cān,]

Biñ **cān** ile cān cevherini itdi revāna / Çapuñda Raḥîmîyi қо yek-dāne ṣalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [cān,]

Dem geldi dem-i ṣādî dil ü **cāna** ṣalınsun / Ğam fırkatası cānib-i 'ummāna ṣalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [cāna, -a]

Āsāndur egerçi qaradan ālet oñarmaq / Deryā-yı ğamuñ ğavṭaları **cāna** ṣalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 9). [cāna,]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaqasında / Şandı dil ü **cān** zevraḳı cünbāne ṣalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [cān,]

Büse-i la'l-i lebüñe cān virüp me'nūs olan / Bir nefes çekmez benüm rûḥ-ı revānum **cān** ğamın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cān,]

Dil ü **cān** katline ḥüsnuñle beñzer ittifaḳ itdi / Muḥakḳak böyle ḳaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [cān,]

Cān mā-cerā-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlümlle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [cān,]

Lebüñden gelmedi **cān** derdine bir nuṭḳ-ı em bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem 'azm-i iḳlîm-i 'adem bir
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [cān,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine **cān** bir kez diyü / Sînemi ḳalkān bu ḳaddüm yā kemān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [cān,]

Cān ile tiĝüñ ṣalup ṣāhum yoluñda çalıñır / Yoḳ bu devr içre Raḥîmî gibi ḳalkān sînelü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [cān,]

Ṭoĝrulın meclise **cān** nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [cān,]

Hezārān dāĝ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste **cānum** ğonca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [cānum, -um]

Ḥoş-ābuñ ḥoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-ḥoşuñ rengin tesellî **cāna** ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [cāna, -a]

La'l-i mey-günuñ görüp bir neş'e taḥşîl eylemiş / Raḳş urur **cāna** meger gelmiş zebānuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [cāna, -a]

Benem ḥod baña yandı ben yıḳıldum sāḳiyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun **cān** u dilüm mest ü ḥarāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [cān,]

Ḥayālüñ şem'î her şeb yanmasa bālînum üstinde / Yaḳardı sūziş-i tāb fırkatüñ ile bu **cān** ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [cān,]

Lebüñ bu **cānuma** helvā-yı bî-bedeldür ola / Hayāl-i kām̄eti 70puñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Cān lebüñ cāmın görüp mestāne şeklin bağladı / Yandı şem^c-i şevke dil pervāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [cān,]

La^l-i Şîrînüñ ğamından yine **cān** Ferhādînuñ / Ser-güzeşti Husrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [cān,]

Lebine al ruĥı āl-i peyem-ber geçinür / Şoralum ālıla **cāndan** gele bu peygāmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [cāndan, -dan]

Cān mürde dil-şikeste ciger ĥün ten ĥarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [cān,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger **cān** bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [cān,]

Leb-i cānāneye biñ **cān** ile sen cānı teslim it / Raĥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [cān,]

Ruĥ u la^lüñle **cān** ĥod kan uđuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ĥ^hānînuñ muĥtāc u kan ĥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [cān,]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde zaĥmı / Kaldı **cān** içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [cān,]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem^c-i ruĥsāruñ / Velîkin oda yanmış **cāna** sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [cāna, -a]

4.Hayat, yaşam.

Zerreveş maĥv eyledi mihr-i dehānuñ varlıĥum / Yoĥ yire niçün ider **cāndan** beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [cāndan, -dan]

Büse-i cānāna **cān** peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ĥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [cān,]

Merve ĥaĥkı Ka^cbe küyuñda Raĥîmî serverā / Biñ Şafāyıla kılıpdur **cānımı** ĥurbān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [cānımı, -ımı]

İki ʿālem kim behā bir kez bilüñ çoçmağıçun / La^lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ **cānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [cānedür, -edür]

7ālîb olan büse-i mey-gün-ı la^l-i dil-bere / Meclis-i ʿaşĥ içre **cān** bezl eylesün peymāne 7avr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [cān,]

Cānım eyler Raĥîmî saña fidā / Göre sulţānum ol gedā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [cānım, -ım]

Yoluñda **cān** virendür başa altın şan^cat-ı ʿaşĥuñ / Vefā ehlini şāhum şanma ĥayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [cān,]

Bir degül biñ **cān** fidā eyler Raĥîmî yoluña / Lîk ĥūra geçmez ey ebrü kemān ĥurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [cān,]

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz küy-ı hammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a gibi **cānı** iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [cānı, -ı]

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / **Cāna** kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [cāna, -a]

La‘lüñe **cān** bezl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [cān,]

Cān idi borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline havālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [cān,]

Olsun niṣār yoluña külli güher miyem / Naḳd- cihānı **cānı** hem eczā-yı varlığum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [cānı, -ı]

İtmeyen la‘lüñ için **cānını** cānıyla fedā / ‘illetiyle dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [cānını, -ını]

Vaz‘ iden kudret nigini üzre insān cevherin / Hātem-i la‘lüñe mühr itmiş şehā **cān** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cān,]

Biñ cān ile **cān** cevherini itdi revāna / Ğapuñda Raḥîmîyi қо yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [cān,]

Büse-i la‘l-i lebüñe **cān** virüp me’nūs olan / Bir nefes çekmez benim rûḥ-ı revānum cān Ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cān,]

Ey kemān-ebrü müjeñ tîrine **cān** ḳurbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u niṣān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [cān,]

Hāşıl itdüm zaḥm-ı tîĝüñ **cān** u ser terk eyleyüp / Hārc idüp nem var ise cānā ḳazandum āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [cān,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başıñ ortaya koyup yine kıyduñ **cāna** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [cāna, -a]

Cān mıdur ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / Ten midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [cān,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña Ğam derd üzre derd oldı / Ölümden **cān** ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [cān,]

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāĝını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [cāndan, -dan]

5. Kişi, kimse, fert.

Murād-ı cān murāduñdur ümidüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici **cānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [cānum, -um]

6. Beden, vücüt.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur gūyā ki **cān** peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [cān,]

Cān bağıslarken dem-ā-dem **cānuma** ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey Ğīsî-dem / **Cān** u cihānuñ cānısın cānāna şıhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [cān,]

Sineñde dil efsürde göz uyhuda **cān** mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [cān,]

Şunma ol gonca lebüñ pāyına ey hār u has el / Yok yire başuñ için **cāna** kesel virme kes el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [cāna, -a]

Sensizin dirlik dilersem gamzeñe katlüm halāl / Leblerüñsüz zindegānī **cānuma** olsun harām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [cānuma, -uma]

Cān ile gönül içre gamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [cān,]

7.Öz.

Lebüñ esrārınuñ **cānıyla** ben hayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [cānıyla, -ıyla]

cān acıt-: Canını acıtmak, acı vermek.

Cür'a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh sākıyā / **Acıdupdur cānumı** keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [cānumı acıdupdur, -updur]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü gamı **cān acıdur** / Baña ānsız tatlu dirilmek tabibā acıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [cān acıdur, -ur]

Söyleşür agyār ile qarşumda ol şîrîn-zebān / **Cānum acıtdı** benüm rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [cānum acıtdı, -dı]

Ṭoli şanma sākıyā billāhi artuğ būsēsüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [cānımı acıdupdur, -ımı, -updur]

cān bağısla-: Can vermek II Hayat vermek, canlandırmak, diriltmek.

Cān bağıslarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [cān bağıslarken, -rken]

cān bülbülü: Gönül bülbülü; âşık, seven.

Cefā-yı hārdan **cān bülbülü** rencide-hāṭırdur / Gül ü gülzārdan yok hazzı seyr-i gül-ızār ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [cān bülbülü,]

cān cebhesi: Gönül bölgesi.

Hāl-i lebūñ firākı odı lāle gibi āh / **Cān cebhesine** urdı yine dāğ-ı bī-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [cān cebhesine, -ne]

cān erit-: Gönlün farklılaşması (ateşle eriyen maddeler başka şekiller aldığı gibi âşığın gönlü de sevgilinin aşk gamının ateşiyle eriyince ona hizmet edecek hâl alması).

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / **Cān eridüp** şubha dek yanup tüter her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [cān eridüp, -üp]

cān fidā it- Bir şey uğruna canını vermek, ölmek.

Vefā ehline āsāndur yoluñda **cān fidā itmek** / Velī bir dem kapuñdan ayru olmak dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [cān fidā itmek, -mek]

cān gözgüsü: Gönül aynası.

Şāf kıl **cān gözgüsün** kıl ‘ārız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey gönül kılma şaşın ağıyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [cān gözgüsün, -n]

Şāf kıl **cān gözgüsün** şūfi ruh-ı zībāya baq / Gör ne şekl izhār ider ol şüret-i ma‘nāya baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [cān gözgüsün, -sin]

cān gözi: Kendi, şahsı.

Çerāğı ‘ārız u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana **cān gözün** uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [cān gözün, -n]

cān nakdi: Can sermayesi.

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ ol dürd-nüşiyam / **Cān nakdi** ile cām-ı lebüñ mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [cān nakdi,]

cān nisār: Can saçan, canını feda eden.

Rahîmî dostum bī-gāne şanma āşinālık kıl / Qadimī **cān nisāruñ** bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [cān nisāruñ, -uñ]

cān ol-: Hayat, yaşama sebebi olmak.

Zātuña bed-ḥ‘āh olanlar olalar mātem-zede / Āsitānuñ ‘abde geh **cān ola** geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [cān ola, -a]

cân u baş: Can ve baş || hayat.

Ṭoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabak / Ođlara dikilüp eyler **cân u başın** pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [cân u başın, -ın]

Âteş-i gayretle yanup **cân u baş** itdi fidâ / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı ey dildâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [cân u baş,]

cân u gönül: Can ve gönül.

Cân u gönül diyârını târâc iderdi ğam / Şâd itmeseydi şâh-ı hayâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [cân u gönül,]

cân u ser vir-: Can ve baş vermek || ölmek; çok değerli bir şey uğruna canını feda etmek.

Baş koşaldan ğamze-i hûn-rîz-i yâre çeşm-i yâr / **Cân u ser virmek** için gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [cân u ser virmek, -mek]

cân vir-:

1.Ölmek, ruhunu teslim etmek.

Ümid-i vuşlat-ı cânân ile **cân virmek** âsândur / Raĥîmî ara yirde böyle hicrân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [cân virmek, -mek]

Sen leb-i mey-gün ğamdan **cân virürsem** kurbuñ / Eylesün bennâ binâsı vaz'ını mey-hâne tavır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [cân virürsem, -ürsem]

Zülfüne dil bağlamayan 'aklı yok dîvânedür / La'lüne **cân virmeyenüñ** her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [cân virmeyenüñ, -yenüñ]

Râ kaşına dil-berüñ **cân virmege** nezr eyledüñ / Ey Raĥîmî râyı râciĥ eyledüñ bu râda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [cân virmege, -mege]

Kerbela-yı ğamda **cân virdi** Raĥîmî teşne-leb / Her havâric kıandı âb-ı vaşluña hayfâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [cân virdi, -di]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ **cân virelüm** yok dime ammâ degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [cân virelüm, -elüm]

Hemân dem **cân virür** kim keşf-i esrâr itse la'lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [cân virür, -ür]

Cân virürsem hasret-i haddüñle ey gül-pirehen / İdesin ben mübtelâya lâleveş hünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [cân virürsem, -ürsem]

İtmeyen la'lüñ için cânını cânıyla fedâ / 'illetiyle dirilüp miñnet ile **cân virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [cân virsün, -sün]

La'l-i sîr-âbuñ ğamından **cân viren** bî-dillerüñ / Tütüiyâ ider 'uyün-ı cāna a'yan cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [cân viren, -en]

Büse-i la'l-i lebüñe **cân virüp** me'nūs olan / Bir nefes çekmez benüm rûḥ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cân virüp, -üp]

Benüm gül yüzlü ğoncam ḥande-rûlîḳla işigüñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [cānın virdi, -ın, -di]

Ḳul degül yoluñda **cân virmez** dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [cân virmez, -mez]

Cân virürsem ḥasret-i la'lüñle ger ey mäh-rû / Düze her sancağını ḥāk-i mezārümde sebü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [cân virürsem, -ürsem]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldu gözüñ / Şoñ dem imān ile Ḳur'ān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [cân virürken, -ürken]

2. Hayat vermek, canlandırmak.

Mürde-cisme **cân virür** la'l u leb-i güftār-ı yār / Bu ne i'cāz-ı Mesihādur ne rûḥ-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [cân virür, -ür]

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz **cân vire** tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [cân vire, -e]

3. Bir şeyi çok istemek.

'Ömrüm öñüñde ölmege **cân virürüm** senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm ḳanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [cân virürüm, -ürüm]

cānā: Ey sevgili.

Meger kim ḳandı **cānā** meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / Mükerrer ḳanda ider bu ḳadar ḳandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [cānā,]

Ḥayāl-i la'l-i mey-ġünüñla **cānā** bezm-i fūrḳatde / Raḥîmî mest olup dā'im ider ḥün-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [cānā,]

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebhāleler **cānā** / Şanasın rind-i mey-āşām ile Ḥızr oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [cānā,]

Ġam yeter **cānā** dile gönderme şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür 'azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [cānā,]

Ġoncalar **cānā** dehānuñla ağız bir ideli / 'Ālem-i ğaybuñ ider remzin ṭurup iḫhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [cānā,]

Teşneyem ḳand-ı zülāl-i la'lüñle ben ḥastay / Zā'il itmez 'aṭşumı **cānā** benüm cüllāb-ı ḳand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [cānā,]

Cānā marīz-ı ‘aşkuña Kānūn degül şifā / Dād-ı lebüñsüz añma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [cānā,]

Yüzüñi gördükce büse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer haķı **cānā** budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [cānā,]

Cānā Raḥîmî la‘lūñe bulmazsa dest-res / Sāğar gibi derūnı tolu kan olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [cānā,]

Her gice mihr-i ruḥuñ şevķi dile meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ **cānā** şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cānā,]

Yād-ı la‘lūñle ḥūn-ı dil içerüz / **Cāna** cām-ı şafā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [cāna,]

Cānuma **cānā** lebüñdür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu ḥüsniyle cihān bāğında ber-ḥurdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cānā,]

Ārzū-yı zülf ü ḳaddüñdür dile ‘ömr-i dirāz / **Cāna** la‘lūñ gonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [cāna,]

Ruḥuñ vaşfinda **cānā** şı‘r-i renginümde her noķta / Şanasın ‘arız-ı dünyāda naķş-ı ḥāl-i Hindüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [cānā,]

Ḥaṭuñ geldükce **cānā** ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [cānā,]

Lebüñ esrārıñuñ cāniyla ben ḥayrāniyam **cānā** / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [cānā,]

Bu la‘l-i cān iṣār ile bu nergis-i bīmār ile / **Cānā** sen ādem cānısın insāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [cānā,]

N’ola Raḥîmî büse isterse leblerüñden / **Cānā** lezīz ü terdür ekşer gıdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [cānā,]

Mest olan **cānā** ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [cānā,]

La‘lūñe cān bezl ider **cānā** Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘aşıķ ‘aşķ hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [cānā,]

Cānā laṭīf ü nāzük vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daķıķ ü bārık ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [cānā,]

La‘lūñe hem-meşreb olduğın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal **cānā** şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [cānā,]

Her ki **cānā** guşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde gamnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [cānā,]

Yād-ı la‘lūñle Raḥîmî ḥūn-ı dil içer müdām / Gelmedi **cānā** bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [cānā,]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla **cānā** çok ḥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [cānā,]

Fenā kuhsārda her lāleye **cānā** bekā tırdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmiş hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [cānā,]

Hūnına her nā-kesüñ olmam meges gibi tıfeyl / Egmezem her kâseye **cānā** şurāhıveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [cānā,]

Ne **cānā** la‘lüñe mestem ne göz ü kaşa hayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naqqāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [cānā,]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkıdum daḥi nem var / Hayālüñ **cāna** ‘aşkuñ bu dil-i ğam-ḥ‘āra tıbsurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [cāna,]

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sīnemde **cānā** cān ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cānā,]

La‘l-i cān-baḥşuñla **cānā** āşınalık kesb iden / Bahrveş her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cānā,]

Şevk-i leb ü zülfüñle bu ben ‘āşıkı **cānā** / Mey-ḥāne-i mihrüñde қо mestāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [cānā,]

Hāşıl itdüm zaḥm-ı tıġüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise **cānā** kazandım āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [cānā,]

Cānā Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş‘ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [cānā,]

Ḥasret-i la‘lüñle **cānā** bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne kıan tı olup peymāne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [cānā,]

Cām-ı lebüñ ğamı ile **cānā** Raḥîmîñüñ / Ḥün-ı cigerle tıldı gözünüñ kıabacıġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [cānā,]

La‘lüñe **cānā** kıaşı mānend olur āb-ı ḥayāt / Kıarañudur ötesi añma ol alçaķ şı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [cānā,]

La‘l-i sīr-ābuña teşne olalı **cānā** kırās / Ḥabbeye bir kimse almaz oldı mercān bāġını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [cānā,]

Ne öldürür dil-i bīmārumı ğamzeñ ne şaġ eyler / Benüm ḥaķkımda **cānā** kıopmadı la‘lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [cānā,]

cāna geç-: Cāna kadar etki yapmak, işlemek.

Doķunmaz tīr-i müjġānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velī ey kıaşı ya **cāna geçer** peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [cāna geçer, -er]

Cefā-yı ğamze **cāna geçdi** peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm aġız açar bu zaḥm-ı cān-sitān kıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [cāna geçdi, -di]

cānān: Sevgili, maşuk, yār.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behâsin almaduñ / uluñam ne cevri idersin ey felek **cânâne** avr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [cânâne,]

ol dem itmişdüm leb-i cânân ile ben cânı bir / Dü cihân yoğidi bir bilürdi cân **cânânı** bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [cânânı, -ı]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey isî-dem / Cân u cihânuñ cânısın **cânâna** şıhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [cânâna, -a]

ükrüillâh şimdi ğam ğam-'âr u münisdür baña / Fâriğ ol **cânâna** hâcet münis ü ğam-'âr hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [cânâna, -a]

Mihr bir sûret döner âlıyla rengin naş ider / Cevri-i resminde felek **cânâne** şeklin baqladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [cânâne,]

cân-baş ol-: Can başlamak, can vermek.

Leblerüñ vaşfında **cân-baş olsa** eş'arum n'ola / Almışam ey Hızır-leb ben Rû-ı kıudsiden seba
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [cân-baş olsa, -sa]

cân-bâz: Cambaz || Âşık.

Sen kaçan nâz eyler iseñ baş u cân oynar gönül / Câna kıılmaz öyle ser-bâzuñdur ol **cân-bâz** nâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [cân-bâz,]

cân-bâz ol-: Cambaz olmak, cambazlık mesleğini icra etmek.

addümi bükdükce zülfüñ la'lıñı kııldum aleb / Pîrlikde başladum çenberde **cân-bâz olmağa** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [cân-bâz olmağa, -maa]

cân-feşân: Can veren, canını fedâ eden.

Vücüdüm hâkini bir dem iletmez küy-ı cânâna / Şabâya yalvarup çok **cân-feşân** geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [cân-feşân,]

cân-feşân ol-: Can saçan olmak.

Yolında **cân-feşân olduı** için iltifât idüp / apusu kıulları alayına mîrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [cân-feşân olduı, -duı]

cân-ı hâkîr: Değersiz, kıymetsiz can.

'Alâyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyâr eyle / Getür **cân-ı hâkîri** yâre dervîşâna kıurbân it (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [cân-ı hâkîri, -i]

cân-ı hazîn: Hüzünlü ruh.

Ey feraḥ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu **cān-ı ḥazīnūñ** ḡamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [cān-ı ḥazīnūñ, -üñ]

cānı ſat-: Bir ſey için canını vermek, ölmek.

La'lüñ benüm idince yaşıyla **cānı ſatdum** / Ser-māyeden ziyānum yoḡ yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [cānı ſatdum, -dum-ı]

cānı teslīm it-: Can vermek, ölmek.

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen **cānı teslīm it** / Raḥimî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [cānı teslīm it, -ı]

cānın yak-: Üzmek, acı vermek.

Nār-ı ḡahriyla kızılbaşuñ revānın yaḡdılar / Naḥcūvānın yaḡdılar ḡüyā ki **cānın yaḡdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [cānın yaḡdılar, -dılar]

cānib: Taraf, cihet, yön.

Ne hoşdur rüzḡār ola muvāfiḡ ey ſeh-i ‘ādil / Ḳapuñdan **cānibe** ‘azm eyleyem ben ‘āşık-ı bī-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [cānibe, -e]

cānib-i ‘ummān: Deniz tarafı.

Dem geldi dem-i ſādī dil ü cāna ſalınsun / Ḡam fırḡatası **cānib-i ‘ummāna** ſalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [cānib-i ‘ummāna, -a]

cānlar vir-: Can feda etmek.

Tiḡüñ üstine düşüp ben yılmayıp **cānlar virem** / Āh kim ḡamzeñ ucıyla bir kez itmezsin nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [cānlar virem, -em]

Meh-rūma **cānlar virür** cām olmaḡa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir ḡün ey meh-rū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [cānlar virür, -ür]

cānsuz: Cansız, hareketsiz. || ölü.

Yād-ı la'lüñdür Raḥimî mürdeye viren ḡayāt / Ḳālīb-i fersüdedür ey ‘İsā-dem **cānsuz** cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [cānsuz,]

cānum: Canım benim! Canımdan çok sevdiğim!

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne **cānum** kayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [cānum,]

cānum yirine gel-: Sağlığını, gücünü kazanmak.

Hecr-i la‘lüñle tenümde ıaldı cāndan bir ramağ / Şun lebüñ **cānum yirine gelsün** öldüm işte bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [cānum yirine gelsün, -um,-sün]

cānumı al-: Canını almak, öldürmek.

Çanımı dök **cānumı al** rāzıyam tek şun lebüñ / Şoñra tuypup ğamzeñ öldürürse ola çana çan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [cānumı al,]

cānumuñ cānı: Canımın sevgilisi, cana hayat veren.

Didemüñ nūrı vü sīnemde sürürüm sensin / **Cānumuñ cānı** vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [cānumuñ cānı,]

cārüb: Süpürge.

Esen çal ey şabā gülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm sağğā yüzüm **cārüb** āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [cārüb,]

cārüb eyle-: Süpürge yapmak.

Çapuñda şeh-süvārum dem-be-dem sağğā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda **cārüb eyleyen** ferrāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [cārüb eyleyen, -yen]

cārüb it-: Süpürge etmek, süpürge haline getirmek.

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin **cārüb idüp** bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [cārüb idüp, -üp]

cāy: Yer, mahal, makam.

Manşıba manşūbadur dehrüñ Rağimî **cāyı** çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [cāyı, -ı]

cāy ol-: Yer olmak.

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine **cāy olmağ** ecliçün / Yıçup yire berāber itdüğüñ vīrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [cāy olmağ, -mağ]

Ey Raḥīmī genc-i ‘aşk-ı yāra **cāy olsun** diyü / Göñlümün ma‘müresin dā’im ḥarāb ister göñül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [cāy olsun, -sun]

Ten ki ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sīne zaḥm-ı tīgüñe **cāy olmaya** çāk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [cāy olmaya, -maya]

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün **cāy olmadı** / Girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [cāy olmadı, -madı]

cāy-ı ‘ālî: Yüksek yer.

Görüp ḳaddün düşüp pāyuña çihrem ḥāk-i rāh itdüm / Yine bir **cāy-ı ‘ālîde** bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [cāy-ı ‘ālîde, -de]

cāy-ı ḥurmān: Mahrumiyet yeri.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddār u nā-hemvāra baḥt / Mihr-i meh-rū ğayr-ı vāḳi‘ **cāy-ı ḥurmān** her ṭaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [cāy-ı ḥurmān,]

cayır cayır: (Yanmak ve yırtılmak fiilleriyle) Yanış ve yırtılıştaki şiddeti belirtir.

Baḥa āh o ḳomaz ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar gūr gūr / Anuñçün āteş-i āhum yaḳar **cayır cayır** dāğı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [cayır cayır,]

cebhe: Yüz.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnuñ / Ruḥın gün **cebhesin** meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [cebhesin, -sin]

Görelde **cebhenün** ay toğdınıñ ḥod çerḥi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsnuñ çağı geçdi Aḳşuyuñ çağı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [cebhenün, -nün]

cebhe sür-: Yüz sürmek: Aşırı sevgiyi göstermek için yere eğilmek.

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥīmī cebhe / Ey Ka‘be-i ḥaḳīḳat Sa‘y u Şafāya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [cebhe sürdi, -di]

cebîn: Alın.

Bunca istiĝnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem sürer **cebîn** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [cebîn,]

cedd ü cehd: Azmetmek ve çalışmak, çabalamak.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür Ḥaḳḳ kime taḳdîr eylemiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [cedd ü cehdiyle, -iyle]

cefâ: Eziyet, sıkıntı.

Dil-rubâdan **cefâ** mı eksük olur / 'Aşıka hiç belâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [cefâ,]

'Aşıka yüz dürlü biñ nâz itdügüñ gerçek ola / Bir de mâ'ilsin **cefâya** bu da bir süy-ı hılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [cefâya, -ya]

Şol kadar çekdi **cefâñuñ** yükini cân u göñül / Ben senüñ cân u göñül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cefâñuñ, -ñuñ]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u **cefâ** rahşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [cefâ,]

Saña qahr u **cefâ** isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senüñ derhemlerüñ hod merhem-i maqbül-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [cefâ,]

Hey âfet nâzüküñ oranı yok mı / **Cefâ** vü cevruñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [cefâ,]

cefâ it-: Eziyet etmek.

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfüñem / Yok yire baña 'ömrüm **idersin cefâ** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [cefâ idersin, -ersin]

cefâ kıl-: Eziyet, zulüm yapmak; sıkıntı, üzüntü vermek.

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ **cefâ kılsañ** / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [cefâ kılsañ, -sañ]

cefâ vü kîn: Eziyet ve öfke.

Ey ârzü-yı cân u murâd-ı dil-i hazîn / Lâyık degüldür 'aşıka bunca **cefâ vü kîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [cefâ vü kîn,]

cefâkâr: Eziyet eden || Sevgili.

Rahîmi bir **cefâkâruñ** elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok hâlümü Allâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [cefâkâruñ, -uñ]

cefâ-yı derd: Derdinin eziyeti.

Cefâ-yı derdüñ elif kâmetimi dâl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i hübân cihânda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [cefâ-yı derdüñ, -üñ]

cefâ-yı gamze: (Sevgilinin) yan bakışının eziyeti.

Cefâ-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup hālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [cefâ-yı ğamze,]

cefâ-yı hâr: Dikenin eziyeti, cefası.

Cefâ-yı hârdan cān bülbülü rencide-hâḫırdur / Gül ü gülzârdan yok ḫazḫı seyr-i gül-‘izâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [cefâ-yı hârdan, -dan]

cehd it-: Çalışıp çabalamak.

Zar u zoruyla **cehd itme** kazâdan hâric olmaz iş / Ḥasise inḫıyâd itme gelür taḫdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [cehd itme, -me]

cehl: Bilgisizlik, cahillik.

Dirhem ü dînâradur raĝbet hünerde yok revâc / Naḫd-i ‘ömrüñ vir olup **cehle** ḫarîdâr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [cehle, -e]

celâcil: Küçük çanlar, ufak çingiraklar.

Çıḫardum şâhbâz-ı âhı çerḫe / Taḫup yanına nâlümden **celâcil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [celâcil,]

cellâd-ı bî-emân: Amansız cellad.

Ol şüh-ı şivekârüñ aldanma ğamzesine / Şânında şefḫat olmaz **cellâd-ı bî-emānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [cellâd-ı bî-emānuñ, -uñ]

cem: İran hükümdar sülalelerinden Pişdadiyan’a mensup olup uzun yıllar ülkesini esenlik içerisinde yönetir. Azerbaycan’a gelince güneşin doğuşuna yakın yüksek bir yere tahtını kurdurur ve güneşin doğuşu ile tahtı ve üzeri mücevherlerle süslü kaftanı parlamaya başlayınca kendisine Cemşid denilir. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Dahhak, kendisinden sonra tahta geçer. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kâsesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredebildiği söylenir.

La’lünden ayru cām-ı cihân şunsa **Cem** göre / Ayağına şürâḫi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [cem,]

Mey tâc-ı Keyḫubâd ḫadeḫ ḫâtemüñ gözi / Her bir ḫabâb-ı ‘aynı ile şun **Cemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [cemüñ, -üñ]

cem’: Topluluk, cemiyet, meclis.

Cem'üne yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşidi almaz 'aynına her bār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [cem'üne, -üne]

Rahîmiyem vefâ **cem'inde** bir tâbende şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derûnumdan yaçar lâlê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [cem'inde, -inde]

Cem'ünde şem'veş tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmağda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [cem'ünde, -ünde]

Şem'isin her **cem'ün** ey meh mihr-i dehr-ârâ gibi / Yüze gülmekde nazîrûn yok gül-i ra'nâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [cem'ün, -ün]

cem' it-: Toplamak, bir araya getirmek.

Ġam-ı dildârı **cem' it** maħzen-i hâfırda hıfz eyle / Țarîk-ı 'aşka 'azmüñ var ise zâd-ı firāvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [cem' it,]

Seng-i cevrüñ **cem' idüp** sinemde cānā cān ile / Bir maħabbet-hâne yapdum bu dil-i nâ-şād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cem' idüp, -üp]

cem' ol-: Bir araya gelmek, toplanmak.

Müdde'iler **cem' olup** başına odlar yağdılar / İtmedi bir dem hevâ-yı 'aşquñ inkâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [cem' olup, -up]

cemâl: Güzellik, sevgilinin güzel yüzü.

Be-ħağk-ı nūr-ı fettâhı **cemâlüñ** fetħ-i bâbumdur / Kapuñı koyuban ğayra benüm varmağ ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [cemâlüñ, -üñ]

Gönül Ağşehre beñzer gerçi seyrüme **cemâlüñle** / Kara bulut gibi hâ'il olur ğâhi ğam-ı kâkül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [cemâlüñle, -üñle]

Şüfi küyuñda **cemâlüñden** şafâ kesb idemez / Nūr görmez Ka'bede her çeşm-i nâ-binâ Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [cemâlüñden, -üñden]

cemâl-i ħurrem: Gönül açıcı güzellik.

Ĥayliden müştâkıyuz göster **cemâl-i ħurremüñ** / Ĥâfır-ı maħzûnumuz luğf eyle bir ğün şād kıł (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [cemâl-i ħurremüñ, -üñ]

Bi-ħamdillâh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde **cemâl-i ħurremüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [cemâl-i ħurremüñ, -üñ]

cemâl-i vaşf-ı ruhsâr: Yanağına kavuşmanın güzelliği.

Cihân bâğında ey ğonca **cemâl-i vaşf-ı ruhsârüñ** / Raħîmî Şeyħ Sa'diye bedel bir ğülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [cemâl-i vaşf-ı ruhsârüñ, -uñ]

cemāl-i yār: Sevgilinin güzel yüzü.

Şitā faşlından āfetdür **cemāl-i yārsuz** nev-rüz / Raḥīmī gülşenüm bāğ u bahārum ḥadd-i yārumdur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [cemāl-i yārsuz, -suz]

cemālūñ ḥakḳı: Yüzün suyun hürmetine || hatırın için.

Cemālūñ ḥakḳı ey gönca İrem bāğına yoḳ müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [cemālūñ ḥakḳı,]

Mücellā ideli cān şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / **Cemālūñ ḥakḳı** şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [cemālūñ ḥakḳı,]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rü / **Cemālūñ ḥakḳı** almam zerreye ḥürşid-i āfākı
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [cemālūñ ḥakḳı,]

cem-bezm: Cem meclisi, meclisi Cem'in meclisi gibi zevk ve safa dolu olan.

Sen şehā ol Ḥusrev ü **Cem-bezm** ü Rüstem-rezmsin / Dergehūñ derbānlığın ister Ḳubādvār dîvān
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [cem-bezm,]

cem'-i vefā: Vefa toplantısı.

Cem'-i vefāda şem' gibi yandugum gören / Pervāne gibi şevḳ ile sūzān olur ḳalır (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [cem'-i vefāda, -da]

cemşid: Şarabı bulmasıyla meşhur İran'ın efsanevi dördüncü şahı.

Ḳılma ḥakāret eyle ḥarābāt erine ṭa'n / **Cemşid** olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [cemşid,]

Bir neş'eñ ile başına **Cemşid** olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağūñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [cemşid,]

cemşid-vakt: Devrin Cemşidi.

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ **Cemşid-vaktisin** / Felek bezminde eyle döne döne zevḳ u şihḥatler
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [cemşid-vaktisin, -isin]

cenāb: Dergāh, huzur, makam.

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥīmî ölmeden girse / Oḳumaz idi Sa'diye **cenābuñda** Gülistānı (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [cenābuñda, -uñda]

Cinān bāğı **cenābuñsuz** dikendür bülbül-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i ḥazān gül-berg-i ḥandānı
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [cenābuñsuz, -uñsuz]

cenāb-ı devlet: Devletin huzuru.

Ey Raḥīmī ḡam yime ḡamzına her nā-ḡābilüñ / Sen **cenāb-ı devletinde** bende-i maḡbūlsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [*cenāb-ı devletinde, -inde*]

cenāb-ı vuslat: Kavuşmanın şerefi.

İrişdüirdi **cenāb-ı vuslatuña** ey perî-peyker / Çok insāniyyet itdi bir melek-rū ādemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [*cenāb-ı vuslatuña, -uña*]

cennet: Gölgelek bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdir.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḡaḡḡçün / Ruḡuñ **cennet** lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' ḡadüñ tūbā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [*cennet,*]

Cennet ü tūbāya virmez ḡāmet ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḥīmī bendeñüñ ḡāyet bülend (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [*cennet,*]

Ṭoludur bāṭını hırş u ḡased zāhir-perest olmış / Ḳoyup didār-ı ḡūyuñ **cennet** añar vā'iz-i aḡmaḡ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [*cennet,*]

Ne **cennet** isterem ne ḡūri ne enhāradur meylüm / Ki bir derviş-i şāḡib-himmetüm didāradur meylüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [*cennet,*]

Bir emeldür **cennet** ü tūbā ḡamı tūl u dirāz / Kūy-ı ḡadd-i yāre irmekdür Raḥīmī himmetüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [*cennet,*]

Cennet ḡapuñdan ayrıla ey ḡūr-i 'ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḡuñ 'aynı olur ādemüñ ḡözi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [*cennet,*]

Kūyuñda fedā olanuñ oldı yiri **cennet** / Merḡūm oluban raḡmet-i Raḡmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [*cennet,*]

cennet-i 'adl: Adalet cenneti.

Nālesi hecr-i 'izāruñla Raḡīmīñüñ şehā / **Cennet-i 'adlūñ** gibi āvāze şaldı 'āleme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [*cennet-i 'adlūñ, -üñ*]

cennet-i a'lā: Yüce cennet; en güzel cennet.

Bize kūy-ı yār sen çek **cennet-i a'lā** ḡamın / Zāhidā biz ibn-i vaḡtüz çekmezüz ferdā ḡamın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [*cennet-i a'lā,*]

cennet-i me'vā: Me'vā cenneti, Kur'an-ı Kerim'de adı geçen sekiz cennetten biri.

Ölürsem ārzū-yı kūy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḡşer ḡüninde **cennet-i me'vāyı** me'vāsı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [*cennet-i me'vāyı,*]

cer it-: Çekmek.

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / Nür **cer ider** kamer her gün yüzüñ muhtâcudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [cer ider, -er]

cerrâr ol-: Arkasından sürükleyen olmak.

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / Şehrde **olmuş** zebân-ı cerr ile **cerrâr** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [cerrâr olmuş, -mış]

cesed: Vücut, beden.

Yād-ı la'lüñdür Raḥîmî mürdeye viren ḥayāt / Kālîb-i fersüdedür ey Ğisâ-dem cânsuz **cesed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [cesed,]

cesîm-i ğamze: Yan bakışının büyüklüğü.

Ḳabrüm üzre mihr ü meh şem^cüm şafaḳ ḥünîn-kefen / Çerḫ olur türbem **cesîm-i ğamzeñi** eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [cesîm-i ğamzeñ, -ñ]

cevâb ir-: Cevap gelmek.

Bir **cevâb irdi** seḫer dâru'ş-şifâ-yı ğaybdan / Dermend olsun devâ isterse ger bir dermend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [cevâb irdi, -di]

cevâb-ı devâ: Çare, ilaç cevabı.

Cânâ marîz-ı aşkuña Ḳânün degül şifâ / Dâd-ı lebüñsüz añma **cevâb-ı devâ** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [cevâb-ı devâ,]

cevâhir ol-: Cevher olmak.

Gözümde ḥâk-i rehüñ meyl-i cânda la'l-i lebüñ / **Cevâhir oldı** bular kîmiyâ ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [cevâhir oldı, -dı]

cevher:

1. Yararılış, tıynet, maya.

Baḫr-i kerremnâya ğarḳ itdüñ bu cismüñ **cevherin** / Ğşinâ-yı ḳulzüm-i aşkuz kerâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [cevherin, -in]

2. Mücevher.

Gözine hâk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ ğadri / Çatında **cevher** ü seng demidür yeksânımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [cevher,]

Hayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me'vâdur / Ne dürrüñ ma'denidür gör ne **cevher** kânıdur gön'lüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [cevher,]

Vücûdum dürrinüñ şarrâf-ı 'âlem kıymetin bilmez / Cihânuñ **cevherin** virseñ behâ ne bî-behâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [cevherin, -in]

ayurmam um u îr miqdârı olsa **cevherüm** zâyî' / Hemân ol mekrûmet kânı dür-i şehvâr şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [cevherüm, -üm]

Vaz' iden udret nigîni üzre insân cevherin / Hâtem-i la'lüñe mühr itmiş şehâ cân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cevherin, -in]

alib olan sen lebi la'l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz 'Aden dürrin Bedağşân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [cevherin, -in]

Yâd-ı la'lüñle aan yaşımdur ey deryâ-yı cüd / Saht iden her dem şadef içinde nisyân **cevherin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [cevherin, -in]

La'l-i cân-bağşuñla cânâ âşinâlık kesb iden / Bağrveş her sũ revân itsün revân cân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cevherin, -in]

La'l-i sîr-âbuñ ğamından cân viren bî-dillerüñ / Tütüyâ ider 'uyûn-ı câna a'yân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [cevherin, -in]

Gitdi gözden dilde câ tıtdı hayâl-i la'l-i yâr / anda zâyî' eyledüm bu çeşm-i giryân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [cevherin, -in]

Ey Rağîmî ben ma'ârif bağrinüñ ğavvâşiyam / Dehr şarrâfına şatam n'ola 'irfân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [cevherin, -in]

Biñ cân ile cân **cevherini** itdi revâna / apuñda Rağîmîyi o yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [cevherini, -ini]

Vaan tıtdı gözüm içre hayâl-i la'l-i dendânuñ / Ne **cevher** ma'deniyüz gör ne dürrüñ kânıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [cevher,]

3.Öz.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luğ 'ilmüñ muğit / Bağr-i udretde vücûduñ **cevheri** bir dânedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [cevheri, -i]

Vaz' iden udret nigîni üzre insân **cevherin** / Hâtem-i la'lüñe mühr itmiş şehâ cân cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cevherin, -in]

Benüm hânım sen ol şehvâra dırsın bağr-i 'izzetde / Vücûduñ **cevheri** her dem her âfetden nihân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [cevheri, -i]

cevher-i 'aşk: Aşk cevheri.

Bu albüm haliş itdi **cevher-i ‘aşk** / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [cevher-i ‘aşk,]

cevher-i iksîr-i nazîr: Benzerin iksirinin esası.

Hak-i rehi sen **cevher-i iksîr-i nazîrûñ** / Mis cismümi âhîr umaram şâfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [cevher-i iksîr-i nazîrûñ, -üñ]

cevher-i kn-ı seha: Cömertlik madeninin cevheri.

Görmedüm zatuñ gibi bir **cevher-i kn-ı seha** / S-be-s gezdüm şadefveş baħr u ‘ummn illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [cevher-i kn-ı seha,]

cevlngeh: Gezilip dolaşılan yer.

şub-ı devlet olmağa apuñ şadkat ehline / ıldı Ha **cevlngehüñ** cnı civr-ı evliy (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [cevlngehüñ, -üñ]

cevr: Eziyet, cea, zulüm.

Cevr ü derd ü uşşana vallhi şhum rzyum / Her biri elamdllh oldu bir ni‘met bana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [cevr,]

Cef-y derdüñ elif metimi dl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i hubn cihnda **cevr** ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [cevr,]

Dile derdüñ yeter dev n’eyler / **Cevrüñe** rzyam vef n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [cevrüñe, -ñe]

Cevrini dne döne ekdrdi / Dai devrn bana şeh n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [cevrini, -ini]

amum şorma benüm mesrr dil-i ma‘mra hırdan / Yıı nlm benüm **cevrile** vrn olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [cevrile, -iyle]

Rzyam her kime eylerseñ vef / **Cevrñ** ey b-mihir yanam bana bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [cevrñ, -ñ]

Haşılı bir oñmadısın şan‘atuñ **cevr** ü sitem / an yudar şkird eger std elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [cevr,]

adm y itdi dil-ber **cevr** eliyle / Bana raħm eyle y Allh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [cevr,]

Ey lebi ‘s bana çarşu ne hoş nz idesin / **Cevr** ile öldüresin cn ile bmruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [cevr,]

ekdğm **cevr**i Raħimi ah diyü ayrdan / Ol pernñ da‘vetin hlvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [cevr, -i]

Hağdan ümmid iderem **cevrüñe** pâyân virsün / Yağu ben çakerüñe şabr-ı firāvân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [cevrüñe, -üñe]

Elif-ğaddümi lâm it **cevr** ile ey mîm-fem ammâ / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a‘dâdan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [cevr,]

İtdüğün **cevri** Raḫîmî kuluña / Saña qalursa nigārâ var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [cevri, -i]

Vefâ ehline **cevri** kâğıdan kullan benüm şâhum / Yoluñda ḫâküñe orsayı qo luṭfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [cevri, -i]

Hey âfet nâzükün oranı yoğ mı / Cefâ vü **cevrüñüñ** pâyânı yoğ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [cevrüñüñ, -üñüñ]

Raḫîmî bir cefâkârüñ elinden çekdügüm **cevri** / Kime diyem bilür yoğ ḫâlümü Allâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [cevri, -i]

cevr eyle-: Eziyet etmek, acı çektirmek.

Felek **cevr eylemekde** döne döne yâra dönmişdür / O meh mihr itmekde çerḫ-i pür-ğaddâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [cevr eylemekde, -mekde]

Açılıp her ḫâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Āḫ kim ben bülbül-i pür-zâra **cevr eyler** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [cevr eyler, -r]

Sebâtuñ yoğ imiş mihr ü vefâ kıлмаğda ey meh-rû / Hemân **cevr eylemekde** gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [cevr eylemekde, -mekde]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nâlân olam senüñ / **Cevr eylemek** çü ‘âşıkâ kânünuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [cevr eylemek, -mek]

cevr it-: Cefa çektirmek, eziyet etmek.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behâsın almaduñ / Quluñam ne **cevr idersin** ey felek cānâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [cevr idersin, -ersin]

Baña **cevr itme** bu zülf ü ruḫıyla ey şanem dāyim / Şaқın kim nâle-i şeb-gîr ü āḫ-ı şubḫāḫum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [cevr itme, -me]

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O māḫa müttefik **cevr itmedesin** anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [cevr itmedesin, -medesin]

cevr okı: Eziyet oku.

Bükdi bilümü fürqat-i bār-ı cefâ meded / **Cevr okı** geçdi bağruma ey qaşı yâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [cevr okı,]

cevr ü cefâ: Incitici söz veya davranışlar, eziyet ve zulüm.

Ṭotalum kim muḳtezā-yı ḥüsn imiş **cevr ü cefā** / ‘Āşıḳa kıymaḳ revā mı bunca istiḡnāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [cevr ü cefā,]

cevr ü cefā-yı yār: Sevgilinin zulüm ve cefası.

İncinür şanma beni **cevr ü cefā-yı yārdan** / Şandı dil āyînesi senüñ ḡam-ı aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [cevr ü cefā-yı yārdan, -dan]

cevr ü ḡam çek-: Zulüm ve üzüntü çekmek.

Vefālar görmişem sen nîk-i ḥaşlet şāh-ı ḥurremden / Velî aḡyār-ı bed girdārdan çok **cevr ü ḡam çekdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [cevr ü ḡam çekdüm, -düm]

cevr ü nāz: Eziyet ve naz.

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ **cevr ü nāz** ile / Yine ol ni‘mete ḳānî‘ bu ben şükrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [cevr ü nāz,]

cevr-i cinān ol-: Cennetler eziyet olmak.

Temāşā eyledüm taşvîrûñi dibā-yı ḥüsn üzre / Gözüm çıḳsun baḳarsam ḡayra ger **cevr-i cinān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [cevr-i cinān olsun, -sun]

cevr-i ḡonca: Goncanın eziyeti.

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O **cevr-i ḡoncadan** ‘ayyūḳa irgürdüm ben efḡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [cevr-i ḡoncadan, -dan]

cevr-i ‘itāb: Azarlama eziyeti.

Ehl-i ‘aşḳa Rahîmî **cevr-i ‘itāb** / Ḥüb-rülarda bir güzel-ḡüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [cevr-i ‘itāb,]

cevr-i rakīb: Rakibin eziyeti.

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fūrḳat ü **cevr-i rakīb** / Zāyî‘ itdi ‘aḳlumı fikr-i firāvān her ṫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [cevr-i rakīb,]

cevr-i resm: Resmin eziyeti.

Mihr bir sūret döner ālıyla rengin naḳş ider / **Cevr-i resminde** felek cānāne şeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [cevr-i resminde, -inde]

cevr-i yār-ı dil: Gönlün sevgilisinin eziyeti.

Ƙıldı **cevr-i yār-ı dil** ma' müresin vîrâne tavr / Seng-i mihnetle binâ tarh itdi üstādâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [cevr-i yār-ı dil,]

cevr-i zulm: Adaletsizliğin eziyeti.

Bâğı dād iken bozuldı taldı **cevr-i zulm** ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [cevr-i zulm,]

cibril-i emîn: Hz. Cebrail.

Vaşf-ı hüsniinde olan şi'rümi **Cibril-i emîn** / Çıkarup 'arş-ı 'alâ sâķına hâl hâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [cibril-i emîn,]

cife-i dünyâ: Dünya leşi.

Benüm zâğ u zağanveş **cife-i dünyâya** yok meylüm / Ğıdâ-yı rûhdur bir tã'ir-i heft âsmânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [cife-i dünyâya, -ya]

ciger: Ciğer, bağır, yürek.

Cigerde hün-ı hasret gözde eşk-i ğam işigünde / Bilinmedük daği nem kaldı ger mahfi vü ger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [cigerde, -de]

Ʀayanurdı **cigerde** saña âhum Ƙara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [cigerde, -de]

Esir-i bend-i ğurbetdür gönül 'azm-i diyâr ister / **Ciger** mecrûh-ı tîğ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [ciger,]

Dem-i ğamda lebün hecriyle yaşum kana dönmişdür / **Ciger** tennür-ı fûrkatde yanuk biryâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [ciger,]

Rahîmî hasret-i mey-gün-ı la'ı-i yâr ile dâ'im / **Ciger** pür-hün cân bir sâğar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ciger,]

Tâb-ı aşkuñla **ciger** biryân u çeşmüm hün-feşân / Gel berü iş it şarâbum hem kebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [ciger,]

Cân mürde dil-şikeste **ciger** hün ten harâb / Devrân döne döne beni çâr-pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ciger,]

Gözümüñ bilmezem kandan gelürdi dem-be-dem yaşı / **Ciger** dağında 'aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [ciger,]

ciger kanı: Gönül, yürek kanı.

Çanda çaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar **ciger kanıyla** kaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [ciger kanıyla, -yla]

ciger kûşe: Ciğerin köşesi.

Çan uğud atdı gubār-ı ğam şarāb ister göñül / Yandı bağrum ey **ciger kûšem** kebāb ister göñül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ciger kûšem, -m]

ciger-ğ'ân: Ciğer sofrası.

Çanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devründe lāle gibi **ciger-ğ'ānuñ** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 300, Beyit 3). [ciger-ğ'ānuñ, -uñ]

cihān:

1.Dünya.

Rahîmî mülk-i ğamda var yüri başuña sultān ol / **Cihānuñ** devlet ü cāhı hü mā tā bir çurı ğavğā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [cihānuñ, -uñ]

Cihān āsüde oldı sāye-i tuğ-ı vücūduñla / Şokunmasun şehā sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [cihān,]

Cefā-yı derdüñ elif kāmetimî dāl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i hūbān **cihānda** cevr ile ad (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [cihānda, -da]

Zāt-ı şerîfūñ ile şeref bulalı **cihāñ** / Çapuña yüz sürüyüp ider i'tizār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38,
Beyit 2). [cihāñ,]

Āline şayd olma vahşet kıl **cihān** rubāhinüñ / Tüt benüm çurdum Rahîmî gibi bir şirāne tavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [cihān,]

Ba'id olsun nüħüset ey çamer baht-ı sa'idüñdür / Şeref viren **cihāna** mihr-i hūsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [cihāna, -a]

Bir demde biñ mürde çılır zinde lebüñ ey 'isī-dem / Cān u **cihānuñ** cānısın cānāna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [cihānuñ, -uñ]

Cümle **cihānuñ** cānısın ancak Rahîmîñ degül / Haçkâ ki sensüz 'āfiyet şāhāna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [cihānuñ, -uñ]

Cihānuñ pādīşāhum ben gedāya begliğin virseñ / Çabül eylersem anı kāfer olayın bir ān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [cihānuñ, -uñ]

Hem-dem olalı **cihān** şāhum bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem bāğ u rāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [cihān,]

Cihān ālāyişinden gel ta'alluğ riştesin kaç' it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [cihān,]

Zemāne haçtını ancak gedā-yı 'aşç olan añlar / **Cihānda** derd-i ser-efser çeken sultānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [cihānda, -da]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [cihān,]

Cihān devletine kapuñ virmez / Hülüş eyle ‘abd-i vefādaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [cihān,]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri hüsnuñ metā‘ına / **Cihānuñ** Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ʔabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [cihānuñ, -uñ]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem kıymetin bilmez / **Cihānuñ** cevherin virseñ behā ne bī-behāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [cihānuñ, -uñ]

Nev-cüvān iken **cihān** oldı Raḥîmî pür-sekl / Ḥasb-i ḥālūñden nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [cihān,]

Āsitānuñsuz **cihān** ma‘müresin ey genc-i hüsñ / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [cihān,]

Oldum şarāb-ı ‘aşḳuñ ile ben müdām mest / Nem var **cihānda** ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [cihānda, -da]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ğaybdur çıksa **cihān** gözden bu dem çok şı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [cihān,]

Cihānuñ çıqdı fāḥir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir ṭurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [cihānuñ, -uñ]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra‘nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed görüñ ol ḥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [cihānda, -da]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı **cihānuñ** şūr u ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [cihānuñ, -uñ]

Ne vechiyle **cihān** mānisi yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [cihān,]

2.Dünya halkı, bütün insanlar.

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülüñ / Bende itmişdür **cihānı** serv-i āzāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [cihānı, -ı]

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [cihān,]

cihān bāġı: Dünya bahçesi. || Yeryüzü, dünya, kainat.

Cihān bāġı degül ger ravza-i ḥuld-ı berin olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [cihān bāġı,]

Cānuma cānā lebüñdür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu hüsniyle **cihān bāġında** ber-ḥurdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cihān bāġında, -nda]

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı hüsni içre / Kıyāmet serv-ķāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [cihān bāğına, -na]

Gel raķibüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdur bir gül **cihān bāğında** terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [cihān bāğında, -nda]

Ümidüm devhāsı bāğ-ı murādum āsitānuñdur / **Cihān bāğında** anuñ bāğ hezārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [cihān bāğında, -nda]

Cihān bāğında ey gonca cemāl-i vaşf-ı ruhsāruñ / Raķimî Şeyh Sa‘diye bedel bir gülsitān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [cihān bāğında, -nda]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / **Cihān bāğında** besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [cihān bāğında, -nda]

Yaķılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / **Cihān bāğında** tek server-i hoş-reftār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [cihān bāğında, -nda]

Hudāvendā **cihān bāğında** ber-hürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [cihān bāğında, -nda]

Ķafes olmaķ revā mı bülbül-i cāna **cihān bāğı** / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār hār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [cihān bāğı,]

cihān bezmi: Dünya meclisi.

Seg-i küyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāhum / **Cihān bezminde** itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [cihān bezminde, -inde]

cihān mülki: Dünya ülkesi.

Cihān mülkini ġarķ-āb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [cihān mülkini, -ini]

Raķimînüñ ne tañ tār olsa başına **cihān mülki** / Benüm ol ey meh ü hürşid-i ‘ariz baht-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [cihān mülki,]

cilvegāh ol-: Cilve yeri olmak.

Olmadı bir laħza sen tāvūs-ı hüsne **cilvegāh** / Ķayrı naķşından gönül mir‘ātın itdüm pāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [cilvegāh olmadı, -madı]

cinān: Cennetler.

Ĥaķuñ didārı Ĥaķķı gülşen-i küyuñsuz ey hūrī / Görinür dūzahāsā gözüme bāğ u **cinān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [cinān,]

Görmek isterseñ **cinān** bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [cinān,]

cinān bāğı: Cennet bahçesi.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān qarār itmez / Bilür mecmū^c-ı insān bir perişān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [cinān bāğında, -nda]

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘arız-ı dil-cū / **Cinān bāğında** tecrî taḥtehā’l-enhāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [cinān bāğında, -nda]

Bāğ-ı hüsnuñsüz **cinān bāğına** dil dil bağlamaz / Şu gibi şāfi-nihāduz seyr-i dîdār isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [cinān bāğına, -na]

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbül-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i ḥazān gül-berg-i ḥandāni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [cinān bāğı,

cināyāt: Cinayetler.

Vüfūr-ı luṭfuña mağrūr olup kıldum ise güstāḥ / Ümid-i ‘afv ile cürm ü **cināyāt** ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [cināyāt,]

cirm: Suç.

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N’oldı **cirmüm** incinüp ben ḫula ḥānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [cirmüm, -üm]

cirm-i ḥāl: Benin büyüklüğü.

Elif ḫaddüñ görüp hem **cirm-i ḥālün** / Anuñçün saña qarşu āh didüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [cirm-i ḥālün, -ün]

cism: Beden, vücut.

Ey Raḫîmî gerçi içdüm çok ḫekîmüñ şerbetin / **Cisme** şıḫhat gelmedi bilmem ne ḫikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [cisme, -e]

Dāğ-ı ḡam şol deñlü zeyn itdi Raḫîmî **cismümi** / Şüphenüñ ḫil‘at geyürdi güyiyā şeh-zād aña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [cismümi, -ümi]

Saña şıḫhat sezā **cismüñdeki** zaḫmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [cismüñdeki, -üñdeki]

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrün / Mis **cismümi** āḫir umaram şāfi-zer eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [cismümi, -ümi]

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḫār-ı intizār / Lāle gibi **cisme** dāğ urdı bu nār-ı intizār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [cisme, -e]

Baḫr-i kerremnāya ḡarḫ itdün bu **cismüñ** cevherin / Āşinā-yı ḫulzüm-i ‘aşḫuz kerāmāt ehliyüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [cismüñ, -üñ]

Bu riyādur zāhidā **cismüñde** nakş bu riyā / Bî-riyā bir ‘aşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [cismüñde, -üñde]

Şeh-süvārüm arzū-yı pāy-būsuñ yādına / Yollar üzre **cismümi** hāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [cismümi, -ümi]

cism-i ‘ālem: Dünyanın cismi.

Rāstî bir tāze revnağ virdi **cism-i ‘āleme** / Hıl‘at-i şāhı şehā sen kāmeti bālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [cism-i ‘āleme, -e]

cism-i bî-mikdār: Önemsiz vücut.

Firākuñ bārına gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben bu **cism-i bî-mikdāra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [cism-i bî-mikdāra, -a]

cism-i cān: Canın cismi, vücut.

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem **cism-i cānuñ** cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [cism-i cānuñ, -uñ]

cism-i dehr: Dünyanın bedeni.

Sen **cism-i dehrüñ** cānısın sen cāna şıḥḥat yaraşur / Sen ‘ālemüñ sulṭānısın sulṭāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [cism-i dehrüñ, -üñ]

cism-i hāk-ālūde: Toprağa karışmış beden.

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl **cism-i hāk-ālūdeñi** / Virmeye devrān mebdā bir muḥālif bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [cism-i hāk-ālūdeñi, -ñi]

Mebdā dāmen-i pāküñe bir toz konduram diyü / Dem-ā-dem **cism-i hāk-ālūdemi** yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [cism-i hāk-ālūdemi, -mi]

cism-i nā-tüvān: Zayıf beden.

Hāk olduğı ayakda bu **cism-i nā-tüvānuñ** / Ümmid-i vuşlatıdur sen kāmeti revānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [cism-i nā-tüvānuñ, -uñ]

cism-i nizār: Zayıf beden.

Raḳibā za‘f iden **cism-i nizāruñ** reşk-i mihrümdür / Ḥased ‘ālemde ey miskîn seni āḥir cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [cism-i nizāruñ, -uñ]

Miyānuñ yādına **cism-i nizārum** / Görenler rişte şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277,

Beyit 3). [cism-i nizārum, -um]

cism-i pür-süz: Çok yanık beden.

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur **cism-i pür-süzum** / Dil ü cān ʿūdum olup mūlarum yir yir duḡān
ḡalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [cism-i pür-süzum, -um]

cism-i zaʿîf: Zayıf beden.

Her kılum **cism-i zaʿîfimde** zebān-ı hāl ile / Dil uzadup şerḡ ider sevdā-yı zülfüñ mū-be-mū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [cism-i zaʿîfimde, -ümde]

civār-ı evliyā: Evliyaların çevresi.

Şubḡ-ı devlet olmaḡa ḡapuñ şadākat ehline / Kıldı ḡaḡ cevlanḡehüñ cānı **civār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [civār-ı evliyā,]

cū: Akarsu, ırmak.

Dāḡlar yakdı dile bir lāle-ruḡ nāzük-beden / Başıımı **cū** eyledi bir serv-i ḡoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [cū,]

cū-be-cū: Taraf taraf.

Şabāveş **cū-be-cū** kendüm dolandum ḡırmen-i dehri / Bulınmaz ḡālünüñ bekdaşı ḡod bir dāne fülfulde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [cū-be-cū,]

Ṭoḡrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda **cū-be-cū** ey ḡāmet-i dil-cū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [cū-be-cū,]

Yelüp yil gibi gezdüm **cū-be-cū** bu ḡırmen-i dehri / Görünmez ḡāşılı bir dāne berg-i ḡāhdan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [cū-be-cū,]

cūd-ı firāvān: Çok fazla cömertlik.

Beni ḡarḡ itdi ey kān-ı kerem ʿummānı iḡsānuñ / Vücūdum ḡaṡresin maḡv itdi hem **cūd-ı firāvānuñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [cūd-ı firāvānuñ, -uñ]

cūş eyle-: Coşup taşmak.

Maḡabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nūş eyler / Teninde ḡanı ḡaynar cānı sāḡar gibi **cūş eyler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [cūş eyler, -r]

cūş it-: Coşup taşmak.

Cüş iderdi dil hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / Ey melâhat kâni ammâ rüzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [cüş iderdi, -erdi]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî aña bir dem / Hemân dem **cüş ider** deryâ gibi dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [cüş ider, -er]

Âşinâ oldı bize ol güher-i kılzüm-i cüd / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şifat **cüş idelüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [cüş idelüm, -elüm]

Nev-bahâr irdi demidür **cüş idüp** aḳ şı gibi / Ey gönül cüyâyısañ didâra gel aḳ şı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [cüş idüp, -üp]

Gördi ey germ-âbe yaşum yâre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur **cüş idüp** ol şı seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [cüş idüp, -üp]

cüş u ħurüş: Coşup eğlenme.

Kef-i luḫfuñla dil cân zâtuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ħâlet virür **cüş u ħurüşum** dehre geh baḥre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [cüş u ħurüşum, -um]

cüy eyle-: Irmak haline gelmek.

Ḳadd-i dil-cüyü hevâsıyla yaşum **cüy eyledüm** / Âḫ bir dem gelmez ol ‘âlî-cenâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [cüy eyledüm, -düm]

cüy ol-: Sel olmak.

Ruḫûbet ref^c olup tende ħarâretten yubüset var / Gözümden **cüy olup** her dem dökilen yaşı ħayrânem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [cüy olup, -up]

cüyâ: Irmak.

Nev-bahâr irdi demidür cüş idüp aḳ şı gibi / Ey gönül **cüyâyısañ** didâra gel aḳ şı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [cüyâyısañ, -yısañ]

cüybâr: Irmak, nehir, akarsu.

Seyl-i sirişküme eyledüm ‘âlemde **cüybâr** / Ol serv-i hoş-ħıramı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [cüybâr,]

cüy-bâr it-: Irmağa döndürmek II Çokça gözyaşı dökmek.

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zâr itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum **cüy-bâr itme** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [cüy-bâr itme, -me]

Döne döne yaşını itdüñ Raḥîmîñ revân / Bir bahâr-ı ħüsne ḳarşu **cüy-bâr itdüñ** beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [cüy-bâr itdüñ, -düñ]

cüy-1 sirişk: Gözyaşı ırmağı.

Harim-i hüsn içinde hâşılı **cüy-1 sirişkündür** / Özin kıl yaşını yâ Rab k'o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [cüy-1 sirişkündür, -ümdür]

cübbe: Uzun ve geniş elbise.

Zâhidâ zerğ u riyânüñ **cübbesin** çâk itmişüz / Biz ne nâmüs özlerüz 'aşk içre ne 'âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [cübbesin, -sin]

cübbe vü destâr: Cüppe ve sarık.

Şarâba rehn iderdüñ **cübbe vü destârı** ey şüfi / Şafâ-yı kalb ile olsañ eger âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [cübbe vü destârı, -ı]

cüdâ: Ayrı.

Hâşşa hâşıyyet komış la'lüñde ol cân âferin / Bezl-i cân cā'iz veli andan **cüdâ** emr-i muhâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cüdâ,]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen **cüdâ** / 'Älem içre şem'ci bezm-ârâya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [cüdâ,]

cüdâ düş-: Ayrılmak, ayrı kalmak, ayrı düşmek.

Çerğ elüm alup çevirdi atdı dâr-ı ğurbete / Küy-ı vaşl-ı yârdan **düşdüm cüdâ** hayfâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [cüdâ düşdüm, -dan-düm]

cüdâ kıl-: Ayırmak, uzak tutmak.

Äteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñı dilden **cüdâ kılmadı** ey dildâr şem'ci (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [cüdâ kılmadı, -madı]

cüdâ ol-: Ayrı düşmek, uzak kalmak.

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhir yirredür / Senden **cüdâ olur** mı ol ne yirredür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [cüdâ olur, -ur]

Rikâbuñdan **cüdâ olmak** revâ mı çihre-i hâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde hod ben zerreveş hâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [cüdâ olmak, -mak]

İşigüñden **cüdâ olmazdı** ey 'İsî-nefes 'âşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [cüdâ olmazdı, -mazdı]

cüdām eyle-: Cüzzam etmek.

Raķibā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased 'ālemde ey miskīn seni āhır **cüdām eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [cüdām eyler,]

cüllāb: Gül suyu, gül şerbeti.

Cüllāba kōndı Konyalu şîrīn sözüñle hep / Viridi lebüñ hālāveti helvāya hoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [cüllāba, -a]

Derdüñe düş olalı dil t̄alib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ğamuñ hod cānuma **cüllābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [cüllābdur, -dur]

Lebi şeftālusı **cüllābına** ben kanda kandum āh / Şehādet itme nā-ħaķ yere girme kana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [cüllābına, -ına]

cüllāb-ı kand: Gülsuyunun şekeri.

Teşneyem kand-ı zülāl-i la'lüñe ben ğastay / Zā'il itmez 'aşşımı cānā benüm **cüllāb-ı kand** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [cüllāb-ı kand,]

cüllāb-ı la'l: Sevgilin dudağının gül suyu.

Meger kim kandı cānā meşrebi **cüllāb-ı la'lüñle** / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [cüllāb-ı la'lüñle, -üñle]

cüllāb-ı lutf: Lütfun gül suyu.

Kanda kandı dil senüñ **cüllāb-ı lutfuñ** kandına / Ey seĥā vü mekrümet kānı benem 'aşşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [cüllāb-ı lutfuñ, -uñ]

cülūs it-: Oturmak, tahta geçmek.

Cülūs itdi gönül tahtına yārüñ pertev-i ĥüsni / Raĥimî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [cülūs itdi, -di]

cümle:

1. Bütün.

Bir şafā kesb eyledüm mir'āt-ı 'aşķ-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme **cümle** şifā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [cümle,]

Cümle vücūd-ı muţlaķuñ sensin Raĥimî mażharı / Ol maţlabuñ ğā'ib degül gel t̄alib ol maĥzardadır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [cümle,]

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raĥimîñ degül / Ħaķķā ki sensüz 'āfiyet şāhāna şihĥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [cümle,]

Gül yüzünden ayru t̄ab-ı ğamda b̄i-t̄ab oldu h̄ār / Zerd olup titrer h̄azān yaprağı gibi **cümle** ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [cümle,]

‘Ālemi sen şem‘a yanup qorqarum āh itmege / Oda yana **cümle** varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [cümle,]

Rahîmî bendeñüñ yazup yañılıp **cümle** maqşüdın / Şehā bir ‘arz ider yoq h̄āme ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [cümle,]

2.Tamamen.

Cihān **cümle** saña qul bende bir qul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [cümle,]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı **cümle** el çekdi / H̄arîm-i vahdet-ābād içre h̄alvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [cümle,]

cümleten: Bütünüyle, tamamen.

Bildi kim ten **cümleten** tennūr-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup aqlar h̄ālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [cümleten,]

cünbān: Sallanan.

Geh hecr kenārında gehi ğam yaqasında / Şandı dil ü cān zevrağı **cünbāne** şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [cünbāne, -e]

cünbiş: Hareket.

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben gedāñuñ **cünbişi** merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [cünbişi, -i]

cünd-i ğam: Kaygı, tasa, keder askerleri.

Ey Rahîmî şād t̄ut göñlüñ seni sulţān-ı ‘aşq / ‘Ākıbet **cünd-i ğama** ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [cünd-i ğama, -a]

cünd-i mahabbet: Muhabbet askeri.

Dil alur dil virür şimdi menem **cünd-i mahabbetde** / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [cünd-i mahabbetde, -de]

cünün: Çılgınlık, delilik.

Nev-bahār-ı h̄üsñüñ her dem **cününüm** artırur / Boynuma zencir-i zülfüñ vaqtidür daq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [cününüm, -um]

cür'a:

1. Bir yudum (şarap).

Biz mey-i aşk ile mestüz kûy-ı hammâr isterüz / La'l-i yâre **cür'a** gibi cânı İṣâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [cür'a,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña vaḥdet meyinden **cür'a** şun dildâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [cür'a,]

Peşmîne-püş **cür'a** gibi bezm-i aşkuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [cür'a,]

Birdür yanında **cür'a** gibi câm-ı aşkuñuñ / Her bir ḥabâb-ı bâde ile bârgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [cür'a,]

2. Kadehin dibinde kalan son yudum.

Şurâhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda kalup **cür'a** gibi ḥ'âr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [cür'a,]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarâb-ı câm-ı nâz / Anuñ için ben ayakda **cür'aya** kılmaz nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [cür'aya, -ya]

cür'adân-ı dil: Gönülün içki kadehinin dibinde kalan kısmı.

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-ı aşk / Toptoludur **cür'adân-ı dilde** esrârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [cür'adân-ı dilde, -de]

cür'a-i bezm-i elest: Elest bezminin (Allah'ın ruhları yaratıp elestü bi-rabbiküm dediği an) yudumu.

Dil ü cân **cür'a-i bezm-i elestüñ** mestidür şüfi / Görüp ta'n itme ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [cür'a-i bezm-i elestüñ, -üñ]

cür'a-i câm-ı leb: Dudak kadehinin yudumu, bir damlası.

Cür'a-i câm-ı lebüñsüz şunma billâh sâkiyâ / Acıdupdur cânımı keyfiyyet-i câm-ı şarâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [cür'a-i câm-ı lebüñsüz, -üñsüz]

cür'a-keş-i câm-ı gam-ı bezm-i firâk olmayan: Ayrılık meclisinin dert kadehinin son yudumunu içen olmayan.

Olmayan cür'a-keş-i câm-ı gam-ı bezm-i firâk / Yokdur efserde dimâğında anuñ vaşla mezâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [cür'a-keş-i câm-ı gam-ı bezm-i firâk olmayan, -mayan]

cür'aveş: Kadehin dibinde kalıp toprağa dökülen son yudum gibi.

Terahhüm kıl Raḥîmî **cür'aveş** pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâķi-i gül-ruḥ elüñden bir ayâĝ ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [cür'aveş,]

La'l-i mey-günüñ ğamından döne döne ey felek / **Cür'aveş** pâ-mâl idüp yire dökersin ķanımuz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [cür'aveş,]

Raḥîmî **cür'aveş** devrân ayaĝa düşürür bir gün / Tıtalum bezm-i dünyâda nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [cür'aveş,]

Şarâb-ı nâb için bu çeşm-i ḥün-efşānum añmazsın / Dem-â-dem **cür'aveş** pâ-mâl idersin ķanum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [cür'aveş,]

Seng-i hecrüñle gönül sâĝar-şifat oldu şikest / **Cür'aveş** pây-mâl olup ķan oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [cür'aveş,]

cürm: Suç, ğünah.

Rıḥlet deminde **cürmini** 'afv it Raḥîmîñ / Bâr-ı girânla eyleme yâ Rab bâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [cürmini, -i, -n, -i]

Temennâ-yı vişālün eylemekden özge yok **cürmüm** / Benem ol ey 'atâ-baḥşem ḥatâ-püşem şevâbumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [cürmüm, -üm]

Zerreden efzün benüm **cürmüm** senün 'aşķuñ güneş / Zerreden ḥürşide ey meh-rü zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [cürmüm, -üm]

Vüfür-ı luḥfuña maĝrür olup ķıldum ise güstâḥ / Ümid-i 'afv ile **cürm** ü cinâyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [cürm,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu **cürmiyle** bende güneḥ-kâruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [cürmiyle, -iyle]

Yazma **cürmin** ol peri 'aşķında ben dîvānenün / Ey melek luḥf eyle insāniyyet ile âdeme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [cürmin, -in]

Aĝzuñ añdum yok yire ey ğonca ter düşdüñ baña / Ola mı yâ Rab fidâ-yı cān bu **cürme** 'özr- ḥ'āḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [cürme, -e]

cürm-bâr: Ğünahın aĝrıĝı.

Ķaşlaruñ koyup idelden secde-i miḥrāba baş / **Cürm-bârından** dü-tâ oldu iki ķaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [cürm-bârından, -ından]

cüst u cü: Arayıp sorma, araştırma, arama.

Toĝrusı bu görmeyem bu eşķ ü āhum dem-be-dem / **Cüst u cüda** cü-be-cü ey ķāmet-i dil-cü seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [cüst u cüda,]

cüst u cü it-: Arayıp sormak, araştırmak.

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her küşe **cüst u cü idici** çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [cüst u cü idici, -ici]

Serv-ḳaddün **cüst u cü itmekde** her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-âb aḳar ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [cüst u cü itmekde, -mekde]

cüst u cüy: Akarsu.

Elifler servlerdür dāğlar gül yāreler gonca / Vücūdum bāğ-ı miñnet āh eşküm **cüst u cüyüdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [cüst u cüyüdur, -ıdur]

cüvān: Genç, delikanlı.

Ḥırşı artur göñlümüñ pîr olduğunca ‘aşḳuñā / Ey **cüvānum** ol delinün ‘aḳlı var uşlu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [cüvānum, -um]

cüvānā: Ey genç ve yakışıklı.

Mürüvvet ḥatm olup şāḥib-kerem ṭayy-ı mekān itmiş / **Cüvānā** ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [cüvānā,]

cüyüş: Askerler, ordular.

Tîr ğamzeñ yā ḳaşuñ ḳaddün livā zülfün **cüyüş** / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-ḳırānsın yā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [cüyüş,]

Ç

çağ: Zaman.

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ḳo ‘ıṣ ü ‘işret itsün anı şimdi **çağıdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [çağıdur, -ı, -dur]

Görelen cebhenün ay ṭoğdınun ḥod çerḫi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsünüñ **çağı** geçdi Aḳşuyuñ **çağı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çağı, -ı]

Görelen cebhenün ay ṭoğdınun ḥod çerḫi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsünüñ **çağı** geçdi Aḳşuyuñ **çağı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çağı, -ı]

çağır-: Çağırmaq, seslenmek.

Çağırup ğayrılara şatdı metā‘-ı vaşlı / Āh kim ḥ‘āce-i hicrān beni dellāl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [çağırup, -up]

çāh-ı tenhā: Issız kuyu.

Ehl-i devlet cāh için Yūsufıyın öz ¼ardaşın / Ya şatar yāhud şalar bir **çāh-ı tenhā** koyunına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [çāh-ı tenhā,]

çāk: Parçalanmış.

Meyl eyleyeli hāre o gül-pîrezeni gör / Gül gibi teni **çāk** yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [çāk,]

çāk çāk it-: Parça parça etmek, parçalamak.

Gördi pîrāhenüni titreyüp üstüme düşer / **Çāk çāk itdi** bu gayretle girîbānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [çāk çāk itdi, -di]

çāk eyle-: Parçalamak, yırtmak.

Şubh-dem **çāk eylesem** gül gibi ‘işmet cāmesin / Raqşa girsem gün gibi mihrüñle devrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [çāk eylesem, -sem]

çāk it-: Yırtmak, parçalamak.

Sinemi gül gibi şad **çāk itdi** hār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [çāk itdi, -di]

Zāhidā zerķ u riyānuñ cübbesin **çāk itmişüz** / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [çāk itmişüz, -mişüz]

Perde-i nāmüsü çokdan **çāk iderdük** goncaveş / Biz maķām-ı ‘aşķuñ ey şeh nāz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [çāk iderdük, -erdük]

Ĝonca-i gülzār-ı ‘işmet dāmeninde dest-i hār / Gül gibi ben yaķamı gayretten itdüm çāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [çāk itdüm, -düm]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey Ĝonca baĜrum hūniken / Sinemi gül gibi **çāk itmek** diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [çāk itmek, -mek]

Ten-cāmesi yaķasın **çāk itdi** dest-i gayret / Ey Ĝonca aça senüñ gül gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [çāk itdi, -di]

çāk-:

1.Çakmak, tutuşturmak.

Ĝöñül senden olupdur āteş-i ‘aşķa beni **çakmak** / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [çakmak, -mak]

2. İyice anlatmak, bildirmek, tanıtmak, ifşa etmek.

Göñül senden olupdur âteş-i aşka beni çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrâna hâlüm **çak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [çak,]

çak ol-: Yırtılmak, parçalanmak.

Gül gibi pākîze dāmensin sen ey Yūsuf-liķā / Dest-i nā-ħağdan ne gam ger **çak ola** pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [çak ola, -a]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine **çak olmuş** / Boyamış yiri göge kākülünşüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [çak olmuş, -mı]

Ten ki ħāk-i rāh-ı cānān olmaya ħāk olsun ol / Sine zaħm-ı tîğüñe cāy olmaya **çak olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [çak olsun, -sun]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben de yelken torıda bir yaķası **çak olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [çak olayum, -ayum]

çaker: Kul, köle, bende.

Raħimî bendeñi gibi vefā zenciri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu **çakerüñdür** bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [çakerüñdür, -üñdür]

Midħatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i hoş-ħabıdır / Bu Raħimî **çakerüñ** ey gülşen-i irfān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [çakerüñ, -üñ]

ħağdan ümmid iderem cevruñe pāyān virsün / Yaħu ben **çakerüñe** şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [çakerüñe, -üñ, -e]

çak-i giribān: Yaka yırtmak.

Hemān bir ben degül lāle dağı **çak-i giribānuñ** / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidir şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [çak-i giribānuñ, -uñ]

çak-i giribān olup kal-: Yakasını yırtıp kalmak.

Dāmen-keşān şalınsa o serv-i hoş-ħirām / Güller çemende **çak-i giribān olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [çak-i giribān olur kalur,]

çal-:

1. Sürmek.

Seni bir gice tek ol şem-i bezm-ārāya irgürsün / Raħimî yalvarup **çal** bađruñuñ yağın Ķadırğaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [çal,]

2. (Bir mûsikî eserini) Bir çalgı ile icrâ etmek.

Dili yok ney ne söyler nâlišümden / Ne **çalar** nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [çalar, -ar]

çalın-:

1.Çalınmak (bir müzik aleti bağlamında).

Sāza hōd muħkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maķām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh **çalınsa** sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [çalınsa, -sa]

2.Solmak.

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm **çalındı** derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [çalındı, -dı]

çalış-: Gayret etmek, çabalamak; savaşmak, mücadele etmek.

Baş egüp tîğüñ gibi bekler kesilmez yanuñı / **Çalışur** bir kes Raħîmî gibi yok kaç‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [çalışur, -ur]

Cān ile tîğüñ şalup şāhum yoluñda **çalışır** / Yok bu devr içre Raħîmî gibi kalkan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [çalışır, -ır]

çanağ: Çanak || lale çiçeği.

Nev-bahāra lāle şındı yine bir mey-gün **çanağ** / Sen de baş kaldurma destüñden koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [çanağ,]

çap-: Koşmak.

Felek zerrîn-küleñ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / **Çapup** gün gibi tırılmaz yeldirür şubh u mesā raħşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [çapup, -up]

çār erkān: Dört unsur (hava, su, ateş, toprak). || bütün dünya.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi işbu **çār erkānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [çār erkānı, -ı]

çār pāre it-: Dört parça yapmak.

Duramaz oynar yüregüm **çār pāre itdi** cānumı / Gāh şive geh teğāfül geh ğazab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [çār pāre itdi,]

Cān mürde dil-şikeste ciger hūn ten hārāb / Devrān döne döne beni **çār-pāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [çār-pāre eyledi, -di]

çār ‘unşur: Dört unsur.(Hava, su, ateş, toprak).

Ey Raḥīmī ‘aşkuña dil şol zemān vīrān iken / Daḡı maḥfidi bu **çār ‘unşurda** genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 20, Beyit 7). [çār ‘unşurda, -da]

çāre:

1. Çözüm, çıkar yol.

Geh ğam-ı hecr Raḥīmī vü geh ümmid-i vişāl / Yok mı bir **çāre** meded ḡaldum iki arada (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 280, Beyit 7). [çāre,]

Öte ḡursun bāġ-ı vaşluñdan raḡīb-i zāġ-ḡab^c / Bülbül oldu **çāre** yok mı kış gidüp yaz olmaġa (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 283, Beyit 2). [çāre,]

2. İlaç, deva, tedbir.

Sīneñde dil efsürde göz uyḡuda cān mürde / Bir **çāresi** yok derde bī-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 146, Beyit 2). [çāresi, -si]

Devādur derd-mend-i ‘aşka derd ü yāresi ‘aşkuñ / ḡabībā derde dermān it kim olur **çāresi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 154, Beyit 1). [çāresi, -si]

Bilmedüm vuşlatına ḡasta Raḥīmī **çāre** / İntizār-ı ğam-ı hicrān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 345, Beyit 5). [çāre,]

çāre kıl-: Çare bulmak.

Ben oldum olacaġum gel ḡabībā zaḡmete girme / Dil elden gitmeden bir **çāre kıl** bī-çāre düşmişdür (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 53, Beyit 6). [çāre kıl,]

çāre-sāz: Çare bulan, çare bulucu.

Cān lebüñden em recā itdüke ğamzeñ ḡışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey **çāre-sāz** (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 118, Beyit 4). [çāre-sāz,]

çāre-sāz ol-: Çare bulucu olmak.

Baña gel ey muġannī **çāre-sāz ol** n’eydigüm bildür / Maḡām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 53, Beyit 5). [çāre-sāz ol,]

çār-mıḡ: Suçlunun öldürölmek amacıyla çivilendiġi haç biçimindeki daraġacı.

ḡapuñda Raḥīmī diseñ sī ye dime tek / **çār-mıḡa** dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 254, Beyit 14). [çār-mıḡa, -a]

çāşnî-gîr: Aşçıbaşı, sofracıbaşı.

Niçe hayrânı olmasun gören ol **çāşnî-gîrûñ** / Lebi sükker börek haddı gülâc-ı hûn-ı sübhâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [çāşnî-gîrûñ, -üñ]

çat-: Kaşı, yüzü sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak.

Râ kaşuñ peyveste **çatma** müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭârid râ buradur küşe-i râhat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [çatma, -ma]

çatla-: Sıkıntı, sevinç, yalnızlık, heyecan, sabırsızlık, kıskançlık vb. ruhsal durumları aşırı derecede duymak.

Çatlasa düşmen n’ola kopdı terâka başına / Āsumâni bir kaçâdur aña bu esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [çatlasa, -sa]

çav: Şöhret.

Vaşf-ı hüsnuñde şehâ şî’ri Rahîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi **çavi** ṭoldı ‘âleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [çavi, -ı]

çeb: Yanlış.

İligimüñ kuruduğı bu ki her **çeb** ola râst / Câme-i vaşluña irüp süre devrâni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [çeb,]

çehre: Yüz, surat, sima.

Yâr didi ğayrdan kaç‘ it nazar dîdem be-çeşm / Didi kıl **çehreñ** kapumda hâk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [çehreñ, -ñ]

İksîr-i ‘aşk **çehremi** zerd itdi zer gibi / Dağı o yâd-ı sîm-beden bî-ğaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [çehremi, -mi]

çehre-i maşşûd: İstenilen, kasdolunan şeyi gösteren çehre, yüz.

Çehre-i maşşûda yüz gösterse rûh olsa hiçâb / Bî-vesîle ‘arîz-ı cânâna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [çehre-i maşşûda, -a]

çek-:

1.Öldürücü bir silahla cana kast etmek.

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîğ **çeker** gâh bıçağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [çeker, -er]

2. Katlanmak, tahammül etmek.

Bî-sütûn-ı ‘aşkda sen yâr-ı Şîrin-la’l için / **Çekdüğüm** endüh-ı hecri Husrev ü Ferhâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [çekdüğüm, -düğüm]

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalâş / Bir kemân-ebrû için **çek** durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [çek,]

Âh kim iğmâz ‘ayn ile ‘itâbın ‘aşıkuñ / ‘Ayn-ı tâb içre ‘anâ **çeken** ‘azâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [çeken, -en]

Şol kadar **çekdi** cefânuñ yükini cân u gönül / Ben senüñ cân u gönül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [çekdi, -di]

Çekdüğüm cevri Raḥîmî âh diyü ağıyardan / Ol perînuñ da’vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [çekdüğüm, -düğüm]

Mışr-ı ‘izzetde ‘azizüm olıma şâhib-serîr / **Çekmeyince** bir zemân Yûsuf gibi zindân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [çekmeyince, -meyince]

Büse-i la’l-i lebûñe cân virüp me’nûs olan / Bir nefes **çekmez** benüm rûḥ-ı revânum cân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [çekmez, -mez]

Ey Raḥîmî sen ümidüñ Kâsımü’l- ezrâka tut / Seg-nihâd olan tama‘ ehli ço **çeksün** nân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [çeksün, -sün]

Bize kûy-ı yâr sen çek cennet-i a’lâ gamın / Zâhidâ biz ibn-i vaqtüz **çekmezüz** ferdâ gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [çekmezüz, -mezüz]

Ço miyân endühını terk it dehân endişesin / **Çekme** ey dil yok yire pinhân u nâ-peydâ gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [çekme, -me]

Bâr-ı cevri devri **çekmekden** bükildi kâmetüm / Bâri gam çekdürme ey meh mihri yok ağıyardan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [çekmekden, -mekden]

3. Yaşamak, tecrübe etmek.

Ḥurrem olmaz ḥâtırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / **Çekmeyen** ey âfitâbum zulmet-i hicrân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [çekmeyen, -meyen]

4. Çizmek, yaralamak.

‘Adem iklimine ehl-i vefânuñ toğru yoldur / Elif kim **çekmişem** tende gam-ı mevzûn-nihâlünüle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [çekmişem, -mişem]

5. Kendine çekmek, yaklaştırmak.

Firâkuñ bârına gördüm taḥammül eylemez tağlar / **Çeküp** ol yüki ben bu cism-i bî-miğdâra taḥşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [çeküp, -üp]

Mestāneler miyānını **çeksem** kenāruma / Ḥayrānla girse aǵzuma ḥelvā dudacıǵı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [çeksem, -sem]

6.Sürmek.

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa **çekmem** minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḥāk-i rāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [çekmem, -mem]

7.Çekiştirmek.

Ṭama‘ ser-riştesin kaṭ‘ eyle miqrāz-ı kanā‘atle / İlüp **çekmesün** ey āvāre dil her aç u her çıplağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [çekmesün, -mesün]

çekdir-: Bir hâlin kuvvetle baskı ve etkisi altında bırakmak, o hâle uğratmak, dūçar etmek.

Kaşırınuñ bulduñ kuşūrın **çekdirüp** şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [çekdirüp, -üp]

çekip çevir-: Düzene koyup yönetmek, gerektiği gibi idâre etmek.

Bir ḥaṭā ile dolaşdum çin-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp **çekdüñ çevirdüñ** kâmetüm tuğrā-miṣāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [çekdüñ çevirdüñ, -düñ]

çekdür-: Yaşatmak, maruz bırakmak.

Cevrini döne döne **çekdürdi** / Daḥi devrān baña şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [çekdürdi, -di]

Rahîmî ḥod kadîmi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥi **çekdürme** yā Rab bir kula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [çekdürme, -me]

çekil-: Ayrılıp gitmek.

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm **çekildüm** deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var bu bāğüñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [çekildüm, -düm]

celebi: Efendi, bey, kibar kimse.

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine dermān **Çelebi** / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [çelebi,]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür qadrüñi her cāhil ü nā-dān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [çelebi,]

Ḥār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her seḥer anuñ için eylerem efgān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [çelebi,]

Meh-cemâlüne ne noķşān iriŗūr ey yūzi gūl / Őem‘veŗ bir gice olsañ baña mihmān **Āelebi** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 338, Beyit 4). [Āelebi,]

Naķd-i cān vire idūm rūz-ı viŗāline bedel / Bir gice girse Raĥîmî ele ‘uryān **Āelebi** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 338, Beyit 5). [Āelebi,]

Āelîpā: HaĀ.

Gitmedūgi bu ġam-ı zūlfūñ dil-i aġyārdan / Kāfirūñ āyînidūr ķoyar **Āelîpā** ķoynına (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 288, Beyit 6). [Āelîpā,]

Āemen:

1.Āimen.

Őu gibi yūz sūrüyū geldi **Āemenler** ĥıdmete / Tā ola vech-i ĥasen gibi sūrūr-efzā-yı sūr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 91, Beyit 2). [Āemenler, -ler]

2. Aġaçlı, ĀiĀekli, yeŗillik olan yer.

Dāmen-keŗān Őalınsa o serv-i ĥoŗ-ĥırām / Gūller **Āemende** Āāk-i girîbān olur ķalur (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 43, Beyit 4). [Āemende, -de]

Ruĥūñ seyr iden ey ġonca **Āemende** / Baŗiret yoķ durur gūl isteyende (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 277, Beyit 1). [Āemende, -de]

Āemende sākî-i gūl-ruĥ elinden ķadeĥ nūŗ it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 291, Beyit 6). [Āemende, -de]

Āenār: Āınar aġacı.

Āenāra dek gelūp serv-i bülendūñ pāyesin pest it / Senūñ bu mūntehā ķaddūñle ũbā baŗ bir āzerdūr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 49, Beyit 2). [Āenāra, -a]

Servūñ alup ayaġın Őarsın **Āenāruñ** penĀesin / Āh kim penĀeñ senūñ ĥūn-rîz ü ĥoryād ey felek (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 150, Beyit 3). [Āenāruñ, -uñ]

Āenber:

1.Canbazların ġoŗteri yaptıġı halka || ġūzelin ŐaĀ kıvrımı.

Āaddūmi bũkdũkce zūlfūñ la‘lũni ķıldum ũaleb / Pîrlikde baŗladum **Āenberde** cān-bāz olmaġa (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 283, Beyit 3). [Āenberde, -de]

2. İnsanın etrāfını ķuŗatan durum ve Şartlar.

ũayanma bir’ki ġũn dōnse murāduñ ũstine devrān / Őoñ ucu nā-murād eyler muĥālîf **Āenberin** ķurđı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 341, Beyit 4). [Āenberin, -in]

çeng: Türk musikisinde kullanılan yay şeklinde eğri çalgı.

Dili yok ney ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem **çeng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [çeng,]

Güneş ay ile dutulmuş çapıñda birdür oğlanı / Felek raqqâş-ı bezmüñ zühre hod düşire bir **çengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [çengi, -i]

çeng tut-: Çalmak.

Büselikte ideli ‘uşşâka ol şehnâz nâz / Her maqâmı tutasın çeng nağme-i âvâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [çeng tutasın, -asın]

çerâğ: Mum, kandil.

Yağalı envâr-ı hüsnüñden **çerâğ** ey âfitâb / Burc-ı izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [çerâğ,]

Tab‘-ı pür-envâr ile rüşen **çerâğıñdur** senüñ / Ey gözüm nürü işigüñde Rağimivâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [çerâğıñdur, -uñdur]

Çerâğı ‘arız u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cân gözün uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [çerâğı, -i]

Rağimî nâr-ı ‘aşka ben delil oldum **çerâğumdur** / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [çerâğumdur, -umdur]

Rağimiyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um ben / **Çerâğın** şu‘le-i süz-ı derünümünden yağar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [çerâğın, -ın]

çerâğ yak-: Kandil yakmak.

Ey felek hoş gör bu devrânüñ bahârı şevkini / Her dem el virmez bu demler arayup **yağsañ çerâğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [çerâğ yağsañ, -sañ]

çerâğâh-ı vefâ: Sadakat çayırılığı.

Bağruñı hün it **çerâğâh-ı vefâda** niçe dem / Nâfeves tâ giresin bir yâr-i ra‘nâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [çerâğâh-ı vefâda, -da]

çerâğ-ı mâh: Ayın kandili.

Bu gice gün yüzüñden aldı mı âyâ ziyâ meş‘al / **Çerâğ-ı mâha** şevk ‘arız itdi germ olup şehâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [çerâğ-ı mâha, -a]

çerh:

1.Gökyüzü, sema.

Ƙabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaƘ hünin-kefen / **Çerh** olur türbem cesim-i ğamzeñ eylerse şehid
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [çerh,]

Baňa ey **çerh** her ğün mihr-i ‘âlem-tâb ‘arz itme / Benüm âyine-i ruhsâra yâra ğod nigâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [çerh,]

Şevküm şu‘âi ğenc-i ğamuñ şeb-çerâğıdur / **Çerhüñ** çü mâh niteki her şeb-çerâğıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [çerhüñ, -üñ]

Rahîmî şanma tâli‘ oldı **çerh** üzre hilâl-i ‘id / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzük ğayâlüñdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [çerh,]

ÇıƘardum şâhbâz-ı âhi **çerhe** / TaƘup yanına nâlümden celâcil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2).
[çerhe, -e]

ĞarƘa virdi âb-ı çerşüm süy-ı baħri ser-be-ser / Dûd-ı âhum **çerhe** irdi şâhidüm mâi vü mâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [çerhe, -e]

2.Talih, baht.

Çerh elüm alup çevirdi atdı dâr-ı ğurbete / Küy-ı vaşl-ı yârdan düşdüñ cüdâ ğayfâ ğarib (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [çerh,]

Çevirdi başumı **çerh** atdı noƘta gibi ortaya / Ƙıyı çizmekde ğüyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [çerh,]

Murâduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebâti yoƘ bu **çerhüñ** sen bu kec-gerdâni bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [çerhüñ, -üñ]

Ğöreldeñ cebhenüñ ay toĝdınıñ ğod **çerhi** batmışdur / Ezelden bâĝ-ı ğüsnüñ çaĝı geçdi Akşuyuñ çaĝı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çerhi, -i]

çerh ur-: Sema etmek, dönmek.

Teferrüçĝâh-ı bâĝ-ı vaşluña bir ğün irem diyü / Vücüdüm **çerh urur** dolâbveş çerşüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [çerh urur, -ur]

çerhe ir-: Feleĝe, ğök yüzüne ermek, ulaşmak.

Oda yaƘdı ‘âlemi süz-ı derün-ı pür-şerâr / **Çerhe irdi** dostlar âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [çerhe irdi, -di]

çerh-i a‘lâ: Yüce ğök.

Ğüneş gibi bülend olurdu Ƙadrüm **çerh-i a‘lâda** / Eger bâlinem olsa bir ğice iç eşüĝi Ƙaşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [çerh-i a‘lâda, -da]

çerh-i bed-mihr: Merhametsiz felek, dünya.

Çerh-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zâlim ü nâ-bekâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [çerh-i bed-mihre, -e]

çerh-i bî-bünyâd: Temelsiz felek || Kader.

Murâdum üstine bir kerre dönmedi devrân / Yüzün çevirdi meger kim bu **çerh-i bî-bünyâd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [çerh-i bî-bünyâd,]

çerh-i bî-karâr: Kararsız felek (Dünyanın devretmesi bağlamında).

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Dağı yogıdı mihr ü meh bu **çerh-i bî-karâr** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [çerh-i bî-karâr,]

çerh-i çâr: Batlamyos sisteminde dördüncü felek.

Ĥudâyâ kaşr-ı kâdrin yüce eyle **çerh-i çârumdan** / Penâhum yok dağı dergâh-ı şâhen-şâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [çerh-i çârumdan, -umdan]

çerh-i devlet: Devlet zamanı.

Bir'ki gündür sen meh-i rüşen-likâyı görmedüm / **Çerh-i devlet** dergehi tğk-ı 'alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [çerh-i devlet,]

Mihr-i şubh-ı saltanatsın ĥüsn-i meh-sîmâyıla / **Çerh-i devletdür** kapuñ bu çetr-i gerdün-sâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [çerh-i devletdür, -dür]

çerh-i dün: Aşağılık dünya.

Bize zulm itmeden ey **çerh-i dün** dün yoksa âh itdün / Alur her ĥakķımız 'adl issi bir sultânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [çerh-i dün,]

çerh-i gerdân: Dönen dünya.

Binüp keştîye sen meh gün gibi kılduķca seyrânı / Toķuz kat tolanur bād-ı figānum **çerh-i gerdânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [çerh-i gerdânı, -ı]

çerh-i ĥüsn: Güzellik seması.

Çerh-i ĥüsn içre gönül gün yüzüñi mâh bilür / Güneşe zerrece mihr itmez Allâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [çerh-i ĥüsn,]

çerh-i kec-reftâr: Eğri gidişli felek.

Åh kim bir gün bker ¼avs-i ¼uzahveŖ ¼addni / Mer¼amet umma Ra¼im **¼er¼-i kec-reftrdan**
(Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel 242, Beyit 5). [¼er¼-i kec-reftrdan, -dan]

¼er¼-i pr-encüm: Yıldız dolu felek.

Görinen **¼er¼-i pr-encüm** degül ey mh stmde / Bu ¼¼- zer-nigr- ljiverd brghumdur
(Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel 75, Beyit 3). [¼er¼-i pr-encm,]

¼er¼-i pr-¼addr: Merhametsizlikle dolu felek.

Felek cevr eylemekde dne dne yra dnmiŖdr / O meh mihr itmemekte **¼er¼-i pr-¼addra**
dnmiŖdr (Ktahyal Ra¼im Dvn, Gazel 99, Beyit 1). [¼er¼-i pr-¼addra, -a]

¼er¼-i sincb: Sincap rengindeki dnya.

¼er¼-i sincbde mh u hle Ŗandum göricek / GeymiŖ ol meh-r meger sammürdan bir Ŗeb-klh
(Ktahyal Ra¼im Dvn, Gazel 276, Beyit 6). [¼er¼-i sincbde, -de]

¼er¼-i vuslat: KavuŖma fele¼i.

Gr bu **¼er¼-i vuslata** nevbet degirmendür da¼i / DnmiŖem kendüm bilelden siybu aynna
(Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel 285, Beyit 4). [¼er¼-i vuslata, -a]

¼er¼veŖ: Gökyüzü gibi.

¼ekeli pehlsna gün gibi sen meh-¼ihreyi / **¼er¼veŖ** gögsin gerer Ŗub¼ u mes pirhen (Kütahyalı
Ra¼im Dvn, Gazel 158, Beyit 2). [¼er¼veŖ,]

¼eŖm: Gz.

Dmen-i pkzene kimdür ki bir toz ¼ondura / Mnkir **¼eŖmine** ¼oldurdu gbr- evliy (Kütahyalı
Ra¼im Dvn, Gazel 9, Beyit 5). [¼eŖmine, -ine]

Dstn- guŖsam her faŖl u bbn yazma¼a / ¼anlu yaŖum sr¼ ¼ihrem Ŗaf¼adur **¼eŖmm** devt
(Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel 20, Beyit 6). [¼eŖmm, -m]

¼ayanup gmzene **¼eŖm** döker ¼an / Vel Ŗorsan ge¼er ol mest-i mestr (Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel
42, Beyit 2). [¼eŖm, -]

Dil ¼arr u hŖ **¼eŖmnden** an¼n hıfz ider / Na¼di trc eyler ol Ttr bir ya¼macdur (Kütahyalı
Ra¼im Dvn, Gazel 59, Beyit 3). [¼eŖmnden, -nden]

¼eŖmmde gbr- ¼adem eylese mdd / HŖyyet-i kühl- baŖars eŖer eyler (Kütahyalı Ra¼im
Dvn, Gazel 60, Beyit 2). [¼eŖmmde, -mde]

Ba¼r ile m-beyni terdür yaŖumu / **¼eŖmme** ¼an ya¼dur Nl  Aras (Kütahyalı Ra¼im Dvn, Gazel 119,
Beyit 3). [¼eŖmme, -me]

Akça şuyun mā-cerāsın bilmek isterseñ eger / Karadeniz gibi **çeşmümden** akan deryāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [çeşmümden, -ümden]

Leb-i bezminden ayru ey felek **çeşmin** Raḥîmîniñ / Dem-â-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [çeşmin, -in]

Lebi ğamıyla kadeh gibi tıldı kan **çeşmüm** / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [çeşmüm, -üm]

N'ola insāniyyet itse baña **çeşmüñ** ey melek / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [çeşmüñ, -üñ]

Ruḥuñ mähın gözetmekden bu **çeşmüñ** eşğ-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduğum kaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [çeşmüñ, -üñ]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cü idici **çeşm** ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [çeşmi, -i; çeşm,]

Tāb-ı aşkuñla ciger biryān u **çeşmüm** hün-feşān / Gel berü 'iş it şarābum hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [çeşmüm, -üm]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [çeşm,]

Kuḥl-ı ḥāk-i maḳdemüñ irgürdüğiçün **çeşmüme** / Bād-ı şubḥa muştılık virdüm şifāhān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [çeşmüme, -üme]

Ḥāk-i miḥnet **çeşmine** ol dün bed-binüñ müdām / Tütüyā bilmezse ḥāk-i dergehüñ 'ayne'l-yakīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [çeşmine, -ine]

Ḥal ü ḥaddınsız yakup eczāyı **çeşmüm** gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı ğamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [çeşmüm, -üm]

Göñül Niş kal'asıdur şan ḥarāb olmuş içi taş / Başum tığ-ı 'inā 'aynıyla **çeşmümdür** bınarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [çeşmümdür, -ümdür]

Dem-i fürkatde sūzān göñli giryān **çeşmümi** görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baḥrüñ kuruşu yaş / Yanup ağlar yanumca ber ü baḥrüñ kuruşu yaş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [çeşmümi, -ümi]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücüdum çerḥ urur dolābveş **çeşmüm** döker yaş / Vücüdum çerḥ urur dolābveş **çeşmüm** döker yaş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [çeşmüm, -üm]

Derün-ı sinede hün-ı ciger **çeşmümde** āb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bāḥın u zāhirde nem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [çeşmümde, -ümde]

çeşm ü çerāğ: Göz nuru.

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen **çeşm ü çerāğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [çeşm ü çerāğ,]

çeşme-i cān: Can çeşmesi; öpücük, öpüş.

Lebüñi **çeşme-i cān** Ka'be görmüş adam yok / Perī vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [çeşme-i cān,]

çeşme-i çeşm: Göz pınarı.

Her sū o ğonca ḥār ile iĉer şarāb-ı sürḥ / Aĉar o demde **çeşme-i çeşmümden** āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [çeşme-i çeşmümden, -ümden]

Çeşme-i çeşmümden aĉar dem-be-dem yaşum benüm / Menba'ı seyl-āb-ı miḥnet başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [çeşme-i çeşmümden, -ümden]

çeşme-i dil: Gönül çeşmesi.

Çeşme-i dilden aĉar kanlı sirişküm şu gibi / Dem-be-dem ṭurmaz bulanur bir deliĉanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [çeşme-i dilden, -den]

çeşme-i hayvān: İĉeni ölümsüzlüĝe ulaştırdığına inanılan hayat suyu.

Lebüñ aĝyār-ı zülmet-ĉihreye ey ḥızr-ı ḥaṭṭ şunma / Kurudur varduğı dem **çeşme-i hayvāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [çeşme-i hayvāna, -a]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ĝamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün **çeşme-i hayvān** ĝamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [çeşme-i hayvān,]

çeşme-i ter: Yeni çeşme.

Yaşum Sa'ı u Şafāyıyla iletdüm Ka'be küyüña / Yine bir **çeşme-i ter** eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [çeşme-i ter,]

çeşm-i āfet: Belalı göz.

Ĝamze bir keskin ḥarāmî **çeşm-i āfet** yol başar / Ķayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [çeşm-i āfet,]

çeşm-i āhū: Ahu gözlü.

İĉüp ol **çeşm-i āhūnuñ** lebi şirini şirāne / 'Ali-heybet fütüvvet kānı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [çeşm-i āhūnuñ, -nuñ]

Faḥr idüp ey **çeşmi āhū** ger olursam ṭañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [çeşmi āhū,]

çeşm-i 'aşık: Aşığın gözü.

Lāle şanma **çeşm-i 'aşıkdan** dökilmiş ĉaṭredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḥrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [çeşm-i 'aşıkdan, -dan]

çeşm-i cellād: Sevğilinin merhametsiz, öldürme işlevini gerçekleştiren cellat gözü.

Bî-güneh kanlar döker bu **çeşm-i cellāduñ** senüñ / Kanķı zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [çeşm-i cellāduñ, -uñ]

çeşm-i çerāğ-ı dü kevn: İki âlemin kandilinin gözü.

Rüşen budur ki **çeşm-i çerāğ-ı dü kevn** senin / Ey nūr-ı Hakk senüñle görür ‘âlemüñ gözi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [çeşm-i çerāğ-ı dü kevn,]

çeşm-i cür‘aveş: Bir yudum gibi göz.

Bu **çeşm-i cür‘aveş** pāy-māl-i devrān itseñ incinmem / Lebüñsüz sāğar-ı çeşmüm tolu kan olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [çeşm-i cür‘aveş,]

çeşm-i dil-cü: Gönül çeken göz.

Göñlüm alan o **çeşm-i dil-cüdur** / Velî sevdālara şalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1).
[çeşm-i dil-cüdur, -dur]

çeşm-i fettān: Fitne çıkaran göz.

Ğamze bir keskin hārāmî **çeşm-i fettān** yol başar / Vaşl ise bir ince bil gāyet maħall-i ihtirāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [çeşm-i fettān,]

İşitdüm kim habîbüñ ‘aşķ okı kıddin kemān itmiş / Vücüdün **çeşm-i fettānı** gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [çeşm-i fettānı, -ı]

Muntazırdur göz açup nergis ayağüñ tozına / Gel görün biñ nāz ile ey **çeşm-i fettānum** yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [çeşm-i fettānum, -um]

çeşm-i ğazāl:

1.Ceylan gözlü güzel.

Añ Raħîmîyi itüm de uş budur / Senden ey **çeşm-i ğazālüm** mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 9). [çeşm-i ğazālüm, -üm]

Bir **çeşm-i ğazāl** için bir kaşı hilāl için / Dîvāne degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [çeşm-i ğazāl,]

Gözüm didāruña kıddüñe mā’il yaşum ırmağı / N’ola ter düşse ey **çeşm-i ğazālüm** ayu kulağı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [çeşm-i ğazālüm, -üm]

2.Ceylan göz || Güzel göz.

Beni şahrāya şalan şu gibi hadduñ hayālîdür / Vefā tağında ser-mest eyleyen **çeşm-i ğazālîdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [çeşm-i ğazālîdür, -üñdür]

çeşm-i giryân: Ağlayan göz.

‘Arz-ı dîdâr it Raĥîmî bendeñe ey serv-kağ / Yollar üzre muntazırdur **çeşm-i giryân** her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [çeşm-i giryân,]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / **Çeşm-i giryānumla** cānā çok ĥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [çeşm-i giryānumla, -umla]

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘Aceb mi kañ dökerse dem-be-dem bu **çeşm-i giryānum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [çeşm-i giryānum, -um]

Gitdi gözden dilde cā tıtdı hayāl-i la‘l-i yār / Kañda zāyi‘ eyledüm bu **çeşm-i giryân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [çeşm-i giryân,]

Lebinden dem uraldan sen döker kañ **çeşm-i giryānum** / Niçün kañ üzre kañ itdüñ girüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [çeşm-i giryānum, -um]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu **çeşm-i giryānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [çeşm-i giryānum, -um]

Cāndan özge yolına nem var Raĥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur **çeşm-i giryân** bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [çeşm-i giryân,]

çeşm-i güher-bār: İnci yağdıran göz (Gözyaşı dökmesi bağlamında).

Ĥālet-i ‘aşk içre ahvālüm görüp kañ ağladı / Ey benüm **çeşm-i güher-bārum** yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [çeşm-i güher-bārum, -um]

çeşm-i ĥün-efşān: Kanlı gözyaşı döken göz.

Kañ tolar her dem kađeĥveş **çeşm-i ĥün-efşānumuz** / Mey içelden ĥār ile ol ĥonca-i ĥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [çeşm-i ĥün-efşānumuz, -umuz]

Dem-i ĥamda baña hem-dem bu **çeşm-i ĥün-feşān** kalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [çeşm-i ĥün-feşān,]

Ĥün-ı cigerle besler merdüm yaşımu eşküm / Olsun demi ziyāde bu **çeşm-i ĥün-feşānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [çeşm-i ĥün-feşānuñ, -uñ]

Şarāb-ı nāb için bu **çeşm-i ĥün-efşānum** añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin kañum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [çeşm-i ĥün-efşānum, -um]

çeşm-i mest: Sarhoş göz.

İçersin kañna kañna mey yirine ‘asıkuñ kañın / Velî ey **çeşm-i mestüm** kâni‘ olmaz kañı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [çeşm-i mestüm, -üm]

Çeşm-i mestüñdür harāb iden dil ü cān illerin / La‘l-i nābuñdur kesād iden Bedahşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [çeşm-i mestüñdür, -üñdür]

Çeşm-i mestüñ ki h‘āba yüz tıtdı / Yıkılup dil harāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [çeşm-i mestüñ, -üñ]

çeşm-i nā-bînā: Görmeyen göz.

Şüfi küyünda cemālünden şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede her **çeşm-i nā-bînā** Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [çeşm-i nā-bînā,]

çeşm-i nergis: Nergise benzeyen (mahmur) göz.

Raķībūñ rağmına ey **çeşm-i nergis** / Nazar kıl mestüñüm geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [çeşm-i nergis,]

çeşm-i pür-sehḥār: Büyü dolu göz.

Göñlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aqlımı yağma şehā ol **çeşm-i pür-sehḥār** ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [çeşm-i pür-sehḥār,]

çeşm-i ter: Yaşlı göz.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu **çeşm-i ter** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [çeşm-i ter,]

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārında / Duḥān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi **çeşm-i ter** lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [çeşm-i ter,]

çeşm-i yār: Sevgilinin gözü.

Baş қоşaldan ğamze-i hūn-rîz-i yāre **çeşm-i yār** / Cān u ser virmek için gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [çeşm-i yār,]

çetr-i gerdün-sāy: Sema gibi çadır.

Mihr-i şubḥ-ı salṭanatsın hūsn-i meh-sîmāyıla / Çerḥ-i devletdür kapuñ bu **çetr-i gerdün-sāyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [çetr-i gerdün-sāyıla, -ıla]

çetr-i pür-ḥayāl: Hayal dolu çadır.

Dil pâdişāh-ı ‘aşkuña bir **çetr-i pür-ḥayāl** / Yir yir fūrüg-ı āteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [çetr-i pür-ḥayāl,]

çevgân: Ucu eğri değnek.

Başum top eyledüm ayağuna meydân-ı aşkuında / Ümid-i dest-büsuñla kadüm **çevgâna** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [çevgâna, -a]

İdüpdür top-ı çerhi himmetüñ **çevgâni** ser-gerdân / Erenler haqqıçün meydân bu gün sen
şehriyârüñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [çevgâni, -i]

çevgân-ı gam: Gam değneği.

Belâ meydânınuñ ben aşık-ı ser-bâziyam gerçek / Qadem **çevgân-ı gam** başum maħabbet güyü güyüdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [çevgân-ı gam,]

çevir-: Döndürmek.

Çerh elüm alup **çevirdi** atdı dâr-ı ğurbete / Kûy-ı vaşl-ı yârdan düşdüm cüdâ hayfâ ğarîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [çevirdi, -di]

Çevirdi başumı çerh atdı noqta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [çevirdi, -di]

O mehden ayru yaşum ey felek ummâna döndürdüñ / **Çevirdüñ** başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [çevirdüñ, -dün]

çık-:

1.Çıkmak, tütmek.

Qırmızı kisvet degül **çıkdı** depemden nâr-ı dil / Süz-ı şevk-ı aşqdan şâhum alâmetdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [çıkdı, -dı]

2. Ayrılmak.

Rahîmî âkıbet aydınlığına bir işâretdür / **Çıkup** Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Aqşehre (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [çıkup, -up]

Cihânuñ **çıkdı** fâhîr câmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp şâl-ı fenâ bir turfe kisvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [çıkdı, -dı]

3. Ortaya çıkmak, neşet etmek.

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden gehi **çıkâr** daħi bir odlu âh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [çıkâr, -ar]

4.Ruhu bedenden ayrılmak, ölmek.

Çıksun şu cân ki ğuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılusun aşq ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 4). [çıksun, -sun]

5.Yükselmek.

Kaşrını yıkmak ise düşmenün ey nâle ğarâz / Sîneden derd ile **çık** günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [çık,]

6.Duyulur hâle gelmek.

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün **çıkar** güm güm şadâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [çıkar, -ar]

7.Kör olmak.

İki gözüümüñ biri olursa ey nûr-ı başâr / Başdan ol göz **çık**sun ayağun ğubârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [çık, sun, -sun]

çıkar-:

1.Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişme (duman vb.).

Çıkardum şâhbâz-ı âhî çerhe / Taşup yanına nâlümden celâcil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [çıkardum, -dum]

Vaşf-ı hüsnünde olan şî'rümi Cibrîl-i emîn / **Çıkarup** 'arş-ı 'alâ sâkına hâl hâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [çıkarup, -up]

2.Uzaklaştırmak.

Mihr eylemedi mâha Raĥîmî ruĥun özler / Göz göre **çıkarsın** mı o nûrî başarımdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [çıkarsın, -sın]

3. Ğıysi, ayakkabı ve benzerini vücuttan ayırmak, soyamak.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tarîk-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pâ yalun 'uryânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [çıkarsa, -sa]

çıkdukda: Çıktığında.

Leb-i hecriyle yârün ğastayum ey nâle luĥ eyle / Felek evcine **çıkdukda** müdâvâ şor Mesîhâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [çıkdukda,]

çın: Doğru, gerçek.

Zülfün ańsam **çın** seher olur dimâğum müşĝ-bâr / Leblerün zıkr itsem elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [çın,]

çın seher: Sabah erkenden, tan yeri ağarmakta olduğu zaman.

Şabāya çin-i zülfün ideli her **çın seher** peydā / İder tā Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [çın seher,]

Ey beşir-i nükhet-i zülfin irişdür **çın seher** / Gülşen-i firdevse dönsün beytü'l-aḫzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [çın seher,]

çıplak: Giyinmemiş.

Ṭama^c ser-riştesin kaṭ^c eyle miḳrāz-ı kanā^catle / İlup çekmesün ey āvāre dil her aç u her **çıplak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [çıplak,]

çifte tolular iç-: Çifte dolu (içi içki ile doldurulmuş kadeh) içmek.

Hün iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup ağıyār ile **çifte tolular içme** tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [çifte tolular içme, -lar, -me]

çigzin-: Dönmek, dolaşmak.

Ḳadeḫ mey-gün lebün öpdükce cānum **çigzinür** durmaz / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [çigzinür, -ür]

çihre: Çehre, yüz.

Dāstān-ı guşşamuñ her faşl u bābın yazmağa / Ḳanlı yaşum sürh **çihrem** şafḫadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [çihrem, -m]

Çihrem Raḫîmî kışşa-i guşşam beyān ider / Her bāb bir kitāb gözüm aña bāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [çihrem, -m]

Zer-i ḫāliş gibi günden güne zerd olmada **çihreñ** / Raḫîmî ḳanlı yaşuñ var ise kibrit-i aḫmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [çihreñ, -ñ]

Ey rebî^c-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / **Çihresin** zerd itdi gülşen ḫor u zār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [çihresin, -sin]

Çihreñe olalı kızgun müşteri ey yār şem^c / Mihr-i ʿālem-tāba germiyyet şatar her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [çihreñe, -ñe]

Yüzüm sürdükce ʿār itme gubār-ālūde **çihremden** / Ne mümkindür ḫalāş ola elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [çihremden, -mden]

Görüp ḳaddün düşüp pāyuña **çihrem** ḫāk-i rāḫ itdüm / Yine bir cāy-ı ʿālīde bu gün bir tekyegāḫ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [çihrem, -m]

Yüz virme ḫāra şalınup ey gül budacığı / Baş **çihrem** üzre pāyuñ odur ḫod ṫuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [çihrem, -m]

Bilmezem ol ruḥı alum baña ne āl itdi / anlu yaşumla şarı **ihremi** hep al itdi (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 322, Beyit 1). [ihremi, -mi]

Mükedder görse **ihrem** ānide āyne fş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yo cmeden ğayrı (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 325, Beyit 3). [ihrem, -m]

ihre-i hk: Toprak yüz.

Rikbuñdan cd olmak rev mı **ihre-i hkm** / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde hd ben zerreveş hkm (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 219, Beyit 1). [ihre-i hkm, -m]

ihre-nm ol-: Yüzünü, çehresini göstermek.

Her zemn dilden olur şhid-i cn çihre-nm / Ey Ram gözüñ a zge temşdur dil (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 168, Beyit 7). [ihre-nm olur, -ur]

n:

1.Kıvrım.

Lebüñçün ey bt-i n āh eksük olmadı **ni** / Baña bildür htm niçün eyler aşd-ı cn ebr (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 270, Beyit 5). [ni, -i]

2.n ülkesi.

şabya n-i zlfñ ideli her n seşer peyd / İder t **n**  Mne varınca müşgter peyd (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 1, Beyit 1). [n,]

Diřñ mnend-i dürr zlfñ gibi müşg / Bulınmaz **n**  Mn  Yemende (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 277, Beyit 2). [n,].

n it-: Kaşlarını atmak, kızmak.

R ařñ peyveste **n itme** htlu gnlme / Dl-i zlfñle perşn-hldr gel ıl meded (Ktahyalı Rahm Dvnı, Gazel 35, Beyit 4). [n itme, -me]

n-i zlf: Saın kıvrımı.

şabya **n-i zlfñ** ideli her n seşer peyd / İder t n  Mne varınca mşgter peyd (Ktahyalı Rahm Dvnı, Gazel 1, Beyit 1). [n-i zlfñ, -ñ]

n-i zlfni Ht v Hotene virme ht / Ki şaın alma ht u hddına Rm u şm (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 310, Beyit 2). [n-i zlfni, -ini]

Ne vechiyle cihn mnisi yazsun şekl-i maşb‘ñ / Niğr **n-i zlfñ** neř idüpdür naş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 352, Beyit 3). [n-i zlfñ, -ñ]

çin-i zülfeyn: İki saçın kıvrımı.

Bir hata ile dolaşdum **çin-i zülfeynüñ** görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-mişâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [çin-i zülfeynüñ, -üñ]

çoğ: Çok kişi.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfî / Biñde biri yoğdur ola ser-bâz-ı mağabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [çoğun, -un]

çoğ ol-: Çok olmak, çok bulunmak.

Çoğun **çoğ olur** pâdişehüm lâf u güzâfî / Biñde biri yoğdur ola ser-bâz-ı mağabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [çoğ olur, -ur]

Şâ'ir-i bî-meze eş'ârımuza harf **çoğ olur** / Sen Rağîmî gibi bir tab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [çoğ olur,]

çok: Sayısı birden fazla olmakla birlikte kesin olarak bilinemeyen nitelik, büyük ve aşırı olan, az karıştı, birçok, pek
çok, fazla.

Ey Rağîmî gerçi içdüm **çok** hekimüñ şerbetin / Cisme şıhhat gelmedi bilmem ne hikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [çok,]

Tâb-ı düşmenden harâret hâşıl itdüm dostum / **Çok** demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [çok,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelâ ola / **Çok** hasta var ki tâlib-i dermân olur çalur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [çok,]

Çok rüzgâr baır ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm 'azm-i küy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [çok,]

Benüm sen Yüsuf-ı gül-çihre ile oldı bazarum / O gayra müşteri **çok** kâr-bârı var benüm yoğdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [çok,]

Devlet-i aşkuñda âh u eşküñ oldı hem-demüm / Şâh-ı iklim-i gamem yanumca **çok** asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [çok,]

Vefâlar görmişem sen nîk-i haşlet şâh-ı hurremden / Velî ağıyar-ı bed girdârdan **çok** cevr ü gam çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [çok,]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânumla cânâ **çok** hisâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [çok,]

Vücüdüm hâkini bir dem iletmez küy-ı cânâna / Şabâya yalvarup **çok** cân-feşân geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [çok,]

İrişdüñ cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / **Çok** insâniyyet itdi bir melek-rü âdemüñ gördüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [çok,]

Rahîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ **çok** zemândur sen anı sulţânüm añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [çok,]

Çok furtına şavurdı hevâ-yı gam-ı zülfüñ / Lenger birağup kıomadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [çok,]

Serv-i bâlâ gibi şalınur kıyâmetler kıpar / Şehr-i Kütâhiyyede **çok** şive-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [çok,]

Bir gün âh itdüm gam-ı hatt u hadüñden incinüp / **Çok** degül ‘afv it efendi ben kıuluña bir günah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [çok,]

‘Arızında zâhir olmış lem‘a-i nûr-ı Nebî / Hüsni içinde beñzemiş **çok** pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [çok,]

Nârveş ser-keşlenürmişsin hevâdâr olana / Gaybdur çıksa cihân gözden bu dem **çok** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [çok,]

çokdan: Çok önceden, uzun zamandan beri.

Ben senüñ **çokdan** giriftârum müsel sel zülfüñe / Yoluña cânüm fidâ lâzım degül kıayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [çokdan,]

Perde-i nâmûsı **çokdan** çâk iderdük göncaveş / Biz maqâm-ı ‘aşkıñ ey şeh nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [çokdan,]

Sen dür-i yek-dâneye **çokdan** bulurdum ittîşâl / Arada mâni‘ olan ol seng-i dil ağıyâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [çokdan,]

İşigüñ taşı kıanlı yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı **çokdan** ‘âlemüñ yâkıüt mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [çokdan,]

çöl: Göz alabildiğince geniş kıumluk, susuz ve düz arâzi, sahrâ, bâdiye, beyâban, beriye.

Bâğı dâd iken bozuldı kıoldı cevr-i zulm ile / Şimdi **çöl** olup yeter Bağdâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [çöl,]

çöz-: Açmak.

Gün yüzüñden **çöz** kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Hâkıñ zerrece mihr itme gel sâye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [çöz,]

çübe bin-: Ağaca çıkmak.

Kâtre-i eşkıñ binüp müjgâna her sū yügrişür / **Çübe binmiş** kıfla beñzer kım kıılır her bâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [çübe binmiş, -e, -miş]

çü:

1.Çünkü.

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raķībūñūñ / Şeh-bāz olan alur **çü** şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [çü,]

‘Aşķıyla ezelden hōd kārūñ **çü** melāmetdür / Nāmūsı Raķīmî ķo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [çü,]

Çü kişi-zādesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-hvāh olanlardur ķamu bed-hüy bed-kīşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [çü,]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek **çü** ‘āşķı ķānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [çü,]

2.Gibi.

Şevķüm şu‘āi genc-i ğamuñ şeb-çerāğıdır / Çerhüñ **çü** māh nitteki her şeb-çerāğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [çü,]

çün:

1.Çünkü.

Çün döşendi nüh sipıhr üzre simāţ-ı keh-keşān / Mey şafaķ encüm nuķul hūrşid ü mehdür nān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [çün,]

2.İçin.

Server-i vuşlat-ı dildār **çün** ğam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘āķil imiş Mecnūn ki fūrķat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [çün,]

3.Gibi.

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmānına / Hāzır it hem hūn **çün** hūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [çün,]

çürük: Sağlam olmayan, dayanağı olmayan, boş.

Hayāt ümmīdi ey dil bir **çürük** endişedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [çürük,]

D

da: Dahi anlamındaki bağlaç.

Araya almış raķibi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña **da** veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [da,]

Haddüñe perde oldı haṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başka bu **da** kayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [da,]

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o **da** bir ʿālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [da,]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol **da** luṭfuñdur / Gedāña bu ululıkları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [da,]

Seni Haḫḫ irgüre sultān atañuñ baḫt u taḫtına / Süleymān-ı zemānveş ol **da** hem şāhib-kırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [da,]

Gitdi başdan ʿaql dilden şabr elden iḫtiyār / Tende rūḫum ḫaldı anı **da** revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [da,]

Bu **da** bir açiḫ oldı açiḫ üzre baña deryāda / Raḫibe ṭatlu dillerle ider dildār iḫsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [da,]

dād:

1. Adalet.

Bāḡi **dād** iken bozuldı ṭoldı cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [dād,]

2. Sızlanma, şikâyet.

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden **dād** u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [dād,]

Bilmezem senden Raḫimî kime yansun ḫālını / **Dād** elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [dād,]

Şeh-süvārüm kişver-i gönüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḫimî kime varam **dād** için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [dād,]

dādger: Adil, adaletli.

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / Dād-ı āh ey **dādger** bir dāver-i dil-ḫāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dādger,]

dād-ı āh: Ahın feryadı.

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / **Dād-ı āh** ey dādger bir dāver-i dil-ḫāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dād-ı āh,]

dād-ı ḫaḫ: Allah vergisi, ilahi takdir.

Güşişle olmaz t̄ac u taht ol d̄ad-ı H̄aḫdur **d̄ad-ı H̄aḫ** / Ol ne serir-i zeredür ne serde ne efseredür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [d̄ad-ı ḫaḫ,]

d̄ad-ı leḫ: Dudaḡın ihsanı.

C̄anā marîz-ı ‘aşḫuḫna Ḳānūn degül şifā / **D̄ad-ı leḫüñsüz** añma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [d̄ad-ı leḫüñsüz, -üñsüz]

d̄aḡ: Yara.

D̄aḡdan kim nā-gehān ḳopar derūnı bir şadā / D̄aḡ-ı hicrānum görüp göḡsin geḳirür d̄a’imā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [d̄aḡdan, -dan]

D̄aḡ şanma reşḳ-i rengi sen ruḫ-ı gül-fām içün / Ḳapḳara yakmış derūnın lālenüñ nār-ı ḫased (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [d̄aḡ,]

Elifler servlerdür **d̄aḡlar** gül yāreler ḡonca / Vücūdum bāḡ-ı miḫnet āḫ eşḳüm cüst u cüyüdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [d̄aḡlar, -lar]

Ḥaḫtuñ geldükce c̄anā ḫālūne efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḫaḫtuñ dile eski belādur t̄aze **d̄aḡ** ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [d̄aḡ,]

Bir serv-ḳad [u] lāle-ruḫuñ ḡuşşasından āḫ / Sinemde görinen elif ü dilde **d̄aḡıdur** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [d̄aḡıdur, -ıdur]

D̄aḡlar zerrin-libāsum zaḫm-ı sinem ḫancerüm / P̄adişāḫ-ı ḳişver-i faḳram ḳanā’at leşkerüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [d̄aḡlar, -lar]

Baḫna āḫ o ḳomaz ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar ḡür ḡür / Anuñçün āteş-i āḫum yaḳar cayır cayır **d̄aḡı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [d̄aḡı, -ı]

Gözümüñ bilmezem ḳandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger **d̄aḡında** ‘aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [d̄aḡında, -ında]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler **d̄aḡlar** güller / Vücūdum ḡülşeninüñ dil hemān murḡ-i ḫoş-āvāsı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [d̄aḡlar, -lar]

d̄aḡ: Çevresindeki arāziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi.

Nālemi ḡuş itdi **d̄aḡuñ** içi ḡüm ḡüm ḡümledi / Ğḫ kim ol ḫaş baḡırlu daḡı raḫm itmez baḫna (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [d̄aḡuñ, -uñ]

Görinen **d̄aḡlar** yir yir ḳurılmış şāḫ-ı serviçün / Ḥıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān ḫurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [d̄aḡlar, -lar]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşumdan / Olupdur **d̄aḡda** lāle ḫolupdur baḫr içi lū’lū’ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [d̄aḡda, -da]

d̄aḡ ur-: Daḡlamak, yara açmak.

Sinemi gül gibi şad çāk itdi hār-ı intizār / Lāle gibi cisme **dāğ urdı** bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [dāğ urdı, -dı]

‘Arızında haṭṭ görüp sen lāle-haṭṭuñ itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı **dāğ urındı** gökde māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [dāğ urındı, -ındı]

Dāğ urup sîneme ‘aşk odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [dāğ urup, -up]

dāğdār it-: Çok üzme, içini yakmak.

Hāl ü ḥaddınsız yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı gāmda **dāğdār itdüñ** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [dāğdār itdüñ, -düñ]

dāğ-ı bî-şümār: Sayısız yara.

Hāl-i ruḥuñ firākı ile nār-ı ḥasretüñ / Yakdı Raḥîmî sînesine **dāğ-ı bî-şümār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [dāğ-ı bî-şümār,]

Hāl-i lebüñ firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine **dāğ-ı bî-şümār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [dāğ-ı bî-şümār,]

dāğ-ı cān: Can yarası.

La‘l-i yār üzre Raḥîmî şanma hāl / **Dāğ-ı cānuñdur** ki te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [dāğ-ı cānuñdur, -uñdur]

dāğ-ı cefā ur-: Eziyet yarası açmak.

Vefāsız lāle-ḥaddıçün dile **dāğ-ı cefā urmam** / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülüñden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [dāğ-ı cefā urmam, -mam]

dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbet: Aşk davasının yarası.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık belki sînemde / Görinen **dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde** güvāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde, -de-yı]

dāğ-ı derd: Dert yarası.

Dāğ-ı derdüñ sūzişüñden bildüm ey hūnîn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [dāğ-ı derdüñ, -üñ]

dāğ-ı dil: Gönül yarası.

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḥān-ı āh sünbül **dāğ-ı dil** lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [dāğ-ı dil,]

dāğ-1 ğam: Gam yarası.

Dāğ-1 ğam şol deñlü zeyn itdi Raĥimî cismümi / Şüphenüñ ĥil'at geyürdi gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [dāğ-1 ğam,]

Dāğ-1 ğamdan dilde biñ başlu biñarum var aqar / Ey gözüm sen qanda qalduñ var şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [dāğ-1 ğamdan, -dan]

Dāğ-1 ğam yaqdı dile bir verd-i ĥandān sînelü / Ğoncaveş ĥün itdi bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [dāğ-1 ğam,]

Hezārān **dāğ-1 ğam** var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [dāğ-1 ğam,]

Sînede iki elif qolumda iki **dāğ-1 ğam** / Sen vefāsız serv-qadd gül-ruĥ elinden āh āh (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [dāğ-1 ğam,]

Tenümde **dāğ-1 ğam** ĥod her biri bir t̄abla āteşdür / Gören ey qaşı yā oĥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [dāğ-1 ğam,]

Ĥal ü ĥaddıñsız yaqub eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi **dāğ-1 ğamda** dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [dāğ-1 ğamda, -da]

Pelenge döndi tenüm **dāğ-1 ğamla** arslanum / 'Alālîq eyle mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [dāğ-1 ğamla, -la]

dāğ-1 ĥasret: Hasret yarası.

Açılmış lāleler güller tenümde **dāğ-1 ĥasretten** / Vücüdüm gülşeninüñ murğ-i ĥoş-elĥānidur göñlüm (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [dāğ-1 ĥasretten, -den]

Āh kim ğitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sîne **dāğ-1 ĥasret** ile ĥasta vü efgār hem (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dāğ-1 ĥasret,]

dāğ-1 ĥicrān: Ayrılık yarası.

Dāğdan kim nā-gehān qopar derünî bir şadā / **Dāğ-1 ĥicrānum** ğörüp ğögsin ğeçirür dā'imā (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [dāğ-1 ĥicrānum, -um]

dāğ-1 nār-1 ĥicrān: Ayrılık ateşinin yarası.

Qaracadağ qadardur dilde **dāğ-1 nār-1 ĥicrānuñ** / Muĥit-ı eşkümün yanında gūyā Aqdeñiz bir dil (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dāğ-1 nār-1 ĥicrānuñ, -uñ]

dāğ-1 vefā: Vefa yarası.

Gül yüzüñçün dilde yüz **dāğ-1 vefā** yaqduq yine / Rüşen oldı mihrüñ ile ğün gibi 'unvānımız (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [dāğ-1 vefā,]

dāğlar yak-: Dağlamak, ateşle yara açmak.

Dāğlar yakdı dile bir lāle-ruḥ nāzūk-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [dāğlar yakdı, -dı]

daḥi:

1. Daha, başka.

Cigerde hūn-ı ḥasret gözde eşk-i ḡam işigüñde / Bilinmedük **daḥi** nem ḳaldı ger maḥfi vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [daḥi,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / **Daḥi** bu devr baña yā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [daḥi,]

Cevrini döne döne çekdürdi / **Daḥi** devrān baña şehā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [daḥi,]

Senden özge **daḥi** nem var diyü her şū ol şū / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe ḳıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [daḥi,]

Raḥimiyem işigüñde ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Du'ā-yı devletüñ itmekden artuḳ **daḥi** kārüm yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [daḥi,]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıḳdum **daḥi** nem var / Ḥayālüñ cāna 'aşḳuñ bu dil-i ḡam-ḥ'āra ḫabsurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [daḥi,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / **Daḥi** nem var yanuma sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [daḥi,]

2. Bile.

Nālemi ḡuş itdi dāḡuñ içi ḡüm ḡüm ḡümledi / Āh kim ol ḫaş baḡırlu **daḥi** raḥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [daḥi,]

Ger nişāb-ı hūn-ı luḫfūndan naşībüm yoḡ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu **daḥi** ni'metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [daḥi,]

Nār-ı şevḳüñle senüñ ben şem'veş sūzān iken / **Daḥi** nā-peydā idi ḳandil-i nūr-ı māh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [daḥi,]

Ey Raḥimî 'aşḳuña dil şol zemān vīrān iken / **Daḥi** maḥfidi bu çār 'unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [daḥi,]

Meşḳ-i 'aşḳuñ ḳaralarken ben senüñ **daḥi** ḳalem / Levḫa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [daḥi,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i 'aşḳ / Bilmez ol sīmīn-beden **daḥi** dirigā ḳıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [daḥi,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar **daḥi** bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [daḥi,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n'eydügin 'uşşāk ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle ırlmış bī-nevāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [daḥi,]

Daḥi dün toğdı ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ḥod olmaz aña tev'emān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [daḥi,]

Hemān bir ben degül lāle **daḥi** çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [daḥi,]

Senüñ mihrüñle ben ğün gibi ser-gerdān iken ey meh / **Daḥi** yoğıdı mihr ü meh bu çerḥ-i bī-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [daḥi,]

Ĝör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür **daḥi** / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [daḥi,]

Ey Raḥîmî ben řarāb-ı 'aşķ ile ser-mest iken / Gelmemişdi **daḥi** hiç bir şeyḥ u řābuñ 'aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [daḥi,]

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḥaṭṭuñ gibi giyāḥ / Bekdaşı ḥālüñüñ **daḥi** bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [daḥi,]

Hezārān derd **daḥi** olsa dilde āřikār itmez / İder ađyārdan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [daḥi,]

Ḥudāyā ķařr-ı ķadrin yüce eyle çerḥ-i çārumdan / Penāhum yoķ **daḥi** dergāḥ-ı řāhen-řāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [daḥi,]

3.Henüz.

Bu deyr-i dehre yazmadan **daḥi** naķķāř-ı kudret naķř / Niğārā řüretüñde olmiş idi şekl-i devlet naķř
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [daḥi,]

Müjem resm eyler iken gözde řekl-i ḥüsn-i maṭbū'cuñ / Ķalem levḥ üzre taḥrîr itmemiřdi **daḥi** řüret naķř
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [daḥi,]

4.Bundan sonra, artık.

Raḥîmî ḥod ķadîmi derd ile mu'tād-ı hicrāndur / **Daḥi** çekdürme yā Rab bir ķula bu derde bu derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [daḥi,]

5.De, da.

Ĝiceyi ğündüze ķatup irişdi yine bahar / řafā-yı 'işreti biz **daḥi** řubḥ u řām idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [daḥi,]

Nice ğün olur ki ğörmem meh-cemālün ğöriceķ / Māni' olur aña **daḥi** ğöz yaşı ya dūd-ı āḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [daḥi,]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / **Daḥi** bu bendeñe ḥıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [daḥi,]

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi zer gibi / **Daħi** o yād-ı sîm-beden bî-ħaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [daħi,]

dâ'im: Sürekli, daima, her zaman.

Ĥayâl-i la'î-i mey-gûnuñla cānā bezm-i fūrkatde / Raħîmî mest olup **dâ'im** ider ĥûn-ı ciger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [dâ'im,]

La'î-i ħanduñ zıkr ider **dâ'im** Raħîmî Ĥusrevâ / Penc Şîrîn tab‘ olur vaşf-ı lebûñ tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [dâ'im,]

Raħîmî ĥasret-i mey-gûn-ı la'î-i yâr ile **dâ'im** / Ciger pür-ĥûn cān bir sāgar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [dâ'im,]

Ey Raħîmî seyr-i dîdâr ise **dâ'im** ârzû / Ma'îl olma her yaña şu gibi sūy-ı yâra baĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [dâ'im,]

Ey Raħîmî genc-i ‘aşk-ı yâra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma'müresin **dâ'im** ĥarâb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [dâ'im,]

Raħîmî bezm-i ġamda cām-ı ĥasret nûş ider **dâ'im** / Görelden ‘aks-i la'î-i cān-fezâñı sāgar-ı müldê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [dâ'im,]

Ĥaşd-ı cān idüp niçün **dâ'im** ħabâlar başuma / La'îlün öpsem ġamze ĥışım eyleyüp ĥançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [dâ'im,]

Raħîmî yem-i ümmîd bu selîmü'l-bâl olup **dâ'im** / Murâdum ħapusın fazluñla yâ Rab fetĥ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [dâ'im,]

Ey Raħîmî ħanda buldum dime **dâ'im** gör nesin / Saña ol bir ĥûndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [dâ'im,]

dâ'imâ: Her vakit, her zaman, devamlı olarak, sürekli.

Dâġdan kim nâ-gehân ħopar derûnî bir şadâ / Dâġ-ı hicrānum görüp göġsin geçirür **dâ'imâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [dâ'imâ,]

Görmedüm zātuñ gibi ‘âlemde bir kân-ı ħarab / Sür-ı sâ'ildür ħapuñda **dâ'imâ** derbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [dâ'imâ,]

Ĥaĥĥ tebârek ‘îduñı ħılsun mübârek **dâ'imâ** / Āsitānuñda yazılsun **dâ'imâ** dîvân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [dâ'imâ,]

Bî-ħarâr ‘âşık gibi üstüne dir dir titreyüp / Baġrı ġamdan pâre pâre **dâ'imâ** pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [dâ'imâ,]

Saña emn ü emân şıĥĥat yaraşur **dâ'imâ** ammâ / Marîz u rencden ħurtulmasın aġyâr-ı bed-ĥ'âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [dâ'imâ,]

Raħîmî ħuluñuñ virdi budur kim **dâ'imâ** ‘ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı ġülşen-i bâġ-ı cihân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [dâ'imâ,]

dağ- Takmak, iliştiirmek, asmak.

Nev-bahār-ı hüsünüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencir-i zülfüñ vahtidür **dağ** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [dağ,]

dāl: Arap alfabesindeki dal harfi. || Sevgilinin kıvrım kıvrım saçları.

Çansın zülāl-i mîmüñe ‘aṭṣān-ı cān u dil / Ol iki **dālūñ** ile kıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [dālūñ, -üñ]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki **dālîne** / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [dālîne, -ine]

dāl it-: Dal harfi gibi iki büklüm haline getirmek.

Cefā-yı derdüñ elif kāmētîmi **dāl itdi** / Çıkarduñ ey şeh-i hūbān cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [dāl itdi, -di]

Kāmēt ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet **dāl itdi** ḳaddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [dāl itdi, -di]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp **dāl idüp** ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [dāl idüp, -üp]

Cām-ı cevriñ içeli dōne dōne devrānuñ / Derde dūş itdi bu gün kāmētümi **dāl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [dāl itdi, -di]

dāl zülf: Dal harfi gibi kıvrılmış saç.

Medḥ it dehānı mîmini hem **dāl zülfîni** / Hoşdur Raḥîmî ol ḳaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [dāl zülfîni, -ini]

dāl zülfeyn: İki taraftaki saçının kıvrımı.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ **dāl zülfeynüñden** umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [dāl zülfeynüñden, -üñden]

dāle döndür-: Aşğın boyunun "Dal" harfine dönmesi.

Şeb-i fürḳatde ḥalka ḳarşu ḳaddüm **dāle döndürdi** / Baña bend eyleyen hep ‘ıḳd-ı zülf-i tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [dāle döndürdi, -di]

dāl-i zülf: Saçın dāl harfine benzeyen kıvrımı.

Rā ḳaşuñ peyveste çin itme ḥaṭālu göñlüme / **Dāl-i zülfüñle** perişān-ḥāldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [dāl-i zülfüñle, -üñle]

Gice seyrümde gördüm **dāl-i zülfüñ** reh-berüm olmuş / Şehā hayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [dāl-i zülfüñ, -üñ]

Hayāl-i çeşm-i şād u **dāl-i zülfüñ** iftirākından / Şikeste beste şād endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [dāl-i zülfüñ, -üñ]

Ğam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile **dāl-i zülfüñle** / Beni şihhatde şanma şayruyam bu şād hayālünüle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [dāl-i zülfüñle, -üñle]

dāl-i zülfeyn: İki taraftaki saçının kıvrımı.

Olalı menşür-ı hüsne **dāl-i zülfeynüñ** nişān / Toldı dîn iqlimine āsāyış-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [dāl-i zülfeynüñ, -üñ]

dāl-zülf: Dal harfi gibi kıvrımlı saç.

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ħam-ender-ħam iken / Rā-ķaşuñla **dāl-zülfüñ** hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [dāl-zülfüñ, -üñ]

dāl-zülfeyn: Yüzün iki tarafındaki dal harfi gibi kıvrımlı saçlar.

Ķılmasa ey mīm-fem bu **dāl-zülfeynüñ** meded / Bend-i zülmetde olurdu cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [dāl-zülfeynüñ, -üñ]

dām: Tuzak, aĝ.

Dāne vü **dāmıyla** ħāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [dāmıyla, -ıyla]

dāmān: Etek.

Dutar **dāmānumı** ķarşu gelür kūyına varduķca / Bu ğün bir mihrībānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [dāmānumı, -umı]

dāmānını çek-: Eteĝini çekmek.

Ķeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāĝat yaķasından dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [dāmānını çeküp, -üp]

dāmen: Etek.

Ğonca-i ğülzār-ı ‘işmet **dāmeninde** dest-i ħār / Gül gibi ben yaķamı ğayretten itdüm ĉāk ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [dāmeninde, -inde]

Ħār elinden āh kim bildüm alınmaz **dāmenüñ** / Hem-dem-i aĝyārsın ey ğonca-i ħandān ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [dāmenüñ, -üñ]

Dāmenine irmege her dem şabā pīrāhenüñ / omadı elden yaasın dil-berā pīrāhenüñ (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [dāmenine, -ine]

Gül gibi pākize **dāmensin** sen ey Yūsuf-liā / Dest-i nā-adan ne am ger çāk ola pīrāhenüñ (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [dāmensin, -sin]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma **dāmenle** iār it uher dīdem be-em (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [dāmenle, -le]

Aceb bir toz mı ondı **dāmenine** ben ubārından / Acebdür söylemez tūive ol āyīne-rusārım (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [dāmenine, -ine]

Çār elinden alamam gül gibi ter **dāmenüñi** / Her seer anuñ içün eylerem efān elebi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [dāmenüñi, -üñi]

dāmen-ālūde: İffetsiz.

Bu dem cām-ı arābāt ile ol dem **dāmen-ālūde** / Huzūr-ı alb ile tāı aş-ı pāke taburdum (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [dāmen-ālūde,

dāmen-i dildār: Sevgilinin etei.

Ey gözüm yaı yeti **dāmen-i dildāra** yapış / Bauñı ayağına o ara tūt ara yapış (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [dāmen-i dildāra, -a]

dāmen-i eflāk: Felein etei.

Görinen encüm degüldür asret-i rüyuñla āh / **Dāmen-i eflāke** od urdı derün-ı ātein (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [dāmen-i eflāke, -e]

dāmen-i kuhsār: Da etei.

Seyr ider her çār-ı üsnuñ ülenin ben lāleve / Giñ yaadan gözlerüm ya **dāmen-i kuhsārdan** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [dāmen-i kuhsārdan, -dan]

Dā urup sīneme aş odı ile lāle gibi / Düşeyin **dāmen-i kuhsāra** Meemmed Çelebi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [dāmen-i kuhsāra, -a]

dāmen-i pāk: Temiz, pak etek.

Mebādā **dāmen-i pāküñe** bir toz onduram diyü / Dem-ā-dem cism-i çāk-ālūdemi yaumla ya itdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [dāmen-i pāküñe, -üñe]

udāyā bilmezem bir toz mı ondı ben ubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol **dāmen-i pāküm** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dāmen-i pāküm, -üm]

dāmen-i pākize: Temiz, pak etek.

Dāmen-i pākīzeñe kimdür ki bir toz ƙondura / Münkirüñ çeşmine ƙoldurdı ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [dāmen-i pākīzeñe, -ñe]

Ğel vücūdum hākini maĥv eyle ey bād-ı ecel / Ƙonmasun ol **dāmen-i pākīzeye** benden ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [dāmen-i pākīzeye, -ye]

dāmen-i vaşl: Kavuşma eteĝi.

Ʀañ mıdur şehrüñi ey meh oda yaĥsa āhum / Yaĥalar **dāmen-i vaşluñu** şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [dāmen-i vaşluñu, -uñ]

dāmen-keşān: Eteĝini çeken. || Nazlanan.

Dāmen-keşān şalınsa o serv-i hoş-ĥırām / Güller çemende çāk-i giribān olur ƙalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [dāmen-keşān,]

dām-ı ğam: Gam tuzaĝı.

Dil İrem bāĝında dīdāruñsuz ārām eylemez / Kākülünñsüz mürĝ-i cāna **dām-ı ğam** bāĝ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [dām-ı ğam,]

dāne:

1.Tane, adet, miktar.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe ĥübāñedür / Ħüsnde Bekdaşı yoĝdur ĥālveş bir **dānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [dānedür, -dür]

Beglige reşk itme birdür kān-ı luţf ‘ilmüñ muĥiţ / Baĥr-i ƙudretde vücūduñ cevheri bir **dānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [dānedür, -dür]

Ħuld-ı berinde bitmeye ĥaţtuñ gibi giyāh / Bekdaşı ĥālünñüñ daĥi bir **dāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [dāne,]

Muĥiţ-ı ‘āleme ey baĥr-i luţf ol gevher-i pāke / Ħudānuñ birliĝi ĥaĥĝı Ħudā yek **dāne** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [dāne,]

2.Mermi, kurşun, gülle.

Dāne vü dāmıyla ĥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı ĥümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [dāne,]

dār u diyār: Yurt, memleket.

Raĥimî dü cihāna dergeĥüñ virmez benüm ĥānum / Anı vallāhi şanma bir daĥi **dār u diyār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dār u diyār,]

dāra çekil-: Asılmak, öldürülmek.

Çara kayguda ‘ömr-i nāzenini zāyi’ itmekden / Çekilmek dāra zülfüñsüz perişān olmadan yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [dāra çekilmek, -mek]

dārā-yı dil: Gönlün hükümdarı.

Vefā şeklini bu ‘abūsü’l-vechden ummā / Bir āhîr şüret it **Dārā-yı dil** ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [dārā-yı dil,]

dār-ı aşk: Aşkın darağacı.

Aşılıp karşında dil Manşûrî şādiden döner / Gördi **dār-ı aşkda** mi‘rācıdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dār-ı aşkda, -da]

dār-ı dehr: Dünya evi.

Dār-ı zülfün dün gece Manşûra şordum h‘ābda / **Dār-ı dehr** içre didi ol ‘āşikuñ mi‘rācıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dār-ı dehr,]

dār-ı gam: Gam yurdu

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / **Dār-ı gamda** āh kim kaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [dār-ı gamda, -da]

dār-ı ğurbet: Ğurbet yurdu.

Çerh elüm alup çevirdi atdı **dār-ı ğurbete** / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā hayfā ğarīb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [dār-ı ğurbete, -e]

Uşandı **dār-ı ğurbetden** göñül ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘ālî-mürüvvet şehriyār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [dār-ı ğurbetden, -den]

Rahîmî tekiye-i ‘ālemde bir ābdāl-ı ‘aşk olup / Diyār-ı gamda şāhum **dār-ı ğurbet** ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [dār-ı ğurbet,]

dār-ı hicrān: Ayrılık kapısı.

Yār yār āgyār u ‘āşık zār u miñnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ħadd **dār-ı hicrān** her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [dār-ı hicrān,]

dār-ı miñnet: Dert kapısı. || Dünya.

Ğarīb ü bî-kes ü dil ħastayum bu **dār-ı miñnetde** / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i sūzāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [dār-ı miñnetde, -de]

dār-ı şifā-yı ğayb: Bilinmeyen şifa yurdu.

Rahîminün budur **dār-ı şifā-yı ğaybdan** derdi / Hemân şāhum senüñle Hāzret-i hünkār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [dār-ı şifā-yı ğaybdan, -dan]

dār-ı zülf: Saçın darağacı.

Dār-ı zülfin dün gice Manşūra şordum h'ābda / Dār-ı dehr içre didi ol 'āşıkuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dār-ı zülfin, -in]

Aşılıp karşında dil Manşürî şādiden döner / Gördi dār-ı 'aşkıda mi'rācıdur ol **dār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dār-ı zülf,]

Aşlā ne ğam çeker aşılan **dār-ı zülfüne** / Taşdan yire başar mı ferahdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [dār-ı zülfüne, -üne]

dārū: İlaç, deva.

Ṭabībā başuñ ağırtma 'ilāc olmaz aña şerbet / Ḳabül-i derd-i 'aşk-ı yār şanma nüş ider **dārū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [dārū,]

dārū's-selām: Selamet evi, cennet.

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merhabāñ ile / Muḳarrer rüz-ı maşşer Ḥaḳḳ yirüm **Dārū's-selām** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [dārū's-selām,]

dārū's-şifā-yı ğayb: Gizli şifahâne - âşığın gönül derdine şifa olacak ihsan-.

Bir cevāb irdi seher **dārū's-şifā-yı ğaybdan** / Dermend olsun devā isterse ger bir derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [dārū's-şifā-yı ğaybdan, -dan]

Rahîminün budur **dārū's-şifā-yı ğaybdan** derdi / Vücūduña irüp şihhat tenüñde gide zaḫmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [dārū's-şifā-yı ğaybdan, -dan]

dāstān-ı ğuşsa: Gam destanı.

Dāstān-ı ğuşsamuñ her faşl u bābın yazmağa / Kanlu yaşum sürh çihrem şafhadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [dāstān-ı ğuşsamuñ, -muñ]

da'vā: İddia.

Dostluk **da'vāsın** idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [da'vāsın, -sın]

da'vā-yı hüsñ eyle-: Güzellik davası etmek.

Şehr içinde dün gece **da'vā-yı hüsñ eylerdi** mäh / Gün yüzüñ görđi bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [da'vā-yı hüsñ eylerdi, -rdi]

Senüñle yüze yüz **da'vā-yı hüsñ eylerse** ger hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [da'vā-yı hüsñ eylerse, -rse]

dāver-i dil-h'āh: Arzu edilen adaletli hükümdar.

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ añlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir **dāver-i dil-h'āh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dāver-i dil-h'āh,]

da'vet: Çağırma, çağrı.

Çekdügüm cevri Raḥîmî āh diyü aḡyārdan / Ol perîñüñ **da'vetin** ḡalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [da'vetin, -in]

da'vet it- Davet etmek, çağırmaq.

Da'vet itseñ ḡalvete bir gün beni a'dām ile / Ey perî ma'lüm olurđı ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [da'vet itseñ, -señ]

da'vi: Dava, iddia.

Hem-demümdür gündüzün nālem gece ey mäh āh / **Da'vi** mihrüm içün olmışđur bular dün gün güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [da'vi,]

da'vî-i 'aşk: Aşk davası.

Eyledüm **da'vî-i 'aşkına** ezelde ikrār / Yār-ı s̄ābit-ḡademüm şanma ki inkārım var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [da'vî-i 'aşkına, -ına]

da'vî-i lāf it-: Söz davası etmek.

La'lüñe cān bezl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / **Da'vî-i lāf itmez** 'āşık 'aşḡ hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [da'vî-i lāf itmez, -mez]

dāyim: Devamlı, sürekli.

Baña cevritme bu zülñ ü ruḡıyla ey şanem **dāyim** / Şaḡın kim nāle-i şeb-gir ü āh-ı şubḡāḡım var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [dāyim,]

de: "de" bağlacı, dahi, bile.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslim idüp ben **de** ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [de,]

Ma‘arîf Būstānında bu gün Sa‘dî-i vaḳtem ben / Yüzüme güle baḳ ben **de** idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [de,]

Perîşān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm **de** başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [de,]

Māhiyyeti ma‘lüm ola tā şüret-i hüsnüñ / Yūsuf gibi āyîne de gel sen **de** seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [de,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen **de** gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [de,]

Ey Raḥîmî yaşuñı sen **de** revān it yolına / Raḥm ide bir gün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [de,]

Nev-bahāra lāle şundu yine bir mey-gün çanaḡ / Sen **de** baş kaldurma destüñden ḳoma bir dem ayaḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [de,]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün ben **de** yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [de,]

Efendi qarşu añup ben ḳuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz **de** ‘ale‘d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [de,]

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol mehi hāle gibi biz **de** der-āḡuş idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [de,]

Mürüvvet ḥatm olup şāḥîb-kerem ḥayy-ı mekān itmiş / Cüvānā ben **de** bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [de,]

Umaram işügüñi maḥlab-ı a‘lā ide Ḥāḳ / Her zemān pādişehüm ben **de** ḥalebnāk olayum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [de,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle qarşu yine / Ben **de** yelken ḥorıda bir yaḳası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [de,]

Ḥasret itdüñ ḥasret ol sevdüklerüñe ey raḳîb / Sen **de** yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [de,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben **de** bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [de,]

Ey kemān-ebrü müjeñ tirine cān ḳurbān olup / Ben **de** bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [de,]

Ḥapüñ dervîşi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Raḥîmî **de** ḳapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [de,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen **de** reftār-ı yāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 3). [de,]

Benüm ol ḡonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle ḳılma sen **de** bülbül **de**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [de,]

Gönlüm hazāna sen **de** ma‘müre-i hayālūñ / Bir kār-gür-i ‘ālī şāhī bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [de,]

de-: Demek, söylemek.

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelā ola / Çok hasta var ki t̄alib-i dermān olur çalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [derdüm, -rdüm]

Añ Raḥîmîyi itüm **de** uş budur / Senden ey çeşm-i gāzālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [de,]

def: Savma, uzaklaştırma, kovma.

Raḥîmî sâ‘ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ **define** sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [define, -ine]

def it-: Defetmek, ortadan kaldırmak.

Raḥîmî pür-ḥarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı **def ide** ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [def ide, -e]

deff: Tef, zilli ve pullu bir çembere gerilmiş deriden ibaret çalgı, daire.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāḥib şāhidüm gam dil nedim / Eşk-i ḥasret mey yüzüm **deff** nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [deff,]

Lebüñ devrinde ey gönca gönül ‘ış-ı müdām eyler / Yüzüm **deff** nāle ney eşküm şarāb-ı la‘l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [deff,]

Şerār-ı süz-ı şevkümden semā pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sînem içre **deff** ü nāya ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [deff,]

Yüzüm **deff** şivenüm nāyum fiğān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [deff,]

defter: Genellikle hafif bir kapak içerisinde, yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.

Raḥîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir **defter** / Sen anı n’ola defterdār idüp dîvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [defter,]

Başum aldum ele meydānuña şoñra kadem başdum / Ḥayātum **defteri** erkāmına evvel kalem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [defteri, -i]

defterdār: Osmanlı Devleti’nde mâlî işlerin başında bulunan yüksek memur.

Yile virür ‘ākıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ t̄ut ki **defterdār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [defterdār,]

defterdār it-: Osmanlı Devleti'nde mâlî işlerin başında bulunan yüksek memur olarak görevlendirmek.

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola **defterdār idüp** dîvâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [defterdār idüp, -üp]

defter-i aşk: Aşk defteri.

Defter-i aşkumı taşhîh idemez kâtib-i dehr / Levhden lâyıh ola aña meger istinsâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [defter-i aşkumı, -umı]

defter-i hüsn: Güzellik defteri.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez **defter-i hüsnüñe** beyâz üzere nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [defter-i hüsnüñe, -üñe]

deg: Denk, eş, benzer.

Süsen-i sâlüse **deg** gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde tolu yir yok inkârum konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [deg,]

deg-:

1. Ulaşmak, erişmek.

Râst her gün ben du'acıñam senüñ pencgâhda / Büselikten **degsin** ey şeh nâz ço nevet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [degsin, -sin]

Görinen kavı-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / **Degdi** âhum oğına karşı nişân bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [degdi, -di]

2. Dokunmak.

Geymiş vücüd-ı 'âlem ahdar libâs-ı hadrâ / Şâh-ı gül üzre **degmiş** la'lin kabâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [degmiş, -miş]

3. Değerinde olmak, denk/eşit olmak.

Gerçi ey şeh bir ferah menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi **degmez** bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [degmez, -mez]

deger: Karşılığında yapılan, katlanılan veya göze alınan şeye lâyık olmak, o değerinde bulunmak.

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ cân virelüm yok dime ammâ **degerinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [degerinden, -inden]

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam **deger** şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [*deger*,]

degin: Dek, kadar.

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zār-ı hezār / Neye **degin** bu figānı bu zārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [*degin*,]

degirmen: Değirmen.

Çara bağrum un idüp devrān ağartdı şaçalum / Vuşlata nevbet **degirmendür** kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [*degirmendür*, -dür]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet **degirmendür** daḥi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [*degirmendür*, -dür]

degme: Sıradan, basit.

Bende olmaz **degme** sultāna denā'et 'arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i 'ālî-cenāb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [*degme*,]

Nazardan **degme** bir ednānuñ ilķasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey 'ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [*degme*,]

degül: Değil, olumsuzluk edatı.

Çırmızı kisvet **degül** çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevķ-ı 'aşqdan şāhum 'alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [*degül*,]

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Çānün **degül** ölümlüye ḥikmetde ḥod 'ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [*degül*,]

Ḥaṭṭ **degül** ḥaddinde yārüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [*degül*,]

Şüfiyā korkutma ısındıķ 'azāb-ı düzaḥa / Biz ḥaber alduķ **degülmiş** hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [*degülmiş*, -miş]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [*degüldür*, -dür]

Cihān bāğı **degül** ger ravza-i ḥuld-ı berin olsa / Gönül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [*degül*,]

'Aşık-ı şādık **degül** mihrüñde ey bedr-i münir / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [*degül*,]

Görinen çerḥ-i pür-encüm **degül** ey māh üstümde / Bu ṭāķ-ı zer-nigār-ı lājiverdî bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [*degül*,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib **degül** gel ṭalib ol maḥzardadır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [degül,]

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥîmîniñ **degül** / Ḥaḳḳā ki sensüz 'āfiyet şāhāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [degül,]

Bir **degül** biñ cān fidā eyler Raḥîmî yoluña / Lîk ḥūra geçmez ey ebrū kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [degül,]

Degüldür gördüğüñ söz müje-i dildārda kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif içündür dürr-feşān itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Şevḳ-ı ġayra nārveş māyil **degül** ey serv-ḳadd / Toġrulukla dergehüñde oldı ḥıdmetkār şem' (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [degül,]

ġamzeñüñ otlu **degülken** bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiġ çeker ġāh bıçaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [degülken, -ken]

Bir çeşm-i ġazāl için bir ḳaşı hilāl için / Dîvāne **degülseñ** ger ṭaġlara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [degülseñ, -señ]

Cām-ı la'lüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayaġuñ öpmedür ümmid **degül** mültemes el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [degül,]

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdüġi / Vā'izüñ ḳaşdı **degül** tefsir ü Kur'ān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [degül,]

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñe di itmesün ġüzer / Ḥālî **degül** ḥaṭırludur ey dürr ḥurüşiyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [degül,]

Devr-i zemāne bākî **degüldür** dem idegör / Bādî nazarda bāda virür taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Bezm-i çemende lāle **degül** görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [degül,]

Dilimi derhem itdi ġonca gibi ḥār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān **degüldür** ḳalb-i ġamnāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Ḳul **degül** yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [degül,]

Ey ārzū-yı cān u murād-ı dil-i ḥazīn / Lāyık **degüldür** 'āşıḳa bunca cefā vü kīn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [degüldür, -ldür]

Hezār-ı 'āşıḳ olursa ġam **degül** dildār şaġ olsun / Ḳayıрма bülbüli ey bāġbān ġülzār şaġ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [degül,]

Görinen encüm **degüldür** ḥasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [degüldür, -dür]

Ey Raḥîmî bir Zāḥir olursa 'ālemde eger / Şi'rüme Ḥassān **degül** Selmān ideydi āferin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [degül,]

Ḳul **degül** yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [degül,]

Dile eksük **degüldür** kara kayğu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemân haţţ bir zemân ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [degüldür, -dür]

‘Aşık-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā **degülüz** / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [degülüz, -üz]

Hemân bir ben **degül** lāle daḥi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [degül,]

Degül deryā felek kapuña bir mâvi kumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devrüñde bir pāye
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [degül,]

Çudüm-ı şehriyāra bezl için la‘lîn-ṭabaḳlarda / **Degüldür** jāle ihzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [degüldür, -dür]

Bir gün āh itdüm ğam-ı haţţ u ḥadüñden incinüp / Çok **degül** ‘afv it efendi ben kuluña bir ğunah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [degül,]

Şām-ı zülfin қо dilā cām-ı lebin nüş ideğör / ‘Ömr-i bākî **degül** ‘işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [degül,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde raḥm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye ‘ömrüm **degül** bākî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [degül,]

Dem-ā-dem göz yaşı ḥünin ḥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük **degüldür** hiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [degüldür, -dür]

dehān: Ağız.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol kadar şordum **dehānuñ** itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [dehānuñ, -uñ]

Ğoncalar cānā **dehānuñla** ağız bir ideli / ‘Ālem-i ğaybuñ ider remzin ṭurup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [dehānuñla, -uñla]

Benden **dehānı** cān gibi pinhān olur ḳalur / Esrārüm añlayan kişi ḥayrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [dehānı, -ı]

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancaḳ bir ser-i müdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [dehānı, -ı]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme ağyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [dehānuñla, -uñla]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / **Dehānuñdan** nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [dehānuñdan, -uñdan]

Ço miyān endühını terk it **dehān** endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ğamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [dehān,]

Miyānuñ mü **dehānuñ** yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle baḳmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [dehānuñ, -uñ]

Nihān olur **dehānuñla** miyānuñ ey perî benden / Anuñ ḥaḳḳında ḳāl u ḳil ḳılaydum bāri kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [dehānuñla, -uñla]

Dehānuñ rāzını tıymış şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi havfinden didi yā hū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [dehānuñ, -uñ]

dehānı mīm: Mim harfi gibi ufacık ağız.

Medḥ it **dehānı mīmını** hem dāl zülfini / Hoşdur Raḥîmî ol kaçış rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [dehānı mīmını, -ini]

dehān-ı yār: Sevgilinin ağızı.

Ḥayāl ü fikr-i dendān u **dehān-ı yāra** me'vādur / Ne dürrüñ ma'denidür gör ne cevher kânıdur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [dehān-ı yāra, -a]

Zülfi ucından Muḥavvel ser-güzeştüm Muḥtaşar / Ger **dehān-ı yārdan** vüs'at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [dehān-ı yārdan, -dan]

dehānuñ mīmi: (Sevgilinin) mim harfine benzeyen dudağını. - Divan şiirinde sevgilinin ağız mim harfinin
yuvarlağı kadar küçüktür ve karanlıktır. -.

Dehānuñ mīmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u ḥayālāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [dehānuñ mīmi, -i]

dehen: Ağız.

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî şi'ri / Şüphe yok 'ālem-i ğaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [dehenüñ, -üñ]

Efsāne-i zülfüñi gönül kıldı Muḥavvel / Likin **dehenüñ** şerḥin inen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [dehenüñ, -üñ]

Teng ü lālüm **dehen** ü luḥfını şerḥ eylemede / Ṭab'-ı dūr-bārum ile gerçi sūḥan-dānem ben (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [dehen,]

Şordum **dehenüñ** gevheri bî-kıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [dehenüñ, -üñ]

Ṭoğrulın meclise cān nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste **dehen** gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [dehen,]

dehr: Dünya.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n'ola pertev şalarsam **dehre**
mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [dehre, -e]

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle **dehr** / Gördi saçuñı virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [dehr,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avār / Gün gibi **dehre** şöhre-i devrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [dehre, -e]

Gülşen-i hüşnüñ gören **dehrüñ** bahārın istemez / Seyr iden haddüñ bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [dehrüñ, -üñ]

Ağlamadan **dehr** gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [dehr,]

Manşıba manşübadur **dehrüñ** Raimî cāyı cāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [dehrüñ, -üñ]

İ‘tibārı şimdiki **dehr** içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [dehr,]

Pîre-zen **dehrüñ** Raimî āline aldanmadı / Böyle olmadur münāsib rind ü merdān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [dehrüñ, -üñ]

Gevher-i vaşluma ālıbsın didi ol bar-i hüşn / Ğara vir yaşuñla **dehri** ser-be-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [dehri, -i]

Ey Raimî ben ma‘ārif barinüñ ğavvāşıyam / **Dehr** şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [dehr,]

Nev-bahārın neylerem ey ğonca **dehrüñ** sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [dehrüñ, -üñ]

Aydın oldu Tire **dehr** Aşehre döndi kā‘ināt / Olalı sen meh bu gün menzil-ğüzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [dehr,]

Bir mehüñ mihrin gönül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raimî şimdi **dehre** anı an itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [dehre, -e]

Bu **dehrüñ** devleti let derhemi hem ablı pür-ğavğā / Dilā her sancağı bir sancı anca inıyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [dehrüñ, -üñ]

Bi-amdi llāh şeref māhı murādum üzre oğmışdur / Ümīd oldur ki sen hürşid-i devlet fer vire **dehre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [dehre, -e]

Kef-i lufuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb hālet virür cūş u urūşum **dehre** geh bare (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [dehre, -e]

Ne ğavğāsında ne şullındayum şāhum veli **dehrüñ** / Naşib olmadı bir tenhā maal hengāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [dehrüñ, -üñ]

Vefādan bir eşer yok gülşeninde ey şabā **dehrüñ** / Hevāya servi mā‘ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [dehrüñ, -üñ]

dehr-ārā: Dünyayı süsleyen.

Şu kim bir lem‘a hāşıl eyledi envār-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi **dehr-ārā** iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [dehr-ārā,]

dehr-i ‘abūsü’l-vech: Asık suratlı dünya.

Vefâ şeklini bu **dehr-i ‘abūsü’l-vechden** ummâ / Bir âhîr şüret it Dārâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [dehr-i ‘abūsü’l-vechden, -den]

dek: Kadar, değin, dek.

Çenâra **dek** gelüp serv-i büleñdün pāyesin pest it / Senün bu müntehâ kıddünle tûbâ baş bir âzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [dek,]

del-: Delik açmak, yaralamak.

Bir nefes kıaldı hemân ancak hayâtumdan eşer / Derd ile sînem **delüp** ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [delüp, -üp]

Ğamzeñ kılıcı **deldi** dilüm yara eyledi / Ağyâra olacağ işi ol yâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [deldi, -di]

Ğam tîri pâre pâre idüp **deldi** sînemi / Dil şerha şerhadur teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [deldi, -di]

deli: Mecnun, divane || Âşık.

Hırşî artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvânım ol **delinün** ‘aklı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [delinün, -nün]

delikanlu: Delikanlı, genç.

Çeşme-i dilden akar kanlı sirişküm şu gibi / Dem-be-dem tûrmaz bulanur bir **delikanlu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [delikanlu,]

delil: Bir dava ve meseleyi ispata yarayan şey, burhan. Nişan, alâmet.

Şevk-i cem‘-i ‘ömrün ikbâlini bildüm lâ-bekeâ / Ehl-i hâle bes yiter rüşen **delil** âsar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [delil,]

delil ol-: Bir durumun işareti, alameti olmak.

Rahîmî nâr-ı ‘aşka ben **delil oldum** çerâğumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [delil oldum, -dum]

delil-i çeşme-i âb-ı hayât: Ölümsüzlük suyunun çeşmesinin delili.

Ey saçî zulmet nedür la‘lünde hağ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür **delil-i çeşme-i âb-ı hayât** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [delil-i çeşme-i âb-ı hayât,]

delin-: Delinmek, parçalanmak.

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum **delindi** başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [delindi, -di]

delk-püş: Eski aba veya hırka giyen, fakir.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle hürmet it / Şâfi-keşân ü şûfiveshân **delk-püşiyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [delk-püşiyam, -iyam]

dellâl it-: Bir haberi halka duyurmak yüksek sesle bağırma işini yapmak.

Çağırup ğayrılara şatdı metâ'-ı vaşlı / Āh kim h̄yâce-i hicrân beni **dellâl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [dellâl itdi, -di]

delü: Deli, aklını yitirmiş.

Dil kocadukça 'aşka oldı hârîş / 'Aklı var ol **delünün** uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [delünün, -nün]

Bir perînün yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey **delü** aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [delü,]

delük: Delinmiş, delikli || yaralı.

Kim bilürdi bu **delük** sînem fiğânın n'eydügin / Bu maḳâmı āh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [delük,]

dem:

1.Zaman.

Başum seng-i cefâyıyla yarup kıan eyleyüp yaşum / Kıanı ol **demlerüm** añ luḫ-ı bî-pâyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [demlerüm, -lerüm]

Rıḫlet **deminde** cürmini 'afv it Raḥîmîñüñ / Bār-ı girânla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [deminde, -inde]

Her sū o ğonca h̄r ile içer şarâb-ı sürh / Aḳar o **demde** çeşme-i çeşmümden āb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [demde, -de]

Tāb-ı düşmenden hârâret h̄şıl itdüm dostum / Çok **demidür** eyle ben mehcûra āb-efşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [demidür, -idür]

'Ālem-i lâhütdan nāsûta kim başdum kıadem / Cān u dil 'aşkuñla ol **demden** berü hem-hānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [demden, -den]

Şafâ cāmını sürdüñ bu **demüñ** Cemşid-vaqtisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şıhhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [demüñ, -üñ]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca **dem** bunca āh vā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [dem,]

Çoq rüzgār baħr ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil **demidür** eyleyelüm 'azm-i küy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [demidür, -idür]

Lebüñ şevkıyla **dem** şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [dem,]

Nihān oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe **demlerdür** / Yaqar ğam cāmı ben mest-i ħarābuñ niçe **demlerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [demlerdür, -lerdür]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben ħayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe **demlerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [demlerdür, -lerdür]

Ğam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ħurrem ol diyüp / Sözi güşumda yir eyler rikābuñ niçe **demlerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [demlerdür, -lerdür]

Raħimî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç'itsün görmedi ħāk-i cenābuñ niçe **demlerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [demlerdür, -lerdür]

Ķadeħ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe **demdür** ki sāĝar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [demdür, -dür]

Raħm kıl miskîn Raħimî bend-i zülfüñde şehā / Nice **demlerdür** perişān-rüzgār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [demlerdür, -lerdür]

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevkini / Her dem el virmez bu **demler** arayup yaqsañ çerāĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [demler, -ler]

Geh ağladur beni gāh iñledür bu āh meded / Ne **demlere** ħodı n'eyler bu rüzgārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [demlere, -lere]

Nice bir la'l-i nāb-ı ħamla dil teng / **Demidür** sākiyā şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [demidür, -idür]

Lebüñ aĝyār-ı zulmet-çihreye ey ħızr-ı ħaţ şunma / Ķurudur varduĝı **dem** çeşme-i ħayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [dem,]

Bezm-i şafāda sāķi şun sāĝar-ı revāķı / Gitsün bu **dem** nifāķı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [dem,]

Zaħm-ı cānum gördi müjĝānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe **demdür** var iken ħaķ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [demdür, -dür]

Nice **demdür** gözüm yaşıyla deryā āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rüşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [demdür, -dür]

Dem-i vaşluñ Raħimî ańsa bir **dem** / Hemān **dem** cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dem,]

Bir dem içre gör ne **demler** zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu **demi** hoş gör ğamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [demler, -ler; demi, -i]

Hem-dem-i hār oldu her bir verd-i hāndan ey gönül / ‘Andelibāsā **demidür** eyle efgān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [demidür, -idür]

Dolup sinem şu **dem** ki māh idüp dilden ki **dem** çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama tabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dem,]

Rahîmî cür‘aveş devrân ayağa düşürür bir gün / Tatalum bezm-i dünyāda nice **dem** cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [dem,]

Rahîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol **demde** sipāh-ı ‘aşka baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [demde, -de]

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka bu **dem** virdi şudā‘ / Nağmesin muṭrib-i hoş-lehçelerüñ güş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [dem,]

Åşinā oldu bize ol güher-i kılzüm-i cüd / Ey Rahîmî **demidür** baħr-şifat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [demidür, -idür]

Gözine hāk-i gam hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Kātında cevher ü seng **demidür** yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [demidür, -idür]

Şu **dem** ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [dem,]

Vişālüñ māhına gördüm şehāb-ı hecr olur mā‘il / Hemān **dem** bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [dem,]

Bu **dem** cām-ı hārābāt ile ol **dem** dāmen-ālūde / Huzūr-ı kalb ile ṭā‘āṭı ‘aşk-ı pāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [dem,]

Rahîmî āh benden yaña ol gonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hāzānveş bunca **demdür** hāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [demdür, -dür]

Gün olmaz yanmaya **dem** var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [dem,]

Çoşlsa eblağ-ı āfāka ṭañ mı āh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi hayli **dem** bād-ı şabā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [dem,]

Rahîmî pister-i zer-beft-i ‘āriden mu‘arrāyūm / Muķim-i būriyāyūm hayli **demdür** bī-riyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [demdür, -dür]

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş kaṭredür / Ey gül-i ter uşbu **dem** zeyn eyleyen şahrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [dem,]

Emr it bu **dem** ey dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı ṭaleb lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [dem,]

Hoş gör bu demi hurrem ol ey şāh gemide / Girmez ele **demde** gam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [demi, -i; demde, -de]

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye **demidür** / Ğavvāş-ı ṭaleb lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [demidür, -idür]

Hayli **dem** ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān gamın / Çekmedüm ‘ömrümde bir gün çeşme-i hayvān gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [dem,]

Yār hem-dem bezm-i hürrem mevsim-i ‘ıyş u tarab / Sākiyā mey şun ele girmez bu **demler** her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [demler, -ler]

Saňa āvāze-i řanbūra her **dem** dem bu **dem** durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu **dem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem,]

Nesîmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perîşān olma **demler** içre gāyet hoşca **demdür** bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [demler, -ler; demdür, -dür]

Gözi yaşlu Raĥîmîyi **demidür** ber-murād eyle / Revān olsun yanuńca ey sehî-řad řu gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [demidür, -idür]

Bu dil ĥod nice **demlerdür** esîr-i bend-i ‘aşkuńdur / Perîşān idüp ‘aqlın zülfüñāsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [demlerdür, -lerdür]

Raĥîmîñ lebi hecriyle aķan ķanlı yaşını / **Deminde** yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [deminde, -inde]

Řapuńa gelüp ķalb-i selîm ile Raĥîmî / Himmet **demidür** eyle ‘ināyet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [demidür, -idür]

Baĥruñi ĥun it çerāĥāh-ı vefāda niçe **dem** / Nāfeveş tā giresin bir yār-i ra‘nā ķoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [dem,]

Öp elin yalvar ayaĥına düş ey eşk-i revan / **Dem** ķadem ola gel aķdāmına ķıl aķdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [dem,]

Cennet ķapuńdan ayrıla ey ĥür-i ‘ayn o **dem** / Tūfān-ı Nūĥuñ ‘aynı olur ādemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [dem,]

Nev-bahār irdi **demidür** cūş idüp aķ řu gibi / Ey gönül cūyāyısıań didāra gel aķ řu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [demidür, -idür]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ėaybdur çıķsa cihān gözden bu **dem** çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [dem,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ **dem** göreyin / Ėaytafa gibi puşudan ĥarķ ide bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [dem,]

Yilüp yillerle yıldurdu niçe **dem** dest-i dünyāda / Bu gün kūsārveş ĥāk-i ferāĥat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [dem,]

Neme yararadı yaşum yanmadı yanumda bu **dem** / Getürdi derĥeĥüne ben ĥiyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [dem,]

Bülbüllerile oldum hecrüñ **deminde** hem-dem / Döne döne fiĥānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [deminde, -inde]

Nesîmāsā güzer ķıl ey gönül bu bezm-i ‘ālemd e / Nedîminden nedāmet her **demindür** bir ne **dem** ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [demindür, -indür; dem,]

2.Kan.

Şaķın gül-gün yaşuńdan reng aluram **dem** revān itme / Başiret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [dem,]

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / Olsun **demi** ziyâde bu çeşm-i hün-feşânûñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [demi, -i]

3.Şarap.

Gül gibi gönca-dehenlerle müdâm iç la'ı-i nâb / 'İşreti fevt itme sulţānum irişmezdüm **deme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [deme, -e]

Etegüñ şanmış sifâlin **dem** olur mı h'âr-ı 'aşk / Dökseler ger qanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [dem,]

dem bu dem durur: Zaman bu zamandır.

Sañā āvāze-i řanbūra her dem **dem bu dem durur** / Dem it kim arayup bulunmaya řāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem bu dem durur, -ur]

dem bu demdür: Beklenen zaman şimdidir.

Ėam-ı ferdāyı añma **dem bu demdür** hürrem ol diyüp / Sözi gūşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [dem bu demdür,]

Dem bu demdür jeng-i Ėamla kıлма qalbūñ münkesir / Bezm-i cām encāmını Ėod gösterür her cām-ı řāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [dem bu demdür,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / **Dem bu demdür** bu demi Ėoş gör Ėamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [dem bu demdür,]

dem çek-: İçki içmek.

Dolup sīnem şu dem ki māh idüp dilden ki **dem çekdüm** / Beg oldı şandılar mülk-i Ėama şabl u 'alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dem çekdüm, -düm]

dem deme irmez: Zaman zamana uymaz.

Geh kenār-ı cūyda 'ıř it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān **irmez** bilürsin **dem deme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [dem deme irmez, -mez]

dem gel-: Zaman/an gelmek.

Dem geldi dem-i řādī dil ü cāna şalınsun / Ėam fırqatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dem geldi, -di]

dem it-: Hoş vakit geçirmek.

Devr-i zemāne bākī degüldür **dem idegör** / Bādī nazarda bāda virür tařtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [dem idegör, -egör]

Saña āvāze-i ʔanbūra her dem dem bu dem durur / **Dem it** kim arayup bulunmaya ʃāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem it,]

dem ol-:

1. Zaman olmak.

Hecr-i ʔaddüñle **dem olmaz** itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider ʔul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [dem olmaz, -maz]

2.Zaman, an gelir.

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā **dem olur** bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [dem olur, -ur]

dem ur-: Bahsetmek, konuşmak.

Periṣān itme göñlüm ey şabā **dem urma** zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [dem urma, -ma]

Lebinden **dem uraldan** sen döker ʔan çeşm-i giryānum / Niçün ʔan üzre ʔan itdün girüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [dem uraldan, -aldan]

dem-ā-dem: Her zaman, daima, her an.

Cān bağışlarken **dem-ā-dem** cānuma ey yār leb / Şol ʔadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [dem-ā-dem,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmîñüñ / **Dem-ā-dem** döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Meyl ider yaşum nişān-ı na'ʔçeñi görüp revān / Sā'ilüñ olur **dem-ā-dem** menzil-i şaf-ı ni'āl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Mebādā dāmen-i pāküñe bir toz ʔonduram diyü / **Dem-ā-dem** cism-i ʔāk-ālūdemi yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i ʔün-efşānum añmazsın / **Dem-ā-dem** cür'aveş pā-māl idersin ʔanum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [dem-ā-dem,]

Güzellik bezminüñ devrin **dem-ā-dem** sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sāḳiyā añ mest ü ʔallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [dem-ā-dem,]

Dem-ā-dem göz yaşı ʔünin ʔabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [dem-ā-dem,]

dem-be-dem: Her zaman, daima, her an.

La'l-i mey-günündan ayru bezm-i ğamda **dem-be-dem** / Hün-ı hasretdür yidüğüm içdüğüm hün-âbdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Hâr ile gülşende gül şendür dilâ sen göncaveş / Kanlar ağlar **dem-be-dem** bülbül gibi feryâd kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [dem-be-dem,]

Çeşme-i çeşmümden akar **dem-be-dem** yaşum benüm / Menba^c-ı seyl-âb-ı miñnet başıdur yaşum
benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [dem-be-dem,]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden **dem-be-dem** / Pâyuma dâmenle îsâr it güher didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Çapuñda şeh-süvârum **dem-be-dem** sakķā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrâşa
hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Hevâ-yı kâmet-i hecriyle düşdüm süy-ı şahrâya / ‘Aceb mi kan dökerse **dem-be-dem** bu çeşm-i
giryânum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [dem-be-dem,]

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yok kararı **dem-be-dem** / Tağıdup ‘aqlum perişân rüzgâr itdüñ beni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Ŧoğrusı bu görmeyem bu eşk ü âhum **dem-be-dem** / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [dem-be-dem,]

Çeşme-i dilden akar kanlı sirişküm şu gibi / **Dem-be-dem** Ŧurmaz bulanur bir deliķanlı gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [dem-be-dem,]

Gözümüñ bilmezem kandan gelürdi **dem-be-dem** yaşı / Ciger dâğında ‘aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [dem-be-dem,]

dem-ber-dem: Daima.

Ey Rahîmî geşte-i ‘aşķum vücüdum ğarķ-ı hün / Olmaya **dem-ber-dem** ammâ lâyıķ-ı fitrâk hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [dem-ber-dem,]

dem-beste: Suskun, sessiz.

Nice keşf ideyin ey gönca râzum / Bu dil **dem-beste** hâr arada hâ²il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165,
Beyit 3). [dem-beste,]

dem-i bîmârlîğ: Hastalık anı.

Hoş gör **dem-i bîmârlîğ** bidârlîğdur hurrem ol / Derdi olanuñdur devâ dermâna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [dem-i bîmârlîğ, -ı]

dem-i firşat: Fırsat zamanı.

Pâyuña ey serv-kâmet bir **dem-i firşat** bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi bir bir beyân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [dem-i firşat,]

dem-i fūrkat: Ayrılık vakti.

Dem-i fūrkatde sūzān gōñli giryān çeşmümi görüp / Yanup ađlar yanumca ber ü baħrūñ ĩurusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [dem-i fūrkatde, -de]

dem-i fırsat bul-: Uygun zaman bulmak.

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben senüñle bir **dem-i fırsat bulursam** söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [dem-i fırsat bulursam, -ursam]

dem-i ğam: Gam zamanı.

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde ĥūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [dem-i ğamda, -da]

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum kana dönmişdür / Ciger tennūr-ı fūrkatde yanuđ biryāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [dem-i ğamda, -da]

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i ĥūn-feşān ĩalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiġān
ĩalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [dem-i ğamda, -da]

dem-i hecr: Ayrılık vakti.

Dem-i hecrüñde yaşum içre ĥırāşide beden / Beñzer ol ĩal'aya deryāda temāşalıġı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [dem-i hecrüñde, -üñde]

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o da bir 'ālemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [dem-i hecrüñde, -üñde]

dem-i 'işret: Eğlence zamanı.

Gülüp gül gibi şun ġonca-lebüñ maħzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi **dem-i 'işret** bahāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [dem-i 'işret,]

dem-i şādî: Sevinç, mutluluk zamanı.

Bahār irdi yine sākî açıldı ġonca güldi gül / **Dem-i şādî** durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [dem-i şādî,]

Dem geldi **dem-i şādî** dil ü cāna şalınsun / Ğam fırkatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dem-i şādî,]

dem-i sāġar-ı bahār: Bahar kadehinin içkisi.

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / Hilāl-i 'id u **dem-i sāġar-ı bahārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [dem-i sāġar-ı bahārı, -ı]

dem-i vaşl: Kavuşma anı.

Perde bağladı **dem-i vaşluñ** uşüle göç idüp / Tengnây olsa ne var ğam-ı maķām-ı ‘uşşāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [dem-i vaşluñ, -uñ]

Dem-i vaşluñ Raĥîmî ańsa bir dem / Hemân dem cüş ider deryâ gibi dil (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dem-i vaşluñ, -uñ]

dem-keş: Uzun ve devamlı naĝmelerle öten (bülbül vb. kuş).

Sâde-rûdur serd olur germiyyete ķâbil degül / Dil-keş ü **dem-keşdür** âb u rûzgâr-ı Germiyân (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [dem-keşdür, -dür]

dem-sâz: Arkadaş, dost, sırdaş.

Râst uyduńsa ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşķına / Ey Raĥîmî gel maķâmuñ gözle ol **dem-sâz** nâz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [dem-sâz,]

dem-sâz ol-: Dost, sırdaş olmak.

Âh kim yok hem-demüm âhumla **dem-sâz olmaĝa** / Hem-nefes yok nâleden ĝayrı hem-âvâz olmaĝa (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [dem-sâz olmaĝa, -maĝa]

dem-sâz-ı maĥabbet eyle-: Aşķın sırdaşı yapmak.

Şol demde yine nâle viren ķâdir-i ķuddûs / Bu bezme beni eyledi dem-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [dem-sâz-ı maĥabbet eyledi, -di]

denâ’et: Zillet, kötü mizac.

Bende olmaz degme sulţâna **denâ’et** ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘âlî-cenâb ister göñül (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [denâ’et,]

dendân: Diş.

Ĥad ü **dendân** hecriyle dökülen ķanlı yaşumdan / Olupdur dâĝda lâle ųolupdur baĥr içi lû’lû’ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [dendân,]

dendân-ı fûrkat: Ayrılıĝın dişleri.

Dendân-ı fûrkatı aķıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Raĥîmî ‘ıķd-ı le’âli ųaraf ųaraf (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [dendân-ı fûrkatı, -i]

deñiz: Yeryüzünün büyük bir kısmını kaplayan tuzlu su kütlesi, bahir, derya.

Dideden bir dem degül hâli hayâli hüsnüñüñ / Şan **deñiz** yüzinde eyler hâzret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [deñiz,]

Çeküp dāmânını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâgat yaķasından dil **deñiz** gibi kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [deñiz,]

Dostlar nâ-geh olursam ğarķa-i baħr-i firâķ / Baña hayf oldu **deñiz** ol âşinâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [deñiz,]

Ağyâra alarğa **deñiz** ey kân-ı melâhât / Gird-âba düşüp varğa-i hicrâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [deñiz,]

Deñiz deryâya ol pür-mevc-i mâ³ kemhâsını giysin / İrişdi rûzgâr-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [deñiz,]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la¹-i yâri ben gördüm / **Deñiz** gözine şoķsun baħr u irsin la¹ ü mercâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [deñiz,]

denk: Şaşkın, sersem.

Esrâr-ı la¹-i yârdan baña haber şoran sefih / Ne **denk** ü hayrânem nedür bu ‘akl u cân ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [denk,]

Ğubâr-ı haţğ-ı la¹lûñle benüm ğod baña yitmişdür / Yüküm tutdum ben oldum **denk** ü hayrân mest ü lâ-ya⁴ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [denk,]

denk it-: Şaşkın, sersem etmek.

Ey Raħîmî olalı ğavvâş-ı baħr-i ma‘rifet / ‘Aķl şarrâfını **denk itdi** kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [denk itdi, -di]

Şöyle **denk itdi** beni keyfiyyet-i ma‘cûn-ı ‘aşķ / Toptoludur cür‘adân-ı dilde esrârum Ğasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [denk itdi, -di]

depe: Baş, ser, kafa.

Ķırmızı kisvet degül çıķdı **depemden** nâr-ı dil / Süz-ı şevķ-ı ‘aşķdan şâhum ‘alâmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [depemden, -mden]

depret-: Kimildatmak // Konuşmak.

Luţf ile ğüftâra gel bî-ķıymet olsun la¹ ü dür / Leblerüñ **depret** nebât-ı Mışra ķalmasun revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [depret,]

Hecr ile öldüm meded **depret** lebüñ şor hâlümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rûğ-efzâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [depret,]

der: Ter, ter damlası.

‘İzār-ı yāre qarşu lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / Kızarup hacletinden şimdi kan **derler** döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [derler, -ler]

der ü dîvār: Kapı ve duvar // Eşik.

Bir şanemde şūretā naqşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyāda **der ü dîvārı** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [der ü dîvārı, -ı]

der-āgūş it-: Kucaklamak, kolları ile sarmak.

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol mehi hāle gibi biz de **der-āgūş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [der-āgūş idelüm, -elüm]

derbān: Kapıcı.

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gîr / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref **derbānyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [derbānyuz, -ıyuz]

derbān-ı ‘îd: Bayramın kapıcısı.

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde bir kân-ı țarab / Sür-ı sâ’ildür kapuñda dā’imā **derbān-ı ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [derbān-ı ‘îd,]

derbānlıg: Kapıcılık, bekçilik.

Sen şehā ol Hüsrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ **derbānlıgın** ister Ķubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [derbānlıgın, -ın]

derd:

1.Keder, gam, acı, zahmet.

Seng-i dil dildār **derdinden** vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [derdinden, -inden]

Cevr ü **derd** ü gūşşañā vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri elhāmü’lillāh oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [derd,]

Ĥabîbüñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ țabîbā **derde** dermān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [derde, -e]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze irer ebed / **Derdüñ** marîzı itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [derdüñ, -üñ]

Derdüm bu **derdüñ** ile bu dil mübtelā ola / Çok hasta var ki țālib-i dermān olur țalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [derdüñ, -üñ]

Dile **derdüñ** yeter devā n'eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [derdüñ, -üñ]

Hasta gönlümü şormaduñ bir gün / **Derdüm** ile o mübtelā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [derdüm, -üm]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur hürrem ol / **Derdi** olanuñdur devā dermāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [derdi, -i]

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün **derd** ü derdümden / Ayaklarda kalup cür'a gibi h'ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [derd,]

Rahîmî hasta dil-beste şikeste-hāl-i bendeñdür / Anuñ **derdin** gam-ı hecrüñle bîmār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [derdin, -in]

Kaşırını yıkmağ ise düşmenüñ ey nāle garaž / Sîneden **derd** ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [derd,]

Sîneñde dil efsürde göz uyhuda cân mürde / Bir çāresi yok **derde** bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [derde, -e]

Devādur derd-mend-i 'aşka **derd** ü yāresi 'aşkuñ / Tabîbā **derde** dermān it kim oldur çāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [derd; derde, -e]

Şüfiyā gāyet müdāvādur gam u dil **derdine** / Şişe çek bir la'l-i mey-gün ile cânuñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [derdine, -ine]

Ġamuñ sāğar gibi hūn itdi bağrum **derdüñ** inletdi / Rahîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola kınzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [derdüñ, -üñ]

Tekye-i dehrüñ bekā **derdüm** Rahîmî Hağğ bilür / Bir senüñ tek 'aşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [derdüm, -üm]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş **derdüm** katı bir taşā ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [derdüm, -üm]

Qabül-i derd-i 'aşk-ı yār ḥazğ itmez müdāvādan / Ne **derdüñ** var ṭabîbüm sen yüri dermānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [derdüñ, -üñ]

Qo beni **derdüm** yiter añma devāyı ey ṭabîb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [derdüm, -üm]

Rahîmîñ budur dār-ı şifā-yı ğaybdan **derdi** / Hemān şāhum senüñle Ḥazret-i hünkār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [derdi, -i]

Derdüñi dime gönül ğayra bu **derde** şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarîbān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [derdüñi, -üñi; derde, -e]

Qapuñda Rahîmî diseñ sî ye dime tek / Çār-mıḥa dönüp **derdüñe** her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [derdüñe, -üñe]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü **derdümlle** / Fiğāna başlayup bülbül gibi ğavğā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [derdümlle, -ümlle]

Lebüñden gelmedi cân **derdine** bir nuğk-ı em bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem 'azm-i iklîm-i 'adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [derdine, -ine]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı **derd** ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [derd,]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi **derdüñle** büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [derdüñle, -üñle]

Tenümdede dāğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey kaşı yā oḥdur yiter **derdüm** ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [derdüm, -üm]

Hezārān **derd** daḥi olsa dilde āşikār itmez / İder aġyārdan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [derd,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ğam **derd** üzre **derd** oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [derd,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancak ḥayātumdan eṣer / **Derd** ile sinem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [derd,]

Ol Sikender **derdin** ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ġarḳ ide bu şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [derdin, -in]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrānuñ / **Derde** dūş itdi bu gün ḳametümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [derde, -e]

Ey lebüñ ḥasta dilüñ **derdine** dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme ġüftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [derdine, -ine]

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşḳum / Ṭabībā **derdümüñ** dermānı yoḳ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [derdümüñ, -ümüñ]

Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd ġāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ġuşsanuñ ṭaġlar ḳadar **derdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [derdi, -i]

Raḥîmî ḥod ḳadîmi **derd** ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥi çekdürme yā Rab bir ḳula bu **derde** bu **derdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [derd; derde, -e; derdi, -i]

2.Aşk.

Derdüñle dūş olalı dil ṭālib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ġamuñ ḥod cānuma cüllābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [derdüñle, -üñle]

Şurāḥi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü **derdümünden** / Ayaklarda ḳalup cür‘a gibi ḥ‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [derdümünden, -ümünden]

3.İstek.

Raḥîminüñ budur dārü‘ş-şifā-yı ġaybdan **derdi** / Vücuduña irüp şihḥat tenüñde gide zaḥmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [derdi, -i]

derd ehli: Dert ehli. || Âşıklar.

Haṭṭ-ı ruhsāruñ yazaldan ‘arızıñ üzre nişān / Virdiler **derd ehline** güyā ki menşūr-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [*derd ehline, -ne*]

derd-i ‘aşk-ı yār: Sevgilinin aşk derdi.

Gerçi ey dil **derd-i ‘aşk-ı yār** ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kıyduñı tîmārı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [*derd-i ‘aşk-ı yār,]*

derd-i bî-pâyân: Sonsuz dert, sıkıntı.

Vefā ummañ bu dünyā **derd-i bî-pâyânımış** bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ yine vîrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [*derd-i bî-pâyânımış, -ımış*]

derd-i dāğ-ı hûn-ālūd: Kanlı yaranın derdi.

İşüm bitürdi benüm **derd-i dāğ-ı hûn-ālūd** / Şakāyıkı n’ideyin lālezārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [*derd-i dāğ-ı hûn-ālūd,]*

derd-i ğam: Gam derdi, dert acısı.

Derd-i ğam bir ğama düş itdi Raḥîmîyi şehā / Ḥayret alur özini geh bilemez ğāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [*derd-i ğam,]*

derd-i hecr: Ayrılık derdi.

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm ḥam-ender-ḥam iken / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [*derd-i hecrüñle, -üñle*]

derd-i hicrān: Ayrılık derdi.

Derd-i hicrāna şimdi şabr idelüm / Görelüm ḥikmet-i Ḥudā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [*derd-i hicrāna, -a*]

derd-i ser: Baş derdi; sıkıntı.

Raḥîmî tāk-ı sulṭāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum **derd-i ser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [*derd-i ser,]*

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [*derd-i serdür, -dür*]

derd-i ser-efser çeken: Baş tacının sıkıntısını çeken kişi.

Zemāne haṭṭını ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda **derd-i ser-efser çeken** sultānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [*derd-i ser-efser çeken, -en*]

derd-i ser: Baş ağrısı, sıkıntı.

Bu yolda gam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol kırtula ben **derd-i serinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [*derd-i serinden, -inden*]

derd-i yār-ı ğurbet: Sevgiliden ayrı olma derdi.

Bilümi bükdi **derd-i yār-ı ğurbet** / Dilüm şad çāk itdi hār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [*derd-i yār-ı ğurbet,*]

derdin viren dermān ider: Her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır.

Hayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine **derdin viren dermān ider** dildār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [*derdin viren dermān ider, -en-in, -er*]

derdmend: Dertli || âşık.

Añma şifā-yı derd-i dili **derdmendüñe** / Kānün degül ölümlüye hikmetde hod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [*derdmendüñe, -üñe*]

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı ğaybdan / Dermend olsun devā isterse ger bir **derdmend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [*derdmend,*]

Rahîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben **derdmendüñ** ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [*derdmendüñ, -üñ*]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it Rahîmî bendeñe / Gel yeter ol **derdmendi** va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [*derdmendi, -i*]

derdmend ol-: Dertli olmak || âşık olmak.

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı ğaybdan / **Dermend olsun** devā isterse ger bir derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [*derdmend olsun, -sun*]

derd-mend-i ‘aşk: Aşk dertlisi.

Devādur **derd-mend-i ‘aşka** derd ü yāresi ‘aşkuñ / Tabībā derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [*derd-mend-i ‘aşka, -a*]

derd ol-: Dert, sıkıntı olmak.

Firākuñ bir yaña bir yaña gam derd üzre **derd oldı** / Ölümünden cān hālāş eyleye mi böyle olan hısta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [*derd oldı, -dı*]

dergāh:

1. Tarikatlarda dervişlerin zikir ve ibâdet ettikleri ve içinde tarikatın gerektirdiği biçimde yaşadıkları yer, tekke.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzün **dergāha** tut / Kıl du'âyı devlet-i sulţān Selîm Ḥāna şitāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [dergāha, -a]

2. Bir büyüğün, büyük bir yerin herkes için başvurma yeri olan kapısı, huzuru, eşiği.

Secde kılmaz Ḥaḳḳ bilür kalbüm Raḥîmî ğayrıya / Ka'be **dergāhuña** kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [dergāhuña, -uña]

Murādum bu şu gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaḫardan şaḳla **dergāhından** artuḳ bir murādum yoḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [dergāhından, -ından]

Şafāyla nice gün Ka'be **dergāhuñda** Sa'y itdüm / Bulup kıblem na'alçeñ şeklin āḫir secdegāh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [dergāhuñda, -uñda]

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ **dergāhına** rāmum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [dergāhına, -ına]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı ḳonđi ben ğubārından / Beni dūr itdi **dergāhından** āh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dergāhından, -ından]

dergāh-ı şāhen-şāh: Şahlar şahının huzuru.

Ḥudāyā ḳaşr-ı ḳadrin yüce eyle çerḫ-i çārumdan / Penāhum yoḳ daḫi **dergāh-ı şāhen-şāhdan** ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [dergāh-ı şāhen-şāhdan, -dan]

dergāh-ı süleymān-ı zemān: Zamanın Süleyman'ının tekkesi.

Ḥapuñ dervîşi **dergāh-ı Süleymān-ı zemān** ise / Raḥîmî de ḳapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dergāh-ı süleymān-ı zemān,]

dergeh: Kapı, eşik, huzur, makam.

Raḥîmî tāc-ı sulţāna ğubārdur **dergehüñ** virmez / Gedāyı 'aşḳuñ itmez pādişāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [dergehüñ, -üñ]

Her gün başına mihr-i şeref toḳsa tañ mıdur / Me'vā idindi **dergehüñ** ey şehriyār-ı 'îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [dergehüñ, -üñ]

Raḥîmî dü cihāna **dergehüñ** virmez benüm ḫānum / Anı vallāhi şanma bir daḫi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dergehüñ, -üñ]

Ḥor geldi ḫor gitdi **dergehüñden** it gibi / Ḥayret-i endişe-i āğyārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [dergehüñden, -üñden]

Şevk-ı ğayra nārveş māyil degül ey serv-ı-kadd / 7oĝruluqla **dergehüfde** oldı hıdmetkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [dergehüfde, -üfde]

7ul olmaz **dergehüfden** ğayra istiĝnāsı ‘alidür / Şehā mülk-i cününüñ başka bir sultānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [dergehüfden, -üfden]

Bir’ki gündür sen meh-i rüşen-likāyı görmedüm / Çerh-i devlet **dergehi** 7āk-ı ‘alāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [dergehi, -i]

Sen şehā ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / **Dergehüf** derbānlıĝın ister 7ubādvār divān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [dergehüf, -üf]

Rahîmî pâdişāhum **dergehüfde** ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [dergehüfde, -üfde]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi **dergehüfne** ben ğiyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [dergehüfne, -üfne]

dergeh-i devlet-penāh: Devlet kapısının yeri || mutluluk, saadet, varlık kapısının olduĝu yer.

Rahîmî bir gedādur **dergeh-i devlet-penāhuında** / Unutduñ çok zemāndur sen anı sultānum añmazsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [dergeh-i devlet-penāhuında, -uında]

dergeh-i ‘izzet-nümā: Yücelik gösteren derĝāh.

Dergeh-i ‘izzet-nümāna bir daħi yüz sürmeĝe / Her zemān ta‘cıl ider ‘ömrüm gibi evān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [dergeh-i ‘izzet-nümāna, -na]

derhem: Sıkıntı, keder.

Saňa 7ahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ **derhemlerüñ** hod merhem-i ma7bül-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [derhemlerüñ, -lerüñ]

Bu dehrüñ devleti let **derhemi** hem 7ablı pür-ĝavĝā / Dilā her sancaĝı bir sancı ancak in7iyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [derhemi, -i]

derhem it-: Karıştırmak, incitmek.

Dilimi **derhem itdi** ĝonca gibi hār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi handān degüldür 7alb-i ĝamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [derhem itdi, -di]

deri: Davulun iki tarafına geçirilmiş hayvan derisi.

Fehm it fiĝān kösi ki **derisine** sen döĝüp / Nevbet Sikender eyleme bir laħza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [derisine, -sine]

der-i cānān: Sevgilinin kapısı.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥīmī baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [der-i cānāna, -a]

der-i şāh-ı sūḥan-dān: Güzel söz söyleyen padişahın kapısı.

Raḥīmī ḥālūñi ‘arz it **der-i şāh-ı sūḥan-dāna** / Ma‘ārif şehrinüñ şāhı feşāḥat nükte-güyıdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [der-i şāh-ı sūḥan-dāna, -a]

der-i ‘ulyā: Yüce kapı.

Feth-i bāb olsun Raḥīmī dir iseñ bāb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel bu **der-i ‘ulyāya** bak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [der-i ‘ulyāya, -ya]

derin: Anlam veya bilgi bakımından dış yüzde, satıhta kalmayan, üstünkörü olmayan, etraflı, ihâtalı ve özlü olan.

Benümle hem-dem olan yaşuma su’âl itsün / Katı **derin** bilür ol mā-cerā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [derin,]

dermān: Çare, ilaç, devâ.

Ḥabībūñ şerbet-i derdi şifā-yı dermendāndur / Eger var ise **dermānuñ** ṭabībā derde dermān it (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [dermānuñ, -uñ]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze irer ebed / Derdüñ marîzi itmedi **dermāna** imtizāc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [dermāna, -a]

Hoş gör dem-i bīmārlığı bîdārlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devā **dermāna** şihḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [dermāna, -a]

Ḳabül-i derd-i ‘aşḳ-ı yār ḥazḳ itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yüri **dermānı** bilmezsin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [dermānı, -ı]

Dîdemüñ nûrı vü sînemde sürürüm sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme **dermānumsın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [dermānumsın, -umsın]

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine **dermān** Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [dermān,]

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşḳum / Ṭabībā derdümuñ **dermānı** yok mı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [dermānı, -ı]

dermān it-: Şifa vermek, iyileştirmek, çare bulmak.

Ḥabībūñ şerbet-i derdi şifā-yı dermendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabībā derde **dermān it** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [dermān it,]

Devādur derd-mend-i ‘aşḳa derd ü yāresi ‘aşḳuñ / Ṭabībā derde **dermān it** kim oldur çāresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [dermān it,]

dermān ol-: Şifa vermek, iyileştirmek.

Ey mīm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönül bu cānuma **dermān ola** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [dermān ola, -a]

Baňa hecrüñde ğam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı hoş-derdüñle **dermān olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [dermān olmadan, -madan]

dermān vir-: Derdin, üzüntünün çaresini bahşetmek.

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarībān saňa **dermān virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [dermān virsün, -sün]

dermānde: Aciz, çaresiz, güçsüz.

Ğarīb ü bî-kes ü **dermānde** kaldum / Meded yā Rabb baňa bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [dermānde,]

der-miyān it-: Ortaya koymak.

Başumı **der-miyān idüben** girdüm ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilün kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [der-miyān idüben, -üben]

der-miyān ol-: Ortada olmak.

Der-miyān olmadı dirig ol serv / Kaçdı benden kenāra yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [der-miyān olmadı, -madı]

derün: Kalp, yürek, iç, batın.

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām için / Kaçkara yakmış **derünün** lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [derünün, -ın]

Şu gibi şāf ol **derünüñda** küdüret kalmasun / Bir dem ola şu gibi tā kılasın dīdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [derünüñda, -uñda]

derüni: İç âleme âit, içten, kalbî, râhî.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar **derüni** bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [derüni,]

derün-ı âteşin: (Aşığın) Ateş gibi yanan içi.

Görinen encüm degüldür hasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı **derūn-ı āteşin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [derūn-ı āteşin,]

derūn-ı dil: Gönlün derinlikleri.

Derūn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevk-i ruhsāruñ / Tecellî eylemişdür nūr-ı Aḥmed künc-i ğār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [derūn-ı dilde, -de]

derūn-ı ḥalvet-i ḥātır: Gönlün تنها yerinin içi.

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥāne şadrında / **Derūn-ı ḥalvet-i ḥātırda** me'vā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [derūn-ı ḥalvet-i ḥātırda, -da]

derūn-ı sîne: Gönlün içi.

Derūn-ı sînde ḥūn-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâṭın u zāhirde nem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [derūn-ı sînde, -de]

derūnı tolu kan olup kal-: İçi (yüreği) kanla dolup kalmak.

Cānā Raḥimî la'lüñe bulmazsa dest-res / Sāġar gibi **derūnı tolu kan olur ḳalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [derūnı tolu kan olur ḳalur,]

derviş:

1.Tarîkata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.

Şoḥbet-i şeyhe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyā **derviş** Raḥimî 'aşka olmuşdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [derviş,]

Ḳanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir derviş-i 'ālî-şān / Özüñ şāhāne **derviş** añılan ey şāh-ı dervişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [derviş,]

Ṭapuñ **dervîşi** dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Raḥimî de ḳapu **dervîşidür dervîşe** dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dervîşi, -i; dervîşidür, -idür; dervîşe, -e]

2.Yoksul, fakir, muhtaç kimse.

Bî-nevā **dervîşüñem** ḥūn-ı keremden ḳıl 'aṭā / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey ḥān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [dervîşüñem, -üñem]

Faḳîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā'at ehli **dervîšem** şehā şāhib-ġınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [dervîšem, -em]

dervîşān: Dervişler.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı haķiri yāre **dervişāna** ķurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [dervişāna, -a]

Ŧapuñ dervişi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Raķimî de ķapu dervişidür dervişe **dervişān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dervişān,]

derviş-i ‘ālî-şān: Yüce şanlı derviş.

Ŧkanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir **derviş-i ‘ālî-şān** / Özüñ şāhāne derviş añılan ey şāh-ı dervişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [derviş-i ‘ālî-şān,]

derviş-i şāhib-himmet: İhsan sahibi derviş.

Ne cennet isterem ne hūri ne enhāradur meylüm / Ki bir **derviş-i şāhib-himmetüm** didāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [derviş-i şāhib-himmetüm, -üm]

deryā:

1.Deniz.

Ey Raķimî başuma ter düşdi **deryā** acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [deryā,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre hırāşide beden / Beñzer ol ķal‘aya **deryāda** temāşālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [deryāda, -da]

Deryādur eyā kān-ı kerem ŧab‘-ı Raķimî / Vaşf-ı lebüñ itdüke sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [deryādur, -dur]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşķ ile **deryā** gibi / Ey melāḫat kānı ammā rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [deryā,]

Ey Raķimî āşinā-yı baħr-i ‘aşķ-ı yār olan / Yād-ı ‘ummān istemez **deryā** diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [deryā, -ın]

Yaşum **deryāsi** her dem mevc ururmuş süy-ı kūyında / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pāyāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [deryāsi, -sı]

Nice demdür gözüm yaşıyla **deryā** āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rüşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [deryā,]

Dem-i vaşluñ Raķimî ańsa bir dem / Hemān dem cüş ider **deryā** gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [deryā,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ğamı **deryāya** şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [deryāya, -ya]

Dostum ķatre gibi gerçi bir ednādur dil / Āşinādan şoragör gör nice **deryādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [deryādur, -dur]

Şu dem ‘aşķuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ŧabşurdum / Yaşum **deryāya** şaldum āhumı kuhsāra ŧabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [deryāya, -ya]

Yoluma itdi benüm bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol **deryâ** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [deryâ,]

Ey Raḥîmî âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına bir kaçre gelmez girse **deryâ** koyunına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [deryâ,]

Deñiz **deryâya** ol pür-mevc-i mâ’ kemhâsını giysin / İrişdi rûzgâr-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [deryâya, -ya]

Degül **deryâ** felek kapuña bir mâvi kumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pâyê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [deryâ,]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mâ-beynümi **deryâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [deryâyıla, -yıla]

Âşinâlık kıl Raḥîmî bendeñi ey kân-ı cüd / Toptoludur gevher-i ‘irfân ile **deryâ** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [deryâ,]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürrle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı **deryâ** baña min-ba’d añañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [deryâ,]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña **deryâda** / Raḳîbe tatlu dillerle ider dildâr iḥsânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [deryâda, -da]

Dem-â-dem göz yaşı ḥünin ḥabâbıyla müzeyyendür / Bu **deryâ** yüzünün eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [deryâ,]

2.Gözyaşı.

Akça şuyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi çeşmümden ağan **deryâya** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [deryâya, -ya]

deryâ eyle-: Deniz haline dönüştürmek.

Bilür hep mâ-cerâ-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde **deryâ eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [deryâ eyleyen, -yen]

deryâ it-: Deniz haline getirmek, deniz gibi çok olmak.

Raḥîmîñün şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın **deryâ iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [deryâ iden, -en]

deryâ ol-: Göl olmak, birikmek, çoğalmak.

Âşinâyâne Raḥîmîye nazar kıl dostum / Şâyed ol kem-kaṭrenün bir dem yaşı **deryâ olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [deryâ olur, -ur]

deryâ yüzün: Deniz yüzeyi.

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hünin-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol **deryā yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [deryā yüzün,]

deryā-yı cūd: Cömertlik denizi.

Yād-ı la'lüñle aḳan yaşumdur ey **deryā-yı cūd** / Saḥt iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [deryā-yı cūd,]

deryā-yı ğam: Keder denizi.

Āsāndur egerçi ḳaradan ālet oñarmaḳ / **Deryā-yı ğamuñ** ğavṫaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [deryā-yı ğamuñ, -uñ]

deryā-yı kudret: Varlık denizi.

Nice **deryā-yı kudret** ḳaṫresidür bilmezem yā Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [deryā-yı kudret,]

dest: El.

Sūsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi **destinde** ṫolu yir yok inkārum ḳonağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [destinde, -inde]

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayağuşa düşüp yalvaruban **destüñ** öper şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [destüñ, -üñ]

destār: Sarık, tūlbent.

Ten cāme-i varlıḳdan uryān olısar āḥir / Gel ḳayd-ı ḳabādan geḳ **destāra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [destāra, -a]

destār-ı āşüfte: Aşığın sarığı.

Mükedder yok zemānuñda meger **destār-ı āşüfte** / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [destār-ı āşüfte,]

deste: Demet.

Sūsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde ṫolu yir yok inkārum ḳonağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [destesi, -si]

destgāh: Tezgaḥ.

ulluğını apuu H hyına itmez naıb / Bu hat **destghıdur** adat-hanedr (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 92, Beyit 2). [destghıdur, -ıdur]

destgh-ı cem: Cem'in tezgahı.

Bir ne'e ile başına Cemşid olur ged / Ey pr-i mey-fr ayag **destgh-ı Cem** (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 216, Beyit 6). [destgh-ı cem,]

destgr: Denin elinden tutan, yardımcı olan.

a'na kılmason zhr  **destgr** oldum diyü / Mttekya egmezem başum 'aadan çekdüm el (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 170, Beyit 4). [destgr,]

dest-i 'adl: Adalet eli.

ıtdm aydgehde kebbe hem pervz imiş 'ank / Hber uçurdu aa **dest-i 'adlınden** meger hin (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 244, Beyit 4). [dest-i 'adlınden, -nden]

dest-i cevr: Eziyet ve cefa eli.

Ben ikeste-hli orma htır-ı ma'mreden / **Dest-i cevriyle** ykık alb-i harbiler bilr (Ktahyalı Rahm Dvn, Gazel 89, Beyit 2). [dest-i cevriyle, -iyle]

Dest-i cevr ile Halilm hazer it yama ın / ıble-i ehl-i af Ka'be-i 'ulydur dil (Ktahyalı Rahm Dvn, Gazel 168, Beyit 6). [dest-i cevr,]

dest-i dny: Dnya eli.

Yilp yıllerle yldurdu nie dem **dest-i dnyada** / Bu gn khsrve h-i fergat itiyr itdi (Ktahyalı Rahm Dvn, Gazel 321, Beyit 4). [dest-i dnyada, -da]

dest-i gyret: Gayret eli (alıkanlık azmi).

Ten-cmesi yaasın k itdi **dest-i gyret** / Ey gnca aa sen gl gibi hara aru (Ktahyalı Rahm Dvn, Gazel 274, Beyit 2). [dest-i gyret,]

dest-i har: Dikenin eli.

Gnca-i glzr-ı 'imet dmeninde **dest-i har** / Gl gibi ben yaamı gyretten itdüm k hayf (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 134, Beyit 3). [dest-i har,]

dest-i hecr: Ayrılık eli.

Dest-i hecrüñle harāb olup yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı ābād kııl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2*). [*dest-i hecrüñle, -üñle*]

dest-i hicrān: Ayrılık eli.

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî **dest-i hicrāndan** / Anı sāğar gibi bağıı tolu kan olmayan bilmez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7*). [*dest-i hicrāndan, -dan*]

dest-i nā-ḥak: Haksızın eli.

Gül gibi pākîze dāmensin sen ey Yūsuf-likā / **Dest-i nā-ḥakdan** ne gam ger çāk ola pîrāhenüñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3*). [*dest-i nā-ḥakdan, -dan*]

dest-i şerîf: Mübarek el.

Şehā **dest-i şerîfüñ** kıılmasaydı ger maḳarr şāhin / Kaçan olurdu illerde bu deñlü mu'teber şāhin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1*). [*dest-i şerîfüñ, -üñ*]

Her neye şunarsañ irişür **dest-i şerîfüñ** / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ṭāḳat Baba Ḥamza (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6*). [*dest-i şerîfüñ, -üñ*]

dest-i zer-efşān: Altın saçan el.

Ey rebî'-i mekrümet **dest-i zer-efşānuñ** görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zār olmuş yatur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4*). [*dest-i zer-efşānuñ, -uñ*]

dest-res bul-: Elde etmek, erişmek

Cānā Raḥîmî la'lüñe bulmazsa dest-res / Sāğar gibi derünü tolu kan olur ḳalur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7*). [*dest-res bulmazsa, -mazsa*]

Metā'-ı vaşluña ger **dest-res bulmazsa** ey ḥ'āce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6*). [*dest-res bulmazsa, -mazsa*]

destü: Testi.

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş ḳaldurma **destüñden** ḳoma bir dem ayağ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1*). [*destüñden, -ñden*]

deşt: Bozkır, ova, sahra, çöl.

Ḳara zülfüñ gibi 'aḳl u ḳararı tār-mār olmuş / Vefā **deştinde** dil Mecnün-ı ser-gerdānuñı yād it (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4*). [*deştinde, -inde*]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu **deştüñ** lālezārın istemez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1*). [*deştüñ, -üñ*]

Melâmet **deştinüñ** Mecnûn-ı ser-gerdânıdır göñlüm / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü hayrânıdır göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [deştinüñ, -inüñ]

Gül-i pür-hâra yok meylüm çekildüm **deşt** geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuñ bülbülinden
hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [deşt,]

Maḥabbet **deştinüñ** Mecnûn-ı ser-gerdâniyuz şimdi / Vefâ kuhsârınıñ Ferhâd-ı bî-sâmâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [deştinüñ, -inüñ]

devâ: Çare, derman.

Dile derdüñ yeter **devâ** n'eyler / Cevrüne râziyam vefâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1).
[devâ,]

Ḥoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur **devâ** dermâna şîḥhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [devâ,]

Devâdur derd-mend-i 'aşka derd ü yâresi 'aşkuñ / Ṭabîbâ derde dermân it kim oldur çâresi 'aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [devâdur, -dur]

Ḳo beni derdüm yiter añma **devâyi** ey ṭabîb / Ḥastañuñ gör kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [devâyi, -yı]

devâ iste- Çare istemek.

Bir cevâb irdi seḥer dâru'ş-şifâ-yı gaybdan / Dermend olsun **devâ isterse** ger bir derdmend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [devâ isterse, -se]

devât: Divit, içine mürekkep konan ufak hokka, kap.

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / Ḳanlu yaşum sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm **devât**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [devât,]

devḥa: Büyük ağaç.

Ümidüm **devḥası** bâğ-ı murâdum âsitânuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ hezâri var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [devḥası, -sı]

devlet:

1.Makam, haşmet, şan.

Raḥîmî mülk-i gamda var yüri başuña sultân ol / Cihânuñ **devlet** ü câhı hümâ tâ bir ḳurı gavgâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [devlet,]

Seni bir yaña **devletle** ḳosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-iḥtiyâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [devletle, -le]

Devleti Hakkı umarum saña vire sulţānum / Zāt-ı pākūinde vücūhāt ile var istiḥkāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [devleti, -i]

‘Adūdan döndi **devlet** tapuña vālihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [devlet,]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna kul oldu / Yime ğam **devletinde** ‘ālemüñ sulţānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [devletinde, -inde]

2.Mutluluk, talih.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi yine **devlet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [devlet,]

Ẓafer hem-dem sa‘ādet yār u **devlet** hem-nişin olsun / Serîr-i ihtişām üzre hemişe kıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [devlet,]

Ayağuna yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında **devlet** var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [devlet,]

Efendüm **devletüm** sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [devletüm, -üm]

Cihān ālāyişinden gel ta‘alluḳ riştesin ḳaṭ‘ it / Zemāne **devleti** şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [devleti, -i]

Menzilünde ben senüñ himmet semendin ḳoşmışam / Hem-‘inānuñ olmağa **devlet** semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [devlet,]

Cihān **devletine** ḳapuñ virmezsin / Hülüş eyle ‘abd-i vefādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [devletine, -ine]

Raḥîmî āsitānuñda gedālık ihtiyār itdi / Anuñdur pādişāhum **devletünde** devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [devletünde, -ünde]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyā kıldum / Başumda **devletüm** varmış ğubār-ı maḳdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [devletüm, -üm]

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālık virdüñ / Ḳula **devlet** virici ḥazret-i sulţānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [devlet,]

Bu dehrüñ **devleti** let derhemi hem ṭablı pür-ğavğā / Dilā her sancağı bir sancı ancak inḳiyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [devleti, -i]

Yolum var **devlete** irsem n’ola ey şāh-ı ḳişver-ğir / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [devlete, -e]

devlet hümāsı: Devlet kuşu, talih kuşu; mutluluk, saadet veren.

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol **devlet hümāsın** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [devlet hümāsın, -sın]

devlet-i ʿālem: Dünya mutluluğu.

Raḥîmî âsitanuñda gedâlık ihtiyâr itdi / Anuñdur pâdişâhum devletüñde **devlet-i ʿālem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [devlet-i ʿālem,]

devlet-i ʿaşk: Aşk devleti.

Devlet-i ʿaşkuñda âh u eşküñ oldu hem-demüm / Şâh-ı iklîm-i ğamem yanumca çok ʿasker yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [devlet-i ʿaşkuñda, -uñda]

devlet-i devr-i kamer: Zamanının devletinin ayı.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toĝdı / Şehirde olalı sen **devlet-i devr-i kamer** peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [devlet-i devr-i kamer,]

devlet-i didâr: Sevgilinin mutluluğu.

Ḥasret itdüñ sen beni dildâra ey aʿdâ bu gün / Ḥaḫḫ seni dūr ide yarın **devlet-i didârdan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [devlet-i didârdan, -dan]

devlet-i dostdâr: Dost tutanın devleti.

Devlet-i dostdârın elyağ gördi kıldı Ḥaḫḫ seni / Uşbu şehr-i evliyâda şehriyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [devlet-i dostdârın, -ın]

devlet-i haḫ: Allah'ın makamı.

Budur ümmîdi Raḥîmî ḫuluñuñ **devlet-i Haḫ** / Ğayriya müşkil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [devlet-i haḫ,]

devlet-i nâ-yâb: Bulunmaz devlet || Benzeri olmaz büyük mutluluk.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdâm / Bir ḫayâl-i hûb ol bir **devlet-i nâ-yâbdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [devlet-i nâ-yâbdur, -dur]

devlet-i sultân selîm ḫân: Sultan Selim Han'ın talihi.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzüñ dergâha tut / Kıl duʿâyı **devlet-i sultân Selîm ḫâna** şitâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [devlet-i sultân selîm ḫâna,]

devletlü: Kutlu, talihli, bahtı iyi.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü **devletlü** başuñçün / Ayaĝuña düşüp yalvaruban destüñ oper şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [devletlü,]

Hemān ‘ālemde sen sağ ol benim **devletlü** sultānum / Raḥīmī gam degül ölse ya olsa nā-tüvān hasta
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [devletlü,]

devr:

1.Dünya, felek.

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ kaddüm / Daḡı bu **devr** baña yā n’eyler (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[devr,]

Efendüm devletüm sen bir ġarīb ü bī-kesüm bende / Senüñ gibi bu **devr** içinde ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [devr,]

Yād-ı la‘lüñle Raḥīmī ḡün-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu **devre** bir ayağdaşum benim (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [devre, -e]

Cān ile tîġüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yoğ bu **devr** içre Raḥīmī gibi kalğan sīnelü (Kütahyalı Raḥīmī
Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [devr,]

Başuña ey felek **devr** içre ger gün toğmak isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [devr,]

2.Zaman.

‘Āşık-ı şādık degül mihrüñde ey bedr-i münir / Bilmeyen **devründe** devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [devründe, -ünde]

Şemsveş **devründe** bir rüşen-çerāğ eyle beni / Meh gibi her küşede yağduñ kevākibvār şem^c (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [devründe, -ünde]

Ben yııldum olmadum ābād elüñden ey felek / Olmadum **devründe** bir dem şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [devründe, -ünde]

Lebüñ **devrinde** şol hüşyāra ey sākī selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl’olan ḡumār u ḡ’āba ‘aşğ olsun
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [devrinde, -inde]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzün ola şevkuñ / Bu **devri** zāyi^c itme meh gibi leyl ü nehār içre
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [devri, -i]

Degül deryā felek kapuña bir māvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa **devründe** bir pāye
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [devründe, -ünde]

Ḳanıñı mey yirine anuñ içesin müdām / **Devründe** lāle gibi ciger-ḡ’ānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmī
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [devründe, -ünde]

Gün yüzün ‘arz ideğör bir şeb o māh-ı şāmı / Şevğden şarka dönüp şubḡ ola **devrüñ** şāmı (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [devrüñ, -üñ]

Güzellik bezminüñ **devrin** dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākīyā añ mest ü kallāşı
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [devrin, -in]

Lebüñ **devrinde** ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [devrinde, -inde]

3.Devir, çağ.

Senüñ **devründe** tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [devründe, -ünde]

Lebüñ **devrinde** ey gönca gönül iş-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [devrinde, -inde]

Olmadum bir gün senüñ **devründe** ben şâd ey felek / Döne döne âh elüñden dâd u feryâd ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [devründe, -ünde]

devr eyle-: Dönmek.

Murâduñ üzre dönmişken döner 'aksine **devr eyler** / Sebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [devr eyler, -r]

devr it-: Kuşatmak, sarmak, etrafını çevirmek.

Halka halka **devr idelden** haddüñi ey genc-i hüsn / Kalmadı bir dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zül'f
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [devr idelden, -elden]

devrân:

1.Dünya.

Ey felek hoş gör bu **devrânüñ** bahârı şevkini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerâğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [devrânüñ, -uñ]

Çara bağrum un idüp **devrân** ağartdı şakalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [devrân,]

Cân mürde dil-şikeste ciger hün ten harâb / **Devrân** döne döne beni çâr-pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [devrân,]

Câm-ı cevrin içeli döne döne **devrânüñ** / Derde düş itdi bu gün kâmetümi dâl itdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [devrânüñ, -uñ]

Raķib ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endâmı / Bir ölü mâtem itdi baña **devrân** kiçi bayrâmı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [devrân,]

Ṭayanma bir'ki gün dönse murâduñ üstine **devrân** / Şoñ ucı nâ-murâd eyler muhâlif çenberin ķurdı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [devrân,]

2.Zaman.

Bâde-i aşkıyla ter kıl cism-i hâk-âlüdeñi / Virmeye **devrân** mebdâdâ bir muhâlif bâda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [devrân,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed görüñ ol hūb **devrān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [devrānı, -ı]

3.Kader, talih, felek.

Murādum üstine bir kerre dönmedi **devrān** / Yüzün çevirdi meger kim bu çerh-i bî-bünyād (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [devrān,]

Cevrini döne döne çekdürdi / Daḡı **devrān** baña şehā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9).
[devrān,]

Raḡimî cür'aveş **devrān** ayaḡa düşürür bir gün / Tūtalum bezm-i dünyāda nice dem cām-ı cem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [devrān,]

Felekden mihr umarsın sen dilā **devrānı** bilmezsin / O māha müttefik cevritmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [devrānı, -ı]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi' itdi fūrkat ḡamıyla **devrān** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [devrān,]

devrān eyle-: Dönmek, dolaşmak.

Şubḡ-dem çāk eylesem gül gibi 'işmet cāmesin / Raḡşa girsem gün gibi mihrüñle **devrān eylesem**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [devrān eylesem, -sem]

devrān-ı 'id: Bayram zamanı.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı 'id / Ka'be ḡaḡkı ḡoş şafāyıla geçer **devrān-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [devrān-ı 'id,]

devrān sür-: Huzur ve refah içinde yaşamak.

İligimüñ quruduḡı bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp **süre devrānı** zırh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [devrānı süre, -e]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [devrānı sürer, -ı, -er]

devr-i dūn: Aşaḡılık felek.

Bu **devr-i dūna** gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum 'işret-i müdām idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [devr-i dūna, -a]

devr-i ḡam-ı zamān: Zamanın derdinin dönmesi.

Bezm-i şafāda sākī şun sāḡar-ı revāḡı / Gitsün bu dem nifāḡı **devr-i ḡam-ı zamānuñ** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [devr-i ḡam-ı zamānuñ, -uñ]

devr-i 'ömer: Hz. Ömer'in devri.

Ey şeh şu ki sen şâh-ı 'alî-şâna irişdi / **Devr-i 'Ömere** Hazret-i 'Osmâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [devr-i 'ömere, -e]

devr-i vuslat u hicrân: Kavuşma ve ayrılık zamanı.

'Āşık-ı şâdiğ degül mihründe ey bedr-i münîr / Bilmeyen devründe **devr-i vuslat u hicrânı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [devr-i vuslat u hicrânı, -ı]

devr-i zemâne: Kader, talih.

Devr-i zemâne bâkî degüldür dem idegör / Bādî nazarda bâda virür tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [devr-i zemâne,]

deyr: Kilise, manastır.

Göñül **deyrinde** bu vechiyle yazdum şüret-i hüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilâli aña kaç itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [deyrinde, -inde]

deyr-i 'âlem: Dünya kilisesi.

Nikâb-ı zülfüñi ref' it ruḥuñdan ey büt-i ra'nâ / Ki tâ 'aşkuñ zebürı ola **deyr-i 'âleme** ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [deyr-i 'âleme, -e]

deyr-i dehr: Dünya kilisesi, dünya âlemi.

Bu **deyr-i dehre** yazmadan daḥi naḳkâş-ı kudret naḳş / Niğārâ şüretünde olmuş idi şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [deyr-i dehre, -e]

deyr-i dünyâ: Dünya âlemi.

Bir şanemde şüretâ naḳşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum **deyr-i dünyâda** der ü divârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [deyr-i dünyâda, -da]

deyü: Diye, amacıyla.

Ḥarâret irmesün tâb-ı güneşden **deyü** ol mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [deyü,]

di-:

1. Demek, söylemek.

Menzilüm gün gibi **dirseñ** ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [dirseñ, -rseñ]

Sen kadem başdukça hāke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez **dirüm** yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [dirüm, -rüm]

Ey saçı zulmet nedür la'lüñde hāt şordum **didi** / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı hayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [didi, -di]

Gönlümde mihr-i hüsnüñi ey meh gören **didi** / Kılmış diyār-ı şarğa Hüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [didi, -di]

Şevk ile geldi kapuña **dir** kılup kaddin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [dir, -r]

Çul oldı sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı aşka düşüp **didi** her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [didi, -di]

Yolumda sāyeveş hāk ol **dimişsin** / Raḥimî nā-tüvān mūr emre me'mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [dimişsin, -mişsin]

Hem-demüm yoķ ki **diyem** aşk-ı ğamın neyleyeyin / Giceler nālişümü āh-ı seḥergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [diyem, -yem]

Gedāñi ğāhi añdukça **di** ey şāh-ı 'alî-şānum / Yaşı dildür adı kanber Raḥimî bir çulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [di,]

Söz bir olur beg **didüm** vā'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berin itmez iden didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [didüm, -düm]

Pertev-i hüsnüñ gören **dir** bu dil-i pür-süzda / Hāzret-i şeh-zādedür girmiş kılur gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [dir, -r]

Dār-ı zülfün dün gece Mansūra şordum h'ābda / Dār-ı dehr içre **didi** ol 'āşıkuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [didi, -di]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esir-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte **dirler** bir ğarib ü ğor u zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [dirler, -rler]

Bildiler bu hinde ben kendüm **dimek** lāzım degül / Şa'r-ı şa'rî deñlü yoķ şî're Raḥimî i'tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [dimek, -mek]

Ey Raḥimî işidüp nālemi ol gonca **dimiş** / Şad hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [dimiş, -miş]

Raḥimî gerçi hāk oldı ümid-i pāy-ı büseñle / Görüp bir gün **dimezsın** raḥm idüp bir hāksārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [dimezsın, -mezsın]

Gel raķibüñden ırağ ol didüm ol gonca **didi** / Var mıdır bir gül cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [didüm, -dümm; didi, -di]

'Aşık-ı didār aña **dirler** ki her dem şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın hāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [dirler, -rler]

Dehānı sırrını şordum leb-i la'l-i şekerhādan / **Didi** mülk-i 'ademde varı ancağ bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [didi, -di]

Haṭṭ geldi şafha-i ḥaduña **didügüm** için / Āyineñ üzre mäh gibi ḳonmasun ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [didügüm, -dügüm]

Misâfir-hâne-i dilde iḳâmet ihtiyâr itdi / Ḥalîlüm ğam **dinür** bir maḥrem-i mihmânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [dinür, -nür]

Dimedüñ ḥâlümi görüp ğamda / Düşmenümle ol âşinâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [dimedüñ, -medüñ]

Ğam-ı ferdayı añma dem bu demdür ḥurrem ol **diyüp** / Sözi ğuşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [diyüp, -yüp]

Her ğedâ ṭab'a Raḥîmî **dime** söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet 'ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [dime, -me]

Getürdüm tuḥfe-i cân-ı ḥaḳîri küy-ı cânâna / Ḳabûl eyle **dimek** ḥaddüm degül ol yâdgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [dimek, -mek]

Müşteriyüz naḳd-i cân ile lebüñ kâlâsına / Yoḳ **dime** âzâr ile ey ğonca bâzâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [dime, -me]

Öte dur **dir** baña ḳapuñdan raḳîb-i zâĝ-ṭab' / Āḥ ol bu murĝ-zâruñ murĝ-ı zârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [dir, -r]

Ğören dîbâce-i ebrüña **dir** senüñ berâtında / Budur var ise ol ṭuĝrâ-yı ğarrâ-yı sa'âdet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [dir, -r]

Felek naḳḳâşı ḳapuñ şüretin ṭâḳ-ı muḳarnesde / Yazar 'unvân virüp **dir** budur ol bâb-ı 'adâlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [dir, -r]

Ğam-ı tiĝ-i 'adüdan zaḥm-ı cismüm **dir** gören yara / Yine ḥâr-ı belâdan bülbül-i pür-zâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [dir, -r]

Ser-i küyuñda ḳaddüm üzre zer-çihrem görenler **dir** / Vefâ bāĝımuñ öz şâḥında bir berg-i ḥazân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [dir, -r]

Ḳanına girme Raḥîmî ḳuluñuñ nâ-ḥaḳ yire / Bir dem ola **diyesin** ey âşaf-ı devrân ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [diyesin, -yesin]

Ḥüsn-i yâra ḳıl nazar mihr itme 'âlem mihrine / **Dimezem** mâhum saña var bir ṭolingın aya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [dimezem, -mezem]

Göñlüñüñ âyinesi kesb eylesün **dirseñ** şafâ / Ḳo Raḥîmî şüret-i aĝyârı vech-i yâra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [dirseñ, -rseñ]

Raḥm it Raḥîmiye gel ey ğonca **dimesünler** / Zâr içre 'andelîbi ḳalmış bu ğülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [dimesünler, -mesünler]

Zülfüñ ucından Raḥîminüñ perîşân ḳışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür 'ömrüm **dimek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [dimek, -mek]

Girmesün **dirseñ** vücüduñ bāĝına bād-ı ḥazân / Sebzezâr-ı 'âleme servi gibi âzâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [dirseñ, -rseñ]

Ğamuñ yeter bize añma feraḥ **didüklerini** / Bu ğamla göñlümüze ânide be-kâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [didüklerini, -düklerini]

Dilden hayāl-i hüsnüñe **di** itmesün güz̄er / Hālî degül haırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [di,]

Vîrâneñüm hayāl-i ‘aşkuñla didüm ey dost / **Didi** Rahîmî anı yap yap ‘imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [didüm, -düm; didi, -di]

Yâr **didî** gayrdan kaıç it nazar dîdem be-çeşm / **Didi** kıl çehreñ kapumda hāk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [didi, -di]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle îsâr it güher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [didi, -di]

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayağum toprağını kıl tâc-ser dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [didi, -di]

‘îzzet eyle **didî** geldükce ğam-ı mihmânına / Hâzır it hem hûn çün hûn-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [didi, -di]

Ğaflet itme aç gözün varın ayağum tozudur / **Didi** ol nür-ı başar kıl aña yer dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [didi, -di]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin **didî** ol baır-i hüsn / Ğarqa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [didi, -di]

Ey Rahîmî seyr-i şubı-ı ‘id-i adhâ eyleme / Gün yüzüme **didî** kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [didi, -di]

Yüzün gördüm bi-ğamdiñ **didüm** / Hemîşe yarıcuñ Allâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [didüm, -düm]

Yüzün görmeyeli ey şem‘-i devlet / Tıtuşdı oda mihr ü mâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [didüm, -düm]

Rumüz-ı ‘aşkı nâ-dân eylemez fehm / Nice kez ey dil-i āğâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [didüm, -düm]

Ṭarîk-ı ‘aşka zâhidâ hep olmaz / Bu yolu añlamaz ğüm-râh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [didüm, -düm]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabâ olmaz baña hem-râh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [didüm, -düm]

Cihân cümle saña kıl bende bir kıl / Big iken birin el ey şâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [didüm, -düm]

Rahîmî kuluña ey şâh-ı ‘âlem / İşigüñdür sa‘âdetğâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [didüm, -düm]

Elüñe yapışup Allâh **didüm** / Ğodum baş yoluña ey şâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [didüm, -düm]

Ğadüm yâ itdi dil-ber cevr eliyle / Baña rahm eyle yâ Allâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [didüm, -düm]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / Bu mı eksüklüğüm ey mâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [didüm, -düm]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i hâlün / Anuñçün saña karşı ah **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [didüm, -düm]

Hudānuñ ‘afv-ı hūnî üstümüzden / Be şüfi eylemez ikrāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [didüm, -düm]

Raķibūñ raġmına ey çeşm-i nergis / Nażar kıl mestüñüm geh gāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [didüm, -düm]

Ķapuñdan ġayra baş egmez Raķimî / Teraĥĥum kıl aña ey şāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [didüm, -düm]

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ pehlvān-ı ‘ālem olan **didü** Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [didi, -di]

Şüretā **didüm** zebān-ı kibriyādan bir ġazel / Ma’nide rāh-ı ĥaķikatde özüm ĥāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [didüm, -düm]

‘Adūdan döndi devlet ħapuña vālihe yüz tıtdı / Saña biñ kez **didüm** üstüne düşdi ġayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [didüm, -düm]

Yıķılmaz ĥaķķ bilür ‘aşķ u maĥabbet **dirler** adına / Raķimînün dilinde bir binā-yı muĥkemün gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [dirler, -rler]

Bu cān naĥcīrine şirāne ġamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git **dime** tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [dime, -me]

Gül gül itmiş ruĥını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / **Didi** göġsin açuban gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [didi, -di]

La’l-i cān-baĥşuñla gören sen şanem-simāy **dir** / Gökden indi yir yüzine var ise ‘İsā bu ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [dir, -r]

Şordum dehenün ġevheri bī-ķiymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok **dime** ammā deġerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [dime, -me]

Seg-i kūyuñ **dimek** ĥaddüm deġül uş ol da luţfuñdur / Gedāña bu ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [dimek, -mek]

Ĥayāl-i zevķ-ı lebünle iderdi cān ārām / Göñül **didükleri** şol bī-ķarārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [didükleri, -dükleri]

Liyāķat yok ġulām-ı derġehünñden **dimege** bende / Yiter bu ulu raġbet uşda ser-ĥayl-i sükkānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [dimege, -megee]

Ķul deġül yoluñda ĥāk olmaz **dimiş** düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ķoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [dimiş, -miş]

Ey Raķimî Tire baĥtuñ Aydın olsun **dirseñ** / Bile seyr eyle Selim Ĥān ile Şarĥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [dirseñ, -rseñ]

Derdüñi **dime** göñül ġayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ġarībān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [dime, -me]

Ķapuñda Raķimî **diseñ** sī ye **dime** tek / Ķār-mıĥa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [diseñ, -señ; dime, -me]

Miyānuñ mū dehānuñ yok **didüm** incindi ol gönca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [didüm, -düm]

Beñzer mi şubh-ı hüsne ya haddüñ duhāsına / ‘Asr içre n’ola **dirse** güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [dirse, -rse]

Benüm hānum sen ol şehvāra **dirsin** baħr-i ‘izzetde / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [dirsin, -rsin]

Ƙul degül yoluñda cān virmez **dimiş** düşmen ney / Ƙuluñam Ƙurbānuñam ey dost gel Ƙıl imtiħān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [dimiş, -miş]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem **dirin** / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [dirin, -rin]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi ƘalƘan bu Ƙaddüm yā kemān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [dirin, -rin]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Tende rûhum Ƙaldı anı da revān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [dirin, -rin]

Ĝālibem himmetde ben ey Hızr-dem İskendere / Tālib-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [dirin, -rin]

Pāyuña ey serv-Ƙāmet bir dem-i fırsat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi bir bir beyān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [dirin, -rin]

Ey kemān-ebrü müjeñ tîrine cān Ƙurbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [dirin, -rin]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde Ƙıldum şehriyār / Ey Raħîmî şimdi dehre anı Ğan itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [dirin, -rin]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem **dirin** / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [dirin, -rin]

Zerreveş yoluñda pā-mālem **didüm** / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [didüm, -düm]

Yire urmasın **dir** iseñ arƘañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör Ƙurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [dir, -r]

Dehānuñ rāzını tuymuş şabādan gönca-i hoş-bū / YaƘasın çāk idüp gül gibi Ğavfinden **didi** yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [didi, -di]

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / **Didi** biri Ƙanludur biri velî şādıƘ güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [didi, -di]

Öte dur **dime** ben nālānuña gülzār-ı küyuñdan / Göñül murĝini zār baħtuma gel bir murĝzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [dime, -me]

Meclise geldüĝini **di** ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [di,]

Gül yüzi vaşfinda şi‘rüm görđi ol gönca **didi** / Āferin ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elĞānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [didi, -di]

Yoluñda öl **disem** şu ki bir dem nizā^c ide / çul mıdur ol ki emrũne fermanuñ olmaya (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 301, Beyit 4). [disem, -sem]

Bu gũnlũm gũzgũsinde Şuret-i hũsnũn gũrenler **dir** / Zelihãdur getũrmiŐ Yũsufın halvet-serãyına (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 303, Beyit 3). [dir, -r]

Ey Raħĩmĩ kanda buldum **dime** dã'im gũr nesin / Saña ol bir hũndur bulduñsa aylak Şu gibi (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 314, Beyit 6). [dime, -me]

Didi biñ kez Raħĩmĩ vallãhi / Sen Şeh-i kãm-yãba yũz tũtdı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 327, Beyit 5). [didi, -di]

Hũ'ãbda gũrdũm Őaçuñ bendine bağlanmış Őabã / Şubh-dem kũyuñda gũrdũkde **didũm** uşbu gibi (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 328, Beyit 4). [didũm, -dũm]

HũlũŐıyla muķĩm olduğ 'ubũdiyyet maķãmında / Misãfir-hũane-i 'aŐkuñ **dime** mihmãniyuz Şimdi (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 329, Beyit 5). [dime, -me]

Ĝam-ı zũlfĩn mi hecr-i 'arĩzĩn mı **diyeyin** yãrũñ / Raħĩmĩ 'ũmr mũsta'cil dirĩėã hem gũn aħŐamalı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 332, Beyit 5). [diyeyin, -yeyin]

Eger ey dil gũrem **dirseñ** kemãl-i Şun'-ı Yezdãnı / TemãŐã kıl gũzellerde melek-Őuretliũ insãnı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 337, Beyit 1). [dirseñ, -rseñ]

PeriŐãn olduğum sevdã-yı zũlfũnle gũrenler **dir** / Bu bir divãnedũr Mecnũn-ı ser-gerdãndan ğayrı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 344, Beyit 4). [dir, -r]

İtdũėũñ zũlmi Raħĩmĩ kuluña bir gũn ola / **Diyeler** Őãh-ı cihãndãra Meħemmed Ćelebi (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 348, Beyit 5). [diyeler, -yeler]

Raħĩmĩ bir cefãkãruñ elinden çekdũėum cevri / Kime **diyem** bilũr yoğ hãlũmi Allãhdan ğayrı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 353, Beyit 5). [diyem, -yem]

2.Sormak, sual etmek.

Vãkı'amda dũn gice Ferhãdı gũrdũm hãletũm / Rãh-ı 'aşk i'cre **didi** hãlũñ ne ey hem-Şan'atum (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 207, Beyit 1). [didi, -di]

dĩbãce-i ebrũ: KaŐm başlangıcı.

Gũren **dĩbãce-i ebrũña** dir senũñ berãtında / Budur var ise ol tuėrã-yı ğarrã-yı sa'ãdet nağş (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 122, Beyit 2). [dĩbãce-i ebrũña, -ña]

dĩbã-yı hũsn: Gũzellik kumaŐı.

TemãŐã eyledũm taŐvirũni **dĩbã-yı hũsn** ũzre / Gũzũm ĆıŐsun bağarsam ğayra ger cevri cinãn olsun (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 259, Beyit 5). [dĩbã-yı hũsn,]

dĩdãr: Gũzel yũz, Ćehre

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü **didâruñi** / Himmeti şâhum Raḥîmî bendeñüñ gâyet büend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [didâruñi, -uñi]

Şöz bir olur beg didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden **didâr** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [didâr,]

Ṭâlib-i nûr-ı tecellidür Raḥîmî şevk ile / Vâdî-i 'aşk içre kılmış bir gice **didâr** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [didâr,]

Şu gibi şâf ol derûnuñda küdüret kılmasun / Bir dem ola şu gibi tâ kılasın **didârı** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [didârı, -ı]

Çekme baş âteş gibi ḥâk ol hevâ-yı 'aşk ile / Şu gibi **didâra** ṭâlibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [didâra, -a]

Ne cennet isterem ne ḥûri ne enhâradur meylüm / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm **didâradur** meylüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [didâradur, -adur]

Dil İrem bāğında **didâruñsuz** ârâm eylemez / Kâkülüñsüz mürğ-i câna dâm-ı gam bāğ-ı merâm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [didâruñsuz, -uñsuz]

Ġaraz **didâr** ise ey dil düşen şu gibi her taş / Yüzüñi ḥâk-i râh-ı yârda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [didâr,]

Şaykal-ı 'aşkıyla şol dil kim mücellâ olmadı / Ol şafâ kesb itmedi âyîneveş **didârdan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [didârdan, -dan]

Ey leṭâfet gülşeninde serv-i reftârum Ḥasan / Zülfi sünbül kıddi gül ferḥunde **didârum** Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [didârum, -um]

Geşt ider dil şu gibi ey serv-i süy-ı küyuñ / 'Aşık-ı âşüftedür **didâruñ** eyler ârzü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [didâruñ, -uñ]

Gözüm **didâruña** kıddüñe mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gâzâlüm ayu kılağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [didâruña, -uña]

Nev-bahâr irdi demidür cüş idüp aq şu gibi / Ey gönül cüyâyısañ **didâra** gel aq şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [didâra, -a]

Bir dem şu gibi irmedi **didâr** seyrine / Şol tünd-revi saḥt-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [didâr,]

didâr-ı küy: Sevgilinin mahallesi.

Ṭoludur bâḫını hırş u ḥased zâhir-perest olmuş / Kıoyup **didâr-ı kıyuñ** cennet añar vâ'iz-i aḥmak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [didâr-ı kıyuñ, -uñ]

did: Göz.

Sîne pür-gam **did** nem âşüfte dil pür-izṭırâb / 'Aşık efzün yâr zâlim 'ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [did,]

Şaḫın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revân itme / Başiret üzre ol ey **did** ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [did,]

Dideden bir dem degül hālî hayālî hüsnüñün / Şan deñiz yüzinde eyler hazret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [dideden, -den]

Yâr didi ğayrdan kaç^c it nazâr **didem** be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hâk-i der **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [didem, -m]

Didi seyr itdükke ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle işâr it güher **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [didem, -m]

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayağum toprağını kıl tâc-ser **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [didem, -m]

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmânına / Hâzır it hem hün çün hün-ı ciger **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [didem, -m]

Ğaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdır / Didi ol nür-ı başâr kıl aña yer **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [didem, -m]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi ol baħr-i hüsn / Ğarķa vir yaşuñla dehri ser-be-ser **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [didem, -m]

Ey Raħîmî seyr-i şubħ-ı ‘id-i adħā eyleme / Gün yüzüme didi kıl rüşen nazâr **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [didem, -m]

Ķamaşduñ baķamaduñ göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey **didem** senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [dide,]

Didemüñ nürü vü sînemde sürürüm sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [didemüñ, -müñ]

Revân oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey **didesinde** meyli yok ķurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [didesinde, -sinde]

dide-i ğamnāk: Ğamlı; kederli göz.

Tütüyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ğubār-ı maķdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu **dide-i ğamnāk** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [dide-i ğamnāk,]

dide-i giryān: Ağlayan göz.

Gün olmaz yanmaya dem var mı ķan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez **dide-i giryānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [dide-i giryānum, -um]

dide-i hün-bār: Kan saķan göz.

Ey Raħîmî şāyî‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm yā Rab ez-în **dide-i hün-bār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [dide-i hün-bār,]

dide-i nā-bînā: Görmeyen göz.

Göremez pāk-nazarla ruĥ-ı dil-cüñi ğasüd / Nice me’vā ide mā **dide-i nā-bînāda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [dide-i nā-bînāda, -da]

dide-i nemnāk: Nemli, ıslak göz.

Gül-âbı ter düşürdüm kîmyâyı pây-mâl itdüm / Ğubâr-ı reh-güzâruñ **dîde-i nemnâke** ıabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [dîde-i nemnâke, -e]

dîde-i ya'küb-ı devr: Zamanın Yakub'unun gözleri.

Mihr-i ruhuñ bu **dîde-i Ya'küb-ı devrüñ** nûrıdur / Sen Yûsuf-ı MıŖ-ı kerem sultâna Ŗıhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [dîde-i ya'küb-ı devrüñ, -üñ]

dik-: Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.

Oñ ne haııı itdüm nişân-ı zaħm-ı tîründen yanar / Ey kaşı yâ Ŗanki cân bāğında **dikdüñ** bir nihâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [dikdüñ, -düñ]

diken: Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.

Rüy-ı küy-ı yârsuz ben bülbüle / Gül **diken** gülzâr olur oddan kaşes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 5). [diken,]

Hâr-ı hecrüñle senüñ ey ğonca bağrum hûniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir **diken**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [diken,]

Nev-bahârın neylerem ey ğonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül **dikendür** gözüme gülzârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [dikendür, -dür]

Cinân bāğı cenâbuñsuz **dikendür** bülbül-i cânâ / Dile pejmürde-i berg-i hâzân gül-berg-i handânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [dikendür, -dür]

dikil-: Hedef olmak.

ıoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kaşak / Oğlara **dikilüp** eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [dikilüp, -üp]

dil:

1.Gönül.

Nesîm-i Ŗubh ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne **dilden** bir haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [dilden, -den]

Gök göçer ey meh yire kopar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz aşkuñ ile yandugum **dilde** yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [dilde, -de]

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol hûba billâhi / Olcağ bili ince la'li ğonca hem semen simâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [dil,]

Ğam yeter cânâ **dile** gönderme Ŗadı gelmesün / Maħrem olmaz baña ol nâ-cinsidür virür aşâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [dile, -e]

Bezmi-i aşkuña muşāhib şāhidüm ğam **dil** nedim / Eşk-i ḥasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [dil,]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim ḫaldum tek ü tenhā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [dilden, -den]

Ḳara zülfün gibi ‘aql u ḫarārı tār-mār olmuş / Vefā deştinde **dil** Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [dil,]

Ey Raḫîmî aşkuña **dil** şol zemān vîrān iken / Daḫi maḫfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [dil,]

Şayd itdi Raḫîmî **dilini** bir gözi ḫün-rîz / Şāhāne hücum eyledi şehbāz-ı maḫabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [dilini, -ini]

Bilümi bükdi derd-i yār-ı ğurbet / **Dilüm** şad çāk itdi ḫār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [dilüm, -üm]

Ey **dil** ğubār-ı pāyını şāh itdi saña tāk / Devlet kelāmı ḫondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [dil,]

Mükedder yoḫ zemānuña meger destār-ı āşüfte / Perişān **dil** bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [dil,]

Dilden ḫayāl-i ḫüsnün iderse ne var göc / Şehrini ḫoyup itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [dilden, -den]

Dilden iderse n’ola ğam-ı zülf-i yār göc / Rağbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [dilden, -den]

Yār derdiyle Raḫîmî bu dilinmiş **dilimüñ** / Göricek yārelerin yār ile düşmedi sūrāḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [dilimüñ, -imüñ]

Dil pādîşāh-ı aşkuña bir çetr-i pür-ḫayāl / Yir yir fūrüg-ı āteş-i āhum tınāb-ı sürḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [dil,]

Ḳanda ḫandı **dil** senün cüllāb-ı luḫfuñ ḫandına / Ey seḫā vü mekrümet kânı benem ‘aştān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [dil,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebün eyler ümîd / Āh kim maḫşūd-ı nā-peydā vü maḫşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [dil,]

Yoluña nem var ise ser-cümle îşār eyledüm / Varlığumda **dilde** ğam ḫalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [dilde, -de]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrün tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevḫıyla bu **dil** virānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [dil,]

Ümîdüm bu şehā ḫüsnün ḫayālî / Gözümünden dūr **dilden** itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [dilden, -den]

Şol **dil** ki zerrece ola mihrünle lem‘avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrān olur ḫalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [dil,]

Derdüm bu derdün ile bu **dil** mübtelā ola / Çoḫ ḫasta var ki ṭālib-i dermān olur ḫalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [dil,]

Derdüñe düş olalı **dil** t̄alib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i gamuñ h̄od cānuma cüllābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [dil,]

Her gice mihr-i ruhuñ şevki **dile** meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [dile, -e]

Gülşen-i hüsnüñe karşı yine **dil** bülbülünüñ / Nağme-i āh-ı hezārān ile şeydālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [dil,]

Reh-i kūyına nice yol vara **dil** yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [dil,]

Dil k̄ocadukça ‘aşka oldı harış / ‘Aklı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [dil,]

Baňa hecrüñde gam vaşluñla şādān olmadan yegdür / **Dili** bîmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [dili, -i]

Degüldür **dilde** yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [dilde, -de; dildür, -dür]

Dem-i gamda çeker gūşum kebāb eksük degül **dilde** / Gözümde h̄ün-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [dilde, -de]

Gedāñı gāhi añduqca di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı **dildür** adı kanber Raḥîmî bir k̄ulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [dildür, -dür]

Ɔoyup gülzār-ı kūyuñ şanma **dil** gülzāra düşmişdür / Hezār efgān ile ol ḥasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [dil,]

Şabā gibi vişālüñ bāğına bir dem irem diyü / Bu **dil** dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [dil,]

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yār şerḥ olmaz / Şu gibi gayra mā’il āh **dil** bir yāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [dil,]

Baňa gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı gamda **dil** feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [dil,]

Ben oldum olacağum gel ḥabîbā zaḥmete girme / **Dil** elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [dil,]

Dilüm dilim dilim mıkrāz-ı gamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden h̄od k̄atı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [dilüm, -üm]

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāğat yaḳasından **dil** deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [dil,]

Dem-i hecrüñde yaşum āh **dile** hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [dile, -e]

Ey feraḥ gelme senüñle bu **dil** ülfet idemez / Yār-i dirînesi bu cān-ı ḥazînüñ gamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [dil,]

Dil k̄arār u h̄uşı çeşmüñden anuñçün ḥıfz ider / Naḳdi tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [dil,]

Ārzu-yı zülfi ü qaddüñdür **dile** ‘ömr-i dirâz / Cāna la’lün gönca-i nev-bāve-i gülrār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [dile, -e]

Zerre deñlü mihrün ey meh **dilde** bes peydā olur / Şubh-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [dilde, -de]

Vücūdum gerçi bir kem-kaṭre **dil** mānend-i deryādur / Be-ḥaḫḫ-ı āyete’l-kürsî muḫîṭ-ı ‘arş-ı a’lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [dil,]

Ne **dilde** şabra tākāt ne elümde ihtiyārüm var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [dilde, -de]

Qanda qaldı bilmezem **dil** bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aqlar ciger qanıyla qaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [dil,]

Başumda şu’le-i sūzum **dilümde** dūd-ı āhum var / Belā iqliminün sulṭānıyum zerrin-külāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [dilümde, -ümde]

Ne **dil** kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı qudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [dil,]

Ḥaṭuñ geldükce cānā ḥālüne ezfün olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ **dile** eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [dile, -e]

Bir serv-kaḍ [u] lāle-ruḥuñ guşşasından āh / Sīnemde görinen elif ü **dilde** dāğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [dilde, -de]

Baḥr-i fürqatde qaldı **dil** yād it / Varṭa-i ğamda āşinā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [dil,]

Dile derdüñ yeter devā n’eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [dile, -e]

Çoq rüzgār baḥr ü berüñ seyrin eyledük / Ey **dil** demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [dil,]

Cān nice qatlana mey ü maḥbūba şüfiyā / **Dilde** qarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [dilde, -de]

Tenüm qanlı yaşumla āl fānūs-ı ḥayāl oldı / İçinde **dil** yanar şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [dil,]

Yanup pervāneveş **dil** Mevlevî gibi semā‘ eyler / Senün şevkünüle ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [dil,]

Dilüm miqrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi qat qat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [dilüm, -üm]

Dil ser-i sevdā-yı zülfiñle gubār olmuş yatur / Bir şeh-i şāḫib-külehdür ḥāksār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [dil,]

Seni bir yaña devletle qosañ bir yaña dünyāyı / Mübārek ola saña **dil** seni bî-ihtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [dil,]

Gül yüzüñçün **dilde** yüz dāğ-ı vefā yaqduq yine / Rüşen oldı mihrün ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [dilde, -de]

Bâğ-ı hüsnihsüz cinân bâğına **dil** dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i didâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [dil,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / **Dilümden** od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [dilümden, -ümden]

Cüş iderdi **dil** hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / Ey melâhat kâni ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [dil,]

Kıl kadar meyl eylemez **dil** Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarhan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [dil,]

Dil hevâ-yı ‘aşka hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bâkî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [dil,]

Âteş-i gayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñi **dilden** cüdâ kılmadı ey dildâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [dilden, -den]

Rûze-i gamda bu **dil** her rûz iderken i‘tikâf / ‘İd-ı vaşluñçün hilâl ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [dil,]

Şüfiyâ sâf eyle gel jeng-i ‘alâyıkdan **dilüñ** / Şüret-i ma‘nâ görünmez olmasa âyine şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [dilüñ, -üñ]

Halğa halğa devr idelden haddüñi ey genc-i hüsñ / Kalmadı bir **dil** ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [dil,]

Aşılıp karşıñda **dil** Manşürî şâdiden döner / Gördi dâr-ı ‘aşkda mi‘râcıdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dil,]

‘Aşk ile vîrân olan **dil** istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [dil,]

Hayli demdür **dil** hevâ-yı kıddüñe oldı esîr / İstemez ammâ efendi bir nefes âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [dil,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaç‘ eyle miqrâz-ı kanâ‘atle / İlüp çekmesün ey âvâre **dil** her aç u her çıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [dil,]

Ey **dil** ne içün her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [dil,]

Sîneñde **dil** efsürde göz uyhuda cân mürde / Bir çâresi yok derde bi-çâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [dil,]

Bu zülf ü ruğ ele bağlandı **dil** ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [dil,]

Yanar **dil** ten döner za‘fiyla fânüs-ı hayâl oldı / Beni sen şem‘uña pervâne-i süzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [dil,]

Hıfz eyle **dilde** hün-ı gamı râh-ı ‘aşkda / Yokdur Raḥîmî yolda zebânî nevâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [dilde, -de]

Şüfiyâ gâyet müdâvâdur gam u **dil** derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cânuñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [dil,]

Dilde ben geh tīgüñe geh tīrūñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [dilde, -de]

Şafâ hâşıl ider qalbüm bu **dil** kūyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Kaʿbe yolında reh-nümâ meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [dil,]

Olup **dil** şu gibi sen serve mâʿil / Velî yoq bağ-ı vaşla yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [dil,]

Nice keşf ideyin ey ğonca rāzum / Bu **dil** dem-beste hār arada hāʿil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [dil,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî aña bir dem / Hemân dem cüş ider deryâ gibi **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dil,]

Yire geçse yıqılsa t̄aq-ı eflāk / Binâ-yı ʿaşkuñ olmaz **dilde** zāʿil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [dilde, -de]

Dāğ-ı ğamdan **dilde** biñ başlu biñarum var aqar / Ey gözüm sen qanda qalduñ var şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [dilde, -de]

Dostum qatre gibi gerçi bir ednādur **dil** / Āşinādan şoragör gör nice deryādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [dil,]

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Maʿnide āyine-i ğayb-nümādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [dil,]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi geh hānde-ğüşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi ğüyādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [dil,]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb t̄oludur / Şūfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [dil,]

Gene zātını yine ğüneh ile kendü bilür / Şanma idrāke şığar ʿālem-i kübrādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [dil,]

Dest-i cevr ile Ḥalilüm hāzer it yaqma şaqın / Qible-i ehl-i Şafā Kaʿbe-i ʿulyādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [dil,]

Her zemān **dilden** olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç özge temāşādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [dilden, -den; dil,]

Gir maqām-ı ʿaşqa ey **dil** ney gibi feryāda gel / Perdeyi refʿ it hicābuñ qalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [dil,]

Ey kamer envāra hüsn-i yāra mihrün qılma pest / Şāf **dil** ol ğün gibi saqf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [dil,]

Qaracadağ qadardur **dilde** dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥiṭ-ı eşkümüñ yanında ğüyā Aqdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dilde, -de]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu **dil** āşüfte-hāl / Qalması qılca qarārum oldu ten zıll-i ḥayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [dil,]

Ğörelî qadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede t̄übāya baş egmez **dil** ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [dil,]

Bu devr-i dūna gel ey **dil** bir intikām idelüm / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [dil,]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [dilden, -den]

Dilden hayāl-i hüsnüñe di itmesün güzer / Hālî degül haırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [dilden, -den]

Dolup sinem şu dem ki māh idüp **dilden** ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama tabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dilden, -den]

Sākiyā bize lebün cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk ile cān u **dili** ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [dili, -i]

Serv-ı kaddün hasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruhsāruñ gamıyla **dilde** tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [dilde, -de]

Ümid-i vuşlatuñ mihrün recāsı gitmedi **dilden** / Bu māl-hülyā-yı ‘aşkıyla muhālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [dilden, -den]

Vaḥşet-ābād-ı gamuñla olalı **dil** āşinā / Dostlar yād oldu ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [dil,]

Sākiyā bezm-i ezel peymānesin nüş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla **dilüm** ser-mest ü hayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [dilüm, -üm]

Vefāsız lāle-ḥaddıçün **dile** dāğ-ı cefā urmam / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülünden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [dile, -e]

Āh kim gitdi elümden **dil** ne **dil** dildār hem / Sine dāğ-ı hasret ile ḥasta vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dil,]

İbtidā kıldı yine **dil** gülsitān-ı ‘aşkuñı / Hem-sebaḳ oldu anuñla ‘andelīb-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [dil,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler **dil** şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [dil,]

Dāğlar yaqdı **dile** bir lāle-ruḥ nāzük-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [dile, -e]

Dil ile dilün fikri zikri kapuñ / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dil,]

Seni gözleyen özlemez gayrıyı / **Dil** ü cān göziyle taleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [dil,]

Görüp aḥvālüm ol Şirīn-dehen rahm eylemez **dilden** / Benüm Ferhādveş derdüm katı bir ḫaşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [dilden, -den]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḫīmünün **dilinde** bir binā-yı muḫkemün gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [dilinde, -inde]

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemālün ḫaḳḳı şāf u sāde **dil** āyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [dil,]

Eger göndermez ise la'l-i cān-baḥşuñ **dile** merhem / 'ilāca kâbil olmaz bu ten-i mecrūḥ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [dile, -e]

Dilimi derhem itdi gonca gibi hār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān degüldür ḫalb-i ḡamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [dilimi, -imi]

Dil İrem bâḡında dîdāruñsuz ārām eylemez / Kākülünñsüz mürḡ-i cāna dām-ı ḡam bâḡ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [dil,]

'Azîzüm **dil** olaldan müşteri ḥüsnüñ metā'ına / Cihānuñ Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ḫabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [dil,]

Şerḫa şerḫa sînemüñ zaḫmını hem **dil** yarasın / Ḥancerüñle dilleşüp ruḫşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [dil,]

Rahîminüñ **dilinde** genc-i 'aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālünñdür sen ol vîrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [dilinde, -inde]

Ġaraż dîdār ise ey **dil** düşen şu gibi her ḫaşı / Yüzünüñ ḫāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [dil,]

Kenār-ı vaşluña **dil** āşināsi ḫālibdür / Biḫār-ı hecre şalın rüzḡarı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [dil,]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşk-ı dildāra / Yine yıllarla me'nūs eyledüm bir āşinā raḫşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [dili, -i]

Gerçi ey **dil** derd-i 'aşk-ı yār ile ma'lülsün / Kimse görmez ḫayduñi tîmāri yoḡ ma'zülün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [dil,]

İncinür şanma beni cevr ü cefā-yı yārdan / Şandı **dil** āyînesi senüñ ḡam-ı aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [dil,]

Şayḡal-ı 'aşkıyla şol **dil** kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyîneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [dil,]

Ḥayāt ümmîdi ey **dil** bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [dil,]

Ġāni' olsa **dil** n'ola vaşl-ı ḫayāl-i yār ile / Bî-sütünda naḡş-ı şîrin oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [dil,]

Gitdi gözden **dilde** cā ḫutdı ḫayāl-i la'l-i yār / Ḳanda zāyi' eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [dilde, -de]

Dem geldi dem-i şādî **dil** ü cāna şalınsun / Ḳam fırḡatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dil,]

Geh hecr kenārında gehi ḡam yaḡasında / Şandı **dil** ü cān zevraḡı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [dil,]

Ḳo miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey **dil** yoḡ yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [dil,]

Dil ü cān ḫatline ḫüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḫaḡḡaḡ böyle ḡaşd itmezdi ḫad ü ḫāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [dil,]

‘Aşkuñı bir zerre **dilde** hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şāha mihrüm gün gibi halk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [dilde, -de]

Rahîmînüñ şehā bir kaçrece miqdārı yok gerçi / **Dilin** pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [dilin, -in]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her **dilde** deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [dilde, -de]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Tende rūhum qaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [dilden, -den]

Lāibālî tekye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / **Dilde** efgārum Ḥasan gönlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [dilde, -de]

Dile eksük degüldür kara kaygu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān haṭṭ bir zemān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [dile, -e]

Dāğ-ı gam yaqdı **dile** bir verd-i ḥandān sinelü / Goncaveş hūn itdi bağrum ol gülistān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [dile, -e]

Nesimāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey **dil** / Perişān olma demler içre gāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [dil,]

Geşt ider **dil** şu gibi ey serv-i süy-ı küyuñı / ‘Aşık-ı āşıftedür didāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [dil,]

Bülbül-i şüridedür seyr-i gülistān özledi / **Dil** anuñçün gülşen-i ruhsāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [dil,]

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye **dil** her gün āh / Ey melek-rü ādemilikdür ider kul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [dil,]

Bu **dil** ḥod nice demlerdür esir-i bend-i ‘aşkuñdur / Perişān idüp ‘aqlın zülfüñāsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [dil,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş **dilde** / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [dilde, -de]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [dil,]

Şol **dil** ki mihr-i ḥüsnüñe bigāne olmaya / Sen māhı göricek nice dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [dil,]

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sākiyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u **dilüm** mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [dilüm, -üm]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem nazār kıla / **Dil** midür ol ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [dil,]

Kef-i luṭfuñla **dil** cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḥālet virür cüş u ḥurūşum dehre geh baḥre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [dil,]

Hezārān derd daḥi olsa **dilde** āşikār itmez / İder agyārdan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [dilde, -de]

Dil yine k̄ul oldu bir beg yüzlü Türkmān oğına / Ğamzesi yağmacıdır beizer Tatar H̄ān oğına (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [dil,]

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi **dilden** / Qadîmi kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [dilden, -den]

Lebüñ bu cānuma helvā-yı bî-bedeldür ola / Hayāl-i k̄āmeti topuñ **dile** emeldür ola (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [dile, -e]

Cān lebüñ cāmın görüp mestāne şeklin bağladı / Yandı şem^c-i şevke **dil** pervāne şeklin bağladı (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [dil,]

Ŧolaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey Raĥîmî **dil** yine dîvāne şeklin bağladı (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [dil,]

Ğam tîri pāre pāre idüp deldi sînemi / **Dil** şerĥa şerĥadur teni bî-çāre eyledi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [dil,]

Ğamzeñ kılıcı deldi **dilüm** yara eyledi / Ağyāra olacağ işi ol yāre eyledi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [dilüm, -üm]

Çeşm-i mestüñ ki ĥ^yāba yüz Ŧutdı / Yıķılup **dil** ĥarāba yüz Ŧutdı (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [dil,]

Bir Ŧođrı rāh-ı rüşen kadd ü ĥaduñ ĥayālî / Ey şāh-ı ehl-i **dil** dil kible-nümāya döndi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [dil,]

Efendi ben k̄uluñ fūrkatde **dil** endüh-ı ĥayretde / İkimizde ‘aceb ĥāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [dil,]

Cinān bāđı cenābuñsuz dikendür bülbül-i cāna / **Dile** pejmürde-i berg-i ĥazān gül-berg-i ĥandāni (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [dile, -e]

Eger ey **dil** görem dirseñ kemāl-i şun^c-ı Yezdāni / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insāni (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [dil,]

Ey lebüñ ĥasta **dilüñ** derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [dilüñ, -üñ]

Leb-i cān-baĥşı virür ĥasta **dile** gerçi ĥayāt / Sitem-i ğamze-i fettān ile öldüm gitdi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [dile, -e]

Dile ğamzeñ uralı yāre Meĥemmed Çelebi / Olmışam ĥasta vü bî-çāre Meĥemmed Çelebi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [dile, -e]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāđlar güller / Vücüdum gülşeninüñ **dil** hemān murğ-i ĥoş-āvāsı (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [dil,]

Nevā-perdāz olup ‘uşşāka ey **dil** nağmeler göster / Melekler kışsa-ğirsün zühre dutsun gökde āhengi (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [dil,]

2.Lisan.

Kime söylersin **dilüñ** bilmez dileğüñ añlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ĥ^yāh yok (K̄utahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dilüñ, -üñ]

3. Konuşma ve tat alma organı, dil.

Dili yok ney ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [dili, -i]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hün-ı dâğ-ı gam / Dilâ bülbül gibi **dillerde** tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [dillerde, -lerde]

Çaracadağ kadardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânuñ / Muñıñ eşkümuñ yanında güyâ Ağdeñiz bir **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dil,]

Dil ile **dilüñ** fikri zikri çapuñ / Hem üftâde-dil hem dil-figâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dilüñ, -üñ]

dil-: Parçalara ayırarak kesmek.

Yâr derdiyle Rañîmî bu **dilinmiş** dilimüñ / Göricek yârelerin yâr ile düşmedi sūrâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [dilinmiş, -inmiş]

dil al-: Gönül almak; kendine bağlamak, âşık etmek.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i mañabbetde / Anuñçün Zâl-i ‘âdil Rüstem-i devrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [dil alur, -ur]

dil bağla-: Gönül bağlamak, severek bağlanmak, içten sevmek, âşık olmak.

Zülfüne **dil bağlamayan** ‘aklı yok dîvânedür / La’lüne cân virmeyenüñ her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [dil bağlamayan, -mayan]

Bâğ-ı hüsnüñsüz cinân bâğına dil **dil bağlamaz** / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [dil bağlamaz, -maz]

Çandil gibi çapuña **dil bağlamasa** ger / Yağmazdı nâr-ı şevkuñı bu çalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [dil bağlamasa, -masa]

dil dostu: Gönül dostu.

Bilür **dil dostu** izhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adü-yı dîve insâniyyet itme ey melek-çaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [dil dostu,]

dil hasta: Gönül hastası.

Çarib ü bî-kes ü **dil hastayum** bu dâr-ı miñnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i süzândan çayı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [dil hastayum, -yum]

dil sok-: (bir şeye) karışmak, müdahale etmek.

Nice bitsün tiğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / **Dil şokup** ağzın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [dil şokup, -up]

Yāremüñ ağzına tiğüñ **dil şokar** ikide bir / Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [dil şokar, -ar]

dil teng: Gönlü daralmış, kederli, içi sikkın, sıkıntılı.

Nice bir la'î-i nâb-ı hamlâ **dil teng** / Demidür sâkiyâ şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [dil teng,]

dil ü cān: Gönül ve can.

Dil ü cān cür'a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfi / Görüp ta'n itme ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [dil ü cān,]

Çarâr itmez **dil ü cān** tende ey rûh-ı revân sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [dil ü cān,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belâdur cism-i pür-süzüm / **Dil ü cān** 'üdüm olup mûlarum yir yir duhân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [dil ü cān,]

Dil ü cān gördi la'lüñle miyānuñ mübtelâ oldı / Añılmaz şimdi adım âh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [dil ü cān,]

Çeşm-i mestüñdür harâb iden **dil ü cān** illerin / La'î-i nābuñdur kesâd iden Bedağşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [dil ü cān,]

dil uzat-:

1.Anlatmaya çalışmak.

Her kılum cism-i za'ifümde zebân-ı hâl ile / **Dil uzadup** şerh ider sevdâ-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [dil uzadup, -up]

2.Kötü söz söylemek, yermek, beddua etmek.

Cefâ-yı gamze cāna geçdi peykānı **dil uzatmaz** / Şorup hâlüm ağız açar bu zağm-ı cān-sitān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [dil uzatmaz, -maz]

dil vir-: Gönül vermek, sevmek.

Rahîmî қаһbe-zen dünyāda her nā-merde **dil virme** / Tuz etmek bilmeyenden ara zağmet ara zağm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [dil virme, -me]

Yok yire her gönçaya **dil virme** bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şüridesi var ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [dil virme, -me]

Dil alur **dil virür** şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [dil virür, -ür]

dilā: Ey gönül.

Gülüñ kulağına girmez fiğān u āh-ı hezār / **Dilā** o gonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [dilā,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hūn-ı dāğ-ı gam / **Dilā** bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [dilā,]

‘İddur ıarḥ it gamı kaşr-ı feraḥ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ **dilā** cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [dilā,]

Hār ile gülşende gül şendür **dilā** sen goncaveş / Kañlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [dilā,]

Felekden mihr umarsın sen **dilā** devrānı bilmezsin / O māha müttefiḥ cevri itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [dilā,]

Benüm ol gonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / **Dilā** gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [dilā,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ıablı pür-gavgā / **Dilā** her sancağı bir sancı ancak inkıyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [dilā,]

Şām-ı zülfin ıo **dilā** cām-ı lebin nüş idegör / ‘Ömr-i bākī degül ‘işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [dilā,]

dil-ārā: Gönülleri süsleyen, sevgili.

Ķarārüm yok ıara zülfüñ gib’ömrüm tār-mār oldu / Firākuñla yaturmuşdur **dil-ārāmum dil-ārāmı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [dil-ārāmum, -um; dil-ārāmı, -mı]

El ıaraldan ıomadı zülfi bu miskinde ıarār / Viridi hem şabrı **dil-ārāmı dil-ārāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [dil-ārāmı, -ı; dil-ārāmlara, -lara]

dil-āşüfte: Gönlü karışık.

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşqum / ıabībā derdü müñ dermānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [dil-āşüfte,]

dil-āver ol- Yiğit, yürekli olmak.

Ķamīde zülfümi yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / **Dil-āver oldu** be-gāyet şebinde tüldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [dil-āver oldu, -dı]

dil-ber: Gönül alan güzel || Sevgili.

Men' itme şüfî **dil-ber** ü meyden Raḥîmî / Ƙo 'iṣ ü 'iṣret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [dil-ber,]

Açılup her hâr ile ol gönca-leb **dil-ber** yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zâra cevri eyler yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [dil-ber,]

Terk it vücûdî benliği tâ kim göresin sen seni / **Dil-ber** müşâhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [dil-ber,]

N'eyleyüm kırtulmadı hercâyî **dil-ber** sevmeden / Vaḳtidür yansun yaḳılsun bu dil-i sūzân hayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [dil-ber,]

Râ ḳaşına **dil-berüñ** cân virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî râyı râciḳ eyledüñ bu râda gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [dil-berüñ, -üñ]

Ƙadüm yâ itdi **dil-ber** cevri eliyle / Baña raḥm eyle yâ Allâh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [dil-ber,]

dil-berâ: Ey gönül alan(sevgili).

'Ömr uzunluğundan isterseñ temettu' **dil-berâ** / Şehr-i Kütâhiyyede bir ḳâmet-i bālâya baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [dil-berâ,]

Dâmenine irmege her dem şabâ pîrâhenüñ / Ƙomadı elden yaḳasın **dil-berâ** pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [dil-berâ,]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî bir dem ḳapuñdan ayru olmaḳ **dil-berâ** müşkil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [dil-berâ,]

Göñlümüñ ma'müresin ey kâş vîrân eylesem / Genc-i 'aşḳuñ **dil-berâ** içinde pinhân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [dil-berâ,]

dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz: Haşmetli sevgili.

Āşinâdur gerçi kim ol **dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz** / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlıḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz,]

dil-beste: Gönül bağlamak, gönül vermek, kendini kaptırmak.

Raḥîmî ḥasta **dil-beste** şikeste-ḥâl-i bendeñdür / Anuñ derdin ḡam-ı hecrüñle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [dil-beste,]

dildâr: Birinin gönlünü almış, sevgili.

Seng-i dil **dildâr** derdinden vücûdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [dildâr,]

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli **dildâr** ile mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [dildâr,]

Büsbütün halkı-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulûk issi ‘aṭâ menba‘ı **dildârum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [dildârum, -um]

Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup **dildârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [dildârı, -ı]

Âteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı ey **dildâr** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [dildâr,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña vaḥdet meyinden cür‘a şun **dildâradur** meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [dildâradur, -adur]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil **dildâr** hem / Sine dâĝ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dildâr,]

Hezâr-ı ‘âşık olursa ğam degül **dildâr** sağ olsun / Kayırma bülbülü ey bâĝbân gülzâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [dildâr,]

Ḥayât ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider **dildâr** sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [dildâr,]

Ḥasret itdün sen beni **dildâra** ey a‘dâ bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın devlet-i didârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [dildâra, -a]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryâda / Raḳîbe tatlu dillerle ider **dildâr** iḥsânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [dildâr,]

dildâr-ı ‘ömr: Ömrün sevgilisi.

Bâda virdi ḥırmen-i ‘ömrüm hevâ-yı zülfi-yâr / Bilmezem bād-ı hevâ mı şanur ol **dildâr-ı ‘ömr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [dildâr-ı ‘ömr,]

dile-: İstemek, arzulamak.

Maḥabbet zevraḳın sürmek **dilerseñ** baḥr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi rûzgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [dilerseñ, -rseñ]

‘Aşḳ ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç **diler** mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [diler, -r]

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin **diler** / Kır kıral alayın ey şâḫib-kırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [diler, -r]

Çeşm ü zülfi tār-mâr itmek **diler** dil şehri / Âh ol fettân hem feryâd ol ṭarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [diler, -r]

Sensizin dirlik **dilersem** ğamzeñe ḳatlüm ḫalâl / Leblerüñsüz zindeĝânî cânuma olsun ḫarâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [dilersem, -rsem]

Ḳana ĝarḳ itdi ruḫ-ı zerdüm sirişḳ-i lâle-ĝün / Vechi var **dilerse** şâhum baña mîr-i ‘âşıkân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [dilerse, -rse]

Hār-ı hecrüñle seniñ ey gonca bağrum hūniken / Sınemi gül gibi çāk itmek **diler** her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [diler, -r]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzūn ola şevkuñ / Bu devri zāyi‘ itme meh gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [dilerseñ, -rseñ]

Ma‘ārif mezra‘ında hūşe-çin olmağ **dilerseñ** ger / Şaķın taş olmasun toħm ekdüğüñ ħalbūñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [dilerseñ, -rseñ]

dilek: Arzu, istek.

Kime söylersin dilüñ bilmez **dilegüñ** añlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ħ‘āh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dilegüñ, -üñ]

Dilde ben geh tiğüñe geh tirüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ġamzeñe geçmez **dilek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [dilek,]

dil-figār: Gönlü yaralı.

Dil ile dilüñ fikri zikri ħapuñ / Hem üftāde-dil hem **dil-figāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dil-figāruñum, -uñum]

dil-ħasta: Gönül hastası.

Göz ucıyla bir nazār ħıl gözle ben **dil-ħastayı** / Mūcib-i şihhat olur ħılsa ħaçan bimār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [dil-ħastayı, -yı]

Elem küncinde ben **dil-ħasta** dün ġamdan ola yārüm / Raķib ile seniñ seyrānda bir ħoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [dil-ħasta,]

dil-i āġāh: Kalp gözü açık gönül.

Rumūz-ı ‘aşķı nā-dān eylemez fehm / Nice kez ey **dil-i āġāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [dil-i āġāh,]

dil-i aġyār: Rakiplerin gönü.

ġitmedüġi bu ġam-ı zūlfüñ **dil-i aġyārdan** / Kāfirüñ āyinedür ħoyar çelipā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [dil-i aġyārdan, -dan]

dil-i āşüfte: Çılgın ve perişan gönül.

Şaçüñ bendiyle bend olmış esir-i ħayd-ı bend olmış / **Dil-i āşüfte** dirler bir ġarib ü ħor u zārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [dil-i āşüfte,]

Müselsel düd-ı āhum zūlf-i dil-ber gibi boynumda / **Dil-i āşüfteyem** zencir-i sevdā-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [dil-i āşüfteyem, -yem]

dil-i āzād: Özgür gönül.

Ꞗul oldu sen boyı servi görüp **dil-i āzād** / Hevā-yı ‘aşka düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [dil-i āzād,]

dil-i bî-ķarār: Kararsız gönül.

Tenden gamuñla itdi **dil-i bî-ķarār** göc / Ārām ider mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [dil-i bî-ķarār,]

dil-i bîmār: Hasta gönül.

Rahîmî mu‘ciz-i ‘Īsāya beñzer bir kerāmetdür / **Dil-i bîmārımı** ben derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [dil-i bîmārımı, -ımı]

Ne öldürür **dil-i bîmārımı** gamzeñ ne sağ eyler / Benüm haķķumda cānā ķopmadı la‘lūñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [dil-i bîmārımı, -umu]

dil-i biryān: Büryan gönül, kebab olmuş gönül.

Gün olmaz yanmaya dem var mı ķan dökmezdi yoluñda / **Dil-i biryānı** bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [dil-i biryānı, -ı]

dil-i bî-ķālî‘i: Talihsiz gönül.

Ėalāş eyle **dil-i bî-ķālî‘i** şavm-ı nuĖūsetden / Şeref vir ey hilāl-eburū baña ‘id-i cemālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [dil-i bî-ķālî‘i, -i]

dil-i dîvāne: Deli gönül.

Dil-i dîvāne Leylāyı şaçuñçün / Yürür sevdā-zede Mecnūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [dil-i dîvāne,]

dil-i ferhād: Ferhād'ın gönlü.

Sen şeker-leb için **dil-i Ferhād** / Ėusrevā kūhsāra yüz ķutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [dil-i ferhād,]

dil-i gam-Ė‘ār: Dertli gönül, gam çeken gönül.

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıķdum daĖi nem var / Ėayālūñ cāna ‘aşķuñ bu **dil-i gam-Ė‘āra** ŗabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [dil-i gam-Ė‘āra, -a]

dil-i hayrân: Kendinden geçmiş şaşkın gönül.

Baş açuğ biz muķim-i tekyegâh-ı vaħdetüz şüfî / Ğubâr-ı ‘aşğ ile vâlih **dil-i hayrânımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [dil-i hayrânımız, -ımız]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu **dil-i hayrânı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [dil-i hayrânı, -ı]

dil-i mahzûn: Kederli gönül.

Dil-i mahzûnı şanma itdi ‘azm-i küy ol ğamlı / Ğarârı yok nedür küyünden âhir küy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [dil-i mahzûnı, -ı]

dil-i ma‘mûr: Şenlikli gönül.

Ğamum şorma benüm mesrûr **dil-i ma‘mûra** hâtırdan / Yıkık gönlüm benüm cevriyle vîrân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [dil-i ma‘mûra, -a]

dil-i mecrûh: Yaralı gönül.

Hayâl-i zaħm-ı tîĝüñ yarası ol yaradan hağğâ / **Dil-i mecrûhumuñ** bir dil-rubâ-yı sâde-rüyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [dil-i mecrûhumuñ, -umuñ]

dil-i miskîn: Zavallı, aciz gönül.

Ğomadı kılca Rahîmî **dil-i miskînde** Ğarâr / Tolaşaldan o mehüñ kâkül-i ‘anber-fâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [dil-i miskînde, -de]

dil-i nâ-kâm: Arzusuna ulaşamamış gönül.

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-âşâmlara / Mürdeyüz cân vire tâ bu **dil-i nâ-kâmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [dil-i nâ-kâmlara, -lara]

dil-i nālân: İnleyen gönül.

İşidüp raħm eylemez nâlišlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n’eylerüz yâ Rabb **dil-i nālânımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [dil-i nālânımız, -ımız]

dil-i nâ-şâd: Kederli gönül.

Seng-i cevrüñ cem‘ idüp sînemde cânâ cân ile / Bir maħabbet-ğâne yapdum bu **dil-i nâ-şâd** için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [dil-i nâ-şâd,]

dil-i pür-derd: Çok dertli gönül.

Dil-i pür-derdi perverde kılrduñ cevır ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kıanı‘ bu ben şükranuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [dil-i pür-derdi, -i]

dil-i pür-süz: Ateşlerle dolu gönül.

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu **dil-i pür-süzda** / Hâzret-i şeh-zâdedür girmiş kılr gülzârı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [dil-i pür-süzda, -da]

dil-i pür-zâr: Çok ağlayan gönül.

Şu dem ‘aşkıñ hevâsın ben **dil-i pür-zâra** tabşurdum / Yaşum deryâya şaldum âhumı kuhsâra
tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [dil-i pür-zâra, -a]

dil-i şad çâk: Paramparça gönül.

Şu gün kim sen mehûñ mihrin **dil-i şad çâke** tabşurdum / Yaşum taht-ı şerâya âhumı eflâke tabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [dil-i şad çâke, -e]

dil-i şem‘: Mumun gönlü.

Çerâğı ‘ârız u şevk-i lebiyle **dil-i şem‘in** / O yâr ki tâ uyana cân gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [dil-i şem‘in, -in]

dil-i sevdâ-zede: Sevdalı, âşık gönül.

Bî-ķarâr eylesin bu **dil-i sevdâ-zedemi** / Zülfüñüñ bend-i perîşânı giriftârüñ olam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [dil-i sevdâ-zedemi, -mi]

dil-i şürîde: Perişan gönül.

Esir-i bend-i zülfüñdür **dil-i şürîde** rahm eyle / Güzellik hüd bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bākî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [dil-i şürîde,]

dil-i süzân: Yanık, ateşli gönül.

Işıklar gibi yanmış ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yaķar ķandil-i âfâķı **dil-i süzânımız** vardur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [dil-i süzânımız, -ımız]

N’eyleyüm ķurtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vaķtidür yansun yaķılsun bu **dil-i süzân** hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [dil-i süzân,]

dil-i vîrân: Yıkık, harap gönül.

Bir gedâyuz bir de māl-ḥulyā-yı ‘aşkuñla şehā / Mesken-i genc-i maḥabbetdür **dil-i vīrānumuz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [dil-i vīrānumuz, -umuz]

Yıkık ḥāṭırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi ḥāk olmuş **dil-i vīrānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [dil-i vīrānum, -um]

dil-i vīrāne: Yıkık, harap gönül.

Dil-i vīrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur / Belā kuhsārıdır başum yaşum şan Aqça şuyudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [dil-i vīrāne,]

Şaklasun kāḥ-ı vücūdını ḥalelden Bārī / **Dil-i vīrānemi** bir yapıcı mi‘mārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [dil-i vīrānemi, -mi]

dilim dilim: Parça parça, lime lime.

Dilüm **dilim dilim** mīkrāz-ı ḡamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḥod katı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [dilim dilim,]

dil-keş: Gönül çekici, gönül cezbedici.

Sāde-rūdur serd olur germiyyete ḡābil degül / **Dil-keş** ü dem-keşdür āb u rüzḡār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [dil-keş,]

dilkü: Tilki || kurnaz ve kötü fikirli rakip.

Raḡīb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet kıl / Şaḡın şayd olma ḡancık **dilküye** hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [dilküye, -ye]

dilleş-: Karşılıklı konuşmak, söyleşmek.

Şerḡa şerḡa sīnemüñ zaḡmını hem dil yarasın / Ḥancerüñle **dilleşüp** ruḡşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [dilleşüp, -üp]

dil-murḡı: Gönül kuşu.

Yine beg virdi Raḡimî ḡālūñe **dil-murḡını** / Himmetüñ gibi bülend olur hücüm-ı şāḥ-bāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [dil-murḡını, -nı]

dil-rubā: Gönül çalan, gönül hırsız || güzel, sevgili.

Ḡansın zülāl-i mīmūñe ‘aṡşān-ı cān u dil / Ol iki dālūñ ile ḡıl ey **dil-rubā** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [dil-rubā,]

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘Aşıḡa ḡıç belā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [dil-rubādan, -dan]

dil-rubā-yı sâde-rüy: Temiz yüzlü gönül hırsızı.

Hayâl-i zaḥm-ı tîğün yarası ol yaradan ḥaḳḳā / Dil-i mecrūḥumuñ bir **dil-rubā-yı sâde-rüy**dur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [*dil-rubā-yı sâde-rüy*dur, -ıdur]

dil-şikeste: Gönlü kırık.

Cân mürde **dil-şikeste** ciger ḥūn ten ḥarāb / Devrân döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [*dil-şikeste,*]

dil-sitān: Gönül alan. || Sevgili.

Bilmezem yā Rabb niçün ol **dil-sitānum** söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kıla ḥānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [*dil-sitānum,* -um]

dimāğ: Akıl, fikir.

Zülfüñ añsam çın seḥer olur **dimāğum** müşg-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [*dimāğum,* -um]

Olmayan cür'a-keş-i cām-ı gam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde **dimāğında** anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [*dimāğında,* -ında]

dimāğ-ı cān: Canın burnu.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nūkhet-i cān-baḥş / Raḥîmî ol mu'aṭṭar zülf-i 'anber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [*dimāğ-ı cāna,* -a]

dîn:

1. İnanç, inanma.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḳḳ **dîni** bāṭıl fikri ḳo sen 'arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [*dîni,* -i]

Dimişem ḳālu belā 'aşḳuñ cān ile belî / Ben ol 'ahdi güderüm **dînüm** ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [*dînüm,* -üm]

Olalı menşür-ı ḥüsne dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı **dîn** iḳlimine āsāyiş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [*dîn,*]

2. Din|| İslām.

Piç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ ile ḥaddüñe itmiş hücum / Şan aḳın için bu **dîn** iḳlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [*dîn,*]

dirle-: Dinlemek, kulak vermek.

Eger **dirdense** şāhum vaşf-ı hālüm / Yazardum kapuña tūmār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [dirdense, -nse]

dir dir üstüne titre-: Tir tir üstüne titremek, özen, ilgi göstermek.

Mişāl-i ‘āşık-ı āşüfte **ditrer üstüne dir dir** / Elin al kıoma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [dir dir üstüne ditrer, -r]

Bî-ķarār ‘āşık gibi **üstüne dir dir titreyüp** / Baĝrı ğamdan pāre pāre dā’imā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [dir dir üstüne titreyüp, -yüp]

dir iseñi: Dersen.

Ey Raĝimî baş üzere pīrüm olsun **dir iseñi** / Ol ğubār-ı hāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [dir iseñi,]

Feth-i bāb olsun Raĝimî **dir iseñi** bāb-ı murād / Halka gibi aç ğözün gel bu der-i ‘ulyāya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [dir iseñi,]

dirhem ü dinār: Para pul || ğümüş ve altın.

Dirhem ü dināradur raĝbet hūnerde yoķ revāc / Naķd-i ‘ömrün vir olup cehle ħaridār ey ğönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [dirhem ü dināradur, -adur]

dirĝ: Eyvah, yazık ki.

Der-miyān olmadı **dirĝ** ol serv / Kaķdı benden kenāra yüz tūtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [dirĝ,]

dirĝ it-: Esirgemek, sakınmak.

Genc-i ħüsünüñ şadaķası busedür bir ümmid / Müstaĥaķķum ben faķiründen **dirĝ itme** zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [dirĝ itme, -me]

Gedā-yı derd-i ‘aşķuñı nevālünden **dirĝ itme** / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep ni‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [dirĝ itme, -me]

dirĝā: Ne yazık ki!

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için ammā / **Dirĝā** ħora geçmez tekye-i ‘aşķında ķurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [dirĝā,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu ğün iksir-i ‘aşķ / Bilmez ol sīmīn-beden daĝı **dirĝā** kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [dirĝā,]

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennāsı / **Dirīgā** 'ömri zāyi' eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [dirīgā,]

Ġam-ı zülfin mi hecr-i 'arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî 'ömr müsta'cil **dirīgā** hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [dirīgā,]

Dirīgā maḥremüm yok ḡuşsa vü hicrāndan ḡayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [dirīgā,]

diril-: Canlanmak, hayat bulmak.

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü ḡamı cān acıdur / Baña ānsız tatlü **dirilmek** ṭabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [dirilmek, -mek]

İtmeyen la'lüñ için cānını cānyıla fedā / 'illetiyle **dirilüp** miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 251, Beyit 4). [dirilüp, -üp]

dirlik: Hayat, yaşam.

Sensizin **dirlik** dilersem ḡamzeñe ḡatlüm ḡalāl / Leblerüñsüz zindeḡanî cānuma olsun ḡarām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [dirlik,]

diş: Üst ve alt çene kemikleri üzerinde karşılıklı sıralanmış olan ve aḡza alınan şeyleri koparıp çiḡnemeye yarayan
sert, beyazımtırak parçalardan her biri.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḡaḡçıçün / Ruḡuñ cennet lebüñ kevşer **dişüñ** lü'lü' kadüñ ṭübā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [dişüñ, -üñ]

Büy-ı çin-i zülfüñe virür Ḥıṭā ḡānı ḡarāc / **Dişlerüñüñ** n'ola olursa 'Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [dişlerüñüñ, -lerüñüñ]

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir gözlerüme / Ḳadadur ol **dişi** dürr lü'lü'-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [dişi, -i]

Ṭālib olan sen lebi la'l ü **dişi** dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz 'Aden dürrin Bedaḡşān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dişi, -i]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşḡ / Bulınmaz Çin ü Māçin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
277, Beyit 2). [dişüñ, -üñ]

dīvān:

1.Devlet işlerinin görüldüğü ve halkın talep ve şikayetlerini dile getirdiği padişah huzuru.

Raḥîmî başka dīvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdār idüp **dīvāna** gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [dīvāna, -a]

Sen şehā ol Ḥusrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār **dīvān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [dīvān,]

2.Kitap.

Ne yazmış şafha-i eşcāra gör kim hāme-i kudret / Sebak al bāb-ı hikmetdür ‘aceb **dīvānımı**ş bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [dīvānımış, -ımış]

dīvān it-: Divan yazmak, divan düzenlemek.

Rahîmî başka **dīvān itdi** vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dīvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [dīvān itdi, -di]

dīvāne:

1.Deli, mecnun.

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil **dīvānedür** şahrāya geh kuhsāra düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [dīvānedür, -dür]

Olmışam cām-ı şarāb-ı ‘aşk ile mestāne tavr / Sākin-i kūy-ı harābātem yine **dīvāne** tavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [dīvāne,]

Benüm **dīvāne** gönülüm vahdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [dīvāne,]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yoq **dīvānedür** / La‘lüne cān virmeyenüñ her sözi efsānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [dīvānedür, -dür]

İçüp cām-ı maḥabbet olmuşam mestānesi ‘aşkuñ / Bu gün zencir-i şevkiyle benem **dīvānesi** ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [dīvānesi, -si]

Ṭolaşaldan bir perişānuñ saçı zencirine / Ey Rahîmî dil yine **dīvāne** şeklin bağladı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [dīvāne,]

2.Âşık.

Tā ki ben **dīvāneye** ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [dīvāneye, -ye]

Tā ki ‘aşkuñ ḥalka ḥalka boynuma ṭağdı kemend / Ṭutmaz olmuşdur bu ben **dīvāneyi** zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [dīvāneyi, -yi]

Bir çeşm-i gāzāl için bir kaşı hilāl için / **Dīvāne** degülseñ ger ṭağlara neden düşdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [dīvāne,]

Düşüp ṭağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / ‘Aceb **dīvāneyem** Mecnün-şifat geh Kūh-ken-āsā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [dīvāneyem, -yem]

Yazma cürmin ol peri ‘aşkında ben **dīvānenüñ** / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile ādeme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [dīvānenüñ, -nüñ]

Benüm **dīvāne** gönlüm genc-i ‘uzlet ihtiyār itdi / Selāmet kūşesin koyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [dīvāne,]

‘Aceb **dīvānedür** kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [dīvānedür, -dür

Periṣān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir **dīvānedür** Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [dīvānedür, -dür]

dīvāne düş-: Deli-dîvāne hale gelmek, düşkün bir vaziyette olmak.

Baňa kaçın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrū / Görüp ān-ı ruḥuñ **dīvāne düşdüm** ey perī āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [dīvāne düşdüm, -düm]

dīvāne ol-: Delirmek, kendinden geçmek, mecnun olmak.

Şol dil ki mihr-i ḥüsnuñe bigāne olmaya / Sen māhı göricek nice **dīvāne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [dīvāne olmaya, -maya]

dīvāne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet: Muhabbet zincirinin baş halkasının delisi || âşık.

Dīvāne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşq ister iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [dīvāne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet,]

dīvān-ı ‘id: Bayram divanı.

Ḥaḳḳ tebārek ‘iduñı kılsun mübārek dā’imā / Āsitānuñda yazılsun dā’imā **dīvān-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [dīvān-ı ‘id,]

dīvār: Duvar.

Pertev-i mihriñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin **dīvārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [dīvārdan, -dan]

dīv-i ‘adū: Dev düşman.

Ne ğam **dīv-i ‘adūdan** vāriş-i taḥt-ı Süleymānsın / Selīm ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [dīv-i ‘adūdan, -dan]

diyār: Memleket, ülke, belde.

Her **diyāra** kim ḳadem başsañ ḳudümüñden şehā / Ḥārdan güller biter her ḥāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [diyāra, -a]

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her **diyāra** yūri Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [diyāra, -a]

Ƙapuñsuz ğayrınıñ ğayrı **diyārı** var benüm yoƘdur / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yoƘdur (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [diyārı, -ı]

Ƙıl Ƙadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarĥan gibi Aydın **diyārın** gözlerüz (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [diyārın, -ın]

Ey Raĥimî āşinā-yı baĥr-i ‘aşƘ-ı yār olan / Yād-ı ‘ummān istemez deryā **diyārın** istemez (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [diyārın, -ın]

Cān u gönül **diyārını** tārāc iderdi ğam / Şād itmeseydi şāh-ı ĥayālî Ƙaraf Ƙaraf (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [diyārını, -ını]

diyār-ı ‘aşƘ: AşƘ ülkesi.

Bāng-i ceres fiġān u metā‘um belā vü derd / Ƙıldum **diyār-ı ‘aşƘa** bu ġün ĥ‘ācevār ġoc (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [diyār-ı ‘aşƘa, -a]

diyār-ı evliyā: Evliyalar beldesi.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı **diyār-ı evliyā** / Nūra ğarƘ oldı ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [diyār-ı evliyā,]

diyār-ı ğam: Keder ülkesi.

Sipāhum eşƘ-i ĥasret sine Ƙablamdur ‘alem āhum / **Diyār-ı ğamda** şimdi pādişāhum pādişāyam ben (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [diyār-ı ğamda, -da]

Raĥimî tekye-i ‘ālemdede bir abdāl-ı ‘aşƘ olup / **Diyār-ı ğamda** şāhum dār-ı ġurbet iĥtiyār itdi (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [diyār-ı ğamda, -da]

diyār-ı germiyān: Germiyan memleketi.

MaƘdemüñden ĥurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma yüzün aġartdı **diyār-ı Germiyān** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [diyār-ı germiyān,]

Nev-cüvān iken cihān oldı Raĥimî pür-şekl / Ĥasb-i ĥālüñden nişān virdi **diyār-ı Germiyān** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [diyār-ı germiyān,]

diyār-ı ğuşsa: Hüzün memleketi.

Ġönder Raĥimî sende pey-ā-pey piyāleyi / Ƙolsun **diyār-ı ğuşşaya** ĥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [diyār-ı ğuşşaya, -ya]

diyār-ı ĥüsn: Güzellik ülkesi.

Meh-i sipihr-i leġāfet şehi **diyār-ı ĥüsn** / Raĥimî süduñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [diyār-ı ĥüsn,]

diyār-ı şark: Doğu diyarı, memleketi.

Gönlümde mihr-i hüsnüni ey meh gören didi / ılımlı **diyār-ı şark** Hüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [diyār-ı şark, -a]

diyü:

1.Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Şabā gibi vişālūn bāğına bir dem irem **diyü** / Bu dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [diyü,]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun **diyü** / Gönlümün ma‘müresin dā’im ḥarāb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [diyü,]

Mebādā dāmen-i pākūne bir toz konduram **diyü** / Dem-ā-dem cism-i ḥāk-ālūdemi yaşımla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [diyü,]

oluñdan şalma yabana **diyü** devletlü başuñcün / Ayağuna düşüp yalvaruban destün öper şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [diyü,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez **diyü** / Sînemi kalkan bu kıddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [diyü,]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem **diyü** / Gözümün ey boyı servi revān her sū açar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [diyü,]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem **diyü** / Vücūdum çerḥ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [diyü,]

2.Diyerek.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it **diyü** / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [diyü,]

Şoḥbet-i şeyhe niçün gelmez **diyü** ta’n eyleme / Şūfiyā derviş Raḥîmî ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [diyü,]

Öpem **diyü** mübārek elün bir arık ile / Şi’r-i güher-niṣārımı kıldum şî’ar-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [diyü,]

Senden özge daḥi nem var **diyü** her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḥdemüne kıldı niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [diyü,]

Ḥaṭṭı geldi büsesin al dün ğarībündür **diyü** / Ey Raḥîmî lāyih oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [diyü,]

Yok yire her ğoncaya dil virme bilinmez **diyü** / Şad hezārān bülbül-i şüridesi var ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [diyü,]

Çekdüğüm cevri Raḥîmî āh **diyü** ağıyardan / Ol perînün da’vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [diyü,]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdār-ı ricālüm **diyü** merdâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [diyü,]

Seyr-i didârûna şu gibi revân olsam **diyü** / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [diyü,]

3.Sanarak, zannederek.

Dilde ben geh tîgüñe geh tîrûñe yir eyledüm / Bir içim şu **diyü** oldum gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [diyü,]

Ṭa'na kılmason zahîr ü destgîr oldum **diyü** / Müttekāya egmezem başum 'aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [diyü,]

diyüben: Diyerek.

Öte çursın **diyüben** bülbül-i hoş-nağmeñ için / İde ağıyar-ı zağın gülşen-i küyuñı duraç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [diyüben,]

dizil-: Sıralanmak.

Dizin dizin reh-i küyında **dizilüp** 'uşşāk / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥāksarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [dizilüp, -üp]

dizin dizin: Sıra sıra.

Dizin dizin reh-i küyında dizilüp 'uşşāk / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥāksarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [dizin dizin,]

dokun-: Değmek, isabet etmek.

Dokunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [dokunmaz, -maz]

dol-: İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak.

Dolup sinem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama ṭabl u 'alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dolup, -up]

dolāb: Dönme dolap.

Süy-ı küyuñdan yaşum ırmağın ırmağ ile / Küzenüñ göz 'aynı ser-gerdān başum **dolābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [dolābdur, -dur]

dolābveş: Dolap gibi.

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücüdüm çerh urur **dolābveş** çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [dolābveş,]

dolan-:

1.Dolaşmak.

Şabāveş cū-be-cū kendüm **dolandum** hırmen-i dehri / Bulınmaz hālünüñ bekdaşı hod bir dāne fülfulde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [dolandum, -dum]

2. Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Zülfüne **dolanmış** işitdüm rakîbi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [dolanmış, -miş]

dolaş-: Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Bir haṭāyla şaçı çinine **dolaşdı** bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 3). [dolaşdı, -dı]

Bir haṭā ile **dolaşdum** çin-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrā-miṣāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [dolaşdum, -dum]

donanma: Donanma, deniz kuvvetleri.

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā **donanma** ile ol deryā yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [donanma,]

Düşmenlerünüñ ura **donanması** qaraya / Pür-nāle ḳodı nāy ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 6). [donanması, -sı]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā’ kemhāsını giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün **donanmaya** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [donanmaya, -ya]

Dem-ā-dem göz yaşı hūnîn ḥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünüñ eksük degüldür hiç **donanması**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [donanması, -sı]

dor at: Kızıl kahve rengi at.

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil **dor atum** leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pā-der-gil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [dor atum, -um]

dost:

1.Sevgili.

Ey **dost** işigünden ırağ eyle ‘adüyü / Olmaz o vefâ ehline enbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [dost,]

Tâb-ı düşmenden ḥarâret ḥâşıl itdüm **dostum** / Çok demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [dostum, -um]

Âşinâyâne Rahîmîye naẓar kıl **dostum** / Şâyed ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [dostum, -um]

Gevher-i ‘aşkuña tâ baḥr-i ezelde ṭalibüz / Âşinâyuz **dostum** itme bize bî-gâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [dostum, -um]

Dostum kaṭre gibi gerçi bir ednâdur dil / Âşinâdan şoragör gör nice deryâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [dostum, -um]

Vîrâneñüm ḥayâl-i ‘aşkuñla didüm ey **dost** / Didi Rahîmî anı yap yap ‘imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [dost,]

Maḥabbet kulların bir görme ağyâr ile kaḫuñda / Şadâkaṭ ehlini ‘addeyleme ey **dost** a‘dâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [dost,]

Ḳul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḫurbânuñam ey **dost** gel kıl imtiḥân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [dost,]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şâd itme / Unudup âşinâyı **dostum** her yâdı yâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [dostum, -um]

2.Arkadaş, dost.

Rahîmî **dostum** bî-gâne şanma âşinâlık kıl / Ḳadîmî cân nişâruñ bende-i fermânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [dostum, -um]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz / Ara yirde **dostlar** bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey **dost** / Bu kaḫdı yâdgârı her bir kaşı kemânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [dost,]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / **Dostlar** yâd oldı ol benden şafâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Oda yaḫdı ‘âlemi süz-ı derün-ı pür-şerâr / Çerḫe irdi **dostlar** âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Dostlar nâ-geh olursam ġarḫa-i baḥr-i firâḫ / Baña ḫayf oldı deñiz ol âşinâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [dostlar, -lar]

Ḳâmet ü zülfin temennâ itdügümçün **dostlar** / Bir elif-kaḫd ‘âḫıbet dâl itdi kaḫdüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [dostlar, -lar]

dostluk: Dostluk, yakınlık.

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehūñ ḥod mihri geh var gāh yoḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [dostluk,]

doy-: Kanmak.

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum ḡayısı ayva / **Doyamam** nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [doyamam, -amam]

doyunca: Doya doya.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā **doyunca** seyr iderüm ḡanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [doyunca,]

dög-:

1. Dövmek.

Sen kebgî **dögdüm** aldum elinden raḡībüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [dögdüm, -düm]

2. Vurmak, çalmak.

Fehm it fiḡān kösi ki derisine sen **dögüp** / Nevbet Sikender eyleme bir laḡza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [dögüp, -üp]

dögün: Yaki, daḡlamakla açılan yara.

Ḥasret-i ḥālüñle ey serv-i revān / Sīneme çekdüm elif yaḡdum **dögün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [dögün,]

dök-:

1. (Gözyaşı, kan, ter vb.) Akmak.

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ rikābına / **Dökdüm** şü deñlü aḡçaya vir bî-ḡisāb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [dökdüm, -düm]

Hīçe şayarsın gözümüñ bir yumup bil **dökdügin** / Bilesin ‘adn-i dem-i maḡşer ḡisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [dökdügin, -dügin]

Sürdüm yüzümü yirlere **dökdüm** gözüm yaşın / Sen gül yañaḡlu servi velî ḡılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [dökdüm, -düm]

Ser-ḡüzeştüm añduḡumca bir yumar biñ biñ **döker** / Çeşm-i giryānumla cānā çoḡ ḡisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [döker, -er]

Ruḡūbet ref‘ olup tende ḡarāretten yubüset var / Gözümden cūy olup her dem **dökilen** yaşa ḡayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [dökilen, -ilen]

Reh-i t̄ā'atde ihlāş ile **dökmezseñ** yaşuñ şüfi / aböl olmaz niyāzuñ sübhañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [dökmezseñ, -mezseñ]

ızār-ı yāre çarşu lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / ızaru hacletinden şimdi an derler **döker** lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [döker, -er]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücüdum çerh urur dolābveş çeşmüm **döker** yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [döker, -er]

2. Saçmak, serpmek.

ab'-ı güher-feşān ile ben ol Raḫîmîyem / Sen şāh ayağına nice dürler **döker** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [döker, -er]

3. (Erimiş mâden, alçı, çimento, balçık gibi şeyleri) Bir kalıba akıtmak sûretiyle istenen şeyi elde etmek.

Raḫîmî hecr-i küyuñla beden mülkin ḫarāb itdi / Felek burcını yıkmağa **döküpdür** op-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [döküpdür, -üpdür]

dökül-: Dökülmek, akmak.

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beā urdum / Ki eşk-i çeşm-i 'āşıdan **dökülmüş** hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [dökülmüş, -miş]

Lāle şanma çeşm-i 'āşıdan **dökülmüş** aḫredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḫrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [dökülmüş, -miş]

Ḫad ü dendān hecriyle **dökülen** anlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle olupdur baḫr içi lū'lū' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [dökülen, -en]

dön-:

1. Kendi mihveri veya başka bir şey etrafında hareket etmek

Gice sen şem'ā çarşu utuşurken nār-ı füratde / Görüp üstüme şevıyla hemān pervāne **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [dönmişdür, -mişdür]

Yanar dil ten **döner** za'fiyla fānūs-ı ḫayāl oldı / Beni sen şem'uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [döner, -er]

Mihr bir sûret **döner** ālıyla rengin naş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [döner, -er]

2. Vazgeçmek, caymak.

'Adudan **döndi** devlet çapuña vālihe yüz ıtdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [döndi, -di]

3. Feleğin arzu ve istek doğrultusunda dönmesi.

Murādum üstine bir kerre **dönmedi** devrân / Yüzün çevirdi meger kim bu çerh-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [dönmedi, -medi]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca āh vā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [dönmedi, -medi]

4. Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arşā **döndi** şehr-i Mar'aş ṭoldı nūr-ı fetḥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [döndi, -di]

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum ķana **dönmişdür** / Ciger tennür-ı fūrķatde yanuķ biryāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [dönmişdür, -mişdür]

Başum ṭop eyledüm ayağuña meydān-ı 'aşķuñda / Ümîd-i dest-būsuñla ķadüm çevġāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [dönmişdür, -mişdür]

Ğam-ı Leylā-yı zülfüñle Raḥîmî olalı meftün / Gezüp Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [dönmişdür, -mişdür]

Felek cevr eylemekde döne döne yāra **dönmişdür** / O meh mihr itmemeķde çerh-i pür-ġaddāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [dönmişdür, -mişdür]

Tenüm ķanlı yaşumla āl fānūs-ı ḥayāl oldı / İçinde dil yanar şan şem'-i pür-envāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [dönmişdür, -mişdür]

Çevirdi başumı çerh atdı noķta gibi ortaya / Kıyı çizmekde ğüyā kendü bir pergāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [dönmişdür, -mişdür]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semā' eyler / Senüñ şevķüñle ara nāra yanmış ara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [dönmişdür, -mişdür]

Yaşum ķapuñdan ırmağ eyleme ey 'arız-ı dil-cū / Cinān bāġında tecrî taḥteḥā'l-enhāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [dönmişdür, -mişdür]

Dilüm miķrāz-ı cevrüñ pāre pāre eyledi ķat ķat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [dönmişdür, -mişdür]

Ķadeḥ mey-ġün lebüñ öpdükce cānum çıġzinür durmaz / Niçe demdür ki sāġar gibi ol avara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [dönmişdür, -mişdür]

Raḥîmî ḥasret-i mey-ġün-ı la'l-i yār ile dā'im / Ciger pür-ḥün cān bir sāġar-ı devvāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [dönmişdür, -mişdür]

Aşılıp ķarşuñda dil Mañşürî şādiden **döner** / Gördi dār-ı 'aşķda mi'rācıdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [döner, -er]

Ķaraman Aydın oldı ay yüzüñle **döndi** Aķşehre / Olaldan tāb-ı meyden ğül-ruḥuñ ey ġonca-leb ğül ğül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [döndi, -di]

Şararmış ġün gibi tāb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle **dönmiş** ol māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [dönmiş, -miş]

Çapuñda Raḥîmî diseñ sî ye dime tek / Çār-mıḥa **dönüp** derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [dönüp, -üp]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / **Dönmişem** kendüm bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [dönmişem, -mişem]

Ey beşîr-i nükhet-i zülfin irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse **dönsün** beytü’l-aḥzānum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [dönsün, -sün]

Ḳaddüñ ğamıyla ḳaddüm bükülde yāya **döndi** / Hecr-i ‘izāruñ ile her günüm aya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [döndi, -di]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba **döndi** / Gendümi zāyi‘ itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [döndi, -di]

Bülbüllerile oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne fiġānum şimdi hevāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [döndi, -di]

La’lüñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [döndi, -di]

Bir çoġrı rāh-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil ḳible-nümāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [döndi, -di]

Göñlüm ḥazāna sen de ma‘müre-i ḥayālüñ / Bir kār-gîr-i ‘ālî şāhî bināya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [döndi, -di]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey Ka‘be-i ḥaḳîkat Sa‘y u Şafāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [döndi, -di]

Pelenge **döndi** tenüm dāġ-ı ğamla arslanum / ‘Alālîḳ eyle mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [döndi, -di]

5.Yönelmek.

Gün yüzün ‘arz ideġör bir şeb o māh-ı şāmı / Şevḳden şarḳa **dönüp** şubḥ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [dönüp, -üp]

Benüm yok biñ hevādārum fiġān u āhdan ġayrı / **Döner** yok üstüme bu ḫālî‘i bed-ḥ‘āhdan ġayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [döner, -er]

6.Dönüşmek.

Aḳşehre **döndi** Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaçuñı virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [döndi, -di]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruḥ-ı aluñ / **Dönüp** taġyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [dönüp, -üp]

dönder-: Döndürmek, çevirmek.

Ol meh-liķayı gör baña ne işler işledi / **Dönderdi** yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [dönderdi, -di]

döndür-: Benzetmek, çevirmek.

Cāhî çāha menşûbı menşûbeyeye **döndürdiler** / Rāh-ı Hāķda her biri şorsañ yine gümrāh yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [döndürdiler, -diler]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummāna **döndürdüñ** / Çevirdüñ başumı ıolab-ı ser-gerdāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [döndürdüñ, -düñ]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fānūs-ı hayāl oldu / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [döndürdüñ, -düñ]

Yaşum deryāsı her dem mevc ururmuş sūy-ı kūyında / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pāyāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [döndürdüñ, -düñ]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geķer hātır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [döndürdüñ, -düñ]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḫîmînüñ / Dem-ā-dem döne döne sāĝar-ı mercāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [döndürdüñ, -düñ]

‘Aşıķa rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını ķaṭ‘ itseler **döndürmeye** aşıā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [döndürmeye, -meye]

döne döne:

1.Dönerek, tekrar tekrar.

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaķtisin / Felek bezminde eyle **döne döne** zevķ u şıḫhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [döne döne,]

Cevrini **döne döne** çekdürdi / Daḫi devrān baña şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [döne döne,]

La‘l-i mey-günüñ ğamından **döne döne** ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin ķanımuż (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [döne döne,]

Firāk odıyla yanan baĝrumuñ ķanlı kebābından / Tenūr-ı ğamda **döne döne** biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [döne döne,]

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / **Döne döne** naķşlar geķdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [döne döne,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḫîmînüñ / Dem-ā-dem **döne döne** sāĝar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [döne döne,]

Olmadum bir ğün seniñ devründe ben şād ey felek / **Döne döne** āh elünden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [döne döne,]

Döne döne pîr-i ‘aşķuñ pendî budur kendüme / Bāda eyle hāşılı ğam ḫırmenin ber-bād ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [döne döne,]

Hasret-i la'lüñle cānā bezm-i gamda gözlerüm / **Döne döne** kan tolop peymāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [döne döne,]

Döne döne yaşını itdün Raĥîmîñ revān / Bir bahār-ı ĥüsne karşı cūy-bār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [döne döne,]

Cān mürde dil-şikeste ciger ĥün ten ĥarāb / Devrān **döne döne** beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [döne döne,]

Cām-ı cevriñ içeli **döne döne** devrānuñ / Derde dūş itdi bu gün kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [döne döne,]

Bülbülleriyle oldum hecruñ deminde hem-dem / **Döne döne** figānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [döne döne,]

2.Döne döne || Dönüp dolaşıp.

Felek cevr eylemekde **döne döne** yāra dönmişdür / O meh mihr itmemekde çerĥ-i pür-gaddāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [döne döne,]

döşeg: Yatak.

Ol gül yağalı seng-i dilüñ ĥasreti beni / Ĥār itdi yaşduğum **döşegüm** ĥāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [döşegüm, -üm]

döşen-:

1.Döşenmek, serilmek.

Çün **döşendi** nüh sipir üzre simāt-ı keh-keşān / Mey şafağ encüm nuğul ĥürşid ü mehdür nān-ı ŗid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [döşendi, -di]

2. Örtünmek; üstünü örtmek.

Girince sen boyı servi revānuñ katı göñline / **Döşendüm** toprağı yaşduğumu şü gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [döşendüm, -düm]

du'ā: Allah'a yalvarma; niyaz.

Ey Raĥîmî el götür baş aç yüzüñ dergāha tut / Kıl **du'āyı** devlet-i sulţān Selim Ĥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [du'āyı, -yı]

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña қоşdum erenler ĥađkı himmetle **du'ā** raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [du'ā,]

du'acı: Bir kimseye dua eden.

Râst her gün ben **du'acıñam** senüñ pencgâhda / Büsselikten degsin ey şeh nâz ço nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [du'acıñam, -ñam]

du'âlar kıl-: Birisi için Allah'a dua etmek, hayır temenni etmek.

Acı acı söğdüğine ben **du'âlar kılduğum** / Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [du'âlar kılduğum, -duğum]

du'â-yı devlet it-: Baht açıklığının, ikbalinin devamlılığın için dua etmek.

Rahîmiyem işigüñde ümîdüm zât-ı pāküñdür / **Du'â-yı devletüñ itmekden** artuğ dañi kârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [du'â-yı devletüñ itmekden, -mekden-üñ]

Efendi karşı añup ben kuluña düşünâm it / Du'â-yı devleti biz de 'ale'd-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [du'â-yı devleti idelüm, -i-i, -elüm]

du'â-yı evvelin ü âhirin: Önceki ve sonraki kişilerin duası.

Reh-berüñ oldı **du'â-yı evvelin ü âhirin** / Yâverüñ olalidan perverdigâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 6). [du'â-yı evvelin ü âhirin,]

dudacığ: Dudak.

Mestâneler miyânını çeksem kenâruma / Hayrânla girse ağzuma helvâ **dudacığ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [dudacığ, -ı]

dūd-ı âh: Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman.

Tâ ki ben dîvâneye 'aşkuñ şalaldan bir kemend / **Dūd-ı âhum** halka halka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Nigâr-ı 'arîzuñda görinen haṭṭ **dūd-ı âhumdur** / Ya ḥod ey meh sevâd-ı nâfe-i baḥt-ı siyâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [dūd-ı âhumdur, -umdur]

Başumda şu'le-i sūzum dilümde **dūd-ı âhum** var / Belâ iklîminüñ sulṭâniyum zerrin-külâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [dūd-ı âhum, -um]

Müsel sel **dūd-ı âhum** zülfi dil-ber gibi boynumda / Dil-i aşüfteyem zencîr-i sevda-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Dūd-ı âhum sâyebân yir yir şerârum şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i 'aşk oldum Ḥudâdur yâverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Nice gün olur ki görmem meh-cemâlün göricek / Mâni' olur aña dañi göz yaşı ya **dūd-ı âh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [dūd-ı âh,]

Ġarķa virdi âb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / **Dūd-ı âhum** çerḥe irdi şâhidüm mâi vü mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [dūd-ı âhum, -um]

dūd-ı ğam: Gam dumanı.

Bu bāġuñ servi **dūd-ı ğam** küli bir tabla āteşdür / Şabāveş turma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [dūd-ı ğam,]

duhā: Kuşluk vakti.

Beñzer mi şubḥ-ı hüsne ya ḥaddüñ **duḥāsına** / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [duḥāsına, -sına]

duḥān: Duman.

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mūlarum yir yir **duḥān** ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [duḥān,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Āh ider ḳarşu **duḥān** lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [duḥān,]

duḥān-ı āh: Ah dumanı.

Firāḳ-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārumdur / **Duḥān-ı āh** sünbül daġ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [duḥān-ı āh,]

duḥān-ı āh-ı dil: Gönül āhının dumanı.

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / **Duḥān-ı āh-ı dilden** eyledüm bir sāyebān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [duḥān-ı āh-ı dilden, -den]

Firāḳ-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārında / **Duḥān-ı āh-ı dil** sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [duḥān-ı āh-ı dil,]

duḥān-ı āh-ı kalb: Yüreġinin ahının dumanı.

Yiridür çıksa **duḥān-ı āh-ı kalbi** göklere / Ḥānesi külli yıkıldı ḥānmānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [duḥān-ı āh-ı kalbi, -i]

duḥān-ı ḥatt: Ayva tüylerin dumanı.

Kātib-i kudret **duḥān-ı ḥaṭṭuñı** / Şafḥa-i nūr üzre taḥrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [duḥān-ı ḥaṭṭuñı, -uñı]

dün: Aşaġı, alçak, soysuz.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālī-cenāb / Hayme-i gerdün **dün** oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [dün,]

Hāk-i miḥnet çeşmine ol **dün** bed-bînüñ müdām / Tütüyā bilmezse hāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yakîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [dün,]

dur-:

1.Mevcut olma, bulunma.

Bu bahtı kıranuñ yaşını ırmağ itme küyuñdan / Bu şehre şehriyāra Aqca şu virmiş **durur** revnaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [durur, -ur]

Şanasın şem‘-i kâfūrî **durur** eşcār-ı gülşende / Ki tolmış simden pervānelerle büstān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [durur, -ur]

2. Yapılan herhangi bir eylemi artık yapmamak, durmak.

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh teğāfül geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [durmaz, -maz]

3.Durmak, beklemek.

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalāş / Bir kemān-ebrü için çek **durma** yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [durma, -ma]

Qadeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür **durmaz** / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [durmaz, -maz]

Āyine gibi hürşid bir şüret uğrısudur / Biñ naqş iderse **durmaz** ḥadd-i nigāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [durmaz, -maz]

dür: Uzak.

Ümidüm bu şehā ḥüsnüñ ḥayāli / Gözümden **dür** dilden itme mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [dür,]

dür it-: Uzaklaştırmak.

Qarşu **dür itme** Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘ālī-şānuñ öñünce şanki ol qanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [dür itme, -me]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı qondu ben gubārından / Beni **dür itdi** dergāhından āh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dür itdi, -di]

Ḥasret itdün sen beni dildāra ey a‘dā bu gün / Ḥaqq seni **dür ide** yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [dür ide, -e]

Nazardan **dür idüp** ol pîri luṭf it şermsâr itme / Raḥimî pür-ḥaṭâ bendeñdür ey şâh-ı ‘aṭâ-baḥşum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [dür idüp, -üp]

dür ol-: Uzak olmak.

Ḥisn-i ḳabül-i yâr ile maḳşûd-ı dil hemân / **Dür olma** ey Raḥimî nazardan nazargehi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [dür olma, -ma]

durak it-: Duracak yer edinmek.

Öte ṭursın diyüben bülbül-i ḥoş-nağmeñ için / İde ağıyâr-ı zağın gülşen-i kūyuñı duraḳ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [duraḳ ide, -e]

durur: -dır, -dir, -dur, -dür bildirme hal eki.

Bahâr irdi yine sâķi açıldı gonca güldi gül / Dem-i şâdî **durur** şun la‘lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [durur,]

Şıdķıyla muhibbün **durur** ol şâh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadâḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [durur,]

Ḳudüm-ı şehriyâra bezl için la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür jâle iḥzâr eylemiş bî-‘add **durur** lâle (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [durur,]

düş it-: Düşürmek, uğratmak.

Derd-i ğam bir ğama **düş itdi** Raḥimîyi şehâ / Ḥayret alur özini geh bilemez ğâh bilür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [düş itdi, -di]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrânuñ / Derde **düş itdi** bu gün ḳâmetümi dâl itdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [düş itdi, -di]

düş ol-: Müptela olmak.

Derdüñe **düş olalı** dil ṭâlib-i dermân degül / Şerbet-i zehr-i ğamuñ ḥod cānuma cüllâbdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [düş olalı, -alı]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña **düş oldı** gözüüm / Şoñ dem imân ile Ḳur’ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [düş oldı, -dı]

dut-:

1. Tutmak, yakalamak.

Meger bir mihr-i ‘âlem-tâba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki **dutdı** teb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [dutdı, -dı]

Dutar dāmānumı qarşu gelür küyına varduqca / Bu gün bir mihrribānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [dutar, -ar]

2.Örtmek.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaq yüzine **dutar** bir niqāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [dutar, -ar]

3. Herhangi bir durumda kalmasını sağlamak.

Çanlı yaşum ‘Aşılı ırmağınun mānendidür / Ter **dutar** her dem aqup ol verd-i ħandān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [dutar, -ar]

dutup çevir-: Tutup çevirmek.

Hecr odı yakdı sīnemi bağrum kebāb idüp / **Dutdı çevirdi** başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [dutdı çevirdi, -dı, -di]

dutul-: Tutulmak, bağlanmak.

Güneş ay ile **dutulmuş** çapuñda birdür oğlanı / Felek raqqāş-ı bezmün zühre ħod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [dutulmuş, -muş]

duz: Tuz.

Zahm-ı cānum gördi müjgānuñ **duz** ekmek bilmedi / Leblerünle niçe demdür var iken ħağ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [duz,]

dūzahāsā: Cehennem gibi.

Ħağun dīdārı ħağkı gülşen-i küyuñsuz ey ħürî / Görinür **dūzahāsā** gözüme bāğ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [dūzahāsā,]

dü ‘ālem: İki dünya (dünya ve ahiret).

Dü ‘ālemde hemān şāhum qabül-i dāğ-ı derdüñdür / Rağimî inzivā-yı genc-i şifā n’itsün o vīrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [dü ‘ālemde, -de]

dü cihān: İki dünya (dünya ve ahret).

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / **Dü cihān** yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [dü cihān,]

Ey Raḥîmî **dü cihānda** sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [dü cihānda, -da]

Raḥîmî **dü cihāna** dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dü cihāna, -a]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rūzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān **dü cihām** ‘aşıķān sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [dü cihānı, -ı]

dügün: Eğlence.

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrü bu gün / Baña mâtem ḥalka bayram u **dügün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [dügün,]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı kara kayguya / **Dügüne** varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [dügüne, -e]

dükân: Dükkan || Devlet.

Naqd-i ‘ömrin yoķ yire ol nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını **dükânın** yaqđılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [dükânın, -ın]

dümen: Deniz ve hava taşıtlarında, taşıtı gitmesi istenen yöne çevirmeye ve istenen doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.

Gel toğrudalum biz **dümeni** baḥr-i ‘aṭāya / Almaķ bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [dümeni, -i]

dün: Önceki gün.

Nesîm-i şubḥ ile **dün** göñlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eṣer oldu ne dilden bir ḥaber peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [dün,]

Dün maḥalleñde raķib ile Raḥîmî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavgā ğarîb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [dün,]

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dün **dün** yoķsa āḥ itdüñ / Alur her ḥaķķımız ‘adl issi bir sulṭānımız vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [dün,]

Ḥaṭṭı geldi büsesin al **dün** ğarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî lāyıḥ oldu cāna **dün** esrār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [dün,]

Ḥarāretle yanarken nār-ı hecri **dün** gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervāne yandı bir yaña meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [dün,]

Vāķı‘amda **dün** gice Ferḥādı gördüm ḥāletüm / Rāḥ-ı ‘aşķ içre didi ḥālüñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [dün,]

Elem küncinde ben dil-ḥasta **dün** ğamdan ola yārüm / Raķib ile senüñ seyrānda bir ḥoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [dün,]

Şehr içinde **dün** gice da'vâ-yı hüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temâm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [dün,]

Daği **dün** toğdı ey meh-çihre ğarrâlanma sen ğurre / Hilâl eksüklüdür ğod olmaz aña tev'emân ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [dün,]

Eşk ü âhum **dün** iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri kıanludur biri velî şâdıķ güvâh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [dün,]

Yine Ferhâd-ı ğam-fersâya peydâ oldı şandılar / Leb-i Şîrînüñ añdum âh idüp **dün** kühsâr içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [dün,]

Ey gözi âhü raķibi **dün** baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [dün,]

Zülfüne dolanmış işitdüm raķibi **dün** gice / Eksük olmaz baña bir sevdâ kıara kıayğu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [dün,]

dün gice: Dün gece.

Dâr-ı zülfin **dün gice** Manşûra şordum h'âbda / Dâr-ı dehr içre didi ol 'âşıkun mi'râcidur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dün gice,]

Vâkı'amda **dün gice** Mecnûnı gördüm zâr ider / Âh u vâveylâ vü Leylâ zıkrini tekrâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [dün gice,]

Tâb-ı zülf ü ğaddun añup tâb-ı nâr-ı ğuşşada / **Dün gice** ey meh benümle yandı bir miķdâr şem'
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [dün gice,]

dün ğün: Her zaman, daima, gece gündüz.

Her gice şad âh u nâle her seğer zâr-ı hezâr / Sen gül içündür **düni ğün** bu olan ğavgâ bu ğün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [düni ğün,]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mâh âh / Da'vi mihrüm için olmuşdur bular **dün ğün** güvâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [dün ğün,]

dün ü ğün: Dün ve bugün, her zaman.

Dün ü ğün budur Rağîmînüñ murâdı Haķķ bilür / Her şebün ola şeb esrâr-ı ğaķı şebhâ-yı sūr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [dün ü ğün,]

Her gice şad âh u nâle her seğer zâr u hezâr / Sen gül içündür **dün ü ğün** bu olan ğavgâya baķ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [dün ü ğün,]

dünyâ: Cihan, âlem, evren.

Cemâlün ğaķķı ey ğonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i küyuñ gibi **dünyâda** bir ârâmgâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [dünyâda, -da]

Gözümden çıkdı yaşum gibi bu **dünyā** vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmid-vārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [dünyā,]

Seni bir yaña devletle koşañ bir yaña **dünyāyı** / Mübārek ola saña dil seni bî-ihtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [dünyāyı, -yı]

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘aşıkdur / Bilürsin şöhreti Şatdur şehā **dünyāda** Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [dünyāda, -da]

Vefā ummañ bu **dünyā** derd-i bî-pāyānımıñ bildüm / Şoñı ma‘müre-i dehrüñ yine vîrānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [dünyā,]

Meges miqdārı gelmez ‘aynına ‘anķası **dünyānuñ** / Hüma tal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [dünyānuñ, -nuñ]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me’vā bu gün / Ger turur ger turmasın nemdür benüm **dünyā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [dünyā,]

Varlıgum naķd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin **dünyā** vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [dünyā,]

Ey gönül konmaz meges gibi ḥasīsüñ ḥūnına / Kulluğın ‘ankā gibi **dünyāda** istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [dünyāda, -da]

Biz ser-i kūy-ı melāmetde fenā şālın geyüp / Mülke t̄alib olmazuz hiç çekmezüz **dünyā** ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [dünyā,]

Ey Raḥimî ḥ’ān-ı Ḥaķdan ḥod nevāleñ baḥşıdur / Bî-nevāyāne t̄ama‘ itme yime **dünyā** ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [dünyā,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlūñ gūş-ı gerdūna / Naşībūñ Hızrveş **dünyāda** ‘ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [dünyāda, -da]

Naķd-i maķşūdum vücūduñ genc-i ümmidüm kapuñ / Gözüme **dünyā** vü mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [dünyā,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ğarķ itdi **dünyāyı** / Raḥimînüñ gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [dünyāyı, -yı]

dünyā yüzün: Yeryüzü.

Ṭtusa bülbül gibi tañ mı şivenüm **dünyā yüzün** / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [dünyā yüzün, -n]

dünyā-perestān: Dünyaya tapan.

Ķapuñı hem t̄apuñı terk iden **dünyā-perestānuñ** / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [dünyā-perestānuñ, -uñ]

dünye: Dünya.

Ey Raḥîmî baña bu şādî yeterdi **dünyede** / Guşşa-i ‘aşkı gönül şehrine mihmân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [dünyede, -de]

dür: İnci.

Ṭab‘-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh ayağına nice **dürler** döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [dürler, -ler]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre **dürle** olalı hem-dem / Gözümden çıktdı deryâ baña min-ba‘d añmañuz anı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [dürle, -le]

dür-dâne: İnci tanesi.

Ṭâlib olan sen lebi la‘l ü dişi **dür-dâneye** / Habbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dür-dâneye, -ye]

dürd-nüş: Şarabın tortusunu içen.

Ben bezmgâh-ı derdüñüñ ol **dürd-nüşiyam** / Cân naḥdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşiyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [dürd-nüşiyam, -iyam]

dürer: İnciler.

Her gedâ ṭab‘a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine **dürer** himmet ‘ayâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [dürer,]

dür-i şehvâr: Padişahlara layık iri inci.

Çayurmam kum u kır miqdârı olsa cevherüm zâyi‘ / Hemân ol mekrümet kânı **dür-i şehvâr** sağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [dür-i şehvâr,]

dür-i yek-dâne: İri taneli inci.

Sen **dür-i yek-dâneye** çokdan bulurdum ittişâl / Arada mâni‘ olan ol seng-i dil ağıyâr imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [dür-i yek-dâneye, -ye]

dürr: İnci.

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Çandadur ol dişi **dürr** lü‘lü‘-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [dürr,]

Dilden ḥayâl-i ḥüsnüñe di itmesün güzër / Ḥâlî degül ḥatırludur ey **dürr** ḥurüşiyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [dürr,]

Ḥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me‘vâdur / Ne **dürrüñ** ma‘denidür gör ne cevher kânıdur gönülüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [dürrüñ, -üñ]

Yoluma itdi benüm bir kanludur **dürr** yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [dürr,]

Vücüdüm **dürrinüñ** şarrâf-ı ‘âlem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behâ ne bî-behāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [dürrinüñ, -inüñ]

Ṭâlib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz ‘Aden **dürrin** Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dürrin, -in]

Vaṭan tıtdı gözüm içre ḥayâl-i la’l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne **dürrüñ** kâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [dürrüñ, -üñ]

dürre: İnci.

Dostluḡ da‘vâsın idenler olup düşmen-nevâz / **Dürresine** ol mehüñ ḥod mihri geh var gâh yoḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [dürresine, -sine]

dürr-feşân it-: İnci serpmek.

Degüldür gördüḡüñ söz müje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif içündür **dürr-feşân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [dürr-feşân itmiş, -miş]

dürr-i girân-māye: Kıymetli, değerli incî.

Emr it bu dem ey **dürr-i girân-māye** demidür / Ğavvâş-ı taleb lücce-i ‘ummâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [dürr-i girân-māye,]

dürr-i ḥoş-âb: Parlak incî.

Vaşf-ı ḡaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab‘dur / Luṭf-ı güftâruñla ağzından yaḡar **dürr-i ḥoş-âb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [dürr-i ḥoş-âb,]

dürr-i şehvâr: Şahlara lâyıḡ olan iri tâneli incî.

Ey Raḥîmî yaşuñı sen de revân it yolına / Raḡm ide bir gün ola şāyed o **dürr-i şehvâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [dürr-i şehvâr,]

dürr-i semen: Değerli incî.

Şeh-süvârum gel ayak baş rüy-ı ḡâk-âlüdeme / Hâzır itdi gözlerüm iṣâr için **dürr-i semen** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [dürr-i semen,]

dürr-i yetim: Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul incî.

Gel irâḡ olma gözümden benüm ey **dürr-i yetim** / Ne bilür ḡadrüñi her câhil ü nâ-dân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [dürr-i yetim,]

düş-:

1. Bir şeyin yukarıdan aşağıya doğru düşmesi.

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şâh-râhuında / Raḥîmî bir ḥazân yaprağıdur yollara **düşmişdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [düşmişdür, -mişdür]

Ġarâz didâr ise ey dil **düşen** şu gibi her taşı / Yüzüñi ḥâk-i râh-ı yârda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [düşen, -en]

Tîğüñ üstine **düşüp** ben yılmayup cânlar virem / Âh kim ğamzeñ ucıyla bir kez itmezsin nigâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [düşüp, -üp]

2. Uğramak, rast gelmek.

İki gözüm felek sürme iderdi ḥâk-i râhumdan / Eger bir gün **düşerse** sen mehüñ dergâhına râmum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [düşerse, -erse]

3. Müptela olmak.

Ḳul oldı sen boyı servi görüp dil-i âzâd / Hevâ-yı ‘aşka **düşüp** didi her çi bād-â-bād (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [düşüp, -üp]

Ḳoyup gülzâr-ı küyuñ şanma dil gülzâra **düşmişdür** / Hezâr efgân ile ol ḥasta ey gülzâra **düşmişdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [düşmişdür, -mişdür]

Ey dil ne için her dem bu zâra neden **düşdüñ** / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [düşdüñ, -düñ]

Sîneñde dil efsürde göz uyḥuda cân mürde / Bir çâresi yok derde bî-çâre neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [düşdüñ, -düñ]

Ten câme-i varlıqdan ‘uryân olısar âḥir / Gel ḳayd-ı ḳabâdan geç destâra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [düşdüñ, -düñ]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [düşdüñ, -düñ]

‘Aşḳıyla ezelden ḥod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḥîmî ḳo bu ‘âra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [düşdüñ, -düñ]

4. Yansımak, aksetmek.

Raḥîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş **düşdi** / Ḳomaz ser-keşligin ol serv-ḳadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [düşdi, -di]

5. Gelmek, ulaşmak, varmak.

Dāğ urup sīneme ‘aşk odı ile lāle gibi / **Düşeyin** dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2*). [düşeyin, -eyin]

6. Payına, hissesine düşmek.

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem vücūd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile **düşdi** baḥre ıztırāb (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5*). [düşdi, -di]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2*). [düşmez, -mez]

7. İstenmeyen bir durumda bulunmak.

Baňa gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra **düşmişdür** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5*). [düşmişdür, -mişdür]

8. Peyda olmak.

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / **Düşeli** dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7*). [düşeli, -eli]

9. (Yola) koyulmak, revan olmak.

İstikāmet eyleyüp **düşme** seḳāmet semtine / Key şaḳın olma Raḥîmiveş günehkār ey göñül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5*). [düşme, -me]

10. (Zorlayıcı bir sebeple) Başını alıp gitmeye koyulmak, kendini -e atmak.

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dīvānedür şahrāya geh kuhsāra **düşmişdür** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2*). [düşmişdür, -mişdür]

11. Gönlü düşmek.

Bu şerḫa şerḫa sīnem yarası ey yār şerḫ olmaz / Şu gibi ğayra mā’il āh dil bir yāre **düşmişdür** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4*). [düşmişdür, -mişdür]

12. Uygun düşmek, yaraşmak, yakışmak.

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile **düşmedi** sūrāḫ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7*). [düşmedi, -medi]

13. Uğramak, çekmek.

Firāka **düşmeyen** bilmez nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vākıf olan hayrāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [düşmeyen, -meyen]

14.Olmak.

‘Aceb Mecnûn-şifat sevdâyî **düşdüm** zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey şehd-i güftârum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [düşdüm, -düm]

düş eyle-: Rüya görmek, hayal etmek.

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfün reh-berüm olmuş / Şehā hayr ola düş-ı devlet-i cāvide **düş eyler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [düş eyler, -r]

düşelden: Düştüğünden beri.

Hevā-yı hāl ü zülfüne **düşelden** okıya gelmez / Biñ altun āşyânına iñen yüksek uçar şahin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [düşelden,]

düş-i devlet-i cāvide: Sonsuz mutluluğun rüyası.

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfün reh-berüm olmuş / Şehā hayr ola **düş-ı devlet-i cāvide** düş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [düş-ı devlet-i cāvide,]

düşir-: Düşürmek.

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakqâş-ı bezmün zühre hod **düşire** bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [düşire, -e]

düşmen:

1.Düşman.

Bi-ḥamdillāh bu gün sen Hüsrev-i mülk-i me‘ānîsin / Yoluñda **düşmenün** Ferhâdveş bî-pā u ser yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [düşmenün, -ün]

Çatlara **düşmen** n’ola çopdı terāka başına / Āsumānî bir kazâdur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [düşmen,]

Düşmenlerünün ura donanması qaraya / Pür-nāle çodı nāy ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 6). [düşmenlerünün, -lerünün]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsarı / Ruḥuña lāle kan **düşmen** lebüne mey kızıl yağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [düşmen,]

2.Düşman ||Rakip.

Dimedüñ hālümü görüp ğamda / **Düşmenümle** ol āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8).
[düşmenümle, -ümle]

Kaşırını yıkmak ise **düşmenüñ** ey nāle ğaraż / Sineden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [düşmenüñ, -üñ]

Rahîmî bendeñüñ **düşmen** sözüyle hāṭırın yıkma / Ḥalilüm Ka'be haqqı kıble-i Raḥmānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [düşmen,]

Ḳul degül yoluñda hāk olmaz dimiş **düşmen** beni / Ben de bu yolda ne tozlar kōparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [düşmen,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş **düşmen** ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [düşmen,]

Beni hecrüñle ğamġin **düşmenüm** vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [düşmenüm, -üm]

Ḳapuñdan ırmaġa ḳaşd itdi yaşımı **düşmen** / Gözine yigdi kemer āşinā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [düşmen,]

Güler **düşmen** Raḥîmî zār u maḥzūn / Esirge pādişāhum cānı yoḳ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [düşmen,]

düşmen-nevāz ol-: Düşman okşayıcı, düşman seven olmak.

Dostluk da'vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod mihri geh var ġāh yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [düşmen-nevāz olup, -up]

düşnām it-: Sövmek, azarlamak.

Efendi ḳarşu añup ben ḳuluña **düşnām it** / Du'ā-yı devleti biz de 'ale'd-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [düşnām it,]

düşnām-ı la': Kırmızı dudaġın azarlaması.

Unutma añ Raḥîmî ḳuluñı **düşnām-ı la'lüñden** / Benem ol ey mürüvvet kānı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [düşnām-ı la'lüñden, -üñden]

dü-tā ḳıl-: İki kat, iki büklüm etmek.

Şevḳ ile geldi ḳapuña dir **ḳılup** ḳaddin **dü-tā** / Yarıcuñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [dü-tā ḳılup, -up]

dü-tā ol-: İki büklüm olmak.

Ṭoġrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi **dü-tā oldı** ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [dü-tā oldı, -dı]

Çaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından **dü-tā oldı** iki çaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [dü-tā oldı, -dı]

düz-:

1.Hazırlamak, dizmek.

Cân virürsem hasret-i la'ûñle ger ey mäh-rû / **Düze** her sancağını hâk-i mezârumda sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [düze, -e]

2.Yapmak. || Düzenlemek.

Geh bozar gâh **düzer** şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnüñe beyâz üzere nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [düzer, -er]

E

ebed: Sonsuza kadar, ebediyen.

Zülfüñ şikesti 'ömr-i dirāze irer **ebed** / Derdüñ marîzi itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [ebed,]

eblak-ı âfâk: Ufukların ala bacaklı atı.

Çoşılsa **eblak-ı âfâka** tañ mı âh-ı şeb-rengüm / Çoyup yollarda geçdi hayli dem bād-ı şabâ raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [eblak-ı âfâka, -a]

ebrü: Kaş.

Gizledi haclet hicâbında özin ey meh hilâl / Olalı **ebrülaruñ** engüşt-nümâ-yı ehl-i 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [ebrülaruñ, -laruñ]

Bir gice ey meh ham **ebrüñi** añup âh eylesem / Yarılıp yir yir felek tãli' olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ebrüñi, -ñi]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān **ebrü** / Büküp ey çası ya oğ çaddümi eyler kemān-ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [ebrü,]

Gözün şayyâdı hem-râh olalı şîrāne gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ebrü,]

Baña çaşın çatup hışm eyler anuñçün hemān **ebrü** / Görüp ân-ı ruhuñ dîvāne düşdüm ey perî āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ebrü,]

Dile eksük degüldür çara çaygu yıkar illerden / Çolaşur zülfi gibi bir zemān haññ bir zemān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [ebrü,]

Lebüñçün ey büt-i Çin āh eksük olmadı çini / Baña bildür hañāmı niçün eyler çaşd-ı cān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [ebrü,]

Kime şorsam lebûn cân gibi hiç 'âlemde görmüş yok / Görinür 'ayn-ı 'aşıkda hilâlâsâ 'ıyân **ebrû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [ebrû,]

Daği dün toğdı ey meh-çihre garrâlanma sen gurre / Hilâl eksüklüdür hod olmaz aña tev'emân **ebrû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ebrû,]

Hayâl-i çeşm-i şâd u dâl-i zülfüñ iftirâkından / Şikeste beste şad endûh-ı gamla nâ-tüvân **ebrû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [ebrû,]

Rahîmî n'ola küyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdânuñ itdi âh kıddin şavlecân **ebrû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [ebrû,]

ebrû kemân: Yay kaşlı.

Şafaq şanmañ görinen zağm urupdur nâvek-i âhum / Gazâl-i çerh ey **ebrû kemân** oklu şikârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [ebrû kemân,]

Bir degül biñ cân fidâ eyler Rağîmî yoluña / Lîk hûra geçmez ey **ebrû kemân** kırbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [ebrû kemân,]

ebrveş: Bulut gibi.

Başına kekbibirüñ (?) gün toğarsa tañ mı sen mâhuñ / Kıurıldı **ebrveş** üstine bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [ebrveş,]

ecel: Ölüm.

Ey Rağîmî ger **ecel** tîrinden isterseñ halâş / Bir kemân-ebrû için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ecel,]

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firâk / Ber-çaraf kııl ey **ecel** kıaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ecel,]

ecliçün: Sebebi için.

Ten-i ma'fûr-ı 'aşkuñ gencine cây olmağ **ecliçün** / Yıkup yire berâber itdüğüñ vîrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [ecliçün,]

eczâ:

1.Parçalar (Bedenin parçaları bağlamında).

Bir ruğı şem'ûñ inandum hâdesine germ olup / Külli **eczâmi** kül itdi yandurup pervâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [eczâmi, -mı]

2. İlaç.

Yağup **eczāmi** külli kül idüp nār-ı firākuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [eczāmi, -mı]

Hal ü haddınsız yağup **eczāyi** çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı ğamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [eczāyi, -yı]

eczā-yı varlıgı: Vücutun parçaları.

Olsun nişār yoluña külli güher miyem / Nağd- cihānı cānı hem **eczā-yı varlıgum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [eczā-yı varlıgum, -um]

edā eyle-: Yerine getirmek.

Cān idi borcumuz lebüñe **eyledük edā** / Ğamzeñ sebep ne vire eline havālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [edā eyledük, -dük]

ednā: Küçük, basit, zavallı kimse.

Rahîmî himmeti ‘ālî umar şānı bülendüñden / Çapuñda pādişāhum gerçi bir **ednādan ednādur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [ednādan, -dan; ednādur, -dur]

Bu **ednā** bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna gönderseñ / Gedāñı bir mürüvvet şāhibi sulţāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [ednā,]

Dostum kaçtre gibi gerçi bir **ednādur** dil / Ğşinādan şoragör gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [ednādur, -dur]

Ey Rahîmî āh kim oldum yolında hāk-i pāy / Meyli yoğ **ednāya** bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [ednāya, -ya]

Nağardan degme bir **ednānuñ** ilķāsıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-nağar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ednānuñ, -nuñ]

ednādan ednā: Aşāğıdan daha aşāğı.

Faķirem gerçi kim **ednādan ednā** bir gedāyam ben / Ğanā‘at ehli dervişem şehā şāhib-ğınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [ednādan ednā,]

efendi:

1.Efendi. ||Sevgili.

Ŧoğrı kul olan **efendi** sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [efendi,]

Ğaylı demdür dil hevā-yı kaddüñe oldı esir / İstemez ammā **efendi** bir nefes āzādlik (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [efendi,]

Rahîmî kul olalıdan **efendi** saña şäkirdür / Ki aña sebkat itmişdür hıķūķ-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [efendi,]

Efendi karşı añup ben ķuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’-d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [efendi,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle bende güneh-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [efendi,]

Bir gün āh itdüm ğam-ı hıtt u hādüñden incinüp / Çok degül ‘afv it **efendi** ben ķuluña bir ğunah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [efendi,]

Efendi ben ķuluñ fūrķatde dil endüh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb hāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [efendi,]

Efendi ķuluña himmet zemānı gelmedi mi / Hıķır kūyuña hürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [efendi,]

2.Hükümdar.

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [efendüm, -m]

Efendi ben ķulın sen şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulţāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [efendi,]

efġān: Izdırap ile haykıрма, baġırıp çağırma.

Ķoyup gülzār-ı kūyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / Hezār **efġān** ile ol hasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [efġān,]

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi ol ğoncanuñ / Ey Raġimî bülbülāsā tıldı **efġān** her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [efġān,]

Tekye-i ‘ālemdede n’eyler bir ķişi āh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ **efġān** u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [efġān,]

Açılsun gül gibi ey ğonca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür güş eylemez **efġānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [efġānum, -um]

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevri-ġoncadan ‘ayyūķa irgürdüm ben **efġānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [efġānı, -ı]

Şaķın ey ğonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde nāle vü **efġānı** yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [efġānı, -ı]

Dirġā mahremüm yok ġuşsa vü hicrāndan ġayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña **efġāndan** ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [efġāndan, -dan]

efġān eyle-: Baġırmak, haykırmak, feryat etmek.

Hem-dem-i h ar oldu her bir verd-i h and an ey g on ul / ‘Andelib as  demid ur **eyle efg an** ey g on ul (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 174, Beyit 1). [efg an eyle,]

H ar elinden alamam g ul gibi ter d amen ni / Her seher anu  için **eylerem efg an** Çelebi (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 338, Beyit 3). [efg an eylerem, -rem]

efg ar: Yaralı,mecruh.

Ey seker-g uft ar acırsa  ba a ra m it acı kim / Tatlu c n mdan u andurdı beni **efg ar** leb (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 15, Beyit 6). [efg ar,]

 h kim gitdi elümden dil ne dil dild ar hem / Sine d ag-ı hasret ile h asta v  **efg ar** hem (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 209, Beyit 1). [efg ar,]

L ib al  tekiye-i ‘a ku nda bir abd lu nam / Dilde **efg arum** Hasan g on l mde ezk arum Hasan (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 268, Beyit 5). [efg arum, -um]

efk ar-ı istikb al: Gelecek fikri.

 o m zi g u sasın **efk ar-ı istikb ali** terk eyle / Nazar kıl h al ne g r h aliy  kesb eyle bir h alet (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 21, Beyit 4). [efk ar-ı istikb ali, -i]

efk ar-ı z l f: Saçın d u uncesi.

G n l mi bir bend ile bend ideli ‘ayy r-ı z l f /  ıldı ‘aqlum k rv n n t r-m r **efk ar-ı z l f** (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 132, Beyit 1). [efk ar-ı z l f,]

efl k: Felekler; gökyüzü.

 u gün kim sen meh n mihrin dil-i  ad  ake  ab urdum / Yaşum taht-ı ser ya  humı **efl ke**  ab urdum (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 222, Beyit 1). [efl ke, -e]

efl kve : Gökler gibi.

Ey Ra im  göge a sa  a n mı  opum gün gibi / Bir meh n **efl kve **  ehr   hi arın gözlerüz (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 113, Beyit 7). [efl kve ,]

efl t n: M. . 430-348 yılları arasında ya amı , Aristo’nun hocası olan Yunanlı filozof. Asıl adı Platon’dur. Edebiyatta akıl, hikmet ve isabetli görüş timsali olarak kabul edilir.

 if  olmaz budur   n n-ı b m r-ı g m-ı ‘aşka / Tera hum idüp **Efl t n** u ger Lo m na g nderse  (K utahyalı Rah im  D iv n , Gazel 151, Beyit 8). [efl t n, -i]

efs ne:

1.Masal, söylenti, asılsız hik ye.

Zülfüne dil bağlamayan ‘aklı yok divānedür / La‘lüne cān virmeyenüñ her sözi **efsānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [efsānedür, -dür]

Rahîminüñ lebi hecriyle ağan kanlu yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir **efsāne** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [efsāne,]

La‘l-i Şîrînüñ ğamından yine cān Ferhādînuñ / Ser-güzeşti Husrevā **efsāne** şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [efsāne,]

2.Dillere destan olmuş, meşhur.

Ser-güzeştem n’ola olursa selefden mu‘teber / Ey Rahîmî bu haqîkat hāl olur **efsānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [efsānedür, -dür]

efsāne-i zülf: Saçın efsanesi.

Efsāne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / Lîkin dehenüñ şerhin inen Muṭtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [efsāne-i zülfüñi, -üñi]

efser: Taç.

Güşişle olmaz tāc u taht ol dād-ı Haḫdur dād-ı Haḫ / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne **efserdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [efserdedür, -dedür]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yokdur **efserde** dimāğında anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [efserde, -de]

efser-i sultān: Padişah tacı.

Gerçi kim hāk-i reh-i maḫdem-i cānānem ben / Başlar üzre yiri var **efser-i sultānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [efser-i sultānem, -em]

efsün okı-: Büyü yapmak.

Mestāne gözin şive ile süzdügi yārüñ / **Efsün okıyup** nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [efsün okıyup, -yup]

efsür: Duygusuz, hissiz.

Sineñde dil **efsürde** göz uyhuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [efsürde, -de]

efzün: Çok fazla, ziyade.

Sine pür-ğam dide nem āşüfte dil pür-ıztırāb / ‘Aşḫ **efzün** yār zālim ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [efzün,]

Zerreden **efzûn** benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden hürşide ey meh-rû zevâl irmek muhâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [efzûn,]

efzûn gel-: Fazla olmak.

İmtihân itsem gam-ı ‘aşkı eger Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm **efzûn geleydi** hayretüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [efzûn geleydi, -eydi]

efzûn ol-: Artmak, çoğalmak.

Haţtuñ geldükce cânâ hâlûñe **efzûn olur** meylüm / Gam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [efzûn olur, -ur]

Dilersen gün gibi günden güne **efzûn ola** şevkuñ / Bu devri zâyi‘ itme meh gibi leyl ü nehâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [efzûn ola, -a]

eger: Şayet.

Ĥabîbüñ şerbet-i derdi şifâ-yı derdmendândur / **Eger** var ise dermânüñ ṭabîbâ derde dermân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [eger,]

Ümid-i vuşlatıyla şâd olurdum / **Eger** olsaydı bir gam-h‘âr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 3). [eger,]

Eger diñlense şâhum vaşf-ı hâlüm / Yazardum kapuña ṭumâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 5). [eger,]

Görmesem meh yüzüñ ey meh **eger** aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydân-ı ferâḥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [eger,]

İki ‘âlem kim behâ bir kez bilüñ çoçmağıçun / La‘lûñüñ bir büsesi erzân **eger** biñ cânedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [eger,]

Sen **eger** bu kadd-i ra‘nâ ile reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [eger,]

Açça şuyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ **eger** / Karadeñiz gibi çeşmümden ağan deryâya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [eger,]

Mâ-cerâ-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ **eger** / Ey peri-rû ‘aynidur her dem revân enhâra bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [eger,]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı kalb ile olsañ **eger** âvâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [eger,]

Hâşılı bir oñmadiğsın şan‘atuñ cevri ü sitem / Qan yudar şâkird **eger** üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [eger,]

Şüfiyâ ihlâş ile Allâhı isterseñ **eger** / Kıl namâz eyle niyâz ammâ ki geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [eger,]

Benüm gibi **eger** boynın benefşe sine çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülüñsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [eger,]

Hayli muğber hâtırız haṭṭ-ı gubār-ı yārdan / Bilsen esrārum **eger** hayrān ḳalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [eger,]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / Dehānuñdan nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [eger,]

İki gözüm felek sürme iderdi hāk-i rāhumdan / **Eger** bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [eger,]

İmtihān itsem ğam-ı ‘aşkı **eger** Mecnūn ile / Ey şacı Leyli benüm efzūn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [eger,]

Eger göndermez ise la‘l-i cān-baḫşuñ dile merhem / ‘İlāca ḳābil olmaz bu ten-i mecrūḫ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [eger,]

Ḳaşuñ mişālî mā‘il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde ḳadin hilālūñ **eger** ‘aşḳ-ı rāstın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [eger,]

Ey Raḫîmî bir Zāhîr olursa ‘ālemde **eger** / Şî‘rūme Ḥassān degül Selmān ideydi āferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [eger,]

Ġinā-yı ḳalb taḫşil eyleyen naḳd-i cemālūñle / Ḳabūl itmez **eger** berḳ ursa mihr-i ‘ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [eger,]

Yolum düşse **eger** kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḫîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [eger,]

Eger ey dil görem dirseñ kemāl-i şun‘-ı Yezdānı / Temāşā ḳıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [eger,]

Güneş gibi bülend olurdu ḳadrüm çerḫ-i a‘lāda / **Eger** bālinem olsa bir gice iç eşügi ṭaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [eger,]

egerçi: Her ne kadar, ise de, gerçi.

Raḫîmî reh-güzārında **eger çi** sāyeveş düşdi / Ḳomaz ser-keşligin ol serv-ḳadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [eger çi,]

Āsāndur **egerçi** ḳaradan ālet oñarmāḳ / Deryā-yı ğamuñ ğavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [egerçi,]

Raḫîmî rüy-ı zerdikle **egerçi** sikke-şüretdür / Velî bir aḳçesi yoḳ eşk-i sim-efşāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [egerçi,]

egnin: Boyundan bele kadar olan vücut bölümü, sırt, arka.

Egnine şalupdur beni bu ṭab‘-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [egnine, -e]

egri:

1.Yan.

Şehā oğ ƣaddüñüñ hecriyle bir ƣaddi kemānum ben / Baña ƣoğru nazār ƣıl **egri** bağma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [egri,]

2.Bükülmüş, eğri.

Ƙaddüñe ƣoğru bağamaz **egri** / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [egri,]

Egri rā eyler ƣaşañ rāsında ol bir kec-nazār / Yine ƣaddüñ yanına varur ƣurur ƣoğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [egri,]

egri ol-: Eğri, ƣarpık olmak. || Doğru olmayan, güvenilmeyen .

Oğ gibi ƣoğru olanuñ menzili meydān-ı ğam / Ƙabza-i vuşlatdadur **egri olanlar** yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [egri olanlar, -anlar]

ehl:

1.Erbap.

Selāmet semtine luğf eyle taħrîk itme ey şüfi / Ğarābāt **ehliyem** nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ehliyem, -iyem]

2.Sahip, malik.

Şubĥ-ı devlet olmağā ƣapuñ şadāğat **ehline** / Ƙıldı Ğağ cevlangehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [ehline, -ine]

‘Aşıka şubĥ-ı vişālüñdür Ğalilüm rüz-ı ‘ıd / Ka‘be-i küyuñ Şafā **ehline** miħrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [ehline, -ine]

Pür-ğarāz ‘ırz **ehline** ‘arz işlerinüñ işleri / Vāğıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletğāh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [ehline, -ine]

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārîf **ehlinüñ** / Sākin-i şadr-ı şadāret oldı nā-dān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ehlinüñ, -inüñ]

Beni ħālümde ƣoñ ben özge ħālet iħtiyār itdüm / Vera‘ **ehlin** ƣoyup küy-ı ħarābāt iħtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [ehlin, -in]

ehl-i ‘aşk: Aşğ ehli, aşıklar.

Ehl-i ‘aşka Rahîmî cevr-i ‘itāb / Ğüb-rülarda bir güzel-ğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [ehl-i ‘aşka, -a]

Maḥbûb ile Raḥîmî şarâb-ı nihâni gör / Nâşînuñ **ehl-i ‘aşka** be-gâyet yasağı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [ehl-i ‘aşka, -a]

ehl-i berât: Azat edilenler.

Sürdüğüçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şâhib-ıqadr ü hem **ehl-i berât** ey ḥân-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ehl-i berât,]

ehl-i cür’et: Yiğitler.

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / **Ehl-i cür’et** böyle kullanmak gerek merdâne tavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [ehl-i cür’et,]

ehl-i devlet: Makam mevki sahipleri.

Ehl-i devlet câh için Yūsufıyın öz qardaşın / Ya şatar yâḥud şalar bir çâh-ı tenhâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [ehl-i devlet,]

ehl-i dil: Gönül adamı, gönlünde birlik ve huzur zevkini bulan, gerçeği idrâk etmekten gelen gönül zenginliği ve müsâmahaya sâhip (kimse), irfan sâhibi, ârif.

İşigüñ **ehl-i diller** Ka‘besi şâhib-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ehl-i diller, -ler]

Gösterür **ehl-i dile** aynada biñ şekl-i şuver / Ma‘nide âyine-i ğayb-nümâdur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [ehl-i dile, -e]

Ḥarâbâta qadem başdum Raḥîmî **ehl-i dillerle** / Gönül peymânesin bir ḥâne-i ḥammâra tabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ehl-i dillerle, -lerle]

ehl-i ğam: Üzüntü/keder sahipleri.

Ḥavf it güzelüm **ehl-i ğamuñ** eşk-i terinden / Haḫḫuñ bitirür şaqlasun Allâh beterinden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [ehl-i ğamuñ, -uñ]

ehl-i ḥâl: Hakikat ehli.

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ iqbâlini bildüm lâ-beqâ / **Ehl-i ḥâle** bes yiter rüşen delil âsâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [ehl-i ḥâle, -e]

ehl-i hevâ: Heves ehli.

Ne bilür âh-ı derûnum eşerin **ehl-i hevâ** / Reviş-i âh yine hem-nefesi âh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [ehl-i hevâ,]

ehl-i ‘irfān: Ârifler.

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / Āsitānuñda Raḥīmī n’ola çekse sancaç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [ehl-i ‘irfānuñ, -uñ]

ehl-i ‘işret: Yeme içme ehli.

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nüş-â-nüş remz eyler / Şafâ bezminde **ehl-i ‘işrete** sāgar şunar lāle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [ehl-i ‘işrete, -e]

ehl-i mürüvvet: Cömertler.

Raḥīmī her ḥasise ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir **ehl-i mürüvvet** var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ehl-i mürüvvet,]

ehl-i nazm: Nazım ehli, şairler.

İ‘tibārın Ḥusrevā eyle Raḥīmīnūñ ziyād / **Ehl-i nazma** tā ḳıla Şeyḫī gibi üstādlık (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [ehl-i nazma, -a]

ehl-i ‘örf: Osmanlı Devleti’nde ihtisap aḡası gibi, halkın ihtiyaçlarına âit işleri örfe ve idâri kararlara dayanarak gören memurlar.

İrtişadan ictināb eylerdi evvel **ehl-i ‘örf** / Şimdi şer‘î şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ehl-i ‘örf,]

ehl-i vefā: Vefa ehli. || Âşıklar.

‘Adem iḳlîmine **ehl-i vefānuñ** toḡru yoludur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālūñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [ehl-i vefānuñ, -nuñ]

ejdehā: Ejderha, büyük yılan.

Gülşende gözlerüme ḳad ü zülf-i yārsuz / Her serv **ejdehā** görünür her giyāh mār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [ejdehā,]

ejder-i nefsi: Nefis ejderhası.

Şeş cihetden **ejder-i nefsi** tılısmāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi işbu çār erkānı bir (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [ejder-i nefsi, -i]

ek-: Topraḡa tohum atmak veya gömmek.

Ma'ārif mezra'ında hūşe-çīn olmak dilerseñ ger / Şaķın taş olmasun toħm **ekdüğüñ** ħalbūñ türāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ekdüğüñ, -düğüñ]

ekl: Yiyecek, gıda.

Ekl içündür şārib-i ħamrı müsāvi itdügi / Vā'izüñ ħaşdı degül tefsîr ü Kur'ān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ekl,]

ekmek: Buğday, çavdar, mısır gibi hububatlardan yapılan temel gıda.

Zaħm-ı cānum gördi müjgānuñ duz **ekmek** bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ħaķ-ı nemek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [ekmek,]

ekser: Genellikle, çoğunlukla, çok zaman.

N'ola Raħîmî buse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür **ekser** ħidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ekser,]

eksig: Tam olmayan, noksan.

Güneş yüzüne muķābil olursa bedr-i münîr / Tūalum **eksigin** ey meh işin temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [eksigin, -in]

eksük: Eksik, noksan.

Dile **eksük** degüldür ħara ħayġu yıķar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān ħaţţ bir zemān ebrū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [eksük,]

Dem-ā-dem göz yaşı ħūñin ħabābyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ **eksük** degüldür ħiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [eksük,]

eksük degül: Eksik deġil, her zaman var.

Dem-i ġamda çeker ġuşum kebāb **eksük degül** dilde / Gözümde ħūñ-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [eksük degül,]

Gerdenümde her gice āvāze-i zencîr-i şevķ / Şem'veş pür-tāb-ı dil **eksük degüldür** süz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [eksük degüldür, -dür]

eksük ol-: Yetersiz, noksan olmak.

Artırursın vefāñı ġayrılara / Mihrüñ ey meh baña mı **eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [eksük olur, -ur]

eksük olma-: Her zaman bulunur olmak.

Vücūd-ı nāzüküñe yaraşur her laḥza şihhatler / Sa‘ādetlü serüñden **eksük olmasun** sa‘ādetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [eksük olmasun, -masun]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh **eksük olmadı** çini / Baña bildür ḥaṭāmı niçün eyler kaçd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [eksük olmadı, -madı]

Eksük olmaz zülf ü ḳaddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [eksük olmaz, -maz]

Zülfüñe dolanmış işitdüm raḳibi dün gece / **Eksük olmaz** baña bir sevdā ḳara ḳaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [eksük olmaz, -maz]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan **eksük olmadı** cihānuñ şūr u ḡavḡāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [eksük olmadı, -madı]

eksük olur mı: Eksik olmaz.

Dil-rubādan cefā **mı eksük olur** / ‘Āşıḳa hîç belā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [eksük olur mı,]

Nāleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle āh vā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [eksük olur mı,]

Yād-ı la‘lüñle ḥün-ı dil içerüz / Cāna cām-ı şafā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [eksük olur mı,]

Mihr-i ḥüsñüñe müşteri zerrāt / Ḥüba hîç mübtelā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [eksük olur mı,]

Sāyeñüm zerrece baña mihr it / Āfitāba ziyā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [eksük olur mı,]

N’ola virse Raḳimî yoluña cān / Saña şāhum gedā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [eksük olur mı,]

eksüklig: Eksiklik, kusur, hata.

Raḳimî yok durur **eksükligüm** mihrinde ol māhuñ / Velikin ḳıldı tekmiñ olmadı ḥayfā ki noḳşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [eksükligüm, -üm]

Şehr içinde dün gece da‘vā-yı ḥüsñ eylerdi māh / Gün yüzüñ gördi bu gün **eksükligin** bildi temām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [eksükligin, -in]

eksüklü: Hatalı, noksan, kusurlu.

Daḳı dün ṭoḡdı ey meh-çihre ḡarrālanma sen ḡurre / Hilāl **eksüklüdür** ḥod olmaz aña tev’emān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [eksüklüdür, -dür]

eksüklüg:

1.Yetersizlik, noksanlık.

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl **eksüklügüñ** bil ‘özr kııl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [eksüklügüñ, -üñ]

Didüm beñzer ‘izāruñ āfîtāba / Bu mı **eksüklügüm** ey māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [eksüklügüm, -üm]

2.Yokluk.

Baňa sen māh-rū **eksüklügin** göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artık bir daħi şehri ü diyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [eksüklügin, -in]

el:

1.Yelik ekleriyle kullanıldığında sâhiplik, mülkiyet ifāde eder.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim kıaldım tek ü tenhā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [elden, -den]

Ne dilde şabra tākāt ne **elümde** ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz kıarārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [elümde, -ümde]

Cān nice kıatlana mey ü maħbūba şüfiyā / Dilde kıarār u şabr mı var **elde** ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [elde, -de]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa **elinde** ihtiyāri var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [elinde, -inde]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkıñda bular olmadı yoldaşım benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [elden, -den]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Tende rūħım kıaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [elden, -den]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş **elüñe** Ħaqq yed-i tākāt Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [elüñe, -üñe]

2. Bâzi söyleyişlerde teşmil yoluyla işi yapanın veya o işin yapılmasına tesir eden kimsenin yerini tutar.

Ayağuñ toprağı Ħaqqı mürāşsa‘ tāca reşküm yok / **Elüñden** başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [elüñden, -üñden]

Olmadım bir ğün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh **elüñden** dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [elüñden, -üñden]

Ben yıkıldım olmadım ābād **elüñden** ey felek / Olmadım devründe bir dem şād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [elüñden, -üñden]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naḥssın / Țaşa çaldı başını Ferhād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [elüñden, -üñden]

Hâşılı bir oñmadıksın şan‘atuñ cevır ü sitem / Țan yudar şäkird eger üstād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [elüñden, -üñden]

Țaşırınuñ bulduñ kuşūrın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [elüñden, -üñden]

Bāğı dād iken bozuldı Țoldı cevır-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [elüñden, -üñden]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālını / Dād **elüñden** ey felek feryād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [elüñden, -üñden]

Țadüm yā itdi dil-ber cevır **eliyle** / Baña raḥm eyle yā Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [eliyle, -iyle]

Fidā-yı cān idüp şîrāne ğamzeñ şaydgāhında / **Elümle** başımı āvîze-i fitrāke taḥşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [elümle, -ümle]

Sînede iki elif kolumda iki dāğ-ı ğam / Sen vefāsız serv-ḳadd gül-ruḥ **elinden** āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [elinden, -inden]

3. Kolum, bilek mafsalından itibâren avuç ve parmakları içine alan ve iş görmeye, tutmaya yarayan kısmı.

Öpem diyü mübârek **elüñ** bir Țarîḳ ile / Şîr-i güher-nişārımı ḳıldum şî‘ār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [elüñ, -üñ]

Terahḥum ḳıl Raḥîmî cür‘aveş pāy-māl-i devrāndur / Senüñ ey sākî-i gül-ruḥ **elüñden** bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [elüñden, -üñden]

Lebüñ şevḳıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / **Ele** kendü ayağıyla gele zevḳ ol şîkārūñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [ele, -e]

Hār **elinden** āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ğonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [elinden, -inden]

Cān idi borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire **eline** ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [eline, -ine]

H‘āce-i dehrî mezād idüp şatarsın ḳul gibi / Olmadı bir kimsene āzād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [elüñden, -üñden]

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ğubār-ālūde çihremden / Ne mümkindür ḥalāş ola **elümden** pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [elümden, -ümden]

Cām-ı la‘lüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayaġuñ öpmedür ümmîd degül mültemes **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [el,]

Rāzıyam kes başımı kesme **elümden** etegüñ / Başdan eyler mi Raḥîmî ğam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [elümden, -ümden]

Țomaz Raḥîmî başımı ğayruñ ayaġına / Üftādeñ oldı Țut **elin** ey şāh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [elin, -in]

Çemende sākī-i gül-ruh **elinden** kadeh nūş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [elinden, -inden]

Öp **elin** yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kadem ola gel aqdāmına kıl aqdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [elin, -in]

Ğarîk-ı baħr-i ğamem al **elüm** Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [elüm, -üm]

4.Yabancı.

Bu zülf ü ruh **ele** bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ele, -e]

5.Halk.

Cihān cümle saña kıl bende bir kıl / Big iken birin **el** ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [el,]

el bir eyle-: El birliği yapmak, birleşmek, anlaşmak.

Leblerüñle ğamzeñ **el bir eylemiş** / Cānuma şirāne nahçir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [el bir eylemiş, -miş]

el çek-: İlğisini kesmek, vazgeçmek.

Ṭālib-i genc-i bekā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuĝ abdāl olup tāc u ğabādan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [el çekdüm, -düm]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı dildārıyla ben / Fāriĝum faĝfurdan cām-ı şafādan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [el çekdüm, -düm]

Bu riyādur zāhidā cismüñde naĝş bu riyā / Bī-riyā bir ‘aşıĝam ben bu riyādan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [el çekdüm, -düm]

Ṭa‘na kılmasun zāhîr ü destĝir oldum diyü / Müttekāya egmezem başum ‘aşādan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [el çekdüm, -düm]

Manşiba manşūbadur dehrüñ Raĝimî cāyı çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [el çekdüm, -düm]

Geçüp ğavĝālarından ‘ālemüñ şulhından **el çekdüm** / Ferāĝat menziline sākini künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [el çekdüm, -düm]

Cihān bezminden aldum pāyum **el çekdüm** mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [el çekdüm, -düm]

Ĥarābāta ayak başdı Raĝimî pāk-dillerle / Maĝām-ı ehl-i zerĝ olmaĝın **el çekdi** muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [el çekdi, -di]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle **el çekdi** / Hārīm-i vaḥdet-ābād içre ḥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [el çekdi, -di]

el çeke gör-: Vazgeçmek.

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ **çeke gör** ey meges **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [el çeke gör, -e gör]

el götür-: Dua etmek, Allah'a niyazda bulunmak amacıyla ellerini açmak.

Ey Raḥîmî **el götür** baş aç yüzüñ dergāha tut / Kıl du‘āyı devlet-i sulṭān Selîm Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [el götür,]

el kar-: El uzatmak, bir şeyi elde etmeye çalışmak.

Nıgehban itme genc-i ḥüsnüñe ol şüret uğrısın / Kara zülfüne **el kırmaya** şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [el kırmaya, -maya]

El kıraldan komadı zülfi bu miskinde kırar / Viridi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [el kıraldan, -aldan]

el kes-: İlgisini kesmek, ilgilenmemek, vazgeçmek.

Şunma ol gönca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ için cāna kesel virme **kes el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [el kes,]

el öp-: Sevgi veya saygının somut bir ifadesi olarak el öpmek.

Degül deryā felek kapuña bir mâvi kıumāşıyla / **Elüñ öpmege** gelmiş bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [elüñ öpmege, -üñ, -mege]

el şun-: El uzatmak.

Şunma ol gönca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ için cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [el şunma, -ma]

Ṭañ midur şehrüñi ey meh oda yaḳsa āhum / Yaḳalar dāmen-i vaşluñı **şunup** her ‘ases **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [el şunup, -up]

el vir-:

1.Yardım etmek, fırsat vermek.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña **el viridi** yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [el viridi, -di]

2.Mümkün olmak.

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevkini / Her dem **el virmez** bu demler arayup yaksañ çerāg
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [el virmez, -mez]

elbette: Mutlaka.

N'ola mesken çutsa gönlümde hayāl-i hüsni-yâr / Bulunur vîrānede **elbette** genci-şâyegân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [elbette,]

elden git-: Bir şeyi yitirmek, yoksun olmak.

Ben oldum olacağum gel şabîbâ zaħmete girme / Dil **elden gitmeden** bir çäre kııl bî-çäre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [elden gitmeden, -meden]

Åh kim **gitti elümden** dil ne dil dildâr hem / Sine dāğ-ı hâsret ile hâsta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [elümden gitti, -ümden, -di]

elden ko-: Bırakmak.

Dâmenine irmege her dem şabâ pîrâhenüñ / **Çomadı elden** yakasın dil-berâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [elden çomadı, -madı]

Rahîmî **çoma** ‘ârifseñ kenâr-ı âteşi **elden** / Şafâ hengâmıdır nüş it şarâb-ı erğüvân hürrem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [elden çoma, -ma]

elden ne gelür: Çaresiz bir durumda yapılacak bir şey olmadığını anlatan bir söz.

Câm-ı la‘lüne irişmez elüm **elden ne gelür** / Ayağüñ öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [elden ne gelür,]

ele gir-: Ulaşmak, sahip olmak.

Virürdüñ hürmen-i dihkân-ı dehrüñ hâşılın şüfi / **Elüñe girse** ger gendüm kadar pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [elüñe girse, -se]

Hoş gör bu demi hürrem ol ey şâh gemide / **Girmez ele** demde ğam-ı ‘ummâna şalınsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [ele girmez, -mez]

Yâr hem-dem bezm-i hürrem mevsim-i ‘ıyş u şarab / Sâkiyâ mey şun **ele girmez** bu demler her zemân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [ele girmez, -mez]

Nağd-i cân vire idüm rüz-ı vişâline bedel / Bir gece **girse** Rahîmî **ele** ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [ele girse, -se]

elem: Üzüntü, tasa, keder.

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir ḥoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [elem,]

elem çek-: Acı çekmek, üzülmek, dertlenmek.

Elif ḳaddüñ ile lām zülḫ ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne **elem çekdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [elem çekdüm, -düm]

Elif-ḳaddümi lām it cevr ile ey mîm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam **çekdürme** a‘dādan **elem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [elem çekdürme, -dürme]

elfāz: Söz, lafız.

Zülḫüñ añsam çın seḫer olur dimāğum müşğ-bār / Leblerüñ zıkr itsem **elfāzum** olur gevher-niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [elfāzum, -um]

elfāz-ı dür-bār: İnci saçan sözler.

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān şeker peydā / İder **elfāz-ı dür-bāruñ** söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [elfāz-ı dür-bāruñ, -uñ]

elḥamdülillāh: Allah'a hamd olsun.

Cevr ü derd ü ğuşşaña vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri **elḥamdülillāh** oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [elḥamdülillāh,]

elif:

1. Arap alfabesinin ilk harfi.

İstikāmet bir **elifdür** aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [elifdür, -dür]

‘Adem iḳlimine ehl-i vefānuñ toğru yoludur / **Elif** kim çekmişem tende ğam-ı mevzün-nihālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [elif,]

2. Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

Elifler servlerdür dāğlar gül yāreler ğonca / Vücüdum bāğ-ı miḫnet āh eşküm cüst u cüyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [elifler, -ler]

Bir serv-ḳad [u] lāle-ruḫuñ ğuşşasından āh / Sīnemde görinen **elif** ü dilde dāğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [elif,]

Sīnemdeki **elifler** sehm-i sitemdür ey dost / Bu ḳaldı yādgārı her bir ḳaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [elifler, -ler]

SİNede iki **elif** kolumda iki dāğ-ı ğam / Sen vefāsız serv-ğadd gül-ruğ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [elif,]

Nihāl-i serv-i bālādur **elifler** dāğlar güller / Vücūdum gülşeninüñ dil hemān murğ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [elifler, -ler]

elif çek-: Vücutta elif şeklinde yaralar açmak.

Ĥasret-i ĥālūñle ey serv-i revān / SİNeme **çekdüm elif** yağdum dögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [elif çekdüm, -düm]

Serv-ğaddüñ yādına **çekdüm elifler** sİNeme / Lāle-ruğsāruñ firākı arturur nārum Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [elifler çekdüm, -düm]

elif kadd: Elif gibi uzun, ince ve düzgün boy.

Elif kaddüñ ile lām zülf ü hem mīm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [elif kaddüñ, -üñ]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i ĥālūñ / Anuñçün saña qarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [elif kaddüñ, -üñ]

elif kâmet: Elif gibi düzgün ve uzun boy.

Cefā-yı derdüñ **elif kâmetimi** dāl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i ĥübān cihānda cevr ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [elif kâmetimi, -imi]

elif-kadd: Elif gibi olan boy.

Derd-i hecrüñle **elif-kaddüm** ĥam-ender-ĥam iken / Rā-kaşuñla dāl-zülfüñ ĥiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [elif-kaddüm, -üm]

Ĥâmet ü zülfün temennā itdügümçün dostlar / Bir **elif-kadd** ‘âkıbet dāl itdi kaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [elif-kadd,]

Elif-kaddümi lām it cevr ile ey mīm-fem ammā / Ne kılsañ rāziyam çekdürme a‘dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [elif-kaddümi, -ümi]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciğ / **Elif-kaddümi** derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [elif-kaddümi, -ümi]

elin al-: Kötü durumdaki bir kişiye yardımda bulunmak, elinden tutmak.

Mişāl-i ‘aşık-ı aşüfte ditrer üstüne dir dir / **Elin al** koma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [elin al,]

elinden al-: Bir kişiyi kötü bir durumdan kurtarmak.

Sen kebgî dögdüm **aldum elinden** rakîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ şabr ile şikâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [elinden aldum, -dum]

Hâr **elinden alamam** gül gibi ter dâmenüñi / Her seher anuñ için eylerem efgân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [elinden alamam, -amam]

elinden çek-: Bir kimse yüzünden sıkıntı çekmek, bunalmak.

Rahîmî bir cefâkârüñ **elinden çekdügüm** cevri / Kime diyem bilür yoq hâlümü Allâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [elinden çekdügüm, -dügüm]

elinden kurtar-: Kurtulmasına yardım etmek.

Babanuñ cânısın kaçma benüm koynuma girmekden / Kuzucağum beni **kurtar elinden** gürg-i hicrânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [elinden kurtar,]

elma: Elma.

Ol mâhuñ alnı ile zenahdâni seyriñ it / Aqşehrüñ alma **elmasın** eyvâna ihtiyâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [elmasın, -sın]

elüm al-: Elinden tutmak.

Çerh **elüm alup** çevirdi atdı dâr-ı gurbete / Kûy-ı vaşl-ı yârdan düşdüm cüdâ hayfâ garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [elüm alup, -üm-up]

elüm iriş-: Eli erişmek: eli ulaşmak; gücü yetmek.

Câm-ı la^lüñe **irişmez elüm** elden ne gelür / Ayağüñ öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [elüm irişmez, -mez]

elümde ihtiyârum yoq: Kendi elinde olmamak.

Vücûduña irelden ten bu göñlümde qarârum yoq / Tenüm bî-tâb olup titrer **elümde ihtiyârum yoq** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [elümde ihtiyârum yoq, -ümde]

elüñe yapış-: Eline yapışmak, yalvarmak.

Elüñe yapışup Allâh didüm / Kõdum baş yoluña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [elüñe yapışup, -up]

elyak: Daha münasip, daha layık.

Devlet-i dostdārın **elyak** gördi kıldı Hakk seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*elyak*,]

em: İlâç, devâ, çâre, derman.

Cân lebüñden **em** recâ itdükce gamzeñ hışm ider / Ben niyâz u nâzdan oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [*em*,]

emekdâr: Emektar, kıdemli.

Rahîmîyem oldum firâkuñla yâr / Vişâlüñi tâlib **emekdâruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [*emekdâruñum*, -uñum]

emekdâr ol-: Uzun müddet aynı yerde hizmet etmiş, emeği geçmiş (kimse) olmak.

Şol kadar çekdi cefâñuñ yükini cân u gönül / Ben senüñ cân u gönül birle **emekdâruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [*emekdâruñ olam*, -uñ , -am]

emel: İstek, arzu.

Bir **emeldür** cennet ü tûbâ gamı tûl u dırâz / Kûy-ı kıdd-i yâre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [*emeldür*, -dür]

Lebüñ bu cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Hayâl-i kâmeti topuñ dile **emeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [*emeldür*, -dür]

emîrû'l-mü'min: Halife, müminlerin emiri.

Benüm kılbüm şafâ himmetle Ka'be âsitânuñdan / **Emîrû'l-mü'minisin** kıtı'ı'l-burhâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [*emîrû'l-mü'minisin*, -isin]

Şafâ himmetle Ka'be âsitânından benüm kıblem / **Emîrû'l-mü'minîn** kıtı'ı'l-bürhâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [*emîrû'l-mü'minîn*,]

emli: Devalı.

Ne öldürür dil-i bîmârumı gamzeñ ne şağ eyler / Benüm hakkumda cânâ kıpmadı la'lüñ gibi **emli** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [*emli*,]

emn ü emân: Huzur ve güven.

Saña **emn ü emân** şihhat yaraşur dâ'imâ ammâ / Marîz u rencden kırtulmasın ağıyâr-ı bed-ḥ'âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [*emn ü emân*,]

emr: Emir, buyruk.

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / Raḥimî nā-tüvān mūr **emre** me'mūr (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [emre, -e]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā^c ide / Kıl mıdur ol ki **emrüne** fermanuñ olmaya (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [emrüne, -üne]

Emrüne boyun urdı vü baş egdi kalemvār / Tığuñ haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [emrüne, -üne]

emr eyle-: Emretmek.

Raḥimî kuluña **emr eyle** olsun sâkin-i küyuñ / 'Azizüm ol gedâyı bir söz ile Mışra sultān it (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [emr eyle,]

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / Cān Yūsufın **emr eyle** zenehdāna şalınsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [emr eyle,]

Gāh gāh **emr eyle** yüz sürsün rikābuña şehā / Hāk-i rāhuñdur Raḥimî ḥod senüñ bî-iştibāh (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [emr eyle,]

emr it-: Emir etmek, buyurmak.

Cān ile gönül içre ğamuñ ger güm olursa / **Emr it** yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [emr it,]

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı taleb lücce-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [emr it,]

emr-i muḥāl: Gerçekleşmesi imkansız olan emir.

Hāşşa hāşıyyet kōmış la'lünde ol cān āferin / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā **emr-i muḥāl** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [emr-i muḥāl,]

emrūd: Armut || boyun.

Mā-ḥaşal **emrūd** ya ḥarbüz u ya bıttıñ u sīb / Kañkısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [emrūd,]

eñ: Türkçede mübalâğa ile tafdil edatıdır. en büyük hepsinden daha büyük.

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / **Eñ** pehlüvān-ı 'ālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [eñ,]

enbāz-ı maḥabbet: Aşkın ortağı.

Ey dost işgünden ıraq eyle ‘adūy / Olmaz o vefā ehline **enbāz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [enbāz-ı maḥabbet,]

encām: Son, akıbet, nihayet.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma ḳalbūñ münkesir / Bezm-i cām **encāmını** ḥod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [encāmını, -ını]

encüm: Yıldızlar.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simāt-ı keh-keşān / Mey şafaḳ **encüm** nuḳul ḥürşid ü mehdür nān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [encüm,]

Görinen **encüm** degüldür ḥasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [encüm,]

Benüm yanup yaḳılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşḳuñla / Yine her **encümünde** meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [encümünde, -inde]

endişe: Düşünce, kaygı.

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük **endişedür** şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [endişedür, -dür]

Ḳo miyān endühını terk it dehān **endişesin** / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [endişesin, -sin]

Rahîmî yār-ı ‘aşḳ olan ḡam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl **endişedür** ‘uşşāḳa ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [endişedür, -dür]

endişe çek-: Kaygılanmak.

Ḳam-ı ferdā için **endişe çekme** bu günü ḥoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [endişe çekme, -me]

endüh: Gam.

Ḳo miyān **endühını** terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [endühını, -ını]

endüh-ı ḡam: Gam tasası.

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfün iftirāḳından / Şikeste beste şad **endüh-ı ḡamla** nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [endüh-ı ḡamla, -la]

endüh-ı hayret: Şaşkınlık tasası.

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil **endūh-ı hayretde** / İkimizde ‘aceb hāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [endūh-ı hayretde, -de]

endūh-ı hecr: Ayrılığın gamı.

Bî-sütūn-ı ‘aşkda sen yār-ı Şîrîn-la’l için / Çekdüğüm **endūh-ı hecri** Husrev ü Ferhād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [endūh-ı hecri, -i]

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez ābādlık / Öğrenen **endūh-ı hecre** hîç diler mi şādlık (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [endūh-ı hecre, -e]

engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd: Bayram ehlinin parmakla gösterileni.

Gizledi haclet hicābında özin ey meh hilāl / Olalı ebrularuñ **engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd,]

enhār: Irmaklar.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eğer / Ey perî-rū ‘aynıdır her dem revān **enhāra** bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [enhāra, -a]

Ne cennet isterem ne hūri ne **enhāradur** meylüm / Ki bir dervîş-i şāhib-himmetüm didāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [enhāradur, -adur]

enîn eyle- Ağlayıp inleme, feryad etme.

Nā-müsā‘îd tālî‘um bahtum siyeh kalbüm hazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi **eylersem enîn**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [enîn eylersem, -rsem]

enîs ol-: Arkadaş; dost olmak.

Fūrkat-i kurb-ı vişālūñle eyā mūnis-i cān / Nāle **olmuşdur enîsüm** işidenlerden ırak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [enîsüm olmuşdur, -üm, -mışdur]

envā‘ı: Çeşit çeşit, her türlü.

İltifātuñdur ğaraž ey mîve-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur **envā‘ıla** büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [envā‘ıla, -la]

envār: Nurlar, aydınlıklar.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervāne-dil / Bir dem ola üstüñe pertev şala **envār** şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [envār,]

Güneş gibi kılırdı ‘ālemi **envāra** müstağrak / Tūlū‘ itse Raḥîmî zerrece bir pāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [envāra, -a]

Ey kamer **envāra** hüsni-yāra mihrüñ kılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [envāra, -a]

envār-ı hüsni: Güzelliğin parlaklığı.

Yaḳalı **envār-ı hüsniüfiden** çerāğ ey āfitāb / Burc-ı izzetde şeref buldı meh-i tābān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [envār-ı hüsniüfiden, -üfiden]

envār-ı mihr: Güneş ışıkları.

Şām-ı küfr içre ḳalurdı kâʿināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tîgüñ olmasa **envār-ı mihre** tevʿemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [envār-ı mihre, -e]

envār-ı ruḥ: Yanağın parlaklığı.

Envār-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭabʿ-ı Raḥîmî / Her şîʿri anuñ şîʿr-i dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [envār-ı ruḥuñdan, -uñdan]

envār-ı şevk: Arzunun ışıkları.

Şu kim bir lemʿa ḥāşıl eyledi **envār-ı şevkuñdan** / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [envār-ı şevkuñdan, -uñdan]

er: Yiğit, erkek.

Şimdi bildüm nev-ʿarūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe **erden** arta ḳalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [erden, -den]

Ḳılma ḥaḳāret eyle ḥarābāt **erine** ṭaʿn / Cemşid olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [erine, -ine]

İnanmaz saña gerçec **er** olan ey ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [er,]

erbāb-ı niyāz olduk: Dua ehli olmak.

Yüz yumaz olduk namāza olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā ʿaciz ü ḳuşūriyla ʿibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [erbāb-ı niyāz olduk, -duk]

eren: Ermiş, veli.

Başımı iltür vefā meydānına nāḳış ḳadem / Ben **erenlerle** bu gün ḡayret semendin ḳoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [erenlerle, -lerle]

erenler hakkı: Velilerin hakkı için.

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña koşdum **erenler hakkı** himmetle du‘ā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [erenler hakkı,]

erenler hakkıçün: Velilerin hakkı için.

İdüpdür top-ı çerhi himmetüñ çevgānı ser-gerdān / **Erenler hakkıçün** meydān bu gün sen
şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [erenler hakkıçün,]

erkām: Yazılar, resimler, sayılar.

Başum aldum ele meydānuña şoñra qadem başdum / Hayātum defteri **erkāmına** evvel qalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [erkāmına, -ına]

erkān-ı ‘id: Bayramın esası.

Yüzüñi gördükce buse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevser haqı cānā budur **erkān-ı ‘id** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [erkān-ı ‘id,]

erkek: Er, yiğit.

Raķib-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet kıl / Şaķın şayd olma kaçıcık dilküye hey **erkek** arslanum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [erkek,]

erzān: Layık, uygun.

İki ‘ālem kim behā bir kez bilüñ çoçmağıçun / La‘lüñüñ bir busei **erzān** eger biñ cānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [erzān,]

Gerekmez ravza-i rıdvan-ı ğilmān-ı kamer-ṭal‘at / Saña **erzānı** ey şūfî benüm ol yāredür meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [erzānı, -ı]

Selef ser-māyesi pīrāye-i ḥayr-ı ḥalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet saña **erzānı** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [erzānı, -ı]

erzāni ol-: Layık/uygun olmak.

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe **olmaz** idi **erzāni** zırırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 293, Beyit 5). [erzāni olmaz, -maz]

es-: (Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

Ne ğam **esse** vücūdum yelkeninüñ bādı yapraqdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nüh tek sen verd-i ra‘nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [esse, -se]

esb-i nāz: Naz atı.

Ayaqlatma beni ağyāra karşı **esb-i nāz** ile / Hücūm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [esb-i nāz,]

esen kal-: Sağlıklı, hoş, iyi kalın, Allah'a ismarladık anlamında veda sözü|| (rüzgar için) esmeye devam et.

Esen kal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berūñ şimdi / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [esen kal,]

eser:

1.İz, işaret, nişan.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Kara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir **eser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [eser,]

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne andan bir **eser** oldu ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [eser,]

Ne bilür āh-ı derūnum **eserin** ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [eserin, -in]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden **eser** umma / Vücūdum ḥākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [eser,]

‘Aşḳuñ hevāsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var benüm **eser** senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [eser,]

Ey ravza-i pākūñden **eser** ravza-i cennet / Ravzañdan **eser** ravza-i rāḥat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [eser,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancaḳ ḥayātumdan **eser** / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [eser,]

Vefādan bir **eser** yok gülseninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan ḥār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [eser,]

2.Yapıt, eser.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir **eser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [eser,]

eser eyle-: İşaret etmek.

Çeşmümde ğubār-ı ḳademüñ eylese mādđi / Ḥāşıyyet-i kühl-ı başarāsā **eser eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [eser eyler, -r]

esir ol-: Esir düşmek, yakalanmak; bağlanmak, gönül vermek.

Hayli demdür dil hevā-yı kıddüñe **oldı esir** / İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [esir oldı, -dı]

esirge-: Merhamet etmek, acımak.

Güler düşmen Raḥîmî zār u maḥzûn / **Esirge** pâdişâhum cānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [esirge,]

esir-i aşk: Aşk esiri, aşka müptela olan kimse.

Her behâsını terâzûda gören ola ‘azîz / Ben **esir-i aşkuñ** iken boynı baḡlu ḡul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [esir-i aşkuñ, -uñ]

esir-i bend-i aşk: Sevgi baḡının tutsaḡı.

Bu dil ḡod nice demlerdür **esir-i bend-i aşkuñdur** / Perîşân idüp ‘aḡlın zülfüñāsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [esir-i bend-i aşkuñdur, -uñdur]

esir-i bend-i ḡurbet: ḡurbet baḡının esiri.

Esir-i bend-i ḡurbetdür ḡöñül ‘azm-i diyâr ister / Ciger mecrûḡ-ı tîḡ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [esir-i bend-i ḡurbetdür, -dür]

esir-i bend-i miḡnetdâr-ı ḡurbet: ḡurbetin dert yurdunun baḡının esiri.

Raḥîmî bendeññ ḡâlin şorarsañ / **Esir-i bend-i miḡnetdâr-ı ḡurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [esir-i bend-i miḡnetdâr-ı ḡurbet,]

esir-i bend-i zülf: Saçın baḡının esiri.

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde raḡm eyle / Güzellik ḡod bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bâḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [esir-i bend-i zülfüñdür, -üñdür]

esir-i kayd-ı bend ol-: Baḡın esiri olmak.

Şaçuñ bendiyle bend olmış **esir-i kayd-ı bend olmış** / Dil-i āşüfte dirler bir ḡarîb ü ḡor u zârüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [esir-i kayd-ı bend olmış, -mı]

esir-i zülf ü ruḡ it-: Yanaḡın ve saçın esiri yapmak.

Raḥîmî baḡt-ı hümâyün bu ḡâli‘i Ferruḡ / **Esir-i zülf ü ruḡ itdi** seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [esir-i zülf ü ruḡ itdi, -di]

esir-i zülf ol-: Sevgilinin saçlarının tutsağı olmak.

Esir-i zülfüñ olduğumı rüsvā eyledi hālka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [esir-i zülfüñ olduğumı,]

eski: Kadim, evvelki, önceki.

Hañtuñ geldükce cānā hālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı hañtuñ dile **eski** belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [eski,]

eskişehir: Eskişehir.

Ṭāḳ-ı ebrūsı hayālin ḳodı göñlümde bu gün / **Eskişehirinde** o meh yapıdı yine bir yeñi kāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [eskişehirinde, -inde]

esmā-yı sūr: Şenliğin adı.

Çatlasa düşmen n'ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumāni bir ḳazādur aña bu **esmā-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [esmā-yı sūr,]

esrār:

1.Sırlar, gizler.

Benden dehānı cān gibi pinhān olur ḳalur / **Esrārüm** añlayan ḳişi hayrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [esrārüm, -um]

Firāḳa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm **esrāruma** vāḳıf olan hayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [esrāruma, -uma]

Lebüñ **esrārınuñ** cāniyla ben hayrāniyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [esrārınuñ, -ınuñ]

Tercümānlıḳ eylese ḳarşuñda cānum la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm **esrārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [esrārı, -ı]

Ğubār-ı hañtuñ **esrārını** hayrān olmayan bilmez / Mezāḳ-ı nuḳḳ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [esrārını, -ını]

Gör ğubār-ı hañt-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Hālūme raḥm it beni hayrān iden **esrāra** baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [esrāra, -a]

Hayli muğber hāñıruz hañt-ı ğubār-ı yārdan / Bileñ **esrārüm** eger hayrān ḳalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [esrārüm, -um]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşḳ / Ṭoptoludur cür'adān-ı dilde **esrārüm** Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [esrārüm, -um]

2. Keyif verici, sarhoş edici, uyuşturucu, bâzan da uyarıcı olarak kullanılan madde.

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarâbidur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya **esrâr** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [esrâr,]

esrâr-ı ‘aşk: Aşkın sırları.

Ğubâr-ı haţţ-ı ruhsâruñla hayrân olmayan bilmez / Bu gün **esrâr-ı ‘aşkıyla** nedür keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [esrâr-ı ‘aşkıyla, -ıyla]

esrâr-ı hak: Allah'ın sırları, hakikat sırları.

Dün ü gün budur Raḥîmîñün murâdı Haqq bilür / Her şebüñ ola şeb **esrâr-ı hakı** şebhâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [esrâr-ı hakı, -ı]

esrâr-ı hakikat: Hakikat sırları.

Mecâzı mahv idüp râz içdük **esrâr-ı hakikatden** / Tarîkatda şerî‘at gibi bir bürhânımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [esrâr-ı hakikatden, -den]

esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-gün: Şarap renkli dudağının düşüncesinin sırrı.

Yârüñ **esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-günü** ile / Ey Raḥîmî gehi mest ü gehi hayrânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-günü, -ı]

esrâr-ı la‘l-i yâr: Sevgilinin dudağının sırrı.

Esrâr-ı la‘l-i yârdan baña haber şoran sefih / Ne denk ü hayrânem nedür bu ‘akl u cân ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [esrâr-ı la‘l-i yârdan, -dan]

esrâr-ı zülf: Saçın sırrı.

Haţtı geldi büsesin al dün ğarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâylı oldu câna dün **esrâr-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [esrâr-ı zülf,]

eş‘âr: Şiirler.

Şâ‘ir-i bî-meze **eş‘ârımuza** harf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi bir tab‘-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [eş‘ârımuza, -ımuza]

Pür-ḥarâretdür Raḥîmîñün zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider **eş‘âr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [eş‘âr,]

Leblerüñ vaşfında cân-baḥş olsa **eş‘ârım** n’ola / Almışam ey Hızr-leb ben Rûḥ-ı qudsiden sebak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [eş‘ârım, -um]

İ'tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmân gibi söylerseñ **eş'âr** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [eş'âr,]

eş'âr-ı mümtâz ol-: Seçkin şiirler olmak.

Sen bu tab' ile Raḥîmî ṭotalum Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek **eş'âr-ı mümtâz olmağa** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [eş'âr-ı mümtâz olmağa, -mağa]

eş'âr-ı şâfi: Halis şiirler.

Cânâ Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdâm / **Eş'âr-ı şâfisi** nice mestâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [eş'âr-ı şâfisi, -si]

eşcâr-ı gülşen: Gül bahçesinin ağaçları.

Şanasın şem'-i kâfûrî durur **eşcâr-ı gülşende** / Ki ṭolmuş simden pervânelerle bûstân ḥurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [eşcâr-ı gülşende, -de]

eşed: Daha şiddetli.

Şüfiyâ korkutma ısınduk 'azâb-ı düzaḥa / Biz ḥaber alduk degülmiş hecr-i dil-berden **eşed** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [eşed,]

eşedd ol-: Şiddetli olmak, zor olmak.

Bezm-i bahâr olursa şitâdan **eşedd olur** / Bir gonca sâķi ruḥları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [eşedd olur, -ur]

eşk: Gözyaşı.

Elifler servlerdür dâğlar gül yâreler gonca / Vücûdum bâğ-ı miḥnet âh **eşküm** cüst u cüyudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [eşküm, -üm]

Lebüñ devrinde ey gonca gönül 'ış-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle ney **eşküm** şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [eşküm, -üm]

Devlet-i 'aşkuñda âh u **eşküm** oldu hem-demüm / Şâh-ı iḳlîm-i gamem yanumca çok 'asker yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [eşküm, -üm]

Ḥün-ı cigerle besler merdüm yaşımı **eşküm** / Olsun demi ziyâde bu çeşm-i ḥün-feşânüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [eşküm, -üm]

Şubaşidur Raḥîmî **eşkiyle** şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu nâmûs u 'âra qarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [eşkiyle, -iyle]

Eşk ü âhum dün iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri velî şâdiḳ güvâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [eşk,]

Binā-yı ‘aşkuñı **eşkü**m gidermedi dilden / Qadimi qarş-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [eşkü, -üm]

Ƨoğrusı bu görmeyem bu **eşk** ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey kâmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [eşk,]

eşk ü āh-ı ğam: Derdin ahı ve gözyaşı.

Ƨarîk-ı ‘aşkda hem-rāhum oldı **eşk ü āh-ı ğam** / Şehā sultān-ı ‘uşşākum bular hayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [eşk ü āh-ı ğam,]

eşk-i çeşm-i ‘aşık: Aşığın gözündeki gözyaşı.

Benā kuhsârda her lāleye cānā bekā Ƨurdum / Ki **eşk-i çeşm-i ‘aşıktan** dökülmiş hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [eşk-i çeşm-i ‘aşıktan, -dan]

eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd: Solgun, sararmış yüzün gözünün gözyaşı.

Rahîmî sâ’ilüñdür **eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd** ile / Müferraħdur taraħ def’ine sir-i sim ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd,]

eşk-i çeşm: Gözyaşı.

Hün oldı **eşk-i çeşmüm** ol gül-‘izāra qarşu / Şular bulanık aħar evvel bahāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [eşk-i çeşmüm, -üm]

Hem-demüm yok **eşk-i çeşmümden** biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mā-beynümi deryāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [eşk-i çeşmümden, -ümden]

eşk-i ğam: Gam gözyaşı.

Cigerde hün-ı ğasret gözde **eşk-i ğam** işigüñde / Bilinmedük daħi nem qaldı ger maħfı vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [eşk-i ğam,]

eşk-i ğasret: Hasret gözyaşı.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm ğam dil nedim / **Eşk-i ğasret** mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [eşk-i ğasret,]

Şarābum **eşk-i ğasret** hem-demüm ğam / Kebāb itdi bu bağrum nār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [eşk-i ğasret,]

Eşk-i ğasret kana ğarq itdi gözüm merdümlerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle zeyn olur qurbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [eşk-i ğasret,]

Sipāhum **eşk-i ğasret** sine Ƨablumdur ‘alem āhum / Raħîmî mālîk-i mülk-i ğam oldum qaldırup sancaħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [eşk-i ğasret,]

Sipāhum **eşk-i hasret** sine tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda ŧimdi pādiŧāhum pādiŧāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [eşk-i hasret,]

eşk-i hûn: Kanlı gözyaşı

Cihān mülkini ğarğ-āb eyleyen bu **eşk-i hûnumdur** / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [eşk-i hûnumdur, -umdur]

eşk-i hûn-feŧān: Kan sağan gözyaşı.

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başımı / Bilürem kıandan gelür her dem bu **eşk-i hûn-feŧān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [eşk-i hûn-feŧān,]

eşk-i pervîn: Ülker yıldızına benzeyen gözyaşı.

Ruğuñ māhın gözetmekden bu çeŧmüñ **eşk-i pervînin** / Görür her gice yılduz ŧayduğum ğaldı taña meŧ‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [eşk-i pervînin, -in]

eşk-i revan: Akan gözyaşı.

ŧanma bir müflis ğedāyam ‘aŧğ-ı istiğnā yeter / Sîmdür **eşk-i revānum** rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [eşk-i revānum, -um]

Öp elin yalvar ayağına düŧ ey **eşk-i revan** / Dem kıadem ola gel ağdāmına ğıl ağdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [eşk-i revan,]

eşk-i rüy: Yüzün gözyaşı.

İŧiğüñ sâ‘illerine her dem ey kân-ı seħā / **Eşk-i rüyum** sîm ile zerdür yeter iħŧān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [eşk-i rüyum, -um]

eşk-i sîm-efŧān: Gümüŧ sağan gözyaşı.

Rahîmî rüy-ı zerdiyle egerği sikke-ŧüretdür / Velî bir ağğesi yok **eşk-i sîm-efŧāndan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [eşk-i sîm-efŧāndan, -dan]

eşk-i ter: Taze gözyaşı.

Ħavf it güzelüm ehl-i ğamuñ **eşk-i terinden** / Ħaħtuñ bitirür ŧağlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [eşk-i terinden, -inden]

eŧüg: Eŧik, kapı önü.

Güneş gibi bülemlendirildi kadriim çerh-i a'lâda / Eger bâlinem olsa bir gece iç eşügi taşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [eşügi, -i]

esÿâ: Mevcudat, yaratılmış olan her şey.

Çamu esÿâda her vechile vechü'llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şüfi bu mir'ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [esÿâda, -da]

eteg: Bir elbise veya etekliğin alt kenarı.

Râziyam kes başımı kesme elümden **etegüñ** / Başdan eyler mi Raĥîmî ğam-ı ser-pâ heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [etegüñ, -üñ]

Eteġüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ĥÿâr-ı aşġ / Dökseler ger ġanını virmez anı câm-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [etegüñ, -üñ]

etrâf: Taraf, yön, yan.

Cihân bâġı degül ger ravza-i ĥuld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol **etrâfa** seyr-i küy-ı yâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [etrâfa, -a]

etvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet: Aşġın vefa gösteren tavırları.

Bu neyde bu nâleyi bu zevġ u semâ' yine / 'Uşşâġa bu **etvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [etvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet,]

evân-ı 'id: Bayram vakti.

Vuşlat-ı dildâra mânend olalı **evân-ı 'id** / Ka'be ĥaġġı ĥoş şafâyıla geçer devrân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [evân-ı 'id,]

Dergeh-i 'izzet-nümâña bir daġı yüz sürmege / Her zemân ta'cîl ider 'ömrüm gibi **evân-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [evân-ı 'id,]

evc: Doruk, en yüksek nokta.

Leb-i hecriyle yârüñ ĥastayum ey nâle luġf eyle / Felek **evcine** çġkduġda müdâvâ şor Mesîĥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [evcine, -ine]

evġâr: Sarhoş.

Şarâb-ı aşġ ile ser-mest ü **evġâr** olmışam sâġî / Lebüñ câmını şun öpdür baña ol sâ'id ü sâġî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [evġâr,]

evhām: Zanlar, kuşkular, esassız şeyler, kuruntular.

Dehānuñ mīmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire **evhām** u hayālāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [evhām,]

evrād: Her zaman yinelenen dua.

Binmege tîz günde sen mihr ü sa‘âdet raḥşına / Her zemān **evrāduma** sür‘at semendin koşmuşam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [evrāduma, -uma]

evrāk-ı ‘ömr: Ömür yaprakları.

Yile virür ‘ākıbet **evrāk-ı ‘ömr** rüzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ tüt ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [evrāk-ı ‘ömr, -i]

evreng: Taht.

Çemende sākî-i gül-ruḥ elinden kadeḥ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden saña **evreng** yiter lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [evreng,]

evvel:

1.Önce.

Evvel konan āḥir göçer ‘ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şihḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [evvel,]

Başum aldum ele meydānuña şoñra kadem başdum / Ḥayātum defteri erkāmına **evvel** kalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [evvel,]

2. Eskiden, önceleri.

İrtişādan ictināb eylerdi **evvel** ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘î şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [evvel,]

3.İlk.

Ḥün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra karşı / Şular bulanık akar **evvel** bahāra karşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [evvel,]

ey: Seslenme edati.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın **ey** nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir semer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ey,]

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Ɔara Ɔağlarca / Bu yolda olmadı **ey** bād senden bir e_şer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [ey,]

Şeker-ħandından olur **ey** mezāk-ı cān şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [ey,]

Gök göçer **ey** meh yire kıpar yirinden Ɔaş u Ɔağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [ey,]

Ey Raħîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [ey,]

N’ola insāniyyet itseñ **ey** melek-Ɔal‘at baña / Bir perişān-ħātırım raħm it kılup şefƆat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [ey,]

Rā Ɔaşuñ peyveste Ɔatma müşterüñe incinüp / **Ey** ‘uƆarid rā buradur küşe-i rāħat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [ey,]

Tire rüzüm rüşen it **ey** āfitābum gün gibi / İtme Şarħanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [ey,]

Ben Raħîmîyem ‘aƆā ‘aynıyla raħm it vaƆtidür / Kıll kerem **ey** şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [ey, -ıyla]

Rāst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden değsin **ey** şeh nāz kı nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ey,]

Ey Raħîmî gerçi içdüm Ɔoğ ħekîmüñ şerbetin / Cisme şıħħat gelmedi bilmem ne ħikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ey,]

Niğāb-ı zülfüñi ref‘ it ruħuñdan **ey** büt-i ra‘nā / Kı tā ‘aşkuñ zebürü ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ey,]

Ben ol ħāküm ki **ey** meh zerrece Ɔalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ey,]

Kitāb-ı ‘aşkı ben ħatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnün **ey** ħ‘āce oğurdı süre-i Leylā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [ey,]

Ɔaşr-ı ħüsni yüce kılmışdur şalın bünyād aña / **Ey** göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [ey,]

Ey Raħîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ğubār-ı ħāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ey,]

Luğ ile yap yap Raħîmîñüñ yıkık göñlin hemān / Bir velāyet zāhir it **ey** kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [ey,]

Güneş yüzüñi tağyir ideli **ey** māh-tāb-ı teb / Görüben gökde Ɔaña Ɔaldı bî-tāb oldu her kevkēb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [ey,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba **ey** meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar kı dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [ey,]

Raħîmî pür-ħarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı def‘ ide **ey** şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [ey,]

‘Arızuñsuz ‘aynuma **ey** nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Hakk bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [ey,]

Her gice tā şubha dek **ey** meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h^vāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [ey,]

Bezm-i ğamda **ey** Raĥîmî hālūme raĥm eyleyüp / Kanlar ağladı kadeĥler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ey,]

Vuşlatuñla Āyete’l-kürsi ĥakı **ey** āfiṭāb / ‘Arşa döndi şehr-i Mar‘aş ṭoldı nūr-ı fetĥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [ey,]

Ey Raĥîmî el götür baş aç yüzün dergāha ṭut / Kıl du‘āyı devlet-i sulṭān Selim Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [ey,]

Cān baĥşlarken dem-ā-dem cānuma **ey** yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [ey,]

Ey şeker-ġüftār acırsañ baña raĥm it acı kim / Ṭatlu cānumdan uşandurđı beni eġār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [ey,]

Fehm olunmazdı femün keyfi nedür ĥayrān idük / **Ey** Raĥîmî olmasa ger kāşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [ey,]

Sende **ey** meh olalı bu ĥüsn-i bî-hem-tā ġarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni rüsvā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [ey,]

Ey Raĥîmî utanur yaşum görüp rez-duĥteri / Yüzine her dem ṭutar vālā-yı gül-gündan niġāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [ey,]

Doĥunmaz tîr-i müġġānuñ geĥer görmezlenür şimdi / Velî **ey** kaşı ya cāna geĥer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [ey,]

Ey şacı zulmet nedür la‘lünde ĥaṭṭ şordum didi / Hızr-ı ĥoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı ĥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [ey,]

Ey Raĥîmî ‘aşkuña dil şol zemān vîrān iken / Daĥi maĥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [ey,]

Bilür dil dostı izĥār-ı mihr itmek degül lāzım / ‘Adū-yı dîve insāniyyet itme **ey** melek-ĥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [ey,]

Ey dost işigünden ıraġ eyle ‘adūyı / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [ey,]

Ey dil ġubār-ı pāyını şāh itdi saña tāc / Devlet kelāmı ṭondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [ey,]

Gönlümde mihr-i ĥüsnüñi **ey** meh gören didi / Kılmış diyār-ı şarĥa Ḥüdāvendġār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [ey,]

Sofra-i ĥün-ı vişālün ben faĥîr ü aca ac / **Ey** lebi senbüse-i şekker yañāġı ter gülāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ey,]

Ĥayli gündür ĥār-ı ġamla baġludur bāb-ı feraĥ / Gül yüzünle ĥāṭır-ı maĥzūnumı gel **ey** gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [ey,]

Yurd-ı fenâda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beğāya lābüd ider **ey** nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [ey,]

Görmesem meh yüzün **ey** meh eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [ey,]

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin **ey** meh hilāl / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [ey,]

Ḥün-ı aʿdāña bulaşmış işigüñ zer naʿlidür / Şanma **ey** mihr ü şafağ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [ey,]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur **ey** meh ʿid aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [ey,]

Bükdi bilümi fūrkat-i bār-ı cefā meded / Cevr oğı geçdi bağruma **ey** kaşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [ey,]

Ḳansın zülāl-i mîmüñe ʿaṭşān-ı cān u dil / Ol iki dālüñ ile kıl **ey** dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ey,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [ey,]

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabîb / **Ey** nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ey,]

Midḥatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i ḥoş-ṭabʿıdur / Bu Raḥîmî çākerüñ **ey** gülşen-i ʿirfān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [ey,]

İltifātuñdur ġaraż **ey** mîve-i bāğ-ı ʿaṭā / Bilürüz memlü durur envāʿıla büstān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [ey,]

Ey Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i ʿirfān-ı cüd / Vʿey gülistān-ı leṭāfetde gül-i ḥandān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [ey,]

Bî-nevā dervîşüñem ḥün-ı keremden kıl ʿaṭā / Tā nevālüñden nevāle bend olam **ey** ḥān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [ey,]

Ḳanda ḳandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / **Ey** seḫā vü mekrümet kânı benem ʿaṭşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [ey,]

Sāḫa-i fażl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / **Ey** ḥabāb-ı maʿrifet vʿey ḥazret-i sulṭān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [ey,]

Laʿlüñe ben ḥasta ola cān iken **ey** Ḥızr ḥad / Bilmez idi ismini māʿü'l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ey,]

Ḳalbümi jeng-i taʿalluḳdan muşaffā eyleyüp / Geydüm **ey** rüşen-liḳā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [ey,]

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi dāl itdi / Çıḳarduñ **ey** şeh-i ḥübān cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [ey,]

Ḥālet-i ʿaşḳ içre aḥvālüm görüp ḳan ağladı / **Ey** benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [ey,]

Her gün başına mihr-i şeref toğsa tañ midur / Me'vâ idindi dergehüñ **ey** şehriyâr-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [ey,]

Çanlu yaşumda 'aks-i ruhuñ **ey** yüzi güneş / Güyâ şafağ içinde meh-i tâbdâr-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [ey,]

Ey şehen-şâh-ı bülend ahter sipihri-i 'âleme / Bedr-i hüsnüñle hilâl-ebruñ olur bürhân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [ey,]

Sürdüğüçün çapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şâhib-ı kadr ü hem ehl-i berât **ey** hân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ey,]

Yağalı envâr-ı hüsnünden çerâğ **ey** âfitâb / Burc-ı 'izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [ey,]

İşigüñ sâ'illerine her dem **ey** kân-ı şehâ / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter ihsân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [ey,]

Kılmasa **ey** mîm-fem bu dâl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdı cân giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [ey,]

Pertev-i mihrüñle mañv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Arada nem kaldı senden gayrı **ey** hürşid-ı had (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ey,]

Yâd-ı la'lüñdür Raḥîmî mürdeye viren hayât / Kâlib-i fersüdedür **ey** 'îsâ-dem cânsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [ey,]

Tañ mı **ey** meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [ey,]

Yanma ki raḥm ide şâyed germ olup ol şem'-i çerḥ / Şubḥ olunca **ey** gönül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ey,]

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / **Ey** Raḥîmî bu ḥaḳîkat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [ey,]

Hevâdâruñ olanı **ey** boyı serv / Yeter sâye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdâm / Bir ḥayâl-i hûb ol bir devlet-i nâ-yâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ey,]

Lebi kâlâsını ser-mâye-i cânıyla meded / Baña **ey** ḥ'âce alı vir saña ḥelvâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [ey,]

Ağladup alma **ey** perî âhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ey,]

Bu gülzâr içre **ey** gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme oḳ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ey, -dür]

Şaḳın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revân itme / Başiret üzre ol **ey** dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [ey,]

Perişân itme gönlüm **ey** şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [ey,]

Gedâni gâhi ağduğca di **ey** şâh-ı ‘alî-şânım / Yaşı dildür adı şanber Raĥîmî bir çulum vardur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [ey,]

Hâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / **Ey** ğonca ço sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [ey,]

Ķoyup gülzâr-ı kûyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol ĥasta **ey** gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [ey,]

Bu řerĥa řerĥa sînem yarası **ey** yâr řerĥ olmaz / şu gibi ğayra mâ’îl âĥ dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [ey,]

Baňa gel **ey** muĝannî çâre-sâz ol n’eydigüm bildür / Maĥâm-ı ğamda dil feryâda cânım zâra düşmişdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [ey, -mişdür]

İtmedüm bülbül gibi **ey** yûzi gül gülzâr seyr / Baňa kûyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [ey,]

şâf kıl cân gözgüsün kıl ‘arîz-ı dildârı seyr / Vechi yokdur **ey** ğönül kılma řaĥın aĝyârı seyr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [ey,]

Ey Raĥîmî şu gibi her sû revân oldı yaşum / Râst gelmez kim kılâm ol serv-i ĥoř-reftârı seyr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [ey,]

Nâleme **ey** gül-i ter incinme / Bülbüle âĥ vâ mı eksük olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [ey,]

Artırursın vefâñı ğayrılara / Mihrüñ **ey** meh baňa mı eksük olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [ey,]

Ey feraĥ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yâr-i dirînesi bu cân-ı ĥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ey,]

Ey kaşı yâ zaĥm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehmi belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [ey, -dur]

Ka’be řapuña řol ki řafâyıla sürer yüz / **Ey** ĥ’âce anı bir yaňa řanma sefer eyler (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [ey,]

Ey Raĥîmî bildi bes şâh-ı hümayûn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün âşiyânın yaĥdılar (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [ey,]

Bâĝ-ı ĥüsne ‘arîzuñ gül mîve-i cân leblerüñ / Sensin **ey** rûĥ-ı revân var ise berg ü bâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [ey,]

Va’de itmişdi bu ‘ömr-i nâzenînüm gelmege / Va’de irdi küymedi ol va’deye **ey** yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [ey,]

Ey Raĥîmî ĥadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / řubĥa dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ey,]

Zerre deñlü mihrüñ **ey** meh dilde bes peydâ olur / řubĥ-ı rûşen gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [ey,]

Mü’mîn-i şad-şâle görse zülfüñüñ zünnârını / **Ey** şanem sevdâ-yı îslâmı ĥoyup tersâ olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [ey,]

Ƙamu eŝyāda her vechile vechü'llāhı seyr eyle / Őafā ehline **ey** şüfi bu mir'āt-ı muŝaffādur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2*). [ey,]

Bilmezem baña ne ŝatduñ kim behāsin almaduñ / Ƙuluñam ne cevr idersin **ey** felek cānāne ƞavr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4*). [ey,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hākiyle yeksānem / Güneş gibi velî mihrüñle **ey** meh iŝtihārum var (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5*). [ey,]

‘Aŝƙdur hākim vücüd iƙlîmine **ey** ‘aƙl sen / Gelme yir yoƙ saña her mülküñ olur sulţānı bir (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2*). [ey,]

‘Āŝıƙ-ı ŝādıƙ degül mihrüñde **ey** bedr-i münîr / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4*). [ey,]

Ey Rahîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür ƙible bir hem cism-i cānuñ cānı bir (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7*). [ey,]

Senüñ devrüñde ƞañ mı başuma gün ƞoƝsa **ey** meh-rü / Zevāl irmez göñülde mihr-i ĥadduñ āfitābumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2*). [ey,]

Temennā-yı viŝālüñ eylemekden özge yoƙ cürmüm / Benem ol **ey** ‘aƞā-baĥsem ĥaƞā-püşem ŝevābumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4*). [ey,]

Unutma añ Rahîmî ƙuluñı düşünām-ı la'lüñden / Benem ol **ey** mürüvvet kānı vird-i müstecābumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5*). [ey,]

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-āb / Nār-ı ĝam başdan ƙıƙarmıŝdur beni **ey** gül-‘izār (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2*). [ey,]

Gel vücüdüm hākini maĥv eyle **ey** bād-ı ecel / Ƙonmasun ol dāmen-i pākîzeye benden ĝubār (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3*). [ey,]

Sāyebān-ı devletüñden ayru **ey** ‘ālî-cenāb / Ĥayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4*). [ey,]

Lebüñ devrinde **ey** ĝonca göñül ‘iş-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eŝküñ ŝarāb-ı la'l-fām eyler (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1*). [ey,]

Raƙîbā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ĥased ‘ālemde **ey** miskîn seni āĥir cüdām eyler (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4*). [ey,]

Ey Rahîmî işidüp nālemi ol ĝonca dimiş / Şad hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5*). [ey,]

Őafaƙ ŝanmañ görinen zaĥm urupdur nāvek-i āhum / Ĝazāl-i ƙerĥ **ey** ebrü kemān oƙlu ŝikārumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2*). [ey,]

Nigār-ı ‘arizuñda görinen ĥaƞt dūd-ı āhumdur / Ya ĥod **ey** meh sevād-ı nāfe-i baĥt-ı siyāhumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1*). [ey,]

Görinen ƙerĥ-i pür-encüm degül **ey** māh üstümde / Bu ƞāk-ı zer-nigār-ı lājiverdî bārgāhumdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3*). [ey,]

Baña **ey** ƙerĥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyîne-i ruĥsāra yāra ĥod nigāhum var (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2*). [ey,]

Baňa cevr itme bu zülf ü ruħıyla **ey** ŧanem dāyim / ŧaķın kim nāle-i ŧeb-gİR ü āh-ı ŧubħgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [ey,]

Cemālûñ haķķı **ey** ğonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ey,]

Müşkil iken hālet-i mevti saña āsān ider / **Ey** ğarīb-i ‘āşık-ı dil-ħasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [ey,]

Ey Raħîmî ger ecel tİrinden isterseñ hālāş / Bir kemān-ebrü için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ey,]

Ey Raħîmî şād tut ğöñlüñ seni sulţān-ı ‘aşķ / ‘Āķbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [ey,]

Letāfet ğülşeninde ğülşen ol ğül gibi **ey** ğonca / Ğamından incinüp ğūruñ ŧaķın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ey,]

Ķapuñda pister-i dİbā gerekmez ħāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfālİ cāmdan **ey** pür-hüner yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [ey,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez **ey** hümā-ţal‘at / Ve ger ţāvūs-ı ĳudsİ olsa ol bİ-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ey,]

Heves ĳılmaz behİştāsā bahār-ı bāğ-ı dünyāya / Ruħuñsuz **ey** ğül-i ter ŧanma seyr-i bāğ u rāğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ey,]

Teraħħum ĳıl Raħîmî cür‘aveş pāy-māl-i devrāndur / Senüñ **ey** sākİ-i ğül-ruħ elüñden bir ayāğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ey,]

Raħîmİnüñ ne tañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol **ey** meh ü ħürşİd-i ‘ārİz baħt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ey,]

Bize zulm itmeden **ey** çerħ-i dūn dūn yoksa āh itdūñ / Alur her haķķımız ‘adl issi bir sulţānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [ey,]

Ķuluyuz ĳanberiyüz **ey** Raħîmî Murtażā haķķı / Kerem kāmı ‘Ali-ħū bir ŧeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [ey,]

‘Ārİzuñ ben zerreye ‘arz eyle **ey** rüşen-zamİR / Lem‘a-i āsār-ı mihri āfitābİler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [ey,]

Çoķ rüzğār baħr ü berüñ seyrin eyledük / **Ey** dil demidür eyleyelüm ‘azm-i küy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [ey,]

Benüm ‘İd-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme ğurre **ey** meh-rū iki ğarrā hilālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ey,]

Ba‘İd olsun nüħüset **ey** ĳamer baħt-ı sa‘İdüñdür / ŧeref viren cihāna mihr-i ħüsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ey,]

Yaşum ĳapuñdan ırmağ eyleme **ey** ‘ārİz-ı dil-cū / Cinān bāğında tecrİ taħtehā’l-enhāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [ey,]

Ey Raħîmİ yaşuñı sen de revān it yolına / Raħm ide bir ğün ola ŧāyed o dürr-i ŧehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [ey,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ **ey** ‘İsî-dem / Cân u cihânuñ cânısın cânâna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [ey,]

Hasret-i ferr ü ruḥ-ı hâlûñle **ey** gülzâr-ı hüsn / anlı yaşımdan kenârum lâlezâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ey,]

Ey rebîc-i mekrûmet dest-i zer-efşânuñ görüp / ihresin zerd itdi gülşen ḥor u zâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [ey,]

Güle baḫduñ gülşene var ise **ey** ferḥunde-rû / Haşre dek bâḡ-ı cinânveş nev-bahâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ey,]

La‘l-i mey-günuñ ġamından döne döne **ey** felek / Cür‘aveş pâ-mâl idüp yire dökersin anımuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [ey,]

Bir degül biñ cân fidâ eyler Raḫîmî yoluña / Lîk ḥûra geçmez **ey** ebrû kemân urbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [ey,]

Müşteriyüz naḫd-i cân ile lebüñ kâlâsına / Yoḫ dime âzâr ile **ey** ġonca bâzâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḫîmî nây u nûşından bu bezmüñ fâriḡuz / Âhveş ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [ey,]

Ruḫsâr u kâkülüñüz şimdi berâber oldı / Yanumda **ey** yüzi gül şubḥ u mesâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [ey,]

Bir servi çek kenâra gülşende ‘âlem eyle / **Ey** pâdişâh-ı ‘âlem budur rızâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [ey,]

Sâza ḥod muḫkem yasaḡ itdi şeh-i ‘âlî-maḫâm / Ney idüñ beñzüm gibi **ey** şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [ey,]

Râst uyduñsa ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşḫına / **Ey** Raḫîmî gel maḫâmuñ gözle ol dem-sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ey,]

arâr itmez dil ü cân tende **ey** rûḥ-ı revân sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sû revân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [ey,]

açan ġün gibi tenhâ seyre çıksañ bir ġün **ey** meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [ey,]

Ḥaḫuñ didârı ḫaḫḫı gülşen-i küyuñsuz **ey** ḥürî / Görinür dūzahâsâ gözüme bâḡ u cinân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [ey,]

Metâc-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa **ey** ḥı‘ace / Muḫaşşal ḫarc-ı zâyiddür bu tende naḫd-i cân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [ey,]

Raḫîmî bendeñüñ telḥ itdi şîrin zindeġânısın / Bu kâr-ı bî-mezâḫ **ey** Ḥusrev-i şâḫib-ırân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḫîmî mescid ü mey-ḫâne birdür ‘âşıḫa / Tâlib-i Ḥaḫḫ olmuşuz her yirde tã‘âḫ ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḫîmî zerreveş pâ-mâl ü ser-gerdâniyam / Bir’ki gündür ol meh-i nâ-mihribânım söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ey,]

Cüş iderdi dil hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / **Ey** melâhat kâni ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [ey,]

Perde-i nâmûsı çokdan çâk iderdük goncaveş / Biz maqâm-ı ‘aşkuñ **ey** şeh nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / Bir mehûñ eflâkveş şeh ü ḥiṣârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [ey,]

İki gözümüñ biri olursa **ey** nûr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağuş ḡubârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥîmî âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan / Yâd-ı ‘ummân istemez deryâ diyârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [ey,]

Gelseñ **ey** bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [ey,]

Yoluñda bezl-i cân itmek mezâkın **ey** şeker-ḡande / Metâ‘-ı la‘lüñe cāndan ḡarîdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [ey,]

Bir gedānam ben senüñ **ey** pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḡmūd-ı şâh ile nitekim ḡaş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ey,]

Cân lebûñden em recâ itdükce ḡamzeñ ḡışm ider / Ben niyâz u nâzdan oldum meded **ey** çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ey,]

Râziyam her kime eylerseñ vefâ / Cevrûñ **ey** bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [ey,]

Añ Raḥîmîyi itüm de uş budur / Senden **ey** çeşm-i ḡazâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [ey,]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñu ayağına ḡo ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ey,]

Ḳaşrını yıḡmak ise düşmenüñ **ey** nâle ḡarâz / Sîneden derd ile çık günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ey,]

Raḥîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i ḡâlin / Senüñdür bâkî iḡsân u kerem **ey** şâh-ı himmet naḡş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ey,]

Cihân bâḡında **ey** gonca cemâl-i vaşf-ı ruḡsârûñ / Raḥîmî Şeyḡ Sa‘diye bedel bir ḡülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [ey,]

Bulupdur **ey** yüzi gül her kesi maḡşûdı bûstânın / Ḳapuñda bî-merâm ancak Raḥîmî nâ-tüvân ḡalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [ey,]

Çihreñe olalı kızḡun müşteri **ey** yâr şem‘ / Mihr-i ‘âlem-tâba germiyyet şatar her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [ey,]

Şevḡ-ı ḡayra nârveş mâylil degül **ey** serv-ḡadd / Toḡrulukla dergehüñde oldı ḡıdmetkâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [ey,]

Gâḡ ḡande geh ḡazab **ey** gonca la‘lüñ ‘âşıḡa / Nitekim pervâneye geh nûr olur geh nâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ey,]

Tab^ç-1 pür-envār ile rüşen çerāguñdur senüñ / **Ey** gözüm nürü işigüñde Raḥîmîvār şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [ey,]

Baḥr-i ḥaddüñle görelden âteşüm **ey** yâr şem^ç / Baḡrınıñ yağın yaḡup ağlar baña her bār şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [ey,]

Tâb-1 zülf ü ḥaddüñ añup tâb-1 nâr-1 guşşada / Dün gice **ey** meh benümle yandı bir miḡdâr şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [ey,]

Âteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı **ey** dildâr şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḥîmî yana gör ḥadd-1 firâḡ-1 yâr ile / İrgürür pervâne-i nür-1 vişâle nâr şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [ey,]

Şâm-1 fûrkatde görelden âteşüm **ey** yâr şem^ç / Od yaḡup başına yanup şubḡa dek ağlar şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [ey,]

Cem^çüne yüz süreli **ey** nür-1 çeşm-i zât-1 pāk / Pertev-i hürşîdi almaz ‘aynına her bār şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [ey,]

Ey felek hoş gör bu devrânüñ bahârı şevḡını / Her dem el virmez bu demler arayup yaḡsañ çerāḡ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [ey,]

Şâyi^ç olur şu^çle-i şemşîr-i âhum sîneden / Berḡ-1 ‘âlem-tâba **ey** meh-rû olur mı hiç ğilâf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [ey,]

Ḥalka ḡalka devr idelden ḥaddüñi **ey** genc-i ḡüsn / Ḳalmadı bir dil ki virân itmedi ol mâr-1 zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ey,]

Ḥaḡḡı geldi büsesin al dün ğarîbüñdür diyü / **Ey** Raḥîmî lâylıḡ oldı câna dün esrâr-1 zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [ey,]

Âşüb-1 şehr olalı ḡaşañ **ey** meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilâli ḡaraf ḡaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [ey,]

Ârzü-yı pertev-i mihrüñle oldum ḡāk ḡayf / Baḡmaduñ bir gün yüzüme **ey** meh-i bî-bāk ḡayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî geşte-i ‘aşḡum vücüdum ğarḡ-ı ḡün / Olmaya dem-ber-dem ammâ lâylıḡ-ı fitrāk ḡayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [ey,]

Âh kim oldum ğam-ı ‘aşḡuñla ser-gerdân ḡayf / Ḥayf **ey** bî-merḡamet bî- ‘ahd ü bî-peymân ḡayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ey,]

Ḥâr elinden âh kim bildüm alınmaz dâmenüñ / Hem-dem-i aḡyârsın **ey** ğonca-i ḡandân ḡayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [ey,]

Ḳanına girme Raḥîmî ḡuluñuñ nâ-ḡaḡ yire / Bir dem ola diyesin **ey** âşaf-ı devrân ḡayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [ey,]

Güşına gül-bāḡ-i âhum girmedi ol ğoncanuñ / **Ey** Raḥîmî bülbülâsâ ḡoldı eḡḡân her ḡaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ey,]

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe **ey** serv-ḡad / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her ḡaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [ey,]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / **Ey** perî-rû ‘aynidur her dem revân enhâra baķ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2*). [ey,]

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı kül it **ey** şem‘-i rüşen oda yaķ
(*Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2*). [ey,]

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz **ey** melek ol seg-nihâda uşda baķ
(*Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5*). [ey,]

Leblerüñ vaşfinda cân-baħş olsa eş‘arum n’ola / Almışam **ey** Hızr-leb ben Rûh-ı kudsiden sebaķ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6*). [ey,]

La‘l ü ruhsâr-ı ‘araķ-rîzüñ hayâliyle müdâm / Geh şarâb iķer Rahîmî **ey** gül-i ter geh ‘araķ
(*Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7*). [ey,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr iķinde **ey** meh şehriyârum yok
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2*). [ey,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benüm gibi hezârüñ var / Senüñ gibi benüm **ey** ğonca-leb bir gül-‘îzârum yok
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3*). [ey,]

Ey Rahîmî seyr-i didâr ise dâ‘im ârzü / Ma‘il olma her yaña şü gibi süy-yı yâra baķ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5*). [ey,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dâd-ı âh **ey** dâdger bir dâver-i dil-h‘âh yok
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2*). [ey,]

Naţ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydaķ sürer / Bir ata mat olur **ey** ferzâne ħavf-i şâh yok
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3*). [ey,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaţ‘ eyle miķrâz-ı kanâ‘atle / İlüp çekmesün **ey** âvâre dil her aç u her çıplak
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2*). [ey,]

Ey dil ne iķün her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1*). [ey,]

Bu zülf ü ruħ ele bağlandı dil ol ala / **Ey** zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5*). [ey,]

O mehden ayru yaşum **ey** felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1*). [ey,]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geķer ħâtır nişânumdur / Bilümi **ey** hilâl-ebrü kemâna yana döndürdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4*). [ey,]

Leb-i bezminden ayru **ey** felek çeşmin Rahîmîñüñ / Dem-â-dem döne döne sâğar-ı mercâna döndürdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5*). [ey,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül **ey** meh / Hilâl-i ‘îd u dem-i sâğar-ı bahârı görüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7*). [ey,]

Fiğânum bir maķâma irdi şimdi / Dutar göklerde **ey** meh zühre âheng
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3*). [ey,]

Olmadum bir ğün senüñ devrüñde ben şâd **ey** felek / Döne döne âh elüñden dâd u feryâd **ey** felek
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1*). [ey,]

Yūsufāsā h̄āce-i dehri şarasın k̄ul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [ey,]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ h̄ün-rîz ü horyād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ey,]

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî guluñ haddi yok / Menzilüñ gāyet özin bî-āb u bî-zād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [ey,]

Tekeye-i ‘ālemde n’eyler bir kişi āh eyleyüp / Gūşuña girmez senüñ efgān u feryād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [ey,]

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum kaşrı ābād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ey,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘îş u bî-dād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [ey,]

Bu ben ‘āşî kuluña **ey** ‘Ömer-ḥaşlet şefî olup / Muḥammed-h̄üy āl-i ḥazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [ey,]

Lebüñ ağıār-ı zulmet-çihreye **ey** h̄ızr-ı ḥaṭṭ şunma / Kurudur varduğı dem çeşme-i ḥayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [ey,]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / **Ey** sāki ko beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [ey,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destarı **ey** şūfi / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [ey,]

Gel **ey** bülbül bu gülşenden ırak it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıka ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ey,]

Ey nāşıḥ-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu üstüñh̄āñ-ı sînem olduqça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [ey,]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür **ey** dost / Bu kaldı yādgārı her bir kaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [ey,]

Raḥm it Raḥîmîye gel **ey** gonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi kalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [ey,]

Gül gibi pākîze dāmensin sen **ey** Yūsuf-liḳā / Dest-i nā-ḥaḳdan ne gam ger çāk ola pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ey,]

Ben senüñ Ya‘ḳūbuñum **ey** Yūsuf-ı gül-pîreñ / Nükhet-i cān-baḥş olur büyi baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ey,]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden **ey** felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ey,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naḥssın / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [ey,]

Hāşılı bir oñmadıksın şan‘atuñ cevri sitem / Kan yudar şākird eger üstād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [ey,]

Kaşrınıñ bulduñ kuşürin çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [ey,]

Bâgi dād iken bozuldı tıldı cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [ey,]

Hı'āce-i dehri mezād idüp şatarsın kıl gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [ey,]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālını / Dād elüñden **ey** felek feryād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [ey,]

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ **ey** melek / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [ey,]

Beni ğarq itdi **ey** kân-ı kerem 'ummāni iḥsānuñ / Vücüdüm kaṭresin maḥv itdi hem cüd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ey,]

Hîç noqşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür **ey** 'aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî 'aşk ile baĝruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ey,]

Nice keşf ideyin **ey** ğonca rāzum / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [ey,]

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭtuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın **ey** şāhib-kırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [ey,]

Dāĝ-ı ğamdan dilde biñ başlu bîñarum var akar / **Ey** gözüm sen kanda qalduñ var şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [ey,]

Şunma ol ğonca lebüñ pāyına **ey** ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [ey,]

Düşmez aĝzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör **ey** meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ey,]

Ṭañ midur şehrüñi **ey** meh oda yaqsa āhum / Yaqalar dāmen-i vaşluñı şunup her 'ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [ey,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / **Ey** Raḥîmî gözün aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [ey,]

Qan uĝud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister ğöñül / Yandı baĝrum **ey** ciger küşem kebāb ister ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî genc-i 'aşk-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma'müresin dā'im ḥarāb ister ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ey,]

Her gül-i pür-ḥār içün zār olma zinhār **ey** ğöñül / Gülşen-i 'ālemde yok bir verd--i bî-ḥār **ey** ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [ey,]

Yok yire her ğoncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şüridesi var **ey** ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [ey,]

Dirhem ü dīnāradur raġbet hūnerde yoġ revāc / Naġd-i ‘ömrüñ vir olup cehle ħarīdār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [ey,]

İ‘tibārı ŷimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [ey,]

İstiġāmet eyleyüp düşme seġāmet semtine / Key ŷaġın olma Raġīmīves günehkār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [ey,]

Bir gice **ey** meh ħam ebrüñi añup āh eylesem / Yarı olup yir yir felek t̄ālī‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ey,]

Oġ ne ħaġġ itdüm niŷān-ı zaġm-ı tîrünüñden yanar / **Ey** ħaŷı yā ŷanki cān bāġında dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [ey,]

Zerreden efvn benüm cürmüm senüñ ‘aşġuñ güneŷ / Zerreden ħürŷīde **ey** meh-rü zevāl irmek muġāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [ey,]

Ey Raġīmī āferin aġsente ŷi‘r-i pāküne / Yāra iş‘ār itdi ħüsn-i vech ile ħüsn-i maġāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [ey,]

Gir maġām-ı ‘aşġa **ey** dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it ħicābuñ ħalması arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ey,]

Ġirre olma ol ħaŷı ġarrāya kendüñ beñzedüp / **Ey** hilāl eksüklüġüñ bil ‘övr ħıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ey,]

Ey ħamer envāra ħüsn-i yāra mihrüñ ħılma pest / ŷāf dil ol gün gibi saġf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ey,]

Bir yaña ümmīd-i vuŷlat bir yaña bīm-i firāġ / Ber-ġaraf ħıl **ey** ecel ħaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ey,]

Rā ħaŷına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / **Ey** Raġīmī rāyı rāciġ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [ey,]

Hem-dem-i ħār oldı her bir verd-i ħandān **ey** gönül / ‘Andelibāsā demidür eyle efvān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [ey,]

Menzil-i ŷaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārif ehlinüñ / Sākin-i ŷadr-ı ŷadāret oldı nā-dān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ey,]

İstiġāmet bir elifdür aradan ħazf itdiler / ŷimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [ey,]

Ekl içündür ŷārib-i ħamrı müsāvi itdüġi / Vā‘izüñ ħaŷdı degül tefsīr ü Kur‘ān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ey,]

Pīre-zen dehrüñ Raġīmī āline aldanmadı / Böyle olmaġdur münāsib rind ü merdān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [ey,]

Ne ħoŷdur rüzġār ola muvāfiġ **ey** ŷeh-i ‘ādil / ħapuñdan cānibe ‘azm eyleyem ben ‘aşġı-ı bī-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ey,]

Ĥayāl-i ħayl-i ħüsnüñ ħācibine bir gün ıŷmarla / Gönül ŷehrinde bir ŷeb eylesün **ey** māh-rü menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [ey,]

Ƙaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruhuñ **ey** gonca-leb gül gül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ey,]

Ƙudümüñden ferah-efzâ olaldan sîne-i şahrâ / Gözüm yaşı gül oldu **ey** yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [ey,]

Görünmez **ey** gönül sen bir gül-i ra'nâya 'aşîksin / İrişmez sem'ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [ey,]

Görelî Ƙadd-i büleñdün müntehâdur himmeti / Sidrede tûbâya baş egmez dil **ey** nâzük-nihâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [ey,]

Sürdüğünce yüz rikâbuña Rahîmî sâyeveş / İtme 'âr **ey** meh irişmez zerreden mihre zevâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [ey,]

Bu devr-i dūna gel **ey** dil bir intikâm idelüm / Müdâm mest olalum 'işret-i müdâm idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [ey,]

Güneş yüzüne muƘâbil olursa bedr-i münîr / Tatalum eksigin **ey** meh işin temâm idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [ey,]

Ey pîr-i meygede beni mest eyle hürmet it / Şâfi-keşân ü şüfivesân delĸ-püşiyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [ey,]

Dilden hayâl-i hüsnüne di itmesün güzêr / Hâlî degül haıırludur **ey** dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [ey,]

Ben **ey** Rahîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cū idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [ey,]

Âhum 'alemleriyle küyuña toĸrı **ey** serv / 'Aynüm yaşıñdan anda 'aynüm 'alâmet itsem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [ey,]

'Aşkuña **ey** perî-ruĸ pinhân-ı tãkatüm yok / Sen var selâmet ol ben kendüm melâmet itsem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [ey,]

Vîrâneñüm hayâl-i 'aşkuñla didüm **ey** dost / Didi Rahîmî anı yap yap 'imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [ey,]

Akıtdum yaşımı şu gibi **ey** Ƙadd-i revân her sū / Maĸabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrĸah itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [ey,]

Ey Rahîmî seyr-i şubĸı-ı 'îd-i adĸâ eyleme / Gün yüzüme didi ĸıl rüşen nazâr didem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [ey,]

Tutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubĸasâ / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi **ey** meh işde fâş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [ey,]

Yüzüñ görmeyeli **ey** şem'-i devlet / Tutuşdı oda mihr ü mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 2). [ey,]

Rumüz-ı 'aşĸı nâ-dân eylemez fehm / Nice kez **ey** dil-i âĸâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 3). [ey,]

Cihân cümle saña ĸul bende bir ĸul / Big iken birin el **ey** şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 6). [ey,]

Rahîmî kuluña **ey** şâh-ı ‘âlem / İşigüündür sa‘âdetgâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [ey,]

Elüñe yapışup Allâh didüm / Ƙodum baş yoluña **ey** şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [ey,]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / Bu mı eksüklügüm **ey** mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [ey,]

Raķibüñ rağmına **ey** çeşm-i nergis / Nazar kıl mestüñüm geh gâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [ey,]

Ƙapuñdan ğayra baş egmez Rahîmî / Terahħum kıl aña **ey** şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [ey,]

Âşinâ oldı bize ol güher-i kılzüm-i cüd / **Ey** Rahîmî demidür baħr-şifat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [ey,]

Gerekmez ravza-i rıdvân-ı ğilmân-ı kamer-ťal‘at / Saña erzânı **ey** şüfi benüm ol yâredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ey,]

Faħr idüp **ey** çeşmi âhü ger olursam ťañ mıdur / Âsitânuñ itleriyle intisâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [ey,]

Ey Rahîmî âh kim oldum yolında ħâk-i pây / Meyli yok ednâya bir ‘âlî-cenâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [ey,]

Görmeyelden **ey** şanem ruħsâr u zülfüñ ğuşşadan / ‘Âlemüñ bir nice ğün ağ u Ƙarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ey,]

Göñlümüñ ma‘müresin **ey** kâş vîrân eylesem / Genc-i ‘aşķuñ dil-berâ içinde pinħân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [ey,]

Ey Rahîmî baña bu şâdî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşķı göñül şehrine miħmân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [ey,]

Seni gördüm görelden **ey** göñül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [ey,]

Kerem kıl toĝrı söyle Ƙanķı ğülzâruñ nihâlisin / Seni **ey** serv billâh bir Ƙad-i mevzûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [ey,]

Sebâtuñ yoĝ imiş miħr ü vefâ kılmaķda **ey** meh-rû / Hemân cevr eylemekde gerdiş-i gerdûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [ey,]

Şalınma her pelid ile benüm serv-i ħırâmânım / Açılma virme yüz her ħâra **ey** ğül-berg-i ħandânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [ey,]

Ey boyı servi bu ben sâyeden ‘âr itme neden / Toĝrusı sâye gibi ‘âşķ-ı bî-‘âruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [ey,]

Ey lebi ‘îsâ baña Ƙarşu ne ħoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cân ile bîmâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ey,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu ğün **ey** Yûsuf-ı ğül-ćihre ħırîdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ey,]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālün ne **ey** hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ey,]

İmtihān itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnūn ile / **Ey** şacı Leylî benüm efzūn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ey,]

Ey Raḥîmî olalı ğavvāş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [ey,]

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm yâ Rab ez-în dîde-i hūn-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola hıdmet semendin koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [ey,]

Gedā-yı derd-i ‘aşkuñı nevālūñden dirîğ itme / Senüñdür **ey** şeh-i mülk-i kerem hep ni‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [ey,]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer miyem / **Ey** serv saña toğrulıq itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [ey,]

Ey meh hilālün eyleyli secdegāh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [ey,]

Bir neş’eñ ile başına Cemşid olur gedā / **Ey** pîr-i mey-fürüş ayaguñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ey,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña **ey** perî-peyker / Çok insāniyyet itdi bir melek-rū ādemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [ey,]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın **ey** dîde senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ey,]

Ben senüñle fūrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / **Ey** gözi bîmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ey,]

Yār bezminde niçün añmazsın **ey** ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ey,]

‘Aceb ḳanda revāndur **ey** ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle hurremdür ‘aceb ol tāze gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [ey,]

‘Aceb Mecnūn-şifat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş **ey** şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ey,]

Bu ben āşüfte-dile **ey** şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile hāl-i perişānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ey,]

Yārüñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-gūmı ile / **Ey** Raḥîmî gehi mest ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ey,]

Açılsun gül gibi **ey** gonca-leb her ḥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [ey,]

Varlıgum naḳd-i vücūduñladur **ey** genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [ey,]

Ḥasret itdũñ ḥasret ol sevdüklerũne **ey** raķı̄b / Sen de yarın bulasın itdũgũñi baña bu gün (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6*). [ey,]

Güzâfın şanma âhın her seher ben bülbül-i zâruñ / Sen **ey** gül gülşen ol ḥâr-ı gam-ı hicrânı bilmezsin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3*). [ey,]

İçersin kıana kıana mey yirine ‘âşıkũñ kıanın / Velî **ey** çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz kıanı bilmezsin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6*). [ey,]

Sen **ey** gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın ğuşşalu ḥâḫırları **ey** gül şen eylersin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1*). [ey,]

Güzellik çağı gibi **ey** bahâr-ı ḥüsın gel gitme / Gözüme gülleri ğil gülsitânı küllhan eylersin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2*). [ey,]

Revân olma kıarâr it gözde bir dem **ey** boyı servüm / Benefşe gibi kıaddüm ḥam hem âhum süsen eylersin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4*). [ey,]

Ĝarâz didâr ise **ey** dil düşen şu gibi her taşı / Yüzũñi ḥâk-i râh-ı yârda hem mesken eylersin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6*). [ey,]

Şâm-ı küfr içre kıalurdı kâ’inât **ey** şubḥ-ı dîn / Tâb-ı tiğũñ olmasa envâr-ı mihre tev’emân (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2*). [ey,]

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / **Ey** Raḫîmî baş açuķ abdâl-ı ‘aşķ ol bir zemân (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7*). [ey,]

Ḥâr-ı hecrũñle senũñ **ey** ğonca bağırum ḥüniken / Sînemi gül gibi çâk itmek diler her bir diken (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1*). [ey,]

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün beni a‘dâm ile / **Ey** perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6*). [ey,]

Daḫi bilmezdi nâyuñ n’eydüĝin ‘uşşâķ **ey** sâķi / Maḥabbet meclisinde nâle kıılmış bî-nevâyam ben (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6*). [ey,]

Gerçi **ey** dil derd-i ‘aşķ-ı yâr ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kıayduñi timârı yoķ ma‘zûlsün (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1*). [ey,]

Ḥâric ez-defterde yoķ idũñ görildi **ey** raķı̄b / Âsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maḥlûlsün (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3*). [ey,]

Mihr-i yâre **ey** kıamer sen müşterî olmaķ neden / Hep bilür bay u gedâ şehir içre bir yoḫsulsun (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4*). [ey,]

Ey Raḫîmî ğam yime ğamzına her nâ-kâbilũñ / Sen cenâb-ı devletinde bende-i maķbûlsun (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5*). [ey,]

Ey ârzũ-yı cân u murâd-ı dil-i ḥazîn / Lâyık degüldür ‘âşıķa bunca cefâ vü kîn (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1*). [ey,]

Kaşuñ mişâli mâ‘il ol **ey** serv-i bâĝ-ı nâz / Gökde kıadin hilâlũñ eger ‘aşķ-ı râstîn (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4*). [ey,]

Komaz Raḫîmî başını ğayruñ ayağına / Üftâdeñ oldu tüt elin **ey** şâh-ı ehl-i dîn (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5*). [ey,]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşād için / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [ey,]

Ɔo beni derdüm yiter aınma devâyı **ey** tabib / Hıstaıuıı gör kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [ey,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr **ey** meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Ɔaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [ey,]

Ey Raĥimî Tire baĥtuıı Aydın olsun dirseıı / Bile seyr eyle Selim Hân ile Şarĥân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [ey,]

Nazardan degme bir ednânuıı ilkâsiyla devr itme / Seni gördi gözini açdı **ey** ‘âlî-nazar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ey,]

Raĥib-i rü-siyâh ile beni bir görme ĥıdmetde / Bir olmaz zâg-ı nâ-cins ile **ey** şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [ey,]

Hezâr-ı ‘âşık olursa ġam degül dildâr şağ olsun / Ɔayırma bülbülü **ey** bâġbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [ey,]

Ĥayât ümmidi **ey** dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ey,]

Lâle şanma çeşm-i ‘âşıkdan dökilmiş ĥatredür / **Ey** gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şahrâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [ey,]

Ey gönül ĥonmaz meges gibi ĥasîsüñ ĥünına / Ɔulluġın ‘ankâ gibi dünyâda istiġnâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [ey,]

Yıldan artuğ oldu gerçi kim bu gün bir haftadur / **Ey** Raĥimî görmeyelden ol meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [ey,]

Nâ-müsâ‘id tâli‘um baĥtum siyeh ĥalbüm ĥazın / Taıı mı **ey** gül-çihre bülbül gibi eylessem enin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [ey,]

Ey Raĥimî bir Zahir olursa ‘âlemde eger / Şi‘rûme Ĥassân degül Selmân ideydi âferin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [ey,]

Lebüñ bezminde **ey** ġonca şarâb-ı nâba ‘aşğ olsun / Ümid-i nuĥl-i la‘lünle yinen ‘unnâba ‘aşğ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [ey,]

Lebüñ devrinde şol ĥüşyâra **ey** sâķi selâm olsun / Ĥayâl-i nergisünl’olan ĥumâr u ĥ‘âba ‘aşğ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [ey,]

Cân virürsem ĥasret-i ĥaddünle **ey** gül-pirehen / İdesin ben mübtelâya lâleveş ĥünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [ey,]

Ĥoş medĥ itdün Raĥimî gül yüzün ol ġoncanuıı / Ĥferin **ey** zihn-i pâk-i bülbül-i rengin-süĥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [ey,]

Leb-i hecriyle yârün ĥastayum **ey** nâle luĥ eyle / Felek evcine çıĥduğda müdâvâ şor Mesîĥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [ey,]

Benüm yanumda **ey** şâh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese ‘âlî-dergehün ĥâķ-ı mu‘allâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [ey,]

Maḥabbet kulların bir görme aġyār ile apuñda / Şadākat ehlini ‘addeyleme **ey** dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ey,]

Yād-ı la‘lûñle akan yaşumdur **ey** deryā-yı cūd / Saht iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif baḥrinüñ ġavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ey,]

Emr it bu dem **ey** dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı taleb lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [ey,]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ **ey** şeh / Fursat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ey,]

Aġyāra alarġa deñiz **ey** kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp varṡa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [ey,]

Ḥoş gör bu demi ḥurrem ol **ey** şāh gemide / Girmez ele demde ġam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [ey,]

Ḥurrem olmaz ḥāṡır-ı rüz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen **ey** āfitābum zulmet-i hicrān ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî sen ümidüñ Kāsimü’l- ezrāka tut / Seg-nihād olan ṡama‘ ehli ko çeksün nān ġamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ey,]

Ko miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme **ey** dil yok yire pinhān u nā-peydā ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî ḥ’ān-ı Ḥaḡdan ḥod nevāleñ baḡşıdır / Bî-nevāyāne ṡama‘ itme yime dünyā ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [ey,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḡurbānuñam **ey** dost gel ḡıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ey,]

Āferin aḡsente aḡsent **ey** Raḥîmî ṡab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmi ḡılduñ zātı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ey,]

Yanardum **ey** göñül pervāne tek ben kendü derdümlü / Fiġāna başlayup bülbül gibi ġavġā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ey,]

Nev-bahārın neylerem **ey** ġonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [ey,]

Ḥasret itdüñ sen beni dildāra **ey** a‘dā bu ġün / Ḥaḡḡ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [ey,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ġam çekdürme **ey** meh mihri yok aġyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [ey,]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ **ey** perî benden / Anuñ ḡaḡḡında ḡāl u ḡıl ḡılaydum bāri kem bir ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [ey,]

Elif-ḡaddümi lām it cevr ile **ey** mîm-fem ammā / Ne ḡılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [ey,]

Yüzüm döndürmezem **ey** yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden **ey** şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ey,]

Rahîmî hoş kadîmî bir gedâ-yı gam-güsârüñdur / Anı luţfuñla şād eyle gel **ey** şāh-ı kerem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [ey,]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi **ey** meh ‘ıyān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [ey,]

Ġālibem himmetde ben **ey** Hızr-dem İskendere / Tālib-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ey,]

Pāyuña **ey** serv-kāmet bir dem-i fırsat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [ey,]

Ey kemān-ebür müjeñ tîrine cān kırbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ey,]

Bir mehūñ mihrin gönül şehrinde kıldum şehriyār / **Ey** Rahîmî şimdi dehre anı han itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [ey,]

Gün yüzüñsüz **ey** hilāl-ebür bu gün / Baña mātem halka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
267, Beyit 1). [ey,]

Hasret-i hālūñle **ey** serv-i revān / Sīneme çekdüm elif yakdum döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 2). [ey,]

Ey letāfet gülşeninde serv-i reftārum Hasan / Zülfi sünbül kıddi gül ferhunde didārum Hasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ey,]

Ārzūmend-i gül-i rüyuñla **ey** gülzār-ı hüsn / Tutdı āfākı figān u nağme-i zārum Hasan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [ey,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyārsuz / Gülşen-i ‘ālemde **ey** gül gibi pür-hārūm Hasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [ey,]

Ķanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş añılan **ey** şāh-ı dervîşān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [ey,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrü / Büküp **ey** kaşı ya oğ kıddümi eyler kemān-ebür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [ey,]

Baña kaşın çatup hışm eyler anuñçün hemān ebrü / Görüp ān-ı ruhuñ dîvāne düşdüm **ey** perî āni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ey,]

Lebüñçün **ey** büt-i Ķin āh eksük olmadı Ķini / Baña bildür haţāmı niçün eyler kaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [ey,]

Dağı dün toğdı **ey** meh-çihre ĝarrālanma sen ĝurre / Hilāl eksüklüdür hoş olmaz aña tev’emān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ey,]

Nesīmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol **ey** dil / Perişān olma demler içre ĝāyet hoşca demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [ey,]

Beni koyup nazar şalma rakıbe rāzıyam öldür / Senüñ kırbānuñ olayum meded **ey** ĝamze-i dil-cü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ey,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca **ey** sehî-ḳad şu gibi her sū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [ey,]

Hasta gönülüm nergis-i bîmāruñ eyler ārzū / **Ey** ṭabîb-i cān şeker-güftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [ey,]

Geşt ider dil şu gibi **ey** serv-i sūy-ı kūyuñı / ‘Āşîḳ-ı āşüftedür dîdāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [ey,]

Ten-cāmesi yaḳasın çāk itdi dest-i ğayret / **Ey** ğonca açā senüñ gül gibi ḥāra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [ey,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen inen de reftār-ı yāra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [ey,]

Cān virürsem ḥasret-i la‘lūñle ger **ey** māh-rū / Düze her sancağını ḥāk-i mezārumda sebū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ey,]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aṭşum **ey** vā‘iz benüm ol güft-gū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ey,]

Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / **Ey** melek-rū ādemilikdür ider ḳul her gün āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [ey,]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref ḳıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fürḳatde yiter geçdi ğünü **ey** yüzi māh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [ey,]

Ruḥuñ seyr iden **ey** ğonca çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [ey,]

Beni hecrūñle **ey** gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cūy-bār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [ey,]

Yaḳup eczāmı külli kül idüp nār-ı firāḳuñla / Semenderveş yatağum **ey** yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [ey,]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā bülbülün **ey** ğonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [ey,]

Nazardan dūr idüp ol pîri luṭf it şermsār itme / Raḥîmî pür-ḥaṭā bendeñdür **ey** şāh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [ey,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya ḳoyup yine ḳıyduñ cāna **ey** vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [ey,]

Lebi şeftālusı cüllābına ben ḳanda ḳandum āh / Şehādet itme nā-ḥāk yere girme ḳana **ey** vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ey,]

Lebin öpmekte āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şaḳın reng almasun ol ğonca-leb mestāne **ey** vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ey,]

Baña ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum ḳayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna **ey** vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ey,]

Raḥîmîñün lebi hecriyle aḳan ḳanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne **ey** vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [ey,]

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna **ey** vişne / Mezāk-ı mey-hoşuñ rengin teselli cāna **ey** vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [ey,]

Lebinden dem uraldan sen döker kıan çeşm-i giryānum / Niçün kıan üzre kıan itdüñ girüp meydāna **ey**
vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [ey,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken **ey** meh / Dağı yoğidi mihr ü meh bu çerh-i bî-karār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [ey,]

Āsitānuñsuz cihān ma‘müresin **ey** genc-i hüsn / Gelmeye bir hābbe bu kıalb-i harābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [ey,]

Ey Raḫîmî ben şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi dağı hiç bir şeyh u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ey,]

Gerçi **ey** şeh bir ferah menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir gama
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [ey,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşkıñda ben dîvānenüñ / **Ey** melek luḫf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ey,]

Geh kenār-ı cūyda ‘iş it gehi germ-ābede / **Ey** boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [ey,]

Ey ravza-i pākünden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i rāḫat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ey,]

Ey Raḫîmî āşinā-yı baḫr-i ‘aşk-ı yār olan / ‘Aynına bir kıatre gelmez girse deryā kıoynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [ey,]

Revān oldu yine ol serv seyr-i sūy-ı deryāya / Beşer **ey** didesinde meyli yok kıurı temāşāya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [ey,]

Firāk-ı ḫad u ebrūsıyla kıaddüm **ey** felek bükdüñ / Yire geç göreyin tiz günde māh u nev- hilālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [ey,]

Kenār-ı kıabrümi zeyn it gül ü lāle ile **ey** gonca / Öürsem ārzü-yı ḫasret-i ruḫsār u ḫālüñle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ey,]

Ḥalāş eyle dil-i bî-ḫālî‘i şavm-ı nuḫüsetden / Şeref vir **ey** hilāl-ebrü baña ‘id-i cemālüñle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [ey,]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda **ey** meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırık (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [ey,]

Ḥaḫḫ gelince ḫadd-i yāre gün mi gösterdi baña / **Ey** Raḫîmî bu perişān ḫālî‘ ü baḫt-ı siyāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [ey,]

Dil ser-i kūyuñ kıoyup şu gibi kıılmaz bir yaña / Ḥışm idüp **ey** seng-i dil ursāñ kıayalar başuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [ey,]

Alnına yazmış meger kim kıātib-i kıudret ezel / **Ey** Raḫîmî gelmegi bunca belālār başuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [ey,]

Ey beşir-i nükhet-i zülfin irişdür çin seher / Gülşen-i firdevse döñsün beytü‘l-aḫzānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [ey,]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın tozına / Gel görün biñ nâz ile **ey** çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ey,]

Gül yüzi vaşında şî'rüm görđi ol gonca didi / Āferin **ey** bülbül-i tab'-ı hoş-elhânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [ey,]

Gel görün izhâr-ı dîdâr it Raĥîmî 'âşîka / **Ey** vişâl-i bâğ-ı cennet rûy-ı rıdvânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [ey,]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice **ey** mâh âh / Da'vi mihrüm için olmışdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [ey,]

Ağzuñ añdum yok yire **ey** gonca ter düşdüñ baña / Ola mı yâ Rab fidâ-yı cân bu cürme 'özü- ħ'âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [ey,]

Başuña **ey** felek devr içre ger gün çoğmak isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ey,]

Buradan gitmeden **ey** kaşı râ ölmek baña râciĥ / Elif-ğaddümi derdüñle büküp dâl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ey,]

Tenümde dâğ-ı ğam ĥod her biri bir ĥabla âteşdür / Gören **ey** kaşı yâ oĥdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ey,]

Mükedder ĥâl olur ki naĥş irişür kendü ayına / Felek **ey** meh anuñçün itdi ĥüsnüñ ayın âyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ey,]

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı ĥüsn eylerse ger ĥürşid / Göreyin varmasun tiz günde **ey** meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ey,]

Budin mülkini yıkmak ĥiç zülf-i yâre âyindür / Velî **ey** şâh-ı İslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [ey,]

İşigüñden cüdâ olmazdı **ey** 'îsi-nefes 'âşîk / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğân ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [ey,]

Ey gözi âhü raķibi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [ey,]

Ŧolaşaldan bir perişânuñ saçı zencirine / **Ey** Raĥîmî dil yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [ey,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ķarâr itdüñ beni / Ĥâke urduñ sâyeveş bî-i'tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ey,]

Öp elin yalvar ayağına düş **ey** eşk-i revan / Dem ĥadem ola gel aĥdâmına ĥıl aĥdâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [ey,]

Gözüm didârüña ĥaddüñe mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse **ey** çeşm-i ĥazâlüm ayu ĥulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ey,]

Cennet ĥapuñdan ayrıla **ey** ĥür-i 'ayn o dem / Ŧûfân-ı Nûĥuñ 'aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ey,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / **Ey** nûr-ı Ĥaĥķ senüñle görür 'âlemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [ey,]

Yüz virme hāra şalınup **ey** gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur hod tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [ey,]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aq şu gibi / **Ey** gönül cüyāyisañ didāra gel aq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā'im gör nesin / Saña ol bir hūndur bulduñsa aylaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ey,]

Gördi **ey** germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider şaḫın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ey,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma **ey** germ-ābe germ / Serddür fūrkat şaḫın yaqar kara qaygu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [ey,]

Meh-ruḫuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḫadem ḫam gözlemekden **ey** hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [ey,]

Ṭoğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū **ey** kāmēt-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [ey,]

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek temāşā itsün 'uryān bir gün **ey** meh-rū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [ey,]

Bir perinüñ yine bağlandıñ Raḥîmî zūlfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm **ey** delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [ey,]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümüñ **ey** boyı servi revān her sū aqar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [ey,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yoqdur / Beni söylerler **ey** meh bir daḫi şem'ı şebistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [ey,]

Şem'isin her cem'üñ **ey** meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde nazirüñ yoq gül-i ra'nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [ey,]

Her ḫāsīsüñ ḫūnına olma meges gibi tıfeyl / **Ey** gönül kâf-ı gınāda kâni' ol 'anḫā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ey,]

Åşinālık kıl Raḥîmî bendeñi **ey** kân-ı cūd / Ṭoṭtoludur gevher-i 'irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [ey,]

Selāmet semtine luṭf eyle taḫrîk itme **ey** şūfi / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ey,]

Ḥırşı artur gönülümüñ pîr olduğunca 'aşḫuña / **Ey** cüvānum ol delinüñ 'aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [ey,]

Yolum var devlete irsem n'ola **ey** şāh-ı kişver-gîr / Selimü'l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [ey,]

Muḫîṭ-ı 'āleme **ey** baḫr-i luṭf ol gevher-i pāke / Ḥudānuñ birligi ḫaḫḫı Ḥudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [ey,]

Bir ṭoğrı rāh-ı rüşen ḫadd ü ḫaduñ ḫayāli / **Ey** şāh-ı ehl-i dil dil ḫible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ey,]

Gerd-i güzergehünde sürdi Raḥîmî cebhe / **Ey** Ka'be-i ḥaḳîḳat Sa'ı u Şafāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [ey,]

Niçe bir **ey** gönca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [ey,]

Ruḥuñsuz almam **ey** meh zerreye ḥürşîd-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [ey,]

Ey şeh şu ki sen şāh-ı 'alî-şāna irişdi / Devr-i 'Ömere Ḥazret-i 'Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [ey,]

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden **ey** şāh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucu ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [ey,]

Eger **ey** dil görem dirseñ kemāl-i şun'ı Yezdānı / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [ey,]

Raḳîb-i rü siyāhuñdan kesil **ey** āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek ḳatında sultānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [ey,]

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [ey,]

Gel irāğ olma gözümden benim **ey** dürr-i yetim / Ne bilür ḳadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ey,]

Meh-cemālüne ne noḳşān irişür **ey** yüzi gül / Şem'veş bir gice olsañ baña miḥmān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [ey,]

Şaḳın **ey** gönca-leb bülbüllerüñüñ / Seḫerde nāle vü efgānı yoḳ mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [ey,]

Vefādan bir eşer yoḳ gülşeninde **ey** şabā dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür açılğan ḥār ile verdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [ey,]

İnanmaz saña gerçek er olan **ey** ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ey,]

Göñül āyinesi **ey** mihr-i ḥadd gāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ḡuşsanuñ taḡlar ḳadar derdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [ey,]

Esen ḳal **ey** şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [ey,]

Nesīmāsā güzere ḳıl **ey** göñül bu bezm-i 'ālemde / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ey,]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña **ey** gönca-leb gör kim / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ey,]

Bitmedi ḡamzeñüñ **ey** yār yürekde zaḫmı / Ḳaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ey,]

Ey göñül Ferḥād-ı ḡam-fersāya beñzetedüm seni / 'Aşıḳ-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [ey,]

Dâğ-ı derdüñ süzişüñden bildüm **ey** hünin-ciger / Lâlezâr-ı dâmen-i şahrâya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [ey,]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle **ey** meh-rû / Cemâlüñ haqqı almam zerreye hürşid-i âfâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [ey,]

Ğam-ı zülf ü firâk-ı ‘arızuñla **ey** meh-i nâ-mihr / Raḥîmî rûz u şeb ağlar görölmez qarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ey,]

Raḥîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / Tütupdur gün gibi âfâkı **ey** meh şîr-i garrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [ey,]

Yârüñ ḥayâl-i zülfî Muḥtavveldür **ey** gönül / Zîkr-i dehâni şerḥ-i beyân Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [ey,]

Ḥüsn-i kabül-i yâr ile maḥsûd-ı dil hemân / Dür olma **ey** Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [ey,]

Nevâ-perdâz olup ‘uşşâka **ey** dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [ey,]

eyâ: Seslenme edatı, ey.

Kân-ı iḥsân-ı mürüvvetsin **eyâ** Ḥâtem vücûd / Keff-i feyz-ı cûduñ ile düşdi baḥre ıztırâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [eyâ,]

Şaçunçün maḥla‘-ı şîrüm **eyâ** hür / Şafâ-keş Ka‘be gibi beyt-i ma‘mûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [eyâ,]

Deryâdur **eyâ** kân-ı kerem ṭab‘-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ itdükcce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [eyâ,]

Fürkat-i ḳurb-ı vişâlüñle **eyâ** münis-i cân / Nâle olmışdur enîsüm işidenlerden ırâķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [eyâ,]

Şâfdur âyîneveş ṭab‘um **eyâ** rüşen-zamîr / Tûṭî-i cânâ gıdâdur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [eyâ,]

Yelkenüñi ḳullanma **eyâ** serv ṭorudan / Ben ḥâk-i hevâ-ḥ‘âha ḥırâmâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [eyâ,]

Ḥarîm-i muḥteremüñde **eyâ** şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe ḥıdmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [eyâ,]

Gül-i gülzâr-ı leṭâfetsin **eyâ** gonca-dehen / İltifât eyleme ḳo ḥâra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [eyâ,]

eyin: Vücut, beden.

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın **eyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [eyin,]

eyle-: Etmek, yapmak.

Kâh-ı 'izz ü devletüñ yapduğda bünyâd-ı ezel / **Eylemiş** ser-levhasın tûbâ ile hüsni ü me'âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [eylemiş, -miş]

Sende ey meh olalı bu hüsni-i bî-hem-tâ ğarîb / **Eyledi** 'älemlere 'aşkuñ beni rüsvâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [eyledi, -di]

Var iken luğf u kerem kılma sitem semtine 'azm / **Eyleme** imsâke meyli var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [eyleme, -me]

Tâb-ı düşmenden hâre't hâşıl itdüm dostum / Çok demidür **eyle** ben mehcûra âb-efşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [eyle,

Luğfiyla kaçan ben kula ol şeh nazâr **eyler** / Bir müflis iken pâdişehi tâcver **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [eyler, -r]

Mestâne gözin şive ile süzdüğü yârüñ / Efsün okıyup nergise sihr-i seher **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [eyler, -r]

Çeşmümde ğubâr-ı kademüñ **eylese** mâddi / Hâşıyyet-i kühl-ı başarâsâ eger eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [eylese, -se]

Sen leb-i mey-gün ğamdan cân virürsem kurbuñ / **Eylesün** bennâ binâsı vaz'ını mey-hâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [eylesün, -sün]

Lebüñ devrinde ey gonca gönül 'ış-ı müdâm **eyler** / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [eyler, -r]

Ölürsem âsitânuñda ümid-i merhabâñ ile / Muğarrer rüz-ı mahşer Hâkğ yirüm Dârü's-selâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [eyler, -r]

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görüñ şol zâhid-i nâ-puhteyi sevdâ-yı hâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [eyler, -r]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda Husrev **eyledüm** / Hayâl-i vaşf-ı la'lüñ 'âkıbet Şîrin-kelâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [eyledüm, -düm; eyler, -r]

Seyl-i sirişküm **eyledüm** 'âlemde cüybâr / Ol serv-i hoş-hırâmı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [eyledüm, -düm]

Şafâ câmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vağtisin / Felek bezminde **eyle** döne döne zevğ u şıhhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [eyle,]

Mürîd-i her mürâyı olma hâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [eyler, -r]

Doğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabağ / Oğlara dikilüp **eyler** cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [eyler, -r]

Çok rüzğâr baħr ü berüñ seyrin **eyledük** / Ey dil demidür eyleyelüm 'azm-i küy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [eyledük, -dük]

Başum top **eyledüm** ayağña meydân-ı 'aşkuñda / Ümid-i dest-büsüñla kadüm çevğana dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [eyledüm, -düm]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ **eyle** beni / Meh gibi her küşede yaqduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [eyle,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem **eylersin** mezâk-ı ‘iş u bî-dâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [eylersin, -rsin]

Dâğlar yaqdı dile bir lâle-ruḥ nâzûk-beden / Başumı cû **eyledi** bir serv-i hoş-reftâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [eyledi, -di]

Ey meh hilâlün **eyleyeli** secdegâh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [eyleyeli, -yeli]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı ḥüsni gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitâni küllhan **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [eylersin, -rsin]

Şalın zülfün gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşân bülbülünü ağladup pür-şiven **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [eylersin, -rsin]

Revân olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm ḥam hem âhum süsen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [eylersin, -rsin]

Seg-i küyün dimek kıddüm degül uş ol da luḥfuñdur / Gedâna bu ululukları şâhum hep sen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [eylersin, -rsin]

Raḥîmî âferin fehmüne ḥüsni-zihnüñe ḥüsndür / O şâhuñ vaşf-ı ḥüsniñi ḥasenden aḥsen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [eylersin, -rsin]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen **eylersin** / Açarsın guşşalı ḥâtırları ey gül şen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [eylersin, -rsin]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgâna nişân ebrü / Büküp ey kaşı ya oq kıddümi **eyler** kemân-ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [eyler, -r]

Raḥîmîñün lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yâre rengin **eyle** bir efsâne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [eyle,]

Ma‘ârif mezra‘ında ḥüşe-çin olmağ dilersen ger / Şağın taş olmasun toḥm ekdüğün kalbün türâb **eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [eyle,]

Ḥayâl-i nergisün ki la‘l-i cân-baḥşuñ temennâsı / Dirîgâ ‘ömri zâyi‘ eyledüm bir ḥurd u ḥ‘âb **eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [eyle,]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara **eyledi** / Ağyâra olacaq işi ol yâre **eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [eyledi, -di]

Ol gül yaqalı seng-i dilün ḥasreti beni / Ḥâr itdi yaşduğum döşegüm ḥâre **eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [eyledi, -di]

Sipâh-ı eşk-i ḥasretten şehâ ğarq itdi dünyâyı / Raḥîmîñün gözi yaşına raḥm it **eyle** Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [eyle,]

eylük: iyilik.

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsñüne / **Eylük** yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [eylük,]

eyü: İyi.

Yalmanur tîğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına gâyet **eyü** merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [eyü,]

eyvân: Saray, köşk.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdâni seyrin it / Akşehrüñ alma elmasın **eyvâna** ihtiyâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [eyvâna, -a]

eyyâm: Günler.

Şâm-ı zülfin ço dilâ cām-ı lebin nüş idegör / Ömr-i bâkî degül ‘işretde geçür **eyyâmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [eyyâmı, -ı]

eyyâm-ı devlet: Saltanat devri, zamanı.

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir beg oğlına / **Eyyâm-ı devletinde** bu gün şâh-ı ‘âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [eyyâm-ı devletinde, -inde]

eyyüb: İstanbul'da bir semt adı.

Gerçi **Eyyüb** itlerüñi seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [eyyüb,]

ez-ber: Zihinde tutma, hıfz.

Ṭoṭloludur vâ‘iz benüm güşumda ḡaflet penbesi / Ḥaḡdur sözün hep bilürem yâdumdadur **ez-berdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [ez-berdedür, -dedür]

ez-defter: Defterden.

Ḥâric **ez-defterde** yok idüñ görildi ey raḡîb / Āsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maḡlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [ez-defterde, -de]

ezel: Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşḡına **ezelde** iḡrâr / Yâr-ı şâbit-ḡademüm şanma ki inkârım var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ezelde, -de]

‘Aşḡıyla **ezelden** ḡod kârûñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḥîmî ço bu ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [ezelden, -den]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret **ezel** / Ey Raḥîmî gelmeği bunca belâlar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [ezel,]

Göreden cebhenüñ ay toğdnuñ ḥod çerhi batmışdur / **Ezelden** bâğ-ı ḥüsnüñ çağı geçdi Aşşuyuñ çağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [ezelden, -den]

ezeli: Çok eskiden beri, öteden beri.

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemân / Bu ḥâne-i gönül **ezeliden** konağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [ezeliden, -den]

ezil-:

1.Ezilmek, toz haline gelmek.

Şeker gibi **ezildüñ** gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ câna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [ezildüñ, -düñ]

2.Ezilmek||İncinmek, kırılmak.

Düşmez ağzuña **ezilme** o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ezilme, -me]

ez-în: ... den tarafta.

Ey Raḥîmî şâyi‘ itdi mâ-cerâ-yı eşkümi / Baña kerîm yâ Rab **ez-în** dîde-i ḥün-bâr hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [ez-în,]

ezkâr: Allah’ın isimlerini ve belli duâları okumak sûretiyle yapılan zikirler.

Lâibâlî tekye-i ‘aşkuña bir abdâluñam / Dilde efgârum Ḥasan gönlümde **ezkârum** Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [ezkârum, -um]

F

fağfür: Çin’de porselenden yapılan kap kakak.

Hem-sifâl oldum gül-âb-ı kûy-ı dildârıyla ben / Fâriğum **fağfürdan** câm-ı şafâdan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [fağfürdan, -dan]

fâhîr: Gösterişli.

Cihânuñ çıkdı **fâhîr** câmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp şâl-ı fenâ bir ṭurfe kisvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [fâhîr,]

faḥr it-: Övünmek, iftihar etmek.

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam tañ mıdır / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [faḥr idüp, -üp]

faḥr-i āl-i ahmed: Ahmet (Hz. Muhammed)'in ailesinin övüncü.

Faḥr-i āl-i Ahmedüz biz kārımız ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [faḥr-i āl-i ahmedüz, -üz]

fakîr: Yoksul, muhtaç.

Genc-i ḥüsnuñ şadaqası büsedür bir ümmîd / Müstahaḥḫum ben **fakîründen** dirîğ itme zekât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [fakîründen, -ünden]

Sofra-i ḥün-ı vişālũñ ben **fakîr** ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [fakîr,]

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘āşıkuz / Biz **fakîr** üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [fakîr,]

Fakîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Kanā‘at ehli dervişem şehā şāhib-ğınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [fakîrem, -em]

fānūs-ı ḥayāl: Hayali fanus, içinde mum yanan üstü tabiat resimleriyle işlenmiş döner fener.

Tenüm kanlu yaşumla āl **fānūs-ı ḥayāl** oldı / İçinde dil yanar şan şem‘i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [fānūs-ı ḥayāl,]

Yanar dil ten döner za‘fıyla **fānūs-ı ḥayāl** oldı / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [fānūs-ı ḥayāl,]

fāriğ: Vazgeçmiş, çekilmiş, el etek çekmiş.

Ey Raḥîmî nāy u nüşından bu bezmüñ **fāriğuz** / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [fāriğuz, -uz]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kũy-ı dildārıyla ben / **Fāriğum** fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [fāriğum, -um]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan **fāriğam** / Bir Hüseyñi-mezhebüm olsa ne gam yārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [fāriğam, -am]

fāriğ ol-: El çekmek, uzak durmak, vazgeçmek.

Fāriğ olduk nāy u nüşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [fāriğ olduk,]

Şükrülillāh şimdi ğam ğam-ḥ̄'ār u mūnisdür baña / **Fāriġ ol** cānāna ḥācet mūnis ü ğam-ḥ̄'ār hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [fāriġ ol,]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül **fāriġ oldı** zārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [fāriġ oldı, -dı]

fark eyle-: Ayırt etmek, fark etmek.

Felek **fark eylemez** bir kaḥbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur
merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [fark eylemez, -mez]

fark it-: Ayırt etmek, ayırmak.

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse **fark itmez** vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [fark itmez, -mez]

fark-ı farkadān: Ferkadān yıldızlarının üstü, göğün en üst noktası.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola **fark-ı farkadān** / Ol rızā rāhında her dem ḥāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [fark-ı farkadān,]

farz ol-: Yapılması zorunlu olmak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ mihrābını / Qāmetüñ göstermege toġrul ki **farz oldı** namāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [farz oldı, -dı]

fāş eyle-: Ortaya çıkarmak, açığa vurmak.

Mükedder görse çihrem ānide āyine **fāş eyler** / Görüp her 'aybumı setreyledüm yoġ cāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [fāş eyler, -r]

fāş it-: Açığa çıkarmak, ifşa etmek.

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoġsa şubḥāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde **fāş itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [fāş itdüm, -düm]

faşl: Mevsim.

Şitā **faşlından** āfetdür cemāl-i yārsuz nev-rūz / Raḥîmî gülşenüm bağ u bahārum ḥadd-i yārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [faşlından, -ından]

Raḳibe şoḥbetüm gerçi şitā **faşlından** āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-ğüşā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [faşlından, -ından]

faşl -1 bahār: Bahar mevsimi.

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ şanma bizi **faşl-1 bahārın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [faşl -1 bahārın,]

faşl-1 bahār-1 berf: Kar baharının mevsimi.

Yine **faşl-1 bahār-1 berf** ile rüy-ı cihān hurrem / Açılmış yâsemen gül güyyiâ her gülsitān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [faşl-1 bahār-1 berf,]

faşl-1 hazān: Güz mevsimi.

Yine **faşl-1 hazānıyla** nigārā şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şekle girüp bir yüzden oldı ʔal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [faşl-1 hazānıyla, -ıyla]

faşl-1 hüsn: Güzelliğin bölümü.

Faşl-1 hüsnüñ baña keşf it rüstāyı añlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [faşl-1 hüsnüñ, -üñ]

faşl u bāb: Fasıl ve bölüm.

Dāstān-ı guşşamuñ her **faşl u bābın** yazmağa / Kanlu yaşum sürh çihrem şafhadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [faşl u bābın, -ın]

fażl: Cömertlik, iyilik.

Rahîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bāl olup dā’im / Murādum ʔapusın **fazluñla** yā Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [fazluñla, -uñla]

fedā it-: Feda etmek, gözden çıkarmak, vazgeçmek.

İtmeyen la‘lün için cānını cānıyla **fedā** / ‘illetiyle dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [fedā itmeyen, -meyen]

fedā ol-: Uğrunda yok olmak.

Küyuñda **fedā olanuñ** oldı yiri cennet / Merḥüm oluban rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [fedā olanuñ, -anuñ]

fehm: Anlama, anlayış, idrak.

Rahîmî aferin **fehmüñe** hüsn-i zihnüñe hüsndür / O şāhuñ vaşf-ı hüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [fehmüñe, -üñe]

fehm eyle-: İdrak etmek, kavramak, anlamak.

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine şūfî / Pencgehde maqāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [fehm eyler, -r]

Niçe **fehm eylesün** nā-dān gubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāḥib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [fehm eylesün, -sün]

Rumūz-ı ‘aşkı nā-dān **eylemez fehm** / Nice kez ey dil-i āgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [fehm eylemez, -mez]

fehm it-: Anlamak, idrak etmek, kavramak.

Fehm it figān kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḥza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [fehm it,]

Bekā ṭurdum fenāsın **fehm idüp** bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [fehm idüp, -üp]

Fehm ider ḥāl-i gedāyı şeh-i devrānumsın / Ma‘rifet maḥzeni sulṭān-ı sūḥan-dānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [fehm ider, -er]

fehm olun-: Anlaşılmak, idrak edilmek.

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrān idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [fehm olunmazdı, -unmazdı]

felek:

1.Gökyüzü

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaḫtisin / **Felek** bezminde eyle döne döne zevḫ u şıḫhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [felek,]

Āfitābum yücedür gerçi **felekden** menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-miḫdāra baḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [felekden, -den]

Bir gice ey meh ḥam ebrūñı añup āḥ eylesem / Yarılup yir yir **felek** ṭālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [felek,]

Ey meh hilālüñ eyleyli secdegāh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı **felekde** külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [felekde, -de]

Leb-i hecriyle yārüñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle / **Felek** evcine çıḫduḫda müdāvā şor Mesihādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [felek,]

Degül deryā **felek** ḫapuña bir māvi ḫumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [felek,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / **Felek** rakḳāş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [felek,]

2.Talih, baht, kader.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam ne cevr idersin ey **felek** cānāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [felek,]

Felek cevr eylemekde döne döne yāra dönmişdür / O meh mihr itmemekte çerḥ-i pür-gaddāra
dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [felek,]

La‘l-i mey-günuñ ḡamından döne döne ey **felek** / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin ḳanımuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [felek,]

Ey **felek** ḥoş gör bu devrānuñ bahāri şevḳini / Her dem el virmez bu demler arayup yaḳsañ çerāḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [felek,]

‘Ömr-i müsta‘cil **felek** ḡaddār u nā-hemvāra baht / Mihr-i meh-rū ḡayr-ı vāḳi‘ cāy-ı ḥırmān her ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [felek,]

O mehden ayru yaşum ey **felek** ‘ummāna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [felek,]

Leb-i bezminden ayru ey **felek** çeşmin Raḥîmînuñ / Dem-ā-dem döne döne sāḡar-ı mercāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [felek,]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey **felek** / Döne döne āḥ elüñden dād u feryād ey **felek**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [felek,]

Yūsufāsā ḥ‘āce-i dehri şarasın ḳul gibi / Olmadı şāḥ u gedā bendeñden āzād ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [felek,]

Servüñ alup ayaḡın şarsın çenāruñ pençesin / Āḥ kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [felek,]

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî ḡuluñ ḥaddi yoḡ / Menziliñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [felek,]

Tekye-i ‘ālemde n’eyler bir ḳişi āḥ eyleyüp / Ḡuşuña girmez senüñ eḡḡān u feryād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [felek,]

Yaḡdurursın başuma ḡam ṭaşların yaḡmur gibi / Nice olsun bu vücūdum ḳaşrı ābād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [felek,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocaḡın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘iş u bî-dād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [felek,]

Ben yıḳıldum olmadum ābād elüñden ey **felek** / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey **felek**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [felek,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naḥssın / Ṭaşa çaldı başını Ferḥād elüñden ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [felek,]

Ḥāşılı bir oñmadiḳsın şan‘atuñ cevr ü sitem / Ḳan yudar şākird eger üstād elüñden ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [felek,]

Kaşırınıñ bulduñ kuşürin çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [felek,]

Bāği dād iken bozuldı tıldı cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [felek,]

H'āce-i dehri mezād idüp şatarsın kıl gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [felek,]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālını / Dād elüñden ey **felek** feryād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [felek,]

İki gözüm **felek** sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [felek,]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefiḳ cevr itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [felekden, -den]

Felek zerrîn-küleḥ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi tırmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [felek,]

Qara baḥtın Qaraḥişāruñ **felek** aḡ eyledi / Tañ midur gevher-niḡın olsa ḥişār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [felek,]

Görinen ḳavs-i felekde māḥ-ı nev şanmañ **felek** / Degdi āhum oḳına ḳarşu nişān bir şeb-külāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [felek,]

Firāk-ı ḥad u ebrüsüyla ḳaddüm ey **felek** bükdüñ / Yire geç göreyin tiz günde māḥ u nev- hilālülñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [felek,]

Başuña ey **felek** devr içre ger gün toḡmaḳ isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [felek,]

Ey **felek** ol mehden ayru bî-ḳarār itdüñ beni / Ḥāke urduñ sāyeveş bî-i'tibār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [felek,]

Püte-i ḡuşsaya ḳoyup bu Raḥîmîyi **felek** / Sızṭurup āteş-i ḡayretle 'aceb ḳāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [felek,]

Raḥîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin ḥarāb itdi / **Felek** burcını yıḳmaḡa döküpdür top-ı eḡḡanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [felek,]

3.Dünya.

Mükedder ḥāl olur ki naḳş irişür kendü ayına / **Felek** ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [felek,]

Mihr bir süret döner ālıyla rengin naḳş ider / Cevr-i resminde **felek** cānāne şeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [felek,]

Felek farḳ eylemez bir ḳaḥbe-zendür merdi nā-merdi / Hemişe şād ider nā-merdi her dem aḡladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [felek,]

felek nakkâşı: Allah.

Felek nakkâşı kapuñ şüretin tāk-ı muḳarnesde / Yazar ‘unvān virüp dir budur ol bāb-ı ‘adālet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [felek nakkâşı,]

fen: Ağız.

Bāğ-ı hüsnünde **femüñ** ser-çeşme-i āb-ı ḫayāt / Ḥaṭṭ-ı Hızr ābuñla gūyā oldı Hızr-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [femüñ, -üñ]

Fehm olunmazdı **femüñ** keyfi nedür ḫayrān idük / Ey Raḫîmî olmasa ger kâşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [femüñ, -üñ]

fen: İlim.

Bî-güneh ḳanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Ḳanḳı zālimdür bu **fende** bilsem üstāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [fende, -de]

fenā:

1.Yokluk, yok olma.

Bir **fenā** ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşḳuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [fenā,]

Bekā ṭurdum **fenāsın** fehmi idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [fenāsın, -sın]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıḳdan dökülmiş ḫūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [fenā,]

Biz ser-i kūy-ı melāmetde **fenā** şālın geyüp / Mülke ṭālib olmazuz hiç çekmezüz dünyā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [fenā,]

İki ḳat itmiş Raḫîmî tîr-i ḳaddüñ bār-ı cevri / Bu **fenā** bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [fenā,]

2. Fânî, geçici. Sonu olan.

Ṭālib-i genc-i beḳā oldum **fenādan** çekdüm el / Baş açuḳ abdāl olup tāk u ḳabādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [fenādan, -dan]

3.Ölüm.

Her şeb şaçuñ ḡamıyla ṭül-i emel ḳıldurdum / Olmasa ger **fenāsı** bu ‘ömr-i bî-beḳānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [fenāsı, -sı]

fe’nzur ilā āsar: Allah'ın eserlerine bir bak.

Hikmetine nâzır ol ol hâkim-i pür-hikmetün / Yuhyi ba‘de’l-mevti gör **fe’nzur ilâ âsâr a** baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [fe’nzur ilâ âsâr a, -a]

fer vir-: Aydınlatmak, ışık vermek; mutluluk vermek, ferahlık vermek.

Bi-hamdillâh şeref mâhı murâdum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen hürşîd-i devlet **fer vire** dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [fer vire, -e]

ferâğ:

1. Dinlenme, rahat etme, gürültüden uzak huzur içinde olma, huzur, rahatlık

Benüm dîvâne gönlüm vahdet-i âbâd **ferâğ** ister / Yilüp yıller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [ferâğ,]

2. El çekme, vazgeçme.

Gül-i pür-hâra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelâğından **ferâğum** var bu bâğuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [ferâğum, -um]

ferâgat:

1. Huzur.

Çeküp dāmânını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / **Ferâgat** yakasından dil deñiz gibi kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [ferâgat,]

2. Vazgeçme, el çekme, bırakma.

Geçüp gavğâlarından ‘âlemün şulhından el çekdüm / **Ferâgat** menziline sâkin-i künc-i rızâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [ferâgat,]

ferâgat-bağ ol-: Gönül huzuru veren olmak.

Ferâgat-bağ olur şâh u vezîre inkıyâd itmez / Olanlar kalb-i istignâyıla ferzânesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [ferâgat-bağ olur, -ur]

ferah:

1. Sevinç ve mutluluk.

Ey **ferah** gelme seniñle bu dil ülfet idemez / Yâr-i dirînesi bu cân-ı hazînüñ gamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ferah,]

Ğamuñ yeter bize aña **ferah** didüklerini / Bu gamla gönlümüze ânide be-kâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ferah,]

Aşlā ne ğam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı **ferahdan** ayacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [ferahdan, -dan]

2. Şenlendiren, iç açıcı.

Gerçi ey şeh bir **ferah** menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi degmez bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [ferah,]

ferah-efzâ ol-: Ferah artırıcı, sefali olmak.

Çudümüñden **ferah-efzâ olaldan** sine-i şahrâ / Gözüm yaşı gül oldu ey yüzi gül şan boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [ferah-efzâ olaldan, -aldan]

ferahnâk ol-: Sevinçli, mesut olmak.

Çuşşa-i hecrüñ Rahîmî gönîlini ğamnâk ider / Vuşlatuñla luţf idüp şâd it **ferahnâk olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ferahnâk olsun, -sun]

Beni kapuñda ço pâyüña düşüp hâk olayum / Gün gibi başum irüp göge **ferahnâk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ferahnâk olayum, -ayum]

ferd: Kişi, insanlardan her biri.

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaħbe-zen dünyâ / Bu gün mesrür-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir **ferdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ferdi, -i]

ferdâ: Yarın, gelecek zaman.

Bize küy-ı yâr sen çek cennet-i a'lä ğamın / Zâhidâ biz ibn-i vaqtüz çekmezüz **ferdâ** ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ferdâ,]

ferhâd: Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı.

Bî-sütün-ı aşkda sen yâr-ı Şîrîn-la'l için / Çekdügüm endüh-ı hecri Hüsrev ü **Ferhâd** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [ferhâd,]

Hüsrevâ şan tâze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb **Ferhâda** beñzer bişe-i kuhsâra baħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [ferhâda, -a]

Çaşr-ı aşkuñ Hüsrevâ tarhında ben üstâd iken / Taş taşurdu hıdmete **Ferhâd** idüp ırĝadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [ferhâd,]

Müdâm añduķca zikr it ħayr ile Mecnûn u **Ferhâdı** / Rahîmî biri şeyhüñdür bu yolda biri üstâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ferhâdı, -ı]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naıssın / aşıa çaldı başını **Ferhād** elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [ferhād,

Haıı-ı cān ise Rahîmî kāmranlııdan murād / Var özüñ bir Hıusrev [ü] Şîrîn lebe **Ferhād** kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ferhād,]

Vākı‘amda dün gice **Ferhādı** gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşık içre didi hālüñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ferhādı, -ı]

La‘l-i Şîrînüñ ğamından yine cān **Ferhādınıñ** / Ser-güzeşti Hıusrevā efsāne şeklin baıladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [ferhādınıñ, -ınıñ]

ferhād-ı bî-sāmān: Parasız, züğürt Ferhad.

Maıabbet deştinüñ Mecnün-ı ser-gerdānıyuz şimdi / Vefā kuhsārınıñ **Ferhād-ı bî-sāmānıyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [ferhād-ı bî-sāmānıyuz, -ıyuz]

ferhād-ı ğam-fersā: Gam daııtan Ferhad.

Yine **Ferhād-ı ğam-fersāya** peydā oldı şandılar / Leb-i Şîrînüñ añdum āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [ferhād-ı ğam-fersāya, -ya]

Ey gönül **Ferhād-ı ğam-fersāya** beñzetedüm seni / ‘Aşık-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [ferhād-ı ğam-fersāya, -ya]

ferhādveş: Ferhat gibi.

Bi-ıamdillāh bu ğün sen Hıusrev-i mülk-i me‘ānısın / Yoluñda düşmenüñ **Ferhādveş** bî-pā u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [ferhādveş,]

Görüp aıvālüm ol Şîrîn-dehen raım eylemez dilden / Benüm **Ferhādveş** derdüm katı bir aşıa hıyrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [ferhādveş,]

‘Aceb Mecnün-şıfat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam **Ferhādveş** ey şehd-i ğüftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ferhādveş,]

Gehi ‘aşkıñ beni **Ferhādveş** aılara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sākın-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [ferhādveş,]

ferhunde: Kutlu, mübarek.

Ĝül gibi her anda hānde kılsa ol **ferhunde** zāt / Ĝüldüĝi ĝülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ferhunde,]

Hıuceste haşlet ü **ferhunde** siretsin Selīmāsā / Süleymān gibi hem sultānısın iqlīm-i ‘ırfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [ferhunde,]

Ey leıāfet ĝülşeninde serv-i reftārum Hıasan / Zülfi sünbül addi ĝül **ferhunde** dīdārum Hıasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ferhunde,]

ferhunde-didār: Mübarek yüz.

Ārzu-yı gül kılp gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir hānde-rū **ferhunde-didār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [ferhunde-didār,]

ferhunde-rū: Mübarek yüzlü.

Güle bakduñ gülşene var ise ey **ferhunde-rū** / Hāşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ferhunde-rū,]

fer'-i 'ālî: Yüce şeref.

Selef ser-māyesi pîrāye-i hāyr-ı hālefsin sen / Aşıl sen **fer'-i 'ālîsin** sa'ādet saña erzānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [fer'-i 'ālîsin, -sin]

ferman ol-: Uymak, tabi olmak.

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā' ide / Kıl midur ol ki emrüne **fermanuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [fermanuñ olmaya, -uñ, -maya]

ferrās: Süpüren, çöpçü, hizmetçi.

Çapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem saqqā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen **ferrāşa** hāyrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [ferrāşa, -a]

Esen kıl ey şabā gülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm saqqā yüzüm cārüb āhum oldı **ferrāşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [ferrāşı, -ı]

ferruḥ: 'İşkname mesnevisinin erkek kahramanı. || Kutlu, mübarek, güzel.

Rahîmî baht-ı hümāyün bu ṭālî'î **Ferruḥ** / Esîr-ı zülf ü ruḥ itdi seni mübarek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [ferruḥ,]

feryād: Haykırış, çığlık, fıgan.

Baña gel ey muğannî çāre-sāz ol n'eydigüm bildür / Maḳām-ı gamda dil **feryāda** cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [feryāda, -a]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden dād u **feryād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [feryād,]

Tekye-i 'ālemd e n'eyler bir kişi āh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ efğān u **feryād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [feryād,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırāḳ it zār u **feryāduñ** / Ki yokdur meyli süy-ı 'āşığa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [feryāduñ, -uñ]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālîni / Dād elüñden ey felek **feryād** elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [feryād,]

Ey Raḥîmî ‘aşk ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zâr u **feryāduñ** seniñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [feryāduñ, -uñ]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü **feryāddan** nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [feryāddan, -dan]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem **feryād** ol tarrār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [feryād,]

Ey gözüm kan ağlama ol kāmēt-i şimşād için / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle **feryād** için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [feryād,]

Gül yüzüñ hecriyle **feryādın** Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül fāriḡ oldı zārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [feryādın, -ın]

Bülbülüñ nāle vü **feryādı** hezār olsa ne ḡam / Gül olur ḥāra muḡārin o ḡam-ı ḡavḡāda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [feryādı, -ı]

İrişmez sem‘ine **feryād** u āhum Lala Paşanuñ / O cevr-i ḡoncadan ‘ayyūka irgürdüm ben efḡānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [feryād,]

feryād it-: Feryat etmek, inlemek.

Gülüñ ḡulaḡına girmez fiḡān u āh-ı hezār / Dilā o ḡonca için itme yoḡ yire feryād (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [feryād itme, -me]

feryād kıl-: Baḡırıp çaḡırmak, haykırmak.

Ḥār ile gülşende gül şendür dilā sen ḡoncaveş / Ḳanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi **feryād kıl** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [feryād kıl,]

feryād u āh-ı ‘uşşāk: Āşıkların inilti ve ahları.

Şeh nāza başlıyaldan **feryād u āh-ı ‘uşşāk** / Toldurdı her maḡāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [feryād u āh-ı ‘uşşāk,]

feryāda gel-: Baḡırıp çaḡırmak, haykırmak, ağlamak ve inlemek.

Gir maḡām-ı ‘aşka ey dil ney gibi **feryāda gel** / Perdeyi ref‘ it ḡicābuñ ḡalmasun arada gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [feryāda gel, -a]

feryād-res: Feryat edenin imdadına yetişen, yardım eden.

Āh kim şu deñlü āh itdüm seḡer / Āh bir dem bulmadum **feryād-res** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [feryād-res,]

ferzâne: Satrançta vezir.

Naṭ'-ı devletde olan bir la'î ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey **ferzâne** havf-i şâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ferzâne,]

ferzâne ol-:

1. Bilge olmak.

Şadranc-ı guşsa at şalup mât iderdi ger / Şâhuñ 'aṭâsı baydağı **ferzâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [ferzâne olmaya, -maya]

2. Nefsâni bağlardan sıyrılmış olmak.

Ferâgat-bahş olur şâh u vezîre inkiyâd itmez / **Olanlar** kalb-i istiğnâyıla **ferzânesi** 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [ferzânesi olanlar, -si, -anlar]

feşâhat: Güzel ve açık konuşma, iyi söz söyleme kabiliyeti.

Rahîmî hâlûñi 'arz it der-i şâh-ı sühan-dâna / Ma'ârif şehrinüñ şâhı **feşâhat** nükte-güyüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [feşâhat,]

feth-i bâb: Açılan kapı.

Be-ḥaqq-ı nûr-ı fettâhı cemâlüñ **feth-i bâbumdur** / Kapuñı koyuban gayra benüm varmağ ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [feth-i bâbumdur, -umdur]

feth-i bâb eyle-: Kapı açmak.

Rahîmî yem-i ümmîd bu selimü'l-bâl olup dâ'im / Murâdum kapusın fazluñla yâ Rab **feth-i bâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [feth-i bâb eyle,]

feth-i bâb ol-: Kapıların açılması.

Feth-i bâb olsun Rahîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Halka gibi aç gözüñ gel bu der-i 'ulyâya bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [feth-i bâb olsun, -sun]

fettân: Güzelliği ile ortalığı karıştıran sevgili.

Çeşm ü zülfi târ-mâr itmek diler dil şehriñi / Âh ol **fettân** hem feryâd ol tarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [fettân,]

fevt it-: Boşa geçirmek, heba etmek.

Gül gibi gönca-dehenlerle müdām iç la¹-i nāb / ‘İşreti **fevt itme** sultānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [fevt itme, -me]

feyz-i ihsân: İyiliğin bolluğu.

Feyz-i ihsānuñ gönül bāğını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim bārān-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [feyz-i ihsānuñ, -uñ]

feyz-i kerāmet: Keramet bereketi.

Sensin şeh-i iklim-i velāyet Baba Hāmza / Çapuñdan olur **feyz-i kerāmet** Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [feyz-i kerāmet,]

fezā-yı nev-rūz: Nevruzun uçsuz bucaksız genişliği.

Luţfuñ nesîm ile hoş-dem hevā-yı nev-rūz / Tāb-ı ‘ızāruñ ile hurrem **fezā-yı nev-rūz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [fezā-yı nev-rūz,]

fezā-yı ‘ummān: Okyanusun uçsuz bucaksız genişliği.

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı ‘ummānı / Gezer şabāyula her dem **fezā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [fezā-yı ‘ummānı, -ı]

fırkata: 10-15 çift kürekli, hızlı, eski bir savaş gemisi.

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ğam **fırkatası** cānib-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [fırkatası, -sı]

fidā eyle-: Kurban etmek.

Cānın **eyler** Raḥîmî saña **fidā** / Göre sultānum ol gedā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [fidā eyler, -r]

Bir degül biñ cān **fidā eyler** Raḥîmî yoluña / Lîk hūra geçmez ey ebrü kemān ķurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [fidā eyler, -r]

fidā it-: Kıymak, gözden çıkarmak.

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş **itdi fidā** / Şevķuñı dilden cüdā ķılmadı ey dildār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [fidā itdi, -di]

fidā ol-: Bir amaç uğrunda bir değer veya varlıktan vazgeçmek, uğruna vermek. Gözden çıkarmak, özveride bulunmak.

Saña şîhhat sezâ cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum **fidā olsun** yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [fidā olsun, -sun]

fidā-yı cān: Canundan vazgeçmek.

Ağzuñ añdum yoḳ yire ey ḡonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab **fidā-yı cān** bu cürme ‘özr- h’āh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [fidā-yı cān,]

fidā-yı cān it-: Canı feda etmek.

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için ammā / Dirîgā ḡora geçmez tekye-i ‘aşkıñda ḡurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [fidā-yı cān iderdüm, -erdüm]

Fidā-yı cān idüp şîrāne ḡamzeñ şaydgāhında / Elümle başımı āvîze-i fitrāke ḡabşurdum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [fidā-yı cān idüp, -üp]

fiḡān: Acı inilti, çıḡlık.

Kim bilürdi bu delük sînem **fiḡānın** n’eydüḡin / Bu maḡāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [fiḡānın, -ın]

Bāng-i ceres **fiḡān** u metā‘um belā vü derd / Ḳıldum diyār-ı ‘aşḡa bu ḡün ḡ’ācevār ḡöc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [fiḡān,]

Fehm it **fiḡān** kösi ki derisine sen döḡüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḡza var ḡöc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [fiḡān,]

Fiḡānum bir maḡāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 3). [fiḡānum, -um]

Fiḡān u nāle vü āh-ı ḡazînem tutdı ḡülzārı / Raḡîmî bir ḡazān-dîde hezārüm zārādur meylüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [fiḡān,]

ḡülüñ ḡulaḡına girmez Raḡîmî zār-ı hezār / Neye deḡin bu **fiḡānı** bu zārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [fiḡānı, -ı]

Bülbüllerile oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne **fiḡānum** şimdi hevāya döndi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [fiḡānum, -um]

Yüzüm deff şivenüm nāyüm **fiḡān** u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḡuñla şimdi bezm-i ‘uşşāḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [fiḡān,]

Benüm yoḳ biñ hevādārüm **fiḡān** u āhdan ḡayrı / Döner yoḳ üstüme bu ḡālî‘-i bed-ḡ’āhdan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [fiḡān,]

fiḡān eyle-: Üzüñtü ile baḡırıp çaḡırmak, feryat etmek.

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘îsî-nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni **eyler fiḡān** ḡasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [fiḡān eyler, -r]

fiġān it- İnlmek, feryat etmek.

Gül gibi sen mey içüp her hāra hem-dem olalı / Ğoncaveş ben an yudup bülbül gibi **itdüm fiġān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [fiġān itdüm, -düm]

fiġān u āh-ı hezār: Bülbülün feryat ve ahı ||Aşığın inlemeleri.

Gülüñ ulaġına girmez **fiġān u āh-ı hezār** / Dilā o ġonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [fiġān u āh-ı hezār,]

fiġān u naġme-i zār: Ağlayan ezgi ve feryat.

Ārzümend-i gül-i rüyuñla ey gülzār-ı hüsñ / utdı āfākı **fiġān u naġme-i zārüm** Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [fiġān u naġme-i zārüm, -um]

fiġān u zār: Ağlayıp inlemek.

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / **Fiġān u zārını** ben ġastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [fiġān u zārını, -ını]

fiġāna başla- İzdırapla baġırma, haykırma ve feryada başlamak.

Yanardum ey göñül pervāne tek ben kendü derdümlü / **Fiġāna başlayup** bülbül gibi ġavġā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [fiġāna başlayup, -yup]

fikr: Düşünce.

Gider Mūsā ile ġaġtuñ ġadüñ seyr eylesin münkir / Görüp ġaġķ dîni bātıllı **fikri** o sen ‘arz-ı îmān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [fikri, -i]

Ruġ-ı verdüñle virdüm Sūre-i Nūr / aşuñ **fikr** ile zikrüm nün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [fikr,]

Dehenüñ **fikri** ile şimdi Raġimî Şi‘ri / Şüphe yok ‘ālem-i ġaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [fikri, -dur]

Māni‘ olmaz **fikr** ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevġidüñ olur zāhir ü pinhāni bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [fikr,]

Raġimî Şanma tālî‘ oldı çerġ üzre hilāl-i ‘id / O māhuñ aşı **fikriyle** olan nāzük ġayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [fikriyle, -iyle]

Dil ile dilüñ **fikri** zikri apuñ / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [fikri, -i]

fikr-i dakık ü bārık: Nazik ve ince düşünce.

Cānā laṭīf ü nāzūk vaşf-ı leb ü dehānuñ / **Fikr-i daķık ü bārık** ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [fikr-i daķık ü bārık,]

fikr-i firāvān: Bolluk düşüncesi.

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fūrkat ü cevr-i raķīb / Żāyi^c itdi ‘aķlumı **fikr-i firāvān** her ıaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [fikr-i firāvān,]

fikr-i miyān-ı yār: Sevgilinin belinin düşüncesi.

Fikr-i miyān-ı yār ile yoķ kıl ķadar mecāl / Mühr-i dehānı şevķ ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [fikr-i miyān-ı yār,]

fikr-i ser-encām: Başına gelen fikir, akla gelen düşünceler.

Rahîmî yār-ı ‘aşķ olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muħāl endişedir ‘uşşāķa ol **fikr-i ser-encāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [fikr-i ser-encāmı, -ı]

firāk: Ayrılık, hicran.

Ĝam-ı zülfüñle ruhsāruñ **firākından** aķan yaşum / Gözümüñ şişesinde şaķlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [firākından, -ından]

Hāl-i ruħuñ **firāķı** ile nār-ı ħasretüñ / Yaķdı Rahîmî sinesine dāĝ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [firāķı, -ı]

Hāl-i lebüñ **firāķı** odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāĝ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [firāķı, -ı]

Firāķa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vāķıf olan ħayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [firāķa, -a]

Rahîmiyem oldum **firāķuñla** yār / Vişālüñi t̄alib emekdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [firāķuñla, -uñla]

Firāķuñ bārına gördüm taħammül eylemez taĝlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miķdāra t̄abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [firāķuñ, -uñ]

Serv-ķaddüñ yādına çekdüm elifler sîneme / Lāle-ruhsāruñ **firāķı** arturur nārüm Ħasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [firāķı, -ı]

Firāķuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ħalāş eyleye mi böyle olan ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [firāķuñ, -uñ]

Ķarārüm yoķ ķara zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldı / **Firāķuñla** yaturmuşdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [firāķuñla, -uñla]

firāk odı: Ayrılık ateşi.

Firāk odyyla yanan bağrumuñ kanlu kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [*firāk odyyla, -yla*]

firāk u hasret: Ayrılık ve özlem.

Ħurrem vişāl-i yār ile aġyār ben ġarīb / Oldum **firāk u hasret** ile ġam-ġüsār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [*firāk u hasret,]*

firāk-ı ʿarız: Yanaġın ayrılıġı.

Ġam-ı zülf ü **firāk-ı ʿarızuñla** ey meh-i nā-mihr / Raġîmî rüz u Şeb aġlar ġörölmez ġarası aġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [*firāk-ı ʿarızuñla, -uñla*]

firāk-ı ġad u ebrü: Kaş ve yanaġın ayrılıġı.

Firāk-ı ġad u ebrüsüyla ġaddüm ey felek bükdüñ / Yire ġeġ ġöreyin tiz ġünde māh u nev- hilālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [*firāk-ı ġad u ebrüsüyla, -sıyla*]

firāk-ı zülf ü ruġsār: Saġ ve yanaġın ayrılıġı.

Firāk-ı zülf ü ruġsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duġān-ı āh sünbül dāġ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [*firāk-ı zülf ü ruġsāruñla, -uñla*]

Firāk-ı zülf ü ruġsāruñla sen servüñ kenārında / Duġān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi ġeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [*firāk-ı zülf ü ruġsāruñla, -uñla*]

firdevs: Şehname'nin yazarı; Firdevsi.

Sen bu ŧabʿ ile Raġîmî ŧatalum **Firdevssin** / İltifāt-ı Şeh gerek eşʿār-ı mümtāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [*firdevssin, -sin*]

firīb-i ġeşm-i cādü: Cadı ġözün aldatması.

Beni Őeydā kılan her dem nesîm-i caʿd-ı ġîsüdur / Ħarāb iden ġöñül Şehrin **firīb-i ġeşm-i cādüdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [*firīb-i ġeşm-i cādüdur, -dur*]

fitil-i cān: Can fitili.

Meclisüñde Őevġ ile yaġdı **fitil-i cānını** / ŧaġ degül olursa māhum mazġar-ı envār Őemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [*fitil-i cānını, -ını*]

fitne-i yeʿcüc: Yecüc'ün kargaşa meydana ġetirmesi, fitnesi.

Haṭṭ degül ḥaddinde yārūñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / Çekdi İskender gibi ol **fitne-i Ye'cüce** sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [fitne-i ye'cüce, -e]

fursat: Bir şeyin yapılması için uygun düşen, elden kaçırılmayacak durum ve zaman, vesile.

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / **Furşat** gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [furşat,]

Ġarık-ı baḥr-i ğamem al elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye **furşat** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [furşat,]

furtına: Şiddetle esen ve şiddet derecesine göre karada ve denizde etrafı birbirine katarak bâzan can ve mal kaybına sebep olabilen sert rüzgâr.

Çoğ **furtına** şavurdı hevā-yı ğam-ı zülfüñ / Lenger birağup kıomadı bir yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [furtına,]

fülfül: Karabiber.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālūñüñ bekdışı ḥod bir dāne **fülfülde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [fülfülde, -de]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḥālūñ görmeyem bir dānesin **fülfül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [fülfül,]

fülk-i vücūd: Beden gemisi.

Ġarık itdi baḥr-i fūrkat **fülk-i vücūdi** yā Rab / Olmadı kıatre 'avni sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [fülk-i vücūdi, -ı]

fürkat: Ayrılık.

Va'ce-i vaşl-ı leb ü zülfüñ ḥayāliyle bu cān / Şabr iderdi **fürkate** şabr itse bir miqdār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [fürkate, -e]

Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [fürkatiyle, -iyle]

Ben senüñle **fürkatüm** vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bīmār ger şıḥhat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [fürkatüm, -üm]

Ne ḥikmetdür şifā-yı vaşla kırbıyyet taleb itsem / Şikeste-ḥāl ider **fürkat** ki eyler bir zemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [fürkat,]

Ḥayālūñ şem'ı her şeb yanmasa bālinüm üstinde / Yaқardı süziş-i tāb **fürkatüñ** ile bu cān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [fürkatüñ, -üñ]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür **fürkat** şağın yaçar çara çayğu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [fürkat,]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün gam çekmedi bir gün / 'Aceb 'âkil imiş Mecnûn ki **fürkat** ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [fürkat,]

Virmez vişäle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi' itdi **fürkat** gamıyla devrân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [fürkat,]

Efendi ben kuluñ **fürkatde** dil endüh-ı hayretde / İkimizde 'aceb hâletdeyüz ben gamlı ol gamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [fürkatde, -de]

fürkat-i bār-ı cefā: Eziyet yükünüün ayrılığı.

Bükdi bilümi **fürkat-i bār-ı cefā** meded / Cevr okı geçdi bağruma ey çası yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [fürkat-i bār-ı cefā,]

fürkat-i kurb-ı vişāl: Kavuşmanın yakınlığının ayrılığı

Fürkat-i kurb-ı vişālünle eyā mūnis-i cān / Nāle olmışdur enisüm işidenlerden ırak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [fürkat-i kurb-ı vişālünle, -ünle]

fürkat-i yār: Sevgilinin ayrılığı.

Bu yolda gam u **fürkat-i yār** ile nihāyet / Ben sürünü ol çurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [fürkat-i yār,]

fürüg-ı 'arız: Yanağın parlaklığı.

Hoş-dem nesim-i luţfuñ ile rüzgār-ı 'id / Hurrem **fürüg-ı 'arızuñ** ile nehār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [fürüg-ı 'arızuñ, -uñ]

fürüg-ı âteş-i āh: Ah ateşinin ışığı.

Dil pādîşāh-ı 'aşkuña bir çetr-i pür-hayāl / Yir yir **fürüg-ı âteş-i āhum** tınāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [fürüg-ı âteş-i āhum,]

fürüzān eyle-: Aydınlatmak.

Şem'-i kadrin revğan-ı 'izzet **fürüzān eylesün** / Nitekim kändil uyarduça sipihre mäh-ı tīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [fürüzān eylesün, -sün]

fütüvvet: Cömertlik.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şirini şirāne / 'Ali-heybet **fütüvvet** kāmı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [fütüvvet,]

G

ġaddār: Merhametsiz, zalim.

‘Ömr-i müsta‘cil felek **ġaddār** u nā-hemvāra baġt / Mihr-i meh-rū ġayr-ı vāki‘ cāy-ı ġırmān her ġaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [ġaddār,]

ġaflet it-: Farkında olmamak, habersiz olmak.

ġaflet itme aç gözüñ varın ayaġum tozıdır / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ġaflet itme, -me]

ġaflet penbesi: Dikkatsizlik pamuġu.

Ŧoptoludur vā‘ız benüm ġuşumda **ġaflet penbesi** / Ĥaġdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [ġaflet penbesi,]

ġāh: Bazen.

Geh bozar **ġāh** düzer şafġasını bedr-i münir / Viremez defter-i ġüsnüñe beyāz üzere nāġ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [ġāh,]

Derd-i ġam bir ġama düş itdi Raġimîyi şehā / Ĥayret alur özini geh bilemez **ġāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [ġāh,]

Leb ü dendānuñ añıcaġ gözümüñ / İçi bir la‘l **ġāh** lü‘lü‘dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [ġāh,
]

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / **ġāh** şive geh teġāfül geh ġazab geh nāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [ġāh,]

Ĥāl-i erkāna vuġûfi var Raġimî bendeñüñ / **ġāh** paşayı gehi ġünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [ġāh,]

ġāh ġande geh ġazab ey ġonca la‘lüñ ‘āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ġāh,]

Bir ġalile bend ider geh biñ perîşān-ġātır / **ġāh** olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [ġāh,]

ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiġ çeker **ġāh** bıcaġ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [ġāh,]

Dostluġ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ġod mihri geh var **ġāh** yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [ġāh,]

Geh ağladur beni **ġāh** inledür bu āh meded / Ne demlere ġodı n’eyler bu rüzġarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ġāh,]

Qılma h ak aret eyle h ar b t erine  a n / Cemşid olurdu hem-dem a na **g ah** g ah-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 4). [g ah,]

 Arız u z lful n g amından b -kar r olmuş  ab  / G hi geşt-i g l en eyler **g ah** ider  azm-i H ten (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 4). [g ah,]

g ah g ah: Ara ara.

G ah g ah emr eyle yüz sürsün rik bu a  eh  / H k-i r hu dur Ra im  h d senün b -i tib h (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 298, Beyit 7). [g ah g ah,]

g ah olur: Bazen, zaman olur ki...

 zini **g ah olurmu ** be zed rmi  zıll-i  add ne / Yıksın görmiyeyin bir da i serv-i h r m n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 4). [g ah olurmu , -mı ]

g ah-ı cem: Cem'in zamanı.

Qılma h ak aret eyle h ar b t erine  a n / Cemşid olurdu hem-dem a na g ah **g ah-ı Cem** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 4). [g ah-ı cem,]

g ahi: Bazen, zaman zaman.

Ged n  **g ahi** a du ca di ey  ah-ı  al - anum / Ya ı dild r adı  anber Ra im  bir  ulum vardur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 51, Beyit 5). [g ahi,]

Gönül A shehre be zer gerçi seyrüme cem l nle /  ara bulut gibi h 'il olur **g ahi** g am-ı k k l (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 4). [g ahi,]

 Arız u z lful n g amından b -kar r olmuş  ab  / **G ahi** geşt-i g l en eyler g ah ider  azm-i H ten (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 4). [g ahi,]

g 'ib: Hazır bulunmayan, mevcut olmayan, zayi, görünmez olan.

Cümle v c d-ı mu la u n sensin Ra im  ma harı / Ol ma labu  **g 'ib** degül gel  alib ol ma zardadur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 101, Beyit 7). [g 'ib,]

g alib: Üstün gelen.

 alibem himmetde ben ey H zr-dem Iskendere /  alib-i c n oldu ol ben bezl-i c n itsem dirin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 4). [g alibem, -em]

g alib ol-: Üstün gelmek.

V c dum bir se h vet kesb idüpdür za f-ı f r atle / H r ret **g alib olup** c nda ne t b u t v n  almı  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 126, Beyit 4). [g alib olup, -up]

ġaltān ol-: Yuvarlanmak.

Ķan midur ol ki Őu gibi Ķapuńda aĶmaya / BaŐ midur ol ayaġuńa **ġaltānuń olmaya** (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 301, Beyit 2). [ġaltānuń olmaya, -uń, -maya]

ġam: Kaygı, tasa, keder.

ġam yeter cānā dile gönderme Őadı gelmesün / Maĥrem olmaz bańa ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 12, Beyit 6). [ġam,]

Rūzgārum ĥaŐm u baĥtum ser-keŐ ü tālī^c zebūn / Yār-ı bī-mihr-i vefā **ġamdan** benüm ĥālüm ĥarāb (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 13, Beyit 2). [ġamdan, -dan]

Bezmi-i ‘aŐķuńda muŐāĥib Őāhidüm **ġam** dil nedim / EŐk-i ĥasret mey yüzüm deff nāle ney baġrum kebāb (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 13, Beyit 3). [ġam,]

Yoluńda tıġ-i hicrānuńla ben Ķurbānuńı yād it / Tenevvür **ġamda** bu baġrı yanık biryānuńı yād it (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 19, Beyit 1). [ġamda, -da]

Őarābum eŐk-i ĥasret hem-demüm **ġam** / Kebāb itdi bu baġrum nār-ı ġurbet (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 23, Beyit 2). [ġam,]

Tenden **ġamuńla** itdi dil-i bī-Ķarār ġoc / Ārām ider mi bende ide Őehriyār ġoc (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 28, Beyit 1). [ġamuńla, -uńla]

Yoluńa nem var ise ser-cümle īŐār eyledüm / Varlıġumda dilde **ġam** ĶalmıŐ durur ġozde remed (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 40, Beyit 4). [ġam,]

Rā-ĶaŐlaruń ĥayāli gehi zülfüńüń **ġamı** / Miskīn-ġońül burada perīŐān olur Ķalur (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 43, Beyit 3). [ġamı, -ı]

Raĥimī ġamze Ķıldı Ķalb-i meftün / LebiĶün cān **ġama** merhün olupdur (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 45, Beyit 5). [ġama, -a]

Derd-i ġam bir **ġama** dūŐ itdi Raĥimīyi Őehā / Ĥayret alur özini geh bilemez ġāĥ bilür (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 47, Beyit 7). [ġama, -a]

Bańa hecrüńde **ġam** vaŐluńla Őādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı ĥoŐ-derdüńle dermān olmadan yegdür (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 50, Beyit 1). [ġam,]

Ey feraĥ gelme senüńle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu cān-ı ĥazīnüń **ġamdur** (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 58, Beyit 4). [ġamdur, -dur]

Sen leb-i mey-ġün **ġamdan** cān virürsem Ķurbuń / Eylesün bennā bināŐı vaŐını mey-ĥāne Őavr (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 66, Beyit 2). [ġamdan, -dan]

LeŐāfet ġülŐeninde ġülŐen ol ġül gibi ey ġonca / **ġamından** incinüp ĥārūń ŐaĶın Ķekme melāletler (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 81, Beyit 4). [ġamından, -ından]

Misāfir-ĥāne-i dilde iĶāmet iĥtiyār itdi / Ĥalilüm **ġam** dinür bir maĥrem-i miĥmānımız vardur (Kūtahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 87, Beyit 4). [ġam,]

Dimedüñ hālümü görüp **ğamda** / Düşmenümle ol āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [ğamda, -da]

Nihān oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe demlerdür / Yağar **ğam** cāmı ben mest-i hārābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [ğam,]

La'l-i mey-gūnuñ **ğamından** döne döne ey felek / Cür'aveş pā-māl idüp yire dökersin kanımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [ğamından, -ından]

Fürkatiyle biñ **ğamum** var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [ğamum, -um]

Ğamum şorma benüm mesrūr dil-i ma'mūra hātırdan / Yıkık gönlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [ğamum, -um]

Cān u gönül diyārını tārāc iderdi **ğam** / Şād itmeseydi şāh-ı hayāli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [ğam,]

Bağruma taşlar başup **ğamdan** ham oldı tākātüm / Hātem-i la'lüñle maħremdür bir aħıryān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [ğamdan, -dan]

Nālesi āhestedür **ğamdan** Raħîmî hastanuñ / Zā'f-ı gālîbdür anuñçündür mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [ğamdan, -dan]

Lebi **ğamıyla** kadeh gibi taldı kan çeşmüm / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ğamıyla, -ıyla]

Yağdurursın başuma **ğam** taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum kaşrı ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ğam,]

Añduqca la'lüñ añma 'adūdan te'addi / Zülfüñ **ğamıyla** haddümi var bā-itālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [ğamıyla, -ıyla]

Her şeb şaçuñ **ğamıyla** tül-i emel kılardum / Olmasa ger fenāsı bu 'ömr-i bî-beķānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [ğamıyla, -ıyla]

Bî-ķarār 'aşıq gibi üstüñe dir dir titreyüp / Bağrı **ğamdan** pāre pāre dā'imā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [ğamdan, -dan]

Şūfiyā gāyet müdāvādur **ğam** u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-gūn ile cānuñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ğam,]

Döne döne pīr-i 'aşkuñ pendı budur kendüme / Bāda eyle hāşılı **ğam** hırmenin ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [ğam,]

'İddur tarh it **ğamı** kaşrı feraħ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [ğamı, -ı]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör **ğamı** deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [ğamı, -ı]

Ğamuñ sāğar gibi hūn itdi bağrum derdüñ inletdi / Raħîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola kanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [ğamuñ, -uñ]

Ğamuñ yeter bize añma feraħ didüklerini / Bu **ğamla** gönlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ğamla, -la]

Ġamuñ yeter bize aña feraḥ didüklerini / Bu ğamla gönlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ġamuñ, -uñ]

Serv-ḳaddüñ ḥasretinden gözde ābum var benim / Lāle-ruḥsāruñ **ġamıyla** dilde tābum var benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [ġamıyla, -ıyla]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ **ġamı** dāl eyledi ḳaddüm / Meded yok yire evhām u ḥayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [ġamı, -ı]

Bir emeldür cennet ü tûbā **ġamı** tül u dirāz / Kûy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [ġamı, -ı]

Şükrüllillāḥ şimdi **ġam** ġam-ḥ'ār u münisdür baña / Fāriğ ol cānāna ḥacet münis ü ġam-ḥ'ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [ġam,]

Ġam oḳlarıyla ḫoldı bu sīnem belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [ġam,]

Bi-ḥamdillāḥ şehā ben ne **ġamuñ** ne mātemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḥurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ġamuñ, -uñ]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün **ġamdan** ola yārüm / Raḳîb ile senüñ seyrānda bir ḥoş 'ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ġamdan, -dan]

'Aceb Mecnün-şifat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / 'Aceb öldürdi **ġam** Ferhādeş ey şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ġam,]

Cān ile gönül içre **ġamuñ** ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirli yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ġamuñ, -uñ]

Bu yolda **ġam** u fırḳat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ḳurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ġam,]

Hezār-ı 'aşıḳ olursa **ġam** degül dildār şağ olsun / Ḳayıрма bülbüli ey bāğbān gülzār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [ġam,]

'Ārız u zülfüñ **ġamından** bî-ḳarār olmuş şabā / Gāhi geşt-i gülşen eyler gāḥ ider 'azm-i Ḥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [ġamından, -ından]

La'l-i sîr-ābuñ **ġamından** cān viren bî-dillerüñ / Tütüyā ider 'uyün-ı cāna a'yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [ġamından, -ından]

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / **Ġam** fırḳatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [ġam,]

Geh hecr kenārında gehi **ġam** yakasında / Şandı dil ü cān zevraḳı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [ġam,]

Büse-i la'l-i lebüñe cān virüp me'nūs olan / Bir nefes çekmez benim rüḫ-ı revānum cān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [ġamın, -ın]

Mısr-ı 'izzetde 'azizüm olımaş şāḫib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [ġamın, -ın]

Ḥurrem olmaz ḥāḫırı rüz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen ey āfitābum zülmet-i hicrān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ġamın, -ın]

Ey Raḥīmī sen ümîdüñ Kāsımü'l- ezrāka tüt / Seg-nihād olan t̄ama^ç ehli ço çeksün nān **ğamı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ğamı, -ı]

Bize kûy-ı yār sen çek cennet-i a'lā **ğamın** / Zāhidā biz ibn-i vaqtüz çekmezüz ferdā **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ğamın, -ın]

Ço miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [ğamın, -ın]

Ey Raḥīmī ħ'ân-ı Hāğdan ħod nevāleñ baḥşıdır / Bî-nevāyāne t̄ama^ç itme yime dünyā **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [ğamın, -ın]

Lebünden gelmedi cān derdine bir nuḥk-ı em bir gün / Bu **ğamdan** ğam mı itsem 'azm-i iḳlīm-i 'adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [ğamdan, -dan]

Gül yüzüñ ḥaḥtuñ **ğamıyla** geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ḥākister görünür gözüme berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [ğamıyla, -ıyla]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir **ğama** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [ğama, -a]

Ğamuñla āh iderken tüfek kundağda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ħod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [ğamuñla, -uñla]

Firākuñ bir yaña bir yaña **ğam** derd üzre derd oldu / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [ğam,]

La'l-i Şirîñüñ **ğamından** yine cān Ferḥadınıñ / Ser-güzeşti Ḥusrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [ğamından, -ından]

Cām-ı lebüñ **ğamı** ile cānā Raḥîmîñüñ / Ḥün-ı cigerle t̄oldı gözinüñ kabacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [ğamı, -ı]

Ğam tiri pāre pāre idüp deldi sînemi / Dil şerḥa şerḥadur teni bî-çāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [ğam,]

Raḥīmī bir mürüvvetlü kerîmü'ş-şāna ḳul oldu / Yime **ğam** devletinde 'ālemüñ sultānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [ğam,]

Ḳaddüñ **ğamıyla** ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [ğamıyla, -ıyla]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyî' itdi fūrḳat **ğamıyla** devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [ğamıyla, -ı, -y, -la]

ğam çek-: Tasalanmak, üzölmek.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoḥsa **çekmem ğam** olursam ḳurbet-i 'ida ba'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [ğam çekmem, -mem]

Ne **ğam çek** şām-ı hecr için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥīmī her vişālüñ āḫiri hicrānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [ğam çek,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi ḳāmetüm / Bāri **ğam çekdürme** ey meh mihri yok āgyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [ğam çekdürme, -dürme]

Aşlā ne **ğam çeker** aşılan dār-ı zülfüne / Taşdan yire başar mı ferahdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [*ğam çeker, -er*]

Server-i vuşlat-ı dildār çün **ğam çekmedi** bir gün / ‘Aceb ‘āqil imiş Mecnūn ki fūrkat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [*ğam çekmedi, -medi*]

ğam degül: Ne çıkar, zararı yok.

Hemān ‘ālemde sen sağ ol benüm devletlü sultānum / Raḥîmî **ğam degül** ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [*ğam degül,*]

ğam mı: Keder mi, dert mi.

Lebünden gelmedi cān derdine bir nuṭṭ-ı em bir gün / Bu ğamdan **ğam mı** itsem ‘azm-i iḳlīm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [*ğam mı,*]

ğam yi-: Tasalanmak, kaygılanmak.

Ey Raḥîmî **ğam yime** ğamzına her nā-ḳābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maḳbūlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [*ğam yime, -me*]

ğamgîn: Gamlı, kederli, üzüntülü.

Beni hecrüñle **ğamgîn** düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [*ğamgîn,*]

ğam-güsār-ı ‘id: Bayramın dert ortağı.

Ḥurrem vişāl-i yār ile aġyār ben ġarīb / Oldum firāḳ u ḥasret ile **ğam-güsār-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [*ğam-güsār-ı ‘id,*]

ğam-ḥ‘ār: Gam çeken, kederlenen, üzülen.

Şükrülillāh şimdi ğam **ğam-ḥ‘ār** u mūnisdür baña / Fāriġ ol cānāna ḥacet mūnis ü **ğam-ḥ‘ār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [*ğam-ḥ‘ār,*]

ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet: Ayrılıkla kederlenen.

Ümid-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger olsaydı bir **ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [*ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet,*]

ğam-ı aġyār: Rakibin derdi.

İncinür şanma beni cevri ü cefâ-yı yârdan / Şandı dil âyinesi senüñ **ğam-ı ağıyârdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [ğam-ı ağıyârdan, -dan]

ğam-ı aşk: Aşk acısı.

Âh kim oldum **ğam-ı aşkuñla** ser-gerdân hayf / Hayf ey bî-merhamet bî- ‘ahd ü bî-peymân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ğam-ı aşkuñla, -uñla]

İmtihân itsem **ğam-ı aşkı** eger Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm efzûn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ğam-ı aşkı, -ı]

ğam-ı cân u cihân: Dünya ve can derdi.

Rahîmî yâr-ı aşk olan **ğam-ı cân u cihân** itmez / Muḥâl endişedür ‘uşşâka ol fikr-i ser-encâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [ğam-ı cân u cihân,]

ğam-ı cânân: Sevgilinin verdiği gam.

Ḥalîlüm ḥâne-i dilde **ğam-ı cânânı** mihmân it / Tenevvür sînedi ḥûn-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [ğam-ı cânânı, -ı]

ğam-ı dildâr: Sevgilinin/güzelin gamı.

Ğam-ı dildârı cem‘ it maḥzen-i ḥâtırda ḥıfz eyle / Ṭarîḳ-ı aşka ‘azmüñ var ise zâd-ı firāvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ğam-ı dildârı, -ı]

ğam-ı ferdâ: Yarının derdi.

Ğam-ı ferdâ için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [ğam-ı ferdâ,]

Ğam-ı ferdâyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi güşumda yir eyler rikâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [ğam-ı ferdâyı, -ı]

ğam-ı gavgâ: Kavganın derdi.

Bülbülüñ nâle vü feryâdı hezâr olsa ne ğam / Gül olur ḥâra muḳârin o **ğam-ı gavgâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [ğam-ı gavgâda, -da]

ğam-ı ḥatt: Ayva tüylerinin kederi.

Ğam-ı ḥattıñ hevâ-yı zülfüñ âh / Ben perişâna ḳara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [ğam-ı ḥattıñ, -uñ]

Ḥattıñ geldükce cânâ ḥâlûñe efzûn olur meylüm / **Ğam-ı ḥattıñ** dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [ğam-ı ḥattıñ, -uñ]

ġam-1 haṭṭ u ḥad: Yanaġın ve ayva tūyün derdi.

Bir ġün āh itdüm **ġam-1 haṭṭ u ḥadūñden** incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben ḡuluña bir ġunah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [ġam-1 haṭṭ u ḥadūñden, -üñden]

ġam-1 hecr: Ayrılık üzüntüsü.

Rahîmî ḥasta dil-beste šikeste-ḥāl-i bendeñdür / Anuñ derdin **ġam-1 hecrüñle** bîmār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [ġam-1 hecrüñle, -üñle]

ġam-1 hecr-i rahîmî: Rahîmî'nın ayrılıġının derdi.

Geh **ġam-1 hecr-i Rahîmî** vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir çäre meded ḡaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [ġam-1 hecr,]

ġam-1 hicrân-1 çeşm-i şād: Sad gözüñ ayrılıġının derdi.

ġam-1 **hicrân-1 çeşm-i şāduñ** ile dāl-i zülfüñle / Beni šihḡatde šanma šayruyam bu şad ḡayālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [ġam-1 hicrân-1 çeşm-i şāduñ, -uñ]

ġam-1 kākül: (Sevgilinini) saçının kederi.

Göñül Aḡşehre beñzer gerçi seyrüme cemālüñle / Ḳara bulut gibi ḡā'il olur ġāhi **ġam-1 kākül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [ġam-1 kākül,]

ġam-1 leylā-yı zülf: Saçının karanlıġının derdi (Leyla ile Mecnun hikayesinin kadın kahramanı Leyla'ya telmih var).

ġam-1 **leylā-yı zülfüñle** Rahîmî olalı meftün / Gezüp Mecnün-ı ser-gerdāni bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [ġam-1 leylā-yı zülfüñle, -üñle]

ġam-1 makām-1 ‘uşşāk: Uşşak makamının derdi.

Perde baġladı dem-i vaşluñ uşüle ġöç idüp / Tegnāy olsa ne var **ġam-1 makām-1 ‘uşşāk** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [ġam-1 makām-1 ‘uşşāk,]

ġam-1 mevzün-nihāl: Düzgün boyunun derdi.

‘Adem iklîmine ehl-i vefānuñ ṡoġru yoludur / Elif kim çekmişem tende **ġam-1 mevzün-nihālüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [ġam-1 mevzün-nihālüñle, -üñle]

ġam-1 miḡmān: Misafirin derdi.

‘İzzet eyle didi geldükce **ğam-ı mihmānına** / Hāzır it hem hūn çün hūn-ı ciger didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [*ğam-ı mihmānına, -ına*]

ğam-ı sevdā-yı hecr: Ayrılık sevdasının derdi.

Ğam-ı sevdā-yı hecrüñle perîşān-ḥāldüm ḥayli / Bu gün mecmū‘-ı ḥāṭır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [*ğam-ı sevdā-yı hecrüñle, -üñle*]

ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār: Sevgilinin saçının sevdasının derdi.

Seni gördüm göreliden ey gönül Mecnūna beñzetdüm / **Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār** ile meftūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [*ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār,]*

ğam-ı tiğ-i ‘adū: Düşmanın kılıcının derdi.

Ğam-ı tiğ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [*ğam-ı tiğ-i ‘adūdan, -dan*]

ğam-ı ‘ummān: Denizin derdi.

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh gemide / Girmez ele demde **ğam-ı ‘ummāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [*ğam-ı ‘ummāna, -a*]

ğam-ı zaḥm: Yaranın derdi.

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyālenüñ / Batmaya ḳala cānda **ğam-ı zaḥmı** nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [*ğam-ı zaḥmı, -ı*]

ğam-ı zülf: Saçın derdi.

Ğam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firākından akan yaşum / Gözümüñ şışesinde şaḳlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [*ğam-ı zülfüñle, -üñle*]

Gitmedügi bu **ğam-ı zülfüñ** dil-i aḡyārdan / Kāfirüñ āyinidür ḳoyar çelipā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [*ğam-ı zülfüñ, -üñ*]

Ğam-ı zülfın mi hecr-i ‘ārızın mı diyeyin yārüñ / Raḥimî ‘ömr müsta‘cil dirîḡā hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [*ğam-ı zülfın, -ın*]

Ğam-ı zülf ü firāk-ı ‘ārızuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥimî rüz u şeb aḡlar görölmez ḳarası aḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [*ğam-ı zülf,]*

ğam-ı zülf-i yār: Sevgilinin saçının derdi.

Dilden iderse n’ola **ğam-ı zülf-i yār** göc / Raḡbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [*ğam-ı zülf-i yār,]*

ğam çek-: Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

Hayli dem ben teşne-dil **çekdüm** leb-i cānān **ğamın** / **Çekmedüm** ‘ömrümde bir gün çeşme-i hayvān **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [ğamın çekdüm, -ın, -düm; ğamın çekmedüm, -ın, -medüm]

Bize kûy-ı yār sen **çek** cennet-i a‘lā **ğamın** / Zāhidā biz ibn-i vaqtüz çekmezüz ferdā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ğamın çek, -ın]

Biz ser-i kûy-ı melāmetde fenā şālın geyüp / Mülke t̄alib olmazuz hîç **çekmezüz** dünyā **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [ğamın çekmezüz, -ın, -mezüz]

Matbah-ı hūn-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / **Çekmedi** balın belāsın yimedi loğma **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [ğamın çekmedi, -ın, -medi]

ğamlı: Üzgün, kederli.

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kûy ol **ğamlı** / Kararı yok nedür kuyuñdan āhir kûy ol **ğamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [ğamlı,]

Efendi ben ḫuluñ fūrkatde dil endūh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb ḫāletdeyüz ben **ğamlı** ol **ğamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ğamlı,]

ğamnāk it-: Gamlı; kederli etmek.

Ğuşsa-i hecrūñ Raḫîmî görñlini **ğamnāk ider** / Vuşlatuñla luḫ idüp şād it feraḫnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ğamnāk ider, -er]

ğamnāk ol-: Gamlı, kederli olmak.

Her ki cānā ğuşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde **ğamnāk olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ğamnāk olsun, -sun]

Kerem ü luḫfuñ ile ḫurrem idüp ğayrıları / Beni ḫahruñla revā görme ki **ğamnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ğamnāk olayum, -ayum]

ğamz: Ara bozuculuk, söz taşıma, gammazlık, münâfıklık.

Ey Raḫîmî ğam yime **ğamzına** her nā-ḫābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maḫbūlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [ğamzına, -ına]

ğamze: Süzerek göz ucu ile yan bakış.

Hūn-ı dil yād-ı leb-i la‘lūñle şerbetdür baña / Tende **ğamzeñ** yāresi āşār-ı şihḫatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

Ğamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ğamda ḫılma tek ḫabis aḫad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [ğamzeñ, -ñ]

Ṭayanup **ġamzeñe** çeşmüñ döker ƣan / Velī şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ġamzeñe, -ñe]

Ġamze bir keskin ƣarâmî çeşm-i fettân yol başar / Vaşl ise bir ince bil ġāyet maħall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ġamze,]

Cân lebüñden em recā itdükce **ġamzeñi** ƣışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ġamzeñ, -ñ]

Leblerüñle **ġamzeñi** el bir eylemiş / Cānuma şirāne naħçir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [ġamzeñ, -ñ]

Ġamze bir keskin ƣarâmî çeşm-i āfet yol başar / Ƙayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [ġamze,]

Nice bitsün tiġ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şoġup aġzın irer **ġamzeñi** gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [ġamzeñ, -ñ]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiġ çeker ġāh bıçaġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [ġamzeñüñ, -ñüñ]

Baña mihr itmeyüp **ġamzeñi** geçer ƣātır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [ġamzeñ, -ñ]

Cân idi borcumuz lebüñe eyledük edā / **Ġamzeñi** sebep ne vire eline ƣavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [ġamzeñ, -ñ]

Ol şüġ-ı şivekārüñ aldanma **ġamzesine** / Şānında şefġat olmaz cellād-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [ġamzesine, -sine]

Dilde ben geh tiġüñe geh tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum **ġamzeñe** geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [ġamzeñe, -ñe]

Bu cān naħçirine şirāne **ġamzeñi** ƣaşd ider ƣarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yoġ olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [ġamzeñ, -ñ]

Sensizin dirlik dilersem **ġamzeñe** ƣatlüm ģalāl / Leblerüñsüz zindeġanî cānuma olsun ƣarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [ġamzeñe, -ñe]

Fidā-yı cān idüp şirāne **ġamzeñi** şaydgāhında / Elümle başumı āvîze-i fitrāke ƣabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [ġamzeñ, -ñ]

Yāremüñ aġzına tiġüñ dil şoġar ikide bir / Ben anuñla **ġamzeden** himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ġamzeden, -den]

N'ola öldürmege ƣaşd eyler ise **ġamzelerüñi** / Sen benüm la'l-i revān-baħşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ġamzelerüñ, -lerüñ]

Tîr **ġamzeñi** yā ƣaşuñ ƣaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ģüsne server-i şāhib-ƣırānsın yā Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ġamzeñ, -ñ]

Zülfüñle **ġamze** bend ider oldı uğrılaysın / Miskîn-dilümi ƣıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [ġamze,]

Ƙanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebüñ / Şoñra ƣuyup **ġamzeñi** öldürürse ola ƣana ƣan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [ġamzeñ, -ñ]

Gözün şayyâdı hem-râh olalı şîrâne **ğamzeñle** / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ğamzeñle, -ñle]

Kaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar başuma / La'lüñ öpsem **ğamze** hışım eyleyüp hançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [ğamze,]

Tîğüñ üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Āh kim **ğamzeñ** ucıyla bir kez itmezsın nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ğamzeñ, -ñ]

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü Türkmân oğlına / **Ğamzesi** yağmacıdır beñzer Tatar Hân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [ğamzesi, -si]

Ğamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyâra olacağ işi ol yâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

Ne öldürür dil-i bîmârumı **ğamzeñ** ne sağ eyler / Benüm haqqumda cânâ kıpmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [ğamzeñ, -ñ]

Bitmedi **ğamzeñüñ** ey yâr yürekde zaħmı / Kaldı cân içre o peykân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ğamzeñüñ, -ñüñ]

Dile **ğamzeñ** uralı yâre Meħemmed Çelebi / Olmuşam ħasta vü bî-çâre Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

ğamze kıl-: Yan bakış atmak.

Rahîmî **ğamze kıldı** kalb-i meftûn / Lebiçün cân ğama merhûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [ğamze kıldı, -dı]

ğamze-i dil-cü: Gönül çeken yan bakış.

Beni koyup nazar şalma raķibe rāzıyam öldür / Senüñ kurbānuñ olayum meded ey **ğamze-i dil-cü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ğamze-i dil-cü,]

ğamze-i ħün-rîz-i yâr: Sevgilinin kan döken yan bakışının kılıcı.

Baş koşaldan **ğamze-i ħün-rîz-i yâre** çeşm-i yâr / Cân u ser virmek için gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [ğamze-i ħün-rîz-i yâre, -e]

ğanc it-: Naz etmek.

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nâlığı var / Gül gibi **ğanc ider** ol ğonca ne zibâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ğanc ider, -er]

ğanc-ı la'l: Dudağın nazı.

Çâk çâk itdi yaķasın şubĥ-dem ğülşende ğül / **Ğanc-ı la'lüñden** meger kılmış şabâ bir keşf-i râz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [ğanc-ı la'lüñden, -üñden]

ğaraż:

1. Gaye, maksat, amaç.

İltifātuñdur **ğaraż** ey mive-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur envā‘ıla büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [ğaraż,]

Çaşırını yıkmağ ise düşmenüñ ey nāle **ğaraż** / Sineden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ğaraż,]

2. Arzu, istek.

Ğaraż didār ise ey dil düşen şu gibi her ṭaşı / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ğaraż,]

ğarīb:

1. Kimsesiz, zavallı, biçare.

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni rüsvā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [ğarīb,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim ḳaldum tek ü tenhā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [ğarīb,]

Şām-ı zülfüñde ḳarār itdi bu şeb miskîn-gönül / Ḳanda kim aḥşām ola lābüdd ider me‘vā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [ğarīb,]

Dün maḥalleñde raḳīb ile Raḥîmî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ğarīb,]

Ğarīb ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [ğarīb,]

Ḥurrem vişāl-i yār ile aġyār ben **ğarīb** / Oldum firāk u ḥasret ile ğam-ġüsār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [ğarīb,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esir-i ḳayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir **ğarīb** ü ḥor u zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [ğarīb,]

Ḥaṭṭı geldi büsesin al dün **ğarībüñdür** diyü / Ey Raḥîmî lāyih oldu cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [ğarībüñdür, -üñdür]

Ğarīb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dār-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i süzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [ğarīb,]

2. Gurbet ellerde kalmış, kendi ilinden ayrılmış, bulunduğu yerde yabancı olan (kimse), yabancı.

Çerḫ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā ḥayfā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [ğarīb,]

3. Kolay anlaşılmayan, gizli tarafları bulunan, sırlı.

Sende ey meh olalı bu hüsni-bî-hem-tâ **garîb** / Eyledi âlemlere aşkuñ beni rüsvâ **garîb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [garîb,]

garîb ü bî-kes: Kimsesiz ve garip.

Efendüm devletüm sen bir **garîb ü bî-kesüm** bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [garîb ü bî-kesüm, -üm]

garîb-i aşık-dil-hasta: Hasta gönüllü garip âşık.

Müşkil iken hâlet-i mevdi saña âsân ider / Ey **garîb-i aşık-dil-hasta** zâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [garîb-i aşık-dil-hasta,]

garîk-ı bahr-i gam: Gam denizinde boğulmuş.

Garîk-ı bahr-i gamem al elüm Hızrâsâ / Kenâr-ı şâdiye fırsat zemâni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [garîk-ı bahr-i gamem, -em]

garķ it-: Batırmak, sular altında bırakmak.

Eşk-i hasret kana **garķ itdi** gözüm merdümlemin / Şanki la'lin-câmelerle zeyn olur kırbân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [garķ itdi, -di]

Bahr-i kerremnâya **garķ itdüñ** bu cismüñ cevherin / Âşinâ-yı kılzüm-i aşkuz kerâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [garķ itdüñ, -dün]

Garķ itdi bahr-i fırķat fülk-i vücûdi yâ Rab / Olmadı kaçre 'avni sen Hızr-ı dîdebânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [garķ itdi, -di]

Beni **garķ itdi** ey kân-ı kerem 'ummâni ihsânuñ / Vücûdum kaçresin maħv itdi hem cüd-ı firâvânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [garķ itdi, -di]

Rüy-ı zerdüm kana **garķ itsem** şafaķ gibi n'ola / Zaħm-ı tiğüñden güzeller şâhı 'unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [garķ itsem, -sem]

Çana **garķ itdi** ruħ-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şâhum baña mîr-i 'âşıkân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [garķ itdi, -di]

Ol Sikender derdin ayru bende şoñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan **garķ ide** bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [garķ ide, -e]

İrüp Bağdâd küyına olınca vaşluña mevşil / Gözümüñ kara kanlu yaşı **garķ itdi** Çaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [garķ itdi, -di]

Sipâh-ı eşk-i hasretten şehâ **garķ itdi** dünyâyı / Raħimînüñ gözi yaşına raħm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [garķ itdi, -di]

ġark ol-: Dolmak, dolup taşmak.

Zāt-ı pākũnden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nũra **ġark oldu** ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 9, Beyit 1). [ġark oldu, -dı]

ġarka vir-: Suyla doldurmak, sular altında bırakmak, boġmak.

Gevher-i vaşluma řālĩbsin didi ol baħr-i ħũsn / **ġarka vir** yařuñla dehri ser-be-ser dĩdem be-çeşm (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 185, Beyit 6). [ġarka vir,]

ġarka virdi āb-ı çeřmũm sũy-ı baħri ser-be-ser / Dũd-ı āhum çerġe irdi řāhidũm māĩ vũ māħ (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 298, Beyit 5). [ġarka virdi, -di]

ġark-āb eyle-: Suyu batırmak.

Cihān mũlkini **ġark-āb eyleyen** bu eşk--i ħũnumdur / Semāyı oda uran her gice sũz-ı derũnumdur (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 85, Beyit 1). [ġark-āb eyleyen, -yen]

ġark-āba vir-: Suyu batırmak.

Yaķam rũy-ı zemĩni nār-ı fũrķat bũyle ķalursa / **Virem ġark-āba** řũfān yaşum ile sũy-ı ‘ummānı (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 333, Beyit 6). [ġark-āba virem, -em]

ġark-āb-ı baħr-i fũrķat: Ayrılık denizinde boġulmuř.

Himmet eyle Ĥızrveř **ġark-āb-ı baħr-i fũrķatũz** / Ĥayli demdũr gũz gũre vařluñ kenārın gũzlerũz (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 113, Beyit 5). [ġark-āb-ı baħr-i fũrķatũz, -ũz]

ġarka-i baħr-i firāk ol-: Ayrılık denizinde boġulmuř olmak.

Dostlar nā-geħ **olursam ġarka-i baħr-i firāk** / Baña ġayf oldu deñiz ol āřināyı gũrmedũm (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 217, Beyit 3). [ġarka-i baħr-i firāk olursam, -ursam]

ġark-ı ‘arak: Terden boġulmak.

Gũřen iġre ġařt-ı gũl-fām-ı ‘arak-rĩzũn gũrũp / Ĥacletinden ter dũřũp **ġark-ı ‘arak** oldu gũl-āb (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 12, Beyit 4). [ġark-ı ‘arak,]

ġark-ı ħũn: Kanda boġulmuř.

Ey Rahĩmĩ geşte-i ‘ařķum vũcũdum **ġark-ı ħũn** / Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ġayf (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 134, Beyit 5). [ġark-ı ħũn,]

ğarķ-ı nūr eyle-: Nura boğmak.

Ten-i hāşākini nār-ı maḥabbet **ğarķ-ı nūr eyler** / Vefā bezminde şevkıyla yanar pervānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [ğarķ-ı nūr eyler, -r]

ğarrā: Parlak, gösterişli, güzel.

Benüm ‘id-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme ğurre ey meh-rū iki **ğarrā** hilālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ğarrā,]

ğarrā kaş: Kara kaş.

Ğarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [ğarrā kaşuña, -uña]

ğarrālan-: Kibirlenmek, büyüklenmek.

Daḫi dün toğdı ey meh-çihre **ğarrālanma** sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ḫod olmaz aña tev’emān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ğarrālanma, -ma]

ğavğā: Kavga, dövüş.

Her gice şad āh u nāle her seḫer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan **ğavğāya** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [ğavğāya, -ya]

Geçüp **ğavğālarından** ‘ālemüñ şulḫından el çekdüm / Ferāğat menziline sākın-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [ğavğālarından, -larından]

Her gice şad āh u nāle her seḫer zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan **ğavğā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [ğavğā,]

Ne **ğavğāsında** ne şulḫındayum şāhum veli dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhā maḫal hengāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ğavğāsında, -sında]

Niğāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u **ğavğāsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [ğavğāsı, -sı]

ğavğā id-: Kavga etmek, tartışmak.

Dün maḫalleñde raķib ile Raḫîmî serverā / Ol it ile ḫayli itişmiş **idüp ğavğā** ğarib (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ğavğā idüp, -üp]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü derdümlü / Fiğāna başlayup bülbül gibi **ğavğā iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ğavğā iden, -en]

ğavta: Çukur.

Āsāndur egerçi qaradan ālet oñarmak / Deryā-yı ğamuñ **ğavṭaları** cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [ğavṭaları, -ları]

ğavvās: Dalgıç.

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif baḥrinüñ **ğavvāşıyam** / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ğavvāşıyam, -ıyam]

ğavvās-ı baḥr-i ma‘rifet ol-: İlim denizinin dalgıcı haline gelmek.

Ey Raḥîmî **olalı ğavvās-ı baḥr-i ma‘rifet** / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [ğavvās-ı baḥr-i ma‘rifet olalı, -alı]

ğavvās-ı taleb: İstek dalgıcı.

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / **Ġavvās-ı taleb** lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [ğavvās-ı taleb,]

ğayb: Gizli olan, görünmeyen, belirsiz.

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / **Ġaybdur** çıksa cihān gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [ğaybdur, -dur]

ğāyet:

1. Nihayet, son.

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî ğuluñ ḥaddi yok / Menziluñ **ğāyet** özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [ğāyet,]

2. Oldukça, epey.

Cennet ü tûbāya virmez kāmēt ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ **ğāyet** bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ğāyet,]

Yalmanur tîğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına **ğāyet** eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [ğāyet,]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince bil **ğāyet** maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ğāyet,]

Şūfiyā **ğāyet** müdāvādur ğam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cānuñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ğāyet,]

Nesimāsā hevā-yı zülfi-yāre hem-dem ol ey dil / Perişān olma demler içre **ğāyet** ḥoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [ğāyet,]

Hâtır-ı ağıyara gönderme hayâl-i hüsnüne / Muşhafı **ğâyet** haţâdur koyma tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [ğâyet,]

Göñül âyinesi ey mihr-i hadd **ğâyet** muşaffâdur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [ğâyet,]

ğayr:

1.Başkası, başkaları || Rakip.

Bu şerha şerha sinem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi **ğayra** mâ'il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [ğayra, -a]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O **ğayra** müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [ğayra, -a]

Benüm gözümde göñlümde hayâl-i cām-ı la'lüñdür / Veli **ğayruñ** şarāb-ı hoş-güvārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [ğayruñ, -uñ]

2.Başka bir şey.

Zülfüñ resenin koyup olan **ğayra** giriftār / Tizcek göreyin ben anı urğana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [ğayra, -a]

3.Başka kimse, başkası.

Be-ħağğ-ı nūr-ı fettāhı cemālüñ fetħ-i bābumdur / Kapuñı koyuban **ğayra** benüm varmağ ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [ğayra, -a]

Yâr didi **ğayrdan** kaţ^c it nazar didem be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hāk-i der didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [ğayrdan, -dan]

Çapuñdan **ğayra** baş egmez Raħîmî / Terahħum kıl aña ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [ğayra, -a]

Çul olmaz dergehüñden **ğayra** istiğnāsı 'alidür / Şehā mülk-i cününüñ başka bir sultānidür göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [ğayra, -a]

Çomaz Raħîmî başını **ğayruñ** ayağına / Üftādeñ oldı tut elin ey şāh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [ğayruñ, -uñ]

Derdüñi dime göñül **ğayra** bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarībān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [ğayra, -a]

Temāşā eyledüm taşvirüñi dībā-yı hüsn üzre / Gözüm çıksun bağarsam **ğayra** ger cevri cinān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [ğayra, -a]

Raħîmî şanma şāhum şād olup bir **ğayra** yâr oldı / Vefā bendinde bendeñdür muğayyeddür melālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [ğayra,]

ğayret:

1. Kiskançlık.

Ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i hâr / Gül gibi ben yaşamı **ğayret**den itdüm çâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [ğayret, -den]

Gördi pîrâhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çâk çâk itdi bu **ğayret**le girîbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [ğayretle, -le]

2. Çaba, azim.

Başımı iltür vefâ meydânına nâkış kadem / Ben erenlerle bu gün **ğayret** semendin koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ğayret,]

ğayret-i ‘âlem: Dünyanın çabası.

‘Adûdan döndi devlet tapuña vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi **ğayret-i ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [ğayret-i ‘âlem,]

ğayrı:

1. Başka.

Pertev-i mihriñle mahv itdüm vücûdum şeb-nemin / Arada nem kaldı senden **ğayrı** ey hürşîd-had (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ğayrı,]

Çapuñsuz ğayrınıñ **ğayrı** diyârı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [ğayrı,]

Rahîmiyem benem ‘âlemde senden **ğayrı** kimsem yok / Olaruñ niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [ğayrı,]

Söz budur sensin Rahîminüñ murâdı **ğayrı** yok / Sen güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ğayrı,]

Kerem ü luftuñ ile hurrem idüp **ğayrıları** / Beni çahruñla revâ görme ki ğamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ğayrıları, -ları]

Şabâyâ âhdan **ğayrı** bu dem benden eser umma / Vücûdum hâkini ben reh-güzâr-ı yâra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [ğayrı,]

Âh kim yok hem-demüm âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden **ğayrı** hem-âvâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [ğayrı,]

Göz midür ol ki **ğayrıya** bir dem nazar kıla / Dil midür ol ki hüsnuñe hayrânıñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ğayrıya, -ya]

Yüz çevirdi Rahîmî **ğayrıdan** / Sen şeh-i kâm-kâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [ğayrıdan, -dan]

Beni bir kimse ‘arz itmez çapuña nâmeden **ğayrı** / Görüp hâlümi bir dem ağlarum yok hâmeden **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [ğayrı,]

Ne gavğāsında ne şulhındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhâ maḥal hengâmeden **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ğayrı,]

Mükedder görse çihrem ānide āyîne fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ğayrı,]

Hevâ-h’āhuñ olup her gūşede sâbit-kağem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maqşüdın / Şehâ bir ‘arz ider yok hâme ile nâmeden **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [ğayrı,]

Ruḥuñ mir’ātını koyup olanlar **ğayrıya** nāzır / Gözüne gire hün-āşām-ı ḥaçer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [ğayrıya, -ya]

Dirîgâ maḥremüm yok guşsa vü hicrāndan **ğayrı** / Ne bir kes hem-nefes olur baña efğāndan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ğayrı,]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dār-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem’üm sine-i sūzāndan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [ğayrı,]

Dutar dāmānumı qarşu gelür küyına varduqca / Bu gün bir mihrībānum yok seg-i cānāndan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [ğayrı,]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir dîvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Velî bir aqçesi yok eşk-i sim-efşāndan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [ğayrı,]

Benüm yok biñ hevādārum fiğān u āhdan **ğayrı** / Döner yok üstüme bu tāli‘-i bed-h’āhdan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [ğayrı,]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu ḥırmən-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [ğayrı,]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḥāk-i rāhdan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [ğayrı,]

Ḥudāyā qarş-ı kağrin yüce eyle çerḥ-i çārumdan / Penāhum yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok hâlümi Allāhdan **ğayrı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [ğayrı,]

2.Başkası, başka kimse.

Ğayrı vechinden gönül mir’ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsñüñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [ğayrı,]

Secde kılmaz Ḥaqq bilür kalbüm Raḥîmî **ğayrıya** / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şāfā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [ğayrıya, -ya]

Artırursın vefâñı **ğayrılara** / Mihrüñ ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6).
[ğayrılara, -lara]

Ķapuñsuz **ğayrınıñ** ģayrı diyârı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [ğayrınıñ, -nuñ]

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir **ğayrıdan** ümmîd-vârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [ğayrıdan, -dan]

Olmadı bir laħza sen tâvûs-ı hüsne cilvegâh / **Ğayrı** naqşından göñül mir'âtın itdüm pâk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [ğayrı,]

Seni gözleyen özlemez **ğayrıyı** / Dil ü cân göziyle taleb-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
5). [ğayrıyı, -yı]

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it **ğayrı** ko / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ğayrı,]

Budur ümmîdi Raħîmî Ķuluñuñ devlet-i HaĶ / **Ğayrıya** müşkil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [ğayrıya, -ya]

Çağırup **ğayrılara** şatdı metâ'-ı vaşlı / Âh kim h'âce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
322, Beyit 3). [ğayrılara, -lara]

Secde mi Ķılır benüm Ķiblem Raħîmî **ğayrıya** / HaĶ-ı mihrâb-ı ģarîmüñ alnına yazu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [ğayrıya, -ya]

ğayr-ı vâki': Meydana gelmemek, vukû bulmamak.

Ömr-i müsta'cil felek ģaddâr u nâ-hemvâra baħt / Mihr-i meh-rü **ğayr-ı vâki'** cây-ı ģırmân her Ķaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [ğayr-ı vâki',]

ğazab: Hiddet, öfke.

Durmaz oynar yüregüm çâr pâre itdi cânumı / Gâh şive geh teģâfûl geh **ğazab** geh nâz nâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [ğazab,]

Gâh ģande geh **ğazab** ey ģonca la'lüñ 'âşıĶa / Nitekim pervâneye geh nür olur geh nâr şem' (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ğazab,]

ğazâl-i çerħ: Felek ceylanı.

ŞafaĶ şanmañ görinen zahm urupdur nâvek-i âhum / **Ğazâl-i çerħ** ey ebrü kemân oĶlu şikârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [ğazâl-i çerħ,]

ğazel: Divan şiirinin en yaygın nazım şekillerinden biri olan gazelin sözlük anlamı, kadınlarla âşıkâne sohbet etmek ve aşk üzerine konuşmaktır. Edebî bir terim olarak gazel, ilk beyti kendi içinde diğer beyitlerinin ikinci mısraları ilk beyitle kafiyeli olan, 4-15 beyit arasında yazılabilen, son beyitte şairin mahlasının bulunduğu ve kafiye şeması aa, xa, xa, xa, xa şeklinde olan nazım biçiminin adıdır.

Baş üzre yir idindi Raḥîmî **gazel**leri / Sen şāhuñ ayağına olalı güher-nişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [ğazelleri, -leri]

Şûretâ didüm zebân-ı kibriyâdan bir **gazel** / Ma'nide rāh-ı ḥaḳîkatde özüm ḥāk iderüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [ğazel,]

Şevk-ı ruḥsāruñla kıldum bir **gazel** inşā Hüseyin / Maṭla'ıdur maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā Hüseyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [ğazel,]

ğāzî: Savaştan sağ ya da yaralı kurtulan kimse.

Şu koyup ocağına her sū yüridi **ğāziler** / Nār-ı şevkıyla serāy-ı dil-sitānın yaḳdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [ğāziler, -ler]

geç-:

1. Vazgeçmek.

‘Alāyık tekyesinden **geç** tecerrüd iḥtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaḳîri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [geç,]

Geçdi taḳvā vü vera'dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîğı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [geçdi, -di]

Geçüp gavğālarından ‘ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāğat menziline sākîn-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [geçüp, -üp]

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefā urmam / Perîşān olmazam **geçdüm** hevā-yı kākülüñden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [geçdüm, -düm]

Heves-i küyuñ ile bāğ-ı cināndan **geçdüm** / Naẓar it ‘āşık-ı didāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [geçdüm, -düm]

2. Zaman bağlamında aşmak, geride bırakmak, harcamak.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘id / Ka'be ḥaḳḳı ḥoş şafāyıla **geçer** devrān-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [geçer, -er]

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar **geçer** göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [geçer, -er]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [geçdi, -di]

Gün olur ay yüzini görmezem **geçer** bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ'āb ya leyl ü nehārî n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [geçer, -er]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrkatde yiter **geçdi** günü ey yüzi māh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [geçdi, -di]

3. Bir varlığı geride bırakmak, ondan önde olmak.

Görelenden cebhenüñ ay toğdınıñ hõd çerhi batmışdur / Ezelden bâğ-ı hüsniñ çağı **geçdi** Akşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [geçdi, -di]

4. Aşmak.

Semend-i şab‘uma yügrük **geçenler** hem-‘inān olmaz / Ma‘ārif sāḫasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [geçenler, -enler]

5. Kurtulmak.

Ten cāme-i varlıqdan ‘uryān olisar āḫir / Gel kayd-ı ḫabādan **geç** destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [geç,]

6. Takılmak, dolanmak.

Esîr-i zülfüñ olduğımı rüsvā eyledi ḫalka / Baña bu bendi **geçmeklik** yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [geçmeklik, -meklik]

7. Geçip gitmek.

Doḫunmaz tîr-i müjgānuñ **geçer** görmezlenür şimdi / Velî ey ḫaşı ya cāna **geçer** peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [geçer, -er]

Baña mihr itmeyüp ḡamzeñ **geçer** ḫāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebür kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [geçer, -er]

8. Bilinmek, anılmak.

Ṭayanup ḡamzeñe çeşmüñ döker ḫan / Velî şorsañ **geçer** ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [geçer, -er]

geçid vir-: Yol vermek.

Yaşum raḫîbi **geçid virmez** idi ḫapuñdan / Kef-i ‘aṭāñ ile bulmuş beḫā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [geçid virmez, -mez]

geçin-:iddiasında bulunmak.

Lebine al ruḫı āl-i peyem-ber **geçinür** / Şoralum ālila cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [geçinür, -ür]

geçmez: Kabul edilmeyen.

Dilde ben geh tiġuñe geh tiruñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ġamzeñe **geçmez** dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [geçmez,]

geçmiş durur: Geçmiştir.

Ço beni derdüm yiter añma devâyı ey şabib / Hıstañuñ gör şaydını **geçmiş durur** timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [geçmiş durur, -ur]

geçür-: Geçirmek, harcamak.

Şâm-ı zülfin ço dilâ câm-ı lebin nüş ideġör / Ömr-i bâķi degül ‘işretde **geçür** eyyâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [geçür,]

gedâ:

1. Dilenci, yoksul, fakir.

Rahîmî tâc-ı sulţâna ġubârdur derġehüñ virmez / **Gedâyı** ‘aşķuñ itmez pâdişâhum derd-i ser peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [gedâyı, -yı]

Her **gedâ** şab‘a Rahîmî dime söz ġevherini / ġuş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet ‘ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [gedâ,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrâ sen **gedâ** ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [gedâ,]

Yüsufâsâ h‘âce-i dehri şarasın çul gibi / Olmadı şâh u **gedâ** bendeñden âzâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [gedâ,]

Bu ednâ bendeñi bir şâh-ı ‘âlî-şâna ġönderseñ / **Gedâñı** bir mürüvvet şâhibi sulţâna ġönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [gedâñı, -ñı]

Tekye-i dehrüñ beķâ derdüm Rahîmî Hâķķ bilür / Bir senüñ tek ‘aşķ-ı fânî **gedâsın** ġörmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [gedâsın, -sın]

Şanma bir müflis **gedâyam** ‘aşķ-ı istiġnâ yeter / Sîmdür eşķ-i revânum rûy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [gedâyam, -yam]

Bir neş‘eñ ile başına Cemşid olur **gedâ** / Ey pîr-i mey-fürüş ayaġuñ destġâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [gedâ,]

Faķîrem ġerçi kim ednâdan ednâ bir **gedâyam** ben / Ķanâ‘at ehli dervişem şehâ şâhib-ġınâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [gedâyam, -yam]

2. Dilenci || Âşık.

Rahîmî řuluña emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azizüm ol **gedâyı** bir söz ile Mışra sulţân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [gedâyı, -yı]

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben **gedāñuñ** cünbişi merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [gedāñuñ, -ñuñ]

Gedāñı gāhi añduķca di ey şāh-ı ‘ālî-şānum / Yaşı dildür adı ķanber Raķimî bir ķulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [gedāñı, -ñı]

N’ola virse Raķimî yoluña cān / Saña şāhum **gedā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [gedā,]

Olgelmiş resmdür ‘uşşāka istignā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān olan lābüdd **gedādan** ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [gedādan, -dan]

Cānın eyler Raķimî saña fidā / Göre sulţānum ol **gedā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [gedā,]

Öge öge göge çıkardı Raķimî ķapuñı / Himmetini ol **gedānuñ** gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [gedānuñ, -nuñ]

Bir **gedāyuz** bir de māl-ķulyā-yı ‘aşķuñla şehā / Mesken-i genc-i maķabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [gedāyuz, -yuz]

Cihānuñ pādişāhum ben **gedāya** begligin virseñ / Ƙabül eylersem anı kāfer olayın bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [gedāya, -ya]

Bir **gedāñam** ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz / Söylenür Maķmūd-ı şāh ile nitekim hāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [gedāñam, -ñam]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir **gedā** oldum / Ulu ‘izzet bulup gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [gedā,]

Saña bî-ħaddür şehā gerçi maķabbet ‘arz iden / Ben Raķimî gibi bir muķliş **gedāyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [gedāyı, -yı]

Raķimî bir **gedādur** dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulţānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [gedādur, -dur]

Ben **gedāña** āsitānuñdur şehā me’vā bu gün / Ger ķurur ger ķurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [gedāña, -ña]

Seg-i kūyuñ dimek ħaddüm degül uş ol da luţfuñdur / **Gedāña** bu ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [gedāña, -ña]

gedālık: Dilencilik, kulluk.

Raķimî āsitānuñda **gedālık** ihtiyār itdi / Anuñdur pādişāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [gedālık,]

Āsitānuñda Raķimîye **gedālık** virdüñ / Ƙula devlet virici ħazret-i sulţānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [gedālık,]

gedā-yı āsitān: Eşģinin dilencisi.

Efendi ben kılın sen şāh-ı ‘ālī-şāna gönderdi / **Gedā-yı āsitānın** ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [gedā-yı āsitānın, -ın]

gedā-yı ‘aşk olan: Aşkın kölesi olan kişi.

Zemāne ḥaṭṭını ancak **gedā-yı ‘aşk olan** añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulṭānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [gedā-yı ‘aşk olan, -an]

gedā-yı derd-i ‘aşk: Aşk derdinin kölesi.

Gedā-yı derd-i ‘aşkuñı nevālünden dirîğ itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep ni‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [gedā-yı derd-i ‘aşkuñı, -uñı]

gedā-yı ğam-güsār: Dert ortağı köle.

Rahîmî ḥod kadîmî bir **gedā-yı ğam-güsāruñdur** / Anı luṭfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [gedā-yı ğam-güsāruñdur, -uñdur]

gedā-yı küy-ı ‘aşk: Aşk mahallesinin dilencisi.

Oldum istiğnā-yı kâlbiyle **gedā-yı küy-ı ‘aşk** / ‘Ārifāne begligüm var kullanup şāhāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [gedā-yı küy-ı ‘aşk,]

geh: Bazen.

Geh bozar gāh düzer şafḥasını bedr-i münîr / Viremez defter-i ḥüsnüñe beyāz üzere nāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [geh,]

Derd-i ğam bir ğama dūş itdi Rahîmîyi şehā / Ḥayret alur özini **geh** bilemez gāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [geh,]

Şabā gibi vişālüñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya **geh** kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [geh,]

Zātuña bed-ḥ‘āh olanlar olalar mātem-zede / Āsitānuñ ‘abde **geh** cān ola **geh** melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [geh,]

Duramaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive **geh** teğāfül **geh** ğazab **geh** nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [geh,]

Ḥāl-i erkāna vuḳufı var Rahîmî bendeñüñ / Gāh paşayı **gehi** ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [gehi, -i]

Gāh ḥande **geh** ğazab ey gönca la‘lün ‘āşıka / Nitekim pervāneye **geh** nūr olur **geh** nār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [geh,]

Bir kâlile bend ider **geh** biñ perîşān-ḥāṭır / Gāh olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [geh,]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege **geh** tığ çeker gāh bıçağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [geh,]

La'l ü ruhsâr-ı 'arâğ-rizüñ hayâliyle müdâm / **Geh** şarâb içer Raĥîmî ey gül-i ter **geh** 'arâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [geh,]

Dostluğ da'vâsın idenler olup düşmen-nevâz / Dürresine ol mehüñ ĥod mihri **geh** var gāh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [geh,]

Geh ağladur beni gāh iñledür bu āh meded / Ne demlere ĥodı n'eyler bu rüzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [geh,]

Dilde ben **geh** tığüñe **geh** tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ġamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [geh,]

Ġoncaveşdür hem olur gül gibi **geh** ĥande-güşâ / **Geh** hezâr āh ile bülbül gibi güyädur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [geh,]

Yolum **geh** küh **geh** hāmün u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [geh,]

Geh hecr kenârında gehi ġam yakasında / Şandı dil ü cān zevrağı cünbâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [geh,]

'Aşğıñ hevâsı ile **geh** ağlar **geh** iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [geh,]

Gehi 'aşğıñ beni Ferhâdveş tağlara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi **geh** sâkin-i şahrâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [geh,]

Düşüp tağlara **geh** gül-geşt-i şahrâ eyleyen sensin / 'Aceb dîvāneyem Mecnün-şifat **geh** Küh-ken-āsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [geh,]

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ĥâne şadrında / Derün-ı ĥalvet-i ĥâtırda me'vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [geh,]

Geh olup şavma'a küncinde **geh** mey-ĥâne şadrında / Derün-ı ĥalvet-i ĥâtırda me'vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [geh,]

Zerreves rāz-ı dehānuñ **geh** nihān itsem dirin / Gün gibi **geh** mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [geh,]

Geh ġam-ı hecr Raĥîmî vü geh ümmîd-i vişâl / Yoğ mı bir çäre meded ĥaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [geh,]

Hezârân dâğ-ı ġam var gül yüzüñsüz lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ġonca açmaz belki **geh** güldü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [geh,]

Geh kenâr-ı cüyda 'ış it gehi germ-âbede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [geh,]

Kef-i luţfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / 'Aceb ĥalet virür cüş u ĥurüşum dehre **geh** baĥre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [geh,]

Niçe bir ey ġonca-leb ĥâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam **geh** nây u **geh** bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [geh,]

geh gāh: Bazen, ara sıra.

Raķibūñ raġmına ey çeşm-i nergis / Nażar kıl mestüñüm **geh gāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [geh gāh,]

geh geh: Bazı bazı, ara sıra, arada bir.

Şüfiyâ ihlâş ile Allāhı isterseñ eger / Kıll namāz eyle niyāz ammā ki **geh geh** āh kıll (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [geh geh,]

gehi: Bazen, ara sıra.

Rā-kaşlaruñ hayāli **gehi** zülfüñüñ ġamı / Miskîn-göñül burada perişān olur alır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [gehi,]

Velî miñnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp şüfi **gehi** beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [gehi,]

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden **gehi** çıkar daħi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [gehi,]

Yārüñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-ġümü ile / Ey Rahîmî **gehi** mest ü **gehi** hayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [gehi,]

Geh hecr kenārında **gehi** ġam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [gehi,]

Gehi aşķuñ beni Ferhādveş taġlara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sākın-i şaħrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gehi,]

Geh kenār-ı cüyda iş it **gehi** germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [gehi,]

gel-:

1. Bir mesāfe katedip uzak bir yerdan daha yakın bir yere varma.

ġam yeter cānā dile gönderme şadı **gelmesün** / Maħrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [gelmesün, -mesün]

Zar u zoruyla cehd itme każādan ġāric olmaz iş / Ĥasise inķiyād itme **gelür** taķdİR olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [gelür, -ür]

Çenāra dek **gelüp** serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu müntehā kıddüñle tūbā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [gelüp, -üp]

Ey feraħ **gelme** senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirİnesi bu cān-ı ġazİNüñ ġamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [gelme, -me]

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzeninüm **gelmege** / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [gelmege, -mege]

‘Aşkdur hâkim vücüd iklimine ey ‘aql sen / **Gelme** yir yok saña her mülküñ olur sultânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [gelme, -me]

Şu gibi yüz sürüyü **geldi** çemenler hıdmete / Tâ ola vech-i hasen gibi sürür-efzâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [geldi, -di]

Hayâl-i kıddine yeltendüñ ol serv-i hevâ-bahşuñ / Şabâveş **gel** gönül yil tırma her dem rûzgâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [gel,]

Şimdi mi **geldi** kâfile-i ‘aşk her zemân / Bu hâne-i gönül ezelden konağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [geldi, -di]

Şeh-süvârum **gel** gören hâk-i semend-i nâzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem gubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gel,]

Hor **geldi** hor gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endîşe-i agyârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [geldi, -di]

Ey nâşih-ı ecel **gel** minber saña serümdür / Bu üstüh‘ân-ı sînem oldukça nerdübânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [gel,]

Ey kamer envâra hüsn-i yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi sakf-ı bülende sâde **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [gel,]

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firâk / Ber-çaraf kıl ey ecel kıldum iki arada **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [gel,]

Râ kaşına dil-berüñ cân virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî râyı râciḥ eyledüñ bu râda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [gel,]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra **gelseñ** gülşen eylersin / Açarsın guşşalu hâḫırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gelseñ, -señ]

Hevâ-yı hâl ü zülfüñe düşelden okıya **gelmez** / Biñ altun âşyânına iñen yüksek uçar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [gelmez, -mez]

Ḥapuña **gelüp** şâh-ı Selîm Ḥân-ı ‘âlî-şân / İhlâş ile ‘arz itdi irâdet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [gelüp, -üp]

Ḥapuña **gelüp** kalb-i selîm ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ‘inâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [gelüp, -üp]

Degül deryâ felek ḫapuña bir mâvi kıumâşıyla / Elüñ öpmege **gelmiş** bulmağa devründe bir pâyê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [gelmiş, -miş]

Ġamuñla âh iderken tüfek kıunda kıda yaturdı / Ḥopı bâbindan aldı **geldi** nâlem ḫod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [geldi, -di]

Ḥankı gün yâ Rabb **gelür** ol mihr-i raḫşânım yine / Ḥankı şeb aḫşamlaya ol mâh-ı tâbânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [gelür, -ür]

Meclise **geldüğini** di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kâni vireyin sâķi saña cânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [geldüğünü, -düğünü]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın tozına / **Gel** görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [gel,]

Gel görün izhâr-ı didâr it Raḥîmî ‘aşîka / Ey vişâl-i bâğ-ı cennet rûy-ı rıdvanım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [gel,]

Raḥîmî ‘âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıķup Aydın ol ay yüzliyle **geldün** Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [geldün, -dün]

Yüregüm taşu n’idem ağladım ol bağı taşumdan / Göyüñdi içi tağın taşu **geldi** gözleri yaşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [geldi, -di]

Gel ırâğ olma gözümden benim ey dürr-i yetim / Ne bilür kadrüñi her câhil ü nâ-dân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [gel,]

2.Uğramak.

Şoḥbet-i şeyhe niçün **gelmez** diyü ta’n eyleme / Şüfiyâ derviş Raḥîmî ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [gelmez, -mez]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gelseñ, -señ]

Ḥaṭṭı **geldi** büsesin al dün ğaribüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâylı oldu câna dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [geldi, -di]

Mescide **gelse** alur seccâde süsen omzuna / Lik bâğa varsa mey var koltuğında bir kabaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [gelse, -se]

‘İzzet eyle didi **geldükce** ğam-ı miḥmânına / Ḥâzır it hem ḥün çün ḥün-ı ciger didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [geldükce, -dükce]

Yine gül gibi ‘İş it gonca-leblerle bahâr içre / Söz aç bülbül gibi **gel** gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gel,]

Öte dur dime ben nâlânuña gülzâr-ı küyuñdan / Göñül murğini zâr baḥtuma **gel** bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [gel,]

3.Ortaya çıkmak.

Ḥaṭṭı **geldi** şafḥa-i ḥaduña didüğüm için / Âyineñ üzre mâḥ gibi konmasun ğubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [geldi, -di]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem kandan **gelür** her dem bu eşk-i ḥün-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [gelür, -ür]

Ḥaṭṭı **geline** ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perîşân ṭâlî‘ ü baḥt-ı siyâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [geline, -ince]

Lebine al ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlila cândan **gele** bu peyğâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [gele, -e]

4.Çıkıp akmak.

Gözümüñ bilmezem kandan **gelürdi** dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [gelürdi, -ürdi]

5.Haydi.

Hayli gündür hār-ı ğamla bağludur bāb-ı ferah / Gül yüzüñle hātır-ı maḥzūnumı **gel** ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gel,]

Rā kaşuñ peyveste çin itme haṭālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşān-ḥāldür **gel** kıl meded (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [gel,]

Māhiyyeti ma‘lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyinede **gel** sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [gel,]

Baṅa **gel** ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [gel,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de **gel** bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [gel,]

Gel vücudum ḥākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / Ḳonmasun ol dāmen-i pākîzeye benden ğubār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [gel,]

Gel raḳîbüñden ırağ ol didüm ol ğonca didi / Var mıdur bir gül cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [gel,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî maḫzarı / Ol maṭlabuñ ğā’ib degül **gel** ṭālib ol maḫzardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [gel,]

Rāst uydunsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî **gel** maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [gel,]

Zülfi pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / **Gel** bu sevdāyı raḳîbā ḳo ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [gel,]

Şūfiyā sāf eyle **gel** jeng-i ‘alāyıḳdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyine şāf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [gel,]

‘Ayn-ı idrākiyle **gel** mir’āt-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma‘nā gösterür her şüret-i eşyāya baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [gel,]

Fetḫ-i bāb olsun Raḥîmî dir iseñ bāb-ı murād / Hālḳa gibi aç gözüñ **gel** bu der-i ‘ulyāya baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gel,]

Ten cāme-i varlıḳdan ‘uryān olısar āḫir / **Gel** ḳayd-ı ḳabādan geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [gel,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ıraḳ it zār u feryāduñ / Ki yoḳdur meyli sūy-ı ‘āşıḳa ol serv-i āzāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [gel,]

Raḫm it Raḥîmiye **gel** ey ğonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi ḳalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gel,]

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfün aya şal / Zıll-i Hakkın zerrece mihr itme **gel** sâye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [gel,]

Gün bu gündür 'arz-ı didâr it Rahîmî bendeñe / **Gel** yeter ol derdmendi va'ce-i ferdâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [gel,]

Gir maķâm-ı 'aşka ey dil ney gibi feryâda **gel** / Perdeyi ref' it hicâbuñ kalmasun arada **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [gel,]

Bâde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i hâk-âlüdeñi / Virmeye devrân mebdâ bir muhâlif bâda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [gel,]

Girmesün dirseñ vücuduñ bağına bād-ı huzân / Sebzezâr-ı 'âleme servi gibi âzâde **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [gel,]

Ğirre olma ol kaşı ğarrâya kendüñ beñzedüp / Ey hilâl eksüklüğüñ bil 'özü kıl tenhâda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [gel,]

Bu devr-i dūna **gel** ey dil bir intikâm idelüm / Müdâm mest olalum 'işret-i müdâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [gel,]

Rahîmî şıdk ile **gel** sen havâşa meşğul ol / Yolında ölmege yârüñ şalâ-yı 'âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [gel,]

Cihân âlâyişinden **gel** ta'alluķ riştesin kaṭ' it / Zemâne devleti şâhâ hemân bir ânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [gel,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama **gel** ben kuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre hırîdârüñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [gel,]

Şeh-süvârum **gel** ayak baş rüy-ı hâk-âlüdeme / Hâzır itdi gözlerüm îşâr için dürr-i semen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [gel,]

Gel toğrudalum biz dümeni baħr-i 'atâya / Almaķ bizüm ü virmek o sulṭâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [gel,]

Kimse tebdîri ile taķdîri tağyîr eylemez / **Gel** göñül sen şıdk ile Hakkâ tevekkül kıl hemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [gel,]

Ķul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Ķuluñam ĳurbânuñam ey dost **gel** kıl imtiḥân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [gel,]

Rahîmî ḥod kadîmî bir gedâ-yı ğam-güsârüñdur / Anı luṭfuñla şâd eyle **gel** ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [gel,]

Benüm ol ğonca 'uşşâķ içre şimdi n'eydügüm bildi / Dilâ **gel** perde-sâz ol nâle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [gel,]

Vücuduñ hâkini ber-bâd idüp yoluñda bir âh it / Rahîmî **gel** yine bir toz ĳopar bu rüzğâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [gel,]

Başuña ey felek devr içre ger gün toğmaķ isterseñ / Yüzüñ pâyına sür **gel** ol mehüñ būs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [gel,]

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kadem ola **gel** aķdâmına kıl aķdâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [gel,]

Nev-bahār irdi demidür cūs idüp aq şu gibi / Ey göñül cūyāyısāñ didāra **gel** aq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [gel,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla **gel** seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [gel,]

Raķib-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum **gel** / Bilürsin görmedi kimse melek ķatında sulţānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [gel,]

Baņa vācib olupdur secde gördüm ķāmet-i yāri / Uzatma vā'izā **gel** kışşayı vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [gel,]

6. Boşvermek.

Ben oldum olacağum **gel** řabibā zaķmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre ķıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [gel,]

7.Ulaşmak.

Hîç noķşān **gelmedi** bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey 'aşķ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [gelmedi, -medi]

La'l-i mey-günuñ görüp bir neş'e taķşil eylemiş / Raķş urur cāna meger **gelmiş** zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [gelmiş, -miş]

8. (Zaman bildiren kelimeler veya zamāna bağlı şeylerle) Çatmak, girmek, erişmek, başlamak.

Efendi ķuluña himmet zemānı **gelmedi** mi / Haķir kūyuña ģürmet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [gelmedi, -medi]

Ĝarîķ-ı baħr-i ģamem al elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [gelmedi, -medi]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ģamla arslanum / 'Alālık eyle mürüvvet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [gelmedi, -medi]

Ĝarîm-i muķteremüñde eyā şeh-i ģurrem / Dağı bu bendeñe ģıdmet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [gelmedi, -medi]

'Aķā vü luķf ģüni mevsim-i 'ināyetdür / Şehā Raķîmiye şefķat zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

9.Belirmek, görünmek.

Seni germ-ābede seyr itmege ģalvet bulmaz / Gündüzün mihr gice māh **gelür** cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gelür, -ür]

Āsitānuñsuz cihān ma'müresin ey genc-i ģüsn / **Gelmeye** bir ģabbe bu ķalb-i ģarābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [gelmeye, -meye]

Ey Raḥīmī ben şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / **Gelmemişdi** daḥi hiç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [gelmemişdi, -memişdi]

10. Bir yerden dönüş yapmak.

Vücūdum ḥākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān **geldüm** yolından hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [geldüm, -düm]

11. Dünyaya gelmek, yaşamak, hayat sürmek.

Yād-ı la‘lûñle Raḥīmī ḥūn-ı dil içer müdām / **Gelmedi** cānā bu devre bir ayağdaşum benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

12. Erişmek.

Ey Raḥīmī gerçi içdüm çok ḥekīmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat **gelmedi** bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

13. Yüzde ayva tüylerinin bitmesi.

Ḥaṭṭuñ **geldükce** cānā ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [geldükce, -dükce]

14. Sıra gelmek.

Açılup gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler / Bana **geldükde** ağzın açmaz ol gonca ḥamüş eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [geldükde, -dükde]

15. Duyulmak, işitilmek.

Lebüñden **gelmedi** cān derdine bir nuṭḡ-ı em bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem ‘azm-i iḡlīm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [gelmedi, -medi]

gel gitme: Terk etme; bırakma; ayrılma; birine (sevgiliye) gitmemesi için yalvarmak.

Güzellik çağı gibi ey bahār-ı ḥüsn **gel gitme** / Gözüme gülleri ğil gülsitānı külḥan eylersin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gel gitme,]

gemi: Su üstünde giden büyük taşıt, gemi.

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāḥ **gemide** / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [gemide, -de]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Fırşat **gemisi** her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [gemisi, -si]

genc: Hazine.

Ten-i ma'mûr-ı 'aşkuñ **gencine** cāy olmağ ecliçün / Yıķup yire berāber itdügüñ vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [gencine, -ine]

Ŧılısmāt-ı vücūduñda maħabbet **gencini** hıfz it / Raħîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [gencini, -ini]

genc-i 'aşk: Aşk hazinesi.

Göñlümün ma'müresin ey kāş vîrān eylesem / **Genc-i 'aşkuñ** dil-berā içinde pinhān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [genc-i 'aşkuñ, -uñ]

Raħîmîñ dilinde **genc-i 'aşkun** mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālūñdür sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [genc-i 'aşkun, -un]

genc-i 'aşk-ı yār: Sevgili'nin aşk hazinesi.

Ey Raħîmî **genc-i 'aşk-ı yāra** cāy olsun diyü / Göñlümün ma'müresin dā'im ħarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [genc-i 'aşk-ı yāra, -a]

genc-i ğam: Üzüntü hazinesi.

Şevķüm şu'āi **genc-i ğamuñ** şeb-çerāğıdır / Çerħüñ çü māh niteki her şeb-çerāğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [genc-i ğamuñ, -uñ]

genc-i ħüsn: Güzellik hazinesi.

Genc-i ħüsnüñ şadaķası büsedür bir ümmîd / Müstaħaķķum ben faķîrūñden dirîğ itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [genc-i ħüsnüñ, -üñ]

Nıgehbān itme **genc-i ħüsnüñe** ol şüret uğrısın / Kara zülfüñe el ķarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [genc-i ħüsnüñe, -üñe]

Ħalka ħalka devr idelden ħaddüñi ey **genc-i ħüsn** / Ķalmadı bir dil ki vîrān itmedi ol mār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [genc-i ħüsn,]

Āsitānuñsuz cihān ma'müresin ey **genc-i ħüsn** / Gelmeye bir ħabbe bu ķalb-i ħarābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [genc-i ħüsn,]

genc-i murād: Arzu, istek hazinesi.

Varlıgum nağd-i vücūduñladur ey **genc-i murād** / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [genc-i murād,]

genc-i şāyegān: Bolluk, zenginlik hazinesi.

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa sīnemde / Niçe vīrāne var içinde **genc-i şāyegān** almış (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 126, Beyit 6). [genc-i şāyegān,]

N’ola mesken tutsa gönlümde hayāl-i hūsn-i yār / Bulunur vīrānede elbette **genc-i şāyegān** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 233, Beyit 4). [genc-i şāyegān,]

genc-i şeş cihāt: Altı yön hazinesi.

Ey Raħīmî ‘aşkuña dil řol zemān vīrān iken / Daħi maħfīdi bu çār ‘unşurda **genc-i şeş cihāt** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 20, Beyit 7). [genc-i şeş cihāt,]

genc-i ümmīd: Ümit hazinesi.

Nad-i maşūdum vücūduñ **genc-i ümmīdüm** apuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 298, Beyit 6). [genc-i ümmīdüm, -üm]

genc-i ‘uzlet: Yalnızlık hazinesi.

Benüm dīvāne gönlüm **genc-i ‘uzlet** ihtiyār itdi / Selāmet kūşesin oyup melāmet ihtiyār itdi (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 321, Beyit 1). [genc-i ‘uzlet,]

genc-i vaş: Kavuşma hazinesi.

Dest-i hecrūñle harāb olup yıķılmıřdur göñül / **Genc-i vařluñla** yine yap yap anı ābād ıl (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 163, Beyit 2). [genc-i vařluñla, -uñla]

Yıķık hātırları ma‘mūr idersin **genc-i vařluñla** / Yoluñda gerçi hāk olmuř dil-i vīrānum añmazsın (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 226, Beyit 3). [genc-i vařluñla, -uñla]

genc-i viřāl: Kavuşma hazinesi.

Yine yap yap yapagör hāliyā vīrānedür gönlüm / Anı ma‘mūr idüpdüñ sābıķan **genc-i viřālūñle** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 292, Beyit 6). [genc-i viřālūñle, -üñle]

gencīne: Hazine.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tlısmāt eyleyüp / Kendüye **gencīne** itdi iřbu çār erkānı bir (Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 68, Beyit 6). [gencīne,]

gendüm: Buğday.

Virürdün hırmen-i dihkân-ı dehrün hâşılın şüfi / Elüñe girse ger **gendüm** kadar pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [gendüm,]

Virmez vişâle nevbet ten âsiyâba döndi / **Gendümi** zâyî‘ itdi fûrkat gamıyla devrân (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [gendümi, -i]

gene: Yine.

Gene zâtını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrâke şıgar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [gene,]

ger: Eğer, şayet.

Ger nişâb-ı hûn-ı luţfuñdan naşîbüm yoğ ise / Bâri tek qahruñla añ bu dağı ni‘metdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ger,]

Kim bilürdi bu delük sînem fiğânın n’eydügin / Bu maqâmı âh **ger** bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [ger,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür hayrân idük / Ey Raĥîmî olmasa **ger** kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [ger,]

Bir cevâb irdi seher dârü’ş-şifâ-yı gaybdan / Derdmend olsun devâ isterse **ger** bir derdmend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [ger,]

Ğarrâ kaşuña beñzemeyeydi vü **ger** hilâl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 4). [ger,]

Cihân bâğı degül **ger** ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol eţrâfa seyr-i küy-ı yâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ger,]

Ey Raĥîmî **ger** ecel tîrinden isterseñ ĥalâş / Bir kemân-ebrü için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ger,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez ey hüma-ţal‘at / Ve **ger** tãvüs-ı qudsî olsa ol bî-bâl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ger,]

Râst uyduñsa **ger** ol servüñ hevâ-yı ‘aşkına / Ey Raĥîmî gel maqâmuñ gözle ol dem-sâz nâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ger,]

Metâ‘-ı vaşluña **ger** dest-res bulmazsa ey ĥ‘âce / Muĥaşşal ĥarc-ı zâyiddür bu tende nağd-i cân sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [ger,]

Bir çeşm-i ğazâl için bir kaşı hilâl için / Dîvâne degülseñ **ger** tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [ger,]

Şifâ olmaz budur Ķânün-ı bîmâr-ı gam-ı ‘aşka / Terahĥum idüp Eflâţün u **ger** Loĥmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [ger,]

Virürdün hırmen-i dihkân-ı dehrün hâşılın şüfi / Elüñe girse **ger** gendüm kadar pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [ger,]

Her şeb şaçıñ ğamıyla tül-i emel kılardum / Olmasa **ger** fenâsı bu ‘ömr-i bî-beķānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [ger,]

Gül gibi pâkîze dâmensin sen ey Yûsuf-liķā / Dest-i nâ-ħaķdan ne ğam **ger** çāk ola pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ger,]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / **Ger** gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ger,]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qararı ‘ömrüm / **Ger** zıll-i ķâmetüñde n’ola iķâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [ger,]

Ben senüñle fûrķatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmâr **ger** şîħħat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ger,]

Zülfî ucından Muţavvel ser-ġüzeştüm Muţtaşar / **Ger** dehân-ı yârdan vüs‘at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [ger,]

Cân ile göñül içre ğamuñ **ger** ġüm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ger,]

Sen ey gül-çihre **ger** ġülrâra gelseñ ġülşen eylersin / Açarsın ġuşşalu ħâırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [ger,]

Ķandîl gibi ķapuña dil bağlamasa **ger** / Yaķmazdı nâr-ı şevķuñı bu ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [ger,]

Şehâ dest-i şerîfüñ kılmısaydı **ger** maķarr şâhin / Ķaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [ger,]

Temâşâ eyledüm taşvîrünüñ dîbâ-yı ħüsn üzre / Gözüm çıķsun baķarsam ġayra **ger** cevr-i cinân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [ger,]

Cân virürsem ħasret-i la‘lüñle **ger** ey mâh-rü / Düze her sancaġını ħâķ-i mezârumda sebü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ger,]

Eteġüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ħ‘âr-ı ‘aşķ / Dökseler **ger** ķanını virmez anı câm-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [ger,]

Mîhr ü mâh öpmege virmem ayaġuñ topraġın / Günde **ger** bir efser-i zerrin ķoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [ger,]

Oldum şarâb-ı ‘aşķuñ ile ben müdâm mest / Nem var cihânda **ger** mey ü mey-ħâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ger,]

Şadranc-ı ġuşsa at şalup mât iderdi **ger** / Şâhuñ ‘aķası baydaķı ferzâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [ger,]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i İhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele ħall günde **ger** var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [ger,]

Başuña ey felek devr içre **ger** ġün toġmaķ isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ger,]

Ma‘ârif mezra‘ında ħüşe-çin olmak dilerseñ **ger** / Şaķın taş olmasun toġm ekdüġüñ ķalbüñ türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ger,]

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı hüsn eylerse **ger** hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ger,]

Görmek isterseñ cinân bâğında **ger** cân bâğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulţân bâğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [ger,]

Nâ-ħaķķa teveccüh iden ey şâh-ı ħaķķat / **Ger** Ĥusrev ola soñ ucu ħusrâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [ger,]

ger ger: İster... ister bağlacı.

Cigerde ħûn-ı ħasret gözde eşk-i ħam işigüñde / Bilinmedük daħi nem ħaldı **ger** maħfî vü **ger** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [ger ger,]

Ben gedâña âsitânuñdur şehâ me'vâ bu gün / **Ger** ħurur **ger** ħurmasın nemdür benüm dünyâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [ger ger,]

ger ol-: Uyuz hastalığı olmak.

Faħr idüp ey çeşmi âhû **ger olursam** tañ mıdur / Âsitânuñ itleriyle intisâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [ger olursam, -ursam]

gerçek: Doğru.

Belâ meydânınuñ ben 'aşık-ı ser-bâziyam **gerçek** / Ķadem çevgân-ı ħam başum maħabbet gūyı gūyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [gerçek,]

'Âşıkâ yüz dürlü biñ nâz itdügüñ **gerçek** ola / Bir de mâ'ilsin cefâya bu da bir sūy-ı ħılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [gerçek,]

İnanmaz saña **gerçek** er olan ey ħaħbe-zen dünyâ / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [gerçek,]

gerçekler ħaķı: Gerçekler ħaķı için

Murâdum bu şu **gerçekler ħaķı** yalancı dünyâda / Ĥaţardan şaķla dergâhından artuķ bir murâdum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [gerçekler ħaķı,]

Alınmaz âline bu nev-'arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyâda **gerçekler ħaķı** merd-i Ĥudâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [gerçekler ħaķı, -ı]

gerçi: Aslında.

Raħimî **gerçi** bî-pür-şişe bir 'aşfūr-ı bî-ferdür / Ķılıpdur âsitânuñda ħümâyün âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [gerçi,]

Ey Raħimî **gerçi** içdüm çok ħekîmüñ şerbetin / Cisme şıħħat gelmedi bilmem ne ħikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [gerçi,]

Bir şanemde şuretâ nakşuñ nazîrin görmedüm / **Gerçi** kıldum deyr-i dünyâda der ü divârı seyr
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3*). [gerçi,]

Vücüdüm **gerçi** bir kem-kaatre dil mânend-i deryâdur / Be-haqq-ı âyete'l-kürsî muhîṭ-ı 'arş-ı a'lâdur
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1*). [gerçi,]

Rahîmî himmeti 'âlî umar şanı bülendüñden / Kapuñda pâdişâhum **gerçi** bir ednâdan ednâdur
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5*). [gerçi,]

Rahîmî **gerçi** hâk oldı ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın rahm idüp bir hâksârum var
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5*). [gerçi,]

Âfitâbum yücedür **gerçi** felekden menziliñ / Sâye şal ben zerre-i nâciz ü bî-mikdâra bak
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4*). [gerçi,]

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda bak
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5*). [gerçi,]

Âşinâdur **gerçi** kim ol dil-ber-i haşmet-nüvâz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlık
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4*). [gerçi,]

Dostum kaatre gibi **gerçi** bir ednâdur dil / Âşinâdan şoragör gör nice deryâdur dil
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1*). [gerçi,]

Göñül Akşehre beñzer **gerçi** seyrüme cemâlünle / Kara bulut gibi hâ'il olur gâhi gam-ı kâkül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4*). [gerçi,]

Raķibe şoşbetüm **gerçi** şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6*). [gerçi,]

Bezminde **gerçi** sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu kan olasıya itmez nigâh-ı Cem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3*). [gerçi,]

Saña bî-haddür şehâ **gerçi** maḥabbet 'arz iden / Ben Rahîmî gibi bir muḥliş gedâyı görmedüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7*). [gerçi,]

Gerçi kim hâk-i reh-i maḫdem-i cânânem ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭânem ben
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1*). [gerçi,]

Teng ü lâlüm dehen ü luṭfını şerḫ eylemede / Ṭab'-ı dür-bârum ile **gerçi** sülḫan-dânem ben
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2*). [gerçi,]

Yıkık ḫâṭırları ma'mûr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda **gerçi** hâk olmuş dil-i vîrânım añmazsın
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3*). [gerçi,]

Gerçi ey dil derd-i 'aşķ-ı yâr ile ma'lûlsün / Kimse görmez kayduñı timârı yok ma'zûlsün
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1*). [gerçi,]

Rahîminüñ şehâ bir kaatrece mikdârı yok **gerçi** / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden sensin
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5*). [gerçi,]

Gerçi ey şeh bir feraḫ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi degmez bir gama
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1*). [gerçi,]

Leb-i cân-baḫşı virür ḫasta dile **gerçi** ḫayât / Sitem-i gamze-i fettân ile öldüm gitdi
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2*). [gerçi,]

gerçi kim: Gerçi, aslında.

Faķirem **gerçi kim** ednādan ednā bir gedāyam ben / anā'at ehli derviřem řehā řāhib-ġināyam ben (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 238, Beyit 1). [gerçi kim,]

Yıldan artuķ oldu **gerçi kim** bu ġün bir haftadur / Ey Raķimi ġörmeyelden ol meh-i ra'nā yüzün (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 246, Beyit 7). [gerçi kim,]

gerden: Boyun, ġerdan.

Gerdenümde her ġice āvāze-i zencir-i řevķ / řem'veř pür-tāb-ı dil eksük degüldür sūz u sāz (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 118, Beyit 6). [gerdenümde, -ümde]

gerd-i ġussa: Sıkıntı tozu, keder topraġı.

ġöñül āyinesi ey mihr-i ġadd ġāyet muřaffādur / Olur bir zerre **gerd-i ġuřsanuñ** řaġlar ġadar derdi (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 341, Beyit 6). [gerd-i ġuřsanuñ, -nuñ]

gerd-i ġüzergeh: Yolun topraġı.

Gerd-i ġüzergehüñde sürdi Raķimi cebhe / Ey Ka'be-i ġaķıķat Sa'y u řafāya döndi (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 331, Beyit 7). [gerd-i ġüzergehüñde, -üñde]

gerd-i rāh-ı dil-ber: Sevgilinin yolunun topraġı.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol ġöz bu ġün cāy olmadı / Girdbād-ı ġāk-ı ġamdan ġözi nemnāk olsun ol (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 179, Beyit 4). [gerd-i rāh-ı dil-bere, -e]

gerdiş-i ġerdün: Dönek dünya || sözüne ġüvenilmez, sözüñde durmayan dünya.

řebātuñ yoġ imiř mihr ü vefā ġılmaķda ey meh-rü / Hemān cevri eylemekde **gerdiř-i ġerdüna** beñzetdüm (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 198, Beyit 4). [gerdiř-i ġerdüna, -a]

ġerdün-ı dūn: Alġak felek.

řimdi Raķimi egmez **ġerdün-ı dūna** bařı / Kemter ġulı olupdur bir yüce āřinānuñ (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 155, Beyit 5). [ġerdün-ı dūna, -a]

ġerek-: Gerekmek, lazım ġelmek.

Pire-zen dehre Raķimi zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle ġullanmaķ **ġerek** merdāne řavr (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 65, Beyit 5). [ġerek,]

Āb-ı fūrkatle nice dem perveriř kılmađ **gerek** / Mıve-i vuřlat vire tĀ řāhsār-ı intizār (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 77, Beyit 4). [gerek,]

Ķapuńda pister-i dıbā **gerekmez** ĥāk-i der yegdūr / Seg-i kũyuń sıfali cĀmdan ey pūr-hũner yegdūr (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 83, Beyit 1). [gerekmez, -mez]

Duřmez ađzuńa ezilme o řeker lebden ũzũl / Ger **gerekse** sańa bařuń ĉeke gūr ey meges el (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 167, Beyit 2). [gerekse, -se]

Gerekmez ravza-i rıđvĀn-ı ğılmĀn-ı řamer-řal‘at / Sańa erzĀnı ey řũfi benũm ol yĀredūr meylũm (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 191, Beyit 2). [gerekmez, -mez]

Sen bu řab‘ ile Raĥımî şutalum Firdevssin / İltifĀt-ı řeh **gerek** eř‘ār-ı mũmtĀz olmağa (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 283, Beyit 5). [gerek,]

Bu ğũn ben hem-sifĀl oldum ğũl-Āb-ı kũy-ı yĀriyle / **Gerekmez** kĀse-i fađfũri almam ‘aynuma cĀmı (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 324, Beyit 4). [gerekmez, -mez]

germ ol-:

1.Coşmak; ısınmak, ateşli olmak, hararetlenmek.

Yanma ki raĥm ide řāyed **germ olup** ol řem‘-i ĉerĥ / řubĥ olunca ey ğũnũl pervĀneveř sen yanadur (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 41, Beyit 4). [germ olup, -up]

Bu ğice ğũn yũzũnden aldı mı ĀyĀ ziyĀ meř‘al / ĉerĀĝ-ı mĀha řevĥ ‘arż itdi **germ olup** řehĀ meř‘al (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 164, Beyit 1). [germ olup, -up]

Bir‘ki ğũn mihr itse ol meh **olma** ey germ-Ābe **germ** / Serddūr fūrkat řaķın yaķar řara řayĝu seni (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 315, Beyit 3). [germ olma, -ma]

2.Coşmak.|| cezbeye gelmek, kendinden geĉmek.

Bir ruĥı řem‘uń inandum ĥandesine **germ olup** / Kũlli eczĀmı kũl itdi yandurup pervĀne řavr (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 65, Beyit 4). [germ olup, -up]

germ-Āb: Sıcak su.

Meh-rũma cĀnlar virũr cĀm olmađa **germ-Ābuńa** / Tek temĀřĀ itsũn ‘uryĀn bir ğũn ey meh-rũ seni (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 315, Beyit 6). [germ-Ābuńa, -uńa]

germ-Ābe: Sıcak su hamamı.

Seni **germ-Ābede** seyr itmege ĥalvet bulmaz / Ğũndũzin mihr ğice mĀh gelũr cĀmlara (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 279, Beyit 2). [germ-Ābede, -de]

Geh kenĀr-ı cũyda şış it gehi **germ-Ābede** / Ey boyı serv-i revĀn irmez bilũrsin dem deme (Kūtahyalı Rahımî DıvĀnı, Gazel 286, Beyit 5). [germ-Ābede, -de]

Gördi ey **germ-âbe** yaşum yâre hem pehlû seni / Maḥv ider şaḫın ılıdur cûş idüp ol şü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [*germ-âbe,*]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey **germ-âbe** germ / Serddür fûrkat şaḫın yaḫar çara ḫayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [*germ-âbe,*]

germiyân: Kütahya, Germiyoğulları Beyliḡi.

Ḳıl kadar meyl eylemez dil **Germiyân** u Tireye / Sen şehûñ Şarḫan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [*germiyân,*]

germiyyet: Hararet, sıcaklık.

Çihreñe olalı kızḡun müşteri ey yâr şem^c / Mihr-i ‘âlem-tâba **germiyyet** şatar her bâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [*germiyyet,*]

Sâde-rûdur serd olur **germiyyete** ḫâbil degül / Dil-keş ü dem-keşdür âb u rûzgâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [*germiyyete, -e*]

geşt: Gezme, geçme, seyretme.

Gül-i pür-ḫâra yok meylüm çekildüm deşt **geştinden** / Kelâḡından ferâḡum var bu bâḡuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [*geştinden, -inden*]

geşt it-: Gezip dolaşmak.

Bir ışıkdur **geşt ider** menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nûr cer ider çamer her gün yüzüñ muḫtâcidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [*geşt ider, -er*]

Geşt ider dil şü gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñ / ‘Âşık-ı âşüftedür didâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [*geşt ider, -er*]

Bâḡ-ı ḫüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-misâl / Bî-tekellûf **geşt ide** her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [*geşt ide, -e*]

geşte-i ‘aşk: Aşktan dönen.

Ey Rahîmî **geşte-i ‘aşkum** vücûdum ḡarḫ-ı ḫûn / Olmaya dem-ber-dem ammâ lâyıḫ-ı fitrâk ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [*geşte-i ‘aşkum, -um*]

geşt-i gülşen eyle-: Gül bahçesi gezintisi yapmak.

‘Ârız u zülfüñ ḡamından bî-ḫarâr olmuş şabâ / Gâhi **geşt-i gülşen eyler** gâh ider ‘azm-i Ḥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [*geşt-i gülşen eyler, -r*]

geşt-i gülzâr eyle-: Gül bahçesinin seyri, bahçe gezintisi yapmak.

Gül yüzün haṭṭuñ ğamıyla **geşt-i gülzār eylesem** / Reng-i ḥākister görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [geşt-i gülzār eylesem, -sem]

getür-:

1. Sunmak, takdim etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / **Getür** cān-ı ḥākiri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [getür,]

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḥākiri kūy-ı cānāna / Ḳabül eyle dimek ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [getürdüm, -düm]

2. Eriştirmek, ulaştirmek.

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / **Getürdi** dergehüñe ben giyā-yı ‘ummāni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [getürdi, -di]

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden İlyās / **Getür** kenāra bu ben mübtelā-yı ‘ummāni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [getür,]

3. Getirmek, gelmesini sağlamak.

Bu gönülüm gözgüsünde řuret-i ḥüsnüñ görenler dir / Zeliḥādur **getürmiř** Yūsufin ḥalvet-serāyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [getürmiş, -miş]

gevher: Cevher, mücevher.

Her gedā ṭab‘a Raḥîmî dime söz **gevherini** / Guş-ı řāhid yaraşur yine dürer himmet ‘ayār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [gevherini, -ini]

şordum dehenüñ **gevheri** bî-ḳıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [gevheri, -i]

Raḥîmî bendesi olalı ol řāh-ı süḥan-dānuñ / Sözi **gevherlerin** řandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [gevherlerin, -lerin]

gevher-i ‘aşk: Aşk mücevheri.

Gevher-i ‘ařkuña tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āřināyuz dostum itme bize bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [gevher-i ‘ařkuña, -uña]

gevher-i ‘irfān: Erdem cevheri.

Āřinālık kıl Raḥîmî bendeñi ey kān-ı cüd / Ṭoṭṭoludur **gevher-i ‘irfān** ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [gevher-i ‘irfān,]

gevher-i pāk: Saf, temiz cevher.

Muht-ı ‘āleme ey baħr-i luṭf ol **gevher-i pāke** / Ğudānuñ birliğı ħaĸķı Ğudā yek dāne gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [gevher-i pāke, -e]

gevher-i vālā: Yüce inci.

Vaşf-ı ħüsnuñde Raħîmî bendeñüñ her bir sözi / Ğaĸķ budur kıymetde birdür **gevher-i vālâyıla**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [gevher-i vālâyıla, -yıla]

gevher-i vaşl: Kavuşma cevheri.

Gevher-i vaşluma ṭālibsın didi ol baħr-i ħüsn / Ğarĸa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [gevher-i vaşluma, -uma]

gevher-nigîn ol-: Mücevher yüyük olmak.

Ķara baħtın Ķaraĸişāruñ felek ağ eyledi / Ṭañ mıdur **gevher-nigîn olsa** ĸişār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [gevher-nigîn olsa, -sa]

gevher-nisār ol-: Mücevher saçan olmak.

Zülfüñ añsam çın seħer olur dimāğum müşg-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum **olur gevher-nisār**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [gevher-nisār olur, -ur]

gey-: Giymek, giyinmek.

Geydi nūrāni libāsın şemsi dülbendin şarup / Ķarşu çıĸdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [geydi, -di]

Öldürmek için āl ile āşüfte bülbülin / **Geymiş** o ĝonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürĸ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [geymiş, -miş]

Ķalbümi jeng-i ta‘alluĸdan muşaffā eyleyüp / **Geydüm** ey rüşen-liĸā āyine gibi bir nemed
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [geydüm, -düm]

Geymiş vücūd-ı ‘ālem aĸđar libās-ı ĸađrā / Şāĸ-ı gül üzre degmiş la‘lin ĸabā-yı nev-rüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [geymiş, -miş]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāc-ı zer nārenci **geymiş** hem ĸabā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [geymiş, -miş]

Biz ser-i küy-ı melāmetde fenā şālin **geyüp** / Mülke ṭālib olmazuz ĸiç çekmezüz dünyā ĝamın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [geyüp, -üp]

Çerĸ-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / **Geymiş** ol meh-rü meger sammürdan bir şeb-külāħ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [geymiş, -miş]

Cihānuñ çıkdı fāhır cāmesinden terk-i tāk itdi / **Geyüp** şāl-ı fenā bir turfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [geyüp, -üp]

geyür-: Giydirmek.

Dāğ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Raĥîmî cismümi / Şüphenüñ ĥil'at **geyürdi** gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [geyürdi, -di]

gez-: Gezmek, dolaşmak.

Ğam-ı Leylā-yı zülfüñle Raĥîmî olalı meftün / **Gezüp** Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [gezüp, -üp]

Raĥîmî gün gibi tenhā **gezer** āh ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın t̄alib-i āviz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gezer, -er]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / Sū-be-sū **gezdüm** şadefveş baĥr u 'ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [gezdüm, -düm]

Gehi 'aşkuñ beni Ferhādveş taĝlara düşürdi / **Gezüp** Mecnün gibi geh sâkin-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gezüp, -üp]

Bunca gün āh eylerem küyına bir kez toĝrılıp / **Gezmedüm** bir kez ben ol serv-i ĥırāmān bāĝını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [gezmedüm, -medüm]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı 'ummānı / **Gezer** şabāyıla her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [gezer, -er]

Bilmemiş noĝşānını meh-rūña meyl itmiş kamer / Her gice şehrüñde anuñçün **gezer** uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [gezer, -er]

Yelüp yil gibi **gezdüm** cū-be-cū bu ĥırmen-i dehri / Görünmez ĥaşılı bir dāne berg-i gāhdan ĝayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [gezdüm, -düm]

ĝidā: Gıda, besin, yemek.

Şāfdur āyineveş t̄ab'um eyā rüşen-zamîr / T̄uṭî-i cāna **ĝidādur** lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [ĝidādur, -dur]

ĝidā-yı cān: Gönül, can gıdası.

Lebi ĝamıyla kadeĥ gibi t̄oldı kan çeşmüm / **Ğidā-yı cān** olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ĝidā-yı cān,]

ĝidā-yı nev-rüz: Yeni günün gıdası.

N'ola Raĥîmî büse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer **ĝidā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ĝidā-yı nev-rüz,]

ġidā-yı rūh: Ruhun ġidası.

Benüm zāġ u zaġanveş cife-i dünyāya yoġ meylüm / **ġidā-yı rūhdur** bir řā'ir-i heft āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [ġidā-yı rūhdur, -dur]

ġilāf: Kılıf, kn.

Şāyi' olur şu'le-i şemşîr-i āhum sîneden / Berġ-ı 'ālem-tāba ey meh-rū olur mı hîġ **ġilāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [ġilāf,]

ġilmān: Cennette hizmet gördüġüne inanılan delikanlılar.

Olalı kūy-ı muġbeçe ārāmġāh-ı Cem / **ġilmāna** 'adne itmedi herġiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [ġilmāna, -a]

ġinā-yı kalb: Gönül zenginliġi.

ġinā-yı kalb taşşil eyleyen naġd-i cemālũñle / Ķabũl itmez eger berġ ursa mihr-i 'ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [ġinā-yı kalb,]

ġirre ol-: Gururlanmak.

ġirre olma ol şaşı ġarrāya kendũñ beñzedũp / Ey hilāl eksũklũġũñ bil 'özl şıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ġirre olma, -ma]

ġibi: Benzetme edati.

Sen ol zıll-i Ĥudāsın ey nihāl-i devġa-i devlet / Özüñ **ġibi** idemez bāġ-ı cennet bir şemer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ġibi,]

Gözüm Yũsuf-cemālũñ ġasretiyle şāh-rāhuñda / Zũleyġā **ġibi** eyler 'āķıbet bir reh-gũzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [ġibi,]

Tire rũzum rũşen it ey āfitābum ġün **ġibi** / İtme Şarġanuñ bu Aydın illerin zũlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [ġibi,]

Menzilũm ġün **ġibi** dirseñ ola fark-ı farkādān / Ol rızā rāhında her dem ġāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [ġün ġibi,]

Şarardı ġün **ġibi** beñzũm tenũm pũr-tāb olup titrer / Hilāl oldu ġadũm bedr-i cemālũñ görmedũm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [ġibi,]

Ķara zũlfũñ **ġibi** 'aġl u řarārı tār-mār olmuş / Vefā deşinde dil Mecnũn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [ġibi,]

Gül **ġibi** her çanda ġānde şılsa ol ferġunde zāt / Güldũġi ġũlzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ġibi,]

Bir şafâ kesb eyledüm mir'ât-ı 'aşk-ı yârdan / Gün **gibi** rüşen müşâhid gözüme cümle şifâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gibi,]

Maḥabbet mihr-i tâbından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jâle **gibi** tâ qarîn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîmî bendeñi **gibi** vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynu baḡlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [gibi,]

Sevdâ-yı zülf ü şevḳ-i 'izâruñla ay u gün / Eyler şabâ yeli **gibi** leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [gibi,]

Ṭoḡrusı sen boyı servüm giyeli câme-i nâḡ / Ḳâmetüm **gibi** dü-tâ oldı ḡasedden her şâḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [gibi,]

Gül yaḡalarda yaḡam sînemi ben lâle **gibi** / Gül yüzüñ seyr ide nergis **gibi** her bir güstâḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gibi,]

Gül yaḡalarda yaḡam sînemi ben lâle **gibi** / Gül yüzüñ seyr ide nergis **gibi** her bir güstâḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gibi,]

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o ḡonca gül **gibi** bir ter şiyâb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [gibi,]

Ḳalbümi jeng-i ta'alluḡdan muşaffâ eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liḳâ âyîne **gibi** bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [gibi,]

Dergeh-i 'izzet-nümâña bir daḡı yüz sürmeḡe / Her zemân ta'cîl ider 'ömrüm **gibi** evân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [gibi,]

Görmedüm zātuñ **gibi** 'âlemde bir kân-ı ḡarab / Sür-ı sâ'ildür ḡapuñda dâ'imâ derbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [gibi,]

Ḥaḡḡ degül ḡaddinde yârüñ mülk-i ḡüsni ḡıfz için / Çekdi İskender **gibi** ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [gibi,]

Şaḡuñçün maḡla'-ı şî'rüm eyâ ḡür / Şafâ-keş Ka'be **gibi** beyt-i ma'mûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [gibi,]

Gözüm nergis **gibi** nâzır izüñe / Yüzüñ gül **gibi** lâkin ḡâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [gibi,]

Gözüm nergis **gibi** nâzır izüñe / Yüzüñ gül **gibi** lâkin ḡâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [gibi,]

Hevâdâruñ olanı ey boyı serv / Yeter sâye **gibi** yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [gibi,]

Benden dehâni cân **gibi** pinhân olur ḡalur / Esrârum añlayan kişi ḡayrân olur ḡalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [gibi,]

Cem'-i vefâda şem' **gibi** yandüḡum gören / Pervâne **gibi** şevḳ ile süzân olur ḡalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gibi,]

Cem'-i vefâda şem' **gibi** yandüḡum gören / Pervâne **gibi** şevḳ ile süzân olur ḡalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gibi,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avār / Gün **gibi** dehre şöhre-i devrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [gibi,]

Cânâ Raĥîmî la‘lûñe bulmazsa dest-res / Sâġar **gibi** derûnı çolu an olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [gibi,]

Bu albüm ĥâlîş itdi cevher-i ‘aş / Yüzüm **gibi** tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [gibi,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra‘nâlıġı var / Gül **gibi** ġanc ider ol ġonca ne zîbâlıġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [gibi,]

Bende âzâd oluban ĥâk olayın sâye **gibi** / Toġrı yolına o servüñ anı bir râh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [gibi,]

âmetüñ râst serv-i dil-cüdur / Şu **gibi** göñlüm açıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [gibi,]

Zer-i ĥâlîş **gibi** ġünden ġüne zerd olmada ihreñ / Raĥîmî anlı yaşıñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [gibi,]

Meyl eyleyeli ĥâre o gül-pîreheni gör / Gül **gibi** teni çâk yini yâsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gibi,]

Mâhiyyeti ma‘lûm ola tâ şûret-i ĥüsnüñ / Yûsuf **gibi** âyîñede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [gibi,]

Şabâ **gibi** vişâlûñ bâġına bir dem irem diyü / Bu dil dîvâñedür şaĥrâya geh kuhsâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [gibi,]

Bu şerĥa şerĥa sînem yarası ey yâr şerĥ olmaz / Şu **gibi** ġayra mâ‘il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [gibi,]

İtmedüm bülbül **gibi** ey yüzi gül ġülzâr seyr / Baña kûyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [gibi,]

ġonca **gibi** an yudar bülbül ĥarîm-i bâġda / Bî-tekellûf ġülşen-i ĥüsnüñ ider her ĥâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [gibi,]

Şu **gibi** şâf ol derûnuñda küdüret almasun / Bir dem ola şu **gibi** tâ ılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [gibi,]

Şu **gibi** şâf ol derûnuñda küdüret almasun / Bir dem ola şu **gibi** tâ ılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [gibi,]

Ey Raĥîmî şu **gibi** her sū revân oldı yaşıum / Râst gelmez kim ılam ol serv-i ĥoş-reftârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [gibi,]

Çeküp dâmânını kuhsârveş şaĥrâ-yı ‘âlemde / Ferâġat yaasından dil deñiz **gibi** kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [gibi,]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubĥ-ı rûşen **gibi** râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [gibi,]

Âline şayd olma vaĥşet ıl cihân rubâhinüñ / Tüt benüm urdum Raĥîmî **gibi** bir şîrâne avr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [gibi,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hâkiyle yeksânem / Güneş **gibi** veli mihriñle ey meh iştihârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [gibi,]

Cemâlûñ haqqı ey gonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i küyuñ **gibi** dünyâda bir ârâmgâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [gibi,]

SİNemi gül **gibi** şad çāk itdi hār-ı intizār / Lāle **gibi** cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [gibi,]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki her dem şu **gibi** / Kūy-ı dil-berde vücūdın hāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [gibi,]

Haṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didügüm için / Āyineñ üzre mäh **gibi** konmasun gubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [gibi,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül **gibi** ey gonca / Ğamından incinüp ḥāruñ şakın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gibi,]

Benüm dîvâne gönülüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yıller **gibi** yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [gibi,]

Müsel sel dūd-ı āhum zülf-i dil-ber **gibi** boynumda / Dil-i āşüfteyem zencîr-i sevdā-yı cününumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [gibi,]

Mecāzı maḥv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳıḳatden / Tarıḳatda şerī‘at **gibi** bir bürhānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [gibi,]

Işıklar **gibi** yanmış ‘āşıkuz biz nār-ı şevḳıyla / Yaḳar ḳandil-i āfākı dil-i sūzānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [gibi,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar cānı sāğar **gibi** cüş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [gibi,]

Açılup gül **gibi** her ḥāra bülbüller **gibi** söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca ḥamüş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [gibi,]

Şu **gibi** yüz sürüyü geldi çemenler ḥıdmete / Tā ola vech-i ḥasen **gibi** sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [gibi,]

Ḥāl-i lebüñ firākı odı lāle **gibi** āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [gibi,]

Ma‘nā-yı dil-pezîr ile şî‘rüm Raḥîmîyā / Bir sâde-rū güzel **gibidür** şüḥ u şivekār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [gibidür, -dür]

Gülüp gül **gibi** şun gonca-lebüñ maḥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gibi,]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye **gibi** bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [gibi,]

Raḥîmî şu **gibi** ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi hāk-i cenābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [gibi,]

Beni şahrāya şalan şu **gibi** ḥadduñ ḥayālîdür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazālîdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [gibi,]

Gözümden çıktı yaşum **gibi** bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmid-vārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [gibi,]

Ṭağitdum şabr u ārāmı şaçuñ **gibi** perişānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş qarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [gibi,]

Çevirdi başumı çerh atdı noqta **gibi** ortaya / Kıyı çizmekde güyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [gibi,]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî **gibi** semā‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [gibi,]

Ḳadeh mey-gün lebün öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāğar **gibi** ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [gibi,]

Senden özge daħi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı **gibi** maqdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [gibi,]

Bir senüñ **gibi** benüm ğonca-dehānum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘ālemde benüm **gibi** hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [gibi,]

Ḥaḳīkat-dān ola hem pür-ḥaḳīkat-bīn ü ḥaḳ-perver / Senüñ **gibi** sa‘ādet kānı şāh-ı kāmkar ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [gibi,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baħr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh **gibi** rüzğār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [gibi,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāğ-ı vefā yaqduq yine / Rüşen oldu mihrün ile **gün** gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [gün gibi,]

Biz mey-i ‘aşḳ ile mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a **gibi** cāmı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [gibi,]

Bāğ-ı ḥüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / Şu **gibi** şāfi-nihāduz seyr-i dīdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [gibi,]

Ārzü-yı gül kı lup gülşen recāsın itmezüz / Gül **gibi** bir ḥande-rū ferḥunde-dīdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [gibi,]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālī-maḳām / Ney idüñ beñzüm **gibi** ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [gibi,]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur şular **gibi** gözüm yaşı her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [gibi,]

Ḳaçan gün **gibi** tenhā seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemīn ü āsumān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [gibi,]

Nālesine raḥm idüp ben bülbül-i āşüftenüñ / Açılıp gül **gibi** ol ğonca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [gibi,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşḳ ile deryā **gibi** / Ey melāḥat kānı ammā rüzğārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [gibi,]

Ḳıl kadar meyl eylemez dil Germiyān u Tireye / Sen şehüñ Şarḥan **gibi** Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [gibi,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün **gibi** / Bir mehûn eflâkveş şehri ü hişârın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gibi,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca **gibi** ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gibi,]

Hor geldi hor gitdi dergehüñden it **gibi** / Hayret-i endîşe-i ağıyârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [gibi,]

Şurâhî **gibi** ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda kalup cür'a **gibi** h'âr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [gibi,]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrândan / Anı sâgar **gibi** bağı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [gibi,]

Yine beg virdi Raḥîmî hâlüne dil-murğını / Himmetüñ **gibi** büleñ olur hücum-ı şâh-bâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [gibi,]

Şüfiyâ seyr-i ruḥı baña nigârüñ yürisin / Naş-ı bî-cân **gibi** var şüret-i dîvâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [gibi,]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımızca ḥarf çoğ olur / Sen Raḥîmî **gibi** bir ṭab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [gibi,]

Sözün toğrusı budur ḳadd-i mevzünüñ **gibi** anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet naş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [gibi,]

İşitdüm kim ḥabîbüñ 'aşk okı ḳaddin kemân itmiş / Vücüdün çeşm-i fettânı **gibi** hoş nâ-tüvân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [gibi,]

Nâr-ı gam sen şehden ayru lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm **gibi** ṭurup ağlar şem' (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [gibi,]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh **gibi** her kûşede yaḳduñ kevâkibvâr şem' (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [gibi,]

Nice bitsün tiğ-i hicrânüñ yürekde yâresi / Dil şoḳup ağzın irer gamzeñ **gibi** her târ-ı zülfi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [gibi,]

Gonca-i gülzâr-ı 'işmet dâmeninde dest-i hâr / Gül **gibi** ben yaḳamı gayretten itdüm çâk ḥayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [gibi,]

Aḳça şuyun mā-cerâsın bilmek isterseñ eger / Ḳaradeñiz **gibi** çeşmümden aḳan deryâya baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [gibi,]

Feth-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Halka **gibi** aç gözün gel bu der-i 'ulyâya baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gibi,]

Çekme baş âtes **gibi** ḥâk ol hevâ-yı 'aşk ile / Şu **gibi** didâra ṭalibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [gibi,]

İ'tibârın Ḥusrevâ eyle Raḥîmîñ ziyâd / Ehl-i nazma tâ ḳıla Şeyḥî **gibi** üstâdlıḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [gibi,]

Efendüm devletüm sen bir garîb ü bî-kesüm bende / Senüñ **gibi** bu devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [gibi,]

Senüñ güzlâr-ı ‘âlemde benüm **gibi** hezârüñ var / Senüñ **gibi** benüm ey gonca-leb bir gül-‘izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [gibi,]

Gün bu gündür aç gözün nergis **gibi** güzlâra bak / Mâ’il-i didâr iseñ şu **gibi** hadd-i yâra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gibi,]

Ey Raḥîmî seyr-i didâr ise dâ’im ârzü / Ma’il olma her yaña şu **gibi** süy-ı yâra bak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [gibi,]

Ey dil ne için her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum **gibi** ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [gibi,]

Her serv-i hevâ-baḥşa şu **gibi** olup mâ’il / Her berg-i ḥazân **gibi** yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [gibi,]

Lebi ğamıyla kadeḥ **gibi** tıldı kan çeşmüm / Ğidâ-yı cân olan ol cām-ı hoş-güvârı görüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [gibi,]

Yüsufâsâ ḥ’âce-i dehri şarasın kul **gibi** / Olmadı şâh u gedâ bendeñden âzâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [gibi,]

Başum açup ışıklar **gibi** yansam şevk ile ḥâlüm / Tıtuşdum karşı ol şem’a beni pervâne gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [gibi,]

Güneş **gibi** kılurdu ‘âlemi envâra müstağrak / Tılu’ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [gibi,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir ḥün-ı dâğ-ı ğam / Dilâ bülbül **gibi** dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [gibi,]

Çekeli pehlûsına gün **gibi** sen meh-çihreyi / Çerḥveş göğsin gerer şubḥ u mesâ pîrâhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gibi,]

Gül **gibi** pâkîze dâmensin sen ey Yüsuf-liḳâ / Dest-i nâ-ḥağdan ne ğam ger çâk ola pîrâhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [gibi,]

Bî-ḳarâr ‘âşık **gibi** üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ğamdan pâre pâre dâ’imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [gibi,]

Ḥ’âce-i dehri mezâd idüp şatarsın kul **gibi** / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [gibi,]

Ḥün iderseñ bağrumı sâğar **gibi** ben râziyam / Yâr olup ağıyar ile çifte tıllular içme tek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [gibi,]

‘Azîz ol ḥazret-i Yüsuf **gibi** Mışr-ı sa’âdetde / Ri’âyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu mihmânuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [gibi,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsin Selimâsâ / Süleymân **gibi** hem sultânısın iklim-i ‘irfânuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [gibi,]

Ey Raḥîmî ‘aşk ile bağruñ delinmişdür meger / Ney **gibi** pür-süz anuñçün zâr u feryâduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [gibi,]

Ḥâr ile gülşende gül şendür dilâ sen goncaveş / Ḳanlar ağlar dem-be-dem bülbül **gibi** feryâd kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [gibi,]

Olup dil Şu **gibi** sen serve m 'il / Vel  yok b g-ı vaşla yol ne h Őil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 165, Beyit 1). [gibi,]

Dem-i vaŐluŐ Rah m  aŐsa bir dem / Hem n dem c Ő ider dery  **gibi** dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 165, Beyit 5). [gibi,]

Dostum kaÇre **gibi** gerÇi bir edn dur dil /  Őin dan Şoragör g r nice dery dur dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 168, Beyit 1). [gibi,]

ŐoncaveŐd r hem olur g l **gibi** geh h nde-g Ő  / Geh hez r  h ile bülbül **gibi** g y dur dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 168, Beyit 3). [gibi,]

ŐoncaveŐd r hem olur g l **gibi** geh h nde-g Ő  / Geh hez r  h ile bülbül **gibi** g y dur dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 168, Beyit 3). [gibi,]

Bende olmaz degme sult na den 'et 'arz idüp / Bir senün **gibi** Şeh-i ' li-cen b ister gönül (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 169, Beyit 4). [gibi,]

 tib ri Şimdiki dehr iÇre yegdür silminün / Sen ne var Selm n **gibi** s ylersen  eş'ar ey gönül (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 171, Beyit 4). [gibi,]

Gir maŐ m-ı 'aŐŐa ey dil ney **gibi** fery da gel / Perdeyi ref' it hiŐbuŐn  almasun arada gel (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 1). [gibi,]

Girmesün dirsen  vücudun b gına b d-ı haz n / Sebzez r-ı ' leme servi **gibi**  z de gel (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 3). [gibi,]

Ey  amer env ra hüsn-i y ra mihrün  ılma pest / Ő f dil ol gün **gibi** saŐf-ı bülende s de gel (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 5). [gibi,]

ŐamuŐ s gar **gibi** h n itdi bağrum derdün iŐletdi / Raħ m  **gibi** bir mestün mi vardur kim ola  anzil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 176, Beyit 7). [gibi,]

Gönül AŐŐehre beŐzer gerÇi seyrüme cem l nle /  ara bulut **gibi** h 'il olur g hi gam-ı k k l (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 4). [gibi,]

Benüm **gibi** eger boynın benefşe s ne   k olmuş / Boyamış yiri göge k k l ns z  h ider sünbül (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 5). [gibi,]

HemıŐe b g-ı ' lemd  Őeh  sen hürrem   Ő d ol / Raħ m  b lb l s  ağlasun sen gonca **gibi** g l (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 7). [gibi,]

ŐaŐ m dur p r-n r-ı c  eylesse Şab'umdan güneş / Őoludur gün **gibi** Őevk nle işüm ŐaŐum benüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 181, Beyit 3). [gibi,]

Perv ne **gibi** bir Şeb Şevküm hiŐ yet itsem / Sen Şem'a yana yana s zum Őik yet itsem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 183, Beyit 1). [gibi,]

Zülfün **gibi** bu 'ömrün yokdur  ar r  ' mr m / Ger  ıll-i  amet nde n'ola iŐ met itsem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 183, Beyit 4). [gibi,]

AŐıtdum yaşumı Şu **gibi** ey  add-i rev n her s  / Maħabbet sebzesin Ő d- b idüp bir seyrġ h itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 184, Beyit 2). [gibi,]

Girince sen boyı servi rev n n çatı g nline / Döşendüm  prağı yaşduğumı Şu **gibi** ŐaŐ itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 187, Beyit 6). [gibi,]

Bir gice müy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle **gibi** biz de der-âgüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [gibi,]

Raķibe şoĥbetüm gerçi şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis **gibi** gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [gibi,]

Şubĥ-dem çâk eylesem gül **gibi** ‘işmet câmesin / Raķşa girsem gün **gibi** mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gibi,]

Rüy-ı zerdüm kana ġarġ itsem şafaġ **gibi** n’ola / Zaĥm-ı tîġüñden güzeller şâhı ‘unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [gibi,]

Şararmış gün **gibi** tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [gün gibi,]

Beni ġapuñda ġo pâyüña düşüp ĥâk olayum / **Gün** gibi başum irüp göge feraĥnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [gün gibi,]

Ey boyı servi bu ben sâyeden ‘âr itme neden / Toġrusı sâye **gibi** ‘âşık-ı bî-‘âruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [gibi,]

Ser-i zülfüñ **gibi** ayaklama gel ben ġuluña / Bu gün ey Yüsuf-ı gül-ġihre ĥırîdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [gibi,]

Zer **gibi** zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşġ / Bilmez ol sîmîn-beden daĥi dirîġâ ġıyemetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [gibi,]

Ĥünîna her nâ-kesüñ olmam meges **gibi** tufeyl / Egmezem her kâseye cânâ şurâĥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [gibi,]

La‘lüñden ayru câm-ı cihân şunsa Cem göre / Ayaġına şurâĥi **gibi** baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [gibi,]

Bir dem mi var hevâñ ile yil **gibi** yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [gibi,]

Peşmîne-püş cür‘a **gibi** bezm-i ‘aşġuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [gibi,]

Birdür yanında cür‘a **gibi** câm-ı ‘aşġuñuñ / Her bir ĥabâb-ı bâde ile bârgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [gibi,]

Râh-ı ‘aşġuñda şabâäsâ yiler gönlüm **gibi** / Rüzgâra tâbî‘ olmuş ber-hevâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [gibi,]

Saña bî-ĥaddür şehâ gerçi maĥabbet ‘arz iden / Ben Raĥîmî **gibi** bir muĥliş gedâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [gibi,]

Dilimi derhem itdi ġonca **gibi** ĥâr-ı hicrânüñ / Anuñçün gül **gibi** ĥandân degüldür ġalb-i ġamnâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [gibi,]

Raĥîmî gün **gibi** tenhâ gezer âh ol gözi âhû / Niçün benden ġaçarsın ġâlib-i âviz-i fitrâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gün gibi,]

Gözüm yaşı **gibi** ben aradan ġıġdum daĥi nem var / Ĥayâlüñ câna ‘aşġuñ bu dil-i ġam-ĥ‘âra ġabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [gibi,]

Açılsun gül **gibi** ey gönca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [gibi,]

Baş egüp tiğüñ **gibi** bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî **gibi** yok kaç'ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [gibi,]

Ağyār kenārını kemer **gibi** kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [gibi,]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum **gibi** bırağdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [gibi,]

Güzellik çağı **gibi** ey bahār-ı ḥüsñ gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitānı küllhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gibi,]

Şalın zülfüñ **gibi** gülşen-be-gülşen gitme gel 'ömrüm / Perîşān bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gibi,]

Revān olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe **gibi** kaddüm ḥam hem āhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [gibi,]

Ġaraz dîdār ise ey dil düşen şu **gibi** her taş / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [gibi,]

Felek zerrin-küleḥ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup **gün** gibi ṭuramaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [gün gibi,]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gönca bağrum ḥüniken / Sînemi gül **gibi** çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gibi,]

Gül yüzüñden ayru tīb-ı ğamda bî-tīb oldı hār / Zerd olup titrer ḥazān yaprağı **gibi** cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [gibi,]

Ġandil **gibi** kapuña dil bağlamasa ger / Yağmazdı nār-ı şevkuñı bu ḳalb-i āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [gibi,]

Görmedüm zātuñ **gibi** bir cevher-i kār-ı sehā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḥr u 'ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [gibi,]

Ṭutsa bülbül **gibi** tañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra'nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [gibi,]

'Aşıka rüşen-dil oldur şem' **gibi** yanmadan / Başını kaç' itseler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [gibi,]

Ey gönül ḳonmaz meges **gibi** ḥasîsüñ ḥünına / Ḳulluğın 'ankā **gibi** dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [gibi,]

Nā-müsā'id tālī'um baḥtum siyeh ḳalbüm ḥazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül **gibi** eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [gibi,]

Mısr-ı 'izzetde 'azizüm olımaş şāḥib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf **gibi** zindān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [gibi,]

Sikender **gibi** şalsun şıyt-ı 'adlüñ gūş-ı gerdüna / Naşibüñ Ḥızrveş dünyāda 'ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [gibi,]

Gül **gibi** sen mey içüp her hâra hem-dem olalı / Göncaveş ben kıan yudup bülbül **gibi** itdüm fiğân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [gibi,]

Âferîn ahsente ahsent ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şâmı kılduñ zâtı **gibi** ‘âlî-şân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [gibi,]

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhâdveş ṭağlara düşürdi / Gezüp Mecnûn **gibi** geh sâkin-i şahrâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gibi,]

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümlü / Fiğâna başlayup bülbül **gibi** gavgâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [gibi,]

Şu kim bir lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün **gibi** dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [gün gibi,]

Benüm yanup yakılan şem‘ **gibi** nâr-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ârâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîmî râz-ı ‘aşkuñ göncaveş şakları sen anı / Açup gül **gibi** bülbüllerle güyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [gibi,]

Serv-i bâlâ **gibi** şalınur kıyâmetler kıpar / Şehr-i Kütâhiyyede çok şive-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [gibi,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyârsuz / Gülşen-i ‘âlemde ey gül **gibi** pür-ḥârûm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gibi,]

Ḳanı zât-ı şerîfüñ **gibi** bir dervîş-i ‘âlî-şân / Özüñ şâhâne dervîş añılan ey şâh-ı dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [gibi,]

Dile eksük degüldür kıara kıygu yıkar illerden / Ṭolaşur zülfi **gibi** bir zemân ḥaṭṭ bir zemân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [gibi,]

Kime şorsam lebüñ cân **gibi** hîç ‘âlemde görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıkda hilâlâsâ ‘ıyân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [gibi,]

Cân ile tiğüñ şalup şâhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî **gibi** kıalkan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [gibi,]

Dehânuñ râzını ṭuymuş şabâdan gönca-i ḥoş-bü / Yakasın çâk idüp gül **gibi** ḥavfinden didi yâ hû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [gibi,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murâd eyle / Revân olsun yanuçca ey sehî-ḳad şu **gibi** her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [gibi,]

Geşt ider dil şu **gibi** ey serv-i süy-ı küyuñ / ‘Âşık-ı âşüftedür didâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [gibi,]

Ten-câmesi yakasın çâk itdi dest-i gayret / Ey gönca açâ senüñ gül **gibi** hâra kıarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [gibi,]

Âyîne **gibi** ḥürşîd bir şüret uğrısıdur / Biñ naş iderse durmaz ḥadd-i nigâra kıarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [gibi,]

Dişüñ mânend-i dürr zülfüñ **gibi** müşg / Bulınmaz Çîn ü Mâçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [gibi,]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül **gibi** zâr itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cüy-bâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gibi,]

Hevâdârı olanı kâmetüñüñ istikâmetle / Mezellet yollarında sâye **gibi** hâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [gibi,]

Harîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem gül **gibi** her hâr / Hoş-edâ bülbülüñ ey gonca-leb zârın hezâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [gibi,]

Gözüñde bir gün o meh hüsniñi görmüş sâde / Şimdi Yûsuf **gibi** kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [gibi,]

Ûaddüñe bende olup toğrı hevâdârüñ olan / Kayd-ı gamdan olur ol serv **gibi** âzâde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [gibi,]

Şeker **gibi** ezildüñ gördi aluñ la^l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ câna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [gibi,]

Bezm-i gamda âh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney **gibi** bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [gibi,]

Yine gül **gibi** ıış it gonca-leblerle bahâr içre / Söz aç bülbül **gibi** gel gül **gibi** bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gibi,]

Dilersen gün **gibi** günden güne efzün ola şevkuñ / Bu devri zâyî^c itme meh **gibi** leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [gibi,]

Senüñ mihrüñle ben gün **gibi** ser-gerdân iken ey meh / Dağı yoğidi mihr ü meh bu çerh-i bî-ķarâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [gün gibi,]

Gül **gibi** gonca-dehenlerle müdâm iç la^l-i nâb / ıışreti fevt itme sulţânım irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [gibi,]

Vaşf-ı hüsñünde şehâ şî'ri Rahîmî bendeñüñ / Mihr-i ıâlem-tâb **gibi** çavı ıoldı ıâleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [gibi,]

Nâlesi hecr-i ıızârüñle Rahîmîñüñ şehâ / Cennet-i ıadlûñ **gibi** âvâze şaldı ıâleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [gibi,]

Yaralandı yüregi tîr-i hasedden siperüñ / Kocalı hâle **gibi** sen meh-i tâbânı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [gibi,]

Dil ser-i küyuñ koyup şu **gibi** akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [gibi,]

Cem'ünde şem'uş tutuşup nâr-ı şevķ ile / Yanmaķda bir benüm **gibi** pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [gibi,]

Huld-ı berinde bitmeye haţtuñ **gibi** giyâh / Bekdaşı hâlüñüñ dağı bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [gibi,]

Bezm-i gamuñda ney **gibi** nâlân olam senüñ / Cevr eylemek çü ıaşıkâ ķânüñüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [gibi,]

Ķanıñı mey yirine anuñ içesin müdâm / Devrüñde lâle **gibi** ciger-h'ânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [gibi,]

Ƙan mîdur ol ki ſu **gibi** ƙapuñda aƙmaya / Baſ mîdur ol ayaġuña ġaltānuñ olmaya (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2*). [*gibi,*]

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şâhum Raġimî **gibi** süġan-dānuñ olmaya (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5*). [*gibi,*]

Hezārān derd daġı olsa dilde āſikār itmez / İder aġyārdan lâle **gibi** anı nihān ġasta (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2*). [*gibi,*]

Lebüñi çeſme-i cān Ka'be görmiſ adam yoġ / Perî viſāl **gibi** mâ-ġaſal meſeldür ola (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4*). [*gibi,*]

Binā-yı 'aſġuñı eſküm ġidermedi dilden / Ƙadîmi ƙaſr-ı felek **gibi** bir temeldür ola (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5*). [*gibi,*]

Bir nefes ƙaldı hemān ancaġ ġayātumdan eſer / Derd ile ſinem delüp ney **gibi** zār itdün beni (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3*). [*gibi,*]

Ĥal ü ġaddınsız yaġup eczāyı çeſmüm ġül **gibi** / Lâle **gibi** dāġ-ı ġamda dāġdār itdün beni (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4*). [*gibi,*]

Baña āh o ƙomaz ƙurd **gibi** baġmasın ƙaçar ġür ġür / Anuñçün āteſ-i āhum yaġar cayır cayır dāġı (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5*). [*gibi,*]

Ƙaſ iſiġün Raġimî **gibi** baſdı baġruma / ſimdi açıldı ġalkā **gibi** ġâtemün ġözi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5*). [*gibi,*]

Ƙaſ iſiġün Raġimî **gibi** baſdı baġruma / ſimdi açıldı ġalkā **gibi** ġâtemün ġözi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5*). [*gibi,*]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aġ ſu **gibi** / Ey ġönül cüyāyısāñ didāra ġel aġ ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1*). [*gibi,*]

La'lüne cānā ƙaçan mānend olur āb-ı ġayāt / Ƙarañudur ötesi añma ol alçaġ ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2*). [*gibi,*]

Ter düſersin süy-ı küyüñda yaſum seyl-ābına / Ĥāk-i pāyuña revā mîdur yol ırmaġ ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3*). [*gibi,*]

Nārveſ ser-keſlenürmiſsin hevādār olana / ġaybdur ƙıġsa cihān ġözden bu dem çoġ ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4*). [*gibi,*]

Nev-bahār-ı ġüſnüñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaġtidür daġ ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5*). [*gibi,*]

Ey Raġimî ƙanda buldum dime dā'im ġör nesin / Saña ol bir ġündür bulduñsa aylaç ſu **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6*). [*gibi,*]

Ol Sikender derdin ayru bende ſoñ dem ġöreyin / Ƙaytafa **gibi** puſudan ġarġ ide bu ſu ſeni (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2*). [*gibi,*]

Şem'isin her cem'ün ey meh mihr-i dehr-ārā **gibi** / Yüze ġülmekde naġîrün yoġ ġül-i ra'nā **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1*). [*gibi,*]

Ĥh kim sāġar ſunarsın mest olup her ſifleye / La'l-i nābuñ bezl idersin rāġ-ı rüġ-efzā **gibi** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2*). [*gibi,*]

Oğ **gibi** toğrı olanuñ menzili meydân-ı ğam / abza-i vuşlatdadur egri olanlar yâ **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [gibi,]

Her asısuñ hûnına olma meges **gibi** ufeyl / Ey göñül âf-ı ğınâda ânî' ol 'anâ **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [gibi,]

Âşinâlık ıl Raîmî bendeñi ey kân-ı cûd / Çoçtoludur gevher-i 'irfân ile deryâ **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [gibi,]

Yetiş Hızır **gibi** yaşumu itmeden İlyâs / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı 'ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [gibi,]

Çeşme-i dilden açar anlı sirişküm şu **gibi** / Dem-be-dem urmaz bulanur bir delianlı **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [gibi,]

Hırşı artur göñlümuñ pîr olduğunca 'ařuña / Ey cüvânım ol delinuñ 'aklı var uşlu **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [gibi,]

Egri râ eyler ařuñ râsında ol bir kec-nazar / Yine addüñ yanına varur urur toğru **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [gibi,]

H'âbda gördüm řauñ bendine bağlanmış şabâ / şub-dem küyuñda gördükde didüm uşbu **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [gibi,]

Bilmemiş noşânını meh-rûña meyl itmiş amer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [gibi,]

Zülfüne dolanmiş işitdüm raibi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdâ ara aygu **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [gibi,]

Secde mi ılır benüm iblem Raîmî ğayrıya / Hatt-ı mihrâb-ı arîmuñ alnına yazu **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [gibi,]

Ne öldürür dil-i bîmarımı ğamzeñ ne şağ eyler / Benüm aumda cânâ opmadı la'luñ **gibi** emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [gibi,]

Binüp keştiye sen meh gün **gibi** ıldıca seyrânı / ouz at olanur bād-ı fiğānum çer-i gerdāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [gün gibi,]

Yaşumla baħr-i dehrüñ şimdi terdür çatı mâ-beyni / Başaldan bağrına kân **gibi** sen la'-i dür-efřāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [gibi,]

Niçe bir ey ğonca-leb hâr ola yirüm gül **gibi** / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [gibi,]

asret-i hāl ü ruħuñla lâleveş anlar yudam / ağlara düşüp periřān-hāl oldum sünbül **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [gibi,]

Bāğ-ı hüsnuñ ben iraqdan seyr idem nergis-miřāl / Bî-tekellüf geşt ide her rü-siyeh kākül **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [gibi,]

Ben benefşe **gibi** boynumu egüp yalvaruram / Hatt u hālüñ görmeyem bir dānesin fülful **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [gibi,]

Her behāsını terāzūda gören ola 'aziz / Ben esir-i 'ařuñ iken boynı bağlu çul **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [gibi,]

Seng-i hecrüñle gönül sāgar-şıfat oldu şikest / Cür'aveş pāy-māl olup ƙan oldu bağrum mül **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [gibi,]

Seyr-i didāruña şu **gibi** revān olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [gibi,]

Ruḥuñ mir'ātını koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne gire hün-āşām-ı ḥançer **gibi** müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gibi,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber **gibi** tūğūñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [gibi,]

Ḥār elinden alamam gül **gibi** ter dāmenüñi / Her seḥer anuñ için eylerem efgān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [gibi,]

Güneş **gibi** büleñ olurdu ƙadrüm çerḥ-i a'lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eşügi ƙaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [gibi,]

Dāğ urup sîneme aşƙ odı ile lāle **gibi** / Düşeyin dāmen-i kuşāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîminüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / Tutupdur gün **gibi** āfākı ey meh ş'r-i ğarrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [gün gibi,]

İksîr-i aşƙ çehremi zerd itdi zer **gibi** / Daḥi o yād-ı sîm-beden bî-ḥaber **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [gibi,]

Başumı der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra ƙoçmağa bilüñ kemer **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [gibi,]

Yāruñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zıkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [gibi,]

Bir dem şu **gibi** irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saḥt-ı dil olan ḥacer **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [gibi,]

Yelüp yıl **gibi** gezdüm cū-be-cū bu ḥırmıñ-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [gibi,]

gib'ömr: Gibi ömür.

Ƙarārım yoƙ ƙara zülfüñ **gib'ömrüm** tār-mār oldu / Firākuñla yaturmuşdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [gib'ömrüm, -üm]

gice: Gece, geceleyin.

Hem-demüm yoƙ ki diyem aşƙ-ı ğamın neyleyeyin / **Giceler** nālišümi āh-ı seḥergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [giceler, -ler]

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmuş / Şehā ḥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [gice,]

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [gice,]

Bu **gice** gün yüzünden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [gice,]

Harāretle yanarken nār-ı hecri dün **gice** şem‘a / Yanumca bir yaña pervāne yandı bir yaña meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [gice,]

Vākı‘amda dün **gice** Ferhādi gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālūñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [gice,]

Şehr içinde dün **gice** da‘vā-yı hüsñ eylerdi māh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gice,]

Ṭañ midur göğsin görüp pür-şevk olursa āsmān / **Gice** pehlūsındadır bir māh-ı tābān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [gice,]

Seni germ-ābede seyr itmege hālvet bulmaz / Gündüzün mihr **gice** māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gice,]

Seni bir **gice** tek ol şem‘-i bezm-ārāya irgürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağruñuñ yağın Qadırğaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [gice,]

Hem-demümdür gündüzün nālem **gice** ey māh āh / Da‘vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [gice,]

Zülfüñe dolanmış işitdüm raḳîbi dün **gice** / Eksük olmaz baña bir sevdā qara qaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [gice,]

giceyi gündüze kat-: Geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak; aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek.

Giceyi gündüze katup irişdi yine bahar / Şafā-yı ‘işreti biz daḫi şubḫ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [giceyi gündüze katup, -up]

gid-:

1. Uzaklaşmak, terk etmek.

Gider Mūsā ile ḫaṭṭuñ ḫadūñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḳḳ dīni bāṭıl fikri qo sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [gider, -er]

Raḥîmîñ budur dārü’ş-şifā-yı gaybdan derdi / Vücuduña irüp şihḫat tenüñde **gide** zahmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [gide, -e]

2. (Zaman için) Geçmek, sona ermek, yaşanıp tükenmek, bitmek.

Öte ṭursun bāğ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāğ-ṭab‘ / Bülbül oldı çāre yoḳ mı kış **gidüp** yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [gidüp, -üp]

gider-: Ortadan kaldırmak.

Binā-yı aşkuñı eşküm **gidermedi** dilden / Qadimi qaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [gidermedi, -medi]

gil: Balçık, çamur.

Güzellik çağı gibi ey bahār-ı hüsñ gel gitme / Gözüme gülleri **gil** gülsitānı külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gil,]

giñ: Geniş.

Cāmeveş ben **giñ** yaqadan seyr idem gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [giñ,]

Seyr ider her hār-ı hüsñüñ gülşenin ben lāleveş / **Giñ** yaqadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [giñ,]

gir-:

1. Saklanmak.

Bağruñı hūn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā **giresin** bir yār-i ra'nā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [giresin, -esin]

2. Dahil olmak.

Gir maqām-ı aşka ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref' it hicābuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [gir,]

Lebinden dem uraldan sen döker qan çeşm-i giryānum / Niçün qan üzre qan itdüñ **girüp** meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [girüp, -üp]

Başumı der-miyān idüben **girdüm** ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilüñ kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [girdüm, -düm]

3. Delip geçmek.

Ruñuñ mir'ātını koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne **gire** hūn-āşām-ı hañçer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gire, -e]

4. Dışarıdan içeriye geçmek.

Pertev-i hüsñüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zādedür **girmiş** kıllur gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [girmiş, -miş]

Yaşuma hem-dem olan yārümi **gir** gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü'lü'-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [gir,]

Girmesün dirseñ vücuduñ bağına bād-ı hazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [girmesün, -mesün]

Ey Raḥîmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşq-ı yār olan / ‘Aynına bir kaçre gelmez **girse** deryā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [girse, -se]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ḥayrānla **girse** ağzuma ḥelvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [girse, -se]

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥîmî ölmeden **girse** / Okumaz idi Sa‘diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [girse, -se]

gird-āba düş-: Girdabın içine sokmak, birini zor ve kaçınılmaz bir duruma sürüklemek.

Ağyāra alarğa deñiz ey kân-ı melāḥat / **Gird-āba düşüp** varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [gird-āba düşüp, -üp]

girdāb-ı bî-pāyān: Sonsuz girdap.

Yaşum deryāsı her dem mevc ururmış süy-ı küyında / Benüm nemsin anı **girdāb-ı bî-pāyāna** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [girdāb-ı bî-pāyāna, -a]

girdbād-ı ḥāk-ı ğam: Dert toprağının hortumu.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün cāy olmadı / **Girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan** gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan, -dan]

giribān: Yaka, elbise yakası.

Gördi pīrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle **giribānı** zırılı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [giribānı, -ı]

giriftār: Esir, tutsak.

Ben senüñ çoğdan **giriftārum** müselsel zülfüñe / Yoluña cānum fidā lāzım degül kayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [giriftārum, -um]

Çosun bend-i zülfüñ **giriftāruñum** / Boyuñ ḥaqqı çoğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [giriftāruñum, -uñum]

Çafes olmağ revā mı bülbül-i cāna cihān bağı / **Giriftāruñdur** ol āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [giriftāruñdur, -uñdur]

giriftār olan: Tutulan, dūçar olan kişi.

Zülfüñ resenin koyup **olan** ğayra **giriftār** / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [giriftār olan, -an]

giriftār ol-: Tutulmak, esir olmak.

Belā-yı bendeñi bende **giriftār olmayan** bilmez / Fiğān u zārını ben ḥastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [giriftār olmayan, -mayan]

Bî-ḳarār eylesin bu dil-i sevdā-zedemi / Zülfüñüñ bend-i perîşānı **giriftāruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [giriftāruñ olam, -uñ, -am]

Raḥîmî bend-i ‘aşkıyla **giriftār olduğum** gördi / Anuñ için ṭolaşur baña o ḳara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [giriftār olduğum, -duğum]

giriftār-ı ebed: Ebedi tutkun, yakalanmış.

Ḳılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdu cān **giriftār-ı ebed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [giriftār-ı ebed,]

girü: Geri; tekrar.

Göñül ma‘müresin vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu **girü** yıḳan yapar mi‘mār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [girü,]

giryān: Ağlayan.

Dem-i fūrḳatde sūzān göñli **giryān** çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baḥrūñ ḳurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [giryān,]

git-:

1.Sona ermek.

Gülüp gül gibi şun ḡonca-lebüñ maḥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti **gitdi** dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gitdi, -di]

Bezm-i şafāda sākî şun sāḡar-ı revāḳı / **Gitsün** bu dem nifāḳı devr-i ḡam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [gitsün, -sün]

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik **gitdi** pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [gitdi, -di]

Şafā **gitdi** göñül āyînesinde jeng-i ḡam ḳaldı / Gül-i şādî açılmaz sînede ḥār-ı elem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [gitdi, -di]

2. Uzaklaşmak, ayrılmak.

Ḥor geldi ḥor **gitdi** dergehüñden it gibi / Ḥayret-i endîşe-i aḡyārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [gitdi, -di]

Bu cān naḥcīrine şīrāne ğamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm **git** dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [git,]

Gitdi gözden dilde cā tıtdı ḥayāl-i la‘l-i yār / Qanda zāyī‘ eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [gitdi, -di]

Sen **gitdi** (?) raķībā kıomadun serenuñ alçaķ / Qatlin hele āhum toprı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [gitdi, -di]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden iḥtiyār / Tende rūḥum qaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [gitdi, -di]

Gitmedügi bu ğam-ı zülfüñ dil-i aġyārdan / Kāfirün āyīnidür kıoyar çelipā kıoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [gitmedügi, -medügi]

Buradan **gitmeden** ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-қaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [gitmeden, -meden]

3. Azalmak.

Gitmez idi bir nefes āyīne-i dilden ğubār / Merḥabālarla lebin şunmasa meh-rüyān-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [gitmez, -mez]

Ümid-i vuşlatun mihrün recāsı **gitmedi** dilden / Bu māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla muḥālāt iḥtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [gitmedi, -medi]

4. Yok olmak, eser kalmamak.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden iḥtiyār / Dār-ı ğamda āh kim qaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [gitdi, -di]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden iḥtiyār / Rāh-ı ‘aşkıñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [gitdi, -di]

gitme gel: Gitme gel; gel gitme hadi.

Şalın zülfün gibi ğülşen-be-ğülşen **gitme gel** ‘ömrüm / Perişān bülbülüñi aġladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gitme gel,]

giy-: Bir giyeceġi bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.

Toġrusı sen boyı servüm **giyeli** cāme-i nāḥ / Qāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [giyeli, -eli]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā‘ kemhāsını **giysin** / İrişdi rüzġār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [giysin, -sin]

giyāh: Ot, bitki.

Gülşende gözlerüme kaç ü zülf-i yârsuz / Her serv ejdehâ görünür her **giyâh** mâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [giyâh,]

Huld-ı berinde bitmeye haţtuñ gibi **giyâh** / Bekdaşı hâlünüñ dağı bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [giyâh,]

giyâ-yı ‘ummân: Okyanus bitkisi.

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben **giyâ-yı ‘ummânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [giyâ-yı ‘ummânı, -ı]

gizle-: Gizlemek, saklamak.

Gizledi haclet hicâbında özin ey meh hilâl / Olalı ebrûlaruñ engüşt-nümâ-yı ehl-i ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [gizledi, -di]

ğonca:

1.Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

Dil ü cân niçe mâ‘il olmasın ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la‘li **ğonca** hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ğonca,]

Ğoncalar cânâ dehânuñla ağız bir ideli / ‘Âlem-i ğaybuñ ider remzin turup izhâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [ğoncalar, -lar]

La‘l-i sîr-âbuñla **ğonca** gördi hem-meşreb müdâm / Reşkten mi kaç yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [ğonca,]

Hâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey **ğonca** kaç sen söyleyeni söyleyeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [ğonca,]

Elifler servlerdür dağlar gül yâreler **ğonca** / Vücüdüm bâğ-ı miñnet âh eşküm cüst u cüyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [ğonca,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / **Ğonca** gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [ğonca,]

Yoğ yire her **ğoncaya** dil virme bilinmez diyü / Şad hezârân bülbül-i şürîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [ğoncaya, -ya]

Bahâr irdi yine sâkî açıldı **ğonca** güldi gül / Dem-i şādı durur şun la‘lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [ğonca,]

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ sen hürrem ü şād ol / Rañımı bülbülâsâ ağlasun sen **ğonca** gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [ğonca,]

Dilimi derhem itdi **ğonca** gibi hâr-ı hicrânuñ / Anuñçün gül gibi handân degüldür kaçb-i ğamnâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [ğonca,]

Kaç yudar **ğonca** görüp zağm-ı zebân-ı hârdan / Gül yanup kül oldı süzüm gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [ğonca,]

Ten-cāmesi yakasın çāk itdi dest-i ğayret / Ey **gonca** aça senüñ gül gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [ġonca,]

Hezārān dāġ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum **gonca** açmaz belki geh güldē (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [ġonca,]

Ķāmetüñ serv ü lebüñ **gonca** yañaġuñ berg-i gül / Sebze-i bāġ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iṣṭibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [ġonca,]

Bezm-i bahār olursa ŗitādan eṣedd olur / Bir **gonca** sākî ruḥları gül-güñuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [ġonca,]

2.Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. || Sevgili.

Her sū o **gonca** ḥār ile iĉer ŗarāb-ı sürḥ / Aġar o demde çeşme-i çeşmüñden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [ġonca,]

Öldürmek iĉün āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o **gonca** gül gibi bir ter ŗiyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [ġonca,]

Gülüñ ḵulaġına girmez fiġān u āh-ı hezār / Dilā o **gonca** iĉün itme yoġ yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [ġonca,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nālġı var / Gül gibi ġanc ider ol **gonca** ne zibālġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ġonca,]

Bu gülzār iĉre ey **gonca** görünür ḵadd ü zülfüñsüz / Gözüme oġ yılanı servi sünbül ŗekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ġonca,]

Ġonca gibi ḵan yudar bülbül ḥarîm-i bāġda / Bî-tekellüf güñen-i ḥüsnüñ ider her ḥār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [ġonca,]

Lebüñ devrinde ey **gonca** göñül 'iṣ-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eṣküm ŗarāb-ı la'l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [ġonca,]

Ey Raḥîmî iṣidüp nālemi ol **gonca** dimiş / Şad hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ġonca,]

Cemālüñ ḥaġġı ey **gonca** İrem bāġına yoġ müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ġonca,]

Gel raġibüñden ıraġ ol didüm ol **gonca** didi / Var mıdır bir gül cihān bāġında terk-i ḥār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [ġonca,]

Leṭāfet güñeninde güñen ol gül gibi ey **gonca** / Ġamından incinüp ḥāruñ ŗaġın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ġonca,]

Her gice ḥār-ı ġamından ŗubḥa dek sen **goncanuñ** / 'Andelibāsā göñül pes nā-geḥāñi zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [ġoncanuñ, -nuñ]

Aĉılıp gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde aġzın açmaz ol **gonca** ḥamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ġonca,]

Bülbül-i ḥoş-naġmesiyüz güñsitān-ı 'aṣḵuñuñ / Aĉılıp sen **goncaya** karşı bu dem zār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [ġoncaya, -ya]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebūñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey **gonca** bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [gonca,]

Cihān bāğında ey **gonca** cemāl-i vaşf-ı ruhsāruñ / Raḥîmî Şeyḥ Sa‘diye bedel bir gülsitān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [gonca,]

Gāh ḥande geh gāzab ey **gonca** la‘lūñ ‘āşıka / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [gonca,]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol **goncanuñ** / Ey Raḥîmî bülbülāsā ṭoldı efgān her ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [goncanuñ, -nuñ]

Raḥm it Raḥîmiye gel ey **gonca** dimesünler / Zār içre ‘andelibi ḳalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gonca,]

Nice keşf ideyin ey **gonca** rāzum / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā‘il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [gonca,]

Raḥîmî āh benden yaña ol **gonca** güle baḳmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [gonca,]

Ḥār-ı hecrūñle senūñ ey **gonca** baḡrum ḥūniken / Sīnemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gonca,]

Lebūñ bezminde ey **gonca** şarāb-ı nāba ‘aşḳ olsun / Ümīd-i nuḳl-i la‘lūñle yinen ‘unnāba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [gonca,]

Hoş medḥ itdūñ Raḥîmî gül yüzün ol **goncanuñ** / Āferīn ey zīhn-i pāk-i bülbül-i rengīn-sūḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [goncanuñ, -nuñ]

Miyānuñ mū dehānuñ yoḳ didüm incindi ol **gonca** / Yüzüme güle baḳmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [gonca,]

Benüm gül yüzlü **goncam** ḥande-rūlīḳla işigūñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [goncam, -m]

Nev-bahārın neylerem ey **gonca** dehrūñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gonca,]

Ruḥuñ seyr iden ey **gonca** çemende / Başıret yoḳ durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [gonca,]

Benüm ol **gonca** ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [gonca,]

Kenār-ı ḳabrūmi zeyn it gül ü lāle ile ey **gonca** / Ölüsem ārzū-yı ḥasret-i ruhsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [gonca,]

Gül yüzü vaşfında şi‘rüm görđi ol **gonca** didi / Āferīn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elḥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gonca,]

Aḡzuñ añdum yoḳ yire ey **gonca** ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özr- ḥ‘āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [gonca,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi **goncayla** gel seyr eyle sulṭān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [goncayla, -yla]

ğonca leb: *Gonca dudak.*

Bezmi gülşen **ğonca leb** bir yâr-ı cânumdur şarâb / Serv kıadd sâkî şurâhi nağme-i bülbül rebâb (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1*). [*ğonca leb,*]

Şunma ol **ğonca lebüñ** pâyına ey hâr u has el / Yok yire başuñ için cânâ kesel virme kes el (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1*). [*ğonca lebüñ, -üñ*]

ğonca-dehân: *Gonca gibi küçük ağızlı (sevgili).*

Bir senüñ gibi benim **ğonca-dehânüm** yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘âlemde benim gibi hezâr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4*). [*ğonca-dehânüm, -um*]

Nâlesine rahm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılup gül gibi ol **ğonca-dehânüm** söylemez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2*). [*ğonca-dehânüm, -um*]

ğonca-dehen: *Gonca ağızlı.*

Gül gibi **ğonca-dehenlerle** müdâm iç la‘i-nâb / ‘İşreti fevt itme sulţânüm irişmezdüm deme (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2*). [*ğonca-dehenlerle, -lerle*]

Gül-i gülzâr-ı leţâfetsin eyâ **ğonca-dehen** / İltifât eyleme ço hâra Mehemmed Çelebi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4*). [*ğonca-dehen,*]

ğonca-fem: *Gonca ağızlı.*

Görmezlenür bu bülbülün iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o **ğonca-femüñ** gözi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2*). [*ğonca-femüñ, -üñ*]

ğonca-i ğonca: *Goncanın goncası.*

Ğonca-i ğonca zülâlündür iden gülşende lâl / Sünbüli büy-ı kelâlündür iden âşüfte-hâl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1*). [*ğonca-i ğonca,*]

ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr: *Ömrün nar çiçeğinin goncası.*

Cânuma cânâ lebündür **ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr** / Ol bu hüsniyle cihân bāğında ber-ğurdâr-ı ‘ömr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1*). [*ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr,*]

ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet: *İffet bahçesinin goncası.*

Ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i hâr / Gül gibi ben yaqamı ğayretten itdüm çâk hayf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3*). [*ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet,*]

ğonca-i ħandān: *Gülen gonca || Sevgili.*

Ķan tolar her dem ħadeħveř çeřm-i ħūn-efřānumuz / Mey içelden ħār ile ol **ğonca-i ħandānumuz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ğonca-i ħandānumuz, -umuz]

Ħār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i ağıyarsın ey **ğonca-i ħandān** ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [ğonca-i ħandān,]

ğonca-i ħoř-bū: *Güzel kokulu gonca.*

Deħānuñ rāzını ŧuymuş řabādan **ğonca-i ħoř-bū** / Yaħasın çāk idüp gül gibi ħavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [ğonca-i ħoř-bū,]

ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr: *Ömrün gül bahçesinin taze goncası.*

Ārzū-yı zülf ü ħaddüñdür dile ‘ömr-i dırāz / Cāna la‘lūñ **ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr,]

ğonca-i nüzhet: *Sevinç goncası.*

Ħārdan zaħm-ı ħamın cānumda la‘l-i yār için / Bülbülā bir **ğonca-i nüzhet** bulursam söylešem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [ğonca-i nüzhet,]

ğonca-leb: *Gonca dudaklı.*

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ħüsni içre / Ķıyāmet serv-ħāmet **ğonca-leb** bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [ğonca-leb,]

Gülüp gül gibi řun **ğonca-lebüñ** maħzūn-ı hicrāna / řitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [ğonca-lebüñ, -üñ]

Açılıp her ħār ile ol **ğonca-leb** dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ğonca-leb,]

Senüñ gülzār-ı ‘ālemdede benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey **ğonca-leb** bir gül-‘izārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [ğonca-leb,]

Ķaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Aħřehre / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruħuñ ey **ğonca-leb** gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ğonca-leb,]

Açılısun gül gibi ey **ğonca-leb** her ħāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūř eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [ğonca-leb,]

Ħarîm-i gülşen-i vařluñla ħurrem gül gibi her ħār / Ħoř-edā bülbülüñ ey **ğonca-leb** zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [ğonca-leb,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-şabî‘atdur / řaħmın reng almasun ol **ğonca-leb** mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ğonca-leb,]

Yine gül gibi ‘iş it **gonca-leblerle** bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gonca-leblerle, -lerle]

Niçe bir ey **gonca-leb** hār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [gonca-leb,]

Şaķın ey **gonca-leb** bülbüllerüñüñ / Seherde nāle vü efgānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [gonca-leb,]

Ṭayanma hüsni-i bî-bünyāduña ey **gonca-leb** gör kim / Ne mir’āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [gonca-leb,]

goncaveş: Gonca gibi.

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük **goncaveş** / Biz maķām-ı ‘aşkuñ ey şeh nāz-ı ‘arın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [goncaveş,]

Hār ile gülşende gül şendür dilā sen **goncaveş** / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [goncaveş,]

Ġoncaveşdür hem olur gül gibi geh hānde-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [Ġoncaveşdür, -dür]

Gül gibi sen mey içüp her hāra hem-dem olalı / **Ġoncaveş** ben ıan yudup bülbül gibi itdüm fiġān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [Ġoncaveş,]

Rahîmî rāz-ı ‘aşkuñ **goncaveş** şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle gūyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [goncaveş,]

Dāġ-ı ġam yaķdı dile bir verd-i hāndān sīnelü / **Ġoncaveş** hūn itdi baġrum ol gülistān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [Ġoncaveş,]

göç-:

1.Ölmek.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zīrā doyunca seyr iderüm ıanda var **göç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [göç,]

Ķor kār-bārı soñ ucı yektā ider sefer / N’eyler tecemmülātı iden iħtişār **göç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [göç,]

Rıhlet deminde cürmini ‘afv it Rahîmîñüñ / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār **göç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [göç,]

Evvel ıonan āhır **göçer** ‘ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [göçer, -er]

2. Bulunduġu yerden ayrılıp yerleşmek üzere başka yere gitmek, yurt deġiřtirmek, göç etmek.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yürü Hızrvār **göç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [göç,]

‘Azmuñ Raḥîmî merhale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [göc,]

3. Çökmek.

Gök **göçer** ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [göçer, -er]

göc eyle-:

1. Göçmek, ölmek.

Fehm it fiğân kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender **eyleme** bir laḥza var **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [göc eyleme, -me]

2. Bir yerden bir yere gitmek.

Sevdā-yı zülf ü şevḳ-i ‘izāruñla ay u gün / **Eyler** şabā yeli gibi leyl ü nehār **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [göc eyler, -r]

göc it-:

1. Yerleşmek üzere asıl yerini bırakıp başka bir yere gitmek, göçmek.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñ **iderse** ne var **göc** / Şehrini kıoyup itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [göc iderse, -erse]

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini kıoyup **itdi** niçe şehriyār **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [göc itdi, -di]

Tenden gamuñla **itdi** dil-i bî-ḳarār **göc** / Ārām ider mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [göc itdi, -di]

Tenden gamuñla itdi dil-i bî-ḳarār göc / Ārām ider mi bende **ide** şehriyār **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [göc ide, -e]

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sürürda / Maḥzūn olup iderse n’ola zār zār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [göc iderse, -erse]

Dilden **iderse** n’ola ğam-ı zülf-i yār **göc** / Rağbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [göc iderse, -erse]

Dilden iderse n’ola ğam-ı zülf-i yār göc / Rağbet mi var **itmese** miskîn-Tatār **göc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [göc itmese, -mese]

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşüle **göç idüp** / Tengnāy olsa ne var ğam-ı maḳām-ı ‘uşşāḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [göç idüp, -üp]

2. Ölmek.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya lābüd **ider** ey nigār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [göc ider, -er]

göç kıl-: Göç etmek, bir yerden bir yere taşınmak.

Gönlümde mihr-i hüsnuñi ey meh gören didi / **Ḳılmıṣ** diyār-ı şarka Hüdāvendgār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [göç kılmıṣ, -mıṣ]

Bāng-i ceres figān u metā‘um belā vü derd / **Ḳıldum** diyār-ı ‘aşka bu gün h‘ācevār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [göç kıldum, -dum]

gög: Gökyüzü rengi, yeşile çalan mavi.

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri **göge** kākülüñsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [göge, -e]

göge ağ-: Göge yükselmek.

Ey Rahîmî **göge ağsa** tañ mı topum gün gibi / Bir mehüñ eflākveş şehir ü hişārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [göge ağsa, -sa]

gögs: Göğüs, bağır.

Gül gül itmiş ruḥını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi **gögsin** açuban gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gögsin, -in]

Ṭañ mıdur **gögsin** görüp pür-şevḳ olursa āsmān / Gice pehlūsındadır bir māh-ı tābān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [gögsin, -in]

gögsin geçir-: Üzülerek derinden soluk almak.

Dāgdan kim nā-gehān ḳopar derüñi bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp **gögsin geçirür** dā‘imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [gögsin geçirür, -ür]

gögsin ger-: Gururlanmak, övünmek.

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş **gögsin gerer** şubḥ u mesā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gögsin gerer, -er]

gök: Gökyüzü, sema.

Gök göçer ey meh yire ḳopar yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [gök,]

Güneş yüzüñi tağyir ideli ey māh-tāb-ı teb / Görüben **gökde** taña ḳaldı bī-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [gökde, -de]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhır yirDEDİR / Senden cüdā olur mı ol ne yirDEDİR ne **gökdedİR**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [gökdedİR, -dedİR]

Fiğānum bir maqāma irdi şimdi / Dutar **göklERDE** ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 3). [göklERDE, -lerDE]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenİR / Māh u māhī mihrüme şahid semādan tā semek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [gökde, -de]

Kaşuñ mişālî mā'il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / **Gökde** kadın hilālüñ eger aşk-ı rāstīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 240, Beyit 4). [gökde, -de]

Ārızında haṭṭ görüp sen lāle-haṭṭuñ itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı dāğ urındı **gökde** māh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [gökde, -de]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥīmī **gökden** ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [gökden, -den]

İşigüñden cüdā olmazdı ey Āsī-nefes aşık / Bir üni yirde **gökde** bir üni eyler fiğān hasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [gökde, -de]

Nevā-perdāz olup uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler kışşa-gİrsün zühre dutsun **gökde** āhengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [gökde, -de]

gökce: Güzel, hoş.

Baş koşaldan ğamze-i hūn-rİZ-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek için **gökce** nice server yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [gökce,]

gökden in-: Allah tarafından gönderilmek.

La'l-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-sīmāyı dir / **Gökden indi** yir yüzine var ise Āsā bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [gökden indi, -di]

göklere çık-: Gökyüzüne kadar ulaşmak; pek çok artmak.

Yiridür **çıksa** duḡān-ı āh-ı kalbi **göklere** / Hānesi külli yıkıldı hānmānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 61, Beyit 6). [göklere çıksa, -sa]

gömgök it-: Morartmak, sarartmak.

Gömgök itdüm seng-i ğamla kendümi / Hırmən-i hırmānda mānend-i 'ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 119, Beyit 8). [gömgök itdüm, -düm]

gönder-: Yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.

Nesīm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe **gönderdüm** / Ne andan bir eger oldu ne dilden bir haber peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [gönderdüm, -düm]

Ğam yeter cānā dile **gönderme** şadı gelmesün / Mağrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [gönderme, -me]

Hecrûñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / **Gönderdi** şubh bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [gönderdi, -di]

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna **gönderseñ** / Gedāñı bir mürüvvet şāhibi sulţāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [gönderseñ, -señ]

Benüm kâlbüm şafā himmetle Ka‘be āsitānuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin kâţı‘u‘l-burhāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [gönderseñ, -señ]

Bu ben ‘āsî kuluña ey ‘Ömer-ħaşlet şefî‘olup / Muħammed-ħüy āl-i ħazret-i ‘Osmāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [gönderseñ, -señ]

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı için pāy-ı tahtuñdan / Selîmü‘l-bāl ben mūrı Süleymān ħāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [gönderseñ, -señ]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kâñı bir aşlana **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [gönderseñ, -señ]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile ħālüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [gönderseñ, -señ]

Lebüñ ağıyar-ı zulmet-çihreye ey hıızr-ı ħatt şunma / Ķurudur varduğı dem çeşme-i ħayvāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [gönderseñ, -señ]

Şifā olmaz budur Ķānūn-ı bîmār-ı ħam-ı ‘aşka / Terahħum idüp Eflāţūn u ger LoĶmāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [gönderseñ, -señ]

Rahîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dîvāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [gönderseñ, -señ]

Gönder Rahîmî sende pey-ā-pey piyāleyi / Tolsun diyār-ı ħuşşaya ħayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [gönder,]

Eger **göndermez** ise la‘l-i cān-baħşuñ dile merhem / ‘İlāca kâbil olmaz bu ten-i mecrūĶ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [göndermez, -mez]

Ĥāţır-ı ağıyāra **gönderme** ħayāl-i ħüsnüñe / Muşħafı ħāyet ħatādur ħoyma tersā ħoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [gönderme, -me]

Efendi ben ħulın sen şāh-ı ‘ālî-şāna **gönderdi** / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulţāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [gönderdi, -di]

Serîr-i devletüñe pādişāhum pāy-ı tahtından / Selîmü‘l-bāl-i mūrın sen Süleymān Ĥāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [gönderdi, -di]

Şafā himmetle Ka‘be āsitānından benüm ħiblem / Emîrû‘l-mü‘minin kâţı‘u‘l-bürhāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [gönderdi, -di]

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maħabbette / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [gönderdi, -di]

Yolında cān-feşān olduğı için iltifāt idüp / Ķapusu ħulları alayına mîrāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [gönderdi, -di]

Rahîmî bendesi olalı ol şâh-ı sühân-dânuñ / Sözi gevherlerin şandûka-i ‘irfâna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [gönderdi, -di]

Muhtî-ı ‘âleme ey baħr-i luṭf ol gevher-i pâke / Hudânuñ birliḡı haḡḡı Hudâ yek dâne **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [gönderdi, -di]

göñline gir-: Birinin sevgisini kazanmak, kalbine girmek.

Girince sen boyı servi revânuñ katı **göñline** / Döşendüm topraḡı yaşduḡumu şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [göñline girince, -ince]

göñlüñ şād tut-: Gönlü sevinçli, ferah tutmak.

Ey Rahîmî **şād tut göñlüñ** seni sulṭân-ı ‘aşḡ / ‘Āḡbet cünd-i ġama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [göñlüñ şād tut,]

göñül: Kalp, İnsanın duydu merkezi, yüreḡin manevi yönü.

Nesîm-i şubḡ ile dün **göñlümi** zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne dilden bir haber peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [göñlümi, -ümi]

Yâr ile seyr-i çemenzâra heves kıлма **göñül** / Hem-reh olmaḡ râst gelmez serv ile şâh-ı giyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [göñül,]

ġayrı vechinden **göñül** mir²âtını şâf eyledüm / Şâhid-i ġüsnuñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [göñül,]

Ḳaşr-ı ġüsni yüce kılmışdur şalın bünyâd aña / Ey **göñül** irmez kemend-i nâle vü feryâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [göñül,]

Göz ü **göñlüm** oldılar seyyâh-ı baħr ü ber-i ġam / Āşinâ kılmaz nazar mümkün midür ol yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [göñlüm, -üm]

Göñlümi ḡaddüñ hevâsından ayırmam bir nefes / Râstî bir toḡrı yoldur itdügüm irşâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [göñlümi, -ümi]

Göñlümde mihr-i ġüsnuñi ey meh gören didi / Kılmış diyâr-ı şarḡa Ĥüdâvendġâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [göñlümde, -ümde]

Ṭâḡ-ı ebrûsı ġayâlin ḡodi **göñlümde** bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [göñlümde, -ümde]

Râ ḡaşuñ peyveste çin itme ḡaṭâlu **göñlüme** / Dâl-i zülfüñle perişân-ġâldür gel ḡıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [göñlüme, -üme]

ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günâhum var ise / **Göñlümi** zindân-ı ġamda kıлма tek ḡabis aḡad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [göñlümi, -ümi]

Yanma ki raḡm ide şâyed germ olup ol şem‘-i çerḡ / Şubḡ olunca ey **göñül** pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [göñül,]

Çerh-i hüsn içre **göñül** gün yüzünü mäh bilür / Güneşe zerrece mihr itmez in Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [göñül,]

Bir haṭâyyla şacı çinine dolaşdı bu **göñül** / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [göñül,]

Göñlüm alan o çeşm-i dil-cüdur / Velî sevdâlara şalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Perişân itme **göñlüm** ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Şâf kıl cân gözgüsün kıl ‘arız-ı dildârı seyr / Vechi yokdur ey **göñül** kılma şaşın agyârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [göñül,]

Esir-i bend-i gurbetdür **göñül** ‘azm-i diyâr ister / Ciger mecrüh-ı tîğ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [göñül,]

Cihân bâğı degül ger ravza-i huld-ı berîn olsa / **Göñül** meyl itmez ol eṭrâfa seyr-i küy-ı yâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [göñül,]

Yalmanur tîğünü gördükce **göñül** gül-gündur / Yarar ol yarasına gâyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [göñül,]

Efsâne-i zülfünü **göñül** kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ şerhin inen Muṭaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [göñül,]

Senüñ devründe ṭañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez **göñülde** mihr-i ḥadduñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [göñülde, -de]

Lebüñ devrinde ey gonca **göñül** ‘ış-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la‘l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [göñül,]

Göñlümi şeydâ benüm bu zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aklümü yağma şehâ ol çeşm-i pür-seḥḥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [göñlümi, -ümi]

Her gice ḥâr-ı gâmından şubḥa dek sen goncanuñ / ‘Andelîbâsâ **göñül** pes nâ-gehânî zâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [göñül,]

Benüm dîvâne **göñlüm** vaḥdet-i âbâd ferâğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Ḥasta **göñlümi** şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [göñlümi, -ümi]

Ḥayâl-i ḳaddine yeltendüñ ol serv-i hevâ-baḥşuñ / Şabâveş gel **göñül** yil ṭurma her dem rüzgâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [göñül,]

Benüm gözümde **göñlümde** ḥayâl-i câm-ı la‘lündür / Velî gayruñ şarâb-ı hoş-güvârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [göñlümde, -ümde]

Uşandı dâr-ı gurbetden **göñül** ‘azm-i diyâr ister / Vefâ şehrinde bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [göñül,]

Sen kaçan nâz eyler iseñ baş u cân oynar **göñül** / Câna kılmaz öyle ser-bâzuñdur ol cân-bâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [göñül,]

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kārvanın tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [gönlümi, -ümi]

Olmadı bir lahza sen fāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı naqşından **göñül** mir’atın itdüm pāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [göñül,]

Vücūduña irelden ten bu **göñlümde** qarārüm yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [göñlümde, -ümde]

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşka beni çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [göñül,]

Dest-i hecrüñle hārāb olup yıkılmışdur **göñül** / Genc-i vaşluña yine yap yap anı ābād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [göñül,]

Çan uğud atdı gubār-ı ğam şarāb ister **göñül** / Yandı bağrum ey ciger küşem kebāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [göñül,]

Turş-rüyından rakîbüñ münharif oldı mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-harāretdür hoş-āb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [göñül,]

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāġāh-ı Hoten / Āsitānuñ atlar ile intisāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [göñül,]

Bende olmaz degme sultāna denā’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [göñül,]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun diyü / **Göñlümüñ** ma‘müresin dā’im hārāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [göñlümüñ, -ümüñ; göñül,]

Her gül-i pür-hār için zār olma zinhār ey **göñül** / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-hār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [göñül,]

Yok yire her ğoncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şürîdesi var ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [göñül,]

Dirhem ü dînāradur raġbet hünerde yok revāc / Naqd-i ‘ömrüñ vir olup ceħle hārîdār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [göñül,]

İtibārı şimdiki deħr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [göñül,]

İstikāmet eyleyüp düşme seķāmet semtine / Key şakın olma Raḥîmîveş güneħkār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [göñül,]

Hem-dem-i hār oldı her bir verd-i ħandān ey **göñül** / ‘Andelîbāsā demidür eyle efgān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [göñül,]

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘arîf ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret oldı nā-dān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [göñül,]

İstikāmet bir elifdür aradan ħazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [göñül,]

Ekl içündür şārib-i ħamrı müsāvi itdüġi / Vā’izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur’ān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [göñül,]

Pire-zen dehrüñ Raḥîmî âline aldanmadı / Böyle olmaqdur münâsib rind ü merdân ey **göñül** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [göñül,]

Kârbân-ı ‘aşkuña bir gün ola menzil ola / **Göñlümi** yâ Rabb ḥaḳîkat şehrine bir râh kııl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [göñlümi, -ümi]

Ḥayâl-i ḥayl-i ḥüsnüñ ḥâcibine bir gün ışmarla / **Göñül** şehrinde bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [göñül,]

Göñül Akşehre beñzer gerçi seyrüme cemâlûñle / Kara bulut gibi ḥâ’il olur gâhi gam-ı kâkûl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [göñül,]

Görünmez ey **göñül** sen bir gül-i ra‘nâya ‘aşışsın / İrişmez sem‘ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [göñül,]

Ĝuşşa-i hecrüñ Raḥîmî **göñlini** ğamnâk ider / Vuşlatuñla luḫ idüp şâd it feraḥnâk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [göñlini, -ini]

Ĝamuñ yeter bize añma feraḫ didüklerini / Bu ğamla **göñlümüze** ânide be-kâm idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [göñlümüze, -ümüze]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilâli aña kaç itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [göñül,]

Göñlümüñ ma‘müresin ey kâş vîrân eylesem / Genc-i ‘aşkuñ dil-berâ içinde pinhân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [göñlümüñ, -ümüñ]

Ey Raḥîmî baña bu şâdi yeterdi dünyede / Ĝuşşa-i ‘aşkı **göñül** şehrine mihmân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [göñül,]

Seni gördüm göreliden ey **göñül** Mecnûna beñzetdüm / Ĝam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [göñül,]

Melâmet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdânıdur **göñlüm** / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü ḥayrânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Meges miqdârı gelmez ‘aynına ‘ankâsı dünyânuñ / Hümâ ḫal‘atlu himmet evcinüñ perrânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [göñlüm, -üm]

Ķul olmaz dergehüñden ğayra istiĝnâsı ‘âlidür / Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sulṫânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Ḥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me‘vâdur / Ne dürrüñ ma‘denidür gör ne cevher kânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [göñlüm, -üm]

Açılmış lâleler güller tenümde dâĝ-ı ḥasretten / Vücüdum gülşeninüñ murĝ-i hoş-elḥânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [göñlüm, -üm]

Nice deryâ-yı kudret kaṫresidür bilmezem yâ Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-âb-ı bî-pâyânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [göñlüm, -üm]

Raḥîmî bendeñüñ düşmen sözüyle ḥâṫırın yıķma / Ḥalilüm Ka‘be ḥaḳkı kıble-i Raḥmânıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [göñlüm, -üm]

Şol kadar çekdi cefâñuñ yükini cân u **göñül** / Ben senüñ cân u **göñül** birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [göñül,]

Râh-ı aşkuñda şabâsâ yiler **gönlüm** gibi / Rüzgâra tâbi‘ olmuş ber-hevâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [gönlüm, -üm]

Harâbâta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / **Göñül** peymânesin bir hâne-i hammâra tabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [göñül,]

Cân ile **göñül** içre gamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [göñül,]

Ḥayâl-i zevk-ı lebüñle iderdi cân ârâm / **Göñül** didükleri şol bî-ķarârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [göñül,]

N’ola mesken tutsa **göñlümde** ḥayâl-i ḥüsn-i yâr / Bulınur vîrânede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [göñlümde, -ümde]

Kiştzâr-ı dünyede bād-ı hevâdur ḥâşılun / Sen **göñül** gulât-ı zecr-i miḥnete meşgülsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [göñül,]

Göñül ma‘müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü yıķan yapar mi‘mâr şağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [göñül,]

Ey **göñül** ķonmaz meges gibi ḥâsîsün ḥünına / Kulluğın ‘ankâ gibi dünyâda istiğnâ yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [göñül,]

Derdüñi dime **göñül** ğayra bu derde şabr it / Tâ şifâ-sâz-ı ğarîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [göñül,]

Yaşum al itdi **gönlüm** âl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [gönlüm, -üm]

Cân mâ-cerâ-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / **Göñlümlle** gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [göñlümlle, -ümle]

Kimse tedbîri ile taķdîri tağyîr eylemez / Gel **göñül** sen şıdķ ile Ḥaķķa tevekkül ķıl hemân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [göñül,]

Yanardum ey **göñül** pervâne tek ben kendü derdümlle / Fiğâna başlayup bülbül gibi ğavğâ iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [göñül,]

Göñül mir‘âtınuñ ḥâli mükedder jeng-i fırķatle / Şafâ himmetle baķ anı mücellâ eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [göñül,]

Bir mehün mihrin **göñül** şehrinde ķıldum şehriyâr / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [göñül,]

Lâibâlî tekiye-i ‘aşkuñda bir abdâluñam / Dilde efgârüm Ḥasan **göñlümde** ezķârüm Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [göñlümde, -ümde]

Ḥastanuñ ḥâlin ne bilsün şağlar **gönlüm** benüm / Ol sebepden nergis-i bîmârüñ eyler ârzü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [gönlüm, -üm]

Ķıl ķadar bulmadı yol zülf ü miyânına **göñül** / Yoķ yire ‘ömri telef eyledi bu sevdâda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [göñül,]

Öte dur dime ben nâlânuña ğülzâr-ı kūyuñdan / **Göñül** murğini zâr baḥtuma gel bir murğzâr içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [göñül,]

Yine yap yap yapagör hâliyâ vîrânedür **gönlüm** / Anı ma'mûr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişâlüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [gönlüm, -üm]

Göñül mürde ola ta'lîm-i İhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes'ele hâll günde ger var bir kitâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [göñül,]

Bu **göñlüm** gözgüsünde şüret-i hüsnüñ görenler dir / Zelihâdur getürmiş Yüsufin hâlvat-serâyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Şafâ-yı aşk ile **göñlüm** iletdüm kûy-ı dildâra / Mağabbet câmi'ine yine 'arz itdüm bir âyîne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [göñlüm, -üm]

Nev-bahâr irdi demidür cûş idüp aq şu gibi / Ey **göñül** cüyâyısañ didâra gel aq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [göñül,]

Yârüñ Rahîmî öpmek için la'lini müdâm / Mey câm-ı gamda **göñlümi** âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [göñlümi, -ümi]

Göñül Nîş kal'asıdır şan hârâb olmuş içi taş / Başum tæg-ı 'inâ 'aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [göñül,]

Dem-i fûrkatde sûzân **göñli** giryân çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü bahrûñ kûrusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [göñli, -i]

Göñül hayrân u 'uryân baş açuq abdâl-ı aşkuñdur / Mağabbet tekyesinde yoqdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [göñül,]

Göñlüm ol gül-'izâra yüz tûtdı / Yine zâr u hezâra yüz tûtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1).
[göñlüm, -üm]

Yine **göñlüm** hevâya yiltendi / Âh kim rûzgâra yüz tûtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3).
[göñlüm, -üm]

Benüm dîvâne **göñlüm** genc-i 'uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet kûşesin koyup melâmet ihtiyâr itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Her hâsîsüñ hûmına olma meges gibi tûfeyl / Ey **göñül** kâf-ı gînâda kâni' ol 'anqâ gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [göñül,]

Hırşî artur **göñlümün** pîr olduğunca aşkuña / Ey cüvânum ol delinüñ 'aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [göñlümün, -ümün]

Göñlüm hâzâna sen de ma'mûre-i hayâlün / Bir kâr-gîr-i 'âlî şâhî binâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 331, Beyit 6). [göñlüm, -üm]

Göñül hecr-i ruh u zülfüñle batdı kâra kayğuya / Dügüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [göñül,]

Seng-i hecrüñle **göñül** sâgar-şîfat oldu şikest / Cür'aveş pây-mâl olup kan oldu bağrum mül gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [göñül,]

Göñül âyinesi ey mihr-i hâdd gâyet muşaffâdur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [göñül,]

Şafâ gitdi **göñül** âyinesinde jeng-i gam kaldı / Gül-i şâdi açılmaz sînede hâr-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [göñül,]

Nesīmāsā güzēr kı́l ey **göñül** bu bezm-i ‘ālemde / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ı́aldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [göñül,]

Ey **göñül** Ferhād-ı ğam-fersāya beñzetedüm seni / ‘Āşık-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [göñül,]

Cülüs itdi **göñül** tahtına yārüñ pertev-i hüsni / Raḫîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [göñül,]

Yārüñ ḫayāl-i zülfi Muṭavveldür ey **göñül** / Zıkr-i dehānı şerḫ-i beyān Muḫtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [göñül,]

göñül akıt-: Büyük bir sevgi duymak, meyletmek.

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cüdur / Şu gibi **göñlüm akıdan** odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [göñlüm akıdan, -üm, -an]

göñül āyinesi: Gönül aynası.

Göñlüñ āyinesini şāf it ruḫ-ı dildāra baḫ / Gör ne şüret gösterür ol mazḫar-ı envāra baḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [göñlüñ āyinesini, -üñ, -ni]

Göñlüñüñ āyinesi kesb eylesün dirseñ şafā / Ḳo Raḫîmî şüret-i āgyārı vech-i yāra baḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [göñlüñüñ āyinesi, -üñüñ]

göñül bāğı: Gönül bahçesi.

Feyz-ı iḫsānuñ **göñül bāğını** sîr-āb eyledi / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim bārān-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [göñül bāğını, -nı]

göñül pervānesi: Pervane gibi dönen gönül.

Göñül pervānesin ben sen ruḫı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [göñül pervānesin, -n]

göñül şehri: Gönül şehri.

Beni şeydā kı́lan her dem nesîm-i ca‘d-ı gîsüdur / Ḥarāb iden **göñül şehrin** firîb-i çeşm-i cādüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [göñül şehrin, -n]

göñül vir-: Sevmek, âşık olmak.

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / **Virdüm göñül** bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [göñül virdüm, -düm]

gör-:

1.(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

Ey Raḥîmî utanur yaşum **görüþ** rez-duḥteri / Yüzine her dem ¼utar vâlâ-yı gül-gündan niķâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [görüþ, -üp]

Ḥâlet-i ‘aşk içre aḥvâlüm **görüþ** kıan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bârum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [görüþ, -üp]

Cem‘-i vefâda şem‘ gibi yandığum **gören** / Pervâne gibi şevķ ile süzân olur kıalur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gören, -en]

Mü‘min-i şad-şâle **görse** zülfüñüñ zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı İslâmı kıoyup tersâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [görse, -se]

Dil ü cân cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / **Görüþ** ¼a‘n itme ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [görüþ, -üp]

Vâķı‘amda dün gice Mecnûnı **gördüm** zâr ider / Āh u vâveylâ vü Leylâ zıkrını tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Dimediñ ḥâlîmî **görüþ** ğamda / Düşmenümle ol âşinâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [görüþ, -üp]

Derd-i hicrâna şimdi şabr idelüm / **Görelüm** ḥikmet-i Ḥudâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [görelüm, -elüm]

Cânın eyler Raḥîmî saña fidâ / **Göre** sultânım ol gedâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [göre, -e]

Gülşen-i ḥüsnüñ **gören** dehrüñ bahârın istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu deştüñ lâlezârın istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [gören, -en]

Degüldür **gördüğüñ** söz müje-i dildârda kebkeþ / Gözüñ merdümleri teşrif içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [gördüğüñ, -düğüñ]

Baḥr-i ḥaddüñle **göreliden** âteşüm ey yâr şem‘ / Bađrınıñ yağın yakup ağlar baña her bâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [göreliden, -elden]

Şâm-ı fûrķatde **göreliden** âteşüm ey yâr şem‘ / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [göreliden, -elden]

N’ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / ¼aña kıalup mihr ider mihrüm **görüþ** mâḥ-ı felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [görüþ, -üp]

Ruḥuñ mâḥın gözetmekden bu çeşmüñ eşķ-i pervinin / **Görüþ** her gice yıldız şaydığum kıaldı ¼aña meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [görüþ, -ür]

Geçdi ‘ömrüm āḥ kim zülf-i dü-tâsın **görmedüm** / Sâyeveş ḥāk oldum ol devlet ḥümâsın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Ağlamakdan gözlerümde kıalmadı nûr-ı başar / Bir dem ol gül-ķihrenüñ ḥurrem-liķâsın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

Görmeyelden ey şanem ruḥsâr u zülfüñ ğuşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u kıarasın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [görmedüm, -medüm]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldu ol benden şafâsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Tekye-i dehrüñ beķâ derdüm Raḥîmî Haḫḫ bilür / Bir senüñ tek ‘âşık-ı fânî gedâsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [görmedüm, -medüm]

Raḥîmî **göre** billâhi bu şâh-ı ‘âdilüñ luḫfin / Raḫîbe meyl idüp kesmez vefâsın ben kulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [göre, -e]

Görüp ahvâlüm ol Şîrîn-dehen raḫm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm ḫatı bir ḫaşa ḫayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [görüp, -üp]

La‘lünden ayru câm-ı cihân şunsa Cem **göre** / Ayağına şürâhi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [göre, -e]

Bi-ḫamdillâh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ **gördüm** / Serîr-i sūr-ı devletde cemâl-i ḫurremüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyâ kıldum / Başumda devletüm varmış ğubâr-ı maḫdemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Ĝam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ḫâldüm ḫayli / Bu gün mecmû‘-ı ḫâḫır birle zülf-i perçemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [gördüm, -düm]

İrişdürdi cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [gördüm, -düm]

Ḳamaşduñ baḫamaduñ göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [gördüm, -düm]

Elem küncinde ben dil-ḫasta dün ğamdan ola yârüm / Raḫîb ile senüñ seyrânda bir ḫoş ‘âlemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [gördüm, -düm]

Yıkılmaz Haḫḫ bilür ‘aşḫ u maḫabbet dirler adına / Raḫîmîñüñ dilinde bir binâ-yı muḫkemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [gördüm, -düm]

Şehr içinde dün ğice da‘vâ-yı ḫüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ **gördi** bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gördi, -di]

Firâḫüñ bârına **gördüm** taḫammül eylemez ḫaĝlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miḫdâra ḫabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Vişâlüñ mâhına **gördüm** şehâb-ı hecr olur mâ‘il / Hemân dem bād-ı âhum günbed-i devvâra ḫabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [gördüm, -düm]

Yâ Rab nazar-dideden ol yâre ne zarr var / Nem **gördi** yaşum gibi bıraḫdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [gördi, -di]

Şüfi küyuñda cemâlünden şafâ kesb idemez / Nür **görmez** Ka‘bede her çeşm-i nâ-binâ ḫüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [görmez, -mez]

Zülfüñ resenin ḫoyup olan ğayra giriftâr / Tizcek **göreyn** ben anı urĝana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [göreyn, -eyin]

Ben mübtelâyı ḫasret iden seyr-i ḫüsnüñe / Eylük yüzünü **göre** misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [göre, -e]

Ɔan yudar ğonca ğörüp zaħm-ı zebân-ı ħârdan / Gül yanup kül oldu sūzum **ğördi** hecr-i yârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [ğördi, -di]

Kime Şorsam lebûn cân gibi ħiç ‘âlemde **ğörmüş** yok / Ğörinür ‘ayn-ı ‘âşıkda hilâlâsâ ‘ıyân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [ğörmüş, -miş]

Firâķ-ı ħad u ebrûsıyla ħaddüm ey felek bükdüñ / Yire ğeç **ğöreyin** tiz ğünde mâĥ u nev- hilâlûñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [ğöreyin, -eyin]

‘Ārızında ħaţţ **ğörüp** sen lâle-ħaţţuñ itdüm âĥ / Sûzişümden mihr yandı dâĝ urındı ğökde mâĥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [ğörüp, -üp]

Senüñle yüze yüz da‘vâ-yı ĥüsn eylerse ger ĥürşid / **Ğöreyin** varmasun tiz ğünde ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ğöreyin, -eyin]

Ğöreliden cebhenüñ ay toĝdınıñ ĥod çerĥi batmışdur / Ezelden bâĝ-ı ĥüsnüñ çaĝı ğeçdi Akşuyuñ çaĝı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [ğöreliden, -elden]

Raĥîmî bend-i ‘aşkıyla ĝiriftâr olduĝum **ğördi** / Anuñ için tolaşur baña o ħara zülfinüñ aĝı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [ğördi, -di]

Ol Sikender derdin ayru bende Őoñ dem **ğöreyin** / Ķaytafa gibi puşudan ĝarķ ide bu Şu seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ğöreyin, -eyin]

Toĝrusı bu **ğörmeyem** bu eşķ ü âhum dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey ħâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [ğörmeyem, -meyem]

Ğörmek isterseñ cinân bâĝında ger cân bâĝını / Bir lebi ĝoncayla ĝel seyr eyle sulţân bâĝını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [ğörmek, -mek]

Dem-i fûrķatde sūzân ĝöñli ĝiryân çeşümü **ğörüp** / Yanup aĝlar yanumca ber ü baĥrûñ ħurusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [ğörüp, -üp]

Raķib ile Şalınur **ğördüm** ol serv-i gül-endâmı / Bir ölü mâtem itdi baña devrân kiçi bayramı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ğördüm, -düm]

Beni bir kimse ‘arz itmez ħapuña nâmeden ĝayrı / **Ğörüp** ĥâlümi bir dem aĝlarum yok ĥâmeden ĝayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [ğörüp, -üp]

Mükedder ĝorse çihrem ânide âyine fâş eyler / **Ğörüp** her ‘aybumı setreyledüm yok câmeden ĝayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ğörüp, -üp]

Zuhûr-ı Şab-ı Őerîfüñ ĝüherlerin **ğördi** / Raĥîmî bildi nedür muķtezâ-yı ‘ummâni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [ğördi, -di]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yâri ben **ğördüm** / Deñiz ĝözine Őoķsun baĥr u irsin la‘l ü mercânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [ğördüm, -düm]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / Ķaţţ u ĥâlûñ **ğörmeyem** bir dânesin fûlfül gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [ğörmeyem, -meyem]

Perişân olduĝum sevdâ-yı zülfüñle **ĝörenler** dir / Bu bir dîvânedür Mecnûn-ı ser-ĝerdândan ĝayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [ĝörenler, -enler]

2.Farketmek.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnī bir şadā / Dāğ-ı hicrānum **görüþ** göğsin geçürür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [görüþ, -üp]

Gider Mūsā ile hattūñ hadüñ seyr eylesin münkir / **Görüþ** Haqq dîni bâtil fikri kı sen 'arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [görüþ, -üp]

Pertev-i hüsnüñ **gören** dir bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zādedür girmiş kıılır gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [gören, -en]

Şerār-ı hecre yanmadın recā-yı vaşl-ı yār itmiş / **Görüñ** şol zāhid-i nā-puhteyi sevdā-yı hām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [görüñ, -üñ]

Kať it ta'alluķ riştesin miķrāz-ı harf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriş **gör** nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [gör,]

Aşılıp karşıñda dil Manşürî şādiden döner / **Gördi** dār-ı aşķda mi'rācıdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [gördi, -di]

Gör gubār-ı hatt-ı la'lüñle ne keyfiyetde ben / Hālüme raħm it beni hayrān iden esrāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [gör,]

İşitmez āh-ı hezārum o gül-ı zārı **görüñ** / Okınsa kışsa-i aşķum uyur o yārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [görüñ, -üñ]

Geh ağladur beni gāh iñledür bu āh meded / Ne demlere kıodı n'eyler bu rüzgārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [görüñ, -üñ]

Lebi ğamıyla kıadeh gibi kıoldı kıan çeşmüm / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [görüñ, -üñ]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp 'uşşāķ / Gürüh gürüh görinen ğor hāksārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [görüñ, -üñ]

Çerāĝı 'arız u şevķ-i lebiyle dil-i şem'in / O yār kı tā uyana cān gözin uyarı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [görüñ, -üñ]

Şafā-yı tavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa'y semā' / Ne yol maķām-ı kıabüle varursa varı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [görüñ, -üñ]

Raħimî tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / Hilāl-i 'id u dem-i sāĝar-ı bahārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [görüñ, -üñ]

Bir dem içre **gör** ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş **gör** ğamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [gör,]

Dostum kıatre gibi gerçi bir ednādur dil / Aşınādan şoragör **gör** nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [gör,]

Raķibe şoħbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi **gör** bir bahār-ı dil-ĝüşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [gör,]

Ne yazmış şafħa-i eşcāra **gör** kim hāme-i kıudret / Sebaķ al bāb-ı ğikmetdür 'aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [gör,]

Ğayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me'vadur / Ne dürrüñ ma'denidür **gör** ne cevher kānıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [gör,]

Gül gül itmiş ruhımı táb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi gögsin açuban **gör** ne gülistânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gör,]

Rahîmî bezm-i ğamda cām-ı hasret nûş ider dâ'im / **Göreliden** 'aks-i la'l-i cân-fezâni sâgar-ı müldere (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [göreliden, -elden]

Gör bu çerh-i vuşlata nevbet degirmendür daħi / Dönmişem kendüm bilelden âsiyâbuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [gör,]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Rahîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi **gördüm** ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [gördüm, -düm]

Ol meh-liķayı **gör** baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [gör,]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli **gör** ki hâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [gör,]

Vaţan tıtdı gözüm içre hayâl-i la'l-i dendânuñ / Ne cevher ma'deniyüz **gör** ne dürrüñ kâniyüz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [gör,]

Ṭayanma hüsni-bî-bünyâduña ey ğonca-leb **gör** kim / Ne mir'ât-ı Sikenderden nişân ne cām-ı Cem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [gör,]

3. Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-táb olup titrer / Hilâl oldu ķadüm bedr-i cemâlüñ **görmedüm** bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Gülşen içre haţt-ı gül-fâm-ı 'araķ-rîzüñ **görüp** / Hacletinden ter düşüp ğarķ-ı 'araķ oldu gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [görüp, -üp]

Cânuma bir büse iķrâr eyledi o la'l-i nâb / Mâ'il oldu şandı şudur teşne-dil **gördi** serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [gördi, -di]

Aķşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / **Gördi** saçunu virdi Ķaraman hemân ğarâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [gördi, -di]

Göñlümde mihr-i hüsünüñ ey meh **gören** didi / Ķılmış diyâr-ı şarķa Hüdâvendğâr ğöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [gören, -en]

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aħşama değin / Teng ü tar olur o gün başuma meydân-ı ferâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [görmesem, -mesem]

Gün **gördi** gün yüzüñ kızarup oldu şermsâr / Şanmañ şafaķ yüzine dutar bir niķâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gördi, -di]

Ķul oldu sen boyı servi **görüp** dil-i âzâd / Hevâ-yı 'aşķa düşüp didi her çi bād-â-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [görüp, -üp]

Yalmanur teşne-dil **görüp** la'lüñ / Hastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [görüp, -üp]

Meyl eyleyeli hâre o gül-pîreheni **gör** / Gül gibi teni çâķ yini yâsemeni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gör,]

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister iseñ işte beni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [gör,]

Hâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey ğonca ço sen söyleyeni söyledeni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [gör,]

Şâhum nazâr it luḫf-ı Raḫîmîyi ziyâd it / Ol şâ‘ir-i nâzükde bu tarz-ı Ḥaseni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [gör,]

Raḫîmî gerçi ḥâk oldı ümîd-i pâ-yı büseñle / **Görüp** bir gün dimezsın raḫm idüp bir ḥâksârüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [görüp, -üp]

Görüp bî-şabr olur her şüh-ı şîrîn-kâr-ı şeh-r-âşüb / Benüm tûmâr-ı eş‘arüm bu gün hîrz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [görüp, -üp]

Gice seyrümde **gördüm** dâl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehâ ḫayr ola dūş-ı devlet-i cāvîde dūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [gördüm, -düm]

Gördüm bu ḫüsn ü ānuña ḫaḫtuñ benimsedüm / Aldum ol iki şâhid ile bir Güzel ḫişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Maḫbûb ile Raḫîmî şarâb-ı nihâni **gör** / Nâşînuñ ehl-i ‘aşka be-ġâyet yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [gör,]

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken nâr-ı fûrkatde / **Görüp** üstüme şevkıyla hemân pervâne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [görüp, -üp]

Raḫîmî şu gibi ağlar şabâveş âh idüp her dem / Niç’itsün **görmedi** ḥâk-i cenâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [görmedi, -medi]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cân itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [görüp, -üp]

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ **görüp** / Çihresin zerd itdi gülşen ḫor u zâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [görüp, -üp]

Şeh-süvârüm gel **gören** ḥâk-i semend-i nâzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem ğubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gören, -en]

Niçe fehm eylesün nâ-dân ğubâr-ı ḫaḫt-ı ruḫsârūñ / **Gören** ḫayrândur anı şâḫib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [gören, -en]

Secde vâcibdür baña **gördüm** kaşuñ miḫrâbını / Kâmetüñ göstermege ḫoġrul ki farz oldı namâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [gördüm, -düm]

Gören dîbâce-i ebrüña dir senüñ berâtında / Budur var ise ol tuġrâ-yı ġarrâ-yı sa‘âdet naḫş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [gören, -en]

Ġam-ı tiġ-i ‘adudan zaḫm-ı cismüm dir **gören** yara / Yine ḫâr-ı belâdan bülbül-i pür-zâra zaḫm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [gören, -en]

Şâm-ı hecrüñde leb ü ḫaddüñle **gördi** sūzişem / Cân eridüp şubḫa dek yanup tüter her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [gördi, -di]

Aġlamaḫdan dehr gülmezdi açılmazdı bahâr / Şimdi **görür** gözi nergis her semen çeşm ü çerâġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [görür, -ür]

Gördükce zaḥm ağız açar tiğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı zülâle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [gördükce, -dükce]

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken ğubâr-ı maḳdemüñ / Zerre deñlü **görmeye** bu dide-i ğamnâk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [görmeye, -meye]

Zaḥm-ı cānum **gördi** müjġānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [gördi, -di]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki **gör** / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem ḳabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [gör,]

Meyl ider yaşum nişân-ı na‘lçeni **görüp** revân / Sâ‘ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni‘âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [görüp, -üp]

Görelî ḳadd-i büleñdün münteḥâdur himmeti / Sidrede tûbâya baş egmez dil ey nâzûk-nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [görelî, -elî]

Bir ḥaḩâ ile dolaşdum çin-i zülfeynün **görüp** / Yay idüp çekdüñ çevirdün ḳametüm tuġrâ-mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [görüp, -üp]

Görüp ḳaddün düşüp pâyûña çihrem ḥâk-i râh itdüm / Yine bir cây-ı ‘âlîde bu gün bir tekyegâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [görüp, -üp]

Ruḩ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından tâbdâr itdüm / **Görüp** gün müşteri oldu ser-â-ser bir ḳumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [görüp, -üp]

Yüzün **gördüm** bi-ḥamdillâh didüm / Hemîşe yarıcuñ Allâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Elif ḳaddün **görüp** hem cirm-i ḥâlün / Anuñçün saña ḳarşu âh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [görüp, -üp]

Seni **gördüm** görelden ey gönül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Cihân bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / **Görüp** ânide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [görüp, -üp]

Vâḳı‘amda dün gece Ferḥâdı **gördüm** ḥâletüm / Râh-ı ‘aşḳ içre didi ḥâlün ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Görüp la‘lüñe rûḩum itdüm revân / Göre nice cāndan ḩirîdaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [görüp, -üp]

Raḩîmî ḥâk-i pâyûnda anuñçün başı ser-keşdi / **Görüp** taḩsîn idüp şâhum hemân sâbâşa ḩayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [görüp, -üp]

Kuḩl eyledüm gözüme **görince** izün tozun / **Görince** ben ḩuluñ hele şâḩib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [görince, -ince]

La‘l-i cān-baḩşuñla **gören** sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise ‘İsâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [gören, -en]

Gün olur ay yüzünü **görmezem** geçer bir yıl / Bu ḩurd [u] ḩ‘âb ya leyl ü nehârî n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [görmezem, -mezem]

Dil ü cān **gördi** la'lüñle miyānuñ mübtelā oldu / Anılmaz şimdi adım āh bī-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [gördi, -di]

Gerçi ey dil derd-i aşk-ı yār ile ma'lûlsün / Kimse **görmez** kayduñı tîmārı yok ma'zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [görmez, -mez]

Gördüğün zıll-i şanavber şanmağıl kuhsârda / Husrevâ naħl-i siyehdür mâtem-i Ferhād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [gördüğün, -düğün]

Nazardan degme bir ednānuñ ilķāsıyla devr itme / Seni **gördi** gözini açdı ey 'ālî-nazar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [gördi, -di]

Çapuña baş egmeyen kalbüm Şafā-yı kalb ile / **Görmesün** ol Merve haķķı Ka'be-i 'ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [görmesün, -mesün]

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı **gör** / Āsitānuñ hāķine her şubħ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [gör,]

Baña kaşın çatup hışm eyler anuñcün hemān ebrū / **Görüp** ān-ı ruħuñ dîvāne düşdüm ey perî āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [görüp, -üp]

Ťañ midur gögsin **görüp** pür-şevķ olursa āsmān / Gice pehlûsındadur bir māh-ı tābān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [görüp, -üp]

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / **Görenler** rişte şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [görenler, -enler]

Gözüde bir gün o meh hûsnini **görmüş** sâde / Şimdi Yûsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [görmüş, -miş]

Göremez pāk-nazarla ruħ-ı dil-cūñı hasûd / Nice me'vā ide mā dîde-i nā-bināda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [göremez, -emez]

Şeker gibi ezildüñ **gördi** aluñ la'l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [gördi, -di]

La'l-i mey-gūnuñ **görüp** bir neş'e taħşil eylemiş / Raķş urur cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [görüp, -üp]

Gördi pîrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle girîbānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [gördi, -di]

Gül yüzü vaşfında şî'rüm **gördi** ol ğonca didi / Āferîn ey bülbül-i tab'-ı hoş-elhānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gördi, -di]

Nice gün olur ki **görmem** meh-cemālüñ göricek / Māni' olur aña daħi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [görmem, -mem]

Tenümdede dāğ-ı ğam hod her biri bir tabla āteşdür / **Gören** ey kaşı yā oħdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [gören, -en]

Bu göñlüm gözgüsünde şüret-i hûsnüñ **görenler** dir / Zeliħādur getürmüş Yûsufın halvet-serāyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [görenler, -enler]

Cān lebüñ cāmın **görüp** mestāne şeklin bağladı / Yandı şem'-i şevķe dil pervāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [görüp, -üp]

H'ābda **gördüm** saçuñ bendine bağlanmış şabā / Şubḥ-dem kūyuñda **gördükde** didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [gördüm, -düm; gördükde, -dükde]

Özini gāh olurmuş beñzedürmiş zıll-i kıddüñe / Yıksın **görmüyeyin** bir daḥi serv-i hırāmānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [görmüyeyin, -miyeyin]

Eger ey dil **görem** dirseñ kemāl-i şun^c-ı Yezdānı / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [görem, -em]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed **görüñ** ol hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [görüñ, -üñ]

Niçe ḥayrānı olmasun **gören** ol çāşnī-gürüñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülāc-ı ḥūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [gören, -en]

Baḥā vācib olupdur secde **gördüm** kāmēt-i yāri / Uzatma vā'izā gel kışşayı vaḳt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [gördüm, -düm]

4. Zarf-fiillerin olumsuz görünüşlü şeklinden sonra geldiğinde sonu iyi olmayacak bir oluş veya kılış bildiren yardımcı fiil durumundadır.

Olalı şehr-i hüsne yüzüñ ay Güzel ḥişār / Yüz tıtdı top yıkılmağa **gördi** Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [gördi, -di]

5. İdrak etmek, düşünmek, anlamak.

Devlet-i dostdārın elyaḳ **gördi** kıldı Ḥaḳḳ seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [gördi, -di]

La'l-i sîr-ābuñla ḡonca **gördi** hem-meşreb müdām / Reşkden mi ḳan yudar terdür ḥarāretten gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [gördi, -di]

Ḳo māzī ḡuşşasın efkār-ı istiḳbālî terk eyle / Naẓar kıl ḥālūñe **gör** ḥāliyā kesb eyle bir ḥālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [gör,]

Māhiyyeti ma'lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyīnede gel sen de seni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [gör,]

Gördi bennā-yı ferāset 'ahdinüñ bünyādı yoḳ / Tarḥ idüp bünyādımı hem ḥanedānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [gördi, -di]

Ṭoḡrı kuluñ olduḡın inkār ider mi **gör** ḳabaḳ / Oḳlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [gör,]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî ḳapuñı / Himmetini ol gedānuñ **gör** nice şāḥānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [gör,]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü ḥoş **gör** / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [gör,]

Terk it vücūdı benliği tā kim **göresin** sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [göresin, -esin]

Şâf kıl cân gözgüsin şüfi ruḥ-ı zîbāya baḳ / **Gör** ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma'nāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [gör,]

Gönlüñ âyinesini şâf it ruḥ-ı dildāra baḳ / **Gör** ne şüret gösterür ol maẓhar-ı envāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [gör,]

Ḥikmetine nāzır ol ol ḥâkim-i pür-ḥikmetüñ / Yuḥyi ba'ce'l-mevti **gör** fe'nzur ilâ āsâr a baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [gör,]

Görüp la'lüñe rûḥum itdüm revân / **Göre** nice cāndan hırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [göre, -e]

Ḳo beni derdüm yiter añma devāyı ey ṭabîb / Ḥastañuñ **gör** kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [gör,]

Benüm yanumda ey şâh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce **görmese** 'ālî-dergehüñ ṭâḳ-ı mu'allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [görmese, -mese]

Ey Raḥîmî ḳanda buldum dime dā'im **gör** nesin / Saña ol bir ḥündür bulduñsa aylâḳ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [gör,]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [gördi, -di]

Yaşumla āhuma şor **gör** hevā-yı 'ummānı / Gezer şabāyıla her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [gör,]

Her behāsını terāzûda **gören** ola 'azîz / Ben esîr-i 'aşḳuñ iken boynı baḒlu ḳul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [gören, -en]

6.Yaşamak.

Her ki cānā Ḓuşsa-i 'aşḳuñla mu'tād olmadı / **Görmesün** şādî yüzün 'ālemde Ḓamnâḳ olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [görmesün, -mesün]

Vefālar **görmişem** sen nîk-i ḥaşlet şâh-ı hurremden / Velî aḒyār-ı bed girdârdan çok cevr ü Ḓam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [görmişem, -mişem]

7.Mâruz kalmak.

Ḳan yudar Ḓonca **görüp** zaḒm-ı zebān-ı ḥârdan / Gül yanup kül oldı sūzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [görüp, -üp]

8. Görme hassasına sâhip olmak, görür olmak.

Rüşen budur ki çeşm-i çerāḒ-ı dü kevn senin / Ey nür-ı ḤaḒḒ senüñle **görür** 'ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [görür, -ür]

9.Karşılaşmak, rast gelmek.

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde bir kân-ı ıarab / Sür-ı sâ’ıldür kapuñda dâ’imâ derbân-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [görmedüm, -medüm]

Bir şanemde şüretâ naķsuñ nazirin **görmedüm** / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [görmedüm, -düm]

Geçdi ‘ömrüm âh kim zülf-i dü-tâsın **görmedüm** / Sâyeveş hâk oldum ol devlet hümâsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Bir’ki gündür sen meh-i rüßen-liķâyı **görmedüm** / Çerh-i devlet dergehi tāk-ı ‘alâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Tire oldı zülf ü kıaddüñsüz Kıarasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

Dostlar nâ-geh olursam ğarķa-i baħr-i firāk / Baña hayf oldı deñiz ol âşinâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [görmedüm, -medüm]

Dâne vü dâmıyla hâl ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

İrdi mi ol mâha âyâ ben ğubârından keder / Gözğü sende ‘âlemüñ vech-i ziyâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [görmedüm, -medüm]

Râh-ı ‘aşķuñda şabâāsâ yiler ğöñlüm gibi / Rüzğara tâbi‘ olmuş ber-hevâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [görmedüm, -medüm]

Saña bî-haddür şehâ gerçi maħabbet ‘arz iden / Ben Raħîmî gibi bir muħliş ğedâyı **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [görmedüm, -medüm]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehâ / Sû-be-sû ğezdüm şadefveş baħr u ‘ummân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Mükedder **görse** çihrem ânide âyîne fâş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yoķ câmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [görse, -se]

Raķîb-i rû siyâhuñdan kesil ey âfitâbum ğel / Bilürsin **görmedi** kimse melek kıatında sultânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [görmedi, -medi]

Cihânda **görmedüm** bu vech-i ra’nâ nesl-i âdemde / Perî-zâd olmasun şâyed ğörüñ ol hûb devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

10.Farz etmek, gibi saymak.

Lebüñi çeşme-i cân Ka’be **görmiş** adam yoķ / Perî vişâl gibi mâ-ħaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [görmiş, -miş]

gördükce: Gördüğü zaman, her gördüğünde.

Yüzüñi **gördükce** bûse umduğum ‘ayb eyleme / Âyet-i Kevşer ğaķı cânâ budur erkân-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [gördükce, -üñi]

Yalmanur tīgüñi **gördükce** gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [gördükce,]

göreliden: Gördüğümden bu yana, gördüğüm zamandan beri.

Seni gördüm **göreliden** ey gönül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [göreliden,]

gören: Gören kişi.

Ser-i kûyuñda kıddüm üzre zer-çihrem **görenler** dir / Vefâ bâğınuñ öz şâhında bir berg-i hazân kıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [görenler, -ler]

göricek: Gördüğü zaman, görünce.

Yâr derdiyle Raĥîmî bu dilinmiř dilimüñ / **Göricek** yârelerin yâr ile düşmedi sūrâĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [göricek,]

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / **Göricek** göz yaşı mâni^c neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [göricek,]

Ķamařduñ baĶamaduñ **göricek** gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [göricek,]

Çerĥ-ı sincâbide mâh u hâle şandum **göricek** / Geymiş ol meh-rü meger sammürdan bir şeb-külâĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [göricek,]

şol dil ki mihr-i ĥüsnüñe bigâne olmaya / Sen mâĥı **göricek** nice dîvâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [göricek,]

Nice gün olur ki görmem meh-cemâlüñ **göricek** / Mâni^c olur aña daĥi göz yaşı ya düd-ı âĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [göricek,]

göril-: Görülmek.

Ĥâric ez-defterde yoĶ idüñ **görildi** ey raĶîb / Āsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maĥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [görildi, -di]

görin-:

1.Ortaya çıkmak, görünmek.

Bir serv-Ķad [u] lâle-ruĥuñ guşşasından âĥ / Sinemde **görinen** elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [görinen, -en]

řubĥa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün **görinür** âĥ ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [görinür, -ür]

Bezm-i çemende lāle degül **göriñen** bu dem / Yirden gehi çıkar dağı bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [göriñen, -en]

Göriñen encüm degüldür ĥaşret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [göriñen, -en]

Muntazırdur göz açup nergis ayağuß tozına / Gel **göriñ** biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [göriñ,]

Gel **göriñ** izhār-ı didār it Raĥîmî ‘āşıkā / Ey vişāl-i bāğ-ı cennet rüy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [göriñ,]

2. Benzemek, görünüşünde olmak.

Bu gülzār içre ey gonca **göriñür** kıdd ü zülfüñsüz / Gözüme oğ yılanı servi süñbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [göriñür, -ür]

Gülşende gözlerüme kıd ü zülf-i yārsuz / Her serv ejdehā **göriñür** her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [göriñür, -ür]

Ĥaķuß didārı ĥaķķı gülşen-i küyuñsuz ey ĥürî / **Göriñür** düzaĥāsā gözüme bāğ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [göriñür, -ür]

Kime şorsam lebün cān gibi ĥiç ‘ālemde görmiş yok / **Göriñür** ‘ayn-ı ‘āşıkāda hilālāsā ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [göriñür, -ür]

Gül yüzün ĥaĥıuß ĥamıyla geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ĥākister **göriñür** gözüme berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [göriñür, -ür]

3. Görülür halde olmak, görülebilecek durum veya nitelikte olmak.

Şafaķ şanmañ **göriñen** zaĥm urupdur nāvek-i āhum / Ėazāl-i çerĥ ey ebrü kemān oķlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [göriñen, -en]

Nigār-ı ‘ārızuñda **göriñen** ĥaĥĥ düd-ı āhumdur / Ya ĥod ey meh sevād-ı nāfe-i baĥt-ı siyāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [göriñen, -en]

Göriñen çerĥ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / Bu tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdî bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [göriñen, -en]

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık belki sinemde / **Göriñen** dāğ-ı da‘vā-yı maĥabbetde güvāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [göriñen, -en]

Dizin dizin reh-i küyında dizilüp ‘uşşāk / Gürüh gürüh **göriñen** ĥor ĥāksarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [göriñen, -en]

Göriñen dāğlar yir yir kırılmış şāh-ı serviçün / Ĥıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān ĥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [göriñen, -en]

Şüfiyā sâf eyle gel jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā **göriñmez** olmasa āyine sâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [göriñmez, -mez]

Görinen kavş-i felekde mäh-1 nev şanmañ felek / Degdi āhum oğına karşı nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [görinen, -en]

görmeyelden: Görmediğinden beri.

Görmeyelden ey şanem ruhsār u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u çarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [görmeyelden,]

Yıldan artuğ oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raḥîmî **görmeyelden** ol meh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [görmeyelden,]

görmezlen-: Görmezden gelmek.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer **görmezlenür** şimdi / Velî ey kaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [görmezlenür, -ür]

Görmezlenür bu bülbülin iğmāz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [görmezlenür, -ür]

görülen: Görüp, görünce.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mäh-tāb-ı teb / **Görülen** gökde taña kaldı bî-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [görülen,]

görül-: Görülmek, fark edilmek.

Ġam-ı zülf ü firāk-ı ‘ārîzuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥîmî rüz u şeb ağlar **görülmez** çarası ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [görülmez, -mez]

görün-:

1.Gözükmek.

Nev-bahārın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür **gözüme** gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [görünen, -en]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / **Görünmez** hāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [görünmez, -mez]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / **Görünmez** gözüme nesne bu ḥāk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [görünmez, -mez]

2.Ortaya çıkmak.

Lebüñde tāb-ı tebden **görünen** tebḥāleler cānā / Şanasın rind-i mey-āşām ile Hızır oldı hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [görünen, -en]

görünmez: Görünmeyen, saklı.

Görünmez ey gönül sen bir gül-i ra'nāya 'aşıksın / İrişmez sem'ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [görünmez,]

görür ol-: Görmek.

Ṭutsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yıldı bir kez **görür oldum** sen şeh-i ra'nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [görür oldum, -dum-ür]

göster-:

1. Sunmak.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / **Gösterür** ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [gösterür, -ür]

'Ayn-ı idrākiyle gel mir'āt-ı dehre kıl nazār / Vech-i ma'nā **gösterür** her şüret-i eşyāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [gösterür, -ür]

Göñlüñ āyinesini şāf it ruḥ-ı dildāra baḳ / Gör ne şüret **gösterür** ol maḥzar-ı envāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [gösterür, -ür]

Şıdḳıyla muhibbün durur ol şāh-ı şerī'at / **Göster** umaruz sende şadāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [göster,]

Nevā-perdāz olup 'uşşāka ey dil naḡmeler **göster** / Melekler kışsa-gırsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [göster,]

2. Görülmesini sağlamak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ miḥrābını / Kāmetüñ **göstermege** toḡrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [göstermege, -mege]

Ḥayliden müştākıyuz **göster** cemāl-i ḥurremüñ / Ḥāṭır-ı maḥzūnumuz luṭf eyle bir gün şād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [göster,]

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma'nide āyine-i ḡayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [gösterür, -ür]

Gün yüzüñ **göster** şehā mihrıyle ki meh-çihreñe / Senden ümmīdi Raḥīmīnün budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [göster,]

Yaşum üzere **gösterür** her dem gözüm ḥünin-ḥabāb / Zeyn ider ḡyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [gösterür, -ür]

Raḳībā baḳamazsın sen şafāyıla ruḥ-ı yāre / Baḳarsañ **gösterür** şekl-i ḳabıḥuñ saña āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [gösterür, -ür]

3. Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.

Ey gözi āhū raķibi dün baña **gösterdiler** / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [gösterdiler, -diler]

4.Yaşatmak.

Baña sen mäh-rū eksüklüğün **göstermesin** Mevlā / Senüñ kapuñdan artıķ bir daħi şehir ü diyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [göstermesin, -mesin]

götür-:

1.Uzaklaştırmak, kaldırmak.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lāleveş sākī / Baña vaħdet meyinden cür‘a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [götürdüm, -düm]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hārîm-i vaħdet-ābād içre ħalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [götürdi, -di]

2.Taşımak.

Rahîmî ħāṭır-ı ğamnāküñe ur şayķal-ı cāmı / **Götürmez** key şaķın mir‘āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [götürmez, -mez]

3. (Bir kimseyi bir yere giderken) Beraberinde bulundurmak, onunla beraber gitmek, refakatine almak.

Eşk ü āhum dün iki şāhid **götürdüm** mihrine / Didi biri ķanludur biri velî şādık güvāħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [götürdüm, -düm]

göynek: Gömlek.

Añladum **göyneklerüñ** bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [göyneklerüñ, -lerüñ]

göyün-: Yanmak; içi yanmak, kederlenmek, üzülmek.

Yüregüm taşu n’idem ağladum ol bağrı taşumdan / **Göyüñdi** içi tağıñ taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [göyüñdi, -di]

göz:

1.Görme uzvu, ayn, çeşm.

Cigerde ħün-ı ħasret **gözde** eşk-i ğam işigüñde / Bilinmedük daħi nem ķaldı ger maħfı vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [gözde, -de]

Gözüm Yûsuf-cemâlûn hasretiyle şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ‘âkıbet bir reh-güzer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Göz ü gönlüm oldılar seyyâh-ı baħr ü ber-i ğam / Āşinâ kılmaz nazar mümkün midür ol yâr aña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [göz,]

Her gice tâ şubħa dek ey meh **gözüm** yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi ħ‘âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Bir şafâ kesb eyledüm mir‘ât-ı ‘aşk-ı yârdan / Gün gibi rüşen müşâhid **gözüme** cümle şifâť (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gözüme, -üme]

Şayd itdi Raĥîmî dilini bir **gözi** ħûn-rîz / Şâhâne hücum eyledi şehbâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [gözi, -i]

Ķanlu yaşumla **göz** Ķızılıрмаĥuñ ‘aynıdır / Neşv ü nemâ-yı ħûn-ı cigerdür ĥabâb-ı sürĥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [göz,]

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aĥçaya vir bî-ĥisâb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [gözüm, -üm]

Ķihrem Raĥîmî Ķışsa-i ĥuşşam beyân ider / Her bâb bir kitâb **gözüm** aña bâb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [gözüm, -üm]

Eşk-i ĥasret Ķana ĥarĶ itdi **gözüm** merdümlerin / Şanki la‘lîn-câmelerle zeyn olur Ķurbân-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [gözüm, -üm]

Yoluña nem var ise ser-cümle îşâr eyledüm / Varlıĥumda dilde ĥam Ķalmış durur **gözde** remed
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [gözde, -de]

Gözüm nergis gibi nâzır izüñe / Yüzüñ ĥül gibi lâkin ĥâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [gözüm, -üm]

Ümidüm bu şehâ ĥüsnüñ ĥayâli / **Gözüm**den dür dilden itme meĥcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42,
Beyit 6). [gözüm

Bu ĥülzâr içre ey ĥonca ĥorinür Ķadd ü zülfüñsüz / **Gözüme** oĶ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [gözüme, -üme]

Dem-i ĥamda çeker ĥuşum kebâb eksük degül dilde / **Gözümde** ĥûn-ı dil-perver ü bir rengîn-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [gözümde, -ümde]

Ķanda Ķaldı bilmezem dil baĥrumuñ biñ başı var / **Gözlerüm** aĥlar ciger Ķanıyla Ķaynar câmı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [gözlerüm, -lerüm]

Ķam-ı zülfüñle ruĥsâruñ firâĶından aĶan yaşum / **Gözümüñ** şîşesinde şaĶlarum miskîn ĥül-âbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [gözümüñ, -ümüñ]

Ķülşende **gözlerüme** Ķad ü zülf-i yârsuz / Her serv ejdeĥâ ĥorinür her ĥiyâĥ mâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 80, Beyit 2). [gözlerüme, -lerüme]

Hîçe şayarsın **gözümüñ** bir yumup bil dökdüĥin / Bilesin ‘adn-i dem-i maĥşer ĥisâbiler bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [gözümüñ, -ümüñ]

Nihân oldı **gözüm**den la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / YaĶar ĥam câmı ben mest-i ĥarâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [gözüm

Benüm 'id-i hümayūnum senüñ seyr-i cemālūndür / **Gözümde** gurre ey meh-rū iki garrā hilālūndür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [gözümde, -ümde]

Benüm **gözümde** gönlümdede hayāl-i cām-ı la'lūndür / Velî gayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [gözümde, -ümde]

Haķuñ dîdārı haķķı gülşen-i kūyuñsuz ey hūrî / Görinür dūzaķāsā **gözümde** bāg u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [gözümde, -ümde]

İki gözümünñ biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol **göz** çıksun ayağūñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [göz,]

İki **gözümünñ** biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağūñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [gözümünñ, -ümünñ]

Yaşuma hem-dem olan yārūmi gir **gözlerümde** / Kānadatur ol dişi dürr lü'lü'-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [gözlerümde, -lerümde]

Müjem resm eyler iken **gözde** şekl-i hüsn-i maṭbū'ūñ / Kalem levḥ üze taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [gözde, -de]

Gözde naķķāş-ı müjem şekl-i lebün / Cāmda sen cānı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [gözde, -de]

Ağlamaķdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür **gözi** nergis her semen çeşm ü çerāg (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [gözi, -i]

Sineñde dil efsürde **göz** uyḥuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [göz,]

Dāg-ı ğamdan dilde biñ başlu biñārūm var aķar / Ey **gözüm** sen ķanda ķaldūñ var şuyūñ şahrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol **göz** bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan **gözi** nemnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [göz; gözi, -i]

Didi seyr itdükce ben sen **gözlerünñden** dem-be-dem / Pāyuma dāmenle isār it güher didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [gözlerünñden, -lerünñden]

Serv-ķaddünñ ḥasretinden **gözde** ābum var benüm / Lāle-ruḥsārūñ ğamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [gözde, -de]

Ağlamaķdan **gözlerümde** ķalmadı nūr-ı başar / Bir dem ol gül-çihrenünñ ḥurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [gözlerümde, -lerümde]

Gözine ḥāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverünñ ķadri / Kātında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [gözine, -ine]

Ne cānā la'lüne mestem ne **göz** ü ķaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naķķāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [göz,]

Ruṭūbet ref' olup tende ḥarāretten yubūset var / **Gözümde** cūy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [gözümde, -ümde]

Kuḥl eyledüm **gözümde** görince izün tozın / Görince ben ķuluñ hele şāḥib-nażar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [gözümde, -ümde]

Öpüp yüzüme sürdüm **gözlerüme** tütüyâ kıldum / Başumda devletüm varmış gubâr-ı maqdemüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [gözlerüme, -lerüme]

Ben senüñle fûrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey **gözi** bîmâr ger şîhhat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [gözi, -i]

Revân olma karar it **gözde** bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm ham hem âhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [gözde, -de]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsn gel gitme / **Gözüme** gülleri gil gülsitâni küllhan eylersin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gözüme, -üme]

Ey **gözüm** kan ağlama ol kâmet-i şîmşâd için / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Gün yüzüñsüz **gözüme** Akşehr ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Qaraman illerin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [gözüme, -üme]

Tabîbâ zahmete girüp benümçün hiç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum ol **gözi** bîmâr sağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [gözi, -i]

Yaşum üzre gösterür her dem **gözüm** hünin-ğabâb / Zeyn ider güyâ donanma ile ol deryâ yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Şeh-süvârum gel ayak baş rüy-ı hâk-âlüdeme / Hâzır itdi **gözlerüm** işâr için dürr-i şemen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [gözlerüm, -lerüm]

Gitdi **gözden** dilde câ tütüdi hayâl-i la‘l-i yâr / Qanda zâyı‘ eyledüm bu çeşm-i giryan cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [gözden, -den]

Cân mâ-cerâ-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlüme **gözüm** ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür **gözüme** gülzârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gözüme, -üme]

Gözün şayyâdı hem-râh olalı şîrâne gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevân ebrü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [gözün, -ün]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarâb-ı câm-ı nâz / Anuñ için ben ayakda cür‘aya kılmaz nigâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [gözlerin, -lerin]

Gül yüzün haţtuñ gamıyla geşt-i gülzâr eylesem / Reng-i hâkister görünür **gözüme** berg-i giyâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [gözüme, -üme]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zâr itme / Yüzünden **gözüm** ırmağla yaşum cüy-bâr itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Toğrulın meclise cân nuqlin ider anı revân / Serv-ğadd beste dehen **gözleri** bādâmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [gözleri, -leri]

Serv-ğaddüñ cüst u cü itmekde her sū **gözlerüm** / Beñzer ol seyl-âb aqar hünin-ğabâbuñ ‘aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [gözlerüm, -lerüm]

Mey yirine Rağîmî anuñ kanın içesin / ‘İş ide sâkî bir **gözi** mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
297, Beyit 8). [gözi, -i]

Nağd-i maşşūdum vücūduñ genc-i ümmīdüm kapuñ / **Gözüm**e dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [gözüm, -üme]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem nazār kıla / Dil midür ol ki hüsnuñe hayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [göz,]

Gözümde hāk-i rehüñ meyl-i cānda la'l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kīmiyā 'ameldür ola (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [gözümde, -ümde]

Hasret-i la'lüñle cānā bezm-i ğamda **gözlerüm** / Döne döne kan tolupe peymāne şeklin baĝladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [gözlerüm, -lerüm]

Gözüm dīdāruña qaddüñe mā'il yaşum ırmaĝı / N'ola ter düşse ey çeşm-i ğazālüm ayu kılaĝı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Mey tāc-ı Keykubād kađeħ hātemüñ **gözi** / Her bir habāb-ı 'aynı ile şun Cemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [gözi, -i]

Görmezlenür bu bülbülin iĝmāz-ı 'ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o ğonca-femüñ **gözi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [gözi, -i]

Cennet kapuñdan ayrıla ey hür-i 'ayn o dem / Tūfān-ı Nūhuñ 'aynı olur ādemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [gözi, -i]

Rüşen budur ki çeşm-i çerāĝ-ı dü kevn senin / Ey nūr-ı Hāķķ senüñle görür 'ālemüñ **gözi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [gözi, -i]

Taş işiĝüñ Raħimî gibi başdı baĝruma / Şimdi açıldı hālķa gibi hātemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 312, Beyit 5). [gözi, -i]

Cām-ı lebüñ ğamı ile cānā Raħimîñüñ / Hün-ı cigerle toldı **gözünüñ** kabacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 5). [gözünüñ, -iniñ]

İrüp Baĝdād kūyına olınca vaşluña mevşıl / **Gözümüñ** kara kanlu yaşı ĝarķ itdi Ķaramanı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [gözümüñ, -ümüñ]

Ķapuñdan ırmaĝa qaşd itdi yaşumı düşmen / **Gözine** yigdi kemer āşinā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [gözine, -ine]

Vaţan tutdı **gözüm** içre hayāl-i la'l-i dendānuñ / Ne cevher ma'deniyüz gör ne dürrüñ kāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yāri ben gördüm / Deñiz **gözine** şoksun baħr u irsin la'l ü mercānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [gözine, -ine]

Ruħuñ mir'ātını koyup olanlar ĝayrıya nāzır / **Gözüne** gire hün-āşām-ı hānçer gibi müjĝanı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gözüne, -üne]

Gel ırāĝ olma **gözüm**den benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür Ķadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [gözümden, -ümünden]

Esen ĝal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / **Gözüm** saķķā yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [gözüm, -üm]

Gözümüñ bilmezem Ķandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāĝında 'aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [gözümüñ, -ümüñ]

Cân virürken ruhuña haţtuña düş oldı **gözüm** / Şoñ dem îman ile ur'an ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [gözüm, -üm]

Şabâyâ 'ayn-ı mâl olursa çekmem minnetin kuşluñ / Görünmez **gözüme** nesne bu hâk-i râhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [gözüme, -üme]

2. Bakış açısı, görüş.

Seni gözleyen özlemez gayrıyı / Dil ü cân **göziyle** taleb-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [göziyle, -iyle]

3. Ağız, boşluk, çukur.

Süy-ı küyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kûzenüñ **göz** 'aynı ser-gerdân başum dolâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [göz,]

göz aç-: Uyanık olmak, dikkatli olmak.

Ey dil gubâr-ı pâyını şâh itdi saña tâc / Devlet kelâmı kındı başuña **gözünü ac** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [gözünü ac, -ünü]

Nergisâsâ **göz açup** sen gül-'izârın gözlerüz / 'Âlemüñ şanma bizi faşl-ı bahârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [göz açup, -up]

Feth-i bâb olsun Raĥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Halka gibi **aç gözünü** gel bu der-i 'ulyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gözünü aç, -ünü]

Gün bu gündür **aç gözünü** nergis gibi gülzâra bak / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi hadd-i yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gözünü aç, üñ]

Her zemân dilden olur şâhid-i cân çihre-nümâ / Ey Raĥîmî **gözünü aç** özge temâşâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [gözünü aç, -ünü]

Ėaflet itme **aç gözünü** varın ayağum tozıdır / Didi ol nür-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [gözünü aç, -ünü]

Raĥibe şoĥbetüm gerçi şitâ faşlından âfetdür / **Göz aç** nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [göz aç,]

Muntazırdur **göz açup** nergis ayağun tozına / Gel görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [göz açup, -up]

Mecâzuñ varlığı yokdur haĥîkat ictinâb eyle / **Gözünü aç** gözle varlık kimdedür var intisâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [gözünü aç, -ünü]

Seyr-i didârûña şu gibi revân olsam diyü / **Göz açup** gözler Raĥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [göz açup, -up]

göz dik-: Göz koymak.

Ṭañ degül meh **dikse göz** her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [göz dikse, -se]

göz göre: Göz göre göre; belli ve apaçık olarak, herkesin gözü önünde.

Himmet eyle Hızrveş ğarḳ-āb-ı baḥr-i fūrkatüz / Ḥayli demdür **göz göre** vaşluñ kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [göz göre, -e]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ özler / **Göz göre** çıkarısın mı o nūrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [göz göre,]

Dili bir bend ile **göz göre** koşdum ‘aşḳ-ı dildāra / Yine yıllarla me’nūs eyledüm bir āşinā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [göz göre,]

göz kıp-: Göz kırmak, göz işareti yapmak.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / **Göz kıpar** cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [göz kıpar, -ar]

göz ucu: Belli etmemeye çalışarak başını çevirmeden bir an (bakmak).

Göz ucuyla bir nazār ḳıl gözle ben dil-ḥastayı / Mucib-i şîḥat olur ḳılsa kaçan bīmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [göz ucuyla,]

göz yaşı: Gözyaşı, göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı.

Lebüñsüz cām-ı cān pür-ḥūn olupdur / Ruḥuñsuz **göz yaşı** gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [göz yaşı,]

Ağladup alma ey perî āhum / **Gözlerüm yaşı** bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [gözlerüm yaşı, -lerüm]

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek **göz yaşı** māni‘ neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [göz yaşı,]

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm **gözüm yaşın** / Sen gül yañaḳlu servi velî ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [gözüm yaşın, -üm, -n]

Senden özge daḥi nem var diyü her şü ol şü / Var **gözi yaşı** gibi maḳdemüñe ḳıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [gözi yaşı, -i]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rüḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi **gözüm yaşı** her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [gözüm yaşı, -üm]

Ey **gözüm yaşı** yetiş dāmen-i dildāra yapış / Başuñı ayaḡına ḳo ara ṭut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [gözüm yaşı, -üm]

Hevā-yı ḳadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / **Gözüm yaşı** yaşın yaşın benüm rüḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [gözüm yaşı, -üm]

Nice demdür **gözüm yaşıyla** deryā āşınalardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rūşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [gözüm yaşıyla, -üm,-yla]

Kudümüñden ferah-efzâ olaldan sine-i şahrâ / **Gözüm yaşı** gül oldı ey yüzi gül şan boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [gözüm yaşı, -üm]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkımda dañi nem var / Hayâlün cāna 'aşkuñ bu dil-i ğam-h'āra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [gözüm yaşı, -üm]

İşigüñde **gözüm yaşına** bakmaz / 'Aķıķa rağbet olmazmış 'Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [gözüm yaşına,-üm, -na]

Nice gün olur ki görmem meh-cemâlün göricek / Māni' olur aña dañi **göz yaşı** ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [göz yaşı,]

Yüregüm taşu n'idem ağladum ol baĝrı taşumdan / Göyüñdi içi taĝuñ taşa geldi **gözleri yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [gözleri yaşı, -leri]

Teferrücgāh-ı bāĝ-ı vaşluña bir dem irem diyü / **Gözümün** ey boyı servi revān her sū aķar **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [gözümün yaşı,- ümün]

Sipāh-ı eşk-i hasretten şehā ğark itdi dünyāy / Raħimünün **gözi yaşına** raħm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [gözi yaşına, -i, -na]

Dem-ā-dem **göz yaşı** hünin habābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünün eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [göz yaşı,]

göz yum-: (gece boyu) uyanık bir şekilde olmak, gözüne uyku girmemek.

Şubha dek yıldız şayar yıllar geçer **göz yummazuz** / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [göz yummazuz, -mazuz]

gözden çık-: Gözünden düşmek.

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ğaybdur **çıķsa** cihān **gözden** bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [gözden çıķsa, -sa]

gözet-: Gözlemek, izlemek.

Ruħuñ māhın **gözetmekden** bu çeşmün eşk-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduĝum ħaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [gözetmekden, -mekden]

gözü: Ayna.

İrdi mi ol māha āyā ben ğubārından keder / **Gözü** sende 'ālemün vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [gözü,]

Gözüde bir gün o meh hüsniñi görmüş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiĝnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [gözüde, -de]

Bu gönlüm **gözüsinde** şüret-i hüsnüñ görenler dir / Zeliḥādur getürmiş Yüsufin ḥalvet-serāyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [gözüsinde, -sinde]

gözi āhū: Ceylan gözlü.

Raḥîmî gün gibi tenhâ gezer āh ol **gözi āhū** / Niçün benden kaçarsın ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gözi āhū,]

Ey **gözi āhū** raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [gözi āhū,]

gözi mest: Gözü sarhoşçasına bakan || sevgili.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol **gözi mestüñ** müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [gözi mestüñ, -üñ]

gözi yaşlu: İki gözü iki çeşme, gözyaşları içinde, ağlamaklı, dertli.

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca ey sehî-ḳad şu gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [gözi yaşlu,]

gözini aç-: Kendine gelmek, hakikati görmek.

Naẓardan degme bir ednānuñ ilḳasıyla devr itme / Seni gördi **gözini açdı** ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [gözini açdı, -dı]

gözle-:

1.Beklemek

Rāst uyuñsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşḳına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ **gözle** ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [gözle,]

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın **gözlerüz** / ‘Ālemüñ şanma bizi faşl-ı bahārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [gözlerüz, -rüz]

Şeh-süvārüm gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntaẓır her dem gubārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gözlerüz, -rüz]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşḳ ile deryā gibi / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [gözlerüz, -rüz]

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük goncaveş / Biz maḳām-ı ‘aşḳuñ ey şeh nāz-ı ‘ārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [gözlerüz, -rüz]

Himmet eyle Hızırveş garḳ-āb-ı baḥr-i fūrkatüz / Ḥayli demdür göz göre vaşluñ kenārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [gözlerüz, -rüz]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehûn Şarhan gibi Aydın diyârın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [gözlerüz, -rüz]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / Bir mehûn eflâkveş şehr ü hişârın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gözlerüz, -rüz]

2. Gözlemek, seyretmek.

Seni **gözleyen** özlemez gayrıyı / Dil ü cân göziyle taleb-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [gözleyen, -yen]

Seyr ider her ḥâr-ı ḥüsnuñ gülşenin ben lâleveş / Giñ yaḳadan **gözlerüm** ya dâmen-i kuhsârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [gözlerüm, -rüm]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyâresin / Hem-ḳadem ḥam **gözlemekden** ey hilâl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [gözlemekden, -mekden]

3. Gözetmek.

Göz uciyla bir nazâr kıl **gözle** ben dil-ḥastayı / Mücib-i şîḥhat olur kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [gözle,]

4. Dikkatle bakmak.

Mecâzuñ varlığı yokdur ḥaḳîkat ictinâb eyle / Gözüñ aç **gözle** varlık kimdedür var intisâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [gözle,]

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup **gözler** Raḥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [gözler, -r]

gözleri âhü: Gözleri ahu gibi iri ve güzel olan sevgili.

Uluypu iftiḥâr itsem ‘aceb mi i’tibâr idüp / Seg-i küyuna beñzetmiş beni ol **gözleri âhü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [gözleri âhü,]

gözlerüm yaşın aḳıt-: Aḳlatmak.

Dendân-ı fûrḳati **aḳıdur gözlerüm yaşın** / Pürdür Raḥîmî ‘ıḳd-ı le’âli ḫaraf ḫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [gözlerüm yaşın aḳıdur, -ur]

gözlet-: Bir şeyin olmasını veya birinin gelmesini beklemek, intizar etmek.

Âşüb-ı şehr olalı ḳaşuñ ey meh-i münîr / **Gözletmez** oldu kimse hilâli ḫaraf ḫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [gözletmez, -mez]

gözü çık-: Gözü yerinden çıkmak, kör olmak.

Temâsâ eyledüm taşvîrünü dîbâ-yı hüsni üzre / **Gözüm çıksun** bakarsam gayra ger cevri cinân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [gözüm çıksun, -m, -sun]

gözü merdümeleri: Göz bebekleri.

Değüldür gördüğün söz müje-i dildârda kebbe / **Gözüm merdümeleri** teşrif içündür dürr-feşân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [gözüm merdümeleri, -m, -leri]

gözüm nûri:

1.Göz nuru.

Şimdi kuhl oldı **gözüm nûri** başiret ehline / Hâk-i pâyuñdan bulup rağbet gubâr-ı Germiyân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [gözüm nûri,]

2.Göz nuru. || Sevgili.

Tab'-ı pür-envâr ile rüşen çerâğuñdur senüñ / Ey **gözüm nûri** işigüñde Raḥîmivâr şem' (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [gözüm nûri,]

gözümünden çık-: Gözden düşmek || değerini kaybetmek.

Gözümünden çıktı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir gayrıdan ümmîd-vârı var benim yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [gözümünden çıktı, -dı]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürle olalı hem-dem / **Gözümünden çıktı** deryâ baña min-ba'd añañuz anı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [gözümünden çıktı, -dı]

İşigüñ taşı kanlı yaşum ile olalı hem-dem / **Gözümünden çıktı** çokdan 'âlemüñ yâküt mercânı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [gözümünden çıktı, -dı]

gözümünden kan ak-: Kanlı gözyaşı dökmek.

Hârlarla açılır ol verd-i ḥandân her taraf / Bir dem olmaz kim **gözümünden akmaya kan** her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [gözümünden kan akmaya, -maya-ümden]

göz içi: Gözün içi, göz bebeği.

Leb ü dendânuñ añaçak gözümün / İçi bir la'l gâh lü'lü'dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4).
[gözümün içi, -ümün]

gubâr:

1.Toz, toprak.

Rahîmî tâc-ı sultāna **ğubārdur** dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [ğubārdur, -dur]

Haṭṭ geldi şafha-i haduña didügüm için / Āyineñ üzre mäh gibi konmasun **ğubār** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [ğubār,]

Şeh-süvārum gel gören hāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem **ğubārın** gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [ğubārın, -ın]

İki gözümüñ biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağūñ **ğubārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ğubārın, -ın]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı kondı ben **ğubārından** / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ğubārından, -ından]

2. Toz (gönülden temizlenmesi gereken toz bağlamlarında).

Gitmez idi bir nefes āyine-i dilden **ğubār** / Merhabālarla lebin şunmasa meh-rüyān-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [ğubār,]

3. Toz, toprak ||aciz âşik.

Ben **ğubārından** mükedderdür meger āyinesi / Yoḥsa n’oldı tūṭi-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [ğubārından, -ından]

İrdi mi ol māha āyā ben **ğubārından** keder / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ğubārından, -ından]

‘Aceb bir toz mı kondı dāmenine ben **ğubārından** / ‘Acebdür söylemez tūṭiveş ol āyine-ruḥsārum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ğubārından, -ından]

ğubār kon-: Tozlanmak, kirlenmek.

Gel vücūdum hākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / **Konmasun** ol dāmen-i pākizeye benden **ğubār** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [ğubār konmasun, -masun]

ğubār ol-: Toz toprak olmak.

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri **ğubār olaydı** Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 7). [ğubār olaydı, -aydı]

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle **ğubār olmuş** yatur / Bir şeh-i şāhib-külehdür hāksār olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ğubār olmuş, -mış]

ğubār-ālūde: Toza bulanmış, tozlu.

Yüzüm sürdükce ‘ār itme **ğubār-ālūde** çihremden / Ne mümkindür ḥalāş ola elümden pāk-dāmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [ğubār-ālūde,]

ğubār-ı ʿaşk: Aşk tozu.

Baş açuk biz muķim-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şūfī / Ğubār-ı ʿaşk ile vālih dil-i ḥayrānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [ğubār-ı ʿaşk,]

ğubār-ı evliyā: Evliya toprağı.

Dāmen-i pākîzeñe kimdür ki bir toz ḳondura / Münkürüñ çeşmine ṭoldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [ğubār-ı evliyā,]

ğubār-ı ğam: Gam tozu.

Ḳan uĝud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister göñül / Yandı baĝrum ey ciger küşem kebāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ğubār-ı ğam,]

ğubār-ı germiyān: Germiyan'ın tozu.

Şimdi kuḥl oldı gözüm nūrı başiret ehline / Ḥāk-i pāyuñdan bulup raĝbet ğubār-ı Germiyan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [ğubār-ı germiyān,]

ğubār-ı ğuşsa: Gam, keder tozu, toprağı.

Ḳan uĝud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sāḳiyā cām-ı lebüñden bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [ğubār-ı ğuşşadan, -dan]

Niçe bir olalum sāḳi ğubār-ı ğuşşadan bengi / Pey-ā-pey ʿaşkuñı nüş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [ğubār-ı ğuşşadan, -dan]

ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā: Evliyaların ayak bastıkları toprağın tozu.

Ey Raḥîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā,]

ğubār-ı ḥatt-ı laʿl: Dudağının ayva tüyelerinin tozu.

Gör ğubār-ı ḥatt-ı laʿlünle ne keyfiyyetde ben / Ḥālüme raḥm it beni ḥayrān iden esrāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ğubār-ı ḥatt-ı laʿlünle, -ünle]

Ğubār-ı ḥatt-ı laʿlünle benim ḥod baña yitmişdür / Yüķüm ṭutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-yaʿḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ğubār-ı ḥatt-ı laʿlünle, -ünle]

ğubār-ı ḥatt-ı ruḥsār: Yüzdeki ayva tüyelerinin tozu.

Niçe fehm eylesün nâ-dân **ġubâr-ı hıtt-ı ruhsârũñ** / Gören ġayrândur anı ŧâġib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [ġubâr-ı hıtt-ı ruhsârũñ, -uñ]

ġubâr-ı hıtt-ı ruhsârũñla ġayrân olmayan bilmez / Bu ġün esrâr-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [ġubâr-ı hıtt-ı ruhsârũñla, -uñla]

ġubâr-ı hıtt: Ayva tüylerinin tozu || Sevgilinin ġubarî yazı kadar küçük olan ayva tüyleri.

ġubâr-ı hıttuñ esrârını ġayrân olmayan bilmez / Mezâķ-ı nuţķ-ı la‘lũñ hem-dem-i cân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [ġubâr-ı hıttuñ, -uñ]

ġubâr-ı kadem: Ayaġın tozu.

Çeŧmümde **ġubâr-ı kademũñ** eylese mâddi / Ĥâŧıyyet-i küġl-ı baŧarâsâ eŧer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [ġubâr-ı kademũñ, -ũñ]

ġubâr-ı makdem: Ayaġının tozu.

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken **ġubâr-ı makdemũñ** / Zerre deñlü görmeye bu dide-i ġamnâķ ġayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [ġubâr-ı makdemũñ, -ũñ]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyâ kıldum / Baŧumda devletüm varmıŧ **ġubâr-ı makdemũñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [ġubâr-ı makdemũñ, -ũñ]

ġubâr-ı pây: Ayaġının tozu.

Ey dil **ġubâr-ı pâyını** ŧâġ itdi saña tâc / Devlet kelâmı ķondı baŧuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [ġubâr-ı pâyını, -ını]

ġubâr-ı reh-ġüzâr: (Sevgilinin) ġeġtiġi yolun tozu.

ġül-âbı ter düşürdüm kîmyâyı pây-mâl itdüm / **ġubâr-ı reh-ġüzârũñ** dide-i nemnâķe ŧabŧurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [ġubâr-ı reh-ġüzârũñ, -uñ]

ġul: Hayâlet, hortlak, kötü cin, ŧeytan.

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdî **ġuluñ** ġaddi yok / Menzilũñ ġâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [ġuluñ, -uñ]

ġulâm-ı dergeh: Kapıdaki köle, kapı kulu.

Liyâķat yok **ġulâm-ı dergehũñden** dimege bende / Yiter bu ulu raġbet uŧda ser-ġayl-i sükkânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ġulâm-ı dergehũñden, -ũñden]

ġulāt-ı zecr-i miġnet: Zorluk engelinin aşırısı.

Kiştzâr-ı dünyede bād-ı hevâdur ħâşılıñ / Sen gönül **ġulāt-ı zecr-i miġnete** meşġülsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [ġulāt-ı zecr-i miġnete, -e]

ġür ġür: Gür diye ses çıkararak, gürül gürül.

Baňa âh o kıomaz kıurd gibi bakmasın kaçır **ġür ġür** / Anuñçün âteş-i âhum yaķar cayır cayır dâġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [ġür ġür,]

ġurâb: Karga || rakip.

Kendi küyuñda benümle hem-dem olmadı rakîb / Bülbül-i ħoş-naġme ile imtizâc itmez **ġurâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [ġurâb,]

ġurre: Ayın ilk günündeki parlaklığı.

Benüm ‘îd-i ħümâyūnum senüñ seyr-i cemâlüñdür / Gözüme **ġurre** ey meh-rū iki ġarrâ hilâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ġurre,]

Daġı dün toġdı ey meh-çihre ġarrâlanma sen **ġurre** / Hilâl eksüklüdür ħod olmaz aña tev’emân ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ġurre,]

ġurre-i ġarrâ: Hilâl.

Reşk idüp sen şeh-süvâruñ sümme-i raġş-ı na‘line / Ĥam kılur kıaddin anuñçün **ġurre-i ġarrâ** Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ġurre-i ġarrâ,]

ġuşsa: Gam, keder, tasa.

Cevr ü derd ü **ġuşsaña** vallâhi şâhum râzıyum / Her biri elġamdülillâh oldu bir ni‘met baňa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ġuşsaña, -ña]

Ķo mâzî **ġuşsasın** efkâr-ı istikbâli terk eyle / Nazâr kıl ħâlüñe gör ħâliyâ kesb eyle bir ħâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [ġuşsasın, -sın]

Bir serv-ķad [u] lâle-ruġuñ **ġuşsasından** âh / Sînemde görinen elif ü dilde dâġıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [ġuşsasından, -sından]

Görmeyelden ey şanem ruġsâr u zülfüñ **ġuşsadan** / ‘Âlemüñ bir nice gün aġ u kıarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ġuşsadan, -dan]

Âvân-ı ġamda **ġuşsa** ile şâd u ħurremem / Bezm-i belâda nâle-i ‘uşşâķa hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [ġuşsa,]

Sen ey gül-çihre ger ġülzâra gelseñ ġülşen eylersin / Açarsın **ġuşşalu** ħâtırları ey ġül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [ġuşşalu, -lu]

Çıksun şu cān ki **ğuşsañ** ile şenlik itmeye / Ol ten yıılısun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ğuşsañ, -ñ]

Dirîgâ mahremüm yok **ğuşşa** vü hicrāndan gayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ğuşşa,]

ğuşsa-i ağıyar: Rakibin derdi.

Vuşlatuñ olmaz müyesser **ğuşsa-i ağıyarsuz** / Gülşen-i ‘ālemde ey gül gibi pür-ğārüm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [ğuşsa-i ağıyarsuz, -suz]

ğuşsa-i ‘aşk: Aşkın gamı.

Her ki cānā **ğuşsa-i ‘aşkuñla** mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde gamnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ğuşsa-i ‘aşkuñla, -uñla]

Ey Raḥîmî baña bu şādî yeterdi dünyede / **Ğuşsa-i ‘aşkı** gönül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [ğuşsa-i ‘aşkı, -ı]

ğuşsa-i hecr: Ayrılık kederi.

Ğuşsa-i hecrüñ Raḥîmî gönülini gamnāk ider / Vuşlatuñla luḫ idüp şād it ferahnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ğuşsa-i hecrüñ, -üñ]

güş: Kulak.

Ğam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi **güşumda** yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [güşumda, -umda]

Ṭoptoludur vā‘iz benüm **güşumda** gāflet penbesi / Ḥaḫdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [güşumda, -umda]

Ben ey Raḥîmî bir yüzü gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü **güşiyem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [güşiyem, -iyem]

güş eyle-: Dinlemek, kulak vermek.

Açılsun gül gibi ey gönca-leb her ḥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür **güş eylemez** efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [güş eylemez, -mez]

güş it-: Dinlemek, kulak vermek, işitmek.

Nālemi **güş itdi** dāğüñ içi güm güm gümledi / Āh kim ol taş bağırlu daḫi raḫm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [güş itdi, -di]

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka bu dem virdi şudā‘ / Nağmesin muṭrib-i ḫoş-lehçelerüñ **güş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [güş idelüm, -elüm]

gūşe: Köşe.

Hevā-ḥ'āhuñ olup her **gūşede** s̄ābit-ka-dem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [gūşede, -de]

gūş-ı gerdün: Feleğin kulağı.

Sikender gibi şalsun şıyt-ı 'adlūñ **gūş-ı gerdūna** / Naşībūñ Hızırveş dünyāda 'ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [gūş-ı gerdūna, -a]

gūş-ı hūş: Mantık, akıl kulağı. (Dinleyip idrak etmek bağlamında).

Semā' it istimā' it bāng-i nāyı **gūş-ı hūşıyla** / Maḳām-ı nağme-i 'uşşākı nālān olmayan bilmez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [gūş-ı hūşıyla, -ıyla]

guş-ı şāhid: Sevgilinin kulağı.

Her gedā ṭab'a Raḳīmî dime söz gevherini / **Guş-ı şāhid** yaraşur yine dūrer himmet 'ayār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [guş-ı şāhid,]

gūşına gir-: Kulağına girmek, dinlemek.

Gūşına gül-bāng-i āhum **girmedi** ol ğoncanuñ / Ey Raḳīmî bülbülāsā ṭoldı efgān her ṭaraf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [gūşına girmedi, -medi]

gūşış: Çalışma, uğraşma.

Gūşışle olmaz tāc u taḥt ol dād-ı Ḥaḳdur dād-ı Ḥaḳ / Ol ne serir-i zerededür ne serde ne efservedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [gūşışle, -le]

gūş çek-: Kulağını çekmek.

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde ḥūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [gūşum çeker, -um, -er]

gūşuma pend gir-: Öğüt almak.

'Aşḳ daḳmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma ṭutmaz beni zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [gūşuma pend girmez, -mez]

gūşuñā gir-: Duymak, işitmek.

Tekye-i ʿālemde nʿeyler bir kiři āh eyleyüp / **Güşuňa girmez** senüñ efgān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [güşuňa girmez, -mez]

güy: Çevgan oyununda oynanan top.

Belā meydānınuñ ben ʿāşık-ı ser-bāziyam gerçek / Kadem çevgān-ı ğam başum maħabbet **güyü güydür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [güyü; güydür, -dür]

güyā: Söyleyen, söyleyici.

Bu ʿömr-i bî-ķarāruñ mâverāsından revān söyler / İşit semʿ-i ķabüliyle şular her demde **güyādür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [güyādür, -dür]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi geh ħande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi **güyādür** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [güyādür, -dür]

güyā: Sanki, âdeta.

Bāĝ-ı ħüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ħayāt / Ĥaṭṭ-ı Ĥızır ābuñla **güyā** oldı Ĥızır-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [güyā,]

Ķanlı yaşımda ʿaks-i ruĥuñ ey yüzi güneş / **Güyā** şafaķ içinde meh-i tâbdār-ı ʿıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [güyā,]

Çevirdi başumı çerĥ atdı noķta gibi ortaya / Ķıyı çizmekde **güyā** kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [güyā,]

Ķaracadaĝ ķadardur dilde dāĝ-ı nār-ı hicrānuñ / Muĥiṭ-ı eşküümüñ yanında **güyā** Aķdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [güyā,]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm ħünin-ħabāb / Zeyn ider **güyā** donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [güyā,]

Her gün alır ʿārızuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür mâĥı koyar her gece **güyā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [güyā,]

güyā eyle-: Söyler hale getirmek, (bir şeyler) söylemesini sağlamak.

Raĥîmî rāz-ı ʿaşķuñ ĝoncaveş şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle **güyā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [güyā eyleyen, -yen]

güyā ki: Sanki.

Otaĝından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücüd-ı cismi ħākiden olur **güyā ki** cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [güyā ki,]

Nār-ı ķahriyla kızılbaşuñ revānın yaķdılar / Naĥcüvānın yaķdılar **güyā ki** cānın yaķdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [güyā ki,]

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ʿizzet bulup **gūyā ki** şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [gūyā ki,]

Haṭṭ-ı ruhsāruñ yazaldan ʿarîzuñ üzre nişān / Virdiler derd ehline **gūyā ki** menşūr-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [gūyā ki,]

gūyiyā: Sanki.

Dāğ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ hilʿat geyürdi **gūyiyā** şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [gūyiyā, -di]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemen gül **gūyiyā** her gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gūyiyā,]

güc: Zor.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār **güc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [güc,]

güd-: Gütmek, peşinden gitmek.

Dimişem kâlu belā ʿaşkuña cān ile belî / Ben ol ʿahdi **güderüm** dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [güderüm, -erüm]

güdāz: Yanma, erime.

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şemʿ-i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan **güdāz** irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [güdāz,]

güftāra gel-: Söze gelmek, konuşmaya başlamak.

Luṭf ile **güftāra gel** bî-kıymet olsun laʿl ü dūr / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra kılmasun revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [güftāra gel,]

güftār-ı leb: Dudağın sözü.

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme **güftār-ı lebüñ** cān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [güftār-ı lebüñ, -üñ]

güft-gü: Dedikodu.

Ṭālib-i laʿl-i nigārum aña āb-ı kevşeri / Zāʿil itmez ʿaṭşum ey vāʿiz benüm ol **güft-gü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [güft-gü,]

güher: Cevher, mücevher.

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle işâr it **güher** didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [güher,]

Olsun nişâr yoluña külli **güher** miyem / Naqd- cihânı cânı hem eczâ-yı varlığum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 214, Beyit 4). [güher,]

Ẓuhūr-ı şab-ı şerîfün **güherlerin** gördi / Raḥîmî bildi nedür muḳtezâ-yı ʿummâni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [güherlerin, -lerin]

güher eyle-: İnci yapmak.

Deryâdur eyâ kân-ı kerem şab-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ itdükce sözüñ ol **güher eyler** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [güher eyler, -r]

güher-i kulzüm-i cüd: Cömertlik denizinin incisi.

Âşinâ oldı bize ol **güher-i kulzüm-i cüd** / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şıfat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [güher-i kulzüm-i cüd,]

güher-nisâr: Cevher saçan.

Baş üzre yir idindi Raḥîmî ğazelleri / Sen şâhuñ ayağına olalı **güher-nisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [güher-nisâr,]

gül: Çok sevilen ve beğenilen, katmerli ve kokulu olan çiçek.

Maʿârif Būstânında bu gün Saʿdî-i vaḳtem ben / Yüzüme **güle** baḳ ben de idüm bir Gülsitân peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [güle, -e]

Gül gibi her ḳanda ḥande ḳılsa ol ferḥunde zât / Güldügi gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [gül,]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle gibi / **Gül** yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gül,]

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gonca **gül** gibi bir ter şıyâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [gül,]

Gözüm nergis gibi nâzır izüñe / Yüzüñ **gül** gibi lâkin ḥâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [gül,]

Dâmen-keşân şalınsa o serv-i hoş-ḥırâm / **Güller** çemende çâk-i girîbân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [güller, -ler]

Şalmur ol boyı servüm yine raʿnâlığı var / **Gül** gibi ğanc ider ol gonca ne zîbâlığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [gül,]

Degüldür dilde yara yäre bir taze **güüm** vardır / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [güüm, -üm]

Meyl eyleyeli häre o gül-pîrezeni gör / **Gül** gibi teni çäk yini yäsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gül,]

Bäg-ı hüsnü e'arîzuñ **gül** mîve-i cān leblerüñ / Sensin ey rûh-ı revān var ise berg ü bār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [gül,]

Elifler servlerdür dāğlar **gül** yäreler gonca / Vücüdüm bāğ-ı miñnet āh eşküüm cüst u cüyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [gül,]

Sînemi **gül** gibi şad çäk itdi hār-ı intizār / Läle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [gül,]

Gel raķıbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdır bir **gül** cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [gül,]

Letāfet gülşeninde gülşen ol **gül** gibi ey gonca / Ğamından incinüp hāruñ şaķın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gül,]

Açılıp **gül** gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca hamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [gül,]

Gülüp **gül** gibi şun gonca-lebüñ maħzün-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i 'işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gül,]

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rü / Haşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [güle, -e]

Ārzü-yı gül kılıp gülşen recāsın itmezüz / **Gül** gibi bir hānde-rü ferhunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [gül,]

Nālesine raħm idüp ben bülbül-i āşüftenüñ / Açılıp **gül** gibi ol gonca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [gül,]

Çäk çäk itdi yaķasın şubh-dem gülşende **gül** / Ğanc-ı la'lüñden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [gül,]

Rüy-ı küy-ı yārsuz ben bülbüle / **Gül** diken gülzār olur oddan kaķes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [gül,]

Ğonca-i gülzār-ı 'işmet dāmeninde dest-i hār / **Gül** gibi ben yaķamı ğayretten itdüm çäk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [gül,]

Gül gibi pākize dāmensin sen ey Yūsuf-liķā / Dest-i nā-ħaķdan ne ğam ger çäk ola pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [gül,]

Cāmeveş ben ğiñ yaķadan seyr idem **gül** sineñi / Ğoca kaŗşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [gül,]

Ğoncaveşdür hem olur **gül** gibi geh hānde-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi ğüyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [gül,]

Bahār irdi yine sākî açıldı gonca güldi **gül** / Dem-i şādî durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [gül,]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi **gül** çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [gül,]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rûy-ı cihân hurrem / Açılmış yâsemem **gül** güyyiâ her gülsitân hurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gül,]

Şubḥ-dem çâk eylesem **gül** gibi işmet câmesin / Raqşa girsem gün gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gül,]

Açılmış lâleler **güller** tenümde dâğ-ı ḥasretten / Vücûdum gülşeninüñ murg-i hoş-elḥânıdır göñlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [güller, -ler]

Cihân bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ânide reng aldum **gülinden** sünbülinden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [gülinden, -inden]

Nev-bahâr irdi benefşeyle **güle** karşu yine / Ben de yelken torıda bir yaqası çâk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [güle, -e]

Dilimi derhem itdi gonca gibi hâr-ı hicrânüñ / Anuñcün **gül** gibi ḥandân degüldür kalb-i gamnâküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [gül,]

Raḥîmî âh benden yaña ol gonca **güle** bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazânveş bunca demdür ḥâke taḥşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [güle, -e]

Açılsun **gül** gibi ey gonca-leb her hâra yüz virdüñ / Hezârân nâledür güş eylemez efgânım añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [gül,]

Güzâfın şanma âhın her seḥer ben bülbül-i zâruñ / Sen ey **gül** gülşen ol hâr-ı gam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [gül,]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı ḥüsn gel gitme / Gözüme **gülleri** gil gülsitâmı külḥan eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gülleri, -leri]

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zâr-ı hezâr / Neye degin bu fiğâmı bu zârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [gülüñ, -üñ]

Hâr-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum ḥüniken / Sınemi **gül** gibi çâk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gül,]

Ey gözüm kan aqlama ol kâmet-i şimşâd için / **Gül** kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [gül,]

Gül gibi sen mey içüp her hâra hem-dem olalı / Goncaveş ben kan yudup bülbül gibi itdüm fiğân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [gül,]

Raḥîmî râz-ı aşkuñ goncaveş şaklardı sen anı / Açup **gül** gibi bülbüllerle güyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [gül,]

Kan yudar gonca görüp zaḥm-ı zebân-ı ḥardan / **Gül** yanup kül oldı süzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [gül,]

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her **gül** dikendür gözüme gülzârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gül,]

Ey leḥâfet gülşeninde serv-i reftârum Ḥasan / Zülfi sünbül kıddi **gül** ferḥunde didârum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [gül,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyarsuz / Gülşen-i ‘âlemde ey **gül** gibi pür-hârüm Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gül,]

Dehānuñ rāzını tuymuş şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp **gül** gibi havfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [gül,]

Ten-cāmesi yağasın çāk itdi dest-i gayret / Ey gonca aç senüñ **gül** gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [gül,]

Ruħuñ seyr iden ey gonca çemende / Başiret yok durur **gül** isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [gül,]

Harîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem **gül** gibi her hār / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [gül,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne gam / **Gül** olur hāra muķārın o gam-ı gavgāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [gül,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh **gölde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [gölde, -de]

Yine **gül** gibi ‘ış it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel **gül** gibi bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gül,]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti fevt itme sultānum irişmezdim deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [gül,]

Kenār-ı kabrūmi zeyn it **gül** ü lāle ile ey gonca / Öürsem ārzū-yı hasret-i ruhsār u hālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [gül,]

Hal ü haddinsiz yakup eczāyı çeşmüm **gül** gibi / Lāle gibi dāğ-ı gamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [gül,]

Ol **gül** yaķalı seng-i dilüñ hasreti beni / Hār itdi yaşduğum döşegüm hāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [gül,]

Ruħ u la‘lüñle cān hod kan uğuduñ dur **gölüm** balüm / Vişālüñ h‘ānınuñ muhtāc u kan hayrānyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [gölüm, -üm]

Niçe bir ey gonca-leb hār ola yirüm **gül** gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [gül,]

Hār elinden alamam **gül** gibi ter dāmenüñi / Her seher anuñ için eylerem efgān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [gül,]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar **güller** / Vücüdüm gülşeninüñ dil hemān murğ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [güller, -ler]

2. Gül. || Sevgili.

Hayli gündür hār-ı gamla bağludur bāb-ı feraħ / Gül yüzüñle hātır-ı mahzūnumı gel ey **gül** ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gül,]

Gölüñ kulağına girmez fiğān u āh-ı hezār / Dilā o gonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [gölüñ, -üñ]

Her gice şad āh u nāle her seher zār u hezār / Sen **göl** içündür dün ü gün bu olan ğavġāya baġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [göl,]

Hār ile gülşende **göl** şendür dilā sen ğoncaveş / Ķanlar aġlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [göl,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen **göl** içündür düni gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [göl,]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın ġuşşalu ħāṭırları ey **göl** şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [göl,]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol **göli** gör ki ħāra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [göli, -i]

göl-:

1. Gölmeġ, mutlu olmak.

Göl gibi her ķanda ħande kılsa ol ferħunde zāt / **Göldüġi** gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [göldüġi, -düġi]

Gölüp gül gibi şun ğonca-lebüñ maħzün-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gölüp, -üp]

Aġlamaġdan dehr **gölmezdi** açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [gölmezdi, -mezdi]

Hemişe bāġ-ı ‘ālemde şehā sen ħurrem ü şād ol / Raħîmi bülbülāsā aġlasun sen ğonca gibi **göl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [göl,]

Göler düşmen Raħîmî zār u maħzün / Esirge pâdişāhum cānı yoġ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [göler, -er]

2. Gölmeġ || Açmak; açılmak.

Bahār irdi yine sākî açıldı ğonca **göldi** gül / Dem-i şādî durur şun la‘lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [göldi, -di]

göl budacıġı: Göl dalı.

Yüz virme ħāra şalınup ey **göl budacıġı** / Baş çihrem üzre pāyuñ odur ħod ṭıracıġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [göl budacıġı,]

göl gül it-: Kızarmak || gül gibi yer yer kızarmak.

Göl gül itmiş ruħını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi göġsin açuban gör ne gülüstānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [göl gül itmiş, -miş]

gül gül ol-: Pembe pembe allanmak.

Çaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / **Olaldan** táb-ı meyden gül-ruhuñ ey gönca-leb **gül gül**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [gül gül olaldan, -aldan]

gül ol-: Gül olmak, güle dönüşmek.

Çudümüñden ferah-efzâ olaldan sine-i şahrâ / Gözüm yaşı **gül oldu** ey yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [gül oldu, -dı]

gül ü gülzâr: Gül ve gül bahçesi.

Cefâ-yı hârdan cân bülbülü rencide-hâtırdu / **Gül ü gülzârdan** yok hazzı seyr-i gül-izâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [gül ü gülzârdan, -dan]

gül yañaqlu: Gül yanaklı, yanağı güle benzeyen.

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen **gül yañaqlu** servi veli kılmadum kenâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [gül yañaqlu,]

gül yüz: (Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

Hayli gündür hâr-ı gamla bağludur bâb-ı ferah / **Gül yüzüñle** hâtır-ı mahzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gül yüzüñle, -üñle]

Gül yaçalarda yaşam sînemi ben lâle gibi / **Gül yüzüñ** seyr ide nergis gibi her bir güstâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñden ayru táb-ı gamda bî-tâb oldu hâr / Zerd olup titrer hazân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [gül yüzüñden, -üñden]

Hoş medh itdüñ Rahîmî **gül yüzün** ol göncanuñ / Āferîñ ey zîhn-i pāk-i bülbül-i rengîñ-sühan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [gül yüzün, -in]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bırağdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Rahîmî bendeñüñ / Şubh-dem işitdi bülbül fâriğ oldu zârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñ haţtuñ gamıyla geşt-i gülzâr eylesem / Reng-i hâkister görünür gözüme berg-i giyâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Hezârân dâğ-ı gam var **gül yüzüñsüz** lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cânım gönca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [gül yüzüñsüz, -üñsüz]

Gül yüzü vaşında şi‘rüm görđi ol gönca didi / Āferîñ ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elhânum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gül yüzü, -i]

gül yüzlü: Gül yüzlü, yüzü gül gibi olan.

Benüm **gül yüzlü** goncam hānde-rūlīkla işigünde / Raḥīmī virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [gül yüzlü,]

gül yüzüñçün: Gül yüzün için.

Gül yüzüñçün dilde yüz dāğ-ı vefā yağduğ yine / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [gül yüzüñçün,]

gül-āb: Gül suyu.

Gülşen içre hatt-ı gül-fām-ı ‘arağ-rîzün görüp / Hacletinden ter düşüp garđ-ı ‘arağ oldu **gül-āb** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [gül-āb,]

La‘l-i sîr-ābuñla gonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkten mi kıan yudar terdür harāretten **gül-āb** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [gül-āb,]

Ėam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firākından ağan yaşum / Gözümüñ şîşesinde şağlarum miskîn **gül-ābumdur** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [gül-ābumdur, -umdur]

Gül-ābı ter düşürdüm kîmyāyı pāy-māl itdüm / Ėubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke şabşurdum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [gül-ābı, -ı]

gül-āb-ı kûy-ı dildār: Sevginin mahallesinin gül suyu.

Hem-sifāl oldum **gül-āb-ı kûy-ı dildārıyla** ben / Fāriğum fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [gül-āb-ı kûy-ı dildārıyla, -ıyla]

gül-āb-ı kûy-ı yār: Sevgilinin mahallesinin gül suyu.

Bu gün ben hem-sifāl oldum **gül-āb-ı kûy-ı yāriyle** / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [gül-āb-ı kûy-ı yāriyle, -iyle]

gülāc: Nişasta ile yapılan bir tür tatlı yufkası.

Sofra-i ḥün-ı vişālüñ ben fağır ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāđı ter **gülāc** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [gülāc,]

gül-bāng-i āh: Eskiden tekkelerde, ayin sırasında, saraylarda muayyen merasim sırasında hep bir ağızdan yüksek sesle okunan ilahi veya dua.

Güşına **gül-bāng-i āhum** girmedi ol goncanuñ / Ey Raḥīmī bülbülāsā şoldı efgān her çaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [gül-bāng-i āhum, -um]

gül-berg-i ḥandān: Gülen gül yaprağı.

Şalınma her pelid ile benüm serv-i hırāmānum / Açılma virme yüz her hāra ey **gül-berg-i handānum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [gül-berg-i handānum, -um]

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbül-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i hazān **gül-berg-i handān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [gül-berg-i handānı, -ı]

gül-berg-i nāz: Nazın gül yaprağı.

Leţāfet gülşeninde yine bir **gül-berg-i nāz** irdi / Hezārān bülbül-i gūyāsı var bir ‘aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [gül-berg-i nāz,]

gül-berg-i ter: Taze gül yaprağı.

Şağın gül-gün yaşıñdan reng aluram dem revān itme / Başiret üzre ol ey dīde ol **gül-berg-i ter** terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [gül-berg-i ter,]

gül-çihre: Gül yüzlü.

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başar / Bir dem ol **gül-çihrenüñ** hurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [gül-çihrenüñ, -nüñ]

Sen ey **gül-çihre** ger gülzāra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalı hātırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gül-çihre,]

Nā-mūsā‘id tālī‘um bahtum siyeh kalbüm hazin / Tañ mı ey **gül-çihre** bülbül gibi eylersem enin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [gül-çihre,]

Beni hecrüñle ey **gül-çihre** bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cūy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gül-çihre,]

gül-dāmen: Gül etek.

Sürmedüm yüzümi **gül-dāmenüñe** sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda has u hāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [gül-dāmenüñe, -üñe]

güle bak-: Gülere bakmak; iltifat etmek.

Miyānuñ mü dehānuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme **güle bakmaz** şimdi kaç u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [güle bakmaz, -e-maz]

gül-geşt-i sahrā eyle-: Çölün gül seyrine çıkmak.

Düşüp tağlara geh **gül-geşt-i sahrā eyleyen** sensin / ‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şifat geh Kūh-ken-āsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [gül-geşt-i sahrā eyleyen, -yen]

gül-gün: Gül renkli.

Yalmanur tîgüñi gördükce gönül **gül-gündür** / Yarar ol yarasına gâyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [gül-gündür, -dur]

Şahrâda lâle şanma **gül-gün** meyiyle şunmuş / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra câm-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [gül-gün,]

gül-gün it-: Gül renkli, pembe yapmak.

Görmezlenür bu bülbülün iğmâz-ı ‘ayn ider / **Gül-gün ider** sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [gül-gün ider, -er]

gül-gün ol-: Gül renkli olmak (Kanlı göz yaşı bağlamında).

Lebüñsüz câm-ı cân pür-hün olupdur / Ruhuñsuz göz yaşı **gül-gün olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [gül-gün olupdur, -updur]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / Bir gonca sâkî ruhları **gül-günüñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [gül-günüñ olmaya, -uñ, -maya]

gül-gün yaş: Kanlı gözyaşı.

Şağın **gül-gün yaşuñdan** reng aluram dem revân itme / Başîret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [gül-gün yaşuñdan, -uñdan]

gül-gün-ı eşk: Gül renkli gözyaşı. || Kırmızı, kanlı gözyaşı.

Hüsrevâ **gül-gün-ı eşküm** âh-ı şeb-rengüm yeter / Âb u bâda şanma kim minnet semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [gül-gün-ı eşküm, -üm]

gül-i gonca: Gonca gül.

Açılmaz ol **gül-i goncam** bahârı n’eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm kenârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [gül-i goncam, -m]

gül-i gülzâr: Gül bahçesinin gülü.

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol **gül-i gülzârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gül-i gülzârı, -ı]

Kažâ taşından işitdüm vücüd-ı yâra zaħm irmiş / İrişüp zâr-ı bülbül ol **gül-i gülzâra** zaħm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [gül-i gülzâra, -a]

gül-i gülzâr-ı letâfet: Güzellik gül bahçesinin gülü.

Gül-i gülzâr-ı letâfetsin eyâ gonca-dehen / İltifât eyleme ço hâra Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [gül-i gülzâr-ı letâfetsin, -sin]

gül-i handân-ı cūd: Cömertliğin açılmış gülü.

Ey Nihâl-i ser-firâz-ı gülşen-i ‘irfân-ı cūd / V’ey gülistân-ı leţâfetde **gül-i handân-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [gül-i handân-ı cūd,]

gül-i pür-hâr: Dikenlerle dolu gül.

Her **gül-i pür-hâr** için zâr olma zinhâr ey gönül / Gülşen-i ‘âlemde yok bir verd--i bî-hâr ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [gül-i pür-hâr,]

Gül-i pür-hâra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [gül-i pür-hâra, -a]

gül-i ra‘nâ: Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül.

Görünmez ey gönül sen bir **gül-i ra‘nâya** ‘aşıksın / İrişmez sem‘ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [gül-i ra‘nâya, -ya]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde nazırüñ yok **gül-i ra‘nâ** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [gül-i ra‘nâ,]

gül-i rengin: Renkli gül.

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hûn-ı dâğ-ı gam / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [gül-i rengin,]

gül-i şadi: Mutluluk gülü.

Şafâ gitdi gönül âyinesinde jeng-i gam kaldı / **Gül-i şadi** açılmaz sinede hâr-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [gül-i şadi,]

gül-i ter: Taze gül. || Genç, güzel sevgili.

Nâleme ey **gül-i ter** incinme / Bülbüle âh vâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [gül-i ter,]

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / Ruhuñsuz ey **gül-i ter** şanma seyr-i bâğ u râğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [gül-i ter,]

La‘l ü ruhsâr-ı ‘arâk-rizüñ hayâliyle müdâm / Geh şarâb içer Rahîmî ey **gül-i ter** geh ‘arâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [gül-i ter,]

Lâle şanma çeşm-i ‘aşıkdan dökilmiş kaçredür / Ey **gül-i ter** uşbu dem zeyn eyleyen şahrâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [gül-i ter,]

gülistân:

1. Gül bahçesi.

Gül gül itmiş ruhını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi gögsin açuban gör ne **gülistânem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gülistânem, -em]

Dâğ-ı gam yakdı dile bir verd-i hândân sinelü / Goncaveş hûn itdi bağrum ol **gülistân** sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [gülistân,]

2. Gül bahçesi (sevğilinin bulunduğu mekân başlamında) || 13.asır Fars şairlerinden Sadi-i Şirazi'nin ahlaki ve didaktik mahiyetteki eseri.

Bahâristân-ı luţfuña Rahîmî ölmeden girse / Okumaz idi Sa'diye cenâbuñda **Gülistânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [gülistânı, -ı]

gülistân-ı ezeli: Ezel gül bahçesi.

Gülistân-ı ezelde Şeyh Sa'diden sebağ aldum / Bu gün Büstân-ı aşka bülbül-i dâstân-serâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [gülistân-ı ezelde, -de]

gülistân-ı letâfet: Zarifliğin gül bahçesi.

Ey Nihâl-i ser-firâz-ı gülşen-i 'irfân-ı cüd / V'ey **gülistân-ı letâfetde** gül-i hândân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [gülistân-ı letâfetde, -de]

gül-izâr: Gül yanaklı.

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı hüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet gonca-leb bir **gül-izârüm** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [gül-izârüm, -um]

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı gam başdan çıkarmışdur beni ey **gül-izâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [gül-izâr,]

Nergisâsâ göz açup sen **gül-izârın** gözlerüz / 'Âlemüñ şanma bizi faşl-ı bahârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [gül-izârın, -ın]

Senüñ gülzâr-ı 'âlemde benüm gibi hezâruñ var / Senüñ gibi benüm ey gonca-leb bir **gül-izârüm** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [gül-izârüm, -um]

İşitmez âh-ı hezârüm o **gül-izârı** görüñ / Okınsa kışsa-i aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [gül-izârı, -ı]

Hûn oldı eşk-i çeşmüm ol **gül-izâra** karşı / Şular bulanık aķar evvel bahâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [gül-izâra, -a]

Gönlüm ol **gül-izâra** yüz tıtdı / Yine zâr u hezâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [gül-izâra, -a]

güller bit-: Gül yetişmek.

Her diyāra kim adem başsañ Çudümüñden şehā / Hārdan **güller biter** her hāra virür la‘l-i nāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [güller biter, -ler, -er]

gül-nār: Nar çiçeği || Kıvılcım.

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıradı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep **gül-nārdan** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [gül-nārdan, -dan]

gül-pîrehen: Gül gömleklî.

Meyl eyleyeli hāre o **gül-pîreheni** gör / Gül gibi teni çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
52, Beyit 1). [gül-pîreheni, -i]

Cān virürsem hasret-i haddüñle ey **gül-pîrehen** / İdesin ben mübtelāya lāleveş hūnîn-kefen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [gül-pîrehen,]

gül-ru: Gül yanaklı.

araman Aydın oldu ay yüzüñle döndü Akşehre / Olaldan tāb-ı meyden **gül-ruuñ** ey gonca-leb gül gül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [gül-ruuñ, -uñ]

Sînedeki iki elif olumda iki dāđ-ı am / Sen vefāsız serv-add **gül-ru** elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [gül-ru,]

gülşen: Gül bahçesi.

Gülşen içre hatt-ı gül-fām-ı ‘ara-rîzūñ görüp / Hacetinden ter düşüp ar-ı ‘ara oldu gül-āb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [gülşen,]

Bezm **gülşen** gonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / Serv add sākî şurāhi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [gülşen,]

Şitā faşlından āfetdür cemāl-i yārsuz nev-rüz / Rağimî **gülşenüm** bāđ u bahārum hadd-i yārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [gülşenüm, -üm]

Gülşende gözlerüme ad ü zülf-i yārsuz / Her serv ejdehā görünür her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [gülşende, -de]

Leāfet gülşeninde **gülşen** ol gül gibi ey gonca / amından incinüp hāruñ şaın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gülşen,]

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi **gülşen** hor u zār olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [gülşen,]

Güle baduñ **gülşene** var ise ey ferhunde-rü / Hāşre dek bāđ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [gülşene, -e]

Ārzü-yı gül ı olup **gülşen** recāsın itmezüz / Gül gibi bir hānde-rü ferhunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [gülşen,]

Bir servi çek kenāra **gülşende** ‘ālem eyle / Ey pādīşāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [gülşende, -de]

Çāk çāk itdi yaqasın şubh-dem **gülşende** gül / Ğanc-ı la‘lünden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [gülşende, -de]

Sūsen-i sālūse deg **gülşende** zāhidlenme sen / Destesi destinde tolu yir yok inkārum kōnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [gülşende, -de]

Ŧolmuş idi **gülşene** āvāze-i zāğ u zağan / Hāli ayruksıdı bāguñ işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [gülşene, -e]

Gel ey bülbül bu **gülşenden** ırağ it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıkā ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [gülşenden, -den]

Hār ile **gülşende** gül şendür dilā sen goncaveş / Qanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [gülşende, -de]

Ğonca-i ğonca zülālündür iden **gülşende** lāl / Sünbülü büy-ı kelālündür iden āşüfte-hāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [gülşende, -de]

Açılmış lāleler güller tenümde dāğ-ı hasretten / Vücūdum **gülşeninüñ** murğ-i hoş-elhānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [gülşeninüñ, -inüñ]

Güzāfın şanma āhın her seher ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül **gülşen** ol hār-ı ğam-ı hicrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [gülşen,]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra gelseñ **gülşen** eylersin / Açarsın ğuşşalu hātırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gülşen,]

Seyr ider her hār-ı hūsniñ **gülşenin** ben lāleveş / Ğiñ yaqadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [gülşenin, -in]

Ey leţāfet **gülşeninde** serv-i reftārum Hāsan / Zülfi sünbül kıddi gül ferhunde dīdārum Hāsan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [gülşeninde, -inde]

Vefādan bir eşer yok **gülşeninde** ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [gülşeninde, -inde]

Leţāfet **gülşeninde** yine bir gül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i ğüyāsı var bir ‘aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [gülşeninde, -inde]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / Vücūdum **gülşeninüñ** dil hemān murğ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [gülşeninüñ, -inüñ]

gülşen-be-gülşen: Bahçeden bahçeye.

Şalın zülfüñ gibi **gülşen-be-gülşen** gitme gel ‘ömrüm / Perişān bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gülşen-be-gülşen,]

gülşen-i ‘ālem: Dünyanın gül bahçesi.

Bir seniñ gibi benim gönca-dehānum yoǵdur / Var seniñ **gölşen-i ‘ālemde** benim gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Her gül-i pür-hār için zār olma zinhār ey gönül / **Gölşen-i ‘ālemde** yoǵ bir verd--i bî-hār ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i aǵyārsuz / **Gölşen-i ‘ālemde** ey gül gibi pür-hārım Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Rahîmî **gölşen-i ‘ālemde** şavt-ı zāǵlar yegdür / N’iderler ‘andelib āyîn pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

gölşen-i firdevs: Cennet bahçesi.

Ey beşir-i nükhet-i zülfin irişdür çın seher / **Gölşen-i firdevse** dönsün beytü’l-aǵzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [gölşen-i firdevse, -e]

gölşen-i hüsn: Güzelliǵin gül bahçesi || Sevgilinin yüzü.

Gölşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülinüñ / Naǵme-i āh-ı hezārān ile şeydālǵı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [gölşen-i hüsnüñe, -üñe]

Ġonca gibi kan yudar bülbül hārîm-i bāǵda / Bî-tekellüf **gölşen-i hüsnüñ** ider her hār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [gölşen-i hüsnüñ, -üñ]

Gölşen-i hüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden haddüñ bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [gölşen-i hüsnüñ, -üñ]

gölşen-i ‘irfān-ı cūd: Cömertlik irfanının gül bahçesi.

Midhatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i hoş-şab‘ıdur / Bu Rahîmî çākerüñ ey **gölşen-i ‘irfān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [gölşen-i ‘irfān-ı cūd,]

gölşen-i küy: Sevgilinin gül bahçesine benzeyen mahallesi.

Gölşen-i küyüñda ol aǵyār-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [gölşen-i küyüñda, -uñda]

Şehā şab‘-ı Rahîmî bülbül-i bāǵ-ı belāǵatdur / Anuñçün **gölşen-i küyüñda** verd-i i‘tibār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [gölşen-i küyüñda, -uñda]

Hākuñ didārı hāǵkı **gölşen-i küyüñsuz** ey hūrî / Görinür düzahāsā gözüme bāǵ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [gölşen-i küyüñsuz, -uñsuz]

Öte tursın diyüben bülbül-i hoş-naǵmeñ için / İde aǵyār-ı zaǵın **gölşen-i küyüñi** durāǵ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [gölşen-i küyüñi, -uñi]

gölşen-i ruhsār: Yanaǵın gül bahçesi.

Bülbül-i şürîdedür seyr-i gülistân özledi / Dil anuñçün **gülşen-i ruhsâruñ** eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [gülşen-i ruhsâruñ, -uñ]

gülsitân:

1.Gül bahçesi.

Faşl-ı hüsnuñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / **Gülsitânuñ** bâbını yine kitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [gülsitânuñ, -uñ]

Rahm it Rahîmiye gel ey gönca dimesünler / Zâr içre ‘andelîbi qalmış bu **gülsitânuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gülsitânuñ, -uñ]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rüy-ı cihân hurrem / Açılmış yâsemen gül güyiyâ her **gülsitân** hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gülsitân,]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsün gel gitme / Gözüme gülleri gil **gülsitâni** külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gülsitâni, -i]

2. Gül bahçesi, çiçeklik, bahçe || İran edebiyatının önemli şair ve yazarlarından biri olan Sadî'nin Gülistan adlı eseri.

Ma‘ârif Bûstânında bu gün Sa‘dî-i vaqtem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir **Gülsitân** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [gülsitân,]

gülsitân it-: Gül bahçesi yapmak.

Cihân bâğında ey gönca cemâl-i vaşf-ı ruhsâruñ / Rahîmî Şeyh Sa‘dîye bedel bir **gülsitân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [gülsitân itmiş, -miş]

gülsitân-ı ‘aşk: Aşkın gül bahçesi.

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz **gülsitân-ı ‘aşkuñuñ** / Açılıp sen goncaya qarşu bu dem zâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [gülsitân-ı ‘aşkuñuñ, -uñuñ]

İbtidâ kıldı yine dil **gülsitân-ı ‘aşkuñı** / Hem-sebağ oldı anuñla ‘andelîb-i zâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [gülsitân-ı ‘aşkuñı, -uñı]

gülzâr:

1.Gül bahçesi.

Gül gibi her kında hânde kılsa ol ferhunde zât / Güldüğü **gülzâruñ** olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [gülzâruñ, -uñ]

Midhatuñ **gülzârınuñ** bir bülbül-i hoş-şab‘ıdur / Bu Rahîmî çâkerüñ ey gülşen-i ‘irfân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [gülzârınuñ, -ınuñ]

Bu **güzlār** içre ey gönca görünür add ü zülfüñsüz / Gözüme o yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [güzlār,]

oyup güzlār-ı kûyuñ şanma dil **güzlāra** düşmişdür / Hezār efgān ile ol asta ey **güzlāra** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [güzlāra, -a]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül **güzlār** seyr / Baña kûyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [güzlār,]

Pertev-i üsnüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / azret-i şeh-zādedür girmiş ılır **güzlārı** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [güzlārı, -ı]

Rûy-ı kûy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken **güzlār** olur oddan afes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [güzlār,]

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi **güzlāra** ba / Mā'il-i didār iseñ şu gibi add-i yāra ba (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [güzlāra, -a]

Fiğān u nāle vü āh-ı azînem ıtdı **güzlārı** / Raîmî bir azān-dīde hezārum zāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [güzlārı, -ı]

Kerem ıl oğrı söyle ankı **güzlāruñ** nihālisin / Seni ey serv billāh bir ad-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [güzlāruñ, -uñ]

Sen ey gül-çihre ger **güzlāra** gelseñ gülşen eylersin / Açarsın uşşalı ātırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [güzlāra, -a]

Hezār-ı āşık olursa am degül dildār şa olsun / ayıрма bülbülü ey bāgbān **güzlār** şa olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [güzlār,]

Nev-bahārın neylerem ey gönca dehrüñ sensüzin / Görünen her gül dikendür gözüme **güzlārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [güzlārdan, -dan]

2.Gül bahçesi || Sevgili.

Aceb anda revāndur ey aceb ol serv-i reftārum / Aceb kimlerle urremdür aceb ol tāze **güzlārum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [güzlārum, -um]

güzlār-ı ālem: Dünyanın gül bahçesi.

Senüñ **güzlār-ı ālemde** benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey gönca-leb bir gül-izārum yo (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [güzlār-ı ālemde, -de]

güzlār-ı üsn: Güzelliğın gül bahçesi.

Cihān bāğına yo meylüm benüm **güzlār-ı üsn** içre / ıyāmet serv-āmet gönca-leb bir gül-izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [güzlār-ı üsn,]

asret-i ferr ü ru-ı ālüñle ey **güzlār-ı üsn** / anlı yaşumdan kenārum lālezār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [güzlār-ı üsn,]

Ārzümeñd-i gül-i rüyuñla ey **güñzâr-ı hüsn** / Tıtdı âfâkı figân u nağme-i zârum Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [güñzâr-ı hüsn,]

güñzâr-ı küy-ı dil-ber: Güzelin mahallesinin gül bahçesi.

Esen kal ey şabâ **güñzâr-ı küy-ı dil-berüñ** şimdi / Gözüm saķķâ yüzüm cârüb âhum oldı ferrâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [güñzâr-ı küy-ı dil-berüñ, -üñ]

güñzâr-ı küy: (sevgilinin) mahallesinin gül bahçesi.

Ķoyup **güñzâr-ı küyuñ** şanma dil güñzâra düşmişdür / Hezâr efğân ile ol ĥasta ey güñzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [güñzâr-ı küyuñ, -uñ]

Öte dur dime ben nâlânuña **güñzâr-ı küyuñdan** / Göñül murğini zâr baĥtuma gel bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [güñzâr-ı küyuñdan, -uñdan]

güm güm: Güm güm diye ses çıkarmak, yankı yapmak.

Seng-i dil dildâr derdinden vücüdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar **güm güm** şadâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [güm güm,]

güm güm gümler: Güm güm ses çıkarmak.

Nâlemi güş itdi dâğuñ içi **güm güm gümler** / Āĥ kim ol taş bağırlu daĥi raĥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [güm güm gümler, -di]

güm ol-: Kaybolmak.

Cân ile göñül içre gamuñ ger **güm olursa** / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [güm olursa, -ursa]

güm-geşte: Kaybolmuş, yolunu kaybetmiş.

Reh-i küyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi **güm-geşte** vü gümrâĥ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [güm-geşte,]

gümrâĥ: Yolunu şaşırması, doğru yoldan ayrılmış.

Reh-i küyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü **gümrâĥ** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [gümrâĥ,]

Câĥi çâĥa menşübı menşübeye döndürdiler / Râĥ-ı Ĥaĥda her biri şorsañ yine **gümrâĥ** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [gümrâĥ,]

Ĥarîķ-ı ‘aşķa zâhidâ hep olmaz / Bu yolu añlamaz **güm-râĥ** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [güm-râĥ,]

gümrâh kı1- Yolunu şaşirtmak, doğru yoldan ayırmak.

Yâ ilâhî sen beni benden bu gün âgâh kı1 / Kı1 ‘atâ râh-ı dâletde yeter **gümrâh kı1** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [gümrâh kı1,]

gümrâh ol- Yolunu şaşirmek, doğru yoldan ayrılmak.

Bir ser-i mevce ‘adem râhında **gümrâh olmadı** / Mîm ağzuñ dâl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [gümrâh olmadı, -madı]

gün:

1. Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

Sen kâdem başdukça hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / **Günde** yüz biñ kez dirüm yâ leytenî künti türâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [günde, -de]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayağuß toprağın / **Günde** ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [günde, -de]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes’ele hâll **günde** ger var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [günde, -de]

2. Güneş.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum **gün** gibi / İtme Şarhanuß bu Aydın illerin zûlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [gün,]

Menzilüm **gün** gibi dirseñ ola fark-ı farkadân / Ol rızâ râhında her dem hâksâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [gün gibi,]

Şarardı **gün** gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / Hilâl oldı kadüm bedr-i cemâlüñ görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [gün,]

Bir şafâ kesb eyledüm mir’ât-ı ‘aşk-ı yârdan / **Gün** gibi rûşen müşâhid gözüme cümle şîfâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gün,]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsâr / Şanmañ şafağ yüzine dutar bir niğâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gün,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avâr / **Gün** gibi dehre şöhre-i devrân olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [gün,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dâğ-ı vefâ yakduğ yine / Rûşen oldı mihrüñ ile **gün** gibi ‘unvânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [gün gibi,]

Kaçan **gün** gibi tenhâ seyre çıksañ bir **gün** ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [gün,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum **gün** gibi / Bir mehûñ eflâkveş şeh̄r ü hişârın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gün,]

Çekeli pehlûsına **gün** gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş gögsin gerer şubḥ u mesâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gün,]

Ey kamer envâra ḥüsn-i yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol **gün** gibi saḳf-ı bülende sâde gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [gün,]

Ṭañ mıdur pür-nür-ı câ eylerse ṭab‘umdan güneş / Ṭoludur **gün** gibi şevḳüñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [gün,]

Ruḥ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından tâbdâr itdüm / Görüp **gün** müşteri oldu ser-â-ser bir kumâş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [gün,]

Şubḥ-dem çâk eylesem gül gibi ‘işmet câmesin / Raḳşa girsem **gün** gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gün,]

Şararmış **gün** gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [gün gibi,]

Beni kapuñda ḳo pâyüña düşüp ḥâk olayum / **Gün** gibi başum irüp göge feraḥnâk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [gün gibi,]

Raḥîmî **gün** gibi tenhâ gezer âh ol gözi âhü / Niçün benden kaçarsın ṭâlib-i âviz-i fitrâküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gün gibi,]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rü serrâcuñ olmışdur / Çapup **gün** gibi ṭurmaz yeldirür şubḥ u mesâ raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [gün gibi,]

Şu kim bir lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin **gün** gibi dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [gün gibi,]

Dilersen **gün** gibi günden güne efzün ola şevḳuñ / Bu devri zâyî‘ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [gün gibi,]

Senüñ mihrüñle ben **gün** gibi ser-gerdân iken ey meh / Daḥi yogıdi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarâr içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [gün gibi,]

Binüp keştîye sen meh **gün** gibi kılduḳca seyrânı / Ṭoḳuz ḳat ṭolanur bâd-ı fiḡānum çerḥ-i gerdânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [gün gibi,]

Raḥîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / Ṭutupdur **gün** gibi âfâḳı ey meh şî‘r-i ḡarrâsı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [gün gibi,]

3. Zaman, vakit.

Geydi nürânî libâsın şemsi dülbendin şarup / Ḳarşu çıkdı **gün** sürüp pâyüña yüz mânend-i âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [gün,]

Bî-tekellüf öpdüḡiçün la‘l-i mey-günüñ şarâb / Ṭaşa çaldı şaydı **günden** ḳatı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [günden, -den]

Ḥayli **gündür** ḥâr-ı ḡamla baḡludur bâb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥâṭır-ı maḥzūnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gündür, -dür]

Ṭaň mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe **gündür** kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [gündür, -dür]

Bir'ki **gündür** sen meh-i rüşen-likâyı görmedüm / Çerh-i devlet dergehi ṭāk-ı 'alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [gündür, -dür]

Şu **gün** kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çäke ṭabşurdum / Yaşum taht-ı serāya āhumı efläke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [gün,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḥşın / **Günidür** ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [günidür, -idür]

Zerreveş yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o **gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [gün,]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrkatde yiter geçdi **güni** ey yüzi mäh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [güni, -i]

Ḳankı **gün** yā Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine / Ḳankı şeb aḥşamlaya ol mäh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [gün,]

Nice **gün** olur ki görmem meh-cemālüñ göricek / Māni' olur aña daḥi göz yaşı ya düd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [gün,]

Bir'ki **gün** mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrkat şaḥın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [gün,]

Bunca **gün** āh eylerem küyına bir kez ṭoḡrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥurāmān bāḡını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [gün,]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her **günüm** aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [günüm, -üm]

Ḡam-ı zülfin mi hecr-i 'arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî 'ömr müsta'cil dirîḡā hem **gün** aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [gün,]

'Aṭā vü luṭf **güni** mevsim-i 'ināyetdür / Şehā Raḥîmiye şefkat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [güni, -i]

Ṭayanma bir'ki **gün** dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucı nā-murād eyler muḥālif çenberin ḳurdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [gün,]

Ölürsem ārzü-yı küy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḥşer **güninde** cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [güninde, -inde]

4.Parlak, aydınlık.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın **gün** cebhesin meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [gün,]

gün bu gündür: Tam zamanı.

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzâra bak / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi hadd-i yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gün bu gündür,]

Gün bu gündür 'arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va'ce-i ferdâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [gün bu gündür,]

gün gibi: Çok açık, belli, aşikâr.

Ṭutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsâ / Rumûz-ı mihrüñi **gün gibi** ey meh işde fâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [gün gibi,]

'Aşkuñu bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şâha mihrüm **gün gibi** halk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [gün gibi,]

Zerreves rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / **Gün gibi** geh mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [gün gibi,]

gün mi göster-: Rahat yüzü göstermemek, dert ve sıkıntı içinde yaşatmak.

Haṭṭ gelince hadd-i yâre **gün mi gösterdi** baña / Ey Raḥîmî bu perişān ṭālî' ü baḥt-ı siyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [gün mi gösterdi, -di]

gün olmaz: Gün yok, gün yok ki.

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryāni bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [gün olmaz, -maz]

gün olur: Gün gelir, zaman olur ki.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı māni' neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [gün olur, -ur]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu hürd [u] ḥ'āb ya leyl ü nehārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [gün olur, -ur]

gün yüz: Güneş gibi parlak yüz.

Gün gördi **gün yüzüñ** kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaḫ yüzine dutar bir niḳāb-ı sürḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gün yüzüñ, -üñ]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / **Gün yüzüñsüz** olur ey meh 'id āña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Çerḫ-i ḥüsñ içre gönül **gün yüzüñi** mäh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [gün yüzüñi, -üñi]

Bu gice **gün yüzüñden** aldı mı āyā ziyā meş'al / Çerāğ-ı māha şevḫ 'arz itdi germ olup şehā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [gün yüzüñden, -üñden]

Gün yüzünden çözü kemend-i ebr-i zülfün aya şal / Zıll-i Hakkın zerrece mihr itme gel säye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [gün yüzünden, -ünden]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı ʿîd-i adḥâ eyleme / **Gün yüzüme** didi kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [gün yüzüme, -üme]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek **gün yüzün** ol mâhuñ / Neme yararsın ey dîde senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [gün yüzün, -in]

Şehr içinde dün gece daʿvâ-yı ḥüsn eylerdi mâh / **Gün yüzüñ** gördi bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gün yüzüñ, -üñ]

Gün yüzüñ göster şehâ mihrîyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [gün yüzüñ, -üñ]

Gün yüzüñsüz gözüme Aḳşehr ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Gün yüzüñsüz ey hilâl-ebrü bu gün / Baña mâtem ḥalka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i Berğama / **Gün yüzüñsüz** lik biñ şâdisi degmez bir ğama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [gün yüzüñsüz,]

Gün yüzün ʿarz ideğör bir şeb o mâh-ı şâmı / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrüñ şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [gün yüzün, -in]

günâh: Suç, kusur.

Ġamzeñ öldürsün saçuñ aşsın **günâhum** var ise / Göñlümi zindân-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [günâhum, -um]

Bir gün âh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül ʿafv it efendi ben ḳuluña bir **günâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [günâh,]

günbed-i devvâr: Döner gök kubbe, gökyüzü.

Ḳaşrını yıḳmaḳ ise düşmenüñ ey nâle ğaraż / Sîneden derd ile çık **günbed-i devvâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [günbed-i devvâra, -a]

Vişâlüñ mâhına gördüm şehâb-ı hecr olur mâʿil / Hemân dem bād-ı âhum **günbed-i devvâra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [günbed-i devvâra, -a]

günden güne: Gün geçtikçe, git gide, her gün biraz daha.

Zer-i ḥâliş gibi **günden güne** zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlı yaşuñ var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [günden güne,]

Dilerseñ gün gibi **günden güne** efzün ola şevḳuñ / Bu devri zâyiʿ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [günden güne,]

gündüzin: Gündüz vaktinde, gündüzleyin.

Seni germ-âbede seyr itmege hâlvet bulmaz / **Gündüzin** mihr gice mâh gelür câmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gündüzin,]

Hem-demümdür **gündüzin** nâlem gice ey mâh âh / Da‘vi mihrüm için olmışdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [gündüzin,]

güneh: Günah, suç, kabahat.

Gene zâtını yine **güneh** ile kendü bilür / Şanma idrâke şîğar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [güneh,]

güneh-kâr: Günahı olan, suçlu, kabahatli.

Efendi seni sevdügümdür suçum / Bu cürmiyle bende **güneh-kârufum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [güneh-kârufum, -uñum]

günehkâr ol-: Günaha girmek.

İstikâmet eyleyüp düşme seķâmet semtine / Key şaşın **olma** Raḥîmîveş **günehkâr** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [günehkâr olma, -ma]

güneş: Güneş, gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

Güneş yüzünü tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı bî-tâb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [güneş,]

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzünü mâh bilür / **Güneşe** zerrece mihr itmezsin Allâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [güneşe, -e]

Raḥîmîyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksânem / **Güneş** gibi veli mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [güneş,]

Güneş gibi kılurdı ‘âlemi envâra müstağrak / Tûlû‘ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [güneş,]

Zerreden efvün benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ **güneş** / Zerreden ḥürşide ey meh-rû zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [güneş,]

Ṭañ mıdur pür-nür-ı câ eylerse ṭab‘umdan **güneş** / Ṭoludur gün gibi şevķüñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [güneş,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüсне ya ḥaddüñ duḥâsına / ‘Asr içre n’ola dirse **güneş** böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [güneş,]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / **Güneş** menzil-be-menzil karşı çıkdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [güneş,]

Güneş zulmet seḥābında alup olmasa nūrānī / ıllardı pertev-i Őev-i ruḥuñ ānide nūr ānī (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 320, Beyit 1). [güneş,]

Güneş gibi bülend olurdu adrüm çerḥ-i a‘lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eŐügi aŐı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 342, Beyit 2). [güneş,]

Güneş ay ile dutulmuş apudā birdür ođlanı / Felek raāŐ-ı bezmüñ zühre ḥod dūŐire bir engi (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 352, Beyit 4). [güneş,]

güneş yüz: Güneş gibi yüz.

Güneş yüzüñe muābil olursa bedr-i münir / ıtalum eksigin ey meh iŐin temām idelüm (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 180, Beyit 5). [güneş yüzüñe, -üñe]

güneş yüzlü: Güneş gibi parlak ve nur yüzlü.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde Őādık belki sīnemde / Görinen dāđ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 75, Beyit 4). [güneş yüzlüm, -m]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / **Güneş yüzlüm** senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveŐ ḥāküm (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 219, Beyit 1). [güneş yüzlüm, -m]

gürg-i hicrān: Ayrılık kurdu.

Babanuñ cānısın açma benüm oynuma girmekden / uzucađum beni urtar elinden **gürg-i hicrānuñ** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 161, Beyit 6). [gürg-i hicrānuñ, -uñ]

gürg-i tiz-ceng: Keskin savaŐın kurdu.

Kibriyā kühında yā Rabb ılma **gürg-i tiz-ceng** / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh ıl (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 175, Beyit 3). [gürg-i tiz-ceng,]

gürüh gürüh: Sürü sürü.

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uŐŐāk / **Gürüh gürüh** görinen ḥor ḥāksarı görüñ (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 148, Beyit 4). [gürüh gürüh,]

güstāḥ: Küstah, saygısız.

Gül yaalarda yaam sīnemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir **güstāḥ** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 29, Beyit 2). [güstāḥ,]

güstāḥ ıl-: Saygısızlık etmek.

Vüfür-ı luḥfuña mađrūr olup **ıldum** ise **güstāḥ** / Ümīd-i ‘afv ile cürm ü cināyāt iḥtiyār itdüm (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 194, Beyit 6). [güstāḥ ıldum, -dum]

güvâh: Tanık, şahit.

Güneş yüzlüm beni mihründe şâdık belki sînemde / Görinen dâğ-ı da'vâ-yı maḥabbetde **güvâhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [güvâhumdur, -umdur]

Eşk ü âhum dün iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri velî şâdık **güvâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [güvâh,]

güvâh ol-: Şahit, tanık olmak.

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mâh âh / Da'vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [güvâh olmuşdur, -mışdur]

güzâf: Boş söz, manasız lâf.

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilersen baḥr-i mihr içre / **Güzâfın** olmaz ol bu âh gibi rûzgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [güzâfın, -ın]

Güzâfın şanma âhın her seḫer ben bülbül-i zâruñ / Sen ey gül gülşen ol ḥâr-ı ḡam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [güzâfın, -ın]

güzâf ol-: Manasız laf olmak.

La'lüne cân beḡl ider cânâ Raḫîmî şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'âşık 'aşḳ hem olmaz güzâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [güzâf olmaz, -maz]

güzel:

1. Güzel. || Sevgili.

Ma'nâ-yı dil-peḡir ile şî'rüm Raḫîmiyâ / Bir sâde-rû **güzel** gibidür şüḫ u şivekâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [güzel,]

Söz budur sensin Raḫîminüñ murâdı ḡayrı yok / Sen **güzel** ḫünkâr ile ḫünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [güzel,]

Ḥavf it **güzelüm** ehl-i ḡamuñ eşk-i terinden / Ḥaḫḫuñ bitirür şaḳlasun Allâh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [güzelüm, -üm]

Meh-i sipihr-i leḫâfet şehi diyâr-ı ḫüsn / Raḫîmî sũduñ ol bî-bedel **güzeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [güzeldür, -dür]

2. Hoş, güzel.

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın sidre ḫaḳḳıçün / Ruḫuñ cennet lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' kadüñ ḫübâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [güzelsin, -sin]

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehâni ol **güzel** hânım / Zemîn ü âsmâni oda yakdı şule-i âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [güzel,]

güzel hisâr: Güzel hisar.

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay **Güzel hisâr** / Yüz tıtdı top yıkılmağa gördi **Güzel hisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [güzel hisâr,]

Gördüm bu hüsni ü ânuña hatıñ benimsedüm / Aldum ol iki şahid ile bir **Güzel hisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [güzel hisâr,]

güzel-hû: Güzel huy.

Ehl-i aşka Rahîmî cevr-i itâb / Hüb-rûlarda bir **güzel-hûdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [güzel-hûdur, -dur]

güzeller: Güzel kimseler.

Eger ey dil görem dirseñ kemâl-i şun'-ı Yezdâni / Temâşâ kııl **güzellerde** melek-şüretlü insânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [güzellerde, -de]

güzeller şahı: Güzeller sultanı.

Rüy-ı zerdüm kana garç itsem şafağ gibi n'ola / Zahm-ı tığüñden **güzeller şahı** unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [güzeller şahı, -ı]

güzellik: Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsni.

Güzellik bezminüñ devrin dem-â-dem sürmek isterseñ / Vefâ peymânesiyle sâkiyâ añ mest ü kallâş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [güzellik,]

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şüride rahm eyle / **Güzellik** hüd bilürsin kimseye 'ömrüm degül bâki (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [güzellik,]

güzellik çağı: Güzellik zamanı.

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsni gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitâni külhan eylesin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [güzellik çağı,]

güzer it-: Geçmek.

Dilden hayâl-i hüsniñe di **itmesün güzer** / Hâlî degül hatırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [güzer itmesün, -mesün]

güzer kı1- Geçmek, gelip geçmek.

Nesimāsā **güzer kı1** ey göñül bu bezm-i ‘ālemdē / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ƣaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [güzer kı1,]

H

ḥ‘āb: Uyku.

Dār-ı zülfin dün gece Manşūra şordum **ḥ‘ābda** / Dār-ı dehr içre didi ol ‘āşıķuñ mi‘rācıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [ḥ‘ābda, -da]

Nergis-i mestüñ hayālidür beni bî-ħod iden / Ĥayret olmışdur özüm şanma ki **ḥ‘ābum** var benim
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [ḥ‘ābum, -um]

Lebüñ devrinde şol hüşyāra ey sākî selām olsun / Ĥayāl-i nergisüñl’olan ĥumār u **ḥ‘āba** ‘aşķ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [ḥ‘āba, -a]

Çeşm-i mestüñ ki **ḥ‘āba** yüz tıtdı / Yıķılup dil ĥarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1).
[ḥ‘āba, -a]

Ĥ‘ābda gördüm şaçuñ bendine bağlanmış şabā / Şubĥ-dem kūyuñda gördükde didüm uşbu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [ĥ‘ābda, -da]

ḥ‘āb eyle- Uyumak.

Her gece tā şubĥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi ḥ‘āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [ḥ‘āb eyle, -r]

ḥ‘āb-ı nāz: Naz uykusu.

Tena‘um birle şıĥhat pisterinde **ḥ‘āb-ı nāzıyla** / Ĥuzūr-ı pür-sürürıyla kı1up ĥoş-istirāhatler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [ḥ‘āb-ı nāzıyla, -ıyla]

ĥabāb: Hava kabarcığı.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem **ĥabāb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [ĥabāb,]

Dem-ā-dem göz yaşı ĥünin **ĥabābıyla** müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hîç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [ĥabābıyla, -ıyla]

ĥabāb-ı ‘ayn: Gözün kabarcığı.

Mey tāk-ı Keyķubād ķadeĥ ĥātemüñ gözi / Her bir **ĥabāb-ı ‘aynı** ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ĥabāb-ı ‘aynı, -ı]

habāb-1 bāde: Şarabın üzerindeki hava kabarcığı.

Birdür yanında cür‘a gibi cām-1 ‘aşkuñuñ / Her bir **habāb-1 bāde** ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [*habāb-1 bāde,*]

habāb-1 ma‘rifet: Marifet kabarcığı.

Sāha-i fazl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / Ey **habāb-1 ma‘rifet** v’ey hāzret-i sulţān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*habāb-1 ma‘rifet,*]

habāb-1 sūrḥ: Kırmızı su kabarcığı.

Çanlı yaşumla göz Kızılıрмаğūñ ‘aynıdır / Neşv ü nemā-yı hūn-ı cigerdür **habāb-1 sūrḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [*habāb-1 sūrḥ,*]

habbe: En ufak şey, zerre.

Almazam **habbeye** tūbāsını bāğ-ı huldūñ / Hüner oldur saña bir serv-i hıramān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [*habbeye, -ye*]

Āsitānuñsuz cihān ma‘mūresin ey genc-i hūsn / Gelmeye bir **habbe** bu kalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [*habbe,*]

habbeye al-: Önemsemek, değer vermek.

Ṭālib olan sen lebi la‘l ü dişi dūr-dāneye / **Habbeye almaz** ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [*habbeye almaz, -maz*]

La‘l-i sîr-ābuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [*habbeye almaz, -maz-ye*]

haber: Haber, bilgi.

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne dilden bir **haber** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [*haber,*]

Emrūñe boyun urdı vü baş egdi kalemvār / Tiğūñ **haberi** şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [*haberi, -i*]

haber al-: Duymak, işitmek, haberi olmak.

Şūfiyā korkutma ısınduk ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz **haber alduk** degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [*haber alduk, -duk*]

haber soran: Haber soran kişi.

Esrār-ı la'l-i yârdan baña **haber şoran** sefih / Ne denk ü hayrânem nedür bu 'akl u cân ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [*haber şoran, -an*]

haber uçur-: Haber ulaştırmak.

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervâz imiş 'anķâ / **Haber uçurdu** aña dest-i 'adlünden meger şâhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [*haber uçurdu, -dı*]

haberdâr ol-: Haberi olmak, bilmek, öğrenmek, vâkıf olmak.

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aġyāra / Bunı her sırr-ı maħfiden **haberdâr olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [*haberdâr olmayan, -mayan*]

habîb: Sevgili, mahbup.

Habîbüñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabîbā derde dermān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [*habîbüñ, -üñ*]

İşitdüm kim **habîbüñ** 'aşk okı ḳaddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [*habîbüñ, -üñ*]

habis: Hapseden, tutan.

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ġamda ḳılma tek **habis** aḫad
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [*habis,]*

h'āce: Muallim, üstat, hoca.

Kitāb-ı 'aşkı ben ḫatmetmiş iken mekteb-i ġamda / Henüz Mecnūn ey **h'āce** oḳurdu sūre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [*h'āce,]*

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey **h'āce** alı vir saña ḫelvālıġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 46, Beyit 3). [*h'āce,]*

Ka'be ḳapuña şol ki Şafāyıla sürer yüz / Ey **h'āce** anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 3). [*h'āce,]*

Metā'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey **h'āce** / Muḫaşşal ḫarc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [*h'āce,]*

h'āce-i dehr: Devrin hocası.

Yūsufāsā **h'āce-i dehr**i şarasın ḳul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [*h'āce-i dehr, -i*]

H'āce-i dehr mezād idüp şatarsın ḳul gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [*h'āce-i dehr, -i*]

h^ıāce-i hicrān: Ayrılık hocası.

Çağırup gayırlara şatdı metā^ı-ı vaşlı / Āh kim **h^ıāce-i hicrān** beni dellāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [h^ıāce-i hicrān,]

hacer: Kâbe'nin duvarında bulunan ve cennetten geldiği rivayet olunan meşhur kara taş.

Bir dem şu gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saht-ı dil olan **hacer** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [hacer,]

hācet: Gereklilik, ihtiyaç.

Şükürüllāh şimdi gam gam-h^ıār u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna **hācet** mūnis ü gam-h^ıār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [hācet,]

h^ıācevār: Hoca gibi.

Bāng-i ceres fiğān u metā^ıum belā vü derd / Kıldum diyār-ı aşka bu gün **h^ıācevār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [h^ıācevār,]

h^ıāceyān-ı şeh: Şehrin hocaları.

H^ıāceyān-ı şeh ile mihr ‘arz idüp māhum kâmer / Yüz sürüp na^ı-i semendūne öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [h^ıāceyān-ı şeh,]

hācib: Kapıcı.

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ **hācibine** bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mäh-rü menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [hācibine, -ine]

haclet: Hicap, utanç.

Gülşen içre haţt-ı gül-fām-ı ‘arağ-rizüñ görüp / **Hacletinden** ter düşüp garğ-ı ‘arağ oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [hacletinden, -inden]

Gizledi **haclet** hicābında özin ey meh hilāl / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [haclet,]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / Kızarp **hacletinden** şimdi kan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [hacletinden, -inden]

had: Yanak.

Gider Mūsā ile **haddūñ** seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dīni bāṭıl fikri o sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [haddūñ, -üñ]

La'lüne ben hasta ola cān iken ey Hızır **had** / Bilmez idi ismini mā'ü'l-hayātuñ bir ahad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [had,]

Haduñsuz ‘İd Muşhaf haqqı için rüz u ‘İd olur / Huceste-fāl hem āyāt-ı rahmet haṭṭ u hālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [haduñsuz, -uñsuz]

Dil ü cān katline hüsünüle beñzer ittifāk itdi / Muhaqqak böyle kaşd itmezdi **had** ü hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [had,]

Had ü dendān hecriyle dökülen anlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle olupdur baħr içi lū'lū' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [had,]

Bir oğrı rāh-ı rüşen add ü **haduñ** hayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil ible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [haduñ, -uñ]

hadd:

1.Yanak.

Haṭṭ degül **haddinde** yārüñ mülk-i hüsni hıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [haddinde, -inde]

Haddüne perde oldı haṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başka bu da ayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [haddüne, -üne]

Beni şahrāya şalan şu gibi **hadduñ** hayālîdür / Vefā ağında ser-mest eyleyen çeşm-i gāzālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [hadduñ, -uñ]

Piç-i zülfüñ haṭṭuñ ile **haddüne** itmiş hücüm / Şan aqın için bu dīn iqlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [haddüne, -üne]

Gülşen-i hüsünüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden **haddüñ** bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [haddüñ, -üñ]

Halka halka devr idelden **haddüñi** ey genc-i hüsni / almadı bir dil ki vīrān itmedi ol mār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [haddüñi, -üñi]

Zülf ü **haddüñ** hasretinden hāk olan bī-dillere / Āh ider çarşu duħān lāle vü kuhsāra ba (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [haddüñ, -üñ]

Beñzer mi şubḥ-ı hüsne ya **haddüñ** duħāsına / ‘Asr içre n'ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [haddüñ, -üñ]

Hāl ü **haddinsiz** yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı gamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [haddinsiz, -insiz]

Çin-i zülfini Hıṭā vü Hotene virme haṭā / Ki şaqın alma haṭ u **haddına** Rüm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [haddına, -ına]

Niçe hayrānı olmasun gören ol aşnı-girüñ / Lebi sükker börek **haddı** gülāc-ı hūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [haddı, -ı]

2. Sınır.

Hüsn-i hatt **haddünde** hatt tuğrâ-yı garrâdur kaşuñ / Hüblik mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [*haddünde, -ünde*]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdî guluñ **haddi** yok / Menzilüñ gâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [*haddi, -i*]

Añduqça la'lüñ añma 'adûdan te'addi / Zülfüñ gamıyla **haddümi** var bâ-i'tâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [*haddümi, -ümi*]

hadden aşur-: Ölçüyü kaçırmak, gereğinden fazla aşırıya gitmek.

A zâlim zulmüñi **hadden aşurma** / Bu şehrüñ yoksa hiç sultâni yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [*hadden aşurma, -ma*]

hadd-ı firâk-ı yâr: Sevgilinin ayrılığının yanağı.

Ey Raḥîmî yana gör **hadd-ı firâk-ı yâr** ile / İrgürür pervâne-i nûr-ı vişâle nâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [*hadd-ı firâk-ı yâr,]*

hadd-i nigâr: Sevgilinin yanağı.

Âyine gibi hürşid bir şüret uğrısudur / Biñ naqş iderse durmaz **hadd-i nigâra** karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [*hadd-i nigâra, -a*]

hadd-i yâr: Sevgilinin yanağı.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rûz / Raḥîmî gülşenüm bâğ u bahârum **hadd-i yârumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [*hadd-i yârumdur, -umdur*]

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzâra baq / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi **hadd-i yâra** baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [*hadd-i yâra, -a*]

Hatt gelince **hadd-i yâre** gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perişân t'âlî' ü baht-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [*hadd-i yâre, -e*]

haddüm degül: (Bir kimsenin bir şey yapmaya) Hakkı, yetkisi veya yeterliği olmamak, (o iş) ona düşmemek.

Getürdüm tuhfe-i cân-ı hakîri kûy-ı cânâna / Qabûl eyle dimek **haddüm degül** ol yâdgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [*haddüm degül,]*

Seg-i kûyuñ dimek **haddüm degül** uş ol da luḥfudur / Gedâña bu ululukları şâhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [*haddüm degül,]*

hafta: Yedi gün, artarda gelen yedi gün.

Yıldan artuğ oldu gerçi kim bu gün bir **haftadur** / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [haftadur, -dur]

hâ'il: Perde, engel.

Nice keşf ideyin ey gönca rāzum / Bu dil dem-beste hār arada **hâ'il** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [hâ'il,]

hâ'il ol-: Engel, perde olmak, örtmek.

Çaçan bir māha mihr itsem sehāb-ı hecr **olur hâ'il** / ‘Aceb ser-geşte bahtum ṭālî‘-i nā-sāzkārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [hâ'il olur, -ur]

Hâ'il olur vaqt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdugin aña bula pîrāhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [hâ'il olur, -ur]

Göñül Akşehre beñzer gerçi seyrüme cemālûñle / Kara bulut gibi **hâ'il olur** gāhi gam-ı kākül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [hâ'il olur, -ur]

hak:

1. Doğru.

Topçoludur vā‘iz benüm gūşumda gāflet penbesi / **Hakdur** sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [hakdur, -dur]

Hak budur āfitāb-ı çerḥ-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba yüz tutdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [hak,]

2. Allah.

Şubḥ-ı devlet olmağa çapuñ şadākat ehline / Kıldı **Hak** cevlangehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [hak,]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lā ide **Hak** / Her zemān pādişehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [hāk,]

Hakdan ümmid iderem cevruñe pāyān virsün / Yaḥu ben çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [hakdan, -dan]

hāk: Toprak.

Ben ol **hāküm** ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [hāküm, -üm]

Sen ḳadem başduḳca **hāke** ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [hāke, -e]

Vücüdüm **hâkini** bir dem iletmez kûy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [hâkini, -ini]

Rikābuñdan cüdā olmağ revā mı çihre-i **hâküm** / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde hod ben zerreveş **hâküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [hâküm, -üm]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / Vücüdüm **hâkini** ben reh-güzār-ı yāra şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [hâkini, -ini]

Rahîmî āh benden yaña ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hāzānveş bunca demdür **hâke** şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [hâke, -e]

Bunca istignā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ **hâkine** her şubḥ-dem sürer cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [hâkine, -ine]

Ḳaddüñi ḳo ben **hâke** hırāmāna şalınsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [hâke, -e]

Vücüduñ **hâkini** ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Rahîmî gel yine bir toz ḳopar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [hâkini, -ini]

Vefā ehline cevri ḳādıdan ḳullan benüm şāhum / Yoluñda **hâküñe** orsayı ḳo luḳfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [hâküñe, -üñe]

Ey felek ol mehden ayru bī-ḳarār itdüñ beni / **Hâke** urduñ sāyeveş bī-i'tibār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [hâke, -e]

hâk it-: Toprak etmek, toprak haline getirmek.

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir gazel / Ma'nide rāh-ı hāḳiḳatde özüm **hâk iderüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [hâk iderüm, -erüm]

hâk ile hem-vār it-: Toprakla bir etmek.

Āşıḳ-ı dîdār aña dirler ki her dem şu gibi / Kûy-ı dil-berde vücüdün **hâk ile hem-vār ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [hâk ile hem-vār ider, -er]

hâk ile yeksān eyle-: Yerle bir etmek.

Şeh-süvārum arzū-yı pāy-būsuñ yādına / Yollar üzre cismümi **hâk ile yeksān eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [hâk ile yeksān eylesem, -sem]

hâk ile yeksānuñ ol-: Yerle bir olmak.

Cān midur ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / Ten midür ol ki **hâk ile yeksānuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [hâk ile yeksānuñ olmaya, -uñ, -maya]

hâk ol-: Toprak olmak, ayağının altına serilmek.

Yolumda sāyeveş **hāk ol** dimişsin / Raḥîmî nâ-tüvân mür emre me'mür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [hāk ol,]

Bende āzād oluban **hāk olayın** sāye gibi / Toğrı yolına o servüñ kamu bir rāh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [hāk olayın, -ayın]

Raḥîmî gerçi **hāk oldu** ümid-i pāy-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın raḥm idüp bir hāksārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [hāk oldu, -dı]

Ārzü-yı pertev-i mihrüñle **oldum hāk** hayf / Bađmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bi-bāk hayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [hāk oldum, -dum]

Çekme baş āteş gibi **hāk ol** hevā-yı 'aşk ile / Şu gibi dîdāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [hāk ol,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden **hāk olan** bi-dillere / Āh ider karşı duḥān lāle vü kuhsāra bağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [hāk olan, -an]

Hāk olduğı ayakda bu cism-i nâ-tüvānuñ / Ümmid-i vuşlatıdır sen kāmetsi revānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [hāk olduğı, -duğı]

Geçdi 'ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş **hāk oldum** ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [hāk oldum, -dum]

Beni kapuñda ko pāyuña düşüp **hāk olayum** / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [hāk olayum, -ayum]

Yıkık ḥāṭırları ma'mür idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi **hāk olmuş** dil-i vîrānum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [hāk olmuş, -mış]

2. Toprak olmak || Ölmek.

Ten ki ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya **hāk olsun** ol / Sine zaḥm-ı tiğüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [hāk olsun, -sun]

Qıl degül yoluñda **hāk olmaz** dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar kıparam seyr eyle sen (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [hāk olmaz, -maz]

hakāret: Küçültücü söz veya davranışla onur kırma.

Araya almış rakıbi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh **hakāretdür** baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [hakāretdür, -dür]

hakāret kıl-: Horlamak, küçük düşürmek.

Qılma hakāret eyle ḥarābāt erine ṭa'n / Cemşid olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [hakāret kılma, -ma]

hāke düşür-: Yere düşürmek.

Hırāmān kanda nīk zıllin **düşürmez hake** hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmış sāyebān şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hake düşürmez, -mez]

haki: Toprak.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi **hakiden** olur gūyā ki cān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [hakiden, -den]

hak-i cenāb: Eşiğinin toprağı.

Rahîmî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç'itsün görmedi **hak-i cenābuñ** niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [hak-i cenābuñ, -uñ]

hak-i der: (sevğilinin) kapısının, eşiğinin toprağı.

Çapuñda pister-i dībā gerekmez **hak-i der** yegdür / Seg-i kūyuñ sıfāli cāmdan ey pür-hüner yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [hak-i der,]

hak-i der kıl: Kapının toprağı yapmak.

Yār didi ğayrdan çatç it nazār dīdem be-çeşm / Didi **kıl** çehreñ çapumda **hak-i der** dīdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [hak-i der kıl,]

hak-i dergeh: Eşiğinin toprağı.

Hāk-i miḥnet çeşmine ol dūn bed-bīnūñ müdām / Tütüyā bilmezse **hak-i dergehüñ** ‘ayne’l-yaķın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [hak-i dergehüñ, -üñ]

hak-i ferāgat: El çekme, vazgeçme toprağı.

Yilüp yillerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kūhsārveş **hak-i ferāgat** ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [hak-i ferāgat,]

hak-i ğam: Gam toprağı.

Gözine **hak-i ğam** hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Çatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [hak-i ğam,]

hak-i hevā-h'āh: Dostun toprağı.

Yelkenüñi kullanna eyā serv çorudan / Ben **hak-i hevā-h'āha** hırāmāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [hak-i hevā-h'āha, -a]

hāk-i mezār: Mezar toprağı.

Cān virürsem Һasret-i la'lıñle ger ey mäh-rü / Düze her sancağını **hāk-i mezārumda** sebü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [hāk-i mezārumda, -umda]

hāk-i miħnet: Hüzün toprağı.

hāk-i miħnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / Tütüyā bilmezse hāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yaķın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [hāk-i miħnet,]

hak-ı nemek: Tuz hakkı.

Zaħm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken **hak-ı nemek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [hak-ı nemek,]

hāk-i pā ol-: Ayağın bastığı toprak olmak.

Sen eger bu ƣadd-i ra'nā ile reftār eyleseñ / Sebzeveş serv-i revān yoluñda **hāk-i pā olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [hāk-i pā olur, -ur]

Raħimî ƣomadı ser-keşlign ol serv-ƣad hergiz / Ayağına düşüp berg-i Һazānveş **hāk-i pā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [hāk-i pā oldum, -dum]

hāk-i pāy: Ayağının toprağı.

hāk-i pāyuñ kuħl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘Arız-ı pür-tābuñ ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [hāk-i pāyuñ, -uñ]

Raħimî **hāk-i pāyuñda** anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taħsîn idüp şāhum hemān sābāşa Һayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [hāk-i pāyuñda, -uñda]

Şimdi kuħl oldı gözüm nūrı başiret ehline / **hāk-i pāyuñdan** bulup rağbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [hāk-i pāyuñdan, -uñdan]

Ter düşersin sūy-ı kūyuñda yaşum seyl-ābına / **hāk-i pāyuña** revā mıdur yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [hāk-i pāyuña, -uña]

hāk-i pāy ol-: Ayak toprağı/tozu olmak.

Ey Raħimî āh kim **oldum** yolında **hāk-i pāy** / Meyli yoğ ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [hāk-i pāy oldum, -dum]

hāk-i rāh: Yolun toprağı.

İki gözüm felek sürme iderdi **hāk-i rāhumdan** / Eger bir ğün düşerse sen mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [hāk-i rāhumdan, -umdan]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā / **Ḥāk-i rāhuñdur** Raḥîmî ḥod senüñ bî-iştibāh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [ḥāk-i rāhuñdur, -uñdur]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu **ḥāk-i rāhdan** ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [ḥāk-i rāhdan, -dan]

ḥāk-i rāh it-: Yolun toprağı etmek.

Görüp ḳaddüñ düşüp pāyuña çihrem **ḥāk-i rāh itdüm** / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [ḥāk-i rāh itdüm, -düm]

ḥāk-i rāh ol-: Yol toprağı olmak, toprak olmak.

Pertev-i mihrüñle şol vech ile **oldum ḥāk-i rāh** / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [ḥāk-i rāh oldum, -dum]

ḥāk-i rāh-ı cānān ol-: Sevgilinin yolunun toprağı olmak.

Ten ki **ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya** ḥāk olsun ol / Sine zaḥm-ı tîġüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya, -maya]

ḥāk-i rāh-ı yār: Sevgilinin yolunun toprağı.

Ġarāz dîdār ise ey dil düşen şu gibi her taş / Yüzüñi **ḥāk-i rāh-ı yārda** hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ḥāk-i rāh-ı yārda, -da]

ḥāk-i reh: Yolunun toprağı.

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḥîr umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [ḥāk-i rehi, -i]

Gözümde **ḥāk-i rehüñ** meyl-i cānda la‘l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyā ‘ameldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [ḥāk-i rehüñ, -üñ]

ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānān: Sevgilinin geliş yolunun toprağı.

Gerçi kim **ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem** ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭānem ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem, -em]

ḥāk-i rikāb: Katının (huzurunun) toprağı.

Ḥ‘āceyān-ı şehṛ ile mihr ‘arz idüp māhum ḳamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp **ḥāk-i rikāb** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ḥāk-i rikāb,]

hāk-i semend-i nāz: Nazının güzel atının toprağı.

Şeh-süvārum gel gören **hāk-i semend-i nāzuñuñ** / Yollar üzre muntazır her dem gubārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [hāk-i semend-i nāzuñuñ, -uñuñ]

hakikat: Doğruluk, gerçeklik.

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / Ey Raḥîmî bu **hakikat** hāl olur efsānedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [hakikat,]

Ḳulluğımı kapuñuñ Ḥaḳḳ ḥāyına itmez naşib / Bu **hakikat** destgāhıdır şadākat-ḥanedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [hakikat,]

Kārbān-ı aşkuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb **hakikat** şehrine bir rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [hakikat,]

Mecāzuñ varlığı yokdur **hakikat** ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [hakikat,]

hakikat-dān ol-: Doğruyu bilir olmak.

Hakikat-dān ola hem pür-hakikat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa'adet kânı şāh-ı kāmķār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [hakikat-dān ola, -a]

hākim: Hükmeden, buyruğunu yürüten, hākimiyet kurmuş olan, egemen.

‘Aşḳdur **hākim** vücūd iklîmine ey ‘aḳl sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sulṭānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [hākim,]

hākim-i mutlak: Her şeye mutlak suretle hükmeden (Allah).

Ol **hākim-i mutlakdan** anı eyle tevaḳḳu' / Maḥķüm ola ḥükmine velāyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [hākim-i mutlakdan, -dan]

hākim-i pür-ḥikmet: Hikmetlerle dolu Allah.

Ḥikmetine nāzır ol ol **hākim-i pür-ḥikmetüñ** / Yuḥyi ba'de'l-mevti gör fe'nzur ilā āsār a baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [hākim-i pür-ḥikmetüñ, -üñ]

hakir: Değersiz, aşağı || aşık.

Efendi ḳuluña himmet zemānı gelmedi mi / **Hakir** kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [hakir,]

hākiyle yeksān: Yerle bir olmak.

Rahîmiyem yoluñda zerreveş **hâkiyle yeksânem** / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [*hâkiyle yeksânem, -em*]

hakk:

1. İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.

Çuluyuz kanberiyüz ey Rahîmî Murtażā **hakkı** / Kerem kâni ‘Ali-hû bir şeh-i merdânımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [*hakkı, -ı*]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoĸsa āh itdün / Alur her **hakkımız** ‘adl issi bir sultānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [*hakkımız, -ımız*]

2. Allah.

Devlet-i dostdārın elyaĸ görđi kıldı **Hakk** seni / Uşbu şeh-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*hakk,]*

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merhabāñ ile / Muĸarrer rüz-ı maĸşer **Hakk** yirüm Dārü’s-selām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [*hakk,]*

Çulluĸımı ĸapuñuñ **Hakk** hâyına itmez naşib / Bu ĸaĸîkat destgāhidur şadākat-ĸanedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [*hakk,]*

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür **Hakk** kime taĸdir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
123, Beyit 3). [*hakk,]*

Devleti **Hakk** umarum saña vire sultānum / Zāt-ı pākünde vücühāt ile var istiĸkāk (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [*hakk,]*

Tekye-i dehrüñ beĸā derdüm Rahîmî **Hakk** bilür / Bir senüñ tek ‘aşıĸ-ı fāñi gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [*hakk,]*

Seni **Hakk** irgüre sultān atañuñ baĸt u taĸtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāhib-ĸırān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [*hakk,]*

Kimse tedbiri ile taĸdiri taĸyir eylemez / Gel göñül sen şidĸ ile **Hakka** tevekkül ĸıl hemān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [*hakka, -a*]

Ĥasret itdün sen beni dildāra ey a‘dā bu gün / **Hakk** seni dūr ide yarın devlet-i dîdārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [*hakk,]*

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerifüñ / Virmiş elüñe **Hakk** yed-i tāĸat Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [*hakk,]*

3. Doğru, gerçek.

Gider Mūsā ile ĸaĸtuñ ĸadüñ seyr eylesin münkir / Görüp **Hakk** dîni bātil fikri ĸo sen ‘arz-ı imān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [*hakk,]*

Vaşf-ı ĸüsñünde Rahîmî bendeñüñ her bir sözi / **Hakk** budur kıymetde birdür gevher-i vālâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [*hakk,]*

hak bilür: Allah bilir.

‘Arızuñsuz ‘aynuma ey nür-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / **Hak bilür** ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [hak bilür, -ür]

Secde kılmaz **Hak bilür** kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [hak bilür, -ür]

Dün ü gün budur Raḥîmîniñ murādı **Hak bilür** / Her şebüñ ola şeb esrār-ı haqı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [hak bilür,]

Dün ü gün budur Raḥîmîniñ murādı **Hak bilür** / Her şebüñ ola şeb esrār-ı haqı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [hak bilür,]

Yıkılmaz **Hak bilür** ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥîmîniñ dilinde bir binā-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [hak bilür,]

hak tebārek: Teâlâ gibi mâzi fiiliyle mübalâğa ile bereketin Allah'tan zuhurunu ifade eder.

Hak tebārek ‘iduñı kılsun mübārek dā‘imā / Āsitānuñda yazılsun dā‘imā dîvān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [hak tebārek,]

hakā: Doğrusu, gerçekte.

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥîmîniñ degül / **Hakā** ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [hakā,]

Mürîdüñ olmayan **hakā** senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥ‘iṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [hakā,]

hakında: İlgili olarak; üzerine.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / Anuñ **hakında** kāl u kıl kılaydum bāri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [hakında,]

hakum: Hakkımda, benim için, benimle ilgili olarak.

Ne öldürür dil-i bīmārumı ğamzeñ ne şağ eyler / Benüm **hakumda** cānā kopmadı la‘lün gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [hakumda, -umda]

hak-pāy: Ayağın tozu, toprağı.

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / **Hak-pāyuñ** tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [hak-pāyuñ, -uñ]

hak-perver: Doğruyu koruyan.

Ḥaḳīkat-dān ola hem pür-ḥaḳīkat-bīn ü **ḥaḳ-perver** / Senüñ gibi sa‘adet kānı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ḥaḳ-perver,]

ḥāksār: Perişan, düşkün, hakir.

Raḥîmî gerçi ḥāk oldu ümîd-i pāy-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın raḥm idüp bir **ḥāksārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [ḥāksārum, -um]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol s̄abit-ḳadem bir **ḥāksāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ḥāksāruñdur, -uñdur]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk / Gürüh gürüh görinen ḥor **ḥāksārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [ḥāksārı, -ı]

Teraḥḥum eylemez baş ḳaldırıp ben **ḥāksārına** / Meger ben zerreden ‘ār eyler ol ḥürşîd-i raḥşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ḥāksārına, -ına]

ḥāksār it-: Perişan etmek.

Hevādārı olanı ḳāmetüñüñ istiḳāmetle / Mezzellet yollarında sāye gibi **ḥāksār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [ḥāksār itme, -me]

ḥāksār ol-: Toz toprak içinde kalmak, hâli perişan olmak.

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ḡubār olmuş yatur / Bir şeh-i şāhib-külehdür **ḥāksār olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ḥāksār olmuş, -mış]

ḥāksār-ı evliyā: Perişan evliya.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farḳadān / Ol rızā rāhında her dem **ḥāksār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [ḥāksār-ı evliyā,]

ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳı: Allah'ın tecellisi ḥaḳı için.

Ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳı ḡülşen-i kūyuñsuz ey ḥūrî / Görinür düzaḥāsā ḡözüme bāḡ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳı, -uñ]

ḥāl: Durum, keyfiyet, vaziyet.

Rüzḡārum ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ḫālî‘ zebün / Yār-ı bî-mihr-i vefā ḡamdan benüm **ḥālüm** ḥarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ḥālüm, -üm]

Bezm-i ḡamda ey Raḥîmî **ḥālüme** raḥm eyleyüp / Ḳanlar aḡladı ḳadeḫler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ḥālüme, -üme]

Bildi kim ten cümleten tennür-ı ḡam biryānıdır / Pāre pāre olup aḡlar **ḥālüme** yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ḥālüme, -üme]

Ƙo m zi ęuřřasin efkar-ı istişbali terk eyle / Nazar kıı **şalıne** g r şaliy  kesb eyle bir şalet (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 21, Beyit 4). [şalıne, - ne]

Rahimi benden n **řalin** řorarsań / Esir-i bend-i miřnetdar-ı ğurbet (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 23, Beyit 6). [řalin, -in]

Rahimi **řal ni**  arz it der-i řah-ı sühan-d na / Ma arif řehriniń řahi feřahat nükte-g yudur (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 70, Beyit 5). [řal ni, - ni]

Dimed n **şalumi** görüp ğamda / Düşmenümle ol  şin  n'eyler (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 88, Beyit 8). [şalumi, -umi]

Cef -yı ğamze c na geçdi peyk nı dil uzatmaz / Sorup **şal m** ağız açar bu zaşm-ı c n-sit n almış (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 126, Beyit 5). [şal m, - m]

Șolmiř idi ğ lşene  v ze-i z ğ u zağan / **řali** ayruksıdı b ğuń işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 130, Beyit 4). [řali, -i]

G r ğub r-ı şaşt-ı la l nle ne keyfiyyetde ben / **şal me** raçm it beni şayr n iden esr ra bağ (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 143, Beyit 4). [şal me, - me]

şalim zden  h kim  alemde bir  ğ h yok / M nşaşır mes'ele manşıb şasbeten lill h yok (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 144, Beyit 1). [şalim zden, -im zden]

Gönül senden olupdur  teş-i  aşka beni ağmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devr na **şal m** ağ (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 145, Beyit 1). [şal m, - m]

Bařum açup iřıklar gibi yansam řevğ ile **řal m** / Șutuřdum řarřu ol řem'  beni perv ne g nderseń (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 151, Beyit 6). [řal m, - m]

Bilmezem senden Rahimi kime yansun **şalini** / D d elünden ey felek fery d elünden ey felek (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 159, Beyit 7). [şalini, -ini]

Beni **řal mde** koń ben  zge řalet iřtiy r itdüm / Vera' ehlin oyup k y-ı řar bat iřtiy r itdüm (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 194, Beyit 1). [řal mde, - mde]

V k amda d n gice Ferh dı gördüm şalet m / R h-ı  aşı içre didi **şalın** ne ey hem-şan'atum (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 207, Beyit 1). [şalın, - n]

Beni bir řalete irğurdi hecrün  ali bir yüzden / Bu **řale** v kif olmazsań olur ařv l bir yüzden (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 257, Beyit 1). [řale, -e]

Gönül mir'atınuń **řali** mükedder jeng-i f rkatle / řaf  himmetle bağ anı m cell  eyleyen sensin (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 262, Beyit 6). [řali, -i]

řastanuń **řalin** ne bilsün řağlar gönlüm benüm / Ol sebepden nergis-i bim ruń eyler  rzu (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 273, Beyit 4). [řalin, -in]

şab veş c -be-c  kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz **şal n n** bekdaşı ğod bir d ne f lfulde (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 281, Beyit 4). [şal n n, - n n]

Hecr ile öldüm meded depret leb n şor **şalumi** / Zinde eyle benden m bir c m-ı r ş-efz yılı (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 290, Beyit 3). [şalumi, -umi]

Mükedder **řal** olur ki naşı irişür kendü ayına / Felek ey meh anuń n itdi ş sn n ayın  yine (Kütahyalı Rahim  D v nı, Gazel 303, Beyit 1). [řal,]

Beni bir kimse ‘arz itmez çapıña nâmeden ğayrı / Görüp **hālūmi** bir dem ağlarım yok hâmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [hālūmi, -ümi]

İnkâr idenüñ **hâli** nedür mes’ele ma’lûm / İkrâr iden İslâma vü imâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [hâli, -i]

Rahîmî bir cefākârıñ elinden çekdüğüm cevri / Kime diyem bilür yok **hālūmi** Allâhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [hālūmi, -ümi]

hāl: Bedende olan nokta, ben.

Haţtuñ geldükce cānâ **hālūñe** efvün olur meylüm / Ğam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [hālūñe, -üñe]

Haduñsuz ‘id Muşhaf haqqı için rüz u ‘id olur / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet haţtu u **hālūñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [hālūñdür, -üñdür]

La’l-i yâr üzre Rahîmî şanma **hâl** / Dâğ-ı cānuñdur ki te’sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [hâl,]

Yine beg virdi Rahîmî **hālūñe** dil-murğını / Himmetüñ gibi bülend olur hücüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [hālūñe, -üñe]

Dâne vü dāmıyla **hâl** ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [hâl,]

Dil ü cān katline hüsünüñle beñzer ittifâk itdi / Muhaqqak böyle kaçd itmezdi had ü **hâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [hâl,]

Miyānuñ mû dehānuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u **hâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [hâl,]

Huld-ı berinde bitmeye haţtuñ gibi giyâh / Bekdaşı **hālūñüñ** dahî bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [hālūñüñ, -üñüñ]

Hâl ü haddinsiz yakup eczâyı çeşmüm gül gibi / Lâle gibi dâğ-ı ğamda dâğdâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [hâl,]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / Haţtu u **hālūñ** görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [hālūñ, -üñ]

hâl ol-: Hallolmak, çözümlenmek, sonuçlanmak.

Ser-güzeştem n’ola olursa selefden mu’teber / Ey Rahîmî bu haqqat **hâl olur** efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [hâl olur, -ur]

halâl: Helal, sakıncası olmayan.

Sensizin dirlik dilersem ğamzeñe katlüm **halâl** / Leblerüñsüz zindeğānî cānuma olsun harām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [halâl,]

halās: Kurtulma, kurtuluş.

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ **halāş** / Bir kemān-ebrū için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [halāş,]

halāş eyle-: Kurtarmak.

Halāş eyle dil-i bî-ṭālîfî şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrū baña ‘îd-i cemālünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [halāş eyle,]

Firākuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān **halāş eyleye** mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [halāş eyleye, -ye]

halās ol-: Kurtulmak.

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ğubār-ālūde çihremden / Ne mümkindür **halāş ola** elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [halāş ola, -a]

halāvet: Tatlılık, şirinlik.

Cüllāba kondı Konyalu şîrîn sözüñle hep / Virdi lebüñ **halāveti** ḥelvāya ḥoş-revāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [halāveti, -i]

hāle: Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol mehi **hāle** gibi biz de der-āĝūş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [hāle,]

Çerḥ-ı sincābide māh u **hāle** şandum göricek / Geymiş ol meh-rū meger sammürdan bir şeb-külāh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [hāle,]

Her gün alur ‘ārîzuñ zülf-i şebāsā koynına / **Hāledür** māhı qoyar her gice ğüyā koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [hāledür, -dür]

Yaralandı yüreĝi tîr-i ḥasedden siperüñ / Kocalı **hāle** gibi sen meh-i tābānı zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [hāle,]

halel: Zaaf, bozukluk, eksiklik.

Şaḳlasun kāḥ-ı vücūdını **halelden** Bārî / Dil-i vîrānemi bir yapıcı mi‘mārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [halelden, -den]

hālet: Nitelik, durum, hal.

Ko māzî ğuşşasın efkār-ı istiḳbālî terk eyle / Nazar kıll ḥālūñe gör ḥāliyā kesb eyle bir **hālet** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [hālet,]

Beni hālümde koñ ben özge **hālet** ihtiyār itdüm / Vera‘ ehlin koyup küy-ı harābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [hālet,]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm **hāletüm** / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālün ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [hāletüm, -üm]

Beni bir **hālete** irgürdi hecrün ‘ālî bir yüzden / Bu hāle vākıf olmazsañ olur ahvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [hālete, -e]

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil endüh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb **hāletdeyüz** ben gamlı ol gamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [hāletdeyüz, -deyüz]

hālet vir-: Keyfiyyet vermek.

Kef-i luṭfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb **hālet virür** cüş u hurüşum dehre geh bahre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [hālet virür, -ür]

hālet-i ‘aşk: Aşkın hali.

Hālet-i ‘aşk içre ahvālüm görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [hālet-i ‘aşk,]

hālet-i la‘l: Kırmızı dudağın keyfiyeti.

Hālet-i la‘lün Raḥîmî cām-ı sāğardan şorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [hālet-i la‘lün, -ün]

hālet-i mevt: Ölüm hali.

Müşkil iken **hālet-i mevti** saña āsān ider / Ey gārîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [hālet-i mevti, -i]

hālet-i süz u güdāz: Erime ve yanma hali.

Pür-harāretdür Raḥîmîñ zebānı nārveş / **Hālet-i süz u güdāz** ile ider eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [hālet-i süz u güdāz,]

hālḥāl: Ayak bileziği.

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şi‘rümü Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alā sākına **hālḥāl** itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [hālḥāl,]

hālî: Boş.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüne di itmesün güzer / **Hālî** degül ḥaṭırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hālî,]

hāl-i bî-riyā: Riyasızın hali.

Mürîd-i her mürâyı olma **hāl-i bî-riyā** kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [hāl-i bî-riyā,]

hālî degül: Uzak değil.

Dîdeden bir dem **degül hālî** hayâlî hüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler hâzret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [hālî degül,]

hāl-i erkân: İleri gelenlerin durumu.

Hāl-i erkâna vuķûfı var Raḥîmî bendeñüñ / Gâh paşayı gehi hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [hāl-i erkâna, -a]

hāl-i gedâ: Kölenin hâli, durumu. // Âşîğın hâli.

Fehm ider **hāl-i gedâyı** şeh-i devrânımsın / Maʿrifet maḥzeni sulṭân-ı sūḥan-dānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [hāl-i gedâyı, -yı]

hāl-i leb: Dudak beni, dudağın kenarındaki ben.

Hāl-i lebüñ firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [hāl-i lebüñ, -üñ]

hāl-i muʿanberveş: Güzel kokulu ben gibi.

Ṭağıtđum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perişānum / Anuñ **hāl-i muʿanberveş** qararı var benüm yoķđur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [hāl-i muʿanberveş,]

hāl-i perişān: Perişan, acınacak hal.

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ʿālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile **hāl-i perişānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [hāl-i perişānem, -em]

hāl-i ruḥ: Yanaktaki ben.

Hāl-i ruḥuñ firākı ile nār-ı ḥasretüñ / Yaķdı Raḥîmî sînesine dāğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [hāl-i ruḥuñ, -uñ]

hālîk: Halk eden, yaratan, Allah.

Hıfzı ide ol şeh-i merdānı haṭardan **Hālīk** / Şakladuğunca ten-i asker-i Osmānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [hālīk,]

halil:

1.Sadık dost.

Halilüm hāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sinede hūn-ı cigerden aña biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [halilüm, -üm]

Misāfir-hāne-i dilde ikāmet ihtiyār itdi / **Halilüm** ğam dinür bir maḥrem-i mihmānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [halilüm, -üm]

Rahîmî bendeññ düşmen sözüyle hātırın yıķma / **Halilüm** Ka'be haķķı kıble-i Raḥmānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [halilüm, -üm]

2.Hz. İbrahim.

Āşıķa şubḥ-ı vişālüñdür **Halilüm** rüz-ı ėid / Ka'be-i kūyuñ Şafā ehline miḥrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [halilüm, -üm]

Dest-i cevr ile **Halilüm** hāzer it yaķma şaķın / Kıble-i ehl-i Şafā Ka'be-i ulyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [halilüm, -üm]

hāliş it-: Temizlemek.

Bu ḳalbüm **hāliş itdi** cevher-i aşķ / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [hāliş itdi, -di]

hāliyā: Şu anda, şimdi.

Ḳo māzî ğuşşasın efkār-ı istiķbāli terk eyle / Naẓar kıl hālūñe gör **hāliyā** kesb eyle bir ḫālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [hāliyā,]

Yine yap yap yapagör **hāliyā** vîrānedür gönlüm / Anı ma'mūr idüpdüñ sābıķan genc-i vişālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [hāliyā,]

halk: Ahali, insanlar.

Şeb-i fürķatde **halka** karşı ḳaddüm dāle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ıķd-ı zülfi tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [halka, -a]

Esir-i zülfüñ olduğumı rüsvā eyledi **halka** / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [halka, -a]

Bükdüñ bu **halka** karşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña toĝrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [halka, -a]

Gün yüzüñsüz ey hilâl-ebürü bu gün / Baña mâtem **halka** bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [halka, -a]

halka: Daire şeklinde olan şey.

Fetḥ-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / **Halka** gibi aç gözün gel bu der-i ‘ulyâya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [halka,]

Bir şehün şimdi Raḥîmî kûlıdur **halka** biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu **halka** siper iḥsâmı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [halka,]

Ṭaş işigün Raḥîmî gibi başdı baḡruma / Şimdi açıldı **halka** gibi hâtemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [halka,]

halka halka: Kıvrım kıvrım.

Tâ ki ‘aşkuñ **halka halka** boynuma ṭaḳdı kemend / Ṭutmaz olmışdur bu ben dîvâneyi zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [halka halka,]

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı âhum **halka halka** boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [halka halka,]

Halka halka devr idelden haddüni ey genc-i ḥüsn / Ḳalmadı bir dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [halka halka,]

halka-i gîsü: (Sevgilinin) saçının halkası, kıvrımı.

Hoḳḳa-i la‘lün ḳatında **halka-i gîsülaruñ** / Mârdur tiryâḳdan mest ü ḥumâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [halka-i gîsülaruñ, -laruñ]

halk-ı cihân: Cihan halkı. Dünyadaki insanlar, herkes.

Büsbütün **halk-ı cihân** bildi ki bir yârüm var / Ḥüsn ü ḥulḳ issi ‘aṭâ menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [halk-ı cihân,]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yoḳdur ṭâḳatüm / Bildiler sen şâha mihrüm gün gibi **halk-ı cihân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [halk-ı cihân,]

hall: Çözmek, üstesinden gelmek.

Göñül mürde ola ta‘lîm-i İḥyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele **hall** günde ger var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [hall,]

hall it-: Çözmek, çözüm yolu bulmak.

Müşkil-i ‘aşkı müftiye şordum / **İtmedi hall** kitâba yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [hall itmedi, -medi]

hālves: Vücuttaki ben misali.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur **hālves** bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [hālves,]

halvet: Yalnız kalma, tenhaya çekilme, tenhalık.

Da‘vet itseñ **halvete** bir gün beni a‘dām ile / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [halvete, -e]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hārîm-i vaḥdet-âbâd içre **halvet** ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [halvet,]

halvet bul-: Yalnız kalmak.

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü aḡyārdan / Ol perînüñ da‘vetin **halvet bulursam** söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [halvet bulursam, -ursam]

Seni germ-âbede seyr itmege **halvet bulmaz** / Gündüzün mihr gice mâh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [halvet bulmaz, -maz]

halvet-serāy: Tenhâ ve gözlerden uzak olarak oturulabilen saray, kâşâne, köşk.

Bu göñlüm gözgüsünde şüret-i hüsnuñ görenler dir / Zeliḥâdur getürmiş Yūsufin **halvet-serāyına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [halvet-serāyına, -na]

ham: Eğri, bükülmüş, yay biçiminde.

Bir gice ey meh **ham** ebrüñi añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ham,]

Revân olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm **ham** hem âhum süsen eylesin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [ham,]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyâresin / Hem-ḳadem **ham** gözlemekden ey hilâl-ebürü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [ham,]

ham kı-: İki büküm etmek.

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i rahş-ı na‘line / **Ham kıtur** kıddin anuñçün ḡurre-i ḡarrâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ham kıtur, -ur]

ham ol-: İki büküm olmak.

Bağruma taşlar başup ḡamdan **ham oldu** ṭākatüm / Hâtem-i la‘lüñle maḥremdür bir aḡıryān ḡayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [ham oldu, -dı]

hamdülillāh: Allah'a hamd olsun.

Rüzemüz rüz-ı ezelde rüze-i gâmdur bizüm / **Ḥamdülillāh** k̄ānī'üz bu şavm-ı 'idāsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [ḥamdülillāh,]

hāme: Kalem.

Rahîmî bendeññ yazup yañılup cümle maqşüdın / Şehā bir 'arz ider yoq **hāme** ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [hāme,]

Beni bir kimse 'arz itmez çapuña nāmeden ğayrı / Görüp ḥālümü bir dem aĝlarum yoq **hāmeden** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [hāmeden, -den]

hāme-i kudret: Kudret kalemi.

Ne yazmış şafḥa-i eščāra gör kim **hāme-i kudret** / Sebaq al bāb-ı ḥikmetdür 'aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [hāme-i kudret,]

ham-ender-ḥam: Büklüm büklüm, kıvrım kıvrım.

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm **ham-ender-ḥam** iken / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [ham-ender-ḥam,]

hamide: Eĝilmiş, iki büklüm olmuş.

Ḥamide zülfümü yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldı be-ĝāyet şebinde tüldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [hamide,]

hāmün: Ova, sahra.

Yolum geh küh geh **hāmün** u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [hāmün,]

hamüş eyle-: Susmak.

Açılup gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde aĝzın açmaz ol gonca **hamüş eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [hamüş eyler, -r]

hān: Hükümdar.

Büy-ı çin-i zülfüne virür Hıṭā **hānı** ḥarāc / Dişlerüññ n'ola olursa 'Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [hānı, -ı]

Rahîmî dü cihâna dergehüñ virmez benüm **hânum** / Anı vallâhi şamma bir daği dâr u diyâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [hânum, -um]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitânum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula **hânum** söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [hânum, -um]

Sa'âdetlü serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / Selîmü'l-bâl ben mûrı Süleymân **hâna** gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [hâna, -a]

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehânî ol güzel **hânum** / Zemîn ü âsmânî oda yaqdı şu'le-i âhum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [hânum, -um]

Benüm **hânum** sen ol şehvâra dirsın baħr-i 'izzetde / Vücûduñ cevheri her dem her âfetden nihân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [hânum, -um]

h'ân: Sofra.

Ruħ u la'lüñle cân hod kan uģuduñ dur gülüm balüm / Vişâlüñ **h'ânınuñ** muhtâc u kan hayrâniyuz
şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [h'ânınuñ, -ınuñ]

h'ân-ı ezel: Ezel sofrası.

Hudâ **h'ân-ı ezelde** sen Süleymânıñ kapısından / Muqadder eylemiş ben mûr-ı bî-miğdâra bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [h'ân-ı ezelde, -de]

h'ân-ı hak: Allah'ın sofrası.

Ey Rahîmî **h'ân-ı Hakdan** hod nevâleñ baħşıdır / Bî-nevâyâne tama' itme yime dünyâ ğamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [h'ân-ı hakdan, -dan]

han it-: Hükümdar yapmak.

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyâr / Ey Rahîmî şimdi dehre anı **han itsem** dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [han itsem, -sem]

hancer: Ucu sivri, iki yanı keskin bıçak.

Dâğlar zerrîn-libâsum zaħm-ı sinem **hancerüm** / Pâdişâh-ı kişver-i faħram kanâ'at leşkerüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [hancerüm, -üm]

Şerħa şerħa sinemüñ zaħmını hem dil yarasın / **Hancerüñle** dilleşüp ruħşat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [hancerüñle, -üñle]

hançer çek-: Hançeri birisine karşı doğrultmak, saldırmak.

Kaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar başuma / La'lüñ öpsem ğamze hışım eyleyüp **hançer çeker**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [hançer çeker,]

handān: Gülen, neşeli, mutlu.

Bir ruḥı şem'ıñ inandum **handesine** germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup pervāne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [handesine, -sine]

Gāh **hande** geh gāzab ey gonca la'lüñ 'āşıka / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [hande,]

Dilimi derhem itdi gonca gibi hār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi **handān** degüldür kalb-i gamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [handān,]

hande kıı- Gülmek.

Gül gibi her kıanda **hande kıısa** ol ferhunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [hande kıısa, -sa]

hande-güşā ol- Gülüş açan olmak.

Ġoncaveşdür hem **olur** gül gibi geh **hande-güşā** / Geh hezār āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [hande-güşā olur, -ur]

hande-rū: Güler yüzlü.

Ārzū-yı gül kıalup güleşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir **hande-rū** ferhunde-didār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [hande-rū,]

hande-rülük: Güler yüzlülük.

Benüm gül yüzlü goncam **hande-rülükla** işigüñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [hande-rülükla, -la]

hāne:

1.Ev. || Yer.

Naṭ'-ı şitāda ruḥ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol şehā kıonacaḳ **hāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [hāne,]

2. Ev, mesken.

Yiridür çıksa duḥān-ı āh-ı kıalbi göklere / **Hānesi** külli yıkıldı hānmānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [hānesi, -si]

hānedān: Köklü, asil ve büyük âile mensup kimseler.

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem **ḥanedānın** yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [*ḥanedānın, -ın*]

ḥāne-i dil: Gönül evi.

Ḥalilüm **ḥāne-i dilde** ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sîne de ḥün-ı cigerden aña biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [*ḥāne-i dilde, -de*]

ḥāne-i göñül: Gönül evi.

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemān / Bu **ḥāne-i göñül** ezeli den konağıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [*ḥāne-i göñül,]*

ḥāne-i ḥammār: Meyhane.

Ḥarābāta kadem başdum Raḥimî ehl-i dillerle / Gönül peymānesin bir **ḥāne-i ḥammāra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [*ḥāne-i ḥammāra, -a*]

ḥān-ı ‘ālî-şān: Şanı yüce padişah.

Ṭapuña gelüp şāh-ı Selim **Ḥān-ı ‘ālî-şān** / İhlāş ile ‘arz itdi irādet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [*ḥān-ı ‘ālî-şān,]*

ḥān-ı cūd: Cömertlik hükümdarı.

Bî-nevā dervîşüñem ḥün-ı keremden kıl ‘aṭā / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey **ḥān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [*ḥān-ı cūd,]*

ḥān-ı ‘id: Bayramın hükümdarı.

Sürdüğiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāḥib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey **ḥān-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [*ḥān-ı ‘id,]*

ḥānkāh-ı ‘ālem: Alemin misafirhanesi, dünya.

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / **Ḥānkāh-ı ‘ālem** içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [*ḥānkāh-ı ‘ālem,]*

ḥānmān: Ev, bark, ocak, yurt, yuva.

Yiridür çıksa duḥān-ı āh-ı ḳalbi göklere / Ḥānesi külli yıḳıldı **ḥānmānın** yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [*ḥānmānın, -ın*]

hār:

1. Diken.

Her diyāra kim qadem başsañ qudümüñden şehā / **Hārdan** güller biter her **hāra** virür la^l-i nāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [hārdan, -dan; hāra, -a]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste **hār** arada hā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165,
Beyit 3). [hār,]

Hārdan zaḥm-ı gāmin cānumda la^l-i yār için / Bülbülā bir gonca-i nüzhet bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [hārdan, -dan]

Gül yüzüñden ayru tāb-ı gāmda bī-tāb oldu **hār** / Zerd olup titrer hāzān yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [hār,]

Ten-cāmesi yaqasın çāk itdi dest-i gayret / Ey gonca açā senüñ gül gibi **hāra** qarşu (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [hāra, -a]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her **hār** / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb zārın hezār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hār,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne gām / Gül olur **hāra** muqārın o gām-ı gāvğāda (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [hāra, -a]

Ol gül yaqalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / **Hār** itdi yaşduğum döşegüm hāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 316, Beyit 4). [hār,]

Niçe bir ey gonca-leb **hār** ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [hār,]

Hār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her seḥer anuñ için eylerem efğān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [hār,]

Vefādan bir eşer yoq gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür açılğan **hār** ile verdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [hār,]

Gül-i gülzār-ı leḫāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme қо **hāra** Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [hāra, -a]

2. Diken // Rakip.

Her sū o gonca **hār** ile içer şarāb-ı sürḥ / Aqar o demde çeşme-i çeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [hār,]

Gözüm nergis gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lākin **hāra** manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [hāra, -a]

Meyl eyleyeli **hāre** o gül-pireheni gör / Gül gibi teni çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
52, Beyit 1). [hāre, -e]

Gonca gibi qan yudar bülbül ḥarîm-i bāğda / Bī-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her **hār** seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [hār,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Ğamından incinüp **hāruñ** şaķın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [hāruñ, -uñ]

Açılıp gül gibi her **hāra** bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca hamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [hāra, -a]

Açılıp her **hār** ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [hār,]

Ķan tolar her dem kadehveş çeşm-i hūn-efşānumuz / Mey içelden **hār** ile ol gonca-i handānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [hār,]

Hār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey gonca-i handān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [hār,]

Hārlarla açılır ol verd-i handān her taraf / Bir dem olmaz kim gözümde akmaya Ķan her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [hārlarla, -larla]

Hār ile gülşende gül şendür dilā sen goncaveş / Ķanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [hār,]

Şalınma her pelid ile benüm serv-i hīrāmānum / Açılma virme yüz her **hāra** ey gül-berg-i handānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [hāra, -a]

Açılısun gül gibi ey gonca-leb her **hāra** yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [hāra, -a]

Gül gibi sen mey içüp her **hāra** hem-dem olalı / Ğoncaveş ben Ķan yudup bülbül gibi itdüm fiġān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [hāra, -a]

Yüz virme **hāra** şalınup ey gül budacıġı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur ġod tıracıġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [hāra, -a]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli gör ki **hāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [hāra, -a]

h'ār-ı aşk: Aşkın hakiri.

Eteġüñ şanmış sıfālin dem olur mı **h'ār-ı aşk** / Dökseler ger Ķanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [h'ār-ı aşk,]

hār it-: Hor görmek, aşāġılamak.

Ķafes olmak revā mı bülbül-i cāna cihān bāġı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār **hār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [hār itme, -me]

h'ār ol-: Hakir, hor, zelil, itibarsız olmak.

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda Ķalup cür'ā gibi **h'ār olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [h'ār olmayan, -mayan]

hār u ḥas: Çalı çırpı, çer çöp.

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / Māni^c olmaz āteşe her **hār u ḥas** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [hār u ḥas,]

Şunma ol gönca lebûñ pâyına ey **hār u ḥas** el / Yoğ yire başuñ için cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [hār u ḥas,]

ḥarāb: Yıkılmış, harab olmuş, viraneye dönmüş.

Rüzgārum ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî^c zebûn / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan benüm ḥālüm **ḥarāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ḥarāb,]

Geçdi taḫvā vü vera^d dan oluban mest ü **ḥarāb** / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ḥarāb,]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşq-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma^cmüresin dā[’]im **ḥarāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ḥarāb,]

Cān mürde dil-şikeste ciger ḥûn ten **ḥarāb** / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ḥarāb,]

Çeşm-i mestüñ ki ḥ[’]āba yüz ṭutdı / Yıḫılup dil **ḥarāba** yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [ḥarāba, -a]

ḥarāb it-: Yıkılmak, viran etmek.

Beni şeydā kılan her dem nesîm-i ca^d-ı gîsüdur / **Ḥarāb iden** göñül şehrin firib-i çeşm-i cādüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [ḥarāb iden, -en]

Çeşm-i mestüñdür **ḥarāb iden** dil ü cān illerin / La[’]-i nābuñdur kesād iden Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [ḥarāb iden, -en]

Raḥîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin **ḥarāb itdi** / Felek burcını yıḫmağa döküpdür ṭop-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [ḥarāb itdi, -di]

ḥarāb ol-: Yıkılmak, tahrip olmak.

Dest-i hecrüñle **ḥarāb olup** yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı ābād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [ḥarāb olup, -up]

Göñül Niş ḫal[’]asıdur şan **ḥarāb olmuş** içi taş / Başum ṭāğ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür bîñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [ḥarāb olmuş, -muş]

ḥarāba vir-: Harap etmek, perişan etmek.

Ṭālî^c-i naḫşı **ḥarāba virdi** Sa^d-ābādını / Başa tozlar ḫoparuban İşfahānın yaḫdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [ḥarāba virdi, -di]

ḥarābāt: Meyhane.

Ḳılma ḥakāret eyle **ḥarābāt** erine ta'n / Cemşid olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [ḥarābāt,]

Ḥarābāta ḳadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül peymānesin bir ḥāne-i ḥammāra ḥabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ḥarābāta, -a]

Ḥarābāta ayak başdı Raḥîmî pāk-dillerle / Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [ḥarābāta, -a]

Selāmet semtine luḫ eyle taḥrîk itme ey şüfi / **Ḥarābāt** ehliyem nūş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ḥarābāt,]

ḥarābāt ehli: Meyhane sakinleri.

Biz muḳîm-i kūy-ı rüsvāyuz **ḥarābāt ehliyüz** / Şāf-dil pākîze-meşreb vecd ü ḥālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [ḥarābāt ehliyüz, -yüz]

Müdüam ‘aşḳuñ şarābıyla beni şeydā iden sensin / **Ḥarābāt ehline** ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [ḥarābāt ehline,]

ḥarāc vir-: Haraç / vergi vermek.

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaḳuñı **virđi** Ḳaraman hemān **ḥarāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [ḥarāc virđi, -di]

Büy-ı çin-i zülfüñe **virür** Ḥıḫā ḥānı **ḥarāc** / Dişlerüñüñ n’ola olursa ‘Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [ḥarāc virür, -ür]

ḥarām olsun: Yasak olsun, nasip olmasın anlamlarında olumsuz bir temenni.

Sensizin dirlik dilersem ḡamzeñe ḳatlüm ḥalāl / Leblerüñsüz zindeḡāñi cānuma **olsun ḥarām** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [ḥarām olsun, -sun]

ḥarāmî: Haydut.

Ḡamze bir keskin **ḥarāmî** çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince bil ḡāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ḥarāmî,]

Ḡamze bir keskin **ḥarāmî** çeşm-i āfet yol başar / Ḳayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [ḥarāmî,]

ḥarāret:

1.Zevk, şevk, arzu ve istek.

La’l-i sîr-ābuñla ḡonca gördi hem-meşreb müdüam / Reşkden mi ḳan yudar terdür **ḥarāretden** ḡül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [ḥarāretden, -den]

Vücüdüm bir sehâvet kesb idüpdür za'f-ı fūrkatle / **Ḥarâret** gâlib olup cânda ne tâb u tüvân almıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [ḥarâret,]

Ḥarâretle yanarken nâr-ı hecri dün gece şem'â / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [ḥarâretle, -le]

2. Isı, sıcaklık.

Ḥarâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [ḥarâret,]

Tâb-ı düşmenden **ḥarâret** ḥâşıl itdüm dostum / Ço demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [ḥarâret,]

Ruḫbet ref' olup tende **ḥarâret**den yubüset var / Gözümden cûy olup her dem dökilen yaşa ḥayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [ḥarâret

ḥarbüz: Karpuz.

Mâ-ḥaşal emrüd ya **ḥarbüz** u ya biḫîḫ u sîb / ankısın iḥsân iderseñ olurum şadân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ḥarbüz,]

ḥarc it-: Harcamak, sarfetmek.

Ḥâşıl itdüm zaḥm-ı tiḡüñ cân u ser terk eyleyüp / **Ḥarc idüp** nem var ise cânâ azandüm âb-rü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ḥarc idüp, -üp]

ḥâre: Sert taş, kaya.

Ol gül yaalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥâr itdi yařduḡum döşegüm **ḥâre** eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [ḥâre,]

ḥarf: Harf, söz.

şâ'ir-i bî-meze eş'arımuz a **ḥarf** çoḡ olur / Sen Raḫîmî gibi bir şab'ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [ḥarf,]

ḥâr-ı bâḡ-ı ḥüsn: Güzellik bahçesinin diken i.

Bî-tekellüf seyr ide her **ḥâr-ı bâḡ-ı ḥüsnüñi** / Ben Raḫîmî 'andelibüñe niçün ola yasaḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [ḥâr-ı bâḡ-ı ḥüsnüñi, -üñi]

ḥâr-ı belâ: Belâ diken i.

ġam-ı tiḡ-i 'adüdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine **ḥâr-ı belâdan** bülbül-i pür-zâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [ḥâr-ı belâdan, -dan]

hār-ı elem: Elem dikenini. || Üzüntü, keder.

Şafâ gitdi gönül âyinesinde jeng-i gam kaldı / Gül-i şādî açılmaz sinede **hār-ı elem** kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [hār-ı elem,]

hār-ı gam: Üzüntü dikenini.

Hayli gündür **hār-ı gamla** bağludur bāb-ı feraḥ / Gül yüzünle hāḫır-ı maḫzūnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [hār-ı gamla, -la]

Her gice **hār-ı gamından** şubḫa dek sen goncanuñ / ‘Andelibāsā gönül pes nā-gehānī zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [hār-ı gamından, -ından]

hār-ı gam-ı hicrān: Ayrılık derdinin dikenini.

Hār-ı gam-ı hicrāndan olur bülbül-i dîlzār / Ey gonca ḫo sen söyleyeni söyleyeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [hār-ı gam-ı hicrāndan, -dan]

Güzāfın şanma āhın her seḫer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol **hār-ı gam-ı hicrānı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [hār-ı gam-ı hicrānı, -ı]

hār-ı gurbet: Gurbet dikenini.

Bilümi bükdi derd-i yār-ı gurbet / Dilüm şad çāk itdi **hār-ı gurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [hār-ı gurbet,]

hār-ı hecr: Ayrılık dikenini.

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum ḫüniken / Sīnemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [hār-ı hecrüñle, -üñle]

hār-ı hicrān: Ayrılık dikenini.

Dilimi derhem itdi gonca gibi **hār-ı hicrānuñ** / Anuñçün gül gibi ḫandān degüldür ḫalb-i gamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [hār-ı hicrānuñ, -uñ]

hār-ı hüsn: Güzelliğinin dikenini.

Seyr ider her **hār-ı hüsnüñ** gülşenin ben lāleveş / Giñ yaḫadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [hār-ı hüsnüñ, -üñ]

hār-ı intizār: Bekleyiş dikenini. || beklemenin verdiği kalbî acı ve sıkıntı.

Sinemi gül gibi şad çāk itdi **hār-ı intizār** / Lāle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [hār-ı intizār,]

hāric: Dışında.

Zar u zoruyla cehd itme kaçādan **hāric** olmaz iş / Hāsise inkıyād itme gelür taqdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [hāric,]

Hāric ez-defterde yok idüñ görildi ey raķib / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [hāric,]

hāridār ol-: Müşteri olmak.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey şeker-ḥande / Metā'-ı la'lüñe cāndan **hāridār olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [hāridār olmayan, -mayan]

Dirhem ü dînāradur raġbet hünerde yok revāc / Naḥd-i 'ömrüñ vir **olup** cehle **hāridār** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [hāridār olup, -up]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre **hāridāruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [hāridāruñ olam, -uñ, -am]

hārim-i bāġ: Bahçenin içi.

Ġonca gibi ḥan yudar bülbül **hārim-i bāġda** / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her ḥār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [hārim-i bāġda, -da]

hārim-i gülşen-i vaşl: Kavuşma gül bahçesinin mukaddes yeri.

Hārim-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā bülbülüñ ey ḡonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hārim-i gülşen-i vaşluñla, -uñla]

hārim-i ḥüsn: Güzellik haremi || güzellik sarayı.

Hārim-i ḥüsn içinde ḥāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özün kıl yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [hārim-i ḥüsn,]

hārim-i muhterem: Saygıdeġer kutsal yer.

Hārim-i muhteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe ḥidmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [hārim-i muhteremüñde, -üñde]

hārim-i vaḥdet-ābād: Birlik, bütünlüġün çok olduġu yer.

Götürdi bezm-i keşretten ayaġı cümle el çekdi / **Hārim-i vaḥdet-ābād** içre ḥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [hārim-i vaḥdet-ābād,]

haris ol-: Hırslı olmak, çok istemek, çok arzu etmek.

Dil kıocadukça ‘aşka **oldı haris** / ‘Aklı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7).
[haris oldı, -dı]

hās: Hususî, özel.

Bir gedānām ben senüñ ey pādîşāh-ı ser-firāz / Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim **hāş** Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [hās,]

has u hāşāk ol-: Çerçöp olmak.

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda **has u hāşāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [has u hāşāk olayum, -ayum]

hasan: Peygamberimizin torunu Hz. Hasan.

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum **Hasan** / Zülfi sünbül kıaddi gül ferḥunde didārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [hasan,]

Ārüzmend-i gül-i rüyuñla ey gülzār-ı hüsn / Tıtdı āfākı figān u nağme-i zārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [hasan,]

Serv-kaddüñ yādına çekdüm elifler sīneme / Lāle-ruḥsāruñ firākı arturur nārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [hasan,]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma‘cün-ı ‘aşk / Tıptoludur cür‘adān-ı dilde esrārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [hasan,]

Lāibālî tekye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / Dilde efgārum **Hasan** gönümde ezkārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [hasan,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyārsuz / Gülşen-i ‘ālemde ey gül gibi pür-ḥārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [hasan,]

Ben Rahîmî pāk-meşreb māsivādan fāriğam / Bir Hüseyñi-mezhebüm olsa ne ğam yārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [hasan,]

hasbeten lillāh: Allah rızası için.

Ḥālimüzden āh kim ‘ālemde bir āğāh yok / Münḥaşır mes’ele manşıb **hasbeten lillāh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [hasbeten lillāh,]

hasb-i hāl: Görüşüp konuşma.

Nev-cüvān iken cihān oldı Raḥîmî pür-şekl / **Hasb-i hālünden** nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [hasb-i hālünden, -ünden]

hased: Çekememezlik, kıskançlık.

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldı **hasedden** her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [hasedden, -den]

Raḳîbā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / **Hased** âlemde ey miskîn seni āḥîr cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [hased,]

hasen: Güzel.

Raḥîmî âferîn fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini **hasenden** aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [hasenden, -den]

hâşıl:

1. Ürün, mahsul.

Virürdüñ ḥırmen-i dihkân-ı dehrüñ **hâşılın** şüfi / Elüñe girse ger gendüm kadar pervānesi aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [hâşılın, -ın]

2. Kazanç, elde edilen, kar.

Kışzâr-ı dünyede bād-ı hevādur **hâşıluñ** / Sen gönül gulāt-ı zecr-i miḥnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [hâşıluñ, -uñ]

hâşıl eyle-: Elde etmek.

Şu kim bir lem'â **hâşıl eyledi** envār-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [hâşıl eyledi, -di]

hâşıl it-: Elde etmek, edinmek, kazanmak.

Tâb-ı düşmeden ḥarâret **hâşıl itdüm** dostum / Çok demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [hâşıl itdüm, -düm]

Şafâ **hâşıl ider** ḳalbüm bu dil kūyuñda yanduçca / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [hâşıl ider, -er]

Hâşıl itdüm zaḥm-ı tîğüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānâ ḳazandum âb-rü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [hâşıl itdüm, -düm]

hâşılı: Doğrusu, velhasil, sözün kısası.

Hâşılı bir oñmadıḳsın şan'atuñ cevri sitem / Ḳan yudar şākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [hâşılı,]

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendî budur kendüme / Bâda eyle **hâşılı** gam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [hâşılı,]

Hârîm-i hüsn içinde **hâşılı** cüy-ı sirişkümdür / Özin kıl yaşını yâ Rab k’o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [hâşılı,]

Yelüp yıl gibi gezdüm cü-be-cü bu hırmen-i dehri / Görünmez **hâşılı** bir dâne berg-i gâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [hâşılı,]

hâşılı ‘ömr: Ömrün özeti.

Bâda t̄abşırđum hevâñ ile vücüdum hırmenin / Şanma ‘ömrüm **hâşılı ‘ömrüm** benim bâd-ı hevâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hâşılı ‘ömrüm,]

hâşıyyet: Nitelik, özellik.

Hâşşa **hâşıyyet** komış la‘lünde ol cân âferîn / Bezl-i cân cā’iz veli andan cüdâ emr-i muhâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [hâşıyyet,]

hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ: Sürmenin göze yararı gibi.

Çeşmümde gubâr-ı kademüñ eylese mâddi / **Hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ** eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ,]

hasıs:

1. Cimri, pinti.

Zar u zoruyla cehd itme kâzâdan hâric olmaz iş / **Hasıse** inkiyâd itme gelür taqdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [hasıse, -e

Ey gönül k̄onmaz meges gibi **hasısüñ** hünına / Kulluğın ‘ankâ gibi dünyâda istiğnâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [hasısüñ, -üñ]

Rahîmî her **hasıse** ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem k̄aldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [hasıse, -e]

2. Kötü, fenâ.

Her **hasısüñ** hünına olma meges gibi t̄ufeyl / Ey gönül k̄âf-ı gınâda k̄ani‘ ol ‘ankâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [hasısüñ, -üñ]

haslet: Yaratılıştan gelen özellik, huy, tabiat.

Huceste **haslet** ü ferhunde siretsin Selimāsâ / Süleymân gibi hem sulţânısın iklim-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [haslet,]

hâşm: Düşman.

Rûzgârum **hâşm** u bahtum ser-keş ü tâli^c zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gamdan benüm hâlüm hârâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [hâşm,]

hasret: Özlem.

Gözüm Yûsuf-cemâlûñ **hasretiyle** şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ʿâkıbet bir reh-güzer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [hasretiyle, -iyle]

Zülf ü haddüñ **hasretinden** hâk olan bî-dillere / Âh ider karşı duhân lâle vü kuhsâra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [hasretinden, -inden]

Serv-қaddüñ **hasretinden** gözde âbum var benüm / Lâle-ruhsâruñ gamıyla dilde tâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [hasretinden, -inden]

Ol gül yaқalı seng-i dilüñ **hasreti** beni / Hâr itdi yaşadüğüm döşegüm hâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 316, Beyit 4). [hasreti, -i]

hasret it-: Hasret bırakmak, özlem çekmesine neden olmak, uzak tutmak.

Hasret itdüñ hasret ol sevdüklerüñe ey raқıb / Sen de yarın bulasın itdüğünü baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [hasret itdüñ, -düñ]

Ben mübtelâyı **hasret iden** seyr-i hüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [hasret iden, -en]

Hasret itdüñ sen beni dildâra ey aʿdâ bu gün / Hâққ seni dūr ide yarın devlet-i dîdârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [hasret itdüñ, -düñ]

hasret ol-: Hasret düşmek, özlediğine kavuşamamak, çok özlemek.

Hasret itdüñ **hasret ol** sevdüklerüñe ey raқıb / Sen de yarın bulasın itdüğünü baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [hasret ol,]

hasret-i ferr: Güzelliğın hasreti.

Hasret-i ferr ü ruḡ-ı hâlüñle ey gülzâr-ı hüsn / Қanlu yaşumdan kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [hasret-i ferr,]

hasret-i hadd: Yanağın özlemi.

Cân virürsem **hasret-i haddüñle** ey gül-pirehen / İdesin ben mübtelâyâ lâleveş hünin-kefen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [hasret-i haddüñle, -üñle]

hasret-i hâl: (Sevgilinin) beninin hasreti.

Ḥasret-i ḥālūñle ey serv-i revān / Sıneme çekdüm elif yakdum döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [ḥasret-i ḥālūñle, -üñle]

ḥasret-i ḥāl ü ruh: Yanağın ve benin özlemi.

Ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla lāleveş kanlar yudam / Tağlara düşüp perîşân-ḥāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla, -uñla]

ḥasret-i laʿl: Sevgilinin lal taşı gibi kırmızı dudağının özlemi.

Cân virürsem **ḥasret-i laʿlūñle** ger ey mäh-rū / Düze her sancağını ḥāk-i mezārümde sebū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ḥasret-i laʿlūñle, -üñle]

Ḥasret-i laʿlūñle cānā bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne kan tolup peymāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [ḥasret-i laʿlūñle, -üñle]

ḥasret-i mey-gūn-ı laʿl-i yār: Sevgilinin şarap renkli dudağının hasreti.

Raḥîmî **ḥasret-i mey-gūn-ı laʿl-i yār** ile dāʿim / Ciger pür-ḥūn cān bir sāğar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ḥasret-i mey-gūn-ı laʿl-i yār,]

ḥasret-i rüy: Yüzünün hasreti.

Görinen encüm degüldür **ḥasret-i rüyūñla** āh / Dāmen-i eflāke od urdı derūn-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [ḥasret-i rüyūñla, -uñla]

ḥāşsa: Özellikle.

Ḥāşsa ḥāşıyyet komış laʿlūñde ol cān āferin / Bezl-i cān cāʿiz veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [ḥāşsa,]

ḥassān: Hz. Muhammed döneminde yaşayıp peygamber şairi olarak ünlenmiş Arap şairi Hassan bin Sabit.

Ey Raḥîmî bir Zāhîr olursa ʿālemde eger / Şiʿrūme **Ḥassān** degül Selmān ideydi āferin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [ḥassān,]

ḥasta: Hasta, || âşık, aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Teşneyem ḳand-ı zülāl-i laʿlūñe ben **ḥastay** / Zāʿil itmez ʿaşşumı cānā benüm cüllāb-ı ḳand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [ḥastay, -yı]

Añmaz olalı **ḥastasin** ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ḥastasin, -sın]

Laʿlūñe ben **ḥasta** ola cān iken ey Hızr ḥad / Bilmez idi ismini māʿüʿl-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ḥasta,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelâ ola / Çok **hasta** var ki t̄alib-i dermān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [hasta,]

Yalmanur teşne-dil görüp la'lüñ / **Hastadur** şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [hastadur, -dur]

oyup gülzār-ı k̄uyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / Hezār efgān ile ol **hasta** ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [hasta,]

Hasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [hasta,]

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / Fiğān u zārını ben **hastanuñ** zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [hastanuñ, -nuñ]

Rahîmî **hasta** dil-beste şikeste-hāl-i bendeñdür / Anuñ derdin gam-ı hecrüñle bîmār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [hasta,]

Nālesi āhestedür gamdan Rahîmî **hastanuñ** / Ža'f-ı gālîbdür anuñçündür mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [hastanuñ, -nuñ]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sîne dāğ-ı hasret ile **hasta** vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [hasta,]

o beni derdüm yiter añma devāyı ey t̄abib / **Hastanuñ** gör aydını geçmiş durur tîmārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [hastanuñ, -ñuñ]

Leb-i hecriyle yārüñ **hastayum** ey nāle luft eyle / Felek evcine ıduda müdāvā şor Mesîhādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [hastayum, -yum]

Hastanuñ hālîni ne bilsün şağlar göñlüm benüm / Ol sebepden nergis-i bîmāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [hastanuñ, -nuñ]

İder āhı oına p̄ute-i çerhi nişān **hasta** / İñiledür duruş addîni büküp eyler kemān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [hasta,]

Hezārān derd daı olsa dilde āşikār itmez / İder aғыārdan lāle gibi anı nihān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [hasta,]

İşigüñden cüdā olmazdı ey 'İsî-nefes 'āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [hasta,]

Hayālüñ şem'î her şeb yanmasa bālînum üstinde / Yaardı sūziş-i t̄ab füratüñ ile bu cān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [hasta,]

Ey lebüñ **hasta** dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [hasta,]

Leb-i cān-başı virür **hasta** dile gerçi hayāt / Sitem-i gamze-i fettān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [hasta,]

Bilmedüm vuşlatına **hasta** Rahîmî çāre / İntizār-ı gam-ı hicrān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [hasta,]

Dile gamzeñ uralı yāre Meemmed Çelebi / Olmışam **hasta** vü bî-çāre Meemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [hasta,]

hasta eyle-: Hastalanmasına sebep olmak.

Ne hikmetdür şifâ-yı vaşla kurbıyyet taleb itsem / Şikeste-ḥâl ider fūrkat ki **eyler** bir zemân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [hasta eyler, -r]

hasta gönül: Aşk derdine düşmüş gönül.

Hasta gönülüm yidügi ḥün-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü ‘İşi müdām olsun ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [hasta gönülüm, -üm]

Hasta gönülüm nergis-i bîmāruñ eyler ārzü / Ey ṭabîb-i cān şeker-güftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [hasta gönülüm, -üm]

hasta ol-: Hasta olmak || aşk derdiyle dertlenmek.

İşitdüm **hasta olmuş** nā-gehānî ol güzel ḥānum / Zemîn ü āsmānı oda yaqdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [hasta olmuş, -miş]

Firākuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümnden cān ḥalāş eyleye mi böyle **olan hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [hasta olan, -an]

Hemān ‘ālemde sen şağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥîmî ğam degül ölse ya **olsa** nā-tüvān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [hasta olsa, -sa]

hasta-i zār: Ağlayan hasta.

Vücūd-ı nāzük-i cānānı yā Rabb şaḳla āfetden / Raḥîmî **hasta-i zārum** budur vird-i seḥergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [hasta-i zārum, -um]

hasūd: Haset eden, kıskanç || rakip.

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cüññi **hasūd** / Nice me’vā ide mā dîde-i nā-bînāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [hasūd,]

haşre dek: Kıyamete kadar.

Güle baḳduñ gülşene var ise ey ferḥunde-rū / **Haşre dek** bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [haşre dek,]

hat: Ayva tüyü.

Haṭuñ geldükce cānā ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [haṭuñ, -uñ]

Ḳāmetüñ serv ü lebüñ ğonca yañağuş berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür **haṭuñ** bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [haṭuñ, -uñ]

Çin-i zülfini Hıfâ vü Hotene virme haṭâ / Ki şaḳın alma haṭ u ḥaddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [haṭ,]

haṭâ: Yanlış, kusur.

Bir haṭâyyla şaçı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [haṭâyyla, -yla]

Bir haṭâ ile dolaşdum çin-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [haṭâ,]

Lebüñçün ey büt-i Çin âh eksük olmadı çini / Baña bildür haṭâmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [haṭâmı, -mı]

Hâtır-ı ağıyara gönderme hayâl-i hüsnüñe / Muşhafı gâyet haṭâdur koyma tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [haṭâdur, -dur]

Çin-i zülfini Hıfâ vü Hotene virme haṭâ / Ki şaḳın alma haṭ u ḥaddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [haṭâ,]

haṭâ taşı: Hata, kusur taşı.

Şıdum seng-i ğam ile kâse-i mecnûn-şifat başum / Haṭâ taşı irüp tâ kim ser-i dildâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [haṭâ taşı,]

haṭâlu: Kabahatli, kusurlu.

Râ kaşuñ peyveste çin itme haṭâlu göñlüme / Dâl-i zülfüñle perîşân-ḥâldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [haṭâlu,]

haṭâ-püş: Hata örten.

Temennâ-yı vişâlüñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey ‘aṭâ-baḥşem haṭâ-püşem sevâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [haṭâ-püşem, -em]

haṭar: Tehlike.

Murâdum bu şu gerçekler haḳı yalancı dünyâda / Haṭardan şaḳla dergâhından artuḳ bir murâdum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [haṭardan, -dan]

Hıfz ide ol şeh-i merdânı haṭardan Ḥâlîk / Şaḳladuğunca ten-i ‘asker-i Osmâni zırılı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [haṭardan, -dan]

hâtem:

1.Mühür, yüzük.

Mey t̄ac-ı Keykubād kadeh **h̄atemüñ** gözi / Her bir hab̄ab-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [h̄atemüñ, -üñ]

Ŧaş işigüñ Rahîmî gibi başdı bağruma / Şimdi açıldı h̄alqa gibi **h̄atemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [h̄atemüñ, -üñ]

2. Arapların Tayy kabilesinden ünlü İbn Abdullah bin Sa'd'ın lakabı olup cömertlik timsali olarak anılmıştır.

Kān-ı ihs̄an-ı mürüvvetsin eyā **h̄atem** vücūd / Keff-i feyz-ı cüduñ ile düşdi baħre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [h̄atem,]

h̄atem-i la‘l: Kırmızı yüzük.

Bağruma taşlar başup ğamdan ğam oldu t̄akatüm / **h̄atem-i la‘lüñle** mahremdür bir aħıryān ğayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [h̄atem-i la‘lüñle, -üñle]

Vaz‘ iden kudret nigini üzre ins̄an cevherin / **h̄atem-i la‘lüñe** mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [h̄atem-i la‘lüñe, -üñe]

h̄at-ı nāmūs: Namus çizgisi.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırāş itdüm / **h̄at-ı nāmūsı** başdan t̄iğ ü t̄irüñle t̄ırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [h̄at-ı nāmūsı, -ı]

h̄atır:

1. Durum, vaziyet.

Ğamum şorma benüm mesrūr dil-i ma‘mūra **h̄atırdan** / Yıkık göñlüm benüm cevriyle v̄irān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [h̄atırdan, -dan]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geçer **h̄atır** nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebür kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [h̄atır,]

2. Gönül.

Ğayli muğber **h̄atırız** h̄atı-ı ğubār-ı yārdan / Bilsen esrārüm eger ğayrān ğalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [h̄atırız, -ız]

Yıkık **h̄atırları** ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi h̄āk olmuş dil-i v̄irānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [h̄atırları, -ları]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın ğuşşalu **h̄atırları** ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [h̄atırları, -ları]

Hürrem olmaz **h̄atırı** rüz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen ey āfitābum z̄ulmet-i hicrān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [h̄atırı, -ı]

3. İradesi olmadan kulun kalbine doğan mânevî hitap.

Dilden hayâl-i hüsnüñe di itmesün güzer / Hâlî degül **hâırlıdur** ey dürr hürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hâırlıdur, -lıdur]

hâırdan git-: Akıldan çıkmak, unutulmak.

Kaçan seyr-i ser-i küyına yârûñ eylesem niyet / **Gider** vallâhi **hâırdan** recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [hâırdan gider, -er]

hâıtır-ı ağıvâr: Rakibin (sevgilinin dost edindiğı kimseler, başkası) zihni.

Hâıtır-ı ağıvâra gönderme hayâl-i hüsnüñe / Muşhafı gâyet haıadur koyma tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [hâıtır-ı ağıvâra, -a]

hâıtır-ı gamnâk: Gamlı gönül.

Rahîmî **hâıtır-ı gamnâküñe** ur şaykal-ı câmı / Götürmez key şağın mir'ât-ı şâfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [hâıtır-ı gamnâküñe, -üñe]

hâıtır-ı mahzûn: Hüzünlü gönül.

Haylı gündür hâr-ı gamla bağılıdur bâb-ı ferah / Gül yüzüñle **hâıtır-ı mahzûnumı** gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [hâıtır-ı mahzûnumı, -umı]

Hayliden müştâkıyuz göster cemâl-i hurremüñ / **Hâıtır-ı mahzûnumuz** luıf eyle bir gün şad kıı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [hâıtır-ı mahzûnumuz, -umuz]

hâıtır-ı ma'mûre: Keyfi yerinde olanlar.

Ben şikeste-hâlî şorma **hâıtır-ı ma'mûreden** / Dest-i cevriyle yıkıı kalb-i harâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [hâıtır-ı ma'mûreden, -den]

hâıtır yık-: Gönül kırmak, incitmek.

Rahîmî bendeñüñ düşmen sözüyle **hâıtırın yıkıma** / Halilüm Ka'be haıkı kıble-i Raımânıdur gönüüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [hâıtırın yıkıma, -ın, -ma]

hatm ol-: Bitmek, sona ermek.

Mürüvvet **hatm olup** şâhib-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvânâ ben de bir pîr-i kerâmât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [hatm olup, -up]

hatmet-: (Kitabı veya yazılı herhangi bir metni) Başından sonuna kadar okuyup iyice öğrenmek.

Kitāb-ı ‘aşkı ben **hatmetmiş** iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnûn ey hıvâce okurdu süre-i Leylâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [hatmetmiş, -miş]

hatt:

1. Ayva tüyü.

Gider Mūsâ ile **hattuñ** haduñ seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dîni bātıl fikri ço sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [hattuñ, -uñ]

Ey saçı zulmet nedür la‘lünde **hatt** şordum didi / Hızır-ı hoş-demdür delîl-i çeşme-i âb-ı hayât (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [hatt,]

Hatt degül haddinde yârüñ mülk-i hüsnî hıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye’cuce sed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [hatt,]

Nigâr-ı ‘arızında görinen **hatt** dūd-ı āhumdur / Ya hod ey meh sevād-ı nāfe-i baht-ı siyāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [hatt,]

Hatt geldi şafha-i haduña didügüm için / Āyineñ üzre mäh gibi konmasun gubâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [hatt,]

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bāğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân **hatt** şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [hatt,]

Haduñsuz ‘id Muşhaf haqqı için rüz u ‘id olur / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet **hatt** u hâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [hatt,]

Pîç-i zülfüñ **hattuñ** ile haddüñe itmiş hücum / Şan akın için bu dîn iklimine kâfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [hattuñ, -uñ]

Hattı geldi büsesin al dün ğaribüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâyiḥ oldı cāna dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [hattı, -ı]

Oh ne **hatt** itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrüñden yanar / Ey kaşı yâ şanki cān bāğında dikdüñ bir nihâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [hatt,]

Havf it güzelüm ehl-i ğamuñ eşk-i terinden / **Hattuñ** bitirür şaklasun Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [hattuñ, -uñ]

Dile eksük degüldür kara kayḡu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemân **hatt** bir zemân ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [hatt,]

Gül yüzüñ **hattuñ** ğamıyla geşt-i gülzâr eylesem / Reng-i hākister görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [hattuñ, -uñ]

‘Arızında **hatt** görüp sen lāle-hattuñ itdüm āh / Süzişümden mihr yandı dāğ urındı gökde mäh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [hatt,]

Hatt gelince hadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perişân ṭālî‘ ü baht-ı siyāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [hatt,]

Huld-ı berinde bitmeye **hattuñ** gibi giyāh / Bekdaşı hâlüñüñ daḥi bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [hattuñ, -uñ]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / **Ḥaṭṭ** u ḥālūñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [ḥaṭṭ,]

Cân virürken ruḥuña **ḥaṭṭuña** düş oldu gözüm / Şoñ dem imān ile Qurʾān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ḥaṭṭuña, -uña]

2. Yazı, kader çizgisi.

Ḥüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde **ḥaṭṭ** tuğrā-yı ğarrādur қаşuñ / Ḥüblük mülkine sensin şeh müsellem ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [ḥaṭṭ,]

Zemāne **ḥaṭṭını** ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sultānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [ḥaṭṭını, -ını]

3. Ayva tüyü || Sınır.

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña **ḥaṭṭuñ** benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ḥaṭṭuñ, -uñ]

ḥaṭṭ-ı cān: Sevgilinin ayva tüyleri.

Ḥaṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıqdan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ḥaṭṭ-ı cān,]

ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yār: Sevgilinin tozlu ayva tüyü.

Ḥayli muğber ḥaṭıruz **ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan** / Bilsen esrārum eger ḥayrān қalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan, -dan]

ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘araқ-rîz: Ter dōken gül rengi ayva tüyü.

Gülşen içre **ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘araқ-rîzūñ** görüp / Ḥacletinden ter düşüp ğarқ-ı ‘araқ oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘araқ-rîzūñ, -ūñ]

ḥaṭṭ-ı ḥızr: Hz. Hızır'ın ayva tüyü.

Bāğ-ı ḥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt / **Ḥaṭṭ-ı Ḥızr** ābuñla ğüyā oldu Ḥızr-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ḥaṭṭ-ı ḥızr,]

ḥaṭṭ-ı leb: Dudağın üzerindeki ayva tüyü.

Ḥaddüñe perde oldu **ḥaṭṭ-ı lebüñ** / Cānuma başқа bu da қayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [ḥaṭṭ-ı lebüñ, -üñ]

hatt-1 mihrāb-1 harīm: Namaz kılınan mihrabın yazısı.

Secde mi kıllur benüm kıblem Raḥīmī ḡayrıya / **Ḥaṭṭ-1 mihrāb-1 harīmüñ** alınına yazu gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [**ḥaṭṭ-1 mihrāb-1 harīmüñ, -üñ**]

hatt-1 ruḥsār: Yüzünün ayva tüyleri.

Ḥaṭṭ-1 ruḥsāruñ yazaldan ‘arızuñ üzre nişān / Virdiler derd ehline ḡüyā ki menşür-ı emān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [**ḥaṭṭ-1 ruḥsāruñ, -uñ**]

havāle: Bir işi, bir şeyi başkasına devretme, başkasının sorumluluḡuna bırakma.

Cān idi borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline **ḥavālenüñ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [**ḥavālenüñ, -nüñ**]

havāric: Hz. Ali döneminde ortaya çıkan siyasî ve itikadî mezhep.

Kerbelā-yı ḡamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb / Her **ḥavāric** ḡandı āb-ı vaşluña ḡayfā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [**ḥavāric,]**

havās: Duygular.

Raḥīmī şıdk ile gel sen **ḥavāşa** meşḡul ol / Yolında ölmege yārüñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [**ḥavāşa, -a**]

havf: Korku.

Dehānuñ rāzını ṡuymuş şabādan ḡonca-i ḡoş-bū / Yakasın çāk idüp gül gibi **ḥavfinden** didi yā hū (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [**ḥavfinden, -inden**]

havf it-: Korkmak.

Ḥavf it güzelüm ehl-i ḡamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḡlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [**ḥavf it,]**

havf-i şāh: Şahın korkusu.

Naṡ-ı devletde olan bir la‘l ile baydaḡ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne **ḥavf-i şāh** yoḡ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [**ḥavf-i şāh,]**

hayāl:

1. Bir kişi veya nesnenin zihinde beliren sureti.

Ṭāk-ı ebrûsı **hayâlin** kodı gönlümde bu gün / Eskişehirde o meh yaptı yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [hayâlin, -in]

Dîdeden bir dem degül hâlî **hayâli** hüsnüñün / Şan deñiz yüzinde eyler hazret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [hayâli, -i]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / Beni şıhhatde şanma şayruyam bu şad **hayâlüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [hayâlüñle, -üñle]

Hayâlün şem'ı her şeb yanmasa bālînüm üstinde / Yağardı sūziş-i tâb fūrkatüñ ile bu cân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [hayâlün, -ün]

2.Düşünce, fikir.

Ümidüm bu şehâ hüsnüñ **hayâli** / Gözümden dūr dilden itme mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [hayâli, -i]

Râ-kaşlaruñ **hayâli** gehi zülfüñün ğamı / Miskîn-göñül burada perîşân olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [hayâli, -i]

Va' de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ **hayâliyle** bu cân / Şabr iderdi fūrkatde şabr itse bir miqdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [hayâliyle, -iyle]

Beni şahrâya şalan şu gibi haddüñ **hayâlidür** / Vefâ tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [hayâlidür, -idür]

Rahîmî şanma tâlî' oldı çerh üzre hilâl-i 'id / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzük **hayâlüñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [hayâlüñdür, -üñdür]

Zülfüñ **hayâli** ruhlaruñ alı taraf taraf / Ben kula itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [hayâli, -i]

La' l ruhsâr-ı 'arâk-rîzüñ **hayâliyle** müdâm / Geh şarâb içer Rahîmî ey gül-i ter geh 'arâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [hayâliyle, -iyle]

Nergis-i mestüñ **hayâlidür** beni bî-ğod iden / Hayret olmışdur özüm şanma ki h'âbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [hayâlidür, -idür]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum dañi nem var / **Hayâlün** câna 'aşkuñ bu dil-i ğam-h'âra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [hayâlün, -ün]

Bir çoğrı râh-ı rüşen kadd ü haduñ **hayâli** / Ey şâh-ı ehl-i dil dil kıble-nümâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [hayâli, -i]

hayâl ü fikr-i dendân: Dışının düşüncesi ve hayali.

Hayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me'vâdur / Ne dürrüñ ma' denidür gör ne cevher kânıdur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [hayâl ü fikr-i dendân,]

hayâlât: Hayaller.

Dehānuñ mīmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u **hayālāt** ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [hayālāt,]

hayāl-i ‘aşk: (Sevgiliye duyulan) aşkın düşüncesi.

Vîrāneñüm **hayāl-i ‘aşkuñla** didüm ey dost / Didi Raḥîmî anı yap yap ‘imāret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [hayāl-i ‘aşkuñla, -uñla]

hayāl-i cām-ı la‘l: Kırmızı dudak kadehinin hayali.

Benüm gözümdede göñlümdede **hayāl-i cām-ı la‘lündür** / Velî ğayruñ şarāb-ı hoş-ğüvārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [hayāl-i cām-ı la‘lündür, -ündür]

hayāl-i çeşm-i şād: Sad gözün hayali.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [hayāl-i çeşm-i şād,]

hayāl-i hayl-i hüsn: Güzelliğin at sürüsünün düşü.

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ hācibine bir ğün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mäh-rü menzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [hayāl-i hayl-i hüsnüñ, -üñ]

hayāl-i hūb: Güzel hayal.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / Bir **hayāl-i hūb** ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [hayāl-i hūb,]

hayāl-i hüsn-i yār: Sevgilinin güzelliğinin düşüncesi.

N’ola mesken çutsa göñlümdede **hayāl-i hüsn-i yār** / Bulınur vîrānede elbette genc-i şāyegān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [hayāl-i hüsn-i yār,]

hayāl-i hüsn: Güzelliğin hayali.

Dilden **hayāl-i hüsnüñ** iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [hayāl-i hüsnüñ, -üñ]

Dilden **hayāl-i hüsnüñe** di itmesün güzer / Hālî degül haṭırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hayāl-i hüsnüñe, -üñe]

Hāṭır-ı ağyāra gönderme **hayāl-i hüsnüñe** / Muşhafı ğāyet haṭādur kıyma tersā kıymına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [hayāl-i hüsnüñe, -üñe]

hayāl-i kadd: (sevgilinin) boyunun düşü.

Hayāl-i kaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül yil turma her dem rüzgāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [hayāl-i kaddine, -ine]

hayāl-i kâmet: Boyun, endamın hayali, düşü.

Lebüñ bu cānuma ḥelvā-yı bî-bedeldür ola / **Hayāl-i kâmeti** topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [hayāl-i kâmeti, -i]

hayāl-i la'l-i cānān: Sevgilinin kırmızı renkli dudağının hayali.

Hayāl-i la'l-i cānānumla mestem sākiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [hayāl-i la'l-i cānānumla, -umla]

hayāl-i la'l-i dendān: Dişin kırmızı dudağın düşüncesi.

Vaṭan tıtdı gözüm içre **hayāl-i la'l-i dendānuñ** / Ne cevher ma'deniyüz gör ne dürrüñ kâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [hayāl-i la'l-i dendānuñ, -uñ]

hayāl-i la'l-i mey-gün: Şarap rengi dudağın hayali.

Hayāl-i la'l-i mey-günüñla cānā bezm-i fūrkatde / Raḥîmî mest olup dā'im ider ḥün-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [hayāl-i la'l-i mey-günüñla, -uñla]

hayāl-i la'l-i nāb: Saf şaraba benzeyen dudağın hayali.

Mest olan cānā **hayāl-i la'l-i nābuñla** müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [hayāl-i la'l-i nābuñla, -uñla]

hayāl-i la'l-i yār: Sevgilinin dudağının hayali.

Gitdi gözden dilde cā tıtdı **hayāl-i la'l-i yār** / Qanda zāyi' eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [hayāl-i la'l-i yār,]

hayal-i nergis: Nergisin hayali.

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennāsı / Dirîgā 'ömri zāyi' eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [hayal-i nergisüñ,]

hayāl-i nergisüñl'olan: Nergisinle (gözünle) hayali olan.

Lebüñ devrinde şol hüşyāra ey sākî selām olsun / **Hayāl-i nergisüñl'olan** ḥumār u ḥ'āba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [hayāl-i nergisüñl'olan,]

hayāl-i vaşf-ı la'li: Dudağın niteliklerinin hayali.

Raḥimî bendeñi mülk-i süḥanda Ḥusrev eyledüm / **Ḥayāl-i vaşf-ı la'lüñ** 'aķıbet Şirîn-kelâm eyler
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [ḥayāl-i vaşf-ı la'lüñ, -üñ]

hayāl-i zaḥm-ı tîg: Kılıç yarasının hayali.

Ḥayāl-i zaḥm-ı tîgüñ yarası ol yaradan ḥaķķā / Dil-i mecrūḥumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rüyıdur (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [ḥayāl-i zaḥm-ı tîgüñ, -üñ]

hayāl-i zevk-ı leb: Dudağın zevkinin hayali.

Ḥayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül didükleri Şol bî-ķarārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [ḥayāl-i zevk-ı lebüñle, -üñle]

hayāl-i zülfi: Saçın hayali.

Yārüñ **ḥayāl-i zülfi** Muḥavveldür ey göñül / Zikr-i dehāni Őerḥ-i beyān MuḥtaŐar gibi (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [ḥayāl-i zülfi, -i]

hayāt: Hayat, yaşam.

Başum aldum ele meydānuña Őoñra ķadem başdum / **Ḥayātum** defteri erķāmına evvel ķalem çekdüm
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [ḥayātum, -um]

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür Şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār Şağ olsun
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ḥayāt,]

Bir nefes ķaldı hemān ancaķ **ḥayātumdan** eşer / Derd ile Őinem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ḥayātumdan, -umdan]

Leb-i cān-baḥŐı virür ḥasta dile gerçi **hayāt** / Sitem-i ğamze-i fettān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [ḥayāt,]

hayāt vir-: Canlılık vermek, canlandırmak.

Yād-ı la'lüñdür Raḥimî mürdeye **viren hayāt** / Ķālib-i fersüdedür ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [ḥayāt viren, -en]

hayf: Yazık!

Ārzü-yı pertev-i mihrüñle oldum ḥāk **hayf** / Baķmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bî-bāk **hayf** (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [hayf,]

Olmadı bir laḥza sen ṫāvüs-ı ḥüŐne cilvegāḥ / Ğayrı naķŐından göñül mir'ātın itdüm pāk **hayf** (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [hayf,]

Ġonca-i gülzār-ı ‘işmet dāmeninde dest-i hār / Gül gibi ben yaķamı ġayretten itdüm çāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [hayf,]

Tütîyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ġubār-ı maķdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu dîde-i ġamnāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [hayf,]

Ey Raġîmî geřte-i ‘ařķum vücūdum ġarķ-ı hūn / Olmaya dem-ber-dem ammā lâyıķ-ı fitrāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [hayf,]

Āh kim oldum ġam-ı ‘ařķuñla ser-gerdān **hayf** / **Hayf** ey bî-merġamet bî- ‘ahd ü bî-peymān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [hayf,]

Baġruma taşlar başup ġamdan ġam oldu tākātüm / Hātem-i la‘lûñle maġremdür bir aġıryān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [hayf,]

Hār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ġandān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [hayf,]

N’eyleyüm ķurtulmadı hercāyî dil-ber sevmeden / Vaķtidür yansun yaķılsun bu dil-i sūzān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [hayf,]

Ķanına girme Raġîmî ķuluñuñ nā-ġaķ yire / Bir dem ola diyesin ey āřaf-ı devrān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [hayf,]

Yol bulmadı viřāl-i miyānuña ķıl ķadar / Bu yolda **hayf** zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [hayf,]

hayf ol-: Yazık olmak, ziyan olmak.

Dostlar nā-geh olursam ġarķa-i baġr-i firāk / Baña **hayf oldu** deñiz ol āřınāyî görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [hayf oldu, -dı]

hayfā: Ne yazık ki!

Çerġ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ġurbete / Kūy-ı vařl-ı yārdan düşdüm cüdā **hayfā** ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [hayfā,]

Kerbelā-yı ġamda cān virdi Raġîmî teşne-leb / Her ġavāric ķandı āb-ı vařluña **hayfā** Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [hayfā,]

hayfā ki: Ne yazık ki.

Raġîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol māhuñ / Velikin ķıldı tekmîl olmadı **hayfā ki** noķřānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [hayfā ki,]

hāyın: Hıyanet eden.

Ķulluġımı ķapuñuñ ġaķķ **hāyına** itmez naşîb / Bu ġaķîķat destġāhıdır řadāķat-ġanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [hāyına, -a]

hayır: Hayır, iyilik.

Çü kişi-zâdesin işüñ **hayırdur** niyyetüñ hayra / Saña bed-ḥvâh olanlardur kamu bed-ḥüy bed-kîşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [hayırdur, -dur]

hayl ü sipâh-ı cem: Cem'in askeri ve süvarisi.

Gönder Rahîmî sende pey-â-pey piyâleyi / Tolsun diyâr-ı guşşaya **hayl ü sipâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [hayl ü sipâh-ı cem,]

hayl ü sipâh: Asker.

Ṭarîḳ-ı aşḳda hem-râhum oldı eşk ü âh-ı gam / Şehâ sultân-ı uşşâḳum bular **hayl ü sipâhumdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [hayl ü sipâhumdur, -umdur]

hayli:

1. Çokça, epeyce, oldukça.

Dün mahalleñde rakîb ile Rahîmî serverâ / Ol it ile **hayli** itişmiş idüp gavgâ garîb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [hayli,]

Hayli gündür ḥâr-ı gamla bağludur bâb-ı ferah / Gül yüzüñle ḥâtır-ı maḥzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [hayli,]

Hayli muğber ḥâtırız ḥaṭṭ-ı gubâr-ı yârdan / Bileñ esrârum eger ḥayrân ḳalurduñ pür-melâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [hayli,]

Ġam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ḥâldüm **hayli** / Bu gün mecmû'-ı ḥâtır birle zülf-i perçemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [hayli,]

Ḳoşılrsa eblaḳ-ı âfâḳa ṭañ mı âh-ı şeb-rengüm / Ḳoyup yollarda geçdi **hayli** dem bād-ı şabâ raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [hayli,]

Rahîmî pister-i zer-beft-i 'ariden mu'arrâyum / Muḳîm-i būriyâyum **hayli** demdür bî-riyâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [hayli,]

Hayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ḡamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvān
ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [hayli,]

2. Uzun zamandır, çoktan, epeydir.

Hayliden müştâkıyuz göster cemâl-i ḥurremüñ / Ḥâtır-ı maḥzûnumuz luṭf eyle bir gün şād ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [hayliden, -den]

hayli demdür: Çok zamandan beri.

Himmat eyle Hızrveş ğarç-âb-ı baħr-i fūrkatüz / **Ħayli demdür** göz göre vaşluñ kenārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [Ħayli demdür,]

Ħayli demdür dil hevâ-yı ħaddüñe oldı esîr / İstemez ammâ efendi bir nefes âzâdlıķ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [Ħayli demdür,]

ĥayme-i gerdün: Gökyüzü çadırı.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālî-cenāb / **Ħayme-i gerdün** dün oldı başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [ĥayme-i gerdün,]

ĥayr: İyilik.

Müdām añduķca zıkr it **ĥayr** ile Mecnün u Ferhâdı / Raĥîmî biri şeyĥüñdür bu yolda biri üstäduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ĥayr,]

Çü kişi-zâdesin işüñ ĥayırdur niyyetüñ **ĥayra** / Saña bed-ĥvâĥ olanlardur ĥamu bed-ĥüy bed-kîşān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [ĥayra, -a]

ĥayr ola: Bir durum, iş veya rüya karşısında iyiliĝi, ĥayrı temenni eden söz.

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehâ **ĥayr ola** düş-ı devlet-i cāvide düş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [ĥayr ola, -a]

ĥayrān:

1.Şaşırmuş, şaşırıp kalmış.

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben **ĥayrānyam** cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [ĥayrānyam, -yam]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ĥaber şoran sefilh / Ne denk ü **ĥayrānem** nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ĥayrānem, -em]

Ğubār-ı ĥaṭṭ-ı la‘lüñle benüm ĥod baña yitmişdür / Yüķüm ṭutdum ben oldum denk ü **ĥayrān** mest ü lā-
ya‘ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ĥayrān,]

Yārüñ esrār-ı ĥayāl-i leb-i mey-gümü ile / Ey Raĥîmî gehi mest ü gehi **ĥayrānem** ben (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ĥayrānem, -em]

Göñül **ĥayrān** u ‘uryān baş açuķ abdāl-ı ‘aşķuñdur / Maĥabbet tekyesinde yoķdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [ĥayrān,]

Ruĥ u la‘lüñle cān ĥod ĥan uĝuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ĥvānınuñ muṭṭāc u ĥan **ĥayrānyuz**
şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [ĥayrānyuz, -yuz]

2.Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür **hayrân** idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [hayrân ,]

Niçe fehm eylesün nâ-dân ğubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûñ / Gören **hayrândur** anı şâhib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [hayrândur, -dur]

Ne cānâ la'lüñe mestem ne göz ü çaşa **hayrānem** / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [hayrānem, -em]

Ḳapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [hayrānem, -em]

Ruṭûbet ref^c olup tende ḥarâretten yubüset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [hayrānem, -em]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm ḳatı bir ṭaşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [hayrānem, -em]

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān sâbāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [hayrānem, -em]

3. Şaşkınlık.

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / **Hayrānla** girse ağızuma ḥelvâ dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [hayrānla, -la]

hayrân it-: Kendinden geçirmek || âşık etmek.

Gör ğubâr-ı haṭṭ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Ḥālüme raḥm it beni **hayrân iden** esrâra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [hayrân iden, -en]

hayrân kal-: Şaşırıp kalmak.

Ḥayli muğber ḥaṭṭıruz haṭṭ-ı ğubâr-ı yârdan / Bilsen esrârüm eger **hayrân kalurduñ** pür-melâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [hayrân kalurduñ, -urduñ]

hayrân ol-: Kendinden geçmek.

Ġubâr-ı haṭṭuñ esrârını **hayrân olmayan** bilmez / Mezāk-ı nuṭḳ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [hayrân olmayan, -mayan]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûñla **hayrân olmayan** bilmez / Bu gün esrâr-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [hayrân olmayan, -mayan]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem nazâr kıla / Dil midür ol ki ḥüsnuñe **hayrānuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [hayrānuñ olmaya, -uñ, -maya]

Niçe **hayrānı olmasun** gören ol çāşnî-gîrûñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülâc-ı ḥün-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [hayrānı olmasun, -ı, -masun-masun]

hayrân olup kal-: Şaşırıp kalmak.

Benden dehâni cân gibi pinhân olur alur / Esrârüm anlayan kişi **hayrân olur alur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [ayrân olur alur,]

hayrâna dön-: Şaşırıp kalmak.

Firâa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hâlüm / Benüm esrâruma vâıf olan **hayrâna dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [ayrâna dönmişdür, -mişdür]

hayret: Şaşırma, şaşırıp kalma, şaşkınlık.

İmtihân itsem am-ı ‘aşçı eger Mecnûn ile / Ey şaı Leylî benüm efzûn geleydi **hayretüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ayretüm, -üm]

hayret al-: Şaşkınlık sarmak.

Derd-i am bir ama dūř itdi Rahîmîyi řehâ / **ayret alur** özini geh bilemez âh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [ayret alur, -ur]

hayret ol-: Hayrete düşmek, şaşırıp kalmak.

Nergis-i mestüñ hayâlidür beni bî-od iden / **ayret olmuşdur** özüm şanma ki h‘âbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [ayret olmuşdur, -muşdur]

hayret-i endişe-i ayâr: Yabancıların / rakiplerin amının şaşkınlıı.

or geldi or gitdi dergehüñden it gibi / **ayret-i endişe-i ayârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [ayret-i endişe-i ayârı, -ı]

hazân: Sonbahar, üz.

Göñlüm **hazâna** sen de ma‘müre-i hayâlüñ / Bir kâr-gîr-i ‘âlî şâhî binâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [azâna, -a]

hazân yaprağı: Sonbaharda sararıp düşen yaprak.

Ru-ı zerdıyla her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Rahîmî bir **hazân yapraıdur** yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [azân yapraıdur, -dur]

Gül yüzüñden ayru tâb-ı amda bî-tâb oldu hâr / Zerd olup titrer **hazân yaprağı** gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [azân yaprağı,]

hazān-dīde: Sonbaharı görmüş, sararmış solmuş.

Fiğān u nāle vü āh-ı hazīnem tıtdı gülzārı / Raḥīmī bir **hazān-dīde** hezārum zāradur meylüm (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 191, Beyit 5). [*hazān-dīde*,]

hazer it-: Sakınmak, çekinmek.

Dest-i cevr ile Ḥalīlüm **hazer it** yakma şakın / Kible-i ehl-i Şafā Kaʿbe-i ʿulyādur dil (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 168, Beyit 6). [*hazer it*,]

hazer kıl-: Sakınmak, korunmak.

Maḥabbet reh-güzārında **hazer kıl** seng-i hicrāndan / Tarīk-ı ʿaşk müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 125, Beyit 3). [*hazer kıl*,]

hazf it-: Çıkarmak, kaldırmak, silmek.

İstikāmet bir elifdür aradan **hazf itdiler** / Şimdiki ʿaşr içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 174, Beyit 3). [*hazf itdiler*, -ler]

hazīn: Hüzünlü, kederli, mahzun, gamlı.

Nā-müsāʿid tāliʿum baḥtum siyeh ḳalbüm **hazīn** / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enīn (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 247, Beyit 1). [*hazīn*,]

hāzır it-: Hazırlamak, belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirmek.

ʿİzzet eyle didi geldükce ḡam-ı mihmānına / **Hāzır it** hem hūn çün hūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 185, Beyit 4). [*hāzır it*,]

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ḥāk-ālūdeme / **Hāzır itdi** gözlerüm iṣār için dürr-i şemen (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 249, Beyit 3). [*hāzır itdi*, -di]

hazret-i hünkār: Sultan hazretleri.

Dīdeden bir dem degül ḥālī hayālī ḥüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler **hazret-i hünkār** seyr (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 54, Beyit 2). [*hazret-i hünkār*,]

Raḥīmīñ budur dār-ı şifā-yı ḡaybdan derdi / Hemān şāhum senüñle **Hazret-i hünkār** şaḡ olsun (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 245, Beyit 7). [*hazret-i hünkār*,]

hazret-i ʿosmān: Hz. Osman.

Ey şeh şu ki sen şāh-ı ʿalī-şāna irişdi / Devr-i ʿÖmere **Hazret-i ʿOsmāna** irişdi (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 336, Beyit 1). [*hazret-i ʿosmāna*, -a]

h zret-i Şeh-z de: Şehzade hazretleri.

Pertev-i h snu n gören dir bu dil-i p r-s zda / **H zret-i Şeh-z ded r** girmiş kılur g lz rı seyr (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 55, Beyit 2). [h zret-i Şeh-z ded r, -d r]

h zret-i sult n-ı c d: Cömertliğin saygıdeğer sultanı.

S ha-i fazl u f n nu n Şeh-s v rısın bu gün / Ey hab b-ı ma rifet v'ey **h zret-i sult n-ı c d** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 34, Beyit 7). [h zret-i sult n-ı c d,]

h zret-i sult n: Padişah hazretleri.

 sit nu nda Rah m ye ged lik virdün / çula devlet virici **h zret-i sult nımsın** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 232, Beyit 7). [h zret-i sult nımsın, -ımsın]

h zret-i y suf: Hz. Yusuf.

 Aziz ol **h zret-i Y suf** gibi Mışr-ı sa adetde / Ri ayet eylesün  zzetle hoş gördün bu mihm nu n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 161, Beyit 2). [h zret-i y suf,]

hazz it-: Sevinmek, hoşnut olmak.

 ab l-i derd-i  aŐk-ı y r **hazz itmez** m d v dan / Ne derdün var  ab b m sen y ri derm nı bilmezsin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 229, Beyit 4). [hazz itmez, -mez]

hazzı yok: HoŐlanmamak, zevk almamak.

Cef -yı h rdan c n bülbüli rencide-h t rdur / G l   g lz rdan **yok hazzı** seyr-i gül- iz r ister (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 56, Beyit 3). [hazzı yok,]

hecr: Ayrılık.

Leb n **hecriyle** andan  h idüp bir Őub -dem c nı / Sa a teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peyd  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 2, Beyit 6). [hecriyle, -iyle]

Hece olmasaydı  adr  mi olurdu vaŐlu n / Bulmazdı r ze olmasa hiÇ i tib r-ı  id (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 6). [hecr,]

Ba a **hecr nde** gam vaŐlu la Ő d n olmadan yegdür / Dili b m r-ı hoş-derd nle derm n olmadan yegdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 50, Beyit 1). [hecr nde, - nde]

B kdi **hecr** m je n ile oÇ  add m / Dağı bu devr ba a y  n'eyler (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 88, Beyit 2). [hecr,]

Dem-i gamda leb n **hecriyle** yaşum çana dönmişdür / Ciger tenn r-ı f rkatde yanuŐ biry na dönmişdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 94, Beyit 1). [hecriyle, -iyle]

Şaçun ‘ömrüm lebün cānum ruḥun rūzum başum **hecrüñ** / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āşıkān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [hecrüñ, -üñ]

Hecriñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [hecrüñ, -üñ]

Şehā oḡ ḡaddüññ **hecriyle** bir ḡaddi kemānum ben / Baña toḡrı naḡar ḡıl egri baḡma nā-tüvānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [hecriyle, -iyle]

ḡaddüññ ḡo ben ḡāke ḡırāmāna şalınsun / **Hecri** āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 1). [hecr,]

Geh **hecri** kenārında gehi ḡam yaḡasında / Şandı dil ü cān zevraḡı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [hecr,]

Beni bir ḡālete irḡürdi **hecrüñ** ‘ālî bir yüzden / Bu ḡāle vāḡıf olmazsañ olur aḡvāl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [hecrüñ, -üñ]

Gül yüzün **hecriyle** sūzum od bıraḡdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [hecriyle, -iyle]

Gül yüzün **hecriyle** feryādın Raḡimî bendeññ / Şubḡ-dem işitdi bülbül fāriḡ oldu zārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [hecriyle, -iyle]

ḡad ü dendān **hecriyle** dökülen ḡanlı yaşumdan / Olupdur dāḡda lāle ḡolupdur baḡr içi lū’lū’ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [hecriyle, -iyle]

Beni **hecrüñle** ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmaḡla yaşum cūy-bār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [hecrüñle, -üñle]

Raḡimîññ lebi **hecriyle** akan ḡanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [hecriyle, -iyle]

Hecri ile öldüm meded depret lebün şor ḡālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rūḡ-efzāyıla (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [hecr,]

Beni **hecrüñle** ḡamḡin düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [hecrüñle, -üñle]

Meh-ruḡun **hecriyle** seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḡadem ḡam gözlemekden ey hilāl-ebrü seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hecriyle, -iyle]

Hecri odı yaḡdı sīnemi baḡrum kebāb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [hecr,]

Bülbüllerile oldum **hecrüñ** deminde hem-dem / Döne döne fiḡānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hecrüñ, -üñ]

hecri-i ‘ariz: Yanaḡın ayrılıḡı.

ḡam-ı zülfin mi **hecri-i ‘arizim** mı diyeyin yārüñ / Raḡimî ‘ömr müsta‘cil dirīḡā hem gün aḡşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [hecri-i ‘arizim, -im]

hecr-i dil-ber: Sevgiliden ayrı düşme.

Şüfiyâ korkutma ısınduğ ‘azâb-ı dūzaḥa / Biz ḥaber aldūğ degülmiş **hecr-i dil-berden** eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [hecr-i dil-berden, -den]

hecr-i ḥadd: Yanağının ayrılığ.

He-cr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil her gün āḥ / Ey melek-rū ādemilikdür ider ḳul her gün āḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [hecr-i ḥaddüñle, -üñle]

hecr-i ‘izâr: Yanağının ayrılığ.

Nālesi **hecr-i ‘izāruñla** Rahîminüñ şehā / Cennet-i ‘adlūñ gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [hecr-i ‘izāruñla, -uñla]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / **He-cr-i ‘izāruñ** ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [hecr-i ‘izāruñ, -uñ]

hecr-i kūy: Mahallenin ayrılığ.

Rahîmî **hecr-i kūyuñla** beden mülkin ḥarāb itdi / Felek burcını yıḳmağā döküpdür ṭop-ı eḡḡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [hecr-i kūyuñla, -uñla]

hecr-i la‘l: (Sevgilinin) lal gibi kırmızı dudağından ayrı düşme.

He-cr-i la‘lüñle tenümde ḳaldı cāndan bir ramaḳ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [hecr-i la‘lüñle, -üñle]

hecr-i ruḥ u zülfi: Saçının ve yanağının ayrılığ.

Göñül **hecr-i ruḥ u zülfüñle** batdı ḳara ḳayğuya / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi mātemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [hecr-i ruḥ u zülfüñle, -üñle]

hecr-i yār: Sevgilinin ayrılığ.

Ḳan yudar gonca görüp zaḥm-ı zebān-ı ḥārdan / Gül yanup kül oldı sūzum gördi **hecr-i yārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [hecr-i yārdan, -dan]

hekîm: Hekim, doktor.

Ey Rahîmî gerçi içdüm çok **ḥekîmüñ** şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ḥekîmüñ, -üñ]

helāk it-: Mahvetmek, yok etmek.

Beni āniden anıñ hüsni anuñçün **helāk itdi** / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [*helāk itdi, -di*]

hele:

1.Özellikle.

Kuḥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben ḳuluñ **hele** şāhib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [*hele,]*

2. Bari, hiç olmazsa.

Sen gitdi (?) rakîbā ḳomaduñ serenüñ alçaḳ / Ḳatlin **hele** āhum ṭopı her yaña şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [*hele,]*

helvā: Helva, tatlı.

Cüllāba ḳondı Ḳonyalu şîrîn sözüñle hep / Virdi lebüñ ḥalāveti **helvāya** hoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [*helvāya, -ya*]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse ağzuma **helvā** dudacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [*helvā,]*

helvālıḡ: Tatlılık.

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey ḥ'āce alı vir saña **helvālıḡı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [*helvālıḡı, -ı*]

helvā-yı bî-bedel: Eşsiz tatlı.

Lebüñ bu cānuma **helvā-yı bî-bedeldür** ola / Ḥayāl-i ḳāmeti ṭopuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [*helvā-yı bî-bedeldür, -dür*]

hem:

1.Ayrıca, ilave olarak, üstelik.

Dil ü cān niçe mā'ıl olmasın ol ḥūba billāhi / Olıcaḳ bili ince la'li ḡonca **hem** semen sîmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [*hem,]*

Medḥ it dehānı mîmini **hem** dāl zülfini / Ḥoşdur Raḥîmî ol ḳaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [*hem,]*

Sürdüḡiçün ḳapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāhib-ḳadr ü **hem** ehl-i berāt ey ḥān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [*hem,]*

Temāşā-yı ruḥuñ **hem** 'id-i Ferruḥ / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [*hem,]*

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını **hem** ḥanedānın yaqḍılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [hem,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Taḥrî birdür kıble bir **hem** cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [hem,]

Görüp la‘lüñi ol **hem** sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yoqdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [hem,]

Ḳapuñı **hem** ḥapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre **hem** bir şehriyārı var benüm yoqdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [hem,]

Ḥaḳîḳat-dān ola **hem** pür-ḥaḳîḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa‘ādet kânı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [hem,]

La‘lüñe cān bezl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşḳ **hem** olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [hem,]

Dili yok ney ne söyler nālişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca **hem** çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [hem,]

Beni ğarḳ itdi ey kân-ı kerem ‘ummānı iḥsānuñ / Vücūdum ḳaḥresin maḥv itdi **hem** cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [hem,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsın Selîmāsā / Süleymān gibi **hem** sultānısın iḳlîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [hem,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāk-ı zer nārenci geymiş **hem** ḳabā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [hem,]

Ġoncaveşdür **hem** olur gül gibi geh ḥande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [hem,]

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı miḥmānına / Ḥāzır it **hem** ḥün çün ḥün-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [hem,]

Elif ḳaddüñ ile lām zülf ü **hem** mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [hem,]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh **hem** hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [hem,]

Elif ḳaddüñ görüp **hem** cirm-i ḥālüñ / Anuñçün saña ḳarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [hem,]

Tāb-ı ‘aşḳuñla ciger biryān u çeşmüm ḥün-feşān / Gel berü ‘iḫ it şarābum **hem** kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [hem,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden **hem** / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [hem,]

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefā urmam / Perîşān olmazam geçdüm hevā-yı kākülüñden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [hem,]

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var bu bāguñ bülbülinden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [hem,]

Vücüdüm hâkini bir dem iletmez küy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [hem,]

Rahîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luţfin / Raķibe meyl idüp kesmez vefāsın ben ķulından **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [hem,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār **hem** / Sîne dāğ-ı ĥasret ile ĥasta vü efgār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [hem,]

Şükürüllāh şimdi ġam ġam-ĥ‘ār u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna ĥacet mūnis ü ġam-ĥ‘ār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [hem,]

İbtidā ķıldı yine dil ġülsitān-ı ‘aşķuñı / Hem-sebaķ oldu anuñla ‘andelīb-i zār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [hem,]

Oda yaķdı ‘ālemi sūz-ı derün-ı pūr-şerār / Çerķe irdi dostlar āh-ı cihān-āzār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [hem,]

Dāğlar yaķdı dile bir lāle-ruĥ nāzük-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i ĥoş-reftār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [hem,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān **hem** feryād ol țarrār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [hem,]

Ey Rahîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşķümi / Baña kerīm yā Rab ez-īn dide-i ĥün-bār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [hem,]

Olsun nişār yoluña külli ġüher miyem / Naķd- cihāni cāni **hem** eczā-yı varlığum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [hem,]

Şerĥa şerĥa sīnemüñ zaĥmını **hem** dil yarasın / Ĥancerüñle dilleşüp ruĥşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [hem,]

Revān olma ķarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ķaddüm ĥam **hem** āhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [hem,]

Ėarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her taşı / Yüzüñi ĥāk-i rāh-ı yārda **hem** mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [hem,]

Seni Ĥaķķ irgüre sultān atañuñ baĥt u taĥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da **hem** şāĥib-ķırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [hem,]

El ķaraldan ķomadı zülfi bu miskinde ķarār / Viridi **hem** şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [hem,]

Cāndan özge yolına nem var Rahîmî bezl için / **Hem** revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [hem,]

Ėam-ı zülfin mi hecr-i ‘ārızın mı diyeyin yārüñ / Rahîmî ‘ömr müsta‘cil dirigā **hem** ġün aĥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [hem,]

2. Aynı, tıpkı, sanki.

Ĥaduñsuz ‘id Muşĥaf ĥaķķı için rüz u ‘id olur / Ĥuceste-fāl **hem** āyāt-ı rahmet ĥaĥt u ĥālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [hem,]

İşitdüm şaydgehde kebbe **hem** pervāz imiş ‘anḳā / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şahin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [hem,]

hem: Üzüntü, gam, keder, kaygı, hüzn.

Bu dehrüñ devleti let derhemi **hem** tablı pür-ğavğā / Dilā her sancağı bir sancı ancaḳ inḳıyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [hem,]

hem hem: Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

Dil ile dilüñ fikri zıkrı ḳapuñ / **Hem** üftāde-dil **hem** dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [hem hem,]

hem pehlü: Omuzdaş, yan yana (olan), arkadaş.

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre **hem pehlü** seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [hem pehlü,]

hemān:

1. Derhal, hiç vakit kaybetmeden.

Luḫ ile yap yap Raḫîmîñün yıḳık göñlin **hemān** / Bir velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [hemān,]

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaḳuñı virdi Ḳaraman **hemān** ḫarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [hemān,]

Şoḳunsa her ḳaçan nāzıyla ol serv-i revān şoḳuc / İrüp teb tāb-ı ḫayretten olur lertzān **hemān** şoḳuc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [hemān,]

Gice sen şem‘a ḳarşu tutuşurken nār-ı fürḳatde / Görüp üstüme şevḳıyla **hemān** pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [hemān,]

Ṭılısmāt-ı vücūduñda maḫabbet gencini ḫıfz it / Raḫîmî olıḡor yap yap **hemān** vîrānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [hemān,]

Dem-i vaşluñ Raḫîmî aña bir dem / **Hemān** dem cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [hemān,]

Sebātuñ yoḡ imiş mihr ü vefā ḳılmaḳda ey meh-rū / **Hemān** cevr eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [hemān,]

Raḫîmî ḫāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḫsîn idüp şāhum **hemān** sâbāşa ḫayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [hemān,]

Vişālüñ māḫına gördüm seḫāb-ı hecr olur mā‘il / **Hemān** dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [hemān,]

Kimse tedbiri ile taqdiri tağyir eylemez / Gel gönül sen şıdık ile Hakkı tevekkül kıl **hemân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [hemân,]

Baňa kaçın çatup hışm eyler anuñcün **hemân** ebrü / Görüp ân-ı ruhuñ dîvâne düşdüm ey perî âni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [hemân,]

Dü ‘âlemde **hemân** şâhum kabül-i dâğ-ı derdüñdür / Rağîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [hemân,]

Nihâl-i serv-i bâlâdur elifler dâğlar güller / Vücûdum gülşeninüñ dil **hemân** murğ-i hoş-âvâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [hemân,]

Hüsn-i kabül-i yâr ile mağşûd-ı dil **hemân** / Dür olma ey Rağîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [hemân,]

2. Sanki.

Sevâd-ı levh-i didem içre ‘aks-i kâkül ü kıddüñ / Leb-i deryâ-yı Hind içre **hemân** bir serv-i dil-cüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [hemân,]

Ruğ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva **hemân** haţţ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [hemân,]

3. Ancak, sadece, yalnızca.

Hemân sünbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñcün lâle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [hemân,]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / **Hemân** kendü özin yanmağa tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [hemân,]

Cihân âlâyişinden gel ta‘alluğ riştesin kaţ‘ it / Zemâne devleti şâhâ **hemân** bir ânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [hemân,]

Çayurmam kum u kır miqdârı olsa cevherüm zâyi‘ / **Hemân** ol mekrümet kânı dür-i şehvâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [hemân,]

Rağîminüñ budur dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / **Hemân** şâhum senüñle Hâzret-i hünkâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [hemân,]

Hemân bir ben degül lâle daği çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ âşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [hemân,]

Hemân ‘âlemde sen sağ ol benim devletlü sultānum / Rağîmî ğam degül ölse ya olsa nâ-tivān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [hemân,]

Bir nefes kıaldı **hemân** ancak hayātumdan eşer / Derd ile sinem delüp ney gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [hemân,]

hemân dem: Hemen, derhal, o anda, çarçabuk.

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı **hemân dem** bâğ u râğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [*hemân dem,*]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la'lüünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrâni bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [*hemân dem,*]

hem-âvâz ol-: Aynı sesi veya nağmeyi çıkarmak, iki şeyin ahenk bakımından aynı veya birbirine uygun olması;
aynı şeyleri terennüm etmek.

Âh kim yok hem-demüm âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden gayrı **hem-âvâz olmağa**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [*hem-âvâz olmağa, -mağa*]

hem-cenâh: Denk.

Ḳanâ'at ḳâfınuñ seyirinde 'anḳâ **hem-cenâhımdur** / Hümâ-yı evc-i himmet sâye-i devlet-fezâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [*hem-cenâhımdur, -umdur*]

hem-dem: Dost, arkadaş.

Şarâbum eşk-i ḥasret **hem-demüm** gam / Kebâb itdi bu bağrum nâr-ı gurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [*hem-demüm, -üm*]

Hem-demüm yok ki diyem 'aşḳ-ı ḡamın neyleyeyin / Giceler nâlišümi âh-ı seḡergâh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [*hem-demüm, -üm*]

Dem-i hecrüñde yaşum âh dile **hem-demdür** / Hoş olur âb u hevâsı o da bir 'âlemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [*hem-demdür, -dür*]

Zafer **hem-dem** sa'âdet yâr u devlet hem-nişin olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe ḳıl maḳarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [*hem-dem,*]

Dil hevâ-yı 'aşḳa **hem-dem** her nefes / Baña bu yoluñda bes bâḳî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [*hem-dem,*]

Dem-i ḡamda baña **hem-dem** bu çeşm-i ḥün-feşân ḳalmış / Hevâdâr olup üstüme döner âh u fiğân
ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [*hem-dem,*]

İşigüñde seg-i küyuñla **hem-dem** bir gedâ oldum / Ulu 'izzet bulup ḡüyâ ki şandum pâdişâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [*hem-dem,*]

Gözine ḥâk-i ḡam **hem-dem** şu sifle-perverüñ ḳadri / Ḳatında cevher ü seng demidür yeksânımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [*hem-dem,*]

Âvân-ı ḡamda ḡuşşa ile şâd u ḥurremem / Bezm-i belâda nâle-i 'uşşâḳa **hem-demem** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [*hem-demem, -em*]

Yâr **hem-dem** bezm-i ḥurrem mevsim-i 'ıyş u ḫarab / Sâḳiyâ mey şun ele girmez bu demler her zemân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [*hem-dem,*]

Âh kim yok **hem-demüm** âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden gayrı hem-âvâz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [*hem-demüm, -üm*]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmünden biraz kan ağlasam / Ter düşürmüşdür benüm mā-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [hem-demüm, -üm]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mâh âh / Da'vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [hem-demümdür, -ümdür]

hem-dem bul-: Dost, arkadaş bulmak.

Hecrüñ şebinde âhuma **hem-dem bulunmadı** / Gönderdi şubh bād-ı şimâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [hem-dem bulunmadı, -unmadı]

hem-dem ol-: Arkadaş olmak, dost olmak.

Kendi küyuñda benümle **hem-dem olmadı** rakîb / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [hem-dem olmadı, -dı]

Devlet-i aşkuñda âh u eşküm **oldı hem-demüm** / Şâh-ı iklim-i gamem yanumca çok asker yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [hem-demüm oldı, -üm, -dı]

Yaşuma **hem-dem olan** yârümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü'lü'-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [hem-dem olan, -an]

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemân dem bāğ u rāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [hem-dem olalı, -alı]

Qılma hâkâret eyle hârebât erine ta'n / Cemşid **olurdi hem-dem** aña gâh gâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [hem-dem olurdi, -urdi]

Cân mā-cerâ-yı hecrüñ ile **hem-dem olalı** / Göñlümlle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [hem-dem olalı, -alı]

Gül gibi sen mey içüp her hâra **hem-dem olalı** / Goncaveş ben kan yudup bülbül gibi itdüm figân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [hem-dem olalı, -alı]

Nesimâsâ hevâ-yı zülf-i yâre **hem-dem ol** ey dil / Perişân olma demler içre gâyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [hem-dem ol,]

Kef-i luţfuñla dil cân zâtuñ ile **olalı hem-dem** / Aceb hâlet virür cüş u huruşum dehre geh bahre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [hem-dem olalı, -alı]

Benümle **hem-dem olan** yaşuma su'al itsün / Qatı derin bilür ol mā-cerâ-yı 'ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [hem-dem olan, -an]

Bülbüllerile **oldum** hecrüñ deminde **hem-dem** / Döne döne figânım şimdi hevâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hem-dem oldum, -dum]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürle **olalı hem-dem** / Gözümünden çıkdı deryâ baña min-ba'd añañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [hem-dem olalı, -alı]

İşigüñ taşu kanlu yaşum ile **olalı hem-dem** / Gözümünden çıkdı çokdan 'âlemüñ yâküt mercâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [hem-dem olalı, -alı]

hem-dem-i ağıyar: Ellerin, yabancıların dostu || rakibin arkadaşı.

Ĥār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / **Hem-dem-i ağıyarsın** ey gonca-i ĥandān ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [hem-dem-i ağıyarsın, -sın]

hem-dem-i cân ol-: Gönül arkadaşı olmak.

Ġbār-ı ĥaṭṭuñ esrārını ĥayrān olmayan bilmez / Mezāk-ı nuṭḡ-ı la'lüñ **hem-dem-i cân olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [hem-dem-i cân olmayan, -mayan]

hem-dem-i ĥār ol-: Dikenin arkadaşı olmak.

Hem-dem-i ĥār oldı her bir verd-i ĥandān ey gönül / ‘Andelibāsā demidür eyle efgān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [hem-dem-i ĥār oldı, -dı]

hem-derd: Dert ortağı.

Dîdemüñ nûrı vü sînemde sürürüm sensin / Cānumuñ cânı vü **hem-derdüme** dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [hem-derdüme, -üme]

hem-ĥāne: Dost.

‘Ālem-i lāhūtdan nāsūta kim başdum ĥadem / Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü **hem-ĥānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [hem-ĥānedür, -dür]

hem-‘inān ol-: Bir, beraber olmak.

Menzilüñde ben senüñ himmet semendin ĥoşmışam / **Hem-‘inānuñ olmağa** devlet semendin ĥoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [hem-‘inānuñ olmağa, -mağa]

Semend-i ṭab‘uma yügrük geçenler **hem-‘inān olmaz** / Ma‘ārif sāḥasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [hem-‘inān olmaz, -maz]

hemîşe: Her zaman, daima.

Ẓafer hem-dem sa‘ādet yār u devlet hem-niṣīn olsun / Serîr-i iḥtişām üzre **hemîşe** kıl maḡarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [hemîşe,]

Hemîşe bāğ-ı ‘ālemde şehā sen ĥurrem ü şād ol / Raḥîmî bülbülāsā ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [hemîşe,]

Yüzüñ gördüm bi-ĥamdillāh didüm / **Hemîşe** yarıcuñ Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [hemîşe,]

Felek farḡ eylemez bir ḡaḥbe-zendür merdi nā-merdi / **Hemîşe** şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [hemîşe,]

hem-kadem: Ayakdaş, arkadaş.

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyâresin / **Hem-kadem** ham gözlemekden ey hilâl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hem-kadem,]

hem-meşreb: Yaratılışı, huyu bir olan.

La'l-i sîr-âbuñla gönca gördi **hem-meşreb** müdâm / Reşkden mi kan yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [hem-meşreb,]

hem-meşreb ol-: Huyu bir olmak.

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cānā / Şanasın rind-i mey-âşām ile Hızır **oldı hem-meşreb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [hem-meşreb oldı, -dı]

La'lüñe **hem-meşreb olduğın** işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [hem-meşreb olduğın, -duğın]

hem-nefes: Arkadaş, dost.

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine **hem-nefesi** āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [hem-nefesi, -i]

Āh kim yok hem-demüm āhumla dem-sāz olmağa / **Hem-nefes** yok nāleden gayrı hem-āvāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [hem-nefes,]

hem-nefes ol-: Arkadaş, dost olmak.

Dirîgā mahremüm yok ğuşşa vü hicrāndan gayrı / Ne bir kes **hem-nefes olur** baña efgāndan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [hem-nefes olur, -ur]

hem-nişîn: Can dostu.

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet **hem-nişîn** olsun / Serîr-i ihtîşām üzre hemîşe kıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [hem-nişîn,]

hem-râh kıl-: Yoldaş etmek.

Şoñ dem āsān it Raḥîmîye şehâdet lafzını / Yâ Rab îmāniyla Kur'ānı aña **hem-râh kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [hem-râh kıl,]

hem-râh ol-: Yoldaş olmak.

Ṭarîḳ-ı aşḳda **hem-râhum oldı** eşk ü āh-ı gam / Şehā sultān-ı uşşāḳum bular ḥayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [hem-râhum oldı, -um, -dı]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā **olmaz** baña **hem-rāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [hem-rāh olmaz, -maz]

Gözün şayyâdı **hem-rāh olalı** şîrâne ğamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [hem-rāh olalı, -alı]

hem-reh ol-: Yol arkadaşı olmak.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma göñül / **Hem-reh olmak** rāst gelmez serv ile şāh-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [hem-reh olmak, -mak]

hem-reh-i bād-ı hecr: Ayrılık rüzgarının yol arkadaşı.

Bir dem mi var hevāñ ile yıl gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda **hem-reh-i bād-ı hecr** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [hem-reh-i bād-ı hecr,]

hem-şan‘at: Aynı sanatta olan.

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālün ne ey **hem-şan‘atum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [hem-şan‘atum, -um]

hem-sebak ol-: Ders arkadaşı olmak.

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşkuñı / **Hem-sebak oldı** anuñla ‘andelib-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [hem-sebak oldı, -dı]

hem-ser ol-: Bir, eşdeğer, aynı olmak.

Ey meh hilālün eyleyli secdegāh-ı Cem / Hürşide **hem-ser oldı** felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [hem-ser oldı, -dı]

hem-sifāl ol-: Aynı çanaktan yiyip içmek.

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı küy-ı dildāriyla ben / Fāriğum fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [hem-sifāl oldum, -dum]

Seg-i küyuñla bir dem **hem-sifāl olsam** deger şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [hem-sifāl olsam, -sam]

Bu gün ben **hem-sifāl oldum** gül-āb-ı küy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [hem-sifāl oldum, -dum]

hengām: Zaman.

Rahîmî koma ‘ārifseñ kenār-ı āteşi elden / Şafā **hengāmıdur** nüş it şarāb-ı erğuvān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [hengāmıdur, -ıdur]

hengāme: Gürültü, patırtı, şamata.

Ne ğavġāsında ne şulhındayum şāhum velī dehrūñ / Naşīb olmadı bir tenhā maġal **hengāmeden** ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [hengāmeden, -den]

henüz: Hala, daha.

Kitāb-ı ‘aşkı ben ħatmetmiş iken mekteb-i ġamda / **Henüz** Mecnūn ey ħ‘āce okurdı süre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [henüz,]

Neşv ü nemā-yı dīde-i ġiryān iken **henüz** / Ser-keşliğini ħomaz o büstān budacıġı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [henüz,]

hep:

1. Herkes.

Cüllāba ħondı Ķonyalu şîrîn sözüñle **hep** / Viridi lebüñ ħalāveti ħelvāya ħoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [hep,]

ṬarîĶ-ı ‘aşқа zāhidā **hep** olmaz / Bu yolu añlamaz ġüm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit
4). [hep,]

Mīhr-i yāre ey ħamer sen müşterî olmaĶ neden / **Hep** bilür bay u gedā şehr içre bir yoġsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [hep,]

Bilür **hep** mā-cerā-yı eşkümi yoĶ bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen
sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [hep,]

ġül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraĶdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı **hep** ġül-nārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [hep,]

2. Sürekli olarak, her zaman, daima.

Saņa şıġġat sezā cismüñdeki zaġmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña **hep**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [hep,]

ġül gibi her ħanda ħānde ħılsa ol ferġunde zāt / ġüldüġi ġülzāruñ olur **hep** nebātāt u nebāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [hep,]

Şeb-i fürĶatde ħalkā ħarşu ħaddüm dāle döndürdi / Baña bend eyleyen **hep** ‘ıĶd-ı zülf-i tābdāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [hep,]

Ṭoṭtoludur vā‘iz benüm ġuşumda ġaflet penbesi / ĤaĶdur sözüñ **hep** bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [hep,]

Seg-i küyuñ dimek ħaddüm degül uş ol da luġfuñdur / Gedāña bu ululıĶları şāhum **hep** sen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [hep,]

3. Bütün, tamamen.

Gedā-yı derd-i ‘aşkuñı nevālũñden dirig itme / Senũndür ey şeh-i mülk-i kerem **hep** ni‘met-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [hep,]

Bilmezem ol ruñı alum baña ne âl itdi / Kanlu yaşumla şarı çihremi **hep** al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [hep,]

Belā-âlũde **hep** bālî muķarın mār ile mālî / Şehā manşũbı bir manşũbe-i şaıranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [hep,]

her:

1. Herkes.

Şevķũm şu‘âi genc-i ğamuñ şeb-çerāğıdır / Çerħũñ çü mäh niteki **her** şeb-çerāğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [her,]

2. Tüm, bütün, her bir.

Şabāya çin-i zũlfũñ ideli **her** çin şehir peydā / İder tā Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [her,]

Güneş yüzũni tağyir ideli ey mäh-tāb-ı teb / Görũben gökde taña ğaldı bĩ-tāb oldu **her** kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [her,]

Her diyāra kim ğadem başsañ ğudũmũñden şehā / Ğārdan güller biter **her** ğāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [her,]

Dāstān-ı ğuşşamuñ **her** faşl u bābın yazmağā / Kanlu yaşum sürħ çihrem şafħadur çeşmũm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [her,]

Cihān āsũde oldu sāye-i tuğ-ı vũcũduñla / Şoķunmasun şehā sen var iken **her** pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [her,]

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle **her** diyāra yũri Ğızrvār ğoc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [her,]

ıoğrusı sen boyı servũm giyeli cāme-i nāħ / Ķāmetũm gibi dũ-tā oldu ğasedden **her** şāħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [her,]

Çihrem Rahîmĩ kışsa-i ğuşşam beyān ider / **Her** bāb bir kitāb ğözũm aña bāb-ı sürħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [her,]

Nār-ı hecre yaķan beni **her** şeb / Bir yalıñ yüzlü yār-ı meh-rũdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [her,]

Ğonca gibi ğan yudar bũlbũl ğarĩm-i bāğda / Bĩ-tekellũf ğũlşen-i ğũsnũñ ider **her** ğār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [her,]

Ķamu eşyāda **her** vechile vechũ’llāhı seyr eyle / Şafā ehline ey şũfi bu mir’āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [her,]

‘Aşkđur ĥakim vücüd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña **her** mülküñ olur sultāni bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [her,]

Tahassür çekmezem şem‘i şebistān-ı şehen-şāha / Şerār-ı āh-ı dil **her** şeb-çerāğ-ı şu‘ledārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [her,]

Gülşende gözlerüme kaç ü zülf-i yārsuz / **Her** serv ejdehā görünür **her** giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [her,]

Görüp bî-şabr olur **her** şūĥ-ı şîrîn-kār-ı şeh-r-āşūb / Benüm tūmār-ı eş‘arum bu gün ĥırz-ı füsūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [her,]

Bize zulm itmeden ey çerĥ-i dün dün yoksa āh itdūñ / Alur **her** ĥaĥķımız ‘adl issi bir sultānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [her,]

Açılıp gül gibi **her** ĥāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca ĥamūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [her,]

Dün ü gün budur Raĥîmînüñ murādı Ĥaĥķ bilir / **Her** şebüñ ola şeb esrār-ı ĥaķı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [her,]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yok dîvānedür / La‘lüne cān virmeyenüñ **her** sözi efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [her,]

Ĥapuñı hem ĥapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur **her** şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [her,]

Açılıp **her** ĥār ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Ĥh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [her,]

Her gedā ĥab‘a Raĥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur yine dürer himmet ‘ayār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [her,]

Şeh nāza başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāķ / Toldurdu **her** maķāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [her,]

Büselikte ideli ‘uşşāķa ol şehnāz nāz / **Her** maķāmı tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [her,]

Ĥoğrı ĥul olan efendi sen boyı āzādeye / **Her** kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [her,]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aĥyāra / Bunı **her** sırr-ı maĥfiden ĥaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [her,]

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekān / Māni‘ olmaz āteşe **her** ĥār u ĥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [her,]

Raĥîmî kaĥbe-zen dünyāda **her** nā-merde dil virme / Ĥuz etmek bilmeyenden ara zaĥmet ara zaĥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [her,]

Bulupdur ey yüzi gül **her** kesi maķşüdi büstānın / Ĥapuñda bî-merām ancak Raĥîmî nā-tüvān ĥalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [her,]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis **her** semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [her,]

Bî-tekellûf seyr ide **her** hâr-ı bâğ-ı hüsnuñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [her,]

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma kalbüñ münkesir / Bezm-i cām encāmını ḥod gösterür **her** cām-ı şāf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [her,]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ gibi **her** târ-ı zülûf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [her,]

‘Ayn-ı idrākiyle gel mir’āt-ı dehre kıl nazār / Vech-i ma’nā gösterür **her** şüret-i eşyāya bağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [her,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaç‘ eyle miqrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil **her** aç u **her** çıplağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [her,]

Her serv-i hevā-baḥşa şu gibi olup mā‘il / **Her** berg-i ḥazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [her,]

Ṭañ midur şehruñi ey meh oda yağsa āhum / Yağalar dāmen-i vaşluñi şunup **her** ‘ases el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [her,]

Her gül-i pür-hār içün zār olma zinhār ey gönül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-hār ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [her,]

Yok yire **her** gönçaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şüridesi var ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [her,]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemem gül güyiyā **her** gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [her,]

Fenā kuhsārda **her** lāleye cānā beğā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘aşıkdan dökülmüş ḥūna beñzetdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [her,]

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rüz-ı vaşl içün / Raḥîmî **her** vişālüñ āḥiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [her,]

Şalınma **her** pelid ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz **her** ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [her,]

Ḥūnına **her** nā-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / Egmezem **her** kāseye cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [her,]

Pencgehüñde kıble kapuñ şol ki idindi mağām / Rāst **her** mağşūda irdi oldı mağziyyü’l-merām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [her,]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmidi Raḥîmîñ budur **her** şubḥ u şām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [her,]

Açılson gül gibi ey gönca-leb **her** ḥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [her,]

Ġaraz didār ise ey dil düşen şu gibi **her** taşı / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [her,]

Şüfi küyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede **her** çeşm-i nā-bīnā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [her,]

Kerbelā-yı ğamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb / **Her** ḥavāric ḫandı āb-ı vaşluña ḫayfā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [her,]

Ey Raḥīmī ğam yime ğamzına **her** nâ-ḳābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maḳbûlsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [her,]

Raḥīmī bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle **her** şāhin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [her,]

Bunca istiġnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḫākine **her** şubḫ-dem sürer cebīn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [her,]

Ben ideyin Allāh oñara **her** işüñ ey şeh / Fursat gemisi **her** yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [her,]

‘Uşşāḳ-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdı **her** maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [her,]

Benüm ḫānum sen ol şehvāra dirsın baḫr-i ‘izzetde / Vücūduñ cevheri **her** dem **her** āfetden nihān olsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [her,]

Gül gibi sen mey içüp **her** ḫāra hem-dem olalı / Ğoncaveş ben ḳan yudup bülbül gibi itdüm fiġān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [her,]

Şu kim bir lem‘a ḫāşıl eyledi envār-ı şevḳuñdan / Anuñ **her** zerresin ğün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [her,]

Benüm yanup yaḳılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşḳuñla / Yine **her** encüminde meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [her,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yoḳ bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum **her** dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [her,]

Seyr ider **her** ḫār-ı ḫüsnuñ gülşenin ben lāleveş / Giñ yaḳadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [her,]

Nev-bahārın neylerem ey ğonca dehrüñ sensüzün / Görünen **her** gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [her,]

Cān virürsem ḫasret-i la‘lüñle ger ey māh-rü / Düze **her** sancaġını ḫāk-i mezārumda sebü (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [her,]

Her ḳilum cism-i za‘ifümde zebān-ı ḫāl ile / Dil uzadup şerḫ ider sevdā-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [her,]

Ḥarīm-i gülşen-i vaşluña ḫurrem gül gibi **her** ḫār / Hoş-edā bülbülüñ ey ğonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [her,]

İligimüñ ḳuruduġı bu ki **her** çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [her,]

Beni hecrüñle ğangīn düşmenüm vaşluña şād itme / Unudup āşināyı dostum **her** yādı yād itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [her,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ḫablı pür-ġavġā / Dilā **her** sancaġı bir sancı ancaḳ inḳıyād itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [her,]

Şem'isin **her** cem'üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekte nazîrüñ yok gül-i ra'nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [her,]

Âh kim sâgar şunarsın mest olup **her** sifleye / La'l-i nābuñ bezl idersin rāh-ı rûh-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [her,]

Her hasîsüñ hûnına olma meges gibi tufeyl / Ey gönül kâf-ı gınāda kâni' ol 'anķā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [her,]

Mükedder görse çihrem ānide āyîne fāş eyler / Görüp **her** 'aybumı setreyledüm yok cāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [her,]

Hevā-ḥ'āhuñ olup **her** gūşede s̄ābit-ķadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [her,]

Ķaddüñ ğamıyla ķaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile **her** günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [her,]

Bāğ-ı hūsnüñ ben irāķdan seyr idem nergis-miṣāl / Bî-tekellūf ğeşt ide **her** rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [her,]

Her behāsını terāzūda gören ola 'azîz / Ben esîr-i 'aşķuñ iken boynı bağlu ķul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [her,]

Envār-ı ruḥuñdan tölayı t̄ab'-ı Raḥîmî / **Her** şî'ri anuñ şî'r-i dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [her,]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetîm / Ne bilür ķadrüñi **her** cāhil ü nā-dān Ćelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [her,]

Nesîmāsā ğüzer ķıl ey gönül bu bezm-i 'ālemde / Nedîminden nedāmet **her** demindür bir ne dem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [her,]

Raḥîmî **her** ḥasîse ihtiyāc 'arz itme 'ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [her,]

3.Hangi.

Her diyāra kim ķadem başsañ ķudümüñden şehā / Ḥārdan ğüller biter her ḥāra virür la'l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [her,]

her an: Her zaman.

Ķapuñda Raḥîmî diseñ sî ye dime tek / Ćār-mıḥa dönüp derdüñe **her ana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [her ana, -a]

her bār: Daima, her zaman.

Ķatre-i eşķüm binüp müjğāna her sū yüĝrişür / Ćübe binmiş tıfla beñzer kim ķılır **her bār** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [her bār,]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yār şem^c / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [her bār,]

Şâm-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [her bār,]

Baħr-i haddüñle görelden āteşüm ey yār şem^c / Bağrınıñ yağın yaqup ağlar baña **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [her bār,]

Cem^cüñe yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşîdi almaz ‘aynına **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [her bār,]

her bir: Tek tek, ayrı ayrı hepsi.

Gül yaqalarda yaqam sînemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi **her bir** güstāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [her bir,]

Vefā baħrinde **her bir** kaçre bir ‘ummān-ı hikmetdür / Maħabbet pertevinde zerre mihr-i ‘ālem-ārādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [her bir,]

Hevādār olma **her bir** sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [her bir,]

Sinemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu qaldı yādgārı **her bir** kaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [her bir,]

Hem-dem-i hār oldu **her bir** verd-i hāndān ey gönül / ‘Andelībāsā demidür eyle efgān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [her bir,]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşkuñuñ / **Her bir** hābāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [her bir,]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum hūniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler **her bir** diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [her bir,]

Vaşf-ı hüsniñde Rahîmî bendeñüñ **her bir** sözi / Hāqğ budur kıymetde birdür gevher-i vālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [her bir,]

Mey tāt-ı Keykubād kadeh hātemüñ gözi / **Her bir** hābāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [her bir,]

her biri: Teker teker hepsi.

Cevr ü derd ü guşşañı vallāhi şāhum rāzıyum / **Her biri** elħamdülillāh oldu bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [her biri,]

Cāhı çāha menşübı menşübeye döndürdiler / Rāh-ı Hāğda **her biri** şorsañ yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [her biri,]

Tenümde dāğ-ı ğam hod **her biri** bir tabla āteşdür / Gören ey kaşı yā oħdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [her biri,]

her çi bād-ā-bād: Her ne olursa olsun. İster istemez.

Ꞑul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşka düşüp didi **her çi bād-ā-bād** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [her çi bād-ā-bād,]

her dem: Her zaman.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında **her dem** hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [her dem,]

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye **her dem** ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [her dem,]

Ey Raḥîmî utanur yaşum görüp rez-duḥteri / Yüzine **her dem** tatar vālā-yı gül-gündan niḳāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [her dem,]

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri ḡubār olaydı Raḥîmî yoluñda kāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [her dem,]

İşigüñ sâ’illerine **her dem** ey kân-ı seḥā / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḥsān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [her dem,]

Bu ‘ömr-i bî-ḳarāruñ māverāsından revān söyler / İşit sem‘-i ḳabūliyle şular **her demde** ḡüyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [her demde, -de]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki **her dem** şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [her dem,]

Beni şeydā kılan **her dem** nesîm-i ca‘d-ı gîsūdur / Ḥarāb iden ḡönül şehrin firib-i çeşm-i cādūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [her dem,]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel ḡönül yil tırma **her dem** rüzḡāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [her dem,]

Raḥîmî şu gibi ağlar şabāveş āḥ idüp **her dem** / Niç’itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [her dem,]

Ꞑan tolar **her dem** ḳadeḥveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden ḥār ile ol ḡonca-i ḥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [her dem,]

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır **her dem** ḡubārın ḡözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [her dem,]

Ne ḳanlar yutduḡın **her dem** Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāḡar gibi baḡrı tolu ḳan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [her dem,]

Ey felek ḥoş gör bu devrānuñ bahārı şevḳini / **Her dem** el virmez bu demler arayup yaḳsañ çerāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [her dem,]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eḡer / Ey perî-rü ‘aynıdur **her dem** revān enhāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [her dem,]

Ey dil ne içün **her dem** bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [her dem,]

Yaşum deryâsı **her dem** mevc ururmuş süy-ı küyında / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3*). [*her dem,*]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / **Her dem** eylersin mezâk-ı ‘ış u bî-dâd ey felek (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7*). [*her dem,*]

Dâmenine irmege **her dem** şabâ pîrâhenüñ / Ƙomadı elden yaḫasın dil-berâ pîrâhenüñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1*). [*her dem,*]

Ruṭûbet ref^c olup tende ḫarâretden yubüset var / Gözümden cüy olup **her dem** dökilen yaşa ḫayrânem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3*). [*her dem,*]

Ƙamaşduñ baḫamaduñ göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ **her dem** nemüñ
gördüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5*). [*her dem,*]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem ƙandan gelür **her dem** bu eşk-i ḫün-feşân
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5*). [*her dem,*]

Yaşum üzre gösterür **her dem** gözüm ḫünîn-ḫabâb / Zeyn ider güyâ donanma ile ol deryâ yüzün
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2*). [*her dem,*]

Yâd-ı la‘lûñle aḫan yaşumdur ey deryâ-yı cüd / Saḫt iden **her dem** şadef içinde nisyân cevherin
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3*). [*her dem,*]

Benüm ḫânım sen ol şelhvâra dirsın baḫr-i ‘izzetde / Vücüduñ cevheri **her dem** her âfetden nihân olsun
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2*). [*her dem,*]

Saḫa âvâze-i ṭanbûra **her dem** dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şâyed bu dem bir gün
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6*). [*her dem,*]

Nev-bahâr-ı ḫüsnuñüñ **her dem** cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaḫtidür daḫ şı gibi
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5*). [*her dem,*]

Ƙanlu yaşum ‘Aşılı ırmağınuñ mânendidür / Ter dutar **her dem** aḫup ol verd-i ḫandân bâğını (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2*). [*her dem,*]

Yaşumla âhuma şor gör hevâ-yı ‘ummâni / Gezer şabâyıla **her dem** fezâ-yı ‘ummâni (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1*). [*her dem,*]

Felek farḫ eylemez bir ƙaḫbe-zendür merdi nâ-merdi / Hemîşe şâd ider nâ-merdi **her dem** aḫladur
merdi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1*). [*her dem,*]

her gice: *Her bir gece.*

Her gice tâ şubḫa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi ḫ‘âb
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2*). [*her gice,*]

Her gice mihr-i ruḫuñ şevḫi dile meh-tâbdur / Cânuma câm-ı lebüñ cânâ şarâb-ı nâbdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1*). [*her gice,*]

Ey Raḥîmî ƙadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubḫa dek yıldız şayup **her gice** ol bî-dâr-ı ‘ömr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7*). [*her gice,*]

Her gice ḫâr-ı ğamından şubḫa dek sen ğoncanuñ / ‘Andelibâsâ ğöñül pes nâ-ğehânî zâr ider (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2*). [*her gice,*]

Cihān mülkini ğarḳ-āb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran **her gice** sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [her gice,]

Gerdenümde **her gice** āvāze-i zencîr-i şevḳ / Şem'ves pür-tāb-ı dil eksük degüldür sūz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [her gice,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavġāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [her gice,]

Ruḥuñ māhın gözetmekden bu çeşmüñ eşḳ-i pervinin / Görür **her gice** yıldız şayduġum ḳaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [her gice,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür dünî gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [her gice,]

Her gün alur 'arızuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür māhı koyar **her gice** gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [her gice,]

Bilmemiş noḳşānını meh-rūña meyl itmiş ḳamer / **Her gice** şehrüñde anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [her gice,]

her gün: Her zaman, daima, sürekli.

Rāst **her gün** ben du'acıñam senüñ pencġāhda / Büselikden deġsin ey şeh nāz ḳo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [her gün,]

Her gün başına mihr-i şeref toġsa tañ midur / Me'vā idindi derġehüñ ey şehriyār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [her gün,]

Ruḥ-ı zerdiyle **her gün** muntazırdur şāh-rāhuñda / Raḥimî bir ḥazān yapraġıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [her gün,]

Bir ışıḳdur geşt ider menzil-be-menzil seher-be-seher / Nūr cer ider ḳamer **her gün** yüzüñ muhtācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [her gün,]

Baña ey çerḳ **her gün** mihr-i 'ālem-tāb 'arz itme / Benüm āyine-i ruḥsāra yāra ḥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [her gün,]

Mihr ider **her gün** döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şuret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [her gün,]

Ayaġuña yüz sürer **her gün** Raḥimî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [her gün,]

Raḥimî n'ola kūyuñ topveş seyr eylese **her gün** / O ser-gerdānuñ itdi āh ḳaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [her gün,]

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil **her gün** āh / Ey melek-rü ādemilikdür ider ḳul **her gün** āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [her gün,]

Ṭañ degül meh dikse göz **her gün** rikābuñ 'aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [her gün,]

Her gün alur 'arızuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür māhı koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [her gün,]

her kaçan: Her ne zaman.

Şokunsa **her kaçan** nâziyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [her kaçan,]

her kanda: Her nerede.

Gül gibi **her kanda** hânde kılsa ol ferhunde zât / Güldüğü gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [her kanda,]

her ki: Her kim ki.

Her ki cânâ gussa-i aşkuñla mu‘tâd olmadı / Görmesün şâdî yüzün ‘âlemde gamnâk olsun ol
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [her ki,]

her kim: Hangi kimse ki.

Râzıyam **her kime** eylerseñ vefâ / Cevrûñ ey bî-mihr yanam baña bes
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [her kime, -e]

Melâmet ehline **her kim** iderse hür nazar / Biz aña ‘aşk u ne meşğ ü ne hüd selâm idelüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [her kim,]

her küşe: Her köşe.

Kendünüñ yağıyla sızıp korlanur **her küşede** / Nâr-ı gamdan kimseye ‘acz eylemez izhâr şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [her küşede, -de]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi **her küşede** yağduñ kevâkibvâr şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [her küşede, -de]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / **Her küşe** cüst u cü idici çeşm ü güşiyem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [her küşe,]

her lahza: Her an.

Vücüd-ı nâzüküne yaraşur **her lahza** şihhatler / Sa‘âdetlü seründen eksük olmasun sa‘âdetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [her lahza,]

her nefes: Her an.

Dil hevâ-yı aşka hem-dem **her nefes** / Baña bu yoluñda bes bâkî heves
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [her nefes,]

her ne: Her ne, her ne olursa olsun, her şey.

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfün / Virmiş elüñe Hakk yed-i tākāt Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [her neye, -ye]

her nokta: Her yer.

Ruĥuñ vaşfında cānā şîr-i rengînumde **her nokta** / Şanasın ʿarîz-ı dünyāda naqş-ı ĥāl-i Hindüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [her nokta,]

her rüz: Her gün.

Rûze-i ğamda bu dil **her rüz** iderken iʿtikāf / ʿİd-ı vaşluñçün hilāl ʿarz itdi menşür-ı muʿāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [her rüz,]

her şeb: Her gece.

Her şeb şaçuñ ğamıyla tûl-i emel kılardum / Olmasa ger fenâsı bu ʿömr-i bî-beĳānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [her şeb,]

Şerār-ı süz-ı şevĳümden semā pür-necm olur **her şeb** / Ruĥuñ mihriyle sînem içre deff ü nāya ʿaşĳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [her şeb,]

Ĥayālün şemʿi **her şeb** yanmasa bālînum üstinde / Yaĳardı süzîş-i tâb fûrĳatün ile bu cān ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [her şeb,]

her seher: Her sabah.

Her gice şad āh u nāle **her seher** zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavĳāya baĳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [her seher,]

Her gice şad āh u nāle **her seher** zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan ğavĳā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [her seher,]

Güzāfın şanma āhın **her seher** ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ĥār-ı ğam-ı hicrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [her seher,]

Ĥār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / **Her seher** anuñ içün eylerem eĳĳān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [her seher,]

her su: Her su (damlası).

Senden özge daĳi nem var diyü **her şü** ol şü / Var gözi yaşı gibi maĳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [her şü,]

her sū: Her taraf, her yan.

Her sū o ğonca hār ile içer ŧarāb-ı sūrĥ / Aar o demde eŧme-i eŧmūmden āb-ı sūrĥ (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 30, Beyit 1*). [*her sū,*]

Kare-i eŧkūm binūp mūjġāna **her sū** yūġriŧūr / ūbe binmiŧ ıfla beŧzer kim ılır her bār seyr (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 54, Beyit 3*). [*her sū,*]

Ey Raĥīmî ŧu gibi **her sū** revān oldı yaŧum / Rāst gelmez kim ılam ol serv-i hoŧ-reftārı seyr (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 55, Beyit 5*). [*her sū,*]

ŧu koyup ocaġına **her sū** yūridi ġāziler / Nār-ı ŧevķıyla serāy-ı dil-sitānın yaġdılar (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 61, Beyit 4*). [*her sū,*]

arār itmez dil ü cān tende ey rūĥ-ı revān sensüz / Olur ŧular gibi ġözüm yaŧı **her sū** revān sensüz (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 110, Beyit 1*). [*her sū,*]

Aġıtdum yaŧumı ŧu gibi ey add-i revān **her sū** / Maĥabbet sebzesin ŧād-āb idüp bir seyrġāh itdüm (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 184, Beyit 2*). [*her sū,*]

La^l-i cān-baĥŧuñla cānā āŧınālķ kesb iden / Baĥrveŧ **her sū** revān itsün revān cān cevherin (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 252, Beyit 4*). [*her sū,*]

ġözi yaŧlu Raĥīmîyi demidūr ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca ey sehī-ad ŧu gibi **her sū** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 272, Beyit 7*). [*her sū,*]

Serv-addūñ cüst u cū itmekte **her sū** ġözlerüm / Beŧzer ol seyl-āb açar ĥūnīn-ĥabābuñ ‘aynına (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 285, Beyit 2*). [*her sū,*]

Teferrūcġāh-ı bāġ-ı vaŧluña bir dem irem diyü / ġözümūñ ey boyı servi revān **her sū** açar yaŧı (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 318, Beyit 4*). [*her sū,*]

Yaŧum içinde **her sū** ‘aks-i la^l-i yāri ben ġördüm / Deñiz ġözine ŧoġsun baĥr u irsin la^l ü mercānı (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 333, Beyit 3*). [*her sū,*]

her araf: Her yer, dōrt bir yan.

Ĥārlarla açılır ol verd-i ĥandān **her araf** / Bir dem olmaz kim ġözümnden aġmaya an **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 1*). [*her araf,*]

Yār yār aġyār u ‘āŧıġ zār u miĥnet bī-ŧūmār / Vaŧl-ı mesned ŧabr-ı bī-ĥadd dār-ı hicrān **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 2*). [*her araf,*]

‘Ömr-i müsta‘cil felek ġaddār u nā-hemvāra baĥt / Mihr-i meh-rū ġayr-ı vāķi‘ cāy-ı ĥırmān **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 3*). [*her araf,*]

Ārzū-yı vaŧl-ı bīm-i fūrķat ü cevr-i raķīb / Žāyi‘ itdi ‘aġlumı fikr-i firāvān **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 4*). [*her araf,*]

ġūŧına ġül-bāng-i āhum ġirmedi ol ġoncanuñ / Ey Raĥīmî bülbulāsā oldı eġġān **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 5*). [*her araf,*]

‘Arz-ı dīdār it Raĥīmî bendeñe ey serv-ad / Yollar üzre muntazırdur eŧm-i ġiryān **her araf** (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 136, Beyit 6*). [*her araf,*]

her yañi: Her taraf, her yön.

Ey Rañimî seyr-i didâr ise dâ'im ârzü / Ma'il olma **her yaña** şu gibi süy-ı yâra bak (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [her yaña, -a]

Ben ideyin Allâh oñara her işüñ ey şeh / Fursat gemisi **her yaña** şahâne şalinsun (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [her yaña, -a]

Sen gitdi (?) rakîbâ komaduñ serenüñ alçağ / Katin hele âhum topı **her yaña** şalinsun (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [her yaña,]

her yir: Her yerde, her zaman, her hal ve şartta.

Ey Rañimî mescid ü mey-hâne birdür 'aşıka / Tâlib-i Hağğ olmuşuz **her yirde** tã'at ehliyüz (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [her yirde, -de]

Rañimî mescid ü mey-hâne birdür tâlib-i Hağğa / Huzûr-ı kalb ile **her yirde** tã'at ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [her yirde, -de]

her zemân: Her zaman, daima.

Dergeh-i 'izzet-nümâña bir dañi yüz sürmege / **Her zemân** ta'cil ider 'ömrüm gibi evân-ı 'id (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [her zemân,]

Şimdi mi geldi kâfile-i 'aşğ **her zemân** / Bu hâne-i gönül ezelden konağıdur (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [her zemân,]

Her zemân dilden olur şahid-i cân çihre-nümâ / Ey Rañimî gözün aç özge temâşâdur dil (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [her zemân,]

Umaram işüğüñi mañlab-ı a'lâ ide Hâğğ / **Her zemân** pâdişehüm ben de talebnâk olayum (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [her zemân,]

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'adet rağşına / **Her zemân** evrâduma sür'at semendin koşmuşam (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [her zemân,]

Yâr hem-dem bezm-i hurrem mevsim-i 'ıyş u tarab / Sâkiyâ mey şun ele girmez bu demler **her zemân** (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [her zemân,]

hercâyî: Şıpsvevdî, vefasız, sebatsız.

N'eyleyüm kırtulmadı **hercâyî** dil-ber sevmeden / Vağtidür yansun yağılsun bu dil-i süzân hayf (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [hercâyî,]

hergiz: Asla, hiçbir zaman, katiyyen.

Rañimî komadı ser-keşligin ol serv-ğad **hergiz** / Ayağına düşüp berg-i hazânveş hâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rañimî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [hergiz,]

Olalı k y-ı muğbece  r mġah-ı Cem / Ėilm na  adne itmedi **hergiz** nig h-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 1). [hergiz,]

Ser-mest iken Rağim  Şu dem c m-ı  aŐk ile / **Hergiz** ne c m vardı Ő hum ne Ő h-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 5). [hergiz,]

hergün: Her gün || Daima, sürekli.

Gözün Őayy dı hem-r h olalı Ő r ne ġamzenle / AŞar **hergün** başına iki yay ol pehlev n ebr  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 270, Beyit 2). [hergün,]

herkes: Herkes, insanların tümü.

Mez k-ı h n-ı viŐ l nle muĖtenem **herkes** / Baňa Őar b-ı ġamu n k smet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 307, Beyit 6). [herkes,]

hev : Arzu, heves.

Gönlümi  add n **hev sından** ayırmam bir nefes / R st  bir  oğrı yoldur itd Ğum irŐ d a a (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 8, Beyit 4). [hev sından,]

Ő d iden Ő hum **hev ** id-i viŐ l nd r beni / Yoğsa çekmem ġam olursam  urbet-i  ıda ba id (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 32, Beyit 5). [hev ,]

Virmez isem başumı Őev k n **hev sıyla** senün / Küll-i ecz m  k l it ey Őem -i r Ően oda yağ (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 140, Beyit 2). [hev sıyla, -sıyla]

Bir dem mi var **hev n** ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i b d-ı hecr miyem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 214, Beyit 5). [hev n, -n]

Şu dem  aŐku n **hev s n** ben dil-i p r-z ra  abŐurdum / Yaşum dery ya Şaldum  hum  kuhs ra  abŐurdum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 221, Beyit 1). [hev s n, -s n]

Binüp nefes atına terk it Rağim   orf-i ma r f  / Lic m-ı Őer i urup  ad dan kullan **hev ** raĖŐ n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 235, Beyit 7). [hev ,]

B y-ı lu fu la Rağim   ıldı  apu nda  ar r / Bu **hev ** ile anu c n eyledi terk-i va an (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 236, Beyit 7). [hev ,]

 aŐku n **hev s ** ile geh ağlar geh i lerin / Nem var benüm eşer senün ortada ben neyin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 258, Beyit 4). [hev s , -s ]

 add-i dil-c y  **hev sıyla** yaşum c y eyledüm /  h bir dem gelmez ol   li-cen bu n  aynına (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 285, Beyit 3). [hev sıyla, -sıyla]

Eksük olmaz zülf    add nden **hev alar** başuma / Veh bu sevd dan gelür  hir bel lar başuma (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 295, Beyit 1). [hev alar, -lar]

Yine gönlüm **hev aya** yiltendi /  h kim r zġara yüz  td  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 319, Beyit 3). [hev aya, -ya]

Bülbüllerle oldu hecrün deminde hem-dem / Döne döne figānum şimdi **hevāya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hevāya, -ya]

Vefādan bir eser yok gülşeninde ey şabā dehrün / **Hevāya** servi mā'ildür açılğan hūr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [hevāya, -ya]

hevādār: Dost, âşık.

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / Yeter sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [hevādāruñ, -uñ]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmün fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir **hevādār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [hevādār,]

Ben senün bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam / Serv-ḳaddüne hevā-ḥ'āh u **hevādāruñ** olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [hevādāruñ, -uñ]

Ḳosun bend-i zülfün giriftāruñum / Boyuñ ḥaḳḳı ṭoğru **hevādāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [hevādāruñum, -uñum]

Eyleme ṭoğrı **hevādāruñı** yanuñdan ırāḳ / Ben senün sāyeñü sen serv-i ḥırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [hevādāruñı, -uñı]

Benüm yok biñ **hevādārum** figān u āhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu ṭālî'-i bed-ḥ'āhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [hevādārum, -um]

hevādār ol-: Hevesli, gönüllü, âşık olmak.

Hevā-yı ḳadd-i dildāra **hevādār olmış** ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rūḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [hevādār olmış, -mı]

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i ḥün-feşān ḳalmıḣ / **Hevādār olup** üstüme döner āh u figān ḳalmıḣ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [hevādār olup, -up]

Hevādār olma her bir sāyesinden 'ār iden serve / Cihān bāğında besdür 'ārîf iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [hevādār olma, -ma]

Hevādārı olanı ḳāmetüññüñ istikāmetle / Mezellet yollarında sāye gibi ḥāksār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [hevādārı olanı, -ı, -anı]

Ḳaddüne bende olup ṭoğrı **hevādāruñ olan** / Ḳayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [hevādāruñ olan, -uñ, -an]

Nārveş ser-keşlenürmişsin **hevādār olana** / Ğaybdur çıkḣa cihān gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [hevādār olana, -ana]

hevā-ḥ'āh: Yar, dost.

Ol kerem kānı iştmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben **hevā-ḥ'āhuñ** muḥālîf rüzğārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [hevā-ḥ'āhuñ, -uñ]

Ben senüñ bende-i ser-bâz u taleb-kāruñ olam / Serv-ḳaddüñe **hevā-ḥ'āh** u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [hevā-ḥ'āh,]

hevā-ḥ'āh ol-: Dost, sevgili, yar olmak.

Hevā-ḥ'āhuñ olup her gūşede s̄ābit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [hevā-ḥ'āhuñ olup, -uñ, -up]

hevāñ: Horluk, hakirlik, zillet, hâksârî.

Bāda ṭabşırdum **hevāñ** ile vücūdum ḥırmenin / Şanma 'ömrüm ḥāşılı 'ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hevāñ,]

hevā-yı 'aşk: Aşk arzusu.

Ḳul oldı sen boyı servi görüp dil-i āzād / **Hevā-yı 'aşka** düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [hevā-yı 'aşka, -a]

Rāst uyduñsa ger ol servüñ **hevā-yı 'aşkına** / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [hevā-yı 'aşkına, -ına]

Cūş iderdi dil **hevā-yı 'aşk** ile deryā gibi / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [hevā-yı 'aşk,]

Dil **hevā-yı 'aşka** hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bākî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [hevā-yı 'aşka, -a]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yaḳdılar / İtmedi bir dem **hevā-yı 'aşkuñı** inkār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [hevā-yı 'aşkuñı, -uñı]

Çekme baş āteş gibi ḥāk ol **hevā-yı 'aşk** ile / Şu gibi dîdāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [hevā-yı 'aşk,]

hevā-yı ḡam-ı zūlf: Saçının derdinin arzusu.

Çok furtına şavurdi **hevā-yı ḡam-ı zūlfüñ** / Lenger biraḡup ḳomadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [hevā-yı ḡam-ı zūlfüñ, -üñ]

hevā-yı ḥāl ü zūlf: Saçının ve beninin arzusu.

Hevā-yı ḥāl ü zūlfüñe düşelden oḳıya gelmez / Biñ altun āşyānına iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [hevā-yı ḥāl ü zūlfüñe, -üñe]

hevā-yı ḳadd-i dil-cū: Gönül çeken boyun arzusu.

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden aḳan ḥün-āba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla, -sıyla]

hevā-yı kadd-i dildār: Sevgilinin boyunun arzusu.

Hevā-yı kadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûhum revân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [hevā-yı kadd-i dildāra, -a]

hevā-yı kadd: (Sevgilinin) boyunun hevesi, arzusu.

Hayli demdür dil **hevā-yı kaddüñe** oldu esîr / İstemez ammâ efendi bir nefes âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [hevā-yı kaddüñe, -üñe]

hevā-yı kākül: Saçının arzusu.

Vefâsız lâle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefâ urmam / Perîşân olmazam geçdüm **hevā-yı kākülüñden** hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [hevā-yı kākülüñden, -düm-üñden]

hevā-yı kâmet-i hecr: Ayrılığın boyunun arzusu.

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘Aceb mi kan dokerse dem-be-dem bu çeşm-i
giryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [hevā-yı kâmet-i hecriyle, -iyle]

hevā-yı nev-rüz: Yeni günün havası.

Luṭfuñ nesîm ile hoş-dem **hevā-yı nev-rüz** / Tâb-ı ‘ızāruñ ile ḥurrem fezâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [hevā-yı nev-rüz,]

hevā-yı sa‘y: Safa ve Merve tepeleri arasında gidip gelme arzusu.

Şafâ-yı ṭavf-ı Ḥicâz u **hevā-yı Sa‘y** semâ‘ / Ne yol maḳâm-ı kabûle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [hevā-yı sa‘y,]

hevā-yı ‘ummân: Okyanus arzusu.

Yaşumla āhuma şor gör **hevā-yı ‘ummānı** / Gezer şabāyıla her dem fezâ-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [hevā-yı ‘ummānı, -ı]

hevā-yı zülf: (Sevgilinin) saçının arzusu, hevesi; (sevgilinin) saçının sevgisi.

Ġam-ı ḥatṭuñ **hevā-yı zülfüñ** āh / Ben perîşāna kara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5).
[hevā-yı zülfüñ, -üñ]

hevā-yı zülf-i yâr: Sevgilinin saçının arzusu.

Bâda virdi hürmen-i ‘ömrüm **hevâ-yı zülf-i yâr** / Bilmezem bâd-ı hevâ mı şanur ol dildâr-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [hevâ-yı zülf-i yâr,]

Nesîmâsâ **hevâ-yı zülf-i yâre** hem-dem ol ey dil / Perîşân olma demler içre gâyet hoşca demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [hevâ-yı zülf-i yâre, -e]

hevâyî: Gelgeç gönüllü, uçarı.

Perîşân itme gönülüm ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir **hevâyî** sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [hevâyî,]

heves: Arzu, istek.

Dil hevâ-yı ‘aşka hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bâkî **heves** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [heves,]

heves kıl-: Heves etmek, heveslenmek, arzulamak.

Yâr ile seyr-i çemenzâra **heves kılma** gönül / Hem-reh olmak râst gelmez serv ile şâh-ı giyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [heves kılma, -ma]

Heves kılmaz behîştâsâ bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / Ruhuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bâğ u râğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [heves kılmaz, -maz]

heves-i küy: Mahallenin arzusu.

Heves-i küyuñ ile bâğ-ı cinândan geçdüm / Nazâr it ‘âşık-ı dîdâra Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [heves-i küyuñ, -uñ]

hey: Seslenme ünlemi.

Rakîb-i seg-nihâduñ âline aldanma vahşet kıl / Şağın şayd olma kaçıcık dilküye **hey** erkek arslanum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [hey,]

Hey âfet nâzüküñ oranı yok mı / Cefâ vü cevrüñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit
1). [hey,]

hezâr:

1.Bülbül.

Çoyup gülzâr-ı küyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / **Hezâr** efgân ile ol hasta ey gülzâra düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [hezâr,]

Ey Rağîmî işidüp nâlemi ol gönca dimiş / Şad **hezâr** ancılavin bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [hezâr,]

Ümidüm devhası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāğında anuñ bāğ **hezārı** var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [hezārı, -ı]

Bir senüñ gibi benüm gönca-dehānum yoğdur / Var senüñ gülşen-i ʿālemde benüm gibi **hezār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [hezār,]

Senüñ gülzār-ı ʿālemde benüm gibi **hezāruñ** var / Senüñ gibi benüm ey gönca-leb bir gül-ʿizārum yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [hezāruñ, -uñ]

İşitmez āh-ı **hezārum** o gül-ʿizārı görüñ / Oğinsa kışsa-i ʿaşkum uyur o yārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [hezārum, -um]

Fiğān u nāle vü āh-ı hāzīnem tıtdı gülzārı / Raḥīmī bir hāzān-dīde **hezārum** zāratur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [hezārum, -um]

Gönlüm ol gül-ʿizāra yüz tıtdı / Yine zār u **hezāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [hezāra, -a]

2. Pek çok, binlerce.

Goncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-güşā / Geh **hezār** āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [hezār,]

Görünmez ey gönül sen bir gül-i raʿnāya ʿāşıksın / İrişmez semʿine anuñ **hezār** āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [hezār,]

hezār it-: Binlerce etmek, çoğaltmak.

Ḥarīm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Ḥoş-edā bülbülün ey gönca-leb zārın **hezār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hezār itme, -me]

hezār ol-: Binlerce, çok olmak.

Bülbülün nāle vü feryādı **hezār olsa** ne gam / Gül olur ḥāra muḳārin o gam-ı gavgāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [hezār olsa, -sa]

hezārān: Binlerce, pek çok.

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / **Hezārān** zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [hezārān,]

Açılsun gül gibi ey gönca-leb her ḥāra yüz virdün / **Hezārān** nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [hezārān,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum gönca açmaz belki geh güldür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [hezārān,]

Hezārān derd daḥi olsa dilde āşikār itmez / İder ağıyārdan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [hezārān,]

Letâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / **Hezârân** bülbül-i güyâsı var bir ‘aşk-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [hezârân,]

hezâr-ı ‘âşık: Âşığın bülbülü.

Hezâr-ı ‘âşık olursa gam degül dildâr şağ olsun / Kayırma bülbülü ey bâğbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [hezâr-ı ‘âşık,]

hıdmet: Hizmet.

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler **hıdmete** / Tâ ola vech-i hasen gibi sürür-efzâ-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [hıdmete, -e]

Kaşr-ı ‘aşkuñ Husrevâ tarhında ben üstâd iken / Taş taşurdu **hıdmete** Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [hıdmete, -e]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefâ meydânınıñ / Ögdül alursam n’ola **hıdmet** semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [hıdmet,]

Raḳîb-i rû-siyâh ile beni bir görme **hıdmetde** / Bir olmaz zâğ-ı nâ-cins ile ey şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [hıdmetde, -de]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe **hıdmet** zemâni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [hıdmet,]

hıdmet-i ‘âlem: Dünya hizmeti.

Kapuñda bende olduğına ‘âlem itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe **hıdmet-i ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [hıdmet-i ‘âlem,]

hıdmetkâr ol-: Hizmetkâr olmak.

Şevk-ı gayra nârveş mâyil degül ey serv-kaḍd / Toğrulukla dergehüñde oldı **hıdmetkâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [hıdmetkâr oldı, -dı]

hıfz: Koruma, muhafaza etme.

Ḥaṭṭ degül ḥaddinde yârüñ mülk-i ḥüsni **hıfz** içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye’cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [hıfz,]

‘Aşkuñı bir zerre dilde **hıfza** yokdur ṭâkatüm / Bildiler sen şâha mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [hıfza, -a]

hıfz eyle-: Korumak, saklamak, muhafaza etmek.

Ġam-ı dildârı cem‘ it maḥzen-i ḥaṭırda **hıfz eyle** / Tarîk-ı ‘aşka ‘azmüñ var ise zâd-ı firāvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [hıfz eyle,]

Hırāmān kanda nīk zıllin düşürmez hāke **hıfz eyler** / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hıfz eyler, -ler]

Hıfz eyle dilde hūn-ı ğamı rāh-ı ‘aşkda / Yokdur Raḥîmî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [hıfz eyle,]

hıfz it-: Korumak, muhafaza etmek.

Dil karar u hūşı çeşmüñden anuñçün **hıfz ider** / Naḳdi tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [hıfz ider, -er]

Ṭılısmāt-ı vücūduñda maḥabbet gencini **hıfz it** / Raḥîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [hıfz it,]

Hıfz ide ol şeh-i merdānı ḥaṭardan Ḥālīk / Şaḳladuğunca ten-i ‘asker-i Osmānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [hıfz ide, -e]

hıl‘at-i şāh: Padişahın giydirdiği kaftan.

Rāstî bir tāze revnaḳ virdi cism-i ‘āleme / **Hıl‘at-i şāhı** şehā sen kāmeti bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [hıl‘at-i şāhı, -ı]

hırāmān: Salınan, salınarak yürüyen.

Hırāmān kanda nīk zıllin düşürmez hāke hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hırāmān,]

Ḳaddüñi ḳo ben hāke **hırāmāna** şalınsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [hırāmāna, -a]

Yelkenüñi ḳullanma eyā serv ṭorudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥ‘āha **hırāmāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [hırāmāne, -e]

hırāş it-: Tirmalamak.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir **hırāş itdüm** / Ḥaṭ-ı nāmūsı başdan tīg ü tîrūñle tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [hırāş itdüm, -düm]

hırāşide: Yaralanmış, tirmalanmış, bozulmuş.

Dem-i hecrüñde yaşum içre **hırāşide** beden / Beñzer ol ḳal‘aya deryāda temāşālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [hırāşide,]

hırīdār: Alıcı, müşteri.

Görüp la‘lüñe rūḥum itdüm revān / Göre nice cāndan **hırīdāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [hırīdāruñum, -uñum]

hırka: Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarıkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerâmet n'eydüğün / Rehn iderdi **hırkasın** cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [hırkasın, -sın]

hürmen: Harman.

Bāda ıtabşırdum hevāñ ile vücūdum **hürmenin** / Şanma 'ömrüm hāşılı 'ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hürmenin, -in]

Döne döne pîr-i 'aşkuñ pendî budur kendüme / Bāda eyle hāşılı gam **hürmenin** ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [hürmenin, -in]

hürmen-i dehr: Dünya harmanı.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum **hürmen-i dehri** / Bulınmaz hālūñüñ bekdaşı hod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [hürmen-i dehri, -i]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu **hürmen-i dehri** / Görünmez hāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [hürmen-i dehri, -i]

hürmen-i dihkān-ı dehr: Dünya çiftçisinin harmanı.

Virürdüñ **hürmen-i dihkān-ı dehrüñ** hāşılın şüfi / Elüñe girse ger gendüm kadar pervānesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [hürmen-i dihkān-ı dehrüñ, -üñ]

hürmen-i hürmān: Mahrumiyet, yokluk harmanı.

Gömgök itdüm seng-i gamla kendümi / **Hürmen-i hürmānda** mānend-i 'ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [hürmen-i hürmānda, -da]

hürmen-i 'ömr: Hayat harmanı.

Bāda virdi **hürmen-i 'ömrüm** hevā-yı zülf-i yār / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [hürmen-i 'ömrüm, -üm]

hürs: Bir şeyi lüzumundan ziyade talep, bir şeye ziyade rağbet, hürs.

Hürşî artur göñlümün pîr olduğunca 'aşkuña / Ey cüvānum ol delinün 'aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [hürşî, -î]

hürş u hased: Hürs ve kıskançlık.

Țoludur bātını **hürş u hased** zāhir-perest olmuş / Țoyup didār-ı kūyuñ cennet añar vā'iz-i aħmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [hürş u hased,]

hırz-ı füsûn: Büyü tılsımı.

Görüp bî-şabr olur her şûh-ı şîrîn-kâr-ı şehîr-âşûb / Benüm tûmâr-ı eş'ârum bu gün **hırz-ı füsûnumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [hırz-ı füsûnumdur, -umdur]

hışım eyle- Öfkelenmek.

Baňa kaçın çatup **hışım eyler** anuñcün hemân ebrû / Görüp ân-ı ruhuñ dîvâne düşdüm ey perî ânî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [hışım eyler, -r]

Çaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar başuma / La'lüñ öpsem gamze **hışım eyleyüp** hañcer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [hışım eyleyüp, -yüp]

hışım it- Kızmak, öfkelenmek.

Cân lebüñden em recâ itdükce gamzeñ **hışım ider** / Ben niyâz u nâzdan oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [hışım ider, -er]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / **Hışım idüp** ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [hışım idüp, -üp]

hıta: Kuzey Çin.

Büy-ı çîn-i zülfüne virür **Hıta** hâni harâc / Dişleriñüñ n'ola olursa 'Adende bâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [hıta,]

Çîn-i zülfini **Hıta** vü Hotene virme hata / Ki şağın alma hat u haddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [hıta,]

hıyâm-ı sîm: Gümüş çadırlar.

Görünen dâğlar yir yir kurulmuş şâh-ı serviçün / **Hıyâm-ı sîmdür** ya nürdan bir sâyebân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [hıyâm-ı sîmdür, -dür]

hızr: Hızır Aleyhisselam. (Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.).

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile **Hızr** oldı hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [hızr,]

La'lüne ben hasta ola cân iken ey **Hızr** had / Bilmez idi ismini mâ'û'l-hayâtuñ bir ahad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [hızr,]

Yetiş **Hızr** gibi yaşımı itmeden İlyâs / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı 'ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [hızr,]

hızrāsā: Hz. Hızır gibi.

Ġarık-ı baħr-i ġamem al elüm **Hızrāsā** / Kenār-ı ŗādiye fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [hızrāsā,]

hızr-āsār: Hz. Hızır'ın işareti.

Bāġ-ı hüsniinde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ħayāt / Ĥaṭṭ-ı Hızır ābuñla ġüyā oldı **Hızr-āsār** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [hızr-āsār,]

hızr-dem: Hızır nefes.

Ġālibem himmetde ben ey **Hızr-dem** İskendere / Ṭālib-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [hızr-dem,]

hızr-ı dīdebān: Hızır gözcüsü.

Ġarķ itdi baħr-i fūrķat fülk-i vücūdi yā Rab / Olmadı ķaṭre ‘avni sen **Hızr-ı dīdebānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [hızr-ı dīdebānuñ, -uñ]

hızr-ı ḥaṭṭ: Hızır yüzlü.

Lebüñ aġyār-ı zulmet-ķihreye ey **hızr-ı ḥaṭṭ** ŗunma / Ķurudur varduġı dem çeşme-i ħayvāna ġönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [hızr-ı ḥaṭṭ,]

hızr-ı hoş-dem: Hz. Hızır'ın iyi arkadaşı.

Ey ŗaķı zulmet nedür la‘lünde ḥaṭṭ ŗordum didi / **Hızr-ı hoş-demdür** delil-i çeşme-i āb-ı ħayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [hızr-ı hoş-demdür, -dür]

hızr-leb: Hızır dudak.

Leblerüñ vaşfinda cān-baħş olsa eş‘arum n’ola / Almışam ey **Hızr-leb** ben Rūḥ-ı ķudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [hızr-leb,]

hızrvār: Hz. Hızır gibi.

Sensin řalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yüri **Hızrvār** ġöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [hızrvār,]

hızrveş: Hızır gibi.

Himmet eyle **Hızrveş** ġarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Ĥayli demdür ġöz ġöre vaşluñ kenārın ġözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [hızrveş,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlũñ gũş-ı gerdũna / Naşibũñ **Hızrveş** dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [hızrveş,]

hicāb:

1. Utanma, sıklıma.

Gir maķām-ı ‘aşka ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it **hicābuñ** kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [hicābuñ, -uñ]

2. Perde, örtü.

Gizledi haclet **hicābında** özin ey meh hilāl / Olalı ebrũlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [hicābında, -ında]

hicāb ol-: Perdelemek, örtmek, kapatmak.

Çehre-i maķşũda yüz gösterse rũh **olsa hicāb** / Bî-vesile ‘arız-ı cānāna seyrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [hicāb olsa, -sa]

hicrān: Ayrılık, ayrılık acısı.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Rahîmî ara yirde böyle **hicrān** olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [hicrān,]

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rũz-ı vaşl içün / Rahîmî her vişālũñ āħiri **hicrānımış** bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [hicrānımış, -ımış]

Dirîgā maħremüm yok ğuşşa vü **hicrāndan** ğayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [hicrāndan, -dan]

hiç:

1. Katiyen, asla.

Beni āniden anıñ hũsni anuñçün helāk itdi / Be-şartı-ı ān ki **hiç** olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [hiç,]

Hecr olmasaydı ğadrü mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rũze olmasa **hiç** i‘tibār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [hiç,]

Hiç noķşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [hiç,]

Tabibā zaħmete girüp benümçün **hiç** ‘ilāc itme / Ben oldum olacağum ol gözi bimār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [hiç,]

Biz ser-i kũy-ı melāmetde fenā şālın geyüp / Mülke ħālib olmazuz **hiç** çekmezüz dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [hiç,]

Budin mülkini yıkmak **hiç** zülf-i yāre āyındır / Velī ey şāh-ı İslām olma rāzısın ney-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [hiç,]

Dem-â-dem göz yaşı hūnî habābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünün eksük degüldür **hiç** donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [hiç,]

2. Soru cümlelerinde verilen hükmün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

A zālīm zulmüñi hadden aşurma / Bu şehriñ yoksa **hiç** sulţānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [hiç,]

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘Āşıkā **hiç** belā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [hiç,]

Mîhr-i hūsnūñe müşteri zerrāt / Hūba **hiç** mübtelā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [hiç,]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i āhum sînedden / Berķ-ı ‘ālem-tāba ey meh-rū olur mı **hiç** ğilāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [hiç,]

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez ābādlık / Öğrenen endüh-ı hecre **hiç** diler mi şādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [hiç,]

3. Bir addan önce getirilerek o adın bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatan bir söz, hiçbir.

Maķsad-ı maķşüdmend-i bāb-ı himmetdür kilid / Eftaħullāh bî-tekellüf ṭālibe **hiç** rāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [hiç,]

Kime şorsam lebūñ cān gibi **hiç** ‘ālemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [hiç,]

Ey Raḥîmî ben şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi **hiç bir** şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [hiç bir,]

hiç revā mı: Uygun mudur? Hiç yakışır mı?

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ḥam-ender-ḥam iken / Rā-ķaşuñla dāl-zülfüñ **hiç revā mı** ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [hiç revā mı,]

hiçe say-: Hiç önemsememek ve değer vermemek.

Hiçe sayarsın gözümün bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [hiçe sayarsın, -arsın]

hikāyet it-: Anlatmak.

Pervāne gibi bir şeb şevķum **hikāyet itsem** / Sen şem‘a yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [hikāyet itsem, -sem]

hikmet:

1.Hakikat sırrı, bilgelik.

Nice deryā-yı kudret kaṭresidür bilmezem yā Rab / Ne **hikmet** mevcinüñ seyl-āb-ı bī-pāyānidur gönüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [*hikmet,*]

2. Gizli sebep.

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Kānūn degül ölümlüye **hikmetde** ḥod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [*hikmetde, -de*]

3. Cenâbihakk'ın her şeyi yerli yerince yaratma, her şeyi lâyük olduğu yere koyma sırrı, âlemin insanlar tarafından
anlaşılamayan gizli amacı.

Hikmetine nāzır ol ol ḥākim-i pür-hikmetüñ / Yuḥyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilā āsār a baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [*hikmetine, -ine*]

hikmet-i ḥudā: Allah'ın hikmeti.

Derd-i hicrāna şimdi şabr idelüm / Görelüm **hikmet-i Ḥudā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit
10). [*hikmet-i ḥudā,*]

hilāl:

1.Ayın ilk günlerinde aldığı yay şekli, yeni ay.

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin ey meh **hilāl** / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [*hilāl,*]

Ḥün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafaḳ içre **hilāl** oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [*hilāl,*]

Ġarrā ḳaşuña beñzemeyeydi vü ger **hilāl** / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 4). [*hilāl,*]

Rūze-i ğamda bu dil her rüz iderken i‘tikāf / ‘İd-ı vaşluñçün **hilāl** ‘arz itdi menşūr-ı mu‘āf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [*hilāl,*]

Āşüb-ı şehri olalı ḳaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldu kimse **hilāli** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 3). [*hilāli, -i*]

Ġirre olma ol ḳaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey **hilāl** eksüklüğüñ bil ‘özü ḳıl tenhāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [*hilāl,*]

Gönül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem **hilāli** aña ḳaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [*hilāli, -i*]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken **hilâle** dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [hilâle, -e]

Kaşuñ mişâli mâ`il ol ey serv-i bâğ-ı nâz / Gökde kadın **hilâlûñ** eger ‘aşk-ı râstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [hilâlûñ, -üñ]

Dağı dün toğdı ey meh-çihre garrâlanma sen gurre / **Hilâl** eksüklüdür hod olmaz aña tev`emân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [hilâl,]

2. Yeni ay || Kaş.

Benüm ‘id-i hümayûnum senüñ seyr-i cemâlûñdür / Gözüme gurre ey meh-rü iki garrâ **hilâlûñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [hilâlûñdür, -üñdür]

Ey meh **hilâlûñ** eyleyli secdegâh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [hilâlûñ, -üñ]

hilâl ol-: Hilal gibi olmak || bükülmek.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / **Hilâl oldı** kadüm bedr-i cemâlûñ görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [hilâl oldı, -dı]

hilâlâsâ: Yeni ay gibi.

Kime şorsam lebûñ cân gibi hiç ‘âlemde görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıkda **hilâlâsâ** ‘ıyân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [hilâlâsâ,]

hilâl-eburu: Hilale benzeyen kaş.

Ey şehen-şâh-ı büleñd ahter sipihr-i ‘âleme / Bedr-i hüsnüñle **hilâl-eburuñ** olur bürhân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [hilâl-eburuñ, -ñ]

Baňa mihr itmeyüp gamzeñ gezer hâtır nişânumdur / Bilümi ey **hilâl-eburü** kemâna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [hilâl-eburü,]

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir **hilâl-eburü** kamer-ruhsâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [hilâl-eburü,]

Gün yüzüñsüz ey **hilâl-eburü** bu gün / Baňa mâtem halka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [hilâl-eburü,]

Halâş eyle dil-i bî-ţâli‘i şavm-ı nuhüsetden / Şeref vir ey **hilâl-eburü** baňa ‘id-i cemâlûñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [hilâl-eburü,]

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyâresin / Hem-kağem ham gözlemekden ey **hilâl-eburü** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hilâl-eburü,]

hilâl-i ‘id: Bayram gününün habercisi olan ay.

Rahîmî şanma ʔālî' oldı çerh üzre **hilâl-i ʔid** / O mâhuñ çaşı fikriyle olan nâzûk hayâlûndür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [hilâl-i ʔid,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa ʔañ degül ey meh / **Hilâl-i ʔid** u dem-i sâğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [hilâl-i ʔid,]

Çaşuñ teferrüci seyr-i ʔizâruñ olmayıcağ / **Hilâl-i ʔidi** meh-i tâbdârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [hilâl-i ʔidi, -i]

hil'at: Eskiden, padişah veya vezir tarafından taktir edilen, beğenilen kimseye giydirilen süslü elbise, kaftan.

Dâğ-ı gam şol deñlü zeyn itdi Rahîmî cismümi / Şüphenüñ **hil'at** geyürdi güyiyâ şeh-zâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [hil'at, -nüñ]

himmet:

1.Lütuf, kerem, yardım.

Ben Raḥîmîyem ʔaṭā ʔaynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şâh-ı ʔâlem **himmet** it **himmet** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [himmet,]

Rahîmî **himmeti** ʔâlî umar şanı bülendüñden / Çapuñda pâdişâhum gerçi bir ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [himmeti, -i]

İdüpdür top-ı çerhi **himmetüñ** çevgâni ser-gerdân / Erenler ḥaḳkıçün meydân bu gün sen şehriyâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [himmetüñ, -üñ]

Her gedâ ʔab'a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer **himmet** ʔayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [himmet,]

Yine beg virdi Raḥîmî ḥâlûñe dil-murğını / **Himmetüñ** gibi bülend olur hücüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [himmetüñ, -üñ]

Benüm ḳalbüm şafâ **himmetle** Ka'be âsitânuñdan / Emîrül'mü'minisin ḳâṭı'ul-burhâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [himmetle, -le]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehâdur **himmeti** / Sidrede ʔübâya baş egmez dil ey nâzûk-nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [himmeti, -i]

Menzilüñde ben senüñ **himmet** semendin ḳoşmuşam / Hem-ʔinânuñ olmağa devlet semendin ḳoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [himmet,]

Segirdüp al murâduñ ögdilin meydân-ı devletde / Saña ḳoşdum erenler ḥaḳkı **himmetle** du'â raḳşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [himmetle, -le]

Göñül mir'âtınuñ ḥâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ **himmetle** baḳ anı mücellâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [himmetle, -le]

Ġâlibem **himmetde** ben ey Ḥızr-dem İskendere / ʔâlib-i cân oldı ol ben bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [himmetde, -de]

Çapuña gelüp ḳalb-i selîm ile Raḥîmî / **Himmet** demidür eyle ʔinâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [himmet,]

Şafâ **himmetle** Ka'be âsîtanından benüm kıblem / Emîrû'l-mü'mînîn kıtî'û'l-bürhâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [himmetle, -le]

Reh-ber olalı **himmeti** aşhâb-ı ıızâmuñ / A'yâna 'avn-ı nâşîruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 4). [himmeti, -i]

Efendi kuluña **himmet** zemâni gelmedi mi / Hâkîr küyuña hürmet zemâni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [himmet,]

2. Gayret, çaba.

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü dîdâruñi / **Himmeti** şâhum Raḥîmî bendeñüñ gâyet bülend (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [himmeti, -i]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî kapuñi / **Himmetini** ol gedânuñ gör nice şâhânedür (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [himmetini, -ini]

Bir emeldür cennet ü tûbâ gamı tûl u dirâz / Kûy-ı kadd-i yâre irmekdür Raḥîmî **himmetüm** (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [himmetüm, -üm]

himmet bul-: İhsan bulmak.

Yâremüñ ağzına tîgüñ dil şoḡar ikide bir / Ben anuñla gamzeden **himmet bulursam** söyleşem (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [himmet bulursam, -ursam]

himmet evci: İhsanın doruḡu.

Meges miḡdârî gelmez 'aynına 'anḡâsı dünyânuñ / Hümâ tâl'atlu **himmet evcinüñ** perrânıdur göñlüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [himmet evcinüñ, -nüñ]

himmet eyle-: Yardım etmek.

Himmet eyle Hızırveş ḡarḡ-âb-ı baḡr-i fûrkatüz / Ḥayli demdür göz göre vaşluñ kenârın gözlerüz
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [himmet eyle,]

himmet it-: Yardım etmek.

Ben Raḥîmîyem 'aṡâ 'aynıyla raḡm it vaḡtidür / Kıl kerem ey şâh-ı 'âlem **himmet it** himmet baña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [himmet it,]

hîn: An, zaman, vakit.

Bildiler bu **hinde** ben kendüm dimek lâzım degül / Şa'r-ı şa'rî deñlü yoḡ şî're Raḥîmî i'tibâr (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [hinde, -de]

hind: Hindistan.

Şām-ı mağrib **Hind** anuñdur zulumete varınca tā / ‘Aleme hüküm itdi şevküñle Sikendervār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [hind,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūguñ / Tuğrā-yı zafer **Hinde** vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 3). [hinde, -e]

hisāb: Hesap.

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok **hisābum** var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [hisābum, -um]

hisābî: Hesabını iyi bilenler.

Hîçe şayarsın gözümüñ bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maşşer **hisābiler** bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [hisābiler, -ler]

hişār-ı germiyān: Germiyan kalesi.

Qara bahtın Qarahişāruñ felek ağ eyledi / Tañ midur gevher-nigīn olsa **hişār-ı Germiyān** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [hişār-ı germiyān,]

h’iştān: Akrabalar.

Mürîdüñ olmayan haqqā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muhibb ü muhliş olmışdur saña bî-gāne vü **h’iştān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [h’iştān,]

hod:

1.Kendi, bizzat.

Hayāl-i la’l-i cānānumla mestem sākiyā şunma / Benem **hod** baña yetmişdür ne lāzım bāde-i hamrā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [hod,]

Derdüñe düş olalı dil tālîb-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i gamuñ **hod** cānuma cüllābdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [hod,]

Dilüm dilim dilim miqrāz-ı gamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden **hod** katı āvāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [hod,]

Nigār-ı ‘ārîzuñda görinen haţţ dūd-ı āhumdur / Ya **hod** ey meh sevād-ı nāfe-i baht-ı siyāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [hod,]

Baña ey çerh her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyine-i ruhsāra yāra **hod** nigāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [hod,]

Sāza **hod** muhkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maqqām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [hod,]

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehūñ **hod** mihri geh var gāh yođ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [hod,]

‘Aşkıyla ezelden **hod** kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥîmî ço bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [hod,]

Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı la‘lūñle benüm **hod** baña yitmişdür / Yücum ṭutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [hod,]

Rikābuñdan cüdā olmağ revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde **hod** ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [hod,]

Ey Raḥîmî ḥ‘ān-ı Ḥađdan **hod** nevāleñ baḥşıdur / Bî-nevāyāne ṭama‘ itme yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [hod,]

Raḥîmî **hod** kadîmî bir gedā-yı ğam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [hod,]

Saña ḳahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ **hod** merhem-i maḳbül-i dil-rîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [hod,]

Daḥi dün ṭođdı ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür **hod** olmaz aña tev‘emān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [hod,]

Bu dil **hod** nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşān idüp ‘aḳlın zülfüñāsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [hod,]

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum ḥırmən-i dehri / Bulınmaz ḥālūñüñ bekađı **hod** bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [hod,]

Ġamuñla āh iderken tüfek ḳundaḳda yaturdı / Ṭopı bābından aldı geldi nālem **hod** bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [hod,]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā / Ḥāk-i rāhuñdur Raḥîmî **hod** senüñ bî-işṭibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [hod,]

Benem **hod** baña yandı ben yıkıldum sākıyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [hod,]

Tenümde dāğ-ı ğam **hod** her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey ḳaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [hod,]

Görelen cebhenüñ ay ṭođdınüñ **hod** çerḥi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsñüñ çağı geçdi Aḳşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [hod,]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur **hod** ṭuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [hod,]

Ruḥ u la‘lūñle cān **hod** ḳan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālūñ ḥ‘ānıñ muḥṭāc u ḳan ḥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [hod,]

Raḥîmî **hod** kadîmî derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥi çekdürme yā Rab bir ḳula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [hod,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şūrîde raḥm eyle / Güzellik **hod** bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [hod,]

Güneş ay ile dutulmuş çapıñda birdür oğlanı / Felek raqqāş-ı bezmüñ zühre **hod** düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [hod,]

2. Bile, dahi.

Añma şifâ-yı derd-i dili derdmendüñe / Qânün degül ölümlüye hikmetde **hod** ‘ilâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [hod,]

Melâmet ehline her kim iderse **hor** nazar / Biz aña ‘aşq u ne meşq ü ne **hod** selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [hod,]

hod göster-: Kendisi göstermek.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma qalbüñ münkesir / Bezm-i cām encāmını **hod gösterür** her cām-ı şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [hod gösterür, -ür]

hokka-i la’l: Mücevher kutusu // Sevgininin hokka gibi ağzı.

Hokka-i la’lün katında halka-i ğisûlaruñ / Mârdur tiryâqdan mest ü humâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [hokka-i la’lün, -ün]

hor: Hakir, zelil, müptezel.

Şaçüñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i aşüfte dirler bir ğarib ü **hor** u zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [hor,]

Ey rebî^c-i mekrümet dest-i zer-efşânuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen **hor** u zâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [hor,]

Hor geldi **hor** gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endişe-i ağyârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [hor,]

Dizin dizin reh-i küyında dizilüp ‘uşşâk / Gürüh gürüh görinen **hor** hâksârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [hor,]

Melâmet ehline her kim iderse **hor** nazar / Biz aña ‘aşq u ne meşq ü ne **hod** selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [hor,]

hora geç-: Beğenilmek, kabul olunmak, işine yaramak, makbule geçmek.

Fidâ-yı cân iderdüm ‘id-i vaşl-ı yâr için ammâ / Dirigâ **hora geçmez** tekiye-i ‘aşqında qurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [hora geçmez, -mez]

horyâd: Hareketleri ve hâli sert, haşin ve hırpalayıcı olan, kullandığı şeyin veya karşısındaki kimsenin kırılıp incineceğini hesâba katmadan hareket eden, kaba.

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ hūn-rīz ü **horyād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [horyād,]

hoş: Hoş, güzel.

Medḥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / **Hoşdur** Raḥîmî ol қаşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [hoşdur, -dur]

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ʿīd / Kaʿbe ḥaḳkı **hoş** şafāyıla geçer devrān-ı ʿīd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [hoş,]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü **hoş** gör / Yine virmek anuñdur luḫ ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [hoş,]

İşitdüm kim ḥabîbüñ ʿaşk okı ḳaddin kemān itmiş / Vücüdün çeşm-i fettānı gibi **hoş** nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [hoş,]

Ne **hoşdur** rüzgār ola muvāfıḳ ey şeh-i ʿādil / Ḳapuñdan cānibe ʿazm eyleyem ben ʿāşık-ı bî-dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [hoşdur, -dur]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir **hoş** ʿālemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [hoş,]

Hoş medḥ itdüñ Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Āferin ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-süḥan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [hoş,]

hoş eyle-: Rahatlık vermek, mutlu etmek || avutmak.

Raḥîmî muʿciz-i ʿİsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bîmārını ben derdmendüñ ol ki **hoş eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [hoş eyler, -r]

hoş gör-:

1. Hoş vakit geçirmek, iyi yaşamak.

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi **hoş gör** ğamı deryāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [hoş gör,]

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ʿummāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [hoş gör,]

2. İyiye yormak; hoşgörü ile karşılamak.

Hoş gör dem-i bîmārlığı bîdārlıḳdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devā dermāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [hoş gör,]

Ey felek **hoş gör** bu devrānuñ bahāri şevḳini / Her dem el virmez bu demler arayup yaḳsañ çerāğ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [hoş gör,]

‘Azîz ol Һazret-i Yûsuf gibi MıŖr-ı sa‘âdetde / Rî‘âyet eylesün ‘izzetle **ҺoŖ gördüñ** bu mihmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [ҺoŖ gördüñ, -düñ]

ҺoŖ ol-: Güzel olmak.

Dem-i hecrüñde yaŖum āh dile hem-demdür / **ҺoŖ olur** āb u hevāsı o da bir ‘âlemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [ҺoŖ olur, -ur]

ҺoŖ-āb: HoŖaf.

TurŖ-rüyından raķîbüñ münҺarif oldu mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-Һarāretdür **ҺoŖ-āb** ister göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [ҺoŖ-āb,]

ҺoŖ-ābuñ ҺoŖ-müşābihdür leb-i cānāna ey viŖne / Mezāk-ı mey-ҺoŖuñ rengin teselli cāna ey viŖne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [ҺoŖ-ābuñ, -uñ]

ҺoŖca: HoŖ, güzel.

Nesîmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / PerîŖān olma demler içre ğāyet **ҺoŖca** demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [ҺoŖca,]

ҺoŖ-dem: Samimi arkadaŖ.

ҺoŖ-dem nesîm-i luŖfuñ ile rûzgār-ı ‘id / Һurrem fûrûĝ-ı ‘arîzuñ ile nehār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 1). [ҺoŖ-dem,]

LuŖfuñ nesîm ile **ҺoŖ-dem** hevā-yı nev-rûz / Tāb-ı ‘ızāruñ ile Һurrem fezā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [ҺoŖ-dem,]

ҺoŖ-edā: DavranıŖları hoŖ ve güzel olan.

Һarîm-i ğülŖen-i vaŖluñla Һurrem ğül gibi her Һār / **ҺoŖ-edā** bülbülün ey ğonca-leb zārın hezār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [ҺoŖ-edā,]

ҺoŖ-elhān: Güzel sesli.

Rahîmî ğülŖen-i ‘âlemdede Ŗavt-ı zāĝlar yegdür / N’iderler ‘andelîb āyin pāk olan **ҺoŖ-elhānı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [ҺoŖ-elhānı, -ı]

ҺoŖ-istirāhat: İyi dinlenme.

Tena‘um birle ŖiĖhat pisterinde Һ‘āb-ı nāziyla / Һüzür-ı pür-sürürıyla kılup **ҺoŖ-istirāhatler** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [ҺoŖ-istirāhatler, -ler]

hoş-müşâbih: Tatlı benzeri.

Hoş-âbuñ **hoş-müşâbihdür** leb-i cânâna ey vişne / Mezâk-ı mey-hoşuñ rengin teselli cânâ ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [hoş-müşâbihdür, -dür]

hoş-reftâr: Yürüyüşü güzel olan.

Sözün çoğrusı budur kadd-i mevzûnuñ gibi anı / Yazamaz öyle **hoş-reftâr** u bir serv-i kıyâmet nakş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [hoş-reftâr,]

hoş-revâc vir-: İyi değer vermek.

Cüllâba kondı Konyalı şîrîn sözünle hep / **Virdi** lebün hâlâveti helvâya **hoş-revâc** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [hoş-revâc virdi, -di]

hoş-ıtab'-ı selîm: Selim'in güzel huyu (II. Selim kastedilerek).

Reh-güzârında şehâ mür-ı şikeste-hâlem / Sen bu **hoş-ıtab'-ı Selîm** ile Süleymânımsın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [hoş-ıtab'-ı selîm,]

hoten: Doğu Türkistan'da bir şehir.

Çin-i zülfini Hıta vü **Hotene** virme haṭâ / Ki şakın alma haṭ u haddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [hotene, -e]

hû: Allah.

Dehânuñ râzını tuymış şabâdan gonca-i hoş-bû / Yakasın çâk idüp gül gibi havfinden didi yâ **hû**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [hû,]

hûb: Güzel.

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol **hûba** billâhi / Olıcağ bili ince la'li gonca hem semen sîmâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [hûba, -a]

Mihr-i hüsnüñe müşteri zerrât / **Hûba** hiç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit
4). [hûba, -a]

Cihânda görmedüm bu vech-i ra'nâ nesl-i âdemde / Perî-zâd olmasun şâyed görüñ ol **hûb** devrânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [hûb,]

hûbâñe: Güzeller.

Şimdi meyl-i cân u dil şol bir şehe **hûbâñedür** / Hüsnde Bekdaşi yokdur hâlveş bir dânedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [hûbâñedür, -dür]

hubb-i ‘alī: Hz. Ali sevgisi.

Fahr-i āl-i Aḥmedüz biz kārımız **hubb-i ‘Alī** / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [hubb-i ‘alī,]

hüblük: Güzellik.

Ḥüs-n-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuğrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / **Hüblük** mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [hüblük,]

hüb-rû: Güzel yüzlü (sevgili).

Ehl-i ‘aşka Rahîmî cevr-i ‘itâb / **Hüb-rûlarda** bir güzel-ḥûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [hüb-rûlarda, -larda]

huceste: Uğurlu, kutlu, mübarek.

Huceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsin Selîmâsâ / Süleymân gibi hem sulṭânısın iklim-i ‘irfânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [huceste,]

huceste-fâl: Falı uğurlu.

Ḥaduñsuz ‘id Muşhaf ḥaḥkı için rûz u ‘id olur / **Huceste-fâl** hem âyât-ı rahmet ḥaṭṭ u ḥâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [huceste-fâl,]

hudâ: Allah.

Hudânuñ ‘afv-ı ḥünî üstümüzden / Be şüfî eylemez ikrâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [hudânuñ, -nuñ]

Dûd-ı âhum sâyebân yir yir şerârum şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum **Hudâdur** yâverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [hudâdur, -dur]

Hudâ âğâhdur ḥapuñdan artuḥ bir penâhum yoḥ / Sa‘âdet-ḥ‘âh muḥliş bendeyi bu âsitânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [hudâ,]

Hudâ ḥ‘ân-ı ezelde sen Süleymânuñ ḥapusından / Muḥadder eylemiş ben mûr-ı bî-miḥdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [hudâ,]

Muḥiṭ-ı ‘âleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pâke / Hudânuñ birliği ḥaḥkı **Hudâ** yek dâne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [hudâ,]

hudânuñ birliği ḥaḥkı: Allahın birliği ḥaḥkı için.

Muḥiṭ-ı ‘âleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pâke / **Hudânuñ birliği ḥaḥkı** Hudâ yek dâne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [hudânuñ birliği ḥaḥkı,]

hudāvendā: Ey Sultanım!

Ḥudāvendā cihān bāğında ber-ḥürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide şeh-i fermān revān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [ḥudāvendā,]

ḥudāyā: Ey Allah'ım!

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı kōndı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ḥudāyā,]

Ḥudāyā kaşr-ı kadrin yüce eyle çerḥ-i çārumdan / Penāhum yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [ḥudāyā,]

ḥukūk-ı ni‘met ü nān: Ekmek ve nimetin hakkı.

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şākirdür / Ki aña sebkat itmişdür **ḥukūk-ı ni‘met ü nānuñ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ḥukūk-ı ni‘met ü nānuñ, -uñ]

ḥuld-ı berîn: Kutsal cennet.

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḥaṭṭuñ gibi giyāh / Bekdaşı ḥālūñüñ daḥi bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [ḥuld-ı berinde, -de]

ḥulūs: Doğruluk.

Ḥulūşıyla muķim olduĝ ‘ubūdiyyet maķāmında / Misāfir-ḥāne-i ‘aşķuñ dime miḥmāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [ḥulūşıyla, -ıyla]

ḥulūş eyle-: Samimi, içten davranmak.

Cihān devletine ķapuñ virmezsin / **Ḥulūş eyle** ‘abd-i vefādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
3). [ḥulūş eyle,]

ḥumār: Baş ağrısı, mahmurluk.

Lebūñ devrinde şol hūşyāra ey sākī selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl’olan **ḥumār** u ḥ’āba ‘aşķ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [ḥumār,]

ḥūn: Kan.

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı miḥmānına / Ḥāzır it hem **ḥūn** çün ḥūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [ḥūn,]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘aşıḳdan dökülmiş **ḥūna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [ḥūna, -a]

Ḥūnına her nā-kesüñ olmam meges gibi ṭufeyl / Egmezem her kâseye cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [ḥūnına, -ına]

Ḥār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum **ḥūniken** / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [ḥūniken, -iken]

Ey gönül ḳonmaz meges gibi ḥasîsüñ **ḥūnuna** / Ḳulluğın ‘ankā gibi dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [ḥūnuna, -ına]

Ey Raḥîmî ḳanda buldum dime dā’im gör nesin / Saña ol bir **ḥündür** bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ḥündür, -dur]

Cān mürde dil-şikeste ciger **ḥūn** ten ḥarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ḥūn,]

Her ḥasîsüñ **ḥūnuna** olma meges gibi ṭufeyl / Ey gönül ḳāf-ı ğınāda ḳāni’ ol ‘ankā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ḥūnuna, -ına]

ḥūn it-: Kanatmak, yaralamak.

Ḥūn iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup ağyār ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ḥūn iderseñ, -erseñ]

Ġamuñ sāğar gibi **ḥūn itdi** bağrum derdüñ iñletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola ḳanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [ḥūn itdi, -di]

Dāğ-ı ğam yaḳdı dile bir verd-i ḥandān sînelü / Ġoncaveş **ḥūn itdi** bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [ḥūn itdi, -di]

Bağruñı **ḥūn it** çerāğāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin bir yār-i ra’nā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [ḥūn it,]

ḥūn ol-: Kan dolmak, kan içinde kalmak, kanlanmak.

Ḥūn oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra ḳarşu / Şular bulanık aḳar evvel bahāra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [ḥūn oldı, -dı]

ḥūn-āb: Kanlı su.

La’l-i mey-ğūnuñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem / Ḥūn-ı ḥasretdür yidüğüüm içdüğüüm **ḥūn-ābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [ḥūn-ābdur, -dur]

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden aḳan **ḥūn-āba** ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [ḥūn-āba, -a]

ḥūn-āşām-ı ḥançer: Kan içici, gaddar hançer.

Ruĥuñ mir'âtını koyup olanlar ğayrıya nâzır / Gözüne gire **hûn-âşâm-ı ħaçer** gibi müjgâni (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3*). [*hûn-âşâm-ı ħaçer,*]

hûn-feşân: Kan saçıcı, kan dökücü.

Tâb-ı 'aşkuñla ciger biryân u çeşmüm **hûn-feşân** / Gel berü 'ış it şarâbum hem kebâbum var benüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2*). [*hûn-feşân,*]

hûn-ı a'dâ: Düşmanların kanı.

hûn-ı a'dâña bulaşmış işigüñ zer na'lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldu bedîd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4*). [*hûn-ı a'dâña, -ña*]

hûn-ı ciger: Ciğer/yürek kanı.

Ħayâl-i la'î-i mey-günüñla cânâ bezm-i fûrkatde / Raĥîmî mest olup dâ'im ider **hûn-ı ciger** peydâ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7*). [*hûn-ı ciger,*]

Ħalîlüm ħâne-i dilde ğam-ı cânânı mihmân it / Tenevvür sînede **hûn-ı cigerden** aña biryân it (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1*). [*hûn-ı cigerden, -den*]

hûn-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / Olsun demi ziyâde bu çeşm-i hûn-feşânuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4*). [*hûn-ı cigerle, -le*]

Ħasta gön'lüm yidüĝi **hûn-ı cigerdür** rüz u şeb / 'İşret ü 'İşi müdâm olsun şarabnâk olsun ol (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3*). [*hûn-ı cigerdür, -dür*]

'İzzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmânına / Ħâzır it hem hûn çün **hûn-ı ciger** didem be-çeşm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4*). [*hûn-ı ciger,*]

Câm-ı lebüñ ğamı ile cânâ Raĥîmîñüñ / **hûn-ı cigerle** tıldı gözünüñ kabacıĝı (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5*). [*hûn-ı cigerle, -le*]

Derün-ı sînede **hûn-ı ciger** çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâtın u zâhirde nem qaldı (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3*). [*hûn-ı ciger,*]

hûn-ı dâĝ-ı ğam: Dert yarasının kanı.

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir **hûn-ı dâĝ-ı ğam** / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2*). [*hûn-ı dâĝ-ı ğam,*]

hûn-ı dil: Gönül kanı.

hûn-ı dil yâd-ı leb-i la'lüñle şerbetdür baña / Tende ğamzeñ yâresi âşâr-ı şîĥhatdür baña (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1*). [*hûn-ı dil,*]

Yâd-ı la'lüñle **hûn-ı dil** içerüz / Câna câm-ı şafâ mı eksük olur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3*). [*hûn-ı dil,*]

Yād-ı la'lüñle Raḥîmî **hûn-ı dil** içer mūdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayağdaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [hûn-ı dil,]

hûn-ı dil-perver: Gönül besleyen kan.

Dem-i ғamda eker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde **hûn-ı dil-perver** ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [hûn-ı dil-perver,]

hûn-ı ғam: Dert kanı.

Ḥıfz eyle dilde **hûn-ı ғamı** rāh-ı ‘aşğda / Yokdur Raḥîmî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [hûn-ı ғamı, -ı]

hûn-ı ḥasret: Hasret kanı.

Cigerde **hûn-ı ḥasret** gözde eşk-i ғam işigüñde / Bilinmedük daḥi nem ғaldı ger maḥfi vü ger peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [hûn-ı ḥasret,]

La'l-i mey-gūnuñdan ayru bezm-i ғamda dem-be-dem / **hûn-ı ḥasretdür** yidüğüm içdüğüm hūn-ābdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [hûn-ı ḥasretdür, -dür]

hûn-ı kerem: Cömertlik kanı.

Bî-nevā dervişüñem **hûn-ı keremden** ғıl ‘ağā / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey ḥān-ı cūd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [hûn-ı keremden, -den]

hūnîn: Kanlı.

Dem-ā-dem göz yaşı **hūnîn** ḥabābiyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [hūnîn,]

hūnîn-ciger: Ciğeri kanlı || yüreği yaralı.

Dāğ-ı derdüñ süzişüñden bildüm ey **hūnîn-ciger** / Lālezār-ı dāmen-i şaḥrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [hūnîn-ciger,]

hūnîn-ḥabāb: Kanlı kabarcık.

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm **hūnîn-ḥabāb** / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [hūnîn-ḥabāb,]

Serv-ğaddüñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb ağar **hūnîn-ḥabābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [hūnîn-ḥabābuñ, -uñ]

h n n-kefen: Kana bulanmış kefen.

şabr m üzre mihr   meh şem um şafaş **h n n-kefen** / şerş olur türbem ces m-i şamze  eyleser şeh d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 37, Beyit 3). [h n n-kefen,]

C n virürsem şasret-i h dd n le ey gül-p reheren / İdesin ben m btel ya l leveş **h n n-kefen** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 1). [h n n-kefen,]

h n-r z: Kan dökücü; zalim, gaddar, merhametsiz.

şayd itdi Raşim  dilini bir gözi **h n-r z** / ş h ne hücüm eyledi şehb z-ı maşabbet (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 22, Beyit 7). [h n-r z,]

Serv n  alup ayağın şarsın şen ru n penęesin /  h kim penęe  senün **h n-r z**   hory d ey felek (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 150, Beyit 3). [h n-r z,]

h r: Cennet kızı, huri, güzel, dilber.

şaçu n n maşla -ı şi r m ey  **h r** / şaf -keş Ka be gibi beyt-i ma m r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 42, Beyit 1). [h r,]

h ra geç: Çok makb le geçmek, çok işe yaramak.

Bir degül bi  c n fid  eyler Raşim  yolu na / L k **h ra geçmez** ey ebr  kem n şurb n muz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 106, Beyit 7). [h ra geçmez, -mez]

hurd [u] h  b: Yiyecek ve uyku.

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu **hurd [u] h  b** ya leyl   neh ri n eyleyeyin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 231, Beyit 2). [hurd [u] h  b,]

şay l-i nergisün ki la l-i c n-başşu n temenn s  / Dir g   mri z yi  eyledüm bir **hurd u h  b** eyle (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 299, Beyit 6). [hurd u h  b,]

h ri: Cennette olduğuna inanılan, güzelliğiyle bilinen kız.

řaķu n d d ri řaķķı g lşen-i k yu nsuz ey **h ri** / Görinür d zaş s  gözüme b g u cin n sensüz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 4). [h ri,]

Ne cennet isterem ne **h ri** ne enh radur meylüm / Ki bir derv ş-i ş hib-himmetüm d d radur meylüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 191, Beyit 1). [h ri,]

h r-i  ayn: Gözün hurisi.

Cennet şapu ndan ayrıla ey **h r-i  ayn** o dem / ş f n-ı N hu n  aynı olur  dem n gözi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 312, Beyit 3). [h r-i  ayn,]

hurrem: Sevinçli, mutlu.

Hoş-dem nesim-i luḫfuñ ile rüzgâr-ı ‘id / **Hurrem** fûrûğ-ı ‘arızuñ ile nehâr-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [hurrem,]

Hurrem vişâl-i yâr ile ağıyâr ben ğarîb / Oldum firâk u ḫasret ile ğam-güsâr-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [hurrem,]

Luḫfuñ nesim ile hoş-dem hevâ-yı nev-rûz / Tâb-ı ‘ızâruñ ile **hurrem** fezâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [hurrem,]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rûy-ı cihân **hurrem** / Açılmış yâsemem gül güyyiâ her gülsitân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [hurrem,]

Şanasın şem‘-i kâfûrî durur eşcâr-ı gülşende / Ki ḫolmuş simden pervânelerle bûstân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [hurrem,]

Görinen dâğlar yir yir ḫurılmış şâh-ı serviçün / Hıyâm-ı simdür ya nûrdan bir sâyebân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [hurrem,]

Ziyâfet ḫılmağa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / ḫolu pâlüdeyi yaḫ birle ḫâs-ı kün-fe-kân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [hurrem,]

Rahîmî ḫoma ‘arifseñ kenâr-ı âteşi elden / Şafâ hengâmidur nûş it şarâb-ı erguvân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [hurrem,]

‘Aceb ḫanda revândur ey ‘aceb ol serv-i reftârum / ‘Aceb kimlerle **hurremdür** ‘aceb ol tâze gülzârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [hurremdür, -dür]

ḫarîm-i gülşen-i vaşluñla **hurrem** gül gibi her ḫâr / Hoş-edâ bülbülüñ ey ğonca-leb zârın hezâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hurrem,]

hurrem it-: Sevindirmek, mutlu etmek.

Kerem ü luḫfuñ ile **hurrem idüp** ğayrıları / Beni ḫahruñla revâ görme ki ğamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [hurrem idüp, -üp]

hurrem ol-: Sevinmek, mutlu olmak.

Ĝam-ı ferdâyı añma dem bu demdür **hurrem ol** diyüp / Sözi ğuşumda yir eyler rikâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [hurrem ol,]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıḫdur **hurrem ol** / Derdi olanuñdur devâ dermâna şihḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [hurrem ol,]

Hoş gör bu demi **hurrem ol** ey şâh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummâna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [hurrem ol,]

Hurrem olmaz ḫâtırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / Çekmeyen ey âfitâbum zûlmet-i hicrân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [hurrem olmaz, -maz]

Maḫdemüñden **hurrem olmuşdur** bahâr-ı Germiyân / Berf şanma yüzün ağırtdı diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [hurrem olmuşdur, -mişdur]

hurrem ü şād ol- Mutlu ve bahtiyar olmak.

Hemîşe bâğ-ı ʿālemde şehā sen **hurrem ü şād ol** / Raḥîmî bülbülāsā ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [*hurrem ü şād ol,*]

hurrem-likā: Mutlu yüz.

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başār / Bir dem ol gül-çihrenüñ **hurrem-likāsın** görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [*hurrem-likāsın, -sın*]

hürşid:

1. Güneş.

Meger var ise yā Rabb bu kıyāmetden ʿalāmetdür / Benüm **hürşidüm** ol māha muḳābil ıqtirān itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [*hürşidüm, -üm*]

Zerreden efzün benüm cürmüm senüñ ʿaşkuñ güneş / Zerreden **hürşide** ey meh-rū zevāl irmek muḳāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [*hürşide, -e*]

Ey meh hilālüñ eyleyli secdegāh-ı Cem / **Hürşide** hem-ser oldı felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [*hürşide, -e*]

Senüñle yüze yüz daʿvā-yı ḥüsn eylerse ger **hürşid** / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [*hürşid,*]

2. Aydınlık, parlak.

Āyîne gibi **hürşid** bir şüret uğrısıdır / Biñ naḳş iderse durmaz ḥadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [*hürşid,*]

hürşid ü meh: Güneş ve ay.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simāṭ-ı keh-keşān / Mey şafaḳ encüm nuḳul **hürşid ü mehdür** nān-ı ʿid (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [*hürşid ü mehdür, -dür*]

hürşid-ḥad: Güneş yanaklı.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem ḳaldı senden ḡayrı ey **hürşid-ḥad** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [*hürşid-ḥad,*]

hürşid-i āfāk: Ufukların güneşi.

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rū / Cemālüñ ḥaḳḳı almam zerreye **hürşid-i āfākı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [*hürşid-i āfākı, -ı*]

hürşid-i devlet: Devletin, saltanatın güneşi.

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum üzre toğmuşdur / Ümid oldur ki sen **hürşid-i devlet** fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [*hürşid-i devlet,*]

hürşid-i raḥşân: Parlak güneş.

Teraḥḥum eylemez baş kaldırup ben ḥâksârına / Meger ben zerreden ‘âr eyler ol **hürşid-i raḥşânum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [*hürşid-i raḥşânum, -um*]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye **hürşid-i raḥşâni** / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz âb-ı ḥayvâni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [*hürşid-i raḥşâni, -ı*]

hurûş: Coşma, gürleme.

Dilden ḥayâl-i ḥüsnüñe di itmesün güzer / Ḥâlî degül ḥatırludur ey dürr **hurûşiyam** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [*hurûşiyam, -iyam*]

husrân: Zarar, ziyan.

Nâ-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucu **husrâna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 8). [*husrâna, -a*]

husrev:

1. Padişah, hükümdar.

Sen şehâ ol **Ḥusrev** ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbânlığın ister Ḳubâdvâr dîvân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [*husrev,*]

2. Hüsrev ü Şirin öyküsünün erkek kahramanı olan hükümdar, İran şahı.

Bî-sütün-ı ‘aşḳda sen yâr-ı Şîrin-la’l için / Çekdügüm endüh-ı hecri **Ḥusrev** ü Ferhâd aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [*husrev,*]

Raḥîmî bendeñi mülk-i süḥanda **Ḥusrev** eyledüm / Ḥayâl-i vaşf-ı la’lün ‘âḳbet Şîrin-keḷâm eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [*husrev,*]

Nâ-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger **Ḥusrev** ola soñ ucu husrâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 8). [*husrev,*]

husrev [ü] şîrin: Hüsrev ü Şirin mesnevisi.

Ḥaṭṭ-ı cân ise Raḥîmî kâmrânlıḳdan murâd / Var özün bir **Ḥusrev [ü] Şîrin** lebe Ferhâd kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [*husrev [ü] şîrin,*]

husrevā: Ey hüsrev, ey padişah || Ey sevgili.

La'l-i khanduñ zıkr ider dā'im Raḥimī **Husrevā** / Penc Şirîn tab' olur vaşf-ı lebüñ tekrār ider (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [husrevā,]

Husrevā şan taze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişse-i kuhsâra baq (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [husrevā,]

Kaşr-ı aşkuñ **Husrevā** tarhında ben üstād iken / Taş taşurdu hıdmete Ferhād idüp ırğadlık (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [husrevā,]

İ'tibārın **Husrevā** eyle Raḥimînüñ ziyād / Ehl-i nazma tā kıla Şeyhî gibi üstādlık (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [husrevā,]

Husrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin hoşmışam (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [husrevā,]

Gördüğüñ zıll-i şanavber şanmağıl kuhsārda / **Husrevā** naḥl-i siyehdür mâtem-i Ferhād için (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [husrevā,]

La'l-i Şirînüñ ğamından yine cān Ferhādınıñ / Ser-güzeşti **Husrevā** efsâne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [husrevā,]

Sen şeker-leb için dil-i Ferhād / **Husrevā** kuhsâra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [husrevā,]

husrev-i şāhib-kırān: Talihi mesut padişah.

Raḥimî bendeñüñ telḥ itdi Şirîn zindeġānısın / Bu kār-ı bî-mezāk ey **Husrev-i şāhib-kırān** sensüz (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [husrev-i şāhib-kırān,]

hüşe-çin: Başak toplayan.

Ma'ārif mezra'ında **hüşe-çin** olmağ dilerseñ ger / Şaḡın taş olmasun toḥm ekdüğüñ kalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [hüşe-çin,]

hüşyār: Ayık, uyanık, aklı başında kimse.

Lebüñ devrinde şol **hüşyāra** ey sākī selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl'olan ḥumār u ḥ'āba aşq olsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [hüşyāra, -a]

hüzür-ı kalb: Gönül rahatlığı.

Raḥimî mescid ü mey-ḥāne birdür tālib-i Ḥaḡka / **Hüzür-ı kalb** ile her yirde tāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [hüzür-ı kalb,]

Bu dem cām-ı ḥarābāt ile ol dem dāmen-ālūde / **Hüzür-ı kalb** ile tāt'atı aşq-ı pāke tabşurdum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [hüzür-ı kalb,]

huzūr-ı pūr-sūrūr: Neşe dolu huzur.

Tena^cum birle şıhhat pisterinde h^vāb-ı nāzıyla / **Huzūr-ı pūr-sūrūrıyla** kılup hoş-istirāhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [huzūr-ı pūr-sūrūrıyla, -ıyla]

hücüm eyle-: Saldırmak.

Şayd itdi Raḥîmî dilini bir gözi hūn-rîz / Şāhāne **hücüm eyledi** şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [hücüm eyledi, -di]

hücüm it-: Saldırmak.

Pîç-i zülfüñ haṭṭuñ ile ḥaddüñe **itmiş hücüm** / Şan aqın için bu dîn iklimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [hücüm itmiş, -miş]

Ayaklatma beni aḡyāra karşı esb-i nāz ile / **Hücüm it** üstüme şal bir kezin şāhā ‘atā raḡşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [hücüm it,]

hücüm-ı şāh-bāz: Doğan kuşunun saldırısı.

Yine beg virdi Raḥîmî ḥālūñe dil-murḡını / Himmetüñ gibi bülend olur **hücüm-ı şāh-bāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [hücüm-ı şāh-bāz,]

hüdāvendgār: Padişah, hükümdar || sevgili.

Göñlümdede mihr-i ḡüsñüñi ey meh gören didi / Kılmış diyār-ı şarka **Hüdāvendgār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [hüdāvendgār,]

hüküm: Hüküm, karar.

Ol ḥākim-i muṭlaḡdan anı eyle tevaḡḡu^c / Maḡkūm ola **hükmine** velāyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [hükmine, -ine]

hüküm it-: Hükmetmek, emri ve idaresi altında olmak, yönetmek.

Şām-ı maḡrib Hind anuñdur zūlmete varınca tā / ‘Āleme **hüküm itdi** şevḡküñle Sikendervār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [hüküm itdi, -di]

hümā:

1. Osmanlı şiirinde gölgesinin uğurluluḡu, kanatları, çok yükseklerde uçması, Kaf daḡında yaşaması gibi yönleriyle ele alınan masal kuşu.

Raḥīmī mülk-i ğamda var yüri başuña sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı **hümā** tā bir ıurı ğavġā
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [hümā,]

Hümā pervāz ʿālî seyr laçin-i saʿādetdür / Tezervi ʿālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [hümā,]

2.Talih kuşu. || Sevgili.

Raḥīmī murġ-i cāna ol **hümā** bildüm şikār olmaz / ʿAceb vaḥşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [hümā,]

hümā talʿat: Hüma kadar güzel (olan).

Ne dil kim meyl-i ʿazm-i kūyuñ itmez ey **hümā-talʿat** / Ve ger tāvūs-ı kudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [hümā-talʿat,]

Meges miġdārı gelmez ʿaynına ʿankāsı dünyānuñ / **Hümā talʿatlu** himmet evcinüñ perrānidur gönlüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [hümā talʿatlu, -lu]

hümā-yı evc-i himmet: Himmeti yüce Hüma kuşu.

Ķanāʿat kâfınuñ seyrinde ʿankā hem-cenāḥumdur / **Hümā-yı evc-i himmet** sāye-i devlet-fezā oldum
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [hümā-yı evc-i himmet,]

hümāyün: Mübarek, kutlu.

Raḥīmī gerçi bî-pür-şîşe bir ʿaşfūr-ı bî-ferdür / Ķılıpudur āsitānuñda **hümāyün** āşiyān peydā (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [hümāyün,]

Raḥīmī bāl-i himmetle **hümāyün** vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [hümāyün,]

hüner: Marifet.

Dirhem ü dînāradur raġbet **hünerde** yok revāc / Naġd-i ʿömrüñ vir olup cehle ḥaridār ey göñül
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [hünerde, -de]

Almazam ḥabbeye tūbāsını bāġ-ı ḥuldüñ / **Hüner** oldur saña bir serv-i ḥurāmān virsün (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [hüner,]

hünkār:

1.Sultan, padişah.

Söz budur sensin Raḥīmīnüñ murādı ġayrı yok / Sen güzel hünkār ile **hünkārı** söyleşsek birez (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [hünkārı, -ı]

Ḥāl-i erkāna vuḳūfı var Raḥīmī bendeñüñ / Gāh paşayı gehi **ḥünkārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [ḥünkārı, -ı]

2. Sultan || Sevgili.

Söz budur sensin Raḥîmîñüñ murādı gayrı yok / Sen güzel **ḥünkār** ile ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ḥünkār,]

ḥürmet: Saygınlık, saygı.

Efendi ḳuluña himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḳîr kûyuña **ḥürmet** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [ḥürmet,]

ḥürmet it-: Saygı göstermek, saymak.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle **ḥürmet it** / Şâfi-keşân ü şüfiveshân delḳ-püşıyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [ḥürmet it,]

ḥüseyn: Hz. Peygamberin torunu Hz. Hüseyin.

Şevḳ-ı ruḥsârıñla ḳıldum bir gazel inşâ **Ḥüseyn** / Maṭla'ıdur maṭla'-ı mihr-i cihân-ârâ **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [ḥüseyn,]

Tîr ḡamzeñ yâ ḳaşuñ ḳaddüñ livâ zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şâhib-ḳırânsın yâ **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ḥüseyn,]

Reşḳ idüp sen şeh-süvâruñ sümm-i raḥş-ı na'line / Ḥam ḳılır ḳaddin anuñçün ḡurre-i ḡarrâ **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ḥüseyn,]

Şüfi kûyuñda cemâlüñden şafâ kesb idemez / Nûr görmez Ka'bede her çeşm-i nâ-binâ **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [ḥüseyn,]

Kerbelâ-yı ḡamda cân virdi Raḥîmî teşne-leb / Her ḥavâric ḳandı âb-ı vaşluña ḥayfâ **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [ḥüseyn,]

ḥüseynî-mezheb: Hz. Hüseyin'in benimsenen yolu.

Ben Raḥîmî pāk-meşreb mäsivâdan fâriḡam / Bir **Ḥüseynî-mezhebüm** olsa ne ḡam yârum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ḥüseynî-mezhebüm, -üm]

ḥüsn: Güzellik.

Beni āniden anıñ **ḥüsni** anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [ḥüsni, -i]

Kālḥ-ı 'ızv ü devletüñ yapduḳda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṫübâ ile **ḥüsn** ü me'âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ḥüsn,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / **Ĥüsnde** Bekdaşı yokdur hālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [ĥüsnde, -de]

Ümidüm bu şehā **ĥüsñüñ** hayāli / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [ĥüsñüñ, -üñ]

Dīdeden bir dem degül hālî hayāli **ĥüsñüñüñ** / Şan deñiz yüzinde eyler ĥazret-i ĥünkār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [ĥüsñüñüñ, -üñüñ]

Cānuma cānā lebüñdür ġonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu **ĥüsniyle** cihān bāğında ber-ĥurdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [ĥüsniyle, -iyle]

Nağş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / **Ĥüsñüñ** şu‘āı şāyi‘ olalı ĥaraf ĥaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [ĥüsñüñ, -üñ]

‘Azizüm dil olaldan müşteri **ĥüsñüñ** metā‘ına / Cihānuñ Yūsufin bir şāhid-i bāzāra ĥabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [ĥüsñüñ, -üñ]

Rahîmî āferin fehmüne ĥüsn-i zihnüne **ĥüsñdür** / O şāhuñ vaşf-ı ĥüsnini ĥasenden aĥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [ĥüsñdür, -dür]

Dil ü cān ĥatline **ĥüsñüñle** beñzer ittifāk itdi / Muĥakkak böyle ĥaşd itmezdi ĥad ü ĥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ĥüsñüñle, -üñle]

Gözgüde bir gün o meh **ĥüsñini** görmiş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [ĥüsñini, -ini]

Göz midür ol ki ġayrıya bir dem nağar kıla / Dil midür ol ki **ĥüsñüne** ĥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ĥüsñüne, -üne]

Mükedder ĥāl olur ki nağş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñcün itdi **ĥüsñüñ** ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ĥüsñüñ, -üñ]

‘Arızında zāhir olmuş lem‘a-i nūr-ı Nebî / **Ĥüsn** içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [ĥüsn,]

ĥüsn ü ān: Güzellik ve cazibe.

Gördüm bu **ĥüsn ü ānuña** ĥaĥtuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ĥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ĥüsn ü ānuña, -uña]

ĥüsn ü ĥulk: Güzellik ve yaratılış.

Büsbütün ĥalk-ı cihān bildi ki bir yārüm var / **Ĥüsn ü ĥulk** issi ‘aĥā menba‘ı dildārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [ĥüsn ü ĥulk,]

ĥüsn-i bî-bünyād: Temelsiz güzellik.

Ṭayanma **ĥüsn-i bî-bünyāduña** ey ġonca-leb gör kim / Ne mir‘āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ĥaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ĥüsn-i bî-bünyāduña, -uña]

hüsn-i bî-hem-tâ: Eşsiz güzellik.

Sende ey meh olalı bu **hüsn-i bî-hem-tâ** ğarîb / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [hüsn-i bî-hem-tâ,]

hüsn-i haţţ: Güzel yazı (Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri için kullanılmıştır.).

Hüsn-i haţţ haddüñde haţţ tuġrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / Hüblık mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [hüsn-i haţţ,]

hüsn-i kabûl-i yâr: Sevgilinin iyi karşılaması.

Hüsn-i kabûl-i yâr ile maqşûd-ı dil hemân / Dür olma ey Raġimî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [hüsn-i kabûl-i yâr,]

hüsn-i makâl: Söz güzelliġi.

Ey Raġimî âferin aġsente şîr-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi hüsn-i vech ile **hüsn-i makâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [hüsn-i makâl,]

hüsn-i meh-sîmâ: Ay yüzün güzelliġi.

Mîhr-i şubġ-ı saltanatsın **hüsn-i meh-sîmâyıla** / Çerġ-i devletdür kaşuñ bu çetr-i ğerdün-sâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [hüsn-i meh-sîmâyıla, -yıla]

hüsn-i vech: Yüz güzelliġi.

Ey Raġimî âferin aġsente şîr-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi **hüsn-i vech** ile hüsn-i makâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [hüsn-i vech,]

hüsn-i yâr: Sevgilinin güzelliġi.

Hüsn-i yâra kıl nazar mîhr itme ‘âlem mîhrine / Dimezem mâhum saña var bir tulingın aya baġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [hüsn-i yâra, -a]

Ey kamer envâra **hüsn-i yâra** mîhrüñ kılma pest / Şâf dil ol ġün gibi saġf-ı bülende sâde ġel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [hüsn-i yâra, -a]

hüsn-i zann: İyi niyet.

Raġimî **hüsn-i zann** ile selimü’l-bâl ile şimdi / Maġabbet-hânedân-ı şeh Selim Hân-ı zemânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [hüsn-i zann,]

hüsn-i zihn: Anlayışın güzelliġi.

Rahîmî âferin fehmüne **hüsn-i zihnüñe** hüsndür / O şahuñ vaşf-ı hüsnini hasenden ahsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [hüsn-i zihnüñe, -üñe]

hüsrev-i mülk-i me'ânî: 1) Mana ikliminin sultanı 2) Büyük şâir.

Bi-hamdillâh bu gün sen **Hüsrev-i mülk-i me'ânîsin** / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş bî-pâ u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [hüsrev-i mülk-i me'ânîsin, -sin]

I

ıkd-ı le'âli: İnci dizisi.

Dendân-ı fûrkatı aqıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Rahîmî **ıkd-ı le'âli** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [ıkd-ı le'âli,]

ıkd-ı zülf-i tâbdâr: Kıvrımlı saçının gerdanlığı.

Şeb-i fûrkatde halka karşı kaddüm dâle döndürdi / Baña bend eyleyen hep **ıkd-ı zülf-i tâbdârıñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [ıkd-ı zülf-i tâbdârıñdur, -uñdur]

ıktırân it-: Yaklaşmak, yanına gelmek.

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden 'alâmetdür / Benüm hürşidüm ol mâha muqâbil **ıktırân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ıktırân itmiş, -miş]

ılı: Ilık.

Ağladup alma ey perî âhum / Gözlerüm yaşı bir **ılı** şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ılı,]

ılıd-: Hafif ısıtmak, ılıştırmak.

Gördi ey germ-âbe yaşum yâre hem pehlü seni / Mağv ider şağın **ılıdur** cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ılıdur, -ur]

ır-: Ayırmak.

Çapuñdan **ırmağa** kaçd itdi yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer âşinâ-yı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [ırmağa, -a]

ırağ: Uzak.

Çolmuş idi gülsene âvâze-i zâğ u zağan / Hâli ayruksıdı bâğuñ işidenlerden **ırağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ırağ,]

ırağ eyle- Uzaklaştırmak.

Ey dost iřiđüñden **ırağ eyle** ‘adüyü / Olmaz o vefâ ehline enbâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [ırağ eyle,]

ırağ ol- Uzaklaşmak.

Gel raķîbüñden **ırağ ol** didüm ol ğonca didi / Var mıdır bir gül cihân bâğında terk-i ĥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [ırağ ol,]

Gel **ırağ olma** gözüñden benim ey dürr-i yetim / Ne bilür ĥadrüñi her câhil ü nâ-dân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ırağ olma, -ma]

ırak: Uzak.

Fürĥat-i ĥurb-ı viřâlüñle eyâ münis-i cân / Nâle olmışdur enişüm işidenlerden **ırak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [ırak,]

Bâğ-ı ĥüsnüñ ben **ırakdan** seyr idem nergis-mişâl / Bî-tekellüf ğeşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [ırakdan, -dan]

ırak eyle- Uzaklaştırmak.

Eyleme toğrı hevâdâruñı yanuñdan **ırak** / Ben senüñ sâyeñü sen serv-i ĥırâmânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [ırak eyleme, -me]

ırak it- Uzak durmak.

Gel ey bülbül bu gülşenden **ırak it** zâr u feryâduñ / Ki yoğdur meyli süy-i ‘âřıķa ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ırak it,]

ırğadlık it- Irğat olma durumu, ağır işlerde ĥalışmak.

Ķaşr-ı ‘aşķuñ Ĥusrevâ tarĥında ben üstâd iken / Taş taşurdu ĥıdmete Ferĥâd **idüp ırğadlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [ırğadlık idüp, -üp]

ırmağ: Irmak.

Süy-ı kuyuñdan yaşum ırmağını **ırmağ** ile / Kûzenüñ göz ‘aynı ser-ĝerdân başum dolâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [ırmağ,]

Beni hecrüñle ey gül-ĥihre bülbül gibi zâr itme / Yüzüñden gözüñ **ırmağla** yaşum cüy-bâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [ırmağla, -la]

Gözüñ didâruña ĥaddüñe mâ’il yaşum **ırmağı** / N’ola ter düşse ey ĥeřm-i ğazâlüm ayu ĥulađı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ırmağı, -ı]

Çanlu yaşum ‘Aşılı **irmağınunı** mænendidür / Ter dutar her dem aÇup ol verd-i ĥandân bâğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [irmağınunı, -ınunı]

irmağ eyle-: Irmak etmek, ırmağa döndürmek.

Yaşum ĥapuñdan **irmağ eyleme** ey ‘arız-ı dil-cû / Cinân bâğında tecrî taĥtehâ’l-enhâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [irmağ eyleme, -me]

irmağ it-: Uzak etme, uzaklaştırma.

Bu baĥtı ĥaranuñ yaşını **irmağ itme** küyuñdan / Bu şehre şehriyâra Aĥca şu virmiş durur revnaĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [irmağ itme, -me]

irmak: Nehir.

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-âbına / Ĥâk-i pâyuña revâ mıdur yol **irmak** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [irmak,]

‘ırz: Haysiyet, namus.

Pür-ğarağ **‘ırz** ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâĥıf ol bu sırra şâhum bir ‘adâletgâh yoĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘ırz,]

ısın-: Hoşlanmaya başlamak, yakınlık duymak, alışmak.

Şûfiyâ korkutma **ısınduk** ‘azâb-ı dūzaĥa / Biz ĥaber alduk degülmüş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [ısınduk, -duk]

ışmarla-: Bir şeyin hazırlanmasını, alınmasını veya getirilmesini bir kimseden istemek, sipâriş etmek.

Ĥayâl-i ĥayl-i ĥüsnüñ ĥâcibine bir gün **ışmarla** / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [ışmarla,]

ışık: Aydınlık, nur.

Bir **ışıkdur** geşt ider menzil-be-menzil şehr-be-şehr / Nür cer ider ĥamer her gün yüzüñ muĥtâcidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [ışıkdur, -dur]

ışıklar gibi yanmış ‘aşıkuz biz nâr-ı şevĥıyla / Yaĥar ĥandil-i âfâĥı dil-i sūzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [ışıklar, -lar]

Bir yaluñ yüzlü **ışık** meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebân-ı cerr ile cerrâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [ışık,]

Başum açup **ışıklar** gibi yansam şevĥ ile ĥâlüm / Tutuşdum ĥarşu ol şem‘a beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ışıklar, -lar]

Çapuñda bir **ışık** olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüne beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [ışık,]

‘ıyân: Belli, açık, ortada.

Kime şorsam lebüñ cân gibi hiç ‘âlemde görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıkda hilâlâsâ **‘ıyân** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘ıyân,]

‘ıyân it-: Açığa vurmak, göstermek.

Zerreveş râz-ı dehânuñ geh nihân itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh **‘ıyân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [‘ıyân itsem, -sem]

ıztırâb: Acı, keder.

Rahîmî pür-ħarâretdür senüñ bu **ıztırâbuñdan** / Meger vaşluñ şarâbı def‘ ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [ıztırâbuñdan, -uñdan]

Kân-ı ihsân-ı mürüvvetsin eyâ Hâtem vücüd / Keff-i feyz-ı cüduñ ile düşdi baħre **ıztırâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [ıztırâb,]

İ

İ: İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil, ekfil.

Ger nişâb-ı hûn-ı luţfuñdan naşîbüm yoğ **ise** / Bâri tek ħahruñla añ bu daħi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ise, -se]

Kitâb-ı ‘aşkı ben ħatmetmiş **iken** mekteb-i ğamda / Henüz Mecnûn ey ħ‘âce okurdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [iken, -ken]

Nâr-ı şevküñle senüñ ben şem‘veş süzân **iken** / Daħi nâ-peydâ **idi** ħandil-i nûr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [iken, -ken; idi, -di]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ħayrân **idük** / Ey Rahîmî olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [idük, -dük]

Ğam-ı dildârı cem‘ it maħzen-i ħâţırda ħıfz eyle / Tarîĳ-ı ‘aşka ‘azmüñ var **ise** zâd-ı firâvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ise, -se]

Ĥabîbüñ şerbet-i derdi şifâ-yı derdmendândur / Eger var **ise** dermânuñ ħabîbâ derde dermân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [ise, -se]

Ey Rahîmî ‘aşkuña dil şol zemân vîrân **iken** / Daħi maħfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [iken, -ken]

Cihân âsüde oldı sâye-i tuĳ-ı vücüduñla / Şoĳunmasun şehâ sen var **iken** her pehlevân şoĳuc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [iken, -ken]

Var **iken** luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var **iken** imkân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [*iken, -ken*]

La’lüne ben hasta ola cân **iken** ey Hızr had / Bilmez **idi** ismini mâ’ûl-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [*iken, -ken; idi, -di*]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var **ise** / Göñlümi zindān-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [*ise, -se*]

Zāt-ı şerifüñ ile şeref bulalı cihāñ / Kapuña yüz sürüyüp **ider** i’tizār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [*ider, -der*]

Ġarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz **idi** şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [*idi, -di*]

Ġitmez **idi** bir nefes āyine-i dilden ğubār / Merḥabālarla lebin şunmasa meh-rüyān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [*idi, -di*]

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm ḥam-ender-ḥam **iken** / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [*iken, -ken*]

Zer-i ḥāliş gibi ğünden ğüne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlu yaşuñ var **ise** kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [*ise, -se*]

Luṭfiyla ḳaçan ben ḳula ol şeh nazār eyler / Bir müflis **iken** pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [*iken, -ken*]

Bāĝ-ı ḥüsne ‘arızuñ ğül mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revān var **ise** berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [*ise, -se*]

Müşkil **iken** ḥālet-i mevti saña āsān ider / Ey ğarîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [*iken, -ken*]

Sāḳiyā min-ba‘d şunma bûsesüz cām-ı şarāb / Ārzü-yı cân u dil la‘l-i leb-i dildār **ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [*ider, -der*]

Baḥr [u] kân bulmaz **idi** olmasa kefüñe şebîḥ / Kûh-ı küyuña sücüd itmese bulmazdı vaḳār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [*idi, -di*]

Sāza ḥod muḥkem yasaĝ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney **idüñ** beñzüm gibi ey şeh çalmsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [*idüñ, -düñ*]

Şimdi bildüm nev-‘arūs-ı dehr bir seḥḥār **imiş** / Niçe erden arta ḳalmış bir zen-i bāzār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [*imiş, -miş*]

Örnek olsun kim niĝarā āline aldanmayam / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [*imiş, -miş*]

Mihr ider her ğün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [*imiş, -miş*]

Yile virür ‘āḳibet evrāk-ı ‘ömrî rüzĝār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ tut ki defterdār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [*imiş, -miş*]

Sen dür-i yek-dāneye çoḳdan bulurdum ittişāl / Arada māni‘ olan ol seng-i dil aĝyār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [*imiş, -miş*]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābidur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [imiş, -miş]

Ayağuña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [imiş, -miş]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi naḳḳāş-ı kudret naḳş / Nîgārā şüretünde olmuş **idi** şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [idi, -di]

Gören dibāce-i ebrûña dir senüñ berātında / Budur var **ise** ol tuğrā-yı garrā-yı sa‘ādet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [ise, -se]

Müjem resm eyler **iken** gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū‘uñ / Kalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [iken, -ken]

Meger var **ise** yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ise, -se]

Pür-ḥarāretdür Raḥîmîñ zebānî nārveş / Hālet-i sūz u güdāz ile **ider** eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [ider, -der]

Ṭolmuş **idi** gülşene āvāze-i zāğ u zağan / Hāli ayruksıdı bāğuña işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [idi, -di]

Kaşr-ı ‘aşkuñ Ḥusrevā tarḥında ben üstād **iken** / Taş taşurdu ḥıdmete Ferhād idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [iken, -ken]

Dostluk da‘vāsın **idenler** olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [idenler, -denler]

Cān **idi** borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [idi, -di]

Bilini çoç kemerveş var **ise** iki başuñ / Kıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [ise, -se]

Bāğı dād **iken** bozuldu ṭoldı cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [iken, -ken]

Zaḥm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var **iken** ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [iken, -ken]

Meşḳ-i ‘aşkuñ ḳaralarken ben senüñ daḥi kalem / Levḥa yazmamış **idi** Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [idi, -di]

La‘lüñe hem-meşreb olduḡın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu **idi** kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [idi, -di]

Dolup sīnem şu dem ki māh **idüp** dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [idüp, -düp]

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big **iken** birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [iken, -ken]

Sebātuñ yoğ **imiş** mihr ü vefā ḳılmaḳda ey meh-rū / Hemān cevr eylemekte gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [imiş, -miş]

Mât eyler **idi** at şalup üstüme şâh-ı ğam / Bir lu^çb ile piyâde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [idi, -di]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr **iken** hilâle dönmüş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [iken, -ken]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a^çlâ **ide** Hâk / Her zemân pâdişehüm ben de talebnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [ide, -de]

Ser-mest **iken** Raḥîmî şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām vardı şâhum ne şâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [iken, -ken]

La^ç-i cân-baḥşuñla gören sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var **ise** ‘İsâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [ise, -se]

Hâric ez-defterde yok **idüñ** görildi ey rakîb / Âsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [idüñ, -düñ]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervâz **imiş** ‘ankâ / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [imiş, -miş]

Cân virürsem ḥasret-i ḥaddüñle ey gül-pîrehen / **İdesin** ben mübtelâya lâleveş hünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [idesin, -desin]

Ben **ideyin** Allâh oñara her işüñ ey şeh / Fursat gemisi her yaña şâhâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ideyin, -deyin]

Şu kim bir lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ârâ **iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [iden, -den]

Nev-cüvân **iken** cihân oldu Raḥîmî pür-sekl / Ḥasb-i hâlüñden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [iken, -ken]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân **iken** ey meh / Daḥi yoğidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [iken, -ken]

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı ‘aşk ile ser-mest **iken** / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u şâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [iken, -ken]

Ṭotalum kim muḳtezâ-yı ḥüsn **imiş** cevr ü cefâ / ‘Âşıkça kıymak revâ mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [imiş, -miş]

Sâde vü şâf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz **idi** erzâni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [idi, -di]

Naṭ‘-ı şitâda ruḥ sürer **idüñ** piyâdevâr / Mât olur ol şehâ ḳonacak ḥâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [idüñ, -düñ]

Raḥîmî pâdişâhum dergehüñde ber-murâd **iken** / Anı şimdi murâdından ayırup nâ-murâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [iken, -ken]

Ne ḥikmetdür şifâ-yı vaşla ḳurbiyyet taleb itsem / Şikeste-ḥâl **ider** fürḳat ki eyler bir zemân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ider, -der]

Neşv ü nemâ-yı dîde-i giryân **iken** henüz / Ser-keşligini ḳomaz o büstân budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [iken, -ken]

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥîmî ölmeden girse / Oḡmaz **idi** Sa'diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [idi, -di]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ġam çekmedi bir ġün / 'Aceb 'āqil **imiş** Mecnūn ki fūrkat iḡtiyār itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [imiş, -miş]

Yaşum raḡibi geçid virmez **idi** kapuñdan / Kef-i 'aṡāñ ile bulmuş beḡā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [idi, -di]

La'lüñ benüm **idince** yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yoḡ yine māya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [idince, -dince]

Bu da bir aḡıḡ oldı aḡıḡ üzre baña deryāda / Raḡibe tatlu dillerle **ider** dildār iḡsānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [ider, -der]

Her behāsını terāzūda ġören ola 'aziz / Ben esir-i 'aşḡuñ **iken** boynı baḡlu ḡul gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [iken, -ken]

Naḡd-i cān vire **idüm** rüz-ı vişāline bedel / Bir ġice girse Raḥîmî ele 'uryān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [idüm, -düm]

'ibādāt ehli: İbadet ehli, ibadet yapanlar.

Yüz yumaz olduḡ namāza olduḡ erbāb-ı niyāz / Zāhidā 'acz ü ḡuşūriyla **'ibādāt ehliyüz** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). ['ibādāt ehliyüz, -yüz]

ibn-i vakt: Zamana uyan, vakte ġöre hareket eden.

Bize küy-ı yār sen çek cennet-i a'lā ġamın / Zāhidā biz **ibn-i vaḡtüz** çekmezüz ferdā ġamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ibn-i vaḡtüz, -üz]

ibtidā ḡıl-: Başlamak.

İbtidā ḡıldı yine dil ġülsitān-ı 'aşḡuñı / Hem-sebaḡ oldı anuñla 'andelib-i zār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [ibtidā ḡıldı, -dı]

i'cāz-ı mesihā: Mesih'in/ Hz. İsa'nın mucizesi.

Mürde-cisme cān virür la'l u leb-i ġüftār-ı yār / Bu ne **i'cāz-ı Mesihādur** ne rüḡ-efzā olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [i'cāz-ı mesihādur, -dur]

ictināb eyle-: Kaçınmak, uzak durmak, sakınmak.

İrtişādan **ictināb eylerdi** evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'ī şüret eyler oldılar ikrāḡ yoḡ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ictināb eylerdi, -rdi]

Mecāzuñ varlığı yoḡdur ḡaḡıḡat **ictināb eyle** / Gözüñ aḡ ġözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [ictināb eyle,]

ictināb it-: Kaçınmak, uzak durmak.

Sen Raḥîmî beḡl-i cān it yolına umma ‘ivaḡ / Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ictināb itmez, -mez]

iç:

1.Oyuk şeylerin boşluğu.

Ehl-i devlet cāh **içün** Yūsufayın öz kardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenhā ḳoynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [içün, -ün]

2. Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

Nālemi gūş itdi dāḡuñ **içi** güm güm gümledi / Āh kim ol taş bağırlu daḡı raḥm itmez baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [içi, -i]

Ḳaddüñe ṭoḡru baḳamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā **içinde** yā n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [içinde, -inde]

Tenüm ḳanlu yaşumla āl fānūs-ı ḡayāl oldı / **içinde** dil yanar şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [içinde, -inde]

Bu māl-ḡulyā-yı ‘aşḳuñ n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe vîrāne var **içinde** genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [içinde, -inde]

Göñlümün ma‘müresin ey kāş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşḳuñ dil-berā **içinde** pinḡān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [içinde, -inde]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlu yaşumdan / Olupdur dāḡda lāle ṭolupdur baḡr **içi** lū‘lū’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [içi, -i]

Yüregüm taş n’idem ağladum ol baḡrı taşumdan / Göyündi **içi** ṭaḡuñ ṭaşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [içi, -i]

Güneş gibi bülend olurdu ḳadrüm çerḡ-i a‘lāda / Eger bālinem olsa bir gice **iç** eşüḡi ṭaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [iç,]

içi taşı: İçi dışı.

Göñül Nîş ḳal‘asıdur şan ḡarāb olmuş **içi taşı** / Başum ṭāḡ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [içi taşı,]

içinde: İçerisinde, içinde.

Ḳanlu yaşumda ‘aks-i ruḡuñ ey yüzi güneş / Güyā şafaḳ **içinde** meh-i tābdār-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [içinde,]

Efendüm devletüm sen bir ğarīb ü bī-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr **içinde** ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [içinde,]

Şehr **içinde** dün gece da'vâ-yı hüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temâm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [içinde,]

Yād-ı la'lüñle ağan yaşumdur ey deryâ-yı cüd / Saht iden her dem şadef **içinde** nisyân cevherin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [içinde,]

Ārızında zâhir olmuş lem'a-i nūr-ı Nebî / Hüsn **içinde** beñzemiş çok pîr-i Ken'ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [içinde,]

Yaşum **içinde** her sū 'aks-i la'l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u irsin la'l ü mercânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [içinde,]

Ĥarîm-i hüsn **içinde** hâşılı cüy-ı sirişkümdür / Özin kıl yaşımı yâ Rab k'o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [içinde,]

iç-: Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

Ey Rahîmî gerçi **içdüm** çok hekimüñ şerbetin / Cisme şıhhat gelmedi bilmem ne hikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [içdüm, -düm]

Her sū o ğonca hâr ile **içer** şarâb-ı sürh / Aħar o demde çeşme-i çeşmümden âb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [içer, -er]

La'l-i mey-günüñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem / Hün-ı hasretdür yidüğüm **içdüğüm** hün-âbdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [içdüğüm, -düğüm]

Yād-ı la'lüñle hün-ı dil **içerüz** / Cāna cām-ı şafâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3).
[içerüz, -erüz]

Mecâzı mahv idüp rāz **içdük** esrâr-ı ĥakîkatden / Ĥarîkatda şerî'at gibi bir bürhânımız vardur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [içdük, -dük]

Ĥan tolar her dem kadehveş çeşm-i hün-efşânımız / Mey **içelden** hâr ile ol ğonca-i ĥandânımız
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [içelden, -elden]

La'l ü ruhsâr-ı 'araħ-rizüñ ĥayâliyle müdām / Geh şarâb **içer** Rahîmî ey gül-i ter geh 'araħ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [içer, -er]

Velî miħnetden âzād eylemekdür / **İçüp** cāmı yiyüp şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 2). [içüp, -üp]

İçüp ol çeşm-i âhünüñ lebi şîrîni şîrâne / 'Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [içüp, -üp]

İçüp cām-ı maħabbet olmuşam mestānesi 'aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevķiyle benem dîvānesi 'aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [içüp, -üp]

Yād-ı la'lüñle Rahîmî hün-ı dil **içer** müdām / Gelmedi cānâ bu devre bir ayaħdaşum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [içer, -er]

Şüfiye karşı Rahîmî **içeyüm** bāde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın 'aşıķ-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [içeyüm, -eyüm]

Mest ola şol ki yaşdana **ıç** işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [ıç,]

La'lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz ıanının **ıçerdük** biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [ıçerdük, -erdük]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdām **ıç** la'l-i nāb / 'İşreti fevt itme sultānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [ıç,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ ıanının **ıçesin** / 'İş ide sākî bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [ıçesin, -esin]

ıanını mey yirine anuñ **ıçesin** müdām / Devrüñde lāle gibi ciger-ḥ'ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [ıçesin, -esin]

Cām-ı cevrin **ıçeli** döne döne devrānuñ / Derde düş itdi bu gün kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [ıçeli, -eli]

ıçre: İçinde, arasında.

Mevlevî olduk semā' itdük şafā kesb eyledük / Tekye-i 'aşk **ıçre** olduk ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [ıçre,]

Gülşen **ıçre** ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı 'arāk-rizüñ görüp / Ḥacletinden ter düşüp ğarḳ-ı 'arāk oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [ıçre,]

Rub'-ı meskūn **ıçre** şāhum şāh-ı heft iklim ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [ıçre,]

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām **ıçre** ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [ıçre,]

Ḥün-ı a'dāña bulaşmış işüğüñ zer na'lidür / Şanma ey mihr ü şafaḳ **ıçre** hilāl oldu bedid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [ıçre,]

Ḥālet-i 'aşk **ıçre** aḥvālüm görüp ıan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [ıçre,]

Dem-i hecrüñde yaşum **ıçre** ḥırāşide beden / Beñzer ol ıal'aya deryāda temāşālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [ıçre,]

Çerḥ-i ḥüsn **ıçre** gönül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [ıçre,]

Bu gülzār **ıçre** ey gonca görünür kıdd ü zülfüñsüz / Gözüme oḳ yılıanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ıçre,]

Dār-ı zülfün dün gece Manşūra şordum ḥ'ābda / Dār-ı dehr **ıçre** didi ol 'āşıḳuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [ıçre,]

Ṭālib olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i 'aşk **ıçre** cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [ıçre,]

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ḥüsn **ıçre** / Kıyāmet serv-kāmēt gonca-leb bir gül-ıızārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [ıçre,]

Sevād-ı levh-i didem **içre** ‘aks-i kākül ü kıaddün / Leb-i deryā-yı Hind **içre** hemān bir serv-i dil-cüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [içre,]

Āh kim igmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘aşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb **içre** ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [içre,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr **içre** / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [içre,]

Zāhidā zerḳ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḳ **içre** ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [içre,]

Ḳapusında ḳul olmak ḳadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnuñ / ‘Azizüm mülket-i Mıṣr **içre** sultān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [içre,]

Bir dem **içre** gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ḡamı deryāya ṣal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [içre,]

İtibārı şimdiki dehr **içre** yegdür silminün / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [içre,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr **içre** bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [içre,]

İşidüp sem‘-i ḳabüliyle neyün nālesini / Mevlevî-ḥāne-i ‘aşḳ **içre** ṭarabnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [içre,]

Vāḳ‘amda dün gice Ferḥādı gördüm ḥāletüm / Rāh-ı ‘aşḳ **içre** didi ḥālün ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [içre,]

Cān ile göñül **içre** ḡamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [içre,]

Şām-ı küfr **içre** ḳalurdı kâ’ināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tiḡün olmasa envār-ı mihre tev‘emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [içre,]

Mihr-i yāre ey ḳamer sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedā şehr **içre** bir yoḡsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [içre,]

Şerār-ı süz-ı şevḳümden semā pür-necm olur her şeb / Ruḡuñ mihrile sīnem **içre** deff ü nāya ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [içre,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddün ḡuḥāsına / ‘Asr **içre** n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [içre,]

Cān ile tiḡün ṣalup ṣāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr **içre** Raḡimî gibi ḳalkān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [içre,]

Nesimāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perişān olma demler **içre** ḡāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [içre,]

Benüm ol ḡonca ‘uşşāḳ **içre** şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [içre,]

Yine gül gibi ‘iṣ it ḡonca-leblerle bahār **içre** / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murḡzār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [içre,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzûn ola şevkuñ / Bu devri zâyi‘ itme meh gibi leyl ü nehâr **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [içre,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir murğzār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [içre,]

Derûn-ı dilde mesken dutsa n’ola şevk-i ruhsāruñ / Tecellî eylemişdür nūr-ı Aḥmed künc-i gār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [içre,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḡı yoğidi mihr ü meh bu çerḡ-i bî-ḡarār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [içre,]

Yine Ferhād-ı ġam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i Şîrîñüñ añdum āh idüp dün kühsār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [içre,]

Vücüduñ ḡākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḡimî gel yine bir toz ḡopar bu rüzgār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [içre,]

Başuña ey felek devr **içre** ger gün ḡoğmağ isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [içre,]

Bir perîñüñ yine bağlandıñ Raḡimî zülfine / ‘Ömrüm **içre** şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [içre,]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Ḥarîm-i vaḡdet-ābād **içre** ḡalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [içre,]

Vaḡan ḡıtdı gözüm **içre** ḡayāl-i la‘l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrüñ kāniyüz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [içre,]

Bitmedi ġamzeñüñ ey yār yürekde zaḡmı / Ḳaldı cān **içre** o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [içre,]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem **içre** şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [içre,]

Yile virmiş varını şabr u ḡarārı ḡalmamış / Ḥānḡāh-ı ‘ālem **içre** nāba beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [içre,]

İki ḡat itmiş Raḡimî tîr-i ḡaddüñ bār-ı cevr / Bu fenā bāzārı **içre** yaya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [içre,]

içü taşu: İç (gönül, kalp, yürek, vicdan) (ve) dış (bir kimsenin gözle görünen cephesi, görünüşü, sûreti).

Ḥaḡ mıdur pür-nūr-ı cā eylerse ḡab‘umdan güneş / Ḥoludur gün gibi şevküñle **içüm taşum** benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [içüm taşum,]

içün:

1.Sebebiyle, -den dolayı.

Ḥaḡ geldi şafḡa-i ḡaduña didüğüm **içün** / Āyineñ üzre māḡ gibi ḡonmasun ḡubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [içün,]

Ĝam-ı ferdā **içün** endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luř ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [içün,]

Saʿadetlü serüñüñ şıdkı **içün** pāy-ı tahtuñdan / Selimü'l-bāl ben mürı Süleymān hāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [içün,]

Ne ğam çek şām-ı hecr **içün** ne şād ol rüz-ı vaşl **içün** / Raĥimî her vişālüñ āĥiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [içün,]

Ey gözüm kan ağlama ol kām-et-i şimşād **içün** / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [içün,]

Hem-demümdür gündüzün nālem gice ey māh āh / Daʿvi mihrüm **içün** olmuşdur bular dün gün güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [içün,]

Yolında cān-feşān olduĝı **içün** iltifāt idüp / Kapusı kulları alayına mirāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [içün,]

2.Amacıyla, maksadıyla.

Öldürmek **içün** āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o ğonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [içün,]

Ĥař degül ĥaddinde yārüñ mülk-i ĥüsni ĥıfz **içün** / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Yeʿcuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [içün,]

Yüzümde şol nişān naʿl-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün ʿunvān **içün** tevķīʿ-i şāmı şöhredārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [içün,]

Piç-i zülfüñ ĥařtuñ ile ĥaddüñe itmiş ĥücüm / Şan aĥın **içün** bu dîn iķlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [içün,]

Baş koşaldan ğamze-i ĥün-riz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek **içün** ğokce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [içün,]

Sen boyı servi kenār itmek **içün** leyl ü nehār / Yetmiş iki dereden şu getürür kırķ bıñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [içün,]

Degüldür ğördüĝüñ söz müje-i dildārda kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif **içündür** dürr-feşān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [içündür, -dür]

Ekl **içündür** şārib-i ĥamrı müsāvi itdüĝi / Vāʿizüñ kaşdı degül tefsir ü Kurʿān ey ğönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [içündür, -dür]

Ey gözüm kan ağlama ol kām-et-i şimşād **içün** / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [içün,]

Şeh-süvārum kişver-i ğöñlüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raĥimî kime varam dād **içün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [içün,]

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ĥāk-ālüdeme / Ĥāzır itdi gözlerüm iśār **içün** dürr-i semen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [içün,]

Ķudüm-ı şehriyāra bezl **içün** laʿlîn-řabaķlarda / Degüldür jāle iĥzār eylemiş bî-ʿadd durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [içün,]

Yārūñ Raḥīmī öpmek **içün** la'lini müdām / Mey cām-ı ğamda gönlümü āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [içün,]

Cāndan özge yolına nem var Raḥīmī bezl **içün** / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāġını (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [içün,]

3. Uğruna, yoluna.

Bî-sütün-ı aşkda sen yār-ı Şîrîn-la'l **içün** / Çekdüğüm endüh-ı hecri Hüsrev ü Ferhād aña (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [içün,]

Dāġ şanma reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām **içün** / Kaḫkara yakmış derünün lālenüñ nār-ı ḫased (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [içün,]

Gülüñ kulaġına girmez fiġān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca **içün** itme yoġ yire feryād (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [içün,]

Ey Raḥīmī ger ecel tîrinden isterseñ ḫalāş / Bir kemān-ebrü **içün** çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [içün,]

Her gice şad āh u nāle her seḫer zār u hezār / Sen gül **içündür** dün ü gün bu olan ġavġāya baġ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [içündür, -dür]

Bir çeşm-i ġazāl **içün** bir kaşı hilāl **içün** / Dîvāne degülseñ ger taġlara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [içün,]

Şunma ol ğonca lebüñ pāyına ey ḫār u ḫas el / Yoġ yire başuñ **içün** cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [içün,]

Her gül-i pür-ḫār **içün** zār olma zinhār ey göñül / Gülşen-i 'ālemde yoġ bir verd--i bî-ḫār ey göñül (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [içün,]

Fidā-yı cān iderdüm 'id-i vaşl-ı yār **içün** ammā / Dirigā ḫora geçmez tekve-i 'aşkında ḫurbānum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [içün,]

Ḫārdan zaḫm-ı ġamın cānumda la'l-i yār **içün** / Bülbülā bir ğonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [içün,]

Şarāb-ı nāb **içün** bu çeşm-i ḫün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür'aveş pā-māl idersin ḫanum añmazsın (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [içün,]

Her gice şad āh u nāle her seḫer zār-ı hezār / Sen gül **içündür** düni gün bu olan ġavġā bu gün (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [içündür, -dür]

Gördüğüñ zıll-i şanavber şanmaġıl kuhsārda / Hüsrevā naḫl-i siyehdür mātem-i Ferhād **içün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [içün,]

Ḫāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḫadd 'āḫıbet dāl itdi ḫaddüm ad **içün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [içün,]

Seng-i cevruñ cem' idüp sīnemde cānā cān ile / Bir maḫabbet-ḫāne yapdum bu dil-i nā-şād **içün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [içün,]

İtmeyen la'lüñ **içün** cānını cānyıla fedā / 'İlletiyile dirilüp miḫnet ile cān virsün (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [içün,]

Sen şeker-leb **içün** dil-i Ferhād / Husrevā kühsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2).
[içün,]

4.Hakkında.

Öte tursın diyüben bülbül-i hoş-nağmeñ **içün** / İde ağıyar-ı zağın gülşen-i küyuñı durağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [içün,]

İd: Bayram.

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh **İd** aña rüz u **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [İd,]

Ḥaqq tebārek **İduñı** kılsun mübārek dā'imā / Āsitānuñda yazılsun dā'imā dîvān-ı **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [İduñı, -uñı]

Ḥaduñsuz **İd** Muşhaf ḥaqqı için rüz u **İd** olur / Ḥuceste-fāl hem āyāt-ı rahmet ḥaṭṭ u ḥālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [İd,]

İddur ṭarḥ it ğamı kaşr-ı feraḥ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [İddur, -dur]

İdāsā-yı sūr: Bayram gibi şenlik.

Südde-i sidre-mişālüñ olalı me'vā-yı sūr / Münteḥā qadr oldı ṭübā ḥaqqı **İdāsā-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [İdāsā-yı sūr,]

İd-i cemāl: Güzel yüzünün bayramı.

Ḥalāş eyle dil-i bî-ṭālî'î şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrü baña **İd-i cemālüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [İd-i cemālüñle, -üñle]

İd-ı ferhunde: Mübarek bayram.

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh **İd** aña rüz u **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [İd-ı ferhunde,]

Şeb-i kadri bu ben Mecnūnuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübārek **İd-ı ferḥundem** mevā'İd-i vişālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [İd-ı ferḥundem, -m]

İd-i ferruḥ: Mübarek bayram.

Temāşā-yı ruḥuñ hem **İd-i Ferruḥ** / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [İd-i ferruḥ,]

İd-i hümāyün: Mübarek bayram.

Benüm **‘id-i hümayūnum** senüñ seyr-i cemālūñdür / Gözüme güre ey meh-rū iki garrā hilālūñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [‘id-i hümayūnum, -um]

‘id-i vaşl-ı yâr: Sevgiliye kavuşma bayramı.

Fidā-yı cān iderdüm **‘id-i vaşl-ı yâr** için ammā / Dirîgā ħora geçmez tekye-i ‘aşkında ħurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [‘id-i vaşl-ı yâr,]

‘id-i vaşluñçün: Kavuşma bayramı için; âşık ile maşukun bir araya geleceği zaman için.

Rûze-i ğamda bu dil her rûz iderken i‘tikâf / **‘id-i vaşluñçün** hilâl ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [‘id-i vaşluñçün, -uñçün]

id-i vişâl: Kavuşma bayramı.

Şād iden şāhum hevā **id-i vişālūñdür** beni / Yoħsa çekmem ğam olursam ħurbet-i ‘ida ba‘id (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [id-i vişālūñdür, -üñdür]

idicek: Edince.

Ķaraman mülkin Aydın **idicek** sen şāh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil ħarşu çıkdı şehirden şehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [idicek,]

idin-: Edinmek, almak, sahip olmak.

Bu gün ‘uryān-ı ‘aşq oldı Raħîmî / **idinmez** ölicek belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
5). [idinmez, -mez]

idrāk: Anlayış, anlama.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma **idrāke** şıĝar ‘ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [idrāke, -e]

ifrāz: Ayrılmış.

Ĥāric ez-defterde yok idüñ görildi ey raķib / Āsitān-ı yārdan **ifrāz** bu bir maħlūlsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [ifrāz,]

ifşā ol-: (Gizli bir şeyi) Açığa vurma, ortaya dökme, fâş etme.

Niķāb-ı zülfüñi ref‘ it ruħuñdan ey büt-i ra‘nā / Ki tā ‘aşkuñ zebürü ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ifşā ola,]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubh-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme **ifşâ olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [ifşâ olur, -ur]

ifşâ vü rüsvâ eyle-: Açığa vurmak ve rezil etmek.

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen sensin / Nihānî sırrımı **ifşâ vü rüsvâ eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [ifşâ vü rüsvâ eyleyen, -yen]

iftihār it-: Övünmek, böbürlenmek.

Uluyp **iftihār itsem** ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i küyına beñzetmiş beni ol gözleri āhü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [iftihār itsem, -sem]

iftirāk: Ayrılık.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ **iftirākından** / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [iftirākından, -ından]

iğmāz: Görmezlikten gelme.

Ol nihāl-i tāzenüñ **iğmāz** u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstî ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [iğmāz,]

Āh kim **iğmāz** ‘ayn ile i‘tābın ‘āşkuñ / ‘Ayn-ı tīb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [iğmāz,]

iğmāz-ı ‘ayn it-: Göz yummak, görmezlikten gelmek.

Görmezlenür bu bülbülün **iğmāz-ı ‘ayn ider** / Gül-gün ider sirişküm o ğonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [iğmāz-ı ‘ayn ider, -er]

ihlās: Gönülden gelen dostluk, samimiyet, doğruluk, bağlılık.

Şüfiyā **ihlās** ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ihlās,]

Reh-i tātde **ihlās** ile dökmezseñ yaşuñ şüfi / Kābül olmaz niyāzuñ sübhañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [ihlās,]

Tapuña gelüp şāh-ı Selīm Hān-ı ‘ālî-şān / **ihlās** ile ‘arz itdi irādet Baba Hāzma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [ihlās,]

ihmāl it-: İhmal etmek, boşlamak.

Benüm gül yüzlü ğoncam hānde-rülikla işigüñde / Rahîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [ihmāl itmedi, -medi]

ihsân: İyilik, lütuf, bağış, yardım.

Sen Raḥîmî bezl-i cān it yolna umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şāndur **ihsāndan** itmez ictināb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ihsāndan, -dan]

Raḥîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür bâkî **ihsân** u kerem ey şāh-ı himmet naqş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ihsân,]

Beni garḳ itdi ey kân-ı kerem ‘ummānı **ihsānuñ** / Vücūdum kaçresin maḥv itdi hem cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ihsānuñ, -uñ]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kuludur ḥalḳa biliş / ‘Ayn-ı a‘tāf bu ḥalḳa siper **ihsānı** zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [ihsānı, -ı]

Bu da bir açık oldı açık üzre baña deryāda / Raḳîbe tatlu dillerle ider dildār **ihsānı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [ihsānı, -ı]

Reh-ber olalı himmeti ashāb-ı ‘ızāmuñ / A‘yāna ‘avn-ı nāşıruñ **ihsāna** irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [ihsāna, -a]

ihsân it-: Vermek, bahşetmek.

Mā-ḥaşal emrüd ya ḥarbüz u ya biṭṭih u sib / Kaḅkısın **ihsân iderseñ** olurum şādān-ı cūd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ihsân iderseñ, -erseñ]

ihsân-ı ‘id: Bayram bağışı.

İşigüñ sâ’illerine her dem ey kân-ı seḥā / Eşḳ-i rüyum sîm ile zerdür yeter **ihsân-ı ‘id** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [ihsân-ı ‘id,]

iḥtişār it-: Özetlemek.

Ḳor kār-bārı soñ ucı yektā ider sefer / N’eyler tecemmülātı iden iḥtişār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [iḥtişār iden, -en]

iḥtiyāc: Muhtaçlık, yokluk, yoksulluk, gereksinim.

Ol māhuñ alnı ile zenaḥdānı seyryn it / Aḳşehrüñ alma elmasın eyvāna **iḥtiyāc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [iḥtiyāc,]

Raḥîmî her ḥasīse **iḥtiyāc** ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [iḥtiyāc,]

iḥtiyār: İrade.

Gitdi başdan ‘aḳl dilden şabr elden **iḥtiyār** / Dār-ı gāmda āḥ kim ḳaldum tek ü tenḥā garîb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [iḥtiyār,]

Ne dilde şabra t̄akat ne elümde **ih̄tiyār**um var / Ten-i bī-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [ih̄tiyārüm, -um]

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şūfî / Görüp ta‘n itme ol o kāra şanma **ih̄tiyār**umdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [ih̄tiyārumdur, -umdur]

Cān nice katlana mey ü maḥbūba şūfiyā / Dilde qarār u şabr mı var elde **ih̄tiyār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 93, Beyit 10). [ih̄tiyār,]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde **ih̄tiyār**ı var benüm yoḡdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [ih̄tiyārı, -ı]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden **ih̄tiyār** / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [ih̄tiyār,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden **ih̄tiyār** / Tende rūḡum ḡaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [ih̄tiyār,]

ih̄tiyār eyle-: Seçmek, tercih etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd **ih̄tiyār eyle** / Getür cān-ı ḡakîri yāre dervîşāna ḡurbān it (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [ih̄tiyār eyle,]

ih̄tiyār it-: Seçmek.

Misāfir-hāne-i dilde ikāmet **ih̄tiyār itdi** / Halilüm ḡam dinür bir maḡrem-i miḡmānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [ih̄tiyār itdi, -di]

Beni ḡālümde ḡoñ ben özge ḡālet **ih̄tiyār itdüm** / Vera‘ ehlin ḡoyup kūy-ı ḡarābāt **ih̄tiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Bekā ḡurdum fenāsın fehm idüp bu mülk-i ma‘muruñ / Anuñcün bümveş terk-i ‘imārāt **ih̄tiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Mürüvvet ḡatm olup şāḡīb-kerem ḡayy-ı mekān itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt **ih̄tiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı ḡitmedi dilden / Bu māl-ḡülyā-yı ‘aşkıyla muḡālāt **ih̄tiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Deḡānuñ mîmi zülfinüñ ḡamı dāl eyledi ḡaddüm / Meded yoḡ yire evḡām u ḡayālāt **ih̄tiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Vüfür-ı luḡfuña maḡrūr olup ḡıldum ise ḡüstāḡ / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü cināyāt **ih̄tiyār itdüm** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Raḡîmî mescid ü mey-ḡāne birdür ḡālib-i ḡaḡka / ḡuzūr-ı ḡalb ile her yirde ḡā‘āt **ih̄tiyār itdüm** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [ih̄tiyār itdüm, -düm]

Raḡîmî āsitānuñda ḡedālḡ **ih̄tiyār itdi** / Anuñdur pādîşāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [ih̄tiyār itdi, -di]

Benüm dîvâne gönlüm genc-i ‘uzlet **ih̄tiyār itdi** / Selāmet kûşesin koyup melāmet **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [ih̄tiyār itdi, -di]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hārîm-i vaḥdet-âbād içre ḥalvet **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [ih̄tiyār itdi, -di]

Cihānuñ çıkdı fāḥîr cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir ṭurfe kisvet **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [ih̄tiyār itdi, -di]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kûhsārveş ḥāk-i ferāğat **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [ih̄tiyār itdi, -di]

‘Aceb dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle ülfet **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ih̄tiyār itdi, -di]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘ākîl imiş Mecnûn ki fūrkat **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [ih̄tiyār itdi, -di]

Rahîmî tekye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşk olup / Diyār-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet **ih̄tiyār itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [ih̄tiyār itdi, -di]

ih̄tiyār kıl-: Seçmek; tercih etmek.

‘Azmüñ Rahîmî merḥale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını **kıl ih̄tiyār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [ih̄tiyār kıl,]

ih̄tiyār-ı evliyā ol-: Yaşlı evliya olmak.

Mevlevî olduĝ semā‘ itdüĝ şafā kesb eyledüĝ / Tekye-i ‘aşk içre olduĝ **ih̄tiyār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [ih̄tiyār-ı evliyā olduĝ, -duĝ]

ih̄zār eyle-: Hazırlamak.

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaĝlarda / Degüldür jāle **ih̄zār eylemiş** bî-‘add durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [ih̄zār eylemiş, -miş]

ikāmet: Bir yere yerleşme, oturma.

Misāfir-ḥāne-i dilde **ikāmet** ih̄tiyār itdi / Ḥalîlüm ğam dinür bir maḥrem-i mihmānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [ikāmet,]

ikāmet it-: İkamet etmek. bir yerde kalmak.

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qararı ‘ömrüm / Ger zıll-ı kāmētüñde n’ola **ikāmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [ikāmet itsem, -sem]

ikbāl: Baht, talih.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ **ikbālını** bildüm lā-beḳā / Ehl-i ḫāle bes yiter rūşen delil āsar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [ikbālını, -ini]

iki: İki, sayı sıfatı.

Ḳansın zülāl-i mîmüñe 'aṭşān-ı cān u dil / Ol **iki** dālūñ ile ḳıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [iki,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol **iki** dāline / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [iki,]

Gördüm bu ḫüsn ü ānuña ḫaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol **iki** şāhid ile bir Güzel ḫişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [iki,]

Benüm 'id-i ḫümāyūnum senüñ seyr-i cemālūñdür / Gözüme ḡurre ey meh-rū **iki** ḡarrā hilālūñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [iki,]

iki gözüñüñ biri olursa ey nūr-ı başār / Başdan ol göz çıksun ayaḡuñ ḡubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [iki,]

Bilini ḳoç kemerveş var ise **iki** başuñ / Ḳıl leblerin temennā tende **ikise** cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [iki; ikise, -se]

Ḳaşlaruñ ḳoyup idelden secde-i miḫrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı **iki** ḳaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [iki,]

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şîrāne ḡamzeñle / Aşar herḡün başına **iki** yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [iki,]

Eşḳ ü āhum dün **iki** şāhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri velî şādıḡ ḡüvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [iki,]

Sînede **iki** elif ḳolumda **iki** dāḡ-ı ḡam / Sen vefāsız serv-ḳadd ḡül-ruḡ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [iki,]

iki 'ālem: İki dünya; dünya ve ahiret.

iki 'ālem kim behā bir kez bilüñ ḳoçmaḡıçun / La'lüñüñ bir bûsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [iki 'ālem,]

iki arada kal-: Birbirine zıt davranan iki kimseden hangisine uyacağını bilememek, bir tercih yapamamak.

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāḡ / Ber-ṭaraf ḳıl ey ecel **ḳaldum iki arada** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [iki arada ḳaldum, -dum]

Geh ḡam-ı hecr Raḡîmî vü geh ümmîd-i vişāl / Yoḡ mı bir çāre meded **ḳaldum iki arada** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [iki arada ḳaldum, -dum]

iki gözüñ: İki göz kadar kıymetli ve sakınılan kişi.

İki gözüm felek sürme iderdi hāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehūñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [iki gözüm,]

iki kat it-: İki büklüm etmek.

İki kat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddūñ bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [iki kat itmiş, -miş]

iki kez: İki defa.

Sürdügiçün ḳapuña bir yılda **iki kez** yüzün / Oldı şāḥîb-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [iki kez, -in]

ikide bir: Sık sık.

Yāremūñ ağızına tîgüñ dil şoḳar **ikide bir** / Ben anuñla ḡamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ikide bir,]

ikimiz: İki kişi (Āşık ve gönü kastedilerek).

Efendi ben ḳuluñ fūrḳatde dil endūh-ı ḡayretde / **ikimizde** ‘aceb ḡāletdeyüz ben ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ikimizde, -de]

iklîm: Memleket, diyar.

Pîç-i zülfüñ ḡaḫḫuñ ile ḡaddūñe itmiş ḡücūm / Şan aḳın için bu dîn **iklîmine** kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [iklîmine, -ine]

Olalı menşūr-ı ḡüsnē dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı dîn **iklîmine** āsāyiş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [iklîmine, -ine]

‘Adem **iklîmine** ehl-i vefānuñ ḡoḡru yoludur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [iklîmine, -ine]

iklîm-i ‘irfān: Erdem ülkesi.

Ḥuceste ḡaşlet ü ferḡunde sîretsin Selîmāsā / Süleymān gibi hem sulḫānısın **iklîm-i ‘irfānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [iklîm-i ‘irfānuñ, -uñ]

ikrāḡ: Kerih görme, tiksınme.

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘î şüret eyler oldılar **ikrāḡ** yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ikrāḡ,]

ikrāh eyle-: İğrenmek, tiksilmek.

Hudānuñ ‘afv-ı hūnī üstümüzden / Be şūfī **eylemez ikrāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [ikrāh eylemez, -mez]

ikrār eyle-:

1. Bildirmek.

Cānuma bir buse **ikrār eyledi** o la‘l-i nāb / Mā‘il oldu şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [ikrār eyledi, -di]

2. Benimsemek, kabul etmek.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde **ikrār** / Yār-ı s̄abit-ka-demüm şanma ki inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ikrār eyledüm, -düm]

ikrār it-: Kabul ve tasdik etmek.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ **itmedi ikrār** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [ikrār itmedi, -medi]

İnkār idenüñ hāli nedür mes‘ele ma‘lüm / **ikrār iden** İslāma vü İmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [ikrār iden, -en]

iksîr-i ‘aşk: Aşk iksiri (altına çevirme bağlamında) || aşkın lutfu/himmeti.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün **iksîr-i ‘aşk** / Bilmez ol sîmîn-beden daħi dirîgā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [iksîr-i ‘aşk,]

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi zer gibi / Daħi o yād-ı sîm-beden bî-haber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [iksîr-i ‘aşk,]

il:

1. Ülke, memleket, diyar.

Tire rūzum rūşen it ey āfitābum gün gibi / İtme Şarhanuñ bu Aydın **illerin** zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [illerin, -lerin]

Çeşm-i mestüñdür harāb iden dil ü cān **illerin** / La‘l-i nābuñdur kesād iden Bedaħşān **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [illerin, -lerin]

Kuħl-ı hāk-i maqdemüñ irgürdügiçün çeşmüme / Bād-ı şubħa muştılık virdüm Şifāhān **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [illerin, -lerin]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr ey meh Tiredür / Kākülüñsüz şanma Aydındur Karaman **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [illerin, -lerin]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehâ / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baħr u ‘ummân **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [illerin, -lerin]

Ey Raħîmî Tire baħtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarhân **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [illerin, -lerin]

Şehâ dest-i şerîfüñ kılmasaydı ger maķarr şâhin / Kaçan olurdu **illerde** bu deñlü mu‘teber şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [illerde, -lerde]

2. El, yabancı.

Dile eksük degüldür kara kayģu yıķar **illerden** / Tolaşur zülfi gibi bir zemân haţţ bir zemân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [illerden, -lerden]

il-: Dokunmak, ilişmek, takılmak.

Ṭama‘ ser-riştesin kaţ‘ eyle miķrâz-ı kanâ‘atle / **İlûp** çekmesün ey âvâre dil her aç u her çıplaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ilûp, -ûp]

‘ilâc: Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde; çare, derman.

Añma şifâ-yı derd-i dili derdmendüñe / Kânün degül ölümlüye hikmetde ğod **‘ilâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [‘ilâc,]

Eger göndermez ise la‘l-i cân-baħşuñ dile merhem / **‘ilâca** kâbil olmaz bu ten-i mecrûh-ı şad çâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [‘ilâca, -a]

‘ilâc it-: İlaç hazırlamak.

Ṭabîbâ zaħmete girüp benümçün hiç **‘ilâc itme** / Ben oldum olacağum ol gözi bîmâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [‘ilâc itme, -me]

‘ilâc ol-: Derde devâ olmak.

Ṭabîbâ başuñ ağırtma **‘ilâc olmaz** aña şerbet / Kaḅül-i derd-i ‘aşķ-ı yâr şanma nüş ider dârü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [‘ilâc olmaz, -maz]

ilâhî: “Ey benim Allah’ım” anlamında Allah’a hitap sözü.

Yâ **ilâhî** sen beni benden bu gün âğâh kıl / Kıl ‘aţâ râh-ı đalâletde yeter gümrâh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [ilâhî,]

ile:

1.Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

Nesim-i şubh **ile** dün gönlümü zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eser oldu ne dilden bir haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [ile,]

Seng-i dil dildâr derdinden vücudın taş **ile** / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [ile,]

Bâda tabşırdum hevân **ile** vücudum hırmenin / Şanma ‘ömrüm hâşılı ‘ömrüm benim bād-ı hevâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [ile,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ **ile** yandugum dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [ile,]

Yâr **ile** seyr-i çemenzâra heves kıлма göñül / Hem-reh olmağ râst gelmez serv ile şâh-ı giyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [ile,]

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr **ile** mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [ile,]

Raḥm **ile** şâfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Tab‘nuñ mir‘atıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [ile,]

Luṭf **ile** yap yap Raḥîmîniñ yıķık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [ile,]

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm **ile** Hızır oldu hem-meşreb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [ile,]

Hâk-i pâyuñ kuḥl-ı ‘ayn-ı hür-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘Arız-ı pür-tâbuñ **ile** oldu ‘âlem ‘ayn-tâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [ile,]

Kâḥ-ı ‘izz ü devletüñ yapdukda bünyâd-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın tûbâ **ile** ḥüsn ü me‘âb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ile,]

Kân-ı iḥsân-ı mürüvvetsin eyâ Ḥâtem vücüd / Keff-i feyz-ı cüduñ **ile** düşdi baḥre ıztırâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [ile,]

Kendi küyuñda benimle hem-dem olmadı raķib / Bülbül-i ḥoş-nağme **ile** imtizâc itmez ğurâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [ile,]

Ḥ‘aceyân-ı şehr **ile** mihr ‘arz idüp mâhum kamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp ḥâk-i rikâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ile,]

Dün maḥalleñde raķib ile Raḥîmî serverâ / Ol it **ile** ḥayli itişmiş idüp ğavġâ ğarib (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ile,]

Gider Mūsâ **ile** ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḳḳ dîni bâṭıl fikri ḳo sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [ile,]

Dil-i pür-derdi perverde kılırduñ cevri ü nâz **ile** / Yine ol ni‘mete ḳanı‘ bu ben şükrânuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ile,]

Luṭf **ile** ğüftâra gel bî-ḳıymet olsun la‘l ü dür / Leblerüñ depret nebât-ı Mıṣra ḳalmasun revâc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [ile,]

Yâr derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yârelerin yâr **ile** düşmedi sūrâḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [ile,]

Her sū o ğonca hār **ile** içer ŧarāb-ı sūrĥ / Aar o demde eŧme-i eŧmümden āb-ı sūrĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [ile,]

Öldürmek için āl **ile** āŧıfte bülbülin / Geymiş o ğonca gül gibi bir ter sıyāb-ı sūrĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [ile,]

ŧevĥ **ile** geldi çapuña dir ılıp addin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [ile,]

ansın zülāl-i mîmüñe ‘aŧŧān-ı cān u dil / Ol iki dālüñ **ile** ıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ile, -üñ]

Secde ılmaz Hakk bilür albüm Raĥîmî ğayrıya / Ka‘be dergāhuña ılmışdur ŧafā **ile** sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [ile,]

Cefā-yı derdüñ elif āmetimi dāl itdi / ıĥarduñ ey ŧeh-i ĥübān cihānda cevri **ile** ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [ile,]

Ĥoŧ-dem nesîm-i luŧfuñ **ile** rüzgār-ı ‘îd / Ĥurrem fūrüg-ı ‘arîzuñ **ile** nehār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [ile,]

Zāt-ı ŧerîfüñ **ile** ŧeref bulalı cihāñ / çapuña yüz sürüyüp ider i‘tizār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [ile,]

Ĥurrem viŧāl-i yār **ile** ağyār ben ğarîb / Oldum firāk u ĥasret **ile** ğam-ğüsār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [ile,]

ŧād it Raĥîmî uluñı bir merĥabā **ile** / Olsun abül-i luŧfuñ **ile** kām-kār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [ile,]

Öpem diyü mübārek elüñ bir arîĥ **ile** / ŧî‘r-i ğüher-niŧārımı ıldum ŧî‘ār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [ile,]

Cem‘-i vefāda ŧem‘ gibi yandugum ğören / Pervāne gibi ŧevĥ **ile** süzān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [ile,]

Derdüm bu derdüñ **ile** bu dil mübtelā ola / oĥ ĥasta var ki ālib-i dermān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [ile,]

Sūy-ı kuyuñdan yaŧum ırmağını ırmağ **ile** / Kūzenüñ ğöz ‘aynı ser-gerdān baŧum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [ile,]

Ruĥ-ı verdüñle virdüm Sūre-i Nūr / aŧuñ fikri **ile** zikrüm nün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [ile,]

Ġülŧen-i ĥüsnüñe arŧu yine dil bülbülinüñ / Nağme-i āh-ı hezārān **ile** ŧeydālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [ile,]

Ümid-i vuŧlat-ı cānān **ile** cān virmek āsāndur / Raĥîmî ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [ile,]

oyup ğülzār-ı kuyuñ ŧanma dil ğülzāra düŧmişdür / Hezār eğğān **ile** ol ĥasta ey ğülzāra düŧmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [ile,]

ālib-i nūr-ı tecellîdür Raĥîmî ŧevĥ **ile** / Vādî-i ‘aŧĥ içre ılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [ile,]

Dehenüñ fikri **ile** şimdi Raḥîmî şî'ri / Şüphe yok 'âlem-i ğaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [ile,]

Mestâne gözün şive **ile** süzdüğü yârüñ / Efsün okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [ile,]

Sen eger bu kıdd-i ra'nâ **ile** reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [ile,]

Olmışam cām-ı şarâb-ı 'aşk **ile** mestâne ṭavr / Sâkin-i küy-ı ḥarâbâtem yine dîvâne ṭavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [ile,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānân **ile** ben cānı bir / Dü cihân yoĝidi bir bilürdi cān cānânı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [ile,]

Ölürsem âsitānuñda ümîd-i merḥabāñ **ile** / Muḳarrer rüz-ı maḥşer Ḥaḳḳ yirüm Dārü's-selām eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ile,]

Ḥâl-i ruḥuñ firâkı **ile** nâr-ı ḥasretüñ / Yaḳdı Raḥîmî sinesine dâĝ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [ile,]

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd **ile** / Müferraḥdur taraḥ def'ine sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [ile,]

Baş açuḳ biz muḳîm-i tekyegâh-ı vaḥdetüz şüfi / Ğubâr-ı 'aşk **ile** vâlih dil-i ḥayrānımız vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [ile,]

Bükdi hecr müjeñ **ile** oḡ kıddüm / Daḡı bu devr baña yâ n'eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [ile,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm **ile** o mübtelâ n'eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [ile,]

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şâhid **ile** bir Güzel ḥişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ile,]

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raḳîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ şabr **ile** şikâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [ile,]

Ma'nâ-yı dil-pezîr **ile** şî'rüm Raḥîmîyâ / Bir sâde-rü güzel gibidür şüḡ u şivekâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [ile,]

Maḥbûb **ile** Raḥîmî şarâb-ı nihānı gör / Nāşinuñ ehl-i 'aşka be-ĝāyet yasaĝı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [ile,]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre **ile** oldu bāzārum / O ğayra müşteri çok kâr-bârı var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [ile,]

Raḥîmî ḥasret-i mey-gün-ı la'ı-i yâr **ile** dâ'im / Ciger pür-ḥün cān bir sāĝar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ile,]

Açılıp her ḥâr **ile** ol ĝonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zâra cevri eyler yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ile,]

Ḳaṭ' it ta'alluḳ riştesin miḳrâz-ı ḥarf-i lâ **ile** / Peyvend-i illāya iriş gör nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [ile,]

Bu la'l-i cān iṣār **ile** bu nergis-i bīmār **ile** / Cānā sen ādem cānısın insāna ṣiḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [ile,]

Ķan tolar her dem Ķadehveş çeşm-i hūn-efşānumuz / Mey içelden hār **ile** ol Ķonca-i Ķandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ile,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāĶ-ı vefā yaĶduĶ yine / Rūşen oldu mihrüñ **ile** gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [ile,]

Biz mey-i ‘aşĶ **ile** mestüz kūy-ı Ķammār isterüz / La'l-i yāre cür‘a gibi cānı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [ile,]

Müşteriyüz naĶd-i cān **ile** lebüñ kālāsına / YoĶ dime āzār **ile** ey Ķonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [ile,]

Luţfuñ nesim **ile** Ķoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tāb-ı ‘ızāruñ **ile** Ķurrem fezā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [ile,]

ŞevĶ-ı dîdār **ile** Mūsāveş yed-i beyzā ĶaĶı / Tūr-ı Sînā-yı tecellide münācāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [ile,]

Söyleşür aĶyār **ile** Ķarşumda ol şîrîn-zebān / Cānum acıtdı benüm rūĶ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ile,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşĶ **ile** deryā gibi / Ey melāĶat kānı ammā rüzĶārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [ile,]

Meclisüñde şevĶ **ile** yanup dutuşaĶ şem‘ile / Nār-ı ‘aşĶı ‘ārız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [ile,]

Söz budur sensin RaĶîmîñ murādı Ķayrı yoĶ / Sen güzel Ķünkār **ile** Ķünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ile,]

Bir Ķedāñam ben senüñ ey pādîşāh-ı ser-firāz / Söylenür MaĶmūd-ı şāh **ile** nitekim Ķāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ile,]

BaĶr **ile** mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme Ķan yaĶıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [ile,]

Ķaşrını yıĶmaĶ ise düşmenüñ ey nāle Ķarāz / Sîneden derd **ile** çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ile,]

RaĶîmî resm-i ihlāş **ile** yazar şüret-i Ķālin / Senüñdür bāĶi iĶsān u kerem ey şāh-ı himmet naĶş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ile,]

Şıdum seng-i Ķām **ile** kāse-i mecnūn-şıfat başum / Ķaţā ŧaşı irüp tā kim ser-i dildāra zaĶm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [ile,]

Ķab‘-ı pür-envār **ile** rüşen çerāĶuñdur senüñ / Ey gözüm nūrı işigüñde RaĶîmîvār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [ile,]

Bir yaluñ yüzlü ışĶ meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmış zebān-ı cerr **ile** cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [ile,]

Meclisüñde şevĶ **ile** yaĶdı fitil-i cānını / ŧañ degül olursa māhum mażhar-ı envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [ile,]

Ey Raḥīmī yana gör ḥadd-ı firāk-ı yār **ile** / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişāle nār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [ile,]

Pür-ḥarâretdür Raḥīmînüñ zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz **ile** ider eş‘âr şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [ile,]

Gönlümi bir bend **ile** bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Qıldı ‘aqlum kârvânın tār-mār efkâr-ı zülf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [ile,]

Zülfüñ ḥayālî ruḥların alı taraf taraf / Ben kula itdi bend **ile** alı taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ile,]

Çekme baş âteş gibi ḥāk ol hevâ-yı ‘aşk **ile** / Şu gibi dîdâra ṭâlibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ile,]

‘Aşk **ile** vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şâdlık (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [ile,]

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘ **ile** baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzâne ḥavf-i şâh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ile,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk **ile** ḥâlüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ile,]

Qadeḥ cerrâr oldum küb düşüp mey-ḥâne mey-ḥâne / Benem mest-i melâmet şevk **ile** mey-ḥ‘âresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [ile,]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı kalb **ile** olsañ eger âvâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [ile,]

Müdüam añdukcâ zıkr it ḥayr **ile** Mecnûn u Ferhâdı / Raḥīmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstâduñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ile,]

Bâğı dâd iken bozuldı ṭoldı cevr-i zulm **ile** / Şimdi çöl olup yeter Bağdâd elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [ile,]

Ḥün iderseñ bağrumı sâğar gibi ben râzıyam / Yâr olup ağıyâr **ile** çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ile,]

Şüfiyâ gâyet müdüvâdur gam u dil derdine / Şişe çek bir la‘-i mey-gün **ile** cânüñ ‘işe çek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ile,]

Ey Raḥīmî ‘aşk **ile** bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zâr u feryâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ile,]

Ḥâr **ile** gülşende gül şendür dilâ sen goncaveş / Qanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryâd kı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [ile,]

Goncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-güşâ / Geh hezâr âh **ile** bülbül gibi güyâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [ile,]

Gene zâtını yine güneḥ **ile** kendü bilür / Şanma idrâke şığar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [ile,]

Dest-i cevr **ile** Ḥalilüm ḥazer it yakma şaqın / Qible-i ehl-i Şafâ Ka‘be-i ‘ulyâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [ile,]

İtmez âhûlarla seyrân-ı çerâgâh-ı Høten / Āsitānuñ atlar **ile** intisāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [ile,]

Şūfiyâ ihlâş **ile** Allâhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammâ ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ile,]

Bir haṭâ **ile** dolaşdum çîn-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [ile,]

Rahîmî şıdk **ile** gel sen havāşa meşgul ol / Yolında ölmege yārüñ şalâ-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [ile,]

Ben bezmgâh-ı derdüñüñ ol dürd-nüşiyam / Cân naqdi **ile** cām-ı lebüñ mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ile,]

Elif kaddüñ **ile** lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecründe ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ile,]

Sākîyâ bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk **ile** cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [ile,]

Vüfūr-ı luṭfuña mağrūr olup kıldum ise güstāḥ / Ümîd-i ‘afv **ile** cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ile,]

Rahîmî mescid ü mey-ḥāne birdür ṭālib-i Ḥaḫka / Ḥuzūr-ı kalb **ile** her yirde ṭā‘āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [ile,]

Yine faşl-ı bahār-ı berf **ile** rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemem gül güyiyâ her gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [ile,]

Seni gördüm göreliden ey göñül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yār **ile** meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [ile,]

Āvân-ı ğamda ğuşşa **ile** şād u ḥurremem / Bezm-i belāda nāle-i ‘uşşāka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [ile,]

Fikr-i miyân-ı yār **ile** yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı şevk **ile** zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [ile,]

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ğam / Bir lu‘b **ile** piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [ile,]

Şalınma her pelîd **ile** benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [ile,]

Şarmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān **ile** beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş ol māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [ile,]

Kerem ü luṭfuñ **ile** ḥurrem idüp ğayrıları / Beni ḫahruñla revā görme ki ğamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ile,]

Ey lebi ‘İsā baña qarşu ne ḥoş nāz idesin / Cevr **ile** öldüresin cān **ile** bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ile,]

İmtihān itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnûn **ile** / Ey şacı Leylî benüm efzün geleydi ḫayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ile,]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil dildâr hem / Sîne dâğ-ı Һasret **ile** Һasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [ile,]

Bir dem mi var hevân **ile** yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [ile,]

Ṭab⁶-ı güher-feşân **ile** ben ol Raĥîmîyem / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ile,]

Ser-mest iken Raĥîmî şu dem cām-ı ‘aşk **ile** / Hergiz ne cām vardı şâhum ne şâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ile,]

Bir neş’eñ **ile** başına Cemşid olur gedâ / Ey pîr-i mey-fürüş ayağıñ destgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ile,]

Elem küncinde ben dil-Һasta dün ğamdan ola yârüm / Raĥîb **ile** senüñ seyrânda bir hoş ‘âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ile,]

Bu dem cām-ı ĥarâbât **ile** ol dem dâmen-âlüde / Huzûr-ı ĥalb **ile** tã‘âṭı ‘aşk-ı pâke tãbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [ile,]

Teng ü lâlüm dehen ü luṭfını şerĥ eylemede / Ṭab⁶-ı dür-bârum **ile** gerçi sülĥan-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ile,]

Bu ben âşüfte-dile ey şeh-i ‘âlî nazar it / Zülfüñüñ zulmi **ile** ĥâl-i perişânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ile,]

Yârüñ esrâr-ı ĥayâl-i leb-i mey-ġünü **ile** / Ey Raĥîmî gehi mest ü gehi ĥayrânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ile,]

Bu yolda ğam u fürĥat-i yâr **ile** nihâyet / Ben sürünü ol ĥurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ile,]

Dimişem ĥâlu belâ ‘aşkuña cân **ile** belî / Ben ol ‘ahdi ġüderüm dînüm ü îmânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ile,]

N’ola öldürmege ĥaşd eyler ise ġamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revân-baĥşuñ **ile** cânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ile,]

Reh-ġüzârında şehâ mür-ı şikeste-ĥâlem / Sen bu hoş-ṭab⁶-ı Selîm **ile** Süleymânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [ile,]

Raĥîmî ĥüsn-i zann **ile** selîmü’l-bâl **ile** şimdi / Maĥabbet-ĥânedân-ı şeh Selîm Ĥân-ı zemânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [ile,]

Ayaĥlatma beni aġyâra ĥarşu esb-i nâz **ile** / Hücüm it üstüme şal bir kezin şâhâ ‘aṭâ raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [ile,]

Dili bir bend **ile** göz göre ĥoşdum ‘aşk-ı dildâra / Yine yıllarla me’nüs eyledüm bir âşinâ raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [ile,]

Da‘vet itseñ ĥalvete bir ġün beni a‘dâm **ile** / Ey perî ma‘lüm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ile,]

Büy-ı luṭfuñla Raĥîmî kıldı ĥapıñda ĥarâr / Bu hevâ **ile** anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [ile,]

Gerçi ey dil derd-i aşk-ı yâr **ile** ma'lûlsün / Kimse görmez kayduñı tîmârı yok ma'zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ile,]

Seng-i cevrüñ cem' idüp sînemde cānā cān **ile** / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [ile,]

Şeh-süvārüm kişver-i göñlüm semend-i nāz **ile** / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime varam dād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [ile,]

Pertev-i mihrüñle şol vech **ile** oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [ile,]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Ḥān **ile** Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [ile,]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm ḥünîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma **ile** ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [ile,]

Çapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafā-yı ḳalb **ile** / Görmesün ol Merve ḥaḳḳı Ka'be-i 'ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ile,]

Bunca istîgnā **ile** mihr-i cihān-ārāyî gör / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [ile,]

Ḳānî' olsa dil n'ola vaşl-ı ḥayāl-i yâr **ile** / Bî-sütünda naḳş-ı Şîrîn oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [ile,]

Reh-i t̄ā'atde ihlās **ile** dökmezseñ yaşuñ şüfî / Ḳabûl olmaz niyāzuñ sübḥāñ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [ile,]

İtmeyen la'lüñ için cānını cānıyla fedā / 'İlletiyile dirilüp miḥnet **ile** cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [ile,]

Biñ cān **ile** cān cevherini itdi revāna / Çapuñda Raḥîmîyi ḳo yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [ile,]

Düşmenlerüñüñ ura donanması ḳaraya / Pür-nāle ḳodı nāy **ile** zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [ile,]

Ḥurrem olmaz ḥātırî rüz-ı vişāl-i yâr **ile** / Çekmeyen ey āfitābum zûlmet-i hicrān ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ile,]

Yaşum al itdi göñlüm āl **ile** aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp taḡyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [ile,]

Cān mā-cerā-yı hecrüñ **ile** hem-dem olalı / Göñlümle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [ile,]

'Aşḳuñ hevāsı **ile** geh ağlar geh iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ile,]

Kimse tedbîri **ile** taḳdiri taḡyîr eylemez / Gel göñül sen şıdḳ **ile** Ḥaḳḳa tevekkül ḳıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [ile,]

Elif-ḳaddümi lām it cevr **ile** ey mîm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a'dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [ile,]

Her ulum cism-i za'ifümde zebân-ı hâl **ile** / Dil uzadup şerh ider sevdâ-yı zülfün mü-be-mü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [ile,]

olular nüş it Raĥîmî bir leb-i mey-gün **ile** / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i 'ömrün olu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [ile,]

Bezm-i ğamda âh kim beñzüm çalındı derd **ile** / Ney gibi baĝrum delindi başladum sâz olmaĝa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [ile,]

Sen bu ab' **ile** Raĥîmî ıtalum Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek eş'âr-ı mümtâz olmaĝa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ile,]

Ey Raĥîmî ben şarâb-ı 'aşk **ile** ser-mest iken / Gelmemişdi daĝı hiç bir şeyh u şâbuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ile,]

Yazma cürmin ol peri 'aşkında ben dîvâneniün / Ey melek lu eyle insâniyyet **ile** âdeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ile,]

apuña gelüp şâh-ı Selîm Ĥân-ı 'âlî-şân / İhlâş **ile** 'arz itdi irâdet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [ile,]

apuña gelüp alb-i selîm **ile** Raĥîmî / Himmet demidür eyle 'inâyet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [ile,]

Hecr **ile** öldüm meded depret lebün şor ĥâlümü / Zinde eyle bendeñüm bir câm-ı rûh-efzâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [ile,]

Ĝam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ **ile** dâl-i zülfünle / Beni şihhatde şanma şayruyam bu şad ĥayâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [ile,]

Kenâr-ı abrûmi zeyn it gül ü lâle **ile** ey gonca / Öürsem ârzü-yı ĥasret-i ruhsâr u ĥâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ile,]

Muntazırdur göz açup nergis ayaĝuñ tozına / Gel görün biñ nâz **ile** ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ile,]

Cem'ünde şem'veş utuşup nâr-ı şevk **ile** / Yanmaĝda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [ile,]

Oldum şarâb-ı 'aşkuñ **ile** ben müdâm mest / Nem var cihânda ger mey ü mey-ĥâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ile,]

Çıksun şu cân ki ĝuşsañ **ile** şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun 'aşk **ile** vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ile,]

Şafâ-yı 'aşk **ile** ĝönlüm iletdüm küy-ı dildâra / Maĥabbet câmi'ine yine 'arz itdüm bir âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [ile,]

Kef-i lufuñla dil cân zâtuñ **ile** olalı hem-dem / 'Aceb ĥâlet virür cüş u ĥurüşum dehre geh baĝre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [ile,]

Ĥayâlün şem'î her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / Yaĝardı sûziş-i tâb fürkatün **ile** bu cân ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [ile,]

Bir nefes çaldı hemân ancak ĥayâtumdan eser / Derd **ile** sinem delüp ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ile,]

Mey t̄ac-ı Keykubād kadeh h̄atemũn gözi / Her bir hab̄ab-ı ‘aynı **ile** Şun Cemũn gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ile,]

Câm-ı lebũn ğamı **ile** cānā Raĥîmîniũn / Hũn-ı cigerle t̄oldı gözinũn k̄abacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [ile,]

Leb-i cānāneye biñ cān **ile** sen cānı teslim it / Raĥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāŝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [ile,]

Lebũn devrinde ben pür-derd-i rüz u ŝām-ı hicrānam / Őarāb-ı cām-ı vaŝluñ **ile** sürer kişi devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [ile,]

Āŝinālîk kıl Raĥîmî bendeñi ey kân-ı cūd / T̄optoludur gevher-i ‘irfān **ile** deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [ile,]

Raĥîb **ile** şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ile,]

Yaşum raĥîbi geçid virmez idi kapuñdan / Kef-i ‘atāñ **ile** bulmuş beĝā-yı ‘ummāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [ile,]

Yolum var devlete irsem n’ola ey ŝāh-ı kişver-gîr / Selimũl-bāl **ile** bāb-ı şeref derbāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [ile,]

Ķaddũn ğamıyla Ķaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘izāruñ **ile** her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [ile,]

Yaĝam rüy-ı zemini nār-ı fürĝat böyle ĝalursa / Virem ĝarĝ-āba t̄ufān yaşum **ile** süy-ı ‘ummāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ile,]

İŝigũn taŝı ĝanlı yaŝum **ile** olalı hem-dem / Gözümden çıkđı çokdan ‘ālemũn yāĝūt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [ile,]

Raĥîmî ĝod ĝadimi derd **ile** mu’tād-ı hicrāndur / Daĝı çekdürme yā Rab bir ĝula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [ile,]

Ārzũ-yı leb-i cānān **ile** öldüm gitdi / Teşneyem āteŝ-i ĝirmān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [ile,]

Leb-i cān-baĝŝı virür ĝasta dile gerçi ĝayāt / Sitem-i ĝamze-i fettān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [ile,]

Bitmedi ĝamzeñũn ey yār yürekde zaĝmı / Ķaldı cān içre o peykān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ile,]

Cān virürken ruĝuña ĝaĝtuña dũŝ oldu gözüm / Őoñ dem imān **ile** Ķur’ān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ile,]

Bilmedüm vuşlatına ĝasta Raĥîmî çāre / İntizār-ı ĝam-ı hicrān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [ile,]

Őarāb-ı ‘aŝĝ **ile** ser-mest ü evĝār olmışam sākî / Lebũn cāmını şun öpdür baña ol sākî ü sākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [ile,]

Dāĝ urup sîneme ‘aŝĝ odı **ile** lāle gibi / Dũŝeyin dāmen-i kuhsāra Meĝemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [ile,]

Heves-i kuyuñ **ile** bāğ-ı cināndan geçdüm / Nazar it ‘āşık-ı didāra Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [ile,]

Ölürsem ārzū-yı kuy-yı yār **ile** benem Mevlā / İder mahşer güninde cennet-i me’vāyı me’vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [ile,]

Hüsn-i kabûl-i yār **ile** maqşûd-ı dil hemân / Dür olma ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [ile,]

Güneş ay **ile** dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakqâş-ı bezmün zühre hod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [ile,]

2.İki kelimeyi, iki öbeği birbirine bağlar.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kıлма göñül / Hem-reh olmaḳ rāst gelmez serv **ile** şāḫ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [ile,]

Dün mahalleñde rakîb **ile** Raḥîmî serverā / Ol it ile ḫayli itişmiş idüp gavgā garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ile,]

Ol māhuñ alnı **ile** zenaḫdānı seyrin it / Aqşehrûñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [ile,]

Ḳodum nāmūs **ile** ‘ārı Raḥîmî ‘aşq-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı ḳadîmî resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [ile,]

Āḫ kim iğmāz ‘ayn **ile** ‘itābın ‘āşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [ile,]

Piç-i zülfün ḫaṭṭuñ **ile** ḫaddüñe itmiş hücum / Şan aḳın için bu dîn iqlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [ile,]

Ey Raḥîmî āferin aḫsente şîr-i pāküñe / Yāra iş‘ār itdi ḫüsn-i vech **ile** ḫüsn-i maḳāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [ile,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḫazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen **ile** Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [ile,]

Dil **ile** dilüñ fikri zikri kapuñ / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [ile,]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşkuñuñ / Her bir ḫabāb-ı bāde **ile** bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [ile,]

Yoluma itdi benüm bir ḳanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār **ile** mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [ile,]

Cān **ile** göñül içre ḡamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ile,]

Rakîb-i rü-siyāḫ **ile** beni bir görme ḫıdmetde / Bir olmaz zāğ-ı nā-cins **ile** ey şāḫib-hüner şāḫin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [ile,]

Maḫabbet ḳulların bir görme aḡyār **ile** kapuñda / Şadāḳat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ile,]

Cân **ile** tîgüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi kalkan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [ile,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maḳşüdın / Şehā bir ‘arz ider yok ḥāme **ile** nāmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [ile,]

Belā-ālūde hep bālî muḳārin mār **ile** mālî / Şehā manşūbı bir manşūbe-i şaḫranc ü ya nerdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [ile,]

Vefādan bir eḡer yok ḡülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan ḥār **ile** verdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [ile,]

Cân virürken ruḥuña ḥaḫḫuña dūş oldu gözüñ / Şoñ dem imān **ile** Ḳur’ān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ile,]

ilet-: Götürmek, ulaştırmak.

Yaşum Sa’y u Şafāıyla **iletdüm** Ka’be küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [iletdüm, -düm]

Vücūdum ḥākini bir dem **iletmez** küy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [iletmez, -mez]

Şafā-yı ‘aşḳ ile göñlüm **iletdüm** küy-ı dildāra / Maḫabbet cāmi’ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [iletdüm, -düm]

ilgi kuru-: Çok dertlenmek çok üzölmek, bunalmak.

İligimüñ kuruğu bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [ilgimüñ kuruğu, -müñ , -uduğu]

ilkā: İlham etmek.

Naẓardan degme bir ednānuñ **ilkāsıyla** devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ilkāsıyla, -sıyla]

illā:

1. Bilhassa, özellekle.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek **illā** baña intizār güc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [illā,]

2. -den başka.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde **illā** ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılup ağlamaz **illā** kilāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [illā,]

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse **illā** nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [illā,]

İlet: Hastalık.

İtmeyen la'lüñ için cānını cānıyla fedā / **İlet** ile dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [İlet, -yle]

İlm: İlim, bilgi.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luţf **İlmüñ** muñit / Baħr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [İlmüñ, -üñ]

İlt-: Götürmek, yerine ulaştırmak, eriştirmek.

Başumı **İltür** vefā meydānına nākış kadem / Ben erenlerle bu gün gayret semendin koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [İltür, -ür]

İltifāt:

1. Rağbet etmek, ilgilenmek.

İltifātını Raħimî mūruñuñ eyle ziyād / Vāris-i mülk-i Süleymānı sezā-yı taht u tād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [İltifātını, -ını]

2. Teveccüh, ilgi.

İltifātuñdur ğaraż ey mīve-i bāğ-ı 'aţā / Bilürüz memlū durur envā'ıla büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [İltifātuñdur, -uñdur]

İltifāt eyle-: İlgilenmek.

Gül-i gülzār-ı leţāfetsin eyā ğonca-dehen / **İltifāt eyleme** o ħāra Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [İltifāt eyleme, -me]

İltifāt it-: İlgilenmek, iyilik etmek.

Yolında cān-feşān olduğı için **İltifāt idüp** / apısı ulları alayına mīrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [İltifāt idüp, -üp]

İltifāt-ı şeh: Padişahın ilgisi.

Sen bu ab' ile Raħimî ıtalum Firdevssin / **İltifāt-ı şeh** gerek eş'ār-ı mümtāz olmağā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [İltifāt-ı şeh,]

ilyās: İlyas peygamber. Âb-ı hayât hikâyesine göre ölümsüzlük suyunu bulduktan sonra Hızır karada, İlyas da suda yaşamını sürdürmektedir.

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden **İlyās** / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [ilyās,]

îmân: Allah'ın birliğini, melekleri, mukaddes kitapları, peygamberleri, kıyâmet gününü, kaderi, ölümden sonra dirilmeyi kalp ile tasdik ve dil ile ikrar etme, kalben inanma ve dil ile söyleme.

Şoñ dem âsân it Raḥîmiye şehâdet lafzını / Yâ Rab **îmânıyla** Kur'ânı aña hem-râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [îmânıyla, -ıyla]

Dimişem kâlu belâ aşkuña cân ile belî / Ben ol ‘ahdi güderüm dînüm ü **îmânımsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [îmânımsın, -ımsın]

İnkâr ideniñ ḥâli nedür mes'ele ma'lûm / İkrâr iden İslâma vü **îmâna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [îmâna, -a]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldı gözüm / Şoñ dem **îmân** ile Ḳur'ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [îmân,]

‘îmâret it-: Bayındır ve mamur hale getirmek.

Vîrâneñüm ḥayâl-i aşkuñla didüm ey dost / Didi Raḥîmî anı yap yap **‘îmâret itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [‘îmâret itsem, -sem]

îmkân-ı cüd: Cömertlik imkânı.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsâke meyli var iken **îmkân-ı cüd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [îmkân-ı cüd,]

imsāk: Cimrilik.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme **imsâke** meyli var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [imsâke, -e]

îmtihân it-: İmtihan etmek; denemek, sınamak.

İmtihân itsem ğam-ı aşkı eger Mecnûn ile / Ey şacı Leyli benüm efzûn geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [îmtihân itsem, -sem]

îmtihân kıl-: İmtihan etmek.

Ḳul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbânüñam ey dost gel **ḳıl imtihân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [îmtihân kıl,]

imtizâc it-: Uyum sağlamak.

Kendi kûyuñda benümle hem-dem olmadı raķıb / Bülbül-i hoş-nağme ile **imtizâc itmez** ğurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [imtizâc itmez, -mez]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirâze irer ebed / Derdüñ marızı **itmedi** dermâna **imtizâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [imtizâc itmedi, -medi]

in-: Yukarıdan aşağıya doğru gelmek; inmek.

Yolum düşse eger kûyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raķimî gökden ay **ine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [ine, -e]

inan-: Güvenmek, kanmak.

Bir ruķı şem‘uñ **inandum** ħandesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [inandum, -dum]

Inanmaz saña gerçek er olan ey kaķbe-zen dünyâ / Bu ğün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [inanmaz, -maz]

‘ināyet eyle-: Yardımda bulunmak.

Ķapuña gelüp ħalb-i selim ile Raķimî / Himmet demidür **eyle ‘ināyet** Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [‘ināyet eyle,]

ince: İnce, zarif.

Dil ü cān niçe mâ‘il olmasın ol ħüba billāhi / Olıcaķ bili **ince** la‘li ğonca hem semen sımā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ince,]

Ķamze bir keskin ħarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir **ince** bil ğāyet maķall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ince,]

incin-: Gücenmek, gönül koymak.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe **incinüp** / Ey ‘uşarid rā buradur küşe-i rāĥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [incinüp, -üp]

Bu çeşm-i cür‘aveş pāy-māl-i devrān itseñ **incinmem** / Lebüñsüz sāĝar-ı çeşmüm tolu ħan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [incinmem, -mem]

Nāleme ey gül-i ter **incinme** / Bülbüle āĥ vā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [incinme, -me]

Leřāfet ğülşeninde ğülşen ol gül gibi ey ğonca / Ķamından **incinüp** ħāruñ şaķın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [incinüp, -üp]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm **incinüp** ben çula hānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [incinüp, -üp]

İncinür şanma beni cevr ü cefâ-yı yârdan / Şandı dil âyinesi senüñ gam-ı ağıyârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [incinür, -ür]

Göñül ma'müresin vîrân iderse yâre **incinme** / Meseldür bu girü yıkan yapar mi'mâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [incinme, -me]

Miyānuñ mū dehānuñ yoç didüm **incindi** ol gönca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [incindi, -di]

Bir gün āh itdüm gam-ı haṭṭ u hadüñden **incinüp** / Çok degül 'afv it efendi ben çuluña bir günah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [incinüp, -üp]

iñen: Çok, pek, fazla.

Efsāne-i zülfüñi göñül kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ şerhin **iñen** Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [iñen,]

Hevâ-yı hāl ü zülfüñe düşelden oçıya gelmez / Biñ altun āşyānına **iñen** yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [iñen,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen **iñen** de reftār-ı yāra çarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [iñen,]

iñiled-: İnletmek.

İder āhı oçına püte-i çerhi nişān ḥasta / **iñiledür** duruş çaddin büküp eyler kemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [iñiledür, -ür]

inkār: Reddetme, kabul etmeme.

Eyledüm da'vî-i 'aşkına ezelde ikrār / Yār-ı s̄ābit-çademüm şanma ki **inkārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [inkārum, -um]

Sūsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde çolu yir yoç **inkārum** konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [inkārum, -um]

inkār it-: Reddetmek.

Ṭoğrı çuluñ olduğın **inkār ider** mi gör çabak / Oçlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [inkār ider, -er]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yaçdılar / **İtmedi** bir dem hevâ-yı 'aşkıñı **inkār** şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [inkār itmedi, -medi]

İnkār idenüñ hāli nedür mes'ele ma'lūm / İkrār iden İslāma vü İmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [inkār idenüñ, -enüñ]

inқыyād it-: Boyun eğme, baş eğme, itaat etme.

Zar u zoruyla cehd itme qazadan hāric olmaz iş / Hasise **inқыyād itme** gelür taqdir olan qismet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [inқыyād itme, -me]

Ferāęat-bařř olur řāh u vezire **inқыyād itmez** / Olanlar qalb-i istignāyıla ferzānesi ‘ařkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [inқыyād itmez, -mez]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem şablı pür-ęavęā / Dilā her sancağı bir sancı ancak **inқыyād itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [inқыyād itme,]

iñle-: İnlemek, feryat etmek.

‘Ařkuñ hevāsı ile geh ağlar geh **iñlerin** / Nem var benüm eğer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [iñlerin, -rin]

iñlet-: İnletmek, inlemesine sebep olmak; acı çektiirmek, üzme.

Geh ağladur beni gāh **iñledür** bu āh meded / Ne demlere çodı n’eyler bu rüzęarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [iñledür, -ür]

Ėamuñ sāęar gibi hūn itdi baęrum derdüñ **iñletdi** / Rařimî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola řanzıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [iñletdi, -di]

inřā kıl-: Yazmak, kaleme almak.

şevk-ı ruřsāruñla **kıldum** bir şazel **inřā** Hüseyñ / Mařla‘ıdur maşla‘-ı mihr-i cihān-ārā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [inřā kıldum, -dum]

insān: Kişi, şahıs, ademoğlu.

Bu la‘l-i cān iřār ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā sen ādem cānısın **insāna** şışhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [insāna, -a]

Vaz‘ iden kudret nięini üzre **insān** cevherin / Hātem-i la‘lūñe mühr itmiř řehā cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [insān,]

‘Aceb dīvānedür kim itmedi **insāna** ünsiyet / Beyābānlarda vaşşilerle ülfet iřtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [insāna, -a]

Eğer ey dil görem dirseñ kemāl-i şun‘-ı Yezdānı / Temāřā kıl güzellerde melek-şüretlü **insānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [insānı, -ı]

insāniyyet: İnsanlık || iyilik.

N’ola **insāniyyet** itseñ ey melek-şal‘at baña / Bir periřān-hāřırum raçm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [insāniyyet,]

Yazma cürmin ol peri aşkıında ben dīvānenüñ / Ey melek luṭf eyle **insāniyyet** ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [insāniyyet,]

insāniyyet it-: İnsanlık etmek, iyilik yapmak.

Bilür dil dostı izhār-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adū-yı dīve **insāniyyet itme** ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [insāniyyet itme, -me]

N’ola **insāniyyet itse** baña çeşmüñ ey melek / Taña ḳalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [insāniyyet itse, -se]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok **insāniyyet itdi** bir melek-rū ādemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [insāniyyet itdi, -di]

intikām it-: Öç almak.

Bu devr-i dūna gel ey dil bir **intikām idelüm** / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [intikām idelüm, -elüm]

intisāb: Bağlılık || ilgi.

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāgāh-ı Ḥoten / Āsitānuñ atlar ile **intisāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [intisāb,]

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam ṭaḥ mıdır / Āsitānuñ itleriyle **intisābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [intisābum, -um]

intisāb eyle-: Bağlanmak, bağ kurmak.

Mecāzuñ varlığı yoḳdur ḥaḳīḳat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var **intisāb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [intisāb eyle,]

intizār: Beklemek; birinin yolunu gözlemek.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña **intizār** güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [intizār,]

intizār-ı ḡam-ı hicrān: Ayrılık yarasının bekleyişi.

Bilmedüm vuşlatına ḥasta Raḥîmî çāre / **Intizār-ı ḡam-ı hicrān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [intizār-ı ḡam-ı hicrān,]

inzivā-yı genc-i şifā: Şifa hazinesine çekilmek.

Dü ‘ālemde hemān şāhum ḳabül-i dāḡ-ı derdüñdür / Raḥîmî **inzivā-yı genc-i şifā** n’itsün o vîrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [inzivā-yı genc-i şifā,]

ir-:

1.Ulaşmak.

Ḥarāret **irmesün** tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duḥān-ı āh-ı dilden eyledüm bir sāyebān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [*irmesün, -mesün*]

Ḳaşr-ı ḥüsni yüce kılmışdur şalın bünyād aña / Ey gönül **irmez** kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [*irmez, -mez*]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze **irer** ebed / Derdüñ marîzî itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [*irer, -er*]

Şabā gibi vişālûñ bāğına bir dem **irem** diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [*irem, -em*]

Ḳaṭ‘ it ta‘alluḳ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lā ile / Peyvend-i illāya **iriş** gör nef‘ u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [*iriş, -iş*]

Rahîmî ḳaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / Ṭuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm **irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [*irmiş, -miş*]

Vücūduña **irelden** ten bu gönülümde ḳarārüm yoḳ / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde iḥtiyārüm yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [*irelden, -elden*]

Fiğānum bir maḳāma **irdi** şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [*irdi, -di*]

Dāmenine **irmege** her dem şabā pîrāhenüñ / Ḳomadı elden yaḳasın dil-berā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [*irmege, -mege*]

Çıcarsa müze-i ḳayd-ı ṭarîḳ-ı şeh-r-i vuşlatdur / **iren** ser-menzile ser-pā yaluñ ‘uryānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [*iren, -en*]

irdi mi ol māha āyā ben ḡubārından keder / Gözḡü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [*irdi, -di*]

Yüksek uçar **iremez** seyrine şeh-bāz-ı ‘uḳül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥurāmān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [*iremez, -emez*]

İligimüñ ḳuruduḡı bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña **irüp** süre devrānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [*irüp, -üp*]

Ġarḳa virdi āb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḥe **irdi** şāhidüm māi vü māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [*irdi, -di*]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem **irem** diyü / Gözümüñ ey boyı servi revān her sū aḳar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [*irem, -em*]

irüp Bağdād kūyına olunca vaşluña mevşıl / Gözümüñ ḳara ḳanlı yaşı ḡarḳ itdi Ḳaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [*irüp, -üp*]

Yolum var devlete **irsem** n’ola ey şāh-ı kişver-gîr / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [*irsem, -sem*]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u **irsın** la‘l ü mercāni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [irsın, -sın]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün **irem** diyü / Vücudum çerħ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [irem, -em]

Leţāfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nāz **irdi** / Hezārān bülbül-i güyāsı var bir ‘aşk-bāz **irdi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [irdi, -di]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz **irdi**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [irdi, -di]

Ĥarîm-i ĥüsn içinde ĥāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özin kıl yaşını yā Rab k’o serv-i ser-firāz **irdi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [irdi, -di]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir şāh-bāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [irdi, -di]

Bir dem şu gibi **irmedi** didār seyrine / Şol tünd-revi saħt-ı dil olan ĥacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 4). [irmedi, -medi]

2. Gelmek.

Dimāğ-ı cāna **irdi** şubħ-dem bir nükhet-i cān-baħş / Raĥimî ol mu‘aţtar zülf-i ‘anber varsa bûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [irdi, -di]

Cülüs itdi göñül taħtına yārūñ pertev-i ĥüsnî / Raĥimî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz **irdi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [irdi, -di]

3. Dokunmak, isabet etmek.

Şıdum seng-i ġam ile kāse-i mecnūn-şıfat başum / Ĥaţā taşı **irüp** tā kim ser-i dildāra zaħm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [irüp, -üp]

Nice bitsün tiğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın **irer** ġamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [irer, -er]

irādet: Gönül isteği.

Ĥapuña gelüp şāh-ı Selîm Ĥān-ı ‘ālî-şān / İĥlāş ile ‘arż itdi **irādet** Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 287, Beyit 3). [irādet,]

irem bāğ: Âd’ın oğlu Şeddad’ın yaptırdığı yalancı cennet.

Cemālūñ ĥaĥkı ey gonca **İrem bāğna** yok müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [irem bāğna, -na]

Dil **İrem bāğında** didāruñsuz ārām eylemez / Kākülüñsüz mürğ-i cāna dām-ı ġam bāğ-ı merām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [irem bāğında, -nda]

‘irfān: Bilgi, kültür.

Ey Raḥīmī ben ma‘ārif baḥrinüñ gavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola **‘irfān** cevherin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [*‘irfān,*]

irgür-: Ulaştırmak, eriştirmek.

Ey Raḥīmī yana gör ḥadd-ı firāk-ı yār ile / **İrgürür** pervāne-i nūr-ı vişāle nār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [*irgürür, -ür*]

Kuḥl-ı ḥāk-i maḥdemüñ **irgürdügiçün** çeşmüme / Bād-ı şubḥa muştılık virdüm Şifāhān illerin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [*irgürdügiçün, -dügiçün*]

Beni bir ḥālete **irgürdi** hecrüñ ‘ālī bir yüzden / Bu ḥāle vākıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [*irgürdi, -di*]

Seni Ḥaḳḳ **irgüre** sultān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-kırān olsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [*irgüre, -e*]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ārāya **irgürsün** / Raḥīmī yalvarup çal baḡruñuñ yaḡın Ḳadırḡaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [*irgürsün, -sün*]

iriş-:

1.Ulaşmak.

Ḳazā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / **İrişüp** zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [*irişüp, -üp*]

Naḳş irdi māha mihre **irişdi** zevāl-i tām / Hüsnüñ şu‘ā’i şāyi‘ olalı ḥaraf ḥaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [*irişdi, -di*]

Gül gibi ḡonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti fevt itme sultānum **irişmezdüm** deme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [*irişmezdüm, -mezdüm*]

Her neye şunarsañ **irişür** dest-i şerifüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ḥāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [*irişür, -ür*]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā’ kemhāsını giysin / **İrişdi** rüzḡār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [*irişdi, -di*]

Ey beşir-i nükhet-i zülfin **irişdür** çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytü’l-aḥzānum yine (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [*irişdür, -dür*]

Ey şeh şu ki sen şāh-ı ‘alī-şāna **irişdi** / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Oşmāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [*irişdi, -di*]

Şāhum olalı ser ‘alemüñ pertev-i nuşret / Tiḡ-i zaferüñ mäh-ı dirahşāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [*irişdi, -di*]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūḡuñ / Tuḡrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [*irişdi, -di*]

Reh-ber olalı himmeti aşhâb-ı ʿızâmuñ / Aʿyâna ʿavn-ı nâşıruñ ihsâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [irişdi, -di]

Küyuñda fedâ olanuñ oldı yiri cennet / Merhûm oluban raḥmet-i Raḥmâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [irişdi, -di]

Emrüne boyun urdı vü baş egdi kalemvâr / Tîgüñ haberi şâh-ı Ḥorâsâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [irişdi, -di]

İnkâr idenüñ hâli nedür mesʿele maʿlûm / İkrâr iden İslâma vü İmâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [irişdi, -di]

Nâ-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucı ḥusrâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [irişdi, -di]

Envâr-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭabʿ-ı Raḥîmî / Her şîʿri anuñ şîʿr-i dıraḥşâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [irişdi, -di]

İrişmez semʿine feryâd u âhum Lala Paşanuñ / O cevr-i goncadan ʿayyûka irgürdüm ben efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [irişmez, -mez]

2.Gelip çatmak.

Giceyi gündüze katup **irişdi** yine bahar / Şafâ-yı ʿişreti biz daḥi şubḥ u şâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [irişdi, -di]

irişdür-: Eriştirmek, ulaştırmak.

İrişdürdi cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [irişdürdi, -di]

irşâd it-: Yol göstermek.

Gönlümi ḳaddüñ hevâsından ayırmam bir nefes / Râstî bir ṭoḡrı yoldur **itdügüm irşâd** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [irşâd itdügüm, -dügüm]

irtişâ: Rüşvet alma, rüşvetçilik.

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i ʿorf / Şimdi şerʿî şüret eyler oldılar ikrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [irtişâdan, -dan]

İsâ: Hz. İsa: Kendisine kitap verilen dört peygamberden biridir. Hz. İsa, Annesi Hz. Meryem, Allah'ın emri ve hikmeti ile Cebrail'in bir üfürmesiyle gebe kaldığı için babasız dünyaya gelmiştir. Hz. İsa'ya-vahiy yoluyla- İncil nazil olmuştur. Hz. İsa, ölüleri nefesiyle diriltir, körlerin gözlerini açar ve hastalıkları giderirdi. Mesîh, Rûhullah, İbn-i Meryem de unvanlarıdır.

Laʿl-i cân-baḥşuñla gören sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise **İsâ** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [İsâ,]

İsā-dem: İsa nefesli.

Yād-ı la'lüñdür Raḥimî mürdeye viren ḥayāt / Ḳālib-i fersüdedür ey **İsā-dem** cānsuz cesed (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [İsā-dem,]

İsār:

1. Serpmek, dökmek.

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ḥāk-ālüdeme / Ḥāzır itdi gözlerüm **İsār** içün dürr-i şemen (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [İsār,]

2. İkrām, bahşış, cömertlikle verme.

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a gibi cānı **İsār** isterüz (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [İsār,]

İsār eyle-: Saçmak; feda etmek.

Yoluña nem var ise ser-cümle **İsār eyledüm** / Varlığumda dilde gam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [İsār eyledüm, -düm]

İsār it-: Saçmak, serpmek.

Ey Raḥimî āferin aḥsente şîr-i pāküñe / Yāra **İsār itdi** ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [İsār itdi, -di]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle **İsār it** güher dīdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [İsār it,]

İse: Koşul edatı.

Sīne pür-gam dīde nem āşüfte dil pür-iztīrāb / ‘Aşk ezfün yār zālīm ‘ömr **İse** eyler şitāb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [İse,]

Fehm eyler **İseñ** rāst nevāyı yine şüfî / Pencgehde maḳāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [İseñ, -ñ]

‘Azmüñ Raḥimî merḥale-i rāh-ı ‘aşk **İse** / Eyle sefer yarağını ḳıl ihtiyār göc (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [İse,]

Reh-i kūyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aḳl **İse** kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [İse,]

Dîvāne-i ser-ḥālḳa-i zencir-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister **İseñ** işte beni gör (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [İseñ, -ñ]

Ey Raḥīmī kadd ü zülf-i yār **ise** sevdā-yı cān / Şubḥa dek yıldız şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ise,]

Güle bakduñ gülşene var **ise** ey ferḥunde-rū / Haşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ise,]

Sen kaçan nāz eyler **iseñ** baş u cān oynar gönül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [iseñ, -ñ]

Ġamze bir keskin ḥarāmī çeşm-i fettān yol başar / Vaşl **ise** bir ince bil ġāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ise,]

Kaşırını yıkmaḳ **ise** düşmenüñ ey nāle ġarāz / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ise,]

Virmez **isem** başumı şevküñ hevāsıyla seniñ / Küll-i eczāmı küll it ey şem‘-i rüşen oda yaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [isem, -m]

Ey Raḥīmī seyr-i dîdār **ise** dā‘im ārzū / Ma‘il olma her yaña şu gibi sūy-ı yāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ise,]

Gün bu gündür aç gözün nergis gibi gülzāra bak / Mā‘il-i dîdār **iseñ** şu gibi ḥadd-i yāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [iseñ, -ñ]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘arîf **iseñ** seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [iseñ, -ñ]

Haṭṭ-ı cān **ise** Raḥīmī kāmranlıḳdan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ise,]

Vüfūr-ı luṭfuña mağrūr olup kıldum **ise** güstāḫ / Ümid-i ‘afv ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ise,]

Eger göndermez **ise** la‘l-i cān-baḫşuñ dile merhem / ‘İlāca ḳābil olmaz bu ten-i mecrūḫ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [ise,]

Ġarāz dîdār **ise** ey dil düşen şu gibi her taş / Yüzünü ḫāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ise,]

N’ola öldürmege kaşd eyler **ise** ġamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revān-baḫşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ise,]

Ṭapuñ dervîşi dergāḫ-ı Süleymān-ı zemān **ise** / Raḥīmī de ḳapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [ise,]

Yire urmasın dir **iseñ** arḳanı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör ḳurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [iseñ, -ñ]

Hāşıl itdüm zaḫm-ı tiğüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var **ise** cānā ḳazandum āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ise,]

İsfahān: İran’da Şiraz’la Tahran arasında nüfusu kalabalık bir şehirdir.

Ṭālî‘-i naḫsı ḫarāba virdi Sa‘d-ābādını / Başa tozlar ḳoparuban **İsfahānın** yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [İsfahānın, -ın]

İsî-dem: Hz. İsa nefesli.

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey **İsî-dem** / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [İsî-dem,]

İsî-nefes: Hz.İsa'nın ölümlere can veren nefesi gibi nefesli.

İşigüñden cüdā olmazdı ey **İsî-nefes** ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [İsî-nefes,]

İskender: İskender-i Zül-karneyn (iki boynuz sahibi İskender). M.Ö. 3000 yıllarında yaşamış olan peygamber. Seddi i İskender denilen şeddi yapan; Yec'üc Mec'üc kavmini engelleyen ve Kur'an'da peygamber olduğu bildirilen ulu kişi. Hızır ve İlyas'la yola çıkıp âb-ı hayat (ölümsüzlük suyunu) arayan kimse. Hızır ve İlyas, bu suyu bulup içmişler, fakat İskender yolunu kaybedip ülkesine dönmüştür.

Ḥaṭṭ degül ḥaddinde yārüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / Çekdi **İskender** gibi ol fitne-i Ye'cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [iskender,]

Ġālibem himmetde ben ey Hızır-dem **İskendere** / Ṭālib-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [iskendere, -e]

İslām: Allah'ın Kur'an ile vahyettiği ve esasları Hz. Muhammed tarafından bildirilen din, müslümanlık.

İnkār idenüñ ḥālî nedür mes'ele ma'lūm / İkrār iden **İslāma** vü İmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [İslāma, -a]

İsm: Ad, isim.

La'lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi **İsmîni** mā'ü'l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [İsmîni, -ini]

İşmet: Temizlik, iffetlilik.

Şubḥ-dem çāk eylesem gül gibi **İşmet** cāmesin / Raḫşa girsem gün gibi mihrüñle devrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [İşmet,]

İsnād it-: Yüklemek, dayandırmak || İftirada bulunmak, kara çalmak.

Saña ḫahr u cefā **İsnād iden** mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḫbül-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [İsnād iden, -en]

İssi: Sahip.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulûk **issi** ‘atâ menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [issi,]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her haqqımız ‘adl **issi** bir sultânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [issi,]

Fahr-i âl-i Aḥmedüz biz kârimuz ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl **issi** ‘Osmân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [issi,]

iste-:

1. Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

Esîr-i bend-i ḡurbetdür gönül ‘azm-i diyâr **ister** / Ciger mecrûḡ-ı tîḡ-i hecrdür vaşl-ı nigâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [ister, -r]

Cihân bâḡı degül ger ravza-i ḡuld-ı berîn olsa / Gönül meyl itmez ol eṡrâfa seyr-i kûy-ı yâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ister, -r]

Cefâ-yı ḡârdan cân bülbülî rencide-ḡâṡırdur / Gül ü gülzârdan yok ḡazṡı seyr-i gül-‘izâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [ister, -r]

Çeküp dâmânını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâḡat yaḡasından dil deñiz gibi kenâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [ister, -r]

Şehâ ṡab-ı Raḡîmî bülbül-i bâḡ-ı belâḡatdur / Anuñcün ḡülşen-i kûyuñda verd-i i‘tibâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [ister, -r]

Ey Raḡîmî ger ecel tîrinden **isterseñ** ḡalâş / Bir kemân-ebrü için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [isterseñ, -rseñ]

Benüm dîvâne gönülüm vaḡdet-i âbâd ferâḡ **ister** / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turaḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [ister, -r]

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bâḡ-ı dünyâya / Ruḡuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bâḡ u râḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ister, -r]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân kendü özin yanmaḡa tenhâ bir ocaḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [ister, -r]

ḡaṡuñ geldükce cânâ ḡâlûñe efzûn olur meylüm / Ğam-ı ḡaṡṡuñ dile eski belâdur tâze dâḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [ister, -r]

Teraḡḡum kıl Raḡîmî cür‘aveş pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâḡî-i gül-ruḡ elüñden bir ayâḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ister, -r]

Uşandı dâr-ı ḡurbetden gönül ‘azm-i diyâr **ister** / Vefâ şehrinde bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [ister, -r]

ḡaḡîḡat-dân ola hem pür-ḡaḡîḡat-bîn ü ḡaḡ-perver / Senüñ gibi sa‘âdet kânı şâḡ-ı kâmkâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ister, -r]

Seni bir yaña devletle ḡosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-iḡtiyâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [ister, -r]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma kayd-ı kār-bār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [ister, -r]

Getürdüm tuhfe-i cān-ı hākîri kûy-ı cānāna / Qabûl eyle dimek haddüm degül ol yādgār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [ister, -r]

Raḥîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [ister, -r]

Biz mey-i ‘aşq ile mestüz kûy-ı ḥammār **isterüz** / La‘l-i yāre cür‘a gibi cāmî îşār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [isterüz, -rüz]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / Açılıp sen goncaya karşı bu dem zār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [isterüz, -rüz]

Bāğ-ı ḥüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şāfi-nihādüz seyr-i dîdār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [isterüz, -rüz]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yoğ dime āzār ile ey gonca bāzār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [isterüz, -rüz]

Ārzü-yı gül kılop gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir ḥande-rū ferḥunde-dîdār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [isterüz, -rüz]

Zāhidā zerq u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşq içre ne ‘ār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [isterüz, -rüz]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [isterüz, -rüz]

N’ola Raḥîmî büse **isterse** leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer gîdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [isterse, -rse]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın **istemez** / Seyr iden ḥaddüñ bu deştüñ lālezārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [istemez, -mez]

Mest olan cānā ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı hoş-güvārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [istemez, -mez]

Öte dur dir baña kapuñdan raqîb-i zāğ-ṭab‘ / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [istemez, -mez]

Ṭoğrı kul olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [istemez, -mez]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben hevā-ḥ‘āhuñ muḥālîf rüzgārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [istemez, -mez]

Ey Raḥîmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşq-ı yār olan / Yād-ı ‘ummān **istemez** deryā diyārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [istemez, -mez]

‘Ömr uzunluğundan **isterseñ** temettu‘ dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir kāmēt-i bālāya baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [isterseñ, -rseñ]

Ağça şuyūñ mā-cerāsın bilmek **isterseñ** eger / Qaradeñiz gibi çeşmümden ağan deryāya baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [isterseñ, -rseñ]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek **isterseñ** eger / Ey perî-rû ‘aynidur her dem revân enhâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [isterseñ, -rseñ]

‘Aşk ile vîrân olan dil **istemez** âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [istemez, -mez]

Hayli demdür dil hevâ-yı kıaddüñe oldı esîr / **istemez** ammâ efendi bir nefes âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [istemez, -mez]

Ķan uĶud atdı Ķubâr-ı Ķam şarâb **ister** Ķöñül / Yandı baĶrum ey ciger küşem kebâb **ister** Ķöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ister, -r]

Turş-rüyından rakîbüñ münharif oldı mizâc / Tâb-ı Ķamdan pür-harâretdür hoş-âb **ister** Ķöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [ister, -r]

İtmez âhûlarla seyrân-ı çerâĶâh-ı Ķoten / Âsitânüñ atlar ile intisâb **ister** Ķöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [ister, -r]

Bende olmaz degme sultâna denâ’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘âlî-cenâb **ister** Ķöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [ister, -r]

Ey RaĶîmî genc-i ‘aşķ-ı yâra cây olsun diyü / Ķöñlümüñ ma’müresin dâ’im harâb **ister** Ķöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ister, -r]

Şüfiyâ ihlâş ile Allâhı **isterseñ** eger / Ķıl namâz eyle niyâz ammâ ki geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [isterseñ, -rseñ]

Ne cennet **isterem** ne hûri ne enhâradur meylüm / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [isterem, -rem]

Sen şehâ ol Ķusrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbânlıĶın **ister** Ķubâdvâr dîvân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ister, -r]

RuĶuñ seyr iden ey Ķonca çemende / Başıret yok durur gül **isteyende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [isteyende, -yende]

Başuña ey felek devr içre ger Ķün toĶmak **isterseñ** / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [isterseñ, -rseñ]

Görmek **isterseñ** cinân bâĶında ger cân bâĶını / Bir lebi Ķoncayla gel seyr eyle sultân bâĶını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [isterseñ, -rseñ]

Güzellik bezminüñ devrin dem-â-dem sürmek **isterseñ** / Vefâ peymânesiyle sâķiyâ añ mest ü kıallâş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [isterseñ, -rseñ]

2.Gerekmek.

MaĶabbet zevraķın sürmek dilerseñ baĶr-i mihr içre / Ķüzâfın olmaz ol bu âh gibi rüzĶâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [ister, -r]

İki Ķözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / Başdan ol Ķöz çıķsun ayaĶuñ Ķubârın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [istemez, -mez]

3. Aramak, araştırmak.

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk **ister** iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [ister, -r]

istidlâl: Bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma, çıkarım.

Ḳapuñda bir ışık olduğına rüşen-delîlüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem’i **istidlâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [istidlâl,]

istiğnâ:

1. Naz, işve.

Ṭotalum kim muḳtezâ-yı ḥüsn imiş cevr ü cefâ / ‘Āşıka kıymaḳ revâ mı bunca **istiğnâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [istiğnâyıla, -yıla]

2. Tokgözlülük, aza kanaat etmek.

Ḳul olmaz dergehüñden ğayra **istiğnâsı** ‘âlidür / Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sulṫanıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [istiğnâsı, -sı]

Ey gönül ḳonmaz meges gibi ḥasîsüñ ḥünına / Ḳulluğın ‘ankâ gibi dünyâda **istiğnâ** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [istiğnâ,]

Bunca **istiğnâ** ile mihr-i cihân-ārâyı gör / Āsitânuñ ḥâkine her ŝubḥ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [istiğnâ,]

istiğnâ şat-: Nazlanmak.

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini görmiş sâde / Őimdi Yūsuf gibi kendin **ŝatar istiğnâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [istiğnâda ŝatar, -da, -ar]

istiğnâ-yı kalb: Gönül tokluğı.

Oldum **istiğnâ-yı kalbiyle** gedâ-yı küy-i ‘aşk / ‘Ārifâne begligüm var ḳullanup şâhâne ṫavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [istiğnâ-yı kalbiyle, -iyle]

istiğnâ-yı nâz: Nazlanma.

Oligelmiş resmdür ‘uşşâka **istiğnâ-yı nâz** / Şâh-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [istiğnâ-yı nâz,]

istihkâk: Hak etmek, hakkı olmak.

Devleti Hakkı umarum saña vire sultânım / Zât-ı pākünde vücūhât ile var **istihkāk** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [istihkāk,]

istikāmet: Doğruluk, dürüstlük.

İstikāmet bir elifdür aradan hāzif itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [istikāmet,]

Hevādârı olanı kāmētüñüñ **istikāmetle** / Mezellet yollarında sāye gibi hāksār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [istikāmetle, -le]

istikāmet eyle-: Yönelmek.

İstikāmet eyleyüp düşme sekāmet semtine / Key şakın olma Raḥîmîveş günehkār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [istikāmet eyleyüp, -yüp]

istimā‘ it-: İşitmek.

Semā‘ it **istimā‘ it** bāng-i nāyî gūş-ı hūşıyla / Maḳām-ı nağme-i ‘uşşākı nālân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [istimā‘ it,]

istinsāh: Bir metnin, bir kitabın elle bir nüshasını yazma, Kopya edip sûretini çıkarma.

Defter-i ‘aşkıñı taşhîh idemez kâtib-i dehr / Levḥden lâyiḥ ola aña meger **istinsāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [istinsāh,]

iş:

1. Vaziyet, durum.

Pür-ğaraz ‘ırz ehline ‘arz **işlerinüñ** işleri / Vāḳıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [işlerinüñ, -lerinüñ]

Güneş yüzüne muḳābil olursa bedr-i münir / Tūtalum eksigin ey meh **işin** temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [işin, -in]

2. Yapılan şey, amel, eylem.

Zar u zoruyla cehd itme ḳazādan hāric olmaz **iş** / Ḥasise inḳıyād itme gelür taḳdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [iş,]

Pür-ğaraz ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ **işleri** / Vāḳıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [işleri, -leri]

Ben ideyin Allāh oñara her **işüñ** ey şeh / Fursat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [işüñ, -üñ]

Çü kişi-zâdesin **işüñ** hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-hvâh olanlardur kamu bed-hüy bed-kışân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [işüñ, -üñ]

Ğamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyâra olacağ **işi** ol yâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [işi, -i]

Ol meh-liqayı gör baña ne **işler** işledi / Dönderdi yüzini beni âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [işler, -ler]

İş: Zevk ve safa, yiyip içip eğlenme.

Ğhasta göñlüm yidüğü hün-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü **İşi** müdâm olsun şarabnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [‘işi, -i]

İş it-: Eğlenmek, zevk ü sefa sürmek.

Tâb-ı ‘aşkuñla ciger biryân u çeşmüm hün-feşân / Gel berü **İş it** şarâbum hem kebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [‘iş it,]

Yine gül gibi **İş it** gönca-leblerle bahâr içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [‘iş it,]

Geh kenâr-ı cüyda **İş it** gehi germ-âbede / Ey boyı serv-i revân irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [‘iş it,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ şanın içesin / **İş ide** sâkî bir gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [‘iş ide, -e]

İş ü işret it-: Yiyip içip eğlenmek.

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ko **İş ü işret itsün** anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [‘iş ü ‘işret itsün, -sün]

İşâret: İz, alamet, emare.

Raḥîmî ‘âkıbet aydınlığına bir **işâretdür** / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Aşkşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [işâretdür, -dür]

İşbu: İşte bu.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmât eyleyüp / Kendüye gencine itdi **işbu** çâr erkânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [işbu,]

İşde: İşaret zamiri.

Ŧutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsâ / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey meh **işde** fâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [işde,]

Şişe çek-: Zevk u safâya çekmek.

Şüfiyâ gâyet müdâvâdur gam u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-gün ile cânuñ **Şişe çek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [*Şişe çek,*]

Şî-ı müdâm eyle-: Sürekli zevk ve sefa yapmak.

Lebüñ devrinde ey gönca göñül **Şî-ı müdâm eyler** / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [*Şî-ı müdâm eyler, -r*]

İşit-: Duymak, dinlemek.

Ey Raḥîmî **İşidüp** nâlemi ol gönca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [*İşidüp, -üp*]

İşidüp raḥm eylemez nâlişlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n'eylerüz yâ Rabb dil-i nâlânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [*İşidüp, -üp*]

İşidüp sem'î kabûliyle neyüñ nâlesini / Mevlevî-hâne-i aşk içre şarabnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [*İşidüp, -üp*]

İşiden: İşiten, duyan, dinleyen kişi.

Ṭolmuş idi gülşene âvâze-i zâğ u zağan / Hâli ayruksıdı bâğuñ **İşidenlerden** ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [*İşidenlerden, -lerden*]

Fürkat-i kurb-ı vişâlüñle eyâ münis-i cân / Nâle olmışdur enisüm **İşidenlerden** ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [*İşidenlerden, -lerden*]

İşig: Eşik, kapı.

Cigerde hün-ı hasret gözde eşk-i gam **İşigüñde** / Bilinmedük daḥi nem ıaldı ger maḥfî vü ger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [*İşigüñde, -üñde*]

Ey dost **İşigüñden** ırağ eyle 'adüyü / Olmaz o vefâ ehline enbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [*İşigüñden, -üñden*]

Hün-ı a'dâña bulaşmış **İşigüñ** zer na'lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [*İşigüñ, -üñ*]

İşigüñ sâ'illerine her dem ey kân-ı seḥâ / Eşk-i rüyüm sîm ile zerdür yeter iḥsân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [*İşigüñ, -üñ*]

Ṭab'-ı pür-envâr ile rüşen çerâğuñdur senüñ / Ey gözüm nürü **İşigüñde** Raḥîmivâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [*İşigüñde, -üñde*]

Raḥîmîyem **İşigüñde** ümidüm zât-ı pâküñdür / Du'â-yı devletüñ itmekden artuğ daḥi kârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [*İşigüñde, -üñde*]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāhib-Şafā zātuñ / Anuñcün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [işigüñ, -üñ]

Rahîmî kuluña ey şāh-ı ‘ālem / **İşigüñdür** sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [işigüñdür, -üñdür]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [işigüñde, -üñde]

Benüm gül yüzlü goncam hānde-rūlīkla **işigüñde** / Rahîmî viridi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [işigüñde, -üñde]

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / ‘Aķīka raġbet olmazmış ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [işigüñde, -üñde]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsî-nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler figān hāsta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [işigüñden, -üñden]

Taş **işigüñ** Rahîmî gibi başdı baġruma / Şimdi açıldı hālka gibi hātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [işigüñ, -üñ]

İşigüñ taşı: Eşik taşı.

İşigüñ taşı kanlı yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıķdı çokdan ‘ālemüñ yāķüt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [işigüñ taşı,]

İşit-:

1.Haber almak.

İşitdüm kim habîbüñ ‘aşk oķı ķaddin kemān itmiş / Vücüdün çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

Ķazā taşından **işitdüm** vücūd-ı yāra zaġm irmiş / İrişüp zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra zaġm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

La‘lüñe hem-meşreb olduġın **işitmiş** bādenüñ / Mā-ħaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [işitmiş, -miş]

İşitdüm hāsta olmuş nā-gehānī ol güzel hānum / Zemīn ü āsmānı oda yaķdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘ankā / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlüñden meġer şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [işitdüm, -düm]

Zülfüñe dolanmış **işitdüm** rakībi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā ķara ķaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [işitdüm, -düm]

2. Duymak, dinlemek.

Bu ‘ömr-i bî-ķarāruñ māverāsından revān söyler / **İşit** sem‘-i ķabüliyle şular her demde gūyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [işit,]

Ol kerem kâni **işitmiş** âhuma raḥm eylemiş / Ben hevâ-ḥ'âhuñ muḥâlif rûzgârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [işitmiş, -miş]

işitmez âh-ı hezârüm o gül-‘izârı görüñ / Okınsa kışşa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [işitmez, -mez]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem **işitdi** bülbül fâriğ oldı zârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [işitdi, -di]

işle-: Yapmak.

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler **işledi** / Dönderdi yüzini beni âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [işledi, -di]

‘işret: İçki âlemi.

Ḥasta gönülüm yidügi ḥûn-ı cigerdür rûz u şeb / **‘işret** ü ‘işi müdâm olsun şarabnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [‘işret,]

Gül gibi ḡonca-dehenlerle müdâm iç la‘l-i nâb / **‘işreti** fevt itme sulṭânüm irişmez düm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [‘işreti, -i]

Şâm-ı zülfin ḳo dilâ câm-ı lebin nûş idegôr / ‘Ömr-i bâḳi degül **‘işretde** geçür eyyâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [‘işretde, -de]

‘işret-i müdâm it-: Sürekli içki âlemi yapmak.

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikâm idelüm / Müdâm mest olalum **‘işret-i müdâm idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [‘işret-i müdâm idelüm, -elüm]

işte: İşaret zamiri.

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister iseñ **işte** beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [işte,]

Hecr-i la‘lüñle tenümde ḳaldı cāndan bir ramak / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm **işte** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [işte,]

iştihār: Meşhur olma, şöhretlenme.

Raḥîmîyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksānem / Güneş gibi velî mihrünle ey meh **iştihārüm** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [iştihārüm, -um]

işüg: Eşik.

Umaram **işügüñi** maṭlab-ı a‘lâ ide Ḥāk / Her zemân pâdişehüm ben de ṭalebnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [işügüñi, -üñi]

Mest ola şol ki yaşdana iç **işüğüñ** taşın / Taht-ı yesinde olur anuñ tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [işüğüñ, -üñ]

işü bitür-: Öldürmek.

İşüm bitürdi benüm derd-i dâğ-ı hûn-âlûd / Şaķâyıķı n'ideyin lâlezârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [işüm bitürdi, -m, -di]

it-: Etmek, eylemek, yapmak.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / **İtme** Şarhanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [itme, -me]

N'ola insâniyyet **itseñ** ey melek-çal'at baña / Bir perîşân-hâtırım rahm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [itseñ, -señ]

Ey dil ğubâr-ı pâyını şâh **itdi** saña tâc / Devlet kelâmı ķondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [itdi, -di]

Ümidüm bu şehâ hüsnuñ hayâli / Gözümden dür dilden **itme** mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [itme, -me]

Gevher-i aşķuña tâ baħr-i ezelde talibüz / Āşinâyuz dostum **itme** bize bî-gâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [itme, -me]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılsımât eyleyüp / Kendüye gencine **itdi** işbu çâr erkânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [itdi, -di]

Ārzü-yı gül kılup gülşen recâsın **itmezüz** / Gül gibi bir ħande-rû ferħunde-dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [itmezüz, -mezüz]

Oh ne ħaţţ **itdüm** nişân-ı zaħm-ı tîrûñden yanar / Ey kaşı yâ şanki cân bāğında dikdüñ bir nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [itdüm, -düm]

Ekl içündür şârib-i ħamrı müsâvi **itdügi** / Vâ'izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur'ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [itdügi, -dügi]

Görüp ķaddüñ düşüp pâyuña çihrem ħâk-i râh **itdüm** / Yine bir cây-ı âlîde bu gün bir tekyegâh **itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [itdüm, -düm]

Girince sen boyı servi revânuñ ķatı göñline / Döşendüm toprağı yaşduğımı şu gibi taş **itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [itdüm, -düm]

Olalı küy-ı muğbeçe ârâmgâh-ı Cem / Ğilmâna 'adne **itmedi** hergiz nigâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [itmedi, -medi]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu ķan olasıya **itmez** nigâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [itmez, -mez]

Ĥasret itdüñ ħasret ol sevdüklerüñe ey raķib / Sen de yarın bulasın **itdüğüñi** baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [itdüğüñi, -düğüñi]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi kalğan bu qaddüm yā kemān **itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [itsem, -sem]

İtdügüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña qalursa nigārā var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 8). [itdügüñ, -dügüñ]

Raḥîmî n'ola kūyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ **itdi** āh qaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [itdi, -di]

Çıksun şu cān ki guşsañ ile şenlik **itmeye** / Ol ten yıkılsun 'aşq ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [itmeye, -meye]

Raḥîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād **itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [itme, -me]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra luḥ it āsafā / Bāri bir gün 'arz kı l sulṭān Süleymān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [itdügi, -dügi]

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok kararî dem-be-dem / Tağdup 'aqlum perîşān rüzgār **itdüñ** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [itdüñ, -düñ]

Şalınma nārvenveş **itme** tenhā bezm-i kuhsārî / Ruḥuña lāle qan düşmen lebüñe mey kızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [itme, -me]

Ol gül yaqalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Hār **itdi** yaşduğum döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [itdi, -di]

Vaşf-ı ḥüsnüñde olan şi'rümi Cibrîl-i emîn / Çıkarup 'arş-ı 'alā sākına ḥālḥāl **itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [itdi, -di]

Raḥîmî yār-ı 'aşq olan gam-ı cān u cihān **itmez** / Muḥāl endîşedür 'uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [itmez, -mez]

Yetiş Hızır gibi yaşumı **itmeden** İlyās / Getür kenāra bu ben mübtelā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [itmeden, -meden]

İtdügüñ zulmi Raḥîmî kuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [itdügüñ, -dügüñ]

it:

1.Köpek.

Araya almış raqîbi āsitānuñ **itleri** / Bu ulu rağbet aña da veh ḥaḳāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [itleri, -leri]

Ḥor geldi ḥor gitdi dergehüñden **it** gibi / Ḥayret-i endîşe-i ağıyarı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [it,]

Añ Raḥîmîyi **itüm** de uş budur / Senden ey çeşm-i gāzālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [itüm, -üm]

Gerçi Eyyüb **itlerüñi** seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [itlerüñi, -lerüñi]

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam ṭañ mıdur / Āsitānuñ **itleriyle** intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [itleriyle, -leriyle]

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ ḳaşd ider ḳarşu / **İtüñüm** git dime tek oldur uş yoḳ olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [itüñüm, -üñüm]

2. Köpek || rakip.

Dün maḥalleñde raḳîb ile Raḥîmî serverā / Ol **it** ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [it,]

Her dem sürerdî başını **itün** ayaġına / Bāri ğubār olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [itün, -ün]

Girmez oldı ünüm ḳulaġına / **İtleriñ** uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [itleriñ, -leriñ]

Maḥrem itdün kendüñe aġyārı redd itdün beni / Āh kim bir **it** kadar yoḳdur ḳapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [it,]

İtâb: Azarlama, tersleme, paylama.

Āh kim iġmâz 'ayn ile **İtâbin** 'aşıḳuñ / 'Ayn-ı tâb içre 'anā çeken 'azâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [İtâbin, -in]

İtdüġin bul-: Yaptığı kötü davranışın karşılığını görmek.

Ḥâ'ıl olur vaḳt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdüġin aña bula pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [İtdüġin bula, -a]

İ'tibār: Değer, önem.

Bildiler bu ḥinde ben kendüm dimek lâzım degül / Şa'r-ı şa'rî deñlü yoḳ şî're Raḥîmî **İ'tibār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [İ'tibār,]

İ'tibārın Ḥusrevā eyle Raḥîmîñüñ ziyād / Ehl-i nazma tâ ḳıla Şeyḫî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [İ'tibārın, -ın]

İ'tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş'ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [İ'tibārı, -ı]

İ'tibār it-: Önem vermek.

Uluyup iftiḥār itsem 'aceb mi **İ'tibār idüp** / Seg-i küyına beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [İ'tibār idüp, -üp]

İ'tibār-ı İd bul-: Bayram değeri bulmamak.

Hecr olmasaydı adrü mi olurdu vařluñuñ / **Bulmazdı** rüze olmasa hiç **i'tibār-ı id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [i'tibār-ı id bulmazdı, -mazdı]

i'tikâf it-: Dünyâdan elini eteğini çekmek.

Rüze-i ğamda bu dil her rüz **iderken i'tikâf** / id-ı vařluñçün hilâl arz itdi menşur-ı mu'âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [i'tikâf iderken, -erken]

Matbah-ı hün-ı tevekkülde **idenler i'tikâf** / Çekmedi balın belâsın yimedi loğma ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [i'tikâf idenler, -enler]

itiş-: Birbirini itmek, kavga etmek.

Dün maħalleñde raķib ile Raħimî serverâ / Ol it ile ğayli **itişmiş** idüp ğavgâ ğarib (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [itişmiş,]

i'tizâr-ı id: Özur bayramı.

Zât-ı řerifüñ ile şeref bulalı cihân / çapuña yüz sürüyüp ider **i'tizâr-ı id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [i'tizâr-ı id,]

ittifâk it-: Fikir birliğine varma, birlikte hareket etme.

Dil ü cân atline ğüsnüñle beñzer **ittifâk itdi** / Muħaķķaķ böyle aşd itmezdi ğad ü ğâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ittifâk itdi, -di]

ittişâl bul-: Kavuşmak.

Sen dür-i yek-dâneye çoķdan **bulurdum ittişâl** / Arada mâni' olan ol seng-i dil ağyâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ittişâl bulurdum, -urdum]

ivaz: Bir şeye karşılık olarak verilen veya alınan şey, bedel, karşılık.

Sen Raħimî bezl-i cân it yolına umma **ivaz** / Ol kerîmü'ř-şândur iħsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ivaz,]

iz:

1. İz, işaret.

Gözüm nergis gibi nâzır **izüñe** / Yüzüñ gül gibi lâkin ğâra manzür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [izüñe, -üñe]

2. Ayak izi.

Kuĥl eyledüm gözüme görince **izüñ** tozın / Görince ben ĥuluñ hele ŗāĥib-naẓar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [izüñ, -üñ]

‘izār: Yanak, yüz.

Zāt-ı pāküñden ŗeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ġarĥ oldı **‘izāruñdan** mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [‘izāruñdan, -uñdan]

Didüm beñzer **‘izāruñ** āfitāba / Bu mı eksüklügüm ey māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [‘izāruñ, -uñ]

‘izār-ı yār: Sevgilinin yanaġı.

‘izār-ı yāre ĥarŗu lāf-ı ĥüsn itmiŗ meġer lāle / Kızaruġ ĥacletinden ŗimdi ĥan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [‘izār-ı yāre, -e]

izhār eyle: Göstermek, aĥıġa vurmak.

Kendüñüñ yaġıyla ŗızup ĥorlanur her küşede / Nār-ı ġamdan kimseye ‘ac **eylemez izhār** ŗem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [izhār eylemez, -mez]

izhār it: Meydana ĥıkarmak, göstermek, āŗıkar etmek.

Ġoncalar cānā dehānuñla aġız bir ideli / ‘Ālem-i ġaybuñ ider remzin ŗurup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [izhār ider, -er]

ŗāf ĥıl cān gözgüsin ŗüfi ruĥ-ı zībāya baĥ / Gör ne ŗekl **izhār ider** ol ŗüret-i ma‘nāya baĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [izhār ider, -er]

izhār-ı didār it: Güzel yüzünü āŗıkar etmek.

Gel görin **izhār-ı didār it** Raĥîmî ‘āŗıĥa / Ey viŗāl-i bāġ-ı cennet rüy-ı rıĥvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [izhār-ı didār it,]

izhār-ı mihr it: Gün gibi görünür kılmak.

Bilür dil dostı **izhār-ı mihr itmek** degül lāzım / ‘Adū-yı dīve insāniyyet itme ey melek-ĥaŗlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [izhār-ı mihr itmek, -mek]

‘izzet: İkrām, kıymet.

‘Aziz ol ĥazret-i Yūsuf gibi Mıŗr-ı sa‘ādetde / Ri‘āyet eylesün **‘izzetle** ĥoŗ gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [‘izzetle, -le]

‘izzet bul-: İtibar görmek, değer, saygı ve hürmet görmek, yücelmek.

İşigünde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu **‘izzet bulup** gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [‘izzet bulup, -up]

‘izzet eyle-: Saygı, hürmet göstermek.

‘izzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmānına / Hāzır it hem hūn çün hūn-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [‘izzet eyle,]

I

jāle: Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın **jāle** gibi tā qarîn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [jāle,]

Ḳudūm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür **jāle** ihzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [jāle,]

jeng: Pas, kir.

Rahîmî ḥāṭır-ı ğamnākūne ur şayḳal-ı cāmı / Götürmez key şaḳın mir’āt-ı şāfuñ bir nefes **jengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [jengi, -i]

jengār: Bakır yeşili.

Başına kebbebirüñ (?) gün toğarsa tañ mı sen māhuñ / Ḳurıldı ebrveş üstine bir **jengār** otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [jengār,]

jeng-i ‘alāyık: Hakk’a erişmekten alıkoyan ilişkilerin, bağların kiri.

Şu bāṭın kim müberrā olmadı **jeng-i ‘alāyıkdan** / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [jeng-i ‘alāyıkdan, -dan]

Şūfiyā sāf eyle gel **jeng-i ‘alāyıkdan** dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyine şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [jeng-i ‘alāyıkdan, -dan]

jeng-i fūrkat: Ayrılık kiri.

Göñül mir’ātunuñ ḥālî mükedder **jeng-i fūrkatle** / Şafā himmetle baḳ anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [jeng-i fūrkatle, -le]

jeng-i ğam: Gam pası, gam kiri.

Dem bu demdür **jeng-i ğamla** kılma albũñ münkesir / Bezm-i cm encmını ĥod gösterür her cm-ı şaf
(Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 131, Beyit 2). [jeng-i ğamla, -la]

řaf gitdi göñül ynesinde **jeng-i ğam** ald / Gl-i řad açılmaz snede ĥr- elem ald (Kütahyalı Rahm
Dvn, Gazel 343, Beyit 1). [jeng-i ğam,]

jeng-i ta'alluk: Dünya ilisinin pas.

albmi **jeng-i ta'alludan** muşaff eyleyüp / Geydüm ey rşen-li yne gibi bir nemed (Kütahyalı
Rahm Dvn, Gazel 35, Beyit 6). [jeng-i ta'alludan, -dan]

K

ab: Üste giyilen elbise, n daima açık duran kaftan, cübbe.

ññce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gr / Başında tc- zer nrenci geymiş hem **ab** meş'al
(Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 164, Beyit 5). [ab,]

lib-i genc-i be oldum fendan çekdüm el / Baş au abdl olup tc u **abdan** ekdm el (Kütahyalı
Rahm Dvn, Gazel 170, Beyit 1). [abdan, -dan]

aşd- cn idüp niçün d'im **ablar** başuma / La'lñ öpsem ğamze ĥiřim eyleyüp ĥançer eker
(Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 295, Beyit 2). [ablar, -lar]

abac: Kabarcık.

Cm- lebüñ ğam ile cn Ramnñ / ĥn- cigarle şold gözinüñ **abac** (Kütahyalı Rahm Dvn,
Gazel 313, Beyit 5). [abac, -]

abak: şarap kab, kadeh.

oĝrı uluñ olduĝın inkr ider mi gr **abak** / Olara dikilüp eyler cn u başın py- sr (Kütahyalı
Rahm Dvn, Gazel 91, Beyit 3). [abak,]

Mescide gelse alur seccde ssen omzuna / Lik bĝa varsa mey var oltuĝında bir **abak** (Kütahyalı
Rahm Dvn, Gazel 140, Beyit 4). [abak,]

a'be: Bütün müslümanların kiblesi ve ziyret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bin, beytullah.

Yaşum Sa'y u şafyyla iletdüm **a'be** kyña / Yine bir eřme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peyd
(Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 2, Beyit 2). [a'be,]

Secde ılmaz ĥa bilür albm Ram ğayrıya / **a'be** derghuna ılmışdur şaf ile sened (Kütahyalı
Rahm Dvn, Gazel 35, Beyit 7). [a'be,]

Merve ĥa **a'be** kyñda Ram server / Biñ şafyyla ılpdur cnm urbn- 'd (Ktahyalı Rahm
Dvn, Gazel 39, Beyit 12). [a'be,]

Şaçuñçün maṭla‘-ı şı‘rüm eyā ḥūr / Şafā-keş **Ka‘be** gibi beyt-i ma‘mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [ka‘be,]

Ka‘be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey ḥı‘ace anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [ka‘be,]

Benüm ḳalbüm şafā himmetle **Ka‘be** āsitānuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin ḳatı‘u‘l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [ka‘be,]

İşigüñ ehl-i diller **Ka‘besi** şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ka‘besi, -si]

Şafā ḥāşıl ider ḳalbüm bu dil küyuñda yandukça / Bu rüşendür olur **Ka‘be** yolında reh-nümā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [ka‘be,]

Şafâyıla nice gün **Ka‘be** dergāhuñda Sa‘y itdüm / Bulup ḳiblem na‘alçeñ şeklin āḥîr secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [ka‘be,]

Şüfi küyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nūr görmez **Ka‘bede** her çeşm-i nā-binā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [ka‘bede, -de]

Lebüñi çeşme-i cān **Ka‘be** görmiş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [ka‘be,]

Şafā himmetle **Ka‘be** āsitānından benüm ḳiblem / Emîrû‘l-mü‘minin ḳatı‘u‘l-bürhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [ka‘be,]

ka‘be ḥakkı: "Kâbe ḥakkı"; bir yemin ifadesi.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘id / **Ka‘be ḥakkı** ḥoş şafâyıla geçer devrān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [ka‘be ḥakkı,]

Raḥîmî bendeñüñ düşmen sözüyle ḥatırın yıḳma / Ḥalilüm **Ka‘be ḥakkı** ḳible-i Raḥmānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [ka‘be ḥakkı,]

ka‘be-i ḥakkat: Doğruluğun Kâbe'si.

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey **Ka‘be-i ḥakkat** Sa‘y u Şafāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [ka‘be-i ḥakkat,]

ka‘be-i küy: Kâbe'nin semti.

‘Aşıḳa şubḥ-ı vişālüñdür Ḥalilüm rüz-ı ‘id / **Ka‘be-i küyuñ** Şafā ehline miḥrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [ka‘be-i küyuñ, -uñ]

ka‘be-i ‘ulyā: Yüce Kâbe.

Dest-i cevr ile Ḥalilüm ḥazer it yaḳma şaḳın / Ḳible-i ehl-i Şafā **Ka‘be-i ‘ulyādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [ka‘be-i ‘ulyādur, -dur]

Ƙapuña baş egmeyen Ƙalbüm Őafā-yı Ƙalb ile / Görmesün ol Merve haƘkı **Ka‘be-i ‘ulyā** yüzin (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 246, Beyit 6*). [*ka‘be-i ‘ulyā,*]

kābil degül: Mümkün değil.

Sāde-rdur serd olur germiyyete **kābil degül** / Dil-keş  dem-keşdür āb u rzgār-ı Germiyān (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 265, Beyit 5*). [*kābil degül,*]

kābil ol-: Kabul etmek.

Eger göndermez ise la‘l-i cān-bařıuñ dile merhem / ‘ılāca **kābil olmaz** bu ten-i mecrh-ı şad ākm (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 219, Beyit 6*). [*kābil olmaz, -maz*]

kabr: Kabir, mezar.

Ƙabrm üzre mihr  meh şem‘m řafaƘ hnn-kefen / erĖ olur türbem cesım-i ğamzeñ eyleser şehid (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 37, Beyit 3*). [*kabrm, -m*]

kabl eyle-: Kabul etmek.

Getürdüm tuğfe-i cān-ı haƘıri ky-ı cānāna / **Ƙabl eyle** dimek ĥaddüm degül ol yādĝār ister (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 105, Beyit 6*). [*kabl eyle,*]

Cihānuñ pādiřāhum ben gedāya begligin virseñ / **Ƙabl eyleserem** anı kāfer olayın bir ān sensüz (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 110, Beyit 5*). [*kabl eyleserem, -rsem*]

kabl it-: Kabul etmek.

Ğınā-yı Ƙalb tağşil eyleyen naƘd-i cemālñle / **Ƙabl itmez** eger berĖ ursa mihr-i ‘ālem-ārādan (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 250, Beyit 3*). [*kabl itmez, -mez*]

kabl ol-: Makbul sayılmak, rıza gösterilmek.

Reh-i řā‘atde iĖlāř ile dökmezseñ yařıuñ şfı / **Ƙabl olmaz** niyāzuñ sbĥañ olursa süreyyādan (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 250, Beyit 6*). [*kabl olmaz, -maz*]

kabl-i dāĝ-ı derd: Dert yarasının kabulü.

D ‘ālemde hemān řāhum **kabl-i dāĝ-ı derdndr** / Raĥımı inzivā-yı genc-i řifā n’itsün o vıranı (*Kütahyalı Rahımı Dıvānı, Gazel 335, Beyit 7*). [*kabl-i dāĝ-ı derdndr, -ndr*]

kabl-i derd-i ‘ařĖ olan: AřĖn derdini kabul eden kişi.

Ḳabül-i derd-i ‘aşk olan şifâ ummaz budur Ḳânün / Yüri var başuñ ağırtma yeter söyle ṭabībā ṭab‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [**Ḳabül-i derd-i ‘aşk olan,**]

Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr: Sevgilinin aşk derdinin kabulü.

Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr ḥazṣ itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yüri dermāni bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [**Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr,**]

Ṭabībā başuñ ağırtma ‘ilāc olmaz aña şerbet / **Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr** şanma nüş ider dārū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [**Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yâr,**]

Ḳabül-i lutf: İyiliğin kabulü.

Şād it Rahîmî ḳuluñı bir merḥabā ile / Olsun **Ḳabül-i lutfuñ** ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 8). [**Ḳabül-i lutfuñ,** -uñ]

Ḳabza-i vuslat: Kavuşma yeri.

Oḳ gibi ṭoğrı olanuñ menzili meydān-ı ḡam / **Ḳabza-i vuslatdadur** egri olanlar yā gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [**Ḳabza-i vuslatdadur,** -dadur]

kāc: Şaşı, yana bakan, eğri göz.

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri ḡubār olaydı Rahîmî yoluñda **kāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 7). [**kāc,**]

kāç-: Uzaklaşmak.

Babanuñ cānısın **ḳaçma** benüm ḳoynuma girmekden / Ḳuzucaḡum beni ḳurtar elinden gürg-i hicrānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [**ḳaçma,** -ma]

Rahîmî gün gibi tenhā gezer āh ol gözi āhū / Niçün benden **ḳaçarsın** ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [**ḳaçarsın,** -arsın]

Baña āh o ḳomaz ḳurd gibi baḳmasın **ḳaçar** gür gür / Anuñçün āteş-i āhum yaḳar cayır cayır dāḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [**ḳaçar,** -ar]

Der-miyān olmadı dirîḡ ol serv / **Ḳaçdı** benden kenāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
6). [**ḳaçdı,** -dı]

ḳaçan:

1. Ne zaman.

Otaḡından **ḳaçan** kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi ḥākiden olur güyā ki cān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [**ḳaçan,**]

Kaçan seyr-i ser-i kuyına yârûñ eylesem niyet / Gider vallâhi hâırdan recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [kaçan,

Göz uciyla bir nazır kıll gözle ben dil-hastayı / Mücib-i şıhhat olur kılsa **kaçan** bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [kaçan,]

Luıfıyla **kaçan** ben kıla ol şeh nazır eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [kaçan,]

Kaçan bir mâha mihr itsem sehâb-ı hecr olur hâ'il / 'Aceb ser-geşte bahtum tâli'-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [kaçan,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [kaçan,]

2. Nasıl.

Sen **kaçan** nâz eyler iseñ baş u cân oynar gönül / Câna kılmaz öyle ser-bâzuñdur ol cân-bâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [kaçan,]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül **kaçan** meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [kaçan,]

Şehâ dest-i şerîfün kılmısaydı ger maıarr şâhin / **Kaçan** olurdu illerde bu deñlü mu'teber şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [kaçan,]

La'lüne cânâ **kaçan** mânend olur âb-ı hayât / Karañudur ötesi añma ol alçağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [kaçan,]

kad: Boy, kâmet.

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın sidre haııççün / Ruıuñ cennet lebün kevser dişün lü'pü' **kadüñ** tûbâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [kadüñ, -üñ]

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / Hilâl oldu **kadüm** bedr-i cemâlün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [kadüm, -üm]

Başum top eyledüm ayağıña meydân-ı aşkuñda / Ümîd-i dest-büsuñla **kadüm** çevgâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [kadüm, -üm]

Kadüm yâ itdi dil-ber cevr eliyle / Baña rahm eyle yâ Allâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [kadüm, -üm]

Kaşuñ mişâli mâ'il ol ey serv-i bâğ-ı nâz / Gökde **kadin** hilâlün eger 'aşk-ı râstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [kadin, -in]

kad ü zülf-i yâr: Sevgilinin saçı ve boyu.

Gülşende gözlerüme **kad ü zülf-i yârsuz** / Her serv ejdehâ görünür her giyâh mâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [kad ü zülf-i yârsuz, -suz]

ƙadar: Ölçüsünde, derecesinde.

Virürdüñ ħırmen-i dihƙān-ı dehrüñ ħāşılın şüfi / Elüñe girse ger gendüm **ƙadar** pervānesi ‘aşƙuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [ƙadar,]

Ƙaracadağ **ƙadardur** dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muĥîṭ-ı eşkümüñ yanında güyā Aƙdeñiz bir dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [ƙadardur, -dur]

Maĥrem itdüñ kendüñe ağyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it **ƙadar** yokdur ƙapuñda rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [ƙadar,]

Göñül āyinesi ey mihr-i ĥadd gāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar **ƙadar** derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [ƙadar,]

ƙadd: Boy, kamet.

Göñlümi **ƙaddüñ** hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstî bir toğrı yoldur itdügüm irşād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [ƙaddüñ, -üñ]

Şevƙ ile geldi ƙapuña dir ƙılıp **ƙaddin** dü-tā / Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [ƙaddin, -in]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu müntehā **ƙaddüñle** tûbā baş bir āzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [ƙaddüñle, -üñle]

Bu gülzār içre ey gonca görünür **ƙadd** ü zülfüñsüz / Gözüme oğ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ƙadd,]

Bükdi hecr müjeñ ile oğ **ƙaddüm** / Daĥi bu devr baña yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[ƙaddüm, -üm]

Ƙaddüñe toğru baƙamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6).
[ƙaddüñe, -üñe]

Şeb-i fūrƙatde ĥalka ƙarşu **ƙaddüm** dāle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ‘ıƙd-ı zülf-i tābdāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [ƙaddüm, -üm]

İşitdüm kim ĥabîbüñ ‘aşƙ oğı **ƙaddin** kemān itmiş / Vücüdın çeşm-i fettāni gibi ĥoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [ƙaddin, -in]

Ser-i küyuñda **ƙaddüm** üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bāğınuñ öz şāĥında bir berg-i ĥazān ƙalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [ƙaddüm, -üm]

Görüp **ƙaddüñ** düşüp pāyuña çihrem ĥāk-i rāh itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [ƙaddüñ, -üñ]

Melāmet tîrine sînem nişān **ƙaddüm** kemān olsa / ‘Aceb mi bir hilāl-ebrü ƙamer-ruĥsāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [ƙaddüm, -üm]

Tire oldı zülf ü **ƙaddüñsüz** Ƙarasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [ƙaddüñsüz, -üñsüz]

Revān olma ƙarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi **ƙaddüm** ĥam hem āhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [ƙaddüm, -üm]

Reşk idüp sen şeh-süvârũn sümm-i rahş-ı na'line / Ham kıılır **ḳaddin** anuñçün ğurre-i ğarrā Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ḳaddin, -in]

Tîr ğamzeñ yâ ḳaşuñ **ḳaddüñ** livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ğüsne server-i şâhib-ḳırânsın yâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ḳaddüñ, -üñ]

Ḳâmet ü zülfin temennâ itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd 'âkıbet dâl itdi **ḳaddüm** ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ḳaddüm, -üm]

Âh kim bir ğün bükür ḳavs-i ḳuzahveş **ḳaddüñi** / Merḫamet umma Raḫîmî çerḫ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [ḳaddüñi, -üñi]

Ḳaddüñi ḳo ben ḫâke ḫırâmâna şalınsun / Hecr âteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [ḳaddüñi, -üñi]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân bir kez diyü / Sînemi ḳalḳan bu **ḳaddüm** yâ kemân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [ḳaddüm, -üm]

Ey leḫâfet ğülşeninde serv-i reftârum Ḥasan / Zülfi sünbül **ḳaddi** ğül ferḫunde dîdârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ḳaddi, -i]

Raḫîmî n'ola küyuñ topveş seyr eylese her ğün / O ser-gerdânuñ itdi âh **ḳaddin** şavlecân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [ḳaddin, -in]

Ḳaddüñe bende olup toğrı hevâdaruñ olan / Ḳayd-ı ğamdan olur ol serv gibi âzâde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [ḳaddüñe, -üñe]

Ḳaddümi bükdükce zülfüñ la'lüñi ḳıldum ḫaleb / Pîrlikde başladum çenberde cân-bâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [ḳaddümi, -ümi]

Firâḳ-ı ḫad u ebrüsüyla **ḳaddüm** ey felek bükdüñ / Yire geç ğöreyin tîz ğünde mâh u nev- hilâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [ḳaddüm, -üm]

Eksük olmaz zülf ü **ḳaddüñden** hevâlar başuma / Veh bu sevdâdan ğelür âhir belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [ḳaddüñden, -üñden]

İder âhı oḳına püte-i çerḫi nişân ḫasta / İñiledür duruş **ḳaddin** büküp eyler kemân ḫasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [ḳaddin, -in]

Ġözüm dîdâruña **ḳaddüñe** mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i ğazâlüm ayu ḳulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ḳaddüñe, -üñe]

Eğri rā eyler ḳaşuñ râsında ol bir kec-nazar / Yine **ḳaddüñ** yanına varur ḫurur toğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [ḳaddüñ, -üñ]

Ḳaddüñ ğamıyla **ḳaddüm** büküldi yâya döndi / Hecr-i 'izârũn ile her ğünüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [ḳaddüm, -üm]

Bir toğrı râh-ı rüşen **ḳadd** ü ḫaduñ ḫayâli / Ey şâh-ı ehl-i dil dil ḳible-nümâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ḳadd,]

ḳadd ü zülf-i yâr: Sevgilinin saçı ve boyu.

Ey Raḫîmî **ḳadd ü zülf-i yâr** ise sevdâ-yı cân / Şubḫa dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ḳadd ü zülf-i yâr,]

ḳadd-i bülend: Uzun boy.

Görelî **ḳadd-i bülendüñ** müntehâdur himmeti / Sidrede ṭübâya baş egmez dil ey nâzük-nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [**ḳadd-i bülendüñ, -üñ**]

ḳadd-i dil-cû: Aşîğın gönlinü kendine çeken, cazibeli boy, pos, endam.

Ḳadd-i dil-cûy hevâsıyla yaşum cûy eyledüm / Āh bir dem gelmez ol ‘âlî-cenâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [**ḳadd-i dil-cûy, -yı**]

ḳadd-i hilâl-i ‘îd: Bayram hilalinin boyu.

Bu gün **ḳadd-i hilâl-i ‘îd** reşk-i ebruvânuñdur / Leṭâfet bâğına revnaḳ viren mevzûn nihâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [**ḳadd-i hilâl-i ‘îd,]**

ḳaddi kemân: Boyu yay gibi iki büklüm olan.

Şehâ oḳ ḳaddüñüñ hecriyle bir **ḳaddi kemânum** ben / Baña ṭoğrı nazar ḳıl egri baḳma nâ-tüvânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [**ḳaddi kemânum, -i-um**]

ḳadd-i mevzûn: (sevgilinin) biçimli, düzgün boyu.

Sözün ṭoğrusı budur **ḳadd-i mevzûnuñ** gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i ḳıyâmet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [**ḳadd-i mevzûnuñ, -uñ**]

ḳadd-i ra‘nâ: Güzel boylu.

Sen eger bu **ḳadd-i ra‘nâ** ile reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [**ḳadd-i ra‘nâ,]**

ḳadd-i revân: Akıp giden, upuzun boy.

Aḳıtdum yaşumı şu gibi ey **ḳadd-i revân** her sū / Maḥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrğâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [**ḳadd-i revân,]**

ḳadd ü dâl eyle-: Belini bükme.

Dehânuñ mîmi zülfinüñ ğamı **dâl eyledi ḳaddüm** / Meded yok yire evhâm u ḥayâlât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [**ḳaddüm dâl eyledi, -di-üm**]

ḳadeh: İçki içmeye yarayan ayaklı bardak.

Bezmi-i ğamda ey Raĥîmî ĥâlûme raĥm eyleyüp / Ğanlar aĝladı **ĥadeĥler** nâleler toldı rebâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ĥadeĥler, -ler]

Ķadeĥ mey-ĝün lebûñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sâĝar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ĥadeĥ,]

Lebi ĝamıyla **ĥadeĥ** gibi tıoldı ĥan çeşmüm / Ğîdâ-yı cān olan ol cām-ı ĥoş-ĝüvârı ĝörüñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ĥadeĥ,]

Çemende sâķî-i ĝül-ruĥ elinden **ĥadeĥ** nûş it / Nigārâ meclis-i Cemden saña evreng yiter lâle (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [ĥadeĥ,]

Mey tâc-ı Keyĥubâd **ĥadeĥ** ĥâtemüñ ĝözi / Her bir ĥabâb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ ĝözi (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ĥadeĥ,]

ĥadeĥ cerrâr ol-: Kadeh dilenen olmak.

Ķadeĥ cerrâr oldum küb düşüp mey-ĥâne mey-ĥâne / Benem mest-i melâmet şevĥ ile mey-ĥ‘âresi ‘aşĥuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [ĥadeĥ cerrâr oldum, -dum]

ĥadeĥves: Kadeh gibi.

Ķan tolar her dem **ĥadeĥves** çeşm-i ĥün-efşānumuz / Mey içelden ĥâr ile ol ĝonca-i ĥandānumuz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ĥadeĥves,]

ĥadem: Ayak.

Belâ meydānınuñ ben ‘âşîķ-ı ser-bāzıyam ĝerçek / **Ķadem** çevĝān-ı ĝam başum maĥabbet ĝüyı ĝüyıdır (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [ĥadem,]

Başumı iltür vefâ meydānına nâķış **ĥadem** / Ben erenlerle bu ĝün ĝayret semendin ĥoşmuşam (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ĥadem,]

ĥadem bas-: Ayak basmak, adım atmak, gelmek.

Her diyâra kim **ĥadem başsañ** ĥudümüñden şehâ / Ĥârdan ĝüller biter her ĥâra virür la‘l-i nâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [ĥadem başsañ, -sañ]

Sen **ĥadem başduķca** ĥâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Ğünde yüz biñ kez dirüm yâ leyteni künti türâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [ĥadem başduķca, -duķca]

‘Ālem-i lâĥütdan nâsûta kim **başdum ĥadem** / Cān u dil ‘aşĥuñla ol demden berü hem-ĥânedür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [ĥadem başdum, -dum]

Başum aldum ele meydānuña şoñra **ĥadem başdum** / Ĥayātum defteri erĥāmına evvel ĥalem çekdüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [ĥadem başdum, -dum]

Ĥarâbâta **ĥadem başdum** Raĥîmî ehl-i dillerle / Ğöñül peymānesin bir ĥâne-i ĥammâra ĥabşurdum (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ĥadem başdum, -dum]

kadem ol-: Uğurlu olmak.

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem **kadem ola** gel aqdamına kıl aqdamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [*kadem ola, -a*]

kâdı: Hâkim, şeriat hükümlerine göre davalara bakan kimse.

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî ‘örf-i ma‘rûfı / Licâm-ı şer‘i urup **kâdıdan** kullan hevâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [*kâdıdan, -dan*]

Vefâ ehline cevri **kâdıdan** kullan benüm şâhum / Yoluñda ḥâküñe orsayı ço luṭfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [*kâdıdan, -dan*]

kadırğa: Hem yelken hem kürekle yol alan, özellikle Akdeniz’de kullanılmış bir savaş gemisi.

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ârâya irgürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağruñuñ yağın **Kadırğaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [*kadırğaya, -ya*]

kad-i mevzûn: Düzgün, ölçülü boy.

Kerem kıl toğrı söyle kıñkı gülzâruñ nihâlisin / Seni ey serv billâh bir **kad-i mevzûna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [*kad-i mevzûna, -a*]

Egmez Raḥîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı söz budur **kad-i mevzûnuñ** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [*kad-i mevzûnuñ, -uñ*]

kadîm: Eski zamandan beri.

Binâ-yı aşkuñı eşküm gidermedi dilden / **Kadîmi** kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [*kadîmi, -i*]

kadîmî: Eski.

Raḥîmî dostum bî-gâne şanma âşinâlık kıl / **Kadîmî** cân nişâruñ bende-i fermânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [*kadîmî,]*

Ƙodum nâmûs ile ‘ârı Raḥîmî ‘aşk-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı **kadîmî** resm ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [*kadîmî,]*

Raḥîmî ḥod **kadîmî** bir gedâ-yı ğam-güsâruñdur / Anı luṭfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [*kadîmî,]*

Raḥîmî ḥod **kadîmî** derd ile mu‘tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kıla bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [*kadîmî,]*

kâdir-i kuddûs: Bütün noksanlardan münezzeḥ olan kudret sahibi, Allah.

Şol demde yine nâle viren **ķadır-i ķuddūs** / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [ķadır-i ķuddūs, -en]

ķadr: Değer, kıymet.

Hecr olmasaydı **ķadrü** mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rûze olmasa hiç i'tibār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [ķadrü, -ü]

Südde-i sidre-mişālüñ olalı me'vâ-yı sūr / Müntehâ **ķadr** oldı tûbâ ħaķķı 'idāsâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [ķadr,]

Ķapusında ķul olmak **ķadrini** sen Yūsuf-ı ħüsnuñ / 'Azizüm mülket-i Mışr içre sulţān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [ķadrini, -ini]

Gözine ħāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ **ķadri** / Ķatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [ķadri, -i]

Gel irāğ olma gözümde benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür **ķadrüñi** her cāhil ü nâ-dān Ķelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ķadrüñi, -üñi]

Güneş gibi bülend olurdu **ķadrüm** çerħ-i a'lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eşüħi taşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [ķadrüm, -üm]

ķāf: Arap alfabesindeki kaf harfi || Ankā kuşunun yaşadığı ve yeryüzünü çepçevre kuşattığı kabul edilen efsānevî dağ.

Ķanā'at **ķāfınuñ** seyrinde 'anķā hem-cenāħumdur / Hümā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [ķāfınuñ, -ınuñ]

ķāfer: Kafır, müslüman olmayan.

Pİç-i zülfüñ ħaţtuñ ile ħaddüñe itmiş hücum / Şan aķın için bu dîn iklimine **ķāfer** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [ķāfer,]

ķāfer ol-: Müslümanlıktan çıkmak.

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya begliħin virseñ / Ķabül eylersem anı **ķāfer olayın** bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [ķāfer olayın, -ayın]

ķafes: Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

Rüy-ı küy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken gülzār olur oddan **ķafes** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [ķafes,]

ķafes ol-: Kafes olmak.

Ḳafes olmak revā mı bülbül-i cāna cihān bāğı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [ḳafes olmak, -mak]

ḳāf-ı ğınā: Zenginliğin Kaf dağı.

Her ḥasisüñ ḥünına olma meges gibi ṭufeyl / Ey gönül **ḳāf-ı ğınāda** ḳāni^c ol ‘anḳā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ḳāf-ı ğınāda, -da]

ḳāfile-i ‘aşḳ: Aşk kafilesi.

Şimdi mi geldi **ḳāfile-i ‘aşḳ** her zemān / Bu ḥāne-i gönül ezeliden ḳonağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [ḳāfile-i ‘aşḳ,]

ḳāfir: Allah'ın varlığını inkar eden.

Gitmediği bu ğam-ı zülfün dil-i ağyārdan / **Ḳāfirün** āyinedür ḳoyar ḳelipā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [ḳāfirün, -ün]

ḳāḥ: Köşk, kasır.

Ṭāḳ-ı ebrüsü ḥayālin ḳodı gönülümde bu ğün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi **ḳāḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [ḳāḥ,]

ḳaḥbe-zen: Kaḥpe, dōnek.

Felek fark eylemez bir **ḳaḥbe-zendür** merdi nā-merdi / Hemişe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [ḳaḥbe-zendür, -dür]

ḳaḥbe-zen dūnyā: Kaḥpe, dōnek dūnya.

Raḥîmî **ḳaḥbe-zen dūnyāda** her nā-merde dil virme / Ṭuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [ḳaḥbe-zen dūnyāda, -da]

İnanmaz saña gerçek er olan ey **ḳaḥbe-zen dūnyā** / Bu ğün mesrūr-ı rüşen itmediñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ḳaḥbe-zen dūnyā,]

ḳāḥ-ı ‘izz ü devlet: Ululuk ve itibarın köşkü.

Ḳāḥ-ı ‘izz ü devletün yapduḳda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṭübā ile ḥüsn ü me’āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ḳāḥ-ı ‘izz ü devletün, -ün]

ḳāḥ-ı vüçüd: Beden köşkü.

Şaklasun **kāh-ı vücūdını** halelden Bārī / Dil-i vîrânemi bir yapıcı mi‘mārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [kāh-ı vücūdını, -ını]

kahr: Dert, sıkıntı, keder.

Ger nişāb-ı hūn-ı luţfuñdan naşībüm yoğ ise / Bārī tek **kahruñla** añ bu dağı ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [kahruñla, -uñla]

Kerem ü luţfuñ ile ĥurrem idüp ġayrıları / Beni **kahruñla** revā görme ki ġamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [kahruñla, -uñla]

Saña **kahr** u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ĥod merhem-i maġbül-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [kahr,]

kā’il it-: Razi etmek.

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre **kā’il itmedüñ** / Bārī bu ben mübtelāyı miĥnete mu‘tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [kā’il itmedüñ, -medüñ]

kā’ināt: Dünya, alem, cihan.

Şām-ı küfr içre ħalurdı **kā’ināt** ey şubĥ-ı dîn / Tāb-ı tiġüñ olmasa envār-ı mihre tev’emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [kā’ināt,]

Aydın oldu Tire dehr Aĥşehre döndi **kā’ināt** / Olalı sen meh bu ġün menzil-ġüzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [kā’ināt,]

kākül: Alna düşen kısa saç demeti, perçem.

Cinān bāġında mı ādem anuñçün cān ħarār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perişān **kākülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [kākülüm, -üm]

Ruĥsār u **kākülüñüz** şimdi berāber oldu / Yanumda ey yüzi ġül şubĥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [kākülüñüz, -üñüz]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / Boyamış yiri göge **kākülüñsüz** āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [kākülüñsüz, -üñsüz]

Dil İrem bāġında didāruñsuz ārām eylemez / **Kākülüñsüz** mürġ-i cāna dām-ı ġam bāġ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [kākülüñsüz, -üñsüz]

ġün yüzüñsüz gözüme Aĥşehr ey meh Tiredür / **Kākülüñsüz** şanma Aydındur Ħaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [kākülüñsüz, -üñsüz]

Bāġ-ı ĥüsnüñ ben ırāĥdan seyr idem nergis-mişāl / Bî-tekellüf ġeşt ide her rü-siyeh **kākül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [kākül,]

kākül-i ‘anber-fām: Anber renkli kakül, sevgilinin kara saçları.

Çomadı kılca Raḥîmî dil-i miskinde qarâr / Tolaşaldan o mehûñ **kākül-i ‘anber-fâmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [*kākül-i ‘anber-fâmı, -ı*]

kākül-i dil-ber: Dilberin perçemi.

Sāye şalalı **kākül-i dil-ber** gibi tūğūñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [*kākül-i dil-ber,]*

kal: Sözü.

Bir **kalile** bend ider geh biñ perişān-ḥātır / Gāh olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [*kalile, -ile*]

kal-:

1. Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gamda āh kim **kıldum** tek ü tenhā garīb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [*kıldum, -dum*]

Garīb ü bî-kes ü dermānde **kıldum** / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [*kıldum, -dum*]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mūlarum yir yir duḥān **kılmış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [*kılmış, -mı*]

Nūş itmeyince cām-ı lebinî piyālenüñ / Batmaya **kala** cānda ğam-ı zaḥmı nālenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [*kala, -a*]

Şām-ı küfr içre **kalurdi** kā’ināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tiğūñ olmasa envār-ı mihre tev’emān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [*kalurdi, -urdi*]

2. Bir mekanda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

Baḥr-i fūrkatde **kıldı** dil yād it / Varta-i gamda āşinā n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [*kıldı, -dı*]

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu bîñārūm var akar / Ey gözüm sen kıanda **kılduñ** var şuyūñ şahrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [*kılduñ, -duñ*]

Güneş zulmet seḥābında **kılu** olmasa nūrānî / Kıldıdı pertev-i şevk-i ruḥuñ ānide nūr ānî (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [*kılu, -u*]

3. Elde bulunmak, geriye kalmak.

Cigerde ḥūn-ı ḥasret gözde eşk-i ğam işiğūñde / Bilinmedük daḥi nem **kıldı** ger maḥfî vü ger peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [*kıldı, -dı*]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Arada nem **ḳaldı** senden ğayrı ey hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ḳaldı, -dı]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüs-n / **Ḳalması** bir dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülfi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ḳalması, -ması]

Âh kim sevdâ-yı zülfiñle bu dil âşüfte-ḥâl / **Ḳalması** ḳılca ḳarârüm oldu ten zıll-i ḥayâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [ḳalması, -ması]

Gitdi başdan ‘aḳl dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rûḥüm **ḳaldı** anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Bir nefes **ḳaldı** hemân ancak ḥayâtumdan eṣer / Derd ile sînem delüp ney gibi zâr itdüh beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Şafâ gitdi göñül âyinesinde jeng-i ğam **ḳaldı** / Gül-i şâdi açılmaz sînede ḥâr-ı elem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [ḳaldı, -dı]

Nesîmâsâ güzer ḳıl ey göñül bu bezm-i ‘âlemde / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ḳaldı, -dı]

Derün-ı sînede ḥün-ı ciger çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâḫın u zâhirde nem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Ṭayanma ḥüs-n-i bî-bünyâduña ey ğonca-leb gör kim / Ne mir’ât-ı Sikenderden nişân ne câm-ı Cem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ḳaldı, -dı]

Rahîmî her ḥasîse ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ḳaldı, -dı]

Yile virmiş varını şabr u ḳarârı **ḳalmamış** / Ḥânḳâh-ı ‘âlem içre nâba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [ḳalmamış, -mamış]

4. Kalıcı olmak, varlığını sürdürmek.

Şu gibi şâf ol derünüñde küdüret **ḳalmasun** / Bir dem ola şu gibi tâ ḳılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [ḳalmasun, -masun]

Gir maḳâm-ı ‘aşḳa ey dil ney gibi feryâda gel / Perdeyi ref’ it ḥicâbuñ **ḳalmasun** arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ḳalmasun, -masun]

Yaḳam rüy-ı zemîni nâr-ı fûrḳat böyle **ḳalursa** / Virem ğarḳ-âba ṫûfân yaşum ile süy-ı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ḳalursa, -ursa]

5. Olduğu durumu, yeri korumak.

Bitmedi ğamzeñüñ ey yâr yürekde zaḥmı / **Ḳaldı** cân içre o peyḳân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

6. Durmak, beklemek.

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda **kalup** cür'a gibi h'ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [kalup, -up]

7. Duygu ve düşüncelerin bir noktada sabit kalması.

Çanda **kaldı** bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aklar ciger kınyıla kaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [kaldı, -dı]

8. Düşmek.

İtdüğüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña **kalursa** nigārā var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [kalursa, -ursa]

9. Bulunmak, mevcut olmak.

Ser-i kūyuñda kaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bāğınuñ öz şāhında bir berg-i ḥazān **kalmış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [kalmış, -miş]

Vücūdum bir sehāvet kesb idüpdür za'f-ı fūrkatle / Ḥarāret gālîb olup cānda ne tāb u tüvān **kalmış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [kalmış, -miş]

Bu māl-ḥulyā-yı 'aşkuñ n'ola mesken tutsa sînemde / Niçe vîrāne var içinde genc-i şāyegān **kalmış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [kalmış, -miş]

Ağlamakdan gözlerümde **kalmadı** nūr-ı başar / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [kalmadı, -madı]

10. Sâdece ondan ibâret olmak.

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i ḥün-feşān **kalmış** / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān **kalmış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [kalmış, -miş]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān **kalmış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [kalmış, -miş]

kāl it-: Bir alaşımındaki madenlerin erime derecesi farkından yararlanarak bunları birbirinden ayırma işlemi yapmak, ayırmak.

Püte-i ğuşsaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızturup āteş-i ğayretle 'aceb **kāl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [kāl itdi, -di]

kāl u kıl kıl-: Dedikodu yapmak.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perī benden / Anuñ ḥaķķında **kāl u kıl kılaydum** bāri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [kāl u kıl kılaydum, -aydum]

kālā: Sermaye.

Lebi **kālāsını** ser-māye-i cānıyla meded / Baña ey h'āce alı vir saña helvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [kālāsını, -sını]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ **kālāsına** / Yok dime āzār ile ey gönca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [kālāsına, -sına]

kal'a: Kale.

Dem-i hecründe yaşum içre hırāşide beden / Beñzer ol **kal'aya** deryāda temāşālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [kal'aya, -ya]

Göñül Nîş **kal'asıdur** şan harāb olmuş içi taş / Başum tğ-ı 'inā 'aynıyla çeşmümdür bñnarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [kal'asıdur, -sıdur]

kalb: Yürek, gönül.

Ben ol hāküm ki ey meh zerrece **kalbümde** mihrüñ var / Bu şevkıyla n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [kalbümde, -ümde]

Secde kılmaz Hakk bilür **kalbüm** Raḥîmî ğayrıya / Ka'be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [kalbüm, -üm]

Kalbümi jeng-i ta'alluğdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liķā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [kalbümi, -ümi]

Bu **kalbüm** hālîş itdi cevher-i aşk / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [kalbüm, -üm]

Şikeste-hātırum luṭf eyle bir **kalbi** şınığdan şor / Vücüdü seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [kalbi, -i]

Dem bu demdür jeng-i ğamla kıлма **kalbüñ** münkesir / Bezm-i cām encāmını ḥod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [kalbüñ, -üñ]

Benüm **kalbüm** şafā himmetle Ka'be āsitānuñdan / Emürü'l-mü'minisin kıṭı'u'l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [kalbüm, -üm]

Şafā hāşıl ider **kalbüm** bu dil kūyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [kalbüm, -üm]

Ķapuña baş egmeyen **kalbüm** Şafā-yı kalb ile / Görmesün ol Merve ḥakķı Ka'be-i 'ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [kalbüm, -üm]

Nā-müsā'id tāli'um baḥtum siyeh **kalbüm** ḥazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [kalbüm, -üm]

Ma'ārif mezra'ında ḥüşe-çin olmağ dilerseñ ger / Şaķın taş olmasun toḥm ekdüğüñ **kalbüñ** türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [kalbüñ, -üñ]

kalb-i āteşin: Coşkun gönül.

Ḳandil gibi ḳapuña dil bağlamasa ger / Yaḳmazdı nār-ı şevḳuñı bu **ḳalb-i âteşin** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [**ḳalb-i âteşin**,]

ḳalb-i ḡamnāk: Gamlı kalp.

Dilimi derhem itdi gonca gibi ḥār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān degüldür **ḳalb-i ḡamnāküm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [**ḳalb-i ḡamnāküm**, -üm]

ḳalb-i ḥarāb: Kırık kalp.

Āsitānuñsuz cihān ma‘müresin ey genc-i ḥüsñ / Gelmeye bir ḥabbe bu **ḳalb-i ḥarābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [**ḳalb-i ḥarābuñ**, -uñ]

ḳalb-i ḥarābî: Gönlü kırık, yıkılmış olanlar.

Ben şikeste-ḥālî şorma ḥāṭır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkıḳ **ḳalb-i ḥarābiler** bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [**ḳalb-i ḥarābiler**, -ler]

ḳalb-i istiḡnā: Tok gözlü gönül.

Ferāḡat-baḥş olur şāḥ u vezîre inḳıyād itmez / Olanlar **ḳalb-i istiḡnāyla** ferzānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [**ḳalb-i istiḡnāyla**, -yla]

ḳalb-i meftün: Vurgun gönül.

Raḥîmî ḡamze ḳıldı **ḳalb-i meftün** / Lebiçün cān ḡama merḥün olupdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [**ḳalb-i meftün**,]

ḳalb-i selîm: Temiz kalp.

Ḳapuña gelüp **ḳalb-i selîm** ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ‘ināyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [**ḳalb-i selîm**,]

ḳaldır-: Çekmek.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablumdur ‘alem āhum / Raḥîmî mâlik-i mülk-i ḡam oldum **ḳaldırup** sancaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [**ḳaldırup**, -up]

ḳalem: Yazı yazmaya mahsus, genellikle çubuk biçiminde âlet.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsñ-i maṭbū‘uñ / **Ḳalem** levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥî şüret naḳş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [**ḳalem**,]

Meşq-i aşkuñ qaralarken ben senüñ dañi **qalem** / Levha yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [qalem,]

qalem çek-: Bir yazının, bir kaydın gereksiz ya da geçersiz olduğunu belirtmek üzere üstünü çizmek.

Başum aldum ele meydānuña soñra qadem başdum / Hayātum defteri erqāmına evvel **qalem çekdüm** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [qalem çekdüm, -düm]

qalemvār: Kalem gibi.

Emrüne boyun urdı vü baş egdi **qalemvār** / Tiğüñ haberi şah-ı Horāsāna irişdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [qalemvār,]

qalib-i fersüde: Yıpranmış beden.

Yād-ı la'lüñdür Raḥîmî mürdeye viren hayāt / **Qalib-i fersüdedür** ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [qalib-i fersüdedür, -dür]

qalkan: Ok, kılıç ve benzerinden korunmak için savaşçıların kullandığı korunmalık.

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi **qalkan** bu qaddüm yā kemān itsem dirin (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [qalkan,]

Cān ile tiğüñ şalup şahum yoluñda çalışır / Yoq bu devr içre Raḥîmî gibi **qalkan** sînelü (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [qalkan,]

qallāş: Kalleş, hileci, döneç.

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākiyā añ mest ü **qallāş** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [qallāş, -ı]

qalmış durur: Kalmıştır.

Yoluña nem var ise ser-cümle işār eyledüm / Varlığumda dilde gam **qalmış durur** gözde remed (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [qalmış durur, -ur]

qālu belā: "Kıyamet gününde, biz bundan habersizdik demeyesiniz diye Rabbin Âdem oğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı, onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: Ben sizin Rabbiniz değil miyim? (Onlar da), Evet (buna) şahit olduk, dediler." (Araf 7/172) ayetinden iktibastır.

Dimişem **qālu belā** aşkuña cān ile belī / Ben ol 'ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [qālu belā,]

qamaş-: Fazla ışıktan dolayı geçici olarak kararıp etrafı göremez olmak.

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ḳamaşduñ, -duñ]

kām-baḣ ol- Mutluluk bahşeden olmak.

Rub^c-1 meskūn içre şāhum şāh-1 heft iḳlīm ol / Kām-kār ol **kām-baḣ ol** kām-bīn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kām-baḣ ol,]

kām-bīn ol- Muradına erdiren olmak.

Rub^c-1 meskūn içre şāhum şāh-1 heft iḳlīm ol / Kām-kār ol kām-baḣ ol **kām-bīn ol** kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kām-bīn ol,]

kamer: Ay.

H^vāceyān-1 şehri ile mihr ‘arz idüp māhum **ḳamer** / Yüz sürüp na^l-i semendüñe öpüp ḣāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ḳamer,]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehri-be-şehri / Nūr cer ider **ḳamer** her gün yüzüñ muḥtācudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [ḳamer,]

Ba‘id olsun nühüset ey **ḳamer** baḣt-1 sa‘idüñdür / Şeref viren cihāna mihr-i ḣüsn-i bā-kemālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ḳamer,]

Ey **ḳamer** envāra ḣüsn-i yāra mihrüñ ḳılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-1 bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ḳamer,]

Mihr-i yāre ey **ḳamer** sen müşterī olmaḳ neden / Hep bilür bay u gedā şehri içre bir yoḣsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [ḳamer,]

Bilmemiş noḳşānını meh-rūña meyl itmiş **ḳamer** / Her gice şehriñde anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [ḳamer,]

kamer-ruḣsār: Ay yüzü.

Melāmet tīrine sīnem nişān ḳaddüm kemān olsa / ‘Aceb mi bir hilāl-ebrü **ḳamer-ruḣsār** meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [ḳamer-ruḣsār, -adur]

kāmet: Boy, endam.

Ṭoḣrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḣ / **Ḳāmetüm** gibi dü-tā oldu ḣasedden her şāḣ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [ḳāmetüm, -üm]

Cennet ü ṫübāya virmez **ḳāmet** ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḣīmî bendeñüñ ḣāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ḳāmet,]

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cūdur / Şu gibi göñlüm aḳıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [ḳāmetüñ, -üñ]

Secde vâcibdür baña gördüm kaşuñ mihrâbını / **Ķāmetüñi** göstermege toğrul ki farz oldı namāz (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [Ķāmetüñ, -üñ]

Hāk olduğı ayağda bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmîd-i vuşlatıdır sen **Ķāmeti** revānuñ (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [Ķāmeti, -i]

Bir haţā ile dolaşdum çîn-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ **Ķāmetüm** tuđrā-mişāl (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [Ķāmetüm, -üm]

Ķāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-Ķadd ‘āĶıbet dāl itdi Ķaddüm ad için (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [Ķāmet,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi **Ķāmetüm** / Bāri Ķam çekdürme ey meh mihri yoğ ağyardan (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [Ķāmetüm, -üm]

Hevādārı olanı **Ķāmetüñüñ** istiĶāmetle / Mezellet yollarında sāye gibi hāksār itme (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [Ķāmetüñüñ, -üñüñ]

Rāstî bir tāze revnaĶ virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhı şehā sen **Ķāmeti** bālāyla (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [Ķāmeti, -i]

Ķāmetüñ serv ü lebüñ Ķonca yañađuñ berg-i gül / Sebze-i bāđ-ı leţāfetdür haţuñ bî-iştibāh (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [Ķāmetüñ, -üñ]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrānuñ / Derde dūş itdi bu Ķün **Ķāmetümi** dāl itdi (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [Ķāmetümi, -ümi]

Ķāmet-i bālā: Uzun boylu (sevgili).

‘Ömr uzunluğından isterseñ temettu‘ dil-berā / Şehr-i Ķütāhiyyede bir **Ķāmet-i bālāya** baĶ (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [Ķāmet-i bālāya, -ya]

Ķāmet-i dil-cū: Gönül çeken boy.

Tođrusı bu görmeyem bu eşĶ ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey **Ķāmet-i dil-cū** seni (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [Ķāmet-i dil-cū,]

Ķāmet-i şimşād: Şimşir boylu güzel.

Ey gözüm Ķan ağlama ol **Ķāmet-i şimşād** için / Gül Ķaçan meyl itdi sūy-ı bülbüle feryād için (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [Ķāmet-i şimşād,]

Ķāmet-i yār: Sevgilinin boyu, endamı.

Baña vâcib olupdur secde gördüm **Ķāmet-i yāri** / Uzatma vā‘izā gel Ķışşayı vaĶt-i namāz irdi (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [Ķāmet-i yāri, -i]

Ķām-kār ol-: İsteğine ulaşmak, mutlu olmak.

Rub^c-1 meskûn içre şâhum şâh-1 heft iklîm ol / **Kâm-kâr ol** kâm-baḥş ol kâm-bîn ol kâm-yâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kâm-kâr ol,]

kâm-kâr-1 evliyâ: İsteğine kavuşmuş evliya.

Luṭf ile yap yap Raḥîmîniñ yıķık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey **kâm-kâr-1 evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [kâm-kâr-1 evliyâ,]

kâm-kâr-1 ʿîd: Bayramın mutlusu.

Şâd it Raḥîmî ḳuluñı bir merḥabâ ile / Olsun ḳabûl-i luṭfuñ ile **kâm-kâr-1 ʿîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [kâm-kâr-1 ʿîd,]

kâmrânlık: Mutluluk.

Ḥaṭṭ-1 cân ise Raḥîmî **kâmrânlıkdan** murâd / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhâd ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [kâmrânlıkdan, -dan]

kamu: Tüm, bütün.

Ḳamu eşyâda her vechile vechü'llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şûfî bu mir'ât-1 muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [ḳamu,]

Çü kişi-zâdesin işüñ ḥayırduur niyyetüñ ḥayra / Saña bed-ḥvâh olanlardur **ḳamu** bed-ḥüy bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [ḳamu,]

kâm-yâb: İsteğine kavuşmuş, muradına ermiş olan.

Rub^c-1 meskûn içre şâhum şâh-1 heft iklîm ol / Kâm-kâr ol kâm-baḥş ol kâm-bîn ol **kâm-yâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kâm-yâb,]

kâm-yâbî: Muradına ermişler.

Ḥâlet-i la'lüñ Raḥîmî câm-1 sâğardan şorar / Ol mezâḳ-1 câm-1 cânı **kâm-yâbîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [kâm-yâbîler, -ler]

kan: Maden.

Unutma añ Raḥîmî ḳuluñı düşünâm-1 la'lünden / Benem ol ey mürüvvet **kânı** vird-i müstecâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [kânı, -ı]

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḥîmî Murtażâ ḥaḳḳı / Kerem **kânı** ʿAli-ḥü bir şeh-i merdânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [kânı, -ı]

Ḥaḳîḳat-dân ola hem pür-ḥaḳîḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa'âdet **kânı** şâh-1 kâmkâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [kânı, -ı]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrâne / ‘Ali-heybet fütüvvet **kāni** bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [kāni, -ı]

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me’vādur / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher **kānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [kānidur, -ıdur]

Çayurmam çum u kır miqdārı olsa cevherüm zāyi’ / Hemān ol mekrümet **kāni** dūr-i şehvār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [kāni, -ı]

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-günümüñ / Müjde **kāni** vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [kāni, -ı]

Vağan tutdı gözüm içre hayāl-i la’l-i dendānuñ / Ne cevher ma’deniyüz gör ne dürrüñ **kāniyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [kāniyuz, -ıyuz]

Yaşumla baħr-i dehrüñ şimdi terdür katı mā-beyni / Başaldan bağrına **kān** gibi sen la’l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [kān,]

kan:

1. Vücuttaki hayati sıvı.

Dem-i gamda lebüñ hecriyle yaşum **ķana** dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [ķana, -a]

La’l-i mey-günüñ gamından döne döne ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin **ķanımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [ķanımız, -ımız]

Rüy-ı zerdüm **ķana** ğarķ itsem şafaķ gibi n’ola / Zaħm-ı tīgüñden güzeller şāhı ‘unvān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [ķana, -a]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i hūn-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin **ķanum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [ķanum, -um]

İçersin ķana ķana mey yirine ‘āşıķuñ **ķanın** / Velî ey çeşm-i mestüm ķāni’ olmaz **ķanı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [ķanın, -ın; ķanı, -ı]

Ķana ğarķ itdi ruħ-ı zerdüm sirişk-i lāle-gün / Vechi var dilerse şāhum baña mîr-i ‘āşıķān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [ķana, -a]

Ķanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [ķanı, -ı]

La’lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz **ķanın** içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [ķanın, -ın]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / Kızarup hacletinden şimdi **ķan** derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [ķan,]

Mey yirine Rahîmî anuñ **ķanın** içesin / ‘İş ide sākî bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [ķanın, -ın]

Ķanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devrüñde lāle gibi ciger-h’ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [ķanını, -ını]

Ƙan midur ol ki Őu gibi ƙapuńda aƙmaya / BaŐ midur ol ayaĐuńa ğaltānuń olmaya (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 301, Beyit 2). [ƙan,]

Őalınma nārvenveŐ itme tenhā bezm-i kuhsārı / RuĐuńa lāle **ƙan** dūŐmen lebūne mey ƙızıl yaĐı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 311, Beyit 4). [ƙan,]

RuĐ u la‘lūńle cān ĥod **ƙan** uĐuduń dur ğulūm balūm / ViŐālūń ĥ‘ānınuń muĐtāc u **ƙan** ĥayrānıyuz Őimdi (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 329, Beyit 3). [ƙan,]

2.Kan||Kanlı ğozyaŐı.

EŐk-i ĥasret **ƙana** ğarĐ itdi ğozūm merdūmlerin / Őanki la‘līn-cāmelerle zeyn olur ƙurbān-ı ‘īd (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 39, Beyit 11). [ƙana, -a]

ƙan-:

1.Doymak.

Meger kim **ƙandı** cānā meŐrebi cūllāb-ı la‘lūńle / Mūkerrer ƙanda ider bu ƙadar **ƙandı** Őeker peydā (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 1, Beyit 2). [ƙandı, -dı]

Ƙansın zūlāl-i mīmūne ‘aŐŐān-ı cān u dil / Ol iki dālūń ile ƙıl ey dil-rubā meded (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 33, Beyit 2). [ƙansın, -sın]

Ƙanda **ƙandı** dil senūń cūllāb-ı luĐfuń ƙandına / Ey seĐā vū mekrūmet kāmı benem ‘aŐŐān-ı cūd (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 34, Beyit 6). [ƙandı, -dı]

Kerbelā-yı ğamda cān virdi RaĐīmī teŐne-leb / Her ĥavāric **ƙandı** āb-ı vaŐluńa ĥayfā Ĥūseyñ (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 237, Beyit 5). [ƙandı, -dı]

2. Aldanmak, inanılmaması gereken Şeye inanmak.

Lebi Őeftālusu cūllābına ben ƙanda **ƙandum** āĥ / Őehādet itme nā-ĥaĐ yere ğirme ƙana ey viŐne (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 282, Beyit 4). [ƙandum, -dum]

ƙan aĐla-: Kanlı ğozyaŐı dōkmek || ƙok ũzūlmek.

Ĥālet-i ‘aŐĐ iƙre aĐvālūm ğorūp **ƙan aĐladı** / Ey benūm ƙeŐm-i ğuher-bārum yaŐuń olsun mezīd (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 37, Beyit 2). [ƙan aĐladı, -dı]

Ey ğozūm **ƙan aĐlama** ol ƙāmet-i ŐimŐād iƙūn / ğul ƙaƙan meyl itdi sūy-ı būlbūle feryād iƙūn (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 241, Beyit 1). [ƙan aĐlama, -ma]

Hem-demūm yoĐ eŐk-i ƙeŐmūnden biraz **ƙan aĐlasam** / Ter dūŐūrmiŐdūr benūm mā-beynūmi deryāyıla (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 290, Beyit 6). [ƙan aĐlasam, -sam]

ƙan dōk-:

1.Kanlı ğozyaŐı dōkmek.

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘Aceb mi **kan dök**erse dem-be-dem bu çeşm-i giryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [*kan dök*erse, -erse]

Gün olmaz yanmaya dem var mı **kan dökmezdi** yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [*kan dökmezdi*, -mezdi]

Lebinden dem uraldan sen **döker kan** çeşm-i giryānum / Niçün kan üzre kan itdüñ girüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [*kan dök*er, -er]

2. Ölüme yol açmak, cana kıymak.

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ döker kan / Velî şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [*kan dök*er, -er]

Ḳanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebüñ / Şoñra tıyup ğamzeñ öldürürse ola ḳana ḳan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [*ḳanumı dök*, -umı]

kan eyle-: Yaralamak, kanatmak.

Başum seng-i cefāyıyla yarup **kan eyleyüp** yaşum / Ḳanı ol demlerüm añ luṭf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [*kan eyleyüp*, -yüp]

kan ol-: Kan olmak, kan gibi kırmızı olmak.

Seng-i hecrüñle gönül sāġar-şıfat oldı şikest / Cür‘aveş pāy-māl olup **kan oldı** baġrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [*kan oldı*, -dı]

kan olası: Ölesi, canı çıkası ||(gözyaşı kastedilerek) *gözyaşının kanlı olması ile de irtibat kurulmuştur.

Bezminde gerçi sāġar-ı çeşmüm tolar müdām / Niçün bu **kan olasıya** itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [*kan olasıya*, -ya]

kan tol-: Kanla dolmak, kıpkırmızı olmak.

Ḳan tolar her dem ḳadehveş çeşm-i hūn-efşānumuz / Mey içelden hār ile ol ğonca-i ḥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [*kan tolar*, -ar]

Lebi ğamıyla ḳadeh gibi **ṭoldı kan** çeşmüm / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-ġüvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [*kan ṭoldı*, -dı]

Ḥasret-i la‘lūñle cānā bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne **kan ṭolup** peymāne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [*kan ṭolup*, -up]

kan tolu ol-: Kan dolu olmak.

Bu çeşm-i cür‘aveş pāy-māl-i devrān itseñ incinmem / Lebüñsüz sāġar-ı çeşmüm **tolu kan olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [*kan tolu olmadan*, -madan]

Ne kanlar yutduğın her dem Rağimî dest-i hicrândan / Anı sâgar gibi bağrı çolu kan olmayan bilmez
(Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [kan çolu olmayan, -mayan]

kan uğud: Kana boyanmış.

Kan uğud atdı ğubâr-ı ğam şarâb ister ğöñül / Yandı bağrum ey ciger küşem kebâb ister ğöñül (Kütahyalı
Rağimî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [kan uğud,]

Ruğ u la'lüñle cân ğod **kan uğuduğdur** ğülüm balüm / Viřâlüñ ğ'ânınuñ muğtâc u kan ğayrâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [kan uğuduğ, -uğdur]

kan uğud ol-: Kana boyanmış olmak.

Kan uğud oldum ğubâr-ı ğuşşadan / Sâkiyâ câm-ı lebüñden bâde şun (Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 3). [kan uğud oldum, -dum]

kan üzre kan it-: Kan üstüne kan yapmak.

Lebinden dem uraldan sen döker kan çeşm-i giryânum / Niçün **kan üzre kan itdüñ** ğirüp meydâna ey
vişne (Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [kan üzre kan itdüñ, -düñ]

kan yağı: Kan düşmanı.

Bağr ile mâ-beyni terdür yařumuñ / Çeşmüme **kan yağıdur** Nîl ü Aras (Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 3). [kan yağıdur, -dur]

kan yud-: Pek çok sıkıntı, azap, ıstırap çekmek.

La'l-i sîr-âbuñla ğonca ğördi hem-meşreb müdâm / Reşkden mi **kan yudar** terdür ğarâretten ğül-âb
(Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [kan yudar, -ar]

Ğonca gibi **kan yudar** bülbül ğarîm-i bâğda / Bî-tekellüf ğülşen-i ğüsnüñ ider her ğâr seyr (Kütahyalı
Rağimî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [kan yudar, -ar]

Ğâşılı bir oñmadıksın şan'atuñ cevri ü sitem / **Kan yudar** şâkird eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı
Rağimî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [kan yudar, -ar]

Ğül gibi sen mey içüp her ğâra hem-dem olalı / Ğoncaveş ben **kan yudup** bülbül gibi itdüm fiğân
(Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [kan yudup, -up]

Kan yudar ğonca ğörüp zağm-ı zebân-ı ğârdan / Ğül yanup kül oldu süzüm ğördi hecr-i yârdan
(Kütahyalı Rağimî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [kan yudar, -ar]

kana ğir-: Birini öldürmek veya öldürtmek.

Lebi şeftâlusı cüllâbına ben ğanda ğandum âĦ / şehâdet itme nâ-ĦâĦ yere **ğirme kana** ey vişne (Kütahyalı
Rağimî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [kana ğirme,]

kana kan ol-: Ölüme karşı ölüm olmak.

Çanımı dök cânımı al rāzıyam tek şun lebün / Şoñra tıyup gāmzeñ öldürürse **ola kana kan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [kana kan ola, -a]

kana kana iç-: Kanıncaya, doyuncaya değin, bol bol, doyusıya içmek.

İçersin kana kana mey yirine ‘aşıkuñ kanın / Velî ey çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz kanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [kana kana içersin, -ersin]

kanâ‘at: Tokgözlülük, yetinme.

Kanâ‘at kâfınuñ seyrinde ‘ankâ hem-cenâhıumdur / Hümâ-yı evc-i himmet sâye-i devlet-fezâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [kanâ‘at,]

Dâğlar zerrîn-libâsum zağm-ı sînem hancerüm / Pâdişâh-ı kişver-i fağram **kanâ‘at** leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [kanâ‘at,]

kanâ‘at ehli: Kanaatkâr.

Fağirem gerçi kim ednâdan ednâ bir gedâyam ben / **Kanâ‘at ehli** dervişem şehâ şâhib-gınâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [kanâ‘at ehli,]

kanber: Hazret-i Ali hazretlerinin kölesi.

Gedâñı gâhi añduğca di ey şâh-ı ‘alî-şânım / Yaşı dildür adı **kanber** Rağimî bir kulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [kanber,]

Çuluyuz **kanberiyüz** ey Rağimî Murtażâ hağğı / Kerem kânı ‘Ali-hü bir şeh-i merdânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [kanberiyüz, -iyüz]

Çarşu dūr itme Rağimîyi rikâbuñdan şehâ / Sen ‘alî-şânıñ öñünce şanki ol **kanber** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [kanber,]

kancık: Hilekâr döneğ, sözünde durmayan, kalleş.

Rağib-i seg-nihâduñ âline aldanma vahşet kıl / Şağın şayd olma **kancık** dilküye hey erkek arslanım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [kancık,]

kand: Şeker.

Meger kim kandı cânâ meşrebi cüllâb-ı la‘lünle / Mükerrer kanda ider bu çadar **kandı** şeker peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [kandı, -ı]

Çanda kandı dil senüñ cüllâb-ı luğfuñ **kandına** / Ey şehâ vü mekrümet kânı benem ‘ağşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [kandına, -ına]

ķanda: Nerede.

Meger kim ķandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lūñle / Mükerrer **ķanda** ider bu ķadar ķandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [ķanda,]

Şām-ı zülfüñde ķarār itdi bu şeb miskîn-göñül / **Ķanda** kim aḥşām ola lābüdd ider me‘vā ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [ķanda,]

Hırāmān **ķanda** nîk zıllin düşürmez ḥāke ḥıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [ķanda,]

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zirā doyunca seyr iderüm **ķanda** var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [ķanda,]

Ķanda ķandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ ķandına / Ey seḥā vü mekrümet kāmı benem ‘aṣşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [ķanda,]

Ķanda ķaldı bilmezem dil baġrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aġlar ciger ķanıyla ķaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [ķanda,]

La‘l-i cān-baḥşuñda la‘l-i ‘anberîn / Şanki ķonmuş **ķanda** bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [ķanda,]

Yaşuma hem-dem olan yārūmi gir gözlerüme / **Ķandadur** ol dişi dürr lü‘lū‘-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [ķandadur, -dur]

Dāġ-ı ġamdan dilde biñ başlu biñārüm var aķar / Ey gözüm sen **ķanda** ķalduñ var şuyuñ şaḥrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [ķanda,]

‘Aceb **ķanda** revāndur ey ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle ḥurremdür ‘aceb ol tāze ġülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [ķanda,]

Gitdi gözden dilde cā ṭutdı ḥayāl-i la‘l-i yār / **Ķanda** zāyi‘ eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [ķanda,]

Lebi seftālusu cüllābına ben **ķanda** ķandum āh / Şehādet itme nā-ḥaķ yere girme ķana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ķanda,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırîh / **Ķanda** buldı ‘aceb ol maḥzen-i pinhānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [ķanda,]

Ey Raḥîmî **ķanda** buldum dime dā‘im gör nesin / Saña ol bir ḥündur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ķanda,]

ķandan: Nereden.

Baġrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem **ķandan** gelür her dem bu eşk-i ḥün-feşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [ķandan,]

Gözümüñ bilmezem **ķandan** gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāġında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [ķandan,]

kand-ı zülâl-i la'î: Dudağın saf şekeri.

Teşneyem **kand-ı zülâl-i la'üñe** ben hastayı / Zâ'il itmez 'aşşumî cānā benüm cüllāb-ı kand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [**kand-ı zülâl-i la'üñe**,]

kandil: Çerağ, meşale.

Şem'î kâdrin revğan-ı 'izzet fūrūzān eylesün / Nitekim **kandil** uyarduğca sipîhre mäh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [**kandil**,]

Ķandil gibi kapuña dil bağlamasa ger / Yağmazdı nār-ı şevkuñı bu Ķalb-i āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [**kandil**,]

kandil-i āfāk: Ufukların kandili.

Işıklar gibi yanmış 'āşıkuz biz nār-ı şevkıyla / Yağar **kandil-i āfākı** dil-i sūzānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [**kandil-i āfākı**, -ı]

kandil-i nūr-ı mäh-ı tâb: Mehtabın ışığının kandili.

Nār-ı şevküñle senüñ ben şem'veş sūzān iken / Dağı nā-peydā idi **kandil-i nūr-ı mäh-ı tâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [**kandil-i nūr-ı mäh-ı tâb**,]

kanı: Hani.

Başum seng-i cefāyıyla yarup Ķan eyleyüp yaşum / **Ķanı** ol demlerüm añ luğ-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [**kanı**,]

Ķanda Ķandı dil senüñ cüllāb-ı luğfuñ Ķandına / Ey seğā vü mekrümet **kānı** benem 'aşşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [**kānı**,]

Bende āzād oluban Ķāk olayın sāye gibi / Toğrı yolına o servüñ **Ķanı** bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [**kanı**,]

kān-ı cūd: Cömertlik ocağı.

Āşinālık Ķıl Rağimî bendeñi ey **kān-ı cūd** / Toğtoludur gevher-i 'irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [**kān-ı cūd**,]

kān-ı ihsān-ı mürüvvet: Cömertlik lütfunun kaynağı.

Kān-ı ihsān-ı mürüvetsin eyā Ķātem vücūd / Keff-i feyz-ı cüduñ ile düşdi bağre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [**kān-ı ihsān-ı mürüvetsin**, -sin]

kanı kayna-: Birden heyecanlanmak.

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebüñle şol ki nûş eyler / Teninde **kanı kaynar** cāmı sāğar gibi cûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [*kanı kaynar, -r*]

kân-ı kerem: Cömertlik madeni; iyilik, ihsan kaynağı.

Deryâdur eyâ **kân-ı kerem** ṭab^c-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [*kân-ı kerem,]*

Beni garḳ itdi ey **kân-ı kerem** ‘ummânî iḥsānuñ / Vücūdum ḳaṭresin maḥv itdi hem cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [*kân-ı kerem,]*

Raḥîmî her ḥasîse ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir **kân-ı kerem** ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [*kân-ı kerem,]*

kân-ı lutf: İyilik kaynağı.

Beglige reşk itme birdür **kân-ı lutf** ‘ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i ḳudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [*kân-ı lutf,]*

kân-ı melâhat: Güzellik madeni.

Ağyâra alarğa deñiz ey **kân-ı melâhat** / Gird-âba düşüp varṭa-i hicrâna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [*kân-ı melâhat,]*

kân-ı seḥâ: Cömertlik kaynağı.

İşigüñ sâ’illerine her dem ey **kân-ı seḥâ** / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḥsân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [*kân-ı seḥâ,*

kân-ı ṭarab: Sevinç madeni.

Görmedüm zâtuñ gibi ‘âlemde bir **kân-ı ṭarab** / Sūr-ı sâ’ildür ḳapuñda dâ’imâ derbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [*kân-ı ṭarab,]*

kanına gir-: Kandırmak, aldatmak; kendine âşık etmek.

Ḳanına girme Raḥîmî ḳuluñuñ nâ-ḥaḳ yire / Bir dem ola diyesin ey âşaf-ı devrân ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [*ḳanına girme, -me*]

kanını dök-: Kan dökmek, kanını akıtmak. || Öldürmek.

Eteğüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ḥ^vâr-ı ‘aşḳ / **Dökseler** ger **kanını** virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [*ḳanını dökseler, -seler*]

kāni': Kanaatkâr.

Dil-i pür-derdi perverde kılrduñ cevr ü nâz ile / Yine ol ni'mete **kāni'** bu ben şükrānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [**kāni'**,]

Rüzemüz rüz-ı ezelde rüze-i ğamdur bizüm / Ğamdülillāh **kāni'üz** bu şavm-ı 'idāsâyıla (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [**kāni'üz**, -üz]

kāni' ol-:

1.Kanatkar olmak.

Her ħāsîsüñ ħünına olma meges gibi tıfeyl / Ey göñül kâf-ı ğınāda **kāni' ol** 'anķā gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [**kāni' ol**,]

2. Kanaat etmek, yetinmek.

İçersin kana kana mey yirine 'aşıkuñ kanın / Velî ey çeşm-i mestüm **kāni' olmaz** kanı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [**kāni' olmaz**, -maz]

Kāni' olsa dil n'ola vaşl-ı ħayāl-i yār ile / Bî-sütünda naķş-ı Şîrîn oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [**kāni' olsa**, -sa]

kanķı: Hangi.

Mā-ħaşal emrüd ya ħarbüz u ya bıttîh u sîb / **Kanķısın** iħsân iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [**kanķısın**, -sın]

Bî-ğüneħ kanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / **Kanķı** zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [**kanķı**,]

Kerem kıl toĝrı söyle **kanķı** ğülzāruñ nihālîsin / Seni ey serv billāh bir ķad-i mevzūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [**kanķı**,]

Kanķı ğün yā Rabb ğelür ol mihr-i raħşānum yine / **Kanķı** şeb aħşamlaya ol māh-ı tābānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [**kanķı**,]

kanlar aĝla-: Kan aĝlamak; büyük üzüntü içinde olmak.

Bezm-i ğamda ey Rahîmî ħālüme raħm eyleyüp / **Kanlar aĝladı** ķadeħler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [**kanlar aĝladı**, -dı]

Ħār ile ğülşende ğül şendür dilā sen ğoncaveş / **Kanlar aĝlar** dem-be-dem bülbül ğibi feryād kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [**kanlar aĝlar**, -r]

kanlar dök-: Kan dökme, adam öldürmek.

Bî-ğüneħ **kanlar döker** bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Kanķı zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [**kanlar döker**, -er]

kanlar yut-: Pek çok sıkıntı, azap, ıstırap çekmek.

Ne **kanlar yutduğun** her dem Raḥîmî dest-i hicrândan / Anı sâgar gibi bağırı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [*kanlar yutduğun, -duğın*]

Ḥasret-i ḥâl ü ruḥuñla lâleveş **kanlar yudam** / Tağlara düşüp perîşân-ḥâl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [*kanlar yudam, -am*]

kanlu: Kanlı, kana bulanmış.

Fırâk oduyla yanan bağrumuñ **kanlu** kebâbından / Tenür-ı gamda döne döne biryân olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [*kanlu,*]

Eşk ü âhum dün iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri **kanludur** biri velî şâdık güvâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [*kanludur, -dur*]

kanlu sirişk: Kanlı gözyaşı.

Çeşme-i dilden akar **kanlu sirişküm** şu gibi / Dem-be-dem çürmaz bulanur bir deliḳanlu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [*kanlu sirişküm, -üm*]

kanlu yaş: Kanlı gözyaşı.

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / **Kanlu yaşum** sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm devât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [*kanlu yaşum, -um*]

Kanlu yaşumla göz kızılirmağuş ‘aynıdır / Neşv ü nemâ-yı ḥûn-ı cigerdür ḥabâb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [*kanlu yaşumla, -umla*]

Kanlu yaşumda ‘aks-i ruḥuñ ey yüzi güneş / Güyâ şafaḳ içinde meh-i tâbdâr-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [*kanlu yaşumda, -umda*]

Zer-i ḥâliş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî **kanlu yaşuñ** var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [*kanlu yaşuñ, -uñ*]

Tenüm **kanlu yaşumla** âl fânüs-ı ḥayâl oldu / İçinde dil yanar şan şem‘-i pür-envâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [*kanlu yaşumla, -umla*]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥâlûñle ey gülzâr-ı ḥüsn / **Kanlu yaşumdan** kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [*kanlu yaşumdan, -umdan*]

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâğı **kanlu yaşum** la‘l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [*kanlu yaşum,*]

Ḥad ü dendân hecriyle dökülen **kanlu yaşumdan** / Olupdur dâğda lâle ṭolupdur baḥr içi lû‘lû‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [*kanlu yaşumdan, -umdan*]

Raḥîminüñ lebi hecriyle aḳan **kanlu yaşını** / Deminde yâre rengin eyle bir efsâne ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [*kanlu yaşını, -ını*]

Ƙanlu yaşum ‘Aşılı ırmađınıñ mánendidür / Ter dutar her dem açup ol verd-i ĥandán bāđını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [Ƙanlu yaşum, -um]

Bilmezem ol ruĥı alum baña ne āl itdi / **Ƙanlu yaşumla** şarı ĥihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [Ƙanlu yaşumla, -umla]

İřigüñ taşı **Ƙanlu yaşum** ile olalı hem-dem / Gözümden ĥıđdı ĥođdan ‘ālemüñ yāĥüt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [Ƙanlu yaşum, -um]

Ƙānūn: İbn Sina'nın tıpla ilgili ünlü yapıtı.

Cānā marîz-ı ‘ařkuña **Ƙānūn** degül řifā / Dād-ı lebüñsüz añma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [Ƙānūn,]

Ƙānūn: Ādet, kural.

Ƙabül-i derd-i ‘ařĥ olan řifā ummaz budur **Ƙānūn** / Yüri var bařuñ ađrıtmaya yeter söyle řabîbā řab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [Ƙānūn,]

Añma řifā-yı derd-i dili derdmendüñe / **Ƙānūn** degül ölümlüye ĥikmetde ĥod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [Ƙānūn,]

Ƙānūn-ı bîmār-ı ĥam-ı ‘ařĥ: Ařĥ derdinin hastasının kanunu.

řifā olmaz budur **Ƙānūn-ı bîmār-ı ĥam-ı ‘ařĥa** / Terahĥum idüp Eflāţūn u ger Lođmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [Ƙānūn-ı bîmār-ı ĥam-ı ‘ařĥa, -a]

Ƙānūn ol-: Sürekli hale gelen řey, deđiřmeyen řey.

Bezm-i ĥamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek ĥü ‘ařıĥa **Ƙānūnuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [Ƙānūnuñ olmaya, -uñ , -maya]

Ƙanzil ol-: Yanmak, yakılmak.

Ėamuñ sāĥar gibi ĥūn itdi bađrum derdüñ inletdi / Raĥîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim **ola Ƙanzil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [Ƙanzil ola, -a]

Ƙapĥara yak-: Her tarafı karacak şekilde yakmak.

Dāĥ şanma reřĥ-i rengi sen ruĥ-ı gül-fām için / **Ƙapĥara yakmış** derünin lālenüñ nār-ı ĥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [Ƙapĥara yakmış, -mış]

Ƙapu: Kapı, eşik.

řubĥ-ı devlet olmaĥa **Ƙapuñ** řadāĥat ehline / Ƙıldı Ĥaĥ cevlangehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [Ƙapuñ, -ñ]

Eger diñlense şāhum vaşf-ı hālüm / Yazardum **kapuña** tūmār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [kapuña, -ña]

Zāt-ı şerîfûñ ile şeref bulalı cihāñ / **Kapuña** yüz sürüyüp ider i'tizār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [kapuña, -ña]

Sürdüğüçün **kapuña** bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāhib-ıqadr ü hem ehl-i berāt ey hān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [kapuña, -ña]

Görmedüm zātuñ gibi 'ālemde bir kân-ı t̄arab / Sūr-ı sâ'ildür **kapuñda** dā'imā derbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [kapuñda, -ñda]

Senüñ olsun sa'ādetle 'azîzüm mülket-i dünyā / Baña **kapuñda** kulluğ Mısrā sultān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [kapuñda, -ñda]

Ka'be **kapuña** şol ki Şafāyıla sürer yüz / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [kapuña, -ña]

Rahîmî himmeti 'ālî umar şanı bülendüñden / **Kapuñda** pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [kapuñda, -ñda]

Be-ħağğ-ı nūr-ı fettāhı cemālüñ fetħ-i bābumdur / **Kapuñı** koyuban ğayra benüm varmağ ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [kapuñı, -ñı]

Nişānî Beg **kapuña** 'arz-ı ihlāş-ı 'ubūdiyyet / Қаşā'id-i Muṭavvelen bu şî'r-i Muḥtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [kapuña, -ña]

Kapuñda pister-i dîbā gerekmez ħāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfālî cāmđan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [kapuñda, -ñda]

Qulluğını **kapuñuñ** Ħağğ ħāyına itmez naşib / Bu ħağğat destġāhidur şadāğat-ħanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [kapuñuñ, -ñuñ]

Öge öge göge çıkardı Rahîmî **kapuñı** / Himmetini ol gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [kapuñı, -ñı]

Kapuñı hem t̄apuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [kapuñı, -ñı]

Kapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yoğdur / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [kapuñsuz, -ñsuz]

Yaşum **kapuñdan** ırmağ eyleme ey 'arız-ı dil-cū / Cinān bāğında tecrî taḥteħā'l-enhāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [kapuñdan, -ñdan]

Öte dur dir baña **kapuñdan** rağib-i zāğ-ṭab' / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [kapuñdan, -ñdan]

Kapusında ħul olmak qadrini sen Yūsuf-ı ħüsnuñ / 'Azîzüm mülket-i Mısr içre sultān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [kapsında, -sında]

Felek nağğāşı **kapuñ** şüretin t̄ağ-ı muğarnesde / Yazar 'unvān virüp dir budur ol bāb-ı 'adālet nağğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [kapuñ, -ñ]

Bulupdur ey yüzü gül her kesi mağşüdi büstānın / **Kapuñda** bî-merām ancağ Rahîmî nā-tüvān qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [kapuñda, -ñda]

Baňa sen mäh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ **ķapuñdan** artık bir daħi Őehr ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [ķapuñdan, -ñdan]

Ne hoşdur rüzgār ola muvāfiķ ey Şeh-i ‘ādil / **Ķapuñdan** cānibe ‘azm eyleyem ben ‘āŐiķ-ı bî-dil (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ķapuñdan, -ñdan]

Vefā ehline āsāndur yoluñda cān fidā itmek / Velî bir dem **ķapuñdan** ayru olmak dil-berā müşkil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [ķapuñdan, -ñdan]

Yār didi ğayrdan ķať it nazar dîdem be-ĉeŐm / Didi ķıl ĉehreñ **ķapumda** hāk-i der dîdem be-ĉeŐm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [ķapumda, -mda]

Ķapuñdan ğayra baş egmez Raħîmî / Terahħum ķıl aña ey Őāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 7). [ķapuñdan, -ñdan]

Beni **ķapuñda** ķo pāyuña düşüp hāk olayum / Gün gibi başum irüp göge feraħnāk olayum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ķapuñda, -ñda]

Maħrem itdüñ kendüñe ağyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it ķadar yokdur **ķapuñda** rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [ķapuñda, -ñda]

Dil ile dilüñ fikri zikri **ķapuñ** / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
2). [ķapuñ, -ñ]

Cihān devletine **ķapuñ** virmezim / Hülüş eyle ‘abd-i vefādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
3). [ķapuñ, -ñ]

Ķapuñda Şeh-süvārum dem-be-dem Őaķķā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāŐa
ħayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [ķapuñda, -ñda]

Ķapuñda bende olduğına ‘ālem itmesün minnet / Umūrına mufavvîzdur ne Őübhe ħidmet-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Pencgehüñde ķible **ķapuñ** Şol ki idindi maķām / Rāst her maķŐüda irdi oldu maķziyyü’l-merām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [ķapuñ, -ñ]

Īudā āğāhdur **ķapuñdan** artuķ bir penāhum yok / Sa‘ādet-ĥ’āh muħliŐ bendeyi bu āsitānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [ķapuñdan, -ñdan]

Büy-ı luťfuñla Raħîmî ķıldı **ķapuñda** ķarār / Bu hevā ile anuñĉün eyledi terk-i vaťan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [ķapuñda, -ñda]

Ķandîl gibi **ķapuñ** dil bağlamasa ger / Yaķmazdı nār-ı Őevķuñı bu ķalb-i āteŐin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 240, Beyit 2). [ķapuñ, -ñ]

Ķapuñ baş egmeyen ķalbüm Őafā-yı ķalb ile / Görmesün ol Merve ħaķķı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ķapuñ, -ñ]

Maħabbet ķulların bir görme ağyār ile **ķapuñda** / Őadāķat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / **Ķapuñda** Raħîmîyi ķo yek-dāne Şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Ķapuñda Raħîmî diseñ sî ye dime tek / Ćār-mıħa dönüp derdüñe her ana Őalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [ķapuñda, -ñda]

Ƙapuñda bir ışık olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüne beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [Ƙapuñda, -ñda]

Tapuñ dervîşi dergâh-ı Süleymân-ı zemân ise / Raĥîmî de **Ƙapu** dervîşidür dervîşe dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [Ƙapu,]

Sensin şeh-i iklim-i velâyet Baba Ĥamza / **Ƙapuñdan** olur feyz-i kerâmet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Ƙapuña gelüp Ƙalb-i selîm ile Raĥîmî / Himmet demidür eyle ‘inâyet Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [Ƙapuña, -ña]

Degül deryâ felek **Ƙapuña** bir mâvi Ƙumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pâyê (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [Ƙapuña, -ña]

Naĥd-i maĥşudum vücuduñ genc-i ümmidüm **Ƙapuñ** / Gözüme dünyâ vü mâ-fihâ benüm berg-i giyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [Ƙapuñ, -ñ]

Mihr-i şubĥ-ı saltanatsın ĥüsn-i meh-sîmâyıla / Çerĥ-i devletdür **Ƙapuñ** bu çetr-i gerdün-sâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [Ƙapuñ, -ñ]

Raĥîmî yem-i ümmid bu selîmü'l-bâl olup dâ‘im / Murâdum **Ƙapusın** fazluñla yâ Rab fetĥ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [Ƙapusın, -sın]

Ƙan midur ol ki şu gibi **Ƙapuñda** aĥmaya / Baş midur ol ayaĥuña ĥaltânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [Ƙapuñda, -ñda]

Ĥudâ ĥ‘ân-ı ezelde sen Süleymânuñ **Ƙapusından** / Muĥadder eylemiş ben mür-ı bî-miĥdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [Ƙapusından, -sından]

Cennet **Ƙapuñdan** ayrıla ey ĥür-i ‘ayn o dem / Tûfân-ı Nûĥuñ ‘aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Beni bir kimse ‘arz itmez **Ƙapuña** nâmeden ĥayrı / Görüp ĥâlümi bir dem aĥlarum yoĥ ĥâmeden ĥayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [Ƙapuña, -ña]

Ƙapuñdan ırmağa Ƙaşd itdi yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer âşinâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Yaşum raĥîbi geĥid virmez idi **Ƙapuñdan** / Kef-i ‘aĥâñ ile bulmuş beĥâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Yolında cân-feşân olduğu için iltifât idüp / **Ƙapusı** Ƙulları alayına mirâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [Ƙapusı, -sı]

Güneş ay ile dutulmuş **Ƙapuñda** birdür oĥlanı / Felek raĥĥâş-ı bezmüñ zühre ĥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [Ƙapuñda, -ñda]

Ƙapuña gel-: Huzuruna gelmek.

Şevĥ ile **geldi Ƙapuña** dir Ƙılıp Ƙaddin dü-tâ / Yarıcuñ Allâh u ‘ömr ü devletüñ ola mezid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [Ƙapuña geldi, -di]

kapuña ruḥ sür-: Kapısına yüz sürmek; aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.

Anuñ için **ruḥ sürer** şāhum Raḥimî **kapuña** / Naṭ‘-ı ḥüsnünde vefā şaṭrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [**kapuña ruḥ sürer**, -er]

kār:

1.Fayda, kazanç.

Raḥimiyem işigüñde ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuḥ daḥi **kārum** yoḡ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [**kārum**, -um]

‘Aşkıyla ezelden ḥod **kāruñ** çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥimî ḳo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [**kāruñ**, -uñ]

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz biz **kārimuz** ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oḡlına (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [**kārimuz**, -umuz]

2. İş.

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şūfî / Görüp ṭa‘n itme ol o **kāra** şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [**kāra**, -a]

kara: Siyah.

Ḳarārum yoḡ **kāra** zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldı / Firāḳuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [**kāra**,]

kara: Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

Āsāndur egerçi **karadan** ālet oñarmaḡ / Deryā-yı ḡamuñ ḡavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [**karadan**, -dan]

kara: Gözün siyah kısmı.

Ġam-ı zülf ü firāḳ-ı ‘arızuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥimî rüz u şeb aḡlar görölmez **karası** aḡı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [**karası**, -sı]

kara baḡr: Dertli gönül.

Kāra baḡrum un idüp devrān aḡartdı şaḳalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [**kāra baḡrum**, -um]

kara baḥt: Kötü talih.

Ƙara bahtın Ƙaraħiřaruñ felek ağ eyledi / Tañ midur gevher-niğın olsa ĥiřar-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [Ƙara bahtın, -ın]

Ƙara bulut: Siyah renkli bulut.

Göñül Aķşehre beñzer gerçi seyrüme cemālûñle / **Ƙara bulut** gibi ĥâ'il olur gâhi ģam-ı kâkül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [Ƙara bulut,]

Ƙara kanlu yaş: Kara, koyu renkli kanlı gözyaşı.

İrüp Bađdād kûyına olınca vařluña mevşıl / Gözümiñ **Ƙara kanlu yaşı** ģarķ itdi Ƙaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [Ƙara kanlu yaşı, -ı]

Ƙara kayđu: Kara kayđı, büyük kayđı, endişe.

Ƙara kayđuda ‘ömr-i nāzenîni zāyi’ itmekden / Çekilmek dāra zülfüñsüz periřān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [Ƙara kayđuda, -da]

Dile eksük degüldür **Ƙara kayđu** yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān ĥaţţ bir zemān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [Ƙara kayđu,]

Bir’ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fürķat řaķın yaķar **Ƙara kayđu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [Ƙara kayđu,]

Zülfüñe dolanmış işitdüm raķibi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā **Ƙara kayđu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [Ƙara kayđu,]

Göñül hecr-i ruĥ u zülfüñle batdı **Ƙara kayđuya** / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi mātemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [Ƙara kayđuya, -ya]

Ƙara tağlarca: Kara dağlar gibi.

Tayanurdı cigerde saña āhum **Ƙara tağlarca** / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [Ƙara tağlarca,]

Ƙara yazu: Kötü talih.

Ģam-ı ĥaţţuñ hevā-yı zülfüñ āh / Ben periřāna **Ƙara yazudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [Ƙara yazudur, -dur]

Ƙara zülf: Siyah saç.

Ƙara zülfüñ gibi ‘aql u çararı tār-mār olmuş / Vefā deştinde dil Mecnün-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [Ƙara zülfüñ, -üñ]

Niģebān itme genc-i ĥüsnüñe ol şüret uğrısın / **Ƙara zülfüñe** el şarmaya řāyed nā-ģehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [Ƙara zülfüñe, -üñe]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o **qara zülfinüñ** ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [qara zülfinüñ, -inüñ]

karacadağ: Karacadağ.

Qaracadağ qadardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânüñ / Muḥîṭ-ı eşkümüñ yanında gŷyâ Aqdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [qaracadağ,]

karadeñiz: Karadeniz.

Aqça şuyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / **Qaradeñiz** gibi çeşmümden aqan deryâya baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [karadeñiz,]

karahişâr: Kara hisar.

Qara baḥtın **Qarahişârüñ** felek ağ eyledi / Tañ midur gevher-nigîn olsa hişâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [karahişârüñ, -uñ]

karala-: Yazmak, kağıda dökme.

Meşq-i ‘aşkuñ **qaralarken** ben senüñ daḥi qalem / Levḥa yazmamış idi Leylâ vü Mecnûndan mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [qaralarken, -rken]

karaman: Karaman şehri.

Aqşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaçuñı virdi **Qaraman** hemân ḥarâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [karaman,]

Qaraman Aydın oldı ay yüzüñle döndi Aqşehre / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [karaman,]

Gün yüzüñsüz gözüme Aqşehr ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur **Qaraman** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [karaman,]

Bî-qarâr olur **Qaraman** başına tozlar qopar / Râst tâ sen serv-qadd kılduñ qarâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [karaman,]

Qaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil qarşu çıkdı şehrden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [karaman,]

İrüp Bağdâd küyına olınca vaşluña mevşıl / Gözüümüñ qara qanlı yaşı qarq itdi **Qaramanı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [qaramanı, -ı]

karafnu: Karanlık.

La‘lüñe cânâ qaçan mânend olur âb-ı ḥayât / **Qarafnudur** ötesi añma ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [karafnudur, -dur]

karār: Rahat, huzur.

Ne dilde şabra t̄ākat ne elümde ihtiyārüm var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz **karārüm** var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [karārüm, -um]

Tağitdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş **karārı** var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [karārı, -ı]

Vücūduña irelden ten bu gönlümde **karārüm** yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [karārüm, -um]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-hāl / Qalması kılca **karārüm** oldu ten zıll-i hayāl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [karārüm, -um]

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok **karārı** dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perîşān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [karārı, -ı]

Qomadı kılca Rahîmî dil-i miskinde **karār** / Tolaşaldan o mehüñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [karār,]

Karārüm yok kara zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldu / Firākuñla yaturmuşdur dil-ārāmum dil-ārāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [karārüm, -um]

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i küy ol ğamlı / **Karārı** yok nedür küyüñdan āḥir küy ol ğamlı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [karārı, -ı]

Yile virmiş varını şabr u **karārı** qalmamış / Hānqāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [karārı, -ı]

karār it-:

1.Sabit durmak.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān **karār itmez** / Bilür mecmū‘-ı insān bir perîşān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [karār itmez, -mez]

Karār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [karār itmez, -mez]

Revān olma **karār it** gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi qaddüm ḥam hem āhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [karār it,]

2. Mekān tutmak, yerleşmek.

Şām-ı zülfüñde **karār itdi** bu şeb miskîn-göñül / Qanda kim aḥşām ola lābüdd ider me’vā ğarīb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [karār itdi, -di]

karār kıl- Karar kılmak, bir yerde yerleşip kalmak, sabit durmak.

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî **kıldı** ḳapıñda **ḳarâr** / Bu hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [**ḳarâr kıldı, -dı**]

ḳarâr koma-: Huzur/rahat bırakmamak.

El ḳaraldan **ḳomadı** zülfi bu miskinde **ḳarâr** / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [**ḳarâr ḳomadı, -madı**]

ḳarâr u hüş: Tahammül ve akıl.

Dil **ḳarâr u hüş** çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Naḳdi târâc eyler ol Tâtâr bir yağmacıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [**ḳarâr u hüş, -ı**]

ḳarâr u şabr: Dayanma ve tahammül.

Cân nice ḳatlana mey ü maḥbûba şüfiyâ / Dilde **ḳarâr u şabr** mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [**ḳarâr u şabr,]**

ḳarâr-ı evliyâ kıl-: Velilerin yaptıḳını yapmak.

Perde-i nâmüs-ı dîni şaḳladuñ pencgâhda / Bir maḳâm-ı râstdur **ḳılduñ ḳarâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [**ḳarâr-ı evliyâ ḳılduñ, -duñ-dur**]

ḳarâr-ı germiyân kıl-: Germiyan'ı sabit kılmak.

Bî-ḳarâr olur Ḳaraman başına tozlar ḳopar / Râst tâ sen serv-ḳadd **ḳılduñ ḳarâr-ı Germiyân** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [**ḳarâr-ı germiyân ḳılduñ, -duñ**]

ḳarârı yok: Bir yerde duramamak, huzûru olmamak.

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ **yokdur ḳarârı** ‘ömrüm / Ger zıll-i ḳâmetüñde n’ola iḳâmet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [**ḳarârı yokdur, -dur**]

ḳarasi: Karasioğulları Beyliḳi.

Tire oldı zülf ü ḳaddüñsüz **Ḳarasi** sancaḳı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [**ḳarasi,]**

ḳaraya ur-: Karaya çarpmak.

Düşmenlerüñüñ **ura** donanması **ḳaraya** / Pür-nâle ḳodı nây ile zindâna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [**ḳaraya ura, -a**]

kārbān-ı aşk: Aşk kervanı.

Kārbān-ı aşkuña bir gün ola menzil ola / Gönlümü yā Rabb haqīkat şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [kārbān-ı aşkuña, -uña]

kār-bār: Meşguliyet, iş, güç.

Çor **kār-bārı** soñ uci yektā ider sefer / N'eyler tecemmülâtı iden ihtîşār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [kār-bārı, -ı]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ğayra müşteri çok **kār-bārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [kār-bārı, -ı]

kardaş: Kardeş.

Ehl-i devlet cāh için Yūsufayın öz **kardaşın** / Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koyınna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [kardaşın, -ın]

kār-gir-i āli: Taştan yapılmış yüksek yapı.

Gönlüm hāzāna sen de ma'mūre-i hayālün / Bir **kār-gir-i āli** şāhî bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [kār-gir-i āli,]

kār-ı bî-mezāk: Tatsız, zevksiz iş.

Rahîmî bendeñün telh itdi Şîrîn zindeġānısın / Bu **kār-ı bî-mezāk** ey Hüsrev-i şāhib-kırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [kār-ı bî-mezāk,]

kār-ı zülf: Saçın işi.

Bir kālile bend ider geh biñ perîşān-hātır / Gāh olur başdan çıkarur aşığı bu **kār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [kār-ı zülf,]

karīb: Yakın.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg **karīb** / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [karīb,]

karîn-i gülşen-i kurbet: Akrabalık bahçesinin yakını.

Maħabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maħv it / Olasın jāle gibi tā **karîn-i gülşen-i kurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [karîn-i gülşen-i kurbet,]

karşu:

1.-e doğru.

Gice sen şem'ā **karşu** tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [karşu,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı aşkuñuñ / Açılıp sen goncaya **karşu** bu dem zār isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [karşu,]

Zülf ü haddüñ hasretinden hāk olan bî-dillere / Āh ider **karşu** duḡān lāle vü kuhsāra baḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [karşu,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile hālüm / Tutuşdum **karşu** ol şem'ā beni pervāne gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [karşu,]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i hālüñ / Anuñçün saña **karşu** āh didüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [karşu,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle **karşu** yine / Ben de yelken torıda bir yaḡası çāk olayum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [karşu,]

Ey lebi ĩsā baña **karşu** ne hoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [karşu,]

Bu cān naḡcīrine şīrāne ḡamzeñ ḡaşd ider **karşu** / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [karşu,]

Ayaḡlatma beni aḡyāra **karşu** esb-i nāz ile / Hücum it üstüme şal bir kezın şāhā 'atā raḡşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [karşu,]

Hün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-'izāra **karşu** / Şular bulanık aḡar evvel bahāra **karşu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [karşu,]

Ten-cāmesi yaḡasın çāk itdi dest-i ḡayret / Ey ḡonca aḡa senüñ gül gibi hāra **karşu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [karşu,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra **karşu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [karşu,]

Āyīne gibi hūrşid bir şüret uğrısıdur / Biñ naḡş iderse durmaz hadd-i nigāra **karşu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [karşu,]

Şubaşidur Raḡīmī eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u 'āra **karşu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [karşu,]

Görinen ḡavs-i felekde māh-ı nev şanmañ felek / Degdi āhum oḡına **karşu** nişān bir şeb-külāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [karşu,]

'İzār-ı yāre **karşu** lāf-ı hüsñ itmiş meḡer lāle / Kızaruḡ hacletinden şimdi ḡan derler döker lāle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [karşu,]

Döne döne yaşımı itdüñ Raḡīmīñ revān / Bir bahār-ı hüsne **karşu** cūy-bār itdüñ beni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [karşu,]

2. Bir şey, yer veya kimsenin yüz tarafının ilerisi.

Gülşen-i hüsnüñe **karşu** yine dil bülbülünüñ / Nağme-i âh-ı hezârân ile şeydâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [karşu,]

Söyleşür ağyâr ile **karşumda** ol şîrîn-zebân / Cânüm acıtdı benüm rûh-ı revânüm söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [karşumda, -mda]

Zülfî zencîrine **karşu** aşıluş turma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [karşu,]

Aşıluş **karşuñda** dil Manşûrî şâdiden döner / Gördi dâr-ı ‘aşkıda mi‘râcıdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [karşuñda, -ñda]

Efendi **karşu** aňup ben kuluña düşünâm it / Du‘â-yı devleti biz de ‘ale‘d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [karşu,]

Şûfiye **karşu** Raĥîmî içeyüm bâde-i şâf / Mest-i dâd-kâr olayın ‘âşık-ı bî-bâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [karşu,]

Bükdüñ bu ĥalka **karşu** bilümi kemer miyem / Ey serv saña tođrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [karşu,]

3. Katında, yanında, nezdinde.

Şeb-i fûrkatde ĥalka **karşu** kıddüm dâle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ‘ıkd-ı zülf-i tâbdârüñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [karşu,]

Karşu dūr itme Raĥîmîyi rikâbuñdan şehâ / Sen ‘alî-şânuñ öñünce şanki ol şanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [karşu,]

Tercümânlıķ eylese **karşuñda** cânüm la‘lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [karşuñda, -ñda]

Câmeveş ben giñ yaķadan seyr idem gül sineñi / Koca **karşumda** seni sürüp şafâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [karşumda, -mda]

karşu çık-: Bir görüşü, durumu kabul etmemek, itirazda bulunmak.

Geydi nûrânî libâsın şemsi dülbendin şarup / **Karşu çıkdı** gün sürüp pâyuña yüz mânend-i âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [karşu çıkdı, -dı]

Ķaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil **karşu çıkdı** şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [karşu çıkdı, -dı]

karşu gel-: Bir yolcu ya da bir kişiyi yolda karşılamak.

Dutar dâmânımı **karşu gelür** küyına varduķca / Bu gün bir mihrîbânüm yoķ seg-i cânândan ĥayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [karşu gelür, -ür]

kârvân: Kervan.

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / ıldı ‘aqlum **kārvānın** tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [kārvānın, -ın]

kaşā'id-i muṭavvel: Uzatılmış kaside.

Niṣānî Beg apuña ‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet / **aşā'id-i Muṭavvel**den bu şîr-i Muḥtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [aşā'id-i muṭavvel, -den]

kaşd: Amaç, niyet.

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdügi / Vā'izüñ **kaşdı** degül tefsîr ü Kur'ān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [aşdı, -ı]

kaşd eyle-: Niyetlenmek.

N'ola öldürmege **kaşd eyler** ise ğamzelerüñ / Sen benüm la'l-i revān-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [aşd eyler, -r]

kaşd it-: Bir şeyi yapmaya kast etmek, niyet etmek.

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ **kaşd ider** arşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [aşd ider, -er]

Dil ü cān atline ḥüsnüñle beñzer ittifāķ itdi / Muḥaķķaķ böyle **kaşd itmezdi** ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [aşd itmezdi, -mezdi]

apuñdan ırmağa **kaşd itdi** yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [aşd itdi, -di]

kaşd-ı cān eyle-: Cana kastetmek, öldürmek istemek.

Lebüñçün ey büt-i Çin āh eksük olmadı ini / Baña bildür ḥaṭāmı niçün **eyler kaşd-ı cān** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [aşd-ı cān eyler, -r]

kaşd-ı cān it-: Cana kast etmek, öldürmeye niyetlenmek, öldürmeyi amaçlamak.

aşd-ı cān idüp niçün dā'im abālar başuma / La'lüñ öpsem ğamze ḥışım eyleyüp ḥançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [aşd-ı cān idüp, -üp]

kāse: Kadeh, peymane.

Hünına her nā-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / Egmezem her **kāseye** cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [kāseye, -ye]

kāse-i fağfūr: Çin porseleninden yapılan kâse.

Bu gün ben hem-sifâl oldum gül-âb-ı kûy-ı yâriyle / Gerekmez **kāse-i fağfūrı** almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [kāse-i fağfūrı, -ı]

kāse-i hicrân: Ayrılık kasesi.

Baňa ‘unnâb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / Doyamam nârveş ben **kāse-i hicrāna** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [kāse-i hicrāna, -a]

kāse-i mecnûn-şifat: Mecnunun kasesi gibi.

Şıdum seng-i ğam ile **kāse-i mecnûn-şifat** başum / Hata taşu irüp tâ kim ser-i dildāra zaħm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [kāse-i mecnûn-şifat,]

kāse-i ‘ömr: Ömür kasesi.

Ŧolular nüş it Raħîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden **kāse-i ‘ömrüñ** tolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [kāse-i ‘ömrüñ, -üñ]

kāsimü’l- ezrāk: Saf ve temiz suyu bölen || Allah.

Ey Raħîmî sen ümidüñ **Ķāsimü’l- ezrāka** tut / Seg-nihād olan tama‘ ehli ço çeksün nân ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [kāsımü’l- ezrāka, -a]

kaşr: Saray, köşk.

Ķaşrını yıkmağ ise düşmenüñ ey nâle ğaraz / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [kaşrını, -ını]

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum **kaşrı** ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [kaşrı, -ı]

Ķaşrınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [kaşrınıñ, -ınıñ]

kaşr-ı aşk: Aşk köşkü.

Ķaşr-ı aşkuñ Hüsrevā tarhında ben üstād iken / Taş taşurdu hıdmete Ferhād idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [kaşr-ı aşkuñ, -uñ]

kaşr-ı felek: Felek köşkü.

Binā-yı aşkuñı eşküñ gidermedi dilden / Ķadîmi **kaşr-ı felek** gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [kaşr-ı felek,]

kaşr-ı ferah: Sevinç köşkü.

‘İddur ıarh it ğamı **kaşr-ı ferah** bünyād kıl / Öp lebin yārūñ dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [kaşr-ı ferah,]

kaşr-ı hüsn: Güzellik köşkü.

Kaşr-ı hüsnî yüce kılmışdur şalın bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [kaşr-ı hüsnî, -i]

kaşr-ı kadr: İtibarının sarayı.

Hudāyā **kaşr-ı kadrin** yüce eyle çerh-i çārumdan / Penāhum yok dañi dergāh-ı şāhen-şāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [kaşr-ı kadrin, -in]

kaş: Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

Rā **kaşuñ** peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā buradur küşe-i rāhat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [kaşuñ, -uñ]

Hüsn-i haṭṭ haddüñde haṭṭ tuĝrā-yı ğarrādur **kaşuñ** / Hüblük mülkine sensin şeh müselleml ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [kaşuñ, -uñ]

Bükdi bilümi fürkat-i bār-ı cefā meded / Cevr oğı geçdi baĝruma ey **kaşı** yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [kaşı, -ı]

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Süre-i Nūr / **Kaşuñ** fikr ile zikrüm nün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Rahîmî şanma ṭālî‘ oldı çerh üzre hilāl-i ‘id / O māhuñ **kaşı** fikriyle olan nāzük hayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [kaşı, -ı]

Secde vācibdür baña gördüm **kaşuñ** mihrābını / Kāmetüñ göstermege ṭoĝrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Āşüb-ı şehir olalı **kaşuñ** ey meh-i münir / Gözletmez oldı kimse hilālî ıaraf ıaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [kaşlaruñ, -laruñ]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı iki **kaşum** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [kaşum, -um]

Göñlümün ma‘müresin ey **kāş** vīrān eylesem / Genc-i ‘aşkuñ dil-berā içinde pinhān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [kāş,]

Ne cānā la‘lüñe mestem ne göz ü **kaşa** hayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [kaşa, -a]

Kaşuñ teferrüci seyr-i 'izāruñ olmayıcağ / Hilāl-i 'ıdi meh-i tābdārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [kaşuñ, -uñ]

Tır ğamzeñ yâ **kaşuñ** kıddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i hüsne server-i şāhib-kırānsın yâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [kaşuñ, -uñ]

Kaşuñ mişālî mā'il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde kadın hilālüñ eger 'aşk-ı rāstın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [kaşuñ, -uñ]

Miyānuñ mū dehānuñ yoğ didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi **kaş** u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [kaş,]

Egri rā eyler **kaşuñ** rāsında ol bir kec-nazar / Yine kıddüñ yanına varur turur toğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

kaş it-: Kaş haline getirmek.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i hüsniñ / Ruğın gün cebhesin meh hem hilālî aña **kaş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [kaş itdüm, -düm]

kāşān: Kaşan şehri.

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūğūñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü **Kāşāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [kāşāna, -a]

kāşāne: Köşk, saray.

Melāmet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānidur göñlüm / Belā **kāşānesinüñ** vālih ü hayrānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [kāşānesinüñ, -sinüñ]

kaşı ğarrā: Kaşı parlak, gösterişli (olan sevgili).

Ğirre olma ol **kaşı ğarrāya** kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil 'özr kı tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [kaşı ğarrāya, -ya]

kaşı hilāl: Hilal kaşlı dilber.

Bir çeşm-i ğazāl için bir **kaşı hilāl** için / Dîvāne degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [kaşı hilāl,]

kaşı kemān: Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

Sinemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu kıaldı yādgārı her bir **kaşı kemānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [kaşı kemānuñ, -uñ]

kaşı rā: Kaşı rı harfi gibi eğri olan sevgili.

Medh it dehāni mīmīni hem dāl zūlfini / Hoşdur Raḥīmī ol **kaşı rāya** bu rā meded (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [kaşı rāya, -ya]

Buradan gitmeden ey **kaşı rā** ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddūmi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [kaşı rā,]

kaşı yā: Kaşları yay gibi olan sevgili.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey **kaşı ya** cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [kaşı ya,]

Ey **kaşı yā** zaḥm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehmi belādur ya vefā umacıdur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [kaşı yā,]

Oḥ ne ḥaṭṭ itdüm nişān-ı zaḥm-ı tîrîñden yanar / Ey **kaşı yā** şanki cān bāğında dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [kaşı yā,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrü / Büküp ey **kaşı ya** oḥ ḳaddūmi eyler kemān-ebrü (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [kaşı ya,]

Tenümde dāğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey **kaşı yā** oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [kaşı yā,]

kāşif-i esrār: Sırları keşfeden, sırları ortaya çıkaran.

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrān idük / Ey Raḥīmī olmasa ger **kāşif-i esrār** leb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [kāşif-i esrār,]

kaşın çat-: Alnını buruşturup kaşlarını birbirine yaklaştırarak öfke, düşünce, endişe veya ciddiyetini belli etmek, yüzü asık, somurtkan veya endişeli bir durum almak.

Baña **kaşın çatup** ḥışm eyler anuñcün hemān ebrü / Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perî āni (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [kaşın çatup, -ın, -up]

kat: Huzur, makam.

Hoḳḳa-i la'liñ **katında** ḥalka-i ğisūlaruñ / Mārdur tiryāḳdan mest ü ḥumār olmuş yatur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [katında, -ında]

Gözine ḥāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ ḳadri / **Katında** cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [katında, -ında]

Süḥan şarrāfi **katında** Raḥīmī la'li n'eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba 'aşḳ olsun (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [katında, -ında]

Raḳîb-i rü siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek **katında** sultāni (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [katında, -ında]

kaṭ' eyle-: Kesmek.

Ṭama' ser-riştesin **kaṭ' eyle** miḳrāz-ı ḳanā'atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [kaṭ' eyle,]

Zebānum şem'veş **kaṭ' eyledüm** miḳrāz-ı şamṭıyla / Şafā ehline bir Rüşen-delîl ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [kaṭ' eyledüm, -düm]

kaṭ' it-: Kesmek, sona erdirmek.

Ḳaṭ' it ta'alluḳ riştesin miḳrāz-ı ḫarf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [kaṭ' it,]

Yār didi ḡayrdan **kaṭ' it** nazār dîdem be-çeşm / Didi ḳıl çehreñ ḳapumda hāk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [kaṭ' it,]

Cihān ālāyişinden gel ta'alluḳ riştesin **kaṭ' it** / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [kaṭ' it,]

kaṭ kaṭ: Üst üste.

Dilüm miḳrāz-ı cevriñ pāre pāre eyledi **kaṭ kaṭ** / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [kaṭ kaṭ,]

kaṭ'ā: Hiçbir vakit, asla.

Baş egüp tiḡüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḫîmî gibi yok **kaṭ'ā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [kaṭ'ā,]

kaṭı:

1.Sert, merhametsiz.

Bî-tekellüf öpdüğüçün la'l-i mey-günüñ şarāb / Ṭaşa çaldı şaydı günden **kaṭı** ter düşdi zücāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [kaṭı,]

Girince sen boyı servi revānuñ **kaṭı** gönline / Döşendüm topraḡı yaşduḡumu şü gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [kaṭı,]

Görüp aḫvālüm ol Şîrîn-dehen raḫm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm **kaṭı** bir taşā ḫayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [kaṭı,]

2. Kesinkes.

Dilüm dilim dilim miḳrāz-ı ḡamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḫod **kaṭı** āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [kaṭı,]

3. Çok, pek, pek çok.

Benümle hem-dem olan yaşuma su'âl itsün / **Ƙatı** derin bilür ol mâ-cerâ-yı 'ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [Ƙatı,]

Yaşumla bahr-i dehrüñ şimdi terdür **Ƙatı** mâ-beyni / Başaldan bağrına kân gibi sen la'l-i dür-efşâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [Ƙatı,]

Ƙatı'ı'l-burhân: Kesin delil.

Benüm Ƙalbüm şafâ himmetle Ka'be âsitânuñdan / Emîrü'l-mü'minisin **Ƙatı'ı'l-burhâna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [Ƙatı'ı'l-burhâna, -a]

Şafâ himmetle Ka'be âsitânından benüm Ƙiblem / Emîrü'l-mü'minîn **Ƙatı'ı'l-burhâna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [Ƙatı'ı'l-burhâna, -a]

Ƙatib-i dehr: Devrin katibi.

Defter-i aşçumı taşhîh idemez **Ƙatib-i dehr** / Levhden lâyiğ ola aña meğer istinsâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [Ƙatib-i dehr,]

Ƙatib-i kudret: Kudret sahibi kâtip, Allah.

Ƙatib-i kudret duhân-ı haţtuñı / Şafâ-i nür üzre taħrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [Ƙatib-i kudret,]

Alnına yazmış meğer kim **Ƙatib-i kudret** ezel / Ey Raħîmî gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [Ƙatib-i kudret,]

Ƙatı: Öldürmek, öldürölmek.

Sensizin dirlik dilersem ğamzeñe **Ƙatlüm** ğalâl / Leblerüñsüz zindeğânî cânuma olsun ğarâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [Ƙatlüm, -üm]

Sen gitdi (?) raķibâ ğomadüñ serenüñ alçağ / **Ƙatlin** hele âhum toprı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [Ƙatlin, -in]

Dil ü cân **Ƙatline** ğüsnüñle beñzer ittifağ itdi / Muħaķķağ böyle ğaşd itmezdi ğad ü ğâl bir yüzdin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [Ƙatline, -ine]

Ƙatlan-: Tahammöl etmek, dayanmak, sabretmek.

Cân nice **Ƙatlana** mey ü maħbüba şüfiyâ / Dilde ğarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [Ƙatlana, -a]

Ƙatre: Damla.

Vefâ bahrinde her bir **Ƙatre** bir 'ummân-ı ğikmetdür / Maħabbet pertevinde zerre mihr-i 'âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [Ƙatre,]

Beni ğarķ itdi ey kân-ı kerem ‘ummâni ihsânũ / Vücûdum **ķatresin** maĥv itdi hem cûd-ı firāvânũ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ķatresin, -sin]

Dostum **ķatre** gibi gerçi bir ednâdur dil / Āşinâdan ōragör gör nice deryâdur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [ķatre,]

Nice deryâ-yı ĩudret **ķatresidür** bilmezem yâ Rab / Ne ĥikmet mevcinũ seyl-âb-ı bî-pâyânıdur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [ķatresidür, -sidür]

Lâle ōanma çeşm-i ‘âŝıķdan dökilmiş **ķatredür** / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen ōahrâ yüzin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [ķatredür, -dür]

Ey Raĥîmi âşinâ-yı baĥr-i ‘aŝķ-ı yâr olan / ‘Aynına bir **ķatre** gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [ķatre,]

ķatre ol-: Damla olmak.

Ĝarķ itdi baĥr-i fûrķat fûlk-i vücûdı yâ Rab / **Olmadı ķatre** ‘avni sen Ĥızr-ı dîdebânũ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [ķatre olmadı, -madı]

ķatre-i eŝķ: Gözyaşı damlası.

Ķatre-i eŝķüm binüp müjĝâna her sũ yüĝriŝür / Çûbe binmiş tıfla beŝzer kim ĥılır her bâr seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [ķatre-i eŝķüm, -üm]

ķavs-i felek: Gökyüzü yayı.

Görinen **ķavs-i felekde** mâh-ı nev ōanmañ felek / Degdi âhum oķına ķarŝu nişân bir şeb-külâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [ķavs-i felekde, -de]

ķavs-i ķuzahveŝ: Gök kuŝaĝı gibi.

Âh kim bir ĝün bûker **ķavs-i ķuzahveŝ** ķaddüni / Merĥamet umma Raĥîmî çerĥ-i kec-reftârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [ķavs-i ķuzahveŝ,]

ķaya: Taş, kaya.

Dil ser-i kūyuñ ķoyup ŝu gibi aķmaz bir yaña / Ĥıŝm idüp ey seng-i dil ursañ **ķayalar** baŝuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [ķayalar, -lar]

ķayd:

1.Bend, baĝ.

Gerçi ey dil derd-i ‘aŝķ-ı yâr ile ma‘lûlsün / Kimse görmez **ķayduñı** timârı yoķ ma‘zûlsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ķayduñı, -uñı]

2. Kaygı, endişe, tasa.

Ço beni derdüm yiter aınma devāyı ey ʔabīb / ʔastañuñ gör **kaydını** geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [kaydını, -ını]

kayd u kemend: Pranga ve kement.

Ben senüñ çokdan giriftārum müselsel zülfüne / Yoluña cānum fidā lâzım degül **kayd u kemend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [kayd u kemend,]

kayd-ı bend it-: Bağ ile bağlamak.

Zülfinüñ pîçi Budin mülkine şalarsa akın / **Kayd-ı bend idüp** anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [kayd-ı bend idüp, -üp]

kayd-ı ğam: Gam bağı.

Çaddüñe bende olup ʔoğrı hevādāruñ olan / **Çayd-ı ğamdan** olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [kayd-ı ğamdan, -dan]

kayd-ı kabā: Elbise bağı.

Ten cāme-i varlıkdan ‘uryān olısar āħir / Gel **kayd-ı kabādan** geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [kayd-ı kabādan, -dan]

kayd-ı kār-bār: Kazanç saçan bağı.

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma **kayd-ı kār-bār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [kayd-ı kār-bār,]

kayd-ı rāh-ı zāhid: Zahidin yolunun bağı.

Ġamze bir keskin ʔarāmî çeşm-i āfet yol başar / **Çayd-ı rāh-ı zāhide** şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [kayd-ı rāh-ı zāhide, -e]

kaygu: Kaygı, tasa, endişe, keder.

Çaddüñe perde oldı ʔaṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başka bu da **kayğudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [kayğudur, -dur]

kayır-: Korumak, gözetmek, himaye etmek.

Hezār-ı ‘āşık olursa ğam degül dildār sağ olsun / **Çayırma** bülbüli ey bāğbān gülzār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [çayırma, -ma]

kayısı: Kayısı.

Ruḥ-ı yāre nazar kıl bāğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrān **ķayısı** ayva hemān ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [*ķayısı,*]

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum **ķayısı** ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [*ķayısı,*]

kayna-: Kaynamak, coşmak.

Ķanda ķaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kanıyla **ķaynar** cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [*ķaynar, -r*]

ķaytafa: Kaydāfe; Evliya Çelebi'ye göre Marmara ülkesinin kraliçesidir. İskender bu ülkeyi nasıl fethedeceğinin yollarını aramak için tebdil-i kıyafet ülkeyi dolaşır. Sonunda yakalanır. Kaydāfe kendisine ve ülkesine dokunmayacağına dair söz alıp onu serbest bırakır. İskender hem sözünde durmak, hem de ülkeyi ortadan kaldırmak istemektedir. Hızır yardımına gelir ve ona bir göl halinde bulunan Karadeniz'i Akdeniz'e akıtmasını çare gösterir. Böylece Kaydāfe'nin ülkesini sular kaplayacak ve ülke aradan çıkacaktır.

Ol Sikender derdin ayru bende şoñ dem göreyin / **Ķaytafa** gibi puşudan ģarķ ide bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [*ķaytafa,*]

ķayur-: Kaygılanmak.

Ķayurmam ĵum u ķir miķdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet kānı dūr-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [*ķayurmam, -mam*]

ķazā: Allah'ın takdirinin oluşması, kader, alın yazısı.

Zar u zoruyla cehd itme **ķazādan** ḥāric olmaz iş / Ḥasıse inķiyād itme gelür taķdīr olan ķismet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [*ķazādan, -dan*]

Çatlasa düşmen n’ola ĵopdı terāķa başına / Āsumānı bir **ķazādur** aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [*ķazādur, -dur*]

ķazā taşı: Kader taşı.

Ķazā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / İrişüp zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [*ķazā taşından, -ndan*]

ķazan-: Edinmek, elde etmek.

Ḥāşıl itdüm zaḥm-ı tiğüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānā **ķazandum** āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [*ķazandum, -dum*]

kebāb:

1. Ateşe karşı kızartılmış et, büryan.

Çan uğud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister göñül / Yandı bağrum ey ciger küşem **kebāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [kebāb,]

Tāb-ı ‘aşkuñla ciger biryān u çeşmüm hūn-feşān / Gel berü ‘ış it şarābum hem **kebābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [kebābum, -um]

2. Ateşe karşı kızartılmış et. || Gönül.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar hālūme yanup **kebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [kebāb,]

Firāk odiyla yanan bağrumuñ çanlı **kebābından** / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [kebābından, -ından]

3. Yanmış, yanık.

Bez-m-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm ğam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum **kebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [kebāb,]

Dem-i ğamda çeker ğuşum **kebāb** eksük degül dilde / Gözümde hūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [kebāb,]

kebāb it-: Yakmak; pişirmek.

Şarābum eşk-i hasret hem-demüm ğam / **Kebāb itdi** bu bağrum nār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [kebāb itdi, -di]

Hecr odi yakdı sīnemi bağrum **kebāb idüp** / Dutdı çevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [kebāb idüp, -üp]

kebg: Keklik.

Sen **kebg**i döğdüm aldum elinden raķībüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [kebg, -i]

İşitdüm şaydgehde **kebge** hem pervāz imiş ‘ankā / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [kebge, -e]

kebg-i hūrāmān: Salınan keklik.

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uķül / Kimseye şayd olmaz ol **kebg-i hūrāmān** sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [kebg-i hūrāmān,]

kebg-i kuhsār: Dağ keklığı || Sevgili.

Raḥīmī murğ-i cāna ol hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol **kebg-i kuhsārum** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [kebg-i kuhsārum, -um]

kebbe: Çivi.

Değüldür gördüğüñ söz müje-i dildārda **kebbe** / Gözüm merdümeleri teşrif içündür dürr-feşān itmiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [kebbe,]

kebbebir: Kütahya'da bulunan bir mesire alanı.

Başına **kebbebirüñ** (?) gün çoğarsa tañ mı sen māhuñ / Qurıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [kebbebirüñ, -üñ]

kec-gerdān: Eğri boyunlu.

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebātı yok bu çerhüñ sen bu **kec-gerdānı** bilmezsin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [kec-gerdānı, -ı]

kec-nazar: Eğri bakışlı || Kıskaç.

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir **kec-nazar** / Yine kıddüñ yanına varur tırur çoğru gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [kec-nazar,]

keder: Gam, ıztırıp, elem, hüziün.

İrdi mi ol māha āyā ben ğubārından **keder** / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [keder,]

kef: Köpük.

Baḥr [u] kân bulmaz idi olmasa **kefüñe** şebih / Kūh-ı kūyuña sücüd itmese bulmazdı vaḳār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [kefüñe, -üñe]

kefen: Ölüye sarılan bez.

Bu gün ‘uryān-ı ‘aşq oldu Raḥīmī / İdinmez ölicik belki **kefende** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [kefende, -de]

keff-i feyz-ı cūd: Cömertlik ihsanının eli.

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem vücūd / **Keff-i feyz-ı cūduñ** ile düşdi baḥre ıztırāb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [keff-i feyz-ı cūduñ, -uñ]

kef-i 'atā: Bağış ve ihsan eli.

Yaşum raķibi geçid virmez idi apundan / **Kef-i 'atāñ** ile bulmuş beķā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [kef-i 'atāñ, -ñ]

kef-i lutf: iyilik eli.

Kef-i luţfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / 'Aceb hālet virür cūş u ħurūşum dehre geh baħre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [kef-i luţfuñla, -uñla]

kelāğ: Kuzgun.

Gül-i pür-ħāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / **Kelāğndan** ferāğum var bu bāğun bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [kelāğndan, -ından]

kelām-ı cevher: Cevher söz.

Ey Raħîmî olalı ğavvāş-ı baħr-i ma'rifet / 'Aql şarrāfını denk itdi **kelām-ı cevherüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [kelām-ı cevherüm, -üm]

kem:

1. Az, eksik.

Fikr-i miyān-ı yār ile yok kıl adar mecāl / Mühr-i dehānı şevķ ile zerrede **kemsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [kemsem, -sem]

2. Kötü, fena.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perī benden / Anuñ ħaında āl u ıl ılaydum bāri **kem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [kem,]

kemāl-i şun'ı yezdān: Yüce Allah'ın mükemmel kudreti.

Eger ey dil görem dirseñ **kemāl-i şun'ı Yezdānı** / Temāşā ıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [kemāl-i şun'ı yezdānı, -ı]

kemān: Yay, kavis.

Baňa mihr itmeyüp ğamzeñ geçer ħātır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü **kemāna** yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [kemāna, -a]

Melāmet tîrine sînem nişān addüm **kemān** olsa / 'Aceb mi bir hilāl-ebrü amer-ruħsaradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [kemān,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi alkan bu addüm yā **kemān** itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [kemān,]

kemān duruş eyle-: Yay duruşlu etmek, iki büklüm yapmak.

İder āhı oına pūte-i eri nişān asta / İñiledür **duruş** addin büküp **eyler kemān** asta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [kemān duruş eyler, -r]

kemān it-: Emek, bükmek.

İşitdüm kim abîbüñ ‘aş oı addin **kemān itmiş** / Vücūdın eşm-i fettānı gibi oş nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [kemān itmiş, -miş]

kemān-ebrü: Yay kaşlı.

Ey Raimî ger ecel tîrinden isterseñ alāş / Bir **kemān-ebrü** için ek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [kemān-ebrü,]

Ey **kemān-ebrü** müjeñ tîrine cān urbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [kemān-ebrü,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrü / Büküp ey aşı ya o addümi eyler **kemān-ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [kemān-ebrü,]

kemend: Uzaktaki bir kimseyi veya şeyi çekip yakına getirmek için atılan ucu ilmikli ip.

Tā ki ben dîvāneye ‘aşuñ şalaldan bir **kemend** / Dūd-ı āhum alka alka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [kemend,]

kemend dak-: Kement takmak, kement atıp yakalamak.

‘Aş damışdur benim boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma utmaz beni zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [kemend damışdur, -mışdur]

kemend-i ebr-i zülf: Sa bulutunun baı.

Gün yüzünden öz **kemend-i ebr-i zülfüñ** aya şal / Zıll-i aın zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [kemend-i ebr-i zülfüñ, -üñ]

kemend-i nāle vü feryād: İnlene ve ağlama ipi.

aşr-ı üsni yüce ılmışdur şalın bünyād aña / Ey gönül irmez **kemend-i nāle vü feryād** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [kemend-i nāle vü feryād,]

kem-er: Kötü kişi.

Bükdüñ bu halka karşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğrulıķ itdüm **kem-er** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [kem-er,]

kemer: Kuşak, bel bağı.

Bükdüñ bu halka karşı bilümi **kemer** miyem / Ey serv saña toğrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [kemer,]

Ağyār kenārını **kemer** gibi kuşatmış / Kılıç **kemerin** kim alur āh ol **kemerinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kemer; kemerin, -in; kemerinden, -inden]

Ķapuñdan ırmağa kaçd itdi yaşımı düşmen / Gözine yigdi **kemer** āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [kemer,]

Başımı der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilüñ **kemer** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [kemer,]

kemerveş: Kemer gibi.

Bilini çoç **kemerveş** var ise iki başuñ / Kıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [kemerveş,]

kemhā: Düz veya desenli dokunan makbul eski bir ipek kumaş çeşidi.

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā **kemhāsını** giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [kemhāsını, -sını]

kem-katre: Küçük, eksik damla.

Āşināyāne Rahîmiye nazar kıl dostum / Şāyed ol **kem-katreñüñ** bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [kem-katreñüñ, -nüñ]

Vücüdüm gerçi bir **kem-katre** dil mānend-i deryādur / Be-ħaķķ-ı āyete'l-kürsî muħiṭ-ı ‘arş-ı a‘lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [kem-katre,]

kemter: Aşağı, değersiz.

Şimdi Rahîmî egmez gerdün-ı dūna başı / **Kemter** kulu olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [kemter,]

kenār:

1.Sahil, kıyı.

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ **kenārumdur** / Duħān-ı āh sünbül dāğ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [kenārumdur, -umdur]

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāġat yaķasından dil deñiz gibi **kenār** ister (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 56, Beyit 4). [kenār,]

Seyl-i sirişküm eyledüm ‘ālemde cūybār / Ol serv-i hoş-hırāmı velî kılmadum **kenār** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 80, Beyit 1). [kenār,]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüüm yaşın / Sen gül yañaķlu servi velî kılmadum **kenār** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 93, Beyit 3). [kenār,]

Ŧoġrı kul olan efendi sen boyı āzādeye / Her **kenāruñ** sāye-i serv ü çenārın istemez (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 114, Beyit 5). [kenāruñ, -uñ]

Açılmaz ol gül-i gönecam bahārı n’eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm **kenārı** n’eyleyeyin (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 231, Beyit 1). [kenārı, -ı]

Geh hecr **kenārında** gehi ġam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı cūnbāne şalınsun (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 254, Beyit 12). [kenārında, -ında]

Der-miyān olmadı dirġ ol serv / Kaçdı benden **kenāra** yüz ŧutdı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 319, Beyit 6). [kenāra, -a]

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden İlyās / Getür **kenāra** bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 326, Beyit 5). [kenāra, -a]

2.Kucak.

Ĥasret-i ferr ü ruġ-ı hālūñle ey gülzār-ı hüsn / Kañlu yaşumdan **kenārüm** lālezār olmuş yatur (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 104, Beyit 2). [kenārüm, -um]

Himmet eyle Hızırveş ġarķ-āb-ı baħr-i fūrkatüz / Ĥayli demdür göz göre vaşluñ **kenārın** gözlerüz (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 113, Beyit 5). [kenārın, -ın]

Mestāneler miyānını çeksem **kenāruma** / Ĥayrānla girse aġzuma Ĥelvē dudacıġı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 313, Beyit 4). [kenāruma, -uma]

3. Yan, civar.

Aġyār **kenārını** kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 228, Beyit 3). [kenārını, -ını]

Firāķ-ı zülf ü ruġsāruñla sen servüñ **kenārında** / Duġān-ı āh-ı dil sūnbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 291, Beyit 5). [kenārında, -ında]

kenār it-: Kucaklamak.

Sen boyı servi **kenār itmek** için leyl ü nehār / Yetmiş iki dereeden şu getürür kırķ bñar (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 102, Beyit 1). [kenār itmek, -mek]

kenāra çek-: Kıyıya çekmek, ayırmak, uzaklaştırmak.

Bir servi **çek kenāra** gülşende ʿālem eyle / Ey pādīşāh-ı ʿālem budur rızā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [kenāra çek,]

Bir gice müy-ı miyânını **kenāra çeküben** / Ol mehi hāle gibi biz de der-āgüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [kenāra çeküben, -üben]

Başumı der-miyān idüben girdüm ortaya / **Çeküp kenāra** çoçmağa bilüñ kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [kenāra çeküp, -üp]

kenār-ı āteş: Ateş kuytusı.

Rahîmî koma ʿārifseñ **kenār-ı āteşi** elden / Şafā hengāmıdır nüş it şarāb-ı ergüvān hürrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [kenār-ı āteşi, -i]

kenār-ı cüy: Nehir kenarı.

Geh **kenār-ı cüyda** ʿış it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [kenār-ı cüyda, -da]

kenār-ı cüy-ı çeşm: Göz ırmağının kenarı.

Hevā-yı kıdd-i dil-cüsüyla bir serv-i gül-endāmuñ / **Kenār-ı cüy-ı çeşmümden** akan hün-āba ʿaşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [kenār-ı cüy-ı çeşmümden, -ümden]

kenār-ı germiyān: Germiyan'ın kenarı.

Qara bağrum un idüp devrān ağartdı şakalum / Vuşlata nevbet degirmendür **kenār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [kenār-ı germiyān,]

kenār-ı kabr: Mezarımın kenarını.

Kenār-ı kabrümi zeyn it gül ü lāle ile ey gonca / Ölürsem ārzü-yı hāşret-i ruhsār u hālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [kenār-ı kabrümi, -ümi]

kenār-ı şādi: Mutluluk kıyısı.

Ġarīk-ı baħr-i ğamem al elüm Hızrāsā / **Kenār-ı şādiye** fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [kenār-ı şādiye, -ye]

kenār-ı vaşl: Kavuşma kıyısı.

Kenār-ı vaşluña dil āşınası ʿtalibdür / Biħār-ı hecre şalın rüzġarı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [kenār-ı vaşluña, -uña]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba'd añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [kenār-ı vaşlı, -ı]

kendi:

1. Kişinin öz varlığı, zâtı.

Gözüde bir gün o meh hüsnini görmüş sâde / Şimdi Yûsuf gibi **kendin** şatar istignâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [kendin, -n]

2. İyelik eki almış kelimelerin önüne geldiğinde sıfat gibi kullanılır ve anlamı pekiştirir.

Kendi küyuñda benümle hem-dem olmadı raķib / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [kendi,]

kendi düşen ağlamaz: Kendi davranışlarından ötürü zarara uğrayan kimsenin sızlanmaya hakkı yoktur.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüñe pertev şala envâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [kendi düşen ağlamaz,]

kendü: Kendi, kişinin öz varlığı.

Reh-i küyına nice yol vara dil yalvarımız / Aql ise **kendüyi** güm-geşte vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [kendüyi, -yi]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmât eyleyüp / **Kendüye** gencine itdi işbu çâr erkânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [kendüye, -ye]

Bildiler bu hinde ben **kendüm** demek lâzım degül / Şa'r-ı şa'rî deñlü yoķ şî're Raķimî i'tibâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [kendüm, -m]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem^c-i encüm olmazdı / Hemân **kendü** özin yanmağa tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [kendü,]

Çevirdi başumı çerħ atdı noķta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ **kendü** bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [kendü,]

Gömgök itdüm seng-i ğamla **kendümi** / Hırmen-i hırmânda mânend-i 'ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [kendümi, -mi]

Kendünüñ yağıyla şızup qorlanur her küşede / Nâr-ı ğamdan kimseye 'acz eylemez izhâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [kendünüñ, -nüñ]

Döne döne pîr-i 'aşkuñ pendı budur **kendüme** / Bâda eyle hâşılı ğam hırmenin ber-bâd kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [kendüme, -me]

Gene zâtını yine güneh ile **kendü** bilür / Şanma idrâke şığar 'âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [kendü,]

Ğirre olma ol kaşı ğarrâya **kendüñ** beñzedüp / Ey hilâl eksüklüğüñ bil 'özr kııl tenhâda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [kendüñ, -ñ]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu idi **kendüden** āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [kendüden, -den]

‘Aşkuña ey perî-ruh pinhân-ı tākātüm yok / Sen var selāmet ol ben **kendüm** melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [kendüm, -m]

Maḥrem itdüñ **kendüñe** agyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it kadar yoqdur çapuñda rağbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [kendüñe, -ñe]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben **kendü** derdümler / Fiğāna başlayup bülbül gibi gavgā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [kendü,]

Şabāveş cū-be-cū **kendüm** dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālünüñ bekdaşı ḥod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [kendüm, -m]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem **kendüm** bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [kendüm, -m]

Mükedder ḥāl olur ki naqş irişür **kendü** ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [kendü,]

kendü ayağıyla gel-: Kendi rızasıyla gelmek.

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele **kendü ayağıyla gele** zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [kendü ayağıyla gele, -e]

kerāmāt ehli: Allah'ın veli kullarından sadır olan olağanüstü hal ve söz sahibleri.

Baḥr-i kerremnāya garḥ itdüñ bu cismüñ cevherin / Āşinā-yı kulzüm-i ‘aşkuz **kerāmāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [kerāmāt ehliyüz, -yüz]

kerāmet: Olağanüstü durum.

Leblerüñde bilse bu deñlü **kerāmet** n’eydüğün / Rehn iderdi hırkasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [kerāmet,]

Raḥîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir **kerāmetdür** / Dil-i bīmārını ben derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [kerāmetdür, -dür]

kerbelā-yı ğam: Gam Kerbela'sı.

Kerbelā-yı ğamda cān virdi Raḥîmî teşne-leb / Her ḥavāric kandı āb-ı vaşluña ḥayfā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [kerbelā-yı ğamda, -da]

kerem: Cömertlik, lütuf, iyilik.

Ḳuluyuz kanberiyüz ey Raḥîmî Murtażā ḥaḳḳı / **Kerem** kânı ‘Ali-ḥü bir şeh-i merdānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [kerem,]

Raḥîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i ḥâlin / Senüñdür bâkî iḥsân u **kerem** ey şâh-ı himmet naḳş
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [kerem,]

kerem kâni: Cömertlik madeni, kaynağı.

Ol **kerem kâni** işitmiş âhuma raḥm eylemiş / Ben hevâ-ḥ'âhuñ muḥâlif rûzgârın istemez (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [kerem kâni, -ı]

kerem kıl: İyilik etmek, lütfetmek.

Ben Raḥîmîyem 'aṭâ 'aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şâh-ı 'âlem himmet it himmet baña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [kerem kıl,]

Kerem kıl toğrı söyle ḳanḳı gülzâruñ nihâlisin / Seni ey serv billâh bir ḳad-i mevzûna beñzetdüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [kerem kıl,]

kerem ü 'afv-ı gedâ: Dilencinin affı ve bahşışı.

Bir ḥaṭâyyla şacı çînine dolaşdı bu göñül / **Kerem ü 'afv-ı gedâyı** yine ol şâh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 3). [kerem ü 'afv-ı gedâyı, -yı]

kerem ü luṭf: Cömertlik ve iyilik.

Kerem ü luṭfuñ ile ḥurrem idüp ḡayrılarını / Beni ḳahruñla revâ görme ki ḡamnâk olayum (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [kerem ü luṭfuñ, -uñ]

kerîm: Cömert.

Ey Raḥîmî şâyî' itdi mâ-cerâ-yı eşkümi / Baña **kerîm** yâ Rab ez-în dîde-i ḥûn-bâr hem (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [kerîm,]

kerîmü's-şân: Muhterem(saygıdeğer) şanı büyük (kimse).

Sen Raḥîmî bezl-i cân it yolına umma 'ivaż / Ol **kerîmü's-şândur** iḥsândan itmez ictinâb (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [kerîmü's-şândur, -dur]

Raḥîmî bir mürüvvetlü **kerîmü's-şâna** ḳul oldı / Yime ḡam devletinde 'âlemüñ sultâniyuz şimdi
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [kerîmü's-şâna, -a]

kes-: Bir şeyden mahrum etmek.

Râziyam kes başumı **kesme** elümden etegüñ / Başdan eyler mi Raḥîmî ḡam-ı ser-pâ heves el (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [kesme, -me]

Raḥîmî göre billâhi bu şâh-ı 'âdilüñ luṭfin / Raḳîbe meyl idüp **kesmez** vefâsın ben ḳulından hem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [kesmez, -mez]

kesād it-: Kesat etmek; değerini düşürmek.

Çeşm-i mestüñdür hārāb iden dil ü cān illerin / La^l-i nābuñdur **kesād iden** Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [kesād iden, -en]

kesb eyle-: Edinmek, elde etmek, kazanmak.

Mevlevî olduḡ semā^c itdüġ şafā **kesb eyledük** / Tekye-i ‘aşk içre olduġ ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [kesb eyledük, -dük]

Ço māzî ġuşşasın efkār-ı istiġbāli terk eyle / Nazar kıll hālüne gör hāliyā **kesb eyle** bir hālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [kesb eyle,]

Gönlüñüñ āyinesi **kesb eylesün** dirseñ şafā / Ço Raḥîmî şüret-i āġyārı vech-i yāra baġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [kesb eylesün, -sün]

kesb it-: Edinmek, elde etmek, kazanmak.

Mürîd-i her mürāyî olma hāl-i bî-riyā **kesb it** / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [kesb it,]

Vücüdüm bir sehāvet **kesb idüpdür** za^f-ı fūrġatle / Hārāret ġālib olup cānda ne tāb u tüvān ġalmıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [kesb idüpdür, -üpdür]

Şüfî küyuñda cemālünden şafā **kesb idemez** / Nür görmez Ka^lbede her çeşm-i nā-bînā Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [kesb idemez, -emez]

Şayġal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā **kesb itmedi** āyîneveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [kesb itmedi, -medi]

La^l-i cān-baġşuñla cānā āşinālık **kesb iden** / Baḥrveş her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [kesb iden, -en]

kesel vir-: Gevşeklik, tembellik vermek.

Şunma ol ġonca lebüñ pāyına ey hār u ḥas el / Yoġ yire başuñ içün cāna **kesel virme** kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [kesel virme, -me]

kesi: Bir kişi.

Bulupdur ey yüzi ġül her **kesi** maġşüdü büstānın / Çapuñda bî-merām ancaġ Raḥîmî nā-tüvān ġalmıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [kesi,]

kesil-:

1. Ayrılmak, uzaklaşmak, vazgeçmek, el çekmek.

Raķib-i rû siyâhuñdan **kesil** ey âfitâbum gel / Bilürsin görmedi kimse melek Çatında sultânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [kesil,]

2.Kesilmek, parçalanmak.

Baş egüp tiĝüñ gibi bekler **kesilmez** yanuñı / Çalışur bir kes Rahîmî gibi yo a'â bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [kesilmez,]

keskin: Etkili, kuvvetli.

amze bir **keskin** harâmî çeşm-i fettân yol başar / Vaşl ise bir ince bil ĝâyet maħall-i ihtirâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [keskin,]

amze bir **keskin** harâmî çeşm-i âfet yol başar / ayd-ı râh-ı zâhide şad sâledür zünnâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [keskin,]

kesret 'âlemi: Çokluk âlemi; yaratılan bütün şeyler.

Mâni' olmaz fikr ü zikrüne bu **kesret 'âlemi** / 'Arif-i tevĥidüñ olur zâhir ü pinhâni bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [kesret 'âlemi,]

keşf it-:

1.özmek, ortaya çıkarmak, keşfetmek.

Nice **keşf ideyin** ey ĝonca râzum / Bu dil dem-beste ĥâr arada ĥâ'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [keşf ideyin, -eyin]

2.Açmak, göstermek.

Faşl-ı ĥüsnüñ baña **keşf it** rüstâyı añlamaz / Gülsitânuñ bâbını yine kitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [keşf it,]

Dehânuñla miyânuñ râzını **keşf itme** aĝyâra / Bunı her sırr-ı maħfiden ĥaberdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [keşf itme, -me]

keşf ol-: Aıĝa çıkmak, görünür olmak.

Neyden şoragör n'eydüĝin âvâz-ı maħabbet / Bî-perde saña **keşf ola** tâ râz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [keşf ola, -a]

keşf-i esrâr it-: Sırları ortaya çıkarmak.

Hemân dem cân virür kim **keşf-i esrâr itse** la'lüñden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i ĥayrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [keşf-i esrâr itse, -se]

keşf-i rāz kıl-: Bir sırrı öğrenmek.

Çāk çāk itdi yaqasın şubḥ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la'lüñden meger **kılmış** şabā bir **keşf-i rāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [keşf-i rāz kılmış, -mış]

keştî: Suda yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan her türden taşıtın genel adı, gemi.

Binüp **keştîye** sen meh gün gibi kılduḡca seyrānı / Toḡuz kat ṭolanur bād-ı fiḡānum çerḡ-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [keştîye, -ye]

kevākibvār: Yıldızlar gibi.

Şemsveş devrüñde bir rüşen-çerāḡ eyle beni / Meh gibi her küşede yaḡduñ **kevākibvār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [kevākibvār,]

kevkeb: Yıldız.

Güneş yüzüñi taḡyir ideli ey māh-tāb-ı teb / Görüben gökde ṭaña ḡaldı bî-tāb oldı her **kevkeb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [kevkeb,]

kevn ü mekân: Varlık, kâinat.

Süz-ı āhumdan yanar **kevn ü mekân** / Māni^c olmaz āteşe her ḡār u ḡas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [kevn ü mekân,]

kevser: Cennette bulunan, içenin bir daha susuzluk çekmeyeceḡi ölümsüzlük suyu.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḡaḡḡıçün / Ruḡuñ cennet lebüñ **kevser** dişüñ lü'lü³ ḡadüñ ṭübā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [kevser,]

key: Gayet, pek, çok.

İstikāmet eyleyüp düşme seḡāmet semtine / **Key** şaḡın olma Raḡīmiveş güneḡkār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [key,]

key: Ki ey.

Raḡīmî ḡāṭır-ı ḡamnāküñe ur şayḡal-ı cāmı / Götürmez **key** şaḡın mir³āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [key,]

keyf: Arzu, heves, istek.

Fehm olunmazdı femüñ **keyfi** nedür hayrân idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [keyfi, -i]

keyfiyyet:

1.Nitelik, hal.

Tercümânlik eylese karşında cânım la'lüne / Bildürüp **keyfiyyetüm** esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [keyfiyyetüm, -üm]

Gör ğubâr-ı haṭṭ-ı la'lüñle ne **keyfiyyetde** ben / Hâlüme raḥm it beni hayrân iden esrâra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [keyfiyyetde, -de]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la'lünden / Ne **keyfiyyetdedür** sen bu dil-i hayrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [keyfiyyetdedür, -dedür]

2.Sarhoşluk.

La'lüñüñ **keyfiyyetin** cām-ı şarâbiler bilür / Nâr-ı aşkuñ süzişin baġrı kebâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [keyfiyyetin, -in]

Mest ü şeydâ eyleyen aşkuñ şarâbıdur beni / Şanma sen **keyfiyyetüm** afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [keyfiyyetüm,]

keyfiyyet-i 'âlem: Dünyanın niteliği.

Ġubâr-ı haṭṭ-ı ruḡsârüñla hayrân olmayan bilmez / Bu ğün esrâr-ı aşkıyla nedür **keyfiyyet-i 'âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [keyfiyyet-i 'âlem,]

keyfiyyet-i cām-ı şarâb: Şarap kadehinin sarhoşluğu.

Cür'a-i cām-ı lebüñsüz şınma billâh sâkiyâ / Acıdupdur cânımı **keyfiyyet-i cām-ı şarâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [keyfiyyet-i cām-ı şarâb,]

keyfiyyet-i hâl: Durumun nasıllığı, (ruh) halinin ne durumda olduġu.

Firâka düşmeyen bilmez nedür **keyfiyyet-i hâlüm** / Benüm esrâruma vâkıf olan hayrâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [keyfiyyet-i hâlüm, -üm]

keyfiyyet-i ma'cün-ı aşk: Aşk macunun niteliği.

Şöyle denk itdi beni **keyfiyyet-i ma'cün-ı aşk** / Toptoludur cür'adân-ı dilde esrârım Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [keyfiyyet-i ma'cün-ı aşk,]

kez: Defa, kere.

Sen kadem başdukça hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ **kez** dirüm yâ leytenî künti türâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [kez,]

Rumûz-ı aşkı nâ-dân eylemez fehm / Nice **kez** ey dil-i âgâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 3). [kez,]

‘Adûdan döndi devlet tapuña vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ **kez** didüm üstüne düşdi gayret-i ‘âlem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [kez,]

kible: Müslümanların namazda yöneldikleri taraf, Kâbe.

Ey Raḥîmî dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür **kible** bir hem cism-i cânuñ cânı bir (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [kible,]

Şafâyıla nice gün Ka‘be dergâhuñda Sa‘y itdüm / Bulup **kiblem** na‘alçeñ şeklin âhîr secdegâh itdüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [kiblem, -m]

Pencgehüñde **kible** kapuñ şol ki idindi maḳâm / Râst her maḳşûda irdi oldı maḳziyyü’l-merâm (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [kible,]

Secde mi kılar benüm **kiblem** Raḥîmî gayrıya / Haṭṭ-ı mihrâb-ı ḥarîmüñ alınına yazı gibi (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [kiblem, -m]

Şafâ himmetle Ka‘be âsitânından benüm **kiblem** / Emîrû’l-mü’minîn ḳatı‘u’l-bürhâna gönderdi
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [kiblem, -m]

kible-i ehl-i şafâ: Safa ehlinin kiblesi.

Dest-i cevr ile Ḥalîlüm ḥazer it yakma şaḳın / **Kible-i ehl-i Şafâ** Ka‘be-i ‘ulyâdur dil (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [kible-i ehl-i şafâ,]

kible-i raḥmân: Allah'ın kiblesi.

Raḥîmî bendeñüñ düşmen sözüyle ḥatırın yıkma / Ḥalîlüm Ka‘be ḥaḳkı **kible-i Raḥmânıdur** göñlüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [kible-i raḥmânıdur, -ıdur]

kible-nümâ: Kibleyi gösteren alet, pusula.

Bir toğrı râh-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayâli / Ey şâh-ı ehl-i dil dil **kible-nümâyâ** döndi (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [kible-nümâyâ, -ya]

kıl: Kıl, tüy.

Her **kılum** cism-i za‘îfümde zebân-ı hâl ile / Dil uzadup şerḥ ider sevdâ-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [kılum, -um]

kıl-: Yapmak, etmek, eylemek.

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal'at baña / Bir perişān-hāṭırum raḥm it **ḳılup** şefḳat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [ḳılup, -up]

Ḳaşr-ı ḥüsni yüce **ḳılmışdur** şalın bünyād aña / Ey gönül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [ḳılmışdur, -mışdur]

Devlet-i dostdārın elyaḳ görđi **ḳıldı** Ḥaḳḳ seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [ḳıldı, -dı]

Şubḥ-ı devlet olmaḡa ḳapuñ şadāḳat ehline / **Ḳıldı** Ḥaḳ cevlañgehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [ḳıldı, -dı]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ġamda **ḳılma** tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [ḳılma, -ma]

Öpem diyü mübārek elüñ bir ṭarîḳ ile / Şi'r-i güher-nişārumı **ḳıldum** şî'ār-ı 'ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [ḳıldum, -dum]

Seyl-i sirişküme eyledüm 'ālemdə cüybār / Ol serv-i ḥoş-ḥıramı veli **ḳılmadum** kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [ḳılmadum, -madum]

Tena'um birle şihḥat pisterinde ḥ'āb-ı nāziyla / Ḥuzūr-ı pür-sürüriyla **ḳılup** ḥoş-istirāhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [ḳılup, -up]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaḳlu servi veli **ḳılmadum** kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [ḳılmadum, -madum]

'İddur ṭarḥ it ġamı ḳaşr-ı feraḥ bünyād **ḳıl** / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübārek bād **ḳıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [ḳıl,]

Ḥaṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıḳdan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferḥād **ḳıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ḳıl,]

Kārbān-ı 'aşḳuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḥaḳıḳat şehrine bir rāḥ **ḳıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [ḳıl,]

Kibriyā kūhında yā Rabb ḳılma gürg-i tiz-ceng / Rāziyam ben meskenet rāhında bir rübāḥ **ḳıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [ḳılma, -ma ; ḳıl,]

Elif-ḳaddümi lām it cevr ile ey mīm-fem ammā / Ne **ḳılsañ** rāziyam çekdürme a'dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [ḳılsañ, -sañ]

Öp elin yalvar ayaḡına düş ey eşk-i revan / Dem ḳadem ola gel aḳdāmına **ḳıl** aḳdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [ḳıl,]

Güneş zulmet şehābında ḳalup olmasa nūrānı / **Ḳılardı** pertev-i şevḳ-i ruḥuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [ḳılardı, -ardı]

Secde mi **ḳılur** benüm ḳiblem Raḥîmî ḡayrıya / Ḥaṭṭ-ı miḥrāb-ı ḥarimüñ alınına yazu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [ḳılur, -ur]

Ḥarîm-i ḥüsni içinde ḥāşılı cüy-ı sirişkümdür / Özin **ḳıl** yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [ḳıl,]

ḳıl kadar: Hiç denecek kadar az, çok az.

ıl adar meyl eylemez dil Germiyān u Tireye / Sen Őehūñ Őaran gibi Aydın diyārın gōzlerūz (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 113, Beyit 6*). [*ıl adar,*]

Fikr-i miyān-ı yār ile yok **ıl adar** mecāl / Mūhr-i dehānı Őev ile zerrede kemsem (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 200, Beyit 2*). [*ıl adar,*]

Yol bulmadı viŐāl-i miyānuña **ıl adar** / Bu yolda ayf zāyi‘ olan ‘ōmr-i nāzenīn (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 240, Beyit 3*). [*ıl adar,*]

ıl adar bulmadı yol zūlf ü miyānına gōñūl / Yok yire ‘ōmri telef eyledi bu sevdāda (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 280, Beyit 2*). [*ıl adar,*]

ılca: Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

Āh kim sevdā-yı zūlfūñle bu dil āŐūfte-āl / almadı **ılca** arārum oldu ten zıll-i ayāl (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 178, Beyit 1*). [*ılca,*]

omadı **ılca** Rahīmī dil-i miskīnde arār / olaŐaldan o mehūñ kākūl-i ‘anber-fāmı (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 310, Beyit 6*). [*ılca,*]

ılı: Kılıç.

Ayār kenārını kemer gibi uŐatmıŐ / **ılı** kemerin kim alur āh ol kemerinden (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 228, Beyit 3*). [*ılı,*]

amzeñ **ılıı** deldi dilūm yara eyledi / Ayāra olaca iŐi ol yāre eyledi (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 316, Beyit 1*). [*ılıı, -ı*]

ır-: Öldürmek, yok etmek.

Pī-i zūlfi küfr-i auyula Budin mülkin diler / **ır** ıral alayın ey Őāib-ırān alaya Őal (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 166, Beyit 2*). [*ır,*]

ıral: Kral.

Pī-i zūlfi küfr-i auyula Budin mülkin diler / ır **ıral** alayın ey Őāib-ırān alaya Őal (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 166, Beyit 2*). [*ıral,*]

ırk: Kırk sayısı.

Sen boyı servi kenār itmek iūn leyl ü nehār / YetmiŐ iki dereeden Őu getürür **ırk** bıñar (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 102, Beyit 1*). [*ırk,*]

ırmızı: Al, kızıl renk.

ırmızı kisvet degöl ıdı depemden nār-ı dil / Sūz-ı Őev-ı ‘aŐdan Őāhum ‘alāmetdür baña (*Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 6, Beyit 3*). [*ırmızı,*]

kısmet: Pay; talih, nasip, kader.

Zar u zoruyla cehd itme kaçādan hāric olmaz iş / Hāsise inkıyād itme gelür taķdīr olan **kısmet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [*kısmet,*]

kısmet-i ezel: Ezelden belirlenen kısmet.

Mezāk-ı hūn-ı vişālūñle muğtenem herkes / Baña şarāb-ı ğamuñ **kısmet-i ezeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [*kısmet-i ezeldür, -dür*]

kıssa: Hikāye.

Söz bir olur beg didüm vā'iz uzatma **kışşayı** / Meyl-i firdevs-i berīn itmez iden dīdār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [*kışşayı, -yı*]

Zülfüñ ucından Raḫîminüñ perīşān **kışşasın** / Biñde birini anuñ mümkin midür 'ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [*kışşasın, -sın*]

Baña vācib olupdur secde gördüm kāmēt-i yāri / Uzatma vā'izā gel **kışşayı** vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [*kışşayı, -yı*]

kıssa-gır: Hikāye tutan.

Nevā-perdāz olup 'uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler **kışşā-gırsün** zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [*kışşā-gırsün, -sün*]

kıssa-i 'aşk: Aşk hikāyesi.

İşitmez āh-ı hezārüm o gül-'izārı görüñ / Oķinsa **kışşā-i 'aşkum** uyur o yāri görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [*kışşā-i 'aşkum, -um*]

kıssa-i ğuşsa: Dert kıssası, çekilen dertlerin hikāyesi.

Çihrem Raḫîmî **kışşā-i ğuşsam** beyān ider / Her bāb bir kitāb gözüm aña bāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [*kışşā-i ğuşsam, -m*]

kış: 21 Aralık'ta başlayıp 21 Mart'ta sona eren, sonbahar ile ilkbahar arasındaki yılın en soğuk mevsimi.

Öte tursun bāğ-ı vaşluñdan raķīb-i zāğ-ṭab' / Bülbül oldu çāre yok mı **kış** gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [*kış,*]

kıy-:

1.Acımadan vermek, esirgememek, feda etmek.

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la¹-reng aldı / Başıñ ortaya koyup yine **kıyduñ** cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [kıyduñ, -duñ]

2. Merhametsizce davranmak, zarar vermek, gadretmek, zulmetmek.

Ṭotalum kim muḳteżā-yı ḥüsn imiş cevır ü cefā / ‘Aşıka **kıymak** revā mı bunca istignāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [kıymak, -mak]

kıyāmet:

1. Sevgilinin boyu için kullanılmıştır. (Sevgili yürümeye başlayınca, boyu, ortalığı karıştıran, birbirine katan bir kıyamettir.).

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ḥüsn içre / **Kıyāmet** serv-ķāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [kıyāmet,]

2. Dünyanın sonu, bütün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacakları zaman.

Meger var ise yā Rabb bu **kıyāmetden** ‘alāmetdür / Benüm ḥürşidüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [kıyāmetden, -den]

kıyāmetler kopar-: Ortalığı birbirine katmak.

Serv-i bālā gibi şalınur **kıyāmetler kopar** / Şehr-i Kütāhiyyede çok şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [kıyāmetler kopar, -ler, -ar]

kıyı çiz-: Kenar çizmek, sınır belirlemek.

Çevirdi başumı çerḥ atdı noḳta gibi ortaya / **Kıyı çizmekde** güyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [kıyı çizmekde, -mekde]

kıymet: Değer, kıymet, paha.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i ‘aşḳ / Bilmez ol sîmîn-beden daḫi dirîğā **kıymetüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [kıymetüm, -üm]

Vaşf-ı ḥüsnüñde Raḫîmî bendeñüñ her bir sözi / Ḥaḳḳ budur **kıymetde** birdür gevher-i vālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [kıymetde, -de]

kıymet bil-: Değerini bilmek.

Vücüdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem **kıymetin bilmez** / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-beḫāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [kıymetin bilmez, -mez]

kızār- Utanarak kızarmak, kırmızı renk almak.

Gün gördi gün yüzüñ **kızārūp** oldı şermsār / Şanmañ şafaķ yüzine dutar bir niķāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [kızārūp, -up]

‘İzār-ı yāre ķarşu lāf-ı hüsñ itmiş meger lāle / **Ķızārūp** hacletinden şimdi ķan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [kızārūp, -up]

kızğun: Çok sıcak, ateş gibi.

Çihreñe olalı **kızğun** müşteri ey yār şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [kızğun,]

kızıl: Kırmızı.

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruħuña lāle ķan düşmen lebüñe mey **kızıl** yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [kızıl,]

kızılbaş: Şiiler ve Aleviler'i nitelendirmek için kullanılmış olan genel bir tanım.

Nār-ı ķahriyla **kızılbaşuñ** revānın yaķdılar / Naħcüvānın yaķdılar gūyā ki cānın yaķdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [kızılbaşuñ, -uñ]

kızılırmağ: Kızılmak || rengi kırmızı olan ırmak.

Ķanlı yaşumla göz **Ķızılırmağūñ** ‘aynıdır / Neşv ü nemā-yı hūñ-ı cigerdür ħabāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [kızılırmağūñ, -uñ]

ki: Ki bağlacı.

Niķāb-ı zülfüñi ref‘ it ruħuñdan ey büt-i ra‘nā / **Ki** tā ‘aşğūñ zebürı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ki,]

Ben ol ħāküm **ki** ey meh zerrece ķalbümde mihrüñ var / Bu şevķıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ki,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar **ki** dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [ki,]

Ĥırāmāñ ķanda nīk zıllin düşürmez ħāke ħıfz eyley / Mişāl-i ebr-i Aħmeddür **ki** olmuş sāyebāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [ki,]

Müşkil budur **ki** vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [ki,]

Fehm it fiğāñ kösi **ki** derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme bir laħza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [ki,]

Yanma **ki** rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / Şubh olunca ey göñül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ki,]

Şol dil **ki** zerrece ola mihrüñle lem‘avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur çalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [ki,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelâ ola / Çok hasta var **ki** t̄alib-i dermân olur çalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [ki,]

Geçdi taqvā vü vera‘dan oluban mest ü harāb / Şorma ahvāl-i Raḥîmîyi **ki** rüsvālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ki,]

Hem-demüm yok **ki** diyem ‘aşq-ı ğamın neyleyeyin / Giceler nālîşümi āh-ı seḥergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [ki,]

Büsbütün ḥalk-ı cihān bildi **ki** bir yārüm var / Hüsn ü ḥulq issi ‘aṭā menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [ki,]

Eyledüm da‘vî-i ‘aşqına ezelde ikrār / Yār-ı s̄abit-ka-demüm şanma **ki** inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ki,]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler **ki** her dem şu gibi / Küy-ı dil-berde vücūdın ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [ki,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol **ki** nüş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar cānı sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [ki,]

Raḥîmî mu‘ciz-i ‘Īsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendüñ ol **ki** ḥoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ki,]

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi ḳat ḳat / Çevürmedi yüzün şanma **ki** ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [ki,]

Ḳadeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür **ki** sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ki,]

Sen yāri sende ḳıl taleb şanma **ki** āḥir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ki,]

Cümle cihānuñ cānısın ancaḳ Raḥîmîñ degül / Ḥaḳḳā **ki** sensüz ‘āfiyet şāhāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [ki,]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi **ki** maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [ki,]

Secde vācibdür baña gördüm ḳaşuñ mihrābını / Ḳāmetüñ göstermege toğrul **ki** farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [ki,]

La‘l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḥāl / Dāğ-ı cānuñdur **ki** te‘şir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [ki,]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i hüsn / Ḳalmadı bir dil **ki** vîrān itmedi ol mār-ı zülḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ki,]

Çerāğ-ı ‘ārız u şevḳ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār **ki** tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [ki,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihriûn / **Ki** zîrâ sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ki,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / **Ki** yokdur meyli süy-i ‘aşîka ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ki,]

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şâkirdür / **Ki** aña sebkat itmişdür hûkûk-ı ni‘met ü nânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ki,]

Şüfiyâ ihlâş ile Allâhı isterseñ eger / Kıl namâz eyle niyâz ammâ **ki** geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ki,]

Ten **ki** hâk-i râh-ı cânân olmaya hâk olsun ol / Sine zaħm-ı tîgüñe cây olmaya çâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ki,]

Dolup sinem şu dem **ki** mâh idüp dilden **ki** dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i gama tabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [ki,]

Ne cennet isterem ne hûri ne enhâradur meylüm / **Ki** bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [ki,]

Nergis-i mestüñ hayâlidür beni bî-hod iden / Hayret olmuşdur özüm şanma **ki** h‘âbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [ki,]

Şanasın şem‘-i kâfûri durur eşcâr-ı gülşende / **Ki** tolmış simden pervânelerle büstân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [ki,]

Fenâ kuhsârda her lâleye cânâ beka tûrdum / **Ki** eşk-i çeşm-i ‘aşîkdan dökülmüş hûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [ki,]

Kerem ü luţfuñ ile hurrem idüp gayrıları / Beni qahruñla revâ görme **ki** gamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ki,]

Mest ola şol **ki** yaşdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [ki,]

Pencgehüñde kıble kapuñ şol **ki** idindi maķâm / Râst her maķşûda irdi oldı maķziyyü’l-merâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [ki,]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle **ki** meh-çihreñe / Senden ümmîdi Rahîmîñüñ budur her şubh u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [ki,]

Şol dil **ki** mihr-i hüsnuñe bigâne olmaya / Sen mâhı göricek nice dîvâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [ki,]

Çıksun şu cân **ki** gussañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ki,]

Nice gün olur **ki** görmem meh-cemâlüñ göricek / Mâni‘ olur aña daħi göz yaşı ya dūd-ı âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [ki,]

Hayâl-i nergisüñ **ki** la‘l-i cân-baħşuñ temennâsı / Dirîgâ ‘ömri zâyi‘ eyledüm bir hurd u h‘âb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [ki,]

Leylâ-yı zülfüñüñ şu **ki** meftûnuñ olmaya / ‘Âkil midür o kimse **ki** Mecnûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [ki,]

Cān midür ol **ki** yoluña qurbānuñ olmaya / Ten midür ol **ki** hāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ki,]

Qan midür ol **ki** Şu gibi qapuñda aqmaya / Baş midür ol ayaĐuña ğaltānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ki,]

Göz midür ol **ki** ğayrıya bir dem nazār kıla / Dil midür ol **ki** hüsnuñe ğayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ki,]

Yoluñda öl disem Şu **ki** bir dem nizā^c ide / Qul midür ol **ki** emruñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [ki,]

Mükedder hāl olur **ki** naqş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi hüsnuñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ki,]

Bi-ĥamdillāh Şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur **ki** sen hürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [ki,]

Ne ĥikmetdür Őifā-yı vaŐla qurbıyyet taleb itsem / Őikeste-hāl ider fūrkat **ki** eyler bir zemān ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ki,]

Çin-i zülfini ĥıta vü ĥotene virme ĥata / **Ki** Şakın alma ĥaŐ u ĥaddına Rüm u Őāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [ki,]

Rüşen budur **ki** çeşm-i çerāĐ-ı dü kevn senin / Ey nür-ı ĥaĐq senüñle ğörür ‘ālemüñ ğözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [ki,]

Beni qoyup rağibe yüz virdi / Ol ğülü ğör **ki** hāra yüz Őıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [ki,]

Server-i vuŐlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir ğün / ‘Aceb ‘ākil imiŐ Mecnün **ki** fūrkat iĥtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [ki,]

Çeşm-i mestüñ **ki** ĥ^yāba yüz Őıtdı / Yıqılup dil ĥarāba yüz Őıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [ki,]

Ey Şeh Şu **ki** sen Őāh-ı ‘alī-Őāna irişdi / Devr-i ‘Ömere ĥazret-i ‘OŐmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [ki,]

kibrit-i aĥmer: Eski ‘ilm-i kimya’ terimi; toprağı altın yaptığına inanılan iksir.

Zer-i ĥāliŐ gibi ğünden ğüne zerd olmada çihreñ / Raĥimî qanlı yaŐuñ var ise **kibrit-i aĥmerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [kibrit-i aĥmerdür, -dür]

kibriyā: Büyüklük, ululuk, azamet.

Kibriyā kühında yā Rabb kıлма ğürg-i tiz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh kıł (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [kibriyā,]

kiçi: Küçük.

Rağib ile Şalınur ğördüm ol serv-i ğül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān **kiçi** bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [kiçi,]

kilāb: Köpekler.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıqılup ağlamaz illā **kilāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kilāb,]

kilid: Anahtar.

Mağsad-ı mağşüdmend-i bāb-ı himmetdür **kilid** / Eftahullāh bî-tekellüf tälibe hiç rāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [kilid,]

kim:

1. "Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

Meger **kim** kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [kim,]

Dāğdan **kim** nā-gehān kıpar derūnī bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā‘imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [kim,]

Otağından kaçan **kim** olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur güyā ki cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [kim,]

Her diyāra **kim** kadem başsañ kudümünden şehā / Hārdan güller biter her hāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [kim,]

Ey şeker-güftār acırsañ baña raħm it acı **kim** / Tatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [kim,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh **kim** kaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [kim,]

Şām-ı zülfüñde qarār itdi bu şeb miskīn-göñül / Kanda **kim** aħşām ola lābüdd ider me‘vā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [kim,]

Bildi **kim** ten cümleten tennür-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar hālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [kim,]

Şu bā‘ın **kim** müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [kim,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzün çevirdi meger **kim** bu çerħ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [kim,]

Ŧañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellī eylese / Niçe gündür **kim** o şevkıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [kim,]

İki ‘ālem **kim** behā bir kez bilüñ kıçmağıçun / La‘lünün bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [kim,]

‘Ālem-i lāhütan nāsüta **kim** başdum kadem / Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-hānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [kim, -dan]

Kaatre-i eşküm binüp müjgāna her sū yūgrīşür / Çübe binmiş tıfla beñzer **kim** kıılır her bār seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [kim,]

Ey Raḥîmî şü gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez **kim** kıılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [kim,]

Bilmezem baña ne şatduñ **kim** behāsın almaduñ / Kıuluñam ne cevr idersin ey felek cānāne tavır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [kim,]

Ne dilde şabra tākāt ne elümde ihtiyārım var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma **kim** sensiz qarārım var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [kim,]

Baña cevr itme bu zülf ü ruḥıyla ey şanem dāyim / Şaḳın **kim** nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubḥgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [kim,]

Ne dil **kim** meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı kudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [kim,]

İşidüp raḥm eylemez nālişlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz **kim** n’eylerüz yā Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [kim,]

Örnek olsun **kim** nigārā āline aldanmayam / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [kim,]

Ayaḡuña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh **kim** şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [kim,]

İşitdüm **kim** ḥabîbüñ ‘aşḳ oḳı ḳaddin kemān itmiş / Vücüdün çeşm-i fettāni gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [kim,]

Hārılarla açılır ol verd-i ḥandān her taraf / Bir dem olmaz **kim** gözümden aḳmaya ḳan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [kim,]

Āşinādur gerçi **kim** ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlıḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [kim,]

Devādur derd-mend-i ‘aşḳa derd ü yāresi ‘aşḳuñ / Ṭabîbā derde dermān it **kim** oldur çāresi ‘aşḳuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [kim,]

Ġamuñ sāḡar gibi ḥün itdi baḡrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ mi vardur **kim** ola ḳanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [kim,]

Ne yazmış şafḥa-i eşcāra gör **kim** ḥāme-i ḳudret / Sebaḳ al bāb-ı ḥikmetdür ‘aceb dîvānımız bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [kim,]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma **kim** minnet semendin ḳoşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [kim,]

Şü gün **kim** sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [kim,]

Gerçi **kim** ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭānem ben (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [kim,]

Şayḳal-ı ‘aşḳıyla şol dil **kim** mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [kim,]

Raḥīmī ḵuluñuñ virdi budur **kim** dā'imā 'ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [kim,]

Şu **kim** bir lem'ca ḥāşıl eyledi envār-ı şevḵuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [kim,]

Saña āvāze-i ṭanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it **kim** arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [kim,]

Ṭotalum **kim** muḵtezā-yı ḥüsn imiş cevri ü cefā / 'Aşıḵa ḵıymaḵ revā mı bunca istiğnāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [kim,]

Alnına yazmış meger **kim** kâtib-i ḵudret ezel / Ey Raḥīmī gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [kim,]

'Aceb dîvānedür **kim** itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [kim,]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey ḡonca-leb gör **kim** / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ḵaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [kim,]

2.Soru zamiri.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğānın n'eydügin / Bu maḵāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [kim,]

Saña **kim** bildürür ben 'āşıḵ-ı miskînuñ aḥvālîn / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [kim,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ḥ'āh yoḵ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [kime, -e]

'Aceb ḵanda revāndur ey 'aceb ol serv-i reftārum / 'Aceb **kimlerle** ḥurremdür 'aceb ol tāze gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [kimlerle, -lerle]

Ağyār kenārını kemer gibi ḵuşatmış / Ḵılıç kemerin **kim** alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kim,]

Şeh-süvārum ḵişver-i ḡöñlüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥīmī **kime** varam dād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [kime, -e]

Kime şorsam lebüñ cān gibi hiç 'ālemde ḡörmüş yoḵ / Ḡörinür 'ayn-ı 'āşıḵda hilālāsā 'ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [kime, -e]

Mecāzuñ varlığı yoḵdur ḥaḵīḵat ictināb eyle / Ḡözün aç ḡözle varlık **kimdedür** var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [kimdedür, -dedür]

Raḥīmī bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / **Kime** diyem bilür yoḵ ḥālümü Allāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [kime, -e]

3.Her kim.

Hemān dem cān virür **kim** keşf-i esrār itse la'lüнден / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [kim,]

4.Gibi.

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḥşın / Günidür ayalandur zerre **kim** mihr ü vefā raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [kim,]

‘Adem iklîmine ehl-i vefānuñ toḡru yoludur / Elif **kim** çekmişem tende ğam-ı mevzūn-nihālūñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [kim,]

kim bilür: Kim bilir.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / **Kim bilür** Ḥaḳḳ kime taḳdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
123, Beyit 3). [kim bilür,]

kimdür ki: Her kim ki.

Dāmen-i pākîzeñe **kimdür ki** bir toz ḳondura / Münkirüñ çeşmine ṭoldurdı ğubār-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [kimdür ki,]

kime: Hangi kimseye.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür Ḥaḳḳ **kime** taḳdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
123, Beyit 3). [kime,]

Bilmezem senden Raḥîmî **kime** yansun ḥālîni / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [kime,]

kîmiyā: Maddenin özünü inceleyen bilim.

Gözümde ḥāk-i rehüñ meyl-i cānda la'l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular **kîmiyā** ‘ameldür ola (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [kîmiyā,]

kimler: Hangi kişiler.

Ḳaṭ‘ it ta‘alluḳ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriş ğör nef‘ u zar **kimlerdedür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [kimlerdedür, -dedür]

kimse:

1.Hiç kimse.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelîb / Kimsene yanup yıkılıp ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kimse,]

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz **kimse** illā nā-tüvāñ şorguç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [kimse,]

Rahîmîyem benem ‘ālemde senden ğayrı **kimsem** yok / Olaruñ niçe şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [kimsem, -m]

Kendünüñ yağıyla şızup qorlanur her küşede / Nār-ı ğamdan **kimseye** ‘aciz eylemez izhār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Āşüb-ı şehri olalı qaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı **kimse** hilālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [kimse,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naħssın / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Gönül pervānesin ben sen ruħı gül-nāra yandurdum / Benümle **kimse** tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [kimse,]

Gerçi ey dil derd-i ‘aşk-ı yār ile ma‘lûlsün / **Kimse** görmez qayduñı timārı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [kimse,]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum hāk-i rāh / **Kimse** fark itmez vücudum sāyesin divārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [kimse,]

Kimse tebdîri ile taqdiri tağyîr eylemez / Gel gönül sen şıdğ ile Hākqa tevekkül kı hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [kimse,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ **kimse** / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [kimse,]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uqûl / **Kimseye** şayd olmaz ol kebg-i hıramān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Raķib-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi **kimse** melek qatında sultānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [kimse,]

Ğarîb ü bî-kes ü dil hastayum bu dār-ı miñnetde / Uyarmaz **kimse** şem‘üm sîne-i süzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [kimse,]

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde rahm eyle / Güzellik hüd bilürsin **kimseye** ‘ömrüm degül bākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [kimseye, -ye]

2. Kişi, insan.

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftünüñ olmaya / ‘Āķil midür o **kimse** ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [kimse,]

kimsene: Kimse, hiç kimse.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelîb / **Kimsene** yanup yıqılup ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kimsene,]

Ḥ'āce-i dehri mezād idüp şatarsın çul gibi / Olmadı bir **kimsene** āzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [kimsene,]

kîmyâ: İksir.

ül-ābı ter düşürdüm **kîmyâyı** pây-māl itdüm / Ğubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [kîmyâyı, -yı]

kîr: Zift, katran.

ayurmam um u **kîr** miqdārı olsa cevherüm zāyic / Hemān ol mekrümet kânı dür-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [kîr,]

kîrās: Kiraz.

La'l-i sîr-ābuña teşne olalı cānā **kîrās** / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [kîrās,]

kîrpig: Kirpik.

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldu / **Kîrpigin** cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [kîrpigin, -in]

kisvet: Elbise, kılık kıyafet.

ırmızı **kisvet** degül çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şev-ı aşdan şāhum alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [kisvet,]

Cihānuñ çıkdı fāhîr cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir urfe **kisvet** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [kisvet,]

kîşi: İnsan, şahıs.

Benden dehānı cān gibi pinhān olur alur / Esrārum añlayan **kîşi** hayrān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [kîşi,]

Tekye-i alimde n'eyle bir **kîşi** āh eyleyüp / Gūşuña girmez senüñ efgān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [kîşi,]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer **kîşi** devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [kîşi,]

kîşi-zāde: Asilzāde, soylu.

Çü **kîşi-zādesin** işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-vāh olanlardur amu bed-üy bed-kîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [kîşi-zādesin, -sin]

kiştzâr-ı dünye: Dünyanın ekin tarlası.

Kiştzâr-ı dünyede bād-ı hevâdur hâşılıñ / Sen gönül gulât-ı zecr-i miñnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [kiştzâr-ı dünyede, -de]

kişver-i gönül: Gönülün başkenti, merkezi.

Şeh-süvârum **kişver-i gönülüm** semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi Raḥîmî kime varam dâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [kişver-i gönülüm, -üm]

kitâb: Kitap. Herhangi bir konuda mensur veya manzum olarak yazılmış ve basılmış olan eser.

Çihrem Raḥîmî kışsa-i guşşam beyân ider / Her bâb bir **kitâb** gözüm aña bâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [kitâb,]

Müşkil-i aşkı müftiye şordum / İtmedi ḥall **kitâba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [kitâba, -a]

kitâb eyle-: Kitap haline getirmek, kitaplaştırmak.

Gönül mürde ola ta'lim-i İhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes'ele ḥall günde ger var bir **kitâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [kitâb eyle,]

kitâbî: Kitap ehli / Kitap okuyan.

Faşl-ı hüsnüñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / Gülsitânuñ bâbını yine **kitâbiler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [kitâbiler, -ler]

kitâb-ı aşkı Aşk kitabı.

Kitâb-ı aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i gamda / Henüz Mecnûn ey ḥ'âce okırdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [kitâb-ı aşkı, -ı]

k'o: Ki o.

Ḥarîm-i ḥüsn içinde ḥâşılı cüy-ı sirişkümdür / Özün kıl yaşımı yâ Rab **k'o** serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [k'o,]

ko-:

1.Koymak.

Seni bir yaña devletle **koşañ** bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bi-ihtiyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [koşañ, -sañ]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına **ko** ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ko,]

2.Bırakmak, vazgeçmek, terk etmek.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Büselikten degsin ey şeh nâz **ko** nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ko,]

Gider Mûsâ ile hattüñ hadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dîni bâtil fikri **ko** sen ‘arz-ı îmân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [ko,]

ko mâzî guşşasın efkâr-ı istikbâli terk eyle / Nazar kıl hâlûne gör hâliyâ kesb eyle bir hâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [ko,]

Kor kâr-bârı soñ ucı yektâ ider sefer / N’eyler tecemmülâtı iden ihtîşâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [kor, -r]

Ṭâk-ı ebrûsı hayâlin **kodi** gönümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [kodi, -dı]

Hâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey gonca **ko** sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [ko,]

Kodum nâmûs ile ‘ârî Raḥîmî ‘aşk-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı qadîmî resm ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [kodum, -dum]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden tiryâk / Gel bu sevdâyı raqîbâ **ko** ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [ko,]

Nev-bahâra lâle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş qaldurma destüñden **koma** bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [koma, -ma]

Gönlüñüñ âyinesi kesb eylesün dirseñ şafâ / **Ko** Raḥîmî şüret-i agyârı vech-i yâra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [ko,]

‘Aşkıyla ezelden ḥod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḥîmî **ko** bu ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [ko,]

Geh aqladur beni gâh iñledür bu âh meded / Ne demlere **kodi** n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [kodi, -dı]

Bezm-i lebinde aña baña câm-ı bâdeyi / Ey sâki **ko** beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [ko,]

Hâşşa hâşıyyet **komış** la‘lünde ol cân âferin / Bezl-i cân câ’iz veli andan cüdâ emr-i muḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [komış, -mı]

Qaşlaruñ **koyp** idelden secde-i mihrâba baş / Cürm-bârından dü-tâ oldu iki qaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [koyp, -(y)up]

Raḥîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / **Komaz** ser-keşlign ol serv-қadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [komaz, -maz]

Raḥîmî **komadı** ser-keşlign ol serv-қad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ḥazânveş ḥâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [komadı, -madı]

Beni hālümde **koñ** ben özge hālet ihtiyār itdüm / Vera^c ehlin koyup küy-ı harābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [koñ, -ñ]

Beni kapuñda **ko** pāyuña düşüp hāk olayum / Gün gibi başum irüp göge ferañnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ko,]

kosun bend-i zülfün giriftāruñum / Boyuñ haqqı togru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [kosun, -sun]

Zahm-ı seng-i fūrkatüñ benden su'āl it gayrı **ko** / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ko,]

ko beni derdüm yiter añma devāyı ey tabīb / Hāstañuñ gör kaydını geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [ko,]

Ḳaddüñi **ko** ben hāke hırāmāna şalinsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [ko,]

Şevḳ-ı leb ü zülfüñle bu ben 'āşıkı cānā / Mey-hāne-i mihrüñde **ko** mestāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [ko,]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Kapuñda Raḫîmiyi **ko** yek-dāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [ko,]

Düşmenlerüñüñ ura donanması ḳaraya / Pür-nāle **ḳodu** nāy ile zindāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [ḳodi, -dı]

Sen gitdi (?) raḳībā **ḳomaduñ** serenüñ alçaḳ / Ḳatlin hele āhum toḫı her yaña şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [ḳomaduñ, -maduñ]

Ey Raḫîmî sen ümîdüñ Ḳāsimü'l- ezrāḳa tut / Seg-nihād olan ḫama^c ehli **ko** çeksün nān ḡamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ko,]

ko miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yoḳ yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [ko,]

Vefā ehline cevri ḳādıdan ḳullan benüm şāhum / Yoluñda hāküñe orsayı **ko** luḫfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [ko,]

Şām-ı zülfin **ko** dilā cām-ı lebin nüş ideḡör / 'Ömr-i bākî degül 'işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [ko,]

Ḳomadı ḳılca Raḫîmî dil-i miskinde ḳarār / Ṭolaşaldan o mehüñ kākül-i 'anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [ḳomadı, -madı]

Baña āh o **ḳomaz** ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar ḡür ḡür / Anuñçün āteş-i āhum yaḳar cayır cayır dāḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [ḳomaz, -maz]

Neşv ü nemā-yı dîde-i giryān iken henüz / Ser-keşliğini **ḳomaz** o büstān budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [ḳomaz,]

Gül-i gülzār-ı leḫāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme **ko** hāra Meḫemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [ko,]

3.İzin vermek.

Men' itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / **Ḳo** 'iş ü 'işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [**ko**,

Çok furtına şavurdi hevâ-yı ğam-ı zülfün / Lenger birağup **Ḳomadı** bir yana şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [**Ḳomadı**, -madı]

Ḳoca: Büyük.

Câmeveş ben ğiñ yaḳadan seyr idem gül sineñi / **Ḳoca** qarşumda seni sürüp şafâ pîrâhenün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [**Ḳoca**,]

Ḳoca-: İhtiyarlamak.

Dil **Ḳocaduḳça** 'aşḳa oldı ḥarîş / 'Aḳlı var ol delünün uşludur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [**Ḳocaduḳça**, -duḳça]

Ḳoç-: Kucaklamak, sarmak.

Yaralandı yüregi tîr-i ḥasedden siperün / **Ḳocalı** hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [**Ḳocalı**, -alı]

Başumı der-miyân idüben girdüm ortaya / Çeküp kenâra **Ḳoçmağa** bilün kemer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [**Ḳoçmağa**, -a]

Ḳol: Vücudun elden başlayıp omza kadar devam eden bölümü.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñcün / Ayağuna düşüp yalvaruban destün öper şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [**Ḳoluñdan**, -uñdan]

Sînede iki elif **Ḳolumda** iki dâğ-ı ğam / Sen vefâsız serv-ḳadd gül-ruḥ elinden âh âh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [**Ḳolumda**, -umda]

Ḳoltuğ: Omuz başının altında kolun göğüs ile birleştiği yer.

Mescide gelse alur seccâde süsen omzuna / Lîk bâğa varsa mey var **Ḳoltuğında** bir ḳabaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [**Ḳoltuğında**, -ında]

Ḳon-:

1.Kuş, kelebek, uçak, toz vb. bir yere inmek.

Ḥaṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didüğüm için / Âyineñ üzre mâh gibi **Ḳonmasun** ğubâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [**Ḳonmasun**, -masun]

La'l-i cân-baḥşuñda la'l-i 'anberîn / Şanki **Ḳonmuş** ḳanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [**Ḳonmuş**, -miş]

Ey gönül **konmaz** meges gibi hasısün hünına / ulluđın ankā gibi dūnyāda istiđnā yüzün (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 246, Beyit 5). [konmaz, -maz]

2.Yerleşmek.

Evvel **konan** āhır göçer ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şihhat yaraşur (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 103, Beyit 5). [konan, -an]

Naṭ-1 şitāda ruḥ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol şehā **konacađ** hāne olmaya (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 297, Beyit 7). [konacađ, -acađ]

3. Ulaşmak, kavuşmak.

Cüllāba **kondi** onyalı şirin sözüñle hep / Viridi lebün ḥalāveti ḥelvāya ḥoş-revāc (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 24, Beyit 3). [kondi, -dı]

konag: Konaklanan yer, durak.

Şimdi mi geldi kāfile-i aşđ her zemān / Bu hāne-i gönül ezeliden **konagıdur** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 86, Beyit 2). [konagıdur, -ıdur]

Sūsen-i sālūse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde çolu yir yok inkārum **konag** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 130, Beyit 2). [konag,]

konyalu: Konyalı.

Cüllāba kondı **Konyalu** şirin sözüñle hep / Viridi lebün ḥalāveti ḥelvāya ḥoş-revāc (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 24, Beyit 3). [konyalu,]

kop-:

1.Ortaya çıkmak, zuhur etmek.

Dāđdan kim nā-gehān **kopar** derūnı bir şadā / Dāđ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dāimā (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 3, Beyit 1). [kopar, -ar]

Ne öldürür dil-i bīmārumı gamzeñ ne şađ eyler / Benüm ḥađđumda cānā **kopmadı** lalūñ gibi emli (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 332, Beyit 3). [kopmadı, -madı]

2. Ayrılmak. Bütünden küçük parçanın ayrılması.

Gök göçer ey meh yire **kopar** yirinden aş u ađ / Zāyil olmaz aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 3, Beyit 5). [kopar, -ar]

kork-: Ürkemek, korkmak.

‘Ālemi sen şem‘a yanup **korkarum** āh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [*korkarum, -ar, -um*]

korlut-: Korkmasına sebep olmak, kaygıya düşürmek.

Şūfiyā **korlutma** ısınduĸ ‘azāb-ı dūzaĸa / Biz haber alduĸ degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [*korlutma, -ma*]

korlan-: Kor durumuna gelmek.

Kendünüñ yaĸıyla şızup **korlanur** her kūşede / Nār-ı ĸamdan kimseye ‘acz eylemez izhār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [*korlanur, -ur*]

koş-:

1.Hızla gitmek.

Menzilüñde ben senüñ himmet semendin **koşmuşam** / Hem-‘inānuñ olmaĸa devlet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [*koşmuşam, -muşam*]

Başımı iltür vefā meydānına nāķış ĸadem / Ben erenlerle bu ĸün ĸayret semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [*koşmuşam, -muşam*]

ĸusrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [*koşmuşam, -muşam*]

Binmege tiz ĸünde sen mihr ü sa‘ādet raĸşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [*koşmuşam, -muşam*]

Ey Raĸimî yüĸriĸi oldum vefā meydānınuñ / Öĸdül alursam n’ola ĸıdmet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [*koşmuşam, -muşam*]

Dili bir bend ile ĸöz ĸöre **koşdum** ‘aşķ-ı dildāra / Yine yıllarla me’nūs eyledüm bir āşinā raĸşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [*koşdum, -dum*]

2.Koşturmak, koşma işini yaptırmak (at baĸlamında).

Segirdüp al murāduñ öĸdilin meydān-ı devletde / Saña **koşdum** erenler ĸaĸķı himmetle du‘ā raĸşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [*koşdum, -dum*]

koşıl-: Koşmak işi yapılmak.

koşılsa eblaķ-ı āfāķa tañ mı āh-ı şeb-rengüm / ĸoyup yollarda geĸdi ĸayli dem bād-ı şabā raĸşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [*koşılsa, -sa*]

koy-:

1.Bırakmak.

Dilden hayāl-i hüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini **koyp** itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [koyp, -up]

koyp gülzâr-ı kûyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol hasta ey gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [koyp, -up]

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñün zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı islâmı **koyp** tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [koyp, -up]

Be-haqq-ı nûr-ı fettâhı cemâlün feth-i bâbumdur / Çapuñı **koyp**an gayra benüm varmağ ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [koyp, -an]

Ûludur bâtını hırş u hased zâhir-perest olmuş / **koyp** didâr-ı kûyuñ cennet añar vâ'iz-i aħmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [koyp, -up]

Beni hâlümde koñ ben özge hâlet ihtiyâr itdüm / Vera^c ehlin **koyp** kûy-ı harâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [koyp, -up]

Zülfün resenin **koyp** olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [koyp, -up]

Beni **koyp** nazar şalma raķibe râziyam öldür / Senün qurbânun olayum meded ey gamze-i dil-cü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [koyp, -up]

Hâtır-ı ağıyara gönderme hayâl-i hüsnüne / Muşafı gayet haşadur **koyma** tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [koyma, -ma]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayağun toprağın / Günde ger bir efsar-i zerrin **koyp**alar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [koyp, -alar]

Dil ser-i kûyuñ **koyp** şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [koyp, -up]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ'iz / **koyp** kûyını yârün medh idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [koyp, -up]

Beni **koyp** raķibe yüz virdi / Ol güli gör ki hâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [koyp, -up]

Benüm dîvâne göñlüm genc-i ‘uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet küşesin **koyp** melâmet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [koyp, -up]

Ruħun mir'âtını **koyp** olanlar gayrıya nâzır / Gözüne gire hün-âşâm-ı hañçer gibi müjgânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [koyp, -up]

2.Yerleştirmek.

Her gün alur ‘arızun zülf-i şebâsâ koynına / Hâledür mâhi **koyp**ar her gice güyâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [koyp, -ar]

Gitmedüğü bu gam-ı zülfün dil-i ağıyardan / Kâfirün âyinidür **koyp**ar çelipâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [koyp, -ar]

Püte-i guşsaya **koyp** bu Raħîmiyi felek / Sızçurup âteş-i gayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [koyp, -up]

koyun: Kollar arası, kucak.

Her gün alur ‘arızuñ zülf-i şebāsā **koynına** / Häledür mähı koyar her gice güyā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [*koynına, -ına*]

Hâfır-ı ağıyāra gönderme hayāl-i hüsnüñe / Muşhafı gāyet haṭādur koyma tersā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [*koynına, -ına*]

Ehl-i devlet cāh için Yūsufıñ öz qardaşın / Ya şatar yāhud şalar bir cāh-ı tenhā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [*koynına, -ına*]

Bağruñı hūn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeves tā giresin bir yār-i ra‘nā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [*koynına, -ına*]

Şabrına şad āferīn ol merd-i şāhib-işmetüñ / Virmedi koynını zindānuñ Zeliḥā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [*koynına, -ına*]

Gitmedüğü bu gam-ı zülfüñ dil-i ağıyārdan / Kāfirüñ āyınidür koyar çelipā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [*koynına, -ına*]

Ey Rahîmi āşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan / ‘Aynına bir kaṭre gelmez girse deryā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [*koynına, -ına*]

koynına al-: Kucağına almak.

Her gün alur ‘arızuñ zülf-i şebāsā **koynına** / Häledür mähı koyar her gice güyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [*koynına alur, -ur*]

koynuma gir-: Biriyle gizlice yatmak.

Babanuñ cānısın kaçma benüm **koynuma girmekden** / Kuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [*koynuma girmekden, -mekden*]

köhne: Yıpranmış, eskimiş.

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir **köhne** kuyıdur / Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Aqça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [*köhne,*]

köpek: Hayvan cinsinden, köpek.

Ey gözi āhū rakībi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol **köpek** şüretlü arslan oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [*köpek,*]

kös: Eski savaşlarda, alanlarda deve veya araba üstünde taşınarak çalınan büyük davul.

Fehm it fiğān **kösi** ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḥza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [*kösi, -i*]

kubādvār: Kubad gibi.

Sen şehā ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister **Ḳubādvār** dīvān
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3*). [*ḳubādvār,*]

ḳudret: İktidar, güç.

Vaz' iden **ḳudret** nig'ini üzre insān cevherin / Ḳātem-i la'luñe mühr itmiş şehā cān cevherin (*Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1*). [*ḳudret,*]

ḳudüm: Uzak bir yerden, uzun bir yoldan gelme, bir yere ayak basma.

Her diyāra kim ḳadem başsañ **ḳudümüñden** şehā / Ḳārdan güller biter her ḳāra virür la'li nāb
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4*). [*ḳudümüñden, -üñden*]

Ḳudümüñden feraḥ-efzā olaldan sīne-i şahrā / Gözüm yaşı gül oldı ey yüzi gül şan boyum bir pül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3*). [*ḳudümüñden, -üñden*]

ḳudüm-ı şehriyār: Hükümdarın gelişi.

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl için la'lin-ḫabaḳlarda / Degüldür jāle ihzār eylemiş bî-‘add durur lāle (*Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3*). [*ḳudüm-ı şehriyāra, -a*]

ḳüh: Dağ.

Kibriyā **ḳühında** yā Rabb ḳılma gürg-i tiz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh ḳıl (*Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3*). [*ḳühında, -ında*]

Yolum geh **ḳüh** geh hāmün u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pır oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4*). [*ḳüh,*]

ḳüh-ı küy: Mahallenin dağı.

Baḫr [u] kān bulmaz idi olmasa kefüñe şebih / **Ḳüh-ı küyuña** sücüd itmese bulmazdı vaḳār (*Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3*). [*ḳüh-ı küyuña, -uña*]

ḳüh-ken-āsā: Ferhad gibi.

Düşüp ḫaḳlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / ‘Aceb dīvāneyem Mecnün-şifat geh **Ḳüh-ken-āsā**
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3*). [*ḳüh-ken-āsā,*]

ḳuhl: Sürme.

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin **kuhluñ** / Görünmez gözüme nesne bu hāk-i rāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [kuhluñ, -uñ]

kuhl eyle-: Sürme yapmak.

Kuhl eyledüm gözüme görünce izüñ tozin / Görünce ben kuluñ hele şāhib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [kuhl eyledüm, -düm]

kuhl ol-: Sürme olmak.

Şimdi **kuhl oldı** gözüm nūrı başiret ehline / Hāk-i pāyuñdan bulup ragbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [kuhl oldı, -dı]

kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn ol-: Hurinin gözünün göz sürmesi olmak.

Hāk-i pāyuñ **kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa** ne tañ / ‘Arız-ı pür-tābuñ ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa, -sa]

kuhl-ı hāk-i makdem: Ayağının toprağının sürmesi.

Kuhl-ı hāk-i makdemüñ irgürdügiçün çeşmüme / Bād-ı şubha muştılık virdüm Şifāhān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [kuhl-ı hāk-i makdemüñ, -üñ]

kuhsār: Dağ, dağ tepesi.

Şabā gibi vişālüñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh **kuhsāra** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [kuhsāra, -a]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur / Belā **kuhsāridur** başum yaşum şan Aqça şuyudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [kuhsāridur, -idur]

Zülf ü haddüñ hasretinden hāk olan bî-dillere / Āh ider karşı duhān lāle vü **kuhsāra** baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [kuhsāra, -a]

Fenā **kuhsārda** her lāleye cānā bekā tırdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmiş hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [kuhsārda, -da]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra tıbşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı **kuhsāra** tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [kuhsāra, -a]

Gördüğüñ zıll-ı şanavber şanmağıl **kuhsārda** / Husrevā naḥl-i siyehdür mātem-i Ferhād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [kuhsārda, -da]

Yine Ferhād-ı ğam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i şîrinüñ añdum āh idüp dün **kuhsār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [kūhsār,]

Sen şeker-leb için dil-i Ferhād / Husrevā **kuhsāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [kūhsāra, -a]

Maḥabbet deştiniñ Mecnûn-ı ser-gerdānıyuz şimdi / Vefā **kuhsārınuñ** Ferhād-ı bî-sāmānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [*kuhsārınuñ, -ınuñ*]

kuhsârveş: Dağ gibi.

Çeküp dāmānını **kuhsârveş** şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâgat yaqasından dil deñiz gibi kenâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [*kuhsârveş,*]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyâda / Bu gün **kuhsârveş** hâk-i ferâgat ihtiyâr itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [*kûhsârveş,*]

kul:

1.Köle, esir, tutsak.

Çuluyuz kıanberiyüz ey Raḥîmî Murtażā haqqı / Kerem kânı ‘Ali-hû bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [*çuluyuz, -uyuz*]

Doğrı **kuluñ** olduğın inkâr ider mi gör kabak / Oqlara dikilüp eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [*kuluñ, -uñ*]

Yūsufāsā h’âce-i dehri şarasın **kul** gibi / Olmadı şâh u gedâ bendeñden âzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [*kul,*]

Bu ben ‘âsî **kuluña** ey ‘Ömer-ḥaşlet şefî‘olup / Muḥammed-hüy âl-i ḥazret-i ‘Osmāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [*kuluña, -uña*]

Şimdi Raḥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter **kulu** olupdur bir yüce âşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [*kul, -ı*]

H’âce-i dehri mezād idüp şatarsın **kul** gibi / Olmadı bir kimsene âzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [*kul,*]

Cihān cümle saña **kul** bende bir **kul** / Big iken birin el ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 6). [*kul,*]

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālık virdüñ / **Kula** devlet virici ḥazret-i sultānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 232, Beyit 7). [*kula, -a*]

Budur ümmîdi Raḥîmî **kuluñuñ** devlet-i Ḥaḳ / Ğayrıya müşkil idüp zātuña âsān virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [*kuluñuñ, -uñuñ*]

Raḥîmî **kuluñuñ** virdi budur kim dā’imā ‘ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [*kuluñuñ, -uñuñ*]

Bir gün āh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben **kuluña** bir günah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [*kuluña, -uña*]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā‘ ide / **Kul** mıdur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [*kul,*]

Efendi ben **kulın** sen şâh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedâ-yı âsitānın ya‘ni sen sultāna gönderdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [*kulın, -ın*]

Yolında cān-feşān olduğu için iltifāt idüp / Kapısı **ķulları** alayına mīrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [ķulları, -ları]

İtdüğüñ zulmi Raĥîmî **ķuluña** bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra Meĥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [ķuluña, -uña]

2. Kōle, esir. || Āşık.

Raĥîmî **ķuluña** emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol gedāyı bir söz ile Mışra sulţān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [ķuluña, -uña]

Şād it Raĥîmî **ķuluñı** bir merĥabā ile / Olsun ħabūl-i luţfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [ķuluñı, -uñı]

Gedāñı gāhi añduĥca di ey şāh-ı ‘alī-şānum / Yaşı dildür adı ħanber Raĥîmî bir **ķulum** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [ķulum, -um]

Luţfıyla kaçan ben **ķula** ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [ķula, -a]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / **Ķuluñam** ne cevr idersin ey felek cānāne tavır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ķuluñam, -uñam]

Unutma añ Raĥîmî **ķuluñı** düşnām-ı la‘lünden / Benem ol ey mürüvvet kâni vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [ķuluñı, -uñı]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N’oldı cirmüm incinüp ben **ķula** ħānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ķula, -a]

Ŧoĝrı **ķul** olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [ķul,]

Zülfüñ ħayālî ruĥlaruñ alı taraf taraf / Ben **ķula** itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ķula, -a]

Ķanına girme Raĥîmî **ķuluñuñ** nā-ĥaĥ yire / Bir dem ola diyesin ey āşaf-ı devrān ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [ķuluñuñ, -uñuñ]

Efendi ħarşu añup ben **ķuluña** düşnām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [ķuluña, -uña]

Raĥîmî **ķuluña** ey şāh-ı ‘ālem / İşigüñdür sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [ķuluña, -uña]

Raĥîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luţfin / Raĥibe meyl idüp kesmez vefāsın ben **ķulından** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [ķulından, -ından]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben **ķuluña** / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre ħırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ķuluña, -uña]

Kuĥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben **ķuluñı** hele şāĥib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [ķuluñ, -uñ]

Ķul degül yoluñda ĥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ħoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ķul,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ḳul; ḳuluñam, -uñam]

İtdüğüñ cevri Raḥîmî **ḳuluña** / Saña ḳalursa nigārā var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 8). [ḳuluña, -uña]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî **ḳuldur** ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘ṭāf bu ḥalka siper iḥsānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [ḳuldur, -ıdur]

Efendi ben **ḳuluñ** fūrḳatde dil endüh-ı ḥayretde / İkimizde ‘aceb ḥāletdeyüz ben ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ḳuluñ, -uñ]

Efendi **ḳuluña** himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḳîr kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [ḳuluña, -uña]

3. Allah tarafından yaratılmış olan insan.

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider **ḳul** her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [ḳul,]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥî çekdürme yā Rab bir **ḳula** bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [ḳula, -a]

ḳul ol-: Kul köle olmak.

ḳul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [ḳul oldu, -dı]

Ḳapusunda **ḳul olmak** ḳadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnuñ / ‘Azizüm mülket-i Mısr içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [ḳul olmak, -mak]

Raḥîmî **ḳul olalıdan** efendi saña şākirdür / Ki aña sebḳat itmişdür ḥuḳūḳ-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ḳul olalıdan, -alıdan]

Ḳul olmaz dergehüñden ḡayra istiḡnāsı ‘ālîdür / Şehā mülk-i cününüñ başḳa bir sulṭānidur ḡöñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [ḳul olmaz, -maz]

Dil yine **ḳul oldu** bir beg yüzlü Türkmān oḡlına / Ḡamzesi yağmacıdır beñzer Tatar Ḥān oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [ḳul oldu, -dı]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna **ḳul oldu** / Yime ḡam devletinde ‘ālemüñ sulṭāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [ḳul oldu, -dı]

ḳulaḡ: Başın iki yanında bulunan işitme organı.

Gözüm didāruña ḳaddüñe mā’il yaşum ırmaḡı / N’ola ter düşse ey çeşm-i ḡazālüm ayu **ḳulaḡı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ḳulaḡı, -ı]

ḳulaḡına gir-: Duymamak, işitmemek.

Gülün **ķulađına girmez** fiđān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca iķün itme yoķ yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [ķulađına girmez, -mez]

Gülün **ķulađına girmez** Raĥîmî zār-ı hezār / Neye deġin bu fiđānı bu zārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [ķulađına girmez, -mez]

ķulađına girmez ol-: Duymamak, iŗitmemek || iŗine gelmediği iķin duymamak.

Girmez oldu ünüm **ķulađına** / İtleriün uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [ķulađına girmez oldu, -dı]

ķullan-:

1. Takınmak, davranmak.

Oldum istiđnā-yı ķalbiyle gedā-yı kūy-ı 'aşķ / 'Ārifāne begligüm var **ķullanup** ŗāhāne ŗavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [ķullanup, -up]

2. Bir ŗeyden belli bir amaķla yararlanmak.

Pîre-zen dehre Raĥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle **ķullanmak** gerek merdāne ŗavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [ķullanmak, -mak]

Binüp nefis atına terk it Raĥîmî 'örf-i ma'rûfi / Licām-ı ŗer'i urup ķāđıdan **ķullan** hevā raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [ķullan,]

Yelkenüni **ķullanma** eyā serv ŗorudan / Ben ĥāk-i hevā-ĥ'āha ĥırāmāne ŗalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [ķullanma, -ma]

Vefā ehline cevri ķāđıdan **ķullan** benüm ŗāhum / Yoluñda ĥāküñe orsayı ķo luŗfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [ķullan,]

ķulluk: Kul olma durumu, kölelik.

Senüñ olsun sa'ādetle 'azizüm mülket-i dünyā / Baña ķapuñda **ķulluk** Mıŗra sultān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [ķulluk,]

ķulluđını ķapuñuñ Ĥaķķ ĥāyına itmez naŗıb / Bu ĥaķıķat destġāhıdır ŗadāķat-ĥanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [ķulluđını, -ını]

Ey göñül ķonmaz meges gibi ĥasısüñ ĥünına / **ķulluđın** 'ankā gibi dünyāda istiđnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [ķulluđın, -ını]

ķum: Deniz kıyısı, dere yatağı vb. yerlerde ķok bulunan, ufak, sert tanecikler, kum.

Ķayurmam **ķum** u ķır miķdārı olsa cevherüm zāyi' / Hemān ol mekrümet kānı dūr-i ŗehvār ŗađ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [ķum,]

kumās: İpek, yün, keten vesaire den yapılan ağır dokuma.

Degül deryā felek қаpuña bir māvī **қumāşıyla** / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [қumāşıyla, -ıyla]

kumāş it-: Kumaş etmek/haline getirmek.

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tâbdār itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-ā-ser bir **қumāş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [қumāş itdüm, -düm]

kundak: Yeni doğan bebeğin sarıldığı kumaş.

Ġamuñla āh iderken tüfek **қundaқda** yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [қundaқda, -da]

kurʼān: Kurʼan-ı Kerim.

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdügi / Vāʼizüñ қаşdı degül tefsîr ü **Kurʼān** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [kurʼān,]

Şoñ dem āsān it Raḥîmîye şehādet lafzını / Yā Rab îmānyla **Kurʼānı** aña hem-rāh kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [kurʼānı, -ı]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldu gözüm / Şoñ dem îmān ile **Қurʼān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [қurʼān,]

қurb: Yakınlık.

Sen leb-i mey-gün ğamdan cān virürsem **қurбуñ** / Eylesün bennā bināsı vażını mey-ḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [қurбуñ, -uñ]

қurbān:

1. Bir uğurda feda edilen kimse.

Şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ʼaşkuz saña **қurbānımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [қurbānımız, -ımız]

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḥîmî yoluña / Lik ḥūra geçmez ey ebrü kemān **қurbānımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [қurbānımız, -ımız]

Fidā-yı cān iderdüm ʼid-i vaşl-ı yār için ammā / Dirîgā ḥora geçmez tekye-i ʼaşkında **қurbānum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [қurbānum, -um]

Қul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Қuluñam **қurbānuñam** ey dost gel kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [қurbānuñam, -uñam]

2. Kurban || Âşık.

Yoluñda tîğ-i hicrānuñla ben **ķurbānuñı** yād it / Tenevvür ğamda bu baĝrı yanık biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [ķurbānuñı, -uñı]

ķurbān it-: (canı) bir gaye uğruna feda etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı haķiri yāre dervîşāna **ķurbān it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [ķurbān it,]

ķurbān ol-: Bir kimse ya da bir şey için kendini feda etmek, canından vazgeçmek.

Ey kemān-ebrū müjeñ tîrine cān **ķurbān olup** / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ķurbān olup, -up]

Beni koyup nazar şalma raķibe rāzıyam öldür / Senüñ **ķurbānuñ olayum** meded ey ğamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ķurbānuñ olayum, -uñ, -ayum]

Cān midur ol ki yoluña **ķurbānuñ olmaya** / Ten midür ol ki hāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ķurbānuñ olmaya, -uñ, -maya]

ķurbān-ı ‘îd: Bayramın kurbanı.

Eşk-i hasret ķana ğarķ itdi gözüm merdümelerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle zeyn olur **ķurbān-ı ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [ķurbān-ı ‘îd,]

ķurbān-ı ‘îd kıl-: Bayramın kurbanı etmek.

Merve haķķı Ka‘be kūyuñda Raķîmî serverā / Biñ Şafāyıla ķılupdur cānını ķurbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [ķurbān-ı ‘îd ķılupdur, -updur]

ķurbet-i ‘îd: Bayramın yakınlığı.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoĝsa çekmem ğam olursam **ķurbet-i ‘îda** ba‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [ķurbet-i ‘îda, -a]

ķurbıyyet: Yakınlık.

Ne ħikmetdür şifā-yı vaşla **ķurbıyyet** taleb itsem / Şikeste-ĥāl ider fürķat ki eyler bir zemān ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ķurbıyyet,]

ķurd: Kurt.

Āline şayd olma vaĝset ķıl cihān rubāhinüñ / ˘ut benüm **ķurdum** Raķîmî gibi bir şîrāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [ķurdum, -um]

Yire urmasın dir iseñ arķañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör **ķurdum** bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [ķurdum, -um]

Baňa āh o omaz **urd** gibi bamasın aar gr gör / Anucn āteş-i āhum yaar cayır cayır dāı
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 311, Beyit 5). [urd,]

ayanma bir'ki gün dönse murādu üstine devrān / o ucı nā-murād eyler muālif çenberin **urdu**
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 341, Beyit 4). [urdu, -ı]

uri: Kuru.

Revān oldu yine ol serv seyr-i sy-ı deryāya / Beer ey didesinde meyli yo **uri** temāaya (Kütahyalı
Rahm Dvānı, Gazel 289, Beyit 1). [uri,]

uri avā: Kuru (anlamsız) kava.

Rahm mülk-i amda var yri bauna sultān ol / Cihānu devlet  cāhı hümā tā bir **uri avā**
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 7, Beyit 7). [uri avā,]

urul-: Kurulmak, hazırlanmak.

Görinen dālar yir yir **urulmı** āh-ı serviçün / Hyām-ı smdr ya nrdan bir sāyebān hürrem
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 196, Beyit 3). [urulmı, -mı]

Başına kekbrn (?) gün oarsa an mı sen māhun / **urıldı** ebrve üstine bir jengār otaı (Kütahyalı
Rahm Dvānı, Gazel 311, Beyit 2). [urıldı, -dı]

urtul-: Sıkıntılı ve mkl durumdaki syrılmak, çıkmak.

N'eyleyüm **urtulmadı** hercāy dil-ber sevmeden / Vatidr yansun yaılsun bu dil-i szān hāy
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 135, Beyit 4). [urtulmadı, -madı]

Sana emn  emān ıhat yaraşur dā'imā ammā / Marz u rencden **urtulmasın** ayār-ı bed-h'āhum
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 203, Beyit 4). [urtulmasın, -masın]

Bu yolda am u frat-i yār ile nihāyet / Ben srn ol **urtula** ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahm
Dvānı, Gazel 228, Beyit 6). [urtula, -a]

uru: Kuru, canlılık emaresi olmayan.

Dem-i fratde szān gnli giryān emmi görüp / Yanup alar yanumca ber  barn **urusı** yaı
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 318, Beyit 2). [urusı, -sı]

urut-: Kurutmak, bitirmek.

Leb ayār-ı zlmet-çihreye ey hzr-ı ha unma / **urudur** varduı dem eme-i hāyvāna gnderse
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 151, Beyit 7). [urudur, -ur]

ur: Kusur, eksik, noksan.

Kaşırınıñ bulduñ **kuşürin** çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād elüinden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [kuşürin, -in]

kuşat-: Çevresini sarmak, çevrelemek.

Ağyār kenārını kemer gibi **kuşatmış** / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kuşatmış, -miş]

küşe: Köşe.

Benüm dîvâne gönülüm genc-i ‘uzlet ihtiyār itdi / Selāmet **küşesin** koyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [küşesin, -sin]

küşe-i rāhat: Huzurlu köşe.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā buradur **küşe-i rāhat** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [küşe-i rāhat,]

küy: Köy, mahalle.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletüm Ka‘be **küyüña** / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [küyüña, -üña]

Kendi **küyüñda** benümle hem-dem olmadı raķib / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizāc itmez ğurāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [küyüñda, -uñda]

Merve haķķı Ka‘be **küyüñda** Rahîmî serverā / Biñ Şafāyıla kılıpdur cānını kurbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [küyüñda, -uñda]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār seyr / Baña **küyüñ** pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [küyüñ, -uñ]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne **küyüñdur** / Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Aķça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [küyüñdur, -ıdur]

Bu baħtı қaranuñ yaşını ırmağ itme **küyüñdan** / Bu şehre şehriyāra Aķça şu virmiş durur revnaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [küyüñdan, -uñdan]

Şehā şād-āb iden **küyüñ** sirişķ-i çeşm-i ‘āşıkđur / Bilürsin şöretü Şaṭđur şehā dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [küyüñ, -uñ]

Şafā hāşıl ider şalbüm bu dil **küyüñda** yandukça / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [küyüñda, -uñda]

Āhum ‘alemleriyle **küyüña** toğrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [küyüña, -uña]

Şüfi **küyüñda** cemālüñden şafā kesb idemez / Nür görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bīnā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [küyüñda, -uñda]

Rahîmî n'ola **kūyuñ** topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh addin şavlecān ebrū (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 270, Beyit 9). [kūyuñ, -uñ]

Yolum düşse eger **kūyına** ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Rahîmî gökden ay ine (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 303, Beyit 7). [kūyına, -ına]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın vā‘ız / oyup **kūyımı** yāruñ medh idersin baña uçmağı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 311, Beyit 6). [kūyımı, -ımı]

Bunca gün āh eylerem **kūyına** bir kez oğrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hırāmān bāğını (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 317, Beyit 4). [kūyına, -ına]

İrüp Bağdād **kūyına** olunca vaşluña mevşıl / Gözümüñ ara anlı yaşı ğar itdi aramanı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 320, Beyit 2). [kūyına, -ına]

H‘ābda gördüm şaçuñ bendine bağlanmış şabā / Şubh-dem **kūyuñda** gördükde didüm uşbu gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 328, Beyit 4). [kūyuñda, -uñda]

Dil-i maħzūnı şanma itdi ‘azm-i **kūy** ol ğamlı / ararı yok nedür kūyuñdan āhir **kūy** ol ğamlı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 332, Beyit 1). [kūy; kūyuñdan, -uñdan]

Kūyuñda fedā olanuñ oldı yiri cennet / Merhūm oluban raħmet-i Raħmāna irişdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 336, Beyit 5). [kūyuñda, -uñda]

Efendi uluña himmet zemānı gelmedi mi / Hāır **kūyuña** ğürmet zemānı gelmedi mi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 340, Beyit 1). [kūyuña, -uña]

Dutar dāmānumı çarşu gelür **kūyına** varduca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 344, Beyit 3). [kūyına, -ına]

kūy-ı cānān: Sevgilinin mahallesi.

Getürdüm tuħfe-i cān-ı hāiri **kūy-ı cānāna** / abūl eyle demek ğaddüm degül ol yādgār ister (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 105, Beyit 6). [kūy-ı cānāna, -a]

Vücūdum hākinini bir dem iletmez **kūy-ı cānāna** / Şabāya yalvarup o cān-feşān geldüm yolından hem (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 204, Beyit 4). [kūy-ı cānāna, -a]

kūy-ı dil-ber: Sevgilinin köyü, mahallesi.

‘Aşık-ı dīdār aña dirler ki her dem şu gibi / **Kūy-ı dil-berde** vücūdın hāk ile hem-vār ider (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 78, Beyit 2). [kūy-ı dil-berde, -de]

kūy-ı dildār: Sevgilinin mahallesi, semti.

Şafā-yı ‘aş ile gönlüm iletüm **kūy-ı dildāra** / Maħabbet cāmi‘ine yine ‘arz itdüm bir āyīne (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 303, Beyit 4). [kūy-ı dildāra, -a]

kūy-ı ğammār: Şarap satan köy, meyhane.

Biz mey-i ʿaşk ile mestüz **kūy-ı hammār** isterüz / Laʿl-i yāre cürʿa gibi cāmī iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [kūy-ı hammār,]

kūy-ı harābāt: Meyhaneler semti, bölgesi.

Beni hālümde koñ ben özge hālet ihtiyār itdüm / Veraʿ ehlin koyup **kūy-ı harābāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [kūy-ı harābāt,]

kūy-ı kadd-i yāre ir-: Sevgilinin boyunun köyüne ulaşmak.

Bir emeldür cennet ü tūbā ğamı tūl u dirāz / **Kūy-ı kadd-i yāre irmekdür** Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [kūy-ı kadd-i yāre irmekdür, -mekdür]

kūy-ı muğbeçe: Meyhaneci çırağının köyü.

Olalı **kūy-ı muğbeçe** ārāmġāh-ı Cem / Ğilmāna ʿadne itmedi hergiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [kūy-ı muğbeçe,]

kūy-ı vaşl-ı yār: Sevgiliye kavuşma köyü, mahallesi.

Çerh elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete / **Kūy-ı vaşl-ı yārdan** düşdüm cüdā hayfā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [kūy-ı vaşl-ı yārdan, -dan]

kūy-ı yār: Sevgilinin semti.

Bize **kūy-ı yār** sen çek cennet-i aʿlā ğamın / Zāhidā biz ibn-i vaqtüz çekmezüz ferdā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [kūy-ı yār,]

kūze: Su içmeye yarayan çömlek, testi.

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağın ırmağ ile / **Kūzenüñ** göz ʿaynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [kūzenüñ, -nüñ]

kuzucağum: Kendinden yaşça küçükler için kullanılan kuzum, canım vb. gibi bir sevgi ve samimiyet ifadesi.

Babanüñ cānısın kaçma benüm koynuma girmekden / **Ƙuzucağum** beni kırtar elinden ğürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [kuzucağum,]

küb düş-: Sarhoş düşmek, sarhoş olmak.

Ƙadeh cerrār oldum **küb düşüp** mey-hāne mey-hāne / Benem mest-i melāmet şevk ile mey-hʿāresi ʿaşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [küb düşüp, -üp]

küdüret: Üzüntü, kaygı.

Şu gibi şâf ol derûnuñda **küdüret** kalmason / Bir dem ola şu gibi tâ kılasın didârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [küdüret,]

küfr-i hatt: Ayva tüylerin karanlığı.

Pîç-i zülfi **küfr-i hattıyla** Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey şâhib-kırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [küfr-i hattıyla, -uyla]

kül it-: Kül etmek, yakıp kavurmak.

Bir ruhı şem'ıñ inandum hândesine germ olup / Külli eczâmı **kül itdi** yandurup pervâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [kül itdi, -di]

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı **kül it** ey şem'-i rüşen oda yak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [kül it,]

Yağup eczâmı külli **kül idüp** nâr-ı firâkuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [kül idüp, -üp]

külâh-ı cem: Cem'in tacı.

Peşmîne-püş cür'a gibi bezm-i aşkuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ **külâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [külâh-ı cem,]

Ey meh hilâlün eyleyli secdegâh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde **külâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [külâh-ı cem,]

külâle: Kıvrıcık saç.

Ey mîm-i fem **külâleñüñ** ol iki dâline / Virdüm gönül bu cânuma dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [külâleñüñ, -ñüñ]

külhan: Hamam ocağı; azap, keder veren yer.

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsn gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitâni **külhan** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [külhan,]

külli: Bütünıyla, tamamıyla.

Bu bâğuñ servi dūd-ı gam **küli** bir tabla âteşdür / Şabâveş turma bir dem bir nefes âzâde seyrân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [küli,]

Yiridür çıksa duğân-ı âh-ı kalbi göklere / Hânesi **külli** yıkıldı hânmanın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [külli,]

Bir ruḥı şem'ıñ inandum ḥandesine germ olup / **Küllî** eczâmı kül itdi yandurup pervâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [küllî,]

Olsun nişâr yoluña **küllî** güher miyem / Naḳd- cihânı câmı hem eczâ-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [küllî,]

Yaḳup eczâmı **küllî** kül idüp nâr-ı firâḳuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [küllî,]

küll-i eczâ: Bütün parçalar.

Virmez isem başumı şevḳüñ hevâsıyla senüñ / **Küll-i eczâmı** kül it ey şem'-i rüşen oda yaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [küll-i eczâmı, -mı]

künc: Köşe, bucak, kenar.

Elem **küncinde** ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yârüm / Raḳîb ile senüñ seyrânda bir ḥoş 'âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [küncinde, -inde]

Geh olup şavma'a **küncinde** geh mey-ḥâne şadrında / Derûn-ı ḥalvet-i ḥâṭırda me'vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [küncinde, -inde]

künc-i ğâr: Mağara köşesi.

Derûn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevḳ-i ruḥsârüñ / Tecelli eylemişdür nûr-ı Aḥmed **künc-i ğâr** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [künc-i ğâr,]

kütâhiyye: Kütahya.

Dil-i vîrâne **Kütâhiyyenüñ** bir köhne küyüdur / Belâ kuhsârıdur başum yaşum şan Aḳça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [kütâhiyyenüñ, -nüñ]

küy-: Beklemek, sabretmek.

Va'de itmişdi bu 'ömr-i nâzeninüm gelmege / Va'de irdi **küymedi** ol va'deye ey yâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [küymedi, -medi]

L

lâ-beḳâ: Geçici, fani, ölümlü.

Şevḳ-ı cem'-i 'ömrüñ iḳbâlini bildüm **lâ-beḳâ** / Ehl-i ḥâle bes yiter rüşen delil âşâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [lâ-beḳâ,]

lābüd: Mutlaka, şüpheşiz.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beğāya **lābüd** ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [lābüd,]

lābüdd: Mutlaka.

Şām-ı zülfüñde qarār itdi bu şeb miskîn-göñül / Kanda kim aḡşām ola **lābüdd** ider me'vā garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [lābüdd,]

Oligelmiş resmdür 'uşşāka istignā-yı nāz / Şāh-ı 'ālî-şān olan **lābüdd** gedādan 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [lābüdd,]

laçin-i sa'ādet: Mutluluk şahini.

Hümā pervāz 'ālî seyr **laçin-i sa'ādetdür** / Tezervi 'ālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [laçin-i sa'ādetdür, -dür]

lāf u güzāf: Boş söz, lakırdı.

Çoğun çoğ olur pādîşehüm **lāf u güzāfi** / Biñde biri yoğdur ola ser-bāz-ı maḡabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [lāf u güzāfi, -i]

lāf-ı ḡüsn it-: Güzellik lafi etmek.

'İzār-ı yāre qarşu **lāf-ı ḡüsn itmiş** meger lāle / Kızarup ḡacletinden şimdi qan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [lāf-ı ḡüsn itmiş, -miş]

lafz: Söz.

Şoñ dem āsān it Raḡimîye şehādet **lafzını** / Yā Rab imāniyla Kur'ānı aña hem-rāh kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [lafzını, -ını]

lafz-ı gevher-i kem-yāb: Nadir cevherin sözü.

Sūḡan şarrāfi qatında Raḡimî la'li n'eylerler / Leb-i dil-berde **lafz-ı gevher-i kem-yāba** 'aşğ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [lafz-ı gevher-i kem-yāba, -a]

lafz-ı şehd ü şekker: Şeker ve bal söz.

Şāfdur āyineveş ṡab'um eyā rūşen-zamîr / Tūṡı-i cāna ḡidādur **lafz-ı şehd ü şekkerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [lafz-ı şehd ü şekkerüm, -üm]

lāibālî: Senli benli, teklifsiz.

Lāibālī tekiye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / Dilde efgārum Ḥasan göñlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [lāibālī,]

lākin: Ama, ancak, fakat.

Gözüm nergis gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi **lākin** ḥāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [lākin,]

la‘l:

1.Parlak kırmızı renkli kıymetli taş.

Leb ü dendānuñ añıcağ gözümüñ / İçi bir **la‘l** gāh lü‘lü‘dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [la‘l,]

Na‘-1 devletde olan bir **la‘l** ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḥavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [la‘l,]

Sūḥan şarrāfı katında Raḥîmî **la‘li** n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-1 gevher-i kem-yāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [la‘li, -i]

Ṭalib olan sen lebi **la‘l** ü dişi dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [la‘l,]

2. Sevgilinin kırmızı dudağı.

Dil ü cān niçe mā‘il olmasın ol ḥūba billāhi / Olıcağ bili ince **la‘li** gonca hem semen sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [la‘li, -i]

Ey saçı zulmet nedür **la‘lüñde** ḥaṭṭ şordum didi / Hızr-1 ḥoş-demdür delil-i çeşme-i āb-1 ḥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [la‘lüñde, -üñde]

La‘lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızr ḥad / Bilmez idi ismini mā‘ü‘l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [la‘lüñe, -üñe]

İki ‘ālem kim behā bir kez bilüñ koçmağıçun / **La‘lüñüñ** bir būsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [la‘lüñüñ, -üñüñ]

Cānā Raḥîmî **la‘lüñe** bulmazsa dest-res / Sāğar gibi derünü tolu kan olur çalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [la‘lüñe, -üñe]

Yalmanur teşne-dil görüp **la‘lüñ** / Hastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [la‘lüñ, -üñ]

Ārzü-yı zülf ü çaddüñdür dile ‘ömr-i dirāz / Cāna **la‘lüñ** gonca-i nev-bāve-i gülzār-1 ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [la‘lüñ, -üñ]

La‘lüñüñ keyfiyyetin cām-1 şarābiler bilür / Nār-1 ‘aşkuñ süzişin bağırı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [la‘lüñüñ, -üñüñ]

Zülfüñe dil bağlamayan ‘aklı yok dīvānedür / **La‘lüñe** cān virmeyenüñ her sözi efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [la‘lüñe, -üñe]

Görüp **la'lüñi** ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [la'lüñi, -üñi]

Tercümānlık eylese karşında cānum **la'lüñe** / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Gāh hānde geh gāzab ey gonca **la'lüñ** 'āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe cān bezl ider cānā Rahîmî şüphesüz / Da'vî-i lāf itmez 'āşık 'aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [la'lüñe, -üñe]

La'l ü ruhsār-ı 'arāk-rîzūñ hayāliyle müdām / Geh şarāb içer Rahîmî ey gül-i ter geh 'arāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [la'l,]

Añduqca **la'lüñ** añma 'adūdan te'addi / Zülfüñ gāmıyla haddümi var bā-iñālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

Bahār irdi yine sākî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun **la'lüñi** pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [la'lüñi, -üñi]

Hāşşa hāşıyyet kōmış **la'lüñde** ol cān āferin / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā emr-i muhāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [la'lüñde, -üñde]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş bādenüñ / Mā-ħaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Görüp **la'lüñe** rūhum itdüm revān / Göre nice cāndan hırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Ne cānā **la'lüñe** mestem ne göz ü qaşa hayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naqqāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [la'lüñe, -üñe]

La'lüñden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına sürāhi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [la'lüñden, -üñden]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse **la'lüñden** / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [la'lüñden, -üñden]

Dil ü cān gördi **la'lüñle** miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz şimdi adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [la'lüñle, -üñle]

İtmeyen **la'lüñ** için cānını cānıyla fedā / 'illetiyle dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz kıanın içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [la'lüñe, -üñe]

Ķaddümi bükdükce zülfüñ **la'lüñi** kıldum taleb / Pirlıkde başladum çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [la'lüñi, -üñi]

Ķaşd-ı cān idüp niçün dā'im kabālar başuma / **La'lüñ** öpsem gāmze hışım eyleyüp hançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı hayāt / Ķarañudur ötesi añma ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [la'lüñe, -üñe]

Yārūñ Raḥîmî öpmek için **la'lini** müdām / Mey cām-ı gāmda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [la'lini, -ini]

Ruḥ u **la'lüñle** cān ḥod ḳan uḡuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ḥ'ānınuñ muḥtāc u ḳan ḥayrānıyuz şimdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [la'lüñle, -üñle]

La'lüñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yoḡ yine māya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

Ne öldürür dil-i bîmārumı ḡamzeñ ne şaḡ eyler / Benüm ḥaḳḳumda cānā ḳopmadı **la'lüñ** gibi emli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [la'lüñ, -üñ]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḡsun baḥr u irsin **la'** ü mercānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [la',]

lāl: Dilsiz.

Teng ü **lālüm** dehen ü luḡfını şerḥ eylemede / Ṭab'-ı dūr-bārum ile gerçi sūḥan-dānem ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [lālüm, -üm]

lāl it-: Susturmak, dilsiz hale getirmek.

Ḡonca-i ḡonca zülālüñdür **iden** gülşende **lāl** / Sünbüli bŷy-ı kelālüñdür iden āşüfte-ḥāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [lāl iden, -en]

la' ü dür: Lal taşı ve inci.

Luḡf ile ḡüftāra gel bî-ḳıymet olsun **la' ü dür** / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [la' ü dür,]

la' u leb-i ḡüftār-ı yār: Sevgilinin kırmızı dudaḡının sözü.

Mürde-cisme cān virür **la' u leb-i ḡüftār-ı yār** / Bu ne i'cāz-ı Mesîḥādur ne rŷḥ-efzā olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [la' u leb-i ḡüftār-ı yār,]

lala paşa: Yavuz Sultan Selim zamanında (1512-1520) kardeşi Deli Hüsrev Paşa vasıtasıyla saraya alındığı, bir süre Kanuni Sultan Süleyman'ın berberbaşlığında bulunduğu belirtilir. Daha sonra sipahi oğlanları zümresine giren Mustafa Ağa çarşnıgırlık ve küçük mirahurluk yaptı. Rüstem Paşa'nın veziriazamlığı sırasında yeniden çarşnıgırlığe getirildi ve Safed sancak beyliği verilerek İstanbul'dan uzaklaştırıldı. Ardından 5 Şaban 964'te (3 Haziran 1557) Şehzade Selim'e lala oldu. Şehzade Selim ile Bayezid'in taht kavgasında etkili rol oynadı. İki kardeş arasındaki gerilimi tirmandırdı ve Selim'e avantaj sağladı.

İrişmez sem'ine feryād u āhum **Lala Paşanuñ** / O cevr-i ḡoncadan 'ayyŷḳa irgürdüm ben eḡānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [lala pašanuñ, -nuñ]

lāle: Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek. Ortasındaki siyah noktalar klasik şiirde yağ yarasına benzetilir.

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḡān-ı āh sünbül dāğ-ı dil **lāle** ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [lāle,]

Gül yaçalarda yaşam sînemi ben **lāle** gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [lāle,]

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḡ-ı gül-fām için / Қапқара yaqmış derünin **lālenüñ** nār-ı ḡased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [lālenüñ, -nüñ]

Hemān sünbül şaçun miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḡunçün **lāle** şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [lāle,]

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḡār-ı intizār / **Lāle** gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [lāle,]ḡāl-i lebün firākı odı **lāle** gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [lāle,]

Şaḡrāda **lāle** şanma gül-gün meyiyle şunmuş / ‘Ayyāş-ı nev-bahāra cām-ı şafā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [lāle,]

Nev-bahāra **lāle** şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldurma destününden koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [lāle,]

Zülf ü ḡaddün ḡasretinden ḡāk olan bî-dillere / Āh ider karşı duḡān **lāle** vü kuhsāra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [lāle,]

Fenā kuhsārda her **lāleye** cānā beğā ḡurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḡūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [lāleye, -ye]

Açılmış **lāleler** güller tenümde dāğ-ı ḡasretten / Vücūdum gülşeninün murğ-i ḡoş-elḡānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [lāleler, -ler

Bezm-i çemende **lāle** degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḡı bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [lāle,]

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş kaḡredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḡrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [lāle,]

ḡad ü dendān hecriyle dökülen kanlu yaşumdan / Olupdur dāğda **lāle** ḡolupdur baḡr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [lāle,]

Hemān bir ben degül **lāle** daḡı çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfünün āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [lāle,]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı ḡüsn itmiş meḡer **lāle** / Kızaruḡ ḡacletinden şimdi kan derler döker **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [lāle,]

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş remz eyler / Şafā bezminde ehl-i ‘işrete sāḡar şunar **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [lāle,]

ḡudüm-ı şehriyāra bezl için la‘lîn-ḡabaḡlarda / Degüldür jāle iḡzār eylemiş bî-‘add durur **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [lāle,]

Piyāde seyr iderken maḳdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem ‘asker-i ezhāra oldu təcver **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [lāle,]

Firāk-ı zülf ü ruḫsāruñla sen servüñ kenārında / Duḫān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [lāle,]

Çemende sākî-i gül-ruḫ elinden ḳadeḫ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [lāle,]

Raḫîmîyem vefā cem‘inde bir tābende şem‘um ben / Çerāğın şu‘le-i sūz-ı derūnumdan yaḳar **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [lāle,]

Kenār-ı ḳabrümi zeyn it gül ü **lāle** ile ey gonca / Ölürsem ārzü-yı ḫasret-i ruḫsār u ḫālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [lāle,]

Ḳanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devrüñde **lāle** gibi ciger-ḫ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [lāle,]

Hezārān derd daḫi olsa dilde āşikār itmez / İder aḡyārdan **lāle** gibi anı nihān ḫasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [lāle,]

Ḫal ü ḫaddınsız yaḳup eczāyı çeşmüm gül gibi / **Lāle** gibi dāğ-ı ḡamda dāḡdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [lāle,]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḫuña **lāle** ḳan düşmen lebüñe mey kızil yaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [lāle,]

Dāḡ urup sīneme ‘aşḡ odı ile **lāle** gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḫemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [lāle,]

lāle-ḫadd: Lale (renkli) yanak.

Vefāsız **lāle-ḫaddıçün** dile dāğ-ı cefā urmam / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülüñden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [lāle-ḫaddıçün, -ıçün]

lāle-ḫatt: Lale gibi ayva tüylü.

‘Arızında ḫaḫḡ görüp sen **lāle-ḫaḫḡuñ** itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı dāḡ urındı gökde māḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [lāle-ḫaḫḡuñ, -uñ]

lāle-ruḫ: Lale gibi al yanaklı.

Bir serv-ḳad [u] **lāle-ruḫuñ** ḡuşşasından āh / Sīnemde görinen elif ü dilde dāḡıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [lāle-ruḫuñ, -uñ]

Dāḡlar yaḳdı dile bir **lāle-ruḫ** nāzük-beden / Başımı cū eyledi bir serv-i ḫoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [lāle-ruḫ,]

lāle-ruḫsār: Lale yanak.

Serv-қaddūñ ḥasretinden gözde ābum var benüm / **Lāle-ruḥsāruñ** ğamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [lāle-ruḥsāruñ, -uñ]

Serv-қaddūñ yādına çekdüm elifler sīneme / **Lāle-ruḥsāruñ** firāķı arturur nārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [lāle-ruḥsāruñ, -uñ]

lāleveş: Lale gibi.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı **lāleveş** sākī / Baña vaḥdet meyinden cür‘a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [lāleveş,]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddüñle ey gül-pīrehen / İdesin ben mübtelāya **lāleveş** ḥünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [lāleveş,]

Seyr ider her ḥār-ı ḥüsnuñ gülşenin ben **lāleveş** / Giñ yaқadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [lāleveş,]

Hezārān dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz **lāleveş** dilde / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [lāleveş,]

Ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla **lāleveş** қanlar yudam / Тағlara düşüp perīşān-ḥāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [lāleveş,]

lālezār: Lale bahçesi.

Gülşen-i ḥüsnuñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu deştüñ **lālezārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [lālezārın, -ın]

İşüm bitürdi benüm derd-i dāğ-ı ḥün-ālūd / Şaқāyıķı n’ideyin **lālezārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [lālezārı, -ı]

lālezār ol-: Lale bahçesi olmak.

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālüñle ey gülzār-ı ḥüsñ / Қanlı yaşumdan kenārum **lālezār olmış** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [lālezār olmış, -mış]

lālezār-ı dāmen-i şahrā: Çölün eteğindeki lale bahçesi.

Dāğ-ı derdüñ süzişüñden bildüm ey ḥünin-ciger / **Lālezār-ı dāmen-i şahrāya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [lālezār-ı dāmen-i şahrāya, -ya]

la‘l-i ‘anberin: Amber kokulu dudak.

La‘l-i cān-baḥşuñda **la‘l-i ‘anberin** / Şanki қonmış қanda bir miskin-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [la‘l-i ‘anberin,]

la‘l-i cān isār: Can saçan dudak.

Bu **la'î-i cân işâr** ile bu nergis-i bîmâr ile / Cânâ sen âdem cânısın insâna şîhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [la'î-i cân işâr,]

la'î-i cân-baḥş: Can bağıslayan dudak.

La'î-i cân-baḥşuñda la'î-i 'anberîn / Şanki ḳonmuş ḳanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [la'î-i cân-baḥşuñda, -uñda]

Eger göndermez ise **la'î-i cân-baḥşuñ** dile merhem / 'Îlâca ḳâbil olmaz bu ten-i mecrûḥ-ı şad çâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [la'î-i cân-baḥşuñ, -uñ]

La'î-i cân-baḥşuñla gören sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise 'İsâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [la'î-i cân-baḥşuñla, -uñla]

La'î-i cân-baḥşuñla cânâ aşınalık kesb iden / Baḥrveş her sū revân itsün revân cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [la'î-i cân-baḥşuñla, -uñla]

Ḥayâl-i nergisüñ ki **la'î-i cân-baḥşuñ** temennâsı / Dirîgâ 'ömri zâyî' eyledüm bir ḥurd u ḥ'âb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [la'î-i cân-baḥşuñ,]

la'î-i dür-efşân: (Sevgilinin) inci saçan dudağı.

Yaşumla baḥr-i dehrüñ şimdi terdür ḳatı mâ-beyni / Başaldan baḡrına kân gibi sen **la'î-i dür-efşânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [la'î-i dür-efşânı, -ı]

la'î-i ḥamrâ: Kırmızı şarap.

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâḡı ḳanlı yaşum **la'î-i ḥamrâdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [la'î-i ḥamrâdan, -dan]

la'î-i ḳand: Şeker dudak.

La'î-i ḳanduñ zîkr ider dâ'im Raḥîmî Ḥusrevâ / Penc Şîrîn ḫab' olur vaşf-ı lebüñ tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [la'î-i ḳanduñ, -uñ]

la'î-i leb-i dildâr: Sevgilinin dudaḡının kırmızısı.

Sâḳiyâ min-ba'd şunma bûsesüz câm-ı şarâb / Ârzü-yı cân u dil **la'î-i leb-i dildâr** ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [la'î-i leb-i dildâr,]

la'î-i leb: Lal taşına benzeyen kırmızı dudak.

Gözümde ḫâk-i rehüñ meyl-i cânâ **la'î-i lebüñ** / Cevâhir oldı bular kîmiyâ 'ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [la'î-i lebüñ, -üñ]

la'î-i mey-gün: Şarap renkli kırmızı dudak.

Bî-tekellûf öpdüğüçün **la'î-i mey-günüñ** şarâb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [la'î-i mey-günüñ, -uñ]

La'î-i mey-günüñdan ayru bezm-i gamda dem-be-dem / Hün-ı hasretdür yidüğüm içdügüm hün-âbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [la'î-i mey-günüñdan, -uñdan]

La'î-i mey-günüñ gamından döne döne ey felek / Cür'aveş pâ-mâl idüp yire dökersin kıanımuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [la'î-i mey-günüñ, -uñ]

Şüfiyâ gâyet müdâvâdur gam u dil derdine / Şişe çek bir **la'î-i mey-gün** ile cânuñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [la'î-i mey-gün,]

La'î-i mey-günüñ görüp bir neş'e tahşil eylemiş / Raqş urur cânâ meger gelmiş zebânuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [la'î-i mey-günüñ, -uñ]

la'î-i nâb: Saf kırmızı dudak.

Cânuma bir büse ikrâr eyledi o **la'î-i nâb** / Mâ'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [la'î-i nâb,]

Her diyâra kim kadem başsañ kudümüñden şehâ / Hârdan güller biter her hâra virür **la'î-i nâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [la'î-i nâb,]

Nihân oldı gözümden **la'î-i nâbuñ** niçe demlerdür / Yağar gam câmı ben mest-i harâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [la'î-i nâbuñ, -uñ]

Çeşm-i mestüñdür harâb iden dil ü cân illerin / **La'î-i nâbuñdur** kesâd iden Bedahşân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [la'î-i nâbuñdur, -uñdur]

Gül gibi gönca-dehenlerle müdâm iç **la'î-i nâb** / 'işreti fevt itme sulţânım irişmezdim deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [la'î-i nâb,]

Âh kim sâğar şunarsın mest olup her sifleye / **La'î-i nâbuñ** bezl idersin râh-ı rûh-efzâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [la'î-i nâbuñ, -uñ]

la'î-i nâb-ı ham: Bükülmüş saf dudak.

Nice bir **la'î-i nâb-ı hamla** dil teng / Demidür sâkiyâ şun cân-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [la'î-i nâb-ı hamla, -la]

la'î-i revân-bağs: Hayat başlayan dudak.

N'ola öldürmege kaçd eyler ise gamzelerüñ / Sen benüm **la'î-i revân-bağsuñ** ile cânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [la'î-i revân-bağsuñ, -uñ]

la'î-i sîr-âb: Taze dudaklar.

La'î-i sîr-âbuñla gönca gördi hem-meşreb müdâm / Reşkten mi kıan yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [la'î-i sîr-âbuñla, -uñla]

La^l-i sîr-âbuñ ğamından cān viren bî-dillerüñ / Tütüyâ ider ‘uyûn-ı cāna a‘yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [la^l-i sîr-âbuñ, -uñ]

La^l-i sîr-âbuña teşne olalı cānâ kirās / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān bâġını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [la^l-i sîr-âbuña, -uña]

la^l-i şîrîn: Tatlı dudak || Şirin kelimesi tevriyeli kullanılmıştır. Ferhat ile Şirin hikayesinin kadın kahramanına telmih var.

La^l-i Şîrînüñ ğamından yine cān Ferhâdınüñ / Ser-güzeşti Hüsrevâ efsâne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [la^l-i şîrînüñ, -üñ]

la^l-i yâr: Sevgilinin kırmızı dudaġı.

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kûy-ı hammâr isterüz / **La^l-i yâre** cür‘a gibi cānı îsâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [la^l-i yâre, -e]

La^l-i yâr üzre Raġîmî şanma hâl / Dâġ-ı cānuñdur ki te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [la^l-i yâr,]

Hârdan zaġm-ı ğamın cānumda **la^l-i yâr** için / Bülbülâ bir ġonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [la^l-i yâr,]

la^llin kabâ-yı nev-rûz: Yeni ġünüñ kırmızı renkli kaftanı.

Geymiş vücûd-ı ‘âlem aġdar libās-ı hâdrâ / Şâġ-ı gül üzre degmiş **la^llin kabâ-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [la^llin kabâ-yı nev-rûz,]

la^llin-câme: Kırmızı elbise.

Eşk-i hasret kıana ġarġ itdi gözüm merdümelerin / Şanki **la^llin-câmelerle** zeyn olur ġurbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [la^llin-câmelerle, -lerle]

la^llin-ţabak: Kırmızı tabak.

Ķudûm-ı şehriyâra bezl için **la^llin-ţabaklarda** / Degüldür jâle ihzâr eylemiş bî-‘add durur lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [la^llin-ţabaklarda, -larda]

la^l-reng: Lal renkli, kırmızı.

Şeker gibi ezildüñ ġördi aluñ **la^l-reng** aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [la^l-reng,]

lām it-: Lam harfi gibi yapmak. || “kâmet baġlamında " çaresizlik nedeniyle belini bükmeek.".

Elif-ḳaddümi **lām it** cevr ile ey mīm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [lām it,]

lām zülf: Sevgilinin lam harfine benzeyen zülfü.

Elif ḳaddüñ ile **lām zülf** ü hem mīm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [lām zülf,]

latîf: Hoş, güzel.

Cānā **latîf** ü nāzük vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daḳıḳ ü bārik ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [latîf,]

lā-ya‘ḳıl: Akli başından gitmiş, kendinden geçmiş.

Ġubār-ı haṭṭ-ı la‘lūñle benüm ḳod baña yitmişdür / Yüüm ṭıtdum ben oldum denk ü ḳayrān mest ü **lā-ya‘ḳıl**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [lā-ya‘ḳıl,]

lāyih ol-: Belirmek, görünmek.

Defter-i ‘aşḳımı taşhîh idemez kâtib-i dehr / Levḫden **lāyih ola** aña meger istinsāh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [lāyih ola, -a]

Haṭṭı geldi bûsesin al dün ğaribüñdür diyü / Ey Raḳîmî **lāyih oldı** cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [lāyih oldı, -dı]

lāyık: Münasip, uygun, hak.

Ey ārzü-yı cān u murād-ı dil-i ḳazîn / **Lāyık** degüldür ‘āşıḳa bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 240, Beyit 1). [lāyık,]

lāyık-ı fitrāk ol-: Terki başını hak etmek.

Ey Raḳîmî geşte-i ‘aşḳum vücüdum ğarḳ-ı ḫün / **Olmaya** dem-ber-dem ammā **lāyık-ı fitrāk** ḳayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [lāyık-ı fitrāk olmaya, -maya]

lāzım degül: Gerekli değil, gerekmez.

Bilür dil dostı izḫār-ı mihr itmek **degül lāzım** / ‘Adū-yı dîve insāniyyet itme ey melek-ḳaşlet (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [lāzım degül,]

Ben senüñ çoḳdan giriftārum müselsel zülfüne / Yoluña cānum fidā **lāzım degül** ḳayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [lāzım degül,]

Bildiler bu ḫinde ben kendüm dimek **lāzım degül** / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yoḳ şî‘re Raḳîmî i‘tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [lāzım degül,]

leb: Dudak.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet **lebüñ** kevşer dişüñ lü'lü' qadüñ tûbā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Lebüñde táb-ı tebden görünen tebḥāleler cānā / Şanasın rind-i mey-āşām ile Hızır oldı hem-meşreb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [lebüñde, -üñde]

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār **leb** / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [leb,]

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār **leb** / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [leb,]

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlıgum / Yoḳ yire niçün ider cāndan beni bî-zār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [leb,]

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / 'Ālem-i ğaybuñ ider remzin ṭurup izḥār **leb** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [leb,]

Bāĝ-ı ḥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt / Ḥaṭṭ-ı Hızır ābuñla gūyā oldı Hızır-āşār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [leb,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammā nār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [leb,]

Ey şeker-ġüftār acırsañ baña raḥm it acı kim / Ṭatlu cānumdan uşandurdı beni efgār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [leb,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrān idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrār **leb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [leb,]

Cüllāba ḳondı ḳonyalu şîrîn sözüñle hep / Virdi **lebüñ** ḥalāveti ḥelwāya ḥoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Sofra-i ḥün-ı vişālüñ ben faḳîr ü aca ac / Ey **lebi** senbüse-i şekker yañāĝı ter gülāc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [lebi, -i]

Luṭf ile ġüftāra gel bî-ḳıymet olsun la'ı ü dür / **Leblerüñ** depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [leblerüñ, -lerüñ]

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydüĝin / Rehn iderdi ḥırḳasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [leblerüñde, -lerüñde]

Dil miyānuñ ārzūlar cān **lebüñ** eyler ümîd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad nā-bedîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Gitmez idi bir nefes āyîne-i dilden ĝubār / Merḥabālarla **lebin** şunmasa meh-rüyān-ı 'ıd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [lebin, -in]

Lebüñsüz cām-ı cān pür-ḥün olupdur / Ruḥuñsuz ĝöz yaşı ĝül-ĝün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 45, Beyit 1). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey h̄'āce alı vir saña helvālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [lebi, -i]

Bu çeşm-i cür'aveş pāy-māl-i devrân itseñ incinmem / **Lebüñsüz** sāgar-ı çeşmüm tolu kan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [lebüñsüz, -üñsüz]

Bāğ-ı hüsne 'arızuñ gül mīve-i cān **leblerüñ** / Sensin ey rûh-ı revân var ise berg ü bār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [leblerüñ, -lerüñ]

Cānuma cānā **lebüñdür** gönca-i gül-nār-ı 'ömr / Ol bu hüsniyle cihān bāğında ber-ğurdār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [lebüñdür, -üñdür]

Zülfüñ ańsam çın seher olur dimāğum müşğ-bār / **Leblerüñ** zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [leblerüñ, -lerüñ]

Lebüñ devrinde ey gönca gönül 'ış-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküm şarāb-ı la'l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Dem-i ğamda **lebüñ** hecriyle yaşum kana dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-ğüvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ esrārınuñ cāniyla ben hayrāniyam cānā / Anuñçün ańmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Ķadeh mey-ğün **lebüñ** öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [lebüñ, -üñ]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde **lebüñ** ey 'İsī-dem / Cān u cihānuñ cānisin cānāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Müşteriyüz nağd-i cān ile **lebüñ** kālāsına / Yok dime āzār ile ey gönca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [lebüñ, -üñ]

N'ola Raħimî büse isterse **leblerüñden** / Cānā leziz ü terdür ekşer ğidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [leblerüñden, -lerüñden]

Şaçuñ 'ömrüm **lebüñ** cānum ruħuñ rüzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'aşıķān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Cān **lebüñden** em recā itdükce ğamzeñ hışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [lebüñden, -üñden]

Zülfi pāyına düşüp utma **lebinden** tiryāk / Gel bu sevdāyı raķibā ķo ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [lebinden, -inden]

Leblerüñle ğamzeñ el bir eylemiş / Cānuma şirāne naħçir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [leblerüñle, -lerüñle]

Hecr-i la'lüñle tenümde ğaldı cāndan bir ramaķ / Şun **lebüñ** cānum yirine gelsün öldüm işte baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Leblerüñ vaşında cān-baħş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben Rûh-ı ĳudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [leblerüñ, -lerüñ]

Lebüñsüz āb-ı hayvān nūş idersem nīş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benim bir daḥi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi gamıyla kaḍeḥ gibi ḥoldı ḳan çeşmüm / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [lebi, -i]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ **lebi** şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kāmı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [lebi, -i]

Lebüñ aġyār-ı zulmet-çihreye ey hıẓr-ı ḥaṭṭ şunma / Ḳurudur varduġı dem çeşme-i hayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [lebüñ, -üñ]

Cān idi borcumuz **lebüñe** eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [lebüñe, -üñe]

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başuñ / Kıl **leblerin** temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [leblerin, -lerin]

Zahm-ı cānum gördi müjġānuñ duz ekmek bilmedi / **Leblerüñle** niçe demdür var iken ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [leblerüñle, -lerüñle]

Ḥaṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıḳdan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn **lebe** Ferḥād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [lebe, -e]

Düşmez aġzuña ezilme o şeker **lebden** üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [lebden, -den]

Sāḳiyā bize **lebüñ** cāmını şun nūş idelüm / Bāde-i ‘aşḳ ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Sensizin dirlik dilersem ġamzeñe ḳatlüm ḥalāl / **Leblerüñsüz** zindeġānî cānuma olsun ḥarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [leblerüñsüz, -lerüñsüz]

Lebüñ bezminde ey ġonca şarāb-ı nāba ‘aşḳ olsun / Ümîd-i nuḳl-i la‘lûñle yinen ‘unnāba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ devrinde şol hūşyāra ey sāḳî selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl’olan ḥumār u ḥ’āba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Ṭalib olan sen **lebi** la‘l ü dişi dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [lebi, -i]

Ḳanımı dök cānumı al rāẓıyam tek şun **lebüñ** / Şoñra ṭuyup ġamzeñ öldürürse ola ḳana ḳan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Lebüñden gelmedi cān derdine bir nuṭḳ-ı em bir gün / Bu ġamdan ġam mı itsem ‘azm-i iḳlîm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [lebüñden, -üñden]

Kime şorsam **lebüñ** cān gibi hiç ‘ālemde görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıḳda hilālāsā ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / Baña bildür ḥaṭāmı niçün eyler ḳaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [lebüñçün, -üñçün]

Şun **lebüñ** cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Hezārān dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / **Lebüñsüz** beste cānum ğonca açmaz belki geh güldē (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi şeftālusu cüllābına ben ğanda ğandum āh / Şehādet itme nā-ħağ yere ğirme ğana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [lebi, -i]

Lebin öpmekte āl it ter düşer nāzük-ṭabī'atdur / Şağın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [lebin, -in]

Rahîmîññ **lebi** hecriyle ağan ğanlı yaşını / Deminde yāre rengîñ eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [lebi, -i]

Lebinden dem uraldan sen döker ğan çeşm-i giryānum / Niçün ğan üzre ğan itdüñ ğirüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [lebinden, -inden]

Hecr ile öldüm meded depret **lebüñ** şor ħālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rūḥ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Ķāmetüñ serv ü **lebüñ** ğonca yañağuñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Meclise geldüğini di ol **lebi** mey-ğūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [lebi, -i]

Benem ğod baña yandı ben yığıldum sākīyā luṭf it / **Lebüñ** cāmını şun cān u dilüm mest ü ğarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ bu cānuma ḥelvā-yı bî-bedeldür ola / Ḥayāl-i kāmēti ṭopuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmiş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ħaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [lebüñi, -üñi]

Cān **lebüñ** cāmın ğörüp mestāne şeklin bağladı / Yandı şem' -i şevķe dil pervāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebine al ruḥı āl-i peyem-ber ğeçinür / Şoralum ālila cāndan gele bu peyğāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [lebine, -ine]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsarı / Ruḥuña lāle ğan düşmen **lebüñe** mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [lebüñe, -üñe]

Ķörmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir **lebi** ğoncayla gel seyr eyle sulṭān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [lebi, -i]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye ḥürşid-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar **lebüñsüz** āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [lebüñsüz, -iñsüz]

Niçe ḥayrānı olmasun ğören ol çāşnî-ğirüñ / **Lebi** sükker börek ḥaddı gülāc-ı ḥūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [lebi, -i]

Ey **lebüñ** ḥasta dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme ğüftār-ı **lebüñ** cān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Şarāb-ı aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / **Lebüñi** cāmını şun öpdür baña ol sākīd ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem^c-i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [lebin, -in]

leb ü dendān: Dudak ve diş.

Leb ü dendānuñ añcağ gözümüñ / İçi bir la^l gāh lü^llü^ldür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [leb ü dendānuñ, -uñ]

leb ü hadd: Dudak ve yanak.

Şām-ı hecrüñde **leb ü haddüñle** gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [leb ü haddüñle, -üñle]

leb-ā-leb tolu: Ağızına kadar dolu.

Bāde-i bezm-i ezel birle **leb-ā-leb tolu**dur / Şūfiyā nūş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [leb-ā-leb tolu, -dur]

leb-i bezm: Meclisin kenarı.

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmîñüñ / Dem-ā-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [leb-i bezminden, -inden]

leb-i cānān: Sevgilinin dudağı.

Şol dem itmişdüm **leb-i cānān** ile ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [leb-i cānān,]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm **leb-i cānān** ğamın / Çekmedüm ‘ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [leb-i cānān,]

Ḥoş-ābuñ ḥoş-müşābihdür **leb-i cānāna** ey vişne / Mezāk-ı mey-ḥoşuñ rengin teselli cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [leb-i cānāna, -a]

leb-i cānāne: Sevgilinin dudağı.

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [leb-i cānāneye, -ye]

leb-i cān-baḥş: Can veren dudak.

Müşteriyem **leb-i cān-baḥşına** biñ cān ile ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [leb-i cān-baḥşına, -ma]

Leb-i cān-baḥşı virür ḥasta dile gerçi ḥayāt / Sitem-i ḡamze-i fettān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [leb-i cān-baḥşı, -ı]

leb-i deryā-yı hind: Hint denizinin kenarı.

Sevād-ı levḥ-i dîdem içre ‘aks-i kākül ü ḳaddüñ / **Leb-i deryā-yı Hind** içre hemān bir serv-i dil-cüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [leb-i deryā-yı hind,]

leb-i dil-ber: Sevgilinin dudağı.

Süḥan şarrāfı ḳatında Raḥîmî la‘li n’eylerler / **Leb-i dil-berde** lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [leb-i dil-berde, -de]

leb-i hecr: Ayrılık dudağı.

Leb-i hecriyle yārüñ ḥastayum ey nāle luḡ eyle / Felek evcine çıḳduḳda müdāvā şor Mesîḥādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [leb-i hecriyle, -iyle]

lebi ‘isā: Hz. İsa nefesli, ölüyü diriltici dudağa sahip olan sevgili.

Ey **lebi ‘isā** baña ḳarşu ne ḥoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [lebi ‘isā,]

leb-i la‘l-i şekerhā: Şeker çiğneyen kırmızı dudak.

Dehānı sırrını şordum **leb-i la‘l-i şekerhādan** / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [leb-i la‘l-i şekerhādan, -dan]

leb-i mey-gün: Sevgilinin şarap rengine olan kırmızı dudağı.

Sen **leb-i mey-gün** ḡamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaż‘ını mey-ḥāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [leb-i mey-gün,]

Ṭolular nüş it Raḥîmî bir **leb-i mey-gün** ile / Olmadan bezm-i ezelden kāse-i ‘ömrüñ ṭolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [leb-i mey-gün,]

leb-i şîrin: Tatlı dudak. || Şirin'in dudağı.

Yine Ferḥād-ı ḡam-fersāya peydā oldı şandılar / **Leb-i şîrinüñ** aḡdum āḥ idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [leb-i şîrinüñ, -üñ]

lebiçün: Dudağı için.

Rahîmî gamze kıldı alb-i meftûn / **Lebiûn** cn ama merhûn olupdur (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 45, Beyit 5). [lebiûn,]

lebin p-: (Sevgilinin) Dudaını öpmek.

iddur ar it amı ar-ı fera bûnyd kıl / p lebin yrûn dil cndan mûbrek bd kıl (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 163, Beyit 1). [lebin p,]

leclc: Satranç oyununun icat eden kii.

Anu iûn ru sûrer hum Rahîmî apua / Na-ı hûsnûnde vef arancınu **leclc**dur (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 59, Beyit 7). [leclc

lema:

1.Parıltı || İlahi, beşeri aşka dair ufacak bir etki.

Nûr-ı nr-ı adan bir **lema** tail eyleyen / Yanmaa pervne olur bilmez ol perv nedûr (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 92, Beyit 3). [lema,]

2. Parıltı, parlaklık.

u kim bir **lema** hıl eyledi envr-ı evkundan / Anu her zerresin un gibi dehr-r iden sensin (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 261, Beyit 4). [lema,]

lema-i sr-ı mihri: Gûnein izlerinin parıltısı.

rızu ben zerreye arz eyle ey rûen-zamîr / **Lema-i sr-ı mihri** fitbiler bilûr (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 89, Beyit 4). [lema-i sr-ı mihri, -i]

lema-i nûr-ı nebî: Peygamberin nurunun parıltısı.

rızında zahir olmuş **lema-i nûr-ı Nebî** / Hûsn içinde bezemi çok pîr-i Kenn oğluna (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 306, Beyit 3). [lema-i nûr-ı nebî,]

lemavr ol-: Parıltılı olmak.

ol dil ki zerrece ola mihrûnle lemavr / un gibi dehre hre-i devrn olur alur (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 43, Beyit 5). [lemavr ola, -a]

leng: Topal, aksak.

Yolum geh kûh geh hmûn u menzil dor atum **leng** / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrûnde p-der-il (Kûtahyalı Rahîmî Dîvnı, Gazel 176, Beyit 4). [leng,]

lenger: Gemi demiri, çapa.

Çok furtına şavurdi hevâ-yı gam-ı zülfün / **Lenger** birağup kıomadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [lenger,]

lerzân ol-: Titremek.

Şokunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretten **olur lerzân** hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [lerzân olur, -ur]

leşker: Asker.

Dâğlar zerrîn-libâsum zaħm-ı sînem hancerüm / Pâdişâh-ı kişver-i fakram kanâ'at **leşkerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [leşkerüm, -üm]

let: Dayak, dövme.

Bu dehrün devleti **let** derhemi hem tablı pür-gavgâ / Dilâ her sancağı bir sancı ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [let,]

letâfet: Güzellik.

Ey **letâfet** gülşeninde serv-i reftârum Hasan / Zülfi sünbül kıaddi gül ferhunde didârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [letâfet,]

letâfet bâğı: Hoşluk, latiflik bahçesi.

Bu gün kıadd-i hilâl-i 'îd reşk-i ebruvânuñdur / **Letâfet bâğına** revnaķ viren mevzün nihâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [letâfet bâğına, -na]

letâfet gülşeni: Güzelliğın gül bahçesi.

Letâfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Gamından incinüp hâruñ şaķın çekme melâletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [letâfet gülşeninde, -nde]

Letâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân bülbül-i güyâsı var bir 'aşķ-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [letâfet gülşeninde, -nde]

levh: Sayfa.

Defter-i 'aşķumı taşķih idemez kâtib-i dehr / **Levhden** lâyiķ ola aña meger istinsâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [levhden, -den]

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maḥbû'ũñ / alem **levḥ** üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḩş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [levḥ,]

levḥa: Yazı.

Meşḩ-i aşḩuñ ḩaralarken ben senüñ daḥi alem / **Levḥa** yazmamış idi Leylâ vü Mecnûndan mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [levḥa,]

leyl ü nehâr: Gece ve gündüz, sürekli.

Sevdâ-yı zülf ü şevḩ-i 'izâruñla ay u gün / Eyler şabâ yeli gibi **leyl ü nehâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [leyl ü nehâr,]

Sen boyı servi kenâr itmek için **leyl ü nehâr** / Yetmiş iki dereeden şü getürür ḩırḩ bîñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [leyl ü nehâr,]

Gün olur ay yüzini görmezem geḩer bir yıl / Bu ḩurd [u] ḩ'âb ya **leyl ü nehârî** n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [leyl ü nehârî, -ı]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzûn ola şevḩuñ / Bu devri zâyi' itme meh gibi **leyl ü nehâr** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [leyl ü nehâr,]

leylâ: Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

Vâḩ'amda dün gece Mecnûnı gördüm zâr ider / Āḩ u vâveylâ vü **Leylâ** zikrini tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [leylâ,]

leylâ vü mecnûn: Leyla ve Mecnun (hikâyesi).

Meşḩ-i aşḩuñ ḩaralarken ben senüñ daḥi alem / Levḥa yazmamış idi **Leylâ vü Mecnûndan** mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [leylâ vü mecnûndan, -dan]

leylâyı saçuñçün: Kara saçın için (Leyla ve Mecnun hikâyesine telmih vardır.)

Dil-i dîvâne **Leylâyı saçuñçün** / Yürür sevdâ-zede Mecnûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [leylâyı saçuñçün, -yı, -uñçün]

leylâ-yı zülf: Saçının karanlıḩı (Leyla kelimesi tevriyeli kullanılmıştır. Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı Leyla'ya telmih vardır.)

Şeb-i ḩadri bu ben Mecnûnuñuñ **Leylâ-yı zülfüñdür** / Mübârek 'id-ı ferḩundem mevâ'id-i vişâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [leylâ-yı zülfüñdür, -üñdür]

Leylâ-yı zülfüñüñ şü ki meftûnuñ olmaya / Āḩıl midür o kimse ki Mecnûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [leylâ-yı zülfüñüñ, -üñüñ]

leyl-i fūrkat: Ayrılık gecesi.

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / **Leyl-i fūrkatde** yiter geçdi günü ey yüzi mâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [leyl-i fūrkatde, -de]

lezîz: Lezzetli, tatlı, hoş.

N'ola Raḥîmî buse isterse leblerüñden / Cānā **lezîz** ü terdür ekşer gıdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [lezîz,]

lezzet: Zevk, haz.

Nār-ı ğam sen şehden ayru **lezzetin** telḥ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup ağlar şem^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [lezzetin, -in]

libās: Elbise, giysi.

Geydi nūrāni **libāsın** şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [libāsın, -in]

libās-ı ḥadrā: Yeşil elbise.

Geymiş vücūd-ı 'ālem aḥḍar **libās-ı ḥadrā** / Şāḥ-ı gül üzre degmiş la'lin ḳabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [libās-ı ḥadrā,]

licām-ı şer'î ur-: Şeriat dizginini vurmak.

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî 'örf-i ma'rûfı / **Licām-ı şer'î urup** ḳāḍıdan ḳullan hevā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [licām-ı şer'î urup, -up]

lik: Ama, lakin.

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḥîmî yoluña / **Lik** ḥūra geçmez ey ebrü kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [lik,]

Mescide gelse alur seccāde sūsen omzuna / **Lik** bāğa varsa mey var ḳoltuğında bir ḳabaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [lik,]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i Bergama / Gün yüzüñsüz **lik** biñ şādisi degmez bir gama (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [lik,]

likin: Lâkin, ancak, ama.

Efsāne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / **Likin** dehenüñ şerḥin iñen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [likin,]

līmūn: Limon.

Raḥimī bāğ-ı ‘ālemdē naşībūñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḥsāruñ bu gün **līmūna** beñzetdüm
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [līmūna, -a]

livā: Sancak, bayrak.

Tîr ğamzeñ yā qaşuñ qađdūñ **livā** zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şāhib-kırānsın yā Ḥüseyn
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [livā,]

liyākat: Layık, yaraşır, uygun olmak.

Liyākat yok ğulām-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda ser-ḥayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [liyākat,]

loḳma: Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası.

Matbaḥ-ı ḥūn-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / Çekmedi balın belāsın yimedi **loḳma** ğamın (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [loḳma,]

loḳmān: Hikmetli sözleri ve hikâyeleri ile efsaneleşip her derdin devasını bildiği rivayet edilen hekim.

Şifā olmaz budur Ḳānūn-ı bīmār-ı ğam-ı ‘aşqa / Teraḥḥum idüp Eflāṭūn u ger **Loḳmāna** gönderseñ
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [loḳmāna, -a]

lu‘b: Oyun, hile.

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ğam / Bir **lu‘b** ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [lu‘b,]

lutf: Yardım, inayet, ihsan.

Lutf ile yap yap Raḥimînüñ yıkık gönlin hemān / Bir velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [lutf,]

Lutf ile ğüftāra gel bî-kıymet olsun la‘l ü dür / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [lutf,]

Lutfıyla ḳaçan ben ḳula ol şeh nazār eyler / Bir müflis iken pādişehi tācver eyler (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 1). [lutfıyla, -ıyla]

Ğam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur **lutf** ol perverdigāruñdur
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [lutf,]

Lutfuñ nesim ile hoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tāb-ı ‘ızāruñ ile ḥurrem fezā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥimî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [lutfuñ, -uñ]

Rahîmî göre billâhî bu şâh-ı ‘âdilüñ **luṭfin** / Raḳîbe meyl idüp kesmez vefâsın ben ḳulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [luṭfin, -ın]

Teng ü lâlüm dehen ü **luṭfını** şerḥ eylemede / Ṭab‘-ı dür-bârum ile gerçi sühan-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [luṭfını, -ını]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol da **luṭfuñdur** / Gedâña bu ululukları şâhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [luṭfuñdur, -uñdur]

Rahîmî ḥod ḳadîmî bir gedâ-yı gam-güsâruñdur / Anı **luṭfuñla** şâd eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [luṭfuñla, -uñla]

Vefâ ehline cevri ḳâdıdan ḳullan benüm şâhum / Yoluñda ḥâküñe orsayı ḳo **luṭfuñla** ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [luṭfuñla, -uñla]

‘Aṭâ vü **luṭf** günü mevsim-i ‘inâyetdür / Şehâ Rahîmîye şefḳat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [luṭf,]

luṭf eyle-: İyilik ve ihsanda bulunmak.

Şikeste-ḥâtırum **luṭf eyle** bir ḳalbi şınıḳdan şor / Vücüdü seng-i cevriyle zaḥmdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [luṭf eyle,]

Ḥayliden müştâḳıyuz göster cemâl-i ḥurremüñ / Ḥâṭır-ı maḥzûnumuz **luṭf eyle** bir gün şâd ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [luṭf eyle,]

Leb-i hecriyle yârüñ ḥastayum ey nâle **luṭf eyle** / Felek evcine çıḳduḳda müdâvâ şor Mesîḥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [luṭf eyle,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşḳında ben dîvânenüñ / Ey melek **luṭf eyle** insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [luṭf eyle,]

Selâmet semtine **luṭf eyle** taḥrîk itme ey şüfi / Ḥarâbât ehliyem nûş eyledüm ben cām-ı bed-nâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [luṭf eyle,]

luṭf it-: İhsanda, iyilikte bulunmak.

Ġuşşa-i hecriüñ Rahîmî göñlini ḡamnâk ider / Vuşlatuñla **luṭf idüp** şâd it feraḥnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [luṭf idüp, -üp]

Naẓardan dür idüp ol pîri **luṭf it** şermsâr itme / Rahîmî pür-ḥaṭâ bendeñdür ey şâh-ı ‘aṭâ-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [luṭf it,]

Benem ḥod baña yandı ben yıḳıldum sâḳiyâ **luṭf it** / Lebüñ cāmını şun cân u dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [luṭf it,]

İtdüğü zulmi Rahîmî mûra **luṭf it** âşafâ / Bâri bir gün ‘arz ḳıl sultân Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [luṭf it,]

luṭf u kerem: İhsan ve cömertlik.

Var iken **luṭf u kerem** kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [luṭf u kerem,]

luṭf-ı bî-pâyân: Sonsuz yardım, ihsan.

Başum seng-i cefâyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm añ **luṭf-ı bî-pâyānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [luṭf-ı bî-pâyānuñı, -uñı]

luṭf-ı güftār: Güzel sözler || sevgilinin güzel sözleri.

Vaşf-ı kıddüñle Raḥîmî rast u mevzûn-ṭab‘dur / **Luṭf-ı güftāruñla** ağızından yağar dürr-i hoş-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [luṭf-ı güftāruñla, -uñla]

luṭf-ı raḥîmî: Rahimi'nin iyiliği.

Şāhum nazar it **luṭf-ı Raḥîmîyi** ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu ṭarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [luṭf-ı raḥîmîyi, -yi]

lücce-i ‘ummān: Engin deniz.

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı ṭaleb **lücce-i ‘ummāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [lücce-i ‘ummāna, -a]

lü‘lü’: İnci.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebüñ kevşer dişüñ **lü‘lü’** ḳadıñ ṭübā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [lü‘lü’,]

Leb ü dendānuñ añıcaḳ gözüümüñ / İçi bir la‘l gāh **lü‘lü’dür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [lü‘lü’dür, -dür]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḥr içi **lü‘lü’** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [lü‘lü’,]

lü‘lü’-i şeh-vār: İri inci.

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir gözlerüme / Ḳandadur ol dişi dürr **lü‘lü’-i şeh-vāra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [lü‘lü’-i şeh-vāra, -a]

M

mā: Su.

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cüñi ḥasüd / Nice me‘vā ide **mā** dide-i nā-bînāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [mā,]

La'lüñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine **māya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [māya, -ya]

ma'ārif: Marifet, ilim, hüner.

Ma'ārif Būstānında bu gün Sa'dî-i vaktem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir Gülsitān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [ma'ārif, -em]

Rahîmî hālünü 'arz it der-i şāh-ı sülhan-dāna / **Ma'ārif** şehrinüñ şāhı feşāhat nükte-güyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [ma'ārif,]

Menzil-i şaf-ı ni'āl oldu **ma'ārif** ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret oldu nā-dān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ma'ārif,]

Semend-i şab'uma yügrük geçenler hem-'inān olmaz / **Ma'ārif** sāhasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ma'ārif,]

Ey Rahîmî ben **ma'ārif** bahrinüñ gavvāşiyam / Dehr şarrāfına şatam n'ola 'ırfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ma'ārif,]

Ma'ārif mezra'ında hūşe-çin olmak dilerseñ ger / Şağın taş olmasun tohm ekdüğüñ kalbün türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ma'ārif,]

mabeyin düş-: Araları açılmak.

Cān mā-cerā-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlümlle gözüüm ortasına **düşdi mabeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [mabeyin düşdi, -di]

mā-beyn: İki şeyin arası, ara.

Ey Rahîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile **mā-beynüme** bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [mā-beynüme, -üme]

Bağr ile **mā-beyni** terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [mā-beyni, -i]

Yoluma itdi benüm bir kanlıdur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile **mā-beyni** ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [mā-beyni, -i]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm **mā-beynümi** deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [mā-beynümi, -ümi]

Yaşumla bağr-i dehrüñ şimdi terdür katı **mā-beyni** / Başaldan bağrına kân gibi sen la'l-i dür-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [mā-beyni, -i]

mā-cerā: Yaşanan olaylar dizisi, baştan geçen, vukū bulan hal ve olay.

Ey Rahîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu **mā-cerā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [mā-cerā,]

Akça şuyun **mā-cerāsın** bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi çeşmümden akan deryāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [mā-cerāsın, -sın]

Gökde āhum yirde yaşum **mā-cerāsı** söylenür / Māh u māhî mihrüme şahid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [mā-cerāsı, -sı]

mā-cerā-yı eşk-i çeşm: Göz yaşının serüveni, akışı.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü ‘aynıdur her dem revān enhāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm, -üm]

mā-cerā-yı eşk: Gözyaşı serüveni.

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi **mā-cerā-yı eşkümi** / Baña kerim yā Rab ez-în dide-i ḥün-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

Bilür hep **mā-cerā-yı eşkümi** yok bilmedün kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

Pāyuña ey serv-kāmet bir dem-i fırsat bulup / **Mā-cerā-yı eşkümi** bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

mā-cerā-yı hecr: Ayrılık olayı.

Cān **mā-cerā-yı hecrüñ** ile hem-dem olalı / Göñlümlle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [mā-cerā-yı hecrüñ, -üñ]

mā-cerā-yı ‘ummān: Okyanus macerası.

Benümle hem-dem olan yaşuma su’āl itsün / Katı derin bilür ol **mā-cerā-yı ‘ummāni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [mā-cerā-yı ‘ummāni, -i]

māçin: Çin'in güney kısmı.

Şabāya çin-i zülfün ideli her çin seher peydā / İder tā Çin ü **Māçine** varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [māçine, -e]

Dişün mānend-i dürr zülfün gibi müşg / Bulınmaz Çin ü **Māçin** ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [māçin,]

māddi: Madde ile ilgili, maddesel, manevi karşıtı.

Çeşmümden gubār-ı kademün eylese **māddi** / Ḥāşıyyet-i kühl-ı başārāsā eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [māddi,]

ma‘den: Maden, kaynak.

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra meʿvādur / Ne dürrüñ **maʿdenidür** gör ne cevher kânıdur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [maʿdenidür, -idür]

Varan tıtdı gözüm içre hayāl-i laʿl-i dendānuñ / Ne cevher **maʿdeniyüz** gör ne dürrüñ kâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [maʿdeniyüz, -iyüz]

mā-fihā: Öteki dünya.

Gözümden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü **mā-fihā** / Anuñ bir gayrıdan ümmîd-vārı var benüm yoğdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [mā-fihā,]

Varlıgum nağd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü **mā-fihā** bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [mā-fihā,]

Nağd-i mağşūdum vücūduñ genc-i ümmîdüm kapuñ / Gözümde dünyā vü **mā-fihā** benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [mā-fihā,]

mağrūr ol-: Güvenmek, aldanmak.

Vüfūr-ı luṭfuña **mağrūr olup** kıldum ise güstāh / Ümid-i ʿafv ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [mağrūr olup, -up]

māh:

1. Ay, kamer.

Çerh-i hüsn içre göñül gün yüzüñi **māh** bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh bilür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [māh,]

Haṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didügüm için / Āyineñ üzre **māh** gibi ḳonmasun gubār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [māh,]

Şevḳüm şuʿāi genc-i ğamuñ şeb-çerāğıdır / Çerhüñ çü **māh** nitteki her şeb-çerāğıdır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [māh,]

Nağş irdi **māha** mihre irişdi zevāl-i tām / Hüsnüñ şuʿāi ʿşāyiʿ olalı ṭaraf ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [māha, -a]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / **Māh** u māhī mihrüme şāhid semādan tā semek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [māh,]

Ruḥuñ **māhun** gözetmekden bu çeşmüñ eşḳ-i pervînin / Görür her gice yıldız şayduğum ḳaldı ṭaṅna
meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [māhun, -ın]

Dolup sînem şu dem ki **māh** idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i ğama ṭabl u ʿalem
çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [māh,]

Şehr içinde dün gice daʿvā-yı hüsn eylerdi **māh** / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [māh,]

Vişālüñ **māhna** gördüm seḫāb-ı hecr olur māʿil / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [māhna, -ına]

Mihr eylemedi **māha** Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrî başarından (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [māha, -a]

Çerḥ-ı sincâbide **māh** u hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir şeb-külâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [māh,]

Seni germ-âbede seyr itmege ḥalvet bulmaz / Gündüzün mihr gice **māh** gelür cāmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [māh,]

Her gün alur ‘arızuñ zülf-i şebāsā koynına / Hâledür **māhu** koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [māhu, -ı]

Firāk-ı ḥad u ebrûsıyla ḳaddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tîz günde **māh** u nev- hilâlûñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [māh,]

‘Arızında ḥaṭṭ görüp sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sûzişümden mihr yandı dâğ urındı gökde **māh** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [māh,]

Mihr ü **māh** öpmege virmem ayağüñ ṭoprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [māh,]

Ĝarḳa virdi âb-ı çeşmüm süy-ı bahri ser-be-ser / Dūd-ı âhum çerḥe irdi şâhidüm mâi vü **māh** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [māh,]

Bi-ḥamdillâh şeref **māhu** murādum üzre ṭoğmışdur / Ümîd oldur ki sen ḥürşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [māhu, -ı]

2. Ay yüzlü güzel.

Ḥarâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol **māha** / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [māha, -a]

Ḥ‘âceyân-ı şehr ile mihr ‘arz idüp **māhum** kamer / Yüz sürüp na‘-i semendüñe öpüp ḥâk-i rikâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [māhum, -um]

Gözüm yüzüm sürince o **māhuñ** rikâbına / Dökdüm şu deñlü aḳçaya vir bî-ḥisâb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Ḳaçan bir **māha** mihr itsem seḥâb-ı hecr olur ḥâ‘il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭâlî‘-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [māha, -a]

Görinen çerḥ-i pür-encüm degül ey **māh** üstümde / Bu ṭâḳ-ı zer-nigâr-ı lâjiverdî bârgâhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [māh,]

Raḥîmî şanma ṭâlî‘ oldı çerḥ üzre hilâl-i ‘id / O **māhuñ** ḳaşı fikriyle olan nâzûk ḥayâlûñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [māhuñ, -uñ]

Meger var ise yâ Rabb bu ḳıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol **māha** muḳâbil ıḳtırân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [māha, -a]

Meclisüñde şevḳ ile yaḳdı fitil-i cānını / Ṭañ degül olursa **māhum** maḫzar-ı envâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [māhum, -um]

Ḥüsn-i yâra ḳıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem **māhum** saña var bir ṭolingın aya baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [māhum, -um]

Zerrece ol **māhi** yā Rabb mihre kâ'il itmedüñ / Bâri bu ben mübtelâyı miñnete mu'tād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [māhi, -ı]

Didüm beñzer 'izāruñ āfitāba / Bu mı eksüklügüm ey **māh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [māh,]

Raḥîmî yok durur eksüklügüm mihrinde ol **māhuñ** / Velikin kııldı tekmiñ olmadı ḥayfā ki noḡşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Şararmış gün gibi táb-ı teb-i devrān ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş ol **māhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [māhum, -um]

İrdi mi ol **māha** āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende 'ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [māha, -a]

Ḳamaşduñ baķamaduñ göricek gün yüzün ol **māhuñ** / Neme yararsın ey dide seniñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O **māha** müttefiķ cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [māha, -a]

Şol dil ki mihr-i ḥüsñüñe bigāne olmaya / Sen **māhi** göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [māhi, -ı]

Hem-demümdür ğündüzün nālem gice ey **māh** āh / Da'vi mihrüm için olmuşdur bular dün ğün ğüvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [māh,]

Başına keķkeķirüñ (?) ğün toğarsa tañ mı sen **māhuñ** / Ḳurıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [māhuñ, -uñ]

3.Ay yüzlü. || II. Selim.

Ol **māhuñ** alnı ile zenaḡdānı seyrin it / Aķşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [māhuñ, -uñ]

maḥabbet: Aşk, sevgi.

Maḥabbet mihr-i tábından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jāle gibi tā ḳarīn-i ğülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [maḥabbet,]

Vefā baḥrinde her bir ḳaṭre bir 'ummān-ı ḥikmetdür / **Maḥabbet** pertevinde zerre mihr-i 'ālem-ārādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [maḥabbet,]

Belā meydānuñ ben 'āşık-ı ser-bāziyam gerçek / Ḳadem çevğān-ı ğam başum **maḥabbet** ğüyü ğüyüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [maḥabbet,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar cānı sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [maḥabbet,]

Maḥabbet zevraķın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / ğüzāfın olmaz ol bu āh gibi rüzğār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [maḥabbet,]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Ṭarīḳ-ı ‘aşḳ müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [maḥabbet,]

Ṭılısmât-ı vücūdında **maḥabbet** gencini ḥıfz it / Raḥîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [maḥabbet,]

Niçe tākāt getürsin bu şeh-i la’l-i leb-i yāre / **Maḥabbet** bādesinden maḥv olur āvāresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [maḥabbet,]

Aḳıtdum yaşumı şu gibi ey ḳadd-i revān her sū / **Maḥabbet** sebzesin şād-āb idüp bir seyrġāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [maḥabbet,]

Saḅa bî-ḥaddür şehā gerçi **maḥabbet** ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [maḥabbet,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydüġin ‘uşşāk ey sākî / **Maḥabbet** meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [maḥabbet,]

Şafā-yı ‘aşḳ ile göñlüm iletdüm kūy-ı dildāra / **Maḥabbet** cāmî’ine yine ‘arz itdüm bir āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [maḥabbet,]

Göñül ḥayrān u ‘uryān baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳuñdur / **Maḥabbet** tekyesinde yoḳdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [maḥabbet,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yoḳdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şem’-i şebistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [maḥabbet,]

Maḥabbet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdāniyuz şimdi / Vefā kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [maḥabbet,]

maḥabbet kulları: Sevgi, aşk kulu.

Maḥabbet kulların bir görme aġyār ile ḳapuñda / Şadāḳāt ehlini ‘addeyleme ey dost a’dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [maḥabbet kulların, -ların]

maḥabbet-ḥāne: Muhabbet yeri.

Seng-i cevrüñ cem’ idüp sinemde cānā cān ile / Bir **maḥabbet-ḥāne** yapdum bu dil-i nā-şād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [maḥabbet-ḥāne,]

maḥabbet-ḥānedān-ı şeh: Padişahın soyunun sevgisi..

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selimü’l-bāl ile şimdi / **Maḥabbet-ḥānedān-ı şeh** Selim Ḥān-ı zemānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [maḥabbet-ḥānedān-ı şeh,]

maḥal: Yer, yöre.

Ne ġavġāsında ne şulḥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhā **maḥal** hengāmeden ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [maḥal,]

maħalle: Sevgilinin yaşadığı yer.

Dün **maħalleñde** raķib ile Raħimî serverā / Ol it ile ħayli itişmiş idüp ğavgā ğarib (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [maħalleñde, -ñde]

maħall-i ihtirâz: Sakınma yeri.

Ğamze bir keskin ħarāmî çeşm-i fettân yol başar / Vaşl ise bir ince bil ğāyet **maħall-i ihtirâz** (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [maħall-i ihtirâz,]

mā-ħaşal: Sonuç, netice.

Mā-ħaşal emrüd ya ħarbüz u ya biṭṭih u sîb / Ķanķısın ihsân iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [mā-ħaşal,]

La'lüñe hem-meşreb olduĝın işitmiş bādenüñ / **Mā-ħaşal** cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [mā-ħaşal,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmüş adam yok / Perî vişāl gibi **mā-ħaşal** meşeldür ola (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [mā-ħaşal,]

maħbüb: Sevilen, sevgili.

Maħbüb ile Raħimî şarāb-ı nihāni gör / Nāşinuñ ehl-i 'aşka be-ĝāyet yasağı var (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [maħbüb,]

Cān nice katlana mey ü **maħbūba** şüfiyā / Dilde qarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [maħbūba, -a]

maħbūs eyle-: Hapsetmek.

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maħbūs / Cān Yüsufin emr eyle zeneħdāna şalinsun (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [maħbūs eyleme, -me]

maħfi: Gizli, saklı.

Cigerde ħün-ı ħasret gözde eşk-i ğam işigüñde / Bilinmedük daħi nem ķaldı ger **maħfi** vü ger peydā (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [maħfi,]

Ey Raħimî 'aşķuña dil şol zemān vîrān iken / Daħi **maħfidi** bu çār 'unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [maħfidi, -di]

māh-ı dıraħşān: Parlak ay.

Şāhum olalı ser 'alemüñ pertev-i nuşret / Tiĝ-i zaferüñ **māh-ı dıraħşāna** irişdi (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [māh-ı dıraħşāna, -a]

māh-ı felek: Gökyüzündeki ay.

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña alup mihr ider mihrüm görüp **māh-ı felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [māh-ı felek,]

māh-ı nev: Hilâl, yeni ay.

Görinen avs-i felekde **māh-ı nev** şanmañ felek / Degdi āhum oına arşu nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [māh-ı nev,]

māh-ı şām: Akşam ayı.

Gün yüzün arz idegör bir şeb o **māh-ı şāmı** / Şevden şarka dönüp şub ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [māh-ı şāmı, -ı]

māh-ı tāb: Ay ışığı.

Şem'ci adrin revan-ı izzet fūrüzān eylesün / Nitekim andil uyarduca sipihre **māh-ı tāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [māh-ı tāb,]

māh-ı tābān: Ay ışığı.

Tañ midur gögsin görüp pür-şev olursa āsmān / Gice pehlüsündadır bir **māh-ı tābān** sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [māh-ı tābān,]

ankı gün yā Rabb gelür ol mihr-i raşānum yine / ankı şeb aşamlaya ol **māh-ı tābānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [māh-ı tābānum, -um]

māhî: Balık.

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u **māhî** mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [māhî,]

māhiyyet: Bir şeyin aslı, esası, iç yüzü.

Māhiyyeti ma'lüm ola tā şüret-i hüsñüñ / Yūsuf gibi āyinede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [māhiyyeti, -i]

maħküm ol-: Hüküm altına girmek, tabi olmak.

Ol hākim-i muladan anı eyle tevau' / **Maħküm ola** hūkmine velāyet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [maħküm ola, -a]

mahlül: Çözülmüş, dağılmış.

Hâric ez-defterde yok idüñ görildi ey raķīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir **mahlülsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [mahlülsün, -sün]

mahmūd-ı şāh: Sultan Mahmud // Gazneli Mahmud.

Bir gedānam ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz / Söylenür **Maḥmūd-ı şāh** ile nitekim ḥāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [maḥmūd-ı şāh,]

mahrem:

1. Dost, sırdaş.

Dirīgā **maḥremüm** yok ḡuşsa vü hicrāndan ḡayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efġāndan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [maḥremüm, -üm]

2. Gizli, saklı.

Baġruma taşlar başup ḡamdan ḡam oldı tākātüm / Ḥātem-i la‘lünle **maḥremdür** bir aḡıryān ḡayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [maḥremdür, -dür]

mahrem it-: Sır ortaġı yapmak.

Maḥrem itdüñ kendüñe aġyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it kadar yoķdur ḡapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [maḥrem itdüñ, -dün]

mahrem ol-: Sırdaş olmak.

Ġam yeter cānā dile ḡönderme şādı gelmesün / **Maḥrem olmaz** baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [maḥrem olmaz, -maz]

mahrem-i miḥmān: Gizli misafir.

Misāfir-ḡāne-i dilde iķāmet iḡtiyār itdi / Ḥalilüm ḡam dinür bir **maḥrem-i miḥmānımız** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [maḥrem-i miḥmānımız, -ımız]

māh-rū: Ay yüzlü.

Baña sen **māh-rū** eksüklüğün ḡöstermesin Mevlā / Senüñ ḡapuñdan artıķ bir daḡı şehri ü diyārum yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [māh-rū,]

Ḥayāl-i ḡayl-i ḡüsnüñ ḡācibine bir ḡün ışmarla / Ḡöñül şehrinde bir şeb eylesün ey **māh-rū** menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [māh-rū,]

Cân virürsem hasret-i la'lüñle ger ey **māh-rū** / Düze her sancağını hāk-i mezārumda sebū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [māh-rū,]

maḥşer: Kıyamet.

Ölürsem ārzū-yı kūy-yı yār ile benem Mevlā / İder **maḥşer** güninde cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [maḥşer,]

māh-tāb-ı teb: Sıcaklığın dolunayı.

Güneş yüzüñi tağyir ideli ey **māh-tāb-ı teb** / Görüben gökde taña kaldı bî-tāb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [māh-tāb-ı teb,]

maḥv eyle-: Yok etmek.

Zerreves **maḥv eyledi** mihr-i dehānuñ varlığı / Yoq yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [maḥv eyledi, -di]

Gel vücudum hākini **maḥv eyle** ey bād-ı ecel / Qonmasun ol dāmen-i pākizeye benden ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [maḥv eyle,]

maḥv it-: Bozmak, yok etmek.

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin **maḥv it** / Olasın jāle gibi tā qarîn-i ğülşen-i qurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [maḥv it,]

Pertev-i mihrüñle **maḥv itdüm** vücūdum şeb-nemin / Arada nem qaldı senden ğayrı ey hūrşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [maḥv itdüm, -düm]

Mecāzı **maḥv idüp** rāz içdük esrār-ı ḥaḳikatden / Tarīkatda şerī'at gibi bir bürhānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [maḥv idüp, -üp]

Beni ğarq itdi ey kân-ı kerem 'ummāni iḥsānuñ / Vücūdum qaṭresin **maḥv itdi** hem cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [maḥv itdi, -di]

Pertev-i mihrüñle **maḥv itdüm** vücūdum şeb-nemin / Daḫi nem var yanuma sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [maḥv itdüm, -düm]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / **Maḥv ider** şaḫın ılıdur cūş idüp ol şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [maḥv ider, -er]

maḥv ol-: Perişan olmak, dağılmak.

Niçe tākāt getürsin bu şeh-i la'l-i leb-i yāre / Maḥabbet bādesinden **maḥv olur** āvāresi 'aşḫuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [maḥv olur, -ur]

maḥzar: Büyük bir kimsenin önü, huzuru.

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib degül gel ṭālib ol **maḥzardadur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [maḥzardadur, -dadur]

maḥzen: Hazine.

Fehm ider ḥāl-i gedāyı şeh-i devrānumısın / Ma'rifet **maḥzeni** sulṭān-ı sūḥan-dānumısın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [maḥzeni, -i]

maḥzen-i ḥātır: Gönül deposu.

Ġam-ı dildārı cem' it **maḥzen-i ḥātırda** ḥıfz eyle / Ṭarîḳ-ı 'aşḳa 'azmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [maḥzen-i ḥātırda, -da]

maḥzen-i pinhān: Gizli ambar.

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırır / Ḳanda buldı 'aceb ol **maḥzen-i pinhānı** zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [maḥzen-i pinhānı, -ı]

maḥzūn: Hüzünlü, üzgün.

Güler düşmen Raḥîmî zār u **maḥzūn** / Esirge pādîşāhum cānı yoḳ mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [maḥzūn,]

maḥzūn ol-: Kederlenmek, üzülmek.

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sürürda / **Maḥzūn olup** iderse n'ola zār zār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [maḥzūn olup, -up]

maḥzūn-ı hicrān: Ayrılık hüzünlüsü.

Gülüp gül gibi şun ġonca-lebüñ **maḥzūn-ı hicrāna** / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i 'işret bahāruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [maḥzūn-ı hicrāna, -a]

maḥzūr: Kusur, özür.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / Gösterür ayva bu ben **maḥzūra** ammā nār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [maḥzūra, -a]

māi: Mavi.

Ġarḳa virdi āb-ı çeşmüm sūy-ı bahri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḫe irdi şāhidüm **māi** vü māḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [māi,]

mā'il: Meyilli, istekli, hevesli.

Bu şerha şerha sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi gayra **mā'il** âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [mā'il,]

‘Aşıka yüz dürlü biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de **mā'ilsin** cefâya bu da bir sūy-ı hılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [mā'ilsin, -sin]

Gözüm didâruña qaddüñe **mā'il** yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gazâlüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [mā'il,]

Vefâdan bir eşer yok gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi **mā'ildür** açılğan hûr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [mā'ildür, -dür]

mā'il ol-: Yönelmek, meyletmek.

Dil ü cân niçe **mā'il olmasın** ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la'li gönca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [mā'il olmasın, -masın]

Cânuma bir bûse ikrâr eyledi o la'li-i nâb / **Mā'il oldı** şandı şudur teşne-dil gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [mā'il oldı, -dı]

Ey Raḥîmî seyr-i didâr ise dâ'im ârzü / **Ma'il olma** her yaña şu gibi sūy-ı yâra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ma'il olma, -ma]

Her serv-i hevâ-bağşa şu gibi olup **mā'il** / Her berg-i ḥazân gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [mā'il olup, -up]

Olup dil şu gibi sen serve **mā'il** / Velî yok bağ-ı vaşla yol ne ḥâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [mā'il olup, -up]

Vişâlüñ mähına gördüm seḥâb-ı hecr **olur mā'il** / Hemân dem bād-ı âhum günbed-i devvâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [mā'il olur, -ur]

Çaşuñ mişâli **mā'il ol** ey serv-i bağ-ı nâz / Gökde qadın hilâlülün eger ‘aşq-ı râstın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [mā'il ol,]

mā'il-i didâr: Sevgilinin heveslisi.

Gün bu gündür aç gözün nergis gibi gülzâra bağ / **Mā'il-i didâr** iseñ şu gibi ḥadd-i yâra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [mā'il-i didâr,]

makâm:

1.Musikide bir durakla bir güçlünün etrâfında onlara bağılı olarak kümelenen ve belli bir seyir gösteren seslerin genel durumu.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğânın n'eydüğün / Bu **makâmı** âh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [makâmı, -ı]

Fehm eyler iseñ râst nevâyı yine şüfi / Pencgehde **makâmuñ** ola şehnâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [makâmuñ, -uñ]

Büselikte ideli ‘uşşāka ol şehnāz nāz / Her **maḳāmı** tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [maḳāmı, -ı]

Râst uyduñsa ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşkına / Ey Raḫîmî gel **maḳāmuñ** gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [maḳāmuñ, -uñ]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her **maḳāmı** yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [maḳāmı, -ı]

2.Yer.

Şeh nāza başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her **maḳāmı** şavt-ı nevâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [maḳāmı, -ı]

3.Derece.

Fiğānum bir **maḳāma** irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [maḳāma, -a]

Hülüşıyla muḳîm olduḳ ‘ubūdiyyet **maḳāmında** / Misāfir-ḫāne-i ‘aşkuñ dime mihmāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [maḳāmında, -ında]

maḳām idin-: Mekân edinmek, yurt edinmek.

Pencgehüñde kıble kapuñ şol ki idindi maḳām / Râst her maḳşüda irdi oldu maḳziyyü’l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [maḳām idindi, -indi]

maḳāmāt ehli: Makamlar sahibi.

Büselik ‘arż iderek ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden râst bildi ki **maḳāmāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [maḳāmāt ehliyüz, -yüz]

maḳām-ı ‘aşk: Aşk makamı.

Perde-i nāmūsı çoḳdan çāk iderdük goncaveş / Biz **maḳām-ı ‘aşkuñ** ey şeh nāz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [maḳām-ı ‘aşkuñ, -uñ]

Gir **maḳām-ı ‘aşka** ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it ḫicābuñ ḳalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [maḳām-ı ‘aşka, -a]

maḳām-ı ehl-i zerḳ: Riya ehlinin mekanı.

Harābāta ayak başdı Raḫîmî pāk-dillerle / **Maḳām-ı ehl-i zerḳ** olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [maḳām-ı ehl-i zerḳ,]

maḳām-ı ğam: Gam makamı.

Baňa gel ey muğannî çäre-sâz ol n'eydigüm bildür / **Maķâm-ı ğamda** dil feryâda cânım zâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [maķâm-ı ğamda, -da]

maķâm-ı kabûl: Kabul makamı.

Şafâ-yı ıtaf-ı Hicâz u hevâ-yı Sa'ı semâ' / Ne yol **maķâm-ı kabûle** varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [maķâm-ı kabûle, -e]

maķâm-ı naĝme-i 'uşşâk: Uşşak naĝmesinin makamı.

Semâ' it istimâ' it bāng-i nāyı gūş-ı hūşıyla / **Maķâm-ı naĝme-i 'uşşâkı** nālân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [maķâm-ı naĝme-i 'uşşâkı, -ı]

maķâm-ı rāst: Rast makamı; Mûsikîmizde rast beşlisi ve rast dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen, rast (sol) perdesinde karar kılan en eski ve basit makamlardan biri.

Perde-i nāmūs-ı dîni şakladuñ pencgāhda / Bir **maķâm-ı rāstdur** kıldıñ qarâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [maķâm-ı rāstdur, -dur]

maķarr kıl-: Karargah kılmak.

Ẓafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemişe **kıl maķarr** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [maķarr kıl,]

Şehâ dest-i şerîfüñ **kılmasaydı** ger **maķarr** şahin / Kaçan olurdu illerde bu deñlü mu'teber şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [maķarr kılmasaydı, -masaydı]

maķdem: Gelme, geliş.

Senden özge daħi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi **maķdemüñe** kıldı nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [maķdemüñe, -üñe]

Maķdemüñden hürrem olmışdur bahâr-ı Germiyân / Berf şanma yüzün ağartdı diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [maķdemüñden, -üñden]

maķdem-i şah: Padişahın gelişi.

Piyâde seyr iderken **maķdem-i şaha** yüzün sürmüş / Müsellem asker-i ezhâra oldu tâcver lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [maķdem-i şaha, -a]

maķsad: Gaye, amaç, niyet.

Dil miyānuñ ârzûlar cân lebüñ eyler ümîd / Āh kim maķşüd-ı nâ-peydâ vü **maķsad** nâ-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [maķsad,]

mağşad-ı mağşüdmend-i bāb-ı himmet: Yardım kapısının istekli gayesi.

Mağşad-ı mağşüdmend-i bāb-ı himmetdür kilid / Eftahullāh bī-tekellūf ṭālibe hiç rāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [mağşad-ı mağşüdmend-i bāb-ı himmetdür, -dür]

mağşüd: Amaç, niyet, gaye.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi **mağşüdi** büstânın / Kapuñda bī-merām ancak Raḥîmî nā-tüvān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [mağşüdi, -ı]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle **mağşüdin** / Şehā bir ‘arz ider yok ḥāme ile nāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [mağşüdin, -ın]

mağşüda ir-: Amacına ulaşmak.

Pencgeñüñde ḳible kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst her **mağşüda irdi** oldı maḳziyyü’l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [mağşüda irdi, -di]

mağşüd-ı dil: Gönlün arzusu.

Ḥüsn-i ḳabül-i yār ile **mağşüd-ı dil** hemān / Dür olma ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [mağşüd-ı dil,]

mağşüd-ı nā-peydā: Gizli istek.

Dil miyānuñ arzular cān lebüñ eyler ümid / Āh kim **mağşüd-ı nā-peydā** vü maḳşad nā-bedid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [mağşüd-ı nā-peydā,]

maḳziyyü’l-merām ol-: İstenen yerine getirilmiş, amaca ulaşılmış, maksat hâsil olmuş olmak.

Pencgeñüñde ḳible kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst her mağşüda irdi **oldı maḳziyyü’l-merām** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [maḳziyyü’l-merām oldı, -dı]

māl: Mal, mülk, varlık.

Belā-ālüde hep bālî muḳārin mār ile **mālî** / Şehā manşübi bir manşübe-i şaṭranc ü ya nardi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [mālî, -ı]

māl-ḥülyā-yı ‘aşk: Aşkın kara sevdası.

Bu **māl-ḥülyā-yı ‘aşkuñ** n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe virāne var içinde genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [māl-ḥülyā-yı ‘aşkuñ, -uñ]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu **māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla** muḥālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla, -ıyla]

mālik-i mülk-i ğam: Keder ülkesinin sahibi.

Sipāhum eşk-i ḥasret sīne ṭablumdur ʿalem āhum / Raḥīmī **mālik-i mülk-i ğam** oldum ḳaldırup sancaḳ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [mālik-i mülk-i ğam,]

maʿlül: İletli, hastalıklı.

Gerçi ey dil derd-i ʿaşḳ-ı yār ile **maʿlulsün** / Kimse görmez ḳayduñı tımārı yoḳ maʿzulsün (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [maʿlulsün, -sün]

maʿlüm: Herkes tarafından bilinen, öğrenilmiş olan.

İnkār idenüñ ḥālî nedür mesʿele **maʿlüm** / İkrār iden İslāma vü İmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 7). [maʿlüm,]

maʿlüm ol-: Bilinmek, anlaşılmak.

Māhiyyeti **maʿlüm ola** tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyinede gel sen de seni gör (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [maʿlüm ola, -a]

Daʿvet itseñ ḥālvete bir gün beni aʿdām ile / Ey perî **maʿlüm olurdu** ara yirde merd ü zen (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [maʿlüm olurdu, -urdu]

maʿmür it-: İyileştirmek, güzelleştirmek.

Yıkık ḥāṭırları **maʿmür idersin** genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi ḥāk olmuş dil-i vîrānum añmazsın
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [maʿmür idersin, -ersin]

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vîrānedür gönüm / Anı **maʿmür idüpdüñ** sâbıḳan genc-i vişālüñle
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [maʿmür idüpdüñ, -üpdüñ]

maʿmüre: Güzel, bayındır, bakımlı yer.

Ḳıldı cevri-yār-ı dil **maʿmüresin** vîrāne ṭavr / Seng-i mihnetle binā ṭarḥ itdi üstādāne ṭavr (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [maʿmüresin, -sin]

Ey Raḥīmî genc-i ʿaşḳ-ı yāra cāy olsun diyü / Gönümün **maʿmüresin** dāʿim ḥarāb ister gönül (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [maʿmüresin, -sin]

Gönümün **maʿmüresin** ey kâş vîrān eylesem / Genc-i ʿaşḳuñ dil-berā içinde pinḥān eylesem (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [maʿmüresin, -sin]

Gönül **maʿmüresin** vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü yıḳan yapar miʿmār şağ olsun
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [maʿmüresin, -sin]

Āsitānuñsuz cihān **maʿmüresin** ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuñ ʿaynına (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [maʿmüresin, -sin]

ma'müre-i dehr: Dünyanın bayındır yeri.

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / Şoñı **ma'müre-i dehrüñ** yine vîrânımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [ma'müre-i dehrüñ, -üñ]

ma'müre-i hayâl: Düşüncenin güzel yeri.

Göñlüm hazâna sen de **ma'müre-i hayâlüñ** / Bir kâr-gîr-i 'âlî şâhî binâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 331, Beyit 6). [ma'müre-i hayâlüñ, -üñ]

ma'nâ: Asıl, gerçek, hakikat, marifet.

Şu bâtın kim müberrâ olmadı jeng-i 'alâyıkdan / Ne **ma'nâ** zâhir itdi aña bir âyîne-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [ma'nâ,]

ma'nâ gözü: Gönül gözü.

Ma'nâ gözüyle seyr iderin şüret 'âlemin / Nakkâş-ı levh-ı pür-'iberüñ pür-nukûşıyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [ma'nâ gözüyle, -yle]

ma'nâ-yı dil-pezir: Gönüle hoş gelen anlam.

Ma'nâ-yı dil-pezir ile şî'rüm Rahîmîyâ / Bir sâde-rü güzel gibidür şüh u şivekâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 93, Beyit 8). [ma'nâ-yı dil-pezir,]

mânend: Benzer, eş.

Çanlu yaşum 'Aşılı ırmağınüñ **mânendidür** / Ter dutar her dem aqup ol verd-i handân bâğını (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [mânendidür, -idür]

mânend ol-: Benzer, denk, eş olmak.

Vuşlat-ı dildâra **mânend olalı** evân-ı 'id / Ka'be haqqı hoş şafâyıla geçer devrân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [mânend olalı, -alı]

La'lüñe cânâ kaçan **mânend olur** âb-ı hayât / Karañudur ötesi aña ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [mânend olur, -ur]

mânend-i âb: Su gibi.

Geydi nürânî libâsın şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pâyüña yüz **mânend-i âb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [mânend-i âb,]

mānend-i ‘ases: Gece bekçisi gibi.

Gömgök itdüm seng-i ğamla kendümi / Hırmen-i hırmānda **mānend-i ‘ases** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [mānend-i ‘ases,]

mānend-i deryā: Deniz gibi.

Vücüdüm gerçi bir kem-kaṭre dil **mānend-i deryādur** / Be-ḥaḫḫ-ı āyete’l-kürsî muḫîṭ-ı ‘arş-ı a’lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [mānend-i deryādur, -dur]

mānend-i dürr: İnci gibi.

Dişüñ **mānend-i dürr** zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çîn ü Māçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [mānend-i dürr,]

mānî: Mana, anlam.

Ne vechiyle cihān **mānîsi** yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / Nigārā çîn-i zülfüñ nesh idüpdür nakş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [mānîsi, -si]

mānî‘: Engel.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı **mānî‘** neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [mānî‘,]

ma‘nî: Mana, anlam.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / **Ma‘nîde** āyine-i ğayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [ma‘nîde, -de]

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir ğazel / **Ma‘nîde** rāh-ı ḥaḫîḫatde özüm ḥāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [ma‘nîde, -de]

mānî‘ ol-: Engel olmak.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḫidüñ olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [mānî‘ olmaz, -maz]

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / **Mānî‘ olmaz** āteşe her ḥār u ḥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [mānî‘ olmaz, -maz]

Sen dür-i yek-dāneye çokdan bulurdum ittişāl / Arada **mānî‘ olan** ol seng-i dil āgyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [mānî‘ olan, -an]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / **Mānî‘ olur** aña daḫi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [mānî‘ olur, -ur]

ma'ni-i 'aşk: Aşkın özü.

Mücellâ ideli cân şüretini **ma'ni-i 'aşkuñ** / Cemâlün ĥaqqı şâf u sâde dil âyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [ma'ni-i 'aşkuñ, -uñ]

mansıb: Makam, rütbe, derece.

Ĥâlimüzden âh kim 'âlemde bir âgâh yok / Münĥaşır mes'ele **mansıb** ĥasbeten lillâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [mansıb,]

Manşiba manşübadur dehrün Raĥîmî cāyı çâh / Câhile baş egmezem ben bu recâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [manşiba, -a]

mansüb: Memurluk.

Manşiba **manşübadur** dehrün Raĥîmî cāyı çâh / Câhile baş egmezem ben bu recâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [manşübadur, -adur]

Belâ-âlûde hep bâlî muĥârin mâr ile mâlî / Şehâ **manşübi** bir manşübe-i şaĥranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [manşübi, -ı]

manşübe-i şaĥranc: Satranç oyunu.

Belâ-âlûde hep bâlî muĥârin mâr ile mâlî / Şehâ manşübi bir **manşübe-i şaĥranc** ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [manşübe-i şaĥranc,]

mansûr: Hallâc-ı Mansûr. Allah'ta eriyip yok olmak anlamında söylediği "Ene'l-Hak" sözü sebebiyle 922 yılında asılarak öldürülen mutasavvıftır.

Dâr-ı zülfin dün gece **Manşûra** şordum ĥ'âbda / Dâr-ı dehr içre didi ol 'âşkuñ mi'râcîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [manşûra, -a]

Aşılup karşında dil **Manşûri** şâdîden döner / Gördi dâr-ı 'aşkda mi'râcîdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [manşûri, -ı]

manzar: Yüz, çehre.

Yolum düşse eger küyına ol meh **manzaruñ** bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raĥîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [manzaruñ, -uñ]

manzûr: Bakılan, gözde olan, beğenilen.

Gözüm nergis gibi nâzır izüñe / Yüzün gül gibi lâkin ĥâra **manzûr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [manzûr,]

mâr:

1.Yılan.

Gülşende gözlerüme kad ü zülf-i yârsuz / Her serv ejdehâ görünür her giyâh **mâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [mâr,]

Hoğka-i la'lüñ katında halka-i gîsûlaruñ / **Mârdur** tiryâqdan mest ü humâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [mârdur, -dur]

2. Geçen, geçmiş.

Belâ-âlûde hep bâli muķârin **mâr** ile mâlı / Şehâ manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [mâr,]

mâr-ı zülf: Yılana benzer saç.

Halka halka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüsn / Kalmadı bir dil ki vîrân itmedi ol **mâr-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [mâr-ı zülf,]

ma'rifet: İlim, hüner.

Fehm ider ḥâl-i gedâyı şeh-i devrânımsın / **Ma'rifet** mahzeni sulṭân-ı süḥan-dânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [ma'rifet,]

marîz:

1.Hasta.

Zülfüñ şikesti 'ömr-i dirâze irer ebed / Derdüñ **marîzı** itmedi dermâna imtizâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [marîzı, -ı]

Vücûd-ı nâzüküñde şihḥat ü emn ü emân olsun / **Marîz** u renc ü bîmârı naşîb-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [marîz,]

2.Hastalık.

Saña emn ü emân şihḥat yaraşur dâ'imâ ammâ / **Marîz** u rencden kırtulmasın aġyâr-ı bed-ḥ'âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [marîz,]

marîz-ı aşk: Aşk hastası.

Cânâ **marîz-ı aşkuña** Kânün degül şifâ / Dâd-ı lebüñsüz aña cevâb-ı devâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [marîz-ı aşkuña, -uña]

mâsivâ: Allah dışındaki her şey.

Ben Rahîmî pâk-meşreb **māsivādan** fāriḡam / Bir Hüseynî-mezhebüm olsa ne ġam yārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [māsivādan, -dan]

māt eyle-: Yenmek.

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ġam / Bir luḡb ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [māt eyler, -r]

māt it-: Yenmek, maġlup etmek; üstün gelmek.

Şadranc-ı ġuşsa at şalup **māt iderdi** ger / Şāhuñ ‘aṡası baydaġı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [māt iderdi, -erdi]

mat ol-: Yenilmek.

Naṡ-ı devletde olan bir laḡ ile baydaġ sürer / Bir ata **mat olur** ey ferzāne ḡavf-i şāh yoġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [mat olur, -ur]

Naṡ-ı şitāda ruḡ sürer idüñ piyādevār / **Māt olur** ol şehā ḡonacaġ ḡāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [māt olur, -ur]

matbah-ı ḡün-ı tevekkül: Allah'a ġüvenme kanununun mutfaġı.

Matbah-ı ḡün-ı tevekkülde idenler iṡtikāf / Çekmedi balın belāsın yimedi loġma ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [matbah-ı ḡün-ı tevekkülde, -de]

mātem: Keder, üzüntü.

Bi-ḡamdillāh şehā ben ne ġamañ ne **mātemüñ** gördüm / Serir-i sür-ı devletde cemāl-i ḡurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [mātemüñ, -üñ]

ġün yüzüñsüz ey hilāl-ebrü bu ġün / Baña **mātem** ḡalka bayram u düġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [mātem,]

mātem it-: Üzülmek, kederlenmek.

Raġib ile şalınur gördüm ol serv-i ġül-endāmı / Bir ölü **mātem itdi** baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [mātem itdi, -di]

mātem-i ferhād: Ferhad'ın yası.

Gördüġüñ zıll-i şanavber şanmaġıl kuhsārda / Ḥusrevā naḡl-i siyehdür **mātem-i Ferhād** içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [mātem-i ferhād,]

mātemli: Yas tutan, yash.

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı qara qayguya / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi **mātemli** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [mātemli,]

mātem-zede ol-: Yash, yasa tutulmuş olmak.

Zātuña bed-ḥ'āh olanlar **olalar mātem-zede** / Āsitānuñ 'abde geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [mātem-zede olalar, -alar]

maṭlab: Arzu, talep.

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî maẓharı / Ol **maṭlabuñ** gā'ib degül gel ṭalib ol maḥzardadır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [maṭlabuñ, -uñ]

maṭlab-ı a'lā: Yüce, yüksek maksat.

Umaram işüğüñi **maṭlab-ı a'lā** ide Ḥāḳ / Her zemān pādişehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [maṭlab-ı a'lā,]

maṭla'ı: Doğuş yeri; şiirin (gazel, kaside gibi) ilk beyiti.

Şevḳ-ı ruḥsāruñla ḳıldum bir gazel inşā Ḥüseyn / **Maṭla'idur** maṭla'ı-ı mihr-i cihān-ārā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [maṭla'idur, -idur]

maṭla'ı-ı mihr-i cihān-ārā: Cihanı süsleyen güneşin doğuşu.

Şevḳ-ı ruḥsāruñla ḳıldum bir gazel inşā Ḥüseyn / Maṭla'idur **maṭla'ı-ı mihr-i cihān-ārā** Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [maṭla'ı-ı mihr-i cihān-ārā,]

maṭla'ı-ı şîr: Şiirin ilk beyiti.

Şaçuñçün **maṭla'ı-ı şî'rüm** eyā ḥür / Şafā-keş Ka'be gibi beyt-i ma'mur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [maṭla'ı-ı şî'rüm, -üm]

mā'ü'l-hayāt: Hayat suyu.

La'lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Ḥızır ḥad / Bilmez idi ismini **mā'ü'l-hayātuñ** bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [mā'ü'l-hayātuñ, -uñ]

māverā: Art, geri.

Bu 'ömr-i bî-ḳarāruñ **māverāsından** revān söyler / İşt sem'ı-ı ḳabüliyle şular her demde güyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [māverāsından, -sından]

māvi: Mavi, yeşil ile mor arasındaki bir renk.

Degül deryâ felek kapuına bir **māvi** kumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [māvi,]

māyil: İstekli, hevesli, arzulu.

Şevk-ı gayra nārveş **māyil** degül ey serv-қadd / Toğrulukla dergehünde oldı hıdmetkār şem^c
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [māyil,]

mazhar: Erişmiş, sahip.

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî **mazharı** / Ol maṭlabuñ ğā'ib degül gel ṭālib ol maḥzardadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [mazharı, -ı]

mazhar-ı envār: Nurlara nail olan, erişen.

Gönlüñ āyinesini şāf it ruḥ-ı dildāra baқ / Gör ne şüret gösterür ol **mazhar-ı envāra** baқ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [mazhar-ı envāra, -a]

mazhar-ı envār ol-: Nurlara erişmek, nail olmak.

Meclisünde şevk ile yaқdı fitil-i cānını / Ṭañ degül **olursa** māhum **mazhar-ı envār** şem^c
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [mazhar-ı envār olursa, -ursa]

māzi: Geçmiş, geride kalmış, yaşanıp bitmiş.

Қo **māzi** ğuşşasın efkār-ı istiқbāli terk eyle / Nazar қıl ḥālüne gör ḥāliyā kesb eyle bir ḥālet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [māzi,]

ma'zül: Kovulmuş, çıkarılmış.

Gerçi ey dil derd-i aşқ-ı yār ile ma'lülsün / Kimse görmez қayduñı tımārı yoқ **ma'zulsün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ma'zulsün, -sün]

me'āb: Sığımlacak, dönülecek yer.

Kāḥ-ı 'izz ü devletüñ yapduқda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṭübā ile ḥüsn ü **me'āb**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [me'āb,]

mebādā: Olmaya ki. Allah etmesin!

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i hāk-ālūdeñi / Virmeye devrān **mebādā** bir muhālif bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [mebādā,]

Mebādā dāmen-i pākūñe bir toz konduram diyü / Dem-ā-dem cism-i hāk-ālūdemi yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [mebādā,]

mecāl yok: Hal, takat, güç yok.

Fikr-i miyān-ı yār ile yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı şevk ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [mecāl yok,]

mecāl-i āh: Ahın takati.

Nālesi āhestedür gamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ža‘f-ı gālībdür anuñçündür **mecāl-i āh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [mecāl-i āh,]

mecāz: Gerçek olmadığı halde bir gerçeğe işaret eden ve gerçekmiş gibi görünen oluş, gerçeğin zıddı.

Mecāzi mahv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳīkatden / Tarīkatda şerī‘at gibi bir bürhānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [mecāzi, -ı]

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥaḳīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [mecāzuñ, -uñ]

meclis: Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak şem‘ile / Nār-ı ‘aşkı ‘ārız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [meclisüñde, -üñde]

Meclisüñde şevk ile yakdı fitil-i cānını / Tañ degül olursa māhum mazhar-ı envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [meclisüñde, -üñde]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydügin ‘uşşāk ey sākī / Maḥabbet **meclisinde** nāle kılmış bī-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [meclisinde, -inde]

Ṭoğrulın **meclise** cān nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [meclise, -e]

Meclise geldügin di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākī saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [meclise, -e]

meclis-ārā eyle-: Meclisi güzelleştirmek, süslemek.

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde **meclis-ārā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [meclis-ārā eyleyen, -yen]

meclis-i ‘aşk: Aşk meclisi.

Ṭālib olan buse-i mey-gün-ı la'ı-i dil-bere / **Meclis-i 'aşk** içre cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [meclis-i 'aşk,]

meclis-i cem: Cem'in meclisi.

Çemende sâķı-i gül-ruh elinden kadeh nüş it / Nigārā **meclis-i Cemden** saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [meclis-i cemden, -den]

mecmū'ı hâtır: Gönüllerin tamamı.

Ġam-ı sevdā-yı hecrūñle perişān-hāldüm ḥayli / Bu gün **mecmū'ı hâtır** birle zülf-i perçemūñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [mecmū'ı hâtır,]

mecmū'ı insān: Bütün insanlar, herkes.

Cinān bāģında mı ādem anuñçün cān qarār itmez / Bilür **mecmū'ı insān** bir perişān kākülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [mecmū'ı insān,]

mecnūn: Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse. || Leylā ile Mecnun hikāyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı olarak edebiyatımızda çok kullanılmıştır.

Kitāb-ı 'aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz **Mecnūn** ey ḥ'āce okurdı süre-i Leylā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [mecnūn,]

Vāķı'amda dün ğice **Mecnūnı** gördüm zār ider / Āh u vāveylā vü Leylā zikrini tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [mecnūnı, -ı]

Şeb-i kādri bu ben **Mecnūnuñuñ** Leylā-yı zülfüñdür / Mübārek 'ıd-ı ferḥundem mevā'ıd-i vişālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mecnūnuñuñ, -uñuñ]

Müdām añduķca zıkr it ḥayr ile **Mecnūn** u Ferhādı / Raḥîmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [mecnūn,]

Seni gördüm görelen ey gönül **Mecnūna** beñzetdüm / Ġam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [mecnūna, -a]

İmtihān itsem ğam-ı 'aşkı eger **Mecnūn** ile / Ey şaķı Leylī benüm efzūn geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [mecnūn,]

Gehi 'aşķuñ beni Ferhādveş ṭağlara düşürdi / Gezüp **Mecnūn** gibi geh sākın-i şaḥrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [mecnūn,]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / 'Aceb 'āķil imiş **Mecnūn** ki fūrķat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [mecnūn,]

mecnūn ol-: Mecnun gibi olmak. || Delirmek.

Dil-i divâne Leylâyı şaçunçün / Yürür sevdâ-zede **Mecnûn olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [mecnûn olupdur, -updur]

mecnûn-ı dil-i âzâd ol-: Gönlü rahat Mecnun olmak.

Ben Raḥîmîye şaçun bendini bend itmeyesin / ‘Âşık-ı dil-şude **Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam, -am]

mecnûn-ı ser-gerdân: Şaşkın, başı dönmüş Mecnun.

Ḳara zülfüñ gibi ‘aql u qararı tār-mār olmuş / Vefâ deştinde dil **Mecnûn-ı ser-gerdānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [mecnûn-ı ser-gerdānuñı, -uñı]

Ġam-ı Leylā-yı zülfüñle Raḥîmî olalı meftûn / Gezüp **Mecnûn-ı ser-gerdānı** bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [mecnûn-ı ser-gerdānı, -ı]

Melāmet deştinüñ **Mecnûn-ı ser-gerdānidur** gönülüm / Belā kâşānesinüñ vālih ü ḥayrānidur gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [mecnûn-ı ser-gerdānidur, -idur]

Maḥabbet deştinüñ **Mecnûn-ı ser-gerdānyuz** şimdi / Vefâ kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmānyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [mecnûn-ı ser-gerdānyuz, -yuz]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir divānedür **Mecnûn-ı ser-gerdāndan** gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [mecnûn-ı ser-gerdāndan, -dan]

mecnûn-şifat: Mecnun misali.

‘Aceb **Mecnûn-şifat** sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş ey şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [mecnûn-şifat,]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / ‘Aceb divāneyem **Mecnûn-şifat** geh Kūh-ken-āsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [mecnûn-şifat,]

mecnûn ol-: Delirmek, aklını yitirmek || Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Âkil midür o kimse ki **Mecnūnuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [mecnūnuñ olmaya, -uñ, -maya]

mecrûh-ı tîğ-i hecr: Ayrılık okundan yaralı.

Esîr-i bend-i ğurbetdür gönül ‘azm-i diyār ister / Ciger **mecrûh-ı tîğ-i hecrdür** vaşl-ı nigār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [mecrûh-ı tîğ-i hecrdür, -dür]

medâr-ı evliyâ: Evliyanın dönüşü.

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Ṭab‘ınuñ mir’âtıdur anuñ **medâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [medâr-ı evliyâ, -ınuñ]

meded:

1.İmdat! Yardım et!

Ġarib ü bî-kes ü dermânde aldum / **Meded** yâ Rabb baña bir yâr-ı gurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [meded,]

Bükdi bilümi fûrat-i bâr-ı cefâ **meded** / Cevr okı geçdi bağruma ey aşı yâ **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [meded,]

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfünem / Yok yire baña ömrüm idersin cefâ **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [meded,]

Ey mîm-i fem külâleñüñ ol iki dâline / Virdüm gönül bu cânuma dermân ola **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [meded,]

Cânâ marîz-ı aşkuña ânün degül şifâ / Dâd-ı lebüñsüz añma cevâb-ı devâ **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [meded,]

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefâ abîb / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [meded,]

Med it dehâni mîmini hem dâl zülfini / Hoşdur Rahîmî ol aşı râya bu râ **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [meded,]

]Lebi kâlâsını ser-mâye-i cânıyla **meded** / Baña ey hace alı vir saña helvâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [meded,]

Cân lebüñden em recâ itdükce amzeñ hışm ider / Ben niyâz u nâzdan oldum **meded** ey äre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [meded,]

Geh aqladur beni âh iñledür bu âh **meded** / Ne demlere odı n'eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [meded,]

Dehânuñ mîmi zülfünün amı dâl eyledi addüm / **Meded** yok yire evhâm u hayâlât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [meded,]

Beni koyup nazâr şalma raibe râziyam öldür / Senüñ urbânuñ olayum **meded** ey amze-i dil-cü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [meded,]

Geh am-ı hecr Raîmî vü geh ümmîd-i vişâl / Yok mı bir äre **meded** aldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [meded,]

Hecr ile öldüm **meded** depret lebüñ şor hâlümü / Zinde eyle bendeñüm bir câm-ı rû-efzâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [meded,]

2.Yardım.

Bir ser-i mevce adem râhında gümrâh olmadı / Mîm ağızuñ dâl zülfeynünden umanlar **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [meded,]

meded kıl-: Yardım etmek, iyilik, ihsanda bulunmak.

Çansın zülâl-i mîmüñe ‘aţşân-ı cân u dil / Ol iki dâlûñ ile **ķıl** ey dil-rubā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [meded ķıl,]

Rā ķaşuñ peyveste çin itme ģaţālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşân-ģaldür gel **ķıl meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [meded ķıl,]

Ķılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynüñ **meded** / Bend-i zulmetde olurdı cân giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [meded ķılmasa, -masa]

medh it-: Övmek.

Medh it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Ĥoşdur Raģîmî ol ķaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [medh it,]

Ĥoş **medh itdüñ** Raģîmî gül yüzün ol ģoncanuñ / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-süģan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [medh itdüñ, -düñ]

‘Aceb bir pest-i murģ-i bî-per ü pervāzısın vā‘iz / Ķoyup kūyını yārüñ **medh idersin** baña uçmaģı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [medh idersin, -ersin]

mefţün: Āşık, vurulmuş, müptelâ.

Seni gördüm görelden ey göñül Mecnūna beñzetdüm / Ķam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile **mefţuna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [mefţuna, -a]

mefţün ol-: Gönül vermek, vurulmak, tutulmak.

Ķam-ı Leylā-yı zülfüñle Raģîmî **olalı mefţün** / Gezüp Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [mefţün olalı, -alı]

Leylā-yı zülfüñüñ şı ki **mefţünüñ olmaya** / ‘Āķil midür o kimse ki Mecnünüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [mefţünüñ olmaya, -uñ, -maya]

meger:

1.Fakat, ancak.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [meger,]

Raģîmî pür-ģarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / **Meger** vaşluñ şarābı def‘ ide ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [meger,]

Defter-i ‘aşķımı taşģih idemez kātib-i dehr / Levģden lāyih ola aña **meger** istinsāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [meger,]

Meger var ise yā Rabb bu ķıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ģürşidüm ol māha muķābil ıķtırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [meger,]

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse ʔutuşmaz **meger** ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [meger,]

‘İzār-ı yāre ʔarşu lâf-ı ḥüsn itmiş **meger** lāle / Kızarup ḥacletinden şimdi ʔan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [meger,]

2.Aslında, oysa ki.

Mükedder yok zemānuñda **meger** destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [meger,]

Ben gubārından mükedderdür **meger** āyinesi / Yoḥsa n’oldı ʔütî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [meger,]

Çāk çāk itdi yaḩasın şubḩ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la‘lüñden **meger** kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [meger,]

Ey Raḩîmî ‘aşḩ ile baĒruñ delinmişdür **meger** / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ seniñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [meger,]

Terahḩum eylemez baş ʔaldırup ben ḩāksārına / **Meger** ben zerreden ‘ār eyler ol ḩürşid-i raḩşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [meger,]

Çerḩ-ı sincābide māḩ u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū **meger** sammürdan bir şeb-külāḩ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [meger,]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘anḩā / ḩaber uçurdu aña dest-i ‘adlüñden **meger** şāḩin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [meger,]

La‘l-i mey-günuñ görüp bir neş‘e taḩşil eylemiş / Raḩş urur cāna **meger** gelmiş zebānuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [meger,]

meger kim:

1.Fakat, ancak.

Meger kim ʔandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lüñle / Mükerrer ʔanda ider bu ʔadar ʔandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [meger kim,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzin çevirdi **meger kim** bu çerḩ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [meger,]

2.Oysa ki, aslında.

Alnına yazmış **meger kim** kātib-i ʔudret ezel / Ey Raḩîmî gelmegi bunca belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [meger kim,]

meges: Sinek.

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey **meges** el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [meges,]

Meges miqdârı gelmez ‘aynına ‘ankâsı dünyānuñ / Hümā ʔal‘atlu himmet evciniñ perrānidur gön̄lüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [meges,]

Hünına her nā-kesüñ olmam **meges** gibi ʔufeyl / Egmezem her kâseye cānā şurāhıveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [meges,]

Ey gön̄ül ʔonmaz **meges** gibi ʔasîsüñ hünına / ʔulluğın ‘ankā gibi dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [meges,]

Her ʔasîsüñ hünına olma **meges** gibi ʔufeyl / Ey gön̄ül ʔāf-ı ğınāda ʔāni‘ ol ‘ankā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [meges,]

meh:

1.Ay.

Görmesem meh yüzüñ ey **meh** eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o ğün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh,]

Aydın oldu Tire dehr Akşehre döndi kâ‘ināt / Olalı sen **meh** bu ğün menzil-ğüzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [meh,]

2. Ay. || Ay yüzlü sevgili.

Gök göçer ey **meh** yire ʔopar yirinden ʔaş u ʔağ / Zāyil olmaz ‘aşḳuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [meh,]

Ben ol ḥāküm ki ey **meh** zerrece ʔalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [meh,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey **meh** müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [meh,]

Her ğice tā şubḥa dek ey **meh** gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi ḥ‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [meh,]

Sende ey **meh** olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşḳuñ beni rüsvā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [meh,]

Gön̄lümde mihr-i ḥüsnüñi ey **meh** gören didi / ʔılımış diyār-ı şarḳa Ḥüdāvendġār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [meh,]

Görmesem meh yüzüñ ey **meh** eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o ğün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh,]

ʔāḳ-ı ebrūsı ḥayālin ʔodı gön̄lümde bu ğün / Eskişehrinde o **meh** yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [meh,]

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin ey **meh** hilāl / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [meh,]

İd-1 ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey **meh** ‘id aña rûz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [meh,]

Ṭañ mı ey **meh** pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [meh,]

Dilüm dilim dilim mıkrâz-ı ğamla pârelenmişdür / O **meh** yüz dönderelden ḥod kıatı âvâre düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [meh,]

Artırursın vefâñı ğayrılara / Mihrüñ ey **meh** baña mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [meh,]

Zerre deñlü mihrüñ ey **meh** dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rüşen gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [meh,]

Raḥîmiyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey **meh** iştihârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [meh,]

Niğâr-ı ‘ârîzuñda görinen ḥaṭṭ dūd-ı âhumdur / Ya ḥod ey **meh** sevâd-ı nâfe-i baḥt-ı siyâhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [meh,]

Felek cevri eylemekde döne döne yâra dönmişdür / O **meh** mihr itmekde çerḥ-i pür-ğaddâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [meh,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyri çıksañ bir gün ey **meh** sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [meh,]

Tâb-ı zülf ü ḥadduñ añup tâb-ı nâr-ı ğuşşada / Dün gice ey **meh** benümle yandı bir miğdâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [meh,]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ eyle beni / **Meh** gibi her kûşede yaḥduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [meh,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey **meh** şehriyârum yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [meh,]

Dostluğ da‘vâsın idenler olup düşmen-nevâz / Dürresine ol **mehüñ** ḥod mihrî geh var ğâh yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [mehüñ, -üñ]

O **mehden** ayru yaşum ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [mehden, -den]

Raḥîmî tevbe-şiken olsa ṭañ degül ey **meh** / Hilâl-i ‘id u dem-i sâğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [meh,]

Fiğânım bir maḳâma irdi şimdi / Dutar göklerde ey **meh** zühre âheng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [meh,]

Raḥîmî ol **mehe** ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrâ sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [mehe, -e]

Ṭañ midur şehriñi ey **meh** oda yaḥsa âhum / Yaḥalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [meh,]

Bir gice ey **meh** ḥam ebrüñi añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭâlî‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [meh,]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘ār ey **meh** irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [meh,]

Güneş yüzüne muḳābil olursa bedr-i münîr / Tütalum eksigin ey **meh** işin temām idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [meh,]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnün / Ruḥın gün cebhesin **meh** hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [meh,]

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsā / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey **meh** işde fāş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [meh,]

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol **mehi** hāle gibi biz de der-āgüş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [mehi, -i]

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen **mehüñ** dergāhına rāmum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [mehüñ, -üñ]

Ey **meh** hilālüñ eyleyli secdegāh-ı Cem / Ḥürşide hem-ser oldı felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [meh,]

Şu gün kim sen **mehüñ** mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [mehüñ, -üñ]

Gün yüzünsüz gözüme Aḳşehir ey **meh** Tiredür / Kākülünsüz şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [meh,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi ḳāmetüm / Bāri ḡam çekdürme ey **meh** mihrî yok āḡyārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [meh,]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey **meh** ‘ıyān itsem dirin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [meh,]

Bir **mehüñ** mihrin göñül şehrinde ḳıldum şehriyār / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḡan itsem dirin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [mehüñ, -üñ]

Gözüde bir gün o **meh** ḥüsnini görmüş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istignāda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [meh,]

Dilersen gün gibi günden güne efzün ola şevḳuñ / Bu devri zāyi‘ itme **meh** gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [meh,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey **meh** / Daḡı yoḡidi mihr ü **meh** bu çerḡ-i bî-ḳarār içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [meh,]

Ṭañ degül **meh** dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [meh,]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey **meh** / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [meh,]

Başuña ey felek devr içre ger gün ṭoḡmaḳ isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol **mehüñ** būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [mehüñ, -üñ]

Mükedder ḡāl olur ki naḳş irişür kendü ayına / Felek ey **meh** anuñçün itdi ḥüsnün ayın āyine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [meh,]

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı hüsñ eylerse ger hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey **meh** anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [meh,]

Yolum düşse eger kûyına ol **meh** manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥîmî gökden ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [meh,]

Ey felek ol **mehden** ayru bî-ḳarâr itdüñ beni / Hâke urduñ sâyeveş bî-i'tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [mehden, -den]

Ḳomadı ḳılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarâr / Ṭolaşaldan o **mehüñ** kâkül-i 'anber-fâmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [mehüñ, -üñ]

Bir'ki gün mihr itse ol **meh** olma ey germ-âbe germ / Serddür fürḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [meh,]

Çerḡ-i bed-mihre meyl idüp ol **meh** / Zâlim ü nâ-bekâra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
5). [meh,]

Maḥabbet mihr-i tâbından vücūdın yandırur yokdur / Beni söylerler ey **meh** bir daḡı şem'î-şebistâni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [meh,]

Şem'isin her cem'üñ ey **meh** mihr-i dehr-ârâ gibi / Yüze gülmekde nazîrüñ yok gül-i ra'nâ gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [meh,]

Binüp keştîye sen **meh** gün gibi ḳıldıḡca seyrâni / Ṭoḡuz ḳat ṭolanur bād-ı fiḡānum çerḡ-i gerdâni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [meh,]

Ruḡuñsuz almam ey **meh** zerreye hürşid-i raḡşâni / Yire geḡsün neme yarar lebiñsüz âb-ı ḡayvâni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [meh,]

Raḡîminüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḡaddüñle / Ṭutupdur gün gibi âfâḳı ey **meh** şî'r-i ḡarrâsi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [meh,]

3.Ay. || Padişah.

Ey Raḡîmî göge aḡsa ṭañ mı ṭopum gün gibi / Bir **mehüñ** eflâkveş şehr ü ḡişârın gözlerüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [mehüñ, -üñ]

meh ü hürşid-i 'ariz: Yanaḡın güneşi ve ayı.

Raḡîminüñ ne ṭañ târ olsa başına cihân mülki / Benüm ol ey **meh ü hürşid-i 'ariz** baḡt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [meh ü hürşid-i 'ariz,]

meh yüz: Ay yüz.

Görmesem **meh yüzüñ** ey meh eger aḡşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydân-ı ferâḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh yüzüñ, -üñ]

meh-cemâl: Ay gibi güzel yüz.

Nice gün olur ki görmem **meh-cemālūñ** göricek / Māni' olur aña dañi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [meh-cemālūñ, -üñ]

Meh-cemālūñe ne noqşān irişür ey yüzi gül / Şem'veş bir gice olsañ baña mihmān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [meh-cemālūñe, -üñe]

mehcūr: Uzaklaşmış, ayrılmış.

Tāb-ı düşmenden hārāret hāşıl itdüm dostum / Çoq demidür eyle ben **mehcūra** āb-efşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [mehcūra, -a]

Ümidüm bu şehā hüsniñ hayāli / Gözümden dūr dilden itme **mehcūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [mehcūr,]

meh-çihre: Ay yüzlü.

Çekli pehlūsına gün gibi sen **meh-çihreyi** / Çerhveş gögsin gerer şubḥ u mesā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [meh-çihreyi, -yi]

Gün yüzüñ göster şehā mihrile ki **meh-çihreñe** / Senden ümmidi Raḥîmîñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [meh-çihreñe, -ñe]

Dañi dün toğdı ey **meh-çihre** garrālanma sen gurre / Hilāl eksüklüdür ḥod olmaz aña tev'emān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [meh-çihre,]

mehemmed çelebi: Mehmet Çelebi.

Dile ğamzeñ uralı yāre **Meḥemmed Çelebi** / Olmuşam ḥasta vü bī-çāre **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [meḥemmed çelebi,]

Dāğ urup sīneme 'aşq odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [meḥemmed çelebi,]

Heves-i kūyuñ ile bāğ-ı cināndan geçdüm / Nazar it 'āşık-ı didāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [meḥemmed çelebi,]

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme қо ḥāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [meḥemmed çelebi,]

İtdüğüñ zūlmi Raḥîmî kuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [meḥemmed çelebi,]

meh-i bī-bāk: Korkusuz ay.

Ārüz-yı pertev-i mihrüñle oldum ḥāk hayf / Baqmaduñ bir gün yüzüme ey **meh-i bī-bāk** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [meh-i bī-bāk,]

meh-i münir: Parlak ay || Sevgili.

Åşüb-ı şehri olalı kaçuñ ey **meh-i münir** / Gözletmez oldu kimse hilâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [meh-i münir,]

meh-i nâ-mihr: Sevgisiz ay || Sevgili.

Ğam-ı zülfi ü firâk-ı ‘arîzuñla ey **meh-i nâ-mihr** / Raĥîmî rûz u Şeb aĥlar görölmez ĥarası aĥı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [meh-i nâ-mihr,]

meh-i nâ-mihribân: Acımasız ay || sevgili.

Ey Raĥîmî zerreveş pā-māl ü ser-gerdānıyam / Bir’ki gündür ol **meh-i nâ-mihribānum** söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [meh-i nâ-mihribānum, -um]

meh-i ra’nâ: Parlak ay.

Yıldan artuĥ oldu gerĥi kim bu gün bir haftadır / Ey Raĥîmî görmeyelden ol **meh-i ra’nâ** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [meh-i ra’nâ,]

meh-i rüşen-likâ: Parlak yüzlü ay.

Bir’ki gündür sen **meh-i rüşen-likâyı** görmedüm / Đerĥ-i devlet dergehi ĥâk-ı ‘alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [meh-i rüşen-likâyı, -yı]

meh-i sipîhr-i letâfet: Güzellik göĥünün ayı.

Meh-i sipîhr-i letâfet Őehi diyâr-ı ĥüsn / Raĥîmî sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [meh-i sipîhr-i letâfet,

meh-i tâbân: Parlak ay. || Sevgili.

Őubĥa dek yıldız Şayar yıllar geĥer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āĥ ol **meh-i tâbānumuz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [meh-i tâbānumuz, -umuz]

Yaralandı yüregi tîr-i ĥasedden siperüñ / Đocalı hâle gibi sen **meh-i tâbānı** zırîĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [meh-i tâbānı, -ı]

meh-i tâbân-ı ‘îd: Bayramın parlak ayı.

Yaĥalı envâr-ı ĥüsnünden ĥerâĥ ey âfitâb / Burc-ı ‘izzetde Şeref buldı **meh-i tâbân-ı ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [meh-i tâbân-ı ‘îd,]

meh-i tâbdâr: Parlak, ışıklı ay.

Çaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcağ / Hilāl-i ‘ıdi **meh-i tābdārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [meh-i tābdārı, -ı]

meh-i tābdār-ı ‘ıd: Bayramın parlak ayı.

Çanlu yaşumda ‘aks-i ruhuñ ey yüzi güneş / Güyā şafağ içinde **meh-i tābdār-ı ‘ıd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [meh-i tābdār-ı ‘ıd,]

meh-lika: Ay yüzlü güzel, dilber.

Ol **meh-likeyi** gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [meh-likeyi, -yı]

meh-rū: Ay yüzlü.

Senüñ devründe tañ mı başuma gün çoğsa ey **meh-rū** / Zevāl irmez göñülde mihr-i ĥadduñ āfitābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [meh-rū,]

Benüm ‘ıd-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme ğurre ey **meh-rū** iki ğarrā hilālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [meh-rū,]

Bir yaluñ yüzlü ışık **meh-rūsıdur** pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [meh-rūsıdur, -sıdur]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşir-i āhum sineden / Berç-ı ‘ālem-tāba ey **meh-rū** olur mı hıç ğılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [meh-rū,]

Zerreden efzūn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden ĥürşide ey **meh-rū** zevāl irmek muĥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [meh-rū,]

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā kılmakda ey **meh-rū** / Hemān cevır eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [meh-rū,]

Çerĥ-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / Geymiş ol **meh-rū** meger sammürdan bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [meh-rū,]

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey **meh-rū** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [meh-rū,]

Bilmemiş noğşānını **meh-rūña** meyl itmiş kamer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [meh-rūña, -ña]

Şu deñlü şöretüm var pertev-i mihrüñle ey **meh-rū** / Cemālüñ ĥaqqı almam zerreye ĥürşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [meh-rū,]

meh-ruh: Ay yüzlü, ay yanaklı.

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-kađem ĥam gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [meh-ruhuñ, -uñ]

meh-rüyân-ı ʿid: Bayramın ay yüzölçümleri.

Gitmez idi bir nefes âyine-i dilden ğubâr / Merhabâlarla lebin şunmasa **meh-rüyân-ı ʿid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [*meh-rüyân-ı ʿid,*

meh-tâb: Ay ışığı.

Her gece mihr-i ruḥuñ şevki dile **meh-tâbdur** / Cānuma cām-ı lebüñ cānâ şarâb-ı nâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [*meh-tâbdur, -dur*]

mekrûmet: Cömertlik, kerem, el açıklığı.

Ḳanda ḳandı dil senüñ cüllâb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey sehâ vü **mekrûmet** kâni benem ʿaṣşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [*mekrûmet,*]

Ḳayurmam ḳum u ḳîr miḳdârı olsa cevherüm zâyiʿ / Hemân ol **mekrûmet** kâni dür-i şehvâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [*mekrûmet,*]

mekteb-i ğam: Dert okulu.

Kitâb-ı ʿaşkı ben ḥatmetmiş iken **mekteb-i ğamda** / Henüz Mecnûn ey ḥʿâce oḳurdi süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [*mekteb-i ğamda, -da*]

melâhat kâni: Güzellik madeni.

Cüş iderdi dil hevâ-yı ʿaşḳ ile deryâ gibi / Ey **melâhat kâni** ammâ rüzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [*melâhat kâni, -ı*

melâl: Sıkıntı, keder.

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir ğayra yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḳayyeddür **melâlüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [*melâlüñle, -üñle*]

melâlet çek-: Sıkıntı çekmek.

Leṭâfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey ğonca / Ğamından incinüp ḥâruñ şaḳın çekme melâletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [*melâletler çekme, -ler*]

melâmet: Azarlama, kınama.

ʿAşkıyla ezelden ḥod kâruñ çü **melâmetdür** / Nâmüsü Raḥîmî ḳo bu ʿâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [*melâmetdür, -dür*]

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-eburü kamer-ruhsâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [melâmet,]

Melâmet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdânıdur göñlüm / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü hayrânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [melâmet,]

Benüm dîvâne göñlüm genc-i ‘uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet kûşesin koyup **melâmet** ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [melâmet,

melâmet ehli: Kınanmışlık yolunu tutanlar.

Melâmet ehline her kim iderse hór nazâr / Biz aña ‘aşk u ne meşk ü ne hód selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [melâmet ehline, -ine]

melâmet it-: Azarlamak, kınamak, ayıplamak.

‘Aşkuña ey perî-ruh pinhân-ı tãkatüm yok / Sen var selâmet ol ben kendüm **melâmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [melâmet itsem, -sem]

melcâ-yı sūr: Şenliğin sığınacağı.

Zātuña bed-h’âh olanlar olalar mâtem-zede / Āsitânuñ ‘abde geh cân ola geh **melcâ-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [melcâ-yı sūr,]

melek:

1. Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.

Yazma cürmin ol peri ‘aşkında ben dîvânenüñ / Ey **melek** luğf eyle insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [melek,]

Rağîb-i rû siyâhuñdan kesil ey âfitâbum gel / Bilürsin görmedi kimse **melek** katında sulţânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [melek,]

Nevâ-perdâz olup ‘uşşâka ey dil nağmeler göster / **Melekler** kışşa-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [melekler, -ler]

2.Melek. || Sevgili.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz ey **melek** ol seg-nihâda uşda bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [melek,]

N’ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey **melek** / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mâh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [melek,]

melek-haşlet: Melek huylu || Sevgili.

Bilür dil dostı izhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adû-yı dîve insâniyyet itme ey **melek-haşlet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [melek-haşlet,]

melek-rû: Melek yüzlü.

İrişdürdi cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir **melek-rû** âdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [melek-rû,]

Hecr-i haddüñle dem olmaz itmeye dil her gün âh / Ey **melek-rû** âdemilikdür ider kıl her gün âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [melek-rû,]

melek-şüretlü: Melek yüzlü.

Eger ey dil görem dirseñ kemâl-i şun^c-ı Yezdânı / Temâşâ kıl güzellerde **melek-şüretlü** insânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [melek-şüretlü,]

melek-çal‘at: Melek yüzlü (sevgili, güzel).

N’ola insâniyyet itseñ ey **melek-çal‘at** baña / Bir perîşân-hâñrum raħm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [melek-çal‘at,]

memlû durur: Doludur.

İltifātuñdur garaž ey mîve-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz **memlû durur** envā‘ıla büstân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [memlû durur, -ur]

me‘mür: Tâbi, hazır.

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / Raħimî nâ-tüvân mür emre **me‘mür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [me‘mür,]

men: Teklik birinci kişi zamiri, ben.

Dil alur dil virür şimdi **menem** cünd-i maħabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [menem, -em]

men‘ it-: Engellemek, yasaklamak; uzaklaştırmak, ayrı düşürmek.

Men‘ itme şüfi dil-ber ü meyden Raħimî / Kō ‘ış ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [men‘ itme, -me]

menba‘: Kaynak.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulûk issi ‘atâ **menba’ı** dildârüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [menba’ı, -ı]

menba’-ı seyl-âb-ı miḥnet: Eziyet selinin kaynağı.

Çeşme-i çeşmümden akar dem-be-dem yaşum benüm / **Menba’-ı seyl-âb-ı miḥnet** başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [menba’-ı seyl-âb-ı miḥnet,]

menşüb: Bir kimse, bir görüş veya şeyle ilgisi, bağı bulunan, ilgili, âit, -den olan, -e bağlı.

Câhı çâha **menşübı** menşübeye döndürdiler / Râh-ı Ḥaḳda her biri şorsañ yine gümrâh yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [menşübı, -ı]

menşübe: "Mensub" müennesi: Bir kimse, bir görüş veya şeyle ilgisi, bağı bulunan, ilgili, âit, -den olan, -e bağlı.

Câhı çâha menşübı **menşübeye** döndürdiler / Râh-ı Ḥaḳda her biri şorsañ yine gümrâh yoḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [menşübeye, -ye]

menşür-ı emân: Yardım fermanı.

Ḥaṭṭ-ı ruḥsârũ yazaldan ‘arızũ üzre nişân / Virdiler derd ehline güyâ ki **menşür-ı emân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [menşür-ı emân,]

menşür-ı hüsn: Güzelliğin fermanı.

Olalı **menşür-ı hüsn**e dâl-i zülfeynũ nişân / Toldı dîn iḳlîmine âsâyiş-i emn ü emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [menşür-ı hüsn, -e]

menşür-ı mu‘âf: Özgürlük fermanı.

Rûze-i ğamda bu dil her rûz iderken i‘tikâf / Tîd-ı vaşluñçün hilâl ‘arż itdi **menşür-ı mu‘âf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [menşür-ı mu‘âf,]

me’nûs eyle-: Alışkanlık etmek, alışkanlık haline getirmek.

Dili bir bend ile göz göre koşdum ‘aşḳ-ı dildâra / Yine yıllarla **me’nûs eyledüm** bir âşinâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [me’nûs eyledüm, -düm]

me’nûs ol-: Alışmak.

Büse-i la’l-i lebûne cân virüp **me’nûs olan** / Bir nefes çekmez benüm rûḫ-ı revânüm cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [me’nûs olan, -an]

menzil:

1. Yer, mekân.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadân / Ol rızâ rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [menzilüm, -üm]

Her gice tâ şubha dek ey meh gözüm yıldız sayar / **Menzili** bir merdümek pür-âb ola eyler mi h'âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [menzili, -i]

Sâlik-i hicrâna şor şehr-i vişâlün **menzilin** / Bār-ı 'aşkıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [menzilin, -in]

Āfitābum yücedür gerçi felekden **menzilün** / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-mikdāra baç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [menzilün, -ün]

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî guluñ haddi yoç / **Menzilün** gāyet özin bî-âb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [menzilün, -ün]

Ey kemān-ebrū müjeñ tirine cān ķurbān olup / Ben de bu **menzilde** bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [menzilde, -de]

Gerçi ey şeh bir feraç **menzil** bu şehr-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [menzil,]

Oç gibi toğrı olanuñ **menzili** meydān-ı ğam / Ķabza-i vuşlatdadur egri olanlar yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [menzili, -i]

2. Yurt, mesken.

Geçüp ğavğālarından 'ālemün şulhından el çekdüm / Ferāğat **menzinde** sākini künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [menzinde, -inde]

Menzilünde ben senün himmet semendin ķoşmışam / Hem-'inānuñ olmağa devlet semendin ķoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [menzilünde, -ünde]

3. Varılacak yer, yolcuların konakladıkları yer, konak yeri, konak.

Yolum geh küh geh hāmün u **menzil** dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [menzil,]

menzil eyle-: Oturmak, konaklamak.

Ħayāl-i ğayl-i ħüsnün ħācibine bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb **eylesün** ey mäh-rü **menzil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [menzil eylesün,]

menzil ol-:

1. Konak, menzil, yer olmak.

Kārbān-ı aşkuña bir gün ola **menzil ola** / Gönlümü yā Rabb ḥaḳīkat şehrine bir rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [menzil ola, -a]

2.Nişan yeri olmak.

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi ḳalḳan bu ḳaddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [menzil olmağa, -mağa]

menzil-be-menzil: Menzilden menzile, bir yerden bir yere.

Bir ışıkdur geşt ider **menzil-be-menzil** şeh-r-be-şehr / Nūr cer ider ḳamer her gün yüzüñ muḥtācīdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [menzil-be-menzil,]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek sen şāh-ı meh-çihre / Güneş **menzil-be-menzil** ḳarşu ḳıḳdı şehrden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [menzil-be-menzil,]

menzil-güzār-ı germiyān ol-: Germiyan'dan geçmek.

Aydın oldu Tire dehr Aḳşehre döndi kâ'ınāt / **Olalı** sen meh bu gün **menzil-güzār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [menzil-güzār-ı germiyān olalı, -alı]

menzil-i şaf-ı ni'āl: Nal dizisinin varacağı nokta.

Meyl ider yaşum nişān-ı na'ḳeñi görüp revān / Sā'ilüñ olur dem-ā-dem **menzil-i şaf-ı ni'āl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [menzil-i şaf-ı ni'āl,]

menzil-i şaf-ı ni'āl ol-: Nallarının dizisinin varacağı yer olmak.

Menzil-i şaf-ı ni'āl oldu ma'ārif ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret oldu nā-dān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [menzil-i şaf-ı ni'āl oldu, -dı]

menzil-i sehm-i belā: Bela okunun menzili.

Ey ḳaşı yā zaḥm-ı ḡamzeñle müşebbek sînemüz / **Menzil-i sehm-i belādur** ya vefā umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [menzil-i sehm-i belādur, -dur]

mercān: Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan, mercan balığı; bu hayvanın iskeletinden elde edilen ve süs eşyaları yapımında kullanılan madde.

La'l-i sîr-ābuña teşne olalı cānā kirās / Ḥabbeye bir kimse almaz oldu **mercān** bāḡını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [mercān,]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḳsun baḥr u irsin la'l ü **mercānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [mercānı, -ı]

İşigüñ taşu klanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ yāķüt **mercānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [mercānı, -ı]

merci'-i luţf u 'atā: İyilik ve bağışlamanın başvurulacak kişisi.

Zāt-ı bî-mānend ü 'ālî-ķadr-i vālā-menzilet / **Merci'-i luţf u 'atā** ser-menzil-i ihsān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [merci'-i luţf u 'atā,]

merd: Yiğit, cesur, kahraman.

Felek fark eylemez bir ķahbe-zendür **merdi** nā-merdi / Hemişe şād ider nā-merdi her dem ağladur **merdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [merdi, -ı]

merd ü zen: Kadın ve erkek.

Da'vet itseñ ģalvete bir gün beni a'dām ile / Ey perî ma'lüm olurdı ara yirde **merd ü zen** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [merd ü zen,]

merdān: Kahramanlar, yiğitler.

Pîre-zen dehrüñ Raģîmî āline aldanmadı / Böyle olmaķdur münāsib rind ü **merdān** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [merdān,]

merdāne: Mertçe, yiğitçe.

Nev-'arūs-ı 'āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben gedāñuñ cünbişi **merdānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [merdānedür, -dür]

Pîre-zen dehre Raģîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle kullanmaķ gerek **merdāne** tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [merdāne,]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülfi zen-i dehre / Serdār-ı ricālüm diyü **merdāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [merdāne,]

merd-i ģudā ol-: Allah'ın yiğidi olmak.

Alınmaz āline bu nev-'arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ģaķı **merd-i ģudā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [merd-i ģudā oldum, -dum]

merd-i şāhib-ı şmet: İffet sahibi yiğit.

Şabrına şad āferin ol **merd-i şāhib-ı şmetüñ** / Virmedi ķoynını zindānuñ Zeliģā ķoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [merd-i şāhib-ı şmetüñ, -üñ]

merdūd-ı ʿālem: Dünyadan kovulmuş.

Mürīdüñ olmayan haqqā senüñ **merdūd-ı ʿālemdür** / Muhibb ü muhliş olmışdur saña bī-gāne vü hʿiṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [merdūd-ı ʿālemdür, -dür]

merdüm: Göz bebeği.

Eşk-i hasret kana garq itdi gözüm **merdümlerin** / Şanki laʿlîn-câmelerle zeyn olur qurbân-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [merdümlerin, -lerin]

Hün-ı cigerle besler **merdüm** yaşımı eşküm / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [merdüm,]

merdümek: Göz bebeği.

Her gice tā şubha dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir **merdümek** pür-âb ola eyler mi hʿâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [merdümek,]

merhabâ: Selam.

Şād it Raḥîmî kuluñı bir **merhabâ** ile / Olsun qabül-i luṭfuñ ile kām-kâr-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [merhabâ,]

Gitmez idi bir nefes āyîne-i dilden gubâr / **Merhabâlarla** lebin şunmasa meh-rüyân-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [merhabâlarla, -larla]

merhale-i rāh-ı ʿaşk: Aşk yolunun konağı.

ʿAzmüñ Raḥîmî **merhale-i rāh-ı ʿaşk** ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [merhale-i rāh-ı ʿaşk,]

merhamet: Acıma, şefkat.

Âh kim bir gün bükür kavş-i quzahveş qaddüñi / **Merhamet** umma Raḥîmî çerḥ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [merhamet,]

merhem: Merhem, ilaç.

Yalmanur tiğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına gâyet eyü **merhemdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [merhemdür, -dür]

Eger göndermez ise laʿl-i cân-baḥşuñ dile **merhem** / ʿİlâca qâbil olmaz bu ten-i mecrûḥ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [merhem,]

merhem-i makbül-i dil-rişân: Gönlü yaralılara hoş ilaç.

Saňa qahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ hod **merhem-i maqbül-i dil-rışān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [merhem-i maqbül-i dil-rışān,]

merhûm ol-: Ölmüş olmak, rahmetli olmak.

Küyuñda fedā olanuñ oldı yiri cennet / **Merhûm oluban** rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [merhûm oluban, -uban

merhûn ol-: Rehin düşmek.

Raḥîmî ğamze kıldı qalb-i meftûn / Lebiçün cān ğama **merhûn olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [merhûn olupdur, -updur]

mermer: Renkli, damarlı ve beyaz çeşitleri olan, perdah ve cilâya elverişli, billurlaşmış bir çeşit kireç taşı.

Hîç noqşān gelmedi bārān-ı eşkümden saňa / Yoksa **mermerden** midür ey ‘aşq bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [mermerden, -den

merve hakkı: "Mekke'deki Merve dağı hakkına" anlamında yemin.

Merve hakkı Ka‘be küyuñda Raḥîmî serverā / Biñ Şafâyıla kılpudur cānını qurbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [merve hakkı,]

Qapuña baş egmeyen qalbüm Şafā-yı qalb ile / Görmesün ol **Merve hakkı** Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [merve hakkı,]

mescid: Mescid, namaz kılınan yer.

Ey Raḥîmî **mescid** ü mey-ḥāne birdür ‘aşıqa / Tālib-i Ḥaqq olmuşuz her yirde tã‘āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [mescid,]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Lîk bāğa varsa mey var qoltuğında bir qabaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [mescide, -e]

Raḥîmî **mescid** ü mey-ḥāne birdür tālib-i Ḥaqq / Ḥuzūr-ı qalb ile her yirde tã‘āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [mescid,

mesel:

1. Hikāye, söylence.

Lebüñi çeşme-i cān Ka‘be görmüş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal **meseldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [meseldür, -dür]

2. Atasözü.

Göñül ma'müresin vîrân iderse yâre incinme / **Meseldür** bu girü yıkan yapar mi'mâr sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [meseldür, -dür]

mes'ele: Sorun, konu.

Hâlimüzden âh kim 'âlemde bir âgâh yok / Münhaşır **mes'ele** manşıb hasbeten lillâh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [mes'ele,]

Göñül mürde ola ta'lîm-i İhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ **mes'ele** hâll günde ger var bir kitâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [mes'ele,]

İnkâr idenüñ hâli nedür **mes'ele** ma'lûm / İkrâr iden İslâma vü İmâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 7). [mes'ele,]

mesihâ: Hz. İsa.

Leb-i hecriyle yârüñ hastayum ey nâle luğf eyle / Felek evcine çıkdıkdâ müdâvâ şor **Mesihâdan**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [mesihâdan, -dan]

mesken: Yer, yurt, bulunulan yer.

Şîşe micmer olsa n'ola **meskenüm** mişl-i gül-âb / Nâr-ı ğam başdan çıkarılmışdur beni ey gül-'izâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [meskenüm, -üm]

mesken eyle-: Yurt edinmek, yerleşmek.

Ğarâz didâr ise ey dil düşen şu gibi her taşı / Yüzüñi hâk-i râh-ı yârda hem **mesken eylersin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [mesken eylersin, -rsin]

mesken it-: Yerleşmek, yer edinmek.

Rahîminüñ dilinde genc-i 'aşkun **mesken itmişdür** / Unutduñ pây-mâlüñdür sen ol vîrânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [mesken itmişdür, -mişdür]

mesken tut-: Yer, yurt edinmek, yerleşmek, oturmak.

Mesken dutan serîr-i serây-ı sürürda / Mağzûn olup iderse n'ola zâr zâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 28, Beyit 5). [mesken dutan, -an]

Bu mâl-hulyâ-yı 'aşkuñ n'ola **mesken tutsa** sînemde / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân kalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [mesken tutsa, -sa]

N'ola **mesken tutsa** göñlümde hayâl-i hüsn-i yâr / Bulnur vîrânede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [mesken tutsa, -sa]

Derûn-ı dilde **mesken dutsa** n'ola şevk-i ruhsârûñ / Tecellî eylemişdür nûr-ı Aḡmed künc-i ğâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [mesken dutsa, -sa]

meskenet: Allah karşısında aczini, yokluğunu bilme, gerçek zenginin Allah olduğunun ve kulun O'na karşı mutlak bir ihtiyaç içinde bulunduğunun şuurunda olma.

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tiz-ceng / Rāzıyam ben **meskenet** rāhında bir rübāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [meskenet,]

mesken-i genc-i mahabbet: Sevgi hazinesinin yeri.

Bir gedâyuz bir de māl-hulyā-yı aşkuñla şehā / **Mesken-i genc-i mahabbetdür** dil-i vîrânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [mesken-i genc-i mahabbetdür, -dür]

mesrūr: Memnun.

Ġamum şorma benüm **mesrūr** dil-i ma'mūra hātırdan / Yıkık gönlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [mesrūr,]

mesrūr-ı rüşen it-: Aydınlığın mutlusu etmek.

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaḥbe-zen dünyā / Bu gün **mesrūr-ı rüşen itmedüñ** mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [mesrūr-ı rüşen itmedüñ, -medüñ]

mest: Sarhoş, kendinden geçmek.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla **mestem** sākiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [mestem, -em]

Geçdi taḫvā vü vera'dan oluban **mest** ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [mest,]

Dil ü cān cür'a-i bezm-i elestüñ **mestidür** şüfi / Görüp ṭa'n itme ol o kāra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [mestidür, -idür]

Biz mey-i aşk ile **mestüz** kūy-ı ḥammār isterüz / La'l-i yāre cür'a gibi cānı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [mestüz, -üz]

Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı la'lüñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüçüm ṭıtdum ben oldum denk ü ḥayrān **mest** ü lā-ya'kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [mest,]

Ġamuñ sāgar gibi ḥün itdi baḡrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir **mestüñ** mi vardur kim ola ḳanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [mestüñ, -üñ]

Raḳîbüñ raḡmına ey çeşm-i nergis / Nazar kıl **mestüñüm** geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [mestüñüm, -üñüm]

Ne cānā la'lüñe **mestem** ne göz ü ḳaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [mestem, -em]

Yārūñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-gūmı ile / Ey Raḥīmī gehi **mest** ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [mest,]

Cānā Raḥīmī cām-ı lebūñ **mestidür** müdām / Eş'ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [mestidür, -idür]

Güzellik bezminūñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākiyā añ **mest** ü ḳallāşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [mest,]

mest eyle-: Kendinden geçirmek, sarhoş etmek.

Cānımız bezm-i maḥabbetde bu dem **mest eyledüñ** / Şundi bir cām-ı şarāb-ı ḥoş-güvār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [mest eyledüñ, -düñ]

Ey pîr-i meygede beni **mest eyle** ḥürmet it / Şāfi-keşān ü şüfiveshān delḳ-püşiyam (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [mest eyle,]

mest ol-: Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Ḥayāl-i la'ı-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrkatde / Raḥīmī **mest olup** dā'im ider ḥūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [mest olup, -up]

Mest olan cānā hayāl-i la'ı-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [mest olan, -an]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām **mest olalum** 'işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [mest olalum, -alum]

Mest ola şol ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [mest ola, -a]

Oldum şarāb-ı aşkuñ ile ben müdām **mest** / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mest oldum, -dum]

Āh kim sāğar şunarsın **mest olup** her sifleye / La'ı-i nābuñ bezl idersin rāḥ-ı rūḥ-efzā gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [mest olup, -up]

mest ü ḥarāb eyle-: Sarhoş ve perişan etmek.

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sākiyā luḥ it / Lebūñ cāmını şun cān u dilüm **mest ü ḥarāb eyle** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [mest ü ḥarāb eyle,]

mest ü ḥumār ol-: Sarhoş ve sersem olmak.

Ḥoḳka-i la'lüñ katında ḥalka-i gisūlaruñ / Mārdur tiryāḳdan **mest ü ḥumār olmuş** yatur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [mest ü ḥumār olmuş, -miş]

mest ü şeydā eyle-: Sarhoş ve coşkun hale getirmek.

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarâbidur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [mest ü şeydâ eyleyen, -yen]

Beni ‘aşkuñ meyiyle **mest ü şeydâ eyleyen** sensin / Nihânî sırrımı ifşâ vü rüsvâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [mest ü şeydâ eyleyen, -yen]

mestâne: Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

Olmışam cām-ı şarâb-ı ‘aşk ile **mestâne** tavr / Sâkin-i küy-ı hârâbâtem yine dîvâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [mestâne,]

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘aşıkı cânâ / Mey-hâne-i mihrüñde ço **mestâne** şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [mestâne,]

Lebin öpmekde âl it ter düşer nâzûk-ı tabî‘atdur / Şakın reng almasun ol gönca-leb **mestâne** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [mestâne,]

Cân lebüñ cāmın görüp **mestâne** şeklin bağladı / Yandı şem‘-i şevke dil pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [mestâne,]

Mestâneler miyânını çeksem kenâruma / Hayrânla girse ağzuma helvâ dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [mestâneler, -ler]

mestâne göz: Sarhoş, baygın, süzgün göz.

Mestâne gözün şîve ile süzdüğü yârüñ / Efsûn okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [mestâne gözün, -in]

mestâne ol-: Sarhoş olmak, kendinden geçmek.

İçüp cām-ı maḥabbet **olmuşam mestânesi** ‘aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevkiyle benem dîvânesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [mestânesi olmuşam, -si, -muşam]

Mey yirine Raḥîmî anuñ kanın içesin / ‘İş ide sâkî bir gözi **mestâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [mestâne olmaya, -maya]

Cânâ Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş‘âr-ı şâfisi nice **mestâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [mestâne olmaya, -maya]

mest-i dâd-kâr ol-: Feryat eden sarhoş olmak.

Şûfiye karşı Raḥîmî içeyüm bâde-i şâf / **Mest-i dâd-kâr olayın** ‘aşık-ı bî-bâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [mest-i dâd-kâr olayın,]

mest-i hârâb: Harap/perişan olmuş sarhoş.

Nihân oldı gözümden la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / Yaḳar ğam cāmı ben **mest-i hârâbuñ** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [mest-i hârâbuñ, -uñ]

mest-i melâmet: Ayıplanan, hor görülen sarhoş.

ĶadeĶ cerrâr oldum küb düŖüp mey-Ķâne mey-Ķâne / Benem **mest-i melâmet** ŖevĶ ile mey-Ķâresi
‘aŖĶuñ (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mest-i melâmet,]

mest-i mestür: Gizli sarhoş.

Ķayanup Ķamzeñe çeŖmüñ döker Ķan / Velî Ŗorsañ geĶer ol **mest-i mestür** (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
42, Beyit 2). [mest-i mestür,]

meŖ‘al: MeŖale.

Bu gice Ķün yüziünden aldı mı âyâ ziyâ **meŖ‘al** / ÇerâĶ-ı mâha ŖevĶ ‘arz itdi germ olup Ŗehâ **meŖ‘al**
(Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [meŖ‘al,]

RuĶuñ mâĶın gözetmekden bu çeŖmüñ eŖĶ-i pervînin / Görür her gice yılduz ŖayduĶum Ķaldı taña
meŖ‘al (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [meŖ‘al,]

Ŗafâ ĶâŖıl ider Ķalbüm bu dil küyuñda yanduçca / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ **meŖ‘al**
(Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [meŖ‘al,]

Ķarâretle yanarken nâr-ı hecri dün gice Ŗem‘a / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña **meŖ‘al**
(Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [meŖ‘al,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / BaŖında tâc-ı zer nârenci geymiş hem Ķabâ **meŖ‘al**
(Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [meŖ‘al,]

Göñül pervânesin ben sen ruĶı gül-nâra yandurdum / Benümle kimse tutuŖmaz meĶer ya Ŗem‘ ya
meŖ‘al (Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [meŖ‘al,]

Nice demdür gözüm yaŖıyla deryâ âŖinâları / Velîkin âteŖ-i âhumla Ŗimdi rüşenâ **meŖ‘al** (Ķütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [meŖ‘al,]

Rahîmî nâr-ı ‘aŖĶa ben delîl oldum çerâĶumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ **meŖ‘al**
(Ķütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [meŖ‘al,]

meŖĶül: Bir işle uğraŖan, çalıŖmakta olan.

ĶiŖtâr-ı dünyede bād-ı hevâdur ĶâŖılıñ / Sen göñül Ķulât-ı zecr-i miĶnete **meŖĶülsün** (Ķütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [meŖĶülsün, -sün]

meŖĶul ol-: Bir işle uğraŖmak, herhangi bir Ŗeyle vakit geĶirmek.

Rahîmî Ŗıdk ile gel sen ĶavâŖa **meŖĶul ol** / Yolında ölmeĶe yârüñ Ŗalâ-yı ‘âm idelüm (Ķütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [meŖĶul ol,]

meŖĶ: (Bir işte, özellikle Ķüsnühat ve mûsikîde) öğrenmek için yapılan ders, talim, çalıŖma, alıŖtırma, karalama.

Melâmet ehline her kim iderse ħor nazâr / Biz aña ‘aşk u ne **meşk** ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [meşk,]

meşk-i ‘aşk: Aşk çalışması.

Meşk-i ‘aşkuñ qaralarken ben senüñ daĥi qalem / Levĥa yazmamış idi Leylâ vü Mecnûndan mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [meşk-i ‘aşkuñ, -uñ]

meşreb: Yaratılış, huy, tabiat.

Meger kim qandı cānâ **meşrebi** cüllâb-ı la‘lûñle / Mükerrer qanda ider bu qadar qandı şeker peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [meşrebi, -i]

metâ‘: Varlık, mal.

Bāng-i ceres figān u **metâ‘um** belâ vü derd / Qıldum diyâr-ı ‘aşka bu gün ĥ‘ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [metâ‘um, -um]

Naqd-i ‘ömrin yoq yire ol nâ-ĥalef kıldı telef / Yağmaladılar **metâ‘ını** dükânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [metâ‘ını, -ını]

‘Azîzüm dil olaldan müşterî ĥüsnüñ **metâ‘ına** / Cihānuñ Yūsufin bir şâhid-i bāzâra t̥abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [metâ‘ına, -ına]

metâ‘-ı la‘l: (Sevgilinin) kırmızı dudağının sermayesi.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezâkın ey şeker-ĥande / **Metâ‘-ı la‘lûñe** cāndan ĥarîdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [metâ‘-ı la‘lûñe, -üñe]

metâ‘-ı vaşl: Kavuşma serveti.

Metâ‘-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ĥ‘āce / Muĥaşşal ĥarc-ı zâyiddür bu tende naqd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [metâ‘-ı vaşluña, -uña]

Çağırup gayrılara şatdı **metâ‘-ı vaşlı** / Âĥ kim ĥ‘āce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [metâ‘-ı vaşlı, -ı]

me‘vâ: Yurt.

Ĥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra **me‘vâdur** / Ne dürrüñ ma‘denidür gör ne cevher kânidür gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [me‘vâdur, -dur]

Ben gedâña âsitānuñdur şehâ **me‘vâ** bu gün / Ger t̥urur ger t̥urmasın nemdür benüm dünyâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [me‘vâ,]

me‘vâ eyle-: Mesken edinmek.

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥāne şadrında / Derūn-ı ḥalvet-i ḥāṭırda **me'vā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [me'vā eyleyen, -yen]

me'vā idin-: Yurt, mesken edinmek.

Her gün başına mihr-i şeref toğsa tañ mıdır / **Me'vā idindi** dergehüñ ey şehriyār-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [me'vā idindi, -indi]

me'vā it-: Yurt edinmek, yerleşmek.

Şām-ı zülfüñde qarār itdi bu şeb miskîn-göñül / Kanda kim aḥşām ola lâbüdd **ider me'vā** garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [me'vā ider, -er]

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cüñi ḥasüd / Nice **me'vā ide** mā dîde-i nā-bînāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [me'vā ide, -e]

Ölürsem ârzü-yı küy-ı yār ile benem Mevlā / **İder** maḥşer güninde cennet-i me'vāyı **me'vāsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [me'vāsı ider, -sı, -er]

mevā'îd-i vişâl: Kavuşma sözü, vaadi.

Şeb-i kadri bu ben Mecnūnuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübârek 'îd-ı ferḥundem **mevā'îd-i vişâlüñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mevā'îd-i vişâlüñdür, -üñdür]

me'vā-yı sūr: Şenliğin yurdu.

Südde-i sidre-mişâlüñ olalı **me'vā-yı sūr** / Müntehā qadr oldı ṭübā ḥaḳḳı 'îdāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [me'vā-yı sūr,]

mevc: Dalga.

Nice deryā-yı kudret kaṭresidür bilmezem yā Rab / Ne ḥikmet **mevcinüñ** seyl-âb-ı bî-pâyānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [mevcinüñ, -inüñ]

mevc ur-: Dalgalanmak.

Yaşum deryāsı her dem **mevc ururmuş** süy-ı küyında / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pâyāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [mevc ururmuş, -urmuş]

mevlā: Allah.

Baṅa sen mäh-rū eksüklüğün göstermesin **Mevlā** / Senüñ қаpuñdan artıḳ bir daḫi şehir ü diyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [mevlā,]

Ölürsem ârzü-yı küy-ı yār ile benem **Mevlā** / İder maḥşer güninde cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [mevlā,]

mevlevî: 13. yüzyılda yaşamış Mevlana Celaleddin Rumi'nin görüşleri ve tasavvufi düşünceleri üzerine, kendisinin ölümünün ardından gelişen tarikata mensup derviş.

Mevlevî olduk semâ' itdük şafâ kesb eyledük / Tekye-i 'aşk içre olduk ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [mevlevî,]

Yanup pervâneveş dil **Mevlevî** gibi semâ' eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [mevlevî,]

mevlevî-hâne-i 'aşk: Aşkın Mevlevi tekkesi.

İşidüp sem'ci kabûliyle neyüñ nâlesini / **Mevlevî-hâne-i 'aşk** içre tarabnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [mevlevî-hâne-i 'aşk,]

mevsil: Kavuşma yeri, kavşak.

İrüp Bağdâd kûyına olınca vaşluña **mevsil** / Gözüümüñ kara kanlu yaşı garğ itdi Karamanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [mevsil,]

mevsim-i 'inâyet: İhsan, iyilik mevsimi.

'Aṭâ vü luṭf günü **mevsim-i 'inâyetdür** / Şehâ Raḥîmiye şefkat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [mevsim-i 'inâyetdür, -dür]

mevsim-i 'ıyş u tarab: Yeme ve içme (eğlencenin) mevsimi.

Yâr hem-dem bezm-i ḥurrem **mevsim-i 'ıyş u tarab** / Sâkiyâ mey şun ele girmez bu demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [mevsim-i 'ıyş u tarab,]

mevzûn: Düzgün.

Bu gün ḳadd-i hilâl-i 'id reşk-i ebruvânuñdur / Leṭâfet bâğına revnaḳ viren **mevzûn** nihâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [mevzûn,]

mey: Şarap.

Bezm-i 'aşkuñda muşâhib şâhidüm gam dil nedim / Eşk-i ḥasret **mey** yüzüm deff nâle ney bağrum kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [mey,]

Çün döşendi nüh sipihr üzre simâṭ-ı keh-keşân / **Mey** şafaḳ encüm nuḳul ḥürşid ü mehdür nân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [mey,]

Men' itme şüfi dil-ber ü **meyden** Raḥîmî / Ko 'ış ü 'işret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [meyden, -den]

Cân nice kıatlana **mey** ü maħbûba şûfiyâ / Dilde kıarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [mey,]

Ķan tolar her dem kıadehveş çeşm-i ħûn-efşânumuz / **Mey** içelden ħâr ile ol ĝonca-i ħandânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [mey,]

Şahrâda lâle şanma ĝül-ĝûn **meyle** şunmuş / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra câm-ı şafâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [meyle, -iyle]

Mescide gelse alur seccâde sûsen omzuna / Lik bâĝa varsa **mey** var kıoltuĝında bir kıabaĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [mey,]

İçersin kıana kıana **mey** yirine ‘aşıkûñ kıanın / Velî ey çeşm-i mestüm kıanı‘ olmaz kıanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [mey,]

Yâr hem-dem bezm-i ħurrem mevsim-i ‘ıyş u kıarab / Sâkıyâ **mey** şun ele girmez bu demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [mey,]

Beni ‘aşıkûñ **meyle** mest ü şeydâ eyleyen sensin / Nihâni sırrımı ifşâ vü rûsvâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [meyle, -iyle]

Oldum şarâb-ı ‘aşıkûñ ile ben müdâm mest / Nem var cihânda ger **mey** ü mey-ħâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mey,]

Mey yirine Raĝimî anuñ kıanın içesin / ‘İş ide sâķi bir ĝözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [mey,]

Ķanını **mey** yirine anuñ içesin müdâm / Devrûnde lâle ĝibi ciger-ħ‘ânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [mey,]

Şalınma nârvenveş itme tenhâ bezm-i kuhsârı / Ruĝuña lâle kıan düşmen lebûne **mey** kıızıl yaĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [mey,]

Mey tâc-ı Keykıubâd kıadeĝ ħâtemüñ ĝözi / Her bir ħabâb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ ĝözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [mey,]

Yârüñ Raĝimî öpmek için la‘lini müdâm / **Mey** câm-ı ĝamda ĝöñlümi âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [mey,]

mey iç-: Şarap içmek.

ĝül ĝibi sen **mey içüp** her ħâra hem-dem olalı / ĝoncaveş ben kıan yudup bülbül ĝibi itdüm fiĝân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [mey içüp, -üp]

meydân:

1. ĝeniş yer, saha.

Başımı iltür vefâ **meydânına** nâķış kıadem / Ben erenlerle bu ĝün ĝayret semendin kıoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [meydânına, -ına]

Ey Raĝimî yüĝriĝi oldum vefâ **meydânınuñ** / Öĝdül alursam n’ola ħıdmet semendin kıoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [meydânınuñ, -ınuñ]

Lebinden dem uraldan sen döker an çeşm-i giryānum / Niun an uzre an itdūn girup **meydāna** ey vişne (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 282, Beyit 2). [meydāna, -a]

2. Geniş yer, saha. || Meclis.

Pehlevānidur bu **meydānuñ** urāhı ser-firāz / Bir ayaıyla başar biñ Rūstemi rūz-ı maāf (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 131, Beyit 3). [meydānuñ, -uñ]

3.Dūnya.

İdūpdür top-ı erhı himmetūn çevgānı ser-gerdān / Erenler hāıun **meydān** bu gūn sen ehriyāruñdur (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 95, Beyit 5). [meydān,]

Başum aldum ele **meydānuña** oñra adem badum / Hāyātum defteri erkāmına evvel alem ekdüm (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 186, Beyit 2). [meydānuña, -uña]

meydān-ı ‘ak: Ak meydanı.

Başum op eyledüm ayauña **meydān-ı ‘aşkuñda** / Ümid-i dest-būsuñla adüm çevgāna dönmişdür (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 94, Beyit 3). [meydān-ı ‘aşkuñda, -uñda]

meydān-ı devlet: Mutluluk meydanı.

Segirdüp al murāduñ ögdilin **meydān-ı devletde** / Saña odum erenler hāı himmetle du‘ā rahın (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 235, Beyit 3). [meydān-ı devletde, -de]

meydān-ı ferāh: Geniş meydan.

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aama degin / Teng ü tar olur o gūn başuma **meydān-ı ferāh** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 29, Beyit 4). [meydān-ı ferāh,]

meydān-ı am: Dert meydanı.

O gibi orı olanuñ menzili **meydān-ı am** / abza-i vulatdadur egri olanlar yā gibi (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 323, Beyit 3). [meydān-ı am,]

mey-fürū: Meyhaneci.

Ben bezmgāh-ı derdūñuñ ol dūrd-nūıyam / Cān nadı ile cām-ı lebuñ **mey-fürūıyam** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 182, Beyit 1). [mey-fürūıyam, -ıyam]

mey-gūn: Şarap renkli, kırmızı.

Ꞥadeh **mey-gün** lebün öpdükce cânım çizginür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [mey-gün,]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir **mey-gün** çanağ / Sen de baş kaldurma destünden koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [mey-gün,]

Meclise geldüğini di ol lebi **mey-günümüñ** / Müjde kânı vireyin sâķi saña cânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [mey-günümüñ, -umuñ]

mey-hâne: İçki içilen yer.

Sen leb-i mey-gün ğamdan cân virürsem kurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaz'ını **mey-hâne** tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [mey-hâne,]

Ey Raḥîmî mescid ü **mey-hâne** birdür 'asıķa / Ṭālib-i Ḥaķķ olmuşuz her yirde ṭā'āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [mey-hâne,]

Ꞥadeh cerrār oldum küb düşüp **mey-hâne mey-hâne** / Benem mest-i melāmet şevķ ile mey-ḥ'āresi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mey-hâne mey-hâne,]

Raḥîmî mescid ü **mey-hâne** birdür ṭālib-i Ḥaķķa / Ḥuzūr-ı k'alb ile her yirde ṭā'āt iḥtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [mey-hâne,]

Geh olup şavma'a küncinde geh **mey-hâne** şadrında / Derün-ı ḥalvet-i ḥaṭırda me'vā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [mey-hâne,]

Oldum şarāb-ı 'aşķuñ ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü **mey-hâne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mey-hâne,]

mey-hâne-i mihr: Sevgi meyhanesi.

Şevķ-ı leb ü zülfüñle bu ben 'asıķı cânā / **Mey-hâne-i mihrüñde** ķo mestāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [mey-hâne-i mihrüñde, -üñde]

mey-ḥ'āre: Şarap içen, ayyaş.

Ꞥadeh cerrār oldum küb düşüp mey-hâne mey-hâne / Benem mest-i melāmet şevķ ile **mey-ḥ'āresi** 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mey-ḥ'āresi, -si]

mey-i 'aşķ: Aşk şarabı.

Biz **mey-i 'aşķ** ile mestüz küy-ı ḥammār isterüz / La'l-i yāre cür'a gibi cânı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [mey-i 'aşķ,]

meyl: Eğilim, temayül, istek.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine 'azm / Eyleme imsāke **meyli** var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [meyli, -i]

Cihân bâğına yok **meylüm** benim gülzâr-ı hüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet gonca-leb bir gül-‘izârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Haţuñ geldükce cānâ hālüne efzün olur **meylüm** / Ğam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur **meyli** süy-ı ‘âşıkâ ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [meyli,-i]

Ne cennet isterem ne hûri ne enhâradur **meylüm** / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [meylüm, -üm]

Gerekmez ravza-i rıdvân-ı ğilmân-ı kamer-ţal‘at / Saña erzânı ey şüfi benim ol yâredür **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [meylüm, -üm]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâķi / Baña vaħdet meyinden cür‘a şun dildâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [meylüm, -üm]

Melâmet tîrine sinem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-eburü kamer-ruhsâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Fiğân u nâle vü âh-ı hazînem tutdı gülzârı / Raķimî bir hazân-dîde hezârum zâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [meylüm, -üm]

Ey Raķimî âh kim oldum yolında hâķ-i pây / **Meyli** yok ednâya bir ‘âlî-cenâbum var benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [meyli, -i]

Gül-i pür-hâra yok **meylüm** çekildüm deşt geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuş bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [meylüm, -üm]

Benüm zâğ u zağanveş cîfe-i dünyâya yok **meylüm** / Ğidâ-yı rûħdur bir ţâ‘ir-i heft âsmânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [meylüm, -üm]

Revân oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryâya / Beşer ey dîdesinde **meyli** yok kıurı temâşâya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [meyli, -i]

meyl eyle-: Yönelmek, eğilim göstermek, alâka göstermek.

Meyl eyleyeli hâre o gül-pîreheñi gör / Gül gibi teni çâķ yini yâsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [meyl eyleyeli, -yeli]

Ķıl kıadar **meyl eylemez** dil Germiyân u Tireye / Sen şehühñ Şarķan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [meyl eylemez, -mez]

Kimseye **meyl eylemezsin** bir ‘acüz-ı naħssın / Taşa çaldı başını Ferhâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [meyl eylemezsin, -mezsın]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü merdâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [meyl eylemeyen, -meyen]

meyl it-:

1.Yönelmek.

Meyl ider yaşum nişân-ı na'çeni görüp revân / Sâ'ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni'âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [meyl ider, -er]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül kaçan **meyl itdi** süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [meyl itdi, -di]

2.İlgi, alâka göstermek, gönül vermek.

Cihân bâğı degül ger ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül **meyl itmez** ol eṭrâfa seyr-i küy-ı yâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [meyl itmez, -mez]

Raḥîmî göre billâhi bu şâh-ı 'âdilüñ luṭfın / Raḳîbe **meyl idüp** kesmez vefâsın ben kûlından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [meyl idüp, -üp]

Çerḫ-i bed-mihre **meyl idüp** ol meh / Zâlim ü nâ-bekâra yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [meyl idüp, -üp]

Bilmemiş noḳşânını meh-rûña **meyl itmiş** kâmer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [meyl itmiş, -miş]

meyl-i 'azm-i küy it- (Sevgilinin) mahallesine yönelmeye meyil etmek, istemek.

Ne dil kim **meyl-i 'azm-i küyüñ itmez** ey hümâ-ṭal'at / Ve ger ṭävüs-ı ḳudsî olsa ol bî-bâl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [meyl-i 'azm-i küyüñ itmez, -mez-uñ]

meyl-i cân u dil: Can ve gönüle meyil.

Şimdi **meyl-i cân u dil** şol bir şehe hûbâñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur hâlveş bir dânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [meyl-i cân u dil,]

meyl-i cân: Canın isteği.

Gözümde ḫâk-i rehüñ **meyl-i cânda** la'l-i lebüñ / Cevâhir oldı bular kîmiyâ 'ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [meyl-i cânda, -da]

meyl-i firdevs-i berîn it- Yüce firdevs cennetine meyil etmek, istemek.

Söz bir olur beg didüm vâ'iz uzatma ḳışşayı / **Meyl-i firdevs-i berîn itmez** iden dîdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [meyl-i firdevs-i berîn itmez,]

mezâd it- Açık arttırmaya çıkarmak.

H'âce-i dehri **mezâd idüp** şatarsın kûl gibi / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [mezâd idüp, -üp]

mezâk: Zevk, tat.

Yoluñda bezl-i cān itmek **mezākın** ey şeker-ħande / Metā'-ı la'lüñe cāndan ħarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [mezākın, -ın]

Olmayan cür'a-keş-i cām-ı gam-ı bezm-i firāk / Yoğdur efserde dimāğında anuñ vaşla **mezāk** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [mezāk,]

mezāk-ı cām-ı cān: Can kadehinin zevki.

Ĥālet-i la'lüñ Rahîmî cām-ı sâğardan şorar / Ol **mezāk-ı cām-ı cānı** kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [mezāk-ı cām-ı cānı, -ı]

mezāk-ı cān: Ruhun/Gönlün tadı.

Şeker-ħandından olur ey **mezāk-ı cān** şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [mezāk-ı cān,]

mezāk-ı ħün-ı vişāl: Kavuşma kanunun lezzeti.

Mezāk-ı ħün-ı vişālüñle muğtenem herkes / Baña şarāb-ı gamuñ kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [mezāk-ı ħün-ı vişālüñle, -üñle]

mezāk-ı 'ış: Yaşamın tadı..

Bilmezem senden Raĥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin **mezāk-ı 'ış** u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [mezāk-ı 'ış,]

mezāk-ı mey-ħoş: Mayhoş tat.

Ĥoş-ābuñ ħoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / **Mezāk-ı mey-ħoşuñ** rengin tesellî cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [mezāk-ı mey-ħoşuñ, -uñ]

mezāk-ı nuṭk-ı la'l: (Sevgilin) dudağının sözüñün lezzeti.

Ġubār-ı ħaṭṭuñ esrārını ħayrān olmayan bilmez / **Mezāk-ı nuṭk-ı la'lüñ** hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [mezāk-ı nuṭk-ı la'lüñ, -üñ]

mezār-ı evliyā: Evliyaların mezarı.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ġarğ oldı 'izāruñdan **mezār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [mezār-ı evliyā,]

mezellet: Alçalma.

Hevādārı olanı kâmetüñüñ istikâmetle / **Mezzellet** yollarında sâye gibi hâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [mezzellet,]

mezîd ol-: Çoğalmak, artmak.

Şevk ile geldi kapuña dir kılup kâddin dü-tâ / Yarıcuñ Allâh u ‘ömr ü devletüñ **ola mezîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [mezîd ola,-a]

Hâlet-i ‘aşk içre ahvâlüm görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bârum yaşuñ **olsun mezîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [mezîd olsun, -sun]

mezra’: Alan, saha.

Ma‘ârif **mezra’ında** hûşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şakın taş olmasun tohm ekdügüñ kalbün türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [mezra’ında, -ında]

mi: Soru edatı.

Cinân bâğında **mi** âdem anuñçün cân karar itmez / Bilür mecmû‘-ı insân bir perişân kâkülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [mi,]

Artırursın vefâñı gayırlara / Mihruñ ey meh baña **mi** eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [mi,]

Bâda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevâ-yı zülf-i yâr / Bilmezem bād-ı hevâ **mi** şanur ol dildâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [mi,]

Gel raķıbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / **Var mıdur** bir gül cihân bâğında terk-i hâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [var mıdur,]

Cân nice katlana mey ü maħbûba şüfiyâ / Dilde karar u şabr **mi** var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [mi,]

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhîr yirdedür / Senden cüdâ olur **mi** ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [mi,]

Şâyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i âhum sîneden / Berķ-ı ‘âlem-tâba ey meh-rû olur **mi** hîç ğilâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [mi,]

Bu gice gün yüzüñden aldı **mi** âyâ ziyâ meş‘al / Çerâğ-ı mâha şevk ‘arz itdi germ olup şehâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [mi,]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / Bu **mi** eksüklügüm ey mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [mi,]

Kuħl eyledüm gözüme görünce izüñ tozın / Görünce ben kuluñ hele şâhib-nażar **mıyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [mıyam, -yam]

Rikâbuñdan cüdâ olmak revâ **mi** çihre-i hâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihruñde ğod ben zerreveş hâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [mi,]

Hudâyâ bilmezem bir toz **mı** kondı ben ğubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [mı,]

‘Aceb bir toz **mı** kondı dâmenine ben ğubârından / ‘Acebdür söylemez tûṭiveş ol âyîne-ruhsârum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [mı,]

Gün olmaz yanmaya dem var **mı** kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryânı bilmez dide-i giryânım añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [mı,]

Mihr eylemedi mâha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın **mı** o nūrı başarından (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [mı,]

Geh ğam-ı hecr Raḥîmî vü geh ümmîd-i vişâl / Yok **mı** bir çâre meded kıaldım iki arada (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [mı,]

Öte tursun bâĝ-ı vaşluñdan rakîb-i zâĝ-ṭab^c / Bülbül oldu çâre yok **mı** kış gidüp yaz olmaĝa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [mı,]

Eteĝüñ şanmış sıfâlin dem olur **mı** ḥ‘âr-ı ‘aşk / Dökseler ger kanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [mı,]

Ṭotalum kim muḳteżâ-yı ḥüsn imiş cevr ü cefâ / ‘Aşıka kıymak revâ **mı** bunca istiĝnâyıla (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [mı,]

Aĝzuñ añdum yok yire ey ğonca ter düşdüñ baña / Ola **mı** yâ Rab fidâ-yı cân bu cürme ‘özü- ḥ‘âh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [mı,]

Cân **midur** ol ki yoluña ḳurbânuñ olmaya / Ten midür ol ki ḥâk ile yeksânüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [midur, -dur]

Ḳan **midur** ol ki şu gibi kapuñda aḳmaya / Baş **midur** ol ayaĝuña ĝalṭânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [midur, -dur]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizâ^c ide / Ḳul **midur** ol ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [midur, -dur]

Aşlâ ne ğam çeker aşılan dâr-ı zülfüñe / Ṭaşdan yire başar **mı** feraḥdan ayacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 3). [mı,]

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-âbına / Ḥâk-i pâyüña revâ **midur** yol ırmaḳ şu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [midur, -dur]

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın **mı** diyeyin yârüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta^cil dirîĝâ hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [mı,]

Hey âfet nâzüküñ oranı yok **mı** / Cefâ vü cevrüñüñ pâyânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit
1). [mı,]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehrüñ yoksa hiç sultânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339,
Beyit 2). [mı,]

Dil-âşüfte vü bîmâr-ı ‘aşḳum / Ṭabîbâ derdüñüñ dermânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit
3). [mı,]

Şaḳın ey ğonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde nâle vü eĝânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339,
Beyit 4). [mı,]

Güler düşmen Raḥîmî zâr u maḥzûn / Esirge pâdişâhum cânı yok **mi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [mi,]

mısr: Mısır ülkesi.

Raḥîmî kuluña emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol gedâyı bir söz ile **Mısrâ** sulṭân it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [mısrâ, -a]

Senüñ olsun sa‘âdetle ‘azîzüm mülket-i dünyâ / Baña kapuñda kılluḳ **Mısrâ** sulṭân olmadan yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [mısrâ, -a]

mısr-ı ‘izzet: Yüce Mısır.

Mısr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olıma şâhib-serir / Çekmeyince bir zemân Yūsuf gibi zindân gamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [mısr-ı ‘izzetde, -de]

mısr-ı sa‘âdet: Saadet Mısır'ı.

‘Azîz ol ḥazret-i Yūsuf gibi **Mısr-ı sa‘âdetde** / Ri‘âyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [mısr-ı sa‘âdetde, -de]

mi: Soru edatı.

Göz ü gönüm oldılar seyyāḥ-ı baḥr ü ber-i ḡam / Āşinā kılmaz nazar mümkün **midür** ol yâr aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [midür,]

Her gece tā şubḥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler **mi** ḥ‘âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [mi,]

La‘l-i sîr-âbuñla ḡonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkden **mi** ḳan yudar terdür ḥarâretten gül-âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [mi,]

Tenden ḡamuñla itdi dil-i bî-ḳarâr ḡoc / Ārām ider **mi** bende ide şehriyâr ḡoc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [mi,]

Dilden iderse n’ola ḡam-ı zülfi-yâr ḡoc / Raḡbet **mi** var itmese miskîn-Tatâr ḡoc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [mi,]

Hecr olmasaydı ḳadrü **mi** olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rûze olmasa hiç i‘tibâr-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [mi,]

Şimdi **mi** geldi ḳāfile-i ‘aşḳ her zemân / Bu ḥâne-i gönül ezeliden ḳonaḡıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [mi,]

Ṭoḡrı kuluñ olduḡın inkâr ider **mi** gör ḳabak / Oḳlara dikilüp eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [mi,]

‘Aşḳ ile vîrân olan dil istemez âbâdlıḳ / Öğrenen endüh-ı hecre hiç diler **mi** şâdlıḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [mi,]

Zülfüñ ucından Raḥîmîniñ perîşân kışşasın / Biñde birini anuñ mümkin **midür** ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [midür,]

Hîç noqşân gelmedi bārân-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden **midür** ey ‘aşk bünyāduñ seniñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [midür,]

Rāzıyam kes başumı kesme elümden etegüñ / Başdan eyler **mi** Raḥîmî gam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [mi,]

Ġamuñ sāgar gibi ḥün itdi bağrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ **mi** vardır kim ola kanzil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [mi,]

Bir dem **mi** var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [mi,]

Ġam oqlarıyla tıldı bu sînem belek **midür** / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [midür, -dür]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer **miyem** / Ey serv saña toğrulıq itdüm kem-er **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [miyem, -yem]

La’lünden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına şürāḥi gibi baş eger **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [miyem, -yem]

Olsun nişār yoluña külli güher **miyem** / Naqd- cihāni cāni hem eczā-yı varlığum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [miyem, -yem]

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [miyem, -yem]

Ġam oqlarıyla tıldı bu sînem belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [miyem, -yem]

Ṭab’-ı güher-feşān ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şāh ayağına nice dürler döker **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [miyem, -yem]

İrdi **mi** ol māha āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [mi,]

Beñzer **mi** şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [mi,]

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnuñe / Eylük yüzini göre **misin** yavuzın eyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [misin, -sin]

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Ākil **midür** o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [midür, -dür]

Cān midur ol ki yoluña ḥurbānuñ olmaya / Ten **midür** ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [midür, -dür]

Göz **midür** ol ki ğayrıya bir dem naẓar kıla / Dil **midür** ol ki ḥüsnuñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [midür, -dür]

Firākuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye **mi** böyle olan ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [mi,]

Secde **mi** kılur benüm kıblem Raḥīmī gayrıya / Haṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarīmūñ alınna yazu gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [mi,]

Ġam-ı zülfin **mi** hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārūñ / Raḥīmī ‘ömr müsta‘cil dirîgâ hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [mi,]

Efendi kuluña himmet zemānı gelmedi **mi** / Haḫîr kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [mi,]

Ġarîḳ-ı baḫr-i ğamem al elüm Hızrāsâ / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [mi,]

Pelenge döndi tenüm dāĝ-ı ğamla arslanum / ‘Alālîḳ eyle mürüvvet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [mi,]

Ḥarîm-i muḫteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḫi bu bendeñe ḫıdmet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [mi,]

‘Aṭâ vü luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehâ Raḥīmīye şefkat zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [mi,]

micmer: İçinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurdan.

Hemān sünbül şaçun miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḫuñçün lāle şan bir odlu **micmerdür** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [micmerdür, -dür

micmer ol-: Buhurdan hâline gelmek.

Şişe **micmer olsa** n’ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nār-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-‘izâr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [micmer olsa, -sa]

micmer-i bezm-i belâ: Bela meclisinin buhurdanı.

Müşebbek **micmer-i bezm-i belâdur** cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘üdum olup mûlarum yir yir duḫān ḫalmış (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [micmer-i bezm-i belâdur, -dur]

midhat: Methetme, övme.

Midhatüñ gülzârınuñ bir bülbül-i hoş-ṭab‘ıdur / Bu Raḥīmī çākerüñ ey gülşen-i ‘irfān-ı cüd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [midhatüñ, -üñ]

mihmân: Konuk, misafir.

Evvel ḳonan āḫir göçer ‘ālem misāfir-ḫānedür / Bu tekyede bir iki gün **mihmāna** şihḫat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [mihmāna, -a]

‘Azîz ol ḫazret-i Yūsuf gibi Mışr-ı sa‘âdetde / Ri‘āyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu **mihmānuñ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [mihmānuñ, -uñ]

Hulūşıyla muķim olduķ ‘ubūdiyyet maķāmında / Misāfir-hāne-i ‘aşkuñ dime **mihmāniyuz** Őimdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [mihmāniyuz, -iyuz]

mihmān eyle-: Misafir etmek, konuk yapmak.

Ey Raķîmî baña bu Őādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı gōñül Őehrine **mihmān eylesem** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [mihmān eylesem, -sem

mihmān it-: Misafir etmek.

Ėalilüm hāne-i dilde ğam-ı cānānı **mihmān it** / Tenevvür sinede hūn-ı cigerden aña biryān it (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [mihmān it,]

mihmān ol-: Misafir olmak.

Meh-cemālūne ne noķŐān iriŐür ey yüzi ğül / Őem‘veŐ bir gice **olsañ** baña **mihmān** Ğelebi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [mihmān olsañ, -sañ]

mihnet: Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ızdırap.

Veli **mihnetden** āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp Őūfi gehi beng (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [mihnetden, -den]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ķā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı **mihnete** mu‘tād kııl (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mihnete, -e]

İtmeyen la‘lūñ için cānını cānıyla fedā / ‘İlletiyile dirilüp **mihnet** ile cān virsün (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [mihnet,]

mihr:

1.Güneş.

H‘āceyān-ı Őehr ile **mihr** ‘arz idüp māhum ķamer / Yüz sürüp na‘l-i semendūne öpüp hāk-i rikāb (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [mihr,]

Hūn-ı a‘dāña bulaŐmış iŐigüñ zer na‘lidür / Őanma ey **mihr** ü Őafaķ içre hilāl oldu bedîd (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [mihr,]

Őol dil ki zerrece ola **mihrüñle** lem‘avār / Ğün gibi dehre Őöhre-i devrān olur ķalur (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

NaķŐ irdi māha **mihre** iriŐdi zevāl-i tām / Hūsnüñ Őu‘ā’ı Őāyi‘ olalı ķaraf ķaraf (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [mihre, -e]

Hūsn-i yāra kııl nazar mihr itme ‘ālem **mihrine** / Dimezem māhum saña var bir ķolingın aya baķ (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [mihrine, -ine]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden **mihre** zevāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [mihre, -e]

Seni germ-âbede seyr itmege ḥalvet bulmaz / Gündüzün **mihr** gice mâh gelür cāmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [mihr,]

‘Arızında ḥaṭṭ görüp sen lāle-ḥaṭṭuñ itdüm āh / Sūzişümden **mihr** yandı dāğ urındı gökde mâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [mihr,]

Mihr bir sūret döner ālyla rengin naqş ider / Cevr-i resminde felek cānâne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [mihr,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey qaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ **mihrüñle** bir ferdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

2. Sevgi, dostluk.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde **mihrüñ** var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [mihrüñ, -üñ]

Artırsın vefāñı ğayrılara / **Mihrüñ** ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [mihrüñ, -üñ]

Zerre deñlü **mihrüñ** ey meh dilde bes peydā olur / Şubḥ-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [mihrüñ, -üñ]

Raḥîmiyem yoluñda zerreveş ḥākiyle yeksānem / Güneş gibi veli **mihrüñle** ey meh iştihārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

‘Aşık-ı şādık degül **mihrüñde** ey bedr-i münir / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [mihrüñde, -üñde]

Güneş yüzlüm beni **mihrüñde** şādık belki sīnemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [mihrüñde, -üñde]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāğ-ı vefā yaqduq yine / Rüşen oldu **mihrüñ** ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod **mihri** geh var gāh yoq (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [mihri, -i]

Raḥîmî ol mehe ‘arż itme **mihrüñ** / Ki zīrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

N’ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña ḳalup mihr ider **mihrüm** görüp mâh-ı felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [mihrüm, -üm]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Mâh u māhî **mihrüme** şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [mihrüme, -üme]

Zerrece ol māhı yā Rabb **mihre** ḳā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miḥnete mu‘tād ḳıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mihre, -e]

Ey ḳamer envāra ḥüsn-i yāra **mihrüñ** ḳılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

Ümid-i vuşlatuñ **mihrüñ** recāsı gitmedi dilden / Bu māl-hülyā-yı ‘aşkıyla muḥālāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [mihrüñ, -üñ]

Şubḥ-dem çāk eyleşem gül gibi ‘işmet cāmesin / Raqşa girsem gün gibi **mihrüñle** devrān eyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [mihrüñle, -üñle]

Raḥîmî yoq durur eksükligüm **mihrinde** ol māhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı ḥayfā ki noqşānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [mihrinde, -inde]

Binmege tîz günde sen **mihr** ü sa‘adet raḥşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin қоşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [mihr,]

Rikābuñdan cüdā olmaq revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ **mihrüñde** ḥod ben zerreves
ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [mihrüñde, -üñde]

Gün yüzüñ göster şehā **mihriyle** ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [mihriyle, -iyle]

Şu gün kim sen mehüñ **mihrin** dil-i şad çāke ḥabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ḥabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [mihrin, -in]

Felekden **mihr** umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefiḳ cevri itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [mihr,]

Yiter sür şeh-süvārüm üstüme nāz u cefā raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim **mihr** ü vefā raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [mihr,]

Şerār-ı süz-ı şevḳümden semā pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ **mihriyle** sinem içre deff ü nāya ‘aşq olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [mihriyle, -iyle]

‘Aşkuñı bir zerre dilde ḥıfza yoqdur ḥākatüm / Bildiler sen şāha **mihrüm** gün gibi ḥalk-ı cihān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [mihrüm, -üm]

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ḡam çekdürme ey meh **mihri** yoq aḡyārdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [mihri, -i]

Zerreves rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh **mihrüñi** ey meh ‘ıyān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [mihrüñi, -üñi]

Bir mehüñ **mihrin** göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [mihrin, -in]

Saña ḡahr u cefā isnād iden **mihr** ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḡbül-i dil-rîşān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [mihr,]

Eşḳ ü āhum dün iki şāhid götürdüm **mihrine** / Didi biri ḡanludur biri veli şādıḳ güvāḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [mihrine, -ine]

Senüñ **mihrüñle** ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḡı yoḡidi mihr ü meh bu çerḡ-i bî-ḡarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

Hem-demümdür gündüzün nālem gice ey māḥ āḥ / Da‘vi **mihrüm** için olmuşdur bular dün gün güvāḥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [mihrüm, -üm]

mihr eyle-: Sevgi ve muhabbet göstermek.

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrî başarından (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [mihr eylemedi, -medi]

mihr it-: Sevgi göstermek, şefkat göstermek.

Nev-‘arûs-ı ‘âleme bir zerrece **mihr itmedüm** / Pâdişâhum ben gedâñuñ cünbişi merdânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [mihr itmedüm, -medüm]

Çerḫ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi mäh bilür / Güneşe zerrece **mihr itmezin** Allâh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [mihr itmezin, -mezin]

Sâyeñüm zerrece baña **mihr it** / Āfitâba ziyâ mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [mihr it,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece **mihr itmedi** / Ehl-i cür‘et böyle kullanmak gerek merdâne tavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [mihr itmedi, -medi]

Kaçan bir māha **mihr itsem** seḫâb-ı hecr olur ḫâ‘il / ‘Aceb ser-geşte baḫtum ṭâlî‘-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [mihr itsem, -sem]

Felek cevr eylemekde döne döne yâra dönmişdür / O meh **mihr itmekde** çerḫ-i pür-ğaddâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [mihr itmekde, -memekde]

Mihr ider her gün döner şandum murâdum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [mihr ider, -er]

Ḥüsn-i yâra kıl nazar **mihr itme** ‘âlem mihrine / Dimezem mähum saña var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [mihr itme, -me]

Baña **mihr itmeyüp** ğamzeñ geçer ḫâṭır nişânumdur / Bilümi ey hilâl-ebrü kemâna yana döndürdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [mihr itmeyüp, -meyüp]

N’ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña kalup **mihr ider** mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [mihr ider, -er]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥaḫkın zerrece **mihr itme** gel sâye şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [mihr itme, -me]

Ṭutuşdum âteş-i mihrüñle **mihr it** yoksa şubḫâsâ / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fâş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [mihr it,]

Bir’ki gün **mihr itse** ol meh olma ey germ-âbe germ / Serddür fūrkat şaḫın yaḫar kara ḫayḡu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [mihr itse, -se]

mihr ü mäh: Güneş ve ay.

Yüzüñ görmeyeli ey şem‘-i devlet / Ṭutuşdı oda **mihr ü mäh** didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [mihr ü mäh,]

Mihr ü mäh öpmege virmem ayaḡuñ ṭopraḡın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [mihr ü mäh,]

mihr ü meh: Güneş ve ay.

Çabrüm üzre **mihr ü meh** şem‘üm şafağ hünin-kefen / Çerç olur türbem cesim-i gamzeñ eylerse şehid
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [mihr ü meh,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Dağı yoğidi **mihr ü meh** bu çerç-i bî-çarâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [mihr ü meh,]

mihr ü vefâ kıl-: Sevgi ve dostluk göstermek.

Şebâtuñ yoğ imiş **mihr ü vefâ kılmağda** ey meh-rû / Hemân cevri eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [mihr ü vefâ kılmağda, -mağda]

mihrâb: Cami ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer. || Sevgilinin kaşları.

Secde vâcibdür baña gördüm kaşuñ **mihrâbını** / Kâmetüñ göstermege toğrul ki farz oldı namâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [mihrâbını, -ını]

mihrâb-ı ümid: Ümit mihrabı.

‘Aşığa şubh-ı vişâlüñdür Halilüm rüz-ı ‘id / Ka‘be-i küyuñ Şafâ ehline **mihrâb-ı ümid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [mihrâb-ı ümid,]

mihrâsâ: Güneş gibi.

Ben ol hâküm ki ey meh zerrece kalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre
mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [mihrâsâ,]

mihr-i ‘âlem-ârâ: Dünyayı süsleyen güneş.

Vefâ bahrinde her bir kaçre bir ‘ummân-ı hikmetdür / Mağabbet pertevinde zerre **mihr-i ‘âlem-ârâdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [mihr-i ‘âlem-ârâdur, -dur]

Ğınâ-yı kalb taşil eyleyen nağd-i cemâlüñle / Kabül itmez eger berç ursa **mihr-i ‘âlem-ârâdan**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [mihr-i ‘âlem-ârâdan, -dan]

mihr-i ‘âlem-tâb: Alemi aydınlatan güneş.

Meger bir **mihr-i ‘âlem-tâba** ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [mihr-i ‘âlem-tâba, -a]

Baña ey çerç her gün **mihr-i ‘âlem-tâb** ‘arz itme / Benüm âyine-i ruhsâra yâra hod nigâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [mihr-i ‘âlem-tâb,]

Çihreñe olalı kızğun müşteri ey yâr şem‘ / **Mihr-i ‘âlem-tâba** germiyet şatar her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [mihr-i ‘âlem-tâba, -a]

Vaşf-ı hüsnünde şehâ şî'ri Rahîmî bendeñüñ / **Mihr-i 'âlem-tâb** gibi çavı tıldı 'âleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [mihr-i 'âlem-tâb,]

mihr-i cihân-ârâ Cihani süsleyen güneş.

Bunca istignâ ile **mihr-i cihân-ârâyı** gör / Âsitânuñ hâkine her şubh-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [mihr-i cihân-ârâyı, -yı]

mihr-i dehân: Ağzın sevgisi.

Zerreveş mañv eyledi **mihr-i dehânuñ** varlığum / Yoğ yire niçün ider cândan beni bî-zâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [mihr-i dehânuñ, -uñ]

mihr-i dehr-ârâ: Alemi süsleyen güneş.

Şem'isin her cem'üñ ey meh **mihr-i dehr-ârâ** gibi / Yüze gülmekde nazîrüñ yoğ gül-i ra'nâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [mihr-i dehr-ârâ,]

mihr-i hadd: Güneş yanak.

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde **mihr-i hadduñ** âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [mihr-i hadduñ, -uñ]

Göñül âyinesi ey **mihr-i hadd** gâyet muşaffâdur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [mihr-i hadd,]

Rahîmîñüñ şu deñlü şöreti var **mihr-i haddüñle** / Tutupdur gün gibi âfâkı ey meh şî'r-i garrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [mihr-i haddüñle, -üñle]

mihr-i hüsn: Güzellik güneşi.

Göñlümde **mihr-i hüsnüñi** ey meh gören didi / Kılmış diyâr-ı şarğa Hüdâvendgâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [mihr-i hüsnüñi, -üñi]

Mihr-i hüsnüñe müşteri zerrât / Hûba hiç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [mihr-i hüsnüñe, -üñe]

Şol dil ki **mihr-i hüsnüñe** bigâne olmaya / Sen mâhı göricek nice dîvâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [mihr-i hüsnüñe, -üñe]

mihr-i hüsn-i bâ-kemâl: Mükemmel güzelliğin güneşi.

Ba'îd olsun nühüset ey kamer baht-ı sa'îdüñdür / Şeref viren cihâna **mihr-i hüsn-i bâ-kemâlüñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [mihr-i hüsn-i bâ-kemâlüñdür, -üñdür]

mihr-i meh-rû: Ay yüzün parlaklığı.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddâr u nâ-hemvâra baht / **Mihr-i meh-rû** ğayr-ı vâki‘ cây-ı hırmân her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [mihr-i meh-rû,]

mihr-i raḥṣân: Parlak güneş.

Ḳanķı gün yâ Rabb gelür ol **mihr-i raḥṣānum** yine / Ḳanķı Şeb aḥṣamlaya ol mâh-ı tâbānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [mihr-i raḥṣānum, -um]

mihr-i ruḥ: (Sevgilinin) güneş gibi parlayan yanağı.

Her ğice **mihr-i ruḥuñ** Őevķi dile meh-tâbdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānâ Şarâb-ı nâbdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [mihr-i ruḥuñ, -uñ]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘ķüb-ı devrüñ nûridur / Sen Yūsuf-ı MıŐr-ı kerem sulṫāna Őiḥḥat yaraŐur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [mihr-i ruḥuñ, -uñ]

mihr-i Őubḥ-ı saltanat: Saltanat sabahının güneşi.

Mihr-i Őubḥ-ı saltanatsın ḥüsn-i meh-sîmāyıla / Çerḥ-i devletdür ḳapuñ bu çetr-i gerdün-sāyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [mihr-i Őubḥ-ı saltanatsın, -sın]

mihr-i Şeref: Şeref güneşi.

Her gün başına **mihr-i Şeref** toğsa tañ midur / Me‘vâ idindi derğehüñ ey Şehriyâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [mihr-i Şeref,]

mihr-i tâb: Parlayan güneş.

Maḥabbet **mihr-i tâbindan** vücüdüñ Şeb-nemin maḥv it / Olasın jāle gibi tā ḳarîn-i gülşen-i ḳurbet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [mihr-i tâbindan, -ından]

Maḥabbet **mihr-i tâbindan** vücüdün yandırur yoğdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi Şem‘-i Őebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [mihr-i tâbindan, -ından]

mihr-i yâr: Sevgilinin iŐiđi.

Mihr-i yâre ey ḳamer sen müşterî olmağ neden / Hep bilür bay u ğedâ Şehr içre bir yoğsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [mihr-i yâre, -e]

mihribân: Merhamet ve Şefkat sahibi.

Dutar dāmānumı ḳarŐu gelür kūyına varduğca / Bu gün bir **mihribānum** yoğ seg-i cānāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [mihribānum, -um]

mikdār:

1.Değer, kıymet.

Rahîminüñ şehâ bir kaçrece **mikdârı** yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [mikdârı, -ı]

2. Kadar, derece.

Meges **mikdârı** gelmez ‘aynına ‘anķası dünyānuñ / Hümâ tal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [mikdârı, -ı]

Çayurmam kum u kır **mikdârı** olsa cevherüm zāyi^c / Hemān ol mekrümet kânı dür-i şehvār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [mikdârı, -ı]

mikrāz-ı cevr: Cefa makası.

Dilüm **mikrāz-ı cevrüñ** pāre pāre eyledi kaç kaç / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [mikrāz-ı cevrüñ, -üñ]

mikrāz-ı ğam: Keder makası.

Dilüm dilim dilim **mikrāz-ı ğamla** pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden hod kaçtı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [mikrāz-ı ğamla, -la]

mikrāz-ı ħarf-i lā: Lam harfinin makası.

Kaç^c it ta‘alluķ riştesin **mikrāz-ı ħarf-i lā** ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef^c u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [mikrāz-ı ħarf-i lā,]

mikrāz-ı kanā‘at: Kanaat makası.

Ṭama^c ser-riştesin kaç^c eyle **mikrāz-ı kanā‘atle** / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [mikrāz-ı kanā‘atle, -le]

mikrāz-ı şamt: Sessizlik makası.

Zebānum şem‘veş kaç^c eyledüm **mikrāz-ı şamtıyla** / Şafā ehline bir Rüşen-delil ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [mikrāz-ı şamtıyla, -ıyla]

mîm ağız: Mîm harfi gibi küçük ağız.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / **Mîm ağızuñ** dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [mîm ağızuñ, -uñ]

mi'mār: İmar eden, yapan. || Sevgili.

Şaklasun kāh-ı vücūdını hālelden Bārī / Dil-i vīrānemi bir yapıcı **mi'mārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [mi'mārum, -um]

Göñül ma'cūresin vīrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar **mi'mār** sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [mi'mār,]

mīm-fem: Mīm harfi gibi küçük ağız.

Kılmasa ey **mīm-fem** bu dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdı cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [mīm-fem,]

Elif-ğaddümi lām it cevr ile ey **mīm-fem** ammā / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a'dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [mīm-fem,]

mīm-i dehānuñçün: Mīm harfi gibi küçük ağız için.

Elif-ğaddüñ ile lām zülf ü hem **mīm-i dehānuñçün** / Reh-i hecrüñde ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [mīm-i dehānuñçün,]

mīm-i fem: Mīm harfi gibi küçük ağız.

Ey **mīm-i fem** külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm göñül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [mīm-i fem,]

min-ba'd: Bundan sonra.

Sākiyā **min-ba'd** şunma bñsesüz cām-ı şarāb / Ārzū-yı cān u dil la'l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [min-ba'd,]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña **min-ba'd** añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [min-ba'd,]

minber: Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü.

Ey nāşlı-ı ecel gel **minber** saña serümdür / Bu üstüh'āñ-ı sīnem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [minber,]

minnet:

1. İyilik, lütuf.

Husrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim **minnet** semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [minnet,]

2.Gönül borcu.

Şabâyâ ‘ayn-ı māl olursa çekmem **minnetin** kuşluñ / Görünmez gözüme nesne bu hâk-i rāhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [minnetin, -in]

minnet it-: Boyun eğmek.

Çapuñda bende olduğına ‘ālem **itmesün minnet** / Umūrına mufavvızdur ne şübhe hıdmet-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [minnet itmesün, -mesün]

mi‘râc: Yükseliş, göğe çıkma.

Dār-ı zülfin dün gece Mañşūra şordum h‘ābda / Dār-ı dehr içre didi ol ‘aşıkuñ **mi‘râcudur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [mi‘râcudur, -idur]

Aşılıp karşıñda dil Mañşürî şādiden döner / Gördi dār-ı ‘aşkıda **mi‘râcudur** ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [mi‘râcudur, -idur]

mîrân: Beyler.

Yolında cān-feşān olduğu için iltifāt idüp / Kapısı kulları alayına **mîrāna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [mîrāna, -a]

mir‘ât: Ayna.

Gayrı vechinden gönül **mir‘âtını** şāf eyledüm / Şāhid-i hüsnuñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [mir‘âtını, -ını]

Rahm ile şāfi nazar eyle Rahîmî bendeñe / Tab‘ınuñ **mir‘âtdur** anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [mir‘âtdur, -idur]

Olmadı bir lahza sen tāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı naşşından gönül **mir‘âtın** itdüm pāk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [mir‘âtın, -ın]

Gönül **mir‘âtınuñ** hāli mükedder jeng-i fūrkatle / Şāfā himmetle bak anı mücellā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mir‘âtınuñ, -ınuñ]

Ruñuñ **mir‘âtını** koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne gire hün-āşām-ı hañçer gibi müjgānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [mir‘âtını, -ını]

mir‘ât-ı ‘aşk-ı yār: Sevgilinin aşkının aynası.

Bir şāfā kesb eyledüm **mir‘ât-ı ‘aşk-ı yārdan** / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme cümle şifāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [mir‘ât-ı ‘aşk-ı yārdan, -dan]

mir‘ât-ı dehr: Dünya aynası.

‘Ayn-ı idrâkiyle gel **mir’ât-ı dehre** kıl nazar / Vech-i ma‘nâ gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [mir’ât-ı dehre, -e]

mir’ât-ı muşaffâ: Duru ayna.

Çamu eşyâda her vechile vechü’llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şüfi bu **mir’ât-ı muşaffâdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [mir’ât-ı muşaffâdur, -dur]

mir’ât-ı şâf: Saf, temiz ayna.

Rahîmî hâtır-ı gamnâküne ur şaykal-ı câmı / Götürmez key şakın **mir’ât-ı şâfuñ** bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [mir’ât-ı şâfuñ, -uñ]

mir’ât-ı sikender: Büyük İskender’in hocası Aristo tarafından İskenderiye’de yaptırılmış olduğuna inanılan, uzaktaki düşmanı gösteren ayna.

Ṭayanma hüsni-bî-bünyâduña ey gönca-leb gör kim / Ne **mir’ât-ı Sikenderden** nişân ne câm-ı Cem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [mir’ât-ı sikenderden, -den]

mîr-i ‘âşıkân: Âşıkların beyi, reisi.

Çana garç itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şâhum baña **mîr-i ‘âşıkân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [mîr-i ‘âşıkân,]

mis: Bakır.

Ḥâk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrûñ / **Mis** cismümi âḥir umaram şâfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [mis,]

misâfir-ḥâne: Misafirhane, konuk evi.

Evvel konan âḥir göçer ‘âlem **misâfir-ḥânedür** / Bu tekyede bir iki gün mihmâna şihhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [misâfir-ḥânedür, -dür]

misâfir-ḥâne-i ‘aşk: Aşk misafirhanesi.

Ḥulûşıyla muḳîm olduḳ ‘ubüdiyyet maḳâmında / **Misâfir-ḥâne-i ‘aşkuñ** dime mihmâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [misâfir-ḥâne-i ‘aşkuñ, -uñ]

misâfir-ḥâne-i dil: Gönül misafirhanesi.

Misâfir-ḥâne-i dilde iḳâmet ihtiyâr itdi / Ḥalilüm gam dinür bir maḥrem-i mihmânimuz vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [misâfir-ḥâne-i dilde, -de]

misāl:

1. Misal; örnek.

Meşq-i ‘aşkuñ qaralarken ben senüñ dañi qalem / Levha yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan **misāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [misāl,]

2. Gibi.

Qaşuñ **misāli** mā’il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde qadin hilālūñ eger ‘aşq-ı rāstīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [misāli, -i]

misāl-i ‘aşık-ı āşüfte: Delice seven aşğın misali.

Misāl-i ‘aşık-ı āşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al qoma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [misāl-i ‘aşık-ı āşüfte,]

misāl-i ebr-i ahmed: Ahmet (Hz. Muhammed)'in bulutu gibi.

Hırāmān qanda nîk zıllin düşürmez hāke hıfz eyler / **Misāl-i ebr-i Ahmeddür** ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [misāl-i ebr-i ahmeddür, -dür]

misk: Misk, güzel koku.

El qaraldan qomadı zülfi bu **miskinde** qarār / Viridi hem şabri dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [miskinde, -inde]

misk [ü] ‘anber: Misk ve amber(kokusu).

Hemān sünbül şaçuñ **misk** şanma **misk [ü] ‘anberdür** / Yanup tüter ruhuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [misk [ü] ‘anberdür, -dür]

miskîn: Misk koku.

Hemān sünbül şaçuñ **miskîn** şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [miskîn,]

Ğam-ı zülfüñle ruhsāruñ firākından aqan yaşum / Gözümüñ şışesinde şaqırlarum **miskîn** gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [miskîn,]

miskîn: Zavallı, âciz.

Raqībā za’f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased ‘ālemde ey **miskîn** seni āñir cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [miskîn,]

Rahm kıl **miskîn** Raḥîmî bend-i zülfünde şehâ / Nice demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [miskîn,]

Niçe **miskîni** çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [miskîni, -i]

miskîn-dil: Zavallı gönül.

Zülfünle ğamze bend ider oldı uğrılayın / **Miskîn-dilümi** kıldı bu sevdâ ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [miskîn-dilümi, -ümi]

miskîn-göñül: Zavallı gönül.

Şâm-ı zülfünde qarâr itdi bu şeb **miskîn-göñül** / Kanda kim aḥşâm ola lâbüdd ider me'vâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [miskîn-göñül,]

Râ-kaşlaruñ hayâli gehi zülfüñün ğamı / **Miskîn-göñül** burada perîşân olur qalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [miskîn-göñül,]

miskîn-meges: Tembel sinek.

La'l-i cân-baḥşuñda la'l-i 'anberîn / Şanki konmuş kanda bir **miskîn-meges** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [miskîn-meges,]

miskîn-tatâr: Tatar'ın misk kokusu.

Dilden iderse n'ola ğam-ı zülf-i yâr göc / Rağbet mi var itmese **miskîn-Tatâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [miskîn-tatâr,]

misl-i gül-âb: Gül suyunun yanı.

Şîşe micmer olsa n'ola meskenüm **misl-i gül-âb** / Nâr-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-'izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [misl-i gül-âb,]

mîve-i bâĝ-ı 'atâ: İhsan, baĝışlama baĝının meyvesi.

İltifâtuñdur ğaraż ey **mîve-i bâĝ-ı 'atâ** / Bilürüz memlû durur envâ'ıla büstân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [mîve-i bâĝ-ı 'atâ,]

mîve-i cân: Can meyvesi.

Bâĝ-ı ḥüsne 'arızuñ gül **mîve-i cân** leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revân var ise berg ü bâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [mîve-i cân,]

mīve-i vuşlat: *Kavuşma meyvesi.*

Âb-ı fūrkatle nice dem perveriş kılmak gerek / **Mīve-i vuşlat** vire tā şāhsār-ı intizār (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4*). [*mīve-i vuşlat,*]

miyân: *Bel.*

Dil **miyānuñ** arzûlar cān lebüñ eyler ümîd / Âh kim maqşûd-ı nâ-peydâ vü maqşad nâ-bedîd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1*). [*miyānuñ, -uñ*]

Dehānuñla **miyānuñ** rāzını keşf itme ağıyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan bilmez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5*). [*miyānuñ, -uñ*]

Dil ü cān gördi la'lüñle **miyānuñ** mübtelâ oldı / Anılmaz şimdi adım âh bî-nām u nişānum ben (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5*). [*miyānuñ, -uñ*]

Ço **miyān** endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nâ-peydâ ğamın (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4*). [*miyān,*]

Miyānuñ mū dehānuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u ḥāl bir yüzden (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4*). [*miyānuñ, -uñ*]

Nihān olur dehānuñla **miyānuñ** ey perî benden / Anuñ ḥaqqında kâl u kıl kılaydum bâri kem bir gün (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2*). [*miyānuñ, -uñ*]

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler rişte şanur pîrehende (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3*). [*miyānuñ, -uñ*]

Kıl kadar bulmadı yol zülû ü **miyānına** göñül / Yok yire 'ömri telef eyledi bu sevdâda (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2*). [*miyānına, -ına*]

Mestāneler **miyānını** çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse ağızuma ḥelvā dudacığı (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4*). [*miyānını, -ını*]

mizâc: *Tabiat, huy.*

Turş-rüyından raqîbüñ münḥarîf oldı **mizâc** / Tâb-ı ğamdan pür-ḥarâretdür ḥoş-âb ister göñül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2*). [*mizâc,*]

mū: *Kıl.*

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān 'ūdum olup **mūlarum** yir yir duḥān ḳalmış (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2*). [*mūlarum, -larum*]

Miyānuñ **mū** dehānuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u ḥāl bir yüzden (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4*). [*mū,*]

mu'arrâ: *Ayrılmış.*

Rahîmî pister-i zer-beft-i ʿariden **muʿarrâyum** / Muķim-i būriyâyum hayli demdür bî-riyâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [muʿarrâyum, -yum]

muʿaţţar: Kokulu.

Dimâġ-ı cāna irdi şubĥ-dem bir nükhet-i cān-baĥş / Raĥimî ol **muʿaţţar** zülf-i ʿanber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [muʿaţţar,]

mû-be-mû: İnceden inceye.

Her kılum cism-i zaʿîfümde zebān-ı ĥāl ile / Dil uzadup şerĥ ider sevdā-yı zülfüñ **mû-be-mû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [mû-be-mû,]

mûcib-i şihhat ol-: Sihhat vesilesi olmak.

Göz ucuyla bir nazır kıլ gözle ben dil-ĥastayı / **Mûcib-i şihhat olur** kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [mûcib-i şihhat olur, -ur]

muʿciz-i ʿisâ: Hz. İsa'nın mucizesi.

Rahîmî **muʿciz-i ʿisâya** beñzer bir kerâmetdür / Dil-i bîmârını ben derdmendüñ ol ki ĥoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [muʿciz-i ʿisâya, -ya]

mufavvîz: Vekil, emanet edilen, salahiyetli.

Ķapuñda bende olduġına ʿâlem itmesün minnet / Umûrına **mufavvîzdir** ne şübhe ĥıdmet-i ʿâlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [mufavvîzdir, -dur]

muġannî: Şarkıcı.

Baña gel ey **muġannî** çâre-sâz ol nʼeydigüm bildür / Maķâm-ı ġamda dil feryâda cānum zâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [muġannî,]

muġber: Tozlanmış || Kûskün.

Ĥayli **muġber** ĥâtırız ĥaţţ-ı ġubâr-ı yârdan / Bilsen esrârüm eger ĥayrân ĥalurdun pür-melâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [muġber,]

muġtenem: Ganîmet olarak veya ganîmet kabul edilerek alınmış, zahmetsizce elde edilmiş.

Mezâķ-ı ĥün-ı vişâlünle **muġtenem** herkes / Baña şarâb-ı ġamuñ kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [muġtenem,]

muḥakkak: Şüphesiz.

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / **Muḥakkak** böyle kaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [muḥakkak,]

muḥāl: Olmaz şey, imkânsız.

Zerreden efzün benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden ḥürşide ey meh-rü zevāl irmek **muḥāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [muḥāl,]

Rahîmî yār-ı ‘aşk olan ğam-ı cān u cihān itmez / **Muḥāl** endişedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [muḥāl,]

muḥālāt: Olmayacak şeyler, muhal şeyler.

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla **muḥālāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [muḥālāt,]

muḥālîf: Zıt, karşı.

Ol kerem kâni işitmiş āhuma rahm eylemiş / Ben hevā-ḥ’āhuñ **muḥālîf** rüzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [muḥālîf,]

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebdā bir **muḥālîf** bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [muḥālîf,]

Ṭayanma bir’ki gün dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucı nā-murād eyler **muḥālîf** çenberin ḳurdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [muḥālîf,]

muḥammed-ḥüy: Hz. Muhammed yaratılışlı.

Bu ben ‘āşî ḳuluña ey ‘Ömer-ḥaşlet şefi’olup / **Muḥammed-ḥüy** āl-i ḥazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [muḥammed-ḥüy,]

muḥaşşal: Hasılı, sözün kısası.

Metā’-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ’āce / **Muḥaşşal** harc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [muḥaşşal,]

muḥibb: Dost.

Mürîdüñ olmayan ḥaḳkā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / **Muḥibb** ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥ’işān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [muḥibb,]

Şıdkıyla **muḥibbūñ** durur ol şāh-ı şerī’at / Göster umaruz sende şadāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [muḥibbūñ, -üñ]

muhi̇t: İhata eden, bir şeyin etrafını alan, kuşatan.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luğf ‘ilmüñ **muhi̇t** / Baħr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [muhi̇t,]

muhi̇t-ı ‘âlem: Dünya çevresi.

Muhi̇t-ı ‘âleme ey baħr-i luğf ol gevher-i pāke / Hudānuñ birliğı hağğı Hudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [muhi̇t-ı ‘âleme, -e]

muhi̇t-ı ‘arş-ı a‘lā: Göğün en yüksek tabakası yeridir.

Vücūdum gerçi bir kem-kağre dil mānend-i deryādur / Be-ğağğ-ı āyete’l-kürsî **muhi̇t-ı ‘arş-ı a‘lādur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [muhi̇t-ı ‘arş-ı a‘lādur, -dur]

muhi̇t-ı eşk: Gözyaşı denizi.

Çaracadağ kaçardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / **Muhi̇t-ı eškümüñ** yanında gūyā Ağdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [muhi̇t-ı eškümüñ, -ümüñ]

muħkem: Sağlam, kuvvetli.

Sāza ħod **muħkem** yasağ itdi şeh-i ‘ālî-mağām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [muħkem,]

muħliş: Halis, gönülden, samimi.

Saňa bî-ħaddür şehā gerçi maħabbet ‘arz iden / Ben Raħîmî gibi bir **muħliş** gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [muħliş,]

Ĥudā āğāhdur kaçuñdan artuğ bir penāhum yoğ / Sa‘ādet-ħ‘āh **muħliş** bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [muħliş,]

Mürîdüñ olmayan hağğā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muħibb ü **muħliş** olmuşdur saňa bî-gāne vü ħ‘işān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [muħliş,]

muħtāc: Muhtaç, ihtiyacı olan.

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / Nūr cer ider çamer her gün yüzüñ **muħtāc**dur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [muħtāc

Ruğ u la‘lüñle cān ħod kaçan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ħ‘ānınuñ **muħtāc** u kaçan ħayrānyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [muħtāc,]

muħtasar: İhtisar olunmuş, kısaltılmış.

Zülfi ucından Muṭavvel ser-güzeştüm **Muḥtaşar** / Ger dehân-ı yârdan vüs‘at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [muḥtaşar,]

Yârüñ ḥayâl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zîkr-i dehânı şerḥ-i beyân **Muḥtaşar** gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [muḥtaşar,]

muḥtaşar eyle-: Kısa ve öz anlatmak.

Efsâne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ şerḥin iñen **Muḥtaşar eyler** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [muḥtaşar eyler, -r]

mukâbil: Karşılık.

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol mâha **mukâbil** ıktırân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [mukâbil,]

mukâbil ol-: Bir şeye eşit ve denk olmak.

Güneş yüzüne **mukâbil olursa** bedr-i münîr / Tatalum eksigin ey meh işin temâm idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [mukâbil olursa, -ursa]

mukadder eyle-: Bir kimsenin ne durumda olacağı önceden belirlenmek, tayin edilmek.

Ḥudâ ḥ‘ân-ı ezelde sen Süleymânuñ çapısından / **Mukadder eylemiş** ben mür-ı bî-mikdâra bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [mukadder eylemiş, -miş]

mukârin: Yakın olan.

Belâ-âlûde hep bâlî **mukârin** mâr ile mâlı / Şehâ manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [mukârin,]

mukârin ol-: Yaklaşmak.

Bülbülüñ nâle vü feryâdı hezâr olsa ne gam / Gül **olur** ḥâra **mukârin** o gam-ı gavğâda (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [mukârin olur, -ur]

mukarrer: Şüphesiz.

Ölürsem âsitânuñda ümîd-i merḥabâñ ile / **Mukarrer** rûz-ı maḥşer Ḥaḳḳ yirüm Dârü’s-selâm eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [mukarrer,]

mukayyed: Bağlı, kayıtlı.

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir gayra yâr oldu / Vefâ bendinde bendeñdür **muḳayyeddür** melâlûñle
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [muḳayyeddür, -dür]

muḳîm ol-: Yerleşmek, ikamet etmek.

Ḥulûşıyla **muḳîm olduk** ‘ubûdiyyet maḳâmında / Misâfir-ḥâne-i ‘aşkuñ dime miḥmâniyuz şimdi
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [muḳîm olduk, -duk]

muḳîm-i būriyâ: Hasırda oturan.

Raḥîmî pister-i zer-beft-i ‘ariden mu‘arrâyum / **Muḳîm-i būriyâyum** ḥayli demdür bî-riyâyam ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [muḳîm-i būriyâyum, -yum]

muḳîm-i kūy-ı rüsvâ: Rezillik köyünün sakini.

Biz **muḳîm-i kūy-ı rüsvâyuz** ḥarâbât ehliyüz / Şâf-dil pâkîze-meşreb vecd ü ḥâlât ehliyüz (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [muḳîm-i kūy-ı rüsvâyuz, -yuz]

muḳîm-i tekyegâh-ı vahdet: Yalnızlık tekkesinin sakini.

Baş açuḳ biz **muḳîm-i tekyegâh-ı vahdetüz** şûfi / Ğubâr-ı ‘aşḳ ile vâlih dil-i ḥayrânımız vardur (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [muḳîm-i tekyegâh-ı vahdetüz, -üz]

muḳîm-i tekye-i ‘aşḳ: Aşḳ tekkesinin sakini.

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cânımız vardur / **Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz** saña ḳurbânımız vardur
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz, -uz]

muḳtezâ-yı ḥüsn: Güzelliğın gereğî.

Ṭotalum kim **muḳtezâ-yı ḥüsn** imiş cevr ü cefâ / ‘Aşıḳa ḳıymaḳ revâ mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [muḳtezâ-yı ḥüsn,]

muḳtezâ-yı ‘ummân: Okyanusun gereğî.

Zuhûr-ı ṭab‘-ı şerîfüñ güherlerin gördi / Raḥîmî bildi nedür **muḳtezâ-yı ‘ummânı** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [muḳtezâ-yı ‘ummânı, -ı]

mûnis: Cana yakın; sevimli.

Şükrülillâḥ şimdi ğam ğam-ḥ‘âr u mûnisdür baña / Fâriğ ol cânâna ḥâcet **mûnis** ü ğam-ḥ‘âr hem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [mûnis,]

mūnis-i cān: *Can dostu.*

Fürkāt-i kurb-ı vişālūñle eyā **mūnis-i cān** / Nāle olmışdur enisüm işidenlerden ırak (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2*). [*mūnis-i cān,*]

muntazır: *Bekleyen, gözleyen.*

Ruḥ-ı zerdıyle her gün **muntazırdur** şāh-rāhuñda / Raḥîmî bir ḥazān yaprağıdur yollara düşmişdür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7*). [*muntazırdur, -dur*]

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre **muntazır** her dem gubārın gözlerüz (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2*). [*muntazır,*]

‘Arz-ı didār it Raḥîmî bendeñe ey serv-ḳad / Yollar üzre **muntazırdur** çeşm-i giryān her taraf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6*). [*muntazırdur, -dur*]

Muntazırdur göz açup nergis ayağıñ tozına / Gel görün biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4*). [*muntazırdur, -dur*]

mūr:

1.Karınca.

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı için pāy-ı tahtuñdan / Selimü’l-bāl ben **mūrî** Süleymān ḥāna gönderseñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4*). [*mūrî, -ı*]

İtdügi zulmi Raḥîmî **mūra** luḫ it āşafā / Bāri bir gün ‘arz ḳıl sultān Süleymān oğlına (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5*). [*mūra, -a*]

2.Karınca. || Aşık.

İltifātını Raḥîmî **mūruñuñ** eyle ziyād / Vāriş-i mülk-i Süleymānı sezā-yı taht u tāk (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5*). [*mūruñuñ, -uñuñ*]

Yolumda sāyeveş ḥāk ol dimişsin / Raḥîmî nā-tüvān **mūr** emre me‘mūr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7*). [*mūr,*]

murād: *İstek, dilek, arzu.*

Dönmedi bu **murādum** üstine āh / Bunca dem bunca āh vā n’eyler (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5*). [*murādum, -um*]

Dün ü gün budur Raḥîmîñün **murādı** Ḥaḳḳ bilür / Her şebüñ ola şeb esrār-ı ḥaḳı şebḥā-yı sūr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6*). [*murādı, -ı*]

Söz budur sensin Raḥîmîñün **murādı** gayrı yok / Sen güzel ḥünkār ile ḥünkārı söyleşsek birez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7*). [*murādı, -ı*]

Murādum bu şu gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaḫardan şaḳla dergāhından artuḳ bir **murādum** yok (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7*). [*murādum, -um*]

Haṭṭ-ı cān ise Raḥimî kāmranlıktan **murād** / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şirîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [murād,]

Murād-ı cān **murāduñdur** ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [murāduñdur, -uñdur]

Segirdüp al **murāduñ** ögdilin meydān-ı devletde / Saña koşdum erenler ḥaḳḳı himmetle du‘ā raḥşın (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [murāduñ, -uñ]

Ḥudāvendā cihān bāğında ber-ḥürdār-ı ‘ömr idüp / **Murādum** taḥt-ı şāhide şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [murādum, -um]

Raḥimî yem-i ümmîd bu selimü’l-bāl olup dā’im / **Murādum** ḳapusın fazluñla yā Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [murādum, -um]

Raḥimî pādişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi **murādından** ayırup nā-murād itme (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [murādından, -ından]

Bi-ḥamdillāh şeref māhı **murādum** üzre ṭoğmuşdur / Ümîd oldur ki sen ḥürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [murādum, -um]

murāda ir-: İsteğine kavuşmak, dileği gerçekleşmek, arzusu yerine gelmek.

Murāda irdi Aydın Tirenüñ başına gün ṭoğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i ḳamer peydā (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [murāda irdi, -di]

murād-ı cān: Gönlün isteği.

Murād-ı cān murāduñdur ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [murād-ı cān,]

murād-ı dil-i ḥazîn: Hüzünlü gönlün isteği.

Ey ārzü-yı cān u **murād-ı dil-i ḥazîn** / Lāyık degüldür ‘āşıḳa bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [murād-ı dil-i ḥazîn,]

murād üstine: Muradınca, gönlünce, istediği, dilediği veya amaçladığı şekilde, arzusuna göre.

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzün çevirdi meger kim bu çerḥ-i bî-bünyād (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [murādum üstine, -um]

murād üstine dön-: (Olayların) istenilen şekilde gelişmesi, arzu edildiği gibi olması.

Mihr ider her gün **döner** şandum **murādum üstine** / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [murādum üstine döner, -er-um]

Ṭayanma bir’ki gün **dönse murāduñ üstine** devrān / Şoñ ucı nā-murād eyler muḥālif çenberin ḳurdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [murāduñ üstine dönse, -se-uñ]

murād üzre dön- Arzusu, isteği üzerine dönmek.

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [murāduñ üzre dönmişken, -, -mişken]

murğ: Kuş.

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül **murğini** zār bahtuma gel bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [murğini, -ini]

murğ-i cān: Gönül kuşu.

Dil İrem bāğında dîdāruñsuz ārām eylemez / Kākülünsüz **murğ-i cāna** dām-ı gam bāğ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [murğ-i cāna, -a]

Rahîmî **murğ-i cāna** ol hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [murğ-i cāna, -a]

murğ-i hoş-āvās: Güzel sesli kuş.

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / Vücūdum gülşeninüñ dil hemān **murğ-i hoş-āvāsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [murğ-i hoş-āvāsı, -ı]

murğ-i hoş-elhān: Hoş ötüşlü kuş.

Açılmış lāleler güller tenümde dāğ-ı hasretten / Vücūdum gülşeninüñ **murğ-i hoş-elhānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [murğ-i hoş-elhānidur, -idur]

murğ-ı zār: İnleyen, ağlayan kuş || Âşık.

Öte dur dir baña çapuñdan raķib-i zāğ-ṭab^c / Āh ol bu murğ-zāruñ **murğ-ı zārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [murğ-ı zārın, -ın]

murğ-zār: Kuş bahçesi, kuş yatağı.

Öte dur dir baña çapuñdan raķib-i zāğ-ṭab^c / Āh ol bu **murğ-zāruñ** murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [murğ-zāruñ, -uñ]

Yine gül gibi ‘iṣ it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir **murğzār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [murğzār,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir **murğzār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [murğzār,]

mūr-ı bî-mikdār: Değersiz karınca.

Ḥudā ḥ^ʿān-ı ezelde sen Süleymānuñ apısından / Mukadder eylemiş ben **mūr-ı bî-mikdāra** bir behre
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [mūr-ı bî-mikdāra, -a]

mūr-ı Őikeste-hāl: Hali kötü karınca.

Reh-güzārında Őehā **mūr-ı Őikeste-hālem** / Sen bu hoş-ab^c-ı Selîm ile Süleymānumsın (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [mūr-ı Őikeste-hālem, -em]

murtaẓā: Hz. Ali'nin lakabı, seçilmiş, beğenilmiş.

uluyuz anberiyüz ey Raḥîmî **Murtaẓā** ḥaı / Kerem kânı ‘Ali-ḥū bir Őeh-i merdānimuz vardur
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [murtaẓā,]

mūsā: İsrailoğullarına elçi olarak gönderilen peygamber; Hz. Musa.

Gider **Mūsā** ile ḥauñ ḥadıñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥa dîni bâtıl fikri o sen ‘arz-ı îmān it
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [mūsā,]

muşaffā: Temiz, pak, saf.

Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd gāyet **muşaffādur** / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ ağlar adar derdi
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [muşaffādur, -dur]

muşaffā eyle-: Süzmek.

albümi jeng-i ta‘alludan **muşaffā eyleyüp** / Geydüm ey rüŐen-liā āyine gibi bir nemed (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [muşaffā eyleyüp, -yüp]

muşāḥib: Biriyle karşılıklı konuşan, sohbet arkadaşı olan kimse.

Bezm-i ‘aŐuñda **muşāḥib** Őāhidüm ğam dil nedim / EŞk-i ḥasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [muşāḥib,]

muşallā: Namaz kılınan veya namaz kılınması için ayrılmış olan açık yer, namazgah.

Ḥarābāta ayak baŐdı Raḥîmî pāk-dillerle / Maām-ı ehl-i zer olmağın el çekdi **muşallādan** (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [muşallādan, -dan]

mūsāveŐ: Hz. Musa gibi.

Őev-ı dîdār ile **MūsāveŐ** yed-i beyzā ḥaı / Tūr-ı Sinā-yı tecellide münācāt ehliyüz (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [mūsāveŐ,]

muşhaf: Kitap, Kur'an-ı kerim.

Hâtır-ı ağıyara gönderme hayâl-i hüsnüñe / **Muşhafı** gâyet haţâdur kıoyma tersâ kıoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [muşhafı, -ı]

muşhaf hakkı için: "Kur'an hakkı için" anlamında bir yemin sözü.

Hıduñsuz 'ıd **Muşhaf hakkı için** rüz u 'ıd olur / Hıceste-fâl hem âyât-ı rahmet haţı u hâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [muşhaf hakkı için,]

muştılık vir-: Müjde vermek.

Kuhl-ı hâk-i maķdemüñ irgürdüğüçün çeşmüme / Bâd-ı şubha **muştılık virdüm** Şifâhân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [muştılık virdüm, -düm]

mu'tâd kıl-: Âdet haline getirmek, alışkanlık edinmek.

Zerrece ol mâhı yâ Rabb mihre kıâ'il itmedüñ / Bâri bu ben mübtelâyı miñnete **mu'tâd kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mu'tâd kıl,]

mu'tâd ol-: Alışmak.

Her ki cânâ ğuşsa-i 'aşkıñla **mu'tâd olmadı** / Görmesün şâdî yüzün 'âlemde ğamnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [mu'tâd olmadı, -madı]

mu'tâd-ı hicrân: Ayrılık acısının âdeti.

Rahîmî hıd kadîmi derd ile **mu'tâd-ı hicrândur** / Dañı çekdürme yâ Rab bir kıula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [mu'tâd-ı hicrândur, -dur

mutavvel: Uzatılmış, daha uzun yapılmış.

Zülfi ucından **Mutavvel** ser-ğüzeştüm Muhtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [mutavvel,]

Yârüñ hayâl-i zülfi **Mutavveldür** ey ğöñül / Zikr-i dehâni şerh-i beyân Muhtaşar ğibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [mutavveldür, -dür]

mutavvel kıl-: Uzatmak.

Efsâne-i zülfüñi ğöñül **kıldı Mutavvel** / Likin dehenüñ şerhin iñen Muhtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [mutavvel kıldı, -dı]

mu'teber ol-: İtibar görmek, değerli olmak.

Ser-güzeştem n'ola **olursa** selefden **mu'teber** / Ey Raḥîmî bu ḥaḳîkat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [mu'teber olursa, -ursa]

Şehâ dest-i şerîfün kılmısaydı ger maḳarr şâhin / Kaçan **olurdu** illerde bu deñlü **mu'teber** şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [mu'teber olurdu, -urdu]

mutrib-i hoş-lehçe: Güzel sesli şarkıcı.

Bülbülüñ nâlesi 'uşşâka bu dem virdi şudâ' / Nağmesin **mutrib-i hoş-lehçelerün** güş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [mutrib-i hoş-lehçelerün, -lerün]

muvâfık ol-: Uygun olmak.

Ne hoşdur rüzgâr **ola muvâfık** ey şeh-i 'âdil / Kaḫuñdan cânibe 'azm eyleyem ben 'âşık-ı bî-dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [muvâfık ola, -a]

müy-ı miyân: İnce bel.

Bir gice **müy-ı miyânını** kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi biz de der-âgüş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [müy-ı miyânını, -ını]

müze-i kayd-ı tarîk-i şeh-i vuşlat: Kavuşma şehrinin yolunun tasanın çizmesi.

Çıkarsa **müze-i kayd-ı tarîk-i şeh-i vuşlatdur** / İren ser-menzile ser-pâ yaluñ 'uryânımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [müze-i kayd-ı tarîk-i şeh-i vuşlatdur, -dur]

mübârek: Hayırlı, uğurlu.

Raḥîmî baḫt-ı hümayün bu ṭâlî'î Ferruḫ / Esîr-i zülf ü ruḫ itdi seni **mübârek** bād (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [mübârek,]

Öpem diyü **mübârek** elün bir tarîk ile / Şî'r-i güher-niṣârumı kıldum şî'âr-ı 'îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [mübârek,]

Şeb-i ḳadri bu ben Mecnûnuñuñ Leylâ-yı zülfüñdür / **Mübârek** 'îd-ı ferḫundem mevâ'îd-i vişâlüñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mübârek,]

mübârek bād: Mübarek olsun.

'İddur ṭarḫ it ḡamı ḳaşr-ı feraḫ bünyâd kııl / Öp lebin yârün dilâ cāndan **mübârek bād** kııl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [mübârek bād,

mübârek kııl-: Kutlu, bereketli, hayırlı hale getirmek.

Ḥaqq tebārek ‘ıduñı kılısun mübārek dā’imā / Āsitānuñda yazılısun dā’imā dīvān-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [mübārek kılısun, -sun]

mübārek ol-: Kutlu, bereketli, uğurlu olmak.

Seni bir yaña devletle ḵosañ bir yaña dünyāyı / **Mübārek ola** saña dil seni bî-iḥtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [mübārek ola, -a]

müberrā ol-: Uzak olmak, bir şeyle alakasını kesmek.

Şu bāḫın kim **müberrā olmadı** jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [müberrā olmadı, -madı]

mübtelā: Tutkun, âşık.

Mihr-i ḥüsnüñe müşteri zerrāt / Ḥüba hîç **mübtelā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [mübtelā,]

Ḥasta gönlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o **mübtelā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [mübtelā,]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ḵā’ıl itmedüñ / Bāri bu ben **mübtelāyı** miḥnete mu‘tād ḵıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mübtelāyı, -yı]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddüñle ey gül-pirehen / İdesin ben **mübtelāya** lāleveş ḥünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [mübtelāya, -ya]

Ben **mübtelāyı** ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [mübtelāyı, -yı]

mübtelā ol-: Tutulmak, bağlanmak.

Derdüm bu derdüñ ile bu dil **mübtelā ola** / Çok ḥasta var ki ḫālib-i dermān olur ḵalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [mübtelā ola, -a]

Dil ü cān gördi la‘lüñle miyānuñ **mübtelā oldı** / Añılmaz şimdi adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [mübtelā oldı, -dı]

mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülf: Mîm ağzın ve dāl saçın tutkunu.

Ben **mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem** / Yok yire baña ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem, -üñem]

mübtelā-yı ‘ummān: Okyanusun düşkünü.

Yetiş Ḥızır gibi yaşumı itmeden İlyās / Getür kenāra bu ben **mübtelā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [mübtelā-yı ‘ummānı, -ı]

mücellâ eyle-: Parlatmak, cilalamak.

Göñül mir'âtınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ himmetle bağ anı **mücellâ eyleyen** sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mücellâ eyleyen, -yen]

mücellâ it-: Parlatmak, cilalamak.

Mücellâ ideli cân şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / Cemâlüñ haqqı şâf u sâde dil âyîneveş pâküm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [mücellâ ideli, -eli]

mücellâ ol-: Parlamak.

Şaykal-ı 'aşkıyla şol dil kim **mücellâ olmadı** / Ol şafâ kesb itmedi âyîneveş dîdârdan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [mücellâ olmadı, -madı]

müdâm: Her zaman, daima, devamlı.

La'l-i sîr-âbuñla gönca gördi hem-meşreb **müdâm** / Reşkden mi kıan yudar terdür harâretten gül-âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [müdâm,]

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ **müdâm** / Bir hayâl-i hûb ol bir devlet-i nâ-yâbdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [müdâm,]

Mest olan cânâ hayâl-i la'l-i nâbuñla **müdâm** / Bezm-i dünyânuñ şarâb-ı hoş-güvârın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [müdâm,]

La'l ü ruḥsâr-ı 'arâk-rîzûñ hayâliyle **müdâm** / Geh şarâb içer Raḥîmî ey gül-i ter geh 'arâk (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [müdâm,]

Müdâm añduqca zîkr it hayr ile Mecnûn u Ferhâdı / Raḥîmî biri şeyhüñdür bu yolda biri üstâduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [müdâm,]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikâm idelüm / **Müdâm** mest olalum 'işret-i müdâm idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [müdâm,]

Yâd-ı la'lüñle Raḥîmî hūn-ı dil içer **müdâm** / Gelmedi cânâ bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [müdâm,]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar **müdâm** / Niçün bu kıan olasıya itmez nigâh-ı Cem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [müdâm,]

Müdâm 'aşkuñ şarâbiyla beni şeydâ iden sensin / Harâbât ehline ser-dâr idüp rüsvâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [müdâm,]

Gül gibi gönca-dehenlerle **müdâm** iç la'l-i nâb / 'işreti fevt itme sultânım irişmezdim deme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [müdâm,]

Oldum şarâb-ı 'aşkuñ ile ben **müdâm** mest / Nem var cihânda ger mey ü mey-hâne olmaya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [müdâm,]

Cānā Raḥīmī cām-ı lebüñ mestidür **müdām** / Eş'ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [müdām,]

Ḳanıñı mey yirine anuñ içesin **müdām** / Devrüñde lāle gibi ciger-ḥ'ānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [müdām,]

Yārüñ Raḥīmī öpmek için la'lini **müdām** / Mey cām-ı ğamda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [müdām,]

müdām ol-: Devamlı, sürekli, kalıcı olmak.

Ḥasta göñlüm yidüĝi ḥün-ı cigerdür rüz u şeb / 'İşret ü 'İşi **müdām olsun** ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [müdām olsun, -sun]

Ḥāk-i miḥnet çeşmine **ol** dūn bed-binüñ **müdām** / Tütüyā bilmezse ḥāk-i dergehüñ 'ayne'l-yākūn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [müdām ol,]

müdāvā: Tedavi.

Şūfiyā ĝāyet **müdāvādur** ğam u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-ĝün ile cānuñ 'İşe çek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [müdāvādur, -dur]

Ḳabül-i derd-i 'aşk-ı yār ḥazṣ itmez **müdāvādan** / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yūri dermāni bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [müdāvādan, -dan]

Leb-i hecriyle yārüñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle / Felek evcine çıķduķda **müdāvā** şor Mesihādan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [müdāvā,]

müdde'i: İddia eden, haksız yere bir şey isteyen veya esassız bir hak ve yetki davasında bulunan.

Müdde'iler cem' olup başına odlar yaķdılar / İtmedi bir dem hevā-yı 'aşķuñı inkār şem' (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [müdde'iler, -ler]

müferrah: Sıkıntıdan, üzüntüden kurtulmuş.

Raḥīmī sā'ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / **Müferrahdur** taraḥ define sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [müferrahdur, -dur]

müflis: Züĝürt, beş parasız, fakir, düşkün.

Luṭfiyla kaçan ben ķula ol şeh nazar eyler / Bir **müflis** iken pâdişehi tācver eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [müflis,]

Şanma bir **müflis** ĝedāyam 'aşk-ı istiĝnā yeter / Sîmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [müflis,]

müfti: Fıkha dair meselelerin şeriattaki hükümlerini beyan ve açıklamaya memur olan zat.

Müşkil-i ʿaşkı **müftiye** şordum / İtmedi hâll kitâba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3).
[müftiye, -ye]

mühr it-: Mühür yapmak.

Vazʿ iden kudret nigîni üzre insân cevherin / Hâtem-i laʿlüne **mühr itmiş** şehâ cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [mühr itmiş, -miş]

mühr-i dehân: (sevgilinin) ağzının mühürü, kilidi.

Fikr-i miyân-ı yâr ile yok kıl kadar mecâl / **Mühr-i dehâni** şevk ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [mühr-i dehâni, -ı]

müjde: Sevinç haberi, beşaret.

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-günümüñ / **Müjde** kâni vireyin sâkî saña cânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [müjde,]

müje:

1.Kirpik.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maṭbūʿuñ / Kalem levh üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḫş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [müjem, -m]

Menzil olmağa **müjeñ** tîrine cân bir kez diyü / Sînemi ḫalkān bu ḫaddüm yâ kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [müjeñ, -ñ]

Ey kemān-ebrü **müjeñ** tîrine cân ḫurbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [müjeñ, -ñ]

2.Kirpik. || Ok.

Bükdi hecr **müjeñ** ile oḫ ḫaddüm / Daḥi bu devr baña yâ nʿeyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [müjeñ, -ñ]

müje-i dildâr: Sevgilinin kirpiği.

Degüldür gördüğün söz **müje-i dildârda** kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif içündür dürr-feşān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [müje-i dildârda, -da]

müjgân: Kirpikler.

Ḫatre-i eşküm binüp **müjgāna** her sū yügrişür / Çübe binmiş tıfla beñzer kim ḫılır her bār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [müjgāna, -a]

Zahm-ı cānum gördi **müjgānuñ** duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken haq-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [müjgānuñ, -uñ]

Ruñ mir'atını koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne gire hün-āşām-ı hañçer gibi **müjgānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [müjgānı, -ı]

mükāfāt ehli: Takdir ehli, takdir sahibi.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir 'aşıqız / Biz faqır üftādeyüz ammā **mükāfāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [mükāfāt ehliyüz, -yüz]

mükedder: Kederli, üzgün.

Mükedder yoq zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [mükedder,]

Ben gubārından **mükedderdür** meger āyinesi / Yoħsa n'oldı tūṭı-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [mükedderdür, -dür]

Göñül mir'atınuñ hāli **mükedder** jeng-i fürkatle / Şafā himmetle baq anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mükedder,]

Mükedder hāl olur ki naqş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi hüsnuñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [mükedder,]

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her 'aybumı setreyledüm yoq cāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [mükedder,]

mükerrer: Sürekli, her daim.

Meger kim qandı cānā meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / **Mükerrer** qanda ider bu qadar qandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [mükerrer,]

mül: Şarap.

Bahār irdi yine sākı açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādı durur şun la'lüñi pür eyle cāmı **mül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [mül,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm **mülinden** hem / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [mülinden, -inden]

Seng-i hecrüñle göñül sāğar-şifat oldı şikest / Cür'aveş pāy-māl olup qan oldı bağrum **mül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [mül,]

mülhem: İlham olmuş, içe doğmuş.

Dehenüñ fikri ile şimdi Rahîmî şi'ri / Şüphe yoq 'ālem-i gaybdan ayırur **mülhemdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [mülhemdür, -dür]

mülk:

1. Memleket, ülke.

Hüsn-i haţţ haddüñde haţţ tuğrā-yı ğarrādur aşuñ / Hüblik **mülkine** sensin şeh müsellem ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [mülkine, -ine]

‘Aşkdur hâkim vücüd iqlimine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña her **mülküñ** olur sulţanı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [mülküñ, -üñ]

Pîç-i zülfi küfr-i haţtuyla Budin **mülkin** diler / Kıır kıral alayın ey şâhib-kırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [mülkin, -in]

Zülfinüñ pîçi Budin **mülkine** şalarsa aın / ayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [mülkine, -ine]

Budin **mülkini** yımak hiç zülf-i yâre âyindür / Velî ey şâh-ı İslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [mülkini, -ini]

araman **mülkin** Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil çarşu çıkdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [mülkin, -in]

Rahîmî hecr-i kûyuñla beden **mülkin** harâb itdi / Felek burcını yımağa döküpdür op-ı efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [mülkin, -in]

2. Kalıcı varlık, mal, eşya.

Biz ser-i kûy-ı melâmetde fenâ şâlin geyüp / **Mülke** âlib olmazuz hiç çekmezüz dünyâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [mülke, -e]

mülket-i ‘âlem: Dünya memleketi.

Ne ğam dîv-i ‘adüdan vâriş-i taht-ı Süleymânsın / Selîm ol sen sa‘âdetle Sikender **mülket-i ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [mülket-i ‘âlem,]

mülket-i dünyâ: Dünya ülkesi.

Senüñ olsun sa‘âdetle ‘azîzüm **mülket-i dünyâ** / Baña apuçda kullu Mışra sulţân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [mülket-i dünyâ,]

mülket-i mışr: Mısır ülkesi.

apusında çul olmak adrini sen Yûsuf-ı hüsnüñ / ‘Azîzüm **mülket-i Mışr** içre sulţân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [mülket-i mışr,]

mülk-i ‘adem: Yokluk ülkesi.

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi **mülk-i ‘ademde** varı ancak bir ser-i mūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [mülk-i ‘ademde, -de]

mülk-i bekā: Ebedilik ülkesi || Ahiret.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / **Mülk-i bekāya** lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [mülk-i bekāya, -ya]

mülk-i cünün: Delilik, divanelik ülkesi.

Çul olmaz dergühünden gayra istiğnāsı ‘ālīdür / Şehā **mülk-i cününüñ** başka bir sulţānidür göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [mülk-i cününüñ, -uñ]

mülk-i ğam: Gam, keder ülkesi.

Rahîmî **mülk-i ğamda** var yūri başuñā sulţān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir çurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [mülk-i ğamda, -da]

Dolup sinem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar **mülk-i ğama** şabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [mülk-i ğama, -a]

mülk-i hüsni: Güzellik ülkesi.

Haţţ degül ħaddinde yārūñ **mülk-i hüsni** hıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye‘cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [mülk-i hüsni, -i]

Tîr ğamzeñ yā қаşuñ қaddüñ livā zülfüñ cüyüş / **Mülk-i hüsne** server-i şāhib-ķırānsın yā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [mülk-i hüsne, -e]

mülk-i ma‘mūr: İmar edilmiş, güzel memleket.

Bekā çurdum fenāsın fehñ idüp bu **mülk-i ma‘mūruñ** / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [mülk-i ma‘mūruñ, -uñ]

mülk-i şaruhan: Saruhan diyarı.

Ser-ā-ser Tire ‘ālem iden olmış nūr-ı hüsñinden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruħıyla **mülk-i Şaruhan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [mülk-i şaruhan,]

mülk-i sühan: Söz mülkü, memleketi.

Rahîmî bendeñi **mülk-i sühanda** Husrev eyledüm / Hayāl-i vaşf-ı la‘lūñ ‘ākıbet Şîrîn-kelām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [mülk-i sühanda, -da]

mülk-i süleymân: Hz. Süleyman'ın hükümranlığı.

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ **mülk-i Süleymânî** / Dehānuñdan nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [mülk-i süleymânî, -ı]

mültemes: İltimaslı, kayırılan.

Añ Raḥîmîyi itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i gāzālüm **mültemes** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 9). [mültemes,]

Cām-ı la'lıñe irişmez elüm elden ne gelür / Ayağuß öpmedür ümmîd degül **mültemes** el (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [mültemes,]

mü'min-i şad: Yüz senelik mümin.

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñüñ zünnārını / Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [mü'min-i şad,]

mümkin midür: Olması, gerçekleşmesi imkân dâhilinde olan, olabilir, kâbil, muhtemel.

Göz ü göñlüm oldılar seyyāḥ-ı baḥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazār **mümkin midür** ol yār aña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [mümkin,]

Zülfüñ ucından Raḥîminüñ perîşān kışşasın / Biñde birini anuß **mümkin midür** 'ömrüm dimek
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [mümkin,]

münâcât ehli: Allah'a yalvarıp yakaran kimseler.

Şevk-ı didār ile Mūsāveş yed-i beyzā ḥaķı / Tūr-ı Sînā-yı tecellîde **münâcât ehliyüz** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [münâcât ehliyüz, -yüz]

münāsib: Yaraşır, uygun.

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmağdur **münāsib** rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [münāsib,]

münharif ol-: Sapmak, yön deĝiştirmek.

Turş-rüyından raķibüñ **münharif oldı** mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-ḥarāretdür ḥoş-āb ister göñül
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [münharif oldı, -dı]

münḥaşır: Özel; has.

Ḥālimüzden āh kim 'ālemde bir āĝāh yok / **Münḥaşır** mes'ele manşib ḥasbeten lillāh yok (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [münḥaşır,]

münkesir kılmak: Kırmak.

Dem bu demdür jeng-i ğamla **kıлма** ğalbün **münkesir** / Bezm-i cām encāmını ğod gösterür her cām-ı şāf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [münkesir kıлма, -ma]

münkir: İnkâr eden, kabul etmeyen.

Dâmen-i pâkîzeñe kimdür ki bir toz ğondura / **Münkirün** çeşmine taldurdu ğubâr-ı evliyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [münkirün, -ün]

Gider Mûsâ ile ğaţţuñ ğadüñ seyr eylesin **münkir** / Görüp Ħağğ dîni bâţıl fikri ğo sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [münkir,]

müntehâ: Nihayet bulmuş; bir şeyin varabildiği en uzak yer, son derece, kerte; uç.

Güzelsin bî-bedelsin **müntehâsın** sidre ğağğıçün / Ruğuñ cennet lebün kevşer dişün lü’lü’ ğadün tûbâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [müntehâsın, -sın]

Çenâra dek gelüp serv-i bülendün pâyesin pest it / Senün bu **müntehâ** ğaddünle tûbâ baş bir âzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [müntehâ,]

Südde-i sidre-mişâlün olalı me’vâ-yı sūr / **Müntehâ** ğadr oldu tûbâ ğağğı ‘idâsâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [müntehâ,]

Görelî ğadd-i bülendün **müntehâdur** himmeti / Sidrede tûbâya baş egmez dil ey nâzük-nihâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [müntehâdur, -dur]

mürâşsa: Kıymetli taşlarla bezenmiş.

Ayağuñ toprağı ğağğı **mürâşsa** tâca reşküm yoğ / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [mürâşsa,]

mürâyı ol-: İkiyüzlü olmak.

Mürîd-i her **mürâyı olma** ğâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [mürâyı olma, -ma]

mürde: Ölü, ölmüş.

Yâd-ı la’lündür Rağîmî **mürdeye** viren ğayâţ / Ķālib-i fersüdedür ey ‘İsâ-dem cānsuz cesed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [mürdeye, -ye]

Bir demde biñ **mürde** kıılır zinde lebün ey ‘İsâ-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şîğğat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [mürde,]

Sîneñde dil efsürde göz uyğuda cān **mürde** / Bir çāresi yoğ derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [mürde,]

Şun lebûñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / **Mürdeyüz** cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [mürdeyüz, -yüz]

Göñül **mürde** ola ta‘lîm-i İhyā eylemek müşkil / Bir ān biñ mes‘ele ħall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [mürde,]

Cān **mürde** dil-şikeste ciger ħûn ten ħarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [mürde,]

mürde-cism: Ölmüş beden.

Mürde-cisme cān virür la‘l u leb-i güftār-ı yār / Bu ne i‘cāz-ı Mesîhādur ne rûh-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [mürde-cisme, -e]

müreddefveş: Redifli gazel gibi.

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ħazān / Yaz **müreddefveş** üzere zer-nişār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [müreddefveş,]

mürîd: Tarikata girip bir mürşide bağlanan kimse; çırak, öğrenci.

Mürîdüñ olmayan ħaħķā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muħibb ü muħliş olmuşdur saña bî-gāne vü ħ‘işān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [mürîdüñ, -üñ]

mürîd ol-: İntisap etmek, bağlanmak.

Şoħbet-i şeyĥe niçün gelmez diyü ta‘n eyleme / Şüfiyā derviş Raħîmî ‘aşķa **olmuşdur mürîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [mürîd olmuşdur, -mişdur]

mürîd-i her: Bütünün müridi.

Mürîd-i her mürāyı olma ħāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendi böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [mürîd-i her,]

mürüvvet: Cömertlik, ihsan, lütuf.

Unutma añ Raħîmî ħuluñı dūşnām-ı la‘lünden / Benem ol ey **mürüvvet** kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [mürüvvet,]

Mürüvvet ħatm olup şāħib-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [mürüvvet,]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ħamla arslanum / ‘Alālîķ eyle **mürüvvet** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [mürüvvet,]

mürüvvet şāħibi: Cömertlik sahibi.

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālī-şāna gönderseñ / Gedāñı bir **mürüvvet şāhibi** sulţāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [mürüvvet şāhibi,]

mürüvvetlü: İnsaniyetli.

Rahîmî bir **mürüvvetlü** kerîmü’ş-şāna kıl oldu / Yime ğam devletinde ‘ālemüñ sulţāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [mürüvvetlü,]

müsāvi: Birbirinden ne fazla ne eksik olan, eşit.

Ekl içündür şārib-i hāmırı **müsāvi** itdügi / Vā‘izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur’ān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [müsāvi,]

müsellem: Herkes tarafından kabul edilmiş, inkar edilemez.

Hüsn-i haţţ haddüñde haţţ tuġrā-yı ğarrādur kaşuñ / Hüblik mülkine sensin şeh **müsellem** ol berāt
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [müsellem,]

Piyāde seyr iderken maqdem-i şāha yüzün sürmiş / **Müsellem** ‘asker-i ezhāra oldu təcver lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [müsellem,]

müsellem ol-: Verilmek, teslim edilmek, tevdi olunmak.

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ğam / Bir lu‘b ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [müsellemem olaldan, -em, -aldan]

müselmel: Ardi ardına, birbirine baġlı, zincirleme, silsileli.

Müselmel dūd-i āhum zülf-i dil-ber gibi boynumda / Dil-i āşüfteyem zencîr-i sevdā-yı cününumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [müselmel,]

Hemān bir ben degül lāle daġı çāk-i girîbānuñ / **Müselmel** zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [müselmel,]

müselmel zülf: Zincir gibi bir birine baġlı saç.

Ben senüñ çokdan giriftārum **müselmel zülfüne** / Yoluña cānum fidā lāzım degül kayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [müselmel zülfüne, -üne]

müslim: Müslüman.

Cemālün haġkı ey ğonca İrem bāġına yok **müslim** / Ser-i küyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [müslim,]

müsta‘cil: Sabırsız, acele eden.

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārūñ / Raḥîmî ‘ömr **müsta‘cil** dirîgâ hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [müsta‘cil,]

müstağrak kıl-: Boğmak, gark etmek.

Güneş gibi **kılurdi** ‘âlemi envāra **müstağrak** / Tulū‘ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [müstağrak kılurdi, -urdi]

müstahak: Bir kimsenin layık olduğu, hak ettiği ceza veya mükafat.

Genc-i ḥüsnüñ şadaqası büsedür bir ümmîd / **Müstahaḥkum** ben faḳîrūñden dirîg itme zekât (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [müstahaḥkum, -kum]

müşâhid: Gören, seyreden.

Bir şafâ kesb eyledüm mir‘ât-ı ‘aşq-ı yârdan / Gün gibi rüşen **müşâhid** gözüme cümle şîfât (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [müşâhid,]

Terk it vücûdi benliği tâ kim göresin sen seni / Dil-ber **müşâhiddür** velî benlik arada perdedür (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [müşâhiddür, -dür]

müşebbek: Ağ ve kafes gibi örülmüş olan.

Ey kaşî yâ zaḥm-ı gamzeñle **müşebbek** sînemüz / Menzil-i sehmi belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [müşebbek,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belâdur cism-i pür-süzum / Dil ü cân ‘üdum olup mûlarum yir yir duḥân
ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [müşebbek,]

müşerref kıl-: Şereflendirmek, şerefli kılmak.

Şubḥ-ı vaşluñla **müşerref kıl** Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrḳatde yiter geçdi günü ey yüzi mâh (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [müşerref kıl,]

müşg: Misk, misk kokusu.

Dişüñ mânend-i dürr zülfüñ gibi **müşg** / Bulınmaz Çîn ü Mâçîn ü Yemende (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel
277, Beyit 2). [müşg,]

müşg-bâr ol-: Güzel kokular yayan, saçan olmak.

Zülfüñ añsam çin seḥer **olur** dimāğum **müşg-bâr** / Leblerüñ zıkr itsem elfâzum olur gevher-nişâr
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [müşg-bâr olur, -ur]

müşgter: Daha mis kokulu.

Şabāya çin-i zülfün ideli her çin seher peydā / İder tā çin ü Māçine varınca **müşgter** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [müşgter,]

müşkil:

1.Sorun, mesele.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [müşkil,]

2. Zor, güç.

Müşkil iken hālet-i mevti saña āsān ider / Ey garīb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [müşkil,]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Tarīk-ı ‘aşk **müşkildür** niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [müşkildür, -dür]

Vefā ehline āsāndur yoluñda cān fidā itmek / Velī bir dem kapuñdan ayru olmaḡ dil-berā **müşkil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [müşkil,]

müşkil it-: Zor, güç hale getirmek.

Budur ümmîdi Rahîmî kuluñuñ devlet-i Ḥaḡ / Ğayrıya **müşkil idüp** zātuña āsān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [müşkil idüp, -üp]

müşkil ol-: Zor, çetin olmak.

Göñül mürde **ola** ta‘lîm-i İhyā eylemek **müşkil** / Bir ān biñ mes‘ele ḥall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [müşkil ola, -a]

müşkil-i ‘aşk: Aşkın zorluğu, sıkıntıları.

Müşkil-i ‘aşk müftiye şordum / İtmedi ḥall kitāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [müşkil-i ‘aşkı, -ı]

müşkin-sünbül: Mis kokulu sümbül.

Niçe miskîni çeküpdür bende **müşkin-sünbülün** / Bende itmişdür cihānı serv-i āzāduñ senün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [müşkin-sünbülün, -ün]

müştak: Şiddetle arzu eden, özleyen, hasretini çeken, gönülden isteyen.

Hayliden **müştakıyuz** göster cemāl-i hurremüñ / Hâfır-ı maḥzūnumuz luḥf eyle bir gün şād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [müştakıyuz, -iyuz]

müşteri: Alıcı, isteyen, talepkâr.

Mihr-i ḥüsnüñe **müşteri** zerrât / Hûba hiç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [müşteri,]

Müşteriyem leb-i cān-baḥşına biñ cān ile ben / Yok ziyānum yine bir aşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [müşteriyem, -yem]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ğayra **müşteri** çok kâr-bârı var benüm yoḡdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [müşteri,]

Müşteriyüz naḡd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey ğonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [müşteriyüz, -yüz]

müşteri ol-: Alıcı olmak, talip olmak.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh **müşteri olduñ** / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [müşteri olduñ, -duñ]

Çihreñe **olalı** kızgün **müşteri** ey yār şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [müşteri olalı, -alı]

Ruḡ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tābdār itdüm / Görüp gün **müşteri oldı** ser-ā-ser bir ḡumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [müşteri oldı, -dı]

‘Azizüm dil **olaldan müşteri** ḥüsnüñ metā‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ḡabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [müşteri olaldan, -aldan]

Mihr-i yāre ey kamer sen **müşteri olmak** neden / Hep bilür bay u gedā şehr içre bir yoḡsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [müşteri olmak, -mak]

müşterü: Jüpiter gezegeni (Güneş sisteminin en büyük ve en etkili gezegenidir, gücü temsil eder.) || âşık.

Rā ḡaşuñ peyveste çatma **müşterüñe** incinüp / Ey ‘uḡārid rā buradur küşe-i rāḡat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [müşterüñe, -ñe]

müttefik: İttifak etmiş, birleşmiş.

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O māha **müttefik** cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [müttefik,]

müttekā: İttika olunacak, dayanılacak alet; koltuk deĝneĝi, asa.

Ṭa‘na kılmasun zāhır ü destĝir oldum diyü / **Müttekāya** egmezem başum ‘aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [müttekāya, -ya]

müyesser ol-: Nasip olmak.

Vuşlatuñ **olmaz müyesser** guşşa-i agyārsuz / Gülşen-i ʿālemde ey gül gibi pür-ḥārūm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [müyesser olmaz, -maz]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādî yaprağdan / **Müyesser ola** ʿömr-i Nüh tek sen verd-i ra'nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [müyesser ola, -a]

Lebin öpmek **müyesser olmadı** bir şemʿ-i ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [müyesser olmadı, -madı]

müzeyyen: Süslü, donatılmış.

Dem-ā-dem göz yaşı ḥünün ḥabābiyla **müzeyyendür** / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [müzeyyendür, -dür]

N

na'alçe: Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

Şafâyıla nice gün Ka'be dergāhuñda Sa'y itdüm / Bulup kıblem **na'alçeñ** şeklin āḥir secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [na'alçeñ, -ñ]

nāb: Hâlis, katıksız..

Yile virmiş varını şabr u kararî ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ʿālem içre **nāba** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [nāba, -a]

nā-bedid: Belirsiz.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümîd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad **nā-bedid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [nā-bedid,]

nā-bekār: İşe yaramaz, faydasız, avare.

Esîr-i zülfüñ olduğımı rüsvā eyledi ḥalka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol **nābe-kāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [nābe-kāruñdur, -uñdur]

Çerḥ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālim ü **nā-bekāra** yüz tütüdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [nā-bekāra, -a]

nā-cins: Aşağılık, soysuz.

Ĝam yeter cānā dile gönderme şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol **nā-cinsidür** virür ʿazāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [nā-cinsidür, -dür]

nā-dān: Cahil, bilgisiz.

Niçe fehm eylesün **nā-dān** gubār-ı haṭṭ-ı ruhsāruñ / Gören ḫayrāndur anı şāḫib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [nā-dān,]

Rumüz-ı ‘aşkı **nā-dān** eylemez fehm / Nice kez ey dil-i āgāḫ didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [nā-dān,]

Gel ırāg olma gözümünden benüm ey dürr-i yetīm / Ne bilür ḫadrüñi her cāhil ü **nā-dān** Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [nā-dān,]

nā-dān ol-: Cahil olmak.

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārif ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret **oldı nā-dān** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [nā-dān oldı, -dı]

nāfeves: Misk ahusu denen bir ceylān türünün göbeğindeki, içi misk denilen güzel koku ile dolu kese gibi.

Bağruñı ḫūn it çerāgāḫ-ı vefāda niçe dem / **Nāfeves** tā giresin bir yār-i ra‘nā ḫoyunına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [nāfeves,]

nā-geh: Ansızın, birdenbire.

Dostlar **nā-geh** olursam ğarḫa-i baḫr-i firāk / Baña ḫayf oldı deñiz ol āşināyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [nā-geh,]

Düşelden ayru **nā-geh** sen ruḫ-ı gül-berg-i zibādan / Pür itdi şaḫn-ı bāğı ḫanlı yaşum la‘l-i ḫamrādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [nā-geh,]

nā-gehān: Ansızın, birdenbire.

Dāğdan kim **nā-gehān** ḫopar derūni bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā‘imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [nā-gehān,]

Niğebān itme genc-i ḫüsnüñe ol şüret uğrısın / Ḳara zülfüñe el ḫarmaya şāyed **nā-gehān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [nā-gehān,]

nā-gehānī: Ansızın.

Her gice ḫār-ı ğamından şubḫa dek sen ḡoncanuñ / ‘Andelībāsā göñül pes **nā-gehānī** zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [nā-gehānī,]

İşitdüm ḫasta olmuş **nā-gehānī** ol güzel ḫānum / Zemīn ü āsmāni oda yaḫdı şu‘le-i āḫum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [nā-gehānī,]

nağme: Kulağa hoş gelen ahenkli ses, ezgi.

Dili yok ney ne söyler nâlišümden / Ne çalar **nağmemüñ** yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [nağmemüñ, -müñ]

Bülbülüñ nâlesi ‘uşşâka bu dem virdi şudâc / **Nağmesin** muṭrib-i hoş-lehçelerüñ güş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [nağmesin, -sin]

Nevâ-perdâz olup ‘uşşâka ey dil **nağmeler** göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [nağmeler, -ler]

nağme-i âh-ı hezârân: Bülbüllerin ahının nağmesi.

Gülşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülünüñ / **Nağme-i âh-ı hezârân** ile şeydâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [nağme-i âh-ı hezârân,]

nağme-i âvâz: Seslerin nağmesi.

Büselikde ideli ‘uşşâka ol şehnâz nâz / Her maqâmı tutasın çeng **nağme-i âvâz** nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nağme-i âvâz,]

nağme-i bülbül: Bülbülün hoş sesi.

Bezm gülşen gönca leb bir yâr-ı cânımdur şarâb / Serv kıdd sâkı şurâhi **nağme-i bülbül** rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [nağme-i bülbül,]

nâh: Turuncu.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnüñe beyâz üzere **nâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [nâh,]

nâ-hakk: Haksız.

Nâ-hakka teveccüh iden ey şâh-ı hakikat / Ger Hüsrev ola soñ ucu husrâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [nâ-hakka, -a]

nâ-hak yere: Haksız yere, haksız olarak.

Çanına girme Rahîmî kuluñuñ **nâ-hak yire** / Bir dem ola diyesin ey âşaf-ı devrân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [nâ-hak yire,]

Lebi şeftâlusı cüllâbına ben kında kıdum âh / Şehâdet itme **nâ-hak yere** girme çana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [nâ-hak yere,]

nâ-halef: Şeref hususunda pederinin ecdadının eserine iktifa etmeyen sefih, hayırsız evlât.

Naqd-i ‘ömrin yok yire ol **nâ-halef** kıldı telef / Yağmaladılar metâ‘ını dükânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [nâ-halef,]

naḥcūvān: Nahcivan.

Nār-ı qahriyla kızılbaşuñ revānın yaqdılar / **Naḥcūvān** yaqdılar gūyā ki cānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [naḥcūvānın, -ın]

naḥcîr: Av.

Bu cān **naḥcîrine** şîrāne ğamzeñ qaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yoq olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [naḥcîrine, -ine]

naḥcîr eyle-: Avlamak.

Leblerüñle ğamzeñ el bir eylemiş / Cānuma şîrāne **naḥcîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [naḥcîr eylemiş, -miş]

nā-hemvār: Uygunsuz, kötü.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddār u **nā-hemvāra** baht / Mihr-i meh-rū ğayr-ı vāki‘ cāy-ı hırmān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [nā-hemvāra, -a]

naḥl-i siyeh: Siyah hurma ağacı.

Gördüğüñ zıll-i şanavber şanmağıl kuhsārda / Hüsrevā **naḥl-i siyehdür** mâtem-i Ferhād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [naḥl-i siyehdür, -dür]

nā-kābil: Kabiliyetsiz.

Ey Raḥîmî ğam yime ğamzına her **nā-kābilüñ** / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maq̄bulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [nā-kābilüñ, -üñ]

nakd: Sermaye.

Dil qarār u hūşı çeşmüñden anuñçün hıfz ider / **Nakdi** tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [nakdi, -i]

nakd- cihān: Dünya sermayesi.

Olsun nişār yoluña külli güher miyem / **Nakd- cihān** cānı hem eczā-yı varlığım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [nakd- cihānı, -ı]

nakd-i cān: Can sermayesi.

Müşteriyüz **naqd-i cān** ile lebūñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey gonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [naqd-i cān,]

Metā^c-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey h^vāce / Muhaşşal hārc-ı zāyiddür bu tende **naqd-i cān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [naqd-i cān,]

Naqd-i cān vire idüm rüz-ı vişāline bedel / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [naqd-i cān,]

naqd-i cemāl: Güzellik sermayesi.

Ġinā-yı kalb taḥşil eyleyen **naqd-i cemālūñle** / Kaḅül itmez eger berķ ursa mihr-i ‘ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [naqd-i cemālūñle, -ūñle]

naqd-i cihān: Dünya sermayesi.

Olsun nişār yoluña külli güher miyem / **Naqd-i cihānı** cānı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [naqd-i cihānı,]

naqd-i maksūd: Amaç sermayesi.

Naqd-i maksūdum vücūduñ genc-i ümmidüm kaḅuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [naqd-i maksūdum, -um]

naqd-i ‘ömr: Ömür sermayesi.

Naqd-i ‘ömrin yok yire ol nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā^cını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [naqd-i ‘ömrin, -in]

Dirhem ü dīnāradur rağbet hünerde yok revāc / **Naqd-i ‘ömrüñ** vir olup cehle ḥarīdār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [naqd-i ‘ömrüñ, -üñ]

naqd-i vücūd: Beden sermayesi.

Varlıgum **naqd-i vücūduñladur** ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [naqd-i vücūduñladur, -uñladur]

nā-kes: Alçak, soysuz, zelil.

Ḥünına her **nā-kesüñ** olmam meges gibi tuḥeyl / Egmezem her kāseye cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [nā-kesüñ, -üñ]

nākıs: Kusuru olan, kusurlu.

Başımı iltür vefā meydānına **nākıs** kadem / Ben erenlerle bu gün ğayret semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [nākıs,]

nakkās: Süsleme ustası || Allah.

Ne cānā la'lūne mestem ne göz ü қаша һayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden **nakkāsa** һayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [nakkāsa, -a]

nakkās-ı kudret: Allah.

Bu deyr-i dehre yazmadan daһi **nakkās-ı kudret** naқş / Nigārā şüretüñde olmış idi şekl-i devlet naқş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nakkās-ı kudret,]

nakkās-ı levh-ı pür-ıber: İbretlerle dolu levh-i mahfuzun süsleyicisi || Allah.

Ma'nā gözüyle seyr iderin şüret 'ālemin / **Nakkās-ı levh-ı pür-ıberüñ** pür-nuқūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [nakkās-ı levh-ı pür-ıberüñ, -üñ]

nakkās-ı müje: Nakkaş kirpik.

Gözde **nakkās-ı müjem** şekl-i lebüñ / Cāmda sen cānı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [nakkās-ı müjem, -m]

naқş ir-: Eksiklik, noksanlık erişmek.

Naқş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Hüsñüñ şu'ā'ı şāyi' olalı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [naқş irdi, -di]

Mükedder hāl olur ki **naқş irişür** kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi hüsñüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [naқş irişür, -ür]

naқş:

1. Resim.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsni maţbū'üñ / Kalem levh üzre taһrîr itmemişdi daһi şüret **naқş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [naқş,]

Rahîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i hālın / Senüñdür bākî ihsān u kerem ey şāh-ı himmet **naқş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [naқş,]

Olmadı bir laһza sen tāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı **naқşından** gönül mir'ātın itdüm pāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [naқşından, -ından]

Bu riyādur zāhidā cismüñde **naқş** bu riyā / Bî-riyā bir 'āşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [naқş,]

2. Görünüş, suret.

Bir şanemde şüretâ **nağşuñ** nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü divârı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [nağşuñ, -uñ]

Gören dibâce-i ebrûña dir senüñ berâtında / Budur var ise ol tuğrâ-yı garrâ-yı sa'âdet **nağş** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [nağş,]

nağş it-: Nakış etmek, işlemek, resmetmek, süslemek.

Vefâ resmin recâ itme raķîb-i zişt-i şüretden / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fıtrat nağş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [nağş idüpdür, -üpdür]

Âyîne gibi hürşîd bir şüret uğrısıdur / Biñ **nağş iderse** durmaz hadd-i nigâra karşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [nağş iderse, -erse]

Mîhr bir sûret döner âlıyla rengîn **nağş ider** / Cevr-i resminde felek cânâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [nağş ider, -er]

nağş ol- işlemek.

Bu deyr-i dehre yazmadan dağı nağğâş-ı kudret nağş / Nigârâ şüretüñde **olmuş** idi şekl-i devlet **nağş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nağş olmuş, -muş]

nağş yaz-: Nakşetmek, süsleyip bezemek.

Bu deyr-i dehre **yazmadan** dağı nağğâş-ı kudret **nağş** / Nigârâ şüretüñde olmuş idi şekl-i devlet nağş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nağş yazmadan, -madan]

Sözün tuğrusı budur kadd-i mevzunuñ gibi anı / **Yazamaz** öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet **nağş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [nağş yazamaz, -amaz]

Felek nağğâşı kapuñ şüretin tâğ-ı muğarnesde / **Yazar** 'unvân virüp dir budur ol bâb-ı 'adâlet **nağş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [nağş yazar, -ar]

nağş-ı bî-cân: Cansız resim.

Şüfiyâ seyr-i ruğı baña nigârüñ yürisin / **Nağş-ı bî-cân** gibi var şüret-i divâra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [nağş-ı bî-cân,]

nağş-ı erjeng: Meşhur ressam Mani'nin yaptığı resimleri ihtiva eden mecmuadaki resimler.

Ne vechiyle cihân mânisi yazsun şekl-i maţbü'üñ / Nigârâ çin-i zülfüñ nesh idüpdür **nağş-ı Erjengi**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nağş-ı erjengi, -i]

nağş-ı hâl-i hindü: Sevgilinin nakış gibi olan siyah beni.

Ruđuñ vaşfında cânâ şî'r-i rengînümde her noğta / Şanasın 'arız-ı dünyâda **nağş-ı hâl-i Hindüdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [nağş-ı hâl-i hindüdur, -dur]

naķş-ı Şirîn: Şirin'in görünüşü, tasviri, resmi.

Ķāni' olsa dil n'ola vaŐl-ı ĥayāl-i yār ile / Bī-sütünda **naķş-ı Őirîn** oldu üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [naķş-ı Őirîn,]

naķşlar geĉ-: Oyun, hile yapmak.

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / Döne döne **naķşlar geĉdi** baña 'ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [naķşlar geĉdi, -di-lar, -di]

na'î: Hayvanların ayaklarına vurdukları demir.

Hün-ı a'dāña bulaşmış iŐigüñ zer **na'lidür** / Şanma ey mihr ü Őafaķ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [na'lidür, -idür]

nāl: Kamıştan yapılmış düdüĉ.

Ķıĉardum Őāhbāz-ı āhi ĉerĥe / Ŧaķup yanına **nālümnden** celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [nālümnden, -ümnden]

nālān: İnleyen || āŐık.

Öte dur dime ben **nālānuña** gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murĝini zār baĥtuma gel bir murĝzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [nālānuña, -uña]

nālān ol-: İnlemek, sızlamak.

Kimse **nālān olmadı** 'ahdüñde illā 'andelîb / Kimsene yanup yıķilup aĝlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [nālān olmadı, -madı]

Semā' it istimā' it bāng-i nāyı gūŐ-ı hūŐıyla / Maķām-ı naĝme-i 'uŐŐāķı **nālān olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [nālān olmayan, -mayan]

Bezm-i ĝamuñda ney gibi **nālān olam** senüñ / Cevr eylemek ĉü 'āŐıķa ķānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [nālān olam, -am]

Niĉe bir ey ĝonca-leb ĥār ola yirüm gül gibi / Neye dek **nālān olam** geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [nālān olam, -am]

nāle: İnilti, inleme.

Nālemi gūŐ itdi daĝuñ içi güm güm gümledi / Āh kim ol ŧaŐ baĝırlu daĝı raĥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [nālemi, -mi]

Bezm-i 'aŐķuñda muŐāĥib Őāhidüm ĝam dil nedîm / EŐķ-i ĥasret mey yüzüm deff **nāle** ney baĝrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [nāle,]

Bezm-i ğamda ey Raĥîmî ĥâlûme raĥm eyleyüp / Ķanlar aĝladı ĳadeĥler **nâleler** toldı rebâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [nâleler, -ler]

Bu neyde bu **nâleyi** bu zevĳ u semâ' yine / 'Uşşâķa bu eţvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [nâleyi, -yi]

Şol demde yine **nâle** viren ĳâdir-i ĳuddûs / Bu bezme beni eyledi dem-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [nâle,]

Añmaz olalı ĥastasın ol bî-vefâ taĥîb / Ey **nâle** var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [nâle,]

Nâleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle âh vâ mı eksük olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [nâleme, -me]

Lebüñ devrinde ey ĝonca ĝöñül 'ış-ı müdâm eyler / Yüzüm deff **nâle** ney eşķüm şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [nâle,]

Ey Raĥîmî işidüp **nâlemi** ol ĝonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [nâlemi, -mi]

Büselik 'arz iderek 'uşşâķa ol şeh nâz ider / **Nâlemüzden** râst bildi ki maĳâmât ehliyüz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [nâlemüzden, -müzden]

Nâlesine raĥm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılıp gül gibi ol ĝonca-deĥânım söylemez (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [nâlesine, -sine]

Ķaşrını yıķmak ise düşmenüñ ey **nâle** ĝarâz / Sîneden derd ile çık ĝünbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [nâle,]

Fürķat-i ĳurb-ı vişâlûñle eyâ münis-i cân / **Nâle** olmışdur enîsüm işidenlerden ırâķ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [nâle,]

Nâlesi âhestedür ĝamdan Raĥîmî ĥastanuñ / Ža'f-ı ĝâlibdür anuñçündür mecâl-i âh yok (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [nâlesi, -si]

Nüş itmeyince câm-ı lebinî piyâlenüñ / Batmaya ĳala cânda ĝam-ı zaĥmı **nâlenüñ** (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [nâlenüñ, -nüñ]

Bülbülüñ **nâlesi** 'uşşâķa bu dem virdi şudâ' / Naĝmesin muţrib-i ĥoş-leĥçelerüñ ĝüş idelüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [nâlesi, -si]

Fiĝân u **nâle** vü âh-ı ĥazînem tutdı ĝülzârı / Raĥîmî bir ĥazân-dîde hezârum zâradur meylüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [nâle,]

Bir fenâ âbdâliyam ben tekyegâh-ı 'aşķuñuñ / **Nâle** vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [nâle,]

İşidüp sem'-i ĳabûliyle neyüñ **nâlesini** / Mevlevî-ĥâne-i 'aşķ içre ţarabnâķ olayım (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [nâlesini, -sini]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney **nâlemi** / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [nâlemi, -mi]

Açılısun gül gibi ey ĝonca-leb her ĥâra yüz virdüñ / Hezârân **nâledür** ĝüş eylemez eĝânım añmazsın (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [nâledür, -dür]

Her gice şad āh u **nāle** her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [nāle,]

Leb-i hecriyle yārūñ hastayum ey **nāle** luţf eyle / Felek evcine çıķduķda müdāvā şor Mesîhādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [nāle,]

Bülbülüñ **nāle** vü feryādı hezār olsa ne ġam / Gül olur hāra muķārin o ġam-ı ġavġāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [nāle,]

Āh kim yok hem-demüm āhumla dem-sāz olmaġa / Hem-nefes yok **nāleden** ġayrı hem-āvāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [nāleden, -den]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Rahîmîniñ şehā / Cennet-i ‘adlūñ gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [nālesi, -si]

ġamuñla āh iderken tüfek ķundaķda yaturdı / Topı bābından aldı geldi **nālem** ġod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [nālem, -m]

Hem-demümdür ġündüzün **nālem** gice ey māh āh / Da‘vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün ġüvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [nālem, -m]

Şaķın ey ġonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde **nāle** vü eġġanı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [nāle,]

Yüzüm deff şivenüm nāyum fiġān u **nāle** ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşķuñla şimdi bezm-i ‘uşşāķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [nāle,]

nāle kıl-: İnlemek.

Daġı bilmezdi nāyuñ n’eydüġün ‘uşşāķ ey sākî / Maġabbet meclisinde **nāle kılmış** bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [nāle kılmış, -mış]

Benüm ol ġonca ‘uşşāķ içre şimdi n’eydüġüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol **nāle kılma** sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [nāle kılma, -ma]

nāle-i şeb-ġir: Gece uyumayanın/uykusuzun inlemesi..

Baņa cevr itme bu zülf ü ruġıyla ey şanem dāyim / Şaķın kim **nāle-i şeb-ġir** ü āh-ı şubġġāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [nāle-i şeb-ġir,]

nāle-i ‘uşşāķ: Āşķıkların iniltisi.

Āvān-ı ġamda ġuşşa ile şād u ġurremem / Bezm-i belāda **nāle-i ‘uşşāķa** hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [nāle-i ‘uşşāķa, -a]

na‘l-i semend: Atının nali.

Ĥ‘āceyān-ı şehr ile mihr ‘arz idüp māhum ķamer / Yüz sürüp **na‘l-i semendüñe** öpüp ġāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [na‘l-i semendüñe, -üñe]

na'l-i semend-i şeh-süvār: Usta binicinin güzel atının nalı.

Yüzümde şol nişān **na'l-i semend-i şeh-süvārumdur** / Bu gün 'unvān için tevķī'-i şāmı şöhredārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [na'l-i semend-i şeh-süvārumdur, -umdur]

nāliš: İnilti, inleme, figan.

Hem-demüm yok ki diyem 'aşķ-ı ğamın neyleyeyin / Giceler **nālišümi** āh-ı seherġāh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [nālišümi, -ümi]

İşidüp rahm eylemez **nālišlerin** bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n'eylerüz yā Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [nālišlerin, -lerin]

Dili yok ney ne söyler **nālišümden** / Ne çalar naġmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 149, Beyit 4). [nālišümden, -ümden]

nām u nişān it-: Ün ve iz bırakmak.

Ey kemān-ebür müjeñ tirine cān ķurbān olup / Ben de bu menzilde bir **nām u nişān itsem** dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [nām u nişān itsem, -sem]

namāz: İslām dinince belli kurallara göre günde beş vakit yapılması müslümanlar üzerine farz kılınmış olan ve
İslām'ın beş şartından birini teşkil eden ibâdet.

Yüz yumaz olduķ **namāza** olduķ erbāb-ı niyāz / Zāhidā 'acız ü ķuşūriyla 'ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [namāza, -a]

Secde vācibdür baña gördüm ķaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermeġe toġrul ki farz oldu **namāz**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [namāz,]

namāz kıl-: Namaz ibadetini yerine getirmek.

Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [namāz kıl,]

nāme: Mektup.

Beni bir kimse 'arz itmez ķapuña **nāmeden** ġayrı / Görüp hālümü bir dem aġlarum yok hāmeden ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [nāmeden, -den]

Rahîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maķşūdın / Şehā bir 'arz ider yok hāme ile **nāmeden** ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [nāmeden, -den]

nā-merd: Sözüñün eri olmayan, korkak, alçak kimse.

Rahîmî kaḥbe-zen dünyâda her **nâ-merde** dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [nâ-merde, -e]

Felek fark eylemez bir kaḥbe-zendür merdi **nâ-merdi** / Hemîşe şâd ider **nâ-merdi** her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [nâ-merdi, -i]

nâ-münâsib: Uygun olmayan.

Gülşen-i kûyuñda ol aḡyâr-ı bî-endâmı sür / Serverâ servüñ yanında **nâ-münâsibdür** pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [nâ-münâsibdür, -dür]

nâ-murâd: Muradına erişmemiş, isteḡi yerine gelmemiş.

Rahîmî pâdişâhum dergehüñde ber-murâd iken / Anı şimdi murâdından ayırup **nâ-murâd** itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [nâ-murâd,]

nâ-murâd eyle-: Muradına kavuşamamak.

Ṭayanma bir'ki gün dönse murâduñ üstine devrân / Şoñ ucı **nâ-murâd eyler** muḥâlif çenberin ḡurdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [nâ-murâd eyler, -r]

nâmûs: İffet, haya, edep.

Ḳodum **nâmûs** ile 'arı Rahîmî 'aşḡ-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı ḡadimî resp ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [nâmûs,]

Zâhidâ zerḡ u riyânuñ cübbesin çâk itmişüz / Biz ne **nâmûs** özlerüz 'aşḡ içre ne 'âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [nâmûs,]

'Aşḡıyla ezelden ḡod kâruñ çü melâmetdür / **Nâmûsı** Rahîmî ḡo bu 'âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [nâmûsı, -ı]

Şubaşıdur Rahîmî eşkiyle şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu **nâmûs** u 'âra ḡarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [nâmûs,]

nâ-müsâ'id: Elverişsiz, müsait olmayan.

Nâ-müsâ'id ṫâlî'um baḡtum siyeh ḡalbüm ḡazîn / ṫañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [nâ-müsâ'id,]

nân: Ekmek.

Ey Rahîmî sen ümidüñ Ḳâsimü'l- ezrâḡa ṫut / Seg-nihâd olan ṫama' ehli ḡo çeksün **nân** ḡamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [nân,]

nân-ı 'id: Bayram ekmeḡi.

Çün döşendi nüh sipîhr üzre simâṭ-ı keh-keşân / Mey şafaḳ encüm nuḳul hürşîd ü mehdür **nân-ı ʿîd**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nân-ı ʿîd,]

nâ-peydâ: Görünmeyen, belli ve aşîkar olmayan, gizli.

Nâr-ı şevküñle senüñ ben şemʿveş sūzân iken / Daḫi **nâ-peydâ** idi ḳandîl-i nūr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [nâ-peydâ,]

Ḳo miyân endühını terk it dehân endişesin / Çekme ey dil yoḳ yire pinhân u **nâ-peydâ** ḡamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [nâ-peydâ,]

nâr: Ateş.

Teşne-câna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḫzûra ammâ **nâr** leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [nâr,]

Gâh ḫande geh ḡazab ey ḡonca laʿlûñ ʿaşıḳa / Nitekim pervâneye geh nūr olur geh **nâr** şemʿ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nâr,]

Ey Raḫîmî yana gör ḫadd-ı firâḳ-ı yâr ile / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişâle **nâr** şemʿ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [nâr,]

Serv-ḳaddüñ yâdına çekdüm elifler sîneme / Lâle-ruḫsâruñ firâḳı arturur **nârum** Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [nârum, -um]

nâr: Nar , kınagiller familyasından içinde küçük çekirdekler ve meyve gövdesini oluşturan yüzlerce tanecikten
oluşmuş, hafif ekşi ve bazen tatlı tadı olan, ılıman iklimlerde yetişen, bir meyve türü.

Ruḫ-ı yâre nazar ḳıl bâḡ-ı ʿadni ʿaynuña alma / Ne seyrân ḳayısı ayva hemân ḫaṭṭ şimdi **naruñdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [naruñdur, -uñdur]

nâr it-: Yakmak, ateşe vermek.

Yaḳup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâḳuñla / Semenderveş yataḡum ey yüzi gül-nâr **nâr itme** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [nâr itme, -me]

nâra yan-: Ateşe yanmak.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi semâʿ eyler / Senüñ şevküñle ara **nâra yanmış** ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [nâra yanmış, -miş]

naʿra-i ʿaşk: Aşkın haykırması.

Yüzüm deff şivenüm nâyum fiḡân u nâle ʿüdümdür / Pür itdüm **naʿra-i ʿaşkuñla** şimdi bezm-i ʿuşşâḳı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [naʿra-i ʿaşkuñla, -uñla]

nārenci: Turunç renkli.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tãc-ı zer **nārenci** geymiş hem kabā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [nārenci,]

nāreven: Yürüyemeyen.

Yağılsun **nāreven** şimşād u 'ar'ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [nāreven,]

nār-ı 'aşk: Aşk ateşi.

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / **Nār-ı 'aşkuñ** süzişin bağırı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [nār-ı 'aşkuñ, -uñ]

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşağ şem'ile / **Nār-ı 'aşkı** 'arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [nār-ı 'aşkı, -ı]

Rahîmî **nār-ı 'aşka** ben delil oldum çerāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [nār-ı 'aşka, -a]

Benüm yanup yağılan şem' gibi **nār-ı 'aşkuñla** / Yine her encüminde meclis-ārā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [nār-ı 'aşkuñla, -uñla]

nār-ı dil: Gönül ateşi.

Qırmızı kisvet degül çıkdı depemden **nār-ı dil** / Süz-ı şevk-ı 'aşkdan şāhum 'alāmetdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [nār-ı dil,]

nār-ı firāk: Ayrılık ateşi.

Yağup eczāmı külli kül idüp **nār-ı firākuñla** / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [nār-ı firākuñla, -uñla]

nār-ı fūrkat: Ayrılık ateşi.

Gice sen şem'a qarşu tutuşurken **nār-ı fūrkatde** / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [nār-ı fūrkatde, -de]

Yağam rüy-ı zemîni **nār-ı fūrkat** böyle qalursa / Virem garq-āba tūfān yaşum ile süy-ı 'ummāni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [nār-ı fūrkat,]

nār-ı ğam: Gam ateşi.

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-āb / **Nār-ı ğam** başdan çıkarmışdür beni ey gül-'izār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [nār-ı ğam,]

Nār-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi tırup aĝlar şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [nār-ı ğam,]

Kendünün yağıyla sızup qorlanur her kûşede / **Nār-ı ğamdan** kimseye ‘acz eylemez izhâr şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [nār-ı ğamdan, -dan]

nār-ı ğurbet: Ayrılık ateşi.

Şarābum eşk-i ĥasret hem-demüm ğam / Kebāb itdi bu baĝrum **nār-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [nār-ı ğurbet,]

nār-ı ĥased: Kiskançlık ateşi.

Dāĝ şanma reşk-i rengi sen ruĥ-ı gül-fām için / Qapqara yaqmış derünün lālenün **nār-ı ĥased** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [nār-ı ĥased,]

nār-ı ĥasret: Özlem ateşi.

Ĥāl-i ruĥuñ firākı ile **nār-ı ĥasretün** / Yaqdı Raĥîmî sînesine dāĝ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 80, Beyit 5). [nār-ı ĥasretün, -ün]

nār-ı hecre: Ayrılık ateşi.

Nār-ı hecre yaqan beni her şeb / Bir yalñ yüzlü yār-ı meh-rüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit
6). [nār-ı hecre, -e]

Ĥarāretle yanarken **nār-ı hecri** dün gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervāne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [nār-ı hecri, -i]

nār-ı intizār: Bekleyiş ateşi.

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ĥār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāĝ urdı bu **nār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [nār-ı intizār,]

nār-ı kahr: Kahır ateşi.

Nār-ı qahrıyla kızilbaşuñ revānın yaqdılar / Naĥcüvānın yaqdılar gūyā ki cānın yaqdılar (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [nār-ı qahrıyla, -ıyla]

nār-ı mahabbet: Aşk ateşi.

Ten-i ĥāşākini **nār-ı mahabbet** ĝarq-ı nūr eyler / Vefā bezminde şevqıyla yanar pervānesi ‘aşquñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [nār-ı mahabbet,]

nār-ı şevk: Arzu ateşi.

Nār-ı şevküñle senüñ ben şem‘veş süzân iken / Dağı nā-peydā idi kandil-i nūr-ı mäh-ı táb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [nār-ı şevküñle, -üñle]

Şu koyup ocağına her sū yürüdi gâziler / **Nār-ı şevkıyla** serây-ı dil-sitânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [nār-ı şevkıyla, -ıyla]

Işıklar gibi yanmış ‘aşıkuz biz **nār-ı şevkıyla** / Yağar kandil-i âfâkı dil-i süzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [nār-ı şevkıyla, -ıyla]

Ķandil gibi Ķapuña dil bağlamasa ger / Yağmazdı **nār-ı şevkuñı** bu Ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [nār-ı şevkuñı, -uñı]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup **nār-ı şevk** ile / Yanmağda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [nār-ı şevk,]

nārvenveş: Kara ağaç gibi.

Şalınma **nārvenveş** itme tenhā bezm-i kuhsarı / RuĶuña lāle Ķan düşmen lebüñe mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [nārvenveş,]

nārveş: Ateş gibi.

Şevk-ı Ķayra **nārveş** mâyil degül ey serv-Ķadd / Toğrulukla dergehüñde oldu Ķıdmetkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [nārveş,]

Pür-Ķarâretdür RaĶîmîñ zebânı **nārveş** / Ķâlet-i süz u güdâz ile ider eş‘âr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [nārveş,]

Baña ‘unnâb-ı la‘linsüz ne cānum Ķayısı ayva / Doyamam **nārveş** ben kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [nārveş,]

Nārveş ser-Ķeşlenürmişsin hevâdar olana / Ķaybdur Ķıksa cihân gözden bu dem ĶoĶ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [nārveş,]

nâşih-ı ecel: Ölümü nasihat eden.

Ey **nâşih-ı ecel** gel minber saña serümdür / Bu üstüñ‘âñ-ı sînem olduĶa nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [nâşih-ı ecel,]

naşib: Kısmete düşen şey, pay, hisse.

Ger nişâb-ı Ķün-ı luĶfuñdan **naşibüm** yoğ ise / Bâri tek Ķahruñla añ bu dağı ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [naşibüm, -üm]

RaĶîmî bâğ-ı ‘âlemda **naşibüñ** bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruĶsāruñ bu gün lîmūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [naşibüñ, -üñ]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlũñ gũş-ı gerdũna / **Naşībũñĩ** Hızrveş dünyada ‘ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [naşībũñ, -ũñ]

naşīb it-: Nasip etmek, kismet etmek.

Çulluğını çapuñuñ Haçç hāyına **itmez naşīb** / Bu haçķikat destgāhidur şadāķat-ħanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [naşīb itmez, -mez]

naşīb ol-: Kismet olmak; payına düşmek.

Ne ğavġāsında ne şulħındayum şāhum veli dehrũñ / **Naşīb olmadı** bir tenhā maħal hengāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [naşīb olmadı, -madı]

naşīb-i düşmenān ol-: Düşmanların nasibi olmak.

Vücūd-ı nāzũkũñde şihħat ü emn ü emān olsun / Mariz u renc ü bimarĩ **naşīb-i düşmenān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [naşīb-i düşmenān olsun, -sun]

nāsũt: İnsanlık, insanlık âlemi.

‘Ālem-i lāhũtdan **nāsũta** kim başdum çadem / Cān u dil ‘aşķuñla ol demden berũ hem-ħanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [nāsũta, -a]

nāşĩ: İleri gelen kimse.

Maħbũb ile Raħimĩ şarāb-ı nihānı ğör / **Nāşĩnuñ** ehl-i ‘aşķa be-ġāyet yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [nāşĩnuñ, -nuñ]

nať-ı devlet: Devlet örtüsü.

Nať-ı devletde olan bir la‘l ile baydaç sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ħavf-i şāh yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [nať-ı devletde, -de]

nať-ı ħũsn: Güzellik sofrası.

Anuñ içũn ruħ sürer şāhum Raħimĩ çapuña / **Nať-ı ħũsnũñde** vefā şaťrancınuñ leclācidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [nať-ı ħũsnũñde, -ũñde]

nať-ı şitā: Kış örtüsü.

Nať-ı şitāda ruħ sürer idũñ piyādevār / Māt olur ol şehā çonacaķ ħāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [nať-ı şitāda, -da]

nā-tüvāñ: Zayıf, güçsüz, çaresiz.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā **nā-tüvāñ** şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [nā-tüvāñ,]

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / Raḥîmî **nā-tüvān** mür emre me'mür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42,
Beyit 7). [nā-tüvān,]

Şehā oğ kaddüññüñ hecriyle bir kaddi kemānum ben / Baña doğru nazar kıl egri bakma **nā-tüvānum** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [nā-tüvānum, -um]

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste şad endüh-ı gamla **nā-tüvān** ebrü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [nā-tüvān,]

Hemān 'ālemde sen şağ ol benim devletlü sulṭānum / Raḥîmî gam degül ölse ya olsa **nā-tüvān** hasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [nā-tüvān,]

nā-tüvān it-: Gücsüz bırakmak.

İşitdüm kim ḥabîbüñ 'aşk oğı kaddin kemān itmiş / Vücüdün çeşm-i fettāni gibi hoş **nā-tüvān** itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [nā-tüvān itmiş, -miş]

nā-tüvān kal-: Zayıf, kuvvetsiz kalmak.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maşşüdi büstānın / Kapuñda bî-merām ancak Raḥîmî **nā-tüvān** kalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [nā-tüvān kalmış, -miş]

nāvek-i āh: Ah oku.

Şafağ şanmañ görinen zaḥm urupdur **nāvek-i āhum** / Ğazāl-i çerḥ ey ebrü kemān oğlu şikārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [nāvek-i āhum, -um]

nāy: Kamıştan yapılmış bir arşın uzunluğunda nefesli çalgı, ney.

Fāriğ olduk **nāy** u nüşından bu bezm-i 'ālemüñ / 'Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [nāy,]

Kim bilürdi bu delük sînem fiğānın n'eydüğün / Bu maşşāmı āh ger bildürmese **nāy** u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [nāy,]

Ey Raḥîmî **nāy** u nüşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [nāy,]

Bir fenā ābdāliyām ben tekyegāh-ı 'aşkuññüñ / Nāle vü feryāddan **nāy** u rebābum var benim (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [nāy,]

Daḥi bilmezdi **nāyuñ** n'eydüğün 'uşşāk ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle kılmış bî-nevāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [nāyuñ, -uñ]

Şerār-ı sūz-ı şevkümünden semā pür-necm olur her şeb / Ruħuñ mihriyle sînem içre deff ü **nāya** ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [nāya, -a]

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / Pür-näle kodi **nāy** ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [nāy,]

Niçe bir ey gönca-leb hār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh **nāy** u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [nāy,]

Yüzüm deff şivenüm **nāyum** fiğān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [nāyum, -um]

nā-yāb: Bulunmaz, nadir.

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü **nā-yāb** / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [nā-yāb,]

nāz: İşve, cilve.

Rāst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden degsin ey şeh **nāz** ko nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [nāz,]

Şokunsa her kaçan **nāzıyla** ol serv-i revān şorguc / İrüp teb tāb-ı hayretten olur lertzān hemān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [nāzıyla, -ıyla]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u **nāz** u şivesin / Şimdi bildüm rāstî ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [nāz,]

Şeh **nāza** başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdi her maqāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [nāza, -a]

Büselikte ideli ‘uşşāka ol şehnaz **nāz** / Her maqāmı tutasın çeng nağme-i āvāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nāz,]

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh teğāfül geh gāzab geh **nāz nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [nāz,]

Sāza hōd muhkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maqām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [nāz,]

Rāst uyduñsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşkına / Ey Raħimî gel maqāmuñ gözle ol dem-sāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [nāz,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme **nāz** u cefā raħşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raħşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [nāz,]

Muntazırdur göz açup nergis ayağūñ tozına / Gel görün biñ **nāz** ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [nāz,]

nāz eyle-: Nazlanmak.

Sen kaçan **nāz eyler** iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [nāz eyler, -r]

nāz it-: Nazlanmak, cilve yapmak.

Büselikte **ideli** ‘uşşāka ol şehnāz **nāz** / Her maķāmı tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nāz ideli, -eli]

Büselik ‘arż iderek ‘uşşāka ol şeh **nāz ider** / Nālemüzden rāst bildi ki maķāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [nāz ider, -er]

‘Āşıka yüz dürlü biñ **nāz itdüğüñ** gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir süy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [nāz itdüğüñ, -düğüñ]

Ey lebi ‘Īsā baña karşı ne hoş **nāz idesin** / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [nāz idesin, -esin]

nāz kıl-: Nazlanmak.

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna **kılmaz** öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [nāz kılmaz, -maz]

nāza başla-: Naz etmeye başlamak.

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh **nāza başladı** / Toldurdu her maķāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [nāza başladı, -dı]

nazar: Bakış, göz.

Yār didi ğayrdan kaç‘ it **nazar** dīdem be-çeşm / Didi kıլ çehreñ kapumda hāk-i der dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [nazar,]

Devr-i zemāne bākī degüldür dem idegör / Bādī **nazarda** bāda virür tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [nazarda, -da]

Yā Rab nazar-dīdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı **nazarından** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [nazarından, -ından]

Nazardan dūr idüp ol pīri luţ it şermsār itme / Raķīmī pūr-ħaţā bendeñdür ey şāh-ı ‘aţā-baķşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [nazardan, -dan]

Ĥüsn-i kabül-i yār ile maķşūd-ı dil hemān / Dūr olma ey Raķīmī **nazardan** nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [nazardan, -dan]

nazar eyle-: Bakmak.

Raķm ile şāfi **nazar eyle** Raķīmī bendeñe / Taḅ‘ınuñ mir’ātıdır anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [nazar eyle,]

Luṭfiyla kaçan ben kula ol şeh **naẓar eyler** / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [naẓar eyler, -r]

naẓar it-: Bakmak.

Şâhum **naẓar it** luṭf-ı Raḥîmîyi ziyâd it / Ol şâ'ir-i nâzükde bu tarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [naẓar it,]

Melâmet ehline her kim **iderse** ḥor **naẓar** / Biz aña 'aşk u ne meşk ü ne ḥod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [naẓar iderse, -erse]

Bu ben âşüfte-dile ey şeh-i 'âli **naẓar it** / Zülfüñüñ zulmi ile ḥâl-i perîşânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [naẓar it,]

Heves-i küyuñ ile bâğ-ı cinândan geçdüm / **Naẓar it** 'aşık-ı didâra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [naẓar it,]

naẓar kıl-: Bakmak.

Göz ü gönüm oldılar seyyâh-ı baḥr ü ber-i ğam / Âşinâ **kılmaz naẓar** mümkün midür ol yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [naẓar kılmaz, -maz]

Ḳo mâzî ğuşşasın efkâr-ı istikbâli terk eyle / **Naẓar kıl** ḥâlüne gör ḥâliyâ kesb eyle bir ḥâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [naẓar kıl,]

Göz ucıyla bir **naẓar kıl** gözle ben dil-ḥastayı / Mücib-i şîḥat olur kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [naẓar kıl,]

Âşinâyâne Raḥîmîye **naẓar kıl** dostum / Şâyed ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [naẓar kıl,]

Ruḥ-ı yâre **naẓar kıl** bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [naẓar kıl,]

Ḥüsn-i yâra **kıl naẓar** mihr itme 'âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [naẓar kıl,]

'Ayn-ı idrâkiyle gel mir'ât-ı dehre **kıl naẓar** / Vech-i ma'nâ gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [naẓar kıl,]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı 'id-i adḥâ eyleme / Gün yüzüme didi **kıl** rüşen **naẓar** didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [naẓar kıl,]

Raḳîbüñ rağmına ey çeşm-i nergis / **Naẓar kıl** mestüñüm geh gâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [naẓar kıl,]

Şehâ oḳ ḳaddüñüñ hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı **naẓar kıl** egri bakma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [naẓar kıl,]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem **naẓar kıla** / Dil midür ol ki ḥüsnüne ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [naẓar kıla, -a]

nazar şal- Nazar etmek; bakmak.

Beni koyup **nazar şalma** rakıbe rāzıyam öldür / Seniñ qurbānuñ olayum meded ey gamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [nazar şalma, -ma]

nazardan devr it- Bakışını çevirmek.

Nazardan degme bir ednānuñ ilķasıyla **devr itme** / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-nazar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [nazardan devr itme, -me]

nazar-dide: Bakan göz.

Yā Rab **nazar-dideden** ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [nazar-dideden, -den]

nazargeh: Manzara.

Ĥüsn-i qabūl-i yār ile maqşūd-ı dil hemān / Dūr olma ey Raĥîmî nazardan **nazargehi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [nazargehi, -i]

nāz-ı ‘ār: Utanma nazi.

Perde-i nāmūsı çoķdan çāk iderdük goncaveş / Biz maķām-ı ‘aşkuñ ey şeh **nāz-ı ‘ārın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [nāz-ı ‘ārın, -ın]

nāzır: Nazar eden, bakan.

Gözüm nergis gibi **nāzır** izüñe / Yüzüñ gül gibi lâkin ĥāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [nāzır,]

nāzır ol- Bakmak, nazar etmek.

Ĥikmetine **nāzır ol** ol ĥākim-i pür-ĥikmetüñ / Yuĥyî ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilā āsar a baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [nāzır ol,]

Ruĥuñ mir‘ātını koyup **olanlar** gayrıya **nāzır** / Gözüne gire hūn-āşām-ı ĥançer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [nāzır olanlar, -anlar]

nāzır: Eş, benzer.

Bir şanemde şuretā naķşuñ **nażırin** görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyāda der ü divārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [nażırin, -in]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde **nażırüñ** yoķ gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [nażırüñ, -üñ]

nāzük: Güzel, zarif, narin.

Rahîmî şanma t̄alî'ı oldu çerh üzre hilâl-i 'îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan **nāzük** hayâlünüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [nāzük,]

Cânâ laţîf ü **nāzük** vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daķık ü bārik ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [nāzük,]

Hey āfet **nāzüküñ** oranı yoķ mı / Cefā vü cevruñüñ pâyānı yoķ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [nāzüküñ, -üñ]

nāzük-beden: Nazik vücutlu, zarif bedenli.

Dāğlar yaķdı dile bir lâle-ruķ **nāzük-beden** / Başumı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [nāzük-beden,]

nāzük-nihāl: Zarif fidan.

Görelî kadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede t̄übāya baş egmez dil ey **nāzük-nihāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [nāzük-nihāl,]

nāzük-tabî'at: Zarif mizaç.

Lebin öpmekte āl it ter düşer **nāzük-tabî'atdur** / Şaķın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [nāzük-tabî'atdur, -dur]

ne:

1.Nasıl.

Nür-ı nār-ı aşķdan bir lem'ā taşşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez ol pervā **nedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [nedür, -dür]

Firāķa düşmeyen bilmez **nedür** keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vāķıf olan hayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [nedür, -dür]

Göñlüñ āyīnesini şāf it ruķ-ı dildāra baķ / Gör **ne** şüret gösterür ol mażhar-ı envāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ne,]

Gör ğubār-ı haţt-ı la'lüñle **ne** keyfiyyetde ben / Hālüme raķm it beni hayrān iden esrāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ne,]

Geh āğladur beni ğāh iñledür bu āh meded / **Ne** demlere ķodı n'eyler bu rüzğarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ne,]

Bir dem içre gör **ne** demler zāhir eyler rüzğār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ğamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [ne,]

Oh **ne** haṭṭ itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrûnden yanar / Ey qaşı yâ şanki cân bâğında dikdûñ bir nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [ne,]

Vâkı‘amda dün gice Ferhâdı gördüm hâletüm / Râh-ı ‘aşk içre didi ḥâlûñ **ne** ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ne,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûñla ḥayrân olmayan bilmez / Bu gün esrâr-ı ‘aşkıyla **nedür** keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [nedür, -dür]

Gül gül itmiş ruḥını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi göğsin açuban gör **ne** gülistânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ne,]

Ol meh-liḳayı gör baña **ne** işler işledi / Dönderdi yüzini beni âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [ne,]

Bilmezem ol ruḥı alum baña **ne** âl itdi / Qanlı yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ne,]

İnkâr idenüñ ḥâli **nedür** mes‘ele ma‘lûm / İkrâr iden islâma vü imâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [nedür, -dür]

Meh-cemâlûñe **ne** noḳşân irişür ey yüzü gül / Şem‘veş bir gice olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [ne,]

Nesîmâsâ güzër kıll ey göñül bu bezm-i ‘âlemde / Nedîminden nedâmet her demindür bir **ne** dem qaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ne,]

2. Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlar.

Vücûdum bir sehâvet kesb idüpdür za‘f-ı fûrḳatle / Ḥarâret ḡâlib olup cânda **ne** tâb u tüvân qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [ne,]

Âh kim gitdi elümden dil **ne** dil dildâr hem / Sîne dâğ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [ne,]

Baña ‘unnâb-ı la‘linsüz **ne** cânım ḳayısı ayva / Doyamam nârveş ben kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ne,]

Aşlâ **ne** ḡam çeker aşılan dâr-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı feraḥdan ayacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [ne,]

3. Hangi.

Şu bâḫın kim müberrâ olmadı jeng-i ‘alâyıḳdan / **Ne** ma‘nâ zâhir itdi aña bir âyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [ne,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i küyuñ itmez ey hüma-ṭal‘at / Ve ger ṭāvûs-ı ḳudsî olsa ol bî-bâl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ne,]

Ruḥ-ı yâre naḡar kıll bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / **Ne** seyrân ḳayısı ayva hemân haṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ne,]

Esrār-ı la'l-i yārdan baña haber şoran sefih / Ne denk ü hayrānem nedür bu 'akl u cān **ne** yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ne,]

Şāf kıl cān gözgüsün şüfi ruḥ-ı zībāya bak / Gör **ne** şekl izhār ider ol şüret-i ma'nāya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ne,]

Şafā-yı tavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa'y semā' / **Ne** yol maḳām-ı ḳabüle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [ne,]

Nice deryā-yı ḳudret ḳaṭresidür bilmezem yā Rab / **Ne** ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [ne,]

Yā Rab nazar-dideden ol yāre **ne** zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraḳdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [ne,]

Ḳabül-i derd-i 'aşḳ-ı yār ḥazḳ itmez müdāvādan / **Ne** derdüñ var ṭabībüm sen yüri dermānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [ne,]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la'lünden / **Ne** keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [ne,]

Dirigā maḥremüm yok ḡuşşa vü hicrāndan ḡayrı / **Ne** bir kes hem-nefes olur baña eḡğāndan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ne,]

Añladum göyneklerüñ bildüm **ne** şehden sen cüdā / 'Ālem içre şem'-i bezm-ārāya beñzetdüm seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [ne,]

Ne vechiyle cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū'üñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [ne,]

4.Ne kadar.

Temāşā-yı ruḥüñ hem 'id-i Ferruḥ / **Ne** rüşen rüz olur nür'alā nür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
4). [ne,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nālığı var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca **ne** zībālığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ne, -er]

Esrār-ı la'l-i yārdan baña haber şoran sefih / **Ne** denk ü hayrānem nedür bu 'akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ne,]

Ne ḳanlar yutduḡın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāḡar gibi baḡrı ṭolu ḳan olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [ne,]

Ne ḥoşdur rüzḡār ola muvāfiḳ ey şeh-i 'ādil / Ḳapuñdan cānibe 'azm eyleyem ben 'āşık-ı bî-dil (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ne,]

Elif ḳaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecründe ancaḳ ben bilürüm **ne** elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ne,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda **ne** tozlar ḳoparam seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ne,]

Vücüdüm dürrinüñ şarrāf-ı 'ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā **ne** bî-beḡāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [ne,]

5.Hanğı şey.

Cigerde h n-ı hasret gözde eşk-i gam iŐiĐ nde / Bilinmedük dağı **nem**  aldı ger mağfı v  ger peyd  (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 1, Beyit 5). [nem, -m]

Fehm olunmazdı fem n keyfi **nedür** hayr n id k / Ey Rağim  olmasa ger k Őif-i esr r leb (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 15, Beyit 7). [nedür, -d r]

Ey saÇı zulmet **nedür** la l nde  aĐĐ Şordum didi / H zr-ı hoş-demdür delil-i  eşme-i  b-ı hay t (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 20, Beyit 3). [nedür, -d r]

Pertev-i mihr nle mağv itdüm v c dum Şeb-nemin / Arada **nem**  aldı senden gayrı ey hürşid-Đad (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 40, Beyit 5). [nem, -m]

Bilmezem bağa **ne** ŐatduĐ kim beh sın almaduğ /  uluğam ne cevr idersin ey felek c n ne  avr (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 66, Beyit 4). [ne,]

Esr r-ı la l-i y rdan bağa  aber Şoran sefiğ / Ne denk   hayr nem **nedür** bu  akl u c n ne yirdedür (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 101, Beyit 3). [nedür, -d r]

Senden  zge dağı **nem** var diyü her Şu ol Şu / Var gözi yaşı gibi mağdem ne  ıldı niŐ r (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 102, Beyit 2). [nem, -m]

Dili yoğ ney ne söyler n liŐ mden / **Ne**  alar nağmem n yanınca hem  eng (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 149, Beyit 4). [ne,]

C n idi borcumuz leb ne eyledük ed  /  amzeğn sebep **ne** vire eline  av len n (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 152, Beyit 3). [ne,]

Ne yazmış ŐafĐa-i eŐc ra g r kim   me-i  udret / Sebağ al b b-ı Đikmetd r  aceb d v nımiŐ bildüm (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 199, Beyit 4). [ne,]

 amaŐduĐ bağamaduğ göricek gün yüzin ol m huğ / **Neme** yararsın ey dide senün her dem nem n gördüm (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 218, Beyit 5). [neme, -e]

Gözüm yaşı gibi ben aradan  ığdum dağı **nem** var /  ay l n c na  aŐkuĐ bu dil-i  am-Đ ra  abŐurdum (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 221, Beyit 6). [nem, -m]

Ben ged Ğa  sit nuğdur Őeh  me'v  bu gün / Ger  urur ger  urmasın **nemdür** benüm d ny  bu gün (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 227, Beyit 1). [nemdür, -md r]

Pertev-i mihr nle mağv itdüm v c dum Şeb-nemin / Dağı **nem** var yanuma sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 236, Beyit 3). [nem,-m]

 aŐkuĐ hev sı ile geh ağlar geh iğlerin / **Nem** var benüm eşer senün ortada ben **neyin** (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 258, Beyit 4). [nem, -m; neyin, -yin]

Bilür hep m -cer -yı eşkümi yoğ bilmed n kimse / Benüm **nem** var yaşum her dilde dery  eyleyen sensin (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 262, Beyit 5). [nem, -m]

Elif-Đadd mi l m it cevr ile ey m m-fem amm  / **Ne**  ılsağ r zıyam çekdürme a' adan elem bir gün (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 264, Beyit 3). [ne,]

 aŐil itdüm zağm-ı t Ğ n c n u ser terk eyleyüp /  arc idüp **nem** var ise c n   azandum  b-r  (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 275, Beyit 4). [nem, -m]

Oldum şarāb-ı aşkuñ ile ben müdām mest / **Nem** var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [nem, -m]

Cāndan özge yolına **nem** var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāgını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [nem, -m]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [neme, -me]

Zuhūr-ı ṭab‘-ı şerîfüñ güherlerin gördi / Raḥîmî bildi **nedür** muḳtezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [nedür, -dür]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye ḥürşîd-i raḥşānı / Yire geçsün **neme** yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [neme, -me]

Derūn-ı sînede ḥūn-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam / Bilinmedük **nem** ola bāṭın u zāhirde **nem** ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [nem,]

6.Niçin.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam **ne** cevr idersin ey felek cānāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ne,]

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem **nedür** bu yadlıḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [nedür, -dür]

7.Nerede.

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol ğamlı / Ḳararı yok **nedür** kūyuñdan āḥir kūy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [nedür, -dür]

ne bābumdur: (başvuracağım, medet umacağım) kapım değıll.

Be-ḥaḳḳ-ı nūr-ı fettāḥı cemālūñ fetḥ-i bābumdur / Ḳapuñı ḳoyuban ğayra benüm varmaḳ **ne bābumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [ne bābumdur, -umdur]

ne bilsün: Nereden bilsin. || Bilmez.

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [ne bilür,]

Şurāḥi gibi ser-keşler **ne bilsün** derd ü derdümden / Ayaklarda ḳalup cür‘a gibi ḥ‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ne bilsün,]

Zaḥm-ı seng-i fūrḳatüñ benden su‘āl it ğayrı ḳo / Ser-güzeştümden **ne bilsün** başına ṭokınmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ne bilsün,]

Ḥastanuñ ḥālin **ne bilsün** şağlar göñlüm benüm / Ol sebepden nergis-i bīmāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [ne bilsün,]

Gel irāğ olma gözümden benim ey dürr-i yetim / **Ne bilür** ƣadrüni her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ne bilür,]

ne ğam: Gam deĝil! Üzülmemek gerek.

Gül gibi pākize dāmensin sen ey Yūsuf-liĳā / Dest-i nā-ħaĳdan **ne ğam** ger çāk ola pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ne ğam,]

Ne ğam dîv-i ‘adūdan vāriş-i taħt-ı Süleymānsın / Selim ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [ne ğam,]

Ben Rahîmî pāk-meşreb māsivādan fāriĝam / Bir Ğüseynî-mezhebüm olsa **ne ğam** yārum Ğasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ne ğam,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa **ne ğam** / Gül olur ħāra muĳārin o ğam-ı ğavĝāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [ne ğam,]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādî yaprakdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nüh tek sen verd-i ra‘nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [ne ğam,]

ne ħāşıl: Ne fayda.

Olup dil şu gibi sen serve mā‘il / Velî yok bāĝ-ı vaşla yol **ne ħāşıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [ne ħāşıl,]

ne ħikmet: Her ne hikmetse, bilinmeyen bir sebepten dolayı, nedense.

Ey Rahîmî gerçi içdüm çok ħekimüñ şerbetin / Cisme şıħhat gelmedi bilmem **ne ħikmetdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ne ħikmetdür, -dür]

Ne ħikmetdür şifā-yı vaşla ĳurbiyyet taleb itsem / Şikeste-ħāl ider fürĳat ki eyler bir zemān ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ne ħikmetdür,]

ne ħoş: Ne hoş, ne güzel.

Ey lebi ‘İsā baña ĳarşu **ne ħoş** nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ne ħoş,]

ne için: Niçin.

Ey dil **ne için** her dem bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [ne için,]

ne lāzım: Ne gerek var, ne lüzumu var.

Ğayāl-i la‘l-i cānānumla mestem sāĳiyā şunma / Benem ħod baña yetmişdür **ne lāzım** bāde-i ħamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [ne lāzım,]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzâr seyr / Baña küyuñ pes **ne lâzım** eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [ne lâzım,]

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı aşk ile / Şu gibi didâra t̄alibseñ **ne lâzım** baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ne lâzım,]

ne mümkün: Mümkün değil.

Yüzüm sürdükce ‘âr itme gubâr-âlûde çihremden / **Ne mümkündür** hâlâş ola elümden pâk-dâmânûñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [ne mümkündür, -dür]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / **Ne mümkün** şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ne mümkün,]

ne ne: Bağlaç olarak ve tekrar edilerek cümlede yer alan aynı değerdeki öğelerin başına getirildiğinde bunları red ve inkâr etmek için kullanılır.

Nesîm-i şubh ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / **Ne** andan bir eser oldı **ne** dilden bir haber peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [ne ne,]

Mürde-cisme cân virür la‘l u leb-i güftâr-ı yâr / Bu **ne** i‘câz-ı Mesîhâdur **ne** rûh-efzâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [ne ne,]

Ne dilde şabra t̄âkat **ne** elümde ihtiyârum var / Ten-i bî-câna döndüm şanma kim sensiz qarârüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [ne ne,]

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhîr yirDEDÜR / Senden cüdâ olur mı ol **ne** yirDEDÜR **ne** gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ne ne,]

Güşîşle olmaz tâc u taht ol dâd-ı Hâkdur dâd-ı Hâk / Ol **ne** serîr-i zeredür **ne** serde **ne** efserdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [ne,]

Zâhidâ zerç u riyânûñ cübbesin çâk itmişüz / Biz **ne** nâmûs özlerüz aşk içre **ne** ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [ne ne,]

Melâmet ehline her kim iderse hor nazar / Biz aña aşk u **ne** meşş ü **ne** hod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [ne ne,]

Ne cennet isterem **ne** hûri **ne** enhâradur meylüm / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [ne ne ne,]

Ne gam çek şâm-ı hecr için **ne** şâd ol rûz-ı vaşl için / Raḥîmî her vişâlûñ âhîri hicrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [ne ne,]

Ḥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me’vâdur / **Ne** dürrüñ ma‘denidür gör **ne** cevher kânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [ne ne,]

Ne cânâ la‘lüñe mestem **ne** göz ü kaşa hayrânem / Seni cân şüretinde şekl iden naḳḳâşa hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [ne ne,]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem câm-ı aşk ile / Hergiz **ne** câm vardı şâhum **ne** şâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ne ne,]

Bi-ḥamdillāh ṣehā ben **ne** ḡamuñ **ne** mātemüñ gördüm / Serir-i sür-ı devletde cemāl-i ḥurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ne ne,]

Ne ḡavḡāsında **ne** şulḥındayum şāhum veli dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhā maḥal hengāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ne ne,]

Vaṭan tıtdı gözüñ içre ḥayāl-i la'l-i dendānuñ / **Ne** cevher ma' deniyüz gör **ne** dürrüñ kāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [ne ne,]

Ne öldürür dil-i bīmārumı ḡamzeñ **ne** şaḡ eyler / Benüm ḥaḡḡumda cānā ḡopmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [ne ne,]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey ḡonca-leb gör kim / **Ne** mir'āt-ı Sikenderden nişān **ne** cām-ı Cem ḡaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ne ne,]

Rahîmî her ḥasise ihtiyāc 'arz itme 'ālemde / **Ne** bir ehl-i mürüvvet var **ne** bir kân-ı kerem ḡaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ne ne,]

ne söyler: Ne söyler, söylediği nedir?

Dili yok ney **ne söyler** nālişümden / Ne çalar naḡmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [ne söyler,]

ne şübhe: Şüphesiz.

Ḳapuñda bende olduğına 'ālem itmesün minnet / Umürına mufavvızdur **ne şübhe** ḥıdmet-i 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [ne şübhe,]

ne tañ: Şaşılır mı, tuhaf mı.

Ḥāk-i pāyuñ kuḥl-ı 'ayn-ı ḥür-ı 'ayn olsa **ne tañ** / 'Ārız-ı pür-tābuñ ile oldu 'ālem 'ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [ne tañ,]

Rahîminüñ **ne tañ** tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol ey meh ü ḥürşid-i 'āriz baḡt-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ne tañ,]

ne var: Ne olur, ne çıkar, şaşılır mı.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñ iderse **ne var** göç / Şehrini ḡoyup itdi niçe şehriyār göç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [ne var,]

Perde baḡladı dem-i vaşluñ uşüle göç idüp / Tegnāy olsa **ne var** ḡam-ı maḡām-ı 'uşşāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [ne var,]

İ'tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen **ne var** Selmān gibi söylerseñ eş'ār ey ḡöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [ne var,]

nebāt: Bitki.

Gül gibi her kıanda hınde kılsa ol ferhunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u **nebāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [nebāt,]

nebātāt: Bitkiler.

Gül gibi her kıanda hınde kılsa ol ferhunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep **nebātāt** u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [nebātāt,]

nebāt-ı mısr: Mısır bitkisi.

Luř ile güftāra gel bî-kıymet olsun la‘ ü dūr / Lebleriñ depret **nebāt-ı Mısrā** kıalmasun revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [nebāt-ı mısrā, -a]

nedāmet: Pişmanlık.

Nesîmāsā güzer kııl ey göñül bu bezm-i ‘ālemde / Nedîminden **nedāmet** her demindür bir ne dem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nedāmet,]

neden: Niçin, hangi sebepten.

Görüp la‘lüñi ol hem sen **nedendür** bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [nedendür, -dür]

Ey dil ne için her dem bu zāra **neden** düřdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [neden,]

Sîneñde dil efsürde göz uyħuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [neden,]

Ten cāme-i varlıkıdan ‘uryān olısar āħir / Gel kıayd-ı kıabādan geç destāra **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [neden,]

Her serv-i hevā-baħřa şu gibi olup mā‘il / Her berg-i ħazān gibi yollara **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [neden,]

Bu zülf ü ruħ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [neden,]

Bir çeşm-i ğazāl için bir kıaşı hilāl için / Dîvāne degülseñ ger şağlara **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [neden,]

‘Ařkıyla ezelden ħod kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raħîmî kıo bu ‘āra **neden** düřdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [neden,]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme **neden** / Toğrusı sāye gibi ‘āřık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [neden,]

Mihr-i yāre ey kıamer sen müşterî olmağ **neden** / Hep bilür bay u gedā şehr içre bir yoħsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [neden,]

nedim: Arkadaş, dost.

Bezm-i aşkuñda muşāhib şāhidüm gam dil **nedim** / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [nedim,]

Nesîmāsā güzere kıll ey gönül bu bezm-i âlemde / **Nediminden** nedāmet her demindür bir ne dem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nediminden, -inden]

nef u zar: Kâr ve zarar.

Çatı it ta'alluk riştesin mikrâz-ı harf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş gör **nef u zar** kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [nef u zar,]

nefes: Soluk.

Bir **nefes** kaldı hemān ancak hayātumdan eşer / Derd ile sînem delüp ney gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [nefes,]

nefs: Ruh, can.

Binüp **nefs** atına terk it Rahîmî 'örf-i ma'rûfı / Licām-ı şer'î urup kâdıdan kullan hevā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [nefs,]

nehâr-ı 'îd: Bayram günü.

Hoş-dem nesîm-i luţfuñ ile rûzgâr-ı 'îd / Hürrem fûrûğ-ı 'ārızuñ ile **nehâr-ı 'îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [nehâr-ı 'îd,]

nem:

1.Gözyaşı.

Sîne pür-gam dîde **nem** āşüfte dil pür-iztîrâb / 'Aşk efvün yâr zâlim 'ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [nem,]

Çamaşduñ baçamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dîde senüñ her dem **nemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [nemüñ, -üñ]

2.Neyi || hangi suçu, hangi kusuru.

Yâ Rab nazar-dîdeden ol yâre ne zarr var / **Nem** gördi yaşum gibi bıraktı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [nem,]

3.Bütün varım.

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş sūy-ı kūyında / Benüm **nemsin** anı girdāb-ı bī-pāyāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [*nemsin, -sin*]

nem var ise: Neyim varsa, bütün varlığım.

Yoluña **nem var ise** ser-cümle îşār eyledüm / Varlığumda dilde ğam ıalmış durur gözde remed
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [*nem var ise,*]

neme yarar nemdür: Hiçbir fayda sağlamaz.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı māni‘ **neme yarar nemdür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [*neme yarar nemdür, -dür*]

nemed: Keçe, kaba.

İalbümü jeng-i ta‘alluıdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liķā āyine gibi bir **nemed** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [*nemed,*]

nemnāk ol-: İslanmak, nemli olmak.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı ğamdan gözi **nemnāk olsun** ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [*nemnāk olsun, -sun*]

nerd: Tavla denilen oyun.

Belā-ālūde hep bālî muķārin mār ile mālî / Şehā manşūbı bir manşūbe-i şaıranc ü ya **nerdi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [*nerdi, -i*]

nerdübān: Merdiven.

Ey nāşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu üstüh‘āñ-ı sīnem olduıça **nerdübānuñ** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [*nerdübānuñ, -uñ*]

nergis: İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur
bakışı andırır.

Gül yaıalarda yaıam sīnemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide **nergis** gibi her bir güstāhı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [*nergis,*]

Gözüm **nergis** gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lākin hāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [*nergis,*]

Mestāne gözin şive ile süzdügi yārūñ / Efsūn okıyup **nergise** sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 4). [*nergise, -e*]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi **nergis** her semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [nergis,]

Gün bu gündür aç gözün **nergis** gibi gülzâra bak / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi hadd-i yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [nergis,]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi **nergisüñ** / Her kûşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [nergisüñ, -üñ]

Raḳibe şöhetüm gerçi şitâ faşlından âfetdür / Göz aç **nergis** gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [nergis,]

Muntazırdur göz açup **nergis** ayağın tozına / Gel görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [nergis,]

nergisâsâ: Nergis gibi.

Nergisâsâ göz açup sen gül-izârın gözlerüz / Ālemün şanma bizi faşl-ı bahârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [nergisâsâ,]

nergis-i bîmâr: Mahmur, süzgün ve baygın bakışlı göz.

Bu la'l-i cân îşâr ile bu **nergis-i bîmâr** ile / Cânâ sen âdem cânısın insâna şihhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [nergis-i bîmâr,]

Hasta gönüm **nergis-i bîmâruñ** eyler ârzü / Ey tabîb-i cân şeker-güftâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [nergis-i bîmâruñ, -uñ]

Hastanuñ hâlin ne bilsün şağlar gönüm benim / Ol sebepten **nergis-i bîmâruñ** eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [nergis-i bîmâruñ, -uñ]

nergis-i mest: Baygın, mahmur göz.

Nergis-i mestüñ hayâlidür beni bî-ḥod iden / Hayret olmuşdur özüm şanma ki ḥ'yâbum var benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [nergis-i mestüñ, -üñ]

nergis-misâl: Nergis gibi.

Bâğ-ı ḥüsnüñ ben ırakdan seyr idem **nergis-misâl** / Bî-tekellüf geşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [nergis-misâl,]

nesh it-: Hükmünü kaldırmak.

Ne vechiyle cihân mânisi yazsun şekl-i maṭbū'ıñ / Nigārâ çin-i zülfün **nesh idüpdür** naqş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nesh idüpdür, -üpdür]

nesîm: Hafif hafif esen, hoş ve latif rüzgâr.

Luţfuñ **nesim** ile hoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tāb-ı ʿızāruñ ile hurrem fezā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [nesim,]

nesimāsā: Hoşa giden, latif bir rüzgar gibi.

Nesimāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perişān olma demler içre gāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [nesimāsā,]

Nesimāsā güzer kıl ey gönül bu bezm-i ʿālemde / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nesimāsā,]

nesim-i caʿd-ı gīsū: Kıvrıcık saçın rüzgarı.

Beni şeydā kılan her dem **nesim-i caʿd-ı gīsūdūr** / Hārāb iden gönül şehrin firib-i çeşm-i cādūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [nesim-i caʿd-ı gīsūdūr, -dūr]

nesim-i lutf: Lütuf, iyilik rüzgarı.

Hoş-dem **nesim-i luţfuñ** ile rüzgār-ı ʿid / Hurrem fūrūğ-ı ʿarızuñ ile nehār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [nesim-i luţfuñ, -uñ]

nesim-i subh: Sabah rüzgarı.

Nesim-i şubh ile dün gönülümü zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eşer oldı ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [nesim-i şubh,]

nesin: Kimsin.

Ey Raḥimî kanda buldum dime dāʿim gör **nesin** / Saña ol bir hūndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [nesin,]

nesl-i ādem: İnsanoğlu.

Cihānda görmedüm bu vech-i raʿnā **nesl-i ādemde** / Perī-zād olmasun şāyed görüñ ol hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [nesl-i ādemde, -de]

nesne: Şey, herhangi bir şey.

Şabāyā ʿayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuşluñ / Görünmez gözüme **nesne** bu hāk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [nesne,]

neşʿe: Sevinç, mutluluk.

Bir **neş'eñ** ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağun destgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [neş'eñ, -ñ]

La'l-i mey-günüñ görüp bir **neş'e** taḥşil eylemiş / Raqş urur cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [neş'e,]

neşv ü nemā-yı dîde-i giryān: Ağlayan gözün gelişmesi.

Neşv ü nemā-yı dîde-i giryān iken henüz / Ser-keşliğini kırmaz o büstān budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [neşv ü nemā-yı dîde-i giryān,]

neşv ü nemā-yı hûn-ı ciger: Yüreğin kanının artması.

Çanlı yaşumla göz kızılıрмаğun 'aynıdır / **Neşv ü nemā-yı hûn-ı cigerdür** ḥabāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [neşv ü nemā-yı hûn-ı cigerdür,]

nev- hilāl: Yeni ay.

Firāk-ı ḥad u ebrüsiyla ḳaddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tîz günde mäh u **nev- hilālüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [nev- hilālüñle, -üñle]

nevāl: Bağış, ihsan.

Bî-nevā dervîşüñem hûn-ı keremden ḳıl 'atā / Tā **nevālüñden** nevāle bend olam ey ḥān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [nevālüñden, -üñden]

Gedā-yı derd-i 'aşḳuñı **nevālüñden** dirîğ itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep ni'met-i 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [nevālüñden, -üñden]

nevāle: Azık.

Bî-nevā dervîşüñem hûn-ı keremden ḳıl 'atā / Tā nevālüñden **nevāle** bend olam ey ḥān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [nevāle,]

Ḥıfz eyle dilde hûn-ı ḡamı rāh-ı 'aşḳda / Yokdur Raḥîmî yolda zebānî **nevālenüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [nevālenüñ, -nüñ]

Ey Raḥîmî ḥ'ān-ı Ḥaḳdan ḥod **nevāleñ** bahşıdır / Bî-nevāyāne ṭama' itme yime dünyā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [nevāleñ, -ñ]

nevā-perdāz ol-: Nağme düzenleyen, şarkı söyleyen, çalgı çalan olmak.

Nevā-perdāz olup 'uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler ḳışsa-gîrsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [nevā-perdāz olup, -up]

nev-'arūs-ı 'ālem: Dünyanın yeni gelini.

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben gedānuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [nev-‘arūs-ı ‘āleme, -e]

nev-‘arūs-ı dehr: Dünyanın yeni gelini.

Şimdi bildüm **nev-‘arūs-ı dehr** bir sehḥār imiş / Niçe erden arta qalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [nev-‘arūs-ı dehr,]

nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihr: Sevgisiz dünyanın yeni gelini.

Alınmaz āline bu **nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ** / Yalan dünyāda gerçekler ḥaḳı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ, -üñ]

nev-ay: Yeni ay.

Budın mülkini yıkmaq hîç zülf-i yāre āyindür / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın **nev-ayına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [nev-ayına, -ina]

nev-bahār: İlkbahar.

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş qaldurma destüñden qoma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [nev-bahāra, -a]

Nev-bahārın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [nev-bahārın, -ın]

nev-bahār ir-: İlkbahar gelmek.

Nev-bahār irdi benefşeyle güle qarşu yine / Ben de yelken torıda bir yaqası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [nev-bahār irdi, -di]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aq şu gibi / Ey gönül cüyāyısāñ dīdāra gel aq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [nev-bahār irdi, -di]

nev-bahār ol-: İlkbaharın gelmesi.

Güle baqduñ gülşene var ise ey ferḥunde-rū / Ḥaşre dek bāğ-ı cinānveş **nev-bahār olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [nev-bahār olmuş, -miş]

nev-bahār-ı ḥüsn: Güzelliğinin baharı.

Nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencir-i zülfüñ vaḳtidür daq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ, -üñüñ]

nevbet:

1.Sarayda, seferde ve padişahın otağında günün belirli zamanlarında çalınan askeri mızıka.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Büsselikden değsin ey şeh nâz ço **nevbet** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [nevbet,]

Fehm it fiğân kösi ki derisine sen döğüp / **Nevbet** Sikender eyleme bir lahza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [nevbet,]

2.Nöbet, sıra, devir.

Çara bağrum un idüp devrân ağartdı şaçalum / Vuşlata **nevbet** degirmendür kenâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [nevbet,]

Gör bu çerh-i vuşlata **nevbet** degirmendür daği / Dönmişem kendüm bilelden âsiyâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [nevbet,]

nevbet vir- Sıra vermek, imkan tanımak.

Gendümi zâyî‘ itdi fûrkat ğamıyla devrân / **Virmez** vişäle **nevbet** ten âsiyâba döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [nevbet virmez, -mez]

nev-cüvân: Genç, taze.

Nev-cüvân iken cihân oldı Raĥîmî pür-şekl / Ĥasb-i ĥâlünden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [nev-cüvân,]

nev-hilâl: Yeni doğmuş ay.

Bir gice ey meh ĥam ebrüñi añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek tãli‘ olur bir **nev-hilâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [nev-hilâl,]

nev-rüz: Baharın ilk günü.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz **nev-rüz** / Raĥîmî gülşenüm bāğ u bahârum ĥadd-i yârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [nev-rüz,]

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruĥuñ yeter / Ānsız berâber oldı Yemende şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [nev-rüz,]

ney: Kamıştan yapılmış bir arşın uzunluğunda nefesli çalgı.

Bezm-i ‘aşkuñda muşâĥib şâhidüm ğam dil nedim / Eşk-i ĥasret mey yüzüm deff nâle **ney** bağrum kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [ney,]

Bu **neyde** bu nâleyi bu zevk u semâ‘ yine / ‘Uşşâka bu eṭvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [neyde, -de]

Neyden şoragör n'eydügin āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [neyden, -den]

Lebüñ devrinde ey gonca gönül 'ış-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle **ney** eşküm şarāb-ı la'l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [ney,]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i 'ālî-maḥām / **Ney** idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [ney,]

Dili yok **ney** ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [ney,]

Ey Rahîmî 'aşk ile bağruñ delinmişdür meger / **Ney** gibi pür-süz anuñçün zâr u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ney,]

Gir maḥām-ı 'aşka ey dil **ney** gibi feryāda gel / Perdeyi ref' it hicābuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ney,]

İşidüp sem'-i kabüliyle **neyüñ** nālesini / Mevlevî-hāne-i 'aşk içre tarabnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [neyüñ, -üñ]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey **ney** nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ney,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen **ney** / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ney,]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / **Ney** gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [ney,]

Bezm-i ğamuñda **ney** gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek çü 'āşıka ḳānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [ney,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancak ḥayātumdan eşer / Derd ile sīnem delüp **ney** gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ney,]

n'eydigü: Ne olduğu.

Kim bilürdi bu delük sīnem fiğānın **n'eydügin** / Bu maḥāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [n'eydügin, -n]

Neyden şoragör **n'eydügin** āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [n'eydügin, -n]

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet **n'eydügin** / Rehn iderdi ḥırḳasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [n'eydügin, -n]

Baña gel ey muğannî çāre-sâz ol **n'eydigüm** bildür / Maḥām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [n'eydigüm, -m]

Daḥi bilmezdi nāyuñ **n'eydügin** 'uşşāk ey sākî / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [n'eydügin, -n]

Benüm ol gonca 'uşşāk içre şimdi **n'eydügüm** bildi / Dilā gel perde-sâz ol nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [n'eydügüm,]

neye: Neye.

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zâr-ı hezâr / **Neye** degin bu figâmı bu zârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [neye,]

neye dek: Ne zamana kadar.

Niçe bir ey gonca-leb ḥâr ola yirüm gül gibi / **Neye dek** nālân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [neye dek,]

n'eyler:

1. Ne etmek, ne yapmak.

Çor kâr-bârı şoñ ucı yektâ ider sefer / **N'eyler** tecemmülâtı iden ihtîşâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [n'eyler,]

Dile derdüñ yeter devâ **n'eyler** / Cevrüne râzıyam vefâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [n'eyler,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ kıddüm / Daḡı bu devr baña yâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [n'eyler,]

Baḥr-i fûrkatde kaldı dil yâd it / Varṭa-i ğamda âşinâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [n'eyler,]

Ḥasta gönlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [n'eyler,]

Dimedüñ ḥâlümü görüp ğamda / Düşmenümle ol âşinâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [n'eyler,]

Cevrini döne döne çekdürdi / Daḡı devrân baña şehâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [n'eyler,]

Derd-i hicrâna şimdi şabr idelüm / Görelüm ḥikmet-i Ḥudâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [n'eyler,]

Cânın eyler Raḥîmî saña fidâ / Göre sultānum ol gedâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [n'eyler,]

İşidüp raḥm eylemez nâlişlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim **n'eylerüz** yâ Rabb dil-i nālânımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [n'eylerüz, üz]

Geh ağladur beni ğâh iñledür bu âh meded / Ne demlere kodı **n'eyler** bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [n'eyler,]

Tekye-i âlemde **n'eyler** bir kişi âh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ efġân u feryâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [n'eyler,]

2. Ne işi var! (Bulunmamalı bağlamında).

Ƙaddüñe toğru baƘamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā **n’eyler** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [n’eyler,]

3. Ne yapar! (Etkisizdir, zarar vermez bağlamında).

Girmez oldu ünüm Ƙulađına / İtlerüñ uluyup baña **n’eyler** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [n’eyler,]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca āh vā **n’eyler** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [n’eyler,]

4. Ne yapsın. (Gerekmez, lazım değildir.)

Nev-bahārın **neyleyrem** ey ğonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [neyleyrem, -em]

5. Ne yapsınlar? (İşlerine yaramaz, etkisiz bağlamlarında).

Sühān şarrāfı Ƙatında Raĥimî la‘li **n’eylerler** / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşƘ olsun (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [n’eylerler, -ler]

n’eyleye: Ne eylemek, ne yapmak.

Hem-demüm yoğ ki diyem ‘aşƘ-ı ğamın **neyleyeyin** / Giceler nālişümi āh-ı seĥergāh bilür (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [neyleyeyin,]

Açılmaz ol gül-i ğoncam bahārı **n’eyleyeyin** / Şalınmaz ol boyı servüm kenārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [n’eyleyeyin, -yin]

Ğün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu ĥurd [u] ĥ‘āb ya leyl ü nehārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [n’eyleyeyin, -yin]

İşüm bitürdi benüm derd-i dāđ-ı ĥün-ālūd / ŞaƘāyıƘı n’ideyin lālezārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [n’eyleyeyin, -yin]

Ĥayāl-i zevĥ-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül didükleri şol bī-Ƙarārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [n’eyleyeyin, -yin]

Ƙaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcağ / Hilāl-i ‘ıdi meh-i tābdārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [n’eyleyeyin, -yin]

Ğülüñ Ƙulađına girmez Raĥimî zār-ı hezār / Neye değin bu fiđānı bu zārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [n’eyleyeyin, -yin]

Kenār-ı vaşluña dil āşınāsı ŗālibdür / Biĥār-ı hecre şalın rüzĝārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [n’eyleyeyin, -yin]

n'eyleyin: Neyleyeyim, ne yapayım.

‘Uşşâk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her maqāmı yine āh **n'eyleyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [n'eyleyin,]

n'eyleyüm: Neyleyim, ne yapayım, çaresizlik belirten ifade.

N'eyleyüm kırtulmadı hercāyî dil-ber sevmeden / Vahtidür yansun yakılsun bu dil-i sūzān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [n'eyleyüm,]

nevr eyle-: Adak etmek.

Rā qaşına dil-berüñ cān virmege **nevr eyledüñ** / Ey Raḥîmî rāyî rāciḥ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [nevr eyledüñ, -düñ]

nice:

1.Pek çok.

Dilden hayāl-i hüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi **niçe** şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [niçe,]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / **Niçe** gündür kim o şevkıyla bu dil virānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [niçe,]

Reh-i küyına **nice** yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [nice,]

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ **niçe** demlerdür / Yaḳar ḡam cāmı ben mest-i ḡarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [niçe,]

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ **niçe** demlerdür / Yaḳar ḡam cāmı ben mest-i ḡarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [niçe,]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben ḡayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [niçe,]

ḡam-ı ferdāyî añma dem bu demdür ḡurrem ol diyüp / Sözi ḡuşumda yir eyler rikābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [niçe,]

Raḥîmî şu gibi aḡlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ḡāk-i cenābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [niçe,]

Raḥîmıyem benem ‘ālemde senden ḡayrı kimsem yok / Oluñ **niçe** şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [niçe,]

Ḳadeḡ mey-ḡün lebüñ öpdükce cānum çizginür durmaz / **Niçe** demdür ki sāḡar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [niçe,]

Baş қоşaldan ḡamze-i ḡün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek için gökce **nice** server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [nice,]

Rahım kıl miskîn Rahîmî bend-i zülfüñde şehâ / **Nice** demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [nice,]

Şimdi bildüm nev-‘arûs-ı dehr bir sehhâr imiş / **Niçe** erden arta qalmış bir zen-i bâzâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [niçe,]

Maḥabbet reh-güzârında ḥazer kıl seng-i hicrândan / Târîk-ı ‘aşk müşkildür **niçe** reh-vâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [niçe,]

Bu mâl-ḥulyâ-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa sînemde / **Niçe** virâne var içinde genc-i şâyegân qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [niçe,]

Zaḥm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle **niçe** demdür var iken ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [niçe,]

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihānı serv-i āzāduñ senün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [niçe,]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ āşinālardı / Velîkin âteş-i āhumla şimdi rüşenâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [nice,]

Rahîmî cür‘aveş devrân ayağa düşürür bir gün / Tūtalum bezm-i dünyâda **nice** dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [nice,]

Rumûz-ı ‘aşkı nâ-dân eylemez fehm / **Nice** kez ey dil-i āgâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [nice,]

Ṭab‘-ı güher-feşân ile ben ol Rahîmîyem / Sen şâh ayağına **nice** dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [nice,]

Bu dil ḥod **nice** demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşân idüp ‘aḳlın zülfüñsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [nice,]

Bağruñı ḥün it çerāgâh-ı vefâda **niçe** dem / Nāfeves tā giresin bir yâr-i ra‘nâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [niçe,]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / Māni‘ olur aña daḥi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [nice,]

Yilüp yillerle yıldurdu **niçe** dem dest-i dünyâda / Bu gün kühsârveş ḥâk-i ferāgat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [niçe,]

2. Nasıl.

Dil ü cān **niçe** mâ’il olmasın ol ḥūba billāhi / Olcaḳ bili ince la’li gönca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [niçe,]

Öge öge göge çıkardı Rahîmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör **nice** şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [nice,]

Cān **nice** qatlana mey ü maḥbūba şūfiyâ / Dilde qarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [nice,]

Niçe fehm eylesün nâ-dân gubâr-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāḥib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [niçe,]

Nice bitsün tiğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [nice,]

Nice bir la'î-i nâb-ı hamlâ dil teng / Demidür sâkiyâ şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [nice,]

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi / **Nice** olsun bu vücūdum kaçrı ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [nice,]

Bilmezem senden Raḥîmî **nice** alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı 'ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [nice,]

Niçe tākāt getürsin bu şeh-i la'î-i leb-i yāre / Maḥabbet bādesinden maḥv olur āvāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [niçe,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [nice,]

Dostum kaçre gibi gerçi bir ednādur dil / Aşinādan şoragör gör **nice** deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [nice,]

Nice deryā-yı kudret kaçresidür bilmezem yā Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [nice,]

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cūñi ḥasūd / **Nice** me'vā ide mā dide-i nā-bināda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [nice,]

Şol dil ki mihr-i ḥüsnuñe bigāne olmaya / Sen māhı göricek **nice** dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [nice,]

Cānā Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş'ār-ı şāfisi **nice** mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [nice,]

Ey gözi āhū raḳîbi dün baña gösterdiler / **Nice** beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [nice,]

Niçe bir ey gonca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [niçe,]

Niçe ḥayrānı olmasun gören ol çāşnî-girüñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülāc-ı ḥün-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [niçe,]

3.Ne kadar.

Görüp la'lüñe rūḥum itdüm revān / Göre **nice** cāndan ḥiridāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [nice,]

nice dem: Pek çok zaman.

Āb-ı fūrkatle **nice dem** perveriş kılmak gerek / Mīve-i vuşlat vire tā şāḥsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [nice dem,]

nice gün: Günlerce, birçok gün.

Şafâyıla **nice gün** Ka'be dergâhuında Sa'ıy itdüm / Bulup kıblem na'alceñ şeklin âhîr secdegâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [nice gün,]

niceyedek: Ne zamana kadar?.

Ûaddüni ÷o ben hâke hîrâmâna şalınsun / Hecr âteşine **niceyedek** yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 1). [niceyedek,]

niçe bir: Daha ne kadar, ne vakte kadar.

Niçe bir olalum sâki gubâr-ı guşşadan bengi / Pey-â-pey 'aşkuñı nüş idelüm şun câm-ı gül-rengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [niçe bir,]

niç'itsün: Ne yapsın, ne etsin.

Rahîmî şu gibi ağlar şabâveş âh idüp her dem / **Niç'itsün** görmedi hâk-i cenâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [niç'itsün,]

niçün: Neden, niçin, hangi sebeple.

Ğayrı vechinden göñül mir'âtını şâf eyledüm / Şâhid-i hüsnüñ **niçün** 'arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [niçün,]

Zerreves maıv eyledi mihr-i dehânuñ varlıgum / Yoğ yire **niçün** ider cândan beni bî-zâr leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [niçün,]

Şoıbet-i şeyhe **niçün** gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ derviş Rahîmî 'aşka olmışdur mürid (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [niçün,]

Bilmezem yâ Rabb **niçün** ol dil-sitânım söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben ÷ula hânım söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [niçün,]

Bî-tekellüf seyr ide her hâr-ı bağ-ı hüsnüñi / Ben Rahîmî 'andelibüñe **niçün** ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [niçün,]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / **Niçün** bu ÷an olasıya itmez nigâh-ı Cem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [niçün,]

Rahîmî gün gibi tenhâ gezer âh ol gözi âhü / **Niçün** benden kaçarsın tãlib-i âviz-i fitrâküm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [niçün,]

Yâr bezminde **niçün** aıñmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [niçün,]

Lebüñçün ey büt-i Çin âh eksük olmadı çini / Baña bildür haıtamı **niçün** eyler kaçd-ı cân ebrü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [niçün,]

Lebinden dem uraldan sen döker an çeşm-i giryānum / **Niun** an uzre an itdūn girup meydāna ey vişne (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 282, Beyit 2). [niun,]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā³ kemhāsımı giysin / İrişdi rūzgār-ı vulatı **niun** donanmaya (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 289, Beyit 2). [niun,]

ad-ı cān idüp **niun** dā³im abālar başuma / La⁴lūn öpsem amze hıım eyleyüp aner eker (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 295, Beyit 2). [niun,]

n'ide: Ne etmek, ne yapmak.

auñ 'ömrüm lebūn cānum ruuñ rūzum başum hecrūn / **N'ider** bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āıān sensüz (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 110, Beyit 2). [n'ider, -r]

İum bitürdi benüm derd-i dā-ı hūn-ālūd / aāyıı **n'ideyin** lālezārı n'eyleyeyin (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 231, Beyit 3). [n'ideyin, -yin]

Yüregüm aı **n'idem** aladum ol barı aumdan / Göyüندی içi auñ aa geldi gözleri yaı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 318, Beyit 3). [n'idem, -m]

Rahīmī ulen-i 'ālemde avt-ı zālar yegdür / **N'iderler** 'andelib āyin pāk olan o-elhānı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 337, Beyit 7). [n'iderler, -rler]

nifāk: Ara bozuculuk, fitnelik.

Bezm-i afāda sākī un sāar-ı revāı / Gitsün bu dem **nifāı** devr-i am-ı zamānuñ (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 157, Beyit 2). [nifāı, -ı]

nigāh: Bakı, nazar.

Baa ey er her gün mihr-i 'ālem-tāb 'arz itme / Benüm āyine-i rusāra yāra od **nigāhum** var (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 76, Beyit 2). [nigāhum, -um]

nigāh it-: Bakmak.

Eger zir-i nigīnum olsa biñ mülk-i Süleymānı / Dehānuñdan nihān bir kez aa şanma **nigāh itdüm** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 184, Beyit 4). [nigāh itdüm, -düm]

Tiūn üstine dūup ben yılmayup cānlar virem / Āh kim amzeñ ucıyla bir kez **itmezsın nigāh** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 298, Beyit 3). [nigāh itmezsın, -mezsın]

nigāh kıl-: Bakmak.

Gözlerin ser-mest ılmıdur şarāb-ı cām-ı nāz / Anuñ için ben ayada cür'aya **ılmaz nigāh** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 276, Beyit 5). [nigāh ılmaz, -maz]

nigāh-ı cem: Cem'in bakışı.

Olalı küy-ı muğbeçe ārāmgāh-ı Cem / Ğilmāna ‘adne itmedi hergiz **nigāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [nigāh-ı cem,]

Bezminde gerçi sāğar-ı çeşmüm tolar müdām / Niçün bu kıan olasıya itmez **nigāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [nigāh-ı cem,]

nigār: Güzel yüzlü sevgili.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beğāya lābüd ider ey **nigār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [nigār,]

Şüfiyā seyr-i ruğı baña **nigāruñ** yürisin / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i divāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [nigāruñ, -uñ]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şür u ğavğāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [nigāruñ, -uñ]

nigārā: Ey güzel.

Örnek olsun kim **nigārā** āline aldanmayam / Döne döne nakşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [nigārā,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daği nakķāş-ı kudret nakş / **Nigārā** şüretüñde olmış idi şekl-i devlet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nigārā,]

Yine faşl-ı hāzāniyla **nigārā** şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şekle girüp bir yüzden oldı tál‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [nigārā,]

İtdüğüñ cevri Rağimî kıuluña / Saña kıalursa **nigārā** var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [nigārā,]

Çemende sākî-i gül-ruğ elinden kıadeğ nüş it / **Nigārā** meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [nigārā,]

Ne vechiyle cihān mānisi yazsun şekl-i maţbū‘uñ / **Nigārā** çin-i zülfüñ nesh idüpdür nakş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nigārā,]

nigār-ı ‘arız: Yanağın resmi.

Nigār-ı ‘arızuñda görinen haţţ düd-ı āhumdur / Ya ğod ey meh sevād-ı nāfe-i bağt-ı siyāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [nigār-ı ‘arızuñda, -uñda]

nigehbān it-: Bekçi etmek.

Nigehbān itme genc-i ğüsnüñe ol şüret uğrısın / Kıara zülfüñe el kıarmaya şāyed nā-ğehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [nigehbān itme, -me]

nigîn: Yüzük.

Vaz' iden kudret **nigini** üzre insān cevherin / Hātem-i la'lüne mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [nigini, -i]

nihāl:

1.Fidan.

Oḡ ne ḡaṡṡ itdüm nişān-ı zaḡm-ı tîrûnden yanar / Ey kaşı yā şanki cān bāğında dikdün bir **nihāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [nihāl,]

Kerem kıl toğrı söyle kaḡkı gülzāruñ **nihālisin** / Seni ey serv billāh bir kaḡ-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [nihālisin, -isin]

2. Fidan || Boy.

Bu gün kaḡd-i hilāl-i 'id reşk-i ebruvānuñdur / Leṡāfet bāğına revnaḡ viren mevzūn **nihālüñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [nihālüñdür, -üñdür]

nihāl-i devḡa-i devlet: Devletin büyük ağacının fidanı.

Sen ol zıll-i Hudāsın ey **nihāl-i devḡa-i devlet** / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir semer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [nihāl-i devḡa-i devlet,]

nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i bāğ-ı cihān ol-: Dünyanın gül bahçesinin seçkin fidanı olmak.

Raḡimî kuluñuñ virdi budur kim dā'imā 'ömrüñ / **Nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i bāğ-ı cihān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i bāğ-ı cihān olsun, -sun]

nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i 'irfān-ı cūd: Cömertlik irfanının gül bahçesinin başı yüksek fidanı.

Ey **Nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i 'irfān-ı cūd** / V'ey gülistān-ı leṡāfetde gül-i ḡandān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [nihāl-i ser-firāz-ı güleşen-i 'irfān-ı cūd,]

nihāl-i serv-i bālā: Uzun servi fidanı.

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / Vücūdum güleşenüñ dil hemān murg-i ḡoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [nihāl-i serv-i bālādur, -dur]

nihāl-i tāze: Taze fidan. || Sevgili.

Ol **nihāl-i tāzenüñ** iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstī ben sāyesinden 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [nihāl-i tāzenüñ, -nüñ]

nihān: Saklı, gizli.

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânı / Dehânuñdan **nihân** bir kez aña şanma nigâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [nihân,]

nihân it-: Gizlemek, saklamak.

Zerreş râz-ı dehânuñ geh **nihân itsem** dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [nihân itsem, -sem]

Hezârân derd dañi olsa dilde âşikâr itmez / **İder** ağıyardan lâle gibi anı **nihân** hasta (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [nihân ider, -er]

nihân ol-: Gizlenmek; görünmez olmak, kaybolmak.

Nihân oldı gözümden la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / Yağar gam câmı ben mest-i harâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [nihân oldı, -dı]

Benüm hânım sen ol şehvâra dırsın bañr-i ‘izzetde / Vücuduñ cevheri her dem her âfetden **nihân olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [nihân olsun, -sun]

Nihân olur dehânuñla miyânuñ ey perî benden / Anuñ haqqında kâl u kıl kılaydım bâri kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [nihân olur, -ur]

nihâni: Saklı, gizli.

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen sensin / **Nihâni** sırrımı ifşâ vü rüsvâ eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [nihâni,]

nihâyet: Sonunda.

Bu yolda gam u fûrkat-i yâr ile **nihâyet** / Ben sürünü ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [nihâyet,]

nik: İyi, güzel.

Hırâmân kanda **nik** zıllin düşürmez hâke hıfz eyler / Mişâl-i ebr-i Aħmeddür ki olmış sâyebân şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [nik,]

nikâb: Yüz örtüsü, peçe, yaşmak.

Ey Rahîmî utanur yaşum görüp rez-duñteri / Yüzine her dem tutar vâlâ-yı gül-gündan **nikâb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [nikâb, -dan]

nikâb-ı sürh: Kırmızı yüz örtüsü.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsâr / Şanmañ şafağ yüzine dutar bir **nikâb-ı sürh** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [nikâb-ı sürh,]

nikāb-ı zülf: Yüzü örten saçlar.

Nikāb-ı zülfüñi ref^c it ruhuñdan ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ zebürü ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [nikāb-ı zülfüñi, -üñi]

nik-i haşlet: İyi huylu, iyi ahlâklı.

Vefâlar görmişem sen **nik-i haşlet** şâh-ı hürremden / Velî agyâr-ı bed girdârdan çok cevr ü gam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [nik-i haşlet,]

nil: Nil nehri.

Bahr ile mâ-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdur **Nil** ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [nil,]

ni'met:

1. İyilik, lütuf, ihsan.

Cevr ü derd ü guşşaña vallâhi şâhum râzıyum / Her biri elhamdülillâh oldı bir **ni'met** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ni'met,]

Ger nişâb-ı hün-ı luţfuñdan naşibüm yoğ ise / Bâri tek qahruñla añ bu daği **ni'metdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ni'metdür, -dür]

2. Lütuf, ihsan || Cevr ü naz.

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevr ü nâz ile / Yine ol **ni'mete** kâni' bu ben şükrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ni'mete, -e]

ni'met-i 'ālem: Dünya nimeti.

Gedā-yı derd-i 'aşkuñı nevālünden dirîg itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep **ni'met-i 'ālem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [ni'met-i 'ālem,]

nişâb-ı hün-ı lutf: İyilik kanının zekatı.

Ger **nişâb-ı hün-ı luţfuñdan** naşibüm yoğ ise / Bâri tek qahruñla añ bu daği ni'metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [nişâb-ı hün-ı luţfuñdan, -uñdan]

nisār kıl-: Saçmak, dağıtmak, serpmek.

Senden özge daği nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maqdemüñe **kıldı nisār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [nisār kıldı, -dı]

nisār ol-: Saçılmak, serpilmek.

Olsun nisār yoluña külli güher miyem / Nağd- cihāni cāni hem eczā-yı varlığını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [nisār olsun, -sun]

nisbet: Nazaran, kıyasla.

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı kara kayguya / Düğüne varmaludur aña **nisbet** şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [nisbet,]

nisyân: Unutma, unutkanlık.

Yād-ı la'lüñle aḳan yaşumdur ey deryā-yı cūd / Saḥt iden her dem şadef içinde **nisyân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [nisyân,]

nîş: Sırbistan'ın güneyinde yer alan bir şehir.

Göñül **Nîş** kal'asıdır şan ḥarāb olmuş içi taş / Başum tığ-ı 'inā 'aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [nîş,]

nişân:

1.Hedef, nişangâh.

Melâmet tîrine sinem **nişân** kıddüm kemân olsa / 'Aceb mi bir hilâl-ebürü kamer-ruḥsâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [nişân,]

Görinen kıavs-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum oḳına karşı **nişân** bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [nişân,]

2. İz, işaret, belirti.

Yüzümde şol **nişân** na'l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün 'unvân için tevķi'-i şâmi şöhredârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [nişân,]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ gezer ḥâṭır **nişânıumdur** / Bilümi ey hilâl-ebürü kemâna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [nişânıumdur, -umdur]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyâduña ey ğonca-leb gör kim / Ne mir'ât-ı Sikenderden **nişân** ne cām-ı Cem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [nişân,]

nişân it-: Hedef olarak belirlemek, işaretlemek, hedefe koymak.

İdelden başlu bağrum tîr-i müjğâna **nişân** ebrü / Büküp ey kıaşı ya oḳ kıaddümi eyler kemân-ebürü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [nişân idelden, -elden]

İder āhı oğına pūte-i çerhi **nişān** hasta / İñiledür duruş addin büküp eyler kemān hasta (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 305, Beyit 1). [nişān ider, -er]

nişān ol-: Ferman olmak.

Olalı menşūr-ı hūsne dāl-i zūlfeynüñ **nişān** / Toldı dîn iqlimine āsāyiş-i emn ü emān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 260, Beyit 1). [nişān olalı, -alı]

nişān vir-: Haber vermek, hatırlatmak || müjdelemek.

Nev-cüvān iken cihān oldı Raḥîmî pūr-şekl / Ḥasb-i ḥālūñden **nişān virdi** diyār-ı Germiyān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 265, Beyit 9). [nişān virdi, -di]

nişān yaz-: Ferman yazmak.

Ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ **yazaldan** ‘arızuñ üzre **nişān** / Virdiler derd ehline gūyā ki menşūr-ı emān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 233, Beyit 1). [nişān yazaldan, -aldan]

nişānî beg: Nişānî Mehmed Paşa. Sultan Selim ve Sultan Süleyman’ın hizmetinde bulunmuş, Sivas beylerbeyliğı yaparken vefat etmiştir.

Nişānî Beg kapuña ‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet / Kaşā’id-i Muṭavvelen bu şi‘r-i Muḥtaşar yegdür (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 83, Beyit 6). [nişānî beg,]

nişān-ı na‘lçe: Ayakkabının altına çakılan demirin izi.

Meyl ider yaşum **nişān-ı na‘lçeñi** görüp revān / Sā’ilüñ olur dem-ā-dem menzil-i şaf-ı ni‘āl (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 172, Beyit 5). [nişān-ı na‘lçeñi, -ñi]

nişān-ı zaḥm-ı tîr: Kırpık yarasının izi.

Oḡ ne ḥaṭṭ itdüm **nişān-ı zaḥm-ı tîrūñden** yanar / Ey aşı yā şanki cān bāğında dikedüñ bir nihāl (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 172, Beyit 4). [nişān-ı zaḥm-ı tîrūñden, -üñden]

nîş-i cān: Can alıcı zehir.

Lebüñsüz āb-ı ḥayvān nūş idersem **nîş-i cān** olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daḡı varum yok (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 142, Beyit 4). [nîş-i cān, -sun]

niteki: Tıpkı.

Şevķüm şu‘āi genc-i ġamuñ şeb-çerāğıdır / Çerḡüñ çü māh **niteki** her şeb-çerāğıdır (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 86, Beyit 1). [niteki,]

nitekim: Nasıl ki, gibi.

Şem^c-i kâdrin revğan-ı izzet fûrûzân eylesün / **Nitekim** ẓandil uyarduğca sipîhre mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [nitekim,]

Feyz-ı ihşānuñ göñül bâğını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser büstân-ı dehri **nitekim** bārân-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [nitekim,]

Bir gedāñam ben senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile **nitekim** hâş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [nitekim,]

Gâh ḥande geh ğazab ey ğonca laʿlûñ ʿaşıka / **Nitekim** pervâneye geh nûr olur geh nâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nitekim,]

n'itsün: Ne etsin, ne yapsın.

Dü ʿâlemde hemân şâhum ẓabûl-i dâğ-ı derdüñdür / Rahîmî inzivâ-yı genc-i şifâ **n'itsün** o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [n'itsün,]

niyâz: Dilek, istek.

Reh-i ẓâ^catde ihlâş ile dökmezeñ yaşuñ şûfi / ẓabûl olmaz **niyâzuñ** sübḥañ olursa süreyyâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [niyâzuñ, -uñ]

niyâz eyle-: Dua etmek.

Şûfiyâ ihlâş ile Allâhı isterseñ eger / ẓıl namâz eyle niyâz ammâ ki geh geh âh ẓıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [niyâz eyle,]

niyâz u nâz: Yalvarma yakarma.

Cân lebüñden em recâ itdükce ğamzeñ ḥışm ider / Ben **niyâz u nâzdan** oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [niyâz u nâzdan, -dan]

niyet eyle-: Niyet etmek, istemek.

ẓaçan seyr-i ser-i kûyına yârüñ **eyleşem niyet** / Gider vallâhi ḥâtırdan recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [niyet eylesem, -sem]

niyyet: Amaç, maksat.

Çü kişi-zâdesin işüñ ḥayırdur **niyyetüñ** ḥayra / Saña bed-ḥvâh olanlardur ẓamu bed-ḥüy bed-kışân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [niyyetüñ, -üñ]

nizā' it-: Çekişmek, tartışmak.

Yoluñda öl disem şu ki bir dem **nizā' ide** / çul midur ol ki emrũne fermanuñ olmaya (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 301, Beyit 4*). [nizā' ide, -e]

noķşān: Eksiklik, kusur.

Hĩ **noķşān** gelmedi bārān-ı eķkũmden saña / Yoķsa mermerden midũr ey ‘aķķ bũnyāduñ senũñ (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 162, Beyit 4*). [noķşān,]

Rahĩmĩ yoķ durur eksũkligũm mihrinde ol māhuñ / Velikin kıldı tekmił olmadı hayfā ki **noķşānum** (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 201, Beyit 5*). [noķşānum, -um]

Bilmemiķ **noķşānını** meh-rũña meyl itmiķ ķamer / Her gice Őehrũnde anuñķũn gezer uğrı gibi (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 328, Beyit 5*). [noķşānını, -ını]

noķşān iriķ-: Eksiklik gelmek.

Meh-cemālũne ne **noķşān iriķũr** ey yũzi gũl / Őem‘veķ bir gice olsañ baña mihmān Ćelebi (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 338, Beyit 4*). [noķşān iriķũr, -ũr]

noķta: Biķimi kalemin kāęıda bir defa dokunması ile meydana gelen ben gibi ufak Şekil, benek.

Ćevirdi baķumı Ćerħ atdı **noķta** gibi ortaya / ıyı Ćizmekde gũyā kendũ bir pergāra dũnmiķdũr (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 99, Beyit 3*). [noķta,]

n'ola: Ne olur, ne Ćıkar.

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ķal‘at baña / Bir periķān-hāķırum rahm it kılup Őefķat baña (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 4, Beyit 1*). [n'ola,]

Ben ol hāķũm ki ey meh zerrece ķalbũmde mihrũñ var / Bu Őevķıyyla **n'ola** pertev Şalarsam dehre mihrāsā (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 7, Beyit 2*). [n'ola,]

Mesken dutan serĩr-i serāy-ı sũrũrda / Maķzũn olup iderse **n'ola** zār zār gũc (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 28, Beyit 5*). [n'ola,]

Dilden iderse **n'ola** Ćam-ı zũlf-i yār gũc / Raębet mi var itmese miskĩn-Tatār gũc (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 28, Beyit 8*). [n'ola,]

Ser-gũzeķtem **n'ola** olursa selefden mu‘teber / Ey Rahĩmĩ bu hāķĩķat hāl olur efsānedũr (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 41, Beyit 7*). [n'ola,]

N'ola virse Rahĩmĩ yoluña cān / Saña Őāhum gedā mı eksũk olur (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 57, Beyit 7*). [n'ola,]

Bũy-ı Ćĩn-i zũlfũne virũr Hıķā hānı hārāc / Diķlerũñũñ **n'ola** olursa ‘Adende bācıdur (*Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvũnı, Gazel 59, Beyit 4*). [n'ola,]

Şişe micmer olsa **n'ola** meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-‘izâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [n'ola,]

Çatlasa düşmen **n'ola** kopdı terâka başına / Āsumānî bir kaçâdur aña bu esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [n'ola,]

N'ola Raĥîmî bûse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer ğidâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [n'ola,]

Bu māl-hulyâ-yı ‘aşkuñ **n'ola** mesken tutsa sînemde / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân kalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [n'ola,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehâ / Āsitānuñda Raĥîmî **n'ola** çekse sancaĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [n'ola,]

Leblerüñ vaşfında cān-baĥş olsa eş‘arum **n'ola** / Almışam ey Hızr-leb ben Rûĥ-ı ĩudsiden sebaĥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [n'ola,]

Raĥîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı **n'ola** defterdār idüp dîvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [n'ola,]

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña ĥalup mihr ider mihrüm görüp māh-ı felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [n'ola,]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur ĥararı ‘ömrüm / Ger zıll-i ĥāmetüñde **n'ola** iĥāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [n'ola,]

Rûy-ı zerdüm ĥana ğarĥ itsem şafaĥ gibi **n'ola** / Zaĥm-ı tiĝüñden güzeller şāĥı ‘unvān eylesem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [n'ola,]

Ey Raĥîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Öĝdül alursam **n'ola** ĥıdmet semendin ĥoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [n'ola,]

N'ola öldürmege kaçd eyler ise ğamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revān-baĥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [n'ola,]

N'ola mesken tutsa göñlümde ĥayāl-i ĥüsn-i yār / Bulınur vîrānede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [n'ola,]

Ķāni‘ olsa dil **n'ola** vaşl-ı ĥayāl-i yār ile / Bî-sütünda naĥş-ı şîrîn oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [n'ola,]

Ey Raĥîmî ben ma‘ārif baĥrinüñ ğavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam **n'ola** ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [n'ola,]

Beñzer mi şubĥ-ı ĥüсне ya ĥaddüñ duĥāsına / ‘Asr içre **n'ola** dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [n'ola,]

Raĥîmî **n'ola** kûyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āĥ ĥaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [n'ola,]

Derün-ı dilde mesken dutsa **n'ola** şevĥ-i ruĥsāruñ / Tecelli eylemişdür nūr-ı Aĥmed künc-i ğār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [n'ola,]

Gözüm didāruña ĥaddüñe mā‘il yaşum ırmaĝı / **N'ola** ter düşse ey çeşm-i ğazālüm ayu ĥulaĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [n'ola,]

Yolum var devlete irsem **n'ola** ey şāh-ı kişver-gır / Selimü'l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [n'ola,]

n'oldı: Ne oldu.

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / **N'oldı** cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [n'oldı,]

Ben ğubārından mükedderdür meger āyinesi / Yoḡsa **n'oldı** tūḡ-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [n'oldı,]

nöker ol-: Kul, hizmetçi olmak.

Oldum Raḡimî şimdi **nöker** bir beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı ālemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [nöker oldum, -dum]

nukl: Meze.

Ṭoğrulın meclise cān **nuklin** ider anı revān / Serv-ḡadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [nuklin, -in]

nukul: Hikayeler, rivayetler.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simāḡ-ı keh-keşān / Mey şafaḡ encüm **nukul** hūrşid ü mehdür nān-ı ʿid
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nukul,]

nün: Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi || Sevgilinin kaşları.

Ruḡ-ı verdüñle virdüm Süre-i Nür / Kaşuñ fikir ile zıkrüm **nün** olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45,
Beyit 3). [nün,]

nür: Işık, ziya, aydınlık.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / **Nūra** ğarḡ oldı ʿizāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [nūra, -a]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehre-be-şehr / **Nür** cer ider kamer her gün yüzüñ muḡtācidur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [nür,]

Mihr-i ruḡuñ bu dide-i Yaʿküb-ı devrünü **nürdür** / Sen Yūsuf-ı Mışr-ı kerem sultāna şıḡhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [nürdür, -idur]

Gāh ḡande geh ğazab ey ğonca laʿlün ʿāşıḡa / Nitekim pervāneye geh **nür** olur geh nār şemʿ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nür,]

Görinen dāğlar yir yir ḡurılmış şāh-ı serviçün / ḡıyām-ı simdür ya **nürdan** bir sāyebān ḡurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [nürdan, -dan]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o **nûrî** başarından (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [nûrî, -ı]

Dîdemüñ **nûrî** vü sînemde sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [nûrî, -ı]

Şûfi kûyuñda cemālûñden şafâ kesb idemez / **Nûr** görmez Kaʿbede her çeşm-i nâ-bînâ Hüseyñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [nûr,]

Güneş zulmet seḥâbında ƣalup olmasa nûrânî / Ƙılardı pertev-i şevƣ-i ruḥuñ ānide **nûr** ānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [nûr,]

nûrʿalâ nûr: Nur üstüne nurdur.

Temâşâ-yı ruḥuñ hem ʿîd-i Ferruḥ / Ne rûşen rûz olur **nûrʿalâ nûr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [nûrʿalâ nûr,]

nûrânî: Parlak.

Geydi **nûrânî** libâsın şemsi dülbendin şarup / Ƙarşu ƣıkdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [nûrânî,]

nûrânî ol-: Nurlu olmak, parlamak.

Güneş zulmet seḥâbında ƣalup **olmasa nûrânî** / Ƙılardı pertev-i şevƣ-i ruḥuñ ānide nûr ānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [nûrânî olmasa, -masa]

nûr-ı aḥmed: Hz. Muhammed'in nuru.

Derûn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevƣ-i ruḥsāruñ / Tecellî eylemişdür **nûr-ı Aḥmed** künc-i gār içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [nûr-ı aḥmed,]

nûr-ı ʿayn: Göz nuru. || Sevgili.

ʿĀrîzuñsuz ʿaynuma ey **nûr-ı ʿaynum** ʿayn-tāb / Ḥaƣƣ bilür ʿayn-ı ʿinā ʿayn-ı ʿazāb u ʿayn-ı tāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [nûr-ı ʿaynum, -um]

nûr-ı başar:

1.Göz nuru.

Ėaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdır / Didi ol **nûr-ı başar** ƣıl aña yer dîdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [nûr-ı başar,]

Ağlamakdan gözlerümde ƣalmadı **nûr-ı başar** / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liƣāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [nûr-ı başar,]

2. Göz nuru || Sevgili.

İki gözümüñ biri olursa ey **nūr-ı başar** / Başdan ol göz çıksun ayağın gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [nūr-ı başar,]

nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk: Temiz zatın gözünün nuru.

Cem'üne yüz süreli ey **nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk** / Pertev-i hürşidi almaz 'aynına her bār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk,]

nūr-ı feth-i bāb: Fetih kapısının nuru.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haqı ey āfiṭāb / 'Arşa döndi şehr-i Mar'aş tıldı **nūr-ı feth-i bāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [nūr-ı feth-i bāb,]

nūr-ı hakk: Allah'ın nuru.

Rüşen budur ki çeşm-i çerāğ-ı dü kevn senin / Ey **nūr-ı Hakk** senüñle görür 'ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [nūr-ı hakk,]

nūr-ı hüsn: Güzellik nuru.

Ser-ā-ser Tire 'ālem iden olmuş **nūr-ı hüsninden** / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruhiyla mülk-i Şaruhan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [nūr-ı hüsninden, -inden]

nūr-ı nār-ı aşk: Aşk ateşinin aydınlığı.

Nūr-ı nār-ı aşkdan bir lem'a taḥşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez ol pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [nūr-ı nār-ı aşkdan, -dan]

nüş: Şarap.

Fāriğ olduk nāy u **nüşından** bu bezm-i 'ālemüñ / 'Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [nüşından, -ından]

Ey Raḥîmî nāy u **nüşından** bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [nüşından, -ından]

nüş eyle-: İçmek.

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki **nüş eyler** / Teninde kanı kaynar cānı sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [nüş eyler, -r]

Sākiyā bezm-i ezel peymānesin **nüş eyleyüp** / Cām-ı 'aşkuñla dilüm ser-mest ü ḥayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [nüş eyleyüp, -yüp]

Selâmet semtine luţf eyle tahrik itme ey şûfi / Hârâbât ehliyem **nûş eyledüm** ben cām-ı bed-nâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [nûş eyledüm, -düm]

nûş it-: İçmek, yudumlamak.

Lebüñsüz âb-ı hayvân **nûş idersem** niş-i cân olsun / Bütün dünyâda yârümsin benim bir dağı varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [nûş idersem, -ersem]

Nûş itmeyince cām-ı lebinı piyâlenüñ / Batmaya kıala cānda ğam-ı zağmı nâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [nûş itmeyince, -meyince]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-â-leb töludur / Şüfiyâ **nûş ide gör** cām-ı muşaffâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [nûş ide gör, -e gör]

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını şun **nûş idelüm** / Bāde-i aşk ile cân u dili ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [nûş idelüm, -elüm]

Rahîmî koma ârifseñ kenâr-ı âteşi elden / Şafâ hengâmidur **nûş it** şarâb-ı erguvân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [nûş it,]

Tabîbâ başuñ ağrıtmı ilâc olmaz aña şerbet / Kıabül-i derd-i aşk-ı yâr şanma **nûş ider** dârü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [nûş ider, -er]

Tölular **nûş it** Rahîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ömrüñ tölü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [nûş it,]

Rahîmî bezm-i ğamda cām-ı hasret **nûş ider** dâ'im / Görelden âks-i la'l-i cân-fezâñı sâğar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [nûş ider, -er]

Şâm-ı zülfin kıo dilâ cām-ı lebin **nûş idegör** / Ömr-i bâkî degül işretdede geçür eyyâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [nûş idegör, -egör]

Niçe bir olalum sâki ğubâr-ı ğuşşadan bengi / Pey-â-pey aşkuñı **nûş idelüm** şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [nûş idelüm, -elüm]

nûş-â-nûş: Sürekli içilen, içtikçe içilen.

Pür itmiş bāde-i gül-rengi **nûş-â-nûş** remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i işretdede sâğar şunar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [nûş-â-nûş,]

nutk-ı em: Derman kelâmı.

Lebüñden gelmedi cân derdine bir **nutk-ı em** bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem âzm-i iklîm-i âdem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [nutk-ı em,]

nüh sipih: Dokuz gök.

Çün döşendi **nüh sipih** üzre simâ-ı keh-keşân / Mey şafağ encüm nuğul hürşid ü mehdür nân-ı id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nüh sipih,]

nühüset: Uğursuzluk.

Ba'îd olsun **nühüset** ey kamer baht-ı sa'îdündür / Şeref viren cihāna mihr-i hüsn-i bā-kemālüdüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [nühüset,

nükhet-i cān-baḥş: Can bahşeden koku.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir **nükhet-i cān-baḥş** / Raḥîmî ol mu'atṭar zülf-i 'anber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [nükhet-i cān-baḥş,]

Ben senüñ Ya'kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîreñen / **Nükhet-i cān-baḥş** olur bûyî baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [nükhet-i cān-baḥş,]

nükte-güy: Nükteli söz söyleyen.

Raḥîmî hālünü 'arz it der-i şāh-ı sūḥan-dāna / Ma'ārif şehrinüñ şāhı feşāḥat **nükte-güyüdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [nükte-güyüdur, -idur]

O

o:

1.O, işaret zamiri.

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı **o** da bir 'ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [o,]

Yüz virme hāra şalınup ey gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ **odur** ḥod ṭuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [odur, -dur]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim **o** şevkıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [o,]

Göñlüm alan o çeşm-i dil-cüdur / Velî sevdālara şalan **odur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [odur, -dur]

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cüdur / Şu gibi göñlüm aqıdan **odur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [odur, -dur]

Benüm dîvāne göñlüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi **o** turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [o,]

2.O, işaret sıfatı.

Cānuma bir buse ikrār eyledi **o** la'l-i nāb / Mā'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [o,]

Ṭāḳ-ı ebrūsı ḥayālin ḳodı göñlümde bu gün / Eskişehrinde **o** meh yapıdı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [o,]

Her sū o ğonca hār ile içer ŧarāb-ı sūrḥ / Aar o demde eŧme-i eŧmümden āb-ı sūrḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [o,]

Öldürmek için āl ile āŧüfte bülbülin / Geymiş o ğonca gül gibi bir ter ŧiyāb-ı sūrḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [o,]

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ rikābına / Döküm ŧu deñlü aççaya vir bî-hisāb-ı sūrḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [o,]

Gülün ulağına girmez fiġān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [o,]

Dāmen-keŧān ŧalınsa o serv-i hoŧ-hurām / Güller çemende çāk-i girībān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [o,]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toġrı yolına o servün anı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [o,]

Gönlüm alan o eŧm-i dil-cüdur / Velî sevdālara ŧalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [o,]

Meyl eyleyli hāre o gül-pireheni gör / Gül gibi teni çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [o,]

Dilüm dilim dilim mıkrāz-ı ğamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḥod çatı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [o,]

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestün mestidür ŧüfi / Görüp ḥa‘n itme ol o kāra ŧanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [o,]

Ḥasta gönlümi ŧormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelā n‘eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [o,]

Rahîmî ŧanma ḥālî‘ oldı erḥ üzre hilāl-i ŧid / O māhuñ aŧı fikriyle olan nāzük ḥayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [o,]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ğayra müşteri çok kār-barı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [o,]

Felek cevri eylemekde döne döne yāra dönmişdür / O meh mihr itmemekte erḥ-i pür-ġaddāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [o,]

Ey Rahîmî yaŧuñı sen de revān it yolına / Raḥm ide bir gün ola ŧāyed o dürr-i ŧehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [o,]

O mehden ayru yaŧum ey felek ‘ummāna döndürdüñ / evirdüñ baŧumı olab-ı ser-gerdāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [o,]

İŧitmez āh-ı hezārum o gül-‘izārı görüñ / Oġınsa kışŧa-i ‘aŧkum uyur o yarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [o,]

erāġı ‘ārız u ŧevḳ-i lebiyle dil-i ŧem‘in / O yār ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [o,]

Düşmez aġzuña ezilme o ŧeker lebden üzül / Ger gerekse saña baŧuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [o,]

Dâne vü dâmiyla hâl ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [o,]

Mihr eylemedi mâha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [o,]

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O mâha müttefik cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [o,]

Raḥîmî âferin fehmüne ḥüsn-i zihnüne ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [o,]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘atāya / Almaḳ bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [o,]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdı her maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [o,]

Zerreves yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [o,]

Raḥîmî n’ola küyuñ topves seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh ḳaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [o,]

‘Aşık-ı pāk-dilüz ṭalib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [o,]

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini görmüş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [o,]

Bülbülüñ nāle vü feryādi hezār olsa ne ḡam / Gül olur ḥāra muḳārin o ḡam-ı ḡavḡāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [o,]

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Āḳil midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [o,]

Ḥamīde zülfümü yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldı be-ḡāyet şebinde tüldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [o,]

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [o,]

Ḳomadı ḳılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarār / Ṭolaşaldan o mehüñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [o,]

Raḥîmî bend-i ‘aşkıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ için ṭolaşur baña o ḳara zülfinüñ aḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [o,]

Görmezlenür bu bülbülin iḡmāz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküme o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [o,]

Cennet ḳapuñdan ayrıla ey ḥür-i ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḥuñ ‘aynı olur ādemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [o,]

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / Ser-keşliğini ḳomaz o büstān budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [o,]

Dü ʿālemdə hemān şāhum ʿabūl-i dāğ-ı derdündür / Raḥīmī inzivā-yı genc-i şifā n'itsün **o** vīrānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [o,]

İrişmez sem'ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / **O** cevr-i goncadan ʿayyūka irgürdüm ben efgānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [o,]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Qaldı cān içre **o** peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [o,]

İksīr-i ʿaşq çehremi zerd itdi zer gibi / Daḡı **o** yād-ı sīm-beden bī-ḡaber gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [o,]

3.Üçüncü tekil şahıs zamiri.

Baña āh **o** kımaz kırd gibi bakmasın kaçır gür gür / Anuñçün āteş-i āhum yaqar cayır cayır dāğı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [o,]

Ey dost işigüñden ırağ eyle ʿadüyı / Olmaz **o** vefā ehline enbāz-ı maḡabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [o,]

o gün: O gün (Ay yüzlü sevgiliyi görmediği gün).

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aḡşama deġin / Teng ü tar olur **o gün** başuma meydān-ı ferāḡ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [o gün,]

ocağ:

1.Ocak, ateş yakılan yer.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem'-i encüm olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa tenhā bir **ocağ** ister (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [ocağ,]

2.Ev.

Bilmezem senden Raḥīmī nice alsun **ocağın** / Her dem eylersin mezāk-ı ʿiş u bī-dād ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [ocağın, -ın]

ocağına şu koy-: Ocağını söndürmek, evini barkını yıkmak.

Şu koyup ocağına her sū yüridi ġāziler / Nār-ı şevkıyla serāy-ı dil-sitānın yaqdılar (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [ocağına şu koyup, -up]

od: Ateş.

Hemān sünbül şaçuñ miskīn şanma misk [ü] ʿanberdür / Yanup tüter ruḡuñçün lāle şan bir **odlu** micmerdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [odlu, -lu]

Hâl-i lebûñ firâkı **odi** lâle gibi âh / Cân cebhesine urdı yine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [odi, -ı]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bülbüle / Gül diken gülzâr olur **oddan** kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [oddan, -dan]

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daği bir **odlu** âh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [odlu, -lu]

Hecr **odi** yakdı sînemi bağrum kebâb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ päre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [odi, -ı]

Dâğ urup sîneme ‘aşk **odi** ile lâle gibi / Düşeyin dâmen-i kuhsâra Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [odi, -ı]

od bırak-: Ateş bırakmak, yakmak.

Gül yüzüñ hecriyle sūzum **od bıraktı** ‘âleme / Sebzeler pejmürde oldı yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [od bıraktı, -dı]

od düş-: Ateş düşmek.

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden **od düşüp** yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [od düşüp, -üp]

od ur-: Ateş salmak, yakmak.

Görinen encüm degüldür hasret-i rüyuñla âh / Dâmen-i eflâke **od urdı** derûn-ı âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [od urdı, -dı]

oda tutuş-: Yanmak.

Yüzüñ görmeyeli ey şem‘-i devlet / **Tutuşdı oda** mihr ü mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [oda tutuşdı, -dı]

oda ur-: Ateşe vermek, yakmak.

Cihân mülkini garq-âb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semâyı **oda uran** her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [oda uran, -an]

oda yak-: Ateşe vermek, yakmak.

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı kül it ey şem‘-i rüşen **oda yak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [oda yak,]

Ŧañ midur şehrüñi ey meh **oda yaksa** âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [oda yaksa, -sa]

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehâni ol güzel hânım / Zemîn ü âsmâni **oda yaqdı** şule-i âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [oda yaqdı, -dı]

Oda yaqdı ‘âlemi süz-ı derûn-ı pür-şerâr / Çerhe irdi dostlar âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [oda yaqdı, -dı]

oda yan-: Ateşte yanmak, alev almak, tutuşmak, ateşler içinde kalmak.

Hâ’il olur vaqt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / **Oda yansun** itdügün aña bula pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [oda yansun, -sun]

‘Âlemi sen şem‘a yanup qorqarum âh itmege / **Oda yana** cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [oda yana, -a]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘i ruḥsârüñ / Velikin **oda yanmış** câna süzumdan güdâz irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [oda yanmış, -miş]

oğul: Erkek çocuk.

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir beg **oğlına** / Eyyâm-ı devletinde bu gün şâh-ı ‘âlemem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [oğlına, -ına]

Dil yine qul oldı bir beg yüzlü Türkmân **oğlına** / Ğamzesi yağmacıdır beñzer Tatar Hân **oğlına** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [oğlına, -ına]

Faḥr-i âl-i Aḥmedüz biz kârimuz ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmân **oğlına** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [oğlına, -ına]

‘Ârızında zâhir olmuş lem‘a-i nûr-ı Nebî / Hüsni içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân **oğlına** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [oğlına, -ına]

Ey gözi âhû raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan **oğlına** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [oğlına, -ına]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra luḥf it âşafâ / Bâri bir gün ‘arz qıl sulṭân Süleymân **oğlına** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [oğlına, -ına]

oğlan: Genç sevgili.

Güneş ay ile dutulmuş qapuñda birdür **oğlanı** / Felek raqqâş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [oğlanı, -ı]

oh: Ok, yayla atılan ucu sivri çubuk.

Bükdi hecr müjeñ ile **oh** qaddüm / Daḥi bu devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [oh,]

Tenümde dâğ-ı Ğam ḥod her biri bir ṭabla âteşdür / Gören ey qaşı yâ **ohdur** yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ohdur, -dur]

oh: Beğenme, hayranlık, sevgi, sevinç, rahatlama vb. duyguları anlatır

Oh ne haṭṭ itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrûnden yanar / Ey kaşî yâ şankî cān bâğında dikdûñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [oh,]

ok: Yay denilen âletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, nâvek.

Şafaḳ şanmañ görinen zaḥm urupdur nâvek-i âhum / Ğazâl-i çerḥ ey ebrû kemān **oklu** şikârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [oklu, -lu]

Ṭoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kaḅaḳ / **Oḳlara** dikilüp eyler cān u başın pâ-y-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [oḳlara, -lara]

İşitdüm kim ḥabîbüñ ‘aşḳ **oḳı** ḳaddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi ḥoş nâ-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [oḳı, -ı]

Ğam **oḳlarıyla** ṭoldı bu sînem belek midür / Tîğ-ı cefâ yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [oḳlarıyla, -larıyla]

Görinen ḳavs-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum **oḳına** ḳarşu nişân bir şeb-külâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [oḳına, -ına]

İder âhı **oḳına** pûte-i çerḥi nişân ḥasta / İñiledür duruş ḳaddin büküp eyler kemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [oḳına, -ına]

Oḳ gibi ṭoğrı olanuñ menzili meydân-ı Ğam / Ḳabza-i vuşlatdadur egri olanlar yâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [oḳ,]

ok kadd: Ok gibi dümdüz olan boy.

Şehâ **oḳ ḳaddüñüñ** hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı nazar ḳıl egri baḳma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [oḳ ḳaddüñüñ, -üñüñ]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişân ebrû / Büküp ey kaşî ya **oḳ ḳaddümi** eyler kemān-ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [oḳ ḳaddümi, -ümi]

ok yılanı: Başı pullu, boyu 2 metre kadar olan zehirli ve tehlikeli bir yılan türü. Halk arasındaki hikayelerde bir ok gibi insanı delip geçtiği anlatılmaktadır.

Bu gülzâr içre ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme **oḳ yılanı** servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [oḳ yılanı, -ı]

okı-: Çağırarak, davet etmek.

Hevâ-yı ḥâl ü zülfüñe düşelden **oḳıya** gelmez / Biñ altun âşyânına iñen yüksek uçar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [oḳıya, -ya]

okun-: Okunmak, söylenmek.

İşitmez âh-ı hezârum o gül-‘izârı görüñ / **Okınsa** kışsa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [okınsa, -sa]

oku-: Bir metni seslendirmek, yüksek sesle kırâat etmek.

Kitâb-ı ‘aşkı ben hatmetmiş iken mekteb-i gamda / Henüz Mecnûn ey hı‘ace **okurdu** sûre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [okurdu, -rdı]

Bahâristân-ı luţfuña Rahîmî ölmeden girse / **Okumaz** idi Sa‘diye cenâbuñda Gülistânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [okumaz, -maz]

ol:

1.0, işaret sıfatı.

Sen **ol** zıll-i Hudâsın ey nihâl-i devha-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet bir semer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ol,]

Nâlemi güş itdi dâğuñ içi güm güm gümledi / Âh kim **ol** taş bağırılı dañi raħm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [ol,]

Otağından kaçan kim olsa **ol** şâh-ı cihân peydâ / Vücûd-ı cismi hâkiden olur güyâ ki cân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [ol,]

Harâret irmesün tâb-ı güneşden deyü **ol** mâha / Duħân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [ol, -a]

Ben **ol** hâküm ki ey meh zerrece kalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ol,]

Dil ü cân niçe mâ’il olmasın **ol** hûba billâhi / Olıcağ bili ince la’li gönca hem semen simâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ol,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyâh-ı baħr ü ber-i gam / Âşinâ kılmaz nazar mümkün midür **ol** yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ol,]

Ey Rahîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / **Ol** gubâr-ı hâk-i pây-ı reh-güzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ol,]

Dün maħalleñde raķib ile Rahîmî serverâ / **Ol** it ile hayli itişmiş idüp gavgâ ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ol,]

Rahîmî kuluña emr eyle olsun sâkin-i küyuñ / ‘Azizüm **ol** gedâyı bir söz ile Mışra sulţân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [ol,]

Başum seng-i cefâyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı **ol** demlerüm añ luţf-ı bî-pâyânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [ol,]

Dil-i pür-derdi perverde kılrduñ cevr ü nâz ile / Yine **ol** ni‘mete kâni‘ bu ben şükrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ol,]

Gül gibi her kanda hände kılsa **ol** ferhunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ol,]

Ol mâhuñ alnı ile zenaħdānı seyrin it / Aqşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [ol,]

Şokunsa her kaçan nāziyla **ol** serv-i revān şorguc / İrüp teb táb-ı hayretten olur lertzān hemān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [ol,]

Nigehbān itme genc-i hüsnüñe **ol** şüret uğrısın / Qara zülfüñe el qarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [ol,]

Qansın zülāl-i mîmüñe ‘aţşān-ı cān u dil / **Ol** iki dālūñ ile kıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ol,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ **ol** iki dāline / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [ol,]

Añmaz olalı hastasın **ol** bî-vefā tabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ol,]

Medħ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hoşdur Raħîmî **ol** qaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [ol,]

Gülşen-i küyuñda **ol** agyār-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [ol,]

Yanma ki raħm ide şāyed germ olup **ol** şem‘-i çerħ / Şubħ olunca ey gönül pervāneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ol,]

‘Ālem-i lāhūtdan nāsūta kim başdum qadem / Cān u dil ‘aşquñla **ol** demden berü hem-ħānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [ol,]

Ŧayanup ğamzeñe çeşmüñ döker qan / Velî şorsañ gezer **ol** mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ol,]

Ey Raħîmî vaşlın umma **ol** gözi mestüñ müdām / Bir hayāl-i hūb **ol** bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ol,]

Şalmur **ol** boyı servüm yine ra‘nālığı var / Gül gibi ğanc ider **ol** ğonca ne zibālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ol,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre hırāşide beden / Beñzer **ol** qal‘aya deryāda temāşālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [ol,]

Bir haţāyla şaçı çinine dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine **ol** şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [ol,]

Şaқın gül-ğün yaşuñdan reng aluram dem revān itme / Başiret üzre ol ey dide **ol** gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [ol,]

Şāhum nazar it luţf-ı Raħîmîyi ziyād it / **Ol** şā‘ir-i nāzükde bu tarz-ı Ħaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ol,]

Qoyup gülzār-ı küyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / Hezār eğān ile **ol** ğasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [ol,]

Ey Raḥîmî ſu gibi her sũ revân oldu yaſum / Râst gelmez kim kılam **ol** serv-i hoş-reftârı seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [ol,]

Cihân bâğı degül ger ravza-i ḥuld-ı berîn olsa / Gönül meyl itmez **ol** etrâfa seyr-i kũy-ı yâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ol,]

Luḫfiyla kaçan ben kıla **ol** ſeh nazâr eyler / Bir müflis iken pâdiſehi tâcver eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [ol,]

Naḳd-i ‘ömrin yok yire **ol** nâ-ḫalef kıldı telef / Yağmaladılar metâ‘ını dükânın yaḳdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [ol,]

Bâda virdi ḫırmen-i ‘ömrüm hevâ-yı zülf-i yâr / Bilmezem bād-ı hevâ mı ſanur **ol** dildâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [ol,]

Va‘de itmiſdi bu ‘ömr-i nâzenînüm gelmege / Va‘de irdi küymedi **ol** va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [ol,]

Ey Raḥîmî kıdd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / ſubḫa dek yılduz ſayup her gice **ol** bi-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ol,]

Âſinâyâne Raḥîmiye nazâr kıl dostum / ſâyed **ol** kem-kaṭrenüñ bir dem yaſı deryâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [ol,]

Ḥayâl-i zaḫm-ı tiğün yarası **ol** yaradan ḫaḳḳâ / Dil-i mecrûḫumuñ bir dil-rubâ-yı sâde-rüyudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [ol,]

Gel vücûdum ḫâkini maḫv eyle ey bād-ı ecel / Ḳonmasun **ol** dâmen-i pâkîzeye benden ğubâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [ol,]

Ey Raḥîmî iſidüp nâlemi **ol** ğonca dimiſ / ſad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârüm var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ol,]

Ol nihâl-i tâzenüñ iğmâz u nâz u ſivesin / ſimdi bildüm râstî ben sâyesinden ‘âr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [ol,]

Gel raḳîbüñden ırağ **ol** didüm **ol** ğonca didi / Var mıdur bir gül cihân bâğında terk-i ḫâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [ol,]

Dimâğ-ı câna irdi ſubḫ-dem bir nûkhet-i cân-baḫſ / Raḥîmî **ol** mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa bûdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [ol,]

Seyl-i siriſküm eyledüm ‘âlemde cüybâr / **Ol** serv-i hoş-ḫırâmı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [ol,]

Göñlümi ſeydâ benüm bu zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aḳlumı yağma ſehâ **ol** çeſm-i pür-seḫḫâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [ol,]

Dimedüñ ḫâlümi ğörüp ğamda / Düşmenümle **ol** âſinâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [ol,]

Cânın eyler Raḥîmî saña fidâ / Göre sultânüm **ol** gedâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [ol,]

Ḥâlet-i la‘lûñ Raḥîmî câm-ı sâğardan ſorar / **Ol** mezâḳ-ı câm-ı câmı kâm-yâbiler bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [ol,]

Açılıp gül gibi her hâra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz **ol** gonca hamûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ol,]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî kapuñı / Himmetini **ol** gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [ol,]

Gördüm bu hüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum **ol** iki şāhid ile bir Güzel ḥiṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ol,]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk **ol** şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [ol,]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf **ol** perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [ol,]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ **ol** serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül yil ṭurma her dem rüzgāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [ol,]

Esir-i zülfüñ olduġumı rüsvā eyledi ḥalka / Baña bu bendi geçmeklik yine **ol** nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [ol,]

Açılıp her hār ile **ol** gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ol,]

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ öñünce şanki **ol** ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [ol,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî maḫzarı / **Ol** maṭlabuñ ġā’ib degül gel ṭalib ol maḫzardadır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [ol,]

Senden özge daḫi nem var diyü her şu **ol** şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe ḳıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [ol,]

Ḳan ṭolar her dem ḳadeḫveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden hār ile **ol** gonca-i ḥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ol,]

Şubḫa dek yılduz şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh **ol** meh-i tābānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [ol,]

Büselikte ideli ‘uşşāka **ol** şehnāz nāz / Her maḳāmı ṭutasın çeng naġme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [ol,]

Sen ḳaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna ḳılmaz öyle ser-bāzuñdur **ol** cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [ol,]

Rāst uyduñsa ger **ol** servüñ hevā-yı ‘aşḳına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle **ol** dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ol,]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka **ol** şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [ol,]

Bilmezem yā Rabb niçün **ol** dil-sitānum söylemez / N’oldı cirmüm incinüp ben ḳula ḥānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ol,]

Nālesine raḥm idüp ben bülbül-i āşüftenüñ / Açılıp gül gibi **ol** gonca-deḫānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [ol,]

Söyleşür ağyār ile qarşumda **ol** şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ol,]

Ey Raḥîmî zerreveş pâ-mâl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür **ol** meh-i nâ-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ol,]

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / Başdan **ol** göz çıksun ayağuşñ ğubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ol,]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben hevâ-ḥ'āhuñ muḥālîf rûzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [ol,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi **ol** gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [ol,]

Acı acı söğdüğine ben du'âlar kılduğum / Tatlı tatlı **ol** şeker-ğüftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [ol,]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Qandadur **ol** dişi dürr lü'lü'-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [ol,]

Sen dür-i yek-dāneye çokdan bulurdum ittişâl / Arada māni' olan **ol** seng-i dil ağyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ol,]

Gören dîbâce-i ebrüña dir senüñ berâtında / Budur var ise **ol** tuğrâ-yı ğarrâ-yı sa'âdet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [ol,]

Felek naqqâşı kapuñ şüretin tāk-ı muqarnesde / Yazar 'unvân virüp dir budur **ol** bâb-ı 'adâlet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [ol,]

Hevâ-yı qadd-i dildâra hevâdâr olmuş **ol** servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûhum revân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [ol,]

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden 'alâmetdür / Benüm hürşîdüm **ol** mâha muqâbil ıktirân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ol,]

Qazâ taşından işitdüm vücüd-ı yâra zaḥm irmiş / İrişüp zâr-ı bülbül **ol** gül-i gülzâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [ol,]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüsn / Qalmadı bir dil ki virân itmedi **ol** mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ol,]

Aşılup qarşuñda dil Manşûri şâdîden döner / Gördi dâr-ı 'aşqda mi'râcîdur **ol** dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [ol,]

Ḥârlarla açılır **ol** verd-i ḥandân her taraf / Bir dem olmaz kim gözümden aqmaya qan her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [ol,]

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi **ol** goncanuñ / Ey Raḥîmî bülbülāsâ taldı efgân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ol,]

Şâf kıl cān gözgüsün şüfi ruḥ-ı zîbāya baq / Gör ne şekl izḥâr ider **ol** şüret-i ma'nāya baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ol,]

Göñlüñ āyinesini şâf it ruḥ-ı dildâra baq / Gör ne şüret gösterür **ol** mazḥar-ı envâra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ol,]

Gerçi Eyyüb itlerüni seyr iderseñ seg qarīb / Adam olmaz ey melek **ol** seg-nihāda uşda baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [ol,]

Åşinādur gerçi kim **ol** dil-ber-i haşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlıq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [ol,]

Hikmetine nāzır **ol** ol hākim-i pür-hikmetüñ / Yuhyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilā āsār a baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [ol,]

Dostluq da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine **ol** mehüñ hod mihri geh var gāh yoq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [ol,]

Lebi gamıyla qadeh gibi tıldı qan çeşmüm / Ğidā-yı cān olan **ol** cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ol,]

Rahîmî **ol** mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrā sen gedā **ol** şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ol,]

İçüp **ol** çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [ol,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile hālüm / Tutuşdum qarşu **ol** şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ol,]

Ol şüh-ı şivekārüñ aldanma gamzesine / Şânında şefkat olmaz cellād-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [ol,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zār u feryāduñ / Ki yoqdur meyli süy-ı ‘aşıqa **ol** serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ol,]

Zerrece **ol** māhı yā Rabb mihre qā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miñnete mu‘tād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [ol,]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it Rahîmî bendeñe / Gel yeter **ol** derdmendi va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [ol,]

Şunma **ol** gonca lebüñ pāyına ey hār u has el / Yoq yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [ol,]

Ğurre olma **ol** qaşı garrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘özü kııl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ol,]

Hāşşa hāşıyyet qomış la‘lünde **ol** cān āferin / Bezl-i cān cā’iz veli andan cüdā emr-i muhāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [ol,]

Gerd-i rāh-ı dil-bere **ol** göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı gamdan gözi nemnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [ol,]

Gerd-i rāh-ı dil-bere **ol** göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı gamdan gözi nemnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [ol,]

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ **ol** dürd-nüşıyam / Cān naqdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ol,]

Rahîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Qomaz ser-keşligin **ol** serv-qadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [ol,]

Didi ben pāy-māline **ol** şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağını kıl tāt-ser dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ol,]

Ġaflet itme aç gözün varın ayağum tozudur / Didi **ol** nūr-ı başar kıl aña yer dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ol,]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi **ol** baħr-i hūsn / Ġarqa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [ol,]

Rahîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp **ol** demde sipāh-ı ‘aşka baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [ol,]

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / **Ol** mehi hāle gibi biz de der-āğüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [ol,]

Āşinā oldı bize **ol** güher-i k̄ulzüm-i cūd / Ey Rahîmî demidür baħr-şifat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [ol,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ğilmān-ı kamer-tal‘at / Saña erzānı ey şüfî benüm **ol** yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ol,]

Rahîmî k̄omadı ser-keşlign **ol** serv-kad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ħazānveş ħāk-i pā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ol,]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ħāk oldum **ol** devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [ol,]

Ağlamakdan gözlerümde k̄almadı nūr-ı başar / Bir dem **ol** gül-çihrenüñ ħurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [ol,]

Teraħħum eylemez baş k̄aldırup ben ħāksārına / Meger ben zerreden ‘ār eyler **ol** hürşid-i rahşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde **ol** māhuñ / Velikin k̄ıldı tekmiñ olmadı ħayfā ki noķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [ol,]

İşitdüm ħasta olmuş nā-gehānī **ol** güzel ħānum / Zemīn ü āsmānı oda yakdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [ol,]

Şararmış gün gibi tāt-ı teb-i devrān ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş **ol** māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [ol,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i ‘aşk / Bilmez **ol** simin-beden daħi dirigā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [ol,]

Çeşm ü zülf-i tār-mār itmek diler dil şehri / Āh **ol** fettān hem feryād **ol** tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ol,]

Görüp aħvālüm **ol** Şirīn-dehen rahm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm katı bir t̄aşa ħayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [ol,]

Tab‘-ı güher-feşān ile ben **ol** Rahîmīyem / Sen şāh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ol,]

Dostlar nā-geh olursam ğarqa-i baħr-i firāk / Baña ħayf oldı deñiz **ol** āşināyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [ol,]

İrdi mi **ol** māha āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ol,]

Ƙamaşduñ baƘamaduñ göricek ğün yüzün **ol** māhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ol,]

Ĥudāyā bilmezem bir toz mı Ƙonđı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh **ol** dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ol,]

Rahîmî ğün gibi tenhā gezer āh **ol** gözi āhū / Niçün benden Ƙaçarsın t̄alib-i āviz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [ol,]

FirāƘuñ bārına gördüm taħammül eylemez tağlar / Çeküp **ol** yüki ben bu cism-i bî-miğdāra tağşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ol,]

Bu dem cām-ı ĥarābāt ile **ol** dem dāmen-ālūde / Ĥuzūr-ı Ƙalib ile t̄ā‘atı ‘aşƘ-ı pāke tağşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî āh benden yaña **ol** ğonca ğüle baƘmaz / Yüzüm berg-i ĥazānveş bunca demdür ĥāke tağşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [ol,]

Çekdüğüm cevri Rahîmî āh diyü ağyārdan / **Ol** perinüñ da‘vetin ĥalvet bulursam söylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [ol,]

‘Aceb Ƙanda revāndur ey ‘aceb **ol** serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle ĥurremdür ‘aceb **ol** taze ğülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [ol,]

‘Aceb bir toz mı Ƙonđı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez t̄üñveş **ol** āyine-ruhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî murğ-i cāna **ol** hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vaħşet idüp yüksek uçar **ol** kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [ol,]

Yoluma itdi benüm bir Ƙanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile mā-beyni **ol** deryā bu ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [ol,]

Ağyār kenārını kemer gibi Ƙuşatmış / Ƙılıç kemerin kim alur āh **ol** kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [ol,]

Yā Rab nażar-dideden **ol** yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bırağdı nażarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [ol,]

Rahîminüñ dilinde genc-i ‘aşƘun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālüñdür sen **ol** vīrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [ol,]

Açılmaz **ol** ğül-i ğoncam bahārı n’eyleyeyin / Şalınmaz **ol** boyı servüm kenārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [ol,]

Sen şehā **ol** Ĥusrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Ƙubādvār dīvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ol,]

Ey gözüm Ƙan ağlama **ol** Ƙāmet-i şimşād için / ğül Ƙaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [ol,]

Ƙayurmam Ƙum u Ƙır miğdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān **ol** mekrümet kāni dūr-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [ol,]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün hiç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum **ol** gözi bīmār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [ol,]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabâb / Zeyn ider gūyâ donanma ile **ol** deryâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [ol,]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafâ-yı ḳalb ile / Görmesün **ol** Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ol,]

Yıldan artuḳ oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raḥîmî görmeyelden **ol** meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [ol,]

Ḥoş medḥ itdüñ Raḥîmî gül yüzün **ol** goncanuñ / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengîn-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [ol,]

Miyānuñ mü dehānuñ yoḳ didüm incindi **ol** gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi ḳaş u ḥâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [ol,]

Benüm ḥānum sen **ol** şehvāra dirsın baḥr-i ‘izzetde / Vücüdüñ cevheri her dem her âfetden nihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [ol,]

Gözün şayyâdı hem-rāh olalı şirāne ḡamzeñle / Aşar hergün başına iki yay **ol** pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ol,]

Dāḡ-ı ḡam yaḳdı dile bir verd-i ḥandān sinelü / Ḡoncaveş ḥūn itdi baḡrum **ol** gülistān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [ol,]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uḳūl / Kimseye şayd olmaz **ol** kebg-i ḥurāmān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [ol,]

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş beni **ol** gözleri āḥū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [ol,]

Ḥūn oldı eşk-i çeşmüm **ol** gül-‘izāra ḳarşu / Şular bulanıḳ aḳar evvel bahāra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [ol,]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevseri / Zā‘il itmez ‘aṭşum ey vā‘iz benüm **ol** güft-gū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ol,]

Çerḥ-ı sincābide māh u ḥāle şandum göricek / Geymiş **ol** meh-rū meger sammürdan bir şeb-külāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [ol,]

Ḳafes olmaḳ revā mı bülbül-i cāna cihān bāḡı / Giriftāruñdur **ol** āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [ol,]

Naẓardan dūr idüp **ol** pīri luṭf it şermsār itme / Raḥîmî pūr-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [ol,]

Ḳaddüñe bende olup ṭoḡrı hevādāruñ olan / Ḳayd-ı ḡamdan olur **ol** serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [ol,]

Benüm **ol** gonca ‘uşşāḳ içre şimdi n’eydüğüm bildi / Dilā gel perde-sāz **ol** nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [ol,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şaḳın reng almasun **ol** gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ol,]

Serv-ğaddüñ cüst u cü itmekde her sū gözlerüm / Beñzer **ol** seyl-āb aqar hūnīn-ğabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [ol,]

Ğadd-i dil-cüyü hevāsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem gelmez **ol** ‘ālī-cenābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [ol,]

Yazma cürmin **ol** peri ‘aşkıında ben dîvānenüñ / Ey melek luğ eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ol,]

Şıdķıyla muhibbūñ durur **ol** şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadāğat Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [ol,]

Ol ĥākim-i muğlakdan anı eyle tevağķu‘ / Mağkūm ola ĥükmine velāyet Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [ol,]

Şabrına şad āferīn **ol** merd-i şāĥib-işmetüñ / Virmedi koynını zindānuñ Zeliĥā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [ol,]

Revān oldı yine **ol** serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok ģurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [ol,]

Deñiz deryāya **ol** pür-mevc-i mā‘ kemhāsını giysin / İrişdi rüzğār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [ol,]

Seni bir gice tek **ol** şem‘-i bezm-ārāya irğürsün / Raĥimī yalvarup çal bağruñuñ yağın Ħadırgaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [ol,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırır / Ħanda buldı ‘aceb **ol** mağzen-i pinhānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [ol,]

Ħıfz ide **ol** şeh-i merdānı ĥağardan Ħālīğ / Şağladuğunca ten-i ‘asker-i Oğmānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [ol,]

Ğanķı gün yā Rabb gelür **ol** mihr-i rağşānum yine / Ħanķı şeb ağşamlaya **ol** māh-ı tībānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [ol,]

Meclise geldüğini di **ol** lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sāķi saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [ol,]

Ğül yüzi vaşfında şı‘rüm gördi **ol** gonca didi / Āferīn ey bülbül-i tab‘-ı ĥoş-elĥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [ol,]

Çıksun şu cān ki ĥuşsañ ile şenlik itmeye / **Ol** ten yıķılsun ‘aşķ ile vīrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ol,]

Başuña ey felek devr içre ger gün toğmak isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel **ol** mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ol,]

Yolum düşse eger kūyına **ol** meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raĥimī gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [ol,]

Raĥimī ‘āğibet aydınlığına bir işāretdür / Çıķup Aydın **ol** ay yüzlüyle geldüñ Ağşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [ol,]

Fağr-ı āl-i Ağmedüz biz kārımız ĥubb-i ‘Alī / Egmişüz baş **ol** ‘Ömer ‘adl issi ‘Oğmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [ol,]

Meh-i sipihr-i leṭāfet şehi diyār-ı ḥüsn / Raḥimî sūduñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [ol,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ḳarār itdün beni / Ḥāke urduñ sāyeveş bî-i'tibār itdün beni (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ol,]

La'lüne cānā ḳaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Ḳarañudur ötesi añma ol alçaḳ şu gibi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [ol,]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cūş idüp ol şu seni (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ol,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ḡarḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ol,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [ol,]

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [ol,]

Ol gül yaḳalı seng-i dilün ḥasreti beni / Ḥār itdi yaşduḡum döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [ol,]

Ḳanlu yaşum 'Aşılı irmaḡınuñ mānendidür / Ter dutar her dem aḳup ol verd-i ḥandān bāḡını (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [ol,]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez ṭoḡrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥurāmān bāḡını (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [ol,]

Yüregüm ṭaşı n'idem ağladum ol baḡrı ṭaşumdan / Göyüندی içi ṭaḡuñ ṭaşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [ol,]

Göñlüm ol gül-izāra yüz ṭıtdı / Yine zār u hezāra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [ol,]

Beni ḳoyup raḳibe yüz virdi / Ol güli gör ki ḥāra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [ol,]

Çerḡ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālīm ü nā-bekāra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [ol,]

Der-miyān olmadı dirīḡ ol serv / Ḳaçdı benden kenāra yüz ṭıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [ol,]

Bilmezem ol ruḡı alum baña ne āl itdi / Ḳanlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ol,]

Raḳibiyle şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ol,]

Raḥimî yār-ı 'aşḳ olan ḡam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür 'uşşāḳa ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [ol,]

Benümle hem-dem olan yaşuma su'āl itsün / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [ol,]

Hırşı artur gönlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum **ol** delinün ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [ol,]

Egri rā eyler kaçuñ rāsında **ol** bir kec-nazar / Yine kıaddün yanına varur tırur toğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [ol,]

Raĥîmî bendesi olalı **ol** şāh-ı süĥan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [ol,]

Muĥîṭ-ı ‘āleme ey baĥr-i luṭf **ol** gevher-i pāke / Ĥudānuñ birliği ĥaĥkı Ĥudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [ol,]

Dil-i maĥzūnı şanma itdi ‘azm-i kūy **ol** ĥamlı / Ķararı yoĥ nedür kūyuñdan āĥir kūy **ol** ĥamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [ol,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra’nā nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun şāyed görüñ **ol** ĥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [ol,]

Niçe ĥayrānı olmasun gören **ol** çāşnî-gîrūñ / Lebi sükker börek ĥaddi ĥülāc-ı ĥūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [ol,]

2. O, Üçüncü tekil şahıs zamiri.

Temennā-yı vişālūñ eylemekden özge yoĥ cürmüm / Benem **ol** ey ‘aṭā-baĥşem ĥaṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [ol,]

Unutma añ Raĥîmî ĥuluñı dūşnām-ı la’lūñden / Benem **ol** ey mürüvvet kānı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [ol,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka’be görmüş adam yoĥ / Perî vişāl gibi mā-ĥaşal meşeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [ola, -a]

Meh-i sipihr-i letāfet şehi diyār-ı ĥüsn / Raĥîmî sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [ola, -a]

Sen Raĥîmî bezl-i cān it yolına umma ‘ivaz / **Ol** kerîmü’ş-şāndur iĥşāndan itmez ictināb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ol,]

Ĥaṭṭ degül ĥaddinde yārūñ mülk-i ĥüsnî ĥıfz içün / Çekdi İskender gibi **ol** fitne-i Ye’cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [ol,]

Ey Raĥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / Bir ĥayāl-i ĥüb **ol** bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ol,]

Raĥîmî mu’ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendüñ **ol** ki ĥoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ol,]

Getürdüm tuĥfe-i cān-ı ĥaĥîrî kūy-ı cānāna / Ķabül eyle dimek ĥaddüm degül **ol** yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [ol,]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āĥir yirdedür / Senden cüdā olur mı **ol** ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ol,]

Raĥîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrā sen gedā **ol** şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ol,]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldu **ol** benden şafâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [ol,]

Hamîde zülfümü yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldu be-ğâyet şebinde tüldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [ola, -a]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dâ'im gör nesin / Saña **ol** bir hûndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ol,]

Görüp la'lıñı **ol** hem sen nedendür bezl-i cân itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [ol,]

Öte dur dir baña kapuñdan raķib-i zâĝ-ṭab^c / Āh **ol** bu murĝ-zâruñ murĝ-ı zârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [ol,]

Bu yolda ğam u fûrķat-ı yâr ile nihâyet / Ben sürünü **ol** kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ol,]

Mezâķ-ı hûn-ı vişâlûñle muĝtenem herkes / Baña şarâb-ı ğamuñ kısmet-i ezeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [ola, -a]

Deryâdur eyâ kân-ı kerem ṭab^c-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ itdükce sözüñ **ol** güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [ol,]

Rikâbuñdan Raḥîmî sâye gibi bir gün ayrılmaz / Vefâ yolında **ol** sâbit-ķadem bir hâķsâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ol,]

Ĝuşşa-i hecrüñ Raḥîmî gönlini ğamnâķ ider / Vuşlatuñla luṭf idüp şâd it feraḥnâķ olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ol,]

Seni Haķķ irgüre sultân atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymân-ı zemânveş **ol** da hem şâḥib-ķırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [ol,]

Ĝâlibem himmetde ben ey Hızr-dem İskendere / Ṭalib-i cân oldu **ol** ben bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ol,]

3.0, İşaret zamiri.

Dil ü cân cür^a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfi / Görüp ṭa'n itme **ol** o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [ol,]

Ne dil kim meyl-i 'azm-i kūyuñ itmez ey hümâ-ṭal'at / Ve ger ṭāvüs-ı ķudsî olsa **ol** bî-bâl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ol,]

Bu zülf ü ruḥ ele baĝlandı dil **ol** ala / Ey zâhid-i şâd sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ol,]

Devâdur derd-mend-i 'aşķa derd ü yâresi 'aşķuñ / Ṭabibâ derde dermân it kim **oldur** çâresi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [oldur, -dur]

Bu cân naḥcîrine şîrâne ğamzeñ ķaşd ider ķarşu / İtüñüm git dime tek **oldur** uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [oldur, -dur]

Seg-i kūyuñ dimek haddüm degül uş **ol** da luţfuñdur / Gedāña bu ululukları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [ol,]

Dimişem kâlu belâ aşkuña cān ile belî / Ben **ol** ahdi güderüm dînum ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ol,]

Dil kôcadukça aşka oldı harîş / Ahlı var **ol** delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [ol,]

Dilüm miqrâz-ı cevriñ pāre pāre eyledi kat kat / Çevürmedi yüzün şanma ki **ol** avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [ol,]

Ķadeh mey-gün lebün öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi **ol** avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ol,]

Şaykal-ı aşkıyla şol dil kim mücellâ olmadı / **Ol** şafâ kesb itmedi āyineveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [ol,]

Lebüñ bu cānuma helvā-yı bî-bedeldür ola / Hâyāl-i kâmeti topuñ dile emeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [ola, -a]

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil endüh-ı hayretde / İkimizde aceb hâletdeyüz ben gamlı **ol** gamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ol,]

Aşıkā rüşen-dil **oldur** şem gibi yanmadan / Başını kaţ itmeler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [oldur, -dur]

Benüm yanumda ey şāh-ı büleñ **ol** pest-i himmetdür / Yüce görmese āli-dergehün tāk-ı muallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [ol,]

Almazam habbeye tûbāsını bāğ-ı huldün / Hüner **oldur** saña bir serv-i hürāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [oldur, -dur]

Naţ-ı şitāda ruḡ sürer idün piyādevār / Māt olur **ol** şehā konacaḡ hāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [ol,]

Cān midür **ol** ki yoluña kurbānuñ olmaya / Ten midür ol ki hāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ol,]

Cān midür ol ki yoluña kurbānuñ olmaya / Ten midür **ol** ki hāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ol,]

Ķan midür **ol** ki şu gibi kapuñda aḡmaya / Baş midür ol ayaḡuña ḡalţānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ol,]

Ķan midür ol ki şu gibi kapuñda aḡmaya / Baş midür **ol** ayaḡuña ḡalţānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ol,]

Göz midür **ol** ki ḡayrıya bir dem nazār kıla / Dil midür ol ki hüsnuñe hayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ol,]

Göz midür ol ki ḡayrıya bir dem nazār kıla / Dil midür **ol** ki hüsnuñe hayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ol,]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā ide / Ķul midür **ol** ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [ol,]

Bi-ḥamdillāh şeref māhî murādum üzre toğmışdur / Ümîd **oldur** ki sen hürşîd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [oldur, -dur]

Lebüñ bu cānuma ḥelvā-yı bî-bedeldür **ola** / Ḥayāl-i kāmetsi topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [ola, -a]

Gözümde ḥāk-i rehüñ meyl-i cānda la'l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyâ ‘ameldür **ola** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [ola, -a]

Binā-yı ‘aşkuñ eşküm gidermedi dilden / Qadîmi kaşr-ı felek gibi bir temeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [ola, -a]

Ğam yeter cānā dile gönderme şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña **ol** nā-cinsidür virür ‘azāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [ol, -dür]

Yalmanur tiğüñi gördükce göñül gül-gündür / Yarar **ol** yarasına gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [ol,]

Dil qarār u hüşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Naqdi tārāc eyler **ol** Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [ol,]

Dār-ı zülfin dün gice Maşūra şordum ḥ‘ābda / Dār-ı dehr içre didi **ol** ‘āşkuñ mi‘rācıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [ol,]

Raḥîminüñ ne tañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm **ol** ey meh ü hürşîd-i ‘ariz baht-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ol,]

Nūr-ı nār-ı ‘aşqdan bir lem‘a taşşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez **ol** pervā nedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [ol,]

Güşişle olmaz tāt u taht **ol** dād-ı Ḥaḫdur dād-ı Ḥaḫ / **Ol** ne serîr-i zereddür ne serde ne efsereddür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [ol,]

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî maşharı / Ol maṭlabuñ ğā‘ib degül gel t̄alib **ol** maḫzardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [ol,]

Maḥabbet zevraḫın sürmek dilerseñ baḫr-i mihr içre / Güzāfın olmaz **ol** bu āh gibi rüzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [ol,]

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile **ol** beni aldar imiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [ol,]

Ten ki ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya ḥāk olsun **ol** / Sîne zaḫm-ı tiğüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ol,]

Ten ki ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sîne zaḫm-ı tiğüñe cāy olmaya çāk olsun **ol** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ol,]

Ḥasta gönülüm yidügi ḥün-ı cigerdür rüz u şeb / ‘işret ü ‘işî müdām olsun şarabnāk olsun **ol** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [ol,]

Her ki cānā ḡuşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şadı yüzün ‘ālemdede ḡamnāk olsun **ol** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ol,]

Ğamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra olacaḫ işi **ol** yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316,
Beyit 1). [ol,]

olmak:

1. Bulunmak, var olmak.

Menzilüm gün gibi dirseñ **ola** fark-ı farqadān / **Ol** rızā rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [ola, -a; ol,]

Saňa şîhhat sezā cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ **olsa** tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [olsa, -sa]

Ümid-i vuşlatıyla şād olurдум / Eger **olsaydı** bir ḡam-ḡvār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [olsaydı, -saydı]

Hecr **olmasaydı** ḡadrü mi **olurdu** vaşluñuñ / Bulmazdı rüze **olmasa** hiç i‘tibār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [olmasaydı, -masaydı; olurdu, -urdu; olmasa, -masa]

Ümid-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raḡimî ara yirde böyle hicrān **olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [olmadan, -madan]

Cihān bāḡı degül ger ravza-i ḡuld-ı berīn **olsa** / Göñül meyl itmez ol eṡrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [olsa, -sa]

Būy-ı çin-i zülfüne virür Hıṡā ḡānı ḡarāc / Dişlerüñüñ n’ola **olursa** ‘Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [olursa, -ursa]

‘Aşḡdur ḡākim vücüd iḡlîmine ey ‘aḡl sen / Gelme yir yoḡ saña her mülküñ **olur** sulṡānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [olur, -ur]

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem‘-i encüm **olmazdı** / Hemān kendü özin yanmaḡa tenhā bir ocaḡ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [olmazdı, -mazdı]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile **oldı** bāzārüm / O ḡayra müşteri çoḡ kār-bārı var benüm yoḡdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [oldı, -dı]

İki gözümüñ biri **olursa** ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıḡsun ayaḡuñ ḡubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [olursa, -ursa]

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / Reşḡ-i firdevs yirin **olaydı** hemān dem bāḡ u rāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [olaydı, -aydı]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşir-i āhum sineden / Berḡ-ı ‘ālem-tāba ey meh-rū **olur** mı hiç ḡilāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [olur, -ur]

ḡārlarla açılır ol verd-i ḡandān her ṡaraf / Bir dem **olmaz** kim gözümden aḡmaya ḡan her ṡaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [olmaz, -maz]

Naṡ‘-ı devletde **olan** bir la‘l ile baydaḡ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḡavf-i şāh yoḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [olan, -an]

Ol şūḡ-ı şivekārūñ aldanma ḡamzesine / Şānında şefḡat **olmaz** cellād-ı bī-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [olmaz, -maz]

Her şeb şaḡuñ ḡamıyla ṡül-i emel ḡıldardum / **Olmasa** ger fenāsi bu ‘ömr-i bī-beḡānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [olmasa, -masa]

Eger zîr-i nigînüm **olsa** biñ mülk-i Süleymânî / Dehânuñdan nihân bir kez aña şanma nigâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [olsa, -sa]

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol mâhuñ / Velikin kıldı tekmiñ **olmadı** hayfâ ki noğşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [olmadı, -madı]

Hezâr-ı ‘âşık **olursa** gam degül dildâr şağ olsun / Qayıрма bülbülü ey bâğbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [olursa, -ursa]

Ey Rahîmî bir Zahir **olursa** ‘âlemde eger / Şi‘rûme Hâssân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [olursa, -ursa]

Çapuñda bir ışık **olduğna** rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [olduğna, -duğna]

Beñzer mi şubh-ı hüsne ya haddüñ duhâsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle **olayın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [olayın, -ayın]

Geh **olup** şavma‘a küncinde geh mey-hâne şadrında / Derûn-ı halvet-i hâtırdâ me‘vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [olup, -up]

Eteğüñ şanmış sıfâlin dem **olur** mı h‘âr-ı ‘aşk / Dökseler ger qanını virmez anı câm-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [olur, -ur]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmağda bir benüm gibi pervâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [olmaya, -maya]

Oldum şarâb-ı ‘aşkuñ ile ben müdâm mest / Nem var cihânda ger mey ü mey-hâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [olmaya, -maya]

Huld-ı berinde bitmeye haçtuñ gibi giyâh / Bekdaşı hâlüñüñ daği bir dâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Naç-ı şitâda ruğ sürer idüñ piyâdevâr / Mât olur ol şehâ qonacağ hâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [olmaya, -maya]

Qanını mey yirine anuñ içesin müdâm / Devrüñde lâle gibi ciger-h‘ânuñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [olmaya, -maya]

Egmez Rahîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı söz budur qad-i mevzünüñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şâhum Rahîmî gibi sühan-dânuñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Hezârân derd daği **olsa** dilde âşikâr itmez / İder ağıyardan lâle gibi anı nihân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [olsa, -sa]

Vaşf-ı hüsünüñde **olan** şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alâ sâkına hâlñal itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [olan, -an]

Göñül âyinesi ey mihr-i hadd gâyet muşaffâdur / **Olur** bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar qadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [olur, -ur]

Derûn-ı sînede hûn-ı ciger çeşmümde âb-ı gam / Bilinmedük nem **ola** bâñın u zâhirde nem qaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [ola, -a]

2. ...hale gelmek.

Cevr ü derd ü güşşaña vallâhi şâhum râziyum / Her biri elhamdülillâh **oldı** bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [oldı, -dı]

Raĥîmî mülk-i ğamda var yüri başuña sultân **ol** / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir ğurı ğavgā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [ol,]

Göz ü gönlüm **oldılar** seyyāĥ-ı baĥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nażar mümkin midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [oldılar, -dılar]

Şubĥ-ı devlet **olmaĝa** ğapuñ şadāĝat ehline / Kıldı Ħaĝ cevläñgehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [olmaĝa, -maĝa]

Mevlevî **olduk** semā‘ itdüĝ şafā kesb eyledük / Tekye-i ‘aşĝ içre olduk iĥtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [olduk, -duk]

Ey Raĥîmî baş üzere pîrüm **olsun** dir iseñ / Ol ğubār-ı ĥāk-i pāy-ı reh-ğüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [olsun, -sun]

Gülşen içre ĥaĥĥ-ı gül-fām-ı ‘araĝ-rîzün görüp / Ħacletinden ter düşüp ğarĝ-ı ‘araĝ **oldı** gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [oldı, -dı]

Bāĝ-ı ĥüsnünde femün ser-çeşme-i āb-ı ĥayāt / Ħaĥĥ-ı Ħızr ābuñla ğüyā **oldı** Ħızr-āsār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [oldı, -dı]

Fehm olunmazdı femün keyfi nedür ĥayrān idük / Ey Raĥîmî **olmasa** ger kāşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [olmasa, -masa]

Raĥîmî ğuluña emr eyle **olsun** sâkin-i küyuñ / ‘Azîzüm ol ğedâyı bir söz ile Mışra sultân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [olsun, -sun]

Ħüsn-i ĥaĥĥ ĥaddünde ĥaĥĥ tuĝrā-yı ğarrādur ğaşuñ / Ħüblik mülkine sensin şeh müsellem **ol** berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [ol,]

Maĥabbet mihr-i tâbindan vücüduñ şeb-nemin maĥv it / **Olasın** jāle gibi tā ğarîn-i gülşen-i ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [olasın, -asın]

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine şüfî / Pencgehde maĝāmuñ **ola** şehnāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [ola, -a]

Aĝşehre döndi Aydın **olup** ay yüzüñle dehr / Gördi şaĝuñı virdi Ħaraman hemān ĥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [olup, -up]

İd-ı ferĥunde yeter vaşluñ Raĥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz **olur** ey meh ‘id aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [olur, -ur]

Mā-ĥaşal emrüd ya ĥarbüz u ya biĥĥih u sîb / Ħankısın iĥsān iderseñ **olurum** şādān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [olurum, -urum]

Ħabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaĝ ĥünîn-kefen / Çerĥ **olur** türbem cesîm-i ğamzeñ eylerse şehid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [olur, -ur]

Ġarrā ğaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde **olmaz** idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [olmaz, -maz]

Hurrem vişāl-i yār ile aġyār ben ġarīb / **Oldum** firāk u ḥasret ile ġam-ġüsār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [oldum, -dum]

Şād it Raḥîmî ḡuluñı bir merḥabā ile / **Olsun** ḡabûl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [olsun, -sun]

Ey ŧehen-ŧāh-ı bülend aḡter sipihr-i ‘āleme / Bedr-i ḡüsünüñle hilāl-ebruñ **olur** bürhân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [olur, -ur]

Sürdüġiġün ḡapuña bir yılda iki kez yüzün / **Oldı** ŧāḡib-ḡadr ü hem ehl-i berāt ey ḡān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [oldı, -dı]

Ḳılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zulmetde **olurdu** cān giriṭtār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [olurdu, -urdu]

Temāŧā-yı ruḡuñ hem ‘id-i Ferruḡ / Ne rüŧen rüz **olur** nūr‘alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [olur, -ur]

Ruḡ-ı verdüñle virdüm Süre-i Nūr / Ḳaŧuñ fikr ile zıkrüm nün **olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [olupdur, -updur]

Ḥār-ı ġam-ı hicrāndan **olur** bülbül-i diltār / Ey ġonca ḡo sen söyleyeni söyleyeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [olur, -ur]

Mü‘min-i ŧad-ŧāle görse zülfüñün zünnārını / Ey ŧanem sevdā-yı İslāmı ḡoyup tersā **olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [olur, -ur]

Olmuşam cām-ı ŧarāb-ı ‘aŧḡ ile mestāne ṭavr / Sākin-i kūy-ı ḡarābātem yine dîvāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [olmuşam, -muşam]

Oldum istiġnā-yı ḡalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aŧḡ / ‘Arifāne begligüm var ḡullanup ŧāḡāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [oldum, -dum]

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālī-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün **oldı** başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [oldı, -dı]

Sālik-i hicrāna ŧor ŧehr-i vişālün menzilin / Bār-ı ‘aŧḡıyla **olupdur** reh-ġüzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [olupdur, -updur]

La‘l-i ḡanduñ zıkr ider dā‘im Raḥîmî Ḥusrevā / Penc ŧirîn ṭab‘ **olur** vaŧf-ı lebün tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [olur, -ur]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey ḡümā-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı ḡudsī **olsa** ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [olsa, -sa]

Zafer hem-dem sa‘ādet yār u devlet hem-niŧin **olsun** / Serir-i iḡtiŧām üzre hemiŧe ḡıl maḡarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [olsun, -sun]

ŧu gibi yüz sürüyü geldi çemenler ḡıdmete / Tā **ola** vech-i ḡasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [ola, -a]

Südde-i sidre-miŧālün **olalı** me‘vā-yı sūr / Müntehā ḡadr oldı ṭübā ḡaḡḡı ‘idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [olalı, -alı]

Dün ü ġün budur Raḥîmîñün murādı Ḥaḡḡ bilür / Her ŧebün **ola** ŧeb esrār-ı ḡaḡı ŧebḡā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [ola, -a]

Olalı şehri-i hüsnü yüzün ay Güzel hişār / Yüz tıtdı top yıķılmağa görđi Güzel hişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [olalı, -alı]

Haduñsuz ʿid Muşhaf haķķı için rûz u ʿid **olur** / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet haţţ u hâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [olur, -ur]

Tenüm kanlu yaşumla âl fânûs-ı hayâl **oldı** / İçinde dil yanar şan şemʿ-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [oldı, -dı]

Ey rebîʿ-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen hor u zār **olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [olmuş, -mış]

Rûy-ı kûy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken gülzār **olur** oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [olur, -ur]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-sūzum / Dil ü cān ʿudum **olup** mûlarum yir yir duĥān ķalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [olup, -up]

Gāh hānde geh ğazāb ey ğonca laʿlün ʿāşıķa / Nitekim pervāneye geh nūr **olur** geh nār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [olur, -ur]

Āşüb-ı şehri **olalı** kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilāli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [olalı, -alı]

Lebüñsüz āb-ı hayvān nûş idersem niş-i cān **olsun** / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daĥı varum yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [olsun, -sun]

Ŧoludur bāţını hırş u ĥased zāhir-perest **olmuş** / Ŧoyup dîdār-ı ķūyuñ cennet añar vāʿiz-i aĥmaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [olmuş, -mış]

Sipāhum eşķ-i ĥasret sine ŧablumdur ʿalem āhum / Raĥîmî mālîk-i mülk-i ğam **oldum** ķaldırup sancaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [oldum, -dum]

Yanar dil ten döner zaʿfiyla fânûs-ı hayâl **oldı** / Beni sen şemʿuñā pervāne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [oldı, -dı]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şüfi / Şafā-yı ķalb ile **olsañ** eger āvāresi ʿaşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [olsañ, -sañ]

Şimdi Raĥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter ķulı **olupdur** bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [olupdur, -updur]

Ben senüñ Yaʿķūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nükhet-i cān-baĥş **olur** büyi baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [olur, -ur]

Bāĥı dād iken bozuldı ŧoldı cevr-i zūlm ile / Şimdi çöl **olup** yeter Baĥdād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [olup, -up]

Dilde ben geh tiĥüñe geh tirüñe yir eyledüm / Bir içim şū diyü **oldum** ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [oldum, -dum]

Ŧaʿna ķılmasun zāhir ü destĝîr **oldum** diyü / Müttøkāya egmezem başum ʿaşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [oldum, -dum]

Meyl ider yaşum nişān-ı naʿlçeñi görüp revān / Sāʿilüñ **olur** dem-ā-dem menzil-i şaf-ı niʿāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [olur, -ur]

Ey kamer envāra hūsn-i yāra mihrūñ kılma pest / Şāf dil **ol** gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ol,]

Pîre-zen dehrūñ Raḫîmî āline aldanmadı / Böyle **olmaḳdur** münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [olmaḳdur, -maḳdur]

Ġubār-ı haṭṭ-ı la'lüñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yücum ṭutdum ben **oldum** denk ü ḥayrān mest ü lā-yaḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [oldum, -dum]

Ḳaraman Aydın **oldı** ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [oldı, -dı]

Melāmet tîrine sînem nişān ḳaddüm kemān **olsa** / 'Aceb mi bir hilāl-ebrū kamer-ruḥsāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [olsa, -sa]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā **oldum** / Ulu 'izzet bulup gūyā ki şandum pādişā **oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [oldum, -dum]

Zebānum şem'veş ḳaṭ' eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla / Şafā ehline bir Rūşen-delil ü reh-nümā **oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [oldum, -dum]

Zāl-i zemāne rezmine ṭāḳat getürmedi / Eñ pehlüvān-ı 'ālem **olan** didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [olan, -an]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u ṭaleb-kāruñ **olam** / Serv-ḳaddüñe hevā-ḥ'āh u hevādāruñ **olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [olam, -am]

Bir neş'eñ ile başına Cemşid **olur** gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayaḡuñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [olur, -ur]

Güzāfın şanma āhın her seḥer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen **ol** ḥār-ı ḡam-ı hicrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [ol,]

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayaḡına düş / Ey Raḫîmî baş açuḳ abdāl-ı 'aşḳ **ol** bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [ol,]

Ey Raḫîmî Tire baḫtuñ Aydın **olsun** dirseñ / Bile seyr eyle Selim Ḥān ile Şarḫān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [olsun, -sun]

Mürîdüñ **olmayan** ḫaḳḳā senüñ merdūd-ı 'ālemdür / Muḫibb ü muḫliş **olmuşdur** saña bî-gāne vü ḥ'işān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [olmayan, -mayan; olmuşdur, -mişdur]

Yire urmasın dir iseñ arḳañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol **olḡör** ḳurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [olḡör, -ıḡör]

Bu gün 'uryān-ı 'aşḳ **oldı** Raḫîmî / İdinmez ölice belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [oldı, -dı]

Öte ṭursun bāḡ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāḡ-ṭab' / Bülbül **oldı** çāre yoḳ mı ḳış gidüp yaz olmaḡa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [oldı, -dı]

Bezm-i ḡamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi baḡrum delindi başladum sāz **olmaḡa** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [olmaḡa, -maḡa]

Sāde vü şāf-dil **olmasa** yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [olmasa, -masa]

Ma‘arîf mezra‘ında hūşe-çîn **olmak** dilerseñ ger / Şaķın taş olmasun toħm ekdüğüñ ğalbüñ türāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [olmak, -mak]

Meh-rüma cânlar virür cām **olmağa** germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey meh-rü seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [olmağa, -mağa]

İrüp Bağdād kūyına **olınca** vaşluña mevşıl / Gözüümüñ ğara ğanlı yaşı ğarķ itdi Ğaramanı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [olınca, -ınca]

Rahîmî tekye-i ‘ālemdede bir abdāl-ı ‘aşķ **olup** / Diyār-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [olup, -up]

Bu da bir açıķ **oldı** açıķ üzre baña deryāda / Raķibe tatlu dillerle ider dildār ihsānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [oldı, -dı]

Nā-ħaķķa teveccüh iden ey şāh-ı ğaķīķat / Ger Ğusrev **ola** soñ ucu ğusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 8). [ola, -a]

Güneş gibi bülend olurdu ğadrüm çerğ-i a‘lāda / Eger bālinem **olsa** bir ğice iç eşüği ğaşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [olsa, -sa]

Esen ğal ey şabā ğülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüüm saķķā yüzüm cārüb āhum **oldı** ferrāşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [oldı, -dı]

Şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest ü evğār **olmuşam** sākī / Lebüñ cāmını şun öpdür baña **ol** sād ü sākī (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [olmuşam, -muşam; ol,]

Dile ğamzeñ uralı yāre Meħemmed Çelebi / **Olmuşam** ğasta vü bî-çāre Meħemmed Çelebi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [olmuşam, -muşam]

3. Vasfını taşımak.

Şarardı ğün gibi beñzüm tenüm pür-tāb **olup** titrer / Hilāl oldı ğadüm bedr-i cemālüñ ğörmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [olup, -up]

Rub‘-ı meskūn içre şāhum şāh-ı heft iķlīm **ol** / Kām-kār **ol** kām-bağş **ol** kām-bîn **ol** kām-yāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [ol,]

Sende ey meh **olalı** bu ğüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşķuñ beni rüsvā ğarīb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [olalı, -alı]

Hevādāruñ **olanı** ey boyı serv / Yeter sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5).
[olanı, -anı]

Geçdi taķvā vü vera‘dan **oluban** mest ü ğarāb / Şorma ağvāl-i Raħîmîyi ki rüsvālğı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [oluban, -uban]

Leğāfet ğülşeninde ğülşen **ol** ğül gibi ey ğonca / Ğamından incinüp ğāruñ şaķın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ol,]

Oğelmiş resmdür ‘uşşāķa istğnā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān **olan** lābüdd ğedādan ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [olan, -an]

Sen keğgi döğdüm aldum elinden raķībüñüñ / Şeh-bāz **olan** alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [olan, -an]

Ṭođrı kıl **olan** efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [olan, -an]

‘Āşıka yüz dürlü biñ nāz itdügüñ gerçek **ola** / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir süy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [ola, -a]

Lebi gamıyla kağeğ gibi ṭoldı kan çeşmüm / Ğıdā-yı cān **olan** ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [olan, -an]

Yire urmasın dir iseñ arkañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd **ol** oligör kırdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bāl **olup** dā’im / Murādum kıpusın fazluñla yā Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [olup, -up]

Rahîmî yār-ı ‘aşk **olan** gam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endîşedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [olan, -an]

İnanmaz saña gerçek er **olan** ey kaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [olan, -an]

4. Geniş zamânın ve şimdiki zamânın tekil üçüncü şahsı “-dir” anlamında kullanılır ve bildirme ifâde eder.

Söz bir **olur** beg didüm vā’iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [olur, -ur]

Küyuñda fedā olanuñ **oldı** yiri cennet / Merḥûm oluban rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [oldı, -dı]

5. Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak.

Ey dost işigüñden ırağ eyle ‘adüyü / **Olmaz** o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [olmaz, -maz]

Ṭođrı kuluñ **olduğın** inkār ider mi gör kabağ / Ođlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [olduğın, -duğın]

Ḥarābāta ayak başdı Rahîmî pāk-dillerle / Maḥām-ı ehl-i zerđ **olmağın** el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [olmağın, -mağın]

6. Yardımcı fiil.

La’lüñe ben ḥasta **ola** cān iken ey Ḥızır ḥad / Bilmez idi ismini mā’ü’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ola, -a]

Felek zerrîn-küleḥ bir sāde-rü serrācuñ **olmuşdur** / Çapup gün gibi ṭurmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [olmuşdur, -mişdur]

Reh-i ṭā’atde ihlāş ile dökmezseñ yaşuñ şüfi / Kıbül olmaz niyāzuñ sübḥañ **olursa** süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [olursa, -ursa]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / Bir Ḥüseynî-meẓhebüm **olsa** ne ġam yārum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [olsa, -sa]

7. Gelip çatmak, yaklaşmak.

Bir kâlile bend ider geh biñ perîşân-ḡāḡır / Gāh **olur** başdan çıkarur ‘āşığı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [olur, -ur]

Öte çursun bāġ-ı vaşluñdan raḡīb-i zāġ-ḡab‘ / Bülbül oldu çāre yoġ mı kış gidüp yaz **olmaġa** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [olmaġa, -maġa]

8. Sıfat-fiil eki almış kelimelerle birlikte başlama, bitirme vb. bildiren filleri oluşturur.

Zülfüñle ġamze bend ider **oldı** uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [oldı, -dı]

9. Yetişmek.

Gül gibi her kanda ḡande kılsa ol ferḡunde zāt / Güldüġi gülzāruñ **olur** hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [olur, -ur]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen kanlu yaşumdan / **Olupdur** dāġda lāle ḡolupdur baḡır içi lū’lū’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [olupdur, -updur]

10. Meydana gelmek, vukû bulmak.

Raḥîmî şanma ḡālî‘ oldı çerḡ üzre hilāl-i ‘îd / O māhuñ kaşı fikriyle **olan** nāzük ḡayālüñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [olan, -an]

Her gice şad āh u nāle her seḡer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu **olan** ġavġāya baġ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [olan, -an]

Elem küncinde ben dil-ḡasta dün ġamdan **ola** yārüm / Raḡīb ile senüñ seyrānda bir ḡoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ola, -a]

Her gice şad āh u nāle her seḡer zār-ı hezār / Sen gül içündür dünü gün bu **olan** ġavġā bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [olan, -an]

Beni bir ḡālete irġürdi hecrüñ ‘ālî bir yüzden / Bu ḡāle vāķıf olmazsañ **olur** aḡvāl bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [olur, -ur]

Bezm-i bahār **olursa** şitādan eşedd olur / Bir ġonca sākî ruḡları gül-ġunuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [olursa, -ursa]

Mükedder ḡāl **olur** ki naḡş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ḡüsnuñ ayın āyîne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [olur, -ur]

11. İsim-fiillerden sonra anlamı kuvvetlendirmek, deġişik bir ifāde saġlamak için bir üslup özelliġi olarak kullanılır.

La'l-i sîr-âbuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz **oldı** mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [oldı, -dı]

Âşüb-ı şehri olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez **oldı** kimse hilâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [oldı, -dı]

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'î şüret eyler **oldular** ikrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [oldular, -dılar]

12. (Süre bakımından) geçmek.

Nice gün **olur** ki görmem meh-cemâlûñ göricek / Māni' olur aña dañi göz yaşı ya dūd-ı âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [olur, -ur]

13. Uygun düşmek.

Ṭarîḳ-ı 'aşka zāhidā hep **olmaz** / Bu yolu añlamaz güm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [olmaz, -maz]

14. Sahip olmak.

Südde-i sidre-mişālûñ olalı me'vā-yı sūr / Müntehā qadr **oldı** ṭübā ḥaḳḳı 'idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [oldı, -dı]

Güşile **olmaz** tāc u taht ol dād-ı Ḥaḳdur dād-ı Ḥaḳ / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne efserdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [olmaz, -maz]

Hoş gör dem-i bîmārlığı bîdārlıkdur ḥurrem ol / Derdi **olanuñdur** devā dermāna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [olanuñdur, -anuñdur]

15. Mahrum kalmak, elinden kaçırılmak, yitirmek.

Cān lebûñden em recā itdükce ğamzeñ ḥışm ider / Ben niyāz u nāzdan **oldum** meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [oldum, -dum]

Ser-ā-ser Tire 'ālem iden **olmuş** nūr-ı ḥüsninden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruhiyla mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [olmuş, -muş]

16. Kaynaklanmak.

Göñül senden **olupdur** āteş-i 'aşka beni çaḳmaḳ / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna ḥālüm çaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [olupdur, -updur]

17. Olmak (İhtimal bildirir).

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perî-zād **olmasun** şāyed görüñ ol ḥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [olmasun, -masun]

18.Yapılmak.

Ṭılısmât-ı vücūduñda maḥabbet gencini ḥıfz it / Raḥîmî **olıgör** yap yap hemân vîrānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [olıgör,-ıgör]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra **olacaḳ** işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [olacaḳ, -acaḳ]

19.Mümkün olmak.

Zar u zoruyla cehd itme ḳazādan ḥāric **olmaz** iş / Ḥasise inḳıyād itme gelür taḳdîr olan ḳısmet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [olmaz, -maz]

olma-: “Olmak”yardımcı fiilinin olumsuz hali.

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın **olmaz** ol bu āh gibi rûzgār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [olmaz, -maz]

Budin mülkini yıḳmaḳ ḥiç zülfi yāre āyîndür / Velî ey şāh-ı İslām **olma** rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [olma, -ma]

ol sebepten: O sebepten, o yüzden ondan dolayı.

Ḥastanuñ ḥālın ne bilsün şaḡlar göñlüm benüm / **Ol sebepten** nergis-i bîmāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [ol sebepten, -den]

olacaḡu ol-: Olacaḡını olmak, başına gelen gelmek.

Ben oldum olacaḡum gel ṭabībā zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [olacaḡum oldum, -dum]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün ḥiç ‘ilāc itme / Ben **oldum olacaḡum** ol gözi bîmār şaḡ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [olacaḡum oldum, -dum]

olalı: Olduğundan beri.

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin ey meh hilāl / **Olalı** ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [olalı,]

Añmaz **olalı** ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem añna meded (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [olalı,]

Baş üzre yir idindi Raḥîmî gazelleri / Sen şāhuñ ayaḡına **olalı** güher-niṣār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [olalı,]

olar: Çokluk üçüncü şahıs zamiri, onlar || Rakipler.

Ƙapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyârı var benüm yokdur / **Olaruñ** senden özge özge yârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [olaruñ, -uñ]

Rahîmiyem benem ‘âlemde senden ğayrı kimsem yok / **Olaruñ** niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [olaruñ, -uñ]

oldukça: Olduğu sürece.

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu üstüh^vâñ-ı sînem **oldukça** nerdübânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [oldukça,]

olıcak: Olduğu zaman, olunca.

Dil ü cân niçe mâ’îl olmasın ol hûba billâhi / **Olıcak** bili ince la’li ğonca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [olıcak,]

oligel-: Ola gelmek, evvelden beri olmak.

Oligelmiş resmdür ‘uşşâka istignâ-yı nâz / Şâh-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [oligelmiş, -miş]

olmayıcak: Olmayınca.

Ƙaşuñ teferrüci seyr-i ‘izâruñ **olmayıcak** / Hilâl-i ‘îdi meh-i tâbdârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [olmayıcak,]

omz: Vücutta boynun iki yanında kalan, kolların gövdeye bağlandığı kısım.

Mescide gelse alur seccâde süsen **omzuna** / Lîk bâğa varsa mey var Ƙoltuğında bir ƘabaƘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [omzuna, -una]

oñar-: Düzeltmek, tamir etmek.

Mürîd-i her mürâyı olma hâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben **oñara** pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [oñara, -a]

Ben ideyin Allâh **oñara** her işüñ ey şeh / Fursat gemisi her yaña şâhâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [oñara, -a]

Âsândur egerçi Ƙaradan âlet **oñarmak** / Deryâ-yı ğamuñ ğavtaları câna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [oñarmak, -mak]

oñmadık: Talihsiz.

Hâşılı bir **oñmadıksın** şan‘atuñ cevri ü sitem / Ƙan yudar şâkird eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [oñmadıksın, -sın]

oran: Ölçü, miktar.

Hey âfet nâzüküñ **oranı** yok mı / Cefâ vü cevruñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [orani, -ı]

orsa: Geminin rüzgâr alan yanı, rüzgâr üstü, boca veya rüzgâr altı karşıtı.

Vefâ ehline cevri kâdıdan kulları benüm şâhum / Yoluñda hâküñe **orsayı** ço luţfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [orsayı, -yı]

orta: Ara.

Cân mâ-cerâ-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlümlle gözüm **ortasına** düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [ortasına, -sına]

ortada:

1.Arada.

Leb-i cânâneye biñ cân ile sen cânı teslîm it / Raĥîmî çık aradan yiter olduñ **ortada** nâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [ortada,]

2. Meydanda, görünür halde.

‘Aşkuñ hevâsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var benüm eşer senüñ **ortada** ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ortada,]

ortaya: Meydan, ara.

Başumı der-miyân idüben girdüm **ortaya** / Çeküp kenâra çoçmağa bilüñ kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [ortaya,]

ortaya at-: Meydana fırlatmak.

Çevirdi başumı çerĥ **atdı** noĥta gibi **ortaya** / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [ortaya atdı, -dı]

‘osmân: Hz Osman.

Faĥr-i âl-i Aĥmedüz biz kârımız ĥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi **‘Osmân** oĥlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [‘osmân,]

otaĥ: Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [otağından, -ından]

Başına kebkibirüñ (?) gün çoğarsa tañ mı sen māhuñ / urıldı ebrveş üstine bir jengār **otağı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [otağı, -ı]

otlu: Ateşli.

Ğamzeñüñ **otlu** degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiğ çeker gāh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [otlu,]

oturak iden: Oturan, kalan || Yaşayan.

Yurd-ı fenāda bir iki gün **oturak iden** / Mülk-i beķāya lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [oturak iden,]

oyna-: Bir kararda durmamak, değişiklik göstermek.

Durmaz **oynar** yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh teğāfül geh gażab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [oynar, -r]

Ö

ögdül: Öğdül: Güreşte, at yarışlarında, yarışmalarda kazananlara verilen armağan.

Segirdüp al murāduñ **ögdilin** meydān-ı devletde / Saña çoşdum erenler haķķı himmetle du‘ā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [ögdilin, -in]

ögdül: Armağan, ödül.

Ey Raħîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / **Ögdül** alursam n’ola hıdmet semendin çoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [ögdül,]

ögdül al-: Ödül almak.

Semend-i şab‘uma yügrük geçenler hem-‘inān olmaz / Ma‘ārif sāhasında **ögdül almış** bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ögdül almış, -mış]

öge öge göge çıkar-: Överek göklere çıkarmak || Bir kişi ya da bir şeyi çok fazla övmek.

Öge öge göge çıkardı Raħîmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [öge öge göge çıkardı, -dı]

ögren-: Alışmak.

‘Aşk ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / **Öğrenen** endüh-ı hecre hiç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [öğrenen,]

öğün-: Övünmek, iftihar etmek.

İtdüğüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña ḳalursa nigārâ var **öğün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [öğün,]

öldüm gitdi: Ölüp gitmek.

Ârzü-yı leb-i cānân ile **öldüm gitdi** / Teşneyem âteş-i ḥırmân ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [öldüm gitdi, -di]

Leb-i cān-baḥşı virür ḥasta dile gerçi ḥayât / Sitem-i ḡamze-i fettân ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [öldüm gitdi, -di]

Bitmedi ḡamzeñüñ ey yâr yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān içre o peykân ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [öldüm gitdi, -di]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña dūş oldı gözüm / Şoñ dem îmân ile Ḳur’ân ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [öldüm gitdi, -di]

Bilmedüm vuşlatına ḥasta Raḥîmî çâre / İntizâr-ı ḡam-ı hicrân ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [öldüm gitdi, -di]

öldür-: Öldürmek, bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şıyâb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [öldürmek, -mek]

ḡamzeñ **öldürsin** şaçuñ aşsın ḡünâhum var ise / Göñlümi zindân-ı ḡamda ḳılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [öldürsin, -sin]

ḡamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni **öldürmege** geh tiḡ çeker ḡâḥ bıçaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [öldürmege, -mege]

Ey lebi ‘İsâ baña ḳarşu ne ḥoş nâz idesin / Cevr ile **öldüresin** cān ile bîmâruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [öldüresin, -esin]

‘Aceb Mecnûn-şıfat sevdâyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb **öldürdi** ḡam Ferḥâdveş ey şehd-i ḡüftârum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [öldürdi, -di]

N’ola **öldürmege** ḳaşd eyler ise ḡamzelerüñ / Sen benim la’l-i revân-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [öldürmege, -mege]

Ḳanımı dök cānumı al râziyam tek şun lebüñ / Şoñra tıyup ḡamzeñ **öldürürse** ola ḳana ḳan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [öldürürse, -ürse]

Beni ḳoyup nazar şalma raḳîbe râziyam **öldür** / Senüñ ḳurbānuñ olayum meded ey ḡamze-i dil-cû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [öldür,]

Ne **öldürür** dil-i bīmārımı ğamzeñ ne şağ eyler / Benüm haqqumda cānā ğopmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [öldürür, -ür]

ölicek: Ölünce, öldüğü zaman.

Bu gün uryān-ı aşğ oldu Raḥîmî / İdinmez **ölicek** belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [ölicek,]

öl-: Vefat etmek.

Ömrüm öñüñde **ölmege** cān virürüm seniñ / Zirā doyunca seyr iderüm ğanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [ölmege, -mege]

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ **ölem** / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [ölem, -em; ölmek, -mek]

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merḥabāñ ile / Muḳarrer rüz-ı maḥşer Ḥaqq yirüm Dārü's-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ölürsem, -ürsem]

Hecr-i la'lüñle tenümde ğaldı cāndan bir ramak / Şun lebüñ cānum yirine gelsün **öldüm** işte bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [öldüm, -düm]

Raḥîmî şıdğ ile gel sen ḥavāşa meşğul ol / Yolında **ölmege** yārüñ şalā-yı ʿām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [ölmege, -mege]

Hecr ile **öldüm** meded depret lebüñ şor ḥālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rüḥ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [öldüm, -düm]

Kenār-ı ğabrümi zeyn it gül ü lāle ile ey ğonca / **Ölürsem** ārzü-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ölürsem, -ürsem]

Yoluñda **öl** disem şu ki bir dem nizāʿ ide / Ğul mıdur ol ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [öl,]

Buradan gitmeden ey ğaşı rā **ölmek** baña rāciḥ / Elif-ğaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ölmek, -mek]

Hemān ʿālemde sen şağ ol benüm devletlü sultānum / Raḥîmî ğam degül **ölse** ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [ölse, -se]

Firākuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldu / **Ölümden** cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [ölümden, -ümden]

Bahāristān-ı luḫfuña Raḥîmî **ölmeden** girse / Oğumaz idi Saʿdiye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [ölmeden, -meden]

Ölürsem ārzü-yı küy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḥşer güninde cennet-i meʿvāyı meʿvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [ölürsem, -ürsem]

ölü: Hareketsiz, durgun, canlılığı kalmamış.

Raķīb ile ŧalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir **ölü** mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ölü,]

ölümlü: Ölmeye mahkum || insan.

Añma ŧifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Ķānūn degül **ölümlüye** hikmetde ħod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [ölümlüye, -ye]

‘ömer: Hz. Ömer.

Faħr-i āl-i Aħmedüz biz kārımız ħubb-i ‘Alī / Egmişüz baş ol **‘Ömer** ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [‘ömer,]

‘ömer-ħaşlet: Hz. Ömer tabiatlı.

Bu ben ‘āŧi ħuluña ey **‘Ömer-ħaşlet** ŧef‘olup / Muħammed-ħūy āl-i ħazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [‘ömer-ħaşlet,]

‘ömr: Ömür, hayat.

Bāda ŧabşırdum hevāñ ile vücūdum ħırmenin / ŧanma **‘ömrüm** ħāŧılı ‘ömrüm benim bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [‘ömrüm, -üm]

Sine pür-ğam dide nem āŧıfte dil pür-ıztırāb / ‘Aŧķ ezfūn yār zālīm **‘ömr** ise eyler ŧitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [‘ömr,]

Dergeh-i ‘izzet-nümāña bir daħi yüz sürmege / Her zemān ta‘cıl ider **‘ömrüm** gibi evān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [‘ömrüm, -üm]

ŧaçuñ **‘ömrüm** lebüñ cānum ruħuñ rüzum baŧum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āŧıķān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [‘ömrüm, -üm]

Zülfüñ ucından Raħîmîñüñ perîŧān kıŧŧasın / Biñde birini anuñ mümkin midür **‘ömrüm** dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [‘ömrüm, -üm]

Zülfüñ gibi bu **‘ömrüñ** yoķdur ħarārı ‘ömrüm / Ger zıll-i ħāmetüñde n’ola iķāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [‘ömrüñ, -üñ]

Geçdi **‘ömrüm** āħ kim zülf-i dü-tāsin görmedüm / Sāyeveŧ ħāk oldum ol devlet ħümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [‘ömrüm, -üm]

Ħaylı dem ben teŧne-dil çekdüm leb-i cānān ħamın / Çekmedüm **‘ömrümde** bir gün çeŧme-i ħayvān ħamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [‘ömrümde, -ümde]

Raħîmî ħuluñuñ virdi budur kim dā‘imā **‘ömrüñ** / Nihāl-i ser-firāz-ı gülŧen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [‘ömrüñ, -üñ]

Ķıl ħadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yoķ yire **‘ömr**i telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [‘ömr, -i]

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennāsı / Dirīgā 'ömrî zāyi' eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). ['ömrî, -i]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). ['ömrüm, -üm]

Ėam-ı zülfin mi hecr-i 'arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî 'ömr müsta'cil dirīgā hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). ['ömr,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şūrîde raḥm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye 'ömrüm degül bâkî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). ['ömrüm, -üm]

'ömr ü cān: Ömür ve can .

Şaçuñ 'ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rūzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āşıkān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). ['ömr ü cān,]

'ömr ü devlet: Ömür ve devlet.

Şevk ile geldi қаpuña dir kı lup қaddin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). ['ömr ü devletüñ, -üñ]

'ömr uzunluğı: Ömür uzunluğu.

'Ömr uzunluğından isterseñ temettu' dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir қāmet-i bālāya baқ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). ['ömr uzunluğından, -ndan]

'ömr-i bâkî: Sonsuz hayat.

Şām-ı zülfin қо dilā cām-ı lebin nüş ideğör / 'Ömr-i bâkî degül 'işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). ['ömr-i bâkî,]

'ömr-i bî-bekā: Ölümlü hayat.

Her şeb şaçuñ gamıyla ṭül-i emel kı lardum / Olmasa ger fenāsı bu 'ömr-i bî-bekānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). ['ömr-i bî-bekānuñ, -nuñ]

'ömr-i bî-қarār: Kararsız ömür.

Bu 'ömr-i bî-қarāruñ māverāsından revān söyler / İşt sem'-i қabüliyle şular her demde güyādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). ['ömr-i bî-қarāruñ, -uñ]

'ömr-i cāvidān ol-: Ebedi ömrü olmak.

Sikender gibi şalsun şıyt-ı 'adlüñ gūş-ı gerdūna / Naşîbüñ Hızrveş dünyāda 'ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). ['ömr-i cāvidān olsun, -sun]

‘ömr-i dirâz: Uzun ömür.

Zülfüñ şikesti **‘ömr-i dirâze** irer ebed / Derdüñ marîzî itmedi dermâna imtizâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [‘ömr-i dirâze, -e]

Ârzü-yı zülf ü kıddüñdür dile **‘ömr-i dirâz** / Câna la‘lûñ gönca-i nev-bâve-i gülzâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [‘ömr-i dirâz,]

‘ömr-i müsta‘cil: Sabırsız ömür.

‘ömr-i müsta‘cil felek gaddâr u nâ-hemvâra baht / Mihr-i meh-rû gayr-ı vâkı‘ cây-ı hırmân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [‘ömr-i müsta‘cil,]

‘ömr-i nâzenîn: Nazlı ömür.

Çara kıyguda **‘ömr-i nâzenîni** zâyî‘ itmekden / Çekilmek dâra zülfüñsüz perîşân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [‘ömr-i nâzenîni, -i]

Va‘de itmişdi bu **‘ömr-i nâzenînüm** gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [‘ömr-i nâzenînüm, -üm]

Yol bulmadı vişâl-i miyânuña kıl kadar / Bu yolda hayf zâyî‘ olan **‘ömr-i nâzenîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [‘ömr-i nâzenîn,]

‘ömr-i nûh: Hz. Nuh'un bin yıl olduğu düşünölen ömrü.

Ne ğam esse vücüdüm yelkeninüñ bādî yaprakdan / Müyesser ola **‘ömr-i Nûh** tek sen verd-i ra‘nâya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [‘ömr-i nûh,]

‘ömrüm: Hayatım, canım anlamında sevgi sözcüğü.

Saña şihhat sezâ cismüñdeki zaħmet baña **‘ömrüm** / Biñ olsa tende tek cânüm fidâ olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [‘ömrüm,]

‘ömrüm öñünde ölmege cân virürüm senüñ / Zirâ doyunca seyr iderüm kında var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [‘ömrüm,]

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfüñem / Yoğ yire baña **‘ömrüm** idersin cefâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [‘ömrüm,]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur kararı **‘ömrüm** / Ger zıll-i kıametüñde n’ola kıāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [‘ömrüm,]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel **‘ömrüm** / Perîşân bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [‘ömrüm,]

öñ:

1.Ön, huzur.

‘Ömrüm **öñüñde** ölmege cān virürüm seniñ / Zirā doyunca seyr iderüm qanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [öñüñde, -üñde]

2. Önce.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden **öñ** ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [öñ,]

öñüñce: Önünden, önü sıra.

Çarşu dūr itme Rahîmiyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ **öñüñce** şanki ol qanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [öñüñce,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāk-ı zer nārenci geymiş hem qabā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [öñüñce,]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / **Öñümce** reh-berüm olup Raḥîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [öñümce,]

öp-: Öpmek; sevgi, saygı, bağıllık duygusunu belirtmek amacıyla dudaklarını deḡdirmek.

Ḥ‘āceyān-ı şeh̄r ile mihr ‘arz idüp māhum qamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe **öpüp** ḥāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [öpüp, -üp]

Öpem diyü mübārek elüñ bir çarîk ile / Şi‘r-i güher-nişārumı kıldum şî‘ār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [öpem, -em]

Çadeḡ mey-gün lebüñ **öpdükce** cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāḡar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [öpdükce, -dükce]

Cām-ı la‘lüñe irişmez elüm elden ne gelür / Ayaḡuñ **öpmedür** ümmid deḡül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [öpmedür, -medür]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüiyā kıldum / Başumda devletüm varmış ḡubār-ı maḡdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [öpüp, -üp]

Çoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayaḡuña düşüp yalvaruban destüñ **öper** şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [öper, -er]

Lebin **öpmekde** āl it ter düşer nāzük-ḡabī‘atdur / Şaḡın reng almasun ol ḡonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [öpmekde, -mekde]

Çaşd-ı cān idüp niçün dā‘im qabālar başuma / La‘lüñ **öpsem** ḡamze ḡışım eyleyüp ḡançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [öpsem, -se, -m]

Mihr ü māḡ **öpmege** virmem ayaḡuñ ḡopraḡın / Günde ger bir efser-i zerrin ḡoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [öpmege, -mege]

Öp elin yalvar ayaḡına düş ey eşk-i revan / Dem qadem ola gel aḡdāmına kıḡ aḡdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [öp,]

Yārūñ Raḥîmî **öpmek** için la'lini müdām / Mey cām-ı gāmda gönlümü āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [öpmek, -mek]

Lebin **öpmek** müyesser olmadı bir şem'ci ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [öpmek, -mek]

öpdüğüçün: Öptüğü için.

Bî-tekellüf **öpdüğüçün** la'l-i mey-gūnuñ şarāb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi zücāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [öpdüğüçün,]

öpdür-: Öpme işini yaptırmak veya öpmesine izin vermek.

Şarāb-ı 'aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākî / Lebūñ cāmını şun **öpdür** baña ol sād ü sākî (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [öpdür,]

'örf-i ma'rûf: Bilinen adetler.

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî **'örf-i ma'rûfî** / Licām-ı şer'ci urup kâğıdan kullan hevā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). ['örf-i ma'rûfî, -i]

örnek ol-: Hayır ve davranış yönünden başkasının kendisine benzemesi yolunda etkili olmak.

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / Döne döne naqşlar geçdi baña 'ayyār imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [örnek olsun, -sun]

öte dur-: Uzak durmak, geride durmak.

Öte dur dir baña kapuñdan raqīb-i zāğ-ṭab' / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [öte dur,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir murğzār içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [öte dur,]

öte tursin-:

1.Uzak durmak.

Öte tursın diyüben bülbül-i hoş-nağmeñ için / İde agyār-ı zağın gülşen-i kūyuñı durağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [öte tursın, -sın]

2.Ötmek, ötmeye devam etmek.

Öte tursun bāğ-ı vaşluñdan raqīb-i zāğ-ṭab' / Bülbül oldı çāre yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [öte tursun, -sun]

ötesi: Sonrası.

La'lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı hayāt / Karañudur **ötesi** añma ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [ötesi,]

öyle:

1.O şekilde, ona benzer, onun gibi.

Sözün çoğrusı budur kıdd-i mevzūnuñ gibi anı / Yazamaz **öyle** hoş-reftār u bir serv-i kıyāmet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [öyle,]

2. O kadar, çok fazla.

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna kılmaz **öyle** ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [öyle,]

öz:

1.Kendi manevi varlığı, şahsı, zâtı.

Sen ol zıll-i Hudāsın ey nihāl-i devħa-i devlet / **Özüñ** gibi idemez bāğ-ı cennet bir semer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [özüñ, -üñ]

Gizledi haclet hicābında **özün** ey meh hilāl / Olalı ebrularuñ engüşt-nümā-yı ehl-i ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [özün, -in]

Derd-i ğam bir ğama düş itdi Raĥîmîyi şehā / Hayret alur **özünü** geh bilemez ğāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [özünü, -ini]

Vişāl-i şehriyār-yā yāra şemʿ-i encüm olmazdı / Hemān kendü **özün** yanmağa tenhā bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [özün, -in]

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî ğuluñ ĥaddi yok / Menziluñ ğāyet **özün** bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [özün, -in]

Ĥaṭṭ-ı cān ise Raĥîmî kāmranlıqdan murād / Var **özünü** bir Ĥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıll (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [özünü, -üñ]

Nergis-i mestüñ hayālidür beni bî-ħod iden / Hayret olmuşdur **özüm** şanma ki ĥʿābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [özüm, -üm]

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir ğazel / Maʿnide rāh-ı ĥaķikatde **özüm** ĥāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [özüm, -üm]

Ķanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir derviş-i ʿālî-şān / **Özüñ** şāhāne derviş añılan ey şāh-ı dervişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [özüñ, -üñ]

Özünü ğāh olurmuş beñzedürmüş zıll-ı kıddüñe / Yıķılsın görmiyeyin bir daĥi serv-i ĥırāmānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [özünü, -ini]

Ḥarīm-i ḥüsn içinde ḥāşılı cüy-ı sirişkümdür / **Özin** kıl yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [özin, -in]

2.Asıl.

Ser-i küyuñda kıddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bāğınıñ **öz** şāhında bir berg-i ḥazān kıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [öz,]

Ehl-i devlet cāh için Yūsufıyın **öz** kıardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir cāh-ı tenhā kıoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [öz,]

özge: Başka, gayrı.

Temennā-yı vişālün eylemekden **özge** yok cürmüm / Benem ol ey ‘atā-baḥşem ḥaṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [özge,]

Senden **özge** daḥi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüne kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [özge,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç **özge** temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [özge,]

Beni ḥālümde kıoñ ben **özge** ḥālet ihtiyār itdüm / Vera‘ ehlin kıoyup küy-ı ḥarābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [özge,]

Cāndan **özge** yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryan bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [özge,]

özge özge: Başka başka.

Ḳapuñsuz gayrınıñ gayrı diyārı var benüm yokdur / Olaruñ senden **özge özge** yārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [özge özge,]

özle-: Hasret duymak.

Zāhidā zerḳ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs **özlerüz** ‘aşḳ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [özlerüz, -rüz]

Gördükce zaḥm ağız açar tiğ-i ḥançerün / Yalmanup **özler** anı zülāle ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [özler, -r]

Seni gözleyen **özlemez** gayrıyı / Dil ü cān göziyle ṭaleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [özlemez, -mez]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ **özler** / Göz göre çıkarsın mı o nūrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [özler, -r]

Bülbül-i şūridedür seyr-i gülistān **özledi** / Dil anuñçün gülşen-i ruḥsāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [özledi, -di]

‘özü- h‘āh ol-: Özü dileyen olmak.

Ağzūñ añdum yok yire ey gonca ter düşdüñ baña / **Ola** mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme **‘özü- h‘āh**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [‘özü- h‘āh ola, -a]

‘özü kııl-: Özü dilemek.

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil **‘özü kııl** tenhāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [‘özü kııl,]

P

pā-der-gil: Ayağı çamurda, hareket edemeyen. || Kıpırdıyamaz durumda, davranamayacak halde, sıkıntıda.

Yolum geh küh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde **pā-der-gil**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [pā-der-gil,]

pādişā: Padişah, hükümdar.

Sipāhum eşk-i hasret sine tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi pādişāhum **pādişāyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [pādişāyam, -yam]

pādişā ol-: Padişah olmak .

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup güyā ki şandum **pādişā oldum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [pādişā oldum, -dum]

pādişāh:

1.Sultan, hükümdar.

Sipāhum eşk-i hasret sine tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi **pādişāhum** pādişāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Serîr-i devletüñe **pādişāhum** pāy-ı tahtından / Selimü'l-bāl-i mūrın sen Süleymān Hāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [pādişāhum, -um]

2.Sultan.|| Sevgili.

Rahîmî tāc-ı sulţāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez **pādişāhum** derd-i ser peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [pādişāhum, -um]

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / **Pādişāhum** ben gedāñuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Rahîmî himmeti ‘âlî umar şanı bülendüñden / Kapuñda **pâdişâhum** gerçi bir ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [pâdişâhum, -um]

Cihânuñ **pâdişâhum** ben gedâya begliğin virseñ / Kabûl eylersem anı kâfer olayın bir ân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [pâdişâhum, -um]

Rahîmî âsitanuñda gedâlık ihtiyâr itdi / Anuñdur **pâdişâhum** devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [pâdişâhum, -um]

Rahîmî **pâdişâhum** dergehüñde ber-murâd iken / Anı şimdi murâdıñdan ayırup nâ-murâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [pâdişâhum, -um]

Güler düşmen Rahîmî zâr u maẖzûn / Esirge **pâdişâhum** cânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [pâdişâhum, -um]

pâdişâh-ı ‘âlem: Dünyanın padişahı.

Bir servi çek kenâra gülşende ‘âlem eyle / Ey **pâdişâh-ı ‘âlem** budur rızâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [pâdişâh-ı ‘âlem,]

pâdişâh-ı ‘aşk: Aşk hükümdarı.

Dil **pâdişâh-ı ‘aşkuña** bir çetr-i pür-hayâl / Yir yir fûrûğ-ı âteş-i âhum tınâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [pâdişâh-ı ‘aşkuña, -uña]

pâdişâh-ı kişver-i fakr: Yoksulluk ülkesinin padişahı.

Dâğlar zerrîn-libâsum zaẖm-ı sînem hancerüm / **Pâdişâh-ı kişver-i fakram** kanâ‘at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [pâdişâh-ı kişver-i fakram, -am]

pâdişâh-ı serd: Soğğun padişahı.

ẖiyâfet kıılmağa şâh-ı şitâyı **pâdişâh-ı serd** / Tolu pâlüdeyi yaẖ birle tās-ı kün-fe-kân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [pâdişâh-ı serd,]

pâdişâh-ı ser-firâz: Benzerlerinden üstün olan padişah.

Bir gedânam ben senüñ ey **pâdişâh-ı ser-firâz** / Söylenür Maẖmûd-ı şâh ile nitekim hâş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [pâdişâh-ı ser-firâz,]

pâdişeh:

1.Padişah, hükümdar.

Luẖfiyla kaçan ben kula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken **pâdişehi** tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [pâdişehi, -i]

2. Padişah. || sevgili.

Çoğun çoğ olur **pādişehüm** lāf u güzāfı / Biñde biri yoğdur ola ser-bāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [pādişehüm, -üm]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a'lā ide Hāk / Her zemān **pādişehüm** ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [pādişehüm, -üm]

pāk: Temiz.

Mücellā ideli cān şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / Cemālün ḥaḫkı şāf u sāde dil āyineveş **pāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [pāküm, -üm]

pāk it-: Temizlemek, arındırmak.

Olmadı bir laḫza sen ṭāvūs-ı ḥüsne cilvegāh / Ğayrı naḫşından gönül mir'ātın **itdüm pāk** ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [pāk itdüm, -düm]

Reh-güzāruñ **pāk idüp** sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [pāk idüp, -üp]

pāk ol-: Temiz olmak.

Rahîmî gülşen-i 'ālemde şavt-ı zāğlar yegdür / N'iderler 'andelib āyın **pāk olan** ḫoş-elḫanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [pāk olan, -an]

pāk-dāmān: Temiz etek.

Yüzüm sürdükce 'ār itme ğubār-ālūde çihremden / Ne mümkindür ḫalāş ola elümden **pāk-dāmānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [pāk-dāmānuñ, -uñ]

pāk-dil: Gönlü temiz.

Ḥarābāta ayak başdı Rahîmî **pāk-dillerle** / Maḫām-ı ehl-i zerḫ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [pāk-dillerle, -lerle]

pākize: Temiz, pak.

Gül gibi **pākize** dāmensin sen ey Yūsuf-liḫā / Dest-i nā-ḫaḫdan ne ğam ger çāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [pākize,]

pākize-meşreb: Temiz, saf yaradılışlı

Biz muḫîm-i küy-ı rüsveyuz ḫarābāt ehliyüz / Şāf-dil **pākize-meşreb** vecd ü ḫālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [pākize-meşreb,]

pāk-meşreb: Temiz yaradılışlı.

Ben Raḥîmî **pāk-meşreb** māsivādan fāriḡam / Bir Ḥüseynî-mezhebüm olsa ne ḡam yārum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [pāk-meşreb,]

pāk-nazar: Temiz bakış.

Göremez **pāk-nazarla** ruḡ-ı dil-cūñı ḡasūd / Nice me'vā ide mā dîde-i nā-bināda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [pāk-nazarla, -la]

pālûde: Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tür tatlı.

Żiyāfet kılmaḡa şāh-ı şitāyı pādişāh-ı serd / Tolu **pālûdeyi** yaḡ birle tās-ı kün-fe-kān ḡurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [pālûdeyi, -yi]

pā-māl: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.

Ey Raḥîmî zerreves **pā-māl** ü ser-gerdāniyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [pā-māl,]

Zerreves yoluñda **pā-mālem** didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [pā-mālem, -em]

pā-māl it-: Ayaklar altına almak, çiğnemek.

La'l-i mey-gūnuñ ḡamından döne döne ey felek / Cür'aveş **pā-māl idüp** yire dökersin kanımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [pā-māl idüp, -üp]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i ḡün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür'aveş **pā-māl idersin** kanım añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [pā-māl idersin, -ersin]

pā-māl ol-: Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek.

Kaşrınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı **pā-māl olup** Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [pā-māl olup, -up]

pāre: Parça, kısım.

Güneş gibi kılordı 'ālemi envāra müstaḡrak / Tūlū' itse Raḥîmî zerrece bir **pāresi** 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [pāresi, -si]

pāre pāre: Parça parça.

Bî-ķarār ‘aşıķ gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ğamdan **pāre pāre** dā’imā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 158, Beyit 5). [pāre pāre,]

pāre pāre eyle-: Parça parça etmek.

Dilüm miķrāz-ı cevruñ **pāre pāre eyledi** ķat ķat / Çevürmedi yüzün Şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 99, Beyit 6). [pāre pāre eyledi, -di]

pāre pāre it-: Parça parça etmek, parçalamak.

Ğam tiri **pāre pāre idüp** deldi sînemi / Dil Őerĥa Őerĥadur teni bî-ĉāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 316, Beyit 3). [pāre pāre idüp, -üp]

pāre pāre ol-: Parça parça olmak. || Çok üzülmek.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam biryānıdır / **Pāre pāre olup** ađlar ĥālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 17, Beyit 4). [pāre pāre olup, -up]

pārelen-: Parçalanmak.

Dilüm dilim dilim miķrāz-ı ğamla **pārelenmiŐdür** / O meh yüz dönderelden ĥod ķatı āvāre dūŐmiŐdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 53, Beyit 3). [pārelenmiŐdür, -miŐdür]

pāŐa-: Paşa, komutan.

Ĥāl-i erkāna vuķūfi var Raĥîmî bendeñüñ / Ğāĥ **pāŐayı** gehi ĥünkārı söyleŐsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 115, Beyit 8). [pāŐayı, -yı]

pāy-: Ayak.

Geydi nūrāni libāsın Őemsi dülbendin Őarup / ĶarŐu ĉıkdı ğün sürüp **pāyuña** yüz mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 14, Beyit 2). [pāyuña, -uña]

Şunma ol ğonca lebüñ **pāyına** ey ĥār u ĥas el / Yoķ yire baŐuñ iĉün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 167, Beyit 1). [pāyına, -ına]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / **Pāyuma** dāmenle iŐār it ğüher didem be-ĉeŐm (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 185, Beyit 2). [pāyuma, -uma]

Pāyuña ey serv-ķāmet bir dem-i firşat bulup / Mā-ĉerā-yı eşkümi bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 266, Beyit 5). [pāyuña, -uña]

BaŐuña ey felek devr iĉre ger ğün tođmaķ isterseñ / Yüzüñ **pāyına** sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 299, Beyit 3). [pāyına, -ına]

Yüz virme ĥāra Şalınup ey ğül budacığı / Baş ĉihrem üzre **pāyuñ** odur ĥod Őuracıđı (Kütahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 313, Beyit 1). [pāyuñ, -uñ]

pāyān: Son, nihayet.

Hey āfet nāzüküñ oranı yok mı / Cefā vü cevrüñüñ **pāyānı** yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [pāyāni, -i]

pāyān vir-: Son vermek.

Hağdan ümmîd iderem cevrüñe **pāyān virsün** / Yağ u ben çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [pāyān virsün, -sün]

pāye: Makam, rütbe, derece.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ **pāyesin** pest it / Senüñ bu müntehā kıddüñle tūbā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [pāyesin, -sin]

Degül deryā felek kapuñā bir māvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir **pāye** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [pāye,]

pāy-ı sūr: Şenliğin ayağı.

Doğrı kuluñ olduğın inkār ider mi gör kabak / Oğlara dikilüp eyler cān u başın **pāy-ı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [pāy-ı sūr,]

pāy-ı taht: Başşehir, başkent.

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı için **pāy-ı tahtuñdan** / Selîmü'l-bāl ben mūrı Süleymān hāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [pāy-ı tahtuñdan, -uñdan]

Serir-i devletüñe pādîşāhum **pāy-ı tahtından** / Selîmü'l-bāl-i mūrın sen Süleymān Hāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [pāy-ı tahtından, -ından]

pāyına düş-: Peşine takılmak.

Zülfi **pāyına düşüp** utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdāyı rakîbā ço ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [pāyına düşüp, -ına-üp]

pāy-māl: Ayak altında kalmış, ezilmiş.

Didi ben **pāy-mālîne** ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağın kıl tāk-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [pāy-mālîne, -ine]

Rahîminüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ **pāy-mālüñdür** sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [pāy-mālüñdür, -üñdür]

pāy-māl it-: Ayaklar altına almak.

Gül-ābı ter düşürdüm kîmyâyı **pāy-māl itdüm** / Ğubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [pāy-māl itdüm, -düm]

Şeh-süvārum kişver-i gönülüm semend-i nāz ile / **Pāy-māl itdi** Raḥîmî kime varam dād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [pāy-māl itdi, -di]

pāy-māl ol-: Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek, ezilmek.

Seng-i hecrüñle gönül sāğar-şifat oldu şikest / Cür‘aveş **pāy-māl olup** kan oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [pāy-māl olup, -up]

pāy-māl-i devrân: Feleğin ayaklarının altında ezilmiş.

Teraḥḥum kıl Raḥîmî cür‘aveş **pāy-māl-i devrândur** / Senüñ ey sākî-i gül-ruḥ elüñden bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [pāy-māl-i devrândur, -dur]

pāy-māl-i devrân it-: Dünyanın ayakları altına almak.

Bu çeşm-i cür‘aveş **pāy-māl-i devrân itseñ** incinmem / Lebüñsüz sāğar-ı çeşmüm tolu kan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [pāy-māl-i devrân itseñ, -señ]

pāyumu al-: Ayağını çekmek karşılığı olarak: sık sık gittiği bir yere artık uğramaz olmak, ilgiyi kesmek.

Cihān bezminden **aldum pāyum** el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden süñbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [pāyum aldum, -dum]

pāyuña düş-: Ayaklarına kapanmak.

Görüp kaddüñ **düşüp pāyuña** çihrem ḥāk-i rāh itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [pāyuña düşüp, -üp]

Beni kapuñda ço **pāyuña düşüp** ḥāk olayum / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [pāyuña düşüp, -uña-üp]

pehlevān: Yiğit, cesur (kimse).

Cihān āsüde oldu sāye-i tuğ-ı vücüduñla / Şokunmasun şehā sen var iken her **pehlevān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [pehlevān,]

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāhı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [pehlevānidur, -idur]

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şirāne gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol **pehlevān** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [pehlevān,]

pehlü: Yan, yan taraf.

Țaň midur gögsin görüp pür-şevk olursa āsmān / Gice **pehlūsındadur** bir mäh-ı tábān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [pehlūsındadur, -sındadur]

pehlūsına çek-: Göğsüne çekmek.

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş gögsin gerer şubḥ u mesā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [pehlūsına çekeli, -eli]

Yine **pehlūsına çekmiş** ten-i cānāni zırır / Kanda buldı ‘aceb ol maḥzen-i pinhāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [pehlūsına çekmiş, -miş]

pehlüvān-ı ‘ālem: Dünyanın pehlivanı.

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ **pehlüvān-ı ‘ālem** olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [pehlüvān-ı ‘ālem,]

pejmürde ol-: Solmak, perişan olmak.

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraқdı ‘āleme / Sebzeler **pejmürde oldu** yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [pejmürde oldu, -dı]

pejmürde-i berg-i ḥazān: Solmuş sonbahar yaprağı.

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbül-i cāna / Dile **pejmürde-i berg-i ḥazān** gül-berg-i ḥandāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [pejmürde-i berg-i ḥazān,]

peleng: Kaplan.

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla arslanum / ‘Alālīk eyle mürüvvet zemāni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [pelenge, -e]

pelid: Pis, rezil, alçak || rakip.

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bī-endāmı sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür **pelid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [pelid,]

Şalınma her **pelid** ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [pelid,]

penāh: Sığınak.

Ḥudā āğāhdur қаpuñdan artuқ bir **penāhum** yoқ / Sa‘ādet-ḥ’āh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [penāhum, -um]

Hudâyâ kaşr-ı kadrin yüce eyle çerh-i çarumdan / **Penâhum** yok daği dergâh-ı şâhen-şâhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [penâhum, -um]

penbe: Pembe.

Gül-i rengin yeter bu **penbeyi** bir hün-ı dâğ-ı gam / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [penbeyi, -yi]

penc: Beş.

La'l-i kanduñ zıkr ider dâ'im Raḥîmî Ḥusrevâ / **Penc** Şîrin tab' olur vaşf-ı lebûñ tekrâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [penc,]

pençe:

1.El || yaprak.

Servüñ alup ayağın şarsın çenâruñ **pençesin** / Āh kim pençeñ senüñ hün-rîz ü horyâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [pençesin, -sin]

2. İnsanı kendini kurtaramayacağı şekilde hükmü altına alan zorlu güç, aman vermeyen hükmedici kuvvet.

Servüñ alup ayağın şarsın çenâruñ pençesin / Āh kim **pençeñ** senüñ hün-rîz ü horyâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [pençeñ, -ñ]

pençgâh: Mûsikîmizde rast ve beyâtî dizilerinden meydana gelen birleşik makam.

Râst her gün ben du'acıñam senüñ **pençgâhda** / Büselikden degsin ey şeh nâz ço nevbet baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [pençgâhda, -da]

Perde-i nâmûs-ı dîni şakladuñ **pençgâhda** / Bir maḳâm-ı râstdur kılduñ qarâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [pençgâhda, -da]

pençgeh: Mûsikîmizde rast ve beyâtî dizilerinden meydana gelen birleşik makam.

Fehm eyler iseñ râst nevâyı yine şüfî / **Pençgehde** maḳâmuñ ola şeh nâz-ı maḳabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [pençgehde, -de]

Pençgehüñde kıble kapuñ şol ki idindi maḳâm / Râst her maḳşûda irdi oldı maḳziyyü'l-merâm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [pençgehüñde, -üñde]

pend: Nasihat, öğüt.

Mürîd-i her mürâyı olma hâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben oñara **pendi** böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [pendi, -i]

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ **pendi** budur kendüme / Bâda eyle hâşılı gam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [pendi, -i]

perde:

1.Örtü.

Gir maķâm-ı ‘aşka ey dil ney gibi feryâda gel / **Perdeyi** ref^c it hicâbuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [perdeyi, -yi]

2.Engel.

Terk it vücûdı benligi tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik arada **perdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [perdedür, -dür]

perde bağla-: Akort etmek, ahenk sağlamak.

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşûle göç idüp / Tegnây olsa ne var gam-ı maķâm-ı ‘uşşâķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [perde bağladı, -dı]

perde ol-: Engel olmak, örtmek.

Haddüñe **perde oldı** hâtt-ı lebüñ / Cānuma başka bu da kaygudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [perde oldı, -dı]

perde-i nāmūs: Namus perdesi.

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük göncaveş / Biz maķâm-ı ‘aşkuñ ey şeh nâz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [perde-i nāmūsı, -ı]

perde-i nāmūs-ı dîn: Dinin doğruluk perdesi.

Perde-i nāmūs-ı dîni şakladuñ pencgâhda / Bir maķâm-ı rāstdur kılduñ qarâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [perde-i nāmūs-ı dîni, -i]

perde-sâz ol-: Ahenk ve uyum içinde olmak.

Benüm ol gönca ‘uşşâķ içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilâ gel **perde-sâz ol** nâle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [perde-sâz ol,]

pergâr: Pergel.

Çevirdi başumı çerh atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir **pergâra** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [pergâra, -a]

perî: Peri gibi güzel sevgili.

Ağladu alma ey **perî** âhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [perî,]

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü ağıyardan / Ol **perînüñ** da'vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [perînüñ, -nüñ]

Da'vet itseñ ḥalvete bir gün beni a'dām ile / Ey **perî** ma'lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [perî,]

Nihân olur dehānuñla miyānuñ ey **perî** benden / Anuñ ḥaqqında kâl u kıl kılaydum bāri kem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [perî,]

Baṅa kaçın çatup ḥışm eyler anuñcün hemān ebrû / Görüp ân-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey **perî** āni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [perî,]

Yazma cürmin ol **perî** aşkında ben dîvānenüñ / Ey melek luḥf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [perî,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmüş adam yok / **Perî** vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [perî,]

Bir **perînüñ** yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [perînüñ, -nüñ]

perî-peyker: Peri yüzlü || Sevgili.

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña ey **perî-peyker** / Çok insāniyyet itdi bir melek-rû ādemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [perî-peyker,]

perî-rû: Peri yüzlü.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey **perî-rû** 'aynidur her dem revān enhāra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [perî-rû,]

perî-ruḥ: Peri yüzlü.

'Aşkuña ey **perî-ruḥ** pinhān-ı tākātüm yok / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [perî-ruḥ,]

perişān:

1. Dağınık, karışık.

Cinān bāğında mı ādem anuñcün cān qarār itmez / Bilür mecmûc-ı insān bir **perişān** kākülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [perişān,]

Ṭağitdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi **perişānum** / Anuñ ḥāl-i mu'anberveş qarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [perişānum, -um]

Zülfüñ ucından Raḥîmîniñ **perîşân** kışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [perîşân,]

Haṭṭ gelince ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu **perîşân** ṭâlî‘ ü baḥt-ı siyâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [perîşân,]

Ṭolaşaldan bir **perîşânuñ** şacı zencîrine / Ey Raḥîmî dil yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [perîşânuñ, -uñ]

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yoḳ kararî dem-be-dem / Ṭağıdup ‘aqlum **perîşân** rûzgâr itdüñ beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [perîşân,]

2. Üzgün, kederli.

Mükedder yoḳ zemânuñda meger destâr-ı âşüfte / **Perîşân** dil bulunmaz kimse illâ nâ-tüvâñ şorguc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [perîşân,]

Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevâ-yı zülfüñ âh / Ben **perîşâna** kara yazudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [perîşâna, -a]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / **Perîşân** bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [perîşân,]

perîşân it-:

1. Dağıtmak, düzenini bozmak.

Bu dil ḥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / **Perîşân idüp** ‘aqlın zülfüñsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [perîşân idüp, -üp]

2. Acınacak duruma sokmak, üzmek.

Perîşân itme gönüm ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [perîşân itme, -me]

perîşân ol-: Kederli, üzgün, darmadağın bir halde olmak.

Ķara ḳayguda ‘ömr-i nâzenîni zâyî‘ itmekden / Çekilmek dâra zülfüñsüz **perîşân olmadan** yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [perîşân olmadan, -madan]

Saña kim bildürür ben ‘âşık-ı miskîniñ aḥvâlin / Benüm sevdâmı zülfüñle **perîşân olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [perîşân olmayan, -mayan]

Vefâsız lâle-ḥaddiçün dile dâğ-ı cefâ urmam / **Perîşân olmazam** geçdüm hevâ-yı kâkülüñden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [perîşân olmazam, -mazam]

Nesimâsâ hevâ-yı zülf-i yâre hem-dem ol ey dil / **Perîşân olma** demler içre gâyet ḥoşca demdür bu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [perîşân olma, -ma]

Periřān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir dīvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [periřān olduğum, -duğum]

periřān olup kal-: Kederlenip kalmak.

Rā-kařlaruñ hayāli gehi zülfüñüñ ğamı / Miskīn-göñül burada **periřān olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [periřān olur kalur,]

periřān-hāl: Perişan halli, acınacak durumda bulunan, ğamlı, kederli.

Rā kařuñ peyveste çin itme hařālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle **periřān-hāldür** gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [periřān-hāldür, -dür]

Ğam-ı sevdā-yı hecrüñle **periřān-hāldüm** hayli / Bu ğün mecmū^c-ı hāřır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [periřān-hāldüm, -düm]

periřān-hāl ol-: Acınacak durumda olmak, durumu perişan olmak.

Ėsret-i hāl ü ruhuñla lāleveř kanlar yudam / Tağlara düşüp **periřān-hāl oldum** sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [periřān-hāl oldum, -dum]

periřān-hāřır: Akı fikri karmakarışık olan, düşünceli.

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-şal'at baña / Bir **periřān-hāřırım** raħm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [periřān-hāřırım, -um]

Bir kalile bend ider geh biñ **periřān-hāřır** / Ğāh olur başdan çıkarur 'āřıķı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [periřān-hāřır,]

periřān-rüzĝār ol-: Darmadaĝınık, düşkün bir halde olmak.

Raħm kıl miskīn Raħimî bend-i zülfüñde řehā / Nice demlerdür **periřān-rüzĝār olmiş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [periřān-rüzĝār olmiş, -miş]

perī-zād: Periden doğmuş, peri gibi ğüzel.

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / **Perī-zād** olmasun řāyed görüñ ol ĥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [perī-zād,]

perrān: Uçan, uçucu.

Meges miķdārı gelmez 'aynına 'anķası dūnyānuñ / Hümā řal'atlu himmet evcinüñ **perrānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [perrānidur, -idur]

pertev: Işık.

Vefâ bahrinde her bir kaṭre bir ‘ummân-ı hikmetdür / Maḥabbet **pertevinde** zerre mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [pertevinde, -inde]

pertev şal-: Işık salmak, aydınlatmak.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla n’ola **pertev şalarsam** dehre mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [pertev şalarsam, -arsam]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüne **pertev şala** envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [pertev şala, -a]

pertev-i hürşid: Güneşin ışığı.

Cem‘üne yüz süreli ey nür-ı çeşm-i zât-ı pāk / **Pertev-i hürşidi** almaz ‘aynına her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [pertev-i hürşidi, -i]

pertev-i hüsn: Güzelliğin ışığı.

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Ḥazret-i şeh-zâdedür girmiş ḳılur gülzârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [pertev-i hüsnüñ, -üñ]

Cülüs itdi gönül taḥtına yârüñ **pertev-i hüsnî** / Raḥîmî yine şehre bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [pertev-i hüsnî, -i]

pertev-i mihr: Sevginin ışığı.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem ḳaldı senden ḡayrı ey hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Ṭañ mı ey meh **pertev-i mihrüñ** tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevḳıyla bu dil virânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [pertev-i mihrüñ, -üñ]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḡı nem var yanuma sa‘y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / **Pertev-i mihrüñle** olmaz idi erzāni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Şu deñlü şöhretüm var **pertev-i mihrüñle** ey meh-rü / Cemālüñ ḥaḳḳı almam zerreye hürşid-i āfāḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

pertev-i nuşret ol-: Zaferin ışığı olmak.

Şāhum **olalı** ser ʿalemüñ **pertev-i nuşret** / Tiğ-i zaferüñ mäh-ı dırahşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [pertev-i nuşret olalı, -alı]

pertev-i şevk-i ruh: Yanağın arzusunun ışığı.

Güneş zulmet sehâbında çalup olmasa nûrânî / Kılardı **pertev-i şevk-i ruhuñ** ānide nûr ānî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [pertev-i şevk-i ruhuñ, -uñ]

pervā: Korku, çekinme.

Nûr-ı nâr-ı ʿaşqdan bir lemʿa taḥşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez ol **pervā** nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [pervā,]

pervāne: Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

Cemʿ-i vefāda şemʿ gibi yandüğüm gören / **Pervāne** gibi şevk ile sūzān olur çalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [pervāne,]

Bir ruḥı şemʿuñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup **pervāne** ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [pervāne,]

Gice sen şemʿa karşı ṭutuşurken nâr-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān **pervāne** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [pervāne,]

Gāh ḥande geh ḡazab ey ḡonca laʿlün ʿāşıka / Nitekim **pervāneye** geh nûr olur geh nâr şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [pervāneye, -ye]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile ḥālüm / Ṭutuşdum karşı ol şemʿa beni **pervāne** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [pervāne,]

Ten-i ḥāşākini nâr-ı maḥabbet ḡarḡ-ı nûr eyler / Vefā bezminde şevkıyla yanar **pervānesi** ʿaşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [pervānesi, -si]

Virürdüñ ḥırmen-i dihḡān-ı dehrüñ ḥāşılın şüfi / Elüñe girse ger gendüm kadar **pervānesi** ʿaşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [pervānesi, -si]

Ḥarāretle yanarken nâr-ı hecri dün gice şemʿa / Yanumca bir yaña **pervāne** yandı bir yaña meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [pervāne,]

Pervāne gibi bir şeb şevküm ḥikāyet itsem / Sen şemʿa yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [pervāne,]

Şanasın şemʿ-i kāfūrî durur eşcār-ı gülşende / Ki ṭolmuş sîmden **pervānelerle** bûstān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [pervānelerle, -lerle]

Yanardum ey gönül **pervāne** tek ben kendü derdümlü / Fiğāna başlayup bülbül gibi ḡavḡā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [pervāne,]

Cemʿüñde şemʿveş ṭutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmağda bir benüm gibi **pervāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [pervāne,]

Cân lebûñ cāmın görüp mestâne şeklin bağıladı / Yandı şem‘i şevke dil **pervâne** şeklin bağıladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [pervâne,]

pervâne ol-: Işığın etrafında dönen kelebek olmak.

Nür-ı nâr-ı ‘aşğdan bir lem‘a taḥşil eyleyen / Yanmağa **pervâne olur** bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [pervâne olur, -ur]

pervâne-dil: Pervane gönül.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle **pervâne-dil** / Bir dem ola üstüñe pertev şala envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [pervâne-dil,]

pervâne-i nür-ı vişâl: Kavuşma aydınlığının pervanesi.

Ey Raḥîmî yana gör ḥadd-ı firāk-ı yâr ile / İrgürür **pervâne-i nür-ı vişâle** nâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [pervâne-i nür-ı vişâle, -e]

pervâne-i sūzân: Yanan küçük kelebek.

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânüs-ı ḥayâl oldu / Beni sen şem‘uña **pervâne-i sūzâna** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [pervâne-i sūzâna, -a]

pervâneves: Geceleri ışık çevresinde dönen, kendini ateşin içine atmasıyla bilinen küçük kelebek gibi.

Yanma ki raḥm ide şâyed germ olup ol şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül **pervâneves** sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [pervâneves,]

Yanup **pervâneves** dil Mevlevî gibi semâ‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [pervâneves,]

pervâz: Uçma, uçuş.

İşitdüm şaydgehde kebbe hem **pervâz** imiş ‘ankâ / Ḥaber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [pervâz,]

Hümâ **pervâz** ‘âlî seyr laçin-i sa‘âdetdür / Tezervi ‘âlemi şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [pervâz,]

pervâz-ı hümâ: Hüma kuşunun uçuşu.

Dâne vü dāmıyla ḥâl ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o **pervâz-ı hümâyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [pervâz-ı hümâyı, -yı]

perverde kıl-: Beslemek, büyütme.

Dil-i pür-derdi **perverde kılurduñ** cevri ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu ben şükrânuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [perverde kılurduñ, -urduñ]

perverdigâr: Allah (c.c.).

Ġam-ı ferdâ için endîşe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luţf ol **perverdigâruñdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [perverdigâruñdur, -uñdur]

perverdigâr-ı evliyâ: Evliyaların Allah'ı.

Reh-beruñ oldı du‘â-yı evvelin ü âhirin / Yâveruñ olalidan **perverdigâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 9, Beyit 6). [perverdigâr-ı evliyâ,]

perveriş kıl-: Beslemek.

Âb-ı fûrkatle nice dem **perveriş kılmak** gerek / Mîve-i vuşlat vire tâ şâhsâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [perveriş kılmak, -mak]

pes:

1. Bundan böyle, artık.

Her gice hâr-ı ğamından şubha dek sen göncanuñ / ‘Andelîbâsâ gönül **pes** nâ-gehâni zâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [pes,]

2. Yeter, yetişir, kâfi.

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzâr seyr / Baña küyuñ **pes** ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [pes,]

peşmîne-püş: Yünden hırka giyen.

Peşmîne-püş cür‘a gibi bezm-i ‘aşkuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [peşmîne-püş,]

pest it-: Aşağı duruma getirmek, değerini düşürmek, alçaltmak.

Çenâra dek gelüp serv-i büleñduñ pāyesin **pest it** / Senüñ bu müntehâ kıddüñle tûbâ baş bir āzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [pest it,]

pest kıl-: Azaltmak.

Ey kamer envāra h̄üsn-i yāra mihrüñ **ķılma pest** / Şāf dil ol gün gibi saķf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [pest ķılma, -ma]

pest-i himmet: Yardımın en aşāğısı.

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol **pest-i himmetdür** / Yüce görmese ‘ālî-dergehüñ tāk-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [pest-i himmetdür, -dür]

pest-i murğ-i bî-per ü pervāz: Uçmayan ve kanatsız kuşun en adisi.

‘Aceb bir **pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın** vā‘iz / Koyup kūyını yārüñ medh idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın, -ısın]

pey-ā-pey: Birbiri ardınca, birbirinin ardı sıra.

Gönder Rahîmî sende **pey-ā-pey** piyāleyi / Tolsun diyār-ı guşşaya hayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [pey-ā-pey,]

Niçe bir olalum sāķi gubār-ı guşşadan bengi / **Pey-ā-pey** ‘aşķuñı nūş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [pey-ā-pey,]

peydā: Aşkar, ortada.

Cigerde h̄ün-ı hasret gözde eşk-i gam işigüñde / Bilinmedük daħi nem ķaldı ger maħfi vü ger **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [peydā,]

peydā eyle-: Yapmak, meydana getirmek.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be kūyüña / Yine bir çeşme-i ter **eyledi** bu çeşm-i ter **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [peydā eyledi, -di]

Gözüm Yūsuf-cemālüñ hasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyhā gibi **eyler** ‘ākıbet bir reh-güzer **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [peydā eyler, -r]

Ĥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duĥān-ı āh-ı dilden eyledüm bir sāyebān **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [peydā eyledüm, -düm]

peydā it-: Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çin seher **peydā** / **İder** tā çin ü Māçine varınca müşgter **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [peydā ider, -er]

Meger kim ķandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle / Mükerrer ķanda **ider** bu ķadar ķandı şeker **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [peydā ider, -er]

Sen ol zıll-i Ĥudāsın ey nihāl-i devĥa-i devlet / Özüñ gibi **idemez** bāğ-ı cennet bir semer **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [peydā idemez, -emez]

Rahîmî tâc-ı sultâna ğubârdur dergehüñ virmez / Gedâyı ‘aşkuñ **itmez** pâdişâhum derd-i ser **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [peydâ itmez, -mez]

Şeker-ĥandından olur ey mezâķ-ı cân şeker peydâ / **ider** elfâz-ı dür-bâruñ söze gelse şeker **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [peydâ ider, -er]

Firâķ-ı zülf ü ruĥsâruñla sen servüñ kenârumdur / Duĥân-ı âh sünbül dâĝ-ı dil lâle **ider peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [peydâ ider, -er]

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubĥ-dem cânı / Saña teslim idüp ben de **ideydüm** bir eşer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [peydâ ideydüm, -eydüm]

Ĥayâl-i la‘l-i mey-günuñla cânâ bezm-i fûrķatde / Rahîmî mest olup dâ‘im **ider ĥün-ı** ciger **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [peydâ ider, -er]

Ma‘ârif Bûstânında bu ĝün Sa‘dî-i vaķtem ben / Yüzüme ĝüle baķ ben de **idüm** bir ĝülsitân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [peydâ idüm, -üm]

peydâ kıl-: Yapmak, meydana getirmek.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / **Ķilupdur** âsitânuñda ĥümâyün âşiyân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [peydâ Ķilupdur, -updur]

peydâ ol-: Ortaya çıkmak.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına ĝün toĝdı / Şehirde **olalı** sen devlet-i devr-i Ķamer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [peydâ olalı, -alı]

Ĥayanurdı cigerde saña âhum Ķara taĝlarca / Bu yolda **olmadı** ey bād senden bir eşer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [peydâ olmadı, -dı]

Şeker-ĥandından olur ey mezâķ-ı cân şeker peydâ / **ider** elfâz-ı dür-bâruñ söze gelse şeker **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [peydâ olur, -ur]

Nesîm-i şubĥ ile dün ĝöñlümi zülfüñe ĝönderdüm / Ne andan bir eşer **oldı** ne dilden bir ĥaber **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [peydâ oldı, -dı]

Otaĝından kaçan kim **olsa** ol şâh-ı cihân **peydâ** / Vücüd-ı cismi ĥâkiden **olur** ĝüyâ ki cân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [peydâ olsa, -sa; peyda olur, -ur]

Beni âniden anıñ ĥüsnî anuñĥün helâķ itdi / Be-şartı-ı ân ki ĥiĥ **olmaya** bu râz-ı nihân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [peydâ olmaya, -maya]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes **peydâ olur** / Şubĥ-ı rûşen ĝibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [peydâ olur, -ur]

Yine Ferĥâd-ı ĝam-fersâya **peydâ oldı** şandılar / Leb-i Şîrînuñ añdum âh idüp dün küĥsâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [peydâ oldı, -dı]

peyĝâm: Haber, bilgi.

Lebine al ruḥı āl-i peyem-ber geçinür / Şoralum ālila cāndan gele bu **peygāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [peygāmı, -ı]

peyk: Haberci.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü **peyki** gör / Başında t̄ac-ı zer nārenci geymiş hem ḳabā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [peyki, -i]

peykān:

1.Ok temreni.

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān içre o **peykān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [peykān,]

2. Okun ucundaki sivri demir. || Sevgilinin kirpiği.

Doḳunmaz t̄ir-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey ḳaşı ya cāna geçer **peykānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [peykānuñı, -uñı]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi **peykānı** dil uzatmaz / Sorup ḥālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [peykānı, -ı]

peymāne: Kadeh.

Büse-i cānāna cān **peymānesin** bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [peymānesin, -sin]

Ṭālib olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i 'aşḳ içre cān bezl eylesün **peymāne** tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [peymāne,]

Sāḳiyā bezm-i ezel **peymānesin** nüş eyleyüp / Cām-ı 'aşḳuñla dilüm ser-mest ü ḥayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [peymānesin, -sin]

Ḥarābāta ḳadem başdum Raḥimî ehl-i dillerle / Göñül **peymānesin** bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [peymānesin, -sin]

Ḥasret-i la'lüñle cānā bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne ḳan ṭolup **peymāne** şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [peymāne,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā **peymānesiyle** sāḳiyā añ mest ü ḳallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [peymānesiyle, -siyle]

peyvend-i illā: Yalnızlık bağı.

Ḳaṭ' it ta'alluḳ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lā ile / **Peyvend-i illāya** iriş gör nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [peyvend-i illāya, -ya]

peyveste: Daima, sürekli, her zaman.

Râ aşuñ **peyveste** atma müşterüñe incinüp / Ey ‘uťarid râ buradur küşe-i râat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [peyveste,]

Râ aşuñ **peyveste** Çin itme aťâlû göñlüme / Dâl-i zülfüñle perîşân-aldür gel ıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [peyveste,]

pır pır: Yanıp sönerek.

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsudur **pır pır** yanar / Şehrde olmuş zebân-ı cerr ile cerrâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [pır pır,]

pîç: Kıvrım, büküm.

Zülfünüñ **pîçi** Budin mülkine şalarsa aın / ayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [pîçi, -i]

pîç-i zülf: Saçın kıvrımı.

Pîç-i zülfüñ aťtuñ ile addüñe itmiş hüçüm / Şan aın için bu dîn iklimine kâfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [pîç-i zülfüñ, -üñ]

Pîç-i zülfî küfr-i aťtuyla Budin mülkin diler / ır ıral alayın ey şâhib-ırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [pîç-i zülfî, -i]

pinhân: Saklı, gizli.

o miyân endühını terk it dehân endişesin / çekme ey dil yok yire **pinhân** u nâ-peydâ amın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [pinhân,]

pinhân eyle-: Saklamak, gizlemek.

Göñlümüñ ma‘müresin ey kâş vîrân eylesem / Genc-i ‘aşuñ dil-berâ içinde **pinhân eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [pinhân eylesem, -sem]

pinhân olup al-: Gizli, saklı olup kalmak.

Benden dehânı cân gibi **pinhân olur alur** / Esrârum añlayan işi ayrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [pinhân olur alur,]

pinhân-ı takat: Gizli güç.

‘Aşuña ey perî-ruh **pinhân-ı takatüm** yok / Sen var selâmet ol ben kendüm melâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [pinhân-ı takatüm, -üm]

pîr:

1. İhtiyar, yaşlı.

Nazardan dūr idüp ol **pîri** luḡ it şermsār itme / Raḫîmî pür-ḫaṭā bendeñdür ey şāh-ı ‘aṭā-baḫşum (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [pîri, -i]

2. Üstat.

Ey Raḫîmî baş üzere **pîrüm** olsun dir iseñ / Ol ğubār-ı ḫāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [pîrüm, -üm]

pîr ol-:

1. Üstat olmak.

Hırşı artur göñlümün **pîr olduğunca** ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinün ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [pîr olduğunca, -duğunca]

2. Yaşlı olmak.

Yolum geh küh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi **pîr oldum** reh-i hecründe pā-der-gil (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [pîr oldum, -dum]

pîrāhen: Gömlek.

Dāmenine irmege her dem şabā **pîrāhenün** / Ɔomadı elden yaḫasın dil-berā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [pîrāhenün, -ün]

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerḫveş göğsin gerer şubḫ u mesā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [pîrāhenün, -ün]

Gül gibi pākîze dāmensin sen ey Yūsuf-liḫā / Dest-i nā-ḫaḫdan ne ğam ger çāk ola **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [pîrāhenün, -ün]

Ben senün Ya‘ḫūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîreñ / Nükhet-i cān-baḫş olur bñyı baña **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [pîrāhenün, -ün]

Bî-ḫarār ‘aşıḫ gibi üstüne dir dir titreyüp / Baĝrı ğamdan pāre pāre dā’imā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [pîrāhenün, -ün]

Cāmeveş ben ğiñ yakadan seyr idem gül sineñi / Ɔoca ḫarşumda seni sürüp şafā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [pîrāhenün, -ün]

Hā’il olur vaḫt-i vuşlatda Raḫîmî bendeñe / Oda yansun itdüğün aña bula **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [pîrāhenün, -ün]

Gördi **pîrāhenünñi** titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle ğirībānı zırıḫ (Kütahyalı Raḫîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [pîrāhenünñi, -ünñi]

pīrāye-i hayr-ı halef: Hayırlı evladın süsü.

Selef ser-māyesi **pīrāye-i hayr-ı halefsin** sen / Aşıl sen fer^c-i ʿālisin sa^cadet saña erzānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [pīrāye-i hayr-ı halefsin, -sin]

pīrehende: Gömlek.

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler rişte şanur **pīrehende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [pīrehende,]

pīre-zen dehr: Kocakarı dünya.

Pīre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür²et böyle kullanmak gerek merdāne tavır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [pīre-zen dehre, -e]

Pīre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmağdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [pīre-zen dehrüñ, -üñ]

pīr-i ʿaşk: Aşk ustası.

Döne döne **pīr-i ʿaşkuñ** pendı budur kendüme / Bāda eyle ḥāşılı gam ḥırmenin ber-bād kııl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [pīr-i ʿaşkuñ, -uñ]

pīr-i kenʿān: Kenan'ın piri. ||. Hz. Yakup.

ʿĀrızında zāhir olmuş lem^a-i nūr-ı Nebî / Ḥüsün içinde beñzemiş çok **pīr-i Kenʿān** oğlına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [pīr-i kenʿān,]

pīr-i kerāmāt: Kerametler üstadı.

Mürüvvet ḥatm olup şāḥīb-kerem ṭayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir **pīr-i kerāmāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [pīr-i kerāmāt,]

pīr-i mey-fürüş: İhtiyar meyhaneci.

Mürîd-i her mürāyı olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendı böyle **pīr-i mey-fürüş** eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [pīr-i mey-fürüş,]

Bir neş^eñ ile başına Cemşid olur gedā / Ey **pīr-i mey-fürüş** ayaguñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [pīr-i mey-fürüş,]

pīr-i meygede: Meyhanenin piri, yaşlısı.

Ey **pîr-i meygede** beni mest eyle hürmet it / Şâfi-keşân ü şüfiveshân delq-püşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [pîr-i meygede,]

pîrlık: Yaşlılık, ihtiyarlık.

Ḳaddümi bükdükce zülfüñ la'lüñi kıldum taleb / **Pîrlıkde** başladum çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [pîrlıkde, -de]

pister: Yatak, döşek.

Tena'um birle şıḥḥat **pisterinde** ḥ'āb-ı nāzıyla / Huzūr-ı pür-sürürıyla kılp hoş-istirāhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [pisterinde, -inde]

pister-i dībā: İpekli döşek.

Ḳapuñda **pister-i dībā** gerekmez ḥāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfāli cāmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [pister-i dībā,]

pister-i zer-beft-i 'āri: Tertemiz altın dokumalı döşek.

Rahîmî **pister-i zer-beft-i 'āriden** mu'arrāyum / Muḳîm-i būriyāyum ḥayli demdür bî-riyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [pister-i zer-beft-i 'āriden, -den]

piyāde:

1Yaya, ayağıyla yürüyerek giden.

Piyāde seyr iderken maḳdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem 'asker-i ezhāra oldı təcver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [piyāde,]

2. Satranç oyunundaki taşlardan biri. (piyon).

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ğam / Bir lu'ḅ ile **piyāde** olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [piyāde,]

piyādevār: Piyon gibi.

Naḫ'-ı şitāda ruḥ sürer idüñ **piyādevār** / Māt olur ol şehā ḳonacaḳ ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [piyādevār,]

piyāle: Kadeh.

Nüş itmeyince cām-ı lebini **piyālenüñ** / Batmaya ḳala cānda ğam-ı zaḥmı nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [piyālenüñ, -nüñ]

Gönder Raḥîmî sende pey-â-pey **piyâleyi** / Tolsun diyâr-ı guşşaya ḥayl ü sipâh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [piyâleyi, -yi]

pul: İşlemelerde kullanılan parlak, ortası delik, küçük, çok ince maden, jelatin veya sedeften levhacık.

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ **pul** gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [pul,]

puşu: Gizli, görünmeyecek yer.

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi **puşudan** garḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [puşudan, -dan]

püte-i çerh: Dünya potası.

İder âhı oḳına **püte-i çerhi** nişân ḥasta / İñiledür duruş ḳaddin büküp eyler kemân ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [püte-i çerhi, -i]

püte-i guşsa: Gam potası.

Püte-i guşşaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızturup âteş-i gayretle ‘aceb ḳâl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [püte-i guşşaya, -ya]

pül: Köprü.

Ḳudümüñden feraḥ-efzâ olaldan sîne-i şahrâ / Gözüüm yaşı gül oldı ey yüzi gül şan boyum bir **pül** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [pül,]

pür: Dolu.

Dendân-ı fūrḳati aḳıdur gözlerüm yaşın / **Pürdür** Raḥîmî ‘ıḳd-ı le’âli taraf taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [pürdür, -dür]

pür eyle-: Doldurmak.

Bahâr irdi yine sâḳî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la’lüñi **pür eyle** cāmı mül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [pür eyle,]

pür it-: Doldurmak.

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / **Pür itdi** şahn-ı bāḡı ḳanlu yaşum la’l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [pür itdi, -di]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nûş-â-nûş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i ‘işrete sâgar şunar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [pür itmiş, -miş]

Yüzüm deff şivenüm nâyum figân u nâle ‘üdümdür / **Pür itdüm** na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [pür itdüm, -düm]

pür-âb ol-: Su ile dolmak (gözyaşı dökmek bağlamında).

Her gice tâ şubha dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek **pür-âb ola** eyler mi h‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [pür-âb ola, -a]

pür-âteş eyle-: Ateş dolu, yakıcı olmak.

Ser-â-ser Tire ‘âlem iden olmuş nūr-ı hüsninden / **Pür-âteş eylemiş** tâb-ı ruhiyla mülk-i Şaruhan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [pür-âteş eylemiş, -miş]

pürçemli: Perçemi olan, kâküllü.

Önüñce bir yalın yüzlü siyeh **pürçemli** peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [pürçemli,]

pür-cüş it-: Coşkulu hale getirmek, coşturmak.

Rahîminüñ şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin **pür-cüş idüp** anuñ yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [pür-cüş idüp, -üp]

pür-derd-i rüz: Dert, keder dolu gündüz.

Lebüñ devrinde ben **pür-derd-i rüz** u şâm-ı hicrânam / Şarâb-ı câm-ı vaşluñ ile sürer kişi devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [pür-derd-i rüz,]

pür-ğam: Üzüntü dolu.

Sîne **pür-ğam** dide nem âşüfte dil pür-iztîrâb / ‘Aşk ezfün yâr zâlim ‘ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [pür-ğam,]

pür-ğaraz: Kin dolu.

Pür-ğaraz ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâkıf ol bu sırra şâhum bir ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [pür-ğaraz,]

pür-ğavğâ: Kavga dolu.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ıtablı **pür-ğavğā** / Dilā her sancağı bir sancı ancak inkıyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [pür-ğavğā,]

pür-hakikat-bîn: Tamamıyla hakikati, doğruyu gören.

Hakikat-dân ola hem **pür-hakikat-bîn** ü haq-perver / Senüñ gibi sa'adet kânı şâh-ı kâmkâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [pür-hakikat-bîn,]

pür-hâr: Diken dolu.

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıarsuz / Gülşen-i 'âlemde ey gül gibi **pür-hârum** Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [pür-hârum, -um]

pür-harâret: Aşrı sıcak, yakıcı sıcaklık dolu.

Rahîmî **pür-harâretdür** senüñ bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def' ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [pür-harâretdür, -dür]

Pür-harâretdür Rahîmîñ zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider eş'âr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [pür-harâretdür, -dür]

Turş-rüyından raqibüñ münharif oldı mizâc / Tâb-ı gamdan **pür-harâretdür** hoş-âb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [pür-harâretdür, -dür]

pür-hatâ: Hata, kusur dolu.

Nazardan dür idüp ol pîri luţf it şermsâr itme / Rahîmî **pür-hatâ** bendeñdür ey şâh-ı 'atâ-bağşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [pür-hatâ,]

pür-hûn: Kanlı, kan dolu.

Rahîmî hasret-i mey-gün-ı la'l-i yâr ile dâ'im / Ciger **pür-hûn** cân bir sâgar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [pür-hûn,]

pür-hûn ol-: Kan içinde kalmak.

Lebüñsüz cām-ı cân **pür-hûn olupdur** / Ruhuñsuz göz yaşı gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [pür-hûn olupdur, -updur]

pür-hüner: Yetenekli, becerikli || Sevgili.

Çapuñda pister-i dîbâ gerekmez hâk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfâli cämđan ey **pür-hüner** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [pür-hüner,]

pür-iztirâb: Acı, keder dolu.

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil **pür-iztirâb** / ‘Aşk efvün yâr zâlim ‘ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [pür-iztirâb,]

pür-melâl: Gamlı, kederli, sıkıntılı, üzüntülü.

Hayli muğber hâtıruz haţţ-ı gubâr-ı yârdan / Bilsen esrârum eger hayrân kalurduñ **pür-melâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [pür-melâl,]

pür-mevc-i mâ’: Suyun coşkun dalgaları.

Deñiz deryâya ol **pür-mevc-i mâ’** kemhâsını giysin / İrişdi rûzgâr-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [pür-mevc-i mâ’,]

pür-nâle: İnilti, inilti dolu.

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / **Pür-nâle** kodı nây ile zindâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [pür-nâle,]

pür-necm ol-: Yıldız dolu olmak.

Şerâr-ı süz-ı şevkümünden semâ **pür-necm olur** her şeb / Ruñuñ mihriyle sînem içre deff ü nâya ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [pür-necm olur, -ur]

pür-nukûş: Nakışlarla dolu || İnsan.

Ma’nâ gözüyle seyr iderin şüret ‘âlemin / Nakķâş-ı levh-ı pür-ıberüñ **pür-nukûşiyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [pür-nukûşiyam, -iyam]

pür-nür-ı câ eyle-: Yeryüzünü çok aydınlık hale getirmek.

Ṭañ midur **pür-nür-ı câ eylerse** ṭab‘umdan güneş / Ṭoludur gün gibi şevkûñle içüm ṭaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [pür-nür-ı câ eylerse, -rse]

pür-şekl ol-: Şekillerle dolu hale gelmek.

Nev-cüvân iken cihân **oldı** Raḥîmî **pür-şekl** / Ḥasb-i ḥâlüñden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [pür-şekl oldı, -dı]

pür-şevk ol-: Neşe ile dolmak.

Ṭañ midur göğsin görüp **pür-şevk olursa** âsmân / Gice pehlüsındadır bir mâh-ı tâbân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [pür-şevk olursa, -ursa]

pür-şiven: Matem dolu, yaslı; inleyen.

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perişân bülbülüñi ağladup **pür-şiven** eylesin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [pür-şiven,]

pür-süz: Çok yanık, çok yakıcı.

Ey Raḥîmî ‘aşk ile baġruñ delinmişdür meger / Ney gibi **pür-süz** anuñcün zâr u feryâduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [pür-süz,]

pür-tâb: Ateşli, hararetli.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm **pür-tâb** olup titrer / Hilâl oldı qadüm bedr-i cemâlüñ görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [pür-tâb,]

pür-tâb-ı dil: Hararet dolu gönül.

Gerdenümde her gice âvâze-i zencîr-i şevk / Şem‘veş **pür-tâb-ı dil** eksük degüldür süz u sâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [pür-tâb-ı dil,]

pür-vâdi: Vadi dolu.

Yollaruñ **pür-vâdi** bî-hâdî ġuluñ ḡaddi yoġ / Menzilüñ ġâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [pür-vâdi,]

R

râ:

1. Arap alfabesinde “ra” harfinin adı. || Sevgilinin kaşı.

Râ qaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṡarid **râ** buradur küşe-i râḡat baña (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [râ,]

Râ qaşına dil-berüñ cân virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî **râyı** rāciḡ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [râyı, -yı]

Egri rā eyler qaşuñ **rāsında** ol bir kec-nazar / Yine ḡaddüñ yanına varur ṡurur ṡoġru gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [rāsında, -sında]

2. Ra harfi, eğri.

Medḡ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Ḥoşdur Raḥîmî ol qaşı rāya bu **râ** meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [râ,]

rā eyle-: Ra harfi gibi eğri hale getirmek.

Egri **rā eyler** kaşuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine kıddüñ yanına varur tırur tıgru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [rā eyler, -r]

rā kaş: Sevgilinin ra harfine benzeyen kaşları.

Rā kaşuñ peyveste çin itme hañālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşān-ñaldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [rā kaşuñ, -uñ]

Rā kaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Rañîmî rāyı rāciñ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rā kaşına, -ına]

rab: Allah.

Rihlet deminde cürmini ‘afv it Rañîmîñüñ / Bār-ı girānla eyleme yā **Rab** bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rab,]

Ğarķ itdi bañr-i fūrķat fülk-i vücüdi yā **Rab** / Olmadı ķaťre ‘avni sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [rab,]

Şoñ dem āsān it Rañîmīye şehādet lafzını / Yā **Rab** imāñıyla Kur’āñı aña hem-rāñ kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [rab,]

Nice deryā-yı kudret ķaťresidür bilmezem yā **Rab** / Ne hikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bī-pāyāñıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [rab,]

Ey Rañîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerim yā **Rab** ez-īn dīde-i hūn-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [rab,]

Yā **Rab** nazar-dīdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [rab,]

Ağzuñ añdum yok yire ey ğonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā **Rab** fidā-yı cān bu cürme ‘özr- h’āñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [rab,]

Rañîmî yem-i ümmid bu selimü’l-bāl olup dā’im / Murādum ķapusın fazluñla yā **Rab** fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [rab,]

Rañîmî ğod ķadimi derd ile mu’tād-ı hicrāñdur / Dañi çekdürme yā **Rab** bir ķula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [rab,]

Ħarim-i ħüsn içinde ħāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özın kıl yaşını yā **Rab** k’o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [rab,]

rabb: Allah.

Ğarib ü bī-kes ü dermāñde ķaldum / Meded yā **Rabb** baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [rabb,]

İşidüp rañm eylemez nālişlerin bī-dillerüñ / Bilmezüz kim n’eylerüz yā **Rabb** dil-i nālāñımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [rabb,]

Bilmezem yā **Rabb** niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben çula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [rabb,]

Meger var ise yā **Rabb** bu kıyāmetden 'alāmetdür / Benüm hürşidüm ol māha muķābil ıķtırān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [rabb,]

Zerrece ol māhı yā **Rabb** mihre ķā'il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miħnete mu'tād ķıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [rabb,]

Kārbān-ı 'aşķuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā **Rabb** haķıķat şehrine bir rāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [rabb,]

Kibriyā kūhında yā **Rabb** kıılma gürg-i tiz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh ķıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rabb,]

Vücūd-ı nāzük-i cānānı yā **Rabb** şaķla āfetden / Raħimî ĥasta-i zārum budur vird-i seħergāhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [rabb,]

Ķankı gün yā **Rabb** gelür ol mihr-i raħşānum yine / Ķankı şeb aħşamlaya ol māh-ı tābānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [rabb,]

rāciħ: Tercih edilen, müreccah.

Buradan gitmeden ey қаşı rā ölmek baña **rāciħ** / Elif-ķaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [rāciħ,]

rāciħ eyle-: Tercih etmek.

Rā қаşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Raħimî rāyı **rāciħ eyledüñ** bu rāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rāciħ eyledüñ, -dün]

rād: Üstün, değerli.

Rā қаşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Raħimî rāyı rāciħ eyledüñ bu **rāda** gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rāda, -a]

rağbet:

1.Değeri, kıymet.

Araya almış raķibi āsitānuñ itleri / Bu ulu **rağbet** aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 6, Beyit 4). [rağbet,]

Dirhem ü dināradur **rağbet** hünerde yoķ revāc / Naķd-i 'ömrüñ vir olup ceħle ĥaridār ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [rağbet,]

Maħrem itdüñ kendüñe ağyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it ķadar yoķdur қаpuñda **rağbetüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [rağbetüm, -üm]

Liyâkat yok gulâm-ı dergehünden dimege bende / Yiter bu ulu **rağbet** uşda ser-ğayl-i sükkânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [rağbet,]

2. İstek, arzu, ilgi.

Dilden iderse n'ola ğam-ı zülf-i yâr göc / **Rağbet** mi var itnese miskîn-Tatâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [rağbet,]

rağbet bul-: İlgi görmek.

Şimdi kuhl oldı gözüm nûrı başiret ehline / Hâk-i pâyüñdan **bulup rağbet** ğubâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [rağbet bulup, -up]

rağbet ol-: İstek ve alâka gösterilmek, beğenilip istenilmek.

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / 'Aķıķa **rağbet olmazmış** 'Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [rağbet olmazmış, -mazmış]

rağm: İnadına, zıddına davranma.

Raķibüñ **rağmina** ey çeřm-i nergis / Nażar ķıl mestüñüm geh ğāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [rağmina, -ına]

rāh: Yol, tarik.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā **rāhında** her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [rāhında, -ında]

Bir ser-i mevce 'adem **rāhında** gümrāh olmadı / Mīm ağzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [rāhında, -ında]

Bende āzād oluban hāķ olayın sāye gibi / Toĝrı yolına o servüñ ķanı bir **rāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [rāh,]

Maķsad-ı maķşüdmend-i bāb-ı himmetdür kilid / Eftahullāh bī-tekellüf ķālibe hiç **rāh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [rāh,]

Kārbān-ı 'aşķuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb haķıķat şehrine bir **rāh** ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [rāh,]

Kibriyā kühında yā Rabb ķılma gürg-i tiz-ceng / Rāzıyam ben meskenet **rāhında** bir rübāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rāhında, -ında]

rāh-ı 'aşķ: Aşķ yolu.

Hıfz eyle dilde hün-ı ğamı **rāh-ı 'aşķda** / Yokdur Raķimî yolda zebānī nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [rāh-ı 'aşķda, -da]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / **Rāh-ı ‘aşkuñda** bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [rāh-ı ‘aşkuñda, -uñda]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / **Rāh-ı ‘aşk** içre didi hālūñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [rāh-ı ‘aşk,]

Rāh-ı ‘aşkuñda şabāāsā yiler göñlüm gibi / Rūzgāra tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [rāh-ı ‘aşkuñda, -uñda]

rāh-ı dālālet: Sapıklık yolu.

Yā ilāhî sen beni benden bu gün āgāh kıl / Kıl ‘atā **rāh-ı dālāletde** yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [rāh-ı dālāletde, -de]

rāh-ı hāk: Allah yolu.

Cāhı çāha menşūbı menşūbeye döndürdiler / **Rāh-ı Hākda** her biri şorsañ yine gümrāh yoq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [rāh-ı hākda, -da]

rāh-ı hākikat: Doğruluk yolu.

Şuretā didüm zebān-ı kibriyādan bir gazel / Ma‘nide **rāh-ı hākikatde** özüm hāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [rāh-ı hākikatde, -de]

rāh-ı rūh-efzā: Ruha ferahlık veren şarap.

Āh kim sāğar şunarsın mest olup her sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin **rāh-ı rūh-efzā** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [rāh-ı rūh-efzā,]

rāh-ı rüşen: Aydınlık yol.

Bir çoğrı **rāh-ı rüşen** kadd ü haduñ hayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [rāh-ı rüşen,]

rāh-ı rüsvā: Rezilin yolu.

Çodum nāmūs ile ‘arı Raḥimî ‘aşk-bāz oldum / Benüm bu **rāh-ı rüsvāyı** qadimî resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [rāh-ı rüsvāyı, -yı]

rahimî: 16. yy da yaşamış divan şairi. Kütahyalı Rahîmî.

Rahimî tāt-ı sultāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pādişāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [rahimî,

Hayāl-i la‘l-i mey-ğünüñla cānā bezm-i fūrkatde / **Rahimî** mest olup dā‘im ider hūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [rahimî,]

Ey **Rahîmî** başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr ile mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [rahîmî,]

Ben **Rahîmîyem** ‘aṭâ ‘aynıyla rahm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şâh-ı ‘âlem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [rahîmîyem, -yem]

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitanuñda hümâyün âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [rahîmî, -em]

Ey **Rahîmî** gerçi içdüm çok hekimüñ şerbetin / Cisme sıhhat gelmedi bilmem ne hikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî mülk-i gamda var yûri başuña sultân ol / Cihânüñ devlet ü câhı hümâ tâ bir qurı gavgâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [rahîmî,]

Dâğ-ı gam şol deñlü zeyn itdi **Rahîmî** cismümi / Şüphenüñ hil‘at geyürdi güyiyâ şeh-zâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahm ile şâfi nazar eyle **Rahîmî** bendeñe / Ṭab‘inuñ mir‘atıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ğubâr-ı hâk-i pây-ı reh-ğüzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [rahîmî,]

Luṭf ile yap yap **Rahîmînüñ** yıķık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [rahîmînüñ, -nüñ]

Rahîmî pür-ħarâretdür senüñ bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def‘ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı kaddüñle **Rahîmî** rast u mevzün-ṭab‘dur / Luṭf-ı ğüftâruñla ağızından yağar dürr-i hoş-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [rahîmî,]

Sen **Rahîmî** bezl-i cân it yolına umma ‘ivaż / Ol kerîmü‘ş-şândur ihsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [rahîmî,]

Bezm-i gamda ey **Rahîmî** hâlüme rahm eyleyüp / Kanlar ağladı kadehler nâleler toldı rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** el götür baş aç yüzüñ dergâha tüt / Kıl du‘âyı devlet-i sultân Selîm Hâna şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [rahîmî,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ğayrân idük / Ey **Rahîmî** olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [rahîmî,]

Dün maħalleñde raķib ile **Rahîmî** serverâ / Ol it ile ğayli itişmiş idüp gavgâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** utanur yaşum görüp rez-duħteri / Yüzine her dem tatar vâlâ-yı gül-ğündan niķâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî kuluña emr eyle olsun sâkin-i küyuñ / ‘Azîzüm ol ğedâyı bir söz ile Mışra sultân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî dostum bî-ğâne şanma âşinâlık kıl / Ķadîmî cân nişâruñ bende-i fermânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ‘aşkuña dil şol zemân vîrân iken / Daği maħfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [rahîmî,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ħamdillāh **Rahîmî** baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [rahîmî,]

Şayd itdi **Rahîmî** dilini bir gözi hūn-rîz / Şāhāne hücūm eyledi şehbāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ hālın şorarsañ / Esîr-i bend-i miħnetdār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [rahîmî,]

Her dem sürerdî başını itün ayağına / Bāri ğubār olaydı **Rahîmî** yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñi gibi vefā zencîri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çākerüñdür bî-ğümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [rahîmî,]

‘Azmüñ **Rahîmî** merhale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [rahîmî,]

İltifātını **Rahîmî** mūruñuñ eyle ziyād / Vārîş-i mülk-i Süleymāni sezā-yı taħt u tāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [rahîmî,]

Rihlet deminde cürmini ‘afv it **Rahîmîñüñ** / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nūñ]

Yār derdiyle **Rahîmî** bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile düşmedi sūrāħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [rahîmî,]

Çihrem **Rahîmî** kışşa-i ğuşşam beyān ider / Her bāb bir kitāb gözüm aña bāb-ı sūrħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [rahîmî,]

Cennet ü tūbāya virmez kāmēt ü dîdāruñı / Hîmmeti şāhum **Rahîmî** bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [rahîmî,]

İd-ı ferħunde yeter vaşluñ **Rahîmî** bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘id aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [rahîmî,]

Medħ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hūşdur **Rahîmî** ol kaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [rahîmî,]

Midħatüñ ğülzārıñuñ bir bülbul-i hoş-ţab‘ıdur / Bu **Rahîmî** çākerüñ ey ğülşen-i ‘irfān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [rahîmî,]

Secde kılmaz Hāķķ bilür kalbüm **Rahîmî** ğayrıya / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî baħt-ı hümāyūn bu tālî‘i Ferruħ / Esîr-i zülf ü ruħ itdi seni mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [rahîmî,]

Şoħbet-i şeyħe niçün gelmez diyü ta‘n eyleme / Şūfiyā derviş **Rahîmî** ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [rahîmî,]

Şād it **Rahîmî** kuluñı bir merħabā ile / Olsun kabūl-i luţfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [rahîmî,]

Merve haqqı Ka'be küyünda **Rahîmî** serverâ / Biñ Şafâyıla kılpudur cānını qurbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [rahîmî,]

Yād-ı la'lüñdür **Rahîmî** mürdeye viren hayāt / Qālib-i fersüdedür ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [rahîmî,]

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / Ey **Rahîmî** bu haqqat hāl olur efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [rahîmî,]

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / **Rahîmî** nā-tüvān mür emre me'mür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [rahîmî,]

Cānā **Rahîmî** la'lüñe bulmazsa dest-res / Sāgar gibi derünü tolu kan olur qalür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / Bir hayāl-i hüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî gamze kıldı qalb-i meftün / Lebiçün cān gama merhün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [rahîmî,]

Derd-i gam bir gama dūş itdi **Rahîmîyi** şehā / Hayret alur özini geh bilemez gāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [rahîmîyi, -yi]

Ehl-i 'aşka **Rahîmî** cevr-i 'itāb / Hüb-rūlarda bir güzel-hüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [rahîmî,]

Zer-i hāliş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / **Rahîmî** kanlu yaşuñ var ise kibrit-i aħmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [rahîmî,]

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / **Rahîmî** ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [rahîmî,]

Gedāñı gāhi añduqca di ey şāh-ı 'alî-şānum / Yaşı dildür adı qanber **Rahîmî** bir qulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [rahîmî,]

Ruħ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şāh-rāhuñda / **Rahîmî** bir hazān yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [rahîmî,]

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür **Rahîmî** şevk ile / Vādî-i 'aşk içre kılmış bir gece didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şu gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [rahîmî,]

N'ola virse **Rahîmî** yoluña cān / Saña şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [rahîmî,]

Dehenüñ fikri ile şimdi **Rahîmî** şî'ri / Şüphe yok 'ālem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [rahîmî,]

Anuñ içün ruħ sürer şāhum **Rahîmî** qapuña / Naç-ı hüsñüñde vefā şaṭrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** bildi bes şāh-ı hümāyün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** kadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubha dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [rahîmî,]

Âşinâyâne **Rahîmîye** nazâr kıl dostum / Şâyed ol kem-kaçrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [rahîmîye, -ye]

Rahîmî himmeti ‘âlî umar şâni büleñdünñden / Çapuñda pâdişâhum gerçi bir ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [rahîmî,]

Pîre-zen dehre **Rahîmî** zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür’et böyle kullanmak gerek merdâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [rahîmî,]

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Tut benüm kurdum **Rahîmî** gibi bir şîrâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [rahîmîyem, -yem]

Ey **Rahîmî** dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânüñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [rahîmî,]

Unutma añ **Rahîmî** kuluñı düşünâm-ı la’lünden / Benem ol ey mürüvvet kâni vird-i müstecâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî hâlünü ‘arz it der-i şâh-ı sühan-dâna / Ma‘ârif şehrinüñ şâhi feşâhat nükte-güyüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [rahîmî,]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şîre **Rahîmî** i‘tibâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda Husrev eyledüm / Hayâl-i vaşf-ı la’lün ‘âkıbet şîrin-kelâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** işidüp nâlemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [rahîmî,]

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rüz / **Rahîmî** gülşenüm bâğ u bahârum hadd-i yârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [rahîmî,]

Çodum nâmüs ile ‘ârî **Rahîmî** ‘aşk-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı kadîmî resm ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî gerçi hâk oldı ümid-i pây-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın rahm idüp bir hâksârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ger ecel tîrinden isterseñ halâş / Bir kemân-ebrü için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şad tut göñlüñ seni sultân-ı ‘aşk / ‘Âkıbet cünd-i gama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [rahîmî,]

Dimâğ-ı câna irdi şubh-dem bir nükheth-i cân-bağş / **Rahîmî** ol mu‘aţtar zülf-i ‘anber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [rahîmî,]

Hâl-i ruhuñ firâkı ile nâr-ı hasretüñ / Yakdı **Rahîmî** sinesine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîniñ budur dârü'ş-şifâ-yı gaybdan derdi / Vücûduña irüp şihhat tenüñde gide zahmetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [rahîmîniñ, -nüñ]

La'l-i kanduñ zıkr ider dâ'im **Rahîmî** Husrevâ / Penc Şîrin tab' olur vaşf-ı lebüñ tekrâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-yı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ def'ine sîr-i sîm ü zer yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [rahîmî,]

Teraḥḥum kıl **Rahîmî** cür'aveş pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâķî-i gül-ruḥ elüñden bir ayâğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîniñ ne tañ târ olsa başına cihân mülki / Benüm ol ey meh ü hürşid-i 'arîz baḥt-ı dünumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [rahîmîniñ, -nüñ]

Men' itme süfi dil-ber ü meyden **Rahîmî** / Ko 'ış ü 'işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 86, Beyit 4). [rahîmî,]

Ḳuluyuz kanberiyüz ey **Rahîmî** Murtażâ ḥaḳķı / Kerem kânı 'Ali-ḥü bir şeh-i merdânımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [rahîmî,]

Cânın eyler **Rahîmî** saña fidâ / Göre sulṭânım ol gedâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11).
[rahîmî,]

Ḥalet-i la'lüñ **Rahîmî** câm-ı sâğardan şorar / Ol mezâķ-ı câm-ı cânı kâm-yâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî mu'ciz-i 'İsâya beñzer bir kerâmetdür / Dil-i bîmârını ben derdmendüñ ol ki ḥoş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [rahîmî,]

Dün ü gün budur **Rahîmîniñ** murâdı Ḥaḳķ bilür / Her şebüñ ola şeb esrâr-ı ḥaķı şebḥâ-yı sür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [rahîmîniñ, -nüñ]

Öge öge göge çıkardı **Rahîmî** kapuñı / Himmetini ol gedânuñ gör nice şâḥânedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [rahîmî,]

Baş üzre yir idindi **Rahîmî** ğazelleri / Sen şâhuñ ayağına olalı güher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [rahîmî,]

Maḥbûb ile **Rahîmî** şarâb-ı nihânı gör / Nâşînuñ ehl-i 'aşķa be-ġâyet yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 93, Beyit 9). [rahîmî,]

Ĝam-ı Leylâ-yı zülfüñle **Rahîmî** olalı meftün / Gezüp Mecnûn-ı ser-gerdânı bî-sâmâna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [rahîmî,]

Rikâbuñdan **Rahîmî** sâye gibi bir gün ayrılmaz / Vefâ yolında ol sâbit-ķadem bir ḥâksârüñdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [rahîmî,]

Rahîmî şu gibi aĝlar şabâveş âḥ idüp her dem / Niç'itsün görmedi ḥâķ-i cenâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [rahîmî,]

Rahîmî şanma tâli' oldı çerḥ üzre hilâl-i 'id / O mâhuñ ḳaşı fikriyle olan nâzûk ḥayâlüñdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmiyem benem 'âlemde senden gayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şâḥ-ı bî-şümârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [rahîmiyem, -yem]

Rahîmî asret-i mey-gün-ı la'ı-i yâr ile dâ'im / Ciger pür-hün cân bir sâgar-ı devvâra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [rahîmî,]

Karşu dür itme **Rahîmîyi** rikâbuñdan şehâ / Sen 'alî-şânuñ öñünce şanki ol anber yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [rahîmîyi, -yi]

Cümle vücûd-ı muţlaquñ sensin **Rahîmî** mazharı / Ol maţlabuñ gâ'ib degül gel tâlib ol ma zardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** yaşıuñ sen de revân it yolına / Ra m ide bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [rahîmî,]

Her gedâ ab'a **Rahîmî** dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet 'ayâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [rahîmî,]

Cümle cihânuñ cânısın anca  **Rahîmînüñ** degül / Ha k a ki sensüz 'âfiyet şâhâna şih at yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [rahîmînüñ, -nüñ]

Ra m kıl miskîn **Rahîmî** bend-i zülfünde şehâ / Nice demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî dü cihâna dergehüñ virmez benüm h num / Anı vallâhi şanma bir da i d r u diy r ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [rahîmî,]

Bir degül biñ cân fid  eyles **Rahîmî** yoluña / Lik h ra geçmez ey ebr  kem n  urb nımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** n y u n şından bu bezmüñ f ri uz / Ăhveş amm  dem olur bir hev d r isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [rahîmî,]

N'ola **Rahîmî** b se isterse leblerüñden / C n  lez z ü terdür ekşer güdü-yı nev-r z (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [rahîmî,]

R st uyduñsa ger ol servüñ hev -yı 'aş ına / Ey **Rahîmî** gel ma amuñ gözle ol dem-s z n z (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ tel  itdi Şîr n zindeg nisin / Bu k r-ı b -mez k ey Hüsrev-i ş hib-kır n sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** mescid ü mey- h ne birdür 'aşı a / T lib-i Ha k  olmuşuz her yirde t ' t ehliyüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** zerreveş p -m l ü ser-gerd niyam / Bir'ki gündür ol meh-i n -mihrib num söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** göge a sa a n mı  opum gün gibi / Bir meh ñ efl kveş şehir ü hiş r n gözlerüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî**  şin -yı ba r-i 'aş -ı y r olan / Y d-ı 'umm n istemez dery  diy r n istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [rahîmî,]

S z budur sensin **Rahîmînüñ** mur d  gayrı yok / Sen güzel h nk r ile h nk r  söyleşsek birez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [rahîmînüñ, -nüñ]

H l-i erk na vu f  var **Rahîmî** bendeñüñ / G h paşayı gehi h nk r  söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [rahîmî,]

Rahîmî hasta dil-beste şikeste-hâl-i bendeñdür / Anuñ derdin gam-ı hecrüñle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [rahîmî,]

Ne kanlar yutduğın her dem **Rahîmî** dest-i hicrândan / Anı sâğar gibi bağı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [rahîmî,]

Yine beg virdi **Rahîmî** hâlûñe dil-murğını / Himmetüñ gibi büleñ olur hüçüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [rahîmî,]

Añ **Rahîmîyi** itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i gazâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [rahîmîyi, -yi]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımızca harf çoğ olur / Sen **Rahîmî** gibi bir tab'ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [rahîmî,]

Ayağuna yüz sürer her gün **Rahîmî** sâyeveş / Şükr-i lillâh kim şehâ başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i hâlin / Senüñdür bâkî ihsân u kerem ey şâh-ı himmet naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [rahîmî,]

La'l-i yâr üzre **Rahîmî** şanma hâl / Dâğ-ı cânüñdür ki te'sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [rahîmî,]

Cihân bağında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruhsârüñ / **Rahîmî** Şeyh Sa'diye bedel bir gülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî kaķbe-zen dünyâda her nâ-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaķmet ara zaķm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [rahîmî,]

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maķşûdı büstânın / Kaķpuñda bî-merâm ancak **Rahîmî** nâ-tüvân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** yana gör hadd-ı firâķ-ı yâr ile / İrgürür pervâne-i nür-ı vişâle nâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [rahîmî,]

Pür-harâretdür **Rahîmîñüñ** zebânî nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider eş'âr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Bî-tekellüf seyr ide her hâr-ı bâğ-ı hüsnüñi / Ben **Rahîmî** 'andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [rahîmî,]

La'lüñe cân bezl ider cânâ **Rahîmî** şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'aşık 'aşķ hem olmaz güzâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [rahîmî,]

Haķtı geldi büsesin al dün ğaribüñdür diyü / Ey **Rahîmî** lâyıķ oldu cânâ dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [rahîmî,]

Dendân-ı fûrķati aķıdır gözlerüm yaşın / Pürdür **Rahîmî** 'ıķd-ı le'âli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** geşte-i 'aşķum vücüdum ğarķ-ı hün / Olmaya dem-ber-dem ammâ lâyıķ-ı fitrâķ hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [rahîmî,]

Kaķanına girme **Rahîmî** kuluñuñ nâ-ħaķ yire / Bir dem ola diyesin ey âşaf-ı devrân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [rahîmî,]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol göncanuñ / Ey **Rahîmî** bülbülāsâ taldı efgān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [rahîmî,]

‘Arz-ı didār it **Rahîmî** bendeñe ey serv-kağ / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [rahîmî,]

Feth-i bāb olsun **Rahîmî** dir iseñ bāb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyāya bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [rahîmî,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / Āsitānuñda **Rahîmî** n’ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [rahîmî,]

Gönlüñüñ āyinesi kesb eylesün dirseñ şafā / Ko **Rahîmî** şüret-i ađyārı vech-i yāra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [rahîmî,]

La‘l ü ruhsār-ı ‘arağ-rizüñ hayāliyle müdām / Geh şarāb içer **Rahîmî** ey gül-i ter geh ‘arağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [rahîmî,]

İtibārın Husrevā eyle **Rahîmîñüñ** ziyād / Ehl-i nazma tā kıla Şeyhî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmiyem işigüñde ümidüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuğ dağı kārüm yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [rahîmiyem, -yem]

Ey **Rahîmî** seyr-i didār ise dā‘im ārzü / Ma‘il olma her yaña şu gibi süy-ı yāra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [rahîmî,]

Nālesi āhestedür ğamdan **Rahîmî** ğastanuñ / Za‘f-ı ğālibdür anuñçündür mecāl-i āh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [rahîmî,]

Sipāhum eşk-i ğasret sine tağlumdur ‘alem āhum / **Rahîmî** mālîk-i mülk-i ğam oldum kağdrup sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [rahîmî,]

‘Aşkıyla ezelden ğod kārüñ çü melāmetdür / Nāmüsü **Rahîmî** ko bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [rahîmî,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin **Rahîmîñüñ** / Dem-ā-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / Hilāl-i ‘id u dem-i sāğar-ı bahārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zīrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [rahîmî,]

Bilmezem senden **Rahîmî** nice alsun ocağın / Her dem eylesin mezāk-ı ‘iş u bī-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî başka dīvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dīvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [rahîmî,]

Hıfz eyle dilde ğün-ı ğamı rāh-ı ‘aşqda / Yoğdur **Rahîmî** yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [rahîmî,]

Tılısmāt-ı vücūduñda mağabbet gencini hıfz it / **Rahîmî** olğör yap yap hemān vīrānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [rahîmî,]

Güneş gibi kılordı ‘alemi envāra müstağrak / Tūlū’ itse **Rahîmî** zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [rahîmî,]

Şimdi **Rahîmî** egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter kulu olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [rahîmî,]

Müdüam añdukcā zıkr it hayr ile Mecnūn u Ferhādı / **Rahîmî** biri şeyhūñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahm it **Rahîmiye** gel ey gonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi kalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [rahîmiye, -ye]

Ĥā’ıl olur vaqt-i vuşlatda **Rahîmî** bendeñe / Oda yansun itdügin aña bula pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [rahîmî,]

Bilmezem senden **Rahîmî** kime yansun hālını / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [rahîmî,]

Zülfüñ ucından **Rahîmîñüñ** perîşān kışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şākirdür / Ki aña sebkat itmişdür hūkūq-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ‘aşk ile bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [rahîmî,]

Ĥaṭṭ-ı cān ise **Rahîmî** kāmranlıkdan murād / Var özüñ bir Ĥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî nār-ı ‘aşka ben delil oldum çerāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [rahîmî,]

Dem-i vaşluñ **Rahîmî** aña bir dem / Hemān dem cūş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [rahîmî,]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it **Rahîmî** bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [rahîmî,]

Rāzıyam kes başumı kesme elümden etegüñ / Başdan eyler mi **Rahîmî** ģam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [rahîmî,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey **Rahîmî** gözüñ aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma‘müresin dā’im ĥarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [rahîmî,]

Manşıba manşūbadur dehrüñ **Rahîmî** cāyı çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** āferin aḥsente şî‘r-i pāküñe / Yāra iş‘ār itdi ĥüsn-i vech ile ĥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [rahîmî,]

Rā kaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey **Rahîmî** rāyı rāciḥ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rahîmî,]

Pire-zen dehrüñ **Rahîmî** âline aldanmadı / Böyle olmağdur münâsib rind ü merdân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [rahîmî,]

Şoñ dem âsân it **Rahîmiye** şehâdet lafzını / Yâ Rab imâniyla Kur'ânı aña hem-râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [rahîmiye, -ye]

Ġamuñ sâğar gibi hûn itdi bağrum derdüñ inletdi / **Rahîmî** gibi bir mestüñ mi vardur kim ola kıanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [rahîmî,]

Hemîşe bâğ-ı 'âlemde şehâ sen hürrem ü şâd ol / **Rahîmî** bülbülâsâ ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [rahîmî,]

Sürdüğünce yüz rikâbuña **Rahîmî** sâyeveş / İtme 'âr ey meh irişmez zerreden mihre zevâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [rahîmî,]

Ġuşşa-i hecriüñ **Rahîmî** göñlini ğamnâk ider / Vuşlatuñla luţf idüp şâd it ferañnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî şıdık ile gel sen havâşa meşğul ol / Yolında ölmege yârüñ şalâ-yı 'âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [rahîmî,]

Yâd-ı la'lüñle **Rahîmî** hûn-ı dil içer müdâm / Gelmedi cânâ bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [rahîmî,]

Ben ey **Rahîmî** bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [rahîmî,]

Vîrâneñüm hayâl-i 'aşkuñla didüm ey dost / Didi **Rahîmî** anı yap yap 'imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / Ķomaz ser-keşligin ol serv-ğadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** seyr-i şubh-ı 'îd-i adhâ eyleme / Gün yüzüme didi kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî cür'aveş devrân ayağâ düşürür bir gün / Tıtalum bezm-i dünyâda nice dem câm-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı 'aşka baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî kuluña ey şâh-ı 'âlem / İşigüñdür sa'âdetğâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [rahîmî,]

Ķapuñdan ğayra baş egmez **Rahîmî** / Terahhüm kıl aña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [rahîmî,]

Âşinâ oldı bize ol güher-i kulzüm-i cüd / Ey **Rahîmî** demidür baħr-şifat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [rahîmî,]

Fiğân u nâle vü âh-ı ğazînem tıtdı gülzârı / **Rahîmî** bir ğazân-dîde hezârum zârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** âh kim oldum yolında ğâk-i pây / Meyli yok ednâya bir 'âlî-cenâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî komadı ser-keşlîğın ol serv-ğad hergiz / Ayağına düşüp berg-i hâzânveş hâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî mescid ü mey-hâne birdür tâlib-i Hağğa / Huzûr-ı kalb ile her yirde tâ'ât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [rahîmî,]

Tekeye-i dehrüñ beğâ derdüm **Rahîmî** Hağğ bilür / Bir senüñ tek 'aşîk-ı fânî gedâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî koma 'arifseñ kenâr-ı âteşi elden / Şafâ hengâmıdır nüş it şarâb-ı ergüvân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** baña bu şâdi yeterdi dünyede / Guşşa-i 'aşkı gönül şehrine mihmân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bâğ-ı 'âlemdede naşîbüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruhsâruñ bu gün lîmûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [rahîmî,]

Ne ğam çek şâm-ı hecr için ne şâd ol rûz-ı vaşl için / **Rahîmî** her vişâlüñ âhiri hicrânımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [rahîmî,]

Oldum **Rahîmî** şimdi nöker bir beg oğlına / Eyyâm-ı devletinde bu gün şâh-ı 'âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî yok durur eksüklîğüm mihrinde ol mâhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı hayfâ ki noğşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ düşmen sözüyle hâtırın yıkma / Halilüm Ka'be hağğı kible-i Rağmânıdır gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [rahîmî,]

Vücûd-ı nâzûk-i cânânı yâ Rabb şağla âfetden / **Rahîmî** hasta-i zârüm budur vird-i seherğâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî göre billâhi bu şâh-ı 'âdilüñ luğfin / Rağibe meyl idüp kesmez vefâsın ben kulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [rahîmî,]

Şüfiye karşı **Rahîmî** içeyüm bâde-i şâf / Mest-i dâd-kâr olayın 'aşîk-ı bî-bâk olayım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [rahîmî,]

Ben **Rahîmiye** şaçuñ bendini bend itmeyesin / 'Aşîk-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [rahîmiye, -ye]

Bir emeldür cennet ü tûbâ ğamı tûl u dirâz / Kûy-ı ğadd-i yâre irmekdür **Rahîmî** himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** olalı ğavvâş-ı bağr-i ma'rifet / 'Ağl şarrâfını denk itdi kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şâyi' itdi mâ-cerâ-yı eşkümi / Baña kerim yâ Rab ez-în dide-i hûn-bâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** yügrigi oldum vefâ meydânınıñ / Öğdül alursam n'ola hıdmet semendin ğoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmiyem oldum firâkuñla yâr / Vişâlüñi tâlib emekdârıñım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [rahîmiyem, -yem]

Rahîmî hâk-i pâyûnda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şâhum hemân sâbâşa ḥayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî âsitânûnda gedâlık ihtiyâr itdi / Anuñdur pâdişâhum devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [rahîmî,]

Ṭab‘-ı güher-feşân ile ben ol **Rahîmîyem** / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [rahîmîyem, -yem]

Ser-mest iken **Rahîmî** şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām vardı şâhum ne şâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [rahîmî,]

Gönder **Rahîmî** sende pey-â-pey piyâleyi / Ṭolsun diyâr-ı guşşaya ḥayl ü sipâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [rahîmî,]

Saňa bi-ḥaddür şehâ gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben **Rahîmî** gibi bir muḥliş gedâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [rahîmî,]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / **Rahîmîñüñ** dilinde bir binâ-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî gün gibi tenhâ gezer âh ol gözi âhü / Niçün benden kaçarsın ṭâlib-i âvîz-i fitrâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [rahîmî,]

Gün yüzüñ göster şehâ mihrile ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi **Rahîmîñüñ** budur her şubḥ u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Ḥarâbâta ḳadem başdum **Rahîmî** ehl-i dillerle / Göñül peymânesin bir ḥâne-i ḥammâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî âh benden yaňa ol gonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazânveş bunca demdür ḥâke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [rahîmî,]

Çekdüğüm cevri **Rahîmî** âh diyü ağıyardan / Ol perîñüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî murğ-i câna ol hümâ bildüm şikâr olmaz / ‘Aceb vaḥşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [rahîmî,]

Yârüñ esrâr-ı ḥayâl-i leb-i mey-günü ile / Ey **Rahîmî** gehi mest ü gehi ḥayrânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok zemândur sen anı sulṭânum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [rahîmî,]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanüñ / Çalışur bir kes **Rahîmî** gibi yok ḳat‘â bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [rahîmî,]

Mihr eylemedi mâha **Rahîmî** ruḥuñ özler / Göz göre çıkarsın mı o nûrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mâlüñdür sen ol vîrâni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî âferin fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsnüdür / O şâhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [rahîmî,]

Gülün kulağına girmez **Rahîmî** zâr-ı hezâr / Neye degin bu figâni bu zârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [rahîmî,]

Âsitânunıda **Rahîmîye** gedâlık virdüñ / Kula devlet virici hazret-i sultânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [rahîmîye, -ye]

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / Ey **Rahîmî** baş açuk abdâl-ı 'aşk ol bir zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî hüsn-i zann ile selîmü'l-bâl ile şimdi / Maḥabbet-hânedân-ı şeh Selîm Hân-ı zemânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [rahîmî,]

Binüp nefis atına terk it **Rahîmî** 'örf-i ma'rûfı / Licâm-ı şer'î urup kâdıdan kullan hevâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [rahîmî,]

Büy-ı luḫfuñla **Rahîmî** kıldı kapuñda karar / Bu hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaḫan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [rahîmî,]

Kerbelâ-yı gamda cân virdi **Rahîmî** teşne-leb / Her ḫavâric kandı âb-ı vaşluña ḫayfâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî pister-i zer-beft-i 'âriden mu'arrâyım / Muḫîm-i būriyâyım ḫayli demdür bî-riyâyım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** gam yime gamzına her nâ-ḫabilüñ / Sen cenâb-ı devletinde bende-i maḫbûlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [rahîmî,]

Ḳomaz **Rahîmî** başını ḡayruñ ayağına / Üftâdeñ oldı tüt elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [rahîmî,]

Şeh-süvârum kişver-i gönüm semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi **Rahîmî** kime varam dâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [rahîmî,]

Âh kim bir gün bükür ḫavs-i ḫuzahveş kaddüñi / Merḫamet umma **Rahîmî** çerḫ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** Tire baḫtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarḫân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bâl-i himmetle hümâyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bâzum almaz bu şikârı böyle her şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîminüñ budur dâr-ı şifâ-yı ḡaybdan derdi / Hemân şâhum senüñle Hazret-i hünkâr şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [rahîminüñ, -nüñ]

Yıldan artuk oldı gerçi kim bu gün bir haftadır / Ey **Rahîmî** görmeyelden ol meh-i ra'nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** bir Zâhîr olursa 'âlemde eger / Şi'rüme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [rahîmî,]

Süḫan şarrâfî katında **Rahîmî** la'li n'eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [rahîmî,]

Ḥoş medḫ itdüñ **Rahîmî** gül yüzün ol goncanuñ / Âferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-süḫan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [rahîmî,]

Harābāta ayak bağı **Rahîmî** pāk-dillerle / Maķām-ı ehl-i zerķ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [rahîmî,]

Budur ümmîdi **Rahîmî** ķuluñuñ devlet-i Haķ / Ğayrıya müşkil idüp zātuña āsān vîrsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ben ma‘ārîf baħrinüñ gavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘îrfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [rahîmî,]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Ķapuñda **Rahîmîyi** ķo yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [rahîmîyi, -yi]

Ķapuñda **Rahîmî** diseñ sî ye dime tek / Ćār-mıħa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** sen ümidüñ Ķāsımü’l- ezrāķa tut / Seg-nihād olan ţama‘ ehli ķo çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** h’ân-ı Haķdan Ğod nevāleñ baħşıdır / Bî-nevāyāne ţama‘ itme yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [rahîmî,]

Benüm gül yüzlü ğoncam Ğande-rülîķla işġüñde / **Rahîmî** virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ķuluñuñ virdi budur kim dā‘imā ‘ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [rahîmî,]

Āferin aħsente aħsent ey **Rahîmî** taḃ‘uña / Vaşf-ı Ğüsni şāmı ķıldıñ zātı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ şehā bir ķatrece miķdārı yoķ gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî rāz-ı ‘aşķuñ ğoncaveş şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle ġüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [rahîmî,]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın **Rahîmî** bendeñüñ / Şubħ-dem işitdi bülbül fāriğ oldı zārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî Ğod ķadîmî bir gedā-yı ğam-ġüsāruñdur / Anı luţfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem bir ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [rahîmî,]

Nev-cüvān iken cihān oldı **Rahîmî** pür-şekl / Ğasb-i Ğālüñden nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [rahîmî,]

Bir mehüñ mihrin ġöñül şehrinde ķıldum şehriyār / Ey **Rahîmî** şimdi dehre anı Ğan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [rahîmî,]

İtdüġüñ cevri **Rahîmî** ķuluña / Saña ķalursa nigārā var öġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 8). [rahîmî,]

Ben **Rahîmî** pāk-meşreb māsivādan fāriğam / Bir Ğüseynî-mezhebüm olsa ne ğam yārum Ğasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [rahîmî,]

Ķapuñ dervîşi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / **Rahîmî** de ķapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî n'ola kÿyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh addin Őavlecān ebrÿ (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 270, Beyit 9). [rahîmî,]

Cān ile tîgÿñ Şalup Őāhum yoluñda çalışır / Yo bu devr içre **Rahîmî** gibi alkān sînelÿ (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 271, Beyit 5). [rahîmî,]

Gözi yaşlı **Rahîmîyi** demidÿr ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca ey sehî-ad Şu gibi her sÿ (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 272, Beyit 7). [rahîmîyi, -yi]

Bāga varup serviler seyrān iderse añ degÿl / Bu **Rahîmî** Şîve-i reftāruñ eyler ārzÿ (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 273, Beyit 5). [rahîmî,]

Şubaşıdur **Rahîmî** eşkiyle Şimdi ammā / Őāh-ı melāmet oldı nāmÿs u āra arşu (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 274, Beyit 5). [rahîmî,]

olular nÿş it **Rahîmî** bir leb-i mey-gÿn ile / Olmadan bezm-i ezelden kāse-i ömrÿñ olu (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 275, Beyit 5). [rahîmî,]

Şub-ı vařluñla mÿŐerref ıl **Rahîmî** bendeñi / Leyl-i fÿratde yiter geçdi gÿni ey yÿzi māh (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 276, Beyit 7). [rahîmî,]

Bu gÿn uryān-ı aş oldı **Rahîmî** / İdinmez ölicecek belki kefende (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 277, Beyit 5). [rahîmî,]

Nařardan dÿr idÿp ol pîri lu it Őermsār itme / **Rahîmî** pÿr-aā bendeñdÿr ey Őāh-ı aā-başşum (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 278, Beyit 7). [rahîmî,]

āřı-ı pāk-dilÿz ālib-i dÿnyā degÿlÿz / Sen **Rahîmî** bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 279, Beyit 5). [rahîmî,]

Geh am-ı hecr **Rahîmî** vÿ geh ÿmmîd-i viřāl / Yo mı bir çāre meded aldum iki arada (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 280, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bezm-i amda cām-ı asret nÿş ider dā'im / Görelden aks-i la'lı cān-fezāñı sāgar-ı mÿlde (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 281, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmînÿñ lebi hecriyle aan anlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 282, Beyit 7). [rahîmînÿñ, -nÿñ]

Sen bu ab' ile **Rahîmî** ıtalum Firdevssin / İltifāt-ı Şeh gerek eş'ār-ı mÿmtāz olmağa (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 283, Beyit 5). [rahîmî,]

Vÿcÿduñ ākini ber-bād idÿp yoluñda bir āh it / **Rahîmî** gel yine bir toz opar bu rÿzgār içre (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 284, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ben Őarāb-ı aş ile ser-mest iken / Gelmemişdi daı hiç bir Őey u Őābuñ aynına (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 285, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı ÿsnÿñde Őehā Şi'ri **Rahîmî** bendeñÿñ / Mihr-i ālem-tāb gibi çavı oldı āleme (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 286, Beyit 6). [rahîmî,]

Nālesi hecr-i izāruñla **Rahîmînÿñ** Őehā / Cennet-i adlÿñ gibi āvāze Şaldı āleme (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 286, Beyit 7). [rahîmînÿñ, -nÿñ]

apuña gelÿp alb-i selim ile **Rahîmî** / Himmet demidÿr eyle ināyet Baba amza (Kÿtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 287, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** âşinâ-yı baħr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına bir kaçre gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [rahîmî,]

Seni bir gice tek ol şem‘i bezm-ârāya irgürsün / **Rahîmî** yalvarup çal bağruñuñ yağın adırğaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı hüsnuñde **Rahîmî** bendeñüñ her bir sözi / Hakk budur kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmîyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um ben / Çerâğın şu‘le-i süz-ı derünümünden yaar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [rahîmîyem, -yem]

Rahîmî şanma şahum şâd olup bir ğayra yâr oldu / Vefâ bendinde bendeñdür muayyeddür melâlûñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [rahîmî,]

Bir şehüñ şimdi **Rahîmî** kuludur halka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu halka siper ihsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [rahîmî,]

Hatt gelince hadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey **Rahîmî** bu perişân tãli‘ ü baht-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [rahîmî,]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey **Rahîmî** gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [rahîmî,]

Gel görün izhâr-ı didâr it **Rahîmî** ‘aşıka / Ey vişâl-i bāğ-ı cennet rüy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [rahîmî,]

Mey yirine **Rahîmî** anuñ kanın içesin / ‘İş ide sâķi bir gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [rahîmî,]

Cânâ **Rahîmî** cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş‘âr-ı şâfisi nice mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [rahîmî,]

Gâh gâh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehâ / Hâk-i râhuñdur **Rahîmî** hod senüñ bi-ıştibâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî yem-i ümmid bu selîmü’l-bâl olup dâ‘im / Murādum apusın fazluñla yâ Rab fetħ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [rahîmî,]

Egmez **Rahîmî** başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı söz budur ad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [rahîmî,]

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şahum **Rahîmî** gibi sühan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup nâ-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [rahîmî,]

Yolum düşse eger küyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup **Rahîmî** gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ‘âķibet aydınlığına bir işâretdür / Çıup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Aşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [rahîmî,]

Hemân ‘âlemde sen sağ ol benüm devletlü sultānum / **Rahîmî** am degül ölse ya olsa nâ-tüvân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [rahîmî,]

İtdüğü zülmi **Rahîmî** mûra luţf it âşafâ / Bâri bir gün ‘arz kıl sultân Süleymân oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [rahîmî,]

Meh-i sipîhr-i leţâfet şehi diyâr-ı hüsni / **Rahîmî** sūduñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [rahîmî,]

Ŧolaşaldan bir perîşānuñ şacı zencîrine / Ey **Rahîmî** dil yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [rahîmî,]

Döne döne yaşımı itdün **Rahîmîñüñ** revân / Bir bahâr-ı hüsne karşı cūy-bâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -ñüñ]

Ŧomadı kılca **Rahîmî** dil-i miskinde karar / Ŧolaşaldan o mehün kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [rahîmî,]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o kara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [rahîmî,]

Ŧaş işigün **Rahîmî** gibi başdı bağruma / Şimdi açıldı halka gibi hâtemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [rahîmî,]

Cām-ı lebüñ ğamı ile cānā **Rahîmîñüñ** / Hün-ı cigerle toldı gözünñ kabacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -ñüñ]

Ey **Rahîmî** kanda buldum dime dā’im gör nesin / Saña ol bir hündur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [rahîmî,]

Bir perîñüñ yine bağlandıñ **Rahîmî** zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [rahîmî,]

Yârün **Rahîmî** öpmek için la’lini müdām / Mey cām-ı ğamda gönümü āväre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [rahîmî,]

Cāndan özge yolına nem var **Rahîmî** bezl için / Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğıni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [rahîmî,]

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / **Rahîmî** çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [rahîmî,]

Yüz çevirdi **Rahîmî** ğayrıdan / Sen şeh-i kām-kāra yüz totdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [rahîmî,]

Bahāristān-ı luţfuña **Rahîmî** ölmeden girse / Okumaz idi Sa’diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî tekiye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşk olup / Diyâr-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [rahîmî,]

Püte-i ğuşşaya koyup bu **Rahîmîyi** felek / Sızturup āteş-i ğayretle ‘aceb kāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [rahîmîyi, -yi]

Āşinālık kıl **Rahîmî** bendeñi ey kân-ı cūd / Ŧoptoludur gevher-i ‘irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî yār-ı ‘aşk olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maqşüdın / Şehâ bir ‘arz ider yok hâme ile nâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [rahîmî,]

Zuhûr-ı tab‘-ı şerîfüñ güherlerin gördi / **Rahîmî** bildi nedür muqtezâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [rahîmî,]

Didi biñ kez **Rahîmî** vallâhi / Sen şeh-i kâm-yâba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 8). [rahîmî,]

Secde mi kılor benüm kıblem **Rahîmî** gayrıya / Hatt-ı mihrâb-ı harîmüñ alnına yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şâna kul oldu / Yime gam devletinde ‘âlemüñ sultâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [rahîmî,]

Rahîmî bendesi olalı ol şâh-ı sühan-dânuñ / Sözi gevherlerin şandûka-i ‘irfâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [rahîmî,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi **Rahîmî** cebhe / Ey Ka‘be-i haqîkat Sa‘y u Şafâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [rahîmî,]

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin yârüñ / **Rahîmî** ‘ömr müsta‘cil dirîgâ hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî hecr-i küyuñla beden mülkin harâb itdi / Felek burcını yıkmağa döküpdür top-ı efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [rahîmî,]

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler **Rahîmî** süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [rahîmî,]

Dü ‘âlemde hemân şâhum kabûl-i dâğ-ı derdüñdür / **Rahîmî** inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî gülşen-i ‘âlemde şavt-ı zâğlar yegdür / N’iderler ‘andelib âyîn pâk olan hoş-elhânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [rahîmî,]

Naqd-i cân vire idüm rûz-ı vişâline bedel / Bir gece girse **Rahîmî** ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [rahîmî,]

Güler düşmen **Rahîmî** zâr u maḥzûn / Esirge pâdişâhum cânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [rahîmî,]

‘Aṭâ vü luṭf günü mevsim-i ‘inâyetdür / Şehâ **Rahîmiye** şefkat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [rahîmiye, -ye]

Rahîmî hod kadîmi derd ile mu‘tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [rahîmî,]

Sipâh-ı eşk-i ḥasretten şehâ garḳ itdi dünyâyı / **Rahîminüñ** gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [rahîminüñ, -nüñ]

Rahîmî her ḥasîse ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Velî bir aḳçesi yok eşk-i sim-efşândan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [rahîmî,]

Bilmedüm vuşlatına h̄asta **Rahîmî** çäre / İntizâr-ı gam-ı hicrân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [rahîmî,]

İki kat itmiş **Rahîmî** tîr-i kaddüñ bār-ı cevri / Bu fenâ bāzârı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [rahîmî,]

Ġam-ı zülf ü firâk-ı ‘ārîzuñla ey meh-i nā-mihr / **Rahîmî** rüz u şeb ağlar görölmez qarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [rahîmî,]

İtdügün zulmi **Rahîmî** kuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [rahîmî,]

Cülüs itdi gönül tahtına yārün pertev-i h̄üsni / **Rahîmî** yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i h̄addüñle / Tutupdur gün gibi āfākı ey meh şîr-i ġarrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

H̄üsni-i kabûl-i yār ile maķşud-ı dil hemān / Dür olma ey **Rahîmî** nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî h̄ātır-ı ġamnāküñe ur şayķal-ı cāmı / Götürmez key şaķın mir’āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yoķ h̄ālümü Allāhdan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [rahîmî,]

rahîmivār: Rahîmî gibi.

Ṭab’-ı pür-envār ile rüşen çerāġuñdur senüñ / Ey gözüm nürü işigüñde **Rahîmivār** şem’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [rahîmivār,]

rahîmiveş: Rahîmî gibi.

İstikāmet eyleyüp düşme seķāmet semtine / Key şaķın olma **Rahîmiveş** günehkār ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [rahîmiveş,]

rahîmiyā: Ey Rahîmî.

Ma’nā-yı dil-pezîr ile şîrüm **Rahîmiyā** / Bir sāde-rū güzel gibidür şūh u şivekār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [rahîmiyā,]

Sultān-ı mülk-i ma’rifetüm ben **Rahîmiyā** / Ammā Selim-i şāh-ı sūħan-dāna bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [rahîmiyā,]

rahm: Merhamet.

Rahm ile şāfi nazar eyle Rahîmî bendeñe / Ṭab’ıñuñ mir’ātıdır anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [rahm,]

rahm eyle-: Merhamet etmek, acımak.

Bezm-i ğamda ey Raĥîmî ĥâlûme **rahm eyleyüp** / Ķanlar aĥladı ĳadeĥler nâleler toldı rebâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rahm eyleyüp, -yüp]

İşidüp **rahm eylemez** nâlişlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n'eylerüz yâ Rabb dil-i nâlânımız (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [rahm eylemez, -mez]

Ol kerem kânı işitmiş âhuma **rahm eylemiş** / Ben hevâ-ĥ'âhuñ muĥâlîf rûzgârın istemez (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [rahm eylemiş, -miş]

Ķadüm yâ itdi dil-ber cevri eliyle / Baña **rahm eyle** yâ Allâĥ didüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [rahm eyle,]

Görüp aĥvâlüm ol Şîrîn-dehen **rahm eylemez** dilden / Benüm Ferĥâdveş derdüm ĳatı bir ĳaşa ĥayrânem (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [rahm eylemez, -mez]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şûrîde **rahm eyle** / Güzellik ĥod bilürsin kimseye 'ömrüm degül bâĳî (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [rahm eyle,]

rahm it-: Acımak, merhamet göstermek.

Nâlemi güş itdi dâĥuñ içi güm güm gümledi / Âĥ kim ol ĳaş baĥırlu daĥı **rahm itmez** baña (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [rahm itmez, -mez]

N'ola insâniyyet itseñ ey melek-ĳal'at baña / Bir perîşân-ĥâĳırum **rahm it** ĳılıp şefĳat baña (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [rahm it,]

Ben Raĥîmîyem 'aĳâ 'aynıyla **rahm it** vaĳtidür / Ķıl kerem ey şâĥ-ı 'âlem himmet it himmet baña (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [rahm it,]

Ey şeker-güftâr acırsañ baña **rahm it** acı kim / Tatlu cânımdan uşandurdı beni efgâr leb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [rahm it,]

Yanma ki **rahm ide** şâyed germ olup ol şem'î çerĥ / Şubĥ olunca ey gönül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [rahm ide, -e]

Raĥîmî gerĳi ĥâĳ oldu ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın **rahm idüp** bir ĥâĳsârım var (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [rahm idüp, -üp]

Ey Raĥîmî yaşuñı sen de revân it yolına / **Rahm ide** bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [rahm ide, -e]

Nâlesine **rahm idüp** ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılıp gül gibi ol ĥonca-deĥânım söylemez (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [rahm idüp, -üp]

Gör ĥubâr-ı ĥaĳĳ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Ĥâlûme **rahm it** beni ĥayrân iden esrâra baĳ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [rahm it,]

Rahm it Raĥîmîye gel ey ĥonca dimesünler / Zâr içre 'andelîbi ĳalmış bu gülsitânuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [rahm it,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ğarķ itdi dünyāyı / Raḥīmīnün gözi yaşına **raḥm it** eyle Şubaşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [raḥm it,]

raḥm kıl-: Merhamet etmek, acımak.

Raḥm kıl miskīn Raḥīmî bend-i zülfünde şehā / Nice demlerdür perîşān-rūzgār olmuş yatur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [raḥm kıl,]

rahmet-i rahmān: Allah'ın merhameti, acıma ve esirgemesi.

Küyuñda fedā olanuñ oldı yiri cennet / Merḥūm oluban **rahmet-i Raḥmāna** irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [rahmet-i rahmāna, -a]

raḥş: At.

Binmege tîz günde sen mihr ü sa'adet **raḥşına** / Her zemān evrāduma sür'at semendin koşmuşam (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [raḥşına, -ına]

Yiter sür şeh-süvārüm üstüme nāz u cefā **raḥşın** / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [raḥşın, -ın]

Ayağlatma beni ağyāra ğarşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezın şāhā 'aṭā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [raḥşın, -ın]

Segirdüp al murādun ögdilin meydān-ı devletde / Saña koşdum erenler ḥağķı himmetle du'ā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [raḥşın, -ın]

Felek zerrīn-küleḥ bir sāde-rū serrācuñ olmuşdur / Çapup gün gibi tırılmaz yeldirür şubḥ u mesā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [raḥşın, -ın]

Ķoşılsa eblaĵ-ı āfāķa ṭañ mı āh-ı şeb-rengüm / Ķoyup yollarda geçdi ḥayli dem bād-ı şabā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [raḥşın, -ın]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşķ-ı dildāra / Yine yıllarla me'nūs eyledüm bir āşinā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [raḥşın, -ın]

Binüp nefis atına terk it Raḥīmî 'örf-i ma'rūfı / Licām-ı şer'ı urup ĳādıdan ĳullan hevā **raḥşın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [raḥşın, -ın]

rā-ķaş: Ra harfi gibi kavisli kaç.

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ḥam-ender-ḥam iken / **Rā-ķaşuñla** dāl-zülfün hiĳ revā mı ide redd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [rā-ķaşuñla, -uñla]

Rā-ķaşlaruñ ḥayāli gehi zülfüñün ĳamı / Miskīn-ĳönül burada perîşān olur ĳalur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [rā-ķaşlaruñ, -laruñ]

rakīb: Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşiktan soğutmaya çalışan kimse.

Araya almış **rakībi** âsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [rakībi, -i]

Kendi kūyuñda benümle hem-dem olmadı **rakīb** / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizāc itmez gurāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [rakīb,]

Dün maħalleñde **rakīb** ile Raħîmî serverā / Ol it ile hayli itişmiş idüp gavgā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [rakīb,]

Gel **rakībüñden** ırağ ol didüm ol ğonca didi / Var mıdır bir gül cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [rakībüñden, -üñden]

Sen kebgı döğdüm aldum elinden **rakībüñüñ** / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [rakībüñüñ, -üñüñ]

Zülfi zencirine karşı aşıluþ turma **rakīb** / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [rakīb,]

Turş-rüyından **rakībüñ** münħarif oldı mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-harāretdür hoş-āb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [rakībüñ, -üñ]

Rakībüñ rağmına ey çeşm-i nergis / Nazar kıl mestüñüm geh ğāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [rakībüñ, -üñ]

Rakībe şöhetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-ğüşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [rakībe, -e]

Raħîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luţfin / **Rakībe** meyl idüp kesmez vefāsın ben kulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [rakībe, -e]

Elem küncinde ben dil-ħasta dün ğamdan ola yārüm / **Rakīb** ile senüñ seyrānda bir hoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [rakīb,]

ħasret itdüñ ħasret ol sevdüklerüñe ey **rakīb** / Sen de yarın bulasın itdüğüñi baña bu ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [rakīb,]

ħāric ez-defterde yok idüñ görildi ey **rakīb** / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maħlülüsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [rakīb,]

Beni koyup nazar şalma **rakībe** rāziyam öldür / Senüñ ħurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [rakībe, -e]

Ey gözi āhū **rakībi** dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [rakībi, -i]

Beni koyup **rakībe** yüz virdi / Ol güli gör ki hāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [rakībe, -e]

Rakīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [rakīb,]

Yaşum **rakībi** geçid virmez idi ħapuñdan / Kef-i ‘atāñ ile bulmuş beķā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [rakībi, -i]

Zülfüne dolanmış işitdüm **raķibi** dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [raķibi, -i]

Bu da bir açık oldu açık üzere baña deryâda / **Raķibe** tatlu dillerle ider dildâr ihsânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [raķibe, -e]

raķibâ: Ey rakip!

Raķibâ za'f iden cism-i nizâruñ reşk-i mihrümdür / Hased 'âlemde ey miskîn seni âhîr cüdâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [raķibâ,]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdâyı **raķibâ** ço ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [raķibâ,]

Sen gitdi (?) **raķibâ** komaduñ serenüñ alçaq / Kâtlîn hele âhum toprı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [raķibâ,]

Raķibâ baķamazsın sen şafâyıla ruĥ-ı yâre / Baķarsañ gösterür şekl-i kabîhuñ saña âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [raķibâ,]

raķib-i rû siyâh: Kara yüzlü rakip.

Raķib-i rû-siyâh ile beni bir görme hıdmetde / Bir olmaz zâĥ-ı nâ-cins ile ey şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [raķib-i rû-siyâh,]

Raķib-i rû siyâhuñdan kesil ey âfitâbum gel / Bilürsin görmedi kimse melek kâtlında sultânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [raķib-i rû siyâhuñdan, -uñdan]

raķib-i seg-nihâd: Köpek mizaçlı rakip.

Raķib-i seg-nihâduñ âline aldanma vahşet kıl / Şaķın şayd olma kancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [raķib-i seg-nihâduñ, -uñ]

raķib-i zâĥ-ı tab': Karga tabiatlı rakip.

Öte dur dir baña kaŗuñdan **raķib-i zâĥ-ı tab'** / Âh ol bu murĥ-zâruñ murĥ-ı zârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [raķib-i zâĥ-ı tab',]

Öte tursun bâĥ-ı vaşluñdan **raķib-i zâĥ-ı tab'** / Bülbül oldu çâre yok mı kış gidüp yaz olmaĥa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [raķib-i zâĥ-ı tab',]

raķib-i zîşt-i şüret: Çirkin yüzlü rakip.

Vefâ resmin recâ itme **raķib-i zîşt-i şüret**den / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fiŗrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [raķib-i zîşt-i şüret, -den]

raķkâş-ı bezm: Meclisin dansçısı.

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek **raḳḳāş-ı bezmüñ** zühre hod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [raḳḳāş-ı bezmüñ, -üñ]

raḳş ur-: Dansetmek, oynamak.

La'l-i mey-günuñ görüp bir neş'e taḫşîl eylemiş / **Raḳş urur** cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [raḳş urur, -ur]

raḳşa gir-: Dans etmek. || raks bağlamında "dönerek yapılan bir dansa dahil olmak."

Şubḥ-dem çāk eylesem gül gibi 'işmet cāmesin / **Raḳşa girsem** gün gibi mihrüñle devrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [raḳşa girsem, -sem]

rām: Boyun eḡmek.

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına **rāmum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [rāmum, -um]

ra'nā: Güzel, hoş, latif.

Şalınur ol boyı servüm yine **ra'nālîḡı** var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca ne zibālîḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ra'nālîḡı, -lîḡı]

rāst:

1.Doḡru, eḡri olmayan, müstakim.

Ḳāmetüñ **rāst** serv-i dil-cüdur / Şu gibi ḡöñlüm aḡıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [rāst,]

2.Mûsikîmizde rast beşlisi ve rast dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen, rast (sol) perdesinde karar kılan en eski ve basit makamlardan biri.

Rāst her gün ben du'acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden deḡsin ey şeh nāz ḡo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [rāst,]

Büselik 'arż iderek 'uşşāḡa ol şeh nāz ider / Nālemüzden **rāst** bildi ki maḡāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [rāst,]

3. Gerçekten, kesinlikle, doğrusu || Türk musikisindeki eski makamlardan birisi.

Rāst uyuđuña ger ol servüñ hevā-yı 'aşḡına / Ey Raḡimî gel maḡāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [rāst,]

Pencgehüñde ḡible kapuñ şol ki idindi maḡām / **Rāst** her maḡşüda irdi oldı maḡziyyü'l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [rāst,]

4. Doğru, gerçek.

Bî-ķarār olur Ķaraman başına tozlar ķopar / **Rāst** tā sen serv-ķadd ķıldıñ ķarār-ı Germiyān (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 265, Beyit 4). [rāst,]

rāst gel-: Tesadüf etmek, karşılaşmak, rastlamak.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves ķılma göñül / Hem-reh olmak **rāst gelmez** serv ile şāh-ı giyā (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 3, Beyit 6). [rāst gelmez, -mez]

Ey Raĥîmî şu gibi her sū revān oldu yaşum / **Rāst gelmez** kim ķılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 55, Beyit 5). [rāst gelmez, -mez]

rāst nevā: Rast makamındaki nağme.

Fehm eyler iseñ **rāst nevāy**ı yine şüfî / Pencgehde maķāmuñ ola şehnāz-ı maĥabbet (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 22, Beyit 2). [rāst nevāyı, -yı]

rāst ol-: Doğru olmak.

İligimüñ ķuruduğı bu ki her çeb **ola rāst** / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 293, Beyit 3). [rāst ola, -a]

rāstî: Doğrusu.

Göñlümi ķaddüñ hevāsından ayırmam bir nefes / **Rāstî** bir toğrı yoldur itdüğüm irşād aña (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 8, Beyit 4). [rāstî,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm **rāstî** ben sāyesinden ‘ār ider (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 78, Beyit 3). [rāstî,]

Rāstî bir tāze revnaķ virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhı şehā sen ķāmeti bālāyıla (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 290, Beyit 2). [rāstî,]

Rast u mevzün-ķab‘: Doğru ve düzgün karakterli.

Vaşf-ı ķaddüñle Raĥîmî **rast u mevzün-ķab‘dur** / Luķf-ı güftāruñla ağızından yağar dürr-i hoş-āb (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 11, Beyit 7). [rāst-ı mevzün-ķab‘dur, -dur]

ravza: Bahçe.

Ey ravza-i pāküñden eşer ravza-i cennet / **Ravzañdan** eşer ravza-i rāĥat Baba Ħamza (Ķūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 287, Beyit 2). [ravzañdan, -ñdan]

ravza-i cennet: Cennet bahçesi.

Ey ravza-i pāküñden eşer **ravza-i cennet** / Ravzañdan eşer ravza-i rāhat Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i cennet,]

ravza-i huld-ı berîn: Kutsal cennet bahçesi.

Cihân bâğı degül ger **ravza-i huld-ı berîn** olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ravza-i huld-ı berîn,]

ravza-i pāk: Temiz bahçe.

Ey **ravza-i pāküñden** eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i rāhat Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i pāküñden, -üñden]

ravza-i rāhat: Huzur bahçesi.

Ey ravza-i pāküñden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer **ravza-i rāhat** Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i rāhat,]

ravza-i rıdvân-ı ğilmân-ı kamer-ṭal'at: Ay yüzlü cennet hizmetlilerinin kapıcısının cenneti.

Gerekmez **ravza-i rıdvân-ı ğilmân-ı kamer-ṭal'at** / Saña erzânı ey şüfî benüm ol yâredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ravza-i rıdvân-ı ğilmân-ı kamer-ṭal'at,]

râz: Sır, giz.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rüşen gibi **râzi** 'āleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [râzi, -ı]

Mecâzı maḥv idüp **râz** içdük esrâr-ı ḥaḳîkatden / Tarîkatda şerî'at gibi bir bürhânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [râz,]

Dehānuñla miyānuñ **râzını** keşf itme aġyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [râzını, -ını]

Nice keşf ideyin ey gonca **râzum** / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [râzum, -um]

Dehānuñ **râzını** ṭuymuş şabādan gonca-i ḥoş-bū / Yaḳasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [râzını, -ını]

râzi: Rıza gösteren, boyun eğen.

Cevr ü derd ü ğuşsaña vallāhi şāhum **râziyum** / Her biri elḥamdülillāh oldı bir ni'met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [râziyum, -yum]

Dile derdün yeter devā n'eyler / Cevrüne **rāziyam** vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1).
[rāziyam, -yam]

Rāziyam her kime eylerseñ vefā / Cevrün ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Ĥün iderseñ bağrumı sâgar gibi ben **rāziyam** / Yār olup agyār ile çifte ʔolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Rāziyam kes başumı kesme elümden etegüñ / Başdan eyler mi Raĥîmî ğam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Kibriyā kūhında yā Rabb kıлма gürg-i tiz-ceng / **Rāziyam** ben meskenet rāhında bir rübāh kıł (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rāziyam, -yam]

Sürmedüm yüziümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / **Rāziyam** bāri bu yolda ĥas u ĥāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Ķanumı dök cānumı al **rāziyam** tek şun lebüñ / Soñra ʔuyup ğamzeñ öldürürse ola kıana kıan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Elif-ķaddümi lām it cevri ile ey mîm-fem ammā / Ne kılsañ **rāziyam** çekdürme a'dādan elem bir ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [rāziyam, -yam]

Beni kıoyup nazār şalma raķibe **rāziyam** öldür / Senüñ kıurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Budin mülkini yıķmaķ ĥiç zülf-i yāre āyindür / Velî ey şāh-ı İslām olma **rāzısın** nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [rāzısın, -sın]

rāz-ı aşk: Aşkın sırrı.

Raĥîmî **rāz-ı aşkuñ** ğoncaveş şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle ğüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [rāz-ı aşkuñ, -uñ]

rāz-ı dehān: Aĝzın remzi, sırrı.

Zerreveş **rāz-ı dehānuñ** geh nihān itsem dirin / Ğün gibi geh mihrüñi ey meh ʔıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [rāz-ı dehānuñ, -uñ]

rāz-ı maĥabbet: Sevgi, aşk sırrı.

Neyden şoragör n'eydüĝin āvāz-ı maĥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā **rāz-ı maĥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [rāz-ı maĥabbet,]

rāz-ı nihān: Gizli sır.

Beni āniden anıñ ĥüsnî anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki ĥiç olmaya bu **rāz-ı nihān** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [rāz-ı nihān,]

rebāb: Kemeçeye benzer eski bir saz.

Kim bilürdi bu delük sînem figânın n'eydügin / Bu maķâmı āh ger bildürmese nāy u **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [rebāb,]

Bezm-i ğamda ey Raķîmî hālûme raķm eyleyüp / Ķanlar ağladı ķadeķler nāleler toldı **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rebāb, -dı]

Bezm gülşen ğonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / Serv ķadd sākî şurāķi nağme-i bülbül **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [rebāb,]

Bir fenā ābdālıyam ben tekyegāh-ı 'aşķuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u **rebābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [rebābum, -um]

rebî'-i mekrümet: Cömertliĝin baharı.

Ey **rebî'-i mekrümet** dest-i zer-efşānuñ görüp / Ķihresin zerd itdi gülşen ğor u zār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [rebî'-i mekrümet,]

recā: Ümit, umut.

Ārzü-yı gül ķalup gülşen **recāsın** itmezüz / Gül gibi bir ğande-rü ferğunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [recāsın, -sın]

Mañşıba mañşübadur dehrüñ Raķîmî cāyı çāh / Cāhile baş egmezem ben bu **recādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [recādan, -dan]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ **recāsı** gitmedi dilden / Bu māl-ğülyā-yı 'aşķıyla muĥālāt iĥtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [recāsı, -sı]

recā it-: Ümit etmek, ummak.

Cān lebüñden em **recā itdükce** ğamzeñ ğışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [recā itdükce, -dükce]

Vefā resmin **recā itme** raķîb-i zişt-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fiŗrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [recā itme, -me]

recā-yı cām-ı cem it-: Cem'in kadehini istemek.

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam deĝer şāhum / Cihān bezminde **itmezem recā-yı cām-ı Cem** bir ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [recā-yı cām-ı cem itmezem, -mezem]

recā-yı ravza-i cennet: Cennet bahçesine ümit.

Ķaçan seyr-i ser-i kūyına yārüñ eylesem niyet / Gider vallāhi ğāŗırdan **recā-yı ravza-i cennet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [recā-yı ravza-i cennet,]

recā-yı vaşl-ı yār it-: Sevgiliye kavuşmayı ümit etmek.

Şerār-ı hecre yanmadın **recā-yı vaşl-ı yār itmiş** / Görüñ şol zāhid-i nā-puhteyi sevdā-yı hām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [recā-yı vaşl-ı yār itmiş, -miş]

redd it-: Reddetmek, geri çevirmek.

Derd-i hecrüñle elif-ğaddüm hām-ender-hām iken / Rā-kaşuñla dāl-zülfüñ hiç revā mı **ide redd**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [redd ide, -e]

Maḥrem itdüñ kendüñe ağıyārı **redd itdüñ** beni / Āh kim bir it kadar yoğdur қаpuñda rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [redd itdüñ, -dün]

ref^ç it-: Kaldırmak.

Niğāb-ı zülfüñi **ref^ç it** ruḥuñdan ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ zebürı ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ref^ç it,]

Gir mağām-ı 'aşka ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi **ref^ç it** hiçābuñ қalmasun arada gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ref^ç it,]

ref^ç ol-: Sona ermek, bitmek.

Ruḫbet **ref^ç olup** tende ḥarāretten yubūset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşı ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [ref^ç olup, -up]

ref^ç eyle- Yürüme.

Sen eger bu қadd-i ra'nā ile **ref^ç eyleseñ** / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [ref^ç eyleseñ, -señ]

ref^ç ol-: Sevgilinin yürüyüşü.

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de **ref^ç ol- yāra** karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 3). [ref^ç ol- yāra, -a]

reh-ber ol-: Kılavuzluk etmek, doğru yolu göstermek.

Reh-berüñ oldı du'ā-yı evvelin ü āḥirin / Yāverüñ olalidan perverdigār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 9, Beyit 6). [reh-berüñ oldı, -üñ, -dı]

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ **reh-berüm olmuş** / Şehā ḥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [reh-berüm olmuş, -üm, -muş]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce **reh-berüm olup** Raḥimî gökden ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [reh-berüm olup, -üm, -up]

Reh-ber olalı himmeti aşhâb-ı ʿıẓâmüñ / Aʿyâna ʿavn-ı nâşıruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [reh-ber olalı, -alı]

reh-güzâr: Geçilen yol, geçit.

Maḥabbet **reh-güzârında** ḥazer kıl seng-i hicrândan / Ṭarîk-ı ʿaşk müşkildür niçe reh-vâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [reh-güzârında, -ında]

Rahîmî **reh-güzârında** eger çi sâyeveş düşdi / Ḳomaz ser-keşlîgin ol serv-ḳadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [reh-güzârında, -ında]

Reh-güzârında şehâ mür-ı şikeste-ḥâlem / Sen bu ḥoş-ṭabʿ-ı Selîm ile Süleymânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [reh-güzârında, -ında]

Reh-güzârüñ pâk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigın cârüb idüp bu çeşm-i giryânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [reh-güzârüñ, -üñ]

reh-güzâr-ı intizâr: Bekleme yolu.

Sâlik-i hicrâna şor şehr-i vişâlüñ menzilin / Bâr-ı ʿaşkıyla olupdur **reh-güzâr-ı intizâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [reh-güzâr-ı intizâr,]

reh-güzâr-ı yâr: Sevgilinin geçeceği yol.

Şabâyâ âhdan gayrı bu dem benden eser umma / Vücüdüm ḥâkini ben **reh-güzâr-ı yâra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [reh-güzâr-ı yâra, -a]

reh-güzer: Geçit, yol.

Gözüm Yûsuf-cemâlüñ ḥasretiyle şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ʿâkıbet bir **reh-güzer** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [reh-güzer,]

reh-i hecr: Ayrılık yolu.

Yolum geh küh geh hâmün u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum **reh-i hecründe** pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [reh-i hecründe, -ünde]

Elif ḳaddüñ ile lâm zülf ü hem mîm-i dehânuñçün / **Reh-i hecründe** ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [reh-i hecründe, -ünde]

reh-i küy: Sevgilinin yaşadığı semtin yolu.

Reh-i küyma nice yol vara dil yalvarımaz / ʿAql ise kendüyi güm-geşte vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [reh-i küyma, -ına]

Dizin dizin **reh-i küyünde** dizilüp ʿuşşâḳ / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥâksârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [reh-i küyünde, -ında]

reh-i tã'at: Takva yolu.

Reh-i tã'atde ihlâs ile dökmezseñ yaşıñ şüfi / abül olmaz niyãzuñ sübhañ olursa süreyyãdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [reh-i tã'atde, -de]

rehn it-: Bir mal vb. rehin olarak bırakmak, rehine koymak.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerãmet n'eydügin / **Rehn iderdi** hırasın cãm-ı meye Beg Bãyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [rehn iderdi, -erdi]

Şarãba **rehn iderdüñ** cübbe vü destãrı ey şüfi / Şafã-yı alb ile olsañ eger ãvãresi 'aşuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [rehn iderdüñ, -erdüñ]

reh-nümã: Yol gösteren, rehber.

Zebãnum şem'veş at' eyledüm miqrãz-ı şamıyla / Şafã ehline bir Rüşen-delil ü **reh-nümã** oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [reh-nümã,]

reh-nümã ol-: Yol gösterici olmak, rehber olmak.

Şafã hãşıl ider albüm bu dil küyuñda yandüca / Bu rüşendür **olur** Ka'be yolında **reh-nümã** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [reh-nümã olur, -ur]

reh-vãr: Yürüyüş.

Maabbet reh-güzãrında hãzer ıl seng-i hicrãndan / arî-ı 'aş müşkildür niçe **reh-vãra** zam irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [reh-vãra, -a]

remed: Göz ağrısı.

Yoluña nem var ise ser-cümle işãr eyledüm / Varlıgumda dilde gam almış durur gözde **remed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [remed,]

remz: Gizli işaret, sembol; ima.

oncalar cãnã dehãnuñla ağız bir ideli / 'ãlem-i aybuñ ider **remzin** urup izhãr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [remzin, -in]

remz eyle-: İşaret etmek.

Pür itmiş bãde-i gül-rengi nüş-ã-nüş **remz eyler** / Şafã bezminde ehl-i 'işrete sãgar şunar lãle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [remz eyler, -r]

renc: Zahmet, eziyet, ızdırap, dert.

Saňa emn ü emān şıhhat yaraşur dā'imā ammā / Mariz u **rencden** kurtulmasın ağıyar-ı bed-ḥ'āhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [rencden, -den]

Vücūd-ı nāzükünde şıhhat ü emn ü emān olsun / Mariz u **renc** ü bīmārı naşib-i düşmenān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [renc,]

rencide-hâtır: Gönlü kırık, incinmiş.

Cefā-yı hârdan cān bülbülü **rencide-hâtırdu** / Gül ü gülzârdan yok ḥazrı seyr-i gül-'izâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [rencide-hâtırdu, -dur]

reng: Renk.

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-ḥoşuñ **rengin** teselli cāna ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [rengin, -in]

reng al-: Değişik ve yeni bir renk kazanmak; yeniden canlanmak; niteliği değişmek.

Şağın gül-gün yaşuñdan **reng aluram** dem revān itme / Başiret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter terdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [reng aluram, -uram]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide **reng aldum** gülinden
sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [reng aldum, -dum]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī'atdur / Şağın **reng almasun** ol gonca-leb mestāne ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [reng almasun, -masun]

reng-i ḥākister: Kül rengi.

Gül yüzüñ ḥaṭtuñ ğamıyla geşt-i gülzâr eylesem / **Reng-i ḥākister** görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [reng-i ḥākister,]

reng-i ruhsār: Yanağının rengi.

Rahîmî bāğ-ı 'ālemdede naşibüñ bildüm ayvadır / Anuñçün **reng-i ruhsāruñ** bu gün lîmūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [reng-i ruhsāruñ, -uñ]

rengin: Renkli, hoş, güzel.

Rahîminüñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yāre **rengin** eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [rengin,]

Mihr bir sūret döner ālıyla **rengin** naş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [rengin,]

rengin-mül: Renkli şarap.

Dem-i gamda çeker güşüm kebâb eksük degül dilde / Gözümde hün-ı dil-perver ü bir **rengin-mülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [rengin-mülüm, -üm]

resen: İp, urgan, halat.

Zülfüñ **resenin** koyup olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [resenin, -in]

resen-i dâr: Darağacının ipi.

Zülfî zencîrine karşı aşılıp tırma rakîb / Baña bend itdi anı sen **resen-i dâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [resen-i dâra, -a]

reşk: Kiskançlık.

La'l-i sîr-âbuñla gonca gördi hem-meşreb müdâm / **Reşkden** mi kan yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [reşkden, -den]

Ayağuß toprağı haqqı mürâşsa^c tâca **reşküm** yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [reşküm, -üm]

reşk it-: Kiskanmak.

Beglige **reşk itme** birdür kân-ı luţf 'ilmüñ muhîţ / Bañr-i kudretde vücüduñ cevheri bir dânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [reşk itme, -me]

Reşk idüp sen şeh-süvâruñ sümm-i raşş-ı na'line / Ham kıılır kıaddin anuñçün ğurre-i ğarrâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [reşk idüp, -üp]

reşk-i ebruvân: Kaşların kiskançlığı.

Bu gün kıadd-i hilâl-i 'id **reşk-i ebruvânuñdur** / Leţâfet bâğına revnağ viren mevzün nihâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [reşk-i ebruvânuñdur, -uñdur]

reşk-i firdevs: Firdevsi kiskandıracak nitelikte olan.

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / **Reşk-i firdevs** yirin olaydı hemân dem bâğ u râğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [reşk-i firdevs,]

reşk-i mihr: Sevgiyi kiskanmak.

Rakîbâ za'f iden cism-i nizâruñ **reşk-i mihrümdür** / Hased 'âlemde ey miskîn seni âñir cüdâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [reşk-i mihrümdür, -ümdür]

reşk-i reng: Rengin kiskanılacak niteliği.

Dâğ şanma **reşk-i rengi** sen ruḥ-ı gül-fâm için / apara yakmış derünün lalenün nâr-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [reşk-i rengi, -i]

resm:

1. Usul, adet.

Oligelmiş **resmdür** uşşâka istiğnâ-yı nâz / Şâh-ı âlî-şân olan lâbüdd gedâdan çâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [resmdür, -dür]

2. Suret.

odum nâmûs ile ârı Raḥîmî aş-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı adîmî **resm** ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [resm,]

3. İz, nişan.

Vefâ **resmin** recâ itme raıb-i zîşt-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kilik-i fıtrat naş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [resmin, -in]

resm eyle-: Çizmek.

Müjem **resm eyler** iken gözde şekl-i ḥüsn-i maḥbû'ıñ / alem levḥ üze taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [resm eyler, -r]

resm-i ihlâs: Samimiyet üslubu.

Raḥîmî **resm-i ihlâş** ile yazar şüret-i ḥâlin / Senüñdür bâi iḥsân u kerem ey şâh-ı himmet naş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [resm-i ihlâş,]

revâ: Layık, uygun, yaraşır.

Rikâbuñdan cüdâ olmak **revâ** mı çihre-i ḥâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [revâ,]

Ṭotalum kim muḥtezâ-yı ḥüsn imiş cevri ü cefâ / aşıa kıymak **revâ** mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [revâ,]

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-âbına / Ḥâk-i pâyuña **revâ** mıdur yol ırmağ şü gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [revâ,]

revâ gör-: Uygun görmek, layık görmek.

Kerem ü luḡfuñ ile ḡurrem idüp ġayrıları / Beni ḡahruñla **revā görme** ki ġamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [revā görme, -me]

revā mı: Uygun mu, yaraşır mı?

Ḳafes olmak **revā mı** bülbül-i cāna cihān bāġı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār ḡār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [revā mı,]

revāc kal-: Talep etme, ihtiyacı olma.

Luḡf ile ġüftāra gel bî-ḡıymet olsun la'î ü dūr / Lebleriñ depret nebāt-ı Mışra **ḡalmasun revāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [revāc ḡalmasun, -masun]

revāc yok: İtibar, deġer, kıymet yok.

Dirhem ü dînāradur raġbet hünerde **yok revāc** / Naḡd-i 'ömrüñ vir olup cehle ḡaridār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [revāc yok,]

revān:

1.Hemen, derhal.

Bu 'ömr-i bî-ḡarāruñ māverāsından **revān** söyler / İşit sem'î-î ḡabüliyle şular her demde ġüyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [revān,]

2. Süzülen, yükselen, giden.

Ḥāk olduġı ayaḡda bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmid-i vuşlatıdır sen ḡāmeti **revānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [revānuñ, -uñ]

La'î-i cān-baḡşuñla cānā āşinālġ kesb iden / Baḡrveş her sū revān itsün **revān** cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [revān,]

3. Yürüyen, giden.

'Aceb ḡanda **revāndur** ey 'aceb ol serv-i reftārum / 'Aceb kimlerle ḡurremdür 'aceb ol tāze ġülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [revāndur, -dur]

4.Akıp giden.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü 'aynıdır her dem **revān** enhāra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [revān,]

Meyl ider yaşum nişān-ı na'ḡeñi görüp **revān** / Sā'ilüñ olur dem-ā-dem menzil-i şaf-ı ni'āl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [revān,]

Teferrücgâh-ı bâğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümün ey boyı servi **revân** her sū açar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [revân,]

5. Can, ruh.

Nâr-ı qahriyla kızılbaşuñ **revânın** yaqıldılar / Naḥcüvânın yaqıldılar güyâ ki cānın yaqıldılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [revânın, -ın]

revân eyle-: Akıtmak.

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem **revân eyle** buluşdur çeşm-i giryân bâğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [revân eyle,]

revân it-: Akıtmak.

1.Dökmek, akıtmak.

Şaḫın gül-gün yaşıñdan reng aluram dem **revân itme** / Başiret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [revân itme, -me]

Ey Raḥîmî yaşıñı sen de **revân it** yolına / Raḥm ide bir gün ola şāyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [revân it,]

Hevâ-yı qadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûḥum **revân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [revân itmiş, -miş]

La'î-i cān-baḫşuñla cānā āşinālık kesb iden / Baḫrveş her sū **revân itsün** revân cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [revân itsün, -sün]

Ṭoğrulın meclise cān nuḫlin **ider** anı **revân** / Serv-ḫadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [revân ider, -er]

Döne döne yaşıñı **itdün** Raḥîmîñün **revân** / Bir bahār-ı ḫüsne qarşu cūy-bār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [revân itdün, -dün]

2.Akıtmak.// Feda etmek.

Görüp la'lıñe rûḥum **itdüm revân** / Göre nice cāndan ḫırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [revân itdüm, -düm]

Biñ cān ile cān cevherini **itdi revāna** / Qapuñda Raḥîmîyi ḫo yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [revāna itdi, -a, -di]

Gitdi başdan 'aql dilden şabr elden iḫtiyār / Tende rûḥum ḫaldı anı da **revân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [revân itsem, -sem]

revân ol-: Akıp gitmek.

Ey Raḥimî şu gibi her sū **revān oldı** yaşum / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftârı seyr (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [revān oldı, -dı]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / **Olur** şular gibi gözüm yaşı her sū **revān** sensüz (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [revān olur, -ur]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem āḥum süsen eylersin (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [revān olma, -ma]

Ḥudāvendā cihān bāğında ber-ḥürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taḥt-ı şāhide şeh-i fermān **revān olsun** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [revān olsun, -sun]

Gözi yaşlu Raḥimîyi demidür ber-murād eyle / **Revān olsun** yanuñca ey sehî-ḳad şu gibi her sū (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [revān olsun, -sun]

Revān oldı yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok ḳurı temāşāya (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [revān oldı, -dı]

Seyr-i didāruña şu gibi **revān olsam** diyü / Göz açup gözler Raḥimî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [revān olsam, -sam]

revḡan-ı ‘izzet: Ululuğun yağı.

Şem‘-i ḳadrin **revḡan-ı ‘izzet** fūrüzān eylesün / Nitekim ḳandil uyarduḳca sipîhre māḥ-ı tāb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [revḡan-ı ‘izzet,]

reviṣ-i āḥ: Ahın gidişi.

Ne bilür āḥ-ı derūnum eṣerin ehl-i hevā / **Reviṣ-i āḥ** yine hem-nefesi āḥ bilür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [reviṣ-i āḥ, -in]

revnaḳ: Parlaklık.

Rāstı bir tāze **revnaḳ** virdi cism-i ‘āleme / Ḥıl‘at-i şāḥı şehā sen ḳāmeti bālāyıla (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [revnaḳ,]

revnaḳ vir-: Parlaklık, canlılık vermek.

Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘id reşk-i ebruvānuñdur / Leḳāfet bāğına **revnaḳ viren** mevzün nihālüñdür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [revnaḳ viren, -en]

Bu baḥtı ḳaranuñ yaşını ırmağ itme küyuñdan / Bu şehre şehriyāra Aḳca şu **virmiş** durur **revnaḳ** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [revnaḳ virmiş, -miş]

rez-duḥter: Üzüümün kızı, şarap.

Ey Raḥimî utanur yaşum görüp **rez-duḥteri** / Yüzine her dem ḫutar vālā-yı gül-gündan niḳāb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [rez-duḥteri, -i]

rezm: Savaş.

Zāl-i zemāne **rezmine** t̄ākat getürmedi / Eñ pehlivān-ı ‘ālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [rezmine, -ine]

rıhlet: Ölüm.

Rıhlet deminde cürmini ‘afv it Raḥîmînüñ / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rıhlet,]

rızā: Allah'ın rızası.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol **rızā** rāhında her dem ḥāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [rızā,]

rızā-yı nev-rüz: Yeni günün isteği.

Bir servi çek kenāra gülşende ‘ālem eyle / Ey pādîşāh-ı ‘ālem budur **rızā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [rızā-yı nev-rüz,]

ri‘āyet eyle-: Saymak, saygı, itibar göstermek.

‘Azîz ol ḥazret-i Yūsuf gibi Mısr-ı sa‘ādetde / **Ri‘āyet eylesün** ‘izzetle ḥoş gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [ri‘āyet eylesün, -sün]

rikāb: Üzengi.

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ **rikābına** / Dökdüm şu deñlü aççaya vir bî-ḥisāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [rikābına, -ına]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol s̄ābit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [rikābuñdan, -uñdan]

Ġam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi gūşumda yir eyler **rikābuñ** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [rikābuñ, -uñ]

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi **rikābuñdan** şehā / Sen ‘ālî-şānuñ öñünce şanki ol ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [rikābuñdan, -uñdan]

Sürdüğünce yüz **rikābuña** Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [rikābuña, -uña]

Ruḥ-ı zerdüm **rikābuñ** tā başından t̄ābdār itdüm / Görüp gün müşteri oldı ser-ā-ser bir ḳumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [rikābuñ, -uñ]

Rikābuñdan cüdā olmaḳ revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzüm senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [rikābuñdan, -uñdan]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün **rikābuñ** ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [rikābuñ, -uñ]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün **rikābuña** şehā / Ḥāk-i rāhuñdur Raḥîmî ḥod senüñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [rikābuña, -uña]

rind: Gönül ehli, ârif.

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmaḡdur münāsib **rind** ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [rind,]

rind-i mey-āşām: Şarap içen, şarap düşkünü rint.

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebhāleler cānā / Şanasın **rind-i mey-āşām** ile Ḥızr oldı hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [rind-i mey-āşām,]

rişte:

1.İp.

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler **rişte** şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [rişte,]

2. Baḡ.

Ḳaṭ‘ it ta‘alluḡ **riştesin** miḡrāz-ı ḥarf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef‘ u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [riştesin, -sin]

riyā: İki yüzlülük.

Zāhidā zerḡ u **riyānuñ** cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḡ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [riyānuñ, -nuñ]

Bu **riyādur** zāhidā cismüñde naḡş bu **riyā** / Bî-riyā bir ‘āşıḡam ben bu **riyādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [riyādur, -dur; riyā; riyādan, -dan]

rubāh: Tilki.

Āline şayd olma vaḡşet ḡıl cihān **rubāhinüñ** / Ṭut benüm ḡurdum Raḥîmî gibi bir şîrāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [rubāhinüñ, -inüñ]

Kibriyā kūhında yā Rabb ḡılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir **rübāh** ḡıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rübāh,]

rübāh-ı dehr: Dünya tilkisi.

Yire urmasın dir iseñ arkañı **rübâh-ı dehre** / Şîr-i merd ol olgör çurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [rübâh-ı dehre, -e]

rub'-ı meskûn: "Oturulan dörtte bir kısım" Eski coğrafyacılarā göre dünyânın, üzerinde hayat bulunan oturulmaya elverişli karalarla kaplı kısmı.

Rub'-ı meskûn içre şâhum şâh-ı heft iklîm ol / Kâm-kâr ol kâm-bağş ol kâm-bîn ol kâm-yâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [rub'-ı meskûn,]

ruh: Yanak.

Nikâb-ı zülfüni ref' it **ruhuñdan** ey büt-i ra'nâ / Ki tâ 'aşkuñ zebûrı ola deyr-i 'âleme ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ruhuñdan, -uñdan]

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın sidre haqqıçün / **Ruñuñ** cennet lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' kadüñ tûbâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [ruñuñ, -uñ]

Lebüñsüz câm-ı cân pür-hûn olupdur / **Ruñuñsuz** göz yaşı gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [ruñuñsuz, -uñsuz]

Ruñuñ vaşında cânâ şîr-i renginümde her noқта / Şanasın 'arız-ı dünyâda nağş-ı hâl-i Hindüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [ruñuñ, -uñ]

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / **Ruñuñsuz** ey gül-i ter şanma seyr-i bâğ u râğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ruñuñsuz, -uñsuz]

Şaçun 'ömrüm lebüñ cânüm **ruñuñ** rûzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cân dü cihânı 'aşıqân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [ruñuñ, -uñ]

Zülfüñ hayâli **ruñlaruñ** alı taraf taraf / Ben kıla itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ruñlaruñ, -laruñ]

Bu zülf ü **ruh** ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ruh,]

Ruñuñ mâhın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduğum kıaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [ruñuñ, -uñ]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i hüsnüñ / **Ruñun** gün cebhesin meh hem hilâli aña kaç itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [ruñun, -ın]

Çehre-i maqşûda yüz gösterse **rüh** olsa hiçâb / Bî-vesile 'arız-ı cânâna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [rüh,]

Gül gül itmiş **ruhını** tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi göğsin açuban gör ne gülistânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ruhını, -ını]

Mihr eylemedi mâha Rañimî **ruñuñ** özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrı başarıñdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [ruñuñ, -uñ]

Şerâr-ı süz-ı şevkümdeñ semâ pür-necm olur her şeb / **Ruñuñ** mihrile sînem içre deff ü nâya 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [ruñuñ, -uñ]

Ruĥuñ seyr iden ey ğonca çemende / Bařret yok durur ğül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [ruĥuñ, -uñ]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / Bir ğonca sâķi **ruĥları** ğül-ğunuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [ruĥları, -ları]

Lebine al **ruĥı** âl-i peyem-ber geçinür / şoralum âlila cândan gele bu peygâmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [ruĥı, -ı]

Şalınma nârvenveş itme tenhâ bezm-i kuhsârı / **Ruĥuña** lâle ħan düşmen lebüñe mey kıızıl yaĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [ruĥuña, -uña]

Bilmezem ol **ruĥı** alum baña ne âl itdi / Ķanlı yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ruĥı, -ı]

Ruĥ u la‘lûñle cân ĥod ħan uĝuduñ dur ğülüm balüm / Viřâlûñ ĥ‘ânınuñ muĥtâc u ħan ĥayrâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [ruĥ,]

Ruĥuñ mir‘âtını koyup olanlar ĝayrıya nâzır / Gözüne gire hün-âşâm-ı ĥançer gibi müĝĝanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [ruĥuñ, -uñ]

Ruĥuñsuz almam ey meh zerreye ĥürřîd-i raĥşâni / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz âb-ı ĥayvâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [ruĥuñsuz, -uñsuz]

Cân virürken **ruĥuña** ĥaĥtuña düş oldu ğözüm / řoñ dem îmân ile Ķur‘ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ruĥuña, -uña]

ruĥ: Can.

Bir **ruĥı** şem‘uñ inandum ĥandesine germ olup / Külli eczâmi kül itdi yandurup pervâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [ruĥı, -ı]

Hevâ-yı ħadd-i dildâra hevâdâr olmiş ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm **rûĥum** revân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [rûĥum, -um]

Görüp la‘lûñe **rûĥum** itdüm revân / Göre nice cândan ĥirîdârıñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [rûĥum, -um]

Gitdi başdan ‘aĝl dilden şabr elden iĥtiyâr / Tende **rûĥum** ħaldı anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [rûĥum, -um]

ruĥ sür-: Satrançtaki kaleyi ileriye doĝru hareket ettirmek.

Naĥ‘-ı şitâda **ruĥ sürer** idüñ piyâdevâr / Mât olur ol şehâ ħonacaĝ ĥâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [ruĥ sürer, -er]

rûĥ-efzâ ol-: Cana can katan olmak.

Mürde-cisme cân virür la‘l u leb-i ĝüftâr-ı yâr / Bu ne i‘câz-ı Mesîĥâdur ne **rûĥ-efzâ olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [rûĥ-efzâ olur, -ur]

ruh-1 al: Al yanak.

Yaşum al itdi gönlüm āl ile aldı **ruh-1 aluñ** / Dönüp tağyir-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [ruh-1 aluñ, -uñ]

ruh-1 dil-cû: Gönlü cezbeden yanak.

Göremez pāk-nazarla **ruh-1 dil-cûñi** ḥasūd / Nice me'vā ide mā dide-i nā-bînāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [ruh-1 dil-cûñi, -ñi]

ruh-1 dildār: Sevgilinin yüzü.

Gönlüñ āyinesini şāf it **ruh-1 dildāra** bak / Gör ne şüret gösterür ol mazhar-ı envāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ruh-1 dildāra, -a]

ruh-1 gül-berg-i zībā: Süslü gül yaprağı yanak.

Düşelden ayru nā-geh sen **ruh-1 gül-berg-i zībādan** / Pür itdi şahın-ı bāğı kanlu yaşum la'î-i ḥamrādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [ruh-1 gül-berg-i zībādan, -dan]

ruh-1 gül-fām: Gül renkli yanak.

Dāğ şanma reşk-i rengi sen **ruh-1 gül-fām** için / Kaḫkara yakmış derünün lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [ruh-1 gül-fām,]

ruh-1 gül-nār: Nar çiçeği renginde, pembeleşmiş yanakları olan.

Göñül pervānesin ben sen **ruh-1 gül-nāra** yandurdum / Benümle kimse ṭutuşmaz meger ya şem' ya meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ruh-1 gül-nāra, -a]

ruh-1 ḥāl: Benli yanak.

Ḥasret-i ferr ü **ruh-1 ḥālüñle** ey gülzār-ı ḥüsn / Kanlu yaşumdan kenārum lālezār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ruh-1 ḥālüñle, -üñle]

rūh-1 kudsi: Kutsal ruh.

Leblerüñ vaşfinda cān-baḫş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben **Rūh-1 kudsiden** sebak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [rūh-1 kudsiden, -den]

rūh-1 revān: (Yürüyen latif bir ruha benzetilen) sevgili, güzel.

Bāğ-ı ḥüсне 'ārızüñ gül mīve-i cān leblerüñ / Sensin ey **rūh-1 revān** var ise berg ü bār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [rūh-1 revān,]

Çarâr itmez dil ü cân tende ey **rûh-ı revân** sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [rûh-ı revân,]

Söyleşür ağyâr ile çarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm **rûh-ı revānum** söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [rûh-ı revānum, -um]

Būse-i la'î-i lebüñe cân virüp me'nūs olan / Bir nefes çekmez benüm **rûh-ı revānum** cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [rûh-ı revānum, -um]

ruḥ-ı verd: Gül gibi yanak.

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Sûre-i Nūr / Çaşuñ fikr ile zikrüm nün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [ruḥ-ı verdüñle, -üñle]

ruḥ-ı yâr: Sevgilinin yanağı.

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ruḥ-ı yâre, -e]

Raḳîbâ bakamazsın sen şafâyıla **ruḥ-ı yâre** / Bakarsañ gösterür şekl-i ḳabîhuñ saña âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [ruḥ-ı yâre, -e]

ruḥ-ı zerd: Sararmış, solgun yüz.

Ruḥ-ı zerdıyle her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Raḳîmî bir ḥazân yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [ruḥ-ı zerdıyle, -iyle]

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tâbdâr itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir ḳumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [ruḥ-ı zerdüm, -üm]

Çana ğarḳ itdi **ruḥ-ı zerdüm** sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şâhum baña mîr-i 'aşıḳân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [ruḥ-ı zerdüm, -üm]

ruḥ-ı zibâ: Güzel yüz.

Şâf kıl cân gözgüsin şüfi **ruḥ-ı zibâya** baḳ / Gör ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma'nâya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ruḥ-ı zibâya, -ya]

ruḥsâr: Yanak, yüz.

Ğam-ı zülfüñle **ruḥsârıñ** firâḳından aḳan yaşum / Gözümüñ şîşesinde şaḳlarum miskîn gül-âbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [ruḥsârıñ, -uñ]

Ruḥsâr u kâkülüñüz şimdi berâber oldu / Yanumda ey yüzi gül şubḥ u mesâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [ruḥsâr,]

Görmeyelden ey şanem **ruḥsâr** u zülfüñ guşşadan / 'Ālemüñ bir nice gün ağ u çarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ruḥsâr,]

ruhsār-ı ‘arāk-rīz: Ter dökən/terleyen yanak.

La’l ü ruhsār-ı ‘arāk-rīzūñ hayāliyle müdām / Geh şarāb içer Raḥīmī ey gül-i ter geh ‘arāk (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [ruhsār-ı ‘arāk-rīzūñ, -üñ]

ruḥsat bul-: İzin almak.

Şerḥa şerḥa sīnemüñ zaḥmını hem dil yarasın / Hancerüñle dilleşüp ruḥsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [ruḥsat bulursam, -ursam]

ruḥuñçün: Yanağın için.

Hemān sünbül şaçūñ miskīn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḥuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [ruḥuñçün,]

rūm: Rum || Beyazlık.

Çīn-i zülfini Ḥiṭā vü Ḥotene virme ḥaṭā / Ki şaḳın alma ḥaṭ u ḥaddına Rūm u Şāmı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [rūm,]

rumūz-ı ‘aşk: Aşk remizleri, işaretleri.

Rumūz-ı ‘aşkı nā-dān eylemez fehmi / Nice kez ey dil-i āgāh didüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [rumūz-ı ‘aşkı, -ı]

rumūz-ı mihr: Sevginin sembolü.

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [rumūz-ı mihrüñi, -üñi]

rū-siyeh: Karayüz, karayüzlü.

Bāğ-ı ḥüsnüñ ben ırāqdan seyr idem nergis-mişāl / Bī-tekellüf geşt ide her rū-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [rū-siyeh,]

rūstāyi: Köylü.

Faşl-ı ḥüsnüñ baña keşf it rūstāyi anlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [rūstāyi,]

rūşen:

1.Aydın, parlak.

Bir şafâ kesb eyledüm mir'ât-ı 'aşk-ı yârdan / Gün gibi **rüşen** müşâhid gözüme cümle şîfâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [rüşen,]

Temâşâ-yı ruhuñ hem 'îd-i Ferruḥ / Ne **rüşen** rûz olur nûr'alâ nûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [rüşen,]

Tab'-ı pür-envâr ile **rüşen** çerâğuñdur senüñ / Ey gözüm nûrî işigüñde Raḥîmîvâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [rüşen,]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı 'îd-i adḥâ eyleme / Gün yüzüme didi kıl **rüşen** nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [rüşen,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Ḥaḳḳ senüñle görür 'âlemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [rüşen,]

2. Âşikâr, meydanda.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iḳbâlini bildüm lâ-beḳâ / Ehl-i ḥâle bes yiter **rüşen** delil âsar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [rüşen,]

Şafâ ḥâşıl ider ḳalbüm bu dil küyuñda yandukça / Bu **rüşendür** olur Ka'be yolında reh-nümâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [rüşendür, -dür]

rüşen it-: Aydınlatmak.

Tire rûzum **rüşen it** ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zûlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [rüşen it,]

rüşen ol-: Aşîkar olmak, açığa çıkmak.

Gül yüzüñçün dilde yüz dâğ-ı vefâ yaḳduk yine / **Rüşen oldu** mihrüñ ile gün gibi 'unvânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [rüşen oldu, -dı]

rüşenâ: Parlak, ışıklı.

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinâlardı / Velîkin âteş-i âhumla şimdi **rüşenâ** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [rüşenâ,]

Raḥîmî nâr-ı 'aşka ben delil oldum çerâğumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur **rüşenâ** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [rüşenâ,]

rüşen-çerâğ: Parlayan kandil.

Şemsveş devründe bir **rüşen-çerâğ** eyle beni / Meh gibi her küşede yaḳduñ kevâkibvâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [rüşen-çerâğ,]

rüşen-delil: Aşîkar kanıt.

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm mikrāz-ı şamptıyla / Şafā ehline bir **Rüşen-delil** ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [rüşen-delil,]

Çapuñda bir ışık olduğına **rüşen-delilüm** var / Yüzüne beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [rüşen-delilüm, -üm]

rüşen-dil: Gönlü aydınlık.

‘Āşıka **rüşen-dil** oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [rüşen-dil,]

rüşen-likā: Parlak yüz.

Çalbümi jeng-i ta‘alluğdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey **rüşen-likā** āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [rüşen-likā,]

rüşen-zamîr: Varlığı nurlu || Sevgili.

‘Ārîzün ben zerreye ‘arz eyle ey **rüşen-zamîr** / Lem‘a-i āşār-ı mihri āfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [rüşen-zamîr,]

Şāfdur āyineveş tab‘um eyā **rüşen-zamîr** / Tūṭi-i cāna gıdādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [rüşen-zamîr,]

rutûbet: Nem, yaşlık.

Rutûbet ref‘ olup tende harâretten yubüset var / Gözümden cüy olup her dem dökilen yaşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [rutûbet,]

rüy-ı cihān: Yeryüzü.

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile **rüy-ı cihān** hurrem / Açılmış yāsemem gül güyyiā her gülsitān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [rüy-ı cihān,]

rüy-ı hāk-ālūde: Toprağa bulaşmış yüz.

Şeh-süvārum gel ayak baş **rüy-ı hāk-ālūdeme** / Hāzır itdi gözlerüm işār için dürr-i şemen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [rüy-ı hāk-ālūdeme, -me]

rüy-ı küy-ı yār: Sevgilinin mahallesinin yüzü.

Rüy-ı küy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken gülzār olur oddan çafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [rüy-ı küy-ı yārsuz, -suz]

rüy-ı rıdvân: Cennetin yüzü.

Gel görün izhâr-ı dîdâr it Raĥîmî ‘aşîka / Ey vişâl-i bâğ-ı cennet **rüy-ı rıdvân** yine (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [rüy-ı rıdvân, -um]

rüy-ı zemîn: Yeryüzü.

Yaşam **rüy-ı zemîni** nâr-ı fûrkat böyle kalursa / Virem ġarġ-âba tûfân yaşum ile süy-ı ‘ummânı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [rüy-ı zemîni, -i]

rüy-ı zerd: Sararmış yüz.

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ġazân / Yaz müreddefveş üzere zer-nişâr olmış yatur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [rüy-ı zerdümdür, -ümdür]

Rüy-ı zerdüm kana ġarġ itsem şafaġ gibi n’ola / Zaĥm-ı tîġüñden güzeller şâhı ‘unvân eylesem (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [rüy-ı zerdüm, -üm]

Şanma bir müflis gedâyam ‘aşġ-ı istiġnâ yeter / Sîmdür eşk-i revânım **rüy-ı zerdümdür** zerüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [rüy-ı zerdümdür, -ümdür]

Raĥîmî **rüy-ı zerdîyle** egerçi sikke-şüretdür / Velî bir aġçesi yok eşk-i sîm-efşândan ġayrı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [rüy-ı zerdîyle, -iyle]

rüz: Gün, gündüz.

Tire **rüzum** rüşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarġanuñ bu Aydın illerin zûlmet bâña (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [rüzum, -um]

İd-ı ferġunde yeter vaşluñ Raĥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘îd aña **rüz** u id (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [rüz,]

Temâşâ-yı ruġuñ hem ‘îd-i Ferruġ / Ne rüşen **rüz** olur nür‘alâ nür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [rüz,]

Ĥaduñsuz ‘îd Muşġaf ġaġkı için **rüz** u ‘îd olur / Ĥuceste-fâl hem âyât-ı raġmet ġaġt u ġâlüñdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [rüz,]

Şaġuñ ‘ömrüm lebüñ cânım ruġuñ **rüzum** başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cân dü cihânı ‘aşîġân sensüz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [rüzum, -um]

rüz u şeb: Gündüz ve gece.

Ĥasta göñlüm yidüġi ġün-ı cigerdür **rüz u şeb** / ‘îşret ü ‘îşi müdâm olsun ġarabnâk olsun ol (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [rüz u şeb,]

Ĥam-ı zülf ü firâġ-ı ‘arîzuñla ey meh-i nâ-mihr / Raĥîmî **rüz u şeb** aġlar görölmez ġarası aġı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [rüz u şeb,]

rûze: Oruç.

Hecr olmasaydı qadrü mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı **rûze** olmasa hiç i'tibâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [rûze,]

Rûzemüz rûz-ı ezelde rûze-i gâmdur bizüm / Hâmdülillâh kâni'üz bu şavm-ı 'idäsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rûzemüz, -müz]

rûze-i gâam: Gam orucu.

Rûze-i gâmda bu dil her rûz iderken i'tikâf / 'îd-ı vaşluñçün hilâl 'arz itdi menşür-ı mu'âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [rûze-i gâmda, -da]

Rûzemüz rûz-ı ezelde **rûze-i gâmdur** bizüm / Hâmdülillâh kâni'üz bu şavm-ı 'idäsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rûze-i gâmdur, -dur]

rûzgâr:

1.Devir, zaman, vakit.

Rûzgârum haşm u bahtum ser-keş ü tälî' zebün / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gâmdan benüm hâlüm harâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [rûzgârum, -um]

Çok **rûzgâr** baħr ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm 'azm-i küy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [rûzgâr,]

Yile virür 'âķibet evrâķ-ı 'ömri **rûzgâr** / Şafha-i 'âlemde aduñ tüt ki defterdâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [rûzgâr,]

Geh ağladur beni gâh iñledür bu âh meded / Ne demlere kodi n'eyler bu **rûzgârı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [rûzgârı, -ı]

Bir dem içre gör ne demler zâhir eyler **rûzgâr** / Dem bu demdür bu demi hoş gör gamı deryâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [rûzgâr,]

Ne hoşdur **rûzgâr** ola muvâfîķ ey şeh-i 'âdil / Kapuñdan cânibe 'azm eyleyem ben 'âşîķ-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [rûzgâr,]

Vücüduñ hâkini ber-bâd idüp yoluñda bir âh it / Raķîmi gel yine bir toz koparduñ bu **rûzgâr** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [rûzgâr,]

2. Esinti, yel.

Ĥayâl-i qaddine yeltendüñ ol serv-i hevâ-baħşuñ / Şabâveş gel gönül yil tırma her dem **rûzgârıñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [rûzgârıñdur, -ıñdur]

Maħabbet zevraķın sürmek dilerseñ baħr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi **rûzgâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [rûzgâr,]

Cüş iderdi dil hevâ-yı 'aşķ ile deryâ gibi / Ey melâķat kânı ammâ **rûzgârın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [rûzgârın, -ın]

Ol kerem kâni işitmiş āhuma rahm eylemiş / Ben hevā-ḥ'āhuñ muḥālif **rūzgārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [rūzgārın, -ın]

Rāh-ı 'aşkuñda şabāesā yiler gönüm gibi / **Rūzgāra** tābi' olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [rūzgāra, -a]

Kenār-ı vaşluña dil āşināsı ṭālibdür / Biḥār-ı hecre şalın **rūzgārı** n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [rūzgārı, -ı]

Büy-ı zülünsiz şabāves yok kararı dem-be-dem / Ṭağdup 'aqlum perişān **rūzgār** itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [rūzgār,]

Yine gönüm hevāya yiltendi / Āh kim **rūzgāra** yüz ṭıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [rūzgāra, -a]

rūzgār-ı 'id: Bayram zamanı.

Hoş-dem nesim-i luṭfuñ ile **rūzgār-ı 'id** / Hurrem fūrüg-ı 'ārızuñ ile nehār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [rūzgār-ı 'id,]

rūzgār-ı vuşlat: Kavuşma rüzgarı.

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā' kemhāsını giysin / İrişdi **rūzgār-ı vuşlatı** niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [rūzgār-ı vuşlatı, -ı]

rüz-ı ezel: Ezel günü, ruhların yaratılıp da herkesin kısmetinin tayin edildiği gün.

Rüzemüz **rüz-ı ezelde** rüze-i gāmdur bizüm / Ḥamdülillāh kâni'üz bu şavm-ı 'idāsāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rüz-ı ezelde, -de]

rüz-ı 'id: Bayram günü.

'Aşıka şubḥ-ı vişālüñdür Ḥalilüm **rüz-ı 'id** / Ka'be-i küyuñ Şafā ehline miḥrāb-ı ümüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [rüz-ı 'id,]

rüz-ı maḥşer: Maḥşer günü.

Ölürsem āsitānuñda ümüd-i merḥabāñ ile / Muḥarrer **rüz-ı maḥşer** Ḥaḫḫ yirüm Dārü's-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [rüz-ı maḥşer,]

rüz-ı maşāf: Savaş günü.

Pehlevāndur bu meydānuñ şurāḫı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi **rüz-ı maşāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [rüz-ı maşāf,]

rüz-ı vaşl: Vuslat günü.

Ne ğam çek şām-ı hecr için ne şād ol **rûz-ı vaşl** için / Raḥîmî her vişālûñ âhîri hicrânımıñ bildüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [rûz-ı vaşl,]

rûz-ı vişâl: Kavuşma günü.

Nağd-i cān vire idüm **rûz-ı vişāline** bedel / Bir gece girse Raḥîmî ele ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [rûz-ı vişāline, -ine]

rûz-ı vişāl-i yār: Sevgiliye kavuşma günü.

Ḥurrem olmaz ḥāṭır **rûz-ı vişāl-i yār** ile / Çekmeyen ey āfitābum zūmet-i hicrān ğamın (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [rûz-ı vişāl-i yār,]

rüstem: Ünlü İran şairi Firdevsi'nin Şehname'sinde adı geçen İran'ın ünlü pehlivan ve savaşçısı.

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāḥı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ **Rüstemi** rûz-ı maşāf (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [rüstemi, -i]

Zāl-i zemāne rezmine ṭākat getürmedi / Eñ pehlivān-ı ‘ālem olan didi **Rüstemem** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [rüstemem, -em]

rüstem-i devrān: Zamanın Rüstem'i.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil **Rüstem-i devrāna** gönderdi
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [rüstem-i devrāna, -a]

rüstem-rezm: Savaşta Rüstem kadar cesur.

Sen şehā ol Ḥusrev ü Cem-bezm ü **Rüstem-rezmsin** / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār dîvān
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [rüstem-rezmsin, -sin]

rüsvā: Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarîb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni **rüsvā** ğarîb (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [rüsvā,]

rüsvālıĝ: Rezillik, kepezelik.

Geçdi taḳvā vü vera‘dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki **rüsvālıĝı** var (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [rüsvālıĝı, -ı]

rüsvā eyle-: Rezil etmek.

Esîr-i zülfûñ olduğımı **rüsvâ eyledi** halka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nâbe-kâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [rüsvâ eyledi, -di]

rüsvâ it-: Rezil etmek, dosta düşmana güldürmek.

Müdüñ aşkuñ şarâbıyla beni şeydâ iden sensin / Hârâbât ehline ser-dâr idüp **rüsvâ iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [rüsvâ iden,]

S

sa'âdet: Mutluluk, bahtiyarlık.

Senüñ olsun **sa'âdetle** 'azîzüm mülket-i dünyâ / Baña kapuñda kulluğ Mışra sultân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [sa'âdetle, -le]

Vücüd-ı nâzüküñe yaraşur her lahza şihhatler / Sa'âdetlü serüñden eksük olmasun **sa'âdetler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [sa'âdetler, -ler]

Zafer hem-dem **sa'âdet** yâr u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtişâm üzre hemişe kıl mağarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [sa'âdet,]

Hâkikat-dân ola hem pür-hâkikat-bîn ü hağ-perver / Senüñ gibi **sa'âdet** kânı şah-ı kâmkâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [sa'âdet,]

Binmege tiz günde sen mihr ü **sa'âdet** rahşına / Her zemân evrâduma sür'at semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sa'âdet,]

Ne gam dîv-i 'adüdan vâriş-i taht-ı Süleymânsın / Selim ol sen **sa'âdetle** Sikender mülket-i 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sa'âdetle, -le]

Selef ser-mâyesi pîrâye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen fer'-i 'âlisin **sa'âdet** saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [sa'âdet,]

sa'âdetlü: Saadet sahibi, mutlu.

Vücüd-ı nâzüküñe yaraşur her lahza şihhatler / **Sa'âdetlü** serüñden eksük olmasun sa'âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [sa'âdetlü,]

Sa'âdetlü serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / Selimü'l-bâl ben mürü Süleymân hâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [sa'âdetlü,]

sa'âdetgâh: Mutluluk, bahtiyarlık yeri.

Rahîmî kuluña ey şah-ı 'âlem / İşigüñdür **sa'âdetgâh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [sa'âdetgâh,]

sa'âdet-h'yâh: Mutluluk isteyen.

Hudā āgāhdur çapıñdan artuğ bir penāhum yoğ / Sa'ādet-ḥ'āh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [sa'ādet-ḥ'āh,]

sabā: Sabaha doğru kuzeydoğudan hafif hafif esen serin, hoş, latif bahar rüzgarı, tan yeli.

Şabāya çîn-i zülfüñ ideli her çın seher peydā / İder tā Çîn ü Māçîne varınca müşgter peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [şabāya, -ya]

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var **şabāyıla** bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 6). [şabāyıla, -yıla]

Perişān itme gönlüm ey **şabā** dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [şabā,]

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [şabā, -dür]

Çāk çāk itdi yağasın şubḥ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la'lüñden meger kılmış **şabā** bir keşf-i rāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [şabā,]

Dāmenine irmege her dem **şabā** pīrāhenüñ / Ğomadı elden yağasın dil-berā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [şabā,]

Yilüp yildürmege 'aşkuñ yolında / **Şabā** olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [şabā,]

Vücüdüm ḥākini bir dem iletmez küy-ı cānāna / **Şabāya** yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [şabāya, -ya]

'Arız u zülfüñ Ğamından bî-ğarār olmuş **şabā** / Ğāhi Ğeşt-i gülşen eyler Ğāh ider 'azm-i Ḥoten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [şabā,]

Dehānuñ rāzını tuymış **şabādan** Ğonca-i ḥoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi yā hū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [şabādan, -dan]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı 'ummānı / Gezer **şabāyıla** her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [şabāyıla, -yıla]

Ḥ'ābda gördüm şaçuñ bendine bağlanmış **şabā** / Şubḥ-dem küyuñda gördükde didüm uşbu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şabā,]

Vefādan bir eşer yoğ gülşeninde ey **şabā** dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür açılğan ḥār ile verdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [şabā,]

Esen Ğal ey **şabā** gülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm sağğā yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [şabā,]

sabā yeli: Kuzey doğudan esen serin ve hoş sabah rüzgarı.

Sevdā-yı zülf ü şevḳ-i 'izāruñla ay u Ğün / Eyer **şabā yeli** gibi leyl ü nehār Ğöç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 26, Beyit 3). [şabā yeli,]

sabāāsā: Sabah rüzgarı gibi.

Rāh-ı ‘aşkuñda **şabāāsā** yiler gönüm gibi / Rüzgāra tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [şabāāsā,]

sābāş: Takdir ve beğenme ifāde eder; âferin, bravo.

Rahîmî hāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān **sābāşa** ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [sābāşa, -a]

sabāveş: Saba rüzgarı gibi.

Bu bāguñ servi dūd-ı gam küli bir ṭabla āteşdür / **Şabāveş** ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [şabāveş,]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / **Şabāveş** gel gönül yil ṭurma her dem rüzgāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [şabāveş,]

Rahîmî şu gibi ağlar **şabāveş** āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi hāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [şabāveş,]

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum ḥırmen-i dehr / Bulınmaz ḥālünüñ bekdaşı ḥod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [şabāveş,]

Büy-ı zülünsiz **şabāveş** yok ḳararı dem-be-dem / Ṭağıdup ‘aqlum perişān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [şabāveş,]

sabāyā: Ey sabah rüzgarı.

Şabāyā āhdan ḡayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum hākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [şabāyā,]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḫluñ / Görünmez gözüme nesne bu hāk-i rāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [şabāyā,]

sābıkan: Bundan önce, evvelce.

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vīrānedür gönüm / Anı ma‘mūr idüpdüñ **sābıkan** genc-i vişālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [sābıkan,]

sābit-ḳadem: Kararlı, sebat eden.

Rikābuñdan Rahîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol **sābit-ḳadem** bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [sābit-ḳadem,]

sābit-ḳadem ol-: Durmak, ayrılmamak || Kararlı olmak, sebat etmek.

Hevâ-h'âhuñ olup her güşede **sâbit-kadem olur** / Bulunmaz şâh-bâzum bir benümle şâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [*sâbit-kadem olur, -ur*]

sabr: Sabır, dayanma, katlanma.

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyâr / Dâr-ı gamda âh kim kaldum tek ü tenhâ garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [*şabr,*]

Ne dilde **şabra** tâkât ne elümde ihtiyârum var / Ten-i bî-câna döndüm şanma kim sensiz kararum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [*şabra, -a*]

Sen kevgi dögdüm aldum elinden raķibüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ **şabr** ile şikâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [*şabr,*]

Ṭağıtdum **şabr** u ârâmı şaçıñ gibi perîşânım / Anuñ hâl-i mu'anberveş kararı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [*şabr,*]

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyâr / Râh-ı aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [*şabr,*]

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyâr / Tende rûhum kaldı anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [*şabr,*]

El qaraldan komadı zülfi bu miskinde karar / Viridi hem **şabrı** dil-ârâmı dil-ârâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [*şabrı, -ı*]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-işmetüñ / Virmedi koyını zindânıñ Zelihâ koyınına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [*şabrına, -ına*]

Yile virmiş varını **şabr** u kararı kıalmamış / Hânķâh-ı 'âlem içre nâba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [*şabr,*]

sabr eyle-: Sabretmek, dayanmak.

Kendi düşen ağlamaz **şabr eyle** pervâne-dil / Bir dem ola üstüñe pertev şala envâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [*şabr eyle,*]

sabr it-: Sabretmek, tahammül etmek.

Va'de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayâliyle bu cân / **Şabr iderdi** fırķate şabritse bir miķdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [*şabr iderdi, -erdi*]

Va'de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayâliyle bu cân / Şabr iderdi fırķate **şabritse** bir miķdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [*şabritse, -se*]

Derd-i hicrâna şimdi **şabr idelüm** / Görelüm hikmet-i Hudâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [*şabr idelüm, -elüm*]

Hayât ümmîdi ey dil bir çürük endişedür **şabr it** / Yine derdin viren dermân ider dildâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [*şabr it,*]

Derdüni dime gönül ğayra bu derde **şabr it** / Tā şifā-sāz-ı ğarībān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [şabr it,]

şabr-ı bî-hadd: Sınırsız sabır.

Yār yār ağyār u ‘aşıķ zār u miḥnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned **şabr-ı bî-hadd** dār-ı hicrān her ʔaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [şabr-ı bî-hadd,]

şabr-ı firāvān vir-: Çok sabır vermek.

Ḥaḫdan ümmid iderem cevruñe pāyān virsün / Yaḫu ben çākeruñe **şabr-ı firāvān virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [şabr-ı firāvān virsün, -sün]

şaç: Başı kaplayan kıllar.

Ey **şaç** zulmet nedür la‘lünde ḫaṭṭ şordum didi / Hıızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı ḫayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [şaç, -ı]

Aķşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi **şaçuñu** virdi Karaman hemān ḫarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [şaçuñı, -uñı]

Ġamzeñ öldürsin **şaçuñ** aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ğamda kılma tek ḫabis aḫad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [şaçuñ, -uñ]

Hemān sünbül **şaçuñ** miskīn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḫuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şaçuñ, -uñ]

Ṭağıtdum şabr u ārāmı **şaçuñ** gibi perīşānum / Anuñ ḫāl-i mu‘anberveş ḫarārı var benüm yoḫdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [şaçuñ, -uñ]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḫuñ rüzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘aşıķān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [şaçuñ, -uñ]

Her şeb **şaçuñ** ğamıyla ṭül-i emel kııldum / Olmasa ger fenāsı bu ‘ömr-i bî-beķānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [şaçuñ, -uñ]

Ben Raḫîmiye **şaçuñ** bendini bend itmeyesin / ‘Aşıķ-ı dil-şude Mecnün-ı dil-i āzāduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [şaçuñ, -uñ]

Ḥ‘ābda gördüm **şaçuñ** bendine bağlanmış şabā / Şubḫ-dem kūyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şaçuñ, -uñ]

şaçı çini: Saçının kıvrımı.

Bir ḫaṭāyla **şaçı çinine** dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāḫ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [şaçı çinine, -ne]

şaçı leyli: Leyla'nın saçı gibi siyah olan saç.

İmtihān itsem ğam-ı ʿaşkı eger Mecnūn ile / Ey **şaçı Leylî** benüm efzūn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [şaçı leylî,]

şaçı zencîri: Zincire benzeyen saç.

Țolaşaldan bir perîşānuñ **şaçı zencîrine** / Ey Raḥîmî dil yine dîvāne şeklin baĝladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [şaçı zencîrine, -ne]

şaçuñ bendi: Saçın baĝı.

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir ğarîb ü ḥor u zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [şaçuñ bendiyle, -yle]

şaçuñçün: Saçın için.

Şaçuñçün maṭlaʿ-ı şîrüm eyā ḥūr / Şafā-keş Kaʿbe gibi beyt-i maʿmūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [şaçuñçün,]

şād: Yüzlerce; pek çok.

Ey Raḥîmî işidüp nālemi ol ğonca dimiş / **Şad** hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [şad,]

Sînemi gül gibi **şad** çāk itdi ḥār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāĝ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [şad,]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i āfet yol başar / Kayd-ı rāh-ı zāhide **şad** sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [şad,]

Her gice **şad** āh u nāle her seḥer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavĝāya baĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [şad,]

Her gice **şad** āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür dünü gün bu olan ğavĝā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [şad,]

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste **şad** endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [şad,]

Şabrına **şad** āferîn ol merd-i şāḥib-işmetüñ / Virmedi koynını zindānuñ Zeliḥā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [şad,]

Ġam-ı hicrān-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şıḥḥatde şanma şayruyam bu **şad** ḥayālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [şad,]

şad çāk it-: Yüz parça etmek.

Bilümi bükdî derd-i yār-ı ğurbet / Dilüm **şad çāk itdi** ḥār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [şad çāk itdi, -di]

sad hezārān: Yüz binlerce, pek çok.

Yoğ yire her gönçaya dil virme bilinmez diyü / **Şad hezārān** bülbül-i şūrīdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [*şad hezārān,*]

sadā: Ses.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnī bir **şadā** / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [*şadā,*]

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm **şadā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [*şadā,*]

sa'd-ābād: Mutluluğu çok olan yer.

Ṭālī'-i naḥsı ḥarāba virdi **Sa'd-ābādını** / Başa tozlar kıparuban İsfahānın yağıdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [*sa'd-ābādını, -ını*]

sadaka: Karşılık beklenmeden sadece Allah rızası için fakirlere verilen para, mal vb.

Genc-i hüsnüñ **şadaqası** büsedür bir ümmid / Müstahakḫum ben faḳirüñden dirig itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [*şadaqası, -sı*]

sadākat: Dostluk, içten bağıllık, doğruluk, vefalılık.

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ **şadākat** ehline / Kıldı Ḥaḳ cevlangehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [*şadākat,*]

Şıdkıyla muhibbüñ durur ol şāh-ı şerī'at / Göster umaruz sende **şadākat** Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [*şadākat,*]

sadākat ehli: Sadakatli, vefalı kişiler.

Maḥabbet kılların bir görme ağıyār ile kapuñda / **Şadākat ehlini** 'addeyleme ey dost a'dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [*şadākat ehlini, -ini*]

sadākat-hane: Doğruluk evi.

Kılluğın kapuñuñ Ḥaḳḳ ḥāyına itmez naşib / Bu ḥaḳıḳat destgāhıdır **şadākat-hanedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [*şadākat-hanedür, -dür*]

sāde:

1.Basit, süsten arınmış.

Mücellâ ideli cân şüretini ma'ni-i aşkuñ / Cemâlün haqqı şâf u **sâde** dil âyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [sâde,]

Gözüde bir gün o meh hüsni görmiş **sâde** / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [sâde,]

Sâde vü şâf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzâni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [sâde,]

2. Saf, temiz.

Ey kamer envâra hüsni-yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi saḫf-ı büleñde **sâde** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [sâde,]

sâdef: Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

Yâd-ı la'lüñle akan yaşumdur ey deryâ-yı cüd / Saḫt iden her dem **şâdef** içinde nisyân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [şâdef,]

sâdefveş: Sâdef gibi, inci gibi.

Görmedüm zâtuñ gibi bir cevher-i kân-ı seḫâ / Sû-be-sû gezdüm **şâdefveş** baḫr u 'ummân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [şâdefveş,]

sâde-rü: Sade yüzlü.

Ma'nâ-yı dil-pezir ile şî'rüm Raḫîmiyâ / Bir **sâde-rü** güzel gibidür şüḫ u şivekâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [sâde-rü,]

Felek zerrîn-küleḫ bir **sâde-rü** serrâcuñ olmuşdur / Çapup gün gibi ṭuramaz yeldirür şubḫ u mesâ raḫşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [sâde-rü,]

Sâde-rüdur serd olur germiyyete ḫâbil degül / Dil-keş ü dem-keşdür âb u rüzgâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [sâde-rüdur, -dur]

sa'dî: Şeyh Sadi-i Şirazi, Fars şâir ve İslam âlimi.

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şāhum Raḫîmî gibi sülḫan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [sa'dîdür, -dür]

Bahāristān-ı luṭfuña Raḫîmî ölmeden girse / Oḫumaz idi **Sa'diye** cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [sa'diye, -ye]

sa'dî-i vakt: Zamanın Sadi'si.

Ma'ārif Būstānında bu gün **Sa'dī-i vaḳtem** ben / Yüzüme güle baḳ ben de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [sa'dī-i vaḳtem, -em]

sādık:

1. Doğru, gerçek, hakikî.

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri velî **şādık** güvāh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [şādık,]

2. Sadık, içten baḳlı.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde **şādık** belki sīnemde / Görinen dāḡ-ı da'vā-yı maḥabbetde güvāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [şādık,]

sadr: Meclisin önü ve en muteber yeri.

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥāne **şadrında** / Derün-ı ḥalvet-i ḥāṭırda me'vā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [şadrında, -ında]

sadranc-ı ḡuşsa: Gam satrancı.

Şadranc-ı ḡuşsa at şalup māt iderdi ger / Şāhuñ 'aṭāsı baydaḳı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 6). [şadranc-ı ḡuşsa,]

sāf: Temiz, saf.

Ey ḳamer envāra ḥüsn-i yāra mihrüñ ḳılma pest / **şāf** dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [şāf,]

Şāfdur āyīneveş ṭab'um eyā rüşen-zamir / Tūṭi-i cāna ḡidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [şāfdur, -dur]

Mücellā ideli cān şüretini ma'ni-i 'aşḳuñ / Cemālūñ ḥaḳḳı **şāf** u sāde dil āyīneveş pāküm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [şāf,]

şāf eyle-: Saflaştırmak, saf hāle getirmek, arındırmak.

Ġayrı vechinden göñül mir'ātını **şāf eyledüm** / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün 'arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şāf eyledüm, -düm]

Şūfiyā **şāf eyle** gel jeng-i 'alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma'nā görünmez olmasa āyīne şāf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şāf eyle,]

şāf it-: Arındırmak, temizlemek.

Gönlün āyinesini **şâf it** ruh-ı dildāra bak / Gör ne şüret gösterür ol mazhar-ı envāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [şâf it,]

şâf kıl:- Saflaştırmak, temizlemek.

Şâf kıl cân gözgüsün kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey gönül kılma şaşın ağyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [şâf kıl,]

Şâf kıl cân gözgüsün şüfî ruh-ı zibāya bak / Gör ne şekl izhār ider ol şüret-i ma’nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şâf kıl,]

şâf ol:- Temiz, pak olmak.

Şu gibi **şâf ol** derününda küdüret kalmasun / Bir dem ola şu gibi tā kılasın dîdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [şâf ol,]

Şüfiyā şâf eyle gel jeng-i ‘alāyıkdan dilün / Şüret-i ma’nā görünmez **olmasa** āyine **şâf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şâf olmasa, -masa]

şafâ:

1.Gönül huzuru/şenliği.

Mevlevî olduk semā^c itdük **şafâ** kesb eyledük / Tekye-i ‘aşk içre olduk ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [şafâ,]

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî ḡayrıya / Ka’be dergāhuña kılmışdur **şafâ** ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [şafâ,]

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘id / Ka’be ḡakkı hoş **şafâyıla** geçer devrān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [şafâyıla, -yıla]

Şafâyıla nice gün Ka’be dergāhuña Sa’y itdüm / Bulup kıblem na’alçeñ şeklin āḡir secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [şafâyıla, -yıla]

Vaḡset-ābād-ı ḡamuñla olalı dil āşinā / Dostlar yād oldı ol benden **şafāsın** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [şafāsın, -sın]

Raḥîmî ḡoma ‘arīfseñ kenār-ı āteşi elden / **Şafâ** hengāmidur nüş it şarāb-ı erḡuvān ḡurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [şafâ,]

Şüfî küyuñda cemālünden **şafâ** kesb idemez / Nür görmez Ka’bede her çeşm-i nā-bīnā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [şafâ,]

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol **şafâ** kesb itmedi āyīneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şafâ,]

Gönül mir’atınuñ ḡālî mükedder jeng-i fūrkatle / **Şafâ** himmetle bak anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [şafâ,]

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş remz eyler / **Şafâ** bezminde ehl-i ‘işrete sāḡar şunar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [şafâ,]

Raķibā baķamazsın sen **şafâyıla** ruĥ-ı yāre / Baķarsañ gösterür şekl-i ķabihũñ saña āyīne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [şafâyıla, -yıla]

Şafâ himmetle Ka'be āsitânından benüm ķiblem / Emîrû'l-mü'minîn ķatı'ı'l-bürhâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [şafâ,]

Şafâ gitdi göñül āyīnesinde jeng-i ğam ķaldı / Gül-i şādî açılmaz sinede ĥâr-ı elem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [şafâ,]

2. Neşe, mutluluk, zevk.

Ka'be ķapuña şol ki **Şafâyıla** sürer yüz / Ey ĥ'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şafâyıla, -yıla]

Şafâ cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevķ u şihhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [şafâ,]

Göñlüñüñ āyīnesi kesb eylesün dirseñ **şafâ** / Ķo Rahîmî şüret-i āgyārı vech-i yāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [şafâ,]

Şafâ ĥaşıl ider ķalbüm bu dil kūyuñda yanduçķa / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [şafâ,]

3. Saflık, berraklık.

Benüm ķalbüm **şafâ** himmetle Ka'be āsitānuñdan / Emîrû'l-mü'minisin ķatı'ı'l-bürhâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [şafâ,]

şafâ: Mekke dolaylarında hac ibadetinin yapıldığı yerlerden biri olup hacıların burası ile Merve adı verilen yer arasında Hz. Hacer'in o dönemde yapmış olduğu gidiş ve geliş hareketini dört gidiş, üç geliş olarak aynen uygulanan yer.

Yaşum Sa'y u **Şafâyıyla** iletüm Ka'be kūyuña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [şafâyıyla, -yıyla]

Āşıķa şubĥ-ı vişālüñdür Ĥalilüm rüz-ı ĩd / Ka'be-i kūyuñ **Şafâ** ehline miĥrâb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [şafâ,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Rahîmî cebhe / Ey Ka'be-i ĥaķıķat Sa'y u **Şafâya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [şafâya, -ya]

şafâ ehli:

1.Saflık sahipleri. || Saflı kalpli kimseler.

Ķamu eşyâda her vechile vechü'llāhı seyr eyle / **Şafâ ehline** ey şüfi bu mir'ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [şafâ ehline, -ne]

2. Eğlence, sohbet erbabı.

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla / **Şafā ehline** bir Rüşen-delil ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [şafā ehline, -ne]

şafā kesb eyle-: Gönül şenliği bulmak.

Bir **şafā kesb eyledüm** mir‘āt-ı ‘aşk-ı yârdan / Gün gibi rüşen müşâhid gözüme cümle şifâṭ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [şafā kesb eyledüm, -düm]

şafā sür-: Vaktini zevkli, huzurlu, eğlenceli geçirmek.

Cāmeveş ben giñ yaḳadan seyr idem gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [şafā sürüp, -üp]

şafā-keş: Gönül huzuru çeken.

Şaçunçün maṭla‘-ı şî‘rüm eyā hür / **Şafā-keş** Ka‘be gibi beyt-i ma‘mûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [şafā-keş,]

şafā-yı ‘aşk: Aşkın verdiği gönül huzuru.

Şafā-yı ‘aşk ile gönülüm iletdüm kūy-ı dildāra / Maḳabbet cāmî‘ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [şafā-yı ‘aşk,]

şafā-yı ‘işret it-: İçki eğlencesi yapmak.

Giceyi gündüze ḳatup irişdi yine bahar / **Şafā-yı ‘işreti** biz daḳı şubḫ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [şafā-yı ‘işreti idelüm, -i, -elüm]

şafā-yı ḳalb: Kalp huzuru.

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destāri ey şūfi / **Şafā-yı ḳalb** ile olsañ eger āvāresi ‘aşḳun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şafā-yı ḳalb,]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm **Şafā-yı ḳalb** ile / Görmesün ol Merve ḳaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [şafā-yı ḳalb,]

şafā-yı ṭavf-ı ḳicāz: Hicaz'ın tavafinin huzuru.

Şafā-yı ṭavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḳām-ı ḳabüle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [şafā-yı ṭavf-ı ḳicāz,]

şāf-dil: Gönlü saf.

Biz muķim-i kūy-ı rüsvāyuz ħarābāt ehliyüz / **Şāf-dil** pākize-meşreb vecd ü ħālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [şāf-dil,]

Sāde vü **şāf-dil** olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [şāf-dil,]

şafha:

1.Sayfa, levha.

Dāstān-ı ğuşşamuñ her faşl u bābın yazmağa / Ķanlı yaşum sürĥ çihrem **şafhadur** çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [şafhadur, -dur]

2. Yüz.

Geh bozar ğāñ düzer **şafhasını** bedr-i münir / Viremez defter-i ħüsnüñe beyāz üzere nāñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [şafhasını, -sını]

şafha-i ‘ālem: Alem sayfası.

Yile virür ‘āķıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / **Şafha-i ‘ālemde** aduñ tüt ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [şafha-i ‘ālemde, -de]

şafha-i eşcār: Yaratılıştaki aşamalar.

Ne yazmış **şafha-i eşcāra** gör kim ħāme-i ĳudret / Sebaķ al bāb-ı ħikmetdür ‘aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [şafha-i eşcāra, -a]

şafha-i ħad: Yanağının sayfası.

Ĥaţĥ geldi **şafha-i ħaduña** didüğüm içün / Āyineñ üzere māñ gibi ĳonmasun ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [şafha-i ħaduña, -uña]

şafha-i nūr: Nur sayfası.

Kātib-i ĳudret duhān-ı ħaţtuñı / **Şafha-i nūr** üzere taħrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [şafha-i nūr,]

şāfi: Saf, halis.

Raħm ile **şāfi** nazar eyle Raħimî bendeñe / Ŧab‘ınuñ mir’atıdur anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [şāfi,]

şāfi-keşān: Saf şarap içenler.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle hürmet it / **Şâfi-keşân** ü şūfiveshân delq-pūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [şâfi-keşân,]

şâfi-nihād: Saf yaratılışlı.

Bâg-ı hüsnuñsüz cinân bâğına dil dil bağlamaz / Şu gibi **şâfi-nihāduz** seyr-i dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [şâfi-nihāduz, -uz]

şâfi-zer eyle-: Saf altın yapmak.

Hâk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrûñ / Mis cismümi âhîr umaram **şâfi-zer eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [şâfi-zer eyler, -r]

sağ: Sağlıklı, sağlam.

Hastanuñ hâlin ne bilsün **sağlar** göñlüm benüm / Ol sebepten nergis-i bîmāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [sağlar, -lar]

sağ eyle-: İyileştirmek, hayatta kalmasını sağlamak.

Ne öldürür dil-i bîmārumı gāmzeñ ne **sağ eyler** / Benüm haqqumda cānā qopmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [sağ eyler, -r]

sağ ol-:

1.Hali vakti yerinde olmak; "çok yaşa" anlamında bir tabir.

Hemān ‘ālemde sen **sağ ol** benüm devletlü sultānum / Raḥîmî gām degül ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [sağ ol,]

2. Sağ olsun, yaşasın!.

Hezār-ı ‘āşık olursa gām degül dildār **sağ olsun** / Qayıрма bülbülü ey bâğbān gülzār **sağ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [sağ olsun, -sun]

Yağılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bâğında tek server-i hoş-reftār **sağ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [sağ olsun, -sun]

Qayurmam qum u kır miqdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet kāmı dür-i şehvār **sağ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [sağ olsun, -sun]

Ṭabîbā zaḥmete girüp benümçün hiç ‘ilāc itme / Ben oldum olacağum ol gözi bîmār **sağ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [sağ olsun, -sun]

Göñül ma‘müresin vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi‘mār **sağ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [sağ olsun, -sun]

Hayât ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr **şag olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [şag olsun, -sun]

Rahîminüñ budur dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân şâhum seniñle Hazret-i hünkâr **şag olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [şag olsun, -sun]

sâgar: Kadeh.

Cânâ Rahîmî la'lüñe bulmazsa dest-res / **Sâgar** gibi derünü tolu kan olur çalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 43, Beyit 7). [sâgar,]

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde kanı kaynar cânı **sâgar** gibi cüş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [sâgar,]

Çadeḫ mey-gün lebüñ öpdükce cânım çigzinür durmaz / Niçe demdür ki **sâgar** gibi ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [sâgar,]

Ne kanlar yutduĝın her dem Rahîmî dest-i hicrândan / Anı **sâgar** gibi baĝrı tolu kan olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [sâgar,]

Hün iderseñ baĝrumı **sâgar** gibi ben râziyam / Yâr olup aĝyâr ile çifte tomlar içme tek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [sâgar,]

Ğamuñ **sâgar** gibi hün itdi baĝrum derdüñ inletdi / Rahîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola çanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [sâgar,]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nüş-â-nüş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i işrete **sâgar** şunar lâlâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [sâgar,]

Âh kim **sâgar** şunarsın mest olup her sifleye / La'l-i nâbuñ bezl idersin râḫ-ı rûḫ-efzâ gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [sâgar,]

sâgar-ı çeşm: Göz kadehi || göz çukuru.

Bu çeşm-i cür'aveş pây-mâl-i devrân itseñ incinmem / Lebüñsüz **sâgar-ı çeşmüm** tolu kan olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [sâgar-ı çeşmüm, -üm]

Bezminde gerçi **sâgar-ı çeşmüm** tolar müdâm / Niçün bu kan olasıya itmez nigâḫ-ı Cem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [sâgar-ı çeşmüm, -üm]

sâgar-ı devvâr: Dönen kadeh || elden ele dolaşan.

Rahîmî ḫaşret-i mey-gün-ı la'l-i yâr ile dâ'im / Ciger pür-hün cân bir **sâgar-ı devvâra** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [sâgar-ı devvâra, -a]

sâgar-ı mercân: Mercan kadeh.

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Rahîminüñ / Dem-â-dem döne döne **sâgar-ı mercâna** döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [sâgar-ı mercâna, -a]

sāġar-ı mül: Şarap kadehi.

Raġimî bezm-i ġamda cām-ı ġasret nüş ider dā'im / Görelden 'aks-i la'l-i cān-fezānı **sāġar-ı mülde** (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [*sāġar-ı mülde, -de*]

sāġar-ı revāk: Kubbe şeklindeki kadeh.

Bezm-i şafāda sākî şun **sāġar-ı revākı** / Gitsün bu dem nifākı devr-i ġam-ı zamānuñ (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [*sāġar-ı revākı, -ı*]

sāġar-şifat: Kadeh misali.

Seng-i hecrüñle gönül **sāġar-şifat** oldu şikest / Cür'aveş pāy-māl olup ġan oldu baġrum mül gibi (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [*sāġar-şifat,]*

şāhā: Meydan, alan.

Semend-i ŗab'uma yüġrük geġenler hem-'inān olmaz / Ma'ārif **şāhasında** öġdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [*şāhasında, -sında*]

şāha-i fazl u fünün: Fazilet ve marifet sahası.

Şāha-i fazl u fününüñ şeh-süvārısın bu gün / Ey ġabāb-ı ma'rifet v'ey ġazret-i sultān-ı cüd (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*şāha-i fazl u fününüñ, -uñ*]

şāhib-esrār ol-: Sır sahibi olmak.

Niġe fehm eylesün nā-dān ġubār-ı ġaŗŗ-ı ruġsāruñ / Gören ġayrāndur anı **şāhib-esrār olmayan** bilmez (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [*şāhib-esrār olmayan, -mayan*]

şāhib-ġinā: Zenginlik, bolluk sahibi.

Faġirem gerġi kim ednādan ednā bir geđāyam ben / ġanā'at ehli dervişem şehā **şāhib-ġināyam** ben (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [*şāhib-ġināyam, -yam*]

şāhib-hüner: Hüner sahibi, maharetli.

Raġib-i rü-siyāh ile beni bir görme ġıdmetde / Bir olmaz zāġ-ı nā-cins ile ey **şāhib-hüner** şāhin (Kütahyalı Raġimî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [*şāhib-hüner,]*

şāhib-kadr: Deġer sahibi.

Sürdüğüçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı **şāhib-ḳadr** ü hem ehl-i berāt ey hān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [şāhib-ḳadr,]

şāhib-kerem: İyilik ve bağış sahibi.

Mürüvvet ḥatm olup **şāhib-kerem** tayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [şāhib-kerem,]

şāhib-ḳırān: Her zaman muvaffak olan ve üstünlük kazanan, talihli, mesut, parlak.

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey **şāhib-ḳırān** alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [şāhib-ḳırān,]

şāhib-ḳırān ol-: Talihli olmak, şanslı olmak.

Seni Hakk ırgüre sulṭān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem **şāhib-ḳırān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [şāhib-ḳırān olsun, -sun]

şāhib-nazar: Görüşü kuvvetli.

Kuḥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben ḳuluñ hele **şāhib-nazar** mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [şāhib-nazar,]

şāhib-şafā: Huzur sahibi.

İşigüñ ehl-i diller Kaʿbesi **şāhib-Şafā** zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Saʿy eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [şāhib-şafā,]

şāhib-serîr ol-: Taht sahibi olmak.

Mıṣr-ı ʿizzetde ʿazîzüm **olmaz şāhib-serîr** / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [şāhib-serîr olmaz, -almaz]

şahn-ı bāğ: Bahçenin yüzeyi.

Düşelden ayru nā-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zībādan / Pür itdi **şahn-ı bāğ**ı ḳanlu yaşum laʿl-i ḥamrādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [şahn-ı bāğ, -ı]

şahrā: Çöl.

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür **şahrāya** geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [şahrāya, -ya]

Beni **şahrāya** şalan şu gibi hadduñ hayālidür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazālūndür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şahrāya, -ya]

Şahrāda lāle şanma gül-gün meyiyle şunmuş / ‘Ayyāş-ı nev-bahāra cām-ı şafā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şahrāda, -da]

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu bîñarum var akar / Ey gözüm sen kanda kılduñ var şuyuñ **şahrāya** şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şahrāya, -ya]

şahrā yüzü: Sahranın yüzeyi.

Lāle şanma çeşm-i ‘aşıkdan dökilmiş kaçredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen **şahrā yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [şahrā yüzün, -n]

şahrā-yı ‘ālem: Dünya çölü.

Çeküp dāmānını kuhsārveş **şahrā-yı ‘ālemde** / Ferāgat yaķasından dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [şahrā-yı ‘ālemde, -de]

saht it-: Katılaştırmak.

Yād-ı la‘lūñle akan yaşumdur ey deryā-yı cūd / **Saht iden** her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [saht iden, -en]

saht-ı dil ol-: Gönlü katı olmak.

Bir dem şu gibi irmedi dîdār seyrine / Şol tünd-revi **saht-ı dil olan** hācer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [saht-ı dil olan, -an]

sā‘id: Kutlu, mübarek.

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebūñ cāmını şun öpdür baña ol **sā‘id** ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [sā‘id,]

sā‘il:

1. Dilenci.

İşigüñ **sā‘illerine** her dem ey kân-ı seḫā / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḫsān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [sā‘illerine, -lerine]

Rahîmî **sā‘ilūndür** eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / Müferraḫdur taraḫ define sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [sā‘ilūndür, -ūndür]

2. Akan, cereyan eden, akıcı.

Meyl ider yaşum nişân-ı na'çleñi görüp revân / **Sâ'ilüñ** olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni'âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [sâ'ilüñ, -üñ]

sāk: Baldır, incik. || Ayak.

Vaşf-ı hüsniünde olan şî'rümi Cibrîl-i emîn / Çıkarup 'arş-ı 'alâ **sākına** hâlîhâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [sākına, -ına]

sakal ağart-: Sakalını beyazlatmak.

Çara bağrum un idüp devrân **ağartdı şakalum** / Vuşlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [şakalum ağartdı, -um, -dı]

sakf-ı bülend: Yüksek çatı.

Ey kamer envâra hüsni-yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi **sakf-ı bülede** sâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [sakf-ı bülede, -e]

sākî: Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

Bezm gülşen gönca leb bir yâr-ı cānumdur şarâb / Serv kıdd **sākî** şurâhi nağme-i bülbül rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [sākî,]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey **sākî** ço beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [sākî,]

Bezm-i şafâda **sākî** şun sâğar-ı revâkı / Gitsün bu dem nifâkı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [sākî,]

Bahâr irdi yine **sākî** açıldı gönca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [sākî,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lāleveş **sākî** / Baña vahdet meyinden cür'a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [sākî,]

Dañi bilmezdi nāyuñ n'eydügin 'uşşāk ey **sākî** / Maħabbet meclisinde nāle kılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [sākî,]

Lebüñ devrinde şol hüşyâra ey **sākî** selâm olsun / Hayâl-i nergisüñl'olan humâr u h'âba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [sākî,]

Meclise geldügin di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kânı vireyin **sākî** saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [sākî,]

Mey yirine Raħîmî anuñ kanın içesin / 'İş ide **sākî** bir gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [sākî,]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / Bir gönca **sākî** ruħları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [sākî,]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam **sākī** / Lebūñ cāmını şun öpdür baña ol sâ‘id ü **sākī** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [sākī,]

Niçe bir olalum **sākī** gubār-ı guşşadan bengi / Pey-ā-pey ‘aşkuñı nüş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [sākī,]

sākī-i gül-ruḥ: Gül yanaklı saki.

Teraḥḥum kıl Raḥîmî cür‘aveş pây-māl-i devrāndur / Senüñ ey **sākī-i gül-ruḥ** elüñden bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [sākī-i gül-ruḥ,]

Çemende **sākī-i gül-ruḥ** elinden kadeḥ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [sākī-i gül-ruḥ,]

şakın:

1. Bir davranışın yapılmaması, bir şeyin düşünülmemesi gereken durumlarda söylenen uyarı sözü.

Şakın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revān itme / Başiret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [şakın,]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yoḥdur ey gönül kılma **şakın** aḡyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [şakın,]

Baña cevr itme bu zülf ü ruḥıyla ey şanem dāyim / **Şakın** kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubḡāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [şakın,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Ğamından incinüp ḥāruñ **şakın** çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [şakın,]

Dest-i cevr ile Ḥalîlüm ḥazer it yakma **şakın** / Kible-i ehl-i Şafā Ka‘be-i ‘ulyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [şakın,]

İstikāmet eyleyüp düşme seḳāmet semtine / Key **şakın** olma Raḥîmîveş güneḥkār ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [şakın,]

Raḳîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet kıl / **Şakın** şayd olma ḳancıḳ dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [şakın,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / **Şakın** reng almasun ol gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [şakın,]

Ma‘ārif mezra‘ında ḥūşe-çîn olmak dilerseñ ger / **Şakın** taş olmasun toḥm ekdüğüñ ḳalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [şakın,]

Çîn-i zülfini Ḥıṭā vü Ḥotene virme ḥaṭā / Ki **şakın** alma ḥaṭ u ḥaddına Rüm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [şakın,]

2. Olacağından korkulan, şüphelenilen bir şey karşısında söylenir.

Şakın ey gonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde nāle vü eḡāmı yoḳ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [şakın,]

3. Dikkat et, tedbirlil ol.

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider **şakın** ılıdur cūş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [şakın,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrkat **şakın** yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [şakın,]

Raḫîmî ḥāṭır-ı ḡamnāküñe ur şayḳal-ı cāmı / Götürmez key **şakın** mir'āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [şakın,]

sākin-i künc-i rızā ol-: Rıza köşesinin sakini olmak.

Geçüp ḡavḡālarından 'ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāḡat menziline **sākin-i künc-i rızā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [sākin-i künc-i rızā oldum, -dum]

sākin-i kūy: Köyünün, mahallenin sakini.

Raḫîmî ḳuluña emr eyle olsun **sākin-i kūyuñ** / 'Azîzüm ol gedāyı bir söz ile Mışra sulṫān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [sākin-i kūyuñ, -uñ]

sākin-i kūy-ı ḥarābāt: Meyhane köşesinin sakini.

Olmışam cām-ı şarāb-ı 'aşḳ ile mestāne ṫavr / **Sākin-i kūy-ı ḥarābātem** yine dîvāne ṫavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [sākin-i kūy-ı ḥarābātem, -em]

sākin-i şadr-ı şadāret: Sadrazamlıḡın en parlak zamanının sakini.

Menzil-i şaf-ı ni'āl oldı ma'ārif ehlinüñ / **Sākin-i şadr-ı şadāret** oldı nā-dān ey ḡöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [sākin-i şadr-ı şadāret,]

sākin-i şahrā it-: Çölde ikamet etmek.

Gehi 'aşḳuñ beni Ferḥādveş ṫaḡlara düşürdi / Gezüp Mecnūn gibi geh **sākin-i şahrā iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [sākin-i şahrā iden, -en]

sākiyā: Ey saki.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem **sākiyā** şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [sākiyā,]

Cür'a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh **sākiyā** / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [sākiyā,]

Sākiyā min-ba'ḋ şunma büsesüz cām-ı şarāb / Ārzü-yı cān u dil la'l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [sākiyā,]

Nice bir la‘l-i nāb-ı hamlâ dil teng / Demidür **sâkiyâ** şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [sâkiyâ,]

Ṭolı şanma **sâkiyâ** billâhi artuğ büsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [sâkiyâ,]

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk ile cān u dili ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [sâkiyâ,]

Sâkiyâ bezm-i ezel peymānesin nüş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla dilüm ser-mest ü hayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [sâkiyâ,]

Yār hem-dem bezm-i hürrem mevsim-i ‘ıyş u ṭarab / **Sâkiyâ** mey şun ele girmez bu demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [sâkiyâ,]

Ḳan uğud oldum ğubār-ı ğuşşadan / **Sâkiyâ** cām-ı lebüñden bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [sâkiyâ,]

Benem ğod baña yandı ben yıkıldum **sâkiyâ** luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ğarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [sâkiyâ,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle **sâkiyâ** añ mest ü ğallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [sâkiyâ,]

sakkā: Su taşıyan.

Esen ğal ey şabā ğülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm **sakkā** yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [sakkā,]

sakkā it-: Su getiren yapmak.

Ḳapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem **sakkā idüp** yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [sakkā idüp, -üp]

sakla-:

1. Gizlemek.

Perde-i nāmūs-ı dîni **şakladuñ** pencġāhda / Bir maḳām-ı rāstdur ğılduñ ğarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [şakladuñ, -duñ]

Rahîmî rāz-ı ‘aşkuñ ğoncaveş **şaklardı** sen anı / Açup ğül gibi bülbüllerle ğüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [şaklardı, -rdı]

2. Korumak, muhafaza etmek.

Ġam-ı zülfüñle ruḫsāruñ firāķından ağan yaşum / Gözümüñ şışesinde **şaklarum** miskîn ğül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [şaklarum, -rum]

Şaklasun kâh-ı vücūdını halelden Bārī / Dil-i vîrânemi bir yapıcı mi‘mârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [şaklasun, -sun]

Murâdum bu şu gerçekler haķı yalancı dünyâda / Haţardan **şakla** dergâhından artuķ bir murâdum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [şakla,]

Vücūd-ı nâzûk-i cānānı yâ Rabb **şakla** âfetden / Raĥîmî hasta-i zârum budur vird-i seĥergâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [şakla,]

Ĥavf it güzelüm ehl-i ġamuñ eşk-i terinden / Haţţuñ bitirür **şaklasun** Allâh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [şaklasun, -sun]

Ĥıfz ide ol şeh-i merdānı haţardan Ĥâlîķ / **Şakladuġunca** ten-i ‘asker-i Osmānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [şakladuġunca, -duġunca]

şal-:

1.Koyvermek, salıvermek.

Dâġ-ı ġamdan dilde biñ başlu bîñârum var akar / Ey gözüm sen ķanda ķalduñ var şuyuñ şahrâya **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şal,]

Bir dem iķre gör ne demler zâhir eyler rûzgâr / Dem bu demdür bu demi ĥoş gör ġamı deryâya **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [şal,]

Şu dem ‘aşķuñ hevâsın ben dil-i pür-zâra taḃşurdum / Yaşum deryâya **şaldum** âhumı kuhsâra taḃşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [şaldum, -dum]

Kenâr-ı vaşluña dil âşinâsı tâlîbdür / Biĥâr-ı hecre **şalın** rûzgârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [şalın, -ın]

Ĥoluñdan **şalma** yabana diyü devletlü başuñġün / Ayaġuña düşüp yalvaruban destüñ öper şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [şalma, -ma]

2. Salmak, göndermek.

Beni şahrâya **şalan** şu gibi ĥadduñ ĥayâlidür / Vefâ taġında ser-mest eyleyen çeşm-i ġazâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şalan, -an]

ġün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya **şal** / Zıl-i Ĥaķķın zerrece mihr itme gel sâye **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [şal,]

Ayaķlatma beni aġyâra ķarşu esb-i nâz ile / Ĥücüm it üstüme **şal** bir kezin şâhâ ‘aķa raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [şal,]

Eġnine **şalupdur** beni bu taḃ^c-ı ġüher-bâr / Şimden girü sen şâh-ı ĥızır-şâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şalupdur, -updur]

Sikender gibi **şalsun** şıyt-ı ‘adlüñ ġuş-ı gerdüna / Naşîbüñ Ĥızrveş dünyâda ‘ömr-i câvidân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [şalsun, -sun]

Nâlesi hecr-i ‘izâruñla Raĥîmîñüñ şehâ / Cennet-i ‘adlüñ gibi âvâze **şaldı** ‘âleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [şaldı, -dı]

3. Sallamak.

Cân ile tîğüñ **şalup** şāhum yoluñda çalışır / Yoğ bu devr içre Raḥîmî gibi kalğan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [şalup, -up]

4. Atmak.

Tā ki ben dîvāneye ‘aşkuñ **şalaldan** bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [şalaldan, -aldan]

5. Koymak, bırakmak, atmak.

Ḳaşr-ı ḥüsni yüce kılmışdur **şalın** bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [şalın, -ın]

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufayın öz ḳardaşın / Ya şatar yāḥud **şalar** bir çāh-ı tenhā ḳoynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [şalar, -ar]

şalābet: Katılık, peklik; metanet, kuvvet, dayanma.

Sensin **şalābetiyle** zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yüri Ḥızrvār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [şalābetiyle, -iyle]

şāle: Sene, yıl.

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i āfet yol başar / Ḳayd-ı rāh-ı zāhide şad **şāledür** zünnār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [şāledür, -dür]

şālik-i hicrān: Ayrılık yoluna giren.

Şālik-i hicrāna şor şehr-i vişālüñ menzilin / Bār-ı ‘aşḳıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [şālik-i hicrāna, -a]

şalın-:

1.Gönderilmek, yollanmak.

Ḳaddüñi ḳo ben ḥāke ḥırāmāna **şalinsun** / Hecr āteşine niceyedek yana **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Dem geldi dem-i şādī dil ü cāna **şalinsun** / Ġam fırḳatası cānib-i ‘ummāna **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ġavvāş-ı ḫaleb lücce-i ‘ummāna **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [şalinsun, -sun]

Āsāndur egerçi qaradan ālet oñarmak / Deryā-yı ğamuñ ğavṭaları cāna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [şalinsun, -sun]

Sen gitdi (?) rakîbâ ḳomaduñ serenüñ alçaḳ / Ḳatlin hele āhum ṭopı her yaña **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [şalinsun, -sun]

Egñine şalupdur beni bu ṭab^c-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şalinsun, -sun]

2. Salınmak, sallanmak.

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [şalinsun, -sun]

Çoḳ furtına şavurdı hevā-yı ğam-ı zülfüñ / Lenger biraḡup ḳomadı bir yana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [şalinsun, -sun]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaḳasında / Şandı dil ü cān zevraḳı cünbāne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [şalinsun, -sun]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḡuña lāle ḳan düşmen lebüñe mey kıızıl yaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [şalınma, -ma]

Yüz virme hāra **şalınup** ey gül budacıḡı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur ḡod ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [şalınup, -up]

3. Naz ve eda ile yürümek.

Dāmen-keşān **şalınsa** o serv-i hoş-ḡırām / Güller çemende çāk-i girîbān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [şalınsa, -sa]

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nālıḡı var / Gül gibi ğanc ider ol ğonca ne zîbālıḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [şalınur, -ur]

Şalınma her pelîd ile benüm serv-i ḡırāmānum / Açılma virme yüz her hāra ey gül-berg-i ḡandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [şalınma, -ma]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel 'ömrüm / Perîşān bülbülüñi aḡladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [şalın,]

Açılmaz ol gül-i ğoncam bahārı n'eyleyeyin / **Şalınmaz** ol boyı servüm kenārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [şalınmaz, -maz]

Ḳaddüñi ḳo ben ḡāke ḡırāmāna **şalinsun** / Hecr āteşine niceyedek yana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Serv-i bālā gibi **şalınur** kıyāmetler ḳopar / Şehr-i Kütāhiyyede çoḳ şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [şalınur, -ur]

Raḳîb ile **şalınur** gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [şalınur, -ur]

4. Sallandırmak // asmak, idam etmek.

Zülfüñ resenin koyup olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [şalinsun, -sun]

5. Koyulmak, bırakılmak, atılmak.

Zindân-ı ğam-ı hecre beni eyleme maħbûs / Cân Yūsufin emr eyle zeneħdâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [şalinsun, -sun]

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / Pür-nâle qodı nây ile zindâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [şalinsun, -sun]

Ağyâra alarğa deñiz ey kân-ı melâhat / Gird-âba düşüp varța-i hicrâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [şalinsun, -sun]

Hoş gör bu demi ħurrem ol ey şâh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [şalinsun, -sun]

6. Gezme, dolaşmak.

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘âşıkı cânâ / Mey-ħâne-i mihrüñde qo mestâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [şalinsun, -sun]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü merdâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [şalinsun, -sun]

Biñ cân ile cân cevherini itdi revâna / Qapuñda Raħimîyi qo yek-dâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [şalinsun, -sun]

7. Verilmek.

Gel toğrudalum biz dümeni baħr-i ‘aťaya / Almaq bizüm ü virmek o sulťana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [şalinsun, -sun]

8. Yönelmek, meyletmek.

Yelkenüñi qullanma eyâ serv torudan / Ben ħâk-i hevâ-ħ’âha ħurâmâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [şalinsun, -sun]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / **Şalınma** sen iñen de reftâr-ı yâra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [şalınma, -ma]

9. Yayılmak.

Qapuñda Raħimî diseñ sî ye dime tek / Çâr-mıħa dönüp derdüñe her ana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [şalinsun, -sun]

sammūr: Samurun postundan yapılan kürk.

Çerh-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū meger **sammürdan** bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [sammürdan, -dan]

san: Sanki, güya.

Hemān sünbül şaçun miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lāle **şan** bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şan,]

Dİdeden bir dem degül hālî hayālî hüsnüñ / **Şan** deñiz yüzinde eyler hāzret-i hünkār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [şan,]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur / Belā kuhsāridur başum yaşum **şan** Aqça şuydur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [şan,]

Tenüm qanlı yaşumla āl fānūs-ı hayāl oldı / İçinde dil yanar **şan** şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [şan,]

Piç-i zülfüñ hañtuñ ile haddüñe itmiş hüçüm / **Şan** aqın için bu dîn iqlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [şan,]

Hüsrevā **şan** tāze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [şan,]

Qudümüñden ferağ-efzā olaldan sine-i şahrā / Gözüm yaşı gül oldı ey yüzi gül **şan** boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [şan,]

san-: Zannetmek.

Bāda şabşirdum hevāñ ile vücudum hırmenin / **Şanma** ‘ömrüm hāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [şanma, -ma]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine **şanurlar** ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [şanurlar, -urlar]

Cānuma bir büse ikrār eyledi o la‘l-i nāb / Mā‘il oldı **şandı** şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [şandı, -dı]

Rahîmî dostum bî-gāne **şanma** āşinālık kıl / Qadīmī cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [şanma, -ma]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / **Şanmañ** şafaq yüzine dutar bir niqāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [şanmañ, -mañ]

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / **Şanma** ey mihr ü şafaq içre hilāl oldı bedīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [şanma, -ma]

Dāğ **şanma** reşk-i rengi sen ruñ-ı gül-fām için / Qapqara yaqmış derünin lālenüñ nār-ı hāsed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [şanma, -ma]

Yalmanur teşne-dil görüp la‘lüñ / Hāstadur **şandı** bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [şandı, -dı]

Hemān sünbül şaçuñ miskīn **şanma** misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şanma, -ma]

Ɔoyup gülzār-ı kūyuñ **şanma** dil gülzāra düşmişdür / Hezār efgān ile ol hasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [şanma, -ma]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü ğamı cān acıdur / Baña ānsız tatlu dirilmek tabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [şanma, -ma]

Ka‘be kapuña şol ki Şafāyla sürer yüz / Ey h‘āce anı bir yaña **şanma** sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şanma, -ma]

Bāda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülfi yār / Bilmezem bād-ı hevā mı **şanur** ol dildār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [şanur, -ur]

Ne dilde şabra tākāt ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bī-cāna döndüm **şanma** kim sensiz qarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [şanma, -ma]

Eyledüm da‘vī-i ‘aşkına ezelde ikrār / Yār-ı şābit-kağemüm **şanma** ki inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [şanma, -ma]

Şafağ **şanmañ** görinen zaħm urupdur nāvek-i āhum / Ğazāl-i çerħ ey ebrū kemān oħlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şanmañ, -mañ]

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şūfī / Görüp ta‘n itme ol o kāra **şanma** ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [şanma, -ma]

Ruħuñ vaşfında cānā şı‘r-i renginümde her noħta / **Şanasın** ‘arız-ı dünyāda nağş-ı hāl-i Hindüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [şanasın, -asın]

Heves kılmaz behiştāsā bahār-ı bāğ-ı dünyāya / Ruħuñsuz ey gül-i ter **şanma** seyr-i bāğ u rāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [şanma, -ma]

Rahîmî **şanma** tālī‘ oldı çerħ üzre hilāl-i ‘id / O māhuñ kaşı fikriyle olan nāzük hayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [şanma, -ma]

Dilüm miqrāz-ı cevrüñ pāre pāre eyledi kat kat / Çevürmedi yüzün **şanma** ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [şanma, -ma]

Sen yāri sende kıl taleb **şanma** ki āħir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [şanma, -ma]

Rüy-ı zerdümdür **şanasın** sebze de berg-i hāzān / Yaz müreddefveş üzere zer-nişār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [şanasın, -asın]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum **şanma** kayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şanma, -ma]

Rahîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm hānum / Anı vallāhi **şanma** bir daħi dār u diyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [şanma, -ma]

Şahrāda lāle **şanma** gül-gün meyiyle şunmuş / ‘Ayyāş-ı nev-bahāra cām-ı şafā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şanma, -ma]

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ **şanma** bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [şanma, -ma]

Mihr ider her gün döner **şandum** murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [*şandum, -dum*]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / **Şanma** sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [*şanma, -ma*]

La‘l-i yār üzre Raḥîmî **şanma** ḥāl / Dāğ-ı cānuñdur ki te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [*şanma, -ma*]

Ṭolı **şanma** sākiyā billāhi artuḡ bñsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [*şanma, -ma*]

Gene zātını yine güneh ile kendü bilür / **Şanma** idrāke şıḡar ‘ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [*şanma, -ma*]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / Dehānuñdan nihān bir kez aña **şanma** nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [*şanma, -ma*]

Dolup sînem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı **şandılar** mülk-i ḡama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [*şandılar, -dılar*]

Nergis-i mestüñ ḡayālidür beni bî-ḡod iden / Ḥayret olmışdur özüm **şanma** ki ḡ‘ābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [*şanma, -ma*]

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup ḡüyā ki **şandum** pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [*şandum, -dum*]

Şanasın şem‘-i kāfūrî durur eşcār-ı ḡülşende / Ki ṭolmuş simden pervānelerle büstān ḡurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [*şanasın, -asın*]

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşk-ı istiḡnā yeter / Sîmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [*şanma, -ma*]

Ḥusrevā ḡül-ḡün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda **şanma** kim minnet semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [*şanma, -ma*]

Güzāfin **şanma** āhın her seḡer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey ḡül ḡülşen ol ḡār-ı ḡam-ı hicrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [*şanma, -ma*]

Gördüḡüñ zıll-i şanavber **şanmaḡıl** kuhsārda / Ḥusrevā naḡl-i siyehdür mātem-i Ferḡād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [*şanmaḡıl, -maḡıl*]

İncinür **şanma** beni cevr ü cefā-yı yārdan / **Şandı** dil āyînesi senüñ ḡam-ı aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [*şanma, -ma; şandı, -dı*]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr ey meh Tiredür / Kākülüñsüz **şanma** Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [*şanma, -ma*]

Lāle **şanma** çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş ḡaṭredür / Ey ḡül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḡrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [*şanma, -ma*]

Geh hecr kenārında gehi ḡam yaḡasında / **Şandı** dil ü cān zevraḡı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [*şandı, -dı*]

Yüzüm döndürmezem ey yüzü ay yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkin **şanma** senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [*şanma, -ma*]

Mağdemüñden hurrem olmuşdur bahār-ı Germiyān / Berf **şanma** yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

Ṭabîbā başuñ ağrıtmā ‘ilāc olmaz aña şerbet / Kabûl-i derd-i ‘aşk-ı yār **şanma** nüş ider dārū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [*şanma, -ma*]

Görinen kavş-i felekde mäh-1 nev **şanmañ** felek / Degdi āhum oğına qarşu nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [*şanmañ, -mañ*]

Çerh-1 sincābide mäh u hāle **şandum** göricek / Geymiş ol meh-rū meger sammürdan bir şeb-külāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [*şandum, -dum*]

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler rişte **şanur** pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
3). [*şanur, -ur*]

Yine Ferhād-1 ğam-fersāya peydā oldı **şandılar** / Leb-i şîrinüñ añdum āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [*şandılar, -dılar*]

Eteğüñ **şanmış** sıfālin dem olur mı h’ār-ı ‘aşk / Dökseler ger kanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [*şanmış, -mış*]

Ĝam-ı hicrān-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şihhatde **şanma** şayruyam bu şad hayālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

Rahîmî **şanma** şāhum şād olup bir ğayra yār oldı / Vefā bendinde bendeñdür muqayyeddür melālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [*şanma, -ma*]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi **şanuldı** / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [*şanuldı, -uldı*]

Göñül Nîş kal’asıdur **şan** harāb olmuş içi taşı / Başum tğ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [*şan,*]

Dil-i maħzūnı **şanma** itdi ‘azm-i kūy ol ğamlı / Qararı yok nedür kūyuñdan āhir kūy ol ğamlı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

saña: İkinci tekil şahıs zamirinin yönelme hal eki almış biçimi.

Ṭayanurdı cigerde **saña** āhum Qara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [*saña,*]

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / **Saña** teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [*saña,*]

Saña şihhat sezā cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [*saña,*]

Neyden şoragör n’eydüğün āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde **saña** keşf ola tā rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [*saña,*]

Ey dil ğubār-ı pāyını şāh itdi **saña** tāt / Devlet kelāmı qondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 1). [*saña,*]

Lebi kālāsını ser-māye-i cānıyla meded / Baña ey h’āce alı vir **saña** helvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 46, Beyit 3). [*saña,*]

N'ola virse Raḥîmî yoluña cān / **Saḥna** şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7).
[saḥna,]

‘Aşkdur ḥākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok **saḥna** her mülküñ olur sulṭānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [saḥna,]

Müşkil iken ḥālet-i mevṭi **saḥna** āsān ider / Ey garîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [saḥna,]

Şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cānımız vardır / Muḥîm-i tekiye-i ‘aşkuz **saḥna** ḳurbānımız vardır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [saḥna,]

Cānın eyler Raḥîmî **saḥna** fidā / Göre sulṭānum ol gedā n'eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11).
[saḥna,]

Seni bir yaña devletle ḳosañ bir yaña dünyāyı / Mübārek ola **saḥna** dil seni bî-iḥtiyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [saḥna,]

Saḥna kim bildürür ben ‘āşık-ı miskînüñ aḥvālîn / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [saḥna,]

Ḥüsn-i yāra ḳıl nazar mihr itme ‘ālem mihrine / Dimezem māhum **saḥna** var bir ṭolingın aya baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [saḥna,]

Devleti Ḥaḳḳ umarum **saḥna** vire sulṭānum / Zāt-ı pāküñde vücūhāt ile var istihḳāk (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [saḥna,]

Ey nāşîḥ-ı ecel gel minber **saḥna** serümdür / Bu üstüḥvāñ-ı sînem olduḳça nerdübānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [saḥna,]

Raḥîmî ḳul olalıdan efendi **saḥna** şākirdür / Ki aña sebḳat itmişdür ḥuḳûḳ-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [saḥna,]

Hîç noḳşān gelmedi bārān-ı eşkümden **saḥna** / Yoksa mermerden midür ey ‘aşḳ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [saḥna,]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse **saḥna** başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [saḥna,]

Cihān cümle **saḥna** ḳul bende bir ḳul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [saḥna,]

Elif ḳaddüñ görüp hem cirm-i ḥālüñ / Anuñçün **saḥna** ḳarşu āh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [saḥna,]

Gerekmez ravza-i rıḳvān-ı ḡilmān-ı kamer-ṭal‘at / **Saḥna** erzānı ey şūfî benüm ol yāredür meylüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [saḥna,]

Saḥna emn ü emān şihḥat yaraşur dā‘imā ammā / Marîz u rencden ḳurtulmasın aḡyār-ı bed-ḥvāhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [saḥna,]

‘Adūdan döndi devlet ṭapuña vālihe yüz ṭıtdı / **Saḥna** biñ kez didüm üstüñe düşdi ḡayret-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [saḥna,]

Bükdüñ bu ḥalka ḳarşu bilümi kemer miyem / Ey serv **saḥna** ṭoḡruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [saḥna,]

Saňa bî-haddür şehā gerçi maħabbet ‘arz iden / Ben Raħimî gibi bir muħliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [saňa,]

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / **Saňa** çoşdum erenler haqqı himmetle du‘ā raħşın (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [saňa,]

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarībān **saňa** dermān virsün (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [saňa,]

Almazam ħabbeye tūbāsını bāğ-ı ħuldüñ / Hüner oldur **saňa** bir serv-i ħırāmān virsün (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [saňa,]

Saňa āvāze-i řanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [saňa,]

İtdügüñ cevri Raħimî kuluña / **Saňa** ħalursa nigārā var ögün (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [saňa,]

Saňa ħahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ħod merhem-i maħbül-i dil-riřān (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [saňa,]

Çü kiři-zādesin işüñ ħayırdur niyyetüñ ħayra / **Saňa** bed-ħvāħ olanlardur ħamu bed-ħüy bed-kiřān (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [saňa,]

Müridüñ olmayan ħaħkā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muħibb ü muħliş olmışdur **saňa** bî-gāne vü ħvīřān (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [saňa,]

Çemende sākî-i gül-ruħ elinden ħadeħ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden **saňa** evreng yiter lāle (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [saňa,]

Meclise geldüĝini di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kāmı vireyin sākî **saňa** cānum yine (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [saňa,]

Raħibā baħamazsın sen şafāyıla ruħ-ı yāre / Baħarsañ gösterür şekl-i ħabiħuñ **saňa** āyine (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [saňa,]

Ey Raħimî ħanda buldum dime dā’im gör nesin / **Saňa** ol bir ħündür bulduñsa aylaç řu gibi (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [saňa,]

Selef ser-māyesi pîrāye-i ħayr-ı ħalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet **saňa** erzānı (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [saňa,]

İnanmaz **saňa** gerçek er olan ey ħaħbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [saňa,]

şanasın: Sanursın ki.

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebhāleler cānā / **Şanasın** rind-i mey-āřām ile Ĥızr oldı hem-meşreb (Kütahyalı Raħimî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [şanasın,]

şan‘at: Marifet, hüner.

Hâşılı bir oñmadıksın **şan'atuñ** cevr ü sitem / Kıan yudar şakird eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [şan'atuñ, -uñ]

şan'at-ı 'aşk: 'Aşk ustalığı || gerçek 'âşıkların sâhip oldukları mârifet.

Yoluñda cân virendür başa altın **şan'at-ı 'aşkuñ** / Vefâ ehlini şâhum şanma kayd-ı kâr-bâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şan'at-ı 'aşkuñ, -uñ]

sancağ: Bayrak.

Tire oldı zülf ü kıaddüñsüz Kıarasi **sancağı** / Ay yüzüñsüz Aydın olmış bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [sancağı, -ı]

Cân virürsem kıasret-i la'lüñle ger ey mâh-rü / Düze her **sancağımı** kıâk-i mezârumda sebü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [sancağımı, -ımı]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem kıablı pür-ğavğâ / Dilâ her **sancağı** bir sancı ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [sancağı, -ı]

sancağ: Bayrak, liva.

Sipâhum eşk-i kıasret sine kıablumdur 'alem âhum / Raķimî mâlik-i mülk-i ğam oldum kıaldırup **sancağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sancağ,]

sancağ çek-: Bayrak çekmek.

Ehl-i 'irfânuñ alayı begidür şimdi şehâ / Âsitânuñda Raķimî n'ola **çekse sancağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [sancağ çekse, -se]

sancı: Keskin ağrı.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem kıablı pür-ğavğâ / Dilâ her sancağı bir **sancı** ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [sancı,]

sandüka-i 'irfân: Kültür sandığı.

Raķimî bendesi olalı ol şâh-ı sühan-dânuñ / Sözi gevherlerin **şandüka-i 'irfâna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [şandüka-i 'irfâna, -a]

sanem: Put gibi güzel olan sevgili.

Bir **şanemde** şuretâ naķsuñ nazirin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü divârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [şanemde, -de]

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñüñ zünnârını / Ey **şanem** sevdâ-yı İslâmı kıoyup tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [şanem,]

Baňa cevr itme bu zülf ü ruħıyla ey **şanem** dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-gır ü āh-ı şubħgāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [şanem,]

Görmeyelden ey **şanem** ruhsār u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u қarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [şanem,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey **şanem** ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [şanem,]

şanem-sîmā: Put gibi güzel yüzlü.

La‘l-i cān-baħşuñla gören sen **şanem-sîmāyı** dir / Gökden indi yir yüzine var ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [şanem-sîmāyı, -yı]

şanki: Sanki, güya.

Eşk-i hasret қana ğarķ itdi gözüm merdümlerin / **Şanki** la‘lîn-cāmelerle zeyn olur қurbān-ı ‘İd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [şanki,]

Қarşu dūr itme Rahîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ öñünce **şanki** ol қanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [şanki,]

La‘l-i cān-baħşuñda la‘l-i ‘anberîn / **Şanki** қonmış қanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [şanki,]

Oħ ne haţţ itdüm nişān-ı zaħm-ı tîrüñden yanar / Ey қаşı yā **şanki** cān bāğında dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [şanki,]

şar-:

1.Kolları ile kuşatmak, kucaklamak.

Servüñ alup ayağın **şarsın** çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ hūn-rîz ü horyād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [şarsın, -sın]

2. Sarmak, dolamak.

Geydi nūrānî libāsın şemsi dülbendin **şarup** / Қarşu çıқdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [şarup, -up]

3. Hoşuna gidip onu etkisi altına almak.

Yūsufāsā h‘āce-i dehri **şarasın** қul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [şarasın, -asın]

şarar-: Yüzünün rengi solmak.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / Hilâl oldı qadüm bedr-i cemâlün görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [şarardı, -dı]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [şararmış, -mış]

şarhan: Saruhanoğulları Beyliği.

Tire rüzum rüşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme **Şarhanuñ** bu Aydın illerin zülmet baña (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [şarhanuñ, -uñ]

Qıl qadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ **Şarhan** gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [şarhan,]

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile **Şarhân** illerin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [şarhân,]

sarı: Sararmış.

Bilmezem ol ruḥı alum baña ne âl itdi / Qanlı yaşumla **sarı** çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 322, Beyit 1). [sarı,]

sarrâf:

1. Altın, mâdenî ve kâğıt paraları birbiriyle değıştirmeyi, bozmayı, tahvil alış verişi yapmayı meslek edinmiş kimse.

Ey Raḥîmî ben ma‘ârif baḥrinüñ gavvâşiyam / Dehr **sarrâfına** şatam n’ola ‘irfân cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [sarrâfına, -ına]

2. Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse.

Ey Raḥîmî olalı gavvâş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Aql **sarrâfını** denk itdi kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [sarrâfını, -ını]

Sühan **sarrâfi** katında Raḥîmî la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba ‘aşq olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [sarrâfi, -i]

sarrâf-ı ‘âlem: Dünya sarrafı.

Vücüdüm dürrinüñ **sarrâf-ı ‘âlem** kıymetin bilmez / Cihânuñ cevherin virseñ behâ ne bî-behâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [sarrâf-ı ‘âlem,]

sat-: Bir malı veya mülkü para karşılığı elden çıkarmak.

Bilmezem baña ne **şatduñ** kim behâsın almaduñ / Quluñam ne cevr idersin ey felek cānâne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [şatduñ, -duñ]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yâr şem^c / Mihr-i ‘âlem-tâba germiyyet **şatar** her bâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [*şatar, -ar*]

H^yâce-i dehri mezâd idüp **şatarsın** kıl gibi / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [*şatarsın, -arsın*]

Ey Raḥîmî ben ma‘ârif bahrinüñ gavvâşıyam / Dehr şarrâfına **şatam** n’ola ‘irfân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [*şatam, -am*]

Ehl-i devlet câh için Yûsufıñ öz kardaşın / Ya **şatar** yâhud şalar bir câh-ı tenhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [*şatar, -ar*]

Çağırup gayrılara **şatdı** metâ^c-ı vaşlı / Âh kim h^yâce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [*şatdı, -dı*]

şatranc: Satranç oyunu.

Anuñ için ruḥ sürer şâhum Raḥîmî kapuña / Naṭ^c-ı hüsnuñde vefâ **şatrancınuñ** leclâcidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [*şatrancınuñ, -ınuñ*]

şavlecân: Çevgân, cirit oynanılan eğri sopa.

Raḥîmî n’ola küyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdânuñ itdi âh kıddin **şavlecân** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [*şavlecân,*]

şavma‘a: Tekke, zaviye.

Geh olup **şavma‘a** küncinde geh mey-hâne şadrında / Derün-ı ḥalvet-i ḥâtırda me‘vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [*şavma‘a,*]

şavm-ı ‘idäsâ: Bayram gibi oruç.

Rüzemüz rüz-ı ezelde rüze-i ğamdur bizüm / Ḥamdülillâh kâni‘üz bu **şavm-ı ‘idäsâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [*şavm-ı ‘idäsâyıla, -yıla*]

şavm-ı nuḥüset: Uğursuzluk orucu.

Ḥalâş eyle dil-i bî-ṭâli‘i **şavm-ı nuḥüsetden** / Şeref vir ey hilâl-ebrü baña ‘id-i cemâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [*şavm-ı nuḥüsetden, -den*]

şavt-ı nevâ-yı nev-rüz: Yeni günün nağmesinin sesi.

Şeh nâza başlıyaldan feryâd u âh-ı ‘uşşâk / Toldurdu her maḳâmı **şavt-ı nevâ-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [*şavt-ı nevâ-yı nev-rüz,*]

şavt-ı zâğ: Karga sesi.

Rahîmî gülşen-i ʿâlemde **şavt-ı zâğlar** yegdür / N'iderler ʿandelîb âyîn pâk olan hoş-elhânî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 337, Beyit 7). [**şavt-ı zâğlar, -lar**]

savur-: Bir yerden başka bir yere sürüklemek.

Çoğ furtına **şavurdu** hevâ-yı gam-ı zülfün / Lenger birağup kıomadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 254, Beyit 10). [**şavurdu, -dı**]

saʿy: Koşma, yürüme, Haccın şartlarından olarak Safa ve Merve tepeleri arasında hızlı yürüme.

Yaşum **Saʿy** u Şafâyıyla iletdüm Kaʿbe küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 2, Beyit 2). [**saʿy,]**

Gerd-i güzergehüñde sürdi Rahîmî cebhe / Ey Kaʿbe-i haķıķat **Saʿy** u Şafâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 331, Beyit 7). [**saʿy,]**

şay-: Bir şeyin kaç tane olduğunu anlamak için bunları birer birer elden veya gözden geçirmek, sayısını bulmak.

Her gice tâ şubha dek ey meh gözüm yıldız **şayar** / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi hʿâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 12, Beyit 2). [**şayar, -ar**]

Ey Rahîmî kadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubha dek yıldız **şayup** her gice ol bî-dâr-ı ʿömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 62, Beyit 7). [**şayup, -up**]

Şubha dek yıldız **şayar** yıllar geçer göz yummaz / Ayda bir gün görünür âh ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 106, Beyit 2). [**şayar, -ar**]

Ruĥuñ mâhın gözetmekden bu çeşmüñ eşķ-i pervinin / Görür her gice yıldız **şayduğum** kıaldı taña meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 164, Beyit 2). [**şayduğum, -duğum**]

saʿy eyle-:

1. Çalışmak, çabalamak.

Pertev-i mihrüñle maĥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Daĥi nem var yanuma **saʿy eylerem** arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 236, Beyit 3). [**saʿy eylerem, -rem**]

2. Çalışmak, çabalamak, gayret etmek || Safa ile Merve arasında süratle gelip gitmek.

İşigüñ ehl-i diller Kaʿbesi şâĥîb-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege **Saʿy eylerüm** anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 161, Beyit 4). [**saʿy eylerüm, -rüm**]

saʿy it-: Hacda Safâ ile Merve arasında süratle gidip gelme. || Çalışmak, çabalamak.

Şafâyıla nice gün Kaʿbe dergâhuñda **Saʿy itdüm** / Bulup kıblem naʿalçeñ şeklin âĥir secdegâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 184, Beyit 3). [**saʿy itdüm, -düm**]

sayd: Av.

Bî-tekellûf öpdüğüçün la¹-i mey-günüñ şarâb / Tâşa çaldı **şaydı** günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [şaydı, -ı]

sayd it-: Avlamak.

Şayd itdi Raḥîmî dilini bir gözi ḥün-rîz / Şāhāne hüçüm eyledi şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [şayd itdi, -di]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi **şayd itmege** bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [şayd itmege, -mege]

sayd ol-: Av olmak.

Āline **şayd olma** vaḥşet kıl cihān rubāhinüñ / Tūt benüm ḳurdum Raḥîmî gibi bir şîrāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [şayd olma, -ma]

Raḳîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet kıl / Şaḳın **şayd olma** ḳancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [şayd olma, -ma]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uḳūl / Kimseye **şayd olmaz** ol kebg-i ḥırāmān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [şayd olmaz, -maz]

şaydgāh: Avlanma yeri.

Fidā-yı cān idüp şîrāne ḡamzeñ **şaydgāhında** / Elümle başımı āvîze-i fitrāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [şaydgāhında, -ında]

şaydgeh: Avlanma yeri.

İşitdüm **şaydgehde** kebgem pervāz imiş ‘anḳā / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [şaydgehde, -de]

sāye: Gölge.

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / Yeter **sāye** gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [sāye,]

Bende āzād oluban ḥāk olayın **sāye** gibi / Toḡrı yolına o servüñ ḳanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [sāye,]

Sāyeñüm zerrece baña mihr it / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [sāyeñüm, -ñüm]

Ol nihāl-i tāzenüñ iḡmāz u nāz u şîvesin / Şimdi bildüm rāstî ben **sāyesinden** ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [sāyesinden, -sinden]

Rikābuñdan Raḥîmî **sāye** gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol **sābit**-kadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [sāye,]

Hevādār olma her bir **sāyesinden** ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘ārîf iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [sāyesinden, -sinden]

Ey boyı servi bu ben **sāyeden** ‘ār itme neden / Toğrusı **sāye** gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [sāye,]

Ey boyı servi bu ben **sāyeden** ‘ār itme neden / Toğrusı **sāye** gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [sāyeden, -den]

Eyleme toğrı hevādāruñı yanuñdan ırak / Ben senüñ **sāyeñü** sen serv-i ḥirāmānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [sāyeñü, -ñü]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum **sāyesin** dîvārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [sāyesin, -sin]

Hevādārı olanı kāmētüñüñ istikāmetle / Mezellet yollarında **sāye** gibi ḥāksār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [sāye,]

Vefā ehline cevri kâğıdan kulları benüm şāhum / Yoluñda ḥāküñe orsayı ko luḥfuñla ur **sāye** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [sāye,]

sāye şal-: Gölge yapmak, gölgelendirmek.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menziliñ / **Sāye şal** ben zerre-i nāçiz ü bî-mikdāra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [sāye şal,]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥāḳḳın zerrece mihr itme gel **sāye şal** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [sāye şal,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūğūñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [sāye şalalı, -alı]

Nigāruñ **sāye şalaldan** berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u gavğāsı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [sāye şalaldan, -aldan]

sāyebān: Gölgelik.

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duḥān-ı āh-ı dilden eyledüm bir **sāyebān** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [sāyebān,]

Görinen dāğlar yir yir kurlıñmış şāh-ı serviçün / Ḥıyām-ı simdür ya nürdan bir **sāyebān** ḥurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [sāyebān,]

Dūd-ı āhum **sāyebān** yir yir şerārüm şemmesi / Şeh-süvār-ı mülk-i ‘aşk oldum Ḥudādur yāverüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [sāyebān,]

sāyebān ol-: Gölgelik olmak (Bulutun Hz. Muhammed'e gölge olması bağlamında).

Hırāmān kanda nīk zıllin düşürmez hāke hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki **olmuş sāyebān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [sāyebān olmuş, -miş]

sāyebān-ı devlet: Saltanatının gölgesi, devletinin çadırı.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālî-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [sāyebān-ı devletüñden, -üñden]

sāye-i devlet-fezā ol-: Mutluluğu artıran gölge olmak.

Ḳanā‘at kâfınuñ seyrinde ‘anķā hem-cenāḥumdur / Hümā-yı evc-i himmet **sāye-i devlet-fezā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [sāye-i devlet-fezā oldum, -dum]

sāye-i serv ü çenār: Çınar ve servi (ağaçlarının) gölgesi.

Ṭoğrı kıl olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ **sāye-i serv ü çenārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [sāye-i serv ü çenārın, -ın]

sāye-i tuğ-ı vücūd: Varlığının tuğunun gölgesi.

Cihān āsūde oldu **sāye-i tuğ-ı vücūduñla** / Şokunmasun şehā sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [sāye-i tuğ-ı vücūduñla, -uñla]

sāyeveş: Gölge gibi.

Yolumda **sāyeveş** ḥāk ol dimişsin / Raḥîmî nā-tüvān mūr emre me‘mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [sāyeveş,]

Ayağūña yüz sürer her gün Raḥîmî **sāyeveş** / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [sāyeveş,]

Sürdüğünce yüz rikābuña Raḥîmî **sāyeveş** / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [sāyeveş,]

Raḥîmî reh-güzārında eger çi **sāyeveş** düşdi / Ḳomaz ser-keşligin ol serv-ḳadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [sāyeveş,]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / **Sāyeveş** ḥāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [sāyeveş,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ḳarār itdüñ beni / Ḥāke urduñ **sāyeveş** bî-i‘tibār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [sāyeveş,]

saykal-ı aşk: Aşk cilası.

Şaykal-ı aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şaykal-ı aşkıyla, -ıyla]

saykal-ı cām: Kadehin cilası.

Rahîmî hâtır-ı ğamnâküñe ur **şaykal-ı cāmı** / Götürmez key şaķın mir'ât-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [şaykal-ı cāmı, -ı]

sayru: Hasta.

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şıhhatde şanma **şayruyam** bu şad hayālünüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [şayruyam, -yam]

sayyād: Avcı.

Gözüñ **şayyādı** hem-rāh olalı şirāne ğamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [şayyādı, -ı]

sāz: Her çeşit mûsikî âletine verilen isim, çalgı.

Sāza hōd muhkem yasağ itdi şeh-i 'ālî-makām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa **sāz** nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [sāza, -a; sāz,]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum **sāz** olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [sāz,]

sebak al-: Ders çıkarmak, ibret almak.

Leblerüñ vaşında cān-baħş olsa eş'arum n'ola / **Almışam** ey Hızr-leb ben Rūh-ı kudsiden **sebak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [sebak almışam, -mışam]

Ne yazmış şafha-i eşcāra gör kim hāme-i kudret / **Sebak al** bāb-ı hikmetdür 'aceb dîvānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [sebak al,]

Gülistān-ı ezelde Şeyh Sa'diden **sebak aldum** / Bu gün Būstān-ı 'aşka bülbül-i dāstān-serāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [sebak aldum, -dum]

sebāt: Bir noktada kımıldamadan durma, olduğu yerde karar kılma. Kararından ve sözüñden dönmeme.

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā kılmakda ey meh-rū / Hemān cevr eylemekde gerdiş-i gerdūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [sebātuñ, -uñ]

Murāduñ üzre dönmişken döner 'aksine devr eyler / **Sebātı** yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [sebātı, -ı]

sebeb: Bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.

Cān idi borcumuz lebünüñe eyledük edā / Ġamzeñ **sebeb** ne vire eline havālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [sebeb,]

sebkat it-: Geçmek.

Rahîmî kûl olalıdan efendi saña şâkirdür / Ki aña **sebkat itmişdür** hûkûk-ı ni‘met ü nânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [sebkat itmişdür, -mişdür]

sebû: Şarap kabı, desti, ibrik.

Cân virürsem hasret-i la‘lûñle ger ey mâh-rû / Düze her sancağını hâk-i mezârumda **sebû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [sebû,]

sebz-câme: Yeşil elbise.

Hüsrevâ şan tâze berg üstinde **sebz-câmedür** / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişe-i kuhsâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [sebz-câmedür, -dür]

sebze: Çimen, yeşillik.

Rûy-ı zerdümdür şanasın **sebze**de berg-i hazân / Yaz müreddefveş üzere zer-nişâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [sebze, -de]

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sû / Mağabbet **sebzesin** şâd-âb idüp bir seyrghâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [sebzesin, -sin]

Gül yüzüñ hecriyle sûzum od bırağdı ‘âleme / **Sebzeler** pejmürde oldı yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [sebzeler, -ler]

sebze-i bâğ-ı le‘âfet: Güzellik bahçesinin yeşilliği.

Çâmetüñ serv ü lebüñ gonca yañağüñ berg-i gül / **Sebze-i bâğ-ı le‘âfetdür** haţuñ bî-iştibâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [sebze-i bâğ-ı le‘âfetdür, -dür]

sebze-misâl: Yeşillik gibi.

Sürmedüm yüzümi gül-dâmenüñe **sebze-mişâl** / Râzıyam bâri bu yolda has u hâşâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [sebze-mişâl,]

sebzeveş: Yeşillik gibi.

Sen eger bu kıdd-i ra‘nâ ile reftâr eylesen / **Sebzeveş** serv-i revân yoluñda hâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [sebzeveş,]

sebzezâr-ı ‘âlem: Dünyanın yeşilliği.

Girmesün dirseñ vücūduñ bāğına bād-ı hazān / **Sebbezār-ı ‘āleme** servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [sebbezār-ı ‘āleme, -e]

seccāde: Yere serilip üzerinde namaz kılmaya yarayan eşya.

Mescide gelse alur **seccāde** süsen omzuna / Lîk bāğa varsa mey var kıltuğında bir kabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [seccāde,]

secde: Namazda eğilip alnını yere koymak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [secde,]

Secde mi kılar benüm kıblem Raḥîmî gayrıya / Hatt-ı mihrāb-ı ḥarîmüñ alnına yazu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [secde,]

Baña vācib olupdur **secde** gördüm kāmet-i yāri / Uzatma vā‘izā gel kışşayı vaqt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [secde,]

secde kıl-: Secde etmek.

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [secde kılmaz, -maz]

secdegāh it-: Secde edilecek yer yapmak.

Şafâyıla nice gün Ka‘be dergāhuña Sa‘y itdüm / Bulup kıblem na‘alçeñ şeklin āḥir **secdegāh itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [secdegāh itdüm, -düm]

secdegāh-ı cem: Cem'in secde yeri.

Ey meh hilālüñ eyleyli **secdegāh-ı Cem** / Hürşide hem-ser oldu felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [secdegāh-ı cem,]

secde-i mihrāba it-: Mihraba secde etmek.

Kaşlaruñ koyup **idelden secde-i mihrāba** baş / Cürm-bārından dü-tā oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [secde-i mihrāba idelden, -a-elden]

sed çek-: Set çekmek, kapatmak, engel olmak.

Hatt degül ḥaddinde yārüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / **Çekdi** İskender gibi ol fitne-i Ye‘cuce **sed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [sed çekdi, -di]

sefer eyle-: Yolculuğa çıkmak.

‘Azmüñ Rahîmî merhale-i rāh-ı ‘aşk ise / **Eyle sefer** yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [sefer eyle,]

Ka‘be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey h‘āce anı bir yaña şanma **sefer eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [sefer eyler, -r]

sefer it-: Yolculuk etmek.

Çor kār-bārı şoñ ucı yektā **ider sefer** / N’eyler tecemmülâtı iden ihtişār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [sefer ider, -er]

sefih: Zevk ve eğlenceye düşkün, parasını pulunu israf eden akılsız.

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña haber şoran **sefih** / Ne denk ü hayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [sefih,]

seg: Köpek || Rakip.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ **seg** karīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda baç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seg,]

seg-i cānān: Sevgilinin köpeği.

Dutar dāmānumı karşı gelür küyına varduçca / Bu gün bir mihrībānum yok **seg-i cānāndan** gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [seg-i cānāndan, -dan]

seg-i küy: Mahallenin köpeği.

Çapuñda pister-i dībā gerekmez hāk-i der yegdür / **Seg-i küyuñi** sıfālî cāmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [seg-i küyuñ, -uñ]

İşigüñde **seg-i küyuñla** hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup güyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [seg-i küyuñla, -uñla]

Seg-i küyuñ demek haddüm degül uş ol da luţfuñdur / Gedāña bu ululıqları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [seg-i küyuñ, -uñ]

Seg-i küyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [seg-i küyuñla, -uñla]

Uluyp iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / **Seg-i küyına** beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [seg-i küyına, -ına]

segirt-: Koşmak.

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña қоşdum erenler һаққı himmetle du‘ā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [segirdüp, -üp]

seg-nihād: Köpek mizaçlı.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarīb / Adam olmaz ey melek ol **seg-nihāda** uşda baқ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seg-nihāda, -a]

seg-nihād ol-: Köpek tabiatlı olmak.

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsımü'l- ezrāka tut / **Seg-nihād olan** tama‘ ehli қо çeksün nān gamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [seg-nihād olan, -an]

sehā: Cömertlik.

Қанда қандı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ қандına / Ey **sehā** vü mekrümet kānı benem ‘aţşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [sehā,]

sehāb: Bulut.

Güneş zulmet **sehābında** қалup olmasa nūrānı / Қıларdı pertev-i şevқ-i ruḥuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [sehābında, -ında]

sehāb-ı hecr: Ayrılık bulutu.

Қақан bir māha mihr itsem **sehāb-ı hecr** olur ḥā'il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭālî‘-i nā-sāzkārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [sehāb-ı hecr,]

Vişālüñ māhına gördüm **sehāb-ı hecr** olur mā'il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [sehāb-ı hecr,]

sehāvet: Cömertlik, el açıklıǵı.

Vücüdüm bir **sehāvet** kesb idüpdür za‘f-ı furkatle / Ḥarāret gālib olup cānda ne tāb u tüvān қалmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [sehāvet,]

seher: Sabah vakti.

Bir cevāb irdi **seher** dārü‘ş-şifā-yı gaybdan / Dermend olsun devā isterse ger bir dermend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [seher,]

Zülfüñ ańsam çın **seher** olur dimāǵum müşg-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [seher,]

Āh kim şu deñlü āh itdüm **seher** / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [seher,]

Şaķın ey ğonca-leb blbllernn / **Seherde** nle v efgnı yok mı (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 339, Beyit 4). [seherde, -de]

sehr: Sihirbaz.

Şimdi bildüm nev-ars-ı dehr bir **sehr** imiş / Niçe erden arta qlmış bir zen-i bzr imiş (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 121, Beyit 1). [sehr,]

seh-kad: Fidan boylu.

Gözi yaşlu Raĥmyi demidür ber-murd eyle / Revn olsun yannca ey **seh-kad** şu gibi her s (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 272, Beyit 7). [seh-kad,]

sehm-i sinn: Okun temreni.

blar **sehm-i sinnundan** zırh-pş oldılar / Tb-ı tgnden şalpdur teşn baĥrına tb (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 11, Beyit 4). [sehm-i sinnundan, -undan]

sehm-i sitem: Eziyet oku.

Snemdeki elifler **sehm-i sitemdür** ey dost / Bu qldı ydgrı her bir qaşı kemnun (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 157, Beyit 5). [sehm-i sitemdür, -dr]

sekmet: Yanlışlık, bozukluk, sakatlık.

stkmet eyleyüp düşme **sekmet** semtine / Key řaķın olma Raĥmveř gnehkr ey gönül (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 171, Beyit 5). [sekmet,]

selm it-: Selam vermek.

Melmet ehline her kim iderse ĥor nażar / Biz ana ařq u ne meřq  ne ĥod **selm idelüm** (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 180, Beyit 4). [selm idelüm, -elüm]

selm olsun: "Saygım, esenlik dileklerim ona ulaşsın" anlamında bir iyi dilek sözü.

Lebn devrinde şol hşyra ey sķ **selm olsun** / ĥayl-i nergisnl'olan ĥumr u ĥ'ba aşq olsun (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 248, Beyit 2). [selm olsun,]

selmet: Esenliĥe kavuşma, huzura erme.

Benüm dvne gönlüm genc-i uzlet iĥtiyr itdi / **Selmet** kşesin qoyup melmet iĥtiyr itdi (Kütahyalı Rahm Dvnı, Gazel 321, Beyit 1). [selmet,]

Selâmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şûfi / Ḥarâbât ehliyem nûş eyledüm ben cām-ı bed-nâmî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [selâmet,]

selâmet ol-: Kötülüklerden ve fenalıklardan uzak olmak, bir temenni ifadesidir.

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhân-ı tākātüm yok / Sen var **selâmet ol** ben kendüm melâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [selâmet ol,]

selef: Eskiler, atalar, ecdâd.

Ser-güzeştem n’ola olursa **selefdan** mu‘teber / Ey Raḥîmî bu ḥaḳîkat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [selefdan, -den]

Selef ser-mâyesi pîrâye-i ḥayr-ı ḥalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘âlisin sa‘âdet saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [selef,]

selîm ḥân: Sultan II. Selim.

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle **Selîm Ḥân** ile Şarḥân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [selîm ḥân,]

selîm ḥân-ı zemân: Zamanın Selim Han’ı || II. Selim.

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selîmü’l-bâl ile şimdi / Maḥabbet-ḥânedân-ı şeh **Selîm Ḥân-ı zemân**um ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [selîm ḥân-ı zemân, -um]

selîm ol-: İyi olmak, sağlam olmak, düzelmek.

Ne gam dîv-i ‘adûdan vâriş-i taḥt-ı Süleymânsın / **Selîm ol** sen sa‘âdetle Sikender mülket-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [selîm ol,]

selîmâsâ: Selim gibi || II. Selim.

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde siretsin **Selîmâsâ** / Süleymân gibi hem sulṭânısın iḳlîm-i ‘irfânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [selîmâsâ,]

selîm-i şâh-ı sūḥan-dân: Söz söylemeyi bilen padişah Selim || II.Selim.

Sulṭân-ı mülk-i mâ‘rifetüm ben Raḥîmiyâ / Ammâ **Selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna** bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna, -a]

selîmü’l-bâl: Temiz kalpli.

Sa'adetlü serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / **Selîmü'l-bâl** ben mürî Süleymân hâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [selîmü'l-bâl,]

Rahîmî hüsn-i zann ile **selîmü'l-bâl** ile şimdi / Maḥabbet-hânedân-ı şeh Selîm Hân-ı zemânum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [selîmü'l-bâl,]

Rahîmî yem-i ümmîd bu **selîmü'l-bâl** olup dâ'im / Murâdum ḳapusın fazluñla yâ Rab fetḫ-i bâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [selîmü'l-bâl,]

Yolum var devlete irsem n'ola ey şâh-ı kişver-gîr / **Selîmü'l-bâl** ile bâb-ı şeref derbâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [selîmü'l-bâl,]

selîmü'l-bâl-i mür: Temiz kalpli karınca.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından / **Selîmü'l-bâl-i mürin** sen Süleymân Hâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [selîmü'l-bâl-i mürin, -in]

selmân: Selmân-ı Sâveci: İran şairidir. Özel öğrenim görerek yetişti. Hemen her nazım şekliyle şiirler yazdı. Şiirlerinde anlamdan çok söz oyunları ve sanatlara yer verdi. Divan şirinde şiire yatkınlığı ve yeteneği ile anılan bir şairdir.

İ'tibârı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var **Selmân** gibi söylerseñ eş'âr ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [selmân,]

İstikâmet bir elifdür aradan ḫazf itdiler / Şimdiki 'aşr içre bir sülmen ile **Selmân** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [selmân,]

Ey Rahîmî bir Zâhîr olursa 'âlemde eger / Şi'rüme Ḥassân degül **Selmân** ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [selmân,]

semâ: Gökyüzü.

Cihân mülkini ḡarḳ-âb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / **Semâyı** oda uran her gice süz-ı derūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [semâyı, -yı]

Şafâ-yı ṭavf-ı Ḥicâz u hevâ-yı Sa'ý **semâ'** / Ne yol maḳâm-ı ḳabüle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [semâ',]

Gökde âhum yirde yaşum mâ-cerâsı söylenür / Mâh u mâhî mihrüme şâhid **semâdan** tâ semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [semâdan, -dan]

Şerâr-ı süz-ı şevḳümden **semâ** pür-necm olur her şeb / Ruḫuñ mihriyle sinem içre deff ü nâya 'aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [semâ,]

semâ': Mevlevî dervişlerinin ney, kudüm, rebap gibi çalgılar ve okunan ilâhîler eşliğinde tennûre denen bir kıyâfet giyerek belli bir usûle göre ayakta ve kolları iki yana açılmış vaziyette dönmeleri ve bu sûretle icrâ ettikleri âyin.

Bu neyde bu nâleyi bu zevḳ u **semâ'** yine / 'Uşşâḳa bu eṭvâr-ı vefâ-sâz-ı maḫabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [semâ',]

semā' eyle-: Sema yapmak, dönmek.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi **semā' eyler** / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [semā' eyler, -r]

semā' it-: Semâ etmek, dönmek.

Mevlevî olduq **semā' itdük** şafâ kesb eyledük / Tekye-i 'aşk içre olduq ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [semā' itdük, -dük]

Semā' it istimā' it bâng-i nâyı güş-ı hüşıyla / Maķâm-ı nağme-i 'uşşâkı nâlân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [semā' it,]

semek: Balık.

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şahid semādan tā **semek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [semek,]

semen: Güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç.

Dil ü cān niçe mā'il olmasın ol hūba billāhi / Olcaķ bili ince la'li gönca hem **semen** sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [semen,]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her **semen** çeşm ü çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [semen,]

semend: At, kula at.

Menzilüñde ben senüñ himmet **semendin** koşmuşam / Hem-'inānuñ olmağa devlet **semendin** koşmuşam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [semendin, -in]

Başumı iltür vefā meydānına nākış kadem / Ben erenlerle bu gün gayret **semendin** koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [semendin, -in]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküñ āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet **semendin** koşmuşam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [semendin, -in]

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'adet rahşına / Her zemān evrāduma sür'at **semendin** koşmuşam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [semendin, -in]

Ey Raķimî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n'ola hıdmet **semendin** koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [semendin, -in]

semenderveş: Semender gibi.

Yaķup eczāmı külli kül idüp nār-ı firāķuñla / **Semenderveş** yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [semenderveş,]

semend-i nāz: Naz atı.

Şeh-süvārüm kişver-i gönülüm **semend-i nāz** ile / Pāy-māl itdi Raḥīmī kime varam dād için (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [semend-i nāz,]

semend-i ṭabʿ: Şairlik tabiatı.

Semend-i ṭabʿuma yügrük geçenler hem-ʿinān olmaz / Maʿārif sâḥasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [semend-i ṭabʿuma, -uma]

semer: Meyve.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir **semer** peydā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [semer,]

semʿ: Kulak.

İrişmez **semʿine** feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevr-i goncadan ʿayyūka irgürdüm ben efgānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [semʿine, -ine]

semʿ-i kabûl: Tasdik kulağı.

Bu ʿömr-i bî-ḳarāruñ mâverāsından revān söyler / İşit **semʿ-i kabûliyle** şular her demde güyādur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [semʿ-i kabûliyle, -iyle]

İşidüp **semʿ-i kabûliyle** neyüñ nālesini / Mevlevî-ḥāne-i ʿaşk içre ṭarabnāk olayum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [semʿ-i kabûliyle, -iyle]

semʿine iriş-: Kulağına erişmek, duymak.

Görünmez ey gönül sen bir gül-i raʿnāya ʿāşıksın / **İrişmez semʿine** anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [semʿine irişmez, -mez]

semt: Taraf, yön, yol.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem **semtine** ʿazm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [semtine, -ine]

İstikāmet eyleyüp düşme seḳāmet **semtine** / Key şaḳın olma Raḥīmîveş günehkār ey gönül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [semtine, -ine]

Selāmet **semtine** luṭf eyle taḥrîk itme ey şüfi / Ḥarābāt ehliyem nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [semtine, -ine]

sen: İkinci tekil şahıs zamiri. (Sevgili)

Sen ol zıll-i Hüdâsın ey nihâl-i devhâ-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet bir semer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [sen,]

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toğdı / Şehirde olalı **sen** devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [sen,]

Ṭayanurdı cigerde saña âhum Kara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād **senden** bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [senden, -den]

Firâk-ı zülf ü ruhsârûnla **sen** servüñ kenârumdur / Duğân-ı âh sünbül dağ-ı dil lâle ider peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [sen,]

Râst her gün ben du‘acıñam **senüñ** pencgâhda / Büselikden değsin ey şeh nâz ço nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Bî-sütün-ı ‘aşğda **sen** yâr-ı Şîrin-la‘ için / Çekdügüm endüh-ı hecri Husrev ü Ferhâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [sen,]

Devlet-i dostdârın elyağ gördi kıldı Hakk **seni** / Uşbu şehir-i evliyâda şehriyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [seni, -i]

Rahîmî pür-harâretdür **senüñ** bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def‘ ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Nâr-ı şevküñle **senüñ** ben şem‘veş süzân iken / Dağı nâ-peydâ idi kandil-i nür-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sen Rahîmî bezl-i cân it yolına umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şândur ihsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [sen,]

Sen kadem başduğca hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yâ leytenî künti türâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [sen,]

Sende ey meh olalı bu hüsni-i bî-hem-tâ garîb / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [sende, -de]

Gider Mûsâ ile haṭṭuñ hadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Hakk dîni bâṭıl fikri ço **sen** ‘arz-ı imân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [sen,]

Hüsni-i haṭṭ haddüñde haṭṭ tuğrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / Hüblük mülkine **sensin** şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [sensin, -sin]

Cihân âsüde oldu sâye-i tuğ-ı vücûduñla / Şokunmasun şehâ **sen** var iken her pehlevân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [sen,]

‘Ömrüm öñüñde ölmege cân virürüm **senüñ** / Zirâ doyunca seyr iderüm kanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Sensin şalâbetiyle zemânuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyâra yüri Hızrvâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [sensin, -sin]

Fehm it fiğân kösi ki derisine **sen** döğüp / Nevbet Sikender eyleme bir lahza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [sen,]

Ṭoğrusı **sen** boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [sen,]

Ben **senüñ** çoğdan giriftārum müselsel zülfüne / Yoluña cānum fidā lâzım degül kayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Ḳanda ḳandı dil **senüñ** cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey seḫā vü mekrümet kâni benem ‘aṭşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Dāğ şanma reşk-i rengi **sen** ruḥ-ı gül-fām için / Ḳapḳara yakmış derünün lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [sen,]

Ḳul oldı **sen** boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [sen,]

Raḫîmî baḫt-ı hümāyün bu ṭālî‘i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi **seni** mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [seni, -i]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Arada nem ḳaldı **senden** gayrı ey hürşîd-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [senden, -den]

Yanma ki raḫm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervāneveş **sen** yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [sen,]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / **Senüñ** bu muntehā ḳaddüñle ṭübā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Hār-ı ḡam-ı hicrāndan olur bülbül-i dîlzār / Ey gonca ḳo **sen** söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [sen,]

Māhiyyeti ma‘lüm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyînede gel **sen** de **seni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [sen; seni, -i]

Ey feraḥ gelme **senüñle** bu dil ülfet idemez / Yār-i dirînesi bu cān-ı ḥazînüñ ḡamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [senüñle, -üñle]

Ḥāk-i rehi **sen** cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḫir umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [sen,]

Bāğ-ı ḥüсне ‘ārîzüñ gül mîve-i cān leblerüñ / **Sensin** ey rüḥ-ı revān var ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [sensin, -sin]

Sen eger bu ḳadd-i ra‘nā ile reftār eylesen / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [sen,]

Sen leb-i mey-gün ḡamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaż‘ını mey-ḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [sen,]

Ne dilde şabra ṭāḳat ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim **sensiz** ḳarārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [sensiz, -siz]

‘Aşḳdur ḫākim vücüd iḳlîmine ey ‘aḳl **sen** / Gelme yir yoḳ saña her mülküñ olur sultānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [sen,]

Ey Raḫîmî dü cihānda **sen** de gel bir yar sev / Tañrı birdür ḳible bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [sen,]

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i ĥadduñ âfitâbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Raķibā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ĥased 'âlemde ey miskîn **seni** âĥir cüdām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [seni, -i]

Ey Raĥîmî şād tut göñlüñ **seni** sulţân-ı 'aşķ / 'Āķıbet cünd-i ġama ser-'asker ü serdār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [seni, -i]

Her gice ĥār-ı ġamından şubĥa dek **sen** ġoncanuñ / 'Andelîbāsā gönül pes nā-ġehānî zār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [sen,]

Bi-ĥamdillāĥ bu ġün **sen** Ĥüsrev-i mülk-i me'ānisin / Yoluñda düşmenüñ Ferĥādveş bî-pā u ser yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [sen,]

Terahĥum kıl Raĥîmî cür'aveş pāy-māl-i devrândur / **Senüñ** ey sākî-i gül-ruĥ elüñden bir ayāġ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sürdüñ yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / **Sen** gül yañaklu servi velî kılmadum kenār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [sen,]

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raķıbüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [sen,]

Baş üzre yir idindi Raĥîmî ġazelleri / **Sen** şāĥuñ ayaġına olalı ġüher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [sen,]

Gice **sen** şem'a karşı tutuşurken nār-ı fürkatde / Görüp üstüme şevķıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [sen,]

İdüpdür top-ı çerĥi himmetüñ çevġanı ser-ġerdān / Erenler ĥaķķıçün meydān bu ġün **sen**
şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [sen,]

Benüm 'id-i ĥümāyūnum **senüñ** seyr-i cemālüñdür / Gözüme ġurre ey meh-rû iki ġarrā hilālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Ķapuñsuz ġayrınıñ ġayrı diyārı var benüm yoķdur / Olaruñ **senden** özge özge yārı var benüm yoķdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [senden, -den]

Benüm **sen** Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ġayra müşteri çok kār-bārı var benüm yoķdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [sen,]

Görüp la'lüñi ol hem **sen** nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde iĥtiyārı var benüm yoķdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [sen,]

Raĥîmîyem benem 'âlemde **senden** ġayrı kimsem yoķ / Olaruñ niçe şāĥ-ı bî-şümārı var benüm yoķdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [senden, -den]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semā' eyler / **Senüñ** şevķüñle ara nāra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Ķarşu dūr itme Raĥîmîyi rikābuñdan şehā / **Sen** 'alî-şānuñ önünce şanki ol ħanber yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [sen,]

Sen yārı **sende** kıl taleb şanma ki âĥir yirdedür / **Senden** cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [sen; sende, -de; senden, -den]

Terk it vücudı benliği tā kim göresin **sen seni** / Dil-ber müşāhiddür veli benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [sen; seni, -i]

Cümle vücud-ı muṭlaḳuñ **sensin** Raḫîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib degül gel ṭālib ol maḫzardadır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [sensin, -sin]

Sen boyı servi kenār itmek için leyl ü nehār / Yetmiş iki dereeden şu getirür kırk bîñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [sen,]

Senden özge daḫi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḫdemüñe kıldı niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [senden, -den]

Bir **senüñ** gibi benüm ġonca-dehānum yoḫdur / Var **senüñ** ġülşen-i 'ālemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Ey Raḫîmî yaşıñı **sen** de revān it yolına / Raḫm ide bir ġün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [sen,]

Sen cism-i dehrüñ cānısın **sen** cāna şıḫḫat yaraşur / **Sen** 'ālemüñ sultānısın sultāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [sen,]

Mihr-i ruḫuñ bu dide-i Ya'ḳūb-ı devrüñ nūrıdır / **Sen** Yūsuf-ı Mışr-ı kerem sultāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [sen,]

Bu la'l-i cān iṣār ile bu nergis-i bîmār ile / Cānā **sen** ādem cānısın insāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [sen,]

Cümle cihānuñ cānısın ancaḫ Raḫîmîñüñ degül / Ḥaḫḳā ki **sensüz** 'āfiyet şāhāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [sensüz, -süz]

Ḥaḫıḳat-dān ola hem pür-ḫaḫıḳat-bîn ü ḫaḫ-perver / **Senüñ** gibi sa'ādet kānı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Seni bir yaña devletle ḳosañ bir yaña dünyāyı / Mübārek ola saña dil **seni** bî-iḫtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [seni, -i]

Bülbül-i ḫoş-naġmesiyüz ġülsitān-ı 'aşḳuñuñ / Açılıp **sen** ġoncaya ḳarşu bu dem zār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [sen,]

Sen ḳaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar ġönül / Cāna ḳılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [sen,]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḫ-ı revān **sensüz** / Olur şular gibi ġözüm yaşı her sū revān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [sensüz, -süz]

Şaḫuñ 'ömrüm lebüñ cānum ruḫuñ rüzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āşıḳān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [sensüz, -süz]

Ḳaçan ġün gibi tenhā seyre ḳıḫsañ bir ġün ey meh **sen** / Dilümden od düşüp yanar zemīn ü āsumān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [sen; sensüz, -süz]

Ḥaḫuñ dîdārı ḫaḫḳı ġülşen-i kūyuñsuz ey ḫūrī / Görinür düzaḫāsā ġözüme bāġ u cinān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [sensüz, -süz]

Cihānuñ pādişāhum ben gedāya begligin virseñ / Ḳabül eylersem anı kāfer olayın bir ān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [sensüz, -süz]

Metâc-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey hıvâce / Muhaşşal hırc-ı zâyiddür bu tende naqd-i cân **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [sensüz, -süz]

Rahîmî bendeñüñ telh itdi Şîrîn zindegânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Hıusrev-i şâhib-kırân **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [sensüz, -süz]

Nergisâsâ göz açup **sen** gül-ıızârın gözlerüz / Âlemüñ şanma bizi faşl-ı bahârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [sen,]

Qıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / **Sen** şehüñ Şarhan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [sen,]

Ŧođrı kul olan efendi **sen** boyı âzâdeye / Her kenârüñ sâye-i serv ü çenârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [sen,]

Gelseñ ey bülbül **senüñle** yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [senüñle, -üñle]

Söz budur **sensin** Rañimînüñ murâdı gayrı yok / **Sen** güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [sensin, -sin; sen,]

Çapusunda kul olmak kadrini **sen** Yûsuf-ı hüsünüñ / Âzîzüm mülket-i Mışır içre sultân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [sen,]

Bir gedânam ben **senüñ** ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Mañmüd-ı şâh ile nitekim hâş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Añ Rañimîyi itüm de uş budur / **Senden** ey çeşm-i gazâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [senden, -den]

Zülfî zencîrine çarşu aşılıp çırma rakîb / Baña bend itdi anı **sen** resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [sen,]

Şâc-ir-i bî-meze eşcârımuza hıarf çoğ olur / **Sen** Rañimî gibi bir çab-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [sen,]

Sen dür-i yek-dâneye çoğdan bulurdum ittişâl / Arada mâniç olan ol seng-i dil ağyâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [sen,]

Mest ü şeydâ eyleyen aşkuñ şarâbidur beni / Şanma **sen** keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [sen,]

Gören dîbâce-i ebrüña dir **senüñ** berâtında / Budur var ise ol çuğrâ-yı garrâ-yı saâdet naçş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Rahîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i hâlin / **Senüñdür** bâkî ihşân u kerem ey şâh-ı himmet naçş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [senüñdür, -üñdür]

Gözde naçş-ı müjem şekl-i lebüñ / Câmda **sen** cânı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [sen,]

Nâr-ı gam **sen** şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm gibi çurup ağlar şemç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [sen,]

Çab-ı pür-envâr ile rüşen çerâđuñdur **senüñ** / Ey gözüñ nürü işigüñde Rañimîvâr şemç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Nev-bahāra lāle şındı yine bir mey-gün çanağ / **Sen** de baş aldurma destüñden oma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [sen,]

Süsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme **sen** / Destesi destinde çolu yir yok inkārum onağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [sen,]

Olmadı bir laħza **sen** āvūs-ı hüsne cilvegāh / Ğayrı naşından göñül mir'ātın itdüm pāk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [sen,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār u hezār / **Sen** gül içündür dün ü gün bu olan ğavĝaya ba (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [sen,]

Virmez isem başumı şevķüñ hevāsıyla **senüñ** / Küll-i eczāmı kül it ey şem'ı-rüşen oda ya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Efendüm devletüm **sen** bir ĝarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [sen,]

Baña **sen** māh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ apuñdan artık bir dai şehir ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [sen,]

Efendüm devletüm sen bir ĝarîb ü bî-kesüm bende / **Senüñ** gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Senüñ gülzār-ı 'ālemdede benüm gibi hezāruñ var / **Senüñ** gibi benüm ey ĝonca-leb bir gül-ıızārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [senüñ, -üñ]

Baña sen māh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlā / **Senüñ** apuñdan artık bir dai şehir ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Göñül **senden** olupdur āteş-i 'aşa beni amak / Baş açup yanayın **senden** şeh-i devrāna hālüm a
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [senden, -den]

Yanar dil ten döner za'fiyla fānūs-ı hayāl oldu / Beni **sen** şem'uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [sen,]

Raħîmî ol mehe 'arz itme mihrüñ / Ki zîrā **sen** gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 5). [sen,]

Olmadum bir gün **senüñ** devründe ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden dād u feryād ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Bilmezem **senden** Raħîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı 'ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [senden, -den]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ **senüñ** hün-riz ü horyād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [senüñ, -üñ]

Tekye-i 'ālemdede n'eyler bir kişi āh eyleyüp / Gūşuña girmez **senüñ** efgān u feryād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Raħîmî başa dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / **Sen** anı n'ola defterdār idüp dîvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [sen,]

Hāk olduğı ayada bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmid-i vuşlatıdır **sen** āmeti revānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [sen,]

ĖarĖ itdi baĖr-i fūrĖat fülk-i vücūdı yā Rab / Olmadı ĖaĖre ‘avni **sen** Hızr-ı dīdebānuĖ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [sen,]

Ėekeli pehlūsına gün gibi **sen** meh-Ėihreyi / ĖerĖheş göğsin gerer şubĖ u mesā pīrāhenüĖ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [sen,]

Gül gibi pākīze dāmensin **sen** ey Yūsuf-liĖā / Dest-i nā-ĖaĖdan ne Ėam ger Ėāk ola pīrāhenüĖ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [sen,]

Ben **senüĖ** Ya‘ĖūbuĖum ey Yūsuf-ı gül-pīreĖen / Nükhet-i cān-baĖş olur bŷyı baĖa pīrāhenüĖ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [senüĖ, -üĖ]

Cāmeveş ben ĖiĖ yağadan seyr idem gül sineği / Ėoca Ėarşumda **seni** sürüp şafā pīrāhenüĖ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [seni, -i]

Bilmezem **senden** Rahîmî kime yansun Ėālını / Dād elüğden ey felek feryād elüğden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [senden, -den]

Bī-güneh Ėanlar döker bu Ėeşm-i cellāduĖ **senüğ** / ĖanĖı zālimdür bu fende bilsem üstāduĖ **senüğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [senüğ, -üÇ]

Ėoli şanma sākīyā billāhi artuğ bŷsesüz / Acidupdur cānımı bu zŷlm-i bī-dāduĖ **senüğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [senüğ, -üÇ]

NiÇe miskīni Ėekŷpdür bende müşĖin-sünbŷlŷĖ / Bende itmişdür cihānı serv-i āzāduĖ **senüğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [senüğ, -üÇ]

HīĖ noĖşān gelmedi bārān-ı eşkümden sağa / Yoğsa mermerden midür ey ‘aşĖ bünyāduĖ **senüğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [senüğ, -üÇ]

Ey Rahîmî ‘aşĖ ile bağruğ delinmişdür meğer / Ney gibi pŷr-sŷz anuĖĖün zār u feryāduĖ **senüğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [senüğ, -üÇ]

Ėār ile gülşende gül şendür dilā **sen** Ėoncaveş / Ėanlar ağlar dem-be-dem bülbŷl gibi feryād Ėıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [sen,]

GöĖŷl pervānesin ben **sen** ruğı gül-nāra yandurdum / Benŷmle kimse Ėutuşmaz meğer ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [sen,]

Olup dil şu gibi **sen** serve mā‘il / Velī yoğ bāĖ-ı vaşla yol ne Ėāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [sen,]

DāĖ-ı Ėamdan dilde biğ başlu biĖārım var ağar / Ey gözüm **sen** Ėanda ĖalduĖ var şuyuğ şaĖrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [sen,]

Bende olmaz degme sultāna denā‘et ‘arz idŷp / Bir **senüğ** gibi şeh-i ‘ālī-cenāb ister göĖŷl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [senüğ, -üÇ]

İ‘tibārı şimdiki değr iÇre yegdür silminüğ / **Sen** ne var Selmān gibi söylerseğ eş‘ār ey göĖŷl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [sen,]

MeşĖ-i ‘aşĖuĖ Ėaralarken ben **senüğ** dağı Ėalem / LevĖa yazmamış idi Leylā vŷ Mecnŷndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [senüğ, -üÇ]

Zerreden efzŷn benŷm cŷrmŷm **senüğ** ‘aşĖuĖ güneş / Zerreden Ėŷrşide ey meh-rŷ zevāl irmek muĖāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [senüğ, -üÇ]

Yâ ilâhî **sen** beni benden bu gün âgâh kıl / Kıl ‘aṭā rāh-ı ḍalâletde yeter gümrâh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [sen,]

Görünmez ey gönül **sen** bir gül-i ra‘nâya ‘âşıkısın / İrişmez sem‘ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [sen,]

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ **sen** hürrem ü şâd ol / Raḥîmî bülbülâsâ ağlasun **sen** gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [sen,]

Raḥîmî şıdk ile gel **sen** havâşa meşğul ol / Yolında ölmege yârüñ şalâ-yı ‘âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [sen,]

Pervâne gibi bir şeb şevküm hikâyet itsem / **Sen** şem‘a yana yana süzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [sen,]

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhân-ı tākātüm yok / **Sen** var selâmet ol ben kendüm melâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [sen,]

Didi seyr itdükce ben **sen** gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle işâr it güher didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [sen,]

Vefâlar görmişem **sen** nik-i haşlet şâh-ı hürremden / Velî ağıyâr-ı bed girdârdan çok cevr ü gam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [sen,]

Girince **sen** boyı servi revânuñ katı göñline / Döşendüm toprağı yaşadığımı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [sen,]

Tekye-i dehrüñ bekā derdüm Raḥîmî Haḫḫ bilür / Bir **senüñ** tek ‘âşık-ı fânî gedâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Seni gördüm görelden ey gönül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [seni, -i]

Kerem kıl toğrı söyle kanķı gülzâruñ nihâlisin / **Seni** ey serv billâh bir kad-i mevzûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [seni, -i]

İki gözüm felek sürme iderdi ḥâk-i râhumdan / Eger bir gün düşerse **sen** mehüñ dergâhına râmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [sen,]

Ben **senüñ** bende-i ser-bâz u taleb-kâruñ olam / Serv-ḳaddüñe hevâ-ḥ‘âh u hevâdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Şol kadar çekdi cefâñuñ yükini cân u gönül / Ben **senüñ** cân u gönül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Binmege tiz günde **sen** mihr ü sa‘âdet raḥşına / Her zemân evrâduma sür‘at semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sen,]

Menzilüñde ben **senüñ** himmet semendin hoşmuşam / Hem-‘inânuñ olmağa devlet semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Seni gözleyen özlemez gayrıyı / Dil ü cân göziyle taleb-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [seni, -i]

Efendi **seni** sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle bende güneḥ-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [seni, -i]

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü қаша һayrānem / **Seni** cān şüretinde şekl iden naққāşa һayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [seni, -i]

Ne gam dîv-i 'adūdan vāriş-i taht-ı Süleymānsın / Selîm ol **sen** sa'âdetle Sikender mülket-i 'ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sen,]

Gedā-yı derd-i 'aşkuñı nevālüñden dirîg itme / **Senüñdür** ey şeh-i mülk-i kerem hep ni'met-i 'ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [senüñdür, -üñdür]

Ṭab'-ı güher-feşān ile ben ol Raḥîmîyem / **Sen** şāh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [sen,]

Gönder Raḥîmî **sende** pey-ā-pey piyāleyi / Ṭolsun diyār-ı guşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [sende, -de]

Bir'ki gündür **sen** meh-i rüşen-liқāyı görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi ṭāq-ı 'alāyı görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [sen,]

İrdi mi ol māha āyā ben ḡubārından keder / Gözḡü **sende** 'ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [sende, -de]

Қamaşduñ baқamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dîde **senüñ** her dem nemüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ḡamdan ola yārüm / Raқîb ile **senüñ** seyrānda bir ḥoş 'ālemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Rikābuñdan cüdā olmaқ revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm **senüñ** mihrüñde ḥod ben zerreveş
ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / **Senden** ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [senden, -den]

Sensizin dirlik dilersem ḡamzeñe қatlüm ḥalāl / Leblerüñsüz zindeḡāñi cānuma olsun ḥarām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [sensizin, -sizin]

Şu gün kim **sen** mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taht-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [sen,]

Ben **senüñle** fūrқatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [senüñle, -üñle]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben **senüñle** bir dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [senüñle, -üñle]

Raḥîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur **sen** anı sulṭānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [sen,]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / **Sen** gül içündür dünü gün bu olan ḡavḡā bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [sen,]

La'l-i cān-baḡşuñla gören **sen** şanem-sîmāyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise 'İsā bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [sen,]

Ḥasret itdüñ ḥasret ol sevdüklerüñe ey raқîb / **Sen** de yarın bulasın itdüḡüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [sen,]

Felekden mihr umarsın **sen** dilā devrāni bilmezsin / O māha müttefik cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [sen,]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebâtı yok bu çerhüñ **sen** bu kec-gerdāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [sen,]

Güzāfın şanma āhın her seher ben bülbül-i zāruñ / **Sen** ey gül gülşen ol hār-ı gam-ı hicrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [sen,]

Ḳabül-i derd-i ‘aşk-ı yār hazz itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm **sen** yüri dermāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [sen,]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür **sen** bu dil-i hayrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [sen,]

Rahîmînüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālüñdür **sen** ol vîrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [sen,]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalu hātırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [sen,]

Seg-i küyuñ dimek haddüm degül uş ol da luṭfuñdur / Gedāña bu ululıkları şāhum hep **sen** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [sen,]

N’ola öldürmege kaşd eyler ise gamzelerüñ / **Sen** benim la‘l-i revān-baḥşuñ ile cānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [sen,]

Eyleme ṭoğrı hevādāruñı yanuñdan ırak / Ben senüñ sāyeñü **sen** serv-i hürāmānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [sen,]

Reh-güzārında şehā mūr-ı şikeste-hālem / **Sen** bu hoş-ṭab‘-ı Selîm ile Süleymānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [sen,]

Dîdemüñ nûrı vü sînemde sürürüm **sensin** / Cānumuñ cāni vü hem-derdüme dermānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sensin, -sin]

Eyleme ṭoğrı hevādāruñı yanuñdan ırak / Ben **senüñ** sāyeñü sen serv-i hürāmānumsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sen şehā ol Ḥusrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār divān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [sen,]

Ḳul degül yoluñda hāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle **sen** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [sen,]

Hār-ı hecrüñle **senüñ** ey gonca bağrum hūniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Reşk idüp **sen** şeh-süvāruñ süm-i raḥş-ı na‘line / Ḥam ḳılır ḳaddin anuñçün gurre-i ğarrā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [sen,]

Kiştzār-ı dünyede bād-ı hevādur ḥāşılıñ / **Sen** gönül gulāt-ı zecr-i miḥnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [sen,]

Mihr-i yāre ey kamer **sen** müşterî olmaḳ neden / Hep bilür bay u gedā şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [sen,]

Ey Raḥîmî ğam yime ğamzına her nâ-ķâbilüñ / **Sen** cenâb-ı devletinde bende-i maķbûlsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [sen,]

İncinür şanma beni cevr ü cefâ-yı yârdan / Şandı dil âyînesi **senüñ** ğam-ı aġyârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Naẓardan degme bir ednânuñ ilķâsıyla devr itme / **Seni** gördi gözini açdı ey ‘âlî-naẓar şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [seni, -i]

Raḥîminüñ budur dâr-ı şifâ-yı ġaybdan derdi / Hemân şâhum **senüñle** Ḥâzret-i ḥünkâr şaġ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [senüñle, -üñle]

Ṭutsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyâ yüzün / Yıldı bir kez görür oldum **sen** şeh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [sen,]

Düşelden ayru nâ-geh **sen** ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâġı ķanlu yaşum la‘l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [sen,]

Ṭâlib olan **sen** lebi la‘l ü dişi dür-dâneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [sen,]

Sen gitdi (?) raķîbâ ķomadüñ serenüñ alçaķ / Ķatlin hele âhum ṭopı her yaña şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [sen,]

Egine şalupdur beni bu ṭab‘-ı güher-bâr / Şimden girü **sen** şâh-ı ḥızır-şâna şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [sen,]

Ey Raḥîmî **sen** ümidüñ Ķâsimü‘l- ezrâķa ṭut / Seg-nihâd olan ṭama‘ ehli ķo çeksün nân ġamı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [sen,]

Bize kūy-ı yâr **sen** çek cennet-i a‘lâ ġamın / Zâhidâ biz ibn-i vaķtüz çekmezüz ferdâ ġamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [sen,]

‘Aşķuñ hevâsı ile geh aġlar geh inlerin / Nem var benüm eşer **senüñ** ortada ben neyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Benüm ḥânum **sen** ol şehvâra dirsın baḥr-i ‘izzetde / Vücüdüñ cevheri her dem her âfetden nihân olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [sen,]

Seni Ḥaķķ irġüre sultân atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymân-ı zemânveş ol da hem şâhib-ķırân olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [seni, -i]

‘Âlemi **sen** şem‘a yanup ķorķarum âh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [sen,]

‘Aşķuñı bir zerre dilde ḥıfza yokdur ṭâķatüm / Bildiler **sen** şâha mihrüm ġün gibi ḥalk-ı cihân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [sen,]

ġül gibi **sen** mey içüp her ḥâra hem-dem olalı / Ğoncaveş ben ķan yudup bülbül gibi itdüm fiġân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [sen,]

Kimse tedbiri ile taķdiri taġyir eylemez / Gel göñül **sen** şıdķ ile Ḥaķķa tevekkül ķıl hemân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [sen,]

Müdam ‘aşķuñ şarâbiyla beni şeydâ iden **sensin** / Ḥarâbât ehline ser-dâr idüp rüsvâ iden **sensin** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [sensin, -sin]

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhâdveş tağlara düşürdi / Gezüp Mecnûn gibi geh sâkin-i şahrâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [sensin, -sin]

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümlü / Figâna başlayup bülbül gibi gavgâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [sensin, -sin]

Şu kim bir lem‘a hâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ârâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [sensin, -sin]

Rahîminüñ şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [sensin, -sin]

Rahîmî râz-ı ‘aşkuñ goncaveş şağlardı **sen** anı / Açup gül gibi bülbüllerle güyâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [sen,]

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen **sensin** / Nihâni sırrımı ifşâ vü rüsvâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [sensin, -sin]

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nâr-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ârâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [sensin, -sin]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrâ eyleyen **sensin** / ‘Aceb dîvâneym Mecnûn-şifat geh Kûh-ken-âsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [sensin, -sin]

Geh olup şavma‘a küncinde geh mey-hâne şadrında / Derün-ı halvet-i hâırdı me‘vâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [sensin, -sin]

Bilür hep mâ-cerâ-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [sensin, -sin]

Gönül mir‘âtınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ himmetle bak anı mücellâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [sensin, -sin]

Rahîmî râz-ı ‘aşkuñ goncaveş şağlardı **sen** anı / Açup gül gibi bülbüllerle güyâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [sensin, -sin]

Hasret itdüñ **sen** beni dildâra ey a‘dâ bu gün / Hâkık **seni** dür ide yarın devlet-i didârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [sen; seni, -i]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma **senden** ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [senden, -den]

Aydın oldu Tire dehr Akşehre döndü kâ’inât / Olalı **sen** meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [sen,]

Bî-karâr olur Karaman başına tozlar kıpar / Râst tâ **sen** serv-ı kadd kılduñ karâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [sen,]

Saňa kahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / **Senüñ** derhemlerüñ hod merhem-i maqbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Mürîdüñ olmayan hâkıkâ **senüñ** merdûd-ı ‘âlemdür / Muhibb ü muhlîş olmışdur saňa bî-gâne vü h‘îşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Daği dün toğdı ey meh-çihre garralanma **sen** gurre / Hilâl eksüklüdür hod olmaz aña tev‘emân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [sen,]

Beni koyup nazar şalma raķibe rāziyam öldür / **Senüñ** kurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma **sen** inen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 3). [sen,]

Ten-cāmesi yaķasın çāk itdi dest-i ğayret / Ey ğonca açā **senüñ** gül gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

‘Āşık-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā degülüz / **Sen** Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [sen,]

Seni germ-ābede seyr itmege ḥalvet bulmaz / Gündüzün mihr ğice māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [seni, -i]

Benüm ol ğonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma **sen** de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [sen,]

Lebinden dem uraldan **sen** döker kan çeşm-i giryānum / Niçün kan üzre kan itdün girüp meydāna ey
vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [sen,]

Sen bu ṭab‘ ile Raḥîmî ṭotalum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş‘ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [sen,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḥi yoğidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Şıdķıyla muhibbün durur ol şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz **sende** şadāķat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [sende, -de]

Sensin şeh-i iklim-i velāyet Baba Ḥamza / Ķapuñdan olur feyz-i kerāmet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [sensin, -sin]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yapraķdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nüh tek **sen** verd-i ra‘nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [sen,]

Seni bir ğice tek ol şem‘-i bezm-ārāya irğürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağruñuñ yağın Ķadırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [seni, -i]

Rāstî bir tāze revnaķ virdi cism-i ‘āleme / Ḥıl‘at-i şāhı şehā **sen** ķāmeti bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 290, Beyit 2). [sen,]

Firāk-ı zülfi ü ruḥsāruñla **sen** servün kenārında / Duḥān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [sen,]

Yaralandı yüregi tîr-i ḥasedden siperün / Ķocalı hāle gibi **sen** meh-i tábānı zırık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 293, Beyit 2). [sen,]

‘Ārızında ḥaṭṭ görüp **sen** lāle-ḥaṭṭuñ itdüm āh / Süzişümden mihr yandı dāğ urındı ğökde māh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [sen,]

Sînede iki elif kolumda iki dāğ-ı ğam / **Sen** vefāsız serv-ķadd gül-ruḥ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [sen,]

Şol dil ki mihr-i ḥüsnüñe bigāne olmaya / **Sen** māhı göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 1). [sen,]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā / Hāk-i rāhuñdur Raḥīmī ḥod **senüñ** bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālān olam **senüñ** / Cevr eylemek çü ‘aşıka kânūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Raḳībā baḳamazsın **sen** şafāyla ruḥ-ı yāre / Baḳarsañ gösterür şekl-i ḳabīhuñ saña āyīne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [sen,]

Senüñle yüze yüz da‘vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [senüñle, -üñle]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek **sen** şāh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil ḳarşu çıkdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [sen,]

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki **sen** ḥürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [sen,]

Ḥudā ḥ‘ān-ı ezelde **sen** Süleymānuñ ḳapusından / Muḳadder eylemiş ben mūr-ı bî-miḳdāra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [sen,]

Hemān ‘ālemdē **sen** sağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥīmī ğam degül ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [sen,]

Başına kebkēbirüñ (?) gün toğarsa tañ mı **sen** māhuñ / Ḳurıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [sen,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerāğ-ı dü kevn **senin** / Ey nūr-ı Ḥaḳḳ **senüñle** görür ‘ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [senin, -in; senüñle, -üñle]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlü **seni** / Maḥv ider şaḳın ılıdur cüş idüp ol şu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [seni, -i]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ğarḳ ide bu şu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [seni, -i]

Bir’ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayğu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [seni, -i]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrü **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [seni, -i]

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey ḳāmet-i dil-cū **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [seni, -i]

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey meh-rü **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [seni, -i]

Bir perīnüñ yine bağlandıñ Raḥīmī zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [seni, -i]

Leb-i cānāneye biñ cān ile **sen** cānı teslim it / Raḥīmī çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [sen,]

Sen şeker-leb için dil-i Ferhād / Ḥusrevā kühsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [sen,]

Yüz çevirdi Raḥîmî ğayırdan / **Sen** şeh-i kām-kāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7).
[sen,]

Ḥaḳ budur âfîtab-ı çerḫ-i şeref / **Sen** şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [sen,]

Didi biñ kez Raḥîmî vallāhi / **Sen** şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [sen,]

Efendi ben ḳulın **sen** şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsītānın ya‘ni **sen** sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [sen,]

Serîr-i devletüine pâdişāhum pāy-ı taḥtından / Selîmü’l-bāl-i mürın **sen** Süleymān Ḥāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [sen,]

Gönlüm ḥazāna **sen** de ma‘müre-i ḥayālün / Bir kār-gîr-i ‘ālî şāhî bināya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [sen,]

Binüp keştîye **sen** meh gün gibi ḳılduḳca seyrāni / Toḳuz ḳat ṭolanur bād-ı fiġānum çerḫ-i gerdāni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [sen,]

Kenār-ı vaşlı **sen** şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden ḳıḳdı deryā baña min-ba‘d añmañuz anı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [sen,]

Yaşumla baḫr-i dehrün şimdi terdür ḳatı mā-beyni / Başaldan baġrına kân gibi **sen** la‘l-i dür-efşāni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [sen,]

Selef ser-māyesi pîrāye-i ḥayr-ı ḥalefsin **sen** / Aşıl **sen** fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet saña erzāni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [sen,]

Ey şeh şu ki **sen** şāh-ı ‘ālî-şāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [sen,]

Añladum göyneklerün bildüm ne şehden **sen** cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [sen,]

Ey gönül Ferhād-ı ğam-fersāya beñzetedüm **seni** / ‘Āşıḳ-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [seni, -i]

Dāġ-ı derdüñ süzişünden bildüm ey ḥünîn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [seni, -i]

Añladum göyneklerün bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [seni, -i]

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [seni, -i]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddün bār-ı cevri / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [seni, -i]

senbüse-i şekker: Senbuse tatlısının şekeri.

Sofra-i ḥün-ı vişālün ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi **senbüse-i şekker** yañāġı ter gülâc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [senbüse-i şekker,]

sened kıl-: Delil kılmak.

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥimî gayrıya / Ka'be dergāhuña **kılmışdur** şafā ile **sened** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [*sened kılmışdur, -mışdur*]

seng: Taş.

Gözine ḥāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Kātında cevher ü **seng** demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [*seng,*]

seng ü meder: Taş ve kerpiç.

Ayağüñ toprağı ḥaqqı mürāşşā^c tāca reşküm yok / Elüñden başuma yara iren **seng ü meder** yegdür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [*seng ü meder,*]

seng-i cefā: Eziyet taşı.

Başum **seng-i cefāıyla** yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm añ luḥf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [*seng-i cefāıyla, -ıyla*]

seng-i cevr: Cefā, eziyet taşı.

Şikeste-ḥātırum luḥf eyle bir kalbi şınıqdan şor / Vücüdü **seng-i cevriyle** zaḥmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [*seng-i cevriyle, -iyle*]

Seng-i cevrüñ cem^c idüp sīnemde cānā cān ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād içün (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [*seng-i cevrüñ, -üñ*]

seng-i dil: Taş kalpli.

Seng-i dil dildār derdinden vücüdün taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [*seng-i dil,*]

Sen dür-i yek-dāneye çoqdan bulurdum ittişāl / Arada māni^c olan ol **seng-i dil** ağıyār imiş (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [*seng-i dil,*]

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey **seng-i dil** urşañ kayalar başuma (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [*seng-i dil,*]

Ol gül yaqalı **seng-i dilüñ** ḥasreti beni / Hār itdi yaşıduğum döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [*seng-i dilüñ, -üñ*]

seng-i ğam: Üzüntü taşı.

Gömgök itdüm **seng-i ğamla** kendümi / Hırmen-i hırmānda mānend-i 'ases (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [*seng-i ğamla, -la*]

Şıdum **seng-i ğam** ile kâse-i mecnûn-şıfat başum / Hataş taşu irüp tã kim ser-i dildãra zaħm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [seng-i ğam,]

seng-i hecr: Ayrılık taşı.

Seng-i hecrüñle gönül sâgar-şıfat oldı şikest / Cür'aveş pây-mâl olup ħan oldı baġrum mül gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [seng-i hecrüñle, -üñle]

seng-i hicrân: Ayrılık taşı.

Maħabbet reh-güzârında ħazer kıl **seng-i hicrândan** / Tarîċ-ı 'aşċ müşkildür niçe reh-vãra zaħm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [seng-i hicrândan, -dan]

seng-i mihnet: Eziyet taşı.

Ķıldı cevr-i yâr-ı dil ma'müresin vîrãne şavır / **Seng-i mihnetle** binã şarĥ itdi üstãdãne şavır (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [seng-i mihnetle, -le]

sensizin: Sen olmadan.

Varlıġum naċd-i vücuduñladur ey genc-i murãd / Yire geċşün **sensizin** dünyã vü mâ-fihã bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [sensizin,]

sensüzün: Sensiz, sen olmaksızın.

Nev-bahârın neylerem ey ġonca dehrüñ **sensüzün** / Görünen her gül dikendür gözüme gülzãrdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [sensüzün,]

senüñ ol-: Senin olmak: Sana ait olmak, senin tasarrufunda olmak.

Senüñ olsun sa'âdetle 'azîzüm mülket-i dünyã / Baña ċapußda ċulluċ Mışra sulţãn olmadan yegdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [senüñ olsun, -sun]

se-per: Siper, kalkan.

Ġam oċlarıyla ŋoldı bu sînem belek midür / Tiġ-ı cefã yaralar ürer ya **se-per** miyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [se-per,]

ser:

1.Baş.

Güşişle olmaz tãc u taħt ol dãd-ı Ĥaċdur dãd-ı Ĥaċ / Ol ne serir-i zerededür ne **serde** ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [serde, -de]

Ey nāşıh-ı ecel gel minber saña **serümdür** / Bu üstüh^vāñ-ı sīnem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [serümdür, -ümdür]

Hāşıl itdüm zaḥm-ı tiğüñ cān u **ser** terk eyleyüp / Hārc idüp nem var ise cānā kıazandum āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ser,]

Şāhum olalı **ser** ‘alemüñ pertev-i nuşret / Tiğ-i zaferüñ mäh-ı dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [ser,]

2. Kafa, baş || İnsanın zati, şahsı.

Vücūd-ı nāzüküñe yaraşur her laḥza şıḥhatler / Sa‘ādetlü **serüñden** eksük olmasun sa‘ādetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [serüñden, -üñden]

Sa‘ādetlü **serüñüñ** şıdkı için pāy-ı taḥtuñdan / Selîmü’l-bāl ben mūrı Süleymān ḥāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [serüñüñ, -üñüñ]

serāb: Çöl, çorak arāzi vb. yerlerde atmosferdeki ışık kırılması ve sıcaklık sebebiyle ortaya çıkan su görüntüsü.

Cānuma bir büse ikrār eyledi o la’l-i nāb / Mā’il oldı şandı şudur teşne-dil gördi **serāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [serāb,]

ser-ā-ser: Baştan başa, tamamen.

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tābdār itdüm / Görüp gün müşteri oldı **ser-ā-ser** bir kıumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [ser-ā-ser,]

Ser-ā-ser Tire ‘ālem iden olmış nūr-ı ḥüsninden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruḥıyla mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [ser-ā-ser,]

ser-‘asker ü serdār it-: Kumandan yapmak.

Ey Raḥîmî şād tut göñlüñ seni sultān-ı ‘aşk / ‘Ākıbet cünd-i ğama **ser-‘asker ü serdār ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [ser-‘asker ü serdār ider, -er]

serāy-ı dil-sitān: Gönül alan saray.

Şu kıoyup ocağına her sū yüridi ğāziler / Nār-ı şevkıyla **serāy-ı dil-sitānın** yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [serāy-ı dil-sitānın, -ın]

ser-bāz: Cesur, yiğit.

Sen kıaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar göñül / Cāna kıılmaz öyle **ser-bāzuñdur** ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [ser-bāzuñdur, -uñdur]

ser-bāz-ı maḥabbet ol-: Korkusuz aşık olmak.

Çoğnuñ çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfı / Biñde biri yoğdur **ola ser-bâz-ı maħabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [ser-bâz-ı maħabbet ola, -a]

ser-be-ser: Baştan başa, büsbütün.

Feyz-ı ihsānuñ göñül bâğını sîr-âb eyledi / **Ser-be-ser** büstân-ı dehri nitekim bārân-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [ser-be-ser,]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi ol baħr-i ħüsn / Ğarqa vir yaşuñla dehri **ser-be-ser** dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [ser-be-ser,]

Ğarqa virdi âb-ı çeşmüm süy-ı baħri **ser-be-ser** / Dūd-ı âhum çerħe irdi şâhidüm mâi vü mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [ser-be-ser,]

ser-cümle: Hepsi, tamamı, bütün.

Yoluña nem var ise **ser-cümle** îşâr eyledüm / Varlığumda dilde ğam kalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [ser-cümle,]

ser-çeşme-i âb-ı hayât: Ölümsüzlük suyunun pınarı, kaynağı.

Bâğ-ı ħüsnünde femüñ **ser-çeşme-i âb-ı hayât** / Ğaḥḥ-ı Ħızr âbuñla ğüyâ oldı Ħızr-âşâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ser-çeşme-i âb-ı hayât,]

serd: Soğuk, sert.

Bir'ki ğün mihr itse ol meh olma ey germ-âbe germ / **Serddür** fūrkat şaқın yaқar қara қayğu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [serddür, -dür]

serd ol-: Soğuk olmak.

Sâde-rüdur **serd olur** germiyyete kâbil degül / Dil-keş ü dem-keşdür âb u rüzgâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [serd olur, -ur]

ser-dâr it-: Kumandan yapmak.

Müdüdâm ʿaşkuñ şarâbiyla beni şeydâ iden sensin / Ğarâbât ehline **ser-dâr idüp** rüsvâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [ser dâr idüp,]

serdâr-ı ricâl: Erkeklerin baş kumandanı.

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / **Serdâr-ı ricâlüm** diyü merdâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [serdâr-ı ricâlüm, -üm]

seren: *Yelkenli gemilerde üzerine yelken çekilmek üzere direklere haçvâri takılan gönder.*

Sen gitdi (?) rakîbâ komaduñ **serenüñ** alçaq / Qatlin hele âhum topı her yaña şalinsun (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13*). [serenüñ, -üñ]

ser eg-: *Karşısındakinin üstünlüğünü kabul edip ona boyun eğmek, itâat etmek.*

Hünına her nâ-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / **Egmezem** her kâseye cānā şurāhives **serüm** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5*). [serüm egmezem, -üm , -mezem]

ser-firâz: *Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan.*

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāhı **ser-firâz** / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşâf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3*). [ser-firâz,]

ser-gerdān:

1. *Başı dönmüş, sersem, şaşkın, perişan.*

Süy-ı küyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Küzenüñ göz ‘aynı **ser-gerdān** başum dolābdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3*). [ser-gerdān,]

Ey Raḥîmî zerreveş pā-māl ü **ser-gerdānyam** / Bir’ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5*). [ser-gerdānyam, -iyam]

Ey dil ne için her dem bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi **ser-gerdān** āvāre neden düşdüñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1*). [ser-gerdān,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi **ser-gerdān** iken ey meh / Daḥi yoğidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarār içre (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5*). [ser-gerdān,]

2. *Şaşkın, perişan || âşık.*

Raḥîmî n’ola küyuñ topveş seyr eylese her gün / O **ser-gerdānuñ** itdi āḥ ḳaddin şavlecān ebrü (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9*). [ser-gerdānuñ, -uñ]

ser-gerdān it-: *Perişan etmek, başını döndürmek.*

İdüpdür top-ı çerḥi himmetüñ çevgānı **ser-gerdān** / Erenler ḥaḳḳıçün meydān bu gün sen şehriyāruñdur (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5*). [ser-gerdān idüpdür, -üpdür]

ser-gerdān ol-: *Perişan, sersem hale gelmek.*

Āḥ kim **oldum** ḡam-ı ‘aşḳuñla **ser-gerdān** ḥayf / Ḥayf ey bî-merḥamet bî- ‘ahd ü bî-peymān ḥayf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1*). [ser-gerdān oldum, -dum]

ser-geşte: Perişan.

Çaçan bir mâha mihr itsem sehâb-ı hecr olur hâ'il / 'Aceb **ser-geşte** bahtum tâlî-i nâ-sâzkârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [ser-geşte,]

ser-girân ol-: Çok sarhoş olmak.

Mişâl-i 'âşık-ı âşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al koma ayakda **olupdur ser-girân** şorguc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [ser-girân olupdur, -updur]

ser-güzeşt: Macera, baştan geçen haller.

Ser-güzeştem n'ola olursa seleften mu'teber / Ey Rahîmî bu haqîkat hâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [ser-güzeştem, -em]

Ser-güzeştüm aındüğmca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânımla cânâ çok hisâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [ser-güzeştüm, -üm]

Zülfi ucından Muṭavvel **ser-güzeştüm** Muhtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [ser-güzeştüm, -üm]

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it gayrı ço / **Ser-güzeştümden** ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ser-güzeştümden, -ümden]

La'l-i Şîrinüñ gamından yine cân Ferhâdınıñ / **Ser-güzeşti** Husrevâ efsâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [ser-güzeşti, -i]

ser-hayl-i sükkân: Bir yerde ikamet edenlerin başı.

Liyâkat yok gulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda **ser-hayl-i sükkânım** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ser-hayl-i sükkânım, -um]

ser-hoş it-: Sarhoş etmek.

Sâkiyâ bize lebüñ câmını şun nüş idelüm / Bâde-i 'aşk ile cân u dili **ser-hoş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [ser-hoş idelüm, -elüm]

ser-i dildâr: Sevgilinin başı, kafası.

Şıdum seng-i gam ile kâse-i mecnûn-şifat başum / Hıta taşu irüp tã kim **ser-i dildâra** zahm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [ser-i dildâra, -a]

ser-i küy: Sokak başı.

Cemâlüñ haqqı ey gonca İrem bāğına yok müslim / **Ser-i küyuñ** gibi dünyâda bir arāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ser-i küyuñ, -uñ]

Ser-i kūyuñda addüm üzre zer-ihrem görenler dir / Vefā bāğınuñ öz şāhında bir berg-i azān almıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [ser-i kūyuñda, -uñda]

Dil **ser-i kūyuñ** oyup řu gibi amaz bir yaña / ıřm idüp ey seng-i dil ursañ ayalar bařuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [ser-i kūyuñ, -uñ]

ser-i kūy-ı melāmet: Kınama köyünün bařı.

Biz **ser-i kūy-ı melāmetde** fenā řālın geyüp / Mülke tālīb olmazuz hı çekmezüz dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [ser-i kūy-ı melāmetde, -de]

ser-i mār: Yılanın başı.

Zülfî pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdāyı raibā o **ser-i mārā** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [ser-i mārā, -a]

ser-i mevce: Dalğanın başı.

Bir **ser-i mevce** adem rāhında gümrah olmadı / Mîm ağızuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [ser-i mevce, -e]

ser-i mū: Kıl ucu, pek az řey.

Dehānı sırrını řordum leb-i la-i řekerhādan / Didi mülk-i ademde varı ancak bir **ser-i mūdūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [ser-i mūdūr, -dur]

ser-i sevdā-yı zülf: Saın sevdasının başı.

Dil **ser-i sevdā-yı zülfüñle** ğubār olmuş yatur / Bir şeh-i řāhib-külehdür āksār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ser-i sevdā-yı zülfüñle, -üñle]

ser-i zülf: (sevgilinin) saçının ucu.

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben uluña / Bu ğün ey Yūsuf-ı ğül-ihre ırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ser-i zülfüñ, -üñ]

ser-i zülf-i zen-i dehr: Dünya kadınının saçının ucu.

Meyl eylemeyen bu **ser-i zülf-i zen-i dehre** / Serdār-ı ricālüm diyü merdāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [ser-i zülf-i zen-i dehre, -e]

serîr-i devlet: Devlet tahtı, devletin yönetildiği makam || Mutluluk makamı.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından / Selimü'l-bâl-i mürin sen Süleymân Hâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [serîr-i devletüñe, -üñe]

serîr-i ihtîşâm: Gösterişin tahtı.

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / **Serîr-i ihtîşâm** üzre hemîşe kıl maqarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [serîr-i ihtîşâm,]

serîr-i serây-ı sürûr: Sevinç sarayının tahtı.

Mesken dutan **serîr-i serây-ı sürûrda** / Maḥzûn olup iderse n'ola zâr zâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 28, Beyit 5). [serîr-i serây-ı sürûrda, -da]

serîr-i sūr-ı devlet: Devlet şenliğinin tahtı.

Bi-ḥamdillâh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ gördüm / **Serîr-i sūr-ı devletde** cemâl-i ḥurremüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [serîr-i sūr-ı devletde, -de]

serîr-i zerd: Altın taht.

Güşîşle olmaz tâc u taht ol dâd-ı Ḥaḫdur dâd-ı Ḥaḫ / Ol ne **serîr-i zereddür** ne serde ne efsereddür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [serîr-i zereddür, -dedür]

ser-keş: Dik başlı, inatçı.

Rûzgârüm ḥaşm u baḫtum **ser-keş** ü tâli' zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ ğamdan benüm ḥâlüm ḥarâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ser-keş,]

Şurâhi gibi **ser-keşler** ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda ḳalup cür'a gibi ḥ'âr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ser-keşler, -ler]

Raḫîmî ḥâk-i pâyünda anuñçün başı **ser-keşdi** / Görüp taḫsîn idüp şâhum hemân sâbâşa ḫayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [ser-keşdi, -di]

ser-keşlen-: Dik başlı olmak.

Nârveş **ser-keşlenürmişsin** hevâdâr olana / Ğaybdur çıkça cihân gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [ser-keşlenürmişsin, -ürmişsin]

ser-keşlig: İnatçılık, dik başlılık.

Raḫîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / Ḳomaz **ser-keşligin** ol serv-ḳadd âh anca âh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [ser-keşligin, -in]

Raḫîmî ḳomadı **ser-keşligin** ol serv-ḳad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ḫazânveş ḥâk-i pâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ser-keşligin, -in]

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / **Ser-keşliğini** kıomaz o büstān budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [ser-keşliğini, -ini]

ser-levha: Bir yere asılmak üzere yazılmış veya yapılmış yazının veya resmin başı.

Kāh-ı ‘izz ü devletüñ yapduğda bünyād-ı ezel / Eylemiş **ser-levhasın** tûbâ ile hüsñ ü me’âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ser-levhasın, -sın]

ser-māye: Varlık, servet.

La‘lûñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / **Ser-māyeden** ziyānum yok yine māya döndü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [ser-māyeden, -den]

Selef **ser-māyesi** pîrāye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet saña erzānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [ser-māyesi, -si]

ser-māye-i cān: Can sermayesi.

Lebi kālāsını **ser-māye-i cānıyla** meded / Baña ey h‘āce alı vir saña helvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [ser-māye-i cānıyla, -ıyla]

ser-menzil: Varılacak nokta, durak.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tarîk-ı şehri-ı vuşlatdur / İren **ser-menzile** ser-pā yaluñ ‘uryānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [ser-menzile, -e]

ser-menzil-i ihsān-ı cūd: Cömertlik iyiliğinin durağı.

Zāt-ı bî-mānend ü ‘ālî-ıqadr-i vālā-menzilet / Mercî‘-i luğf u ‘ağā **ser-menzil-i ihsān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [ser-menzil-i ihsān-ı cūd,]

ser-mest: Sarhoş, kendinden geçmiş.

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ser-mest,]

Ey Raḥîmî ben şarāb-ı ‘aşk ile **ser-mest** iken / Gelmemişdi daḡi hîç bir şeyḡ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ser-mest,]

Şarāb-ı ‘aşk ile **ser-mest** ü evgār olmışam sākî / Lebüñ cāmını şun öpdür baña ol sâ‘id ü sākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [ser-mest,]

ser-mest eyle-: Sarhoş etmek.

Beni şahrāya şalan şu gibi ḡadduñ ḡayālîdür / Vefā tağında **ser-mest eyleyen** çeşm-i ḡazālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [ser-mest eyleyen, -yen]

ser-mest kıl-: Sarhoş etmek.

Gözlerin **ser-mest kılmışdur** şarāb-ı cām-ı nāz / Anuñ için ben ayakda cür‘aya kılmaz nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ser-mest kılmışdur, -mişdur]

ser-mest ü hayrân eyle-: Sarhoş ve hayran etmek.

Sâkiyâ bezm-i ezal peymānesin nūş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla dilüm **ser-mest ü hayrân eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [ser-mest ü hayrân eylesem, -sem]

ser-mest-i mey-âşām: Şarap içen sarhoş.

Şun lebüñ cāmını **ser-mest-i mey-âşāmlara** / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [ser-mest-i mey-âşāmlara, -lara]

ser-pā: Ser-â-pâ vezin nedeniyle ser-pâ biçiminde kullanılmış. Ser-â-pâ: Baştan ayağa kadar.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tarîk-ı şehri-i vuşlatdur / İren ser-menzile **ser-pā** yaluñ ‘uryānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [ser-pā,]

serrāc: Saraç.

Felek zerrîn-küleher bir sâde-rū **serrācuñ** olmuşdur / Çapup gün gibi tırılmaz yeldirür şubh u mesā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [serrācuñ, -uñ]

ser-rişte: İp ucu.

Ṭama‘ **ser-riştesin** kaṭ‘ eyle miqrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ser-riştesin, -sin]

ser-rişte-i miyān: Belin ipucu.

Cānā laṭîf ü nāzük vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daḳıḳ ü bārîk **ser-rişte-i miyānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [ser-rişte-i miyānuñ, -uñ]

serv:

1.Servi ağacı.

Bu bāguñ **servi** dūd-ı gam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş tırma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [servi, -i]

Ṭoğrusı sen boyı **servüm** giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [servüm, -üm]

Elifler **servlerdür** dāğlar gül yāreler gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm cüst u cüyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [servlerdür, -lerdür]

Gülşende gözlerüme kaç ü zülf-i yārsuz / Her **serv** ejdehā görünür her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [serv,]

Hevā-yı kadd-i dildāra hevādār olmuş ol **servüm** / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rūḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [servüm, -üm]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [servüñ, -üñ]

Yelkenüñi kullanna eyā **serv** torudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥāha ḥırāmāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [serv,]

Revān oldu yine ol **serv** seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kuru temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [serv,]

Ḳāmetüñ **serv** ü lebüñ gonca yañağüñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [serv,]

2. Servi || servi boylu güzel.

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen **servüñ** kenārumdur / Duḥān-ı āh sünbül dāğ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma gönül / Hem-reh olmak rāst gelmez **serv** ile şāḥ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [serv,]

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bî-endāmı sür / Serverā **servüñ** yanında nā-münāsibdür pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [servüñ, -üñ]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toğrı yolına o **servüñ** kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [servüñ, -üñ]

Rāst uyduñsa ger ol **servüñ** hevā-yı aşkına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden **serve** / Cihān bāğında besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [serve, -e]

Olup dil şu gibi sen **serve** mā’il / Velî yok bāğ-ı vaşla yol ne ḥāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [serve, -e]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña toğrı ey **serv** / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [serv,]

Kerem kıl toğrı söyle kaçkı gülzāruñ nihālisin / Seni ey **serv** billāh bir kaç-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [serv,]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer miyem / Ey **serv** saña toğruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [serv,]

Ey bād **serve** söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [serve, -e]

Ƙaddüñe bende olup toğrı hevādaruñ olan / Ƙayd-ı ğamdan olur ol **serv** gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [serv,]

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen **servüñ** kenārında / Duĥān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Der-miyān olmadı dirîĝ ol **serv** / Ƙaçdı benden kenāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [serv,]

Vefādan bir eşer yok ğülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya **servi** mā'ildür açılĝan ĥār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [servi, -i]

serv Ƙadd: Servi boy.

Bezm ğülşen ĝonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / **Serv Ƙadd** sākî şurāĥi naĝme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [serv Ƙadd,]

server: Hükümdar.

Baş Ƙoşaldan ĝamze-i ĥün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek için ĝokce nice **server** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [server,]

serverā: Ey hühümdar! Ey Sultan!

Dün maĥalleñde raĥîb ile Raĥîmî **serverā** / Ol it ile ĥayli itişmiş idüp ĝavĝā ĝarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [serverā,]

Ĝülşen-i küyuñda ol aĝyār-ı bî-endāmı sür / **Serverā** servüñ yanında nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [serverā,]

Merve ĥaĥķı Ka'be küyuñda Raĥîmî **serverā** / Biñ Şafāyıla Ƙılıpdur cānını Ƙurbān-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [serverā,]

server-i ĥoş-reftār: Ĝüzel yürüyüşlü hükümdar.

Yaĥılsun nāreven şimşād u 'ar'ar yirlere ĝeçsün / Cihān bāĝında tek **server-i ĥoş-reftār** şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [server-i ĥoş-reftār,]

server-i şāhib-ķırān: Hükümdarların reisi.

Tîr ĝamzeñ yā Ƙaşuñ Ƙaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ĥüsne **server-i şāhib-ķırānsın** yā Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [server-i şāhib-ķırānsın, -sın]

server-i vuşlat-ı dildār: Sevgilinin kavuşma hükümdarı.

Server-i vuşlat-ı dildār çün ĝam çekmedi bir ĝün / 'Aceb 'āķil imiş Mecnün ki fūrķat iĥtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [server-i vuşlat-ı dildār,]

servi:

1. Servî ağacı.

Bu gülsâr içre ey gonca görünür kıdd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı **servi** sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [servi,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bağına bād-ı hazân / Sebzâr-ı ‘āleme **servi** gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [servi,]

Bāğa varup **serviler** seyrân iderse tañ degül / Bu Raḥîmî şive-i reftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [serviler, -ler]

2. Servî || servi boylu güzel.

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaqlı **servi** velî kılmadum kenār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [servi,]

Bir **servi** çek kenāra gülşende ‘ālem eyle / Ey pâdişāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [servi,]

serv-i āzād: “Hür servi” Diğerlerinden daha uzun ve düzgün servi || Boyu, endâmi böyle bir serviyi andıran sevgili.

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşika ol **serv-i āzāduñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [serv-i āzāduñ, -uñ]

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihānı **serv-i āzāduñ** senün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [serv-i āzāduñ, -uñ]

serv-i bāğ-ı nāz: Naz bahçesinin servisi. || Sevgili.

Çaşuñ mişālî mâ’il ol ey **serv-i bāğ-ı nāz** / Gökde kadın hilālün eger ‘aşk-ı rāstın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 240, Beyit 4). [serv-i bāğ-ı nāz,]

serv-i bālā: Uzun boylu servi.

Serv-i bālā gibi şalınur kıyāmetler kıpar / Şehr-i Kütāhiyyede çok şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [serv-i bālā,]

serv-i bülend: Yüksek servi ağacı.

Çenāra dek gelüp **serv-i bülendün** pāyesin pest it / Senün bu müntehā kıddünle tūbā baş bir āzardür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [serv-i bülendün, -ün]

serv-i dil-cū: Gönül çeken servi.

Ḳāmetüñ rāst **serv-i dil-cūdur** / Şu gibi gönüm ağıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2).
[serv-i dil-cūdur, -dur]

Sevād-ı levḥ-i didem içre ‘aks-i kākül ü ḳaddüñ / Leb-i deryā-yı Hind içre hemān bir **serv-i dil-cūdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [serv-i dil-cūdur, -dur]

serv-i gül-endām: Teni gül gibi ve (boyu) servi gibi olan (sevgili).

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir **serv-i gül-endāmuñ** / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden akan ḥün-āba ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [serv-i gül-endāmuñ, -uñ]

Raḳîb ile şalınur gördüm ol **serv-i gül-endāmı** / Bir ölü mâtem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [serv-i gül-endāmı, -ı]

serv-i hevā-baḥş: Arzu, düşkünlük, aşk bağışlayan servi (boylu sevgili).

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol **serv-i hevā-baḥşuñ** / Şabāveş gel gönül yıl ṭurma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [serv-i hevā-baḥşuñ, -uñ]

Her **serv-i hevā-baḥşa** şu gibi olup mā’il / Her berg-i ḥazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [serv-i hevā-baḥşa, -a]

serv-i ḥurāmān: Salınarak yürüyen servi.

Şalınma her pelid ile benüm **serv-i ḥurāmānum** / Açılma virme yüz her ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [serv-i ḥurāmānum, -um]

Eyleme toḡrı hevādāruñı yanuñdan ırāḳ / Ben senüñ sāyeñü sen **serv-i ḥurāmānumsın** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [serv-i ḥurāmānumsın, -umsın]

Almazam ḥabbeye ṭübāsını bāḡ-ı ḥuldüñ / Hüner oldur saña bir **serv-i ḥurāmān** virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [serv-i ḥurāmān,]

Bunca gün āḥ eylerem kūyına bir kez toḡrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol **serv-i ḥurāmān** bāḡını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [serv-i ḥurāmān,]

Özini gāḥ olurmuş beñzedürmiş zıll-i ḳaddüñe / Yıḳılsın görmiyeyin bir daḡı **serv-i ḥurāmānı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [serv-i ḥurāmānı, -ı]

serv-i ḥoş-ḥurām: Hoş edalı servi || Sevgili.

Dāmen-keşān şalınsa o **serv-i ḥoş-ḥurām** / Güller çemende çāk-i giribān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [serv-i ḥoş-ḥurām,]

Seyl-i sirişküme eyledüm ‘ālemde cūybār / Ol **serv-i ḥoş-ḥurāmı** veli ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [serv-i ḥoş-ḥurāmı, -ı]

serv-i ḥoş-refṭār: Salına salına yürüyen güzel, sevgili.

Ey Raḥîmî ſu gibi her sũ revân oldu yaſum / Râst gelmez kim kılam ol **serv-i hoş-reftârı** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [serv-i hoş-reftârı, -ı]

Dâğlar yaqdı dile bir lâle-ruḥ nâziik-beden / Baſumı cũ eyledi bir **serv-i hoş-reftâr** hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [serv-i hoş-reftâr,]

serv-i kıyâmet: Boyu posu ile, arz-ı endam eylediğinde âşıklar arasında kıyâmet gibi fitneye, kargaſaya sebep olan sevgili.

Sözün toğrusı budur kıadd-i mevzûnuñ gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir **serv-i kıyâmet** naqſ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [serv-i kıyâmet,]

serv-i reftâr: Salına salına yürüyen servi.

Ŗoğunsa her kaçan nâziyla ol **serv-i revân** ſoğuc / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân ſoğuc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [serv-i revân,]

‘Aceb kanda revândur ey ‘aceb ol **serv-i reftârum** / ‘Aceb kimlerle ḥurremdür ‘aceb ol tâze gülzârum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [serv-i reftârum, -um]

Ḥasret-i ḥâlûñle ey **serv-i revân** / Sıneme çekdüm elif yaqđum döğün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [serv-i revân,]

Ey leṭâfet gülſeninde **serv-i reftârum** Ḥasan / Zülfi sünbül kıaddi gül ferḥunde didârum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [serv-i reftârum, -um]

serv-i revân: Salınan servi.

Sen eger bu kıadd-i ra‘nâ ile reftâr eylesen / Sebzeveſ **serv-i revân** yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [serv-i revân,]

serv-i ser-firâz: Emsalsiz servi boylu sevgili.

Ḥarîm-i ḥüsn içinde ḥâşılı cüy-ı siriſkümdür / Özin kıl yaſını yâ Rab k’o **serv-i ser-firâz** irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [serv-i ser-firâz,]

serv-i süy-ı küy: Mahalle tarafının servisi.

Geſt ider dil ſu gibi ey **serv-i süy-ı küyuñı** / ‘Âſıq-ı âſüftedür didâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [serv-i süy-ı küyuñı, -uñı]

serv-ıkad: Servi boylu.

Bir **serv-ıkad** [u] lâle-ruḥuñ guſſasından âh / Sınemde görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [serv-ıkad,]

‘Arz-ı didâr it Rahîmî bendeñe ey **serv-ğad** / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [serv-ğad,]

Rahîmî komadı ser-keşlign ol **serv-ğad** hergiz / Ayağına düşüp berg-i hazânveş hâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [serv-ğad,]

serv-kadd: Servi boylu.

Şevk-ı gayra nârveş mâyil degül ey **serv-kadd** / Toğrulukla dergehüñde oldı hıdmetkâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [serv-kadd,]

Rahîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / Komaz ser-keşlign ol **serv-kadd** âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [serv-kadd,]

Serv-kaddüñ hasretinden gözde âbum var benüm / Lâle-ruhsârüñ gamıyla dilde tâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [serv-kaddüñ, -üñ]

Ben senüñ bende-i ser-bâz u taleb-kârüñ olam / **Serv-kaddüñe** hevâ-ğ‘âh u hevâdârüñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [serv-kaddüñe, -üñe]

Bî-ğarâr olur Karaman başına tozlar kopar / Râst tâ sen **serv-kadd** kılduñ ğarâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [serv-kadd,]

Serv-kaddüñ yâdına çekdüm elifler sîneme / Lâle-ruhsârüñ firâkı arturur nârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [serv-kaddüñ, -üñ]

Toğrulın meclise cân nuğlin ider anı revân / **Serv-kadd** beste dehen gözleri bādâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [serv-kadd,]

Serv-kaddüñ cüst u cü itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-âb ağar hünîn-ğabâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [serv-kaddüñ, -üñ]

Sînede iki elif kolumda iki dâğ-ı ğam / Sen vefâsız **serv-kadd** gül-ruğ elinden âh âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [serv-kadd,]

serv-kâmet: Servi boylu.

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı hüsn içre / Kıyâmet **serv-kâmet** gonca-leb bir gül-‘izârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [serv-kâmet,]

Pâyüña ey **serv-kâmet** bir dem-i fırsat bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi bir bir beyân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [serv-kâmet,]

setreyle-: Gizlemek, örtmek.

Mükedder görse çihrem ânide âyîne fâş eyler / Görüp her ‘aybumı **setreyledüm** yok câmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [setreyledüm, -düm]

sev-: (Bir şey veya kimseye) Sevgi duymak, gönlünde (ona karşı) bir muhabbet beslemek.

Ey Raḥîmî dü cihânda sen de gel bir yar **sev** / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânüñ cânı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [sev,]

N'eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber **sevmeden** / Vaḫtidür yansun yaḫılsun bu dil-i süzân ḫayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [sevmeden, -meden]

Efendi seni **sevdiğümdür** şuçum / Bu cürmiyle bende güneh-kāruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [sevdiğümdür, -diğümdür]

sevâb: Allah (c.c.) tarafından mükafatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı. Allah'ın rızasını kazanmaya mahsus iyi amel ve hayırlı işler.

Temennâ-yı vişâlün eylemekden özge yoḫ cürmüm / Benem ol ey 'aṭâ-baḫşem ḫaṭâ-püşem **sevâbumdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [sevâbumdur, -umdur]

sevâd-ı levh-i dide: Gözün levhasının karalığı.

Sevâd-ı levh-i dîdem içre 'aks-i kākül ü ḫaddün / Leb-i deryâ-yı Hind içre hemân bir serv-i dil-cüdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [sevâd-ı levh-i dîdem, -m]

sevâd-ı nâfe-i baḫt-ı siyâh: Kara bahtın miskinın karası.

Nigâr-ı 'arîzuñda görinen ḫaṭṭ dūd-ı âhumdur / Ya ḫod ey meh **sevâd-ı nâfe-i baḫt-ı siyâhumdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [sevâd-ı nâfe-i baḫt-ı siyâhumdur, -umdur]

sevdâ: Aşk, sevgi.

Saña kim bildürür ben 'âşık-ı miskinün aḫvâlin / Benüm **sevdâmı** zülfünle perişân olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [sevdâmı, -mı]

Zülfî pâyına düşüp utma lebinden tiryâḫ / Gel bu **sevdâyı** raḫîbâ ḫo ser-i mâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [sevdâyı, -yı]

Zülfünle ḡamze bend ider oldı uğrılayın / Miskîn-dilümi ḫıldı bu **sevdâ** ayın bayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [sevdâ,]

Ḳıl ḫadar bulmadı yol zülf ü miyânına göñül / Yoḫ yire 'ömri telef eyledi bu **sevdâda** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [sevdâda, -da]

Eksük olmaz zülf ü ḫaddünden hevâlar başuma / Veh bu **sevdâdan** gelür âhir belâlar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [sevdâdan, -dan]

Zülfüne dolanmış işitdüm raḫîbi dün gece / Eksük olmaz baña bir **sevdâ** ḫara ḫaygu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [sevdâ,]

sevdâlara şal-: Kendisine âşık etmek.

Gönlüm alan o çeşm-i dil-cüdur / Velî **sevdalara şalan** odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1).
[sevdalara şalan, -an]

sevdâyî: Hevâ ve hevesiyle hareket eden, arzularına yenik düşen. || Sevdalanmış.

‘Aceb Mecnûn-şifat **sevdâyî** düşdüm zülfi ucundan / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey şehd-i güftârum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [sevdâyî,]

sevdâ-yı cân: Gönlün sevdası.

Ey Raḥîmî kıdd ü zülf-i yâr ise **sevdâ-yı cân** / Şubḥa dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [sevdâ-yı cân,]

sevdâ-yı ḥâm: Çiğ seveda, olgunlaşmamış seveda.

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görün şol zâhid-i nâ-puḥteyi **sevdâ-yı ḥâm** eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [sevdâ-yı ḥâm,]

sevdâ-yı islâm: İslam sevdası.

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñün zünnârını / Ey şanem **sevdâ-yı islâmı** koyup tersâ olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [sevdâ-yı islâmı, -ı]

sevdâ-yı zülf: Saçın sevdası.

Sevdâ-yı zülf ü şevk-i ‘izâruñla ay u gün / Eyley şabâ yeli gibi leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 26, Beyit 3). [sevdâ-yı zülf,]

Âh kim **sevdâ-yı zülfüñle** bu dil âşüfte-ḥâl / Kalmadı kılca kararum oldu ten zıll-i ḥayâl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [sevdâ-yı zülfüñle, -üñle]

Her kılum cism-i za‘îfimde zebân-ı ḥâl ile / Dil uzadup şerḥ ider **sevdâ-yı zülfüñ** mü-be-mü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [sevdâ-yı zülfüñ, -üñ]

Perişân olduğum **sevdâ-yı zülfüñle** görenler dir / Bu bir dîvânedür Mecnûn-ı ser-gerdândan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [sevdâ-yı zülfüñle, -üñle]

sevdâ-zede: Aşk vurgunu, sevdalı.

Dil-i dîvâne Leylâyı şaçunçün / Yürür **sevdâ-zede** Mecnûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit
4). [sevdâ-zede,]

sevdük: Sevgi duyulan, muhabbet beslenen, âşık olunan, gönül verilen kişi.

Ḥasret itdün ḥasret ol **sevdüklerüñe** ey rakîb / Sen de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [sevdüklerüñe, -lerüñe]

seyl-âb: Sel.

Serv-қaddũñ cüst u cü itmekde her sũ gözlerüm / Beñzer ol **seyl-âb** aқar һünin-һabâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [seyl-âb,]

Ter düşersin sũy-ı kũyuñda yaşum **seyl-âbına** / Hâk-i pâyuña revâ mıdur yol ırmaқ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [seyl-âbına, -ına]

seyl-âb-ı bî-pâyân: Sonsuz, tükenmez sel.

Nice deryâ-yı kudret қаtresidür bilmezem yâ Rab / Ne һikmet mevcinüñ **seyl-âb-ı bî-pâyânıdur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [seyl-âb-ı bî-pâyânıdur, -ıdur]

seyl-i sirişk: Gözyaşı seli.

Seyl-i sirişküm eyledüm ‘âlemde cüybâr / Ol serv-i hoş-һurâmı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [seyl-i sirişküm, -üm]

seyr:

1. Temaşa.

Çoқ rüzgâr baһr ü berüñ **seyrin** eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm ‘azm-i kũy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [seyrin, -in]

Қanâ‘at қāfınuñ **seyrinde** ‘anқā hem-cenāһumdur / Hümâ-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [seyrinde, -inde]

Yüksek uçar iremez **seyrine** şeh-bâz-ı ‘uқul / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i һurāmān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [seyrine, -ine]

Bir dem şu gibi irmedi dîdâr **seyrine** / Şol tünd-revi saһt-ı dil olan һacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [seyrine, -ine]

2. Gezinti, gezme.

Gice **seyrümde** gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehā һayr ola dũş-ı devlet-i cāvide dũş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [seyrümde, -ümde]

3. Bakmak, temaşa etmek.

Göñül Aқşehre beñzer gerçi **seyrümde** cemālüñle / Қара bulut gibi һā‘il olur gāhi gam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [seyrümde, -ümde]

Hümâ pervâz ‘ālî **seyr** laçın-i sa‘âdetdür / Tezervi ‘âlemi şayd itmege bir şāh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [seyr,]

seyr eyle-: Bakmak, temaşa etmek.

Gider Mūsā ile haṭṭuñ ḥadūñ **seyr eylesin** münkir / Görüp Ḥaḫḫ dīni bāṭıl fikri ḳo sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [seyr eylesin, -sin]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār **seyr** / Baña kūyuñ pes ne lâzım **eyleyem** tekrār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [seyr eyleyem, -yem]

Dîdeden bir dem degül ḥālî ḥayālî ḥüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde **eyler** ḥazret-i ḥünkār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [seyr eyler, -r]

Ḳamu eşyāda her vechile vechü’llāhî **seyr eyle** / Şafā ehline ey şūfî bu mir’āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [seyr eyle,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam **seyr eyle** sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [seyr eyle,]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile **seyr eyle** Selîm Ḥān ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [seyr eyle,]

Raḥîmî n’ola kūyuñ topveş **seyr eylese** her gün / O ser-gerdānuñ itdi āḥ ḳaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [seyr eylese, -se]

Meh-ruḥuñ hecriyle **seyr eyle** yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [seyr eyle,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi ḡoncayla gel **seyr eyle** sultān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [seyr eyle,]

seyr it-: Bakmak, temaşa etmek, izlemek.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca **seyr iderüm** ḳanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [seyr iderüm, -erüm]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle gibi / Gül yüzüñ **seyr ide** nergis gibi her bir güstāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [seyr ide, -e]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār **seyr** / Baña kūyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [seyr itmedüm, -medüm]

Söz bir olur beg didüm vā‘iz uzatma ḳışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez **iden** dîdār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [seyr iden, -en]

Ḡonca gibi ḳan yudar bülbül ḥarîm-i bāğda / Bî-tekellüf güleşen-i ḥüsnüñ ider her ḥār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [seyr ider, -er]

Gün olur ay yüzüñi **seyr idemem** bir yıl olur / Göricek göz yaşı māni‘ neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [seyr idemem, -emem]

Güleşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / **Seyr iden** ḥaddüñ bu deştüñ lâlezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [seyr iden, -en]

Bî-tekellüf **seyr ide** her ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [seyr ide, -e]

Gerçi Eyyüb itleriñi **seyr iderseñ** seg qarīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seyr iderseñ, -erseñ]

Cāmeveş ben giñ yaķadan **seyr idem** gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [seyr idem, -em]

Ma'nā gözüyle **seyr iderin** şüret 'ālemin / Naķķāş-ı levh-ı pür-'ıberüñ pür-nuķūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [seyr iderin, -erin]

Didi **seyr itdükce** ben sen gözleriñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle isār it güher didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [seyr itdükce, -dükce]

seyr ider her hār-ı hüsñüñ gülşenin ben lāleveş / Giñ yaķadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [seyr ider, -er]

Ruħuñ **seyr iden** ey gonca çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [seyr iden, -en]

Seni germ-ābede **seyr itmege** hālvet bulmaz / Gündüzün mihr gice māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [seyr itmege, -mege]

Piyāde **seyr iderken** maķdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem 'asker-i ezhāra oldı tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [seyr iderken, -erken]

Bāğ-ı hüsñüñ ben irāķdan **seyr idem** nergis-misāl / Bî-tekellüf geşt ide her rü-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [seyr idem, -em]

seyr kıł-: Seyretmek, bakmak.

Ķatre-i eşküñ binüp müjgāna her sū yügrişür / Çübe binmiş tıfla beñzer kim **kıłur** her bār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [seyr kıłur, -ur]

Göz ucıyla bir nażar kıł gözle ben dil-hastay / Mücib-i şıħhat olur **kılsa** kaçan bîmār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [seyr kılsa, -sa]

Ķālib-i nūr-ı tecellidür Rahîmî şevķ ile / Vādî-i 'aşķ içre **kılmış** bir gice didār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [seyr kılmış, -miş]

Şāf kıł cān gözgüsün **kıł** 'ārız-ı dildārı **seyr** / Vechi yokdur ey gönül **kıлма** şaķın aģyārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [seyr kıł; seyr kıлма, -ma]

Pertev-i hüsñüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Ķāzret-i şeh-zādedür girmiş **kıłur** gülzārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [seyr kıłur, -ur]

Bir şanemde şüretā naķşuñ nażirin görmedüm / Gerçi **kıldum** deyr-i dünyāda der ü dîvārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [seyr kıldum, -dum]

Şu gibi şāf ol derünüñda küdüret kıłmasun / Bir dem ola şu gibi tā **kılasın** didārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [seyr kılasın, -asın]

Ey Rahîmî şu gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim **kılam** ol serv-i hoş-refteārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [seyr kılam, -am]

seyrân:

1. Bakma, temaşa etme.

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne **seyrân** kıyısı ayva hemân haṭṭ şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [seyrân,]

2. Gezme, gezinti.

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün gamdan ola yârüm / Raķîb ile senüñ **seyrânda** bir hoş ‘âlemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [seyrânda, -da]

seyrân eyle-: İzlemek, temaşa etmek.

Çehre-i maķşûda yüz gösterse rûḥ olsa hiçâb / Bî-vesîle ‘arîz-ı cânâna **seyrân eylesem** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [seyrân eylesem, -sem]

seyrân-ı çerâğâh-ı ḥoten it-: Hoten'in çayırılığında gezmek.

İtmez âhûlarla **seyrân-ı çerâğâh-ı ḥoten** / Āsitânüñ atlar ile intisâb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 169, Beyit 3). [seyrân-ı çerâğâh-ı ḥoten itmez, -mez]

seyrân it-:

1. Seyretmek, temaşa etmek.

Bâğa varup serviler **seyrân iderse** tañ degül / Bu Raķîmî şive-i reftâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [seyrân iderse, -erse]

2. Gezinti yapmak, gezmek.

Bu bâğuñ servi dūd-ı gam küli bir ṭabla âteşdür / Şabâveş ṭurma bir dem bir nefes âzâde **seyrân it**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [seyrân it,]

seyrân kıl-: Gezinmek, gezip dolaşmak.

Binüp keştîye sen meh gün gibi **kılduķca seyrânı** / Toķuz kat ṭolanur bād-ı figânüm çerḥ-i gerdânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [seyrânı kılduķca, -ı, -duķca]

seyre çık-: Gezintiye çıkmak.

Kaçan gün gibi tenhâ **seyre çıķsañ** bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumân
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [seyre çıķsañ, -sañ]

seyrgâh it-: Gezinti yeri, seyir yeri haline getirmek.

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin şād-âb idüp bir **seyrgâh itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [*seyrgâh itdüm, -düm*]

seyr-i bâğ u rāğ: Bağ ve bahçenin seyri.

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / Ruḥuñsuz ey gül-i ter şanma **seyr-i bâğ u rāğ** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [*seyr-i bâğ u rāğ,*]

seyr-i cemâl: Güzel yüzü seyretme.

Benüm ĩd-i hümâyūnum senüñ **seyr-i cemâlüñdür** / Gözüme ğurre ey meh-rū iki ğarrâ hilâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [*seyr-i cemâlüñdür, -üñdür*]

seyr-i çemenzâr: Çimenlikte, bahçede gezinti.

Yâr ile **seyr-i çemenzâra** heves kıлма göñül / Hem-reh olmak râst gelmez serv ile şâḡ-ı giyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [*seyr-i çemenzâra, -a*]

seyr-i didâr: Sevgilinin yüzünü seyretme.

Bâğ-ı ḥüsnüñsüz cinân bâğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz **seyr-i didâr** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [*seyr-i didâr,*]

Ey Raḥîmî **seyr-i didâr** ise dâ'im ârzü / Ma'ıl olma her yaña şu gibi sūy-ı yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [*seyr-i didâr,*]

seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî sūy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [*seyr-i didâruña, -uña*]

seyr-i gülistân: Gül bahçesi seyri.

Bülbül-i şüridedür **seyr-i gülistân** özledi / Dil anuñçün gülşen-i ruḥsâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [*seyr-i gülistân,*]

seyr-i gül-izâr: Gül yanaklıyı (sevgiliyi) izlemek, seyretmek.

Cefâ-yı ḥârdan cân bülbüli rencide-ḥâtırdur / Gül ü gülzârdan yok ḥazzı **seyr-i gül-izâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [*seyr-i gül-izâr,*]

seyr-i ḥüsn: Güzelliğın seyri.

Ben mübtelâyı ḥasret iden **seyr-i ḥüsnüñe** / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [*seyr-i ḥüsnüñe, -üñe*]

seyr-i 'izār: Yanağının seyri.

Çaşuñ teferrüci **seyr-i 'izāruñ** olmayıcağ / Hilāl-i 'ıdi meh-i tâbdârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [seyr-i 'izāruñ, -uñ]

seyr-i kûy-ı yâr: Sevgilinin mahallesini seyretmek, izlemek.

Cihân bâğı degül ger ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol etrâfa **seyr-i kûy-ı yâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [seyr-i kûy-ı yâr,]

seyr-i ruh: Sevgilinin yüzünün teması.

Şüfiyâ **seyr-i ruhu** baña nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cân gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [seyr-i ruhu, -ı]

seyr-i ser-i kûy: Mahallenin başında gezinmek.

Çaçan **seyr-i ser-i kûyına** yārūñ eylesem niyet / Gider vallāhi hātırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [seyr-i ser-i kûyına, -ına]

seyr-i şimşād: Şimşir ağacının seyri || Sevgilinin uzun boyunun teması.

Hevādār olma her bir sāyesinden 'ār iden serve / Cihân bâğında besdür 'ārif iseñ **seyr-i şimşāduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [seyr-i şimşāduñ, -uñ]

seyr-i şubh-ı 'ıd-i adhā eyle-: Kurbanlara bayram sabahı bakmak.

Ey Raḥîmî **seyr-i şubh-ı 'ıd-i adhā eyleme** / Gün yüzüme didi kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [seyr-i şubh-ı 'ıd-i adhā eyleme, -me]

seyr-i süy-ı deryā: Deniz tarafının seyri.

Revân oldu yine ol serv **seyr-i süy-ı deryāya** / Beşer ey dîdesinde meyli yok çurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [seyr-i süy-ı deryāya, -ya]

seyrin it-: İzlemek, bakmak.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdānı **seyrin it** / Aşkşehrūñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [seyrin it,]

seyyāh-ı bahr: Deniz yolcusu,gezgini.

Göz ü göñlüm oldılar **seyyāh-ı bahr** ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [seyyāh-ı bahr,]

seyyāre: Kervan.

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum **seyyāresin** / Hem-kađem ĥam gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [*seyyāresin, -sin*]

sezā: Yaraşır, uygun, münasip, layık.

Saña şıĥhat **sezā** cismüñdeki zaĥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [*sezā,*]

sezā-yı taĥt u tāc: Taht ve taca münasip.

İltifātını Raĥimî mūruñuñ eyle ziyād / Vāriş-i mülk-i Süleymānı **sezā-yı taĥt u tāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [*sezā-yı taĥt u tāc,*]

sı-: Kirmak.

Şığum seng-i ġam ile kāse-i mecnūn-şıfat başum / Ĥaĥā ıaşı irüp tā kim ser-i dildāra zaĥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [*şığum, -dum*]

şığk: İçten baġlılık, sadakat.

Sa‘adetlü serüñüñ **şığkı** için pāy-ı taĥtuñdan / Selimü’l-bāl ben mūrı Süleymān ĥāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [*şığkı, -ı*]

Raĥimî **şığk** ile gel sen ĥavāşa meşġul ol / Yolında ölmege yārüñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [*şığk,*]

Kimse tedbiri ile taĥdiri taġyir eylemez / Gel ġöñül sen **şığk** ile Ĥaĥka tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [*şığk,*]

Şığkıyla muhibbüñ durur ol şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadāĥat Baba Ĥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [*şığkıyla, -ıyla*]

şıfāhān: İsfahan, İran'da İsfahan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir. Aynı zamanda ülkenin üçüncü büyük şehridir. Bu şehir Safavi döneminde başkent idi, bu nedenle söz konusu şehirde çok sayıda tarihi eser bulunmaktadır.

Kuĥl-ı ĥāk-i maĥdemüñ irġürdüġiçün çeşmüme / Bād-ı şubĥa muştılık virdüm **Şıfāhān** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [*şıfāhān,*]

şıfāt: Yüz, çehre.

Bir şafā kesb eyledüm mir‘āt-ı ‘aşġ-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme cümle **şıfāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [*şıfāt,*]

sıg-: Bir yere bütünüyle girebilmek.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrâke **sıgar** ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [sıgar, -ar]

sıhhat: Sağlık, afiyet, esenlik.

Ey Raḥîmî gerçi içdüm çok ḥekîmüñ şerbetin / Cisme **sıhhat** gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [sıhhat,]

Saňa **sıhhat** sezâ cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cânım fidâ olsun yoluña hep (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [sıhhat,]

Vücüd-ı nâzüküñe yaraşur her laḥza **sıhhatler** / Sa‘âdetlü serüñden eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [sıhhatler, -ler]

Tena‘um birle **sıhhat** pisterinde ḥ‘âb-ı nâziyla / Ḥuzûr-ı pür-sürürıyla kırup ḥoş-istirâhatler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [sıhhat,]

Şafâ câmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u **sıhhatler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [sıhhatler, -ler]

Sen cism-i dehrüñ cânısın sen cânâ **sıhhat** yaraşur / Sen ‘âlemüñ sulṭânısın sulṭâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [sıhhat,]

Bir demde biñ mürde kıpur zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / Cân u cihânuñ cânısın cânâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [sıhhat,]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘küb-ı devrüñ nürıdur / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sulṭâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [sıhhat,]

Ḥoş gör dem-i bîmârlıḡı bîdârlıḡdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devâ dermâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [sıhhat,]

Evvel ḡonân âḡir göçer ‘âlem misâfir-ḡânedür / Bu tekyede bir iki gün mihmâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [sıhhat,]

Bu la‘l-i cân îşâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cânâ sen âdem cânısın insâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [sıhhat,]

Cümle cihânuñ cânısın ancak Raḥîmîñüñ degül / Ḥaḡḡâ ki sensüz ‘âfiyet şâhâna **sıhhat** yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [sıhhat,]

Saňa emn ü emân **sıhhat** yaraşur dâ‘imâ ammâ / Marîz u rencden ḡurtulmasın aḡyâr-ı bed-ḡ‘âḡum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [sıhhat,]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / Beni **sıhhatde** şanma şayruyam bu şad ḡayâlüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [sıhhatde, -de]

sıhhat bul-: Şifa bulmak, iyileşmek.

Ben senüñle fürkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmār ger **şihhat bulursam** söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [şihhat bulursam, -ursam]

şihhat ir-: Şifa vermek, sağlığına kavuşturmak.

Rahîminüñ budur dârü’ş-şifâ-yı gaybdan derdi / Vücûduña **irüp şihhat** tenüñde gide zaḥmetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [şihhat irüp, -üp]

şihhat ü emn ü emân ol-: Sağlık, huzur ve güven olmak/ bulunmak.

Vücûd-ı nâziüküñde **şihhat ü emn ü emân olsun** / Marîz u renc ü bîmārı naşîb-i düşmenân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [şihhat ü emn ü emân olsun, -sun]

şınık: Kırık.

Şikeste-ḥâtırum luṭf eyle bir ḳalbi **şınıkdan** şor / Vücûdı seng-i cevriyle zaḥmdâr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [şınıkdan, -dan]

sırr: Gizli tutulan, saklanan, giz, gizem.

Dehâni **sırrını** şordum leb-i la‘l-i şekerhâdan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [sırrını, -ını]

Pür-ğaraż ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâḳıf ol bu **sırta** şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [sırta, -a]

Beni ‘aşḳuñ meyiyle mest ü şeydā eyleyen sensin / Nihānî **sırrımı** ifşā vü rüsvā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [sırrımı, -umı]

sırr-ı maḥfi: Gizli sır.

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aḡyāra / Bunı her **sırr-ı maḥfiden** ḥaberdār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [sırr-ı maḥfiden, -den]

sıyt-ı ‘adl: Adalet sesi.

Sikender gibi şalsun **sıyt-ı ‘adlüñ** gūş-ı gerdüna / Naşîbüñ Ḥızrveş dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [sıyt-ı ‘adlüñ, -üñ]

sız: Erimek.

Kendüñüñ yağıyla **sızup** ḳorlanur her kūşede / Nār-ı ḡamdan kimseye ‘acz eylemez izḥār şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [sızup, -up]

sıztur-: Eritip süzmek.

Püte-i ğuşsaya koyup bu Rahîmîyi felek / **Sızturup** âteş-i gayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [sızturup, -up]

sîb: Elma || çene.

Mâ-ھاşal emrüd ya ħarbüz u ya bıttîh u **sîb** / Ķanķısın ihsân iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [sîb,]

sidre: Hz. Muhammed’in mîraç gecesinde Cebrâil ile birlikte yükseldiği yedinci kat semâda bir makam.

Görelî kıadd-i büleñdün müñtehâdur himmeti / **Sidrede** tûbāya baş egmez dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [sidrede, -de]

sidre hakķıçün: Yedinci kat semadaki sidre makamının hakkı için.

Güzelsin bî-bedelsin müñtehâsın **sidre hakķıçün** / Ruĥuñ cennet lebün kevşer dişüñ lü’lü’ kıadün tûbā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [sidre hakķıçün,]

sifâl: Çanak, testi.

Ķapuñda pister-i dîbā gerekmez ħāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ **sifâli** cāmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [sifâli, -i]

Eteğün şanmış **sifâlin** dem olur mı ħ’ār-ı ‘aşķ / Dökseler ger kıanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [sifâlin, -in]

sifle: Terbiyesiz, alçak.

Āh kim sâĝar şunarsın mest olup her **sifleye** / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāĥ-ı rûĥ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [sifleye, -ye]

sifle-perver: Ayak takımına, alçaklara destek olan, onları koruyan ve kullanan.

Gözine ħāk-i ĝam hem-dem şu **sifle-perverün** kıadri / Kıatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [sifle-perverün, -ün]

siĥr-i seher: Sabah sihri.

Mestāne ĝozin şive ile süzdüğü yārün / Efsün okıyup nergise **siĥr-i seher** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [siĥr-i seher,]

sikender: Makedonyalı ünlü Büyük İskender. Üstün zekâsı, cesareti, askerlik dehası dünyaca kabul edilmiş ve Anadolu, Suriye, İran ve Hind ülkelerini istila eylemiştir.

Sensin şalâbetiyle zemânuñ **Sikenderi** / ‘Azm eyle her diyâra yüri Hızrvâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [sikenderi, -i]

Fehm it figân kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet **Sikender** eyleme bir lahza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [sikender,]

Ne gam dîv-i ‘adûdan vâriş-i taht-ı Süleymânsın / Selîm ol sen sa‘âdetle **Sikender** mülket-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sikender,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlûñ gûş-ı gerdüna / Naşîbüñ Hızrveş dünyâda ‘ömr-i câvidân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [sikender,]

Ol **Sikender** derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan garq ide bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [sikender,]

sikendervâr: İskender gibi.

Şâm-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tâ / ‘Âleme hüküm itdi şevküñle **Sikendervâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [sikendervâr,]

sikke-şüret: Görünüşü para gibi parlak.

Rahîmî rüy-ı zerdiyle egerçi **sikke-şüretdür** / Velî bir aqçesi yok eşk-i sîm-efşândan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [sikke-şüretdür, -dür]

sil-: Sürterek bir şeyin üzerindeki tozu, kiri almak, temizlemek.

Reh-güzâruñ pāk idüp **sildi** süpürdi şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [sildi, -di]

silm: Barış, sulh, âsâyiş.

İtibârı şimdiki dehr içre yegdür **silminüñ** / Sen ne var Selmân gibi söylerseñ eş‘âr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [silminüñ, -inüñ]

sîm: Gümüş.

Şanasın şem‘-i kâfûrî durur eşcâr-ı gülşende / Ki tölmiş **sîmden** pervânelerle büstân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [sîmden, -den]

Şanma bir müflis gedâyam ‘aşk-ı istignâ yeter / **Sîmdür** eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [sîmdür, -dür]

sîm ile zer: Gümüş ve altın.

İşigüñ sâ'illerine her dem ey kân-ı sehâ / Eşk-i rüyum **sîm ile zerdür** yeter ihsân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [sîm ile zerdür, -dür]

sîmâ: Yüz, çehre, beniz.

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la'li gonca hem semen **sîmâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [sîmâ,]

simât-ı keh-keşân: Samanyolunun alâmeti.

Çün döşendi nüh sipihr üze **simât-ı keh-keşân** / Mey şafağ encüm nuğul hürşid ü mehdür nân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [simât-ı keh-keşân,]

sîmîn-beden: Gümüş bedenli, gümüş gibi parlak ve beyaz vücutlu.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i 'aşğ / Bilmez ol **sîmîn-beden** daği dirîğâ kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [sîmîn-beden,]

sîne:

1.Gönül yürek.

Kim bilürdi bu delük **sînem** figânın n'eydügin / Bu mağâmî âh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [sînem, -m]

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil pür-iztîrâb / 'Aşğ ezfün yâr zâlim 'ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [sîne,]

Gül yağalarda yağam **sînemi** ben lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [sînemi, -mi]

Bu şerha şerha **sînem** yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi gayra mâ'il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [sînem, -m]

Ey kaşı yâ zağm-ı gânzeñle müşebbek **sînemüz** / Menzil-i sehm-i belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [sînemüz, -müz]

Güneş yüzüm beni mihrüñde şâdık belki **sînemde** / Görinen dâğ-ı da'vâ-yı mağabbetde güvâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [sînemde, -mde]

Sînemi gül gibi şad çâk itdi hâr-ı intizâr / Lâle gibi cisme dâğ urdı bu nâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [sînemi, -mi]

Hâl-i ruhuñ firâkı ile nâr-ı hasretüñ / Yakdı Rağimî **sînesine** dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [sînesine, -sine]

Bir serv-ğad [u] lâle-ruhuñ guşşasından âh / **Sînemde** görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [sînemde, -mde]

Kaşrını yıkmak ise düşmenüñ ey nâle ğarâz / **Sîneden** derd ile çık günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [sîneden, -den]

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa **sînemde** / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân çalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [sînemde, -mde]

Şâyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i âhum **sîneden** / Berķ-ı ‘âlem-tâba ey meh-rû olur mı hîç ğılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [sîneden, -den]

Dolup **sînem** şu dem ki mâh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i gama tıbl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [sînem, -m]

Melâmet tîrine **sînem** nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruhsârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [sînem, -m]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil dildâr hem / **Sîne** dâĝ-ı hasret ile hısta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [sîne,]

Ğam oklarıyla tıldı bu **sînem** belek midür / Tîĝ-ı cefâ yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [sînem, -m]

Dîdemüñ nûrı vü **sînemde** sürürüm sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sînemde, -mde]

Şerâr-ı süz-ı şevķümden semâ pür-necm olur her şeb / Ruħuñ mihrîyle **sînem** içre deff ü nāya ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [sînem, -m]

Hasret-i hâlüñle ey serv-i revân / **Sîneme** çekdüm elif yakdum dögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [sîneme, -me]

Serv-kıddüñ yādına çekdüm elifler **sîneme** / Lâle-ruhsârâuñ firākı arturur nârum Ğasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [sîneme, -me]

Sînede iki elif kolumda iki dâĝ-ı Ğam / Sen vefâsız serv-kıdd gül-ruħ elinden âh âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [sînede, -de]

Bir nefes kıaldı hemân ancaķ Ğayâtumdan eşer / Derd ile **sînem** delüp ney gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [sînem, -m]

Ğam tîri pâre pâre idüp deldi **sînemi** / Dil şerħa şerħâdur teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [sînemi, -mi]

Hecr odı yakdı **sînemi** bağrum kebâb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [sînemi, -mi]

Şafâ gitdi göñül âyînesinde jeng-i Ğam kıaldı / Gül-i şâdî açılmaz **sînede** hâr-ı elem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [sînede, -de]

Dâĝ urup **sîneme** ‘aşķ odı ile lâle gibi / Düşeyin dâmen-i kuhsâra Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [sîneme, -me]

2. Göğüs, bağır.

Ğalîlüm hâne-i dilde Ğam-ı cānânı miħmân it / Tenevvür **sînede** hün-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [sînede, -de]

Sipāhum eşk-i ḥasret **sīne** ṭablumdur ʿalem āhum / Raḥīmī mālik-i mülk-i ḡam oldum ḵaldırup sancaḵ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sīne,]

Sīneñde dil efsürde göz uyḡuda cān mürde / Bir çāresi yoḵ derde bî-çāre neden düşdüñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [sīneñde, -ñde]

Sīnemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu ḵaldı yādgārı her bir ḵaşı kemānuñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [sīnemdeki, -mdeki]

Cāmeveş ben giñ yaḵadan seyr idem gül **sīneñi** / Ḷoca ḵarşumda seni sürüp şafā pīrāhenüñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [sīneñi, -ñi]

Benüm gibi eger boynın benefşe **sīne** çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülünşüz āh ider sünbül
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [sīne,]

Ten ki ḡāk-i rāh-ı cānān olmaya ḡāk olsun ol / **Sīne** zaḡm-ı tīgüñe cāy olmaya çāk olsun ol
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [sīne,]

Şerḡa şerḡa **sīnemüñ** zaḡmını hem dil yarasın / Ḥancerünle dilleşüp ruḡşat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [sīnemüñ, -müñ]

Ḥār-ı hecrünle senüñ ey ḡonca baḡrum ḡūniken / **Sīnemi** gül gibi çāk itmek diler her bir diken
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [sīnemi, -mi]

Sipāhum eşk-i ḥasret **sīne** ṭablamdur ʿalem āhum / Diyār-ı ḡamda şimdi pādişāhum pādişāyam ben
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [sīne,]

Seng-i cevruñ cemʿ idüp **sīnemde** cānā cān ile / Bir maḡabbet-ḡāne yapdum bu dil-i nā-şād için
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [sīnemde, -mde]

Menzil olmaḡa müjeñ tīrine cān bir kez diyü / **Sīnemi** ḵalḵan bu ḵaddüm yā kemān itsem dirin
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [sīnemi, -mi]

Dāḡ-ı ḡam yaḵdı dile bir verd-i ḡandān **sīnelü** / Ḷoncaveş ḡūn itdi baḡrum ol gülistān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [sīnelü, -lü]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ʿuḵül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḡırāmān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [sīnelü, -lü]

Ṭañ mıdur göḡsin görüp pūr-şevḵ olursa āsmān / Gice pehlūsındadur bir māh-ı tābān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [sīnelü, -lü]

Yire urmasın dir iseñ arḵañı rübāh-ı dehre / Şīr-i merd ol oligör ḵurdum bir arslan **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [sīnelü, -lü]

Cān ile tīgüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yoḵ bu devr içre Raḥīmī gibi ḵalḵan **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [sīnelü, -lü]

sīne-i şahrā: Sahranın sinesi || yeryüzü.

Ḷudümüñden feraḡ-efzā olaldan **sīne-i şahrā** / Gözüm yaşı gül oldı ey yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [sīne-i şahrā,]

sîne-i sūzân: Yanan yürek.

Ġarîb ü bî-kes ü dil hastayum bu dâr-ı miñnetde / Uyarımaz kimse şem‘üm **sîne-i sūzândan** ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [sîne-i sūzândan, -dan]

sipâh: Asker, ordu.

Sipâhum eşk-i hasret sîne tablumdur ‘alem âhum / Raġîmî mâlik-i mülk-i ġam oldum ġaldırıp sancaġ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sipâhum, -um]

Sipâhum eşk-i hasret sîne tablumdur ‘alem âhum / Diyâr-ı ġamda şimdi pâdişâhum pâdişâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [sipâhum, -um]

sipâh-ı ‘aşk: Aşk askeri, muhabbet ordusu.

Raġîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde **sipâh-ı ‘aşka** baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [sipâh-ı ‘aşka, -a]

sipâh-ı eşk-i hasret: Özlem gözyaşının ordusu.

Sipâh-ı eşk-i hasretten şehâ ġarġ itdi dünyâyı / Raġîmîniñ gözi yaşına raġm it eyle Şubaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [sipâh-ı eşk-i hasretten, -den]

siper: Kalkan, korunmak, ġizlenmek maksadıyla arkasına, altına veya içine sığınılacak, saklanılacak şey.

Bir şehüñ şimdi Raġîmî ġulıdır ġalka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu ġalka **siper** ihsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [siper,]

Yaralandı yüregi tîr-i ġasedden **siperüñ** / Ķocalı hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 293, Beyit 2). [siperüñ, -üñ]

sipîhr: Gök, sema.

Şem‘-i ġadrin revġan-ı ‘izzet fûrûzân eylesün / Nitekim ġandil uyarduġca **sipîhre** mâh-ı tâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [sipîhre, -e]

sipîhr-i ‘âlem: Alemin, dünyanın seması.

Ey şehen-şâh-ı bülend aġter **sipîhr-i ‘âleme** / Bedr-i ġüsnuñle hilâl-ebruñ olur bürhân-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [sipîhr-i ‘âleme, -e]

sîr-âb eyle-: Suya doymuş, suya kanmış olmak.

Feyz-ı ihsânüñ gönül bâġını **sîr-âb eyledi** / Ser-be-ser büstân-ı dehri nitekim bārân-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [sîr-âb eyledi, -di]

sîret: Bir kimsenin ahlâkı, seciyesi, karakteri, dışa akseden davranışı.

Ve fâ resmin recâ itme raķıb-i zişt-i şüretten / İdüpdür **sîreti** şeklin be-vech-i kil-k-i fiṭrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [*sîreti, -i*]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde **sîretsin** Selîmâsâ / Süleymân gibi hem sulṭânısın iḳlîm-i ‘irfânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [*sîretsin, -sin*]

sîr-i sîm ü zer: Altın ve gümüşün doymuşu.

Rahîmî sâ’ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ def’ine **sîr-i sîm ü zer** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [*sîr-i sîm ü zer,*]

sirişk: Gözyaşı.

Görmezlenür bu bülbülin iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider **sirişküñ** o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [*sirişküñ, -üm*]

sirişk-i çeşm-i ‘âşık: Aşığın gözünün yaşı.

Şehâ şād-âb iden küyuñ **sirişk-i çeşm-i ‘âşıkdur** / Bilürsin şöhreti Şaṭdur şehâ dünyâda Bağdâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [*sirişk-i çeşm-i ‘âşıkdur, -dur*]

sirişk-i lâle-gün: Lale renkli gözyaşı.

Ḳana ğarḳ itdi ruḥ-ı zerdüm **sirişk-i lâle-gün** / Vechi var dilerse şāhum baña mîr-i ‘âşıkān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [*sirişk-i lâle-gün,*]

sitem: Zulüm, eza, cefa.

Var iken luṭf u kerem kıılma **sitem** semtine ‘azm / Eyleme imsâke meyli var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [*sitem,*]

Ḥāşılı bir oñmadıḳsın şan‘atuñ cevri ü **sitem** / Ḳan yudar şākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [*sitem,*]

sitem-i ğamze-i fettān: Fitneler koparan gamzelerin cefası, zulmü.

Leb-i cān-baḥşı virür ḥasta dile gerçi ḥayāt / **Sitem-i ğamze-i fettān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [*sitem-i ğamze-i fettān,*]

siyāb-ı sürḥ: Kırmızı elbise.

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gönca gül gibi bir ter **siyâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [*siyâb-ı sürh*,]

siyeh: Siyah, kara.

Öñüñce bir yalın yüzlü **siyeh** pürçemlü peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [*siyeh*,]

Nâ-müsâ'id tâli'um bahtum **siyeh** kalbüm hazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [*siyeh*,]

sofra-i hün-ı vişâl: Kavuşma kanının sofrası.

Sofra-i hün-ı vişâlüñ ben fakîr ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañâğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [*sofra-i hün-ı vişâlüñ*, -üñ]

sohbet: Muhabbet, konuşma.

Rakîbe **sohbetüm** gerçi şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [*sohbetüm*, -üm]

sohbet-i şeyh: Şeyhin sohbeti.

Şohbet-i şeyhe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ derviş Raḥîmî 'aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [*sohbet-i şeyhe*, -e]

soğ-: Girmesini sağlamak.

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine **soğsun** baḥr u irsin la'l ü mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [*soğsun*, -sun]

sokun-: Takınmak.

Soğunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [*soğunsa*, -sa]

Cihân âsüde oldı sâye-i tuğ-ı vücūduñla / **Soğunmasun** şehâ sen var iken her pehlevân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [*soğunmasun*, -masun]

soñ: Nihayet.

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımış bildüm / **Soñı** ma'müre-i dehrüñ yine vîrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [*soñı*, -ı]

Ol Sikender derdin ayru bende **soñ** dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan garḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [*soñ*,]

soñ dem: Son an, son nefes || hayatın sonu.

Şoñ dem āsān it Raḥīmīye şehādet lafzını / Yā Rab imānıyla Kurʿānı aña hem-rāh kı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [şoñ dem,]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña dūş oldu gözüüm / **Şoñ dem** imān ile Qurʿān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [şoñ dem,]

soñ uci: En sonu, nihayeti.

Çor kār-bārı **soñ uci** yektā ider sefer / Nʿeyler tecemmülâtı iden ihtîşār göc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [şoñ uci,]

Çaşırınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / **Şoñ uci** pā-māl olup Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [şoñ uci,]

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şāh-ı ḥaḳīḳat / Ger Ḥusrev ola **soñ uci** ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [şoñ uci,]

Ṭayanma birʿki gün dönse murāduñ üstine devrān / **Şoñ uci** nā-murād eyler muḥālîf çenberin çurdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [şoñ uci,]

soñra: Müteakiben, ardından.

Başum aldum ele meydānuña **soñra** ḳadem başdum / Ḥayātum defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [soñra,]

Çanımı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebüñ / **Soñra** tıyup ğamzeñ öldürürse ola ḳana ḳan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [soñra,]

sor-: Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol ḳadar **sordum** dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [sordum, -dum]

Ey şaçı zulmet nedür laʿlünde ḥaṭṭ **sordum** didi / Ḥızr-ı ḥoş-demdür delîl-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [sordum, -dum]

Neyden **şoragör** nʿeydüĝin āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [şoragör, -agör]

Raḥīmî bendeñüñ ḥālın **şorarsañ** / Esîr-i bend-i miḥnetdār-ı ğurbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [şorarsañ, -arsañ]

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ doker ḳan / Velî **şorsañ** geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [şorsañ, -sañ]

Geçdi taḳvā vü veraʿdan oluban mest ü ḥarāb / **Şorma** aḥvāl-i Raḥīmīyi ki rüsvālĝı var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [şorma, -ma]

Dār-ı zülfin dün gece Manşūra **şordum** h'ābda / Dār-ı dehr içre didi ol 'āşıkūñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [şordum, -dum]

Sâlik-i hicrâna **şor** şehri-i vişālūñ menzilin / Bār-ı 'aşkıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [şor,]

Dehānı sırrını **şordum** leb-i la'l-i şekerhādan / Didî mülk-i 'ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [şordum, -dum]

Ḥasta göñlümi **şormaduñ** bir gün / Derdüm ile o mübtelā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [şormaduñ, -maduñ]

Ben şikeste-hālî **şorma** hātır-ı ma'müreden / Dest-i cevriyle yıkık kalb-i hārābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [şorma, -ma]

Ḥālet-i la'lūñ Rahîmî cām-ı sāğardan **şorar** / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [şorar, -ar]

Şikeste-hātırum luṭf eyle bir kalbi şımıkdan **şor** / Vücüdî seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [şor,]

Dostum kaṭre gibi gerçi bir ednādur dil / Āşinādan **şoragör** gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [şoragör, -agör]

Ġamum **şorma** benüm mesrūr dil-i ma'mūra hātırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [şorma, -ma]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / **Şorup** hālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [şorup, -up]

Cāhı çāha menşūbı menşūbeye döndürdiler / Rāh-ı Ḥaḫda her biri **şorsañ** yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [şorsañ, -sañ]

Şordum dehenūñ gevheri bî-ḫıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [şordum, -dum]

Leb-i hecriyle yārūñ ḫastayum ey nāle luṭf eyle / Felek evcine çıkduḫda müdāvā **şor** Mesihādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [şor,]

Kime **şorsam** lebūñ cān gibi hiç 'ālemde görmüş yok / Görinür 'ayn-ı 'āşıkda hilālāsā 'ıyān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [şorsam, -sam]

Hecr ile öldüm meded depretil lebūñ **şor** hālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rūḫ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [şor,]

Lebine al ruḫı āl-i peyem-ber geçinür / **Şoralum** ālıla cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [şoralum, -alum]

Yaşumla āhuma **şor** gör hevā-yı 'ummānı / Gezer şabāyla her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [şor,]

Müşkil-i 'aşkı müftiye **şordum** / İtmedi ḫall kitāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [şordum, -dum]

şorguc: Eskiden imtiyaz alameti olarak kavuklar üzerine takılan altın, gümüş tellere, uzun kanatlara denir.

Şokunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân **şorguc** / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [şorguc,]

Hırâmân kanda nîk zıllin düşürmez hâke hıfz eyler / Mişâl-i ebr-i Aħmeddür ki olmuş sâyebân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [şorguc,]

Mişâl-i ‘âşık-ı âşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al koma ayakda olupdur ser-girân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [şorguc,]

Cihân âsüde oldu sâye-i tuğ-ı vücûduñla / Şokunmasun şehâ sen var iken her pehlevân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [şorguc,]

Mükedder yoğ zemânuñda meger destâr-ı âşüfte / Perişân dil bulunmaz kimse illâ nâ-tüvân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [şorguc,]

Nıgehbân itme genc-i hüsnüne ol şüret uğrısın / Kara zülfüne el kırmaya şâyed nâ-gehân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [şorguc,]

Rahîmî bendeñi gibi vefâ zenciri bend itmiş / Tapuña boynı bağı çâkerüñdür bî-gümân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [şorguc,]

sög-: Kızmak, azarlamak.

Acı acı **sögdüğine** ben du‘âlar kılduğum / Tatlı tatlı ol şeker-güftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [sögdüğine, -düğine]

söyle-:

1.(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek.

Ķabül-i derd-i ‘aşk olan şifâ ummaz budur Ķânün / Yürü var başuñ ağırtma yeter **söyle** tabîbâ tab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [söyle,]

Kime **söylersin** dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dâd-ı âh ey dâdger bir dâver-i dil-ğ‘âh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [söylersin, -rsin]

Ey bâd serve **söyle** bir gün yutarlar anı / Şalınma sen inen de reftâr-ı yâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [söyle,]

Maħabbet mihr-i tâbından vücûdın yandırur yoğdur / Beni **söylerler** ey meh bir dağı şem‘-i şebistânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [söylerler, -rler]

2. Konuşmak.

Açılıp gül gibi her hâra bülbüller gibi **söyler** / Bana geldükde ağzın açmaz ol gönca Ķamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [söyler, -r]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitânum **söylemez** / N’oldi cirmüm incinüp ben kıla Ķânım **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [söylemez, -mez]

Nâlesine rahm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılıp gül gibi ol gönca-dehânım **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [söylemez, -mez]

Söyleşür ağyār ile qarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûh-ı revānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [söylemez, -mez]

Ben ğubārından mükedderdür meger āyînesi / Yoħsa n'oldı tûṭî-i ŧekker-zebānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [söylemez, -mez]

Ey Raĥîmî zerreveş pā-māl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [söylemez, -mez]

‘Aceb bir toz mı kōndı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür **söylemez** tûṭîveş ol āyîne-ruħsārım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [söylemez, -mez]

3.İfade etmek.

Bu ‘ömr-i bî-ħarāruñ māverāsından revān **söyler** / İŧit sem‘-i ħabūliyle ŧular her demde ğüyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [söyler, -r]

4. (Şiir vb. ŧeyler için) Düzenlemek, tanzim etmek.

İ‘tibārî ŧimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi **söylerseñ** eş‘ār ey ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [söylerseñ, -rseñ]

söyleden: Söylenen kiŧi. || Sevgili.

Hār-ı ğam-ı hicrāndan olur bülbül-i diltzār / Ey ğonca ħo sen söyleyeni **söyledeni** ğör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [söyledeni, -i]

söylen-: Anılmak, anlatılmak.

Bir ğedāñam ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz / **Söylenür** Maħmūd-ı ŧāh ile nitekim ħāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [söylenür, -ür]

Ġökde āhum yirde yaşım mā-cerāsı **söylenür** / Māh u māhî mihrüme ŧāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [söylenür, -ür]

söyleş-: Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

Söyleşür ağyār ile qarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [söyleşür, -ür]

Gelseñ ey bülbül senüñle yāri **söyleşsek** birez / Ġonca gibi ol ğül-i ğülzārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [söyleşsek, -sek]

Acı acı söğdüğine ben du‘ālar ħılduğum / Tatlu tatlu ol ŧeker-ğüftārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [söyleşsek, -sek]

Fürħatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla ŧād olup dildārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [söyleşsek, -sek]

Tercümānlık eylese karşında cānum la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [söyleşsek, -sek]

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak şem'ile / Nār-ı 'aşkı 'arız-ı gül-nārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [söyleşsek, -sek]

Hor geldi hor gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endîşe-i ağıyārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [söyleşsek, -sek]

Söz budur sensin Raḥîmîñün murādı gayrı yok / Sen güzel hünkār ile hünkārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [söyleşsek, -sek]

Ḥāl-i erkāna vuḳūfı var Raḥîmî bendeñün / Gāh paşayı gehi hünkārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [söyleşsek, -sek]

Ben senüñle fūrkatüm vuşlat bulursam **söyleşem** / Ey gözi bīmār ger şıḥḥat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [söyleşem, -em]

Şerḥa şerḥa sînemün zaḥmını hem dil yarasın / Hancerüñle dilleşüp ruḥşat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [söyleşem, -em]

Yāremün ağızına tiğün dil şoḡar ikide bir / Ben anuñla ġamzeden himmet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [söyleşem, -em]

Zülfi ucından Muṭavvel ser-güzeştüm Muḥtaşar / Ger dehān-ı yārdan vüs'at bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [söyleşem, -em]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [söyleşem, -em]

Ḥārdan zaḥm-ı ġamın cānumda la'l-i yār içün / Bülbülā bir ġonca-i nüzhet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [söyleşem, -em]

Çekdüğüm cevri Raḥîmî āh diyü ağıyārdan / Ol perîñün da'vetin ḥalvet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [söyleşem, -em]

söyleyen: Söyleyen, konuşan || Âşık.

Ḥār-ı ġam-ı hicrāndan olur bülbül-i diltār / Ey ġonca ḡo sen **söyleyeni** söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [söyleyeni, -i]

söz: Laf, kelime.

Söz bir olur beg didüm vā'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [söz,]

Zülfüñe dil bağlamayan 'aḡlı yok dîvānedür / La'lüñe cān virmeyenün her **sözi** efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [sözi, -i]

ġam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / **Sözi** ġuşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [sözi, -i]

Topıoludur vâ'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hâkdur **sözün** hep bilürem yâdumdudur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [sözün, -ün]

Her gedâ tab'a Raḥîmî dime **söz** gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet 'ayâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [söz,]

Söz budur sensin Raḥîmî'nün murâdı gayrı yok / Sen güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [söz,]

Degüldür gördüğün **söz** müje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif içündür dürr-feşân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [söz,]

Raḥîmî bendeñün düşmen **sözüyle** hâtırın yıkma / Hâlîlüm Ka'be haqqı kıble-i Raḥmânıdur gönüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [sözüyle, -üyle]

Vaşf-ı hüsnuñde Raḥîmî bendeñün her bir **sözi** / Hâkḥ budur kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [sözi, -i]

Egmez Raḥîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı **söz** budur kad-i mevzunuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [söz,]

Raḥîmî bendesi olalı ol şâh-ı süḥan-dānuñ / **Sözi** gevherlerin şandūka-i 'irfāna gönderdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [sözi, -i]

söz aç-: Bir konu üzerine konuşmaya başlamak.

Yine gül gibi 'ış it gönca-leblerle bahâr içre / **Söz aç** bülbül gibi gel gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [söz aç,]

söze gel-: Dile gelmek, söylemeye başlamak.

Şeker-ḥandından olur ey mezâḳ-ı cān şeker peydâ / İder elfâz-ı dür-bāruñ **söze gelse** şeker peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [söze gelse, -se]

sözün itdükce: Sözüñü ettikçe, andıkça.

Deryādur eyā kân-ı kerem tab'-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ **itdükce sözün** ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [sözün itdükce,]

sözün toğrusı budur: Sözüñ doğrusu budur.

Sözün toğrusı budur kadd-i mevzunuñ gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [sözün toğrusı budur,]

su:

1.Saf, berrak ve akıcı madde: su.

Cānuma bir buse ikrār eyledi o la¹-i nāb / Mā¹il oldı şandı **şudur** teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [şudur, -dur]

Ķāmetüñ rāst serv-i dil-cūdur / **Şu** gibi gönüm ağıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [şu,]

Yalmanur teşne-dil görüp la¹lūñ / Hıstadur şandı bir içüm **şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [şudur, -dur]

Ağladup alma ey perī āhum / Gözlerüm yaşı bir ılı **şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [şudur, -dur]

Bu şerha şerha sinem yarası ey yār şerh olmaz / **Şu** gibi gayra mā¹il āh dil bir yāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şu,]

Şu gibi şāf ol derūnuñda küdüret Ķalmasun / Bir dem ola **şu** gibi tā Ķılasın dîdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [şu,]

Ey RaĶîmî **şu** gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim Ķılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [şu,]

Bu ‘ömr-i bî-Ķarāruñ māverāsından revān söyler / İşit sem¹-i Ķabūliyle **şular** her demde gūyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [şular, -lar]

‘Aşık-ı dîdār aña dirler ki her dem **şu** gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın Ķāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [şu,]

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler Ķıdmete / Tā ola vech-i Ķasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [şu,]

RaĶîmî **şu** gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi Ķāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [şu,]

Beni şahrāya şalan **şu** gibi Ķadduñ Ķayālidür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gāzālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şu,]

Senden özge daĶi nem var diyü her **şu** ol **şu** / Var gözi yaşı gibi maĶdemüñe Ķıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [şu,]

Bāğ-ı Ķüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / **Şu** gibi şāfi-nihādüz seyr-i dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [şu,]

Ķarār itmez dil ü cān tende ey rūĶ-ı revān sensüz / Olur **şular** gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [şular, -lar]

Çekme baş āteş gibi Ķāk ol hevā-yı ‘aşĶ ile / **Şu** gibi dîdāra Ķālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [şu,]

Gün bu gündür aç gözün nergis gibi gülzāra baĶ / Mā¹il-i dîdār iseñ **şu** gibi Ķadd-i yāra baĶ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [şu,]

Ey RaĶîmî seyr-i dîdār ise dā¹im ārzū / Ma¹il olma her yaña **şu** gibi sūy-ı yāra baĶ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [şu,]

Her serv-i hevā-baĶşa **şu** gibi olup mā¹il / Her berg-i Ķazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [şu,]

Olup dil **şu** gibi sen serve mā'il / Velî yok bâğ-ı vaşla yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [şu,]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş bâdenüñ / Mâ-ħaşal cānā **şu** idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [şu,]

Aķıtdum yaşumı **şu** gibi ey kıdd-i revān her sū / Maħabbet sebzesin şād-āb idüp bir seyrġāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [şu,]

Girince sen boyı servi revānuñ kıatı göñline / Döşendüm topraġı yaşadüğümü **şu** gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [şu,]

Ėarāz dîdār ise ey dil düşen **şu** gibi her taş / Yüzünü ġāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [şu,]

Gözi yaşlu Raħîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca ey sehî-kād **şu** gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [şu,]

Geşt ider dil **şu** gibi ey serv-i süy-ı küyuñ / 'Āşık-ı āşüftedür dîdaruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [şu,]

Ėün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-izāra karşı / **Şular** bulanık akar evvel bahāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [şular, -lar]

Dil ser-i küyuñ kıoyup **şu** gibi aķmaz bir yaña / Ėışm idüp ey seng-i dil ursañ kıayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [şu,]

Ėan mîdur ol ki **şu** gibi kıapuñda aķmaya / Baş mîdur ol ayaġuña ġaltānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [şu,]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aķ **şu** gibi / Ey göñül cüyāyısañ dîdāra gel aķ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [şu,]

La'lüñe cānā kıaçan mānend olur āb-ı ġayāt / Kıarañudur ötesi añma ol alçaķ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [şu,]

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-ābına / Ėāk-i pāyuña revā mîdur yol ırmaķ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [şu,]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ėaybdur kııksa cihān gözden bu dem çok **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [şu,]

Nev-bahār-ı ġüsñüñüñ her dem cününüm artırır / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaktidür daķ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [şu,]

Ey Raħîmî kıanda buldum dime dā'im gör nesin / Saña ol bir ġündür bulduñsa aylak **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [şu,]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlü seni / Maħv ider şaķın ılıdur cüş idüp ol **şu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [şu,]

Ol Sikender derdin ayru bende şöñ dem göreyin / Kıaytafā gibi puşudan ġarķ ide bu **şu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [şu,]

Çeşme-i dilden akar kıanlı sirişküñ **şu** gibi / Dem-be-dem kıurmaz bulanur bir deliķanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [şu,]

Seyr-i didāruña **şu** gibi revān olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [şu,]

Bir dem **şu** gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saht-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [şu,]

2. Gözyaşı.

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu bîñārüm var akar / Ey gözüm sen kanda ḳalduñ var **şuyuñ** şahrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şuyuñ, -yuñ]

su'āl it-: Sormak.

Zaḥm-ı seng-i fūrḳatüñ benden **su'āl it** ğayrı ḳo / Ser-ġüzeştümden ne bilsün başına ṭokınmayan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [su'āl it,]

Benümle hem-dem olan yaşuma **su'āl itsün** / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [su'āl itsün, -sün]

şubaşı: Komutan.

Şubaşıdur Raḥîmî eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u 'āra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [şubaşıdur, -dur]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ğarḳ itdi dünyāy / Raḥîmîñüñ gözi yaşına raḥm it eyle **Şubaşı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [şubaşı,]

şubaşı it-: Komutan yapmak.

Raḥîmî baĝrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / **Şubaşı idüp** ol demde sipāh-ı 'aşḳa baş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [şubaşı idüp, -üp]

sū-be-sū: Her taraf, her yan.

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / **Sū-be-sū** gezdüm şadefveş baḥr u 'ummān illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [sū-be-sū,]

subḥ: Sabah.

Hecrüñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi **subḥ** bād-ı şimāli ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [subḥ,]

Gün yüzüñ göster şehā mihrıyla ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her **subḥ** u şām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [subḥ,]

subḥ ol-: Sabah olmak, gün aydınlanmak.

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp **şubh ola** devrün şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şubh ola, -a]

şubh olunca: Sabaha kadar.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / **Şubh olunca** ey gönül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [şubh olunca,]

şubh u mesā: Sabah akşam, her zaman.

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş gögsin gerer **şubh u mesā** pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [şubh u mesā,]

Felek zerrîn-küleh bir sâde-rû serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi tırılmaz yeldirür **şubh u mesā** rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [şubh u mesā,]

şubh u mesā-yı nev-rüz: Yeni günün sabah ve akşamı.

Ruhsār u kākülünüz şimdi berāber oldı / Yanumda ey yüzi gül **şubh u mesā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [şubh u mesā-yı nev-rüz,]

şubh u şām: Sabah ve akşam (gece gündüz).

Giceyi gündüze katup irişdi yine bahar / Şafā-yı ‘işreti biz daħi **şubh u şām** idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [şubh u şām,]

şubha dek: Sabaha kadar.

Her gice tā **şubha dek** ey meh gözüm yılduz şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [şubha dek,]

Ey Raħîmî kadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / **Şubha dek** yılduz şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [şubha dek,]

Her gice hār-ı ğamından **şubha dek** sen ğoncanuñ / ‘Andelibāsā gönül pes nā-gehānī zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [şubha dek,]

Şubha dek yılduz şayar yıllar gezer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tībānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [şubha dek,]

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp **şubha dek** yanup tüter her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [şubha dek,]

Şām-ı fūrkatde görelden āteşüm ey yār şem‘ / Od yaqup başına yanup **şubha dek** ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [şubha dek,]

şubhāsā: Sabah gibi.

Tutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa **şubhâsâ** / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [şubhâsâ,]

subh-dem: Sabah vakti, sabahleyin.

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir **şubh-dem** cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [şubh-dem,]

Dimâğ-ı cânâ irdi **şubh-dem** bir nükhet-i cân-bağş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [şubh-dem,]

Çâk çâk itdi yaqasın **şubh-dem** gülşende gül / Ğanc-ı la‘lûñden meger kılmış şabâ bir keşf-i râz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [şubh-dem,]

Şubh-dem çâk eylesem gül gibi ‘işmet câmesin / Raqşa girsem gün gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [şubh-dem,]

Bunca istiğnâ ile mihr-i cihân-ârâyı gör / Āsitânuñ ḥâkine her **şubh-dem** sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [şubh-dem,]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Raḥîmî bendeñüñ / **Şubh-dem** işitdi bülbül fâriğ oldı zârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [şubh-dem,]

H‘âbda gördüm şaçun bendine bağlanmış şabâ / **Şubh-dem** kûyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şubh-dem,]

subh-ı devlet: Saadet sabahı.

Şubh-ı devlet olmağa kapuñ şadâkat ehline / Kıldı Haq cevlanğehüñ cânı civâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [şubh-ı devlet,]

subh-ı dîn: Dinin sabahı.

Şâm-ı küfr içre kalurdu kâ’inât ey **şubh-ı dîn** / Tâb-ı tîğüñ olmasa envâr-ı mihre tev‘emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [şubh-ı dîn,]

subh-ı hüsn: Güzellik sabahı.

Beñzer mi **şubh-ı hüsn**e ya ḥaddüñ duḥâsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [şubh-ı hüsn, -e]

subh-ı rüşen: Aydınlık sabah.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / **Şubh-ı rüşen** gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [şubh-ı rüşen,]

subh-ı vasl: Kavuşma sabahı.

Şubh-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥimî bendeñi / Leyl-i fürkatde yiter geçdi günü ey yüzi mäh (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [şubh-ı vaşluñla, -uñla]

subh-ı vişâl: Vuslat, kavuşma sabahı.

‘Āşıka **şubh-ı vişâlüñdür** Ḥalilüm rüz-ı ‘id / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline mihrāb-ı ümîd (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [şubh-ı vişâlüñdür, -üñdür]

suç: Kabahat, hata.

Efendi seni sevdüğümdür **suçum** / Bu cürmiyle bende güneh-kāruñum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [suçum, -um]

sūd: Kazanç, yarar.

Meh-i sipihr-i leṭāfet şehi diyār-ı ḥüsn / Raḥimî **sūduñuñ** ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [sūduñuñ, -uñuñ]

sudā‘ vir-: Sıkıntı, rahatsızlık, huzursuzluk vermek.

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka bu dem **virdi sudā‘** / Nağmesin muṭrib-i hoş-lehçelerüñ güş idelüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [sudā‘ virdi, -di]

şūfi: Kaba sofu (çok dindar olup irfanı olmayan kimse).

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine **şūfi** / Pencgehde maḳāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [şūfi,]

Ḳamu eşyāda her vechile vechü’llāhı seyr eyle / Şafā ehline ey **şūfi** bu mir‘āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [şūfi,]

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür **şūfi** / Görüp ṭa‘n itme ol o kāra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [şūfi,]

Men‘ itme **şūfi** dil-ber ü meyden Raḥimî / Ḳo ‘iṣ ü ‘iṣret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [şūfi,]

Baş açuk biz muḳim-i tekyegāh-ı vaḥdetüz **şūfi** / Gubār-ı ‘aşk ile vālih dil-i ḥayrānımız vardur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [şūfi,]

Şāf kıl cān gözgüsin **şūfi** ruḥ-ı zībāya baḳ / Gör ne şekl izḥār ider ol şuret-i ma‘nāya baḳ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şūfi,]

Veli miḥnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp **şūfi** gehi beng (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [şūfi,]

Virürdüñ ḥırmen-i dihḳān-ı dehrüñ ḥāşılın **şūfi** / Elüñe girse ger gendüm ḳadar pervānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [şūfi,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey **şüfi** / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şüfi,]

Hudānuñ ‘afv-ı hūnî üstümüzden / Be **şüfi** eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [şüfi,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı gılmān-ı kamer-ţal‘at / Saña erzānı ey **şüfi** benüm ol yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [şüfi,]

Şüfiye karşı Rahîmî içeyüm bāde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın ‘āşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [şüfiye, -ye]

Şüfi küyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nür görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bînā Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [şüfi,]

Reh-i tã‘atde ihlāş ile dökmezseñ yaşuñ **şüfi** / Qabül olmaz niyāzuñ sübhañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [şüfi,]

Selāmet semtine luţf eyle taḥrîk itme ey **şüfi** / Ḥarābāt ehliyem nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [şüfi,]

Yüz yumaz oldı tã‘at-i ḥayra / Şimdi **şüfi** şarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şüfi,]

süfivesān: Sufi gibiler.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle ḥürmet it / Şāfi-keşān ü **şüfivesān** delq-püşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [şüfivesān,]

süfiyā: Ey sofi.

Şoḥbet-i şeyḥe niçün gelmez diyü ta‘n eyleme / **Şüfiyā** derviş Rahîmî ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [şüfiyā,]

Şüfiyā korkutma ısınduq ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz ḥaber alduq degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [şüfiyā, -yā]

Cān nice katlana mey ü maḥbūba **şüfiyā** / Dilde qarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [şüfiyā,]

Şüfiyā seyr-i ruḥı baña nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [şüfiyā,]

Şüfiyā sâf eyle gel jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyine şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şüfiyā,]

Şüfiyā gāyet müdāvādur gam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cānuñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [şüfiyā,]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb töludur / **Şüfiyā** nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [şüfiyā,]

Şūfiyā ihlās ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [şūfiyā,]

sulh: Barış.

Geçüp gavğalarından ‘ālemüñ **şulhından** el çekdüm / Ferāğat menziline sâkin-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [şulhından, -ından]

Ne gavğasında ne **şulhındayum** şāhum velî dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhā maḥal hengāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [şulhındayum, -ındayum]

sultān: Padişah, hükümdar.

Rahîmî mülk-i ğamda var yüri başuña **sultān** ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hüma tā bir qurı gavğā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [sultān,]

‘Aşkdur ḥākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur **sultānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [sultānı, -ı]

Başumda şu‘le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belā iklîminüñ **sultānyum** zerrin-külāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [sultānyum, -iyum]

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dün dün yoksa āh itdün / Alur her ḥaqqımız ‘adl issi bir **sultānımız** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [sultānımız, -ımız]

Cānın eyler Rahîmî saña fidā / Göre **sultānum** ol gedā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [sultānum, -um]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şihḥat yaraşur / Sen ‘ālemüñ **sultānısın** **sultāna** şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [sultānısın, -ısın; sultāna, -a]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘küb-ı devrüñ nūrıdur / Sen Yūsuf-ı Mısr-ı kerem **sultāna** şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [sultāna, -a]

Devleti Ḥaqq umarum saña vire **sultānum** / Zāt-ı pākünde vücūhāt ile var istiḥkāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [sultānum, -um]

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna gönderseñ / Gedāñı bir mürüvvet şāhibi **sultāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [sultāna, -a]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde siretsin Selimāsā / Süleymān gibi hem **sultānısın** iklîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [sultānısın, -ısın]

Bende olmaz degme **sultāna** denā’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [sultāna, -a]

Zemāne ḥaṭṭını ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken **sultānımış** bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [sultānımış, -ımış]

Kul olmaz dergehüñden gayra istiğnāsı ‘ālîdür / Şehā mülk-i cününüñ başka bir **sultāndur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [sultāndur, -dur]

Rahîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok zemândur sen anı **sultânnum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [sultânnum, -um]

Gel çoğrudalum biz dümeni baħr-i ‘aṭāya / Almağ bizüm ü virmek o **sultāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [sultāna, -a]

Seni Hağğ irgüre **sultân** atañuñ baħt u taħtına / Süleymân-ı zemânveş ol da hem şâhib-kırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [sultân,]

Gül gibi gönca-dehenlerle müdâm iç la‘i-i nâb / ‘İşreti fevt itme **sultânnum** irişmezdim deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [sultânnum, -um]

Hemân ‘âlemde sen sağ ol benüm devletlü **sultânnum** / Rahîmî gam degül ölse ya olsa nâ-tüvân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [sultânnum, -um]

İtdügi zıulmi Rahîmî mûra luṭf it âsafâ / Bâri bir gün ‘arz kıl **sultân** Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [sultân,]

Rahîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna kıl oldı / Yime gam devletinde ‘âlemüñ **sultānıyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [sultānıyuz, -ıyuz]

Efendi ben kılın sen şâh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı âsitânın ya‘ni sen **sultāna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [sultāna, -a]

Rağîb-i rû siyāhuñdan kesil ey âfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek çatında **sultānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [sultānı, -ı]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşırma / Bu şehrüñ yoksa hiç **sultānı** yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [sultānı, -ı]

sultân bāğı: Kütahya’da bulunan bir mesire yeri.

Görmek isterseñ cinân bāğında ger cān bāğını / Bir lebi göncayla gel seyr eyle **sultân bāğını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [sultân bāğını, -ını]

sultân it-: Sultan yapmak.

Rahîmî kıluna emr eyle olsun sâkin-i küyuñ / ‘Azîzüm ol gedāyı bir söz ile Mışra **sultân it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [sultân it,]

sultân ol-: Padişah, hükümdar olmak.

Senüñ olsun sa‘âdetle ‘azîzüm mülket-i dünyā / Baña kapuñda kulluğ Mışra **sultân olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [sultân olmadan, -madan]

Çapusunda kıl olmağ kâdrini sen Yūsuf-ı ḥüsnüñ / ‘Azîzüm mülket-i Mışır içre **sultân olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [sultân olmayan, -mayan]

sultân-ı ‘aşk: Aşkın sultanı // sevgili.

Ey Raḥîmî şād tüt gönlüñ seni **sultân-ı aşk** / ‘Āķıbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [sultân-ı aşk,]

Ey Raḥîmî şād tüt gönlüñ seni **sultân-ı aşk** / ‘Āķıbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [sultân-ı aşk,]

sultân-ı mülk-i ma‘rifet: Hüner memleketinin padişahu.

Sultân-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥîmiyâ / Ammâ Selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna bendeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [sultân-ı mülk-i ma‘rifetüm, -üm]

sultân-ı sūḥan-dân: Güzel söz söyleyen padişah.

Fehm ider hâl-i gedâyı şeh-i devrânımsın / Ma‘rifet maḥzeni **sultân-ı sūḥan-dânımsın** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [sultân-ı sūḥan-dânımsın, -ımsın]

sultân-ı uşşâk: Âşıkların sultanı.

Ṭarîk-ı aşkda hem-râhum oldı eşk ü âh-ı ğam / Şehâ **sultân-ı uşşâkum** bular ḥayl ü sipâhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [sultân-ı uşşâkum, -um]

sulu şeftâlu: Sulu şeftali || sevgilinin dudağı.

Teşne-câna şunmadı bir dem **şulu şeftâlusın** / Gösterür ayva bu ben maḥzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [şulu şeftâlusın, -sın]

şun-: Vermek, uzatmak, takdim etmek, ikram etmek.

Ḥayâl-i la‘l-i cānānumla mestem sāķiyâ **şunma** / Benem ḥod baña yetmişdür ne lâzım bâde-i ḥamrâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [şunma, -ma]

Cānımız bezm-i maḥabbetde bu dem mest eyledüñ / **şundi** bir cām-ı şarâb-ı ḥoş-güvâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [şundi, -dı]

Cür‘a-i cām-ı lebüñsüz **şunma** billâh sāķiyâ / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [şunma, -ma]

Teşne-câna **şunmadı** bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḥzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [şunmadı, -madı]

Gitmez idi bir nefes âyîne-i dilden ğubâr / Merḥabâlarla lebin **şunmasa** meh-rüyân-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [şunmasa, -masa]

Sāķiyâ min-ba‘d **şunma** büsesüz cām-ı şarâb / Ārzü-yı cān u dil la‘l-i leb-i dildâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [şunma, -ma]

Gülüp gül gibi **şun** ğonca-lebüñ maḥzûn-ı hicrâna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahârıñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [şun,]

Şahrâda lâle şanma gül-gün meyiyle **şunmuş** / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra cām-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şunmuş, -miş]

Nev-bahâra lâle **şundi** yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldurma destüнден koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [şundi, -dı]

Hecr-i la‘lûñle tenümde kaldı cāndan bir ramağ / **Şun** lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [şun,]

Nice bir la‘l-i nāb-ı hamlâ dil teng / Demidür sâkiyâ **şun** cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [şun,]

Lebüñ ağıyâr-ı zulmet-çihreye ey hıızr-ı haţţ **şunma** / Kurudur varduğı dem çeşme-i hayvâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [şunma, -ma]

Bezm-i şafâda sâkî **şun** sâğar-ı revâkı / Gitsün bu dem nifâkı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [şun,]

Bahâr irdi yine sâkî açıldı ğonca güldi gül / Dem-i şādî durur **şun** la‘lûñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [şun,]

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını **şun** nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk ile cān u dili ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [şun,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña vahdet meyinden cür‘a **şun** dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [şun,]

La‘lûñden ayru cām-ı cihān **şunsa** Cem göre / Ayağına şürāhi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [şunsa, -sa]

Çanımı dök cānumı al rāziyam tek **şun** lebüñ / Şoñra tıyup ğamzeñ öldürürse ola çana çan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [şun,]

Yār hem-dem bezm-i hurrem mevsim-i ‘ıyş u çarab / Sâkiyâ mey **şun** ele girmez bu demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [şun,]

Çan uğud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sâkiyâ cām-ı lebüñden bāde **şun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [şun,]

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [şun,]

Her neye **şunarsañ** irişür dest-i şerifüñ / Virmiş elüñe Hakk yed-i çākāt Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [şunarsañ, -arsañ]

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i ‘işrete sâğar **şunar** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [şunar, -ar]

Benem ğod baña yandı ben yıkıldum sâkiyâ luţf it / Lebüñ cāmını **şun** cān u dilüm mest ü ğarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [şun,]

Mey tēc-ı Keyçubād kadeh hâtemüñ gözi / Her bir ğabāb-ı ‘aynı ile **şun** Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [şun,]

Āh kim sâğar **şunarsın** mest olup her sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāh-ı rüh-efzâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [şunarsın, -arsın]

Şarāb-ı ʿaşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebūñ cāmını **şun** öpdür baña ol sâʿid ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [şun,]

Niçe bir olalum sākī gubār-ı guşşadan bengi / Pey-ā-pey ʿaşkuñı nüş idelüm **şun** cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [şun,]

sūrāh: Delik, gedik.

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yârelerin yār ile düşmedi **sūrāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [sūrāh,]

şurāhi: İçine şarap konan uzun boyunlu kap.

Bezm gülşen gonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / Serv kıdd sākī **şurāhi** nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [şurāhi,]

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda kalup cürʿa gibi ḥʿār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [şurāhi,]

Pehlevānidur bu meydānuñ **şurāhi** ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [şurāhi,]

Laʿlünden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına **şurāhi** gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [şurāhi,]

şurāhives: Sürahi gibi.

Ḥünına her nā-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / Egmezem her kâseye cānā **şurāhives** serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [şurāhives,]

süre-i leylā: Leyla suresi.

Kitāb-ı ʿaşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnün ey ḥʿāce okurdı **süre-i Leylā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [süre-i leylā,]

süre-i nūr: Nur Suresi.

Ruḥ-ı verdüñle virdüm **Süre-i Nūr** / Kaşuñ fikr ile zikrüm nün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [süre-i nūr,]

süret:

1.Şekil, biçim.

Müjsem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbūʿuñ / Kalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi **şüret** naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [şüret,]

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü қаша һayrānem / Seni cān **şüretinde** şekl iden naqqāşa һayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [şüretinde, -inde]

Mihr bir **şüret** döner ālıyla rengin naqş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin baғladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [şüret,]

2. Görünüş, görüntü.

Göñlüñ āyinesini şāf it ruḡ-ı dildāra baқ / Gör ne **şüret** gösterür ol mazhar-ı envāra baқ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [şüret,]

Mücellā ideli cān **şüretini** ma'ni-i 'aşkuñ / Cemālün һaқkı şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [şüretini, -ini]

3.Yüz.

Ġayrı vechinden göñül mir'ātını şāf eyledüm / Şāhid-i һüsnuñ niçün 'arz eylemez **şüret** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şüret,]

Nigebān itme genc-i һüsnuñe ol **şüret** uğrısın / Қара zülfüne el қarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [şüret,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḡi naqqāş-ı kudret naqş / Nigārā **şüretünde** olmış idi şekl-i devlet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [şüretünde, -ünde]

Ġyine gibi һürşid bir **şüret** uğrısıdur / Biñ naqş iderse durmaz һadd-i nigāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [şüret,]

4. Resim, naqş.

Felek naqqāşı қаpuñ **şüretin** tāk-ı muқarnesde / Yazar 'unvān virüp dir budur ol bāb-ı 'adālet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [şüretin, -in]

şüret 'ālemi: Kesret alemi, evren, kainat.

Ma'nā gözüyle seyr iderin **şüret 'ālemin** / Naqqāş-ı levḡ-ı pür-'iberüñ pür-nuқūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [şüret 'ālemin, -n]

şüret eyle-: Görünüş kılmak.

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'î **şüret eyler** oldılar ikrāh yoқ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şüret eyler, -r]

şüret it-: Resmetmek, tasvir etmek.

Vefā şeklini bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā / Bir āḡir **şüret it** Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [şüret it,]

şüretâ: Görünüşte.

Bir şanemde **şüretâ** naqşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [şüretâ,]

Şüretâ didüm zebân-ı kibriyâdan bir gazel / Ma'nîde râh-ı haqîkatde özüm hâk iderüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [şüretâ,]

şüret-i ağıyar: Gayruların görünüşü.

Gönlüñüñ âyinesi kesb eylesün dirseñ şafâ / Kıo Rahîmî **şüret-i ağıyarı** vech-i yâra baq (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [şüret-i ağıyarı, -ı]

şüret-i 'âlem: Dünyanın görünüşü.

Yine faşl-ı hazânıyla nigârâ **şüret-i 'âlem** / 'Aceb şekle girüp bir yüzden oldı tal'at-ı 'âlem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [şüret-i 'âlem,]

şüret-i dîvâr: Duvarın yüzü.

Şüfiyâ seyr-i ruhı baña nigârûñ yürisin / Naqş-ı bî-cân gibi var **şüret-i dîvâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [şüret-i dîvâra, -a]

şüret-i eşyâ: Eşyanın görünüşü.

'Ayn-ı idrâkiyle gel mir'ât-ı dehre kııl nazar / Vech-i ma'nâ gösterür her **şüret-i eşyâya** baq (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [şüret-i eşyâya, -ya]

şüret-i hâl: Görünen, dışa akseden durum, hal.

Rahîmî resm-i ihlâş ile yazar **şüret-i hâlin** / Senüñdür bâkî ihsân u kerem ey şâh-ı himmet naqş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [şüret-i hâlin, -in]

şüret-i hüsn: Güzel suret.

Mâhiyyeti ma'lûm ola tâ **şüret-i hüsnüñ** / Yûsuf gibi âyinede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [şüret-i hüsnüñ, -üñ]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum **şüret-i hüsnüñ** / Ruhın gün cebhesin meh hem hilâlî aña kaç itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [şüret-i hüsnüñ, -üñ]

Bu göñlüm gözgüsünde **şüret-i hüsnüñ** görenler dir / Zelihâdur getürmiş Yûsufın halvet-serâyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [şüret-i hüsnüñ, -üñ]

süret-i ma'nâ: Anlam şekli.

Şüfiyâ sâf eyle gel jeng-i 'alâyıkdan dilün / **Şüret-i ma'nâ** görünmez olmasa âyine şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şüret-i ma'nâ,]

Şâf kıl cân gözgüsin şüfî ruh-ı zibâyâ baķ / Gör ne şekl izhâr ider ol **şüret-i ma'nâyâ** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şüret-i ma'nâyâ, -ya]

süretlü: Yüzlü.

Ey gözi âhü rakîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek **şüretlü** arslan oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [şüretlü,]

sür-ı sâ'il: Soru soran sur, hisar.

Görmedüm zātuñ gibi 'âlemde bir kân-ı ıarab / **Sür-ı sâ'ıldür** kapuñda dâ'imâ derbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [sür-ı sâ'ıldür, -dür]

süsen:

1.Susen çiçeği, susam.

Mescide gelse alur seccâde **süsen** omzuna / Lîk bâğa varsa mey var ıoltuğında bir ıabaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [süsen,]

2. Susam çiçeği || Ok.

Revân olma ıarâr it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ıaddüm ĥam hem âhum **süsen** eylesin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [süsen,]

süsen-i sâlüse: İki yüzlü susam çiçeği.

Süsen-i sâlüse deg gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde ıolu yir yok inkârum ıonağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [süsen-i sâlüse, -e]

süy-ı 'âşık: Aşığın tarafı.

Gel ey bülbül bu gülşenden irak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur meyli **süy-ı 'âşık** ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [süy-ı 'âşık, -a]

süy-ı bahr: Deniz tarafını.

Ėarķa virdi âb-ı çeşmüm **süy-ı bahri** ser-be-ser / Dûd-ı âhum çerhe irdi şâhidüm mâi vü mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [süy-ı bahri, -i]

sūy-ı bülbül: Bülbülün tarafı.

Ey gözüm kıan ağlama ol kıamet-i şimşād için / Gül kıaçan meyl itdi **sūy-ı bülbüle** feryād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [sūy-ı bülbüle, -e]

sūy-ı hılâf: Ters yön.

‘Aşıka yüz dürlü biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mâ’ilsin cefāya bu da bir **sūy-ı hılâf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [sūy-ı hılâf,]

sūy-ı kūy: (Sevgilinin) mahallesinin tarafı.

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kūzenüñ göz ‘aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [sūy-ı kūyuñdan, -uñdan]

Yaşum deryāsi her dem mevc ururmuş **sūy-ı kūyında** / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pāyāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [sūy-ı kūyında, -ında]

Ter düşersin **sūy-ı kūyuñda** yaşum seyl-ābına / Hāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [sūy-ı kūyuñda, -uñda]

Seyr-i didāruña şu gibi revān olsam diyü / Göz açup gözler Rahîmî **sūy-ı kūyuñ** pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [sūy-ı kūyuñ, -uñ]

sūy-ı şahrāya düş-: Çöl tarafına düşmek.

Hevā-yı kıamet-i hecriyle **düşdüm sūy-ı şahrāya** / ‘Aceb mi kıan dokerse dem-be-dem bu çeşm-i giryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [sūy-ı şahrāya düşdüm, -düm-ya]

sūy-ı ‘ummān: Okyanus tarafı.

Yaşam rüy-ı zemîni nār-ı fūrkat böyle kıalursa / Virem ğarķ-āba tūfān yaşum ile **sūy-ı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [sūy-ı ‘ummānı, -ı]

sūy-ı yār: Sevgilinin tarafı.

Ey Rahîmî seyr-i didār ise dā’im ārzü / Ma’il olma her yaña şu gibi **sūy-ı yāra** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [sūy-ı yāra, -a]

sūz: Yakıcı, yakan, ateş.

Pervāne gibi bir şeb şevkıum hikāyet itsem / Sen şem‘a yana yana **sūzum** şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [sūzum, -um]

Kıan yudar ğonca ğörüp zaħm-ı zebān-ı hūrdan / Gül yanup kül oldu **sūzum** ğördi hecr-i yārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [sūzum, -um]

Gül yüzüñ hecriyle **süzum** od bırağdı ‘äleme / Sebzeler pejmürde oldı yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [süzum, -um]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruhsârüñ / Velikin oda yanmış câna **süzumdan** güdâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [süzumdan, -umdan]

süz u sâz: Yanıp yakılmak.

Gerdenümde her gice âvâze-i zencîr-i şevk / Şem‘veş pür-tâb-ı dil eksük degüldür **süz u sâz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [süz u sâz,]

süzân: Yanan, yanıcı.

Nâr-ı şevkûñle senüñ ben şem‘veş **süzân** iken / Dağı nâ-peydâ idi kıandîl-i nür-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [süzân,]

Dem-i fûrkatde **süzân** gönli giryân çeşümü görüp / Yanıp ağlar yanımca ber ü bañrûñ kıurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [süzân,]

süzân olup kal-: Yanıp kalmak.

Cem‘-i vefâda şem‘ gibi yandüğüm gören / Pervâne gibi şevk ile **süzân olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [süzân olur kalur,]

süz-ı âh: Ah ateşi.

Süz-ı âhumdan yanar kevn ü mekân / Mâni‘ olmaz âteşe her hûr u has (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [süz-ı âhumdan, -umdan]

süz-ı derûn-ı pür-şerâr: Kıvılcım dolu yüreğın ateşi.

Oda yağıdı ‘âlemi **süz-ı derûn-ı pür-şerâr** / Çerhe irdi dostlar âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [süz-ı derûn-ı pür-şerâr,]

süz-ı derûn: Gönül yangını.

Cihân mülkini ğarğ-âb eyleyen bu eşk--i hûnumdur / Semâyı oda uran her gice **süz-ı derûnumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [süz-ı derûnumdur, -umdur]

süz-ı şevk-ı ‘aşk: Aşk arzusunun ateşi.

Kırmızı kisvet degül çığıdı depemden nâr-ı dil / **Süz-ı şevk-ı ‘aşkdan** şâhum ‘alâmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [süz-ı şevk-ı ‘aşkdan, -dan]

sūziş: Yanış, yanma || yürek yangını.

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı aşkuñ **sūzişin** bağı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [sūzişin, -in]

Şām-ı hecründe leb ü haddünle gördi **sūzişem** / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [sūzişem, -em]

‘Ārızında haṭṭ görüp sen lāle-haṭṭuñ itdüm āh / **Sūzişümden** mihr yandı dāğ urındı gökde mäh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [sūzişümden, -ümden]

Dāğ-ı derdüñ **sūzişüñden** bildüm ey hūnîn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [sūzişüñden, -üñden]

sūziş-i tāb: Endişenin yürek yangını.

Hayālüñ şem‘i her şeb yanmasa bālīnüm üstinde / Yağardı **sūziş-i tāb** fürkatüñ ile bu cān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [sūziş-i tāb, -ardı]

sūbha: Tespih.

Reh-i ṭā‘atde ihlāş ile dökmezseñ yaşıñ şüfî / Kaḅül olmaz niyāzuñ **sūbhañ** olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [sūbhañ, -ñ]

sücüd it-: Secde etmek.

Baḅr [u] kân bulmaz idi olmasa kefüñe şebih / Kūh-ı kūyuña **sücüd itmese** bulmazdı vaḅār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [sücüd itmese, -mese]

südde-i sidre-misāl: En yüksek makamın eşiği gibi.

Südde-i sidre-misālüñ olalı me‘vā-yı sūr / Müntehā ḅadr oldı ṭübā ḅaḅḅı ‘idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [südde-i sidre-misālüñ, -üñ]

sūḅan: Söz, kelâm.

Sūḅan şarrāfî katında Raḅîmî la‘li n‘eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşḅ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [sūḅan,]

sūḅan-dān: Söz söylemeyi bilen, düzgün ve güzel söz söyleyen (kimse).

Teng ü lālüm dehen ü luṭfını şerḅ eylemede / Ṭab‘-ı dūr-bārum ile gerçi **sūḅan-dānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [sūḅan-dānem, -em]

Nazmı Nizāmî-tāb‘ hasen zātı Sa‘dîdür / Şāhum Raḅîmî gibi **sūḅan-dānuñ** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [sūḅan-dānuñ, -uñ]

sükker börek: Üzerine veya içine şeker ilave edilmiş börek.

Niçe hayrânı olmasun gören ol çâşnî-gîrûñ / Lebi **sükker börek** haddi gülâc-ı hûn-ı sübhânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [sükker börek,]

süleymân: Hz. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgara ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

Sa'âdetlü serüñüñ şıdkı için pâ-y-ı tahtuñdan / Selimü'l-bâl ben mûrı **Süleymân** hâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [süleymân,]

Huceste haşlet ü ferhunde siretsin Selimâsâ / **Süleymân** gibi hem sulţânısın iqlim-i 'irfânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [süleymân,]

Reh-güzârında şehâ mûr-ı şikeste-hâlem / Sen bu hoş-ţab'-ı Selim ile **Süleymânımsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [süleymânımsın, -umsın]

Hudâ h'ân-ı ezelde sen **Süleymânüñ** kapusından / Muqadder eylemiş ben mûr-ı bî-mikdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [süleymânüñ, -uñ]

İtdügi zülmi Raĥîmî mûra luţf it âşafâ / Bâri bir gün 'arz kıl sulţân **Süleymân** oĥlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [süleymân,]

süleymân hân: Kanûnî Sultan Süleyman.

Serir-i devletüñe pâdişâhum pâ-y-ı tahtından / Selimü'l-bâl-i mûrın sen **Süleymân Hâna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [süleymân hâna, -a]

süleymân-ı zemânveş: Zamanın Süleyman'ı gibi || Kanuni Sultan Süleyman.

Seni Haĥk ırgüre sulţân atañuñ baĥt u tahtına / **Süleymân-ı zemânveş** ol da hem şâhib-kırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [süleymân-ı zemânveş,]

sülmen: Salyangoz.

İstiĥâmet bir elifdür aradan ĥazf itdiler / Şimdiki 'aşr içre bir **sülmen** ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [sülmen,]

sümm-i raĥş-ı na'l: Atın tırnağındaki nal.

Reşk idüp sen şeh-süvâruñ **sümm-i raĥş-ı na'line** / Ĥam kılur ĥaddın anuñçün ĥurre-i ĥarrâ Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [sümm-i raĥş-ı na'line, -ine]

sünbül:

1.Zambakgillerden, ilkbaharda basit salkım şeklinde, daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu çiçekler açan soğanlı ve otsu süs bitkisi.

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḡān-ı āh **sünbül** dağ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [sünbül,]

Hemān **sünbül** şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḡuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [sünbül,]

Bu gülzār içre ey gönca görünür ḡadd ü zülfüñsüz / Gözüme oḡ yılanı servi **sünbül** şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [sünbül,]

Ġonca-i gönca zülālüñdür iden güşende lāl / **Sünbüli** bÿy-ı kelālüñdür iden āşüfte-ḡāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [sünbüli, -i]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülüñsüz āh ider **sünbül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [sünbül,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden **sünbülinden** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [sünbülinden, -inden]

Ey leḡāfet güşeninde serv-i reftārum Ḥasan / Zülfi **sünbül** ḡaddi gül ferḡunde dîdārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [sünbül,]

Hemān bir ben degül lāle daḡi çāk-i girībānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi **sünbülde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [sünbülde, -de]

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārında / Duḡān-ı āh-ı dil **sünbül** bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [sünbül,]

Ḥasret-i ḡāl ü ruḡuñla lāleveş kanlar yudam / Taḡlara düşüp perişān-ḡāl oldum **sünbül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [sünbül,]

2.Saç kıvrımı, zülüf.

Perişān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî **sünbülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [sünbülüm, -üm]

süpür-: Süpürmek, temizlemek.

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi **süpürdi** şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [süpürdi, -di]

sür-:

1.Geçirmek, hayat yaşamak.

Şafā cāmını **sürdüñ** bu demüñ Cemşid-vaḡtisin / Felek bezminde eyle döne döne zevḡ u şihḡatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [sürdüñ, -düñ]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem **sürmek** isterseñ / Vefā peymānesiyle sākīyā añ mest ü ḡallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [sürmek, -mek]

2. Kovmak, uzaklaştırmak.

Gülşen-i küyünde ol ağıyar-ı bî-endâmı **sür** / Serverâ servüñ yanında nâ-münâsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [sür,]

3. İlerletmek.

Maḥabbet zevraḳın **sürmek** dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi rûzgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [sürmek, -mek]

Naḫ'-ı devletde olan bir la'î ile baydaḳ **sürer** / Bir ata mat olur ey ferzâne ḥavf-i şâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [sürer, -er]

Yiter **sür** şeh-süvârum üstüme nâz u cefâ raḥşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [sür,]

4. Dokundurmak, deḡdirmek.

Her dem **sürerdi** başını itün ayağına / Bâri gubâr olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [sürerdi, -erdi]

Gözüm yüzüm **sürince** o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aḳçaya vir bî-ḥisâb-ı sürḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [sürince, -ince]

Sürdügiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şâhib-ḳadr ü hem ehl-i berât ey ḥân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [sürdügiçün, -dügiçün]

Bunca istiḡnâ ile mihr-i cihân-ârâyı gör / Āsitânuñ ḥâkine her şubḫ-dem **sürer** cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [sürer, -er]

sür'at: Çabukluk, hız.

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'âdet raḥşına / Her zemân evrâduma **sür'at** semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sür'at,]

süreyyâ: Ülker yıldızı.

Reh-i ḫâ'atde ihlâş ile dökmezseñ yaşuñ şüfi / Ḳabûl olmaz niyâzuñ sübḫañ olursa **süreyyâdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [süreyyâdan, -dan]

sürḫ: Kırmızı renk || kırmızı renkli kalem.

Dâstân-ı ḡuşşamuñ her faşl u bâbın yazmaḡa / Ḳanlu yaşum **sürḫ** çihrem şafḫadur çeşmüm devât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [sürḫ,]

sürme it-: Sürme edinmek, sürme olarak kullanmak.

İki gözüm felek **sürme iderdi** hâk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehûñ dergāhına rāmum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [sürme iderdi, -erdi]

sürün-: Sürünmek, perişan olmak.

Bu yolda gam u fûrkat-i yâr ile nihāyet / Ben **sürünü** ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [sürünü, -ü]

sürür: Sevinç, mutluluk.

Dîdemüñ nûrı vü sînemde **sürürüm** sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sürürüm, -um]

sürür-efzâ-yı sūr: Şenliğin sevincini artıran.

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler hıdmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi **sürür-efzâ-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [sürür-efzâ-yı sūr,]

süz-: Baygın ve anlamlı bir şekilde bakmak, dikkatlice bakmak.

Mestāne gözün şive ile **süzdüğü** yârüñ / Efsün okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [süzdüğü, -düğü]

Ş

şâb: Genç, delikanlı.

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı aşğ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u **şābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [şābuñ, -uñ]

şād: Mutluluk.

Ġam yeter cānā dile gönderme **şādı** gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [şādı, -ı]

şād eyle-: Mutlu etmek.

Raḥîmî ḥod qadîmî bir gedā-yı ġam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla **şād eyle** gel ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [şād eyle,]

şād it-: Mutlu etmek, sevindirmek.

şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoḥsa çekmem ġam olursam kırbet-i ‘ida ba‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [şād iden, -en]

Şād it Raḥīmī ḳuluñı bir merḥabā ile / Olsun ḳabūl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ʿid (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [şād it,]

Cân u gönül diyarını târâc iderdi ğam / **Şād itmeseydi** şâh-ı hayâli taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [şād itmeseydi, -meseydi]

Ġuşşa-i hecrüñ Raḥīmī gönlini ğamnâk ider / Vuşlatuñla luṭf idüp **şād it** feraḥnâk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [şād it,]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla **şād itme** / Unudup âşinâyı dostum her yâdi yâd itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [şād itme, -me]

Felek fark eylemez bir ḳaḥbe-zendür merdi nâ-merdi / Hemîşe **şād ider** nâ-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [şād ider, -er]

şād kııl-: Sevindirmek, mutlu etmek.

Ḥayliden müştâkıyuz göster cemâl-i ḥurremüñ / Ḥâtır-ı maḥzūnumuz luṭf eyle bir gün **şād kııl** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [şād kııl,]

şād ol-: Mutlu olmak.

Ümid-i vuşlatıyla **şād olurdum** / Eger olsaydı bir ğam-ḥʿār-ı ğurbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [şād olurdum, -urdum]

Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla **şād olup** dildârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [şād olup, -up]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben **şād** ey felek / Döne döne âh elünden dâd u feryâd ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [şād olmadum, -madum]

Ben yıkıldum olmadum âbâd elünden ey felek / **Olmadum** devründe bir dem **şād** elünden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [şād olmadum, -madum]

Ne ğam çek şâm-ı hecr için ne **şād ol** rüz-ı vaşl için / Raḥīmī her vişâlüñ âḥiri hicrânımış bildüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [şād ol,]

Raḥīmī şanma şâhum **şād olup** bir ğayra yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḳayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [şād olup, -up]

şād u ḥurrem: Sevinçli, mutlu.

Āvân-ı ğamda ğuşşa ile **şād u ḥurremem** / Bezm-i belâda nâle-i ʿuşşâḳa hem-demem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [şād u ḥurremem, -em]

şād-âb it-: Suya kanmış yapmak.

Şehâ **şād-âb iden** küyuñ sirişk-i çeşm-i ʿâşıkdur / Bilürsin şöhreti şaṭdur şehâ dünyâda Bağdâduñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şād-âb iden, -en]

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin **şād-âb idüp** bir seyrġâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [*şād-âb idüp, -üp*]

şādân ol-: Sevinçli, mutlu olmak.

Baḥa hecrüñde ġam vaşluñla **şādân olmadan** yegdür / Dili bîmâr-ı hoş-derdüñle dermân olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [*şādân olmadan, -madan*]

şādân-ı cüd: Cömertlik sevinçlisi.

Mâ-ḥaşal emrüd ya ḥarbüz u ya bittîḥ u sîb / Kıankısın iḥsân iderseñ olurum **şādân-ı cüd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [*şādân-ı cüd,]*

şādî: Sevinç, mutluluk.

Aşılıp karşıñda dil Mañşürî **şādiden** döner / Gördi dâr-ı ‘aşkıda mi‘râcîdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [*şādiden, -den*]

Her ki cānâ ġuşsa-i ‘aşkıñla mu‘tād olmadı / Görmesün **şādî** yüzün ‘âlemde ġamnâk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [*şādî,]*

Ey Rahîmî baḥa bu **şādî** yeterdi dünyede / ġuşsa-i ‘aşkı göñül şehrine miḥmân eylesem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [*şādî,]*

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şeh-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ **şādîsi** degmez bir ġama
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [*şādîsi, -si*]

şādîk: Mutluluk.

‘Aşk ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi **şādîk** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [*şādîk,]*

şafak:

1. Güneş gurup ettikten sonra ufukta kalan kızıl aydınlık, alaca karanlık.

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü **şafak** içre hilâl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [*şafak,]*

Ḳabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm **şafak** hünîn-kefen / Çerḥ olur türbem cesîm-i ġamzeñ eyleser şehîd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [*şafak, -üm*]

Ḳanlu yaşumda ‘aks-i ruḥuñ ey yüzi güneş / Güyâ **şafak** içinde meh-i tâbdâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [*şafak,]*

Çün döşendi nüh sipîhr üzre simâṭ-ı keh-keşân / Mey **şafak** encüm nuḳul ḥürşîd ü mehdür nân-ı ‘îd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [*şafak,]*

Şafak şanmañ görinen zaħm urupdur nāvek-i āhum / Ğazāl-i çerħ ey ebrū kemān oħlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şafak,]

Rüy-ı zerdüm kana ğarķ itsem **şafak** gibi n'ola / Zaħm-ı tîĝüñden güzeller şāhı 'unvān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [şafak,]

2. Güneş doğmadan önceki alaca kızillık.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ **şafak** yüzine dutar bir niķāb-ı sürħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [şafak,]

şāh:

1. Padişah, hükümdar.

Raħîmî hālūñi 'arz it der-i şāh-ı sühan-dāna / Ma'ārîf şehrinüñ **şāhı** feşāhat nükte-güyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [şāhı, -ı]

Pür-ĝaraz 'ırz ehline 'arz işleriniñ işleri / Vāķıf ol bu sırra **şāhum** bir 'adāletĝah yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [şāhum, -um]

Yūsufāsā h'āce-i dehri şarasın ķul gibi / Olmadı **şāh** u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [şāh,]

Ferāĝat-baħş olur **şāh** u vezîre inķiyād itmez / Olanlar ķalb-i istiĝnāyıla ferzānesi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [şāh,]

Ser-mest iken Raħîmî şu dem cām-ı 'aşķ ile / Hergiz ne cām vardı **şāhum** ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şāhum, -um]

Ķana ğarķ itdi ruħ-ı zerdüm sirişk-i lāle-ĝün / Vechi var dilerse **şāhum** baña mîr-i 'āşķāñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [şāhum, -um]

Derd-i serdür tācı terk it **şāhuñ** ayaĝına düş / Ey Raħîmî baş açuķ abdāl-ı 'aşķ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Hoş gör bu demi ħurrem ol ey **şāh** gemide / Girmez ele demde ĝam-ı 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [şāh,]

Vefā ehline cevri ķāđıdan ķullan benüm **şāhum** / Yoluñda ħāķüñe orsayı ķo luķfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [şāhum, -um]

Şadranc-ı ĝuşsa at şalup māt iderdi ger / **şāhuñ** 'aķası baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [şāhuñ, -uñ]

Şāhum olalı ser 'alemüñ pertev-i nuşret / Tîĝ-i zaferüñ māh-ı dirahşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [şāhum, -um]

2.Padişah, hükümdar // sevgili.

Cevr ü derd ü ĝuşşaña vallāhi **şāhum** rāzıyım / Her biri elħamdülillāh oldı bir ni'met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [şāhum, -um]

ırmızı kisvet degül ııdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şev-ı aşdan **şāhum** alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [şāhum, -um]

Eger diñlense **şāhum** vaşf-ı hālüm / Yazardum apuña umār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [şāhum, -um]

Ey dil ğubār-ı pāyını **şāh** itdi saña tāc / Devlet kelāmı ondu başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [şāh,]

Cennet ü tūbāya virmez āmet ü didāruñı / Himmeti **şāhum** Raĥîmî bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [şāhum, -um]

Şād iden **şāhum** hevā id-i vişālüñdür beni / Yoĥsa çekmem ğam olursam urbet-i ıda baid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [şāhum, -um]

Bir ĥaāyla saçı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü afv-ı gedāyı yine ol **şāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [şāh,]

Şāhum nazār it luf-ı Raĥîmîyi ziyād it / Ol şāir-i nāzükde bu arz-ı Ħaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [şāhum, -um]

N'ola virse Raĥîmî yoluña cān / Saña **şāhum** gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [şāhum, -um]

Anuñ için ruĥ sürer **şāhum** Raĥîmî apuña / Na-ı ĥüsnüñde vefā şarancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [şāhum, -um]

Baş üzre yir idindi Raĥîmî ğazelleri / Sen **şāhuñ** ayağına olalı ğüher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Yoluñda cān virendür başa altın şanat-ı aşuñ / Vefā ehlini **şāhum** şanma ayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şāhum, -um]

Hem-dem olalı cihān **şāhum** bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem bāğ u rāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [şāhum, -um]

Cihān cümle saña çul bende bir ul / Big iken birin el ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [şāh,]

Elüñe yapışup Allāh didüm / odum baş yoluña ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [şāh,]

apuñdan ğayra baş egmez Raĥîmî / Teraĥĥum ıl aña ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [şāh,]

Raĥîmî ĥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taĥsîn idüp **şāhum** hemān sābāşa ĥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [şāhum, -um]

ab-ı ğüher-feşān ile ben ol Raĥîmîyem / Sen **şāh** ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [şāh,]

Seg-i kūyuñ dimek ĥaddüm degül uş ol da lufuñdur / Gedāña bu ululukları **şāhum** hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [şāhum, -um]

Raĥîmî āferin fehmüñe ĥüsn-i zihnüñe ĥüsndür / O **şāhuñ** vaşf-ı ĥüsnini ĥasenden aĥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Rahîmîniñ budur dâr-ı şifâ-yı gaybdan derdi / Hemân **şâhum** senüñle Hâzret-i hünkâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [şâhum, -um]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen **şâha** mihrüm gün gibi halk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [şâha, -a]

Seg-i küyuñla bir dem hem-sifâl olsam deger **şâhum** / Cihân bezminde itmezem recâ-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [şâhum, -um]

Cân ile tığüñ şalup **şâhum** yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Rahîmî gibi kalқан sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [şâhum, -um]

Rahîmî şanma **şâhum** şād olup bir gayra yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muqayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [şâhum, -um]

Nazmı Nizâmî-tâb’ hasen zâtı Sa’dîdür / **şâhum** Rahîmî gibi sülhan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [şâhum, -um]

Rahîmî tekye-i ‘âlemde bir abdâl-ı ‘aşk olup / Diyâr-ı gamda **şâhum** dâr-ı gurbet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [şâhum, -um]

Ne gavgâsında ne şullıñdayum **şâhum** velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhâ maḥal hengâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [şâhum, -um]

Dü ‘âlemde hemân **şâhum** kabûl-i dağ-ı derdüñdür / Rahîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [şâhum, -um]

3. Padişah, hükümdar II 2.Selim.

Rub^c-ı meskün içre **şâhum** şâh-ı heft iklim ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [şâhum, -um]

şâh: Dal, budak.

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Kāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her **şâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [şâh,]

Ser-i küyuñda ḳaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bāğıñuñ öz **şâhında** bir berg-i ḥazân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [şâhında, -ında]

şâhâ: Ey padişah.

Cihân âlâyişinden gel ta’alluḳ riştesin ḳaṭ’ it / Zemâne devleti **şâhâ** hemân bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [şâhâ,]

Ayaḳlatma beni aḡyâra ḳarşu esb-i nâz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin **şâhâ** ‘aṭâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [şâhâ,]

şâhân: Şahlar, padişahlar.

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥīmīnūñ degül / Ḥaḳḳā ki sensüz ‘āfiyet **şāhāna** şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [şāhāna, -a]

şāhāne: Harika, çok güzel, mükemmel.

Şayd itdi Raḥīmî dilini bir gözi ḥūn-rîz / **şāhāne** hücum eyledi şehbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [şāhāne,]

Oldum istiğnā-yı kalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ārifāne begligüm var ḳullanup **şāhāne** tavr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [şāhāne,]

Öge öge göge çıkardı Raḥīmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör nice **şāhānedür** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [şāhānedür, -dür]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Fursat gemisi her yaña **şāhāne** şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [şāhāne,]

Ḳanı zāt-ı şerīfūñ gibi bir derviş-i ‘ālī-şān / Özüñ **şāhāne** derviş añılan ey şāh-ı dervişān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [şāhāne,]

şāh-bāz:

1. Doğan kuşu.

Hümā pervāz ‘ālī seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir **şāh-bāz** irdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [şāh-bāz,]

2. Doğan kuşu || sevgili.

Hevā-ḥ‘āhuñ olup her gūşede şābit-ḳadem olur / Bulunmaz **şāh-bāzum** bir benümle şāmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [şāh-bāzum, -um]

şāhbāz-ı āh: Ah doğanı.

Çıkardum **şāhbāz-ı āhı** çerḥe / Taḳup yanına nālümden celācil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [şāhbāz-ı āhı, -ı]

şāh-bāz-ı cemāl: Güzelliğın yiğidi.

Ḥamīde zülfümi yā Rabb o **şāh-bāz-ı cemāl** / Dil-āver oldı be-ḡāyet şebinde tüldür ola (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [şāh-bāz-ı cemāl,]

şāhī: Şahlık, sultanlık; hükümdara özgü.

Göñlüm ḥazāna sen de ma‘müre-i ḥayālūñ / Bir kār-gır-i ‘ālī **şāhī** bināya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [şāhī,]

şāh-ı ‘ādil: Adaletli sultan.

Raḥīmī göre billāhi bu **şāh-ı ‘ādilüñ** luṭfin / Raḳıbe meyl idüp kesmez vefāsın ben ḳulından hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [şāh-ı ‘ādilüñ, -üñ]

şāh-ı ‘ālem: Alemin padişahı.

Ben Raḥīmīyem ‘aṭā ‘aynıyla raḥm it vaḳtidür / Ḳıl kerem ey **şāh-ı ‘ālem** himmet it himmet baña (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [şāh-ı ‘ālem,]

Raḥīmī ḳuluña ey **şāh-ı ‘ālem** / İşigüñdür sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [şāh-ı ‘ālem,]

Oldum Raḥīmī şimdi nöker bir beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün **şāh-ı ‘ālemem** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [şāh-ı ‘ālemem, -em]

şāh-ı ‘ālî-şān: Şanı yüce padişah.

Gedāñi gāhi añduḳca di ey **şāh-ı ‘ālî-şānum** / Yaşı dildür adı ḳanber Raḥīmī bir ḳulum vardur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [şāh-ı ‘ālî-şānum, -um]

Olıgelmiş resmdür ‘uşşāka istiğnā-yı nāz / **şāh-ı ‘ālî-şān** olan lābüdd gedādan ‘ār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [şāh-ı ‘ālî-şān,]

Bu ednā bendeñi bir **şāh-ı ‘ālî-şāna** gönderseñ / Gedāñi bir mürüvvet şāhibi sulṭāna gönderseñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālî-şāna, -a]

Efendi ben ḳulın sen **şāh-ı ‘ālî-şāna** gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālî-şāna, -a]

Ey şeh şu ki sen **şāh-ı ‘ālî-şāna** irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥāzret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālî-şāna, -a]

şāh-ı ‘aṭā-baḥş: Baḥşış veren padişah.

Naẓardan dūr idüp ol pīri luṭf it şermsār itme / Raḥīmī pür-ḥaṭā bendeñdür ey **şāh-ı ‘aṭā-baḥşum** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [şāh-ı ‘aṭā-baḥşum,]

şāh-ı bî-şümār: Sayısız padişah, sevgili.

Raḥīmīyem benem ‘ālemde senden ğayrı kimsem yoḳ / Olaruñ niçe **şāh-ı bî-şümārı** var benüm yoḳdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [şāh-ı bî-şümārı, -ı]

şāh-ı bülend: Yüce padişah.

Benüm yanumda ey **şāh-ı bülend** ol pest-i himmetdür / Yüce görmese ‘ālî-dergehüñ ṭāḳ-ı mu‘allādan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [şāh-ı bülend,]

şāh-ı cem: Cem'in sultanlığı.

Ser-mest iken Raḥīmī şu dem cām-ı ‘aşq ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne **şāh-ı Cem** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şāh-ı cem,]

şāh-ı cihān: Cihan padişahı.

Otağından kaçan kim olsa ol **şāh-ı cihān** peydā / Vücūd-ı cismi ḥākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [şāh-ı cihān,]

şāh-ı cihāndār: Cihanı tutan hükümdar.

İtdüğüñ zulmi Raḥīmī kuluña bir gün ola / Diyeler **şāh-ı cihāndāra** Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [şāh-ı cihāndāra, -a]

şāh-ı dervīşān: Dervişlerin padişahı.

Çanı zāt-ı şerīfūñ gibi bir dervīş-i ‘ālī-şān / Özüñ şāhāne dervīş añılan ey **şāh-ı dervīşān** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [şāh-ı dervīşān,]

şāh-ı ehl-i dil: Gönül ehli, âşıkların padişahı.

Bir toğrı rāh-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayāli / Ey **şāh-ı ehl-i dil** dil ḳible-nümāya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [şāh-ı ehl-i dil,]

şāh-ı ehl-i dīn: Dine mensup olanların padişahı.

Çomaz Raḥīmī başını ḡayruñ ayağına / Üftādeñ oldı ḫut elin ey **şāh-ı ehl-i dīn** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [şāh-ı ehl-i dīn,]

şāh-ı evreng: Tahtın sultanı.

Raḥīmī ol mehe ‘arz itme mihrūñ / Ki zīrā sen gedā ol **şāh-ı evreng** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [şāh-ı evreng,]

şāh-ı ḡam: Acının, kederin padişahı.

Māt eyler idi at şalup üstüme **şāh-ı ḡam** / Bir lu‘b ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [şāh-ı ḡam,]

şāh-ı giyā: Ot parçası.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves ḳılma gönül / Hem-reh olmaḳ rāst gelmez serv ile **şāh-ı giyā** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [şāh-ı giyā,]

şāh-ı gül: Gül dalı.

Geymiş vücūd-ı ʿālem aḥḍar libās-ı ḥaḍrā / **Şāh-ı gül** üzre degmiş laʿlin ḳabā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [şāh-ı gül,]

şāh-ı hakikat: Gerçek padişah.

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey **şāh-ı hakikat** / Ger Ḥusrev ola soñ ucı ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [şāh-ı hakikat,]

şāh-ı hayāl: Hayal hükümdarı, sevgili.

Cān u gönül diyārını tārāc iderdi ḡam / Şād itmeseydi **şāh-ı hayālî** ṫaraf ṫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [şāh-ı hayālî, -i]

şāh-ı heft iklim: Yedi bölgenin padişahı.

Rub^c-ı meskūn içre şāhum **şāh-ı heft iklim** ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [şāh-ı heft iklim,]

şāh-ı himmet: Himmet padişahı.

Raḥîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i ḥālin / Seniündür bākî iḥsān u kerem ey **şāh-ı himmet** naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [şāh-ı himmet,]

şāh-ı hıızır-şān: Hızır karakterli padişah.

Eḡnine şalupdur beni bu ṫab^c-ı güher-bār / Şimden girü sen **şāh-ı hıızır-şāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şāh-ı hıızır-şāna, -a]

şāh-ı ḥorāsān: Horasan padişahı.

Emrüne boyun urdı vü baş egdi ḳalemvār / Tiḡüñ ḥaberi **şāh-ı Ḥorāsāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [şāh-ı ḥorāsāna, -a]

şāh-ı hümāyün menzilet: Kutlu, mübarek makamlı padişah.

Ey Raḥîmî bildi bes **şāh-ı hümāyün menzilet** / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [şāh-ı hümāyün menzilet,]

şāh-ı hurrem: Sevinçli sultan.

Vefâlar görmişem sen nik-i haşlet **şâh-ı hurremden** / Velî agyâr-ı bed girdârdan çok cevri ü gam çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [şâh-ı hurremden, -den]

şâh-ı iklim-i gam: Dert memleketinin padişahı.

Devlet-i aşkuñda âh u eşküm oldı hem-demüm / **şâh-ı iklim-i gamem** yanumca çok asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [şâh-ı iklim-i gamem, -em]

şâh-ı islâm: İslam padişahı.

Budin mülkini yıkmak hiç zülf-i yâre âyindür / Velî ey **şâh-ı İslâm** olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [şâh-ı islâm,]

şâh-ı kâmkâr: Muradına ermiş sultan.

Haqîkat-dân ola hem pür-haqîkat-bîn ü haq-perver / Senüñ gibi saâdet kânı **şâh-ı kâmkâr** ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [şâh-ı kâmkâr,]

şâh-ı kerem: Cömert sultan.

Rahîmî hod qadimî bir gedâ-yı gam-güsârüñdur / Anı luţfuñla şâd eyle gel ey **şâh-ı kerem** bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [şâh-ı kerem,]

şâh-ı kişver-gîr: Ülke tutan padişah.

Yolum var devlete irsem n'ola ey **şâh-ı kişver-gîr** / Selimü'l-bâl ile bâb-ı şeref derbâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [şâh-ı kişver-gîr,]

şâh-ı meh-çihre: Ay yüzlü padişah.

Çaraman mülkin Aydın idicek sen **şâh-ı meh-çihre** / Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehrden şehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [şâh-ı meh-çihre,]

şâh-ı melâmet ol-: Azarlamanın padişahı olmak.

Şubaşıdur Rahîmî eşkiyle şimdi ammâ / **şâh-ı melâmet oldı** nâmūs u âra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 5). [şâh-ı melâmet oldı, -dı]

şâh-ı şekker leb: Şeker dudaklıların şahı, padişahı.

Rahîmî pür-harâretdür senüñ bu iztirâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def' ide ey **şâh-ı şekker leb**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [şâh-ı şekker leb,]

şāh-ı selīm: Selim padişah || II. Selim.

Tapuña gelüp **şāh-ı Selīm** Hān-ı ‘ālī-şān / İhlās ile ‘arz itdi irādet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [şāh-ı selim,]

şāh-ı serviçün: Servinin şahı için.

Görinen dāğlar yir yir kurulmuş **şāh-ı serviçün** / Hıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [şāh-ı serviçün,]

şāh-ı şerī‘at: Dinin padişahu.

Şıdkıyla muhibbün durur ol **şāh-ı şerī‘at** / Göster umaruz sende şadākat Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [şāh-ı şerī‘at,]

şāh-ı şitā: Kış mevsiminin padişahu.

Ziyāfet kılmağa **şāh-ı şitāy** pādişāh-ı serd / Tolu pālūdeyi yaḥ birle tās-ı kün-fe-kān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [şāh-ı şitāy, -yı]

şāh-ı süḥan-dān: Güzel konuşan padişah.

Rahîmî bendesi olalı ol **şāh-ı süḥan-dānuñ** / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘ırfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [şāh-ı süḥan-dānuñ, -uñ]

şāhid: Şahit, tanık.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib **şāhidüm** ğam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [şāhidüm, -üm]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhī mihrüme **şāhid** semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [şāhid,]

Eşk ü āhum dün iki **şāhid** götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri veli şadıḳ güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [şāhid,]

Ġarḳa virdi āb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḥe irdi **şāhidüm** māī vü māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [şāhidüm, -üm]

şāhid: Güzel.

Gördüm bu hüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki **şāhid** ile bir Güzel ḥiṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [şāhid,]

şāhid-i bāzār: Pazarın güzeli.

‘Azizüm dil olaldan müsterî hüsnüñ metâ‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir **şāhid-i bāzāra** ʔabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [şāhid-i bāzāra, -a]

şāhid-i cān: Canın sevgilisi, sevgili, dilber.

Her zemān dilden olur **şāhid-i cān** çihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [şāhid-i cān,]

şāhid-i hüsn: Güzelliğin sevgilisi.

Çayrı vechinden gönül mir’ātını şāf eyledüm / **şāhid-i hüsnüñ** niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şāhid-i hüsnüñ, -ün]

şāhin: Maruf avcı kuş.

Şehā dest-i şerîfüñ kılmısaydı ger maḥarr **şāhin** / Kaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [şāhin,]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / Biñ altun āşyānına iñen yüksek uçar **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [şāhin,]

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayaḡuña düşüp yalvaruban destüñ öper **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [şāhin,]

İştüdüm şaydgehde kebgem pervāz imiş ‘ankā / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [şāhin,]

Nazardan degme bir ednānuñ ilḳāsiyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-nazar **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [şāhin,]

Raḳîb-i rû-siyāh ile beni bir görme ḥıdmetde / Bir olmaz zāḡ-ı nā-cins ile ey şāḥîb-hüner **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [şāhin,]

Raḥîmî bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [şāhin,]

şāh-rāh: Ana yol.

Gözüm Yūsuf-cemālün ḥasretiyle **şāh-rāhuñda** / Züleyḥā gibi eyler ‘ākîbet bir reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [şāh-rāhuñda, -uñda]

Ruḡ-ı zerdıyle her gün muntazırdur **şāh-rāhuñda** / Raḥîmî bir ḥazān yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [şāh-rāhuñda, -uñda]

şāhsār-ı intizār: Bekleyiş ağaçlığı.

Āb-ı fūrḳatle nice dem perveriş kılmak gerek / Mîve-i vuşlat vire tā **şāhsār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [şāhsār-ı intizār,]

şâ'ir-i bî-meze: Tatsız, zevksiz şairler.

Şâ'ir-i bî-meze eş'ârımıza harf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi bir tab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [*şâ'ir-i bî-meze,*]

şâ'ir-i nâzûk: İnce düşünceli şair.

Şâhum nazar it luḥf-ı Raḥîmîyi ziyâd it / Ol **şâ'ir-i nâzûkde** bu tarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [*şâ'ir-i nâzûkde, -de*]

şakâyık: Bahçelerde yetiştirilen, pembe, kırmızı, alaca çiçekler açan, çok yıllık süs bitkisi.

İşüm bitürdi benüm derd-i dâğ-ı ḥün-âlûd / **Şakâyıkı** n'ideyin lâlezârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [*şakâyıkı, -ı*]

şâkir: Şükreden, şükredici.

Raḥîmî kul olalıdan efendi saña **şâkirdür** / Ki aña sebkat itmişdür ḥuḳûḳ-ı ni'met ü nānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [*şâkirdür, -dür*]

şâkird: Öğrenci, talebe.

Ḥâşılı bir oñmadıksın şan'atuñ cevri ü sitem / Kıan yudar **şâkird** eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [*şâkird,*]

şal: Şal, hırka, aba.

Biz ser-i küy-ı melâmetde fenâ **şalın** geyüp / Mülke tâlib olmazuz hiç çekmezüz dünyâ ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [*şalın, -ın*]

şâl-ı fenâ: Yokluk şalı.

Cihānuñ çıkdı fâḥîr cāmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp **şâl-ı fenâ** bir ṭurfe kisvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [*şâl-ı fenâ,*]

şâm:

1.Şam şehri || Siyahlık.

Çin-i zülfini Ḥıṭâ vü Ḥotene virme ḥaṭâ / Ki şakin alma ḥaṭ u ḥaddına Rüm u **Şâmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [*şâmı, -ı*]

2. Akşam.

Gün yüzüñ göster şehâ mihrîyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmînüñ budur her şubḥ u **şâm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [şâm,]

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mâh-ı **şâmı** / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrüñ **şâmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şâmı, -ı]

şâme: Kadınların örtündükleri car, baş örtüsü.

Hevâ-ḥ’âhuñ olup her güşede sâbit-ka-dem olur / Bulunmaz şâh-bâzum bir benümle **şâmeden** ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [şâmeden, -den]

şâm-ı fûrkat: Ayrılık akşamı.

Şâm-ı fûrkatde göreliden âteşüm ey yâr şem’ / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [şâm-ı fûrkatde, -de]

şâm-ı hecr: Ayrılık akşamı.

Şâm-ı hecründe leb ü ḥaddüñle gördi sūzişem / Cân eridüp şubḥa dek yanup tüter her bâr şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [şâm-ı hecründe, -ünde]

Ne ğam çek **şâm-ı hecr** için ne şād ol rûz-ı vaşl için / Raḥîmî her vişālün āḫiri hicrânımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [şâm-ı hecr,]

şâm-ı hicrân: Ayrılık gecesi, akşamı.

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rûz u **şâm-ı hicrânâm** / Şarâb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [şâm-ı hicrânâm, -am]

şâm-ı küfr: Küfür akşamı || Küfrün karanlığı.

Şâm-ı küfr içre ḳalurdı kâ’inât ey şubḥ-ı dîn / Tâb-ı tîgüñ olmasa envâr-ı mihre tev’emân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [şâm-ı küfr,]

şâm-ı mağrib: Suriye; Fas, Tunus, Cezayir.

Şâm-ı mağrib Hind anuñdur zûlmete varınca tâ / ‘Aleme ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervâr şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [şâm-ı mağrib,]

şâm-ı zülf: Saçının akşamı || Akşamın siyahlığını andıran saç.

Şâm-ı zülfünde ḳarâr itdi bu şeb miskîn-gönül / Ḳanda kim aḥşâm ola lâbüdd ider me’vâ ğarîb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [şâm-ı zülfünde, -ünde]

Şâm-ı zülfin ḳo dilâ cām-ı lebin nûş idegör / ‘Ömr-i bâḳî degül ‘işretde geçür eyyâmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [şâm-ı zülfin, -in]

şan: Büyüklük, ululuk, azamet.

Ol şüh-ı şivekârûñ aldanma ğamzesine / **şânında** şefkat olmaz cellâd-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [şânında, -ında]

şanı bülend: Yüce şan.

Rahîmî himmeti ‘ālî umar **şanı bülendüñden** / Kapuñda pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [şanı bülendüñden, -üñden]

şarâb: Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki, mey.

Rahîmî pür-ħarâretdür senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ **şarābı** defc ide ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [şarābı, -ı]

Bezm gülşen gonca leb bir yār-ı cānumdur **şarāb** / Serv kıadd sākî şurāhi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [şarāb,]

Şarābum eşk-i ħasret hem-demüm ğam / Kebāb itdi bu bağrum nār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [şarābum, -um]

Bî-tekellüf öpdüğüçün la‘l-i mey-günüñ **şarāb** / Taşa çaldı şaydı gündən kıatı ter düşdi zücāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [şarāb,]

Lebüñ esrārınuñ cāniyla ben ħayrāniyam cānā / Anuñçün añmazam adın **şarābuñı** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [şarābuñı, -uñ]

La‘l ruħsār-ı ‘arāk-rizüñ ħayāliyle müdām / Geh **şarāb** iħer Rahîmî ey gül-i ter geh ‘arāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [şarāb,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şüfi / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şarāba, -a]

Ķan uğud atdı ğubār-ı ğam **şarāb** ister ğöñül / Yandı bağrum ey ciger küşem kebāb ister ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [şarāb,]

Tāb-ı ‘aşkuñla ciger biryān u çeşmüm ħün-feşān / Gel berü ‘iş it **şarābum** hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [şarābum, -um]

Müdām ‘aşkuñ **şarābıyla** beni şeydā iden sensin / Ķarābāt ehline ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [şarābıyla, -ıyla]

La‘lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı **şarāb** / Bulsavuz kıanın iħerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [şarāb,]

Yüz yumaz oldı tāt-at-i ħayra / Şimdi şüfi **şarāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şarāba, -a]

şarāb-ı ‘aşk: Aşk, sevgi şarabı.

Ey Raḥimî ben **şarāb-ı ‘aşk** ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [**şarāb-ı ‘aşk**,]

Oldum **şarāb-ı ‘aşkuñ** ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [**şarāb-ı ‘aşkuñ**, -uñ]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebüñ cāmını şun öpdür baña ol sād ü sākī (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [**şarāb-ı ‘aşk**,]

şarāb-ı cām-ı nāz: Naz kadehinin şarabı.

Gözlerin ser-mest kılmışdur **şarāb-ı cām-ı nāz** / Anuñ için ben ayakda cür‘aya kılmaz nigāḥ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [**şarāb-ı cām-ı nāz**,]

şarāb-ı cām-ı vaşl: Kavuşma kadehinin şarabı.

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / **Şarāb-ı cām-ı vaşluñ** ile sürer kişi devrānı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [**şarāb-ı cām-ı vaşluñ**, -uñ]

şarāb-ı ergüvān: Erguvan renkli (kırmızı) şarap.

Raḥimî ḳoma ‘ārifseñ kenār-ı āteşi elden / Şafā hengāmıdır nüş it **şarāb-ı ergüvān** ḥurrem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [**şarāb-ı ergüvān**,]

şarāb-ı ğam: Dert şarabı.

Mezāk-ı ḥün-ı vişālüñle muğtenem herkes / Baña **şarāb-ı ğamuñ** kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [**şarāb-ı ğamuñ**, -uñ]

şarāb-ı ḥoş-ğüvār: Lezzetli şarap.

Lebüñ şevḳıyla dem şimdi **şarāb-ı ḥoş-ğüvāruñdur** / Ele kendü ayağıyla gele zevḳ ol şikāruñdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [**şarāb-ı ḥoş-ğüvāruñdur**, -uñdur]

Benüm gözümde gönümde ḥayāl-i cām-ı la‘lüñdür / Veli ğayruñ **şarāb-ı ḥoş-ğüvārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [**şarāb-ı ḥoş-ğüvārı**, -ı]

Mest olan cānā ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ **şarāb-ı ḥoş-ğüvārın** istemez (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [**şarāb-ı ḥoş-ğüvārın**, -ın]

şarāb-ı la‘l-fām: La‘l renkli şarap, kırmızı renkli şarap.

Lebüñ devrinde ey ḡonca gönül ‘iṣ-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküñ **şarāb-ı la‘l-fām** eyler (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [**şarāb-ı la‘l-fām**,]

şarāb-ı nāb: Halis, katıksız, saf şarap.

Her gece mihr-i ruhuñ şevki dile meh-tâbdur / Cânuma câm-ı lebüñ cânâ **şarâb-ı nâbdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [*şarâb-ı nâbdur, -dur*]

Şarâb-ı nâb için bu çeşm-i hûn-efşânım aılmazsın / Dem-â-dem cür‘aveş pâ-mâl idersin kanum aılmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [*şarâb-ı nâb,]*

Lebüñ bezminde ey gonca **şarâb-ı nâba** ‘aşk olsun / Ümîd-i nuql-i la‘lûñle yinen ‘unnâba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [*şarâb-ı nâba, -a*]

şarâb-ı nihân: Gizli şarap.

Mağbûb ile Raḥîmî **şarâb-ı nihânı** gör / Nâşînuñ ehl-i ‘aşka be-ğâyet yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [*şarâb-ı nihânı, -ı*]

şarâb-ı sürh: Kırmızı şarap.

Her sū o gonca hâr ile içer **şarâb-ı sürh** / Aḳar o demde çeşme-i çeşmümden âb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [*şarâb-ı sürh,]*

şar-ı şarî deñlü: Killının kılı kadar.

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lâzım degül / **Şar-ı şarî deñlü** yok şî‘re Raḥîmî i‘tibâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [*şar-ı şarî deñlü,]*

şarib-i hamr: Şarap içen.

Ekl içündür **şarib-i hamrı** müsâvi itdügi / Vâ‘izüñ ḳaşdı degül tefsîr ü Kur‘ân ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [*şarib-i hamrı, -ı*]

şark: Doğu.

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mâh-ı şâmı / Şevḳden **şarka** dönüp şubḥ ola devrüñ şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [*şarka, -a*]

şat: Dicle (Şat-Bağdad paralelliğinde).

Şehâ şād-âb iden küyuñ sirişk-i çeşm-i ‘aşıḳdur / Bilürsin şöhreti **Şatdur** şehâ dünyâda Bağdâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [*şatdur, -dur*]

şâyed:

1.Belki, ola ki, olur da.

Niğebân itme genc-i hüsnüñe ol şüret uğrısın / Ḳara zülfüñe el ḳarmaya **şâyed** nâ-gehân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [*şâyed,]*

Ey Raḥimî yaşuñı sen de revān it yolına / Raḥm ide bir gün ola **şāyed** o dürr-i şehvār (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [şāyed,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun **şāyed** görüñ ol ḥüb devrānı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [şāyed,]

2. Eğer.

Yanma ki raḥm ide **şāyed** germ olup ol şem'-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervāneveş sen yanadır (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [şāyed,]

Åşināyāne Raḥimîye nazār kıl dostum / **şāyed** ol kem-çaṭrenüñ bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [şāyed,]

Sañā āvāze-i ṭanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya **şāyed** bu dem bir gün (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [şāyed,]

şāyi' it-: Dile düşürmek.

Ey Raḥimî **şāyi' itdi** mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerim yā Rab ez-în dide-i ḥün-bār hem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [şāyi' itdi, -di]

şāyi' ol-: Herkes tarafından duyulmak, her tarafa yayılıp herkesçe bilinir duruma gelmek.

Şāyi' olur şu'le-i şemşir-i āhum sineden / Berḫ-i 'ālem-tāba ey meh-rū olur mı hiç ḡlāf (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [şāyi' olur, -ur]

Naḫş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Ḥüsnüñ şu'ā'ı **şāyi' olalı** ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [şāyi' olalı,]

şeb: Gece.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı ḳadüm bedr-i cemālüñ görmedüm bir **şeb** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [şeb,]

Şām-ı zülfüñde ḳarār itdi bu **şeb** miskin-gönül / Ḳanda kim aḫşām ola lābüdd ider me'vā ḡarīb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [şeb,]

Nār-ı hecre yaḳan beni her **şeb** / Bir yalıñ yüzlü yār-ı meh-rüdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [şeb,]

Dün ü gün budur Raḥimînüñ murādı Ḥaḳḳ bilür / Her **şebüñ** ola **şeb** esrār-ı ḫaḳı şebḫā-yı sūr (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [şebüñ, -üñ; şeb,]

Hecrüñ **şebinde** āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimāli ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [şebinde, -inde]

Ḥayāl-i ḫayl-i ḫüsnüñ ḫācibine bir gün ışmarla / Gönül şehrinde bir **şeb** eylesün ey māl-rū menzil (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [şeb,]

Pervâne gibi bir **şeb** şevküm hikâyet itsem / Sen şem'a yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [*şeb,*]

Çankı gün yâ Rabb gelür ol mihr-i rahşânım yine / Çankı **şeb** aḥşamlaya ol mâh-ı tâbânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [*şeb,*]

Ḥamîde zülfümi yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldı be-gâyet **şebinde** tülüdür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [*şebinde, -inde*]

Gün yüzün 'arz idegör bir **şeb** o mâh-ı şâmı / Şevkten şarka dönüp şubḥ ola devrüñ şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [*şeb,*]

şeb ü nehâr: Gece ve gündüz.

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruḥuñ yeter / Ânsız berâber oldı Yemende **şeb ü nehâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [*şeb ü nehâr,*]

şeb-çerâğ: Gece parlayan yakut.

Şevküm şu'âi genc-i ğamuñ **şeb-çerâğıdır** / Çerḥüñ çü mâh niteki her **şeb-çerâğıdır** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [*şeb-çerâğıdır, -ıdır*]

şeb-çerâğ-ı şu'ledâr: Alevli gece kandili.

Taḥassür çekmezem şem'-i şebistân-ı şehen-şâha / Şerâr-ı âh-ı dil her **şeb-çerâğ-ı şu'ledârumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [*şeb-çerâğ-ı şu'ledârumdur, -umdur*]

şebhâ-yı sūr: Şenliğin bülbülü.

Dün ü gün budur Raḥîmîñüñ murâdı Ḥaḳḳ bilür / Her şebüñ ola şeb esrâr-ı ḥaḳı **şebhâ-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [*şebhâ-yı sūr,*]

şeb-i fūrkat: Ayrılık gecesi.

Şeb-i fūrkatde ḥalka karşı ḳaddüm dâle döndürdi / Baña bend eyleyen hep 'ıḳd-ı zülf-i tâbdârıñdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [*şeb-i fūrkatde, -de*]

şeb-i kadr: Kadir gecesi.

Şeb-i kadr bu ben Mecnûnuñ Leylâ-yı zülfüñdür / Mübârek 'id-ı ferḥundem mevâ'id-i vişâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [*şeb-i kadr, -i*]

şebîh ol-: Benzemek.

Baḥr [u] kân bulmaz idi **olmasa** kefüñe **şebîh** / Kûh-ı kûyuña sücüd itmese bulmazdı vaḳâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [*şebîh olmasa, -masa*]

şeb-külâh: Keçeden yapılmış bir külâh çeşidi.

Görinen kavı-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum oğına qarşu nişân bir **şeb-külâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [*şeb-külâh,*]

Çerh-ı sincâbide mâh u hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir **şeb-külâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [*şeb-külâh,*]

şeb-nem:

1. Çiğ tanesi, rutubet.

Pertev-i mihrüñle mañv itdüm vücüdüm **şeb-nemin** / Dañi nem var yanuma sa'ý eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [*şeb-nemin, -in*]

2. Çiğ. || Gözyaşı.

Mañabbet mihr-i tâbından vücüduñ **şeb-nemin** mañv it / Olasın jâle gibi tâ qarîn-i gülşen-i kırbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [*şeb-nemin, -in*]

Pertev-i mihrüñle mañv itdüm vücüdüm **şeb-nemin** / Arada nem kaldı senden gayrı ey hürşid-ñad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [*şeb-nemin, -in*]

şeddâd: Zalimliği ile ün yapmış, yeryüzü cenneti denilen İrem'i kendine kurmuş olan efsanevi hükümdar.

Qaşırnuñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pâ-mâl olup **şeddâd** elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [*şeddâd,*]

şefî'ol-: Şefaet eden olmak.

Bu ben 'aşî kıluña ey 'Ömer-ñaşlet **şefî'olup** / Muhammed-ñüy âl-i hazret-i 'Osmâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [*şefî'olup, -up*]

şefkat: Merhamet, acıma.

N'ola insâniyyet itseñ ey melek-çal'at baña / Bir perişân-ñâtırım rañm it kılıp **şefkat** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [*şefkat,*]

Ol şüh-ı şivekârüñ aldanma ğamzesine / Şânında **şefkat** olmaz cellâd-ı bî-emânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [*şefkat,*]

'Aţâ vü luţf günü mevsim-i 'inâyetdür / Şehâ Rañimîye **şefkat** zemâni gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [*şefkat,*]

şeftâlu: Şeftali || dudak; öpücük.

Lebi **şeftâlusı** cüllâbına ben kanda kandum âh / Şehâdet itme nâ-ħak yere girme kana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [*şeftâlusı, -sı*]

şeh:

1. Sultan, padişah.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Büselikden degsin ey **şeh** nâz ço nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [*şeh,]*

Ĥüsn-i ĥatt ĥaddüñde ĥatt tuğrâ-yı ġarrâdur kaşuñ / Ĥüblık mülkine sensin **şeh** müsellem ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [*şeh,]*

Ķıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen **şehüñ** Şarħan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [*şehüñ, -üñ*]

Ben ideyin Allâh oñara her işüñ ey **şeh** / Furşat gemisi her yaña şâhâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [*şeh,]*

‘Uşşâk-ı bî-nevâya o **şeh** nâza başladı / Toldurdu her maķâmı yine âh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [*şeh,]*

Meh-i sipihr-i letâfet **şehi** diyâr-ı ĥüsn / Raĥîmî süduñuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [*şehi, -i*]

Ey **şeh** şu ki sen şâh-ı ‘alî-şâna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ĥazret-i ‘Osmâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [*şeh,]*

Añladum göyneklerüñ bildüm ne **şehden** sen cüdâ / ‘Âlem içre şem‘-i bezm-ârâya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [*şehden, -den*]

2.Sultan, padişah || Sevgili.

Şimdi meyl-i cân u dil şol bir **şeh** ĥübâñedür / Ĥüsñde Bekdaşi yokdur ĥâlveş bir dânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [*şeh, -e*]

Luţfiyla kaçan ben kula ol **şeh** nazâr eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [*şeh,]*

Şeh nâza başlıyaldan feryâd u âh-ı ‘uşşâk / Toldurdu her maķâmı şavt-ı nevâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [*şeh,]*

Sâza ĥod muĥkem yasağ itdi şeh-i ‘âlî-maķâm / Ney idüñ beñzüm gibi ey **şeh** çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [*şeh,]*

Büselik ‘arż iderek ‘uşşâka ol **şeh** nâz ider / Nâlemüzden râst bildi ki maķâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [*şeh,]*

Perde-i nâmûsı çokdan çâk iderdük ġoncaveş / Biz maķâm-ı ‘aşkuñ ey **şeh** nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [*şeh,]*

Nâr-ı ġam sen **şehden** ayru lezzetin telĥ eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm gibi ĥurup ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [*şehden, -den*]

Gerçi ey **şeh** bir feraḥ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [şeh,]

Bir **şehüñ** şimdi Rahîmî kuldur halka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu halka siper ihsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [şehüñ, -üñ]

şehâ: Ey padişah || Ey sevgili.

Her diyâra kim kadem başsañ kudümüñden **şehâ** / Hârdan güller biter her hâra virür la‘l-i nâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [şehâ,]

Cihân âsüde oldı sâye-i tuğ-ı vücüduñla / Şokunmasun **şehâ** sen var iken her pehlevân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [şehâ,]

Ümidüm bu **şehâ** hüsnüñ hayâli / Gözümden dür dilden itme mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [şehâ,]

Derd-i gam bir gama dūş itdi Rahîmîyi **şehâ** / Hayret alur özini geh bilemez gâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [şehâ,]

Şehâ ṭab‘-ı Rahîmî bülbül-i bâğ-ı belâgatdur / Anuñçün gülşen-i küyuñda verd-i i‘tibâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [şehâ,]

Ṭarîḳ-ı ‘aşḳda hem-râhum oldı eşk ü âh-ı gam / **Şehâ** sultân-ı ‘uşşâkum bular hayl ü sipâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [şehâ,]

Göñlümi şeydâ benüm bu zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aqlımı yağma **şehâ** ol çeşm-i pür-sehḥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [şehâ,]

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cânımız vardur / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [şehâ,]

Cevrini döne döne çekdürdi / Daḫi devrân baña **şehâ** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [şehâ,]

Gice seyrümde gördüm dâl-i zülfüñ reh-berüm olmuş / **Şehâ** hayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [şehâ,]

Sen kevgi dögdüm aldum elinden raḳîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü **şehâ** şabr ile şikâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [şehâ,]

Ḳarşu dür itme Rahîmîyi rikâbuñdan **şehâ** / Sen ‘alî-şānuñ öñünce şanki ol ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [şehâ,]

Rahm ḳıl miskîn Rahîmî bend-i zülfüñde **şehâ** / Nice demlerdür perîşân-rūzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [şehâ,]

Bir gedâyuz bir de māl-hulyâ-yı ‘aşḳuñla **şehâ** / Mesken-i genc-i maḫabbetdür dil-i vîrânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [şehâ,]

Ayağuña yüz sürer her gün Rahîmî sâyeves / Şükr-i lillâh kim **şehâ** başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [şehâ,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi **şehâ** / Āsitānuñda Rahîmî n’ola çekse sancaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [şehâ,]

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘aşıkdur / Bilürsin şöreti Şaḫdur **şehā** dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şehā,]

Bu gice gün yüzünden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup **şehā** meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [şehā,]

Hemîşe bāğ-ı ‘ālemdə **şehā** sen hürrem ü şād ol / Raḫîmî bülbülāsā ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [şehā,]

Ḳul olmaz dergeliğünden gayra istiğnāsı ‘ālîdür / **Şehā** mülk-i cününüñ başka bir sulṫānidur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [şehā,]

Saḫa bî-ḫaddür **şehā** gerçi maḫabbet ‘arz iden / Ben Raḫîmî gibi bir muḫliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [şehā,]

Bi-ḫamdillāh **şehā** ben ne ğamuñ ne mātemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i hürremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [şehā,]

Gün yüzüñ göster **şehā** mihrile ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḫîmîñ budur her şubḫ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [şehā,]

Ben gedāna āsitānuñdur **şehā** me‘vā bu gün / Ger ṫurur ger ṫurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [şehā,]

Reh-ġüzārında **şehā** mūr-ı şikeste-ḫālem / Sen bu hoş-ṫab‘-ı Selîm ile Süleymānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [şehā,]

Sen **şehā** ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergeliğün derbānlıġın ister Ḳubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [şehā,]

Şehā oġ ḫaddüñüñ hecriyle bir ḫaddi kemānum ben / Baḫa toġrı nazar ḫıl egri baġma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [şehā,]

Faḫîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā‘at ehli dervişem **şehā** şāḫib-ġināyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [şehā,]

Şehā dest-i şerîfüñ ḫılmasaydı ger maḫarr şāḫin / Ḳaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber şāḫin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [şehā,]

Važ‘ iden ḫudret niġini üzre insān cevherin / Ḫātem-i la‘lüñe mühr itmiş **şehā** cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [şehā,]

Raḫîmîñüñ **şehā** bir ḫatrece miḫdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [şehā,]

Vaşf-ı ḫüsnüñde **şehā** şî‘ri Raḫîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘ālem-tāb gibi çavı ṫoldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [şehā,]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raḫîmîñüñ **şehā** / Cennet-i ‘adlün gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [şehā,]

Rāstî bir tāze revnaġ virdi cism-i ‘āleme / Ḫıl‘at-i şāḫı **şehā** sen ḫāmeti bālāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [şehā,]

Naṫ‘-ı şitāda ruḫ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol **şehā** ḫonacaġ ḫāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [şehā,]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña **şehā** / Hāk-i rāhuñdur Raḥīmī ḥod senüñ bī-iştibāh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [şehā,]

Raḥīmī bendeñüñ yazup yañılup cümle maqşüdın / **Şehā** bir ‘arz ider yok ḥāme ile nāmeden gayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [şehā,]

‘Aṭā vü luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / **Şehā** Raḥīmīye şefkat zemāni gelmedi mi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [şehā,]

Belā-ālūde hep bālī muḳārin mār ile mālī / **Şehā** manşübı bir manşübe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [şehā,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten **şehā** ğarḳ itdi dünyāyı / Raḥīmīñüñ gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [şehā,]

şehādet: 'Eşhedü en lâ ilāhe illallah..' cümlesini söyleyerek Allah'ın var olduğuna şahitlik etme.

Şoñ dem āsān it Raḥīmīye **şehādet** lafzını / Yā Rab ĩmāniyla Kur’āni aña hem-rāh kıl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [şehādet,]

şehādet it-: Doğruluğunu tasdik etmek.

Lebi şeftālusu cüllābına ben ḳanda ḳandum āh / **Şehādet itme** nā-ḥaḳ yere girme ḳana ey vişne (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [şehādet itme,]

şeh-bāz:

1. Doğan kuşu || Avcı.

Sen kebgı dögdüm aldum elinden raḳībüñüñ / **Şeh-bāz** olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [şeh-bāz,]

2. Doğan kuşu || Sevgili.

Raḥīmī bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm **şeh-bāzum** almaz bu şikārı böyle her şāhin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [şeh-bāzum, -um]

şehbāz-ı maḥabbet: Muhabet kuşu.

Şayd itdi Raḥīmī dilini bir gözi ḥün-riz / Şāhāne hüçüm eyledi **şehbāz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [şehbāz-ı maḥabbet,]

şeh-bāz-ı ‘uḳül: Akılların doğanı.

Yüksek uçar iremez seyrine **şeh-bāz-ı ‘uḳül** / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥırāmān sinelü (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [şeh-bāz-ı ‘uḳül,]

şehd-i güftâr: Bala benzeyen söz.

‘Aceb Mecnûn-şifat sevdâyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey **şehd-i güftârum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [*şehd-i güftârum, -um*]

şehen-şâh-ı bülend: Yücelerin en büyük padişahı.

Ey **şehen-şâh-ı bülend** ahter sipîhr-i ‘âleme / Bedr-i hüsniñle hilâl-ebruñ olur bürhân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [*şehen-şâh-ı bülend,]*

şeh-i ‘âdil: Adaletli padişah.

Ne hoşdur rûzgâr ola muvâfîk ey **şeh-i ‘âdil** / Kapuñdan cânibe ‘azm eyleyem ben ‘âşîk-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [*şeh-i ‘âdil,]*

şeh-i ‘âlî: Yüce, ulu padişah.

Bu ben âşüfte-dile ey **şeh-i ‘âlî** nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile hâl-i perişânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [*şeh-i ‘âlî,]*

şeh-i ‘âlî-cenâb: Hürmet edilen yüce pâdişah.

Bende olmaz degme sultâna denâ’et ‘arz idüp / Bir seniñ gibi **şeh-i ‘âlî-cenâb** ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [*şeh-i ‘âlî-cenâb,]*

şeh-i ‘âlî-makâm: Yüce rütbeli padişah.

Sâza hüd muhkem yasağ itdi **şeh-i ‘âlî-makâm** / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [*şeh-i ‘âlî-makâm,]*

şeh-i çâker-nevâz: Kölelerine iyi muamele eden padişah.

Cülüs itdi gönül tahtına yârüñ pertev-i hüsni / Rahîmî yine şehre bir **şeh-i çâker-nevâz** irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [*şeh-i çâker-nevâz,]*

şeh-i devrân: Dönemin, zamanın padişahı.

Gönül senden olupdur âteş-i ‘aşka beni çakmak / Baş açup yanayın senden **şeh-i devrâna** hâlüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [*şeh-i devrâna, -a*]

Fehm ider hâl-i gedâyı **şeh-i devrânımsın** / Ma‘rifet mağzeni sultân-ı sühan-dânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [*şeh-i devrânımsın, -ımsın*]

şeh-i fermân: Emrin padişahı.

Hudāvendā cihān bāğında ber-hürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide **şeh-i fermān** revān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [*şeh-i fermān,*]

şeh-i hübān: *Güzeller padişahı || sevgili.*

Cefā-yı derdüñ elif kâmetimi dāl itdi / Çıkarduñ ey **şeh-i hübān** cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [*şeh-i hübān,*]

şeh-i hurrem: *Mutlu padişah || Sevgili.*

Harîm-i muhteremüñde eyā **şeh-i hurrem** / Dağı bu bendeñe hıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [*şeh-i hurrem,*]

şeh-i iklîm-i velāyet: *Velilik diyarının padişahı.*

Sensin **şeh-i iklîm-i velāyet** Baba Hamza / Kaşuñdan olur feyz-i kerāmet Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [*şeh-i iklîm-i velāyet,*]

şeh-i kām-kār: *Muradına ermiş, talihli hükümdar.*

Yüz çevirdi Rahîmî gayrıdan / Sen **şeh-i kām-kāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [*şeh-i kām-kāra, -a*]

şeh-i kām-yāb: *İstedğini elde eden şah, sevgili.*

Didi biñ kez Rahîmî vallāhi / Sen **şeh-i kām-yāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [*şeh-i kām-yāba, -a*]

şeh-i la’l-i leb-i yār: *Sevgilinin dudağınının kırmızılığının padişahı.*

Niçe tākāt getürsin bu **şeh-i la’l-i leb-i yāre** / Mağabbet bādesinden mağv olur āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [*şeh-i la’l-i leb-i yāre, -e*]

şeh-i meh-rikāb: *Ay gibi parlak üzengili padişah.*

Hağ budur āfitāb-ı çerh-i şeref / Sen **şeh-i meh-rikāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [*şeh-i meh-rikāba, -a*]

şeh-i merdān:

1.Kahramanların şahı.

Hıfz ide ol **şeh-i merdānı** hağardan Hālîk / Şakladuğunca ten-i ‘asker-i Osmānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [*şeh-i merdānı, -ı*]

2. Yiğitler şâhı. || Hz. Ali.

Ꞑuluyuz ꞑanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓā ḥaḑḑı / Kerem kâni ‘Ali-ḥû bir **şeh-i merdânımız** vardur
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [şeh-i merdânımız, -ımız]

şeh-i mülk-i kerem: Cömertlik ülkesinin padişahı.

Gedâ-yı derd-i ‘aşḑuñı nevâlûñden dirîğ itme / Senüñdür ey **şeh-i mülk-i kerem** hep ni‘met-i ‘âlem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [şeh-i mülk-i kerem,]

şeh-i ra‘nâ: Güzel padişah.

Ꞑıtsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyâ yüzün / Yıldı bir kez görür oldum sen **şeh-i ra‘nâ** yüzün
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [şeh-i ra‘nâ,]

şeh-i şâhib-küleḥ: Külâḥ sahibi padişah.

Dil ser-i sevdâ-yı zülfüñle ğubâr olmış yatur / Bir **şeh-i şâhib-külehdür** ḥâksâr olmış yatur (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [şeh-i şâhib-külehdür, -dür]

şehîd eyle-: Şehit etmek.

Ꞑabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaḑ ḥünîn-kefen / Çerḑ olur türbem cesîm-i gamzeñ **eylerse şehîd**
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [şehîd eylerse, -rse]

şehir: Şehir, kent.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün ṭoğdı / **Şehirde** olalı sen devlet-i devr-i ꞑamer peydâ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [şehirde, -de]

şehnâz: Çok güzel olan sevgili.

Büselikde ideli ‘uşşâḑa ol **şehnâz** nâz / Her maḑâmı ṭutasın çeng nağme-i âvâz nâz (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [şehnâz,]

şehnâz-ı maḥabbet: Aşḑın şehnaz makamı.

Fehm eyler iseñ râst nevâyı yine şüfi / Pencgeḥde maḑamuñ ola **şehnâz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [şehnâz-ı maḥabbet,]

sehr: Kent, şehir.

Rahîmî hâlûni ‘arz it der-i şâh-ı sühân-dâna / Ma‘ârif **şehrini** şâhı feşâhat nükte-güyüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [*şehrini*, -inüñ]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyâ-perestânüñ / Varur her **şehre** hem bir şehriyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [*şehre*, -e]

Uşandı dâr-ı gurbetden gönül ‘azm-i diyâr ister / Vefâ **şehrinde** bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [*şehrinde*, -inde]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / **Şehrde** olmuş zebân-ı cerr ile cerrâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [*şehrde*, -de]

Bu bahtı karanuñ yaşını ırmağ itme küyüñdan / Bu **şehre** şehriyâra Aqça şu virmiş durur revnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [*şehre*, -e]

Çañ midur **şehrüñi** ey meh oda yaqsa âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [*şehrüñi*, -üñi]

Kârbân-ı ‘aşkuña bir gün ola menzil ola / Gönlümi yâ Rabb haqîkat **şehrine** bir râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [*şehrine*, -ine]

Hayâl-i hayl-i hüsnüñ hâcibine bir gün işmarla / Gönül **şehrinde** bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [*şehrinde*, -i, -n, -de]

Çeşm ü zülfi târ-mâr itmek diler dil **şehrini** / Âh ol fettân hem feryâd ol çarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [*şehrini*, -ini]

Şehr içinde dün gice da‘vâ-yı hüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [*şehr*,]

Mihr-i yâre ey kamer sen müşterî olmağ neden / Hep bilür bay u gedâ **şehr** içre bir yoğsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [*şehr*,]

Bir mehüñ mihrin gönül **şehrinde** kıldum şehriyâr / Ey Rahîmî şimdi dehre anı han itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [*şehrinde*, -inde]

Bilmemiş noqşânını meh-rûña meyl itmiş kamer / Her gice **şehründe** anuñcün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [*şehründe*, -ünde]

A zâlim zulmüñi hâdden aşurma / Bu **şehrüñ** yoksa hiç sulţânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [*şehrüñ*, -üñ]

2. Şehir || Gönül.

Dilden hayâl-i hüsnüñ iderse ne var göc / **Şehrini** koyup itdi niçe şehriyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [*şehrini*, -ini]

Ey Rahîmî baña bu şâdi yeterdi dünyede / Guşsa-i ‘aşkı gönül **şehrine** mihmân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [*şehrine*, -ine]

Cülüs itdi gönül tahtına yârüñ pertev-i hüsnî / Rahîmî yine **şehre** bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [*şehre*, -e]

şehir ü diyâr: Şehir ve memleket.

Baňa sen mâh-rû eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ kapuñdan artık bir daħi **şehir ü diyârum** yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [*şehir ü diyârum, -um*]

şehir ü hisâr: Şehir ve kale.

Ey Raħîmî göge ağsa ıaň mı ıopum gün gibi / Bir mehüñ eflâkveş **şehir ü hisârın** gözlerüz (Kütahyalı
Raħîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [*şehir ü hisârın, -ın*]

şehir-be-şehir: Şhirden şehir.

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil **şehir-be-şehir** / Nür cer ider kamer her gün yüzüñ muhtâcidur
(Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [*şehir-be-şehir,]*

şhrden şehir: Şhirden şehir.

Çaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil karşı çıktı **şhrden şehir**
(Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [*şhrden şehir,]*

şehir-i bergama: Bergama şehri.

Gerçi ey şeh bir ferah menzil bu **şehir-i Bergama** / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi degmez bir gama
(Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [*şehir-i bergama,]*

şehir-i evliyâ: Evliyalar şehri.

Devlet-i dostdârın elyak gördi kıldı Hakk seni / Uşbu **şehir-i evliyâda** şehriyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raħîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*şehir-i evliyâda, -da*]

şehir-i hüsne: Güzellik şehri, diyarı.

Olalı **şehir-i hüsne** yüzüñ ay Güzel hisâr / Yüz ıutdı ıop yıılmağa gördi Güzel hisâr (Kütahyalı Raħîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [*şehir-i hüsne, -e*]

şehir-i kütâhiyye: Kütahya şehri.

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berâ / **Şehir-i Kütâhiyyede** bir kâmet-i bâlâya bak (Kütahyalı
Raħîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [*şehir-i kütâhiyyede, -de*]

Serv-i bâlâ gibi şalınur kıyâmetler kıpar / **Şehir-i Kütâhiyyede** çok şive-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Raħîmî
Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [*şehir-i kütâhiyyede, -de*]

şehir-i mar‘aş: Maraş şehri.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arşā döndi **şehr-i Mar'aş** ṭoldı nūr-ı fetḥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [şehr-i mar'aş,]

şehr-i vişāl: Kavuşma şehri, vuslat yeri.

Sâlik-i hicrâna şor **şehr-i vişālûñ** menzilin / Bār-ı 'aşkıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [şehr-i vişālûñ, -ûñ]

şehriyâr: Padişah.

Dilden ḥayāl-i hüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi niçe **şehriyâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [şehriyâr,]

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-ķarār göc / Ārām ider mi bende ide **şehriyâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [şehriyâr,]

İdüpdür top-ı çerḥi himmetüñ çevgānı ser-gerdān / Erenler ḥaķķiçün meydān bu gün sen **şehriyârûñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [şehriyârûñdur, -uñdur]

Ķapuñı hem ṭapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir **şehriyârı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [şehriyârı, -ı]

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül 'azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir 'ālî-mürüvvet **şehriyâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [şehriyâr,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh **şehriyârüm** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [şehriyârüm, -um]

Bu baḥṭı ķaranuñ yaşını ırmağ itme kūyuñdan / Bu şehre **şehriyâra** Aķca şu virmiş durur revnaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [şehriyâra, -a]

şehriyâr kıl-: Hükümdar yapmak.

Bir mehüñ mihrin gönül şehrinde **ķıldum şehriyâr** / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [şehriyâr ķıldum, -dum]

şehriyâr-ı evliyâ: Evliyaların hükümdarı.

Devlet-i dostdārın elyaķ gördi ķıldı Hāķķ seni / Uşbu şehr-i evliyâda **şehriyâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [şehriyâr-ı evliyâ,]

şehriyâr-ı 'id: Bayramın padişahı.

Her gün başına mihr-i şeref ṭoğsa ṭañ midur / Me'vā idindi dergehüñ ey **şehriyâr-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [şehriyâr-ı 'id,]

Ķarrā ķaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi **şehriyâr-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [şehriyâr-ı 'id,]

şeh-süvār:

1.Usta binici.

Sāḥa-i faẓl u fūnūnuñ **şeh-süvārsın** bu gün / Ey ḥabāb-ı ma'rifet v'ey ḥazret-i sulṭān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*şeh-süvārsın, -ısın*]

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ yādına / Yollar üzre cismümi ḥāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [*şeh-süvārum, -um*]

Çapuñda **şeh-süvārum** dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [*şeh-süvārum, -um*]

Reşk idüp sen **şeh-süvāruñ** sümm-i raḥş-ı na'line / Ḥam kıılır ḳaddin anuñçün ğurre-i ğarrā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [*şeh-süvāruñ, -uñ*]

2.Usta binici || Sevgili.

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntaẓır her dem gubārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [*şeh-süvārum, -um*]

Yiter sür **şeh-süvārum** üstüme nāz u cefā raḥşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [*şeh-süvārum, -um*]

Şeh-süvārum kişver-i gönüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime varam dād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [*şeh-süvārum, -um*]

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ḥāk-ālūdeme / Ḥāzır itdi gözlerüm işār için dürr-i şemen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [*şeh-süvārum, -um*]

şeh-süvār-ı esb-i nāz: Naz/cilve atının usta binicisi.

Didi ben pāy-māline ol **şeh-süvār-ı esb-i nāz** / Ayağum toprağını kııl tēc-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [*şeh-süvār-ı esb-i nāz,]*

şeh-süvār-ı mülk-i 'aşk ol-: Aşk ülkesinin usta binicisi olmak.

Dūd-ı āhum sāyebān yir yir şerārum şemmesi / **Şeh-süvār-ı mülk-i 'aşk oldum** Ḥudādur yāverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [*şeh-süvār-ı mülk-i 'aşk oldum, -dum*]

şehvār: Şahlara layık iri taneli inci.

Benüm ḥānum sen ol **şehvāra** dirsın baḥr-i 'izzetde / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [*şehvāra, -a*]

Kenār-ı vaşlı sen **şehvāre** dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba'd añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [*şehvāre, -e*]

şeh-zād: Padişah, hükümdar oğlu, saltanat varisi.

Dāğ-ı gam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ hil'at geyürdi güyiyâ **şeh-zād** aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [şeh-zād,]

şeker: Şeker, tatlı.

Meger kim kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı **şeker** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [şeker,]

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān **şeker** peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse **şeker** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [şeker,]

Düşmez ağzuña ezilme o **şeker** lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [şeker,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la'ı-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [şeker,]

şeker-güftār: Tatlı sözlü. || Sevgili.

Ey **şeker-güftār** acırsañ baña raḥm it acı kim / Tatlı cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [şeker-güftār,]

Acı acı sögdüğine ben du'ālar kılduğum / Tatlı tatlı ol **şeker-güftārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [şeker-güftārı, -ı]

Ḥasta gönüm nergis-i bīmāruñ eyler ārzū / Ey ṭabīb-i cān **şeker-güftāruñ** eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [şeker-güftāruñ, -uñ]

şeker-ḥand: Tatlı gülüş.

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [şeker-ḥandından, -ından]

şeker-ḥande: Tatlı gülüşlü.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey **şeker-ḥande** / Metā'-ı la'lüñe cāndan ḥarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [şeker-ḥande,]

şeker-leb: Dudağı şeker gibi tatlı olan, tatlı dudaklı.

Sen **şeker-leb** için dil-i Ferhād / Ḥusrevā kühsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [şeker-leb,]

şekl:

1.Şekil, biçim, görünüş.

Vefā resmin recā itme raķīb-i zişt-i şüretten / İdüpdür sireti **şeklin** be-vech-i kil-k-i fişrat naķř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [şeklin, -in]

řāf kıl cān gözgüsün şüfi ruķ-ı zîbāya baķ / Gör ne **şekl** izhār ider ol şüret-i ma'nāya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şekl,]

řāfāyla nice gün Ka'be dergāhuńda Sa'y itdüm / Bulup kıblem na'alçeń **řeklin** āķir secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [řeklin, -in]

Vefā **şeklini** bu dehr-i 'abüsü'-vechden ummā / Bir āķir şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [şeklini, -ini]

2. Durum, hāl.

Cān lebüń cāmın görüp mestāne **şeklin** bağladı / Yandı řem'-i řevķe dil pervāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [şeklin, -in]

Ĥasret-i la'lüńle cānā bezm-i ġamda gözlerüm / Döne döne ķan řolup peymāne **řeklin** bađladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [řeklin, -in]

Mıhr bir sūret döner ālıyla rengİN naķř ider / Cevr-i resminde felek cānāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [şeklin, -in]

La'l-i řîrinüń ġamından yine cān Ferhādınuń / Ser-ġüzeřti Ĥusrevā efsāne **řeklin** bađladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [řeklin, -in]

Ĥolařaldan bir perîřānuń řaķı zencîrine / Ey Raķîmî dil yine dîvāne **řeklin** bađladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [řeklin, -in]

şekl it-: Çizmek.

Ne cānā la'lüńe mestem ne göz ü ķařa ĥayrānem / Seni cān řüretinde **řekl iden** naķķāřa ĥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [řekl iden, -en]

şekle gir-: Biçime girmek.

Yine faşl-ı ĥazānıyla nigārā şüret-i 'ālem / 'Aceb **şekle girüp** bir yüzden oldı şal'at-ı 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [şekle girüp, -üp]

şekl-i devlet: Talih resmi.

Bu deyr-i dehre yazmadan daĥi naķķāř-ı ķudret naķř / Nigārā řüretüńde olmış idi **řekl-i devlet** naķř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [řekl-i devlet,]

şekl-i ejder: Ejderha şekli.

Bu ġülzār iķre ey ġonca ġorinür ķadd ü zülfüńsüz / Gözüme oķ yılanı servi sünbül **řekl-i ejderdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [řekl-i ejderdür, -dür]

şekl-i hüsn-i matbû: Latif güzelliğin resmi.

Müjem resm eyler iken gözde **şekl-i hüsn-i matbû'uhn** / Kalem levh üzre taħrîr itmemişdi daħi şüret naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [şekl-i hüsn-i matbû'uhn, -uhn]

şekl-i kabîh: Çirkin yüz.

Raķîbâ baķamazsın sen şafâyıla ruħ-ı yâre / Baķarsañ gösterür **şekl-i kabîhuñ** saña âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [şekl-i kabîhuñ, -uhn]

şekl-i leb: Dudağın şekli.

Gözde naķķâş-ı müjem **şekl-i lebüñ** / Câmda sen cânı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [şekl-i lebüñ, -üñ]

şekl-i matbû: Güzel, hoş şekil.

Ne vechiyle cihân mânisi yazsun **şekl-i matbû'uhn** / Nigārâ çin-i zülfüñ nesh idüpdür naķş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [şekl-i matbû'uhn, -uhn]

şekl-i şuver: Suretlerin şekli.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ **şekl-i şuver** / Ma'ñide âyîne-i ğayb-nümâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [şekl-i şuver,]

şem:

1. Mum || Sevgili.

Yanar dil ten döner za'fıyla fânüs-ı hayâl oldı / Beni sen **şem'uña** pervâne-i süzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [şem'uña, -uña]

Ālemi sen **şem'a** yanup qorqarum āh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [şem'a, -a]

2. Mum.

Ķabrüm üzre mihr ü meh **şem'üm** şafaķ hünîn-kefen / Çerħ olur türbem cesîm-i ğamzeñ eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [şem'üm, -üm]

Cem'-i vefâda **şem'** gibi yandugum gören / Pervâne gibi şevķ ile süzân olur qalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [şem',]

Bir ruħı **şem'uhn** inandum ħandesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [şem'uhn, -uhn]

Gice sen **şem'a** karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [şem'a, -a]

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak **şem'ile** / Nār-ı 'aşkı 'arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [şem'ile, -ile]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yār **şem'** / Mihr-i 'ālem-tāba germiyyet şatar her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [şem',]

Şevk-ı gayra nārveş māyil degül ey serv-қadd / Toğrulukla dergehüñde oldı hıdmetkār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [şem',]

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tā / 'Āleme hüküm itdi şevküñle Sikendervār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [şem',]

Nār-ı gam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi turup ağlar **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [şem',]

Şām-ı hecrüñde leb ü haddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [şem',]

Gāh hānde geh gāzab ey gonca la'lüñ 'āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [şem',]

Ṭab'-ı pür-envār ile rüşen çerāguñdur senüñ / Ey gözüm nūrı işigüñde Raḥimivār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [şem',]

Baḥr-i haddüñle görelen āteşüm ey yār **şem'** / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baña her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [şem',]

Tāb-ı zülf ü haddüñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miқdār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [şem',]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [şem',]

Meclisüñde şevk ile yakdı fitil-i cānını / Ṭañ degül olursa māhum mazhar-ı envār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [şem',]

Āteş-i gāyretle yanup cān u baş itdi fidā / Şevkuñı dilden cüdā kılmadı ey dildār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [şem',]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yakdılar / İtmedi bir dem hevā-yı 'aşkuñı inkār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [şem',]

Ey Raḥimî yana gör hadd-ı firāq-ı yār ile / İrgürür pervāne-i nūr-ı vişāle nār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [şem',]

Şām-ı fūrkatde görelen āteşüm ey yār **şem'** / Od yakup başına yanup şubha dek ağlar **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [şem',]

Kendünüñ yağıyla şızup қorlanur her kūşede / Nār-ı gamdan kimseye 'aciz eylemez izhār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [şem',]

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iқbālını bildüm lā-beқā / Ehl-i hāle bes yiter rüşen delil āsar **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [şem',]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevâkibvâr **şemʿ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [şemʿ,]

Cemʿüñe yüz süreli ey nûr-ı çeşm-i zât-ı pāk / Pertev-i hürşidi almaz ʿaynına her bār **şemʿ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [şemʿ,]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüñe pertev şala envār **şemʿ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [şemʿ,]

Pür-ħarâretdür Raħîmîñ zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider eşʿâr **şemʿ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [şemʿ,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile hâlüm / Tıtuşdum karşı ol **şemʿa** beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [şemʿa, -a]

Gönül pervânesin ben sen ruħı gül-nâra yandurdum / Benümle kimse tıtuşmaz meger ya **şemʿ** ya meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [şemʿ,]

ʿAşıkâ rüşen-dil oldur **şemʿ** gibi yanmadan / Başını kaçʿ itseler döndürmeye aslâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [şemʿ,]

Çapuñda bir ışık olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm **şemʿi** istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [şemʿi, -i]

Benüm yanup yakılan **şemʿ** gibi nâr-ı ʿaşkuñla / Yine her encümünde meclis-ārâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [şemʿ,]

Raħîmîyem vefâ cemʿinde bir tâbende **şemʿum** ben / Çerâğın şuʿle-i süz-ı derünümünden yaçar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [şemʿum, -um]

Hayâlün **şemʿi** her şeb yanmasa bālîñüm üstünde / Yaçardı sūziş-i tâb fūrkatün ile bu cān ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [şemʿi, -i]

Şemʿisin her cemʿün ey meh mihr-i dehr-ārâ gibi / Yüze gülmekde nazîrün yok gül-i raʿnâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [şemʿisin, -isin]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ħastayum bu dâr-ı miħnetde / Uyarmaz kimse **şemʿüm** sîne-i süzândan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [şemʿüm, -üm]

şemʿa: Mum.

Ĥarâretle yanarken nâr-ı hecri dün gice **şemʿa** / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [şemʿa,]

Pervâne gibi bir şeb şevküm ħikâyet itsem / Sen **şemʿa** yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [şemʿa,]

şemʿ-i bezm-ārâ: Meclisi sūsleyen mum.

Seni bir gice tek ol **şemʿ-i bezm-ārâya** irgürsün / Raħîmî yalvarup çal baġruñuñ yağın Ĥadırġaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [şemʿ-i bezm-ārâya, -ya]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdâ / ‘Ālem içre **şem‘-i bezm-ārāya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [*şem‘-i bezm-ārāya, -ya*]

şem‘-i çerh: Feleğın mumu.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol **şem‘-i çerh** / Şubh olunca ey gönül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [*şem‘-i çerh,*]

şem‘-i devlet: Mutluluk mumu.

Yüzüñ görmeyeli ey **şem‘-i devlet** / Tutuşdı oda mihr ü mäh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [*şem‘-i devlet,*]

şem‘-i encüm: Yıldızların mumu.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra **şem‘-i encüm** olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa tenhā bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [*şem‘-i encüm,*]

şem‘-i kadr: Şerefın mumu.

Şem‘-i kadrin revğan-ı ‘izzet fūrüzān eylesün / Nitekim kändil uyarduğca sipihre mäh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [*şem‘-i kadrin, -in*]

şem‘-i kâfuri: Beyaz renkli, güzel kokulu mum.

Şanasın **şem‘-i kâfuri** durur eşcār-ı gülşende / Ki tolmış sîmden pervānelerle büstān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [*şem‘-i kâfuri,*]

şem‘-i pür-envār: Çok aydınlıklı mum.

Tenüm kanlu yaşumla āl fānūs-ı hayāl oldı / İçinde dil yanar şan **şem‘-i pür-envāra** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [*şem‘-i pür-envāra, -a*]

şem‘-i ruhsār: Yanağın mumu; sevgilinin yanağının ışıltısı.

Lebin öpmek müyesser olmadı bir **şem‘-i ruhsāruñ** / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [*şem‘-i ruhsāruñ, -uñ*]

şem‘-i rüşen: Parlak mum.

Virmez isem başumı şevküñ hevāsıyla senüñ / Küll-i eczāmı kül it ey **şem‘-i rüşen** oda yak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [*şem‘-i rüşen,*]

şem^c-i şebistân: Gece mumu.

Maḥabbet mihr-i tâbindan vücûdın yandırur yokdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi **şem^c-i şebistânı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [şem^c-i şebistânı, -ı]

şem^c-i şebistân-ı şehen-şâh: Şahlar şahının yatak odasının mumu.

Taḥassür çekmezem **şem^c-i şebistân-ı şehen-şâha** / Şerâr-ı âh-ı dil her şeb-çerâğ-ı şu'ledârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [şem^c-i şebistân-ı şehen-şâha, -a]

şem^c-i şevk: Arzu mumu.

Cân lebûñ câmın görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı **şem^c-i şevke** dil pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [şem^c-i şevke, -e]

şemme: Koku.

Dûd-ı âhum sâyebân yir yir şerârum **şemmesi** / Şeh-süvâr-ı mülk-i aşk oldum Hudâdur yâverüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [şemmesi, -si]

şemsi dülbend: Güneş tülbenti.

Geydi nûrânî libâsın **şemsi dülbendin** şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pâyuña yüz mânend-i âb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [şemsi dülbendin, -in]

şemsveş: Güneş gibi.

Şemsveş devründe bir rûşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede yaqduñ kevâkibvâr şem^c (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [şemsveş,]

şem^c-veş: Mum gibi.

Nâr-ı şevküñle senüñ ben **şem^c-veş** süzân iken / Daḥi nâ-peydâ idi kandil-i nûr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [şem^c-veş,]

Gerdenümde her gice âvâze-i zencîr-i şevk / **Şem^c-veş** pür-tâb-ı dil eksük degüldür süz u sâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [şem^c-veş,]

Zebânum **şem^c-veş** kaç^c eyledüm miqrâz-ı şamçıyla / Şafâ ehline bir Rûşen-delîl ü reh-nümâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [şem^c-veş,]

Cem^cünde **şem^c-veş** tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmağda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [şem^c-veş,]

Meh-cemâlüne ne noqşân irişür ey yüzi gül / **Şem^c-veş** bir gice olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [şem^c-veş,]

şen: Hâlinde ve davranışlarında yaşamaktan aldığı zevkin canlılığı görülen, neşesi durumundan belli olan, hayat dolu, canlı ve güler yüzlü, neşeli.

Hâr ile gülşende gül **şendür** dilâ sen göncaveş / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryâd kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [şendür, -dür]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalu hâırları ey gül **şen** eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [şen,]

şenlik: Toplu olarak yapılan eğlence, kutlama.

Çıksun şu cân ki guşsañ ile **şenlik** itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 4). [şenlik,]

şerâr: Kıvılcım.

Düd-ı âhum sâyebebân yir yir **şerârum** şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum Hudâdur yâverüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [şerârum, -um]

şerâr-ı âh-ı dil: Gönlün ahının kıvılcımı.

Tahassür çekmezem şem‘i şebistân-ı şehen-şâha / **Şerâr-ı âh-ı dil** her şeb-çerâğ-ı şu‘ledârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [şerâr-ı âh-ı dil,]

şerâr-ı hecre: Ayrılık kıvılcımı.

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görüñ şol zâhid-i nâ-puhteyi sevdâ-yı hâam eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [şerâr-ı hecre, -e]

şerâr-ı süz-ı şevk: Arzu ateşinin kıvılcımı.

Şerâr-ı süz-ı şevkümden semâ pür-necm olur her şeb / Ruhuñ mihrîyle sînem içre deff ü nâya ‘aşk olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [şerâr-ı süz-ı şevkümden, -ümden]

şerbet:

1. Tatlı içecek.

Hûn-ı dil yâd-ı leb-i la‘lünle **şerbetdür** baña / Tende gamzeñ yâresi âşâr-ı şîhhatdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [şerbetdür, -dür]

Tabîbâ başuñ ağrıtmâ ‘ilâc olmaz aña **şerbet** / Kabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr şanma nûş ider dârü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [şerbet,]

2. İlaç olarak da içilen tatlı bir içecek.

Ey Raḥīmī gerçi içdüm çok ḥekīmūñ **şerbetin** / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [şerbetin, -in]

şerbet-i derd: Dert şerbeti.

Ḥabībūñ **şerbet-i derdi** şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabībā derde dermān it
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [şerbet-i derdi, -i]

şerbet-i derd ü ğam: Dert ve keder şerbeti.

Şanma yārūñ **şerbet-i derd ü ğamı** cān acıdur / Baña ānsız ṭatlu dirilmek ṭabībā acıdur (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [şerbet-i derd ü ğamı, -ı]

şerbet-i zehr-i ğam: Gam zehrinin şerbeti.

Derdūñe dūş olalı dil ṭālib-i dermān degül / **Şerbet-i zehr-i ğamuñ** ḥod cānuma cüllābdur (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [şerbet-i zehr-i ğamuñ, -uñ]

şeref: Manevi yükseklik, ululuk.

Bi-ḥamdillāḥ **şeref** māḥı murādum üzre ṭoĝmışdur / Ümīd oldur ki sen ḥürşīd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [şeref,]

şeref bul-: Şeref bulmak, şereflemek.

Zāt-ı pākūñden **şeref buldı** diyār-ı evliyā / Nūra ğarḳ oldı ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [şeref buldı, -dı]

Zāt-ı şerīfūñ ile **şeref bulalı** cihāñ / Қаpuña yüz sürüyüp ider i‘tizār-ı ‘īd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38,
Beyit 2). [şeref bulalı, -alı]

Yaḳalı envār-ı ḥüsnūñden çerāĝ ey āfitāb / Burc-ı ‘izzetde **şeref buldı** meh-i tābān-ı ‘īd (Kütahyalı Raḥīmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [şeref buldı, -dı]

şeref burcı: Yıldızların ait oldukları burçta buldukları vakit; kavuşma vakti.

Şarmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān ile beñzi / **Şeref burcında** bedr iken hilāle dönmiş ol māḥum
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [şeref burcında, -nda]

şeref vir-: Şeref vermek, onurlandırmak.

Ba‘īd olsun nuḥūset ey ḳamer baḥt-ı sa‘īdüñdür / **Şeref viren** cihāna mihr-i ḥüsn-i bā-kemālūñdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [şeref viren, -en]

Ḥalāş eyle dil-i bī-ṭālī‘i şavm-ı nuḥūsetden / **Şeref vir** ey hilāl-ebrū baña ‘īd-i cemālūñle (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [şeref vir,]

şerh: Açıklama.

Efsâne-i zülfüni gönül kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ **şerhin** inen Muḩtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [şerhin, -in]

şerh eyle-: Açıklamak, anlatmak.

Teng ü lâlüm dehen ü luṭfını **şerh eylemede** / Ṭab^ç-ı dür-bârum ile gerçi süḩan-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [şerh eylemede, -mede]

şerh it-: Açıklamak, etraflıca anlatmak.

Her kılum cism-i za‘îfimde zebân-ı ḩâl ile / Dil uzadup **şerh ider** sevdâ-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [şerh ider, -er]

şerh ol-: Açıklanmak, ifade edilmek, anlatılmak.

Bu şerḩa şerḩa sînem yarası ey yâr **şerh olmaz** / Şu gibi ğayra mâ‘il âḩ dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şerh olmaz, -maz]

şerḩa şerḩa: Dilim dilim, parça parça.

Bu **şerḩa şerḩa** sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi ğayra mâ‘il âḩ dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şerḩa şerḩa,]

Şerḩa şerḩa sînemüñ zaḩmını hem dil yarasın / ḩancerüñle dilleşüp ruḩşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [şerḩa şerḩa,]

Ğam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil **şerḩa şerḩadur** teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [şerḩa şerḩadur, -dur]

şerḩ-i beyân: Ayrıntılı açıklama.

Yârüñ ḩayâl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zîkr-i dehâmı **şerḩ-i beyân** Muḩtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [şerḩ-i beyân,]

şer‘î: Din yolu, din kaideleri, şeriat.

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi **şer‘î** şüret eyler oldılar ikrâḩ yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şer‘î,]

şer‘at: Peygamberler aracılığıyla Allah tarafından konulan kanunlar.

Mecāzı mahv idüp rāz içdük esrār-ı hāqīkatden / Tārīkatda **şerī'at** gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [*şerī'at,*]

şermsār it-: Utandırmak, mahcup etmek.

Naẓardan dūr idüp ol pīri luṭf it **şermsār itme** / Raḥīmî pūr-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı 'aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [*şermsār itme, -me*]

şermsār ol-: Utanmak, hicap etmek.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup **oldı şermsār** / Şanmañ şafaḫ yüzine dutar bir niḳāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [*şermsār oldı, -dı*]

şeş cihet: Altı yön, her taraf.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi işbu çār erkānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [*şeş cihetden, -den*]

şevk: Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Ben ol hāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu **şevḳıyla** n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [*şevḳıyla, -ıyla*]

Şevḳ ile geldi ḳapuña dir ḳırup ḳaddin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [*şevḳ,*]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellī eylese / Niçe gündür kim o **şevḳıyla** bu dil vīrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [*şevḳıyla, -ıyla*]

Cem'-i vefāda şem' gibi yandugum gören / Pervāne gibi **şevḳ** ile sūzān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [*şevḳ,*]

Her gice mihr-i ruḥuñ **şevḳi** dile meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [*şevḳi, -i*]

Ṭālib-i nūr-ı tecellīdür Raḥīmî **şevḳ** ile / Vādī-i 'aşḳ içre ḳılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [*şevḳ,*]

Şevḳüm şu'āi genc-i ḡamuñ şeb-çerāḡıdır / Çerḥüñ çü māh niteki her şeb-çerāḡıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [*şevḳüm, -üm*]

Gice sen şem'a ḳarşu tūtüşurken nār-ı fūrḳatde / Görüp üstüme **şevḳıyla** hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [*şevḳıyla, -ıyla*]

Lebüñ **şevḳıyla** dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayaḡıyla gele zevḳ ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [*şevḳıyla, -ıyla*]

Yanup pervāneveş dil Mevlevī gibi semā' eyley / Senüñ **şevḳüñle** ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [*şevḳüñle, -üñle*]

Meclisüñde **şevk** ile yanup dutuşak şem'ile / Nâr-ı 'aşkı 'arız-ı gül-nârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [şevk,]

Şâm-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tâ / 'Aleme hüküm itdi **şevküñle** Sikendervâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [şevküñle, -üñle]

Meclisüñde **şevk** ile yaqdı fitil-i cânını / Tañ degül olursa mâhum mazhar-ı envâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [şevk,]

Âteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / **Şevkuñı** dilden cüdâ kılmadı ey dildâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [şevkuñı, -uñı]

Ey felek hoş gör bu devrânüñ bahârı **şevkini** / Her dem el virmez bu demler arayup yaqsañ çerâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [şevkini, -ini]

Virmez isem başumı **şevküñ** hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı kül it ey şem'-i rüşen oda yaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [şevküñ, -üñ]

Başum açup ışıklar gibi yansam **şevk** ile hâlüm / Tutuşdum karşı ol şem'a beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [şevk,]

Ten-i hâşâkini nâr-ı maħabbet ğark-ı nûr eyler / Vefâ bezminde **şevkıyla** yanar pervânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [şevkıyla, -ıyla]

Ķadeh cerrâr oldum küb düşüp mey-hâne mey-hâne / Benem mest-i melâmet **şevk** ile mey-h'âresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [şevk,]

Bu gice gün yüzüñden aldı mı âyâ ziyâ meş'al / Çerâğ-ı mâha **şevk** 'arz itdi germ olup şehâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [şevk,]

Tañ mıdur pür-nûr-ı câ eylerse tab'umdan güneş / Toludur gün gibi **şevküñle** içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [şevküñle, -üñle]

Pervâne gibi bir şeb **şevkum** hikâyet itsem / Sen şem'a yana yana süzüm şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [şevkum, -um]

Fikr-i miyân-ı yâr ile yok kıl kadar mecâl / Mühr-i dehânı **şevk** ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [şevk,]

Dilirseñ gün gibi günden güne efzün ola **şevkuñ** / Bu devri zâyî' itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [şevkuñ, -uñ]

Gün yüzün 'arz ideğör bir şeb o mâh-ı şâmı / **Şevkden** şarka dönüp şubh ola devrüñ şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şevkden, -den]

şevk-ı cem'-i 'ömr: Derli toplu bir ömür sürme isteği.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iqbâlini bildüm lâ-beğâ / Ehl-i hâle bes yiter rüşen delil âsar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [şevk-ı cem'-i 'ömrüñ, -üñ]

şevk-ı didâr: Sevgiliye duyulan iştihak, arzu.

Şevk-ı didâr ile Mûsâveş yed-i beyzâ hâkı / Tûr-ı Sînâ-yı tecellide münâcât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [şevk-ı didâr,]

şevk-ı gayr: Başkalarının arzusu.

Şevk-ı gayra nârveş mâyil degül ey serv-ı kadd / Togrulukla dergehüñde oldı hıdmetkâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [şevk-ı gayra, -a]

şevk-ı leb ü zülf: Saçın ve dudağın arzusu.

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘âşıkı cânâ / Mey-hâne-i mihrüñde ço mestâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [şevk-ı leb ü zülfüñle, -üñle]

şevk-ı ruhsâr: Yanağının arzusu.

Şevk-ı ruhsârüñla kıldum bir gazel inşâ Hüseyñ / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihân-ârâ Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [şevk-ı ruhsârüñla, -uñla]

Derûñ-ı dilde mesken dutsa n’ola **şevk-i ruhsârüñ** / Tecellî eylemişdür nûr-ı Aḥmed künc-i gâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [şevk-i ruhsârüñ, -uñ]

şevk-i ‘izâr: Yanağının isteği, arzusu.

Sevdâ-yı zülf ü **şevk-i ‘izârüñla** ay u gün / Eyley şabâ yeli gibi leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [şevk-i ‘izârüñla, -uñla]

şevk-i leb: Sevgilinin dudağının arzusu.

Çerâğı ‘arız u **şevk-i lebiyle** dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cân gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [şevk-i lebiyle, -iyle]

şeydâlıg: Aşkın çokluğundan aklın başında olmama durumu.

Gülşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülinüñ / Nağme-i âh-ı hezârân ile **şeydâlıgı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [şeydâlıgı, -ı]

şeydâ it-: Delirtmek, çıldırtmak.

Göñlümi **şeydâ** benim bu zülf-i ‘anber-bâr **ider** / ‘Aḳlumı yağma şehâ ol çeşm-i pür-seḥḥâr **ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [şeydâ ider, -er]

Müdam ‘aşkuñ şarâbiyla beni **şeydâ iden** sensin / Ḥarâbât ehline ser-dâr idüp rüsvâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [şeydâ iden, -en]

seydâ kılan- Divane, mübtela hale getirmek.

Beni **seydâ kılan** her dem nesim-i ca'd-ı gisüdur / Hārāb iden gönül şehrin firib-i çeşm-i cādūdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [seydâ kılan, -an]

seyh: İhtiyar, yaşlı, pîr.

Müdüam ańduķca zıkr it ĥayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raĥimī biri **seyhüñdür** bu yolda biri üstāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [seyhüñdür, -üñdür]

Ey Raĥimī ben şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daĥi ĥiĥ bir **seyh** u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [seyh,]

seyh sa’dî: Gülistan adlı meşhur eserin müellifi İran şairi Şeyh Sadi.

Cihān bāĥında ey ĥonca cemāl-i vaşf-ı ruĥsāruñ / Raĥimī **Şeyh Sa’dîye** bedel bir gülsitān itmiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [seyh sa’dîye, -ye]

Gülistān-ı ezelde **Şeyh Sa’diden** sebaķ aldum / Bu ĥün Būstān-ı ‘aşķa bülbul-i dāstān-serāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [seyh sa’diden, -den]

seyhî: XV. yüzyıl şairlerinden Germiyanlı Şeyhî, şairin mahlası.

İ’tibārın ĥusrevā eyle Raĥimîñüñ ziyād / Ehl-i nazma tā kıla **Şeyhî** gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 141, Beyit 5). [seyhî,]

şi‘ār-ı ‘id: Bayram alameti.

Öpem diyü mübārek elüñ bir şarık ile / Şi‘r-i güher-nişārumı kıldum **şi‘ār-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 9). [şi‘ār-ı ‘id,]

siddet: Sıkıntı, zorluk, mihnet, meşakkat.

Gülüp gül gibi şun ĥonca-lebüñ maĥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ **siddeti** gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [siddeti, -i]

Ķaşrınıñ bulduñ ĥuşūrın çekdirüp **siddetler** / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [siddetler, -ler]

şifā degül: İyi olmak için çare değil.

Cānā marîz-ı ‘aşķuña Ķānūn **degül şifā** / Dād-ı lebüñsüz ańma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [şifā degül,]

şifā ol- Derman olmak, çare olmak.

Şifâ olmaz budur Qânûn-ı bîmâr-ı ğam-ı ‘aşka / Terahhüm idüp Eflâţûn u ger Loqmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [şifâ olmaz, -maz]

şifâ um-: Deva istemek.

Qabûl-i derd-i ‘aşk olan **şifâ ummaz** budur Qânûn / Yüri var başuñ ağırtma yeter söyle şabîbâ şab^c
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [şifâ ummaz, -maz]

şifâ-sâz-ı ğarîbân: Garipleri iyileştiren.

Derdüni dime gönül ğayra bu derde şabr it / Tâ **şifâ-sâz-ı ğarîbân** saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [şifâ-sâz-ı ğarîbân,]

şifâ-yı derd-i dil: Gönül derdinin şifası.

Añma **şifâ-yı derd-i dili** derdmendüñe / Qânûn degül ölümlüye hikmetde ğod ‘ilâc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [şifâ-yı derd-i dili, -i]

şifâ-yı derdmendân: Dert sahiplerinin şifası.

Ħabîbüñ şerbet-i derdi **şifâ-yı derdmendândur** / Eger var ise dermânüñ şabîbâ derde dermân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [şifâ-yı derdmendândur, -dur]

şifâ-yı vaşl: Kavuşma şifası.

Ne hikmetdür **şifâ-yı vaşla** kurbîyyet taleb itsem / Şikeste-ĥâl ider fûrkat ki eyler bir zemân ĥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [şifâ-yı vaşla, -a]

şikâr: Av.

Şafaq şanmañ görinen zaĥm urupdur nâvek-i âhum / Ğazâl-i çerĥ ey ebrü kemân oĥlu **şikârumdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şikârumdur, -umdur]

Sen kebgî döğdüm aldum elinden raķîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ şabr ile **şikâr** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [şikâr,]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarâb-ı ĥoş-ğüvârüñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol **şikârüñdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [şikârüñdur, -uñdur]

Rahîmî bâl-i himmetle hümâyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bâzum almaz bu **şikârı** böyle her şahin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [şikârı, -ı]

şikâr ol-: Av olmak, avlanmak.

Dâne vü dâmiyla ĥâl ü zülfüñ **olmazmış şikâr** / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümâyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [şikâr olmazmış, -mazmış]

Rahîmî murg-i cāna ol hümā bildüm **şikār olmaz** / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [*şikār olmaz, -maz*]

şikāyet it-: Şikāyet etmek, yakınmak.

Pervāne gibi bir şeb şevkum hikāyet itsem / Sen şem‘a yana yana sūzum **şikāyet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [*şikāyet itsem, -sem*]

şikest: Kırık, kırılmış.

Zülfüñ **şikesti** ‘ömr-i dirāze irer ebed / Derdüñ marîzi itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [*şikesti, -i*]

şikest ol-: Kırılmak, parçalanmak.

Seng-i hecrüñle gönül sāgar-şifat **oldı şikest** / Cür‘aveş pāy-māl olup ıan oldı bağrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [*şikest oldı, -dı*]

şikeste: Kırık.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / **Şikeste** beste şād endüh-ı gamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [*şikeste,*]

şikeste-hāl: Kötü duruma düşmüş, perişan olmuş.

Ben **şikeste-hāli** şorma hātır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık ıalb-i harābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [*şikeste-hāli, -i*]

Ne hikmetdür şifā-yı vaşla ıurbiyyet taleb itsem / **Şikeste-hāl** ider fürkat ki eyler bir zemān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [*şikeste-hāl,*]

şikeste-hāl-i bende: Perişan düşmüş köle || Âşık.

Rahîmî hasta dil-beste **şikeste-hāl-i bendeñdür** / Anuñ derdin gam-ı hecrüñle bimar olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [*şikeste-hāl-i bendeñdür, -ñdür*]

şikeste-hātır: Gönli kırık.

Şikeste-hātırum luıf eyle bir ıalbi şınıkıdan şor / Vücüdi seng-i cevriyle zaımdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [*şikeste-hātırum, -um*]

şimden girü: Artık, bundan sonra.

Egine şalupdur beni bu ʔab^c-ı güher-bār / **Şimden girtü** sen şāh-ı hıızır-şāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şimden girtü,]

şimdi: Şu anda, hâl-i hazırda.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür **şimdi** / Velî ey ʔaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [şimdi,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yoğdur hālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [şimdi,]

Dehenüñ fikri ile **şimdi** Raĥîmî şî'ri / Şüphe yoğ ʔālem-i ğaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [şimdi,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iĝmāz u nāz u şivesin / **Şimdi** bildüm rāstî ben sāyesinden ʔār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [şimdi,]

Benüm dîvāne göñlüm vaĥdet-i ābād ferāĝ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla **şimdi** o turaĝ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [şimdi,]

Şimdi mi geldi ʔāfile-i ʔaşĝ her zemān / Bu hāne-i göñül ezeliğen ʔonaĝıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [şimdi,]

Men^c itme şüfi dil-ber ü meyden Raĥîmî / ʔo ʔış ü ʔişret itsün anı **şimdi** ʔaĝıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [şimdi,]

Derd-i hicrāna **şimdi** şabr idelüm / Görelüm ĥikmet-i Hudā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [şimdi,]

Lebüñ şevĝıyla dem **şimdi** şarāb-ı hoş-ĝüvāruñdur / Ele kendü ayaĝıyla gele zevĝ ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [şimdi,]

Ruĝ-ı yāre nazār ʔıl bāĝ-ı ʔadni ʔaynuña alma / Ne seyrān ʔayısu ayva hemān ĥatĝ **şimdi** naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [şimdi,]

Ruĝsār u kākülüñüz **şimdi** berāber oldı / Yanumda ey yüzi ĝül şubĝ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [şimdi,]

Şimdi bildüm nev-ʔarūs-ı dehr bir seĥĥār imiş / Niçe erden arta ʔalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [şimdi,]

Aĝlamaĝdan dehr ĝülmezdi açılmazdı bahār / **Şimdi** görür ĝözi nergis her semen ʔeşm ü ʔerāĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [şimdi,]

Ehl-i ʔirfānuñ alayı begidür **şimdi** şehā / Āsitānuñda Raĥîmî n'ola ʔekse sancaĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [şimdi,]

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i ʔörf / **Şimdi** şer^ci şüret eyler oldılar ikrāh yoğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şimdi,]

Fiĝānum bir maĝāma irdi **şimdi** / Dutar ĝöklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [şimdi,]

Şimdi Raĥîmî egmez ĝerdün-ı dūna başı / Kemter ʔulı olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [şimdi,]

Bağı dād iken bozuldı ıoldı cevr-i zulm ile / **Şimdi** çöl olup yeter Bađdād elüнден ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [şimdi,]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryā āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla **şimdi** rüşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [şimdi,]

Oldum Rağîmî **şimdi** nöker bir beg oğına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı 'ālemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [şimdi,]

Şükrüllillāh **şimdi** ğam ğam-ı'ār u münisdür baña / Fāriğ ol cānāna hācet münis ü ğam-ı'ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [şimdi,]

Dil ü cān gördi la'lüñle miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz **şimdi** adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [şimdi,]

Rağîmî hüsn-i zann ile selîmü'l-bāl ile **şimdi** / Mağabbet-hānedān-ı şeh Selîm Hān-ı zemānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [şimdi,]

Sipāhum eşk-i hasret sine ıablamdur 'alem āhum / Diyār-ı ğamda **şimdi** pādişāhum pādişāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [şimdi,]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruğ-ı aluñ / Dönüp tağyir-i şüret itdi **şimdi** al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [şimdi,]

Miyānuñ mü dehanuñ yoğ didüm incindi ol ğonca / Yüzüme ğüle bağmaz **şimdi** kaş u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [şimdi,]

Şimdi kuğlı oldı gözüm nürü başiret ehline / Hāk-i pāyuñdan bulup rağbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [şimdi,]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Rağîmî **şimdi** dehre anı han itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [şimdi,]

Şubaşıdur Rađîmî eşkiyle **şimdi** ammā / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u 'āra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [şimdi,]

Gözğüde bir gün o meh hüsnini görmiş sāde / **Şimdi** Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [şimdi,]

Benüm ol ğonca 'uşşāk içre **şimdi** n'eydüğüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [şimdi,]

Hemān bir ben degül lāle dağı çāk-i ğiribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür **şimdi** sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [şimdi,]

'İzār-ı yāre karşı lāf-ı hüsn itmiş meğer lāle / Kızarup hacletinden **şimdi** kıan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [şimdi,]

Bir şehüñ **şimdi** Rağîmî kıuldur hālka biliş / 'Ayn-ı a'tāf bu hālka siper ihsānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [şimdi,]

Rağîmî pādişāhum derğehüñde ber-murād iken / Anı **şimdi** murādından ayırup nā-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [şimdi,]

ıaş işiğüñ Rağîmî gibi başdı bağruma / **Şimdi** açıldı hālka gibi hātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [şimdi,]

Bir perinün yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre **şimdi** gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [şimdi,]

Göñül ḥayrân u ‘uryân baş açuḳ abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde yoḳdur anuñ **şimdi** Bekdaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [şimdi,]

Yüz yumaz oldu ṭā‘at-i ḥayra / **Şimdi** şüfi şarāba yüz ṭıdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şimdi,]

Maḥabbet deştinün Mecnün-ı ser-gerdānyuz **şimdi** / Vefā kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [şimdi,]

Vaṭan ṭıdı gözüm içre ḥayāl-i la‘l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrün kānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [şimdi,]

Ruḥ u la‘lünle cān ḥod ḳan uḡuduñ dur gülüm balüm / Vişālün ḥ‘ānınuñ muḥtāc u ḳan ḥayrānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [şimdi,]

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gir / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [şimdi,]

Ḥulūşıyla muḳîm olduḳ ‘ubūdiyyet maḳāmında / Misāfir-ḥāne-i ‘aşkuñ dime miḥmānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [şimdi,]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna ḳul oldu / Yime ḡam devletinde ‘ālemün sulṭānyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [şimdi,]

Dil alur dil virür **şimdi** menem cünd-i maḥabbetde / Anuñcün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [şimdi,]

Bülbüllerile oldum hecrün deminde hem-dem / Döne döne fiḡānum **şimdi** hevāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [şimdi,]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfünle batdı ḳara ḳayḡuya / Düḡüne varmaludur aña nisbet **şimdi** mātemli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [şimdi,]

Yaşumla baḥr-i dehrün **şimdi** terdür ḳatı mā-beyni / Başaldan baḡrına kân gibi sen la‘l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [şimdi,]

Esen ḳal ey şabā gülzār-ı küy-ı dil-berün **şimdi** / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [şimdi,]

Yüzüm deff şivenüm nāyum fiḡān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla **şimdi** bezm-i ‘uşşāḳı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [şimdi,]

şimdiki: İçinde bulunulan zamandaki.

İ‘tibārî **şimdiki** dehr içre yegdür silminün / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [şimdiki,]

İstiḳāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / **Şimdiki** ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [şimdiki, -ki]

şimşād: Şimşir ağacı.

Yağılsun nāreven **şimşād** u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [şimşād,]

şîr: Şiir, edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz, manzume.

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî **şîri** / Şüphe yok ‘âlem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [şîri, -i]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok **şîre** Raḥîmî itibār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [şîre, -e]

Ma‘nâ-yı dil-pezir ile **şîrüm** Raḥîmîyâ / Bir sâde-rü güzel gibidür şüh u şivekâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [şîrüm, -üm]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa ‘âlemde eger / **şîrüm** Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [şîrüm, -üme]

Vaşf-ı hüsünüde şehâ **şîri** Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi çavı taldı ‘âleme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [şîri, -i]

Gül yüzi vaşfında **şîrüm** gördi ol gonca didi / Āferîn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elhânum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [şîrüm, -üm]

Vaşf-ı hüsünüde olan **şîrümü** Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alâ sâkına hâlḥâl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [şîrümü, -ümi]

Envâr-ı ruḥūndan tölâyı tab‘-ı Raḥîmî / Her **şîri** anuñ şîr-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [şîri, -i]

şîrâne: Arslan gibi.

Āline şayd olma vaḥşet kıl cihān rubāhinüñ / Tut benüm kırdum Raḥîmî gibi bir **şîrâne** tavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [şîrâne,]

Leblerüñle gämzeñ el bir eylemiş / Cānuma **şîrâne** naḥçîr eylemiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [şîrâne,]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni **şîrâne** / ‘Ali-heybet fütüvvet kāmı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [şîrâne,]

Bu cān naḥçîrine **şîrâne** gämzeñ kaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [şîrâne,]

Fidâ-yı cān idüp **şîrâne** gämzeñ şaydgāhında / Elümle başımı āvîze-i fitrâke tabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [şîrâne,]

Gözüñ şayyâdı hem-rāh olalı **şîrâne** gämzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [şîrâne,]

şîr-i dıraḥşân: Parlayan şiir.

Envār-ı ruhuñdan ʔolayı ʔab^c-ı Raḥîmî / Her ʔî'ri anuñ **ʔî'r-i dıraḥşāna** irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [ʔî'r-i dıraḥşāna, -a]

ʔî'r-i ğarrā: Parlak, gösterişli ʔiiri.

Raḥîminüñ ʔu deñlü ʔöhreti var mihr-i ḥaddüñle / ʔutupdur gün gibi āfākı ey meh **ʔî'r-i ğarrāsı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [ʔî'r-i ğarrāsı, -sı]

ʔî'r-i güher-nisār: İnci saçan ʔiir.

Öpem diyü mübārek elüñ bir ʔarîḳ ile / **ʔî'r-i güher-nisārumı** kıldum ʔî'ār-ı 'id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [ʔî'r-i güher-nisārumı, -umı]

ʔî'r-i merd: Yiğit aslan.

Yire urmasın dir iseñ arḳañı rübāḥ-ı dehre / **ʔî'r-i merd** ol olğör ʔurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [ʔî'r-i merd,]

ʔî'r-i muḥtaşar: Kısaltılmış ʔiir.

Niṣānî Beg ʔapuña 'arż-ı ihlāş-ı 'übüdiyyet / ʔaşā'id-i Muḥtavvelden bu **ʔî'r-i Muḥtaşar** yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [ʔî'r-i muḥtaşar,]

ʔî'r-i pāk: Saf ʔiir.

Ey Raḥîmî āferin aḥsente **ʔî'r-i pāküñe** / Yāra iş'ār itdi ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [ʔî'r-i pāküñe, -üñe]

ʔî'r-i rengîn: Rengarenk ʔiir.

Ruḥuñ vaşfında cānā **ʔî'r-i rengînümde** her noḳḳa / Şanasın 'arîz-ı dünyāda naḳş-ı ḥāl-i Hindüdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [ʔî'r-i rengînümde, -ümde]

ʔîrîn:

1. Tatlı.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi **ʔîrîni** ʔîrāne / 'Ali-heybet fütüvvet kāmı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [ʔîrîni, -i]

2. Tatlı. || ʔîrîn: Hüsrev (Ferhad) ile ʔîrin hikayesinin kadın kahramanı.

La'l-i ʔanduñ zıkr ider dā'im Raḥîmî Ḥüsrevā / Penc **ʔîrîn** ʔab^c olur vaşf-ı lebüñ tekrār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [ʔîrîn,]

Rahîmî bendeñiñ telh itdi **Şîrîn** zindegânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Hüsrev-i şâhib-ķırân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [şîrîn,]

şîrîn söz: Tatlı söz.

Cüllâba ķondı Ķonyalı **şîrîn sözüñle** hep / Viridi lebüñ ħalâveti ħelvâya ħoş-revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [şîrîn sözüñle, -üñle]

şîrîn-dehen: Tatlı ağızlı || Sevgili.

Görüp aĥvâlüm ol **şîrîn-dehen** rahm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm ħatı bir ħaşa ħayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [şîrîn-dehen,]

şîrîn-keleâm: Tatlı söz || Hüsrev ü Şîrin hikayesinin kadın kahramanı.

Rahîmî bendeñi mülk-i süĥanda Hüsrev eyledüm / Ħayâl-i vaşf-ı la'lüñ 'âķıbet **Şîrîn-keleâm** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [şîrîn-keleâm,]

şîrîn-zebân: Tatlı dilli.

Söyleşür aĥyâr ile ħarşumda ol **şîrîn-zebân** / Cânüm acıtdı benüm rûĥ-ı revânüm söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [şîrîn-zebân,]

şîşe:

1. Kadeh.

Ķam-ı zülfüñle ruĥsârüñ firâķından aķan yaşum / Gözümüñ **şîşesinde** şaķlarum miskîn gül-âbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [şîşesinde, -sinde]

2.Kadeh ||Gönül.

Şîşe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı ħam başdan ħıķarmışdur beni ey gül-'izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [şîşe,]

şîşe çek-: Şarap içmek.

Şüfiyâ ħâyret müdâvâdur ħam u dil derdine / **Şîşe çek** bir la'l-i mey-ġün ile cânüñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [şîşe çek,]

şitâ: Kış.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rüz / Rahîmî ħülşenüm bāġ u bahârum ħadd-i yârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [şitâ,]

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzûn-ı hicrâna / **Şitānuñ** şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [şitānuñ, -nuñ]

Raḳibe şoḥbetüm gerçi **şitā** faşlından âfettür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-güşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [şitā,]

Bezm-i bahār olursa **şitādan** eşedd olur / Bir gonca sākî ruḥları gül-gūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [şitādan, -dan]

şitāb eyle-: Acele etmek.

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil pür-iztîrāb / ‘Aşq efvün yār zālîm ‘ömr ise **eyler şitāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [şitāb eyley, -ler]

şitāb kıl-: Acele etmek.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzüñ dergāha tüt / **Kıl** du‘āyı devlet-i sulṭān Selîm Ḥāna **şitāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [şitāb kıl,]

şive: Naz, işve, cilve, eda.

Mestāne gözin **şive** ile süzdügi yārūñ / Efsün okıyup nergise siḥr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [şive,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u **şivesin** / Şimdi bildüm rāstî ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [şivesin, -sin]

Duramaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh **şive** geh teğāfûl geh ğazab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [şive,]

şive-i reftār: Yürüyüş tarzı, yürüyüşteki eda.

Bāğa varup serviler seyrān iderse tañ degül / Bu Raḥîmî **şive-i reftāruñ** eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [şive-i reftāruñ, -uñ]

şive-kār-ı germiyān: Germiyan edalı.

Serv-i bālā gibi şalınur kıyāmetler kıpar / Şehr-i Kütāhiyyede çok **şive-kār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [şive-kār-ı germiyān,]

şiven: Matem.

Ṭutsa bülbül gibi tañ mı **şivenüm** dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [şivenüm, -üm]

Yüzüm deff **şivenüm** nāyum fiğān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [şivenüm, -üm]

şöhredâr: Şöhret sahibi.

Yüzümde şol nişân na¹-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün ‘unvân için tevķī¹-i şâmı **şöhredârumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [şöhredârumdur, -umdur]

şöhre-i devrân olup kal-: Zamanın şöhretlisi olup kalmak.

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avâr / Gün gibi dehre **şöhre-i devrân olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [şöhre-i devrân olur kalur,]

şöhret: Ün, nam.

Şehâ şād-âb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘aşıkdur / Bilürsin **şöhreti** şatdur şehâ dünyâda Bağdâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şöhreti, -i]

Şu deñlü **şöhretüm** var pertev-i mihrüñle ey meh-rû / Cemâlün haqqı almam zerreye hürşid-i âfâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [şöhretüm, -üm]

Rahîmînün şu deñlü **şöhreti** var mihr-i haddüñle / Tutupdur gün gibi âfâkı ey meh şî‘r-i garrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [şöhreti, -i]

şöyle: Şu şekilde, biçimde.

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma‘cün-ı ‘aşk / Toptoludur cür‘adân-ı dilde esrârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [şöyle,]

şol: Şu, o işaret sıfatı.

Şimdi meyl-i cân u dil **şol** bir şehe hübâñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur hâlveş bir dânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [şol,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avâr / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [şol,]

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görün **şol** zâhid-i nâ-puhteyi sevdâ-yı hâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [şol,]

Yüzümde **şol** nişân na¹-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün ‘unvân için tevķī¹-i şâmı şöhredârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [şol,]

Maħabbet bâdesin yâd-ı lebünle **şol** ki nüş eyler / Teninde kanı kaynar cânı sāgar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [şol,]

Mest ola **şol** ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [şol,]

Pencgehüñde kıble kapuñ **şol** ki idindi maķâm / Râst her maķşûda irdi oldı maķziyyü‘l-merâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [şol,]

Hayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān ārām / Gönül didükleri **şol** bî-ķarārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [şol,]

Pertev-i mihrüñle **şol** vech ile oldum hāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [şol,]

Şayķal-ı ʿaşķıyla **şol** dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şol,]

Lebüñ devrinde **şol** hūşyāra ey sākī selām olsun / Hayāl-i nergisüñl'olan hūmār u h'āba ʿaşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [şol,]

Şol dil ki mihr-i hūsnüñe bigāne olmaya / Sen māhı göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [şol,]

Ey gözi āhū raķībi dün baña gösterdiler / Nice beñzer **şol** köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [şol,]

Bir dem şu gibi irmedi dîdār seyrine / **Şol** tünd-revi saht-ı dil olan hācer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [şol,]

şol dem: O vakit, o zaman.

Şol demde yine nāle viren ķādir-i ķuddūs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [şol demde, -de]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [şol dem,]

şol deñlü: O denli, o kadar.

Dāğ-ı gam **şol deñlü** zeyn itdi Raħîmî cismümi / Şüphenüñ hil'at geyürdi güyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [şol deñlü,]

şol kadar: I. Şu kadar. II. Pek çok.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / **Şol kadar** şordum dehānuñ itmedi iķrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [şol kadar,]

Şol kadar çekdi cefānuñ yükini cān u gönül / Ben senüñ cān u gönül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [şol kadar,]

şol ki: Öyle ki.

Ka'be ķapuña **şol ki** Şafāyla sürer yüz / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şol ki,]

şol zemān: O zaman.

Ey Raḥîmî ‘aşkuña dil **şol zemân** vîrân iken / Daḥi maḥfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [şol zemân,]

şu:

1. Şu, işaret sıfatı.

Şu bāḥın kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyîne-i şüret (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [şu,]

Murādum bu **şu** gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaḥardan şakla dergāhından artuḳ bir murādum yoḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [şu,]

Dolup sînem **şu** dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama ḫabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [şu,]

Gözine ḥāk-i ḡam hem-dem **şu** sifle-perverüñ ḫadri / Ḳatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [şu,]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ḫabşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra ḫabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [şu,]

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ḫabşurdum / Yaşum taḫt-ı şerāya āhumı eflāke ḫabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [şu,]

Şu kim bir lem‘a ḥāşıl eyledi envār-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [şu,]

Çıksun **şu** cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşḳ ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [şu,]

2. Şu, işaret zamiri.

Leylā-yı zülfüñüñ **şu** ki meftūnuñ olmaya / ‘Āḳil midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [şu,]

Yoluñda öl disem **şu** ki bir dem nizā‘ ide / Ḳul midur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [şu,]

Ey şeh **şu** ki sen şāh-ı ‘alī-şāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [şu,]

şu dem: Şu zaman, şu vakit.

Ser-mest iken Raḥîmî **şu dem** cām-ı ‘aşḳ ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şu dem,]

şu deñlü: O kadar, öylesine.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Döküm **şu deñlü** aqçaya vir bî-hisâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [şu deñlü,]

Âh kim **şu deñlü** âh itdüm seher / Âh bir dem bulmadum feryâd-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [şu deñlü,]

Şu deñlü şöretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rû / Cemâlüñ haqqı almam zerreye hürşid-i âfâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [şu deñlü,]

Rahîminüñ **şu deñlü** şöreti var mihr-i haddüñle / Tıttupdur gün gibi âfâkı ey meh şîr-i garrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [şu deñlü,]

şu'â': Işık, ışın.

Şevküm **şu'âi** genc-i gamuñ şeb-çerâğıdur / Çerhüñ çü mâh niteki her şeb-çerâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [şu'âi,]

Naqş irdi mâha mihre irişdi zevâl-i tām / Hüsnuñ **şu'â'i** şāyi' olalı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [şu'â'i, -i]

şüh u şivekâr: Nazlı ve işveli.

Ma'nâ-yı dil-pezir ile şîrüm Rahîmiyâ / Bir sâde-rû güzel gibidür **şüh u şivekâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [şüh u şivekâr,]

şüh-i şîrin-kâr-ı şehr-âşüb: Şehri fesada veren hoş edalı güzel.

Görüp bî-şabr olur her **şüh-i şîrin-kâr-ı şehr-âşüb** / Benüm tımâr-ı eş'arum bu gün hırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [şüh-i şîrin-kâr-ı şehr-âşüb,]

şüh-i şivekâr: İşveli, cilveli dilber.

Ol **şüh-i şivekârüñ** aldanma gamzesine / Şânında şefkat olmaz cellâd-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [şüh-i şivekârüñ, -uñ]

şu'le-i âh: Ah ateşi, ahın kıvılcımları.

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehāni ol güzel hānum / Zemîn ü āsmāni oda yaqdı **şu'le-i āhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [şu'le-i āhum, -um]

şu'le-i şemşîr-i âh: Ah kılıcının alevi.

Şāyi' olur **şu'le-i şemşîr-i āhum** sineden / Berç-ı 'ālem-tāba ey meh-rû olur mı hiç gılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [şu'le-i şemşîr-i āhum, -um]

şu'le-i süz-i derün: Yürek yangınının alevi.

Raḥîmîyem vefâ cem'inde bir tâbende şem'um ben / Çerâğın **şu'le-i sūz-ı derūnumdan** yaḫar lāle
(Kūtahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [*şu'le-i sūz-ı derūnumdan, -umdan*]

şu'le-i sūz: Ateşin alevi.

Başumda **şu'le-i sūzum** dilümde dūd-ı āhum var / Belâ iḫlîminüñ sulṭāniyum zerrîn-külāhum var
(Kūtahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [*şu'le-i sūzum, -um*]

şūr: Şamata, tantana.

Nîgāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ **şūr** u ğavġāsı (Kūtahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [*şūr,*]

şükrân: Teşekkür etme, iyilik bilme.

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevri ü nāz ile / Yine ol nî'mete ḳānî' bu ben **şükrānuñı** yād it
(Kūtahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [*şükrānuñı, -uñı*]

şükr-i lillāh: Allah'a şükürler olsun.

Ayaġuña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / **Şükr-i lillāh** kim şehā başında devlet var imiş (Kūtahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [*şükr-i lillāh,*]

şükrülillāh: Allah'a şükürler olsun.

Şükrülillāh şimdi ğam ğam-ḫ'ār u mūnisdür baña / Fāriġ ol cānāna ḫācet mūnis ü ğam-ḫ'ār hem
(Kūtahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [*şükrülillāh,*]

şüphe: Tereddüt.

Dāġ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / **Şüphenüñ** ḫil'at geyürdi ġüyiyā şeh-zād aña (Kūtahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [*şüphenüñ, -nüñ*]

şüphe yok: Şüphesiz.

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî şî'ri / **Şüphe yok** 'ālem-i ġaybdan ayırur mülhemdür (Kūtahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [*şüphe yok,*]

şüphesüz: Muhakkak, kesin olarak, kesinlikle.

La'lüne cān bezl ider cānā Raḥîmî **şüphesüz** / Da'vî-i lāf itmez 'āşık 'aşḳ hem olmaz ġüzāf (Kūtahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [*şüphesüz,*]

T

tā: Bir şeyin bulunduğu, başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamânı anlatırken söze mübâlağa katar.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çın seher peydā / İder **tā** Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [tā,]

Nikâb-ı zülfüñi ref^c it ruhuñdan ey büt-i ra^cnā / Ki **tā** ‘aşkuñ zebûrı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [tā,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri başuña sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hüma **tā** bir çurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [tā,]

Her gice **tā** şubha dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi h^vâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [tā,]

Maħabbet mihr-i tâbından vücuduñ şeb-nemin maħv it / Olasın jâle gibi **tā** qarîn-i ğülşen-i çurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [tā,]

Neyden şoragör n’eydüġin âvâz-ı maħabbet / Bî-perde saña keşf ola **tā** râz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [tā,]

Bî-nevâ dervîşüñem hün-ı keremden kıl ‘atâ / **Tā** nevâlüñden nevâle bend olam ey hân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [tā,]

Mâhiyyeti ma‘lûm ola **tā** şüret-i hüsnüñ / Yûsuf gibi âyîñede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [tā,]

Şu gibi şâf ol derûnuñda küdüret çalmasun / Bir dem ola şu gibi **tā** kılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [tā,]

Gevher-i ‘aşkuña **tā** baħr-i ezelde t̄alibüz / Āşinâyuz dostum itme bize bî-ġâne çavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [tā,]

Āb-ı fûrkatle nice dem perveriş çılmaç gerek / Mîve-i vuşlat vire **tā** şâhsâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [tā,]

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler hıdmete / **Tā** ola vech-i ħasen gibi sürür-efzâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [tā,]

Şâm-ı maġrib Hind anuñdur çulmete varınca **tā** / ‘Āleme ħükm itdi şevküñle Sikendervâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [tā,]

İ‘tibârın Ĥusrevâ eyle Raħîmîñüñ ziyâd / Ehl-i nazma **tā** kıla Şeyhî gibi üstâdlıç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [tā,]

Çerâġı ‘arîz u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki **tā** uyana cân gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [tā,]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şâhid semâdan **tā** semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [tā,]

Derdüñi dime gönül ġayra bu derde şabr it / **Tā** şifâ-sâz-ı ġarîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [tā,]

Bî-ķarār olur araman başına tozlar opar / Rāst **tā** sen serv-ķadd ılduñ arār-ı Germiyān (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 265, Beyit 4*). [tā,]

řun lebūñ cāmını ser-mest-i mey-āřamlara / Mūrdeyüz cān vire **tā** bu dil-i nā-kāmlara (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 279, Beyit 1*). [tā,]

Baġruñı hūn it çerāġāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveř **tā** giresin bir yār-i ra'nā oynına (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 288, Beyit 4*). [tā,]

tā başından: *En başından.*

Ruġ-ı zerdūm rikābuñ **tā bařından** tābdār itdūm / Görüp ġun mūřteri oldu ser-ā-ser bir umāř itdūm (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 187, Beyit 3*). [tā bařından,]

tā ki: *Ne zaman ki.*

Tā ki ‘ařķuñ ġalka ġalka boynuma aķdı kemend / utmaz olmuřdur bu ben dīvāneyi zencir ü bend (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 31, Beyit 1*). [tā ki,]

Tā ki ben dīvāneye ‘ařķuñ řalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ġalka ġalka boynum üzre bend bend (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 31, Beyit 2*). [tā ki,]

tā kim: *Ta ki, sonunda.*

Terk it vücūdı benligi **tā kim** göresin sen seni / Dil-ber mūřāhiddür veli benlik arada perdedür (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 101, Beyit 2*). [tā kim,]

řıdum seng-i ġam ile kāse-i mecnūn-řıfat bařum / Hıtařa řařı irüp **tā kim** ser-i dildāra zaġm irmiř (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 125, Beyit 2*). [tā kim,]

ta'alluk: *Dünyaya ve içindekilere baġlı olmak.*

ať it **ta'alluk** riřtesin miķrāz-ı ġarf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriř gör nef' u zar kimlerdedür (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 101, Beyit 4*). [ta'alluk,]

ta'alluk riştesi: *Dünyaya ait baġ.*

Cihān ālāyiřinden gel **ta'alluk riřtesin** ať it / Zemāne devleti řāhā hemān bir ānımıř bildüm (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 199, Beyit 5*). [ta'alluk riřtesin, -n]

tā'āt: *İbadet.*

Raġimī meşid ü mey-ġāne birdür řālib-i Haķķa / Hızūr-ı řalb ile her yirde **tā'āt** iġtiyār itdūm (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 194, Beyit 7*). [tā'āt,]

Bu dem cām-ı ġarābāt ile ol dem dāmen-ālūde / Hızūr-ı řalb ile **tā'ātı** ‘ařķ-ı pāke řabşurdum (*Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 222, Beyit 4*). [tā'ātı, -ı]

tā'at ehli: İbadet ehli.

Ey Raḥimî mescid ü mey-ḥâne birdür 'aşıka / Ṭālib-i Ḥaḫḫ olmuşuz her yirde **tā'at ehliyüz** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [tā'at ehliyüz, -yüz]

tā'at-i ḥayr: Hayır ibadeti.

Yüz yumaz oldu **tā'at-i ḥayra** / Şimdi şüfi şarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [tā'at-i ḥayra, -a]

tāb: Hararet.

Serv-ḳaddüñ ḥasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruḥsāruñ gamıyla dilde **tābum** var benüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [tābum, -um]

tab': Tabiat, mizaç.

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥimî bendeñe / **Ṭab'ınuñ** mir'atıdur anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [ṭab'ınuñ, -ınuñ]

Ḳabül-i derd-i 'aşk olan şifā ummaz budur Ḳānūn / Yüri var başuñ ağrıtmaya yeter söyle ṭabībā **ṭab'** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [ṭab',]

La'l-i ḳanduñ zıkr ider dā'im Raḥimî Ḥusrevā / Penc Şirîn **ṭab'** olur vaşf-ı lebüñ tekrār ider (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [ṭab',]

Her gedā **ṭab'a** Raḥimî dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur yine durer himmet 'ayār (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [ṭab'a, -a]

Ṭañ mıdur pür-nür-ı cā eylerse **ṭab'umdan** güneş / Ṭoludur gün gibi şevḳüñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [ṭab'umdan, -umdan]

Şāfdur āyineveş **ṭab'um** eyā rüşen-zamir / Ṭüṭi-i cāna ḡidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [ṭab'um, -um]

Āferin aḥsente aḥsent ey Raḥimî **ṭab'uña** / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmi ḳılduñ zātı gibi 'ālî-şān (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ṭab'uña, -uña]

Sen bu **ṭab'** ile Raḥimî ṭotalum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş'ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ṭab',]

tāb şal-: Işık salmak, aydınlatmak.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-püş oldılar / Tāb-ı tiḡüñden **şalupdur** āteşüñ baḡrına **tāb** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [tāb şalupdur, -updur]

tāb u tüvān: Güç, tahammül.

Vücüdüm bir sehâvet kesb idüpdür za'f-ı fūrkatle / Harâret gâlib olup cânda ne **tâb u tüvân** almıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [tâb u tüvân,]

tâbdâr it-: Parlak, ışıklı hale getirmek.

Ru-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından **tâbdâr itdüm** / Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir umâř itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [tâbdâr itdüm, -düm]

tâbende: Parlayan, ışık veren.

Rahîmîyem vefâ cem'inde bir **tâbende** şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derünümünden yaar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [tâbende,]

tâb-ı 'aşk: Aşk ateşi.

Tâb-ı 'aşkuñla ciger biryân u çeşmüm hün-feşân / Gel berü 'ış it şarâbum hem kebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [tâb-ı 'aşkuñla, -uñla]

tab'-ı dür-bâr: İnci saçan mizaç.

Teng ü lâlüm dehen ü luşfını şerh eylemede / **Tab'-ı dür-bârum** ile gerçi sühân-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [tab'-ı dür-bârum, -um]

tâb-ı düşmen: Düşmanın gücü.

Tâb-ı düşmeden harâret hâşil itdüm dostum / Çok demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [tâb-ı düşmeden, -den]

tâb-ı gam: Gam ateşi.

Turş-rüyından raibüñ münharif oldu mizâc / **Tâb-ı gamdan** pür-harâretdür hoş-âb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [tâb-ı gamdan, -dan]

Gül yüzüñden ayru **tâb-ı gamda** bî-tâb oldu hâr / Zerd olup titrer hâzân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [tâb-ı gamda, -da]

tab'-ı güher-bâr: Cevher yağıdıran tabiat.

şâ'ir-i bî-meze eş'arımıza harf çoğ olur / Sen Rahîmî gibi bir **tab'-ı güher-bâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [tab'-ı güher-bâra, -a]

Egine şalupdur beni bu **tab'-ı güher-bâr** / şimden girü sen şâh-ı hıdır-şâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [tab'-ı güher-bâr,]

tab^ç-1 güher-feşân: Cevher saçan mizaç.

Ṭab^ç-1 güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ṭab^ç-1 güher-feşân,]

tâb-1 güneş: Güneşin sıcaklığı.

Ḥarâret irmesün **tâb-1 güneşden** deyü ol mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [tâb-1 güneşden, -den]

tâb-1 hayret: Şaşırma sıcaklığı.

Şoḡunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şoḡuc / İrüp teb **tâb-1 hayret**den olur lertzân hemân şoḡuc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [tâb-1 hayretden, -den]

tab^ç-1 hüsn: Güzelliğin karakteri.

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şâhum Raḥîmî gibi süḥan-dânuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [ṭab^ç-1 hüsn,]

tâb-1 ızâr: Yanağının parlaklığı.

Luḡfuñ nesîm ile hoş-dem hevâ-yı nev-rüz / **Tâb-1 ızâruñ** ile ḥurrem fezâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [tâb-1 ızâruñ, -uñ]

tâb-1 mey: Şarabın harareti.

Ḳaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan **tâb-1 meyden** gül-ruḡuñ ey ḡonca-leb gül gül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [tâb-1 meyden, -den]

tâb-1 nâr-1 ḡuşsa: Gam ateşinin parlaklığı.

Tâb-ı zülf ü ḡadduñ añup **tâb-1 nâr-1 ḡuşsada** / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḡdâr şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [tâb-1 nâr-1 ḡuşsada, -da]

tab^ç-1 pür-envâr: Nurlu yaratılışı.

Ṭab^ç-1 pür-envâr ile rüşen çerâḡuñdur senüñ / Ey gözüm nûrı işiḡüñde Raḥîmîvâr şem^ç (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [ṭab^ç-1 pür-envâr,]

tab^ç-1 raḥîmî: Rahimi'nin yaratılışı.

Şehâ **ṭab^ç-1 Raḥîmî** bülbül-i bâḡ-ı belâḡatdur / Anuñçün ḡülşen-i küyuñda verd-i i'tibâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [ṭab^ç-1 raḥîmî,]

Deryâdur eyâ kân-ı kerem **ṭab^c-ı Raḥîmî** / Vaşf-ı lebûñ itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [**ṭab^c-ı raḥîmî**,]

Envâr-ı ruḥuñdan ṭolayı **ṭab^c-ı Raḥîmî** / Her şî'rî anuñ şî'r-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [**ṭab^c-ı raḥîmî**,]

tâb-ı ruh: Yanağın parıltısı.

Ser-â-ser Tire ʿâlem iden olmış nûr-ı ḥüsninden / Pür-âteş eylemiş **tâb-ı ruhiyla** mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [**tâb-ı ruhiyla**, -ıyla]

tâb-ı şarâb-ı gül-fâm: Gül renkli şarabın harareti.

Gül gül itmiş ruḥını **tâb-ı şarâb-ı gül-fâm** / Didi gögsin açuban gör ne gülistânem ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [**tâb-ı şarâb-ı gül-fâm**,]

tâb-ı teb: Sıtma ateşi.

Lebûñde **tâb-ı tebden** görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile Hızır oldu hem-meşreb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [**tâb-ı tebden**, -den]

tâb-ı teb-i devrân: Kaderin ateşinin harareti.

Şararmış gün gibi **tâb-ı teb-i devrân** ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [**tâb-ı teb-i devrân**,]

tâb-ı tiğ: Kılıcının ışığı.

Âblar sehm-i sinânuñdan zırh-püş oldılar / **Tâb-ı tiğüñden** şalupdur âteşüñ bağrına tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [**tâb-ı tiğüñden**, -üñden]

Şâm-ı küfr içre ḳalurdı kâ'inât ey şubḥ-ı dîn / **Tâb-ı tiğüñ** olmasa envâr-ı mihre tev'emân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [**tâb-ı tiğüñ**, -üñ]

tâb-ı zülf ü ḥadd: Saçın ve yanağın parlaklığı.

Tâb-ı zülf ü ḥadduñ añup tâb-ı nâr-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḳdâr şem^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [**tâb-ı zülf ü ḥadduñ**, -uñ]

ṭabîb:

1.Doktor.

Ḳabûl-i derd-i ʿaşḳ-ı yâr ḥazḳ itmez müdâvâdan / Ne derdüñ var **ṭabîbüm** sen yûri dermânı bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [**ṭabîbüm**, -üm]

Ɔo beni derdüm yiter aınma devāyı ey **ṭabīb** / Hıstaıuıñ gör ıaydını geımiş durur tımārdan (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 242, Beyit 2). [ṭabīb,]

2. Hekim, doktor || sevgili.

Aınmaz olalı hastasın ol bī-vefā **ṭabīb** / Ey nāle var şabāyla bir dem aına meded (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 33, Beyit 6). [ṭabīb,]

ṭabībā:

1.Ey doktor! Ey hekim!

Ɔabül-i derd-i ‘aşı oları şifā ummaz budur Ɔānūn / Yüri var başuñ ağırtma yeter söyle **ṭabībā** ṭab‘ (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 10, Beyit 6). [ṭabībā,]

Habībüñ şerbet-i derdi şifā-yı dermendāndur / Eger var ise dermānuñ **ṭabībā** derde dermān it (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 18, Beyit 5). [ṭabībā,]

Ben oldum olacağum gel **ṭabībā** zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre kıl bī-çāre düşmişdür (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 53, Beyit 6). [ṭabībā,]

Şanma yāriñ şerbet-i derd ü ğamı cān acıdur / Baına ānsız ṭatlu dirilmek **ṭabībā** acıdur (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 59, Beyit 1). [ṭabībā,]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün hıç ‘ilāc itme / Ben oldum olacağum ol gözi bīmār şağ olsun (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 245, Beyit 4). [ṭabībā,]

Ṭabībā başuñ ağırtma ‘ilāc olmaz aına şerbet / Ɔabül-i derd-i ‘aşı-ı yār şanma nüş ider dārū (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 272, Beyit 4). [ṭabībā,]

2. Ey doktor. || Ey sevgili.

Devādur derd-mend-i ‘aşıa derd ü yāresi ‘aşıkuñ / **Ṭabībā** derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşıkuñ (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 154, Beyit 1). [ṭabībā,]

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşıkuñ / **Ṭabībā** derdümüñ dermānı yoğ mı (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 339, Beyit 3). [ṭabībā,]

ṭabīb-i cān: Gönül doktoru.

Hısta gönülüm nergis-i bīmāruñ eyler ārzü / Ey **ṭabīb-i cān** şeker-ğüftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 273, Beyit 1). [ṭabīb-i cān,]

ṭabī‘ ol-: (Bir şey veya kimseye) uymak, onun şartlarına göre hareket etmek; birinin emri veya hākimiyeti altında olmak.

Rāh-ı ‘aşıkuñda şabāāsā yiler gönülüm gibi / Rüzgāra **ṭabī‘ olmuş** ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahımî Dıvānı, Gazel 217, Beyit 6). [ṭabī‘ olmuş, -miş]

tabl: Davul.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne **ṭablumdur** ‘alem āhum / Raḥimî mālîk-i mülk-i ğam oldum ƙaldırup sancaƙ
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [ṭablumdur, -umdur]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem **ṭabl** pür-ğavğā / Dilā her sancağı bir sancı ancaƙ inƙıyād itme
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [ṭabl, -ı]

tabl u ‘alem çek-: Davul ve sancaƙ çekmek.

Dolup sînem şü dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i ğama **ṭabl u ‘alem çekdüm**
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [ṭabl u ‘alem çekdüm, -düm]

tabla:

1. Nişan yeri.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne **ṭablamdur** ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi pâdişāhum pâdişāyam ben
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [ṭablamdur, -mdur]

2. Tepsi.

Bu bâğuñ servi dūd-ı ğam küli bir **ṭabla** âteşdür / Şabāveş ƙurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [ṭabla,]

Tenümde dāğ-ı ğam ḥod her biri bir **ṭabla** âteşdür / Gören ey ƙaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ṭabla,]

ṭabşır-: Teslim etmek, tevdi etmek, emanet etmek.

Bāda **ṭabşırdum** hevāñ ile vücūdum ḥırmenin / Şanma ‘ömrüm ḥāşılı ‘ömrüm benim bād-ı hevā
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [ṭabşırdum, -dum]

ṭabşur-: Emānet etmek, teslim etmek.

Şü dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra **ṭabşurdum** / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra
ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [ṭabşurdum, -dum]

Firākuñ bārına gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miğdāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ṭabşurdum, -dum]

‘Azizüm dil olaldan müşteri ḥüsnüñ metā’ına / Cihānuñ Yūsufin bir şāhid-i bāzāra **ṭabşurdum** (Kütahyalı
Raḥimî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [ṭabşurdum, -dum]

Vişālüñ māhına gördüm seḥāb-ı hecr olur mā’il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [ṭabşurdum, -dum]

Şabâyâ âhdan gayrı bu dem benden eser umma / Vücüdüm hâkini ben reh-güzâr-ı yâra **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [tabşurdum, -dum]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum daîhi nem var / Hayâlün cāna ‘aşkuñ bu dil-i gam-h‘âra **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [tabşurdum, -dum]

Harâbâta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül peymānesin bir hāne-i ḥammāra **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [tabşurdum, -dum]

Şu gün kim sen mehûñ mihrin dil-i şad çāke **tabşurdum** / Yaşum taht-ı şerāya āhumı eflāke **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [tabşurdum, -dum]

Gül-ābı ter düşürdüm kîmyâyı pây-māl itdüm / Ğubâr-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [tabşurdum, -dum]

Fidā-yı cān idüp şîrāne gamzeñ şaydgāhında / Elümle başumı āvîze-i fitrāke **tabşurdum** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [tabşurdum, -dum]

Bu dem cām-ı harâbât ile ol dem dāmen-ālûde / Huzûr-ı kalb ile tã‘atı ‘aşk-ı pāke **tabşurdum** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [tabşurdum, -dum]

Raḥîmî āh benden yaña ol gönca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke **tabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [tabşurdum, -dum]

tãc: Hükümdarların başlarına giydikleri mücevherli ve kıymetli taşlarla süslü başlık.

Ey dil ğubâr-ı pâyını şāh itdi saña **tãc** / Devlet kelāmı ḳondu başuña gözünü ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 1). [tãc,]

Ayağuñ toprağı ḥaḳḳı mürāşsa‘ **tãca** reşküm yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [tãca, -a]

Ṭālib-i genc-i beḳā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuḳ abdāl olup **tãc** u ḳabādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [tãc,]

Derd-i serdür **tãcı** terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşk ol bir zemān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [tãcı, -ı]

tãc u taht: Taç ve taht // hükümdarlık.

Güşişle olmaz **tãc u taht** ol dād-ı Ḥaḳdur dād-ı Ḥaḳ / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [tãc u taht,]

tãc-ı keyḳubād: Keyḳubād'ın tãcı.Şehnâme'de adı geçen hükümdarlardan biri.

Mey **tãc-ı Keyḳubād** kadeḳ ḥātemüñ gözi / Her bir ḥabāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [tãc-ı keyḳubād,]

tãc-ı sultān: Sultanın tacı.

Rahîmî **tâc-ı sulţāna** ğubârdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [tâc-ı sulţāna, -a]

tâc-ı zer: Altın taç.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında **tâc-ı zer** nârenci geymiş hem kabā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [tâc-ı zer,]

ta‘cîl it-: Acele etmek.

Dergeh-i ‘izzet-nümāña bir daĥi yüz sürmege / Her zemān **ta‘cîl ider** ‘ömrüm gibi evān-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [ta‘cîl ider, -er]

tâc-ser kıl-: Baş tacı yapmak.

Didi ben pây-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayaĥum topraĥını **kıl tâc-ser** didem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [tâc-ser kıl,]

tâcver: Hükümdar.

Luţfiyla kaçan ben kula ol şeh nazār eyler / Bir müflis iken pâdişehi **tâcver** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 1). [tâcver,]

tâcver ol-: Padişah, hükümdar olmak.

Piyāde seyr iderken maĥdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem ‘asker-i ezhāra **oldı tâcver** lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [tâcver oldı, -dı]

taĥ: Daĥ.

Gök göçer ey meh yire qopar yirinden taş u **taĥ** / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [taĥ,]

Beni şahrāya şalan şu gibi ĥadduñ ĥayālidür / Vefā **taĥında** ser-mest eyleyen çeşm-i ĥazālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [taĥında, -ında]

Firākuñ bārına gördüm taĥammül eylemez **taĥlar** / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miĥdāra taĥşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [taĥlar, -lar]

Yüregüm taşı n’idem aĥladum ol baĥrı taşumdan / Göyüñdi içi **taĥuñ** taşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [taĥuñ, -uñ]

Gönül āyinesi ey mihr-i ĥadd ĥāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ĥuşsanuñ **taĥlar** kadar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [taĥlar, -lar]

tāĥ-ı ‘inā: Zahmet verme daĥı.

Göñül Niş kal'asıdur şan harāb olmuş içi taş / Başum **ṭāg-ı 'inā** 'aynıyla çeşmümdür bñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [**ṭāg-ı 'inā**,]

tağit-:

1.Dağıtmaq, saçmaq.

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok qararı dem-be-dem / **Ṭağıdup** 'aqlum perîşān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [**ṭağıdup**, -up]

2.Dağıtmaq || Ortadan kaldırmak.

Ṭağıtdum şabr u ārāmı saçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu'anberveş qararı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [**ṭağıtdum**, -dum]

tağlara düş-: Büyük bir keder sebebiyle yerini yurdunu terkedip dolaşmak.

Bir çeşm-i gāzāl için bir kaşı hilāl için / Dîvāne degülseñ ger **tağlara** neden **düşdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [**tağlara düşdüñ**, -düñ]

Gehi 'aşkuñ beni Ferhādveş **tağlara düşürdi** / Gezüp Mecnün gibi geh sākın-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [**tağlara düşürdi**, -di]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / 'Aceb dîvāneyem Mecnün-şifat geh Kūh-ken-āsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [**tağlara düşüp**, -üp]

Ḥasret-i hāl ü ruḥuñla lāleveş kanlar yudam / **Ṭağlara düşüp** perîşān-hāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [**tağlara düşüp**, -üp]

tağyir eyle-: Değıştirmek, bozmaq, tersine çevirmek.

Kimse tedbiri ile taqdiri **tağyir eylemez** / Gel göñül sen şıdık ile Ḥaqqā tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [**tağyir eylemez**, -mez]

tağyir it-: Değıştirmek, başka bir hale çevirmek.

Güneş yüzüñi **tağyir ideli** ey māh-tāb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı bî-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [**tağyir ideli**, -eli]

tağyir-i şüret it-: Şeklini değıştirmek.

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp **tağyir-i şüret itdi** şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [**tağyir-i şüret itdi**, -di]

taḥammül eyle-: Dayanmaq, katlanmaq, sabretmek.

Firākuñ bārına gördüm **taḥammül eylemez** tağlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miḳdāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [taḥammül eylemez, -mez]

taḥassür çek-: Hasret çekmek.

Taḥassür çekmezem şem^c-i şebistān-ı şehen-şāha / Şerār-ı āh-ı dil her şeb-çerāğ-ı şu^cledārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [taḥassür çekmezem, -mezem]

tahrîk it-: Harekete geçirmek.

Selāmet semtine luṭf eyle **tahrîk itme** ey şūfi / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [tahrîk itme, -me]

tahrîr eyle-: Yazmak.

Kātib-i ḳudret duhān-ı ḥaṭṭuñı / Şafḥa-i nūr üzre **tahrîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [tahrîr eylemiş, -miş]

tahrîr it-: Kaleme almak, yazmak.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū^cuñ / Ḳalem levḥ üzre **tahrîr itmemişdi** daḥi şüret naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [tahrîr itmemişdi, -memişdi]

taḥşîl eyle-: Elde etmek, kazanmak.

Nūr-ı nār-ı ‘aşḳdan bir lem^ca **taḥşîl eyleyen** / Yanmağa pervāne olur bilmez ol pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [taḥşîl eyleyen, -yen]

Ġinā-yı ḳalb **taḥşîl eyleyen** naḳd-i cemālūñle / Ḳabül itmez eger berḳ ursa mihr-i ‘ālem-ārādan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [taḥşîl eyleyen, -yen]

La^c-i mey-gūnuñ görüp bir neş’e **taḥşîl eylemiş** / Raḳş urur cāna meger gelmiş zebānuñ ‘aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [taḥşîl eylemiş, -miş]

taḥsîn it-: Beşenmek, takdir etmek.

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp **taḥsîn idüp** şāhum hemān sābāşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [taḥsîn idüp, -üp]

taḥt: Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk. Hükümdarlık makāmi.

Seni Ḥaḳḳ irgüre sultān atañuñ baht u **taḥtına** / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-ḳırān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [taḥtına, -ına]

Cülüs itdi göñül **taḥtına** yārūñ pertev-i ḥüsn-i / Raḥîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [taḥtına, -ına]

tahtgāh-ı cem: Cem'in baş şehri.

Mest ola şol ki yaşıdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ **tahtgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [tahtgāh-ı cem,]

Devr-i zemâne bâkî degüldür dem idegör / Bādî nazarda bâda virür **tahtgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [tahtgāh-ı cem,]

taht-ı şahid: Güzelin tahtı.

Ĥudāvendā cihān bāğında ber-ĥürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum **taht-ı şahide** şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [taht-ı şahide, -e]

taht-ı serā: Toprağın altı.

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke tabşurdum / Yaşum **taht-ı serāya** āhumı eflāke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [taht-ı serāya, -ya]

taht-ı yedinde ol-: Elinin altında olmak, hükmü altında olmak.

Mest ola şol ki yaşıdana iç işüğüñ taşın / **Taht-ı yedinde olur** anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [taht-ı yedinde olur,]

tā’ir-i heft: Yedi kuş.

Benüm zāğ u zağanveş cife-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rüĥdur bir **tā’ir-i heft** āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [tā’ir-i heft,]

tak-: Asmak, ilişirmek.

Çıkardum şāhbāz-ı āhı çerĥe / **Takup** yanına nālümnden celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [takup, -up]

takat: Güç, kuvvet.

Ne dilde şabra **takat** ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [takat,]

Bağruma taşlar başup ġamdan ĥam oldı **takatüm** / Ĥātem-i la’lünle maĥremdür bir aĥıryān ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [takatüm, -üm]

‘Aşkuñı bir zerre dilde ĥıfza yokdur **takatüm** / Bildiler sen şāha mihrüm ġün gibi ĥalk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [takatüm, -üm]

tākāt getir-: Gücü yetmek, dayanmak, üstesinden gelebilmek.

Niçe **tākāt getirsin** bu şeh-i la'î-i leb-i yāre / Maḥabbet bâdesinden maḥv olur âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [tākāt getirsin, -sin]

Zāl-i zemāne rezmine **tākāt getirmedi** / Eñ pehlüvân-ı 'âlem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [tākāt getirmedi, -medi]

takdir: Ezelde Cenab-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Kimse tedbiri ile **takdiri** tağyir eylemez / Gel gönül sen şıdķ ile Ḥaķķa tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [takdiri, -i]

takdir eyle-: Takdir eylemek, karar vermek || Ezelde Cenâb-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Cedd ü cehtiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür Ḥaķķ kime **takdir eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [takdir eylemiş, -miş]

takdir ol-: Ezelde Cenâb-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Zar u zoruyla cehd itme kaçādan ḥāric olmaz iş / Ḥasise inķiyād itme gelür **takdir olan** kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [takdir olan, -an]

tāk-ı 'alā: Yüksek kubbe.

Bir'ki gündür sen meh-i rüşen-likāyı görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi **tāk-ı 'alāyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [tāk-ı 'alāyı, -yı]

tāk-ı ebrü: Kemere benzer kaş.

Tāk-ı ebrüsü ḥayālin ḳodı gönlümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [tāk-ı ebrüsü, -sı]

tāk-ı eflāk: Feleklerin takındığı kemer, gökyüzü.

Yire geçse yıkılsa **tāk-ı eflāk** / Binā-yı 'aşkuñ olmaz dilde zā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [tāk-ı eflāk,]

tāk-ı mu'allā: Yüksek kemer.

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'ālî-dergehüñ **tāk-ı mu'allādan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [tāk-ı mu'allādan, -dan]

tāk-ı mukarnes: Nakış nakış bezenmiş gökkubbesi.

Felek nakkâşî kapuñ şüretin **tāk-ı mukarnesde** / Yazar ‘unvân virüp dir budur ol bâb-ı ‘adâlet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [tāk-ı mukarnesde, -de]

tāk-ı zer-nigâr-ı lājiverdî: Altınla işlenmiş laciverdi kemer.

Görinen çerh-i pür-encüm degül ey mâh üstümde / Bu **tāk-ı zer-nigâr-ı lājiverdî** bârgâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [tāk-ı zer-nigâr-ı lājiverdî,]

takvâ: Allah'tan korkma.

Geçdi **takvâ** vü vera‘dan oluban mest ü harâb / Şorma ahvâl-i Rahîmîyi ki rüsvâlîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [takvâ,]

tal‘at-ı ‘âlem ol-: Dünyanın güzel yüzü olmak.

Yine faşl-ı hazâniyla nigârâ şüret-i ‘âlem / ‘Aceb şekle girüp bir yüzden **oldı tal‘at-ı ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [tal‘at-ı ‘âlem oldı, -dı]

taleb it-: İstemek, dilemek, arzu etmek.

Ne hikmetdür şifâ-yı vaşla kurbıyyet **taleb itsem** / Şikeste-hâl ider fürkat ki eyler bir zemân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [taleb itsem, -sem]

taleb kıl-: Talep etmek, istemek.

Sen yâri sende **kıl talep** şanma ki âhîr yirdedür / Senden cüdâ olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [taleb kıl,]

Çaddümi bükdükce zülfüñ la‘lüñi **kıldum talep** / Pîrlikde başladum çenberde cân-bâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [taleb kıldum, -dum]

taleb-kâr: İstekli.

Seni gözleyen özlemez gayrıyı / Dil ü cân göziyle **taleb-kârıñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [taleb-kârıñum, -uñum]

talebnāk ol-: İstekli olmak.

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lâ ide Hāk / Her zemân pâdişehüm ben de **talebnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [talebnāk olayum, -ayum]

tālî: Talih, baht, kader.

Rûzgârüm haşm u bahtum ser-keş ü **tālî** zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gamdan benüm hâlüm harâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [tālî,]

Rahîmî baht-ı hümâyün bu **tālî** Ferruh / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 36, Beyit 5). [tālî, -i]

Nâ-müsâ'id **tālî**um bahtum siyeh ḳalbüm ḥazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [tālîum, -um]

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Rahîmî bu perîşân **tālî** ü baht-ı siyâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [tālî,]

tālî ol-: Doḡmak, ortaya çıkmak.

Bir gice ey meh ḥam ebrûnî añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek **tālî** olur bir nev-hilâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [tālî olur, -ur]

Rahîmî şanma **tālî** oldı çerḥ üzre hilâl-i 'îd / O mâhuñ ḳaşî fikriyle olan nâzûk ḥayâlüñdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [tālî oldı, -dı]

tālîb: Talep eden, bekleyen, isteyen.

Gevher-i 'aşḳuña tâ baḥr-i ezelde **tālîbüz** / Âşinâyuz dostum itme bize bî-gâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [tālîbüz, -üz]

Cümle vücûd-ı muṭlaḳuñ sensin Rahîmî maḫzarı / Ol maṭlabuñ ḡâ'ib degül gel **tālîb** ol maḫzardadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [tālîb,]

Çekme baş âteş gibi ḥâk ol hevâ-yı 'aşḳ ile / Şu gibi didära **tālîbseñ** ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [tālîbseñ, -señ]

Maḳşad-ı maḳşûdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḥullâh bî-tekellüf **tālîbe** hiç râh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [tālîbe, -e]

Gevher-i vaşluma **tālîbsin** didi ol baḥr-i ḥüsn / Ğarḳa vir yaşuñla dehri ser-be-ser didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [tālîbsin, -sin]

Rahîmîyem oldum firâḳuñla yâr / Vişâlüñi **tālîb** emekdaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7).
[tālîb,]

Kenâr-ı vaşluña dil âşinâsı **tālîbdür** / Biḥâr-ı hecre şalın rûzgârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 7). [tālîbdür, -dür]

tālîb ol-: Talip olmak, istemek, talep etmek.

Tālîb olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i 'aşḳ içre cân bezl eylesün peymâne ṭavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [tālîb olan, -an]

Tālîb olan sen lebi la'l ü dişi dür-dâneye / Ḥabbeye almaz 'Aden dürrin Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [tālîb olan, -an]

Biz ser-i k y-ı mel metde fen   alın geyüp / Mülke ** alib olmazuz** hiç çekmezüz d ny   amın (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 256, Beyit 2). [ alib olmazuz, -mazuz]

 alib-i  v z-i fitr k: Terkiye asılana talip.

Rah m  gün gibi tenh  gezer  h ol gözi  h  / Ni un benden  a arsın ** alib-i  v z-i fitr k m** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 219, Beyit 7). [ alib-i  v z-i fitr k m, - m]

 alib-i c n ol-: Can istemek.

 alibem himmetde ben ey H zr-dem İskendere / ** alib-i c n oldu** ol ben bezl-i c n itsem dirin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 4). [ alib-i c n oldu, -d ]

 alib-i derm n degül:  areye talip olmamak, derman talep etmemek.

Derd ne d ş olalı dil ** alib-i derm n degül** / Şerbet-i zehr-i  amu  h d c numa c ll bdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 44, Beyit 4). [ alib-i derm n degül,]

 alib-i derm n olup kal-:  areye istekli olup kalmak.

Derdüm bu derdün ile bu dil m btel  ola / çok hasta var ki ** alib-i derm n olur  alur** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 6). [ alib-i derm n olur  alur,]

 alib-i d ny : Dünyayı isteyen.

 aŐı -ı p k-dil z ** alib-i d ny ** degülüz / Sen Rah m  bizi be zetme o bed-n mlara (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 279, Beyit 5). [ alib-i d ny ,]

 alib-i genc-i be  ol-: Ölümsüzlük hazinesine talip olmak.

 alib-i genc-i be  oldum fen dan çekdüm el / Baş a u  abd l olup t c u  ab dan çekdüm el (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 170, Beyit 1). [ alib-i genc-i be  oldum, -dum]

 alib-i hakk: Allah'ı isteyen, arzulayan.

Rah m  mescid   mey-h ne birdür ** alib-i Hakk ** / H z r-ı  alb ile her yirde t  at i tiy r itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 194, Beyit 7). [ alib-i hakk , -a]

 alib-i hakk ol-: Allahı isteyen,arzulayan olmak.

Ey Rah m  mescid   mey-h ne birdür  aŐı a / ** alib-i Hakk  olmuşuz** her yirde t  at ehliyüz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 111, Beyit 7). [ alib-i hakk  olmuşuz, -muŐuz]

tālib-i la'l-i nigār: Güzelin yakut gibi kırmızı dudağını isteyen.

Ṭālib-i la'l-i nigārum aınma āb-ı kevşeri / Zā'il itmez 'aşum ey vā'iz benüm ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ṭālib-i la'l-i nigārum, -um]

tālib-i nūr-ı tecellî: Tecelli nurunun talibi.

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür Raḥîmî şevk ile / Vādî-i 'aşk içre kılmış bir gece didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [ṭālib-i nūr-ı tecellîdür, -dür]

tāli'-i bed-ḥ'āh: Başkasının kötülüğünü isteyen kader.

Benüm yok biñ hevādārum fiğān u āhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu **tāli'-i bed-ḥ'āhdan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [tāli'-i bed-ḥ'āhdan, -dan]

tāli'-i naḥs: Uğursuz, kötü talih.

Ṭāli'-i naḥsı ḥarāba virdi Sa'd-ābādını / Başa tozlar kıparuban İşfahānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [ṭāli'-i naḥsı, -ı]

tāli'-i nā-sāzkār: Ters talih || Kötü yazgı.

Kaçan bir māha mihr itsem seḥāb-ı hecr olur ḥā'il / 'Aceb ser-geşte baḥtum **tāli'-i nā-sāzkārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [tāli'-i nā-sāzkārum, -um]

ta'lîm-i ihyā eyle-: Canlandırmayı öğretmek.

Göñül mürde ola **ta'lîm-i ihyā eylemek** müşkil / Bir ān biñ mes'ele ḥall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [ta'lîm-i ihyā eylemek, -mek]

tama': Açgözlülük.

Ṭama' ser-riştesin kaṭ' eyle miqrāz-ı kanā'atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ṭama',]

tama' ehli: Aç gözlü kişiler.

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsîmü'l- ezrāka tüt / Seg-nihād olan **tama' ehli** kı çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [tama' ehli,]

tama' it-: Büyük bir arzu ve hırs ile istemek, hırslanmak.

Ey Raḥîmî ḥ'ān-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ baḥşıdır / Bî-nevāyāne **tama' itme** yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [ṭama' itme, -me]

tañ degül: Şaşırılmamak gerek! Tuhaf değil.

Meclisüñde şevk ile yakdı fitil-i cânını / **Ṭañ degül** olursa mâhum mazhar-ı envâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [tañ degül,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa **tañ degül** ey meh / Hilâl-i ʿid u dem-i sâğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [tañ degül,]

Bâğa varup serviler seyrân iderse **tañ degül** / Bu Rahîmî şive-i reftârüñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [tañ degül,]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikâbuñ ʿaynına / Hâk-pâyüñ tütüyâdur âfitâbuñ ʿaynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [tañ degül,]

ta'n eyle-: Kınamak, ayıplamak.

Şohbet-i şeyhe niçün gelmez diyü **ta'n eyleme** / Şüfiyâ derviş Rahîmî ʿaşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [ta'n eyleme, -me]

Çılma hâkâret **eyle** hârâbât erine **ta'n** / Cemşid olurdu hem-dem aña gâh gâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [ta'n eyle,]

ta'n it-: Ayıplamak, hor görmek.

Dil ü cân cürʿa-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / Görüp **ta'n itme** ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [ta'n itme, -me]

tañ mı: Şaşılır mı?

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [tañ mı,]

Senüñ devründe **tañ mı** başuma gün çoğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i haddüñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [tañ mı,]

Ey Rahîmî göge ağsa **tañ mı** topum gün gibi / Bir mehüñ eflâkveş şehir ü hişârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [tañ mı,]

Çoşılma eblâk-ı âfâka **tañ mı** âh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi hayli dem bād-ı şabâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [tañ mı,]

Ṭutsa bülbül gibi **tañ mı** şivenüm dünyâ yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra'nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [tañ mı,]

Nâ-müsâʿid tâlîʿum bahtum siyeh kalbüm hazin / **Ṭañ mı** ey gül-çihre bülbül gibi eylesen enin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [tañ mı,]

Başına kekbîrîñ (?) gün çoğarsa **tañ mı** sen mâhuñ / Çurıldı ebrves üstine bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [tañ mı,]

tañ mıdur: Şaşılır mı?

Her gün başına mihr-i şeref toğsa **tañ mıdur** / Me`vâ idindi dergehün ey şehriyâr-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [tañ mıdur, -ına]

Ṭañ mıdur şehrüñi ey meh oda yağsa âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her ʿases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [tañ mıdur, -dur]

Ṭañ mıdur pür-nür-ı câ eylerse ṭabʿumdan güneş / Ṭoludur gün gibi şevküñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [tañ mıdur,]

Faḥr idüp ey çeşmi âhû ger olursam **tañ mıdur** / Âsitânuñ itleriyle intisâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [tañ mıdur,]

Ḳara bahtın Ḳaraḥişâruñ felek ağ eyledi / **Ṭañ mıdur** gevher-nigîn olsa ḥişâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [tañ mıdur, -dur]

Ṭañ mıdur gögsin görüp pür-şevḳ olursa âsmân / Gice pehlüsındadur bir mâh-ı tâbân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [tañ mıdur, -dur]

taña kal-: Şaşırp kalmak, hayrete düşmek.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde **taña kaldı** bî-tâb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [taña kaldı, -dı]

N'ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / **Ṭaña ḳalup** mihr ider mihrüm görüp mâh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [taña ḳalup, -up]

Ruḥuñ mâhın gözetmekden bu çeşmüñ eşḳ-i pervînin / Görür her gice yılduz şayduğum **ḳaldı taña** meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [taña ḳaldı, -dı]

ta`na kıl-: Şaşırmak..

Ṭa`na kılmasun zahîr ü destgîr oldum diyü / Müttekâya egmezem başum ʿaşâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [ta`na kılmasun, -masun]

tañrı: Allah.

Ey Raḥîmî dü cihânda sen de gel bir yar sev / **Tañrı** birdür ḳible bir hem cism-i cânuñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [tañrı,]

tapu: Huzur, kat, nezd.

Raḥîmî bendeñi gibi vefâ zencîri bend itmiş / **Ṭapuña** boynı bağlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [tapuña, -ña]

Ḳapuñı hem **ṭapuñı** terk iden dünyâ-perestânuñ / Varur her şehre hem bir şehriyârı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [tapuñı, -ñı]

‘Adüdan döndi devlet **tapuña** vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi gayret-i ‘âlem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [tapuña, -ña]

Tapuñ dervîşi dergâh-ı Süleymân-ı zemân ise / Rahîmî de çapu dervîşidür dervîşe dervîşân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [tapuñ, -ñ]

Tapuña gelüp şâh-ı Selîm Hân-ı ‘âlî-şân / İhlâş ile ‘arz itdi irâdet Baba Hâmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 287, Beyit 3). [tapuña, -ña]

târ ol-: Daralmak, sıkıntı vermek.

Rahîminün ne tañ **târ olsa** başına cihân mülki / Benüm ol ey meh ü hürşid-i ‘ariz baht-ı dünumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [târ olsa, -sa]

tarabnâk ol-: Mutlu/neşeli olmak.

Hasta gönülüm yidügi hün-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü ‘îşi müdâm olsun **tarabnâk olsun** ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [tarabnâk olsun, -sun]

İşidüp sem‘-i kabûliyle neyün nâlesini / Mevlevî-hâne-i ‘aşk içre **tarabnâk olayum** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [tarabnâk olayum, -ayum]

târâc eyle-: Yağma etmek, yağmalamak.

Dil qarâr u hüşî çeşmünden anuñçün hıfz ider / Nağdi **târâc eyler** ol Tâtâr bir yağmacıdır (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [târâc eyler, -ler]

târâc it-: Yağmalamak, talan etmek.

Cân u gönül diyârını **târâc iderdi** gam / Şâd itmeseydi şâh-ı hayâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 6). [târâc iderdi, -erdi]

taraf taraf: Çeşitli yönlerde, her tarafta.

Zülfün hayâli ruhların alı **taraf taraf** / Ben kula itdi bend ile alı **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
133, Beyit 1). [taraf taraf,]

Naş irdi mâha mihre irişdi zevâl-i tām / Hüsnün şu‘â‘î şâyic olalı **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 2). [taraf taraf,]

Âşüb-ı şehri olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilâli **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 3). [taraf taraf,]

Gördükce zaħm ağız açar tiğ-i hançerün / Yalmanup özler anı zülâle **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 4). [taraf taraf,]

Hecrün şebinde âhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubh bād-ı şimâli **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [taraf taraf,]

Cân u gönül diyârını târâc iderdi gam / Şâd itmeseydi şâh-ı hayâli **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [taraf taraf,]

Dendân-ı fûrkati ağıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Raḥîmî 'ıkd-ı le'âli **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [taraf taraf,]

tarah: Süslemeli desen çizen sanatkâr.

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraḥdur **tarah** def'ine sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [tarah,]

tarh: Temel atma/binâ etme.

Kaşr-ı aşkuñ Ḥusrevâ **tarhında** ben üstâd iken / Taş taşurdu ḥidmete Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [tarhında, -ında]

tarh it-:

1. Uzaklaştırmak.

İddur **tarh it** gamı kaşr-ı feraḥ bünyâd kıl / Öp lebin yârüñ dilâ cāndan mübârek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [tarh it,]

2. Kurmak, düzenlemek, tertip ve tanzim etmek.

Qıldı cevr-i yâr-ı dil ma'müresin vîrâne şavr / Seng-i mihnetle binâ **tarh itdi** üstâdâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [tarh itdi, -di]

3. Dağıtmak.

Gördi bennâ-yı ferâset 'ahdinüñ bünyâdı yok / **Tarh idüp** bünyâdını hem ḥanedânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [tarh idüp, -üp]

târ-ı zülf: Saç teli.

Nice bitsün tîg-i hicrānuñ yürekde yâresi / Dil şokup ağzın irer gamzeñ gibi her **târ-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [târ-ı zülf,]

tarik: Yol.

Öpem diyü mübârek elüñ bir **tarik** ile / Şi'r-i güher-nişârumı kıldum şî'âr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [tarik,]

tarikât: Yol, meslek, tarik.

Mecāzı mahv idüp rāz içdük esrār-ı hāķīkatden / **Ṭarīkatda** şerī‘at gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [ṭarīkatda, -da]

ṭarīk-ı ‘aşk: Aşk yolu.

Ġam-ı dildārı cem‘ it mahzen-i hāṭırda hıfz eyle / **Ṭarīk-ı ‘aşka** ‘azmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ṭarīk-ı ‘aşka, -a]

Ṭarīk-ı ‘aşkda hem-rāhum oldu eşk ü āh-ı ğam / Şehā sultān-ı ‘uşşākum bular hayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [ṭarīk-ı ‘aşkda, -da]

Maḥabbet reh-güzārında hazer kıl seng-i hicrāndan / **Ṭarīk-ı ‘aşk** müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [ṭarīk-ı ‘aşk,]

Ṭarīk-ı ‘aşka zāhidā hep olmaz / Bu yolu añlamaz ğüm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [ṭarīk-ı ‘aşka, -a]

tār-mār it-: Darmadağın etmek.

Çeşm ü zülfi **tār-mār itmek** diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol ṭarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [tār-mār itmek, -mek]

Bu dil ḥod nice demlerdür esir-i bend-i ‘aşkuñdur / Perişān idüp ‘aqlın zülfüñāsā **tār-mār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [tār-mār itme, -me]

tār-mār kıl-: Perişan, darmadağın kalmak.

Göñlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / **Ḳıldı** ‘aqlum kārவānın **tār-mār** efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [tār-mār ḳaldı, -dı]

tār-mār ol-: Perişan olmak, darmadağın olmak.

Ḳara zülfüñ gibi ‘aql u ḳarārı **tār-mār olmuş** / Vefā deştinde dil Mecnün-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [tār-mār olmuş, -miş]

Ḳarārüm yoḳ ḳara zülfüñ gib‘ömrüm **tār-mār oldu** / Firāḳuñla yaturmuşdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [tār-mār oldu, -dı]

ṭarrār: Hilekār.

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol **ṭarrār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ṭarrār,]

ṭarz-ı ḥasen: Güzel üslup, güzel söyleyiş || Hasan bin Sabit'in söyleyiş tarzı.

Şāhum naḳar it luṭf-ı Raḫîmîyi ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu **ṭarz-ı Ḥaseni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ṭarz-ı ḥaseni, -i]

tashih it-: Düzeltmek için gözden geçirmek.

Defter-i ‘aşkıyı **taşih idemez** kâtib-i dehr / Levhden lâyiḥ ola aña meger istinsâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [taşih idemez, -emez]

tās-ı kün-fe-kān: Allah “ol” dedi oldu - “ol” der olur tası, kabı.

Ziyāfet kıлмаğa şāh-ı şitāyı pādīshāh-ı serd / Tolu pālūdeyi yaḥ birle **tās-ı kün-fe-kān** ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [tās-ı kün-fe-kān,]

tasvir: Görüntü, resim.

Temāşā eyledüm **taşvirüfî** dībā-yı ḥüsn üzre / Gözüm çıksun bakarsam gayra ger cevr-i cinān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [taşvirüfî, -üfî]

taşvir eyle-: Çizmek, canlandırmak.

Gözde nakḳāş-ı müjem şekl-i lebüñ / Cāmda sen cānı **taşvir eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [taşvir eylemiş, -miş]

taş: Yeryüzünün sertleşmiş ve katılaştı tabakalarında bulunan, içindeki mâden, tuz ve oksitlere göre değişik renkte ve değişik birleşimdeki çok sert cisim.

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın **taş** ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [taş,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden **taş** u taḡ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [taş,]

Yağdurursın başuma ğam **taşların** yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum kaçrı ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [taşların, -ların]

Girince sen boyı servi revānuñ katı göñline / Döşendüm toprağı yaşduğımı şu gibi **taş** itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [taş,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen rahm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm katı bir **taş** ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [taş, -a]

Mest ola şol ki yaşdana iç işüğüñ **taşın** / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [taşın, -ın]

Ġarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her **taş** / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [taş, -ı]

Taş işüğüñ Rahîmî gibi başdı bağruma / Şimdi açıldı ḥālka gibi ḥātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [taş,]

Yüregüm **taş**ı n'idem ağladum ol bağı **taşumdan** / Göyüñdi içi tağıñ **taş**a geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [taş, -ı; taşumdan, -umdan; taş, -a]

Güneş gibi bülen olurdı kadrüm çerh-i a'lâda / Eger bâlinem olsa bir gice iç eşügi **taş**ı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [taş, -ı]

taş bağırlu: Taş bağırlı, merhametsiz.

Nâlemi güş itdi dâğıñ içi güm güm gümledi / Āh kim ol **taş bağırlu** dağı rahm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [taş bağırlu,]

taş ol-: Sertleşmek, taş olmak.

Ma'arîf mezra'ında hüşe-çin olmağ dilersen ger / Şağın **taş olmasun** tohm ekdüğüñ kalbün türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [taş olmasun, -masun]

taş taşu-: Taş taşımak, ağır işler yapmak.

Kaşr-ı aşkuñ Hüsrevâ tarhında ben üstâd iken / **Taş taşurdu** hıdmete Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [taş taşurdu, -urdu]

taşa çal-: Taşa vurmak || Kırmak, parçalamak.

Bî-tekellüf öpdüğüçün la'l-i mey-günüñ şarâb / **Taşa çaldı** şaydı günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [taşa çaldı, -dı]

Kimseye meyl eylemezsin bir 'acüz-ı nağssın / **Taşa çaldı** başını Ferhâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [taşa çaldı, -dı]

taşdan: Taştan yapılmış (bir şey).

Aşlâ ne ğam çeker aşılan dâr-ı zülfüñe / **Taşdan** yire başar mı ferahdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [taşdan,]

tâtâr: Tatar || zalim, gaddar, acımasız kişi.

Dil qarâr u hüşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Nağdi tārâc eyler ol **Tâtâr** bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [tâtâr,]

tatar hân: Tatar Han.

Dil yine kıl oldı bir beg yüzlü Türkmân oğlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer **Tatar Hân** oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [tatar hân,]

tatlu: Tatlı.

Şanma yārūñ şerbet-i derd ü gamı cān acıdur / Baña ānsız **tatlu** dirilmek tabibā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [tatlu,]

tatlu cānumdan uşandur-: Hayattan bezdirmek.

Ey şeker-güftār acırsañ baña raḥm it acı kim / **Ṭatlu cānumdan uşandurđı** beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [tatlu cānumdan uşandurđı, -umdan, -durđı]

tatlu dil: Tatlı dil; gönül alıcı, okşayıcı söz.

Bu da bir açık oldı açık üzre baña deryāda / Raḳıbe **tatlu dillerle** ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [tatlu dillerle,]

tatlu tatlu: Tatlı tatlı.

Acı acı södüğine ben du‘ālar kılduğum / **Ṭatlu tatlu** ol şeker-güftārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [tatlu tatlu,]

tavr: Eda, hareket, davranış.

Olmuşam cām-ı şarāb-ı ‘aşk ile mestāne **tavr** / Sākin-i kūy-ı ḥarābātem yine dîvāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [tavr,]

Oldum istiğnā-yı ḳalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşk / ‘Ārifāne begligüm var ḳullanup şāhāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [tavr,]

Ṭālib olan büse-i mey-gün-ı la‘l-i dil-bere / Meclis-i ‘aşk içre cān bezl eylesün peymāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [tavr,]

Bir ruḥı şem‘uñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup pervāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [tavr,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür‘et böyle ḳullanmak gerek merdāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [tavr,]

ḳıldı cevri-yār-ı dil ma‘müresin vîrāne **tavr** / Seng-i mihnetle binā ṭarḥ itdi üstādāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [tavr,]

Sen leb-i mey-gün ğamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaz‘ını mey-ḥāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [tavr,]

Gevher-i ‘aşkuña tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme bize bî-gāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [tavr,]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne **tavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [tavr,]

Āline şayd olma vahşet kıl cihān rubāhinüñ / ʤut benüm ʤurdum Raḥîmî gibi bir şîrāne **ṭavr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [ṭavr,]

ṭāvūs-ı ḥüsn: Güzellîğın tavus kuşu (sevğili).

Olmadı bir laḥza sen **ṭāvūs-ı ḥüsne** cilvegāh / Ğayrı naqşından göñül mir'âtın itdüm pāk ḥayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [ṭāvūs-ı ḥüsne, -e]

ṭāvūs-ı kudsî: Kutsal tavus kuşu.

Ne dil kim meyl-i 'azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal'at / Ve ger **ṭāvūs-ı kudsî** olsa ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ṭāvūs-ı kudsî,]

ṭayan-:

1.Dayanmak, güvenmek.

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ döker ʤan / Velî şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ṭayanup, -up]

Ṭayanma bir'ki gün dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālif çenberin ʤurdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [ṭayanma, -ma]

Ṭayanma ḥüsni-bî-bünyāduña ey ğonca-leb gör kim / Ne mir'ât-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ʤaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ṭayanma, -ma]

2.Sabretmek.

Ṭayanurdu cigerde saña āhum ʤara ṭağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [ṭayanurdu, -urdu]

ṭayy-ı mekân it-: Yerin ayak altında düürölüp bükülmesi sûretiyle uzak bir yere bir anda gidiverme, mesâfeyi aşma şeklindeki mûcize ve kerâme.

Mürüvvet ḥatm olup şāḥîb-kerem **ṭayy-ı mekân itmiş** / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt iḥtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [ṭayy-ı mekân itmiş, -miş]

tāze: Yeni, körpe.

Degüldür dilde yara yāre bir **tāze** gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [tāze,]

Ḥaṭuñ geldükce cānā ḥālūñe efzün olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādür **tāze** dāğ ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [tāze,]

Ḥusrevā şan **tāze** berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra bağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [tāze,]

‘Aceb kanda revāndur ey ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle hurremdür ‘aceb ol **tāze** gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [tāze,]

Rāstî bir **tāze** revnaķ virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhî şehā sen ķāmeti bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [tāze,]

te‘addi: Saldırma.

Añduķca la‘lūñ añma ‘adūdan **te‘addi** / Zülfüñ ğamıyla haddümi var bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [te‘addi,]

teb: Sıtma.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı **teb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [teb,]

teb ir-: Sıtma tutmak.

Şoķunsa her kaçan nāzıyla ol serv-i revān şoŗğuc / **İrüp teb** tāb-ı hayretten olur lertzān hemān şoŗğuc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [teb irüp, -üp]

tebhāle: Hararet nedeniyle dudaklarda veya aŗzın çevresinde oluşan uçuk, kabarcık.

Lebüñde tāb-ı tebden görünen **tebhāleler** cānā / Şanasın rind-i mey-āşām ile Hızr oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [tebhāleler, -ler]

tecellî eyle-: Görünmek, zuhur etmek.

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ **tecellî eylese** / Niçe gündür kim o şevķıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [tecellî eylese, -se]

Derün-ı dilde mesken dutsa n’ola şevķ-i ruhsāruñ / **Tecellî eylemişdür** nūr-ı Aħmed künc-i ğār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [tecellî eylemişdür, -mişdür]

tecemmülāt: Süs.

Ķor kār-bārı şoñ ucı yektā ider sefer / N’eyler **tecemmülātı** iden iḥtişār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [tecemmülātı, -ı]

tecerrüd: Her şeyden boş olma, dünya ile ilişkiyi kesme; soyutlanma, arınma.

‘Alāyık tekyesinden geç **tecerrüd** iḥtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaķiri yāre dervişāna ķurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [tecerrüd,]

tec̄rī taḥteḥā'l-enḥār: "... altlarından ırmaklar akan ...".

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey 'ārız-ı dil-cū / Cinān bāğında **tec̄rī taḥteḥā'l-enḥāra** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [tec̄rī taḥteḥā'l-enḥāra, -a]

tedbîr: Önlem.

Kimse **tedbîri** ile taḥdîri tağyîr eylemez / Gel gönül sen şıdḡ ile Ḥaḡḡa tevekkül kııl hemān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [tedbîri, -i]

teferrüc: Bakmak, seyretmek.

Ḳaşuñ **teferrüci** seyr-i 'izāruñ olmayıcaḡ / Hilāl-i 'ıdi meh-i tâbdârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 5). [teferrüci, -i]

teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşl: Kavuşma bahçesinin gezinti yeri.

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözüümüñ ey boyı servi revān her sū aḡar yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña, -uña]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücūdum çerḡ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña, -uña]

tef-i táb: Işığın sıcaklığı.

Rahîmî nār-ı 'aşḡa ben delîl oldum çerāğumdur / Benüm bu **tef-i tábumdan** bulupdur rüşenā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [tef-i tábumdan, -umdan]

tefsîr: Kur'an'ı Kerîm'in mana bakımından izahı.

Ekl içündür şārib-i ḡamrı müsāvi itdüğü / Vā'izüñ ḡaşdı degül **tefsîr** ü Kur'an ey gönül (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [tefsîr,]

teğāfül: Görmezden gelme, bilmezlikten gelme.

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şîve geh **teğāfül** geh ḡazab geh nāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [teğāfül,]

tek:

1.Yeter ki, yalnız.

Ġamzeñ öldürsin şaḡuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ḡamda kıılma **tek** ḡabis aḡad
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [tek,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hün-ı dâğ-ı ğam / Dilâ bülbül gibi dillerde **tek** ańılmasun aduń
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [tek,]

Hün iderseń baĝrumı saĝar gibi ben râziyam / Yâr olup aĝyâr ile çifte ʔolular içme **tek** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [tek,]

Ɛapuńda Raĝîmî diseń sî ye dime **tek** / Çâr-mıĝa dönüp derdüńe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [tek,]

Ɛanumı dök cânımı al râziyam **tek** şun lebün / Şońra ʔuyup ĝamzeń öldürürse ola Ɛana Ɛan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [tek,]

Ne ĝam esse vücudum yelkeninün bâdı yapraĝdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nüh **tek** sen verd-i ra‘nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [tek,]

Seni bir gice **tek** ol şem‘i bezm-ārāya irĝürsün / Raĝîmî yalvarup çal baĝruńuń yaĝın Ɛadırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [tek,]

Meh-rūma cânlar virür cām olmaĝa germ-ābuńa / **Tek** temāşā itsün ‘uryān bir ĝün ey meh-rū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [tek,]

2. Gibi.

Yanardum ey gönül pervāne **tek** ben kendü derdümler / Fiĝāna başılayup bülbül gibi ĝavĝā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [tek,]

3. Sadece, bir tek.

Ger nişāb-ı hün-ı luţfuńdan naşībüm yoĝ ise / Bāri **tek** Ɛahruńla añ bu daĝı ni‘metdür bańa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [tek,]

Sańa şıĝhat sezā cismüńdeki zaĝmet bańa ‘ömrüm / Biń olsa tende **tek** cânım fidā olsun yoluńa hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [tek,]

Tekye-i dehrün beĝā derdüm Raĝîmî Ĥaĝĝ bilür / Bir senün **tek** ‘āşık-ı fānî ĝedāsın ĝörmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [tek,]

Bu cân naĝcîrine şîrāne ĝamzeń Ɛaşd ider Ɛarşu / İtünüm ĝit dime **tek** oldur uş yoĝ olmadan bāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [tek,]

Yaĝılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere ĝeçsün / Cihān bāĝında **tek** server-i ĝoş-reftār şaĝ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [tek,]

tek ü tenhā: Tek başına, yalnız.

ĝitdi başdan ‘aĝl dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı ĝamda āh kim Ɛaldum **tek ü tenhā** ĝarîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [tek ü tenhā,]

tekmil kıl-: Tamamlamak.

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol mâhuñ / Velikin **kıldı tekmiñ** olmadı hayfâ ki noqşânım
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [tekmiñ kıldı, -dı]

tekrâr: Yeniden, yine.

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül güzlâr seyr / Baña küyuñ pes ne lâzım eyleyem **tekrâr** seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [tekrâr,]

tekrâr it-: Tekrarlamak.

Vâkı'anda dün gece Mecnûnı gördüm zâr ider / Âh u väveylâ vü Leylâ zikrini **tekrâr ider** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [tekrâr ider, -er]

La'l-i kâduñ zıkr ider dâ'im Rahîmî Hüsrevâ / Penc Şîrin tab' olur vaşf-ı lebüñ **tekrâr ider** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [tekrâr ider, -er]

tekye: Dergah, tekke.

Evvel konan âhir göçer 'âlem misâfir-hânedür / Bu **tekyede** bir iki gün mihmâna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [tekyede, -de]

Gönül hayrân u 'uryân baş açuk abdâl-ı 'aşkuñdur / Maḥabbet **tekyesinde** yoqdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [tekyesinde, -sinde]

tekyegâh: Tekke yeri.

Görüp kaddüñ düşüp pâyüña çihrem ḥâk-i râh itdüm / Yine bir cây-ı 'âlîde bu gün bir **tekyegâh** itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [tekyegâh,]

tekyegâh-ı 'aşk: Aşk tekkesi, aşk dergâhı.

Bir fenâ âbdâliyam ben **tekyegâh-ı 'aşkuñuñ** / Nâle vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [tekyegâh-ı 'aşkuñuñ, -uñuñ]

tekye-i 'âlem: Dünya tekkesi.

Tekye-i 'âlemde n'eyler bir kişi âh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ efgân u feryâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [tekye-i 'âlemde, -de]

Rahîmî **tekye-i 'âlemde** bir abdâl-ı 'aşk olup / Diyâr-ı gâmda şâhum dâr-ı gurbet ihtiyâr itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [tekye-i 'âlemde, -de]

tekye-i 'aşk: Aşk tekkesi.

Mevlevî olduq semâ' itdük şafâ kesb eyledük / **Tekye-i 'aşk** içre olduq ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [tekye-i 'aşk,]

Fidā-yı cān iderdüm ‘İd-i vaşl-ı yār için ammā / Dirīgā ħora geçmez **tekye-i ‘aşkıında** ħurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [tekye-i ‘aşkıında, -ında]

Lāibālî **tekye-i ‘aşkıında** bir abdāluñam / Dilde efgārüm Ħasan gönlümde ezkārüm Ħasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [tekye-i ‘aşkıında, -uında]

tekye-i dehr: Dünya dergahı.

Tekeye-i dehrüñ bekā derdüm Raĥîmî Ħaĥĥ bilür / Bir senüñ tek ‘aşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [tekye-i dehrüñ, -üñ]

telef eyle-: Harcamak.

Ķıl ħadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yoĥ yire ‘ömri **telef eyledi** bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [telef eyledi, -di]

telef kıl-: Telefetmek.

Naĥd-i ‘ömrin yoĥ yire ol nā-ħalef **kıldı telef** / Yaĥmaladılar metā‘ını dükānın yaĥdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [telef kıldı, -dı]

telĥ eyle-: Acılaştırmak.

Nār-ı ĥam sen Őhden ayru lezzetin **telĥ eylemiş** / Zerd ü zār olup benüm gibi Çurup aĥlar Şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [telĥ eylemiş, -miş]

telĥ it-: Acıtmak, acı vermek.

Raĥîmî bendeñüñ **telĥ itdi** Şîrîn zindeĥānısın / Bu kār-ı bî-mezāk ey Ħusrev-i Őāĥib-ĥırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [telĥ itdi, -di]

temām: Tamamiyle, eksiksiz olarak.

Şehr içinde dün ĥice da‘vā-yı ĥüsn eylerdi māĥ / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi **temām** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [temām,]

temām it-: Tamamlamak.

Güneş yüzüne muĥābil olursa bedr-i münîr / Őutalum eksigin ey meh işin **temām idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [temām idelüm, -elüm]

temāŐā:

1.Eĥlence, haz, safa.

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥīmī gözüñ aç özge **temāşādur** dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 168, Beyit 7). [temāşādur, -dur]

2. Bakıp seyretme, izleme.

Revān oldı yine ol serv seyr-i sūy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kırı **temāşāya** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 289, Beyit 1). [temāşāya, -ya]

temāşā eyle-: Seyretmek.

Temāşā eyledüm taşvîrünü dîbā-yı ḥüsn üzre / Gözüm çıksun bakarsam gayra ger cevri-i cinān olsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 259, Beyit 5). [temāşā eyledüm, -düm]

temāşā it-: Seyretmek.

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek **temāşā itsün** uryān bir gün ey meh-rū seni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 315, Beyit 6). [temāşā itsün, -sün]

temāşā kıl-: Seyretmek, izlemek.

Eger ey dil görem dirseñ kemāl-i şun^c-ı Yezdānı / **Temāşā kıl** güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 337, Beyit 1). [temāşā kıl,]

temāşālîg: Seyirlik.

Dem-i hecruñde yaşum içre hırāşide beden / Beñzer ol kal'aya deryāda **temāşālîg** var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 46, Beyit 2). [temāşālîg, -i]

temāşā-yı ruḥ: Yanağın seyri.

Temāşā-yı ruḥuñ hem ıd-i Ferruḥ / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 42, Beyit 4). [temāşā-yı ruḥuñ, -uñ]

temel: Asıl, esas.

Binā-yı aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Kadīmi kaşr-ı felek gibi bir **temeldür** ola (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 307, Beyit 5). [temeldür, -dür]

temennā: Arzu, istek, temennî.

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ **temennāsı** / Dirigā ʿömri zāyic eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvānı, Gazel 299, Beyit 6). [temennāsı, -sı]

temennā it-: İstemek.

Ḳāmet ü zülfin **temennā itdügümçün** dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [temennā itdügümçün, -dügümçün]

temennā kıł-: İstemek, arzulamak.

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başuñ / **Ḳıl** leblerin **temennā** tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [temennā kıł,]

temennā-yı vişāl eyle-: Kavuşmayı istemek.

Temennā-yı vişālüñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey ‘aṭā-bahşem ḥaṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [temennā-yı vişālüñ eylemekden, -mekden]

temettu’: Faydalanmak.

‘Ömr uzunluğundan isterseñ **temettu’** dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir ḳāmet-i bālāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [temettu’,]

ten: Beden, cisim, gövde, vücut.

Hün-ı dil yād-ı leb-i la‘lünle şerbetdür baña / **Tende** gamzeñ yāresi āşār-ı şıḥḥatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [tende, -de]

Şarardı gün gibi beñzüm **tenüm** pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı ḳadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [tenüm, -üm]

Saña şıḥḥat sezā cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa **tende** tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [tende, -de]

Bildi kim **ten** cümleten tennür-ı gam biryānidır / Pāre pāre olup aḡlar ḥālüme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ten,]

Tenden gamuñla itdi dil-i bî-ḳarār göc / Ārām ider mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [tenden, -den]

Bu ḳalbüm ḥālîş itdi cevher-i ‘aşḳ / Yüzüm gibi **tenüm** altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [tenüm, -üm]

Meyl eyleyeli ḥāre o gül-pîrezeni gör / Gül gibi **teni** çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [teni, -i]

Raḥîmîñ budur dārü’ş-şifā-yı gaybdan derdi / Vücūduña irüp şıḥḥat **tenüñde** gide zaḥmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [tenüñde, -üñde]

Şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu **tende** cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳüz saña ḳurbānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [tende, -de]

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebûnle şol ki nûş eyler / **Teninde** kanı kaynar cānı sāgar gibi cûş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [teninde, -inde]

Tenüm kanlu yaşımla âl fânûs-ı ḥayâl oldu / İçinde dil yanar şan şem^c-i pür-envāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [tenüm, -üm]

Ḳarâr itmez dil ü cān **tende** ey rûḥ-ı revân sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revân sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [tende, -de]

Metâ^c-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ^vâce / Muḥaşşal ḥarc-ı zâyiddür bu **tende** naḳd-i cān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [tende, -de]

Hecr-i la^lüñle **tenümde** ḳaldı cāndan bir ramaḳ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [tenümde, -ümde]

Vücūduña irelden **ten** bu göñlümde ḳarārum yoḳ / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde iḥtiyārum yoḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [ten; tenüm, -üm]

Ten cāme-i varlıḳdan ‘uryān olısar āḫir / Gel ḳayd-ı ḳabādan geḳ destāra neden düşdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [ten,]

Yanar dil **ten** döner za^fıyla fânûs-ı ḥayâl oldu / Beni sen şem^cuña pervāne-i sūzāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [ten,]

Bilini ḳoḳ kemerveş var ise iki başuñ / Ḳıl leblerin temennā **tende** ikise cānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [tende, -de]

Āḫ kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ḥāl / Ḳalmadı ḳılca ḳarārum oldu **ten** zıll-i ḥayâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [ten,]

Ten ki ḥāk-i rāḥ-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sîne zaḥm-ı tîḡüñe cāy olmaya ḳāk olsun ol
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ten,]

Açılmış lāleler güller **tenümde** dāḡ-ı ḥasretten / Vücūdum gülşeninüñ murḡ-i ḥoş-elḥānıdur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [tenümde, -ümde]

Ruḫbet ref^c olup **tende** ḥarāretten yubūset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşı ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [tende, -de]

Gül yüzüñden ayru tāb-ı ḡamda bî-tāb oldu ḥār / Zerd olup titrer ḥazān yapraḡı gibi cümle **ten**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [ten,]

Gitdi başdan ‘aḳl dilden şabr elden iḥtiyār / **Tende** rūḥum ḳaldı anı da revân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [tende, -de]

‘Adem iḳlîmine ehl-i vefānuñ ḡoḡru yoludur / Elif kim çekmişem **tende** ḡam-ı mevzūn-nihālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [tende, -de]

Çıḳsun şu cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol **ten** yıḳılsun ‘aşḳ ile vîrāne olmaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ten,]

Cān midür ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / **Ten** midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ten,]

Tenümde dāḡ-ı ḡam ḥod her biri bir ḫabla āteşdür / Gören ey ḳaşı yā oḫdur yiter derdüm ziyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [tenümde, -ümde]

Cân mürde dil-şikeste ciger hûn **ten** harâb / Devrân döne döne beni çâr-pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ten,]

Ġam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil şerha şerhadur **teni** bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [teni, -i]

Virmez vişâle nevbet **ten** âsiyâba döndi / Gendümi zâyi‘ itdi fûrkat ğamıyla devrân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [ten,]

Pelenge döndi **tenüm** dâĝ-ı ğamla arslanum / ‘Alâlık eyle mürüvvet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [tenüm, -üm]

tena‘um: Nimet ve bolluk içinde bulunma.

Tena‘um birle şihhat pisterinde h‘âb-ı nâziyla / Huzûr-ı pür-sürürıyla kılup hoş-istirâhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [tena‘um,]

ten-câme: Elbise.

Ten-câmesi yakasın çâk itdi dest-i ğayret / Ey gönca açâ senüñ gül gibi hâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [ten-câmesi, -si]

tenevvür: Parlama.

Halilüm hâne-i dilde ğam-ı cânânı mihmân it / **Tenevvür** sînedi hûn-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [tenevvür,]

Yoluñda tîĝ-i hicrânuñla ben kurbânuñı yâd it / **Tenevvür** ğamda bu baĝrı yanık biryânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [tenevvür,]

teng: Sıkıntı, darlık.

Teng ü lâlüm dehen ü luţfını şerh eylemede / ʦab‘-ı dür-bârüm ile gerçi sühân-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [teng,]

teng ü tar ol-: Dar ve sıkıntılı olmak.

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aĝşama deĝin / **Teng ü tar olur** o ğün başuma meydân-ı ferâĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [teng ü tar olur, -ur]

tengnây ol-: Sıkıntılı olmak.

Perde baĝladı dem-i vaşluñ uşüle göç idüp / **Tengnây olsa** ne var ğam-ı maĝâm-ı ‘uşşâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [tengnây olsa, -sa]

teng-târ: Küçük, dar çadır.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālī-cenāb / Hayme-i gerdün dün oldu başuma **teng-tār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [teng-tār,]

tenhâ:

1. Yalnız, tek başına.

Kaçan gün gibi **tenhâ** seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [tenhâ,]

Rahîmî gün gibi **tenhâ** gezer āh ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın t̄alib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [tenhâ,]

Şalınma nārvenveş itme **tenhâ** bezm-i kuhsarı / Ruĥuña lāle ħan düşmen lebüñe mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [tenhâ,]

2. Boş, ıssız.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem‘-i encüm olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa **tenhâ** bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [tenhâ,]

Ġirre olma ol kaşı ġarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘özü kıl **tenhâda** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [tenhâda, -da]

La‘lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz ħanın içerdük biz anuñ **tenhâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [tenhâda, -da]

Ne ġavġāsında ne şulĥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir **tenhâ** maĥal hengāmeden ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [tenhâ,]

ten-i ‘asker-i osmān: Osman'ın askerinin vücudu.

Ĥıfz ide ol şeh-i merdānı ĥaĥardan Ĥālîk / Şakladuġunca **ten-i ‘asker-i Osmānı** zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [ten-i ‘asker-i osmānı, -ı]

ten-i bî-cāna dön-: Cansız, ölmüş bedene dönmek.

Ne dilde şabra t̄āĥat ne elümde ihtiyārüm var / **Ten-i bî-cāna döndüm** şanma kim sensiz ħarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [ten-i bî-cāna döndüm, -düm]

ten-i cānān: Sevgilinin teni, vücudu.

Yine pehlūsına çekmiş **ten-i cānānı** zırîh / Ķanda buldı ‘aceb ol maĥzen-i pinĥanı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [ten-i cānānı, -ı]

ten-i fersüde: Yıpranmış beden.

Ey lebüñ hasta dilüñ derdine dermân Çelebi / **Ten-i fersüdeme** güftâr-ı lebüñ cân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [ten-i fersüdeme, -me]

ten-i hâşâk: Süprüntü vücut.

Ten-i hâşâkini nâr-ı maḥabbet garḳ-ı nûr eyler / Vefâ bezminde şevkıyla yanar pervânesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [ten-i hâşâkini, -ini]

ten-i ma‘mûr-ı ‘aşḳ: Aşḳın şenlikli bedeni.

Ten-i ma‘mûr-ı ‘aşḳuñ gencine cây olmak ecliçün / Yıḳup yire berâber itdügüñ vîrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [ten-i ma‘mûr-ı ‘aşḳuñ, -uñ]

ten-i mecrûḫ-ı şad çâk: Paramparça yaralı vücut.

Eger göndermez ise la‘l-i cân-baḥşuñ dile merhem / ‘İlâca ḳâbil olmaz bu **ten-i mecrûḫ-ı şad çâküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [ten-i mecrûḫ-ı şad çâküm, -üm]

tennûr-ı fûrkat: Ayrılığın fırını.

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum ḳana dönmişdür / Ciger **tennûr-ı fûrkatde** yanuḳ biryâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [tennûr-ı fûrkatde, -de]

tennûr-ı ğam: Gam fırını, gam tandırı || aşḳ acısı, aşḳ derdi.

Bildi kim ten cümleten **tennûr-ı ğam** biryânıdır / Pâre pâre olup aḡlar ḫâlûme yanup kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [tennûr-ı ğam,]

Firâḳ odıyla yanan baḡrumuñ ḳanlı kebâbından / **Tennûr-ı ğamda** döne döne biryân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [tennûr-ı ğamda, -da]

ter:

1.Yeni, taze.

Sofra-i ḫûn-ı vişâlüñ ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi senbûse-i şekker yañâğı **ter** gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ter,]

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi bir **ter** sıyâb-ı sürḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [ter,]

Şaḳın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revân itme / Başıret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter **terdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [terdür, -dür]

N’ola Raḫîmî büse isterse leblerüñden / Cânâ lezîz ü **terdür** ekşer ğidâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [terdür, -dür]

Yaşumla baħr-i deħrũñ Şimdi **terdũr** atı m-beyni / Başaldan bağrına kn gibi sen la'ı-i dũr-efŐnı
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 333, Beyit 4). [terdũr, -dũr]

Hr elinden alamam gũl gibi **ter** dmenũnı / Her seşer anuñ içun eylerem efgn elebi (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩvnı, Gazel 338, Beyit 3). [ter,]

2. Islak, yaş, nemli.

La'ı-i sĩrbuñla ėonca gĩrdi hem-meşreb mũdm / Reşkden mi an yudar **terdũr** Ħarretten gũlb
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 17, Beyit 3). [terdũr, -dũr]

Baħr ile m-beyni **terdũr** yaŐumuñ / eŐmũme an yağıdur Nĩl ũ Aras (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 119,
Beyit 3). [terdũr, -dũr]

anlu yaşum AŐılı ırmaėınuñ mnendidũr / **Ter** dutar her dem açup ol verd-i Ħandn bğını (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 317, Beyit 2). [ter,]

ter dũŐ-

1. Islanmak.

Ey Rahĩmĩ başuma **ter dũŐdi** dery acıdı / DũŐeli dildr ile m-beynũme bu m-cer (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩvnı, Gazel 3, Beyit 7). [ter dũŐdi, -di]

Bĩ-tekellũf pdũėiėun la'ı-i mey-gũnuñ Őarb / Taşa aldı Şaydı gũnden atı **ter dũŐdi** zũcc (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 27, Beyit 4). [ter dũŐdi, -di]

Ter dũŐersin sũy-ı kũyuñda yaşum seylbına / Hk-i pyuña rev mıdur yol ırmağ Şu gibi (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 314, Beyit 3). [ter dũŐersin, -ersin]

2. Kũsmek, ėucenmek.

Yoluma itdi benũm bir anludur dũrr yaşuma / **Ter dũŐerdi** yr ile m-beyni ol dery bu gũn (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 227, Beyit 5). [ter dũŐerdi, -di-erdi]

Lebin pmekdel it **ter dũŐer** nzũk-abı'atdur / Şağın reng almasun ol ėonca-leb mestne ey vişne
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 282, Beyit 5). [ter dũŐer, -er]

Aėzuñ añdum yoğ yire ey ėonca **ter dũŐdũn** baña / Ola mı y Rab fid-yı cn bu cũrme zr- Ħ'h
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 298, Beyit 4). [ter dũŐdũn, -dũn]

3. Terlemek.

GũŐen içre Ħat-ı gũl-fm-ı arağ-rizũn gĩrũp / Ħacletinden **ter dũŐũp** ėarė-ı arağ oldu gũlb (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 12, Beyit 4). [ter dũŐũp, -ũp]

Gĩzũm didruña addũne m'il yaşum ırmağı / N'ola **ter dũŐse** ey eşm-i ėazlum ayu ulağı (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvnı, Gazel 311, Beyit 1). [ter dũŐse, -se]

ter düşür-:

1.İslatmak.

Gül-âbı **ter düşürdüm** kîmyâyı pây-mâl itdüm / Ğubâr-ı reh-güzâruñ dîde-i nemnâke ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [ter düşürdüm, -düm]

2. Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıklmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / **Ter düşürmişdür** benim mâ-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [ter düşürmişdür, -mişdür]

ter kıl-: Güzel yapmak.

Bâde-i aşkıyla **ter kıl** cism-i hâk-âlûdeñi / Virmeye devrân mebdâ bir muhâlif bâda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [ter kıl,]

terahhum eyle-: Acımak, merhamet etmek.

Terahhum eylemez baş kaldırup ben hâksârına / Meger ben zerreden  ar eyler ol hürşid-i rahşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [terahhum eylemez, -mez]

terahhum it-: Merhamet etmek.

Şifâ olmaz budur Ķân n-ı b m r-ı ğam-ı  ařka / **Terahhum idüp** Efl t n u ger LoĶm na gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [terahhum idüp, - p]

terahhum kıl-: Merhamet etmek.

Terahhum kıl RaĶim  c r aveş p y-m l-i devr ndur / Senüñ ey s k i-i gül-ruĶ elünden bir ay ĝ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [terahhum kıl,]

Ķapuñdan ğayra baş egmez RaĶim  / **Terahhum kıl** aña ey ř h didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [terahhum kıl,]

ter ka kop-: G mb rt  kopmak.

Ķatlasa düşmen n'ola **Ķopdı ter ka** başına /  sum n  bir Ķaz dur aña bu esm -y  s r (Kütahyalı Rahîm  D v n , Gazel 91, Beyit 4). [ter ka Ķopdı, -dı]

ter z : Terazî, tartı  leti.

Her beh sını **ter z da** gören ola  aziz / Ben es r-i  ařkuñ iken boynı baĝlu Ķul gibi (Kütahyalı Rahîm  D v n , Gazel 334, Beyit 5). [ter z da, -da]

tercümānlık eyle-: Bir şeyi birine anlatmaya vāsita olmak, birinin duygu ve düşüncelerini dile getirmek.

Tercümānlık eylese karşıuñda cānum la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [tercümānlık eylese, -se]

ter-i teb: Ateşin, hararetin teri.

Ḥusrevā şan tāze berg üstinde sebz-cāmedür / **Ter-i teb** Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [ter-i teb,]

terk eyle-: Bırakmak, vazgeçmek.

Ḳo māzî guşşasın efkār-ı istiḳbālî **terk eyle** / Naẓar kıl ḥālüñe gör ḥāliyā kesb eyle bir ḥālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [terk eyle,]

Ḥāşıl itdüm zaḥm-ı tîḡüñ cān u ser **terk eyleyüp** / Ḥarc idüp nem var ise cānā ḳazandum āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [terk eyleyüp, -yüp]

terk it-: Terk etmek, bırakmak.

Ḳapuñı hem ṭapuñı **terk iden** dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yoḳdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [terk iden, -en]

Terk it vücudı benliği tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [terk it,]

Derd-i serdür tācı **terk it** şāhuñ ayaḡına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [terk it,]

Binüp nefis atına **terk it** Raḥîmî ‘örf-i ma‘rūfı / Licām-ı şer‘i urup ḳāḍıdan ḳullan hevā raḡşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [terk it,]

Ḳo miyān endūhını **terk it** dehān endişesin / Çekme ey dil yoḳ yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [terk it,]

terk-i ḥār it-: Dikenî terk etmek.

Gel raḳıbüñden ıraḡ ol didüm ol gonca didi / Var mıdır bir gül cihān bāḡında **terk-i ḥār ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [terk-i ḥār ider, -er]

terk-i ‘imārāt: Bayındırlıḡın terki.

Bekā ṭurdum fenāsın fehmi idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş **terk-i ‘imārāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [terk-i ‘imārāt,]

terk-i tāc it-: Tacı terk etmek, tacdan vazgeçmek.

Cihānuñ çıkdı fāhır cāmesinden **terk-i tāt itdi** / Geyüp şāl-ı fenā bir turfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [terk-i tāt itdi, -di]

terk-i vaṭan eyle-: Vatanını, memleketini terk etmek.

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda qarār / Bu hevā ile anuñçün **eyledi terk-i vaṭan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [terk-i vaṭan eyledi, -di]

tersā: Hristiyan.

Mü'min-i şad-şāle görse zülfüñüñ zünnārını / Ey şanem sevdā-yı islāmı koyup **tersā** olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [tersā,]

Hāṭır-ı aḡyāra gönderme ḡayāl-i ḡüsñüñe / Muşhafı ḡāyet ḡaṭādur koyma **tersā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [tersā,]

tesellî: Avuntu.

ḡoş-ābuñ ḡoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-ḡoşuñ rengin **tesellî** cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [tesellî,]

te'sîr eyle-: Etki etmek, işlemek.

La'l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḡāl / Dāḡ-ı cānuñdur ki **te'sîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [te'sîr eylemiş, -miş]

teslîm it-: Vermek.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḡ-dem cānı / Saña **teslîm idüp** ben de ideydüm bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [teslîm idüp, -üp

teşne: Susamış.

Teşneyem kand-ı zülāl-i la'lüñe ben ḡastayı / Zā'il itmez 'aṭşumı cānā benüm cüllāb-ı kand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [teşneyem, -yem]

Ārzü-yı leb-i cānān ile öldüm gitdi / **Teşneyem** āteş-i ḡırmān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [teşneyem, -yem]

teşne ol-: Susamak.

La'l-i sîr-ābuña **teşne olalı** cānā kirās / ḡabbeye bir kimse almaz oldu mercān bāḡını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [teşne olalı, -alı]

teşne-cân: Susamış gönül.

Teşne-câna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḥzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [teşne-câna, -a]

teşne-dil: Candan ve yürekten isteyen, gönlü susamış.

Cânuma bir büse ikrâr eyledi o la'î-i nâb / Mâ'îl oldı şandı şudur **teşne-dil** gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [teşne-dil,]

Yalmanur **teşne-dil** görüp la'lüñ / Ḥastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [teşne-dil,]

Ḥayli dem ben **teşne-dil** çekdüm leb-i cānān ğamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [teşne-dil,]

teşne-leb: Dudağı kurumuş.

Kerbelâ-yı ğamda cān virdi Raḥîmî **teşne-leb** / Her ḥavâric kıandı âb-ı vaşluña ḥayfâ Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [teşne-leb,]

teşrif: Şereflendirmek, şeref vermek.

Degüldür gördüğüñ söz müje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümleri **teşrif** içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [teşrif,]

tevakku' eyle-: Beklemek, ümit etmek.

Ol ḥâkim-i muṭlaqdan anı **eyle tevakku'** / Maḥkûm ola ḥükmine velâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [tevakku' eyle,]

tevbe-şiken ol-: Tövbe bozmak.

Raḥîmî **tevbe-şiken olsa** tañ degül ey meh / Hilâl-i 'îd u dem-i sâĝar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [tevbe-şiken olsa, -sa]

teveccüh it-: Yönelmek, bakmak.

Nâ-ḥaḳḳa **teveccüh iden** ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucı ḥusrâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [teveccüh iden, -en]

tevekkül kıl-: Tevekkül etmek, Allah'a güvenmek.

Kimse tedbîri ile taḳdîri taĝyîr eylemez / Gel gönül sen şıdḳ ile Ḥaḳḳa **tevekkül kıl** hemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [tevekkül kıl,]

tev'emân ol-: İkiz olmak.

Şâm-ı küfr içre alurdı kâ'inât ey şubh-ı dîn / Tâb-ı tîgüñ **olmasa** envâr-ı mihre **tev'emân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [tev'emân olmasa, -masa]

Dağı dün oğdı ey meh-çihre ğarrâlanma sen ğurre / Hilâl eksüklüdür ğod **olmaz** aña **tev'emân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [tev'emân olmaz, -maz]

tevkî'-i şâm: Akşamın tuğrası.

Yüzümde şol nişân na'l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu ğün 'unvân için **tevkî'-i şâmı** şöhedârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [tevkî'-i şâmı, -ı]

tezerv: Sülün, kıkuyruk. Klasik şiirde av hayvanı olarak anılır.

Hümâ pervâz 'âlî seyr laçin-i sa'âdetdür / **Tezervi** 'âlemi şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [tezervi, -ı]

tıfl: Çocuk.

atre-i eşküm binüp müjgâna her sū yüğrişür / Çūbe binmiş **tıfla** beñzer kim ılır her bâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [tıfla, -a]

tılsmât-ı vücūd: Vücudun tılsımı.

Tılsmât-ı vücūduñda mağabbet gencini hıfz it / Rağîmî olığör yap yap hemân vîrânesi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [tılsmât-ı vücūduñda, -uñda]

tınâb-ı sürh: Kırmızı çadır ipliği.

Dil pâdişâh-ı 'aşķuña bir çetr-i pür-ğayâl / Yir yir fûrūğ-ı âteş-i âhum **tınâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [tınâb-ı sürh,]

tırâş it-: Kazımak, silmek.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir ğırâş itdüm / Ğaţ-ı nâmūsı başdan tîğ ü tîrûñle **tırâş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tırâş itdüm, -düm]

tîğ:

1.Kılıç.

Ğamzeñüñ otlı degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh **tîğ** çeker ğâh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [tîğ,]

Dilde ben geh **tigüne** geh tırüne yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [tigüne, -üne]

Baş egüp **tigün** gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok kaç'ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [tigün, -ün]

Cân ile **tigün** şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi kalğan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [tigün, -ün]

Emrüne boyun urdı vü baş egdi kalemvār / **Tigün** haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [tigün, -ün]

2. Kılıç || Sevgilinin kirpikleri.

Yalmanur **tigüni** gördükce gönül gül-gündur / Yarar ol yarasına gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [tigüni, -üni]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırāş itdüm / Haḫ-ı nāmūsı başdan **tig** ü tırüñle tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tig,]

Yāremüñ ağzına **tigün** dil şoḫar ikide bir / Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [tigün, -ün]

Tigün üstine düşüp ben yılmayup cānlar virem / Āh kim gamzeñ ucıyla bir kez itmezsin nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [tigün, -ün]

tig-ı cefā: Cefa kılıcı.

Ġam oklarıyla ḫoldı bu sînem belek midür / **Tig-ı cefā** yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [tig-ı cefā,]

tig-i hañcer: Kirpiğin kılıcı.

Gördükce zaḫm ağız açar **tig-i hañcerüñ** / Yalmanup özler anı zülāle ḫaraf ḫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [tig-i hañcerüñ, -ün]

tig-i hicrān: Ayrılık kılıcı.

Yoluñda **tig-i hicrānuñla** ben ḫurbānuñı yād it / Tenevvür gamda bu baḫrı yanık biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [tig-i hicrānuñla, -uñla]

Nice bitsün **tig-i hicrānuñ** yürekde yāresi / Dil şoḫup ağzın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [tig-i hicrānuñ, -uñ]

tig-i zafer: Galibiyet kılıcı.

Şāhum olalı ser 'alemüñ pertev-i nuşret / **Tig-i zaferüñ** māh-ı dirahşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [tig-i zaferüñ, -ün]

tīmār: Tedavi, deva.

Gerçi ey dil derd-i ‘aşk-ı yār ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kayduñı **tīmārı** yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [tīmārı, -ı]

Ço beni derdüm yiter añma devāyı ey şabîb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur **tīmārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [tīmārdan, -dan]

tîr:

1.Ok.

Ey Raħîmî ger ecel **tîrinden** isterseñ ħalâş / Bir kemān-ebrû için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [tîrinden, -inden]

Dilde ben geh tiğüñe geh **tîrüne** yir eyledüm / Bir içim şü diyü oldum gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [tîrüne, -üne]

Melāmet **tîrine** sînem nişān kıddüm kemān olsa / ‘Aceb mi bir hilāl-ebrû kamer-ruĥsārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [tîrine, -ine]

Tîr gamzeñ yā kaşuñ kıddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ħüsne server-i şāhib-kırānsın yā Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [tîr,]

Menzil olmağa müjeñ **tîrine** cān bir kez diyü / Sînemi kılkān bu kıddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [tîrine, -ine]

Ey kemān-ebrû müjeñ **tîrine** cān kırbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [tîrine, -ine]

Ėam **tîri** pāre pāre idüp deldi sînemi / Dil řerĥa řerĥādur teni bî-çāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [tîri, -i]

2. Ok // kırpık.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir ĥırāş itdüm / Ĥař-ı nāmūsı başdan tiğ ü **tîrüne** tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tîrüne, -üne]

tire:

1.Aydın eyaletinin sancak merkezi olan Tire şehri.

Murāda irdi Aydın **Tirenüñ** başına gün toğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [tirenüñ, -nüñ]

Tire rüzum rüşen it ey āfitābum gün gibi / İtme řarĥanuñ bu Aydın illerin źulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [tire,]

Kıl kıadar meyl eylemez dil Germiyān u **Tireye** / Sen şehüñ řarĥan gibi Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [tireye, -ye]

2. Tire şehri || Bulanık, kara, karanlık.

Ey Raḥîmî **Tire** bahtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selim Ḥān ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [tire,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehir ey meh **Tiredür** / Kākülüñsüz şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [tiredür, -dür]

Aydın oldu **Tire** dehr Akşehre döndi kâ'ināt / Olalı sen meh bu gün menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [tire,]

tire it-: Karanlığa çevirme.

Ser-ā-ser **Tire** ʿālem **iden** olmuş nūr-ı ḥüsninden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruhiyla mülk-i Şaruḥān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [tire iden, -en]

tire ol-: Kararmak.

Tire oldu zülf ü ḳaddüñsüz Ḳarasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [tire oldu, -dı]

tir-i hased: Kiskançlık oku.

Yaralandı yüregi **tir-i hasedden** siperüñ / Ḳocalı hāle gibi sen meh-i tābānı zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [tir-i hasedden, -den]

tir-i kadd: Boy oku.

İki ḳat itmiş Raḥîmî **tir-i ḳaddüñ** bār-ı cevr / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [tir-i ḳaddüñ, -üñ]

tir-i müjgān: Kirpik okları.

Doḳunmaz **tir-i müjgānuñ** geçer görmezlenür şimdi / Velī ey ḳaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [tir-i müjgānuñ, -uñ]

İdelden başlu baḡrum **tir-i müjgāna** nişān ebrū / Büküp ey ḳaşı ya oḳ ḳaddümi eyler kemān-ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [tir-i müjgāna, -a]

tiryāk: Panzehir.

Ḥoḳḳa-i la'üñ ḳatında ḥalka-i gisūlaruñ / Mārdur **tiryākdan** mest ü ḥumār olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [tiryākdan, -dan]

Zülfî pāyına düşüp utma lebinden **tiryāk** / Gel bu sevdāyı raḳībā ḳo ser-i māra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [tiryāk,]

titre- Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup **titrer** / Hilāl oldu ğadüm bedr-i cemālũñ görmedüm bir Şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [titrer, -r]

Vücũduña irelden ten bu göñlümde ğarārum yok / Tenüm bî-tāb olup **titrer** elümde ihtiyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [titrer, -r]

Gül yüzũñden ayru tāb-ı ğamda bî-tāb oldu ğār / Zerd olup **titrer** ğazān yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [titrer, -r]

Gördi pîrāhenũñi **titreyüp** üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle ğirîbānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 293, Beyit 4). [titreyüp, -yüp]

titreyüp üstine düş- Çok ilgi göstermek.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / **Düşersin titreyüp üstine** Şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [titreyüp üstine düşersin, -ersin]

tiz günde: Çabuk, en kısa zamanda.

Binmege **tiz günde** sen mihr ü sa‘ādet rahşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin ğoŐmıŐam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [tiz günde, -de]

Firāk-ı ğad u ebrũsıyla ğaddüm ey felek bũkdũñ / Yire ğeç göreyin **tiz günde** māh u nev- hilālũñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [tiz günde,]

Senũñle yüze yüz da‘vā-yı ğüsn eylerse ger ğürşid / Göreyin varmasun **tiz günde** ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [tiz günde,]

tizcek: Hemen, çabucak, bir an evvel.

Zülfũñ resenin ğoyup olan ğayra ğiriftār / **Tizcek** göreyin ben anı urğana Şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [tizcek,]

toğ- Doğmak, ortaya çıkmak, görünmek.

Her gün başına mihr-i Şeref **toğsa** tañ midur / Me’vā idindi derğehũñ ey Őehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [toğsa, -sa]

Dağı dün **toğdı** ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ğod olmaz aña tev‘emān ebrũ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [toğdı, -dı]

Bi-ğamdi llāh Şeref māhı murādum üzre **toğmışdur** / Ümid oldur ki sen ğürşid-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [toğmışdur, -mışdur]

Görelen cebhenũñ ay **toğdınũñ** ğod çerği batmışdur / Ezelden bāğ-ı ğüsnũñ çağı ğeçdi Ağşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [toğdınũñ, -dınũñ]

toğrı:

1. Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca.

Bende āzād oluban hāk olayın sāye gibi / **Ƨođrı** yolına o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [toğrı,]

Şehā oğ kaddüñüñ hecriyle bir kaddi kemānum ben / Baña **Ƨođrı** nazar kıl egri bağma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [toğrı,]

Bir **Ƨođrı** rāh-ı rüşen kadd ü haduñ hayāli / Ey şāh-ı ehl-i dil dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [toğrı,]

2. Gerçek, hakiki.

Ƨođrı kuluñ olduğın inkār ider mi gör kabağ / Ođlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [toğrı,]

Ƨođrı kul olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [toğrı,]

Eyleme **Ƨođrı** hevādāruñı yanuñdan ırağ / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i hırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [toğrı,]

Kaddüñe bende olup **Ƨođrı** hevādāruñ olan / Kayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [toğrı,]

3. -e yönelmiş olarak, -e karşı.

Āhum ‘alemleriyle kūyuña **Ƨođrı** ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [toğrı,]

toğrı ol-: Doğru, düzgün olmak. || Dürüst olmak.

Oğ gibi **Ƨođrı olanuñ** menzili meydān-ı ğam / Kābza-i vuşlatdadur egri olanlar yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [toğrı olanuñ, -anuñ]

toğrı söyle: Doğru söyle!

Kerem kıl **toğrı söyle** kankı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir kad-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [toğrı söyle,]

toğrı yol: Doğru yol, Hak yolu.

Göñlümi kaddüñ hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstı bir **Ƨođrı yoldur** itdügüm irşād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [toğrı yoldur, -dur]

toğrul-: (Bir yere doğru) Yönelmek, teveccüh etmek.

Bunca gün âh eylerem küyına bir kez **toğrulup** / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hırāmān bāgını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [toğrulup, -up]

toğru: Doğru, düzgün.

Ḳaddüñe **toğru** baķamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [toğru,]

Ḳosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / Boyuñ haķķı **toğru** hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [toğru,]

‘Adem iķlimine ehl-i vefānuñ **toğru** yolıdır / Elif kim çekmişem tende ğam-ı mevzün-nihālülñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [toğru,]

Egri rā eyler ḳaşıñ rāsında ol bir kec-nażar / Yine ḳaddüñ yanına varur ṫurur **toğru** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [toğru,]

toğrut-: Bir yöne doğru çevirmek.

Gel **toğrudalum** biz dümeni baħr-i ‘atāya / Almaķ bizüm ü virmek o sulṫāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [toğrudalum, -alum]

toğrul-:

1. Dik durmak.

Secde vācibdür baña gördüm ḳaşıñ miħrābını / Ḳāmetüñ göstermege **toğrul** ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [toğrul,]

2. (Bir yere doğru) Yönelmek, teveccüh etmek.

ṫoğrulın meclise cān nuķlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [toğrulın, -ın]

toğruluk it-: Doğru ve dürüst olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük, adalet.

Bükdüñ bu ḳaḳa ḳarşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña **toğruluk itdüm** kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [toğruluk itdüm, -düm]

toğruluk: Doğruluk, dürüstlük.

Şevķ-ı ğayra nārveş māyıl degül ey serv-ḳadd / **ṫoğrulukla** dergehüñde oldu ḳıdmetķār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [toğrulukla, -la]

toğrusı: Gerçeği söylemek gerekirse, gerçek şu ki.

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldu ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [toğrusı,]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ʿār itme neden / **Ṭoğrusı** sāye gibi ʿāşık-ı bî-ʿāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [toğrusı,]

Egmez Raḥîmî başını ṫübā-yı sidreye / **Ṭoğrusı** söz budur ḳad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [toğrusı,]

Ṭoğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey ḳāmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [toğrusı,]

toḥm: Tohum.

Maʿārif mezraʿında ḥūşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şaḳın taş olmasun **toḥm** ekdüğüñ ḳalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [toḥm,]

tokuz kat: Dokuz kat.

Binüp keştīye sen meh gün gibi ḳılduḳca seyrānı / **Ṭokuz ḳat** ṫolanur bād-ı figānum çerḥ-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [tokuz kat,]

tol-:

1. Dolu hale gelmek, dolup taşmak.

Bezm-i ḡamda ey Raḥîmî ḥālūme raḥm eyleyüp / Ḳanlar ağladı ḳadeḥler nāleler **toldı** rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [toldı, -dı]

Ḡam oḳlarıyla **toldı** bu sīnem belek midür / Tiğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [toldı, -dı]

Bezminde gerçi sāḡar-ı çeşmüm **ṫolar** müdām / Niçün bu ḳan olasıya itmez nigāḥ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [ṫolar, -ar]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşumdan / Olupdur dāḡda lāle **ṫolupdur** baḥr içi lūʿlūʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [ṫolupdur, -dur]

Cām-ı lebüñ ḡamı ile cānā Raḥîmîñüñ / Ḥün-ı cigerle **toldı** gözinüñ ḳabacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [toldı, -dı]

2. Çoğalmak, artmak, bir yere iyice yayılmak, kaplamak.

Bāḡı dād iken bozuldı **toldı** cevr-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Baḡdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [toldı, -dı]

3. Kaplamak, sarmak.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arşā döndi şehr-i Mar'aş **ṭoldı** nūr-ı fetḥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [ṭoldı, -dı]

Ṭolmış idi gülşene āvāze-i zāğ u zağan / Hāli ayruķsıdı bāğūñ işidenlerden irāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ṭolmış, -mış]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol goncanuñ / Ey Raḥîmî bülbülāsā **ṭoldı** efgān her ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ṭoldı, -dı]

Şanasın şem'ı-kāfūrî durur eşcār-ı gülşende / Ki **ṭolmış** simden pervānelerle büstān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [ṭolmış, -mış]

Gönder Raḥîmî sende pey-ā-pey piyāleyi / **Ṭolsun** diyār-ı guşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [ṭolsun, -sun]

Olalı menşūr-ı ḥüсне dāl-i zülfeynūñ nişān / **Ṭoldı** dîn iklimine āsāyiş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [ṭoldı, -dı]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehā şı'ri Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i 'ālem-tāb gibi çavı **ṭoldı** 'āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [ṭoldı, -dı]

ṭolab-ı ser-gerdān: Dönme dolap.

O mehden ayru yaşum ey felek 'ummāna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı **ṭolab-ı ser-gerdāna** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [ṭolab-ı ser-gerdāna, -a]

ṭolan-: Dolanmak, dolaşmak.

Binüp keştıye sen meh gün gibi kılduķca seyrānı / Ṭoķuz kat **ṭolanur** bād-ı fiğānum çerḥ-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [ṭolanur, -ur]

ṭolaş-:

1. Dolaşmak, gezinmek, dolanmak.

Dile eksük degüldür kara kayğū yıkar illerden / **Ṭolaşur** zülfi gibi bir zemān ḥaṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [ṭolaşur, -ur]

2. Dolaşmak, zor ayrılır hale gelmek, yakalanmak || gönül vermek, bağlanmak.

Ṭolaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey Raḥîmî dil yine dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [ṭolaşaldan, -aldan]

3. Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Ḳomadı kılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarār / **Ṭolaşaldan** o mehüñ kākül-i 'anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [ṭolaşaldan, -aldan]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / Anuñ için **tolaşur** baña o çara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [tolaşur, -ur]

tolay: -den ötürü, sebebiyle, yüzünden.

Envâr-ı ruhuñdan **tolay** tab^c-ı Rahîmî / Her şi‘ri anuñ şi‘r-i dirahşâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [tolay,]

toldur-: Doldurmak, kaplamak.

Dâmen-i pâkîzeñe kimdür ki bir toz kondura / Münkirüñ çeşmine **toldurdi** gubâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [toldurdi, -dı]

Şeh nâza başlıyaldan feryâd u âh-ı ‘uşşâk / **Toldurdi** her maqâmı şavt-ı nevâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [toldurdi, -dı]

‘Uşşâk-ı bî-nevâya o şeh nâza başladı / **Toldurdi** her maqâmı yine âh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [toldurdi, -dı]

tolu: Dolu.

Tolu şanma sâkiyâ billâhi artuğ büsesüz / Acıdupdur cânımı bu zulm-i bî-dâduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [tolu,]

tolıngın ay: Dolunay.

Hüsn-i yâra kıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir **tolıngın aya** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [tolıngın aya, -a]

tolu: Dolu.

Süsen-i sâlüse deg gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde **tolu** yir yok inkârum konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [tolu,]

Toludur bâtını hırş u hâsed zâhir-perest olmuş / Koyup didâr-ı kûyuñ cennet añar vâ‘iz-i ahmağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [toludur, -dur]

Ŧañ midur pür-nür-ı câ eylerse tab‘umdan güneş / **Toludur** gün gibi şevkünüñ içüm taşum benim (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [toludur, -dur]

Ziyâfet kılmağa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / **Tolu** pâlüdeyi yah birle Ŧâs-ı kün-fe-kân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [tolu,]

tolu: İçi şarapla dolu kadeh.

Tolular nüş it Rahîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ tolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [tolular, -lar]

tolu ol-: Dolu olmak, dolmak.

Țolular nüş it Raḥîmî bir leb-i mey-gün ile / **Olmadan** bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ **tolu** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [tolu olmadan, -madan]

top:

1. Top, çevgan topu, guy.

Başum **top** eyledüm ayağuña meydân-ı ‘aşkuñda / Ümid-i dest-būsuñla qadüm çevgâna dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [top,]

2. Gülle veya şarapnel atan ateşli silâh.

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay Güzel hişâr / Yüz ıtıdı **top** yıqılmağa görđi Güzel hişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [top,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı **topum** gün gibi / Bir mehüñ eflâkveş şehir ü hişârın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [topum, -um]

Sen gitdi (?) raķîbâ qomaduñ serenüñ alçaq / Qatlin hele âhum **topı** her yaña şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [topı, -ı]

Ėamuñla âh iderken tüfek qundaqda yaturdı / **Topı** bâbından aldı geldi nâlem qod bu araya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [topı, -ı]

Lebüñ bu cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Qayâl-i qâmeti **topuñ** dile emeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [topuñ, -uñ]

top-ı çerh: Feleğın topu.

İdüpdür **top-ı çerhi** himmetüñ çevgânı ser-gerdân / Erenler haqkıçün meydân bu gün sen şehriyârüñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [top-ı çerhi, -ı]

top-ı efgân: Feryat topu.

Raḥîmî hecr-i küyuñla beden mülkin qarâb itdi / Felek burcını yıqmağa döküpdür **top-ı efgânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [top-ı efgânı, -ı]

topraq: Toz, toprak.

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayağum **topraqını** kıl tâc-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [topraqını, -ını]

Girince sen boyı servi revânüñ qatı göñline / Döşendüm **topraqı** yaşduğumu şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [topraqı, -ı]

Mihr ü mäh öpmege virmem ayağın **toprağın** / Günde ger bir efsar-i zerrin koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [toprağın, -ın]

toptolu: Dopdolu, tamamen dolu.

Toptoludur vâ'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hağdur sözüñ hep bilürem yādumdudur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [toptoludur, -dur]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşk / **Toptoludur** cür'adân-ı dilde esrârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [toptoludur, -dur]

Åşinâlık kıl Rahîmî bendeñi ey kân-ı cūd / **Toptoludur** gevher-i 'irfân ile deryâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [toptoludur, -dur]

topveş: Top gibi.

Rahîmî n'ola küyuñ **topveş** seyr eylese her gün / O ser-gerdânuñ itdi âh kıddin şavlecân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [topveş,]

toru: Toru (doru) ifadesi doruk, zirve anlamında olup yelkenleri tepe noktasına dek kaldırıp rüzgârdan en üst düzeyde faydalanmak ve bu suretle geminin tam yol ileri seyretmesi hali için kullanılır.

Yelkenüñi kullanma eyâ serv **torudan** / Ben hâk-i hevâ-h'âha hırâmâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [torudan, -dan]

toz: Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.

Ğaflet itme aç gözüñ varın ayağum **tozudur** / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [tozudur, -ıdur]

Kuñl eyledüm gözüme görince izüñ **tozın** / Görince ben kuluñ hele şâhib-nağar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [tozın, -ın]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın **tozına** / Gel görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [tozına, -ına]

toz kon-: Toz konmak; kirlenmek.

Hudâyâ bilmezem bir **toz** mı **kondi** ben ğubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [toz kondı, -dı]

'Aceb bir **toz** mı **kondi** dâmenine ben ğubârından / 'Acebdür söylemez tūñiveş ol âyine-ruhsârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [toz kondı, -dı]

toz kondur-: Toz kondurmak, kirlenmek.

Dāmen-i pākīzeñe kimdür ki bir **toz kondura** / Münkirüñ çeşmine taldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [toz kondura, -a]

Mebādā dāmen-i pākūñe bir **toz konduram** diyü / Dem-ā-dem cism-i ħāk-ālüdemo yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [toz konduram, -am]

toz kopar-: Tozu dumana katmak, meydanı alt üst etmek.

Ṭāli'-i naḥsı ħarāba virdi Sa'd-ābādını / Başa **tozlar koparuban** İşfahānın yaqıldılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [tozlar koparuban, -uban]

Ḳul degül yoluñda ħāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne **tozlar koparam** seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [tozlar koparam, -am]

Bî-ḳarār olur Ḳaraman başına **tozlar kopar** / Rāst tā sen serv-ḳadd ḳılduñ ḳarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [tozlar kopar, -ar]

Vücüduñ ħākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḫîmî gel yine bir **toz kopar** bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [toz kopar,]

tübā: Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḫaḳḳıçün / Ruḫuñ cennet lebüñ kevser dişüñ lü'lü' ḳadüñ **tübā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [tübā,]

Kāḫ-ı 'izz ü devletüñ yapduḳda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḫasın **tübā** ile ḫüsn ü me'āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [tübā,]

Cennet ü **tübāya** virmez ḳāmet ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḫîmî bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [tübāya, -ya]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu müntehā ḳaddüñle **tübā** baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [tübā,]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede **tübāya** baş egmez dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [tübāya, -ya]

Bir emeldür cennet ü **tübā** ğamı ṫül u dirāz / Kūy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḫîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [tübā,]

Almazam ḫabbeye **tübāsını** bāğ-ı ḫuldüñ / Hüner oldur saña bir serv-i ḫırāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [tübāsını, -sını]

tübā ḫaḳḳı: Cennette bulunduğuna ve bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç ḫaḳḳı için.

Südde-i sidre-mişālüñ olalı me'vā-yı sūr / Müntehā ḳadr oldı **tübā ḫaḳḳı** 'idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [tübā ḫaḳḳı,]

tübā-yı sidre: Göğün yedinci katında bulunan Tuba ağacı.

Egmez Raḥîmî başını **ṭübā-yı sidreye** / Țoğrusı söz budur Țad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [ṭübā-yı sidreye, -ye]

ṭūfān: Her tarafi istilâ edecek şiddetli yağmur, sel.

Yaşam rüy-ı zemîni nâr-ı fūrkat böyle Țalursa / Virem ġarȚ-āba **ṭūfān** yaşum ile sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ṭūfān,]

ṭūfān-ı nūh: Nuh Tufanı.

Cennet Țapuñdan ayrıla ey hūr-i ‘ayn o dem / **Ṭūfān-ı Nūhuñ** ‘aynı olur ādemüñ ġözi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ṭūfān-ı nūhuñ, -uñ]

ṭufeyl ol-: Dalkavukluk yapmak; sıgıntısı (asalağı) olmak.

Hūnına her nā-kesüñ **olmam** meges gibi **ṭufeyl** / Egmezem her kâseye cānā şurāhiveş serüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [ṭufeyl olmam, -mam]

Her ḥasısüñ hūnına **olma** meges gibi **ṭufeyl** / Ey ġönül Țāf-ı ġınāda Țānı‘ ol ‘anȚā gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ṭufeyl olma, -ma]

ṭūğ: At kılından süpürge biçiminde yapıp bir sırıȚa takılan, Osmanlılarda padişah, vezir, beylerbeyi, sancakbeyi vb. kişilerce kullanılan belirti ve nişan.

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi **ṭūğūñ** / Țūğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [ṭūğūñ, -uñ]

ṭūğrā-misāl: Osmanlı padişahlarının resmî yazılarda ve paralarda imzâ yerine kullandıkları, özel bir şekli olan işâret gibi.

Bir ḥaṭā ile dolaşdum Țîn-i zūlfeynüñ ġörüp / Yay idüp Țekdüñ Țevirdüñ Țāmetüm **ṭūğrā-misāl** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [ṭūğrā-misāl,]

ṭūğrā-yı ġarrā: Parlak tuğra.

Hūsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ **ṭūğrā-yı ġarrādur** Țaşuñ / HūblıȚ mülkine sensin şeh müsellemler ol berāt (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [ṭūğrā-yı ġarrādur, -dur]

ṭūğrā-yı ġarrā-yı sa‘ādet: Mutluluğun parlak tuğrası.

Țören dibāce-i ebrūña dir senüñ berātında / Budur var ise ol **ṭūğrā-yı ġarrā-yı sa‘ādet** naȚş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [ṭūğrā-yı ġarrā-yı sa‘ādet,]

ṭūğrā-yı zafer: Zafer imzası.

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūguñ / **Ṭuğrā-yı zafer** Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [ṭuğrā-yı zafer,]

tuhfe-i cān-ı hakîr: Kıymetsiz can armağanı. (Aşığın bedeni bağlamında).

Getürdüm **tuhfe-i cān-ı hakîri** kūy-ı cānāna / Kabûl eyle dimek ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [tuhfe-i cān-ı hakîri, -i]

tûl u dirâz: Uzun.

Bir emeldür cennet ü tûbâ gamı **tûl u dirâz** / Kûy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [tûl u dirâz,]

tulb-i dervîş: Dervîşin halkı.

Şehâ bir **tulb-i dervîşüz** bu tende cānımız vardur / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [tulb-i dervîşüz, -üz]

tûl-i emel kıl-: Hırslanmak, çok arzulamak.

Her şeb şaçıñ gamıyla **tûl-i emel kılardum** / Olmasa ger fenâsı bu ‘ömr-i bî-beḳānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [tûl-i emel kılardum, -ardum]

tulû‘ it-: Doğmak, meydana çıkmak; yüzünü göstermek.

Güneş gibi kılurdu ‘ālemi envāra müstağrak / **Ṭulû‘ itse** Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [tulû‘ itse, -se]

tumâr-ı eş‘âr: Şiirlerin tomarı.

Görüp bî-şabr olur her şûḥ-ı şîrîn-kār-ı şeh-r-âşûb / Benüm **tumâr-ı eş‘arum** bu gün ḥırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [tumâr-ı eş‘arum, -um]

tumâr-ı ğurbet: Ayrılığın defteri.

Eger diñlense şāhum vaşf-ı ḥālüm / Yazardum ḳapuña **tumâr-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [tumâr-ı ğurbet, -ña]

tur-:

1.Durmak, beklemek.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / ‘Ālem-i ğaybuñ ider remzin **turup** izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [turup, -up]

Bu bāguñ servi dūd-ı ғam küli bir җabla āteşdür / Şabāveş **җurma** bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 18, Beyit 3). [җurma, -ma]

Hayāl-i ғaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-bahşuñ / Şabāveş gel gönül yil **җurma** her dem rüzgāruñdur (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 95, Beyit 7). [җurma, -ma]

Zülfi zencîrine җarşu aşıluv **җurma** rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 120, Beyit 4). [җurma, -ma]

Nār-ı ғam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi **җurup** aғlar şem‘ (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 127, Beyit 4). [җurup, -up]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beқā **җurdum** / Ki eşk-i җeşm-i ‘āşıkdan dökülmiş hūna beñzetdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 198, Beyit 2). [җurdum, -dum]

Felek zerrîn-küleh bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / җapup gün gibi **җurmaz** y şubh u mesā raşşın (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 235, Beyit 4). [җurmaz, -maz]

Egri rā eyler җaşuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine ғaddüñ yanına varur **җurur** toғru gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 328, Beyit 3). [җurur, -ur]

2. Durmak, kalmak, devamlı olmak.

Bekā **җurdum** fenāsın fehmi idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 194, Beyit 2). [җurdum, -dum]

Ben gedāna āsitānuñdur şehā me‘vā bu gün / Ger **җurur** ger **җurmasın** nemdür benüm dünyā bu gün (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 227, Beyit 1). [җurur, -ur; җurmasın, -masın]

3. Durulmak.

җeşme-i dilden aқar қanlu sirişкüm şu gibi / Dem-be-dem **җurmaz** bulanur bir deliқanlu gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 328, Beyit 1). [җurmaz, -maz]

турacı: Duracağı yer.

Yüz virme hāra şalınup ey gül budacığı / Baş җihrem üzre pāyuñ odur һod **турacı** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 313, Beyit 1). [турacı,]

турағ: Durak, varılacak son nokta, yer.

Benüm dîvāne gönлüm vahdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o **турағ** ister (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 84, Beyit 1). [турағ,]

турфе: Tuhaf.

Cihānuñ җıқdı fāһir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir **турфе** kisvet ihtiyār itdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvānı, Gazel 321, Beyit 3). [турфе,]

tūr-ı sînā-yı tecelli: Sina Dağı'nda görünme (Hz. Musa'nın Allah'a yalvarmasıyla Allah'ın Sina Dağı'na tecelli etmesi hatırlatılarak).

Şevk-ı dîdâr ile Mûsâveş yed-i beyzâ hâkı / **Ṭūr-ı Sînā-yı tecellide** münâcât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [ṭūr-ı sînā-yı tecellide, -de]

turş-rüy: Ekşi yüz.

Turş-rüyundan rakîbüñ münharif oldı mizâc / Tâb-ı ğamdan pür-harâretdür hoş-âb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [turş-ı rüyundan, -ından]

tut-:

1. Tutmak, eline almak.

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına ço ara **ṭut** ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ṭut,]

Ġübâr-ı haṭṭ-ı la'ülñle benüm ħod baña yitmişdür / Yüğü **ṭutdum** ben oldum denk ü ħayrân mest ü lâ-ya'kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ṭutdum, -dum]

Ķomaz Raħîmî başını ħayruñ ayağına / Üftâdeñ oldı **ṭut** elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [ṭut,]

2. Varsaymak, farz etmek, saymak, addetmek, kabul etmek.

Raħîmî cür'aveş devrân ayaħa düşürür bir gün / **Ṭutalum** bezm-i dünyâda nice dem câm-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

Sen bu ṭab' ile Raħîmî **ṭutalum** Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek eş'âr-ı mümtâz olmaħa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

Ṭutalum kim muḳtezâ-yı ħüsn imiş cevr ü cefâ / 'Âşıħa kıymaħ revâ mı bunca istiġnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [ṭutalum, -alum]

3. Donamak, doldurmak.

Güneş yüzüne muḳâbil olursa bedr-i münîr / **Ṭutalum** eksigin ey meh işin temâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

4. Kaplamak.

Fiġân u nâle vü âh-ı ħazînem **ṭutdı** gülzârı / Raħîmî bir ħazân-dide hezârum zâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [ṭutdı, -dı]

Ṭutsa bülbül gibi ṭañ mı şîvenüm dünyâ yüzün / Yıldı bir kez görür oldum sen şeh-i ra'nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [ṭutsa, -sa]

5. Engellemek, alıkoymak.

‘Aşk dağmıŝdur benim boynuma zâhid bir kemend / Pend girmez gūŝuma **tutmaz** beni zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [tutmaz, -maz]

6. Saklamak.

Ey Raĥîmî sen ümidüñ Kâsımü'l- ezrâka **tut** / Seg-nihâd olan çama‘ ehli ço çeksün nân gamı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [tut,]

7. Örtmek.

Ey Raĥîmî utanur yaşum görüp rez-duĥteri / Yüzine her dem **tutar** vâlâ-yı gül-gündan niķâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [tutar, -ar]

8. Davranmak.

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / **Tut** benim kırdum Raĥîmî gibi bir ŝirâne tavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [tut,]

tut ki: Farz et ki.

Yile virür ‘âķibet evrâķ-ı ‘ömri rüzgâr / Ŗafha-i ‘âlemde aduñ **tut ki** defterdâr imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [tut ki,]

tütî-i cân: Can papaĝanı.

Ŗâfdur âyîneveş tab‘um eyâ rüşen-zamîr / **Tütî-i cân** ğidâdur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [tütî-i cân, -a]

tütî-i şekker-zebân: Tath dilli papaĝan || Sevgili.

Ben ğubârından mükedderdür meger âyinesi / Yoĥsa n’oldı **tütî-i şekker-zebân** söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [tütî-i şekker-zebân, -um]

tütîves: Papaĝan gibi.

‘Aceb bir toz mı ķondı dâmenine ben ğubârından / ‘Acebdür söylemez **tütîves** ol âyîne-ruĥsârüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [tütîves,]

tütîyâ: Göze parlaklık ve kuvvet veren sürme taşı tozu.

Hāk-i miḥnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / **Tütiyâ** bilmezse ḥāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yaḳîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [tütiyâ,]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ **tütiyâdur** âfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [tütiyâdur, -dur]

tütiyâ it-: Sürme etmek.

La’l-i sîr-ābuñ ḡamından cān viren bî-dillerüñ / **Tütiyâ ider** ‘uyün-ı cāna a’yân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [tütiyâ ider, -er]

tütiyâ kıl-: Sürme çekmek.

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme **tütiyâ kıldum** / Başumda devletüm varmış ḡubār-ı maḡdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [tütiyâ kıldum, -dum]

tütiyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlem: Alemin gözünün sürmesi.

Tütiyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken ḡubār-ı maḡdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu dîde-i ḡamnâk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [tütiyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken, -ken]

tutmaz ol-: Engel olamamak.

Tâ ki ‘aşḡuñ ḥalḡa ḥalḡa boynuma ṭaḡdı kemend / **Ṭutmaz olmışdur** bu ben dîvāneyi zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [ṭutmaz olmuşdur, -mişdur]

tutuş-:

1. Yanmak, acı çekmek.

Gice sen şem‘a karşı **tutuşurken** nār-ı fūrḡatde / Görüp üstüme şevḡıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [tutuşurken, -urken]

2. Yanmak, ateş almak.

Başum açup ışıklar gibi yansam şevḡ ile ḥālüm / **Ṭutuşdum** karşı ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [tutuşdum, -dum]

Göñül pervānesin ben sen ruḡı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse **tutuşmaz** meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [tutuşmaz, -maz]

Ṭutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḡāsā / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [ṭutuşdum, -dum]

Cem‘üñde şem‘veş **tutuşup** nār-ı şevḡ ile / Yanmaḡda bir benüm gibi pervāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [tutuşup, -up]

tuy-: Duymak, işitmek.

Çanımı dök cânımı al rāzıyam tek şun lebün / Soñra **tuyup** gämzeñ öldürürse ola kana çan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [tuyup, -up]

Dehānuñ rāzını **tuymuş** şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi havfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [tuymuş, -muş]

tuz etmek bil-: Yapılan iyiliğın değerini bilmek, hatır gözetmek.

Rahîmî kaħbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / **Tuz etmek bilmeyenden** ara zaħmet ara zaħm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [tuz etmek bilmeyenden, meyenden]

tüfek: Ateşli bir silah, tüfek.

Çamuñla āh iderken **tüfek** kundağda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem hod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [tüfek,]

tül: Perde.

Hamide zülfümi yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldı be-gāyet şebinde **tüldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [tüldür, -dür]

tünd-rev: Çabuk giden.

Bir dem şu gibi irmedi dîdār seyrine / Şol **tünd-revi** saħt-ı dil olan hacar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [tünd-revi, -i]

türāb: Toprak.

Ma‘arîf mezra‘ında hūşe-çın olmak dilerseñ ger / Şağın taş olmasun toħm ekdüğün kalbün **türāb** eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [türāb,]

türbe: Genellikle içinde büyük bir kimse gömülü olduğu, ziyāretgāh hāline getirilen mezar, ziyāret edilen mezar (Aşğın mezarı başlamında).

Çabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafağ hūnîn-kefen / Çerç olur **türbem** cesim-i gämzeñ eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [türbem, -m]

türkmān: Türkmen.

Dil yine çul oldı bir beg yüzlü **Türkmān** oğlına / Çamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Hān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [türkmān,]

U

u: Ve.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [u,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [u,]

Fāriğ olduk nāy u nūşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [u,]

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Hakk bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [u,]

Kim bilürdi bu delük sinem fiğānın n’eydügin / Bu maķāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [u,]

Rūzgārum hāşm u bahtum ser-keş ü tāli‘ zebün / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan benüm hālüm hārāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [u,]

Gül gibi her kıanda hānde kılsa ol ferhunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [u,]

Bu neyde bu nāleyi bu zevķ u semā‘ yine / ‘Uşşāķa bu etvār-ı vefā-sāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [u,]

Bāng-i ceres fiğān u metā‘um belā vü derd / Kıldum diyār-ı ‘aşķa bu gün h‘ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [u,]

Şevķ ile geldi kıapuña dir kılıp kıaddin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezīd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [u,]

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raħîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘id āña rüz u id (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [u,]

Mā-hāşal emrüd ya hārüz u ya bittih u sīb / Kıankısın ihsān iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [u,]

‘Ālem-i lāhütđan nāsūta kim başdum kıadem / Cān u dil ‘aşķuñla ol demden berü hem-hānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). ul,]

Şaçuñ bendiyle bend olmış esİR-i kıayd-ı bend olmış / Dil-i āşüfte dirler bir ğarīb ü ğor u zārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [u,]

Vākı‘amda dün ğice Mecnūnı gördüm zār ider / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [u,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstı ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [u,]

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaķtisın / Felek bezminde eyle döne döne zevķ u şıhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [u,]

Zafer hem-dem sa‘adet yār **u** devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtişām üzre hemişe kıl maqarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [u,]

Bir serv-kağ **[u]** lâle-ruhuñ guşşasından āh / Sinemde görinen elif ü dilde dāğıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [[u,]

Haduñsuz ‘id Muşhaf haqqı için rüz **u** ‘id olur / Huceste-fāl hem āyāt-ı rahmet haṭṭ **u** hālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [u,]

Ṭağıtdum şabr **u** ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş kararı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [u,]

Devlet-i ‘aşkuñda āh **u** eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iklīm-i gamem yanumca çok ‘asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [u,]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña haber şoran sefih / Ne denk ü hayrānem nedür bu ‘akl **u** cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [u,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey ‘isī-dem / Cān **u** cihānuñ cānısın cānāna şihhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [u,]

Ey rebī‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor **u** zār olmış yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [u,]

Zāhidā zerḳ **u** riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḳ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [u,]

Ey Raḥîmî nāy **u** nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [u,]

Ruḥsār **u** kākülüñüz şimdi berāber oldı / Yanumda ey yüzi gül şubḥ **u** mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [u,]

Ḥaḳuñ didārı haqqı gülşen-i küyuñsuz ey ḥürī / Görinür dūzahāsā gözüme bāğ **u** cinān sensüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [u,]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyān **u** Tireye / Sen şehüñ Şarḥan gibi Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [u,]

Sözüñ ṭoğrusı budur ḳadd-i mevzūnuñ gibi anı / Yazamaz öyle ḥoş-reftār **u** bir serv-i kıyāmet naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [u,]

Raḥîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i hālın / Senüñdür bākī ihsān **u** kerem ey şāh-ı himmet naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [u,]

Yār yār ağıyār **u** ‘aşık zār **u** miḥnet bī-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bī-ḥadd dār-ı hicrān her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [u,]

‘Ömr-i müsta‘cil felek gaddār **u** nā-hemvāra baḥt / Mihr-i meh-rū ḡayr-ı vāki‘ cāy-ı ḥırmān her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [u,]

Ṭama‘ ser-riştesin ḳaṭ‘ eyle miḳrāz-ı ḳanā‘atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç **u** her çıplak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [u,]

Çerāğı ‘ārız **u** şevḳ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [u,]

Şafā-yı ʔavf-ı Hicāz u hevā-yı Saʕy semāʕ / Ne yol maḫām-ı ḫabūle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [u,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa ʔañ degül ey meh / Hilāl-i ʕid u dem-i sāḡar-ı bahārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [u,]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [u,]

Yūsufāsā h̄ʕe-i dehri şarasın ḫul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [u,]

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî ḡuluñ ḫaddi yoḡ / Menziluñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [u,]

Tekye-i ʕālemde nʕeyler bir kişi āh eyleyüp / Ḡūşuña girmez senüñ efḡān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [u,]

Bilmezem senden Rahîmî nice alsun ocaḡın / Her dem eylersin mezāk-ı ʕiṣ u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [u,]

Ferāḡat-baḡş olur şāh u vezîre inḫiyād itmez / Olanlar ḫalb-i istiḡnāyıla ferzānesi ʕaşḫuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [u,]

Gel ey bülbül bu ḡülşenden irāḡ it zār u feryāduñ / Ki yoḡdur meyli süy-ı ʕāşıḫa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [u,]

Müdām añduḫca zıkr it ḫayr ile Mecnūn u Ferḫādı / Rahîmî biri şeyḫüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [u,]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [u,]

Şūfiyā ḡāyet müdāvādur ḡam u dil derdine / Şişe çek bir laʕl-i mey-ḡün ile cānuñ ʕişe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [u,]

Ey Rahîmî ʕaşḫ ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [u,]

Ṭālib-i genc-i beḡā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuḫ abdāl olup tāc u ḫabādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [u,]

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pür oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [u,]

Melāmet ehline her kim iderse ḫor nazar / Biz aña ʕaşḫ u ne meşḫ ü ne ḫod selām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [u,]

Sāḫiyā bize lebüñ cāmını şun nūş idelüm / Bāde-i ʕaşḫ ile cān u dili ser-ḫoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [u,]

Fiḡān u nāle vü āh-ı ḫazinem ʔıtdı ḡülzārı / Rahîmî bir ḫazān-dide hezārum zārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [u,]

Tāb-ı ʕaşḫuñla ciger biryān u çeşmüm ḫün-feşān / Gel berü ʕiṣ it şarābum hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [u,]

Bir fenā ābdālyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [u,]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ gamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u hayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [u,]

Görmeyelden ey şanem ruhsār u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u kıarın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [u,]

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me’vādur / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher kânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [u,]

Saña emn ü emān şıhhat yaraşur dā’imā ammā / Marîz u rencden kırtulmasın ağıyār-ı bed-ıh’āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [u,]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam / Serv-kıddüñe hevā-ıh’āh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [u,]

Şol kıadar çekdi cefāñuñ yükini cān u göñül / Ben senüñ cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [u,]

Şükrülillāh şimdi gam gam-ıh’ār u münisdür baña / Fāriğ ol cānāna hācet münis ü gam-ıh’ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [u,]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin kıoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [u,]

Mücellā ideli cān şüretini ma’ni-ı ‘aşkuñ / Cemālüñ hākı şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [u,]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çıhreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [u,]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan gavgā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [u,]

Bu yolda gam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [u,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [u,]

Ey ārzü-yı cān u murād-ı dil-i hāzîn / Lāyık degüldür ‘āşıka bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [u,]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḥr u ‘ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [u,]

Ya kılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [u,]

Kayurmam kıum u kır miqdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet kânı dür-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [u,]

Lebüñ devrinde şol hüşyāra ey sākī selām olsun / Hayāl-i nergisüñ’olan ḥumār u ḥ’āba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [u,]

‘Arız u zülfün ğamından bî-karâr olmuş şabâ / Gâhi geşt-i gülşen eyler gâh ider ‘azm-i Hoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [u,]

Ço miyân endühını terk it dehân endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhân u nâ-peydâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [u,]

Miyânuñ mü dehânuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [u,]

Vücüd-ı nâzükünde şihhat ü emn ü emân olsun / Marîz u renc ü bîmarı naşib-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [u,]

Seni Hakk ırgüre sultân atañuñ baht u tahtına / Süleymân-ı zemânveş ol da hem şâhib-kırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [u,]

Gün yüzüñsüz ey hilâl-ebrü bu gün / Baña mâtem halka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [u,]

Saňa kahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senüñ derhemlerüñ hod merhem-i mağbül-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [u,]

Hayâl-i çeşm-i şad u dâl-i zülfün iftirâkından / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nâ-tüvân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [u,]

Şubaşıdur Raĥîmî eşkiyle şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldı nâmüs u ‘âra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [u,]

Hâşıl itdüm zaĥm-ı tîğüñ cân u ser terk eyleyüp / Hârc idüp nem var ise cânâ kazandum âb-rü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [u,]

Çerh-ı sincâbide mâh u hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rü meger sammürdan bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [u,]

Ey Raĥîmî ben şarâb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi daĥi hiç bir şeyh u şabuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [u,]

Firâk-ı had u ebrüsüyla kıddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tiz günde mâh u nev- hilâlülñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [u,]

Benem hod baña yandı ben yıkıldum sâkiyâ luğf it / Lebüñ câmını şun cân u dilüm mest ü harâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [u,]

Çîn-i zülfini Hıta vü Hotene virme hağa / Ki şakın alma hağ u haddına Rüm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [u,]

Göñül hayrân u ‘uryân baş açuk abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maĥabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [u,]

Göñlüm ol gül-‘izâra yüz tıtdı / Yine zâr u hezâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [u,]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şâm-ı hicrânam / Şarâb-ı câm-ı vaşluñ ile sürer kişi devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [u,]

Ruĥ u la‘lülñle cân hod kan uĝuduñ dur gülüm balüm / Vişâlülñ h‘ânınuñ muhtâc u kan hayrânıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [u,]

Gerd-i güzergehünde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey Ka'be-i ḥaḳîkat Sa'ı u Şafaya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [u,]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine şoḳsun baḫr u irsin la'l ü mercâmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [u,]

Niçe bir ey gönca-leb ḥâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nālân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [u,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Ḥaṭṭ u ḥâlûñ görmeyem bir dânesin fülful gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [u,]

İrişmez sem'ine feryâd u âhum Lala Paşanuñ / O cevr-i göncadan 'ayyûka irgürdüm ben efgânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [u,]

Güler düşmen Raḥîmî zâr u maḫzûn / Esirge pâdişâhum cânı yoḳ mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [u,]

Derûn-ı sîne de ḥûn-ı ciger çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâṭın u zâhirde nem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [u,]

Yile virmiş varını şabr u ḳarârı ḳalmamış / Ḥânḳâh-ı 'âlem içre nâba beñzetdüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [u,]

Yüzüm deff şivenüm nâyum fiġân u nâle 'üdümdür / Pür itdüm na'ra-i 'aşḳuñla şimdi bezm-i 'uşşâḳı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [u,]

Nigârûñ sâye şalaldan berü zülf-i semen-sâsı / Başumdan eksük olmadı cihânûñ şûr u ğavġâsı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [u,]

Benüm yoḳ biñ hevâdârum fiġân u âhdan ğayrı / Döner yoḳ üstüme bu ṭâli'-i bed-ḥ'âhdan ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [u,]

u ya: Veya, veyahut.

Mest ü şeydâ eyleyen 'aşḳuñ şarâbıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [u ya,]

'ubüdiyyet: Kulluk, kölelik.

Ḥulûşıyla muḳîm olduḳ 'ubüdiyyet maḳâmında / Misâfir-ḥâne-i 'aşḳuñ dime miḫmâniyuz şimdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). ['ubüdiyyet,]

uc:

1.Genellikle uzun bir nesnenin incelemek biten son ve sivri noktası.

Zülfî **ucından** Muṭavvel ser-güzeştüm Muḫtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam söyleşem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [ucından, -ından]

2. Bir şeyin kenarı.

Tîğüñ üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Āh kim gamzeñ **ucıyla** bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ucıyla, -ıyla]

uçmağ: Cennet.

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ‘iz / Koyup küyını yārüñ medh idersin baña **uçmağ**ı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [uçmağ, -ı]

‘ūd:

1. Teknesi yarım armudu andıran, dilim adı verilen 17 ilâ 27 ahşap şeridin birbirine yapıştırılmasından meydana gelen, göğsü ladinden, perdesiz, kısa saplı, beşi çift, biri tek on bir telli, mızraplı çalgı.

Yüzüm deff şivenüm nâyum fiğān u nāle **‘ūdumdur** / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [‘ūdumdur, -umdur]

2. Ağaç, odun.

Müşebbek micmer-i bezm-i belâdur cism-i pür-süzum / Dil ü cân **‘ūdum** olup mûlarum yir yir duhān ıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [‘ūdum, -um]

uğrı: Hırsız.

Nıgehban itme genc-i hüsnüñe ol şüret **uğrısın** / Kara zülfüñe el kıarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [uğrısın, -sın]

Āyine gibi hürşid bir şüret **uğrısıdur** / Biñ nakş iderse durmaz hadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [uğrısıdur, -sıdur]

Bilmemiş noşşanını meh-rūña meyl itmiş kamer / Her gice şehrüñde anuñçün gezer **uğrı** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [uğrı,]

uğrılaysın: Gizlice.

Zülfüñle gamze bend ider oldı **uğrılaysın** / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [uğrılaysın,]

ulu: Büyük, yüce.

Araya almış rakıbi āsitānuñ itleri / Bu **ulu** rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [ulu,]

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / **Ulu** ‘izzet bulup gūyā ki şandum pâdişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [ulu,]

Liyâkat yok gulâm-ı dergehünden dimege bende / Yiter bu **ulu** rağbet uşda ser-ğayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ulu,]

ululuk: Büyüklük, yücelik.

Seg-i kūyuñ dimek haddüm degül uş ol da luţfuñdur / Gedāña bu **ululukları** şāhum hep sen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [ululukları, -ları]

ulu-: Köpeklerin çıkardıkları ses, ulumak.

Girmez oldu ünüm kulağına / İtleriñ **uluyup** baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4).
[uluyup, -yup]

Uluyup iftilhār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [uluyup, -yup]

um-: Ümit etmek, beklemek.

Sen Raḥîmî bezl-i cān it yolına **umma** ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şāndur ihsāndan itmez ictināb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [umma, -ma]

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden **umanlar** meded (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [umanlar, -anlar]

Yüzüñi gördükce buse **umduğum** ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer ḥaķı cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [umduğum, -duğum]

Ey Raḥîmî vaşlın **umma** ol gözi mestüñ müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [umma, -ma]

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḥir **umaram** şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 5). [umaram, -aram]

Raḥîmî himmeti ‘ālî **umar** şānı bülendüñden / Çapuñda pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [umar, -ar]

Devleti Ḥaķķ **umarum** saña vire sulţānum / Zāt-ı pâküñde vücūhāt ile var istiḥķāk (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [umarum, -arum]

Vefā **ummañ** bu dünyā derd-i bî-pāyānımış bildüm / Şoñı ma‘müre-i dehrüñ yine vîrānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [ummañ, -mañ]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lā ide Ḥāk / Her zemān pâdişehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [umaram, -aram]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser **umma** / Vücūdum ḥākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [umma, -ma]

Felekden mihr **umarsın** sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefiķ cevri itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [umarsın, -arsın]

Āh kim bir gün bükür kıavs-i kıuzahveş kıaddüñi / Merhamet **umma** Raĥimî çerĥ-i kec-reftārdan
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [umma, -ma]

Vefâ şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden **ummâ** / Bir āĥir şüret it Dārâ-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı
Raĥimî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [ummâ, -ma]

Şıdķıyla muhibbüñ durur ol şāĥ-ı şerī‘at / Göster **umaruz** sende şadāķat Baba Ĥamza (Kütahyalı Raĥimî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [umaruz, -aruz]

umacı: Küçük çocukları korkutmak için icat edilmiş korkunç hayali yaratık, öcü.

Ey kıaşı yâ zaĥm-ı ġamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belādur ya vefâ **umacıdur** (Kütahyalı
Raĥimî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [umacıdur, -dur]

‘ummān: Okyanus.

O mehden ayru yaşum ey felek **‘ummāna** döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ŧolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [‘ummāna, -a]

Beni ġarķ itdi ey kân-ı kerem **‘ummāni** iĥsānuñ / Vücüdum kıaĥresin maĥv itdi hem cüd-ı firāvānuñ
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [‘ummāni, -ı]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baĥr u **‘ummān** illerin
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [‘ummān,]

‘ummān-ı ĥikmet: Hikmet okyanusu.

Vefâ baĥrinde her bir kıaĥre bir **‘ummān-ı ĥikmetdür** / Maĥabbet pertevinde zerre mihr-i ‘ālem-ārādur
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [‘ummān-ı ĥikmetdür, -dür]

umūr: İşler.

Kapuñda bende olduġına ‘ālem itmesün minnet / **Umūrına** mufavvızdur ne şübhe ĥıdmet-i ‘ālem
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [umūrına, -ına]

un it-: Un gibi yapmak, un haline getirmek.

Kara baġrum **un idüp** devrān aġartdı şaķalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [un idüp, -üp]

‘unnāb: Hünnap. Kabuġu kırmızı ve çekirdeġi pek sert bir cins küçük meyve, çiġde.

Lebüñ bezminde ey ġonca şarāb-ı nāba ‘aşķ olsun / Ümîd-i nuķl-i la‘lünle yinen **‘unnāba** ‘aşķ olsun
(Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [‘unnāba, -a]

‘unnāb-ı la‘l: Dudaġının hünnabı.

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kıayı sı ayva / Doyamam nārveş ben kâse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [‘unnāb-ı la‘linsüz, -insüz]

unut-: Unutmak, akıldan çıkarmak.

Unutma añ Raḥîmî kuluñı düşünām-ı la‘lünden / Benem ol ey mürüvvet kâni vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [unutma, -ma]

Raḥîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / **Unutduñ** çok zemāndur sen anı sulṭānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [unutduñ, -duñ]

Raḥîmîniñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / **Unutduñ** pāy-mālūñdür sen ol vîrāni bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [unutduñ, -duñ]

Beni hecrūñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şād itme / **Unudup** āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [unudup, -up]

‘unvān: Derece, mertebe, rütbe.

Yüzümde şol nişān na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün ‘unvān için tevķî‘-i şāmı şöhredārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [‘unvān,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāġ-ı vefā yakduķ yine / Rūşen oldu mihrūñ ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [‘unvānımız, -ımız]

‘unvān eyle-: Ad edinmek, şöhret sahibi olmak.

Rūy-ı zerdüm kıana ġarķ itsem şafaķ gibi n’ola / Zaḥm-ı tîġüñden güzeller şāhı ‘unvān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [‘unvān eylesem, -sem]

‘unvān vir-: Ünvan vermek.

Felek naķķāşı kıapuñ şüretin tāk-ı muķarnesinde / Yazar ‘unvān virüp dir budur ol bāb-ı ‘adālet naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [‘unvān virüp, -üp]

ur-:

1.Nakşetmek, işlemek.

Ġam oķlarıyla tıldı bu sīnem belek midür / Tîġ-ı cefā yaralar **urar** ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [urar, -ar]

2. Vurmak.

Ḥāl-i lebūñ firāķı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine **urdu** yine dāġ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [urdu, -dı]

Ġinā-yı alb taşıl eyleyen nad-i cemālũñle / abũl itmez eger ber **ursa** mihr-i alem-ārādan
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 250, Beyit 3). [ursa, -sa]

Vefā ehline cevri āđıdan ullan benim ŗahum / Yoluñda ĥākũñe orsayı o lufuñla **ur** sāye (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 289, Beyit 4). [ur,]

Dil ser-i kũyuñ koyup ŗu gibi açmaz bir yañā / Ĥıŗm idũp ey seng-i dil **ur사ñ** ayalar baŗuma (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 295, Beyit 4). [ur사ñ, -sañ]

Ey felek ol mehden ayru bĩ-arār itdũñ beni / Ĥāke **urduñ** sāyeveŗ bĩ-itibār itdũñ beni (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩvānı, Gazel 309, Beyit 1). [urduñ, -duñ]

3. Sũrmek.

Rahĩmĩ ĥātır-ı ġamnākũñe **ur** ŗayal-ı cāmı / Gõtũrmez key ŗaın mir'āt-ı ŗāfuñ bir nefes jengi
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 352, Beyit 5). [ur,]

uran: Kalın ip. || İdam ipi, dar ağacının ipi.

Zũlfũñ resenin koyup olan ġayra giriftār / Tizcek ġoreyin ben anı **urana** ŗalınsun (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩvānı, Gazel 254, Beyit 5). [urana, -a]

uryān: Çıplak.

ıcarsa mũze-i ayd-ı ŗarĩ-ı ŗehr-i vuŗlatdur / İren ser-menzile ser-pā yaluñ **uryānımıŗ** bildũm
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 199, Beyit 3). [uryānımıŗ, -ımıŗ]

Meh-rũma cānlar virũr cām olmağa germ-ābuñā / Tek temāŗā itsũn **uryān** bir ġũn ey meh-rũ seni
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 315, Beyit 6). [uryān,]

Gõnũl ĥayrān u **uryān** baŗ au abdāl-ı aŗkuñdur / Maabbet tekyesinde yodur anuñ ŗimdi Bekdaŗı
(Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 318, Beyit 5). [uryān,]

Nad-i cān vire idũm rũz-ı viŗāline bedel / Bir ġice girse Rahĩmĩ ele **uryān** Çelebi (Kũtahyalı Rahĩmĩ
Dĩvānı, Gazel 338, Beyit 5). [uryān,]

uryān ol-: Soyunmak.

Ten cāme-i varlıdan **uryān olısar** āħir / Gel ayd-ı abādan ġe destāra neden dũŗdũñ (Kũtahyalı
Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 146, Beyit 3). [uryān olısar, -ısar]

uryān-ı aŗk: Aŗkın ıplaı.

Bu ġũn **uryān-ı aŗk** oldu Rahĩmĩ / İdinmez õlicecek belki kefende (Kũtahyalı Rahĩmĩ Dĩvānı, Gazel 277, Beyit 5).
[uryān-ı aŗk,]

uŗan-: Usanmak, bıkmak, bezmek.

Uşandı dār-ı gurbetden gönül ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘ālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [uşandı, -dı]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben **usanam** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [usanam, -am]

uşlu: Akıllı.

Dil kocardukça ‘aşka oldı harîş / ‘Aklı var ol delünün **uşludur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [uşludur, -dur]

Hırşı artur gönümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinün ‘aklı var **uşlu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [uşlu,]

uşül: Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol, yöntem || Mûsikîmizde belli düzümlerden yapılarak kalıp hâlinde tespit edilmiş ölçülere verilen isim.

Perde bağladı dem-i vaşluñ **uşüle** göç idüp / Tengenāy olsa ne var gam-ı maqām-ı ‘uşşāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [uşüle, -e]

uş:

1.Şu, işaret zamiri.

Bu cān naħcîrine şîrāne gamzeñ kaçd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur **uş** yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [uş,]

2. İşte.

Seg-i kūyuñ dimek haddüm degül **uş** ol da luţfuñdur / Gedāña bu ululıkları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [uş,]

uş budur: İşte budur.

Añ Raħîmîyi itüm de **uş budur** / Senden ey çeşm-i gazālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [uş budur,]

uşbu: İşte bu.

Devlet-i dostdārın elyağ gördi kıldı Haqq seni / **Uşbu** şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [uşbu,]

Lāle şanma çeşm-i ‘aşıkdan dökilmiş kaçredür / Ey gül-i ter **uşbu** dem zeyn eyleyen şahrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [uşbu,]

H’ābda gördüm şaçun bendine bağlanmış şabā / Şubh-dem kūyuñda gördükde didüm **uşbu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [uşbu,]

uşda: İşte.

Liyākat yok gūlām-ı dergehūnden dimege bende / Yiter bu ulu raġbet **uřda** ser-ħayl-i sūkkānum ben (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 234, Beyit 4). [uřda,]

uşda bak: İşte bak!

Gerçi Eyyüb itlerūni seyr iderseñ seg karīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda **uřda bak** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 140, Beyit 5). [uřda bak,]

‘uřřāk: Āřıklar.

Bu neyde bu nāleyi bu zevk u semā‘ yine / **‘Uřřāka** bu eřvār-ı vefā-sāz-ı maħabbet (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 22, Beyit 3). [‘uřřāka, -a]

Olıgelmiş resmdür **‘uřřāka** istignā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān olan lābüdd gedādan ‘ār ider (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 82, Beyit 3). [‘uřřāka, -a]

Būselikte ideli **‘uřřāka** ol şehnāz nāz / Her maķāmı tutasın çeng naġme-i āvāz nāz (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 109, Beyit 1). [‘uřřāka, -a]

Būselik ‘arż iderek **‘uřřāka** ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maķāmāt ehliyüz (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 111, Beyit 6). [‘uřřāka, -a]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp **‘uřřāk** / Gürūh gürūh görinen ħor ħāksārı görūñ (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 148, Beyit 4). [‘uřřāk,]

Būlbūlūñ nālesi **‘uřřāka** bu dem virdi şudā‘ / Naġmesin muřrib-i ħoř-lehçelerūñ gūř idelüm (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 190, Beyit 2). [‘uřřāka, -a]

Daħi bilmezdi nāyuñ n’eydüġin **‘uřřāk** ey sākī / Maħabbet meclisinde nāle ķılmıř bī-nevāyam ben (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 238, Beyit 6). [‘uřřāk,]

Benüm ol ġonca **‘uřřāk** içre řimdi n’eydüġüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle ķılma sen de būlbūl de (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 281, Beyit 2). [‘uřřāk,]

Raħīmî yār-ı ‘ařķ olan ġam-ı cān u cihān itmez / Muħāl endişedür **‘uřřāka** ol fikr-i ser-encāmı (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 324, Beyit 5). [‘uřřāka, -a]

Nevā-perdāz olup **‘uřřāka** ey dil naġmeler göster / Melekler ķıřřa-ġirsün zūhre dutsun ġokde āhengi (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 352, Beyit 2). [‘uřřāka, -a]

‘uřřāk-ı bī-nevā: Nasipsiz, çaresiz, kısmetsiz āřıklar.

‘Uřřāk-ı bī-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her maķāmı yine āh n’eyleyin (Kūtahyalı Rahīmî Dîvānı, Gazel 258, Beyit 6). [‘uřřāk-ı bī-nevāya, -ya]

ut-: Yutmak.

Zülfi pâyına düşüp **utma** lebinden tiryāk / Gel bu sevdâyı rakîbâ ço ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [utma, -ma]

utan-: Utanmak, mahçup olmak.

Ey Raḥîmî **utanur** yaşum görüp rez-duḡteri / Yüzine her dem ıtar vâlâ-yı gül-gündan niķâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [utanur, -ur]

‘uṭārid: Merkür gezegeni, feleğın katibi.

Râ ıaşuñ peyveste ıatma müşterüñe incinüp / Ey **‘uṭārid** râ buradur küşe-i râḡat baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [‘uṭārid,]

uy-: Kapılmak, bağlanmak.

Râst **uyduñsa** ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî gel maķāmuñ gözle ol dem-sâz nâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [uyduñsa, -duñsa]

uyan-: Gaflet içinde ve olup bitenden habersiz durumda iken gerçeklerin farkına varmaya başlamak, hakikati görmek, gözü açılmak.

ıerâğı ‘ārız u şevķ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ **uyana** cân gözün uyarı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [uyana, -a]

uyar-:

1. Uyandırmak.

ıerâğı ‘ārız u şevķ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cân gözün **uyarı** görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [uyarı, -ı]

2.Uyandırmak. || ateş ile tutuşturup ışıķ yaymasını sağlamak.

Şem‘-i ķadrin revġan-ı ‘izzet fūrüzân eylesün / Nitekim ķandil **uyarduķca** sipihre mâh-ı tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [uyarduķca, -duķca]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ḡastayum bu dâr-ı miḡnetde / **Uyarmaz** kimse şem‘üm sine-i süzândan ġayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [uyarmaz, -maz]

uyḡu: Uyku.

Sineñde dil efsürde göz **uyḡuda** cân mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [uyḡuda, -da]

uyu-: Uyumak, uyku halini almak.

İşitmez āh-ı hezārüm o gül-‘izārı görüñ / Okınsa kışsa-i ‘aşkum **uyur** o yārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [uyur, -r]

‘uyûn-ı cān: Gönül gözleri.

La‘l-i sîr-ābuñ ğamından cān viren bî-dillerüñ / Tütüyā ider **‘uyûn-ı cāna** a‘yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [‘uyûn-ı cāna, -a]

uzat-: Gereğinden fazla sürdürmek, süreyi artırmak.

Söz bir olur beg didüm vā‘iz **uzatma** kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [uzatma, -ma]

Baňa vācib olupdur secde gördüm kâmet-i yārı / **Uzatma** vā‘izā gel kışşayı vaqt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [uzatma, -ma]

Ü

ü: Ve.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çin seher peydā / İder tā Çin **ü** Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [ü,]

Cevr **ü** derd **ü** ğuşşāna vallāhi şāhum rāziyum / Her biri elhamdülillāh oldı bir ni‘met baňa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ü,]

Dil **ü** cān niçe mā‘il olmasın ol hūba billāhi / Olcağ bili ince la‘li ğonca hem semen sîmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ü,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yüri başuña sultān ol / Cihānuñ devlet **ü** cāhı hümā tā bir qurı ğavğā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [ü,]

Göz **ü** göñlüm oldılar seyyāh-ı baħr **ü** ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ü,]

Bî-sütün-ı ‘aşkda sen yār-ı şîrîn-la‘l içün / Çekdüğüm endüh-ı hecri Hüsrev **ü** Ferhād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [ü,]

Kāh-ı ‘izz **ü** devletüñ yapduğda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levhasın tūbā ile hüsñ **ü** me‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ü,]

Rüzğārüm haşm u baħtum ser-keş **ü** tālî‘ zebün / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan benüm hālüm hārāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ü,]

Ġarib **ü** bî-kes **ü** dermānde qaldum / Meded yā Rabb baňa bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [ü,]

Sevdā-yı zülf **ü** şevķ-i ‘izāruñla ay u ğün / Eyler şabā yeli gibi leyl **ü** nehār ğöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [ü,]

Sofra-i hūn-ı vişālüñ ben faķir **ü** aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāğı ter ğülāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ü,]

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didârûnı / Himmeti şâhum Raḥîmî bendeñüñ gâyet büend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ü,]

Hün-ı a‘dâña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldı bedîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [ü,]

Zât-ı bî-mânend ü ‘âli-ḳadr-i vâlâ-menzilet / Mercî‘-i luṭf u ‘aṭâ ser-menzil-i iḥsân-ı cüd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [ü,]

Sürdügiçün ḳapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şâhib-ḳadr ü hem ehl-i berât ey ḥân-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ü,]

Geçdi taḳvâ vü vera‘dan oluban mest ü ḥarâb / Şorma aḥvâl-i Raḥîmîyi ki rüsvâlîğı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ü,]

Bu gülzâr içre ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme oḳ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ü,]

Dem-i ğamda çeker güşum kebâb eksük degül dilde / Gözümde ḥün-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [ü,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i ḳayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ḥor u zârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [ü,]

Mâni‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘âlemi / ‘Ârif-i tevḥîdüñ olur zâhir ü pinhâni bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [ü,]

Ḳodum nâmüs ile ‘arı Raḥîmî ‘aşḳ-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı ḳadîmî resm ü âhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [ü,]

Baña cevritme bu zülf ü ruḥıyla ey şanem dâyim / Şaḳın kim nâle-i şeb-gîr ü âh-ı şubḥġâhum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [ü,]

Bir serv-ḳad [u] lâle-ruḥuñ güşşasından âh / Sînemde görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [ü,]

Men‘ itme şüfi dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ḳo ‘ış ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [ü,]

Cân nice ḳatlana mey ü maḥbûba şüfiyâ / Dilde ḳarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [ü,]

Esrâr-ı la‘l-i yârdan baña ḥaber şoran sefîh / Ne denk ü ḥayrânem nedür bu ‘akl u cân ne yirdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ü,]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥâlüñle ey gülzâr-ı ḥüsn / Ḳanlı yaşumdan kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ü,]

Ḥaḳîḳat-dân ola hem pür-ḥaḳîḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa‘âdet kânı şâh-ı kâmkâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ü,]

N’ola Raḥîmî bûse isterse leblerüñden / Cânâ lezîz ü terdür ekşer ğidâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ü,]

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥâne birdür ‘aşıḳa / Ṭâlib-i Ḥaḳḳ olmuşuz her yirde ṭâ‘âṭ ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [ü,]

Ey Raḥîmî zerreleş pā-māl ü ser-gerdānyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ü,]

Şurāḥi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda alup cür'a gibi ḥ'ār olmayan bilmez
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ü,]

Baḥr ile mā-beyni terdür yaşımuñ / Çeşmüme an yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 3). [ü,]

Āḥ kim oldum ğam-ı 'aşuñla ser-gerdān ḥayf / Ḥayf ey bî-merḥamet bî- 'ahd ü bî-peymān ḥayf
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ü,]

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fūrat ü cevr-i raib / Żāyi' itdi 'alumı fikr-i firāvān her araf (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [ü,]

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāiz ü bî-midāra ba (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [ü,]

La'l ü ruḥsār-ı 'araç-rîzüñ ḥayāliyle müdām / Geh şarāb içer Raḥîmî ey gül-i ter geh 'araç (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [ü,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥaşretinden ḥāk olan bî-dillere / Āḥ ider çarşu duḥān lāle vü kuhsāra ba (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [ü,]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 146, Beyit 5). [ü,]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āḥ kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ü,]

Devādur derd-mend-i 'aşa derd ü yāresi 'aşuñ / Ṭabîbā derde dermān it kim oldur çāresi 'aşuñ
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [ü,]

Cānā laṭîf ü nāzük vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daı ü bārik ser-rište-i miyānuñ (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [ü,]

Ḥāşılı bir oñmadısın şan'atuñ cevr ü sitem / an yudar şākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [ü,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsın Selîmāsā / Süleymān gibi hem sulṭānisın ilîm-i 'irfānuñ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [ü,]

Ṭa'na kılmasun zāhîr ü destğir oldum diyü / Müttekāya egmezem başum 'aşādan çekdüñ el (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [ü,]

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdüği / Vā'izüñ aşdı degül tefsîr ü Kur'ān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ü,]

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmadur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [ü,]

Ĝubār-ı ḥaṭṭ-ı la'lüñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüğüñ tutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-
ya'ıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ü,]

Ḥasta göñlüñ yidüği ḥün-ı ciğerdür rüz u şeb / 'işret ü 'işi müdām olsun arabnāk olsun ol (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [ü,]

Melâmet ehline her kim iderse ħor nazar / Biz aña ‘aşk u ne meşk ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [ü,]

Ey pîr-i meygede beni mest eyle ħürmet it / Şâfi-keşân ü şūfiveshân delğ-pūşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [ü,]

Ben ey Raħîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her kûşe cüst u cü idici çeşm ü gūşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [ü,]

Elif kaddüñ ile lâm zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancağ ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ü,]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir ħırāş itdüm / Ħağ-ı nāmūsı başdan tîğ ü tîrūñle tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [ü,]

Zebānum şem‘veş kağ‘ eyledüm mikrāz-ı şamtıyla / Şafā ehline bir Rūşen-delîl ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [ü,]

Vüfūr-ı luğfuña mağrūr olup kıldum ise güstāĥ / Ümid-i ‘afv ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ü,]

Raħîmî mescid ü mey-ĥāne birdür t̄alib-i Ħağğa / Ħuzūr-ı ħalb ile her yirde t̄ā‘at ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [ü,]

Gözine ĥāk-i ħam hem-dem şu sifle-perverüñ ħadri / Ħatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [ü,]

Bir emeldür cennet ü t̄übā ħamı t̄ül u dırāz / Kūy-ı ħadd-i yāre irmekdür Raħîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [ü,]

Şükrüillāĥ şimdi ħam ħam-ĥ‘ār u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna ĥacet mūnis ü ħam-ĥ‘ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [ü,]

Çeşm ü zülfî tār-mār itmek diler dil şehri / Āĥ ol fettān hem feryād ol t̄arrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ü,]

Binmege tîz günde sen mihr ü sa‘adet rağşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin ħoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [ü,]

Seni gözleyen özlemez ħayrıyı / Dil ü cān göziyle t̄aleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [ü,]

Ne cānā la‘lūñe mestem ne göz ü ħaşa ħayrānem / Seni cān şūretinde şekl iden nağğāşa ħayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [ü,]

Tire oldı zülf ü kaddüñsüz Ħarasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmış bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [ü,]

Dāne vü dāmıyla ĥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı ĥümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [ü,]

Teng ü lālüm dehen ü luğfını şerĥ eylemede / T̄ab‘-ı dūr-bārum ile gerçi sūĥan-dānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ü,]

Yārüñ esrār-ı ĥayāl-i leb-i mey-gūm ile / Ey Raħîmî gehi mest ü gehi ħayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ü,]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [ü,]

Dimişem kâlu belâ ‘aşkuña cān ile belî / Ben ol ‘ahdi güderüm dinüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ü,]

Sen şehā ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Qubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ü,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raşşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [ü,]

Qāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-kadd ‘ākıbet dāl itdi kaddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ü,]

Şerār-ı sūz-ı şevkümnden semā pür-necm olur her şeb / Ruğuñ mihriyle sīnem içre deff ü nāya ‘aşq olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [ü,]

Ṭālib olan sen lebi la‘l ü dişi dūr-dāneye / Hābbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [ü,]

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ğam fırkatası cānib-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [ü,]

Gel çoğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / Almaq bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [ü,]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaqasında / Şandı dil ü cān zevraḳı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [ü,]

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḥaḳḳaḳ böyle qaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ü,]

Vücūd-ı nāzüküñde şıḥḥat ü emn ü emān olsun / Marîz u renc ü bīmārı naşib-i düşmenān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [ü,]

Sāde-rüdur serd olur germiyyete kābil degül / Dil-keş ü dem-keşdür āb u rüzgār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [ü,]

Saña qahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḳbül-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [ü,]

Mürîdüñ olmayan ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥıbb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥıṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [ü,]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen qanlı yaşumdan / Olupdur dağda lāle ṭolupdur baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [ü,]

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri qanlıdur biri velî şādıḳ güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [ü,]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çin ü Māçin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [ü,]

Qıl kadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [ü,]

Kenār-ı abrūmi zeyn it gl **** lle ile ey gnca / ölürsem rz-y asret-i rusr u lnle (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 292, Beyit 4). [,]

metn serv **** lebn gnca yaan berg-i gül / Sebze-i b-y lefetdr an b-itibh (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 294, Beyit 3). [,]

at gelince add-i yre gün mi gösterdi baa / Ey Ram bu peran tal **** bat- siyah (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 294, Beyit 5). [,]

Eksük olmaz zülf **** addn den hevlar başuma / Veh bu sevddan gelür hir bellar başuma (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 295, Beyit 1). [,]

Mihr **** mh öpmege virmem ayan tpran / Günde ger bir efser-i zerrn oyalar başuma (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 295, Beyit 3). [,]

Oldum arb- an ile ben mdm mest / Nem var cihnda ger mey **** mey-ane olmaya (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 297, Beyit 3). [,]

al **** addnsız yaup eczy çeşmüm gl gibi / Lle gibi d-y gmda ddr itdün beni (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 309, Beyit 4). [,]

Torus bu görmeyem bu ek **** hum dem-be-dem / Cüst u cda c-be-c ey met-i dil-c seni (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 315, Beyit 5). [,]

Güzellik bezminn devrin dem--dem sürmek isterse / Vef peymnesiyle siy n mest **** all (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 318, Beyit 6). [,]

er-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zlim **** n-bekra yüz ttd (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 319, Beyit 5). [,]

Bir tor rh- ren add **** adun ayli / Ey h- ehl-i dil dil ible-nmya döndü (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 331, Beyit 5). [,]

Yaşum içinde her s aks-i la-i yri ben gördüm / Deiz gözine osun bar u irsin la **** mercn (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 333, Beyit 3). [,]

Gel ır olma gözümden benüm ey dürr-i yetm / Ne bilür adrn her chil **** n-dn elebi (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 338, Beyit 2). [,]

arb **** b-kes **** dil astayum bu dr- minetde / Uyarmaz kimse emm sne-i szndan gyr (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 344, Beyit 2). [,]

arb- a ile ser-mest **** evgr olmsam s / Lebn cmn un pdr baa ol sid **** s (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 347, Beyit 1). [,]

am- zülf **** fir- rzunla ey meh-i n-mihr / Ram rz u eb alar grlmez aras a (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 347, Beyit 5). [,]

 ya: Veya, ve yahut.

Bel-lde hep bl muarin mr ile ml / eh manb bir manbe-i aranc ** ya** nerd (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 341, Beyit 2). [ ya,]

üftāde: Âşık.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘âşıkuz / Biz faķır **üftādeyüz** ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [üftādeyüz, -yüz]

üftāde-dil: Gönlüne tutkun, âşık.

Dil ile dilüñ fikri zıkri çapuñ / Hem **üftāde-dil** hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [üftāde-dil,]

üftādeñ ol-: Âşık olmak, tutkun olmak.

Çomaz Raḥîmî başını ğayruñ ayağına / **Üftādeñ oldı** çut elin ey şāh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [üftādeñ oldı, -dı]

ülfet: Yakınlık, dostluk.

‘Aceb dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle **ülfet** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ülfet,]

ülfet it-: Dostluk kurmak.

Ey feraḥ gelme senüñle bu dil **ülfet idemez** / Yār-i dirînesi bu cān-ı ḥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ülfet idemez, -emez]

ümid: Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimâlinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Ümidüm bu şehā ḥüsnüñ ḥayāli / Gözümden dūr dilden itme mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [ümidüm, -üm]

Ümidüm devḥası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāğında anuñ bāğ hezārı var benüm yoķdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [ümidüm, -üm]

Raḥîmîyem işğüñde **ümidüm** zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuķ daḥi kārüm yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [ümidüm, -üm]

Murād-ı cān murāduñdur **ümidüm** zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [ümidüm, -üm]

Ey Raḥîmî sen **ümidüñ** Kāsımü’l- ezrāka çut / Seg-nihād olan çama‘ ehli ço çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ümidüñ, -üñ]

Bi-ḥamdillāh şeref māḥi murādum üzre çoğmuşdur / **Ümid** oldur ki sen ḥürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [ümid,]

ümid eyle-: Ümit etmek, ummak.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ **eyler ümîd** / Āh kim maqşūd-ı nā-peydā vü maqşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [ümîd eyler, -r]

ümîd-i ‘afv: Bağışlanma ümidi.

Vüfūr-ı luţfuña mağrūr olup kıldum ise güstāh / **Ümîd-i ‘afv** ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ümîd-i ‘afv,]

ümîd-i dest-büs: Elini öpme ümidi.

Başum top eyledüm ayağuna meydān-ı ‘aşkuñda / **Ümîd-i dest-büsuñla** kadüm çevgāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [ümîd-i dest-büsuñla, -uñla]

ümîd-i merhabā: (Sevgilinin) selam verme ümidi.

Ölürsem āsitānuñda **ümîd-i merhabāñ** ile / Muqarrer rüz-ı maşşer Haqq yirüm Dārü’s-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ümîd-i merhabāñ, -ñ]

ümîd-i nukl-i la‘l: Dudak mezesinin ümidi.

Lebūñ bezminde ey gonca şarāb-ı nāba ‘aşk olsun / **Ümîd-i nukl-i la‘lüñle** yinen ‘unnāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [ümîd-i nukl-i la‘lüñle, -üñle]

ümîd-i pāy-ı büse: Ayağını öpme ümidi.

Rahîmî gerçi hāk oldı **ümîd-i pāy-ı büseñle** / Görüp bir gün dimezsın rahm idüp bir hāksārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [ümîd-i pāy-ı büseñle, -ñle]

ümîd-i vuşlat: Kavuşma ümidi, arzusu.

Ümîd-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger olsaydı bir gam-h‘ār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [ümîd-i vuşlatıyla, -ıyla]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu māl-hülyā-yı ‘aşkıyla muhālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [ümîd-i vuşlatuñ, -uñ]

ümîd-i vuşlat-ı cānān: Sevgiliye kavuşma ümidi.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Rahîmî ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [ümîd-i vuşlat-ı cānān,]

ümmîd: Ümit, umut.

Genc-i hüsnüñ şadaķası büsedür bir **ümmîd** / Müstahaķķum ben faķirüñden dirîğ itme zekât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [ümmîd,]

Câm-ı la'îlüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayağuß öpmedür **ümmîd** degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [ümmîd,]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle ki meh-çihreñe / Senden **ümmîdi** Raķîmîñ budur her şubħ u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [ümmîdi, -i]

Ĥayât **ümmîdi** ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ümmîdi, -i]

Budur **ümmîdi** Raķîmî ķuluñuß devlet-i Ĥaķ / Ėayrıya müşkil idüp zātuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [ümmîdi, -i]

ümmîd it-: Ummak, ümit etmek.

Ĥaķdan **ümmîd iderem** cevrüñe pâyân virsün / Yaħu ben çâkerüñe şabr-ı firāvân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [ümmîd iderem, -erem]

ümmîd-i vişâl: Kavuşma ümidi.

Geh Ėam-ı hecr Raķîmî vü geh **ümmîd-i vişâl** / Yoķ mı bir çäre meded ķaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [ümmîd-i vişâl,]

ümmîd-i vuşlat: Kavuşma ümidi.

Ĥâķ olduğı ayakda bu cism-i nâ-tüvânuß / **Ümmîd-i vuşlatıdur** sen ķâmeti revânuß (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [ümmîd-i vuşlatıdur, -ıdur]

Bir yaña **ümmîd-i vuşlat** bir yaña bîm-i firâķ / Ber-ķaraf ķıl ey ecel ķaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ümmîd-i vuşlat,]

ümmîd-vâr: Ümitli.

Gözümnden çıķdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuß bir Ėayrıdan **ümmîd-vârı** var benüm yoķdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [ümmîd-vârı, -ı]

ün: Ün, ses, avaz.

Girmez oldu **ünüm** ķulağına / İtlerüñ uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [ünüm, -üm]

İşigüñden cüdâ olmazdı ey 'İsî-nefes 'aşıķ / Bir **üni** yirde gökde bir **üni** eyler fiğân Ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [üni, -i]

üns-i küh-ken ol-: Dağı delenin (Ferhat'm) alışkanlığı olmak.

Ḳānî' olsa dil n'ola vaşl-ı hayāl-i yār ile / Bî-sütûnda naqş-ı Şîrîn **oldı üns-i Kûh-ken** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [üns-i kûh-ken oldı, -dı]

ünsiyet it-: Yakınlık kurup dostluk etmek.

‘Aceb dîvānedür kim **itmedi** insāna **ünsiyet** / Beyābānlarda vaḫşîlerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ünsiyet itmedi, -medi]

üst: Yukarı, bir şeyin yukarı kısmı, üzeri.

Görinen çerḫ-i pür-encüm degül ey māh **üstümde** / Bu ṭāk-ı zer-nigār-ı lājiverdî bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [üstümde, -ümde]

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp **üstüme** şevkıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [üstüme, -üme]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervāne-dil / Bir dem ola **üstüne** pertev şala envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [üstüne, -üne]

Ḥudānuñ ‘afv-ı ḫünî **üstümüzden** / Be şūfî eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [üstümüzden, -ümüzden]

Yiter sür şeh-süvārum **üstüme** nāz u cefā raḫşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḫşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [üstüme, -üme]

Ayaḫlatma beni ağyāra karşı esb-i nāz ile / Hücüm it **üstüme** şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḫşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [üstüme, -üme]

Benüm yok biñ hevādārum fiḡān u āhdan ḡayrı / Döner yok **üstüme** bu ṭālî‘-i bed-ḫ‘āhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [üstüme, -üme]

üstād: Öğretici, usta, hoca.

Ḳaşr-ı ‘aşḫuñ Ḥusrevā ṭarḫında ben **üstād** iken / Ṭaş ṭaşurdı ḫıdmete Ferhād idüp ırḡadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [üstād,]

Müdām añduḫca zıkr it ḫayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raḫîmî biri şeyḫüñdür bu yolda biri **üstāduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [üstāduñ, -uñ]

Ḥāşılı bir oñmadıḫsın şan‘atuñ cevri ü sitem / Ḳan yudar şākird eger **üstād** elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [üstād,]

Bî-güneh ḳanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Ḳanḳı zālimdür bu fende bilsem **üstāduñ** senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [üstāduñ, -uñ]

üstādāne: Ustaca.

Ḳıldı cevri-yār-ı dil ma‘müresin vîrāne ṭavr / Seng-i mihnetle binā ṭarḫ itdi **üstādāne** ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [üstādāne,]

üstâdlık kıla-: Hocalık yapmak.

İ'tibârın Husrevâ eyle Rahîmîniñ ziyâd / Ehl-i nazma tâ **kıla** Şeyhî gibi **üstâdlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [üstâdlık kıla, -a]

üstinde: Üzerinde, üstünde.

Husrevâ şan tâze berg **üstinde** sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişe-i kuhsâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [üstinde,]

Hayâlün şem'î her şeb yanmasa bâlinüm **üstinde** / Yağardı sūziş-i tâb fūrkatün ile bu cān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [üstinde,]

üstine: Üzerine.

Dönmedi bu murâdum **üstine** âh / Bunca dem bunca âh vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [üstine,]

Tîgün **üstine** düşüp ben yılmayup cānlar virem / Âh kim ğamzeñ uciyla bir kez itmezsın nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [üstine,]

Başına kekbîrün (?) gün toğarsa tañ mı sen mâhuñ / Çurıldı ebrveş **üstine** bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [üstine,]

üstüh'ân-ı sine: Göğüs kemiği.

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu **üstüh'ân-ı sinem** oldukça nerdübânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [üstüh'ân-ı sinem, -m]

üstüme at şal-: Üzerine at salmak. || satranç taşında at ile hücum etmek.

Mât eyler idi **at şalup üstüme** şâh-ı ğam / Bir lu'c ile piyâde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [üstüme at şalup, -üme-up]

üstüme dön-: Üstünde dönmek.

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i hün-feşân kalmış / Hevâdâr olup **üstüme döner** âh u figân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [üstüme döner, -er]

üstüne düş-: Bir kimseyle veya bir şeyle çok ilgilenmek.

‘Adudan döndi devlet tapuña vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm **üstüne düşdi** ğayret-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [üstüne düşdi, -di]

Gördi pîrâhenüni titreyüp **üstüne düşer** / Çāk çāk itdi bu ğayretle girîbâni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [üstüne düşer, -er]

üzere: Üzerine, üstüne.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münir / Viremez defter-i hüsnüñe beyâz **üzere** nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [üzere,]

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i hazân / Yaz müreddefveş **üzere** zer-nisâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [üzere,]

üzre: Üzerine, üstüne.

Tâ ki ben dîvâneye aşkuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum halka halka boynum **üzre** bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [üzre,]

Ḳabrüm **üzre** mihr ü meh şem‘üm şafaḳ hūnîn-kefen / Çerḫ olur türbem cesīm-i ḡamzeñ eylerse şehid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [üzre,]

Çün döşendi nüh sipihr **üzre** simâṭ-ı keh-keşân / Mey şafaḳ encüm nuḳul hūrşid ü mehdür nân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [üzre,]

Ḥaṭṭ geldi şafha-i haduña didügüm için / Āyineñ **üzre** mâh gibi ḳonmasun ḡubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [üzre,]

Zafer hem-dem sa‘adet yâr u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtişâm **üzre** hemişe ḳıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [üzre,]

Rahîmî şanma ṭâli‘ oldı çerḫ **üzre** hilâl-i ‘id / O mâhuñ ḳaşı fikriyle olan nâzûk hayâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [üzre,]

Geymiş vücūd-ı ‘âlem aḥḍar libâs-ı ḥaḍrâ / Şâḥ-ı gül **üzre** degmiş la‘lin ḳabâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [üzre,]

Şeh-süvârum gel gören ḥâk-i semend-i nâzuñuñ / Yollar **üzre** muntazır her dem ḡubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [üzre,]

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maṭbū‘uñ / Ḳalem levḫ **üzre** taḥrîr itmemişdi daḫi şüret naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [üzre,]

Kâtib-i ḳudret duhân-ı ḥaṭṭuñı / Şafha-i nūr **üzre** taḥrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [üzre,]

La‘l-i yâr **üzre** Rahîmî şanma ḥâl / Dâḡ-ı cânuñdur ki te’sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [üzre,]

Ser-i küyuñda ḳaddüm **üzre** zer-çihrem görenler dir / Vefâ bāḡıñuñ öz şaḫında bir berg-i hazân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [üzre,]

‘Arz-ı didâr it Rahîmî bendeñe ey serv-ḳad / Yollar **üzre** muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [üzre,]

Şeh-süvârum ârzü-yı pây-büsuñ yādına / Yollar **üzre** cismümi ḥâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [üzre,]

Haṭṭ-ı ruḥsāruñ yazaldan ‘arızuñ **üzre** nişān / Virdiler derd ehline gūyā ki menşūr-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [üzre,]

Yaşum **üzre** gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [üzre,]

Vaz‘ iden kudret nigîni **üzre** insān cevherin / Hâtem-i la‘lūne mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [üzre,]

Temāşā eyledüm taşvîrūñi dîbā-yı ḥüsn **üzre** / Gözüm çıksun baḳarsam ḡayra ger cevri cinān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [üzre,]

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum **üzre** toḡmışdur / Ümîd oldur ki sen ḥürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [üzre,]

Firākuñ bir yaña bir yaña ḡam derd **üzre** derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [üzre,]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacıḡı / Baş çihrem **üzre** pāyuñ odur ḥod ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [üzre,]

Bu da bir açık oldı açık **üzre** baña deryāda / Raḳibe ṭatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [üzre,]

üzül-: Üzölmek, hüznölenmek.

Düşmez aḡzuña ezilme o şeker lebden **üzül** / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [üzül,]

V

vācib: Yapılması gerekli olan, zorunlu kaçınılmaz.

Secde **vācibdür** baña gördüm ḳaşuñ miḥrābını / Ḳāmetüñ göstermeḡe toḡrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [vācibdür, -dür]

vācib ol-: Yapılması gerekli olmak.

Baña **vācib olupdur** secde gördüm ḳāmet-i yāri / Uzatma vā‘izā gel ḳışşayı vaḳt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vācib olupdur, -updur]

va‘de: Söz, vaat.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nāzeninüm gelmeḡe / Va‘de irdi küymedi ol **va‘deye** ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘deye, -ye]

va‘de ir-: Zamanın gelmesi, zamanın dolması.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzeninüm gelmege / **Va‘de irdi** küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘de irdi, -di]

va‘de it-: Söz vermek.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzeninüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘de itmişdi, -mişdi]

va‘de-i ferdāya şal-: Yarın için söz vermek, geleceğe ertelemek.

Gün bu gündür ‘arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe / Gel yeter ol derdmendi **va‘de-i ferdāya şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [va‘de-i ferdāya şal, -ya]

va‘de-i vaşl-ı leb ü zülf: Saçına ve dudağına kavuşma zamanı.

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfün hayâliyle bu cân / Şabr iderdi fürkate şabr itse bir miqdâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfün, -ün]

vâdi-i ‘aşk içre: Aşk vadisi içinde.

Ṭâlib-i nûr-ı tecellidür Raḥîmî şevk ile / **Vâdi-i ‘aşk içre** kılmış bir gice didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [vâdi-i ‘aşk içre,]

vaḥdet meyi: Birlik şarabı.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña **vaḥdet meyinden** cür‘a şun dildâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [vaḥdet meyinden, -nden]

vaḥdet-i âbâd: Sonsuz zamanların yalnzlığı.

Benüm dîvâne göñlüm **vaḥdet-i âbâd** ferâg ister / Yilüp yıller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [vaḥdet-i âbâd,]

vaḥşet it-: Korkmak.

Raḥîmî murğ-i cāna ol hümâ bildüm şikâr olmaz / ‘Aceb **vaḥşet idüp** yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [vaḥşet idüp, -üp]

vaḥşet kıl-: Korku vermek.

Āline şayd olma **vaḥşet kıl** cihân rubâhinün / Ṭut benüm ḫurdum Raḥîmî gibi bir şîrâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [vaḥşet kıl,]

Raķīb-i seg-nihāduñ āline aldanma **vahşet kıl** / Şaķın şayd olma ķancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [vahşet kıl,]

vahşet-âbād-ı ğam: Kederin korku veren yeri. || Sevgiliden ayrı düşme.

Vahşet-âbād-ı ğamuñla olalı dil āşinā / Dostlar yād oldı ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [vahşet-âbād-ı ğamuñla, -uñla]

vahşî: Yabani, ürkek, insandan kaçan [hayvan].

‘Aceb dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda **vahşilerle** ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [vahşilerle, -lerle]

vā’iz: Dini öğütlerde bulunan kişi.

Söz bir olur beg didüm **vā’iz** uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [vā’iz,]

ŦoŦtoludur **vā’iz** benüm ğuşumda ğaflet penbesi / Hāķdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [vā’iz,]

Ekl içündür şārib-i ħamrı müsāvi itdüĝi / **Vā’izüñ** ķaşdı degül tefsîr ü Kur’ān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [vā’izüñ, -üñ]

Ŧālib-i la’l-i nigārüm añma āb-ı kevşeri / Zā’il itmez ‘aşşum ey **vā’iz** benüm ol ğüft-ĝü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [vā’iz,]

‘Aceb bir pest-i murĝ-i bî-per ü pervāzısın **vā’iz** / Ķoyup kūyını yārüñ medĥ idersin baña uçmaĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [vā’iz,]

vā’izā: Ey vāiz.

Baña vācib olupdur secde gördüm ķāmet-i yāri / Uzatma **vā’izā** gel kışşayı vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vā’izā,]

vā’iz-i aĥmak: Budala vaiz.

Ŧoludur bāţını ĥırş u ĥased zāhir-perest olmış / Ķoyup didār-ı ķūyuñ cennet añar **vā’iz-i aĥmak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [vā’iz-i aĥmak,]

vakār: Ağırbaşlılık, temkinlilik.

Baĥr [u] kån bulmaz idi olmasa kefüne şebih / Kūh-ı kūyuña sücüd itmese bulmazdı **vakār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [vakār,]

vāk’a: Rüyā, düş.

Vākı‘amda dün gece Mecnûnı gördüm zâr ider / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vākı‘amda, -mda]

Vākı‘amda dün gece Ferhâdı gördüm hâletüm / Râh-ı ‘aşk içre didi hâlûñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [vākı‘amda, -mda]

vākıf ol-:

1.Haberdar olmak, öğrenmek.

Firâka düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hâlüm / Benüm esrâruma **vākıf olan** hayrâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [vākıf olan, -an]

Pür-ğarağ ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / **vākıf ol** bu sırra şâhum bir ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [vākıf ol,]

2. İdrak etmek, kavramak.

Beni bir hâlete irgürdi hecrüñ ‘âlî bir yüzden / Bu hâle **vākıf olmazsañ** olur ahvâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [vākıf olmazsañ, -mazañ]

vakt: Zaman.

Nev-bahâr-ı hüsnüñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ **vaktidür** dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [vaktidür, -idür]

vakti: Zamanı, sırası.

Ben Rahîmîyem ‘ağā ‘aynıyla rahm it **vaktidür** / Kıl kerem ey şâh-ı ‘âlem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [vaktidür, -dür]

N’eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / **Vaktidür** yansun yağılsun bu dil-i süzân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [vaktidür, -dür]

vakt-i namâz ir-: Namaz vakti gelmek.

Baña vâcib olupdur secde gördüm kâmet-i yâri / Uzatma vâ‘izâ gel kışşayı **vakt-i namâz irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vakt-i namâz irdi, -di]

vakt-i vuşlat: Kavuşma zamanı.

Hâ’îl olur **vakt-i vuşlatda** Rahîmî bendeñe / Oda yansun itdügin aña bula pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [vakt-i vuşlatda, -da]

vâlâ-yı gül-gün: Gül renkli ince kumaş.

Ey Raḥîmî utanur yaşum görüp rez-duḥteri / Yüzine her dem tutar **vālā-yı gül-gündan** niḳāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [vālā-yı gül-gündan, -dan]

vālîh: Şaşırmış, şaşkın.

Baş açuḳ biz muḳîm-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şūfi / Ğubār-ı ‘aşḳ ile **vālîh** dil-i ḥayrānımız vardır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [vālîh,]

‘Adūdan döndi devlet ṭapuña **vālîhe** yüz ṭıtdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi ḡayret-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [vālîhe, -e]

vālîh ü ḥayrān: Akli başından gitmiş ve şaşkın.

Melāmet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānıdır göñlüm / Belā kāşānesinüñ **vālîh ü ḥayrānıdır** göñlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [vālîh ü ḥayrānıdır, -ıdır]

vallāhi: Allah'a yemin olsun ki anlamında yemin sözü.

Cevr ü derd ü ḡuşşaña **vallāhi** şāhum rāzıyum / Her biri elḥamdülillāh oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [vallāhi,]

Ḳaçan seyr-i ser-i kūyına yārüñ eylesem niyet / Gider **vallāhi** ḥāṭırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [vallāhi,]

Raḥîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı **vallāhi** şanma bir daḡi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [vallāhi,]

Didi biñ kez Raḥîmî **vallāhi** / Sen şeh-i kām-yāba yüz ṭıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [vallāhi,]

var: Elde bulunan her şey, zenginlik, servet.

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde **varı** ancaḳ bir ser-i mūdūr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [varı, -ı]

Senden özge daḡi nem var diyü her şı ol şı / **Var** gözi yaşı gibi maḳdemüñe ḳıldı nişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [var,]

Lebüñsüz āb-ı ḥayvān nūş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daḡi **varum** yoḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [varum, -um]

Şafā-yı ṭavf-ı Ḥicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḳām-ı ḳabüle varursa **varı** görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [varı, -ı]

Ğaflet itme aç gözüñ **varın** ayaḡum tozıdır / Didi ol nūr-ı başar ḳıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [varın, -ın]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḳorḳarum āh itmege / Oda yana cümle **varum** yile vire ad u şan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [varum, -um]

Yile virmiş **varını** şabr u qararı almamış / Hnh-ı alem içre nba bezetdm seni (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 346, Beyit 4). [varını, -ını]

var:

1. Var git.

ufiy seyr-i ruı baa nigaru yürisin / Nak-ı b-cn gibi **var** uret-i dvra yapış (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 120, Beyit 3). [var,]

Hüsn-i yra ıl nazar mihr itme alem mihrine / Dimezem mhum saa **var** bir olingn aya ba (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 137, Beyit 2). [var,]

Ha-ı cn ise Rahm kmrnlıdan murd / **Var** zn bir Hüsrev [] irn lebe Ferhd ıl (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 163, Beyit 7). [var,]

Dg-ı gmdan dilde bi balu bnrum **var** açar / Ey gözüm sen anda aldu **var** uyun araya al (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 166, Beyit 3). [var,]

akua ey per-ru pinhn- takatm yo / Sen **var** selmet ol ben kendüm melmet itsem (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 183, Beyit 3). [var,]

tdgn cevri Rahm klua / Saa alursa nigar **var** gn (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 267, Beyit 5). [var,]

Meczu varlığı yodur hakat ictinb eyle / Gözün a gzle varlı kimdedür **var** intisb eyle (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 299, Beyit 1). [var,]

Gönül mrde ola talm- ihy eylemek mkil / Bir n bi mes'ele hll günde ger **var** bir kitb eyle (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 299, Beyit 2). [var,]

2. Mevcut, bulunmakta.

Ben ol hkm ki ey meh zerrece albmde mihrün **var** / Bu evıyla n'ola pertev alarsam dehre mihrs (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 7, Beyit 2). [var,]

Gm- dildr cem' it mazen- hırda hıfz eyle / Tr- aa azmn **var** ise zd- firvn it (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 18, Beyit 2). [var,]

Hbbn erbet- derdi if-y derdmendndur / Eger **var** ise dermnun abb derde dermn it (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 18, Beyit 5). [var,]

Cihn sde oldu sye- tu- vcdula / ounmasun eh sen **var** iken her pehlevn orguc (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 25, Beyit 4). [var,]

Omrm nnde ölmege cn virürüm senün / Zir doyunca seyr iderüm anda **var** gc (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 26, Beyit 4). [var,]

Fehm it fin ksi ki derisine sen dögüp / Nevbet Sikender eyleme bir laza **var** gc (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 28, Beyit 4). [var,]

Dilden iderse n'ola gm- zülf- yr gc / Rabet mi **var** itmese miskn-Tatr gc (Kütahyalı Rahm Dvn, Gazel 28, Beyit 8). [var,]

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli **var** iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [var,]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum **var** ise / Göñlümi zindān-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [var,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelā ola / Çok ḥasta **var** ki ṭālib-i dermān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [var,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra‘nālığı **var** / Gül gibi ğanc ider ol ğonca ne zibālığı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [var,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre ḥırāşide beden / Beñzer ol ḳal‘aya deryāda temāşalığı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [var,]

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey ḥ‘āce alı vir saña ḥelvālığı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [var,]

Gülşen-i ḥüsnüñe ḳarşu yine dil bülbülinüñ / Naĝme-i āh-ı hezārān ile şeydālığı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [var,]

Geçdi taḳvā vü vera‘dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālığı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [var,]

Dil ḳocaduḳça ‘aşḳa oldı ḥarîş / ‘Aḳlı **var** ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [var,]

Zer-i ḥālîş gibi ğünden ğüne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlı yaşuñ **var** ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [var,]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm **vardur** / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [vardur, -dur]

Dem-i ğamda çeker ğuşum kebāb eksük degül dilde / Gözümdede ḥün-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [vardur, -dur]

Perişān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyī sünbülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [vardur, -dur]

Cinān bāĝında mı ādem anuñçün cān ḳarār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perişān kākülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [vardur, -dur]

Gedāñı ğāhi añduḳça di ey şāh-ı ‘alī-şānum / Yaşı dildür adı ḳanber Raḥîmî bir ḳulum **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [vardur, -dur]

Bāĝ-ı ḥüsne ‘arizuñ gül mīve-i cān leblerüñ / Sensin ey rüḥ-ı revān **var** ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [var,]

Oldum istiĝnā-yı ḳalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ārifāne begligüm **var** ḳullanup şāhāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [var,]

Ne dilde şabra ṭāḳat ne elümde ihtiyārüm **var** / Ten-i bī-cāna döndüm şanma kim sensiz ḳarārüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [var,]

ḳaçan bir māha mihr itsem seḥāb-ı hecr olur ḥā‘il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭālī‘-i nā-sāzkārüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [var,]

Şaçun bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ğor u zârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [var,]

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı ğüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet ğonca-leb bir gül-‘izârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [var,]

Raĝimiyem yoluñda zerreveş ħâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştiĝârüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [var,]

Ķanda ħaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı **var** / Gözlerüm ağlar ciger ħanıyla ħaynar cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [var,]

Büsbütün ħalk-ı cihân bildi ki bir yârüm **var** / Ħüsn ü ħulķ issi ‘aĝa menba‘ı dildârüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [var,]

Müşteriyem leb-i cân-baĝşına biñ cân ile ben / Yok ziyânüm yine bir aşşılı bázârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [var,]

Eyledüm da‘vî-i ‘aşķına ezelde ikrâr / Yâr-ı şâbit-ķademüm şanma ki inkârüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [var,]

Şaķlasun kâĝ-ı vücüdını ħalelden Bârî / Dil-i vîrânemi bir yapıcı mi‘mârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [var,]

Ey Raĝimî işidüp nâlemi ol ğonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [var,]

Başumda şu‘le-i süzüm dilümde dūd-ı âhum **var** / Belâ iķliminüñ sultânıyüm zerrin-külâhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [var,]

Baňa ey çerĝ her gün mihr-i ‘âlem-tâb ‘arz itme / Benüm âyîne-i ruĝsâra yâra ħod nigâhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [var,]

Baňa cevır itme bu zülf ü ruĝıyla ey şanem dâyim / Şaķın kim nâle-i şeb-ĝir ü âĝ-ı şubĝâhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [var,]

Cemâlüñ ħaķķı ey ğonca İrem bâğına yok müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyâda bir ârâmgâhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [var,]

Raĝimî gerçi ħâķ oldu ümid-i pây-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın raĝm idüp bir ħâksârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [var,]

Gel raķîbüñden ırağ ol didüm ol ğonca didi / **Var** mıdır bir gül cihân bâğında terk-i ħâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [var,]

Dimâğ-ı cânâ irdi şubĝ-dem bir nükhet-i cân-baĝş / Raĝimî ol mu‘aĝtar zülf-i ‘anber **varsa** bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [varsa, -sa]

Şehâ bir ŧulb-i dervişüz bu tende cânımız **vardur** / Muķim-i tekye-i ‘aşķuz saňa ħurbânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [vardur, -dur]

Mecâzı maĝv idüp râz içdük esrâr-ı ħaķıķatden / ŧarîķatda şerî‘at gibi bir bürĝânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [vardur, -dur]

Baş açuķ biz muķim-i tekyegâĝ-ı vaĝdetüz süfi / Ķubâr-ı ‘aşķ ile vâlih dil-i ħayrânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [vardur, -dur]

Misâfir-hâne-i dilde iķâmet ihtiyâr itdi / Hâlîlüm ğam dinür bir maħrem-i miħmânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [vardur, -dur]

Işıklar gibi yanmış ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yakar kândil-i âfâkı dil-i süzânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [vardur, -dur]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her haķķımız ‘adl issi bir sulţânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [vardur, -dur]

Ėuluyuz kanberiyüz ey Raħîmî Murtażâ haķķı / Kerem kânı ‘Ali-hû bir şeh-i merdânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [vardur, -dur]

Maħbûb ile Raħîmî şarâb-ı nihânı gör / Nâşînuñ ehl-i ‘aşka be-ĝâyet yasaĝı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [var,]

Cân nice katlana mey ü maħbûba şüfiyâ / Dilde karar u şabr mı **var** elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [var,]

Ėapuñsuz ĝayrînuñ ĝayrı diyârı **var** benim yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [var,]

Benüm sen Yûsuf-ı gül-çihre ile oldı bazarum / O ĝayra müşteri çok kâr-bârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [var,]

Benüm gözümde gönlümde hayâl-i câm-ı la‘lündür / Veli ĝayruñ şarâb-ı hoş-güvârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [var,]

Gözümde çıkdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir ĝayrıdan ümmid-vârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [var,]

Ümidüm devhası bâĝ-ı murâdum âsitânuñdur / Cihân bâĝında anuñ bâĝ hezârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [var,]

Ėaĝıtdum şabr u ârâmı şaçuñ gibi perişânım / Anuñ hâl-i mu‘anberveş kararı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [var,]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cân itmez / Anuñ **varsa** elinde ihtiyârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [varsa, -sa; var,]

Ėapuñı hem ĝapuñı terk iden dünyâ-perestânuñ / Varur her şehre hem bir şehriyârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [var,]

Raħîmiyem benim ‘âlemde senden ĝayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şâh-ı bî-şümârı **var** benim yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [var,]

Senden özge daħi nem **var** diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maķdemüne kıldı nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [var,]

Bir senüñ gibi benim ĝonca-dehânım yokdur / **Var** senüñ gülşen-i ‘âlemde benim gibi hezâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [var,]

Güle baķduñ gülşene **var** ise ey ferhunde-rû / Haşre dek bâĝ-ı cinânveş nev-bahâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [var,]

Fürkatiyle biñ ĝamum **var** eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [var,]

Ḥāl-i erkāna vuḳūfı **var** Raḫīmī bendeñüñ / Gāh paşayı gehi ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [var,]

Ayağuña yüz sürer her gün Raḫīmī sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet **var** imiş (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [var,]

Gören dibāce-i ebrūña dir senüñ berātında / Budur **var** ise ol tuğrā-yı garrā-yı sa‘ādet naqş (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [var,]

Meger **var** ise yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ḥürşidüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [var,]

Bu māl-ḥulyā-yı ‘aşḳuñ n’ola mesken tutsa sīnemde / Niçe vīrāne **var** içinde genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [var,]

Devleti Ḥaḳḳ umarum saña vire sulṫānum / Zāt-ı pāküñde vücūhāt ile **var** istiḥḳāk (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [var,]

Mescide gelse alur seccāde sūsen omzuna / Līk bāğa varsa mey **var** ḳoltuğında bir ḳabaḳ (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [var,]

Senüñ güzlār-ı ‘ālemdede benüm gibi hezārūñ **var** / Senüñ gibi benüm ey ḡonca-leb bir gül-‘izārüm yoḳ (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [var,]

Dostluḳ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehūñ ḥod mihri geh **var** ḡāh yoḳ (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [var,]

Añduḳca la‘lūñ añma ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ ḡamıyla ḥaddümi **var** bā-iṫālenüñ (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [var,]

Bilini ḳoç kemerveş **var** ise iki başuñ / Ḳıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [var,]

Zaḥm-ı cānum ḡördi müjḡānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür **var** iken ḡaḳ-ı nemek (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [var,]

Dāḡ-ı ḡamdan dilde biñ başlu bīñārüm **var** akar / Ey gözüüm sen ḳanda ḳalduñ **var** şuyūñ şahrāya şal (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [var,]

Yoḳ yire her ḡoncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrīdesi **var** ey ḡöñül (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [var,]

ḡamuñ sāḡar gibi ḥūn itdi baḡrum derdüñ iñletdi / Raḫīmī gibi bir mestüñ mi **vardur** kim ola ḳanzil (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [vardur, -dur]

Serv-ḳaddüñ ḡasretinden gözde ābum **var** benüm / Lāle-ruḡsāruñ ḡamıyla dilde tābum **var** benüm (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [var,]

Tāb-ı ‘aşḳuñla ciger biryān u çeşmüm ḥūn-feşān / Gel berü ‘iş it şarābum hem kebābum **var** benüm (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [var,]

Faḡr idüp ey çeşmi āḡū ger olursam ṫañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum **var** benüm (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [var,]

Nergis-i mestüñ ḡayālidür beni bī-ḡod iden / Ḥayret olmışdur özüüm şanma ki ḡābum **var** benüm (Kütahyalı Raḫīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [var,]

Ser-güzeştüm aңduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [var,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [var,]

Ey Raḥîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yoḡ ednāya bir ‘ālî-cenābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [var,]

Gül-i pür-ḥāra yoḡ meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum **var** bu bāguñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [var,]

Ruḡûbet ref‘ olup tende ḥarāretten yubüset **var** / Gözümden cüy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [var,]

Bir dem mi **var** hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [var,]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı ‘aşḡ ile / Hergiz ne cām **vardı** şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [vardı, -dı]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüiyā kıldum / Başumda devletüm **varmış** ḡubār-ı maḡdemüñ ḡördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [varmış, -mış]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıḡdum daḡi nem **var** / Ḥayālüñ cāna ‘aşkuñ bu dil-i ḡam-ḡ‘āra ḡabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [var,]

Gün olmaz yanmaya dem **var** mı ḡan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [var,]

La‘l-i cān-baḡşuñla ḡören sen şanem-sîmāyı dir / Gökden indi yir yüzine **var** ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [var,]

Yā Rab naḡar-dideden ol yāre ne ḡarr **var** / Nem ḡördi yaşum gibi bıraḡdı naḡarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [var,]

Ḡabül-i derd-i ‘aşḡ-ı yār ḡazḡ itmez müdāvādan / Ne derdüñ **var** ḡabîbüm sen yüri dermānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [var,]

Ḡana ḡarḡ itdi ruḡ-ı zerdüm sirişḡ-i lāle-ḡün / Vechi **var** dilerse şāhum baña mîr-i ‘āşḡān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [var,]

Pertev-i mihrüñle maḡv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḡi nem **var** yanuma sa‘y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [var,]

Ḡapuñda bir ışḡ olduḡına rüşen-delilüm **var** / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [var,]

‘Aşkuñ hevāsı ile geh aḡlar geh iñlerin / Nem **var** benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [var,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yoḡ bilmedüñ kimse / Benüm nem **var** yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [var,]

Ḥāşıl itdüm zaḡm-ı tḡüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem **var** ise cānā ḡazandum āb-rü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [var,]

Hezārān dāğ-ı ğam **var** gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum gönca açmaz belki geh güldē (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [var,]

Oldum şarāb-ı ‘aşkuñ ile ben müdām mest / Nem **var** cihānda ger mey ü mey-hāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [var,]

Cāndan özge yolına nem **var** Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [var,]

Hırşı artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinün ‘aqlı **var** uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [var,]

Yolum **var** devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gîr / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [var,]

Gözümün bilmezem kandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı **varımış** başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [varımış, -ımış]

Raḥîmî her ḥasîse ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet **var** ne bir kân-ı kerem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [var,]

Şu deñlü şöhretüm **var** pertev-i mihrünle ey meh-rū / Cemālün ḥaqqı almam zerreye hürşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [var,]

Leṭāfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i güyāsı **var** bir ‘aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [var,]

Raḥîminün şu deñlü şöhreti **var** mihr-i ḥaddünle / Tıttupdur gün gibi āfākı ey meh şîr-i ğarrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [var,]

var-: Gitmek, ulaşmak.

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle **var** şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [var,]

Reh-i kūyına nice yol **vara** dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [vara, -a]

Be-ḥaqq-ı nūr-ı fettāhı cemālün fetḥ-i bābumdur / Kāpuñı koyuban ğayra benüm varmağ ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [varmağ, -mağ]

Kāpuñı hem ṭāpuñı terk iden dünyā-perestānuñ / **Varur** her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [varur, -ur]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Lîk bāğa **varsa** mey var koltuğında bir kabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [varsa, -sa]

Şafā-yı ṭavf-ı Ḥicāz u hevā-yı Sa’y semā’ / Ne yol maḥām-ı kabüle **varursa** varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [varursa, -ursa]

Lebüñ ağyār-ı zülmet-çihreye ey hıızr-ı ḥaṭṭ şunma / Kırudur **varduğı** dem çeşme-i ḥayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [varduğı, -duğı]

Şeh-süvārum kişver-i göñlüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime **varam** dād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [varam, -am]

Bāğa **varup** serviler seyrān iderse tañ degül / Bu Raḥîmî şive-i reftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [varup, -up]

Senüñle yüze yüz da'vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin **varmasun** tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [varmasun, -masun]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-nażar / Yine ḳaddüñ yanına **varur** ṭurur ṭoĝru gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [varur, -ur]

Göñül hecr-i ruḡ u zülfüñle batdı ḳara ḳayĝuya / Düĝüne **varmaludur** aña nisbet şimdi mātemli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [varmaludur, -maludur]

Dutar dāmānumı ḳarşu gelür kūyına **varduḳca** / Bu gün bir mihribānum yoḳ seg-i cānāndan ĝayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [varduḳca, -duḳca]

var yüri: Var git.

Raḥîmî mülk-i ĝamda **var yüri** başuña sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir ḳurı ĝavĝā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [var yüri,]

varınca: ...e varıncaya kadar.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çin seḫer peydā / İder tā Çin ü Māçine **varınca** müşĝter peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [varınca,]

Şām-ı maĝrib Hind anuñdur zülmeye **varınca** tā / ‘Āleme ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [varınca,]

vāris-i mülk-i süleymān: Hz. Süleyman'ın devletinin varisi.

İltifātını Raḥîmî mūruñuñ eyle ziyād / **Vāris-i mülk-i Süleymānı** sezā-yı taḫt u tāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [vāris-i mülk-i süleymānı,]

vāris-i taḫt-ı süleymān: Kanûnî Süleyman'ın tahtının varisi.

Ne ĝam dīv-i ‘adūdan **vāris-i taḫt-ı Süleymānsın** / Selim ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [vāris-i taḫt-ı süleymānsın, -sın]

varlık:

1. Mevcudiyet, vücut.

Zerreveş maḫv eyledi mihr-i dehānuñ **varlıĝum** / Yoḳ yire niçün ider cāndan beni bī-zār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [varlıĝum, -um]

Yoluña nem var ise ser-cümle iṣār eyledüm / **Varlıĝumda** dilde ĝam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [varlıĝumda, -umda]

Varlıgum naqd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [varlıgum, -um]

Mecāzuñ **varlığı** yoqdur haqīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [varlığı, -ı]

2.Maddi varlık.

Mecāzuñ varlığı yoqdur haqīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle **varlık** kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [varlık,]

varṭa-i ğam: Gam kuyusu.

Bahr-i fūrkatde kaldı dil yād it / **Varṭa-i ğamda** āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [varṭa-i ğamda, -da]

varṭa-i hicrān: Ayrılık kuyusu.

Ağyāra alarğa deñiz ey kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp **varṭa-i hicrāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [varṭa-i hicrāna, -a]

vaşf:

1.Nitelik, özellik.

Ruḥuñ **vaşfında** cānā şî'r-i rengînumde her noqta / Şanasın 'arız-ı dünyāda naqş-ı ḥāl-i Hindūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [vaşfında, -ında]

Leblerüñ **vaşfında** cān-baḥş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben Rūḥ-ı ḳudsiden sebaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [vaşfında, -ında]

Rahîmî başka dîvān itdi **vaşfuñ** yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdār idüp dîvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [vaşfuñ, -uñ]

2. Övgü, övme || Betimleme.

Gül yüzi **vaşfında** şî'rüm gördi ol ğonca didi / Āferîn ey bülbül-i tab'ı hoş-elḥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [vaşfında, -ında]

vaşf-i hāl: Bir kimsenin veya şeyin durumunu anlatarak tarif etmek.

Eger diñlense şāhum **vaşf-ı hālüm** / Yazardum çapuña ṭumār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [vaşf-ı hālüm, -üm]

vaşf-ı hüsn: Güzelliğın methi.

Raḥīmī āferīn fehmiñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsndür / O şāhuñ **vaşf-ı ḥüsnini** ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [vaşf-ı ḥüsnini, -ini]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehā şî'ri Raḥīmī bendeñüñ / Mihr-i 'ālem-tāb gibi çavı taldı 'āleme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥīmī bendeñüñ her bir sözi / Haḫḫ budur kıymetde birdür gevher-i vālāyla (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şî'rümi Cibril-i emīn / Çıkarup 'arş-ı 'alā sākına ḥālḥāl itdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

vaşf-ı ḥüsn-i şām: Akşamın güzelliklerinin niteliği.

Āferīn aḥsente aḥsent ey Raḥīmī ṭab'uña / **Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı** kılduñ zātı gibi 'ālī-şān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [vaşf-ı ḥüsn-i şāmı, -ı]

vaşf-ı kadd: Boyunun niteliği.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥīmī rast u mevzün-ṭab'dur / Luḫf-ı güftāruñla ağzından yağar dürr-i ḥoş-āb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [vaşf-ı kaddüñle, -üñle]

vaşf-ı leb ü dehān: Ağız ve dudağın niteliği.

Cānā laṭif ü nāziük **vaşf-ı leb ü dehānuñ** / Fikr-i daḫiḫ ü bāriḫ ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [vaşf-ı leb ü dehānuñ, -uñ]

vaşf-ı leb: Dudağın özelliği.

Deryādur eyā kān-ı kerem ṭab'-ı Raḥīmī / **Vaşf-ı lebüñ** itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [vaşf-ı lebüñ, -üñ]

La'l-i ḳanduñ zıkr ider dā'im Raḥīmī Ḥusrevā / Penc Şirīn ṭab' olur **vaşf-ı lebüñ** tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [vaşf-ı lebüñ, -üñ]

vaşl: Kavuşma, vuslat.

Raḥīmī pür-ḥarāretdür senüñ bu izṭırābuñdan / Meger **vaşluñ** şarābı def' ide ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [vaşluñ, -uñ]

İd-ı ferḥunde yeter **vaşluñ** Raḥīmī bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh 'id āña rüz u id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [vaşluñ, -uñ]

Hecr olmasaydı ḳadrü mi olurdu **vaşluñuñ** / Bulmazdı rüze olmasa ḫiç i'tibār-ı 'id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [vaşluñuñ, -uñuñ]

Ey Raḥīmī **vaşlın** umma ol gözi mestüñ müdām / Bir ḥayāl-i ḫüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [vaşlın, -ın]

Baňa hecrüñde ğam **vaşluñla** şādān olmadan yegdür / Dili bimār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [vaşluñla, -uñla]

Himmat eyle Hızrveş ğarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Ğayli demdür göz göre **vaşluñ** kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [vaşluñ, -uñ]

Ğamze bir keskin ħarāmî çeşm-i fettān yol başar / **Vaşl** ise bir ince bil ğāyet maħall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [vaşl,]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yoķdur efserde dimāğında anuñ **vaşla** mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [vaşla, -a]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm **vaşluñla** şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [vaşluñla, -uñla]

İrüp Bağdād kūyına olunca **vaşluña** mevşıl / Gözümüñ ħara ħanlı yaşı ğarķ itdi Ķaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [vaşluña, -uña]

vaşl-ı ħayāl-i yār: Sevgiliye kavuşma hayali.

Ķāni‘ olsa dil n’ola **vaşl-ı ħayāl-i yār** ile / Bî-sütūnda naķş-ı şîr’in oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [vaşl-ı ħayāl-i yār,]

vaşl-ı mesned: Kavuşma dayanağı.

Yār yār ağyār u ‘aşıķ zār u miħnet bî-şümār / **Vaşl-ı mesned** şabr-ı bî-ħadd dār-ı hicrān her ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [vaşl-ı mesned,]

vaşl-ı nigār: Sevgiliye kavuşma.

Esîr-i bend-i ğurbetdür göñül ‘azm-i diyār ister / Ciger mecrūħ-ı tîĝ-i hecrdür **vaşl-ı nigār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [vaşl-ı nigār,]

vaşl-ı yār: Sevgiliye kavuşma.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz **vaşl-ı yār** / Kim bilür Ħaķķ kime taķdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [vaşl-ı yār,]

vaşluña ir-: Kavuşmak, birleşmek, bir araya gelmek.

Müşkil budur ki **vaşluña irmezden** öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baňa intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [vaşluña irmezden, -mezden]

Raħîmî bāl-i himmetle hümāyün **vaşluña irdi** / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [vaşluña irdi, -di]

vatan tut-: Vatan edinmek, yerleşmek.

Vaṭan ṭutdı gözüm içre ḥayāl-i la'l-i dendānuñ / Ne cevher ma'deniyüz gör ne dürrüñ kâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [vaṭan ṭutdı, -dı]

vāveylā: Çığlık, feryat, yaygara.

Vāḳı'anda dün gece Mecnūnı gördüm zār ider / Āh u **vāveylā** vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vāveylā,]

vaz': Durum, biçim.

Sen leb-i mey-gün ğamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı **vaz'ımı** mey-ḥāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [vaz'ımı, -ımı]

vaz' it-: Koymak.

Vaz' iden ḳudret nigîni üzre insān cevherin / Ḥātem-i la'lüñe mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [vaz' iden, -en]

ve: Hem.

Ne dil kim meyl-i 'azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal'at / **Ve** ger ṭāvūs-ı ḳudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ve,]

vecd ü ḥālāt ehli: Keder ve hal ehli.

Biz muḳîm-i kūy-ı rüsvâyuz ḥarābāt ehliyüz / Şāf-dil pākîze-meşreb **vecd ü ḥālāt ehliyüz** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [vecd ü ḥālāt ehliyüz, -yüz]

vech:

1. Çehre, yüz.

Ġayrı **vechinden** gönül mir'ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün 'arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [vechinden, -inden]

Şāf ḳıl cān gözgüsin ḳıl 'arız-ı dildārı seyr / **Vechi** yokdur ey gönül ḳılma şaḳın aġyārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [vechi, -i]

Gönül deyrinde bu **vechiyle** yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilāli aña ḳaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [vechiyle, -iyle]

2. Yön.

Ne **vechiyle** cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū'ıñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [vechiyle, -iyle]

3. Sebep, vesile, münasebet.

Ꞑamu eŖyāda her **vechile** vechü'llāhı seyr eyle / Ŗafā ehline ey Ŗūfi bu mir'āt-ı muŖaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [vechile, -ile]

Ꞑana ġarꞑ itdi ruḥ-ı zerdüm siriŖk-i lāle-gün / **Vechi** var dilerse Ŗāhum baña mîr-i 'āŖıķān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [vechi, -i]

Pertev-i mihrüñle Ŗol **vech** ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse farḑ itmez vücüdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [vech,]

vech-i hasen: Güzel yüzlü. // Sevgili.

Ŗu gibi yüz sürüyü geldi çemenler ḥıdmete / Tā ola **vech-i hasen** gibi sürür-efzā-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [vech-i hasen,]

vech-i ma'nā: Mana biçimi.

'Ayn-ı idrākiyle gel mir'āt-ı dehre kıl nazar / **Vech-i ma'nā** gösterür her Ŗüret-i eŖyāya baḑ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [vech-i ma'nā,]

vech-i ra'nā: Güzel yüz.

Cihānda görmedüm bu **vech-i ra'nā** nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun Ŗāyed ġörüñ ol ḥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [vech-i ra'nā,]

vech-i yār: Sevgilinin yüzü.

Göñlüñüñ āyinesi kesb eylesün dirseñ Ŗafā / Ꞑo Rahîmî Ŗüret-i āġyārı **vech-i yāra** baḑ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [vech-i yāra, -a]

vech-i zıyā: Aydınlık yüz.

İrdi mi ol māha āyā ben ġubārından keder / Gözġü sende 'ālemüñ **vech-i zıyāyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [vech-i zıyāyı, -yı]

vechü'llāh: Ulu, yüce, büyük yaratıcı, Allah.

Ꞑamu eŖyāda her vechile **vechü'llāhı** seyr eyle / Ŗafā ehline ey Ŗūfi bu mir'āt-ı muŖaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [vechü'llāhı, -ı]

vefā: Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

Ƙara zülfüñ gibi ‘aql u Ƙararı tār-mār olmuş / **Vefā** deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [vefā,]

Rahîmî bendeñi gibi **vefā** zencîri bend itmiş / Ʀapuña boynı bağlu çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [vefā,]

Artırursın **vefāñı** ğayrılara / Mihrüñ ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [vefāñı, -ñı]

Ey Ƙaşı yā zağm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belādur ya **vefā** umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [vefā,]

Anuñ için ruğ sürer şāhum Rahîmî Ƙapuña / Nağ-ı hüsnüñde **vefā** şađrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [vefā,]

Dile derdüñ yeter devā n’eyler / Cevrüne rāzıyam **vefā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [vefā,]

Rikābuñdan Rahîmî sāye gibi bir ğün ayrılmaz / **Vefā** yolında ol sābit-Ƙadem bir hāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [vefā,]

Beni şahrāya şalan şu gibi haddüñ hayālidür / **Vefā** tağında ser-mest eyleyen çeşm-i ğazālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [vefā,]

Uşandı dār-ı ğurbetden ğöñül ‘azm-i diyār ister / **Vefā** şehrinde bir ‘ālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [vefā,]

Vefā resmin recā itme rağib-i zişti-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kilki-i fiğrat nağş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [vefā,]

Ten-i hāşākini nār-ı mağabbet ğarđ-ı nūr eyler / **Vefā** bezminde şevđıyla yanar pervānesi ‘aşđuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [vefā,]

Vefālar ğörmüşem sen nîk-i haşlet şāh-ı hurremden / Velî ađyār-ı bed ğirdārdan çok cevri ü ğam çekdüüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [vefālar, -lar]

Vefā ummañ bu dünyā derd-i bî-pāyānımış bildüm / Şoñı ma‘müre-i dehrüñ yine vîrānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [vefā,]

Rahîmî ğöre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luğfin / Rağibe meyl idüp kesmez **vefāsın** ben Ƙulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [vefāsın, -sın]

Başumı iltür **vefā** meydānına nāđış Ƙadem / Ben erenlerle bu ğün ğayret semendin Ƙoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [vefā,]

Ey Rahîmî yüğriği oldum **vefā** meydānınuñ / Öğdüñ alursam n’ola hığmet semendin Ƙoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [vefā,]

Murād-ı cān murāduñdur ümidüm zāt-ı pāküñdür / **Vefā** yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [vefā,]

Yiter sür şeh-süvārüm üstüme nāz u cefā rağşın / ğünidür ayalandur zerre kim mihr ü **vefā** rağşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [vefā,]

Vefā şeklini bu ‘abūsü’l-vechden alucadan ummā / Bir āhir şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [vefā,]

Saña qahr u cefâ isnâd iden mihr ü **vefâ** bulmaz / Senüñ derhemlerüñ hod merhem-i maqbul-i dil-rîşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [vefâ,]

Rahîmiyem **vefâ** cem'inde bir tâbende şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derünümünden yaqar lâlê
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [vefâ,]

Rahîmî şanma şâhum şâd olup bir gayra yâr oldı / **Vefâ** bendinde bendeñdür muqayyeddür melâlülê
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [vefâ,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-â-dem sürmek isterseñ / **Vefâ** peymânesiyle sâkiyâ añ mest ü qallâşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [vefâ,]

Mağabbet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdâniyuz şimdi / **Vefâ** kuhsârınıñ Ferhâd-ı bî-sâmâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [vefâ,]

Vefâdan bir eşer yoq gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi mâ'ildür açılğan hûr ile verdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [vefâdan, -dan]

vefâ bâğı: Sözünde durma, dostluğı devam ettirme bahçesi.

Ser-i küyuñda qaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / **Vefâ bâğınuñ** öz şâhında bir berg-i hazân qalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [vefâ bâğınuñ, -nuñ]

vefâ bahri: Vefa denizi.

Vefâ bahrinde her bir qatre bir 'ummân-ı hikmetdür / Mağabbet pertevinde zerre mihr-i 'âlem-ârâdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [vefâ bahrinde, -nde]

vefâ ehli: Vefalı kişi(ler) || Âşık.

Ey dost işigünden ırağ eyle 'adüyü / Olmaz o **vefâ ehline** enbâz-ı mağabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
22, Beyit 4). [vefâ ehline, -ne]

Yoluñda cân virendür başa altın şan'at-ı aşkuñ / **Vefâ ehlini** şâhum şanma kayd-ı kâr-bâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [vefâ ehlini, -ni]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî bir dem qapuñdan ayru olmaq dil-berâ müşkil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [vefâ ehline, -ne]

Vefâ ehline cevri qadıdan qullan benüm şâhum / Yoluñda hâküñe orsayı qo luţfuñla ur sâye (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [vefâ ehline, -ne]

vefâ eyle-: Sevgi ve dostluk göstermek.

Râziyam her kime **eylerseñ vefâ** / Cevrüñ ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 2). [vefâ eylerseñ, -rseñ]

vefâsız: Vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen.

Vefâsız lāle-ḥaddıçün dile dāğ-ı cefâ urmam / Perîşân olmazam geçdüm hevâ-yı kākülünden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [vefâsız,]

Sîne de iki elif kolumda iki dāğ-ı ğam / Sen **vefâsız** serv-ḳadd gül-ruḥ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [vefâsız,]

veh: Vah, yazık.

Araya almış raḳîbi âsîtānuñ itleri / Bu ulu raġbet aña da **veh** ḥaḳâretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [veh,]

Eksük olmaz zülf ü ḳaddünden hevâlar başuma / **Veh** bu sevdâdan gelür āhir belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [veh,]

velâyet: Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, velî olma, velîlik, ermişlik.

Luḫ ile yap yap Raḫîmînuñ yıḳık göñlin hemân / Bir **velâyet** zâhir it ey kām-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [velâyet,]

Ol ḥâkim-i muḫlaḳdan anı eyle tevaḳḳu' / Maḥkûm ola ḥükmüne **velâyet** Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [velâyet,]

velî: Ama, fakat.

Doḳunmaz tîr-i müjġānuñ geḫer görmezlenür ūimdi / **Velî** ey ḳaşı ya cāna geḫer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [velî,]

Ṭayanup ğamzeñe ḫeşmüñ döker ḳan / **Velî** ūorsañ geḫer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [velî,]

Göñlüm alan o ḫeşm-i dil-cüdur / **Velî** sevdâlara ūalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [velî,]

Raḫîmîyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksānem / Güneş gibi **velî** mihrüñle ey meh iştihārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [velî,]

Seyl-i sirişküm eyledüm 'ālemde cüybār / Ol serv-i ḫoş-ḫırāmı **velî** ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [velî,]

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaḳlu servi **velî** ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [velî,]

Benüm gözümde göñlümde ḫayāl-i cām-ı la'lüñdür / **Velî** ğayruñ ūarāb-ı ḫoş-güvārı var benüm yoḳdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [velî,]

Terk it vücūdi benligi tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür **velî** benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [velî,]

Velî miḫnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp ūfi geḫi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [velî,]

Olup dil Şu gibi sen serve m 'il / **Vel ** yok b g-ı vaşla yol ne h Őil (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 165, Beyit 1). [vel ,]

Vef  ehline  s ndur yolu nda c n fid  itmek / **Vel ** bir dem  apu ndan ayru olmak dil-ber  müşkil (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 176, Beyit 6). [vel ,]

H ŐŐa h Őıyyet  omıŐ la' l nde ol c n  fer n / Bezl-i c n c 'iz **veli** andan c d  emr-i muh l (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 178, Beyit 5). [veli,]

Vef lar görmişem sen n k-i h Őlet Ő h-ı hürremden / **Vel ** agy r-ı bed gird rdan çok cevr   gam  ekd m (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 186, Beyit 4). [vel ,]

 cersin çana çana mey yirine  aŐıku n  anın / **Vel ** ey çeşm-i mestüm  ani  olmaz  anı bilmezsın (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 229, Beyit 6). [vel ,]

EŞk    hum d n iki Ő hid götürdüm mihrine / Didi biri  anludur biri **veli** Ő dik g v h (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 276, Beyit 4). [vel ,]

Budin m lkinini yıkmaŐ hiç zülf-i y re  y nd r / **Vel ** ey Ő h-ı  sl m olma r zısın nev-ayına (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 303, Beyit 6). [vel ,]

Ne  avg sında ne Őull ndayum Ő hum **veli** dehrün / NaŐıb olmadı bir tenh  maŐal heng meden  ayrı (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 325, Beyit 2). [vel ,]

Rah m  r y-ı zerdiyle egerçi sikke-Şüretdür / **Vel ** bir aŐesi yok eşk-i sim-efŐ ndan  ayrı (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 344, Beyit 5). [vel ,]

vel kin: Vel kin, ama, fakat.

Nice demdür gözüm yaşıyla dery   Őin lardı / **Vel kin**  teŐ-i  humla Şimdi r Ően  meŐ al (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 164, Beyit 7). [vel kin,]

Rah m  yok durur eksükligüm mihrinde ol m hu n / **Vel kin**  ıldı tekml  olmadı h yf  ki noŐŐ num (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 201, Beyit 5). [vel kin,]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir Őem -i ruŐs ru n / **Vel kin** oda yanmış c na süzumdan g d z irdi (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 349, Beyit 2). [vel kin,]

vera: Allah'tan korkup haramdan, g nahtan, kötülüklerden sakınma, d n  buyrukları titizlikle yerine getirme, takv .

Geçdi taŐv  v  **vera'dan** oluban mest   h r b / Şorma aŐv l-i Rah m yi ki r sv l ğı var (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 46, Beyit 5). [vera'dan, -dan]

Beni h l mde  o n ben  zge h let iŐtiy r itdüm / **Vera'** ehlin  oyup k y-ı h r b t iŐtiy r itdüm (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 194, Beyit 1). [vera',]

verd: G l.

Vef dan bir eşer yok gülşeninde ey Őab  dehrün / Hev ya servi m 'ildür aŐılđan h r ile **verdi** (Kütahyalı Rah m  D v nı, Gazel 341, Beyit 3). [verdi, -i]

verd-i ḥandān:

1. Gülen/açılmış gül.

Dāğ-ı ğam yaqdı dile bir **verd-i ḥandān** sīnelü / Ğoncaveş ḥūn itdi baĝrum ol ğülistān sīnelü (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1*). [*verd-i ḥandān,]*

2. Gülen gül. || Sevgili.

Ḥārlarla açılır ol **verd-i ḥandān** her ṭaraf / Bir dem olmaz kim ğözümdeñ aqmaya qan her ṭaraf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1*). [*verd-i ḥandān,]*

Hem-dem-i ḥār oldı her bir **verd-i ḥandān** ey ğönül / ‘Andelibāsā demidür eyle efgān ey ğönül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1*). [*verd-i ḥandān,]*

Qanlu yaşum ‘Aşılı ırmaĝınuñ mānendidür / Ter dutar her dem aqup ol **verd-i ḥandān** bāĝını (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2*). [*verd-i ḥandān,]*

verd-i i‘tibār: İtibar ğülü.

Şehā ṭab‘-ı Raḥîmî bülbül-i bāĝ-ı belāĝatdur / Anuñçün ğülşen-i kūyuñda **verd-i i‘tibār** ister (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5*). [*verd-i i‘tibār,]*

verd-i ra‘nā: Hoş, parlak gül || Sevgili.

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yapraqdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūḥ tek sen **verd-i ra‘nāya** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6*). [*verd-i ra‘nāya, -ya]*

verd-i bî-ḥār: Dikensiz gül.

Her ğül-i pür-ḥār için zār olma zinhār ey ğönül / ğülşen-i ‘ālemde yoq bir **verd-i bî-ḥār** ey ğönül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1*). [*verd--i bî-ḥār,]*

v‘ey: Ve ey.

Ey Nihāl-i ser-firāz-ı ğülşen-i ‘irfān-ı cüd / **V‘ey** ğülistān-ı leṭāfetde ğül-i ḥandān-ı cüd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1*). [*v‘ey,]*

Sāḥa-i fażl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu ğün / Ey ḥabāb-ı ma‘rifet **v‘ey** ḥazret-i sultān-ı cüd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7*). [*v‘ey,]*

vezir: Hükümdar vekili, sivil ve askeri yetkileri olan ve paşa sanına erişmiş bulunan en yüksek aşamalı görevli.

Ferāĝat-baḥş olur şāḥ u **vezire** inkiyād itmez / Olanlar qalb-i istignāyıla ferzānesi ‘aşquñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2*). [*vezire, -e]*

vir-:

1.Bağışlamak, ihsan etmek.

Rahîmî tâc-ı sulţāna ğubārdur dergehüñ **virmez** / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [virmez,-mez]

Her diyāra kim qadem başsañ kudümünden şehā / Hārdan güller biter her hāra **virür** la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [virür, -ür]

Şol demde yine nāle **viren** kıadir-i kıuddüs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [viren, -en]

Cennet ü tûbāya **virmez** kıāmet ü didāruñı / Himmeti şāhum Rahîmî bendeññ ğāyet büend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [virmez, -mez]

Ğam-ı ferdā için endişe çekme bu ğüni hoş ğör / Yine **virme**k anuñdur luţ ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [virme, -mek]

Yoluñda cān **virendür** başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma kıayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [virendür, -endür]

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya begliĝin **virseñ** / Kıabül eylersem anı kāfer olayın bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [virseñ, -señ]

Yine beg **vir**di Rahîmî hālüne dil-murĝını / Himmetüñ ĝibi büend olur hücum-ı şāh-bāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [vir, -di]

Cān idi borcumuz lebüne eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne **vir**e eline havālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [vir, -e]

Virürdüñ hırmen-i dihkān-ı dehrüñ hāşılın şūfi / Elüne ĝirse ger ĝendüm kıadar pervānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [virürdüñ, -ürdüñ]

Dirhem ü dīnāradur raĝbet hünerde yok revāc / Naqd-i ‘ömrüñ **vir** olup cehle hāridār ey ğöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [vir,]

Āsitānuñda Rahîmîye ĝedālĝ **vir**düñ / Kıula devlet virici hāzret-i sulţānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [vir, -dün]

Haţţ-ı ruhsāruñ yazaldan ‘arızüñ üzre nişān / **Vir**diler derd ehline ğüyā ki menşür-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [vir, -diler]

Almazam hābbeye tûbāsını bāĝ-ı huldüñ / Hüner oldur saña bir serv-i hırāmān **vir**sün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [vir, -sün]

Ğel toĝrudalum biz dümeni baħr-i ‘atāya / Almaĝ bizüm ü **vir**me o sulţāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [vir, -mek]

El kıaraldan kıomadı zülfi bu miskinde kıarār / **Vir**di hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [vir, -di]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerifüñ / **Vir**miş elüne Hāĝĝ yed-i tākāt Baba Hāzma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [vir, -miş]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-‘işmetüñ / **Virmedi** koynını zindānuñ Zelîhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [virmedi, -medi]

Râstî bir tâze revnağ **viridi** cism-i ‘âleme / Hıl‘at-i şâhî şehâ sen kâmeti bālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [viridi, -di]

Meclise geldüğini di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kânı **vireyin** sâkî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [vireyin, -eyin]

Nağd-i cān **vir** idüm rûz-ı vişâline bedel / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [vire, -e]

Leb-i cān-baḥşî **virür** hasta dile gerçi ḥayât / Sitem-i ğamze-i fettân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [virür, -ür]

2.Satmak.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aqçaya **vir** bî-ḥisâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [vir,]

3.Kazandırmak.

Geh bozar gâh düzer şafḥasını bedr-i münîr / **Viremez** defter-i ḥüsnüñe beyâz üzere nâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [viremez, -emez]

4.Değişmek.

Raḥîmî dü cihâna dergehüñ **virmez** benüm ḥānum / Anı vallâhi şanma bir daḥî dâr u diyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [virmez, -mez]

Cihân devletine kapuñ **virmezin** / Hülüş eyle ‘abd-i vefâdaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [virmezin, -mezin]

Mîhr ü mâḥ öpmege **virmem** ayağüñ toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [virmem, -mem]

5.Teslim etmek.

Devleti Ḥaḫḫ umarum saña **vire** sulṭānum / Zât-ı pākünde vücūhât ile var istiḫkāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [vire, -e]

Eteğüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ḥ‘âr-ı ‘aşḫ / Dökseler ger çanını **virmez** anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [virmez, -mez]

Çîn-i zülfini Ḥiṭâ vü Ḥotene **virme** ḥaṭâ / Ki şaḫın alma ḥaṭ u ḥaddına Rüm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [virme, -me]

6.Yetiştirmek.

Âb-ı fûrkâtle nice dem perveriş kılmak gerek / Mîve-i vuşlat **vire** tâ şâhsâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [vire, -e]

vîrân:

1. Yıkık, yıkılmış, harap (yer).

Ey Raḥîmî ‘aşkuña dil şol zemân **vîrân** iken / Daḥî maḥfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [vîrân,]

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / Şoñi ma‘mûre-i dehrüñ yine **vîrânımıñ** bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [vîrânımıñ, -ımıñ]

Raḥîminüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mâlüñdür sen ol **vîrânı** bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [vîrânı, -ı]

Dü ‘âlemde hemân şâhum kabûl-i dâğ-ı derdüñdür / Raḥîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün o **vîrânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [vîrânı, -ı]

2. Yıkık dökük, harap olmuş yer || Âşık.

Ten-i ma‘mûr-ı ‘aşkuñ gencine cây olmak ecliçün / Yıkup yire berâber itdügüñ **vîrânıñı** yâd it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [vîrânıñı, -uñı]

vîrân eyle-: Yıkmak, harap etmek.

Göñlümüñ ma‘mûresin ey kâş **vîrân eylesem** / Genc-i ‘aşkuñ dil-berâ içinde pinhân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [vîrân eylesem, -sem]

vîrân it-: Yıkmak, harap etmek.

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüsn / Qalmadı bir dil ki **vîrân itmedi** ol mâr-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [vîrân itmedi, -medi]

Göñül ma‘mûresin **vîrân iderse** yâre incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi‘mâr sağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [vîrân iderse, -erse]

vîrân ol-: Yıkılmak, harap olmak, perişan olmak.

Ġamum şorma benüm mesrûr dil-i ma‘mûra ḥaṭırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle **vîrân olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [vîrân olmayan, -mayan]

‘Aşk ile **vîrân olan** dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hiç diler mi şâdlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [vîrân olan, -an]

vîrâne: Yıkılmış, harâb olmuş yer.

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil **vîrânedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [vîrânedür, -dür]

Bu mâl-hulyâ-yı ‘aşkuñ n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe **vîrâne** var içinde genc-i şâyegân ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [vîrâne,]

Ṭılısmât-ı vücûduñda maḥabbet gencini ḫıfz it / Raḫîmî olğör yap yap hemân **vîrânesi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [vîrânesi, -si]

Vîrâneñüm ḫayâl-i ‘aşkuñla didüm ey dost / Didi Raḫîmî anı yap yap ‘imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [vîrâneñüm, -ñüm]

N’ola mesken ṭutsa göñlümdede ḫayâl-i ḫüsni-yâr / Bulınur **vîrânedede** elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [vîrânedede, -de]

Yine yap yap yapagör ḫâliyâ **vîrânedür** göñlüm / Anı ma‘mûr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [vîrânedür, -dür]

vîrâne ol-: Yıkılmak, harap olmak.

Çıksun şu cân ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile **vîrâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [vîrâne olmaya, -maya]

vîrâne ṭavr kıl-: Yıkık dökük ṭavırlı yapmak.

Ḳıldı cevr-i yâr-ı dil ma‘müresin **vîrâne ṭavr** / Seng-i mihnetle binâ ṭarḫ itdi üstâdâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [vîrâne ṭavr ḫıldı, -dı]

vird: Sık sık ve devamlı okunan dua.

Ruḡ-ı verdüñle **virdüm** Süre-i Nûr / Ḳaşuñ fikr ile zıkrüm nûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [virdüm, -üm]

Raḫîmî ḫuluñuñ **virdi** budur kim dâ‘imâ ‘ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı ḡülşen-i bâḡ-ı cihân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [virdi, -i]

vird-i müstecâb: Kabul olunmuş dua.

Unutma añ Raḫîmî ḫuluñı dıñnâm-ı la‘lünden / Benem ol ey mürüvvet kânı **vird-i müstecâbumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [vird-i müstecâbumdur, -umdur]

vird-i seḫergâh: Seher vakti duası.

Vücûd-ı nâzûk-i cânânı yâ Rabb şaḫla âfetden / Raḫîmî ḫasta-i zârüm budur **vird-i seḫergâhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [vird-i seḫergâhum, -um]

virci: Verici, veren.

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālîk virdüñ / çula devlet **virici** ḥazret-i sultānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [virici,]

vişâl: Ulaşma, kavuşma.

Ne ğam çek şâm-ı hecr için ne şād ol rûz-ı vaşl için / Raḥîmî her **vişālûñ** āḥiri hicrānımış bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [vişālûñ, -üñ]

Raḥîmîyem oldum firākuñla yār / **Vişālûñi** t̄alib emekdāruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [vişālûñi, -üñi]

Vişālûñ māhına gördüm seḥāb-ı hecr olur mā'il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra t̄abşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [vişālûñ, -üñ]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmüş adam yok / Perî **vişāl** gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [vişāl,]

Ruḥ u la'lüñle cān ḥod an uĝuduñ dur gülüm balüm / **Vişālûñ** ḥ'ānınuñ muḥtāc u an ḥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [vişālûñ, -üñ]

Virmez **vişāle** nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi' itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [vişāle, -e]

vişāl-i bāĝ-ı cennet: Cennet bahçesinin vuslatı.

Gel görin izḥār-ı didār it Raḥîmî 'āşıa / Ey **vişāl-i bāĝ-ı cennet** rüy-ı rıdvanum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [vişāl-i bāĝ-ı cennet,]

vişāl-i miyān: Beline kavuşma.

Yol bulmadı **vişāl-i miyānuña** ıl adar / Bu yolda ḥayf zāyi' olan 'ömr-i nāzenin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [vişāl-i miyānuña, -uña]

vişāl-i şehriyār-ı yār: Sevgilinin padişahının kavuşması.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem'-i encüm olmazdı / Hemān kendü özin yanmaĝa tenhā bir ocaĝ ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [vişāl-i şehriyār-ı yāra, -a]

vişāl-i yār: Sevgiliye kavuşma.

Ḥurrem **vişāl-i yār** ile aĝyār ben ĝarîb / Oldum firāk u ḥasret ile ğam-ĝüsār-ı 'id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [vişāl-i yār,]

vişālûñ bāĝı: Kavuşma bahçesi.

Şabā gibi **vişālûñ bāĝına** bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şaḥrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [vişālûñ bāĝına, -üñ, -na]

vişne: Gülgillerden, dalları kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağacın genellikle reçel ve şerbet yapılan, kırmızı renkte ekşimtırak meyvesi, ekşi kiraz..

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey **vişne** / Mezāk-ı mey-hoşuñ rengin teselli cāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [vişne,]

Lebinden dem uraldan sen döker kıan çeşm-i giryānum / Niçün kıan üzre kıan itdün girüp meydāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [vişne,]

Şeker gibi ezildün gördi aluñ la'l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [vişne,]

Lebi şeftālusı cüllābına ben kıanda kıandum āh / Şehādet itme nā-ħak yere girme kıana ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [vişne,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī'atdur / Şaķın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [vişne,]

Baņa 'unnāb-ı la'linsüz ne cānum kıayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [vişne,]

Rahîminüñ lebi hecriyle akan kıanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [vişne,]

vukûf: Bilgi.

Ĥāl-i erkāna **vukûfi** var Rahîmî bendeñüñ / Ğāh paşayı gehi ĥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [vukûfi, -ı]

vuşlat: Kavuşma, buluşma.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi ĥaķı ey āfiṭāb / 'Arşa döndi şehir-i Mar'aş ṭoldı nūr-ı fetḥ-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [vuşlatuñla, -uñla]

Fürķatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān / **Vuşlatıyyla** şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [vuşlatıyyla, -ıyyla]

Ğuşşa-i hecrüñ Rahîmî ğöñlini ğamnāk ider / **Vuşlatuñla** luṭf idüp şād it feraḥnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [vuşlatuñla, -uñla]

Ķara baĝrum un idüp devrān aĝartdı şaķalum / **Vuşlata** nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [vuşlata, -a]

Vuşlatuñ olmaz müyesser ğuşşa-i aĝyārsuz / Ğülşen-i 'ālemde ey ğül gibi pür-ħārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [vuşlatuñ, -uñ]

Bilmedüm **vuşlatına** ĥasta Rahîmî çāre / İntizār-ı ğam-ı hicrān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [vuşlatına, -ına]

vuşlat bul-: Kavuşmak.

Ben senüñle fūrkatüm **vuşlat bulursam** söyleşem / Ey gözi bīmār ger şihhat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [vuşlat bulursam, -ursam]

vuşlat-ı dildār: Sevgiliye kavuşma.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ʿid / Kaʿbe haqqı hoş şafâyıla geçer devrān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [vuşlat-ı dildāra, -a]

vü: Ve.

Cigerde hūn-ı hasret gözde eş-i gam işigüñde / Bilinmedük daḥi nem kaldı ger maḥfî **vü** ger peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [vü,]

Ḳanda ḳandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey seḥā **vü** mekrümet kâni benem ʿaṣşān-ı cüd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [vü,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümîd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā **vü** maḳşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [vü,]

Ġarrā ḳaşuña beñzemeyeydi **vü** ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [vü,]

Geçdi taḳvā **vü** veraʿdan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîġi var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [vü,]

Reh-i kūyına nice yol vara dil yalvarıma / ʿAḳl ise kendüyi güm-geşte **vü** gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [vü,]

Vāḳʿamda dün gece Mecnūni gördüm zār ider / Āh u vāveylā **vü** Leylā zikrini tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vü,]

Gözümnden çıḳdı yaşum gibi bu dünyā **vü** mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmîd-vārı var benüm yoḳdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [vü,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Āh ider ḳarşu duḥān lāle **vü** kuhsāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [vü,]

Fiġān u nāle **vü** āh-ı ḥazînem ṭıtdı gülzārı / Raḥîmî bir ḥazān-dîde hezārüm zāratur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [vü,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ʿaşkuñuñ / Nāle **vü** feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [vü,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sîne dāġ-ı ḥasret ile ḥasta **vü** efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [vü,]

Dāne **vü** dāmıyla ḥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [vü,]

Varlıġum naḳd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā **vü** mā-fihā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [vü,]

Dîdemüñ nûrî **vü** sînemde sürûrum sensin / Cānumüñ cānı **vü** hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [vü,]

Mürîdüñ olmayan haqqā senüñ merdûd-ı ‘ālemdür / Muhibb ü muhlîş olmışdur saña bî-gāne **vü** h^vişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [vü,]

Bülbülüñ nāle **vü** feryādı hezār olsa ne ğam / Gül olur hāra muķārın o ğam-ı ğavgāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [vü,]

Geh ğam-ı hecr Raĥîmî **vü** geh ümmîd-i vişāl / Yoķ mı bir çāre meded ħaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [vü,]

Sāde **vü** şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [vü,]

Ġarķa virdi āb-ı çeşmüm süy-ı baĥri ser-be-ser / Dûd-ı āhum çerķe irdi şāhidüm māi **vü** māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [vü,]

Naķd-i maķşûdum vücûduñ genc-i ümmîdüm ħapuñ / Gözüme dünyā **vü** mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [vü,]

Çîn-i zülfini Ĥiṭā **vü** Ĥotene virme ħaṭā / Ki şaķın alma ħaṭ u ħaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [vü,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tûġuñ / Tuġrā-yı zafer Hinde **vü** Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [vü,]

Emrüñe boyın urdı **vü** baş egdi ħalemvār / Tiġüñ ħaberi şāh-ı Ĥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [vü,]

İnkār idenüñ ĥālî nedür mes’ele ma’lûm / İķrār iden İslāma **vü** İmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [vü,]

Hey āfet nāzüküñ oranı yoķ mı / Cefā **vü** cevrüñüñ pāyānı yoķ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [vü,]

Dil-āşüfte **vü** bîmār-ı ‘aşķum / Ṭabîbā derdüñüñ dermānı yoķ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [vü,]

Şaķın ey ğonca-leb bülbüllerüñüñ / Seĥerde nāle **vü** eġġanı yoķ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [vü,]

‘Aṭā **vü** luṭf ġüni mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Raĥîmiye şefķat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [vü,]

Dirġā maĥremüm yoķ ġuşşa **vü** hicrāndan ġayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña eġġandan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [vü,]

Dile ġamzeñ uralı yāre Meĥammed Çelebi / Olmışam ħasta **vü** bî-çāre Meĥammed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [vü,]

vücüd: Beden, cisim, varlık.

Seng-i dil dildār derdinden **vücüdün** taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar ġüm ġüm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [vücüdün, -ın]

Bāda ʃabşırdum hevāñ ile **vücūdum** Һırmenin / Şanma ‘ömrüm Һaşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [vücūdum, -um]

Kān-ı ihsān-ı mürüvvetsin eyā Һātem **vücūd** / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi baħre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [vücūd,]

Maħabbet mihr-i tābından **vücūduñ** şeb-nemin maħv it / Olasın jāle gibi tā Һarîn-i gülşen-i Һurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [vücūduñ, -uñ]

Pertev-i mihrüñle maħv itdüm **vücūdum** şeb-nemin / Arada nem Һaldı senden ğayrı ey Һürşid-Һad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücūdum gerçi bir kem-kaṭre dil mānend-i deryādur / Be-Һaṭṭ-ı āyete’l-kürsî muḫîṭ-ı ‘arş-ı a’lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [vücūdum, -um]

Elifler servlerdür dāĝlar gül yāreler ğonca / **Vücūdum** bāĝ-ı miḫnet āh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [vücūdum, -um]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki her dem şu gibi / Küy-ı dil-berde **vücūdın** Һāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [vücūdın, -ın]

Raḫîminüñ budur dārü’ş-şifā-yı ğaybdan derdi / **Vücūduña** irüp şıḫhat tenüñde gide zaḫmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [vücūduña, -uña]

Beglige reşk itme birdür kān-ı luṭf ‘ilmüñ muḫîṭ / Baħr-i Һudretde **vücūduñ** cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [vücūduñ, -uñ]

Terk it **vücūdı** benligi tā kim ğoresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [vücūdı, -ı]

Şikeste-ḫātırum luṭf eyle bir Һalbi şınıĝdan şor / **Vücūdı** seng-i cevriyle zaḫmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [vücūdı, -ı]

İşitdüm kim ḫabîbüñ ‘aşĝ oĝı Һaddin kemān itmiş / **Vücūdın** çeşm-i fettāni gibi ḫoş nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [vücūdın, -ın]

Vücūdum bir seḫāvet kesb idüpdür za’f-ı fūrḫatle / Һarāret ğālib olup cānda ne tāb u tüvān Һalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [vücūdum, -um]

Ey Raḫîmî geşte-i ‘aşĝum **vücūdum** ğarĝ-ı ḫün / Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücūduña irelden ten bu ğöñlümde Һarārüm yoĝ / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde iḫtiyārüm yoĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [vücūduña, -uña]

Yaĝdurursın başuma ğam Һaşların yaĝmur gibi / Nice olsun bu **vücūdum** Һaşrı ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [vücūdum, -um]

Beni ğarĝ itdi ey kān-ı kerem ‘ummāni ihsānuñ / **Vücūdum** Һaṭresin maħv itdi hem cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [vücūdum, -um]

Girmesün dirseñ **vücūduñ** bāĝına bād-ı ḫazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [vücūduñ, -uñ]

Açılmış lāleler güller tenümde dāĝ-ı ḫasretten / **Vücūdum** gülşeninüñ murg-i ḫoş-elḫānidur ğöñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücüdüm hâkini bir dem iletmez küy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [vücüdüm, -um]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / **Vücüdüm** hâkini ben reh-güzār-ı yāra ʔabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [vücüdüm, -um]

Partev-i mihrüñle maḥv itdüm **vücüdüm** şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma saʕy eylerem arada ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [vücüdüm, -um]

Vücüdüm dürrinüñ şarrāf-ı ʕālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-behāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [vücüdüm, -um]

Partev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez **vücüdüm** sāyesin dîvārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [vücüdüm, -um]

Benüm ḥānum sen ol şehvāra dırsin baḥr-i ʕizetde / **Vücüduñ** cevheri her dem her āfetden nihān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [vücüduñ, -uñ]

Vücüduñ hâkini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥimî gel yine bir toz ʔopar bu rüzgār içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [vücüduñ, -uñ]

Ne ğam esse **vücüdüm** yelkeninüñ bādı yapraqdan / Müyesser ola ʕömr-i Nūḥ tek sen verd-i raʕnāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [vücüdüm, -um]

Naḥd-i maḥşudum **vücüduñ** genc-i ümmidüm ʔapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [vücüduñ, -uñ]

Maḥabbet mihr-i tābından **vücüdün** yandırur yoḥdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şemʕ-i şebistāni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [vücüdün, -m]

Teferrücgāh-ı bāĝ-ı vaşluña bir gün irem diyü / **Vücüdüm** çerḥ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [vücüdüm, -um]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāĝlar güller / **Vücüdüm** gülşeninüñ dil hemān murĝ-i ḥoş-āvāsı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [vücüdüm, -um]

vücüd iklimi: Vücut ülkesi.

ʕAşḥdur ḥākim **vücüd iklimine** ey ʕaql sen / Gelme yir yoḥ saña her mülküñ olur sulṭāni bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [vücüd iklimine, -ne]

vücüd-ı ʕālem: Dünyanın varlığı.

Geymiş **vücüd-ı ʕālem** aḥḍar libās-ı ḥaḍrā / Şāḥ-ı gül üzre degmiş laʕlin ʔabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [vücüd-ı ʕālem,]

vücüd-ı cism: Cismani varlık, beden.

Otaĝından ʔaçan kim olsa ol şāḥ-ı cihān peydā / **Vücüd-ı cismi** ḥākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [vücüd-ı cismi, -i]

vücūd-ı mutlak: Mutlak varlık.

Cümle **vücūd-ı mutlaķuñ** sensin Raķimî mazharı / Ol maţlabuñ ġā'ib degül gel t̄alib ol maķzardadır (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [vücūd-ı mutlaķuñ, -uñ]

vücūd-ı nāzük: Narin beden.

Vücūd-ı nāzüküñe yaraşur her laķza şıĥhatler / Sa'âdetlü serüñden eksük olmasun sa'âdetler (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [vücūd-ı nāzüküñe, -üñe]

Vücūd-ı nāzüküñde şıĥhat ü emn ü emān olsun / Marîz u renc ü bîmarı naşib-i düşmenān olsun (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [vücūd-ı nāzüküñde, -üñde]

vücūd-ı nāzük-i cānān: Sevgilinin zarif vücudu.

Vücūd-ı nāzük-i cānānı yā Rabb şaķla âfetden / Raķimî ĥasta-i zārum budur vird-i seĥergāhum (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [vücūd-ı nāzük-i cānānı, -ı]

vücūd-ı yār: Sevgilinin vücudu.

Ķazā taşından işitdüm **vücūd-ı yāra** zaĥm irmiş / İrişüp zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra zaĥm irmiş (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [vücūd-ı yāra, -a]

vücūd ĥāki: Vücut topraĥı, beden.

Gel **vücūdum ĥākini** maĥv eyle ey bād-ı ecel / Ķonmasun ol dāmen-i pākîzeeye benden ġubār (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [vücūdum ĥākini, -um, -ni]

vücühāt ile: Sebepler ile, çeşitli sebeplerle.

Devleti ĥaķķ umarum saña vire sulţānum / Zāt-ı pāküñde **vücühāt ile** var istiĥķāķ (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [vücühāt ile,]

vüfür-ı luţf: İhsanın bolluĥu.

Vüfür-ı luţfuña maĥrūr olup kıldum ise ġüstāĥ / Ümîd-i 'afv ile cürm ü cināyāt iĥtiyār itdüm (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [vüfür-ı luţfuña, -uña]

vüs'at bul-: Genişliĥe (Manevi sırları idrak kapasitesi) erişmek, ulaşmak.

Zülfî ucından Muţavvel ser-ġüzeştüm Muĥtaşar / Ger dehān-ı yārdan **vüs'at bulursam** söyleşem (Kütahyalı Raķimî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [vüs'at bulursam, -ursam]

Y

ya:

1. Ve yahut.

Mā-ḥaşal emrüd **ya** ḥarbüz u **ya** bittîḥ u sîb / anısın iḥsân iderseñ olurum şādân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ya,]

Ey aşı yâ zaḥm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehmi belâdur **ya** vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [ya,]

Görinen dâğlar yir yir urılmış şâh-ı serviçün / ıyâm-ı simdür **ya** nürdan bir sâyebân urrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [ya,]

Ğam oqlarıyla oldı bu sînem belek midür / Tîğ-ı cefâ yaralar ürer **ya** se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [ya,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu urd [u] 'âb **ya** leyl ü nehârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [ya,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne **ya** ḥaddüñ uḥâsına / 'Asr içre n'ola dirse ğüneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [ya,]

Seyr ider her ḥâr-ı ḥüsnuñ ğülşenin ben lâleveş / Ğiñ yaadan ğözlerüm **ya** dâmen-i kuhsârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [ya,]

Nice ğün olur ki görmem meh-cemâlün ğöricek / Mâni' olur aña daḥi ğöz yaşı **ya** düd-ı âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [ya,]

Hemân 'âlemde sen şağ ol benüm devletlü sulṫânım / Raḥîmî ğam degül ölse **ya** olsa nâ-tüvân asta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [ya,]

2. Belki.

Ehl-i devlet câh içün Yûsufıyın öz ardaşın / **Ya** şatar yâḥud şalar bir çâh-ı tenhâ oynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [ya,]

3. Ya, soru cümlelerinin başında anlamı güçlendirir.

Bükdi hecr müjeñ ile oḥ addüm / Daḥi bu devr baña **yâ** n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [yâ,]

ya: Nida, ey.

Ğarib ü bi-kes ü dermânde aldım / Meded **yâ** Rabb baña bir yâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [yâ,]

Riḥlet deminde cürmini 'afv it Raḥîminüñ / Bâr-ı ğirânla eyleme **yâ** Rab bâr ğöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [yâ,]

İşidüp raḥm eylemez nālîşlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n'eylerüz **yā** Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [yā,]

Bilmezem **yā** Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben çula ḥānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [yā,]

Meger var ise **yā** Rabb bu kıyāmetden 'alāmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [yā,]

Ėarç itdi baḥr-i fūrkat fülk-i vücūdi **yā** Rab / Olmadı ḳaṭre 'avni sen Ḥızr-ı dîdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [yā,]

Zerrece ol māhı **yā** Rabb mihre ḳā'il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miḥnete mu'tād ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [yā,]

Yā ilāhî sen beni benden bu gün āgāh ḳıl / Ḳıl 'aṭā rāh-ı ḳalāletde yeter gümrāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [yā,]

Kārbān-ı 'aşḳuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi **yā** Rabb ḥaḳîḳat şehrine bir rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [yā,]

Kibriyā kūḥında **yā** Rabb ḳılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāḥında bir rübāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [yā,]

Şoñ dem āsān it Raḥîmiye şehādet lafzını / **Yā** Rab imāniyla Kur'ānı aña hem-rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [yā,]

Ḳadüm yā itdi dil-ber cevri eliyle / Baña raḥm eyle **yā** Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [yā,]

Nice deryā-yı ḳudret ḳaṭresidür bilmezem **yā** Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [yā,]

Vücūd-ı nāzük-i cānānı **yā** Rabb şaḳla āfetden / Raḥîmî ḥasta-i zārum budur vird-i şehergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [yā,]

Ey Raḥîmî şāyi' itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm **yā** Rab ez-în dîde-i ḥün-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [yā,]

Yā Rab naẓar-dîdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraḳdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yā,]

Tîr ġamzeñ yā ḳaşuñ ḳaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-ḳırānsın **yā** Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [yā,]

Deḥānuñ rāzını ṭuymuş şabādan ġonca-i ḥoş-bū / Yaḳasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi **yā** ḥū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [yā,]

Ḳanḳı gün **yā** Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine / Ḳanḳı şeb aḥşamlaya ol māh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [yā,]

Aġzuñ añdum yoḳ yire ey ġonca ter düşdüñ baña / Ola mı **yā** Rab fidā-yı cān bu cürme 'özü- ḥ'āḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [yā,]

Raḥîmî yem-i ümmîd bu selimü'l-bāl olup dā'im / Murādum ḳapusın fazluñla **yā** Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [yā,]

Rahîmî hod kadîmi derd ile mu'tâd-ı hicrândur / Dağı çekdürme **yâ** Rab bir kula bu derde bu derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [yâ,]

Harîm-i hüsn içinde hâşılı cüy-ı sirişkümdür / Özün kıl yaşını **yâ** Rab k'o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [yâ,]

ya: Yay.

Doğunmaz tîr-i müjgânuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı **ya** câna geçer peykânuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [ya,]

Bükdi bilümi fûrkat-i bâr-ı cefâ meded / Cevr oğı geçdi bağruma ey kaşı **yâ** meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [yâ,]

Çaddüñe toğru bakamaz egri / 'Ayn-ı a'mâ içinde **yâ** n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [yâ,
]

Tîr gamzeñ **yâ** kaşuñ çaddüñ livâ zülfüñ cüyüş / Mülk-i hüsn server-i şâhib-kırânsın **yâ** Hüseyñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [yâ,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân bir kez diyü / Sînemi kalğan bu çaddüm **yâ** kemân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [yâ,]

Hamîde zülfümi **yâ** Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldı be-gâyet şebinde tûldür ola (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [yâ,]

Oğ gibi toğrı olanuñ menzili meydân-ı gam / Çabza-i vuşlatdadur egri olanlar **yâ** gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [yâ,]

ya hod: Yahut, veya.

Nigâr-ı 'arîzuñda görinen haţţ düd-ı âhumdur / **Ya hod** ey meh sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [ya hod,]

yaħu: Yahut.

Hağdan ümmid iderem cevruñe pâyân virsün / **Yaħu** ben çâkerüñe şabr-ı firâvân virsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [yaħu]

yâ it-: İki büklüm etmek.

Çadüm **yâ itdi** dil-ber cevri eliyle / Baña rahm eyle yâ Allâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 2). [yâ itdi, -di]

yâ leytenî küñti türâb: Ah ne olurdu ben bir toprak olaydım.

Sen çadem başduğca hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm **yâ leytenî küñti türâb**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yâ leytenî küñti türâb,]

ya ya: Cümlede eş görevli öğeler arasında kullanılır.

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger **ya** şem^c **ya** meş^cal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ya ya,]

yaban: Uzak, yabancı el.

Çoluñdan şalma **yabana** diyü devletlü başuñçün / Ayağuña düşüp yalvaruban destüñ öper şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [yabana, -a]

yād: Hatır.

Çoçtoludur vā^ciz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hāçdur sözüñ hep bilürem **yādumdadur** ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [yādumdadur, -umdadur]

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ **yādına** / Yollar üzre cismümi ḥāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [yādına, -ına]

Serv-қaddüñ **yādına** çekdüm elifler sīneme / Lāle-ruḥsāruñ firāķı arturur nārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [yādına, -ına]

Miyānuñ **yādına** cism-i nizārum / Görenler rişte şanur pīrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [yādına, -ına]

yād: Yabancı.

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu **yadlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [yadlık, -lık]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her **yadı** yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [yadı, -ı]

yād it-: Hatırlamak, anmak, bahsetmek.

Yoluñda tiġ-i hicrānuñla ben қurbānuñı **yād it** / Tenevvür ğamda bu baġrı yanık biryānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [yād it,]

Ten-i ma^cmūr-ı ^caşķuñ gencine cāy olmaķ ecliçün / Yıķup yire berāber itdügüñ vīrānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yād it,]

Başum seng-i cefāyıyla yarup қan eleyüp yaşum / Қanı ol demlerüm añ luḥ-ı bī-pāyānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [yād it,]

Қara zülfüñ gibi ^caķl u қararı tār-mār olmış / Vefā deştinde dil Mecnün-ı ser-gerdānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [yād it,]

Dil-i pūr-derdi perverde қılurduñ cevr ü nāz ile / Yine ol ni^cmete қāni^c bu ben şükrānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [yād it,]

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ gezer görmezlenür şimdi / Velî ey çaşı ya cāna gezer peykānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [yād it,]

Rahîmî dostum bî-gāne şanma āşinālık kıl / Qadîmî cān nişāruñ bende-i fermānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [yād it,]

Bahr-i fūrkatde qaldı dil **yād it** / Varṭa-i gamda āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [yād it,]

Beni hecrüñle gamgîn düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı **yād itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [yād itme, -me]

yād ol-: Yabancı olmak.

Vaḥşet-ābād-ı gamuñla olalı dil āşinā / Dostlar **yād oldu** ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [yād oldu, -dı]

yādgār: Armağan, hediye.

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḥakîri kūy-ı cānāna / Qabûl eyle dimek ḥaddüm degül ol **yādgār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [yādgār,]

yādgār kal-: Hatıra kalmak.

Sinemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu **qaldı yādgārı** her bir çaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [yādgārı qaldı, -ı, -dı]

yād-ı la'f: Dudağının hayali.

Yād-ı la'füñdür Raḥîmî mürdeye viren ḥayāt / Qalib-i fersüdedür ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [yād-ı la'füñdür, -üñdür]

Yād-ı la'füñle ḥün-ı dil iḥerüz / Cāna cām-ı şafā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [yād-ı la'füñle, -üñle]

Yād-ı la'füñle Raḥîmî ḥün-ı dil iḥer müdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [yād-ı la'füñle, -üñle]

Yād-ı la'füñle ağan yaşumdur ey deryā-yı cüd / Saḥt iden her dem şadef iḥinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [yād-ı la'füñle, -üñle]

yād-ı leb-i la'f: Kırmızı renkli dudağın hatırası.

Ḥün-ı dil **yād-ı leb-i la'füñle** şerbetdür baña / Tende gamzeñ yāresi āşār-ı şıḥḥatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [yād-ı leb-i la'füñle,]

yād-ı leb: Dudağın yadı (düşüncesi, hatırlanması).

Maḥabbet bādesin **yād-ı lebüñle** şol ki nüş eyler / Teninde qanı qaynar cānı sāğar gibi cüş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [yād-ı lebüñle, -üñle]

yād-ı sîm-beden: Gümüş bedennin hatırası.

İksîr-i aşk çehremi zerd itdi zer gibi / Daḥi o **yād-ı sîm-beden** bî-ḥaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 1). [yād-ı sîm-beden,]

yād-ı ‘ummân: Yabancı deniz.

Ey Raḥîmî âşinā-yı baḥr-i aşk-ı yār olan / **Yād-ı ‘ummân** istemez deryā diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [yād-ı ‘ummân,]

yağ: Yağ.

Baḥr-i ḥaddüñle görelden âteşüm ey yār şem^c / Bağrınuñ **yağın** yaqup ağlar baña her bār şem^c (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yağın, -ın]

Kendüñüñ **yağıyla** şızup qorlanur her küşede / Nār-ı ğamdan kimseye ‘acz eylemez izḥār şem^c (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [yağıyla, -ıyla]

Seni bir gice tek ol şem^c-i bezm-ārāya irğürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağrınuñ **yağın** Qadırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [yağın, -ın]

yağı: Düşman.

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḥuña lāle qan düşmen lebüñe mey kızil **yağı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [yağı,]

yağ-: Yağmak, düşmek.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab^cdur / Luṭf-ı güftāruñla ağızından **yağar** dürr-i ḥoş-âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [yağar, -ar]

yağma it-: Yağmalamak, talan etmek.

Göñlümi şeydā benüm bu zülfi ‘anber-bār ider / ‘Aqlumu **yağma** şehā ol çeşm-i pür-seḥḥār ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [yağma ider, -er]

yağmacı: Yağma eden, yağmalayan.

Dil qarār u hüşı çeşmüñden anuñçün ḥıfz ider / Naḥdi tārāc eyler ol Tātār bir **yağmacıdur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [yağmacıdur, -dur]

Dil yine kul oldı bir beg yüzlü Türkmān oğlına / Ğamzesi **yağmacıdur** beñzer Tatar Ḥān oğlına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [yağmacıdur, -dur]

yağmala-: Yağmalamak, talan etmek.

Nağd-i ‘ömrin yok yire ol nâ-ḥalef kıldı telef / **Yağmaladılar** metâ‘ını dükânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yağmaladılar, -dılar]

yağmur gibi yağdur-: Yağmur misali gelmek, çok fazla olmak.

Yağdurursın başuma gam taşların **yağmur gibi** / Nice olsun bu vücūdum kaçrı âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [yağmur gibi yağdurursın, -durursın]

yah: Buz.

Żiyâfet kıлмаğa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / Tolu pâlüdeyi **yah** birle tās-ı kün-fe-kân ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [yah,]

yâhud: Yahut, veya.

Ehl-i devlet câh için Yūsufı öz kardaşın / Ya şatar **yâhud** şalar bir çâh-ı tenhâ ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [yâhud,]

yak-:

1. Ateşe vermek, tutuşturmak.

Yakalı envâr-ı ḥüsnünden çerâğ ey âfitâb / Burc-ı ‘izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [yakalı, -alı]

Şu koyup ocağına her sū yüridi gâziler / Nâr-ı şevkıyla serây-ı dil-sitânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [yaqdılar, -dılar]

Yiridür çıksa duḥân-ı âh-ı ḳalbi göklere / Ḥânesi külli yıkıldı ḥân mânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [yaqdılar, -dılar]

Işıklar gibi yanmış ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / **Yakar** kandil-i âfâkı dil-i sūzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [yakar, -ar]

Gül yüzüñçün dilde yüz dâğ-ı vefâ **yağduğ** yine / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi ‘unvânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yağduğ, -duğ]

Baḥr-i ḥaddüñle görelen âteşüm ey yâr şem‘ / Bağrınıñ yağın **yakup** ağlar baña her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yakup, -up]

Meclisüñde şevḳ ile **yakdı** fitil-i cānını / Tañ degül olursa mâhum mazhar-ı envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [yakdı, -dı]

Şemsveş devrüñde bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede **yağduñ** kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [yağduñ, -duñ]

Dest-i cevr ile Hâlılüm hâzer it **yağma** şağın / Kible-i ehl-i Şafâ Ka'be-i 'ulyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [yağma, -ma]

Ķandil gibi çapuña dil bağlamasa ger / **Yağmazdı** nâr-ı şevkuñı bu Ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [yağmazdı, -mazdı]

Ķasret-i hâlûñle ey serv-i revân / Sîneme çekdüm elif **yağdum** döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [yağdum, -dum]

Yağup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâkuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yağup, -up]

Rahîmiyem vefâ cem'inde bir tâbende şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derünümünden **yağar** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [yağar, -ar]

Ķayâlûñ şem'î her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / **Yağardı** süzüş-i tâb fûrkatûñ ile bu cân Ķasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [yağardı, -ardı]

Ķal ü Ķaddınsız **yağup** eczâyı çeşmüm gül gibi / Lâle gibi dâğ-ı Ķamda dâğdâr itdûñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [yağup, -up]

Baña âh o Ķomaz Ķurd gibi bağmasın kaçar gür gür / Anuñçün âteş-i âhum **yağar** cayır cayır dâğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [yağar, -ar]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-âbe germ / Serddür fûrkat şağın **yağar** Ķara Ķayğı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [yağar, -ar]

Hecr odı **yağdı** sînemi bağrum kebâb idüp / Dıtdı çevirdi başumı biñ pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [yağdı, -dı]

Yağam rüy-ı zemîni nâr-ı fûrkat böyle Ķalursa / Virem Ķarğ-âba tûfân yağum ile süy-ı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [yağam, -am]

2.Dağlamak.

Ķâl-i ruħuñ firâkı ile nâr-ı Ķasretûñ / **Yağdı** Rahîmî sînesine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [yağdı, -dı]

3. Yağmak || gönlü tutuşturmak, ıztırap çeğtirmek.

Gül yağalarda **yağam** sînemi ben lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [yağam, -am]

Nâr-ı hecre **yağın** beni her şeb / Bir yalıñ yüzlü yâr-ı meh-rûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yağın, -an]

Dâğ-ı Ķam **yağdı** dile bir verd-i Ķandân sînelü / Ķoncaveş Ķün itdi bağrum ol gülistân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [yağdı, -dı]

4. Iztırap çeğtirmek, acı vermek.

Nār-ı qahriyla kızılbaşuñ revânın yaqdılar / Naırcüvânın yaqdılar gÿyâ ki cânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [yaqdılar, -dılar]

Nihân oldu gözümden la'l-i nâbuñ niçe demlerdür / **Yaıkar** ğam câmı ben mest-i ħarâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [yaıkar, -ar]

5.Yıkmak.

Nār-ı qahriyla kızılbaşuñ revânın **yaqdılar** / Naırcüvânın **yaqdılar** gÿyâ ki cânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [yaqdılar, -dılar]

Gördi bennâ-yı ferâset 'ahdinüñ bünyâdı yoı / Tarıh idüp bünyâdını hem ħanedânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [yaqdılar, -dılar]

Ṭâlî'-i naırsı ħarâba virdi Sa'd-âbâdını / Başa tozlar kıparuban İşfahânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [yaqdılar, -dılar]

Naıd-i 'ömrin yoı yire ol nâ-ıalef kıldı telef / Yaımaladılar metâ'ını dükânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yaqdılar, -dılar]

Ey Raıımî bildi bes şâh-ı hümayÿn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün âşiyânın **yaqdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [yaqdılar, -dılar]

yaıa:

1.Gıysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü.

Gül **yaıalarda** yaıam sînemi ben lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [yaıalarda, -larda]

Ğonca-i gülzâr-ı 'işmet dâmeninde dest-i ħâr / Gül gibi ben **yaıamı** ğayretten itdüm çâk ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [yaıamı, -mı]

Dâmenine irmege her dem şabâ pîrâhenüñ / Kıomadı elden **yaıasın** dil-berâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [yaıasın, -sın]

Câmeveş ben ğiñ **yaıadan** seyr idem gül sîneñi / Kıoca kıarşumda seni sürüp şafâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [yaıadan, -dan]

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle kıarşu yine / Ben de yelken torıda bir **yaıası** çâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yaıası, -sı]

Ten-câmesi **yaıasın** çâk itdi dest-i ğayret / Ey ğonca aça senüñ gül gibi ħâra kıarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [yaıasın, -sın]

Ol gül **yaıalı** seng-i dilüñ ħasreti beni / ħâr itdi yaıduğum döşeğüm ħâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [yaıalı, -lı]

2. Sahil.

Geh hecr kenârında gehi ğam **yaıasında** / şandı dil ü cân zevrakı cünbâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [yaıasında, -sında]

Seyr ider her hār-ı hüsniñ gülşenin ben lāleveş / Giñ **yaḳadan** gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [yaḳadan, -dan]

3.Taraf.

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāgat **yaḳasından** dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [yaḳasından, -sından]

yaḳala-: Yakalamak, tutmak.

Ṭañ midur şehriñni ey meh oda yaḳsa āhum / **Yaḳalar** dāmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [yaḳalar, -r]

yaḳasın çāk çāk it-: Yakasını parça parça etmek, parçalamak.

Çāk çāk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la‘lünden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [yaḳasın çāk çāk itdi, -di-sın]

yaḳasın çāk it-: Yaka yırtmak, büyük bir üzüntü ve çaresizlik içinde bulunmak.

Dehānuñ rāzını tuymış şabādan ḡonca-i hoş-bū / **Yaḳasın çāk idüp** gül gibi ḥavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [yaḳasın çāk idüp, -sin-üp]

yaḳıl-: Yanmasını sağlamak, tutuşturmak, ateşe vermek.

Yaḳılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [yaḳılsun, -sun]

ya‘kūb: Hz. Yakup. Yakup peygamber, Hz. Yusuf'un babasıdır. Yusuf'un öldüğünü sanarak gözyaşı döker ve gözleri kör olur. Yusuf'a kavuşunca da gözleri tekrar görmeye başlayan İbrani peygamberidir.

Ben seniñ **Ya‘kūbuñum** ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nūkhēt-i cān-baḥş olur būyı baña pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ya‘kūbuñum, -uñum]

yākūt: Kırmızı renkli değerli taş.

İşigüñ taşı kanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ **yākūt** mercāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [yākūt,]

yalan dünyā: Gerçek olmayan, geçici dünya.

Alınmaz āline bu nev-‘arūs-ı dehr-i bī-mihriñ / **Yalan dünyāda** gerçekler ḥaḳı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [yalan dünyāda, -da]

yalancı dünyā: Geçici ve ölümlü olan bu dünya, yalan dünya.

Murādum bu şu gerçekler haķı **yalancı dünyāda** / Hıatardan şaķla dergāhından artuķ bir murādum yoķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [yalancı dünyāda, -da]

yalñ yüzlü: Yüzü açık, aydınlık, parlak.

Nār-ı hecre yaķan beni her şeb / Bir **yalñ yüzlü** yār-ı meh-rüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yalñ yüzlü,]

Öñüñce bir **yalın yüzlü** siyeh pürçemli peyki gör / Başında tāc-ı zer nārenci geymiş hem ķabā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [yalın yüzlü,]

yalman-: Yalanmak.

Yalmanur teşne-dil görüp la'lüñ / Hıastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [yalmanur, -ur]

Yalmanur tiģüñi gördükce gönül gül-gündur / Yarar ol yarasına ğāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [yalmanur, -ur]

Gördükce zaķm aģız açar tiģ-i hıaçerüñ / **Yalmanup** özler anı zülāle țaraf țaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [yalmanup, -up]

yaluñ: Çıplak, üryan.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tariķ-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pā **yaluñ** 'uryānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [yaluñ,]

yaluñ yüzlü: Tüysüz, parlak yüzlü.

Bir **yaluñ yüzlü** ışık meh-rüsidur pır pır yanar / Şehirde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [yaluñ yüzlü,]

yalvar-: Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.

Reh-i kūyına nice yol vara dil **yalvarımaz** / 'Aķl ise kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [yalvarımaz, -ımaz]

Vücüdum hākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya **yalvarup** çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [yalvarup, -up]

Ķoluñdan şalma yabana diyü devletli başuñçün / Ayaģuña düşüp **yalvaruban** destüñ öper şahin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [yalvaruban, -uban]

Seni bir gice tek ol şem'-i bezm-ārāya irgürsün / Raķîmî **yalvarup** çal baģruñuñ yağın Ķadırgāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [yalvarup, -up]

Öp elin **yalvar** ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kadem ola gel aqdāmına kıl aqdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [yalvar,]

Ben benefşe gibi boynumu egüp **yalvaruram** / Haṭṭ u ḥālūñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [yalvaruram, -uram]

yan:

1.Yan, yakın.

Gülşen-i küyuñda ol ağıyar-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ **yanında** nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [yanında, -ında]

Eyleme ṭoğrı hevādāruñı **yanuñdan** ırak / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i ḥırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [yanuñdan, -uñdan]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem var **yanuma** sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [yanuma, -uma]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine kaddüñ **yanına** varur ṭurur ṭoğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [yanına, -ına]

2.Taraf.

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ gezer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebür kemāna **yana** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [yana, -a]

Raḥîmî āh benden **yaña** ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [yaña, -a]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez **yanuñı** / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yoḳ kaṭ'ā bu ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [yanuñı, -uñı]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi aḳmaz bir **yaña** / Ḥışm idüp ey seng-i dil ursañ ḳayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [yaña, -a]

3.Bir kimsenin nezdinde, indinde.

Ruḥsār u kākülüñüz şimdi berāber oldı / **Yanumda** ey yüzi gül şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [yanumda, -umda]

Peşmîne-püş cür'a gibi bezm-i 'aşḳuñuñ / Birdür **yanında** cāme-i dibā külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [yanında, -ında]

Birdür **yanında** cür'a gibi cām-ı 'aşḳuñuñ / Her bir ḥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [yanında, -ında]

Benüm **yanumda** ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'ālî-dergehüñ ṭāḳ-ı mu'allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [yanumda, -umda]

4. Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

Çaracadağ kadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥīṭ-ı eşkümuñ **yanında** gūyā Akdeñiz bir dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [yanında, -ında]

yana gör: Yanmaya devam etmek.

Ey Raḥîmî **yana gör** ḥadd-ı firāk-ı yār ile / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişāle nār şem^c (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [yana gör,]

yana yana: Yanarak.

Pervâne gibi bir şeb şevkum ḥikāyet itsem / Sen şem^a **yana yana** sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [yana yana,]

yanadur: Yanmaya devam etmek.

Yanma ki raḥm ide şāyed germ olup ol şemⁱ çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervâneveş sen **yanadur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [yanadur,]

yañağ: Yanak.

Sofra-i ḥün-ı vişālūñ ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker **yañağı** ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [yañağı, -ı]

Çāmetüñ serv ü lebüñ gonca **yañağıñ** berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [yañağıñ, -uñ]

yandır-: Yakmak, tutuşturmak.

Bir ruḥı şem^{uñ} inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi **yandırur** pervâne ṭavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [yandırur, -ur]

Gönül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra **yandırurum** / Benümle kimse ṭutuşmaz meger ya şem^c ya
meş^{al} (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [yandırurum, -dum]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın **yandırur** yokdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şemⁱ şebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [yandırur, -ur]

ya'ni: Yani, sözüün kisası.

Efendi ben ḳulın sen şāh-ı 'ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsītānın **ya'ni** sen sultāna gönderdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [ya'ni,]

yañıl-: Yanılmak, hata yapmak.

Rahîmî bendeñüñ yazup **yañılup** cümle maqşūdın / Şehā bir ‘arz ider yoq hāme ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yañılup, -up]

yanına: Birlikte, beraberinde.

Çıkardum şāhbāz-ı āhı çerhe / Taqup **yanına** nālümnden celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [yanına,]

yanınca: Yanında, beraberinde.

Dili yoq ney ne söyler nālišümden / Ne çalar nağmemüñ **yanınca** hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [yanınca,]

yan-:

1. Isı ve ışık yayararak yok olmak, kül hâline gelmek.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / Şubh olunca ey göñül pervāneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [yanma, -ma]

Cem‘-i vefāda şem‘ gibi **yandugum** gören / Pervāne gibi şevk ile sūzān olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [yandugum, -duğum]

Tenüm kanlu yaşumla āl fānūs-ı hayāl oldı / İçinde dil **yanar** şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [yanar, -ar]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semā‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [yanup, -up]

Çaçan gün gibi tenhā seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümnden od düşüp **yanar** zemîn ü āsumān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [yanar, -ar]

Sūz-ı āhumdan **yanar** kevn ü mekân / Māni‘ olmaz āteşe her hār u has (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [yanar, -ar]

Tāb-ı zülf ü haddüñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle **yandı** bir miqdār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [yandı, -dı]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rūsıdur pır pır **yanar** / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [yanar, -ar]

Āteş-i ğayretle **yanup** cān u baş itdi fidā / Şevkuñı dilden cüdā kılmadı ey dildār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [yanup, -up]

Şām-ı fūrkatde görelden āteşüm ey yār şem‘ / Od yaqup başına **yanup** şubha dek ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [yanup, -up]

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşka beni çakmak / Baş açup **yanayın** senden şeh-i devrāna hālüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [yanayın, -ayın]

Başum açup ışıklar gibi **yansam** şevk ile hālüm / Tıtuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [yansam, -sam]

Ten-i hâşâkini nâr-ı maḥabbet ğarḫ-ı nūr eyler / Vefâ bezminde şevkıyla **yanar** pervânesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [yanar, -ar]

Harâretle **yanarken** nâr-ı hecri dün gece şem‘a / Yanumca bir yaña pervâne **yandı** bir yaña meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [yanarken, -arken; yandı, -dı]

‘Aşıka rüşen-dil oldur şem‘ gibi **yanmadan** / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [yanmadan, -madan]

Ḳaddüñi ḳo ben hâke hırâmâna şalınsun / Hecr âteşine niceyedek **yana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [yana, -a]

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümlü / Fiğâna başlayup bülbül gibi ğavġâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [yanardum, -ardum]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraḳdı ‘âleme / Sebzeler pejmürde oldı **yandı** hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [yandı, -dı]

‘Arızında ḥaṭṭ görüp sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sūzişümden mihr **yandı** dâġ urındı gökde mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [yandı, -dı]

Benem ḥod baña **yandı** ben yıkıldum sâḳiyâ luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [yandı, -dı]

Ḥayâlüñ şem‘i her şeb **yanmasa** bālînüm üstinde / Yaḳardı sūziş-i tâb fürḳatüñ ile bu cān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [yanmasa, -masa]

Cān lebüñ cāmın görüp mestâne şeklin baġladı / **Yandı** şem‘-i şevḳe dil pervâne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [yandı, -dı]

Neme yarardı yaşum **yanmadı** yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yanmadı, -madı]

2. Gönülden acı çekmek, gönlü yanmak || ızdırap duymak, kahrolmak, eleminden dolayı sızlanmak.

Gök göçer ey meh yire ḳopar yirinden taş u taġ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile **yandüğüm** dilde **yana** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [yandüğüm, -duğum; yana, -a]

Bildi kim ten cümleten tennür-ı ġam biryânıdır / Pâre pâre olup aġlar ḥâlüme **yanup** kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [yanup, -up]

Şerâr-ı hecre **yanmadın** recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görüñ şol zâhid-i nâ-puḥṭeyi sevdâ-yı ḥâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [yanmadın, -madın]

Işıklar gibi **yanmış** ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yaḳar ḳandil-i âfâḳı dil-i sūzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [yanmış, -mış]

Firâḳ odiyla **yanan** baġrumuñ ḳanlı kebâbindan / Tenür-ı ġamda döne döne biryân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [yanan, -an]

Râziyam her kime eylesen vefâ / Cevrüñ ey bî-mihr **yanam** baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [yanam, -am]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânüs-ı ḥayâl oldı / Beni sen şem‘uña pervâne-i sūzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [yanar, -ar]

Şafâ hâşıl ider albüm bu dil küyuñda **yandukça** / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [yandukça, -dukça]

Oğ ne haţţ itdüm nişân-ı zaħm-ı tîrûñden **yanar** / Ey aşı yâ şanki cãn bâğında dikdûñ bir nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [yanar, -ar]

Gün olmaz **yanmaya** dem var mı an dökmezdi yoluñda / Dil-i biryânı bilmez dîde-i giryânım añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [yanmaya, -maya]

‘Âlemi sen şem‘a **yanup** orarum âh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [yanup, -up]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup nâr-ı şevk ile / **Yanmada** bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [yanmada, -da]

Dem-i fûratde sûzân göñli giryân çeşümü görüp / **Yanup** ağlar yanumca ber ü baħrîñ urusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [yanup, -up]

3. Dert dökme, şikâyetle bulunmak.

Bilmezem senden Raħimî kime **yansun** hâlini / Dâd elüñden ey felek feryâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [yansun, -sun]

4. Alev alıp tutuşmak, ateşte yanmak // Aş ateşiyile yanmak, çok elem, keder, aş ve hicran çekmek.

Nûr-ı nâr-ı ‘aşdan bir lem‘a taħşil eyleyen / **Yanmaa** pervâne olur bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [yanmaa, -ma -a]

5. Tutuşturmak, alevlendirmek.

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân kendü özin **yanmaa** tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [yanmaa, -ma -a]

yanup yakıl-: Yanıp yakılmak, ağlayıp sızlamak.

N‘eyleyüm urtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vatidür **yansun yakılsun** bu dil-i sûzân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [yansun yakılsun, -sun, -sun]

yanuk: Yanmış.

Dem-i amda lebüñ hecriyle yaşum çana dönmişdür / Ciger tennûr-ı fûratde **yanuk** biryâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [yanuk,]

yanumda: Beraberinde.

Neme yarardı yaşum yanmadı **yanumda** bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yanumda,]

yanuñca: Yanında, beraberinde.

Devlet-i ‘aşkuñda āh u eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iqlim-i gamem **yanumca** çok ‘asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [yanumca,]

Harâretle yanarken nār-ı hecri dün gece şem‘a / **Yanumca** bir yaña pervâne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [yanumca,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun **yanuñca** ey sehî-ḳad şu gibi her sū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [yanuñca,]

Dem-i fūrḳatde sūzān göñli giryān çeşmümi görüp / Yanup ağlar **yanumca** ber ü baḥrūñ ḳurusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [yanumca,]

yanup dutuş-: (Bir şeyi) Çok arzu etmek, ona karşı çok güçlü bir istek duymak.

Meclisüñde şevḳ ile **yanup dutuşak** şem‘ile / Nār-ı ‘aşḳı ‘arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [yanup dutuşak, -ak]

yanup kül ol-: Ateş ile tutuşup kül haline gelmek || Büyük bir acı içinde bulunmak. Acı içinde kalmak.

Ḳan yudar gönca görüp zaḥm-ı zebān-ı ḥārdan / Gül **yanup kül oldı** sūzum gördi hecr-i yārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [yanup kül oldı, -dı-up]

yanup tüt-: Yanmak || çok dert, elem çekmek.

Hemān sünbül şaḳuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / **Yanup tüter** ruḥuñḳün lāle şan bir odlu
micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [yanup tüter, -er]

Şām-ı hecrüñde leb ü ḥaddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubḥa dek **yanup tüter** her bār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [yanup tüter, -er]

yanup yakıl-: Sızlanmak, acı çekmek, dövünmek.

Benüm **yanup yakılan** şem‘ gibi nār-ı ‘aşḳuñla / Yine her encüminde meclis-ārā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [yanup yakılan, -an]

yanup yıkıl-: Sızlanmak, şikayet etmek.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene **yanup yıkılup** ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [yanup yıkılup, -up]

yap-:

1. İnşa etmek.

Luṭf ile **yap yap** Raḥîmîniñ yıķık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [yap,]

Kâh-ı ‘izz ü devletiñ **yapduķda** bünyâd-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṭübâ ile ḥüsn ü me’âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [yapduķda, -duķda]

Ṭâķ-ı ebrûsı ḥayâlin ḳodı göñlümde bu gün / Eskişehirinde o meh **yapdı** yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yapdı, -dı]

Seng-i cevriñ cem’ idüp sînemde cânâ cân ile / Bir maḥabbet-ḥâne **yapdum** bu dil-i nâ-şâd için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [yapdum, -dum]

Yine yap yap **yapagör** ḥâliyâ vîrânedür gönlüm / Anı ma’mür idüpdüñ sâbıķan genc-i vişâlüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yapagör, -agör]

2. Tamir etmek.

Göñül ma’müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü yıķan **yapar** mi’mâr şağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yapar, -ar]

yap yap: Yavaş yavaş, usul usul, sessizce.

Ṭılısmât-ı vücuduñda maḥabbet gencini ḥıfz it / Raḥîmî olgör **yap yap** hemân vîrânesi ‘aşķuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [yap yap,]

Dest-i hecruñle ḥarâb olup yıķılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine **yap yap** anı âbâd ḳıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yap yap,]

Vîrâneñüm ḥayâl-i ‘aşķuñla didüm ey dost / Didi Raḥîmî anı **yap yap** ‘imâret itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [yap yap,]

Yine **yap yap** yapagör ḥâliyâ vîrânedür gönlüm / Anı ma’mür idüpdüñ sâbıķan genc-i vişâlüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yap yap,]

yapıcı: Yapan, bina eden.

Şaķlasun kâh-ı vücudını ḥalelden Bârî / Dil-i vîrânemi bir **yapıcı** mi’mârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [yapıcı,]

yapış-: Yakalamak, tutmak.

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra **yapış** / Başıñı ayağına ḳo ara ṭut ara **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [yapış,]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Ḳadadur ol dişi dürr lü’lü’-i şeh-vâra **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yapış,]

Şüfiyâ seyr-i ruḥı baña niğâruñ yürisin / Naķş-ı bî-cân gibi var şüret-i divâra **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [yapış,]

Zülfi zencirine karşı aşıluþ turma rakib / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [yapış,]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden tiryâk / Gel bu sevdâyı rakibâ ço ser-i mâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [yapış,]

Kaşırını yıkmak ise düşmenüñ ey nâle ğaraż / Sîneden derd ile çık günbed-i devvâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [yapış,]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımıza ħarf çoğ olur / Sen Raĥîmî gibi bir tab^c-ı güher-bâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [yapış,]

yaprak: Rüzgarın geminin iskele veya sancak kış omuzluğu diye tabir edilen yönden (saĝa veya sola 45°) sert ve tehlike bir şekilde esmesi anlamına gelen bir terim.

Ne ğam esse vücudum yelkeninüñ bādı **yapraqdan** / Müyesser ola 'ömr-i Nüh tek sen verd-i ra'nâyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [yapraqdan, -dan]

yâr:

1. Sevgili.

Yâr ile seyr-i çemenzâra heves kıлма göñül / Hem-reh olmak râst gelmez serv ile şâĥ-ı giyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [yâr,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyâĥ-ı baĥr ü ber-i ğam / Āşinâ kılmaz nazâr mümkün midür ol **yâr** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [yâr,]

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil pür-iztirâb / 'Aşĥ ezfün **yâr** zâlim 'ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [yâr,]

Cân baĝışlarken dem-â-dem cânuma ey **yâr** leb / Şol kadar şordum dehânuñ itmedi ikrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [yâr,]

'Alâyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyâr eyle / Getür cân-ı ĥakîri **yâre** dervîşâna ħurbân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [yâre, -e]

Kaçan seyr-i ser-i kûyına **yârüñ** eylesem niyet / Gider vallâhi ĥâtırdan recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [yârüñ, -üñ]

Yâr derdiyle Raĥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yârelerin **yâr** ile düşmedi sūrâĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [yâr,]

Ĥaĥ degül ĥaddinde **yârüñ** mülk-i ĥusni ĥıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [yârüñ, -üñ]

Degüldür dilde yara **yâre** bir tâze gülüm vardur / Hezârân zâr ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [yâre, -e]

Bu şerĥa şerĥa sînem yarası ey **yâr** şerĥ olmaz / Şu gibi ğayra mâ'il âĥ dil bir **yâre** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [yâr, yâre, -e]

Şanma **yārūñ** şerbet-i derd ü ğamı cān acıdur / Baña ānsız tatlu dirilmek tabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [yārūñ, -üñ]

Mestāne gözin şive ile süzdüğü **yārūñ** / Efsün okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [yārūñ, -üñ]

Ey Raĥîmî dü cihānda sen de gel bir **yar** sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [yar,]

Büsbütün ĥalk-ı cihān bildi ki bir **yārüm** var / Hüsn ü ĥulķ issi ‘aṭā menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [yārüm, -üm]

Baña ey çerĥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyîne-i ruĥsāra **yāra** ĥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [yāra, -a]

Ķapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge **yārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [yārı, -ı]

Felek cevr eylemekte döne döne **yāra** dönmişdür / O meh mihr itmekde çerĥ-i pür-ĝaddāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [yāra, -a]

Sen **yārı** sende kıl taleb şanma ki āĥir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yārı, -ı]

Gelseñ ey bülbül senüñle **yārı** söyleşsek birez / Ğonca gibi ol gül-i gülzārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [yārı, -ı]

Yaşuma hem-dem olan **yārümi** gir gözlerüme / Ķandadur ol dişi dürr lü‘lü‘-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yārümi, -ümi]

Çihreñe olalı kızĝun müşteri ey **yār** şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [yār,]

Baĥr-i ĥaddüñle görelden āteşüm ey **yār** şem‘ / Baĝrınıñ yağın yaĝup aĝlar baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yār,]

Şām-ı fūrķatde görelden āteşüm ey **yār** şem‘ / Od yaĝup başına yanup şubĥa dek aĝlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [yār,]

Yār yār aĝyār u ‘aşıķ zār u miĥnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ĥadd dār-ı hicrān her ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [yār,]

Lebüñsüz āb-ı ĥayvān nüş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda **yārümsin** benüm bir daĥi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [yārümsin, -ümsin]

Çerāĝı ‘ārız u şevķ-i lebiyle dil-i şem‘in / O **yār** ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [yār,]

İşitmez āh-ı hezārum o gül-‘izārı görüñ / Okınsa kışşa-i ‘aşķum uyur o **yārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [yārı, -ı]

‘İddur ħarĥ it ĝamı ħaşr-ı feraĥ bünyād kıl / Öp lebin **yārūñ** dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [yārūñ, -üñ]

Ey Raĥîmî āferin aĥsente şi‘r-i pāküñe / **Yāra** iş‘ār itdi hüsn-i vech ile hüsn-i maķāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [yāra, -a]

Rahîmî şıdık ile gel sen havâşa meşgul ol / Yolında ölmege **yârûñ** şalâ-yı ‘âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [yârûñ, -üñ]

Yâr didi ğayrdan kaçıt it nazar dîdem be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hâk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [yâr,]

Gerekmez ravza-i rıçvân-ı ğilmân-ı kamer-çalat / Saña erzânı ey şüfî benüm ol **yâredür** meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [yâredür, -edür]

Elem küncinde ben dil-ğasta dün ğamdan ola **yârüm** / Raķıb ile senüñ seyrânda bir hoş ‘âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [yârüm, -üm]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [yâr,]

Yârûñ esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-ğünü ile / Ey Rahîmî gehi mest ü gehi hayrânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [yârûñ, -üñ]

Yoluma itdi benüm bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi **yâr** ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [yâr,]

Yâ Rab nazar-dîdeden ol **yâre** ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraktı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yâre, -e]

Göñül ma‘müresin vîrân iderse **yâre** incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi‘mâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yâre, -e]

Leb-i hecriyle **yârûñ** hastayum ey nâle luğ eyle / Felek evcine çıķduķda müdâvâ şor Mesîhâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [yârûñ, -üñ]

Yâr hem-dem bezm-i ğurrem mevsim-i ‘ıyş u çarab / Sâķiyâ mey şun ele girmez bu demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [yâr,]

Ben Rahîmî pāk-meşreb mâsivâdan fâriğam / Bir Hüseyñi-mezhebüm olsa ne ğam **yârüm** Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [yârüm, -um]

Rahîmîñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde **yâre** rengin eyle bir efsâne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [yâre, -e]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ‘iz / Koyup küyını **yârûñ** medh idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [yârûñ, -üñ]

Gördi ey germ-âbe yaşum **yâre** hem pehlü seni / Mağv ider şaķın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [yâre, -e]

Ĝamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyâra olacaķ işi ol **yâre** eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [yâre, -e]

Yârûñ Rahîmî öpmek için la‘lini müdâm / Mey cām-ı ğamda göñlümi âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [yârûñ, -üñ]

Ĝam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin **yârûñ** / Rahîmî ‘ömr müsta‘cil dirîğâ hem gün ağşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [yârûñ, -üñ]

Bitmedi ğamzeñüñ ey **yâr** yürekde zaķımı / Kaldı cân içre o peykân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [yâr,]

Cülüs itdi gönül tahtına **yārūñ** pertev-i hüsni / Raḥīmī yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [yārūñ, -üñ]

Yārūñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zıkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [yārūñ, -üñ]

2. Dost, arkadaş.

Ẓafer hem-dem sa‘ādet **yār** u devlet hem-nişin olsun / Serir-i iḥtişām üzre hemişe kıl maḥarr yegdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [yār,]

yār derdi: Sevgilinin derdi, üzüntüsü.

Yār derdiyle Raḥīmī bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yärelerin yār ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [yār derdiyle, -iyle]

yār-: Derin yara açmak.

Başum seng-i cefāyıyla **yarup** ḳan eleyüp yaşum / Ḳanı ol demlerüm añ luṭf-ı bī-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [yarup, -up]

yār ol-: Sevgili, dost olmak.

Hün iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / **Yār olup** ağıyār ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [yār olup, -up]

Raḥīmīyem **oldum** firākuñla **yār** / Vişālūñı ṭālib emekdāruñum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [yār oldum, -dum]

Raḥīmī şanma şāhum şād olup bir ğayra **yār oldı** / Vefā bendinde bendeñdür muḳayyeddür melālūñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [yār oldı, -dı]

yara:

1. Yara, kesik, yarık.

Degüldür dilde **yara** yäre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [yara,]

Yalmanur tiğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol **yarasına** ğāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [yarasına, -sına]

Ḥayāl-i zaḥm-ı tiğüñ **yarası** ol yaradan ḥaḳḳā / Dil-i mecrūḥumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rūyıdır (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [yarası, -sı]

Ġam-ı tiğ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören **yara** / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [yara,]

Ėam oğlarıyla ıoldı bu sĖnem belek midür / TĖĖ-ı cefā **yaralar** ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [yaralar, -lar]

2.Üzüntü, acı, dert.

Bu ŐerĖa ŐerĖa sĖnem **yarası** ey yār ŐerĖ olmaz / Őu gibi Ėayra mâ'il āh dil bir yāre dūŐmĖdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [yarası, -sı]

ŐerĖa ŐerĖa sĖnemüñ zağmını hem dil **yarasın** / Ėancerüñle dilleşüp ruĖŐat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [yarasın, -sın]

yara eyle-: Yaralamak.

Ėamzeñ kılıcı deldi dilüm **yara eyledi** / Ağyāra olacağ işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [yara eyledi, -di]

yara ir-: Yara gelmek.

AyaĖuñ ıtoprağı ĖaĖkı mürāŐa' tāca reşküm yok / Elüñden başuma **yara iren** seng ü meder yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [yara iren, -en]

yara-: Yararlı,faydalı olmak, iyi gelmek.

Yalmanur tĖĖüñi gördükce gönül gül-gündur / **Yarar** ol yarasına Ėāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [yarar, -r]

ĖamaŐduñ baĖamaduñ göricek Ėün yüzün ol māhuñ / Neme **yararsın** ey dĖde senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [yararsın, -rsın]

Neme **yarardı** yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergeĖüñe ben Ėiyā-yı 'ummāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yarardı, -rdı]

RuĖuñsuz almam ey meh zerreye ĖürŐĖd-i raĖŐāni / Yire ĖeŐsün neme **yarar** lebiñsüz āb-ı Ėayvāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [yarar, -r]

yaradan Ėakk: Allah.

Ėayāl-i zağm-ı tĖĖüñ yarası ol **yaradan Ėakkā** / Dil-i mecrüĖumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rüyidur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [yaradan Ėakkā, -ā]

yarağ: Silah.

'Azmüñ Rağimî merĖale-i rāh-ı 'aşk ise / Eyle sefer **yarağını** Ėıl iĖtiyār Ėöc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [yarağını, -ını]

yaralan-: Yaralanmak, bir yerinde yara açılmak.

Yaralandı yüregi tîr-i hasedden siperüñ / Kocalı hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [yaralandı, -dı]

yaralar aç-: Yara oluşmasına sebep olmak.

Başumda **yaralar açdum** yüzüm yir yir hırâş itdüm / Hıta-ı nâmûsı başdan tîğ ü tîrûñle tırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yaralar açdum, -dum]

yaraş-: Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

Vücûd-ı nâzûküñe **yaraşur** her lahza şîhhatler / Sa'âdetlü serüñden eksük olmasun sa'âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Her gedâ şab'a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid **yaraşur** yine dürer himmet 'ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [yaraşur, -ur]

Sen cism-i dehrüñ cānisin sen cāna şîhhat **yaraşur** / Sen 'ālemüñ sulṭānisin sulṭāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Sen cism-i dehrüñ cānisin sen cāna şîhhat **yaraşur** / Sen 'ālemüñ sulṭānisin sulṭāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey 'İsî-dem / Cān u cihānuñ cānisin cānāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [yaraşur, -ur]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya'kûb-ı devrüñ nûridur / Sen Yûsuf-ı Mışr-ı kerem sulṭāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [yaraşur, -ur]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devā dermāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [yaraşur, -ur]

Evvel ḳonan āḥîr göçer 'ālem misāfir-ḥānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [yaraşur, -ur]

Bu la'î-i cān işār ile bu nergis-i bîmār ile / Cānā sen ādem cānisin insāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [yaraşur, -ur]

Cümle cihānuñ cānisin ancak Raḥîmîñ degül / Hıkkā ki sensüz 'āfiyet şāhāna şîhhat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [yaraşur, -ur]

Saña emn ü emān şîhhat **yaraşur** dā'imā ammā / Marîz u rencden ḳurtulmasın aḡyār-ı bed-ḥ'āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [yaraşur, -ur]

yāre: Yara.

Hün-ı dil yād-ı leb-i la'lüñle şerbetdür baña / Tende ḡamzeñ **yāresi** āsār-ı şîhhatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [yāresi, -si]

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek **yārelerin** yār ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [yārelerin, -lerin]

Elifler servlerdür dāğlar gül **yāreler** gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm cüst u cūyudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [yāreler, -ler]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde **yāresi** / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [yāresi, -si]

Devādur derd-mend-i ‘aşka derd ü **yāresi** ‘aşkuñ / Ṭabîbā derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [yāresi, -si]

Yāremüñ ağzına tîğüñ dil şokar ikide bir / Ben anuñla ğamzedden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [yāremüñ, -müñ]

yāre ur-: Yaralamak.

Dile ğamzeñ **uralı yāre** Meḥemmed Çelebi / Olmışam ḥasta vü bî-çāre Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [yāre uralı, -alı]

yār-ğār-ı evliyā: Evliyaların dostluğū.

Fāriğ olduk nāy u nūşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk **yār-ğār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [yār-ğār-ı evliyā,]

yār-ı ‘aşk: Aşkın dostu.

Raḥîmî **yār-ı ‘aşk** olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [yār-ı ‘aşk,]

yār-ı bî-mihr-i vefā: Sadakatin şefkatsiz sevgilisi.

Rūzgārum ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî‘ zebūn / **Yār-ı bî-mihr-i vefā** ğamdan benüm ḥālüm ḥarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [yār-ı bî-mihr-i vefā,]

yār-ı cān: Can dostu.

Bezm gülşen gonca leb bir **yār-ı cānumdur** şarāb / Serv ḳadd sākî şurāḥi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [yār-ı cānumdur, -umdur]

yār-ı dirîne: Eski dost.

Ey ferāḥ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / **Yār-ı dirînesi** bu cān-ı ḥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [yār-ı dirînesi, -si]

yār-ı ğurbet: Gurbet dostu.

Ġarîb ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb baña bir **yār-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [yār-ı ğurbet,]

yār-ı intizār: Beklemenin dostluğu.

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalâş / Bir kemân-ebürü için çek durma **yār-ı intizār** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [yār-ı intizār,]

yār-ı meh-rû: Ay yüzlü sevgili.

Nār-ı hecre yağan beni her şeb / Bir yalıñ yüzlü **yār-ı meh-rûdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yār-ı meh-rûdur, -dur]

yār-ı ‘ömr: Ömrün sevgilisi.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzeninüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey **yār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [yār-ı ‘ömr,]

yār-ı ra‘nâ: Güzel sevgili.

Bağruñı ḥün it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin bir **yār-ı ra‘nâ** koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [yār-ı ra‘nâ,]

yār-ı sâbit-kadem: Devamlı,değişmez sevgili.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde ikrār / **Yār-ı sâbit-kademüm** şanma ki inkārüm var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [yār-ı sâbit-kademüm, -üm]

yār-ı şîrîn-la‘l: Tatlı dudaklı sevgili || Şirin.

Bî-sütün-ı ‘aşkda sen **yār-ı Şîrîn-la‘l** için / Çekdüğüm endüh-ı hecri Ḥusrev ü Ferhād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [yār-ı şîrîn-la‘l,]

yarıcu: Yardımcı.

Şevk ile geldi kapuña dir kılup kıddin dü-tâ / **Yarıcuñ** Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [yarıcuñ, -ñ]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe **yarıcuñ** Allāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [yarıcuñ, -ñ]

yarıl-: Parçalanmak,yarılmak.

Bir gice ey meh ḥam ebrüñi añup āh eyleşem / **Yarılup** yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [yarılup, -up]

yarın: Sonraki günde veya günlerde, gelecek zamanda.

Ḥasret itdüñ ḥasret ol sevdüklerüne ey raqīb / Sen de **yarın** bulasın itdüğüni baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [yarın,]

Ḥasret itdüñ sen beni dildāra ey a'dā bu gün / Ḥaqq seni dūr ide **yarın** devlet-i dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [yarın,]

yaş:

1.Gözyaşı.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm Ka'be küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [yaşum, -um]

Ey Raḥîmî utanur **yaşum** görüp rez-duḥteri / Yüzine her dem çutar vālā-yı gül-gündan niqāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [yaşum, -um]

Başum seng-i cefāyıyla yarup kan eyleyüp **yaşum** / Kanı ol demlerüm añ luḥf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [yaşum, -um]

Ḥālet-i 'aşk içre aḥvālüm görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum **yaşuñ** olsun mezid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [yaşuñ, -uñ]

Süy-ı küyuñdan **yaşum** ırmağını ırmağ ile / Küzenüñ göz 'aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [yaşum, -um]

Dem-i hecrüñde **yaşum** içre hırāşide beden / Beñzer ol qal'aya deryāda temāşālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [yaşum, -um]

Gedāñı gāhi añduqca di ey şāh-ı 'alî-şānum / **Yaşı** dildür adı qanber Raḥîmî bir qulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [yaşı, -ı]

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldı **yaşum** / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftarı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [yaşum, -um]

Dem-i hecrüñde **yaşum** āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o da bir 'ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [yaşum, -um]

Åşināyāne Raḥîmiye naqar kıl dostum / Şāyed ol kem-qaṭrenüñ bir dem **yaşı** deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [yaşı, -ı]

Ġam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firāqından aqan **yaşum** / Gözümün şışesinde şaqlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [yaşum, -um]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne küyüdür / Belā kuhsāridur başum **yaşum** şan Aqça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [yaşum, -um]

Dem-i gāmda lebün hecriyle **yaşum** kana dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuq biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [yaşum, -um]

Gözümünden çıkdı **yaşum** gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmîd-vārı var benüm yoqdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [yaşum, -um]

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘arız-ı dil-cû / Cinân bâğında tecrî tahtehâ’l-enhâra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [yaşum, -um]

Ey Raḥîmî **yaşuñı** sen de revân it yolına / Raḥm ide bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [yaşuñı, -uñı]

Baḥr ile mâ-beyni terdür **yaşumuñı** / Çeşmüme kan yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 3). [yaşumuñı, -umuñı]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü’lü’-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yaşuma, -uma]

Bu baḥtı karanuñ **yaşını** ırmağ itme küyuñdan / Bu şehre şehriyâra Aqca şu virmiş durur revnağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [yaşını, -ını]

O mehden ayru **yaşum** ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [yaşum, -um]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmış süy-ı küyünda / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [yaşum, -um]

Gökde âhum yirde **yaşum** mâ-cerâsı söylenür / Mâh u mâhî mihrüme şâhid semâdan tâ semek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [yaşum, -um]

Meyl ider **yaşum** nişân-ı na’çeñi görüp revân / Sâ’ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni‘âl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [yaşum, -um]

Çeşme-i çeşmümden akar dem-be-dem **yaşum** benüm / Menba‘-ı seyl-âb-ı miḥnet başıdır **yaşum**
benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [yaşum, -um]

Akıtdum **yaşumu** şu gibi ey qadd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrğâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [yaşumu, -umu]

Gevher-i vaşluma ṭâlibsın didi ol baḥr-i ḥüsn / Ğarqa vir **yaşuñla** dehri ser-be-ser didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [yaşuñla, -uñla]

Mebādâ dâmen-i pâküñe bir toz konduram diyü / Dem-â-dem cism-i ḥâk-âlüdemo **yaşumla** yaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [yaşumla, -umla]

Raḥîmî bağrumuñ başında buldum **yaşumuñı** başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı ‘aşqa baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [yaşumuñı, -umuñı]

Ruṭûbet ref‘ olup tende ḥarâretten yubüset var / Gözümden cüy olup her dem dökilen **yaşa** ḥayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [yaşa, -a]

Qapuñda şeh-süvârum dem-be-dem saqqâ idüp **yaşum** / Yüzüm yoluñda cârüb eyleyen ferrâşa
ḥayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yaşum, -um]

Şu dem ‘aşkuñ hevâsın ben dil-i pür-zâra ṭabşurdum / **Yaşum** deryâya şaldum âhumı kuhsâra
ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [yaşum, -um]

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çâke ṭabşurdum / **Yaşum** taḥt-ı serâya âhumı eflâke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [yaşum, -um]

Yoluma itdi benüm bir kanlıdur dürr **yaşuma** / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [yaşuma, -uma]

Yā Rab nazar-dīdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi **yaşum** gibi bıraktı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yaşum, -um]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [yaşum, -um]

Reh-i ṭā'atde ihlāş ile dökmezsen **yaşuñ** şūfî / Qabūl olmaz niyāzuñ sübḥañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [yaşuñ, -uñ]

Yād-ı la'lüñle akan **yaşumdur** ey deryā-yı cūd / Saht iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [yaşumdur, -umdur]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyir-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [yaşum, -um]

Rahîminüñ şehā bir kaçrece miqdārı yoḡ gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ **yaşın** deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [yaşın, -ın]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yoḡ bilmedüñ kimse / Benüm nem var **yaşum** her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [yaşum, -um]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla **yaşum** cūy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [yaşum, -um]

Qadd-i dil-cūyı hevāsıyla **yaşum** cūy eyledüm / Āh bir dem gelmez ol 'ālî-cenābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [yaşum, -um]

Döne döne **yaşımı** itdüñ Rahîminüñ revān / Bir bahār-ı ḥüsne qarşu cūy-bār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [yaşımı, -ımı]

Gözüm didāruña qaddüñe mā'il **yaşum** ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gāzālüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [yaşum, -um]

Ter düşersin sūy-ı küyuñda **yaşum** seyl-ābına / Hāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmaḡ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [yaşum, -um]

Gördi ey germ-ābe **yaşum** yāre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḡın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [yaşum, -um]

Meh-ruḡuñ hecriyle seyr eyle **yaşum** seyyāresin / Hem-ḡadem ḡam gözlemekden ey hilāl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [yaşum, -um]

Neme yarardı **yaşum** yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yaşum, -um]

Yaşum raḡibi geçid virmez idi ḡapuñdan / Kef-i 'aṭāñ ile bulmuş beḡā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [yaşum, -um]

Benümle hem-dem olan **yaşuma** su'āl itsün / Qatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [yaşuma, -uma]

Qapuñdan ırmağla ḡaşd itdi **yaşımı** düşmen / Gözine yigdi kemer āşinā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [yaşımı, -ımı]

Yetiş Hızır gibi **yaşımı** itmeden İlyās / Getür kenāra bu ben mübtelā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [yaşımı, -ımı]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı ‘ummānı / Gezer şabāyıla her dem fezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [yaşumla, -umla]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u irsin la‘l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [yaşum, -um]

Yaşam rüy-ı zemîni nār-ı fūrkat böyle ƙalursa / Virem ğarƙ-āba tūfān **yaşum** ile sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [yaşum, -um]

Yaşumla baħr-i dehrüñ şimdi terdür ƙatı mā-beyni / Başaldan bağrına kân gibi sen la‘l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [yaşumla, -umla]

Gözümüñ bilmezem ƙandan gelürdi dem-be-dem **yaşı** / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [yaşı, -ı]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücüdüm çerħ urur dolābveş çeşmüm döker **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [yaşı, -ı]

Ħarîm-i ħüsn içinde ħāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özin ƙıl **yaşımı** yā Rab k’o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [yaşımı, -ımı]

2. Islak.

Ħün-ı cigerle besler merdüm **yaşımı** eşküñ / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i ħün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [yaşımı, -ımı]

Ħalum ‘alemleriyle kūyuña toğrı ey serv / ‘Aynüm **yaşından** anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [yaşından, -ından]

La‘lün benüm idince **yaşıyla** cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yoğ yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yaşıyla, -ıyla]

3. Taze, yeşil.

Dem-i fūrkatde sūzān göñli giryān çeşümü görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baħrüñ ƙurusı **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [yaşı, -ı]

yaş it-: Islatmak.

Mebādā dāmen-i pāküne bir toz ƙonduram diyü / Dem-ā-dem cism-i ħāk-ālüdemo yaşumla **yaş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [yaş itdüm, -düm]

yaşağ: Yasak, engel.

Maħbüb ile Raħîmî şarāb-ı nihānı gör / Nāşinuñ ehl-i ‘aşƙa be-ğāyet **yaşağı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [yaşağı, -ı]

yaşağ it-: Yasaklamak.

Sāza ḥod muḥkem **yaşağ itdi** şeh-i ‘ālī-maḳām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [yaşağ itdi, -di]

yaşağ ol-: Engellenmek, bir yere veya bir şeye ulaşmasına izin verilmemek.

Bî-tekellüf seyr ide her ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün **ola yaşağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [yaşağ ola, -a]

yaşdan-: Yaslanmak, dayanmak.

Mest ola şol ki **yaşdana** iç işüğüñ taşın / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [yaşdana, -a]

yaşduğ: Yastık.

Girince sen boyı servi revānuñ ḳatı göñline / Döşendüm toprağı **yaşduğumı** şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [yaşduğumı, -umı]

Ol gül yaḳalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥār itdi **yaşduğum** döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [yaşduğum, -um]

yāsemen: Güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç.

Meyl eyleyeli ḥāre o gül-pîreheni gör / Gül gibi teni çāk yini **yāsemeni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [yāsemeni, -i]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış **yāsemen** gül güyiyā her gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [yāsemen,]

yaşın yaşın: Gizli gizli, için için.

Hevā-yı ḳadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / Gözüm yaşı **yaşın yaşın** benüm rūḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [yaşın yaşın,]

yat-: Boylu boyunca uzanmak.

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ḡubār olmuş **yatur** / Bir şeh-i şāḥib-külehdür ḥāksār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [yatur, -ur]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālüñle ey gülzār-ı ḥüsn / Ḳanlu yaşumdan kenārum lālezār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [yatur, -ur]

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ḥazān / Yaz müreddefveş üzere zer-nişār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [yatur, -ur]

Ey rebî^c-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [yatur, -ur]

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rû / Haşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [yatur, -ur]

Hoğka-i la'lıñ katında halka-i gisūlaruñ / Mārdur tiryāğdan mest ü humār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [yatur, -ur]

Raħm kıl miskîn Raħîmî bend-i zülfüñde şehā / Nice demlerdür perîşān-rūzgār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [yatur, -ur]

yatağ: Döşek.

Yağup eczāmı külli kül idüp nār-ı firākuñla / Semenderveş **yatağum** ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yatağum, -um]

yatur-: Yatırmak, uyutmak.

Ġamuñla āh iderken tüfek kundağda **yaturdı** / Topı bābindan aldı geldi nālem ħod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [yaturdı, -dı]

Ķarārüm yoğ Ķara zülfüñ gib'ömrüm tār-mār oldu / Firākuñla **yaturmuşdur** dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [yaturmuşdur, -muşdur]

yāver: Yardımcı.

Dūd-ı āhum sāyebān yir yir şerārüm şemmesi / Şeh-süvār-ı mülk-i 'aşğ oldum Ĥudādur **yāverüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [yāverüm, -üm]

yāver ol-: Yardımcı olmak.

Reh-berüñ oldu du'ā-yı evvelîn ü āħirîn / **Yāverüñ olalıdan** perverdigār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 6). [yāverüñ olalıdan, -üñ, -alıdan]

yavuz: Kötü, fena.

Ben mübtelāyı ħasret iden seyr-i ħüsnüñe / Eylük yüzini göre misin **yavuzın** eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [yavuzın, -ın]

yay: İki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma âleti, kavis.

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şirāne ħamzeñle / Aşar hergün başına iki **yay** ol pehlevān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [yay,]

Ķaddüñ ħamıyla Ķaddüm büküldi **yāya** döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [yāya, -a]

İki Ķat itmiş Raħîmî tîr-i Ķaddüñ bār-ı cevri / Bu fenā bāzārı içre **yaya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [yaya, -a]

yay it-: Yay gibi iki büklüm etmek.

Bir haṭā ile dolaşdum çin-i zülfeynüñ görüp / **Yay idüp** çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-mişāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [yay idüp, -üp]

yaz: 21 Haziran'da başlayıp 23 Eylül'de sona eren, ilkbaharla sonbahar arasındaki yılın en sıcak mevsimi.

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i huzân / **Yaz** müreddefveş üzere zer-nişār olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [yaz,]

Öte tursun bâğ-ı vaşluñdan rakîb-i zâğ-ṭab^c / Bülbül oldu çäre yok mı kış gidüp **yaz** olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [yaz,]

yaz-: Kaleme almak.

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın **yazmağa** / Kanlu yaşum sürh çihrem şafhadur çeşmüm devât
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [yazmağa, -mağa]

Eger diñlense şâhum vaşf-ı hâlüm / **Yazardum** kapuña ṭumâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 5). [yazardum, -ardum]

Ḥaḫḫ tebârek 'iduñı kıl sun mübârek dâ'imâ / Âsitânuñda **yazilsun** dâ'imâ dîvân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [yazilsun, -ilsun]

Rahîmî resm-i ihlâş ile **yazar** şüret-i hâlin / Senüñdür bâkî ihşân u kerem ey şâh-ı himmet naşş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [yazar, -ar]

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ **yazdı** bir defter / Sen anı n'ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [yazdı, -dı]

Meşğ-i 'aşkuñ qaralarken ben senüñ daḫi kalem / Levḫa **yazmamış** idi Leylâ vü Mecnûndan mişāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [yazmamış, -mamış]

Göñül deyrinde bu vechiyle **yazdum** şüret-i hüsnüñ / Ruḫın gün cebhesin meh hem hilâli aña kaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [yazdum, -dum]

Ne **yazmış** şafḫa-i eşcâra gör kim ḫâme-i kudret / Sebaḫ al bâb-ı ḫikmetdür 'aceb dîvânımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [yazmış, -mış]

Yazma cürmin ol peri 'aşkıñda ben dîvânenüñ / Ey melek luṭf eyle insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [yazma, -ma]

Rahîmî bendeñüñ **yazup** yañılup cümle maḫşüdın / Şehâ bir 'arz ider yok ḫâme ile nâmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yazup, -up]

Ne vechiyle cihân mânisi **yazsun** şekl-i maṭbû'ıñ / Nigârâ çin-i zülfüñ nesh idüpdür naşş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [yazsun, -sun]

yazu: Yazı.

Secde mi kıılır benim kıiblem Raḥîmî ğayrıya / Ḥaṭṭ-ı miḥrâb-ı ḥarîmüñ alınına **yazu** gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [yazu,]

yed-i beyzâ ḥakı: Hz. Musa'nın mucizelerinden olan gözleri kamaştıran beyaz eli ḥakı için.

Şevḳ-ı dîdâr ile Mûsâveş **yed-i beyzâ ḥakı** / Ṭür-ı Sînâ-yı tecellide münâcât ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [yed-i beyzâ ḥakı, -ı]

yed-i tâkat: Bir şeyi yapabilmek için gereken güç.

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ **yed-i tâkat** Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [yed-i tâkat,]

yeg: Daha iyi, daha üstün.

Baḥa hecrüñde ğam vaşluñla şādân olmadan **yegdür** / Dili bîmâr-ı hoş-derdüñle dermân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [yegdür, -dür]

Bu çeşm-i cür'aveş pây-mâl-i devrân itseñ incinmem / Lebûñsüz sâğar-ı çeşmüm ṭolu ḳan olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [yegdür, -dür]

Senüñ olsun sa'âdetle 'azîzüm mülket-i dünyâ / Baḥa ḳapuñda ḳulluḳ Mışra sultân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [yegdür, -dür]

Ḳara ḳayğuda 'ömr-i nâzenîni zâyi' itmekden / Çekilmek dâra zülfüñsüz perîşân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Ümîd-i vuşlat-ı cânân ile cân virmek âsândur / Raḥîmî ara yirde böyle hicrân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [yegdür, -dür]

Ḳapuñda pister-i dîbâ gerekmez ḥâk-i der **yegdür** / Seg-i küyuñ sıfâli câmdan ey pür-hüner **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [yegdür, -dür]

Bi-ḥamdillâh bu ğün sen Ḥüsrev-i mülk-i me'ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş bî-pâ u ser **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [yegdür, -dür]

Ne dil kim meyl-i 'azm-i küyuñ itmez ey hüma-ṭal'at / Ve ger ṭāvüs-ı ḳudsî olsa ol bî-bâl ü per **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [yegdür, -dür]

Ayağuñ ṭoprağı ḥaḳḳı mûraşsa' tâca reşküm yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ def'ine sır-i sim ü zer **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [yegdür, -dür]

Nişâni Beg ḳapuña 'arz-ı ihlâş-ı 'ubüdiyyet / Ḳaşâ'id-i Muṭavvelen bu şî'r-i Muḥtaşar **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [yegdür, -dür]

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe ḳıl maḳarr **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [yegdür, -dür]

İ'tibārı şimdiki dehr içre **yegdür** silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş'ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Rahîmî gülşen-i 'ālemde şavt-ı zāğlar **yegdür** / N'iderler 'andelib āyîn pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [yegdür, -dür]

yek-dāne: Bir tane, eşi benzeri olmayan, eşsiz.

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Çapuñda Rahîmîyi ço **yek-dāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [yek-dāne,]

Muñı-ı 'āleme ey bañr-i luñf ol gevher-i pāke / Hudānuñ birliği hañkı Hudā **yek dāne** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [yek dāne,]

yeksān: Bir, beraber; eşit.

Gözine hāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Çatında cevher ü seng demidür **yeksānımış** bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [yeksānımış, -ımış]

yektā: Tek.

Çor kār-bārı soñ ucı **yektā** ider sefer / N'eyler tecemmülâtı iden iñtişār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [yektā,]

yel-: Esmek.

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi **yelmeyem** / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yelmeyem, -meyem]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / Görünmez hāşılı bir dāne berg-i gāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [yelüp, -üp]

yeldür-:Koşturmak.

Felek zerrîn-küleñ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi çuramaz **yeldürmek** şubñ u mesā rañşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [yıldurur, -ur]

yelken: Rüzgār gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü.

Yelkenüñi kullanma eyā serv çorudan / Ben hāk-i hevā-h'āha hırāmāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [yelkenüñi, -üñi]

Ne ğam esse vücūdum **yelkeninüñ** bādı yaprağdan / Müyesser ola 'ömr-i Nüh tek sen verd-i ra'nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [yelkeninüñ, -inüñ]

yelken torıda: Yelkenleri tepe noktasına dek kaldırıp rüzgârdan en üst düzeyde faydalanmak ve bu suretle geminin tam yol ileri seyretmesi.

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben de **yelken torıda** bir yakası çäk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yelken torıda,]

yelten-: Heves etmek, meyletmek, özenmek.

Hayâl-i kıddine **yeltendüñ** ol serv-i hevâ-bahşuñ / Şabâveş gel gönül yil tırma her dem rüzgâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [yeltendüñ, -dün]

yemen: Arap yarımadasının güneybatısındaki ülkenin adı.

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruhuñ yeter / Ânsız berâber oldı **Yemende** şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [yemende, -de]

Dişüñ mânend-i dürr zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çîn ü Mâçîn ü **Yemende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [yemende, -de]

yem-i ümmîd: Ümit denizi.

Rahîmî **yem-i ümmîd** bu selîmü'l-bâl olup dâ'im / Murâdum kıpusın fazluñla yâ Rab fetḫ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [yem-i ümmîd,]

yeñi: Eskinin zıttı.

Ṭâķ-ı ebrûsı hayâlin kıodı gönülümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine bir **yeñi** kâḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yeñi,]

yer kııl-: Yer hazırlamak.

Ėaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdur / Didi ol nür-ı başar **kıl** aña **yer** didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [yer kııl,]

yeter:

1.Yeterli, kafi.

Ėam **yeter** cânâ dile gönderme şadı gelmesün / Maḫrem olmaz baña ol nâ-cinsidür virür 'azâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [yeter,]

İd-ı ferḫunde **yeter** vaşluñ Rahîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh 'id aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [yeter,]

İşigüñ sâ'illerine her dem ey kân-ı seḫâ / Eşķ-i rüyum sîm ile zerdür **yeter** iḫsân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [yeter,]

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruhuñ **yeter** / Ānsız berāber oldı Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [yeter,]

Dile derdüñ **yeter** devā n'eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [yeter,]

Gül-i rengîn **yeter** bu penbeyi bir hūn-ı dāğ-ı ğam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [yeter,]

Ğamuñ **yeter** bize añma feraħ didüklerini / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [yeter,]

Ey Raħîmî baña bu şādî **yeterdi** dünyede / Ğuşşa-i 'aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [yeterdi, -di]

Şanma bir müflis gedāyam 'aşk-ı istiġnā **yeter** / Sîmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [yeter,]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm **yeter** / Āb u bāda şanma kim minnet semendin hoşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [yeter,]

2. Artık, bundan sonra.

Ķabül-i derd-i 'aşk olan şifā ummaz budur Ķānūn / Yürü var başuñ aġrıtmā **yeter** söyle řabîbā řab' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [yeter,]

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / **Yeter** sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [yeter,]

3. Yeter! "son bulsun" anlamında ünlem ifadesi.

Bāġı dād iken bozuldı şoldı cevri-zulm ile / Şimdi çöl olup **yeter** Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [yeter,]

Gün bu gündür 'arz-ı didār it Raħîmî bendeñe / Gel **yeter** ol derdmendi va'de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [yeter,]

Yā ilāhî sen beni benden bu gün āġāh kıl / Ķıl 'ařā rāh-ı řalāletde **yeter** gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [yeter,]

yet-: Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.

Ĥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sāķiyā şunma / Benem ĥod baña **yetmişdür** ne lāzım bāde-i řamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [yetmişdür, -mişdür]

yetiş-:

1.Erişmek, ulaşmak.

Ey gözüm yaşı **yetiş** dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına ço ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [yetiş,]

2. Yetişmek, imdadına gelmek.

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden İlyās / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [yetiş,]

yetmiş iki dereden şu getir-: "Bin dereden su getirmek" deyiminin karşılığı olarak "Karşısındakini inandırmak veya kandırmak için pek çok sebep ileri sürmek veya dil dökmek." anlamında olup beyitte sevgiliyi kucaklamak için verilen çabayı ifade eder.

Sen boyı servi kenâr itmek için leyl ü nehâr / **Yetmiş iki dereden şu getirür** kırk bînar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [yetmiş iki dereden şu getirür, -ür]

yık-:

1. Bozmak, tahrip etmek.

Ten-i ma‘mür-ı aşkuñ gencine cây olmağ ecliçün / **Yıkup** yire berâber itdügüñ vîrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yıkup, -up]

Göñül ma‘müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü **yıkan** yapar mi‘mâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yıkan, -an]

Budîn mülkini **yıkmağ** hiç zülf-i yâre âyindür / Velî ey şâh-ı İslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [yıkmağ, -mağ]

Rahîmî hecr-i küyuñla beden mülkin harâb itdi / Felek burcını **yıkmağa** döküpdür top-ı efgânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [yıkmağa, -mağa]

2. Ortadan kaldırmak, yok etmek.

Kaşrını **yıkmağ** ise düşmenüñ ey nâle gârağ / Sîneden derd ile çık günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [yıkmağ, -mağ]

Dile eksük degüldür kara kayğu **yıkar** illerden / Tolaşur zülfî gibi bir zemân hâtt bir zemân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [yıkar, -ar]

yıkık: Yıkılmış olan, harap, viran.

Ben şikeste-hâli şorma hâtır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle **yıkık** kalb-i harâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [yıkık,]

Yıkık hâtırları ma‘mür idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi hâk olmuş dil-i vîrânum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [yıkık,]

yıkık göñül: Kırılmış, harap olmuş gönül.

Luţf ile yap yap Raĥîmîniñ **yıkık göñlin** hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [yıkık göñlin, -in]

Ėamum Şorma benüm mesrûr dil-i ma‘mûra ĥâţırdan / **Yıkık göñlüm** benüm cevriyle vîrân olmayan bilmez (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [yıkık göñlüm, -üm]

yıkıl-:

1. Viran olmak, harap olmak.

Ben **yıkıldum** olmadum âbâd elüнден ey felek / Olmadum devründe bir dem Şâd elüнден ey felek (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [yıkıldum, -dum]

Benem ĥod baña yandı ben **yıkıldum** sâkiyâ luţf it / Lebün câminı Şun cân u dilüm mest ü ĥarâb eyle (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [yıkıldum, -dum]

2. Devrilmek.

Özini gâĥ olurmuş beñzedürmiş zıll-i kaddüne / **Yıkılsın** görmiyeyin bir daĥi serv-i ĥırâmânı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [yıkılsın, -sın]

3. Herhangi bir sebeple çökmek, göçmek; yok olmak, ortadan kalkmak.

Yiridür çıksa duĥân-ı âĥ-ı kâlbi göklere / Ĥânesi külli **yıkıldı** ĥân mânın yaĥdılar (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [yıkıldı, -dı]

Olalı Şehr-i ĥüsne yüzün ay Güzel ĥiŐâr / Yüz tıtdı top **yıkılmaĥa** gördi Güzel ĥiŐâr (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [yıkılmaĥa, -maĥa]

Yire geçse **yıkılsa** tāk-ı eflāk / Binâ-yı ‘aşkuñ olmaz dilde zâ‘il (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [yıkılsa, -sa]

Yıkılmaz Ĥaĥk bilür ‘aşk u maĥabbet dirler adına / Raĥîmîniñ dilinde bir binâ-yı muĥkemün gördüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [yıkılmaz, -maz]

Çıksun Şu cân ki ĥuşsañ ile Şenlik itmeye / Ol ten **yıkılsun** ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [yıkılsun, -sun]

4. Parçalanıp dağılmak.

Dest-i hecrünle ĥarâb olup **yıkılmışdur** göñül / Genc-i vaŐluñla yine yap yap anı âbâd kıll (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yıkılmışdur, -mişdur]

Çeşm-i mestün ki ĥ‘âba yüz tıtdı / **Yıkılup** dil ĥarâba yüz tıtdı (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [yıkılup, -up]

yıl: Sene, yıl.

Sürdüğüçün kapuña bir **yılda** iki kez yüzün / Oldı şāhib-ı-kadr ü hem ehl-i berāt ey hān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [yıl, -da]

Benüm dîvāne gönüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi **yıllarla** şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yıllarla, -larla]

Şubḥa dek yıldız şayar **yıllar** geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [yıllar, -lar]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir **yıl** / Bu ḥurd [u] ḥ‘āb ya leyl ü nehārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [yıl,]

Dili bir bend ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildāra / Yine **yıllarla** me’nūs eyledüm bir āşinā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [yıllarla, -larla]

Ṭıtsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyā yüzün / **Yılda** bir kez görür oldum sen şeh-i ra’nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [yıl, -da]

yıl-: Gözü korkmak, eski cesāreti kalmamak, ürkeklik gelmek.

Tîgüñ üstine düşüp ben **yılmayup** cānlar virem / Āh kim ğamzeñ uciyla bir kez itmezsin nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [yılmayup, -mayup]

yıldan artuk ol-: Bir yıldan fazla olmak.

Yıldan artuk oldı gerçi kim bu gün bir haftadır / Ey Raḥîmi görmeyelden ol meh-i ra’nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [yıldan artuk oldı, -dı]

yıldur-: Yıldırım, gözünü korkutup ürktmek.

Yilüp yillerle **yıldurdu** niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kühsārveş ḥāk-i ferāğat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yıldurdu, -dı]

yılduz: Yıldız, ışıklı ve sâbit bir nokta hâlinde görülen gök cisimlerinden her biri.

Her gice tā şubḥa dek ey meh gözüm **yılduz** şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi ḥ‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [yılduz,]

Ey Raḥîmî kıdd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / Şubḥa dek **yılduz** şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [yılduz,]

Şubḥa dek **yılduz** şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [yılduz,]

Ruḥuñ māhın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervinin / Görür her gice **yılduz** şayduğum ḳaldı ṭañā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [yılduz,]

yigitlik: Gençlik.

Yolum geh küh geh hāmūn u menzil dor atum leng / **Yigitlik** gitdi pīr oldum reh-i hecrūnde pā-der-gil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [yigitlik,]

yil: Yel, rüzgar.

Benüm dîvâne gönlüm vaḥdet-i ābād ferāg ister / Yilüp **yiller** gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yiller, -ler]

Bir dem mi var hevāñ ile **yil** gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yil,]

Yilüp **yillerle** yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kühsārveş ḥāk-i ferāgāt ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yillerle, -lerle]

Yelüp **yil** gibi gezdüm cū-be-cū bu ḥırmən-i dehri / Görünmez ḥaşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [yil,]

yil-: Esmek.

Benüm dîvâne gönlüm vaḥdet-i ābād ferāg ister / **Yilüp** yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yilüp, -üp]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül **yil** ṭurma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [yil,]

Yilüp yıldürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [yilüp, -üp]

Rāh-ı ‘aşkuñda şabāāsā **yiler** gönlüm gibi / Rüzgāra tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [yiler, -er]

Yilüp yillerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kühsārveş ḥāk-i ferāgāt ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yilüp, -üp]

yildür-: Estirmek.

Yilüp **yildürmege** ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [yildürmege, -mege]

yile vir-: Savurup telef etmek, yok etmek.

Yile virür ‘āḳıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ ṭut ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [yile virür, -ür]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḳorḳarum āh itmege / Oda yana cümle varum **yile vire** ad u şan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [yile vire, -e]

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [yile virmiş, -miş]

yilten-: Heves etmek, bir şey yapmak için hamlede bulunmak.

Yine gönlüm hevāya **yiltendi** / Āh kim rüzgāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3).
[yiltendi, -di]

yi-:

1. Ağzında çiğneyerek yutmak.

La'l-i mey-günüñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem / Hün-ı hasretdür **yidüğüm** içdügüm hün-âbdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [yidüğüm, -dügüm]

Veli miñnetden âzād eylemekdür / İçüp cāmı **yyüp** şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 2). [yiyüp, -yüp]

Hasta gönlüm **yidügi** hün-ı cigerdür rüz u şeb / 'İşret ü 'İşi müdām olsun şarabnāk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [yidügi, -dügi]

Lebüñ bezminde ey gonca şarāb-ı nāba 'aşk olsun / Ümîd-i nuql-i la'lüñle **yinen** 'unnāba 'aşk olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [yinen, -nen]

Matbah-ı hün-ı tevekkülde idenler i'tikāf / Çekmedi balın belāsın **yimedi** loğma ğamın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [yimedi, -medi]

2. Maruz kalmak.

Ey Raḥîmî h'ân-ı Haḫdan ḫod nevāleñ baḫşıdur / Bî-nevāyāne ṭama' itme **yime** dünyā ğamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [yime, -me]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü'ş-şāna ḫul oldı / **Yime** ğam devletinde 'ālemüñ sultāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [yime, -me]

yin: Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.

Meyl eyleyeli ḫāre o gül-pîreheni gör / Gül gibi teni çāk **yini** yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
52, Beyit 1). [yini, -i]

yine:

1. Tekrar, yeniden.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm Ka'be küyüña / **Yine** bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [yine,]

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevri ü nāz ile / **Yine** ol ni'mete ḫāni' bu ben şükrānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [yine,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḫamdillāh Raḥîmî baña el virdi **yine** devlet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [yine,]

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı **yine** şūfî / Pencgehde maķāmuñ ola şehnāz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [yine,]

Bu neyde bu nālevi bu zevķ u semā' **yine** / 'Uşşāķa bu eţvār-ı vefā-sāz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [yine,]

Şol demde **yine** nāle viren ķādir-i ķuddūs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [yine,]

Ṭāķ-ı ebrūsı ĥayālın ķodı gōñlümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı **yine** bir yeñi kāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yine,]

Gülşen-i ĥüsnüñe ķarşu **yine** dil bülbülinüñ / Nağme-i āh-ı hezārān ile şeydālġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [yine,]

Olmışam cām-ı şarāb-ı aşķ ile mestāne ṭavr / Sākin-i kūy-ı ĥarābātem **yine** dîvāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [yine,]

Ĥāl-i lebün firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı **yine** dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [yine,]

Gül yüzünçün dilde yüz dāğ-ı vefā yaķduķ **yine** / Rüşen oldu mihrün ile gün gibi 'unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yine,]

Yine beg virdi Raķîmî ĥālüne dil-murgını / Himmetün gibi bülend olur hücüm-ı şāh-bāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [yine,]

Ėam-ı tiğ-i 'adūdan zaķm-ı cismüm dir gören yara / **Yine** ĥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaķm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [yine,]

Nev-bahāra lāle şundi **yine** bir mey-gün çanağ / Sen de baş ķaldurma destünnden ķoma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [yine,]

Dest-i hecrünle ĥarāb olup yıķılmışdur gōñül / Genc-i vaşluñla **yine** yap yap anı ābād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yine,]

Gene zātını **yine** güneñ ile kendü bilür / Şanma idrāke şığar 'ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [yine,]

Bahār irdi **yine** sākī açıldı ġonca güldi gül / Dem-i şādī durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [yine,]

Giceyi gündüze ķatup irişdi **yine** bahar / Şafā-yı 'işreti biz daķi şubķ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [yine,]

Görüp ķaddün düşüp pāyuña çihrem ĥāk-i rāh itdüm / **Yine** bir cāy-ı 'ālīde bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [yine,]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ĥurrem / Açılmış yāsemem gül ġüyyiā her ġülsitān ĥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [yine,]

Nev-bahār irdi benefşeyle ġüle ķarşu **yine** / Ben de yelken ṭorıda bir yaķası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yine,]

İbtidā kıldı **yine** dil ġülsitān-ı 'aşķuñı / Hem-sebaķ oldu anuñla 'andelīb-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [yine,]

Yine faşl-ı h̄azāniyla niġārā şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şeikle girüp bir yüzden oldı ıal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [yine,]

Dili bir bend ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildāra / **Yine** yıllarla me’nūs eyledüm bir āşinā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [yine,]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her maķāmı **yine** āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [yine,]

Şeker gibi ezildüñ görđi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup **yine** kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [yine,]

Yine gül gibi ‘iş it ġonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murġzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [yine,]

Yine Ferhād-ı ġam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i şîrinüñ añdum āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [yine,]

Vücüduñ h̄ākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raġimî gel **yine** bir toz kıpar bu rüzġār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [yine,]

Revān oldı **yine** ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kırı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [yine,]

Yine yap yap yapagör h̄āliyā vîrānedür ġönlüm / Anı ma‘mūr idüpduñ sâbıķan ġenc-i vişālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yine,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānāni zırır / Kıanda buldı ‘aceb ol maġzen-i pinhāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [yine,]

Ķanķı ġün yā Rabb ġelür ol mihr-i raşşānum **yine** / Ķanķı şeb aġşamlaya ol māh-ı tībānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [yine,]

Ey beşîr-i nükhet-i zülfün irişdür çın seher / Ķülşen-i firdevse dönsün beytü’l-aġzānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [yine,]

Meclise ġeldüġini di ol lebi mey-ġünümüñ / Müjde kāni vireyin sākî saña cānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [yine,]

Muntazırdur göz açup nergis ayaġuñ tozına / Ķel ġörin biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [yine,]

Reh-ġüzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kırpigin cārüb idüp bu çeşm-i ġiryānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [yine,]

Ķül yüzi vaşfında şî‘rüm görđi ol ġonca didi / Āferin ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [yine,]

Ķel ġörin izhār-ı didār it Raġimî ‘āşıķa / Ey vişāl-i bāġ-ı cennet rüy-ı rıđvānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [yine,]

Şafā-yı ‘aşk ile ġöñlüm iletdüm küy-ı dildāra / Maġabbet cāmi‘ine **yine** ‘arz itdüm bir āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [yine,]

Dil **yine** kıul oldı bir beg yüzlü Türkmen oġlına / Ķamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Ĥān oġlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [yine,]

La'l-i Şîrînün ğamından **yine** cān Ferhādınun / Ser-güzeşti Husrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [yine,]

Ṭolaşaldan bir perîşānün saçı zencîrine / Ey Raḥîmî dil **yine** dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [yine,]

Bir perînün **yine** bağlandı Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [yine,]

Gönlüm ol gül-izāra yüz tıtdı / **Yine** zār u hezāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [yine,]

Yine gönlüm hevāya yiltendi / Āh kim rüzgāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [yine,]

Egri rā eyler kaşun rāsında ol bir kec-nazar / **Yine** kaddün yanına varur tırur toĝru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [yine,]

La'lün benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok **yine** māya döndü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yine,]

Leṭāfet gülşeninde **yine** bir gül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i güyāsı var bir 'aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [yine,]

Cülüs itdi gönlü tahtına yārün pertev-i hüsni / Raḥîmî **yine** şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [yine,]

2. Yine de, buna raĝmen.

Şalınur ol boyı servüm **yine** ra'nālığı var / Gül gibi ğanc ider ol ğonca ne zibālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [yine,]

Müşteriyem leb-i cān-baḥşına biñ cān ile ben / Yok ziyānum **yine** bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [yine,]

Ğam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör / **Yine** virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [yine,]

Cāhı çāha menşübı menşübeye döndürdiler / Rāh-ı Ḥaḳda her biri şorsañ **yine** gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [yine,]

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / **Yine** derdin viren dermān ider dildār şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [yine,]

Benüm yanup yaķılan şem' gibi nār-ı 'aşkuñla / **Yine** her encümünde meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [yine,]

3. Hep.

Her gedā ṭab'a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur **yine** durer himmet 'ayār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [yine,]

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımış bildüm / Şoñı ma‘müre-i dehrüñ **yine** vîrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [yine,]

4. Ancak, sadece.

Bir hañâyyla şacı çînine dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı **yine** ol şâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [yine,]

Ne bilür âh-ı derûnum eşerin ehl-i hevâ / Reviş-i âh **yine** hem-nefesi âh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [yine,]

Faşl-ı hüsniñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / Gülsitânuñ bâbını **yine** kitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [yine,]

Esir-i zülfüñ olduğımı rüsvâ eyledi halka / Baña bu bendi geçmeklik **yine** ol nâbe-kâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [yine,]

yir:

1. Yer, mekan.

Ölürsem âsitânuñda ümîd-i merhabâñ ile / Muqarrer rüz-ı maşşer Haqq **yirüm** Dârü’s-selâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [yirüm, -üm]

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhîr **yirdedür** / Senden cüdâ olur mı ol ne **yirdedür** ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yirdedür, -dedür]

Esrâr-ı la‘l-i yârdan baña haber şoran sefiñ / Ne denk ü hayrânem nedür bu ‘akl u cân ne **yirdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [yirdedür, -dedür]

Sûsen-i sâlûse deg gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde tolu **yir** yok inkârum konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [yir,]

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / Reşk-i firdevs **yirin** olaydı hemân dem bâğ u râğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [yirin, -in]

Aşlâ ne gâm çeker aşılân dâr-ı zülfüne / Taşdan **yire** başar mı ferañdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [yire, -e]

Niçe bir ey gonca-leb hâr ola **yirüm** gül gibi / Neye dek nâlân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [yirüm, -üm]

Küyuñda fedâ olanuñ oldı **yiri** cennet / Merhûm oluban rañmet-i Rañmâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [yiri, -i]

2. Yer yüzü.

Gök göçer ey meh **yire** kopar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [yire, -e]

Sen kâdem başduka hâke ben sürüp yüz **yirdeyüz** / Günde yüz biñ kez dirüm yâ leyteni künti türâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yirdeyüz, -deyüz]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhır **yirdedür** / Senden cüdā olur mı ol ne **yirdedür** ne gökdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yirdedür, -dedür]

Gökde āhum **yirde** yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhī mihrüme şahid semādan tā semek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [yirde, -de]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / Boyamış **yiri** göge kākülüñsüz āh ider sünbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [yiri, -i]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / **Yirden** gehi çıkar daħi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [yirden, -den]

İşigünden cüdā olmazdı ey Ğsī-nefes ‘āşık / Bir üni **yirde** gökde bir üni eyler fiğān ħasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [yirde, -de]

3. Yer || zaman.

Cān ile göñül içre ğamuñ ger güm olursa / Emr it **yiridür** bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [yiridür, -idür]

yir eyle-

1.Yer vermek, yerleşmesini sağlamak.

Dilde ben geh tiğüñe geh tîrüne **yir eyledüm** / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [yir eyledüm, -düm]

2. Yerleşip kalmak, iz bırakmak.

Ğam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ħurrem ol diyüp / Sözi ğuşumda **yir eyler** rikābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [yir eyler, -r]

yir yir:

1.Yer yer, taraf taraf.

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş **yir yir** anuñçün çıkar güm güm şadā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [yir yir,]

Dil pādîşāh-ı ‘aşkuña bir çetr-i pür-ħayāl / **Yir yir** fūrüg-ı āteş-i āhum tınāb-ı sürħ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [yir yir,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘üdümlüp mūlarum **yir yir** duħān
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [yir yir,]

Görinen dāğlar **yir yir** kurulmuş şāh-ı serviçün / ħıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān ħurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [yir yir,]

2. Ara ara, zaman zaman.

Dūd-ı āhum sāyebān **yir yir** şerārüm şemmesi / Şeh-süvār-ı mülk-i ‘aşk oldum Hüdādur yāverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [yir yir,]

3. Yer yer, kısım kısım, bölüm bölüm.

Bir gice ey meh ham ebrûnı añup āh eylesem / Yarılup **yir yir** felek t̄ālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [yir yir,]

Başumda yaralar açdum yüzüm **yir yir** hırāş itdüm / Hıaç-ı nāmūsı başdan tîğ ü tîrûnle tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yir yir,]

yir yok: Gerek yok, mahal yok.

‘Aşkdur hākîm vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme **yir yok** saña her mülküñ olur sulţānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [yir yok,]

yir yüzi: Yeryüzü.

La‘l-i cān-bağşuñla gören sen şanem-sîmāyı dir / Gökden indi **yir yüzine** var ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [yir yüzine, -ne]

yirden yire ur-: Çok hırpalamak, acınacak duruma düşürmek, zor durumlarda bırakmak.

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / Yeter sāye gibi **yirden yire ur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [yirden yire ur,]

yire berāber it-: Temeline kadar yok etmek, yıkmak, yerle aynı seviyeye getirmek.

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmak ecliçün / Yıkup **yire berāber itdügün** vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yire berāber itdügün,]

yire dök-: Yere dökmek, akıtmak.

La‘l-i mey-günüñ gamından döne döne ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp **yire dökersin** kanımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [yire dökersin, -ersin]

yire geç-: Yerin dibine geçmek, yok olmak.

Yire geçse yıkılsa t̄āk-ı eflāk / Binā-yı ‘aşkuñ olmaz dilde zā‘il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [yire geçse, -se]

Varlıgum nağd-i vücūduñladur ey genc-i murād / **Yire geçsün** sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [yire geçsün, -sün]

Firāk-ı had u ebrūsıyla kıddüm ey felek bükdüñ / **Yire geç** göreyin tîz günde mäh u nev- hilālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [yire geç,]

Ruĥuñsuz almam ey meh zerreye ĥürşid-i raĥşānı / **Yire geĥsün** neme yarar lebiñsüz āb-ı ĥayvānı (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 335, Beyit 1). [yire geĥsün,]

yire ur-: Yerden yere vurmak, perişan etmek.

Yire urmasın dir iseñ arĥañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olğör ĥurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 271, Beyit 4). [yire urmasın, -masın]

yiri: Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.

Gök göçer ey meh yire ĥopar **yirinden** taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 3, Beyit 5). [yirinden, -nden]

yiridür: "layıktır, uygundur, münasıptır" anlamında kullanılan bir söz.

Yiridür çıksa duĥān-ı āh-ı ĥalbi göklere / Ĥānesi külli yıkıldı ĥānmānın yağdılar (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 61, Beyit 6). [yiridür,]

yirine: Yerine.

İçersin ĥana ĥana mey **yirine** ‘aşkuñ ĥanın / Velî ey çeşm-i mestüm ĥānı^c olmaz ĥanı bilmezsın (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 229, Beyit 6). [yirine,]

Mey **yirine** Raĥimî anuñ ĥanın içesin / ‘İş ide sākî bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 297, Beyit 8). [yirine,]

Ĥanını mey **yirine** anuñ içesin müdām / Devrüñde lāle gibi ciger-ĥ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 300, Beyit 3). [yirine,]

yirlere geĥ-: Çok utanıp sıkılmak veya kahrolmak.

Yağılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar **yirlere geĥsün** / Cihān bāğında tek server-i ĥoş-reftār şağ olsun (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 245, Beyit 2). [yirlere geĥsün, -sün]

yirlü yirinde: Yerli yerinde, olması gereken şekilde.

Cān ile gönül içre ĥamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum **yirlü yirinden** (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 228, Beyit 5). [yirlü yirinden, -n]

yirü ol-: Yaşadığı yer olmak.

Niçe bir ey ĥonca-leb ĥār **ola yirüm** gül gibi/ Neye dek nālān olam ĥeñ nāy u ĥeñ bülbül gibi (Kütahyalı Raĥimî Dîvānı, Gazel 334, Beyit 1). [yirüm ola, -m, -a-üm]

yiter: Yeter, kafi.

Liyâkat yok gûlâm-ı dergehüñden dimege bende / **Yiter** bu ulu rağbet uşda ser-ğayl-i sükkânüm ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [yiter,]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u cefâ rağşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ rağşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [yiter,]

Ço beni derdüm **yiter** añma devâyı ey şabîb / Hıstañuñ gör kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [yiter,]

Şubh-ı vaşluñla müşerref kıl Rağîmî bendeñi / Leyl-i fürkatde **yiter** geçdi günü ey yüzi mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [yiter,]

Tenümde dâğ-ı ğam hod her biri bir tabla âteşdür / Gören ey kaşı yâ oğdur **yiter** derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [yiter,]

Leb-i cânâneye biñ cân ile sen cânı teslim it / Rağîmî çık aradan **yiter** olduñ ortada nâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [yiter,]

yit-: Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kâfi gelmek.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iğbâlini bildüm lâ-beğâ / Ehl-i hâle bes **yiter** rüşen delil âsâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [yiter, -er]

Ğubâr-ı hañ-ı la'lüñle benüm hod baña **yitmişdür** / Yüküm tutdum ben oldum denk ü hayrân mest ü lâ-ya'kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [yitmişdür, -mişdür]

Çemende sâkî-i gül-ruh elinden kadeh nüş it / Nigârâ meclis-i Cemden saña evreng **yiter** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [yiter, -er]

yoğsa: Yoksa, aksi halde.

Şad iden şâhum hevâ id-i vişâlüñdür beni / **Yoğsa** çekmem ğam olursam çurbet-i 'ıda ba'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [yoğsa,]

Ben ğubârından mükedderdür meger âyinesi / **Yoğsa** n'oldı tütî-i şekker-zebânüm söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [yoğsa,]

yoğsul: Fakir.

Mihr-i yâre ey kamer sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedâ şehri içre bir **yoğsulsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [yoğsulsun, -sun]

yok:

1.Mevcut değil, bulunmamakta.

Ger nişâb-ı hün-ı luţfuñdan naşibüm **yoğ** ise / Bâri tek çahruñla añ bu dañi ni'metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [yoğ,]

Mükedder **yok** zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [yok,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşi **yoğdur** hālveş bir dānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [yoğdur, -dur]

Hem-demüm **yok** ki diyem ‘aşk-ı ğamın neyleyeyin / Giceler nālišümi āh-ı sehergāh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [yok,]

Şāf kıl cān gözgüsün kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi **yoğdur** ey gönül kılma şaķın ağyārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [yoğdur, -dur]

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı **yok** / Tarh idüp bünyādını hem hānedānın yaķdılar (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [yok,]

Cihān bāğına **yok** meylüm benüm gülzār-ı hüsñ içre / Kıyāmet serv-ķāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [yok,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / Dü cihān **yoğidi** bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [yoğidi, -idi]

Temennā-yı vişālün eylemekden özge **yok** cürmüm / Benem ol ey ‘atā-bahşem haķā-püşem şevābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [yok,]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lāzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü **yok** şî‘re Raķimî i‘tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [yok,]

Cemālün haķkı ey gonca İrem bāğına **yok** müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [yok,]

Ayağuñ toprağı haķkı mürāşsa‘ tāca reşķüm **yok** / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [yok,]

Zülfüñe dil bağlamayan ‘aķlı **yok** dîvānedür / La‘lüñe cān virmeyenüñ her sözi efsānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [yok,]

Ķapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm **yoğdur** / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [yoğdur, -dur]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-ķihre ile oldı bāzārum / O ğayra müşteri çok ķār-bārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [yoğdur, -dur]

Benüm gözümde gönülümde hayāl-i cām-ı la‘lüñdür / Veli ğayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [yoğdur, -dur]

Gözümden çıķdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmid-vārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [yoğdur, -dur]

Ümidüm devħası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāğında anuñ bāğ hezārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [yoğdur, -dur]

Tağitdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perişānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş ķarārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [yoğdur, -dur]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm **yoğdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [yoğdur, -dur]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm **yoğdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [yoğdur, -dur]

Rahîmiyem benem ʿālemde senden ğayrı kimsem **yoğ** / Olaruñ niçe şāh-ı bî-şümārı var benüm yoğdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [yoğ,]

Bir senüñ gibi benüm ğonca-dehānum **yoğdur** / Var senüñ ğülşen-i ʿālemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [yoğdur, -dur]

Müşteriyüz nağd-i cān ile lebüñ kālāsına / **Yoğ** dime āzār ile ey ğonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [yoğ,]

Söz budur sensin Rahîmîñüñ murādı ğayrı **yoğ** / Sen ğüzel ğünkār ile ğünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [yoğ,]

Süsen-i sālüse deg ğülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde çolu yir **yoğ** inkārum konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [yoğ,]

Olmayan cürʿa-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / **Yoğdur** efserde dimāğında anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [yoğdur, -dur]

Vücūduña irelden ten bu ğöñlümde çarārüm **yoğ** / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [yoğ,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārüm **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [yoğ,]

Senüñ ğülzār-ı ʿālemde benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey ğonca-leb bir ğül-ʿizārüm **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [yoğ,]

Lebüñsüz āb-ı ğayvān nüş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir dağı varum **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [yoğ,]

Baña sen māh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ çapuñdan artıç bir dağı şehir ü diyārüm **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [yoğ,]

Rahîmiyem işiğüñde ümidüm zāt-ı pāküñdür / Duʿā-yı devletüñ itmekden artuğ dağı kārüm **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [yoğ,]

Murādum bu şu gerçekler ğağı yalancı dünyāda / Ğaçardan şağla dergāhından artuğ bir murādum **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [yoğ,]

Ğālimüzden āh kim ʿālemde bir āğāh **yoğ** / Münğaşır mesʿele mañsıb ğasbeten lillāh **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [yoğ,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileğüñ añlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-ğʿāh **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [yoğ,]

Naç-ı devletde olan bir laʿl ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ğavf-i şāh **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [yoğ,]

Pür-ğaraz ʿırz ehline ʿarz işlerinüñ işleri / Vāğıf ol bu sırra şāhum bir ʿadāletğāh **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [yoğ,]

Cāhı çāha menşübı menşübeye döndürdiler / Rāh-ı Ğağda her biri şorsañ yine ğümrāh **yoğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [yoğ,]

İrtiṣādan ictināb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘i şüret eyler oldılar ikrāh **yoḵ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [yoḵ,]

Maḵşad-ı maḵşüdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḥullāh bî-tekellüf ṭālibe hiç rāh **yoḵ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [yoḵ,]

Dostluḵ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehûñ ḥod mihri geh var gāh **yoḵ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [yoḵ,]

Nālesi āhestedür ḡamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ža‘f-ı ḡālibdür anuñcündür mecāl-i āh **yoḵ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [yoḵ,]

Sîneñde dil efsürde göz uyḥuda cān mürde / Bir çāresi **yoḵ** derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [yoḵ,]

Dili **yoḵ** ney ne söyler nālişümden / Ne çalar naḡmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [yoḵ,]

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî ḡuluñ ḥaddi **yoḵ** / Menzilüñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [yoḵ,]

Ḥıfz eyle dilde ḥûn-ı ḡamı rāh-ı ‘aşḵda / **Yoḵdur** Raḥîmî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [yoḵdur, -dur]

Gel ey bülbül bu ḡülşenden ırāḵ it zār u feryāduñ / Ki **yoḵdur** meyli sūy-ı ‘āşıḵa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [yoḵdur, -dur]

Olup dil şu gibi sen serve mā‘il / Velî **yoḵ** bâḡ-ı vaşla yol ne ḥāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [yoḵ,]

Her ḡül-i pür-ḥār için zār olma zinhār ey ḡöñül / ḡülşen-i ‘ālemde **yoḵ** bir verd--i bî-ḥār ey ḡöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [yoḵ,]

‘Aşḵuña ey perî-ruḥ pinhān-ı ṭākatüm **yoḵ** / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [yoḵ,]

Ey Raḥîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli **yoḵ** ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [yoḵ,]

Sebātuñ **yoḡ** imiş mihr ü vefā kıлмаḵda ey meh-rū / Hemān cevr eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [yoḡ,]

ḡül-i pür-ḥāra **yoḵ** meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāḡından ferāḡum var bu bâḡuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [yoḵ,]

Maḥrem itdüñ kendüñe aḡyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it ḵadar **yoḵdur** ḵapuñda raḡbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [yoḵdur, -dur]

Baş egüp tiḡüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi **yoḵ** ḵaṭ‘ā bu ḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [yoḵ,]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebātı **yoḵ** bu çerḥüñ sen bu kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [yoḵ,]

Ḥudā āḡāhdur ḵapuñdan artuḵ bir penāhum **yoḵ** / Sa‘ādet-ḥ‘āh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [yoḵ,]

Liyâkat **yoğ** gulâm-ı dergehünden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda ser-ğayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [yoğ,]

Benüm zâğ u zağanveş cîfe-i dünyāya **yoğ** meylüm / Ğıdā-yı rühdur bir t̄ā'ir-i heft āsmānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [yoğ,]

Gerçi ey dil derd-i aşk-ı yār ile ma'lûlsün / Kimse görmez kayduñı tîmārî **yoğ** ma'zûlsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [yoğ,]

Ĥāric ez-defterde **yoğ** idüñ görildi ey raķîb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maħlûlsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [yoğ,]

Miyānuñ mū dehānuñ **yoğ** didüm incindi ol ğonca / Yüzüme ğüle bakmaz şimdi kaç u ĥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [yoğ,]

‘Aşkuñı bir zerre dilde ĥıfza **yoğdur** t̄ākatüm / Bildiler sen şāha mihrüm ğün gibi ĥalk-ı cihān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [yoğdur, -dur]

Rahîminüñ şehā bir kaçrece miğdārî **yoğ** gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [yoğ,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi **yoğ** bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen
sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [yoğ,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi k̄āmetüm / Bāri ğam çekdürme ey meh mihri **yoğ** aġyārdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [yoğ,]

Kime şorsam lebüñ cān gibi ĥiç ‘ālemde görmiş **yoğ** / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [yoğ,]

Cān ile tîğüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / **Yoğ** bu devr içre Rahîmî gibi kaçkan sînelü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [yoğ,]

Geh ğam-ı hecr Rahîmî vü geh ümmîd-i vişāl / **Yoğ** mı bir çāre meded kaçdum iki arada (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [yoğ,]

Āh kim **yoğ** hem-demüm āhumla dem-sāz olmağa / Hem-nefes **yoğ** nāleden ğayrı hem-āvāz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [yoğ,]

Öte t̄ursun bāğ-ı vaşluñdan raķîb-i zāğ-t̄ab^c / Bülbül oldı çāre **yoğ** mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [yoğ,]

Senüñ mihrüñle ben ğün gibi ser-gerdān iken ey meh / Dağı **yoğidi** mihr ü meh bu çerğ-i bî-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [yoğidi, -idi]

Revān oldı yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli **yoğ** kuru temāşāya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [yoğ,]

Hem-demüm **yoğ** eşk-i çeşmünden biraz kaç ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mā-beynümi deryāyla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [yoğ,]

Mecāzuñ varlığı **yoğdur** ĥaķîkat ictināb eyle / Gözüñ aç ğözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [yoğdur, -dur]

Lebüñi çeşme-i cān Ka^cbe görmiş adam **yoğ** / Perî vişāl gibi mā-ħaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [yoğ,]

Büy-ı zülünsiz şabāveş **yoğ** kararı dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perışān rüzgār itdūn beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [yoğ,]

Gönül hayrān u ‘uryān baş açuğ abdāl-ı ‘aşkuñdur / Mağabbet tekyesinde **yoğdur** anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [yoğdur, -dur]

Mağabbet mihr-i tábından vücūdın yandırur **yoğdur** / Beni söylerler ey meh bir dağı şem‘-i şebistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [yoğdur, -dur]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde nazîrūñ **yoğ** gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [yoğ,]

Çarārüm **yoğ** çara zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldu / Firākuñla yaturmuşdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [yoğ,]

Beni bir kimse ‘arz itmez çapuña nāmeden çayrı / Görüp hālümü bir dem ağlarum **yoğ** hāmeden çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [yoğ,]

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm **yoğ** cāmeden çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [yoğ,]

Rahîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maşşūdın / Şehā bir ‘arz ider **yoğ** hāme ile nāmeden çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yoğ,]

La‘lūñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum **yoğ** yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yoğ,]

Dil-i maşşūnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol çamlı / Çararı **yoğ** nedür kūyuñdan āhir kūy ol çamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [yoğ,]

Hey āfet nāzüküñ oranı **yoğ** mı / Cefā vü cevruñüñ pāyānı **yoğ** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [yoğ,]

A zālīm zūlmüñi hādden aşurma / Bu şehriñ yoğsa hiç sulţānı **yoğ** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [yoğ,]

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşşum / Tabībā derdümüñ dermānı **yoğ** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [yoğ,]

Şağın ey çonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde nāle vü efgānı **yoğ** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [yoğ,]

Güler düşmen Rahîmî zār u maşşūn / Esirge pādişāhum cānı **yoğ** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [yoğ,]

Vefādan bir eser **yoğ** gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [yoğ,]

Dirīgā maşşēmüm **yoğ** çuşşā vü hicrāndan çayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [yoğ,]

Dutar dāmānumı çarşu gelür kūyına varduğça / Bu gün bir mihrübānum **yoğ** seg-i cānāndan çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [yoğ,]

Rahîmî rüy-ı zerdile egerçi sikke-şüretdür / Velī bir aqçesi **yoğ** eşk-i sim-efşāndan çayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [yoğ,]

Benüm **yok** biñ hevādārum figān u āhdan ğayrı / Döner **yok** üstüme bu t̄ālī‘-i bed-ḥ‘āhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [yok,]

Hudâyâ kaşr-ı kâdrin yüce eyile çerḥ-i çārumdan / Penāhum **yok** daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [yok,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdüğüm cevri / Kime diyem bilür **yok** ḥālümü Allāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [yok,]

2. Yok, eser yok.

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm **yok** dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [yok,]

3. Değil.

Çoğūñ çoğ olur pādişehüm lāf u güzāfı / Biñde biri **yokdur** ola ser-bāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [yokdur, -dur]

yok durur: Yoktur.

Raḥîmî **yok durur** eksüklügüm mihrinde ol māhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı ḥayfā ki noşşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [yok durur,]

Ruḥūñ seyr iden ey ğonca çemende / Başıret **yok durur** gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [yok durur,]

yok ol-: Varlığı sona ermek.

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş **yok olmadan** bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [yok olmadan, -madan]

yok yire: Gereği yokken, boşu boşuna.

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığıum / **Yok yire** niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [yok yire,]

Ben mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem / **Yok yire** baña ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [yok yire,]

Gülüñ kulağına girmez figān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca için itme **yok yire** feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [yok yire,]

Naqd-i ‘ömrin **yok yire** ol nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yok yire,]

Şunma ol ğonca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / **Yok yire** başuñ için cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [yok yire,]

Yok yire her goncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrīdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [yok yire,]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ gamı dāl eyledi kıddüm / Meded **yok yire** evhām u hayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [yok yire,]

Ço miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil **yok yire** pinhān u nā-peydā gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [yok yire,]

Çıl kadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / **Yok yire** ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [yok yire,]

Ağzuñ aındum **yok yire** ey gonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- h’āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [yok yire,]

yoksa:

1. Bir düşüncenin, davranışın veya tutumun ters durumunu ya da görüşünü ifade eden söz, aksi takdirde.

Çutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it **yoksa** şubhāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [yoksa,]

A zālīm zulmüñi hadden aşurma / Bu şehriñ **yoksa** hiç sulţānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [yoksa,]

2. Merak, tereddüt, ümit vb. duyguları ve düşünülen ihtimallerin dışındaki başka bir ihtimālî belirtmek için kullanılır; acaba.

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün **yoksa** āh itdüñ / Alur her hākkımız ‘adl issi bir sulţānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [yoksa,]

Hîç noğşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / **Yoksa** mermerden midür ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [yoksa,]

yol:

1. Amaç, maksat.

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gir / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [yolum, -um]

2. Yol, güzergah, yer.

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri gubār olaydı Raḥimî **yoluñda** kāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [yoluñda, -uñda]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toğrı **yolına** o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [yolına, -ına]

Reh-i küyına nice **yol** vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [yol,]

Ruḡ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Raḡimî bir ḡazân yaprağıdur **yollara** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [yollara, -lara]

Sen eger bu ḡadd-i ra’nâ ile reftâr eylesen / Sebzeveş serv-i revân **yoluñda** ḡâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Raḡimiyem **yoluñda** zerreveş ḡâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [yoluñda, -uñda]

Bi-ḡamdillâh bu gün sen ḡüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / **Yoluñda** düşmenüñ Ferḡâdveş bî-pâ u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [yoluñda, -uñda]

Rikâbuñdan Raḡimî sâye gibi bir gün ayrılmaz / Vefâ **yolında** ol sâbit-ḡadem bir ḡâksâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [yolında, -ında]

Şeh-süvârum gel gören ḡâk-i semend-i nâzuñuñ / **Yollar** üzre muntazır her dem ḡubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [yollar, -lar]

‘Arz-ı didâr it Raḡimî bendeñe ey serv-ḡad / **Yollar** üzre muntazırdur çeşm-i giryân her ḡaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [yollar, -lar]

Şafâ-yı ḡavf-ı ḡicâz u hevâ-yı Sa‘y semâ‘ / Ne **yol** maḡâm-ı ḡabüle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [yol,]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdi ḡuluñ ḡaddi yoḡ / Menzilüñ ḡâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [yollaruñ, -laruñ]

ḡıfz eyle dilde ḡün-ı ḡamı râh-ı ‘aşḡda / Yoḡdur Raḡimî **yolda** zebânî nevâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [yolda, -da]

Müdüñ añduḡca zıkr it ḡayr ile Mecnün u Ferḡâdı / Raḡimî biri şeyḡüñdür bu **yolda** biri üstâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [yolda, -da]

Şafâ ḡâşıl ider ḡalbüm bu dil küyuñda yandüḡca / Bu rüşendür olur Ka‘be **yolında** reh-nümâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [yolında, -ında]

Olup dil şu gibi sen serve mâ‘il / Velî yoḡ bâḡ-ı vaşla **yol** ne ḡâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [yol,]

Yolum geh küh geh hāmün u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [yolum, -um]

ḡarîḡ-ı ‘aşḡa zâhidâ hep olmaz / Bu **yolu** añlamaz güm-râh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [yolu, -ı]

Yilüp yildürmege ‘aşḡuñ **yolında** / Şabâ olmaz baña hem-râh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [yolında, -ında]

Şeh-süvârum ârzü-yı pây-bûsuñ yâdına / **Yollar** üzre cismümi ḡâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [yollar, -lar]

Vücüdüm ḡâkini bir dem iletmez küy-ı cânâna / Şabâya yalvarup çoḡ cân-feşân geldüm **yolundan** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [yolundan, -ından]

Sürmedüm yüzümi gül-dâmenüñe sebze-miṣāl / Râziyam bâri bu **yolda** ḥas u ḥâṣāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [yolda, -da]

Bir dem mi var hevân ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu **yolda** hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yolda, -da]

Murād-ı cān murāduñdur ümidüm zāt-ı pāküñdür / Vefā **yolında** baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [yolında, -ında]

Hevādârı olanı kâmetüñüñ istiḳâmetle / Mezellet **yollarında** sāye gibi ḥâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [yollarında, -larında]

Vefā ehline cevri kâdıdan ḳullan benüm şâhum / **Yoluñda** ḥâküñe orsayı ḳo luṫfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

‘Adem iḳlîmine ehl-i vefānuñ ṫoḫru **yoldur** / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzûn-nihālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [yoldur, -ıdur]

Ter düşersin süy-ı kûyuñda yaşum seyl-âbına / Ḥâk-i pâyuña revâ mıdur **yol** ırmaḳ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [yol,]

3. Yol, güzergah || Sevgilinin geçeceği yol.

Yolumda sāyeveş ḥâk ol dimişsin / Raḫîmî nâ-tüvân mür emre me`mür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [yolumda, -umda]

4. Uğruna, uğrunda.

ṫayanurdu cigerde saña āhum Ḳara ṫađlarca / Bu **yolda** olmadı ey bād senden bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [yolda, -da]

Saña şıḫḫat sezâ cismüñdeki zaḫmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidâ olsun **yoluña** hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [yoluña, -uña]

Sen Raḫîmî bezl-i cān it **yolına** umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şândur iḫsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [yolına, -ına]

Yoluñda tîğ-i hicrānuñla ben ḳurbānuñı yād it / Tenevvür ḡamda bu bağrı yanık biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [yoluñda, -uñda]

Yoluña nem var ise ser-cümle iṣār eyledüm / Varlığumda dilde ḡam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [yoluña, -uña]

Ey Raḫîmî yaşuñı sen de revân it **yolına** / Raḫm ide bir gün ola şāyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [yolına, -ına]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşḳuñ / Vefā ehlini şâhum şanma ḳayd-ı kâr-bâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Bir degül biñ cān fidâ eyler Raḫîmî **yoluña** / Lik ḥūra geçmez ey ebrü kemân ḳurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [yoluña, -uña]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezāḳın ey şeker-ḥande / Metā‘-ı la‘lüne cāndan ḥarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [yoluñda, -uñda]

Dil hevā-yı ‘aşka hem-dem her nefes / Baña bu **yoluñda** bes bākî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [yoluñda, -uñda]

Vefā ehline āsāndur **yoluñda** cān fidā itmek / Velī bir dem ḳapuñdan ayru olmaḳ dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [yoluñda, -uñda]

Raḥîmî şıdk ile gel sen ḥavāşa meşğul ol / **Yolında** ölmege yārūñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [yolında, -ında]

Ey Raḥîmî āh kim oldum **yolında** ḥāk-i pāy / Meyli yoḳ ednāya bir ‘ālī-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [yolında, -ında]

Ḳapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / Yüzüm **yoluñda** cārüb eyleyen ferrāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yoluñda, -uñda]

Olsun nişār **yoluña** külli güher miyem / Naḳd- cihānı cānı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [yoluña, -uña]

Yıḳıḳ ḥāṭırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / **Yoluñda** gerçi ḥāk olmış dil-i vîrānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [yoluñda, -uñda]

Gün olmaz yanmaya dem var mı ḳan dökmezdi **yoluñda** / Dil-i biryānı bilmez dīde-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Bu **yolda** ḡam u fūrḳat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ḳurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [yolda, -da]

Ḳul degül **yoluñda** ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu **yolda** ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [yoluñda, -uñda; yolda, -da]

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña ḳıl ḳadar / Bu **yolda** ḥayf zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [yolda, -da]

Ḳul degül **yoluñda** cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [yoluñda, -uñda]

Zerreves **yoluñda** pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Cān ile tiḡūñ şalup şāhum **yoluñda** çalışır / Yoḳ bu devr içre Raḥîmî gibi ḳalḳan sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [yoluñda, -uñda]

Vücūduñ ḥākini ber-bād idüp **yoluñda** bir āh it / Raḥîmî gel yine bir toz ḳopar bu rüzḡār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [yoluñda, -uñda]

Sāde vü şāf-dil olmasa **yoluñda** ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [yoluñda, -uñda]

Cān mıdur ol ki **yoluña** ḳurbānuñ olmaya / Ten midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [yoluña, -uña]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā‘ ide / Ḳul mıdur ol ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Cāndan özge **yolına** nem var Raḥimî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāgını (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 317, Beyit 5). [yolına, -ına]

Yolında cān-feşān olduğu için iltifāt idüp / Kapusu kulları alayına mîrāna gönderdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 330, Beyit 5). [yolında, -ında]

yol bas-: Yol kesmek.

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i fettān **yol başar** / Vaşl ise bir ince bil ġāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 118, Beyit 2). [yol başar, -ar]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i āfet **yol başar** / Ķayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 132, Beyit 3). [yol başar, -ar]

yol bul-: Bir menzile ulaşmak için uygun yolu, yöntemi bulmak; vesile, araç bulmak.

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kadar / Bu yolda ḥayf zāyî' olan 'ömr-i nāzenin (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 240, Beyit 3). [yol bulmadı, -madı]

Ķıl kadar **bulmadı yol** zülf ü miyānına göñül / Yoğ yire 'ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 280, Beyit 2). [yol bulmadı, -madı]

yoldaş ol-: Yoldaş olmak, arkadaş olmak.

Gitdi başdan 'aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı 'aşkuñda bular **olmadı yoldaşum** benim (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 181, Beyit 2). [yoldaşum olmadı, -um, -madı]

yollara düş-: Yerlere düşmek || Yola koyulmak.

Her serv-i hevā-baḥşa şu gibi olup mā'il / Her berg-i ḥazān gibi **yollara** neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 146, Beyit 4). [yollara düşdüñ, -düñ]

yollarda koyup geç-: Yollarda bırakıp gitmek.

Ķoşılsa eblağ-ı āfāka tañ mı āh-ı şeb-rengüm / **Ķoyup yollarda geçdi** ḥayli dem bād-ı şabā raḥşın (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 235, Beyit 5). [yollarda koyup geçdi, -di]

yolu düş-: Bir yere yolu düşmek, uğramak.

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥimî gökden ay ine (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 303, Beyit 7). [yolum düşse, -se]

yoluña baş ko-: Yoluna baş koymak, birisi için canını feda etmek.

Elüñe yapışup Allāh didüm / **Ķodum baş yoluña** ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvānı, Gazel 189, Beyit 1). [yoluña baş kodum, -dum]

yoluña cān vir-: Yolunda ölmek, yolunda kurban olmak, sevgili için canını vermek.

N'ola **virse** Rahîmî **yoluña cān** / Saña şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7).
[yoluña cān virse, -se]

yoluña cānum fidā: Uğruna canım kurban.

Ben senüñ çokdan giriftārum müselsel zülfüñe / **Yoluña cānum fidā** lāzım degül kayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [yoluña cānum fidā,]

yübüset: Yabıslık, kuruluk, susuzluk.

Ruṭübet ref' olup tende ḥarāretten **yübüset** var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [yübüset,]

yuhyi ba'de'l-mevt: Ölümden sonra diriltiyor.

Ḥikmetine nāzır ol ol ḥākim-i pür-ḥikmetüñ / **Yuhyi ba'de'l-mevti** gör fe'nzur ilā āsar a bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [yuhyi ba'de'l-mevti, -i]

yum-: Kısarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

Hıçe şayarsın gözüümüñ bir **yumup** bil dökdüğün / Bilesin 'adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [yumup, -up]

Ser-güzeştüm añduğumca bir **yumar** biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok ḥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [yumar, -ar]

yurd-ı fenā: Yokluk yurdu || Dünya.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [yurd-ı fenāda, -da]

yūsuf: Hz. Yusuf peygamber.

Māhiyyeti ma'lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / **Yūsuf** gibi āyīnede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [yūsuf,]

'Azizüm dil olaldan müşteri ḥüsnüñ metā'ına / Cihānuñ **Yūsufin** bir şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [yūsufin, -in]

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / Cān **Yūsufin** emr eyle zeneḥdāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [yūsufin, -in]

Mısr-ı 'izzetde 'azizüm olımağ şāhib-serir / Çekmeyince bir zemān **Yūsuf** gibi zindān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [yūsuf,]

Gözüde bir gün o meh hüsni görmüş sâde / Şimdi **Yūsuf** gibi kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [yūsuf,]

Bu gönlüm gözgüsünde şüret-i hüsnüñ görenler dir / Zelihâdur getürmiş **Yūsufın** halvet-serâyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [yūsufin, -ın]

yūsufāsā: Hz. Yusuf Peygamber gibi.

Yūsufāsā h̄yāce-i dehri şarasın kul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [yūsufāsā,]

yūsuf-cemāl: Yusuf yüzlü || güzel yüzlü.

Gözüm **Yūsuf-cemālün** hasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyhā gibi eyler ‘ākıbet bir reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [yūsuf-cemālün, -ün]

yūsuf-ı gül-çihre: Gül yüzlü Yusuf.

Benüm sen **Yūsuf-ı gül-çihre** ile oldı bāzārum / O ğayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [yūsuf-ı gül-çihre,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu gün ey **Yūsuf-ı gül-çihre** hırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [yūsuf-ı gül-çihre,]

yūsuf-ı gül-pirehen: Gül kokulu gömlek giyen Yusuf Peygamber.

Ben senüñ Ya‘kūbuñum ey **Yūsuf-ı gül-pirehen** / Nükhet-i cān-bağş olur būyı baña pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [yūsuf-ı gül-pirehen,]

yūsuf-ı hüsn: Yusuf peygamber kadar güzel olan kişi || Sevgili (Yusuf kıssasına telmih vardır).

Çapusunda kul olmak kadrini sen **Yūsuf-ı hüsnüñ** / ‘Azizüm mülket-i Mısr içre sultān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [yūsuf-ı hüsnüñ, -ün]

yūsuf-ı mısr-ı kerem: Cömertlik Mısr'ının Yusuf'u.

Mıhr-i ruhuñ bu dide-i Ya‘kūb-ı devrüñ nūrıdır / Sen **Yūsuf-ı Mısr-ı kerem** sultāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [yūsuf-ı mısr-ı kerem,]

yūsufayın: Hz. Yusuf gibi.

Ehl-i devlet cāh için **Yūsufayın** öz çardaşın / Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [yūsufayın,]

yūsuf-likā: Yusuf yüzlü // güzel yüzlü.

Gül gibi pākize dāmensin sen ey **Yūsuf-likā** / Dest-i nā-ḥaḡdan ne ġam ger çāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [yūsuf-likā,]

yut-: Hakkı olmayan bir şeyi kendine mâletmek.

Ey bād serve söyle bir gün **yutarlar** anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra çarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [yutarlar, -arlar]

yüce:

1. Yüce, yüksek.

Āfitābum **yücedür** gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-miḡdāra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [yücedür, -dür]

2. Ulu, büyük.

Çarş-ı ḡsni **yüce** kılmışdur şalın bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [yüce, -ın]

Şimdi Raḡimî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter çulı olupdur bir **yüce** āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [yüce,]

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / **Yüce** görmese ‘ālî-dergehüñ ṡāḡ-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [yüce,]

yüce eyle-: Yüksek yapmak.

Ḥudāyā çarş-ı ḡadrin **yüce eyle** çerḡ-i çārumdan / Penāhum yoḡ daḡi dergāh-ı şāhen-şāhdan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [yüce eyle,]

yügrigi ol-: Hızlı giden, çabuk yürüyen, yürük olmak.

Ey Raḡimî **yügrigi oldum** vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola ḡıdmet semendin çoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [yügrigi oldum, -dum]

yügriş-: Koşuşmak.

Çatre-i eşküm binüp müjġāna her sū **yügrişür** / Çübe binmiş ṡıfla beñzer kim kıılır her bār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [yügrişür, -ür]

yügrük: Hızlı giden, çabuk yürüyen, yügrük.

Semend-i ʔabʕuma **yügrük** geçenler hem-ʕinān olmaz / Maʕārif sāhasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [yügrük,]

yük: Ağırılık, sıkıntı.

Ğubār-ı haṭṭ-ı laʕlûñle benüm ḥod baña yitmişdür / **Yüküm** ʔıttum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-yaʕkıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [yüküm, -üm]

Şol kadar çekdi cefāñuñ **yükini** cān u göñül / Ben senüñ cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [yükini, -ini]

Firākuñ bārına gördüm taḥammül eylemez ṭağlar / Çeküp ol **yüki** ben bu cism-i bî-miḳdāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [yüki, -i]

yüksek uç-: Yüksekten uçmak.

Dāne vü dāmıyla ḥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / **Yüksek uçarmış** o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [yüksek uçarmış, -armış]

Raḥîmî murğ-i cāna ol hümā bildüm şikār olmaz / ʕAceb vaḥşet idüp **yüksek uçar** ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [yüksek uçar, -ar]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / Biñ altun āşyānına iñen **yüksek uçar** şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [yüksek uçar, -ar]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ʕuḳül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥıramān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [yüksek uçar, -ar]

yürü-:

1. Yürümek, gitmek.

Dil-i dîvāne Leylāyı şaṭuñçün / **Yürür** sevdā-zede Mecnūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [yürür, -ür]

Açılıp her ḥār ile ol gonca-leb dil-ber **yürür** / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [yürür, -ür]

Devlet-i ʕaşkuñda āh u eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iḳlîm-i gamem yanumca çok ʕasker **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [yürür, -ür]

Baş қоşaldan gamze-i ḥün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek için gökce nice server **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [yürür, -r]

Çarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ʕalî-şānuñ öñünce şanki ol kanber **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [yürür, -ür]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey sāḳi қо beni be **yüri** anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [yüri, -i]

2. Vakit geçirmek.

Açılıp her h̄ar ile ol gönca-leb dil-ber **yürür** / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [yürür, -ür]

3. Hücüm etmek, saldırmak.

Pîç-i zülfüñ haţtuñ ile haddüñe itmiş hücüm / Şan aqın için bu dîn iklimine kâfer **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [yürür, -ür]

yürek: Gönül, kalp.

Duramaz oynar **yüregüm** çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh teğāfül geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [yüregüm, -üm]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ **yürekde** yāresi / Dil şokup ağızın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [yürekde, -de]

Yaralandı **yüregi** tîr-i hasedden siperüñ / Kocalı hāle gibi sen meh-i tābānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [yüregi, -i]

Yüregüm taşu n'idem ağladum ol bağı taşumdan / Göyüñdi içi tağıñ taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [yüregüm, -üm]

Bitmedi gamzeñüñ ey yār **yürekde** zaqmı / Kaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [yürekde, -de]

yüri-:

1. Yürümek, gitmek.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / 'Azm eyle her diyāra **yüri** Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [yüri,]

Şu koyup ocağına her sū **yüridi** gāziler / Nār-ı şevkıyla serāy-ı dil-sitānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [yüridi, -di]

Qabül-i derd-i aşk-ı yār hażz itmez müdāvādan / Ne derdüñ var şabībüm sen **yüri** dermānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [yüri,]

2. Yaklaşmak.

Şufiyā seyr-i ruḥı baña nigāruñ **yürisin** / Naşş-ı bî-cān gibi var şüret-i divāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [yürisin, -sin]

yüri var: Haydi git! Var git.

Qabül-i derd-i aşk olan şifā ummaz budur Kānūn / **Yüri var** başuñ ağırtma yeter söyle şabībā şab' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [yüri var,]

yüz:

1.Yüz, suret, çehre.

Ma'arîf Bûstânında bu gün Sa'dî-i vaktem ben / **Yüzüme** güle bak ben de idüm bir Gülsitân peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [yüzüme, -üme]

Güneş **yüzüni** tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı bî-tâb oldı her kevkeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [yüzüni, -üni]

Bezm-i aşkuında muşâhib şâhidüm gam dil nedim / Eşk-i hasret mey **yüzüm** deff nâle ney bağrum kebâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [yüzüm, -üm]

Ey Rahîmî utanur yaşum görüp rez-duhteri / **Yüzine** her dem tutar vâlâ-yı gül-gündan niğâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [yüzine, -ine]

Gün gördi gün yüzün kızarup oldı şermsâr / Şanmañ şafağ **yüzine** dutar bir niğâb-ı sürh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [yüzine, -ine]

Gözüm **yüzüm** sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aççaya vir bî-hisâb-ı sürh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [yüzüm, -üm]

Sürdüğüçün kapuña bir yılda iki kez **yüzün** / Oldı şâhib-ı kadr ü hem ehl-i berât ey hân-ı 'id
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [yüzün, -in]

Yüzüni gördükce büse umduğum 'ayb eyleme / Âyet-i Kevşer haqı cânâ budur erkân-ı 'id
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [yüzüni, -üni]

Gözüm nergis gibi nâzır izüñe / **Yüzün** gül gibi lâkin hâra manzûr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [yüzün, -ün]

Bu kalbüm hâliş itdi cevher-i aşk / **Yüzüm** gibi tenüm altun olupdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

Dideden bir dem degül hâlî hayâli hüsnüñüñ / Şan deñiz **yüzinde** eyler hazret-i hünkâr seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [yüzinde, -inde]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / Nür cer ider kamer her gün **yüzün** muhtâcudur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [yüzün, -ün]

Lebüñ devrinde ey gonca göñül 'ış-ı müdâm eyler / **Yüzüm** deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [yüzüm, -üm]

Yüzümde şol nişân na'l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün 'unvân için tevki'-i şâmı şöhdârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [yüzümde, -ümde]

Her ki cânâ guşsa-i aşkuñla mu'tâd olmadı / Görmesün şadî **yüzün** 'âlemde gamnâk olsun ol
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [yüzün, -in]

Ben ey Rahîmî bir **yüzi** gül çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [yüzi, -i]

Başumda yaralar açdum **yüzüm** yir yir hırâş itdüm / Hağ-ı nâmûsı başdan tîğ ü tîrûñle tîrâş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yüzüm, -üm]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe yarıcuñ Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [yüzüñ, -üñ]

Ḳapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / **Yüzüm** yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

Raḥîmî āh benden yaña ol ḡonca güle baḳmaz / **Yüzüm** berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [yüzüm, -üm]

Ġarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her taşı / **Yüzüñi** ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [yüzüñi, -üñi]

Ṭutsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyā **yüzün** / Yıldı bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā **yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [yüzün, -in]

‘Āşıḳa rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını ḳaç‘ itseler döndürmeye aşlā **yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [yüzün, -in]

Ey göñül ḳonmaz meges gibi ḥasîsüñ ḥünına / Ḳulluḡın ‘ankā gibi dünyāda istiḡnā **yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [yüzün, -in]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafā-yı ḳalb ile / Görmesün ol Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā **yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [yüzün, -in]

Yıldan artuḳ oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raḥîmi görmeyelden ol meh-i ra‘nā **yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [yüzün, -in]

Miyānuñ mü dehānuñ yoḳ didüm incindi ol ḡonca / **Yüzüme** güle baḳmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [yüzüme, -üme]

Ḳapuñda bir ışık olduḡına rüşen-delilüm var / **Yüzüñe** beñzedürdüm şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [yüzüñe, -üñe]

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük **yüzini** göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [yüzini, -ini]

Maḳdemüñden ḥurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma **yüzün** ağartdı diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [yüzün, -in]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / **Yüzüñden** gözüm ırmaḡla yaşum cüy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [yüzüñden, -üñden]

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi **yüzini** beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [yüzini, -ini]

Esen ḳal ey şabā gülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm saḳḳā **yüzüm** cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [yüzüm, -üm]

Yüzüm deff şivenüm nāyum fiḡān u nāle ‘üdümdür / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḳuñla şimdi bezm-i ‘uşşāḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

2.Yüz, sayı sıfatı.

Gül yüzüñçün dilde **yüz** dāḡ-ı vefā yaḳduḡ yine / Rüşen oldı mihrüñ ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yüz,]

3.Yüzey.

Dem-â-dem göz yaşı hünin habâbıyla müzeyyendür / Bu deryâ **yüzünüñ** eksük degüldür hiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [yüzünüñ, -inüñ]

yüz biñ: Yüz bin sayısı. (Çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.).

Sen kadem başduka hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde **yüz biñ** kez dirüm yâ leytenî künti türâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yüz biñ,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay **yüz biñ** cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüz biñ,]

yüz çevir-: ilgiyi kesmek, önemsememek, uzaklaşmak.

Murâdum üstine bir kerre dönmedi devrân / **Yüzün çevirdi** meger kim bu çerh-i bî-bünyâd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [yüzün çevirdi, -di]

Dilüm mikrâz-ı cevruñ päre päre eyledi kat kat / **Çevürmedi yüzün** şanma ki ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [yüzün çevürmedi, -medi]

Zerreş yoluñda pâ-mâlem didüm / **Yüz çevirdi** âh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 4). [yüz çevirdi, -di]

Yüz çevirdi Raḥîmî gayrıdan / Sen şeh-i kâm-kâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7).
[yüz çevirdi, -di]

yüz dönder-: Yüz çevirmek, gösterdiği ilgiyi kesmek.

Dilüm dilim dilim mikrâz-ı gamla pârelenmişdür / O meh **yüz dönderelden** hod katı âvâre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [yüz dönderelden, -elden]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüzüm döndürmezem, -üm, -mezem]

yüz dürlü: Yüz türlü, çeşit çeşit.

‘Âşıka **yüz dürlü** biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mâ’ilsin cefâya bu da bir süy-ı hılâf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [yüz dürlü,]

yüz göster-: Belirmek, görünmek, kendini göstermek.

Çehre-i maşûda **yüz gösterse** rûh olsa hiçâb / Bî-vesile ‘arız-ı cânâna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [yüz gösterse, -se]

yüz sür-: Yüz sürmek, saygı/sevgi göstermek için yere eğilmek.

Geydi nūrānī libāsın şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün **sürüp** pāyuña **yüz** mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [yüz sürüp, -üp]

H'āceyān-ı şehr ile mihr 'arz idüp māhum kamer / **Yüz sürüp** na'ı-i semendüñe öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [yüz sürüp, -üp]

Sen şadem başduķca hāke ben **sürüp yüz** yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yüz sürüp, -üp]

Der-i cānāna **yüz sürdüm** koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [yüz sürdüm, -düm]

Zāt-ı şerifüñ ile şeref bulalı cihāñ / Kapuña **yüz sürüyüp** ider i'tizār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [yüz sürüyüp, -üyüp]

Dergeh-i 'izzet-nümāña bir daḥi **yüz sürmege** / Her zemān ta'cıl ider 'ömrüm gibi evān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [yüz sürmege, -mege]

Ka'be kapuña şol ki Şafāyla **sürer yüz** / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [yüz sürer, -er]

Şu gibi **yüz sürüyü** geldi çemenler ḥidmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [yüz sürüyü, -üyü]

Cem'üne **yüz süreli** ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hürşidi almaz 'aynına her bār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [yüz süreli, -eli]

İşigüñ ehl-i diller Ka'besi şāḥib-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de **yüzüm sürmege** Sa'y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [yüzüm sürmege, -mege]

Yüzüm sürdükce 'ār itme gubār-ālüde çihremden / Ne mümkindür ḥalāş ola elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [yüzüm sürdükce, -dükce]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme 'ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [yüz sürdügünce, -dügünce]

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda ḥas u ḥāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [yüzümi sürmedüm, -medüm]

Piyāde seyr iderken maḥdem-i şāḥa **yüzün sürmiş** / Müsellem 'asker-i ezhāra oldı tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [yüzün sürmiş, -in, -miş]

Gāh gāh emr eyle **yüz sürsün** rikābuña şehā / Hāk-i rāhuñdur Raḥîmî ḥod senüñ bi-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [yüz sürsün, -sün]

Başuña ey felek devr içre ger gün çoğmak isterseñ / **Yüzüñ** pāyına **sür** gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [yüzüñ sür, -üñ]

yüz tut-: Yönelmek, meyletmek.

Ey Raḥîmî el götür baş aç **yüzüñ** dergāha **tut** / Kıl du'āyı devlet-i sulṭān Selim Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [yüzüñ tut, -üñ]

Olalı şehr-i ḥüsne yüzüñ ay Güzel ḥişār / **Yüz tutdı** top yıķılmağa gördi Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [yüz tutdı, -dı]

‘Adūdan döndi devlet tapuña vālihe **yüz tütü** / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [yüz tütü, -dı]

Gönlüm ol gül-‘izāra **yüz tütü** / Yine zār u hezāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [yüz tütü, -dı]

Sen şeker-leb için dil-i Ferhād / Hüsrevā kühsāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [yüz tütü, -dı]

Yine gönlüm hevāya yiltendi / Āh kim rüzgāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [yüz tütü, -dı]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli gör ki hāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [yüz tütü, -dı]

Çerh-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālîm ü nā-bekāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [yüz tütü, -dı]

Der-miyān olmadı dirîg ol serv / Kaçdı benden kenāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [yüz tütü, -dı]

Yüz çevirdi Rahîmî gayrıdan / Sen şeh-i kām-kāra **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [yüz tütü, -dı]

Çeşm-i mestüñ ki h‘āba **yüz tütü** / Yıkılup dil harāba **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [yüz tütü, -dı]

Yüz yumaz oldı t‘at-i hayra / Şimdi şüfi şarāba **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [yüz tütü, -dı]

Müşkil-i ‘aşkı müftiye şordum / İtmedi hāl kitāba **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [yüz tütü, -dı]

Haķ budur āfitāb-ı çerh-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [yüz tütü, -dı]

Didi biñ kez Rahîmî vallāhi / Sen şeh-i kām-yāba **yüz tütü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [yüz tütü, -dı]

yüz vir-: İlgi, yakınlık göstermek.

Şalınma her pelid ile benüm serv-i hırāmānum / Açılma **virme yüz** her hāra ey gül-berg-i handānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [yüz virme, -me]

Açılun gül gibi ey gönca-leb her hāra **yüz virdüñ** / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [yüz virdüñ, -düñ]

Yüz virme hāra şalınup ey gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur hōd tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [yüz virme, -me]

Beni koyup raķibe **yüz virdi** / Ol güli gör ki hāra yüz tütü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [yüz virdi, -di]

yüz yumaz ol-: İlgi göstermez olmak.

Yüz yumaz olduk namāza olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā ‘ac̣z ü kuşūriyla ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [yüz yumaz olduk, -duk]

Yüz yumaz oldu ṭā‘at-i ḥayra / Şimdi şūfi şarāba yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [yüz yumaz oldu, -dı-maz]

yüze gül-: Yalandan samimiyet göstermek, riyakarca davranmak, kandırmak.

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / **Yüze gülmekde** nazîrūñ yok gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [yüze gülmekde, -mekde]

yüz yüze: Karşı karşıya, karşılıklı şekilde.

Senüñle **yüze yüz** da‘vā-yı ḥüsn eyleser ger ḥürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [yüz yüze,]

yüzi ay: Yüzü ay gibi parlak olan sevgili.

Yüzüm döndürmezem ey **yüzi ay** yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüzi ay,]

yüzi gül: Gül yüzlü.

İtmedüm bülbül gibi ey **yüzi gül** gülzār seyr / Baña küyuñ pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [yüzi gül,]

Ruhsār u kākülünüz şimdi berāber oldu / Yanumda ey **yüzi gül** şubh u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [yüzi gül,]

Bulupdur ey **yüzi gül** her kesi maqşūdı bűstānın / Çapuñda bī-merām ancak Raḥîmî nā-tűvān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [yüzi gül,]

Ḳudűműñden feraḥ-efzā olaldan sīne-i şahrā / Gözüm yaşı gül oldu ey **yüzi gül** şan boyum bir pűl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [yüzi gül,]

Meh-cemālűne ne noqşān irişűr ey **yüzi gül** / Şem‘veş bir gice olsañ baña mihmān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [yüzi gül,]

yüzi gül-nār: Narçiçeği yüzlü.

Yaḳup eczāmı külli kül idűp nār-ı firāḳuñla / Semenderveş yataḡum ey **yüzi gül-nār** nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yüzi gül-nār,]

yüzi güneş: Güneş gibi parlak yüzlü || Sevgili.

Ƙanlu yaşumda ‘aks-i ruħuñ ey **yüzi güneş** / Güyā şafağ içinde meh-i tâbdâr-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [yüzi güneş,]

yüzi mâh: Ay yüzlü (sevgili).

řubħ-ı vařluñla müşerref ƙıl Raħîmî bendeñi / Leyl-i fürkatde yiter geçdi günü ey **yüzi mâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [yüzi mâh,]

yüzüne bak-: Yüzüne bakmak, önem vermek, ilgilenmek.

Ârzü-yı pertev-i mihrüñle oldum ħāk ħayf / **Bağmaduñ** bir gün **yüzüme** ey meh-i bî-bāk ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [yüzüme bağmaduñ, -maduñ]

yüzüme sür-: Yüze, yüzüne sürmek. || Sevgi ve saygı göstermek.

Öpüp **yüzüme sürdüm** gözlerüme tütüyā ƙıldum / Başumda devletüm varmış ğubâr-ı mağdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [yüzüme sürdüm, -düm]

yüzümü yirlere sür-: Yüzünü yerlere sürmek, mahcubiyet duymak.

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaklu servi velî ƙılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [yüzümü yirlere sürdüm, -düm]

yüzüñ gör-: Yüzünü görmek, yüzüne bakmak.

Yüzüñ görmeyeli ey řem‘-i devlet / Tuťuşdı oda mihr ü mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [yüzüñ görmeyeli, -meyeli]

Z

zâd-ı firâvân: Çok yiyecek, azık.

Ğam-ı dildârı cem‘ it maħzen-i ħâtırdâ ħıfz eyle / Tarış-ı ‘aşğâ ‘azmüñ var ise **zâd-ı firâvân** it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [zâd-ı firâvân,]

zâf: Güçsüzlük, zayıflık.

Yanar dil ten döner **zâfıyla** fânüs-ı ħayâl oldı / Beni sen şem‘uña pervâne-i süzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [zâfıyla, -ıyla]

zâf it-: Zayıf, kuvvetsiz hale getirmek.

Rağibâ **zâf iden** cism-i nizârüñ reşk-i mihrümdür / Ħased ‘âlemde ey miskîn seni âħir cüdâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [zâf iden, -en]

zafer: Galibiyet.

Zafer hem-dem sa'adet yār u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtişām üzre hemişe kıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [zafer,]

za'f-ı fûrkat: Ayrılığın zayıflığı.

Vücûdum bir sehâvet kesb idüpdür **za'f-ı fûrkatle** / Harâret gâlib olup cânda ne tâb u tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [za'f-ı fûrkatle, -le]

za'f-ı gâlib: Üstün olanın zayıflığı.

Nâlesi âhestedür ğamdan Raḫîmî ḫastanuñ / **za'f-ı gâlibdür** anuñçündür mecâl-i âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [za'f-ı gâlibdür, -dür]

zâğ u zağanveş: Karga ve çaylak gibi.

Benüm **zâğ u zağanveş** cîfe-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rūḫdur bir ṫâ'ir-i heft āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [zâğ u zağanveş,]

zâğ-ı nâ-cins: Cinsi bozuk, soysuz karga.

Raḫîb-i rû-siyâh ile beni bir görme ḫıdmetde / Bir olmaz **zâğ-ı nâ-cins** ile ey şâḫib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [zâğ-ı nâ-cins,]

zâhid: Çok dindar olup irfanı olmayan kimse, kaba sofu.

‘Aşḫ daḫmışdur benüm boynuma **zâhid** bir kemend / Pend girmez ğuşuma ṫutmaz beni zencir ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [zâhid,]

zâhidâ: Ey zahid.

Zâhidâ zerḫ u riyānuñ cübbesin çâk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḫ içre ne ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [zâhidâ,]

Yüz yumaz olduḫ namāza olduḫ erbâb-ı niyâz / **Zâhidâ** ‘acz ü ḫuşûriyla ‘ibâdât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [zâhidâ,]

Bu riyâdur **zâhidâ** cismünde naḫş bu riyâ / Bî-riyâ bir ‘aşḫkam ben bu riyâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [zâhidâ,]

ṫarîḫ-ı ‘aşḫa **zâhidâ** hep olmaz / Bu yolu anlamaz ğüm-râh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [zâhidâ,]

Bize kûy-ı yār sen çek cennet-i a'lâ ğamın / **Zâhidâ** biz ibn-i vaḫtüz çekmezüz ferdâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [zâhidâ,]

zāhid-i nā-puḥte: Çiğ sofu.

Şerār-ı hecre yanmadın recā-yı vaşl-ı yār itmiş / Görüñ şol **zāhid-i nā-puḥteyi** sevdā-yı hām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [zāhid-i nā-puḥteyi, -yi]

zāhid-i şad sāle: Yüzyıllık zahit.

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey **zāhid-i şad sāle** zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 146, Beyit 5). [zāhid-i şad sāle,]

zāhidlen-: Zahit tavırları takınmak.

Sūsen-i sālüse deg gülşende **zāhidlenme** sen / Destesi destinde tolu yir yok inkārum konağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [zāhidlenme, -me]

zāhîr: Yardım eden, destekleyen, arka çıkan (kimse), yardımcı.

Ṭa'na kılmasun **zāhîr** ü destgîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum aşādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [zāhîr,]

zāhîr: Dış yüzü.

Derūn-ı sîne de hūn-ı ciger çeşmümde āb-ı gām / Bilinmedük nem ola bāṭın u **zāhîrde** nem ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [zāhîrde, -de]

zāhîr: 12. yüzyılda yaşamış İran'da ünlü bir kaside şairi olan Zahîr-i FÂRYÂBÎ.

Ey Raḥîmî bir **zāhîr** olursa âlemde eger / Şi'rüme Ḥassān degül Selmān ideydi āferîn (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [zāhîr,]

zāhîr eyle-: Meydana çıkarmak.

Bir dem içre gör ne demler **zāhîr eyler** rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör gāmı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [zāhîr eyler, -r]

zāhîr it-: Ortaya koymak, meydana çıkarmak, göz önüne sermek.

Luḫ ile yap yap Raḥîmîniñ yıḳık gönlin hemān / Bir velāyet **zāhîr it** ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [zāhîr it,]

Şu bāṭın kim müberrā olmadı jeng-i alāyıkdan / Ne ma'na **zāhîr itdi** aña bir āyîne-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [zāhîr itdi, -di]

zāhir ol-: Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

‘Ārızında **zāhir olmuş** lem‘a-i nūr-ı Nebî / Hüsn içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [zāhir olmuş, -mış]

zāhir ü pinhān: Aşikar ve gizli.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥîdūñ olur **zāhir ü pinhānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [zāhir ü pinhānı, -ı]

zāhir-perest: Dış görünüşe çok önem veren (kimse).

Ṭoludur bāṭımı hırş u ḥased **zāhir-perest** olmuş / Ḳoyup dîdār-ı ḳūyuñ cennet añar vā‘îz-i aḥmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [zāhir-perest,]

zaḥm: Yara.

Raḥîmî ḳaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / Ṭuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara **zaḥm** irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [zaḥm,]

Gördükce **zaḥm** ağız açar tiğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı zülāle ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [zaḥm,]

Şerḥa şerḥa sînemüñ **zaḥmını** hem dil yarasın / Ḥançerüñle dilleşüp ruḥşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [zaḥmını, -ını]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde **zaḥmı** / Ḳaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [zaḥmı, -ı]

zaḥm ir-: Yaralanmak.

Ḳazā ṭaşından işitdüm vücūd-ı yāra **zaḥm irmiş** / İrişüp zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [zaḥm irmiş, -miş]

Şıdum seng-i ğam ile kāse-i mecnūn-şıfat başum / Ḥaṭā ṭaşı irüp tā kim ser-i dildāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [zaḥm irmiş, -miş]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer ḳıl seng-i hicrāndan / Ṭarîḳ-ı ‘aşḳ müşkildür niçe reh-vāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [zaḥm irmiş, -miş]

Ġam-ı tiğ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [zaḥm irmiş, -miş]

zaḥm ur-: Yara açmak.

Şafaḳ şanmañ görinen **zaḥm urupdur** nāvek-i āhum / Ġazāl-i çerḫ ey ebrü kemān oḳlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [zaḥm urupdur, -updur]

zaḥmdār ol-: Yaralı olmak.

Şikeste-hātırum luṭf eyle bir ḳalbi şımḳdan şor / Vücūdı seng-i cevriyle **zaḥmdār olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [zaḥmdār olmayan, -mayan]

zaḥmet:

1. Sıkıntı, eziyet, güçlük, zorluk.

Saña şıḥhat sezā cismüñdeki **zaḥmet** baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [zaḥmet,]

Raḥîmî ḳaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / ẗuz etmek bilmeyenden ara **zaḥmet** ara zaḥm
irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [zaḥmet,]

2. Sıkıntı, eziyet || hastalık.

Raḥîminüñ budur dārü’ş-şifā-yı ḡaybdan derdi / Vücūduña irüp şıḥhat tenüñde gide **zaḥmetler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [zaḥmetler, -ler]

zaḥmete gir-: Zahmet etmek.

Ben oldum olacaḡum gel ṭabîbā **zaḥmete girme** / Dil elden gitmeden bir çāre ḳıl bî-çāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [zaḥmete girme, -me]

Ṭabîbā **zaḥmete girüp** benümçün hiç ‘ilāc itme / Ben oldum olacaḡum ol gözi bîmār şaḡ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [zaḥmete girüp, -üp]

zaḥm-ı cān: Gönül yarası.

Zaḥm-ı cānum gördi müjḡanuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ḥaḳ-ı nemek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [zaḥm-ı cānum, -um]

zaḥm-ı cān-sitān: Can alıcı yara.

Cefā-yı ḡamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm aḡız açar bu **zaḥm-ı cān-sitān** ḳalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [zaḥm-ı cān-sitān,]

zaḥm-ı cism: Vücudun yarası.

ḡam-ı tiḡ-i ‘adūdan **zaḥm-ı cismüm** dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [zaḥm-ı cismüm, -üm]

zaḥm-ı ḡam: Gam yarası.

Hârdan **zaḥm-ı ğamın** cānumda la¹-i yār için / Bülbülâ bir gönca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [zaḥm-ı ğamın, -ın]

zaḥm-ı ğamze: (Sevgilinin) yan bakışlarının (âşığın gönlünde) açtığı yara.

Ey kaşu yâ **zaḥm-ı ğamzeñile** müşebbek sînemüz / Menzil-i sehmi belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [zaḥm-ı ğamzeñile, -ñile]

zaḥm-ı seng-i fûrkat: Ayrılık taşının yarası.

Zaḥm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it gayrı ko / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [zaḥm-ı seng-i fûrkatüñ, -üñ]

zaḥm-ı sîne: Gönül yarası.

Dâğlar zerrîn-libâsum **zaḥm-ı sînem** hancerüm / Pâdişâh-ı kişver-i faḡram ḡanâ'at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [zaḥm-ı sînem, -m]

zaḥm-ı tiğ: Kılıç yarası.

Ten ki ḡâk-i râh-ı cānân olmaya ḡâk olsun ol / Sîne **zaḥm-ı tiğüñe** cāy olmaya çâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [zaḥm-ı tiğüñe, -üñe]

Rûy-ı zerdüm ḡana ḡarḡ itsem şafaḡ gibi n'ola / **Zaḥm-ı tiğüñden** güzeller şâhı 'unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [zaḥm-ı tiğüñden, -üñden]

Ḥâşıl itdüm **zaḥm-ı tiğüñ** cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānâ ḡazandum âb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [zaḥm-ı tiğüñ, -üñ]

zaḥm-ı zebân-ı ḡâr: Diken dilinin yarası.

Ḳan yudar gönca görüp **zaḥm-ı zebân-ı ḡârdan** / Gül yanup kül oldu sūzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [zaḥm-ı zebân-ı ḡârdan, -dan]

zâ'il it-: Yok etmek, ortadan kaldırmak.

Teşneyem ḡand-ı zülâl-i la'lüñe ben ḡastay / **Zâ'il itmez** 'aşşumı cānâ benüm cüllâb-ı ḡand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [zâ'il itmez, -mez]

Ṭâlib-i la¹-i nigârüm anma âb-ı kevşeri / **Zâ'il itmez** 'aşşum ey vâ'iz benüm ol ḡüft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [zâ'il itmez, -mez]

zâ'il ol-: Yok olmak, ortadan kalkmak.

Yire geçse yıķılsa ṫâḡ-ı eflâk / Binâ-yı 'aşşuñ **olmaz** dilde **zâ'il** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [zâ'il olmaz, -maz]

zāl-i ʿādil: Adaletli Zal.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün **Zāl-i ʿādil** Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [zāl-i ʿādil,]

zāl-i zemāne: Zamanın, vaktin Zāl'i.

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ pehlüvân-ı ʿālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [zāl-i zemāne,]

zālim:

1. Zulm eden, eziyet eden.

Sîne pür-ğam dide nem āşüfte dil pür-iztîrâb / ʿAşk efvün yâr **zālim** ʿömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [zālim,]

Bî-güneḥ kanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Kanķı **zālimdür** bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [zālimdür, -dür]

Çerḫ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / **zālim** ü nâ-bekāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
5). [zālim,]

2. Zulüm edici. || Sevgili.

A **zālim** zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehruñ yoksa hiç sulṭanı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339,
Beyit 2). [zālim,]

zār:

1. Zayıf, dermansız.

Ey rebîʿ-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḫor u **zār** olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [zār,]

2. Ağlama, inleme.

Baṅa gel ey muğannî çāre-sāz ol nʿeydigüm bildür / Maḳām-ı gāmda dil feryāda cānum **zāra** düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [zāra, -a]

Bülbül-i ḫoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ʿaşķuñuñ / Açılıp sen goncaya qarşu bu dem **zār** isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [zār,]

Ey dil ne için her dem bu **zāra** neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [zāra, -a]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırāķ it **zār** u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ʿāşķa ol serv-i āzāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [zār,]

Ey Raḥīmī ‘aşk ile baġruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün **zār** u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [zār,]

Fiġān u nāle vü āh-ı ḥazinem tıtdı gülzārı / Raḥīmî bir ḥazān-dide hezārum **zāradur** meylüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [zāradur, -adur]

Gülüñ kulaġına girmez Raḥīmî zār-ı hezār / Neye degin bu fiġānı bu **zārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [zārı, -ı]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Raḥīmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül fāriġ oldı **zārdan** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [zārdan, -dan]

Ḥarīm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā bülbülüñ ey ġonca-leb **zārın** hezār itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [zārın, -ın]

Göñlüm ol gül-izāra yüz tıtdı / Yine **zār** u hezāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [zār,]

3. Ağlayan, inleyen.

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esİR-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir ġarīb ü ḥor u **zārum** var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [zārum, -um]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murġini **zār** bahtuma gel bir murġzār içre (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [zār,]

Güler düşmen Raḥīmî **zār** u maḥzūn / Esirge pādişāhum cānı yoġ mı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [zār,]

zār içre kal-: Ağlama , hüzün hāli içinde kalmak .

Raḥm it Raḥīmīye gel ey ġonca dimesünler / **Zār içre** ‘andelibi **ķalmış** bu gülsitānuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [zār içre ķalmış, -mış]

zār it-: Ağlayıp inlemek.

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān **zār ider** dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [zār ider, -er]

Vāķı‘amda dün ġice Mecnūnı gördüm **zār ider** / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrini tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [zār ider, -er]

Her ġice ḥār-ı ġamından şubḥa dek sen ġoncanuñ / ‘Andelībāsā göñül pes nā-ġehānī **zār ider** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [zār ider, -er]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi **zār itme** / Yüzüñden gözüm ırmaġla yaşum cūy-bār itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [zār itme, -me]

Bir nefes ķaldı hemān ancaġ ḥayātumdan eşer / Derd ile sīnem delüp ney gibi **zār itdüñ** beni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [zār itdüñ, -düñ]

zār ol-: Ağlayıp inlemek.

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / Fiğān u zārını ben ḥastanuñ **zār olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [zār olmayan, -mayan]

Her gül-i pür-ḥār için **zār olma** zinhār ey göñül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-ḥār ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [zār olma, -ma]

zār u hezār: Binlerce ağlayıp inleme.

Her gice şad āh u nāle her seḥer **zār u hezār** / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavġāya baġ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [zār u hezār,]

zār u miḥnet: Ağlama ve sıkıntı.

Yār yār aġyār u ‘āşık **zār u miḥnet** bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dār-ı hicrān her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [zār u miḥnet,]

zar u zor: Güçlülle; istemeyerek.

Zar u zoruyla cehd itme kaçādan ḥāric olmaz iş / Ḥasise inḳıyād itme gelür taġdîr olan kısmet (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [zar u zoruyla, -uyla]

zār zār: Ağlayarak, inleyerek.

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sūrūrda / Maḥzūn olup iderse n’ola **zār zār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 28, Beyit 5). [zār zār,]

zār-ı bülbül: Bülbülün ağlayışı.

Kaġā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / İrişüp **zār-ı bülbül** ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [zār-ı bülbül,]

zār-ı hezār: Bülbülün ağlayışı.

Her gice şad āh u nāle her seḥer **zār-ı hezār** / Sen gül içündür dünü gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [zār-ı hezār,]

Gülüñ kulaġına girmez Raḥîmî **zār-ı hezār** / Neye deġin bu fiğānı bu zārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [zār-ı hezār,]

zār-ı intizār: Bekleme ağlayışı.

Müşkil iken ḥālet-i mevti saña āsān ider / Ey ġarîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta **zār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 77, Beyit 3). [zār-ı intizār,]

zarr: Zarar.

Yâ Rab nazâr-dîdeden ol yâre ne **zarr** var / Nem gördi yaşum gibi bırağdı nazârından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [zarr,]

zât:

1. Öz, varlık.

Zâtuña bed-h'âh olanlar olalar mâtem-zede / Âsitânuñ 'abde geh cân ola geh melcâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [zâtuña, -uña]

Görmedüm **zâtuñ** gibi bir cevher-i kân-ı sehâ / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baħr u 'ummân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [zâtuñ, -uñ]

Budur ümmîdi Raħîmî kuluñuñ devlet-i Hağ / Ğayrıya müşkil idüp **zâtuña** âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [zâtuña, -uña]

Âferîn aħsente aħsent ey Raħîmî tab'uña / Vaşf-ı ħüsn-i şâmı kılduñ **zâtı** gibi 'âlî-şân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [zâtı, -ı]

Kef-i luţfuñla dil cân **zâtuñ** ile olalı hem-dem / 'Aceb ħâlet virür cûş u ħuruşum dehre geh baħre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [zâtuñ, -uñ]

2. Kişilik, şahsiyet.

Görmedüm **zâtuñ** gibi 'âlemde bir kân-ı țarab / Sūr-ı sâ'ildür ıapuñda dâ'imâ derbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [zâtuñ, -uñ]

İşigüñ ehl-i diller Ka'besi şâħib-Şafâ **zâtuñ** / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa'y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [zâtuñ, -uñ]

Gene **zâtını** yine güneħ ile kendü bilür / Şanma idrâke şığar 'âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [zâtını, -ını]

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şâhum Raħîmî gibi süħan-dânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [zâtı, -ı]

3. Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğeri kimse || sevgili.

Gül gibi her ıanda ħande kılsa ol ferħunde **zât** / Güldügi gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [zât,]

zât-ı bî-mânend: Eşsiz, benzersiz kişi.

Zât-ı bî-mânend ü 'âlî-ıadr-i vâlâ-menzilet / Mercî'-i luţf u 'ağ ser-menzil-i iħsân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [zât-ı bî-mânend,]

zāt-1 pāk: Temiz, saf yaratılış.

Zāt-1 pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ğarķ oldı ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [zāt-1 pāküñden, -üñden]

Devleti Haķķ umarum saña vire sulţānum / **Zāt-1 pāküñde** vücūhāt ile var istiĥķāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [zāt-1 pāküñde, -üñde]

Rahîmîyem işigüñde ümîdüm **zāt-1 pāküñdür** / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuķ daĥi kārüm yoķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [zāt-1 pāküñdür, -üñdür]

Murād-ı cān murāduñdur ümîdüm **zāt-1 pāküñdür** / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [zāt-1 pāküñdür, -üñdür]

zāt-1 şerîf: Şerefli şahsiyet.

Zāt-1 şerîfüñ ile şeref bulalı cihāñ / Қапуña yüz sürüyüp ider i‘tizār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [zāt-1 şerîfüñ, -üñ]

Қanı **zāt-1 şerîfüñ** gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [zāt-1 şerîfüñ, -üñ]

zāyi‘ eyle-: Zıyan etmek, boşa harcamak.

Gitdi gözden dilde cā ħutdı ĥayāl-i la‘l-i yār / Қанда **zāyi‘ eyledüm** bu çeşm-i giryan cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [zāyi‘ eyledüm, -düm]

Ĥayāl-i nergisüñ ki la‘l-i cān-baĥşuñ temennāsı / Dirîġā ‘ömrî **zāyi‘ eyledüm** bir ĥurd u ĥ‘āb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [zāyi‘ eyledüm, -düm]

zāyi‘ it-: Zıyan etmek, boşa harcamak.

Қара қайġуда ‘ömr-i nāzenîni **zāyi‘ itmekden** / Çekilmek dāra zülfüñsüz perîşān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [zāyi‘ itmekden, -mekden]

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fūrķat ü cevr-i raķīb / **Zāyi‘ itdi** ‘aķlumu fikr-i firāvān her ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [zāyi‘ itdi, -di]

Dilersenġ gün gibi günden güne efzūn ola şevķuñ / Bu devri **zāyi‘ itme** meh gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [zāyi‘ itme, -me]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi **zāyi‘ itdi** fūrķat ġamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [zāyi‘ itdi, -di]

zāyi‘ ol-: Zıyan olmak, boşa gitmek.

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl ķadar / Bu yolda ĥayf **zāyi‘ olan** ‘ömr-i nāzenîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [zāyi‘ olan, -an]

ayurmam um u ır midārı **olsa** cevherüm **zāyi** / Hemān ol mekrūmet kānı dūr-i Őehvār Őa olsun
(Kūtahyalı Rahīm Dvānı, Gazel 245, Beyit 3). [zāyi olsa, -sa]

zāyil ol-: Sona ermek, yok olmak.

Gök gōçer ey meh yire opar yirinden taŐ u ta / **Zāyil olmaz** aŐku ile yandugum dilde yana (Kūtahyalı
Rahīm Dvānı, Gazel 3, Beyit 5). [zāyil olmaz, -maz]

zebān: Dil.

Pūr-arāretdūr Raīmnū **zebānı** nārveŐ / Hālet-i sūz u gūdāz ile ider eŐar Őem (Kūtahyalı Rahīm
Dvānı, Gazel 129, Beyit 7). [zebānı, -ı]

Zebānum ŐemveŐe a eyledüm mirāz-ı Őamıyla / Őafā ehline bir RūŐen-dell ü reh-nümā oldum
(Kūtahyalı Rahīm Dvānı, Gazel 193, Beyit 4). [zebānum, -um]

La-i mey-gūnu gōrüp bir neŐe taŐl eylemiŐ / RaŐ urur cāna meger gelmiŐ **zebānu** aynına
(Kūtahyalı Rahīm Dvānı, Gazel 285, Beyit 5). [zebānu, -u]

zebān-ı cerr: Para talep etme ağzı.

Bir yalu yūzlü ıŐı meh-rūsıdur pır pır yanar / Őehrde olmiŐ **zebān-ı cerr** ile cerrār Őem (Kūtahyalı
Rahīm Dvānı, Gazel 128, Beyit 3). [zebān-ı cerr,]

zebān-ı hāl: Hal dili.

Her ulum cism-i zafūmde **zebān-ı hāl** ile / Dil uzadup Őer ider sevdā-yı zūlfū mū-be-mū (Kūtahyalı
Rahīm Dvānı, Gazel 275, Beyit 3). [zebān-ı hāl,]

zebān-ı kibriyā: Ululuk dili.

Őūretā didüm **zebān-ı kibriyādan** bir gazel / Manide rāh-ı haıkatde özüm hā iderüm (Kūtahyalı Rahīm
Dvānı, Gazel 208, Beyit 7). [zebān-ı kibriyādan, -dan]

zebānı: Cehennemlikleri cehenneme atmayla gōrevli memur.

Hıfz eyle dilde hūn-ı gamı rāh-ı aŐda / Yodur Raīm yolda **zebānı** nevālenū (Kūtahyalı Rahīm Dvānı,
Gazel 152, Beyit 5). [zebānı,]

zebūn: Zayıf, gūçsüz, aciz.

Rūzgarum haŐm u bahtum ser-keŐ ü tāl **zebūn** / Yār-ı b-mihr-i vefā gamdan benüm hālüm harāb
(Kūtahyalı Rahīm Dvānı, Gazel 13, Beyit 2). [zebūn,]

zebür: Kitap, mektup.

Nikâb-ı zülfüni ref' it ruhuñdan ey büt-i ra'cânâ / Ki tâ 'aşkuñ **zebürü** ola deyr-i 'âleme ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [zebürü, -ı]

zekât: Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birinin, her yıl sadaka olarak dağıtılmasını öngören İslâmın beş şartından biri. || Öpücük.

Genc-i hüsnüñ şadakaşı büsedür bir ümmîd / Müstaḥakḫum ben faḳîründen dirîg itme **zekât** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [zekât,]

zeliḥâ: Hz. Yusuf'a âşık olduğu bilinen ve Hz. Yusuf tarafından gençliğine tekrar kavuşturulan kadın.

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-işmetüñ / Virmedi ḳoynını zindānuñ **Zeliḥâ** ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [zeliḥâ,]

Bu gönülüm gözgüsünde şüret-i hüsnüñ görenler dir / **Zeliḥâdur** getürmiş Yūsufin ḥalvet-serâyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [zeliḥâdur, -dur]

zemân:

1.Zaman.

Rahîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok **zemândur** sen anı sultānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [zemândur, -dur]

Efendi ḳuluña himmet **zemâni** gelmedi mi / Ḥaḳîr küyuña ḥürmet **zemâni** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [zemâni, -ı]

Ĝarîḳ-ı baḫr-i ğamem al elüm Ḥızrāsâ / Kenâr-ı şâdiye fırsat **zemâni** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [zemâni, -ı]

Pelenge döndi tenüm dâĝ-ı ğamla arslanum / 'Alâlık eyle mürüvvet **zemâni** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [zemâni, -ı]

Ḥarîm-i muḫteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḫi bu bendeñe ḫidmet **zemâni** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [zemâni, -ı]

'Aḫâ vü luḫf ğünü mevsim-i 'inâyetdür / Şehâ Raḫîmiye şefḳat **zemâni** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [zemâni, -ı]

2. Zaman || sultanlık dönemi.

Mükedder yok **zemânuñda** meger destâr-ı âşüfte / Perişân dil bulunmaz kimse illâ nâ-tüvân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [zemânuñda, -uñda]

3. Zaman, içinde yaşanan devir.

Sensin şalâbetiyle **zemānuñ** Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yūri Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [zemānuñ, -uñ]

zemāne: Zaman, devir.

Zemāne haṭṭını ancaḡ gedā-yı ‘aşḡ olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulṭānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [zemāne,]

Cihān ālāyişinden gel ta‘alluḡ riştesin kaṭ‘ it / **Zemāne** devleti şāhā hemān bir ānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [zemāne,]

zemîn ü āsmān: Yer ve gök, her yer, bütün dünya.

İşitdüm ḡasta olmış nā-gehānî ol güzel ḡānum / **Zemîn ü āsmānı** oda yaḡdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [zemîn ü āsmānı, -ı]

zemîn ü āsumān: Yer ve gök, her yer.

Ḳaçan gün gibi tenhā seyre çıḡsañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar **zemîn ü āsumān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [zemîn ü āsumān,]

zenahdān: Çene, çene çukuru.

Ol māhuñ alnı ile **zenahdānı** seyrin it / Aḡşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [zenahdānı, -ı]

zencir:

1. Zincir, birbirine geçmiş demir halkalardan oluşan ip ve baḡ, silsile || sevgilinin saçı.

Zülfi **zencirine** ḡarşu aşılıp ṭurma rakīb / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [zencirine, -ine]

2. Zincir, pranga (Vefanın baḡlayıcılığı zincir metaforuyla somutlaştırılmıştır.).

Rahîmî bendeñi gibi vefā **zenciri** bend itmiş / Ṭapuña boynı baḡlu çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [zenciri, -i]

zencir ü bend: Zincir ve baḡ.

Tā ki ‘aşḡuñ ḡalḡa ḡalḡa boynuma ṭaḡdı kemend / Ṭutmaz olmışdur bu ben dîvāneyi **zencir ü bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [zencir ü bend,]

‘Aşḡ daḡmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez ḡuşuma ṭutmaz beni **zencir ü bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [zencir ü bend,]

zencir-i sevdā-yı cünün: Delilik sevdasının zinciri.

Müselsel dūd-ı āhum zülf-i dil-ber gibi boynumda / Dil-i āşüfteyem **zencir-i sevdā-yı cününumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [zencir-i sevdā-yı cününumdur, -umdur]

zencir-i şevk: (Aşğın boynundaki) Şiddetli arzunun zinciri.

İçüp cām-ı maḥabbet olmuşam mestānesi ‘aşkuñ / Bu gün **zencir-i şevkiyle** benem dîvānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [zencir-i şevkiyle, -iyle]

zencir-i zülf: Saçın zinciri.

Nev-bahār-ı ḥüsnuñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma **zencir-i zülfüñ** vaktidür dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [zencir-i zülfüñ, -üñ]

zeneḥdān: Çene çukuru.

Zindān-ı ḡam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / Cān Yūsufin emr eyle **zeneḥdāna** şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [zeneḥdāna, -a]

zen-i bāzār: Pazar güzeli (kadın), pazarda satılan dilber/köle. || Aşüfte.

Şimdi bildüm nev-‘arūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta ḡalmış bir **zen-i bāzār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [zen-i bāzār,]

zer: Altın.

Ḥün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ **zer** na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilāl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [zer,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i ‘aşğ / Bilmez ol sîmîn-beden daḡı dirîḡā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [zer,]

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşğ-ı istiḡnā yeter / Sîmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür **zerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [zerüm, -üm]

İksir-i ‘aşğ çehremi zerd itdi **zer** gibi / Daḡı o yād-ı sîm-beden bî-ḡaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [zer,]

zer-çihre: Sararmış yüz.

Ser-i küyuñda ḡaddüm üzre **zer-çihrem** görenler dir / Vefā bağınıñ öz şaḡında bir berg-i ḡazān ḡalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [zer-çihrem, -m]

zerd eyle-: Sarartmak, soldurmak.

Zer gibi **zerd eyledi** beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşk / Bilmez ol sîmîn-beden dağı dirîğā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [zerd eyledi, -di]

zerd it-: Sarartmak, soldurmak.

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin **zerd itdi** gülşen ĥor u zār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [zerd itdi, -di]

İksîr-i ‘aşk çehremi **zerd itdi** zer gibi / Dağı o yād-ı sîm-beden bî-ĥaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [zerd itdi, -di]

zerd ol-: Sararmak.

Zer-i ĥālîş gibi günden güne **zerd olmada** çihreñ / Raĥîmî kanlu yaşuñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [zerd olmada, -mada]

Gül yüzüñden ayru táb-ı ġamda bî-táb oldı ĥār / **Zerd olup** titrer ĥazān yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [zerd olup, -up]

zerd ü zār ol-: Solgun ve zayıf hale gelmek.

Nār-ı ġam sen şehden ayru lezzetin telĥ eylemiş / **Zerd ü zār olup** benüm gibi ĥurup aġlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [zerd ü zār olup, -up]

zer-i ĥālîş: Saf altın.

Zer-i ĥālîş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raĥîmî kanlu yaşuñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [zer-i ĥālîş,]

zerk: Riya, ikiyüzlülük.

Zāhidā **zerk** u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşk içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [zerk,]

zer-nisār ol-: Altın saçan olmak.

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ĥazān / Yaz müreddefveş üzere **zer-nisār olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [zer-nisār olmuş, -miş]

zerrāt: Zerreler.

Mîhr-i ĥüsnuñe müşteri **zerrāt** / Ĥüba hîç mübtelā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [zerrāt,]

zerre:

1. Çok küçük parçacık.

Vefâ bahrinde her bir kaçre bir ‘ummân-ı hikmetdür / Maḥabbet pertevinde **zerre** mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [zerre,]

Zerreden efzûn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / **Zerreden** hürşide ey meh-rü zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [zerreden, -den]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘âr ey meh irişmez **zerreden** mihre zevâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [zerreden, -den]

Fikr-i miyân-ı yâr ile yok kıl kadar mecâl / Mühr-i dehâni şevk ile **zerrede** kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [zerrede, -de]

Teraḥḥum eylemez baş kaldırup ben ḥâksârına / Meger ben **zerreden** ‘âr eyler ol hürşid-i raḥşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [zerreden, -den]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u cefâ raḥşın / Günüdür ayalandur **zerre** kim mihr ü vefâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [zerre,]

Şu kim bir lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her **zerresin** gün gibi dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [zerresin, -sin]

2. Çok küçük, aciz kimse (Aşğın sevgili karşısındaki durumu).

‘Ârîzuñ ben **zerreye** ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i âsâr-ı mihrî âfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [zerreye, -ye]

zerre deñlü: Zerre kadar.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rüşen gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [zerre deñlü,]

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken ğubâr-ı maḥdemüñ / **Zerre deñlü** görmeye bu dide-i ğamnâk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [zerre deñlü,]

zerrece: Zerre kadar, çok az.

Ben ol ḥāküm ki ey meh **zerrece** kalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [zerrece,]

Şol dil ki **zerrece** ola mihrüñle lem‘avâr / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [zerrece,]

Çerḥ-i ḥüsn içre göñül gün yüzüñi mâh bilür / Güneşe **zerrece** mihr itmez Allâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [zerrece,]

Sāyeñüm **zerrece** baña mihr it / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [zerrece,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî **zerrece** mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle kullanmak gerek merdâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [zerrece,]

Güneş gibi kııurdu 'ālemi envāra müstağrak / Tūlū' itse Raḥîmî **zerrece** bir pāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [zerrece,]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre kâ'il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miḥnete mu'tād kıı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [zerrece,]

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥaḳḳın **zerrece** mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [zerrece,]

zerre-i nāçiz: Değersiz küçücük zerre || âşık.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben **zerre-i nāçiz** ü bî-miḳdāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [zerre-i nāçiz,]

zerreveş: Zerre gibi.

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlıgum / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [zerreveş,]

Raḥîmîyem yoluñda **zerreveş** ḥākiyle yeksānem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [zerreveş,]

Ey Raḥîmî **zerreveş** pā-māl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [zerreveş,]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde ḥod ben **zerreveş** ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [zerreveş,]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh 'yān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [zerreveş,]

Zerreveş yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [zerreveş,]

zerreye al-: Önem vermek, itibar etmek.

Ruḥuñsuz **almam** ey meh **zerreye** ḥürşid-i raḥşāni / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvāni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [zerreye almam, -mam]

Şu deñlü şöretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rū / Cemālüñ ḥaḳḳı **almam zerreye** ḥürşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [zerreye almam, -mam]

zerrin-külāh: Altın külāh, taç.

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belā ikliminüñ sultānıyım **zerrîn-külāhum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [zerrîn-külāhum, -um]

Felek **zerrîn-küle** bir sâde-rû serrâcuñ olmışdur / Çapup gün gibi ırmaz yeldürmek şubh u mesâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [zerrîn-küle,]

zerrîn-libās: Altın elbise.

Dāğlar **zerrîn-libāsum** zaḥm-ı sinem ḥancerüm / Pādişāh-ı kişver-i faḫram ḫanā'at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [zerrîn-libāsum, -um]

zevāl iriş-: Felaket gelmek.

Sürdüğünce yüz rikābuña Rahîmî sāyeveş / İtme 'ār ey meh **irişmez** zerreden mihre **zevāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [zevāl irişmez, -mez]

zevāl ir-:

1.Felaket gelmek.

Zerreden efzün benüm cürmüm senüñ 'aşkuñ güneş / Zerreden ḫürşide ey meh-rû **zevāl irmek** muḫāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [zevāl irmek, -mek]

2. Son bulmak, nihayete ermek.

Senüñ devründe tañ mı başuma gün ıoğsa ey meh-rû / **Zevāl irmez** gönülde mihr-i ḫadduñ āfitābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [zevāl irmez, -mez]

zevāl-i tām: Tamamen yok olma.

Naş irdi māha mihre irişdi **zevāl-i tām** / Ḥüsünüñ şu'ā'ı şāyî' olalı ḫaraf ḫaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [zevāl-i tām,]

zevk: Keyif, eğlence.

Bu neyde bu nāleyi bu **zevk** u semā' yine / 'Uşşāka bu eṭvār-ı vefā-sāz-ı maḫabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [zevk,]

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaḫtisin / Felek bezminde eyle döne döne **zevk** u şihḫatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [zevk,]

Lebüñ şevkiyla dem şimdi şarāb-ı ḫoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele **zevk** ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [zevk,]

zevrak: Sandal, kayık.

Maḥabbet **zevraḳın** sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [zevraḳın, -ın]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaḳasında / Şandı dil ü cān **zevraḳı** cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [zevraḳı, -ı]

zeyn eyle-: Süslemek, donatmak, bezemek.

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş kaçredür / Ey gül-i ter uşbu dem **zeyn eyleyen** şahrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [zeyn eyleyen, -yen]

zeyn it-: Süslemek, bezemek.

Dāğ-ı ğam şol deñlü **zeyn itdi** Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ ḥil‘at geyürdi güyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [zeyn itdi, -di]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm ḥünîn-ḥabāb / **Zeyn ider** güyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [zeyn ider, -er]

Kenār-ı kabrümü **zeyn it** gül ü lāle ile ey ğonca / Öürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [zeyn it,]

zeyn ol-: Süslenmek, bezenmek.

Eşk-i ḥasret ḳana ğarḳ itdi gözüm merdümelerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle **zeyn olur** ḳurbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [zeyn olur, -ur]

zill: Gölge.

Ḥırāmān ḳanda nîk **zillin** düşürmez ḥāke ḥıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [zillin, -in]

zill-i ḥakk: Hakkın gölgesi.

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfün aya şal / **Zill-i Ḥakkın** zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [zill-i ḥakkın, -ın]

zill-i ḥayāl ol-: Hayal gölgesi olmak.

Āh kim sevdā-yı zülfünle bu dil āşüfte-ḥāl / Ḳalmanı ḳılca ḳarārım **oldı** ten **zill-i ḥayāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [zill-i ḥayāl oldı, -dı]

zill-i ḥudā: Allah'ın gölgesi.

Sen ol **zill-i Ḥudāsın** ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir semer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [zill-i ḥudāsın, -sın]

zıll-i kadd: Boyun gölgesi.

Özini gâh olurmuş beñzedürmiş **zıll-i kaddüñe** / Yıkılsın görmiyeyin bir daği serv-i hırāmānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [zıll-i kaddüñe, -üñe]

zıll-i kâmet: Boyun gölgesi.

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qararı ‘ömrüm / Ger **zıll-i kâmetüñde** n’ola içkâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [zıll-i kâmetüñde, -üñde]

zıll-i şanavber: Sevgilinin boyunun gölgesi.

Gördüğüñ **zıll-i şanavber** şanmağıl kuhsârda / Husrevâ nağl-i siyehdür mâtem-i Ferhâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [zıll-i şanavber,]

zırh: Zırh.

Yine pehlûsına çekmiş ten-i cânānı **zırh** / Qanda buldı ‘aceb ol mağzen-i pinhānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [zırh,]

Yaralandı yüregi tîr-i hâsedden siperüñ / Kocalı hâle gibi sen meh-i tâbānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [zırh,]

İligimüñ kuruğuğı bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [zırh,]

Gördi pîrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu gayretle girîbānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [zırh,]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [zırh,]

Bir şehüñ şimdi Rağîmî kulıdur hālka biliş / ‘Ayn-ı a‘tāf bu hālka siper ihsānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [zırh,]

Hıfz ide ol şeh-i merdānı hağardan Hālîk / Şağladuğunca ten-i ‘asker-i Oşmānı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [zırh,]

zırh-püş ol-: Zırh giyinmek.

Āblar sehm-i sinānuñdan **zırh-püş oldılar** / Tāb-ı tiğüñden şalupdur āteşüñ bağrına táb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [zırh-püş oldılar, -dılar]

zîbâ: Güzel, süslü.

Şalınur ol boyı servüm yine ra‘nālîğı var / Gül gibi ğanc ider ol gonca ne **zîbālîğı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [zîbālîğı, -lîğı]

zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-sühan: Renkli söyleyişli bülbülün temiz hafızası.

Hoş medh itdüñ Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Āferin ey **zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-sühan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [*zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-sühan,*]

zıkr:

1.Söz, kelam.

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Süre-i Nür / Kaşuñ fikr ile **zıkrüm** nün olupdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [*zıkrüm, -üm*]

Vâkı‘amda dün gece Mecnûnı gördüm zâr ider / Āh u väveylâ vü Leylâ **zıkrini** tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [*zıkrini, -ini*]

2. Anma, yâd etme, hatırlama.

Mâni‘ olmaz fikr ü **zıkrüñe** bu keşret ‘âlemi / ‘Ārif-i tevḥîdüñ olur zâhir ü pinhâni bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [*zıkrüñe, -üñe*]

Dil ile dilüñ fikri **zıkrî** kapuñ / Hem üftâde-dil hem dil-figâruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [*zıkrî, -i*]

zıkr it-: Anmak, sözünü etmek, bahsetmek.

Zülfüñ añsam çın seḥer olur dimāğum müşg-bâr / Leblerüñ **zıkr itsem** elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [*zıkr itsem, -sem*]

La‘l-i kânduñ **zıkr ider** dâ‘im Raḥîmî Ḥusrevâ / Penc Şîrin ṭab‘ olur vaşf-ı lebüñ tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [*zıkr ider, -er*]

Müdâm añduḳça **zıkr it** ḥayr ile Mecnûn u Ferhâdı / Raḥîmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstâduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [*zıkr it,*]

zıkr-i dehân: Ağzının konuşması.

Yârüñ ḥayâl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / **Zıkr-i dehânı** şerḥ-i beyân Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [*zıkr-i dehânı,*]

zindân: Zindan, hapisânâ.

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / Pür-nâle ḳodı nây ile **zindâna** şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [*zindâna, -a*]

Mısr-ı ‘izzetde ‘azizüm olımaş şâhib-serîr / Çekmeyince bir zemân Yûsuf gibi **zindân** ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [*zindân,*]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-‘işmetüñ / Virmedi koynını **zindānuñ** Zeliḫā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [zindānuñ, -uñ]

zindān-ı ğam: Keder zindanı.

Ğamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi **zindān-ı ğamda** kılma tek ḫabis aḫad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [zindān-ı ğamda, -da]

zindān-ı ğam-ı hecr: Ayrılık derdinin zindanı.

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḫbūs / Cān Yūsufin emr eyle zeneḫdāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [zindān-ı ğam-ı hecre, -e]

zinde eyle-: Canlandırmak.

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor ḫālūmi / **Zinde eyle** bendeñüm bir cām-ı rūḫ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [zinde eyle,]

zinde kıl-: Canlandırmak.

Bir demde biñ mürde **ķılur zinde** lebüñ ey ‘İsî-dem / Cān u cihānuñ cānisin cānāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [zinde ķılur, -ur]

zindeġān: Zinde olanlar, diriler, canlılar.

Rahîmî bendeñüñ telḫ itdi Şîrîn **zindeġānisin** / Bu kār-ı bî-mezāk ey Ḥusrev-i şâhib-ķırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [zindeġānisin, -ısın]

zindeġānî: Dirilik, canlılık.

Sensizin dirlik dilersem ġamzeñe ķatlüm ḫālāl / Leblerüñsüz **zindeġānî** cānuma olsun ḫarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [zindeġānî,]

zinhār: Asla, kat'iyen.

Her gül-i pür-ḫār için zār olma **zinhār** ey göñül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-ḫār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [zinhār,]

zîrā: Çünkü, şundan dolayı.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / **Zîrā** doyunca seyr iderüm ķanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [zîrā,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihriñ / Ki **zîrâ** sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [zîrâ,]

zîr-i nigîn: Mührünün altı (emri) || Emrine itaat ettirme.

Eger **zîr-i nigînüm** olsa biñ mülk-i Süleymâni / Dehânuñdan nihân bir kez aña şanma nigâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [zîr-i nigînüm, -üm]

ziyâ: Parlaklık, aydınlık, ışık.

Sâyeñüm zerrece baña mihr it / Āfitâba **ziyâ** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [ziyâ,]

Bu gice gün yüziñden aldı mı âyâ **ziyâ** meş‘al / Çerâğ-ı mâha şevk ‘arz itdi germ olup şehâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [ziyâ,]

ziyâd eyle-: Arttırmak, çoğaltmak.

İltifâtını Rahîmî mûruñuñ **eyle ziyâd** / Vâriş-i mülk-i Süleymâni sezâ-yı taht u tâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [ziyâd eyle,]

İ‘tibârın Hüsrevâ **eyle** Rahîmîñüñ **ziyâd** / Ehl-i nazma tâ kıla Şeyhî gibi üstâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [ziyâd eyle,]

ziyâd it-: Arttırmak.

Şâhum nazâr it luğf-ı Rahîmîyi **ziyâd it** / Ol şâ‘ir-i nâzükde bu tarz-ı Haseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ziyâd it,]

Tenümde dâğ-ı gam hüd her biri bir tabla âteşdür / Gören ey kaşı yâ oğdur yiter derdüm **ziyâd itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ziyâd itme, -me]

ziyâde ol-: Artmak, çoğalmak.

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / **Olsun** demi **ziyâde** bu çeşm-i hün-feşânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [ziyâde olsun, -sun]

ziyâfet kıl-: Ziyâfet vermek, sunmak.

Ziyâfet kılmağa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / Tolu pâlüdeyi yah birle tās-ı kün-fe-kân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [ziyâfet kılmağa, -mağa]

ziyân: Zarar.

La‘lün benüm idince yaşıyla cāni şatdum / Ser-mâyeden **ziyânüm** yok yine mâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [ziyânüm, -um]

ziyānum yok: Zararı, kaybı olmamak.

Müşteriyem leb-i cān-bahşına biñ cān ile ben / **Yok ziyānum** yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [ziyānum yok, -um]

zuhūr-ı tab^c-ı şerîf: Şerefli karakterin meydana çıkması.

Zuhūr-ı tab^c-ı şerîfüñ güherlerin gördi / Raḥîmî bildi nedür muḳtezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [zuhūr-ı tab^c-ı şerîfüñ, -üñ]

zulm: Eziyet, kötülük, fenalık.

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ **zulmi** ile ḥāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [zulmi, -i]

İtdügi **zulmi** Raḥîmî mūra luḫ it āşafā / Bāri bir gün ‘arz ḳıl sulṫān Süleymān oḒlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [zulmi, -i]

A zālîm **zulmüñi** ḥadden aşurma / Bu şeh-rüñ yoksa ḥîç sulṫānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [zulmüñi, -üñi]

İtdüğüñ **zulmi** Raḥîmî ḳuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [zulmi, -i]

zulm it-: Zulüm etmek, eziyet etmek.

Bize **zulm itmeden** ey çerḫ-i dün dün yoksa āh itdüñ / Alur her ḥaḳḳımız ‘adl issi bir sulṫānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [zulm itmeden, -meden]

zulmet: Karanlık.

Tire rüzum rüşen it ey āfitābum gün gibi / İtme Şarḫanuñ bu Aydın illerin **zulmet** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [zulmet,]

Ey şaçı **zulmet** nedür la^llünde ḥaṫṫ sordum didi / Hızr-ı ḥoş-demdür delîl-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [zulmet,]

Şām-ı maḒrib Hind anuñdur **zulmete** varınca tā / ‘Āleme ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [zulmete, -e]

Güneş **zulmet** sehābında ḳalup olmasa nūrānî / Ḳıladı pertev-i şevḳ-i ruḫuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [zulmet,]

zulmet-i hicrān: Ayrılık karanlığı.

Hurrem olmaz ḥāṫırı rüz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen ey āfitābum **zulmet-i hicrān** Ḓamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [zulmet-i hicrān,]

zulm-i bî-dād: Adaletsiz zulüm.

Ṭolı şanma sâkiyâ billâhi artuğ büsesüz / Acidupdur cānımı bu **zulm-i bî-dāduñ** seniñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [zulm-i bî-dāduñ, -uñ]

zücâc: Sırça, cam şişe.

Bî-tekellüf öpdügiçün la^l-i mey-günüñ şarâb / Ṭaşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi **zücâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [zücâc,]

zühre: Utârit'ten sonra güneşe en yakın gezegen, çobanyıldızı.

Fiğānum bir maqāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh **zühre** āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [zühre,]

Nevā-perdâz olup ‘uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün **zühre** dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [zühre,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek raqqâş-ı bezmüñ **zühre** hod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [zühre,]

zülâl: Tatlı, güzel su.

Gördükce zaḥm ağız açar tiğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı **zülâle** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [zülâle, -e]

Ġonca-i ğonca **zülâlüñdür** iden gülşende lâl / Sünbülü bÿy-ı kelâlüñdür iden āşüfte-ḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [zülâlüñdür, -üñdür]

zülâl-i mîm: (Sevgilin) dudağının tatlı suyu.

Ḳansın **zülâl-i mîmüñe** ‘aṭşān-ı cān u dil / Ol iki dālüñ ile ḳıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [zülâl-i mîmüñe, -üñe]

züleyhâ: Yusuf peygamber ile aralarında çeşitli olaylar geçen ve sonunda onun eşi olan kadın.

Gözüm Yūsuf-cemālüñ ḥasretiyle şāh-rāhuñda / **Züleyhâ** gibi eyler ‘āḳıbet bir reh-güzer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [züleyhâ,]

zülfi: Yüzün iki cihetinden sarkan saç, saç büklümü.

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi **zülfiñe** gönderdüm / Ne andan bir eṣer oldu ne dilden bir ḥaber peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [zülfiñe, -ñe]

zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze irer ebed / Derdüñ marîzî itmedi dermāna imtizâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [zülfüñ, -üñ]

Râ-kaşlaruñ hayâli gehi **zülfüñüñ** ğamı / Miskîn-göñül burada perişân olur qalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [zülfüñüñ, -üñüñ]

Bu güzlâr içre ey gönca görünür qadd ü **zülfüñsüz** / Gözüme oq yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [zülfüñsüz, -üñsüz]

Qara qayguda ‘ömr-i nâzenîni zâyi’ itmekden / Çekilmek dâra **zülfüñsüz** perişân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [zülfüñsüz, -üñsüz]

Perişân itme göñlüm ey şabâ dem urma **zülfinden** / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [zülfinden, -inden]

Mü'min-i şad-şâle görse **zülfüñüñ** zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı islâmı koyup tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [zülfüñüñ, -üñüñ]

Zülfüñ aňsam çın seher olur dimâğum müşğ-bâr / Leblerüñ zıkr itsem elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [zülfüñ, -üñ]

Zülfüñe dil bağlamayan ‘aqlı yok dîvânedür / La‘lüne cân virmeyenüñ her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [zülfüñe, -üñe]

Saña kim bildürür ben ‘aşık-ı miskînüñ aĥvâlin / Benüm sevdâmı **zülfüñle** perişân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [zülfüñle, -üñle]

Zülfi zencîrine qarşu aşıluq tırma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [zülfi, -i]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden tiryâk / Gel bu sevdâyı rakîbâ qo ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [zülfi, -i]

Zülfüñ hayâli ruĥlaruñ alı taraf taraf / Ben qula itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [zülfüñ, -üñ]

Zülf ü ĥaddüñ ĥasretinden ĥâk olan bî-dillere / Āh ider qarşu duĥân lâle vü kuhsâra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [zülf,]

Bu **zülf** ü ruĥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [zülf,]

Añduqca la‘lüñ aňma ‘adûdan te‘addi / **Zülfüñ** ğamıyla ĥaddümi var bâ-iĥâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [zülfüñ, -üñ]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qarârı ‘ömrüm / Ger zıll-i qâmetüñde n’ola iĥâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [zülfüñ, -üñ]

Zülfinüñ piçi Budin mülkine şalarsa aqın / Qayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [zülfinüñ, -inüñ]

Dehânuñ mimi **zülfinüñ** ğamı dâl eyledi qaddüm / Meded yok yire evhâm u hayâlât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [zülfinüñ, -inüñ]

Görmeyelden ey şanem ruĥsâr u **zülfüñ** guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u qarasin görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [zülfüñ, -üñ]

Bî-qarâr eylesin bu dil-i sevdâ-zedemi / **Zülfüñüñ** bend-i perişânı giriftâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [zülfüñüñ, -üñüñ]

Çeşm ü **zülfi** tār-mār itmek diler dil şehri / Āh ol fettān hem feryād ol țarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [zülfi, -i]

Tire oldı **zulf** ü kıddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [zulf,]

Dāne vü dāmiyla hāl ü **zulfüñ** olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [zulfüñ, -üñ]

Zülfi ucından Muțavvel ser-güzeştüm Muhtaşar / Ger dehān-ı yārdan vüs‘at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [zülfi, -i]

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / **zulfüñüñ** zulmi ile hāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [zulfüñüñ, -üñüñ]

Şalın **zulfüñ** gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşān bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [zulfüñ, -üñ]

Tir ğamzeñ yā kaşuñ kıddüñ livā **zulfüñ** cüyüş / Mülk-i hüsne server-i şāhib-kırānsın yā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [zulfüñ, -üñ]

Ķāmet ü **zulfın** temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-kadd ‘ākıbet dāl itdi kıddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [zulfın, -in]

‘Arız u **zulfüñ** ğamından bî-ķarār olmuş şabā / Gāhi ğeşt-i gülşen eyler ğāh ider ‘azm-i Ħoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [zulfüñ, -üñ]

zulfüñ resenin kıoyup olan ğayra giriftār / Tizcek ğöreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [zulfüñ, -üñ]

zulfüñle ğamze bend ider oldı uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [zulfüñle, -üñle]

Ey leťāfet gülşeninde serv-i reftārum Ħasan / **zülfi** süñbül kıddi gül ferħunde didārum Ħasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [zülfi, -i]

Dile eksük degüldür kıara kıayğu yıķar illerden / Ħolaşur **zülfi** gibi bir zemān ğaťť bir zemān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [zülfi, -i]

Dişüñ mānend-i dürr **zulfüñ** gibi müşğ / Bulınmaz Ķin ü MāĶin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [zulfüñ, -üñ]

El kıaraldan kıomadı **zülfi** bu miskinde kıarār / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [zülfi, -i]

Ķıl kıadar bulmadı yol **zulf** ü miyānına ğönül / Yok yire ‘ömrü telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [zulf,]

Hemān bir ben degül lāle dağı Ķāk-i giribānuñ / Müsel sel **zulfüñüñ** āşüftesidür şimdi süñbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [zulfüñüñ, -üñüñ]

Ķaddümi bükdükce **zulfüñ** la‘lüñi kıldum taleb / Pîrlikde başladum Ķenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [zulfüñ, -üñ]

Eksük olmaz **zulf** ü kıddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan ğelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [zulf,]

Hamîde **zülfümi** yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldı be-gâyet şebinde tülür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [zülfümi, -ümi]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Raḥîmî **zülfine** / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [zülfine, -ine]

Çarârüm yok çara **zülfüñ** gib‘ömrüm târ-mâr oldı / Firâkuñla yaturmışdur dil-ârāmum dil-ârāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [zülfüñ, -üñ]

Zülfüñe dolanmış işitdüm rakîbi dün gece / Eksük olmaz baña bir sevdâ çara çaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [zülfüñe, -üñe]

zülfü ruḥ: Saç ve yanak.

Baña cevri itme bu **zülfü ruḥıyla** ey şanem dâyim / Şaḥın kim nâle-i şeb-gîr ü âh-ı şubḥgâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [zülfü ruḥıyla, -ıyla]

Nev-rüz bende ben baña **zülfü ruḥuñ** yeter / Ânsız berâber oldı Yemende şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [zülfü ruḥuñ, -uñ]

zülfi ‘anber: Amber kokulu saç.

Dimâg-ı câna irdi şubḥ-dem bir nûkhet-i cân-baḥş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar **zülfi ‘anber** varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [zülfi ‘anber,]

zülfi ‘anber-bâr: Amber kokulu saç.

Gönlümi şeydâ benüm bu **zülfi ‘anber-bâr** ider / ‘Aqlımı yağma şehâ ol çeşm-i pür-seḥḥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [zülfi ‘anber-bâr,]

zülfi dil-ber: Sevgilinin saçı.

Müselsel dūd-ı âhum **zülfi dil-ber** gibi boynumda / Dil-i âşüfteyem zencîr-i sevdâ-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [zülfi dil-ber,]

zülfi dü-tâ: İki büklüm olmuş, kıvrılmış saç.

Geçdi ‘ömrüm âh kim **zülfi dü-tâsın** görmedüm / Sâyeveş ḥâk oldum ol devlet hümâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [zülfi dü-tâsın, -sın]

zülfi perçem: Kaküldeki saç.

Çam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ḥâldüm ḥayli / Bu gün mecmû‘-ı ḥâṭır birle **zülfi perçemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [zülfi perçemüñ, -üñ]

zülfi semen-sâ: Yasemin kokulu saç.

Nigāruñ sāye şalaldan berü **zülfi semen-sāsı** / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [zülfi-i semen-sāsı, -sı]

zülfi-i şebāsā: Gece gibi siyah saç.

Her gün alur ‘arızuñ **zülfi-i şebāsā** koynına / Hāledür mâhı koyar her gece ğüyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [zülfi-i şebāsā,]

zülfi ucu: (Sevgilinin) saçlarının ucu.

‘Aceb Mecnūn-şifat sevdāyî düşdüm **zülfi ucundan** / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş ey şehd-i ğüftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [zülfi ucundan,]

zülfi-yār: Sevgilinin saçı.

Budın mülkini yıkmağ hiç **zülfi-yāre** āyındür / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [zülfi-yāre, -e]

zülfüñ ucu: Sevgilinin saçının ucu.

Zülfüñ ucundan Raĥîminüñ perişān kışşasın / Biñde birini anuñ mümkin midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [zülfüñ ucundan, -ndan]

zülfüñāsā: Saçın gibi.

Bu dil ĥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perişān idüp ‘aqlın **zülfüñāsā** tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [zülfüñāsā,]

zünnār: Hristiyan keşişlerin çıplak ten üzerine kuşandıkları kıldan yapılmış, kaba ve sert kuşak || Sevgilinin saçları.

Mü’mîn-i şad-şāle görse zülfüñüñ **zünnārını** / Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [zünnārını, -ını]

Ġamze bir keskin ĥarāmî çeşm-i āfet yol başar / Kayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür **zünnār-ı zülfi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [zünnār-ı zülfi,]

Bu zülfi ü ruĥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle **zünnāra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [zünnāra, -a]

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : YILMAZ, Nilüfer.
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti
Doğum tarihi ve yeri : 20.03.1993, TİRE
Telefon : 05418407356
e-mail : nilufer.yilmaz.93@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	-
Lisans	Gediz Üniversitesi	2015